
P
6
16
BIBLIOTECA NAZIONALE
CENTRALE - FIRENZE

Ep̄la. F. Hieronymi tornieli lectoris. Ad R. p. F. Angelū de clauassio p̄ntis operis Auctorem: in qua orat eius Reuerētiam. vt ipm̄ opus imprimi faciat: propter talem ⁊ tantā dicti operis excellentiam ⁊ vtilitatem.

Pluribus retroactis tp̄ribus. Reuerē[illegible] [illegible] lissime pater. Ad lecturam ca suū cōscie. p[illegible]motus: oī cura [illegible] [illegible] dedi: vt veritatē confratribus audientibus: miromō hinc inde dispersam: ⁊ p diuers[illegible] libror volu[illegible]: quin potius p varia[illegible] doctrinarum facultates vagantē: enucleatā traderē. Ad quod p agen: quibus vigilijs: quibusue oporteat curis insudare: Reuerentia tua plenius edocta dilucide prospicit. Non enim talis lectura vnica contentatur scientia: vnico nec studio licet magnis voluminibus cōcluso subsistat. Exiginamqȝ vera iuris ciuil' fundamenta. In quibus pene contractuum tota decisio terminatur: o[illegible]dem ius: quoniam per summorum iura pontificum in multis rectificatur persicitur: ac sup[illegible] precipue in censuris: prebendis: ⁊ alijs ecclesiasticis. Eiusdem sacri pontificij iuris ignorantiā talis casuum penitus abhorret doctrina. Uerum cum in predictis: quandoqȝ propter cōiunē pacem oculus diuinam intuens maiestatem aliqualiter obscuretur: qui lumine sacre theologie illustrari quam maxime habet necesse: non modicam ipius casuum studij partem: sibi sacre pagie lucidi doctores: iure merito vendicarunt. Item si experientia teste ph̄o facit artem: in ipa casuū doctrina: magistram pene cuncta limitantem fateri non incassum compellimur. Cuȝ igitur vitā breuem: Artem vero longam: altus hipocrates affirmet. Et in vnaquaqȝ arte tanta ducamur cecitatis caligine vt teste mercurio trimegisto: maxima pars eorum que scimus sit minima eorum que ignoramus: quis nisi insani penitus capitis dicere audebit: hominem a[illegible] talis studij apicem nisi diuina preuentum peculiari virtute posse deuenire. Ut tanquam alter [illegible]ustinianus opus desperatum quasi per medium transiens profundum in vnam [illegible]ducat consonantiam. Forsitan aliquis dicet: vera fateor: que scribis: nisi t[illegible] tantusqȝ labor [illegible] [illegible]ultas [illegible] [illegible]ummistis tractatoribus exilio data fuisset. Qui omnes [illegible] [illegible]altates colli[illegible] [illegible]s fasciculos casuum cōtexuert. Ad quem ego: hec admitterem si [illegible] [illegible]is tractatores: ipsis in facultatibus: pene nosce rem ephebos: non dicam balbutien[illegible] [illegible]. Ex his nāqȝ alij pictores: de alienis codicibus: non libros: sed quedam potius exempla[illegible] componentes: alij more balbutientium q̄ audierint ⁊ viderint fari gestiūt. Quos tamen pia excusat intentio: ne tāquam serui inutiles: ex talentis quicquam in princip[illegible] [illegible]on inferentes: repulsam patiantur pariter ⁊ penam. Uerum si eos intentio reddit i[illegible] [illegible]os: mihi tamen alijsqȝ in huiuscemodi palestra militantib⁹ labores non auferunt: [illegible] [illegible]amus. atqȝ dudum eramus. Tenuit ergo me cōtinuum desiderium: sedulaqȝ an[illegible]: vt sa[illegible] [illegible]erum eternus increataqȝ veritas: ac lucis eterne cādor irradians: qui solus res penitus de[illegible] [illegible]atas ad optatum finem deducit. iuxta. l. i. ad fi. p[illegible]rie co[illegible] C. de veteri iure enu. Qui omnium auctor est sciarum. §. deniqȝ. 37. di. Qui [illegible]omniū est grārum elargitor. c. reuertimi. 16. q. i. A quo insuper est omne datum optimum Jac. ⁊. c. in scripturis. 8. q. i. Qui totius insuper est boni operis fundamentum. c. cum paulus. i. q. i. Hominem produceret in lucem: talibus insignitum gratijs: ac virtutibus: Cuius medio ⁊ salubri doctrina: lectorib̄ ipis tantus queritandi labor: Uariosqȝ volutādi Codices adimeretur. Et discipulis: cōfessorib⁹ q̄ȝ presertim fratribus nostris: quibus in diuinis: ⁊ alijs nostri ordinis laboribus occupatis: paulisper otij suppeditare noscitur: clara innotesceret veritas. Dum igitur pluribus iam annis elapsis talibus estuarem desiderijs: comunēqȝ omnium vtilitatem flagitans: ⁊ ex hanelanti corde gemebunda pene suspiria ad indeficientem diuine largitatis dulcedinem em[illegible] [illegible] Apparuit oculis meis q[illegible]asi caligantibus. Liber summule a Reuerentia tua compositus: q[illegible] [illegible] luce co[illegible]spitiens: ⁊ diligentius peruoluens: dum placere cepit vltra progrediens: nec iota q[illegible] n̄ visuȝ [illegible]terij. Et sepius admirans: in tractatibus singulis: plenitudinem perstrictaȝ. In decisionibus v[illegible]iusqȝ iuris vera fundamenta. In fundamentis allegatōes fidas pariter ⁊ abūdantes. Theologorūqȝ veritates lucide enucleatas: auctoris quoqȝ q̄ paternitas tua a iactātia aliena me pro veritate dicere patiat ingeniuȝ pene diuinum: vt merito re ⁊ noīe Angel⁹ dicaris. Expiētiā q̄ȝ tāto tp̄re. pbatissimā: vt pote: q tali: ac tāto tp̄re. Annis fere vicenis: digne: ac laudabiliter: talē ac tantam fratrum omnium cismontanorum familiam direxeris verbo pariter ⁊ exemplo: nec non in pluribus sedis apostolice arduis periclitantibusqȝ causis: sollicitudine: ac ingenij tui sublimissimo apice ad optatum finem deductis. Ista inquā omnia conspitiens: ⁊ letus mente peruoluens

✠

pregaudio exiliens clamaui. Ecce qd̃ concupiui iam video: qd̃ quesiui iam teneo. Margaritã diuturnis flagitatã suspirijs possideo. Conuocaui amicos pariter. ⁊ familiares: ad tam pigues nuptias: salubreq́ꝫ doctrinam dicens. Ueite o patres lectores possidete summulã Angelicis manibus vobis preparatã: per quã onus q̃ꝫ maximũ ab imbecillis extat scapulis vestris ablatum.: Non amplius per varios vobis codices vagari libeat: quicquid alibi difficulter queritur ⁊ iuo lutum: hic faciliter ⁊ enucleatum inuenitur. Uenite omnes vtriusq́ꝫ iuris veri professores ⁊ docti. Uobis enim liber iste fidissima est clauis; q̃ veri aperiuntur intellectus: lataq́ꝫ datur plura inueniendi copia: vt quasi repertorium decisiuũꝫ videatur. Uenite ⁊ vos pariter confessores: atq́ꝫ discipuli: qui iã diu sarcina librorum pregrauati. Insuper ⁊ glosis varijs defessi pondus eijcite: hoc solo libro depascamini. Hic totũꝫ versetur ingenium: omnisq́ꝫ solicitudo atq́ꝫ doctrina Si boni eritis angelici; pariter ⁊ optimi confessores. Hic enim contractus plenissime habẽtur vsure lucidissime. Interrogatorium enucleatum: Matrimonia predita honestate simul ac veritate. Restitutiones amplissime. Censureq́ꝫ quoq́ꝫ perfectissime. Quid plura? Quid desit non video: nisi forsitan ex transcriptorꝫ tarditate paucis inotescat. Sꝫ ⁊ hec diuina abstulit bonitas: dũ nobis artem miro inuentam studio impressorum in lucem produxit. Reliquum igitur est Reuerende Pater: ne Reuerẽtia tua existiet hoc sibi dũtaxat cõdonatum: quin potius cum supne bonitati c̄onnãlis sit cõicatio id ipm̃ tanquam celeste munus largiflue cõicandum sibi persuadeat volo. Supplices igitur nos omnes. Et ego vice omnium pedibus Reuerentie tue humiliter prostrati deprecamur vt tale: ⁊ tantum per incuriam non depereat opus: verum citissime supradicte artis impressoribus peritis tradatur: quo sitis q̃ꝫ maxima: esuriesq́ꝫ q̃ꝫplurium precipue nostra refocilletur. Hoc enim deo ad honorem magnum: proximis ad salutem Pr̃nitati quoq́ꝫ. T. ad maximum cedit meritum. Et si qd̃ absit prefata Reuerẽtia tua his agitata stimulis vel recalcitraret aut saltem tardior incederet: non dubito magnum eius capiti iudicium imminere. Noli igitur qui fuisti semper [illegible]us ac dulcis: nobis ⁊ Reuerentie tue hac in re esse crudelis Qd̃ ne fiat etiam atq́ꝫ etiam sup p[illegible]s deprecamur. Ualeat in dño prefata tua paternitas quam dominus pro omnium salute conseruare dignetur. Amen.

Responsio Uenerandi patris fratris Angeli ad fratrem Hieronymum suprascriptum.

Angelicaꝫ summam pro vtilitate confe[illegible] ⁊ eorum qui cupiunt laudabiliter viuere: nupe[illegible]uina opitulãte gr̃a compilatam: mi Hieronyme frater suades vt arti imprimen[illegible]ibuam. Tardiusculo quoq́ꝫ ⁊ pigritanti animo minarum dulcia figis calcaria. Quam ex[illegible] ultra meam opinionem tot laudibus extollis: Magistro Jacobino de sancto Germano in prefata arte peritissimo: vt tuis votis morem geram imprimendam transmitto. Uale in dño ⁊ ora pro me.

In nomine domini nostri iesu christi. Amen.

Incipit prologus i summa angelica de casibus conscientie per fratrez Angelum de clauasio ordinis minorum vicarium generalem cismontanorũ fratrum obseruantie compilata cui premittitur primo prologus deinde subnectitur tabula contentoꝝ in ipa declaratiua. Incipit ꝓlogus

Angelici spiritus τ si diuine contẽplationi semper intendãt. Ex caritate tñ qua oẽs homines cõplectuntur diuina pietate sic disponente salutem nostram procurare solicite non desistunt. Nos desensando ab inimicis: solicitando ad bonum τ dirigendo in viam salutis. Hoc quippe ipa dei bonitas nobis isinuare voluit i scala Jacob ostẽsa. Genesis. 28. c. in qua Angelos descendentes τ ascendentes vidit: vt sic intelligeremus quanto feruore deuotiõis teneamur btõs angelos prosequi. Qđ ego fr Angelus de clauasio ordinis minoꝝ minimus attendens vt nomen meum sit consequens rei sicut debet. vt insti. de dona. §. est τ aliud. τ. l. decernimus. C. de epi. τ cle. τ. l. i. C. de offõ. ꝑfe. vr. Et per sanctorũ angelorum imitationem peruenire merear ad eorum contemplationem aiarum salutem procurando quo nihil deo est carius. 8. q. i. sciendum. Conspitiens etiam multitudinẽ summularum de casibus conscientialibus non bene satisfacere pauperibus confessoribus τ simplicibus propter prolixitatem aliquarum: τ aliarum nimiam breuitatẽ multoꝝ cõfratruz meoꝝ caritatiua requisitione compulsus: attendens etiam ꝙ diuisiones gratiarum sunt τ donorum τ vnicuiqꝫ datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. i. ad cor. 12. c. Decreui hanc summam compendiosam ordinare dei adiutorio inuocato ꝺm illud. l. i. in prin. C. de ve. iu. enu. Quam τ Angelicam noiabo: in qua mediocritate seruata iuxta illud insti. de re. diui. §. cũquis. τ in aũt. de consuli. §. igitur τ post. quicũqꝫ eam perlegerit inueniet quicquid in alijs summulis cõtinetur qđ pertineat ad confessores: presertim in summa dicta pisanela ac eius supplemento cuius casus cõscientiales hic omnes inserui: licet aliquando per alia verba aut alio ordine. Et vltra predicta reperiet in. c. qđ in incipit. Interrogationes. quecũqꝫ pertinent ad confessorem l' confiteri volentem circa quecũqꝫ peccata mortalia cognoscenda. dirigetur etiam ad multa consilia danda ac ad inueniendum doctores τ iura vbi de talibus diffuse tractatur. Ita ꝙ hec Angelica sũma erit vtilis nõ solũ cõfessoribus verũ ẽt scolaribus vtriusqꝫ iuris: τ alijs qbuscũqꝫ ꝺm deum τ rectã ciuilitatẽ viuere cupientibꝰ. Cuiꝰ ordinẽ ifrascripta tabula dmõstrabit. Rogo ergo vos lectores vt hãc vtilimã τ Angelicã sũmã ea caritate suscipiatis q̃ vob offert. Nec facilit ad huiusmõi opis iudicia ꝓcedatis qñ qdẽ qđ diutie sũmisqꝫ vigilijs ac sudoribus digestũ ẽ nõ leuiter vnico ꝑscrutat̃ intuitu. Et quãuis in ea nihil sit dictũ qđ nõ arbitratꝰ fuerĩ conuenire iustitie τ veritati ꝑsertim i foro ꝯscie cui satisfaciendũ magis censui ꝙ̃ ad forum contentiosum. propterea nõ suz secutus aliqñ comunẽ opinionem doctoꝝ presertim canonistarũ τ legistaꝝ q2 ꝯsciẽtiali τ theologice ṽitati nõ mihi visa fuit ꝯuenire. Tũ iudicio sctẽ Matris ecclesie τ cuiuslibet melius sapientis corrigendaz submitto vt sit ad laudem dñi nostri ihu xpi: τ eius gloriosissime matris Marie: ac ꝫaphici pris mei Francisci in secula seculorum. Amen.

Explicit prologus incipit tabula declaratoria ordinis: τ contentorum in predicta summa.

Et quia hec Angelica summa principaliter edita est pro simplicibus confessoribus non habentibꝰ peritiam vniuersalem iuris: ideo hanc tabulam ei prepono que tria demonstrabit. Primo ordinẽ libri qui sic distinguitur vz per litteras alphabeti. τ quelibet littera per capitula diuersa: qđlibet vero capitulum suos habet. paragrafos: exceptis quatuor capitulis que statim non subdiuiduntur ꝑ §. sed aliter. Nam capitulum excõicatio. 5. τ. 7. subdiuiditur per casus: τ casus in. §. subsistunt. Itẽ capitulum matrimonium. 3. distinguitur per impedimenta: τ qđlibet impedimentuz ꝯgruos hz. §. Item capitulum restitutio. i. vbi ponuntur qui sunt ad restitutionem obnoxij: quiqꝫ cum sint varij τ quãplures vt otius pateant oculis per alphabeti litteras describuntur. Et iuxta subsistentez materiam littere. §. continent. Quorum capitulorum principia sunt que subsequuntur

✠:

Abbas

Abbatissa
Aborsum
Abrogatio
Absens
Absolutio
Acceptio
Accidia
Actiones
Acoliti
Actus
Accusatio
Admiratio
Administratio
Admonitio
Adoptio
Adoratio
Adulatio
Adulterium
Aduocatus
Affinitas
Agnati
Alchimia
Alea
Alienatio
Alimenta
Altare
Alternatiua
Ambito
Amicitia
Amor sui
Amor seculi
Angaria
Appellatio
Apostasia
Aqua bñdicta
Arbiter
Archidiaconus
Archiep̃s
Archip̃sbr
Argumentatio
Arra
Arrogatio
Ars
Ascisimus
Astrologia
Astutia
Auaritia
Audatia
Augere
Augurium
Austeristas

Balistario

rum ars
Balneum
Bannum
Bannitus
Bellum
Benedictio
Benefacere
Beneficium
Bigamia
Bixestum
Blasfemia

Cabella

Calix
Calũniator
Canonica
Canonizatio
Cantus
Capitulum
Caracter
Carcer
Caritas
Castitas
Castratus
Casus ep̃i
Casus fortuitus
Cathecismus
Causa
Cautio
Cecitas
Cedere bonis
Celare
Censure
Census
Certum
Cessatio
Cessio
Cimiterium
Circunstatia
Citatio
Citarista
Ciuitas
Ciues
Clamor
Clãdestinum
Claues
Clausula
Clericus
Coactio
Coadiutor
Cogitatio
Cognatio
Collegium
Collusio
Colonus
Comenda
Comissio
Comodatum
Compaternitas
Cõpensatio
Compositio
Compromissum
Cõicare
Comutare
Concessum
Concilium
Concubinatus
Concussio
Condempnatus
Condictio
Conductor
Confessio delicti
Cõfessio sacralis
Cõfirmatio ꝑlatoꝝ
Cõfirmatio sacri
Cõfirmatio pape
Confraternitas
Coniuratio
Consanguinitas
Conscientia
Cõsecratio ep̃oꝝ
Cõsecratio ecclíaꝝ
Consecratio altaris
Cõsecratõ cimiterij
Cõsecratõ parãtoꝝ
Cõsecratio v̾ginum
Consentire
Conseruator
Consilium
Conspiratio
Constellatio
Constitutio
Consuetudo
Contemptus
Contemptio
Continuum
Contractus
Contritio
Contumatia
Contumelia
Correa
Correctio ꝑlatoꝝ
Correctio fratña
Corporalia
Corpora sctõꝝ
Corpore vitiatus
Corpus xp̃i
Crapula
Credere
Credulitas
Crescere
Crimen
Crisma
Culpa
Cura animarum
Cupiditas
Curialitas
Curiositas
Custos

Damnatus

Damnificatus
Debitũ ꝯiugale
Decanus
Decima
Defensio
Degradatio
Delectatio
Delegatus
Dementia
Demoniacus
Denuntiatio
Depositum
Derisio
Desperatio
Detractio
Diaconus
Dialetica
Dies festus
Diffamatio
Diffidatus
Dignitas
Dilapidator
Diligere
Diligentia
Diocesis
Discere
Disciplina
Discordia
Discretio
Dispensatio
Disputare
Diuinatio
Diuortium
Diuturnitas
Doctor
Dolus
Domesticus
Domicilium
Dñica dies
Dominium
Dominus
Donatio
Dos

Dubium
Duellum
Ebrietas
Ecclesia
Electio
Elemosina
Emancipatio
Emphiteosis
Emptio
Emunitas
Enormis
Episcopus
Errare
Erubescere
Etas
Euagatio
Euangelium
Eucharistia
Eunuchus
Exactio
Exaltatio
Examinatio
Excepta
Exceptio
Excõio
Excusatio
Executor
Exemptus
Exemplum
Exequie
Exheredatio
Exorbitantia
Exorcista
Exorcismus
Expense
Experientia
Expositio
Expositus
Expressio
Extensio
Extimatio
Extrema vnctio
Fabule
Faciltas
Facultas
Factum
Falcidia
Falsarius
Fama
Familia
Familiaris
Familiaritas
Fatum
Fauere
Fautor
Femina
Fenus
Ferie
Feudum
Fictio
Fideicõmissum
Fideiussor
Fides
Filius
Finis
Fiscus
Flagella
Fletus
Fomes
Forma
Fornicatio
Fortitudo
Forus
Fraus
Frigiditas
Fructus
Fugere
Funus
Furiosus
Furtum
Generalis
clausula
Gladius
Gloria
Gratia
Gradus
Guerra
Gula
Habitus
Hebetudo
Hedificans
Hereditas
Heres
Heremita
Hereticus
Hermofroditus
Hironia
Histrio
Homagium
Homicidium
Homo
Honestas
Honor
Hora canonica
Horror future vite
Hospitale
Hospitalis
Hostiarius
Hostis
Humilitas
Jactantia.
Jconomus
Jdulia
Jeiunium
Jgnorantia
Jllegitimus
Jmagies sanctoꝝ
Jmmisericordia
Jmmunditia
Jmmunitas
Jmpedimentum
Jmperium merꝫ
Jmpossibile
Jmpubes
Jncantatio
Jncarceratio
Jncendiarius
Jncertoꝝ restitutõ
Jncestus
Jn cõsideratio
Jn constantia
Jnditium
Jndignatio
Jndulgentia
Jnepta leticia
Jnfamia
Jnfidelitas
Jnfirmus famil'
Jngratitudo
Jniuria
Jniustitia
Jnobedientia
Jnquietudo
Jnquisitio
Jnqsitor hr̃ticoꝝ
Jnsignia
Jnscriptio
Jnstitutio
Jntentio
Jnterdictum
Jnteresse
Jnterpretatio
Jntogatões i ꝯfõe
Jntestatus
Jntimiditas
Jntrusus
Jnuenta
Jnuestitura
Jnuidia
Jpocrisis
Jpotheca
Jra
Jrregularitas
Jrrisio
Jrronia
Jstrio
Judeus
Judex
Judicare
Juditium
Juramentum
Jurisdictio
Jus
Juspatronatus
Justicia
Justificatio i pij
Laycus
Latria
Latro
Laudemium
Lectoris offm̃
Legatum
Legatus
Legitiatio filioꝝ
Legitia portio
Legitius filius
Leno
Leprosus
Lex
Libellarꝰ ꝯctus
Libellꝰ famosus
Liber
Libertus
Litigiosa res
Litigiosus
Loca
Locatio
Lucrum
Ludus
Luxuria
Magister
Maioritas
Maledictio
Maleficium
Malitia
Mandatum
Manifestum
Manumissio
Mathematici
Matrimonium
Medicus

Membrum
Mendatum
Mensa
Mensuras
Mercatio
Meretrix
Meritum
Metus
Milites
Minor
Miserabilis psōa
Missa
Misericordia
Moderamen
Modestia
Molities
Monachus
Monasterium
Monialis
Moneta
Mora
Mors
Mulier
Multiloquium
Munus
Murmuratio
Mutilatio
Mutus
Mutuum

Naufragiū

Nauta
Necessitas
Negligentia
Negotium
Neophitus
Nigromantia
Nominatim
Notarius
Notorium
Nouale
Nouitius
Nuptie
Nūciatō noui opis

Obediētia

Oblatio
Obligatio
Obses
Obstinatio
Occasio
Occultum
Odium
Officium
Oleum sanctum
Opinio
Oratio.
Oratorium
Ordo
Ornatus

Pactum

Pala
Palium
Papa
Paraferna
Parentꝫ appel.
Paricida
Parochia
Partꝫ appel.
Pacientia
Patria
Patriarcha
Patronus
Peccatum
Peculium
Pecunia
Pedagium
Pena
Penitentia
Percussio
Peregrinus
Periculum
Periurium
Permissio
Permutatio
Perplexitas
Pertinax
Perseuerantia
Persōa misabil'
Personatus
Pietas
Pignus
Pigritia
Pirrata
Placere
Pollicitatio
Polutio
Portio canonica
Possessor bo.fi.
Postulatio
Posthumus
Prebenda
Precarium
Precaria
Preceptuꝫ
Predicarꝫ
Preces
Precedentia
Pretiosum
Precipitatio
Predia vrbana
Predo
Prefatio
Prelatus
Prescriptio
Presumptio
Primas
Primitia
Princeps
Priuilegium
Probatio
Procurator
Proditio
Prodigalitas
Professio
Promissio
Proprietas
Prosoneta
Protestatio
Prouintia
Prudentia
Pubes
Publicum
Pudicus
Puditicia
Punitio
Purgatio
Purgatoriuꝫ
Purificatō pᵒ ptū
Pusilanimitas

Quadragessima

Quarta trebellia.
Questuarij
Questus

Rancor

Ratio
Ratiocinia
Raptor
Rapina
Ratihabitio
Recōciliatio ecc̄e
Recompensatio
Recusari
Regularis
Religiosus
Religiosus locus
Reliquie
Remissio
Remittere
Renunciatio
Represalia
Residere
Rescriptum
Res
Restitutio
Resuscitatus
Reuelare
Reuerentia
Rigor
Risus
Rixa
Rogationū dies

Sacerdos

Sacramentum
Sacrilegium
Sacrista
Sagitarius
Salarium
Sanctus
Saracenus
Satisfactio
Scandalum
Scientia
Scisma
Scriptura
Scurilitas
Secretum
Seditio
Sensualitas
Sententia
Sepultura
Seruitus
Sigilluꝫ
Simonia
Simplicitas
Simulatio
Sobrietas
Societas
Sodomia
Solicitudo
Solutio
Sors
Spectacula
Sponsalia
Statutum
Stipulatio
Stolla
Studium
Stultitia
Stultus
Stuprum

Suasio
Subarratio
Subdelegate
Subditus
Subdiaconus
Subornatio
Subsanatio
Substitutio
Subtilitas
Successio
Successor
Suffragia
Superbia
Superstitio
Suspensio
Suspitio
Susurratio

Tabelio

Taciturnitas
Talia
Tantum
Temperantia
Temere
Temeritas
Tempus
Tegiuersator
Temptare
Testamentum
Testes
Thesaurus
Timor
Tollerantia
Tonsura
Torneamentum
Torpor
Tortura
Transactio
Transitus
Treuga
Tributum
Tribulatio
Tristitia
Turpe lucrum
Tumor
Tutella

Vana gloria

Vasa sacra
Vasallus
Vectigal
Vellatio virginum
Venatio
Venditio
Venefitium
Veniale peccatum
Verberatio
Vestis
Vicarius
Vidua
Vilicus
Vendicatio
Virginitas
Virtus
Vis
Visitatio
Viciatus corporale
Vitium
Unanimiter
Uniuersitas
Unctio extrema
Voluntas
Votum
Usucapio
Usura
Usus clauium
Usus
Usufructus
Uxor

Ypocrisis

Ypotheca
Yronia
Ystrio.

Zelus

Secūdo pn̄s tabula nomia doctoꝝ sacre theologie ⁊ vtriusq͂ iur. q̄ sunt ꝯtentoꝝ i p̄fata sūma: auriga ⁊ fidelissimi duces idicabit. ⁊ i allegādo eoꝝ abbreuiatōes q̄ sunt infrascripta ordie alphabeti ordinata: nō s̄m eoꝝ antiq̄tatem vel excellentiam ānotata. videlicet in sacra scriptura seu theologia.

Albertus magnus ordinis predicatorum
Alexander.s.de ales ordinis minorum
Alexander lōbardus de Alexādria or.mi.
Ambrosius doctor ecclesie sanctus
Anselmus cātuariensis archiep̄us sanctus
Augustinus doctor ecclesie sanctus
Aureolus.s.Petr⁹ aureolus ordis minoꝝ

In iure canonico vl' ciuili.

Abbas Alanus
Albricus de rosate Albertus papieñ.
Alexander de Imola
Alexander neno vincentinus
Andreas barbatius siculus
Angelus.s.de perusio
Angelus areatinus.seu de arctio
Antonius de butrio
Archidiaconus
Azo

Sūmiste

Aluarus ordinis minoꝝ
Archiep̄s Florētinus ordis p̄dicatoꝝ
Astensis ordinis minoꝝ
Augustinus de ancona

In sacra scriptura seu theologia

Beda
Bernardus sanctus
Bonauentura ordinis minoꝝ sanctus

In iure canonico vel ciuili

Baldus.s.de perusio
Bartolus videlicet de saxo ferrato
Bernardus glosator decretalium.
Bertholomeus brixiensis.
Bertholomeus cepola veronensis
Bonagratia
Butrigarius.s.Jacobus butrigarij

Sūmiste

Bernardinus de senis ordinis minoꝝ sc̄s
Bertrandus cardinalis ordinis minoꝝ

In sacra scriptura seu theologia

Cassianus
Ciprianus martyr

In iure canonico seu ciuili

Calderinus qui fuit Iohēs calderini
Cardinalis.s.Franciscus de zabarellis
Cynus Collectarius
Compostelanus cui nomen Bernardus
Clarus ordinis minoꝝ sūmista

In sacra scriptura seu theologia

Damascenus
Dionysius
Dynus utriusque iuris doctor
Dominicus de sancto georgio canonista
Sumiste
Directorium iuris qui fuit Petrus casuel ordinis minorum
In sacra scriptura seu theologia

Egidius ordinis heremitarum
Fran. i. Franciscus de mayronis ordis mior
Franciscus de ampulis ordinis minorum
In iure canonico vel ciuili
Federicus de senis
Florianus
Franciscus vercellensis
Franciscus de raponibus
Franciscus de albertarijs
Franciscus tigni de pisis
Franciscus de aretio seu aretinus
Fulgosius. i. Raphael fulgosius
In sacra scriptura seu theologia

Gilbertus
Grego. i. sanctus gregorius doctor ecclie
Gulielmus de mara ordinis minorum
In iure canonico vel ciuili
Gabriel de offeletis mutinensis
Garsias
Gaspar de calderinis
Geminianus. i. Dnicus de sco geminiano
Girrardus de senis
Gofredus
Gratianus copilator decreti
Guido de suzaria
Guido eps concordiensis
Gulielmus de cuneo
Gulielmus naason
Gulielmus de monte lauduno qui scripsit sup clementinas et allegat sic laudunus
Gulielmus durandi qui fecit speculum
Sumiste
Girardus obdonis ordinis minorum
Gregorius de arimino
Gualdensis
Gualterius epus pictauiensis ordis mior
In sacra scriptura seu theologia

Henricus de gadauo
Hieronymus doctor ecclie sancte
Hugo de sancto victore
In iure canonico vel ciuili
Henricus boych
Hermanus magnus legista
Hostiensis lumen iuris canonici
Hugo qui fecit multas glosas sup decreta
Hugo vercelensis
Hugolinus de la fotana glosator iuris ciuil
In sacra scriptura seu theologia

Johes scoti ordis minor q allegat sic scot
Johes de noto ordis minor siculus
Johes de neapoli ordinis pdicatorum
Johes de ripolis
In iure canonico vel ciuili

Jacobus butrigarius q allegat butrigar
Jacobus lotharius
Jacobus de beluisio
Jacobus de rauena
Jacobus de arena
Innocentius papa splendor canonistar
Johes theotonicus glosator decreti
Johes fauentinus
Johes de faucona
Johes de deo hispanus
Johes monachus cardinalis
Johes andree irradiator iuris canonici
Johes de anania
Johes plagiarius de senis
Johes de montemerlo
Johes de sancto georgio bononiensis
Johes calderinus qui allegat calderinus
Johes de lignano
Johes de Jmola qui allegatur Jmola
Johes de platea bononiensis
Johes antonius de sancto georgio nunc eps alexandrinus mediolanesis
Sumiste
Jacobus de laude ordinis minor
Johes de saxonia ordinis minor
Johes de ancona
Johes ordis pdicator q fec suma confessor
In sacra theologia

Landulphus ordinis minor
In iure canonico vel ciuili
Lappus de castilione abbas
Laurentius de pinu
Laudunus vide supra gulielmus d monte et c.
Laurentius de rodulphis floretinus
Ludouicus de roma
Lucas de grassijs

Magister sniar. s. Petrus lobardus princeps theologorum
In iure canonico vel ciuili
Martinus silimani
Marsilius
Matheus romanus
Matheus de mathesolijs

Nicholaus de lira ordinis minorum totius biblie subtilissimus expositor
In iure canonico vl ciuili
Nicholaus de matharelis
Nicholaus de neapoli.

Odoardus
Odofredus
Oldradus de ponte legista
Oldradus de laude canonista qui fecit multa consilia
In theologia
Petrus .i. de taratasio ordinis p̄dicatorū
Petrus aureolus ordinis minorū
Petrus de palude ordinis predicatorū
In iure canonico vel ciuili
Panormita .i. nicholaus abbas siculus episcopus panormitanus
Paulus de castro
Paulus de liazarijs
Petrus .i. de bella pertica
Petrus helie
Petrus de stagno
Petrus de ancharano
Pileius
Philipus
Philipus de perusio
Placentinus
Petrus casuel .i. directoriū. vt. s.
In sacra scriptura et theologia
Rabanus
Ricardus .s. de mediauila ordis minorū
Rigardus anglicus ordinis minorum vnus ex quatuor expositorib' regl'e nr̄e
Ricardus de sancto victore
In iure canonico vel ciuili
Raynerius de forliuio
Raphael fulgosius
Rizardus malubra
Rofredus beneuētanus
Sūmiste
Raymondus ordinis p̄dicatorū
Rodonēsis gulielmus noie. glosator raymundi ordinis predicatorū
Rogerius
Scotus .i. Jo͞hes scotus ordinis minorū
In iure canonico vel ciuili
Salicetus
Stephanus p̄uincialis
Signorolus de homodeis
Sūmiste
Speculator .s. gulielmus durandi
Sūma p̄fess orū ordinis predicatorū
In theologia
Thomas de aquino ordinis predicatorū sctūs
Tancredus doctor iuris canonici
In theologia
Ugo de castronouo ordinis minorum
Ubaldus de perusio
Ubertus de bobio
Uincentius
Uldericus
Ysidorus sanctus
Ymola .i. Jo͞hes de ymola
Zenzelinus doctor iuris canonici

Tertio hec tabula p̄ simplicib' declarat modū allegandi tā theologos quam iura canonica et ciuilia: ac aliquas abbreuiatōnes. doctores ei theologi allegantur vel in quolibetis: vel supra magistrum sententiarū. sic videlicet Bona. in. i. vel. 2. vel. 3 aut. 4. subaudi supra magistrū sententiarū. postea ponitur di. et post. ponitur articulo i. vel. 2. aut. 3. et c̄. deinde subiungitur. q. i. vl' 2. et c̄. Aliqñ addit p̄rie vel secūde partis sb intellige eiusdem distinctionis. aliquando allegant sic videlicet Bona. in. i. vel. 2. et c̄. super litteram. s. predicti magistri sententiarum. Sunt duo luminosi doctores qui aliter allegantur. videlicet Alex. et sctūs Tho. Nam quia fecerunt sūmā super magistrū sniarum. quarū vna h3 quatuor partes. s. illa Alex. altera tñ tres q̄ viderim et. 2. pars amborū diuiditur in duas partes. Ideo allegātur sic. si ē in prima parte vel. 3. aut. 4. Alex. in p̄ria vel. 3. aut. 4. s. pte sūme predicte tractatu de potentia dei vel de superbia. et huiusmodi. q. i. vel. 2. et c̄. Tho. vo allegatur similiter in p̄ria vel. 3. s. parte. q. tali articulo tali. Cum vero id qd̄ allegatur est in 2. parte sūme ipsorum allegatur sic in prima se vel in sa se. s. in prima parte secūde partis predicte sūme: vel in secunda parte predicte secunde partis principal' sūme. Jura vero canonica allegantur diuersimode. Nam decretum quia habet tres partes pricipales. et secunda pars habet aliam partē subdistinctam. Ideo si allegatur qd̄ ē in p̄ma parte quotat per dist. et. c. vl'. §. solūmō. et h3 centum vnam distinctionem. Si vo allegat qd̄ ē i sa pte principali: sic quotat prima vel sa aut tertia et c̄. vsq3 ad triginta sex et subaudi causa quia habet triginta sex causas post subinfertur. q. i. vel. 2. et c̄. q3 quelibet causa habet suas. q. postea. c. et. §. Si autem q̄ allegatur est in sa parte subdistincta sic quotatur de pnia di. i. vel. 2. vsq3 ad. 7. quia habet. 7. distinctōes. ille tractat' de pnia qui ponitur. 33. cā sub. q. 3. eiusdē cause postea additur. c. vel. §. Tertie vero partis contenta allegantur sic. de cons. di. i. vel. 2. vsq3 ad. 5. q3 tantum quiq3 di. h3 cū suis. c. et. §. Decretales autē allegantur per

rubricas suas. τ. c. τ. §. Similiter sext⁹ liber τ clementine. quibus rubricis additur li. 6. vel in cle. vt appareat non esse in decretali bus quod allegatur. sed in altero istoꝝ. Ad uerte etiam ꝙ non semp quotatur. c. τ tūc id quod sequitur imediate ad rubricam est principium capituli. Similiter qñ est in cle. loco. c. ponitur clemētina prima vel sa aut principiū ipsius capituli. τ sic allegatur vꝫ. cle. si gratiose de rescriptis. τ huiusmodi. Jus vero ciuile allegatur cōiter per. l. τ. §. sub suis rubricis. τ si est in codice preponi tur rubrice. C. eleuatū. Si est in digestis pre ponuntur duo. ff. Si vero est in libro insti tutōum preponitur sic insti. que solum post rubricas. §. habet non leges. Fallūt ab hac regula tres libri. Prim⁹ est codex i quo qꝛ sunt multe autentice. Quando talis autētica allegatur quotatur sic. auꝫ. videlicet ad hec C. de vsuris. vel auꝫ. cassa. C. de sacrosanc. ec. Nā talis auꝫ. est posita sub tali Rubrica τ sic incipit vt sequitur ad istud aūt. Alius liber est liber autenticorū qui allegatur sic in aūt. sub rubrica sua. τ. §. solū. aliquando ponitur collatōne prima. vel sa vsqꝫ ad no uem. qꝛ hꝫ collationes nouem.
Tertius liber est liber de vsibus feudorum qui allegatur per Rubricas suas τ. c. τ. §. Unum tñ notabis ꝙ licet aliquando. c. vel l. preponantur Rubricis vel postponant ni hil est. Summiste vero allegantur aliqui p titulos. aliqui per Rᵇicas. quidaꝫ per libros τ huiusmodi. Et aduerte ꝙ quando allega tur hosti. vel Gof. sine Rᵇica cōiter tale dcm̄ est in sua summa sub titulo de tali materia. Et ne propter abbreuiatiōes mltas quis er ret in fine huius summe ponaꝫ omnes Ru bricas tam iuris canonici quam ciuil' ex qui bus posit intelligē eaꝝ abbreuiatiōes. Silr hic inferam aliquas abbreuiatiōes quibus sepius vtor in hac summa.
Auꝫ. quando ponitur sub Rubrica Codi cis dicitur autentica. quando non ponitur in codice dicitur autentico. quod quidem ē liber autenticorū. τ sequit ad eū Rᵇica sua C. si est eleuatum dicitur Codice si non est eleuatum dr capitulo.

cle. i. clementina
Concor. i. concordat vel cū concordantijs
d. i. dicto vel dicta vel dictis
Di. i. distinctione
Eo. i. eodem. s. titulo vel caplo τ huiusmōi
Ea. i. eadem di. vel causa vel. q.
Fi. i. finali vel in fine
Glo. i. glosa
Li. i. libro
Nō. i. notat vel notatur vel notata
Ob. i. obstat
Opi. i. opinio
Oppo. i. opponitur
q. i. questione
Rᵒ. i. respondeo vel Respondet
Rᵇica. i. rubrica
ti. i. titulo
tex. i. textus
ꝟ. i. verbo vel versiculo

Eya ergo patres τ fratres properate τ cur rite. τ vt peritiam casuum conscientialiūꝫ possitꝭ habere hanc angelicam summam ꝑ legite quam si more mundorūꝫ animaliūꝫ ruminabitis in casibus conscientie non er rabitis.

Explicit tabula.

Incipit summa angelica

Abbas dz esse pŕbr.c.i. de eta. ⁊ qua. ⁊ etatis.xxv. ãnoꝝ.vt.j̃.Etas.

Abbas a q̃ dz eligi.℞. a mõa sterio cui prefici dz.18.q.2.c. abbatem.

De cuius mõasterio dz eligi. ℞.ꝙ de ꝓprio:nisi qñ idõeã ꝑsonaz non haberet.qꝛ tunc de alio mona sterio eligi põt.18.q.2.c.q̃z sit.

3 A q̃ dz cõfirmari.vide.j̃. Cõfirmatõ.§.4.

4 A quo dz bñdici.℞.ꝙ ab epõ diocesano ꝑ quã bñdictõem intellr ei dari cura mona sterij.ẜm Inno.in.c.i.de sup.ne.ꝑla. Nec añq̃z sit benedictus dz exercere que ꝑtinent ad eius offiñ ẜm glo.in.d.c.i.Qd̕ limito se cũdũ Lan'in cle.attẽdẽtes.de sta.mo. qñ ẽ ꝯsuetudo i monasterio ꝙ bñdicatur. al'nõ. Et sic intelligo.d.c.i.

5 Sed qd si epũs recuset eum bñdicere?.℞. ꝙ si tertio reqsitus cũ humilitate ⁊ ƌuotõe vt cõgruit:recusauerit eũ bñdicere:tũc põt ⁊ monachos suos bñdicere. ⁊ alia q̃ ad eiꝰ offiñ pertinẽt exercere.vt in.d.c.i.

6 Quo die dz bñdici.℞.ꝙ solũmodo i die bus in quibus ordines minores possunt ꝯ ferri ẜz cõez opi.doc.vt nõ.glo.in.d.cle.at tendentes. ⁊ pz in.c.cũ sis.de ꝯse.ec. vl'al.

7 Utrum possit aliquid exigi pro tali bñdic tione.℞.ꝙ.ñ.Aliter esset symonia. tex.ẽ in c.sicut.el.3.de symo.

8 Utrum vnus abbas possit ꝓesse duobꝰ mo nasterijs seu duabus eccl'ijs curã aiaꝝ hñti bus.℞.ꝙ ñ sine dispensatõe pape:nisi vnũ monasteriũ: aut eccl'ia dependeat ex alia: l' adinuicem sint ãnexa.vt i.c.vl.i fi.d̕ re.do.

9 Utrum abbas possit solẽniter ppl'o bñdic tionẽ dare.℞.ꝙ in ecclesijs q̃ ei pleno iure ꝑtinẽt põt post missaꝝ.vesperꝝ. ⁊ matutina rum officia.Alibi aũt publice ac ꝑ vias nõ põt:nisi ex spãli priuilegio ei ꝯcedatur.vt i c.abbates.de priuil.li.6.

10 Utꝝ possit bñdicere paramẽta. ⁊ que.vid̕ j̃.Benedictio.§.i. ⁊.2.

11 Utrum possit ordines cõferre.vide.j̃.Or do.2°.in prin.

12 Utꝝ abbas possit absoluere suos mona chos.℞.ꝙ sic ab omnibus peccatis ⁊ cẽsu ris:nisi spãliter alteri a iure reseruẽtur. Et lz Pa.in.c.monaci.de sen.ex.teneat ꝙ nõ põt absoluere:nisi ab excõicatõe ꝑ iniectõe manuũ in ꝑsonaz eccl'iasticã. Tu tñ tene ꝙ põt.vt.j̃.Absolutio.i.§.2.

Utꝝ possit ꝓhibere suo monacho:ne cõ fiteat̃ epõ:vel eiꝰ pniario.℞.ẜm Ja.d̕ lau. in sũ.ꝙ ñ.Qd̕ limito nisi sit exẽptus:vel ali ud hẽat.ꝑ priuilegium a papa.

14 Utꝝ abbas possit dispensare cũ monacis sup irregularitate.℞.ꝙ sic sup irregularita te q̃z ꝯxerunt recipiẽdo ordines in excõica tione facti tñ memoriã:vel iuris peritiã nõ hñtes.Et hoc qñ graue ⁊ notabile factũ ñ fuit.siue hanc irregularitatẽ incurrerũt an te ingressum religionis:siue post.ẜm cõiter doc.in.c.cũ illoꝝ.de sen.ex.In alijs aũt ir regularitatibus non põt de iur̃ cõi.vt notãt Hosti. ⁊ Pa.in.d.c.cũ illoꝝ.facit regula. Que a iure cõi.de re.iur.li.6.nisi vbi ius ex presse ei concedat.

15 Utꝝ possit dispensare cũ monacis i votis factis ante ingressum religiõis.℞.ꝙ sic.vt nõt glo.in.c.noluit.33.q.5. De votis in reli gione factis.vide.j̃.Uotũ.2.§.3.

16 Utꝝ possit dispensare cũ monacis i rl'a.vi de.j̃.Dispensatio.§.8.

Utꝝ possit ꝯcedere mõacis vsum alicuꝰ rei:vel eius administratõem.℞.ẜm Inno.in c.fi.q cle.vel vo.ꝙ põt ꝯcedere certos redi tus mõaco vnde viuat.Et dicit Jo.an.i rl'a Nõ ẽ obligatoriũ.de reg.iu.li.6. valere sta tutũ mõasterij.vt pro idumentis: ⁊ alijs ne cessarijs qsq̃z monacoꝝ recipiat certũ qd. sed vt possit dispensare ad libitũ ⁊ dispone re non põt.silr ne possit ei auferri qñ suo su periori placuerit nõ põt cõcedere: ⁊ cum li centia pape.c.cũ ad mõasteriũ.de sta.mo.

17 Utrum possit expellere monacos suos. ℞.ꝙ non secundum Pa.in.c.cũ ad mona sterium.per.c.fi.de regulasq̃d̕ vult vt fugiti uos requirat ⁊ cogat eos ad suũ redire mo nasterium si põt eos tenere absq̃z graui scã dalo:vel saltem ꝓuideatur eis de alio loco religioso eiusdem ordinis.vbi ad agendã penitẽtiam deputentur ⁊ necessaria eis mi nistrentur.

18 Utrum possit licentiare ad aliam religio nem.vide.j̃.Religiosus.§.34.

19 Quid de bonis illius monaci quem ab bas de facto expulit.vide.j̃.Monasteriuz §.6.

20 Utꝝ possit dare lniam mõaco ꝯstãdi sepa te in aliqua cella.℞.ꝙ sic:dũmõ ex iusta cã ⁊ ĩfra scepta monasterij.sed non extra.vt in c.vlti.20.q.4.

Utrum possit corrigere monacos suos. ℞.ꝙ sic:nec tenetur in hoc requirere consi lium sui capituli secundũz Pa.in.c.Johã nes.de regula.

23 Ad q̃ obligatur abbas. R̷. q̄ vltra alios monachos obligat̃ ad curam aiaꝝ sibi subiectaꝝ. ꝛ mōasterij ac reꝝ ipsius. ꝛ magna neglia ē peccatū mortale. vt. ĩ. Neglia. §. i.

24 Utrū ligetˀ suo statuto ēt cū cōuentu facto R̷. ṡm Pa. in. d. c. cū ad monasteriū q̄ nō. Et dicit Jo. an. in. d. regula. Nō ē obligatorium q̄ ēt si iurasset s̄uare tz reuocatio lz sit piurus. Ex quo pz q̄ lz instituerit priorē cuz conuentu: aut aliū officialē pōt reuocare qꝛ abbas monaco suo in aliquo ñ pōt obligari: sicut nec dñs s̄uo. l. iterpositas in fi. C. d transac.

25 Utrū teneatur ire ad sinodum. R̷. q̄ sic si hz populū: vel capellas hñtes populū: ēt si ipse sit exēptus: dūmō capelle: seu populus ñ sit exēptus. alˀs nō. c. q̄ȯ sup his de ma. ꝛ obe. ꝛ quod ibi notatur.

26 Utrū possit prioratibus: ecclesijs: admini stratōibus: aut qbusl̄z alijs beneficijs nouas pēsiōes iponere. aut veteres augere: aut ad mensā suā p̄dicta applicare. R̷. q̄ ñ: nec qlz alius p̄latus r̄laris cle. vnica de sup. ne. p̄.

27 Utrum possit p̄ñtare clericos in ecclesijs in qbus hz ius p̄ronatus. R̷. q̄ ñ sine ꝯsensu capituli. c. ea noscitˀ. de his q̃ fi. a prela.

Abbatissa dz eligi a monasterio i quo p̄fitiēda est: in qua electione nulla dz admitti nisi cōpleuerit. 12. annū. ꝛ sit ꝓfessa tacite vel expresse. ꝛ eligēda dz ꝯpleuisse 30. annū: ꝛ eē professa expresse ordinē regularē. Jdem dic de priorissa p quā monasteriū regitˀ. cuius electio si due ptes conuētus ad eā accedunt qñ per scrutiniū ꝓceditur· nulla exceptōe: aut appellatōe admissa ē cōfirmāda. Si vero nulla ad duas ptes accessit. tūc ñ obstante publicatōe scrutinij ꝛ electōe possunt alie accedere ad eā que hz maiorē ptē totius capl̄i: q̃ si ad duas ptes accedit. non obstante quocūqꜫ. confirmetˀ. ꝛ qui vocātur ad eas dirigēdas in huiusmōi electionibꝰ nisi se abstineant ab his p q̃ discordia pōt exoriri: vel exorta nutriri: sunt excōicati ipso facto. Et hec locū hñt nedum in monasterijs religionis approbate: veꝝ ēt i mulieribus q̃ ṡm quarūdā prouintiarū cōsuetudines: nec ꝓprijs renūtiant: nec ꝓfessiōem faciunt regularē: sed viuunt vt in ecclesijs secularibus canonici regulares. hec notātur in. c. indēpnitatibus de elec. li. 6. de quo habes. ĩ. Excōicatio. 7. casu. 16.

1 A quo dz confirmari. vide. ĩ. Confirmatio. §. 4.

2 Utrū debeat benedici. R̷. q̄ sic vbi est cōsuetudo. q̄ si nō faciat se benedici. ĩ. annuz a sua ꝯfirmatōe cōputandū. vbi est cōsuetudo q̄ benedicatˀ: nisi cā rōnabil̄ subsit cadit ipso facto a iur̄ suo cle. attēdētes de sta. mo.

3 Utrū possit quocūqꜫ die benedici. R̷. ṡm glo. i. d. cle. attendentes q̄ sic.

4 Utrū abbatissa possit ecclesias cōferre ꝛ beneficia. ꝛ istituere clericos in ecclesijs sui monasterij. R̷. gl. in. c. dilecta de ma. ꝛ obe. q̄ sic de consensu sui capituli pꝰ suā confirmationem.

5 Utꝝ possit abbatissa excōicarˀ: ab offō suspendere vel iterdicere. R̷. q̄ ñ ṡm glo. in. d. c. dilecta. qꝛ hec ptinēt ad claues. c. tanta de ex. p̄la. Pōt tñ ab offō mōacas. ꝛ clericos suspendere: ꝛ ꝓhibere ne celebrēt i eius ecclesijs. sed tñ tal̄ suspensio nō ē ꝓprie suspēsio ṡm Pa. i. d. c. dilecta. qꝛ si celebrarēt ñ essent irregulares clerici celebrantes.

6 Utrū possit p̄dicare: moniales bñdicere: ꝯfessiones audire: ꝛ huiusmodi. R̷. q̄ ñ pōt aliqd facere q̄ȯ ptineat ad aliquē ordinez. vt pz i. c. noua. de pe. ꝛ re. Pōt tñ i matutinis euangeliū legē. vñ ēt diaconisse appellātur. 27. q. i. diaconissā. Et ēt mōiales. seu s̄bditas monere ꝛ exhortari.

7 Utrū abbatissa volens loq cū aliquo debeat esse assotiata. R̷. q̄ sic: saltē p vetulam monacā. 18. q. 2. diffinimus. ꝛ. c. in decia eadem. q. dr̄ q̄ due vel tres debent esse.

8 Quō abbatissa pōt exire pro homagio faciendo hēs. ĩ. Monialis. §. 3.

a Aborsum procurās hōicida est. Et q sterilitatis venena procurat. Et peccat mōtalr̄. c. aliqñ. ꝛ. c. se. 32. q. 2. Et si aiatˀ erat fetus dz puniri capite. qꝛ verus hōicida. Si vero inaiatus erat. si nobil̄ hoc facit: parte bonoꝝ amissa relegatˀ. Si vō ignobil̄ dānatur in metallū. ff. de pe. l. si qs aliqd. §. qui abortionis.

a Abrogatio legū vel cōstōnū fit tribus de cāis. Prio pp ꝯsuetudiez ꝯriā. 31. di. añ trienniū. insti. de testa. §. 2. Secunda pp disparē succōem tpoꝝ. 34. di. c. fr̄nitatis tue. vbi tex. Defectus nr̄i tpis: qbus non solū merita: sed corpora ipsa defecerūt districtōis illius nō patitˀ manere censuraz. Tertia pp emergentia mala. 63. di. §. veruz in fi. vbi exemplu. de serpente eneo quem Moises bona fecit intentōe. Ezechias bona intentione destruxit.

a Absens cā rei publice. vt ābasiatores ꝛ huius

modi multa habent priuilegia.

6 Sed nunquid illi q data opa τ affectate: ẽt cã rei publice sunt abñtes gaudeãt illis priuilegijs. R. q ñ. vt. l. τ q data. ff. ex qui. ca. ma. τ. l. pe. C. quõ τ qñ iudex. τ. l. vniuersi. C. de legatiõibus fm vnã lec. Et aduerte q ille q in offõ modici valoris abñs est cã rei publice p̃sumiť affectate τ data opa abesse Tex. est singl'aris in. l. spadoné. §. fi. ff. ð excu. tu. Seqtur hoc ludo. de ro. in nõ. Et fac̃ ꝯ clericos abñtes q vt ãpliores obtineãt dignitates stant cũ cardinalibus. Et ãbasiatores teneñť restituere expẽsas cõitati qñ stãt plusq̃ꝫ expediat dolose vel volũtate sua. vt in. d. l. τ qui data.

ABsolutio prio ab excõicatõe vtrũ possit ĩpendi a non sacerdote. R. fm Monal. ti. Excõicatio q duplex ẽ ipsi' absolutio. Una q̃ pertinet ad for̃ pniale. Et h solũ a sacerdotibus põt ĩpẽdi. vt in. c. canonica de sen. ex. Et sic intelligo Inno. i. c. q̃nto. de ꝯsue. Alia est q̃ ptinꝫ mere ad forũ cõtentiosũ. Et huiusmodi absolutio põt cõitti diacono: τ inferioribus clericis. Et de hac intellige glo. in. c. pastoral' de offi. or. q̃ vult vt ẽt laicus absoluat. De quo dic. vt. ĩ. Absolutio. 3. §. 17. Ita tñ q absolutus a talib' oꝫ postea absoluať iter̃ a sacerdote ð pria absolutõne rõne mortal' peccati pp qð fuit excõicatus. R ð fm Inno. i. d. c. quãto. τ i. c. fi. de ex. p̃la. qr ptinet ad ptãtem clauiũ que solis sacerdotib' date sũt. 20. di. §. i. 96. di. §. illud ãt. τ. c. bene τ de pe. τ re. noua.

1 Utrũ oĩs sacerdos possit absoluere ab excõicatõe minori a iure quã qs incurrit pticipando locutõe τ huiusmodi. R. q ñ. ſꝫ solũ pprius eṗs vel curatus. vel hñs licentiã ab eis: vel a papa. ar. c. nup. §. in fo. de sen. ex. ẽt archiep̃o in puincia: sed extra suã diocesim declarať ñ licẽ. itẽ nisi dũ visitat. vt in c. ppetuo ð censi. li. 6. ergo m̃ltominꝰ alijs. cõcor. Inno. τ Ho. in. d. c. nuper.

2 Utrũ pprius eṗs vel curatus possit absoluere ab oĩ excõicatione maiori lata a iure. R. fm Inno. in. d. c. nup q tã a minori q̃ꝫ a maiori põt absoluere pprius eṗs: vel proprius sacerdos: nisi in casibus in qbus ꝯditor canonis sibi absolutõem reseruauit. vel alteri. Et cũ ipso ꝯcordat ho. ibidẽ vbi est quasi tex. expressus. Et hanc opi. tenẽt theologi. vt in dir. li. 3. ti. 4. Inter quos ẽ. Scẽs Bona. in. 4. disti. 14. q. vltima. Et sanctus Tho. eadẽ di. ar. vltio. q. i. Silr' sũmiste. vt Mõal. ti. Excõio τ sũma ꝯfe. ti. 33. §. 85. li. 3. τ Jo. de saxonia in sua sũma ti. Absolo. Contrarium tenet Pa. in. c. mõaci. τ. c. mulieres de sen. ex. τ glo. in. c. si eṗus de pe. τ re. quam sequitur. Ge. ibidem. τ ẽt glo. vidtur in cle. attendentes. de sta. regu. τ in cle. vnica de consan. τ affi. τ Fe. consi. 14. Ego consulo q sacerdos pprius eam opi. seq̃tur que sibi videtur in illo casu magis expedire saluti ipsius penitentis: vel cõitati fidelium: qr vtrãq̃ꝫ põt tenere. Et prima de subtilitate iuris mihi videť verior. Et intellige nisi eṗs sibi absolutõem a tali excõicatione reseruasset spãliter. qr tunc proprius sacerdos nõ posset absoluere. vt latius dicam. ĩ. Casus. Aduerte etiaꝫ qr eṗis solis conceditur absolutio ab excõicatione pro violenta iniectione manuũ in p̃sonam ecclesiasticaꝫ vt in. d. c. mulieres. c. ea noscit. τ. c. puenit: qñ iniuria est leuis: vel qñ adire ñ potest papam. Et sic inferior ñ absoluit ab ea. nisi cui spãliter conceditur. vt abbati τ huiusmodi de quo. ĩ. Excõicatio. 5. casu. i. §. 33. cum sequentibus.

3 Utrũ idẽ sit dicẽdũ de excõicatione statutorũ puincialiũ ꝯciliorum aut sinodaliũ: seu q̃ faciunt legati in suis legationibus. R. dir. vbi. s. q Gul. dicit q sic. Et ẽ ver̃ sicut vult Pa. in. c. graue de p̃ben. in glo. Et loquiť. ipse de ep̃o. qr tꝫ q ptinet ad ep̃m absolutio Et addit ẽt si incurratur in aliena diocesi a subdito suo. et etiam si statutũ esset confirmatum p papam fm Jo. an. in. c. ex frequẽtibus de insti. τ ibi Pa. per rationeꝫ. qr ex quo conditores non sibi nec alijs reseruaśt videntur alijs concesisse. Gul. autem intelligit esse de proprijs sacerdotib' ex quo excipit religiosos: qbus est phibitum a talibus sententijs puincialibus: aut sinodalibꝰ absoluere. clemen. religiosi de priuil. Et sic tene fm q dixi in precedenti. q.

4 Utrum idem sit dicendum de suspensiõe: aut iterdicto qð imponiť a iure. aut per statuta prouincialia sinodalia: vel legatorum R. glo. in. d. c. graue q sic. ex quo conditor cãonis non reseruauit facit gl. in. c. si quis. el primo. 16. q. 7. Glo. tñ in clem̃. i. de here. limitat verum quando suspensio non habꝫ tempus determinatum. quia quando habꝫ tempus determinatum nullus inferior absoluere potest. Et eam sequitur Car. ibi τ Pa. in. c. tam litteris de testi. De quo dic. vt infra. Suspensio. 4. §. i. Sed que sunt in iure reseruata pape. vide infra. Excomunicatio quinto. Que autem episcopo. vide. Excõunicatio. 6. Et a quibus alij pñt

absoluere. Excõicatio. 7.

5 Utrũ i articulo mortis ɔstitutus possit absolui ab excõicatiõe: vel ipeditus. ꝛ qs põt absoluere vide. ĩ. Absolõ. 3. §. 16. ꝛ. 17.

6 Quis absoluat exemptũ ab excõicatione vide. ĩ. Exemptus. §. 6.

7 Utrũ ille qui incurrit excõem in vna diocesi ibi hñs domiciliũ: postea trãsfert se ad aliã diocesiꝫ possit absolui a pfata excõe ab epo vel curato illius dioceſ ad quã se transtulit. R. fm Ri. in. 4. di. 18. ar. 9. q. 5. ꝙ sic: si excõicatio ẽ a iure: vel per statuta quorũcũqꝫ. ꝛ ñ sit reseruata p ɔditorẽ ar. d. c. nuper qd ñ distinguit an sit ɔcta in diocesi: vel alibi. Secus si esset ab hoie: vel si ɔditor canonis sibi reseruasset. qꝛ tunc nõ posset. Hoc idẽ tꝫ Jo. an. ꝛ Pa. in. d. c. ex frequẽtibus. quo ad episcopos.

a **ABsolutio** Secundo ab excõe q̃ est ab hoie seu iudice a quo põt impẽdi. R. ꝙ rlr ab illo põt q eã tulit: qꝛ rlr q potest soluere: põt ꝛ ligar. ꝛ eɔrio. 24. q. i. si Petrus. ꝛ. 21. di. inferior. ff. de re iudi. l. q cõdẽnare. ꝛ. ff. de re. iu. l. nemo, la pria de pe. di. i. verbũ. Fallit rla hec in. 6. casibus. Prius in delegato pape q inobedientẽ sue snie pt excõicare: sed post ãnũ a sua snia diffinitiua nõ põt absoluere. vt de offi. dele. c. querẽti. ꝛ ibi dicit Inno. ꝙ ꝛ si excõicat delegatus pape añ diffinitiuam sniaꝫ semp vsqꝫ ad diffinitiuã sniam ꝛ ẽt post vsqꝫ ad annũ absoluere poterit. qꝛ ppetuata ẽ iurisdictõ sua. vt in. c. gratũ. ꝛ. c. lꝫ eo. ti. qꝛ ea q̃ ad ius rescribunt debẽt eẽ ppetua. C. de di. re. l. falso. Et hoc idem tꝫ glo. in. d. c. querenti. Secũdus in eo q postq̃ excõicauit incidit ipe i maiorẽ excõicatõeꝫ. 24. q. i. audiuimus. De hoc vide. ĩ. Excõicatio vltimo. Secus si in miorẽ. qꝛ possꝫ de sen. ex. duobus. de cle. ex. mi. si celebrat. Tertius in incẽdiario. vide. ĩ. Excõicatio. 5. casu. 5. Quartus in snia lata ab iferiore. sed ɔfirmata ex certa scia p papam. Qd intl̃e de snia q̃ est ab hoie fm Jo. an. i c. ex frequentibus de insti. Rõ. qꝛ oĩa nr̃a facimus quib⁹ auctoritatẽ ipartimur. c. si apl̃ice d pben. li. 6. C. de ve. iu. enu. l. i. §. oĩa. Secus si sine certa scia: aut cãe cognitõe confirmat: vel si snia esset p statutum. qꝛ q̃tũcũqꝫ ɔfirmatum poterit inferior absoluere: nisi papa in cõfirmatõe sibi vel alij reseruasset sicut de alijs q̃ sunt a iure. vt. s̃. dcm̃ ẽ in precedenti. c. §. 3. Quintus de illo qui excõicauit. ꝛ tñ ñ est sacerdos: q lꝫ possit absoluer de absolõne q̃ pertinet ad foꝝ cõtentiosum ñ tñ de illa q̃ ptinet ad forũ pñiale. De quo dic. vt. s̃. Absolõ prio. Sexto ẽ i illo cui papa mãdat vt aliquẽ excõicet sine aliqua cãe cognitõe. qꝛ tal' est merus executor. ꝛ iõ absoluere ñ poterit. ar. c. sup qõnum. ꝛ. c. fi. de offi. dele. Secus si mãdasset cãe cognitõeꝫ qꝛ tũc posset absoluere. ar. c. vbũ de pe. di. i. Hoc nõt Jo. ꝛ Archi. 21. di. iferior ꝛ ho. ꝛ Bar. in. c. cũ inferior. de ma. ꝛ obe.

i Sed qd si papa mãdat simplr vt sniam excõis in aliquẽ ferat. R. Inno. in. d. c. fi. ꝙ ñ dꝫ eã ferre: nisi cũ cãe cognitõe ꝛ mõitõe pmissa. 2. q. i. nemo. ꝛ. c. sacro de sen. ex. ꝛ facit glo. in. d. c. fi. Addit tñ ꝙ si constat papã cognouisse de cã. ꝙ tunc ad eius mãdatuꝫ sine alia cognitõe dꝫ ferre sniaꝫ. l. de qua re ff. de iudi. Et silr dicendũ ẽ de snia quã alij pñt p aliũ ferre. Ho. tñ ꝛ Jo an. ꝛ Pa. in d. c. fi. tenẽt ꝙ p tale mandatũ simplr factũ ñ ɔceditur accessorie iurisdictio. q̃uis Pa. dicat ꝙ opio. Jn. q dicit ꝙ dat iurisdictio cũ papa mãdat aliqd spũale ẽ valde equa. Ego credo ꝙ ꝛ si sit eq̃. tñ sit verior pria. ꝛ iõ ad intentõem pape sit recurrendũ q̃ per vba mãdati põt deprehẽdi. Et si cũ cãe cognitõe mandet. vt puta qꝛ dicit. Jntelleximus ꝙ tal'. ꝛc. qr̃ mandamus veritate cognita vt excõices. ꝛc. tunc absoluere poterit. Secus si dicat. Quia certificati sumus ꝙ talis. ꝛc. Jdõ mandamus quatenus excõices. ꝛc. tũc a tali nõ poterit absoluere.

2 Utrũ archieps possit absoluere a snia excõicatõis epi sui suffraganei: aut alioꝝ inferiorum qui q̃uis sint de sua ɔuincia: nõ tñ sũt de sua diocesi. R. ꝙ ñ. c. romana. ꝛ. c. venerabilibus de sen. ex. li. 6. nisi qñ hoc hꝫ cõsuetudo: vel qñ ad eũ appellatũ ẽ. De quo dic. vt in dictis. c. ꝛ in. c. ad reprimendã de offi. or. ꝛ. c. per tuas de sen. exco.

3 Utrum eps possit absoluere excomunicatum a suo inferiore puta Archidiacono. ꝛ huiusmodi. R. secundũ Jnno. in. c. cum ab ecclesiarum de offi. or. ꝙ sic. ẽt non premissa satisfacione. qꝛ ordinarius est totius diocef. vt i. c. i. de offi. or. C. de iuris. om. iu. l. fi. Jtem qꝛ tales officiales dicũtur vicarij eporum de offi. archidia c. i. 80. di. non debere. Malefacit tamen episcopus. qꝛ iurisdictionem nõ seruat suis subditis de ex. p. c. 2. ꝛ de of. or. c. quãto. Qd itellige veꝝ nisi ex consuetudine haberent vt non possit ab epo absolui. qꝛ tunc nõ posset de offi. archidia. c. dilecto. Et hec opi. Jnno. est cõis doctorũ: q̃uis alij ɔdicant. vt notat Pa. in. d. c. cũ ab ecclesiaꝝ. Et hanc teneas.

4 Quid si eps cōittit alicui vices suas᷑. An
tales valeat absoluere supradictos in.§.pre
cedenti sicut eps pōt℟. Dic.li.3.ti.5.q̄ nō:
nisi h̄ expresse ɔcedat.ar.de pe.⁊ re.si eps
li.6.de ꝓcu.q ad ageñ.li.6.ēt si dicēt. Cōit
timus vobis vices nr̄as ēt in his q̄ sp̄ale
mandatū exigunt.qꝛ in tali mandato maio
ra ⁊ grauiora ñ veniunt q̄ȝ in cōissione sūt
exp̄ssa cle.ñ pōt de ꝓcu.qꝛ istud ē maius q̄
ab soluere simpl̄r.qꝛ fit cū iīuria inferioris.

5 Utrū eps extra territoriū suū possit excōi
catos a se:vel a suis inferioribus absoluere
℟.q̄ ñ:in his q̄ requirunt cāe cognitōȝ.qꝛ vt
dicit Inno.in.c.nouit de off.le.d cā cogno
scere ñ pōt nisi sedēs pro tribunali.ar.2.q.
3.abolitio.sed h̄ i aliena diocesi ñ pōt facer̄
9.q.2.c.epi.⁊ alijs plr̄ibus.c.eiusdē.q.Et
hoc verꝫ nisi hēat lnīā epi diocesani vt i eis
dē.c.dr̄ Fallit hoc in epo expulso q petita
lr̄a q̄ȝnis ñ obtēta ab epo in cuius diocesi ē
pōt sedere ꝓ tribunali ⁊ exercere iurisdic
tōȝ.s̄.suos subditos:dūmodo ñ trahat eos
vltra duas dietas a fine sue dioces̄ q ñ fuer̄t
expulsores:seu fautores:aut ɔsiliatores.cle.
vnica de fo.ɔpe.In his āt q̄ ñ requirunt cāe
cognitōem pōt.qꝛ q̄ sunt volūtarie iurisdic
tōis pn̄t vbiqꝫ exerceri.ar.l.oēs ꝓconsules
ff.de offi.ꝓcō.⁊ le.Legatus āt alatere.an
possit.Dic.vt in.c.nouit.⁊.c.excōicatus de
offi.le.qꝛ ñ nie extēdo.cū hodie mlr̄a hēant
a papa:qbus credir̄ qñ nulli fit p̄iudiciū.vt
j̄.legatus.§.4.⁊.5.

6 Utrū mortuo vel amoto excōicatore ca
plīn:successor:aut ille ad quē eiꝰ ptinet iuris
dictio possit absoluē quos p̄decessor potuis
set.℟.q̄ sic tex.ē in.c.si eps.el.2.11.q.3.⁊ in
c.vnico de ma.⁊ obe.li.6.

7 Utrū pticipans i crie crioso sit absoluēdꝰ
ab excōicatore illius cui pticipando icurrit
maiorez excōem.℟:q̄ sic.c.nup de sen.ex.
De quo dic.vt.j̄.Excōicatio.8.§.1.

8 Absoluere q pōt ex offō in certis casibus
illos q pp violentā manuū iniectōez in pso
nā ecclesiasticā excōicati sūt.pōt alijs cōitte
re absolutōem si viderit expedire.c.fi.de of
fi.or.Itē dic de quocunqꝫ q ex offō ordina
rie ptātis pōt absoluer̄.Silr̄ dic de illo cui
ē cōmissum a papa ratione dignitatis. Se
cus si ratione persone vt in.d.c.fi.nōt glo.

Absolutio

Tertō quo ad
modū absol
uendi ab excōe.Dic q̄ ñ dꝫ esse ɔ
dicional̄.alr̄ ñ valeret.c.actus de re.iur̄.li.
6.ergo fiat absoluta.

1 Utrū teneat qs seruare certā formā in ab
soluendo.℟.q̄ sic.s.5.Primū q̄ faciat illū
iurare q̄ parebit mandatis ipsius absoluē
tis.c.ex tenore d sen.ex.Limitat hoc Hug.
i crībus horrēdis:nō in leuibus.⁊ plꝫ.Se
cundū q̄ anq̄ absoluat sufficientē p̄stet eīn
dā lesis iuxta ꝓprias facultates.c.porro.⁊
.c.prochianos de sen.ex.De quo dic.vt.j̄.
§.9.⁊.20.Tertiū vt absoluat cū p̄s.⁊ orōne
dn̄ica.⁊ alijs consuetis.s.absolutione ɔsue
ta.vt in.c.a nobis el.2.de sen.ex.Quartum
q̄ p̄cipiat ei:ne vnq̄ faciat ɔ̄ illū canonē:ɔ̄
quē faciendo incurrit excōem.d.c.ex teno
re.Intellige nisi in casibus ɔcessis a iure.qꝛ
nei bn̄ficiū iuris ē auferendūȝ.vt in aūt.de
nup.§.sed hoc qd ⁊.ff.de re iud.l.4.§.si qs
ɔdēnatus.Et ita q pcussit clericū iniūgēdū
ē.ne vnq̄ȝ clericū pcutiat nisi de mādato p̄
lati:vel cā defensionis ⁊ huiusmodi.Cōsue
tudo ēt hꝫ vt verberet̄ q̄ seruāda ē in mascu
lis sed ñ in feīs:nec in multū iuuenibus pre
serti iu nudo.Quintū q̄ vtat̄ verbo absolu
torio.vel relaxatorio.Uñ cōiter obseruatur
iste modus.Prīo dicat aliquē p̄s:vel orōȝ
dn̄icā.Secūdo dicat.Saluū fac s̄uū tuū de
us meus sperantē i te.℣.Dn̄e exaudi orōeȝ
meā.℟.Et cla.meus ad te vēiat.℣.Dn̄s vo
biscū.℟.Et cū spū tuo.Orō.Deꝰ cui ꝓpriū
est misereri sp̄ ⁊ parcere:suscipe deprecatō
nē meā.Ut hunc famulū tuū quē excōis ca
thena ɔstringit miseratio tue pietatis absol
uat p xp̄m dn̄m nr̄m.Amen.Deinde dicat.
Ego te absoluo a vinculo excōis quā incur
risti pp tale scm̄.⁊ restituo te sacramentis ec
clesie.In nomine patris.⁊c̄.

2 Utrū absolō teneat si ñ fuer̄ p̄fata forma
vr̄ q̄ ñ.qꝛ forma rescripti exacta diligētia s̄
uanda ē ita vt nec ordo p̄posteret̄.c.cū dilec
ta de rescrip.⁊ alijs in glo.allegatis ibidē.
Sed ego dico distinguēdo.q̄ si absolō sit
ab hoie alicuiꝰ cōissa sub tali forma:ñ vꝫ nisi
forma s̄uet̄.fac̄.c.s.⁊ qd ibi nō.d p̄.⁊.c.pru
dentiā.i.℟.de offi.dle.Rō.qꝛ qñ omittitur
forma data ab hoie nulla cōpetit iurisdictio
⁊ ꝓpterea ñ vꝫ actus deficiēte ptāte.Si v̄o
absolō cōpetat alicui de iur̄:vel simpl̄r cōit
tatur tꝫ qdē:q̄ȝuis ñ sit seruata forma p̄fata
dūmō vtat̄ aliquo verbo absolutōis:vel re
laxatōis.vt.s̄.dcm̄ ē.Rō.qꝛ in absolōne ab
excōe.sicut ⁊ in excōicatione nulla ē forma
substantialis a iure:vt nōr.in.c.1.de sen.ex
li.6.⁊ in.c.1.de iudi.facū.11.q.3.c.1.Ita tenꝫ
Hos.vt notat Pa.in.c.fi.de re.spo.Et ideꝫ
tꝫ Inno.in.d.c.cum dilecta.Et sic patet qñ
absolō solo verbo facta tꝫ.Et sic itellige s̄ꝫ
dictam distinctionē Jo.⁊ Archi.in.c.cōpe

rimus.24.q.3.Inno.ꝛ Ho.in.c.cũ deside res de sen.ex.qui tenent ꝙ absolutio ab ex cōicatione solo verbo facta tenet. Sed pec cat qui ea non seruat que predixi:nisi ex rō nabili causa omittat. Silr absolutō ab ex cōicatione.siue iusta siue iniusta tenet quo ad eccliam militanté.c.ois de re.iur. qꝛ iu ra sũt prōptiora ad absoluēdũ:ꝙ ad ligan dũ.c.ponderet.50.di.ꝛ nōr.in.d.c.cum de sideres.ꝛ.c.ex lr̃is de proba.

3 Utrũ papa salutante:l'ad osculũ recipiēte excōicatũ absoluat ab excōicatiōe.℞.ꝙ ñ nisi sic faciendo itēdat absoluere.Clemen. si sũmus.pōtifex.de sen.ex.ꝛ nisi exp̄mat ñ debet reputari absolutus ̄sm Inno.in.c.cũ olim essemus de priui.

4 An ep̄s:l'alius iferior a papa possit ab soluere excōicatũ recipiēdo eũ ad osculum l'salutādo.℞.Inno.i.d.c.cũ oli eēmus ꝙ ñ sꝫ oꝫ ꝙ vtatur aliq̄ v̄bo denotāte absolutōꝫ Cōcordat glo.i.d.c.cũ desideres i.§.si.Et ē cōis opi.doc.i.d.c.cũ desideres ꝛ in.d.cle. si summus.Et ideo dicat.Ego absoluo te a tali excōicatione ꝛ restituo te sacr̃is eccle sie.In nomine patris ꝛc̃.

5 Utrũ abs̃ns p lr̃as possit absolui.℞.Ri.in 4.di.18.ar.10.q.2.ꝙ sic.tex.est in.c. quanto 2.q.5.ꝛ ibi glo.ꝛ in.c.de manifesta.2.q.1. Sed qñ erit absolutus.qñ receperit lr̃as ni si aliud constet de mente.

6 Utrũ abs̃ns possit absolui p pcuratorē.℞. Io.an.in.c.q ad agēdum.de pcur.li.6.ꝛ Archi.i.c.eos qui de sen.ex li.6.ꝛ Spe.ti. de procu.tenent ꝙ sic.Sed ego credo verꝫ ̄sm Inno.in.d.c.cũ desideres qñ subest iu sta cā.al'non.vt satis pꝫ in.d.c.cum deside res de sen.ex.

7 Utrũ inuitus possit absolui ab excōicatiōe. ℞.ꝙ fuerũt multe opi.tā theologoꝝ in.4. di.18.ꝛ canonistarũ in.c.ab excōicato de rescrip.ꝛ.c.significasti.de eo q' duxit i vx̃. quā pol.p adul.ꝛ i.c.1.de sen.ex.li.6.Sed plꝫ mihi opi.q̄ dicit ꝙ pōt ex cā rōnabili q̄ ē qñ videt ꝙ excōicatio nō pdest excōicato ꝛ nocet cōitati pp pticipatōeꝫ. Et hoc nōt Pa.i.c.ap̄lice.de excep. q dicit ꝙ vbi imi net vtilitas ecclīastica.ex absolōne:seu ipe dit ordinatio ecclie si nō absoluit.tūc ē ab soluēdus ēt inuitus. facit.c.veniēs.el.2.de te sti.Si tñ absoluit sine cā:ēt tꝫ absolutio.qꝛ sicut in ptāte p̄lati fuit excōicare.ēt inuitum sic ꝛ reuocare. par enim ius est ligandi ꝛ soluendi.de pe.di.1.verbum.

8 Utrum excōicatus possit alium absoluē. vide.Excōicatō vltimo.§.19.

9 Utrũ excōicatus q offert se ad iustitiam d̄ beat absolui.℞.ꝙ sic si cōpetens cautio de parēdo iuri p̄stetur.nō obstāte ꝯdictiōe:vl' appellatiōe aduersarij.de ap.c.qua fronte. Fallit hoc in cāu qñ excōicatus dicit excōi catiōis sniam eē nullam:tñ petit absolui ad cautellā.qꝛ tunc si aduersarius dicat eũ ex cōicatũ pro manifesta offensa:ꝛ pbet.īter minũ.8.dieꝝ:tūc nō pōt absolui.nisi prius sufficiētē prestet emendam.vt in.c.solet.de sen.ex.li.6.facit.c.odoardus de solu.ꝛ qd̄ ibi nōr.

10 Utrũ ligatus p̄libus excōicatōibus tenea tur oēs cās exp̄mē.℞.Pa.in.c.cũ pro cā. d̄ sen.ex.Aut q̄lꝫ cā de per se sufficiebat ad excōicatōꝫ.Exēplũ de eo q facit rapinā cũ effractione ecclie q ē excōicatus statuto epi ꝛ canonis. Statuto pp rapinā.A canone propter effractionem.ꝛ sic quelꝫ videtur principaliter considerata:ꝛ sic nō tꝫ absolu tio oib' ñ expressis.qꝛ superior nō intende bat absoluere nisi pro causa expressa.ar.op timum in.c.officij eo.ti.ꝛ in.c.ex parte.de offi.or.Aut una cā de p se sufficit.ꝛ tūc si ex p̄ssit cām sufficiētē:tꝫ absolō.ar.c.sup his d̄ rescrip.Aut oēs de p se nō sufficiũt:sꝫ sil' iūc te sic ꝛ tūc nō tꝫ absolō:nisi oib' expressis.

11 Utrum ligatus a pluribus iudicibus de beat ab omnibus absolui.℞.ꝙ sic.ꝛ semp debet vitari donec ab omnibus sit absolu tus.Aut vni omnes comittant absolutionē Ita notant doc.i.d.c.cum pro causa nisi sit superior iudicũ ̄sm Ri.in.4.di.18.

12 Utrum absolutio obtenta ex falsa causa valeat.℞.̄sꝫ Inno.in.c.ex parte de offi.or. ꝙ non.11.q.3.c.2.Ratio.quia talis non intē dit absoluere.facit glo.in.c.qd̄ super his. de fi.instru.ꝛ.d.c.cum pro causa.

13 Utrum dubitans de excōicatione debeat petere absolutionem.℞.si habet comodita tem absoluentis ꝛ nullum sibi iminet pre iudicium:debet.quia in dubijs tutior pars est eligenda.c.iuuenis de spon.Si vero nō habet comoditatem talem.tunc:aut hec du bitatio prouenit ex probabili causa.ꝛ sic petere tenetur.Aut prouenit ex leui:ꝛ sic de bet deponere dubium:nec tenetur petere. ar.in.c.inquisitioni.de sen.ex.ꝙ si non pōt deponere dubium:tunc debet petere abso lutionem ratione iam dicta.

14 Utrũ mortuus q signa ꝯtritiōis oñdit sit absoluēdus.℞.ꝙ sic.c.a nobis el secundo de sen.ex.ꝛ non nisi ab eo qui de iure pote rat.vel de eius mādato.vt in.d.c.Sꝫ nũqd

exhumabitur corpus. R. q non: si est sepultum in ecclesia. Alias sic. et sepelietur in ecclesia. Et de ista materia vide i. d. c. a nobis el. 2. per doc.

15 An teneantur heredes. vide. s. Heres. §. 5.

16 Quomodo absoluetur ille qui legitimo tenetur impedimento ne possit adire eum qui de iure poterat eum absoluere: ut papam: episcopum et huiusmodi. R. q debet ei iniungi q cessante tali impedimento quamprimum commode poterit adibit eum qui illum poterat absoluere offerendo se eius parere mandatis. Intellige nisi impedimentum sit perpetuum secundum Inno. in. c. Quis. de sen. exco. q si non fecerit. iterum in eandem reincidet excommunicationem. Similiter et illi qui absoluti fuerunt a sede apostolica vel legatis qui mandatur eis ut aliquibus se presentent. et passis iniuriam satisfaciant. c. eos qui. de sen. ex. li. 6. Et Jo. an. ibidem: ut recitat Pa. in. c. porro. de sen. ex. extendit hoc ad quemcunque qui absoluitur cum onere presentandi se: vel satisfaciendi alicui q reincidit si non facit quamprimum commode poterit. Sed non credo verum secundum Jo. mo. Unde domini de rota propter dictum Jo. mo. dicunt q absolutus ab auditore si se non representat non est excommunicatus. sed excommunicandus.

17 Sed ex hoc dubitatur quis possit absoluere excommunicatum detentum tali impedimento. R. q si est in periculo mortis quilibet sacerdos potest secundum Inno. in. c. a nobis el 2. et. c. sacris. de sen. ex. Et Pa. in. d. c. a nobis tenet q etiam laicus potest absoluere talem ab excommunicatione. et est glo. ibidem. et in. c. pastoralis. in. §. preterea. de offi. or. Et iura que videntur contraria dicit intelligenda de peccatis non de excommunicatione. Et hoc verum si episcopi vel proprii sacerdotis: aut alterius presentia haberi non possit. Si vero detineatur aliquo legitimo impedimento alio a periculo mortis episcopus est requirendus. ut notat Inno. et sequitur Pa. in. c. de cetero. de sen. exco. Et si ad eum mittere non potest secundum Inno. in. c. i. de sen. excom. sacerdos proprius absoluet. Et hec locum habent tam in excommunicatione iuris quam hominis. d. c. eos.

18 Quid autem sit impedimentum legitimum. vide. s. Excommunicatio. 5. casu primo. §. 50. Et quis sit in periculo mortis. vide. s. Mors. §. 6.

19 Utrum absolutio per vim vel metum extorta valeat. R. q non. vide. s. Excommunicatio. 7. casu. 18. De absolutione a peccatis. vide. s. Confessio. 5. in principio. et. s. Interrogationes in fi.

20 Sed numquid excommunicatus pro damno dato debeat prius satisfacere antequam absoluatur. R. q sic si potest. Si vero non potest debet prestare idoneam cautionem q satisfaciet cum ad pinguiorem veniet fortunam. ut in. c. ex parte el primo. de v. sig. et. d. c. odoardus. aliter peccat qui absoluit. Sunt etiam casus in quibus non valet absolutio ante satisfactionem de quibus. s. excommunicatio. 7. casu ultio. §. ii.

21 Utrum talis qui non potest satisfacere teneatur cedere bonis antequam absoluatur. R. q de rigore iuris sic. si aduersarius exigit. ut no. i. d. c. odoardus. In conscientia dico q non. sed sufficit restituat secundum q tenetur. Dic ut. s. Restitutio. 3. per totum.

22 Cui applicabitur satisfactio pecuniaria pro iniectione in ecclesiasticum. R. q si fuit in religiosum applicabitur monasterio. ar. 12. q. i. non dicatis. et de sta. mo. c. cum ad monasterium i. responso. Si vero fuit in clericum [illegible] clerico applicabitur. nisi fuisset in iniuriam ecclesie propulsatus. quia tunc etiam ecclesia agere poterit pro iniuria. insti. de iniur. §. si com. seruo. et sic etiam ecclesie satisfiet.

Acceptio personarum secundum Alex.

1 Acceptio personarum secundum Alex. de ha. de hoc tractatum de acceptione personarum est iniustitia qua persona persone prefertur in conferendo ei aliquid quod ex debito iusticie alteri est conferendum ratione alicuius conditionis transitorie non congruentis ad ipsam rem existentis circa personam. puta diuitiarum: potestatis terrene: vel cognationis carnalis. et non ob meritum eius ad ipsam rem. Et sic patet ut sit acceptio persone q oportet. Primo illud quod confertur sit ex debito conferendum. quia si non esset ex debito: non posset esse acceptio personarum. quia tali dicitur. an non licet mihi facere quod volo. s. de meo q non teneor dare alicui. Secundo oportet q non attendat ad meritum et conuenientiam illius cui dat conuenientem rei que datur: sed solum ad alia non congruentia ad ipsam rem: puta parentelam: potentiam: diuitias et huiusmodi.

1 Utrum sit apud deum. R. q non. ar. 22. q. 4. sicut sanctius. de conse. di. 4. nec quemquam. de iudi. nouit. de p. venerabilem. ubi dicitur non generis nobilitas: sed virtutum vite honestas gratum deo faciunt.

2 Utrum debeat esse apud homines. R. q non. 49. di. c. vltimo. 63. di. sacrorum. 2. q. 5. si quis presbr. ii. q. 3. summope. et. d. c. venerabilem.

3 In quibus prohibetur acceptio personarum. R. q in. 8. Primo in penitentie impositione. 26. q. 7. sacerdos. Secundo in sententie diffinitione. 3. q. 9. necesse. Tertio in his que sunt fidei. 29. q. 2. §. i. Quarto in hospitum receptione 42. di. quiescamus. Quinto in elemosynarum largitione. 16. q. i. si cupis. Sexto in iu

dicijs. de re. iur. i iudicijs. li. 6. Septimo in promotione dignitatum. d. c. venerabili. ꝛ 40. di. non loca. ꝛ. c. multi. Octauo in exhibitione honoris.

4 Utrum promouere aliquē ad dignitatē pp cō sanguinitatē sit acceptio psonarum. R. fm Ale. vbi s. q sūt bñficia tpralia ꝛ spūalia. In collatione beneficij tpralis cui non est annexū spūale licet illud pferre intuitu con sanguinitatis si bonus ē. qꝛ psanguinitas est bñ pditio faciēs ad negotiū circa dispensa tōes pr̄imonioꝝ. Si vō est annexū spūali: puta qꝛ sūt res ecclie: l' q̄ pauperibus sūt dis pensanda. silr lꝫ ei pferre: nō ex rōne cōsan guinitatis pricipali. sꝫ ſaria: vt non egeat: sꝫ non ita vt luxurietur. Si vō ē spūale beñfi cium: nō ē attēdēda rō psanguinitatis: vel carnis. qꝛ spūalia non dantur iure sanguinis sed diuino munere. sed attēdi dꝫ rō spūal' que .s. est vt detur iustiori ꝛ meliori non simplr sed ad illud regimē. vt in. c. lꝫ. 8. q. i. Quod si conditiones sint pares pōt ex illis condi ditionibus moueri ad dandū psanguinita tem: dummō non sit scandalū ex respectu p sanguitatis. qꝛ pp scandalū multa dimitten da sūt ergo ē acceptio psonaꝝ i pmotōib⁹ ad dignitates ꝛ officia qñ bñficium spūalē datur ppter psanguinitatē principlr. facit. c. moyses. 8. q. i. vl' qñ ñ datur meliori ad illō regimē. vt i. d. c. lꝫ. qꝛ tal' infideliter agit ne gotiū dñi nō meliorās cū pōt. l' qñ qdcūqꝫ officiū dat' idigno. pcor. Tho. iqlꝫ. ꝛ ſa ſe. q. 63.

5 Utrum cū pditōes sūt eqles excedētes ꝛ ex cesse. puta lr̄atus: sꝫ ignobil'. ali nobil': sꝫ illi teratus sit acceptio psonaꝝ si pponat' nobilis R. Ale. vbi s. q lꝫ lr̄atura simplr sit pferen da nobilitati. vt i. c. venerabil'. de pbē. qꝛ est necīa i regie ecclie. tñ i cāu pōt pferri nobili tas vt arceant' lupi p potētiā. ꝛ i cāu vt sint diuersa mēbra i corpe ecclie qbus pax eius pseruet' ꝛ sic nobiles psūt pmoueri: dūmō morum honestas eis suffragetur.

6 Utrum si pferat' minus bonus vir maiori bo no sit acceptio psonaꝝ. R. Ale. vbi s. q aliud ē maiori dignitate. aliō ē i minorib⁹ bñfi cijs. Aliō cū eligit' de gremio illius ecclie. Aliō cū postulat' de alterius gremio. Cū er go electio ē faciēda ad maiores dignitates regrit' ſꝫ psciaꝫ. vt eligat' vtilior regimi: dū mō sit bonus. ſꝫ Alber. magnū peccat mor talr q pmouet malū qūuis sit mīnī psūtur⁹ qꝛ q sibi neqꝫ ē: alteri nō poterit eē bonus. ꝛ q sibi ñ pcit: multominꝰ alijs pcet. ff. ō his q añ sen. l. fi. nec excusat fm cū paucitas mi nistroꝝ ecclie In minori vō bñficio sufficit q bon⁹ sit. Si vō fiat postulatio. regrit'. vt fm psciam suā eligat vtiliorē ꝛ meliorem.

7 Utrum paup possit pponi diuiti i iudicio. R. Ale. vbi s. q. nō: sed eqtas dꝫ ſuari. ꝛ illō ecclīastici. 4. c. In iudicando esto misericors pupillis. ꝛ Isa. i. Subuenite oppsso: iudi cate pupillo ꝛ siles itelligūt' vt iudex tueat' misabiles psonas ab oppssione potentum Et si tiore. l' amore defecerit psone necīe ad istructionē suaꝝ cāꝝ iudex dꝫ ei subuenire In veritate aūt snie nulli pti pcere.

8 Utrum exhibitio honoris q̄ fit plato malo in ducat acceptiōem psonaꝝ. R. q s. ibidē q p latus spūal' siue tpral' dꝫ honorari rōne ptā tis adeo accepte. Cū qs aūt honorat pctō rem amore indebito a quo deberet corrigi tunc peccatum est.

9 Utrum exhibitio hōris pp diuitias sit acceptio psonaꝝ. R. Ale. vbi s. q si tm̄ hr̄ respcūs ad diuitias. vt tanto melior quanto dicior vi deat': pcm̄ ē. Silr si de exhibitione honoris ecclīastici hoc itlr. Si vō hoc fiat p vitatiōe scandali: ita tñ q pauper nō ptēnatur: vel diues in peccato ñ foueat'. ñ erit peccatum.

10 Utrum acceptio psonaꝝ sit pctm̄ mortale. R. Aug. de anco. li. de ptāte pape q pcm̄ mortale tollit nobis xpm qui ē vita nr̄a ad colls. 3. c. Xps autē tribus modis in nobis ē. s. p iustie eqtatē: p doctrine veritatē. p vite sanctitatem. Jo. 14. Ego sum via. s. iustitie ve ritas. s. doctrine: ꝛ vita. s. exempli. Quādo aūt acceptio psonaꝝ repugnat iustitie puta non reddēs iustitiam cui dēm⁹: vel faciens p amore amicicie pecunie ꝛ huiusmōi. sic ē mortale. Qñ vō repugnat doctrine. puta deteriando l' declarādo ex pplacētia p scāꝫ doctrinā. sic ē mortale. Qñ vō repugnat vi te. puta cū prefertur malus bono. indignus digno pp psanguinitatē ꝛ huiusmōi. non p gruētia ad ipsam rē q̄ dat'. sic est mortale. Adde ēt q ē mortale qñ melior ad dignita tē ecclīasticā ñ prefert' saltē in maioribus di gnitatibus. vt pꝫ p ea q̄ nōr. j. Electio. §. 21. iuncto qō dico s. hic. §. 6.

Accidia

Accidia ſꝫ Ri. de sctō vic. ē torpor mētis. bo na ichoare negligētis. l' fm Dam. ē tristitia aggrauās mētē. vt nihil bōi ei age re libeat. Et hoc est diffinitio eēntialis fm Ale. ſa ſe. tractatu de accidia. alie sunt per effectus. ꝛ differt ab inuidia fm Ale. ibidē quia inuidia est de alieno bono. Accidia vero de proprio.

Utrum accidia sit p aliqō preceptū decalo

gi.℞.Ale.vbi ſ.q̄ ē ſpāliter ⁊ explicite ꝯ
illud eccliaſtici.38.Ne dederis i triſticiam
coꝛ tuū.ſed repelle eā a te.⁊.20.Triſtitiam
longe expelle a te.multos enim occidit ⁊ n̄
eſt vtilitas in illa.Implicite vero eſt ꝯ illud
Memēto vt diē ſabbati ſācūfices.exo.20.
In accidia ē triſticia d̄ ſpūali bono ⁊ labo
rioſo cū amoꝛe gētis carnalis.In illo vero
p̄cepto ē amoꝛ ſc̄e quietis q̄ cū gaudio eſt i
bono ſpūali lʒ ſit laboꝛioſū.Vn̄ lʒ p̄cipiat̄
ibi abſtinere ab ope ſeruili in quo eſt laboꝛ
nō tn̄ ꝓhibet̄ bonū ſpūale:vt oꝛare:p̄dicar̄
⁊ huiuſmodi q̄ ſunt bōa ſpūalia lʒ laboꝛio
ſa.Et ex iſtis pʒ q̄ de ſua rōe accidia ē moꝛ
tale peccatū.vn̄.2.ad coꝛ.7.Triſticia huius
ſeculi moꝛtē operat̄.Et vt aduertere poſſis
qn̄ accidia hʒ ꝓpriā rōem ⁊ eſt moꝛtale pec
catū attēde q̄ aut talis triſtitia boni ꝯſiſtit in
omiſſione neceſſarioꝝ ad ſalutē.⁊ ſic ē moꝛ
tal̄.aut in omiſſione eoꝝ q̄ n̄ ſunt neceſſaria
⁊ ſic eſt veniale peccatū.Aut deducit ad ali
qd̄ moꝛtale vt puta deſperatōnem.⁊ ſic eſt
moꝛtale peccatū.Et ex hoc pʒ qd dicendū
de eo q attediatus abhoiatur diuina ⁊ ſpūa
lia.qꝛ niſi ſint neceſſaria ad ſalutem ⁊ ea di
mittat:vel deliberate diſponat dimittere nō
peccat moꝛtalr̄.Silr̄ de eo q pp alicuiꝰ moꝛ
tē diſponit n̄ benefacere ⁊ de neceſſarijſ q̄
peccat moꝛtalr̄.Idē d̄ eo q pp hoc nollet eē
creatus a deo.vel vellet eſſe irrōale aial.qꝛ
ē moꝛtale ſi deliberate.Idē ſilr̄ de illo q pp
triſtitiam incurrit grauem infirmitateʒ.aut
notabile coꝛpōis nocumētū:quia moꝛtale ē
ſi pōt ſe iuuare ⁊ huiuſmodi.Et ſecundum
p̄dicta intellige Tho.ſa ſe.q.35.

2 Utrum accidia ſit grauiſſimū peccatoꝝ.
℞.ſm Alex.vbi ſ.q̄ ē loqui de accidia mł
tipliciter vno mō ſʒ q̄ terminat̄ ⁊ cōſuma
tur in deſpationē.Et ſic ē grauiſſimū pecca
toꝝ rōe deſperatōis adiuncte in qua termi
natur.Aut loqmur de accidia rōe occioſi
tatis ſibi adiuncte.Et hec occioſitas ē occa
ſio multoꝝ maloꝝ.qꝛ anima niſi in bonis
occupetur.i malis defluit.⁊ ſic eſt magnuʒ
malū.Uerūtn̄ rōe generis pc̄ti n̄ ē maximū
pc̄tōꝝ qꝛ maius ē infidelitas.Superbia ⁊
huiuſmodi

3 Que ſint filie accidie.℞.ſm Gre.31.moꝛ.
q̄ ſūt.6.Pria deſpatio.Scd̄a puſilani
mitas reſpectu ꝯſi..oꝝ.Tertia occioſitas.
Quarta toꝛpoꝛ.ſeu pigritia circa p̄cepta.
Quīta ē vagatio mētis illicita.Sexta mali
tia q̄ qs deteſtat̄ bona ſpūalia.de quibꝰ di
cetur in loco ſuo de qualʒ.

Actiones a iure ciuili oꝛtū hn̄t ſm Inno.d̄
cōſti.c.q̄ i eccliaꝝ.Et de ſpālibus
generalibꝰ ⁊ vniuerſalibus q̄les ſint ⁊ q̄lr̄
foꝛmētur vide Inno.de offi.oꝛ.ꝯquerente.
de li.obla.c.2.de cā poſ.⁊ ꝓprie:cū eccl̄ia
de ſepul.certificari.qꝛ pertinent ad foꝛum
contentioſum.

Que dicant̄ actōes bone fidei.habet̄ iſti.
de ac.in.§.actionū.⁊ in glo.c.cum venera
bilis.de excep.Et ſunt.15.ex vēdito.ex ēpto
locatio ⁊ cōductio:negocioꝝ geſtio.man
dati.depoſiti.ꝓ ſotio.tutelle.cōmodati.pi
gnoꝛaticia.familie herciſcunde.cōi diuidū
do.p̄ſcriptis verbis.q̄ de extimato ꝓpōi
tur.pmutatio ⁊ hereditatis petitio.Nec di
cuntur bōe fidei.qꝛ ſolum in his ſit ſeruan
da bona fides.ſed qꝛ in his magis exube
rat iudicis officiū q̄ʒ in alijs.

2 Que dicūtur ſtricti iuris.℞.tex.inſti.vbi
ſ.q̄ ſunt alie ab his.vt actio ex mutuo ⁊ ar
bitriū ⁊ his ſimilia.Et dn̄r ſtricti iuris.qa
non venit in eis niſi qd̄ ſtricte exigit actōis
natura.Et de ipis vide glo.in.d.c.cum ve
nerabilis.

3 Que dicūtur actōes perſonales.℞.Frā.
vercel.vt refert Ge.i.c.diſpēdia.de reſcrip.
li.6.q̄ ſunt q̄ perſonas tenent obligatas ex
ꝯctu.vt mutuo locatione ⁊c̄.vel quaſi ꝯctu
vt negotioꝝ geſtio.tutella ⁊ huiuſmōi.Aut
maleficio.vt furti.dāni infecti ⁊c̄.vł quaſi
maleficio.vt i iudice male iudicante ex ipi
tia ⁊ ꝓiciente de cenaculo qd̄ nocuit.vt iſti.
de obli.⁊ in rubricis ſequētibus.

4 Que ſit actōes reales.℞.Ge.vbi ſ.q̄ ſūt
q̄ ſequūt̄ rē ⁊ nō pſonā.nec p eas dr̄ pſona
obligata vt rei vendicatio.publiciana ⁊ ſi
miles ſm Io.de ymola.

5 Utꝝ i actōibꝰ pſonalibus currat p̄ſcriptō
ꝯ eccliam ⁊ alios.vide.ĩ.Preſcriptō.§.42

6 Actio ē inanis creditoꝛis:quā excludit
inopia debitoꝛis.c.olim nobis de re.ſpo.
ff.de dolo.l.nā is.⁊ qui nihil hēt eius peri
culo nihil ē.ff.de fur.l.itaqꝫ fullo.§.i.⁊ ex
de vſuris cum tu.

Acoliti grece.ceroferarij la
tine.21.di.c.cleros i fi.
vn̄ eius officiū ē p̄parare luminaria
⁊ ipſa poꝛtare coꝛam miniſtris altaris.25.
di.perlectis.33.di.§.d̄ſeruientes.

Acomodatō vide.ĩ.ꝯ
modatū.

Actus requirit tria regulr̄.vt
in.c.magne de voto.⁊
ar.ii.q.i.aliō.Primū quid liceat ſe

cundum equitatem. Equitas vero est iusticia dulcore misericordie temperata secūdū Cipria. Secundum quid decet secundum honestatem. Et ē diuersuz a verbo licet. qꝛ multa licent que non decent. Tertium quid expediat secundum vtilitatem. vnde filie sine consensu patris cōtrahere matrimoniū licet. vt in. c. sufficiat. 27. q. 2. sed nō decet. vt in. c. i. de despon. impu. nec ēt expedit: cum mulieres sepe laborent contra propria cōmoda. l. pater in fi. C. de spon.

1 Quō cognoscetur si actꝰ ē validus. R. Pa. in. c. cū oli. de cle. ꝯiu. ꝙ recurrendū ē prio ad ꝯsuetudinē loci vbi qs oriundus fuit. vel vbi actus ē gestus: ꝛ nō ad ꝯsuetudinē loci alterius. vel vbi actus ē applicādus. Exemplū. natus de pr̄e sacerdote ecclesie orientalꝭ q ꝯxit ſm eoꝝ ritū: ē licitus vbiqꝫ. ꝛ nō pōt eligi in ecclia occidentali ꝓ plato. facit i ar. ad hoc. l. i. C. de decu. ꝛ nōr p Bar. in. l. oēs populi. ff. de iu. ꝛ iure. ꝛ. l. cūctos populos C. de sū. tri. Et facit ad. q. vtrū testm̄ factum senis cū tribus testibus ſm eoꝝ statuta valeat quo ad bona alibi existentia.

2 Itē actus gestus ab hn̄te duplicē ptātem: semꝑ in dubio ꝓsumitur gestus ſm eā ptātem ſm quam actus tollerari possit vt valeat. vt nōt Pa. in. c. nisi essent de ꝑben. facit. c. qꝺ sicut de elec. vbi ꝓsumitur actus factus respectu maioris ptātis ab eo qui duplicē potestatē hꝫ facit. l. 3. ff. de mili. te.

Accusatio

a Accusatio est aliquē in libello reuz de crie deferre ad vindictā ſm Azo. in sū. in R̄ica. C. de accu. Circa quā querenda sunt infrascripta.

1 Utrū accusatōem debeat ꝑcedere mōitio R. ꝙ nō de necessitate. ar. c. 2. ꝛ. c. qualr ꝛ qn̄ el. 2. de accu. ꝛ in glo. 2. q. vltia. §. i. Rō. qꝛ fit solū ad penā iponēdā. vt i gl. i. c. lꝫ ꝺ symo.

2 Utrū aliqs teneatur accusare. R. ſm glo. i. c. quapp. 2. q. 7. ꝙ nemo. facit tex. i. l. vnica. C. vt nemo inuitus. ꝛ. c. si primates. 5. q. 2. ꝛ glo. in. c lꝫ in fi. de accu. Bar. in. l. in eū. ff. de accu. dicit verū nisi in hōicidio: qm̄ hr̄des tenētur accusare. ar. l. ꝑtor. §. i. ff. de iniur. alr̄ ꝑderent hr̄ditatē. vt. l. i. ff. de his qui. vt indi. Sꝫ ꝯriū vr̄ tenere glo. i. l. si qs hōicidij. C. ꝺ accu. ꝛ ibi Cy. Bal. Sali. ꝛ Ange. ꝛ Raph. in. d. l. in eū. s. ꝙ ñ tm̄r accusare. Et iura q̄ videntur ꝯria ñ loquuntur de accusatōe ꝓprie. sꝫ de denunciatōe de qua dicā in ti. suo. ꝛ i q̄ differt ab accusatōe. Immo vr̄ ꝙ accusare sit ꝯ ꝑceptū diuinū dū dicit. Dimitte nobis debita nr̄a. glo. ē in. l. furti. §. partus. ff. ꝺ his q no. infa. De quo dic vt infra. §. 4.

3 Quis pōt accusare. R. aut crimen ē priuatū. aut publicū. Si priuatū: regulariter ñ admittitur nisi cuius interest vt vr̄ velle glo. in. l. fi. ff. de pri. delic. Nō lita: nisi sit tale delictū priuatū ex quo pena pecuniaria applicāda fisco debeat iponi. qꝛ tūc glꝫ de populo admittitur ad accusandū pro illa pena. Ita vult glo. singularis Dy. ꝛ Bar. i R̄ica. ff. ꝺ po. ac. lꝫ Bal. teneat ꝯ in. l. aduersus. C. de fur. Si vō ē crimē publicū quilibet admittitur q ñ ꝓhibetur spāliter lege: vel statuto. aut ꝯsuetudine. Et qui ꝓhibeantur hēs. 2. q. 7. ꝛ. 3. causa ꝑ totū ꝛ de accu. in multis. c. ꝛ in. l. q accusare cū pluribus legibus se. ff. de accu. sicut sunt infames: miores: pauperes ꝛ multi q̄s omitto: qꝛ ñ ꝑtinet ad nos. Et hoc veꝝ nisi in duobus casibus. Primus qn̄ suā: vel suorū iniuriā ꝓsequuntur. vt nōr in. l. fi. ff. de priua. delic. ꝛ in. l. fi. ff. de iniur. facit gl. in. l. cū emācipati filij. §. emancipatus. ff. de colla. bonoꝝ. Secūdus qn̄ delictū nō ē comissuz ꝯ ꝑsonā. puta Statuto cauetur. vt q blasfēauerit. vel iuerit de nocte puniatur in. x. tūc quilꝫ ad accusandū talem admittitur. vt nō. Bar. ꝛ Jo. de ymola in. l. i. ff. de pu. iudi. ꝛ Bar. i l. lex cornelia. § si qs libellū. ff. de iniur. Requntur tñ multas limitatōes ꝛ distinctōes q̄s ditto: qꝛ ad nos nō ꝑtinent. Uide. 2. q. i. ꝓhibentur. vbi de hoc. Clericus tñ ad vindictā publicā accusare ñ dꝫ: ēt si pena sanguinis ñ venit iponenda. facit. c. sicut sacerdotes. 2. q. 7. qꝛ huiusmodi odiosis ñ dꝫ se imiscere ſꝫ Pa. in. c. cū. P. de accu. sed si. ꝓsequitur iniuriā suā pōt: ēt si venit iponēda pena sanguinis ſm Pa. vbi. s̄. dūmō dicat ꝙ ñ intendit accusare. vt pēa iponatur. tex. est clarus i. c. ꝑlatus de hōi. li. 6. facit. c. cū sit generale ꝺ fo. cōpe. ꝛ. c. olim de iniurijs.

4 Qua intentōe dꝫ qs accusatur vt sit sine peccato accusatio. R. ꝙ ꝑꝑ bonū cōe. s. vt ceteri quiete iuuant. 23. q. 5. nō frustra. vel ꝑꝑ suum interesse. Alr̄ tale erit peccatū qualr̄ inordinatio intentōis. s. mortale si ex odio. vēiale si aliqua passio fragilitatis imisceatur. ar. c. accusasti. de accu. ꝛ. 2. q. 7. si qui sunt. ꝛ. d. c. qualiter. ꝛ qn̄ non tñ tenetur ad aliquā restōnē ꝑꝑ hoc sed solū ad pniam de peccato.

5 Quis modus sit seruandus i accusatōne. vide. 2. q. 8. per totum.

6 Utrū pactū seu iuramentū de ñ accusādo valeat. R. ſm glo. in. c. quemadmodū de iureiurando. ꝙ nō tꝫ de crie perpetrando. ff. de pac. l. si vnus. §. pacta. ꝛ. §. se. Et peccat mortaliter si hoc iurat. vt pꝫ. ꝭ. Juramentū

3.§.7. De peccato vero cōmisso valet.d.§. pacta. et in tex.d.c. quēadmodū. ibi. non so lū septies. Si tñ pecuniam reciperet: turpit accipit: et restituere tenetur de bono cōsilio Ratio. qz pter caritatem pximi ex cōpas sione dz moueri credens q se emendabit. et ñ pter pecuniam. Multo fortius debe ret restituere si recepisset pro nō accusando de peccato pperrādo. vel pro accusando ca lūniose. i.q.i. iubemus.

7 Utrū quis possit desistere ab accusatōe in cepta. R. si videt eū quem accusauit innocē tē tenetur oi modo quo pōt desistere. 2.q.3. si quē aut per abolitōez. Si vero nō cogno scit innocentē eū esse: pōt desistere si vult quo ad cōsciaz ex caritate: sed non ex premio. vt notat glo. in.c.i. de collu. sed quo ad ipuni tatē fori cōtentiosi nō potest nisi in certis ca sibus. de quibus vide Bar. in.l. quesitū. ff. ad turpil. et Pa. in.c. lz de accu.

8 Quot modis accusatio reddit vitiosa. R. q tribus modis sm Gfanuz.2.q.3. in.§. no tandū. et.l.i.ff. de aboli.s. primo. calūniādo et tunc ē qñ falsum crimen ponit. et tal' tene tur de oi dāno dato pximo.c. vltimo de ca lū. et peccat mortaliter.22.q.2.c. primū. Se cundo tergiuersando. et tūc ē tergiuersator qñ in totū a lite recedit sine licētia iudicis. Hoc intellige quo ad ɔsciam si ex aliquo malo fine facit. qz si ex cōpassione pximi q̄ ad cōscientiam lz. sed quo ad forum conte tiosum punitur in.5. libris auri.l.3. ff. de p uari. Tertio preuaricando. et tunc est quan do colludit cum reo falsas pbationes et va rias simulando. et talis punitur arbitrio iu dicis. vt.l.i. et.2.ff. de pua. Sed in conscien tia credo ñ peccet: nisi tal' falsitate vel mēda tio vtatur et huiusmodi probibitis'.l' ex ali quo malo fine. De istis hēs in.l.i.ff. de abo li. et in.l.i.ff. ad turpil.

9 Utrum post peractam pniam de peccato possit quis sine peccato accusare talem. R. sm Inno. in.c. de his de accu. q sic. et lz gl. similiter ibidem. Rō est qz per penitentiaz satisfit deo. sed per punitionē que imponit in iudicio satisfit rei publice vt ceteri time ant et quietius viuāt. facit. C. de aposta.l. hij qui cum suis concor.

10 Utrum semel accusatus possit de eodem iterū accusari. R. q nō.c. de his de accu. qz delictum vnius hōis sepius queri nō dz. ff. nau. cau. sta.l.lz.§. vltimo.23.q.9. veniā. Fal lit in duobus casibus. Primus si secundus accusator doceat primum preuaricasse. ff. d preuari.l.3. Secundus si suum dolorem p sequens ignoret accusationē ab alio institu tā.l. si cui. ff. de accu. vide in glo.d.c. de his.

11 Utrū accusatus possit sine peccato aliqd dare accusatori vt desistat ab accusatōe. R. Inno. in.c. cria. de collu. q quedam est cau sa criminalis. et in hac ante incohatam ac cusationem per gratiam desistere potest. vt. ff. de his qui no. infa.l. furti.§. pactus. et. ff. ad turpil.l. mulier. et.l. quesitum. post non licet nisi vt habetur. C. de abo.l.2. et.3. et.5. q.i. quidaz. et transigere aliquo dato vel re tento in crimine publico non licet. Et si fiat transactio: nulla est: et accusatus habetur p confesso. C. de trans.l. transigere. ff. de pua ri.l. in omnibus. Ubi autem est tale crimen quod irrogat penam sanguinis licet vnicui qz sanguinem suum redimere qualitercūqz. ff. de bo. eorum.l.i. vel penam detrusionis perpetue secundum Pa'. in.c.i. de collu. qz licet tunc nisi in adulterio.d.l. transiger. In alijs autem vbi pena sanguinis non irroga tur transigere non licet: nisi in crimine falsi vt in.d.l. transigere. In crimine vero priua to transigere licet secundum glo. in.d.l. trā sigere. Et nō. q secundum canones omne crimen dicitur publicum. Et ideo transige re non licet. vt de collu. per totum. quia ec clesia pro nullo crimine imponit penam sā guinis.c. sententiā sanguinis. ne cle. vel mo. Excepto vbi imponenda est pena detrusio nis perpetue. vt dictum est. Et que dicantur crimina publica de iure ciuili habes. j. Cri men.§.7.

12 Utrum accusatus teneatur respondere ve ritatem. Dic. vt. j. Confessio dilecti in prin cipio.

13 Utrum liceat accusato calumniose se de fendere. R. q non: etiam si iniuste accusare tur. quia hoc esset genus vindicte que sine peccato fieri non potest. Immo post iura mentum de calumnia receptum esset periu rus. Quando etiam iuste accusatur: defen dendo se secundum iuris ordinem: semper debet pro posse accusatorem excusare. nec peccat se defendendo secundum ordinem iuris: etiam si accusator remaneret infama tus secundum Sco. in.4. di.15. quia non te netur se prodere. vnde potest quascunqz ex ceptiones competentes ɔpōere et appel lare. et alia iuridica facere. non tamen men dacium dicere. quia peccaret mortaliter se cundum Sco. vbi.s. Appellare autem cau sa more afferende ne contra eum iusta snia detur ñ lz. qz calūnia ē. Concordat Tho. Sa Se.q.69.ar.2. et Ri. in.4. di.15. ar.5.q.3.

14 Utꝝ accusator teneaṫ se inscribere ad pe
ná talionis. vide. ĵ. Inscriptio. §. i.

15 Ad quid tendit accusatio. ℞. Pa. in. c. su
per hijs. de accu. ꝙ tendit ad depositionē
ab offõ ⁊ beneficio. Et si crimē sit enorme
ad ꝑpetuũ carcerē. vt in. c. tue. de pe. Et hoc
de iure canonico. sed de iure ciuili tendit vt
puniaṫ debita pena. Denũciatio vero tēdit
ad correctõem: nõ ad puniēdũ peccatũ pēa
cõdigna: sed vt desistat a peccato. Et hoc ꝓ
cedit tam in denũciatõe euangelica. q̃ cão
nica. tam iudiciali q̃ extraiudiciali.

Adiuratio

Adiuratio creaturaꝝ quid ē. ℞. Ri. in. 3. di.
37. ar. 3. q. 2. ē per inuocationem diuini
nominis vel alterius rei sacre obsecrando
vel imperando iclinare eas secundum se: vl'
in cõparatione ad eas ad aliquid agendū
vel patiendum.

1 Utrum adiuratio hominis sit licita. ℞ndo
qui. s̃. ibidem. ꝙ aut adiurans intendit eos
inclinare ad bonũ. aut ad malũ culpe. Pri
mo modo: aut adiurat obsecrãdo. ⁊ sic nõ
accipit nom̃ dei in vanũ. Sic enĩ adiurauit
apls ad ro. 12. Obsecro vos ꝑ misericordiá
dei vt exhibeatꝭ corpora vr̃a ⁊c̃. Aut adiu
rat iperando: ⁊ tunc subdistingue. aut adiu
rat eum q sibi teneṫ obedire. ⁊ sic licet. Aut
adiurat eum in quē nullá hꝫ potestatem. et
sic assumit nomen dei in vanum. qꝛ vsurpat
potestatē in aliũ quá nõ hēt q̃ꝫtum in se ē.
⁊ peccat mortalr̃. Si aũt adiurans intēdit
inclinare illũ quē adiurat ad malum culpe
sic nomen dei in vanũ assumit.

2 Utꝝ adiuratio demonũ sit licita. ℞. qui. s̃.
ibidē. aut adiurat iꝑando. aut obsecrando.
Primo mõ. aut vt ipm doceant: vl' obsequꝫ
aliqđ faciãt. ⁊ sic illicitũ ē. qꝛ ꝑtinet ad quá
dam familiaritatē: vel societatē: licitũ tñ est
alñ. s. cũ aliq sci viri ex spãli instinctu spũs
sci: vel reuelatõe diuina vtuntur ministerio
demonũ ad aliquos effectus. Aut eos adiu
rat: vt a se ⁊ a ꝓximis expellat. ⁊ hoc licꝫ
qꝛ sunt aduersarij nr̃i obstinati. Et sic intel
ligitur illud Marci vltio. In nomīe meo
demonia eiciēt ⁊c̃. Adiurare aũt eos obse
crando sp illicitum ē. qꝛ sic quoddã signū
familiaritatis iportat.

3 Utꝝ adiuratõ creaturaꝝ irrõabiliũ liceat
℞. Ri. vbi. s̃. ꝙ aut adiuranṫ ſm se ⁊ abso
lute ⁊ qui sic eas adiurat nomen dei assũit
in vanum. qꝛ ñ intelligũt adiuratiõem illá.
Aut adiuranṫ in relatõe ad aliũ. ⁊ hoc du
pliciter. aut in relatõe ad deum: vt cũ aliqui
sancti ad infideliũ ꝯuersionē ⁊ infirmorũ
in fide ꝯfirmatõē inuocant nomen dñi. ad
hoc vt eius virtute ipe creature irrõabiles
adiurate aliquo motu moueanṫ. q ñ ē per
eaꝝ virtutē nãlem. ⁊ sic licet. Aut adiuranṫ
in relatõe ad diabolū ad hoc vt diabolus
ab eis repellaṫ ne eis vtatur. vt instrumento
ad nocẽ. ⁊ sic adiuranṫ ab exorcistis eccle
sie. Et sic etiam licet.

4 Utꝝ adiuratio illicita sit pcĩn mortale. ℞.
vt colligo ex verbis prefati Ri. vbi. s̃. ꝙ sic
ex se: qꝛ sic ē directe ꝯ ſm ꝑceptũ Nõ assu
mes nomen dei in vanum. Exo. 20.

Administratio

Administratio legitia ⁊ libe
ra ē qñ quis põt in iudicio agere ⁊ ꝯ
ueniri: ⁊ ēt extra iudiciũ de aliqua re dispo
nere. facit. c. ex lr̃is. de proba. ⁊ ibi Inno.
allegat. l. 2. in. §. 2. C. de iura. calũ.

1 Utꝝ administrator teneaṫ de mala admi
stratõe satisfacere. ℞. ſm Inno. in. c. ex pñ
tium. de pig. ꝙ sic. ⁊ ille cuius ē admistra
tor hꝫ actõem negocioꝝ gestoꝝ ꝯ eũ q ma
le administrauit. ff. de nego. ge. l. 3. §. vltio.
12. q. 2. si qua de reb' ⁊. c. si qs qualꝫ condi
tione. Unde aduerte ꝙ teneṫ administrator
ſm glo. in. l. cũ oñdimus. ff. de fideiuſ. tu. ð
dolo. vt ibi. ⁊ lata culpa. vt. l. curatoris. C. ð
ne. ge. ⁊ ēt leui. vt. l. quicqd. C. arbi. tu. De
dolo solũ teneṫ secundũ glo. in. l. 3. ff. de ne.
ge. qñ mera affectõe ductus solum admistra
uit. ⁊ lata culpa que equipatur dolo. vt. l. qð
nerua. ff. depositi. De leui vo teneṫ. vt cõit.
vt in. d. l. qcqd. Aliqñ ēt de leuissima. vt qñ
diligentissimus erat gesturus. l. si pupilli. §.
videamus. ff. de ne. ge. Aliqñ de cãu. vt in
cãibus. 5. positis in. l. si negotia. ff. ð ne. ge.
Primus si accessit aio depdãdi. Secũdus
si noua negotia. ⁊ insolita fecit. Tertius si
culpa ꝑcessit. Quartus si fuit in mora. Qui
tus si cãum recepit. Nõ. etiã ꝙ administra
tus non solũ hꝫ actõem ꝯ administratorem:
sed ēt contra heredes. Et intelligit Inno.
vbi. s̃. qñ dolo: vel lata culpa aliqd gessit ꝙ
heredes tenētur. Si vero ex leui culpa non
tenētur heredes nisi in cãibus. 4. quorum
tres ponũtur in. l. i. C. de here. tu. Primus
si lis fuerat inchoata ꝯ tutorē. Secũdus si
aliquid ad eos ꝑuenit de rebus administra
ti. Tertius si de bonis administrati alijs ex
gratia cõcessit. qꝛ. ff. de fur. l. si pignore ðr̃.
spēs lucri ē ex alieno largiri. ⁊ bñficio sibi
debitorē acqrere. Quartus ponitur in glo.
ð. l. cum oñdimus. s. si non explicet inchoa
ta per defunctum. quia tenetur de leui ēt. l.
quicqd. C. arbi. tu.

2 Utrū scienter cōittēs administrationē idigno teneat ipē de mala administratōe. R. ꝙ sic fm Inno.i.c.ex rōe. de eta. ꝛ q̄li .allat. ff. ad municipa.l.lucius.§.imperator.ff. de ma. cōuē.l.i.in prin.p totū. Et peccat mortalr̄.

Admōitio an d̄beat fiēri an̄ denūciatōz. R. ꝙ sic.ē glo.in.c.q̄lr ꝛ qñ el.2. ꝛ nō glo.i.c.licet hely.de symo. Uide de hoc.j. Denūciatio in prin.ꝛ.§.2.ꝛ.10.

1 Utrū an̄ mōitōz ↄstituat i mora q ē obligat᷒ ad aliqd d̄adū vel facieñ sine determinatione tp̄ris.vide.j. Mora.§.1.

Adoptio ē ltius actus p quē q filius ñ ē ꝓ filio hr̄:pene nāz imitans.insti. d̄ adop. in glo. Didit autē.vt hr̄ i.l.i.ꝛ.2.ff. d̄ adop. qr vna dr̄ arrogatio qr rogat.i.iterogat qs an velit istū hr̄e p̄rem ꝛ pr̄ istū i filiū. Alia stat i noīe gnāli.ꝛ suppoit hic ꝓ spē. sic i h noie creditor.ff.si cer.pe.l.i.ꝛ.2.§. mutui.

1 Utrū adoptio ꝛ arrogatio i oib᷒ ↄueniant. R.ꝙ sic.nisi i aliqb᷒ spālibus q̄ sūt.5. Primū qr adoptio fit cuiuslz magistratus ↄpe-tēt̄ auctē:dūtū ap̄ eū plena sit actio.s. merū ꝛ mixtū ipiū. C.de adop.l.i. Arrogatio aūt tm̄ fit auctoritate principis.insti.eo. in pri. Secūdū i arrogatōe reqritur vtriusq̄z verbum expressū. In adoptiōe nō. Uñ ifās nō pōt arrogari:sz adoptari sic.ff.de adop.l.i.ꝛ.2.ꝛ.l.in adoptionibus hec ꝓbāt. Tertiū ꝙ arrogatio stati arrogati ꝛ res suas ꝛ liberos qui erant in sua ptāte subicit ptāti arrogatoris.ff.de adop.l.2.§.vltimo. Adoptō vero nō nisi i casu qñ.s.datur auo materno vel si post emancipationez genuit filium ꝛ auo pēno dederit. Insti.de adop.§.si vero Arrogatur ergo q ē sui iuris. Adoptat vō existens i aliena ptāte. Quartum ꝙ arrogator tenet satisdare de restituendis illis bōis psonis ad q̄s eēnt vētura si arrogatus pmā-sisset in statu suo.ff.de adoptio.l.nec ei.§.fi. Quītū ꝙ si arrogator emancipauerit eū vl̄ exhēdauerit sine cā: tenet ei reliquē. q̄rtam ptem suoꝝ bonoꝝ eoꝝ.s.q̄ hiturus fuissz ab itestato.fm glo.i.l.si arrogator. ff. eo. q.q̄rta nō ē augumētata p aūt.de tri.ꝛ se.secūdū Bar.ibi insti.de adop.§.cū autē impubes. Adoptiuo vero nihil tenet de nec̄itate relinquere.C.eo.l. i. ꝛ.2. Si tñ moriat adoptator sine testō:succedit i bonis eius.l.pe.C.d̄ adop.post medium.

2 Utrū arrogatus i filiū filij sui acqrat quartā ptē bonoꝝ sicē arrogatus simplr̄. R. Azo. i sū.isti.de adop.ꝙ si pr̄ adoptat aliquē loco nepotis:si filius ↄsentit:mortuo suo p̄re hic arrogatus i ptātem filij cui arrogatus fuit trāsit:nec agnoscit auo su᷒ heres. Si āt filius nō ↄsenserit:mortuo patre nō reicidit i potestatem.sed agnoscet auo suus vl̄ tāq̄z nepos:licet i filiū ñ adoptauerit.l̄ tāq̄z eum quē videt suus aius voluisse eē sibi heredē. Idē dic d̄ adoptato i nepotē. l̄ deiceps.qd̄ pōt fieri.vt insti.de adop.§.licet.excepto ꝙ nō trāsit i ptātē pr̄is adoptātis. Et qd̄ dixi de masculo.dic de feminis.

3 Utrū fiat adoptio si qs dicat corā mltis. Accipio te i meū filiū. R. Pa.in.c.vnico d̄ cogna.le.ꝙ nō.l.nō nudis.C.de ꝓba.nisi fuerit forma de q̄.s̄.s.ꝙ fiat auctoritate magistratus l̄ p̄cipis.qd̄ ē de subā adoptiōis:ꝛ vbū in arrogatōe.vt dictū ē i prin.

4 Quis possit adoptari. R.ꝙ qlz tā masculis q̄z femina.ff.de adop.l.adoptio: dūmō sit pn̄s.l.neq̄z abn̄s.ff.eo.nec p ꝓcuratorez fieri pōt.l.post mortē.§.neq̄z.ff.eo. Rōnez huius hēs per Bar.in.l.galus.§.forsitan. ff.de li.ꝛ po.

5 Utrū qs possit adoptare in fratrem vel sororem. R.ꝙ nō.vt.l.nec apud.C.de here. insti.ꝛ ibi Ang.ita ꝙ nec etiam in patrem. quia contra naturam.

6 Quis āt nō pōt adoptare. R.ꝙ castrati. Et dicunt castrati q sic nati sūt.vt nūq̄z gñare possint.sz spadōes sic. Et dicūt hij qb᷒ abscisū ē cū spata l̄ cultello. Itē nec feie:nisi ex rescripto p̄cipis i solatio filioꝝ amissorum. Itē q nō ꝓcedit p.18.annos eū quem vult adoptare vel arrogare hec hn̄tur insti. de adop. Itē q nō hz.60.ānos ñ pōt arrogare lz adoptare possīt nisi iusta cā interueniente.l.si pr̄.§.vlt:ff.de adop. Et iusta cā ē morbus aut cōiunctio psone. al's ꝺz itendere generationi.vt in.d.§.vltimo.

7 Utrum impediat matrimonium.vide.j. Matrimonium.3.ꝛ.10.impedimento.

Adoratio que idem ē ꝙ veneratio vtruz requirat actum corpalem. R.ꝙ sic. Dicit enī Dama.4.li.ꝙ qr ↄditi sunt᷒ ex duplici sba.s.itellectuali ꝛ sensibili.ita deo duplicem adorationē debemus.s.i aia q̄ cōsistit i iteriori motu aie.ꝛ corporalē q̄ ↄsistit in exteriori motu corpis. Et qr i oibus actib᷒ latrie.illud qd̄ ē exterius refertur ad illd̄ qd̄ ē interius sicut ad p̄cipalius.iō exterior adoratio:fit propter interiorem:vt.s.propter signa humilitatis que corporaliter exhibemus excitet affc̄s nr̄ q ꝓcedit p sensibilia ad intelligibilia. Unde genuflexiones si

gnant nostram infirmitatem respectu dei ⁊ prosternimus nos qi nihil nos eē ex nobis profitentes.

1 Utꝝ adoratio regrat locū determinatum. ℞. q̄ ñ pricipalr. quasi sit de necessitate ei⁹. sꝫ bñ regrit ſm ꝯdecētiā. sicut ⁊ alia signa corpalia. ſm illud Jo. 2. Dom⁹ mea dom⁹ ofonis vocabit̄. Et iō Jo. 4. Uenit hora in qua veri adoratores adorabūt i spū q̄ ē pn cipal' actus adoratōis. vt dictū ē. Loc⁹ tñ re grit̄. ñ pp eū q̄ adorat̄: sꝫ pp adorātes. Pri mo pp loci ꝯsideratōeꝫ: ex qua spāle deuo tiōem ꝯcipiunt adorantes: vt exaudiant̄. vt pꝫ. 3. ℞. 8. Secūdo pp sacra misteria ⁊ alia scitatis signa q̄ ibi ꝯtinēt̄. Tertio pp cōcur sum multoꝝ adorātiū. ex quo oīo fit magis exaudibilis. ſm illud Math. 18. Ubi duo l' tres ⁊c̄.

2 Utꝝ tres psone i deo adorēt̄ vna adoratō ne. ℞. q̄ sic. qꝛ sic̄ i eis ē vna eēntia: sba ⁊ ex cellētia. ita vnus honor ⁊ reuerētia eis de betur: ⁊ per ꝯñs vna adoratio.

3 Utꝝ aliq̄ creatura sit adorāda. ℞. q̄ sic pp quādam dei excellētiā q̄ deo debetur reue rentia: quā q̄dā creature pticipāt: ñ ſm eq̄li tatem. sꝫ vt dixi ſm quādam pticipationē. Et iō alia veneratōe veneramur deū, qḋ p tinet ad latriā. Alia veneratiōe veneramur creatūas q̄sdā excellētes. qḋ ptiet ad duliā ꝓpterea cū ea q̄ extius agūtur sint signa iti oris reuerētie: q̄dā extiora ad reuerētiaꝫ p tinentia exhibentur excellentibus creaturis inter q̄ maximū ē adoratio. Sꝫ aliqd ē qḋ soli deo debetur qḋ ē sacrificium. Hoc elli citur ex Augu. x. de ciui. dei. Secundum ergo reuerentiam excellenti creature de bitam Nathā adorauit Dauid. 3. ℞. 1. Se cūdū vero excellentiā q̄ deo debet̄ Mar docheus noluit adorare Aman: timens ne dei hōrē trāsferret ad hoieꝫ. vt dr̄ hester. 13.

4 Utꝝ hūanitas xp̄i sit adorāda cultu latrie ℞. q̄ hñdo respectū ad hūanitatē xp̄i in se. sic ñ esset adorāda latria cū sit creatura. sed solū illa q̄ dulia dignior ē ſm glo. sup illud ps. Adorate scabellū pedū eius. Hñdo tñ respectū ad verbū cū quo ē vnita hypostati ce: sic ḋbet̄ ei latria. qꝛ vna adōatōe adorat̄ suppoitū ⁊ nā. ita q̄ nā adoratur p supposi tum. Xp̄s autē ē nomē psone i duabus natu ris. Hec ex Ri. in. 3. di. 9.

5 Utꝝ ymago xp̄i sit adorāda latria. ℞. q̄ ꝯ siderādo eā ꝓut ē q̄dam res: sic nullus ho nor ei debet̄. sicut nec alicui lapidi l' ligno. Sed ꝯsiderādo ꝓut ē imago xp̄i. tūc qꝛ idē motus q̄ ē i ymagine ē i ymaginato. iō vn⁹ honor debet̄ ymagini ⁊ ymagiato. ⁊ ppea cū xp̄s latria adoret̄: sic ⁊ eius ymago. qꝛ vt dicit Dama. 3. li. c. 8. honor ymagis pro uenit ad prothopitū. i. ymaginatū. de hoc ē tex. i. c. venerabiles de ꝯse. di. 3. Nec ob. il lud exo. 26. Nō facies t̄ ymaginē. ⁊c̄. qꝛ illḋ ꝓhitū fuit p eo tp̄re quo ḋs nām hūanam ñ asūpſat. qꝛ tūc figurari nō poterat. Sec⁹ i hūanitate assūpta ꝓpterea ymagines sunt libri simpliciū ad eoꝝ istructōꝫ recte a scis inētē. vt i. c. planum de conse. di. 3.

6 Utꝝ crux xp̄i sit adorāda latria. ℞. q̄ ho nor: siue reuerentia nō debet̄ nisi rōnabili creature. Insensibili vō ñ debet̄ nisi rōe nē rōnalis. Et hoc dupl'r. Primo iquātū re pñtat creaturā rōnalē. Secūdo iquātū ei ꝯ iungit̄ quocūq̄ mō. Prio mō solēt hoies venerari ymagines regis. Secūdo mō ei⁹ vestē. Utrūq̄ āt venerāt̄ hoies eadē venera tōe q̄ ⁊ regē. Si ergo q̄rat̄ ḋ cruce q̄ xp̄s fu it crucifixus an sit adoranda dico q̄ vtroq̄ mō ē veneranda. Prio qꝛ repñtat figuraꝫ xp̄i extensi in ea. Scḋo ex ꝯtctu eius ad xp̄i mbra. ⁊ ex hoc qꝛ eius sanguie ē pfusa. Un̄ vtroq̄ mō adorat̄ adoratōe eadē cū xp̄o. s. latrie. Et iō crucē allogmur ⁊ depcamur quasi ipum xp̄m. Si vō loqmur de cruce xp̄i i alia mā. s. lapidis: ligni ⁊ huiusmodi sic venerāur tm̄ eā vt xp̄i ymaginē quā ve nerāur adoratōe latrie. vt dcm̄ ē. Aliq tñ vt tho. tenēt i. 3. q. 25. q̄ crux xp̄i i q̄ pepēdit ñ adorat̄ eadē adoratōe. s. latrie cū vbo cū ñ ptineat ad psonā eius qi ps eius. sꝫ rōne ipdulie i q̄ ē q̄dā res xp̄i: rōe cui⁹ vestis sil'r ⁊ alia q̄ ad hūanitatē eius referūt̄ ypdulia adorāt̄. Sꝫ scs Bona. i. 3. di. 9. dic̄. q̄ illa crux vt ē rs q̄dā ñ dꝫ adōari latria: nec du lia. sꝫ adoratōe cuiusdā hōris ⁊ reuerētie tā q̄ istrumētū nr̄e salutis. Sicut ēt reuerēmur sa cr̄a. Pro eo q̄ sūt istrumēta nostre salutis ⁊ quelꝫ harum pōt teneri.

7 Utꝝ mr̄ xp̄i sit adorāda latria. ℞. q̄ ñ: cū sit pura creatura. qꝛ tñ ē mr̄ dei qḋ ē excelē tissimū: ita q̄ excelentius pur̄ creature ꝯue nire ñ pōt. Iō sibi nō tm̄ ꝯuēit honor dulie sed etiam ypdulie. que dicitur dulia maior ſm glo. Jere. 4. c.

8 Utꝝ scōꝝ relige sit aliq̄ mō venerāde. ℞. q̄ sic. vt vlt Augu. i. de ciui. dei qñ aliquis afficit̄ ad aliquē: ea q̄ sibi ḋ eo reliquūt̄ p⁹ mortē venerat̄. ñ tm̄ corp⁹ ⁊ ei⁹ ptes: sꝫ ēt ali q̄ extiora. vt vestes ⁊ h⁹ mōi. Maifestū ē āt q̄ sctōs dei venerari debemus iquātū sunt mbra xp̄i: filij ⁊ amici ⁊ intercessores nr̄i. Et ideo reliquias sctōꝝ q̄lescūq̄ in eorum

memoriam honore congruo venerari debemus. Unde τ xp̄s eas honorat in eorum p̄ntia miracula faciendo.

9 Quid aūt sit latria. vide. ĩ. Latria τ dulia in. c. suo.

10 Utꝛ aliqͤs possit adorare adūsarium sine pctō. R̷. ꝙ n̄: ēt si xp̄s fore credat: nisi iteri⁹ ł exterius ꝯditio exp̄mat actualr. qꝛ ipsa nouitas rei isolite ꝯsideratōez τ attentōez actualez requirit. sic dr̄ de bt̄a v̄. ꝙ cogitabat qual' eēt salutatō. In adoratione vō̄ hostie sufficit hāc ꝯditōez hr̄e hitualr. s. si cōsecratio debita est facta pro eo ꝙ hostie consecratio est consueta.

a **Adulatio** quid ē. R̷. secūdū Alex. ꝺa ꝺe tractatu de adulatione est peccatum ex sermone vane laudis alicui exhibito intentione complacendi. Laudare enim aliquem de quo non est laudandus. s'pl'ꝙ est laudandus. ł nō eo fine quo fieri dꝫ peccatum est. Et de hac. 25. di. §. alias. 6. q. 1. sunt plurimi 46. di. sunt nōnulli. τ. 11. q. 3. nemo peritorum.

1 Utꝛ adulatio sit pc̄m mortale. R̷. ꝺꝫ Ale. vbi. s̄. ꝙ triplex ē gen⁹ adulatōis. Primū qd̄ dic̄ malū bonū fouēdo peccatorē i peccatis. Et hoc ē mōtale. Qd̄ itellige si malū tale eēt mortale ꝺꝫ gl. i. d. c. sꝫ plurīi. p. c. sūt nōnulli. 46. dis. Sc̄d⁹ si illd̄ malū qd̄ laudat eēt vēiale. qꝛ tūc adl'atio essꝫ veniale pciꝫ. 25. di. al'. τ. 46. di. clic⁹ q. Tertiū gen⁹ adulatōnis ē qd̄ fit itentōe nlli nocēdi: sꝫ vt alicui ꝓsit ł ꝯplaceat: vel aliā vtilitatē ꝯseq̄t. τ laudat i illis q̄ n̄ sūt peccata. τ istd̄ ē vēiale. Si vō fit intētōe nocēdi alteri. Lꝫ alteri ꝓsit ē mortale. vꝛ ei facē libidie mortali. Tertiuꝫ gen⁹ ē circa ea q̄ n̄ sunt peccata: τ nec ꝓdest nec obest. sꝫ tm̄ ꝯtēptū dei gnāt pp assiduitatē. τ ē mortale. s. vel i eo cui adulat. ꝓputa qꝛ p adulatōez mortalr peccat i supbia vel alio mō. vel i eo qui adulat. vt puta qꝛ n̄ tieret deū offendere. τ ēt dat cām alteri peccādi mortalr ex adulatōe. Laudare āt aliquē non mendaciter ad finē bonū viciū non ē. nec adulatio. ꝯcor. Tho. ꝺa ꝺe. q. 115.

2 Utꝛ ipetrās bn̄ficiū p adl'atōez teneat resignare. R̷. Ale. vbi. s̄. ꝙ dꝫ reduci ad mun⁹ ab obsequio. Un̄ si n̄ seruiret ei i alio: nisi i h ꝙ sibi adl'aret. credo ꝙ idigne recipet: τ r̄signare tenēt. sicut ille q seruit i turpi offō. Turpe āt offm̄ ē oꝛ cui ē ānexū peccatū. hec Ale. Sꝫ tu d̄ h dic latius. ĩ. Simōia. 5. §. 4.

3 Utꝛ dare adl'atorib⁹ sit pc̄m. R̷. ꝙ tale pcꝫ ē dare q̄l' ē adulatio pp quā dat. Si vēiale, veniale. Si mortale. mōtale. vt pꝫ. 86. di. c. donare. τ duobus. c. se. Et sic itellige Tho. ꝺa ꝺe. q. 168. Dare tn̄ adulatori: nō pp adulationē. sꝫ pp pietatē ad sustentationē natuꝛ non ē peccatū. vt i dcis. c. nō. Id̄ dic de dātibus histrionibus. vt in dcis. c.

4 Clicis adulatio ꝓhibet. Et si exercēt adulatōem degradādi sunt. 46. di. c. clic⁹. cl. i.

5 Adulatio fit quatuor mōis ꝺm Alex. vbi s̄. Primo laudādo bonū qd̄ n̄ hn̄t. Scd̄o angēdo bonū qd̄ hn̄t plusq̄ꝫ sit. Tertio laudādo malū qd̄ hn̄t dicendo bonū. Quarto minuēdo malū ip̄ꝫ. s. dd̄o n̄ tā graue pc̄m. Primi duo modi sūt venialia peccata. nisi imisceat ꝯtēptus dei: vel in eo q laudatur. tertius τ q̄rtus mōus ē pc̄m mortale. si malū sit mortale. facit. d. §. al'. in glo.

a **Adulterium** ē alīei thori violatō. Un̄ dicitur adulteriū q̄si ad alienū thoꝝ accessio. 36. q. 1. §. cū ergo. Et alī ē simplex s. qn̄ solū alt̄ ē solu⁹. qn̄ꝫ duplex. s. qn̄ ābo sunt ꝯiugati.

1 Quot mōis ꝯmittit. R̷. ꝺꝫ Alex. ꝺa ꝺe. tractatu de adulterio. ꝙ ꝓp̄e ē solū qn̄ qs accedit ad alienā vxorē. Secūdo ēt qn̄ ꝯiugat⁹ peccat cū soluta. Tertio ꝺꝫ quādā iuris iterp̄tatōez ē qn̄ qs ita ardēter amat vxorē. ꝙ ēt si nō esset vxor ꝯcubere velꝫ cū ea vel ꝯ̄rio vxor viꝝ. Sic itellige. c. origo. 32. q. 4.

2 Utꝛ sit maximū mortaliū pctoꝝ. R̷. q. s̄. ibidē ꝙ nō quo ad deū. sed ē grauius incestus: l'ꝯ nāꝫ. lꝫ quo ad penā sit grauissimū.

3 Que ē pena tā viri q̄ꝫ vxoris adulterantis. R̷. ꝺm Inno. i. c. tue de procu. ꝙ olim erat pena capitis. vt. C. de adul. l. castitati. hodie vō prius v̄batus retrudit i mōastio C. de adul. aut. sꝫ hodie. Est τ alia pena. qꝛ secundum Pa. in. c. plerūqꝫ. de dote post di. re. mīr ꝑdit dotem. τ vir doatōem propter nuptias si matrimonium sepet p s̄niam iudicis eccl'iastici. Al'n̄ ꝺm Jo. an. Pa. tn̄ ibidē tꝫ ꝙ si est nōriū adulterium. qꝛ tūc cū possit ꝓpria auctoritate vir expellere vxorez. τ ꝯ̄rio lucrat. qꝛ si petet obstabit ei exceptio adulterij: perdet etiā mulier donatōnem pp nuptias q̄ꝫ ex pacto: aut statuto debebat lucrari soluto matrimonio. Bona vero parafrenalia nō ꝑdit secūdū doc. qꝛ i penis v̄ba debent restringi. regula odia. d̄ regu. iu. li. 6. Quāuis glo. in. d. c. plerūqꝫ teneat ꝙ perdat. Est τ tertia pena. quia amittit ius petendi debitum: de quo dicā. ĩ. Debitum. §. 7. Si tamen recōciliantur recupat oia. vt in. d. c. plerūqꝫ.

4 Utrum mulier adultera teneat reuelare filium quem de adulterio suscepit. et quo tenetur satisfacere. R. Quis diuersi diuersimode hic dixerit. ego credo opinionem Pa. in in. c. officij. de pe. et re. iustissimam qui dicit sic. aut nullum imminet periculum. et vir sibi credet: vel potest probare. et sic tenetur reuelare aut non potest probare: nec sibi credet. et sic non tenet. quia induceret sibi scandalum sine aliqua vtilitate. ar. 2. q. 7. plerumque boni. Aut imminet periculum sibi vel alteri. et sic non tenet. quia reuelando imminet periculum anime: in non reuelando solum periculum rerum. Et inter duo mala minus est eligendum. 13. di. c. nerui. Satisfaciat ergo de suo quantum potest damnificatis. sicut sunt qui nutriunt puerum: vel priuantur hereditate propter ipsum. et doleat non posse plene satisfacere. et si ipsa non potest satisfacere: tenetur adulter si scit vel probabiliter credit quod sit eius filius. si modo hoc facere potest sine scandalo. ar. c. si. de iniur. al' non. Nec ob. regula qui scandalizauerit. de reg. iu. vbi dicitur vtilius est scandalum nasci permittitur quam veritas deseratur. quia intelligitur in iudice et teste. non in denunciatore secundum eundem Pa.

5 Utrum filius qui est in possessione filiationis teneatur credere matri dicenti eum esse spurium vel suppositum. R. Pa. in. c. per tuas de proba. quod non. Et tenent doc. in. l. filium. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. et. l. si vicinis. C. de nup. et ibi dicunt fatuum fuisse illum qui regno renunciauit propter dictum matris. Et dicit Pa. ibi etiam hoc procedere si ambo parentes negarent eum filium. vt probatur in. c. transmisse in fi. iuncta glo. in verbo inditijs. qui fi. sint le. et tex. cum glo. in. l. i. §. 2. ff. de car. edic. et. l. si posthumus. ff. de li. et po. Et hoc verum nisi probent tempore conceptionis non concubuisse simul: vel propter absentiam: vel propter infirmitatem. Imo plus dico etiam si probaret quod adulterabatur cum quodam alio tempore conceptionis: dummodo vir eius habitaret cum ea: censebitur nihilominus talis filius legitimus. vt in. l. miles. §. defuncto. ff. de adulte. Ro. quia in dubio debent fauore filiorum sic interpretari. vt no. Pa. in. c. intelleximus de adul. et facit. d. l. si vicinis. et. l. quia semp. ff. de in ius vo.

6 Utrum autem dictus filius post completam prescriptionem debeat sibi facere conscientiam de successione in bonis si probetur: vel sibi constet non fuisse legitime conceptum. R. quod non. vt patebit ex hijs que notantur in. ti. de prescrip. §. 47. Secus ante completam prescriptionem. quia si credit et ex scrupulosa conscientia extimat verum matrem dicere. et se esse illicitum: sic tenetur abstinere a bonis patris putatiui: nisi esset talis conditionis quod alio modo non posset viuere: quia sic necessitatem vite posset capere. maxime in extantibus alijs qui bus deberet in tanta necessitate. et proponere satisfacere: si ad pinguiorem perueniret fortunam. Uerum est quod de consumptis bona fide durante non tenetur. secundum Hosti. et Rodo. Et tunc constituitur in possessione filiationis. et incipit prescribere quando incepit nominari: seu reputari pro filio legitimo. vt no. in. d. c. per tuas.

7 Utrum adulterium committatur sine dolo. R. quod non. vt patet in. l. si ex lege. ff. de adul. vbi errantes in iure excusantur a pena incestus et adulterij. facit. c. lucretiam. al' est sub. c. proposito. 32. q. 5. Et hoc intellige secundum glo. in. d. c. non quo ad culpam. quia peccat mortaliter quicumque eum coitum ex metu: siue ex ignorantia: l' errore iuris. Secus in ignorantia facti que excusat a culpa puta. quia credidit virum qui erat adulter. Similiter quando coitum ex coactione absoluta: dummodo in animo non consentiat. Sed quo ad penam distingue secundum Pa. in. c. et si necesse sit. de do. post. di. et re. quod aut loquimur de pena temporali. l' pena perditionis proprie sue. vt dotis seu donationis propter nuptias. et sic excusat error etiam iuris. vt. d. l. 2. ar. in aut. incestas nuptias. C. de ince. et inuti. nup. Et lz Io. an. et communiter doc. in. d. c. et si necesse teneant contrarium. s. quod error iuris non excusat a pena. tamen Bar. in. l. quod. C. de incestis est cum Pa quia non est in dolo qui errat. vide. j. Dolus. §. 1. et. 2. Aut loquimur de pena perdit nisi lucri: et sic error non excusat nisi sit iustus. vt in. l. ne passim. de iu. et fac. igno. Similiter excusat a dolo metus etiam conditionalis vt in. d. c. proposito.

8 Quo dicitur notorium adulterium. R. Pa. in. c. intelleximus de adul. publice. dicitur adulterata quando stat in domo cum publico concubinario. et conuiciunt notorie de adulterio quando habet eam in mensa in domo et in lecto. vt in. c. fi. et. i. c. tua. de co. cle. et nun. vnde in. l. furez. ff. de fur. et in. l. capite quinto. ff. de adl'. notorium quod adulterium dicitur notorium quando vir et mulier deprehenduntur in latebris se osculantes et huiusmodi actibus propinquis adulterio fac. l. si quis non dicam rape. C. de epi. et cle. Item quando passim admittit viros causa adulterij. vt. l. palam. §. prin. ff. de ri. nup. et quod no. in. c. cum in diocesi de vsuris.

9 Utrum spurij possint institui heredes. et quo succedunt. vide. j. Filius. §. i. 3. et. 4.

a Aduocatus

dicitur ille qui in iudicio apud eum qui iurisditioni preest desiderium suum vel amici exponit. vel alterius desiderio contradicit. l. sciendum. §. i. et ibi per doc. et. l. paulus la prima. et ibi Bar. ff. de legatio. Et ideo consulens in ca

mera nō ꝓprie dr̄ aduocatus. Ita ꝙ ꝓhibitus aduocare nō cēset ꝓhibitus i camera ꝯsulere l' allītationes i scripꝯ facere ſm Pa. in Rica de postu. Et tꝫ Bar. in. l. i. ff. de va. ⁊ ex or. co. Et dꝫ eē iurispitus ⁊ studuisse per quinquēnium saltem. ⁊ iuramēto doctoꝝ ꝓbatꝰ l. nemini. ff. de ad. di. iudicioꝝ. ⁊ nō. Bar. i. d. l. i.

1 Sꝫ q̄ sꝫ q̄ repellūt ab aduocādo. R. ꝙ mlꝫ ti. de qbꝰ. 3. q. i. ifames. ⁊ ē versus. Nō cuiqꝫ datur ꝙ postulet: imo negat. Additꝰ pene: seruus: puer: actor arene. Luminibꝰ carens: mlr: muliebria passus. ⁊ multi aliȷ̄ repelli pn̄t quos omitto: solum modo dicaꝫ de his qui sine pctō aduocare nō pn̄t. q̄ sūt in triplici dr̄ia. s. heretici ⁊ ceteri excōicati. Secundi clerici. Tertiȷ̄ rl'iosi. de quibus latius prosequemur.

2 Heretici ⁊ ifideles ⁊ excōicati pp suspitōnē hēt nullo mō pn̄t aduocare. l. nemo. C. de postu. ⁊ l. nēo. la. 2. C. de epi. au. de pe. di. i. nēo vel i fo. de hē: excōicamus el prio.

3 Excōicati ēt repellūt. ii. q. 3. excōicatos. d excep. c. exceptōeꝫ. ⁊ oēs supdcōs ⁊ quēlꝫ ipoꝝ admittēs iudex grauiꝫ peccat. vt pꝫ i d. c. nēo vel in foro. ⁊ in. d. c. excōicatos.

4 Utꝝ epi ⁊ aliȷ̄ supiores possint aduocare pro aliȷ̄s. R. ꝙ nō corā ecclia̅stico vel ciuili iudice. vt. ii. q. i. te qdē. 88. di. platū. ⁊. c. eps 14. q. 5. Deniqꝫ. 2i. q. 3. per totum.

5 Utꝝ sacerdotes possint postulare. R. ꝙ n̄ pn̄t nꝫ corā eccliastico vel ciuili iudice nisi i. 4 casibus. vt in. c. fi. de postu. ex̄ ne cle. vel mo. sacerdotibus. 15. q. 2. c. vnico. 14. q. 5. deniqꝫ. Primꝰ cāus ē ꝓ se. Secūdus ꝓ eccl'ia sua. Tertius ꝓ psonis sibi ꝯiūctis. Et hoc intellige quando nō pn̄t hr̄e alium. vel nō ita bonum. Persone autem ꝯiuncte sunt i isto casu vsqꝫ ad. 4. gradū. C. de epi. ⁊ cle. aūt. licētiam. ⁊. C. de aduo. di. iu. l. petitionem. Quartus casus ē ꝓ miſabilibꝰ psonis. Intellige miſabiles psonas oēs illas q̄ p se ꝓprias cās nō pn̄t ministrare: vel ecclistico auxilio idigētes. 86. di. c. fi. in fi. ⁊. 87. di. decēsionis. C. qn̄ ipa. inter. pu: ⁊ vidu. p totum. In criali vō corā seculari iudice nullo mō pn̄t. vt. j. dicam. §. 7.

6 Utꝝ diaconi l' sbdiacōi bn̄ficiati vl' n̄ bn̄ficiati possint aduocare. R. ꝙ coraꝫ seculari iudice n̄: pn̄t. c. prius de postu: nisi ꝓ cā sua ul' eccl'ie sue: vel miserabiliū psonarum. ſm Spe. ti. de aduo. allat. d. c. i. i quo glo. dicit ēt ꝙ ꝓ miſabilibus psonis licꝫ. allīte. d. c. fi. Et sic pꝫ ꝙ i oi cāu pn̄t i quo ⁊ sacerdotes i foro seculari pn̄t. Corā autem eccliastico pn̄t ſm Inno. in. d. c. i. bn̄ficiati tn̄ nihil q̄rēt ꝓ salario. sed oblata spōte recipere pn̄t 15. q. 2. c. vnico.

7 Utrū i minoribus ordibus ꝯstituti possint aduocare. R. ꝙ si sūt bn̄ficiati: n̄ pn̄t: nisi corā eccliastico iudice. c. i. de postu. Lꝫ ita hoc ſm Pa. ⁊ Ho. qn̄ hn̄t sufficiens bn̄ficium ad eoꝝ sustētationē. q2 si nō hn̄t pn̄t per aduocationem acquirere sibi. ēt si sūt diaconi vel subdiaconi. Si autem nō sunt bn̄ficiati pn̄t tā corā eccliastico. qꝫ ēt seculari i cā ciuili. In cā āt criali nullo mō pn̄t corā seculari iudice. ne cle. vel mo. c. sniam. 23. q. 8. his a quibus. 5i. di. aliquātos. Quidam tn̄ dicūt eos posse pro eis postulare ⁊ appellare. ⁊ appellationem prosequi. ar. 23. q. 5. c. i. ⁊. c. eos. Sed tutius est in totum abstinere. d. c. sniam. ⁊ nōt glo. in. d. c. aliquātos

8 Utrū rl'iosus possit postulare. R. ꝙ n̄ nisi cū vtilitas monasteriȷ̄ exposceret abbe ipante. c. ex pte de postu. Et extēdit ēt ad canōicos rl'ares ibideꝫ pꝫ. Et ibi dicit Pa. ꝙ oꝫ predcā duo sil' ꝯcurrant. al' nullo modo ēt corā ecclastico iudice eē aduocatꝰ: l' ꝓcūr pt. Si vō pdicta duo ꝯcurrāt pōt ēt corā iudice seculari. ar. in. c. i. ⁊. c. fi. eo. ti. Intellige i causa ciuili tantum.

9 Utrū pp lucrū applicañ monasterio abbe ipante possit monachus eē aduocatus l' ꝓcurator. R. Inno. i. c. cū. I. ⁊. A. de sē. ⁊ re iudi. ꝙ ēt ꝓ laico pōt eē aduocatus ⁊ ꝓcurator mōachꝰ pp vtilitatē mōasteriȷ̄. Et ita dr̄ ꝙ. d. lapus fuauit. Sed ꝯrium ꝙ nō possit tꝫ Jo. an. Ego āt dico cū Pa. i. d. c. ex pte fore magis honestū ⁊ equum vt abstineat. ar. c. n̄ magno. ne cle. l' mo. ⁊. 16. q. i. alia ē cā. Aduerte tn̄ ꝙ clerici ⁊ monaci solum prohibentur vt dixi postulare qn̄ idifferent exercere volūt talia officia ſm Inno. in. c. vnico. de ob. ad rō. Secus si volunt solum assumere in vna cā. Et hoc sequitur Archi. in. c. peruenit. 86. di. Et plꝫ ⁊ videtur equū licet Colle. in. c. dilecti de arbi. teneat ꝙ nec ēt in vna causa. ⁊ forte verius.

10 Utrū aduocatus teneat gratis pro ipotente aduocare. R. Pa. i. c. i. de offi. iudi. Ho. distinguit sic. aut est potens ad soluendum Et sic vera ē opi. Gof. qui. dicit ꝙ nō teneat sed iudex debet sibi constituere salariuꝫ ſm facūdiam ⁊ pro modo litis ⁊ consuetudis patrie. vt in. l. i. §. in honorariȷ̄s. ff. de va. ⁊ extor. co. Aut est impotens. ⁊ tunc teneat gratis aduocare lege diuina hoc precipiente. Math. 22. Diliges proximum tuum sicut te ipsum. Et credo ꝙ peccat mortaliter qn̄ scit

talē ipotētem incurrere notabile dānū ex d fectu aduocati: si reqsitus cū ñ adiuuat gratis. Secus si leue dānum. qr tūc esset venia le. Et silr iudex peccat mortaliter vel venialiter sicut aduocatus. si sciēs talē ipotentem nō ꝓuidet sibi de aduocato. ꝑcipiendo alicui ipsoꝝ qꝫ gratis aduocet pro tali impotēte. Et si ei noluit obedire. pōt & dꝫ eis interdicere offiñ aduocationis. l. ꝓuidendū. C. de postu. ar. l. moris ē. ff. de penis. & in. l. ff. de offi. ꝓ. ur. & in. d. c. i. Et ēt cauere ne potentior offendat aliā ptem. vt notat Bar. in l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de offi. presi.

ii Utrū aduocare possit qs ꝯ eū a quo recepit bñficia sine vitio ingratitudinis. R. qꝫ ñ vt pꝫ in. c. si. de postu. imo posset donatio reuocari. ar. d. c. si. iuncto. c. si. de dona. Sꝫ aduerte qꝫ bñfitiū datum ꝓ mercede laboꝝ & seruitioꝝ ñ ē gratuitū bñficiū. facit. l. acquilius regulus. ff. de dona. vbi donatio facta magistro rōe disciplinę ñ est mera donatio. & iō reuocari nō posset rōe ingratitudis. sꝫ solūmō qñ donatio seu bñficiū ē gratuitū. Fallit hoc qñ pro se: vel pro pre vel matre impotente: aut ꝓ alia miserabili psōa aduocat vt colligitur ex Spe. in ti. de aduo. qr tunc pōt sine vicio ingratitudinis.

ii Utrū aduocatus teneat ad restōnem si p imprudentiā: aut negligentiā suam amisit cām clientulo. R. Ho. vt recitat spe. i ti. de aduo. qꝫ tenet. ar. l. idē iuris. ff. ad legem acqui. Et breuiter tenet fm eundē Ho. qualitcūqꝫ eius vicio perdat. ar. l. si vero iō ꝯ emptorē. ff. de euic. Secus si ex qualitate cāe vel defectu ꝓbatōnū. qr tūc viciū ē matiē ñ artificis. ff. ad. l. acql. l. si seruus seruum. §. si calicē. De quāta āt vel quali negligētia vel imperitia teneat vide. ĩ. Culpa. §. 5. & 6. Multo magis tenet si dolo suo clientulus amisit cām ff. de iudi. l. si filiusfami. 50. di. sepe.

13 Utrū aduocatus scienter deffendēs cām iniustā teneat ad restōem. R. qꝫ vltra mortale peccatū qd cōisit tenet. fꝫ Monal. ti. re stitutio ad oē qd amisit ille ꝯ quē patrociniū pstabat siue per maliciā: siue p ptinaciā vel falsitatē. & ēt clientulo: si eū decepit dās ei intelligere eū hre cām iustā. q alr nō litigasset. ar. C. de admi. tu. l. non est ignotum.

14 Quid si ignorabat iniustā cām. R. qꝫ si hꝫ ignorantia ꝓuenit ex culpa sua. vt puta. qr ñ est peritus in iure: aut qr nō iquisiuit a clientulo vt debuit ōbita merita cāe. credo qꝫ silr teneat ad restōem. nō solum illi ꝯ quem aduocauit. verꝫ ēt clientulo suo si alr non litigasset fm modū culpe & regulas de qbus ĩ. culpa. §. 5. Si vero pfata ignorātia ꝓuenit ex qualitate negotij: vel falsa informatōe: vl mala clientuli excusat. Tenet tñ eā dimittere postqꝫ cognoscit iniusticiā cāe. l. rē nō nouā §. patroni. C. de iudi. Et salariū receptū restituere tenetur fm Monal. ti. de aduo. Nō credo necessariū qñ ex culpa sua ꝓuenit talis ignorantia alr nō credo nisi de ꝯsilio. Et sic tꝫ Hosti. hijs concordat Tho. fa fe. q. 71.

15 Utrū aduocatus possit petere salariū. R. qꝫ cā nundū incepta pōt petere ꝓut vult. nisi in casu vbi alius bonus ñ inueniret. ar. eo rū q nō. in. l. i. C. de epi. au. Causa vo incepta vel finita: vel qñ alius bonus ñ inueniret nō pōt petere nisi moderatū attenta qualitate cāe: laboris & ꝯsuetudie regionis. & idoneitate aduocati. vt colligit. 3. q. 7. §. arceātur in tex. & in glo. Aduerte hic qꝫ aduocato & ꝓcuratōi ñ lꝫ facere pactū de quota litis: neqꝫ ēt de certa quantitate vel re cū hac pdictōe si vincat. qr ē eadē rō. sicut & de ꝓmissōne quote litis q iō ꝓhibita ē: ne p fas & nefas intendat ad victoriā cāe: vt possit conseq ꝓmissūꝫ. Sed qñ simpliciter ꝓmittit aliqd certū: siue quantitas: siue res ꝓ mercede siue vincat: siue pdat. Et ēt si vltra hoc ꝓmittit aliqd noīe palmarij: qd ē modicū qd. ñ magnū: sic vꝫ pactum. qr cessat rō pdicte ꝓhibitionis in isto casu. Et fm hoc concorda. doc. & glo. in. l. sūptus. ff. de pac. & l. i. i verbo & si noīe palmarij. ff. de va. & extra. co. & l. si q. C. de postu. & l. lutē. C. de pcu. & l. salariū. ff. man. q multū intricate & varie loquunt. Itē nō. qꝫ aduocat & ꝓcurator non pōt acciper salariū qd excedat cētū aureos in vna cā. l. i. §. in honorarijs. ff. de va. & ex or. co. & in glo. dicte. §. salariū. Itē nō pñt p dicti aliquē ꝯctum facere. cā incepta & nun dū finita cū clientulo. C. de postu. l. qsquis & 3. q. 7. §. item siquis.

16 Utrum salariatus de publico possit aliqd petere ab aliquo particulariter. R. Pa. i. c. i. de postu. secundum Inno. qꝫ non ab aliq litigante sic nec potest salariatus medicus ab aliquo constituto in infirmitate sed a nō litigantibus vel sanis licite recipiunt. quia salaria sunt constituta talibus solum pro litigantibus & infirmis probatur in. l. antepe. C. de pfe. & me. li. x.

17 Utrum possit quis aduocare pro vtraqꝫ parte. R. Specu. in ti. de aduoca. qꝫ sic. ar. 45. di. disciplina quasi in fi. & ibi glo. extra de postu. pre. bone memorie. el. primo quasi in prin. Nō verū credo i casu dubio alr ñ. qr qꝫdiu cā ē dubia pōt aduocatus pa

trocinari sine peccato fm Rod.

18 Utrū aduocatus possit vti deceptōe ꝯ eū q hꝫ iniustā cām. Dic. vt. ĩ. Bellum. §. 19.

Affinitas qd sit. ꝛ quō ipediat m̄rimoniū. vide. ĩ. Matrimoniuꝫ. 3. Impedimento. 15.

a **Agnati** sunt q p viril' sex⁹ psonas cognatiōe ꝯiuncti sūt. Nā in agnatis cognati intelligunt vt genus i spē. vñ frēs ex eodem p̄re. Filius fratris. nepos ꝛ huiusmōi agnati sunt. At q p feminini sexus cognatiōe iungunt ñ agnati: sed nāli rōe cognati sunt sicut filij sororis vel amite. ff. de legip. tu. l. sūt āt.

Alchimia vtrū liceat. R. Oldra: in cōsilijs suis tꝫ q sic. dūmō ñ faciāt per artē magicā: vel p aliā legibus odiosā. vt dicit. l. vnica. C. de thesau. qꝛ tales methalarij sunt q labore ꝓprio ꝛ sibi ꝛ rei publice comoda ꝯperant. C. de metha. l. i. Et iura pp publicā vtilitateꝫ q̄ ex eoꝝ offō vr̄ resultare fauēt eis. nā p̄nt inuito dño ingredi funduꝫ ad methallū ingrendū. l. 3. ꝛ. l. quosdā ꝛ ibi nōr. C. ð metha. qð al' nō lꝫ. d. l. vnica. ꝛ. ff. de ac. re. do. l. 3. Rō ē. qꝛ vt dr̄ in libro de ꝓprietate reꝝ in. c. de alchimia oia methalla ꝓcedunt ex eodē principio. s. ex sulphure ꝛ argēto viuo. sꝫ ex virtute elemētoꝝ q̄ hn̄t maiorē influentiā in vno loco. q̄ꝑ in alio. in vna mineria fit stagnū. in alia argentum. Cuꝫ ergo ars imitet nām. ff. de adop. l. adoptio nō igr̄ ē peccatū si p virtutē q̄ ē in elemētis: aut herbis alchimiste de stagno volunt facere argētū. qꝛ cū sit ex eodē principio. ꝛ in hn̄tibus simbolū facilioꝛ sit trāsitus insti. q. mo. to. ob. §. i. Cū multe virtutes sint isite herbis ꝛ lapidibus. 26. q. 5. nec mirū circa mediū. Sꝫ his ñ obstātibus credo q sit illicita ex multis respectibus. tū prio qꝛ nullus iuenit q hēat verā huiusmodi artē. lꝫ dicat de multis. sed falsū ex experiētia: tū qꝛ videmus q cōiter ipsā faciētes multa ꝯsumunt. ꝛ a cōit accn̄tibus ē standū. vñ de ipsis dr̄. i. ad timi 3. Semp adiscētes ꝛ nūq̄ꝑ ad veritatis sciaꝫ ꝑueniētes experiētias multas faciūt. ꝛ nunq̄ꝑ ad pfectū attingunt. tp̄s vitāqꝫ ꝯsumunt. nec id qð operant hꝫ veritatē cū auro: vel argēto. sed solū apparētiā. iō sp sūt ꝯdēnandi alchimiste. Et hoc euident ꝓbat. qꝛ nēo i publico eā vult facere vt appareat q male agūt. qꝛ odiūt lucē. Et si aliqn̄ aliqd veri faciūt aut fit cū dāno ꝯputatis expēsis vel ex aliqua deceptōe iponēdo aurū veꝝ. vel aliqua diabolica fallacia q̄ vt eos attēdere faciat huiusmodi facit eis veꝝ aurū ex appositōe auri veri oculte aliqn̄. Cum ergo sit tale exercitiū ꝯ vtilitatē publicā vt pꝫ ex ꝯsūptōe reꝝ. ꝛ qꝛ vt. cōiter faciūt ex his monetā falsā. Ideo simplicit sūt ꝯdēnādi eā faciētes.

a **Alea** vide. ĩ. Ludus. §. 3. cum sequentibus.

Alienatio qd dr̄. R. q ꝓprie ꝛ stricte ē ois actus p quē transfert dñiū. Dicit tex. C. de fun. do. l. i. Et fm glo. i. c. nulli liceat. de re. ec. ñ ali. ꝛ eā sequunt doc. ibið Largissime āt aliēatio dr̄ datio i ēphiteosiꝫ ꝛ locatio ad longū tp̄s. vt voluit Ja: de bellap. i aūt. de ñ alie. §. qꝛ vero. Et qn̄ sola possessio in aliū transfert. vt nōt Inn. de re. ec. nō alie. c. epi. ꝛ Albri. in aūt. hoc ius porrectū. C. de sa. san. ec. Sed ꝯ vr̄ tex. in. d. c. nulli lꝫ. vbi dicit. Alienatōis aūt verbū ꝯtinꝫ ꝯdictōem. s. vendere sub ꝯdictōe. Alij hn̄t ꝯductōem ad longū tp̄s: donatōem: venditōnē: ꝑmutatōem. ꝛ ēphiteosim ac ꝑpetuū ꝯctū. hec tex. sed vbū ꝯtinet denotat ꝓpriā naturā vocabuli. vt dicit Bar. in. l. affinitates al' incipit. l. cui eoꝝ. ff. de postu. §. Itē pōponius. vbi dicit se dānasse glo. in. l. gallus. §. vt instituēs. ff. de li. ꝛ po. Et sic ꝯsuluisse q vbi statuto cauet q tutelā solū veniat m̄ri ꝛ auie q ēt ꝓprie venit ꝓ auus. ꝛ noie nurus venit ꝓ nurus. ꝛ noie filij venit nepos ꝛ ꝓ nepos. nisi addat aliqd qð faciat determiationē ad certā psonā. ita litat Bar. in. d. §. vt instituens ꝛ nōt idem in. l. liberoꝝ. ff. de vbo. sig. Pa. in. d. c. nulli liceat dicit q in mā fauorabili. ꝛ larga. vt in. d. c. nulli ē veꝝ Sed i mā odiosa nō venit nisi qð dixi ꝯct⁹ p quē transfert dñiū. ꝓpea i rebus eccl'ieali nādis accipit aliēatō. vt i. d. c. nlli fꝫ gl. ibið

Alienatio de frē ad sororē ñ ē fm Mōal. eo. ti. allegat. C. de fideicomis. l. voluntas. **1**

Que regrunt i aliēatōe rei ecclīastice. R. Pa. i. c. cū ap'lica ð his q̄ fi. a pla. q. 5. Primo tractat⁹. s. an expediat. l' ñ. Scðo ꝯsens⁹ capl'i. Tertio q fiat ꝓ vtilitate eccl'ie. Quarto auctitas supioris. Quito subscriptio. ꝛ hꝯ pōit i. c. tua de his q̄ fi. a pla. ꝛ in. c. i. eo. ti. ꝛ. c. nulli de re. ec. non alie. **2**

Utrū subscriptio regrat nccario. R. Pa. i. c. i. de his q̄ fi. a pla. q Inno. dat vnā rl'aꝫ q nūq̄ꝑ regrat subscriptio nisi i casib⁹ a iur expssis. rō qꝛ rl'r i qlꝫ dispōe suffic ꝯsēs nec regrit scriptura. l. pactū. C. ð pa. við gl. i. c. i. ð cē. li. 6. Et iō vēditoꝫ: ꝑmutatoꝫ: ꝛ dōatoꝫ plat⁹ facē ñ pt nisi ð ꝯsēsu capl'i ꝛ sbscriptōe **3**

canonicoꝝ. Albri. in. d. auẗ. hoc ius tꝫ ꝙ ſb ſcriptio in alienatõe rei eccl'iaſtice rl'r non ẽ neceſſaria. niſi i tribus cãibus ꝑdictis. ſ. vẽ ditõe: ꝑmutatõe: ⁊ donatõe. vt in. d. c. tua. ⁊ in cãibus nõ. per Archi. in. c. ſine exceptio ne. 12. q. 2.

4 Que ſunt cãe legitie alienatõis reꝝ eccle ſiaſticaꝝ. ℞. Pa. in. d. c. nulli liceat ꝙ ſunt quatuor. Pria necitas ſi debita vrgẽt: ⁊ ec cleſia ñ põt ſatiſfacere de fructibꝰ. Secũda vtilitas. ſ. vt hẽat rẽ meliorẽ. ⁊ iſta ponũtur in auẗ. hoc ius. C. de ſa. ſan. ec. ⁊. 10. q. 2. c. hoc ius. Tertia pietas. 12. q. 2. auꝝ. ⁊. c. ſcõꝝ Quãta comoditas. vt qꝛ res ẽ magis dãno ſa ꝙ̃ꝫ vtilis eccl'ie. vt in. c. terrulas. 12. q. 2. ⁊ ibi plene. in glo.

5 Utꝝ oĩs alienatio rei eccl'iaſtice ſit ꝓhibi ta ſine ꝑfata ſolẽnitate vel aliq̃ ꝺ ꝑfatis cãis ℞. ſꝫ doc. in. c. nulli liceat ꝙ nõ. ſꝫ imobili um. Et noie imobiliũ reꝝ ꝯprehẽdũtur ea q̃ ſeruãdo ſuari pñt. facit. l. tutores la. 2. C. de admi. tu. ⁊. c. tua. de his que fi. a prela. Sed Albri. in. d. auẗ. hoc ius tꝫ ꝙ mobilia q̃ ẽt ſeruari pñt alienari poſſunt ſine ꝑdic ta ſolẽnitate. vt oues ⁊c̃. niſi ſint ad diuinũ cultũ deputate. qꝛ tunc ſeruabiẗ auẗ. ꝑterea. C. de ſa. ſan. ec. ſ. vt nõ vẽdanẗ niſi ꝓ neceſ ſitate ⁊ vtilitate. ⁊ placet.

6 Utꝝ pecũia ſit de hijs q̃ ſeruando ſeruari pñt. ℞. Pa. in. d. c. nulli liceat ꝙ nõ. qꝛ retẽ ta nihil oꝑatur. 88. di. eiciens. ⁊ nõ. in. l. cũ plures i fi. ff. de admi. tu. vbi tutor dꝫ pecu niã pupilli põere i emptõe ꝑdioꝝ. Quod veꝝ credo niſi in duobus cãibus. Primus qñ pecũia eccl'e eẽt ꝺputata ad emẽda bona imobilia. qꝛ tẽ iudicaẗ bonũ imobile: nec poſſet mutari. tex. ẽ ſingularis. ⁊ ibi Bal. ⁊ Lud. de ro. i. l. 3. §. qd ergo. ff. de ꝯ. indi. tu. ⁊ vti. actõe. Et ꝑ hoc tenuit Albri. q. 24. in ſa ꝑte ſtatutoꝝ ꝙ qñ ſtatuto caueẗ ꝙ mu lier lucreẗ dimidiã ꝑtem bnoꝝ imobilium mariti decedentis ſine liberis ꝙ lucrabitur ꝑtẽ pecũie deputate ad bõa imobilia emẽ da. qꝛ illa pecũia iudicabiẗ vt imobilis. Sꝫ Bal. ẽ ꝯrꝰ in. l. cetera. §. fi. ff. de le. i. ⁊ all'at mirabilẽ tex. i. l. cũ in fundũ. §. ſi fundus. ff. de iure do. Et iſtud credo veꝝ quo ad dẽꝫ ſtatutũ. qꝛ iura adducta ꝑ Albri. ff. de here. inſti. l. ex facto. §. ceteꝝ. la ſa. loquũẗ in actu fauorabili vltie volũtati. Sil'r ⁊ cle. ne ro mani. de elec. Et cũ ꝑfatũ ſtatutũ ſit ꝯ cõem diſpoſitõeꝫ iuris. ergo illa iura ad hoc nõ debẽt allegari. Sil'r. l. ſi ñ ſunt. ff. ꝺ au. ⁊ ar. le §. qd ergo. ponit cãum vbi argẽtũ ceptũ fabricari hẽtur ꝓ fcõ. ⁊ ñ ꝓ infecto fauore

minoris. Scõs cãꝰ ẽ qñ pecũia eſſꝫ i magna quãtitate facit. c. lꝫ hely. de ſimo. vbi accãẗ ꝑlatus ꝙ male expẽdit ñ modicã pecuniã. ergo nõ põt ea vti ſicut fructibus. Secus ſi eſſet modica quãtitas. Et ſic limito dictum Pa. ⁊ ita intelligas in. d. c. nulli.

7 Quid ẽ illud ꝙ ſeruãdo ſeruari põt. ℞. ſm Ang. in. §. qꝛ paꝝ. in auẗ. de nup. ꝙ dr̃ oẽ illud qꝺ ñ ꝯſumiẗ triẽnio. ⁊ ẽ gl. ſingl'is in. l. vnica. C. ſi aduer. vſu. Hoc limito qñ tale ꝙ ſeruaẗ põt ꝓducere fructũ ſic ſeruatũ al'non. ar. l. i. §. fuit queſitũ. ff. ad tre. Et ita itellige glo. in. d. §. fuit queſitũ. ⁊ facit tex. i l. ariſto. §. fi. cum. l. ſe. ff. de iur. deli. Et ſic q̃ vſu ꝯſumũtur nõ ſunt de illis que ſeruãdo ſeruari poſſunt. Fallit in pecunia. vt dicũꝫ ẽ. qꝛ ẽ cãus ſpãlis.

8 Utꝝ iura actiões ⁊ noĩa debitoꝝ cenſeãẗ mobilia vel imobilia. ℞. Pa. in. d. c. nulli ꝙ nõ ꝓprie. qꝛ mobile ⁊ imobile clauditur aliquo termino. vt. l. mouẽtium. ff. de verb. ſigni. Et iõ cum ſint quid incorꝑale ſunt in tertia ſpẽ. vt pꝫ in. l. a diuo pio. §. in ordina tõe. ff. de re iudi. Jõ conſuluit Oldra. ꝙ ſi princeps relinquit bona mobilia diſtribuẽ da ñ veniunt pene nũduꝫ exacte. Unũ tam̃ notabis ꝙ ſi quis volẽs ꝯprehẽdere totuꝫ patrimoniũ ſuũ facit ſolũ mẽtõeꝫ de mobi libus ⁊ imobilibus. tũc iura: actões ⁊ noĩa debitoꝝ ſunt imobilia: ſi adherent imobili bus. Si ꝟo adherẽt mobilibus: ſunt mobi lia. Et idẽ de ãnuis reditibus. Et ſic limita cle. exiui. §. cũ ãnui reditus de ver. ſigni. fa cit glo. in. c. 2. de re. ec. nõ ali. li. 6. Alienari tñ ñ pñt ſine debita ſolẽnitate ⁊ cã. qꝛ ſuan do ſeruari pñt. ꙫ̃ꝫuis Dy. vt nõt Albri. i. d. auẗ. hoc ius ꝯſuluerũt poſſe alienari. quod poſſet teneri poſt factũ. vl' ẽt ante ex magna cauſa.

9 Utꝝ mobilia ꝑtioſa eccl'ie cenſeanẗ imo bilia. ℞. ꙫ ſic. vt colligitur ex. l. lex que tuto res. C. de admi. tu. ⁊ ex glo. in. c. eꝑs q mã cipiũ. 12. q. 2. ſimul iunctis. Jdem tꝫ Pa. in d. c. tua. de his que fi. a ꝑla.

10 Utrum prefata forma requiratur in omi alienatione rerum imobilium eccleſiaruꝫ. ℞. Pau. vt refert Ge. in. c. i. de reb. ec. non ali. li. 6. quaſi in fi. ꝙ tractatus non requiri tur niſi in eccleſijs cathedralibus: non i ec cleſijs inferioribus. ſed ſufficit cõſenſus ſu perioris. Sed ego credo verũ dictũ Pau. quando eccleſie inferiores non habent ca pitulum. al'non. ar. cle. i. de re. ec. non ali. Cauſa autem legitima. ſ. vt neceſſitas vl' vti litas ſemꝑ requiritur. vt in. d. cle. i. Et licet

non dicat nisi de necessitate vel vtilitate. Et pōt fieri pro pietate. Ratio. quia vbicunqꝫ constitutio loquitur in materia iuris. ⁊ aliquos casus excipit: non per hoc firmat regulam in nō enumeratis contra ius cōe antiquum: quinymo in casibus non exceptis supplet a iure cōi. facit. c. ad audiam cū ibi nōtis. de cle. nō resi. facit glo. ⁊ Bar. in. l. p̄ ui. ff. de vsuca. vbi nōr volunt ꝙ si vnuꝫ ius ponit regulam ⁊ excipit aliquos casus cuꝫ dictōe taxatiua: ꝙ nihilominus excipiuntur alij casus qui reperiuntur a iure excepti in alia pte iuris. facit. c. qm̄ frequenter iuncta gl. i. rn̄so. vt li. non conte. facit glo. in. l. i. C. de condi. inde. que vr̄ velle ꝙ excepto vno casu a regula videtur excipi omnes similes Satis ē enim vnum positum exēpli grā. ar. l. non pn̄t. de legi. c. translato de constitu. Et qđ dr̄ ꝙ exceptio firmat in non exceptis. vt in. c. dn̄s. 32. q. 7. ⁊ in. c. quoniam de con. lepro. vbi dicit dn̄s. nō lꝫ dimittere vxoreꝫ excepta cā fornicatiōis: dꝫ ītelligi ꝙ firmat rl̄aꝫ ī cāibus nō silibus. ⁊ n̄ specifice exceptis facit. l. i. ff. qđ vi aut clam. c. cum dilecta de ꝯfir. vti. Distigue tn̄ ꝙ si casus ꝯsiles nō excipiuntur specifice alibi. tunc in materia fauorabili extēdit ⁊ pia ꝑ idēptitatē rōnis. vt sentit glo. in. l. illud. C. de sa. san. ec. Secꝰ in materia restringibili. vt nōr in. l. i. C. de pa. qui fi. di. vide qđ nōr in. c. inter alia de imu. ec. ⁊. d. c. cum dilecta. ⁊. d. c. quoniam. Qđ nō. quia facit ad multa.

11 Quid si ep̄s n̄ hꝫ caplm̄. qr eccl̄ia ē destructa pp guerras ⁊ huiusmōi. R. Pa. in. c. i. de his q̄ fi. a p̄la. dn̄t doc. ꝙ loco canonicorū. aduocet aliquos clīcos honestos. ar. 65 di. si forte. ⁊. l. vbi absūt. ff. de tu. ⁊ cu. dan. bonus tex. 17. q. 4. nullus res. Et hoc ē vtile seruare etiā in alienatiōe ecclesie īferioris.

12 Utrum necessitate occurrēte q̄ nō patit vt hēatur recursus ad superiorem: licite possit fieri alienatio sine eiusdē superioris licētia vide. ī. Juramentum. 4. §. i.

13 Quis dicat supior: vt pro lr̄ia ad ip̄m recurrat ī cā alienationis rei ecclesiastice. R. ꝙ in nō exēptis ē ep̄s ꝓprius. In exēptis ē p̄latus ipoꝝ sb̄ q̄bus sn̄t. vt abb̄es in eccl̄ijs sibi subiectis. ⁊ mistri mioꝝ quo ad monasteria scē Clare. ⁊ ꝓuiciales p̄dicatoꝝ quo ad sua mōasteria. Ita elicit ex nō. i. d. c. cle. i. ⁊ ꝑ Car. in. c. statuimus de transac.

14 Utrum recipiens rem ecclesie sine obseruatione solēnitatis teneatur eam restituere R. ꝙ sic fm̄ Mo. ti. de alie. etiam cum fructibus: nec pōt repetere pretium ab ecclesia 12. q. 2. non liceat. 10. q. 2. hoc ius in aūtico d nō alie. §. i. Limita hoc veruꝫ ꝙ non repetit pretium ab ecclesia nisi conuersum fuisset in vtilitatem ecclesie. ar. c. i. de deposito Do. ⁊ aliam limitationem fm̄. d. An. ꝙ qn̄ cā ltia fuit alienatōis: lꝫ nō sit seruata forma nō tenet ī ꝯscia. qr solēnitates adinuente sūt ad euitanduꝫ deceptiōes. Et iō qn̄ deceptō non subest ⁊ fuit cā lr̄a alienandi non tenet restituere ī ꝯscia. qđ bn̄ nō. recitat Pa. in. c. qr pleriqꝫ de imu. ec. ⁊ ē equissimum.

15 Utrum p̄latus eccl̄ie possit renuntiare exceptioni competenti ecclesie: aut transigere euident in damnum ecclesie. R. Pa. in. c. i. de depo. ꝙ nō fm̄ Inno. ibidem nisi ex spāli concessione pape. facit. l. preses. C. de trāsac. ⁊. l. contra iuris ciuilis regulas. ff. d pac. Ex quo infertur ꝙ non potest cedere liti ⁊ cause aut transigere nisi sit causa euidens ⁊ debita solēnitas si actio sit ad rem imobilē iuxta nō. in. c. nulli liceat de re. ec. non alie. Si vero sit ad rem mobilem. sic pōt. vt nōt glo. in. d. aūtica hoc ius. Et hoc est verius per. l. cum hij. §. si cum lis. ff. de trans. ⁊. l. n̄ solum. C. de pre. mi. q̄zuis aliqui teneant indistincte ꝙ transigere pōt. vt nōt Albri. in d. aūtica hoc ius.

16 Utrum prelatus solus possit repudiare legatum sine solēnitate prefata. R. vt colligo ex consilio. 11. Pau. de castro. ꝙ non: sꝫ donationem sic. ⁊ dicit probari ⁊ bene ex. l. magis puto. §. fundum. ff. de re. eorum que sub. tu. Rō diuersitatis est quia in donatōe non acquiritur donatario nisi volenti ⁊ nō ignorāti. sꝫ ī legato suffic̄ factū testōris soliꝰ acquirit eni ignoranti lꝫ reuocabl̄r. l. cum pater. §. surdo. ff. de le. 2. ⁊. d. §. fundū. ergo legatum est quesitum ipso facto. Et sic intellige nō. per doc. in. c. vt super de re. ec. non alie. ⁊ in. c. tua. de hijs que fi. a prela. Et mihi placet: q̄zuis. Fede. consi. 9. consuluerit ꝙ etiam legatum pōt repudiare. Et cuꝫ Fe. est Inno. in. c. 2. de do. Bar. in. l. iubemus nullam. C. de sa. san. ec. vbi bene distinguit ⁊ Pa. in. c. i. de dolo ⁊ contu. vbi late pōit sed eos non sequor. nisi qn̄ qđ legatur esset de hijs que alienari sine solēnitate pn̄t ante factum. sed post factum sic si causa ltia subesset. Et idem dic in quocunqꝫ ꝓhibito alienari sine aliq̄ solēnitate vl̄ consensu alteriꝰ.

17 Utrū Iconomꝰ eccl̄ie. cui coīssa ē ī aliquo cāu alīeatio possit illā facē ꝯ sanguīeis suis R. Pa. i. c. vt sup. de re. ec. non alie. legiste tenēt ꝑ autēticā q̄buscūqꝫ modis. C. de sa. san. ec. positā. 10. q. 2. ꝙ n̄: nec aliꝰ admistra-

toꝛ cuiuſcūq; ꝯditōis ſic. Sȝ Pa dicit n̄ eē veꝝ i ꝓlato:ſȝ bn̄ i yconomo ⁊ alijs. Ego tn̄ credo ꝙ i ꝯſcia ſi ex cā ltia facit excuſet. ⁊ valeat talis alienatio. ar. c. i. de coha. cle. ⁊ mu. in tex. ⁊ in glo.

18 Quid dr̄ ꝑpetuū. R. glo. 10. q. 2. hoc ius. Prio qd̄ durat vſq; ad. 30. ān̄os inſti. de ꝑ pe. ⁊ tēpo. ac. Scd̄o qd̄ durat q̄ȝdiu viuit cui cōceditur. ff. pro ſocio. l. i. ⁊ c. ꝓcarie. 10 q. 2. Tertio qd̄ durat q̄ȝdiu penſio ſoluatur inſti. de loca. §. adeo. Et ſic oīs tal' ꝯtrctus ꝓhibet ſine ſolēnitate ⁊ i cāis d̄ qb⁹ ſ. dcm̄ ē

19 Utꝝ terre iculte date ad cliurā cū ꝓmiſſione dandi eas i emphi̇tz poſſint dari poſt culturā ipaꝝ. R. Pa. in. c. ad aures de re. ec. n̄ alie: ꝙ ſic. exturpantibus ſiue eoꝝ heredib⁹ alijs non. niſi ſeruata debita ſolēnitate. qꝛ n̄ non ſunt ampli⁹ terre ſilueſtres.

20 Utꝝ ſede vacāte poſſint alienari bona eccl'ie. R. Pa. i. c. i. ne ſe. ua. ꝙ aut ſt̄ bōa q̄ ſeruādo ſuari n̄ pn̄t. tūc i eccl'ia ep̄ali yconom⁹ ſiue caplꝫ ſine alia lnia poterit. Sic̄ dicim⁹ i tutore. l. lex q̄ tutores. C. de admi. tu. ⁊ l. tutor q repertoꝛiū. ff. eo. Si vero bona ſuari pn̄t. tūc in eccl'ia ep̄ali nō poterūt alienari ſine lnia pape ſolum. ar. d. c. i. ⁊ in. c. i. de re. ec. non ali. li. 6. In eccl'ia vero inferioꝛi. tūc ſi magna vrget neceſſitas. ⁊ eccl'ia diu ē vacatura: nec pōt comode expectari creatio ꝓlati. tunc in iſtis duobus caſibus dicit Inno. ꝙ dabitur curatoꝛ bonis. ⁊ per illū fiet alienatio: nec prius poterit fieri. ēt ꝑ archiep̄m an̄q̄ȝ ſit dat⁹ adminiſtratoꝛ eccl'ie vacāti. vt in. d. c. li. 6. facit. l. 3. ff. de cu. bo. dan. ⁊ qd̄ nōꝛ in cle. 2. de re. ec. nō alie. ⁊ concoꝛ. An. ⁊ Hu. Similiter non valet alienatio facta a ſciſmaticis l' intruſis. de ſcif. c. i. 12. q. 2. alienationes. Et tenetur q eā recipit reſtituere nō ſolū rem: ſed ēt fructus ꝑceptos. ⁊ q ꝑcipi potuerunt a iuſto poſſeſſoꝛe. c. grauis. d̄ reſti. ſpo. Et ē excōicatus q initit talib⁹ alienationibus. vt. j. Excōicatio. 7. caſu. 9.

21 Utꝝ ꝓlatus hn̄s bōa diſticta a bōis capl'i poſſit illa ꝯcedē alicui ad vitā ipius ꝓlati ſine capli ꝯſenſu ⁊ alia ſolēnitate. R. Pa. i. c. ꝯtinebat. de hijs q̄ fi. a ꝓla. ꝙ ſe. ꝯſi. ſi. tenȝ ꝙ ſic. Uide doc. in. c. vēiens. de tranſac. ⁊ maxime cā pietatis. per tex. iuncta glo. 16. q. i. poſſeſſiones. Uide Archi. in. c. i. de re. ec. non alie. li. 6.

22 Utꝝ i alienatōe rei minoꝛis requirat aliq̄ ſolēnitas. R. Inno. in. c. i. de re. ec. non ali. li. 6. ꝙ ſic. ſ. cāe cognitio ⁊ decretum ⁊ cā ltia. C. de ꝓ. mi. l. minoꝛū. ⁊ l. ſi minoꝛes. ⁊ ff. d̄ re. eoꝝ q ſunt ſub tu. l. magis puto. §. n̄ paſſim. ⁊ §. ſi es. Et hoc verū ēt in mobilibus ꝓtioſis ſm eundē ibidē. al' hȝ ꝯ poſſidētē rei vēdicationē. ꝯ tutoꝛē aut curatoꝛē ꝑſonalē actionē tutelle: l' negotioꝛū geſtoꝛū. d. §. ſi es. ⁊ §. ſe. C. de pꝛe. mi. l. ⁊ ſi pꝛeſes. Et dicit ibidē Inno. ꝙ decretū ē ſnia. ⁊ nō iponitur ſine cāe cognitione. ⁊ iō in ſcriptis eſt dādū. C. de ſen. ex ꝑi. re. l. 2. ff. de re. eoꝝ qui ſūt ſub tu. l. i. ⁊ d. §. ſi es. ⁊ d. l. mioꝛū. Sepe tn̄ in iure decretum vocat auctas. l. i. C. de mi. ⁊ l. i. C. qn̄ decre. opus non eſt.

23 De alienatione poſſeſſiōis date ſub cōdictione ne alienet. vide. j. Donatio. §. 47.

24 Utrū valeat alienatio fcā ꝑ eū q coiſit capitale crimie: ēt ad piā cām. R. Inno in. c. qꝛ ꝑꝑ. de elec. ꝙ alienatio tȝ: dūmō fiat an̄ ſniam. l. poſt ꝯtrctum. ff. de dona. ⁊ l. ſi qs p⁹ hac. C. de bo. dā. q̄ ꝓcipit ꝙ bona illi⁹ q capitale coiſit crimē publicēt: itelligēda ē p⁹ ſniam inuēta. l' ex ſuſpitōe pene alienata. vt ff. de dona. cā moꝛ. l. ſi aliqs. Fallit i crie leſe maieſtatis. vt in glo. d. l. poſt ꝯtrctū. ſilr ⁊ heret. vt in. c. cū ſm de here. li. 6. niſi ſūt i coiſ ſuȝ adie coiſſi cris. vide. j. Heretic⁹. Iō dic i q̄cūq; crie ꝑ qd̄ ipo fcō bona ipi ꝑpetrātis eſſent confiſcata.

25 Utrum alienatio in fraudē creditoꝝ vel ꝑſonoꝛū valeat. R. Inno. vbi ſ. ꝙ n̄. qꝛ vēit ſuocāda. vt. ff. d̄ hijs q̄ i fra. cre. ꝑ totū Inno pl⁹ q̄ȝuis n̄ ſit facta i fraudē. ſi tn̄ fraus ē i ipo fcō reuocat. l. oēs. §. lucius. ff. eo. ti.

26 Utrum alienatio rei litigioſe valeat. vide j. Ceſſio in prin.

27 Utꝝ aliēatio fūdi dotal'. l' reꝝ donataꝝ ꝑꝑ nuptias valeat. vide. j. Dos. §. 11. ⁊ 12.

28 Qui pꝛohibeantur alienare. vide. j. Donatio. §. 4. cum ſequentibus.

29 De aliēatōe bonoꝝ mobiliū q̄ ſuādo ſuari n̄ pn̄t fcā ꝑ eccl'iaſticas ꝑſonas. vid̄. j. Clericus. i. per totum:

a **Alimenta.** Alimētoꝛum appellatōe veſtiūta ⁊ calciam̄ta itelligūt i legatis vt. ff. d̄ ali. ⁊ ci. le. l. legatis. Idē dico ſi legat⁹ ē victus. vt. ff. de ver. ſi. l. verbo victus. Secus ſi cibaria ſūt relicta. vt. ff. de ali. ⁊ ci. le. l. an̄pe. Itē noīe alimētoꝝ veniunt medicīe ſm Dy. Ang. ⁊ Imo. in. l. ſi cū dotem. §. ſi maritus. ff. ſo. ma. ꝑ. l. verbo victus cum ſe. vbi ē cāus. ff. de ver. ſi. ⁊ ꝓbat in. l. legatis. ff. de ali. ⁊ ci. le. ⁊ Bal. in. l. in rebus. ff. como. q̄ȝuis dixerit ꝯtrium in. d. §. ſi maritus ꝑ copulā q̄ ponit inter diuerſa. vt nōt glo. in Rica. ff. de iu. ⁊ fac' igno. Hoc n̄ ē veruȝ. qꝛ ibi ponitur inter genus ⁊ ſpēȝ. vt i ſili nōt

glo.i.l.i.C.de ser. aq̄.sed appl'one cibario
rū nō venīūt medicine ſm Ang.i.d.§.si ma
ritus.Silr nomie alimoie veniūt necessaria
vite ſm Pa.in.c.cū ſm de prebē. pȝ ex.c
ñ liceat.d pbē.in fi.lſe.E nomē vite nec̄ia it
portat.vestes:cibos medicinas: huiusmo
di:sic dicim⁹ de alimētis legatis i.d.l. legatꝫ
 ibi tȝ Bar.ꝙ ille cui debent alimēta dēt
hre expēsas ꝓ studio nec̄io.sine quo viuer
ñ posset ſȝ cōdecētiā psone.puta gramaticā
 huiusmōi.Sec⁹ de expēsis i studijs i qb⁹
dr militare.sine qbus bñ pōt viuere hone
ste ſm ꝯdecētiam sue psone.Idē nōr in.l.d
bonis.§.nō solū.ff.de car.edic.

1 Quis tñr ad alim̄ta pstāda.R.ſȝ Azo.i sū.
C.de alen.li. Mo.in ti.Alim̄ta.ꝙ pmo
pētes liberos. liberi pētes alere tñr. oia
onera iuicē sufferre.vt pȝ.C.co.p totū non
tñ de ere alieno.vt.ff.co.ti.l.si qs. §.parēs.
Nō.tñ ꝙ noie pr̄is hic venīūt ascēdētes ex
linea pr̄na. matris noie ex linea materna
Est tamē dr̄ia.quia mater non tenetur.nisi
pater vel ascendentes ex eius linea defierit
vel sint egētes.vt.l.si quis.§.vtram. .l.nō
quēadmōȝ.ff.co.ti.Fallit hoc ēt qñ filij pn̄t
sibi sufficere i alim̄tis:l'ex bōis suis:l'ex ar
tificio.Lita ſm Bar.nisi sit nobilis cui nō
deceat talē artē exercere.Et idē puto illibis
circa pentes suos.ff.co.l.si qs.§.sed si fili⁹
Nec distinguo an sit emancipatus vel ne an
sit ltīus l'ne.qr de iure canonico tā pr̄ q̄ȝ mr̄
tenetur alere spurios.vt notat Inno.in'.c.
2.de rl'a. Pa.i.c.cuȝ hr̄et.de eo q du.quā
po.p adul.Fallit ēt.vt.ī.Filius.§.21.Scd̄o
vir vxorē vx̄ vir̄:si vir sit iops vxor lo
cuplex.C.vñ vir vx̄.aūt.preterea.ff.solu.
ma.l.si cum dotē.ff.ad sil'.l.i.ff.de iu.do.l.
mutus.Et hoc verum nisi vir vel vxor eēt
i clpa q̊min⁹ exhiberet debita obsequa alteri
ar.l.iulianus.§.offerri.ff.de ac.emp.cū sy.
Tertio fr̄ fr̄em si egeat ſm glo.i.l.pentū.C.
de alē.li. .d.l.si quis a liberis.Et eā appro
bat Sali.i.d.l.pentū dicēs eē rōabile.qr si
tñr.aler fr̄em nālem:tñ.vt in aūt.licet.C.de
nā.li.multo magis nālē ltīuȝ.ar.ff.de ad
mi.tu.l.tutor ſm dignitatē.§.in soluendis.
Quarto ſuus a dño.ff.de adi.le.l.cū pl'es.§
pe.Alioquin fiet qd ē i.l.2.ff.de hijs q sr̄ sui
l'ali.iu. i.l.si san⁹.C.d lati.li.to.Quito so
cer nurū suā.d.l.si qs.Sexto tutor nr̄eȝ pu
pilli sororē si egēt.l.si p⁹i pri.ff.d tutel.Et
nō.ꝙ alim̄ta dn̄t pstari ſȝ ꝯsuedinē regiōis
arbitrio boni viri ſm facultatē debētis
dignitatē legatarij ſm Bar.in tractatu de
duob⁹ fr̄ibus.facit.l.alim̄ta.ff.de ali. ci.le.

.l.cū hij.§.cū i persona.ff.de transac.

Altare duplex ē.alid stabile.qd qd i ecclia
ꝯsecrata ñ pt̄ ꝯstrui.nisi qd eps,pp⁹
ꝯsecrauerit:l'ꝯsecrari pmisit.s.ab alio epo.
68.di.c.q̄ȝuis. d ꝯse.di.i.c.nll's el.2.Alid
ēt dr̄ viaticū.s.in via portādū l'portabile ſȝ
Io.an.i.c.qm̄ de puil.li.6.Et nō.ꝙ istd alta
re portatile.aliqñ fit ex tabula lapide.ita
ꝙ lapis ē sigillū: sepulcrū ē i ligno.Aliqñ
vō fit ex lapide solū.Ita ꝙ i ipo lapide est
sepulcrū.Aliqñ cū ligno lapide.Ita tñ ꝙ
i lapide ē sepulcrū sigillū: pōit lignū ꝓ
augēda ei⁹ latitudie.Alñ fit i lapide solo siñ
sepulcro reliqjs.Et istis.4.mōis solūmō
pōt fieri.Et dȝ eē latū ꝙ sup eo possit stare
hostia calix.ar.c.ꝓcedimus.de ꝯse.di.i.

1 Utrū debeat esse ꝯsecratū ab epo tā stabi
le q̄ȝ viaticū.R.ꝙ sic.d.c.nullos. .d.c.ꝓce
dimus. .c.qd in dubijs de ꝯse.ec.vel al.

2 Quō execrat altare.R'.ſȝ Pa.in.c.ꝓpo
suisti de conse.ec.vel al.ꝙ duobus modis.
Prio qñ mensa altaris ē mota.i.qñ tabula
supior de loco cui ꝯpaginat āmouet ſȝ In
no.i R.ica pdicti ti. Ho.i.c.i.eo.ti.Et hoc
ver i altari stabili. lȝ in ipa mēsa sit foram̄
ꝯsecratōis tñ si rēoueat mēsa a strictura exe
crat altare.qr ꝯsecratio itelligit pncipl'r i cō
iūctōe lapidis superioris structure iferio
ris.Secus si totū transferetur cū sibi coherē
tibus.Sec⁹ i portatili.qr ñ execrat nisi āmo
ueat illud puū sigillū ꝯtinēs ꝯsecratōeȝ:qñ
factū ē ita ꝙ i lapide fit sepulcrū.Sȝ qñ la
pis ē ꝓ sigillo i ligno.tē.ſȝ Io.an.i.c.ligne
is eo.ti.āmoto lapide a ligno ē execratum.
Qñ vō ē scm̄.ſo mō.tē si lapis āmoueat a li
gno.Abbas Io.an.i.d.c.ligneis tenēt ꝙ
ñ execrat.qr ꝯsecratio ē i ipso lapide.Pa.
ibidē dubitat qr cū recipiat formā ab ipso
ligno lapide.puta.qr lapis ē ita puus ꝙ ñ
suffic̄ ad formā altaris viatici:sublato ligno
ē ver dicē ꝙ altare patit enormē lesioneȝ.
Tu dicas ver eē qñ lapis ē ita puus ꝙ ñ pt̄
ꝯtinē calicē cū hostia eo mō q̊ dȝ sr̄ ipȝ pōi
ad celebrādū al'vera ē opi.abbatis Io.
an.Scd̄o mō execrat qñ enormit̄ ē fractuȝ
d.c.ligneis. ibi dicit Pa.ꝙ vbicūqȝ ꝯtin
gat enormis fractura in altari execratur.qr
vr̄ pder formā.Secus si fractura ñ sit enor
mis.Isto solū mō execrat altare portatile.
quarto mō dcm̄. ñ alijs modis.Et nō.eū
dē Pa. glo.i.d.c.i.ꝙ enormiter frangit
execrat altare stabile si aliqs de lapidibus
tangētibus ipsā ꝯsecratōem vel sigillum est
amotus.Et nō.ꝙ qñ fit consecratio altaris

sit vnū foramē puum in mensa lapidea alta
ris. vel ante altare: vel in latere dextro. ⁊ pꝰ
ꝯsecratōem claudit lapide puo. ⁊ dr̄ ille la
pis sigillū. qꝛ denotat illḋ ꝯsecratū ⁊ ibi po
nūtur reliquie ⁊ nomen epī ꝯsecrantis ⁊ sā
cti ad cuius honorem consecratur.

3 An aūt possit poni corpus xp̄i ꝯsecratū
p reliquia. Inno. cū ꝯsilio assistentiū rn̄dit
ꝙ nō. Fert tn̄ ꝙ leo papa dedit ptē corpal.
⁊ corporis xp̄i in ꝯsecratōe cuiusdā ecclie
hec Pa. in. d. c. pposuisti. Tenet Astē. li. 6.
ti. 39. ꝙ altare portatile potest consecrari si
ne reliquijs allegat. c. ꝯcedimus ḋ ꝯse. di. i.
Et iura que vident̄ ꝯ̄ria dicit ꝙ loquunt̄ in
altari stabili. Et ꝙ n̄ sunt necessarie facit R̄i
ca in missalibus antiqs. q̄ dicit ꝙ si reliquie
nō fuerint omittat̄ illa particula illius orōis
q̄ dr̄ post ꝯfessionē. s. Oramus te dn̄e p me
rita sanctoꝝ tuoꝝ quorū relige hic sūt. ⁊c̄.

4 Utrū execrata ecclesia execret̄ altare. R̄.
Pa. in. d. c. pposuisti ꝙ nō. qꝛ ecclesia pōt
destrui absqꝫ hoc ꝙ destruat̄ altare. Secus
si poluat̄. qꝛ tūc ēt polluit̄ altare. ⁊ indiget re
conciliatōe. hoc intellige de stabili altari: n̄
de viatico: seu portatili.

5 Utrū plura altaria possint eodē die i eadē
ecclesia ꝯsecrari. R̄. ꝙ sic. sicut ⁊ plures epī
eodē die ꝯsecrari. c. cū sis de ꝯse. ec. vel al.

6 Utrū altare in ecclesia cōsecrata possit di
rui sine licētia epī. vr̄ ꝙ nō. ar. c. placuit de
ꝯse. di. i. Secus i n̄ ꝯsecrata. ar. a ꝯ̄rio ⁊ glo.
i. c. ꝙuis palle. Idez dic de erectōe qḋ ⁊ de
diruitione.

7 Utrū sacerdos possit ꝯsecrare altare. R̄.
ꝙ non. 26. q. 6. ministrare.

8 Utrū in altari in quo ep̄s celebrauit pos
sit p̄sbiter eodē die celebrare. R̄. ꝙ n̄ de cō
se. di. 2. c. fi. nisi de licētia epī: aut necessitate
cū ep̄s n̄ pōt pficē. 7. q. i. nihil hec gl. i. d. c. fi.

Alternatiua

a Lternatiua pēal. Se
cundum. Bar. in. l. qcunqꝫ. C. de ser. fu. si v̄
ba dirigūtur iudici tūc optio ē iudicis. puta
cū dicit puniatur vel ꝯdēnet̄. Si vero diri
guntur reo. puta soluat mille vel exhibeat
medietatē ⁊ huiusmodi. tūc optio dat̄ reo
Si vero verba n̄ diriguntur nec iudici nec
reo. puta. dicit statutū sit pena pedis ⁊ huiꝰ
modi. tunc in penis corporalibus electio ē
iudicis. l. i. §. expilatores. ff. de effrac. In pe
cuniarijs vero erit rei. ar. l. plerūqꝫ. ff. ḋ iu.
do. Et silis distinctio fit i legatis p Dy. ḋ re.
iu. li. 6. ⁊ doc: in. l. lucio. ff. de le. 2. Si vero
legatū simpliciter fit alternatiue n̄ magis re
ferēdo verba ad hr̄dē ꝙ ad legatariū. tunc
electio est legatarij. vt puta. Lego ticio fun
dum vel vsūfructū vendicabit ticius quod
voluerit. vt in. d. l. lucio.

i Utrū qn̄ quis tenet̄ ad alteꝝ duoꝝ sub alt̄
natōe possit dare qḋcunqꝫ voluerit. R̄. glo.
in. c. inter ceteras de rescrip. ꝙ sic. insti. de
here. insti. §. pe. C. de ꝯdi. indebi. l. pe. ⁊. d.
l. plerunqꝫ. ff. de le. 2. l. si ita. ex̄. de p̄ben. re
ferente. Contra insti. de le. §. si gūāliter Sol
uit glo. p̄dicta vera p̄ria iura: nisi eligēs fue
rit in mora. ff. de op. le. l. mācipioꝝ. ff. de le.
l. statuliberꝝ. §. i. ff. de solu. l. stichū. prio. R̄.
ff. de pe. hr̄. l. itē. §. idē recte ait. Un̄ tal' si lo
co ⁊ tpre debito offerat alteꝝ cui tenebat̄ ⁊
noluit recipere liberat̄ ḋbitor. Un̄ si piret l'
alio mō alienaret nō pp hoc tenētur ad al
terū ex quo solus creditor ē in culpa p iura
primo allegata. Sed si nullus sit in culpa:
debens duo alternatiue. puta. stichū aut pā
philū. si perijt periculū primi ad ēptorem.
periculū s̄i ad vēditorē ptinet. l. si in ēptōne
§. si ēptio. ff. de ac. emp. ⁊ ven.

Ambitio

a Mbitio s̄m Ale. fa s̄c tra
ctatu de auaritia
q. 7. ē appetitus potentie. Potētia
aūt pōt appeti ꝓut p illā acqrit̄ honorificen
tia. ⁊ sic reducit̄ ad superbiā. vel ꝓut est ap
parēs sufficiētia vel habūdantia. ⁊ sic redu
cit̄ ad ꝯcupiam oculoꝝ. vn̄ Aug. prio cōfe.
Auaritia possidē vult multa. ⁊ tu dn̄e pos
sides oīa. Potētia v̄o dr̄ in possessōe oīuz
Un̄ gl. sup illud. Cognoui qm̄ dn̄s meꝰ es
qm̄ bonorū meoꝝ nō eges ait. Quātūlibet
auarus sit suffic̄ tibi deus. ⁊ eni auaritia ter
rā querit possidere totā. adḋ celū. adde qḋ
plus ē qui fecit celū ⁊ terrā. Et iō Aug. i li.
de vera religione. Ambitio seculi supbos
facit: cōcupia curiosos. Et i li. ꝯfe. Iusisti vt
contineā a ꝯcupisētia carnis: ꝯcupia oculo
ꝝ ⁊ ambitione seculi.

i Utrū ambitio sit peccatū mortale. R̄. ꝙ n̄
sp. sed primo rōe finis. ⁊ ē tūc qn̄ in tali ap
petitu constituit finē. s. qꝛ patus esset qḋcun
qꝫ mortale cōittere ꝓ ꝯsequendo potentiā
vel honorificētiā. vel s̄o rōe rei q̄ appetit̄.
vt puta. qꝛ appetiuit vel pl'a bn̄ficia ecclesia
stica. ar. c. qꝛ in tm̄ de p̄bē. nisi in casu licito.
De quo dic. vt. j. Clericus. 3. §. 2. vel aliqḋ
beneficiū vel offm̄ secular̄ vel ecclesiasticū
sciens se indignū rōe cris l' ignorātie ⁊ hꝰ
modi. qꝛ tūc est mortale. Rō qꝛ vult qḋ lex
ꝓhibet. Silr̄ dico cū appetit beneficiū aut
dignitatē q̄ hꝫ curā aiarum pricipaliter pp
honorē vr̄ mortale rōe p̄dicta. facit in ar. c.
statuimus. 61. di. ⁊. c. lꝫ. 8. q. i. ⁊ optie. c. mi

ramur.6i.di.Et hoc intelligo si sit delibera
tio volũtatis: al' veniale peccatũ cõiter est.

a **AMor** sui ẽ qñ qs nimis dili
git seipsũ. q̃rendo dle
ctatiões corporis nimis ⁊ quietẽ
carnis. ⁊ ꝓcedit ex luxuria q̃ ẽ peccatũ mõ
tale. solũ si ꝑꝑ eũ ñ iplet ꝓcepta vel facit ꝯtra
Alr cõiter ẽ veniale. q̃ m̃ amor sui ẽ ille qui
aliqñ ꝯducit vsq̧ ad ꝯtẽptũ dei. vt dic Aug.
Et ab isto ꝓcedit prudentia carnis. de qua
j. Prudentia.

a **AMicitia** vide. j. Diliger p
totũ ⁊. j. Placer.

a **AMor** seculi ẽ filia luxurie. d
q̃ vide. j. Diliger. §. 3.

a **ANgaria** ẽ opus ꝑsonale
⁊ munus mere
ꝑsonale. Munus ãt mere ꝑsonale
dr̃ qd põt labore corporali expleri sine de
trimẽto rer. vt in. l. munerũ. la. 2. ff. de mu. ⁊
ho. ꝑangaria vo in qbuscunq̧ ꝯsistit. vt vlt
glo. in. l. neminẽ. C. de sa. san. ec. Et bene. q̃
dictio ꝑ auget. vt. l. vrbana. §. ꝑnoctare. ff. d
ver. si. ⁊ nõr in. c. si constiterit de ac. Et sic
ẽ munus mixtũ: sicut angaria mere ꝑsõale ẽ

a **APpellatio** est a mino
re ad ma
iorẽ iudicẽ ꝓuocatio ſm canones
2. q. 6. ois oppressus. ⁊. c. se. ⁊. c. placuit.

1 Qñ ẽ appellandũ. R. q. j. x. dies a die la
te sñie. vt. C. de ap. aũt. hodie vero. Fallit in
abñte ex ꝓbabili: vel nõria cã. q̃ talis. j. x.
dies a tpe quo sciuit sñiam lataz põt appel
lare. vt. C. quõ ⁊ qñ iudex. l. ab eo. ff. quan
do ap. sit. l. 1. §. fi. Et hoc verũ nisi sit contu
max vere in ñ cõparẽdo. vel veniẽdo ad iu
diciũ. q̃ tũc nõ audit nisi vẽiat iudice sedẽ
te adhuc ꝓ tribunali. l. diuus. ff. de in ite. re.
Secus si fuisset ꝯtumax in restituẽdo. q̃ pt
appellare. l. creditor. ff. de ap.

2 Utrũ appellatio interposita post excõez:
vel interdictũ: vel suspẽsionẽ ab offõ: vel ab
ingressu ecclie tollat ipsar censurarũ effec
tũ. R. q ñ tex. ẽ in. c. is cui. de sen. ex. li. 6. Et
hoc ver qñ tales censure absolute sũt iflicte
Rõ. q̃ secũ trahũt executõem. c. pastoralis
de ap. Secus esset si sub ꝯdictõe forẽt posi
te. vt puta si ñ solueris hinc ad mensẽ excõi
co te vel suspẽdo: vel si non feceris hoc. vel
illud. q̃ tũc si ante ꝯdcõis euentũ appellaue
rit ltie. bñ suspẽdit. vt i. c. ꝓterea el. 2. de ap.

3 Quid si dicat. Excõico te si appellaueris
R. Inno. i. d. c. ꝓterea q appellatio suspen
dit effectũ. Sed dubiũ esset si dicit. Excõico
te si disposueris ad appellandũ. Et tũc dico
q in casu in quo tal' ꝓlatus ñ põt prohibere
appellationẽ ñ erit excõicatus. alias sic.

4 Utrũ excõicatus post ltiam appellatõem
sit euitandus. R. q nõ vt nõr in. c. lz de sen.
ex. li. 6. ⁊. c. pastoral'. de ap. Uerũtñ si excõi
catus noiatim spãliter ⁊ expresse infra tps
a iure vel a iudice determinatũ appellatõez
nõ fuerit ꝓsecutus vt debuit. eo elapso pote
rit publice excõicatus denũciari. ⁊ tũc erit
euitãdus tã i iuditio q ex. ⁊ ab actibus ltis
remouendus. d. c. lz. Et dz reputari ꝓ excõi
cato post talẽ denunciatõnem: donec sñialr
fuerit declaratũ appellationẽ ante excõica
tionem fuisse interpositam.

5 Sed vtrũ tal' post denunciatõem excõica
tõis ⁊ desertõem appellatõis celebrãs: aut
igerẽs se diuinis efficiat irregularis. R. Ar
chi. in. d. c. lz ⁊ sequit ibidẽ Ge. q nõ q̃. ex
quo appellatio ltia fuit añ excõnem posita:
ipsã excõicatõem suspẽdit. ⁊ lz post deser
tõem appellatõis denunciet excõicatus. nõ
tñ excõicat: nec vere ẽ excõicatus. vt ibi pz.

6 Utrũ a qualz sñia vel grauamie possit ap
pellari. R. q sic si ẽ hois de iure canonico.
De iure ciuili ñ ab iflocutoria. Nisi quãdo
iudex i crĩali: vel ciuili negotio qõnem ꝑ tor
menta interlocutus est ꝯ. l. ante sñiam. ff. de
ap. reci. facit glo. in. l. añ sñie tps. C. quorũ
ap. ñ re. Rlr ãt nõ appellat ab interlocuto
ria. vt in. l. 2. C. de epi. au. Rõ. q̃ grauamen
qd per eã infert põt reparari ꝑ appellatõez
a diffinitiua. sed qñ nõ posset repari liceret.
Quidã tñ tenẽt q ẽt ab iterlocutoria põt ap
pellari semper. vt. l. ait pretor. §. qd tamẽ. ff.
de mino. Sed primum verius.

7 Utrum quis possit appellare a declarato
re pene legis. vr̃ q non. q̃ a pena legis nõ
põt appellari. l. si qua pena. ff. de ver. si. ⁊ i
c. q̃ nos ⁊ ibi glo. de ap. Sed tu dic q a de
claratore põt. Glo. est singularis in. c. cupiẽ
tes. §. q si ꝑ. 20. dies de elec. l. 6. quod nõ.

8 Utrum quis possit appellare a denuncia
tione aut declaratõe excõicatõis. seu alteri⁹
censure. R. Pa. in. c. peruenit de ap. q sic.
q̃ hec non est sententia iuris a qua non li
cet appellare. c. q̃ de app. sed iudicis decla
rantis que est hois. Facit ad hoc glo. nõ. in
c. cupientes de elec. li. 6. Et hoc verum nisi
sit notorius excessus q̃ notorius crimino
sus nõ auditur appellans. facit qd notat. In
no. in. c. ex parte. el. 2. de v. si. qui dicit q in
notorijs nõ requiritur ꝓprie sententia. sed
fit quedaz iuris executio ⁊ tex. in. c. qm̃ de
fi. presbi. Quod limito verũ quando exces
sus ẽ ita notorius q nulla tergiuersatõe põt

celari.

9 Quis pōt appellare. R. ille cuius interest al'p aliū facta nō vz. l. i. ff. d ap. ñ re. τ. c. ex ore de hijs que fi. a ma. p. ca. nisi qñ ꝓuocaret pro eo q ducit ad supplicium. vt. l. non tantum. ff. de ap.

10 Utrū religiosus possit appellare. R. q ñ a correctione suoꝝ prelatoꝝ si fiat fm statuta ordis vel rle. c. ad nram. τ. c. reprehensibil' de ap. τ. c. cum speciali. eo. ti.

11 Utrū appellatio extiudicial' sic ānullet p⁹ facta sicut iudicial'. R. fm Inno. in. c. ex pte el. i. de. v. si. q sic facit. c. ad audiam de ap. In hoc tñ ē dr̄ia fm eundē Inno. in. c. i. de hijs q fi. a ma. p. ca. qꝛ iudex q procedit i forma iudicij dz audire lītimas exceptōes τ nisi audiat iuste appellat ab eo. Sed secus est in eo q ñ vt iudex: sed vt priuata psona pfiē factū suū. qꝛ iste in forma iudicij nō ꝓcedit nec ꝓcedere pōt. τ iō ñ dittet qn pficiet factū sup quo appellat. nec reuocabit nisi ꝓbet vitas cāe. τ ec iputabit ei si ñ audit ꝯdictōez vel appellationē aduersarij nisi ꝓbet veritatē cāe appellatōis. vt d elec. c. cū dilect⁹ τ melt⁹. c. cū inē cāonicos iūcto qd nōr in. c. i terposita in glo. in. v. sed ēt de ap. Et sic collige q appellatio extiudicial' dz fieri ex cā ꝓbata a iure vel ciuili: vel ꝯsuetudinario: l' canonico. Secundo q tenent gesta ēt post appellatōnem ipsā: nisi approbata veritate cāe. Tertio nō. q eo ipso approbat veritas cāe q ñ probat ꝯriū. Quarto q snia excōis ñ tz post appellatōez ex cāis lrīs iterpositā: ēt si ñ ꝓbatur veritas. Qd quartū ē spāle in excōe τ ꝯ supradicta. Et ē rō. qꝛ nūq dz qs excōicari nisi cā ꝓbet. 2. q. i. nemo. de hoc vide Inno. in. c. dilectis filijs de ap. qui in hoc concordat.

12 Ubi τ a quo ē appellandū. R. q a iudice q pronūciauit τ vbi ius reddi ꝯsueuit. Maz rlr q ad cās agēdas ptinēt i eo loco dnt fieri τ agitari. ff. de inter. ac. l. voluit. §. qd ait τ corā iudice qui sniaz tulit. si eius sit copia nō p vicos vel ortos. ff. qñ sit ap. l. i. §. dies. Et si nō vult iudex recipere appellatōez punit. l. iudicibus. τ. l. qm. C. eo.

13 Ad quē est appellandū. R. ad superiorē τ gradati. ff. eo. l. imperatores. τ. C. eo. l. ad dictos. Si vero a delegato appellat ad delegantem. C. eo. l. precipimus. §. eoꝝ. Si āt a delegato delegati seruet forma posita. C. q pro sua iurisdi. l. vnica in fi. τ i glo. ibidē: Et ppea dat cautelā. Ra. ful. in. l. eo cāu. C. de ap. q eps vel alius ordinari⁹ delegel cāz qꝛ si appellat a snia: deuoluet ad ipm q iteꝝ delegel cām appellatiōis q pōt delegari. vt l. cū post sniam. C. de ap. nō. glo. τ Ange. i l. eos in principio. C. eo. ti.

14 Qualiter ē fienda. R. si in ꝯtinēti fit: sufficit viua voce sine scriptis. C. eo. l. 2. τ. l. littigatoribus. Si fit in cōtinēti tūc dz porrigere libellū appellatoriū. ꝯ. x. dies vt dixi. Qui libellus dz ꝯtinere nomē appellantis τ eius aduersariū τ nomen iudicis a quo τ ad quē appellat. Hec notat. l. i. §. fi. ff. eo. forma sic. Ego Ticius dico sniam nullā quaz tulistis dñe iudex. B. ꝯ me: cōdēnādo me sempronio in. x. libras psoluendas. τ si aliqua est. ego sentiēs me grauatū ad talē iudicē appello inscriptis petens aplos τ c̄.

15 Utrū appellare liceat. R. q sic qñ fit ex cōfidentia iuste cāe: vel ad declinandū indebitū grauamen iudicis. qꝛ hoc fit auctoritate iuris. τ qd fit iuris auctoritate ñ hz calūpniam. Et q liceat appellare ex cāis expressis hētur in. c. pastoral' de ap. Si vero appellet qs cāe afferende more. τ aio agrauandi aduersariū sic ñ pōt fieri sine peccato mortali si ē in notabile detrimētū ꝓximo τ tenet ei ad restōnem. 2. q. 6. c. qcunqz ꝓcoꝛ. Tho. 2a secunde. q. 63.

16 Nō. q timens iniuriā inferri sibi ab aliq̄ iudice τ accipiēs iter eūdi ad principē pcipiat illi ne sibi iniuriā inferat p hoc vr̄ positus sub ꝓtectōe principis vt sic istud pceptū cū arreptōe itineris hēat vis cuiusdā appellatōis extiudicial'. Facit qd notat Bar. in. l. d pupillo. ff. de no. ope. nū. τ Inno. τ Io. an. in. c. vt debitus de ap. facit. c. dilecti in ar. de ap. q arreptio itineris ad superiorez ꝯstitut eū sub eius ꝓtectōe. τ sic punit inferēs tali iniuriā dū ius ꝯtēnit τ eū sub cuius ꝓtectōe se posuit. vt nōt Pa. i. c. i cāis d ele.

Apostasia

Apostasia fz Ale. 2a secunde tractatu de apostasia ē temerarius astatu fidei: obie ecclīastice vel religiōis recessus. Et sic collige triplicē apostasiā. vt ēt nō. glo. i. c. i. de apo. In pria fuit Julianus apostata. vt i c. Julianus. ii. q. 3. τ quicunqz recedit a fid 2. q. 7. nō pōt. Et isti fm Host. in. d. c. i. sunt vere heretici. τ in ipsis hñt locū oia iura. d hītīcis ex quo pz q ipso facto sunt excōicati. c. excōicamus de hereti. el. i. τ 2o τ ita tz Inno. in. d. c. i. nec testm̄ facere pñt. vt. ꝯ. testamentū. §. i. In 2a sūt oēs xpiani q nolūt obedire suis plātis ecclesiasticis. 8. q. i. sciēdū. Sed aduerte q aut iste inobediēs iō nō obedit pape: seu canonibus. qꝛ nō credit q hēant ptātem ꝯdendi canones τ iste dz pu

niri.vt hr̃ticus.19.di.nulli fas ẽ.⁊ ibi dicit. Hu.ꝙ ẽ excõicatus ⁊ hr̃ticus ⁊ scismatic⁹ c.lꝫ de elec.c.excõicamus de hr̃.c.i.de scis. ⁊ pau.in cle.i.de eta.⁊ qua.dicit ꝙ ẽ infãis ⁊ notat glo.6.q.i.infames.⁊ glo.i.d.c.gen̄ rali de ele.li.6.⁊ ibi Genu.Aut iõ ñ obedit ñ qꝛ nõ credat eũ hr̃e ptãtem.sꝫ qꝛ ꝯtẽnit. ⁊ tal' grauiter dꝫ puniri.d.c.nulli fas ẽ.Si v̾o nõ vult obedire ex quadã ꝯcupiscẽtia q̃ ipꝫ tꝫ.tunc mitius punit̃ de quo vide.ĩ.inobia i ꝑn.In.3.sunt large oẽs q perdũt deũ ꝑ pec catuꝫ mortale iuxta illud.38.di.c.si.⁊ Eze. Ecce ego mitto te ad gẽtes apostatrices ⁊c̃. Proprie v̾o in ista tertia spẽ sunt apostate illi q recedunt ab ordine suo:sine sũpte reli gionis.vt in.d.c.i.⁊.50.di.c.vlt.de quibus loquitur Aug.47.di.c.quãtũlꝫ.dicens.Nũ ꝙ̃ peiores ꝙ̃ q in monasterijs defecerunt. Pro cui⁹ declaratõe q̃rẽda sũt aliq̃ dubia.

1 Utrũ clericus i sacris q dimittit solũ hitũ sit apostata.R̷.Pa.i.c.tuc de apo.ꝙ sic.ar. c.i.de voto.li.6.Secus si esset in minoribus ſm Inno.i.d.c.tue.lꝫ alij ꝯriũ teneant.s.ꝙ sint apostate tales exñtes in minoribus.Sꝫ mihi.plꝫ opi.Inno.ꝙ ñ ꝑ rõnem quã facit Pa.in.d.c.tue.qꝛ i.c.vltio de vi.⁊ ho.cle. nõ punit̃ solũ ex desertõe hitus.nisi dittant ⁊ tonsurã.⁊ ꝑ oia incedant vt laici. Et hoc veꝝ nisi tales exñtes in minoribus hẽant be neficiũ.qꝛ si tenẽt bñficiũ ⁊ dittunt hitũ:sũt apostate.d.c.si.50.di.⁊ qd̃ ibi notat̃.

2 Utrũ peccent clerici apostatãtes.R̷.Alex. vbi.s̃.ꝙ sic in pria vice.qꝛ faciunt ꝯ illd̃ qd̃ dixerunt.Dñs ps hr̃ditatis mee ⁊c̃.ñ tñ po stea si sunt in minoribus tñ.nec credo ẽt ꝙ tales peccẽt mortalr̃ taliter apostatãdo ꝑ.c. vltimũ de vi.⁊ ho.cle.⁊ ꝑ.c.Johannes de cle.ꝯiu.⁊ qd̃ notat glo.i.d.c.tue.nisi retine rent bñficiũ si qd̃ hẽbant.qꝛ nullũ votũ nec ꝯ aliqd̃ ꝑceptũ faciunt.Et ꝑpea dicit Alex. vbi.s̃.ꝙ nõ efficiunt̃ infames si solũ erãt in minoribus:sed alij apostate sic.3.q.4.si qs ⁊ suo.11.q.3.si ãt Ri.tñ in.4.di.24.lꝫ ꝙ etiã hñs primã tõsurã ñ põt eã deserere sine pec cato mortali.Qd̃ limitat v̾v̾.nason verum nisi cã rõnal' eũ moueat ad dimittẽdũ:sꝫ qñ solũ ex sola libidine laicãdi deserit tũc pec cat mortalr̃.Sꝫ ꝙ ñ peccet mortalr̃ vr̃ veri⁹ ꝑ iura palle.Alij ãt q sunt in sacris:sꝑ sunt i peccato mortali.⁊ sũt cohercẽdi vt redeãt ad assumendũ hitum ⁊ tonsurã.vt i.d.c.tue Quõ ãt si vxorẽ accepit.dispẽsatur cũ eo.vi de.ĩ.Bigamia.§.8.⁊.9.

3 Utrũ i minorib⁹ ordinibus exñtes possint renunciare clericatui.R̷.Pa.in.d.c.tue ꝙ nõ verbo.vt in.c.si diligẽti.de foro compe. sed facto sic:exercẽdo actũ oio ꝯriũ clerica tui.vt nõr i.c.i.de aposta.vel qñ mõitus vlt̃ resipiscere.Et idẽ in alijs casibus a iure ex pressis.De quo dic.vt.ĩ.Excõicatio.5.casu primo.§.22.cum se.

4 Utrũ religiosus recedẽs incõsulto ꝑlato suo ⁊ nõ subiciẽs se alterius obie sit aposta ta ꝓprie.R̷.ſm Inno.in.c.si.de renun.⁊ in c.intelleximus de eta.⁊ quali.ꝙ sic quantũ cumqꝫ retineat habitum ⁊ tonsurã.qꝛ opor tet ingrediatur monasteriũ si vult euitare a postasiam.de quo nõr in.c.ex pte de tẽpo. or.⁊ in.c.Johannes de regula.

5 Utrum religiosus intrans mõaster iũ ma gis latũ sit apostata.R̷.glo.in.c.si.de apo.⁊ in.c.ex parte de tẽ.or.ꝙ non proprie.an au tem large sit apostata vide.ĩ.Religio.§.34.

6 Utrum recipiens ordinem sacruꝫ in apo stasia proprie habeat ipsius ordinis execu tionem sine dispensatione.R̷.Pa.in.c.si.ꝺ apo.ꝙ non si erat religiosus apostata quan tumcunqꝫ peniteat.⁊ solus papa dispensat cum eo.Secus si minorem tantum suscepis set.quia episcopus posset dispensare.Hoc intelligo si non sit religiosus exemptus.qꝛ super exemptum nullam habet eps̃ auctori tatem.vt patet.ĩ.Exemptus.§.6.Fallit hoc si in tali apostasia dimisisset habitum.⁊ sic suscepisset postmodum ordines.quia cum esset excõicatus.c.vt periculosa ne cle.vel mo.li.6.solus papa poterit dispensare:vel melius dic ꝙ habebit locum quod dicitur in.c.cum illorum in fi.de sen.exco.De quo vide.s̃.Abbas.§.14.

7 De clericis vel monacis contrahentib⁹ mr̃imoniũ.vide.ĩ.Bigamia per totum.

8 Utrum religiosus apostata sit requirẽdus vide.s̃.Abbas.§.18.⁊ de eius bonis.vide ĩ.Monasteriũ.§.6.

9 Utrum christianus qui propter timorem mortis facit aliquem actum infidelitatis ex terius.puta reuerentiam idolo.licet interi⁹ teneat fidem peccet mortaliter.R̷.ꝙ sic.licꝫ proprie non sit apostata nec excomunicat⁹ facit pro hoc.c.sicut sanctius.32.q.4.⁊ qd̃ ibi notatur.

10 Utrũ liceat christiano sine apostasia por tare habitum infidelium vide.ĩ.Infidelitas §.9.

a Qua benedicta aliquando sit ad reconciliatõem eccl̃ie polute sanguine l' seie.⁊ hec bñdr̃ ab epo solũ cũ vino ⁊ cinere.vt in.c. aqua ⁊ in.c.proposuisti.de ꝯse.ec.l'al.Alñ

fit ad spgeñ hoies vel domus: ⁊ remouen
dam sterilitatẽ rex hũax. ⁊ ad multiplicatõ
nẽ ceterox bonox. ⁊ ad defensionẽ hoium
aduersus insidias atq versutias diaboli. ⁊
ad delenda peccata venialia. ⁊ hec bñdici
tur a sacerdotibus. vt in. c. aquã. de ↄse. di.
3. Nec credo q diacõi possint hãc bñdicẽ.
ar. d. c. aquã. ⁊ i. c. plectis. §. ad psbr. 25. di.
vbi q bñdicere dona dei ẽ offiñ psbox non
diaconi. ⁊ mãdatur omnibus sacerdotib⁹
vt eã faciant. in. d. c. aquã. ⁊ consuetudo in
terptatur. vt oi die dominico bñdicatur.

1 Utx aq̃ ñ sacrata addita sacrate efficiat sa
cra. R. fm rlam glo. in. c. qđ in dubijs de ↄ
se. ec. vel alta. q sic. qz dicit q sacrũ tãq̃ di
gnius trahit ad se ñ sacruz. 13. q. 2. non extie
mus ⁊ alijs cõcor. Qđ intellige vex scõm
Pa. in. d. c. qđ in dubijs i liquoribus. ⁊ in
hijs q mixtõe cõfunduntur. nec facio cãum
an sit maior q̃titas aque ñ benedicte q̃ bñ
dicte ratione pdicta. Fallit hoc i sacro san
guinis xpi. qz liquor additus non miscetur
sanguini: cũ sit ibi sanguis i venis: sed solũ
cõmiscetur accñtibus illis: ⁊ propterea nõ
efficitur sanguis xpi. vt nõr. in. c. cũ marthe
de ce. mis.

2 Utrũ aqua benedicta sit causa remissionis
peccatorum venialium sicut cetera sacramẽ
ta. R. fm Pe. in. 4. di. 2. q nõ. qz ñ est sacra
mentum. sed remissio que fit per ipam fit p
modum meriti non sacramenti. Aqua eniz
benedicta datur ad remouendum, phibens
remissionem ⁊ disponendum ad deuotio
nem ⁊ dolorem peccatorum.

Arbiter ẽ fm Inno. i. c. qn
taual de iureiuran
do ille qui eligitur vt iudex. s. vt p
cedat seruato in sbalibus ordine iudicij. ff.
de arbi. l. i. ⁊. l. qualẽ. Arbitrator ẽ fm eũdẽ
ibidem qui eligit vt aliqd existimet. l qd si
bi videat de aliqua re dicat sine ordine iu
diciario vel ea arbitretur. insti. de emp. §. p
tium. ff. de ver. obli. l. si quis arbitratu. ff. d
le. 3. l. fideicõissa. §. sic fideicomissuz. In mul
tis differt arbitrator ab arbitro. de qb⁹ nõt
doc. ⁊ Pa. in. d. c. qntaual. q̃ omitto.

1 Utrũ arbiter pmittẽs finire tps teneat pti
bus. R. q sic facit tex. in. l. i. §. sciendum in
verbo diuus: iuncto. § precedenti. ff. d ma.
cõue. facit qđ nõr in. l. fi. C. de contrahen.
ẽp. ⁊ in. l. 3. §. tñ. ⁊ in. l. si neiem. ff. de arbi.
⁊ in. l. 2. ff. de proso. glo. insti. de ob. que ex
quasi delic. na. in prin. ⁊ in aut. decernim⁹.
C. de arbi. ⁊ in. l. si quis in conscribẽdo in
fi. C. de pac. Qđ limito vex qñ ex dolo vl
lata culpa hoc facit. al non nisi se obtulisset
q tũc tenet ẽt de leui. Multo magis tenet
ad restõez si iniustã dedit sniam ex dolo vel
lata culpa ⁊ ẽt leui qñ se obtulit.

2 Utrum arbitrator possit die feriata proce
dere in causa ⁊ sniare. R. Pa. in. c. conque
stus de ferijs q sic. quia est amicabilis com
positor ⁊ pacis mediator. facit. c. i. de ferijs
in fi. Concordat Spe. ⁊ Inno. in. d. c. quun
taual. Sed tamen peccat dicit Pa. vbi s.
si ex suo arbitramento solum habetur res
pectus ad complementum contractus. Se
cus si principlr intenderet pacẽ vel aliquez
pium actum. vt i. d. c. i. Et sic intellige Bar.
in. l. si de meis. §. fi. ff. de arbi. qui dicit q pt
procedere ẽt die dñica. Et sequitur Pa. in
c. cum dilectus de arbi.

3 Utrũ feia possit eẽ arbitratrix. R. q sic: ñ
tñ arbitrix. qz hrẽt procedere iudicialr qđ
est officium virile. vt pbat in. c. dilecti de ar
bi. ⁊ in. l. fi. C. de arbi. nisi sit feia que ex di
gnitate hrẽt iurisdictionẽ. vt regina. Uide i
d. c. dilecti in glo.

4 Utx mõachus possit eẽ arbitrator. R. q
sic. qz ẽ offiñ pietatis reducere discordan
tes ad ↄcordiã. ar. c. i instũ. ii. q. 3. ff. pro so
cio. l. si societatem. in aũtico vt iudi. di. §. si
non. 86. di. peruenit. Et q possit esse tenet
Pau. in cle. 2. de resrip. requirit tamen licẽ
tiam abbis Et idem ibi Jo. de ligna. Et rõ
est quia nõ hz nz velle nz nole. 12. q. i. nõ di
catis Oldra. tamen tenuit q ẽt sine lnia ab
batis. Et credo verum si abbas scit ⁊ non
contradicit. quia videtur consentire. Et seq
tur Car. in. d. cle. 2.

5 Utrum monacus possit esse arbiter. R. q
non nisi de lnia abbis ⁊ vtilitate monaste
rij ar. c. 2: de testa. li. 6. vbi non põt esse testa
mẽti executor sine licentia superioris ⁊ vti
litate monasterij. licet sit actus fauorabilis
ergo nec arbitriuz in se assumere. d. c. nõ di
catis. Hoc tenet Bal. in. l. si qui ex consen
su. C. de epi. au.

6 Utrũ arbitrator possit p bono pacis sine
pctõ de iure alterius capere ⁊ dare alteri.
R. Pa. i. d. c. qntaual q sic allz. l. sed ⁊ si in
seruum. §. si quis. ⁊. l. si quis de meis. §. re
cepisse. ff. de arbi. ⁊ Inno. tex. est iũcta glo.
in. c. nisi essent de preben. facit. c. hijs qui ⁊
ibi Pa. de ma. ⁊ obe. ff: pro socio. l. socie
tatem. la. 2. §. arbitrorum. Et non solum in
cãu dubio: sed ẽt in casu scito. ex quo fac p
bono pacis Bal. tenet q non põt ⁊ furtum
comittit. de vsi. feu. Et credo verum dicat
qñ facit sine causa. Secus p bono pacis. qz

multūʒ lucratur q a lite recedit. ar. eoꝝ que nōr. i fi. l. lucius. ff. a d tre. ⁊ nisi nimis enormiter lederet ptem. facit qd nōt idem Pa.

7 Utrū arbiter pro recōpensatione alicuius spūal' possit iudicare dañ tpale. R. Pa. in c. fi. de re. pmu. q ñ. qꝛ cū arbitrium videat quidā ɔctus. vt in aūt. vt diffe. iudi. §. i. Uñ queadmodum per viam ɔctus nō pōt dari aliqd tpale pro spūali sine symonia. Sic nec per viam arbitrij. vt hic.

8 Utrū i ecclīasticis possit ɔpromitti i clicum ⁊ laicū. R. q sic. c. per tuas de arbi. nō tñ vt in iudicibus. qꝛ laicus ē oio incapax huius iurisditionis. vt in. c. decernimus de iudi. ⁊ iurisdītio ɔpeteret cuilꝫ isolidū ⁊ idiuisibiliter. vt nōt glo. in. c. prudentiam. de offi. de le. ⁊ sic mixtura faceret hilem. l. pedius. ff. de arbi. ⁊ qd nōt in. c. cum super de offi. de le. qd eē nō pōt. d. l. pedius. Tenet tñ glo. in c. contingit de arbi. q ēt de spūalibus pōt ɔpromitti in clicum ⁊ laicū auctē supioris.

9 Utruʒ de rebus temporalibus clerici possint compromittere in arbitros laicos. R. fm Inno. in. c. contingit de arbi. q sic. fac c. dilecti de arbi.

10 Utrum cū qs iurauit stare snie arbitratorum possit sine periurio petere reductioēʒ ipius arbitramenti ad arbitriū boni viri qū tale arbitramentum est iniquuʒ. R. Pa. in. d. c. quintaual' multas opi. recitat. Sed in ɔscia colligo ex eius dictis sic. Aut deceptio iteruenit ex proposito. Et tūc respectu cuiuscūqꝫ lesionis pōt peti reductio nō obstāte quocūqꝫ pacto. Rō. qꝛ sicut expresse ñ pōt renūciari dolus futurus. l. si vnus. §. illud nulla. ff. de pac. Ita nec tacite sb gñalitate verborū. Et hoc cōiter sequūt doc. Et dī dolus ex ꝓposito qñ scienter p fraudē: grāʒ seu odium aggrauat ptem alteram. Aut deceptio iteruenit re ipa ⁊ sine dolo arbitratoris. Et tūc si lesio ē modica nō pōt peti reductio. vt in. l. si de iuris. §. recepisse. ff. de arbi. etiam si renunciatio nō interuenit. vt pʒ in. c. nisi eēnt de preben. Aut lesit nō modice. Et cōis opi. est vt possit reduci. Sꝫ hoc credo verum si nō interuenit renunciatio. Si vero iteruenit renūciatio. s. vt possit daf vni ⁊ leuare alteri. qꝛ renūciatio aliqd opatur. ar. c. si papa de priuile. li. 6. ⁊. c. in hijs de priuil. ⁊ in. l. si qñ. C. de inoffi. te. Ideo tunc poterit ratione maxime ⁊ enormis lesionis: ⁊ nō magne. qꝛ ista maxima lesio in dubio videtur excepta. ar. in. l. omnes. §. lutius. ff. de hijs q i fra. cre. Et q possit reduci facit. l. si quis cū alr. ff. de ver. obli. quia satis ē q nō fecit sicut bonus vir facere debuisset. l. si libertus. ff. de oper. li. ⁊ ex q̄ maxima lesio nō fuit expressa non debet trahi vltra intentionem agentis. Ita sentit Bal. in. l. pe. C. de arbi. ⁊. d. Anto. in. d. c. quintaual. Et magna quantitas dicitur respectu psonarum vel cause fm Bal. allē. l. cum filiꝰ §. heres meus. ff. de le. 2. vide bonam glo. i c. fi. de re iud. li. 6. Quid si fuisset dictum vt possit alte ⁊ basse in totum vel in partem ꝺ iure vnius dare alteri. Et sic credo non possit si dolus nō interuenit: nisi additum fuisset illi ptāti verbum restrictiuū. s. alte ⁊ basse prout sibi videbitur vel placebit. qꝛ hec verba important arbitrium boni viri. l. thays. §. sorore sua. ff. ꝺ fideicōis. li. l. i. ff. de le. 2. ⁊. l. quisquis. ff. de le. 3. in prin. vide. ś. Iudicare. §. 3. ⁊. 5.

11 Qūo debēt ꝓnūciare arbitri sniam. R. q i plī. dicēdo. Nos arbitri ꝓnūciamus. ⁊c. Excepto i electione q̄ dꝫ fieri a i singlri vice oium. de re iudi. c. cū ab vno li. 6. ⁊ pñtibus oibus arbitris fm Pa. i. c. sane de arbi. Uerūtñ dicit Bar. in. l. duo ex tribus. ff. de re iud. q si tertius fuit pñs idisceptatoē sup meritis cāe ⁊ dixit qcqd voluit ⁊ monitus ab alijs duobꝰ nō vlt eē pñs: nec alli cām ltiam abñtie q tūc pñt duo ꝓcedē sine ipo tertio. Et qūo pōt mutare sniam vel corrigere. vide. ś. Iudex. §. 25.

12 Cōpromissū ē i duos arbitratores ⁊ non ɔcordāt. nūqd pñt ɔpelli eligere tertiuʒ aut iudex possit ipe eligē. R. recitat Pa. i. d. c. qntaual' Bal. in. c. de inuesti. i ma. facta dicere quosdam sapientes ɔsuluisse q non. Et placet.

13 Arbitrio bōi viri qñ dꝫ dēre reliq l'stari itelligr de iudice ordiario loci. nōt glo. i. c. statutū ꝺ rescri. li. 6. Et seqꝰ Ge. i. d. c. statutū Spe. i ti. de arbi. §. i. ꝟ. sed quis. vbi dicit q bonꝰ vir cꝰ arbitrio dꝫ stari dr iudex loci. l. ɔtinuꝰ. §. cū ita. ff. de ꝟ. ob. ɔcō. lap. abbas.

Rchidiaconus

a ... milia pōt de iure. Sed qꝛ fꝫ Inno. i. c. i. de offi. archi. ɔstōnes ⁊ ɔsuetudines p diuersa loca ꝓualēt i officijs de ɔsue. cū oli de excess. pla. c. ad hec. ipis stab. f. Et iō i officio suo faciet fm q ɔsuetudo pscripta sue ecclie habet. Ubi aūt nō eēt talis ɔsuetudo l' statutum haberēt locum capla totius istꝰ tituli fm eundem Inno. Et sic post epum ē vicarius in omnibus ⁊ habet curam in clero: tam in vrbe quā i parochijs habitantes Et ipos debet de tertio in tertium annum si

epũs non põt visitare. vt i.d.c.i. ⁊ in.d.c.ad h. Debet ascultare euãgelium: ⁊ eplãm. ⁊ responsoria. ⁊ nullus ea in ecclia cãtet. nisi prius ab eo auscultatꝰ ⁊ de eiꝰ iussu. ⁊ ceroserarios ordiare. vt i.c.2. tenet si aliqd ex sua negligẽtia vel alterius fraude depijt de rebus ecclie: nisi ꝓposse ꝓuideat. vt in.c.2. Dꝫ exaiar clicos q sunt ad sacros ordies ꝓmonendi.c.ad hoc. ⁊.c. vt nr̃m. Abbates ⁊ abbatissas ponit in sede sua. vt in.d.c. vt nr̃m que oĩa capl'a sunt i dicto ti. de offi. archi.

1 Utꝝ peccet archidiaconus ꝯñdẽdo epõ dicẽti. Scis hũc esse dignũ. Scio quãtũ hũana fragilitas ꝑmittit. R. ſm Inno. in.c. vnico. de scru. in ordi. fa. ꝙ si talis ordinandus ꝓñtatur a probis põt sana ꝯscia rñdere: dũmodo ñ sciat aliqd mali de eo. ar. de ꝓsũ. dudũ. ꝙ si scit aliqd mali de eo qd̾ ẽ secretũ. dꝫ obtinere a prelato vt eo abñte faciat ordinatõem. Et si ñ põt: vel sine scandalo. tũc ẽt põt sana ꝯscia dicere. qꝛ nõ dicit nisi vt minister: ñ vt ipe: ⁊ ecclia q̃ nihil scit de occultis ꝑ eũ loqt. nec dꝫ omittẽdo talia dicere: idirecte publicare crimẽ fratris secretum. Si vo esset publicũ tale crimen. tunc peccaret mortalr̃ talia dicẽdo. 22.q.2. ꝑmũꝫ sꝰmõ crim̃ ẽ pcm̃ mortale qd̾ scit. secus si esset veniale. vt. 25. di. §. criminis.

Archiepiscopus

Põt i tota sua ꝓuintia exercere iurisdictõeꝫ tollẽdo prauã ꝯsuetudineꝫ ⁊ fulminãdo sniam excõis i seruãtes eã ſꝫ Inno. ⁊ seqtur Pa. in.c. ex freqntibus. de insti. ⁊ sentit glo. in sũma. 9.q.3.

1 Itẽ põt i sua diocesi exñs rõe nõrietatis delicti deliquẽtes suffraganeoꝝ suoꝝ sua snia afficere. Et lꝫ tex. in.c. rõana in. §. notoria de censi. li. 6. loqtur dũ visitat tñ doc. cõiter extendunt in.d.c. ex frequẽtibus ẽt dum non visitat rõe nõrietatis delicti.

2 Utrũ archieps possit absoluere subditos suffraganeoꝝ suoꝝ. R. Ge. in.c. perpetuo. de cẽsi. li. 6. ꝙ nõ põt ligare vel soluere nisi dũ visitat. vt tex. hic inuit: nec ẽt a maiori excommunicatõe absoluere. vt in.c. nuꝑ. §. i fo vo. de sẽ. ex. Et hoc veꝝ nisi ꝑ appellatõeꝫ cã ad eũ deuoluta sit: vel i cãibus sibi spãlr̃ a iure ꝑmissis. de qbus hẽs i.c. pastoral'. de offi. or. i glo. ⁊ i.c. venerabilibꝰ. de sen. ex. li. 6. ⁊ in.d.c. perpetuo.

3 Utꝝ possit añ se crucẽ portari facere. R. ꝙ trãsiens ꝑ ꝓuintiã suã põt. ⁊ bñdicere populo. ⁊ i põtificalibus: ⁊ sine pontificalibꝰ celebrare: ⁊ celebrari facere: tam in locis exẽptis ꝙ̃ non exemptis. Et etiaꝫ episcopꝰ in sua diocesi põt silr̃ hec. Tñ debent fieri sine violẽtia ⁊ grauamie exẽptoꝝ. cle. archiepo. de ꝑuil'. Multa alia que ad forũ ꝯscie ꝑtinent tangẽtia statum archiepoꝝ. vide. j. Prelatus per totum. ⁊ Eps per totum.

Archipresbyter

a ecclie cathedral' dꝫ hr̃e curam qũo alij sacerdotes dia officia celebrent debito mõ ⁊ i abñtia epi põt fontes bñdicẽ: alijs sacerdotibus pniam iniũgere. c.2. de offi. archipsbi. Isti alio noie dñr decani.

1 Utꝝ valeat absoluere oẽs de epatu. R. ꝙ sic oẽs q ad ipm ꝓ pnia recipiẽda recurrũt qꝛ ẽ pochial' sacerdos oiuꝫ de epatu. c. offim̃ co. ti. in tex. ⁊ i glo. ⁊. 50. di. in capite

2 Utꝝ id possit archipsbr̃ rural'. R. ꝙ ñ nisi i quãtũ eps ei dat auctatem. plebibus enim solũmodo. preest ⁊ nihil dꝫ facere sine relatõe epi: ant ꝯ eius decreta. c. fi. eo. ti.

Argumentatio

a minori ad maiꝰ valꝫ affirmatiue. c. si i laicis 38. di. A maiori ad minꝰ valꝫ negatiue. 2.q. 5. si paulus. Et de hoc in.c. cum iu cunctis. de elec. in glo. cum suis concor.

1 A toto ad ptem valet negatiue. 14.q.5. penale est.

2 A parte ad totũ valet affirmatiue. 32.q.4. meretrices.

3 Ab ethiologia nõis. 16.q.i. placuit. el. i. ⁊ 2. sed nõ valet nisi negatiue ⁊ in nomine appellatiuo. qꝛ propria noia iponũt ad placitũ. vt nõt Bar. in prohemio inforciati sup Rica. Limito ẽt ſm Pa. in.c.i. de iudi. verũ qñ nomẽ sumit ex eẽntiali nã sua. vt mutuũ: testim̃. qꝛ hoc veꝝ ẽ. Testim̃ ẽ mẽtis testatio. l.i.ff. de testa. vbi ergo nõ ẽ testatio mentis: nec testim̃. Silr̃ mutuũ est qd̾ de meo fit tuum. l.2.ff. si cer. pe. vbi ergo de meo non fit tuum non ẽ mutuum. Secus qñ imponit nomen ex eo qd̾ deberet inesse inominato. Unde Imperator dicitur Augustus: quia augere debet rem publicã. si non auget: tñ imperatorẽ. vt nõr in prohemio. ff. veteris. Papa pontifex dr̃. qꝛ debet esse põs ꝑ exẽplaritatem vite. Sed si non facit. tñ pontifex ẽ. vt in.c.i. de consti. li. 6. Sic igitur intellige insti. de tutel. in prin. ff. de v. si. l. bonoꝝ ⁊. l. malũ. C. de defen. ci. l. defensores. isti. de dona. §. est ⁊ aliud. C. de ferijs. l. a nullo. C de of. pre. vr. l.i. vbi tex. Sciatis profecto ex ipo noie. qd profecto debeatur annone. Ex quibus patet ꝙ argumẽtũ põt sumi ab inter

pretatione nois. Et sic limita fm Bal. de vasallo milite q arma bellica deposuit illo publico. Si noie pacis nec re hre meris : ec ver: si nom sigt sbaz l'qlitate neciaz ince ali cui sbiecto. vt. ff. d fideicoïs. l. i. l. lucius. t. ff. de pac. l. tale. pactu. §. si. Secus si significat sola simplice demratoz. d. ff. de re. du. l. si cognatis. Et ex h p3 ee veru q scolaes scolastra tes no attedetes nec studetes no gaudent priuilio scolaru. vt t3 Jo. de li. i. phemio cle. adducit no p glo. i. l. vna. C. de sta. li. vr. ro. t vr tex. i. l. si quis. C. de dome. prote. Et io si inhoneste viuunt. Silr e veru q illi qui sut de collegio alicuius artis. sed arte illa n exercet n gaudet priuilio illius artis. vt not Bar i. l. sp. ff. de in. imu. p illu tex. i. §. negotiatores. 16. q. i. gnalr. Et hec facit ta 3 scolares t artifices q3 3 eoz rectores q grauant litigantes cu eis roe priuilioz. Et io si hoc e manifestu credo q teneant ad restoz rectores oiu3 i qbus plus sut gnati. Et silr scolares si tales sut: q no gaudeant: qmuis non sit maifestu. Jn noie at pprio sepe fit. ar. l3 no validu t io hoies querunt bona noia. Et dicebat vxor Jo. an. q si venderet obe rent emi pro magno bono propterea Jo. an. extolit nom ppriu i phemio cle. Silr Accursius in. l. facta. §. si in danda. ff. ad trebel. iterpretando nom suu. Et h euenit. q2 ex horrido noie sepe suspicatur hois sinistru: putantes a prauo euentu ipositum pro hoc vide tex. cum glo. in. d. §. si in danda.

4 Ab auctoritate. 32. q. i. dixit.

5 Ab oppositis l'contrariis. 8. q. i. sciedum.

6 A sili. 2. q. 6. q se scit. 2. q. i. multi in fi.

7 Ab exemplis gentilium. de ver. si. forus de conse. di. i. c. i. vide Bal. in. l. conuenticulam. C. de epi. t cle. quomodo multis aliis modis valet. sed omitto pp breuitatem.

Arra non pretia: sed pignora dnr.

1 Arrar dōatio e argumetu eptiōis vel venditōis. aut alterius contractus qui tamen 3ctus valet sine eis. l. qd sepe in prin. ff. de contrahen. emp. Et pot quis ab emptione t venditione discedere post ipsarum datio nem nisi sint date noie arre t p parte solo nis. q2 cu ps ptij sit soluta res no e integra. C. qn. li. ab ep. di. l. vnica. Utru tn ille p que stat ne contractus perficiatur. qn solum sut date pro arris: ipsas perdit q dedit. t q recepit restituet in duplu. insti. de emp. t ve. §. in hijs. Et idem dic de pignore: dumodo non sit datum extimatum nomine partis solutionis. C. de re. ven. l. pretij.

Utru possint interuenire in matrimonio t quomodo faciunt matrimonium. vide. j. Sponsalia. §. 12. cum se. 1

Arrogantia e qdaz filia supbie

a q qs nimiu se existimas. ceteros qs. j se videt despicit. t qbus psuledo loq. s3 vix dnando dignat. c. i. 47. di.

1 Arrogates dnr. q garrulitate autoritatez putantes humilr nesciunt iferre qd docet. di. 46. §. i. t. c. i. t di. 49. c. hinc t enim circa medium.

2 Arrogantia rusticorum nihil impudentius. d. §. i.

3 Utru sit mortale pctm. R. q sic. qn ex tali supbia ul' cōtētione fit q sit mortalis. Et ppterea vide. j. Supbia t Contentio. Al'coiter peccatum veniale erit.

Arrogatio vide. s. Adoptio.

a

Ars balistariorum vtrum liceat. R. q n Jmmo. phibet sb pena excōicatōis iter xpianos. vt i. c. vnico. de sagitarijs. Qd e verum fm glo. ibidem t doc. i bello iniusto. secus iniusto. q2 data iustitia licitu e qbuscūqz armis vti t pugnare Jmo aduersariu decipe p seductione: parado isidias. vt in. c. dns. 23. q. 2.

1 Utrum artifices qui inter se conueniunt q alios no instruant: aut q non vendant nisi certo modo. t huiusmodi peccent. R. fz Jnno. in. c. significante. de ap. q sic: si fraudulenter faciunt. Secus si ex priuilio l'consuetudine. t. C. de mono. l. vnam. intelligit qn fraudulenter faciut. l'dicit q locum het de psonis t rebus: no de loco l'mo. Al' dic q si faciant ex aliqua ca ltia q l3. Secus si ex auaritia: l'in dānum rei publice. Et sic intellige. d. l. vnicam.

2 Utrum artifices faciētes q p se l'alio admixto pnt ee vtilia. de qbus dicit. l. qd sepe. §. n venenii mali. ff. d contrahe. emp. q flagitiose rei nec emptio: nec mandatum nec societas valere pot peccent mortaliter. R. q sic. ymo omnia mala eis imputabuntur ex ipis venientia. c. si. de iniur. t dam. da. Et hoc videtur tenere Jnno. in. c. i. ne cle. vel mo. qui dicit q in hijs nullo mo l3 negotiari. Sed si posset ee vtile cum aliquo admixto. vt puta pro feris occidedis: vel si sint forte gladij vel colores. quia pnt ee vtilia ad aliqua. s. ad defensione. l'ad colorari hoiem l' muliere rem i casu licito. t pro bona ca licita e i his negotiatio fm eudem Jnno: vbi s. Et hoc credo verum qn existiat. vl'pot existimare

pbabiliter q̄ tal̄ emẽs: vel cui talia dat: vel facit vel it eis vti ad bonũ. Al' tale erit peccatũ talia facere: vel vẽdere aut donare quale peccatũ ẽ tali re vti. Et ex hoc p3 q̄d dicẽdũ de artificibus q̄ faciũt taxillos: cartas: pompas: curiositates. ꝛ huiusmodi. q̄ vt frequẽtius sũt mortale peccatũ ill' q̄ ipsis vtunt. q2 n̄ pñt absolui nisi a tali arte abstineant.

3 Ars siue exercitiũ corporale extrinsecum vtrũ sit licitũ. R. q̄ sic. si hec ↄcurrant. Primũ recta intẽtio: nã cuius finis bonus ẽ. i. intentio: ipm̄ quoq3 bonũ ẽ in his q̄ de se nõ sunt mala. Finis ergo vltius q̄ d3 hr̄i ẽ de⁹ i. cor. io. Oĩa q̄cunq3 facitis: aut i verbo: aut in ope. ꝛc. Finis ppinquus d3 esse aliq̄d rõnale: vt subuẽto pximi: vel sue necessitatis ad eph. 4. Operet manibus suis vt hẽat vñ tribuat necessitatẽ patiẽti. Qui ergo laborat laboret vt corpus exerceat ne occio torpescat: vel vt lucrũ acqrat quo se ꝛ suos gubernare possit: vel vt alijs subueniat vñ viuere possint virtuose. ꝛ sic ad gl'iã pueniant. Si q̄t alia intentõne q̄s facit artẽ aliquã tale est peccatũ: q̄lis ẽ intẽtio praua quã h3. Secundũ q̄ opus ip3 ñ sit ꝓhibitum a deo vel ab ecc'ia: vel a legibus. sicut ẽ ars vsure ꝛ oĩa q̄ ñ sunt nisi ad peccatũ. vel malũ ꝓximorũ. Tertiũ q̄ fiat mõ debito ꝛ cũ debitis circũstãtijs. s. tpe debito. nõ festiuo de quo dic. vt j. Ferie p totũ. Itẽ sine fraude. vel dolo: piurijs: mendacijs: ꝛ huiusmodi. q2 tale pecĩi erit. ars: quale mala circũstantia cũ qua fit. Quartũ q̄ fiat ab eo q̄ ñ ẽ ꝓhibitus. Nã q̄dã sũt q̄ clicis ꝓhibent. vt. j. Clicus. 9. p totuz.

Scisinus

a **Scisinus** f̄m Archi. i c. pro hũani de homici. li. 6. d' ascindo scidis. q2 scindũt aiam a corpe. Isti ꝓprie sũt q̄ nõ subsunt dñio alicuius: sed ꝓ pecũia occidũt hoies ad alicuius instãtiã s3 p̄dictũ Archi. Alij volunt q̄ sint q̄dã infideles q̄ faciliter q̄rũt interficere hoĩes. ñ curãtes si ipsi itersiciant. ꝛ q̄ sint sub dñio alicuius vl' ñ refert s3 Jo. de Imo. ꝛ seq̄tur Ge. i. d. c. ꝓ hũani.

i Que pena ꝓcurantiũ mortẽ alicuius p tales. R. q̄cunq3 p̄nceps ꝛ quantumcũq3 magnus p̄latus seu q̄uis' alia p̄sona ecc'iastica vel secularis quẽpiam xp̄ianoꝝ p p̄dictos occidi fecerit vel mandauerit: q̄uis mors ñ sit secuta aut eos receptauerit vel occultauerit: aut defensauerit. excõis ꝛ depositõis a dignitate: hõre: ordine offõ ꝛ beneficio incurrit sñias ipso facto. Est ẽt cũ suis bonis mundanis oĩbus diffidatus a toto xp̄iano populo ꝑpetuo. Nec requirit alia sñia post q̄ ꝓbabilibus ↄstiterit argumẽtis istud scelus cõmisisse. hec in. d. c. pro humani.

2 Utrũ tales diffidati possint interfici ĩpune R. Ange. de pusio ↄsi. i3. ꝛ seq̄tur Ge. in. d. c. ꝓ humani. q̄ sic. nedũ p iudicẽ: sed ꝛ per quemcũq3 priuatũ. q2 idẽ ẽ bannire. ꝛ diffidare q̄d statuere ꝛ p̄cipere vt ĩpune possit occidi. vt nõr. C. de accu. l. reos. Qd̄ i ↄscia liceret q̄ñ fieret zelo iusticie: al' non.

3 Utrũ clericus taliter diffidatus sit spoliatus oĩ priuilegio clericali. R. Ge. in. d. c. pro humani q̄ sic ꝛ sine alia d̄gradatõe põt occidi vel verberari sine excõe vel alia pẽa.

4 Utrũ bona p̄dictoꝝ sit capiẽtiũ. R. q̄ sic si sunt bona mũdana. Aduerte tñ hic f̄m Archi. ibidẽ q̄ req̄ritur pri⁹ sñia iudicis declarantis ip3 asasinũ vel fautorẽ taliũ añq̄ liceat ↄ tales ꝓcedere i p̄sonis vel bonis. Et ad tex. d. c. pro humani rñdet ñ req̄ri alia sñia s. q̄ det licẽtiã occidẽdi ꝛ huiusmodi. q2 sufficit sit declaratus ascisinus: vel fautor. Qd̄ nõ. q2 facit ad multa.

Astrologia

a **Astrologia** nihil ↄfert ad salutez sed potius mittit in errorẽ. ꝛ ideo a quolibet fideli est postponẽda. 37. di. § . s3 ↄ. 26. q. i. illud circa fi. ꝛ. c. sed ꝛ illud.

Astutia

a **Astutia** ꝓprie f̄m Tho. se se. q. 55. ẽ cũ quis ad ↄsequendũ aliquẽ finẽ bonum vel malũ vtit nõ veris medijs: sed simulatis ꝛ apparentibus. q̄d quidẽ ẽ ↄ rõnem ꝛ cõtra prudentiam ꝛ peccatum. Aliquando tamen dicitur prudentia pp similitudinem. s3 im ꝓprie. vt prouer. prio vt det puul' astucia

i Astutia large ẽ quedã apparens fictio seu simulatio. Et põt dupliciter fieri. Prio ad bonum alterius ꝛ ad nullius malũ iniuste. ꝛ sic nõ est peccatum. vt p3. 22. q. 2. in. c. vtilem vbi ponitur quomodo xp̄s ꝛ dauid ꝛ alij ꝓsi sint simulatione ꝛ sancte. ꝛ glo. dicit ibidem q̄ dolus contra hostem bonus est. 23. q. 2. dñs. ꝛ. 43. di. in mandatis. ff. de cap. ꝛ postli. re. l. nihil iterest. ꝛ. 14. q. 5. dixit. Qd̄ verum credo: dũmodo mendaciuz non dicatur. ꝛ hostis sit nobis contra iusticiaz hostis. Secundo modo astutia seu simulatio fit ad fallendum proximum. Et sic semper est peccatũ. 27. di. q̄d interrogasti. i2. q. i. certe. Et aliq̄ñ ẽ veniale peccatũ aliq̄ñ mortale f̄m nocumentũ q̄d infert ꝓximo vel intẽdit iferre. ex ca. vt puta de re notabili: sic ẽ mortale. ar. c. primum. 22. q. 2. Et hoc etiam si fieret propter bonum alterius. quia nulli facienda ẽ iniuria ꝓ alterius bono. d. c. primũ.

A Et de hac habes. j. prudentiā. §. 4.

Auaritia

ƀz Tuliū ē iordinatus amor hn̄di. Et dr̄ inordinatus dū qs supra modū mēsure q̄rit l' retinet ditias. Nā bōa exteriora hois cōsistē debēt i q̄dā mēsura. s. ut q̄rat hēre ditias put sūt necessarie ad uitā: ul' suam pdōnē. Et sic auaritia sp est peccatū ƀm Tho. ƀa ƀe. q. 118. Pro cuius declaratione est notañ ut elicio ex dc̄is alex̄. τ Tho. ubi s. q̄ auaritia psistit i trib⁹. s. appetēdo i acq̄rēdo τ in retinēdo iordinate res tēporales

1 Utrū aūt sit peccatū mortale auaritia q̄ psistit i appetēdo. ℞. q̄ sic tribus modis. p̄mo appetendo aliena illicite uoluntate deliberata. ita q̄ pcederet in opus si eēt facultas. Et isto mō ē mortale peccatū. q2 ꝯ illud p̄ceptū. exo. 20. Nō concupisces rē pximi tui. Posset tñ eē ueniale peccatū pp modicitatē rei appetite. sic̄ dicit̄ de furto. j. furtū §. 34. Secūdo est mortale peccatū cū appetit deliberate illicita q̄ sine peccato mortali teneri nō pñt. pū. bñficiū ecclesiasticum cuꝫ sit indignus. Tertō posset eē mortale peccatū qñ appetit supflua appetitu suffocāte totalr̄ mentem a debita cura sui τ necessaria psideratōe diuoꝝ ut pꝫ in. c. idolatriā. 28. q. i τ facit. c. cū ois auaritia. i. q. i. Supfluo igit̄ amore desiderare ditias: dūmō sit infra deum. ut puta q2 nec illicito mō. nec illicita ul' let. nec pp hoc dimittit necessaria ad salutē coiter est peccatū ueniale

2 Utrū auaritia i acquirendo sit mortal'. ℞. q̄ sic duobus modis. Primo si acquirit p illicitū ꝯctū dia l' humana lege phitūꝫ. puta p usurā: rapinā. falsū ꝯctū τ huiusmōi. Secundo si acquirit p opa que sūt peccata mōtalia: q̄uis ēt nihil acquireret ut adulterari τ similia. Si uēo talia opa q̄uis illicita: nō eēnt peccatū mōtale. tūc auaritia nō eēt mōtalis: ut puta cū aliquis cōpōit uerba iocosa ad lucrū. salua tñ honestate. sed eēt ueniale peccatum: sicut illud per quod querit.

3 Utrū auaritia i retinendo sit mortale peccatū. ℞. q̄ sic tripl'r. Primo cū retinet sciēter ea q̄ restituere tenet̄ τ pōt. c. sepe ꝯtingit de resti. spo. τ totiens quotiens pōt restituere τ dispoīt nō restituere. ar. d. c. sepe. Secundo cū retinet ea que sūt ultra suā necessitatē τ sue familie uidens. aliquē i extrema necessitate q2 tenet̄ ei de tali superfluo sub uenire de p̄cepto. ut dicit Ri. i. 4. di. 15. De quo uide. j. elemosina. §. 1. Tertō cū retinet supflua rōne pdecentie sui status q2 de ipis tenet̄ facere elemosinas: ēt nō extūbus i extrema necessitate ƀm Ri. ubi. s. Et hoc intelligo cū retinet amore inordinato. Secus si teneret ut loco τ tempore dispensaret. q2 ñ tenetur simul talia superflua dare. In alijs aūt casibus cōmuniter est ueniale

4 Que sunt eius filie. ℞. q̄ multe. Ipa ē q̄ fecit meū. τ tuū ꝯ ius nāle qd̄ oia cōia fecerat. 8. di. §. differt. 47. di. sicut. 12. q. i. dilectissimis. τ. c. duo. Ipa in terrenis facit fortes i celestibus debiles. 47. di. omēs hui⁹ seculi. Ipa excecat rōem τ gratius fac̄ uidere aurū q̄ solē. d. c. sicut. τ. 37. di. nōne. Ipa facit idolatrare τ fornicari. 28. q. i. idolatriā. τ. i. q. i. cū ois auaritia. Itē facit adulari regib⁹ ut captent alienas hereditates. d. c. nonne. Ipsa furtū. rapinā: usurā: fraudē: falsitatē iniustitiā: simoniā: acceptionē personaꝝ pditionē: turpe lucrū: inmisericordiā τ inquietudinē parit. de quibus uide in titulis suis. Et breuiter ipa est oium maloꝝ radix. 47. di. bonoꝝ auctori. τ. 23. di. hijs ergo. Ipa maiorē reuerentiā exhibet auro q̄ deo. 47. di. sic̄. Ipa excecat mētē. de p̄ben. quorūdā li. 6. τ i. c. 5. de ellec. li. 6. dr̄ auaricie cecitas

Audatia

utr̄ sit peccatū. ℞. q̄ sic ƀz q̄ dic̄ excessū passōis g. ppe dr̄ audatia. d̄ q̄ eccle. 8. cū audace ne eas. τ oppōit̄ fortitudini q̄ ē ꝯ timores τ audatias.

Agere

an phibeat̄ q̄ ē phibitus acgrē? ℞. Be. i. c. cū ex eo. de exces. p̄la. li. 6. q̄ ñ. q2 phibitus acgrē nouū ius i re nō dr̄ uenire ꝯ phibitionē lꝫ augumentet p̄stinū quod hēbat añ phibitionē. ut est casus in. c. fi. ƀo. ℞ de pces. p̄bē. li. 6. Uide. j. loca. §. 3.

Augurium

qd̄ fit i psideratōe auiū ad sciētiā futuroꝝ ē ex traditiōe maloꝝ angeloꝝ 26. q. 2. q sic. Utr̄ hāc artē exercet̄ sit licitū? ℞. q̄ uaitas ē τ supstitō. 26. q. 2. c. illd̄. ymo ē idolatrie cultus augurij supstitionibus iplicari. 26. q. 2. sed τ illud. Et sic pꝫ q̄ ē peccatū mōtale. Et pfirmat̄ hoc: q2 in. c. augurijs 26. q. 6. dr̄ q̄ augurijs seruiens est ab ecclia sepand.⁹ Sꝫ de h̄ latius uide. j. sortilegiū.

Austeritas

idiscreta i uigilijs τ orōib⁹ reph̄edit̄. d̄ pse. di. 5. ñ mediocrit̄. Et possꝫ eē mōtale pctm̄: vꝫ qñ nōbilit̄ ledēt uitā ppā τ sciēt' l' ex tali idiscretōe q̄ pueniret ex lata clpa. ut pꝫ ex. d. c. nō mediocrit̄ qd̄ demonstrat eos cōmittere rapinā

Austeritas i imperando est quando non cū tranquillitate corrigit' ſꝫ aspere subditos

inflectē festinat. 46. di. hoc habet.

Austerus non debet eē dispensator ubi deus est benignus. 26. q. 7. alligant in fi. Melius est p mansuetudinē peccatores ab errore eruere. q̄z p austeritatem in foueā pditionis ppellere. 45. di. recedite. q2 austeritas imoderata nec corectiōem inducit. nec salutem. 45. di. cū beatus. Et sic p3 q nec nimia austeritate exacerandi sūt subditi n3 nimia benignitate dissoluendi. 45. di. disciplina.

Alistariorum

ars quo phibet. vide. s. ars in pn.

Balneum

vtrum sit intrādū3 die dn̄ica. R. p uoluptate aut luxuria omni tempore phibetur. p necessitate aūt l3. ut ē tex. in. c. puenit. de conse. di. 3.

Utrum liceat clericis ul' religiosis balnea intrare? R. q sic cā necessitatis. ut p3 ex tex 24. q. i. omnis qui.

Utrum liceat balneum intrare cum mulieribus? R. q nō. ut est tex in. c. non o3. 81. di. Jmo ut dicit glo. ibidē. Si uir ingredit balneum cum muliere extranea: donatione pp nuptias priuatur. τ mulier dote si cum uiro alieno habuerit balneum. ut. C. de repu. l. ultima. §. inter culpas. Jmo infamis ē q tenet mulieres custodientes balneatorū uestes. ut. l. athletas. ff. de hijs qui no. infa. §. aut ptor.

Utrum liceat balneum intrare cum iudeo R. q non ulli xpiano. τ si clericus est. dbet deponi. laicus excōicari qui cum iudeo se balneat. 28. q. i. nullus.

Annum.

Qualiter puniat bāniēs epm uide. j. Excōicatio. 5. casu. 9.

Utrum iniuste bāniens aliquem teneatur ad restitutionem de amisis rōne talis bānitionis. R. q ultra peccatum mortale quod incurrit tenetur ad restitutōnem sm Jnno. in. c. si. de hijs que ui. me. ue. cā. fi. ff. qd me. cā. l. si cum exceptione. §. pedius. q2 bānitō eius fuit amissionis occasio. d. l. si cum §. in hac actōne. Nec ob. ff. eo. l. metum in pnci. ubi sentiens armatos contra se uenire τ fugiens si occupatus fuit fundus quē fugiēdo dimisit: n̄ tn̄r armati. q2 logt qn̄ mes fuit uanus. q2 forte 9 eū nō ibant. s3 si pmisissent ire 9 eū τ huiusmōi bene tenerent de oi dāno qd iuraret sibi contigisse eo2 occasione ar. dicta2. l. τ. d. c. si. τ. 2. q. i. i pmis. De bānis que debent fieri in matrimonio. vide. j. Clandestinū i pn. de bannitione que ē diffidatio. vide. j. diffidatio.

Utr2 bānitus aittat q̄ sūt iuris ciuil'? R. s3 Bar. aut ē bānitus tal' q pōt ipune offēdi Et sic si ē bannitus iperij pdit. Si uero ē bānitus alicuius ciuitat' l' regni sic nō pdit ea q̄ sūt iuris cil' ciuiū roāno2. s3 ea q̄ sūt ppa illius citatis l' regni. hoc nōt Bar. i. l. aissiōe. ff. de ca. di. Et addit q ad hoc ut sit tal' bānitus duo reqrunt. Primū q sit iobediens τ aufugerit ab ipio cui subest. τ sic exbanit9 Secundū q i hostiū nūo se 9ferat. τ h3 eū p hoste Si aūt qs eēt bannitus. nō tn̄ hēretur ut hostis. nec posset offendi ipune ex fōma statuti. tūc tal' nō pdit ēt ea q̄ sūt citatis. Et sic p3 quō pōt facere testm̄ l' succedē. q2 pmus nō pōt. s. bannitus ipij. Alius bannitus citatis pōt. τ multo fortius bannitus q nō pōt offendi. s3 secundus pōt sm ius cōe secus in successione sm statuta ciuitatis.

Baptismus

pmo quottuplex ē? R. triplex. ut dic Aug. li. 4. de vnico baptio. τ d 9se. di. 4. c. baptismi uicē. s. fluminis. de hoc Jo. 3. venit Jesus in terrā iudeam τ baptizabat. τ iste ppe di baptism9 alij aūt methaforice. q2 uterq3 instar baptismi h3 purificare. τ p 9n̄s uicē eius iplere. Secundus est baptismus sanguis. Jo. 12. Baptismo hoc hēo baptizari. τ iste est baptismus potissimus. de 9se. di. 4. cathecuminus baptizatus. Tertius est baptismus flais siue spiritus sancti. de quo act. 2. Uos autez baptizabimini spiritu sancto. τ iste est propositum suscipiendi baptismum modo debito si dabitur facultas. vnde istud non congruit nisi adultis habentibus vsu3 ratōnis. dicto. c. baptismi uicem. Jste baptismus non equipolet pmo quia non remittitur tota pena debita peccatis sicut i pmo. s3 plus τ minus sm suam deuotionem. Jtem per istum non imprimitur caracter. Jtem priuat iste ecclesiastica sepultura. sicut τ cathecumini. q̄3uis p eis oret ecclesia. Jtem in isto requiritur contritio ut saluetur. sed non in primo sed solum attritio. Secundus uero baptismus excedit pmum quo ad pmium accidentale. quod est aureola et etiam essentiale sm Pe. de pal'. in. 4. q2 plus de gratia confert. sicut est ibi maius opus sed non imprimitur caracter per ipsum sicut per pmu3 Et iste secundus est cōmunis adultis τ paruulis. quia si paruuli interficiantur pro christo. puta in detestationem fidei christi qua3 tenent parentes eius sunt martires sm theologos. τ sm Pe. de pal'. in. 4. ēt si essent i

uentre. ⁊ in despectū christi mater percussa abortum faceret: uel interficeretur. Sȝ qa hic intendo tractare d̄ baptismo fluis. Jō videndum est quid sit baptismus fluminis? ℞. baptismus est exterior hominis ablutio cum certa forma verboꝝ sm̄ Magistꝝ sen. in. 4. di. 3. Jn quo sm̄ Inno. in Rubrica de baptismo sunt tria sicut in sacramento altaris. Unuȝ qd̄ est tantum res sacramē ti. s. gratie infusio ⁊ peccati remissio. Secūduȝ qd̄ est tantum sacramentum. s. aqua abluens ⁊ ablutio passio: intelligo cum debita forma verboꝝ. aliter non. i. q. i. detrahe. Tertium quod est sacramentum ⁊ res. s. caracter. A qua ergo verbo domini sāctifica ta, ꝓꝓe est sacramentum sicut spēs panis ⁊ caracter: sario sicut uerum corpus christi vtrum sit de necessitate. ℞. sm̄ Bo. in. 4. sen. di. 3. ⁊ Ri. ibidem ꝙ post tempus passionis christi: ex quo euangelium ē publicatū. qlibet ēt sāctificatus in vtero debitor eē cepit ipius baptismi: ex quo ad eum institutio peruēit. Unde aduerte ꝙ nisi aliquo dictoruȝ baptismoꝝ quis suppleat uicem baptismi fluminis d̄ānabitur nisi eo fuerit baptizatus. sed adultus ēt punietur pena sensus ex tali omissione qꝛ peccat mortaliter nō suscipiendo. ex quo ad eum peruenit īstitutio sed paruulus carens vsu ratōis solūmodo punietur pena damni. Sed aduerte ꝙ non pōt suppleri baptismus fluminis aliquo mō qn̄ hētur oportunitas ipȝ capiēdi si n̄ capit

B Aptismus 2. Queritur q̄ sit forma baptismi. ℞. sm̄ doc. in. c. i. d̄ baptismo est hec. Ego te baptizo in nomine patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti amē. ponitur ēt de ꝯse. di. 4. c. a quodam ⁊. c. multi.

1 Utrum ego sit de substantia. ℞. Inno. in. d. c. i. cum glo. ꝙ non. ⁊ tex. est i. c. retulerūt de conse. di. 4. ꝙ est baptismus. licet omittatur. ego. Et Ri. in. 4. di. 3. ar. 2. q. 3. concordat ꝙ non est de substantia. Ego.

2 Quid si dimittatur te. ℞. Inno. in. d. c. i. ꝙ nihil fit. Esset tamen baptismus si pro isto ꝓnomine te poneretur nomen ꝓprium illius quem baptizat sm̄ Pe. aureolum in. 4. sen. di. 3. q. 2. Peccaret tn̄ grauit̄ si sic facēt.

3 Quid si diceret. Ego te linio. Jn nomine patris ⁊ filij. ℞. Pe. au. vbi. s̄. ꝙ non esset baptismus. quia oportet exꝓmat verbum denotans ablutionem. sicut baptizo. i. abluo te. n̄ linio te ⁊ huiusmodi qꝛ nihil facēt

4 Quid si vnus baptizans diceret. Nos te baptizam⁹. ℞. scd̄s Bon. i. 4. di. 5. ꝙ eēt baptismus. qꝛ coīter dicimus nos. Et hoc uerꝝ nisi itēdēt aliū sēsū iducē. qꝛ tūc n̄ eēt baptismus. Unn̄ tȝ Sco. i. 4. di. 6. ꝙ si plūes baptizādo dicēnt. nos baptizam⁹ ⁊c̄. ꝙ n̄ eēt baptismus. qꝛ n̄ repn̄tāt xp̄ȝ q ē vn⁹. Sȝ Bo. itēdit dicē ꝙ ē bapt. sm⁹ qn̄ ꝓ nos intendit dicere Ego. sicut faciunt domini.

5 Quid si qs dicēt i plū. Ego uos baptizo? ℞. Pe. au. vbi. s̄. ꝙ sol⁹ dȝ baptizari ⁊ i singulari. Et faciēs ꝯtrū: grauit̄ peccat nisi necessitas subesset. qꝛ tūc licēt. vt fecerūt aplī.

6 Quid si omittatur in. ℞. Gualdensis ꝙ non est baptismus.

7 Utrum possit dicere. Jn nominibus patris ⁊ filij ⁊c̄. ℞. Pe. au. vbi. s̄. ꝙ non. sed in singulari. s. Jn nomine patris. ⁊c̄. quod idem est ac si diceret. Jn virtute sancte trinitatis. s. patris ⁊ filij ⁊c̄.

8 Quid si dicatur. Ego te baptizo innomine christi. ℞. qui s̄. ꝙ non eēt baptizatus. licet dispensatum fuerit aplīs ad gloriam nominis christi. Glo. tn̄ in. c. quodā. de conse. di. 4. tenet ꝙ sit baptizatus per dictum. c. Ego credo indubio iterum baptizandum sm̄ modum. vt. j. Baptismus. 4. §. 10.

9 Utrum sit baptizatus si dicatur. Jn nomine trinitatis. ℞. ꝙ nō. sm̄ glo. in. d. c. quodā facit. c. multi ibidem

10 Quid si dicatur. Innomine genitoris ⁊ geniti. ⁊c̄. ℞. qui. s̄. ⁊ communiter Theologi ꝙ nihil sit. qꝛ ista nomina patris ⁊ filij magis nominant yposteses q̄ȝ genitor ⁊ genitus. Gofre. ⁊ Jo. tenent ꝙ sit baptizatus. sȝ ꝓmū uerius. Et iō indubio ē baptizād⁹ iteꝝ

11 Quid si non dicatur copl'atiua. ⁊? ℞. Inno. in. d. c. i. ꝙ ualēt si poneretur loco e⁹ qȝ qꝛ nulla est differentia iter has copulatiuas et ⁊ qȝ. Alias non ualeret.

12 Sed quero utrum sit de necessitate ꝙ ꝓferatur in latino? ℞. Aureolus ubi. s̄. ꝙ sic a latino qui scit litteras. Ab eo uero qui latinus est: sed litteras nescit proferantur i vulgari. A greco i greco sermone. Et licet grecus si proferat in latino ⁊ latinus in greco: aut in vulgari sit baptismus. tamen peccat. Tu aūt dic ꝙ dȝ ꝓferre i ea lingua in q̄ melius pōt ꝓferre uel lr̄ali uel vulgari

13 Utꝝ regrat ꝯtiuatio i ꝓlatōe d̄cē forme? ℞. Au. vbi. s̄. ꝙ sic. n̄ interponēdo historiā Et crdo ꝙ si nōbil' eēt discōtiuatō: nihil fieret. sec⁹ i modica discōtiuatōe. pū. tussis ul' silentij ⁊ huiusmōi que intētiōeȝ n̄ discōtiuēt

14 Utꝝ possit fieri trāspositio i d̄cis v̄bis. ℞ Au. vbi. s̄. ꝙ n̄ ⁊ peccat grauit̄ trāsponēdo lȝ baptizatus sit nisi. trāspōsitō mutet sēsuȝ

ut dicendo. Ego te p̃ris τ filij baptizo ino-
mine sp̃s sancti: uel nisi intẽdat iducẽ erro
rem. q̃ non baptizaret.

15 Quid si ꝓferant corrupte p̃fata verba? ℞. Au. vbi. s̃. q̃ si sit ex ipotentia ñ est peccatū Ex ioco est peccatū graue. tñ baptismus est Ex mala nõ itentione est peccatū grauissi-
mū. τ ñ erit baptizatus. q̃ sit baptizatus in duobus p̃mis casibus. pꝫ in. d. c. retulerũt. d̃ ꝯse. di. 4. vbi ille dicebat. Ego te baptizo i nomine patria τ filia τ sp̃u sancta. Ratio f̃m glo. ibidẽ. q̃ error sillabe nõ nocet. ut. ff. de ma. te. l. qui hẽbat f̃uuꝫ. maxie in fine dictõis. Secus eẽt i p̃ncipio uel medio. Uñ tene q̃ qñ aliqua dinutio. uel corruptio in teruenit in forma p̃fate ꝓlationis: ñ ex ma-
litia q̃ si morit̃ stati: credeñ est q̃ deus sup pleat. τ tal' sepeliẽdus ẽ in cimiterio. Si uõ supuixerit reiterañ est sub ꝯdictione. nisi in casu qñ certũ ẽ q̃ nõ mutat aliqd de eẽntia p̃fate forme. sic ẽ error lr̃e solũ: maxie in fi.

16 Utrũ sit necessaria exp̃ssio vocal'? ℞. sanctus Bo. i. 4. di. 3. ar. i. q. 2. q̃ sic. vñ siñ v̄bo vocali nulli' ẽ efficatie. facit. c. detrahe. i. q. i

17 Utrꝫ sit necesse q̃ ꝓferant cũ fide? ℞. scũs Bo. vbi. s̃. ar. 2. q. 2. q̃ ñ q̃ baptismus non est sacramentũ singl'ris ꝑsone. Jõ fides per sone nihil ꝓdest nec obest. sed est sacramñtũ eccl'e xp̃i. vñ qcquid sit de fide cõdis ꝑsone baptizantis iudicandũ ẽ f̃m exp̃ssiõeꝫ oris

18 Utrꝫ grecus q dic̃ baptizet̃ Pe. in nomĩe p̃ris τ filij τ sp̃ũs sancti. rite baptizet? ℞. co munis opi. theologorꝫ in. 4. di. 3. ẽ q̃ sic. q̃ in forma baptismi reqrit̃ p̃mo de necessita te vnũ ꝑtinẽs ad sanctificatõem elemẽti qd̃ est inuocatio trinitatis. Aliud ꝑtinens ad d̃ terminatõnem intentõis mĩstri. s. exp̃ssio ac tus baptizandi. τ circa istud ꝯcurrunt duo s. exp̃ssio ip̃ius actus τ ꝑsone in quã transit actus. Et ista sunt d̃ necessitate baptismi. sed modus exp̃miẽdi est ex instituõne eccl'e. Et iõ peccaret mortal'r latinus sic baptizans. sꝫ ñ grecus. Securius credo q̃ iterꝫ baptizet̃ ꝑꝑ dubium q̃ alij ꝯdicunt.

19 Utrꝫ aliqd addẽs ad p̃dictã formã baptizet. vt si dico. Ego Petrus sacerdos baptizo te. in noĩe p̃ris τ filij τ sp̃ũs sancti. amen τ santi Jo. baptiste. τc̃. ℞. Inno. in. c. i. de bap. q̃ si tale additũ itendaret eẽ d̃ sb̃a forme ita q̃ ñ valẽt q̃si volẽs nouuꝫ ritũ adducẽ ñ eẽt baptizatus. Si aũt crederẽt ñ eẽ d̃ sb̃a d̃ me sꝫ ex siplicitate aut ex deuotõe: aut ẽt ex malitia ẽt si dicẽt in noĩe diaboli aut hereticorꝫ. ego te baptizo in noĩe p̃ris τ filij τ sp̃s sancti. amẽ: dũmodo hoc non credat eẽ de forma τ baptizat̃ itẽdat: erit baptizatus: aut dũmõ tal' additio nõ distrahat itellectũ for me: seu corrũpat. vt puta si dicat̃. In nomĩe p̃ris maioris: filij minoris τc̃. f̃m Bo. i. 3. di. ar. 2. q. 3. p̃me ꝑtis. 4. q̃ ñ eẽt baptizatus.

b

Baptismus

3. q̃ ad mãꝫ Que ẽ d̃bita mã baptismi. ℞. Au. ubi. s̃. q̃ ẽ aqua simplex nãl' potẽs abluẽ. Ex q̃ pꝫ primo q̃ in nullo alio liquore põt fieri baptismus nisi in aq̃. ex̃ de bap. c. ñ ut apponeres

1 Secundo reqrit̃ q̃ pura. vñ nec i brodio l' i aq̃ mixta butiro: l' piguedie põt fieri baptismus. qñ. s. ꝑmixtũ soluit sp̃ẽm aq̃. sic si parũ aq̃ multũ vinũ misceat̃. al' põt.

2 Sꝫ nunqd salsedo ipediat. ℞. q. s̃. q̃ ñ. q̃ ñ aufert sp̃ẽm aq̃. Jmo ponit̃ i sp̃ẽa aq̃. Aq̃ võ reliq̃ta sale ñ vr̃ mã debita nisi ꝑ euaporatõem τ exalatõem reducẽt ad dulcedinẽ

3 Sꝫ nũqd q̃lꝫ admixtio aq̃ facta ipediat. ℞. Ri. in. 4. di. 3. ar. 3. q. 3. q̃ aq̃ mixtio põt dupl'r fieri. vno mõ uere τ ꝓp̃e qñ ex mixtibilibus ꝯstituit̃ aliqd̃ vnũ ꝑ eẽntiã. τ sic ipedit. q̃ ñ est aq̃ in actu. sꝫ in potẽtia. Alio mõ iprop̃e f̃ꝫ quãdã appentiã f̃m quã miscent̃ illa quorꝫ minime ꝑtes f̃ꝫ sẽsũ sunt iuxta se iuicẽ posite: τ actual'r alterate saluis eorꝫ essentijs q̃ d̃r ꝓp̃e ꝯfusio: τ sic ñ ipedit qn possit fieri baptismus. q̃ mãet sp̃ẽs aq̃. Et iõ q̃zuis aq̃ maris sit alterata ꝑꝑ admixtionẽ grossorꝫ uaporꝫ terrestriũ adustorꝫ: q̃ ꝑ mixtio f̃m p̃hm. 2. methaurorꝫ ẽ cã salsedis mari: τ aqua lisciuij ꝑꝑ sui collõneꝫ ꝑ cinẽs τ alie aq̃ ꝑꝑ earꝫ trãsitũ ꝑ uẽas sulphureas tñ q̃a i eis manet salua sp̃ẽs aq̃ põt fieri baptismus. Dic ergo q̃ ad cognosceñ aquã debitã sacr̃o isti attendi dꝫ p̃mo origo. τ sic saliua: vrina. aq̃ rosea τ huiusmõi ñ sunt mã debita. Secũdo ad sp̃ẽꝫ aq̃. s. ut sit liqda. τ tertio vt sapor alicuius liquoris alterius ñ tollat v̄tutẽ. nã alij sapores rerꝫ ñ liqdarꝫ ñ imutant sp̃ẽm aq̃ si manet liqda. sꝫ bñ sapores rerꝫ liqdarꝫ. ut puta uini τ huiusmõi. vñ qñ plus hꝫ de sapore uini τ huiusmodi q̃ꝫ aque nõ põt de ea baptizari.

4 Tertio reqritur q̃ possit lauare. q̃ aq̃ in linteo l' in lana ñ est apta lauare nisi exp̃matur ex̃. Sil'r nec glaties: l' nix: ul' grando nisi dissoluatur. nec lutum.

5 Quãto q̃ sit nãl' ñ artificial'. Et iõ aq̃ rosea: l' ardens nõ ualet. sil'r nec aq̃ supnatans cruõi q̃ d̃r flcuma. nec aq̃ quã faciunt alchimiste. Aqua ñ q̃ exiuit de latere xp̃i fuisset mã debita. q̃ uera aqua fuit.

6 Utrꝫ vrina possit eẽ mã debita. ℞. Ri. vbi

supra q᷑ non. nec ceruisia debito modo cocta. nec salua. quia in eis non manet salua spẽs aque

7 Utrum i aqua palludosa posset fieri. R. Ri. vbi. s. q᷑ sic. qr ibi est spẽs aq̃. Intellige nisi eẽt ita ꝯdensa sicut est aq̃ in glatie.

B Aptismus. 4. quo ad modũ quis modus est tenendus in baptizando. R. Pe. Au. q᷑ pmo dz ablui ab eo qui baptizat: nõ fricari: l' tingi: ul' submergi. Ex quo pz q᷑ ꝓiciens puer in puteũ nõ hñs funẽ nõ baptizat.

1 Quid de illo qui deponit in canistro p cordã: cũ non pôt manu ad aquã attingẽ intingens eũ ⁊ extrahens. R. Ri. vbi. s. di. 4. q. vltia q᷑ sic est baptizatus

2 Secundo dz imergi ut appeat mortuus cũ xpo. Utrum aũt totũ corpus sit abluendũ. R. Ri. vbi. s. q᷑ pncipalr caput: seu facies. qr i ea vigent sensus. postea pectus q᷑ est sedes cordis. Tenetur tñ coius q᷑ qualrcunq3 cõtingatur est baptizatus. ⁊ q᷑ sufficit aspersio quantumcunq3 modica in casu necessitatis.

3 Tertio dz talis imersio eẽ trina vbi est cõsuetudo. al' nõ. qr nõ est de necessitate sacramenti sed sufficĩ vna. de ꝯse. distictiõe. 4. de trina.

4 Utrum reqrat silitas in ꝓlatiõe vboꝝ ⁊ ablutione. R. Landul. in. 4. di. 6. q. 2. q᷑ sic quãta reqrit in actibus humanis. s. quantũ pôt non punctual' q̃ eẽ vix posset. vñ fz Sco. ⁊ Ri. in. 4. di. 3. sufficit q᷑ ꝓlatio uerboꝝ incipiat anteq3 ablutio terminetur uel econuerso.

5 Utrum requirat q᷑ aqua qua quis baptizat sit sanctificata a psbitero pmo p orõem. R. fm sanctũ Bo. in. 4. di. 3. q᷑ nõ de necessitate: sed de ꝯgruo. Ita tñ q᷑ nisi necessitas hoc requireret. peccaret mortaliter sacerdos baptizans in aqua non sanctificata eo modo quo dictum est. scilicet per orationem sacerdotis

6 Quid si omittant alie solẽnitates. R. doc. in. c. 1. de bap. debent suppleri: lz nõ sint necessarie. Aduerte q᷑ baptismus dz fieri cuz chrismate illius anni. alr punit sacerdos si contra fecerit nisi in necessitate. de ꝯse. di. 4 c. si quis de alio. De quo. j. oleum

7 Utrum adultus baptizandus possit constituere ꝓcuratorem ad rñdendum ꝓ eo. ut fit i paruulis. R. q᷑ non. tex est in. c. ꝓ paruulis. de conse. di. 4

8 Quid faciendum de eo qui dubitatur ñ fuisse baptizatus. Respondeo q᷑ si dubium est iuris. vt puta quia doctores diuersa opinant. uel si dubiũ ẽ facti ꝓbabile. vt puta qr inuenit puer ꝓiect⁹. nec appet q᷑ fuẽit baptizatus tc̃ baptizãdus est isto mõ. Si tu ñ es baptizatus. ego te baptizo. In noie patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti. amẽ. Ex alio aũt dubio nõ dz quis baptizari

9 Quando dz qs baptizari. R. q᷑ aut sunt puuli. Et sic dico q᷑ statim: tum pp periculuz mortis. de ꝯse. di. 4. venerabil'. tum ẽt qr demones nõ tm̃ possunt super eos. fm Dio. c vltio celestis yerarchie. Uñ ñ excuso a peccato illos qui tm̃ differũt puuloꝝ baptismũ Nec credo euadant peccatum mortale illi qui tales pueros baptizant in domo: nõ seruata debita solẽnitate qñ nulla subest necessitas: sed solũ faciunt pp expectatõem compatruz: aut pp maiorẽ põpam postea fiendam. Et lz postea deferant ad ecclesiam ⁊ suppleant omissas solennitates. nõ tñ suscipientes efficiunt patrini. qr ñ tenent ad baptismũ: ẽt si iteꝝ baptizarent. cũ semel sint uere baptizati. Si uẽo sunt adulti. sic si nõ immineat piculũ mortis. p. 8. menses cathetizati inter cathecuminos debent teneri. ⁊ instrui i fide: uel tempore arbitrario. Et sic itellige c. iudei cũ se. de ꝯse. di. 4. Si uero iminet piculum mortis: statim sunt baptizandi fide eis exposita. de ꝯse. di. 4. ne q᷑ absit. Et tps ꝓpum talium adultorum qui non sunt in periculo mortis est pasca ⁊ pentecostes. de conse. di. 4. c. de cathecuminis. ⁊ dicto. c. venerabilis.

b Aptismus 5. q̃ ad ministrum.

Quis ẽ minister baptismi. R. Aureolus vbi supra. di. 5. q. 1. q᷑ est viator quilibet vnus personaliter distinctus: potens ꝯtingere ⁊ uerba ꝓferre intendens. in habitu facere quod facit ecclesia. uel de quo presumitur q᷑ intendat. Et sex dicit. primo q᷑ sit viator. quia nec angelus. uel sanctus est minister baptismi. si tamen baptizaret non esset rebaptizandus. quia crederetur q᷑ deus dispensauerit: dummodo esset certus q᷑ esset angelus. uel sanctus paradisi.

1 Secundo. dicit quilibet scilicet tam fidelis q̃ infidelis: hereticus: excomunicatus ⁊ huiusmodi. siue vir siue mulier uel latinus bonus. uel malus. tamen non dz baptizare nisi sacerdos. ⁊ qui nõ sit pcisus nisi i

casu necessitatis. de ꝯse. di. 4. c. in necessitate cum nullus. c. 30. q. 3. super quibus. Alr peccaret mortalr. ar. c. i. ꝺ cle. ñ or. Aduteqꝫ nec pñte pſbro clicus siplex nec pñte clico laicus. nec pñte uiro mlr ꝺȝ baptizare. de ꝯse. di. 4. c. mlr ⁊ c. romanus. ⁊. 30. q. 3. c. sup qbus. Vñ nō sacerdos baptizans sine necessitate efficit irreglaris. c. i. de cle. ñ ordi. mi. In necessitate vō ñ solū pōt glȝ: sȝ tenetur baptizare. alr peccaret mortalr. Et iō bonū esset qꝫ quilibet adiscēt formā baptismi.

2 Tertio dic̄ vnus qꝛ ñ plēs. vñ si plēs dicerent. Nos baptizanꝰ. ñ ḃe baptizarent. Ri. vō i. 4. di. 3. dic̄ qꝫ tȝ baptismus. Sȝ pmuȝ tutius. ut. s. dictū est. Si uero glȝ eoꝝ dicēt Ego te baptizo. ⁊c̄. tūc bene eēt baptismus

3 Quarto dic̄ psonalr distictus. qꝛ nllus se ipȝ pōt baptizare. c. delatū de baptismo.

4 Quito dic̄. potēs ꝯtigē. Ex quo pȝ qꝫ i utero nlls pōt baptizari. qꝛ natitas ḟa psuppo nit pmā. ꝺ q̄ dic ut. ĵ. baptismꝰ. 6. §. i. 2. ⁊. 3.

5 Utꝝ ñ hñs manus possit baptizare. ℞. Aureolus vbi. s. qꝫ non.

6 Sexto dic̄ potēs ṽba pferre. qꝛ mutꝰ non pōt baptizare. vñ q̄uis nō hñs manus diceret uerba. ⁊ mutus hñs manus ablueēt non eēt baptizatus. Pe. de pal. tȝ qꝫ eēt baptizatus. Sȝ pmū uerius. ut s. Baptismꝰ. 2. §. 4.

7 Septio subiūgit qꝫ itendat: lꝫ salte appeat qꝫ itēdat baptizare ñ lauare tm̄. vñ ḟȝ Inno i. c. i. ꝺ baptismo. ñ ē necesse quo ad effcūm baptismi qꝫ sciat qd sit baptismus. s. qꝫ ifundat gr̄a: lꝫ qꝫ sit sacramētū. nec etiā oportet qꝫ credat hoc ipm. Imo si ꝯriū credit ⁊ reputat trufā ⁊ ꝺceptoēȝ: baptismꝰ tm̄ habet effectū suū: ñ regrit qꝫ baptizās sciat qd sit ecclesia. nec qꝫ gerat i mēte facē qꝺ fac̄ ecclia: ymo si ꝯriū gerēt i mte. i. ñ facē qꝫ fac̄ eccl'a sȝ tm̄ fac̄. qꝛ formā ḟuat. nihiloius baptizat dūmō baptizare itendat. Vñ si qs i necitate uadat ad ifidelē ⁊ dicat ei. Baptiza me docēdo ei formā: Si ille baptizat eū ḟȝ itētoēȝ petētis itēdēs facē qꝺ alij baptizātes faciūt: eēt baptismus. Secus si itendēt solū lauare Lādul. tm̄ i. 4. di. 5. q. 2. dic̄ qꝫ si nō intēdit facere qꝺ fac̄ ecclia qꝫ ñ ē baptismus. Sȝ opi. Inno. mihi plꝫ: q̄uis ista sit magis tuta. qꝛ sic furiosus ⁊ amēs qꝛ nihil itēdē pñt ñ baptizāt. sic vꝫ qꝫ itētio baptizādi regrat saltem. Et hoc pōt dici intendere qꝺ itendit ecclia Et sic intellexerit Landul.

8 Utꝝ regrat intētio actual' i baptizante? ℞. Landul. i. 4. di. 6. q. 3. qꝫ ñ ꝺ necessitate. nec suffic̄ hitual' pcise: q̄ lȝ possit exire in actū: tm̄ nūq̄ exit. Uirtual' aūt sꝑ ē necessaria. Dicit aūt ṽtual' qñ qs hūit actualē intentōem ministrādi sacr̄ȝ: ⁊ ex illa motus ē ad ministrañ: posito qꝫ actualr ñ cogitet cū ministrat. virtualr tm̄ manet intentio pma. ⁊ hec est q̄ mouet. qꝛ uolūtas ꝑ suū ipiuȝ mouet potentias iferiores ad actus suos. ut pedeȝ ad ābulandū ⁊ huiusmōi. Cū ergo uolūtas itendit aliqd exeq mouet potentias inferiores ad exequeñ. Et lȝ cesset actualr itētō uoluntatis manet tm̄ executio potentie actual'. Exēplū cū in me sit actual' intentio eūdi ad ecc'iam ipo pedē moueri. ⁊ lȝ i medio motus cesset intentio actual: manet tm̄ motō pedis. Dic̄ etiā Ri. qꝫ si baptizans nō sit diligens in applicando intentōem suā ḟȝ qꝫ decet ad ipm actum: non excusatur a peccato

9 Utꝝ qs debeat potius baptizari a malo sacerdote q̄ a bono laico. ℞. Landul. ubi. s. di: 5. q. 2. qꝫ sic: qꝛ bonitas ministroꝝ nō tm̄ spectat ad sacramentum q̄ autoritas. intellige qñ est paratus baptizare. al' ñ. ut. ĵ. §. 13.

10 Utꝝ sacerdos exñs in mōtali peccet mortaliter baptizando? ℞. ḟm Ri. in. 4. di. 5. qꝫ sic. nisi ꝯterat ꝺ peccato: lꝫ nisi baptizet i articulo neccessitatis. qꝛ tūc nō peccat. Limito hoc uez qñ de peccato ñ aduertit: neqꝫ qꝫ ꝯtritōem debeat hēre.

11 Utꝝ nō sacerdos baptizans in aq̄ sanctificata ꝯferat sacr̄m. ℞. Ri. in. 4. di. 5. ar. ultimo. q. i. qꝫ sic. sed peccat mortaliter nisi in necessitate qñ aliā hēre nō pōt.

12 Utꝝ baptismus sit suscipiendus ab heretico l' excoicato: pciso: suspēso ⁊ huiusmōi ℞. Inno. in. c. frūati. de cle. ex. mi. qꝫ non nisi i necessitate. Et uoluntarie suscipiens sine necessitate ab heretico: aut quocunqꝫ ab ecclesia pciso: aut suspēso a iure sab hoie ñ recipit gr̄am. i. q. i. multi. ⁊. c. se. qꝛ fac̄ ꝯ istitutionē eccl'e ⁊ sic peccat mortalr. In necessitate aūt lȝ. 32. di. §. si uez. Si uero nō sit pcisus ab ecclia q̄uis sit i mortali. posset qs recipe: dūmō eū ñ iducat ad ministrañ. ēt si aliū posset hēre. concordat Ri. ubi. s.

13 Utꝝ credēs baptizat masculū baptizat ⁊ feiam vere ꝯferat sacramentū? ℞. ḟm Hosti qꝫ si simplr baptizat est baptizata. sꝫ si intēdit baptizare psonam cuiuscunqꝫ sexus sit Sed si solū intenderet baptizare masculuȝ tantum. sic non conferat sacramentum ⁊ nō eēt baptizata.

Baptismus. 6. quo ad eum qui baptizandus est.

1 Utrum in utero matris totaliter existens nec ex aliq̄ appēs ab extra sit baptizādus

℞. ꝙ non. c. qꝛ in maternis de conse. di. 4.

2 Utrū mater sit apienda? ℞. ꝙ nō si est uiua qꝛ non sunt facienda mala vt eueniant bona Secus si iam est mortua

3 Sed nunquid si apparet aliquid ex pote rit baptizari? ℞. aureolus vbi. s̄. ꝙ sic. si ps principalis. Si nō appareat: pes l' manus tꝫ. ipe ꝙ non. Landul. in. 4. di. 4. q. i. tꝫ ꝙ si pes uel manus appeat ꝙ dꝫ baptizari. tñ natus postea dꝫ iteꝝ baptizari isto mō. Si tu non es baptizatus ego te baptizo. Jnno mie pr̄is ⁊ c̄. Domius Car. in cle. fidei ð sū. tri. tꝫ ꝙ oꝫ totus sit natus: nisi necessitas i- mineat. qꝛ in tali necessitate id quod appa- ret dꝫ baptizāi pp ocultā opatōem sp̄s san- cti. i. q. i. multi circa mediū. Glo. in. c. si ad matris. de ꝯse. di. 4. tꝫ ꝙ nō pōt baptizari p c. q i maternis ea. di. Rō qꝛ q nō ē pfecte na tus nō pōt dici hō. l. quod certum est. C. de posthu. he. insti. vbi oꝫ sit totus natus vt di cat quis posthumus: Alij dicūt ꝙ si capud apparet dꝫ baptizari. l. cū in diuersis. ff. de re. ⁊ sūp. fu. facit. c. si baptizat de ꝯse. di. 4. multiplex est alia opi. doc in hoc. sed tu te- ne opi. Landul. q̄ est securioꝛ ⁊ ualde pia. quam tꝫ Tho. ⁊ Ricar. in. 4.

4 Quid si nascatur cum pelle secundina po terit ne baptizari? ℞. Aureol' vbi. s̄. ꝙ sic

5 Utrum monstrum sit baptziandū. ⁊ quo modo? ℞. ſm Landul. in. 4. di. 6. q. 2. ꝙ si perpendatur duas hēre aias. vt puta duo habet capita. quattuoꝛ pedes. duas spinas in dorso ⁊ huiusmodi. tunc baptizetur qui libet per se. ⁊ intingat in loco quilibet per se. Si uero dubitat an sint due anime. ut pu ta qꝛ habet quattuoꝛ manus. ⁊ vnum caput ul' duas spinas i dorso. tunc credo ꝙ debe- at baptizari pncipalis absolute. ⁊ alius po- stea sub ꝯdcōe. s. si tu nō es baptizatus. ego te baptizo. ⁊ c̄. nec baptizet intentiōe uaga: sed determinādo se ad vnū. al' nihil faceret ſm Henricum in quolibet.

6 Utruꝫ requiratur consensus baptizati? ℞. Aureolus di. 4. q. i. 4. sen. ꝙ non in puero. Jn adulto uero sic. uerus uel interpretatiu' vnde vī: uel reclamans si baptizetur nec re- cipit primum effectum: nec secundum bap tismi. Sed de habente consensum interpre tatiuum est dubium. sicut qui per minas ul' penas consentiret. Et licet quidam dixerit nō suscipere caracterem baptismi. Alij sciē tes ꝙ uoluntas coacta: uoluntas est tenent ſm sēm Bo. in. 4. di. 4. ar. 2. q. i. ꝙ suscipit: nisi intenderet non suscipere sacramentum sed solum illudere ⁊ tales penas euadere. qꝛ tunc non susciperet. Similiter Lādul. i. 4: di. 4. q. i. tenet ꝙ qui dissentit in corde ne cessario est rebaptizandus.

7 Utruꝫ in adultis requiratur intentio ut re cipiant baptismum? ℞. Ri. in. 4. di. 6. ar. 2. q. 3. ꝙ sic: uel in actu: uel in habitu. Jn actu in illo qui pus habuit intentionem non re cipiendi. qꝛ necesse est ut hēat in actu cōtra riam. s. recipiendi. alias non expelleret cō- trariam. ⁊ sic non reciperet sacramentum. Similiter quando aliquis admonet ut actu consentiat: requiritur consensus actualis. aliter non consentiret nec actu: nec habitu: qꝛ habitu dispositus dicitur homo quando si actualiter ⁊ deliberate recogitaret de illa re actualiter consentiret in illam. alias suffi cit habitualis. sicut si quis cathecuminum nudum baptizaret actu nō cogitantem ð su sceptione baptismi: uel furiosum: siue amētē qui ante amētiam hūit intentionem recipien di: uel nunꝗ hūit contrariam.

8 Utrum requiratur fides i adultis. ℞. ſꝫ Tho. in. 4. di. 6. ꝙ non quo ad caracterem suscipiendum. sed bene quo ad habendam gratiam.

9 Utrum requiratur rectitudo itentōnis ℞. ꝙ non ad susceptionem caracteris. vñ q recipit baptismum pp questum sicut iudei sepe faciunt. uerum baptismum recipiunt. li cet non fructum baptismi.

10 Utrū amentes ⁊ dormientes possint bap tiazri. ℞. ꝙ si ante habuerunt consensum ⁊ necessitas immineat possunt baptizari. ut in. d. c. maioꝛes in fi. Si uero ante amētiam: ul' dormitionem contradixerunt. p̄sumitur ꝙ ppositum duret. Et ideo non suscipiunt nec caracterem nec baptismum. ut ibidem. Si uero non discenserunt. tenet Aureolus ubi. s̄. ꝙ suscipiunt caracterē. Hoc uerum ſm Ri. ubi. s̄. dūmō aliqñ ꝯsēserint de adul tis loqueñ q hūerunt usū rōis. Sec' i ill' q nūꝗ vsum rōis habuerunt. quia suscipiunt caracterem.

11 Utrum pueri iudeoꝝ sint baptizādi. ℞ ꝙ. in hoc fuerunt opi. diuerse. quibusdaꝫ dicē tibus ꝙ ñ inuitis parentibus. Sꝫ ego dico cum Sco. ⁊ Landul. i. 4. di. 4. ꝙ ēt inuitis parentibus sunt baptizandi. non quidē p p̄ uatas psonas: sed p pꝛicipes aut eoꝝ dños ⁊ educandi religiose ⁊ caute ne occidant a parentibus. ⁊ p hoc facit qd̄ nōt Oldra. in consilijs suis. vbi tꝫ ꝙ iudei sunt serui fa cti per passionem chꝛisti. extra de iudeis. c. ⁊ si iudeos. ⁊ fuit mandatum executioni p Constantinum. vt notat Hosti. in. c. ꝯsuluit

de iudeis. Et hoc dicit Archi. 45. di. qui si ceram. Hoc idē tenet Tho. in epistola ad ducissam lothoringie. Nā cū sint serui: princeps qui est eorum dominus potest eos uēdere. ar. C. si ser. expor. uene. l. i. et .2. Et per istam rōnē tenet Archi. in c. fraternitatem 54. di. q pōt eis aufferre bona eorum cum non habeant ea nisi ut peculium. allegat. c. iudei el fo de iudeis. ubi statuitur q si conuertantur non aufferantur eis bona. ergo si nō conuertūtur pňt eis aufferri a ꝯrio sē su. Melius facit. c. sicut iudei e. ti. ubi phibet q sine iudicio terrene potestatꝭ nullus eis aufferat bōa uel offendat. ergo ex causa legittima possent. Preterea sustinentur ex pietate et gratia. ut dicitur in c. et si iudeos de iudeis. ergo non debet trahi ad necessitatem. ff. de offi. pcon. l. solēt in fi. et ex hoc posset sustiueri opinio Aure. q cū lādul. et Sco. ꝯcordat q in uitis parentibus pňt baptizari per dominos et bene facerent.

12 Utrū iudei adulti: aut alij adulti sint compellendi ad baptismum? R. de iudeis tenet Sco. ubi. s. q sic per dominos eorum. p quo facit tex. in c. de iudeis. 45. di. et c. maiores de bap. ubi ꝯmendatur ille rex. q coegit infideles baptizari. Sed contra est tex. in c. sicut iudei de iudeis qui prohibet compulsionem. Sed ego dico ueram opi. Sco. intelligendo de conpulsione indirecta hoc est. Jta sunt angariandi et in seruitutem redigendi q eis eueniat uoluntas cōuertendi. sicut exponit Grego. super illud compelle itrare. facit. c. ultimum. 23. q. 4. cū glo. et q. 6. c. iam uero. sed de compulsione directa non licet. qr deus uoluntarium uult militem. d. c. de iudeis. Simil͛r idem dico de alijs infidelibus.

13 Utrꝫ liceat emer aquā uel laborē ab eo q ñ uult alit͛ baptizare. uide. j. simōia. 2. §. 12.

14 Quid si nō uult baptizare nisi cōmutat offerens aliquod mortale. pū. adulteriū? R. landul. ubi. s. q si ipe nō pōt baptizare. puta qr mancus uel mutus nullo mō assentiat qr fides offerentis et opatio et deuotio baptismū flamis ipetrabit. qr credendum ēq in talibus necessitatib' diuina pietas supplet.

15 Utrū requiratur contritio de peccatis factis ante baptismū a baptizādo? R. fm Alle. de al'. in fa fe q sic. de necessitate de oibus mortalibus que recordatur ēt de uenialib' in genere et forte de uenialibus maioribus que recordatur particulariter. aliter nō suscipit gratiam baptismalem. s. gratiā et remissionem peccatorum sed bene suscipit effectum baptismi qui est res et sacramentum idest caracterem. de conse. di. 4. c. ostendit. Sco. tamen in. 4. di. 4. clarius exprimendo dicit q licet non doleat de ueniali q nō tollitur effectus gratie baptismal'. sꝫ nō ꝯplementum. quia non delet illud veniale de quo ñ dolet. et sic dicit ficte simpliciter vel fm qd. ficte simpl'r accedit ad baptismū ille q hꝫ in se mortale peccatū de quo ñ uult pēitere. sꝫ tñ recedente fictōe. hoc ē adueniēte ꝯtritiōe hēbit effectū baptismi. s. remissiōem peccatorum. vt. i. d. c. ostendit i fi. Et h' ītellige q ad penā peccatorum pcedentiū baptismū: sꝫ nō quo ad penā sequentiū baptismū. Et iō pñia ē ei iniūgēda d ppetratis p' baptismū fm sanctū. Bo. i. 4. di. 4. ar. 2. q. 3. Ficte fm qd accedit q ñ dolet de ueniali. et iste ñ hꝫ ꝯplementū. Et aduerte q hic ñ accipio ꝯtritōem pro dolore iformato a grā: sꝫ pro dolore q excludit actualiter obicem mōtalis peccati in actu. Tenet ēt talis postea ꝯfiteri peccata añ baptismū cōmissa ut pꝫ. j. Confe. 2. §. 2.

Baptismus. 7. quo ad effectum.

Querit vtrum p ipm auferant oia peccata? R. q sic. c. regenerante. et c. sine pñia de ꝯse. di. 4. Rō qr baptismus est ad regenerandum institutus. Uñ ibi trāsit hō de ptate tenebrarum i adoptionē filiorum di. et ibi maxie aperit largitas misericordie dei i pmo aduentu. Et hoc ē q Pau. dicit ad thi. 2. per lauacrū regenerationis et renouationis spūs sci quē effudit in nos habunde.

1 Utrum p baptismū tolat ois pena? R. q sic pena que retardat et excludit a uita eterna. de ꝯse. di. 4. sine pñia hoc ē pena quā qs deberet exsoluere: aut in hac vita: vel in alia p peccatꝭ ꝯmissis añ q̄ uitam eternā intraret alias aūt penas non tolit.

2 Utrum baptismus tolat ꝯcupiscētiā. R. q i quātum hēt rōem culpe extinguit p baptismū sꝫ i q̄tū hꝫ rōem uitij siue pene ñ tolit ut nō sit nisi spālt dono dei et miraculo fiat. sed vt nō obsit bñ fit ex ifusione grē q̄ ibi fit ex q̄ superari pōt. de conse. di. 4. c. 2.

3 Utrum p baptismū tolat irregularitas? R. q illa que puenit ex defectu sacramenti nō tolitur. Uñ bigamus añ baptismū vl' post ñ pōt pmoueri: sil'r corrupta: vel añ. vel post nō pōt uellari. et d his hr. 26. di. acutius. Si uō prouenat ex peccato sic tolit fm ꝯmuniter doc. irregularitas homicidij: sed si homicidium sit sine peccato vt in iudice et huiusmōi. sic fm aliquos irregularitas ñ tolit. ut nō. 26. di. c. ūn. Sꝫ fm Sco. i. 4. di. 33

irregularitas cuiuscūqȝ hōicidij tollit q̄licū qȝ sit comissū. Hoc seqt gl. 34. di. c. si qs vi duā. τ. 32. di. §. ecce. Et hec ē ṽior opi. Alia autem irregularitas que ꝓuenit ex defectu natalium non tolitur.

4 Utrū tollat infamiam? R. ꝙ sic scōm glo. in. d. c. sine pnia. Rō. qꝛ per baptismum tolluntur peccata τ ea que sequuntur ex peccatis sub rōe qua sūt peccata. Et ideo cum isa mia consequatur peccatum τ sub ratione peccati ideo tolitur.

5 Utrum per baptismum conferantur hōi gr̄a τ virtutes. R. ꝙ sic ꝯm glo. in. d. c. 2.

6 Utrum effectus baptismi equaliter cōferat oībus. R. ꝯm scm̄ Bo. in. 4. di. 4. ar. 1. q. 3. prime partis ꝙ triplex ē effectus baptismi. Primus caracteris impssio. Secūdus gratie infusio. Tertius innocētie restitutio Quātū ad pmū τ tertiū eq̄liter oēs suscipiūt. si nō ficte accedūt. sed quātū ad scōm. nō: qꝛ gr̄a hȝ duplicē actū. s. delē peccatū τ sic magis delet in eo qui magis commisit. qꝛ delet oēm culpā. Secūdus actus ē habilitare ad bonū τ in hoc maiorē efficatiam hēt in eo qui se magis disponit. In puulis aūt equalis est efficatia cōiter.

7 Utrum puer cū defertur ad baptismum si occidatur saluet. R. ꝙ si occidit ne baptizari possit i odiū baptismi seu xp̄i sic pie credo saluetur. Si vero occidatur ex alio respectu: sic dānabitur.

8 Quid si puer moreret̄ qn̄ baptizās dixit. Ego te baptizo in noīe patris. añq̄ꝫ ꝯpleat. R. Ri. i. 4. di. 3. ar. 2. q. 3. pie credendum est ꝙ dn̄s supplet. Unde τ i cimiterio debet sepeliri. Similiter si sacerdos ipediretur ne totum compleret esset baptizandus sic. si n̄ es baptizatus τc̄.

9 Utꝝ baptismus sit reiterādus. R. ꝙ non Imo tā mistrās q̄ꝫ suscipiēs sciens̄ vltimo supplitio plectūtur. l. 2. C. ne sa.. bap. ite. τ sūt irregulares. vt. j. Irregularitas. prio. §. 24.

10 Utrum ignorans si facit se baptizari sine conditione sit irregularis si postea inuenit ꝙ fuerat baptizatus. R. ꝙ irregularis ē de. conse. di. 4. qui bis. scōm cōem intellectum Pōt tamen epus dispensare in necessitate magna.

11 Utꝝ n̄ baptizatus credēs se baptizatum saluet̄. R. sic. de psbi. nō bap. c. aplicam.

12 Utꝝ suscipiat caracterē ordinū si ordinetur. R. ꝙ non de ps̄. nō bap. c. i. τ. c. veniens Si celebrat tn̄ ignorans credit̄ ꝙ ꝯficiat ṽtute ecclie. ꝯm Inno. Hoc idē tȝ tho. in. 4. di. 24. τ Albu. τ sūma cōse. li. 3. ti. 22. q. 8. Et pꝫ. qꝛ virtus spūs sancti vegetās ecclesiam suam supplet potētiam in tali ne ecclesia decipiatur.

Baptismus

Baptismus. 8. q̄ ad eū q tȝ. q̄ut̄ qs pt tenē ad baptismū? R. ꝙ n̄ pōt tenē Abbas: monacus: uel religiosus. de ꝯse. di. 4. n̄ lȝ. 16. q. 4. placuit el ꝯo. Tn̄ si tenēt sūt ꝯpīes.

1 Utrū pr̄ ul' mr̄? R. ꝙ non si sunt in matrimonio intellige. 30. q. 1. ad limina. alias ꝯ hent cognationem spūalem. τ ēt baptizando nisi in necessitate baptizarent.

2 Utrū nō baptizatus possit tenē ad baptismum. R. ꝙ nō. de conse. di. 4. c. i batismate lȝ baptizari possit. qꝛ baptizans est de necessitate sacramenti: nō suscipiens seu tenēs ad baptismū. Et si tȝ: nō erit cōpr̄. sed bn̄ baptizās: cum sit vere pr̄ spūalis. Uide isra. Matrimoniū. 3. impedimēto. 7. §. 10.

3 Quot debēt tenē ad baptismū? R. ꝙ un⁹ tantum. de conse. di. 4. c. i cathecismo. τ. c. nō plēs. Sȝ tn̄ de ꝯsuetudine nō seruatur.

4 Ad qd tenent leuātes d baptismo? R. ꝙ tenētur admonere quos tenuerūt. vt castitatē custodiant: iustitiā diligāt τ caritatē teneant. τ añ oīa simbolū τ orōēꝫ dn̄icā debēt docere vt i. c. vos ante oīa de conse. di. 4. τ Magr̄ i. 4. di. 6. c. pe. dic̄ ꝙ exigit̄ a patrio diligēs cura circa eū ꝓ quo rn̄det. Quod limita uel ꝯm tho. quando parentes nōbilt̄ negligūt

Bellum

Bellum qdē duplr̄ dr̄. s. ꝓpe τ i ꝓpe. Prope āt bellū ē illud qd auctoritate principis supiorē n̄ recognoscentis idicit̄ vt ē imperator τ papa scōm Hosti. 23. q. 1. c. 1. ff. de capti. l. hostes. τ. ff. de vbo. si. l. hostes. Et in isto bello capti efficiunt̄ serui τ bona efficiunt̄ capientium τ sequitur tertium ius. s. postliminij. de quo i. l. postliminium. τ. l. siquid bello. τ. l. hostes. ff. de capti. Et hoc uerum si bellum sit iustum. Debent tn̄ bona capta assignare capitaneo: vt distribuat vnicuiqꝫ ꝯm merita. ꝯm Bar. in. d. l. siquid bello. lȝ a pncipio efficiantur capientum. Et hoc uerū credo quod dicit Bar. nisi ꝯsuetudo hēret ꝙ vnusquisqꝫ sibi retineret qd cepit qꝛ tūc nō tenetur assignare qꝛ illd intelligit̄ actum quod est consuetū. l. ꝙ si nolit. §. q assidua. ff. de edi. edi. Hodie ēt ex ꝯsuetudie inter christianos non seruantur iura captiuitatis τ postliminij cui standum est ut. l. p⁹ liminij. ff. de capti. τ notat. Bar. in. d. l. hostes. ff. eo. Quid autem sit postliminium? R. ꝙ est ius amisse rei recipiēde ab extraneo

in statum pristinum restituende. moribus legibusq; constitutum dicit textus in dicta. l. postliminium. Unde quo ad hoc bene est seruandum vt ille qui aliqua perdidit in iusto bello quo ad eum integre restituantur Et ideo non currit prescriptio contra eum s3 glo. in. c. prima accusatione. 16. questione tertia. Arma tamen de rigore non restituuntur. l. 2. ff. de captiuis. sed scdm conscientiam sunt etiam restituenda.

1 An autem hec locum habeant in bello indicto ab hijs qui de facto superiorem non recognoscunt. vt est rex francie: hyspanie ꝛ huiusmodi. R. scdm Innocentium in. c. oli3 el primo de restitutione. spoliatoru3. ꝛ Bar. in dicta. l. hostes. ff. de captiuis ꝛ postliminium reuersis. ꝙ sic. quia habent iura principis.

2 Bellum autem improprie est illud quod ñ ē indictum per principem. sed per inferiores qui recognoscunt superiorem. Et de hoc Pa. de iure iurando. c. sicut. el. tertio.

3 Utrum bellum in dubio sit presumendum iustum. R. Pa. in dicto. c. sicut ꝙ in bello indicto a principe sūmo. indubio presumitur iustum ꝛ legitimam causam esse in principe. iuxta notata per legistas in. l. prescriptione. ꝛ. l. fi. C. si cōtra ius vel vti. pu. ꝛ per canonistas in. c. que in in ecclesiaru3 de ↄsti. Sed in bello idicto a recognoscēte superiorem: indubio presumitur iniustum Et sic intellige ho. ꝛ tex. d. c. sicut. Facit. l. vnica. C. de gla. ꝛ. c. i. de pur. ca. cum suis ↄcordantijs

4 Quid req̄rit vt sit iustū? R. Pa. vbi. s. ꝙ i bello ꝓpe o3 ꝙ subsit legitīa ꝛ nālis cā. pū q2 ↄtumaces ꝛ rebelles sūt iperio vel eccl'e Adde. 2. vt nō fiat aīo vindicādi. s3 puniēdi delinquētes. In bello autē. scdo mō dicto q̄nq3 req̄runt scdm glo. 23. q. 2. in sūma. s. psona vt nō sit ecclīasticus: cui nō l3 sanguine3 effundere. 23. q. 8. clici. nisi necessitate ineuitabili. Pñt tñ scdm tho. sc̄de. q. 40. iducere alios ad iustū bellū. ꝛ eis assistē. vt pugnantibus subueniant exhortatōibus: absolutōnibus ꝛ alijs spūalibus. Non tñ debēt hortari vt iterficiant vel mutilent. sed vt fidē ecclesiasticam: vel pātria3 libent. Et l3 aliqui interficiant: nō tñ eis iputabit: ꝛ multo magis prelati hoc pñt. Jmo peccarent si nō facerent. 23. q. 5. de occidendis. de homici. postulasti. ꝛ. c. tua nos. 23. q. 3. maximianus. 23. q. i. in summa. ꝛ. c. militare. de cle. pcu. c. 3. de resti. spo. c. olim el primo. Inno. tamē in. c. quod indubijs de penis limitat p̄dc̄a3 exhortationem non posse fieri quando sūt in percussionibus. sed ante sic. ꝛ mihi pl3 ꝛ ē securius. Addo cā legitima. vt ꝓ defensione sua: vel suoꝝ: aut pāriaꝝ legum. 23. q. 8. si nulla. Tertio res. s. pro repetitione reꝝ ꝛ huiusmodi. d. c. olim. Quarto aīus. vt ñ ex odio. sed vt hēat debitū ꝛ huiusmōi. 23 q. i. q̄d culpat ꝛ. c. militare. Quito auctoritas supioris. d. c. q̄d culpat. ꝛ. l. vnica. C. vt ar. vsus nisc io pn. li. II. Pōt ēt fieri auctoritate epi. scdm Ho. i sūma. p̄cipue qñ pugnat ꝓ fide. vel ↄ̄tra eum qui ꝓ peccato mortali excōicatus non vult. parere.

5 Utrum si aliq̄d p̄dc̄oꝝ d̄fuerit teneat' ad restōem tā dānoꝝ datoꝝ q̄3 ēt raptoꝝ bōꝝ. R. mo. eo. ti. ꝙ sic si deficit. scdm vel tertium. Si tñ res sb̄sit q̄. s. pro rebus repetendis factū sit. nō tenet q mouit bellū restituē q̄d ibi cepit: dūmodo nō excedat q̄d hēre d̄bebat. Et hoc veꝝ i foro pñiali. vbi hēt locu3 liq̄di ad ñ liq̄dū ↄpēsatio. Sic si q̄s ↄfiteat ꝑ furtū accepisse. x. nō coget restituē si d̄bet hēre alia. x. ab eodē. Si v̄o dānificauit pl' aduersariū. nō credo excusatū: nisi ↄcurrat simul auctoritas. nisi i casu qñ vi vi repellere l3. sed tenet ↄpēsare dāna data cū eo q̄d d3 hēre. ꝛ si plus hēt r'stituat. c. q hētis. ꝛ. i c. se. 14. q. 5. ꝛ in. d. l. hostes. ff. de capti. ꝛ s3 quod dico in. §. sequenti.

6 Utrum istis iferioribus a p̄ncipe liceat facere bellu3? R. Pa. in. d. c. sicut. ꝙ aut is q facit bellū hēt iurisdictionē sup hijs q̄bus guerram facit. ꝛ illi sūt ↄtumaces ꝛ rebelles. ꝛ sic pōt statuere ꝛ ↄcedere ꝙ liceat vnicuiq3 res eoꝝ iuadē ꝛ suas facere. ꝛ libos hoies rebelles cape ꝛ detinere q̄usq3 dño repñtare potuerint. c. a nobis. de sen. exc. Si aūt nullam iurisdictionē super eos hñt non pñt sine auctoritate p̄ncipis nisi essēt iuasi. q2 tunc pñt se ꝛ sua deffendere cū moderamine in culpate tutelle. ꝛ hoiem ꝑcutere ꝛ ēt occidere. vt latius dicā. j. Defensio. Nō pōt tamen aduersarium capere ꝛ nec inuadendo res aduersarij suas facere. Q̄d intellige nisi in recompensationem dānoru3 suorum ꝛ in satisfactionem expensarum: laborum ꝛ operum ēt ipum adiuuantiu3. di. l. ius gētium. 23. q. 7. si de rebus: vel nisi in territorio suo eos delinquentes inueniret. Item qñ talis superiorem non habet corā quo sua repetere possit: res suas ꝓpria auctoritate repetere posset ꝛ recuperare. l. iudi ꝛ. l. nullus. C. de iudeis

9 Utrum sb̄diti teneant ire ad bellū iustum

dño mádáte? R. Pa. in. d. c. sicut. el. 3. q sb
ditoꝶ qdá sũt vasalli ꝓpe. vt sũt qui tenent
feudũ ab eo. Quidam vasalli in ꝓprie. vt
sũt. sbditi rõe originis vl' domicilij. nihil tñ
ab eo obtinẽt: ꝛ tales ꝓpe ñ sũt vasalli lꝫ ibi
hẽant possessiões: nec tenẽt dño pstare fide
litaté. Quidá sũt milites vi. vt q iurát q po
nit gl. i. l. pe. ff. ex q. cau. ma. q sũt. j. Miles
Quidá nõ veri milites: sed tantũ respectu
honoris qui ista ñ ꝓmittunt. sed viuunt vt
alij ciues. vt p Cy. i. l. I. C. de iu. ꝛ fac. igno.
Istis premissis distinguo. aut dominus vlt
alios pro libito voluntatis in vadere non
fauore rei publice: ꝛ non tenẽtur eum sequi
etiam vasalli proprie ar. c. de forma. 22. q. 5.
nisi aliud habeat consuetudo: vel pactum
Aut dominus inuadit. ꝛ tunc si timor est
subitaneus ꝛ iprouisus. omnes apti ad pu-
gnam: seu custodiam: tenentur fauore rei
publice. Nam clerici hoc casu tenẽtur ad
custodiam. c. peruenit. ꝛ quod ibi notatur.
de imu. ec. Facit. c. omni timore. 23. q. 8. Aut
nõ est tal' timor. ꝛ tũc uassali ꝓpe dicti tenẽt.
p. d. c. de forma ꝛ milites vi. p. d. l. plt. Alij
vero non sunt compellendi. dummodo do
minus sufficiat de per se ex redditibus quos
habet a loco. Nam propter hoc honorant
dñm in redditibus: gabellis ꝛ huiusmodi. vt
necessitatis tempore eos defendat. ar. 23. q.
5. principes. ꝛ. c. regum. Si vero non suffi-
cit per se tunc omnes tenẽtur pro salute do
minij. vt patet ex. c: si nullus. ꝛ. d. c. omni ti
more. 23. q. 8.

8 Utꝝ subditi seqntes dñꝫ in iniusto bello
excusentur. R. Pa. in. d. c. sicut. q Inno.
dicit q non. si scienter hoc faciunt. nec ex-
cusantur ex timore amittendi feudum: vel
alia bona. 32. q. 5. ita ne. Si vero dubitant ꝛ
inquisierunt quantum potuerunt peritio-
res. ꝛ semper dubij remanserunt . excusan
tur propter bonum obedientie. c. quid cul-
patur. 23. q. 3. aliter non ar. c. cum inhibitio
de clan. despon. non tamen excusantur a-
mici ꝛ cognati ꝛ alij: qui voluntarie adiu-
uant talem in dubio. Imo si erat iniustum
de omni damno dato tenẽtur ad restitutio-
nem

9 Utrum subditus qui in dubio bellando
multa acquisiuit. teneatur ea restituere: co-
gnito q bellum erat iniustum? R. q sic
omnia que habet. Et credo q etiam cõsũp
ta. qꝛ nunq̃ꝫ habuit bonam fidem. ex quo sẽ
per dubius permansit. Et de hoc vide. j.
Prescriptio. §. 4. ꝛ secundum illam distin
ctionem dic.

Utrum omnes existẽtes in bello iniusto 10
teneantur in solidum? R scdm Mo. ti. re.
. i. q sic. de omni damno quod suo auxilio
consilio fauore datum est: quod aliter datuꝫ
non fuisset ar. 17. q. 4. omnes. ꝛ. 2. q. i. notuꝫ
in fi. Si vero probabiliter credit q propt
suum auxilium consilium vel fauorem nõ
plus fecerint q̃ alias facturi erant: non tene
tur nisi de hijs que ipe habuit: vel damnuꝫ
dedit: vel aliquis d familia sua directe ꝛ oc
casionaliter. ar. de sen. ꝛ re iudi. c. i. ꝛ de
eta: ꝛ qua. or. c. tuam. Et de hoc vide etiaꝫ
j. Furtum. §. 16.

Sed queritur quid tenetur restituere faci 11
ens bellum iniustum? R. Mo. vbi supra q
tenetur d omnibus damnis que ipe vel sui
intulerunt aduersario: vel eius hominibus
tenetur etiam proprijs hominibus de dam
nis datis ab aduersarijs.

Utrum habens iustum bellum teneatur i 12
aliquo de damno aduersarij? R. Mo. vbi.
s. q non tenetur de illis damnis que bona
fide itulit: a quibus comode abstinere ñ po-
terat secundum consuetudinem pugne. Si
qua tamen animo crassandi ꝛ maliciose in
tulit. cum alias posset abstinere ꝛ sibi consu
lere. tũc tenet ꝯpensare cũ damno sibi dato
et si excedunt. tenetur eis satisfacẽ.

Utrum habens iustum bellum teneatur 13
de damno dato subditis adũsarij R. qui. su
pra. q non. Imo licite bona capit. Non
solum aduersarij: sed etiam fautorum ꝛ sub
ditorum suorum donec sibi sit satisfactum.
Subditi tamen aduersarij qui deum timen
tes nolunt domino suo in bello illicito im-
pendre auxilium vel consilium nullatenus
sunt spoliandi ne pena excedat autores. ar.
de hijs que fi. a ma. par. ca. quesiuit. ꝛ. i. q. 4
c. i. Imo sm Ri. in. 4. di. 15. qui scienter tali
bus innocentibus inferunt damnum: tenẽ
tur ad restitutionem. Uerum credo nisi do
minus eorum directe vel indirecte ex perso
nis vel rebus eorum iuuaretur. Multo ma
gis tenetur ad restitutionem qui damnificat
non subditos aduersarij innocentes sciẽter
vt sunt eccliastici ꝛ huiusmodi. Secus autẽ
esset si a casu damnificaret hoc non inten-
dens. nec obligatus intendere. vt pũ. quia
bellans contra aduersariũ non valens eũ i
pugnare. incendit ciuitatem, ꝛ sic conburũ
tur ecclesie ꝛ bona ipsius ꝛ aliorum inno-
centiũ nam tunc ñ tenẽtur. ꝛ sic pꝫ q eccl'e
icastellate pñt icẽdi ꝛ bõa ibi rposita ex qui
bus sustentabantur contra hostes in iniusto
bello possunt capi. non in castelate vero a

proposito nec res ecclesie sunt auferende
⁊ contrarium facientes tenentur ad restitu
tionem

14 Utrum domini qui habuerunt bellum
ad inuicem possint componere simul de
damnis? ℞. Mona. ti. resti. ꝙ ille qui ha-
buit iniustum bellum non potest compone
re in preiudiciū hominum suorum: quin ip
se teneatur eis de damnis que passi sunt. ni
si ⁊ ipsi fuerint in culpa. Hoc verum in fo-
ro conscientie. si ad talem culpam non ve-
nerunt ex eius persuasione alias non factu
ri. Ille autem qui habet iustum bellum de
bet procurare pro viribus. vt satisfiat suis
hominibus. Et si non potest. ⁊ ipsi homi
nes contradicunt compositioni secundum.
Mona. non potest de damnis que passi
sunt i incendijs ⁊ rapinis componere. facit
in ar. l. i. ⁊. l. transactionis placitum. ⁊. l.
preses. C. de transac. ⁊. c. fi. de ma. ⁊ obe.
Sed ego credo ꝙ in omnibus potest. ar.
eorum que notātur in. l. fi. C. si contra ius
vel vti. pu. ⁊ in. c. que in ecclesiarum. de
cōsti. vbi patet ꝙ ex rationabili causa po-
test princeps tollere rem vnius ⁊ dare alte-
ri. ⁊ non potest esse maior rō ꝙ̄ fauor pu-
blicus carere bello. Et similiter poterunt
qui habent iura iperialia. Uñ Hosti. tenet
ꝙ quando duo milites habuerunt iniustuꝫ
bellum. inuiceꝫ pace inter eos facta ⁊ dam
na remissa ꝙ h remissio extenditur ad om
nes vtriusqꝫ partis: licet non consentiant
quando pax aliter haberi non posset. alle-
gat. l. cōuētionuꝫ. ff. de pac. Cōcordat. Pa.
in. c. in nostra. de iniurijs. Aducrte hic secū
dum eundem Pa. vbi supra. ꝙ nomine
damni proprie ⁊ stricte venit diminutio pa
trimonij per aliuꝫ facta. l. 3. ff. de damno. in
fec. Et ideo non veniunt expense facte pro
pria voluntate: etiam coacta nomine dam
ni. Quod nota. pro statutis ⁊ similibus
odiosis. Item limita ꝙ predicta remissio
non valet quo ad damna data ecclesijs ⁊
ecclesiasticis personis: nisi prelati ipsarum
consentiant.

15 Utrum dominus teneatur mandatario d
damnis que in bello est passus? ℞. secūduꝫ
Pa. in. d. c. sicut ꝙ sic. nisi causa pietatis:
humanitatis vel parentelle bellum fecerit
vel nisi ex debito teneretur: vel nisi aliqd re
cipere conuenerint pro mercede. Et vide
de hoc. s. Mandatuꝫ. §. 5. Et hoc intellige
de damnis que verisimiliter potuit mādās
prouidere.

16 Utrum occupata per principes christia-
nos qui hodie inter se bella gerentes pro-
pria temeritate quod vnus quiete possedit
ab antiquo. alius violenter de nouo accipit
sint restituenda? ℞. d. anto. in. c. quod super
hijs. de voto secundum Host. ꝙ non videt
quomodo iuste teneant. nec qualiter con-
fessores eorum peccata ꝙ̄ꝫ notoria palpi
tent. nec qualiter ab eisdeꝫ elemosynas aut
possessiones accipiant: aut eos absoluant.
Unde caueant ne cateruatim ad inferos va
dant ⁊ alios secum trahant. nec credit ꝙ in
italia prescribi talia possint. c. fi. d prescrip.
Et ideo restituere tenentur

17 Utrum clericus in bello iusto cum domi
no suo vadēs qui lucratur aliqua de bonis
aduersariorum teneatur ea restituere? ℞.
Mo. ti. resti. ꝙ si ea rapuit: peccauit capien
do. ⁊ restituere tenetur eis a qbus abstulit
quia illam rem capiendo non potuit facere
suam. quia sicut dominus non potuit ei da
re autoritatem bellandi. sic nec rapiendi.
Posset tamen retinere si guerra durante
dominus vt illam teneat consensit. Si ve-
ro non ipse rapuit. sed sibi ab hijs quibus
licuit rapere data fuit. tunc non tenetur resti
tuere. Quod verum credo. quando ex con
suetudine quilibet quod rapuit sibi retinet.
alias secus. quia de iure qlibꝫ tenetur capi-
taneo assignare: vt illa distribuat. vt. l. siqd
bello. ⁊ ibi Bar. ff. de capti. ergo sine eius
autoritate tenere non poterit. facit. c. dicat
23. q. 5. nisi vt dixi consuetudo. sit in contra-
rium.

18 Utrum liceat omni tempore bellare? ℞.
ꝙ in bello iusto non licet bellare in. 40.
nec in diebus festiuis nisi necessitas vrge-
at ineuitabilis. textus est cum glo. in. c. si
nulla. 23. q. 8. Item nec tempore treughe. c.
i. de treu. ⁊ pace. Quod intellige in pugna-
tore: non in defensore. vt notat predicta
glo.

19 Utrum in bello iusto liceat vti deceptio-
ne: dolo: vel insidijs ad vincendum inimi-
cos? ℞. ꝙ sic: dummodo mendacium non
dicant vel fidem promissam non frangant.
facit. c. vtilem simulationem. 22. q. 2. 23. q. 2.
c. dominus. ⁊. q. 7. in sūma. 14. q. 5. dixit. vi
de glo. in. c. cupientes in 6. malignantium.
de elec. li. 6.

20 Utrum locans arma. equos ⁊ huiusmo
di eunti ad bellum repetat si amittantur in
bello? ℞. Inn. in. c. sicut el. 3. de iure iuran-
do. ꝙ non. quia sic ea conduxit. ff. loca. l. itē
queritur. §. siquis seruum. facit. l. iudeanus
§. fi. ff. co.

11 Utrum comodans possit similiter repete re? R. Inno. vbi supra q non quia non ex cessit fines cōtractus. ff. como. l. si vt certo. §. sed interdum

12 Utrum tenente aliquo rem meam liceat mihi violenter auferre. R. Pa. in. d. c. sicut aut in continenti recuperare vlt. τ licet. qr vim vi repellere licet. de quo. ꝫ. Defensio. Aut non statim. τ sic debet per iudicem eā recuperare si potest q si non potest. sic in defectum iudicis: potest dominus rem suam etiam violenter si aliter non potest face re recuperare: ar. l. nullus. C. de iude. in gl. τ. l. ait pretor. ff. de hijs que in frau. cre. §. si debitorem. notat. Inn. in. c. olim el primo de resti. spo. τ Alе. Ric. τ Sco. in. 4. di. 15. q si aliter non possum rem meam habere. licet furto eam tollere. de quo dic. vt. ꝫ. Furtum. §. 40. Non tamen licet per menda tium. quia non licet mentiri pro alterius vi ta. 22. q. 2. ne quis. Et sic limita glo. in. c. cu pientes de elec. li. 6.

b **Enedictio** super po pulū. que dam solennis que fit cum illa so lemnitate. Adiutorium nostrū. τc. Et hāc solum episcopi possunt facere in tota sua diocesi. τ archiepiscopi in tota prouincia cum visitant τ legati interminis sue legatio nis: τ abbates quibus ex priuilegio conces sum est. vt notat. 26. q. 6. ministrare de con se. di. 1. cum ad celebrandas. de exces. prela. accedentibus. de priuil. abbates lib. 6. Alia simplex. Et hec fit a sacerdotibus in missa absēte episcopo: aut de mandato eius cum pñs est. 21. di. deniq. 95. di. ecce ego dico.

1 Utrum benedictio calicis paramentorum τ huiusmodi pro missis celebrandis possit fieri a sacerdote? R. doc. in cle. attendentes de sta. re. tenent q non. quia sunt potius or dinis episcopalis. τ hoc idem in. d. c. abba tes. Sed iudicio meo nullo iure eorum di ctum probatur. Et credo q ymo possint be nedicere paramenta. tali ratione motus. presbiter potest omnia facere que sunt ordi nis: nisi sint ordinis episcopalis: vel spāli ter ei interdicta. c. quis. 68. di. τ. d. c. ecce τ 93. di. legimus. sed benedictio paramento rum cum non sit ordinis episcopalis. patet quia competit abbatibus ex consuetudine. Ut tenent doc. in. d. c. abbates. τ. d. cle. attendentes. quod fieri non posset si esset ordinis episcopalis. ar. eorum que notātur in. c. pe. de conse. ec. vel al. nec est etiam eis prohibitum. patet qr in. d. c. quis prohibe tur consecratio sacerdotum: diaconum τ subdiaconum. consecratio virginum. conse cratio ecclesie vel altaris. crisma conficere. crismate frontes baptizatorum signare: pu blice penitentem reconciliari. τ in. c. mini strare. 26. q. 6. additur q non benedicat publice plebem in ecclesia. Quod intellige vt dixi supra. τ in. c. consulto. de conse. di. 1. q nec corporalia debet consecrare. ergo vestimenta potest quia in. c. vestimenta τ in. c. vasa. de conse. di. 1. nihil dicitur de epis copo. Quare credo omnia que pertinent ad celebrationem missarum que non sunt cum sacra vnctione. vt est calix τ patena τ non sunt eis specialiter inhibita: sicut sunt corporalia que ab episcopo debent esse be nedicta. vt in. d. c. consul. τ alia huiusmodi possunt benedicere. ar. d. c. quis. τ. c. ecce nisi episcopus esset pñs. quia nō liceret. ar. c. deniq. 21. di.

2 Utrum abbates possint similiter benedi cere. Ge. in. d. c. abbates tenet q sic omnia in quibus fit verbalis solum benedictio τ quando faciunt ad opus suarum ecclesiaꝝ alias non. Sed ego dubito de benedictio ne corporalium que licet sit verbalis solū tamen videtur episcopis reseruata. d. c. cō sulto. nisi dicamus derogatum per con trariam consuetudinem cum sit potius epi scopis reseruata ratione dignitatis q ordi nis. Et ideo abbates possent ex consuetudi ne. ar. d. c. accedentibus. Idem dic de bene dictione calicis. de quo. ꝫ. Calix. §. 1.

3 Utrum vestis debeat iterum benedici quā do repetiatur? R. q non: nisi quādo fit talis repeciatio q sine ipsa cum dicta veste non posset celebrari. pu. totius manice τ huius modi. quia cum amittat formam. debet ite rum benedici. ar. eorum que notātur in. c. 1 de conse. ec. vel al. Secus dico si de stolla fi at manipulus vel de manipulo stolla. quia non videtur alia forma. nisi q vnum est bre uius ē altero q gdē breuitas n̄ mutat formā

4 Utrum sponsa que non est virgo debeat benedici? R. q non. 32. di. feria. iiii. Imo be nedicens tas nuptias ab officio τ benefi cio suspensus debet mitti ad papam. c. 1. de secū nup.

5 Utrum diaconus possit benedicere men sam? R. q non: pñte presbitero. nisi esset di aconus cardinalis. sed absēte presbitero pt fm notata in. c. legimus. 93. di.

6 Utrum recipere pecuniam pro benedic tione nubentium sit simonia? R q sic. tex ē in. c. cum in ecclesie. de sy.

7 Utrum mulier possit bñdicere? R. q̄ non nisi vt potest quilibet bonus christianus. c. noua. de pe. ꝛ re. quia que sunt ordinis nõ cadunt in mulierem. d. c. noua.

8 Utrum benedictio mense ꝛ aque sit certi ordinis? R. secundum. Inno. in. c. i. de ex. prela. lib. 6. ꝙ benedictio aque sic. Et ideo esset irregularis: excomunicatus: vel suspẽsus ipsam benedicendo. secus de bñdictione mense que non est ordinis

9 Utrum libri ecclesiastici sunt beñdicendi? R. sꝫ glo. in. c. i. de pigno. ꝙ non

B Enefacere ex timore. ꝛ non ex amore: non reputatur benefacere. sed pro non facere. 23. q. 5. ad fidem. 32. q. 5. sicut enim. de conse. di. 5. quicquid. 86. di. non satis. de re. iu. qui ex timore.

b Eneficium est quedã beniuola actõ gaudiũ tribuẽs capiẽti. i li. feu. c. i. ex q. ca. feu. ait. ꝛ Pa. in. c. vnico. de como. ꝛ i. c. ad audiẽtiã. de pscrip. Hec diffinitio comprehendit quodcunqꝫ quod dicitur beneficium. Sed hic de ecclesiastico solum dicendũ est

Quotuplex est beneficium ecclesiasticum. R. ꝙ aliud est religiosum. aliud seculare. Religiosum aliud simplex vt canonicatus regularis. Aliud duplex: vt abbatia: prioratus: vel aliud habens iurisditionem. Seculare vero. Aliud summum. vt papatus. Aliud maius. vt episcopatus. Aliud mediocre seu duplex. vt dignitas: vel personatus: vel aliud habens curam animarum. Aliud minus: seu simplex. vt canõia: capellania: advocatoria ꝛ huiusmodi. Aliud non habẽs administrationeꝫ. Et isto modo dicitur large beneficium. Et est quando quis habet beneficium: non in titulum. vt sunt capellani ad nutum amouibiles. sed quando habet in titulum aliquod beneficium: cui est assignata dos quãtumcunqꝫ sit simplex. dicitur habere beneficium cum administratione. scd̃m Ge. in. c. presenti. de offi. ordi. lib. 6.

2 Utrum prebenda sit quid spũale? R. Pa. in. c. dilecto de preben. ꝙ si est annexa iuri canonie partim est spũale ꝛ partim temporale. Si vero non est annexa canonie. vt pñ. quia in ecclesia non sunt prebende distincte: sed omnia cõia. ꝛ p capitulũ assignatur isti vnum predium in prebenda. ꝛ alteri aliud vel quid simile. Uel etiam si sunt distincte: tamen ñ sunt canonicatibus annexe. qꝛ non est ibi numerus canonicorum. tunc est mere temporale ꝛ potest concedi etiam laico ad ipsius sustentationem

3 Utrum altaria que dantur in titulũ perpetuum dicantur beneficia? R. secundũ glo. in cle. 2. de. deci. ꝛ sequitur. Ge. in. c. i. de cõsue. lib. 6. ꝙ sic. ꝛ appellatione officij altaria p̄dicta intelliguntur. facit. c. 2. de. concess. p. Secus si non dantur in titulum. qꝛ beneficium non dicuntur proprie.

4 A quo debet dari beneficium ecclesiasticum? R. ꝙ regulariter per ordinarium. nisi ex speciali statuto vel consuetudine ad aliũ pertineat. vt. ĩ. dicam.

Utrum capitulum sede vacante possit cõferre? R. ꝙ non illa beneficia que ad episcopi collationem pertinent. Sed bene potest conferre illa que ad epm̃ ꝛ ipsum capl̃um coĩter ptinẽt. Silr̃ talia bñficia põt ꝯferre qñ eps̃ est suspensus a collatione beneficiorꝫ. etiam si episcopus haberet interesse in tali collatione tanqꝫ prelatus. Et idem potest episcopus quando capitulum esset excomunicatum: seu maior ps maiori excoicatõne vel suspensum. c. si ad episcopum. ne. se. va. li. 6. Si vero pertinet ad episcopum collatio cũ consilio capituli: vel assensu ñ posset capl̃z itromittẽ nisi suspẽsus eẽt ĩmora petẽde relaxatõis Si võ capitulũ vel alrͥ de ꝯsuetudine vel statuto deberet conferre de consilio episcopi: defuncto episcopo: vel in remotis agente. ita ꝙ in breui eius presentia non possit haberi. non propterea debet differri collatio. vt in. c. si ad epm̃.

5 Quid de beneficijs vacantibus in curia? R. ꝙ omnia beneficia: dignitates ꝛ personatus vacantes in curia romana non possunt conferri nisi per papam. Similiter beneficia: dignitates vel personatus curialiũ vel accedentium: seu redeuntium de curia si decedunt in locis vicinis curie ad duas dietas legales: que faciunt. 20. miliaria pro die l. i. ff. siquis cau. Et notat glo. in. c. presenti de pben. li. 6. Uñ si distarent p. 41. miliare ñ includerenẽ. ff. de. v. si. l. 3. limita nisi pdci morerẽtur in loco proprij domicilij: vel ꝓprie domus. quia tunc non reseruantur pa pe: nisi esset talis curialis qui licet haberet ibi proprium domicilium. tamen ibi morabatur solum propter curiam. quia tunc reseruatur. Similiter reseruatur quando est curialis qui moritur in loco vnde recedit curia: vel in itenere dum curiam sequeretur quantumcunqꝫ vbi decedit sit remotus ab ipa curia. Uerum est ꝙ post men

sem si non fuerint collata beneficia predictorum: conferre possunt illi ad quos pertinet eorum collatio per se ipsos tantum: vel ipsis agentibus in remotis per suos vicarios generales: quibus id commissum fuerit in eorum diocesibus existentia. nisi essent parochiales ecclesie: et vacarent sede apostolica vacante: vel si antequam papa ea conferret mortuus est. hec notatur in. c. licet. el primo. c. statutum. c. presenti et. c. si apostolica de preben. li. 6. Aduerte etiam circa hec ad regulas canzelarie et reseruationes que faciunt communiter pontifices in sua creatione. quia non semper se habent vno modo. Ideo non pono hic.

7 Quid de presentatis a patronis sede vacante? R. quod capitulum potest eos admittere et instituere in beneficijs. licet ad episcopum si viueret pertinuisset. c. et si capitulum. de insti. lib. 6.

8 Quid si episcopus conferat beneficium absenti? R. quod licet non fiat suum donec consentiat. tamen episcopus non poterit alteri conferre donec ille recuset: nec valet collatio si conferat nisi episcopus assignasset terminum competentem consentiendi? infra quod non consentit. si tamen post terminum iterum consentiret antequam alteri esset collatum valeret. c. si tibi absenti. de preben. li. 6.

9 Utrum episcopus vel alius cui mandabatur de beneficio prouideri pauperi clerico teneatur iterum prouidere si ille clericus aliud est consecutus? R. quod non. c. si paup. de preben. li. 6.

10 Utrum episcopus teneatur ordinatis per ipsum prouidere de beneficio? R. quod sic. si est in sacris ordinatus. c. cum secundum de preben. Idem dic quando commisit quod ordinetur per alium. c. si episcopus. de preben. li. 6. Et hoc verum nisi habeat suam vel paternam hereditatem vnde possit sustentari secundum glo. in. d. c. si episcopus.

11 Utrum promittens alicui prouidere de beneficio ecclesiastico non vacante: vel quandocumque promittat cum potuerit teneatur? R. quod non. quia talis promissio est nulla. c. detestanda. de concess. preb. li. 6.

12 Utrum recipiens beneficium ecclesiasticum de manu laici cadat in aliquam penam. R. Inn. i. c. quisquis. de elec. quod sic. quia est inelligibilis ipso iure. de iu. patro. preterea. tamen episcopus posset cum eo dispensare. secundum eundem. ar. c. nup. de sen. ex.

13 Utrum quis possit renunciare suo beneficio vt alij prouideatur? R. Pa. in. c. dilecto. de preben. quod sic: dummodo in actu renunciationis non deducat in pactum: sed ipsam renunciationem faciat pure et libere: alias esset simoniacum. vt vult Glo. in. d. c. dilecto. et glo. in. c. ex parte el primo. de offi. dele. Si tamen in animo gereret. vt alteri concederetur: non esset simonia: dummodo pactum non faciat licet peccet. vt est clara glo. in. c. ordinationes. i. q. i.

14 Cui potest dari beneficium ecclesiasticum? R. quod solis clericis non coniugatis et habentibus etatem debitam. et que sit etas debita. Uide. j. Etas.

15 Utrum clericus coniugatus possit habere beneficia ecclesiastica? R. Pa. i. c. sane de cle. coniu. quod non. Sed nec etiam administrationes ecclesiasticas. Et propter hoc puto quod non possit esse vicarius episcopi quod tenent doc. in. c. vno. eo. ti. li. 6. et in. c. Joannes. Idem Pa. eo. ti. et quod nec etiam potest dispensari cum eis vt habeant beneficium simplex. licet alij contrarium teneant. et potest saluari dictum eorum vt valeat dispensatio si fiat a papa. et Pa. intelligat non valere si fiat ab inferioribus pape.

16 Utrum filius sacerdotis possit obtinere beneficium in ecclesia patris? R. quod sic. si alias est legitimus c. ad hec. de fi. presbi. dummodo non ad illas dignitates vel prebendas quas immediate pater eius habuit promoueatur. c. constitutus. de fi. presb. Et nomine filiorum in hoc veniunt etiam nepotes de iure in hereditate succedentes. vt sunt per rectam lineam descendentes nepotes. ar. iusti. de here. quali. et di. §. sui secundum Ho. et Ber. in. c. ad extirpandas de fi. presb. Secus in collateralibus in quibus successio locum non habet. ar. de offi. dele. c. ex parte. Item secundum Ho. nepos potest poni immediate in ecclesia quam auus eius habuit patre eius viuente. sed patre mortuo non potest. quia cessat ratio in primo casu successionis: sed non in secundo. Item aduerte quod si pater habuit personatum: immediate non poterit filius in eadem ecclesia habere vicariam. vt i. c. michael. de fi. presb. vel econtrario. si pater habuit vicariam perpetuam filius immediate non poterit habere personatum. vt in. c. constitutus. de fi. presbi.

17 Quis potest dispensare cum illegitimis vt obtineant beneficium ecclesiasticum? R. quod episcopus in beneficio simplici cui non imminet cura animarum. vt in. c. is qui. de fi. presb. li. 6. Nec distinguo secundum glo. ibidem. an sit spurius adulterinus: vel naturalis licet quo ad successiones distinguant et in difficultate dispensandi. In alijs autem solus papa

18 Sed nunquid poterit episcopus dispensare cum talibus in personatu vel dignitate sine cura? R. glo. in. d. c. is qui quod non: sed solus papa. Et eam sequuntur communiter doc. etiam si efficeretur religiosus.

19 Utrum episcopus possit cum predictis dispensare in canonicatu ecclesie cathedralis? R. secundum Archi.

in.d.c.is qui.ꝙ sic:ex quo nõ iuenit ꝓhibi
ti.Et cum eo ꝯcordat Ge.in.d.c.is qui. lz
Jo.mo.⁊ alij teneãt ꝙ non potest. Quod
non placet.

10 Utrũ eṗus cum ṗdictis possit dispensare in rectoria.℞.ꝙ sic i oi bñficio:dũmõ nõ cadat i noĩ dignitatis vl' ṗsonat⁹.vel hẽat curã aiaꝝ.Et h tene.lz qdã teneãt ꝯriũ.vt nöt Ge.i.d.c.is q.Et rõ potissima ẽ.qꝛ ptãs dispẽsãdi cõcessa alicui:cuius effectus ñ i ipm sed in aliũ deriuat dz late iterṗtari. vt nöt. Jo.an.in.c.fi.de v.si.Et se.Jo. de imola ⁊ Ge.i.d.c.is q.Et maxime qñ iterṗtatio fit ꝯ ipz ꝯcedetẽ.iux̃.nõ.de priuil.c.qꝛ circha Et iõ iura q̃ videt ꝯria itellige ⁊ limita ꝙ loquunt in dispensatione alicui ꝯcessa: cuius effectus an ipm deriuatur que stricte iterṗtãda est.Quod nota.

11 Quid si bñficiũ simplex hẽat curã aiaꝝ annexã.nunqd eṗs poterit dispẽsare cuz ṗdictis.℞.ꝓm Archi.in.d.c.is q.ꝙ sic.qꝛ talis ñ dr hẽe curaz aiaꝝ.vt ꝓbat tex.in.c.sup eo.de preben.li.6.Nã vt ibi pz põt qs hr̃e ṗbendã ⁊ dignitatẽ:cui annexa ẽ parochialis ecclia.⁊ tñ nõ posset qs hẽe simul dignitatem ⁊ eccliam curatã.c.de multa.d ṗbẽ. Lap⁹ abbas limitat hoc veꝝ qñ ecclia curata ht vicariũ aliũ ab isto.al' nõ.Alij doc. idistincte tenẽt ꝙ nullo mõ eṗs põt dispẽsare.Uide Ge.in.d.c.is qui. Mihi plz ṗma opi.cum predcã limitatione dñi lapi.

12 Pone ꝙ in ecclia ẽ statutum iuratum ⁊ p papam approbatuz ꝙ nullus illigitimus ibi ꝓmoueat an eṗus possit dispensare.℞. Jo.mo.⁊ seqt Ge.in.d.c.is qui ꝙ nõ.ex q̊ tale statutum ẽ iuratum vel cõfirmatũ. Secus esset si solum esset statutum nõ iuratum vel cõfirmatũ.qꝛ tũc posset eṗs dispensare ꝯ ꝓprium statutum.iux̃ nõ .de elec.c.lz canon.Limita ṗdcã oia ꝙ eṗs põt dispensare cum illegitimo in bñficio simplici:veruz nisi aliud ipedimẽtum canonicum obstet q̃z illegitimitas ⁊ super que eṗs non possit dispensare.vt in.d. c.is qui.

13 Utruz dispẽsatus vt ꝓmoueat ad ordies sacros p papã.p hoc videat talis illegitimus dispẽsatus vt possit obtinere bñficiũ cũ cura.℞.ꝙ ñ.qꝛ dispẽsatio nõ trahit ad ꝯsecutiua ei⁹ sup q̊ dispẽsat qñ dispẽsatio i ṗmit effectum validum super actu in quo dispensatur absq3 eo ꝙ extendatur ad illud ꝯsecutiuum ꝓm Ge. in.d.c.is qui.

14 Utꝝ ṗfatus illegitimus dispẽsat⁹ vt possit obtinere bñficiũ eccliasticũ possit post ṗmũ postea aliõ obtinẽ vtute dispẽsatiõis ℞ Ge.i.d.c. is q:ꝙ paulus hoc distinguit.ꝙ aut dispensatio fuit facta sup certo bñficio. ⁊ tũc si fuit i culpa vt illud ñ hr̃et. sic aliud ñ poterit hẽe.Si vo nõ fuit i culpa:vl' dispẽsatio sup in certo bñficio fuit. sic poterit p⁹ primum aliud hẽe. Et plz mihi. lz Ge. ibi videat tenere opi.d.Lapi q alr distinguit. Sed mihi non plz.Uide eum ibi si placet.

15 Utꝝ ṗfatus dispẽsatus vt possit hẽe bñficium curatũ possit p hoc obtinẽ dignitatez ℞.Ge.i.c.fi.de fi.ṗs.ꝙ ñ.qꝛ ista ponũt vt diuersa in.d.c.fi.ergo vno ꝯcesso non veniet aliud. Uñ i dispensatiõe ñ ꝓcedit argumẽtũ a maiori:nec a sili.vt ibi nöt Ge.

16 Utꝝ illegitim⁹ vel irregularis dispẽsat⁹ in ordine ⁊ bñficio atq3 ꝓmotus possit postea ipetrare dispẽsationem sup pluraritate non fcã mentione de defcũ illegiptimitatis vel irregularitatis.℞.ꝓm Ge.in.d.c.fi.ꝙ ñ tex.est in.d.c.fi.

17 Utrũ eṗus possit dispensare cum predictis illegitimis.vt possint plra beneficia simplicia retinere simul.℞.Ge. vbi supra ꝙ ñ facit.c.is cui primo ℞.de preben. li.6. vbi qñ conceditur alicui vt possit beneficiuz alteri conferre.intelligitur de vno ⁊ non de pluribus.

18 Utrũ eṗus possit dispẽsare cũ illegitimis vt hẽant simplex bñficiuz seu prebendam in ecclijs suoꝝ patrum qui sũt sacerdotes. ℞.ꝙ nõ ipis viuẽtibus.c.cum decorem.de fi.ṗs.Multo minus i canonicatu. c. cũ ad abolendã.de fi.ṗsbi.Sed ipis mortuis sic. dũmõ nõ dispẽset sup bñficio seu ṗbenda quã eius pr tenebat imediate. secus si mediate Gofre. tñ tenet ꝙ nunq̃3 canonicatũ in eadem ecclia poterit hẽe ex dispensatiõe eṗi.Sed ꝯrium credo verius.vt notatur in dictis.c.

19 Pone papa dispẽsauit cũ illegitimo. vt possit ꝓmoueri ad bñficium ẽt curam hñs nũqd p istaz dispẽsationẽ poterit ꝓmoueri ad bñficium cui ṗficiẽdus ẽ p electionem eligẽdus.℞.ꝓm.Ge.i.c.is q ꝙ sic.qm̃ qñ viciũ tolit ex toto. vt i casu ṗdcõ põt eligi . vt in.c.cum.Uitonieñ.de elec.ẽt si eẽt dubium an verba dispensationis tolãt ex toto viciũ Et hoc tene.licet alij dicant ꝙ nõ põt eligi.

30 Infra qd tṗs dz bñficium vacans concedi.℞.ꝙ in cathedrali ⁊ regulari ecclia vacante prelato.j.tres menses eligere tenẽtur c.ne pro defcũ.de elec.nisi essent priuilegiati vt minores.Alia autem beneficia eccelestica.j.sex menses.c. nulla. de conces. preben.Alias collatio:seu prouisio duoluitur

ad cũ qui ꝓximo ꝑesse dignoscitur. nisi in casu i quo ꝓuisio ptinet ad capitulũ deuol uitur ad epm. ꝛ econtrario. ꝛ post ad me tropolitanũ ꝛ post ad papã. Hoc est uerũ ni si legittio ipedimẽto eẽnt ipediti. Et incipit currere dictũ tps a die scie: ñ uacatiõis. c. qꝛ diuersitatẽ. de cõ. ꝓ. Et intelligitur ltiuz im pedimentũ peregrinatio l' suspẽsio ẽtex cul pa: nisi eẽt in mora petende absolutionis. d c. qꝛ diuersitatẽ. Et si bñficia ptinerẽt ad re gl'ares exẽptos. epi ꝓuidebunt ñ obstante exẽptione. cle. qꝛ regulares. de sup. ne. ꝓla

32 Utrũ ꝓfatũ tps hẽat locũ in hñte instituere pñtatum p pꝛonum. R. dñi de rota tenẽt ꝙ non. qꝛ. d. c. nulla ñ extendit ad eum q hꝫ i stituere: sed ad eum qui hꝫ ꝯferre.

33 Utrũ liceat alicui sibi ꝓcurare bñficiũ. R. Tho. ꝛ ray. ꝙ bñficiũ cũ cura aiaꝝ ñ lꝫ. qꝛ idonee ñ põt admiñstrari sine grã seu caritate quã null9 se hẽre scire põt. Sec9 eẽt ð alijs beneficijs. qꝛ pñt ꝓcurari. Aug. de ancho. li. de ptãte pape tꝫ gñalr non posse sine pec cato. Mõ uerũ credo qñ ꝑncipalr ꝓcurat. vt hẽat bñficiũ. Secus qñ ꝑncipalr ꝓcuraret vt posset ꝓdesse.

34 Utrũ occupans beneficiũ uiuentis sciẽter faciens se institui. sit infamis. R. Pa. in. c. i. de ꝯcess. ꝑben. ꝙ sic. 3. q. i. audiuimus. Et so lus papa dispensat cum eo. sic cũ illo q uiuẽ te vxore aliã accepit. vt in. c. fi. de eo q duxit in vx. quã pol. p adul.. Ex quo ꝯcludit pa. ibidẽꝙ lꝫ cũ uacaret fecerit se institui uel si bi ꝯferri a papa ñ hita mẽtõe de occupatõ ne pr̃a nõ ualet. ꝛ est subrepticia. qꝛ ñ sic fa ciliter obtinuisset. fac. c. postulasti de rescri. Similiter dicit de eis q de facto occupant l' p brachiũ seculare sꝫ in vacantibus bene ficijs intrudunt. si ñ faciunt mentõem i ipe tratione de tali occupatiõe. qꝛ oẽ id ex quo ñ ita facilr obtinẽt tacitũ induc surreptõem p. d. c. postulasti cum silibus.

35 Quot bñficia põt qs hẽre. R. sm Pa. i. c. conquerente. de cle. nõ resi. ꝙ hñs bñfici um quãtũcunqꝫ simplex qð p se sufficit ad uitã bñficiati nõ põt aliud tenere sine pecca to mõtali. sꝫ gl. i. c. dudũ el. i. de elec. Mõ li mitat idẽ Pa. si pp se solũ hꝫ. Secus vero si collata sibi eẽnt ñ rõe sui. sed pp vtilitatẽ bñficioꝝ. vt qꝛ est hõ industriosus ꝛ bone ꝯscie. vt nõr in. c. cum iam dudũ de ꝑben.

36 Utrũ hñs pl'a qñ vnũ suffic excuset p dis pẽsatõez. R. glo. ꝑdcã ꝙ sic sꝫ Pa. in. d. c. dudũ dicit ꝙ hꝫ ꝓ idubitato ꝙ nõ sit tut9 q̃ ad ecclesiam triumphantẽ. ẽt dispensatus p papã: qñ dispensatus est pp se ꝛ ad suã vti litatẽ. qꝛ in hoc casu ñ solũ alterat iuris po sitiui dispositio. sed ẽt xpi pꝛimoniũ iniuste dispgitur. Cũ ergo papa nõ possit sine cã a lienare bona eccl'e sine graui peccato. vt dic archi. 12. q. 2. ñ liceat pape. ergo multo mi nus põt dare licentiã alteri ipm dispgendi. vt in. c. nup de resti. do. post di. Et sic ꝯuicit rõ Inno. in. c. cũ ad mõasteriũ de statu mo. qꝛ hic ñ solũ violat ius positiuũ. sed potius diuinũ. Hoc idẽ tꝫ Ho. in. d. c. dudũ. quez seqt Jo. an. Dic ẽt Tho. in. 9. q̊l. q. 5. ꝙ hẽ re pl'es ꝑbendas absolute ꝯsideran est qd ð se inordinatũ. vt pote qꝛ qs ñ põt in diuer sis eccl'ijs deseruire qbus quasi ꝓ stipẽdio ꝑbende sunt ordinate vt miñstrantibus i eis dent. Est ẽt diminutio diuini cultus. vñ vnus loco plium ꝯstituit. Est ẽt iequalitas. vñ vn9 hꝫ multa bñficia. ꝛ alius ñ põt hẽre vnum Continet ꝛ alñ defraudatõem voluntatum testatoꝝ. q ut certus numerus suientiũ ðpu taretur talia ꝯtulerunt. ꝛ multa alia. ꝛ nisi aliq̃ circonstantia supueniat q̃ remoueat totalr inordinatõem eius nũꝙ erit sine pec cato. sic nec homicidiũ põt fieri ẽt cũ dispẽ satione. nisi hẽat circũstantiaꝫ q̃ remoueat eius inordinatõem. Aduerte tñ sm Gofre. ꝙ est triplex circũstantia q̃ põt remoueri ta lẽ inordinatõem. ita ꝙ dispensatio sit ltia ꝛ tutus dispensatus. Pria necessitas puta. qꝛ plures ñ inueniuntur idonei. Secunda vti litas eccl'aꝝ ꝛ eoꝝ qbus ꝑsunt. Tertia ꝑro gatiua meritoꝝ. Nec valet ꝯsuetudo sꝫ pa. in. d. c. dudũ. Et iura siue glo. q̃ dicunt vale re in tl'e ꝓ necessitate: vel vtilitate bñficioꝝ: uel ꝑrogatiua meritoꝝ. puta. qꝛ plus valet abñs ꝙ alius pñs: vel ꝓ potentia retinendi pl'a bñficia simplicia. sed nõ vt fructus lu cri faciat sibi ad vtilitatẽ ꝑuatã: l' ad augen dũ pꝛimõiũ: l' vt lautius uiuat: l' ut facili9 ad ẽpatum: vel maiorẽ dignitatẽ possit ascẽde re. qꝛ cũ tali intentõe ẽt vnũ bñficiũ hẽre de se est inordinatũ. qꝛ est ꝯ̃ rectam rõem. vt in. c. rõ nulla cũ ibi nõtis. de ꝑben. ꝛ ꝯ̃ officium pietatis. 16. q. i. c. si. vide ẽt de hoc. ĩ. clericus 2. ꝛ 3.

37 Utrum habens beneficium cuz cura si re cipiat. scðm cum cura ipo iure sit ꝑuatus ꝑ mo. R. ꝙ sic. statim adepta pacifica possessi one. c. de multa de ꝑben. vel qñ p eũ stetit q̊ minus hẽret. c. lꝫ de ꝑben. li. 6. Et nisi ꝑmũ resignet in manu ordinarij: vel cui ꝯpetit. ipo iure est priuatus etiã secundo. ꝛ inhilis ad quodcunqꝫ beneficiũ ꝛ ẽt ordies sacros ꝛ ad papam ptinet dispensatio. p extra. Jo. 22. q̃ incipit. Execrabil'. Et iõ nõ poterit ab

soluer̄ subditos rōe ꝑmi bn̄ficij. Fallit hoc in. 7. casibus. Primus qn̄ scd̄m ānectit̄. primo. c. sup eo de ꝓben. li. 6. Secūdus casus qn̄ expendit de bonis ꝓprijs in vtilitatē ꝑmi bn̄ficij. ⁊ ip̄m retinet dōec sit sibi satisfactū ſm An. de bu. ꝑ. c. quicunq̄z. 22. q. 4. Et suffic̄ ꝙ tal' expēsa sit vtilit' cepta. lz postea a casu sit totū ꝑditū: ſm Jo. an. in. c. ex ꝑte de ꝯsti. puta q2 domū fc̄az ignis postea ꝯbussit Tertius casus qn̄ acceptat calore iracundie ſm Jo. de li. ⁊. d. anto. ⁊ fac̄ glo. i. c. ex lr̄is ꝺ diuoꝛ. q̄ vult ꝙ ꝯfessio ex iracundia fc̄ta n̄ ꝓiudicet. Quartus casus qn̄ acceptat ad tp̄s. puta donec al' fuerit bn̄ficio ꝓuisū ſm Pe. de ancha. in. c. i. de ꝯsue. li. 6. Quintus casus qn̄ ꝯmutauit vnū bn̄ficiū in aliud bn̄ficiū alia bn̄ficia curata: dūmō possessionē n̄ fuerit nactus. tex. est in cle. si pl'es de ꝓben. Sextus casus qn̄ ꝑ dispensatōem. vt in. d. c. dudū. Septimus casus in ep̄atu q nō uacat ꝑ scd̄z. ſm glo. in. d. c. de multa. ⁊ Jmol. i cle. gr̄e de rescri. Jdē dic ꝺ q̄cūq̄z alio bn̄ficio eccl'astico ꝙ qs n̄ pōt cū alio tenere nisi dispenset cū eo. Et qs possit dispensare. j. dicā §. 38.

37 Utrū hn̄s bn̄ficiū in comēda teneat̄ ſuare ecclām in statu suo. R. Pa. i. c. ꝺ monachis ꝺ ꝓbē. ꝙ sic: nec pōt aliqd de statu eccl'e minuere: sz ꝺ supfluo pōt sibi ꝓuidere. al' nō.

38 Quis pōt dispensare vt qs hēat plura bn̄ficia: lr̄ia cā interueniente. R. ꝙ in pl'ibus simplicibus. uel in vno curato. ⁊ alio simplici pōt ep̄s dispensare vt in diuersis eccl'ijs hēat. sz in vna eccl'a pōt si sūt simplicia. ſz glo. in. c. lr̄as vr̄as de ꝯces. ꝑ. Jo. an. dicit veruz si sunt disformia. vn̄ dic̄ ꝙ pōt dispensare. vt qs hēat dignitatē ⁊ canonicatū i eadē ecclesia. fac̄. c. i. cū glo. de ꝯsue. li. 6. Federi. ꝯsilio. 115. tz ꝙ pōt dispēsare ep̄s vt qs hēat canonicatū ⁊ altare: seu bn̄ficiū alicuius capelle in eadē eccl'a. Et hoc seq̄t̄ Pa. in. d. c lr̄as. Jn duob' aūt ꝯformibus n̄ pōt. puta vt qs hēat duos canonicatus i eadē eccl'a. Et dic̄ Pa. vbi. s̄. ꝙ hoc sequit̄ coīter doc. Et iō duo altaria i eadē eccl'a n̄ pn̄t in titulū hēri ex dispensatōe ep̄i ſm Guil. de mōte lau Et vr̄ seq Ge. vbi. s̄. ⁊ plz. q2 altaria q̄ dantur in titulū ꝑpetuū dn̄r bn̄ficia ſm glo. i cle 2. de deci. Et seq̄t̄ Ge. i. c. i. de ꝯsue. li. 6. Altaria uero q̄ n̄ dant̄ in titulū bn̄ pn̄t hēri ex dispensatione ep̄i. Jn ꝑsonatibus uero: uel dignitatibus: l' admīstratōibus: aut officijs ꝑpetuis quocunq̄z noīe censeant̄ nō pōt nisi solus Papa dispensare. vt in. d. c. i. s. i eadē eccl'a. l' in diuersis. vt in. c. de multa de ꝓ ben. lz tex uideat̄ solū de eadē eccl'a ꝓhibē Sz doc. in dictis. c. dicūt ēt locū hēre i diuersis. s. eccl'ijs. ꝑ. c. q2 nō nulli de cle. nō re. qd̄ nō. lz Jnno. dicat ꝯtriū in. d. c. de multa. s. ꝙ ep̄s pōt dispensare in pluribus eccl'ijs. dūmō curā aīaꝝ non hēant.

Quid fiēdū de fructibus bn̄ficioꝝ. vide. j̄ clericus. 3. ⁊. 13. ꝑ totū. **39**

Utrū fructus bn̄ficij vacantis sint ſuandi successori. R. ꝙ sic. uel in utilitatē eccl'e expendendi. al' ꝯfacientes si sunt capl'a: ꝯuentus: collegia: ul' singl'es ꝑsone in cathedralibus eccl'ijs ⁊ reglaribus: uel colliātis sūt suspensi ip̄o facto ab officio ⁊ bn̄ficio. donec plene restituerit quicqd ꝑceperunt n̄ obstantibus ꝓuillijs: l' ꝯsuetudibus: vl' statutis ēt iuramēto l' sedis aplice auctoritate firmatis. c. q2 sepe de elec. li. 6. **40**

Quid de ꝓlatis q bona eccl'aꝝ: dignitatū prioratuū ⁊ ꝑsonatuū vacantiuz sibi subiectarū l' q̄ ꝑtinent ad eoꝝ custodiā occupant. R. ꝙ nisi sp̄ali priuill'o: l' ꝯsuetudine ꝓscripta: l' alia rōabili cā hoc faciant ep̄i ⁊ supiores sunt suspensi ab ingressu eccl'e ⁊ alij ab officijs ⁊ bn̄ficijs donec satisfecerit. Jdem dic de alijs ꝑsōis eccl'asticis ad q̄ꝝ coll'oēz pn̄tatōez seu custodiā ꝑtinēt dignitates: ꝑsonatus. prioratus l' eccl'e uacantes. vt i. c. pn̄ti de offi. ordi. li. 6. Et hec ꝓhitio loquit̄ de alijs bonis ab hijs de qbus. s̄. in. §. ꝓcedenti ⁊ in. d. c. q2 sepe. **41**

Utrū fructus bn̄ficioꝝ possint locari. vid̄ s̄. alienatio in ꝓncipio. ⁊. §. 18. **42**

Quid ꝺ distributionib' quottidianis. vide. j̄. clericus. 13. §. 2. **43**

Quid de iniuste possidentibus bn̄ficia ecclesiastica. R. ꝙ resignare tn̄r in manu illius q pōt accipe resignatōem: l' si eēt in articulo mortis alicui alteri recipienti eā noīe illius cui est facienda ſm Jnno. Et ēt tenet̄ fruct' ꝑceptos restituere. de renun. c. post transitōnē. §. rursus. Et dicit Archi. ꝙ si aliqs minus canonice obtiet bn̄ficiū. s. simoniace: l' ꝑ fraudē: aut surreptōem aliquā. i ꝑpetuū n̄ ꝓscribit. c. postulasti. ꝺ cle. ex. mi. Uerū ē qd̄ dicit Ho. ꝙ vite necessaria stricte potēit retinere de ꝯsilio ꝯfessoris: ita ꝙ solū n̄ egeat ⁊ alios fructus in eccl'e vtilitatē ꝯuertat. q2 restituere tenet̄. c. dilecto de ꝓben. al' nō potest absolui nisi obtineat dispensatōnem ab eo qui pōt nec in foro aīe tn̄r ei subditi obedire: l' soluere aliqd qn̄ sciunt ꝓ certo: nec pōt eosdē subditos absoluere: vel ligare. ꝺ quo tamen dic. ⁊ limita vt. j̄. ꝯfessio quarto. §. 12. **44**

45 Utrum filius puer beneficio ecclesiastico ppter crimen lese maiestatis amissum a patre. R. glo. in c. satis peruersum. 56. di. quod non. Idem dic nec ppter crimen lese maiestatis diuine. vt puta quia hereticus: vel scismaticus. c. quicunque de here. li. 6 de scisma. c. vnico. li. 6. vbi licet prohibeantur admitti ad beneficia ecclesiastica talium filij. tamen non dicit quod habitis priuentur. quod nota.

Bigamia est triplex secundum glo. eodem titulo. c. primo. Prima dicitur vera. Secunda similitudinaria. Tertia interpretatiua.

1 Quot modis contrahitur bigamia vera? R. secundum Ri. in. 4. di. 17. ar. 4. q. 1. et glo. vbi. s. vno modo quando habuit plures legittimas vxores. 26. di. acutius. et. c. se. Intellige si ambas cognouit. alias secus. ar. in. c. debitum de biga.

2 Quot modis contrahitur bigamia interpretatiua. R. secundum glo. in. d. c. 1. quod duobus modis. Primus quando contraxit cum corrupta. 33. di. maritum. et. c. a nobis eo. ti. Intellige si cognouit eam. alias non. d. c. debitum. Secundus quando reddit debitum vxori adultere. 34. di. c. si cuius. et. c. se. etiam si ad preceptum ecclesie redderet secundum communiorem opinionem. et etiam si ignorabat eam adulteram secundum Pa. in. c. si vir de adul. allegat. 17. di. sicut. et de biga. c. 2.

3 Sed nunquid accipiens virginem quam non cognouit: et ea mortua accipit secundam virginem quam cognoscit: vel econtrario primam cognouit. sed non secundam efficitur bigamus. R. Mo. ti. eodem quod non. Similiter si ducit mulierem virginem ab aliquo desponsatam sed non cognitam premortuo sponso non est bigamus. di. 23. c. fi. et. d. c debitum.

4 Quid si credebat virginem tempore consumationis matrimonij et post cognouit corruptam R. quod bigamus est. 22. q. 5. ille. 52. di. qui i aliquo. nec excusat error vel ignorantia. dicto c. ille.

5 Utrum deflorans virginem et postea accipiens eam vxorem sit bigamus. R. glo. et Pa. i. c. sane de cle. coniu. quod non. Et licet Mo. vbi. s. dicat quod celebrior opi. teneat contrarium ego credo veriorem opi. quod non sit bigamus quia licet auten. quomodo op. epi. §. 1. velit quod vxorem habuerit virginem: tamen si attendamus ad veritatem que opi. proferenda est. c. nuper a nobis de biga. 8. di. veritate. 81. di. quicunque. et qui filij sint le. per mas. C. plus va. quod agi. l. 1. 2. et. 3. non diuisit carnem suam. Nec obstat quod opinio preferatur veritati. de sponsa. inuuenis. 3. q. 7. §. tria. ff. de offi. proto. l. barbarius C. de testa. l. 1. 22. q. 27. omnes. ff. ad mace. l. 3. et in. d. c. nuper a nobis. quia. R. Inno. in d. c. nuper a nobis quod ista consilia sunt. Prefertur. n. aliquando opinio veritati fauore contrahentium et odio decipientium. vt. d. l. 3. ff. ad mace. vel fauore prolis. c. qui inter. qui filij sint le. aut testatorum. d. l. 1. uel aliqua communis opinio prefertur veritati. d. l. barbarius et in. d. c. nuper a nobis. vbi factum attendit quod non excedit casum suum.

6 Quid si vnam vxorem habuit et cognouit ante baptismum et aliam post. R. quod bigamus est. 28. q. vltia. c. oportet et. c. acutius: licet Jo. contrarium dixerit et male.

7 Quot modis contrahitur bigamia similitudinaria. R. quod. 4. modis. Primus cum quis contrahit cum deo per uotum solenne. postea contrahit matrimonium de facto. 27. q. 1. quot quot. et de bigamis. c. a nobis. Secundus quando quis diuersis temporibus habuit plures vxores. vnam de iure alteram de facto et cognouit ambas. d. c. nuper. Tertius si simul duas habuit vxores vnam de iure alteram de facto vel ambas de facto et cognouit ambas. d. c. nuper. Quartus modus si existens in sacris contrahit. ut in. d. c. nuper

8 Sed quis dispensare potest cum bigamis vere. R. quod quidam dixerunt quod nemo potest. tu dic cum Ri. vbi. s. quod papa solus potest. 34. di. lector in glo. vbi lucius dispensauit cum Panoritano archiepiscopo qui fuit bigamus. Alius inferior non potest etiam in minoribus. nota in. c. vnico de biga. li. 6. Idem de bigamis interpretatiue. quia sic in ipsis est defectus sacramenti. secus in bigamis uere secundum glo. in. d. c. 1. de biga.

9 Non quid in bigamis similitudinarie possit episcopus dispensare. Respondeo secundum Pa. in. c. de diacono. et. c. sequenti. qui cle. uel uo. quod si clericus in sacris contraxit cum corrupta solus Papa dispensabit. dicto. c. nuper. Si uero clericus de iure contraxit cum vna. puta antequam esset in sacris et de facto cum altera. scilicet post ordinationem. et ambas cognouit. solus Papa poterit dispensare. dicto. c. nuper. Et similiter in non clericis qui isto modo bigamiam contraxerint. Quidam voluerunt restringere hoc verum si sciens impedimentum accepit de facto eam. Secus si ignorabat. tamen communiter tenetur quod siue sciens siue ignorans de impedimento. secundam accepit et cognouit. quia tex. ad animum cum ope secuto

attendit. qꝛ sic in ipis est defectus sacramen
ti sicut in bigamis ve. ꝼ3 glo. i. d. c. i. ⁊ i. d. c.
nup ꝼm Ge. in. c. vnico de biga. li. 6. Si
uero exñs in sacris: q̄nis ꝯxerit cū uirgine
nec aliā hūerit vxorē añ in laicali hitu uel i
minoribus poterit eps dispensare. vt mini
nistret. tex. est in. c. diuersis de cle. ꝯiu. ⁊ i. c.
i. q cle. uel vo. cū glo. ibidē. ⁊ ēt ut ꝓmoue
atur ad vlteriora. c. sane. de cle. ꝯiu. Et ad.
d. c. nup. qd vr ꝯ. dicit ꝙ intelligit de eo q
añ sacros ordines aliā hūit. ⁊ post in sacris
aliā accepit. Ad. c. uero. 2. q cle. uel uo. dicit
ꝙ loqtur in illo quē nō penitet uere: vl' est
suspicio de recidiuo. ꝙ tē nisi igrediat reli
gionē nō pōt. Silr qñ iminet scandaluz. vt
in. d. c. nōr.

10 Utrū biganius bigamia uera ꝼ3 pmū mōz
sit puatus puillegio clericali. R. ꝙ nō. s3 so
lū illi q sunt in minoribus ordibus. s3 q sūt
in sacris, bñ gaudent ꝼ3 Ge. in. c. vnico d bi
ga. Rō ꝼm eū. qꝛ ille qui est in minorib' ta
liter ꝯhendo. pōt viuere ⁊ d3 vt laicus. Ille
vero q est in sacris nō pōt redire ad seculū
vt nō. de aposta. c. tue in glo. fi. ꝼ3 Jo. d san
to. Et iō l3 sit puatus hilitate ordinū: nō tñ
puill'o clericali. Silr religiosus religionis
approbate gaudet. ita ꝙ tales pcutiēs esset
excoicatus. qꝛ l3 iste tex. puet eū puill'o cleri
cali. ñ tñ puill'o monacali vl' religionis. Et
tex. in. d. c. vnico restrigit vt loquat de exñ-
tibus i miorib' ordibus. ⁊ non de mona-
chis: l' exñtibus i sacris. Et hec verior ē opi
quā sequūtur Archi. glo. in. c. qsqs. 84. di.
Guil. gar. Jo. mo. ⁊ Jo. cal. l3 Bonagra i
c. de bigamis eo. ti. teneat ꝙ sacerdos q cō
traxit cū vidua: l' duo mrimonia successiue
⁊ postea ꝯmisit hoicidiū poterit puniri per
iudicē secularē. p. d. c. vnicum

11 Utrū bigamus interptatiue silr sit puat' oi
puill'o. sic biganius uer. R. Ge. vbi. s. ꝙ sic
Idē t3 glo. in. d. c. vnico. Nec ob. qd in se.
§. dicā de casu vo ad casū fictū. qꝛ in isto in
terptatiuo idē ē quo ad oē3 mō3. sic i vo. qꝛ
sic ē in eis defectus sacri sic in ueris bigais.
vt nōt glo. in. c. i. de biga. ⁊ p3 i. c. debitum.
eo ti. vbi dixit ꝙ diuisit carnē suā. facit ēt. d.
c. qsquis. 84. di.

12 Utrū silitudinarie bigamus sit priuatus si-
militer priuill'o clericali. R. Ge. vbi. s. ꝙ ñ
nisi quo ad exequutōem ordinū. Et ex hoc
infert idē Ge. ꝙ ꝯstō penal' ñ extenditur de
casu vo ad casū fictū. qñ casus fict' ñ fingit
idē eē q̊ ad oēm effectū quē h3 casus vus
sicut est in ꝓposito. vt p3 in. c. nup a nobis d
biga. Intellige ergo tex. d. c. vnici. d bigāo
vero ⁊ interptatiuo. ⁊ q ñ est in sacris l' reli
giosus q est nudatus oi puill'o clericali. ⁊ a
strictus seculari foro. ⁊ ei sub excoicatiois
pena pcipitur vt nō dferat tonsurā: l' hitu3
clericalē. d. c. vnico. ⁊ si portat peccat mor-
taliter. vt. j. lex. §. 3.

Bisestum

(B)isestum dr qꝛ per duos dies stāus sup sextū kl' marcij. Et nō ꝙ vigilia sācti Ma
thie sp d3 eē die imediate pcedenti festo ei'
dē. nisi ueniret festū die lune. qꝛ tē fieret die
sabbati. Et ꝼm ꝯsuetudinē romane eccl'e tē
pore bisextus. ꝼa die fit festū sācti Mathie
hec nōr in. c. quesiuit. de verbo. si.

1 Utrū suspēsus p ānū possit celebrare tpr
bisextus vltia die āni bisextil'. R. glo. in. d. c
q̄suiuit ꝙ sic. Sic libertas ꝓmissa ꝼutenti p
ānū acqrit si ꝼuit. 365. diebus. ff. de statu lib
l. cū heres. §. sticus si heredi meo.

Blassemia

(B)lassemia iportare vr q̄ dā derogatōz excellentis bonitatis alicuius ⁊ pre
cipue diuine. Quicūq3 ergo negat aliqd d
deo qd sibi ꝯuenit: l' asserit aliqd de eo qd
ei ñ ꝯuenit. dine derogat bonitati. q deus est
ipa bonitatis eēntia ꝼm Dio. de di. no. Qd
qdē ꝯtingere pōt l' ꝼm intellectū tñ: l' ꝼm i-
tellectū ⁊ affectū. Et utroq3 mō huiusmōi d
rogatio si sit tñ in corde ē blassemia cōdis
Si uero i ore ē blassfeia oris. q blassfeia oris
opponit ꝯfessiōi fidei ⁊ caritati dine. Et sic
ex genere suo est peccatū mortale sp. nisi qs
alñ ex surreptiōe i vba blassfeie ꝓrūpet. ita
ꝙ hoc qd diceret ñ aduertēt. qꝛ tūc solū ue
niale peccarēt. nec hēret ꝓpē rōe3 blassfeie. h
ex al'. ꝼa ꝼe. ti. d blassfeia. ⁊ tho. 2. 2. q. 13. ar. i

1 Quot sunt spēs blassemie. R. ꝼm Amb.
sunt due. Pria ē ꝯ deo attribuit qd ei non
ꝯuenit. Secunda cū ab eo remouetur qd ei
ꝯuenit. Adde tertiā ꝼm Tho. vbi. s. cū crea
ture attribuit qd ꝯuenit creatori soli. S3 ꝓ
pe loquendo ñ sunt diuerse spēs. qꝛ negatō
⁊ affirmatio ñ diuersificant hitus spē. qꝛ p
eandē sententiā innotescit falsitas affirātio
onū ⁊ negationum.

2 Utrū peccatū blassfeie sit remissibile. R. ꝙ
si blassemia sit ex coactione: l' deceptione ul'
infirmitate sic h3 cām ānexā ꝓuocatiuā di
uine mie ad remissionē. Et sic itellige illud
mathei. 12. Omne peccatū ⁊ blassemia. s. ex
infirmitate: l' coactione reittetur. Si autem
blasfemiā ꝯcomittat certa malitia: tūc dr ir
remissibil'. ñ qꝛ nō possit reitti. s3 qꝛ ñ h3 se-
cū cā3 motiuā ad remissionē. ⁊ sic intellige
illud mathei. 12. Spūs aūt blassfeie. s. illate

ex certa malicia non remittet.i.vix:sine dif
ficulter remittit.qꝛ nõ hȝ excusatõem.

3 Blassemia võ sanctoꝝ ꝯñr redundat i de
um:dũ l'illis attribuunt qꝺ deus ex sua gr̃a
decl'auit nolle in eis eẽ.l'remouent qꝺ dcl'a
uit in eis eẽ. ⁊ eodẽ mõ est peccatũ sic̃ bla
ssemia dei.

4 Utꝝ blassemus possit absolui a ꝓpo sacẽ
dote.℞.Pa.in.c.statuimus de male.ꝙ nõ
publice blassemans.sed eps.fac̃ glo.in.c.2.
de pe.⁊ re.li.6.Secus si oculte.qꝛ ẜm Ho.
tunc ñ ptinet ad epum Ego nõ intelligo ꝙ
est casus epi qñ blassemia ẽ publica nõ sim
pliciter.sed qñ pp publicitatẽ defert ad epȝ
Unde dicit Gofre.⁊ Ho.ꝙ q̃ dñr in.d.c.
statuimus.de pena tẽporali uel pecuniaria
intelligunt sedente iudice ꝓ tribunali.In
iudicio aũt aie ꝑsbiter discretus moliẽdo
rigorẽ dispensare poterit rigorẽ ex cã circa
penã spũalez supiorẽ.26.q.7.penitentibus
ħ Ho.

5 Sed qñ dı̃ publica.℞.Pa.⁊ Ho.in.d.c.
statuimus.ꝙ publica dı̃ qñ ẽ notoria iuris.
pũ.ꝯuictus l'ꝯfessus in iudicio.l'notoria fa
cti.pũ.qꝛ publice p̄ l'ibus astantibꝰ blasseiaȝ
itulit.fac̃.c.si.ꝺ coha.cle.⁊ mu. Et breuiter
qñ ꝓbari põt.⁊ ad epm defert dı̃ publica.
ar.l.palam.ff.de v̾bo.si.

6 Quid si calore iracundie:vl'ebreitatis qs
blassemat.℞.Pa.in.d.c.statuimus doc.co
muniẽ recitãdo dcȝ abbis dicẽt ꝙ lȝ peccet
grauiter.tñ ñ puniet pena.d.c.statuimus.qꝛ
nescit q̊dãmõ qd faciat.sic̃ nec ꝯfessio sic fa
cta ꝑiudicat.vt nõt.glo.in.c.ex l'ris ꝺ diuõ.
Et plȝ Pa.in ebrio.ar.l.oẽ delictũ.§.q se
vulnerauit.ff.de re mili.Sed i accẽsso calo
re ire dic̃ forte ñ ꝓcedere.nisi calõ eẽt ex iu
sta cã ꝓuocatus.ar.l.si adulteriũ.§ ipatões
ff.de adul.secus qñ ex iusta cã.puta qꝛ i lu
do aissit.ar.c.i ebriauert.15.q.i.sȝ ego dico
ꝙ tã ex ebrietate ꝙ̃ ex ira blassemãs ñ excu
sat a mortali si adũtit qꝺ dic̃ ⁊ significatõeȝ
v̾boꝝ.vt pȝ ex dictis.quo uõ ad penã.d.c.
statuimus credo oĩo excusari pp v̾bũ in eo
positũ.s.ꝑsũpserit relaxare.Sȝ q̊ ad aliam
penã exordinariã bñ attendẽdũ ẽ.an fuẽit
in culpa ebreitatis l'ire vt maior iponat.⁊
si non fuit in culpa minor detur.

7 Que est pena ꝑfati.c.statuimꝰ.℞.ꝙ.7.dñi
cis stet ꝑforibus eccl'e.dñ agunt missaꝝ solẽ
nia.⁊ vltĩo die sine pallio ⁊ calciamẽtis.⁊
ligatus corrigia i collo.Itẽ i.7.sextis ferijs
ꝑfataꝝ dñicaꝝ ieiunet i pane ⁊ aq̃ ⁊ ñ itret
eccl'am.Itẽ ꝙ in q̊libet ꝑfatoꝝ dieꝝ tres si
poterit:l'duos.aut saltẽ vnũ paupem refici
at.⁊ si ñ põt i aliã penã ꝯmutet.Itẽ si est di
ues.40.solidos soluat.l'.30.l'.20.l'saltẽ.5.vsu
alis monete.quam pniam si noluerit facere
interdicat ei ingressus ecclesie.⁊ i obitu ca
reat eccl'astica sepultura.

c **Abella.** Uide.j.Pedagiuȝ.⁊ talia qꝛ ꝓ eodem accipiuntur.vel quasi.

c **Alix** nõ dȝ eẽ de ers: aut auri calco:aut cupro:nec de ligno nec de vitro: nec ꝺ cristallo l'
lapide.ꝺ ꝯse.di.i.vasa.⁊.c.se.sȝ dȝ eẽ ꝺ au
ro l'argẽto:aut stagno.c.calix.de ꝯse.di.i.

Quis põt ꝯsecrat calicẽ ⁊ patenaȝ?Car.
in cle.attendentes de sta.re.vr̃ sentire ꝙ eps
⁊ ẽt abbates q vtunt in signis pontificalibꝰ
qñ hñt ex ꝯsuetudine.qꝛ ista sũt potꝰ digni
tatis ꝙ̃ ordinis.Sȝ Ge.i.c.abbates ꝺ ꝑuil'.
li.6.dic̃ ꝙ lȝ hic glo.sit ꝓ ipis abbatibus.tñ
dȝ abstinere pp vnctõem q̃ fit in eius ꝯsecra
tione.c.vnico de sacra vnct̃

2 Quõ execrat.℞.ẜm Pe.de pal'.ꝙ ꝯsecra
tio calicis fit in supficie.Et iõ si calix argen
teus ꝯsecratus deauret indiget.l'cõsecratõe
Secus credo si ꝺauratio cadit pp vsũ.qꝛ ñ
reconsacrabit.nec est sil'e i calice deaurato
sic̃ in piete eccl'e.qui de 'crostatus indiget
recõsecratione.vt in gl.c.eccl'ijs.ꝺ ꝯse.di.i
sed in pditione auri qꝺ ita subtil'r ponit.nõ
vr̃ sit ita ꝯsecratio in supficie ipius qn rema
neat in argento.⁊ ita ẜuat ꝯsuetudo.Sil'r si
amittat formam suam excusat.ar.c.i.de cõ
se.ec.l'al.⁊ qꝛ destructa forma iam nõ ẽ ca
lix.⁊ si repat erit nouus calix.⁊ iõ ꝯsecran
dus.Secus si formam ñ amisit:q̃uis aliq̃
liter lesus fuerit.

c **Alumniator** quis di cat.Uide.s̃.accusatio.§.8.

c **Ambium.** Uide.j.vsura ꝑmo.§.Si

c **Anonica** portio dı̃ qꝛ ẽ a canonibꝰ approbata ⁊ debita iure decreto
rum.10.q.i.de hijs.⁊.c.decernimus.⁊.16.
q.i.ꝯstitutũ.⁊ in cle.dudñ de sepul.

1 Quottuplex est canonica portõ.℞.ꝙ du
plex.vna que debetur epo ab oĩbus eccl'ijs
totius dioces.de q̃ hẽs.10.q.i.in.c.de hijs.
⁊.c.se.in glo.⁊ de testa.c.officij.⁊.c.se.cuȝ
ꝯcordantijs in glo.Alia q̃ debetur eccl'e po
chiali ꝺ q̃ hẽt de sepultu.p totũ in decre.⁊
6:⁊ cle.

2 Quota ẽ canonica portio epalis.℞.ẜm
glo.in.c.reqsisti de testa.est tertia l'q̃rta ẜm

consuetudinem

3 Quota est canonica portio pochial. R. q iura sunt diuersa. τ iõ erit q̃rta. q in illa oĩa iura ɔcordant. lz q̃dã dicant mediã q̃dã tertiam. ff. de arbi. l. diē. §. inde q̃rit. τ de arbi. c. si ex trib⁹ li. 6. nã i dubijs seqmur qd̃ minimũ est. ff. de le. 2. l. si ita relictũ in fi. ff. de reg. iur. l. sp. ita nõt. Archi. in. c. cũ qs de sepul. li. 6. τ Inno. in. c. reqsisti. τ Ber. in. c. certificari de testa. τ hoc uerũ nisi ɔsuetudo esset dandi medietatē: l' tertiã: q tũc ista eēt debita. ut in dicto capitulo certificari. Et sic intelligẽ iura que vident dicere q est tertia vl' medietas

4 Utrũ ɔsuetudo valeat q̃ nihil dat epõ l' pochiali eccl'e. R. Ho. i sũ. ti. de sepul. tz q nõ. Sili τ Gofre. cũ sit irrõnabil'. c. fi. d ɔsue. τ ɔ iura. de sepul. c. i. dñs petrus de pusio in tractatu d canoica portõe τ Inno. tenẽt q ɔsuetudo valet: dũmõ sit p̃scripta spatio annorũ. 40. fac. c. de quarta de p̃scrip. τ quod notat Jo. in. d. c. certificari.

5 Utrũ p̃scriptõe ẽt sic ɔsuetudie possit i totũ tolli. R. fm Ho. vbi. s̄. τ. d. Pe. q sic. sz reqrit titulus: l' cursus tp̃is: cui⁹ ɔrij mẽoria ñ existat. τ ita loqt. c. i. de p̃scri. li. 6. Rõ ga ius cõe ẽ p eccl'a pochiali l' epõ. Et iõ vbicũ qz p̃sũptio. ẽ ɔ possidentē. oz q titulũ allet τ pbet p quē talis p̃sũptio tollat.

6 Utrũ p pactũ possit reñũciari dicta quarta. R. fm Archi. i. c. pactũ de pac. li. 6. q qñ dãnificat eccl'a ñ valet pactũ. Secus vbi ñ dãnificaret. q valẽt ẽt sine auctoritate supiõis factũ. l. nõ eo minus. C. de pcu.

7 A qbus debet quarta epal'. R. fm Ho. in sũ. ti. de sepul. q debet τ põt peti ab oibus eccl'ijs. ĩ. ppã diocesiz ɔstitutis. ut. 16. q. i. cõstitutũ. siue sint capelle monacorũ: l' aliorũ religiosorũ: vel monasteria: vel alia pia loca: siue sint ɔuentualia vel q̃uis alia in ciuitate uel ex̃. vt de offi. or. ɔquerente d testa. officij τ. c. reqsisti. ẽt si sint exẽpta: nisi in puill'o fiat spāl' mentio de p̃iudicio epalis q̃rte d deci. dudũ. §. ultio. ff. ne qd i loco pu. l. i. §. merito. Pa. nõ in. d. c. officij tz ɔriũ. s. q soluz debeat ab eccl'ijs epõ subiectis: ñ ab exẽptis seu subiectis imediate pape. τ dic̃ q sic coit tenet. Pe. uõ in p̃fato tractatu litat Pa. verũ dicẽ qñ legans eccl'e exẽpte ñ ẽ subditus epi: l' exẽptus silr. al' debeat. Sed verior vr̃ opi. Pa. q ista. quarta dat epis ratione solicitudinis quã dz hẽre in eccl'ijs sibi subiectis. vt pz in d. c. conquerente. non respectu legantium.

8 Sed nũqd exẽpti tñr soluere quartã canonicã pape. R. abbas in. c. reqsisti de testa. q sic. Et seqt. d. pe. vbi. s̄. Legatus tñ de latere petere ñ poterit. q ñ est diocesanus exẽptorũ. de p̃uil. c. auctoritate li. 6. in glo

9 De qbus d'bet q̃rta canoica epal'. R. q d' oibus legatis fctis qbuscũqz eccl'ijs ul pijs locis fz q dixi in. §. p̃cedenti. τ ẽt q̃rta decimarũ τ quarta eorũ q̃ ueniũt occasione funeris. ut in. c. reqsisti de testa. τ ibi Pa. Fallit hoc in. 7. casibus fm. d. pe. vbi. s̄. Primus qñ relinqt aliqd p ornamẽt eccl'e seu uestib⁹ vz cũ legat ficũ p planeta: vel aliud ornamẽtũ p altari. vt nõt. doc. in. c. fi. de sepul. Ex q̊ seqtur q si legat aliqd vt fiat corp⁹ ul' pictura uel maiestas: vel calix: vel huiusmõi ñ d'bet q̃rta. q ista est fabrica ad lõgeuũ honorē dei. d. c. fi. τ. l. i. C. ne si. sal. Iste ymagies τ cruces appellant signũ dei. l. titia. §. seia. ff de au. ar. qz le. Et Inno. in. c. cũ ad sedē de resti. spo. dic̃ q cruces τ calices sũt ornamẽtũ eccl'e. Secundus qñ legat p p̃fatis ornamentis redimendis: ornandis: seu repãdis vt dic̃ Inno. in. d. c. fi. Idē dic cũ legatur p libris necessarijs diuino officio. Similiter qñ legatur p monumẽto fiendo. q rliois interest monumenta ɔstrui uel ex ornari. l. i. § interdictũ. ff. de mor. infe. Tertius qñ legat p fabrica eccl'e repatõe indigente. τ portio p fabrica ñ hz: vel si hẽt nõ sufficit. Si uẽo ecclesia non indiget fabrica: soluetur quarta fz Ho. reliquũ seruabitur pro tpe necessario ad fabricã. Quartus qñ legatur pro luiaribus oleum pro lãpade vl' cerei huiusmodi. Quintus quando legatur p anniuersario celebrando annuati. c. cũ creatura de cele. mis. Sextus qñ legatur pro. 7. 30. τ hui⁹ modi fz Ho. in. d. c. fi. Septimus qñ relinquit ad ppetuũ cultũ diuinũ puta: q festum vnius sancti fiat ãnuatim: vel dicat offiñ in vna capella. q in h⁹ modi cõsistit cultus diuinus. c. fi. d. rescrip. li. 6. Octauus fallit fm Pa. i. d. c. requisisti in oblatõibus de qbus ñ debet quarta vt oli. Nonus fallit fm eundem in donatione in vita de qua etiam non debetur. c. de his de sepul. 2. c. i. de sta. monacho.

10 Utrũ debeatur quarta epõ de relictis factis hospitali? R. Pa. in. d. c. officij q sic: si est religiosum puta auctoritate episcopi cõstructum etiam secundum Jo. an. si relictuz fuisset factum pauperibus talis hospitalis quia presumitur habuisse respectum ad locum: non ad personam. Secus si relictum esset pauperibus simpliciter quia non deberetur. l. nulli τ. l. si quis ad declinandam. C.

de episco. ⁊ cle. Si vero hospitale non est religiosũ lz dinsa sit opinio tñ tene cũ Pa. ibidẽ. ꝙ si hospitale ẽ edificatuz auctoritate iã defũcti. sic eps hẽbit quartã q2 eps hẽbit curã vt dr i aũt. de ec. ti. §. si qs. q2 ñ pōt am plius redire ad ꝓphana. Si vo edificator viuit. sic ñ debetur quarta ⁊ relictũ vr factuz pauperibus cũ tal' locus nõ sit capax q2 edi ficator pōt eũ destruere. c. inter dilectos de dona. ⁊ ibi Inno. Et ex dictis pz ꝙ de reli ctis istis fraternitatibus nõ debet. 4. vt tenet Pe. q. s. limita tñ ꝑfatũ dcm̃ Io. an. d pau peribus simpliciter vez. s. qñ legat in gene re pauperibus fz Bal. Ita ꝙ inter ꝑsonas distribuat ⁊ non inter loca vt puta. q2 testa tor iubet cuilz paupi dari tunicã: vel certaz quantitatẽ pecunie. q2 legat vt singularibus ꝑsonis. ⁊ sic nõ debetur quarta epo. c. ex ꝑte el. 3. de. v. sig. al' legãdo pauperibus i gene re vr legare hospitali qd ẽ in ciuitate vbi te stator hz domiciliũ casus ẽ i. d. l. si qs ad d clinandaz. v. vbi aũt. ⁊ iõ debent quarta ꝯ Io. an. ⁊ eũ sequẽtes. Et sic vez credo qñ ẽ tale hospitale ꝙ paupes cõit ibi mittuntur. Secus in hospitalibus vbi pauci pascũtur Et sic intelligo Io. an.

11 Utrũ debeat quarta epo delegato scõ ali cui vt singulari ꝑsone. R. d. pe. vbi. s. ꝙ nõ Sicut qñ legat clerico ñ hñti admistratõez vel ꝓlation: seu alicui canonico. vt i. d. c. re quisisti. §. si. vel cũ legat leprosis morãtibus in tali loco seu domo: vel cũ legat hermitis aut istis fratribus q morant i aliquo loco. l' aliquibus mulieribus ꝓ dote vel viduis: pe regrinis ⁊ huiusmodi i qbus cessat. d. c. ex ꝑte el. 3. vide ꝙ notat Inno. i. c. relatum de sepul.

12 Utrũ debeat quarta epal' de legatis ꝓ ma le ablatis. R. d. pe. vbi. s. ꝙ nõ. q2 sunt debi ta non legata. siue restitutio sit certa: siue in certa.

13 Utrũ debeatur qñ subditus legat eccl'e ex diocesim ꝯstitute. R. ꝙ nõ. ita tz albas in. d. c. requisisti. ⁊ Inno. ⁊ Io. in. d. c. certifica ri. Et ita cõsuluit Io. de monte merlo. Hec intellego nisi cõsuetudo. l' ꝑscriptio aliõ ha beat. c. cũ inter. de v. sign. el 2.

14 De qbus debetur canonica prochial'. R. ꝙ de oibus que veniunt rõe funeris. ⁊ d oi bus legatis scis ecclesie apud quã elegit se pulturã de sepul. per totum. ⁊ in cle. duduz eo. ti. fallit hoc in. 14. casibus fm d. pe. vbi s. Primus quando per consuetudinem vl' prescriptionem nihil soluitur secundum ꝙ dictum ẽ. Secundus qñ per priuilegiuz pa pe eximit a ꝑstatione de reli. do. c. constitu tus de testa. c. officij in fi. de sepul. in nr̃a h9 modi sũt hodie frẽs minores ⁊ ꝑdicatores ꝑ priuilegiũ. Tertius qñ legat ad vsus ꝑuile giatos de quibus in. c. fi. de sepul. qui sunt. 7. casus primi de qbus ñ debet quarta ep al' de qbus. s. i. §. 9. Quartus qñ ecclesie dõat donatõe inter viuos vt i. d. c. de his. §. si vo Quitus qñ qs post electõem sepulture i ali quo monastẽio illud itrat ⁊ i eo ꝓfitet ante ꝙ̃ moriat. Et idẽ dico si intrauit cũ ꝓposito absolute mutandi vitam. q2 desinit esse pro chianus alterius eccl'ie ar. c. bñficiũ d regu la. li. vi. Si vo ñ fecit ꝓfessionẽ: nec hñit ab solute ꝓpositũ vitã mutandi debet quarta. fm Archi. i. c. cũ qs de sepul. li. 6. ⁊ vr veri us fm Ge. ibidẽ lz alij dicant ꝯ q2 religios9 cẽset ꝯhere domiciliũ i monasterio scã pro fessõe tacite vel expsse: nõ ante vt dicit Arc. ⁊ Io. i. c. statutũ de rescrip. li. 6. Et idem vr dicẽdũ d leproso q itrauit domũ leprosoz ꝙ nõ debet fm Gu. Secus de illo q recipit in ꝯfratrẽ q tñ retinet bona sua quo ad ꝓpe tatẽ q2 debet quarta. c. cũ ⁊ plantare de pri ui. q2 ñ transit i religionẽ. Secus si soluz si bi retinuissz vsũfructũ suorũ bonoz q2 gau dent ꝑuilegio religionis. c. vt priuilegia de ꝑui. Sextus qñ quis legat ecclesie i qua nõ sibi elegit sepulturam. nec sepelit ibidẽ fm glosã ordinariã i. c. i. de sepul: ⁊ idẽ Inno. i. c. 2. de sepul. ⁊ Archi. i. c. i. e. ti. li. 6. lz in. c. placuit. 13. q. 2. tenuisset ꝙ deberet hoc idez ꝓbat Io. an. i. c. i. ⁊. c. certificari de sepul. i glo. ⁊ i cle. dudũ. §. vez vbi reprobat opi. ho. tenentis ꝯriũ in. d. c. 2. ⁊ ẽ opi. va: alia ho. reprobata fz. d. an. in. d. c. certificari. nã talia dẽnt eẽ subiecta qualia ꝑdicata. 32. q. 2. apostolus Septimo fallit qñ de facto sepe litur vt puta q2 erat ibi interdicta eccl'ia vel ciuitas fuit tñ de scõ ⁊ ꝯ voluntatem frum sepultus i eoz ecclesia ⁊ multa oblata. Nã fm Fe. consi. 119. ⁊ sequitur Ge. in. d. c. i. d sepul. li. 6. non debetur quarta Ratio. quia tal' tpe interdicti non potest eligere sepultu ram apud mendicantes vt notat Inno. de ꝑui. c. vt priuilegia. ⁊. c. cũ ⁊ plantare. ⁊ de pe. ⁊ re. quod i te. ꝗuis liceat ipsis recipe mortuaria vt orent pro defunctis si cũ pnia decesserũt. xi. q. 3. quacũqz facit ꝙ notat In no. in. c. tanta de exces. p2e. Item q2 quarta debetur ratione iniurie facte ecclesie parro chiali. d. c. certificari ergo nullam iniuriaz ei facit ex quo ibi non poterat sepeliri. im mo plus dicit idem Federi. ꝙ si mendican cantes sponte eum tali tempore sepeliunt

ñ debet q̃rta. ſʒ tm̃ tanq̃ violatores interdi
ti. cle. i. de ſepul. ⁊ in. c. ſi canonici. de offi.
or. li. 6. tẽ. n. ſolũ debetur quarta qñ ſepeli
luũt in caſu a iure conceſſo. ſecus ſi ſepeluũt
in caſu a iure ꝓhibito. ut in. c. ex pte elp̃io
⁊ in. c. cum liberum. ⁊ in. c. in nr̃a in fi. de ſe
pul. ⁊ ibi dicit Inno. ꝙ qñ de facto ñ ꝺ iur̃
ſepellit̃ debent corpus ⁊ oblõnes que rõe
ſepulture facte ſunt. ſed ñ legata facta non
rõne ſeplture vel occaſione ipius. Et ita pʒ
ꝙ ſi de facto ſepelitur contra voluntatem
illius cuius eſt eccleſia. ꝙ ñ tenet ad q̃rtam
aliquam. ſʒ tenet̃ ⁊ corp⁹ ⁊. oĩa q̃ rõe ſeplt̃u
re hũit reſtituere. ſʒ ñ q̃rtam ꝺ legatis factis
ñ rõne ſepulture l'eius occaſione. Siſr̃ nõ
debet̃ de hijs q̃ amici ꝺ bonis ipoꝝ tẽ offe
runt. Octauo fallit qñ eccl'a pochial' erat i
terdicta ⁊ ñ pochiai' naʒ tẽ eccl'a ñ hẽbit q̃r
taʒ. ſiue pochian⁹ ſepeliat̃ alibi ex electõne
ſua: ſiue nõ: vt qꝛ alibi eſt ſepulcrũ ſuorum
maioꝝ ſm̃ Pe. ⁊ nõ. Ge. in. c. i. de ſepl'. li.
6. Nono qñ reuocat electionẽ quam fecit
legando. ⁊ alibi elegit ſepulturã ⁊ ſepellit̃
qꝛ paria ſunt ñ eligere ⁊ electam mutare. ff.
de adi. le. l. i. ⁊. 2. Sed p̃mo caſu ñ debet̃ vt.
ſ. dictũ eſt. ergo nec in ſecundo Ita ꝯſuluit
Fede. ꝯſci. 10. Ge. in. d. c. i. vr̃ tenet̃ ꝙ reuo
cata electione ſepulture: reuocet̃ ⁊ legatum
⁊ dabitur illi eccl'e vbi elegit ſepeliri. qꝛ ſb
rogatus debet intellgi ſubrogatus: cũ oib⁹
qualitatibus onere ⁊ honore. l. i. §. hec ac
tio. ff. ſi quis te. li. eẽ iuſ. fue. Et ideo onus
ẽt emolumenti ꝯmutatur. ⁊ eꝯ. l. alũne. §. ſe
ia. ff. de adi. le. Et dicit uerum niſi aliter con
ſtet de uoluntate legantis. 10. qñ lʒ elegerit.
tamen non ſepelitur ex facto heredum l'ex
facto contingenti circa perſonam defuncti.
puta qꝛ moritur nimis longe. uel heredes
nolunt ad eccl'am electam deferri. qꝛ v̓ba
ſunt intelligenda cum effectu. l. i. ff. qꝺ qſqꝫ
iur̃. ⁊. l. ea quidẽ. C. ſi man. ita fue. alie. tex. ẽ
in. c. relatum de cle. non reſi. ergo ceſſabit
canonica: ex quo ibi ñ ſepellitur. Ita tenet
Fe. ubi. ſ. ⁊. d. pe. ubi. ſ. Ge. tñ in. d. c. i. vr̃
ſentire ꝙ iſto caſu eccl'a nõ p̃uat̃ legatis fa
ctis gratia ſepulture. ut nõr. in. c. in noſtra
de ſepul. Et ideo forte nec ſua quarta eccl'a
pochial'. xi. cũ legat̃ ꝓ incertis male ablatꝭ
ſm̃. d. petrũ vbi. ſ. 12. qñ legatũ ẽ eccl'ie pro
chiali tm̃ quantũ ẽ quarta ps legatorũ fac
toꝝ eccl'e electe ſʒ ho. i. d. c. officij ⁊. d. Pe.
vbi. ſ. Alij volunt ꝙ non cõputabit̃ ſed ſol
uet quartã eccl'ie electe ac ſi nihil eccl'ie pro
chiali eſſet legatũ ſicut Goff. Ray. i ſũm a
Jo. in. d. c. officij Fe. ꝯſi. 3. Jo. de ligna. i. d.

cle. dudũ. Tu vero tene ꝙ ſi ꝯſuetudo eẽt ꝙ
teneret̃ tm̃ legare eccl'ie prochiali tũc v̓a ſit
ſʒ opi. vt nõ cõputet̃. Si v̓o dicta ꝯſuetudo
nõ ẽ: ſic ꝯputabit̃. ⁊ ſi minus ẽ ſupplebit̃. ſic
filius facit i. l. ſi qñ. C. de inoffi. te. Si plus ẽ
legatũ ei quaʒ ſua quarta nõ defalcabit̃. 13.
qñ tpe teſtamẽti ⁊ legati nõ elegit ſepeliri. ſʒ
poſtea tpe mortis elegit ſepulturã. facit. c. re
latũ de ſepul. in. i. glo. Ber. i. d. c. de his dic̃
ſe dubitare. Sed ego credo non teneri: niſi
fiat in fraudem. 14. qñ parrochianus nõ po
tuit audire diã: nec perciper̃ eccleſiaſtica ſa
cramenta i ſua parrochiali eccl'ia pp voca
tõem longo tpe ⁊ alibi elegit ſepulturã. ſʒ
Bal. i ſuo tractatu. De hoc rõ. qꝛ q̃ legant̃ ꝓ
labore: ceſſante eo ceſſat ⁊ legatũ. l. ſeio i fi.
ff. de ãnui. le. Cũ ergo q̃rta det̃ ꝓ adminiſtra
tõe ſacroꝝ ⁊ celebratõe. vt pʒ i. d. cle. dudũ
§. veꝝ ibi cũ mercedis exhitio. pʒ ꝙ nõ de
bet̃. qꝛ ceſſante cã finali ceſſat effectus de q̊
de tranſac. c. intercorporalia Ho. v̓o ⁊ Jo.
i. ca. relatũ de ſepul. ⁊ Pe. vbi. ſ. tenent ꝙ i
mo debet̃. qꝛ viciuʒ p̃lati non debet nocere
eccleſie. Sed ego teneo cum Bal. Et dico
ꝙ viciũ prelati nocet eccleſie in acquirẽdis
vt notat̃ in. c. vt ſup de re. ec. non ali.

15 Utrũ de legato fcõ rectori eccl'ie i qua ele
git ſepulturã pro miſſiſ dicẽdis per rectorẽ
debeatur. 4. prochial'. R. ꝙ ſic. qꝛ ẽt ꝺbetur
quarta epal'. vt i. c. ſi cũ inter vos de. v̓. ſi.

19 Utrũ de donatõne cã mortiſ debeat̃. R. ꝙ
ſic. qꝛ accedit magis legato q̃ cõtractu. l. fi.
C. de donatio. cauſa mor. cle. dudum de ſe
pul.

17 Cui debet̃ canonica portio. R. epalis de
bet̃ epo dioceſ. prochial' vero dẽtur eccl'ie.
vbi audit diã ⁊ pcipit eccl'iaſtica ſacr̃a. tex. ẽ
i. c. cũ gs de ſepul. li. 6. vel dʒ percipere de
iure. Si vero tranſtulit domiciliũ alicubi ⁊
moritur anteq̃ʒ nouum domicilium acqui
ſierit tunc debetur eccleſie parrochiali in q̃
moritur ſecunduʒ Archi. in. c. i. de ſepul. li.
6. Hugo. Ray. Gof. ⁊ Uin. in. c. nos de ſe
pul. qꝛ volunt ꝙ ibi debet ſepeliri ſi nõ ele
giſſet. Sed tenendo opi. Inno. in. d. c. nos
inſtituta de ſepul. ꝙ dʒ ſepeliri in eccleſia ca
thedrali: ipſi debebit̃. Si v̓o hʒ domiciliũ
in diuerſis prochijs vt ſũt reget̃. tũc ẽ equũ
ꝙ diuidat̃: ſʒ nõ credo neceſſariũ ſʒ dabitur
eccleſie in qua morit̃ lʒ ho. ⁊ Inno. dicant
diuidendam.

18 Quid ſi audit. diuia i vna. i alia nõ recipit
ſacr̃a. R. Inno. ⁊ Jo. i. c. de his de ſepl'. Ar
chi. i. d. c. cũ gs ꝙ fiet diuiſio portõis. c. i. ⁊
c. relatum de ſepulturis. limito ſi vtraque

hz cimiterium τ curam alias non .ar. c.si ecclia de conse.ec.vel al.

19 Quid de istis receptis in cõfratribus retẽtis bonis suis? R. Ho. τ Gofre. q sicut ñ eximuntur a iurisdictione epi. ita debet qr ta de legatis p ipsos. De quo dic vt. s.§.14

20 Qũo extrahẽtur iste. Quarte. R. ho.i sũ. de sepul. q exhet primo. qrta epal. qr antiq or τ dignor demũ pochialis si venit exhenda. Si vo prius fuisset qrta parochialis ex cta. sic eps habebit quartaz. quarte pochialis τ quartam de reliquis.

C Anonicus .dz facere q ad canoie officiũ spectant. Et si puer ẽ. p aliũ vt de eta. τ q .c.2 .ff.de decurio .l. spurij.§. minores.

1 Utruz possit esse laicus. R. fm Uin. q non Põt tñ laicus ex iusta cã hre pbendã. ex d psti. c. cũ. M. ferrariẽsis. τ ibi Pa. hoc tz.

2 In quo sunt interrogandi. Uide infra. Interrogationes.

C Anonizatio scõr fm Inn.i.c. audiuimus de reli. τ ve. san. ẽ canonice τ rlr statuẽ q aliqs honoret p scõ. pũ. q fiat officiũ p eo solẽne sic p alijs scis q sũt eiusdẽ pditiõis. vt si psõr: fiat officium psessorum si martir: martirum.

1 Que reqrunt i canonizatione. R. Inn. vbi s. q rlr pbatiões de fide τ excellẽtia vite. τ miraculis eius: ex de testi. venerabilis.

2 Utrũ oro sit fundenda ad ñ sanctũ. R. Inno. vbi. s. q sic ad aliquem virũ q creditur bonus. vt pro se intercedat ad deum. qr ds fidem illorum attendens etiam si ille ñ esset bonus: preces eorum acceptaret. ar. 32. di.§. verum. 15. q. vltima. c. fi. Non tamen licet d eo facere officium solenne vel preces solemnes.

3 Utrum alius q papa possit canonizare. R Inno. ibidem q non.

C Antus in ecclia inuentus ẽ ad pruocãdam ppũctionẽ i aios auditor. 21 .di clerus añ fi. de pse. di.5. nõ mediocriter.

1 Utrũ cãtus theatrales sint cãtandi i ecclia R. q nõ: nec i mõz tragediar: sed cãtãdũ ẽ cũ cordis deuotiõe. 92. di. cãtantes: τ. d.c.ñ mediocrit. τ. 38. di. sedulo. 22. q. i. qr

C Apitulũ põt sede vacãte absoluere ab excõe tã iuris q hõis aq eps absoluẽ potuisset: nisi a sede aplica spalr sit ei iterdictũ. c. vnico. de ma. τ obe. lib. 6.

Utrum possit dispensare in casibus in quibus pmittitur epo dispensatio. R. Ge. consi. 29. q sic. Et nõt Pa. in. c. cum olim. de ma. τ obe. 1

Utrũ possit dare psessorẽ seu absoluere i casibus epo reseruatis. R. Pa. vbi. s. q sic 2

Utr ptãs capli consistat in maiori pte. R. Mo. eo. ti. q in maiori τ saniori. Ita q totum caplm dr facẽ qd maior τ sanior ps faci. c. cũ in pctis. de hijs. q fi. a ma. p. ca. Fallit hoc i tribus casibus. pmus. qñ aliqd ẽ plib cõe: nõ vt collegiatis sed vt singulis. qr tũc nõ valet qd fit a maiori pte: sed oz psentiant singuli. ff. de serui. ru. p. l. pñdũ. d psti. c. cũ oẽs. Scds qñ maior ps capli deligt τ ppea ẽ priuata ptãte sua. vt i. c. bone memorie. el primo τ. c. cũ nobis. de elec. cũ sy. τ. c. gratũ. de postu. p. qr tũc tota ptãs capli residet i minori pte q ñ deligt. nõt Pa. in. ci. d hijs que fi. a ma. p. ca. Tertius in electione romani pontificis. vbi oz q due ptes psentiant. c. lz. de elec. 3

Sed q dr maior pars capli τ sanior. R. Mo. q illa q nititur maiori rõi τ pietati. 9 di. sane qppe. psumit tñ semp p maiori pte τ illi stat nisi ptrium pbet. 61. di. null. τ. d c. i. de elec. dudũ. Multa tãgũt doc. de ptãte capli in. d. c. cũ olim. q nõ ptinẽt psessoribus. vide ibi. 4

C Aracter qd ẽ. R. scs Bo. i. 4. di. 6. q. i. prime ptis fz cõiem opi. ẽ qdaz spualis qlitas aie. Uñ nõ ẽ passio vl potẽtia aie. ymo ẽ hitus i prima spẽ qlitat accipiendo cõit hitum put pphẽdit oẽm qlitatẽ aiaz disponẽtez: siue facile mobilẽ: siue pfectaz: siue ipfectam. Uñ dr hitus qr ẽ ppetuus. τ qr nõ pficit. sed ad vlteriorem pfectionem disponit. i. ad gram põt dici dispõ.

Ad qd dat. R. scus Bo. vbi. s. q. 2. q ad quatuor. Primo ad significandũ. Scdo. ad disponẽdũ. Tertio ad assimilandũ. Quarto. ad distiguẽdũ. Naz cũ sit signũ sacrale signat gram gratũ faciẽtẽ: nec solũ signat: sed dispõit ad eaz qr vsus sacror nõ ẽ tm i significando: sed ẽt i disponẽdo. Et qr disponit ad graz hẽt aliquaz silitudinẽ cũ gra q ẽ similitudo dei. Jõ aliq mõ psignat deo. τ qr oẽs psigurat deo τ sic vni assimilat gregẽ dñi iter se: τ sic distiguit ab hijs q nõ sũt d grege dñi. vl etiam qr distinctionẽ facit i eo de grege fm aliaz τ aliam rõem assilandi 1

Utr ipmat i oibus sacris. R. scus Bo. vbi. s. q. 4. q nõ nisi tm i tribus sacris. Primo i bapto i quo fides gignit. τ distinguit 2

ppl'ʀ ĩfidelĩſ a fidli. Scd̃o i ↄfirãtõe i q̃ fid's roboraṫ ⁊ hõ vt pugil ad pugnãdũ vngiṫ ⁊ ab ĩfirmis diſcernit. Tertio i ordĩe i q̃ vt' multimoda daṫ. ⁊ hõ vt ſcũs ad miſterium tẽpli a laico ſeperatur.

3 Utrũ ſit idelibil'. R℣. ſcũs Bo. ĩ. ſ. q. 5. ꝙ ſic Nõ ẽ ex pte cãe volũtarie. ſ. dĩ i p̃mentẽ ⁊ ex pte ſubiecti ñ ẽ p̃ncipalit' i affectiua q̃ maxie vtibi lis ẽ ſed i tota ymagine ⁊ p̃ncipaliter icognitiua. qꝛ ymago p̃ncipl'r ↄſiſtit i cognitiua. vt dꝛ in li. de ſpũ ⁊ aĩa: tẽ ex pte finis. qꝛ ñ daṫ ad actum alicuius virtutis vel ſciẽtie: ſed ad actum diſtinguendi.

c **Arcer**. vtꝝ qs poſſit ſe icludi facẽ i arto carcere ad p̃niaꝫ pagẽdaꝫ. R℣. Pa. i. c. veniẽs d̃ r'la ꝙ ſic. ex illo. c. ⁊. c. q vẽ. 16. q. i.

1 Utꝝ liceat icarcerare aliquẽ. R℣. ꝙ ſic ſꝫ ordinẽ iuſtie. ſ. aut i penã: aut i' cautellã. Et h ptiet ad eũ q vniũſalr' hꝫ d̃ actib' ⁊ ↄ' vita diſponẽ. ali' niſi põt ñ ad horã ne aliqd̃ pctm̃ faciat: l' vt iudici r̄p̃ntet ſꝫ th. ſa ſe. q. 65.

2 Utꝝ cedẽs bõis poſſit i carcerari, p d̃bito R℣. ꝙ ñ. Maꝫ vt tꝫ Pa. i. c. lator. de pig. nõ põt qs ẽt p pactũ ſe obligare carceri, p d̃bito renũciando bñficio ceſſiõis bonoꝝ qꝛ ẽ ↄ̃ bonos mores. Jdẽ tꝫ Dy. p. §. elegant i. l. alia cã. ff. ſo. ma. ⁊. Riza all'at gl. i aũt. ymo C. de ac. ⁊ ob. Et putat verꝫ Bar. i. d. §. elegant niſi i duob' caſib'. Primus ſi alienauit oĩa ſua bõa i fraudẽ creditoꝝ. caſus ẽ in l. ſi. i ſi. ff. q̃ i frau. cre. qd̃ tꝫ dy. i. §. ſi qſ i fraudẽ inſti. de ac. Secundus ſi debitor tp̃r q̃ ↄ̃xit ſciebat ſe ñ ſoluendo eẽ. vt. ff. de iu. do. l. pe. Nã i iſtis duobus caſibus nõ dabiṫ ſibi bñfciũ ceſſionis bonoꝝ. Et plꝫ mihi iſta opi. qꝛ eq̃ ⁊ ſequenda in ↄſcia. lꝫ alij ↄ̃triuꝫ teneant ꝙ. ſ. poſſit incarcerari ſimpliciter. Adde ẽt ꝙ teneri facẽ aliquẽ in carcere, p debito: aliñ eſt ↄ̃ p̃ceptũ caritatis, pximi. vt pũ. qñ in nulla culpa eſt de dãno, pximi. ⁊ ñ hẽat vñ ſatiſfaciat ip̃e. nec ſperatur ꝙ aliquis, p eo ſit ſatiſfacturus. ſecus ſi fuit i culpa. qꝛ tunc ad penã poſſet detineri. quod bene nota.

3 Utꝝ incarcerans aliquẽ iniuſte teneaṫ. R℣. ꝙ ſiue ſit iudex ſiue nõ teneṫ de oĩ dãno ei dato ad reſtitutõem. ⁊ ẽt d̃ iniuria ſibi ſatiſfacẽ. ar. c. penale cũ ibi nõt. 14. q. 5. Et qcũq3 p̃uat' aliquẽ icarcerauerit. ẽt, p maifeſto crie: capite puniṫ de iure ciuili. vt. C. de co arta. l. oẽs. li. 12 Coittit. n. crimen leſe maieſtatis ⁊ ultio ſupplicio puiṫ qſqs hꝫ carcẽꝫ ad detineñ aliquẽ. vt. C. de p̃ua. car. l. unica Uerꝫ itelligit glo. ſ. publice accuſatũ. Secuſ ſi ad detinẽdũ, p p̃os ſeruos ne fugiant

4 Utꝝ ille q iurauit redire ad carcẽm teneatur. R℣. Pa. in. c. ſi uõ de iureiuran. ꝙ ſic. ẽt ſi ſit ſibi piculũ mortis. dũmõ carcer ñ ſit iniurioſus. de quo dicit glo. in cle. paſtoraliſ i v̈bo p euidẽtiã d̃ re iudi. ꝙ ñ teneṫ tũc rediṙ

5 Utꝝ ↄ̃cr' geſti p icarceratũ valeãt. R℣. Pa. i. c. accedẽs de, pcu. ꝙ detentus in carcẽ publico ⁊ iuſte: ſi eſt dãnatus pena capitali ñ ualent. qꝛ eſt effectus ſuus pene ⁊ bona ſua ueniunt ad ſuccedentes ab inteſtato: niſi in crie leſe maieſtatis. ut i aut. bona dãnatorũ C. de bonis dam. vñ ẽt nõ põt diſponeṙ ad pias cãs ſm Jo. an. in. c. 2. de uſuṙ. li. 6. Si ñ eſt. ſic dãnatus ualẽt. ut nõꝛ in. l. q i carcerẽ. ff. qd̃ me. cã. ẽt cũ eo qui eũ fecit detinere ut dicit Bar. ibidẽ. Aut detineṫ in carcere iniurioſo. Et ſic cũ illo q eũ tꝫ ñ valent: ſꝫ debent reſcindi actõe qd̃ metus cã. d. l. q i carcerẽ. Cũ alio aũt valent niſi ad hoc detineatur. iuxta nõ. in. c. dñs de ſis nup. De capto ab hoſtibus i bello nihil dico. qꝛ hodie ut dixi. ſ. bellũ ñ efficiṫ ſuus de ↄſuetudine ⁊ iõ ualent ↄ̃ctus p eũ facti. lꝫ ſecus ſit d̃ iure. ut in. l. eius q in p̃ncipio. ff. de teſta. ⁊ i. l. diuus. ff. de iuṙ fiſ. Et nõ. ſm eũdẽ Pa. vbi ſ. ꝙ ñ dṙ liberatus a carcere q cuſtoditur. Et iõ oꝫ ſit in loco tuto. ut nõt Bar. in. d. l. qui in carcerẽ ↄ̃ praticã illoꝝ q educunt aliquẽ d̃ carcere ⁊ cuſtodiṫ ibi per familiam.

6 Nõ. ꝙ iudex dꝫ viſitare carceratos ⁊ facere ꝙ hẽant neceſſaria. ut. C. de epiſ. audi. l 3. ⁊ põt liberare eũ quẽ uidet ad nullius inſtantiã ul' ſine delicto: aut cã debita d̃tentũ. ex mero officõ. ut nõt. Bar. i. l. ſi qs uxori §. ſi fugitiuum. ff. de fur.

c **Aritas** ẽ ſꝫ Aug. rectiſſima aĩ affectio q̃ diligiṫ d̃us pp ſe ⁊, prim' pp d̃uꝫ. Et idẽ i. 3. ſen. di. 27.

1 Utrũ teneamur ex caritate diligẽ deuꝫ ex toto cord̃: tota aĩa ⁊ tota mẽte ſicut dꝛ Mta. 22. R℣. Bo. in. 3. di. 27. q. vltima ꝙ ñ p excluſionẽ affectus ex̃nei. ſ. ꝙ nihil ſit i amõe nr̃o niſi d̃s: nec i cogitatõe: nec i mẽte. qꝛ ipoſſibile ẽ ſic iplere in hac vita. ſed p excluſionẽ affectus ↄ̃trij ſic tenemur. hoc ẽ ꝙ nihil diligamus. ſ. deum vel equaliter ipſi deo

2 Qui ſũt diligẽdi ex caritate. R℣. ſm ſãctũ Bo. i. 3. di. 28. ar. i. q. i. ⁊. 2. ꝙ ſũmũ bonũ vl' cui ſũmũ bonũ ẽ natũ uniri l' uniṫ p cogitõnẽ ⁊ amorẽ. Hoc aũt bonũ uniṫ uel pticipatur ab aliquibus in actu: ut in btĩs. A qbuſdã in hitu. ut in iuſtis viatoribus. A quibuſdã in potentia ſolũ. ut in malis uiatoribus.

In quibusdã nullo mõ reducibilis ẽ ad ac
tũ ut in dãnatis ⁊ creaturis irrõnabilibus.
Primi sunt maxime ex caritate diligendi.
Secundi minus q̃ pmi. Tertij minus q̃ se
cundi. Quarti nullo mõ sunt diligẽdi ex ca
ritate. q̃uis amore quẽ includit uel ipat ca
ritas i quantũ dei creature possũt diligi. nõ
ita q caritas feratur directe ad ipos: sꝫ ad
deũ cuius sunt creature.

3 Utrum sit aliquis ordo caritatis de pcep
to: R. sanctus Bo. ubi. s. q. ultima q sic. sꝫ
Aug. de doc. xpiana. Et pmo sup oia dili
gendus est deus. sc̃o q nos sumus. tertio q
iux̃ nos est. s. pxius. q̃rto q ĩfra nos ẽ. s. cor
pus ꝓpꝛium ⁊ corpus pxi. de pe. di. 2. §. item
hec est caritas.

4 Utrum pfatus ordo attendatur penes affe
ctũ ⁊ effectũ. R. sanctus Bo. ubi. s. di. 29. q
6. q attendit penes utrunqꝫ. sꝫ sciendũ q af
fectus accipitur alñ p motu. Et sic est q̃daꝫ
rõnalis eligẽtia. Est aũt iste affectus alñ a ca
ritate elicitus. s. q̃ qs optat alteri sũmuꝫ bo
nũ. ⁊ quãtũ ad istũ affectũ dꝫ esse ordo. q̃a
magis mihi q̃ pxĩ. ⁊ magis pxĩ q̃ alij debeo
optare uitam eternam. Alñ affectus est a ca
ritate ipatus. ut est ille quo qs optat alteri a
liqd bonũ tpꝛale qd est ordinatũ ad ꝯserua
tiõeꝫ nãe. ⁊ sic sꝫ diũsas ꝯditões ordo. põt
pdcũs posterari. affectus aũt qñ accipit ñ p
motu sꝫ p passione. idẽ ẽ q q̃dã mulcebris
ꝯplacentia. ⁊ isto mõ minime respicit a ca
ritatis ordine. q̃ potius respic̃ sẽsualẽ expi
entiã q̃ rõis eligentiã. sic̃ pꝫ q plꝰ delectatur
qs cũ uidet aĩcũ q̃ de pxĩe absoliẽ. q̃uis plꝰ
diligat pxĩm. cuiꝰ signũ est. q̃ plus facẽt p
pxĩe. Effectus aũt ẽ triplex. pmus respic̃ salu
tẽ aĩe. ⁊ hũc r̃spic̃ ordo caritatꝭ pncipalr̃. q̃
pmo debeo pcurare salutẽ meã q̃ pximi.
⁊ pus pxĩs q̃ ex̃nei. Secũdus respic̃ susten
tatõem uite. ⁊ tunc respic̃ minus pncipalr̃.
q̃ sm diuersas ꝯdcões ⁊ oportunitates d
bet hõ magis ⁊ minus eẽ bñficus in collati
one alicuius tẽporalis. Tertius est in collati
one beneficij eccãstici. ⁊ tunc minime respi
cit. q̃ i taliũ collatõe dignitas meriti soluꝫ
est attendenda. ⁊ paꝝ l' nihil ꝓpinqtas san
guinis.

5 Utrũ homo teneat̃ ex caritate subire mor
tem p xpo. R. sm Bo. vbi. s. q. 2. Aut adest
necessitas vel deserendi iusticiã vel amitẽ
di vitã. ⁊ sic qlꝫ tenet̃ magis mori dilecto
do: q̃ꝫ eo ostenso viuẽ. Et hoc dico si datur
optio vel q iustia deserat̃: vel q vita pdat̃.
Addo q cũ qs videt q p mortẽ suã põt fi
des suari vel iustia. ⁊ ꝑsecutio non ẽ psõal'.
sꝫ vniũsalis. tũc tenet̃ de pcepto sustinẽ mor
tẽ. vñ platus tenet̃ se morti exponere qñ vi
det q ex fuga sua seq̃tur dispẽdiũ i fide vl' i
iustia i ecclia. ⁊ silr̃ qlibet sicut fecit. Th. cã
turiẽsis. Aut adest solũ oportunitas manife
stãdi diam glãm ⁊ edificãdi eccliaꝫ. Et isto
mõ ẽ. superogatiõis: nõ ncc̃itatis adquã p
fectionẽ ñ oẽs tñr. Si aũt hõ daret se mõti.
p xpo: eo q vitã suã hẽt exosaꝫ. mortalissi
me peccaret.

6 Utꝝ hõ existẽs i caritate teneat̃ ad pfectio
nẽ. R. sꝫ scm̃ Bo. vbi. s. q. 3. q. 5. modis ob
ligat̃ qs ad aliqd. Primo pp diuinũ mãda
tũ. ⁊ sic nõ magis obligat̃ q̃ꝫ alij nisi ex eq̃.
q̃ maiorẽ grãm hẽt. Scd̃o obligat̃ pp vo
tũ emissũ. ⁊ sic solũ q fecit tenet̃ nõ q ñ fecit
Tertio pp susceptũ officiũ. ⁊ sic qlibet tene
tur ad illaꝫ pfectionẽ q̃ reqrit̃ necessario ad
illud officiũ sicut i plato regimen subdito
rum. Quarto pp vitãdũ scãdalũ. vñ tũc te
net̃ ad opa exẽploꝝ qñ alr̃ scandalũ seq̃ret̃
Quinto pp cõscie iudiciũ qd dictat de neces
sitate fiendum.

7 Utꝝ caritas sel' hita possit amitti i via. R.
sm cõit̃ doc. i. 3. di. 27. q sic ⁊ alr̃ tenere eẽt
erroneũ. q̃ caritas ñ tollit vertibilitatẽ ar. i
cor. 10. tu q stas vide ne cadas.

8 Quomõ amittit̃. R. p pctm̃ mortale solũ
p qd volũtas auertit̃ a deo. vñ Aug. sup ge.
li. 8. dicũt q hõ do pñte sibi illuminat̃ p cari
tatẽ: abñte vo ꝯtinue tenebrat̃. a quo nõ lo
corum iteruallis sed voluntatis auersione
disceditur.

9 Quomo recuperat̃. R. q p pñiaꝫ q̃ tollit
aũsionẽ illã. Uñ aug. li. 5. cõfe. Pñia ẽ q̃dã
res optima ⁊ perfecta oẽs defectꝰ reuocãs
ad perfectum.

10 Utrũ qs possit scire certitudinalr̃ in hac
vita se hr̃e caritatẽ R. q ñ ecc. 9. nẽo scit vtꝝ
odio vel amore sit dignus. Et rõ vna est pp
caritatis ⁊ dilectõis acq̃site silitudinẽ vt dic̃
Ber. de amore. Alia pp diaꝫ dispẽsatõeꝫ p
quã ds claudit oclos suoꝝ suoꝝ ne extolãt̃
Aliq tñ dicũt q̃ h ẽ veꝝ loquẽdo de carita
te finali, p oi tpe ⁊ absolute sed accipiẽdo p
caritate aliquo mõ nũc põt hõ scire certitu
dine fidei se caritatẽ hr̃e puta cũ adultus bñ
dispositus baptizat̃: l' qs suscipit sacr̃ꝫ pnie
sine obice peccati mortal'i volũtate i herẽtꝭ.

11 Utrũ opa bõa fcã ex̃ caritatẽ valeãt. R. q
nõ quo ad pmiũ vite eterne: vel quo ad di
diminutionem pene debite peccans direc
te. sed bene valent in directe. De quo di
cam infra Penitentia. §. 14. ⁊ satisfactio. §.
sexto.

ij Utrum bona facta in caritate et p peccatū mortale mortificata reuiuiscāt p. vaʒ pniaʒ R. q sic fm cōiter theo. in. 4. di. 23.

Castitas ēt iuenit in mrimoniali ꝯiugio tex nōl'. ē in. c. nicena. et. c. alr. 31. di. et ar. in. c. vt clicoꝝ. de vi. et ho. cle. et gl. in. c. quod ante. de cle. ꝯiuga.

i Utrū mlr q mortuo viro cū alio ꝯbit aūtat legatū sibi fcm̄ sub ista ꝯditiōe. si caste vixerit. R. Bar. in. l. mlr. §. cū pponeretur. ff. ad tre. q nonnisi aliud senserit testor: vel hēat vsus loquēdi. qꝛ vba dubia debēt i ꝯctu intelligi fm cōem opi. facit qd nōt idē Bar. i l. labeo. ff. de sup. le. et in. l. oēs ppli. ff. d iu. et iu. et Inn. in. c. oli. de v. si. et gl. in. c. nō nulli. de rescrip. qꝛ cōis vsus loquēdi pfert ꝓprie significationi vborum in qcūqꝫ mā. Idē Bar. i. l. 5. q icipit gnālr. C. de his nup. q lucret tꝫ et facit ille tex. cum aūt. sua. Idē tꝫ Pa. in. d. c. vt clericoꝝ. et addit q caute addat si caste vixerit et in viduitate. Uide ꝓ hoc qd legitur in. l. vnica. C. si. ho nup. limi tat Ang. in aūt. quo opor. epi. §. hec d eo. verum si nubat tm̄ sel'. p tex. in. l. boues. §. h sermone. ff. de v. si. per quem tex. dicit q si quis reliquit sua bona pro maritandis mulieribus indistincte q intelligetur solum de mulieribus prima vice contrahentibus: nō de viduis.

Castratus vtrꝝ possit ordinari. vide. ī. Corpore viciatus. §. i.

Casus epis resuati q sūt. R. q de casib' a iure resuatis modica ē ꝯtrouśia inter doc. Coit. n. doc. se reittūt ad gl. i. c. si eps d pe. et re. li. 6. q poit sex casus. Prius ē de excōne maiori. Et hoc intellige de illa quā ꝯditō canonis sibi l' alteri resuauit. qꝛ allat. c. nup d sen. ex. Et iō dic ut. s. Absolutio pmo. §. 2. Secūdus de blasfemāte publice deū: l' sanctos Hoc uerꝝ silr qn̄ dnūciat epo et pōt ꝯuici. qꝛ allt. c. 2. de male. qd qdē logt de foro ꝯtenti oso. vt pꝫ intuenti. ergo vr q si n̄ denuncia tur epo: nec ꝯtrā aliqs ꝓcedit. q i foro aie possit a ꝓpo sacerdote absolui. cū pena non debeat excedē casū suū. ut. s. dixi blasfēia. §. 4. Terti' d sortilegiis. allat. c. 2. de sorti. sꝫ nihil fac. qꝛ si facēt poti' eēt cas' resuat' patriace q̄ epo. qꝛ ptiace cōtit ill' sacerdotꝭ absolutio et dispēsatio. Et iō nō videt resuat' Quart' ꝯmutatio votoꝝ: seu dispēsatio et h verꝝ ē q ptinet. fm coiorē opi. ad epos. c. s. de uoto. Quintus ē restō icertoꝝ. allat. c. cū

sūt. de iudeis. sed n̄ facit. vt. ī. Restitutio. 2. §. 14. nisi i manifestis vsurariis. vt dicet. ī. vsura. 2. §. 8. Sextus ē: ꝯctus mrimonii ꝯ inidlcū ecclie. allat. c. pe. et vltimū. d ma. ꝯ ꝯ it. ec. Et ē verꝝ qn̄ eps pcipet alicui ne ꝯbēt pp aliquā rōabilē cāꝫ. et tal' ꝯtenēt. qꝛ tc ad epꝫ cēt mittēdus pp honorē. ar. c. graue. d pbē. Septim' clādestinū mrimoniū ꝯctū d clā. despō. c. cū i hito. sed nihil dicit de h. c. illd Ho. tm̄ ti. de pnia ponit primū. fm et qrtuꝫ et post ponit ꝓ qrto. fm eū de solēni pnia allat. 50. di. c. nuror et. c. in capite. Sed hoc tm̄ ꝓ nōrio iponi dꝫ. vt pꝫ. 26. q. 6. c. vltimo i tex. et i glo. Ubi ergo tal' pnia a platis cōit n̄ iponit ꝓ talibus: n̄ video qn iferior possit absoluere. Quintus. fm Ho. ē dispēsatio irregularitatis in clerico. Et cōcedendū est Sextus de incendiariis ante denunciatōnē Et satis facit ad hoc. c. pessimā. 23. q. 8. in v bo si qs autem archieps. l' eps. Et intellige de incendiariis q dolo hoc fecerint: uel fieri fecerint: auxilio: uel ꝯsilio: aut mādato: vt ibidē. septius si audiuit eps ꝯfone alicui' et eū noluit absoluē ab aliq peccato. qꝛ tc inferior n̄ dꝫ se itroittere. 21. di. iferior. Ho. in sū. ti. de pnia ponit solū qttuor de pfatꝭ Dīr. iuris li. i. ti. 15. ponit. 7. de pdictis. Benedictus. xi. in extrauaganti reuocata p Bonifaciū in cle. dudū de sepul'. ponit quattuor de pdictis. Et sic pꝫ qd tenendū de casibus de iure reseruatis. qꝛ in ueritate nō sunt nisi. 5. vt pꝫ sed de casibus per consuetudinē reseruatis est magna diuersitas inter doc. qbusdā ponentibus pl'es quibusdā pauciores. Glo. i. d. c. si eps sic dic. Solet episcopis reseruari pnia oium publicoꝝ enormium criminum oppssiones filioꝝ ex ꝓposito vl' casu: cuiuslꝫ hōicidii. falsi testimonii vl' ilsi. p iurii. Incestus: corruptōis monialiū: coeūtes cū brutis et hiis filia. Sꝫ certe n̄ pōt dari certa determiatio. qꝛ vnaqqꝫ diocesis hꝫ ꝯsuetudineꝫ suā. nec ē vna ꝯsuetudo gnāl' in oibus diocesibus q ad h. Imo aliqn̄ epi vno anno resuāt sibi pl'. aliqn̄ minus sicut eis vr. Un̄ tenē fm. Spe. in reptorio i rla sup qbus sit penitens ad epꝫ remittēdus q ꝓpus sacerdos pōt absoluē ab oibus q spālr a iure n̄ sūt resuata epis vl' aliis vl' q n̄ sūt ipis sacerdotibus directe vl' p aliquā ꝯntiaꝫ iterdēa. ar. c. at si clici de iudi. et. c. nup in fi. de sen. ex. et i. c. inter corpalia. d transl. pla. qꝛ tal' hꝫ ordinariā iurisdtōeꝫ sup pplꝫ sibi coissū a iur. d pe. pi. 5. c. placuit. d pe. et reis. c. ois. Sꝫ aduerte fm eundē Spe. q eps directe: ul' aliq ꝯntia seu consuetudine pōt interdicere dicꝫ

ſacerdotibus aliquos caſus ne abſoluāt. ꝓ mo ſi talis ſacerdos cōiſſit crimē ꝓꝓ qđ me retur tali ꝑtāte priuari. Scđo qñ ad vtilitatē cōitatis expedit: alˀ nec pōt obligare ſacẽdotes ꝑochiales q̄n abſoluāt. facit. c. de eccleſiaſticis priuilegijs. 25. q. 2. ⁊ c. priuilegia el primo ⁊ el. 2. ibidē. nōt ēt. ꝙ q̄ꝫuis talis ſacerdos hēat auctoritatē abſoluendi ab aliq̄ caſu ꝙ ñ dꝫ abſoluere ſi videt expedire ſaluti aīe ꝯfitētis. ſed remittere ad ſuperiorem q2 vt dicit apl̄s. 2. cor. 13. Ptātem dedit dš in edificationem nō in deſtructionem. Siliˀ lꝫ eṗs ſibi ꝓ cōi vtilitate reſeruaſſet aliquē caſum: ⁊ ſacerdos videret in aliquo ſinglri nō expedire ſaluti eius. ymo obeſſe ſi r̄mitteretur ꝙ pōt abſoluere iux̄ nō. ꝑ Pa. in. c. qđ dilectio. de conſan. ⁊ affi. ⁊ in. c. at ſi clici. de iudi. Et ſic collige ꝙ ſacerdos parochialis de iure pōt abſoluere ab oī excōe ſm ꝙ dixi. s̄. Abſolutio primo ⁊ ab oībus peccatis: excepto crimine icendiarioꝝ ⁊ ꝯ̄hentis ꝯ̄ iterdictū eccl̄ie matrimoniū. ⁊ ab eo aquo eṗs noluit eū abſoluere poſtq̄ꝫ audiuit eū i ꝯfōne. ⁊ qñ publica pnīa ē iponēda: niſi eṗs ꝓꝓ eius delictū: vel ꝓꝓ. vtilitatē aīaꝝ ei iterdixerit aliquoꝝ alioꝝ abſolutōnem peccatoꝝ. Diſpenſare autē vel in irregularitate. aut votis vel alijs q̄buſcūq̄ꝫ nō pōt niſi ſpālr ei ꝯcedaṫ. Tenet etiā Hen. in primo quolˀ. q. 25. ꝙ prelati nō poſſunt ſibi reſeruare nouos caſus vltra illos qui de iure eis reſeruantur: niſi ex cauſa legitima. Et hoc verum quo ad ſacerdotes qui habent curam animaruꝫ. Quo vero ad alios bene poſſunt tot quot volunt: excepto quoad minores ⁊ predicatores. de quibus dic vt. ī. Confeſſio. 3. §. 28.

Casus

Casus fortuitus ē repēte rei euentus q̄ preuideri nec reſiſti. pōt. vt colligitur in. l. in rebus comodatis in ṗn. ff. como. vt mors ſ̄uoꝝ ſine culpa: hoſtium incurſus piratarū ve. naufragiū. Incendium: fuga ſ̄uoꝝ q̄ cuſtodiri non ſolēt. vt ibi ponitur. Ubi nō. ꝙ vbi diligentiſſimus preuidiſſet non ē caſus fortuitus. veluti ſi domum quā ruiturā diligētiſſimus preuidiſſet: nō preuidiſti. ⁊ propterea equum in ea diſiſti qui perijt ex ruina. Secus ſi ex terremotu: aut ſubito impetu ventorum

1 Utrum furtum ſit caſus fortuitus. R. pa. in c. vnico. de como. ꝙ glo. iuris ciuilis videntur ꝯ̄rie. ſed ipſe dicit ꝙ ſi per violentiam ſubtrahitur ē fortuitus. niſi fueris in culpa trāſeundo ꝑ loca periculoſa. ar. l. nō eſt veriſimile in ṗn. ff. qđ me. cā. Si aūt clandeſtine. ⁊ tūc ſi ab ea ꝑſona aqua diligētiſſimˀ precauiſſet. pū. a vili famulo: nō ē caſus fortuitus. alias ſic. facit quod nōr in. l. que fortuitis. C. de pig. ac.

2 Utꝝ qs teneaṫ de caſu fortuito? R. tex. in. d. c. vnico ꝙ ſic i tribus caſibus. prius. qñ culpa ṗceſſit. pū. comodaui tibi equum vt ires mediolanū. ⁊ iuiſti placētiā ⁊ incidiſti i latrones. iputabiṫ tibi. vt hic ⁊ in. l. ſi vt certo §. ſed iterduꝫ. ff. como. Scđs qñ ṗceſſit mora. pū. nō reddidiſti qñ debuiſti. ⁊ fortuito ꝑdidiſti. tibi iputabiṫ. vt in. d. c. vnico ⁊ in c. bona fides depoſiti. Hoc veꝝ in cōſcia. niſi eodem mō fuiſſet peritura apđ dñꝫ q2 tūc nō teneṫ niſi de eo i quo eū dānificauit. ꝑ nō fcām reſtōem rei tꝑ2 debito. ar. c. ſi. đ iniurijs. Sed qñ dubium ē an fuiſſet ꝑitura vide. ī. Mora. §. vltimo. Tertio. qñ pactuꝫ intceſſit vt teneret de fortuito. vt in. d. c. vnico ⁊ bōa fides. Limita niſi aduemat culpa eius cui promiſſit. quia ſic non teneretur. l. cum proponas. C. de. nau. fe. ⁊. l. qui officij §. fi. ff. de contrahen. emp.

3 Sed qd ſi generaliter renūciauit ⁊ nullus caſus fuit expreſſus. pū. dicendo. ꝙ volebat teneri de oī caſu fortuito. an teneatur. R. ꝙ lꝫ varia ſit opi. vt refert Bal. in. l. 1. C. como. ego dico tñ ſm Jo. an. in. d. c. vnico ꝙ nō tenetur. fac. l. ſed ⁊ fi. in. §. queſitum. ff. ſi qs cau. Quod veꝝ ē infalanter in ꝯſcia niſi in caſibus in q̄bus ſpālr fuiſſet renūciaturus ſi fuiſſent expreſſi. ar. c. fi. de offi. vi. li. 6. Et nōt Acurſius in. d. §. q̄ſitū. ⁊ bū. q2 ꝯ̄ eum q̄ legē dicere potuit aptius ē iterpretatio facienda de re iur. lib. 6. ⁊ in. l. quicquid. ff. de v̓. ob. dicitur. Quicquid aſtrigēde obligationis cā dictū ē: id niſi palam v̓bis exprimaṫ omiſſum itelligendum ē

4 Sꝫ qd ſi aliq̄ caſus fuerūt enumerati ſpāliter. ⁊ poſtea ſecuta fuit renuntiatio gnālis R. ſm Bar. in. d. §. q̄ſitum ꝙ ꝑ illā gnālem renūciationē nō veniunt caſus maiores exṗſſis. ſꝫ solū ꝯſilˀes exṗſſis. Qđ q̄dē veꝝ eſt gnālr in oībus odioſis: ſicut hic. Secus eēt i fauorabilibus vt nōr icle. ñ pōt. de ꝑcu. ⁊ Inno. in. c. ſedes. de reſcrip.

5 Sed qd ſi renūciationi gnāli iteruenit iuramētū? R. Jo. an. vbi s̄. ꝙ nō obligat. Rō ſm ipm ē q2 iuramentum nō obligat vltra ꝯſenſum iurātis. facit. c. veniens el primo. ⁊ quod ibi nōt. Inn. de iure iurādo. Et h̄ credo veꝝ in caſibus pro quibus ſpālr nō iuraſſet. Secus in quibus ſpālr ſi fuiſſēt expreſſi conſenſiſſet. pro quibus facit. c. tua

nos cū ibi nōtis. de spon. Cōcordat Bal. vbi s. Rō. qr iuramentum habet vim casus expressi. l. cum pī. §. si quis matrem. ff. de le ga. secundo.

6 Utr̄ extimatio faciat venire casū fortuitū R. s3 Jo. an. in. d. c. vnico. ꝛ Bar. in. l. si v't certo. §. nunc videndū. ff. como. ꝛ. l. i. eo. ti. qn̄ sumus in 3ctu: cuius nature n̄ repugnat ꝙ dn̄ium trāsferatur. tūc extimatio fac̄ emptionem. vt. l. plerūqꝫ. ꝛ. l. quotiēs. ff. d iu. do. Et sic extimatio facit periculū oē ꝛ commodum recipientis. l. necessario in pn̄. ff. d peri. ꝛ co. rei ven. ꝛ. d. l. quotiens. ꝛ plerūqꝫ. ēt deteriorationis. vt. l. si extimatis. cum l. se. ff. so. ma. Exēplum cuꝫ mlr̄ dedit viro rem extimatam. vt in. d. l. plerūqꝫ. Uel cum quis extimatam rem tradit. ita ꝙ extimatio reddatur: nō res. vt in. d. §. nūc videdum. Si aūt sumus in 3ctu: de cuius nā ē vt solū ꝓ pte dn̄ium transferatur. ꝛ ꝓ pte nō. sicut ē in societate. sic ē. piclꝫ ptis solū. si extimatio fit transit in accipienteꝫ. vt. l. cū duobus §. damna. ff. pro sotio. Si aūt sumus i 3ctu: cuius nē repugnat dn̄ij translatio. vt in locato ꝛ huiusmodi sic extimatio nō facit emptionem: nec transfire periculum casus magis ꝙ̄ teneatur ex nā 3ctus. Nec ob. ꝙ Bar. ū s. vlt v t aliqd operetur. Et sic si tenebat̄ de lata solum: teneat̄ de leui: si de leui. tunc de leuissima. Si de leuissiā. tūc de casu. qꝛ hoc non teneo. sicut nec Pa. in. d. c. vnico. Sꝫ dico ꝙ operat̄ extimatio tunc soluꝫ vt sciatur pretium si deterioraretur vl' perderetur ex vicio recipientis. ꝛ sic releuatur dn̄s ab onere probandi verum pretium rei. Si autem res extimata daretur cum pacto ꝙ aut res vel extimatio redderet̄ sic facit transire. periculum pemptionis: sed nō deteriorationis. vt. d. l. plerumqꝫ in fi.

Cathecismus qd est R. ꝙ ē ille exorcismus q fit an̄ ianuam ecclesie sup baptizādo. Un̄ d̄r cathecismus a cathetizo. i. istruo vl' doceo. Jō cathecism' istructio vel' doctrina. d̄r de h i. c. p cathecismū. de co. spi. li. 6. ꝛ in. c. an̄ baptm̄ de con se. di. 4.

1 Utr̄ cōtrahat̄ aliq̄ cognatio spūalis interuenētibus cathecismo sicut i baptismo? R. ꝙ sic q̄ ipedit mr̄imoniū 3hēdū. sed nō dirimit 3ctū. vt i. c. p cathecismum.

2 Ad qd tenet̄ q t3 i cathecismuꝫ. Dic vt. s. Baptismus. s. in fi.

3 Ad qd valet cathecismus? R. fm theo. in. 4 di. 6. ꝙ minuit ptātem demonis: ne tantum possit i corpe ꝛ aiā. vide. j. Exorcismus. qr idem est.

Causa d̄r multiplr̄. Aliqn̄ cā pia. vide. j. legatū. 2. i pn̄. Cā ciuil': cuius finis ē comodū ptis: seu aliquoꝝ sine alterius punitiōe. Jn hac tractat̄ de pecunijs ꝛ possesionū negotijs ꝛ huiusmodi. vt. 14. q. 2. sup prudētiā tuaꝫ. Cā criminal': cuius ē finis pūitio peccati l' vidicta publica. vt i. c. at si clici. ꝛ i. c. cū nō ab hoīe. de iudi. ꝛ. d. c. sup prudētiā. ꝛ. 16. q. i. ff nr̄. circa medium. Cā mixta ē q̄ pticipat de vtroqꝫ. de. ꝑcu. tue. Et l3 gl. videant̄ varie ponēdo pecuniariā penā aliqn̄ ꝓ ciuili: aliqn̄ ꝓ criminali. vt i. l. ꝑtor i pn̄. ff. de sepul'. vio. ꝛ i. l. vnica. C. qn̄ ci. ac. cri. ꝑ. Tn̄ 3corda ꝙ qn̄ pecūiaria pēa applicat̄ fisco: criminal' ē sic t3 Jnn. i. c. q̄'r ꝛ qn̄ el. 2. de ac cu. ꝛ ē gl. ꝛ bar. i. d. l. ꝑtō. §. i. qꝛ sic itēdit vidicta publica p penā pecuniariā: sic p penā corpis. Si v̄o aplicat̄ fisco ꝓ iteresse fisci. ciuil' ē. vt i. l. i. C. de hijs q. vt idi. Nec ob. c. ꝑ tuas. de simo. ꝛ qd̄ nōt Pa. i Rubrica d iu di. qꝛ illud. c. loq̄t de ammotione a plātiōe q̄ ē ciuil'. qꝛ facit ad bonū subditoꝝ hēe bonū plātū. ꝛ tali nō iponit̄ pena: sed n̄ pmittit̄ exercere qd̄ ei n̄ 3uenit. s. plationē: ad quaꝫ ē idignus. Jtē n̄ dicūt doc. ꝙ pcise ē agē ciuiliter qn̄ pena applicat̄ pti: sed ēt alio mō. sicut i. d. c. p tuas. Hoc seqt̄ur glo. ꝛ Bar. ꝛ Ang. i. l. 3. ff. d se. vio. ꝛ Bar. i fi. i v̄. Quero qn̄o cognoscātur. ff. de pri. delic. Jdem glo. Albri. ꝛ Sali. in. l. i. C. de se. vio. ꝛ glo. in. l. aut damna in pncipio. ff. d pe. ꝛ comunior est opinio de hoc nō. dominus anto. i rubrica de iudi. Noīe cause intelligitur de causa ꝓpinqua: nō remota. Uide glo. in. c. de cetero. de homici. Et nota. ꝙ cā remota d̄r occasio. Unde faciēs turrim: est occasio homicidij illius qui ascendit ꝛ se pcipitauit. Jpse vero ē causa ꝓpinqua. Qn̄ aūt. qs teneat̄ ꝓ cā remota nōt glo. in. c. sicut nobis de testi. que distinguit. Aut dabat operam rei licite. ꝛ si adhibuit diligētiam debitam. non tenetur. 23. q. 5. de occidendis. Si vero non adhibuit. tenetur. 50. di. sepe. ff. ad. l. aq̄ qui. l. qui occidit. §. pe. Si aūt dabat operā rei illicite. iputantur ei semper omnia que i de sequuntur. 50. di. c. quantum dixit. de iniur. c. fi. ff. ad. l. acqui. l. item mella. in pn̄. 2. §. item ꝛ cum eo.

Causa ecclīe non d̄r causa propria rectoris. vnde in cā ecclīe sue pōt esse iudex. 2. q. 7. c. si quis erga epm̄. in glo. facit. c. fi. de po stu. vbi ponit diuersa pro se: vel pro ecclīa.

Et hoc verum dūmō alius constituatur q agat nomine ecclesie vt in.c.i super de testi. est in ar. Similiter pōt esse testis in cā eccl'e qn̄ alius est constitutus qui agat nomine ecclesie. d.c. i super. Sed nō.ꝙ lȝ canonicus possit esse testis pro ꝯcanonico suo ꝯ extraneum.qꝛ non dꝛ domesticus eius sed eccl'e tantum.scdm Hugo.vt in glo.d.c. sup prudentiam.14.q.2.non tamen pōt esse iudex pro eo contra extraneuȝ.qꝛ minoꝛ causa repellit aliqué a iudicio ꝙȝ a testio.de offi. de le.c.cum.R.canonicus.

3 Cām ꝓpriam palaȝ é eam esse cuius emolumentum vel damnum ad aliquem suo nomine pertinet. c. biduum.§.palam.2.q.6.

4 Causa cōis vtriusqȝ est.vt.ff.de ri. nup.l. illud.Et ideo testis non pōt esse in re cōi sibi cum alijs nisi indirecte.vt legatarius q potest esse testis in causa testamenti in quo sibi est aliquid relictum insti.de testa.§.legatarijs.sed causa vniuersitatis non videtur singularis persone.vt in.c.qui manumittitur.12.q.2.

5 Causa alia ipulsiua que occasionem remotaȝ prestat.sicut Calfurnia que iportune postulando.cām dedit vt mlr nō possit postulare.vt i.l.i.§.sexum.ff.de postu: Et ista cessante nō cessat effectus. Alia final'. ꝛ ista regulat dispōem.c.cū cessante cā.de ap. l:generaliter.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ ibi Bal. multa dicit de hac mā.c.gnāl'r.16.q.i.Hec cognoscit ex.5. Primo qn̄ illud qd̄ exprimit i viā cāe respicit vtilitaté taȝ alterius ꝙȝ ét ptrum l.ticio cétum in pn̄.ff.de ꝯdi.ꝛ dmo.pū.dono tibi cétum.vt ide facias fieri capellā i tali ecclia q'illa idiget ꝛ huiusmōi.Si vō respiceret soluȝ vtilitatem illius q dȝ iplē ꝛ n̄ sit pia:sic ꝓsumit cā ipulsiua.d. l.ticio. §.sȝ si filio.Vn̄ si lego tibi.x.vt caligas emas nihilominus tȝ legatū.lȝ nō emas. Sil'r si vt fūdū.Sed si vt emas fūdū alteri minus idustrioso non valet nisi caueat.vt ibi . Scdo cognoscit qn̄ exprimit pius actus i viā cāe l.si qs.ꝓ redéptione.C.de dona.ꝛ.l: si ego i pn̄. ff. de iu.do.ꝛ vlt Bar.in.l.2.§.fi.ff. de dona.vt pū.dono tibi cétum vt facias hospitale.nam hospitale ꝙ fiat erit causa final' Tertio cognoscit qn̄ i gerēdo actū exꝓmit ad hoie cā vbicūqȝ lex reqrit d ncc̄itate cāȝ ad validitaté actus.qꝛ tūc itelligit finalis vt actus sustineat.l.sȝ si moꝛs. §.fi.cū.l.se.ff.d do.iter vi.2. vbi dī ꝙ donatio facta vxori ad restaurationem edui igne ꝯbustaꝝ valȝ vsqȝ ad eaꝝ reparationē ꝛ nō i plus.Quarto vbicūqȝ nō pōt esse alia rō illa cēsetur cā final'.l.ꝙȝuis.vbi glo.C.de fideicomis'.Vn̄ q legat iter ad fonté.Vr legare ꝛ haustum. ff.de.ser.ru.ꝓ.l.item si.Quito.vbicūqȝ lex exꝓmit cām: censet final'.gl.é nōbil'i.l.cuȝ tale.§.legato cām falsam.ff.de condi.ꝛ demo.quam adhoc ponderat Ang.in.l.sciendum.ff.de edi.edic.ꝛ Bar.in.d.§.fi.cuius sunt ista dicta.

Est ꝛ alia cā que é cātiua alicuius effectus sed non sufficiēter ꝛ efficaciter.ꝛ talis non tenetur ad restōem damni dati proximo lȝ peccauerit. Est ꝛ alia que é cātiua ꝛ inductiua alicuius effectus sufficiēter ꝛ efficaciter ita ꝙ sine ea nō sequeret. ꝛ talis tenetur ad restōnem vltra peccatum comissum.Et de ista loquitur. c.fi.de iniurijs.Quod nota.qꝛ facit ad mlta. 6

C. Autio simpl'r dcā rl'r itelligitur nuda ꝓmissio vt.l. sāctimus.C.de v̄.si. Fallit in cautione expressa a lege pretoꝛia.vt.ff.de ꝓto.sti.l.ꝓtoꝛie.la.pꝛma.Et sic intellige glo in.c.pꝛima igitur.de conse.di.4.Jté fȝ gl. in.l.pe.insi.ff.d peti.here.qn̄ é ꝓsona suspecta.vt.l:si fideiussoꝛ.§.fi.ff.qui sa.co.qꝛ tūc dȝ cauere cū fideiussoꝛia.Sed cū addit idonea vel sufficiés:itelligitur de pignoꝛaticia vel fideiussoꝛia.vt.ff.d fideicōis.li.l.ergo ꝙȝ diu.§.addici ita.Vide glo.in.c.ad nostram el pꝛimo de iure iurando.ꝛ in.c.vltimo de pig.ꝛ in.c.ex publico de ꝯuer.ꝯui.Si vero dicitur cautio mediocris:tūc venit obligatio omnium bonoꝝ.tex.é singularis in.l.filio in fi.ff. vt le.noie caue. Si vero dicitur cautio competens:intelligitur arbitrio iudicis scdm aliquos: vel scdm alios fideiussoꝛia vel pignoꝛaticia.vt in gl.l.si debitoꝛi. ff.de iudi. Notat tamen Bal.in.l. vniuersa C.de preci.impera.of.ꝙ quando statuto cauetur ꝙ caueatur idonee:quando compromissum petitur:intelligitur arbitrio iudicis ꝛ in.l.omnes.C.d epi.ꝛ cle.dicit.Tenetur quis dare fideiussores: ꝛ non potest.tunc tenetur obligare omnia bōa sua melioꝛi modo quo pōt.Si vero dicatur. satisdet. vel satisfaciat.fideiussoꝛia intelligitur.vt in. d. l.i.qui satis.co.ꝛ secundum glo. in.d.l pe.

C. Ecitas mentis secunduȝ tho.2a 2e.q.15.ar. i.pꝛouenit dupliciter. Primo ex hoc ꝙ auertit se spontanee a consideratione pꝛimi pꝛincipij intelligibilis secundum illud ꝓs. Noluit intelligere vt bene ageret Alio modo per occupationem mentis circa alia.q̄ magis diligit ꝙȝ dictum ꝓncipium

ꝺm illud ps. Supcecidit ignis.s.cōcupiscē tie ⁊ non viderunt solem. Et sic patet ꝙ est pecc̄ꝫ. Et a Gre.31.mora. ponitur filia luxurie.

1 Sꝫ vtꝝ sit mortal'. R̷.ꝙsic qñ sic ñ vlt itelligē necessaria ad salutē.38.di.c. q ea. sili' qñ ita occupatur in tp̄alibus ꝙ omittit necessariam vacationem: quam deo tenetur exhibere. vt in diebus festiuis in quibus scd̄m Ri.in.3.di.37.ar.3.q.4.in aliqua hora tenetur deo vacare mente: vel huiusmōi. secus si omittit que nō sunt necessaria ad salutem qꝛ tunc est peccatum veniale.

Cedere

bonis dꝫ q soluē ñ valet creditoribus suis. Et valebit ei ad tria. primum ne in carcere t̄.l.i.C.q bo.ce.po. de quo vid̄ s̄.Carcer.§.2. sꝫ ne excōicet. ⁊ si erat excōicatus dꝫ absolui recepta idonea cautione de soluēdo debito si ad pinguiorē fortunā venerit de solu.c.odoardus. Tertiū. ꝙ non ↄdēnet nisi iquātū facere pōt hita rōne ne egeat: nec enim fraudādus ē alimētis quotidianis.ff.de re iudi.l.sūt q in id qd̄ facē pñt ⁊.ff.q bo.ce.po.l.is q ⁊.l.q bonis. ⁊.l.si debitores. Nec ob.c.ꝑuenerit. de fideiuſ. qꝛ ibi ñ cesserat bonis. limita.tñ. tetiū qñ ñ ↄuenitur rōe delicti. qꝛ si ↄueniret rōe delicti: ñ hēret respcūs ne egeret. etiā i clico. vt nōt Pa.in.c.olim nobis.de resti.spo. Quō vero fit. vide. j. Solutio.§.23.

Celare

peccatū alicuius pp pecuniā: vel grām: aut ↄsanguinitatē. simonia ē. vt in c.nemo de simo. vbi glo. ⁊ Inn. dicit ꝙ rō ē qꝛ quilibet tenet alteri⁹ peccatū ad pniaꝫ idicare.24.q.3.tā sacdos. Secus aūt in idicatione furis: vel ꝺui fugitiui vt capiat qꝛ licite merces accipit.ff.de prescrip.v̄.l. solēt ⁊.ff.de condi.obtur.cām.l.4.§.vltio. Nec ꝓpe dicit Inn. ꝙ ē simonia: vbi ex grā qs nō idicat. sed dꝫ puniri sicut simoniacus. tu dic ꝺm glo.in.§.si tibi.l.4.ff.de condi. obtur.ca. ꝙ ille q nō tenet per officiuꝫ: vl' actōnē vel iudicē reuelare furē: licite accipit aliqd vt idicet. sed accipere vt nō idicet. turpit accipit. qꝛ ↄ̄ publicā vtilitatē: q̄ ē maleficia puniri. vt.ff. de fideiuſ.l.si qs a reo.§.pe. Et sic pꝫ ꝙ rōe nāli ñ tenetur qs idicare. qꝛ tūc nō liceret accipe pro idicādo. vt.ff. de ↄdi.ob tur.ca.l.i.in fi. ⁊ in.l.2.primo. R̷. Qd̄ tñ lꝫ. vt in.d.§.si tibi. qd̄ limito v̄bum de idicatione q̄ fit ꝑlato vt puniat secus de illa q̄ fit alicui vt prouideat qꝛ teneretur

Censura

ecc'iastica qd cōprehēdat. R̷.ꝙ iterdictū: suspensioneꝫ ⁊ excōem. de v̄.si.c.querenti.

Census

est q̄dam pēsio q̄ d̄ ꝓuentibus soluit.i q.3.q̄siti: vel pōt dici cēsus qcqd annuatim soluit i quātitate: vel sūma.ff. de censi.l.etatem.

1 Cēsus nouos iponere ecclijs: aut veteres augere ꝓhibet oībus epis ⁊ ꝑlatis.in.c.ꝓhibemus. de censi. ēt si eripuerīt eas de manu laici. vt in.c.ecclijs.eo.ti. Dicit tñ Pa.i d.c.ꝓhibemus. ꝙ hoc veꝝ ē ad vtilitatem eoꝝ ꝓpriam. vt in cle.2.de re.ec.ñ ali. Secus esset ad vtilitatē alterius ecc'ie. rōabili cā subsistēte ⁊ a prelato iurisdictionē hñte ep̄alem. ⁊ i ecclia pleno iure. sibi subiecta. qꝛ tūc pōt. vt nōt Inno.in.d.c. ꝓhibemus. ⁊ facit.c.preterea.eo.ti.

2 Quis pōt iponere cēsum. R̷.ꝙ qcūqꝫ hēt ius i re tali. vt insti.de vsufruc.§.sine testō.

3 Quod argumētū ꝑstat cēsus solutio. R̷.ꝙ aliqñ subiectionē. de cēsi.c.oīs aīa. Aliqñ ꝑstitam libertatem: vel ꝑceptam ꝓtectioneꝫ vt in.c.percepimus. de priuil.

Certum

dꝛ id d̄ quo ꝓprio noīe: vel idubitata circūlocutione ↄstat. vt in glo. de priuil.c.cū ⁊ plantare. insti.de exhē.li.§.nominatim. vbi dꝛ ꝙ qui vnum filium solum hēt noiatim exheredat. siue dicat. ticium filiū meū exheredo. siue filium meū exhēdo

Cessatio

a diuinis officijs alia gnālis. ⁊ hec equipat itdicto. ita ꝙ posita gnāli cessatione ab eo qui pōt vel de iure: vel de cōsuetudine in loco aliquo. si qnis ibi celebrat ē irregularis. ⁊ religiosus talem cessationem nō seruans ē excōicatus ipso facto si matrix ecc'ia seruat. Et sic itellige cle.i.de sen.ex. ⁊ Inno.in.c.nō ē nobis. de spō. Cessatio vero sp̄alis ē. illa que solum in aliqua ecc'ia ponit. Et hec nō cōparatur iterdicto. Unde celebrans in eadē ecc'a non efficitur irreg'is nec religiosus excōicatus si non seruat q̄uis talis ecclesia esset matrix. Et sic itellige glo.2.c.si canonici. de offi.ord. li.6. ⁊ Inno.in.c.dilectis filijs. de ap.

1 Que ē pena iponentis generalem vel spālem cessationem indebite. R̷.ꝙ illi qui iponunt tenētur restituere oēs fructus quos interim ab ecc'ia perceperunt in qua cessatū est etiam si talis ecc'ia sua erat. ⁊ ipsi ecc'ie Item tenētur de omni damno quod alij in

curreruntpp talē cessatōem.d.c.si canonici ⁊ ibi Ge.dic̄ ꝙ lꝫ.d.c.loq̄t de caplo canoni coꝝ.tn̄ idē erit in alijs q ip̄am cessatiōeꝫ im ponunt.

2 Que est pena illius q dat cām cessatōni.R̷ tenet ad oē intesse qd canonici:aut alij icur rerunt.⁊ ad aliquā aliā satisfactōnē extimā dā arbitrio supioris in recōpensatiōem ces sationis facte in eccl'a.d.c.si canonici.

3 Que reqr̄ūtur ad hoc ut cessatio debeat ꝓ uari.R̷.ꝫm Jo.an.in.c.q̄uis de offi.or.li.6 ꝙ.x.Prio ꝙ hȳ qui cessant hēant ex ꝯsue tudine uel alio iure. Secūdo ꝙ ꝯuocentur abn̄tes ad ꝯctandū de cessatione. Tertio ꝙ tractent diligenter. Quarto ꝙ de cessando deliberent. Quinto ꝙ sit manifesta offensa uel iniuria. Et ꝫm Jnno.⁊ Ho. dꝫ eē noto ria.qd si n̄ eēt nll'a ꝯsuetudo ꝓ̄sset.qꝛ eēt ec clesijs onerosa.d ꝯsue.c.i.⁊.c.cū venerabil' qꝛ ille ꝯ quē cessatur nō dꝫ ꝯuici ꝓbandis sꝫ aptis ⁊ notorijs.maxie in cltu dino tollē do.C.de actio.⁊ ob.l.negantes. Sexto ꝙ sit cā rōnalis. Septimo ꝙ ante cessationeꝫ instrumento publico:uel patentibus litt̄eis autentico sigillo munitis cām cessationis exp̄māt.Octauo ꝙ illud instrumentuꝫ uel litteras tradant ei contra quē cessāt. Nono ꝙ requirant illū ut emendet ꝯpetenter iniu riā pp quā cessare uolunt.ꝙ si n̄ fecerit tūc locū habet cessatio. Decimo ꝙ post cessati onem utraqꝫ ps iter debet arripere ad sedē aplicam infra menseꝫ per se uel per ꝓcura tores sufficienter instructos:⁊ ꝯtinuatis di ebus q̄ꝫ cito poterunt se sedi apostolice rep̄ sentent.ut discutiatur qd sup hoc sit agendū Hijs n̄ ꝓuatꝫ n̄ ꝓuatur cessatio. Silr si ps q̄ posuit cessationem eam nō reseruauerit:ab alijs non seruetur similiter. Hoc nōt. Jo. mo.⁊ Gars.in.c.si canonici de offi.or.li.6. in quo.c.reprobat ꝯsuetudo illoꝝ qui i ag grauatione cessationis ymagines crucis l' alioꝝ sanctoꝝ ꝓsternunt:vrticis supponūt uel lapidibus ⁊ huiusmodi. Et qui talia fa ciunt grauiter sunt puniendi.vt ibidē.

c **Essio** actionū an valeat.R̷. Pa.in.c.fi.de ali.iu. mu:cā fac. colligendo dicta doc. distinguendo sic. Cū queritur an valeat ces sio actionū dic aut fuit facta in ultia uolūta te.⁊ tꝫ ut nōr i.l.vltia.C.de litigio. Sic tn̄ ꝙ si actio erat in iudicium deducta per defun ctum:non debet agere legatarius:sꝫ heres oēm tamen vtilitatem quam sequetur her̄s dꝫ legatario restituere. ⁊ si nihil ꝯsequitur nihil restituet. qꝛ videtur testatoꝛ legando actionē legasse euentū illꝰ iudicij. Et ob h̄ ne fiat collusio p heredē pōt legatarius si vl't assistere heredi i iudicio. ut in aut̄. nē si heres.C.de liti. Si vo actio n̄ erat deducta i iudicio poterit legatarius post cessionē a gere .ut ibi. Sꝫ cuius sūptibus.R̷.glo. in. aut̄.nē si heres.ꝙ si erat litigiosa cū lega batur.tē sūptu heredis.l.cū ꝓuus.ff.de le.i. Si vo facta est litigiosa uiuo uel mortuo te statore tunc sūptu legatarij.ut.ff.de lega.i.l. serꝰ legatus.nisi hr̄s fuerit in mora.ar.ff. de lega.ꝓuo.l.cum res. Aut cessio fit inter uiuos. Et distingue qꝛ aut fit potentiori rōe officij seu dignitatis precipue ⁊ non valet. ⁊ cedens debet perdere oē ius quod habe bat. Et iste est ꝓprius casus.l.2.C.ne li.po. Et hoc uerum ꝫm spe.in ti.de cessione acti onum post vincē.quando fit potentiori ma liciose cā opp̄imēdi aduersarium. Secus si fieret bona fide.ar.l.q stipendia.C.de ꝓ cura. Et plꝫ Pa. Si vo cessio fit potentio ri non ratione officij uel dignitatis.sed rōe nobilitatis.uel qꝛ ditioꝛ vel alio respectu.tē si fuit facta cessio rōne iudicij mutandi pōt excludi cessionarius p exceptionem. ut.l. pe.⁊ qd ibi uōr.ff.de ali.iu.mu.cā fac.non pdit tn̄ actōem cedens:sꝫ punitur ꝫm unaꝫ opi.qꝛ n̄ pōt amplius cedere istaꝫ actioneꝫ alteri:nec pōt i ea constituere ꝓcuratorē:sꝫ tenet ipe ꝓseq.vt videt inuere.d.l.pe. Glo. tamen in.d.l.pe.dicit ꝙ i isto casu uidetur transtulisse magis rē q̄ litē.⁊ sic cessionari us hēbit rē si euincatur.⁊ cedens expensas litis faciet in dammū suū. Secus si non fuit facta ratione iudicij mutandi. quia tenet. ut patet ex notatis in glo. in .l.i .C.ne.lic. po. Aut cessio que fit inter viuos ⁊ q̄ non fit potentiori ē dubitata.⁊ dicitur dubitata eo ipso ꝙ est i littigiū deducta.qꝛ dubius e uentus litis.⁊ sic nō pōt rl'r alteri cedi.⁊ ce dēs icidit i uiciū littigiosi. vn̄ debet puniri ut habetur in.l.fi.C.de littig..⁊ per gl. in.c ecclesia el ꝓmo.ne.li.pen. Fallit in casibus ibi numeratis. Nota hic ꝙ in casibus in q bus potest fieri cessio.ꝙ ꝓsecutio actionis fiet a cedente:non a cessionario ꝫm Jnno. in quadam glo .in.d .c.fi. allegat in arg.l. quamq̄ꝫ.ff.de aqua plu.ar. Aut actio non ē dubitata:tunc regulariter.potest cedi titulo donationis:uenditionis: uel alio titulo le gittimo. vt ꝓbatur.C. de he. uel ac.uen .l. nominis uenditio. ⁊ in.l. per diuersas.C. man. Pretenditur tamen silatus contracꝰ ex.6. Primo ex modicitate precij. ⁊ exti matur ista actō ꝫm dubium:expensas:labo

res: ⁊ huiusmodi ſm Pa. ibidē. Scḋo qñ i cessione nō exprimit titulus: vt qñ dicit cedo actionem ⁊c. nec dr ꝓ qua cā vt ꝓbr in d. l. per diuersas. ⁊ tenēt cōīt do. Tertio qñ cessio fuit ꝓ pte vendita ⁊ ꝓ pte donata vt d. l. ꝑdiuersas. Rō. qꝛ ista cessio est odiosa. secus in alijs. qꝛ valet. Et isto casu admittit cessionarius vsqꝫ ad quātitatem quā exbursauit. In alia ꝑditur actio. vt in. d. l. per diuersas. Quarto qñ cessio pure venditur. tñ pretium nō soluit nisi pro pte. ⁊ de reliqua ꝯfitetur se recepisse. Quinto qñ dicit se donare propter bñ merita que nō sūt. Fallit in casibus ꝯtentis in. d. l. ꝑ diuersas: vbi nō ꝓsumitur silatio. vt pū. si īter coheredes ē fcā cessio: vel cū ē fcā i solutū: vel pro munimine rei sue. vt cum domus tua minat ruinaꝫ domui mee. ego timens emo omne ius tue. Item si sit inter legatarios ⁊ fideicomissarios: vel qñ hīs cessit actionem legatario. Similiter in societate. s. qñ sotij sibi cedunt actionem.

1 Utrum clericus possit emere cessioneꝫ. R. Pa. in. d. c. fi. ꝙ non qꝛ uilius emere ⁊ carius uendere non lꝫ ei. sed posset tamē donari ecclesie. uel clerico bona fide. ⁊ tꝫ nec credo illicitū ſm Pa. ibidē.

2 Sꝫ q̄rit qñ dr res litigiosa. R. litigiosa res est de cuius dominio cā mouetur inter petitorem ⁊ possessorem iudiciaria conuentione. uel ꝓcibus ꝑncipi oblatis ⁊ iudici insinuatis ac per eū futuro reo cognitis. Ita dicitur in aut. litigiosa res. C. de litigi. Sꝫ Bar. in. l. i. C. de liti. distinguit. ꝙ aut agit actione reali. ⁊ tūc si ꝯtenditur de dñio uel quasi. puta qꝛ dicit rem suam esse: uel de eius dñio uel quasi. Sic res efficitur litigiosa ꝑ simplicem ꝯuentionē. ut in. d. aut. litigiosa. Si uero non contenditur de dñio. sed de alio iure ꝑncipali. puta ypothecaria ⁊ huiusmodi. sic non efficitur litigiosa. Aut agitur actione ꝑsonali. ⁊ sic nūq̄ efficit litigiosa. Aut agitur actione mixta. ⁊ sic si ē vniuersalis efficitur litigiosa per solam cōtrouīsiam Si uero est particularis. sic efficitur litigiosa per litis contestationem. Concordat Inno. in. c. cum. M. ferrariensis de consti. Ex hoc pꝫ ꝙ qñ res est litigiosa potest alienari absqꝫ uicio litigiosi. al' ñ sine pena litigiosi.

3 Que est pena litigiosi. R. ut notatur in. l. fi. C. de liti. ꝙ qui scienter ex aliquo cōtractu rem litigiosam acceperit. restituere tenetur rem. ⁊ ꝓcio eius ꝑuabitur ⁊ fisco applicabitur. Si uero ignorans rē litigiosā emerit vel ex alio ꝯtu accepit. tē ꝯtus nō tenet. sꝫ ꝯdēnat uendēs restitue ꝓciū. ⁊ vltra tertiā ptē. Et si ꝑ donationē sit facta alienatio. extimabit. ⁊ idē fiet de ꝓtio q̊ ē extiata. ut dictū ē de ꝯtu ēptōis l' alio ꝯtu. exceptis casibus donatōis añ nuptias: l' transactōuꝫ aut diuisionis reꝝ hereditariaꝝ facte: l' per legati: l' per fideicōmissi cām. de quibus in. d. l. fi. ⁊ in. d. glo. d. c. eccl'astica el. i. ⁊. II. q. i. qꝛ res. i litigio in quibus pōt fieri alienatio sine vitio litigiosi.

4 Utꝝ res litigiosa possit alienari ab alijs inter quos nulla lis ē de ea. R. Ang. in aut. d litigiosis ꝙ sic.

Cimiterium

Cimiterium grece dr a cinis grece ꝙ est dulcis statio aiaꝝ ul' potius corpoꝝ. qꝛ ibi cinis mortuoꝝ detinetur uel a tis. ꝙ est ante. qꝛ añ ecclesias fieri solet hec. Ge. in. c. vnico. de ꝯse. eccle. vl' al. li. 6. De imunitate cimiterij. Uide. s. imunitas. ⁊ de eius ꝯsecratione ⁊ pollutione. vide. s. cōsecratio. 4. per totum.

Circunstātia

Circunstātia dicit ꝙ circunstat actum quasi extrinsecus extra actus substantiam consideratum. Hoc aūt vno mō est ex pte cause. ⁊ sic: uel finalis. ⁊ sic consideramus cur fecerit. siue respectu agentis ꝑncipalis. ⁊ sic quis fecerit. Alñ respectu instrumenti. ⁊ sic quo instrumento: l' quibus auxilijs fecerit. Aliquando circunstatur ex parte mensure. ⁊ sic consideramus vbi uel in quo loco: aut qñ fecerit. Aliquando ⁊ tertio ex parte ipsius actus ꝯsideramus modū agendi. puta fortiter uel lente. si sepe uel semel solū. siue consideramus obiectuꝫ siue materiam actus. puta. vtꝝ p̄rem ꝑcussit uel extraneū siue effectū quem agendo induxit. pū. vtrū ꝑcutiendo uel vulnerauerit l' occiderit. que oīa ꝯtinentur in hijs uersibus. quis: qd: vbi: quibus auxilijs. cur: quō: qñ: ⁊ quociens. Ita tñ ꝙ in quid includatur ñ solum effectus. sed ēt obiectuꝫ. ut intelligat ⁊ qḋ ⁊ circa qḋ

1 Utꝝ circunstantia mutet spēm peccati. R. ꝙ circunstantia tripl'r se hꝫ ad actum peccati. Aliquando enim circunstantia adueniēs actui indiferenter se hꝫ quantum ad rōem. ⁊ tunc non dat spēm peccato. neqꝫ aggrauat. Nihil enim ad rationem pertinet vtrū ille qui percutitur tali uel tali ueste induat. Aliquando uero differentiam aliquam habet per comparationem ad rationem importans aliquid repugnans ratiōi ꝑmo ⁊ per se. ⁊ tunc dat spēꝫ peccato. sicut accipe

alienum. Si aũt p̄mo ⁊ p se non importat aliq̄d repugnans rationi. sed per compara tioné ad id qḋ p̄mo ⁊ p se ratóni repugnat aliquã. repugnantiam h₃ ad rationem. Si cut accipere aliquid in magna quantitate. nihil repugnans rationi dicit. sed accipere alienum in quantitate dicit maiorem repu gnantiam ad rationem. Unde illa circũstã tia aggrauat. Uel sic ſm ph̄m. 5. ethi. q̄ pec catũ recipit ſpẽm ex intentione peccantis. Unde ille qui mechatur ut furetur: magis ẽ fur q̄ mechus

2 Utꝝ circunſtantia aggrauat peccatum in i finitũ. ut ueniale poſſit fieri mortale. ℞. q̄ ñ qꝛ peccatũ ueniale ⁊ mortale non ſunt eiuſ dem ſpẽi. ſed quãdo circunſtantia constitu it nouam ſpẽm poteſt conſtituere peccatu₃ mortale. ⁊ ita aggrauare in infinitum. ſicut ſi quis dicat uerbum ocioſum vt ꝓuocet ali quem ad luxuriam:

3 Utrum circunſtantia perſone aggrauet in infinitum. ℞. q̄ non. niſi ſolum dupliciter. Primo quando pp condicionem ſui ſtat⁹ eſt aliquid ei de neceſſitate. puta religioſo non accipere vxorem. Secundo ratõe ſcã dali qḋ ẽt ẽ contra preceptũ p̄bere ruinam ꝓximo. aliter non poteſt. ut. s̄. per ſupradi cta. Hec oĩa ex Fran. in. 2. ſen.

c **Citatio** debet fieri tribus edictis: uel vno p emptorio: qḋ ꝯtinere debet tantũ tempus quantum tria edicta: niſi neceſſitas urgeat. de illa. c. i. vbi de hoc in glo.

Utrum quando iura exigunt trinam moni tionem ſufficiat vna. vide. ĩ. clericus. 9. §. 4

1 Utrum corporaliter impeditus teneatur p alium comparere. ℞. Pa. in. c. in nomine domini de teſti. q̄ non. Et actus geſtus eo abſente eſt perinde ac ſi non fuiſſet citatus.

3 Utrum ſententia lata contra non citatum ualeat. ℞. Car. in cle. paſtoralis in. §. deni q₃ de re iudi. q̄ ſi nullo modo fuit citatus eſt nulla ipſo iure. de ma. ⁊ obe. c. iter quat tuor. Pa. tamen dicit in. c. cãm q̄ de reſcri. ⁊ in. c. cum ſit de ap. q̄ in facto notorio cu₃ certum ſit abſenti nullam competere defen ſionem põt ferri ſententia contra abſentem non citatum.

4 Sed quid ſi citatus ſit non legittime. ℞. Car. vbi. s̄. videtur q̄ debeat haberi ꝓ nõ facta. c. bone. el. 2. de elec.

5 Utrum quis poſſit denunciari excomuni catus non citatus. ℞. Pa. in. c. ꝓuenit. de ap. q̄ non vbi exceſſus non ſit notorius. fac̃ c. cum ſecundum de hereticis li. 6.

6 Utꝝ p̄lati religioſoꝝ poſſint ſubditos ab officijs deponere: ſuſpendere ⁊ huiuſmõi. ip̄is non citatis. ℞. q̄ ſic. ſi ita h₃ eoꝝ ꝯſue tudo. aut ꝯſtitutiones ſ₃ quas debet ꝓcede re. et notaṫ in. c. cum ſpeciali. ⁊. c. qꝛ nos. ḋ ap. ⁊ in. c. cũ medicinalis. de ſen. exco. li. 6. Et dicit glo. in. d. c. cũ ſpeciali quam ſequiṫ Pa. ibidẽ q̄ diſpoſitio. c. ſacro. de ſen. ex. non eſt neceſſario ſeruanda in religioſis ꝯ ſuas obſeruãtias ſpeciales. Et ibi diċ Pa. hoc ꝓcedere. vbi regula uel ꝯſtitutio religi oſorum dat certum modũ excoĩcandi reli gioſũ. ut ſatis ſit ſeruare eam. Et hoc ide₃ t₃ Fede. in ꝯſi. 5.

7 Utꝝ citacio aliñ ſit nulla. i. ñ ualeat. ℞. glo in. c. ſi ep̄s. 3. q. 2. q̄ ſic in. 8. caſibus. Prim⁹ qꝛ i anguſta tp̄a. Secundus qꝛ non exp̄mi tur cã citationis. Tert⁹ qꝛ nimis maturat p emptoriũ. Quartus rõe tp̄is. Quint⁹ rõe loci. Sextus rõe iudicis. Septim⁹ qꝛ reſcri ptum apoſtolicum ñ inſeriṫ in ea. Octau⁹ qñ ſit ſpoliato. de quibus uide ibi. Tutius tñ eſt ut ſemper citatus ꝯpareat allegaturus p̄ uilegium: uel appellaturus ſi eum grauaue rit. niſi quando conſtat eum non eſſe iudi ce₃ ſuum. ut. i. d. gl. ⁊ in. c. veniens de accu. in glo

c **Citariſtis** qui uarijs vtũ tur iſtr̃is licite põt aliquid dari. ⁊ talis audire. ł talibus uti: qñ ſit ad laudem dei: ł ob aliam iuſtã cãm. puta recreationis qꝛ debilis ẽ vł infirmus. ⁊ huiuſmodi. de ꝯſe di. 5. ꝓuenit Ad uoluptatẽ aũt uł luxuriã talib⁹ uti uł ali q̄d dare eſt peccatũ mortale. 92. di. i ſcã. no tat hec glo. in. c. donare. 86. di.

c **Ciuitas** vel vniuerſitas ñ dř aliq̄d facere ni ſi id ſit collegialiter ḋliberatum. ẽt ſi maior ps illud facit. Ita dicit glo. notabił i. l. ſic̃. ff. qḋ cuiuſq₃ vni. ſeq̄ṫ Bar. in. l. aut facta. ff. de pe. facit qḋ notaṫ i. c. felicis ḋ pe. li. 6. ⁊ glo. in. l. aliud. §. referṫ. ff. de reg. iu. querentes qñ vniuerſitaſ deliquit. cõis opi nio tenet ſm Pa. in. c. 2. de poſtu. p̄. ⁊ Io. in. d. c. felicis q̄ eſt qñ p̄us aliquid fuit deli beratum in vniuerſitate ip̄a: pulſata campa na ⁊ alijs requiſitis ad ꝯgregationem. vñ ſi omnes huius ciuitatis facerent delictum non diceretur factum ab vniuerſitate. ſed per ſingulos vniuerſitatis. etiam ſi facerent pulſari campanam: ⁊ leuarent vexillu₃. nã iſtud eſt potius factum ſingulorum. facit quod notatur i. c. cũ omnes de ꝯſti. Pa. i. c dilectus el. 2. de ſimo.

Utrum destructa ciuitate destruant oia p-
uilegia eius. R. Inno. i. c. 2. de no. op. nun.
q si ecclia: vel ciuitas: vel alia loca: siue sa
cra: siue pphana auctoritate superioris pp
delictum eo destruant. de cetero nõ debet
vocari clicus illius ecclie l' municeps illius
ciuitatis. ⁊ ille locus priuilegiũ pdit. vt de
cse. di. i. placuit. 16. q. 7. ⁊ hec dicimus. ar.
ff. qñ di. le. vsufruc. ce. l. i. Si autem ab ho-
stibus destruatur aut per tirãnidem retinet
omnia priuilegia. facit. 7. q. i. pastoralis. ⁊
19. q. 3. que semel. Et idem videtur si aucto
ritate superioris transferatur ad alium lo-
cum. vel alij vniatur. vt nõ in. c. i. nese. va.
de reli. do. c. q monasterium. Et idem itel
ligitur in ciuitate ⁊ alijs locis prophanis.
ar. ff. de contrahen. emp. l. ede sacra.

2 Utrum ciuitatis appellatione aliud q̃z qd
est ifra menia veniat. R. fm Pa. in. c. ro-
dulfus de rescrip. q non. in mã odiosa seu
stricta nisi qñ dispõ concepta nomine ciui
tatis esset inutilis. vel posset fieri fraus. hic
continentur suburbia ⁊ continentia edifi-
cia. Et sic itellige. Jo. an. in. c. si ciuitas. de
sen. ex li. 6. Sed in materia. larga seu indi-
ferenti nomine ciuitatis venit ciuitas cum
suo territorio. vt est tex. i. l. vnica. §. ⁊ vrbez
ff. de offi. prefec. vrbis. Similiter in mate-
ria larga nomine ciuium veniunt etiam illi
de comitatu ⁊ de toto territorio. vt in. l. g
ex vico. ff. ad munici. ⁊ in. l. non dubito. ff.
de capti. ⁊ in. l. qui continentibus. ff. de v.
si. ⁊ per Bar. in. l. i. ff. ad muni. vide bonã
glo. in. c. i. de vsuris. lib. 6. Sed in materia
stricta secus. lz contrarium videatur tenere
Bar. in. d. l. i. ⁊. l. mille passus. ff. de v. si. ⁊
l. nam quod liquide. §. si ita legetur. ff. de
pe. le. que volunt q nulle passus a muro
comprehendantur. Intellige quando sub
iecta materia ita requirit in speciali.

3 Utrũ natus in aliqua ciuitate ex parẽtib9
qui ibi nõ hñt domocilium sit ciuis? R. q
non fm Bar. in. l. filij. ff. ad munici. lz dubi
tatiue loquatur. Pa. vbi. s. tz q non.

4 Utrum ciuitas censeat iure minoris? R.
Inno. in. c. i. de resti. in ite. q sic. Est tñ dife
rentia inter minorem eccliam: rem publi-
cã ⁊ ciuitatẽ in itegr restõe. lz lex dicat q res
publica fũgat vice minoris. C. q ex cau. ma. l
pli. ⁊. C. d iure. re. pu. l. rẽpublicã. C. de sa.
san. ec. l. fi. q pupillo ⁊ etiam minori non
currit hodie vsucapio aut prescriptio. x. vl'
xx. annorum in rebus que seruando fuari
possunt: siue sint mobiles: siue in mobiles.
C. d admi. tu. l. lex q tutores in fi. Ideo su
per eis non est necessaria restitutio in inte-
grum. lz ante tempus huius legis curreret
contra minorem non contra pupillũ. ff. de
acqui. re. do. l. bone fidei emptor. §. i. Sed
contra ecclesiam: ⁊ rẽpublicam ⁊ ciuitatẽ
currit vsucapio ⁊ pscriptio ⁊ aliẽ tempora
les ⁊ ppetue pscriptiones: sed datur ei re
stitutio sicut minori. quia predicti fingũtur
esse in vltima instantia minoris etatis. Pre
scriptio aũt. 30. vel. 40. annorum certum est
q currit contra omnes pdictos. sed dat eis
restitutio ex verbis generalibus edicti: que
sunt. Si qd cum minore gestũ erit ⁊c. Pu
pillus aũt ab his pscriptionibus seruatur il
lesus. C. de pres. 30. an. l. sicut. Quod autez
ciuitati det restitutio in integrũ non placet.
Inno. vbi. s. ar. l. nihil interest. ff. ad mace.
Sed Bar. in. l. res publica. C. ex qui. cau.
ma. post Ja. bu. tz q sic saltẽ ex clausula ge
nerali. quia ex quo regit per administrato-
res hz iustam cãm petendi restitutionem.
Hoc ẽt tenet Bal. ibi ⁊ est verior opi. licet
glo. i. d. l. teneat cõtrariũ facit pro hoc. l. sed
⁊ hij qui. ff. de publi. vbi ciuitas. dr res pu-
blica. Sequit hoc Jo. an. in addi. ad Spe.
ti. de in integrũ restõe. vbi post multas opi.
residet i opi. Odof. qui tz q non soluz ciui
tas: sed ẽt castrũ ⁊ villa possunt petere resti
tutõem i integrũ cum ibi sint multe psõe vi
due ⁊ pupilli. Et lz Bar. post Butri. i. d. l.
res publica non admittat nisi in villa ⁊ ca
stro populoso. Bal. tñ ⁊ Ja. de are. tenent
ẽt in villa nõ populosa ex quo regitur p ali
os. ⁊ ibi sint minores ⁊ mulieres. Et hanc
opi. Pa. i. c. i. de re. i inte. dicit equiorez ⁊
facit qd notat in. d. l. rẽ publicaz. ⁊ in. d. l. sz
⁊ hij qui dr q quodlibet municipiuz dicit
res publica.

Quis vtrum efficiatur in loco vbi
consequitur quis dignitatem. R.
Bar. in. l. i. ff. ad munici. q sic facit
. l. municeps. §. miles. ff. eo. ⁊ quod notant
doc. in. c. quia in tantum de preben. vbi cõ
cludunt q clericus sortitur domiciliuz vbi
est beneficiatus si residere in eo tenetur ali
as non sicut hij quibus dispensatum est su
per pluritate beneficiorum.

1 Utrum dicens volo te hẽre pro ciue effici
at ciuem si habet auctoritatem. R. q sic. vn
de statutum quod dicit q talis habeatur p
ciue efficit ciuem argu. optimum in. ca. ex
parte d spon. ⁊ quod notat Bar. in. l. si ma
ritus. ff. de adul. ⁊ in. l. si is qui pro empto
re. ff. de vsuca. Ratio secundum Pa. in. d.
c. ex parte. quia vbi actus dependet a mera

uoluntate loquentis. paria sũt dicere ꝙ vſt talem hẽre pro vxore: uel ciue. sicut dicere te duco ĩ uxorẽ. uel facio ciuem. Et sic si sta tutũ dicit ꝙ scolares tanꝙ̃ ciues debent tra ctari. ex hoc cẽati sunt ciues rõe ꝑdicta. Et ideo dictio tanꝙ̃ ponit ueritatem non simi litudinem. Et hoc uerũ quando uerba ꝛ materia subiecta patiuntur.

Clamor ẽ filia ire qua qs clamat contra ali quem confuse ꝛ inordinate: aut fu riose loquitur. ꝛ ſm se est ueniale peccatum per accidens posset esse mortale ratione scandali quando illud preuidet uel debuit preuidere ꝛ ñ curat desistere a clamore tali

Clãdestinum matri monium quando dicatur. R̷. glo. in. c. cum inhibitio. de clan. despon. ꝙ trib⁹ mo dis. Primo cum non habentur testes. ut i. c. quod nobis eo. ti. Secundo cum non fit cum solemnitate illa. de qua in. c. aliter. 30. q. 5. ꝛ est ut desponsetur a parentibus vel quibus cura ꝯpetit mulieris dotetur suo tẽ pore ꝛ a sacerdote benedicatur. Tertio qñ non ꝑmissis bannis a pñbitero publice cum termino. vt qui uoluerit ꝓponere impedi mentum si est compareat. ut in. d. c. cum in hibitio. Tu tñ dic ut colligitur ex dictꝭ Jo. an. in addi. ad spec. ti. de clã. despon. ꝛ Ol dra. ꝯsi. 250. Inno. ꝛ Pa. in. d. c. cũ inhibi tio. ꝙ quotiẽscunqꝫ quis contrahit ſm con suetudinem prie sue corã amicis uel vicinis ꝛ sufficientibus testibus. ꝙ non ꝯ̃hit clãde stine. facit. l. si vicinis. C. de nup. ꝛ de ꝯse. di. i. ecclesia. el ꝑmo. dicitur ecclã. i. catholi coꝝ collectio. ergo in faciem ecclesie ꝯ̃xit.

1 Quid si ꝯtrahit solũ corã duobus testibus R̷. ꝙ si ex rõnali cã fac͡ puta q꞉ timet aliqꝺ ĩpedimentum iniuste: uel est senex ꝛ uerecũ datur ꝛ huiusmodi excusatur. Ꝗuis consu etudo sit ut fiant bãna uel alia solemnia ar. eoꝝ que nõ᷑ in. d. c. cum in hibito per Pa. dũmodo tꝑ᷑ dbito postea publicet. nisi eps excoĩcaret ꝯ̃hentes sine bannis per statuta sua si nodalia. q꞉ sic eẽt excoĩcatus. al̅ ñ pec cat. Consulo ꝙ hoc faciat de licẽtia epi. ſꝫ Hu. 30. q. 5. in pn. Sed ꝯ̃here solus cuꝫ so la. mõtale peccatũ v̄z. ar. d. c. cũ inhibitio. q꞉ materia ualde ponderosa. rõe cuius põde rositatis videtur ꝑceptiua. tex. est cuꝫ gl. in. c. rogo. xi. q. 3. facit glo. in. c. nrãtes. 30. q. 5.

2 Utrum contrahentes publice coram testi bus licet sine bannis: cum tamen consuetu do sit ꝙ bãna fiant ꝗ postea inueniuntur in gradu ꝓhibito ignoranter contraxisse am bo uel aliter eoꝝ pro crecẽt filios legitimos R̷. glo. in. d. c. cum in hibitio tenet ꝙ non. Sed Pa. ꝙ sic qꝛ isti clandestine non ꝯ̃xe runt. ex quo in faciẽ ecclesie nemine ꝓhibẽ te contraxerunt. Et est uerum si attendant⁹ ad tex. d. c. secus tamen si ambo sciuissent impedimentum ut ibidem. Et nota ꝙ in cõ tractu matrimonij semper deberet interue nire presentia aut scientia proprij sacerdotꝭ ut in. d. c. aliter. ꝛ in. d. c. cum inhibitio. ꝛ sacerdos qui scit impedimentum ꝛ non ꝓhi bet matrimonium contrahendum ex con temptu: uel religiosus seu regularis qui pre sumpserit interesse clandestino matrimo nio contrahendo per trienium sunt suspen dendi ab officio. vt in. d. c. cũ inhibitio.

3 Utrum sponsalia similiter sint prohibi ta clandestine contrahi. R̷. Jo. an. ꝛ post eum alij in. d. cum inhibitio. ꝙ sic. sicut ꝛ matrimonium. l. oratio. ff. de spon.

Claues ecclesie ſm Ri. in. 4. di. 18. ar. i. q. 3. sunt aliqua potestas supra natura lem facultatem. que est ꝑncipium aliquoꝝ actuum super naturalium.

1 Quot sunt iste claues. R̷. qui. s̄. ibideꝫ ꝙ sunt due quantum ad effectum ꝛ relationẽ vna tamen in radice. Claues enim ecclesie sunt potestas iudicandi in foro animarum que potestas ex duobus integratur. s. ex po testate discernendi in cause examinatione ꝛ potestate diffiniendi ĩ cause determinatio ne. Prima dicitur clauis scientie. vnde cla uis scientie non est habitus scientie. nec ac tus sciendi. Ꝗuis claues ecclesie nõ debet recipere nisi habens habitum scientie suffi cientem ad executionem potestatis. Se cunda dicitur clauis potentie. cuius actus est ꝺterminare causam ligando uel soluen do. ꝛ ista dicitur principalior. quia prima ordinatur ad istam. Potestas autem ligan di uel soluendi in foro causarum non est ꝓ prie clauis. ꝛ ꝗuis ꝑ̃fate claues distinguan tur penes actus. tamen in radice sunt vna: non tamen inter se sed cum potestate sacrꝫ conficiendi. quia iste tres potestates fundã tur in caractere sacerdotali. Et ideo omni bus ꝛ solis sacerdotibus noue legis date sunt. Sco. tamen in. 4. de. 19. q. vnica. te net contrarium. s. ꝙ non sit vna in radice ꝯ potestate conficiendi. De quo uide. ĩ. ordo i. §. 7. ꝛ. 16.

2 Quomodo dicitur sacerdos aperire ꝛ li

gare.℞.R.vbi.s.q.2.ꝙ tripliciter. Primo indicando.s.cum examinata hominis cōscientia indicat ei celum clausum: vel apertum. Secundo aperit relaxando aliquam partem pene peccato debitam. ꝛ claudit: penitentem aliqua pena sensus ligando: quam explere cum oꝫ vl'hic: vel in purgatorio anteꝙ ingrediatur celuꝫ. Tertio claudit ꝛ aperit excomunicando ꝛ ab excomunicatōe absoluēdo. sed hec respicit forū cōtentiosum potius ꝙ̄ penitentie. Addo q̄rtū de non contricto ꝯtritum faciendo ex ui absolutionis. vt. ꝫ. confessio.2.§.i.

3 Utrum glibet sacerdos possit vsum clauium exercere. ℞. Ri.in.4.di.19.ar.i.q.2.ꝙ actio non tantum requirit potentiam a qua sit. sed subiectum debitum in quo recipiat. Materia autem debita sunt persone super quas habens clauens habet iurisditionem Et ideo non omnis sacerdos habet iurisditionem super quemlibet nisi ꝯm ordinationem vicarij xp̄i. Et ꝓpterea non omnis sacerdos potest exercere vsum clauium: sꝫ solum ꝯm eum modum quem ecclesia statuit Ob hoc quidam ꝑuantur usu potestatis sic excomunicati ꝛ heretici. Quidam materia sicut illi qui non habēt ppꝫm.

4 Utrum liceat sacerdoti vti clauibus pro sua uoluntate. ℞. Ri. in.4.di.18. ar.i.q.4. ꝙ non qꝛ sicut minister ꝛ instrumentum ñ hꝫ efficatiam in agendo. nisi ꝯm ꝙ mouet a principali agente. sic sacerdos cum operetur p istas claues instrumentaliter. si vtitur istis clauibus ꝯm ꝓpriu arbitrium dimittens rectitudinem motōis diuine peccat.

5 Utrum sacerdos per potestatem clauium dimittat culpam peccati. ℞. Ri. vbi. s. ar.2. q.i.ꝙ q̄uis nō possit absoluēdo remittere culpam effectiue qꝛ sic est solius dei. vt dicit magister in littera. tamen misterialiter ꝛ instrumentaliter illi qui per attritōnem remouit obstaculum gratie spiritus sancti dispositiue remittit maculam peccati in quantuꝫ suo misterio assistit virtus diuina que peccatū remittit. hec ille.

6 Utrum sacerdos per potestatem clauium possit remittere penā peccati. ℞. Ri. vbi. s. q.2.ꝙ sic aliquam partem pene temporalis peccato debite. non tantum illius quam sibi iponit. sꝫ ēt illius q̄ i purgatorio est explēda. ꝛ plus. uel minus ꝯm ꝙ penitens est bñ dispositus. ꝛ de hoc hēs. ꝫ. indulgētia .§.5.

7 Quando date sint claues beato petro. ℞. q̄ñ ecclesia fuit sibi data.24.q.i. quodcunqꝫ ꝛ de pe. di.i. quē penitet. Et ligāt oia sꝫ terrā: si ñ errāt.11.q.3. cepisti. ꝛ.d.c. quē pēitet

8 Claues hōreoꝝ q dedit: vꝫ dedisse oia q̄ in eis sunt de fi. instru.c.2. ꝯm Inno. ꝛ eis datis vꝫ data possessio oium q̄ sb illis sunt. extra de ꝯsue.c. ex lr̄is in fi.

Clausula

Clausula generalꝭ sequēs intelligitur ꝯm species ꝓcedētes expssas. de capel. mo. dilect9 filius. ꝯm Inno. fac. cle. ñ pōt de ꝓcu. i c. sedes. de rescrip. in. l. fi. §. cui dulcia. ff. de vi. tri. ꝛ oleo le. vide. s. casus. §.3.ꝛ.4.

Clericus

Clericus ꝑmo qs dicat ℞. Pa. in. Rubrica d vt. ꝛ ho. cle. ꝙ lāgo sūpto uocabulo apellatiōe clicoꝝ ueniunt oēs q hn̄t ordines in q̄cunqꝫ dignitate sint aut ordine: ēt i pria tōsura. c. cū ꝯtigat de eta. ꝛ q̄. ex quo sunt ad dei seruitiū ellecti. vñ oēs q ñ sūt laici dñr clerici. 12. q. i. duo sūt genera. facit. 21. di. cleros. in ꝑn. de ꝑben. cum ꝯm. ꝛ i Rubrica ꝑdicta iūcto nigro. Priuilliū ergo tributum clericis ꝯceditur oībus etiam in dignitate. qꝛ si eps̄ est: clericus est. ꝛ etiaꝫ religiosus q etiam nomine clericorum cōꝑhenditur. 54. di. §. hac aūt auctōitate ꝛ qꝺ notatur in. c. 2. de sup. negli. pla. li. 6. Sed i materia odiosa ꝛ i stricta significatōe. appllatōne clericorum non comprehenduntur epi nec alij existentes in dignitate nec etiaꝫ canonici ecclesiarum cathedraliuꝫ: nec monaci: seu religiosi. facit. c. ꝙ periculosuꝫ de sen. exco. lib. 6. ꝛ. c. fidei feruorem de hereticis libro. 6. c. statutum de elec. li. 6. ꝛ gl. in cle. i. de sup. ne. pre. Ratio quia in eis est qualitas super alios que non reperitur in simplicibus clericis. faciunt ad h dicta Jo. an. i. d. c. statutum qui inquit ꝙ nomine ecclesiarum perochialium non ueniunt ecclesie parochiales collegiate in materia stricta. quia habent qualitatem collegij supra casum. sed in materia non odiosa sic. facit similiter quod notat idem Pa. in. c. i. de cōsti. qui dicit ꝙ in materia fauorabili nomie ecclesie ueniunt monasteria. secus i stricta materia. quod nota qꝛ facit ad multa.

1 Utrum appellatione monasteriorum ueniaut ecclesie seculares: vel appellatiōe monacorum ueniaut clerici seculares. ℞. Pa. in. d. c. i. de consti. ꝙ non. siue materia sit lāga: siue stricta. 16. q. i. placuit. facit quod notat Bar. in. l. i. ff. admunici. qui dicit ꝙ nomine ciuium ueniūt cōtadini l. qui ex vico. ff. ad muici. ꝛ ñ e cōtrario. facit. c. rodulfus ꝛ. c. significante. ꝛ quod ibi notaꝫ d rescri.

2 Utrum appellatione populi ueniant cle

rici.℞.Pa.in.c.i.de vi.⁊ ho.cle.ꝗ in ma-
teria odiosa non nec econtrario. facit.c. si
sententia de sen.exco.li.6.cum glo. Et sic li
nuta tex.insti.de iu.na.gen.⁊ ci.in.§.plebs
autem. qui dicit ꝙ appellatione populi vni
uersi ciues significantur cõnumeratis etiaz
patricijs ⁊ senatoribus.ut itelligatur ꝺ hijs
qui sunt eiusdem ꝓfessionis.secus in alijs.
vt probat dictus tex.in.c. si sententia cum
sua glo. In materia autem priuillegiatiua
potest dici ꝙ comprehendantur. facit.c. di
lecti cum sua materia.de fo. compe. quod
notat Bar.in.d.l.i. ⁊ quod ibi notatur in.
d.c.rodulfus.⁊ quod notat Io.an.in.c.Io
hannes.de cle.coniu.qui dicit. ꝙ statutum
excomunicans certo casu laicos non com
prehendit clericos etiam coniugatos. Et
hoc sequitur Pa.in.c.i.de ꝓben. Prefata
Intellige ꝼm ꝙ dico.ĩ.lex.§.6.

3 Utrum dispensatio cum illegitimo ut pos
sit effici clericus debeat intelligi ut possit ꝓ
moueri ad minores solum. Glo.in.c.litte-
ras de fi.presbi.tenet ꝙ sic.cum sit materia
odiosa. ⁊ Pa.in.c.si quisꝗ de coha.cle.⁊
mu. dicit ꝙ permissio in genere mediocri
tatem respicit.l.vltima.C.co.de le.§.i.⁊.ff.
de le.i.l.legato.generaliter cum alijs cõcõ.
in glo.d.c.litteras. Ex quo concluditur cuz
predictis. ꝙ solum ad minores poterit ꝓ
moueri. quia ordines minores sunt medij
inter primam tonsuram ⁊ sacros ordines.
Idez dicunt Ber.Gofre.⁊ Ho.ꝙ quãdo
dispensatur cum aliquo vt ad beneficia ec
clesiastica promoueatur ꝙ solum intelligit
de beneficijs que non sunt prelationes. aut
dignitates. Predicta tamen limita ꝼm ꝙ
dicam.ĩ.dispensatio.§.9

Clericus .2. Quid debet habere. ℞.mul
ta vt sunt virtutes.ut.40.di.per to
tum. ⁊ quecunꝗ alia que quilibet bonus
christianus debet habere. sed specialiter a
liqua que ipsi debent habere inferamus. q̃
quidem sunt.9.in sũma.

1 Primo debet esse litteratus.pz hoc.36.di.
37.⁊.38.p totũ.⁊.16.q.i.sic viue.

2 Utrum oio illiteratus sit ordinãdꝰ.℞.Inno.
in.c.cũ in ꝯctis de elec.ꝙ nõ.pat tamẽ sci
ẽtes si spes ẽ ꝙ possit ꝓficẽ ꝓmoueri pñt.al'
ñ.nisi sit mõachi q magis idigẽt ꝯtẽplatõe
ꝗ scia. ⁊ facẽ qd legit.16.q.i.legi.vbi dicit
sufficit monaco si sit bonꝰ.lz sit illiteratus.

3 Sz q̃ sciẽtia ẽ necessaia.℞.Inno.vbi.s.ꝙ
est requirenda ꝼm dignitatem. locum ⁊ or
dinem ad quem assumitur. ut in.c. ecclesia
uestra de ellec. Si enim assumitur ad epis
copatum debet habere scientiam noui ⁊ ue
teris testamenti:cum sit iudex animarum ⁊
iuris:cum ius dicere debeat.ii.q.i. de per
sona. Presbitero autẽ sufficit. ꝙ sciat cano
nes comunes:penitentiales ⁊ cetera. ꝺ qui
bus.38.di.que ipsis. Cantor debet scire cã
tum. ⁊ sic de omnibus ordinibus. quod sa
tis colligitur ex hijs que eis dantur in ordi
natione.23.di.per totum. ⁊ ex potestate ⁊
officio quod habent exercere. De scientia
uero confessoꝝ. vide infra. ꝯfessio.4.§.3.

4 Utrum peccet qui suscipit aliquam digni
tatem:uel aliud officinm.ad quod non ha-
bet sufficientem scientiam.℞.Inno.vbi.
s.ꝙ sic.38.di.omnes.18.q.2.siquis abbas.
de eta.⁊ qua.c.fi. Sed aduerte ꝙ est que
dam scientia eminens que subtiles questi
ones diffinire nouit. ⁊ in promptu respon
siões habet. Mediocris scientia est que sit
aliquo modo examinare negotia:ꝗuis ad
omnia nesciat respondere. ⁊ in libris ueri
tatem eorum que scire debet scit querere:
uel saltẽ circa ea dubitare ⁊ ꝯsulere pitões.
ẽt si in promptu oĩa ñ hz.sufficiẽs tñ scia ẽ q̃
sufficit ad faciendum que sibi iminent ex of
ficio quod hẽt:hanc qui non habet credo
ꝙ peccet mortalr acceptañ offiñ.ar. d. c.fi.
Et similiter qui ei scienter dat tale officium
nisi ex causa dispensaretur.qz imperfectum
scientie supplet perfectio caritatis.de renũ.
c.nisi cum pridem.§.pro defectu.

Clericus .3. debet esse hospitalis. 42.di.
per totum.non cupidus seu aua-
rus.47.di.per totuz

1 Utrum clicus ꝓbendatus teneat facẽ.4.ptes
de redditibus eccle ⁊ oblatõibus fidelium
s.epo pauperibus:ipsi sacerdoti ⁊ clericis
⁊ fabrice sicut volunt antiqua iura vt.in.c.
Quatuor ⁊.c.cognouimus.⁊.c.se.12.q.2.℞
secũdum ꝙ colligo ex Pa in.c.i.de ec.edi.
ꝙ quo ad quartam episcopi ⁊ quartam fa-
brice standum est consuetudini.que quidez
valet in prefatis iuribus de rogare. nisi
quando fabrica remaneret derelicta. quia
tunc esset irrationabis ⁊ non valeret. ⁊ sic
teneretur dare quartaz.ar.d.c. cognoui-
mus.⁊.in.d.c.i. Et hoc intellige quando
reditus supersunt detractis necessarijs.
Quo autem ad quartam debitam pauperi
bus non valetꝰ aliquaꝰ consuetudo in con-
trarium quin teneatur. Ego plus dico ꝙ
non solum quartam partem: Sed ⁊ om-
nia que supersunt: eorum necessitatibus

tenetur pauperibus errogare si fabrica nõ egeat repatõne: uel nisi vellet ꝯuertere talia ad ãpliandũ cultũ dei in tali ecclesia: nulla extrema necessitate i aliquo occurrẽte. Naz in istis duobus casibus licite desistit ab er-rogatõe i pauperes. al' non sine mortali peccato ar. eoꝝ q̃ notat in. c. dudũ el. 2. ð elec. ⁊ in. c. cũ ſm de preben. facit. c. clericus q ⁊ c. duo. ⁊. c. ultimũ. 12. q. 1. ⁊ 10. q. 2. eps. Naz eis dr̃. 12. q. 2. aurũ hʒ ecclesia ⁊c̃. Tho. in q̊libet. ⁊ ſa ſe. q. 185. dicit ꝙ si ista bona sunt distincta ⁊ aliquid sibi retinet qð dʒ fabrice vel pauperibus vel ministris peccat mortaliter ⁊ tenet ad restõnem. Si vero non sunt distincta eius fidei cõittuntur ⁊ si i modico deficiat qð non obuiet bone fidei erit veniale peccatuʒ. In notabili vero excessu erit peccatũ mortale.

2 Utrũ hñs bona pr̃imonialia licite possit ecclesiasticũ beneficiũ suscipere. R. ſʒ Ri. i quolibeto. 3. q. 20. ꝙ si bona pr̃imonialia sufficiunt ad necessitaté nẽ solum potest ecclesiasticum beneficiũ recipere i tantũ i quãtum exigit necessitas status ⁊ psone. Si vo nõ hʒ in patrimonio q̃tum requirit necessitas status nature ⁊ psone. ⁊ in tantũ ꝙ multa ẽt posset pauperibus errogare si ultra h̃ accipit ecclesiasticũ beneficiũ: non intẽdẽs ecclesie deseruire. sed ut amicos possit ditare ⁊ magis honorari ⁊ delicatius viuere. peccat mortaliter. Facit. c. clericos. 1. q. 2. ⁊ c. se. imo in. d. c. clericos dicit Jo. ꝙ ẽt ſuiẽdo ecclesie si bona ecclesie consumat. ⁊ ex cupiditate suũ pr̃imoninm reseruat ꝙ mortaliter peccat facit tex. i. c. qm̃ in fi. 16. q. 1. ꝑ ista opi. al' seruiendo ecclesie lʒ viuere ð ecclesia ⁊ conseruare pr̃imoniũ suis h̃r̃dibꝰ ſm Inno. in. c. eps de preben. Si vero recipit vt bene dispenset sic non peccat ſm Ri. vbi. s̃. dũmodo sit idoneus.

3 Utrũ prelatus possit satisfacere ꝑ debito psonali de fructibus ecclesie. R. d. anto. i. c. olim nobis de re. spo. ꝙ sic facit. c. pͥuenit ð fideius. Archi. in. c. statutũ de rescrip. li. 6. tʒ ꝯrium Pa. in. d. c. olim limitat Archi. dicere verũ in debito ꝯcto pro delicto vel ꝑ pr̃imonio suo. Et sic serua. Et de hoc vide. ĩ. Immunitas. §. Si. cum duobus. §. se.

4 Utruʒ clericus p̃bẽdatus conuertẽs redditus beneficij in vsus in honestos teneatur restituere. R. Pa. in. d. c. cum ſm de p̃ben ꝙ sic ecclesie si hʒ de pr̃imonio vel aliunð 12. q. 4. c. 1. ⁊. 2. q2 de altari dʒ viuere non luxuriari. Et accipit luxuria ꝑ oi luxu. seu illicita cõcupiscẽtia. 43. di. in pri. Et Ab a theus in cle. qm̃ de vi. ⁊ ho. cle. dicit ꝙ tal' ꝯctat rẽ inuito dño. q2 quicquid hñt clerici sũt bõa paupeꝝ. 12. q. 2. auꝝ. ⁊. 16. q. 1. c. si. Et q̃tum sit eoꝝ peccatũ mortale pʒ in. c. ⁊ si il li. 12. q. 2. Et iõ recipientes ẽt tenet ad restõʒ nisi in casu concesso 14. q. 6. si res. Et hoc verum quo ad forum conscie nec sufficit ꝙ restituant de fructibus beneficij ſm ho. nisi q̃tenus subtraherent sibi necessaria.

Clericus

Clericus. 4. debet eẽ habitu honestus. 41. di. per totum ⁊ in. c. clerici officia de vi. ⁊ ho. cle. vbi dicitur ꝙ coronam ⁊ tonsuram habeant congruentem: idumẽta clausa desuper deferant: nimia breuitate vel longitudine non notanda: pãnis v̾ridibus ⁊ rubeis non utantur nõ subtularibꝰ consuticijs frenis: sellis: pectoralibus ð auratis: aut aliam superfluitateʒ hñtes fibulas nec corrigeas aureũ vel argenteum ornatuʒ hñtes: nec anulos nisi quibus competit ex officio. Quod quidem capitulũ q2 non loquitur in oibus preceptiue ſm Inno. ibidẽ lʒ Pe. dicat ꝙ sic. Tu tamẽ dic melius ſm Pa. ibidem ꝙ aliqua sunt de precepto: aliqua non propterea inferam dubia ad ea q̃ de necessitate sunt scienda.

1 Utrum clericus teneatur deferre tonsurã. R. ꝙ si est in minoribus ⁊ non hʒ beneficium: nõ tenet ar. c. iohãnes de cle. conui. ⁊ in. c. vnico eo. ti. li. 6. ⁊ glo. in. c. si. 50. disti. Si uero ẽ in sacris: vel beneficiatꝰ tenet de precepto facit. d. c. iohãnes ⁊ qð ibi notat ⁊ in. c. vnico de big. li. 6. Et lita dictũ Pa. in. c. si quis de vi. ⁊ ho. cle. vbi dicit indistincte ꝙ peccat mortaliter.

2 Qualis habitus prohibetur clericis. R. tex. in cle. quoniaʒ ð vi. ⁊ ho. cle. ꝙ vestis vergata vel partita. i. diuersi coloris ⁊ epitogium seu tobardum fodratum vsqʒ ad oraʒ ⁊ ita breue ꝙ vestis inferior videat notabiliter. Epitogium seu thobardum est vestis superior ⁊ talia portantes quicunqʒ sint clerici etiam habentes primam tonsuram solũ: peccant mortaliter si tales i minoribꝰ cõstituti habent beneficium aut si nõ habẽt prefatas vestes portant cum tõsura clericali. alias non. Et ꝙ peccent mortaliter ꝓbat Stephanus propter verbum sancimus al legatum. 19. di. §. 1. ⁊. 1. q. 7. si quis omnem. Et hoc uerum nisi causa rationabilis subsit vt in. d. c. ⁊ quando publice. Secus si i domo. Et dicitur publice portare dum multitudini hoc pʒ sicut dicitur publicus aleator vel vsurarius: vel maledictus de exce. pre.

inter de male.c.2.τ de excep.exceptionem 34.di.vidua. In domo nō dicitur fieri secr te qr domus rē secretam importat non pu. blicā.6.q.i.ex merito.τ nō solū peccat mō taliter:verū ēt si ē beneficiatus:ē suspensus per sex menses a pceptione fructuū benefi ciorū suorum. Si non ē beneficiatus.τ est in sacris citra sacerdotium per idē tps est i habilis ad beneficiū obtinendum. Idē de alijs clericis talē vestem τ tonsuram simul publice deferentibus. Sacerdotes do vl're ligiosi ac habentes dignitatē: personatū: seu beneficiū cū cura aiarum inunet p an nū sunt suspensi a pceptione fructuū suoꝝ beneficioꝝ si hnt beneficia. Si non hnt per idem tps sunt inhabiles ad obtinendū be neficiū. Et istis.s.sacerdotibus vel religio sis:aut dignitatem seu beneficiū cū cura ha bentibus prohibet non solū predicta vestis sed ēt in fula:seu pilleū lineū i capite publi ce portare. Sub eisdē penis τ pcepto pre cipitur q hntes administrationē infra mē sem predictum epitogiū dēt pauperibus Religiosi vero qui non hnt administratōē infra mensem suis superioribus assignent i pios vsus cōuertendū. Et lz in fula sit vestis pōposa ad collū perforata circūquaqꝫ tamē hic accipitur pro bireto qd ponitur sub ca putio ad euitandū sudorem fm Matheū in.d.cle.licet tn̄ portare de nocte vel latenter sub caputio fm Zen.τ lau.

3 Quid si epitogium seu tobardū sit breue solū:sed nō sodratū an sit locus pene psate Matheus tz q sic. Zen.q non. Ego dico q quo ad penā dicit verū Zen.sed quo ad culpā ligant per idētitatē rōis ar.ff.d adul. l.si postulauerit.§.ratio facit.23.di.c.nō lice at el.2.vbi uult canon q vestē talarē hēant clerici τ clarius.21.q.4.c.nullus cum trib' ca.se.

4 Utrū clericus vtēs viridis aut rubeis ve stibus peccet mortaliter. R. fm Inno.in.d. c.clerici officia q non tñ malefacit.qr in.c. clerici.23.di.dr q vestimenta τ calciamēta que religionē non decent eis non licēt. Sꝫ Pa.ibidem tz q peccet mortaliter per.d. cle.quoniā que sub pcepto apliat etiā ad caligas.pcipiens.ne caligis scacatis:viri dibus aut rubeis vtātur publice. Car.vero in.d.cle.qm̄:tenet.q caliga rubea vl'viridis nō phibetur nisi sit scacata τ q nō valet ar gumentum qr omnes vestes licent clericis cuiuscūqꝫ coloris:nisi sint expresse phibite Sed cōtra ipsum Car.est expressus tex.i.c. nullus.21.q.4. vbi dr solis vtatur vestibus que concesse sunt clericis ergo nisi sint con cesse itelligunt phibite pꝫ ēt in.c.epi τ duo bus.c.se.ea cā.τ.q. Et iō tene q ē mortale ar.dictorū.c.21.q.4. Idem dic de quacūqꝫ veste irreligiosa respectu forme:purpurea: vel cindata veste ñ est eis phibitum uti fm glo.in.§.i.21.q.4.nec ēt preciosa: dūmodo sit fm consuetudinē eorū inter quos viuūt ne vilescant ar.c.epi 80.di.

5 Utrū clericus nutriens comā vel barbā peccet mortaliter. R. q sic.qr pōt excōicari c.si quis de vi.τ ho.cle.23.di.c.si quis. Et hoc qñ facit sine rōabili cā fꝫ glo.in.d.c.si quis.ex rationabili cā licet.facit.ca.pe.eo. titulo.

Clericus

Clericus s.debet seruare castitatem vt in c.ut clericorū de vi.τ ho.cle.τ nō solū hoc:sed ēt apparēter pptterea nō debēt cohitare cū mulieribus de coha.cle.τ mu li.per totum.

1 Utrum clericus in minoribus possit con trahere sine peccato mortali. R. q sic si nō hꝫ beneficiū. Si uero hꝫ peccat mortaliter retinēdo beneficiū. Faciunt adhec q notāt in glo.c.si.50.di.τ quod notatur in.c.tue d aposta.τ in.c.iohānes de cle.coniu.qr cū beneficium perdat ipso iure postq̄ ɔxit.ut tenet glo.τ doc.in.c.i.de cle.coniu. Et etiā si anteq̄ vxor agnoscatur intraret monaste rium non pter hoc recuperaret nisi ei de nouo concedētur.qr ius semel extinctū nō reuiuiscit lꝫ cesset cā extinctionis.7.q.i.q̄ periculosū de conse.di.4.queris τ cōiter tenent doc. Similiter etiam si matrimoniū non tenuit puta.quia erat consanguinea vl' affinis priuatur nihilominus ipso facto se cundum Pa.in.d.c.i.q̄uis alij teneant cō tra. Ideo retinendo beneficium iniqꝫ facit τ cum peccato mortali cum nullo iure ipꝫ habeat.sed sit intrusus.

2 Utrum clericus peccet mortaliter cohabi tando cum mulieribus. R. q sic si habitat cum quacunqꝫ de qua possit esse rationabi lis suspitio etiam si sit consanguinea:siue afi finis facit.c.i.de co.cle.τ mu.τ.c.interdixit 32.di. Multomagis peccat mortaliter si ta les masculos tenet de quibus rationabili ter possit suspicari argumentum a minori. Cum alijs de quibus nulla potest esse sus pitio licite cohabitat. siue consanguinee sint:siue non. De concubinarijs vide in fra Concubinatus.§.2.

5 Sed que sunt de quibus suspicio nō orit

q̄ mater soror ꝛ amita. s. soror p̄ris ꝛ mr̄te ra. s. soror matris. 32. di. iterdixit. 81. di. cum oībus q̄ꝛ fedus nāle non pmittit aliqd seui cris cū istis suspicari. c. a nobis de coha. cl̄. ꝛ mu. ꝛ. c. cū in iuuentute de p̄sūp. Et idem dic de filia ꝛ huiusmodi. Similit̄ de multū antiqs vt in. c. feminaas. 81. di. ꝛ in. d. c. in terdixit in fi. Et idem dico cum omnibus q bus ante ordinationem sine suspitione po terat cohabitare vt vxores fratrum ꝛ de fa milia ꝛ huiusmodi vt in. c. cum omnibus 81. di.

4 Utrum accessus ad domos quarumcun q̄ꝫ mulierum suspectarum sit clericis prohi bitus. R. q̄ sic sicut ꝛ cohabitatio. 81. di. cle ricus cum duobus. c. se.

5 Utrum frequentatio monasteriorum mo malium clericis prohibeatur. R. q̄ sic nisi ex manifesta ꝛ rationabili causa ut i. c. mo nasteria de vi. ꝛ ho. cle. Et vt dicit glo. fre quentare est vltra vnam vicem ire. 25. q. 2. ita nos.

Clericus .6. debet laudes d̄bitas exsolue re. 91. di. clericus vicium. ꝛ. c. fi. ꝛ. 92. di. c. fi. Quomodo autem teneatur ꝛ quando ꝛ qui ad officiuꝫ dicendum vide. ꝭ. hora ca nonica per totum.

Clericus .7. debet in suis beneficijs resi dentiam debitaꝫ exhibere. c. quia non nulli de cle. non re.

1 Utrum clericus possit deseruire per aliū in suo beneficio potens ipse per se seruire. R. pa. i. d. c. quia ñ nulli q̄ non de iure tex. est in. l. nullus qui nexu. C. de decurio. sine beneficium sit simplex. siue curatum. sed d̄ consuetudine sic in beneficijs simplicibus In beneficijs autem curatis non valet con suetudo. nisi esset rationabilis. vt puta. quia beneficium tenue ꝛ huiusmodi. quia tunc valeret consuetudo facit. c. licet de ele. li. 6. Ego autem idem teneo etiam in beneficio simplici q̄ nisi consuetudo sit ex ltia ꝛ ratō nabili causa non valet quia esset dannosa ecclesie. Similiter non valet dispensatio nisi fiat ex rationabili causa. quia ē dissipa tio non dispensatio facit quod notat Inn. in. c. ex tue. de cle. nō re. Et hoc propter ml' ta mala que ecclesijs veniunt ꝛ pauperibus xp̄i ex non residentia. q̄ꝛ tales deseruientes cum vix possint viuere querūt que sua sunt non xp̄i. ꝛ tales principales comedunt que vel in reparationeꝫ ecclesie vel pauperib⁹ dare deberent. Et ideo dic f̄m tex. c. q̄ꝛ non nulli de cle. ñ re q̄ d̄ꝫ residere in ꝓpria per sona ꝛ curā illius p se exercere f̄m ordineꝫ suū itellige ut ex̄ de fi. p̄sbi. c. ꝓposuit. Uld. tñ tꝫ q̄ i conscia si ꝓuidet suis ipensis q̄ ec clesia decent̄ ꝛ populus bñ regat̄. ꝛ ipse ho neste viuit ꝛ bonū exēplū subditis p̄bet ꝛ aliqñ p se exercet offiñ ꝛ videt quō constitu ti officiant̄ q̄ excusat̄ a peccato. Sed ego ñ credo nisi qñ ꝓ necessaria cā l' vtili stat ab sens. l. de pollicitatōibus. ff. de polli. ꝛ. l. si absente. ff. de lega.

2 In qbus casibus abñs hēur ꝓ residente R. q̄ in tribus. Primus si ē in seruitio pa pe de cle. ñ re. c. cū dilectus. Secūdus si est i. fuitio ep̄i sui d̄ cle. nō re. ad audiaꝫ. ꝛ. c. d̄ cetero. Sed h̄ nō credo v̄a in his q cuꝫ pa pa ꝛ ep̄o morant̄ nō ꝓpter eoꝝ seruitia ex hibēda sed pp ambitōeꝫ vt obtineāt benefi cia. Tertius pp cām licitā f̄m modū d̄ qua i se. §. d̄r̄. In istis cāibus abñs h̄r̄ ꝓ pñte in oībus nisi qno ad quottidianas distributō nes q̄ nō solēt talibus dari.

3 Utrū aliqñ possit se abñtare a bñficio cle ricus. R. q̄ ñ nisi duo ꝯcurrāt sil' vꝫ cā hōe sta ꝛ rōabil' ꝛ licētia sui p̄lati. vt i. c. relatuꝫ de cle. ñ resi. Dicit tñ Inn. i. c. ex pte eo. ti. q̄ posset ex ꝯsuetudine iduci vt sine licētia ex cā rōabili se abñtet Pa. aūt i. d. c. relatū dicit q̄ si necessitas occurrēt que ñ pa eret dillatōem vt posset adire prelatuꝫ ꝓ licētia tūc sine licētia posset. l. i. in pri. ff. de exerci. ac. ꝛ. l. tutor qui repertoriū i pri. ff. de adm. tu. Quod dictum f̄m Jo. an. i. d. c. relatum limito qñ i breui ē reūsur⁹ ar. l. 3. ff. de diuō.

4 Utrum clericus teneat̄ restituere fructus quos i abñtia percepit ex beneficio suo. R. q̄ si subest ltia causa ñ tenetur. sed si ltia cau sa ñ subest credo q̄ teneatur restituere. quia fructus beneficiorum d̄atur i stipēdium vt dixi. s̄. i. §. i. Sed aduerte q̄ quādo cleric⁹ tenetur restituere i quocūq̄ꝫ casu itelligitur si habet alia bona que ñ sint de ecclesia. Si vero nihil habet nisi de ecclesia. tūc credo ñ teneatur. Nam cum sint de ecclesia resti tuere ñ habet. Et credo etiam q̄ nō debeat sibi subtrahere necessaria vite ne recipiat ab ecclesia pro facienda tali restitutione. ar eorum que notatur in. c. cum super de cau sa pos. ꝛ proprie vbi notat Joh. de li. q̄ nu dus etiam possessor non tenetur de consūp tis sicut alij nudi possessores. Quod limitat Pa. ibidem quando cōsumpsit bono mo do. sicut debet facere quilibet alius clericus Peccat tamen mortaliter recipiendo tales fructus tanq̄ ex beneficio suo vt patet in. c.

q2 non nulli de cle. non re. Secus si recipe
ret tanq̃ alius pauper ex necessitate. quia ñ
credo peccaret mortaliter: neq3 venialiter i
recipiendo. sed bene in non residendo ƀm
quod tenetur. vel in tenendo beneficiu3 in
iuste.

5 Utrum recipiens ecclesiam parrochialē
non intendens promoueri infra annum ad
sacerdotium. sed vt habeat fructus vni9 an
ni teneatur ad restitutiōem. ℞. ꝙ sic nisi mu
tata voluntate promotus fuerit vt in. c. cōis
sa tibi de elec. li. 6. Et si non restituet tenetur
ille qui scienter tali causa dedit vt ibidem.
Et peccauerunt mortalr̄ iste dando idigno
ille acceptando indigne ar. eorum que no
tātur in. c. nihil de elec. vacabit tamen dicta
ecclesia statim post annum si promotus in
sacerdotem non fuerit. c. licet de elect. li. 6.
Et incipit annus a pacifica possessione vel
quando per eum stetit quin haberet. Intel
lige nisi ltio impedimento sit impeditus or
dinari: nec poterit ea vice iterato ei confer
ri. d. c. commissa. Non vacat tamen dicta ec-
clesia statim quando venit ad talem condic
tionem ꝙ amplius illo anno promoueri ñ
potest. sed solum elapso anno. vt in. d. c. cō
missa potest episcopus insistenti studio di-
spensare ꝙ non teneatur infra annum pro
moueri nisi ad subdiaconatum ad quem si
non fuerit ꝓmotus priuatus erit. Ad sacer-
dotium vero vsq3 ad septēnium. ita ꝙ elap
so septennio ifra ānum efficiatur sacerdos
Alioquin incurrit dictam penam. c. cum ex
eo. de elec. li. 6. Interim prouideatur eccle
sie de vicario.

6 Utrum clericus qui recipit beneficium:
non vt ibi seruiat sed donec habere possit
pinguius peccet. ℞. Pa. in capitulo ad
audientiam de clericis non residenti. ꝙ
sic. quia non iuste est promotus hñs talem
animum. nō tamen tenet̄ resignare. sed suf-
ficit penitere de iniqua voluntate.

7 Utrum cleric9 ifirmus licite debeat habe
re fructus prebende vel distributiones quo
tidianas. ℞. Pa. in. d. c. ad audientiā doc.
dicunt ⁊ bene ꝙ si ifirmitas est que ipediat
eum residere vel iteresse diuinis. sic sine du
bio debet habere. Si v̄o ifirmitas nō p̄stat
cā3 ñ r̄sidētie l' abñtie diuis pñ q2 al' ñ itecēt
l' ñ residēt ñ d3 hr̄e q2 casus superueniēs re
cipit interpretationem secundum statum p̄
cedentem. vt in. c. maiores q̃si in fi. de bap.

8 Utrm clerici qui personaliter nō itersunt
officijs possint percipere distributiones q̃t
tidianas. ℞. ꝙ nō exceptis illis quos infir-
mitas seu iusta ⁊ rationabis corporis neces
sitas: aut euidens ecclesie vtilitas iteresse ñ
permittit: ⁊ si recipiunt. tenētur ad restitutiō
nem. vt in. c. vnico. de cle. nō re. li. 6. nec va
let consuetudo aut statutum in contrarium
nec remissio aliorum canonicorum qñ eis
ñ accrescunt. alias sic. vt ibi nōr.

9 Utrum ille qui nō residet possit priuari be
neficio. ℞. ƀm Inno. in. c. ex tue: de cle. non
resi. ꝙ si est abñs ex cā ꝓbalibi ⁊ nccīa vel
ꝓbabili tm̄. pñ. studioꝝ. vel cū epo ⁊ huius
mōi. tc̄ ñ pōt priuari: nisi citet̄ prio vbicūq3
fuerit. limitat tamen ꝙ quando haberet cer
tum tp̄s ad redeundu3 ex qualitate negotij
vel alias: ⁊ non veniret. ex tunc alteri licite
daretur. nec est necessaria citatio: nec expec
tatio sex mensium. de quibus in. d. c. ex tue.
⁊. 7. q. i. pñtium. Alij dicunt ꝙ requiritur ci
tatio ad domum ⁊ expectatio sex mensium
⁊ mihi magis placet. Non enim debuit ei
obesse quod bonum initium habuit abñtie
Tenetur tamen talis sēper notificare ecclie
vbi moratur. cum ex causa rationabili pos-
sit semper reuocari pro necessitate ecclesie
ꝙ si non fecerit latitare presumitur. Si ve-
ro abñs est non ex causa legitima: si hoc est
certum potest priuari: alias debet citari: ⁊
⁊ post sex mēses dari alteri. Et nota. ꝙ hñs
officium in ecclesia semper debet apparere
nec ad eum est mittenda citatio post expec
tationem sex mēsium. quia edictum emissū
est ƀm Inno. ibidem. Et ideo poterit eius
beneficium alteri assignari.

10 Utru3 clericus possit peregrinari. ℞. In
no. i. d. c. vnico de pegri. ꝙ ñ sine auctorita
te superioris de cōse. di. 5. nō op3. nec etia3
ep̄s. de voto. c. magne. Ex causa tamen pro
sequende appellationis siue pro euitanda
oppressione potest ire ad papam vel ad ali
um superiorem iuito episcopo: vel prela
to suo. 2. q. 6. omnis oppressus. ⁊ tribus.
c. se. Idem nōt gl. i. c. vt debitus. de ap. Cre
do tamē ꝙ semper debet ad minus de ho-
nestate petere licētiam. ar. c. licet. de regula
Sine necessaria antē causa: sed pro aliqua
vtilitate tātum ñ licet ad papam accedere si
ne auctoritate sui prelati vel pape. i aūt. de
san. epi. §. interdicimus: nec debet admitti. i
aliena diocesi ad celebrandum nisi habeat
licētiam sui episcopi. vt nōt. Pa. i. c. frater
nitati. de cle. ñ re.

c Lericus. 8. debet esse si-
ne crimine. 25.
di. per totum. Et crimen hic acci
pio pro omni peccato mortali.

licet stricte accipiatur pro peccato quod accusatione ꝛ depositione ē dignum. §. nūc aūt in fi. 25. di.

1 Utrum clericus semꝑ peccet mortalr̄ exer-cendo suum officium ī mortali. R. s3 Tho. in. 4. di. 24. ꝙ sic qñcūq3 talis exhibet se in aliquo vt minister ecclie. ꝛ totiēs quotiens huiusmodi actum exercet. Unde qñ tangit res sacras q̄si suo vtens officio mortaliter peccat. Facit. c. fi. de tempo. or. facit c. quo-tidie de conse. di. 2. ꝛ. c. de homine. de cele. miss. Secus si exequeret in aliquo casu in quo etiam laicis exequi liceret sicut bapti-zare in articulo necessitatis. secundum ꝙ dixi. supra. Baptismus. 5. §. 11. vel si colliget corpus xp̄i. proiectū3 in terra.

2 Utrum sit abstinendum a clericis in crimi-nē iacentibus quo ad diuina ꝛ receptione3 sacramentorum. R. secundum Pa. in. c. ve-stra de coha. cle. ꝛ mu. distinguendum. aut sūt precisi a canone vel a iudice. Si a cano-ne. tunc subdistinguo. aut factum ē occultu3. Et sic sentiunt doc. hic ꝙ a sacramentis ne-cessarijs non sit abstinendum. sed uolunta-rijs sic. Ego credo etiam a necessarijs de-bet abstinere quādo ab alio posset habere nisi quando ipse paratus est dare. quia qñ ip̄e non est parat⁹ dare. si ab alio possū ha-bere non debeo eum inducere ad ministrā-dū sacramenta etiam necessaria. Si uero paratus est ministrare possum etiam uolū-taria ab eo recipere. sicut dicimus de usura-rio. ĭ. vsura. 2. §. 2. Et sic intellige. c. si tantu3 ꝛ. c. placuit. 6. q. 2. cum ibi notatis. Aut fac-tum est notorium. ꝛ sic nullo modo licet re-cipere aliqua sacramenta a talibus. excep-to baptismo. De quo dic ut. s̄. baptismus. 5 §. 1. ꝛ. §. 12. Aut sunt precisi a iudice. Et sic nullo modo licet recipere sacramenta ab eis uel audire diuina. q2 nullo modo pos-sunt dici tollerati: ex quo per sententia3 sūt condemnati. vt in. d. c. vestra. ꝛ. 9. q. 1. c. 1. et 2. ꝛ nōt Inno. in. c. qualiter ꝛ quando el' ꝯ de accu. Si uero precisio non sit facta neq3 ab homine neq3 a canone. tenent doc. in. d c. uestra ꝙ non pecco si non abstineo a sa-cramentis etiam uoluntarijs. quia non sūt suspensi quo ad nos. c. fi. de co. cle. ꝛ mu. Ego verū credo quando parati sunt dare. alias non. nisi in sacramentis necessarijs. vt dixi. quia cum peccent mortaliter sacra-menta administrando. c. fi. de tem. or. non debeo eos inducere sine necessitate: In ne-cessarijs autem sacramentis quādo ab alio non possum ea habere: licet. q2 ego facio ad quod teneor. licet ille nō. ꝛ ideo sibi im-putatur. Facit glo. in. c. nō est de spon. Nec obstat glo. in. §. uerum. 33. di. q2 loquit quā-do possum habere aliu3. Non tamen debet esse aliquis nimis scrupulosus. q2 potest pre-sumere ꝙ saltem habeat attritiōem quam-do ea administrat. Hodie tamen contra iu-ra p̄dicta. quo ad p̄cisos a canone: uel a iu-dice est facta dispensatio per concilium cō-stantiense confirmata per basiliense. d' quo ĭ. excomunicatio 8. §. 3. Et iō eam serua.

Quis dicatur tolleratus ab ecclesia. R. Pa. vbi. s̄. ꝙ ille qui non fuit condemnat⁹ nec confessus. nec hēt operis euidentiam

4 Utrum omne peccatum notorium indu-cat precisionem: seu suspensionem a canōe ne exerceat officium suum. R. fm. d. Anto. i. d. c. vestra ꝙ sic. Nec obstat. d. c. quod lo-quitur solum de fornicatione. ex quo Pa. ibidem est contra dictum. d. Ant. Sed ego teneo verissimum dictum. d. Anto. q2 con-stitutio penalis etiam quo ad penam exten-ditur ad casum similem ex identitate rati-onis. si ratio in ea constitutione est expressa ut in. l. hijs solis. C. de reuo. dona. Ad hoc tex. optimus in. l. 2. in. §. quid si curatores. ꝛ §. quid si decesserit. ff. ad tertuli. ꝛ. l. palā in §. senatus. ff. de ri. nup. Nec pōt dici ꝙ sit in-terp̄tatio extensiua. q2 est potius intensiua. seu intellectiua. q2 lex non est aliud ꝙ̄ ipsa ratio legis. ut ꝓbatur in. l. non dubium. C. d' legi. Et ꝙ lex penalis extendatur si in ea est scripta ratio naturalis uel ciuilis. tenet Bal post bar. ꝛ est bonus tex. in. c. 1. in. §. porro in ti. que fuit p̄ma causa amit. bene. Et cum d. c. vestra per rationem notorietatis p̄cī ꝯcludat notoriu3 concubinarium suspensū ergo idem erit in omni mortali peccato no-torio. Uide quod dicam. ĭ. lex. §. 6. ꝛ pena. §. 5.

5 Utrum clericus teneatur restituere fruc-tus quos percipit de beneficio existens in peccato mortali. R. ꝙ si peccatum est noto-rium. ego habeo pro indubitato ꝙ tene-tur restituere quia cum sit suspensus. vt dic-tum est in precedenti. §. perinde est ac si nō resideret. quia nullum ꝛ inutile Idem est c. inter corporalia. de transla. prela. Sicut non rite ꝛ non fieri paria iudicantur. in. c. ueniens. de presbi. non bap. Facit quod no-tat Bar. in. l. 1. ff. quod cuiusq3 vniuer. vbi per illum tex. concludit ꝙ procurator qui non fecit fidem de mandato perinde est ac si non ꝯparuisset. ꝛ dñs tanq̄ contu-max debet puniri. Nam non excipere. ꝛ

excipere sed non ꝓbare idem est. c. cuȝ sup de conces. preb. ⁊ non esse. ⁊ esse ⁊ non apparere paria sunt quo ad iuris effectum. l. duo sunt tiečj. ff. de testa. tu. Et iō tenetur sic̄ s. dixi de non resindente. Clericus. 7. §. 4. De oculto uero peccatōe credo ꝙ nō tenetur q̄uis tutius esset restituere. qꝛ ⁊ si inutiliter seruiat quo ad se non tamen quo ad alios aut quo ad ecclesiam.

Clericus. 9. debet a q̄buſdaȝ actibus secularibus eē remotus. c. fi. d̄ vi. ⁊ ho cle. ne cle. uel mo. per totum. Et qui sint isti actus per dubia inferam.

i Utrum clericus possit negotiari. R̷. ꝙ non negotia secularia. c. i. ne cle. uel mo. ⁊ c. fi. de vi. ⁊ ho. cle. Sed nota ſm Pa. in Rubrica ne cle. uel mo. ꝙ negotium seculare dicitur duplex. Primo large ut comphendat quicquid ꝓuenit ex carnali concupiscētia non subiecta freno rationis. Et hoc innuit tex. in. d. c. i. in p̄n. vnde dicitur negotium seculare. quia per illud viuitur oīo seculariter. s. ſm seculum ⁊ carnem. ⁊ non ſm deū ⁊ spiritum. Et hoc ꝓhibetur etiam laicis. magis tamen clericis. ut in. d. c. i. Secundo negotium seculare dicitur magis stricte vt comphendat negotium ptinens ad rēpublicam mundanam ⁊ seculares hoīes. Qd̄ quidem licȝ sit permissum laicis. tn̄ clericis non licet. Unde in. l. placet. C. de epis. ⁊ cle. dic tex. ꝙ clerici nihil coē habent cum publicis actibus: uel ad curiam pertinentibus cuius corpori non sunt ānexi. per quē tex. patet ꝙ clerici nullū officium possunt hēre in republica. ut ꝓbatur in. d. c. i. in fi. facit. c. rephensibile. 23. q. 8. nec sunt de vniuersitate seculari: vt notat. in. c. dilecta. de ex. pla. Et sic concludo ꝙ clerici non debent attendere. nec hēre curam de mundanis: nisi q̄tenus sunt necessaria ad sustentationeȝ corporis. ar. i. q. 3. si quis obiecerit: ul' i casu pietatis ut. i̅. Tutella. §. i. ⁊ s̄. aduocatus. §. 5. cuȝ se.

2 Utrum clericus possit p artificium querere sibi necessaria ad victum. R̷. ſȝ Pa. in. c. clerici officia de vi. ⁊ ho. cle. ꝙ sic ex honesto artificio. facit. c. i de cele. mis. ⁊. 91. di. p totum. Et hoc uerum ſm glo. 91. di. in sūma: dū modo. pp hoc nō se subtrahat a diuinis officijs. Nec ob. d. c. i. ne. cle. ul' mo. ⁊. 88. di. per totum. vbi ꝓhibetur omnis negociatō clericis. qꝛ vt dicit glo. in. c. canonum. 14. q. 4. emere cartā ꝓ libro conscribendo. ul' corium ꝓ sutulari faciendo. ⁊ huiusmodi: vt sic lucretur aliq̄d ꝓ victu nō est negociatio sȝ artificium. ⁊ iō non ꝓhibetur clericis. ⁊ i iuribus p̄allegatis. vbi ꝓhibet negociatō intelligitur qn̄ clerici aliquid emunt vt immutatum carius uendant. qꝛ hec est ꝓp̄e negociatio. vt ibidē pȝ. ⁊. 88. di. c. eiciens. Secus si preter ꝓpositū bladuȝ/qd̄ emerunt supeēt uenderent carius ⁊ huiusmōi. quia liceret ſm Hos.

3 Que pena clerici negotiatoris. R̷. ꝙ vltra mortale peccatum si tertio monitus non destiterit perdit priuilegium clericale vt in. c. fi. de vi. ⁊ ho. cle. Et quāq̄ȝ doc. sint varij in opi. ego saluo meliori iudicio sic intelligo. vt clericus in minoribus siue sit coniugat⁹ siue n̄ ꝙ n̄ peccat mortaliter negociando. dummodo tale negocium non sit prohibituȝ etiam laicis. sed si non est coniugatus pōt compelli per priuationem p̄uilegij cl'icalis. nō q̄dē illius siq̄s suadēte. 17. q. 4. sed priuil'ij quo nō pn̄t vexari exactiōibus i ꝑsona vel i bonis ꝓprijs. vt. l. 2. C. de epi. ⁊ cle. Coniugati vero nō. qꝛ pdunt ipo facto p ꝯctum mr̄imonij. vt in. c. vno. de cle. ꝯiu. lib. 6. ⁊ in. c. iohes eo. ti. Alij vero qui sunt in sacris aut religiosi peccant mortaliter. c. ſm. ne cle. vel mo. Et similiter pn̄t cōpelli priuatione priuilij cl'icalis. sicut dixi d̄ exn̄tibus in minoribus. Et ꝙ non perdant tam isti q̄ȝ prefati in minoribus etiam post trinam monitionem priuilegium illius canonis siquis suadente. vt non sit excommunicatus quisquis eos percutit: nec etiam fori. vt possint pro criminibus: aut excessib⁹ puniri seu condemnari criminaliter vel ciuiliter per iudicem secularem. patet hoc. quia clerici coniugati quos. oportet negotijs secularibus intendere. vt in. d. c. iohannes. hijs gaudent si habitum ⁊ tonsuram portant ergo multo fortius isti non coniugati. Et credo istud sit securius in conscientia.

Utrum requiratur trina monitio: aut sufficiat vna generalis. ut perdant priuillegiuȝ de quo supra. R̷. Pa. in. c. fi. de vita ⁊ honesta. cleri. ꝙ oportet sit trina. quia non sufficit vna peremptoria vbicunq̄ȝ agitur de pena incurrenda ⁊ ius exigit trinam monitionem uel trinam citationem. hoc uoluit glo. notabilis in cle. i. de vita ⁊ honesta. cle. ⁊ Jo. an. in. c. tue de cle. non resi. Nec obstat ꝙ ubi a iure requiritur triplex citatō sufficit vna peremptoria que habet vim trine citationis. ut in. l. tres denunciationes. C quomō ⁊ qn̄ iu. Uide gl. in. c. consuluit de offi. dele. ⁊ Pa. in. c. in noīe dn̄i de testi. qꝛ

hoc verū in citatōe. qꝛ ius ita vult. secus in monitiōe nec sufficit trina monitio. sȝ oȝ sit specificata non generalꝰ. Et ꝑ hoc facit tex. in.d.c.si.i.ꝟ.si tales. ꝛ dicta glo.in.ꝟ.nomi natim ꝛ qđ notaꝛ in.c.statutū de sen.ex li. 6. valeret tñ si fieret ꝑ viam statuti. qꝛ statutum hȝ vim legis. ꝛ ꝓlatus pōt statuēdo augere penā iuris vt infligere penā sine monitione verbali alꝰs requiritur monitio. vt i.c. 2.de cōsti.lib.6.

5 Sed ꝑ quē dȝ fieri hec monitio. ℞. Pa. in.c.ꝯtingit el.2.de sen.ex ꝙ ñ per iudicem secularē: sed oȝ fiat ꝑ epȝ: aut eum qui hȝ iurisdictionem epalem super eū ꝛ ꝼm glo. in c.si clericos de sen.ex.li.6.non refert an habeat eā ex priuilegio: vel consuetudine: vel a iure.

6 Utrū clerici teneanꝛ restituere ꝗcquid lucrati sunt ꝑ negociatōem eis ꝓhibitam. ℞. Mat. in cle.i.de vi. ꝛ ho.cle. ꝙ i foro aīe tenenꝛ pauperibꝰ dare.14.q.5.q hētis ego credo ꝙ sit bonū consiliū: sed de necessitate ñ 14.q.5.ñ sane in.ꝟ.tanꝗ̄ sua. Et hoc vꝫ seq Zen. ꝛ Car. in.d.cle.i. De quo dic vt.ſ.restitutio.i.in.ꝟ.turpiter.

7 Utrū clerici possint exercere offiñ tabernarioꝝ: aut macellarioꝝ. ℞. ꝙ ñ ymo si personaliter publice exercent ꝛ.3.moniti noiati a suis ꝓlatis non destiterit clerici coniugati ꝑdunt priuilegiū clericale omne ēt istud si qs suadēte.17.q.4.non coniugati aūt solū ꝑdunt in rebus si deferunt hītum clericalē sed si non deferūt: sed incedūt oīo vt laici amittunt ēt in ꝑsonis. Verū est ꝙ si ꝑfatum offiñ dimittunt: reassumunt tā coniugati ꝗ̄ non cōiugati. Intellige ꝙ coniugati reassumunt nō ita sicut non cōiugati. sed illud i ꝗ gaudent. vt in.c.vnico de cle.coniu. Et iste est verus intellectus lr̄e lȝ alij aliter intelexerint. Hec hñr ex cle.i.de ui. ꝛ ho.cle. ymo ꝓhibentur tabernam intrare.44.di.nō oȝ Intellige nisi in itinere cā necessitatis. vt in c.clerici ea.dis.

8 Utrū clerici possint exercere officia a ꝑfatis viliora: vt aptare pelles ꝛ huiusmodi ℞. ꝙ ñ per idemptitatē rōis ꝼm Pau.in.d. cl.i. Rō qꝛ in his status clericalis de honestaꝛ ar.l.athletas.§.aut ꝑtoꝛ.ff.de his q no. infa.non tñ incurrent penam statutam ꝯtra exercentes offiñ tabernarioꝛum. Credēdū tñ peccare moꝛtaliter si sunt i sacris aut religiosi talia publice exercentes. secus si occlꝰte ꝑ artificio ad sustentationem vite.

9 Utrum clericus possit exercere offiñ tabellionatus. ℞. ꝼȝ ho.i.c.sicut.ne cle.ꝰl mo. ꝗ̄ clericus constitutus tabellio alaico non pōt si est in sacris postꝗ̄ ē sibi interdictum ēt in cāis ecclesiasticis ꝼm Inno.in.d.c.sic. Tñ si anteꝗ̄ sibi īterdicaꝛ facit instrumentū tȝ. sed postꝗ̄ ē sibi interdictū nō. Si vo est ꝯstitutꝰ a papa: ꝰl ab epo quo ad diocesi. suā potīt i cāis ecclesiasticis cū ei ñ debeat ꝑ ordines sacros: aut bñficiū ecclesiasticū offiñ iterdici ar.de deci.c.tua.el.2. ꝛ đ iudi. decerninius.de arbi.contingit. Si vero sūt in minoribus pñt exercere ēt si sunt beneficiati ar.d.c.sicut a ꝯrio sensu licet sit honestius abstinere.

10 Utrū liceat clericis ioculatoris officiū facē. ℞. ꝙ non publice ꝛ tales sunt q faciunt spectaculū ꝓprij corpoꝛis facit.l.2.§.fi.ff. de his qui nō. infa. Et si hoc faciunt ꝑ ānū ipo iure ꝑdunt oē priuilegiū clericale. Hic no. ꝙ Jo.mo.quē sequiꝛ Ge.in.c.vnico de vi. ꝛ ho.cle.li.6.dicit ꝙ clericus in sacris ꝛ ēt monacus ꝑdit priuilegiū cāonis sigs sua dente.17.q.4. Et vꝫ verius ꝗ̄uis Archi. teneat contrariū ꝛ dicat ꝙ solū existentes in minoribus ꝑdunt. Similiter ēt ꝑdunt si mi noꝛi tp̄e post trinā monitionē nō desistāt c.vnico de vi. ꝛ ho.cle.li.6. In oculto tamē vel cā infirmitatis vel alterius honeste rei: cā ioci aliquid facere nō reprobatur ꝼȝ gl. i.d.c.vnico ꝛ facit qđ notat Jo.de citaristis ꝛ his qui varijs vtuntur instrumētis 86.di. donare in glo.

11 Utrum clericus possit esse procuratoꝛ secularium personarum. ℞. Pa.in.ca.2.ne cleri.vel mona. quod procuratoꝛ generalis in causa ecclesiastica bene posset ꝛ coraȝ iudice ecclesiastico. sed in causis secularibus in iuditio. vel extra non potest esse. posset tamen esse in aliqua causa particulari.

12 Et sumarie dic quod clericus non potest implicitus secularibus disceptare: exceptis causis de quibus supra. Aduocatus.§. 5.6.ꝛ.7. Nec procuratoꝛ nisi vt dixi. nec conductoꝛ rerum secularium nisi causa necessitatis victus. quia tunc posset conducere vineam vel domum vt aliquid. vnde viueret lucraretur nec canes vel aues sequi vt in.c.primo.ne clerici vel monachi nec procurationes villarum: aut iurisdictiones seculares sub aliquibus principibus ꝛ secularibus viris exercere vt iusticiarius eorum fiat. vt in capitulo. sed nec eodem titulo nec sententiam sanguinis si est in sacris dare. nec sacerdos officium vicecomitis: aut prepositi secularis habere.c.clericis

eo.ti.nec sētētiā sanguinis dictare: aut inter-
esse vbi vindicta sāguinis exercet. nec pre-
positus balistariorꝫ. ꝛ huiusmodi viris san
guinum .nec vllaꝫ cirugie artem que adu-
stione vel incisione indigeat. nec impen-
dere benedictionem aque feruenti: seu fer-
ro candenti ad purgationem. vt in. c. sēten
tiam. eo. ti. Et omnes talia: vel aliquod ho
rum exercentes. si tertio a suis prelatis mo
niti non desistunt. perdunt priuilegium cle-
ricale. vt notant doc. in. d. c. sed nec. Item
presbyteris decanis: archidiaconis: ple-
banis: prepositis: cantoribus ꝛ alijs cleri
cis personatum habentibus precipitur sub
excomunicationis late sentētie pena: ne le
ges: aut phisicam audiāt vt in. c. si. eodem
ti. De quo casu dic. vt. ꝭ. Excomunicatio
7. §. 7.

c Lericus. io. debet eē nō vindicatiuus. sꝫ
patiens. vnde precipitur eis ne ar
ma portent nisi ad defensionem. vnde cleri
ci qui relicto habitu clericali arma portāt.
si tertio moniti non deponunt. Perdunt
priuilegium clericale. de sen. exco. c. audi
entia.

1 Quid si misceat se clericus tirānidi ꝛ cru-
delitatibus. ℞. ꝙ si qs ꝯtempto hītu clīcali
guerrā vel seditionē mouet vel atrocit deli
quit publice: aut in factuꝫ armorꝫ se imiscet.
ipo facto sine monitione pdit priuilꝫ cano
nis. si qs suadente. 17. q. 4. vt in. c. perpendi
mus. de sen. ex. de aposta. c. i. in prin. Pri
uilin aūt fori nō amittit nisi post monitiōeꝫ
facit. c. si iudex de sen. ex li. 6.

2 Utrum clericus miles effectus perdat p
uilegium clericorum. ℞. Inno. in. c. i. de a
postata. ꝙ si facit actū omnino clericatui ꝯ
trarium vt puta exercet seua: vadit ad bellū
statim perdit. quia eligens contrariā viam
excluditur ipso facto a prima. 32. q. i. cuꝫ re
nunciat. Si vero non exercet seua nec aliū
actum contrarium clericatui. sed viuit hōe
ste vt clericus etiam si duxit vxorem virgi
nem. ꝛ sic non perdit Pa. tamē dubitat in
c. vt ꝯsultationis de cle. coniu. in eo milite
q iurauit illa de quibus in glo. l. pe. ff. ex q.
ca. ma. qꝛ iste actus vr̄ omnino ꝯtrarius cl
ricatui qui pugnare non dꝫ etiam cum infi
delibus. c. ex multa de voto. Sed primum
equius.

3 Utrū clericus occidens vel mutilans inua
sorē suū pdat priuilegiū clericale. ℞. Pa. i
c. clerici arma de vi. ꝛ ho. cle. ꝙ non.

Utrū pro defensione ꝓximi liceat eis su
mere arma. ℞. Pa. vbi. s. ꝙ si hꝫ iurisdi
tōem i loco sic lꝫ ꝓ defensione suorꝫ moue
re arma non tn̄ ipse in ꝓpria psona. c. dilec
to de sen. ex li. 6. Si vero iurisdictōem non
hꝫ aut sine clerico ꝓpulsari pōt ꝛ sic nō dꝫ
arma sumere. c. ex multa de voto. Ideꝫ. 23.
q. 8. reprehēsibile ꝛ. 7. q. i. sciscitaris ꝛ qō
ibi nōr. Si aūt nō pōt aliter propulsari tūc
licet aggressorē capere: verberare ꝛ etiam
occidere si aliter nō pōt ꝓximum defende
re. 23. q. 3. maximianus. ꝛ. c. si quis pōt. ꝛ. c.
dilecto irregularitatē tn̄ incurrit sine pecca
to pdicta cle. si furiosus. Et de hoc vide. ꝭ.
defensio. Et quo ad irregularitatem homi
cidium. 3.

c Lericus. II. dꝫ esse sobri us vt in. c. a cra
pula de vi. ꝛ ho. cle. vbi pcipit eis vt vinuꝫ
sibi tēperent ꝛ a vino se tēperent. Et ꝗuis
aliq teneant ibidē ꝙ peccet mortaliter si bi
bat vinū sine aqua tn̄ cōiter doc. nō tenent.
sed sufficit bibere tēperate. vn̄ tex. dicit ꝙ d
bet eē contētus trina potatōe in. c. qn̄ qō pa
lea est. 44. di.

Utrū liceat eis cogere alios ad bibēduꝫ
℞. ꝙ nō. Intellige ultra necessitatē neqꝫ fa
bulas inanes cantare vel turpia ioca: pilla
vel vrso vel laruas demonū ante se ferre cō
sētiāt qꝛ hoc ē diabolicū ꝛ sacris canonibꝰ
ꝓhibitum vt dicit tex. in. c. nullus presbitero-
rorum di. 44.

2 Utrū liceat clericis facere cōuiuia. ℞. ꝙ sic
si ex caritate dūmodo abstineāt a superflui
tate detractione ꝛ irrisione aliorum: vt i. c.
cōuiuia. 44. di. ꝛ in principio ꝛ in fine mē
se laudes deo reddantur ꝛ aliquid legāt d
scā scriptura vt in. c. quando ꝛ in. c. pro re
uerentia ea. di. al non licet vt in. c. non lice
at ea dis.

3 Utrum debeat benedicere mensā anteqꝫ
comedat ℞. ꝙ sic ꝛ post sumptū cibum red
dere gratias. 44. di. c. non liceat.

4 Utrum debeat comedere ante tertiam.
℞. quod non vt in dicto capitulo non lice
at.

5 Que debent esse in eorum conuiuio. ℞.
primo lectio diuinarum scripturarum se
cūdo quod nulli detrahatur. Tertio quod
inanes secularium negotiorum fabule non
recitentur ꝛ multo minꝰ aliud turpe Quar
to quod solum pro sustentatione cibus
sumatur habentur ista in capitulo conui
uia ꝛ capitulo nullus presbiterorum ꝛ

.c.pro reuerentia.⁊.ca. non liceat. 44. di
stin.

6 Utrū peccent mortaliter si ꝯ aliqđ ꝓlato
rum faciūt. ℞. ꝙ non sed venialiter nisi qñ
turpia vel laruas demonū añ se fieri cōsen-
tiunt qꝛ talia sunt eis ꝓhibita vt in.d.c.nul-
lus ꝑsbiterorum. Et iō vr̄ esse mortale. Et lꝫ
d.c.nullus presbiteroꝝ loquatur solū de ꝑ
sbiteris tñ.c.ꝑsbiteri.34.di.extendit ad oēs
exñtes in sacris. Qui āt ñ st̄ i sacris ñ credo
mortalit̄ peccēt nisi ꝓut ēt secl'ares i hꝰ mo
di peccarēt.

C
Lericꝰ .ii.dꝫ eē alienꝰ ab his
q̄ irregularitatē idu
cūt de q̄ vid istra irregularitas prio q sūt q ñ
pñt ꝓmoueri. ⁊ qbus virtutibus dēant reful
gere hēs.40.di.p totū. Nā debēt esse exem
plū oibus laicis.8.q.i.qual' vbi dr̄ vchemē
ter ecclesiam xp̄i destruit hoc.s.meliores eē
laicos q̄ꝑ clericos facit.6.q.i.§.veꝝ hac au
ctoritate.

C
Lericꝰ .i3.q̄ ad bōa ipsoꝝ
⁊ eoꝝ dispositionē

1 Utrū clericus possit testari de rebꝰ
eccl'ie mobilibus. ℞. Inno.i.c.cū in officijs
de testa. ꝙ nō vt ibi ⁊.c.ad hec. ⁊.c.relatuꝫ
el.2.i2.q.3.c.i. Et nō ꝙ oia dicunt̄ bona ec-
clesie q̄ intuitu ecclesie vel de facultatibus
eccl'ie acquisiūit vt in.c.i.de testa.i tex. ⁊ in
glo. verūtñ glo.in.c.pñti de offi.or.li.6. pꝰ
ho.tꝫ ꝙ clerici ñ hñtes admistrationē ⁊ di
cunt̄ ñ hr̄e administrationē qñ nō hñt bene
ficiū cui sit assignata dos ſm Ge.in.d.c.pñ
ti.sed simpliciter bñficiati vt sūt canonici ⁊
similes qbus id qđ hñt obuenit sibi rōe per
sone non ꝙ hēant ꝑbendam in eccl'ia distic
tā qꝛ sic hr̄ent administrationem pñt dispo
nere ⁊ testari.de fructibus ꝑceptis vsqꝫ ad
diē mortis de ꝯsuetudine ⁊ ēt si cōsuetudo.
esset possent testari de reditibus ꝑcipiēdis
anno sequenti post mortē suā vt refert Pa.
in.d.c.cū in officijs. Sed ego credo licere
qñ disponit i pios vsus vel in casibus de q-
bus in sequenti.§.al' consuetudo ē irratiōa
bilis arg.c.fi.16.q.t.

2 Utrū clericus possit de rebus ꝑdictis do
nare aut alio mō disponere. ℞. Pa.vbi.s.
ꝙ non nisi i quatuor casibus. Primus quā
do tantūdē expēdit de suo i vtilitatē eccl'e.c.
si qs.i2.q.2. ⁊.q.5.si epūs qꝛ in hoc cāu pos
set ēt testari. Imo si nō testaretur heres pos
set petere fac̄.c.de multa ⁊ qđ ibi notat̄ de ꝑ
ben. ⁊.l.q̄ oia in fi.ff.de ꝓcu. ⁊ glo.in.l.si ñ
sortē.§.si centū.ff.de condi.inde Secūdus
qñ hoc hꝫ consuetudo ſm ho. ⁊ Lau.in.d.
c.si eps. Sed Pa.hoc intelligit de rebus
mobilibus ⁊ modicis. Et ego addo qñ di-
spōit pie ⁊ rōabiliter alias ñ. Tertius qñ do
nat intuitu el'ye quaꝫ clericus ēt in egritudi
ne pōt facere.vt in.c.adhec. ⁊.c.relatū el.2.
de testa. Quartus casus qñ vult remunerar̄
seruitiā honesta.taꝫ a consanguineis q̄ꝑ ab
extraneis recepta.d.c.relatum.§.lꝫ. Addo.
Quintum qñ dat religiosis locis.d. c.rela
tū. Et nō.praticaꝫ ſm Pa.vbi.s.ꝙ si cleri
cus vult aliquo respectu istoꝝ quattuor vlti
moꝝ dare faciat ipse dū viuit ⁊ non relinq̄t
qꝛ ñ valet.d.c.ad hec ⁊ nō ꝙ qcūqꝫ accipit
alio modo de rebus eccl'iasticis tñtur ad re
stōeꝫ fac̄ ꝙ nō in.d.c.ad hec ⁊ qđ nōt i.c.cū
ſm de ꝑben.sed melius qđ notat Pa.in.c.
vt vnusquisqꝫ de pec.cle.vide qđ dico.ī.im
munitas.§.52. ⁊ seq.

3 Utrum clerici possint de distributionibus
quottidianis disponere. ℞. ꝙ sic si nō hēnt
admistratōnem in ecclesia qꝛ dant̄ pro stipē
dio personali vt inʳ c.vnico de cle.ñ re.li.6

4 Quid de dōatōe it̄ viuos. ℞. ꝙ valet.qꝛ ꝓ
sūit̄ donatū intuitu amicicie.vel spe future
remunerationis ſm glo.i.c.requisisti đ tes.

5 Sed qd de bonis acqsitis ituitu dignitatꝭ
clerical'.vt puta pro missis dicēdis. ℞. Pe.
vt refert Cy.in aūt.licentiā.C.de epis. ⁊ cle.
ꝙ pōt testari. Et placet ho.in.c.qꝛ nos đ te
sta. ⁊ Inno.ibidē q dicūt ꝙ si clericus rōe
officij aliqua acqsiuit puta qꝛ fuit capellanꝰ
alicuius principis q multa ei dōauit ꝙ pōt
de talibus donatis ad libitū disponere mul
to magis de bonis acqsitꝭ intuitu ꝑsōe puta
ex successione cognatoꝝ vel donatiōe ami
corū seu industria clericoꝝ vt puta doctria
seu artificio pōt disponere.vt in.d.c.qꝛ nos
⁊ qđ ibi notat̄ Pe.tñ vt refert Cy.vbi.s.li
mitat hoc veꝝ in clericis iferioribus nō aūt
in epo. Et addit Bal.ibidē ēt si esset cardi
nal'. Idē de ꝑlatis regularū ecclesiarū. ⁊ ē
tex.i.d.aūt.q solum cōcedit ꝙ ꝑdicti epi ⁊
ꝑlati regularium ecclesiaꝝ possint disponere
ad libitū de acqsitis añ epatum vel ꝑlatōeꝫ
⁊ de acqsitis in epatu vel ꝑlatione ꝑ cogna
tōem vsqꝫ ad quartū gradū.de reliquis vo
qualitercūqꝫ acquisitis non pōt disponere
sed acquirit eccl'ie. Cōis tñ opi.alr̄ tꝫ.vt.ī.le
gatuꝫ prio.§.is. Sed ego lito in istis in qui
bus pōt facere qđ vult verū esse nisi in.5.ca
sibus. Primus qñ ipse eēt obligatus resti
tuere ecclesie vt puta qꝛ dolo vel culpa non
leui tñ ſm Inno.in.d.c.cū in officijs dānifi
cauit ecclesiam sed ꝙ teneat̄ de leui culpa ēt
ē tex.apertus.C.arbi.tu.l.quicquid facit.ff.

ff.de admi.tu.l.si res.Sicut enim ut nō.In
no.in.c.ea que de offi.archi ille qui accipit
pcuñ ,p deposito seruando,tenet de leui cul
pa.sic ꝛ qui dignitatē h3 cui hoc officiū est
anexū.s. ꝯseruandi bona ecclie tenet. cum
plus sit hēre dignitatē. Nec ob.l.noia.C.ar
bi.tu.vbi si noia debitoꝝ mius idonea fuūt
q̄ tpꝛ tutelle erant bona.nō tenet tutō nisi fu
erit in lata culpa.ff.de admi.tu.l. tutoꝛ qui
reptoꝛium.§.cōpetit.ubi tutoꝛ emens pdia
minus idonea. nō tenet nisi de lata culpa.
qꝛ sunt casus spāles.sed regulare est,ut tene
atur de leui culpa. ꝛ sic t3 Ber. ꝛ Ho.in.c.
ea que de offi.archi.Secondus si de bonis
ipius eccle alicui fecit grām fm Inno.vbi.
s̄.allegat.l.cū ondimus.ff.d fideiuss.tu. ꝛ.C
eo.l.2. ꝛ ultima.Tertius casus sit passus ē pp
negligentiā suā rē eccle pscribi.fm Pa.in
c.ex pñtium de pigno.allegat.c.placuit el.2
16.q.3.Quartus est si redditus in vsus iho
nestos conuertit.12.q.4.c.1.Quintus in casi
bus de quibus.s̄.dixi. Clericus.3. q tenet
ad restitutionē.qꝛ in istis casibus pmo tene
tur satisfacere ecclesie añ q̄3 aliud disponat.
De hoc ēt vide Immunitas.§.52:

6 Utrum acquisitum p sacerdotē in iiungē
do pnias pochiāis dbat eē eccle.R.Inno.
in.c.cū inter de v̄.si.q sic. Et iō disponere
ad libitū nō pōt.

7 Utꝝ platus inducens testōꝛez ad sibi relin
queñ qd eccle reliquisset teneat illud restitu
ere ꝛ an possit disponere.R.Pa.i.Rubri
ca de pe.cle:q qdā dicunt q pōt disponeꝛ
p.l.qcqnid.C.ar.tu.Sed cy.formādo hāc.
q.in tutoꝛe dicit q si blando fmone ip3 in
duxit ad sibi relinqueñ.q ñ tenet.ar.in.l.fi.
ff.si qs ali.te.vbi p3 q tal ñ ꝯmittit delictu3
Si uero dolo seu fraude eū iduxit. tenetur
eccle ad intesse.Sed q teneat eccle simplr.
tex.est cū glo.in.c.quicunq3.12.q.4. vbi p3
q platus tenetur ad iteresse eccle. qñ ei po
tuit q̄rere ꝛ neglexit ad instar tutoris. ut i.d
l.qcqd. ꝛ in.l.pupilloꝝ.C.de admi.tu. Nec
eni d3 vtilitatē suā pponere vtilitati eccle. si
cut nec tutoꝛ vtilitatē suā vtilitati pupilli.l.
tutoꝛ.fm dignitatē.§.1.ff. de admi.tu.l. si vt
certo.§.comodatū.ff.como.ff.dpo.l.quod
neruа in fi. ꝛ.7.q.1.pñtiū. ꝛ.c.placuit.Pa.
ubi.s̄.t3 ꝛ sequitur opi.Cy.Sed ego credo
veꝝ in tutoꝛe.qꝛ de eo pōt dici q suam pso
nam pōt pferre cuicunq3.ar.c.petitio de iu
reiurañ. ꝛ de pe.di.2.hec que de qualitate.
s3 i plato teneo glo.cū tex.i pdc̄to.c.qcūq3.

8 Cui restituet q indebite aliqd ab ecclasti
cis recepit.R. Rodo. ꝛ Ray.q autoꝛitate
iudicis pnial fiet rstitutio eccle cui ablatū ē
si pauper ē eccla.uel si ē habundās fiet pau
peribus q indigēt.Idem Ho.ar.17.q.4.si
quis in atrio.

9 Utrum clericus qui rem ecclesie melioꝛa
uit ex sua industria.possit de sua meliōatiōe
disponere.R.q non.facit.c.inquirendum.
ꝛ.c.siquis.de pe.cle.Rō qꝛ ad hoc tenetuꝛ
si de eius fructib' uiuit p dicta in.q.pce.Se
cus si de pꝛimonio:l de suo melioꝛ ecit ut.s̄
dictum est.§.2.

10 Utrū relictū clico idubio psumat intuitu
eccle datū.R q si admistratōem ñ h3 ñ psu
mit.secus si admistratōem h3.Tñ ad conie
cturas est requirendū.ut in.c.reqsisti. de te
sta. ꝛ qd notat Inno.in.c.cum in officiis eo
ti.vide.j.legatū.1.§.16.17. ꝛ.18.

11 Utꝝ clicus possit de bonis eccle dotare
soꝛoꝛem l alere pentes.R.Pa.in.c.puenit
de arbi.q sic soꝛoꝛē.l aliā ꝯsanguineā si in
diget de redditibus eccle.pbat p.c.1. d co.
cle. ꝛ mu. ꝛ p glo.cū tex.in.c. oio ꝯfitemur
31.di.vbi glo.dicit q clericus hñs uxoꝛē.ul
filios pōt eos pascere de redditibus eccle.
ergo multomagis dotare.cū cā dotis sit fa
uoꝛabilioꝛ q̄3 cā alimentoꝛū.ut notat Cy.fa
cit qd nōꝛ i.l.cū in ples.§.pe.ff.de admi.tu.
ꝛ in.l.nō oi.C.eo.ti.in glo.Et hoc intellige
si indigent.ut in glo.pfati.c.oio. ꝛ ñ ad pō
pā l altū statū.ar.eo.q̄ nōꝛ.43.di.in pnci.qꝛ
sic tā dantes q̄3 recipientes tenent ad resti
tutionē.2.q.6.puenit. ꝛ nōt Math. ꝛ Car.
in cle.2.d ui. ꝛ ho.cleri. Limita tū q ad ac
cipientes ut teneant ad restitutionem.veru3
qñ clericus est ñ soluendo.al ñ qñ accepit d
rebus q̄ alienari pñt ad libitū clericoꝝ. sic
sunt fructus ꝛ huiusmodi fm vlde. ꝛ pl3.l3
aliȷ indistincte velint q teneantur. Quod
esset tutius

12 Utrum peculium quod est aduenticium i
laico sit quasi castrense in clerico.R. Pa.i
c.qꝛ nos de testa. ꝛ in.c.constitutus.d resti.
in inte.q sic.Et iō l3 sit filiusfa.tū usufruct'
nō acqrit pꝛi.Hoc tenuit Ho.i.d.c.tua nos
ꝛ casus est in aut.pꝛesbiteros.C.de epis. ꝛ
cle.vbi dicit q res ad dominium clericoꝛū
uenientes sint eis ad similitudinem castren
sium ut testari possint.

13 Quis succedet clerico decedenti ab inte
stato.R.q in bonis eccle ecclesia.in bonis
uero suis de quibus potest ad libitū dispo
nere.succedent consanguinei si habet.12.q
3.quicunq3. ꝛ.q.ultima.c.ultimo. in aut.d
ec.ti.§.si quis episcopus.q si non habet ta
les qui de iure ueniunt ab itestato.succedet

eccl'a.c.i.de suc.ab inte.

14 Utrum clericus ordinatus ad titulu3 patrimonij sui tacite uel expsse. possit de dicto p̄rimonio ad libitum disponere. R. q sic f3 Ge.in.c.si eps de pben. li.6. nisi expsse sit actū q transierit in rē eccl'asticā fm Jo. de li. τ Jo.an.ibidē. In dubio uero cū nescit an bona fuerint eccl'e l' psone psumendū est p eccl'a. si.tn̄ ɔstat eū hūisse aliq: sed dubitatur an sint ista uel illa psumitur p possessōe τ alius pbabit.ar.12.q.4.c.i. τ.q.5.c.i. i fi. Si nullus sit in possessione. τ indubio stāt fiet distributio equalis. de suc. ab inte.c.2. in glo.

Clericus 14.quo ad eo᷑ puillegia.

1 Quero q̄ sunt puillegia clerico᷑. R. Pa. in.c.epis de pben. q oia puill'a militū que ɔ'gruunt clericis hn̄t. de qbus puillijs militū dicitur i glo.l.pe.ff.ex q.can.ma. Rō q2 suut ueri milites. Illi iperatoris. sed isti dei facit.c.i.cum glo.de ele.egro.tex.cū glo.in. c.xpianis.11.q.i. τ sil'r glo.in.c. militare.23. q.i. τ tex.cū glo.i.q.3.saluator circa mediū Et merito dixi que ɔueniunt clericis. quia ignorantia iuris n̄ iputatur militi cum hēat uacar carnis.l.i. τ qd ibi nō2.C.d iu. τ fac igno. sed n̄ sic clericis cū hēant scie intendere. fm q dixi.s.clericus.2.§.3. τ sic de ceteris. vn̄ p debito conueniri n̄ pn̄t ultra q̄3 facere pn̄t. nec tenēt cedere bonis.l. miles.ff. de re mili. nisi sit ex delicto ɔctum.ut.s. Cedere bonis.

2 Item Ber. enumerat.14. que recitat Car.i cle.i.de vi. τ ho.cle. Primū q n̄ cōueniuntur coram iudice seculari.de fo. ɔpe.c. si diligenti. Secūdū q verberans eos est excomunicatus.17.q.4.si quis suadente. Tertiū q n̄ tenēt pstare munera seu onera psōalia uel realia.de imu.ec.nimis.vide.j.imuitas §.33.cum seqnentibus. Quartū q2 pn̄t uēdicare rē ɔcessā eccl'e an̄ traditōem.l. fi.C. de sa.san.ec. τ c.ex l'ris d ɔsue. Quintū q2 gaudēt eodē puill'o familie eo᷑.11.q.i. clericu3 el.pmo.32.di.eos. τ utrobiq3 in glo. Intellige quo ad fo᷑.ut in dictis glo.p3. Sextu3 q2 facientes statuta ɔ clericos. sunt excoicati.de imu.ec.eos qui.li.6. Septimū q solū clici pn̄t obtinere bn̄ficiū eccl'asticū. de trā sac.ex litteris. Octauū q per l'ras ɔ laicum ipetratas cū cl'a generali n̄ possunt conueniri.ut in glo.c. sedes de rescrip. Nonū q nō tenentur dare sportulas. de ui. τ ho.cle.cū ab omni. Decimu3 q acquisita ēt sub potestate p̄ris disponunt, vt uolunt aut̄.psbiteros C.de epi. τ cle. Undecimū q2 p rebus suis recupandis agere possunt sine ɔsensu p̄ris. nō.archi.in.c.fi. de iudi.li.6. Duodecimū q p necessitate n̄ possūt distrahi a patre.f3 l.2.C.de pa.qui fi.di. Tertiūdecimū q puus sciente domino clericatus liberatur a seruitute dominica τ potestate.54.di.si seruus. Quartūdecimū q possunt facere collegiu3 ar.c.fi.de re.do. vbi solū religio ɔhibet. qd laicis non licet nisi.ut dicam.j. Collegiū. τ de multis alijs puillegijs.j.Emunitas

3 Utrum clericus coniugatus s dictis puillegijs gaudeat. R. q non. Sed si ɔxit cum uirgine τ defert tonsuram τ uestes clericales. solum gaudet i duobus. pmo. puillegio canonis. si qs suadente.17.q.4. Secundo p aliquo crimine non pōt trahi ad iudiciū seculare. nec iudex secularis ptextu cuiuscū q3 excessus potest eum pnnire pecunialiter uel psonal'r.c.vnico.de cle.coniu.li.6.

4 Utrum clericus possit uti statutis τ consuetudinibus laico᷑um ad suum comodu3 R. Pa.in.c.si.de vi. τ ho.cle. τ facit tex.in ar. q sic. facit ēt tex.in.c.ad nostrā de proba Attamen eos non ligant.in eorum piudiciū Uide glo.in.c.i.na se.ua. τ qd dico.j.statutum.§.7.

Coactio alia absol'ta qua qs totaliter cogitur ad aliquid faciendum

corporaliter cōtra eius voluntatem. sicut ille qui ligatur τ huiusmōi. de qua in.c. psbiteros 50.di. τ q̄3uis aliquid faciat ex tali coactiōe contra deum non peccat.ut p3 in.d.c. τ nōt glo.in.c.ad eius.5.di.facit.c. quod latenter. τ quod ibi notatur de regu.iu. Quod intellige uerum nisi animo consentiat post. Est τ alia actio que dicitur conditionalis: qua quis cogitur.ut unum de duobus eligat. de qua in.c.lectores.32.di. τ in glo.predicta. τ hec non excusat in peccatis.c.sacris.d hijs que ui metus. ue cā.fi. De q̄ dic.ut.j. Metus.§.6.

1 Utrum coactus suscipiat baptismum ul' ordinem. R.glo.in.c. episcopus.74.di. τ Inno.in.c. fraternitatis de hereti. q si coactio fuit absoluta.non.sed in coactione cōditionali suscipit caracterem q̄3uis non gratiam.ut.s.Baptismus.6.§.6

2 Utrum seruitia facta deo per coactionem ei placeant. R. q non.23.q.5.ad fide3. τ.20 q.3.presens. vtilia tamen sunt facienti sed non ad salutem.nisi dispositiue.

3 Utrum matrimonium teneat per coactōnem contractum. R.per absolutam certum

est q non. sed per conditionalem tenet nisi interuenisset metus qui posset cadere in cō stantem. de quo dic. ut. j. metus ⁊ matrimo nium. 3. impedimento. ii.

Coadiutor dari non potest epis copo ⁊ alijs superioribus prela tis sine licentia pape. nisi in duobus casibus Primus quando episcopus uel alius supe rior prelatus est grauatus senio. aut ualitu dine corporali ita grauatus qd perpetuo suū officium nequit exercere. tunc de con silio ⁊ assensu capituli sui uel maioris par tis vnum uel duos assumere pōt coadiuto res. Secundus quando pfati plati essent a mentes. ita q uelint uel nolint nesciant exp mere: tunc capitulum uel due partes vnum uel duos coadiutores eis dare pnt. ut in. c. vnico de cle. egro. li. 6.

1 Quib⁹ dari debet coadiutō. R. fm Inno. in. c. nisi cū pdē. de renun. q debet dari cui cunq plato qui non pōt suum officium ex ercere. 7. q. 1. quasi per totum.

2 Utrum dilapidanti bona ecclesie sit dan dus. R. Inno. i. c. uenēabili. d offi. dle. q sic

3 Quid pōt coadiutor. R. hz liberam ⁊ legi timam administrationem. excepto q nihil pōt alienare. ut pz in. d. c. vnico. nec debet a liquid de bōis ecclesie cui ē coadiutō sume re nisi sumptus moderatos. ut ibidem. vid ad hoc c. scripsit. 7. q. 1.

4 Sed nunqd epi ⁊ alij plati supiores pos sent sibi facere comissarium in adiutorium? R. q sic. ut nōt. doc. in. d. c. unico. Et differt iste a coadiutore. qr non hz nisi eā autorita tē quā sibi uolunt dare. secus in coadiutore

5 Quando expirat officium coadiutoris. R q morte illius cui datus est coadiutor. ut nōt. doc. in. c. grandi. de sup. ne. pla. li. 6.

Cogitatio non meret penā ab ho mine cum suis terminis est contē ta: de pe. di. 1. §. cogitatio in tex. ⁊ i gl.

1 Utrum cogitatio deliberata in malum mō tale. sit peccatum mortale. R. q sic. 49. di. c. hinc. ⁊ enim. §. ponderosus. etiam si opus non sequatur.

2 Utrum cogitatio morosa sit mortale pecca tum. R. consensus in delectationem alicui⁹ actus qui ex genere suo sit peccatum mōta le: est mortale peccatum fm sanctū Bo. in. 2. di. 24. ⁊ Ri. ibidem. ⁊ Ale. fa. fe. in tracta tu de peccato ueniali. ⁊ in hoc communiter concordant doc. Delectari cum consensu solum de cogitatione. qr hoc puenit ex in clinatione affectus in ipsam cogitationem. que quidē fm se non est mortale peccatum sed qn̄z ueniale. ut cum quis inutiliter cogi tat de ea. quandoq nullum. ut cum quis uti liter cogitat. puta quia vult predicare uel di sputare. ideo consensus in talem delectatio nem non erit mortale. sz tho. pma se. q. 74 ar. 8. sed solū quando delectatur de fornica tione cogitata. ⁊ consentit in talem delecta tionem fm pfatum tho. vbi. s. Si vo cogi tationi morose non adest consensus in de lectationem cogitationis actus pbibiti. tūc fm. S. Bo. ubi. s. distinguendū est q aut iminet periculum casus in peccatum morta le. ⁊ tunc si aduertit periculum quod sibi iminet ⁊ non repellit. sed patitur in huius modi cogitatōibus occupari. tē sz magros peccat mortalr. Si vo nō aduertit piclm de lectatōis nec repellit. nō peccat mortalr. Et h magis mihi plz: ⁊ ē tutior: qūis aliq di cant nō eē mortale ēt qn̄ adūtit piclz: dūmō n̄ ɔsentiat i delectationē. Silr qn̄ n̄ iminet piclm casus. n̄ ē mortale peccatum si nō re pellit. sz tn̄ piculosū. Collige ergo sic qn̄ qs hēt cogitationem i qua delectat. q aut dele ctatio ē de eo qd n̄ ē peccatū vel saltē morta le. ⁊ sic qūtūcūq i eā ɔsētiat. n̄ peccat morta liter fm Ri. vbi. s. pū. mlr vidua cogitat de actu ɔiugali quē hn̄it cū marito. lz delectet in ipa delectatione cogitationis vt pta n̄ vt pn̄ti. n̄ peccat mortaliter nisi imineat sibi pe riculum casus. pū. polutiōis ⁊ huiusmodi qr tunc si aduertit peccat mortaliter n̄ repel lendo. Si vero ē de eo qd ē mortale ex gn̄e suo. vt fornicari ⁊ occidere hoiem pp vindi ctam ⁊ huiusmodi. ⁊ tūc aut placet ipa de lectatio ⁊ opis ɔsumatio si facultas adesset ⁊ sic ē mortale peccatū. Aut placet delecta tio. sed displicet operis ɔsumatio. ⁊ simili ter ē mortale peccatum. Aut neutrū placet. ⁊ tūc si iminet piclum ⁊ aduertit: si nō re pellit. ē mortale scdm tutiorē viā. Si aūt n̄ iminet periculum: aut non aduertit. sic erit veniale si nō repellit. Si aūt statim repellit sic nullum ē peccatum. Si aūt delectatio so lum ē in cogitatione nō. in re cogitationis. pū. delector de aliqua cogitatione qr ē pul cra adinuētio ⁊ huiusmōi. ⁊ tūc si ē pp bo num finem. pū. vt predicem ɔ tale peccatū vel disputem. sic ē meritorium. Si autem nō ē pp finem bonum: sed propter vanitatē sic erit peccatum veniale: nisi vt dixi imine ret piculū. qr tē vt dictū ē peccaret mortalr qn̄ adūteret n̄ repellēdo. Et de h ēt vide. j. Sēsualitas. qn̄ ē peccatum. vel non.

C Ognatio ē triplex cardinalis. legalis. ⁊ spūalis. de qbus vide. ī. matrimoniū. 3. Impedimēto. 6. ⁊. 7. ⁊. 8. ⁊. 15.

C Ollegium. qꝛ sil' colligunt: vel qꝛ sil' cohitāt dcm̄ ē ẜ gl. i. l. i. ff. qd cꝰ qꝫ vni. Et dꝛ eccliasticū. si maior ps: l' eql' ē clicoꝝ. qꝛ magis dignū trahit minꝰ dignū c. qd i dubijs. de conse. ec. vel al. l qd maior ff. de mino. nō. Bar. in. l. fi. ff. de colle. illi.

1 Utrū liceat facē collegium. ℞. Inno. i. c. dilecta de exces. p̄. lꝫ alij alr dicāt q hoies cꝰ cūqꝫ pfessiōis: vt grauati vel negotiatores ⁊ huiusmōi pñt simul ꝯuenire ppa auctē ⁊ facē sibi rectorē ⁊ sindicū: dūmō cohcāt vl' collium faciāt pro cā honesta. pū. ad defēsionē iustie sue: vl' ne i officijs suis fiat fraus ⁊ multo magis si faciāt cā pietatis vel relionis. Et q liceant talia collia pꝫ. C. de Iu. o. iudi. l. fi. ff. qd cuiusqꝫ vni. l. i. ff. ad tre. l. oibus. ⁊ de pcu. c. qꝛ. ⁊. ff. de colle. illi. l. i. § i. vbi aliqua phibēdo ꝯcedere vr alia collegia. ⁊ ibi ēt dꝛ q senatuscōsulto illicita arcētur. ergo licita ꝯcedunt. ⁊ illicitū ē qd fit p malo aliquo. ⁊ destruēdū ē. l. vltia. ff. de colle. illi. Dic Bar. i. l. i. ff. d colle. illici. q d iure cōi collegia q̄ fiunt cā religionis sūt permissa. l. i. in pn. ff. quod cuiusqꝫ vni. facit qd nōt Io. in. c. delicta. de exces. p̄. ⁊ Inno. ⁊ Ho. i. c. iter dilectos. de dona. ⁊ qd nō. pe. de pusio i tractatu de canonica portiōe epi. c. 4. Quod nō. qꝛ facit pro istis disciplinatis ⁊ huiusmodi. ꝯ quos clamant aliqui inquisitores.

2 Sed quot hoies faciūt collium. ℞. q duo vel tres. de elec. c. i. ẜm leges tres requirunt vt. l. neratius. ff. de ver. si. sed. x. homines faciūt plebē uel populum. 10. q. 3. vnio. ⁊. 10. l' 15. faciunt turbam. ff. de vi. bo. rap. l. ptor la 2. §. i. sic. 10. oues faciunt gregē. ff. de abige. l. oues. vnus uel duo faciunt familiā. ff. d v. si. l. detestatio in fi. vide glo. in. c. i. 10. q. i. sꝫ pꝛsa. dꝛ qui hꝫ dñium in domo. lꝫ filios nō hēat. non. n. psonā solā demonstramus. sꝫ ⁊ ius dicit. l. pnunciatio in. §. pꝛ. ff. de v. si.

3 Utrum deserentes collegium debeant habere partem suam bonoꝝ collegij. ℞. Inno. vbi. s. q sic de hijs que in eo conferunt ipsi de collegio. ⁊ sic loquitur. l. i. §. fi. ff. de colle. illi. facit p hoc. l. 2. §. iiaꝝ. ff. ne quid i lo. pu. de cle. ꝯiu. quod a te. ubi nōꝛ de hoc 19. q. 6. de lapsis. Sed de alijs que donant uel legantur vniuersitati non dꝫ habere ptē facit. l. sicut. §. si quid. ff. qd cuiusqꝫ vniuer. ⁊ alijs. nō. in glo. d. §. si que concoꝛ. cum Inno.

4 Utrum collegium differat a socitate. ℞. Inno. vbi. s. q sic. pꝫ in. l. i. ff. qd cuiusqꝫ vni. vbi dꝛ. q socij alicuius professionis pñt facere collegium. ergo societas non est collegium. Item collegium residet in vno. ff. quod cuiusqꝫ vni. l. sicut i fi. sed societas mōte vnius socij. soluit. ff. p socio. l. adeo. mōte socij finitur societas. ut nec ab inicio pacisci possumus vt heres succedat societati. dicit tex. ibi.

5 Utrū collegiū possit sibi facere vnum rectorem sub quo possint oēs d collegio cōueniri. ℞. q sic. tex. est in. l. fi. C. d iu. o. iu. ⁊ tenetur ei obedire ut ibi.

6 Utrum destructo collo extinguant oia p̄uilegia eius. ℞. Pa. in. c. 2. d po. p̄la. q sic si est ecclesiasticū ⁊ destruat p superiorem. Si vero ē seculare sunt opi. sed verior ẜm eū ē q durāt apud ciuitatē vel locū si ipi ciuitati erant ꝯcessa sicut i ecclesiasticis durat ap̄ eccliam. vide de hoc s ciuitas. §. i.

7 Utrū collegium vl' vniuersitas petat restitutōem in integrū sicut minoꝛ. ℞. aliq dicūt q sic. Sed tu tene veꝝ in collegio pio sicut sunt hospitalia ⁊ huiusmodi ẜm Io. an. in c. 2. de resti. in ite. li. 6. ar. c. requisisti de test. Sed Pa. i. c. i. de re. in ite. q hoc sequit al legat. l. oia. C. de epi. ⁊ cle. q̄ dicit oia priuilegia ꝯcessa ecclesijs extēdi ad hospitalia ⁊ pia loca. vide de hoc. s. ciuitas. §. 4.

8 Quō collegiū pōt disponere sup re priuati. ⁊ quot dbēt ꝯuenire vt possint aliqd facere vide. ī. Statutū. §. 11. ⁊. 12. ⁊. 13. ⁊. ī. electio. §. 16.

C Ollusio Est aliquē cum suo aduersario pecunia mediāte: vel grā pacisci. ut p se i cā vel iudicio pmittat sentētiarij d collu. c. i. ⁊ se. Utꝝ liceat colludere cū adūsario vide. s. accusatio. § 11.

C Olonus quō efficit qs ℞. Pa. in. c. indicatū de inui. ec. q tunc qñ p. 30. ānos tanq̄ obligatus ⁊ ascriptus solo stat Azo. vult q ēt requirat pmissio. Secus si nō tanq̄ obligatus vt i colonis nr̄i tpis in qbus nulla acqritur seruitus ar. l. pōponiꝰ qrit. §. i. ff. queād. ser. amit. Et nō. ẜm host. in sum. de nat ex libero ventre q quidam dicuntur ascripticij qui. s. per scripturam solo vel terre aut glebe sunt astricti. Quidam dicuntur censiti. ⁊ eodem modo constituūt

sicut ascripticij. sed differunt q2 isti sunt obligati ad tertiã uel quartã et huiusmodi ptẽ Censiti uero certũ censũ soluere tñ annuatim. l. 2. C. in qui. ca. col. cen. do. ac. po. Qui dã dicuntur perpetui. Olim. n. tp2 famis cõstituebant redditus ex publico. et idẽ qui ribaldos qui se simulabant inualidos ,pdebãt si erant liberi: i ppetuo hẽbant colonatu. si serui ,pditori dabãtur. C. de mẽdi. uali. l. unica. Et fm Bar. ibidẽ. l3 redditus ñ constituantur h3 locũ hec pena hodie. Nec ob. autẽ. de questo. §. si uero. q2 loquitur qñ ,pditur a publica persona. q2 tunc in publicum opus dantur. serui uero suis dñis. et l. vnica ,pdicta loquit qñ a puata psona producuntur. Quidam sunt iqlini stricte. ut sunt q fundo tenentur. tñ in suburbio pñt cõmorari. et differunt a colono qui tenet ibitare in fundo. Inquilini large sunt qui domũ. nfam inhibiant ad certũ tps soluendo certũ qd. ut in. c. pp. de loca. Quidã dicunt originarij. ut sũt nati ex colonis: siue in possessione: siue alibi. ut in. l. cũ satis ,pmo. R. C. de agri. censi. et colo. li. xi. Et hoc uex si mater erat colõa al'. secus. facit. l. si. C. de agri. cen. et co. Quidã sunt coloni simplices q sub certa merce de ,pdia colenda accipiunt. annuatim. et hij oẽs agricole noie alñ cõphenduntur. Unde agricola quasi agrum colens.

i Utrum colonus q terram colendam accepit ad tertiam l'quartam ptẽ l'aliũ redditũ possit deducere semen uel expẽsas alias. R Inno. in. c. tua. el. 2. de deci. q nõ de iure. nisi per spãle pactum aliud fiat. Et si pactum non sit: cõsuetudo d3 attendi si est. q si nõ est stabimus iuri.

c **Comenda** quomodo possit fieri de bñficio ecclesiastico. vide. s. bñficium. §. 37.

c **Comissio** facta p papa3 alicui exprẽsso nomine dignitatis faciendo mentionem q ressidet in alio loco facit ut tal' possit cognoscere in loco residentie fm Jo. an. i. c. exhibita de re. pmu. Ubi uero non sit mentio d residentia. tunc cõmissio est facta in loco dignitatis exprẽsse. nec ex illã diocesim poterit cognoscere de illa cã. c. statutũ. §. in nullo d rescrip. li. 6. et quod ibi notatur.

i Utrum cõmissio facta in genere de dispẽsãdo restrigatur ad mediocritatẽ. dic ut. s. clericus. i. §. ultimo.

c **Comodatũ** est alicui' rei ad aliẽnum spãlẽ vsũ gratuito facta cõcessio fm. glo. i. c. vnico de como. Et ,p declaratione pscripte diffinitionis multa sunt querenda.

i Utrum comodatũ cõsistat solũ in reb' mobilibus. R. glo. ,pdicta q ñ: sed ẽt in rebus imobilibus. silr et incorporalib'. puta serui tute hitandi. ff. como. l. i. ubi tex. dicit posse comodari rẽ mobilẽ et ẽt soli et ẽt hitatõe3

2 Utrum cõsistat in rebus q usu cõsumũt. R. q nõ nisi cum conceduntur ad põpa3 ut ditior appareat. ff. co. u. l. 3. §. ultio. et l. se. Et idẽ p3 uerbũ alicuius rei.

3 Utr comodari possit res ad icertũ usũ. R q ñ q2 tunc pcariũ eẽt. et in hoc differt. q2 pcariũ ad icertũ usũ est quo ad tps durationis puta ,p se et heredibus suis. ff. de pca. l. cũ pcario. Comodatũ uẽo ad icertũ vsũ. q2. s. h3 tps tacitũ uel exprẽssũ. añ qd. ñ põt reuocari. Et dico tacitũ. puta comodaui tibi librũ ad transcribendũ h3 tps in quo possit comod transcribi. ff. como. l. 3. §. ultio. et l. 4. et l. si ut certo. §. interdũ. et l. ultia fm Inno. in. d. c. vnico.

4 Utr possit reuocari comodatũ añ usũ expletũ. R. q nõ. d. c. vnico. et l. i comodato. § sicut. ff. eo. ti. Precariũ vo bñ põt reuocari q2 ñ est ad certũ usũ. ff. d pca. l. 2. §. i. et d pcario. c. ultimo. Et si reuocat añ tps tenet de damno comodatario. l. in rebus. ff. como. Lito tñ hoc in cõscia uex. nisi comodans silr erat passurus damnum nisi reuocasset. et comodatarius al'etiam ,puidere non potuisset. q2 potius ex re mea debeo mihi consulere. nec comodatarius potest dici deceptus. ex quo al'. ẽt sibi prouidere non potuisset.

5 Sed quid si comodatarius non potuit sñ culpa sua re comodata uti infra tempus prefixum tacite uel exprẽsse. nunquid inuito dño possit uti alio tempore. R. Bar. in. l. in comodato. §. sicut. ff. como. et sequit Pa. i. d. c. vnico q nõ. qui a cum dominus certet de damno uitando. et ipse de lucro captando. debet casus potius comodatario imputari facit. l. si uno anno. §. item cum quidam. ff. locati.

6 Utrum utens re comodata contra voluntatem domini scienter ad alium usum teneatur. R. q sic ad restitutionem. d. l. si ut certo §. sed interdũ. ymo cõmisit furtu3 et peccauit contractando rem aliena3 inuito domino et aliquando posset esse mõtale. puta quando est res magis ponderis et damni uel ex intentõne quando ẽt faceret i magno damno. sicut de furto dicitur. j. furtum. §. 54. Si uero credit ,pbabilr dominum concessurũ

non comittit furtũ. Si uero dubitat. sic co mittit furtum.l.quas.§.uetat.ff.de fur. Idẽ qñ non credit ꝓbabili.§.placuit.insti.d ob li.que ex delic.nas.in glo.

7 Utrum comodans vasa uitiosa uel equũ teneat de damno ꝓximi. R. ꝙ sic ſm glo. ꝛ doc.in.d.c.vnico.si scienter hoc facit nec re uelauerit comodatario. Secus si ignorabat vitium.ff.como.l.in rebus.§.pñt.ꝛ.§.item qui sciens.ꝛ.l.pe.secus in locato. Et sic pꝫ quare dictũ est ad aliquem spãlem usum.

8 Utrum in comodato possit interuenire mer ces. R.glo.in.d.c.vnico ꝙ non. qꝛ si interue nit merces transit in locatũ vel in ꝯctuꝫ no minatum.insti.man.§.vltimo. Et ppea dr i diffinitõne gratuito.

9 Utrum dñium rei comodate transeat i co modatariũ. R.glo.ꝑdicta ꝙ non. qꝛ is qui comodat retinet dñium ꝛ possessionem.ff. como.l.rei comodate.

10 Quid si res comodata perit. cuius piclo peribit. R.ꝙ dño peribit.nisi comodatarius fuerit in culpa.d.c.vnico.

11 Utrum teneatur comodatarius de oi cul pa. R. ꝙ si comodatum sit gr̃a recipientis tm̃.tenet ẽt de leuissima.d.c.vnico.ꝛ.d.l.in rebus.ꝛ.d.l.si ut certo.§.comodatum. Si vero sit gr̃a comodantis tm̃. vt puta como daui tibi iocalia.ut ornatior uenires ad me sic tenetur solũ de dolo.d.§.interdũ. ꝛ.l.si mei cã co.ti.ꝛ.ff.de ac.ꝛ ob.l.i.§.is quoqꝫ Si aũt sit gr̃a vtriusqꝫ.vt puta. vt cois ami cus inuitaretur comodaui tibi uasa. ꝛ huius modi.tunc tenet de dolo ꝛ lata culpa ꝛ leui d.§.interdũ.ꝛ.d.l.in rebus. Et nõ.ſm Pa. in.d.c.vnico ꝙ hoc ñ est spãle in comoda to.sed est generale in oibus contractibus.vt in.l.ꝯctus.ꝛ quod ibi notatur.ff.de re.iur. Fallit in ꝑcario vbi ñ tenetur nisi de dolo: q̃uis fiat gr̃a recipientis tm̃. Rõ diuersitatis redditur.qꝛ ꝑcariũ põt sẽp reuocari.sed co modatũ ñ.ꝛ iõ magis grauatur comodata rius.facit.l.quesitum.§.illud.ff.de ꝑca.ꝛ.d l.ꝯctus. Fallit ẽt ſm ꝙ dicã.j.locatio.§.23. Quid aũt sit culpa leuis: leuissima: ꝛ lata. Et qñ qui tenetur de dolo teneatur ẽt de la ta culpa.vide.j.culpa ꝑ totum.

12 Utrum comodatarius teneatur de deteri oratione rei. R.ꝙ non.si in ea re vsus ẽ quã accepit.ꝛ sine sua culpa deterior est facta.vt ff.como.l.eũ q rẽ in ꝑn.ꝛ.l.si.ꝛ qd dr in.l. sed nubi vr.ff.eo.ti.vbi tex. Prope.n. res dr ñ reddita qñ deterior facta redditur. In tellige ex culpa sua.

13 Utrum comodatarius possit repetere ipẽsas quas fecit in re comodata. R.ꝙ non.illas q̃ nãli rõe fiũt.vt puta cibãior ꝛ huiusmõi.sꝫ alias sic.ut puta ipensas valitudis: vel fuge ꝛ huiusmõi.vt.l.in rebus.ff.como.§.pñt

14 Utrum comodatarius teneat de casu fortui to. R.ꝙ non nisi pactũ seu mora interuene rit.d.c.vnico.ꝛ.d.l.si ut certo.ꝛ.C.como.l i.ff.de ac.ꝛ ob.l.i.§.is uero qui. Aduerte ta men ꝙ lꝫ morosus teneatur si res perijt.tñ i conscientia si eodẽ mõ apud dñm fuisset pi tura.non credo teneatur nisi solum ad ali qd interesse.si dñs passus est ꝑ moram.de quo vide.j.Mora.§.pe.ꝛ vltimo

15 Utrum remittens rem comodatam ꝑ nũ cium ꝛ casu fortuito ꝑijt.teneatur. R.ꝙ nõ casus est in.l.argentum.ff.como. ꝛ ibi glo. Nec ob.c.significante de pigno. qꝛ loquit in mutuo.qd qꝛ est debitoris perijt sibi. qꝛ debitor est obligatus in genere. ꝛ genus pe rire non põt.l.incendium.C.si cer.pe. Res non comodata remanet in dñio comodan tis.ꝛ iõ perijt dño. Si uero perijt culpa nũ cij.vel si fuit infidelis quõ tenetur.hẽs.s.§. xi.ſm illam distinctõem sꝫ culpã in qua fu it.puta quia cõiuiter habebatur idoneus.in nulla culpa est.l.argentum.ff.como. Si nõ sic. Sic uide de qua culpa tenetur. ꝛ ſm il lam iudica.

16 Utrum comodatarius possit ꝑferre res suas comodatis qñ oẽs saluare non potest R. ꝙ si sue erant uiliores non potest.facit.l quod nerua in si.ff.depo. Si uero erãt eius dem preciositatis.similiter non potest si co modatum est factum gratia comodatarij. facit.l.in rebus.ff. como. Si uero est factũ gr̃a comodãtis tm̃.ẽt suas viliores põt ꝑpo nere.facit.d.§.interdũ. Si aũt gr̃a utriusqꝫ. tunc solũ põt ꝑponere res suas si sunt eque ꝑciose. Qñ autem sue erant ꝑciosiores. po test eas ꝑponere rebus comodatis.q̃uis co modatum sit factum gratia recipientis tan tum.qꝛ quilibet diligens hoc faceret.ꝛ non tenetur facere nisi quod diligentissimus fe cisset.d.l.in rebus.ꝑmo.R. Et sic intellige. d.l.si vt certo.§.qꝛ uero senectute.qd nota. qꝛ facit ad multa.ut qui tenetur de dolo pos sit ꝑponere viliores suas. Qui uero de le ui: equales. Qui de leuissima: preciosiores solum

17 Quis põt comodare. R. ſm Mo. ti. co modati ꝙ ille qui põt ꝯhere.facit in ar.l.iu lianus.§.añpe.ff.de ac.ẽp. ꝛ uen. ꝛ ea que bona fide possidemus.l.comodare.ff.co mo.ꝛ ẽt que mala fid possidemus. vt ibidẽ sed non in conscientia.

18 Que sit nã comodati. R. idẽ Mo. vbi. s. q̃ ẽ vt res ipa comodata restituat. qz h ẽ ǒ iure nãli. di. i. ius nãle nec põt rõe ɔpẽsatõis directe retineri ptextu alicuius debiti. l. vltima. C. como. In ɔ̃riuni tñ tenetur ibidem coiter. τ facit qǒ nõ. Pa. τ glo. in. c. bona fides. de deposito. qz solũ phibetur ɔpensatio in deposito. ergo in alijs ɔ̃ctibus admittitur. qz exceptio firmat rẽam. 32. q. 7. dñs.

c **Ompaternitas** vide. j. Mrĩmõiũ. 3. ipedimto. 7

c **Ompensatio** est debiti τ crediti iter se ɔtributio. vt. ff. de cõpensa. l. i.

1 Utrũ admittat i oibus. R. Pa. i. c. bona fides. de deposito. q̃ sic i oibus q̃ in suo gñe recipiunt functionem. i. qñ vna res põt fungi vice alterius. sicut sũt cõiter que ɔsistunt in numero: pondere τ mensura. In alijs ãt cessat compensatio. Unde si tu teneris mihi restituere equum: τ ego tibi. 50. ducatos non fiet compensatio. qz posset esse maior affectio quam hẽo ad equum: q̃z sit quantitas pecunie. Secus aũt qñ nullum possumus pretendere interesse. vt pũ. Mutuaui tibi pecuniam: τ tu mihi quid simile. Item requirit q̃ debitum sit liquidum vel de proximo liqdandum. l. fi. C. de compensa.

2 Utrum ɔpensatio indirecta hẽat locũ vbi nõ hẽt locũ directa. R. Pa. i. d. c. bõa fides q̃ sic. pũ. res tua venit ad me. potero illam tenẽ donec mihi satisfeceris p debito meo vide p Cy. distiguẽtẽ i. l. si. nõ sortẽ. §. si cẽtũ ff. de ɔdi. ide. Inno. ǒo i. c. cũ oli cãm. ǒ re. spo. dicit q̃ aucte supioris possũ accipẽ equalens qñ rem meam hre nõ possum allẽ. c. dñs 23. q. 3. dunmodo sine fraude mendacio vel calumnia recuperet. alr dicit q̃ tenetur ad restitutionem. allẽ. c. non sane. 14. q. 5. Quod credo verum quando calumnia vel fraus perseuerat. alias non. quia licet peccauerit in recuperando non tamen peccat in retinendo. nisi scõm q̃ dicam. j. Furtum. §. 40. τ. 41. Et sic serua in ɔscia lz quo ad forum contentiosum aliter foret dicendũ.

c **Ompositio** aicabil. an possit interuenire i decis. τ alijs spiritualibus ɔ̃ctibus. R. glo. in. c. statuimus de trans. q̃ sic. vt ibi. τ de decimis ex multiplici. τ c. nuper cum alijs. Ita tñ intellige q̃ nullum temporale detur p spirituali. qz simoniacum eẽt. ut in iuribus in ea allãg pz.

c **Ompromissum** põt facẽ qlz sup rebus q̃s põt alienare: seu libere disponere. In alijs aũt q̃s alienare non põt sine certa solẽnitate. nec põt ɔpromittẽ sine illa solẽnitate. facit: c. cuz tpr. ǒ arbi. τ Pa. ibidẽ. fac gl. τ Bar. i. l. nẽ li. ff. de transac. τ. l. non solum. iuncta glo. C de pdi. mi. non ali. vbi cauetur q̃ tutor non potest transigere sine autoritate iudicis sup illis rebus quas alienare non potest. Intellige qñ per transactionẽ sequeretur alienatio. sed sup fructibus τ alijs q̃ solus potest alienare. põt ẽt transigere. Quõ ɔpromittẽs teneatur. vide. s. Arbiter. §. 10.

c **Omunicare** Uide. j Eucharistia. 3. per totum.

c **Ommutare** Uide. j permutatio.

c **Oncessum** intelligit ǒ iure coi qǒ non est phibitũ. ar. 30. q. 4. q spiritualẽ τ. 16. q. i. sunt ñ nulli. 5. di. ad eius. ff. ex qui. cau. ma. l. nec nõ. §. qǒ eis. ff. ǒ pcu. l. mut. §. i. ff. de testi. l. i. Contra de transla. p. inter corpalia. ff. de colle. illi. l. i. Soluit glo. in. d c. iter corpalia. q̃ pma iura loquunt in ɔstitutionibus affirmatiuis τ non phibitiuis. sicut fa. Exemplum conceditur q̃ contrahatur matrimonium. ergo semper τ cuilibet. Exemplum in prohitis. homicidium prohibetur ergo semper. nisi vbi inuenitur concessum

1 Conceditur aliquid alicui tribus modis fm Pa. in. c. super de do. post di. re. Prio in donatione uel hereditate. vt possit libere disponere sicut de re ppa. Secundo in feudo. vt vtile dñium transeat in uasalũ. τ directũ remaneat penes dñz. de quo de feu. c. 2. Tertio donec vixerit qui recipit. τ vr hoc casu. cõcessus vsusfruct rei. τ talis põt ius suum alteri concedere in vita sua.

2 Utrũ ɔcessũ pp necessitatẽ extẽdat ultra necessitatẽ. R. Pa. i. c. ǒs q ǒ vi. τ ho. cle. q̃ ñ nisi q̃ztũ necessitas expostulat. Et sic ca lita talitatum pducit effectũ. ar. d. c. ǒs qui. in uerbo. quantũ ad hoc spectat.

3 Utrũ ɔcedẽs ɔcedat necẽrio oia q̃ sequuntur ex illo. R. q̃ sic. 8. di. quo iure. τ de offi. dele. cũ sup. de dolo τ ɔtu. cũ dilectus.

4 Utrũ ɔcesso pncipali ɔcedat τ accessoriũ. R. q̃ sic. qz cõissa cã: cõmittũt τ ea que ad cãz spectant. de offi. dele. ptérea. in tex. τ in glo

5 Utrum ꝯcessuz de grã spāli debeat trahi ab alijs i exēplū. ℞. ꝙ nō. ꝺ priui. sāc. ū ꝺ h.

6 Utrū ꝯcessum a papa: vel ab alijs expiret morte. vide. j. Grã. §. 2. ⁊. 3.

Concilium

Concilium gnāle congregare: ē ꝓuiluz solius pape. 97. di. c. 1. ⁊. 2. ⁊. 2. q. 6. c. ideo. el. 1. ⁊. 3. di. §. porro. vn̄ sine auc̄te pape ꝯgregatū. nullū hēt firmamītū. 17. di. §. 1. ⁊ ꝑ totuz. de elec. significasti. añ fi.

1 Quatuor ꝯcilia vz Nicenū: Constantinopolitanū. Ephesinum: ⁊ calcedonēse: sunt tāq̄ȝ quatuor euuangelia seruanda. 15. di. sicut sancti.

2 Utrū ꝓuincialia ꝯcilia possint celebrari sine auctoritate pape. ℞. ꝙ sic. tn̄ cū auc̄te patriarce: aut primatus. aut archiepi. 3. di. §. porro. 18. di. in summa

3 Añ ꝓuincialia ꝯcilia debēt celebrari. ⁊ q ꝯuenire teneātur: hēs plene. 18. di. ꝑ totum. Et ad qd debeāt celebrari. q̄ notāda sūt ꝯ archiepos: si ꝯfitentur.

Concubinatus

Concubinatus vtꝝ liceat. ℞. Jo. an. post Host. in rl'a sine culpa in mercurialibus. ⁊ recitat: Pa. i. c. vt clicoꝝ. de vi. ⁊ ho. cle. ꝙ nō. ēt de iure ciuili. quia ex quo ius canonicū expsse ꝓhibet. vt ē tex nō. 32. q. 4. nemo. Jmo ꝺs. vt in. c. meretrices ea. q. vbi dr̄ ꝙ i illo p̄cepto. exo. 20. nō merchaberis. ꝓhibet ois coit⁹ p̄t vxoriū: ⁊ lex ciuil'i spūalibus subiciat se dispōni iuris canonici. i aūt. vt cle. aꝑ pro epi. ⁊ i aūt. de eccle. ti. facit. c. clici. de iudi. ergo. ⁊c̄.

1 Utꝝ ꝯcubinarius possit absolui nisi abiciat ꝯcubinā. ℞. ꝙ si ē p̄iculū recidiuij nō pōt absolui nisi abiciat: q2 nō ē ꝯtritus. 24. q. 3. legat. Si vero nō ē p̄iculum de recidiuo. tc̄ si factum ē notatorium non pōt absolui. q2 tenetur eā abicere ad tollēduz scādalū ppli maxime qñ ē violēta suspicio de eorum inꝯtinentia. pp mores eoꝝ. al' sic. Et qꝺ dico de ꝯcubinario. idem dic de ꝯcubina. facit ad hoc. 34. di. audite.

2 Utꝝ sacerdos ꝯcubinarius sit suspēsus. ℞. Pa. in. c. nestra. de co. cle. ⁊ mu. ꝙ quo ad deum ⁊ se nulli dubiū. cū sit in mortali peccato. ⁊ iō peccat mortal' celebrādo. ꝺ quo dic ut. s̄. clericus. 8. §. 1. Tn̄ si ē ocultus ñ efficitur irregularis celebrando. ut notat Jnn. in. c. si celebrat. de cle. ex. mi. Si uero ē manifestus. ita ꝙ nll'a possit tergiuersatōe celari. tunc suspensus est ab officio. pz. 32. di. c. p̄ter. Nam nō est differentia inter interdicimus ⁊ suspendimus. q2 nō reffert quid de equipolētibus fiat. c: lz ex quadam de testi. l. non pn̄t. ff. de legi. Et hoc est claꝝ. 32. di. § veꝝ. Et iō si celebrat est irregularis. c. 1. de re. iudi. li. 6. ⁊ ēt suspensus a bn̄ficio. ut in. ꝺ. c. p̄ter cū glo. Secus si ñ hz talē operis euidentiam. Multi tn̄ doc. uolunt ꝙ regrat monitio. al' ñ sit suspensus ip̄o facto: nec incurrat irregularitatem. Sed p̄mū uer⁹. Et idē qꝺ de sacerdote. dic de clerico in minoribus: aut quocunq̄ȝ alio iferiori a sacerdote. ut nōt. Archi. in. c. ad h. 32. di. Et sil' sunt irregulares si exercent actū cuiuscu̾q̄ȝ ordinis. ⁊ solus papa dispensat. c. 1. ꝺ re iudi. li. 6. ⁊. c. 1. ꝺ sē. ex. li. 6. Et idē dic de quocunq̄ȝ peccato mortali. sicut de fornicatione. ut. supra. Clericus. 8. §. quarto.

3 Utrum peccet mortal' audiens missam sacerdotis concubinarij: uel recipiens sacramenta. Dic ut. s̄. clericus. 8. §. 2.

4 Quis dr̄ concubinarius manifestus ut incurrat ip̄o iure p̄fatā penam suspensionis. ℞. Pa. in. ꝺ. c. vestra. ꝙ tūc qñ fornicatio ē ita notoria ꝙ nll'ā hz dubitatōez. ut puta qñ publice tz ꝯcubinā sic̄ uxorē ⁊ nutrit filios ita ꝙ non auderet diffiti: aut negatio nulla eēt. ut dicit glo. in. l. sententiā. in v̄. celari. C. ꝺ pe. facit. l. illꝺ. §. sz ⁊ si. ff. ꝺ tri. ac. ⁊. 32. di. nullus. ⁊. c. p̄ter. Si aūt ñ est ita notorium: sed ꝓbabil' pōt tergiuersari. ut q2 tz concubinam cum matre ⁊ dicit eē pedisecaz matris ⁊ huiusmodi. tūc requiritur monitō. ⁊ añ eā non incurrit. facit. c. si qui. 81. di. ⁊. c. sicut de coha. cle. post monitionē sic: nisi desistat. Et sic concorda doc. qui sunt uarij in hoc. ut illi qui dicunt monitionē necessariam. intelligātur quando ñ pōt tergiuersari.

Concussionis

Concussionis crimē ē: cū q̄s minat' alicui. nisi ita ul' ita faciat faciam: uel non faciam ⁊c̄. ſm glo. 1. §. concussionis. 1. q. 1. in. l. iubemus. C. ad. l. iul'. repe. posita. 1. q. 1. §. iubemus: videtur sentire ꝙ concussio est quando iudex venalem dat sententiam alias non daturus: vel penam premio remissit. vl' cupiditate ingessit. ⁊. ff. de concus. l. 2. concussionem facit qui pecuniam accipit eo ꝙ crimen minatus sit. ⁊ q in accusationem innocentium coierunt: vel qui pecuniam ob accusandum: vel non accusandum. denunciandum vel non denunciādum: vel ferenduz testimonium accipit. Et breuiter concussio est proprie quando quis habens aliquam potestatem vel officium pecuniam accipit ob iudicandum: aut decernendum: vel quo magis: vel minus

faciat qd ex offo facere deberet: vel p minas cogit aliquē ad faciēdum: vel n̄ faciēdum i dbite. vt colligit ex. l. i. 3. 4. 5. τ. 6. ff. ad legē iul. repe. Unde tal' cōcussor efficitur ifamis si ɔdemnetur de hoc crie. τ fm canões pu nit pena quadrupli. 18. di. qm̄.

1 Utrum sit peccatum mortale concussio ℞. q sic. p3 lu. 3. vbi Jo. militib' vt saluarent dixit. Neminem concutiatis neq3 calūniaʒ facietis. facit q sit peccatuʒ mortale. 23. q. i. militare in fi.

2 Utrū sit restituēdū de necessitate per con cussionē acceptū. ℞. q sic nisi sit datum ob malū faciēdū. q2 tunc cū taliter dans nō re petat pp turpitudinē suaʒ si restitui d3 dabi tur pauperibus. qd cū ius nō pcipiat. erit d ɔsilio. vt patebit. j. Restitutio. i. i. v. turpe. s3 datum p cōcussionē al' ut faciat qd tenebat. necessario ē restituēdū illi qui dedit. v l' eius heredibus aut si ignorant: pauperibus. q2 i ɔscia n̄ valet talis donatio ar. l. i. §. q̄ hono rāde. ff. quarū re. ac. nō da. facit. c. sane. 14. q. 5. τ. l. i. ff. qd me. cā. Et hoc verum in his q hnt stipēdia publica vt talia officia admi strent al' nō credo de necessitate teneant re cipiēdo debitas sportulas nisi in casu quo grat' esset obligatus offin admistrare. vt pu ta pauperi τ huiusmodi facit. d. c. militare cū gl. sua: vide. j. Judex. §. 8.

c **Ondemnatus.** ad mortē vel mutilatōem membri. an possit fugere vide. j. Fugere. §. i.

c **Ondictio** est triplex. Pria rōe stat' psōe vt cū qs. liber: vel fuit' ɔ dictōis dicitur de ser. nō or. c. vltimo. 32. q. 4. liberi τ. §. it. Colonus. Secunda ē in re bus q̄ libere l' seruil' ɔdic. dnr. ff. τ. C. de ser uitu. p totū. Tertia dr ɔdictio ɔmissionis l' alterius ɔctus. Et hec differt maxīe a modo τ a causa.

1 Quō ɔdictio cōcipit. ℞. q p si. modus p vt. causa vero per quia.

2 Quid ē ɔdictio tertio mō dicta. ℞. ē futu rus euētus i quē actus suspēditur fm Bar. i. l. i. in prima col. ff. de cōdi. τ demō. τ Jo. an. τ Car. in. c. verū de condi. appo. vn̄ an te euētum ɔdictionis nihil est. l. i. C. de con di. inser. τ. l. cedere diem. ff. de. v. si.

3 Modus autem est exortatio: siue inuitatio ad remunerationem quandam: siue i plementum loco eius quod est factuʒ. τ id non suspendit sed clarificat. vnde promissū sub modo potest peti de presēti prestita cau tione de modo obseruando. l. qui heredi. iuncta. l. quibus diebus. §. terminus minor ff. de condi. τ d. τ quod nō. in. c. verum de condi. ap.

4 Causa vero de preterito vel presenti est sumpta ratio dispōis vel motus.

5 Demonstratio est ex preterito vel presēti aliquo accidenti vel qualitate rei que gerit certificatio. vel liquidatio.

6 Utrum condictio comprehendat aliquā do modum. ℞. q condictio sumitur primo latissime. τ tunc comprehendit etiam mo dum. vt in. c. 2. τ. c. v ex de condi. ap. Scdo late. τ tunc comprehendit condictiones q̄ etiam sunt de preterito vel presenti: que pro prie non sunt condictiones. quia non suspē dunt actum: cum in rerum natura sint certe l. cum ad presens. ff. si cer. pe. Tertio prope τ tunc quando confertur in futurum euen tuʒ siue incertitudo sit respectu rei: siue diei licet alique glo. dubitauerint de die mortis Jta tenet glo. in. l. in omnibus. ff. de regu. iu. tex. est in. l. quodcunq3. §. i. ff. de. v. ob.

7 De condicione in matrimonio aut in re ligiōe. vid. j. Matrimoniū. 3. Jmpedimēto 3. τ Religiosus. §. 4. de condictione dona tionis. vide. j. Donatio primo. §. 46.

8 Condictio possidentis potior ē vbi ē par causa turpitudinis. ff. de condi. ob tur. cau sam. l. si ob turpem. §. porro.

9 Utrum condictio tacita faciat contractuʒ condictionalem. ℞. q non facit. l. condic tiones. ff. de condi. τ. demon. de quo dic. vt infra. Matrimonium. 3. Jmpedimento. 3. §. i.

10 Utrum condictio que omnino est extitu ra suspendat. vide. j. Matrimoniuʒ. 3. Jm pedimento. 3. in prin.

11 Utrum condictio viciet aliquando cōtra tractum an vicietur. ℞. vt colligitur in titu. de condi. ap. per doc. τ per legistas de con dic. τ demon. τ alijs locis q aut condictio est contra naturam τ substantiam contrac tus. τ sic viciat contractum: τ nō viciatur. vt in. c. fi. de condi. ap. facit. l. cum hi. §. si p tor. ff. de transac. τ ideo dicitur de substan tia actus sine quo non potest stare actus. τ econtra non dicitur de substantia actus sine quo potest stare. ut cōmuniter nō. doct. in d. c. fi. Facit quod nō. Bar. in. l. i. ff. de li. τ postu. τ quod nō. in. l. i. in prin. ff. de verb. ob. Et hoc veruʒ primo si apponatur a pn cipio contractus. Secus si post contrac tum quando contractus non potest dissol ui voluntate partium vt matrimonium. c.

dixit.32.q.4.⁊.c.ex litteris de diuoꝛ.⁊ vo-
tum ⁊ huiusmodi.facit.l.per seruũ.§.deni
ꝗ3.ff.de vsu ⁊ habita. Secũdo veruƺ si per
ambas partes apponat̃ ⁊ de alijs vide in
fra. Matrimoniũ.3. Impedimento.3. Aut
nõ est cõtra substantiã contractus.sed ē aut
impossibilis aut turpis.⁊ sic viciatur ⁊ rei
cit̃ ⁊ non intrat in cõtractibus spiritualibꝰ.
puta matrimonio ⁊ voto ⁊ huiusmodi. vt
nõ.in.d.c.fi. In ꝯtractibus autẽ temporali
bus regulariter viciat.vt nõ.i glo.in.d.c.fi.
per iura i ea allegata. Et hoc iterum in ꝯtra
ctibus qui fiunt inter viuos. In contractibꝰ
vero qui fiunt in vltima volũtate sic distin
guo.aut ꝯdictio impossibilis addicit̃ in per
sonam onerati.vt puta testatoꝛ iubet ꝙ he-
res suus digito tãgat celuƺ ⁊ si nõ tetigerit
det centum Dyno.⁊ sic ñ valet legatum de
cẽtum factum Dyno.qꝛ ꝯditio viciat Insti.
de lega.§.fi.nõ.glo.i.l.vnica.C.de his que
pe.no.⁊ ibi tƺ cum hac distinctõne. Aut im
possibilis ꝯdictio addicitur i persõa hono
rati.i.eius cui fit legatum.vel eius qui heřs
instituitur.qꝛ sub ꝯdictione impossibili ali
cui fit legatum.vel aliquis ĩstituitur heres.
puta. Si ticius celum digito tetigerit heres
esto:vel hẽto centum.⁊ isto casu fauore vl
time volũtatis reicitur ꝯdictio.⁊ valet insti
tutio ⁊ legatum.insti.de here.isti.§.impos
sibilis ⁊ cõiter doc.in.d.§.fi. Bar.tamẽ in
l.i.ff.de ꝯdi.insti.tenet ꝯ̃ ꝓdictam distinctio
nem de qua ibi vide.sed parum ad nos. Et
nõ.ꝙ ꝯdictio turpis aut ipossibilis quo ad
hoc equiperãtur vt i.d.c.fi.nõ. Aut ꝯ dictõ
nõ ē nec turpis nec ipossibil'.nec contra sub
stãtiam actus.⁊ sic viciat.vt nõ.i.c.de illis.
de condi.appo.

Conductor

Quis di-
catur vid
j.locatõ in pri. Et quõ est excomu
nicatus q ante tp̃s ꝯductõnis ꝯducit domũ
bononie alicuius doctoris vel scolaris sine
ꝯsensu ipsius inqlini vide.j.Excõ.7.cãu.4.

Confessio

Delicti an sit
faciẽda ad in
terrogatõeƺ iudicis. R. Pa.in.c.
cũ super de ꝯfe. Aut ꝓceditur a iudice p inq
sitõem ex mero officio iudicis.⁊ tũc si scim
ē notorium:vel ifamia flagrat:vel qñ semi
plene ꝓbatuƺ ē.⁊ sic rñderetur veritatẽ sub
pena moꝛtalis peccati ꝭƺ Tho.ꝭa ꝭe.q.69.
ar.i.tex.nõ.in.c.cũ dilecti de accu. Et h̃ verꝛ
qñ nõ agit̃ ad aliã penam ꝗ̃ spũaleƺ. Si ve
ro factũ nõ ē notoriũ:neq3 flagrat ifamia.tẽ
nõ tenetur rñdere ar.c.quali' ⁊ qñ el primo
de accu.ẽt si iurasset dicere ṽitatem ꝭƺ hen.
de gan.in p̃rio.quol'.q.33.nec ē obediẽduƺ
in hoc ꝓlato.qꝛ ꝯ̃ caritatẽ. Occulta enim pu
blicãda ñ sunt:sed soli deo relinquẽda.6.
q.i.si oia.⁊.c.oues.⁊.c.ex merito. Aut pro
cedit̃ a iudice ad instantiã ꝑtis.⁊ sic necessa
rio ñ est rñdendum nisi id de quo q̃ritur sit
famosum ⁊ ipediat oꝛdis executõeƺ:seu be
neficij retẽtionẽ de quo nec venit imponen
da pena tp̃al'. Sed dicet ne mendaciũ. R.ꝙ
nõ sed vtet̃ alijs ṽbis duplicibus ⁊ sillatis.
ar.22.q.5.§.ex his.

Utrũ confessio iudicial' ꝓiudicet ꝯfitenti. (1)
R.ꝭm Pa.in.c.ex ꝑte de ꝯfe.ꝙ sic.si sit ma
ioꝛ.25.annis ⁊ sit spõte:⁊ ex certa scia:⁊ ex
p̃ssa cã:⁊ corã suo iudice:⁊ parte p̃ñte.⁊
nõ sit ꝯ̃ naturaƺ:nec ꝯ̃ ius ⁊ fiat de re litigio
sa ⁊ ñ sit ꝯ̃ libertatẽ:al' nõ ꝓiudicat.vide dif
fuse in.d.c.ex ꝑte.qꝛ potius ē foꝛi ꝯtentiosi.

Utrum ꝯfessio ex̃ iudicial' ꝓiudicet in abñ (2)
tia ꝑtis. R. Pa.in.c.si cautio de fi.instru.ꝙ
qñ promissio fit p̃ñti sic ꝓmitto tibi p̃ñti ꝙ
dabo abñti centum.⁊ tũc obligatur natura
raliter ⁊ de iure ciuili. Secus si diceret pro
mitto tali abñti centum.qꝛ tunc ñ obligatur
ẽt naturalr̃.qꝛ nõ est cui acquiratur obliga
tio. Ita nõ.glo.⁊ doc.in.l.stipulatio.§.si qs
insulam.ff.de.ṽ.ob.⁊ in.l.i.ff.de pac.⁊ i.c.
si tibi abñti de ꝓben.li.6. Fallit hoc qñ dicit
tutori pupilli:curatori furiosi:actori vniuer
sitatis ꝙ promittit eius pupillo:furioso:vl'
vniuersitati.qꝛ obligat̃.l.eũ qui.§.4.cũ tri
bus se.ff.de consti.pec.

An quis teneat̃ confiteri positõem in qua (3)
qs petit.20.cũ solũ.x.hẽre d̃beat.aut cũ ab
solute petit qd̃ ei debetur sub condictione.
R.secundum Bar.in.l.i.§.si stipulanti.ff.d̃
verbo.ob.⁊ in.l.si is qui ducenta.ff.de re.
du. Aut quod ponitur in positionibus seu
libello est falsum ratiõe qualitatis.⁊ sic po
test negari in totum.quia videtur aliud fac
tum. Et sic intellige glo.in.c.si.de confe.li.
6.⁊ in.c.2.de testi.co.li.vt puta quod d̃beo
sub condictione petit absolute.aut dixit ꝙ
comedi hodie.⁊ fuit heri ⁊ huiusõdi. Ra
tio quia si confiteretur sic. Debeo.sed sub
condictione.actoꝛ posset accipere partem
cõfessionis pro se.scilƺ ꝙ tenetur ei:⁊ reus
habẽt probare ꝙ teneatur sub condictio-
ne.secundum cautelam Pa.in.c.i.de po.
p̃rela.⁊ doc. Bar.in.l.aurelius.§.idq3.ff.d̃
li.le.vbi dicit ꝙ si quis confitetur se interfe
cisse hominem:sed propter suam defensio

nem ꝙ non credetur ei ꝙ propter suam ꝺ fensionem. Et ponit rationem. quia presũp tio est contra eum ratõe operis perpetrati. cum sit factũ a iure damnatũ. Item qꝛ cõit non cõtingit ꝙ agressus iterficiat agresso rem. vbi vero hec cessant: tene ꝙ nõ potest q̄s accipere partem ꝯfessionis pro se: ⁊ par tem refutare. qñ confessio est facta vnico cõ structu. sic tenet Archi. in. c. i. de conse. li. 6. Tñ quia magis tutus ẽ non confitẽdo veri tatez poterit negare. Aut qꝺ ponitur i libel lo: seu positionibus est falsum in quantitate seu in parte sũme: seu i parte rei. vt qꝛ petit. 20. ⁊ ñ debet habere nisi. x. vel petit totum. ⁊ nõ debet habere nisi medium. ⁊ tũc tene tur ꝯfiteri veritatem. vnde tenuit Pe. ꝙ si talem positionem negat ex toto ꝙ est piurꝰ ⁊ facit tex. cum gl. i. l. pupillus. §. fi. ff. de v̄. si. vbi patet ꝙ debitor negans rem esse suaz negat sibi esse cõmunem. ⁊ glo. in. c. fi. 12. q. i. Ibi tamen addit glo. ꝙ res ciuitatis: vel vniuersitatis nõ est cuiuslibet. 12. q. 2. q̄ ma numittitur. ⁊ in. l. qui solidum i pri. ff. de le. 2. vbi petens totum ꝯstituit aduersariũ i mo ra in parte debita. Et hoc est contra ꝓcura tores nr̄i temporis.

4 Utrum ꝯfitens ꝯsotium cris sit testis ido neus ꝯtra socium. R. ꝙ nõ. vt nõ. glo. in. l. si filium. C. de li. cã. Et ideo ñ debet iterroga ri de ꝯsocijs. vt in. l. fi. ⁊ ibi per doc. C. de q̄ stio. Intellige ꝙ ñ debet iterrogari quo ad hoc vt sit testis. sed bene potest iterrogari. vt ꝑ eius dcm̄ possit inueniri v̄itas ab alijs.

5 Utrum interrogatus vel sua spõte dicẽs faciat idicium ꝯtra socium. R. ꝙ ñ. vt nota. Bar. in. l. i. §. fuus. ff. de questio. Maxime cum omne idicium ꝺbeat probari per duos testes. vt per glo. ⁊ doc. i. l. fi. C. famil. herc. ⁊ per Bar. in. l. fi. i antepe. q. ff. de questio. per Ange. in. l. fi. ff. qꝺ me. causa per Bal. i . l. qui ꝓponebatur. ff. de le. 2. vnde lꝫ vnus testis quãdo deponit directe super ipo fcõ principali. puta qꝛ vidit cõitti ipm malefici um faciat indicium si est omni exceptõe ma ior. vt nõ. i. l. si quis. C. ad. l. iul. maie. Bar. i. l. fi. ff. ad. l. cor. de sic. ⁊ Bal. in. l. fi. C. fãi. hercis. Sali. i. l. fi. C. de questio. nõ. Bar. ⁊ Ange. i. l. i. ff. de fur. Tamẽ supradictus soci us ex quo ꝯfessus est crimen suum ẽ ifamis ifamia facti saltez. ideo nõ est testis omni ex ceptõe maior. qꝛ vil' ⁊ infamis non facit in dicium aliquo modo. Ita dicit Bar. in. l. i. §. idem cornelio ꝑ illum tex. ff. de q̄stio. Et Bal. i. c. i. i. §. sacramẽtum de ꝯsue. rec. feu. dicit ꝙ illud qꝺ dr̄ vnum testem facere indi ciũ. debet intelligi si est vite probate vel bo ne opinionis nec põt haberi suspectus fa miliaritate: vel fama mala l' alia cã arbitrio iudicis. Et ideo secundum cum infamis in famia facti no nest idoneus testis. vt notat ẽt ipe Bal. in. l. fi. C. de requi. re. per nõ. ibi ꝑ glo. Et quid sit indicium. ⁊ quomodo pro batur. ⁊ in quibus fallit quod. s̄. dictum est vide. ĩ. Indicium ꝑ totum.

6 Quid si essent duo vel tres testes singula res qui confiterentur contra tertium. R. ꝙ nullo modo possunt coniungi ad faciendũ indicium: nisi sit testis omni exceptione ma ior. vt. s̄. dixi in. §. precedenti. ⁊ multominꝰ ad faciendam plenam probationem. Ratõ quia cum duo testes requirantur regularit̄ vt dictum est: tales non sufficiunt. quia vnũ quodcuqꝫ dictum de per se imperfectum est. ita nõ. Bal. in. l. si quis ex argentarijs §. i. ff. de edendo ⁊ patet per nõ. per. d. An to. in. c. licet de testi. dum loquitur de proba tione per testes singulares. Nec ob. ꝙ vnꝰ testis deponens super facto principali iun gatur cum probatione fame. vt probatur in in. l. 3. §. eiusdem. ff. de testi. ⁊ per Bar. in. l. admonendi. ff. de iureinrando. Istud est. quia hic est perfectum scilicet vnus testis in teger vt dictum est. Item fama que facit per fectum indicium: vt notat Bar. in. l. de mio re. §. si plures. ff. de questio. Item nec ob. ꝙ due probationes semiplene diuersi generis coniungantur ad vnam plenam faciendaz. iuxta nõ. per Bar. in. d. l. admonendi. quia illud verum quando coniunguntur ad euz dem actum. sed due probationes diuerso rum actuum ⁊ diuersorum generum nunq̄ꝫ coniunguntur ad plenam probationem fa ciendam. Iste est casus ⁊ ita deducit. Bal. in. l. testium in fi. c. de testi. ⁊ idem Bal. in . l. obseruare. C. quomodo ap. non reci. po suit. d. Anto. in. c. veniens el primo de testi. Ex istis infertur ꝙ due mulieres dicentes se peccasse cuz aliquo non possint iungi ad faciendum indicium perfectum: nec artan dum ad veritatem dicendam etiam cuz ali quibus coniecturis: maxime cum deponãt de delicto perpetrato in eorum corpore iux ta notata per Bar. in. l. si quis i grau. ff. ad sc. consul. sil. vbi dicit ꝙ nullum facit indi cium. Et idem Angu. in. l. 2. C. de cal. vide infra. Testis. §. 23. quãdo dicantur singula res.

c Onfessio Sacr̄alis pri mo q̄d ẽ. R.

secundum Bo. ꝙ ē lrīa coram sacerdote pec catoꝝ suoꝝ declaratio. vel fm Dir. Confes sio dr̄ quasi simul vel ex toto: vel vndiqꝫ fas sio. Nā sicut snīa sic ꝯfessio q̄ generat snīaꝫ dꝫ esse certa. vñ in. l. certū. ff. de ꝯfe. certum inqt cōfessus pro iudicato erit.

1 Qual' dꝫ eē ꝯfessio ut sit lrīa. R. fm coiter theologos in. 4. di. 17. q. 16. dꝫ hēre ꝯditio nes q̄ ꝯtinēt i hijs v̄sibus Sit siplex: huilis ꝯfessio pura fidel'. Atqꝫ frequēs: nuda discr̄ta: libens: verecunda. Integra: secreta: lacri mabil': accelerata. Fortis ꝛ accusans. ꝛ sit pe re pata. Quas Ri. expoit in. 4. di. 17. ar. 3. q ultia. Siplex. i. ut nihil admisceat qꝺ n̄ fac ad peccati q̄ntitatē. Humil' i v̄bo ꝛ signo. Pura. i. recta intentōe facta. Fidelis. i. uera vt nihil de falsitate admisceatur. Frequens qꝛ ualde est utile. Nuda: non inuoluta v̄bo rum obscuritate. Discreta. ut maiora cum maiori grauitate. Libens. non necessitate: sed libera uoluntate. Verecunda non iactā tia plēa. Integra. ut nullū retineat. Secreta non publica. Lacrimabilis ex dolore cor dis. Accelerata ne nimis ꝓlōgetur. Fortis ne ex uerecundia diminuat. Accusans. se nō alios. Parere parata. s. ad obediētiā ꝯfōris

2 Utꝝ ꝑfate ꝯdcōes sit oēs d necessitate ꝯfōis R. Ri. vbi. s̄. dic̄ ꝙ n̄: sꝫ q̄dā d ꝯgruitate. sꝫ vt clarius itelligant multas inferā qōnes

3 Utrum noiatio ꝑsone cū qua qs peccauit sit necessaria ad peccati ꝯfōeꝫ. R. fꝫ Ri. ū. s̄ ar. 2. q. 8. ꝙ aut noiatio ꝑsōe ē necessaria ad pecati magnitudinē. ꝛ spēꝫ exprimēdā: ꝛ tc̄ ē necessaria. vt pū. qꝛ peccauit cū matre nec hēat aliā ꝯsanguineā. qꝛ si hēret aliā cōsan guineā. pū. sorores. sufficeret dicē peccaui cū ꝯsanguinea mea i primo gradu. Aut tal' noiatio solū ē vtil' ꝯfitenti. vt ꝯfessor melius sciat iponere ꝯsilium ꝛ pn̄iaꝫ. ꝛ sic sil' ē ne cessaria. Aut ē vtilis illi cū quo peccauit. ꝛ tūc pōt dicere: sed nō i ꝯfessione. qꝛ sic ꝯfes sor nō posset algd facere nisi extra ꝯfōneꝫ ei dicat. Aut nō ē vtilis nec ei qui ē ꝯfitetur: nec ad correctionem illius cū quo peccauit nec ad expressionem spēi peccati. ꝛ sic non solum dꝫ tacere eius expressionē. Imo dic̄ Ri. ꝙ credit teneat celare ꝛ vt dicit sanctus Bo. in. 4. di. 21. pte. 2. ar. 1. q. 3. ꝙ ꝯfitēs si ex primit nō effugit detractionem: nec ꝯfessor si adhoc ꝯsentit. Similiter qn̄ noiatio ꝑsōe esset cum periculo alterius. ēt si circunstan tia esset de necessitate. omittenda est secūdū Pe. de pal'. in. 4.

4 Utrū regrat ad ꝯfessionem ꝙ fiat genu fle xo: capite discopto. ꝛ huiusmōi. R. ꝙ n̄ nisi de bono ꝛ equo. Principalr̄. n. humilitatē cordis requirit deus. 14. q. 5. si qd. q̄ꝫuis ac tus huiles corporis ipam inducat. ꝛ i ipsis meremur.

5 Utꝝ confitens pp gloriam vanam: l' aliū malū finē peccet mortalr̄. R. ꝙ. sic. qꝛ puer tit finē sacri. facit ad hoc qꝺ dico. j. honor. § 7. ymo nec sacrm̄ suscipit. qꝛ pars eēntialis huius sacri que consistit in actu suscipientis est actus interior. Vn̄ sine eo nō est. sicut nō ꝯheret matrimonium q̄ contrahendo non intenderet: nisi in carnalem copulā ad ips. Tenet. n. qs ꝯfiteri pecata sua. ut deo satisfa ciat quē offendit. ꝛ eccl'e. ꝛ ut de suis pecca tis veniā ꝯsequatur. Alia aūt intentione cō fessio facta n̄ ualet. ꝛ tenetur eam iterare: ni si in casu ut. j. dicā. §. 14.

6 Utrum ꝯfitens peccatū qꝺ n̄ fecit peccet mortaliter. R. ꝙ sic. tuꝫ qꝛ ꝯsciam nō mani festat: tum qꝛ mētit. 22. q. 2. cum humilitatis. Limito istud veꝝ qn̄ ꝯscia dictat ꝙ non fec̄ Itē qn̄ peccatū qꝺ confitet eēt mortale si fe cisset. ꝛ sic itellige Ricar. i. 4. di. 21. ꝛ. Dir. ti. de pe: ꝛ remis. ꝛ illud. Gre. qꝺ hēt di. 5. ad eius in fi. Bonaꝝ mentium est culpam cognoscere vbi culpa non est. Intelligitur pro formidare: vel in genere se peccatorem ꝯfitendo sed nō in spē.

7 Utrum omne mendaciuꝫ dcm̄ i ꝯfōne sit peccatum mortale. R. ꝙ nō: sꝫ solū illud qꝺ ē pniciosum pū. ꝯ famam suam vel alteri aut ꝯ id quod necessario hēt ꝯfiteri. Unde si taceret vel negaret aliquid mortale qꝺ fecit. ꝛ de quo non est lrīe confessus pecca ret mortaliter nisi forte timeret ꝓbabiliter de reuelatione confōis: uel ꝙ solicitaret eū ad malum tali confitens. qꝛ alium non ha bet. posset aliqd tacere uel negare cum ver bis palleatis. taliter ꝙ mendacium non di cat. ꝛ ēt si diceret pp hoc n̄ eēt mortale: sed erit ueniale. 22. q. 2. c. 1. cum ibi nō. Idē dicē dū de eo q hn̄s aliq̄ peccata a qbus scit ꝙ ꝯfessor solitus n̄ pōt eū absoluere tn̄ ne scā dalizet de eo ꝯfitet de solitis solū ꝛ tacet il la a qbus n̄ pōt ab eo absolui cū ꝓposito ꝯ fitendi integre cū eo q eū possit absoluere.

8 Utrum confessio facta sit necessario iterā da. R. fm Ri. in. 4. di. 17. ꝙ v̄e ꝛ legitime ꝯ fessus non tenetur reiterare ꝯfessionem de necessitate: nec tenetur quis obedire preci pienti sibi vt iterum talia confiteantur: nec papa posset concedere legem hoc precipiē tem secundum Pe. de pal'. nisi ex bono ꝯsi lio qs velit vt facilius inueniat remissionē qꝺ fit sepius confitendo de pe. di. i. mēsurā

9 Aſſignant tñ doc.i.4.di.17. aliquos caſuſ ī qbus cõfeſſus tenet iterũ cõfiteri eadẽ pec cata. Primus qñ ꝯfitet ei q ñ põt abſoluer.

10 Secũdus qñ confitetur ſciẽter ei q neſcit ligare vel ſoluere de qbus dicã latius.ĩ.cõ feſſio.3.ꝑ totum. ⁊ confeſſio.4.§.3.

11 Tertius qñ qs nõ cõfitet integre oĩa pec cata mortalia de qbus nõ ẽ ltie cõfeſſ⁹ uni ꝯ feſſori: ẽt ſi cõfitẽtur diuerſis ꝯfeſſoribus: ſȝ ſciẽter tacet aliqꝺ peccatũ mortale: vel de q̊ dubitat vtrũ ſit mortale: vel aliqd aliud qꝺ ẽ de neceſſitate ꝯfeſſionis vt puta circũſtan tiaȝ q̃ mutat ſpeciem: ⁊ huiuſmodi ex vere cũdia vel aliquo quocunqȝ reſpectu de pe. di.5.c.i.circa fi.

12 Quid ſi tacuit ex ignorãtia ſeu obliuione R. ſm Ri.vbi.ſ̃.ar.2.q.6.ꝙ aut penitẽs ad hibuit debitã diligẽtiam ꝓut de lege cõi hu mana permittit fragilitas vt memoriã habe ret oĩum peccatoꝝ ſuoꝝ mortaliũ q̃ ẽ ſecun dũ Sco.ea.di.quãdo tãtam diligẽtiam ad hibet vt memoriã hẽat quãtã qs apponẽt i re multũ ardua: ⁊ que ſibi multũ eẽt cordi. ⁊ tũc non tenetur cõfiteri alia peccata de q bus cõfeſſus ẽ: nec ẽt iſtud peccatũ oblitum tenet cõfiteri priori ſacerdoti tentõe neceſſi tatis. ſed ſolum tenet cõfiteri aliĳ ſacerdoti. qꝛ ꝗuis de iſto fuerit abſolutus quantũ ad iudiciũ dei ⁊ eccl'ie. qꝛ ꝯfeſſor põt abſolue re de ꝯfeſſ ⁊ ꝑdicto modo oblitis. tñ ſubin telligit tal' cõditio.ſ.ꝙ qñ ad memoriam re ducent: ꝙ illa ꝯfiteat ſacerdoti q poſſit euȝ abſoluere. Et nõ. h ſȝ Pe.ꝺ pal'.i.4.ꝙ ſi ꝑ mus cõfeſſor hẽbat auctoritatẽ abſoluendi ab oĩ excõe ⁊ caſibus ⁊ ſic antẽ debat abſol uere qñ cũ eo cõfeſſus fuit ꝙ lȝ peccatũ ob litũ tali modo eẽt caſus reſeruatuſ vel excõi catio poterit nihilominus ſecũdus ꝯfeſſor eũ abſoluere. qꝛ nõ põt eẽ amplius caſus re ſeruatus nec excõicatio ſed ſolũ peccatum ſimplex. Aꝺ bene nõ. ꝓ iſtis qui eligũt ſibi ꝯfeſſorez auctoritate ap'lica vt faciãt ꝙ i ab ſolutõe itendat eos abſoluere ab oĩ excõe i quãtum eorũ auctoritas ſe extẽdit ⁊ ab om ni caſu. Al' oportẽt recurrere ad eũ q de iur poſſet eũ a tali abſoluẽ facit.c.officĳ ꝺ ſẽ.ex a ꝯrio. ⁊.c.ſup l'ris de reſcrip. clarũ eſt pro hoc Aut penitẽs ñ adhibuit debitã diligen tiã: ſed fuit ignorãs ignorãtia craſſa vel affe ctata tũc tenet oĩa prius ꝯfeſſa ⁊ talit oblita recõfiteri niſi in caſu qñ poſſet hr̃e priorez ſacerdotẽ: ⁊ nõ eẽt ei interdicta ptãs abſol uendi. Adde ſm Sanctum Bo.ꝙ.ſ.fuerit recẽter cum eo ꝯfeſſus ita ꝙ habeat memo riam ſuorũ peccõrum q̃ antea fuit cõfeſſus vel ſaltẽ recordẽt pñie ipoſite. vt.ĩ.dicã.§. 14.qꝛ tũc ſufficeret ſolum illud oblitũ cum ſua neglia ꝯfiteri. alias nõ.

13 Quartus caſus in quo ꝯfeſſio ẽ iterãda ẽ qñ q obliuiſcit pñiam iniunctã: vel ꝯtem pſit facere. Intellige ꝓ mortali peccato. qꝛ ſi ꝓ veniali fuit iniũcta nõ tenetur eã facere de neceſſitate. ſm tho. Item ſi ꝑ ipoſibilita tem vel iſirmitatem dimiſit que pro morta li impoſita ẽ. nõ tenet iterare. ſed ſufficeret itimare eaȝ ꝯfeſſori vt eã ꝯmutet. Ideȝ dic ſi fuiſſet ſibi cõmutata ab alio cõfeſſore ſcꝺȝ ꝙ.ĩ.dicam.

14 Quintus caſus eſt qñ ꝯfitetur ſine contri tione uel attritione debita que ſufficiat ad grãe ſuſceptõem cũ ſacr̃o. puta. qꝛ eſt in uolũ tate peccandi: l' ex mala intentione ꝯfitetur. l' ñ vult ſatiſfacere qꝺ tenet ⁊ huiuſmõi. Et lȝ qdã dicant ꝙ in iſto caſu ñ tenetur reitẽa re. qꝛ recedente fictõe ſuſcipiet fructũ pñie. Tu tñ tene ꝙ iterare tenet. ⁊ h eſt cõis opi. theo. ut dicẽ ſcs Bo.i.q.ultia ꝑfate di. ⁊ Ho ⁊ Inno. ⁊ archi. ut nõt Dir. Et rõ ẽ qꝛ ſi ſu ſcipit abſolutionẽ peccat mõtal'r ſȝ Ri. ea. di.ar.2.q.8.ꝓ hoc hẽs tex. de pe.di.3.§.iter h.vbi di.ſic ueniã ꝓmeret pnia uera. ſic de um irritat ſil'ata. ⁊ ẽt q eũ abſoluit ſcienter. Et ſic ñ põt dici abſolutus q iplicaret ꝯditõ nẽ ⁊ ſil' abſoluẽtur ⁊ ligaretur reſpectu eiꝰ dẽ. Vñ nõt doc.i.c.ꝙ qdã ꝺ pe. ⁊ re.ꝙ licet pnia ⁊ ꝯfeſſio illoꝝ q nolunt abſtinẽ ſit ac ceptãda: ⁊ ſalubribus monitis ſit ei pnia idi cenda. qꝛ valet ei ad multa: ñ tñ eſt abſol'o i ipendenda. qꝛ ñ ẽ capax ei⁹: nec i iſto ſacr̃o i ꝑmit caracter. virtute cuius poſtea ualeat ſicut in baptiſmo. Addit tñ. S. Bo.i.d.q. ultia.ꝙ ueꝝ ẽ ꝙ tenet reiterare i iſto caſu ⁊ duob⁹ ꝑcedentib⁹ qñ mutat ꝯfeſſorẽ. ſec⁹ ſi ad eundẽ. redeat ⁊ adhuc memoriaȝ habe at ſuorum peccatorũ qꝛ recent ꝯfeſſus eſt. Pe. tñ de pal'.i.4.di.17. dicit. ꝙ ſi ẽt ſit obli tus. ꝯfõr peccata ſibi ꝯfeſſa: ſed tñ pñiam ꝓ eis ipoſitam ſcit. ꝙ tali ꝯfeſſori ſufficiet con fiteri alia peccata prius ꝯfeſſa ſolũ iplicite. dicẽdo de illis peccatis q̃ al' vobis dixi di co meã culpã. Secus ſi pñia nõ fuiſſet taxa ta tũc. qꝛ oportẽt vt peccatoꝝ memoriã hr̃t Et ſatis placet. Et addo etiam ꝙ nõ ſit iter dcã ei ptãs abſoluẽdi ⁊ ſic nõ oȝ ꝙ reiteret ſed ſufficit ꝯfiteri vel peccatum ſcient reten tum vel pñiam oblitã: vel fictionẽ ſuam ex plicite. ⁊ de alĳs ꝯfeſſis iplicite. vt. ſ̃. dixi. Nec intelligo ꝙ confeſſor hẽat memoriaȝ de ſingulis peccatis in numero uel ſpẽ. ſed ſufficit recordetur i genere de peccatis que

ei confessus fuit ꝛ de qualitate vite eius ꝙ nota.

15 Sextus casus ſm aliquos ē qñ qs recidiuat. ſed hūc nō sequuntur cōiter do. nisi ſʒ Ri. ea. di. ar. 2. q. 8. qñ peccata dimissa ꝛ recidiuata nōbiliter tñ aggrauāt ꝙ nōbil' ꝛ periculosa grauitas peccati exprimi non posset nisi dicēdo aliqđ peccatū ꝑus ꝯfessū ꝛ dissū al' nō ꝛ sic tene.

16 Septimus casus ē qñ qs ꝯfitet peccatū a quo suus ꝯfessor nō potuit eū absoluere. q2 lʒ istud ꝯfessus fuerit ꝛ oīa alia tñ istud a q̊ ñ potuit absolui tenet iterato superiori ꝯfiteri nec ꝓprie ista dr iteratio q2 superior accipit ꝓ vna ꝑsona cū ꝯfessore. Nā ꝯfessor absoluit a qbus pōt. ꝛ superior ꝑficit. vñ ſm Ri. vbi. s̄. dēret ꝓcedere absol'o superioris Qđ credo de hōestate: ñ de necessitate ſm dire. ꝛ iste due absolutiones faciunt vnam completam. Sed de hoc dic. vt. ĩ. ꝯfessio. 5. §. 9. ꝛ. 10.

17 Octauus casus ē ſm aliquos vt ponit. ſ. Bo. vbi. s̄. pp peccati obliti recordatiōem. q2 cū qs ꝯfitet ꝛ alicuius peccati obliuiscit volūt vt oīa postea ꝯfiteat vt ꝯfessio sit integra. Sed hoc nō sequunt cōiter do. Tu dic vt. s̄. dixi. §. 12. ſm illā distinctionem.

18 Sed qd dicemus de ill' q iō nō ꝯfitentur đ aliquo peccato mortali. q2 nō cognoscūt ꝙ sit mortale peccatū. R. vt colligo ex doctrina doc. i. 4. di. 17. ꝙ si fcā diligētia ſm eorū fragilitatē vt memoriā hērent suoꝝ peccatoꝝ ꝯfitent integre de his que cognoscūt fore peccata mortalia. ꝛ ea q̄ nō recognoscūt peccata mortalia ꝑpea nō ꝯfitent: ꝙ nō tenētur reiterare ꝯfessionē: qñ đ hoc postea aduertūt: sed sufficit solū ꝯfiteri talr ñ ꝯfessa sicut dixi. s̄. de oblitis. Et lʒ ignorātia iuris nāl' aut diui alñ nō excuset qn pecet mortalr faciēs ꝯ̄ eius ꝓcepta ex ignorātia tñ nō tñr hō hoc nō cognoscēs de eo spāliter penitere l' ꝯfiteri: sed soluʒ qñ agnoscit sed sufficit de hoc doleat i genere ꝛ dicat cū ꝓpha. Delicta iuuētutis mee ꝛ ignorantias meas ne memineris ꝛ ꝯfiteat i genere sic ignorata sicut oblita ꝛ qñ cognoscet. tūc ꝯfiteat illa solū specifice. ꝛ sufficit. Ex quo pʒ qd dicēdū de pueris ꝛ puellis ꝛ alijs q faciunt multa peccata mortalia q̄ ñ cognoscūt fore peccata saltē mortalia q2 lʒ sepius ꝯfitēdo illa diserit pp talē ignorantiā ꝙ nō tñr iterare cōfōnes. sed sufficit solū de ill' ꝯfiteri qñ ea cognoscūt. Nec distinguo an hēant ānexam excōem vel ne. q2 ēt si haberēt ānexā excomunicatōem ñ ꝓpterea tenerent ꝯfiteri iterꝝ ꝯfessa vt patebit. ĩ. ꝯfessio. 5. §. 9. ꝛ. 10. Quđ nō. bene.

19 Nonus casus ſm aliquos ē qñ qs añ cōpletā pniam ꝯmittit aliqđ mortale. Sʒ ego dico ꝙ sufficit ꝙ pniam expleat. ꝛ de cōisso ꝯfiteat solū. ꝛ ē verius. de quo vide. ĩ. penitentia. §. 14. Cautius tñ eēt ꝙ ꝯfessor aliquā pniam iniungeret quā stati ꝛ in statu grē penitens possit agere. ꝛ postea aliā addicere quā nō intēdat ꝓ pnia sacrāli iponere. sʒ ꝓ quadā voluntaria satisfactōe iniungere. ita ꝙ qualitercūqʒ ipleat sufficiat ꝛ ēt si nō impleat nō intēdat illaqueare. sed in suo arbitrio ponere.

20 Sextus casus ſm Pe. de pal. ē cū qs cōfitet excōicatus existens: quā tūc ignorat. nā cū nō sit capax sacri pnie tenet iterato ꝯfiteri de oībus. Sed istud non credo. vt. ĩ. patebit. Cōfessio. 5. §. 10.

21 Utrū sit ꝯfitēdū ꝑ v̄ba obscura. R. ꝙ ñ sʒ talr clara ꝙ ꝯfessor plene intelligat alr non valeret. Dʒ tñ ꝯfitens loq de peccatis ꝑ verba pudica ꝛ sobria ꝛ tali hōestate ornata ꝙ ñ sonēt ipudicitiā i auditu dū tñ sufficienter exprimat factum.

22 Quid de illo q ꝯfitet sacerdoti q dormit aut eū nō intelligit. R. ꝙ sciēter tali ꝯfessus tenet iterato ꝯfiteri si ē peccatum mortale ꝛ sacerdos dʒ ei dicere q2 ꝯfessio iportat reuelatōem peccatorū q̄ nō pōt eē sine relatōne vnius. ſ. penitētis: ꝛ ꝑceptione alterius. ſ. cōfessoris. Et iō vno eorū deficiēte nō ē ꝯfessō secus de veniali.

23 Utrū peccator teneat de necessitate ꝯfiteri peccatorū circūstantias. R. ſm Sco. i. 4. di. 17. ar. 2. ꝙ nō solū peccatū ē cōfiteñ: sʒ ēt circūstantia illa necessario ē ꝯfitēda q̄ spāli ꝓhitōe ꝓhibet v̄bi grā cognoscere nō suā ꝓhibet cognoscere ꝯsanguineaʒ ꝓhibetur spāliter. ꝛ iō incestus ē spāle peccatū qđ ꝑ ipsā cōstituit. Silr frequētia ē necessario ꝯfitēda. Silr ponēs aliud peccatū. q2 qualʒ vice nouū peccatū cōittit. Dicit tñ Archi. vt refert Dir. ꝙ sufficit dicere se multociens peccasse ꝛ de silibus idē iudiciū habeatur. Alie āt circūstantie ex qbus aliquo modo peccatū ē grauius: vel ex ꝑte obi ñ ē certum qđ oporteat eas ꝯfiteri q̄uis cōis opi. theologorū teneat qđ nisi sunt de necessitate. tutū tñ ē ꝛ vtile eas ꝯfiteri maxie q̄ nōbiliter aggrauāt nō i peccatis carnalibus i qbus ſm tho i. 4. di. 17. laudabile ē circūstantias tacere q̄ spēm nō mutāt: ꝛ audiētē vel cōfitē

tē aliciunt ad turpitudinē lʒ aggrauēt pcm̄
imo possēt esse ita ꝓuocatiue ꝙ necessario
cēnt tacēde. Alie āt circūstantie q̄ nihil faci
unt ad grauitatē peccati satuū ē confiteri: ni
si ꝼʒ. S. Bo. qn̄ facēt vt sacerdoti satisface
ret. puta comedit carnes i. 40. ex īfirmitate
⁊ huiusmodi de huiusmodi circunstantijs
dicit Aug' de pe. di. 5. ⁊ sumūtur ab Aris. 3.
ethi. c. 3. Quis qd: vbi: per quos: cur: quo-
tiēs: quō: qn̄. Quis. s. si religiosus vel secla
ris. Quid. s. fecisti furtū vel hōicidiū. Vbi. s.
i quo loco. Per quos. s. an solus vel asso-
tiatus p se an p aliū Cur. s. quo aio q̄ intētō
ne. Quotiens. s. semel vel pluries. Quomō
s. an nālr vel ꝯ nāʒ. an ꝑuentus a tēptatione
aut potius ipam ꝑueniēs. Qn̄. s. an i die fe-
sto vel ieiunioꝝ. Et de istis vide. s̄. Circun
stātia qn̄. s. mutet spēm. Et iō aduerte ꝙ cir
cunstātia. qs est necessaria. vt. s. ꝯfōr sciat si
ē sui fori vel nō. si est coniugatus vl' religio
sus. Et ꝑpea semp prius ē q̄rēda. Circūstā-
tia qd. Silr. circūstantia. Cur. aliqn̄ ē neces
saria qn̄ spāli ꝓhibitiōe ꝓhibetur. sicut cū
qs facit elyam vt prouocet ad luxuriam ali
quem. alias nō. Circūstantia. Quotiens si-
militer ē necessaria saltem ꝼm eam ꝯputatō
nem quam qs facere pōt. pū. qꝛ bis i ebdo-
mada vel ter fecit cōiter. ⁊ pseuerauit p an-
num ⁊ huiusmōi ⁊ sufficit. Et h̄ ē tutius: q̄ꝫ
uis opi. Archi. predcā non sit improbanda
Circunstātia. quō. silr ē necessaria qn̄ spāli
ꝓhibitione cadit. pū. ꝯ nām ⁊ huiusmodi.
alr nō. Idē dic de circūstantia. vbi. pū. i ec-
clesia qn̄ ē aliqd opus. qꝛ tūc ē sacrilegium.
Circūstantia qō. Qn̄. vꝫ esse de necessitate
qn̄ fit peccatū die festo. De quo dic vt. j̄. In
terrogationes per totum.

24 Quid de illo q ꝯfitet solūmō ne reddat
notatus i populo. R. ꝙ si ibi ꝯstituit finis.
nō valet. Imo tenet iterū ꝯfiteri. Et tūc con
stituitur finis qn̄ nullo mō ꝯfiteretur si non
dubitaret de īfamia. Secus qn̄ nō ꝯstituit
finis. pū. qꝛ ꝯfitetur ꝑꝑ deum ⁊ propter re-
missionem peccatoꝝ. Inductus tm̄ ad hoc
ex pudore vel timore ⁊ huiusmodi. Et ideꝫ
dic d illis q ꝯfiteri cogūtur a suis ꝑlatis.

25 Utrum ille q ꝯfitetur aliqd peccatum vt
videat strenuus ⁊ glet: satisfaciat. R. ꝙ non
sed peccat mortaliter sic ꝯfitēdo. qꝛ tali dr.
Quid gloriaris i malicia. ⁊c̄. Et ꝑpea d̄bet
confiteri vt erubescat de peccato suo: nō vt
laudetur.

26 Utrū diuidēs ꝯfessionē suā satisfaciat. R.
ꝼm Sco. vbi. s̄. ꝙ nō. sed oꝫ oia non ꝯfessa
tā secreta q̄ꝫ publica de qbus memoriā hꝫ
ꝑmissa debita diligētia cōfiteat vni: ēt si ille
nō posset eū absoluere ab oibus ⁊ hēat ne
cesse de aliquo ad superiorē recurrere. alr
nihil faceret vt pꝫ de pe. di. 3. sunt plures. ⁊
di. 5. caueat.

27 Utrū peccata manifesta sint ꝯfitēda. R. ꝼʒ
cōiter theo. i. 4. di. 17. ꝙ sic. qꝛ lʒ sint nota sa
cerdoti: n̄ tm̄ in forma iudicij nisi p ꝯfessio
nem.

28 Utrū peccata venialia neccīo sint ꝯfitēda
R. ꝼʒ Sco. vbi. s̄. q. i. ar. 3. ꝙ n̄ ēt si nullū hꝫ
mortale. qꝛ per peccatū veniale ēt in ꝓposi
to hō nō pōt dānari nec periclitari ⁊ pnia
ē ꝼa tabula ꝓ periclitātibus igr nō obligat
ad eā nisi hn̄s mortale. ymo dic Pe. d pal.
in. 3. ꝙ nec ēt papa posset adhoc obligare.
qꝛ hoc esset mutare sacri materiā. Dicit tm̄
S. Bo. in. 4. di. 16. q. vltia verū nisi rōe pi
culi ad qd ducit. qꝛ tūc tenet penitere quan
do periculū aduertit al' nō. Adde ꝼo ꝙ tene
tur ꝯfiteri de veniali qn̄. s. dubitat an sit mō
tale vt dicet ifra. Tertio tn̄tur ꝯfiteri de vēia
li rōe ꝓfessionis puta. qꝛ ꝓfessus ē aliquaꝫ
religionē que ad hoc obligat. vl' ex voto te
net obedire i oibus q̄ nō sunt ꝯ deū ⁊ aiam
⁊ ꝑlatus sic ꝑcipit. Nec ob. qd dicunt qdaꝫ
ꝙ nō hn̄s mortale tn̄tur saltē de veniali ꝯfi-
teri ꝑꝑ preceptū ecclesie i. c. ois de pe. ⁊ re.
qꝛ rn̄det Sco. vbi. s̄. ꝙ li omnia in. d. c. di-
stribuit pro mortalibus solum ⁊ nō ꝓ veni
alibus. Et ita ēt dicit glo. in. d. c. Et sic tene
ꝙ de perfectione est venialia cōfiteri bono
ꝯsilio nisi vt dictum est.

29 Utrum confessio necessario sit facienda
soli sacerdoti ⁊ a solo. R. ꝙ sic de necessi-
tate precepti ecclesie in. d. c. omnis in versi
culo solus ⁊ in versiculo sacerdoti contra
multos sacerdotes qui pueros qui tenētur
ad confessionem in simul confitentur quos
non credo euadere mortale peccatum cuꝫ
faciant eos preuaricari ecclesie preceptuꝫ.
Dicit Ri. vbi supra ar. 3. q. 8. quod in arti-
culo necessitatis scilicet quando mors im
minet de propinquo: ita ꝙ vnus post a
lium non potest confiteri licet pluribus si
mul confiteri: nec per hoc euacuatur vir
tus sacramenti. Similiter idem ibidem te
net quod si quis vellet confiteri duobus sa
cerdotibus simul. vt certius consilium ha-
beret quod vere absoluitur: ⁊ taliter audi
entes non peccant alias sic. quia faciunt
contra preceptum ecclesie. licet talis vere
absoluat. qꝛ n̄ ē tm̄ neccāria solitudo ex ꝑte

ſacerdotis ſicut cõfitentis. vñ qñ ex feruore ⁊ vt ſit magis trãquilla eius ɔſcia duobus ɔfitetᷣ ſimlˀ. illi pñt ſine peccato audire ⁊ ab ſoluere. Sco. tñ in. 4. di 17. tz ꝙ cõfiteri ſilˀ pluribus ſacerdotibus ñ ẽ confeſſio ſacralˀ qꝛ vnus ẽ xp̃s quẽ ſacerdos repñtat.

30 Utrū ɔfeſſio ſit fienda cū lacris. ℞. ꝙ ſi lacria accipiatᷣ pro cõtrictõe ſeu attritiõe ꝙ ſic ſm ꝙ dico. ĵ. Cõtrictio. §. 4. Dz ergo do lere de peccato mõtali cõmiſſo i pterito ceſſa re i pñti abſtinere ſaltẽ quo ad ꝓpoſitum i futuro ⁊ ſatiſfacẽ put tenetᷣ alr̃ nihil facˀ. Ad uerte tñ ſm Sco. vbi. ſ̃. d. 14. q. vltima ꝙ at tritus cõfitẽs ꝙ̃uis ñ hẽat actum talẽ qui ſuf ficiat ad meritum de cõgruo tñ hñs volũta tem ſuſcipiẽdi ſacr̃m eccleſie: ⁊ ſine obice peccati mortalis actualiter ſibi facto: vel in volũtate inherẽtis recipit nõ ex merito ſed ex facto diuino effcm̃ iſtius ſacr̃i in vltimo inſtãti prolatõis in quo ẽ vis huius ſacra mẽti. Ita ẽt tenet Tho. i. 4. quolˀ. q. 10. dicẽs ꝙ nõ pfecte cõuerſi aut attriti virtute clauiũ gratiam cõtritõis acqrunt: dũmodo nõ po nãt obicem ſpiritui ſancto.

31 Utrum homo teneatᷣ ſtatim cõfiteri pec cato mortali ppetrato. ℞. Sco. i. q. diſt. 17. ar. 3. ꝙ dubiũ ẽ alijs dicẽtibus ꝙ ſic alijs ꝙ nõ tenetᷣ. ſed tñ in voto ꝓ aliquo tp̃re. ſ. ſelˀ in anno nũc. ſed añ. c. oĩs. ſolum añ mortez. Et iſtud vr̃ mitius ſm eũdem Sco. Et cum ipſo cõiter cõcurrũt theologi. Sed magis mihi vr̃ tuta opi. S. Bo. ea. di. ar. 2. q. 2. q̃ vult vt religioſi nõ poſſit differre: ſed ꝙ ha bita oportunitate idonei cõfeſſoris tenean tur. De clericis nõ audet affirmare. ſed tañ ſibi vr̃ idem dicẽdum ꝙ de religioſis. laici vero ſi differũt pp maiorem opportunitatẽ temporis ⁊ cõfeſſoris vſqz ad. xl. excuſantᷣ. Si vero talẽ opportunitatẽ tp̃ris ⁊ cõfeſſo ris haberẽt: ita ꝙ maiorẽ ñ ſperant habere i illo ãno tũc ſtatim tenẽtᷣ nec pñt differre vſ qz ad ãnũ. Quo vero ad votuz cõfitẽdi om nes cõcordãt ꝙ ſtatiz tenẽtur oẽs tã religio ſi ꝙ̃ clerici ⁊ ſeculares. Qꝺ tñ lito quo ad ꝑ ceptum vez qñ excitãtur a gr̃a dei ſm Alle. ſa ſe tractatu de negligẽtia de q̊ vide. ĵ. cõ tritio. §. 4. ſ. qñ tenetur cõteri de peccato alˀ. nõ de ꝑcepto. Sunt ẽt multi caſus in qbus ɔcordãt doctores i quibus homo tenetᷣ ſta tim ɔfiteri hita opportunitate quos ponit. Ri: vbi. ſ̃. ar. 3. q. 6. Primus qñ vult cõica re ulˀ celebrare vid. ĵ. Euchariſtia. 3. §. 18. cũ ſequẽtibus. Idem dicit lãdul. ea. di. q. 2. qñ dz adminiſtrare ſacramẽta lˀ aliquez actũ ſo lemnẽ i eccleſia exercere puta legere euuã gelĩu ⁊ huiuſmodi. Idẽ tho. i primo quoli bet. q. 6. ⁊ Io. de nea. qñ vult ordinẽ ſacrũ recipere. Sed hoc ñ ꝓbatur aliquo iurᷣ niſi peccatũ eſſet manifeſtũ. Et ſic limito ⁊ in telligo glo. i prin. de pe. di. 5. que dicit ꝙ qñ peccatũ mortale ẽ manifeſtũ ſtatim homo tenetᷣ cõfiteri. Secũdus caſus qñ ẽ i pericu lo notabili ⁊ iminẽti mortis. vt puta. qꝛ vlt itrare mare p longũ tp̃s ⁊ periculoſiũz iter: vel bellũ vel ẽ infirmus ifirmitate piculoſa ꝓpterea ꝑcipitᷣ medicis ꝙ cum eos ad ifir mos vocari cõtigerit vt efficacitez faciãt ꝙ prius aduocẽt medicos ſpirituales de quo dic. vt. ĵ. Medicus. §. 8. Et aduerte ſecũdũ Pe. de palˀ. ꝙ tũc periculũ mortis ẽ quãdo qs ẽ i tali caſu i quo frequẽter hoies moriũ tur. Tertius caſus eſt qñ ſibi dictat ɔſc̃ia ꝙ ſtati teneatur confiteri de neceſſitate. Quar tus caſus qñ ꝓbabiliter videt ꝙ illo anno copiã idonei cõfeſſoris habere ñ poterit q ipſũ poſſit abſoluere. Quintus caſus qñ p ſtatutum qs ẽ obligatus ad pluries cõfiten dum. vt ſunt religioſi ⁊ ſimiles. qꝛ nõ ſufficꝫ tũc ſemel i anno cõfiteri. Limito verũ ſi ſta tutũ obligat ad mortale alias: ñ credo tene atur de neceſſitate niſi ſm ꝙ dixi. ſ̃. §. 28.

Utrum quis poſſit cõfiteri p interpoſitaz pſonã vel p ſcriptũ. ℞. ꝙ ñ loquẽdo de cõ feſſione ꝓut ẽ ſacr̃m ſm cõiter theo. vbi. ſ̃. facit de pe. di. i. quẽ penitet. qꝛ q peccauerit tenetᷣ ſe accuſare. Et ad. c. qualˀ. 30. q. 5. rñdz Sco. vbi. ſ̃. ꝙ põt confiteri p ſcriptuz ſi eſt pñs ⁊ ipſe legit qꝺ ſcripſit. 32

Sed qd ſi ẽ mutus vel ignorat linguã. ℞. ꝙ ñ tenetᷣ cõfiteri niſi eo modo quo põt. ſ. p ſigna ⁊ huiuſmodi. Et qꝺ dicũt aliqui ꝙ ɔ fiteatur per iterpretẽ iprobat Sco. ⁊ beñ ſi militer p ſcriptũ qꝛ ẽ cõtra rõem ſacramen ti. Et ideo nullo modo faciat. ſed vt dixi cõ fiteatur prout põt p ſigna ⁊ ſufficit ſecũdũ Sco. i. 4. di. 17. q. vnica ⁊ Ri. ea. di. 33

Utrum ille qui rñdet cõfeſſori ad interro gata ſatiſfaciat. ℞. ſm Rodo. ꝙ ſic quãtum ad ea de quibus iterrogatur. Similiter qui rogat cõfeſſorẽ vt eũ iterroget vt plenius ɔ fiteatur niſi ſit talˀ qui potius dimitteret con fiteri ꝙ̃ ore ꝓprio cõfiteretᷣ ſuũ peccatum: qꝛ de ſuperbia ꝓuenitᷣ de pe. di. 5. c. i. q̃ qdẽ ẽ peccatum mortale. vñ prudẽs cõfeſſor qñ hoc ppenditᷣ faciat eũ rectificare cõſciam ⁊ dolere de tali diſpoſitõe. 34

Sed qd ſi dubitat. ℞. S. Bo. ea. di. ar. 2. q. i. ꝙ ſi ꝓbabiliter dubitat de aliquo an ſit peccatum veniale vel mortale niſi certificetᷣ per aliquem doctum tenetᷣ confiteri ſecũdũ 35

q in dubio h3. t ab eo astinet in futurum. alr si n confitetur peccat mortaliter. quia exponit se periculo. Concordat. S. Tho. ibidē. di. 21.

36 Utrum confitens teneatur acceptare oēs pniam quā sibi confessor vult iniungere. R. q n fm Do. t sequitur Pa. i. c. significauit. de pe. t re. s3 fm Sco. in. 4. di. 17. q. vnica. sufficit ei propositū acceptandi a deo hic l'in purgatorio. sed si acceptat tenetur implere. Aduerte tñ q si confessor iniungeret cōfitenti vt satisfaceret proximo quē lesit. puta restituēdo ablata: t huiusmōi. q illā tenet de necessitate explere. ymo deberet pcedere cōfōnem talis satisfactio si foret possibile. ut latius. p3. j. Restitutio. 3. Sil'r tenetur acceptare illud qd cōfessor iniungit pro necessaria cautella ne i peccatū recidiuit. Et ppea nō. q cōfōr tripl'r aliquid iponit penitenti Primo p mōz exhortationis. sicut cū admonet. vt quotidie oret faciat lāgas elyas. t huiusmōi. t ad ista nō tenetur ex necessitate penitēs. Secūdo mō p modū declaratōis cōis obligatōis. sicut qñ declat q restituat ablata: cōicet in pasca: t huiusmōi. si nō obseruat penitens euacuat sibi fructū pnie. nō tñ pp hoc teneur reitēare cōfōnem. nec comittit peccatū inobie spāle n obediendo sacerdoti. q2 sacerdos nihil sibi iponit. sed declarat qd tenet facere. Tertio mō pro spāli satisfactione peccatorum t ad istam tenetur ex pcepto. al'. comitteret spāle peccatū iobie si eam acceptauit t non impleret. t iterare cōfōnem teneretur fm q dictū est. s. Qd intelligo de pnia quā sacerdos i ponit pceptiue. Secus si iponeret exhortatiue. sicut faciūt periti cōfōres q aliquā puaz pniam dant de pcepto. t postea aliā maiorem de cōsilio. pp periculū trāsgressionis.

c **Onfessio** 2. de eius obligatōe. Pro cuius intelligentia querūt multa

i Utrum cōfessio sit de iure dīno pcepta. R. fm Sco. in quarto di. 17. q. vnica. q sic. t pbat pmo sic. Quil3 tenet recuperare grām pditā p viā faciliorē t certiorem ex pcepto dīno quo dr. Diliges dnm deū tuū t pximū tuū. al'r vr cōtēnere deū t ppā3 saluiem. sed hoc n pōt fieri nisi p cōfōem. qd pbat sic. Attritus cōfitens cōtis n hēat actū talē q sufficiat ad meritū de cōgruo. tñ hñs uoluntatē suscipiēdi sacrm eccle. t sine obice mortalis peccati actual'r sibi facto: l'in uoluntate inherentis recipit: n ex merito: sed ex pacto dīno effectū istius sacri: vt sic par attritus t attritōe q n h3 rōem meriti ad reissionē peccati. nolens tñ recipe sacrm pnie sicut dispēsatur in eccl'a: t sine obice in uoluntate peccati mortalis in actu in ultio instanti illius platōis in quo est vis sacri istius: recipit reissionē t grām pnialē3 n ex merito vt dixi. q2 non erat. sed ex pacto dei assistentis sacro suo ad effectū illū ad quē instituit. Alioquin apperet quō sacrm pnie eēt fa tabla si nū q3 ad ipm vt sacrm est posset recuperari fa grā amissa. sed tñ p attritionem tamq3 per pui3 dispōenv t per contritōnem tamq3 p completiuam. Ista ponit Sco. in. 4. di. 14. q. vltima. Et hoc idem t3. S. tho. in. 4. quol' q. 10. t Hen. de gan. i quo. q. 32. Ex quo p3 q n est alia facilior via ad inueniendū grā3 q2 hic in cōfōe n requirtur aliud nisi q hō nō ponat obicē grē. qd est multo minus q3 hēre attritionem q per modum meriti d cōgruo sufficiat ad iustificationem. nec ēt certior. q2 pōt magis eē certus hō q nō ponat obicem. i. actual'r. peccando q3 q hēat attritionem. ergo quil3 tenetur per hanc viam cōfōis grām recuperare. cū sit facilior t certior. Probatur ēt q cōfessio est de iure diuino per argumentū a contrario super illud Jo. 20. Quorum remiseritis peccata. remittuntur eis. ergo quorum non remiseritis non remittuntur. sed sacerdotes non remittunt nisi confitentibus. ergo tenentur ex pcepto xpi. Hanc rōem facit Pe. aureolus. in. 4. di. 17. q. i. Probatur ēt per id quod nō. Joan. in. c. significasti de fo. cōpe. vbi tenet q papa tenetur cōfiteri de necessitate. Sed ueri or rō qua pbatur q sit de iure diuino est: q non est credendum q eccl'a t apl'i istud iugum imposuissēt hominibus tam periculosum: nisi xpus uerbaliter apostolis istud pceptum dedisset. sicut t de alijs sacramentis. excepto baptismate de quibus nō patet quando t quomodo a xpo expsse fuerint instituta. Indubitanter ergo tenendum q ē de iure diuino. t semper homines tenebātur ad eam post casum in peccato mortali: i voto. sed non in effectu. q2 nundū erant instituti confessores: nisi post passionem xpi q hērent autoritatem absoluendi.

2 Utrum omnes teneantur ad confessionē. R. q sic. oēs q peccatū mōtale cōiserūt t tā ifideles q fideles. f3 Ri. i. 4. di. 17. ita q n cōfitēs pec3 mortale cōisū tā añ baptum q3 post si h3 copiam idonei confessoris: mēoriam peccati. t tps. t loquella3 ad confitenū oio dānabit. cū sit de iure dino pcepta. vt. s. patuit. Uerūtñ. put cōfessio ē pcepta ab eccl'a ut fiat semel in anno. i. c. ois de pe. t re. nō ligat nisi fideles.

3 Utrum pueri teneantur confiteri. R. ſm
Sco. in. 4. di. 17. ꝛ cõmuniter doc. pueri q
non diſcernunt ꝛ quorum etas ignorat qd
videat. ꝛ furioſi non tenẽtur ꝯfiteri. Sꝫ qñ
quis inſtructus ꝛ interrogatus ordinate ꝑ
cipit diſtincte quid iuſtum. ꝛ quid iniuſtum
in lege diuina. qđ poteſt faciliter videri ſi ad
ordinatas iterrogationes ordinate reſpon
dit ſicut alius adultus perfecte ex ſimilibus
ꝓmiſſis ſimpliciter rñderet. tunc habet eta
tem ſufficientem ad cognoſcẽdum iuſtum;
vel iniuſtum ꝯtra dei legẽ. ꝛ cõfiteri tenet.

4 Utrũ ñ habẽs mortale teneatur ex ꝓcep-
to eccľie ꝯfitẽri faltẽ ſemel i. ãno. R. S. Bo.
S. Tho. Ri. ꝛ Pe. i. 4. di. 17. tenẽt ꝙ ſic. ñ
ex vi ſacramẽti. ſed ex vi ſtatuti eccleſiaſtici
Sco. ea. di. tꝫ ꝙ nec ẽt ex ſtatuto eccleſie te
net: ſed ſufficit ꝙ ſe pñtet ſacerdoti ꝛ dicat
ſe non hr̃e ꝯſcientiam mortaľ peccati. ut ad
comunionẽ poſſit admitti. Tu vo dic ꝙ cuꝫ
homo teneat ꝯfiteri ſm Ri. i. 4. di. 21. đ mor
talibus oblitis generaľr nõ de ſingulis geñ
rum: ſed de generibus ſingulorum. Itez quia
dicit ps. Ab ocultis meis mũda me dñe. ꝙ
vera ẽ opi. prima ꝙ quis tenet ꝯfiteri faltez
generaľr de generibus ſingulorum ꝑꝑ peri
culũ peccatorũ ignoratorum ꝛ ocultorum.
Et opi. Sco. intelligitur qñ quis eſt certus
ꝙ nullum mortale hꝫ. qꝛ tunc nõ tenetur cõ
fiteri. Et ſic ſerua.

5 Utrũ poſſit diſpẽſari cũ aliquo vt non te
neat ꝯfiteri. R. ſm Ri. i. 4. di. 17. ꝛ Tho. ea.
di. ꝙ nõ ſm ꝙ obligat ex vi ſacri. Põt tañ
papa diſpẽſare ſm ꝙ obligat ex ꝓcepto ec
cleſie. ſ. vt poſſit diutius ꝯfeſſionem differr
qꝫ ſit ſtatutũ ab eccleſia. Unde ẽt papa tenet
ꝯfiteri. qꝛ lꝫ ille cui ꝯfiteri dꝫ ſit inferior eo
iqꝫtum eſt ꝓlatus ẽ tñ ſuperior iquantum eſt
peccator. ꝛ ipe ꝯfeſſor dei miñſter.

Confeſſio

Confeſſio Tertio cui fa-
cienda ẽ. vtrum
ſoli ſacerdoti. R. ſm. ſ. Bo. in. 4.
di. 17. ꝙ đ ꝯfeſſione poſſumus loqui dupli
citer. vno modo ꝓut eſt opus virtutꝭ directe
repugnãs ypocriſi i quo quis ſe ipm accu-
ſat ne alius ſit qꝫ appareat. vel mala ſua apit
ad inueſtigandã curatõnem. ꝛ hoc mõ ꝯfeſ
ſio põt fieri cuilꝫ ẽt laico qui põt adiuuare i
ſtruẽdo vel orãdo. ꝛ de quo homo põt eru
beſcere ꝛ humiliari: ꝛ ille exẽplo humilita
tis meliorari ñ peccatorum cognitõe deprauа
ri. Alio mõ ꝓut ꝯfeſſio ẽ opus ſacr̃ale ꝛ ꝓ
ut ordinatur ad recõciliatõem q̃ fit per ab
ſolutõem ꝛ ligationem. Et qm̃ h ptãs colla
ta ẽ ſoľ ꝑſbiteris. iđ hec ꝯfeſſio nullis niſi ꝑ
ſbiteris eſt fienda.

1 Sed qd ſi ꝑſbiter đeſt tenet qs ꝯfiteri lai
co i caſu neceſſitatꝭ. R. Magiſter ſniarum i
4. di. 17. ꝛ. ſ. Tho. ea. di. ꝛ tex. Augu. de pe.
di. 1. quẽ penitet. ꝛ glo. ex̃ de offi. or. in. c. pa
ſtoraľ. volunt ꝙ ſic. Sed verior ẽ opi. Sco.
Ri. Pe. ꝛ cõiter theo. in. 4. di. 17. ꝙ nõ te
net đ neceſſitate. Et hoc pꝫ ex ꝓdictis. Imo
vt dicit Sco. ea. di. ꝙ ſi peccator ſic poſſꝫ ꝑ
ſe verecũdari ꝛ in generali ſic q̃rere ꝯſiliũ:
vel laicus nõ ẽ magis diſcretus qꝫ ipe ꝙ nõ
ẽ vtile ꝯfiteri laico nec expedit: poſſet bene
eẽ vtile ex materia verecũdie q̃ ẽ vna pena
debita ꝓ peccato. vñ ſic ꝯfitens laico ſolue
ret vnã penã debitã ꝓ peccato. ꝛ ſic eẽt bo
nũ conſiliũ eidẽ ꝯfiteri i tali caſu dũmodo
ſit taľ q nõ habeat deprauari ex auditõe pec
catorũ. Et ſic intelligit Aug. vbi. ſ. vt ibi pꝫ.

2 Utrũ omni ſacerdoti ſit ꝯfitẽdũ. R. ſm ꝯ
muniter doc. ꝙ ñ ſꝫ ſolũ ſacerdoti ꝓprio.
loquẽdo de ꝯfeſſione ꝓut eſt ſacramentalis
ꝛ de precepto iuris diuini ꝛ eccleſie. vt claꝛ
pꝫ i. c. omnis de pe. ꝛ re. niſi ſꝫ Ri. in. 4. di.
17. in caſu extreme neceſſitatis qñ alicui imi
net periculũ mortis probabiliter ꝛ ꝓpriuꝫ
ſacerdotẽ habere nõ põt. nã tũc quilibet ſa
cerdos põt quenilꝫ peccatorẽ audire i con
feſſione ꝛ abſoluere ab oĩbus peccatis caſi
bus ꝛ excõibus. vt tꝫ glo. in. c. paſtoralis de
offi. or. quã ſequunt cõiter doc. arg. ad hoc
26. q. 6. ſi ꝑſbiter. ꝛ. c. ſe. ꝛ de fur. c. fures de
ſen. ex. c. cos li. 6. ita ꝙ non oꝫ amplius de
ipis ꝯfiteri ſeu ad aliquẽ recurrere. ẽt ſi erat
caſus reſeruatus ar. d. c. eos. ſed tñ quo ad
excõem ſua quod dixi. ſ. Abſolutio. 3. §. 16
dũmodo talis ſacerdos non ſit hereticus.
excõmunicatus aut ab eccleſia preciſus ſe-
cundum. ſ. Bo. ea. di. Ego tamen credo ꝙ
niſi ſit periculum peruerſionis in confiten
te. ꝙ etiam in tali caſu liceat confiteri here-
tico. ꝛ excõmunicato aut preciſo ꝛ abſol
ui ab ipſis ſi alius ſacerdos haberi non po
teſt. ꝛ ſit paratus audire quia inducere talẽ
non licet. vt. ſ. clericus. 8. §. 2. Et ꝙ tales ſa-
cerdotes vere abſoluant in tali cãu nec pec
cant ſic abſoluendo dummodo peniteant đ
peccato ſuo. Ratio eſt. quia ſecunduꝫ Pe.
aure. in. 4. di. 17. poteſtas clauis que eſt ab
ſoluendi a peccato. ꝛ ex conſequenti ad pe
nam eternam cõmutandam in temporalez:
ꝛ ad gratiam actiue conferendam per mo
dum applicantis actu meritum paſſionis
chriſti fundatur in caractere. ſacerdotali q
quidem eſt indelibilis. Et qꝫnis ab eccleſia

sũ tali sit ligata talis potestas: tamen in tali casu non credo. quia necessitas non subiacet legi positiue. vt in. c. quod non est de regu. iu. hoc tenet glo. in. c. non est de spõ. Et secundum Pe. de pal. in. 4. sicut a tali potest baptismũ recipere. sic ⁊ penitentiam. cũ ⁊ ipa sit sacramentum necessitatis. Et est tutius in tali articulo ꝯfiteri per ea que supra dixi. Cõfessio. 2. §. i.

3 Sed quis dicitur proprius sacerdos. R. vt colligo ex Ri. vbi. s. ⁊ Pa. in. d. c. oĩs. ⁊ Car. in cle. dudum de sepul. Primo papa in toto mundo. Secũdo legatus in tota sua ꝓuincia. Tertio pẽitẽtiarius eiusdem legati in ꝓuincia. Quarto archiepiscopus duꝫ visitat est proprius sacerdos suorum suffraganeorum. ⁊ eos absoluere põt. c. nostro de pe. ⁊ re. Quinto episcopus in tota sua diocesi. Sexto archipresbiter ecclie cathedralis. Septimo vicarius generalis episcopi Isti duo possunt audire omnes de diocesi. ar. l. cum pretor. ff. de iudi. ⁊. c. officiũ de offi. archiepresbiti. Octauo presbiter parochialis in tota sua parrochia. Nono vicarij ꝑfatorum. Decimo omnes habentes licẽtiam ab aliquo predictorum.

4 Sed nũquid non habẽtes executionem ordinum possint licẽtiari ad audiendas cõfessiones ab aliquo qui executõem dare nõ potest. R. vt colligo ex Archi. in. c. plectis 25. di. ⁊ a Pa. in. d. c. omnis ꝙ tripliciter dicitur quis non habere executionem ordinũ. Primo quia nõ habet velle vel nolle. sed eius velle dependet ab alio sicut sunt religiosi. vt. 12. q. i. nõ dicatis. de elec. si religiosus. li. 6. de testa. religiosus de sepul. c. fi. li. 6. vnde nisi tales habilitent a suis prelatis. nullo modo ẽt ex licentia sacerdotũ parrochialiũ vel episcoporũ si sunt exempti possunt absoluere vel ligare. Secũdo dicit qs non habere executionem ordinũ. qꝛ est excõmunicatus suspẽsus vel interdictus ⁊ huiusmodi. ⁊ talibus non põt dari licẽtia audiendi ꝯfessiones. nisi prius habilitent ab eo qui tale impedimentum potest aufferre. Tertio dicitur qs non habere executionem ordinũ. quia ñ habet populum sibi subditũ sicut sunt religiosi a suis ꝑlatis habilitati. ⁊ omnes sacerdotes seculares q non habent curam animarum. vnde bene talibus põt ꝯcedi licentia audiendi. nõ solum ab his qui hñt curam in actu specialiter ipis ꝯmittendo. sed etiam generaliter dãdo licentiã subditis ipsorum. vt quemcunqꝫ voluerunt eligant sibi confessorem. Nec ob. ꝙ iudex ꝑ prius iudicat iure proprio. Et ideo si nõ hꝫ iurisdictionẽ in actũ non potest. ar. c. significasti de fo. compe. Ratio quia priuatus nõ potest dare iurisdictionem quam non habet. l. priuatorum. C. de iu. om. iudi. Item ꝓrogare idem est ꝙ extendere. Et ideo ꝙ nõ est non potest extendi. c. ad dissoluendum. de despon. impu. Quia respondeo ꝙ quilibet sacerdos ex quo est sacerdos ordinatus habet iurisdictionem. soluꝫ deficit materia in qua exerceatur. ⁊ ideo cum sibi exhibet per talem lnãm in genere datam absoluit autoritate propria quam habet. ⁊ potest exercere oblata sibi materia debita. Non obstat etiam. c. ad hec de rescrip. vbi concessio iudicis incerti non ualet. qꝛ illud uerum est quantum ad forum contentiosum. vt notat Ge. in. c. fi. de pe. ⁊ re. li. 6. Et istam opinionem tenet Ho. ⁊ sequitur Pa. in cle. dudum de sepul. licet prius tenuisset contrarium. Et ideo ẽm hoc limita ⁊ intellige dicta doc. in cle. i. de priuil. ⁊. 16. q. i. §. ecce. ⁊ in cle. dudum de sepul.

5 Undecio dr ꝓprius sacerdos eiꝰ ille q eligit a papa pro suo confessor. Et siĩ ab epis archiepis. patriarchis. cardinalibus: ⁊ siĩibus ꝑlatis episcopis superioribus. ⁊ ẽt ab inferioribus prelatis: dummodo sint exempti. vt patet in. c. fi. de pe. ⁊ re. Sed nõ. ꝙ tales inferiores episcopis oportet primo ꝙ sint immediate sub papa. quia exempti qui habent abbatem vel generalem ⁊ huiꝰmodi super se non possunt sibi eligere confessorem de iure cõmuni secundum host. ⁊ Pa. in. d. c. fi. Secundo ꝙ sint prelati. ⁊ capitur large prelati secundum Pa. ibidem etiam pro sacerdotibus curatis qui large dicuntur prelati. vt in. c. tua. de cle. egro. licet stricte nomine prelati veniant solum illi qui habent iurisdictionem fori contentiosi. vide bonam glo. in. c. 2. de iudi. ⁊ in cle. dudum de sepul. in versi. prelati. Tertio ꝙ sint exempti. vno istorum deficiente non possunt sibi eligere confessorem.

6 Utrum prefati possint vna vice eligere vnum alia vice alium. R. ꝙ sic. dummodo non faciant in fraudem secundum Directoriam.

7 Sed quam auctoritatem habet talis electus super eos qui eum elegerunt. R. secundum Pa. in. c. significasti de fo. compe. ꝙ electi per exemptos episcopis inferiores non possunt absoluere ab excommunicatione ⁊ casibus epis reſuatis ar. c. 2. de pe. ⁊ re. li. 6. nisi spãlem idulgẽtiam habeant

ſup hoc. Sʒ ho. tʒ ꝙ vbi exẽptus eligit ele
ctus hʒ poteſtatẽ penitẽtiarij pape quo ad
abſolutõem nõ quo ad diſpẽſationem niſi
de ſpāli mãdato. A nõ exemptis vero elec
tus habet poteſtatẽ illius cui ſubeſt. vñ con
feſſor epī põt ſuper ipm ſicut archieps. ⁊ ſic
de ceteris. Et hoc magis placet quo ad pre
dictos de qbus loquit̃. d. c. fi. de pe. ⁊ re. Et
idem dicerẽ de illo cui papa ꝯcedit ut poſſit
ſibi elligere confeſſorem vt confeſſor poſſit
eũ abſoluere ab omnibus nõ reſeruatis pa
pe. Et ad. c. 2. ꝑdictum dico intelligẽdum in
caſu ſuo: quãdo eps dat ſuo ſubdito talem
licentiam: ſed nõ quãdo papa. qꝛ potuiſſet
loq generaliter ſi voluiſſet.

8 Utrum eo ipo quo eps vel tales exemp
ti. de quibus. ſ. ꝯfitentur alicui videant̃ euʒ
eligere. R̷. ꝙ ſic. qꝛ plus eſt factis eligere ꝙ̃
verbis. l. non dubium. C. de legi. ⁊ in. c. le-
gebat̃ de maio. ⁊ obedien. ⁊ i. ca. fi. 15. q. 6.

9 Duodecimo dicit̃ ꝓprius ſacerdos qui
libʒ preſbiter prochialis omniũ vagabũdo
rum. ⁊ illorum qui nõ habent propriuʒ do
micilium. Et hoc tãdiu ꝙ̃diu in eius parro
chia inueniuntur. quia a quocunqꝫ parro-
chiali preſbitero ad queʒ ſe transferunt poſ
ſunt abſolui. ⁊ a fortiori ab epo. aut licentiã
habentibus ab eodeʒ epo in ſua dioceſi au
diendi confeſſiones. Et nõ. ſm Pa. in. c. fi.
de fo. compe. ꝙ vagabundi dicuntur qui ñ
habent domicilium certum vel habitatõeʒ
ſʒ gl. ⁊ Bar. in. l. dies. §. ꝑtor. ff. de dã. iſec.

10 Sed quid dicemus de ſcolaribus merce
narijs mercatoribus. ſtipẽdaris. ⁊ huiuſmo
di comorantibus in aliqua parrochia nun
quid poterunt abſolui ab illis ſacerdotibuſ
a quibus poſſunt abſolui parrochiales illi
us parrochie. licet ibi non contraxerint do
micilium. R̷. ſm Pa. in. d. c. omnis ꝙ ſic.
quia ille dicitur proprius ſacerdos prefato
rum in cuius parrochia habitant de ꝑſenti.
nec poſſunt comode adire proprium ſacer
dotem ar. c. fi. de parrochijs. vide glo. que
hoc tenet in cle. i. de priui. Et hec eſt comu
nior opi. Hoc idem tʒ Pa. in. c. cum cõtin
gat de fo. compe. Quã opi. limito verã quã
do p maiorẽ prem ãni ibi ſteterunt vt dicaʒ
in ſe. §. aliter non.

11 Nunquid idẽ ſit dicendũ de peregrinis.
viatoribus aut mercatoribus diſcurrẽtibus
hinc inde ꝓ negociatõe. R̷. vt colligo ex In
no. ⁊ ho. i. d. c. oīs ꝙ ſi alicubi morantur p
ãnũ vel p maiorẽ partẽ anni. ꝑſertim vltra
paſca in quo tenẽt̃ ꝯfiteri ⁊ maxie qñ in paſ
cate cõiter nõ declinãt ad domũ ſui loci. qꝛ
tunc nõ videntur hr̃e ibi domiciliuʒ vbi eſt
eoꝝ domus quo ad ſacr̃a. ideo tunc licite ꝯ
fitẽtur parrochiali illi vbi ſunt. ⁊ ab eo poſ
ſunt abſolui. 16. q. i. q̃ſti. ar. de deci. ad apo-
ſtolice. Si vero talẽ morã alicubi non con
trahũt nõ poterũt ꝯfiteri ibidẽ niſi licentiã
acceperint a ꝓprio epo: vel ſacerdote pro
chiali vbilibet ꝯfitẽdi: vel ſaltẽ peregrinan
di ſiue itinerandi. qꝛ tũc ẽt ibidẽ ꝯfiteri poſ
ſent. ⁊ abſolui. qꝛ ꝑſumit̃ ꝙ eo ipo quo licẽ
tiã itinerãdi dederũt. ⁊ ẽt ꝯfitẽdi ⁊ ſacr̃a ſuſ
cipiẽdi dederint. Tutius tñ eẽt ſpālr licẽtiã
petere. ⁊ quos caſus ſibi reſeruat ſuus eps
facere ſibi declarari. cũ ñ poſſit abſolui a ta
libus ſine eius licẽtia. Nõ intelligo qñ p ta
lẽ morã alicubi ñ ſteterũt ꝙ poſſint ab illo
ordinario abſolui.

12 Quid de illis q i diuerſis locis morant̃ e
qualr̃. aut in diuerſis caſtris hñt domicilia
nec apparet qđ ſit ꝑncipale. R̷. ꝙ dẽnt ꝯfiti
illi i cuius pochia ſe iueniunt tpe ꝯfeſſionis
fiende ar. c. ex pte. de fo. ꝯpe. facit glo. in. l. 2
C. vbi de cri. agi. op. q̃ dicit quẽcũqꝫ ꝯueni-
ri poſſe vbi degit ⁊ morat̃. Ho. tñ dicit ꝙ tu
tius eſſet ꝙ ab vtroqꝫ epo vel ꝑſbitero i cu
ius iuriſdictõe morat̃ licẽtiã peteret.

13 Cui dẽnt ꝯfiteri ſacerdotes prochiales. ꝑ
poſiti. decani. canonici ſeculares: ⁊ huiuſmõi
eccleſiaſtici nõ exẽpti inferiores epis. ſilr re
ligioſi ẽt exẽpti q ñ ſũt ꝑlati. R̷. ſm oẽs doc.
ꝙ tenent̃ ꝯfiti ſuis ꝑlatis vel dẽ eoruʒ licẽtia

14 Utrũ ꝑfati ꝓprij ſacerdotes poſſint alijs
ſuã auctoritatẽ delegare. R̷. ſm Ri. anglicũ
i quol'. aut tal' ſacerdos habet auctoritateʒ
ordinariã ⁊ ſic põt. aut hʒ cõmiſſam. ⁊ tũc di
ſtinguo ꝙ aut a papa ⁊ ſic põt. Intellige ve
rũ qñ a papa cõmittitur iuriſdictio. Secus cuʒ
cõmittitur nudũ offiñ ſine iuriſdictõe. vt puta
audire ꝯfeſſiones. qꝛ nõ põt. facit. c. fi. dẽ of
fi. dele. vide. ĩ. delegatus. §. 6. Aut ab infe-
riore. vt ab epo. ⁊ tũc. aut ad vniuerſitatem
cãrum. ⁊ ſic põt in pticulari aliquã cãm co
mittere. vt officialis ⁊ generalis pniarius
epi: niſi ſit eis ſpāliter interdictũ. Si vero
hʒ cõmiſſionem pticularẽ non põt. ſicut ſi ſa-
cerdos fuerit ꝯductus ad officiandũ ecclie
prochiali. cũ nõ ſit ordinarius illi prochie
Et ſic loquit̃. c. fi. de offi. dele. i. §. ceteꝝ vbi
dr̃. ſalua legatoꝝ ſedis aplice. auctoritate
nulli cui comiſſum fuerit predicare cruceʒ.
excomunicare. abſoluere diſpenſare. vel in
iungere pñitentias liceat decetero hoc alijs
demandare.

15 Utrum in aliquo caſu liceat cõfiteri alteri
ꝙ̃ ꝓprio ſacerdoti. R̷. ſecundum Pa. in. d.

c.ois. ꝙ.sic.qñcũqꝫ subest aliqua legitima cã.pñ.qꝛ ẽ reuelatoꝛ ꝯfessionis:vel solicitatoꝛ ad malum.vel nõ habet debitam sciam vel probabiliter videt̃ sibi periculum:vel sacerdoti iminere:vel ẽ excõicatus.⁊ huiusmodi.⁊ tũc debet petere licẽtiam ⁊ obtinere:ꝙ si nõ põt obtinere:nec adire põt supiorem.sufficit ꝙ petijt.⁊ sic supplet.d.c.ois.ꝑ c.placuit.⁊ ibi glo.de pe.di.6.sic.vt sit sensus.debet obtinere licẽtiã.s.si põt.vt.in.d.c.omnis.vel adeat alienum si nõ põt.vt in.d.c.placuit.Ego vero in hoc multum non insto.qꝛ verissimũ puto.⁊ qꝛ.hodie hñr multi proprij sacerdotes quibus legitime confiteri possumus si vnus non est idoneus.⁊ si casus accederet.tene quod dixi.qꝛ precepta non se extendunt vltra caritatem. Et si lꝫ causa melioꝛande vite.extra de regula.c.lꝫ quanto magis causa recuperande.

16 Utrum liceat absqꝫ alia licẽtia confiteri fratribus minoꝛibus ⁊ predicatoꝛibus. ℞.ꝙ sic si.5.concurrant.Primum ꝙ generalis.vel ꝓuincialis minister:aut custos quo ad minoꝛes:⁊ magister aut prioꝛ ꝓuincialis:aut eius vicarius quo ad ꝑdicatoꝛes accedat ad pñtiam ꝑlatoꝛuꝫ petendo ꝙ fratres qui fuerint electi possint libe ꝯfessiones suorum subditoꝝ audire.Sed istud primum ẽ de bene esse.vt.ĩ.patebit.§.21.Secundum.ꝙ fuerint electi ⁊ hilitati ad audiendas cõfessiones per generalem:aut ꝓuincialẽ ministrum quo ad minoꝛes:vel ꝑ magistrum aut prioꝛem prouincialem quo ad predicatoꝛes.Tertium ꝙ sic electos pñtent per se vl'per frẽs quos ad hoc ꝺputauerint epis:seu eoꝝ vices gerẽtibus petendo hũilr.vt de eoꝝ bñplacito possint audire ꝯfessiones suoꝝ subditoꝝ.An aũt requiratur ꝙ ꝑsõaliter ducat tales frẽs electos.ego credo ꝙ ñ sed suffic̃ ꝙ verbalr̃ l'alr̃ q̃litercũqꝫ.Rõ.qꝛ qñ aliqð onus iponitur alicui sine determinatione:quo ipleto ad aliqð bñficium meretur admitti.quocũqꝫ leuioꝛi modo ipleat onus conditio dꝛ ipleta.⁊ sic ad beneficium meret̃ admitti.hoc ꝓbat̃.ff.de cõdi.⁊.ð l.qð traditum.Cũ ergo onus pñtationis iꝑositum ꝑfatis electis nõ distinguat quõ debeat fieri.cũ possit fieri multis modis.vt.ff.de.ꝓcu.l.pñs.⁊ ibi glo.igit̃ q̃litercũqꝫ fiat:siue per scriptum:siue v̉balr̃ intelligit̃ ꝯditio ipleta.Nec ob.glo.in.cle.dudum de sepul.que dicit ꝙ debet fieri pñtatio personalis.qꝛ pñs dꝛ qui prebet̃ sensibus coꝛpoꝛis.ar.ff.de v̉.ob.l.i.in prin.qꝛ si aduertis herõ nõ valet.qꝛ ꝑsẽtatio personalis etiaꝫ põt fieri per ꝓcuratoꝛẽ vt i.l.fi.C.de ꝓcu.Et sic prebet se quis sensibus per se.aut per aliuꝫ vt.d.l.pñs.Sic itellige gl.ꝑ.d.l.pñs.⁊ ibi ⁊ per nõ.ꝑ.Jo.an.in.c.pñti de preben.li.6.facit.c.tue.de procu.vbi patet ꝙ pñs noialr̃ ñ ifert necessario vt per se faciat.sed bñ si aduerbialiter dicat̃ vt ibi pꝫ.Quartus qð requiritur est ꝙ nõ audiant ꝯfessiones extra diocesim illius cui'sunt pñtati.⁊ in hoc differunt a ꝓprijs sacerdotibus parochialib' vl'epis aut prelatis oꝛdinarijs qui pñt vbiqꝫ audire suum subditum ⁊ absoluere i foꝛo pñiali qꝛ in hijs que fiunt sine strepitu ⁊ sub silentio nullius leditur territoꝛium.l.2.ff.de offi.ꝓcon.facit quod nõ.Pa.in.c.cum ꝯtingat de fo.compe.⁊ ita tenet Car.i.d.cle.duduꝫ Quintum ꝙ ille q vult eis ꝯfiteri sit de iurisdictione illius prelati cui tales sunt pñtati.ħ hñr ex.d.cle.dudum.

17 Utrum predicta pñtatio solum sit fienda epis.℞.Car.in.d.cle.dudum ꝙ nõ.sed ibi noie prelati itelligitur quilꝫ hñs iurisdictionem epalem.Jta ꝙ'nulli diocesano subsint coꝝ subditi:nec ipi.ar.c.abbates in fi.de ꝑuil.li.6.

18 Utruꝫ hec pñtatio possit eis fieri extra territoꝛiũ exñtibus.℞.ꝙ sic secũdũ Pau.i.d.cle.dudum.

19 Quid si sedes vacat.℞.Pau.vbi.s̃.ꝙ si et caplo ar.c.cũ olim de ma.⁊ obe.

20 Sed pone ꝙ ñ possit hñi copia tal'prelati ℞.Pa.vbi.s̃.ꝙ petetur a vicario suo i spiritualibus si hꝫ de tem.oꝛ.c.cum nullus li.6.Si nõ hꝫ.⁊ malitiose hoc facit dꝫ adire superioꝛẽ qui eius negligẽtiam dꝫ supplere c.qꝛ diuersitatẽ de ꝯcess.pre.Et idem dic si eẽt excõmunicatus:vel suspẽsus:vel iterdictus ꝙ adire dꝫ superioꝛem.

21 Quid si pñtentur electi añ petitõem licentie.℞.Zen.in.d.cle.dudũ ꝙ vꝫ ꝯcessio facta sed ꝙ possent ꝑlati dicere ꝙ volunt ꝙ fiat primo petitio.

22 Utrum vicarij mistroꝝ:aut magistroꝛuꝫ ꝓuincialium possint eligere cõfessoꝛes.℞.Car.in.d.cle.dudũ.ꝙ ñ.Et sic tenet glo.ibidem ⁊ Paulus.

23 Quid si ꝑlati nolunt dare licentiã ꝑdictã petentibus.℞.Car.vbi.s̃.ꝙ nihil refert.qꝛ expectato ꝯgruo tpe possunt eligere.⁊ electi ꝯfessiones audire.

24 Quid si dicãt prelati non'pñtetis aliquos qꝛ nõ admittemus.℞.Car.vbi.s̃.ꝙ poterit audire sine alia pñtatione.

25 Utrũ ꝑfati electi ⁊ semel pñtati:aut deputati durent post moꝛtem acceptantis prelati.

R. Car. vbi. s. q non: si sub istis verbis sūt deputati. s. vsq ad beneplacitū eorum cum istud morte extinguatur. vt in. c. si gratiose de rescrip. li. 6. Si vero simpliciter deputētur durat post mortē. et sic debēt deputari. nec credo q ipsis inuitis possint aliter deputari nisi q eorū potestas sit ppetua. qr eorum auctoritas ē papal' que durat. ar. de transac. c. veniēs. et de iure cōi approbata. ar. c. sup qōnum de offi. dele. de elec. ne romani in prin. in cle.

26 Utrū pfati deputati possint cōittere alijs. R. Car. vbi. s. q nō. qr hnt nudum ministeriū. Et in hoc dicit Laud. q habent ptātez sine administratione ad instar illorū de qbus de resti. in inte. in. c. i. dicitur.

27 Quos pnt absoluere pfati deputati. R. vt s. patet: oēs qui ab illo prelato cui sunt presentati possunt absolui. tā exemptos q̄z nō exemptos. tā ecclesiasticos q̄ seculares fz Car. vbi. s. et ēt sine alia licentia sacerdotis parrochial'. et nō obstante eius ꝯtradictiōne imo omne pceptum et omnis excōmunicatio ꝯtra tales cōfitentes ipo iure ē nulla per extrauagātem Martini. 4. que inseritur in Rica de priuil'.

28 A qbus peccatis possunt tales deputati. absoluere. R. q ab oibus a quibus pnt sacerdotes parrochiales a iure. Et licet epi possint sibi vel per ꝯstitutiōes: aut ex consuetudine reseruare casus. ita q curati absoluere non poterunt. tn̄ prefati fratres bene absoluēt. et facit ad hoc qd nō. Gui. i. l. priuilegia C. de sa. sanc. eccle. et sequitur Pa. in. c. sup specula. ne cle. vel mo. vbi dicit q reuocato priuilegio boñ. nō est reuocatū per hoc priuilegium studij señ. q̄uis sit ꝯcessum ad instar boñ. qr iam ius est q̄situm studio señ. h idē patet p verbum. d. cle. dudū. vbi dicit a iure ergo veniunt oēs casus preter illos q̄s ius reseruauit spāliter epis. Nec ob. motiua Jo. mo. in glo. d. cle. qr cum dicit q i re sua quilibet potest facere qd vult dico verum: nisi superior ad quē ptinet principaliter aliter velit disponere. vt ē in ꝓposito. Item cū dicit q si eps pōt artare ordinariam. multo magis extraordinariam nego primo q potestas pfatorum fratrū sit extraordiaria. imo ē ordinaria surgēs a pfata cle. dudum. vt tz Zen. et Lau. in. d. cle. dudum. Itē posito q sit extraordinaria. verum concludēt si potestas pfatorum eēt ab episcopo. sed cum sit a papa. vt. s. dictum ē non pōt inferior tollere concessa p superiorē. 21. di. inferior. clem. ne romani de elec. aliter possēt tot casus reseruare q in totum tollerēt istud priuilegium fratrū quod eē non potest. c. quanto d priui. Nec his obuiat ratio sua scilicz ne idē subditus cēseatur diuerse cur. quia ex hoc non sequitur q sit diuerse. sz bn̄ subordinate cur vt pz in quottidianis concessionibus. tam pape q̄ episcoporum. Itē cum dicit nō ē iure concessum quod iur reuocatum ē. Dico hoc verum in iur communi: non autē quod reuocatur in iur prouinciali: vl' sinodali: nisi quo ad dterminatos subditos. Itē cum dicit q parrochiani non sunt exēpti licz fratres sint. c. p exēptionē d priuil'. li. 6. Concedo. sz n̄ seqtur ex hoc q non possint absolui ab omibus exceptis a iur reseruatis episcopis. quia sicut nec possunt impediri quin ꝯfiteantur pfatis fratribus ita q: non absoluantur secundum eorum auctoritatē p regulam accessorium. d reg. iur. li. 6. quia auctoritas respicit fratres non subditos episcopi quam in actu possunt exercē quando adest materia dbita. que ē quorumcunq volētiū confiteri d diocesi. d. cle. dudum. Item cuz concludit non absoluat frater quod non absoluit curatus. verū dicēt nisi ei p aliuz superiorem eēt concessum. vt in istis ē. Non ob. cle. religiosi d priuil. q non absoluant in casibus sedi apostolice: aut locorum ordinarijs reseruatis. quia subintelligitur quo ad casus epales a iure. non a statuto: vel a consuetudine. quia cum excludātur p. d. cle. dudum. sic oportz ista similiter eos excludat. ne leges ludibrio fiant. l. fi. §. vbi autē. C. de bo. que li. et iura iuribus sunt concordāda l. vnica. C. de inoffi. do. de elec. cum expediat li. 6. Et sic firmiter tene in ꝯscia. sicut etiā hoc idem tz Jo. de li. i. d. c. omnis vtriusq sexus. nisi quando alicui casui eēt sententia excōmunicationis ipso facto ānexa per statutum et epis reseruata: quia tunc absoluere non possēt. Itē quando vidēt expedire saluti anime alicuius: vel aliorum aliquē mittere ad superiorē. tunc licet posset absoluē mittēdus esset. quia dēmus eē coadiutores eorum. Et de. hoc. et qui sunt casus episcopis a iur reseruati vide. s. Casus primo.

29 Utrum prefati fratres possint per episcopos aut prelatos admitti sine accessu' ministrorum et huiusmodi ad petendam licentiam et presentationem electorum. R. Hosti. et Innocen. vt refert Dir. quod sic. si procedit de uoluntate vtriusq partis. ar. l. cum pater. ff. de pac. do. vn̄ si admittūtur ac si eēt obseruata pfata forma a platis: eandem habebūt autoritatem sicut si seruata fuisset. Si

uero solum ꝯcedit licentiaꝫ audiendi con-
fessiones suoꝝ subditorum. tunc non possēt
absoluere: nisi in q̄tum p̄lati eis concedunt
τ possent sibi quot uellent casus reseruare:
q꞉ tunc n̄ absoluunt autoritate. d. cle. duduꝫ
sed ex mera ꝯcessione p̄latoꝝ. Verū tn̄ ē q̄
tales ex sola licentia admissi solent vbiqꝫ sb̄
ditos taliū p̄latoꝝ audire sic̄ τ ip̄i p̄lati. nec
durat talis auctoritas nisi ad coꝝ bn̄placitū
q̄d nota bene. Jō sint cauti ꝯfōres. ut quan
do n̄ ꝑuata p̄fata solemnitate petunt licenti
am audiēdi ꝯfōnes rogent p̄fatos prelatos
sibi q̄ uelīt eos admittē ac si eēt ꝑuata p̄fata
fōma si autoritatem prefate cle. uolūt hēre.

30 Utrum ex ꝯsuetudine possit induci vt qs
ꝯfiteatur ad libituꝫ cui vult. R. vt. i. c. si ep̄us
de pe. τ re. li. 6. q̄ nulla consuetudine pōt
introduci vt quis eligat sibi ꝯfōrem sine sui
superioris licentia. intelligo aut tacita. vt
puta. q꞉ vident τ tollerant cum possint ꝓhi
bere. aut expressa. Dicit tn̄ Pa. in. c. conq̄
rente de offi. or. uerum quo ad subditos. sꝫ
quo ad exn̄tem in dignitate noie dignitatis
posset prescribere hanc curā. τ fieret ꝓp̄
us sacerdos ꝑm Ho. τ allēat. c. duduꝫ el ꝑo
de elec. τ. c. cum olim de p̄scrip. τ est ueruꝫ
post prescriptionē.

31 Utꝝ sacerdos parochialis debeat facilir̄
dare licentiam suis subditis alteri confiten
di. R. S. tho. in. 4. di. 17. q̄ q꞉ mlti sūt adeo
infirmi q̄ potius sine ꝯfessione decederent
q̄ꝫ confiterentur tali presbitero. iō dare dꝫ.
Vn̄ illi qui sunt nimis soliciti ut consciētias
subditoꝝ sciāt: multis laqueum dānatiōis
iniciunt. τ per ꝯn̄s sibi ip̄is. hec. S. tho.
Quod credo verum nisi quādo pp̄ hoc so
licitant scire ue alios inficiāt: aut vt ceteri h̄
scientes magis a peccatis preseruentur. de
bet tamen exigere specificationem illius cū
quo vult confiteri. τ si est eque bonus sicut
ip̄e concedat. Si vero non est eque bonus.
non debet dare. Et si ille confessor ad queꝫ
vult ire habet alio modo auctoritatem au-
diendi. tunc dicat sibi q̄ non expedit τ in-
ducat vt non vadat. sed si vult ire relinquat
eum arbitrio suo. quia sibi non imputabi-
tur alias sic si male confiteretur.

32 Utrum sit credendum dicenti se habere
licentiam a suo prelato confitendi alteri.
R. secundum Ri. in. 4. di. 17. ar. 3. q. 2. q̄ sic
τ similiter dicenti se esse confessum. Ratio
quia cognitio in foro penitentie dependet
a voluntate subditi. ideo debet eum repu-
tare idoneum ad eucharistiam sumendam
si se asserit penitentem τ legitime confes-
sum ei qui potuit absoluere. Si tamē sacer
dos haberet aliqua signa probabilia q̄ ille
non diceret verum non teneretur ei crede-
re: nisi faceret fidem sufficienter ei. nō dico
q̄ sit vere penitens τ vere confessus. quia
ista non cadunt sub probatione: sed q̄ illi l'
illi ē confessus qui ipsum potuit absoluere.
Fallit hoc in excōmunicato cui non tenetur
credere nisi probet se absolutum. τ in illo
qui habet perseuerantiam in peccato. vt pū
qui tenet concubinam. τ huiusmodi.

33 Utrum illi qui confitentur illis quibus
datur licentia a papa vel legato: aut ep̄o au
diendi confessiones: vl' qui habēt licentiā
a predictis eligendi sibi confessorem saltem
semel in anno teneantur confiteri proprio
sacerdoti parochiali. R. gl. Ber. i. d. c. om
nis tꝫ q̄ sic: sed male τ false ꝑm cōiter doc.
in. d. c. omnis. τ in. c. 2. de pe. τ re. li. 6. Suf
ficit enim licētia alteri⁹ eorum vel sacerdotꝭ
ꝑochialis ꝑꝫ Jo. an. in. d. c. 2. Multo fortius
non tenētur si sunt confessi ep̄o proprio. q꞉
dr̄ parochialis presbr̄. in. c. nullus. de paro
chijs. τ i. c. 2. 9. q. 2. Et quicunqꝫ alr̄ teneret
eēt temerarius. vt patet ꝑ ex̄ua. Jo. 22. que
incipit. Uas electionis que damnat predic
tam opi. Ber. Cū habentes licentiam a p̄-
dictis possint etiam inuitis τ contradicenti
bus parochialibus sacerdotibus eorum
subditos absoluere. Et vt dicit Sanctus.
tho. in quadam. q. de quol. q̄ nō potest ali-
quis auctoritate cuiuscumqꝫ hominis com
pelli ad confitendum peccatum quod alteri
confessus est qui eum absoluere potuit. q꞉
confessio peccatorum est quoddam sacramē
tale diuino imperio subiacens non huma
no. Addo tn̄ cum Sancto Bo. in. 4. di.
17. q̄ si sacerdos parochialis est bonus τ
idoneus. bonum est ꝯsiliū q̄ remittātur ad
eum a quocunqꝫ audiātur. non tn̄ necessari
um est. nec oportet q̄ illa peccata a quibus
sunt uere a talibus absoluti iterum confiteā
tur. sed possent ea tacere τ alia occurrentia
confiteri. Et dic etiam q̄ tutius est ꝯfiteri ꝓ
prio parochiali sacerdoti seu p̄lato q̄ alteri
propter multas deceptiones τ illēitates q̄
sunt in alijs deputatis. Unde semper con
sulo q̄ nemo dimittat proprium parochia
lem pro alio deputato. nisi clare constet eū
quem eligit eē bone ꝯscientie. τ debite peri
tie τ melioris q̄ꝫ ꝓprius parochialis. q꞉ si
inest aliquis defectus in ꝑochiali magis ex
cusatur subditus ei ꝯfitendo q̄ꝫ alteri: cū su
periores eum instituendo ꝓ sufficiente eum
approbare videantur.

Quid si aliquis vult sepius confiteri in anno. nunquid sacerdos parochialis tenet eum totiens audire. ℞. ſm Ri. i. 4. di. 18. ꝙ sic: de necessitate ꝑcepti si ille qui vult confiteri de necessitate hꝫ confiteri. Si uero nō teneretur de ꝑcepto ɔfiteri: nec sacerdos ꝑfatus obligaretur eum audire nisi de ɔsilio. Addit tñ Ri. ꝙ si subditus vult plies confiteri ⁊ sacerdos noluerit audire. ꝙ tunc talis libere pōt confiteri alteri confessori. ⁊ ille pōt eū absoluere: nisi eius sacerdos eū ad determinatū ɔfessorem miserit. qꝛ si nō vult eū audire nec aliū determinatū assignat: vꝫ tacite ei licentiam dare. ut ꝓ illa uice alteri ɔfiteatur cui voluerit. Sed sic electus nō poterit absoluere ab hijs a quibus ꝓꝑus sacerdos potuisset.

c Confessio 4. quo ad q̄litatem illius cuius fienda est. Circa qꝺ queritur

1 Qualis dꝫ eē ɔfeſſor. ℞. ꝙ dꝫ hēre. 5. Primo bonitatem uite. s. ut non sit in peccato mortali. de pe. di. 6. c. 1. Vñ exñs in peccato mortali quando absoluit penitentem nisi ipē de sua mortali culpa peniteat. grauiter peccat. ſm. S. Bo. in. 4. di. 19. Imo mortal'r. ſm Dir. ti. 15. li. i. ar. d. c. i. vide qꝺ. s̄. dixi. Clericus. 8. §. 1.

2 Sed nunquid tali scienter ɔfitens peccat mortal'r. Dic ut. s̄. Clericus. 8. §. 2.

3 Secundo. dꝫ hēre sciam. Sed quantam sciaꝫ ꝺbeat hēre necessario. ℞. hꝫ. S. Bo. i 4. di. 17. ⁊ elicitur ex. c. nulli sacerdotuꝫ. 38. di. ꝙ tantam sciam dꝫ hēre ꝙ sciat discernere in peccatis coībus qꝺ ueniale ⁊ qꝺ mortale. ⁊ ꝙ sciat scꝫ ad que peccata sua potās se potest extendere. Rō qꝛ alia pnia ꝓ mōtali alia ꝓ ueniali est imponenda. Itē qꝛ si eēt aliquod peccati genus ad quod nō posset manū extendere: nisi hoc cognosceret i periculū anime eius audiret confessiones. ⁊ ēt confitentiū. Vñ hoies q hoc cognoscunt tenētur ɔsulere discretos. aliogn vterqꝫ peccat grauiter. Et hoc voluit dicere Aug. de pe. ⁊ re. di. 1. q uult. Est ⁊ alia scientia q̄ qs scit per hitū acquisitū discernere iter ꝑplexitates peccatoꝝ. ⁊ hec est de bñ eē. In talibus. n. sꝑ dꝫ securiorē viā eligere: ⁊ sapientes ɔsulere. h ex. S. Bo. Et hoc tene. q̄uis diuersi diuersa dixerint sup hoc. Aduerte tñ ꝙ si dubiū uersetur circa aliqꝺ faciendū uel dandū: uel penā subleuandam. tunc benignior opi. est eligenda. ff. de eo qꝺ cer. lo. l. qꝺ. si ephesi. Vñ in. c. si. de transac. dr̄: In hijs sup quibus ius non inuenitur exꝑssū ꝓcedas equitate ſuata: semꝑ in humaniorē ꝑtē declinādo. ſm ꝙ ꝑsonas. cās loca ⁊ tpꝛa uideris postulare. hec ibi. Hoc idem tenet Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iu. nisi forte eēt aliquid faciendum qꝺ faciliter posset expediri. Si uero dubium eēt vt abstineat. tunc securior pars est eligenda. s. abstinere. Pur si diuersitas eēt inter doc. ⁊ penitens ex aliqua rationabili cā vult adherere vni opi. nō ē sibi deneganda absolō: sed sue conscientie relinquendus. Quid aūt sit dubiū. ⁊ opi. ⁊ quid fiendū in hijs. vide. j. Dubiū. ⁊ opi. Sil'r ⁊ sacerdos ñ dꝫ asserē mortale id de quo ñ ē certus. ne iītiat laq̄os alteri. nec tenetur de singulis que audiuit ꝺteriare si sunt mortalia uel ne. sed de quibus est claꝝ: ñ de qbus sunt varie opi. l'ēt ipē penitens nescit exꝑmere mentē suā circa ɔsensū uel morā. Hen. tñ in quol' sic distinguit. ꝙ peccata sunt in duplici genere. Quedā iō qꝛ ꝓhita. al'r ñ eēnt mala: vt ñ audire missā. in festo ⁊ huiusmōi. q̄ sunt de iure positiuo mero. ⁊ talia dꝫ scire ɔfeſſor: nisi hēat cām rōnalē q̄ eū excuset. puta qꝛ abñs ⁊ huiusmōi. Alia sunt peccata qꝛ de se sunt mala. ut ea q̄ sunt ɔ̄ ius diuīꝫ. ēt si ab hoie ñ sint ꝓhita. ⁊ hoꝝ q̄dā sunt capitalia. s. 7. quasi elementa. ⁊ ista dꝫ scire de necessitate. Quedam sunt spēs capitaliū. ut illa q̄ recipiunt hoꝝ ꝑdicationē. ut fornicatio. ebrietas: ⁊ huiusmodi. Nā fornicatio luxuria est: ebrietas gula est. Et hoꝝ spēs q̄dā iportant malū de substantia sui actus. eo ꝙ statim noiata hñt ānexuꝫ malum: ut fornicatio. ⁊ talis ɔfeſſor tenetur scire utrum sint mortalia: uel non. Quedaꝫ ꝺ substantia sui actus ñ hñt defōrmitatem: sꝫ ex libidine facientis. sicut cognoscere uxorem ꝓꝑam non est peccatum: sed ex libidie sic ēt est mortale qñ excedit limites matrionij. s. ēt si non eēt sua. ⁊ talia ñ dꝫ ꝙ ꝺ necessitate confeſſor sciat utꝝ sit mōtale: uel ueniale. Alia sunt peccata que sunt filie peccatorum capitalium. ut illa peccata. quorum fines terminantur ⁊ ordinantur ad fines capitalium. sicut dolus acquisitio rei iniuste. ⁊ huiusmodi. ⁊ de talibus non ordinarius non tenetur scire vtrum sint mortalia uel non. sed curatus ordinarius. ut episcopus. archiepiscopus. ⁊ ceteri alij superiores tenentur scire: quia tenentur purgare. perficere ⁊ illuminare alios. Et ideo nouuꝫ ⁊ uetus testamentum tenentur scire. hec ille. Caueat igitur ɔfeſſor ne sit ꝑceps in dando sententiam de mortali. ubi sunt uarie opi. doc. sicut de decimis soluendis. vbi ñ ē ɔsuetudo de

locis Jan̄.sed ꝯsulat sp qd sibi vr̄ tutiuſ.nec moueatur pp dictū vn⁹ doc.nisi rōnabilr̄.ut dicam.j̄.Opinio.§.i.

4 Sed quid si confessor pp suam iperitiam dubitat de aliquo.R̸.q᷑ optimum qd possit eē in confessore post uitam est scire dubitar̄ Unde nisi sciat ꝑ certo se legisse decisionez alicuius casus.uel nō hēat rōes euidentes. semp dꝫ dubitare ⁊ peritos consulere. uel ipē de nouo studere.dicendo peccatori vt reuertatur:qꝛ uult melius uidere. uel saltez si h non potest facere absoluat penitentem i quantum sua autoritas se extendit:⁊ iponat ei q̄ consulat peritos.⁊ deliberet facere qc quid faciendū ei fuerit declaratum. ⁊ suffic̄ ⁊ ꝑ hoc facit in ar.c.si qs positus.⁊.c. nul lus.de pe.di.7.vbi q̄ꝫuis de tali dubitetur. tñ absolutio non negatur.De qua aūt culpa teneaṫ ꝯfessor.vide.j̄.Culpa.§.5.

5 Tertio dꝫ hēre caritatem erga penitentem vt eum interroget ⁊ instruat.de pe.di.5.c.i. An autem teneatur de necessitate facere in terrogationes.⁊ quō.vide.j̄.Interrogatio nes in ꝑn.⁊ per totum.

6 Quarto dꝫ hēre pietatem in cōpaciendo peccatori.benigne eum consolando. infun dendo vinū ⁊ oleū.ut dr̄ in.d.c.ois. ut poti us velit saluum in purgatorio q̄ꝫ nimiā pe nitentiam iponēdo despatū in inferno. nec exigat iuramentū:uel ꝑmissionem a penitē te.nisi in casibus in quibus ius ita uult.ēt si uideat q̄ non iplebit q̄ sibi iponet

7 Sed pone q̄ pr̄bꝛ pochialis hēat aliquos parochianos surdos.mutos:uel furiosos. ⁊ huiusmodi.R̸.q̄ dꝫ facere posse suuz. vt inducat eos ad ꝯtritōem ⁊ pniam fm q̄ est possibile.s.signis:aut nutibus. ⁊ huiusmōi ⁊ sūi pōt ꝑficere orēt deum ꝑ ipis.⁊ faciat orare populum.ut dn̄s eos illustret. ⁊ cum nihil omiserit de contingentibus n̄ iputabi tur ei.facit de ꝯse.di.4.solet queri.⁊.43.di. ephesis.

8 Quid si eger petat pr̄bꝛum. ⁊ anq̄ꝫ adiun gat perdit loquellā;uel efficitur furiosus.R̸ q̄ uel ad nutum infirmi uel ad testimoniuz eoꝝ q ipm̄ audierunt petere pniam.l' pr̄bꝛū dꝫ ei q̄quid pōt humanitatis impēder̄:ab soluendo:uel reconciliando . ⁊ si potest si ne periculo oris eius eucharistiam infunden do. ⁊ sufficit vnus testis in hoc.cum nulli fi at piudicium

9 Utrum adiudicatus morti petendo peni tentiam sit absoluendus.R̸. q̄ sic. ⁊ debent compelli officiales ut hoc permittant.⁊ co gi ecclesiastica censura.cle. cum fm de pe.

⁊ remissio.

10 Quid si sacerdos scit impedimentum in matrimonio alicuius sui parochial' ⁊ hu iusmodi.R̸.fm Mo.ti.pēitentia.7.q̄ si ꝑo test ꝑbari tenetur sibi reuellare.qꝛ cum sit eius prelatus tenetur ad illud pceptū.Ma. 18.Si peccauerit in te frater tuus.⁊c̄.Si au tem ꝑbari non potest lꝫ sciat non tenetur ei dicere:nisi credat q̄ laboret ignorantia crassa ⁊ supina que eum n̄ excuset:l'quan do ꝑbabilr̄ credit q̄ pati erunt acquiescere consilio bonorum sup hoc.in hijs.duob⁹ casibus tenetur ei reuellar̄.al'.nō.Jmo ego credo q̄ grauiter peccaret alr̄ reuellādo.qꝛ eēt occasio peccati.

11 Quinto dꝫ hēre potātem absoluendi fm q̄.s̄.dictū est.

12 Sed qd de confessoribus illis qui uel de iure non tenent beneficium:uel sunt in trusi ārexcoicati:l'n̄ hn̄t licētiā audiēdi ⁊ h⁹ mōi R̸.q̄ q̄ꝫtū est ex pte taluū sacerdorū decipiūt aīas.cum non possint nec ligare:nec soluer̄ de pocħ.c.nullus.Sed quo ad confitentes distinguen̄ est:q̄ aut hn̄t iustam cām ignorā tie.⁊ sic sunt absoluti quo ad deū.q̄ꝫ diu ta lis ignorantia durat.sed si postea hoc sciāt fm Jnno.tenentur ꝯfiteri iteꝝ sacerdoti le gitimo qui eos possit absoluere.ar.d.c. ois ⁊ de ꝑ.non bap.c.veniens.Distiguo tñ hic fm Pe.de pal'.in.4.di.17.q̄ si ipedimētuz est iuris diui.puta qꝛ non est baptizatus.uel non est ordinatus.sic lꝫ quo ad deum sit ab solutus confessus tali q̄ꝫ diu ignorantia du rat.tñ cum scit tenetur iteruꝫ confiteri legiti mo ꝯfessori.nec papa posset disponere de ꝯrio.Si uero impedimentum est iuris po sitiui.tunc aut talis cum quo est cōfessus ha bebaṫ communiter pro ꝑlato. puta qꝛ erat in possessione ⁊ confirmatus per superiorez. lꝫ n̄ lrie obtinuerit bn̄ficium. ⁊ ꝯfessus est q̄ tali tāq̄ꝫ suo ꝑlato.qꝛ sic reputabatur coiter ⁊ sic ipe credebat ex ignorantia facti. ⁊ tali ꝯfessus n̄ tenetur iterare ꝯfōem.lꝫ postea sci at n̄.fuisse lrie positū.Si nō ex ignorantia iu ris hoc ꝑuenit.utputa qꝛ uidit eum ōberar̄ clericū:sꝫ n̄ putabat excoicatū. ⁊ huiusmōi sic tenetur fm eundē Pe reiterare. ⁊ ita te nent doc.⁊ glo.ul'ia i.c.n ihil.ꝺ elec. Et ita estuez ꝺ iure antiquo.se d hodie dic q̄ ꝯfes sus sciēter ēt euꝫ eo q ē suus ꝑlatus.q̄ꝫuis sit excōicatus vel suspēsus.nō tenetur iterare vt.j̄.Excōicatio.8.§.3.Si aūt nō erat cōfir matus sed itrusus.sic tenetur iterare ꝯfessio nem fcām tali:postq̄ꝫ scit fm Pa.in.d.c.ni bil.Et ad.l.barbarius.ff.ꝺ offi.ꝑ.dicit q̄ lo

quitur qn̄ talis ponit̄ in officio a superiore. Hoc tene in ꝯfessis cū suo p̄lato. Secus in ꝯfessis cū extraordinarijs volūtarie electis. sicut sūt religiosi qꝛ postq̄ȝ sciūt de ipedimento credo teneant̄ iterare ꝯfessionem fm̄ qꝙ tȝ Inno. ⁊ .s̄. dcm̄ ē.

i3 Utrum sacerdos debeat absoluere euȝ q nō vult ab aliquo desistere. qḋ ipe ꝯfōr credit mortale eē. ℞. fm̄ Gof. i quol'. ꝯ. ꝙ si est certus mortale eē. qꝛ nulla diuersitas ē iter doc. de hoc. nullo mō dȝ eū absoluere. Si ṽo nō ē certus. pū. qꝛ ē dubiū iter doc: ⁊ diuersa opinio. tūc si ē ordinarius eius. tenet̄ eū absoluere. Et si ipe ꝯfōr nō pōt formare sibi ꝯsciaȝ qn sit peccatū i diuersitate doctorum tūc nihilominus dicat ei ꝯsciam suā ⁊ īformet vt ꝯsulat p̄itos: ⁊ disponat sacē qḋ tenet̄ ⁊ absoluat euȝ. ⁊ si pur penitēs nolet agnoscere tale qd peccatū. nihilominus absoluat. qꝛ hoc ꝓcedit ex rōe. ⁊ nō ex ꝓtuia: qꝛ ordinarius dȝ seq cōe iudiciū ecclīe. nō suuȝ. Si ṽo nō ē ordinarius dȝ seq ꝓꝑum iudicium. Et iō si credit mortale. ⁊ nō pōt exponere ꝯsciam: nullo modo pōt eum absoluere sine peccato.

Confessio s. quo ad absolutionem.

Querit̄ quomō ḋbeat fieri absolutio i foro pnīe a peccatis. ℞. ꝙ p̄mitti dȝ. Misereatur tui ⁊c̄. Indulgētiam. ⁊c̄. ne effectus sacr̄i ipediat̄ ex p̄te penitētis. Postea dicat. Ego te absoluo ab oībus peccatis tuis. In noie p̄ris ⁊ filij. ⁊ sp. sci. Sed nūqd supradicta oia sint necessaria. ℞. ꝙ. n̄. nisi. Ego te absoluo ab oībus peccatis tuis. In noie p̄ris. ⁊c̄. fm̄ Jo. de noto in. 4. di. 18. q. 5. Dicit tn̄ tho. i q̄dam. q. de quol'. ꝙ laudabilr addit ꝯfessor qcqd boni feceris sit i remissionē tuorum peccatorum. Et ad hoc addit Host. ⁊ qcqd mali passus fueris: qꝛ sic iiunctum a sacerdote valet tali ex duobus. vȝ ex vi operis ⁊ clauium. Et ideo iponat̄ penitenti ita ꝙ itelligat: nō secrete. vt faciūt aliqui q per modum absolutionis illud dicūt. qꝛ sic nō valet nisi ex vi operis.

1 Utrum absolutio debeat fieri an̄ iniunctionem pnīe: siue satisfactionis. ℞. ꝙ nō. vt pȝ i cle. dudū. de sepl'. ⁊ ibi Jo. an. Naȝ primo dȝ audire ꝯfessionem. scḋo iponere pniam tertio absoluere sacr̄alr̄. Attn̄ qḋ fit in ꝯtinēti vr̄ inesse. C. de pac. l. petēs. Ideo n̄ obeēt si absolutio prius fieret: ⁊ post pn̄ia iniungeretur.

2 Utrum sacerdos parochialis possit absoluere ab oībus suos subditos. ℞. fm̄ cōiter doc. i. c. ōs q. de pe. ⁊ re. ꝙ sic de iure. ab oībus peccatis quātūcūꝙ grauibus: exceptis hijs que reseruant̄ in iure epis: aut superiorib⁹ vl' que ex causa legitima sūt eis spālr̄ iterdicta: ar. d. c. ōs q. cui⁹ supscriptio dicit. Epo ⁊ fr̄ībus eius. i. sacerdotibus. Et q̄ peccata reseruantur vide. s̄. Casus. Idem dic de excōicatione vt. s̄. Absolutio primo.

3 Quid de hijs ꝯfessoribus qui de licentia sacerdotum parochialium vl' alioꝝ p̄latoꝝ audiūt ꝯfessiones. ℞. ꝙ nō p̄nt absoluē nisi ab hijs q̄ eis ꝯcedunt̄. Et aduerte ꝙ maiorē auctoritatē nō possūt eis dar̄ q̄ȝ habeant ipi parochiales sacerdotes dātes licētiam aut alij. c. nemo. de re. iug. li. 6. Excipe frēs minores ⁊ predicatores ⁊ electos ab hijs q de iure p̄nt eligere cōfessores. de quibus dic vt s̄. Confessio. 3. §. 7. ⁊. 28.

4 Utꝝ officiales epi hēāt autoritatē i p̄nijs casuū epaliū. ℞. fȝ Ho. in sū. ti. de pe. ⁊ re. ꝙ n̄ p̄nt absoluere in foro pnīe. sed tn̄ in foro ꝯtentioso. nisi hoc eis expsse concedat̄. Fallit hoc in uicario generali epi. qui ēt si n̄ sit sacerdos pōt h̄ alijs delegare. nisi sit expsse ꝓhibitum. ar. ḋ ꝓcura. c. petitio. ⁊. 95 di. c. si.

5 Utrum eps committens alicui suā autoritatem generaliter audiendi confessiones. ex hoc intelligatur ꝙ possit absoluere a casibus epo spālr̄ reseruatis. ℞. ꝙ non. qꝛ in generali ꝯcessiōe n̄ ueniunt illa q̄ n̄ eēt qs vēi similr̄ spālr̄ ꝯcessurus. vt in. c. si eps de pe. ⁊ re. li. 6. ⁊ de regu. iu. in generali. li. 6. ⁊ ḋ offi. vi. c. vltio. cū suis ꝯcor. Sed si aliqueȝ casū spālr̄ reseruatū specifice ꝯcedat cū clausula generali. tūc bene pōt absoluere ēt ḋ n̄ expssis. fm̄ ꝙ eps pōt de iure. ar. c. qui ad agendum de ꝓcu. li. 6. nisi casus eēt adeo grauis ꝙ uerisilr̄ non venit in tali generalitate. sicut de iniectione uiolēta in p̄sonam ecclasticam. ḋ quo in. c. p̄uenit. de sen. ex. qui nō uenit nisi expmatur fȝ Jo. mo. i. ḋ. c. ad agēdū. Ego tn̄ credo ꝙ in foro aīe in tali generalitate ēt si nullum expmat pōt absoluere ab oībus q̄ verisimiliter ꝯcessisset in spē. qꝛ uerba generalia sunt generalr̄ accipienda. de deci. ad audientiam. p̄sertim in fauore salutis aiaꝝ. quo nihil est fauorabilius. 24. q. 3. si hēs. de pe. ⁊ re. ne ꝓ dillatione.

6 Utꝝ eps ꝯcedens licentiā alicui ut eligat sibi ꝯfōrem idoneū. eo ipo concedat licentiam absoluendi a casibus suis dicto ꝯfessori electo. ℞. ꝙ n̄. nisi hoc expmat: l' euidenter ꝯstet ꝑ alia signa ꝙ hoc in spāli voluit ꝯce

dere.c.si eṗs de pe. ⁊ re.li.6.

7 Utꝝ vnus sacerdos possit absoluere ⁊ ali
us audire. ℞. ꝙ non. qꝛ sacr̄a non sunt diui
denda.ar.23.di.quorundam.

8 Utꝝ ꝓprius sacerdos possit absoluē eá cuꝫ
q̄ peccauit. ℞. ſm̄ Ri.i.4.di.17.ꝙ sic. Intel
lige nisi sit casus reseruatus ꝑ supiorē. Itē si
ñ iminet ꝑiclm̄: aut ex ꝑte sacerdotꝭ aut ex ꝑte
mľris ꝑꝑ eoꝝ fragilitatē. Uñ si iminet tale ꝑi
culū nullo mō ꝯfiteatur. sed petat licentiá al
teri ꝯfitendi: quā si ñ vult dar̄ maliciose pōt
nihiloīnus alteri ꝯfiteri. Melius tñ faceret
si eá ad aliū ꝯfōrē mittēt ꝯ q̄ magis vēꝯdar̄

9 Utꝝ ꝯfōr audiēs penitētē q̄ hꝫ casū a quo
ñ pōt eū absoluē possit eū absoluē a casibꝰ ꝑ
tinentibus ad se. ⁊ postea remittē eū ad supio
rē ꝓ absolōne alioꝝ ꝑtinentiū ad ipꝫ. ℞. ꝙ
lꝫ i h̄ fuerit opi. tñ h̄ ē verior quā tꝫ Hen. d̄
gan. i quolꝫ. i.4.30. ꝙ sic. Et ita ſuat curia ⁊
cōis ꝯsuetudo. Uñ penitēs dꝫ oīa ꝯfiteri inte
gre de q̄bus ē mēor: ⁊ sacerdos absoluet a
quibus pōt. ⁊ postea remittet eū ad supiorem
vt absoluat eū a reliq̄s. Rō qꝛ ꝑ ꝯfōem fc̄aꝫ
iferiori oīa peccata sūt ꝯfitenti remissa: ⁊ iam
peccator est absolutus a deo. Absolō vō sa
cramētalꝭ fienda ꝑ ecclām duo fac. vnū. qꝛ ꝑ
tē debite satisfactōis aitit. Aliō. qꝛ absolutū
ecclē militanti a q̄ ꝑ peccatū suū sepatꝰ fue
rat recōciliat. Ois. n. mortalr̄ peccans q̄ꝫtuꝫ
ad se a coione sacroꝝ ⁊ ecclē sepatus ē ⁊ ex
coicatus. Nunc aūt neutri hoꝝ repugnat se
pare absolōnē ⁊ facer̄ eá ꝑ ꝑtes. Satisfactō
n. ꝑ ꝑtes bñ pōt iniungi. pōt q̄ppe sacerdos
dicere. facias hoc usq̄ꝫ ad.8. dies. ⁊ postea
reuertaris ad me. ⁊ iniūgá tibi residuū. Silr̄
reconciliatio pōt fieri ꝑ ꝑtes. sic pꝫ de excoi
cato plibus excoicatōibus q̄ pōt absolui ab
vna. postea ab alia.c. cū ꝓ cā. de sen. exco. ⁊
idē glo. in.c. officij eo. ti. ⁊ glo. in.c. ex ꝑte. d̄
offi. or. Uel pōt dici ꝙ ꝓma absolō cū ſa est
vna. Ita ꝙ ꝓma sit sub ratihitione d̄ ſa sb̄se
quēda. Ita ꝙ factū in ꝓma suspendit nec hꝫ
effectū donec veniat ſa. ⁊ tūc ſa agens i ꝓpa
virtute ꝓme ꝓcedētis agit totū ꝙ vnica ab
solutio de oībus agē deberet. ⁊ sic ratificat
ꝓmā. Imo illa cū ista vnica siplr̄ ⁊ indiuisa
reputabit. Et q̄ꝫq̄ꝫ ita sit ñ dꝫ i ꝓma absolōe
aliq̄ ꝯdictō apponi de ſa sequēda: nꝫ i ſa d̄
ꝓma. qꝛ de iure sb̄intelligitur vt ñ sit necesse
ꝙ exꝓmat̄ hec ille. Et subdit uer foꝛe: dum
mō dispōat penitens ire ad supiorē: alꝭ si vi
deret eū rebellē d̄ nullo dꝫ eū absoluē. qꝛ
iā i penitentē se ōnderet. Et i.q.31. subdit ꝙ
si iferior absoluēt sb̄ ꝯdictōe. i. si de illꝭ absol
uatur ꝑ supiorē: lꝫ ad tp̄s. s. quousq̄ꝫ superior

absoluet ꝙ ñ valēt absolō. In.q.32. dic ꝙ si
supior coitteret iferiōi tali mō. vꝫ ꝙ absol
uē possit sub tali ꝯdictōe. ꝙ ēt sibi ꝯfiteat̄. ꝙ
valet talꝭ coissio. ⁊ pōt fieri. qꝛ ꝯfessio nihil a
liud ē q̄ꝫ ligaminis oñsio. ⁊ idē ligamē plibus
pōt oñdi. ⁊ tūc ñ hꝫ uigorē ꝓma ꝯfō nisi sb̄ ꝓ
posito faciēdi ſaꝫ. sꝫ si postmōꝫ ꝯfiteri supi
ori renuerit q̄ dimissa sunt ñ redeūt: sed nouūꝫ
crimē icurrit. ⁊ si di ctā ꝯdictōem acceptat
dꝫ eā absoluere sine oi ꝯdictōe apposita ex
ꝑte absolōnis. Si vō coittat sic vꝫ possis sb̄
ꝯdictione. s. ꝙ ñ valeat nisi ei ꝯfiteatur. lꝫ eaꝫ
ratam hūerit. non valet talꝭ coissio. nec abso
lutio.

10 Quid si talꝭ casus reſuatus sit excoicatio
nūq̄d poterit absolui a peccatis ꝓꝰ. ⁊ postea
mitti ad supiorē ꝓ absolōne ab excoicatōe
℞. multi tenent ꝙ ñ: qꝛ cū excoicatus sit ex̄
ecclāꝫ ñ pōt reponi nisi ꝑ eū ad quē spectat
absolō ipius. ꝑ ea q̄ nō. in.c. pn̄ti. de sen. ex.
li.6. Et lꝫ hec opi. videatur bona. tñ mihi
magis placet ꝯria. s. ꝙ pōt absolui a peccatꝭ
⁊ postea mitti ad supiorē ut absoluatur ab
excoicatōe. qō q̄dē pꝫ ex ꝓdictis i ꝓcedēti
q. ⁊ hec est benignior opi. ſm̄ Mo. ⁊ veri
or iuditio meo. Uñ ñ ob. eoꝝ rō. qꝛ talꝭ ñ re
ponitur in ecclesia. lꝫ absoluatur ab alijs ni
si per eum ad quē spectat. nec debet se immis
cere diuis donec sit absolutus ab excōmu
nicatione. Nec ob. etiam si dicatur quō pōt
ergo absolui a sacerdote si non debet se im
miscere diuis. qꝛ etiam excōmunicatis non
prohibetur talis imiscio. Et qō dicitur ꝙ ex
cōmunicatus non est particeps sacramento
rum. verum est completiue: sed non inicia
tiue. Nec ob.c. quicūq̄ꝫ.24.q.i. vbi dicit̄ ꝙ
qui se segregauit ab vnitate fidei vel societa
tis Petri ⁊ Pauli nō potest a uinculis pec
catorum absolui: nec ianuam regni celestis
intrare. qꝛ vt pꝫ loquitur de hereticis ⁊ alijs
qui in proposito malo perseuerant non de
contritis. aliter nunq̄ꝫ possent absolui. Ad
uerte tamen ꝙ si foret in mora petende ab
solutionis. sic nullo modo debet absolui a
peccatis: nisi certis coniecturis appareret
ꝙ nullo modo constituētur in mora ex tali
absolutione. Si vero non fuit in mora: vel
si fuit tamen verisimiliter apparet ꝙ ampli
us non erit credo ꝙ confessor debeat absol
uere a peccatis: nec eum grauare vt prius
vadat pro absolutione excōmunicationis.
presertim quando comode hoc facere non
pōt. Et sic vr̄ velle Ri.i.4.di.18.ar.9.q.4.i
ver. ibi. quia presumendum est vt in pluri
bus ꝙ iuste excomunicati fuerāt ⁊ ꝙ nisi ꝑ

eos staret ab excõmunicatione absolueren tur ergo vbi cessat talis presumptio absoluẽ dus est. Hoc idem tenet Rodo. ti. de sen. ex co. §. 28.

11 Utrum peccãs in alieno territorio effici atur de iurisdictõe illius i cuius teerritorio deliquit vt possit absolui ab eo. R. s3 Pa. in. c. cũ ptingat de fo·cõpe. q in foro penitẽ tiali nõ sortiur qs forũ alterius sacerdotis ex delicto cõisso in eius territorio ẽt noto· rie facto. ⁊ nõ. p glo. in. c. i. 16. q. i. ⁊ qd nõ. i. c. i. de rap. Ratio q2 penitentia iponit pp offensã dei ⁊ aie. ppi fm. Jo de ligna. Et ideo illi soli subicitur quẽ habet loco dei: ⁊ qui est iudex aie sue.

12 Utrum peregrini ⁊ viatores q de licẽtia pprij sacerdotis ꝯfitent alteri qui tñ habẽt casus reseruatos epis: possint ab eo quem elegerit i ꝯfessorẽ absolui. R. s3 Rodo. q sic maxime si isteterit tps general' confessionis vt in pasca. d3 tñ ei iniungi q cũ habebit co piam sui epi. iterũ ei confiteat illud peccatũ reseruatũ3. ⁊ ab eo recipiat penitẽtiã d illo.

13 Quid si sacerdos absoluit a quo nõ põt R. fm Ri. in. 4. di. 18. q siue faciat ex mali· cia: siue ex crassa l' affectata ignorantia mor taliter peccat. Et fm Dir. ti. de penitentia te netur dicere ꝯfesso q talis confessio non te nuit: vel obtinere auctoritatẽ. ⁊ postea loq cum eo de aliqbus quasi dubitet ne bñ eu3 intellexerit. ⁊ sic eu3 absoluere. Quod itel ligo si comode põt ⁊ sine scandalo. alias ñ credo teneatur. q2 talis ꝯfessus pter bonã fidem excusatur. ar. 37. di. §. vltimo. Aduer· te q qñ quis confessus fuit ei qui eum ñ po tuit absoluere. postq̃ hoc scit tenetur ite· rum ꝯfiteri illa eadem peccata si adhuc est memor sacerdoti q eum possit absoluere se cundum Ri. i. 4. di. 17. Sed tu distingue s3 q. s. dixi. Cõfessio. 4. §. 12. Aduerte tñ q si p dictus confessor potuit eũ absoluere ab ali qbus l3 non ab omnibus. sufficeret confite ri illa solũ a quibus nõ potuit eum absolue re ei q habet potestatem. ⁊ non alia.

C Onfessio

.6. quo ad pe nitentie iniũc tõem. glo. i. c. sunt plures de pe. di. 3. tenet q regulariter p quol3 mortali peni tẽtia septẽnis debetur. Attñ tenetur secũdũ cõmuniter doc. i. c. ds qui de pe. ⁊ re. q pe nitẽtie sunt hodie arbitrarie p. d. c. deus qui ⁊ per. c. mẽsuram de pe. di. i. Jta q Jo. an. i. c. vt mensure de emp. ⁊ ven. tenet q cano nes penitẽtiales hodie de nihilo seruiunt: nihilominus sacerdos ⁊ si possit recedere adictis canonibus in iponẽdo penitẽtiam quã vult, pter fragilitatẽ hominum. ⁊ pñr ex cã. ⁊ pro hoc facit glo. bona in. d. c. sunt plures tñ bonũ est. vt eos canones sciat. vt s3 eos sciat se tẽperare ⁊ peccatori inotesce re quid mereatur.

1 Sed qd si sacerdos videt q ñ faciet pniã vel nõ vult subire. R. fm Mo. ti. pnia. 6. q d3 sacerdos talẽ imponẽ quã sine murmur ⁊ spõte velit portare: ⁊ nõ aliã pter peri· culũ: ⁊ ẽt pcedat q ipe possit redimere teiu niã q ei iposuit: ⁊ q remissiones plator p sint ei: nec d3 exigere iuramẽtũ: vel, pmissio nem de abstinẽdo i futurum ab aliquo pec cato: vel de faciẽdo qd sibi iiungeit: nisi i ca sibus a iur expressis: sed absoluat eũ simpli citer sine pdictõe cũ p testatõe q si non resti tuet aliena: vel faciet debitũ q euacuabit fru ctum ꝯfessionis q̃tũs sibi videat q ñ sit fac turus ad qd obligat. Cautius tñ esset quan do adest comoditas mittere eũ primo ad sa tisfaciẽdum ⁊ q postea reuertat fm euãge lium. Si comode ñ põt: sufficit disponat q̃ primũ poterit satisfacere. vñ psbiter nullate nus d3 peccatorẽ pmittere a se desperatũ re cedere. Et in his pcordat Jnno. in. d. c. ois ⁊ Sco. in. 4. di. 15.

2 Quid si peccator ꝯfitet. non tñ vult abstie re in futurũ. R. q d3 sibi ꝯsilium dare ⁊ pe nitentiã iiungere ⁊ hortari vt nõ desistat be nefacere: q2 dñs cicius eũ illuminabit. ⁊ va lent ad multa bona fm doc. i. c. qd quidam de pe. ⁊ re. ñ tñ d3 eum absoluere. q2 pecca ret mortaliter tã absoluens q̃ penitens fm Ri. in. 4. di. 17.

3 Utrum bona opa q penitẽs faciet sint ma gis efficacia ad expiãdam culpã pteritã qñ p ꝯfessorem ei iiunguntur. sic dicẽdo oia bo na q facies: vel intendis facere iniungo tibi i remissionẽ peccator. R. fm Tho. i quol. q sic. q2 sic valent dupliciter. Primo ex natu ra operis. Secũdo ex vi clauiũ. Et id plus hñt expiare culpam ptitam. Et, pterea bo num est q sacerdos hoc ei iniungat taliter q intelligat. vt supra dixi. Confessio. 5. in princi.

4 Utrum vnus ꝯfessor possit ex cã relaxare aut cõmutare pniam quã alter imposuit. R. breuiter loquendo de penitẽtia sacramenta li q sic: si talis habet auctoritatẽ absoluẽdi a tali peccato, pter quod fuit sibi imposita: etia3 si ille q imposuit eẽt superior. Si. ve ro non habet auctoritatem absoluendi a ta li peccato. non poterit eam nec relaxare: nec commutare: nisi necessitas vrgeat:

vel pietas suadeat. pium.n. tunc eēt interp̄
tari ꝙ superior in huiusmōi casibus accep
tet ſm Rodo.ar.c.latorē.33.q.2.Glo.26.q.
7.c.tp̄ra.tꝫ ꝙ ep̄s pōt diminuere pniaꝫ quā
papa iposuit.ar.d.c.latorē. Qd̄ ego admit
terē qn̄ n̄ pōt hr̄i recursus ad supiorē comō
de ⁊ ex cā .al'.n̄ credo. Et h̄ ēt tꝫ Aluarꝰ ⁊
seq̄t Car.i cle.fi.d̄ pe.⁊ re.et ſꝫ p̄dictā distic
tionē ꝯcordabilis opi.ꝯrias q̄ recitant in.d
cle.fi.Fallit hoc ſꝫ aliquos nisi alicui i pnia
fuisset ipositū vt iret ad terram sanctaꝫ.qr tē
sine autoritate pape n̄ posset ꝯmutare.ar.c.i
⁊.c.sup hijs de uoto.iuncto.c. ex multa eo.
ti.Qd̄ ego lito qn̄ iniunxisset ut iret in subsi
dium terre sancte.al'. n̄ per iura p̄allata. Et
ſm hanc distinctōem lita ⁊ intellige glo. ⁊
doc.i.d.c.i.Et ita tꝫ Mo.ti.pnia.4.⁊ asten̄
li.5.ti.32.

Sed quero qui sunt canones pniales .R.
ꝙ eos reduco ad viginti.quoꝝ p̄mus hētur
82.di.p̄sbiter.vbi datur cuilꝫ p̄sbitero forni
catori:uel comittenti qd̄cunqꝫ peccatum qd̄
inducē depōem pnia.10.annoꝝ.in q̄bus pri
mos tres menses dꝫ ieiunare in pane ⁊ aq̄
tm̄.exceptis dn̄icis ⁊ festis p̄cipuis in q̄bus
pōt recreari vino pisciculis ⁊ leguminibus
īclusus tm̄ stando.post exiēs dꝫ vnū annū cū
dimidio ieiunare in pane ⁊ aqua.post vsqꝫ
ad.7.annū ieiunare dꝫ tres ferias in pane
⁊ aqua.s.2.4.⁊.6.nisi ſam feriam uelit r̄di
mere vno psalterio: vel denario. post tres
sequentes annos.6.feriam in pane ⁊ aqua
ieiunet:Quidā intelligunt in adulterio vel
incestu solū. Sed tu dic ēt in fornicatōe. Se
cundus canon hr̄.3.q.i.c.siꝰ qs sacerdos ⁊.
c.n̄ dꝫ.vbi datur pnia.12.annoꝝ p̄sbitero q
cognouit filiā spūalē ēt quā audiuit i ꝯfessi
one.⁊ si est publicū:l' si est ep̄s.15.annis pēi
teat.⁊ mulier dꝫ oia pauperibus dare.⁊ in
monasterio ꝑpetuo ſuire deo.Tertius ē de
spon.duo.c.accepisti.vbi ꝯhenti per verba
de p̄nti cū aliquo alij desponsato. iponitur
penitentia ꝙ ieiunet in pane ⁊ aqua.40. di
ebus ⁊.7.annis sequentibus pēiteat.Quar
tꝰ ē in.c.d̄ filia.⁊ in.c.deuotā.27.q.i.vbi pec
canti cū moiali l' religiosa. pnia.10. annoꝝ
iniungitur ⁊ ꝯsencienti. Quintus est in.c.si
quis cum duabus.⁊ in.c.si quis cū matre.
34.q.vltima.vbi ignoranter cognoscēs du
as sorores:vel mr̄em:vel neptem: uel ami
tam:aut filiā.ipoitur pnia.7.annoꝝ:Si sciē
ter p̄uatur perpetuo coniugio. Sextus ē d̄
exces.p̄.c.clerici.vbi clerico peccanti cōtra
nām ꝑpetua pnia iponitur detrusus in mo
nasterio.Laico uero vsqꝫ ad dignā satisfac
tionem iponitur separatio a cetu fidelium.
Septimus est in.c.hoc ipm.33.q.2.vbi ince
stuoso l' peccanti cum brutis iponitur pnia
plusq̄.7.annoꝝ.Octauus est in.c. admone
re.33.q.2.vbi vxoricide iponitur pnia aspe
ra ⁊ perpetua.s.ne vinum uel sicerā bibat.
carnes nunqꝫ comedat.nisi in pasca ⁊ nati
uitate dn̄i.In pane ⁊ aqua ⁊ sale uiuat.ieiu
nijs ⁊ orōibus intentus:l' intret monasteriū
Nonus est in.c.latorē.33.q.2. in matricidis
quibus quasi eadem cum vxoricida iponit
nisi cū ista est solum septennis.Decimus ē i
c.2.di pe.⁊ re.vbi interficienti p̄sbiteꝝ ipo
nitur penitentia.12.annoꝝ. Undecimus est
in.c.accusasti.de accu.vbi accusanti iniuste
aliquem ad mortē.si occisus fuerit iponitur
pnia.40.dieꝝ in pane ⁊ aqua. ⁊.7. annis
peniteat.Si nō mēbꝝ ꝑdiderit.tribꝰ annis
Duodecimus.i.c.qcūqꝫ.6.q.i.vbi ꝑiuro i
pōit ieiuniū.40.dieꝝ i pāe ⁊ aq̄.⁊ pnia.7.
annoꝝ.Idē de eo q eū induxit vl' ꝯsulit vel
cogit:⁊ si erat seruus:dn̄s tribus quadragesi
mis ⁊ ltis ferijs.s.2.4.⁊.6.in pane ⁊ aqua
ieiunet.c.qui ꝯpulsus .22.q.5. Tertiusdeci
mus est in.c.ut mensure de emp.⁊ ven.vbi
30.dieꝝ in pane ⁊ aqua ieiuniū imponitur
falsanti mensuras.sed grauior pnia impōit
falsario lr̄aꝝ ap̄licaꝝ in.c.dura. ⁊ in.c. ad
falsarioꝝ.⁊ in.c.ad audientiam.de cri.fal.
⁊ in.c.nouimus.de uer.si. Quartusdecimꝰ
est in.c.de hijs uero.33.q.2.⁊ in.c.si quis.d̄
pe.di.5.vbi dimittenti pniam solēneꝫ iponi
tur pnia.10.annoꝝ ⁊ exhibitio eucharistie
in fine vite sue solū. Decimusquintus est i.c
nemo per ignorantiā.de ꝯse.di.i.vbi p̄sbite
ro qui clericū mortuū inuoluit in pala alta
ris imponitur pnia.10.annoꝝ ⁊.5.mensiū.
Diacono uero triū annoꝝ cū d'idio.Sextꝰ
decimus est in.c.de viro.12.q.2.vbi comittē
ti sacrilegium imponitur penitentia sep
tē annorum. Ita ꝙ in tribus primis carnes
n̄ comedat:nec vinū bibat nisi i pasca ⁊ na
tali dn̄i.In alijs.5.annis tribus ferijs a car
nibus ⁊ vino abstineat.Cōburēs tm̄ eccl'am
15.annis penitere dꝫ ⁊ resarcire.vt i.c.si qs
17.q.4.Decimusseptimus est in.c.statuimꝰ
de maledi.vbi blasfemantibus publice deū
uel sanctos. iponitur illa pnia.d̄ qua.s̄.bla
sfemia.§.7. Decimus octauus in.c.ois. de
pe.⁊ re.vbi sacerdoti reuelanti confessionē
imponitur pena.de qua.ī.Confessio.vltio.
§.20.Decimus nonus est in.c.si qs dederit
24.q.i.vbi dans coionem heretico:vel acci
piens ab eo nesciens hoc ꝓhitū ab eccl'a.d̄
bet penitere vno anno.si erat sciēs.10.ānis

Itē q pmittit hereticum celebrare in eccle sia catholica p ignorantiā iuris.40.diebus peniteat.si scienter.p ānū peniteat. Qui aūt p eius reuerētia τ dānatione eccl'e.10.ānis peniteat. Qui aūt transierit ad hereticos: l' alios ad hoc induxerit.peniteat.12.annis.

6 Sunt multi alij canones in quibus pnia. 7.annoꝝ.aliū minoꝛ iponitur.quos ṗterco. qꝛ ex quo r'are est ꝙ p quolꝫ mōtali sit sep tennis non fuit necessariunt eos exṗmere

7 Ad regulas aūt ṗdictas dꝫ ꝯfessoꝛ sp hēre oculum. τ ꝗꝗ ex cā.puta qꝛ debilis uel al teri obligatus.uel ꝑpt piculum ne eam faci at penitens possit relaxaꝛ predictas penas cū vt dictū est hodie sint in arbitrio confes soris:tn̄ bonū est inotescere eā peccatori vt magis timeat peccaꝛ. τ intelligat quid sit ei agendum si vult absolui a pena peccati. uel in hoc mundo vel in alio·qꝛ credenduꝫ ē eccl'aꝫ i stinctu sp̄s sā. eas sic taxasse sicut deus p iustitia exigit:uel hic:ul' in purgato rio a quocunqꝫ talia perpetrante:ut aperte dicitur in.c.hoc ipm.33.q.2. Hoc ipꝫ ꝙ ca nonum censura post.7.annos remeare pe nitentem in statū ṗstinū ṗcepit.nō electōe p prij arbitrij sancti patres:sed potius senten tia diui iudicij sanxerūt. et.j.dꝫ. Hinc ēt ec clesiastica consuetudine est usurpatū. vt ma ioꝝ crimum pnia.7.annoꝝ spacio ꝯcludaꝛ nisi l'officij excellentia:l'criminū magnitu do ṗmissū spacium transcenderꝛ cogat.hec ibi. Aduerte ēt ꝙ in foro pniali ferie ltie dn̄e 2.4.τ.6.feria. vt in.c. ṗsbiter.82.di. τ in.c. ieiunia.ð ꝯse.di.3.facit de homici.c.2. Et iō sanct⁹ est in hijs penitentes affligere.si mō induci pn̄t.

Confessio .7.quo ad ei⁹ effectū.

Utrū confessio liberꝛ a culpa peccati. ℞ ꝙ sic. Nā ꝫm Aureoluꝫ in.4.di.17.q.1. nisi meritū xp̄i actualꝫ applicerꝛ isti l'illi nll'a cul pa deletur.qꝛ soluꝫ p meritū passionis xp̄i peccata remittunꝛ. Cū ergo sacrā sint imedi atū applicatiuū passionis xp̄i ad nos. ideo oīs culpa deletur mediantibus sacramentꝭ ð sc̄o exhitis l'i uoto.ppea cū pnia sit sacrm̄ τ pcipiarꝛ i ꝯfōe:qꝛ p eā hō se subdit minstris eccl'e q sūt sacroꝝ dispensatores. Jō ꝯfessio ex ui absolōnis ꝯiuncte culpaꝫ remittit nisi hō obiceꝫ peccati mortalis i actu ponat.ꝫm Sco.in.4.di.14.q.vltima. Nec ob.ꝙ i ꝯtri tione peccata remittunꝛ.qꝛ ꝯtritio uotū ꝯfōis hꝫ ānexū. Et iō sicē baptismus liberat a cul pa:n̄ tn̄ ꝫm ꝙ actu pcipiꝛ: sed ēt ꝫm ꝙ i uo to hēt sicē pꝫ in illis q iustificati ad baptismū accedunt:nec frustra postea baptismus pci pitur.sic τ de ꝯfōe dicen̄ ē ꝙ si quis ꝯtritus accederet ad ꝯfōem:in actu absolōnis grā augereꝛ. τ etiā peccata reitterētur.si ṗcedēs doloꝛ n̄ sufficisset ad ꝯtritōeꝫ. τ ipe tc̄ obicē gratie non ṗberet. Hijs etiā ꝯcoꝛ.S.tho.i. 4.di.17.

1 Utꝝ ꝯfessio liberet a pena peccati. ℞. ꝙ sic tripliciter. Uno mō ex ui absolōnis in uoto:l'in actu liberat a pena eterna: sicut τ a culpa. liberatus nihilominus remanet ob ligatus ad penā tp̄alē.ꝫm ꝙ pena est medi cina pmouens τ purgans q̄ restat in purga torio pacienda:q̄ qdē est iproportōnata vi ribus penitentis in hoc mundo viuentis.sꝫ per uim clauiuꝫ in tn̄ minuitur ꝙ remanet ꝑportionata viribus penitentis viuentis in hoc mūdo. Jta ꝙ satisfaciendo in hac uita purgare se potest. Eo quia sacerdos potest dimittere de pena debita ꝫm Pa. in.c.sicē dignū de hoici.. Et de hoc hēs.j. Indulgē tia.§..5. Tertio dimittitur pena ex ipa nā ac tus ꝯfitentis qui penā hꝫ annexā erubescen tie.2 iō ꝗꝫto p'ibus ꝯfitetur qs de peccatis tanto magis pena minuitur.ppea confessus τ absolutus in purgatorio minus punietur ꝗꝫ ꝯtritus tm̄.ṗsertim pp duo vltia.

2 Utrū confessio generalis sufficiat ad de lenda mortalia. ℞.ꝫm Ri.in.4.di..21.ꝙ sic peccata oblita. Aduerte tamē ꝙ ad remissi onem mortaliū oblitorum τ ignoratorum non sufficit confessio generalis que fit in ec clesia sine sacramentali si homo habet co piam presbiteri τ facultatem confitendi.sꝫ tenetur de eis generaliter confiteri τ a ṗsbi tero petere absolutionem ꝫm eundem Ri. vbi supra. valet tamen confessio generalis ad delenda uenialia. Unde nota ꝙ confes sio generalis sacramentalis que fit in secre to sacerdoti de generibus singulorum:non de singulis generum valet ad remissionem pene τ culpe uenialium ex quatuoꝛ ꝫm Sanctum Tho. in quarta distinctione.21. Primo ex contritione penitentis. Secun do ex humilitate confessionis. Tertio ex oratione sacerdotis. Quarto ex vi clauiuꝫ Alia autem confessio que non est sacramen talis sed solum genearlis valet ex tribus primis tantūmodo.

Confessio vltimo. quo ad sigilluꝫ τ eius celatōem.

1 Utrum sigilluꝫ ꝯfessiōis sit de eēntia sacrī ℞.aureo i.4.di.21.ꝙ sic. Nam de rōe sacrī ē ꝙ sit signum efficax. Est enim sacrm̄ sēsi-

bile efficiens quod figurat. Sed sacramen tū istud significat ⁊ figurat ꝙ deus audit pe catum: ⁊ ꝙ ꝯstituitur forum secretum ī quo mori dꝫ peccatum ⁊ extingui: ergo cum si gnificatio sacramēti ꝯfessionis sit significa tio oculte deletionis peccati ⁊ fori. Ideo ad rōem eius pertinet vt nullo modo re uelet. Uñ q reuellat facit irritū sacr̄ꝫ auferē do ꝯfōni nām sue significatōis ⁊ figuratōis

2 Utrū sigillū ꝯfōnis sit de iure nē. ℞. Sco. i. 4. di. 21. q. 2. ꝙ sic. rōe caritatis. fidelitatis. veritatis ꝓmisse tacite ⁊ vtilitatis quo sigil lo multi ꝯfitent̄ q nō facerent.

3 Utruꝫ papa possit ꝑcipere sacerdoti vt re uellet ꝯfōem. ℞. ƒm Ri. in. 4. di. 21. ꝙ non. Et si ꝑcipit: nō est ei obediēdum. qꝛ secretū ꝯfessoris ē de iure nāli diuino ⁊ ecclie sup que papa nō pōt precipere. Uel dic ꝙ cum sacerdos in actu ꝯfessiōis sit spāl' vicarius ⁊ spāl' quo ad illā spēm sit maior generali c. studuisti. de offi. le. Ideo papa in hoc nō ē maior cum sit vicarius gñalis. Hāc rōem ponit Pa. i. c. dilectus. de exces. pla.

4 Quid si iterroget̄ sacerdos an sciat aliqd de eo qd audiuit i ꝯfōe l' ꝓstet̄ ei iuramētū vt dicat si aliqd audiuit i ꝯfōe. ℞. ƒꝫ sco. ⁊ Ri. vbi s. ꝙ dꝫ rñdere se nihil scire: vel audiuis se. supple ad reuelandum. sicut ⁊ xp̄s dixit Mar. 13. ꝙ nec filius hominis scit de die iudicij. itelligit̄ ad reuelādū gñaliter. Unde nō dꝫ tacere. vt dicūt aliq. ⁊ male. sꝫ audact̄ dicē ꝙ nihil scit. ⁊ ꝙ nihil audiuit. qꝛ sꝫ itel ligit̄ ad reuelāduꝫ. Et in hoc ꝯcor. S. B. ea. di. ⁊ cōiter doc. ⁊ Pa. i. d. c. dilectus. lꝫ qdaꝫ dicāt ꝙ pōt dicere se nihil scire vt hō sed vt deus. Ita dī in. c. si sacerdos de offi. or. Melius ē vt dixi. s. ad reuelandum. qa nō pōt negari quin sciat vt hō.

5 Utrum liceat saltem reuelare de licētia ꝯfi tētis. ℞. tenēt qdam ꝙ sic illi q vtilis ⁊ ne cessarius ē ad ꝑficienda que reqrunt̄ ad il lud forum. qꝛ adhuc gerit ꝑsonam dei. sed alij ꝑsone nō lꝫ. Et hꝰ mōi opi. ē Ri. vbi. s. Scūs Bo. vo ⁊ Pe. ⁊ S. tho. ea. di. tenēt ꝙ licite pōt reuelare nisi timeatur de scan dalo. ⁊ hoc soluꝫ ei qui pōt ꝓdesse ⁊ non obesse. ita tñ ꝙ sacerdos ꝯstituat se nunciuꝫ ꝯfitētis. Sed magis mihi placet opinio. ꝓ fati aureo. vbi s. ⁊ land. ea. di. ꝙ nullo mō lꝫ. qꝛ ꝯfitens nō pōt dispēsare in lege nē di uina ⁊ in essentia sacr̄i. Et ideo cautius ē ꝙ faciat sibi dicere ex ꝯfōeꝫ h qd vlt ꝙ reuelet

6 Utruꝫ ille cui reuelat̄ peccatū alicuꝰ ex ali qua causa de licētia ꝯfitentis tenēdo opinio nē ꝙ hoc possit facere teneat̄ celare. ℞. S. tho. vbi s. ꝙ sic. sicut teneret̄ ⁊ ip̄s celare.

7 Utrum in aliquo casu liceat reuelare ꝯfes sionem. ℞. ꝙ sic in. 6. casibus. Prius qñ sa cerdos idiget consilio ita tamen ꝙ dicens peccatum sibi detectum in ꝯfessione nullo modo referat personam ꝯfitentem talr̄ ꝙ possit deueniri ad eius noticiaꝫ. istud pꝫ in. c. officij. de pe. ⁊ re. vbi papa nō reprehen dit legatum petentem ꝯsilium de peccato quod asserit se in ꝯfessione hūisse in vli. Uñ credo ꝙ ꝯfessores non peccent mortalr̄ qui aliqñ ēt dicunt se habuisse tale peccatum in ꝯfessione. qñ in tali generalitate ita dicūt ꝙ nullo modo potest deprehendi persona q̄ ipsum confessa est. licet sit periculosum talia referre: nisi in casu necessitatis pro consilio habendo propter scandalum ⁊ periculuꝫ ne deueniatur in noticiam persone. Secun dus casus in quo licet reuelare est de licen tia confitentis quod tamen non placet vt di xi supra. Tertius casus secundum Innoc. ⁊ sequitur Pa. in. c. omnis. de pe. ⁊ re. est quando quis confitetur se velle facere ali quod malum. quia istud non est dictum in penitentiali foro. ⁊ ideo propter rationem istius sacramenti non tenetur celare. nec eti am propter preceptum legis naturre seu diuine ratione promissionis saltem tacite de non reuelando quia vt dicit. Sanctus. Bo. in. 4. dist. 21. intelligitur ꝙ debet cela re. nisi veritas. vel obedientia aliud exigat. vt est in proposito. Nec ob. quod communi ter tenent theo. ea. di. ꝙ non liceat. quia di ctum eorum limito ⁊ intelligo quando qs confiteretur se habere peccatum. de quo non potest penitere ⁊ a quo non potest nec vult abstinere. ⁊ hoc ideo confitetur vt sa cerdos prebeat consilium ⁊ oret pro eo vt deus eum illuminet ⁊ huiusmodi. ⁊ tale peccatum non vergit in periculum alio rum. sed tantum ipsius confitentis: nam tūc nullo modo potest reuelari. quia talis con fessio disponit ad contritionem ⁊ cōseque ter ad peccatorum in conspectu dei celatio nem secundum Ri. in. 4. di. 21. ar. 4. q. 2. sed quando vergeret in periculuꝫ communitatis vel alterius. tunc si nullo modo vult cessare talis quin illō faciat. credo sine preiudicio ꝙ non solum potest. ymo tenetur reuelare ei qui potest prodesse ⁊ non obesse vt ma lo obuietur. Quartus casus est quando qs habet per aliam viam peccatum sibi detec tum in confessione secundum. Sanc. Bo. ⁊ Ric. ⁊ communiorē opi. Theo. in dēa. 21 dist. Uerum est ꝙ propter scandalum.

nō dʒ reuelare nisi ꝑ necessitate vel vtilitate illud dicāt: vel nisi iurauerit dicere vitatē ʒ fm. Inno. i. c. oīs de pe. ⁊ re. ⁊ recitat Pa. in. d. c. dilectus de ex. pre. nunq̄ tamen dʒ dicere se habuisse illud in ꝯfōe. q2 fʒ Sco. vbi s̄. peccaret mortaliter. Et idem dic si reuelat aliq̄d plusq̄ꝫ sciat ex̄ ꝯfōem. pū. scit se implene aliquod factum extra ꝯfessionē ⁊ plene in ꝯfōne nō lʒ sine peccato mortali nisi semiplene exprimere: vel si hēt dubie aliter q̄ꝫ dubie reuelare nō dʒ. Quintus casus est qn̄ essēt aliqui qui ꝯdixerunt interficere ꝑsbiterꝝ cū eis euntem in nemore: quoꝝ vnus pētet ⁊ ꝯfitet an̄ nemoris ig̃ressuꝫ. naʒ tūc potest sacerdos retrocedere: lʒ ex hoc alij socij cognoscant socium ꝯfessum fuisse pro ditōeʒ. Scōm eni Sco. i. 4. di. 21. gn̄alr̄ dici potest ꝙ signum quod de se est indifferens ad significandum tale pecatum fuisse confessum: vel nō fuisse. lʒ aliquibus sit signum magis determinatum ex aliquo presupposito. nō tamen ex se est signum reuelatiuum ꝯfessionis. nec per ꝯn̄s simpliciter illicitum ꝯfessori. Quidam tamen tenent ꝙ in tali casu tenetur potius intrare nemus ⁊ subire mortem q̄ꝫ tali signo reuelare. Sed eis nō credo. Melius tamen faceret si aliquam causam fingeret cur ītrare renuit. Sed si nō potest inuenire credo cum Sco. ꝙ pōt desistere ab ingressu: q̄uis illi per tale signum deprehendant ꝯfessionem ei fuisse factam. Si tamen signum nō esset idifferens: sʒ certum. nullo modo liceret signum facere: vel alio modo ꝯfessionem reuelare. sed potius tenetur fm Ri. vbi. s̄. mortem sustinere ne ꝯfōem reuelet. Sextus casus in quo lʒ reuelare ꝯfessionem est quādo id quod dr̄ non est peccatum: nec est circumstantia peccati illius qui confitetur. Nam tale quid non cadit sub sacr̄o ꝯfessiōis: nisi esset quid potēs deducere ad manifestationem peccati. Unde siquis confitēdo iserat ꝙ in tali terra sūt boni fructus: vel pulcrum castrum vel ꝙ ex tali licito ꝯctu debet dare centum ducatos alicui ⁊ huiusmodi. que non sunt peccata. nec deducentia ad manifestationem peccati licite fm Ri. vbi s̄. potest manifestare: nisi talis inotescat ꝯfessori ꝙ talia sibi dicit sub sigillo secreti. q2 tūc n̄ potest reuelare. nisi secundum ꝙ sigillum secreti potest reuelari. vt ifra dicam

8 Quid si presbr̄ haberet aliquod peccatuꝫ mortale quod nō posset confiteri nisi ꝯfessionem sibi factam reuelaret. R̷. fm Ri. vbi s̄. ⁊ Sco. ꝙ nō debet ꝯfiteri durante tali casu illud peccatum. sed sufficit ꝯteri de eo cū proposito ꝯfitendi quando poterit facere sine preiudicio sigilli ꝯfessiōis ⁊ reuelatione persone ꝯfesse. Fortiori enim vinculo tenetur ad celandum ꝯfessionem q̄ꝫ penitens ad ꝯfitēdum.

9 Utrum sacerdos qui audit duos in ꝯfessione. ⁊ vnus eorum dixit se peccasse cum illo alio sed ille alius confitendo hoc nō dicit possit eum de hoc interrogare. R̷. ꝙ sic in genere: sed non potest dicere ꝙ alius sibi reuelauerit: nisi ille extra confessionem sibi dixisset.

10 Utrum sciens per confessionem aliquem excōicatum teneat eū vitare. R̷. fm Ri. vbi s̄. ꝙ non. etiam in secreto. Et ad. c. cum nō ab homine. de sen. ex. quod videt dicere ꝯrium. respondet ꝙ itelligit qn̄ scit per aliaꝫ viā in secreto q̄ꝫ per ꝯfessionē. Sco. tn̄ vbi s̄. lʒ ꝙ dʒ eum vitare si potest sine proditione eius excōis. Si vero hoc nō pōt facere qn eum prodat. n̄ tenet. ymo tenet nō vitare q2 fortiori vinculo ligat ad celādum. s. ꝑ legem nature diuinam ⁊ ecclasticam q̄ꝫ ad uitandum excoicatum.

11 Quid si sacerdos sciat per ꝯfessionem ꝙ aliquis dormiuit cuꝫ muliere in eccl'ia. R̷. ꝙ hoc nō pōt reuelare ep̄o nisi in genere. dicendo talis eccl'ia ē poluta ⁊ idiget recōciliatione. ar. c. significasti. de adul. ⁊. c. si sacerdos. de offi. or. Et hoc tutius est. lʒ q̄dā teneant ꝙ nec etiam in genere debeat reuelare. Quod veruꝫ credo quando ē omnino ocultum. q2 sic nō idiget recōciliatione.

12 Utrꝫ abbas vel alius prelatus possit āmouere subdituꝫ ab aliquo officio propter delictum quod scit in ꝯfessione. R̷. fm Ric. ⁊ Sco. vbi s̄. ꝙ nō. ēt si scit eū male vti tali officio: nisi qn̄ hoc facere posset sine suspitione penitentis: ⁊ alterius cuiuscūqꝫ ꝙ eum āmoueat propter ꝯfessionem. q2 tūc posset. Sed ego credo istud veruꝫ nisi qn̄ talis subditus ꝯfitet̄ peccatuꝫ a quo nō vult desiste re ⁊ qō v̄git in periculum aliorum. q2 tunc credo possit eum officio puare qn̄ ad ibi tum ipius spectat ammouere vel confirmare. vt supra. §. 7.

Quid de presb̄ro qui scit in ꝯfessione ipedimentuꝫ in matrimonio ꝯhendo: vel decanus in promouēdo ⁊ per eum p̄ntando R̷. ꝙ secrete dʒ eos mōnē vt desistāt. ꝙ si ꝯhūt bn̄dicat nuptias. si petit ꝙ p̄ntet ordinādo. p̄ntet quādo alr̄ facer̄ nō potest sine manifestatione ꝯfessiōis. facit quod nō. glo. ⁊ doc. i. c. vnico de seru. i or. fa. Rō. q2 ēt si di

seret. non sibi crederetur nisi quatenus pos set ꝓbare. ⁊ sic frustra faceret

14 Quid est qđ cadit sub sigillo ɔfessionis ℞. ꝙ directe se extendit ad oĩa q̄ cadunt sb̄ sacr̄ali ɔfõne. ut sunt peccata. Indirecte v̄o cadunt oĩa illa ꝑ que deꝓhēdi pōt peccatuȝ vel peccatoꝛ. Un̄ fm̄ Ri. vbi. s̄. qcquid ꝑ se uel ꝑ accn̄s directe uel indirecte posset vere cundiā: uel ɔfusionē uel malā suspitionem: uel aliquod aliud nocumentũ generare pe nitenti ex peccato ɔfesso. cadit sub isto sigil lo. Un̄ locus ⁊ tp̄s ⁊ silia ex quibus pōt de ueniri in notitiā peccati ɔfessi. n̄ simplr̄ sed sub relatione ad ꝑsonam q̄ ip̄ȝ est ɔfessa ca dit sub isto sigillo. ⁊ durat ēt post moꝛtē pe nitentis. fm̄ Sco. vbi. s̄.. Un̄ est p̄ceptuȝ ne gatiuũ qđ obligat ēt ad semꝑ

15 Utrū ille cui ɔfõꝛ reuelauit ɔfõnem teneat celare qđ sibi reuellauit. ℞. fȝ Ri. vbi. s̄. ꝙ sic. ymo p̄lato sibi p̄cipienti ꝙ reuellet non tenetur. nec dȝ obedire. qꝛ talis ɔfõꝛ qui sibi reuelauit dedit de facto sibi potātem loquē di. n̄ de iure. ⁊ iō nullo mō lȝ ei reuellare

16 Quid de illo qui audiuit a ꝓposito aut a casu ɔfõem quā quis facit ɔfõꝛi. ℞. Ri. vbi. s̄. ꝙ tenet celare de iure nature ⁊ diuo. ⁊ iō nullo mō poterit sine peccato moꝛtali reuel lare sine ɔsensu exp̄sso penitententis. Et ad dit Sco. vbi. s̄. ꝙ qui dolose ⁊ insidiose au diuit que quis ɔfitetur peccat moꝛtal̄r

17 Utrū ꝑsona cũ qua quis peccauit cadat sb̄ sigillo ɔfõnis. ℞. Ri. vbi. s̄. ꝙ sic. siue peni tens potuerit suũ peccatũ ɔfiteri sine exp̄ssi one illius persone: siue non.

18 Utrū penitens teneatur celare penitentiaȝ sibi a ɔfõꝛe iniunctā. ℞. fm̄ Ri. vbi. s̄. ꝙ si pe nitens in manifestando qđ sibi a ɔfõꝛe ē iniũ ctũ faceret p̄iudicium fame ꝓp̄e abȝ ulla vti litate aut ɔfõꝛi. qꝛ si foꝛte scire tur qđ sibi iniũ xit incurreret odiũ aliquoꝝ. ⁊ huiusmodi. tunc tenetur celare. Si uero nec fame ꝓp̄ie r̄sultat p̄iudiciũ. nec sacēdoti. tc̄ pōt reuella re si vult.

19 Que est pena reuellantis ɔfõem. ℞. ꝙ ul tra peccatũ. moꝛtale dȝ detrudi in arto mo nasterio ⁊ deponi. vt in. c. oĩs. de pe. ⁊ re.

20 Sed nunqd laicus reuelans ɔfõneȝ sibi factā sit detrudendus ĩ arto monasterio. ℞. Pa. in. d. c. oĩs ꝙ sic.

21 Cui incōbit ꝓbatio ꝙ tal̄ reuellauit ɔfõeȝ ℞. Pa. ĩ. d. c. oĩs. ꝙ si ɔfõꝛ ɔfiteat̄ se dixisse tale peccatũ. sed negat se h̄uisse illud ĩ ɔfõne nisi ꝓbet se aliunde h̄uisse q̄ȝ ꝑ ɔfõem p̄siũe tur ɔ̄ eũ. s. ꝙ in ɔfõne h̄uit. ar. 6. q. 2. placuit nō t̄n puniet̄ pena oꝛdinaria. d. c. oĩs. sȝ pēa arbitraria. qꝛ nō apte ɔuincitur.

22 Utrū eadē sit rō d̄ sigillo ɔfõis ⁊ sigillo se creti. ℞. ꝙ lȝ sigillũ secreti ⁊ sigillũ ɔfõis se h̄eant fm̄ inferius ⁊ superius. qꝛ oē sigillũ ɔfõis est sigillũ secreti ⁊ n̄ eɔ̄rio. t̄n n̄ est ea dē rō de vno sicut de alio. Uerū ē ꝙ peccat moꝛtal̄r frangens qđlȝ istoꝝ sigilloꝝ. Un̄ tȝ Sco. vbi. s̄. ꝙ siue ille qui alicui aliqua dic̄ exp̄mat ꝙ ea dicit sibi sb̄ sigillo secreti: siue n̄. tenetur celare. dũmō intelligat ꝙ sub sec̄ to ei dicit. Et addit Ri. vbi. s̄. qui in hoc cō coꝛ. ꝙ si reuelat: crimen ꝓditionis incurrit. Limita t̄n fm̄. S. Bo. ea. di. uerū ꝙ nullo mō lȝ reuelare sigillũ secreti nisi in duobus casibus. Prius qn̄ veritas id exigit. puta qꝛ v̄git ĩ ꝑiculũ alioꝝ. Secũdus qn̄ obia cogit ad reuellan̄. Un̄ ɔ̄ ista duo ⁊ iuramentũ ⁊ ꝓmissio n̄ valent. Un̄ dic̄ Pa. in. d. c. oĩs. ꝙ si tal̄ assumitur ĩ testeȝ tenet̄ reuelare: q̄uis sub sigillo secr̄ti sit ei dc̄ȝ. n̄ t̄n tenet̄ denũtia re. qꝛ aliđ ē testioniũ dicere aliud denũciaꝛ nā d̄nũciare n̄ tēt qs qđ ꝓbare n̄ pōt. 6. q. 2. placuit. 2. q. 1. si peccauerit. 2. q. 7. pliqȝ. Hē. t̄n de gan. 9. quol̄. dicit ꝙ subditus q recipit aliqd ab alio in secreto n̄ v̄gens in dãnũ cu iusq̄ȝ nō tenetur reuelare ēt p̄lato p̄cipienti ut reuelet. Et fm̄ hoc lito. S. Bo. ut intelli gatur teneri ex obia qn̄ p̄latus vult scire qđ pōt cedere ĩ detrimentũ religionis. aut alte rius. al̄. n̄. Sigillũ v̄o ɔfõis nullo mō lȝ re uelare nisi fm̄ q. s̄. dictũ est.

23 Utrū ɔfõꝛ dicens aliquē sibi ɔfessũ de pec catis suis sit reuelatoꝛ ɔfõis. ℞. fm̄ Ri. vbi s̄. ꝙ n̄. qꝛ nihil occultũ manifestat: sed soluȝ manifestũ qđ scit ex̄ ɔfõem. qꝛ si dixerimus ꝙ peccatũ n̄ h̄emus ip̄i nos seducimus. ⁊ c̄ 1. Jo. 1. Si v̄o diceret ꝙ ē sibi ɔfessus d̄ ma gnis cribus ⁊ multis. bñ eēt reuelatoꝛ ɔfõis Quidā ēt dicunt ꝙ dicere talia v̄ba. s. hoc peccatũ audiui in ɔfõe ꝙ est peccatũ moꝛta le. ⁊ satis ad hoc vr̄ facet̄ tex. d. c. oĩs. sȝ ego hoc n̄ credo. Et est v̄ius fm̄ Sco. vbi. s̄. ni si ꝑ tale deueniat̄ in notitiā ꝑsone que cum coisit. Pericl̄osũ est t̄n talia dicere.

Confirmatio electorũ ã sit de necessitate petenda.

℞. ꝙ sic de iure coi ita ꝙ electus ad regimē cuiuscũqȝ eccl̄e aut religionis. si administratiōi dignitatis se iges serit an̄ ɔfirmatōeȝ. siue tāq̄ȝ p̄latus. l̄ ꝓcuꝛ. aut yconomus. aut alio nouo q̄sito coloꝛe ĩ sp̄ũalibus aut t̄p̄alibus. ꝑ se. l̄ aliũ in totuȝ. uel in ꝑte an̄ ɔfirmatiōem ip̄o facto p̄uat̄ oĩ iure qđ ꝑ electōem in ip̄a dignitate h̄ēbat. c

auaritie de elec.li.6. Fallit h i casu qñ abba
tissa electa a minori pte.ñ tñ a duabus ptib⁹
ipugnat ne ꝯfirmet. qꝛ interi pót administrar.
c.idẽnitatibus.§.si ꝟo.de elec.li.6. Jtẽ fallit
qñ ꝯfirmatio a papa est petenda. ꝛ electus
est ualde remotus.vꝫ vltra italiam.tũc bñ pót
administrare in temporalibus ꝛ spũalibus añ
ꝯfirmatõem. Excepto ꝙ nullã alienatiõem
facere pót.vt in.c.nihil de elec. Qd̃ uero cre
do qñ ñ est in mora petende ꝯfirmatõis .al'.
hẽbit locũ pẽa.d.c.auaritie. Et qd̃ dic tex.
de ultramõtano.credo hẽat locũ i citramõ
tano.qñ cura eẽt vltramontes.vt tꝫ Ho. ꝛ
Jo.an.in.d.c.nihil. ꝛ Gul.in.d.c.auaritie.
Secus eẽt si hẽret p ꝓuĩm.vt nos fres mio
res q hẽmus ꝙ electus general' ñ statĩ pót
administrare

1 Utꝝ ꝓfata hẽant locũ in epõ. R. Ge.in.d.c.
auaritie.ſꝫ Jo.an.ꝙ sic. Ex quo nota ꝙ cõ
stitutio penalis emanans ad coadiuuatiõeꝫ
uel execũtiõem iuris antiq interꝓtatur late
ut includat ꝯtenta in iure antiquo.al' ñ hẽret
locũ in epõ.qꝛ appellatõe dignitatis ñ cõp
hendit epalis.vt dicit glo.i.c.2.de ꝓbẽ.li.6
Sed hic sic.qꝛ in iure antiquo includebat
epũs.vt in.c.nosti.ꝛ.c.qualr de elec.

2 Utꝝ hẽat locũ ꝓfata pẽa i iꝑatore. R. Hu.
ꝛ Jo.in.c.legimus.95.di.ꝙ ñ. ꝛ ut tꝫ glo. i
cle.vnica de iureiur.in ꝟ. reges romanos.
pót administrare ꝛ oẽꝫ iurisdictiõem exercere
ipũ ꝯtinuis Pau.ibidẽ teneat ꝯtrium. Sꝫ pla
cet mihi opi.glo.

3 Qñ dꝫ peti ꝯfirmatio. R. ꝙ.ĩ. tres mẽses
post ꝓstitũ ꝯsensũ.al'r lꝫo cessante ipedimẽ
to.si nõ petat.uel ab electoribus:uel ab epõ
electo:uel ab alio ꝓ ipo.electio est nulla.c.
ꝗꝫ sit de elec.li.6. Jn cathedralibus uero ꝛ
regularibus ecclesijs quaꝝ ꝯfirmatio a pa
pa est petenda ꝟua moderatõem.c.cupiẽtes
de ellec.li.6.

4 A quo dꝫ peti ꝯfirmatio. R. ꝙ si electus ẽ
exẽptus dꝫ peti a papa: uel ab eius legato
de latere.si est aliqs sup illa ꝓuincia.vt in.c
si abbatẽ de elec.li.6. Jntellige qñ tal' exẽp
tus subest imediate pape. secus si mediate.
vt sunt ꝓuinciales mĩstri ordinis minorum
q ꝯtinuis sunt exẽpti.tñ hñt sup se gnãleꝫ toti⁹
ordinis a quo hñt ꝯfirmari. Tñ Pa.in.c.i.
de sup.ne.ꝓla tꝫ ꝙ abbates ẽt exẽpti sunt p
epõs ꝯfirmandi. Si aũt ñ sunt exẽpti debẽt
ꝯfirmari p suos ꝓlatos imediatos supiões.
vt puta.epũs iferiores suos. Archiepũs epõs
sufraganeos suos. Primas vl' ꝓtiarcha ar
chiepõs ñ exẽptos.hec colligunt ex.c.cum
mõasteriũ. ꝛ ex.c.cũ dilectis.ꝛ.c.bõe mẽo

rie.el ꝓmo de elec.cũ ibi nõ. ꝛ.64.di.illud.

5 Quõ dꝫ fieri ꝯfirmatio a supiore.vl' ab eo
cui de iure coi.siue spãli.puta ꝓuil'o: uel cõ
suetudine ꝓscripta:siue ex dlegatõe ꝯfirma
tio ptinet. R. ꝙ dꝫ uocari noiatiꝫ si est aliqs
coelectus sil' cũ eo.l' appꝫ aliqs oppositor.al'
general' in eccl'a in qua dꝫ tal' ꝓesse uocatõ
dꝫ fieri:ut si qui sint qui se uelint opponere
ꝯpeant assignato termino ꝑẽptorio. ẽt si nl'
lus aꝫ dꝫ ipe ꝯfirmator diligenter exaiar ꝛ
electõis ꝓcessũ ꝛ ꝑsonã electi. maxime in
sciẽtia ꝛ honestate uite ꝛ etate.qꝛ si idignũ
ꝯfirmat l'iitie mortal' peccat. ꝛ ẽ ꝓuatus ip
so iure a potestate ꝯfirmandi ꝓmũ successo
rẽ illius. ꝛ ꝯfirmato ipo iure est nulla.qñ ñ
uocatis q sunt uocandi si est aliqs coelect⁹.
uel alius q uelit opponere ꝯ electũ uel elec
tiõeꝫ ꝛ ñ discusso negotõ fit.hec hñtur ex.c
nihil de elec. ꝛ.c.si.de elec.li.6.cum ibi nõ.

6 Sed nunqd si electus administrat post cõ
firmatõem nullã cadat in penã.de qua.s̃.i
ꝓn. R. glo.in.d.c.si.ꝙ si errauit in facto.pu
ta.credidit factam uocationem ꝛ discussio
nẽ.ꝛ sic nõ cadit:sed excusatur.sꝫ si errauit
in iur non excusatur a dicta pena.de re.iur.
ignorantia.li.6.cũ ꝯcor.

7 Utꝝ ꝓfata nullitas ꝯfirmatõis hẽat locũ
in postulatione. R. glo.in.d.c.si.ꝙ sic i adis
sione postulatiõis q̃ fit a superiore q postu
latũ admittendo ꝯfirmat.secus in postulati
one q̃ est in eo ꝙ postulatur monacus elect⁹
a ꝓlato suo. Sil'r hꝫ locũ in ꝓñtatõne.vt ille
cui fit presentatio seruet decretalem.d.c.si.
Nec ob.si dicas ꝙ ꝯstitutio vr̃ penal'. ꝛ sic
extendi ñ dꝫ.qꝛ ñ est penalis.cũ ñ ꝓuet iure
quesito sed q̃rendo.vide ibi doc.

8 Utꝝ sit ꝟuañ qd̃ dc̃m est.§.3.ꝓcedenti in
oibus bñficijs ẽt simplicibus. R. Ge.in.d.c
si.ꝙ sic.siue hẽant curã aiaꝝ:siue ñ.qꝛ cũ in
oi bñficio requiratur exaiatio ꝛ ꝯfirãtõ ele
cti seu ꝓñtati seu postulati.ꝟm Jo.an.post
Ho.in.c.ꝓposuit.de ꝯcess.ꝓ.ergo ꝟuanda
sunt ꝓdicta.

9 Utꝝ in hospitali sil'r. R. Lap ſꝫ Ge.vbi.s̃.
ꝙ sic si datur bñficiũ p viã ꝓsentatiõis l' ele
ctionis. Secus qñ nõ datur in bñficium.qꝛ
tũc fit comissio:nõ electio:vel collectio:seu
ꝓñtatio.vt in cle.qꝛ ꝯtingit de reli.domi.

10 Utrũ prelatus superior possit ꝯfirmare si
nẽ caplo. R. Ge.in.c.qm̃ de elec.li.6.ꝙ Ar
chi.hic post opi.recitatas tꝫ ꝙ ñ vꝫ ꝯfirãtõ
si in abñtia capituli fiat ar.eoꝝ q̃ nõ.d offi.
dele.cãm.ff.de admi.tu.l.ticiũ ꝛ meuiuꝫ in
prin.ꝛ.ff.d exerci.l.i.§.si plures. Et hoc ve
rum nisi consuetudo ecclesie hẽret ꝯtrium.qꝛ

aunc valeret confirmatio de consue. c. non est. l. 16.

C Onfirmationis sacr̄m ad qd vz. R̄. Melchiades papa i. c. sps scs ō ɔse. di. 5. q valet ad augumentū grē ad ɔfirmandū i pugna ɔ vicia et diabolū z armat et instruit ad agones huius mundi et prelia.

1 Utrū sit necessariū ad salutē. R̄. q nō absolute. q2 baptizatus si statī decedit saluatur vt pz in. d. c. sps scs. Quis ñ sit ɔfirmatus. tñ necessariū ē. ita q ɔtēnens ipz suscipere mortaliter peccaret. et dānaret. vt colligitur ex. d. c. sps scs. cū ibi nō. Et ꝓpterea credo q nōbiꝭ negligētia epoꝝ in ñ ɔferendo istō sacr̄m. sit eis peccatū mortale p ar. in. d. c. sps sanctus.

2 Utrū soli epi hoc sacr̄z possint ɔferre. R̄. q sic vt pz i. c. de his. et duobus. c. se. de consc. di. 5. Tñ sm Inn. in. c. quāto de ɔsue. ps papa posset dare licentiā sacerdotibus vt conferrent. q2 sm glo. in. c. mādamus de conse. di. 5. et sequit Inno. vbi. s. ex demandatiōe pape quilz clericus pōt conferre ordinez et sacramentum qd habet.

3 Quibus dz conferri istud sacr̄m. R̄. q oibus fidelib9 baptizatis tā sanis q̄z ēt morte piclitantibus. vt pz in. c. vt ieiunij. et. c. se. de conse. di. 5. Quis glo. sentire videat q dēat dari solū hoībus pfectā etatē. s. 12. anorum non credo veruz.

4 Utrū pfecte etatis volens suscipere istō sacr̄m teneatur ɔfiteri prius. R̄. q q̄uis teneatur ɔteri ō mōtali si qd cōissit anq̄ suscipiat alīter peccaret mortaliter. tñ cōfiteri nō. credo teneatur de necessitate ar. d. c. vt ieiunij in verbo moneantur.

5 Utrum de chrismate tm̄ et illius anni debeat fieri. R̄. q sic cū sit minoris necessitatis ɔfirmatio q̄z baptismus. ar. c. qm̄ de sen. ex. li. 6. et. c. si qs de alio. de conse. di. 4.

6 Utrū oi tpe possit conferri. R̄. q sic ar. c. oēs fideles. et. c. de his. et. c. vt ieiunij. et. c. se. de ɔse. di. 5. Sed eps dz esse ieiunus. vt i c. vt epi de conse. di. 5. sed non de precepto.

7 Utrū ieiunus tm̄ dēat suscipere. R̄. q sic. nisi necessitas aliud suadeat. Tñ credo sit ɔsiliū: nō pceptū. vt pz i. d. c. vt ieiunij. Et ꝓpterea dicit. Ala. q melius est ɔfirmari post prandiū q̄z epo postea discedēte ñ possit cōfirmari.

8 Quid si qs oleo ꝓ chrismate sit vnctus. R̄. sm ho. et Inn. i. c. vnico. de sac. vn. q dz iterū chrismate liniri. et dz illa orō iterari. sic̄ sup. te. et c. Alie āt orōes q̄ pcedūt et sequūt non iterantur.

9 Que ē forma h9 sacri. R̄. q i iure ñ inueni nisi q i frōte chrismate dz signari. Tñ i pōtificalib9 cōiter hētur. Ego te ɔsigno. signo crucis et ɔfirmo te chrismate salutis. In noie pris et filij. et c. Et hec est seruanda.

10 Utrū sit reiterabile istud sacr̄m. R̄. q ñ. vt i. c. dictū ē. et. c. se. ea. di. Et peccaret mortalr scienter iterās: secus si ignoraret: aut dubitaret. q2 ñ dr iteratū qd nescit fcm̄.

11 Utrū ñ ɔfirmat9 possit tenere aliū ad ɔfirmatōez. R̄. q ñ. c. i baptismate de ɔse. di. 4. Et si tenet non ɔhit cōpr̄nitatem. vt ibi patz concor. Tho. et Pe.

12 Quot pñt tenere ad istud sacr̄m. R̄. tātūz vnus deberet esse q teneat. c. nō plures de cōse. di. 4. Sicut et i baptismo. vt ibidem.

13 Utrū ille q tenuit i cathecismo l baptismo possit tenere i hoc sacr̄o. R̄. q ɔsuetudo romana ē q nō. sz p singulos singuli suscipiant. Tñ fieri pōt si necētas cogit. alr̄ ñ. vt i. c. i cathecismo de ɔse. di. 5. Sed nō. q hodie ex ɔsuetudine ē: vt q tz i cathecismo teneat i baptismo. et id sine peccato fit. Si tñ plres sunt q tenent oēs efficiuntur cōpr̄es suscepti. vt i. c. fi. de co. spi. li. 6. Et id vir ñ dz tenēr vxorē et econuerso. q2 oritur impedimētū.

C Onfirmatio Summi pōtificis ex certa scia facit ualidum quod erat nullū respectu iuris positiui. sm Jo. de li. ut refert Pa. in. c. cum sup de causa pos. et ꝓpe. facit firmū qd al' ē īfirmū. Solēne qd ñ est solēne suppledo defcūs solēnitatis oisse. 2. q. 1. i pmis ō trāsac. c. i. ō pces. p. q2. Si uō fit i fōma coī ñ ex certa scia. nihil iuris tribuit: sz solū uetus ɔfuat. ō ɔfir. uti. l' inu. c. dilecta. et. c. i. in. glo. et ō pces. p. q2 diuersitatē. et ō puil. q2 itētōis. nec p ipaz derogat iuri coi. ō offi. or. lz. ō fi. istru ū dilectos.

1 Cōfirmatio ꝓpe nō ē qñ successor ɔfirmat ɔstōem predecessoris: seu eius gesta. vt. dicit Pa. i. c. i. de loca. et ē dcm̄ Ho. Uñ potius ē ratificatio: vel inouatio. Sed ɔfirmatio ē qñ superior ɔfirmat factum iferioris. Qd nō. q2 facit ad multa.

C Onfraternitas an sit licita. R̄. Pe. de pusio tractatu ō canonica portōe epi. c. 4. q sic si fiat ex cā licita. facit gl. i. c. si q clicoꝝ. 11. q. i. q̄ dicit q f̄nuta

tes bone adĩttunꝶ.q.2.di.si qs despicit. Sed q̃ siũt ad malũ ꝓhibẽtur. C.de mono.l.vnica.de hoc.d. Andreas barbatius i.c. officij de testa. plene tractat Archi.ẽt in.d.c. si qs despicit. Et vide.s̃.collegium.

2 Utruꝫ statutũ ꝯfraternitatũ quo caueꝶ ne qs recipiaꝶ nisi soluat tñ liceat. R̷. Pe.vbi.s̃.ꝙ sic si fit pp honestam cãm.puta alẽdis pauperibus ꝛ huiusmodi.d.c.si qs despic̃ ꝛ ar.26.q.2.nõ exẽplo. Quidã tñ dicũt non licere.qꝛ excludit pietatẽ.s.ne qs recipiatur nisi soluat. ꝛ vꝶ magis equũ. Si tñ statutuꝫ diceret ꝙ receptus soluat tñ oĩ mense.licẽt Ludo.de ro.i nõ.dicit ꝙ Archi.q.2.di.c.si qs despicit ꝯsuluit ꝙ si sit statutũ per verba affirmatiua sic valꝫ. Si ꝑ verba negatiua.s.nl'lus admittaꝶ.sic si valet.allꝫ.c.ad aplicã de simo. Et addit idẽ ludo.ꝙ si potestas inenit societatẽ in qua sit statutũ inhonestũ põt statim eo ipo cassare societatem fm Bar.i.l. sub ꝑtextu.ff.de exor.cri. Et sequitur Bal. in.c.i.§.ꝯuenticulas ꝺ pa.te.in vsi.feu.

c **Oniuratio** Est quando aliqui rebelli auctoritate ĩ vnũ se colligẽdo iuramenta iter se dederũt.ii.q.i. si q clericoꝝ. Et nõ.ꝙ ꝯiuratio ꝛ ꝯspiratio ꝓ vno eodẽqꝫ crie accipiunꝶ.ii.q.i.ꝯiuratõum.vñ ꝯiurare ẽ simul:vel vnũ iurare. Conspiraꝶ vero ẽ sil':vel i idem spirare.fm glo.in.c.cõstitutionem de sen.ex li.6.

1 Utrum ois ꝯiuratio sit illicita. R̷.ꝙ ꝓpꝛe ꝯspiratio.vt pꝫ ex ꝑcedentibus ẽ illicita. Dicitur tñ aliquãdo largo mõ ꝯspiratio.seu ꝯiuratio qua aliq ꝯiurant:vel i idem aspirãt qꝺ de se ẽ licitum ꝛ bonũ. ꝛ tunc lꝫ tal' ꝯspiratio.vt nõ.glo.i.d.c.si q clericoꝝ.al'.i.q.i. ꝯcussiõis.22.q.i.c.i.nõ. Inno.in.c.cũ.I.ꝛ A.de sen.ꝛ re iudi.ꝛ Pa.in.c.exhibita ꝺ iudi. Añ ergo qs ꝯiurat vt rebellet ꝑlato vl' obedientie ꝛ huiusmodi sic ẽ ꝯspirator.vt pꝫ de v.si.ꝯstitutionem li.6.ꝛ sic ꝯspiratio de se ẽ mortale peccatũ. In dubio vero sp ꝑsumitur mala fm Inno.in.c.i.de scis.ꝛ Uin. in.c.si.de testi.co.ꝛ Jo.an.in.c.2.de ver.si.

2 Que est pena coniurantiũ vel ꝯspirãtiuꝫ R̷.laici debent excõicari si ꝯ epm fm glo.i c.si.de testi.co.ꝛ fm Ho.ꝛ Jo.an.i vna libra auri ꝯdemnari singuli. In ꝯstitutõne federici de pace.te.c.hac edictali. Et si qs tumultuꝫ ꝯ aliquẽ fecerit:vel seditiosas voces emiserit capital' ẽ pena.l.denunciamus.C.de his qui ad ec.ꝯfu.ꝛ.l.i.ꝛ.2.C.de sedi.ꝛ.ff. de pe.l.aut facta.ꝛ.C.de epi.ꝛ cle.l.ꝯuenticulam.vbi ꝓhibentur cetus:vel turba ꝯgregari nisi inueniaꝶ ꝯcessũ expresse.ff.de col. illi.ꝑ totum.clerici debẽt deponi.

c **Onsanguinitas** Uide.j. Matrimonium.3.Impedimento.6.

c **Onscientia** Comẽit cuꝫ lege nãli rõal' creature ꝛ cũ sinderisi in hoc qꝺ ẽ regulare.sed differũt in mõ.lex nãlis dictat ei bonũ faciẽdũ ꝛ malũ fugiendũ post hoc sequiꝶ iudiciũ in rõe.ꝛ sic formaꝶ ꝯscia.vlterius scõ iuditio ꝙ sic dꝫ eẽ sequiꝶ sinderesis q̃ ẽ sintilla ꝯscie que stimulat volũtatem ad bonũ faciẽdũ. Et sic pꝫ ꝙ cõscia ꝓpꝛie ẽ regula i rõe.sindereꝶ vero i volũtate istigãdo eã ad bonum ꝛ stimulãdo.hec ex Ale.in.3.pte sũ.

1 Utrũ ꝯscia liget ad faciendũ oẽ qꝺ dictat ꝑ modũ ꝑceptõis vel ꝓhitionis. R̷.s.Bo. i.2.sen.di.39.ar.i.q.3.ꝙ aut ꝯscia dictat aliqd qꝺ ẽ fm legẽ dei.ꝛ sic teneꝶ facẽ: l' ꝯsciã deponere.vt pote si dictat necessariuꝫ ad salutẽ festucã de terra leuare.si ñ depõit ꝯsciã aut ñ leuat mortalr̃ peccat. Aut ꝯscia dictat qꝺ ẽ ꝯ legẽ dei.ꝛ sic nõ ligat ad faciẽdum: sed ligat ad deponeñ.qꝛ erronea errore repugnãte legi diuie.vñ q̃diu manet põit hominẽ ex statum salutis.ꝛ iõ necessario teneꝶ eã deponere.qꝛ siue faciat qꝺ ꝯscia dictat:siue ñ faciat.sp mortalr̃ peccat. Faciẽdo qꝺ dictat peccat mortalr̃.qꝛ facit ꝯ legẽ dei:ñ faciendo peccat mortalr̃.qꝛ faciẽdo bonũ facit i ꝯtẽptum dei:dũ credit dictante sibi ꝯscia ħ deo displiceꝶ. Et sic itellige.28.q.i.§.ex hijs de sy.per tuas el.2.de re.spo.lr̃as ꝺ ꝑscrip. c.si qꝺ sit ꝯ ꝯsciam hedificat ad gehẽnam.

2 Quid si ꝑlatus ꝑcipiat aliqd qꝺ ꝯscia subditi dictat ẽt ꝯ legẽ dei. R̷.s.Bo.vbi.s̃.ꝙ teneꝶ eã deponere nisi claꝝ sit illud fore ꝯ legẽ dei. Et si nescit de illa iudicaꝶ dꝫ sapiẽtõres ꝯsulere:vel ꝑ orõnem a deo declaratõꝫ postulare:vel dic.vt hꝶ in.c.iqsitioni de sẽ. ex ꝙ qñ scit ꝓ certo ꝙ ẽ ꝯ legẽ dei.nõ obediat.qꝛ mortalr̃ peccaret.sed potius tollerꝫ ẽt excõicatõem. Si non scit ꝓ certo.sed ex leui ꝛ temeraria credulitate tũc ad ꝯsilium sui ꝑlati deponat. Si vero hẽat credulitatẽ ꝓbabilẽ ꝛ discretã:q̃uis ñ manifestã ꝛ euidẽtẽ.tũc pp obiam faciat qꝺ sibi ꝑcipiꝶ.qꝛ teneꝶ i tali dubio.ꝛ pp bonũ obediẽtie execuꝶ.sed nullo mõ ex ꝓpꝛia voluntate faciat qꝛ nõ lꝫ.imo mortaliter peccaret.qꝛ q amat periculũ ꝑibit i illo. Et istud ẽ qꝺ dicit tex.i c.nõ solũ de regula.li.6. Decet inquit ꝛ ex

pedit.ut ꝯſcie puritati nõ deſyt indiciũ rõis ne dum ſpũalis ꝓfectus queritur. inde ſalu tis diſpendiũ incurratur.

3 Utrum confidens ꝯ̇ ꝯſcia famá negligens peccet mortalr̃. vide.j.Fama.§.i.

Conſecratio eporuz ⁊ archi eporꝫ īfra tres mẽſes poſt electiõez ⁊ ꝯ firmatõem differri nõ dꝫ: niſi neceſſitas ali ud ſuadeat.75.di.qm̃ quidam.

1 A quo dꝫ ꝯſecrari archieps.R̷. ꝙ ab oibꝰ ſufraganeis ſuis qui tũc ad metropolitaná eccleſiá ſunt uocandi.de té.or.ſi archieps. ⁊ cũ ꝯſenſu ꝑmatis.c.placuit.65.di.ita ꝙ ſi ne eo ñ recipit exequutõem ꝯſecratus.ut nõ Inno.in.c.nec epi de tem.or.

2 Quis ꝯſecrabit epꝫ.R̷.ſi eſt exemptuſ con ſecrabitur a papa:l' de eiuſ mandato.Si ve ro ñ ē exẽptus ꝙ archieps cũ duobus ꝓui cialibus epis.aut tres ꝯprouinciales epi ex iuſſu archiepi.Ita tñ ꝙ oẽs epi ꝯprouincia les ſunt ꝑ epl'am regreudi ut ꝯſentiant.ut i. d.c.nec epi.vbi dicit Inno.ꝙ ſi aliquiſ epo rũ ꝯꝓuicialiũ ꝯtẽnaṙ i ꝯſecratõe archiepi: l' epi ꝙ poterit agere ut ꝑuetur exequutiõe of ficij.ſicut in electione agitur ut caſſetur. de elec.ꝙ ſicut ar. de elec.cũ in ueteri de arbi. cũ oli.65.di.ñ dꝫ. ⁊ ẽt grauior pnia ſibi po terit iponi.

3 Quo die debent ꝯſecrari ꝑdicti.R̷. ꝙ die dominico hora tertia ꝛ.50.di q i aliq̊ q̃ſi i'ſi. 75.di.qꝺ̇ die. ⁊.c.ordinatões

4 Quõ dꝫ fieri.vide in.d.c.ordinatiões.ſed melius i eorꝫ paſtorali. Et qd ſit de ſba nõ.i d.c.ordinatões.65.di.in ſũma.

5 Patriarcha aũt ⁊ ꝑmaſ ac cardinales cre do ꝙ a papa ſunt ꝯſecrandi:uel de eius mã dato ⁊ ñ ab alio.ar.c.pudenda. ⁊ qꝺ̇ ibi nõ 24.q.i.Dicit ẽt Pa.in.c.meminimus. ꝺ̇ ac cu.ꝙ gl'ꝫ ꝑlatus ꝯfirmatus a papa ñ põt bñ dici:ſeu ꝯſecrari ꝑ inferiorẽ niſi ꝺ̇ licẽtia pa pe.vt in.c.cũ in diſtribuendis. de té.or. niſi ꝯſuetudo aliud hẽat. Papa uero ꝯſecrari dꝫ ab epo hoſtienſe.23.di.i.nomine dñi.

6 In quo loco ſunt ꝑlati ꝯſecrandi.R̷.ꝙ ar chi eps in ſua metropolitana eccl'a. ut in.d. c.ſi archieps.Alij aũt vbi placuerit.ad quẽ ꝑtinet ꝯſecratio.51.di.c.ſi.

Conſecratio eccl'e a q̊ dꝫ fie ri.R̷.ꝙ ab epo ꝓꝑo nõ ab alieno. niſi de licentia ꝓprij.ſač.c.tua fraternitas.ꝺ̇ ꝯſe.ec.l'.al'.Nõ eps ergo nõ põt ẽt de licẽtia epi.nec ẽt recõciliare.ut i.c.aq̃.eo.ti. Dič tñ Inno.ibidẽ ꝙ papa ꝑlibus epis ꝯceſſit ut

poſſit ꝑ ſiplices ſacerdotes recõciliaṙ eccl'ã aq̃ tñ ꝑus ꝑ epum bñdicta.Et ſic pꝫ ꝙ ex ꝯ ceſſione pape ſolũ pñt recõciliare ñ ꝯſecra re.Intellige de eccl'a ꝯſecrata.qꝛ eccl'a ñ cõ ſecrata bñ põt recõciliari ꝑ ſacerdotẽ aq̃ ex orcizata tñ.vt in.c.ſi.de ꝯſe.ec.l'al'.qꝛ aq̃ ex orcizata põt fieri ꝑ ſiplicẽ ſacerdotẽ. Ex q̊ pꝫ ꝙ ñ oꝫ fiat ꝑ epm:l' de licẽtia.eius ꝭꝫ glo in.d.c.ſi. Et eſt cois opinio.

1 Quo tpꝛ põt ꝯſecrari.R̷.ꝙ in oi tpꝛ tã fe ſtiuo q̃ non.d.c.tua fraternitas.

2 Quõ dꝫ ꝯſecrari.R̷.ꝙ modꝰ hẽtur i eorꝫ paſtorali. ⁊ aliqd de ꝯſe.di.i.oẽs baſilice. ⁊ qꝺ̇ ibi nõ. Sed a paſtorali nõ eſt recedeñ

3 Utrum aliquando ſit reconſecranda.R̷. Pa.in.c.ꝓpoſuiſti.de ꝯſe.ec.l'al.ꝙ ſic i tri bus caſibus. Primus qñ neſcitur an fuerit ꝯſecrata.ut puta qꝛ ñ aꝫ aliqꝺ̇ ſignũ ꝑ qꝺ̇ ap pareat ꝯſecrata:nec ſcriptura: nec teſtis ⁊ huiuſmõi.ꝺ̇ ꝯſe.di.i. eccl'e l'altaria . qꝛ ñ dꝫ iteratũ quod neſcitur factuꝫ.c.ſolemnitateſ el ꝑmo.de ꝯſe.di.i.c.ueniens de ꝑſ.nõ bap. Secundus ſi ꝑietes ſunt ꝯbuſti ⁊ decruſtati Ratio qꝛ conſecratio ⁊ linitio fit in ipis pa rietibus. Et ideo lꝫ non corruant. ſi tamen comburantur eſt reconſecranda glo. eſt de cõſe.di.i.eccleſijs. Secus ſi tectum combu ratur uel deſtruatur.quia nõ eſt reconſecrã da.ut in.c.ligneis.de conſe.ec.l'al. Tertius ſi parietes ita corruerint ꝙ ꝺ̇ nouo oportet ipam reficere ẽt de eiſdem lapidibus. Et li cet glo. ⁊ aliqui ibi uelint ꝙ ſi nunc vna pars reficiatur ⁊ poſtea alia ꝙ non ſit recõ ſecranda.Tamen Pa.vbi.ſ̃.tenet ꝙ debet reconſecrari.quia in ſpiritualibus conſide ramus ueritatem ⁊ non fictionem. ut notat archi.in.c.i.de uoto li.6.Ideo eſt uerum ꝙ non eſt in ueritate illa ꝑma eccleſia:nec con ſecratio que fuit in illa ꝑma eſt in iſta . quia non eſt liquor qui cõmiſceatur. Et hãc opi nionem ſequitur Inno.in Rubrica eo.ti.

4 In quibus caſibus eccleſia polluitur ⁊ in diget reconciliatione .R̷. Pa. in.d.c. pro poſuiſti ponit duos caſus. Primus quan do in ea effunditur ſanguis. Et nota ꝙ effu ſio ſignificat habundantiam. pro quo vide bonum tex.cum glo in.c.cum illorum.§. ꝙ ſi clauſtrales.de ſen.ex. ⁊ ideo ex modica leſione.ſi uis modicum de ſanguine effluat non indiget reconciliatõne.Aduerte ꝙ iſta effuſio ſãguis oꝫ ꝙ ſit fcã ex ꝯtẽtõe: l' ex iniu ria ꝭm Rodo.qꝛ ſi furioſus l' ligno cadẽte effunderetur ſanguiſ non eẽt reconciliãda. Et hoc videtur uelle Hug.de conſe.di.i.ec cleſijs.Et Ho.in.c.ſi eccleſia.de conſe.ec.l'

al. Secūdus qñ i ea aliqs occidit. lz sāguis nō effundat. puta. qr suspendit ⁊ huiusmōi. Et itellige de homicidio violēto vel iniurioso. ſz nō. in. c. vnico. eo. ti. li. 6. Secus i homicidio casuali: vel cū qs se ōfendēdo aliū occidit. vel si sc̄s ibi occidat. qr tūc ñ ē recōciliāda. Sed glo. i. d. c. vnico tz ꝙ in h̄ vltio casu poluit: ⁊ est recōciliāda. sed ñ lauandus ē locus vbi sanguis effusus ē. Et cōiter hoc tenetur.

5 Sed quid si quis in ea letalr̄ vulneretur ⁊ extra eccliam moriat. R̷. glo. d. c. vnici ꝙ recōciliabit: ēt si sanguinē recollegisset i scutela. sed nō ecōtrario si vulnerat ex̄ ⁊ confugit ad ecclesiā: lz ibi moriat: vel sanguis effūdat nō recōciliabit. Silr̄ dic ſm Hug. si extn̄s in tecto ecclesie sagitet nō recōciliabit qr ex̄ eccliam vr̄ factum.

6 Quid si qs sane mentis se ip̄m vulneret vel occidat i ecclesia irato aīo. R̷. Ge. in. d. c. vnico ꝙ recōciliabit si ē publicū ō sē. ex. ꝯtingit. el prio. qr homicida ē. Secus si essz furiosus ⁊ nō sane mētis ar. cle. si furiosus: de homici. Tertius qñ excōicatus sepelit in ecclia: vel paganus. qr si erat ꝯsecrata est recōciliāda ⁊ corpa p̄dictoꝝ ꝓhiciēda si discerni pn̄t ab alijs de ꝯse. di. i. eccliam. ⁊ de ꝯse. ec. l'al. ꝯsuluisti. ⁊ ibi Pa. ponit istū cū casu se. Quartus qñ fuit ꝯsecrata ꝑ notariū excōicatū. Nā ea q̄ ꝯsistūt i exterioribꝰ bn̄dictionibus ⁊ ꝯsecratōibus facta ꝑ notoriū excōicatū nō debēt ꝑ fideles exercitari ante recōciliatōem. Quintus ſm glo. i. d. c. ꝓposuisti qñ ꝑietes successiue repant. sed credo sit recōsecrāda. Sextus qñ effundit sem̄. de adul. c. significasti. Sed qñ ē ocultū ñ polluitur vt tz glo. i. d. c. vnico ⁊ tex. d. c. significasti i. v̇. publice. Et fit publicū: vel ex ꝯfessiōe eorū qui fecerūt: vel rei euidētia. Et intelligūt quidā de omni effusione semis criminosa. Secus de effusione q̄ fit in sōnis. ⁊ ea q̄ fit i mr̄imonio cā ꝓcreande prolis ⁊ huiusmōi. Contrariuz tn̄ tenet cōiter. vt pz in glo. d. c. vnici. ⁊ qō ibi nō. vt habeat locū in oi pollutione humana. Et hoc magis ꝯsonat tex. in c. ecclesijs de ꝯse. di. i. Et hoc tene.

7 Quid si ecclesia ñ erat ꝯsecrata. R̷. ꝙ q̄uis ecclesia ñ sit ꝯsecrata tn̄ poluit semis aut sanguinis effusōe: vt pz in. c. fi. de ꝯse. ec. vl' al. ⁊ dz lauari aqua exorcizata tn̄ per sacerdotē: vt ibidem.

8 Utrū celebrans. in ecclesia poluta efficiat irregularis. R̷. Ge. i. d. c. vnico ꝙ nō ō sen. ex. is q li. 6. tn̄ in ea ñ debet celebrari. de priuil. tuaꝝ i p̄n. Dicit tn̄ lapus ꝙ talis ē suspēsus ab igressu ecclesie de ꝓui. epoꝝ li. 6. Et si cū tali suspensiōe i ecclesia diuina celebraret vt prius suo agēs offō. erit irregularis ō sen. ex is cui. li. 6.

9 Quō dz reconciliari eccl'ia poluta. R̷. ꝙ cū aqua de qua i. c. ꝯsuluisti. ⁊ in. c. aqua de ꝯse. ec. l'al. Et silr̄ cimiteriū. Sz melius habet i pastorali. Et sic serua.

10 Utrū faciēs ꝯsecrare eccliam possit cōpelli ad ip̄am dotandā. R̷: Pa. in. c. cū sicut de ꝯse. ecc. vel al. ꝙ sic. Et dos dz esse tanta ꝙ vnus p̄sbiter cū ministro possit viuere hito respectu ad obuētōes spūales. Et si eēt collegiata hētur respectus ad numeꝝ collegiatorū. Fallit hoc i ecclesijs mendicantium.

11 Utrū possit aliqd exigi pro ꝯsecratōne ecclesie. R̷. ꝙ nō. vide. ȷ̄. Simonia. 3. §. 19.

Consecratio Altaris

Consecratio altaris est alia a consecratione ecclesie. c. i. de cōse. ec. vel al. Ideo vna sine alia fieri pōt de quo vide. s̄. Altare.

Consecratio Cimiterij

Consecratio cimiterij quomodo debeat fieri hētur in pastorali.

1 Quō poluit. R̷. ꝙ si cimiteriū ē contiguū ecclesie tunc poluta ecclia polluitur cimiteriū. sed ñ econuerso. vt in. d. c. vnico de ꝯse. ec. vel al. li. 6. Si vero ñ ē contiguum eccl'e vel si ē contiguū. sed nō polluitur ecclesia. tc̄ poluit per sanguis vel semis effusionē. sicut dictū ē de ecclia. Item qñ aliquis excōicatꝰ vel ifidel' in eo sepelit. vt in. d. c. ꝯsuluisti. ⁊ i d. c. ecclesiam el. 2. Aduerte tn̄ ꝙ si essēt pl'a cimiteria ꝯtigua tamen ꝑietem hn̄tia in medio seiungētem ꝙ poluto vno ñ poluit aliō ēt si ꝑ portā mediā hēatur accessus de vno ad aliud. vt in. d. c. vnico.

2 Sed qd si polutio vel sanguis effusio fiat i porta in medio posita. R̷. Jo. an. vt refert Ge. in. d. c. vnico ꝙ illud cimiteriuz ē violatū cuius cā ꝑies ⁊ porta fuerūt facta qi sit illius accessio. ꝑ. l. ⁊ si ñ sunt. §. pe. ⁊ vltio. ff. de au. ⁊ ar. le. vbi dr̄ spectamus q̄ res cꝰ rei ornāde cā fuerit adhita: ñ q̄ sit p̄tiosior. Et iō legato auro. legata sūt vasa aurea. ⁊ legatis gēmis. gēma vasa. Et ſm hoc: siue gēme sint in aureis vasis. auro cedēt. ⁊ idē ō argēto. cū. l. se. Et dicit Ge. ibidē: ꝙ i dubio ꝑies itermedꝰ vr̄ principalr̄ factus vt faciat duo cimiteria ñ accessorie. vt innuit tex. ibidem.

3 Utrū silr̄ sit dicēdū si polutio l'effusio sanguis fiat i porta eccl'ie. R̷. Ge. vbi. s̄. ꝙ Jo. de Jmola dicit ꝙ sic. qñ intra clausurā ho

stij versus ecclesiã ẽ facta. Secus si ĩ pte q̃ ẽ ex̃ clausurã ar. nõ. p Bar. in. l. i. ff. de dõa.

4 A quo dʒ recõciliari. R̷. ꝙ ab epo sic̃ di ctũ ẽ ð ecclia cũ aq̃ bñdcã. vt i. d. c. ꝯsuluisti.

5 Utrũ debeat qs sepeliri ĩ cimiterio polu to. R̷. ꝙ nõ. vt i. d. c. vnico.

6 Utꝝ corpa excõicatoꝝ h̃ticoꝝ: aut paga noꝝ sint exhumãda qñ ꝯsecrare vult cimite rũ: vel recõciliare polutũ. R̷. ꝙ sic si discer ni pñt de ꝯse. di. i. eccliaꝫ el. 2.

7 Utrũ recõciliata ecclesia. recõciliatũ sit ci miteriũ. R̷. ṡm Archi. ꝛ Jo. an. i. d. c. vnico ꝙ sic. si est contiguum. Alias secus.

C Onsecratio

Uestimẽ torũ ꝛ uasoꝝ ad diuĩ cultũ necessarioꝝ ad q̃ṽ ptinet: vide. s̃. Beñdictio. §. i. ꝛ. 2.

1 Utrum possint alienari. R̷. ꝙ i vsus pphanos nullo modo ðbent ꝯuerti q̃ semel deo dicata sunt. sed vetustate consũpta dẽnt cõ buri ꝛ cineres in ecclesia reponi. c. que sel̃. ꝛ qð ibi nõ. 19. q. 3. ꝛ in regula semel deo ð reg. in. li. 6. Possunt tñ vasa ecclesiastica ꝛ calices cõfracti seu minuti vẽdi ĩ casibus cõ cessis dĩ qbus. s̃. Alienatio. §. 2. 10. q. 2. hoc ius. ꝛ in glo. ṗfate regule. Integra, non nisi alteri ecclesie. vel loco religioso. vt in. c. ligna. de conse. di. i.

C Onsecratio

Uirginũ quo tpe dʒ fieri. R̷. ꝙ i die ephye ꝛ in natalibus aplõꝝ. ꝛ per totã ebdomadã re surrectõis ꝛ oĩ die dñico. vt nõ. 20. q. i. §. ve lamen. ꝛ. c. se. ꝛ in casu necessitatis. puta pe riculi mortis oĩ die priuato. 20. q. i. deuotis. ꝛ in glo. c. 2. de ꝯse. ec. vl' al. Inno. in. c. i. de tem. or. tʒ ꝙ ẽt in solemnibus festiuitatibus possunt consecrari.

1 A quo dẽnt: consecrari. R̷. ꝙ ab ep̃o pro prio. vt in. d. c. deuotis.

2 Utrũ illa q̃ ẽ corrupta sit ꝯsecranda. R̷. ꝙ nõ. 26. di. acutꝰ. ꝛ. d. c. deuotis. ꝛ. c. iuuẽcu las ea. q. Et q̃uis fuerit violenť corrupta tñ ꝯsecrãda ñ ẽ. qꝛ lʒ corona ei duplicet quan tum ad meritum ñ tamen hẽbit aureolã vir ginuʒ. vt nõ. i sũma. 32. q. 5. facit. c. ille famu le ea. q. Sʒ theologi tʒ ꝛ bñ ꝙ hẽbit. ꝛ nec pp hoc nõ ꝯsecratur. sʒ qꝛ ecclie ñ ꝯstat an ꝯ senserit: vel ne.

3 Quid fiet de ea que oculte corrupta fuit ꝛ nisi ꝯsecreť iminet scandalum. R̷. ꝙ eṗs sila bit eã ꝯsecrare faciẽdo ea que ñ sunt de sb̃a. ꝯsecrationis ꝛ omittẽdo substãtialia. qð lʒ sic̃ pʒ i. c. i. ð his q̃. vi. me. ve. cã fi. ꝛ fac̃. c. vti lem. 22. q. 2. ꝛ nomen ṽginitatis mutabit in nomen castitatis.

C Onsentire

vř ṡm Inno. i. c. i. genesi de elec. qñ qs tacet i actu hõrabili seu ꝯcupiscibili. sed ĩ actu vitupabili ꝛ ṗ iudiciali ꝛ i quo eẽt vereciidũ loq ꝛ ꝯ̃dicẽ plerũqꝫ vř dissentire. l. filiusfa. §. inuitus. ꝛ ibi glo. ff. de pcu. ꝛ ẽ glo. i. l. q patiť. ff. man. Et glo. i. c. plerũqꝫ. 2. q. 7. litat Jo. de Imo. i. c. vr̃a de loca. ꝛ glo. i. c. diaconus. 27. di. ꝛ in d. l. q patiť qñ actus q fit i ṗiudiciuʒ valet ẽt illo ꝯ̃dicẽte. Secus si nõ vʒ nisi pñs ꝯsẽtiat qꝛ tũc tacens hř pro ꝯsentiẽte. Exemplũ pri mi vẽdo rẽ alienã dño pñte ꝛ tacẽte. ꝛ sic ñ vʒ. qꝛ ẽt eo abñte vel ꝯ̃dicẽte potuit vẽdi i ṗ iudiciũ vendẽtis. vt nõ. in. l. rẽ alienã. ff. de ꝯ̃hẽ. ẽp. sicut ꝛ legare pñt rẽ alienã in ṗiudi ciũ sui hr̃edis vt nõ. in. c. filius de testa. Exẽ plũ ṡi. Impignorat qs rẽ alienã pñte dño. ꝛ sit vʒ vt nõ. in. l. gaiꝰ. ff. de pi. ac. Et de hac distictõe hẽs tex. singl'em in. l. sepe. § . cur ãt his. ff. de re. iudi. facit. l. si seruus cõis. ff. de do. iter vi. ꝛ vxo. nisi fř donãs rẽ cõem sibi ꝛ fři pñte fře ꝛ ñ ꝯ̃dicẽte valʒ ꝯcessio fac̃. c. ꝯtinebať de his q̃ fi. a ṗ. vbi si ṗlatus ꝯtulit beneficium presente capitulo ꝛ non ꝯtradi cente tenet collatio facit qð nõ. Bal. in. l. si tutor. C. in qui. cau. in inte. re non est ne. vbi dicit q: si quis scit aliquem se gerere pro eꝰ procuratore. tunc si contradicendo potest il lum impedire. si tacet consentit. Secus si ñ potest impedire. Similem decisionem po nunt domini de rota in habentibus causã comunem si vnus illorum constituit procu ratorem vt consentire videantur si possunt. impediř. ꝛ qð nõt Bal. in. l. 2. §. si vir. ff. so. ma. vbi dicit ꝙ quando consensus requiriť ad habilitandam personam non contradic tio habetur pro consensu. vt in. l. quo enim §. i. ff. rem ra. ha. vbi dicit glo. non contradi cere ratihabitioni par est. Ex q̃ arguit Bal. ꝙ satisfactum est statuto florentinorum reg renti consensum consanguineoruʒ in cõtra c ibus si consanguinei sciunt nec contradi cunt pro quo facit illud singul'e dictum. Bal. in. l. potuit in vltima. q. C. de iur̃. deli. vbi vult ꝙ si pupillus maior infante vna cũ tutore ingressus est possessioneʒ ꝙ per hoc hereditas est legitime comprehensa. Nec ob. ꝙ auctoritas debeat prestari verbis ex pressis vt facit. l. i. ad fi. ff. ð auc. tu. quia hoc est verum circa actus expressos. sed in taci tis tacite loquimur rebus istis. ꝛ factis. iuxta illud. ꝛ factis loquimur argumentuʒ.

ar.in.l.de q̄bus.ff.ꝺ legi.⁊.l.itē q̄r.ff.ꝺ pac.
faciũ qꝺ idē Bal.i.l.mandati.C.man.in.2.
col.dicit ꝙ societas ꝯcta cũ p̄re itelligit cuꝫ
filio renouata si iteruenia tpacia tutoris. It
aliud dicitũ i.l.post mortem.ff.de adop.vbi
idē Bal.dicit ꝙ si filius vixit seorsũ a patre
negociādo vt emācipatus p.20.annos p̄re
sciēte ⁊ paciente ꝑsumitur emancipatus.

1 Sed nunq̄d in actu negatiuo req̄rat ꝓte
statio ne videat ꝯsentire. ℞.ꝙ in actu nega
tiuo abstinēs ⁊ tacēs ñ hr̄ ꝓ ꝯsentiente.facit
qꝺ nō.ho.⁊ Inno.i.c.olim iter ꝺ.re.spo.⁊
qꝺ nō.i cle.vnica de ꝓcu.iūcta glo.l.fi.ff.ꝺ
ꝓcu.Silr̄ nō.ꝙ qñ duo ꝓponūtur vni.⁊ so
lū negat vnū.vr̄ alterꝫ affirmare.vt i.c.non
ne bñdicimus.de ꝑsūp.facit.c.i.de postu.ꝑ
la.Sꝫ bñ attēde istā.q.quō tacēs vr̄ ꝯsentit
q: vr̄ eē quasi brocardica qō.q̄r multas pa
titur limitationes.

2 Utrũ existētes i ꝯsilio ⁊ tacentes qñ aliqꝺ
malũ tractat sunt culpabiles.℞.ꝙ existētes in
ꝯsilio inuoluūtur peccato.⁊ tenent ad restō
nem de dāno ⁊ silr̄ de q̄buscũq̄ alijs quan
do malo obuiare pñt ⁊ ñ faciūt.Rō.q̄r q̄ te
net loq̄ ⁊ tacet:ꝯsentit in eius ꝑiudiciũ.l.de
etate.§.q̄ tacuit.ff.de interro.ac.⁊.c.si post
ꝑstitit.de ꝯse.li.6.Quilꝫ aūt de vniuersitate
tenetur votũ suũ exprimere in ꝯcernētibus fa
cta cōitatis ex debito officij ar.in.c.i.ꝺ his
q̄ fi.a ma.p.ca.Et iō ibi dic̄ Inno.ꝙ nisi ꝯ
tradicat si aliq̄ ibi male agerent hr̄ ꝓ ꝯsētiē
te quo ad peccatũ ⁊ quo ad penā.Qꝺ q̄dē
vr̄ quo ad culpam hēo p̄ indubitato ꝺ quo
cũq̄ q̄ pōt obuiare peccato ne cōmittat ⁊ nō
facit.22..q.5.hoc vr̄.Sed de pena nō credo
nisi i ꝑlato:vel cui ex offō ꝯpetit.vt istis qui
hñt vocē in caplō.ar.eoꝝ q̄ nō.in.c.negligē
2.q.7.vel nisi dolose taceat ⁊ ñ ꝓhibeat ar.
coꝝ q̄ nō.in.c.quāte de sen.ex.Et ſm hanc
distinctiōem limita Bar.in.l.vtrũ.ff.de peri
ci.vbi vult ꝙ solũ teneat obuiare q̄ ē subiec
tus illi q̄ dꝫ offendi.sicut seruꝰ filius.Et gl.
in.l.culpa caret.ff.de reg.iur.⁊ tex.insti.de
pu.iudi.§.alia q̄ vult ꝙ ꝯscius cōtrauis existens
sit puniat.intellige qñ hꝫ ex offō:vel qñ do
lose ñ ꝓhibet vel in crīe lese maiestatis.l.q̄s
q̄s.C.ad.l.iul.ma.

3 Qñ dꝫ ꝑstari ꝯsensus.℞.vt colligitur ex
Bar.i.l.si q̄s mihi bona.§.iussũ.ff.de acqui
here.⁊ Pa.in.c.cũ nos de his q̄ fi.a pre.⁊
alios doc.ibidē.ꝙ qñq̄ i actu req̄rit iussus
alicuius ⁊ tūc dꝫ ꝑcedere.vt in.d.§.iussum.
Qñq̄ requirit auctoritas.i.ꝯsensus auctori
zabili:⁊ dꝫ iteruenire i ip̄o actu ſm ꝙ verbũ
sonat:vel modicũ añ:seu imediate post.vt i
d.§.iussũ.⁊ in.l.obligari.§.tutor.ff.de auc.
tu.⁊ insti.eo.§.tutor.Qñq̄ req̄ritur licētia.⁊
dꝫ ꝑcedere.c.lꝫ de rl̄a.Qñq̄ ꝯsiliũ.⁊ dꝫ re
q̄ri añ ⁊ expectari rñsũ.c.cũ in veteri ꝺ elec.
Qñq̄ requirit ꝯsensus.⁊ tūc si de solēnita
te actus requirit vt interueniat certo tp̄e nō
pōt īteruenire post.c.auditis.iūcto.c.q̄r p̄p
de elec.Aut ñ requirit certo tp̄e.sed simplr̄
ad validitatē actus.⁊ tūc si actus tenuit pōt
ꝯsentire semp.vñ canonicus ꝯtēptus i elec
tiōe pōt ꝯsentire qñcunq̄ vult.c.qꝺ sicut de
elec.Si vero actus ñ tenuit.⁊ tūc pōt ēt int̄
uenire post factũ.sꝫ validat actũ:nō vt ex tc̄.
sed vt ex nūc.facit qꝺ nō.glo.i rl̄a.ratum.⁊
in rl̄a ratihitio.⁊ in rl̄a.nō firmat ꝺ reg.iu.
li.6.Qꝺ limito verū in alijs.sꝫ ñ i sacramētis.

Quid requirit vt ratihitio ꝯfirmet actũ ꝑ
cedentē.℞.Bal.in.l.fi.C.ad macedo.⁊ in
l.obseruare.§.fi.ff.de offi.ꝓcon.multa dic̄.
Sed tu dic clarius ꝙ primo oꝫ sit factũ no
mine meo.vt in.d.regula.ratũ.Intellige ſꝫ
glo.in.c.cũ quis ꝺ sen.exco.li.6.factũ noīe
meo qñ mea contēplatione fecit.2.ꝙ hēam
ratũ tanq̄ gestũ noīe meo.Nā possũ habe
re ratũ factũ.sed qualitatē facti non.s.ꝙ sit
factũ nomine meo.l.sicut interdicto.C.ar.
tu.⁊ nō.in.l.pomponius.ff.de neg.gest.Et
ista est opi.Ja.de are.approbata in.l.i.§.de
icere.ff.de vi.⁊ vi ar.⁊ per glo.ſm Bar.
ibidē.in.§.sed cum q̄s.lꝫ ſm Bal.sit glo.ꝯ
ria ibidem in.§.quotiēs.Hic tñ aduerte ꝙ
ñ solum.ratihabitio expressa sufficit.sed ēt
tacita in malefitijs.vt puta.q̄r non reuocat
postq̄ scit ꝙ est factum noīe eius:aut non ꝯ
tradicit.vt li.nō conte.c.i.in fi.de offi.dele.
c.olim el.primo.C.de ince.nup.l.cuꝫ ancil
lis.C.de ꝺser.l.i.⁊ nō.glo.in.c.cũ impositō
nibus de iureiurando li.6.q̄r tunc est ratiha
bitio presumpta.2.q.i.notum:Secus esset i
non maleficijs.Tertio ꝙ actus non req̄rat
presentiam.q̄r que presentiam requirūt ra
tihabitio non pōt confirmare insti.de auc.
tu.§.tutor.Quarto requiritur secūdũ Pa.
in.c.i.de.ꝯuer.in fi.ꝙ extrema sint habilia
ad illum actum ꝑpetrandum.s.tempus in
quo actus gestus ē.⁊ ratihabitionis tempꝰ.
q̄r si vnum istoꝝ deficit non ꝓcedit ratiha
bitio.q̄r cum ratihabitio sit fictio iuris non
pōt ꝓcedere super impossibili de quo ple
ne per Bar.in.l.si is qui ꝓ emptore.ff.de
vsuca.Exemplũ quidā nomine infantis in
terfecit.Maior factus ratũ habet certe tal̄
ratihabitio non retrotrahitur.q̄r impossibi
le erat tunc tēporis tale mandare.Exēpluꝫ
de alio extremo.Ab aliquo hēbaꝫ terminũ

ad aliqd agendum. amicus meus noie meo fecit. ego post terminum ratū habui: non retrotrahitur: qꝛ sicut post terminū nō potuissem vē facere. sic nec ficte. Ratio. qꝛ vbi certum tps ē de sbāꝫ: ibi oꝫ obseruari tps. alꝭ actus est nullus ipo iure. ff. de excu. tu. l. scire oꝫ. §. ꝯñs. qꝛ recedere a tpre ē recedere a forma. ff. de. v. ob. l. qui rome. § . augerius vid bonam glo. in. l. si ego. ff. de neg. ge. in fi. ⁊ pro hoc facit tex. in. l. bonorum. ff. rem ra. vide bonam glo. in. c. q̄ꝫ sit de elec. li. 6. facit qd nō. Car. in cle. qd circa. de elec. vbi dicit ꝙ fictio non pōt id qd secunduꝫ naturā est impossibile. exemplū insti. de adop. §. minorem. vbi qs non potest adoptare euꝫ quem nō antecedit ꝑ tot annos ꝙ eū generarꝭ posset. Similiter non posset fingi ꝙ qs viueret hodie q. 300. ānis preteritis mortuus ē. insti. de excu. tu. §. sed si i bello. Quinto requirit secundū Inno. in. c. prudētiam de offi. d le. ꝙ illud qd quis facit valeat. vt sit aliquid qꝛ quod nihil ē. nō potest ratum haberi. vñ excomunicans noie alterius nō valet: licet ille ratū habeat: nisi ipe q potest excomunicet. Similiter si quis iurisdictōem faciat: nomine iudicis nō potest ratum haberi. qꝛ q̄ facti sūt ⁊ solemnitatem requirunt non possūt rata haberi. Et ideo cum snia a non suo iudice lata: sit nulla. de iudi. at si clerici. ⁊ cū alie solemnitates regrantur quas ipemet q ratum habere vult si omitteret non teneret qd facit: ergo nec ratū habere pōt si ab aliq̄ omittantur facit. d. l. obseruare in fi. Sexto requiritur ꝙ possit mādatum per alium fieri qꝛ si per alium non pōt fieri ratihabitio nō retrotrahitur. vt puta facit qs adulterium: vel fornicationem noie meo: nō possum ratum habere. vt dic̄ gl. in. l. i. §. quotiēs. ff. de vi. ⁊. vi. ar. ⁊ Cy. in. l. nō dñs. C. de accu. ⁊ i c. sciant cuncti. de elec. li. 6. Limita istud verum in alijs que non sunt delicta. sed quo ad delicta. licet non proprie comittat. sed interpretatiue. ideo eadem pena punietur tā q̄ꝫ eiusdem delicti particeps ⁊ mandator. vt notat Bal. in. l. vnica. §. ne autē. C. d ca. tol.

5 Utrum actus qui debet expediri per consēsum in commune prestitum ualeat si singuli ꝯsentiant ut singuli nō collegialiter. ℞. Pa. in. c. cum in ecclesia. de causa pos. ⁊ prop. ꝙ non. vt in. c. in genesi. de elec. ⁊. l. 2. C. de decurionibus. nec est speciale in electione: q̄ꝫuis gl. dicat contrarium in. c. i. de re. eccl. non alie. lib. 6. Sed tu tene ꝙ non valet. Et hoc sentit postmodum Jo. an. ibidem i nouella. ⁊ firmat Jo. cal. in. c. cū oēs d testi. ⁊ Bar. in. l. oēs ppli. ff. de iusti. ⁊ iu.

Conseruator qs potest eē. ℞. ꝙ si datur a papa oꝫ ꝙ sit eps uel superior ꝑlatus: uel abbas: uel habens dignitatem: uel personatum in cathedralibus: aut collegiatis ecclesijs. Item ꝙ nō sit de iurisdictione. uel dominio seu districtu ecclesiastico: uel temporali illius cui datur ꝓ ꝯseruatore. exceptis illis q regibus ⁊ reginis dantur. Itē ꝙ ñ sit ꝯseruator cōseruatoris sui. hñtur hec in. c. hac ꝯstōne. d offi. dele. li. 6. ⁊ extra ciuitates uel dioceses in q bus fuerint deputati: uel alibi q̄ꝫ in ciuitatibus: seu locis isignibus vbi copia possit haberi peritorum ꝓcedere non possunt. nec aliquos ultra vnam dietaꝫ a fine diocesis eorūdem trahere pñt. vt in. d. c. hac cōstōne.

i De quibus possunt se intromittere. ℞. ꝙ solū de manifestis iniurijs ⁊ violentijs. ⁊ si de alijs se intromiserint: uel ad ea que iudicialem indaginem requirunt suam potestatem extenderint sunt suspensi per vnum annum ab officio. ⁊ pars que hoc fieri ꝓcurauerit excōicanōis sniaꝫ incurrit ipso facto. a qua non poterit absolui nisi ꝑmo satisfaciat integraliter de expensis. vt in dicto. c. hac constitutione.

2 Quid si reus negat notorium ⁊ actō vult ꝓbare. ℞. ꝙ conseruator cognoscere poterit. qꝛ quilibet iudex cognoscere potest an sua sit iurisdictio. l. si quis ex aliēa. ff. d iudi

3 Quantum durat eorum officium. ℞. ꝙ usq̄ꝫ ad obitum concedentis. ⁊ tunc expirat quo ad negocia non cepta. vt i dicto. c. hac constitutione

4 Circa munera ⁊ expēsas assessorum ⁊ notariorum tenentur obseruare quod de legatis statutū est. de quo uide. ĩ. iudex. §. 8. cum sequentibus

5 Quid de attemptatis per conseruatores contra ꝑmissa. ℞. ꝙ irrita sūt ipso iure. d. c. hac constitutione. ⁊ hec uera sunt nisi in eorum litteris alia potestas eis daretur. vt sit communiter. Et sic pꝫ ꝙ hodie parum valet hec prouisio.

6 Sed qd si alꝰ q̄ꝫ ille cuꝰ ē ꝯseruator ꝓcuraret vt se intromitteret de alijs nun quid esset excomunicatus. ℞. Ge. in. d. c. hac cōstitutione ꝙ nō. nisi participaret cū pte post q̄ꝫ excoicatōem incurrit. qꝛ tūc ligaret eadē excoicatōe ꝑticipādo i crimine criminoso. al'. ñ

7 Quis pōt absoluere istum. ℞. Archi. Jo. mo. ⁊ Jo. an. in. d. c. hac constitutiōe ꝙ ordinarius ex quo cōditor canonis non sibi

reseruauit.

8 Utrum possit vices suas alteri cõmittere. ℞. q̄ non: nisi citationes ⁊ sententiarum d̄nunciationes: nisi aliud specialiter in eorum litteris contineatur. d. c. hac ꝯstõne.

c Consilium est voluntatis. Preceptum necessitatis. 14. q. i. quod precipitur. tamen qui consilio domini non vtitur. minus boni adipiscitur. c. quisquis. ea. q. Et merito arguitur qui consilia sapientum ⁊ recta suadentium. nõ vult recipere. 84. di. c. i. Et in dubijs debet homo requirere consilium. 16. q. 2. visis. ⁊ di. 20. c. vltimo. 11. q. 3. excelentissimus.

1 Utrum quis teneatur ex consilio dato. ℞. q̄ aut dat quis consilium delinquenti: aut contrahenti. Si delinquenti quo ad peccatum indistincte inoluitur sed quo ad penaꝫ seu restitutionem faciendam distinguo: aut talis erat facturus etiam sine consilio. ⁊ tūc si dedit consilium ope. tenetur insti. de ob. que ex delic. na. §. at vbi ope. ff. de fur. l. si quis vxori. §. i. ēt si consilium non adhibuit p̄ncipaliter. sed secundario. ff. de fur. l. si pignore. §. pe. insti. de fur. §. ope. ut puta acomodauit scalam ad ascendendum ⁊ huiusmodi. Si uero dedit consilium sine opere alias facturo. nõ tenetur. d. §. at vbi ope. Nec ob. l. i. §. si quis. ff. de ser. cor. quia est casus specialis in quo non debet augeri malitia serui laudãdo. Uel potest dici q̄ ibi non solum consuluit: sed ēt laudãdo incitauit. qd̄ magis est. ꝑ hoc facit quod nõ. in. l. sepe. §. fi. ff. d̄ ver. si. ⁊ in. l. i. in fi. ff. man. Si uero non erat facturus. tenetur. l. si remunerandi gratia. §. plane. ff. man. sed non ei cui dedit consilium. ƒm glo. in. l. nullus ex consilio. de reg. iu. li. 6. sed ei contra quem ⁊ eius maleficij nomine. puta si fecit homicidium homicida est. 50. di. si quis viduam. ⁊ huiusmodi. Sed tu dic in conscientia teneri ēt ei quem male consulendo corrupit quantum potest exhortando ad bonum. ar. 6. q. i. d̄teriores. Si uero dat consilium contrahenti ⁊ tunc si est fraudulentum tenetur indistincte. ff. de dolo. l. q̄ si cū res. vbi ille qui cõsuluit dolose ⁊ sui lucri cā mutuare debitori non idoneo tenetur actione de dolo ei cui ꝯsilium dedit. ad idē. ff. de ꝑso. l. 2. Si uero n̄ est fraudulentum. non tenetur. vt in. d. regula nullus ex consilio. ff. de dolo. l. eleganter in fi. Et hoc uerum si est simplex consilium qr si eēt mandatum q̄uis non sit fraudulentum. si est designata certa persona. puta mā dat quis tibi vt Titio pecuniaꝫ tradas. ⁊ sic tenetur indistincte. etiam si alias erat facturus. ff. man. l. 2. §. tua ⁊ aliena. ⁊. ff. d̄ ne. ge. l. 3. §. plane. Si vō non est designata certa ꝑsona. ⁊ tunc si alias non erat facturus tenet̄ vt in. d. §. plane. Al's non.

2 Utrum ille qui debet aliquid agere cum consilio alicuius possit ꝑcedere si ille mortuus est: uel est absens: uel non vult consulere. ℞. ut colligo ex Ge. in. c. i. ne se. ua. li. 6. ⁊ Pa. in. c. ex parte de consti. q̄ aut consilium debet peti ex statuto: uel ex consuetudīe ⁊ tunc potest procedere si ille mortuus est: uel remotus: uel non vult dare quando periculosum est expectare respectu actus sup̄ quo requiri debet. sicut collatio beneficij. ⁊ huiusmodi. Si uero consilium non req̄ritur per statutum: vel consuetudinem sꝫ de mandato alicuius. Ge. ibidem tenet q̄ non potest procedere. sed debet ad mandantem referri. Et hoc uerum ƒm viꝫ ⁊ Composte nisi comissio facta fuisset sub nomine dignitatis. qr si mortuus est expectabitur successor. ar. c. quoniam abbas de offi. dele. Pa. uero limitat verum nisi imineat periculum ex dillatione. ar. l. si longius. §. si filius. ff. d̄ iudi. ⁊ in. l. si cum dotem. §. sed si latitat. ff. so. ma. Et hoc sentit Bar. in. l. i. §. si plures ff. de exercito. Ratio ƒm eum. quia mandatum debet intelligi ƒm iura. ar. c. ex litteris. de consti. ⁊. c. 2. de rescrip. Sed de mente iuris ē q̄ si potest haberi: habeatur. ⁊ si nõ potest haberi: ⁊ periculū sit in mora. procedatur ad consumationem actus. vt in. d. c. i. Et placet mihi. quia sic videtur de mente mandantis.

3 Utrum actus gestus teneat si potest peti consilium ⁊ non petitur. ℞. Pa. in. d. c. ex parte. q̄ si mandator ex forma mandati voluit requiri consilium. non tenet actus nisi requiratur. vt in. c. cum in veteri. de elec. Si uero est ex dispositione legis. ⁊ tunc si lex a principio cum dedit potestatem mandauit consilium requiri. similiter non valet ex defectu potestatis quia habuit eam modificatam ⁊ qualificatam. Et sic intelligerem. c. nouit. de hijs que fi. a prela. ita q̄ sine clausula d̄creti act' ē null'. aut hn̄t p' ꝑtātēꝫ mandauit superior vt procedat cū ꝯsilio. ⁊ tunc tenet. lꝫ sit puniendus. ar. c. dilectus el 2. de preben. vide glo. singularem in cle. i. d̄ iure patro.

4 Utrum obligatus petere consiliū teneat̄ illd̄ sequi. ℞. Ge. i. d. c. q̄ aut peti dꝫ ab eo a cuius ꝑtāte dependet p̄ncipalr̄ actus. vt q̄ cle

ric⁹ ñ ꝯueniat corã alio ep̄o sñ ꝯsilio ꝓprij ⁊ sic tenet seq. ⁊ iste ē casus i.c.i.ď fo. ꝯpe. ꝯ glo. Si vō ñ ďpēdet act⁹ ab eo sꝫ vna cũ alijs dꝫ īteresse: tc̄ si ꝑ alia iura dꝫ seq claꝝ ē ꝙ artabit. ⁊ ita ꝓced i glo.i.c.2.ď cor.vici. sꝫ itellectũ Ho.pꝫ h i.c.studeat.50.di.ꝙ requirit ꝯsilium aliorum ep̄orum in depositõne sacerdotis. ⁊ intelligit ꝙ seq̄t pp.c.felix. 15.q.7. Aut non apparet ꝑ alia iura expisse ꝙ debeat seq. ⁊ tunc si ďbe. regri a ꝑcipe officij sup illa dꝫ sequatur ꝯclusio ē Inno. in.c.venerabilis.de offi.dele. Nam coadiutor ibi datus habet officiũ sup rebus eccl'e. sic plac⁹ cui dat. ergo dꝫ seq ei⁹ ꝯsiliũ. Aut ñ dꝫ regri a ꝑcipe officij: sed ab hñte ius: ⁊ sic tenetur sequi. Unde si mādatur ꝓuideri alicui de eccl'ia regsito ꝯsilio patroni.dꝫ cõsilium sequi cum hēat ius in tali prouisione eccl'ie.dc̄m ē Io.an.in.c.dilectus.de offi.le. ⁊ in.c.i.de ca.mo. Aut nõ dꝫ requiri ab hñtibus ius: tunc si mã hēat ꝙ debeat sequi sequēdum ē.puta si cõsulatur alicui ne ordinetur pp irregularitatem. ⁊ ita ꝓcedit tex. i.c. ad aures.de eta. ⁊ quali. ⁊ ita eum intelligit Io.an.in.d.regula nullus ex consilio. Aut mã non hēt vt sequatur. ⁊ sic nõ tenetur sequi.de elec.cũ in veteri.de arbi.cũ oli. Adde sm Io.an.in regula nullus.li.6. in mercu.ꝙ si dicatur iuxta ꝯsilium: vel sm ꝯsiliũ talis.tenetur sequi. Et sm cy.in.l.id qď pauperib⁹.C. de epi. ⁊ cle.idē dicēdũ qñ dicit ď ꝯsilio talis. Secus si dī cũ ꝯsilio. Sꝫ Io. an.vbi s̄. ⁊ Bar.in.d.l.id qď nõ approbāt hoc sed tenēt ꝙ nõ tenetur sequi. Ego recurrerem ad itentionem mandātis.

5 Sed pōe ꝙ tali obligato sequi ꝯsiliũ det ꝯsilium iniustum. R. Ho. ⁊ segtur Pa.ꝙ ñ dꝫ seq: qꝛ ꝯsilium iportat ꝙ sit iustum.vt in. l.ticium ⁊ menium.ff.admi.tu. ⁊ nõ. Bar. in.l.i.§.si pl'es.ff.exerci. ⁊ sm eundeꝫ Ho. posset ꝓferre sētētiam ꝯtraꝫ. Quod verum sm Pa. de equitate: secus de rigore iuris. Quod verum credo: nisi periculum esset expectare.qꝛ tūc posset dare etiaꝫ de rigore iuris vt supra dictum est.

6 Quid si papa mādet coll'io vt eligat vnuꝫ cum consilio talis poterunt ne eligere euꝫ a quo ꝯsiliuꝫ petere debēt. R. Pa.in.d.c. cũ in veteri ꝙ nõ sꝫ Ho.

7 Quid de proponentibus in cõsilijs aliqd quo proximi iniuste damnificētur: vel ꝙ fiant iniqua statuta. R. sm Dur. ꝙ tenentur ad restitutionē i solidum: quando talis dãnificatio non fuisset facta nisi ex eorum propositione vltra mortale peccatum quod commiserunt proponendo.

Conspiratio.

Uide sup. Coniuratio.

Constellatõ.

Uide infra Sortilegium.

Constitutõ

alia ciuil'. alia eccl'astica. Ciuilis.ciuile l'forēse ius appellatur. Ecclesiastica uero canonis nomine censetur.3. di.§.i.vbi dicit glo. ꝙ etiam aliquando constitutio ecclesiastica appellatur canon quando constituitur in vniuersali concilio. Aliquando decretum quādo papa statuit de consensu cardinaliũ ad nullius consultationem.extra de elec.bone.el ꝑmo.qñdoqꝫ etiam solus.extra de rescrip.c.i.. Aliquando epistola decretalis qñ papa statuit aliquid ad alicuius consultationem. Aliquando dogma.quod consistit in doctrina fidei xp̄iane. Aliquando mandatum.quod consistit in doctrina moruꝫ. Aliquando interdictum quo nulla pena additur.facit.c.si quis dogmata.25.q.2. Aliqñ sanctio qñ addit penã.17.q.4.si qs. Cõstitutio tñ ꝓꝑe dī qď ꝑnceps statuit.c.ꝯstitutõ.di 2.lãge accipit ꝓ oi iuī scripto.c. cũ ōs ď ꝯsti

Utrꝫ ꝯstõ pape q̄ a ꝑncipio coiter nõ recipit ipo sciente ⁊ tollerante obliget ad peccatũ. R. Pa.i.c.qꝛ circa.de ꝯsã. ⁊ affi.post d. Anto.ꝙ nõ.ꝓ quo facit qď nõ.4.di.§.leges.de treu. ⁊ pa.c.i. Si vō a ꝑncipio a maiori pte recipit.sic obligat: ꝗuis minor ps non seruet. Et sic intelligo.c. cum iã dudũ ď ꝑben.ꝙ multa ꝑ patientiã tollerant q̄ si deducta fuerit i iudiciũ: exigēte iustitia ñ debēt tollerari.vide qď dico.j̄. Consuetudo.§.10

2 Utrꝫ oēs ꝯstõnes emanate post cõpillationem decretalium hēant vim. R.ꝙ nõ.nisi de hijs fiat mentio in.6.li.decretalium.vel nisi sint facte post dictũ sextũ. vt ꝓbat i ꝓlogo dicti sexti. De hac materia. vide infra lex.

Consuetudo

ē ius qďdã moribꝰ istitutũ qď ꝓ lege suscipit.c.ꝯsuetudo.i.di. ⁊ ď hac hic loquor ñ de illa ꝯsuetudine large dc̄a q̄ qs dī ꝯsuetus facere aliqd q̄ ē qďdã ius ꝑuatũ ñ publicũ.vt ista de qua hic.vt.l.de qbus. ⁊.l.cũ ď ꝯsuetudie.ff.ď l'e.

5 Quis pōt ꝯsuetudinē introducere. R. ꝙ ille q pōt facere legē.qꝛ a q̄ remouet genꝰ. ⁊ eius species.l.filius in fi.ff. de dona. ⁊.l. iurisgentium.§.si. fraudandi.ff. de pactis in

glo. ergo a ꝯᵗrio sēsu: ꝯsuetudo ē spēs iuris īsti. de iu. nāli. §. constat ergo.

2 Que reqrunt ad faciēdam ꝯsuetudinē. R. q. 5. de necessitate, ut hēat vim legis. Primum q sit rōnabilis: qꝛ de substantia legis est q sit rōnabilis. 4. di. erit autem. Jō consuetudo rōe carens nūq̄ hēbit viz legis. Et nō. q ut dicit. d. An. i. c. fi. de ꝯsue. Et refert Ge. in. c. lꝫ de ꝯsti. li. 6. ꝯsuetudo in tm̄ ē rōabilis in q̄tū pticipat de fine iuris. Finis iurꝭ canonici est felicitas aīe. Finis iuris ciuilis est bonū publicū. ut notat glo. de iureiurā. cū ꝯtingat. Et iō ꝯsuetudo dꝫ ꝯuenire religioni discipline ꝛ salutis. Si ergo istis ē ꝯᵗria puta. qꝛ nutrit peccatū de se est irrōabilis. ꝛ ñ pōt suari sñ peccato. 8. di. q̄ ꝯ. ꝛ sex. c. se. q̄uis conueniret iuri ciuili. sicut vsure q̄ p bono publico pmittebant. Uel dic sꝫ Pa. in. d. c. fi. q qñ ꝯsuetudo aliquo bono fie instituitur dꝛ rōalis. lꝫ sit ꝯ ius qñ est rōabile qꝛ illud vno respectu istud alio. Exēplū ius statuit q eps tractet negocia cū ꝯsilio capituli. c. nouit. ꝛ. c. quanto de hijs que fi. a pla. Et est rō qꝛ firmius ē iudiciū plimoꝝ. c. prudentia de offi. dele. ꝛ. 20. di. de quibus. vbi dꝛ. Facilius inuenitur qꝺ a pluribus senioribus queritur: tñ ꝯsuetudo pōt introducere ꝯᵗriū. vt i. c. ñ ē de ꝯsue. li. 6. q̄ tñ erit rōabilis alia rōe. vꝫ ut facilꝰ expediāt negotia. Hoc uerū: dūmō ñ sit ꝯ ueritatē ꝛ bonos mores

3 Sed q̄ro an aliqua ꝯsuetudo possit eē rōabilis que sit ꝯ legem dei ꝛ nālem. R. Pa. vbi s. q pcepta dei q̄dam sunt moralia. vt puta. que mores istruunt ꝛ iformant sicut non occides. hōra pꝛēm tuum. ꝛ huiusmodi. ꝛ in istis pōt ꝯsuetudo distinguere. limitare ꝛ augere si rō nālis suadet: nec ē peccatum. qꝛ presumēdum ē ipm deū sic voluisse cū noluerit oēs casus distinguere. sed dederit regulas ꝛ ptātem vicario suo. 24. q. i. qꝺ cūq̄ ligaueris. Sed vbi rō nulla nālis suggerit ius diuinum distinguere seu limitare: nulla lex pōt ꝛ minus ꝯsuetudo. ꝛ eam faciens dꝛ errare. Et sic intellige tex. in. c. sūt q̄dam. 25. q. i. Quedam sūt precepta mixta. i. figuralia. Et istorum quedam sacralia. de q̄bus poterat ratio reddi ad lrām. vt de circūcisione: ꝛ de purificatione post partum mulieris. Quedam vero cerimonialia. de quibus rō reddi non poterat quo ad lrām. sed solum quo ad intellectum. vt illud. Nō arabis cum boue ꝛ asino. ꝛ huiusmōi. Item q̄dam iudicialia sunt que non obligāt hodie nisi sm q dicaꝫ infra. Decime. §. i. Et cōtra ista ualet consuetudo.

4 Secundū quod requiritur est q mores ꝛ actus hominum p quos introducitur consuetudo solū. vt. d. l. de quibus sint tales q pbabiliter arguant consensum populi illius qui potest facere consuetudinem dicta. l. de quibus.

5 Sed quō possum psumere de consēsu populi uolentis introducere consuetudinē. R. q actus aut pcedunt a supiori ꝛ sunt actus iudiciales. tunc si consensus populi accedat a pncipio uel ex post facto tacite. ꝛ sint frequētati: ita q saltē sint duo. ut due snie ꝛ lapsus temporis. sic psuitur ꝯsuetudo. qꝛ hñt aptitudinē ad consuetudinem inducendaꝫ ff. de inoffi. te. l. nā ꝛ hijs. ꝛ. ff. ad sil. l. si qs §. qꝺ sub eodē tecto. Si uero tales actus ñ snut iudiciales vt vendere. locare. ꝛ huiusmodi. aut actus p̄uatoꝝ. vt est videre in pōticibus super viam publicam: tunc non sufficiunt duo actus. sed requiritur frequentia ꝛ multitudo actuum. ita q totus populus sciat. l. sed ꝛ ea. ff. de legi. ꝛ. l. nam imperator ibidem. ꝛ. ff. de insti. ac. l. sed ꝛ si pupillus. Item q actus sit taliter publici ꝛ ita notorij sm communem opinionem doc. vt verisimiliter transierint in notitiam totius populi dicta. l. sed ꝛ si pupillus. §. proscribere. Et rō ē. qꝛ oꝫ ut interueniat tacitꝰ consēsus populi si debet esse consuetudo qui ex vno actu agnosci non potest q̄uis sit notorius nisi habeat causam successiuam per tempus debitum ad introducendam consuetudinem. ut puta. si pons edificaretur in publico. ꝛ haberet causam permanentem. similiter si beneficium seclare cōfertur regulari ꝛ possidetur tempore habili ad consuetudinem efficit regulare. ꝛ econtrario. vt i c. cum de beneficio. de pben. li. 6. vl nisi appareat de expsso ꝯsensu populi uolentis introducere ꝯsuetudinem per illum actum sñ quo consensu nunq̄ erit consuetudo. ut notat glo. in. d. c. consuetudo. Et lꝫ glo. i. c. ita nos. 25. q. 2. ꝛ in. c. cum ecclesia. de cā pos. ꝛ pro. dicat q binus actus in criminalibus facit consuetudinem. Intellige de consuetudine large accepta. non de ista de qua hic.

6 Tertium quodꝫ requiritur est ut sit introducta ex certa scientia: non per errorem. qꝛ si talis est error qui tollat consensum non potest esse consuetudo. quia deficit causa. s. consensus populi. d. l. de quibus.

7 Quartum quod requiritur est q maior pars populi sit vsa illa ꝯsuetudie. Intellige ꝺ maiori pte ppli hñtis ꝯsēsū hileꝫ ad faciēdū legē. vñ pueri. mlres ꝛ furiosi ꝛ hꝰmodi

non cōputātur in numero.q2 ñ pñt ꝯdere le
gē.vt in.l.i.ff.de legi.⁊ nō solū maioꝛ ps ſ3
o3 ſint due ptes populi uel collegij vt i.l.nl
li.⁊ in.l.plane.ff.qḋ cuiuſq3 vni alr ſicut le
gē nō pñt facere.ſic nec conſuetudinem.

8 Quintū qḋ requirit ē tp̄s debitū. Sed q̄
ro q̄tū tp̄s regrat. ℞. Pa.i.d.c.ſi.de con
ſue.ꝙ l3 varie ſit opi.tñ iſtud ſibi vr̄ ꝙ ḋ iu
re ciuili requirit tp̄s.x.ānoꝝ.q2 iura regrūt
tp̄s longū ad introducēdū ꝯſuetudinē. C.q̄
ſit lō.ꝯſue.i rubro.⁊ in nigro.⁊ ar.i.l.2.C.
de ſuitu.⁊ lōgū tp̄s ē.x.ānoꝝ.C.de p̄.lō.tē.
ꝑ totum ⁊ i glo.dicte.℞.C.q̄ ſit lō.ꝯſue. Et
hoc t3 Bar.in.d.l.de gbus.⁊ cy.in.d.l.2.
De iure āt canonico dic ꝙ aut ꝯſuetudo eſt
p̄ter ius.⁊ ſufficit tp̄s.x.ānoꝝ facit glo.i.c.
ſi.de ꝯſue.li.6.⁊ in.c.ꝯſuetudo.12.di.Limi
ta ſm Inno.i.c.cū dilectus de ꝯſue: niſi ve
niret ad detrahēdū iuri alicuius eccleſie pti
cularis.q2 tūc requirit tp̄s debitū ad p̄ſcrip
tōe3.Secus ſi eēt ꝯ̄ eccliam vniuerſalē.S3
Pa.in.d.c.ſi.ēt idē tp̄s regrit ꝯ̄ eccleſiam
vniuerſalē.Aut ꝯſuetudo ē ꝯ̄ ius canonicū
⁊ regritur tp̄s.40.ānoꝝ.q2 o3 ſit p̄ſcripta.
vt i.d.c.ſi.⁊ i.c.3.ḋ ꝯſue.li.6.Dicit tñ.d.An
to.in.d.c.ſi.ꝙ ſi papa ſcit.ſufficit tp̄s.x.āno
ꝝ qḋ ē ſingular̄.Si v̊o ꝯſuetudo eēt ꝯ̄ ea q̄
reſeruata ſūt p̄ncipi i ſignū ſpāl̄ p̄uilegij.
tūc tā de iure ciuili q̄3 canonico regritur tē
pus de cuius inicio memoꝛia ñ ſit.vt ē tex.
i.c.ſup qnibuſdā de v̊.ſigni.

9 Utrū tal̄ ꝯſuetudo tollat legē ꝯ̄riā3.℞.ꝙ
ſic.ſi ſuperioꝛ ſcit ⁊ tollerat fac glo.i.c.i.de
treu.⁊ pa.⁊ qḋ ibi nō.Hoſ.vñ dicit.d.An.
ꝙ ñ requirit alia p̄ſcriptio.q2 ex quo ſupe
rioꝛ videt ⁊ tollerat ñ vr̄ velle vinculū inice
re.Pa.ibi dicit ꝙ ſufficit binus vel trinus
actus vt tollat.Si v̊o ſuperioꝛ ignoꝛat:tunc
diſtingue.aut lex ꝯ̄ria h3 clām derogatoꝛiā
ad ꝯſuetudinē.⁊ ſic ñ v3 ꝯſuetudo.q2 lex ſē
per loquit.l.arriani.C.de hereti.Et hoc ve
rū ſm.d.Ant.i.c.ſi.de ꝯſue.niſi ex noua cā:
vel ēt antiqua veriſilr nō cogitata ꝯſuetudo
iduceret quā ſi p̄nceps cogitaſſet admiſiſſ3
ar.l.ſi hoiem.ff.man.ē tex.iūcta gl.i cle.ſta
tutū de elec.vel ſm Ge.i.c.l3 de ꝯſti.li.6.ni
ſi lex tñ reſiſteret ad finē vt ꝯſuetudinē pꝛe
teritā3 tollat.qḋ p3 qñ non facit mentionem
de ea niſi vt eā tollat qñ alr non tolleret.vt
p3 in.d.c.l3.q2 tūc pōt iduci noua ꝯſuetudo
Et ita pōt ꝓcedere glo.i cle.ſtatuti de elec.
Propterea t3 Pe.de peruſio i tractatu de
canonica poꝛtōe circa ſi.ꝙ pōt introduci no
ua ꝯſuetudo ꝯ̄ cle.dudū de ſepul.Si v̊o nō
h3 clām derogatoꝛiā.v3 ꝯſuetudo ꝯ̄ legem
ar.l.ex facto.ff.de vl.⁊ pu.ſub.dūmodo ſit
p̄ſcripta quo ad tollēdum ius canonicū:q2
quo ad tollendum ius ciuile nō o3 ſit p̄ſcrip
ta:ſed ſufficit tacitus cōſenſus populi.q2 ſe
culares habent ius condendi leges etiā ꝯ
tra legem imperatoꝛis ab ip̄o imperatoꝛe
l.omnes populi.ff.de iuſti.⁊ iu.⁊ ideo poſ
ſunt inducere ꝯſuetudinem.non ſic eſt ꝯtra
ius canonicum.Sed opoꝛtet preſcripta ſit:
⁊ nō ſit tale ius qḋ preſcribi nō poſſit.⁊ iō
quia laici nō poſſunt preſcribere ſpiritualia
ſic nec conſuetudinem iducere.c.maſana.ḋ
elec.etiam ſi non eſſ3 memoꝛia de eius ini
cio.vt nō.Jo.an.in.c.2.de preben.li.6.fac
quod dicam.j.Matrimoniū.3.Impedim̄
to.17.§.i.de ſtatuto.

10 Sed pone ꝙ lex ſeu ſtatutum habet exco
municationem ānexam i contrafaciētes nū
quid idem erit vt ꝯſuetudo tollat.℞.vt col
ligo ex Car.in pꝛologo cle.Inno.⁊ cal.d.
Anto.⁊ Pa.in.c.i.de treu.⁊ pa.quidam te
nent ꝙ nō excuſantur faciētes contra: etiā
quando ſolum eēt preceptiua:quia ex quo
a pꝛincipio ligauit ꝯtrauenientes ad pecca
tum nō tollitur eius diſpō.q2 tempus non
eſt modus tollende obligationis.l.obliga
tionum la.2.§.placet.ff.de ac.⁊ ob.Sed tu
tene ꝙ ſi ꝯ̄rium legis:vel ſtatuti non eſt ḋ ſe
moꝛtale peccatum remota lege:vel ſtatuto
nō ligat ſecūdū ꝙ.ſ.dixi de lege ſimplici.
Et ſic tene ꝙ non erūt excomunicati facien
tes contrarium ex quo per binum actū fac
tum eſt contra legis latoꝛe ſciente ⁊ valente
ꝯtradicere.⁊ non ꝯtradicente.Ubi autem
ignoꝛat requirit tempus.40.ānoꝛum ſi eſt
ius canonicum:vel ſi eſt ſtatutum epiſcopi
credo ſufficiant.x.āni.vnḋ ante delinquen
tes ſine rationabili cauſa bene ligabūtur ⁊
pena ⁊ culpa.ſed poſt non.Nec ob.ꝙ ex q̊
tales peccauerunt non poterit induci cōſue
tudo.quia ſucceſſoꝛes poſſunt extimare ꝙ
ex iuſta cauſa non ſeruauerunt facit tex.i.c.
cum olim.de cle.coniu.⁊.15.q.vltima.c.cū
multe.vbi loquitur de lege penali abroga
ta per contrariam conſuetudinē.Si vero
ex rationabili cauſa non ſeruauerūt prede
ceſſoꝛes.ſic etiam non peccauerūt:nec liga
ti fuerunt.facit quod nō.Archi.in.c.vtinā.
76.di.

11 Quomodo interrūpitur conſuetudo.℞.
Pa.in.c.ſi.de conſue.ꝙ ſi eſt completa ⁊ ꝑ
fecta requiritur tempus.x.annoꝛum.Et ſic
intellige Jo.an.ibidem.al̄ non frangit etiā
per plures alios contrarios actus.Si vero
non eſt completa ſufficit vn̄ actus ꝯtrarius

sta ꝙ de nouo. oꝫ incipiat ar. l. vbi duo. ff. ď re. iur.

12 Utrū ex ɔsuetudine possit itroduci vt exigat aliquid ꝓ spūali sine symonia. ℞. Pa. i. c. sua de symo. q: sic qñ nō ꝑcessit exactio sed ex mera liberalitate ⁊ deuotiōe populi tal' ɔsuetudo ē introducta. facit. c. ad aplicaꝫ de sy. vbi dicit cōpellēdos ad laudabilē cōsuetudinē ꝯuandam. Si vero exactio precedēs dedit cām ɔsuetudini. tunc ñ vꝫ cū hēat iniciū viciosū. Et sic itelligitur tex. in. c. cum i ecclesie de sy. si bene ponderet. Limita h̄ vt. j. Symonia. 2. §. 21.

13 Sed quantum tp̄s requirit ad istam ɔsuetudinē itroducēdā. ℞. Pa. vbi. s̄. ꝙ tp̄s. x. ānorum: tum q2 clericos ñ astringit. sed laicos iter quos regulariter currit cōsuetudo ex cursu. x. ānorū. vt cōiter nō. in. l. de qbus. ff. de legi. Itē q2 pia. Et iō etiam de iure canonico sufficit ꝑfatum tp̄s vt nō. gl. in. c. fi. de consue. li. 6.

14 Utrum in oi pacto intelligat actū qď est ɔsuetū. ℞. ꝙ sic. l. semꝑ i stipulationibus. ff. de reg. iur. tex. ē in. l. qď si nolit. §. q assidua ff. de edi. edic. ff. de aqua plu. ar. l. si prius. §. placuit. C. loca. l. lꝫ. ⁊. ff. de lege. comis. l. 4. q̄ incipit si fundus. ar. ff. de ꝑscrip. v. l. si ubi ꝓpterea dicit Bal. in. l. liberto. C. de op. li. ꝙ qui ɔduxit oparios alio non exꝑsso tenetur eis ꝓuidere in expensis ⁊ ferramentis ꝯm ꝙ ē ɔsuetum: ⁊ non alr̄. allegat. d. §. placuit. Et Bar. i. l. nemo ē q nesciat. ff. ď duo. reis. dicit ꝙ si ɔsuetudo ē ꝙ doctor legat ꝑ substitutū. intelligitur ꝙ istud possit. lꝫ non sit actum.

15 Utrū ɔsuetudo praua excuset a pena huius seculi. ℞. ꝯm glo. 4. di. i. c. deniqꝫ ꝙ sic. st cō ɔsuetudinis prauitas nōdū ē declarata per ius. Secus quo ad deuꝫ. Qď verū intelligo ꝙ ñ excusat q̄ ad deū qñ ignorātia praue ɔsuetudinis esset crassa. vt puta ɔ̄ ius natura le. 27. q. 2. flagitia. Secus vbi esset ꝓbabile dubiū sup ɔsuetudinis validitate. nam tunc ignorantia legis ñ ē peccatum. vt in. l. regla ff. de iu. ⁊ fac. igno. ⁊ in. c. cū dilectus de cōsue. ⁊ qď nō. Jano. in. c. ꝑ tuas de sy. ⁊ glo. in. c. vno. de postu. ꝑ. li. 6. in. v. decetero.

16 Utrum ɔsuetudo interpretet priuilegia. idulgentias ⁊ statuta sicut ⁊ legē. ℞. ꝙ sic. c. cum dilectus. de ɔsue. l. si de interpretatione ff. de legi. ⁊ qď nō. Jo. an. in. c. qď dilectio. de consan. ⁊ affi.

17 Ubi hꝫ locū consuetudo. ℞. ꝙ in illis locis vbi viguit. vt nō. Pa. in. c. cū olim de ɔsue. Et iō nocet ɔ̄ ꝑuilegia gnāli studij i loco vbi viguit: sed ñ in alio loco. de quibus in aut. hita. C. ne fi. ꝓ pa.

18 Utrū papa reuocet ɔsuetudinē ꝑticulareꝫ si de ea ñ facit mentionē. ℞. ꝙ ñ. c. lꝫ de ɔsti. li. 6.

19 Utrū oēs teneantur ꝯuare vnā ɔsuetudinē. ℞. ꝙ ñ. sed quilꝫ suā. nec ēt ɔsuetudinē rōane eccl'e vbi versatur exꝑ fidē ⁊ articulos eius nec papa mandat vt seruetur. vide glo. in. c. i. de sū. tri. li. 6. ⁊. c. nolite. u. di. facit. c. qm̄. ď ferijs. ⁊ ibi Pa.

20 Utrū in hijs q̄ sunt mere facultatis inducatur ɔsuetudo ꝓut est ius ꝑuatū in ꝑiudiciuꝫ facientis. ℞. ꝙ nō: nꝫ ex donatōne mere facta. ut nō. in. l. i. ff. de seruitu. ⁊ ꝑ Ci. in. l. 2. C. q̄ sit lon. ɔsue. ⁊ ꝑ Jo. an. in. c. i. ď cle. ɔiu. facit qď nō Inno. in. c. bone cl. 2. de postu. ꝑ. vbi dicit ꝙ recipienti de longe venientem non acquiritur quasi possessio: nec ɔsuetudo. lꝫ pliēs fuerit receptus. ⁊ Bar. in. l. cuꝫ de in rē uerso. ff. de vsuris. ⁊. l. opas. ff. de ope. li. dicit ꝙ lꝫ rusticus ďderit vnū par caponū ꝑ decenniū ex liberalitate: siliꝫ iuit qs ad molendinū tñ ñ inducitur ɔsuetudo. q2 isti actus sunt mere facultatis.

21 Quot actus requiruntur ut qs dicatur hēre aliqd in ɔsuetudinē. ℞. ꝙ in ciuilibus requiritur ꝙ sint tot actus ꝙ faciant ꝑscriptōnē. nā tres actus aut quatuor nō faciunt cōsuetudinē nisi sit legitime ꝑscripta. vt nō gl. in dicto. c. cum ecclesia de cā pos. ⁊ ꝓprie. Uerum est ꝙ duo uel tres actus manutentur aliquem in possessione quousqꝫ sit dubiuꝫ. 18 q. ij. seruitium. In criminalibus uero introducitur per binum actuꝫ ut. s̄. §. 5.

22 Utrum omnis consuetudo ꝓpe dicta sit obligatoria sub pena mortalis peccati. ℞. ꝙ non. quia q̄ꝫuis sit lex: siue hēat uim legis consuetudo. tamen sicut non omnis lex obligat ad mortale. sic nec omnis consuetudo. Sola ergo illa consuetudo obligat ad mortale que introducta est ea mente ut sit ꝓhibitiua: uel ꝑceptiua sub peccato mortali. quod potest perpendi quando communiter tenetur ab omnibus ꝙ faciens contra peccat mortaliter.

Contēptus ꝯm Collec. in. c. i. de cōsti. ꝓpe ē qñ ex sola voluntate nō vult qs subicere se statuto: vel ꝑcepto obedire: ⁊ nō pōt apparere quo ad forꝫ extrinsecū nisi pōt monitionē. Sed si qs trāsgredit ꝑceptū ex cōcupiscētia. ira l' negligētia: aut. alia ꝑticulari cā ñ peccat ex ɔtēptu. Idē

tꝫ. Ste. vt refert Car. in cle. eos de sepl. nisi q̄s ex ꝑticulari cā iduceret sepius ad iterandū. q꞉ tūc ēt vr̄ ꝯtēnere s̄m eū. Et hoc verū quo ad p̄sūptionē: nō quo ad v̄itatē. q꞉ etiā freq̄nter fieri ex aliqua cā nō ē ꝯtēptus Disponit tn̄ ꝯsuetudo ad ꝯtemptū. vt nō. Tho. s̄a s̄e. q. 86. ar penultimo. i r̄nsione vltimi argumēti. pro hijs facit. 11. q. 3. c. excelētissimus: vbi ponit aliud esse peccare ex necessitate. aliud ex ignorātia. aliud ex ꝯtemptu.

Utrum faciēs ex ꝯtēptu ꝯ̄ exhortationem superioris peccet mortaliter. R̷. vt colligit ex dcis doc. q̄ aut facit ꝯ̄. q꞉ ꝯtēnit auctoritatē ⁊ illū negando. ⁊ talis ꝯtemptor nō solum peccat mortaliter: sed si talis superior est papa velut hereticus debet puniri. vt dicit glo. in. c. generali de elec. li. 6. ⁊ Pau. in cle. i. de eta. ⁊ qua. ⁊ est infamis. vt nō. glo. 6. q. i. infames. Si vero non contēnit auctoris ꝑtātem: sed obseruantiaꝫ consilij: seu exhortationis ⁊ sic solum peccat veniali si ꝯsilium est reuerentie. vt pū. q꞉ subditus deberet facere: tamen prelatus non vult precipere. sed potius consulere. Si vero esset necessitatis quod prelatus consulit: lꝫ noluit p̄cipere forte propter scandalum. sic peccat mortaliter. vt nō. in. c. ad aures. ⁊ in. c. si. d̄ tē. or. Si vero consilium est perfectiōis nec etiam venialiter peccat. Et tunc est perfectionis q̄n licite pōt dimittere sic nō. Archi. 6. di. c. testim̄. ⁊. 25. di. §. alias. Et sic intellige glo. ⁊ iura que allegat. in. d. c. generali. ⁊ ibi Ge.

Contentio proprie est impugnatio veritatis cum confidentia clamoris secundum. Ambro. Largo autem modo est etiam sine impugnatione veritatis de qua dicitur. 46. di. in principio. nihil est impudentius arrogantia rusticoruꝫ qui garrulitatem autoritatem putant

Quotuplex est contētio. R̷. q̄ triplex. vna emulationis. ⁊ hec est de qua. i. cor. i. ⁊ que hodie est in secularibus erga doctores quando alium magis laudare vident contendunt contra laudatores. Item circa predicatores. circa religiosos: aut religiones: ⁊ lꝫ de se non sit nisi peccatum veniale tamen multociens eueniunt mortalia. pū. detractiones. aut aliud malum. iuxta illud Ubi est zelus. ⁊ contentio ibi inconstantia ⁊ omne opus prauuꝫ. Jac. 4. Alia est disputationis. ⁊ hec potest esse mortalis tripliciter. Primo quia est contra veritatem. etiam si non fiat cum inordinato clamore. Et hoc intelligo d̄ re alicuius importantie. puta contra fidem. bonos mores: vel pertinentia ad vtiles doctrinas. ⁊ notabiliter. Nam contentio que fit inter pueros etiam contra veritatem non videtur peccatum mortale. Secundo quia est contra honestatem. vt pū. ita inordinate contendendo etiam pro veritate q̄ notabile scandalum sequatur. alias erit veniale in ordinate contēdere de fide ⁊ huiusmodi. Tertio q꞉ materia est prohibita. sicut publice disputare ⁊ contendere de fide ⁊ huiusmodi: nisi doctis ⁊ necessitate iminente: aut contendere in iudicio de eo quod facere tenetur sicut illi qui debent dare vt habeant dilationem soluendi contendunt. Alia est contentio litigationis. ⁊ hec est periculosa. propter multa mala que ibi immiscentur non tamen prohibita. alias ius canonicum esset damnandum. Potest tn̄ esse illicita dupl'r. Primo ratione iniustitie quia scienter litigat contra iustitiam. ⁊ sic est mortale peccatum. Secundo ratione scandali: scilicet illius a quo petitur. Et hoc intelligo si est scandalum pusillorum non phiseorum. Et tunc est phariseorum quando declaratur eis sua non esse que ab eis petuntur uel iniustam causam fouere. ⁊ tamen ex malitia nolunt debitum facere. sed turbantur: ⁊ scandalizantur. quia tunc non est necesse desistere. secūduꝫ notata in. §. quia ergo. 14. q. i. Ale. autem. s̄a s̄e titulo de contentione. dicit q̄ contentio potest fieri pluribus de causis. Primo causa malignitatis. ut cum quis vult iniuste vincere: uel animas simplicium peruertere. ⁊ sic est peccatum mortale ⁊ prohibetur. 2. thi. 2. Noli contendere uerbis. Si tamen hoc sit in hijs in quibus nullum est periculum ⁊ ex quadam leuitate n̄ erit mortale peccatum. Secundo causa necessitatis. ⁊ hec non est peccatū. Unde glo. super illud prouer. Non contendas aduersus hominem frustra. dicit non uetat contētionem contra malefacientem ut corrigatur quia frustra non fit: sed certa necessitas cogit. Tertio ex causa exercitatōnis. ⁊ hec nō est mortale peccatum. licet aliquando contingat esse veniale peccatuꝫ propter indebitum modum. Quarto causa eruditionis. ⁊ licet. Quinto ex quadam emulatione glorie. uel honoris. ⁊ sic est peccatum veniale. sic fuit Luce. 22. Facta est contentio quis coruꝫ ⁊c̄. Sexto ex cā conatus bone operationis ⁊ hec p̄cipitur luce. 13. Contendite intrare per angustam portā. ⁊ hec est meritoria.

Continuum ē ptium iter se ñ itermissa coniunctio. Unitas est si ne mixtura.

1 Contigua dñr quorū extrema se cōtingūt 5. phi. Et iō ē differētia iter cōtinua ⁊ ɔtigua qꝛ ɔtiua sine medio. contingua cum medio stāt. nō. Se. i. c. vnico de cōse. ec. vel al. li. 6.

Contractus ē ſʒ glo. Ray. i ti. de negotijs secularibus quasi in ꝑn. vltro citroqꝫ obligatio ex volūtate ⁊ pa cto surgens partium.

1 Quot modis ɔ̄hitur. ℞. ꝙ. 4. modis. re. v̄ bis. lr̄is ⁊ cōsessu. isti. de obli. in si. De quo dic vt ifra. Obligatio. §. 3.

2 Quasi ɔ̄ctus aūt ē obligatio q̄ ꝓuenit non ex ɔ̄ctu: vel maleficio. vel quasi. sed quodā medio. sicut qñ qs agit negotia alterius si ne eius mandato aut exercet tutellam: vel ē curator ⁊ huiusmodi. vt insti. de ob. que ex quasi contrac. na. per totum.

3 Quomō dolus annlet ɔ̄ctum. vide infra. Dolus. §. 9.

4 Utrum ɔ̄ctus itelligat̄ geri ſm consuetu dinem loci. lʒ nō exprimat̄. ℞. Pa. i. c. cū. M. ō ɔsti. ꝙ sic. nō. Bar. in. l. nemo ē qui nesciat. ff. de duo. re. sti. facit. s̄. Cōsuetudo. §. 14. Et nō. ꝙ vt dicit glo. in. l. si vno anno in v̄. sed transactio. ff. loca. ꝙ ex qualitate ⁊ nā ɔ̄ctus v̄ba accipiūtur ɔ̄ ꝓpam significa tionem. vt ibi vbi donatio accipitur ꝓ tran sactione. facit. l. i. lege. eo. ti. ⁊ nō. de re. iur. l. nō vr̄. ⁊ ita talia sunt p̄dicata qualia subie cta esse ondunt. ⁊ eɔ̄. 32. q. 2. apl's. Et ō hoc vide ifra. Religiosus. §. 19.

5 Cōtractus aliq sūt bone fidei. s. emptio. vē ditio. locatio ɔductio. mādatū. depositum. Societas. pignus. comodatū. ⁊ pmutatio Alii sūt stricti iuris. s. stip'lo. mutuūʒ ⁊ simi lia. Bone fidei dñr pp duo. Primo. qꝛ si dolus dat cām eis ñ tenēt. Scđo qꝛ veniūt i vsure ex mora. ⁊ iudex pōt extimare ex bo no ⁊ equo qd venit recōpēsandū: vel restituendū. nō sic i ɔ̄ctibus stricti iur̄. vide glo. i. §. actionum. insti. de actio.

6 Cōtractus qdam dñr noiati. vt venditio. locatio. ⁊ huiusmodi. qꝛ hn̄t ꝓpa noia eis solum couenientia.

7 Cōtractus alij dñr inoiati. q sūt. 4. Prius do. vt des. Scđs do. vt facias. Tertius facio. vt facias. Quartus facio. vt des. Et iō dñr inoiati. qꝛ noia eoꝝ pn̄t alijs noiat̄ ɔ̄cti bus ɔuenire. ⁊ isti sequunt̄ nām ɔ̄ctuūʒ no minatoꝝ qui eis assimulant̄. l. nāles. §. sed si facio. ff. de prescrip. ver.

Contritio ſm ꝙ nō. S. Bo. in. 4. di. 16. ar. i. q. i. prime ptis ē dolor vo lūtarie assūptus ꝓ peccatis cū ꝓposito ɔfi tēdi ⁊ satisfaciēdi. Et nō. ꝙ sicut ɔteri aliqd dicitur qñ in minimas ptes frangit̄ ⁊ quasi anihilat̄. Frangi aūt qñ solum in magnas ptes diuidr̄. sic methaphorice cor hois duꝝ dꝛ q̄ȝdiu diuine i spirationi q i manui se tā gēti nō cedit. sicut duꝝ ē qđ tacui nō cedit. sʒ obuiat. i. dum in affectu peccandi moratur. Cōterit̄ aūt qñ affectus peccati ſm oēm sui ptem i eo totalr̄ destruit̄. i. qñ volūtas pscē recedit. Frāgit̄ vero solū qñ resipiscere i cipit: q̄ȝuis nūdum totalr̄ ɔuertat̄. Et sic di citur atteri. non cōteri.

In quo differt ɔtritio ab attritione. ℞. ſʒ Fran. ⁊ alios theo. ꝙ in duobus. Primo qꝛ attritio ē dolor impfectus. Cōtritio vero ē dolor pfcūs. Scđo qꝛ attritio ē dolor sine grā gratū faciēte. sʒ ñ ɔtritio. Et iō ɔtritio ⁊ attritō mālr iō sī sic dont̄ obscura ⁊ illumina ta. Attritio qppe ē lux aurore q̄ crescēdo fit meridies. i. ɔtritio. Et aduerte ſm. S. Bo. vbi s̄. ꝙ duobus molis qs ɔterit̄. Una supi us elleuās q̄ ē spes venie ex ɔsideratione di uine misericordie. Alia deorsum deprimēs q̄ ē timor pene. ex ɔsideratiōe diue iusticie.

Utrum dolor ɔtritionis debeat eē maxi mus. ℞. q s̄. ar. 2. q. i. ꝙ duplex ē dolor. Un' in voluntate q nō ē aliud q̄ȝ peccati displicē tia. ⁊ iste dʒ esse maximus in gn̄e. i. in ɔpatō ne ad alios dolores oium tp̄alium. Unde i casu in quo contingeret vl' cōmittere pecca tum mortale. vel icurrere dānum tp̄alium. aut mortem. qlʒ tenetur magis eligere penā q̄ȝ peccare: vel peccasse. Nō dʒ tn̄ ſʒ. S. th. in quo l'. descēdere in sp̄āli ad hanc penam. ymo stulte facit q se ipm in hoc solicitat. Est alius dolor i sensualitate q causat̄ ex primo dolore vel scđʒ necessitatem nē ex motu su periorum viriū quē sequunt̄ inferiores: vel ſm electionez ꝓut voluntas excitat dolorē illum ⁊ sic nō ē necesse ꝙ dolor ille sit maxi mus. ymo nec etiam est necesse dolere isto modo.

Utrum in dolore ɔtritionis possit esse ex cessus. ℞. S. Bo. vbi s̄. q. 2. ꝙ nō. pmo mō accipiendo ꝓ displicentia rōis. Sed scđo modo prout ē passio sēsualitatis sic. Unō si aduertit ꝙ nō pōt sustinere sine magno de trimento tenetur tēperare. Si aūt nō aduer tit ⁊ ideo non temperat. non credo peccare qꝛ dabat operam rei licite.

4 Utrum hō semꝑ debeat conteri. ℞. qui. s. ar. 3. q. 2. ꝙ sic. Aduertēdū tñ est ꝙ ē duplex ꝯtritio seu ꝺtestatio peccati. q̄dā ī hītu. ⁊ ad hāc tenet̄ ēt post peccati ꝑfectā remissionē. q̄ꝛ vt dicit Hugo de sā. vic. Cū deus absoluit aliquē a peccato obligat eū vinclo detestatīonis ꝑpetue. Quedā ē in actu. ⁊ ad hāc ñ tenet̄ sꝑ sed ꝓ loco ⁊ tēpore. s. cum recogitat peccata sua. intellige de mortalibus. q̄ꝛ ꝺ venialibus non est necesse hēre ꝯtritōnē. vt. s̄ Confessio. i. §. 28. Aduerte hic ꝙ fm Tho. i 4. di. 17. non sufficit contritio gnālis qñ hō spālīter peccata sua mortalia habet in mēoria que sibi adhuc nō sunt remissa. sed oꝫ sit spālis de eis. sed postq̄ sunt remissa sufficit generalis. Attende ēt fꝫ Hen. de Gan. i quol. ꝙ circa pēm pñt ꝯsiderari. Primo sb̄a actꝰ Secundo aliqꝺ bonū qꝺ euenit ex peccato puta filiū generatū ex adulterio. Tertio inordinatio actus ipius adulterij. Non tenetur ergo homo dolere de substantia actus. nꝫ ꝺ bono sequuto ex eo. sed solū de inordinatōne actus. Et ideo lꝫ homo nō possit dolere de delectatione quam habuit. nec ꝺ filio generato. nihilominus non est extra statuꝫ salutis. sed sufficit doleat ꝙ talem delectatōeꝫ ⁊ filiū hūit ex iordiato mō ⁊ cuꝫ offēsa dei.

5 Utrum homo teneatur conteri stati coisso mortali. ℞. ꝙ non. q̄ꝛ sicut ꝑceptum dilectōnis dei q̄ꝫtum ad actum interiorem non sēper obligat. sed solum quando materia occurreret: pratice: non speculatiue. s. cum cōsideratur deus vt diligendus. uel non diligēdus. tenetur homo iudicare vt diligendus ⁊ diligere. sic ⁊ peccatū mortale comissuꝫ si menti occurrit pratice: vel vt materia delectationis: vel detestationis tenetur homo indicare detestañ ⁊ detestari. fm Pe. de pal. in. 4. vl' dic. vt. j. Voluntas. §. 6.

6 Quis est effectus ꝯtritionis. ℞. ꝙ ē remissio culpe ⁊ pene. de pe. di. 3.

c Ontumacia

ē q̄daꝫ volūtaria iobiat̄ q̄ qs monitōneꝫ iudicis iplere cōtēnit. ita elicit̄ ex. c. 2. de do. ⁊ ꝯtu. iūcta glo. i ꝺ. ꝯtumaciter. ⁊ ibi nō. quō fit mltis. modis ⁊ ꝯsistit ꝯtumacia ꝓꝑe i nō faciendo voluntarie qꝺ facē scit se debere. vt pꝫ in. d. glo. Utꝛ excoicat̄ ꝓ ꝯtūacia absolui debeat añ q̄ꝫ satisfaciat ꝺ expeñ. ⁊ caueat ꝺ sistēdo i iudicio. ℞. non. si ꝺe fuit contūax. Secꝰ si ꝑsūptiue. puta q̄ꝛ ipeditꝰ. tñ nūdū ꝯstat si h̄ allat ⁊ petit. absolui dꝫ. vt̄. c. venerabilibꝰ. §. idē est ēt de sen. ex. li. 6.

i Utꝛ lite ñ ꝯtestata testes pñt recipi ꝯ contumacem ⁊ ꝓcedere ad sniam diffinitiuam. vide. c. qm̄ frequenter. vt li. non ꝯte.

c Ontumelia

ē vt colligitur ex tho. fa fe. q. 72. ⁊ Ale. fa fe tratatu de ꝯtumelia. qñ qs id qꝺ ē ꝯ hōrem alicuius deducit i noticiā eius ⁊ alioꝝ siue ꝑ signa: siue ꝑ verba. Et differt a ꝯuicio ⁊ i proꝑio. Nā ꝯuiciū iportat gnāliter ꝺfcm̄ culpe ⁊ pene. Cōtumelia ꝺo solū culpe. Uñ si qs dicat alicui iiuriose eū esse cecū: aut claudū cū sit: ꝯuiciū dic̄ sꝫ nō ꝯtūeliaꝫ. Si aūt iniurīose dicat eū furē: ñ solū ꝯuiciū. sꝫ ēt ꝯtūeliā ifert ⁊ h̄ fꝫ theologos. Sed fm legistas ꝯuiciū dr̄ a collectōe vociū cū i vnū plēs voces ꝯferunt̄. ꝯuiciū appellat̄ quasi ꝯuociū. ita dicit tex. i. l. itē ap̄ labeonē. §. ꝯuiciū. ff. de iiur. ⁊ pōt fieri ēt abñti. vt cū qs ad domū tuā venerit te abñte: nec tm̄ q dicit. sed ⁊ q cōcitauit alios ad uociferationē: ꝯuiciū fecit. vt i. d l. item ap̄. Et oꝫ sit aduersus bonos mores uociferatio. s. ad isaiaꝫ: l' iiuriā l' iuidiā alicꝰ alias nō ē ꝯuicium ⁊ ꝙ icetu dēm sit. vt i. d l. itē ap̄ labonē. Improꝑium ꝺo ꝓꝑe ē qñ aliqs iiuriose alteri ad memoriā reduc̄ auxilium qꝺ ꝯtulu ei necessitatē patienti. Unde eccle. 20. Exigua dabit ⁊ multa i proꝑabit. Accipitur tm̄ vnuꝫ qñq̄ ꝓ alio. Unde Ale. vbi s̄. ita diffinit. Cōtumelia ē peccatū ex iꝓpio ꝭmonis manifesto tēdēs ad nocumētum proximi.

i Utrū ꝯtumelia sit peccatuꝫ mortale. ℞. fꝫ S. tho. ⁊ Ale. vbi s̄. ꝙ i peccatis ꝺboꝝ maxime attendendū est quo affectu verba ꝓferantur. Si ergo intentio ꝓferentis ad hoc feratur. vt per ꝺba que ꝓfert auferat honorem alterius hoc ꝓꝑe ⁊ ꝑ se est dicere ꝯuitium l' ꝯtumeliā. ⁊ h̄ est peccatuꝫ mortale nō minꝰ q̄ꝫ furtū. Si aūt ꝺba ꝯuitij l' ꝯtumelie. alteri diceret ñ aīo dehōrandi. sꝫ ꝑꝑ correctionē l' huiusmōi. ñ ꝯuitiū dicit l' ꝯtumeliā ꝓꝑe ⁊ formalr̄. sꝫ ꝑ accñs ⁊ mālr̄ iq̄ꝫtuꝫ. s. dr̄ id qꝺ pōt eē ꝯuicium: l' ꝯtumelia. Unde hoc pōt eē qñꝫ veniale peccatū. sicut qñ conuitium non multū ē dehonestans. ⁊ ꝓfertur ex aliq̄ aī leuitate l' leui ira absq̄ firmo ꝓposito ꝺhonestandi. ut puta. q̄ꝛ intendit ꝯtristaē leuiter solū aliquē. qñꝫ nullū. vt in dubio sequenti. vñ hñda ē magna discretio. vt moꝺrate hō talibꝰ ꝺbis vtat̄. q̄ꝛ posset eē ita graue ꝯuitiū ꝙ aufferret hōrem ꝯ quē ꝓfertur ⁊ posset homo peccare mortaliter ēt si nō intenderet de honoratione alterꝰ. sic̄ grauiter ꝑcutiens in ludo ñ caret culpa. Et tenetur ꝯuiciatō vltra peccatū fm Nico. de lira

per se vel p interpositā psonā dicere suā cul pā contumeliato. vel saltē signa eqpolētia ei ōndere: nisi ǭprehēdat q ɔtumeliatus ei re misisset iniuriā. puta. qr ridet cū eo ꝛ huiusmōi Excipit̃ platus ꝛ pr fa. q corrigēdo lz exce dat ñ tenetur petere veniam ſz Aug. in rła: dñ mō ñ fecerit a pposito. ꝛ potius liuore vin dicte. qr sic tenent̃ similiter petē veniā. De quo dic vt infra. correctio. i. §. 2.

2 Utrū liceat cā correctionis dicere ɔuiciū: vel ɔtumeliā. R. ſm Tho. vbi. s. q sicut licz ꝟberare: vel in rbus dānificare cā disciplie ita ꝛ ɔuicium dicere. sicut dñs discipulos stultos. ꝛ Paulus corinthios insensatos. Dicit tñ Aug. in li. de ser. do. i monte Raro ꝛ ex magna necessitate obiurgatōes sūt ad hibēdē i quibus nō vt nobis. sed vt dño ser uiatur istemus.

3 Utrum hō teneat̃ illatas ɔtumelias susti nere. R. ſm. S. Tho. vbi. s. q sic q̄ntum ad ꝑparatōem ai. s. qñ opus eēt sicut ꝛ alia dā na. sed quantū ad actum ñ semper. aliqñ eni tenemur ñ sustinere. Primo qñ cederet in bonū eius q dicit. vt puta ad reprimēdā ei9 audaciā ne talia diceret iuxta illō ꝓuer. 26. rñde stulto iuxta stulticiā suā. Secundo qñ ex sufferentia alioꝝ ꝓfectus ipedirec̃. vnde Gre. i omel. 9. super ezechelē. hij iquit quorū vita i exēplo imitatōis ē posita debēt si pñt detrahētum sibi verba ɔpescere: ne eoꝝ ꝑdicationem ñ audiāt qui audire poterant ꝛ i prauis morib9 rēanētes bñ viuē ɔtēnāt.

Corea vtꝝ sit licita. R. vt col ligo ex dictꝭ doc. q sic si. 7. cōcurrūt. Primū tps debitū. s. q ñ sit deputatū ozōni necessarie: vel pnie vñ tenent magistri vt refert Ri. in. 3. di. 37. ar. 3. q. 4. q ē peccatum mortale coreas du cere diebus dñicis pp dictum Aug. di. q fa cerēt melius feīe iudeoꝝ si lanā fillarēt q to to die i neomenijs ipudice saltare. Ego qui dē credo veꝝqñ onussa missa vel ꝑdicatōe aut vesperoꝝ celebratōe huiusmodi itende rēt: vel p notabile spaciū. puta per maiorez ptē die.. al's nō. facit. l. si. C. de ferijs. ꝛ. c. qui dic de conse. di. i. Secūdum psōa ɔuenies. nā ecclesi asticis personis ꝓhibentur. 46. di. c. clericum de ɔse. di. 5. c. nullus ꝑsbitero rum. c. ñ oz el prio. ar. 34. di. presbiteri dia cones. Ita q credo eos peccare mortaliter nisi forte modicitas ꝛ qualitas corizandi excusaret. puta in secreto ꝛ huiusmodi. Ter tiū modus honestus. nā honestas ē vnum iuris ꝑceptum insti. de iu. ꝛ iur. §. iur ꝑcep ta. Et iō si fuerit mō i honesto ē peccatū mō tale. vt puta gestillatōibus ꝓuocātibus ad libidinē: cātibus turpibus: vel cū ornamētis lasciuis ꝛ i honestis. facit ꝓhemiū ff. vete ris. §. illud vero qs illos ludos appellet ex qbus cria oriuntur. Quartū recta itentō. qr si fiat ad ꝓuocādū ad libidinē: vel alio ma lo fiē. vt fuit cōiter ē peccatū mortale. Sec9 si ex aliqua leuitate supbie: vel inanis glē. Nā si qō intēditur ē peccatū mortale silr ꝛ ipm opus si veniale. erit veniale. ar. c. vide i. q. i. ꝛ. 23. q. i. noli. ꝛ. c. militare. Quintum locus aptus. s. ꝓphanus nō ecclesia seu alia loca sacra vel religiosa. qr vr mortale cori zare i loco sacro ar. c. decet de imu. ec. li. 6. Sextū raritas corizationis. Nā Rod. dic̃ q coreas ducēs ex ɔsuetudine peccat mor taliter. Corizātē aūt raro ꝛ sine corrupta in tētione dicit ñ audeo dicere q pecc3 morta liter. sed nec audeo excusare a mortali. cu3 igerat se piculo alios ꝓuocādi ad libidinē ꝛ exēplo suo alios ad silia faciēda ꝓuocat̃. Septimū stabilitas corizant̃. Nā qui ita fra gil' ē q lz bona itentōe corizare incipiat. tñ ñ exit qn ad libidinē mortalē ꝓuocet̃. pec cat mortalr aduertēs de tali sua fragilitate se ingerendo. qr eccī. 3. Qui amat piculū pi bit in illo. Et ppterea. qr dicit Hie. i q̄dam ol'. Non credo viro si dicat se illesū euasisse a talibus spectaculis. cum dauit ex eo q vi dit Bersabee lauātē se ꝓuocatus sit in libi dinē ħ ille. Et ēt qr ꝑfate ɔdictōes ñ inueni unt in coreis nři tpis: iō nō video quō sine mortali peccato qs eas faciat ex ɔsuetudine si cut cōiter fiūt. Dicit tñ Ale. fa ře ti. ō ludo q ludus vel saltatio qñq ɔuenit ex spūali iocūditate. ꝛ sic ē meritoriū sicut Dauid lu sit ꝛ saltauit corā archa dñi. Aliqñ ɔuenit ex recreatōe: vel exercitatōe. ꝛ sic pōt esse si ne peccato. Aliqñ ex dissolutōe mentis las ciue ꝛ sic ē peccatū. s. mortale: vel veniale ſm q dictum est.

4 Utrum inspectio coreaꝝ ludoꝝ: vel iocu latōum sit peccatū. R. Alex. vbi. s. q inspe ctō q̄dā est in trāsitu ñ tēdens vlterius ad ō lectatōem peccati mortal' vt fornicatōnis. ꝛ hec ē venial'. Quedā ē studiosa in qua. s. est fomitū peccati mortal'. ꝛ hec qñq ē peccatū mortale. intellige qñ aduertit de piculo: vel cogitatōis morose l' opis. Item ioculatio q̄ dā ē hystrionica. ꝛ q̄dam coreal' mulieꝝ la sciuaꝝ. q̄dam cā exercitij vel fastidij tollēdi siue accidie vitande. Inspectio ergo studio sa ioculatōis prie ꝛ ře ūgere pōt i mortale peccatū. Tertie vo ꝛ. Quarte pōt esse vēia lis. ꝛ aliqñ meritoria.

c Orrectio plato[rum] i[n] pu[n]iendo subditos [et] increpa[n]do n[on] d[e]z fieri a[n]io nocendi: q[uia] sic peccaret mortal[ite]r si deliberate [et] i[n] notabili nocume[n]to. secus si in modico malo vel i[n]deliberate. sed d[e]z fieri zelo caritatis p[ro]ximi. s. ad bonu[m] subditi d[e]linque[n]tis vt corrigatur: vel ad alio[rum] bonum: vt vel timeant similia facere: vel quietius viua[n]t. vt. 23. q. 5. prodest.

1 Qual[is] d[e]z esse. R[esponsio]. q[uod] miscenda est seueritas cu[m] lenitate vt neq[ue] multa asp[er]itate vlcerentur subditi. neq[ue] nimia benignitate soluant[ur]. vt p[ro]b[atur] i[n]. c. disciplia. 45. di. [et] p[er] tota[m] disti. [et] potius d[e]z declinare i[n] beniuole[n]tiam q[uam] seueritate[m]. vt in. c. l[ice]t. ea. di. 50. di. ponderet

2 Quid si excedat modu[m]. R[esponsio]. q[uod] po[tes]t appellari ab ea e[ti]a[m] si sit religiosus q[uo]d p[ro]batur i. c. rep[re]he[n]sibil[is] de ap. in fi. Null[us] enim neganda est defensio e[ti]a[m] si sit exco[m]ica[tus]. c. cu[m] iter d[e] excep. No[n] t[ame]n tenet[ur] platus modum excedens petere veniam a subditis. vt in. c. q[uando] necessitas. 86. di. Quod verum: nisi ex malignitate seu odio faceret. q[uia] tunc tenetur petere venia[m]. q[uia] tenetur iniuria[m]. ff. ad le. acql. l. quemadmodu[m]. §. magistratus. vt no[tatur]. in glo. in. d. c. q[uando]. tex. est in. l. nec magistratibus. ff. de iniu.

3 Utrum peccet mortaliter platus no[n] corrige[n]do. R[esponsio]. q[uod] si loquimur de punitio[n]e i[n] peccato o[mn]i[n]o oculto n[on] t[ene]tur platus imo nec d[e]z nisi secrete. Si vero in peccato manifesto sic tenetur platus de precepto ea[m] facere sub pe[n]a mortal[is] peccati. ar. 83. di. per totu[m]. [et] 2. q. 7. q[uod] nec sui: nisi in casu q[uando] videret non expedir[e] co[mun]itati: nec illi q[ui] corrige[n]dus e[st]. q[uia] in. d. c. prodest: d[icitu]r. siue plectendo siue ignosce[n]do. hoc solu[m] agit[ur] vt vita ho[m]i[n]um corrigatur. [et] secu[n]du[m] istu[m] fine[m] d[e]z ea[m] exercere l[ve] omitte[re]: facit. c. ipsa pietas ea. ca. q. 4. [et] in. c. co[m]me[n]sationes. 44. di. [et] i. c. vt constitueret[ur]. 50. di. Si vero non expediret co[mun]itati nec e[ti]a[m] noceret [et] omitte[n]do p[ro]ficeret delinque[n]ti ad eme[n]dationem. licite omittitur [et] ex debito. Si no[n] expedit delinque[n]ti correctio sed t[ame]n co[mun]itati no[n] e[st] omitte[n]da. Si vero loquimur de correctio[n]e que fit v[er]bo vel doctrina. sic tenet[ur] multo magis q[uam] aliq[ui]s alius siue peccatu[m] sit secretu[m]: siue publicum. ver[um] e[st] q[uod] secreta d[e]z secrete corrigere. al[ia]s si no[n] corrigit [et] eme[n]dat cu[m] po[tes]t peccat mo[r]tal[ite]r. 43. di. sit rector. intellige in crialibus. [et] sic intellige glo. 25. di. §. al[ia]s ea demu[m] q[ui] dicit q[uod] taciturnitas i[n] plato e[st] mortale peccatu[m]. Et hoc etia[m] l[ice]t a i[n] secretis s[ecundu]m q[uod] dico. j. correctio[n] f[rater]na. §. 6

4 Utr[um] plat[us] exi[st]e[n]s in peccato mortali peccet mortal[ite]r corrige[n]do. R[esponsio]. q[uod] sic s[ecundu]m P[etrum]. de pal. i. 4. di. 19. e[ti]a[m] si peccatu[m] suu[m] sit oc[u]ltu[m]. q[uia] suspe[n]sus e[st] cora[m] deo facit ad hoc. 2. q. 7. q[uod] nec. [et] d[e] p[reben]se. di. 5. c. fi. hoc litat ide[m] Pe. i[n] plato i[n] sp[irit]ualibus. secus de plato in t[em]p[or]alibus. q[uia] si iudex suspe[n]dit aliq[ue]m latrone[m] no[n] peccat mortal[ite]r l[ice]t sit ipse i[n] mortali. Idem t[ame]n. S. Tho. in. 4. [et] sequit[ur] Archi. 50. di. i[n] plato corrige[n]te p[re]dica[n]do in mortali e[ti]a[m] oculto q[uod] peccat mortal[ite]r Secus si corrigit p[er] modu[m] magisterij publice doce[n]do. i. lege[n]do scriptura[m] sacram. q[uia] si e[st] ocultus vt dicu[n]t q[ui]dam n[on] peccat mortaliter sed solu[m] q[uando] est notorius. q[uia] sca[n]dalizat. Fra[n]. in. 2. t[ame]n q[uod] si peccatum e[st] oculti [et] ei que[m] corrigit [et] alijs asta[n]tibus q[uod] sine peccato corrigit. [et] auctoritates q[ue] v[ide]n[tu]r dicere [con]t[ra]rium dicit itellige[n]das q[uod] digne non po[tes]t corrigere. S[ed] si peccatum e[st] notoriu[m]. sic nullo mo[do] po[tes]t corrigere. q[uia] scandalizat corrige[n]do auctoritate[m] [et] p[re]dicationem. Tu aduerte q[uod] si casus occurre[n]t correctio[n]is in quo exi[st]e[n]s in mortali n[on] h[abe]z opportunitate[m] [con]terendi de peccato suo. sic v[er]a est opinio Fran. S[ed] si h[abe]z opportunitate[m] [et] non facit q[uo]d in se e[st] vt [con]terat cu[m] sit suspensus quo ad se peccat mortal[ite]r offi[cium] exeque[n]do. c. si de te[m]. or.

c Orrectio f[rater]na e[st] admonitio caritati ua f[rat]ris de emendatio[n]e peccato[rum] ex f[rater]na caritate p[ro]ce[n]de[n]s. [et] h[oc] e[st] de p[re]cepto o[mni]b[us] s[ecundu]m Ri. in. 4. di. 19. ar. 2. q. 1. Et q[uia] e[st] p[re]ceptu[m] affirmatiuu[m]. io[de]o non obligat nisi pro loco [et] tempore debito.

1 Utr[um] omissio f[rater]ne co[r]rectio[n]is sit mo[r]tale pe[ccatum]. R[esponsio]. Ri. vbi. s[upra]. q[uod] tripl[ite]r po[tes]t o[mi]tti. P[ri]o meritorie q[uando] ho[mo] n[on] corrigit. q[uia] nec t[em]p[u]s: nec loc[us] e[st] corrige[n]di [et] expectat illo. Secu[n]do cu[m] peccato mortali. q[uando]. s. ho[mo] sp[er]at posse f[rate]rem a peccato retrahe[re]. [et] t[ame]n p[ro]p[ter] i[n]comodu[m] co[r]pale. vel t[em]pale omittit. q[uia] tu[n]c ordine[m] caritatis p[er]uertit p[lu]s dilige[n]s bonu[m] t[em]pale q[uam] aia[m] p[ro]ximi. Terto[i]o omittit[ur] cu[m] pecc[at]o ve[n]iali q[uando]. s. p[ro]p[ter] i[n]comodu[m] t[em]pale sit tardior. t[ame]n si crede[re]t posse reuoca[re] n[on] dimitte[re]t Adde. 4. f[ra]t[er] Th. s[ecund]a se[cund]e. q. 33. ar. 2. q[uod] po[tes]t o[mi]tti si[ne] pecc[at]o. imo meritorie q[uando] metuit ne d[e]t[er]iores fia[n]t: l[ve] ne alios a bo[n]a vita ipedia[n]t. Adde. 5. f[ra]t[er] gl. i. c. q[uod] aliu[m] de h[ab]ti. i[n] pecc[at]o co[n]sil[i]o q[uo]d n[on] h[abe]z p[er]seuera[n]tia[m]. q[uia] n[on] t[ene]tur corrige[re] gl[osa]: s[ed] solu[m] pla[tus]. Sec[us] si h[ab]ret p[er]seuera[n]tia[m] q[uia] teneret[ur] g[enera]l[ite]r. sic t[ene]tur i[n] pecc[at]o co[m]itte[n]do. Adde. [et] 6. q[uod] peccatu[m] sit mortale vel veniale tal[is] qualitat[is] q[uod] hab[e]z causare mortale. alias de peccato veniali n[on] tenetur corrigere aliquem de precepto.

2 Utrum teneamur querere quos corripiamus. Respondeo secundu[m] Tho. vbi supra q[uod] non quia beneficia q[ue] non debemus certe

psone. sed cōiter oībus sufficit si ipendimus pximis occurrētibus. alioqn oporteret nos facere ꝯ illud, puer. 24. Ne qras impietatē in domo iusti.

3 Utrū subditi teneāt corrigere platos. R. Ri. vbi. s. q. 3. ꝙ loquēdo de correctōe frna t būli sic. sed de correctōe icrepatōis l' pu nitōis nō: nisi manifeste errarēt in fide. tunc enī si nō essent superiores iudicātes: vel no lent. iferiores possent. qꝛ hrsis reddit hrticū oī catholico iferiorē. ñ solū quo ad forū itri secū: sed ēt extrinsecū. facit ad hoc qđ nō. 2. q. 7. in. c. secuti. t in. c. paulus.

4 Utrū existēs in peccato mortali excuset a pcepto frne correctōnis. R. fm Ri. vbi. s. q. 2. ꝙ peccator aut ē occultus. aut manifest' t ē correctio i publico t in oculto. Pecca tori āt manifesto nō lz corrigere in publico pp scādalū. qꝛ cū tal' correctio su assūptio ō bi dei ñ dz pp sui dignitatē manifeste assūi p os manifeste polluti ne vbū dei vilescat i ꝯspectu hominū. Si āt peccatū ē oculū. t corrigit i oculto aut manifesto fm ꝙ factū exigit t si hoc facit humilr suā prauitatē re cognoscēs. nō peccat corrigēdo. imo tenet. qꝛ peccatū nō absoluit hoiem a pcepto. nec ꝓpterea hō ē pplexus. qꝛ si vult facere qđ i se ē. dñs paratus ē sibi remittere peccatū.

5 Quo ordine ē pcedendū i correctōe frna R. fz Tho. vbi. s. ꝙ peccata publica. publi ce sūt corrigēda. In peccatis vo occultis lo cū hz qđ dr Mat. 18. di. Si peccauerit in te fr tuus. vade t corripe eū inter te t ipm so lum. ꝙ si videt ñ pficere dicat plato secrete q possit pdesse. vt nō. Pa. in. c. nouit de iu di. Et de hoc vide. j. Denūciatio. §. 2.

6 Quid si scio peccatū alterius qđ q cōmis sit ignorat. R. vt colligo ex Mo. in. de pe nitētia t Rod. ꝙ si peccatū ē tale qđ nō ex cusat ignorātia. tūc aut ñ pōt pbari. qꝛ ocul tū. t sic si spo de correctōe teneor dicere. al' nō. 2. q. 7. plerūqꝫ. qꝛ efficētur peior. sed de beo secrete reuelare plato q possit pdesse. Si āt pōt pbari. tūc si est platus suus. tenet ei dicere. qꝛ ei pcipit. Si peccavit. t c. Ma the. 18. Si vero ñ ē prelatus. aut spat de cor rectōe. t sic tenet ei dicere. aut ñ spat: sed de deterioratione. t tūc ñ tenet fm pdictos: ni si qñ sequeret ex tali peccato alioꝝ periculū seu malū. vt puta. qꝛ administrat sacra cuꝫ ñ sit sacerdos t huiusmōi. Pa. tñ in. d. c. no uit. tz ꝙ indistincte tenet. siue efficiat melior siue peior. Quod credo veꝝ qñ facit ad bo nū alioꝝ tal' correctio t spat ꝙ fiet iusticia al' nō credo teneat. ii. q. 3. qñ vbi apertus tex.

hic. Si vero ignorātia eos excusat. nō cre do teneat dicere nisi qñ videret ꝙ desisterꝫ vel fieret alicui sacramento iniuria.

C Orporalia altaris d bent esse de puro pāno lineo ab epo bñdic ta. nō de pāno intincto: aut de serico. c. ꝯsul to. de ꝯse. di. i. q ñ debent lauari p feias: nec tāgi. 23. di. sacratas. t de ꝯse. di. i. nēo. el. 2. Qñ ministri altaris debent habere pelui no uā quā p ipis lauādis teneāt: t aquā i san ctuario pbiciāt. vt in. d. c. nēo. Et silr de alijs altaris pamētis dr ibidē. Sed hodie p ꝯriā ꝯsuetudinē derogatū ē. t credo excuset de alijs: sed ñ de corpalibus pp rōem positam i. d. c. s. ne fragmēta dñici corpis male trac tētur. t iō ꝯria ꝯsuetudo eēt irrōabil'. t cre do obliget de pcepto ēt hodie ex quo ꝯsue tudo ñ pōt ei derogare. Silr ēt forte posset dici de pala altaris eadē rōe. Sed nō. ꝙ cre do sufficiat si solū pria lauata pbiciat intra sāctuariū pp litem rōis pdicte

1 Utrū post lauatōꝫ sint iteꝝ ꝯsecranda. R. ꝙ nō. qꝛ lz amitus recedat lauando t d alio ponat ñ pp hoc mutat forma: nec bñdictio fuit i superficie ipoꝝ. Idē dico si repetiantur dum ruptura nō fuerit tāta ꝙ corrūpat for mā. qđ tunc ē qñ ē tāta ꝙ p corporalib' vti nō possent p hoc faciūt nō. in. c. i. de ꝯse. ec. t al. vide de h. s. Bñdictio. §. i. cū seqntib'.

C Orpora sanctoꝝ vtruꝫ possint trāsfer ri de loco ad locū. R. ꝙ ñ sine licē tia epi de conse. di. i. corpa. Et hoc veꝝ qñ iā erant tradita sepulture. l. vltia. ff. de reli. t sūp. fu. Et de hac materia vide. j. Relige. p totum.

C Orpore viciat' dr q hꝫ membrū debi litatū: vel mutilatū. Debilitatū hꝫ q eū hꝫ iefficax. vt oculū cecū. manū aridā. Mutilatū q ipso caret.

1 Corpore viciati vtrū sint pmouēdi ad sa cros ordines. R. vt nō. in sū. 55. di. ꝙ aut sūt sponte viciati in quocūqꝫ mēbro. t tūc nō pñt pmoueri t pmoti debiciunt. c. peniten tes ea. di. qꝛ sunt homicide. c. si qs. ea. di. t c. q partē. ibidē. Ho. i apparatu tz ꝙ potest eps dispēsare si tale mēbrū ē oculū excep to i castrato. vñ dicit ꝙ cō religioso pōt di spensare. vt cū pede ligneo celebret. Si ve ro apparꝫ. ñ pōt nisi papa. qñ fuit i culpa vi ciatōis. de cor. vi. c. i. t de cle. pu. i due. c. i. Dicit tñ glo. i. d. c. q ptem ꝙ si qs hret digi tos supfluos posset sibi pcidē sicut t ūgues.

τ dentes nimis ꝓlixos. sed nō firmat pedes. Mihi tñ placet qñ posset fieri talis abscisio sine periculo vite τ deformitate corporis. Aut non sunt sponte viciati. sed casu. vt puta. ab hostibus in via. uel ꝑ egritudiné uoluntarij. siue a se siue a medicis. τ tunc si nō parit nimiam deformitaté pñt ꝓmoueri. vt de cle. egro. c. ꝑsbrum. Et sic intellige. c. si qs el. 2. τ. 3. 55. di. Si uero al'. sunt viciati a casu distingue. aut dabant operá rei illicite. τ nō possunt ꝓmoueri. aut rei licite. τ tunc si sunt viciati in mébris minimis siue ocultis nō repelluntur. vt in. c. qui partem. τ in. c. eunuchus. 55. di. Si uero i magnis mébris τ manifestis nō pñt ꝓmoueri. vt si i oculo habet enorme viciũ. vel in manu. vt in. c. si euangelica. 55. di. Silr̃ si modicũ qd̄ generat scádalũ. d. c. ꝑsbr̃. de cor. vi. c. i. τ. 2.

2 Quid de ceco. aut hñte maculá in oculo a natiuitate. l' ex infirmitate: aut a casu sine culpa sua. R̃. q̄ si macula generat deformitaté nō pót ꝓmoueri nisi dispensetur ꝑ papá vel nisi efficiatur religiosus s̄m Inno. de cor. vi. c. cum de ma. τ. c. 2.

3 Quid de claudo ex consimili cá. vt. s̄. R̃. q̄ si sine baculo potest ire τ stare. pót ꝓmoueri. c. si quis el. 4. in tex. τ in glo. 55. di.

4 Utr̄ auulsio vngule in pollice impediat. R̃. q̄ hoc tenendũ est q̄ qd̄cunq̄ viciũ corporis quōcunq̄ ꝓuenerit si redit inhilé ad frangendũ hostiá τ ɔctañ ipedit ꝓmoueñ. τ ꝓmotus ministrare in altari nō pót. Silr̃ qd̄cunq̄ viciũ corporis nōbile: siue in oculo siue in manu: aut in spatulis sicut gibosus τ huiusmodi qd̄ generat scandalũ. alias secus. nisi vt dictũ est. s̄. in. §. i. vt colligitur in. c. i. τ fi. de cor. vi. Uer̄ est q̄ iá ꝓmoti qbus istud euenit post ꝓmotionem. pñt oía que sunt sacerdotalis ordinis exercere. ꝑter celebrationem misse. d. c. ꝑsbr̃. Intellige nisi fuerit culpa sua.

5 Quis iudicabit qñ dubitatur an genẽt scádalũ. R̃. Inno. in. c. i. de cor. vi. q̄ eṗs. vt in. c. 2. eo. ti. In religiosis exéptis suus ꝑlatus ordinarius

6 Quid si quis ex indignatione dc̄té sibi amputauerit: l' qd̄cunq̄ mébr̄ secauerit. R̃. Inno. in. c. significauit. de cor. vi. q̄ nō é irregularis: nisi mébr̄. l' ꝑté mébri amiserit que generet deformitaté. Si vero ñ generat deformitaté: tñ est notoriũ q̄ ex indignatōne sibi abscidit ꝑtem mébri ñ pót ꝓmoueri: l' ministrare in susceptis sine dispensatōne. Silr̃ si ita secauerit q̄ claudicaret repellitur táq̄ corpore viciatus.

7 Utr̄ cadés morbo caduco possit celebrare. R̃. glo. in. c. coiter. 33. di. q̄ si cadit frequéter ñ pót. 7. q. 2. c. i. si v̄o raro nec emittit uocem ɔfusá. pót. dũmō h̄éat coadiutoré. 7. q. i. illud. Promoueri tñ ñ pót. ex quo semel. passus est. vt in. c. maritũ. 33. di.

8 Utr̄ demoniaci vel amentes possint ministrare. R̃. q̄ lz fuerint opi. vt nō. in. d. c. communiter. mihi placet q̄ si ꝑ annũ steterint liberi q̄ pñt mistrare s̄m discretionem epi. ꝓmoueri aũt ñ debét. vt i. c. clici. τ. c. se. 33. di.

9 Utr̄ leprosi possint ꝓmoueri. R̃. Hugo. 49. di. §. hinc τ enim. q̄ non: sed ꝓmoti celebrare pñt in oculto τ ét in publico alijs leprosis: nisi tñ iualuerit lepra q̄ ꝑ corrosionem mébror̄ eũ reddidit ipotenté: ꝑserti in digitis cũ qbus ɔtractare hz sacr̄m eucharistie. Uide. j̄. leprosus. §. 6

c **Orpus** xp̄i. Uide. j̄. Eucharistia.

c **Rapula** quid sit. R̃. glo in. c. a crapula. de vi. 2 ho. cle. est sup̄fluitas ciborum. Uñ crapula q̄si cruda cpula

1 Utrum sit peccatum mortale. Dic vt. j̄. Gula. §. 2.

c **Redere** i deũ é amádo in ip̄z tédere. d ɔse. di. 2. credere. τ de pe. di. 2. §. caritas. Uñ aliud é credere deũ. τ credẽ deo τ credẽ in deũ. vt nō. glo. de ɔse. di. 4. c. i. τ de credulitate. vide. j̄. Fides. ꝑ totum.

c **Redulitas** maledicẽtibus de alijs iprobatur. 86. di. si qd. q2 añ q̄3 ꝓbetur illud malum non debemus credere. 2. q. i. deus. ii. q. 3. in ɔctis. τ. c. q̄uis. 15. q. 7. si quid. τ. q. 8. c. vltimo. in fi. 30. q. 5. nullũ ante.

1 Quottuplex est credulitas. R̃. vt notatur in. c. in quisitioni. de sen. ex. q̄ duplex. quedam temeraria τ leuis. vt puta quando audiuit aliquid a leuibus personis vel a paucis quibus credi non debet. τ hec deponẽda est ad consilium sui pastoris. Quedam ꝓbabilis τ discreta. puta q2 videt solum cũ sola in latebris. l' q2 coiter ita dicitur.

c **Rescere** spiritualit' an quis possit cōpelli. R̃. vt notatur in. c. gesta. 74 di. q̄ non. Sed vide q̄ dico. j̄. Obediẽtia. §. 2. τ Religiosus. §. 29.

c **Rimen** ꝓp̄e est mortale peccatum. vt pz per Gre. in or'. 12. facit. 25. di. §. cri

minis.in ḋ.quin fiat criminale. dum placet. Largo autem modo accipitur quandoqꝫ ꝓ uenıali ēt iuxta illud. Nemo sine crimine uiuit.qñꝫ ꝓ infamia.qñꝫ ꝓ peccato deposi tione digno. Uide glo.in.d.§.criminis.

1 Que sūt cria suspensiōe digna. R.d. An.in c.at si clici.de iudi.ꝙ oia ex qbꝰ qs de facto est infamatus. Intellige talr ꝙ populus scā dalizetur.c.2. de pur. cano. ēt si sit epus fm Jo.an.post arch.in.c.i.de accu.in glo.

2 Que sunt crimina depositōne digna. R.d An. vbi.s. ꝙ oē delictum causans irregla ritatem que enumerant doc.in.c. nisi cuꝫ ꝓ dē.§.ꝓpter consciam. de renun.in glo.ma gna.de quibus.ī. Irregularitas ꝑmo. Iteꝫ si est diu continuatū.zi.di.pſbr i glo. Itē for nicatio notoria: vel diu continuata: vel scā dalosa.c.q̄s sit.de exces.ꝑla.

3 Que sunt crimina degradatione digna. R qui.s.ibidē.ꝙ omne crimen cuꝫ i corrigibi litate.c.cum non ab homine de iudi. Fallit in heretico.c.ad abolendaꝫ.ꝛ.c.excoīcanꝰ de hereti.ꝛ.c.i.eo.ti.li.6. Item in falsario liarum apostolicarum.c.ad fīarioꝝ.de crie fal. Itē in sortilego .26.q.2.c. quicūq̄s sacer dotum.de homici.dubiū est. Et dic ꝙ si itel ligatur de uerbali. est veꝝ. secus si de reali.

4 Utrū criminosus. añ peractam penitenti am vel post possit celebrare sine dispensati one:vel possit ꝓmoueri ad ordines. R. fm glo.ꝛ Inno.in.c.ex tenore.de tem.ordi. ꝙ aut crimen est occultū.ꝛ sic potest. dū tamē vere peniteat.tex.est in.c.fi. de tem.or. Suf ficit.n.absolutio sacerdotis ex potāte claui um.nisi sit tale crimen quod impediat exe quutionem post penitentiam.vt in.d.c. nisi cum ꝓdem.§.i. vt est in crimine quod indu cit irregularitateꝫ. De quo.ī. Irregularitas ꝑmo. Si vero crimen est manifestū.q̄uis ñ sit crimen enorme sed mediocre nō potest sine dispensatōe.ēt post pactā pniam. Et dr manifestū si ↄuictus est in iudicio.vl' tioꝛe.ꝓ batōnis ↄfessus est:l'opis publicatiōe. Nec ob.c.pſbꝝ.ꝛ.c.puenit.50.di.qꝛ p illud ñ est ablata facultas dispensandi cū vere penitēti bus.ꝛ maxime vbi ñ iminet scandalū.vt.50 di.vt ↄstituerētur.ꝛ.c.dño sancto. Et hec ve ra sunt in cribus capitalibus.que dicunt me diocra.secus in leuibꝰ. Et dñt leuia que ↄtin gunt p ipitiā:vel culpā sine dolo: l'si ē dolꝰ est tñ cū re modica.vt nō. in.l.ispiciendū.ff ḋ pe.ꝛ i.l.leuia.ff.de accu.ꝛ i.c.cum dilecti. eo.ti.

5 Quis pōt dispensare cū talibus. R. ꝙ eps in cribus minoribus adulterio. In maioribꝰ aūt solus papa.vt nō.in.c.at si clerici ḋ iud. nisi ex magna cā.vide.ī. Dispēsatio.§.5.ꝛ ēt nō posset qñ inducunt irreglaritatē. vt puta qꝛ celebrauit excoīcatus.ꝛ huiusmōi.nisi in casibus i quibus a iure ↄceditur dispensatō in irregularitate.vt.ī. Irregularitas p totū.

6 Crimē dr publicū qḋ ad publicū spectat iudiciū.ꝛ hec sunt que nō.ff.de pub.iudi.l. i.que sunt lex iulia maie.ꝛ sub hac ↄphēde sacrilegia ꝛ īsidua. Legē iuliā ḋ adl'. Legē corneliā ḋ sicc[a]rijs ꝛ veneficis. Legē pom. ḋ parr. Legē iuliā pec. Legē corēliā.ḋ testis falsis. An aūt in alijs. Azo dicit ꝙ sic. Intel lige i istris.ñ i alijs scripturis.fꝫ Acur. Legē iuliā ḋ vi publica ꝛ ꝑuata.ḋ ābitu repetūda rū.ꝛ ḋ ānona.ꝛ huiusmōi.i qbꝰ lex exꝑmit qḋ sit publicū.vt i.l.3.i fi.ff.ḋ puarica.ꝛ ibi Bar.ꝛ Jo.ḋ Imol.in.l.si.ff.ḋ ꝑua.dlic. ꝛ in.l.2.ff.ḋ ↄcus. Sed fꝫ ius canonicū oē cri men dr publicū.qꝛ ad publicū iudiciū spec tat punieñ.vt in.c.cria.de collu.in glo.

7 Itē publicoꝝ iudicioꝝ.quedā sūt capita lia.ex quibus mors aut exiliū iponitur. hō ē aque ꝛ ignis iterdictio.p has penas eximit caput de citate. Nā cetera ñ exilia sꝫ relega tōes.ꝑpe dñtur.qꝛ tunc ciuitas retinet. Que dā sunt ñ capitalia.ex qbus pecuniaria aut i corpus aliq̄ cohertio pena est.vt in.l. pub licoꝝ.ff.de pub.iudi.

Chrisma

Uide infra. Oleum sanctum.

Culpa

alia latissima.secun dū Bar.i.l.qḋ ner ua.ff.ḋposi. Et idē ē ꝙ verus do lus ꝛ manifestus. Alia latior.ꝛ ē dolus pre sūptus. Alia lata.ꝛ hec ē non intelligere qḋ oēs intelligerent:vl'maior ps.tex.ē in.l.late culpe.ff.de ver.sig. Sed nō.ꝙ cōiter glo.ñ ponunt nisi latā culpā.ꝛ tex.i.d.l.qḋ nerua exponit latiorē ꝓ lata. Et sic colligo fꝫ glo. in dicta.l.quod nerua. ꝙ nomie doli ꝓprie nō ↄphendit q ex culpa fecit.qꝛ dolus differt re ꝛ noie a culpa.qꝛ dolus est a ꝓposito.vt ꝓbatur in.l.i.§.dolū.ff.de dolo. Culpa uēo ñ.vt i.l.si ꝓcuratorē.§.dolo.ff.man. ꝛ ꝓ hō facit dēꝫ Bal.in.l.qd ergo.§.pena.ff.ḋ hijs q nō.infa.vbi dicit.accāt qs ḋ hoīcidio do lose facto:ꝛ ꝓbatur clpā.an absoluetur.seu mitius agetur in eadē instantia. R.ꝙ mitius agetur.ꝛ sic sentit ꝙ dolus ñ est realr culpa Ueꝝ est ꝙ lata culpa ē dolus ꝑsūptus.ita ꝙ vbicunqꝫ qs tenetur ḋ dolo:venit ꝛ lata cul pa. Sed tñ verus dolus ñ ē.vt nō.glo.in.c. bona fides de depo. Et in ↄscia vbi cessat ꝓ sūptio nō hētur ꝓ dolo. Et qs debeat ꝓbar

doli vel late culpe interuenisse. vide. j. Custos §.1. Nō. et q lata culpa ē deuiano icircūspe cta ab ea diligētia quā hīt hoīes coīter eius dē pfessionis. Ex nō error artificis nō est lata culpa nisi qn errat in eo qd coīter hoīes i il la arte sciunt nō qn errat in eo qd excellētes sunt sciunt. Ita tenet Bar. in. d. l. qd nerua. Unū si dposui pecuniā apd cāpsorē q coīter hēbatur bone cōdicionis et nō erat. nō ē la ta culpa. Et Bal. in. l. pignoris. C. de pig. ac. dicē. Accessi ad molendinū. et in cursu hosti um pdidi bestias. nō est lata culpa. ex quo ma ior pars credebat securū accessum.

1 Utrū lata culpa equiperetur dolo. Uide. j. do lus. §. 3.

2 Quid est leuis culpa. R. est omittere qd di ligens hō nō omisisset. vel facere qd diligens hō nō fecisset. Exēplū. Feneratō nō excussit res pignoratas a tineis tali tpe quo diligēs fecisset.

3 Quid est leuissima culpa. R. est nō puidere qd diligentissimus puidisset. l. si putator. ff. ad. l. acquil. vel omittere qd diligentissimus nō omitteret. l. diuus. ff. de offi. pſi. nā equitare vt diligentissimus equitaret. leuissima culpa ē vel nō curare facere qd diligentissimus curaret.

4 Qua culpa tenetur quis ex contractu. vide. s. comodatum. §. 11.

5 Qua culpa tenetur quis ex officio. R. Pa. i. c. cū cās d testi. q iudex tenetur de dolo et lata culpa. sed nō de leui. Qd credo uerum i eo q a su periore ponitur in offiō p obiam solū. secus in eo q illud quesiuit. si nō aliter diligentior fuisset. qr tunc tenet etiā de leui. Similiter dico q nō tenentur nisi de dolo et lata culpa agrimensores et alij qui assumuntur ad calculū vel concordiā. ar. est in. l. si. ff. d no. ope. nū. et ibi Bar. et nō. glo. in. c. qr indicante. de pscrip. Fallit hoc i hijs qui exercent aliquā artē sic pcipue hoc ē puidere scptos et magros qr tūc etiā d leuissima. fac. qd notat glo. insti. de ob. que ex quasi delic. na. et Pa. in. d. c. indicāte. Sed ego credo ve rū qn diligentissimū quesiuisset. nisi fuisset de ceptus ex sua pfessiōe. qr tūc de leuissima. aut diligentie. qr tunc de leui solū tenet.

6 Utrū in foro aīe teneatur quis restituere dam num qd dedit pximo ex culpa sua. R. q sz Inno. i. c. qr plerisq. de imu. ecc. vr q so lū d dolo et lata culpa teneatur. et insi. doc. p singulari dicto hēant. nā ego credo q tenea tur de oī damno ex quacunq culpa sua. de qua tenetur tā de iure ciuili q canonico. per ea que dicam. j. lex. §. 4. Et p hac opi. ē glo. cū ter. in. c. psuluisti. 2. q. 5. q dicit q tenetur etiā quo ad deū si diligētiā debitā nō adhibuit. vt in. d. c. psuluisti. et. 50. di. clerico. et. 35. q. 2. in lectū. Dicē tn q nō punit rōe hoīcidij. sz ne gligentie. vt. 15. q. 1. c. inebriauerunt. et fac. c. fi. de iniur. et d. ā. da. qd idē sunt loquitur. et hoc est tutius. cū ipse Inno. nullo iure pbet dcm suū. qr. d. c. inebriauerunt nihil facit p eo. ymo potius ↄ si bn̄ inspiciat. lz addncat p se. Cū hoc cōcor. Jo. an. in. c. qm ↄ. d pba. et ibi eū seqt Pa. qr negligētia in pprio facto cul panda ē. i alico vt iunp ada. l. si ↄstāte. §. si ma ritus. ff. so ma.

Cura aīaz fm Inno. i. c. cū satis. de offi. archi. stri cte ē potās ligandi et soluendi i fo ro pnīali. et hec nulli ↄuenit plato nisi sacer doti. vt pbat. 11. di. i nouo. de pe. et re. c. oīs et hanc potātem ligādi et soluendi quilz sa cerdos cū ordine accepit. lz nō in istos vel in illos qui sibi non sunt comissi. Dicitur etiā cura large. et est potestas eiciendi et recipiē di in ecclesia cogendi et puniendi excessus. 11. di. §. 1. Sub hac etiā ē excomunicare. in terdicere. suspendere. et huiusmodi. que sūt ad morum correctionem. de elec. dudū. Et de vtraq istaz intelligitur. c. de mīsa d pbē.

Cupiditas. Uide. s. Auaritia.

Curialis dicitur qui ne xibus curie li gatus adulatur pncipibus. 57. di. nomine. 51. di. qui in aliquo. Item curiales di cuntur aduocati in cā sanguinis. vel milites seu officiales pena exercentes. 51. di. aliquan tos. et. c. se.

1 Utrum tales sint ad ordines pmouendi vel ad religionez. R. q non: nisi cū magna discussione vt intelligatur vtrz sit solutus a cu rialibus. vel si est irretitus vel vt fugiat obligati onē et huiusmodi. vt i. c. legē. 53. di. et dicē q p triēniū debeat pbari. et est bonū ↄsiliū. ni si aliqd rōnale aliud suadeat. non deberta men recipi ad religionem. nec ordinari etiā si non est irregularis et si ex deuotione mo uetur. nisi sit solutus a curia. 51. di. c. 1.

Curiositas est postpo sitis diuinis et sanctorum eloquijs scriptas phi losophoz et poetarum rationē vanitatē vel delectatōis intendere. 37. di. sacerdotes. et. c. se. Itē cū sacra scriptura nō sz sācto expo sitionem. sed fm secularem sapientiam et p prij sensus vanitatem exponitur. c. vino ea dem distinctione. Item qui plura volunt sapere q oportet. aut de hijs de quibus nō

est dubitandū. faciunt qões. de renū. c. qm̄ a liqui curiosi. li. 6. ex quibus cū ibi notatis. p3. q velle cognoscere qd non conuenit est curiositas τ peccatū. qz inordinatō quedaz

Utrū sit peccatū mōtale. R. q siue curiositas sit respectu partis itellectiue. siue respectu ptis sensitiue ē mortale peccatū in. 7. casibus. vt colligo ex Tho. fa fe. q. 167. Alle. fa fe. Primo rōe finis. puta. qz pp supbiā: l'aliqd quod sit mortale pēm querit cognoscere vl videre aut audire τc. Secundo rōe illoꝝ a quibus vult scire l'audire. puta a dēonibus l'alijs a qbus sb pcepto phibemur aliqd ad discere l'cognoscē. 29. q. i. illud. Tertio rōne eoꝝ q cognoscē l'vidē: aut sentire volumus vt puta. qz sūt phita. sic a pposito velle audire peccatū illius q ↄfitetur alteri. τ silr icātatōes dinatōes. τ huiusmōi phita. aut eoꝝ libros velle tenere. Silr dico de quocunqꝫ phito qd exerceri ñ pōt sñ mortali peccato sic sūt artes aliq male: aut velle scire quō sit tale pcē: aut videre: aut sētire. nā tal' curiositas ē pcē mortale. nisi in casu qñ qs talia vel let scire vt posset ↄdēnare τ ipbare. fac. c. nec mirꝝ. 26. q. 5. Quarto rōe eoꝝ q ōnuttūtur pp curiositatē. puta cū qs ōmittit addiscere necessaria ad salutē. l'ad suū officiū. vt itēdat poetis. aut curiosis. facit. c. nōne. τ. c. vnio. 37 di. Quito rōe illius ad quē tal cognitō seu visio inducit. vt puta. si ad errorē ↄ fidē: l'ad peccatū mortale. sicut velle videre coeuntes τ aliq spectacula. ex qbus puocat ad mortale peccatū: vel audiē huiusmōi. facit. c. io. 37 di. Sexto rōe mōi. vt cū qs pp talia scienda l' vidēda fac phita. puta supsticiosa: l'dimittit audire diuina q tenet vt videat spectacula τ huiusmōi. facit. c. qui die. de ↄse. di. i. τ. c. q sine. 26. q. i. l' qz de bonis paupum vel eccl'astice emit libros: vel soluit doctoribus qui ei legant inutilia. facit. c. legāt. 37. di. Septio rōne eoꝝ q iducūt ad talia faciēda. vt puta. qñ qs ex curiositate sua sciendi puocat aliquez ad detrahēn: l'auiditate videndi puocat ad facien spectacula phita. sicut sunt torneamē ta τ huiusmōi q fieri ñ pñt sñ mortali. facit. c qui venatoribus. 86. di. de ↄse. di. 2. p dilectione. in alijs coiter est veniale peccatum.

Custos

q mercedē accipit ñ spālr p custodia tenetur de dolo. lata τ leui culpa. ff. loca. l. qui mercedē. in glo. τ qd nō. 23. q. 4. tres psōas. nō. Inno. i. c. q̄uis de re. iur. S3 si spālr p custodia mercedez accipet. teneret ēt de leuissima. vt in. d. glo. quā limita vt. j. Locatio. §. 23.

Quid si neget dolo l'neglia aiūsse qs. pbabit. R. Inno. vbi. s. q ipe custos. ar. ff. d edē. l. si qs. §. vltio. Et hoc uerū quo ad foꝝ ptentiosū. secus in foro ↄscie. vt p3 ex dcis. j. lex. §. 4. Idē dic de custode carceris. ff. de cu. τ exhi. re. l. vltia. In alijs aūt casib' rlr q dolū all'at d3 pbare. ff. de pba. l. quoties. §. q dolū

Damnatus

p sniam ad mōtē q pos sit dispōere de reb' suis. vide Alienatio. §. 25.

Utrū dānatus ad mortē possit fugere de carcere vel quōcunqꝫ. dic vt. j. Fugere. §. 2.

Utrū hñtes de bonis alicu' dānati pp crimen eius τ postea restituti p pncipē ad bōa sua teneantur restituere. R. Ge. in. c. q̄uis d rescrip. li. 6. q aut restitutō facta piudicat iuri quesito tertio q ea lite hñerat. τ sic ñ tenetur restituere q ea hñit. qz ñ fit integratio i tali casu. τ iste est casus. d. c. q̄uis. τ i iuribus all'atis in glo. ibidē. τ faciunt nō. p Bar. τ Bal. in. l. gallus. §. τ qd si tñ. ff. de li. τ po. Aut p restōem pncipis tali factā: ñ piudicat nisi ipi ↄcedēti. τ sic reitegrat ad oia q amiserat. τ sic oia sunt sibi restituenda. τ sic pcedunt iura allegata p alia pte. in. d. glo. ar. c. dilecti. de dona. cū ibi nō. Hoc tenet Jo. d Imo. Et nō. q ista faciunt p liiato post mōtē testatoris. vt ñ piudicet venientibus ab itestato ēt si ñ adierunt hereditatē. qz tal' liiatō est qdā restō natal. l. fi. C. d nata. Secus si añ mortē testōris. qz piudicat. qz nullū ius ad huc hēbat. l. post emancipatōem. ff. d li. leg. vide ēt. j. Gratia. §. i.

Damnificatus

vtruz furtiue τ secrete possit sibi satisfacere. vide. j. furtum. §. 40.

Debitum

ↄiugale iō dr. qz sub pena mortalis peccati vir vxori τ vxor viro. petēti reddere tñtur s3 cōiter doc. τ aplūm. i. cor. 7. nisi ex rationabili causa excusetur Et assignantur a doc. 7. cause pper quas ñ tenentur reddere.

Prima dicitur prohibitio sancte ecclesie Nam contra interdictum ecclesie est peccatum mortale actus coniugalis. Ecclesia aūt phibet ne quis consumet matrimoniū certis temporibus. de quibus. j. Matrimonium. 3. impedimento. 2. Silr phibet ecclesia ne añ bñdictōez ↄiūgantur qñ quis ducit eā que alteri non fuit ↄiuncta p m̄rimoniū. Uñ fm Rod. cognoscens añ bñdictōez vbi est ↄsuetudo q bñdicat peccat mōtalr. Quidā

tamen vt dicit Ri.in.4.di.28.q.vltia in fine dicũt h̄ esse verũ respectu act⁹ petẽdi ñ respũ actus reddẽdi.qꝛ reddens ñ peccat ƀm tho. i.4.ea.di. Ego vero istõ de bñdictõe limito verũ: nisi ex rõabili cã moueret ad petẽdũ puta ꝑꝑ fornicatõem euitãdam cũ nõ possit ꝯtineri: ꝛ vxorẽ ducere vt bñdicat nõ possit ꝓpter dotẽ bñdam. ꝛ huiusmodi. qꝛ nec tũ mortalr̃ peccaret: nisi eẽt scandalũ i p̃ria ar. eorũ que dicã.j. Inobediẽtia.i p̃n. Allex. ẽt dicit ꝙ dictũ Rod. ẽ nimis durum. ꝛ hoc ẽt vr̃ sentire. Inno. ꝛ.d. Anto. in.c.i. de spon. qꝛ lʒ ꝯsuetudo hẽat vi legis: tñ lex non obligat ad mortale. nisi sit ꝑceptiua de elec.c.generali li.6. ꝛ sic ñ vr̃ ꝙ peccet mortalr̃ qñ ẽt simpliciter ꝯsumaret añ benedictõem. nisi. vt dixi esset scandalũ. Et iõ vbi non iminet scandalũ ꝯsulendũ esset istis sponsis q faciunt multa peccata mortalia an tp̃s ꝯductõis ꝙ qñ notũ est matrimoniũ in patria ꝯsumarent: ex quo ducere nõ p̃nt ꝑꝑ dotẽ bñdaʒ.

2 Sed nunquid toties peccat mortalr̃ quotiens exigit sine rõabili cã añ bñdictõnem tenẽdo opi. Ro. R̷. ꝙ ñ nisi p̃ma vice: nisi nouo ꝯtẽptu exigat. Ex quo seq̃tur ꝙ possit in isto casu negare debitũ sine peccato nisi seruet statutũ ecclesie.

3 Secunda cã dr̃ ipotẽtia q̃ qs ñ põt reddere debitũ salua incolũitate sui corpis. qꝛ ƀm Ri.in.4.di 35.ar.i.q.i. dñs nõ obligauit virũ mulieri ꝯ ordinẽ nẽ rectũ q̃ per prius attẽdit ad actũ nutritiue: quo ꝯseruat ꝓpriuʒ indiuiduũ: q̃ʒ ad actũ generatiue q ordinat ad ꝯseruatõem spẽi. ꝛ iõ ñ tenet ad actũ generatiue in nõbile ꝑiudicium incolumitatis corporis proprij.

4 Utrũ teneat reddere debituʒ leproso. R̷. ƀm Ri.in.4.di.32.ar.4.q.2. ꝙ sic lʒ ñ teneatur cohitare. qꝛ ñ ẽ sic periculũ in reddẽdo sicẽ in cohitando. vide.j. leprosus.§.2.

5 Utrũ furioso l' fatuo sit reddẽdum. R̷. ƀm Ri. vbi.s̄. ꝙ quotiẽscũq̃ põt reddi sine periculo ꝓprie persone tenetur.

6 Utrũ reddẽs se ipotẽtẽ ad reddendũ peccet. R̷. ƀm Ri.in.4.di.32.ar.i.q.i. ꝙ ille qui mõ illicito sciẽter reddit se ipotenteʒ peccat mortalr̃. ñ aũt ille qui mõ licito. puta ieiunãdo. orando bona intentõe. sit tñ sic rõnabile obsequiũ. qꝛ q̃uis se reddat minus potẽtẽ. nõ tñ totaliter impotentem.

7 Tertia cã dr̃ crimen adulterij. vñ vir vxori adultere: vel ecõuerso ñ tñr si innocẽs ẽ reddere debitũ ƀm Ri.i.4.di.35.ar.i.q.i. qꝛ lʒ quo ad vinculũ ñ possit tñ põt eã dimittere quo ad cohitatõem ꝛ thorũ. Fallit hoc i.8. casib⁹. Primus si ip̃e sit fornicatus.32.q.6.c.i.c.pe. ꝛ vltio. de adul. ꝛ.c. significasti. de diuor. Secundus si vxor vi opressa sit. ea.cã.q.5. ita ne. Tertius si credebat maritũ ꝓbabiliter mortuũ.34.q.i. cũ per bellicaʒ. Quartus si alter sub spẽ mariti cognouit eã 34.q.2. in lectũ. Quintus si maritus tradidit eã adulterandã ꝑsertim inuitã. de eo q co. ꝯsan. uxo. sue. discretõem. Sextus si marit⁹ post adulteriũ cognouit. ꝛ tollerauit eã. ar. 32.q.2. si qs vxorẽ. Septimus si matrimõio i infidelitate ꝯcto vir dedit vxori libellũ repudij ꝛ vxor alteri nupserit. qꝛ si ꝯuertẽtur vir tenet eaʒ accipe. c. gaudemus de diuor. Octauus ƀʒ aliquos si vir abstinẽdo ꝯ volũtatẽ vxoris ei occasionẽ dedit.27.q.2. si tu. Et placet mihi. lʒ ꝯriũ teneat glo. ibideʒ.

8 Utrũ peccet exigendo debitũ scienter ab adultero innocẽs: vel reddẽdo. R̷. ƀm Ri. vbi.s̄.q.2. ꝙ aut ẽ correctus: vel paratus corrigi. ꝛ sic ñ peccat. Si vero sit icorrigibilis. tñtur eũ dimittẽ. ꝛ sic peccat mortalr̃ cognoscendo. tex. ẽ in.c. si vir de adulte. ꝛ in.d.c. si qs vxorẽ siue sit manifestũ siue ocultũ: dummõ sciat ip̃a. Quẽ tex. sic lito intelligẽdũ: qñ inocenti ñ iminet periculũ fornicatõis ꝛ de negando debitũ ꝯuerteret adulter; sʒ qñ ex denegatõe efficit peior ꝛ ex redditõe nõ facit tot peccata: ꝛ innocẽti fit euasio fornicationis ñ video mortale peccatũ exiger̃ ꝛ reddere. Quod ẽt tʒ Ugo. d castro no. in.4.di. 32.q.i.

9 Utrũ possit vir vxori adultere necessaria ministrare. R̷. ꝙ ñ si negando emẽdaret. qꝛ vtilius esuriẽti panis tollit cũ de cibo securus iusticiã negligit.5.q.5.c. non ois ꝛ male meritus dʒ egestate laborare. l. bona fides ff. depo.§.i. ꝛ de alijs penis adulterij. uide s̄. adulterium.§.3.

10 Utrũ teneatur inocens ad ꝑceptũ ecclesie reddere adultero debitũ. R̷. ꝙ si adulteriũ põt ꝓbare.j. paucos dies ñ tenet ar.c. solet de sen. ex li.6. Si vero ñ põt ꝓbare tenetur ar.II.q.3.c.i. Et idẽ in casibus in q̄bus seperari põt matrimoniũ. vt.j. Matrioniũ. 4.

11 Quarta cã dr̃ votũ emissũ ab ambobus de cõi consensu. vt.j. Matrimoniũ.3. Impedimẽto.5.

12 Quinta cã dr̃ honestas. puta. qꝛ petit i ecclesia vel in publico. qꝛ nõ tenet sibi reddere debitũ nisi honesto mõ.i.cor.14. oia honeste ꝛ ƀm ordinẽ fiant in uobis.

13 Sexta cã est scandalum. Naʒ vbi eẽt scãdalum consumare matrimoniũ ante adbibitas aliquas solemnitates ƀʒ morẽ patrie

non tenetur reddere ante illaꝝ obseruātiaȝ
non tñ mortaliter peccaret reddens. sed bñ
exigēs si sñ rōabili cā faceret. vt. s̄. dixi. §. i.

14 Septima cā ē religio quā qs vult intrare
qꝛ ñ tñtur reddere sȝ dȝ sibi statui ips īfra qd̄
ingredi teneat. c. ex publico de ꝯuer. ꝯiu. vñ
si nulla istaꝝ cārum iest ꝯcto matrimonio
ꝑ v̓ba de pn̄ti tenet exactus reddere.

15 Utrū ñ reddēs petēti qꝛ non vult ꝯcipere
excuset. R̷. q̄ ñ. A fortiori peccat mortalr̄ q
ex ira l'alio malo fine nō vult reddere.

16 Utrū teneat petere. R̷. Ri. vbi. s̄. q̄ nō. qꝛ
nemo tenet vti iure suo. Nō veꝝ credo nisi
in casu qñ nō petendo alter caderet ī aliqd̄
mortale. qꝛ tunc tenetur.

17 Utrꝫ teneat reddere nō petēti. R̷. Ri. vbi
s̄. q. 2. q̄ sic ñ tm̄ petenti expresse sed ēt petē
ti ꝑ aliqua signa ꝑ que ꝯiecturat alteꝝ affec-
tare sibi reddi d̄bitū ꝯiugale: al' si non petit
tacite vel expresse ñ tenet reddere. Auertet
āt alteꝝ ne petat ñ lȝ nisi cū debita sanctimo
nia Unō. dicit Aug. de ancona q̄ si ex nega
tōe debiti alter scādalizat ñ excusat a morta
li denegās. Nō lita nisi ex aliqua cā p̄dicta
rum faciat.

18 Utrū ꝯcto mrīmonio cū vna clādestine.
ꝛ publice postea cū alia teneatur prime red
dere debitū. R̷. q̄ si non pōt reddi sine scan
dalo puta. qꝛ ecclia excōicat eū ꝛ huiusmo
di q̄ tñtur ñ reddere. qꝛ ab oī spē mali ē ab
stinendū. i. thesalo. vltimo al' sic.

19 Sed nunqd cohitabit cū ea ad p̄ceptum
ecclie. R̷. q̄ sic ꝛ necessaria mistrabit si nō
pōt facere sine periculo coitus seu adulterij
cū dicta ea. qꝛ qñ cū periculo ꝓbabili. tunc
paciat excōicatōem ꝛ nō cohitet sed neces
saria ministrabit sepatus q̄ntū pōt. cū prima
ēt nō cohitabit qñ sine scandalo cohitare ñ
pōt. ꝛ sibi iputet q sic contraxit. Et iō ꝯsulē
dum ē tali q̄ p̄riam mutet vbi cū prima siñ
scandalo cohabitare possit.

20 Utrū actus mrīmonial' sit peccatū. R̷. s̄m
Alex. in. 3. pte sū. in. 6. p̄cepto q̄ nō. Sed fit
peccatū s̄m eundē ea s̄e tractatu de adul. qñ
p̄uatur istis circunstantijs.

21 Prima dr̄ recta itentio. puta qꝛ excedit fi
nes mrīmonij facturus cū quacūqȝ alia: vel
cū ea ēt si ñ esset sua cotret: vel ꝯstituit ibi fi-
nē vltimū. ꝛ sic est mortale peccatū. 32. q. 4.
origo. ꝛ. c. liberoꝝ. Aduerte tñ q̄ hoc intel
ligit qñ hoc actu cogitat vt sit mortale. qꝛ ac
tibus: ñ hītibus meremur vel demeremur
s̄m Pe. de pal'. in. 4. di. 32. q. 3. Dȝ ergo in
tentio sistere īfra lites mrīmonij si tal' actus
dȝ esse sine peccato hoc ē q̄ ñ cognosceret
si nō esset sua l'tia vxor. Et idē dic de vxore
erga viꝝ. Sufficit tñ s̄ȝ Ri. in. 4. di. 31. q. pe.
q̄ actu vel habitu hanc intentionem ha-
beat.

22 Secūda dr̄ cā. Nā ex triplici cā sine pec
cato exigit ꝛ reddit. ēt cū merito ex primis
duabus. Pria ꝓl' ꝓcreande. 2. debiti reddē
di. 3. fornicatōis vitāde cōiter tñ tñtur q̄ sit
pccm̄ veniale exigē cā fornicatōis vitāde i
se. vide glo. i. c. qcquid. 32. q. 2. Alia ex cā co
gnoscere ē peccatū aliqñ mortale: aliqñ ve
niale ut i. §. sequentibus patebit.

23 Utrū si fiat cā saciāde libidis sit peccatuȝ
mortale. R̷. q̄ canonistaꝝ. 32. q. 4. i. c. origo.
ꝛ. c. liberoꝝ. ꝛ theologoꝝ in. 4. di. 31. ꝛ. 32.
fuit diuersa opinio. Aliq tenēt q̄ sp̄ ē pccm̄
mortale coitus ꝯiugal' cā saciāde libidis. Et
dr̄ qñ p̄uenit voluptatē ꝛ cogitatōem mani
bus ꝓuocādo ꝛ calidis vtēdo vt possit plu
ries coire. sed magis cōiter tenet q̄ non est
peccatū mortale: dūmō si ñ eēt vxor ñ facēt.
ꝛ. d. c. origo ꝛ liberoꝝ exponūt qñ ita final'r
q̄rit delectatōem q̄ ēt si ñ eēt vxor nō curarȝ
Et hec opinio ē magis rōabil'. qꝛ apl's dicit
hēat vnusqsqȝ suā ꝑꝑ delectatōem ī ea ꝛ nō
ī alia q̄rendā ꝓpter fornicatōem vitādā nec
seqtur q̄ ponat ibi finē. qꝛ ñ vltimū. Hanc
S. Bo. Ri. ꝛ Ale. ꝛ cōiter theo. tenēt. ꝛ plȝ
qꝛ ꝓ ista ea opi. ē tex. Aug. i. ad cor. 7. i p̄n.
vbi dicit. cōiugal' ꝯcubitus generandi gr̄a ñ
hȝ culpā. ꝯcupiscētie vero sanāde: sȝ tñ cuȝ
coniuge hȝ culpā ꝓpter thoꝛi fidem venia
lem. hec ille.

24 Utrū cognoscere vxorē cā sanitatis sit li-
citū. R̷. Ri. in. 4. di. 31. ar. 3. q. 2. q̄ s̄m quos-
dam sic. vel forte pōt dici q̄ sit veniale pec
catum ꝛ hoc verius. ꝛ sequitur Tho. in. 4.
di. 32.

25 Tertia dr̄ modus debitus nāl'. Et hoc du
pl'r. Prio quo ad vas: qꝛ si fiat ex̄ ꝛ ibi emit
tat semē idubitant ē mortale grauissimū. 32.
q. 7. c. adulterij. Secūdo quo ad modū stan
di nālē. q quidē ē vt mlr̄ iaceat ī dorso vir āt
in vētre incūbat ei qꝛ sic facilius ꝯcipiūt mu
lieres nisi ꝑ accñs ipediat. Deuiatio aūt ab
isto ē lateral' ꝯcubitus. ꝛ maior sedētis. ꝛ ite
rū maior stantis: vel vxore supgrediēte. ma
xima horum est eorum qui retro more iu-
mentorum. hunc vltimum modum quidaȝ
indistincte reputant mortale licet in vase fi
at. Pe. de pal'. vbi. s̄. Hen. boich. in. c. inq-
sitioni de sen. ex tenet q̄ supergressio mulie
rum similiter est mortale. nisi aliqua necessi
tate vel rationabili causa fiat. puta infirmi-
tatis: vel periculi aborsus. quia sic peruer

tens vsum ⁊ ritum sacramenti scienter etiã in accidentalibus peccat mortalr sicut tales Glo. Ray. tꝫ ꝙ quelꝫ deuiatio a modo naturali si fiat causa voluptatis amplius sic q̃rende solũ ꝙ ẽ peccatum mortale. Tho. vero in. 4. di. 31. in lr̃a dicit ꝙ qdam dicunt fore signũ mortal' ꝯcupiscẽtie aliqñ. Aliqñ vero peccatum veniale. Aliqñ nullum qñ ex iusta cã. puta ĩfirmitatis: vel propter ꝑiculũ ꝓlis suffocande. Alb. in. 4. di. 31. dicit ꝙ nihil eoꝝ que facit maritus cum vxore seruato vase debito ẽm se ẽ mortale. sed põt esse signũ mortalis ꝯcupiscẽtie. Tu vero detestaberis oẽs istas deuiationes ⁊ periculosas fore declarabis ⁊ persuadebis vt desistant quãtum poteris. tñ sñtentiam non precipitabis? quia vxor permittitur. vt in ea homo ꝺ lectetur propter fornicationem vitandam. Et ideo hoc tenebis ꝙ qualitercũqꝫ opus ĩcipiatur ⁊ quõcũqꝫ fiat: dũmodo in vase debito semẽ emittatur ⁊ talr ꝙ mulier retinere eum possit nõ erit mortale de se. Secus si mulier taliter staret ꝙ ex hoc semen retinere nõ posset. quia esset mortale: ꝗuis vir in vase emitteret. Et scdm hoc concorda ꝑdictos doc.

26 Sed quid de eo qui fricationibus. oscul'. ⁊ tactibus delectatur nõ intendendo venire ad actum coniugalem sed finem in hijs ponere. R. Pe. de pal'. vbi. s̃. tenet ꝙ ẽ peccatuꝫ mortale. Sed ego nõ credo nisi se l'alterum ad polutionem extraordinariam ꝓuocaret. ⁊ sic tene per ea que supra dcã sũt.

27 Quid de illo qui ante completionem actus se retrahit nec semẽ emittit etiam extra vas ne hẽat plures filios. R. Pe. vbi. s̃. ꝙ nõ peccat mortaliter: nisi ex hoc mulier ad seminandum prouocaretur. Idem dicit de eo qui ne habeat filios abstinet. qꝛ lꝫ appetere non plures habere ꝗ̃ possit pascere. nec tenetur actum incoatum ꝯsumare vxore nõ petente. Et eadem rõe videtur scdm eũdem posse dici de muliere que postꝗ̃ est cognita a viro vadit statim ad mingendum: vel se cito erigit vt emittat semen ne concipiat. Sed de hac opinĩoe valde dubito propter. c. aliqñ. 32. q. 2. quod videtur inuere ꝙ sit peccatum mortale. Sed posset dici ꝙ. d. c. loquitur quãdo quis ex sola voluptate hoc facit vel quando pstꝗ̃ conceptio est facta querit aborsum. sed Pe. intelligit quando hoc fit ex rationabili cã. puta. qꝛ nõ. põt eos pascere ⁊ huiusmodi. ⁊ anteꝗ̃ ꝯcipiatur in ventricula matris. ⁊ sic posset teneri. lꝫ sit periculosa. Dare aũt vel recipere venena sterilitatis omnino est mortale vt in. d. c. aliqñ.

28 Quarta dr̃ tempus debitum. Nam ĩpre festi. orõnis ⁊ coĩonis ẽ abstinendum.

29 Utruꝫ peccet mortalr q exigit siue reddit ĩpre solemnitatis. R. ẽꝫ comuniter doc. i. 4. di. 32. ꝙ nõ. Limitat. S. Bo. ibidẽ. ar. 3. q. 2 nisi conscientia obliget. qꝛ credit mortale. vel nisi ĩteruenlat sacre diei ꝯtemptus. Ale. tñ. ẽa ẽe i tractatu de adulterio tenet ꝙ si cognoscit ꝓpter delectationẽ. s. explendam. ꝙ ẽ mortale. Quod verum credo quãdo ĩteruenit cõtemptus sacre diei propter talem ꝺlectationem saciandam. Et sic concorda gl. que in summa. 33. q. 4. cum Ale. concordat alias nõ. quia circunstantia que nõ cadit sб spãli prohibitione nõ põt mutare spẽm peccati nisi vt dictum ẽ qñ rõe ꝯtemptus. Naꝫ nullo iure cauet ꝙ de precepto ñ cognoscatur vxor i festo. sed. c. 33. q. 4. sũt de consilio vt pꝫ intuenti. Et sic etiam tenet Ri. in. 4. di. 32.

30 An possit cõunicare qui reddidit. R. ẽm Ale. vbi s̃. ⁊ Sco. in. 4. di. 32. ꝙ sic. nec de necessitate precepti tenetur abstinere. sed nõ debet propter reuerentiam sacramenti ꝺ bono consilio: nisi forte solẽnitas aliud suaderet vt dr̃ de polutione infra. Eucharistia. 3. §. 29. Idem tenet glo. in. c. sciatis. 33. q. 4. de exigente: dummodo non causa satiãde libidinis exegerit. Sed tu breuiter dic. vt in. d. §. 29. cum sequentibus.

31 Quinta dr̃ qualitas persone cum qua est concubitus. vt non sit mestruata: vel vicina partui.

32 Sed nũqd peccat mortaliter qui cognoscit ĩpre mestrui. R. ꝙ casus dubius ẽ inter doc. Sed saluo meliori iuditio mihi videtur distinguenduꝫ vt colligo ex dictis ac rationibus theologoruꝫ. in. 4. di. 32. Aut ex tali coitu potest fieri generatio probabiliter. aut non. Si non. vt puta. qꝛ senex vel sterilis vel fluxum habet ⁊ huiusmodi. ⁊ tunc non ẽ peccatuꝫ mortale: nec in exigente: nec in reddente scdꝫ comuniter doc. Nec ob. ꝙ illud leui. 15. ⁊ ezechi. 18. dicitur preceptuꝫ morale. quia non ẽ morale respectu turpitudinis. alias esset peccatum mortale etiam quando habet continuum ⁊ ad quãcũqꝫ cuiuscumqꝫ turpitudinis ire. quod ẽ cõtra doc. comuniter. Est ergo respectu periculi ꝓlis mortale solum. facit. c. intelligẽtia ꝺ ver. si. Si vero potest fieri generatio probabiliter. vt cum non habet continuum fluxum: vel est debite etatis, etiam distinguo. aut ꝯsiderat ꝑiculum ꝓlis. s. ꝙ possit gñari

leprosa que alio tpe generaret sana. et ptem nit pp suā delectatōem hñdam. et sic peccat mortaliter tā exigēs q̄ reddens isto modo. Aut lz ptemnat periculū plis: nō exigit vel reddit pp fornicatōem vitandā in se vel in alio. non principaliter ppter delectatōem. et sic non peccat mortalr taliter exigens vel reddens. qr tenetur hō magis diligere salutem suā vel pximi q̄ bonū corporis pximi. aut ñ cōsiderat periculū plis nec de generatōe et tūc si exigit cā fornicatōis vitande in se: vel in alio: vel debiti reddendi ñ peccat mortaliter lz pcipiat ples leprosa. qr cū det operam rei licite lz ñ debitā diligētiam posuerit. tñ nō reputabit ad mortale ar. eorum q̄ nō. in. c. inebriauerūt. 15. q. 1. Si aūt solū exigit causa libidinis: vel reddit. tūc ex futuro euētu cognoscet si peccauit mortaliter: vel ñ. qr si ples generabit leprosa reputabitur mortale. qr dedit operam rei illicite ar. c. i. de psūp. Si vero ñ generet leprosa erit veniale. Jō ante euentū dz pfiteri tanq̄ de mortali. c. iuuenis de spon.

33 Quid de exigēte tpe partui vicio. R. Ri. i. 4. di. 32. ar. 3. q. 2. q̄ si sine periculo abōsus Vir pōt carnalr copulari sue vxori pgnanti pōt exigere sine mortali et mlr sibi tenet reddere. qr mrimoniū ñ solū ē in offiñ. sed etiā in remediū. Si aūt nō pōt sine pbabili periculo aborsus ñ dz nec reddere: nec exigere imo sm Pe. de pal. vbi supra peccat mortaliter tā reddēs q̄ exigens. qr nō curat occidere aiam puuli vna cū corpore. Et vide q̄ maius ē periculū aborsus in pncipio cōceptus Rō. qr q̄uis sm Auice matrix mulier p' ipgnatōem claudat. tñ ex delectatōe mouet alīquando et apit. et sic mā nūdum pfecte coagulata dispergit et effundit. et iō vitupat Hie. accedēte ad pgnantē i. d. c. origo. Nō tñ erit peccatū mortale ex quo nundū ē formatus si hoc ñ intendit.

34 Utrū imediate post ptum possit exigi. R. Ri. vbi. s. ar. 4. q. i. q̄ nō de pgruo dōec sit purificata. non tñ de necessitate est abstinēdū. Limitat Pe. de pal. vbi. s. nisi mlr esset ex ptu infirma. et esset ei periculū mortis: vel agrauatōis ifirmitatis. et placet. Et. c. ad eius 5. di. et. c. si cā. 33. q. 4. et. c. origo. 32. q. 4. et. c nō solū. 7. q. 7. loquuntur d honestate.

35 Sexta dr pueniētia loci. qr non dz fieri in loco sacro. vñ si ē psecratus locus peccat mortalr tam exigēs q̄ reddens pp ptēptum sacri sm Ale. vbi. s. si nō sit necessitas ppter quā ñ possit cognoscere i alio loco. vt puta. qr violent sunt reclusi p longū tps. qr tunc esset de bono psilio abstinere nō de pcepto secundum Ri. in. 4. Sed Pe. de pal. vbi. s. tz idi stincte q̄ ē mortale. Sed ñ credas ei nec vz eius rō. s. q̄ nulla sit necessitas sic in vrina. Immo maior q̄ qs stet iuxta ignē lōgo tpe et ñ calefiat nec ēt alia rō. s. q̄ locus polluit. qr pollutio nocturna in sōnis ēt polluit. et tñ non ē peccatū. Jō tene cū Alex. et Ri.

d

Decanus

idē est qd archidiaconus. et iō dic vt supra. Archidiaconus.

d

Decima

Alia pdial. s. d his q̄ pueniunt ex prediis. Alia psonal. s. de hijs q̄ pueniūt ex negotiatōe. artificio. scia. militia. venatōe. et huiusmodi industrijs psōarum. Alie mixte. sicut q̄ pueniunt de aialibus et eorū fetibus q̄ ptim sunt pdiales a predijs vnde viuūt: ptim psonales pp custodiam et eorum curam de hoc habetur in. c. ad apostolice. et in. c. pastoralis de deci. et de parrochijs c. fi.

1 Utrum sint de precepto dande tēpore gratie. R. Ale. in. 3. parte sū. q̄ sic quecunq3 cum necessitas est et petuntur a ministris ecclesie vel etiam si non petunt: dūmodo sit consuetudo regionis. vt in. c. puenit. sed melius in c. in aliquibus de deci. in fi. dicitur. Ille qppe decime necessario soluende sunt que debentur ex lege diuina: vel consuetudine approbata.

2 Sed nunqd psuetudo excuset a solutōne decimarum. R. vt colligo ex Ale: vbi. s. Solutio decime vno modo est de iure nature et morale. s. inquantum conscia dictat q̄ deus honorandus est de propria substantia: et q̄ aliquota pars substantie detur ad sustētatōnē ministrorum dei. et hec fuit semp in pcepto vnde gene. 47. sacerdotibus egipti cibaria ex horreis publicis ministrabant. Alio modo dicitur iudiciale preceptum inquantū determinat certam. s. decimam ptem dandam ministris sm rōnem equitatis mutue distributionis vt sit equalitas dati et accepti inter seminantē spūalia et temporalia metentem secundum q̄ possibile est. et hec fuit in lege in precepto simpliciter. exo. 23. et numeri. 18. Ante legem vero fuit de cōsilio. vt patet ge. 28. vbi iacob vouit decimas. quod facere ñ potuisset si fuisset in precepto. Tertio modo solutio decime est quid cerimoniale quantum ad aliquam significationem sicut omnia antique legis facta secūdum illud. 1. cor. 10. Oia in figura ptigebāt ill. Qui. n. dcimā

dat que est pfectōis signū: eo φ denarius numerus est perfectus quasi pnˢ limes nūoꝝ vltra quē numeri ñ pcedunt. ſ ʒ reuertūtur ab vno nouē ptibus reseruatis, prestat qſi i quodā signo ad se ptinere ipfectōem: pfectionē vero q̄ erat futura p xp̄m eē expectādā a deo. vñ cum iuditialia hodie non obligēt nisi pꝫt pcipiuntur ab eo qui potest. pʒ φ isto scđo mō decime sunt de iure positiuo. pꝫt vero sunt. cerimonialia hodie phibentur. Et in hoc concor. Ri. in. 4. di. 17. ⁊. S. tho. s̄a. s̄e. q. 87. Et hoc tene. lʒ Inno. i Rubrica de deci. ⁊ Ho. teneant φ simplr̄ sunt de iure dīno morali ⁊ nāli. Qđ nō est uerū nisi vt dictum est. Et in hoc decipiuntur multi canoniste. Cum ergo queritur an consuetudo excuset a solutione ipaꝝ. Dico φ si sacerdos q ministrat spiritualia petit pp indigentiam ⁊ sustentationem non excusatur propter consuetudinem quin teneatur dare tam pdiales φ psonales. quia nulla consuetudo potest contra ius naturale ⁊ morale. 8 di. que contra. Similiter non potest consuetudo excusare quin homo teneatur ex aliq̄ta parte substantie sue honorare deum. Excusare autem potest consuetudo ⁊ excusat in alijs casibus si sit prescripta. Nam φ debet sacerdoti ñ indigēti dcia ex institutione ⁊ p̄cepto ecclesie solum est tempore gratie. Et hoc videtur innuere Ho. in. c. a nobis de deci. cum dicit φ consuetudo excusat a decis ēt pdialibus non soluendis cū non petunt. Pro quo facit. c. non est eo. ti. quod eē non potest si eēt pceptum morale. Nec ob. 13. q. i. §. hijs ita. ⁊. 16. q. i. reuertimini. ⁊. c. decime. ⁊. c. in sacris. ⁊. q. 7. decimas. ⁊ de decimis parochianos. ⁊ in. c. tua nos. ⁊ in. c. tua nobis. ⁊. c. cum non sit in homine. ⁊. c. in aliqbus. in quibus dicitur φ a deo sunt institute vel diuina lege pcipiuntur. qꝛ ibi accipitur lex diuīa pro lege mosaica. ut pʒ. 13. q. i. §. hijs ita. que quidā filios grē ñ ligat. nisi quo ad moralia. vt pʒ. di. 5. §. i. ⁊. 6. di. §. hijs ita. ⁊ de pari. post par. c. vnico: l' nisi ut dixi iudicialia pcipiantur ab ecclesia. vt facit in decimis. vt in ti. de deci. in multis. c. ⁊ in aliquibus alijs. vt pʒ de iur. c. i. 23. q. 4. ⁊. 6. ⁊ nūc lʒ sit pceptum legis diuine date moisi. nō tñ obligat vt tale sed ut pceptū eccl'e. Et iō male reprehendunt aliqui canoniste theologos. qui dicunt decimas ñ eē de iure diuio: qꝛ ñ negāt quin fuerint pcepte a deo in lege veteri. sed qꝛ nō obligant vt lex diuina in φtū sunt iudicialia pcepta: sed solū ut pcepta eccl'e. Inquantū aūt sunt a iure nāli ⁊ morali bene sunt de iure diuino debite ēt hodie. Et iō ꝯclude φ si minister eccl'e indiget pp sustentationem ⁊ petit φ non excusatur pp ꝯsuetudinē ꝯriā. Si aūt ñ idiget tenetur soluere s̄m φ ꝯsuetudo se hʒ: l' dcimā: l' vigesimā: aut trigesimaʒ: aut si nihil soluitur excusat: dūmō ꝯsuetudo sit pscripta per ea q̄ dixi. s̄. Consuetudo. Sanctiuʒ. tñ eēt eas integre soluer̄. ⁊ pro hoc facit. c. a nobis. đ deci. vbi dꝛ φ quilibet tenetur soluere dcimas: nisi a pstatione earum spāl'r sit exemptus. qđ quidē eē non posset si eēnt simplr̄ de iure diuio. ar. 4. di. erit. facit ēt qđ nō. Archi. 16. q. i. ⁊ sequitur Pa. in. c. in aliquibus đ deci.

Utꝝ papa possit dispensare ne quis decimas soluat. R. Alle. vbi. s̄. φ pceptum de decimis inqūtuʒ est iudiciale potest eccl'a ordinare qui ⁊ quas debeant recipere ⁊ qui soluere. sicut fecit in multis religiosis. vt. s̄. dictum est. Et hoc itelligit rōne necessitatis uel vtilitatis. al'r nō debet facere. 3

Sed queritur qñ dari debent. R. vt dꝛ in. c. cū hoies. de deci. φ stati fructibus collectis. Et hoc quo ad pdiales. quo ad psonales debent solui in fine anni. Sed tu dic φ s̄m cōsuetudinē pscriptā sunt soluende. ⁊ si pereunt. peribunt illi qui est in mora. alias non. sed cui debentur. 4

De quibus debent solui. R. φ de oībus fructibus terrarum. arborum. animalium piscationum. uenationum. fictuum. pensionum. molendinorum etiam ad uentum balneorum. fulloniorum. lapidiciniorum. methalariorum. Item de negocijs ⁊ artificijs ⁊ ceteris bonis. vt colligitur. 16. q. i. ⁊. q. 7. ⁊ de deci. in multis. c. sed hodie cōsuetudo seruanda est. 5

Utꝝ de illicite acquisitis. R. Alle. vbi. s̄. φ in personalibus est distinguenđ. aut transfertur dñium in acquirentem. ⁊ sic tenent dare: sed eccl'a non debet recipere q̄ʒdiu persona est in scelere. ne videatur approbar̄ eiꝰ mores: sed si correxerit poterit recipere. sic̄ in meretrice ⁊ histrione ⁊ huiusmodi. Si aūt dñiuʒ ñ transfertur. sicut in vsura. furto. rapina. ⁊ huiusmodi. sic ñ tenetur. nec eccl'a pōt recipere. Si vero decime sunt pdiales indistincte glʒ tenetur quātūcunqʒ peccōꝛ ⁊ iudeus ⁊ inuasoꝛ: ⁊ eccl'a pōt recipere. qꝛ ñ dantur intuitu persone. sed q̄si ex censu dbito pdioꝝ. fac. c. đ terris. đ dci. Non tenent tñ iudei soluere psonales. decimas cū ñ pcipant sacra. nec audiant diuina. ar. dicti. c. de terris. 6

Qui tenent dare decimā. R. Alle. vbi. s̄. 7

ꝙ oēs laici tā paupes ꝙ̄ȝ dites. Itē ēt iudei de ꝓdijs. d. c. de terris. vt. s̄. i. §. ꝑcedēti. 16. q 7. decias. Itē clici de rebus pꝛimonij sui. ni si defuiāt illi eccl'e cui debent eodē. c. 2. Itē Ale. dic̄. ꝙ vbi eēt ꝯsuetudo ꝙ de fructibus possessionū eccl'e possent testari in morte. si militer tenerentur d̄ ipis ad decimā. Et sic intellige. c. 2. de deci. Itē religiosi nisi sit ex ēpti ꝓuil'o sedis apl'ice. sic sunt monachi al bi. tēplarij. hospitalarij. ⁊ ierosolomitāi. ⁊ multi alij. de quo nō. i. c. sugestū. cū multis. c se. de deci. Dicit tn̄ Ale. vbi. s̄. ꝙ ꝓuilm̄ de n̄ soluendis decis n̄ liberat eos quin teneātur soluere in tribus casibus. Primus cū pacti one tenentur. qꝛ ꝓuilegiū n̄ reuocat pactū ꝓ cedens nisi fieret mentio spālis in eo. vt in. c. ex multiplici. de deci. Secundus cū paro chialis ecclesia cui debebantur enormiter leditur. ar. d. c. suggestū. Tertius cum eas sol uendo tacite renunciant ꝓuil'o. sed de h̄ vid̄ glo. ⁊ doc. in. d. c. suggestū.

8 Cui debeant dari. R̷. ꝙ ꝓdiales debēt dari illi eccl'e. in cuius parochia ꝓdiū situū ē. vt i. c. qm̄ de deci. ⁊ i. c. fi. de parochijs. nisi alid̄ hēat ꝯsuetudo. vt in. c. i. ⁊. 2. ⁊ in. c. coissum ⁊ multis alijs. c. de deci. Personales vero debent dari eccl'e pochiali i qua audiuit di uina. vl' vbi recepit eccl'astica sacia. i. q. i. c. questi. Mixte vo debēt dari. vbi ꝯsuetudo est: l' si n̄ est ꝯsuetudo. si pascunt in vna dent illi pochie. Si vero ptim in vna partim i a lia diuidant. fac̄ qd̄ nō. i. c. ad aplice d̄ deci. ⁊ Pa. nō. diffuse in. c. cū ꝯtingat eo. ti.

9 Utꝛ soluendo ei qui de iure eccl'am nō tȝ sȝ d̄ facto excusetur. R̷. ꝙ nō si scit. nisi ex iu sto metu excusetur: uel nisi per tollerantiam eccl'e q̄ nō ꝯdicat vꝫ ꝯsentire. fm Rodo. Et hoc vltimū verꝫ nisi placeret eis. ecclesiam fraudari.

10 Utrum clericus qui hȝ sufficiens patrio nium vn̄ viuat fm statum sue persone pos sit decimas recipere. R̷. Ale. vbi. s̄. ꝙ sic. vt ꝓcurator in necessitates pauperꝫ uel vtilita tes ecclesie expendendas. nō aūt in usus ꝓp os conuertendas. ymo si in ꝓpos vsus cō uertit comittit sacrilegium si in malos incur rit iudiciū. facit. c. qm̄ in fi. 16. q. i. ⁊. c. pastō i. q. 2.

11 Utꝛ decie possint ꝓscribi. R̷. ꝙ laici nullo mō possunt ꝓscribere. vt eis soluantur. d̄ ꝓ scrip. c. cām. Sed clerici si pochiā hn̄t. pn̄t de ꝓscrip. de quarta. Si uero n̄ hn̄t nō pn̄t. Silr̄ ⁊ d̄ religiosis dicendū est. ar. eoꝝ que nō. in. c. placuit de ꝓscrip. ⁊ in. c. cū contin gat. ⁊. c. se. de deci.

12 Cui soluet qui antiqtus n̄ soluit ⁊ nūc vl't satisfacere. R̷. ꝙ nō ei qui ꝓscripsit. sȝ eccl'e pochiali fm Rodo. ⁊ Ray. Qd̄ verꝫ credo si eccl'e pochiali. tūc erant soluende. al' secus.

Utꝛ sacerdos pochialis possit reittere de cimas n̄ solitas tpꝛ pto. R̷. fm Rodo. ꝙ sic i totū l' in ptē. ex quo i posterꝫ vl't abstinere ⁊ facere debitū suū. Sȝ mihi vꝫ ꝙ n̄ possit. ni si sit paup cui reittunt. ar. c. fi. 16. q. i. qꝛ cū sit pauperꝫ n̄ pn̄t in nō pios vsus ꝯuerti: Nā ⁊ sup alimentis legatis nō valet transactō sine iudicis autoritate. l. cū hij quibus. ff. de trās.

13 Utꝛ laico possit ꝯcedi decia. R̷. fm doc. i c. ad hec. de deci. ꝙ nullus ꝯctus potest iniri cū laico de decis p quē dn̄ijȝ directū l' utile transferatur in ipm. qꝛ vꝫ alienatio q̄dam. vt ꝓbatur p tex. cū glo. in cle. i. de re. ec. nō ali. Sȝ ꝯcessio ad modicū tp̄s q̄ nō vꝫ alienatio bene pōt fieri. ⁊ ēt ad tp̄s vite alicuius ex cā ⁊ cum autoritate ꝓlati fm glo. i. c. Quis eo. ti. qꝛ pp dubiū vite pōt dici modicū tp̄s. Sȝ de hoc dicto glo. dubito pp ea que dixi. s̄. a lienatio. §. 18. ⁊ potius credo ꝙ nō possint ꝯcedi ad uitā alicuius nisi autoritate pape. Et hoc intelligo in laico qui laicalr̄ viuit. Secus in laico ꝯuerso ⁊ religioso cui cōce di possent. fm ꝙ notant doc. in. d. c. Quis Ius uero decimandi nullo modo potest ca dere in laico. cum sit spūale. vt i dictis. c. nō Et hoc intelligo sine autoritate pape qui so lus pōt fm notata in. c. 2. de iudi. ⁊ tutus est in foro anime si ex cā hoc papa facit. al'. nō. vt notat. d. An. in. c. a nobis de deci. ⁊ sequi tur Pa.

14 Utꝛ laicus hn̄s in feudum decimas secu ra ꝯscia teneat. R̷. ꝙ si scit se hēre post con cilium lateranen̄. qd̄ fuit celebratū. 1179. ⁊ sine autoritate pape non pōt tenere. vt nota tur in. c. ꝓhibemus. d̄ deci. Si scit se hūisse ante illud ꝯciliū: uel post. sed cum autorita te pape ⁊ ex causa sic potest tenere. Si uēo ignorat an ante: uel an interuenerit autoritas pape: seu ex cā ltia. tūc Ho. vt refert Io. an. in. c. cuȝ aplica. de hijs q̄ fi. a ꝓla. tȝ ꝙ n̄ pōt tenē. Idē Archi. ⁊ Io. mo. in. c. 2. de deci. li. 6. Sȝ Io. an. tenet ꝯrium qn̄ cois opi. est ꝙ autoritate pape: vel ante illud concilium fuerint concesse. Que opi. mihi placet maxi me. qꝛ vnusqsqȝ in foro anime ꝓsumendus est bonus nisi constet d̄ malo. ⁊ ideo debet credere ꝙ ꝓdecessores sui non tenuissent ni si cum bono titulo.

15 Utꝛ talis laicus possit eas transferre. R̷. ꝙ non in laicū quocunqȝ titulo ex quo trās feratur dominium vtile uel directum. Et lȝ

gl.i.c.ꝓhibemus ꝺ dici.tenuerit ꝙ autorita te epi posset.tñ communiter non tenetur.ꝛ bñ In aliam autem eccłaꝫ vel religiosum locū bene potest donare.vt in.c. cum apostolica de hijs que fiunt a prelato.ꝛ hoc de con. sensu diocesani. Pignorare autem non pōt ſm Jo.an.Sed Ho.tenet ꝙ sic ꝛ Pa. placet ꝛ mihi.vt cui plus liceat ꝛ minus.

17 Utrū eccła possit sine simonia redimere ꝺ cimas ab aliquo iniusto detentore.R̷.ꝙ pōt redimere qñ ex tali peccunia nullum ius ꝺ nouo acquirit. alias non licet.vt nō.in.c.di lectus el pmo de sy.

18 Utrū liceat clericis accipere in pignus de cimas detentas a laico.R̷.Ale.vbi.ſ.ꝙ sic. sicut ꝛ quamlibet aliam possessionem quā laicus detineret iniuste.nec tenentur fruct⁹ ꝯputare in sortem:dūmō huiusmodi decie nō ptineant ad alias eccłas.sed ad suas.qꝛ si ad alias ꝓhibetur.vt in.c.interdicimus. de deci.

19 Quō ꝛ qñ religiosi tenentur facere cōsci entiam ꝛ predicare de decimis.vide.Exco municatio.7.casu.44.

20. Que est remuneratio fideliter soluentiū decimas.R̷.ꝙ multiplex.Prima habun dantia fructuum.Secunda sanitas.de qbus mal.3.ꝛ in.c.reuersionem.ꝛ i.c.decime.16 q.1.Tertia bonitas.pncipatus.16.q.7.ma iores.Hoc tollit fiscus qđ non accipit xp̄s.

[D]Effensio

Utrum sit licita ad sue pṡōe tuitionem ne ledatur.R̷.ꝙ sic.vt i. l.vt vim.ff.de iusti.ꝛ iu.ꝛ ibi Bar.ꝛ Bal. ꝛ alij.in.l.sciam.§ qui cum ali.ff.ad legem acquil.ēt religiosis sine licentia superioris. qñ licentia comode hēri non potest.ſꝫ Jo. de li.in tractatu de iusto bello.Ratō qꝛ hoc competit de iure naturali.di.1.ius naturale. ꝛ quo ad actus naturales religiosi non cē sentur mortui.16.q.1.c.placuit el.2.l.deo no bis.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ ēt aduersus suum su periorem potest quis se deffendere.ar.c.ex parte de accu.Et hoc verū si ille contra quē se defendit iniuriose vult euꝫ ledere:qꝛ si iu ste ꝛ ordine iustitie seruato ꝓcederet nō pos set sine peccato se defendere.alias sic.dūmo do fiat defensio cuꝫ moderamie īculpate tu telle.Istis.n.duobus concurrentibus.s.ꝙ sit ad repelleñ iniuriam ꝛ cum moderamie inculpate tutelle licet.Aduerte hic ꝙ non lꝫ percusso repercutere etiaꝫ in continenti:qꝛ hoc eēt vindicta.l.non est singulis.ff.de re. iu.nisi timeret de pcussione geminata.faci unt notata per Inno.in.c.olim ꝺ resti.spo.

ꝛ qđ nō.in su.23.q.1.facit.l.4.in pn.ff.ad.l. acqui.

1 Utrum defensio possit tolli per papaꝫ vł pncipem.vel legē vniuersalē:vel municipa lem.R̷.Albri.in.l.oēs.C.de epi.ꝛ cle.qdā dicunt ꝙ nō:cum sit de iure naturali.ꝛ vide tur expressum in cle.pastoralis.§.pe.de re iudi.Dñs Gabriel de osseletis in suo tracta tu tenet.ꝙ si statuto cauetur ꝙ possit proce di nulla data defensione ꝙ valeat.ꝛ ꝓ hoc facit.quia licet applō sit species defensiōis tamen tollitur in multis casibus.vt.C.quo rum ap.non re.per totum.Item quia iura volunt in multis casibus nullam dari defē sionē.vt.C.de sic.l.fi.in.fi.C.ꝺ Adul.l.i ad ulterij.C.de fal.mo.l.2.cum similibus.Nec ob.ꝙ defensio sit de iure naturali.qꝛ veruꝫ ē in defensione manuali:ꝛ de ista loqtur.d. l.vt vim:sed defensio danda per iudicem reo petenti vel non petenti ē de iure gētiuꝫ vel ciuili.ꝛ ideo per aliud ius tolli pōt.Et hoc dicit esse verius.Albri.ibidem.

2 Utrum defensio pro rebus liceat.R̷.ſm Inno.in.d.c.olim.ꝛ Bar.in.d.l.vt vim. ꝛ glo.ꝛ doc.in.l.1.C.Unde vi.ꝙ sic ꝛ pro rebus auferendis ne auferantur ꝛ ablatis vt recuperentur.Et hoc verum in ablatis si in continenti fit.i.anteq̄ꝫ ad alia negotia di uertat.tex est.ff.de vi.ꝛ vi.ar.l.idem est.§. cum igitur qui armatus.Et dicit Pa.in.c. significasti scđo de homici.ꝙ dicitur inter uallum quando relicta prima se diuertit ad alia non necessaria.Secus si comedit vel bibit:vel congregat amicos ꝛ huiusmodi. ff.de ver.ob.l.cōtinuus.primo.R̷.ff.ꝺ duo re.l.duos.§.vltimo.C.Unde vi.l.1.Et cum hoc sit a iure concessum non requiritur au ctoritas superioris nisi de bono consilio. nec incidit talis in excomnicationem si per sona a qua aufert esset ecclesiastica etiam si in personam immittit manum quando ali as recuperare non poterat.vt colligitur in d.c.olim.ꝛ de appel.c.significauerunt.nisi a proposito modum excedat.vt.in.d.c.oli. in fi.

3 Utrū qlibet de pplō possit quēlꝫ defēdere ipune.R̷.Bar.in.l.siqs.in seruitute.in fi.ff. de fur.ꝛ in.d.l.vt vim.ꝛ ibi glo.ꝛ.23.q.8.§ i.in glo.ꝛ cy.ꝛ Pe.in.l.1.C.Unde.vi.ꝙ sic Consuluit tamen Bar.in.d.l.vt vim ad tol lendum omne dubium ꝙ faciat sibi manda ri vt ipsum defendat clamando defenditē vel currite ꝛ similia.vt notat.Bal.in.d.l.i. quia tunc secundum omnes licite ꝛ im pune.facit argumentum.l.Gracus.C.de

adul. Aduerte tamen q irregularitatem nõ effugit qui pro alterius defensione aliũ occidit. De quo vide infra. Homicidium. 3.§.3.

4 Quid dr moderamẽ inculpate tutelle. R. glo. in. d. l. i. multum laborat. Sʒ Bar. ibi ꝛ in. l. furem. ff. ad. l. cor. de sic. dicit q inculpata tutella ẽ id facere sine quo aliter se dfẽdere nõ põt sine periculo persone: vel rerũ: Unde nõ debet pati q damnificet i aliquo si damnum ẽ irrecuperabile. alias secus. vt in. d. l. furem. Ex quo isert q ẽt. si nõ possuʒ effugere quin me pcutias nisi te iterficiaʒ q licite te iterficio: qꝛ cũ iniuria personalis sit maior q̃ realis. vt in. l. in seruorũ insi. ff. de penis. ꝛ pp realem irrecuperabilẽ possum te iterficere. vt in. d. l. furem. ergo fortius pro personali. facit glo. de resti. spo. olim. el primo ad fi. ꝛ glo. in. c. significasti. el scdo de homici. Et istud tenet Flo. in. d. §. qui cum alr. Bal. vo in. d. l. i. dicit q tria debent esse vt sit moderamen. Primum equalitas vt si cũ ramis: cũ armis. vt. ff. vi. ꝛ. vi. ar. l. i §. vim vi. Sed ego hoc credo verum qñ pt repellere qꝛ paruus vix cum armis põt se dfendere a magno qui cum pugno forte euʒ iterficeret. ar. 3. q. 7. §. tria. Secundum temporis vicinitas. qꝛ si post esset vindicta. ꝯtra c. seditionarios. 46. di. Tertium talis ꝛ tanta quãta ẽ necessitas. Adde. Quartũ. q itentio sua ferat vt se defendat: qꝛ actus ex itentione nomen accipit. non ex eo quod ẽ per accidens. i. preter ppositum in actibus moralibus. Unde duo effectus ex vno actu pñt venire. puta: proprie vite ꝯseruatio ꝛ iuadẽtis occisio. Si ergo itenderet occisionem: vt fineʒ. sic nõ liceret sine peccato mortali. Si autem suã defensionem. sic denoiabit defensio: nõ occisio. cum nõ debeat denominari actus moralis nisi ab eo quod ẽ pter itẽtionem. cuʒ sit cã per accens. vt pʒ. 5. ethi. c. 4. Et sic nõ erit peccatum.

5 Quid si excedit moduʒ. R. fʒ Inno. Ho. ꝛ. d. Anto. in. c. olim cãm. de resti. spo q. si excedit a pposito sic tenetur d dãno. Si ãt nõ a proposito sic nõ tenetur ad aliquam satissactionem. nisi forte ad cautellaʒ facit. l. si ex plagis. §. tabernarius. ff. ad legem acqui nec excõicationem icurrit. vt nõ. in. d. c. oli. el primo. ꝛ. d. c. significasti. el. scdo. lʒ Ray. dicat q est tutius q petat absolutionem vel dispensationem. ꝛ ẽ bonuʒ qñ comode põt haberi. Dicit tamen. d. Anto. in. d. c. olim. q; qui i sequitur pcussorem d facto ꝛ vulnerauit nõ debet puniri vt dolosus: sed vt culpabilis. qꝛ iconsultus calor ꝛ vicio calũnie caret. l. i. §. queri posset. ff. ad tur. 3. q. 3. §. nundum. tex. ẽ in. l. si adulteriuʒ. §. imperatores ff. de adul. glo. 23. q. i. §. i.

Defunctus. Uide infra. Mortuus

Degradatio duplex. q̃dam verbalis. q̃dam actualis. Et hec actualis fit sic. qñ clericus idutus vestibus sicut si in officio esset dispoliatur cũ verbis ad h ꝯgruis vt habetur in. c. degradatio. de penis. li. 6. Et dicit Ge. in. d. c. q actual' degradatio ẽ executio vbalis depositionis. ppea tenet q põt fieri sine numero epõrũ: sed nõ vbal'. qꝛ oʒ fiat a proprio epo ꝛ sit debitus numerus epõrũ. vt i. d. c. in tex. ꝛ in glo.

1 Utrum vberans clicum degradatuʒ sit ex excõicatus. Fuert opi. Sʒ placet mihi opinio glo. in. d. c. degradatio q verberãs degradatũ actualr nõ sit excõicatus. sed dgratum vbalr sic. ꝛ ẽ securior opinio. Dicit tñ. Pa. in. c. ad abolẽdaʒ. de hereti: verum nisi post vbalem sequat icorrigibilitas. qꝛ tũc pdit ẽt fm vnũ itellectũ. c. cũ nõ ab homine de indi. ꝛ absq alia traditione posset ꝯprimi p iudicem secularem.

2 Utrum iudex secularis possit iudicare degradatum actualr. R. fm nõ. in. d. c. degradatio. q q̃uis tutius esset vt traderetur per iudicem ecclesiasticum. tñ ex quo actualiter degradatus ẽ põt per tex. prefati capli.

3 Utrum degradatus ꝯficiat celebrãdo. R. fm Archi. de ꝯse. di. 4. i. c. ostẽdit. q sic. Et ista ẽ verissima opinio. qꝛ caracter adeo i pssus i aia: p hoiem nõ põt auferri. Lʒ gl. 50. di. dixerit. ꝯtrium in. c. accedens. ꝛ multi alij

4 Utrũ degradatus teneatur dicere officiũ si ẽ in sacris. R. fm Rodo. q: sic. qd pbatur p. c. dolẽtes. de cele. mis. qꝛ ex quo oibus ordinatis precipitur. ꝛ iste ordinatus sit ꝛ caracterem hãbeat lʒ degradatus officiuʒ dicere tenetur. non tamen debet dicere. Dñs vobiscum ꝛ similia que ad dignitatem ordinis pertinent.

5 Quis põt restituere degradatum depositum. R. q solus papa. c. i. ꝛ. ʒ. 50. di. Sic ꝛ preses prouincie nõ põt restituere. quem dãnauit. ff. de questio. l. i. in fi.

Delectatio in cogitatione vtrum sit peccatum mortale. Uide. s. Cogitatio. §. 2.

Delegatus ẽ is cui a sũmo põtifice

vel ordinario cõmittit causa. quo ad eccl'ia
sticos. Similiter dico de. impatore ⁊ alijs
dñis quo ad secularia.

Quis põt delegare. R. ꝙ quilibet ordina-
rius ⁊ qlꝫ q ex õdiaria iurisdõne aliqd põt

2 Quis põt esse delegatus i eccl'iastico foro.
R. ꝙ delegatus pape nõ põt esse quis: nisi
sit i dignitate ꝯstitutus: aut canonicus ecclie
cathedralis. vt in. c. statutum. de rescrip. li.
6. ⁊ ꝙ hẽat ad minus. 20. annos: nisi ex cer
ta scia papa cãm cõitteret nõ exñti i dignita
te: vel minori. de offi. dele. cũ vicesimũ. ⁊ d
elec. cũ in ꝯctis. Aliorum põt quilꝫ esse qui
nõ ꝓhibetur. Verum ẽ ꝙ cãe spũales. vt de
decimis. de iure patronatus ⁊ huiusmodi
nõ possunt delegari laicis. sed clericis tñ. d
iudi. decernimus.

3 Utrum guardiani ordinis nñi minoꝝ ⁊ ꝑ-
ores fratrum mẽdicãtium hẽant dignitatẽ
R. Ge. in. c. nullus. de elec. glo. hic tꝫ ꝙ sic.
Et ideo possunt esse delegati pape. Fac qd
nõ. Pa. in. c. cãm. de iudi. ⁊ i. c. cũ olim. de
ma. ⁊ obe. ⁊ Car. in cle. 2. de rescrip. ⁊ ibi
glo. Pa. tñ in. d. cle. 2. distinguit de ꝑore. ꝙ
aut hẽt supra se in monasterio superiorem:
sicut qui ẽ sub abbe. ⁊ iste nõ habet dignita-
tem. sed ille qui nõ habet supra se superio-
rem in monasterio habet dignitatẽ: q̃uis ñ
sit perpetuus sufficit ꝙ posset esse.

4 Quid põt delegari. R. ꝙ q̃dam ptinẽt ad
ordinem epalem. vt ꝯsecrare. ordinare et
ista delegari nõ pñt nõ hñti illum ordinem:
alia oĩa pñt delegari nisi prohibeant a iure
hec hñtur de offi. or. quod sedem. de conse.
ec. aqua.

5 Quid põt delegatus. R. Ge. in. c. pñtium.
de testi. ex glo. in. c. solet. de sen. ex. li. 6. que
dicit ꝙ delegata ptãs ẽ stricti iuris. ⁊ ido id
solũ põt quod ẽ ei cõmissum ⁊ sine quo cã
expediri nõ põt. de offi. dele. c. i. ⁊. c. prudẽ-
tiam. ⁊. l. ad legatum. ff. d procu. ⁊ id pp qd
facilius expediri posset cã nõ veniu: nisi ex-
presse cõmitatur.

6 Utrum delegatus possit subdelegare. R.
ꝙ delegatus a pricipe põt subdelegare. nõ.
Inno. in. c. pastoralis. de offi. dele. facit. l. i.
ff. de offi. eius cui mã. ẽ iu. ⁊. c. sup qõnum.
⁊. c. si. eo. ti. Et hoc verum nisi qñ certũ mi-
nisterium ei comittitur. Limitat Inno. i. d.
c. si. de magno ministerio. sicut ꝑdicare cru
cem. dispensare cum irregulari. pniam iniun
gere. absoluere excõicatos ⁊ huiusmodi. vl'
qñ p rescripti verba comprehenditur ꝙ est
electa idustria: vel fides eius. sicut qñ dicit.
Cõfidimus d tua idustria: vel personaliter
exequaris. vel qñ negotium nõ ẽ bene expe
dibile p alium. Fallit in legato sedis aplice
q etiam in ꝑdcis põt subdelegare. vt i. d. c.
si. patet. Delegatus autem ab inferiore non
põt nisi sit dlegat⁹ ad vniũsitatẽ cãꝝ. ff. d iu
di. l. cũ pretor. §. i. ff. qs ⁊ aquo ap. l. i. §. i. vl'
nisi hoc sibi spãlr ꝯcedat sm Jo. an. p. c. is
cui. d offi. dele. li. 6. vel nisi qñ vnum articu
lum totius cause cõmitteret. cle. i. d offi. dle.

7 Nunquid poterit sbdelegare non exñti i
dignitate: nꝫ canonico ecclesie cathedra-
lis. R. ꝙ ñ vt cõiter tenetur i. d. c. statutũ

8 Quid d snia duoꝝ delegatoꝝ discõdãtiũ
R. ꝙ dependet ex dlegante vt acceptet quã
voluerit. Secus in sententia arbitrorum ex
cõpromisso. qr non tenet. Similiter ꝑsidẽ
tes loco pape in ꝯcilio generali nisi oẽs cõ
sentiant in actu gerendo nihil faciunt. qr vni
us ꝯdictio inficit totũ. nõ. Pa. in. c. non est
de regula. ⁊ in. c. pe. de sta. mo. Secus i sen
tentia duoꝝ ordinariorum discordantium
que tꝫ ꝓ reo. nisi in causa matrimonij liber-
tatis. ⁊ testi ⁊ i h⁹modi fauorabil. b⁹. qr tũc
tenet ꝓ actore. vt in. c. vltio. de sen. ⁊ re. iud.
intellige si agit vt matrimonium ⁊ huiusmo
di teneant. aliter valeret ꝓ eo qui vt valeat a
git: vel se defendit.

9 Utrũ quis teneatur acceptare subdelega
tionem in casu quo subdelegare põt. R. In
no. in. c. pastoral. de offi. dele. ꝙ sic. nisi qñ
ꝯstat ꝙ delegatus maliciose se exonerat. vt
in tex. pfati. c. pastoralis. nam tunc non tene
tur. ⁊ si vellet eũ cogere iusta est applo eius
Secus si non constaret. Et est dña inter dele
gatum a ꝑncipe ⁊ ab inferiore. qr delegatus
a ꝑncipe potest cogere oẽs: ẽt si non sint sui
fori. C. qui ꝓ sua iurisdi. l. 2. ff. de mu. ⁊ ho. l
munerum. §. iudicandi: exceptis aduocatis
qui alibi ꝙ in foro suo recipe iudicium nõ
pñt cogi. C. de aduo. diuer. iudi. l. sancimus
in fi. Delegatus ab ordinario non potest co
gere hominem alterius fori. ff. de iuris. o. iu
di. l. vltima. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab hijs. l. i. de
offi. or. pastoralis in ꝑn. ⁊ in glo. ꝑfati. c. pa
storalis. de offi. dele.

10 Ubi potest cognoscere delegatus pape. vi
de. s. Cõmissio.

11 Quando expirat iurisdictio eius. R. re in
tegra expirat per scientiam mortis delegan
tis. l. eius qui in ꝑn. ff. si cer. pe. de offi. dele.
gratum. Item per mortem illi⁹ contra quẽ
mandatur re integra. de rescrip. significauit
⁊ multis alijs modis. vt in. c. quoniam ab-
bas de offi. dele. ⁊ in multis alijs locis que
omitto.

12 Quō pōt absoluere excoicatos a se. vide. s. Absolutio. 2. in pn. τ. §. i.

13 Quid si delegatus n̄ vult facere fidē ꝺ mādato suo. τ ꝓpea aliquis n̄ vult ei credere cū nō teneat. vt in. c. cū in iure ꝺ offi. dele. τ cū excoicat. R. fm doc. in. d. c. ꝙ n̄ tz. qꝛ delegatus n̄ hꝫ autoritatē excoicandi. nisi qn̄ eēt sibi rebellis. τ cū tal' nō sit ex iurisditiōis defectu. nulla est excoicatio.

Dementia

si est pseuerās excusat a clpa quantū ad factū in ipa cōmissū. 15. q. i. aliquos. 32. q. 7. quēadmodū. τ ab irregularitate. vt in cle. vnica. de homici.

i Utrū qui aliū fuit demēs possit ꝓmoueri ad ordines. vide. s. Corpore viciatus. §. 8.

Demoniacus

an possit ꝓmoueri. vide. s. Corpore viciatus. §. 8

Quō in dubio possit ꝓbari an qs sit demoniacus. R. ꝙ si p. 30. dies carnibus indifferēter uesci cogatur. τ maxime edinis que ꝺmones ꝓuocant. vt hētur in. c. 2. 7. q. 2. i tex. τ in glo. si nullā sentiet lesionem appebit ꝙ non sit demoniacus.

Denūciatio

q̄ruplex. pa euangelica. qꝛ ab euāgelio sūpta Math. 18. τ rquirit. 6 Primū ꝙ sit frater. s. xpiān'. ii. q. 3. ad mēsā lꝫ infidelis posset denunciari si contra legē nature. uel ꝯ legē eorū in moralibus offēdit qꝛ papa hꝫ iurisditionem in eos in istis casibus. de quo. j. Judeus. §. 27. al' non. Secundū ꝙ pcedat secreta monitio in qua vt emēdet l' desistat obsecrandus est. Tertiū ꝙ peccatū non sit oio occultū: sed ꝙ possit ꝓbari p testes. qꝛ si eēt oio occultū non hēret locū. τ sequitur Pa. in. c. nouit. de iudi. 2. q. i. si peccauerit. ymo si ēt vnus solus testis eēt non posset denunciari ad penitentiam imponendam. Quartum ꝙ si non desistit: vel emendat se ad eius monitionem adhibeat testes qui sciunt. vel cum quibus possit eum conuincere. Quintum ꝙ si se non corrigit dicatur prelato τ denuncietur. Sextum ꝙ ꝓbet se eum bis monuisse. vt. j. dicam.

i Utrū quilibet teneatur ad supradictam denūciationem. R. doc. cano. in dictis. c. nouit. τ si peccauerit varie loquuntur. Sed videt mihi dicen̄ ꝓ ꝯcordia. ꝙ si loquamur ꝓut est solum fraterna correctio. sic tene opinionē Archi. in. d. c. si peccauerit. ꝙ est oibus ꝺ pcepto. fm ꝙ dixi. s. Correctio fraterna. Et ista correctio solū ꝓcedit ab actu caritatis. τ ista ꝓpe n̄ dr denunciatio euāgelica. nec requirunt supradicta. Si vō loquamur de denūciatiōe ꝓpe euangelica. τ tc̄ distinguo fm Jmo. in. d. c. nouit. ꝙ aut loquimur de peccato ꝑpetrato qꝺ recipit augumentū: vl' multiplicatiōez: seu ꝯtinuatiōez mali. τ ēt de ꝑpetrando. τ sic glꝫ q credit se eā posse pficere sine graui detrimento. puta. qꝛ n̄ oporteret eum desistere a negocijs suis: l' incurrē inimicitiam: vel aliud piculū tenetur de pcepto. 22. q. 5. c. hoc videtur. Qꝺ verū intelligo qn̄ talis est platus p quē finis huius denunciationis obtineri possit qui est vt l' ille emēdet. nā si vellet ad aliud ꝓcedere platus peccatore emendando se. n̄ pōt de iure fꝫ doc. in. d. c. nouit. qꝛ p istā viā n̄ q̄ritur nisi pnia peccati. l' si corrigi n̄ vlt ad terrorē aliorū excoicet τ tali ꝓuideatur ꝙ ceteri timeāt. Si uero tal' n̄ sit plat': l' nō possit sin̄ graui damno eā ꝓseq. sic nō tenet nisi solū q ex offō hꝫ. cui dr. 83. di. Error cui n̄ resistit approbatur τc. cū silibus. Si uero loq̄mur ꝺ peccato perpetrato qꝺ nō hꝫ ꝯtinuatiōez. sic dico ꝙ soluꝫ tenent q hn̄t ex officio. Nō qꝛ hoc ꝓcedit ab actu iustie ad instruendū alios p exemplū. qꝺ qdē ptinet ad supiores. ii. q. 3. pcipue. τ. 23. q. 4. duo ista.

2 Utrū denunciationem euangelicā sēp debeat pcedere admonitio. ꝺ qua. s. dictū est. R. ꝙ si peccatum est publicum nulla requiritur monitio fm Archi. in. d. c. si peccauerit iuxta illud. peccantem coram oibus argue. 45. di. sed illud. Si vero peccatū est occultum. τ tardatio denunciationis inferret nocumētum ꝓximo tpale vel spūale. puta. traditio ciuitatis. heresis infectio. τ huiusmōi similiter sine monitione ꝺnunciabitur. nisi constet ꝙ ad eius monitionē desistet. Nam quilibet debet corrigi vt si pōt eius fama n̄ ledatur. Si vero non sit nocumentum proximo nisi ipi peccanti solum. debet pcedere duplex monitio. vna per monentem solum que p iuramentum ipius habet ꝓbari. Alia per monentem τ vno teste vel duobus. τ p ipos ꝓbatur. Limitat Ri. in. 4. di. 19. ar. 3. q. i. qui concordat cum supradictis. nisi ꝓbabiliter crederet non ꝓficere per secretaꝫ monitionem. sed potius ille irritaretur contra corrigentem. τ pmunitus subterfugia q̄reret vt corrigi non posset. iuxta illud ꝓv. 9. Noli arguere derisorem ne oderit te. qa nō debet tunc monere. al' sic.

3 Qui admittunt ad hanc euangelicā denūciatiōem. R. fm glo. i dcis. c. si peccauerit. τ nouit. ꝙ admittunt oēs ifames. mulieres minores. nisi pmaneāt i crimine. silr etiā ad

testiōium. Limitat Inno. in. d. c. nouit. si so lū pn̄ia de crimine qrit̄. vt dʒ fieri in ista. ⁊ n̄ aliquod tp̄ale nec directe: nec icidenter. qꝛ tūc tn̄ legiptimi testes admittunt̄ fm̄ eūdeʒ. Inno.

4 Utrum sit ordo iuris seruandus in ea. R. fm̄ Inno. in. d. c. nouit. ꝙ non ar. c. i. de do lo. ⁊ contu.

5 Scd̄a dr̄ canonica q̄ a canonibus īuēta ē q̄ tn̄ hʒ ortū fm̄ Inno. a lege veteri. Et ista ē duplex. Quedā sp̄ālr̄ ꝯpetens illi soli cuius interest habere bonū p̄latum. ⁊ fit vt qs de beneficio ammoueatur. ⁊ requiritur trina monitio secundum communiter doc. ⁊ facit glo. 2. q. 7. c. quapropter. Alia est generalis ⁊ publica. Et hec secundum Inno. etiaʒ lo cum habet in criminibus perpetratis si cri mina recipiunt augmentum propter mul tiplicationem actuum: vel propter cōtinua tionem iniurie. alias non: nisi soluʒ de per petrandis. ⁊ de hac habetur de iure iuran do. c. quemadmodum. in fi. Quo vero ad perpetranda habetur de despon. impu. c. ad dissoluendum. 22. q. 5. hoc videt̄. ⁊ non oʒ in ista generali precedat secreta monitio secundum glo. in. d. c. ad dissoluendum.

6 Tertia dicitur iudicialis. Et hec est duplex. Quedaʒ publica que. s. competit ex officio puro in qua non requirit̄ monitio. sed iudex ex officio suo ⁊ per denunciationem suoꝝ officialium in ea procedit. ⁊ habet locum tn̄ in notorijs. vt in. l. ea qdem. C. de accu. Et solum iudex qui habet merum vel mix tum imperium tales denunciatores consti tuere pōt. vt in. l. i. §. quies quoqʒ. ff. de offi. pre. vr. Quedam priuata que competit leso pro suo īteresse. Et ista qn̄qʒ in foro ciuili ⁊ de plano expedit̄. etiam si non precessit mo nitio. vt qn̄ ille qui proponit nō pōt agere. pū. quia seruus: vel potestati alterius subdi tus. insti. de hijs qui sunt sui vel alie. iur. §. pe. ff. de offi. pre. ur. l. i. §. quod aūt. Et idem dic de religiosis conquerentibus de iniustis grauaminibus suorum prelatorum. Iteʒ d̄ hijs que spectant ad forum venale vt iusto pretio vendant̄. Idem de rusticis opp̄ssis. In foro autem canonico requit̄ triplex mo nitio fm̄ Ho. ⁊ cōiter doc. in. d. c. nouit. sed Pa. ibidem tʒ sufficere binam. sicut in euā gelica. Et hoc credo verum ꝙ dʒ precedet̄ monitio: nisi timor īpediret eam. Et lʒ iudex ecc̄iasticus indistincte admittat d̄nunciatio nem euangelicam. nō tn̄ istam: nisi qn̄ crim̄ ē eccl̄iasticū de sui nā: vel rōe pacis: vel iura mēti: vel crimen notorium nō audit̄ ī foro seculari: vel qn̄ ē miserabilis p̄sona q̄ cā ꝓ ponit. Itē qn̄ pp potentiam se nō pōt iuuar̄ ī foro seculari. qꝛ ci⁹ dn̄s vl̄ tirānus. Et hec differt ab euāgelica. Primo qꝛ nō admittit̄ nisi ille cuius intest. Itē ille cuius iterest n̄ re pellit̄ p̄textu cris. Item in ista non recipiun tur. nisi legitimi testes. Itē i ista n̄ solū reqrit̄ vt corrigat̄ peccatū vt i illa. sed ēt vt res resti tuatur ⁊ lesus seruetur indemnis. Item in ista proceditur iudicialiter. Unde danda ē in scriptis fienda litis contestatio. ⁊ senten tia in scriptis ferenda. non in illa. lʒ ista ex pediatur de plano. ⁊ ideo dicitur iudicial̄. quia in iudicio fit ⁊ iudicialiter proceditur lʒ non vsquequaqʒ. In illa vero nō. Et de hoc vide Pa. in. d. c. nouit diffuse.

7 Quomodo formabitur libellus: seu d̄nū tiatio in ista iudiciali. R. secundū Inno. i. d. c. nouit. sic. Domine iudex. talis tenet librū meum contra conscientiam ⁊ in periculuʒ anime sue cum ad me pertineat. Ideo peto officium vestrum vt cogatis eū ad peniten tiam ⁊ restitutionem.

8 Quarta dicitur regularis. qꝛ fm̄ diuersas religiones ⁊ religiosoꝝ ꝯstōnes expedit̄ ⁊ ꝓcedit simpliciter ⁊ de plano. ⁊ nō pōt ap pellari fm̄ Jo. an. facit. c. reprehensibil̄ de ap. Et ad istas vltimas nemo obligatur: ni si quando a suo p̄lato cogit̄. vt īfra patebit.

9 Utrum teneatur quis denūciare alicui ci⁹ peccatum quod ipse qui cōmisit ignorat̄. vi de. s̄. correctio. 2. §. 6.

10 Utrū p̄lato p̄cipienti denūciādū peccatū alterius teneat̄ subditus obedire nisi serua ta forma euāgelica. R. si peccatū ē publicū: vel in nocumentum p̄ximi fien̄. dic ꝙ sic. vt s̄. pʒ in principio. Idē dic quando non spe ratur correctio: lʒ non sit in nocumentuʒ. vt supra dictū ē. §. i. Si vero peccatū non ē ad nocendū p̄ximo ⁊ occultū ⁊ sp̄atur correc tio si secrete corrigat̄. vt cōiter dʒ p̄sumi ni si sunt signa ꝓbabilia in ꝯtrium. tunc dico fʒ Ri. vbi supra ꝙ publicā denunciationē dʒ p̄cedere secreta monitio ex p̄cepto diuino ꝯ qd̄ p̄latus non pōt p̄cipere: nec subditus obedire: ⁊ si fr̄ se corrigit debeo desistere a publica denunciatione. Et sic intellige. 2. q. i. si peccauerit. 2. q. 7. accusatio. Nā ex p̄cep to dei teneor si possum sine detrimento bo ni spiritualis illius quem corrigo famam ip sius non ledere: quia pretiosior ē̄ tempo ralia. ⁊ valet ad bona temporalia. vt de te sti. c. testimonium. ⁊ de exces. pre. inter dile ctos. Item ad bona spiritualia. quia multi timore infamie a peccato retrahunt̄ q qn̄ se infa

matos ꝯsiderant. sine freno peccant. Vñ gl. sup illud Mat. 18. Uade ⁊ cõripe eũ ⁊c. dicit. ne publice correctus verecundiã ꝑdat: q̄ ꝑdita in peccato remaneat. Secretam antẽ denunciatiõeʒ nõ est necesse ꝓcedat monitõ. Et iõ siue secrete monuerim: siue non: siue secrete correxerit se ad meam monitionem siue ñ. tenetur secrete denunciare ꝓlato ꝓcipienti. qꝛ valet ad ꝓcauenda peccata recidiuij. nec est in fame fr̄is ꝓiudiciũ si talis ẽ ꝓlatus. q̄lis eẽ dʒ. Rõ est. qꝛ qlibet teneť obedire suo ꝓlato i hijs q̄ ꝑtinent ad coꝝ offiñ ⁊ ⁊ nõ sunt ꝯ deũ l' aiam. sʒ sic obedire ñ est ꝯ deũ. ymo ſm deũ ⁊ intẽtionẽ euangelicaʒ. i qua nõ solũ dñs intendit peccatorẽ corrigere. sʒ ẽt correcto de recidiuio ꝓcauere. qꝛ nõ est opus valentibus. Mat. 9. ⁊ sic prelatos medicos voluit eẽ. Est etiam de hijs que ꝑtinent ad offiñ ꝓlatoꝝ. Vñ Ber. li. de dispẽsatione ⁊ ꝓcepto. c. 5. dicit. Regularis ꝓfessio q̄ se minor sponte subdidit maiori eque alligat. ⁊ cois equidẽ pacti reor vtrunqꝫ necessitate teneri. vnũ fidelis cure. alteꝝ fidel' obie. Cura aũt nõ est tm̄ ad curañ. sʒ ẽt ad ꝓseruãdũ a peccato. qͦ fieri ñ põt. nisi peccator correctus in quo est ꝓnitas derelicta cognoscatur. nec põt cognosci nisi per te q solus nosti. ergo teneris dicere ad bonuʒ fr̄is tui. Vñ videmus ꝙ semel lapsus in peccatũ carnis facilius relabitur. ymo vix retinetur. hꝰ snie est Aug. sup leui. 5. c. ⁊. 22. q. 5. §. hoc vr̄. Itẽ Gual. in sũ. Guli. de mara. ⁊ coiter oẽs doc. ordinis nostri. ⁊. S. Tho. in quol'. Si tm̄ ꝑ signa ualde ꝓbabilia ⁊ ꝓsũptõnes quasi violentas crederetur ꝙ ꝓlatus ex illa denunciatione fratrẽ infamare vellet. tc̄ crimen occultũ fratris iã veraciter correctꝰ sibi denũnciari non debet. Et hec que de denũciatione publica dixi vera sunt ſm. S. tho. ſa. ſe. q. 33. ar. 7. in grauibus peccatis. non i leuibus que fame non derrogant. Nec ob. hijs dictũ Aug. in regula qui dicit. ꝙ peccatum fratris ꝓus dʒ ondi ꝓposito q̄ꝫ testibus qꝛ vt dic̄ Ri. vbi. s̄. q: 2: ibi loqtur ſʒ ꝙ ꝓpositus est singl'aris ꝑsona q̄ põt ⁊ dʒ ꝓdesse magis q̄ꝫ alius quilʒ. sʒ ondere ꝓlato tãq̄ꝫ eccle. i. sicut in loco iudicis residenti dʒ seq testium inductionem. vt dictum est in ꝓncipio huius. c.

ii Quid de eo q iurauit denunciaꝛ omne crimẽ qͦ sciuerit. R. ꝙ tale iuramentũ debet interꝓtari vt denunciet mõ debito. facit. c. ex parte tua. de cle. non resi. cum similibus. Et ideo si loquimur de denunciatiõe publica. sic ñ põt. nisi ꝓmo monuerit peccatẽ. Secundo ꝙ possit ꝓbare eiꝰ dc̄ʒ. Tertio ꝙ monuerit eũ ꝓñte vno l' duobus ꝑ quos possit ꝓbare monitõem. ⁊. 4. ꝙ noluerit se ꝯuertere. qꝛ istis deficientibꝰ si reuelaret facẽt ꝯ ius diuuʒ. ⁊ sic peccaꝛt mõtalr̃. vt nõ. theo. ⁊ canoniste. maxie i. d. c. si peccauerit. Mͦ lita veꝝ de oi peccato occulto qͦ ñ hʒ nocere ꝓxio. vt dc̄ʒ est. s̄. Si vͦ loq̄mur ͦ denũciatione secreta fienda ꝓlato. tc̄ dic ꝙ teneť siue ꝓbare possit siue ñ. siue monuerit idistincte. si mõ ꝓlatus sit q̄lis eẽ dʒ. al' ñ. vt puta. qꝛ crudelis. qꝛ bestialis: l' diffamator ⁊ hꝰ mõi. qꝛ i tali ñ dʒ nisi vt pius pr̄ orando. monendo caritatiue iducendo fr̄em ad corrigeñ. ⁊ si ñ põt dittat eũ deo. ⁊ apte ꝓbatur in. d. c. si peccauerit.

ix Quid si iurauit l' ꝓmisit ñ denũciare. R. ꝙ si itẽdebat qñ ꝓmisit l' iurauit ꝙ ẽt ad ꝓceptũ supioris. l' ẽt sñ ꝓcepto supioris i pc̄o comittẽdo ñ reuelare. mortalr̃ peccauit ꝓmittẽdo. ⁊ teneť. ñ obstãte iuramᷓto ⁊ ꝓmissione denũciare i casu i quo denũciatio cadit sub ꝓcepto. In alijs aũt casibꝰ i qbus ẽ ͦ ꝯsilio ñ teneť sʒ bñ põt ͦnũciare. ñ obstante tali iuramento. l' ꝓmissiõe sine peccato. ſm nõ. 22. q. 4. i multis capitulis.

iz Vtꝝ epo l' alio supiõe ꝓcipiẽte vt qlʒ q scit qs fecerit tale furtũ teneať reuelare sub excoicatõe late snie. sit reuelañ qcqd aliquis scit? R. vt collige ex suꝑdictis. ⁊ ꝑ ea q̄ dicaʒ. ĩ. Inqsitõ. §. i. ꝙ aut ep̄s hʒ ifamatũ aliquẽ ͦ aliquo. ⁊ qꝛ ñ plene ꝓbꝛ admonet vt q scit dicat. tc̄ idistincte teneť ͦponere qcqd scit. lʒ ñ ꝓcesserit monitio ⁊ lʒ ñ possit ꝓbare. qꝛ tc̄ ñ venit vt ͦnunciet: sed vt testificeť ͦ eo qͦ scit. fac̄. c. i. ͦ testi. co. ⁊ qͦ ibi nõ. Fallit h in ꝑentibus ⁊ filijs q nec ẽt volẽtes ad testimoniũ aduersus se iuicẽ admittunť. tex. est i. l. ꝑentes. C. ͦ testi. ⁊. 4. q. 3. §. itẽ ꝑẽtes. Et intelligitur solũ ͦ ascendẽtibus ⁊ de ͦscentibꝰ. ñ de collateralibus. ſm glo. in. d. §. itẽ. Nec ẽt debẽt ꝯpelli vxor ꝯ viꝝ. nec socer aduersus geneꝝ. ꝓuignũ. sobrinũ. sobrinã. ⁊ ex sobrinis natũ. ⁊ eos qi ꝓori gradu sũt. vt. 4. q. 3. §. itẽ. l. iul'. poniť i. l. lege iulia iudioꝝ publicoꝝ. ff. de testi. vbi dic̄ glo. sobrini ⁊ sobrine sũt q ex fenus. puta ꝯsobris descendũt. sic ꝯsobrini qi ꝯsororini. vt insti. ͦ gra. §. 4. ⁊. 6. Hoc lito qñ ꝓcediť crialr̃. secus si ciuilr̃. vt. ĩ. Familia. §. 7. Si aũt ñ extat ifaia ꝯ aliquẽ sʒ in gnāli inqrit qs fecerit tale qd. vt fit coiter. sic teneť talẽ admonere. ſm ordinẽ euangelicũ vt ꝑuideat ⁊ emẽdet qͦ fec̄ ⁊ satisfaciat epo ꝓcipienti. al' si noluerit tc̄ si põt ꝓbare teneť reuelare. alr̃ erit excoicatus. sʒ si ꝑ

dare si posset ñ tenet. Jta tꝫ glo. i. c. sacerdos de pe. di. 6. ⁊. 6. q. i. c. si oia. ⁊. q. 2. placuit. ⁊ d. c. si peccauerit. 2. q. 7. plerunqꝫ. facit. c. si sacerdos. de offi. or. Et rõ est. qꝛ tũc regrꝛitur vt denunciator: ñ vt testis. Qð nõ. qꝛ sepe veit in pratica. Et ꝑ hoc ĩfert Jo. de pla. insti. de pub. iudi. ꝙ puniẽs illũ q scit aliquẽ comisisse crimen lese maiestatis: qꝛ non denunciauit. cũ ꝓbare ñ posset ꝙ tenetur ei ad omne dãnũ. Et idem tꝫ Bal. ĩ quodã ꝯsilio. qð ĩcipit. Quãqꝫ allegata sint multa. Vñ qñ dr̃ q scit: intelligitur de scia ꝓbabili. l. q accũsare. C. de eden. fac. l. nr̃is. C. de calũ. Si tñ esset talis ꝑlatus q secrete ꝓuidere vellet. debet sibi secrete tãqꝫ pr̃i dicere. 22. q. 5. c. hoc vr̃. Sꝫ cũ coĩter regrãt vt ꝓcedant iudicialr̃. ñ tenet nisi de eo qð ꝓbare põt. Et ẜꝫ hoc lita qð. ĩ. dicã. Furtũ. §. 4i. ⁊ vide quod dicaꝫ. ĩ Familia. §. 8.

D Epositum

est qð custodiẽ alicui datũ est. vt. ff. depo. l. i. in ꝑn.

1 In quibus ꝯsistit depositũ. ℞. glo. in. c. bona fides. eo. ti. ꝙ in rebus mobilibꝰ ⁊ se mouentibus. nisi forte vbi a pluribus res q̃ ẽ in ꝯtrouersia ꝓ sequestro depoitur. vt in. c. ex aiata. de iudi. ⁊ in. l. lꝫ. ff. depo.

2 Utrum dñium ⁊ possessio transferatur ĩ depositariũ. ℞. ꝙ ñ. sꝫ remanet apð deponẽtẽ d. l. licet.

3 De qua culpa tenetur depositarꝰ. ℞. ꝙ rl̃r ñ tenetur nisi de dolo ⁊ lata culpa. qꝛ coĩter sit gr̃a deponentis tñ: vt pꝫ ĩ. d. c. bona fides ⁊. d. l. i. §. vltio. Sed in duobus casibus tenetur ẽt de leui. Primus si mercedẽ accepit ꝓ custodia. d. l. i. §. si qs ẜuũ. ⁊. d. c. bona fides Scðs si ꝯuenit vt teneret. d. l. i. §. si ꝯueniat. vbi dr̃ ꝯctus ex ꝯuẽtione legẽ accipiunt dũmõ ñ ꝯueniat vt ñ teneat de dolo. qꝛ hec cõuentio est ꝯ bonos mores ⁊ ꝯ bonã fidem ⁊ iõ ñ est sequenda. d. §. si ꝯueniat. Et in tribus casibꝰ tenet de leuissima. Prinꝰ si cã depositarij apud eũ sit res deposita. Secundꝰ si deposito se obtulit. intelige qñ diligentissimũ exclusit. Tertius si ꝯuenit. vt i. d. l. i. §. sepe euenit. De casu fortuito non tenetur. nisi fuerit in mora restituẽdi. l. ex pacto ꝯuenẽit. d. c. bona fides.

4 Utrꝫ eccl̃a teneat ꝓ deposito facto ꝑlato ecclesie si ꝑijt. ℞. ꝙ ñ. vt pꝫ in. c. i. de depo. nisi sit versũ in vtilitatẽ eccl̃e. vt ibidẽ. Secus si factũ fuisset ꝑlato cũ ꝯsensu capli. ⁊ alijs solẽnitatibus q̃ requirunt vt obligetur eccl̃a. qꝛ ẽ factũ eccl̃e depositũ tunc. ⁊ sic tenetur. Aligñ tñ tenẽt. ꝙ si depositũ sit factũ apð sacristã deputatũ ad custodiam vasorũ ⁊ depositorũ a ꝑlato ⁊ toto caplo. ecclia tenet. vt ĩ gl. in. c. i. eo. ti. Silr̃ qñ prelatus ẽ cõsuetus bñ administrare ⁊ gubernare bona ecclie ꝓsumetur in vtilitatẽ ecclie cõuertisse. Jta dicit Archi. in. c. hoc ius. io. q. 2. ⁊ Bar. in. l. ciuitas ff. si cer. pe. ⁊ latius per Bal. in aũt. hoc ius C. de sacro san. ec.

5 Sed qs ꝓbabit vͤsum ĩ vtilitatẽ ecclie. ℞. ꝙ ille q dic̃. l. ei q. ff. de ꝓba. ẜm Jnno. i. d. c i. ⁊ dicit spãle hoc ĩ deposito ⁊ ĩ mutuo. vt ĩ d. aũt. hoc ius. §. is creditor. io. q. 2. Sed in deposito nũ credo ego verũ nisi qñ ꝓ eius satisfactione oporteret vendere res imobiles ecclie. sed qñ põt satisfieri de fructibus nõ oꝫ ꝓbare vͤsum ĩ vtilitatẽ ecclie. vt in. d. §. is creditor. Silr̃ nec in alijs ꝯctibus. excepto mutuo. vide opi. diuersas ĩ. c. qbusdam de fideius.

6 Utrũ depositarius possit res suas ꝑponẽ depoitis qñ ãbas saluare nõ põt. ℞. ẜm distictionẽ positã s̃. Cõmodatũ. §. 16. Et lꝫ. d. c. bona fides. videat velle eum cẽ ĩ dolo si casu aliquo hꝫ saluas suas depositis ꝑditis. ĩtellige verum quo ad presumptionem que cessat in foro anime.

7 Quid si depoitũ reddat sed deteioratũ. ℞. ꝙ tenetur q̃ redditum nõ sit. vt dicit tex. in d. l. i. §. si res depoita. Qð intellige si dolo deteriozatũ sit: l' ẽt culpa. qñ de culpa tenebatur qꝛ tũc tenet restituẽ: l' totã extiationẽ si deterioratio tal' sit ꝙ ĩutile factũ ẽ deponenti: aut si non. saltem quãto deterius. ar. eorum que nõ. in. l. i. in prin. ff. de edil. edic.

8 Quid si heres aut alius distraxit depositum factum mortuo. ℞. ꝙ si dolose fecit tenetur. si autem ignorans rem depositam ⁊ bona fide distraxit non tenetur nisi de eo qð ad eum peruenit. Similiter dic in comodato. vt in. l. i. §. vltimo. ⁊. l. sed ⁊ si non sit heres. ff. eo. ti. Qð si minus vendidit: vel ꝑtium nũdum exegit sine dolo: tunc actiones tantum prestabit deponenti: aut comodanti. vt in. l. 2. ff. depo. Si vero rem possit redimere ⁊ prestare. nec velit. non caret culpa. i. dolo. vt. l. plane. ff. depo. iuncta. l. dolus. ff. man. Et ideo tenetur.

9 Utrum depositor possit reuocare depositum semper qñ vl̃t. ℞. ꝙ sic. d. c. bona fides etiam si deposuisset vt sibi redderetur certo tempore. vt in. d. l. i. §. si deposuero.

10 Utrum semper sit reddenduꝫ depositum quando petitur. ℞. ꝙ rl̃r sic. ar. d. §. si deposuero. ⁊. d. c. bona fides. ymo denegans cõmittit furtum ⁊ condemnatus suo nomine

efficit ĩfaĩs. C. depositi. l. q depositũ. Et nõ. suo noĩe. qꝛ si ꝓcuratorio. tutorio. curatorio ł defensorio noĩe ꝯdẽnet ñ efficit ĩfaĩs. vt in l. furti. §. si qs alieo. ff. de hijs q no. ĩfa. Fallit tñ h. s. ꝙ teneat reddẽ ĩ. 4. cãib⁹. Prius qñ qs gladio depoĩto efficit furiosus: ⁊ sic cũ petit. ñ tenet ẽt si iurasset sp reddẽ qñ petet. 22. q. 2. ne qs. Secũdus si ꝺponẽs post ꝺpoitũ fuit deportat⁹ ⁊ bõa ei⁹ publicata sũt. qꝛ ĩ publicũ deferẽ ẽ ꝺpositũ: ñ ei q ꝺposuit. vt. l. bõa fides ĩ pri. ff. ꝺpo. Terti⁹ qñ fur ⁊ dñs ꝯcurrũt ĩ petitõe. qꝛ dñs ꝑponit. d. l. bona fides. Quart⁹ qñ fur ꝺposuit ap̄ dñz cui furripuit: ł ap̄ ꝓpetariũ. vt ĩ. d. l. bõa fides.

11 Utꝝ cã ꝯpẽsatõis possit retineri ꝺpoitũ. ℞. ꝙ ñ. vt ĩ. d. c. bõa fides. Et ẽ singulare ĩ ꝺposito: lꝫ ĩ alijs sit secus. ꝑ rł'aꝫ. 32. q. 7. dñs. Qð veꝝ ẽ de ꝯpẽsatõe directa. sꝫ ꝺ ꝯpẽsatõne ĩdirecta loqunedo bñ põt fieri ĩ ꝯscia simplr ꝺ qbuscũqꝫ. vt s̃. Cõpẽsatio. §. 2. lꝫ quo ad forũ ꝯtẽtiosum foret distinguendũ ꝑscrtim qñ dolose denegat facere debitum.

12 Utꝝ depositari⁹ possit vti re deposita. ℞. ꝙ ñ. ał' coĩttit furtũ. vt. l. q furtũ. ff. de condi. fur. Fallit h ĩ duobus cãibus. Prius si pecunia ñ obsignata deponat. l. qnı⁹. ff. ꝺpo. Sec⁹ si signata. l. si saculũ. ff. depo. Et idem dic de qbuscũqꝫ q̃ ꝯsistũt ĩ nũo. põdẽ ⁊ mẽsura. eadem rõne. Secũdus si ꝑtauit dñm ꝑmissurum. ff. de fur. l. qui re. in prin.

13 Utrũ aliqs possit rẽ suã ap̄ aliũ depositã furti accipe. ℞. ꝭꝫ. S. Tho. ꝭa ꝭe. q. 66. ar. 5 ꝙ nõ. qꝛ grauat depositariũ ad restituẽñ. vł se oñdeñ ĩmunẽ. ⁊ ıõ si facit tenet eũ releuare. Qð veꝝ ĩtelligo: nisi ip̄e depositari⁹ sciuisset rẽ depositã ĩiuste detentã a deponẽte: ł nisi vero dño eã petẽte sił' cuꝫ vsurpatore eã sibi denegasset: qꝛ cũ ĩiuste eã teneat videtur ꝙ sine peccato furti possit sibi auferri. ar. l. ancille. C. de fur. ⁊. l. bona fides. ff. depositi.

14 Cui credeñ ẽ qñ depositũ nõ ẽ oñsum ꝺpositario: seu tabernario. vt puta. qꝛ deposuit bursã: vł saculũ plenũ. tñ nõ oñdit quid erat ĩtus ⁊ quãtũ. ℞. Matth. in cle. ne in agro. de sta. mo. ĩ. §. sane. ꝙ nõ credet deponẽti nisi probet: nꝫ stabit eius iuramẽto. qꝛ iuramẽtũ nõ dat nisi qñ ꝑcedit semiplena probatio. vt ĩ. c. si. qð metus cã. vide infra Nauta. §. ĩ.

15 Quõ teneat tabnari⁹ ⁊ nauta ⁊ huiusmodi de hijs q̃ deponũt ap̄ eos. vide. j. Nauta in prin.

16 Ad qd teneat deputatus ad custodiam libroꝝ. vide supra. Custos. in prin.

Derisio

Derisio ꝭꝫ. S. Tho. ꝭa ꝭe. q. 75 ẽ cũ aliqs malũ alicui⁹ ꝑsone ł defectũ ĩ ludũ ł risũ põit vt erubescat ⁊ verecũdet. Et ꝓpterea differt a ꝯuicio seu ꝯtumelia. qꝛ sicut finis ip̄ius est vt tollat hõrem. sic deridẽs ĩtendit vt erubescat. Fit ãt derisio ĩ verbo cachĩo. ⁊ sic ẽ derisio. Aliqñ fit naso rugato. ⁊ sic ẽ subsanatõ Aliqñ fcis. ⁊ sic ẽ illusio. tñ in fine idẽ sunt. vt nõ. gl. sup ꝑs. q hitat ĩ celis irridebit eos.

Utrũ sit mortale peccatũ. ℞. q s̃. ibidem ꝙ sic qñ irridẽdo oĩo ꝑuipẽdit aliquẽ ⁊ taꝫ vilem existiat vt de eius malo nõ sit curañ sed sit ꝓ ludo hñdũ: ⁊ tãto grauius quãto magis tenet reuereri eũ. Uñ irrisio dei ẽ grauissimũ peccatũ. Secũdũ locũ tꝫ irrisio scõrũ ⁊ sacroꝝ. Tertiũ ꝑentũ ⁊ ꝑlatorũ. ꝓpt qđ cham fuit maledictus. 2. q. 7. snia. 15. q. 5. c. ĩ. Quartũ iustoꝝ q̃ grauis ẽ qꝛ multi a bene agendo retrahũt. Irridẽ aũt de malo ꝓximi ĩ quãtũ ẽ leue seu ꝑuũ ⁊ sine nõbili vilificate ꝓximi vel ꝑturbatione erit veiale pctm̃ ꝭm Ale. ꝭa ꝭe. ti. de ꝺrisione.

Desperatio

Despatio ẽ qñ ex fl'a extiatõne ꝑꝑ peccata q̃ fecit: vel bona q̃ oĩsit despat ꝺ dei misericordia. credẽs deũ nolle ł ñ posse sibi ꝑcẽ: ł ĩ gratiã recipe.

1 Utrũ sit grauissimũ pctõꝝ. ℞. ꝙ ex parte nr̃a ẽ g̃ui⁹ qꝫ odiũ dei. qꝛ ꝑ speꝫ reuocamur a mał ⁊ ĩtroducimur ad bona ꝓseq̃nda. ıõ sblata spe hoĩes ĩfrenate labũt ĩ peccata. ⁊ a bonis retrahũt. Uñ glo. sup illud. ꝓuer. 24. si despaueris. Nihil execrabili⁹ despatione quã q hẽt ⁊ ĩ gñalib⁹ hu⁹ vite laboribus. ⁊ qð pei⁹ ẽ ĩ fidei certitudine ꝯstãtiã ꝑdit. ⁊ Isi. de sum. bo. Perpetrare flagitiũ aliqð mors ẽ. despare ẽ descẽdere ĩ ifernũ. Odiũ tñ dei qð ꝓuenit ex eo ꝙ volũtas hoĩs diuine bonitati ꝯriat ꝭm se ẽ g̃ui⁹ pctm̃. sił' ĩfidelitas. Et ĩtellige ꝙ ẽ g̃uissimũ pctm̃ qñ hõ sciens ⁊ aduertẽt tꝫ ꝙ deus nolit parcẽ peitẽtib⁹ ⁊ gr̃am dare redeũtib⁹: qꝛ sicut mot⁹ spẽi q ꝯformit se hẽt ad extimatõꝫ v̇aꝫ laudabił' ẽ ⁊ meritori⁹. sic motus oppositus. s. despatõis q se ꝯformat extiatõi false ꝺ deo ẽ viciosus ⁊ mortale pctm̃ ⁊ grauissimũ. secus si despatio esset in subito ⁊ indeliberato motu: cũ aliquotiens ex cõplexione nẽ causet. qꝛ esset veniale: ł nullũ peccatũ. hec ex Tho. ꝭa ꝭe. q. 20 ⁊ Ale.

2 Despatio aliqñ ꝓuenit ex accidia. qꝛ ꝑꝑ tristiciam quã ꝯcipit erga bonũ despat posse ꝑ se ł ꝑ aliũ illud ꝑficere. Aliqñ ꝓcedit ex luxuria q̃ hõ deditus delectationibus vene

reis fastidit bona spūalia ⁊ nō spat ea qͥ bona ardua. Aliqñ ex auaricia q̄ hoiem q̄ hēt multa restitueē ligat vt despet. Aliqñ ex nature ɔplexiōe: qua homo malēconicus incidit in eam.

3 Utrū sit de aliq̄ desperandū i hac vita. R̷. q̄ nō. c. nemo. de pe. di. 7. 26. q. 6. c. is q̄ ipre. ⁊. c. si presbr̄. ⁊. c. agnouimus.

d Detractio ē aliene fame per occulta v̄ba denigratio. Et dr̄ occulta respectu eius de q̄ dr̄. q: in eī᷒ abñtia pferunt. Et differt fm̄ Tho. ſa ſe. q. 73. a ɔtumelia. q: ɔtumeliosus p apta v̄ba ɔcā i faciē intendit derogare honori. Detractor vō in abñtia pximi eius famā ledit. Et sic pz q̄ i modo. quia iste occl̄te. ille apte. ⁊ i fine differt: q: iste famā. ille honorem auferre itendit.

i Quot mōis fit detractio. R̷. fm̄ Ale. ſa ſe tractatu eo. q̄. 7. mōis. Prius ē occultatiu᷒ qñ qd̄ eēt manifestañ necessario ad honorem ⁊ salutē aiarū ñ vlt ppalare. Vñ Gilbtus. Grauis igt rapacitas. cū verā alterius glaꝫ ⁊ si mēdatio ñ corrūpis silētio pteris. Scꝫdus ē negatiuus. s. cū negat sciēt alterius bonū. s. dicēdo. ñ ē veꝝ q̄ tal' sit bonus. Terti᷒ ē depuatiu᷒. s. cū dicit bonū factū: sed mala itentiōe: seu q: secuta tot scandala sūt ⁊ hu᷒mōi ɔ illud. ii. q. 3. c. Ube q̄ dicit. ⁊ c. Quart᷒ ē venēatiu᷒. s. cū mala imiscēt bōis sicut fit cōiter q: dicūt pri᷒ bona: postea addūt mala ⁊ huiusmōi. Quitus ē publicatiu᷒. s. cum occulta peccata maifestat hijs qbus nō dꝫ: aut ordine q̄ ñ dꝫ. Sextus ē augumētatiuus. s. addendo: l' ex mō loquēdi aggrauando factū. Septimus ē iuētiu᷒. s. falsa cria iponēdo. siue pdicti mōi fiāt v̄bis claris: siue obscuris: siue signis: l' lr̄is: aut alio mō equalēti. q: fcis ⁊ signis loquimur. de spō. cū apd̄ ⁊. c. tue.

2 Utrꝫ sit pcm̄ mortale. R̷. vt colligo ex doctria Ale. vbi. s̄. ⁊ Tho. vbi. s̄. q̄ tripl'r dicit quis detractor. Primo mō solū formaliter depuat ⁊ h̄ est ille q̄ dic̄. occl̄tat. negat ⁊ c̄. q̄daꝫ que de se non sunt i infamiam proximi sed tamen ea intentione vt diffametur. ⁊ talis semper peccat mortaliter. Facit. c. cum voluntate. de sen. ex. cum similibus. Non tenetur tamen ad restitutionem fame. Scꝫdo modo dicitur quis detractor materialiter tantum. ⁊ est ille qui non animo infamādi. sed ex loquacitate: vel alio modo indebito occultando negando verba profert i infamiam proximi. ⁊ si talis occultatio. negatio. ⁊ c̄. de se infamant. puta. quia sunt contra honestatem vite ⁊ morum ⁊ apud illū: vel illos quibus occultat. negat. ⁊ c̄. sequitur infamia proximi contra quem taliter detrahit. tunc mortaliter peccat. ar. c. sepe contigit. ⁊. c. hij qui. 50. di. Si vero de se talia ñ infamant. puta. quia possunt intelligi ita ɔ culpa veniali sicut de mortali. sicut cum qs dicit. talis est magnus superbus. alterus. auarus. iracundus. ⁊ huiusmodi. que possunt accipi ⁊ pro primo motu qui est venialis. ⁊ etiam pro peccato mortali. tunc non peccat mortaliter talis proferens ex loquacitate. quia si proximi audientes scādalizātur est eis imputandum. cum faciant contra illd̄. estote misericordes. de reg. iur. quia in meliorem partem debebant interpretari. Idem dicendum in his que sunt modice iportantie. puta peccata venialia que communiter non infamant. Idem similiter dic secundum Sco. in. 4. di. 15. q. 4. de eo qui ex loquacitate dicit se audiuisse aliqua mala infamatoria proximi. Ratio quia talis ex natura actus non aufert illi famam in opinione audientis. quia qui cito credit leuis est corde: dummodo aliquid non addat quo prouocentur audientes ad credendum: quia tunc esset mortale secundū Landul. vbi supra. Similiter si ille cui dicit habebat eum pro scelerato. quia iam infamatus erat apud eum de alijs. ⁊ si non de isto. Tertio modo dicitur qs detractō materialiter ⁊ formaliter. quando. s. occultat: vel negat: vel dicit verba infamatoria ⁊ cum intētione infamandi. ⁊ talis sine dubio magis mortaliter peccat q̄ꝫ raptores rerum. 6. q. i. ex merito. ⁊. c. deteriores. Et q̄ detractio sit mortale peccatum ex se facit. c. acusatio. 2. q. 7. ⁊. c. nemo peritorum. ii. q. 3. ⁊. c. homicidiorū. de pe. di. i. ⁊. c. clericus. el ſo 46. di.

3 Utrum ille qui p detractionē suam abstulit famam proximi teneatur ad restitutionē. R̷. secundum omnes doc. in. 4. di. 15. q̄ sic sicut qui res rapuit alienas. Distingue tamē sic. aut occultatio. negatio ⁊ similia de sui natura erant infamatoria. ⁊ ea occultauit. negauit ⁊ c̄. ei qui bonam opinionem habebat de proximo. ex quibus nunc malam habet: nec sciuit aliunde. ⁊ sic indistincte tenetur. s. si dixit verum sine mendatio excusando proximum. s. q̄ male dixit. ⁊ q̄ ñ credat si occl̄tauit ſuelādo ⁊ huiusmōi. Si vō ipo fuit falsū. dicē᷒ se mēdaciū dixisse: ēt si ōbēt

remanere infamatus. qr magis tenet̃ ſuare famã iuſte ꝓximo ꝙ̃ iniuſte ſibi. vñ ſi in publico dixit retractet i publico. ſi in occulto: i occulto. Fallit hoc i. 7. caſibus. Primus. qñ ſequeret̃ maior iſamatio. vt puta qr non ãplius fõte recordant̃. ꝛ ꝓpterea qñ vult reſtituere famã: dicat de eo malo qd dixi d̃ tali: ñ credatis: nec ſpecificet qd. Secundꝰ caſus qñ reſtõ ñ poſſet fieri ſine piculo ꝓbabili alicuius mortal' peccati: vel mortis corporal' ꝛ huiuſmodi. qr tũc cũ tale malũ ſit preponẽdũ fame ñ tñtur. Aduertẽdũ tñ ſꝫ doc. ꝙ qñ reſtõ fame nõ põt fieri. infamator tenetur ad aliqd equiualens i rebus. ar. c. ecclie ſancte Marie. vt lit. pẽ. ni. ino. Tertius qñ dixit his qbꝰ debebat. puta ꝑlato ꝑ denunciatõem aut accuſatõem. l' his q poterãt prodeſſe ñ obeſſe. Quartus qñ talia de ſui nã ñ erãt infamatoria. puta. qr poterant iterpretari i peccatuꝫ veniale. Quintus qñ dixit ſe audiuiſſe nihil ipe addẽdo ex quo credulitatem faceret. ꝛ ſic nõ tñtur ad reſtõem ſm Sco. i. 4. ꝛ landul. ꝛ Aſteñ. Addit tñ Aſteñ ꝙ ſi ſequat̃ iſamia nihilominus tñtur ꝙ̃uis ſimplr̃ dixerit ſe audiuiſſe nihil addendo. Sco. vero dicit ꝙ vr̃ duruꝫ dicere ꝙ exeat genuſ peccati venial' qñ ex incõſideratõe talia refert. Sextus caſus ẽ qñ ille cui dixerat ſciuit ꝑ aliã viã poſtea. vt puta qd tunc erat ſecretũ: nũc publicatũ ẽ ꝑ alios. Septimus qñ ille oio erat infamis: ſaltẽ apud illos cũ quibus detraxit de eo.

4 Utrũ ille q infamauit ꝓximũ indirecte. ſ. negando crimẽ ſibi ipoſitũ ab accuſatore i iudicio: aut denũciatore teneat̃. R. ſꝫ Sco. vbi. ſ. ꝙ ñ tñtur peccatũ ſuum in iudicio cõfiteri: niſi mõ ꝛ ordine de quo. ſ. Confeſſio delicti. Et iõ ſibi iputet q accuſat de quo nõ põt ꝓbare. Concor. Ri. ibidẽ. ar. 5. q. 3. Dꝫ tñ ꝑ verba ſobria excuſare eũ dicendo non credatis ꝙ maligne ꝓceſſerit. ſed ſic credebat aut aliquis eũ ſeduxit ꝛ huiuſmodi.

5 Utrũ audiẽs detractõem peccet mortalr̃. R. ſm Tho. ſa ſe. q. 53. ar. 4. ꝙ ꝯſentire per audiam detractõi põt eẽ duplr̃. Uno mõ directe qñ. ſ. qs inducit aliũ ad peccatũ d̃tractõis. ꝛ placet ei ꝑꝑ odiũ qd hꝫ ad eũ cui detrahit̃. ꝛ ſic ẽ equale peccm̃ cũ detractõe. Et iõ ſi detractio erit mortal'. ſic ꝛ auditio. ad ro. i. Nõ ſolũ q faciunt. ſed qui ꝯſentiũt. fac c. nõ ſolũ. i i. q. 3. Alio modo ꝯſentit qs indirecte. ſ. qñ ñ reſiſtit cũ reſiſtet̃ poſſit. Et hoc ꝯtingit aliqñ. ñ qr peccatũ ei placeat. ſꝫ ꝑꝑ timorẽ humanũ: vel negliam: aut verecũdiã ꝛ tũc aliqñ ẽ mortale. puta. qr ꝑlatus q tenetur ꝯpeſcere: vel ꝑꝑ ſcandalũ: aut qr ꝓponit timorẽ humanũ caritati dei. al' veniale ẽ. Cõcor. Alex. vbi ſupra.

6 Utrũ infamãs ſeipm dicendo aliqua mala q̃ nõ cõtiſit peccꝫ mortalr̃. R. ꝙ ſi facit ꝑꝑ tormenta euitanda. ſicut faciũt illi q ad torturã ponunt̃ ñ peccat. ſed licite fieri põt: qr tal' ꝯfeſſio fcã tali metu ñ valet: nec ẽt ſi fiat ꝯ aliũ. Sed ſi ñ fiat ex tali metu peccat mortaliter. ꝛ tñtur retractare. ar. c. ñ ſunt audiẽdi ii. q. 3. Glo. tñ in. c. i. 15. q. 6. tꝫ ꝙ ẽt ſi facit ꝑꝑ tormenta peccat mortaliter. Sꝫ ei ñ credo. qr ñ ẽ mendaciũ ꝑniciosũ: niſi forte in caſu qñ ratificaret poſt tormẽta ex qua ratificatõne eſſet occidendus ipſe: vel alius dãnificãdus. qr ſic mortalr̃ peccaret ꝛ teneret̃ retractare quo ad id qd ſic dixit de alio. ſed quo ad id qd dixit de ſe ſi ꝑꝑ dolorẽ tormẽtorũ quẽ timeret iterũ ſibi infligi potius ꝑeligẽt mori ꝙ̃ ipm pati. credo ñ teneret̃ de neceſſitate retractare.

d **Jaconũs** dꝫ aſſiſtere ſacerdotibus ꝛ miniſtrare in oibus que agunt̃ i ſacramentis xp̃i. ꝑdicare euangeliũ. donare pacẽ ꝛ annũciare. 25. di. perlectis. §. ad diaconũ. ꝛ. 93. di. in multis caplis.

1 Utrũ poſſit diſpẽſare corpus xp̃i. R. ꝙ ñ de ꝯſe. di. 2. ꝑuenit: niſi neceſſitate cogẽte de iuſſu ep̃i: vel ꝑſbiteri. 93. di. ꝑñte. vel ſi lõge eſſet ep̃s vl' ꝑſbiter ꝛ neceſſitas cogeret poſſet ſine alia licẽtia. ea. di. c: diacones.

2 Utrũ diaconus idutus ad cantã dũ euangeliũ poſſit cantare i choro. R. Hu. in. c. in ſancta romana. 92. di. tꝫ ꝙ ñ. ꝛ ſi facit excõicatus ẽ. vt in. d. c. Sed verius credo ꝙ illa ꝓhibitio tm̃ locũ hẽat i eccleſia romana i cardiali ꝓpter verbũ ibi poſitũ i hac ſede. imo credo mereat̃ ſi iõ cantat vt chorũ adiuuet: qr forte pauci ſũt. Si vero faceret qi ꝯtemnẽs offiñ ſuum: vel ex iactantia. ſic peccarꝫ. Et ita poſſet intelligi dicta ꝓhibitio ꝑfati. c. quo ad rõem ꝓhibitionis. ſed ñ quo ad penã excõicatõis. qr ſolũ locũ hꝫ in cardinali vt. ſ. dixi.

3 Quõ vtitur ſtolla. vide infra. Sacerdos §. 5.

d **Jaletica** diſſuadet̃. in. c. nõ ne. ꝛ in. c. vino. ꝛ. §. hinc ẽt. 37. di. ꝑ totum.

d **Jes** feſtus qñ icipit. R. vt colligit̃ ex gl. i. c. qñ de ferys ꝛ gl. i. c. ꝓnũciandũ de ꝯſe. di. 3. ꝙ diuerſis reſpectibus diuerſis horis incipit. Quo ad officium incipit in veſperis.

Quo ad eſū carniū incipit a cene termino. Limita niſi ꝓtraheret vltra mediā noctem cena ⁊ qñ dies ſequēs ē dies ieiunij: vel ſexta feria. q: ſic quo ad ieiuniū icipit i media nocte. ſic ⁊ abſtinētia carniū. Et dr̄ terminꝰ cene media nox qñ dies ieiunij vel ſexta feria ſeqtur. ſm̄ Pa. in. d. c. qm̄. Quo vō ad ceſſatōem ab opibus ſuilibus ſm̄ Pa. i. c. i. de ferijs incipit ſm̄ ꝯſuetudinem prie. facit c. qm̄. co. ti. Et iō ſi eſt cōſuetudo ꝙ incipiāt feſtare in mane. tenēda ē: dūmodo ceſſēt vſq ad aliud mane. ſi i ſero. ſic ſua. Unū tñ ē notandū ꝙ lȝ conſuetudo poſſit determinare q̄ hora ſit incipiēdū feſtū. nō tñ pōt diminuere qn ad minus p. 24. horas nō ceſſemꝰ ab opere ſeruili ſel in ebdā. q: iſto mō eſt d̄ iure diuino. qd̄ ꝯſuetudo nō pōt diminuer̄: lȝ poſſit augere: vel declarare. Pōt ēt ꝯſuetudo augere vt faciamus feſtū pluſq̄ p. 24. horas. vt pȝ in. d. c. qm̄. Qd̄ limita niſi augeret tal̄r ꝙ ſabbatū videremur feſtare. q: tūc ñ vȝ. ar. c. qdam de apoſta. Incipit ēt dies alijs reſpectibus alijs horis. ſed nihil ad ꝯſciam. Et ex p̄dictis pȝ qd dicendū de barbitonſoribus ⁊ alijs artificibus q laborant uſq ad mediā noctē: vel vſq mane diei feſti. q: lȝ ſint inducēdi vt deſiſtāt: nō tñ ꝯdemnandi de mortali. ex quo ſic ē ꝯſuetudo: dūmodo ꝓtrahant feſtū poſtea vſq ad ſeqñs mane ita ꝙ p. 24. horas ipſū ſeruēt. Qd̄ nō

1 Utrū die aſſignata ad aliquid faciēdū alicui teneat̄ ſine alia monitōe. R. ꝙ ſic. q: tūc dies interpellat pro hoīe. de locato. c. potuit. C. de ꝯhen. ⁊ co. ſti. l. magna. C. de iu. emphi. l. 2. facit. c. 2. de conceſ. pre.

2 Quot miliaria ꝯtinet quelȝ dies. R. ꝙ in iudicijs ſm̄ leges. 20. vt. l. i. ff. ſi qs cau. ⁊. ff. de. v̄. ſig. l. in itinere. ⁊ quodlȝ miliare habȝ mile paſſus. ⁊ qlȝ paſſus. 5. pedes. vt. d. l. in itinere. in tex. ⁊ in glo. Sed in ꝯctibus ſtandū ē arbitrio boni viri. vt attēta qualitate ⁊ ꝯdictōe ꝑmittētis limitet. vt. ff. de. v̄. ob. l. ꝯtinuus. §. cū ita. Sed glo. in. c. nō nulli. de reſcrip. vult ꝙ attēdamus cōem vſū loquēdi ſm̄ quē aſſignabunt̄ miliaria. Et iō ſi ꝯſuetudo ē ꝙ dent̄. 25. illi ſtabit̄. ⁊ de illa intelligētur reſcripta. Sed iuditio meo arbitrio boni viri ē relinquendū: q tñ a cōi ꝯſuetudine recedere nō dȝ cū ſit optima iterpres legū. de ꝯſue. c. cū dilectus. ff. de legi. l. ſi de interpretatōe. niſi ſit cā euidens aliud dicēdi.

Diffamatio

vid. ſ. De tractio. Et nō. ꝙ pōt qs iplorare offm̄ iudicis vt cōpellat diffamantē ceſſare. ⁊ iudex teneturtur. vt in. l. diffamari. C. de inge. ma. nō. Inno. i. c. conquerēte de offi. or. ꝓpterea dicit tex. i. d. l. diffamari ſtatū ingenuoꝝ: ſiue errore: ſiue malignitate quorūdā ꝑ iniquū eſt i. valde iniquum.

Diffidatus

an poſſit occidi ipune. ⁊ rebus ſpoliari. vide. ſ. Aſſaſinꝰ §. 2.

Dignitas

eſt ſm̄ Archi. in. c. i. de ꝯſue. li. 6. admiſtratio reꝝ eccleſiaſticaꝝ cū iuriſdictōe. ꝓpterea hr̄e dignitatē eſt ſm̄ Pa. in. c. de multa. de p̄ben. hr̄e iuriſdictōȝ ſ. quo ad foꝝ ꝯtētioſum ēt in modicis cāis ſm̄ Pe. de ancha. in. cle. ſi dignitatē de prebē. ſicut archiepi in eccleſia pictaniēſi q excōicant. ſuſpendūt. ⁊ abſoluūt. vñ quilȝ rector: ſeu prior ecclie colliate dr̄ hr̄e dignitatē. vt nō. Pau. in cle. i. de elec. ⁊ in cle. ne in agro. de ſta. mo. ⁊ dñi de rota deciſōe. 166. ꝓ hoc facit tex. in. c. idēnitatibus de elec. li. 6. vbi abbatiſſa dr̄ hr̄e dignitatē. Hoc tenȝ Car. in cle. 2. de reſcrip. ⁊ ibi ē glo. q̄ dicē hic eſſe approbatā opi. abbatis in hoc. Limitat Inno. in. d. c. de multa. ſi ē ꝑpetua. allat c. 2. de ſta. mo. §. ſi. Et lȝ nō ſit ꝑpetua dūmō poſſit eē ꝑpetua. ſicut ē in miſtris ordis minoꝝ ſufficit. Nā dr̄ eē ꝑpetuū qd̄ eſt ipotentia ꝑpetua. vt nō. Car. in. d. cle. 2. tex ē ꝓ hoc in. c. clericos i. v̄. ꝑpetuā. iuncta gl. de coha. cle. ⁊ mu. Itē dr̄ dignitas ſi in eccl̄a vbi ē reputet̄ ꝓ dignitate ⁊ hēat admiſtratōem temporaliū reꝝ ꝑpetuā. lȝ non ſit numerata iter dignitates eccleſiaſticas ſm̄ Inno. ibidem. Miniſtri aūt qui ſine penitus iuriſdictione exercent offm̄ aliqd̄. ſicut ꝓcuratores. ſindici ⁊ ſacriſte q pulſant cāpanas non hn̄t dignitatē: ēt ſi eſſent ꝑpetui. ſecus ſi haberent iuriſdictōem. ff. de offi. pro. ceſa. l. vltia ſm̄ eundē Inno. Silr̄ dr̄ dignitas q̄ appellat̄ aliquo noīe de dignitatibus iuris. vt archidiaconatus ⁊ huiuſmodi. ēt ſi non exercēret offm̄ ſm̄ Inno. ibidem. Ex qbus pȝ ꝙ vicarius epi nō hȝ aliquam dignitatem ſm̄ Pa. vbi. ſ. ⁊ differt a ꝑſonatu dignitas: q: ꝑſonatus ſm̄ Archi. vbi. ſ. ē quedā p̄rogatiua in eccleſia ſine iuriſdictione vt habere ſtallum honorificū in choro. in capitulo. in optōibus in ꝓceſſionibus. in vocibus dandis ⁊ ſimilibus pluſq̄ alij ſui ordinis canonici. ⁊ nō tāq̄ alij in dignitate conſtituti: q̄uis ſm̄ Inno. vbi. ſ. aliqñ accipiatur ꝓ dignitate. Offm̄ vero ſm̄ eundem Archi. vbi ſ. eſt adminiſtratio rerum eccleſiaſticarum

siñ iurisdictõe. sicut sindici. ꝓcuratores. castaldi. de qbus. i. q. 3. saluator. Jté vicedñs ꝛ similes q sicut p ice hñt referre. tunc hñt offiñ: nõ dignitatez.

1 Utrũ successor i dignitate teneaṫ ex ɔ̃ctu inito cũ ꝓdecessore suo. ℞. Pa. in. c. i. de ꝓba. ꝙ sic: si fuit initus noĩe dignitatis: etiaz si fuerit initus cũ subdito suo. Jta tz Cy. i. l. digna vox. C. de legi. ꝛ Jo. an. ꝛ cõiter seq̃ntes. ẽt si tal' sit papa vel iperator facit. l. cesar. ff. de publica. ꝛ ẽt qꝛ tal' obligatio est de iure naturali cui ꝓnceps submittiṫ. facit cle. pastoralis. §. ceterũ. de sen. ꝛ re. iudi.

2 Utrũ dignitas possit appeti vel q̃ri. ℞. ꝙ dignitas ecclesiastica nõ. imo ipso iure effĩcitur idignus ꝛ dz repelli. i. q. 6. sicut is qui. Dignitas võ. secularis si ẽ dignus ꝛ aptus põt appeti ꝛ peti ab eo qui põt eã dare. ẽt mediante pecunia: dũmodo palã deṫ ꝛ petaṫ. vt. ff. de pollici. l. i. §. i. ff. ḋ decurio. l. eos ꝛ. ff. de offi. ꝓto. l. barbarius i prin. Secus si clam. vt. C. ad. l. iul. repe. l. fi. in prin. ibi ñ ambitu. vel ꝓtio. Siĺr lz dare pecuniã: vel petere vt ɔfirmeṫ vt nõ. glo. singularis i. d. l. eos. Facit pro his omnibus glo. in. l. vnica ff. ad. l. iul. ḋ ambitu. Siĺr lz emere militiã ff. de ac. emp. l. creditor. §. inter venditorez. Nõ limita si querit vt ꝓsit: ñ vt presit. qꝛ sic peccat de quo vide. s̃. Ambitio. §. i. ꝛ infra Officium. §. i. ꝛ. 3. Aristo. tñ. i. poli. c. 6. dicẽ ꝙ licite appetitur principatus si tria cõcurrant. Primo ꝙ hẽat amorẽ ad consistentẽ politiã. Secundo potentiã maximoꝝ operũ ꝓncipatus. Tertio virtutẽ ꝛ iusticiam in vnaquaqꝫ politia eam que ad politiã pertinet. vñ ẜm eum lz scienti se hr̃e ꝓdicta tria appetere principatũ ꝓpter vtilitatẽ rei publice: sed ñ lz ei eũ petere. vñ dicit. 2. poli. c. 6. Non bñ statutũ est ipm petere q pricipatu dignificabitur.

3 Utruz qs possit hr̃e plures dignitates ecclesiasticas: siĺ. vide. s̃. Bñficiũ. §. 33. cũ se.

4 Utrũ eps possit dispensare cũ eo q. 20. hz annũ solũ. vt possit hẽre dignitatẽ ecclesiasticã sine cura aiarum. ℞. ꝙ sic. c. ꝑmittimus. de eta. ꝛ quali. li. 6. Officium quantũcunqꝫ vile dr̃ dignitas qñ fit principe mandãte. tex. est in. l. nemo ꝓfectus. C. de digni. Et sic verificaṫ. l. vnica. C. de man. prin. vbi dr̃ ꝙ nulli credatur se mandato principis venisse nisi in scriptis oñdat. ꝛ additur: nec vllius dignitate terreri: siue tribuni: siue notarij: siue cõitis ꝓferat dignitatẽ h ibi.

Dilapidator

dicitur ꝓlatus qui res ecclesiasticas alienat ꝛ male expendit q dz deponi. 12. q. 2. aplicos. ꝛ. 17. q. 4. nullus res.

1 Utrum. suspecto de dilapidatione debeat dari coadiutor. ℞. ꝙ sic. viḋ in. c. venerabili. de offi. dele. ꝛ in. c. lz Helv. §. qꝛ vero de symo.

Diligere

deũ ḋbemus ex toto corde ꝛc. ḋ pe. di. 2. §. caritas ẽ. viḋ. s̃. Caritas

1 Utrũ teneamur diligere inimicos. ℞. S. Bo. in. 3. di. 30. q. 4. ꝛ. 5. ꝙ ẽ affectus ꝛ effectus dilectõis duplex. Primus innocentie quo nolumus nocere: ꝛ isto mõ ẽ in precepto. vñ qlz teneṫ nõ optaṙ eis malũ iq̃ntũ malũ ẽ. i. ꝑ se. possumus tñ per accñs optaṙ eis malũ. puta. si credimus ꝙ sit expediẽs sibi vel ecclesie: vel cõitati. sed inferre quo ad effectũ non lz: nisi sit officia l' cui cõpetit ꝛ zelo iusticie faciat: vel in casu ꝑmisso a iure. Alius ẽ affectus ꝛ effectus benificẽtie. Et h ẽ duplex quidã a caritate elicitus quo quis optat alij summũ bonũ: vel bona spũalia. s. gratiã ꝛ gloriam. ꝛ iste ẽ in precepto erga inimicos. Quidã ẽ a caritate iperatus quo quis optat alij bonũ tpale. ꝛ ꝓsperitatẽ transitoriã ꝛ iste nõ ẽ in precepto nisi in casu necessitatis. ẽ tñ perfectionis optare talia inimico nisi ꝑ accñs inquantũ putanṫ ei: l' alijs nociua: vel si ẽ inimicus ecclesie: aut cõitatis qꝛ tũc eẽt iperfectõis optare sibi bona tpalia. Intellige tñ ẜm Alex. in. 3. parte sũ. tractatu de caritate. ꝙ ẽ preceptũ affirmatiuum qḋ nõ obligat ad semp. i. cũ nõ sumus in cõsideratõe: aut dormimus. sed solũ ꝓ loco ꝛ tpe qñ de hoc cogitamus: vel necessitatis casus occurrit. Limita ẽt ꝓdicta ẜm. S. Bo. vbi. s̃. q. 5. ꝛ Ri. ibidem. ar. i. q. i. i effectibꝰ spãlibus. sz quo ad effectus generales tenetur qs de ꝓcepto diligeṙ inimicos. puta. cũ qs orat i generali ꝓ populo. ꝓdicat. facit elemosinã generalẽ ꝛ huiusmodi. qꝛ tñtur nõ excludere eos a talibus. ꝛ ẽt teneṫ ad effectũ salutationis ẜm Ri. ibidem q̃. cõiter impẽdiṫ nisi in casu qñ timeret eos prouocari ad malũ aliqḋ: vel aliud iconueniens oriri.

2 Utrum teneamur remittere signa rãcoris ℞. ẜm Ri. vbi. s̃. q. 2. ꝙ sic si petit veniam. Actõem aũt nũq̃. vel dic ẜm Alc. vbi. s̃. ꝙ ẽ rãcor q cõittatur appetitũ vindicte ꝛ hũc dimittere ẽ precepti. vt. s̃. pz. ꝛ ẽ ꝑnitio quã cõmittatur zelus iusticie. ꝛ hanc nullus tenẽtur remittere de necessitate. Nõ. tñ ꝙ sunt q̃dam signa propinqua que gerunt ꝓbabilẽ suspitionez rãcoris. vt cum quis nunq̃ vult

loqui iniurianti: vel cum obuiat diuertit. vel toruo vultu respicit ⁊ huiusmodi. ⁊ talia nulli licet tenere: siue ante satisfactõz siue post. q2 ab oi specie mali ē abstinẽdum. nam ex talibus signis pz inimicicia. facit. c. 2. de re nũ. li. 6. ⁊. l. dolũ. C. de dolo. vide qd nõ. in c. cum adrianus. 63. di. vbi glo. vult q̄ quã do quis alium non salutat presumitur esse inimicus. quã limitat Pa. in. c. repellantur de accu. veram qñ erat solitus salutare. Sũt alia signa remota. vt nõ ꝯuersari amicabiliter non facere sibi mutua seruitia. nõ continue cõuersari ⁊ huiusmodi. ⁊ si hoc facit vt magis viuat in pace. ⁊ ille magis cognoscat dlictum suũ nõ peccat. al' petenti veniam ⁊ satisfaciẽti pro posse nõ poterit sine peccato veniali tñ ista denegare. vide de hoc infra. Iniuria. §. 6. ⁊. 7.

3 Utrum diligere mundũ sit peccatũ. R. fz Alle. 5a 5e tractatu de auaritia. q. 2. q̄ aut diligitur ad necessitatẽ. ⁊ sic non ē peccatum. Uñ Beda. sup Jo. 2. vtimini mũdo ad necessitatẽ non ad voluptatẽ. Aut diligitur ad voluptatẽ ⁊ superfluitatẽ. ⁊ sic ē ꝓhibitũz. Et lz ordinate quis possit amare mundum. tñ dificile ē quoniam ē occasio peccatorũz. Aut diligitur mundus vt finis in eo ꝯstituatur ⁊ propter se. ⁊ lz non sit i eo aliquid appetẽdum ꝓpter se: tñ extimatur in eis sufficientia cum non sit. ⁊ sic cadit sub ꝓhibitõne tal' dilectio. ⁊ istis duobus modis dicit. Nolite diligere mundũ. 1. Jo. 2. ⁊ nomine mũdi intelliguntur tpalia. Est ēt diligere mũdum. i. longo tpe velle stare in mundo pp delitias. ⁊ sic ē veniale peccatum. sed perpetuo velle stare nõ potest eē sine mortali peccato: si est deliberatio voluntatis secundũz Pe. de pal. in. 4. dist. 21. velle stare propter prolongari solum non est peccatum: sed si vt magis mereatur ⁊ melius operetur est meritorium.

Diligẽtiam qualem tenetur quis ponet in rebus alienis vide. s. Comodatum. §. i i.

Diocesis est vbi episcop⁹ 16. q. 3. c. quicunque.

Discere debet quilibet antequã doceat. 23. di. c. his igitur in fi. ⁊. 37. di. relatum. ⁊. 61. di. c. in sacerdotibus. ⁊. 16. q. i. si. clericatus ⁊. qui recusat discere diaboli membrum ē. 38. dist. null⁹. ⁊ sacerdotes debent semper sacris litteris intendere. similiter ꝑdicatores. 36. di. §. ecce ⁊. 38. di. ignorantia etiam senes. ⁊ Aug. dicit se libenter a Juniore adiscere. 24. q. 3. si habes circa medium.

Disciplina est vltrix mala le vite. 23. q. 5. c. ad fidem. non amat filium aut seruum qui eum non disciplinat. eadem. q. c. non putes. Mali sunt flagellandi non interficiendi. 23. q. 5. c. primo. ⁊ secundo. ⁊ per totam. q. Facit elemosinam qui per disciplinam corrigit. 45. di. ⁊ qui emendat. Cum misericordia est tẽperãda. c. disciplina. 45. disti. ⁊ citra effusionem sanguinis. ar. de rapto. c. in archiepiscopatu. vide supra. Correctio primo.

Discordia vtrum sit peccatum mortale. R. secũdũ Tho. 5a5e. q. 37. articulo primo q̄ discordia est peccatum inquantum concordie contrariatur. Quod quidem potest esse dupliciter. scilicz per se: aut per accidens. per se. i. cum scienter ⁊ ex intentione. sic accipitur per se in humanis actibus ⁊ motibus dissentit a bono diuino ⁊ bono proximi in quo tenetur consentire. ⁊ tunc est mortale ex genere suo propter ꝯtrarietatem ad caritatem: ⁊ hoc est quando cognoscit tale quid secundum rationem eē fiendum. tamen non vult alijs assentire ne videatur sequi opinionem aliorum tanqȝ minus sapiens: vel ex odio: aut displicentia ad alium cui queritur prouideri. vel alia ex causa. Et sic intellige. c. oblationes dissidentium. 90. di. ⁊. c. abijt. 11. q. 3. ⁊. c. ismael. di. 59. Limito hoc in rebus alicuius ipor tã tie. alias esset veniale: sicut in pueris patet. Primi etiam motus huius discordie sunt veniale peccatum propter imperfectionem actus. Quando autem discordia est per accidens quod est quando in actibus humanis est preter intentionem. sicut cum vnus dicit. ⁊ credit bonum tale quid alius oppinatur contrarium. tunc non est peccatum nisi sit cũ errore circa ea q̄ sunt de necessitate salutis: vel cum pertinatia indebita. quia caritas est voluntatum vnio. non opinionum.

Discretio est mater omnium virtutũz prima. q. 5. presentium. de officio. custo. c. i. Est necessaria in prelato in corrigẽdo. 50. di. põdẽt. ꝑdicatõi. 43. di. sit rector

§.vlt. Cōfessorl.23.q.4.his qui de pe.di.i. quē penitet de pe.τ re.c.omnis.

d **Dispēsatio** ē iuris cōis relaxatio fcā cū cause cognitiōe ab eo qui ius hēt dispēsandi fm glo.i.q.7.§.multoꝝ.alias ē.§.nistrigor.τ addit dispensare est diuersa pensare. Nam omnia hec de quibus ibi fit mētio pēsare dꝫ q dispēsare vlt. Et q̄ sint illa ī fero in qōne sequenti. τ ideo fꝫ.Ber. in.li.de dispensatione τ pcepto: prelati sine cā rōnabili vel saltem dubia: sed ꝓ sola voluntate dantes licētiam veniendi ꝯ legē sūt dissipatores nō dispēsatores.

i Que sūt cāe legiptime dispēsādi. R. vt colligo p totam.q.7. prime cāe sūt sex. Pria tps.ibidē.c.necessaria.τ.c.qd ꝓ remedio. nam deffectus nr̄i tpis qbus nō solū merita sed corpa ipa defecerūt districtiōis illius n̄ patit manē cēsuraꝫ.34.di.frnitatꝫ tue. Scōa vtilitas vꝫ vt alij facilius reuertant.23.q.4. ipa pietas τ.i.q.7.tali. Tertia q̄litas ꝑsone τ meriti τ scie.d.c.tali τ.c.didici.cū alius eq̄ dignꝰ n̄ sit. Quarta religio.77.di.c.mōacus.de sen.exco.c.cum illoꝝ. Quinta multitudo rōne scādali vitandi.50.di.vt ꝯstitueret. Sexta necessitas.d.c.tali.

2 Utrum dispensatio necessario reqrat cause cognitionē. R. Pa.i.c.diuersis de clericis ꝯiugatis: q in principe nō: sed sufficit sola ipius volūtas.in hijs q̄ sūt iuris positiui solum.vt nō. Inno.in.c.cū ad monasteriū de sta.mo.sed ī iseriore sic.vt nō gl.in.d.§.nisi rigor vñ si fiat sine cognitione cāe ē dissipatio nō dispēsatio.τ venit puniēdus qꝛ egit ꝯ legē.vide bōaꝫ gl.i.c.?.de scis.vbi plene nō.doc.tꝫ tamen quo ad eū q dispensauit qꝛ nō pōt ꝯuenire neqꝫ eā reuocare ex quo egit actum i quo potuit dispensare lꝫ nō teneat quo ad superiorem vt nō.glo.in.d.c. diuersis.

3 Utrū dispēsatus sine cā legiptima sit tutus quo ad deū. R. vt colligo ex.Inno.in.d.c. cū ad monasteriuꝫ. τ Pa.in.c.nō ē voti ꝯ voto.q aut loquimur de papa.aut ꝯ alijs. Si de papa.aut loqmur in hijs q̄ sūt iuris diuini vt ī voto.iuramēto.τ hꝰ mōi.τ sic nō pōt dispēsare sine iusta cā: alr̄ dispēsatus nō ē tutus quo ad deum. Si aūt subest iusta cā tꝫ dispēsatio τ ē tutus ēt in voto castitatꝫ. τ ꝓprietatis fm Inno.vbi.s̄. Si vō loqmur de hijs que sūt iur.positiui pōt sine cā τ est tutus in ꝯscia.qꝛ eius ē destruere cuius ē cōdere.nec princeps tenetur legibus suis ligatus.l.digna vox.C.ꝯ legi. Limitat tñ Pa. de pluralitate bñficioꝝ i qua ñā pōt sine cā legiptima.τ ita tenet Io.an.i.c.de multa de prebē.qꝛ oīa bona ecclīaꝝ sūt dei.vt in.c.cū ex eo de elect.li.6. Et iō n̄ ē tutus talr̄ dispēsatus de quo dic.vt s̄. Beneficiū.§.35. Ex qbus infert Pa. q non est tutus religiosus cum quo dispensat sine causa iusta vt transeat ad latiorem religionem. Similiter.s̄p̄ficitur ecclesie curate causa legitima nō sbsistente.puta.quia non est aptus ad officium predicandi.vel exercitium cure. Unde dicit glo.singularis in.c.mōaci vagantes.16.q.i.q religiosus promotus ecclesie seculari non vt prosit sed vt presit peccat mortaliter quia facit contra votum suum. Si loqmur de alijs a papa.sic clarum est q non ē tutus quo ad deum: nec quo ad ecclesiam.vt nō. Inno.vbi s̄.qꝛ cuiqꝫ alio a papa ꝯceditur dispensare intelligitur.q hoc faciat ex causa legitima.τ ideo debet fieri cum cause cognitōne. Ad nō bñ.

4 In quibus pōt dispensare papa.vide.ꝯ. Papa.

5 In quibus cāibus pōt epus dispensare. R. q glo. In summa.50.di.τ in.d.§.nisi rigor τ doc.in.c.at si clerici de iudi.satis confuse loquuntur τ contrarie. Sed tu dic clare.q aut dispensatō est in faciendo cōtra canones vel concilium.τ sic non potest: nisi h ei expresse a iure concedatur.c.cum dilectus de tempo.ordi. Et sic intellige opinionem que dicit q non potest nisi ea concedatur expresse.vt in.c.cum dilectus. Et sic collige q episcopis conceditur dispensatio in oībus cribus miorībꝰ adulterio. Nam peccans mortaliter notorie notorietate iuris nō potest promoueri.25.di.primum itaqꝫ i gl. τ promotus deponitur.50.di.qui semel.τ ideo indiget dispensatione que epis in criminibus minoribus adulterio conceditur generaliter.vt nō.in dicto.c.at si clerici conceditur etiam in aliquibus maioribus.vt de heretico τ scismatico.50.dist.presbiteros.in glo. Item in sacrilego.50.di.si qs presbiter. Etquomodo in istis τ multis alijs dispensat.ꝯ.subiciam. In tribus tñ cāibꝰ pōt eps dispensare ꝯ canonē τ conciliū lꝫ ei expresse n̄ ꝯcedatur. Prio rōne ꝯsuetudinis vt qꝛ ꝯsuetudo pscripta hꝫ vt dispēsare possit.c.fi.de ꝯsue.ii.q.i.qcunqꝫ.ꝯsuetudo eni facit valere dispēsatōem q̄ alias n̄ valet ar.de cele.missa.pernitiosus cū suis ꝯcoꝛ.τ ar.de trāsac.c.fi. Secūdo rōe magne necessitatꝫ vel vtilitatꝫ de nouo emergētis: τ inexcogitate tempore constitutionis: quia tunc

eṗs pōt dispēsare. vt tenēt dn̄i de rota ⁊ Jo. de ligna. in. d. c. at si clerici. ⁊ sequit̄ Pa. ibi dē ⁊ Bal. nō. in. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iur. ⁊ Bart. in. l. si hominem. ff. mandati. Ponit exemplum quod in ciuitate perusij fuit factum statutum ne quis deferret arma: ⁊ tamē priores possent dare licētiā portādi pp brigā ciuitat̄ quā de nouo h₃. ⁊ ēt statuere. q̄r ē casus nouus n̄ p̄uisus a statuentibus ēt si iurassent seruare illud statutū ut nō. Bal. in. R. C. q ad bo. pos. ⁊ Bar. i. fa ꝯstitut̄. C. §. quibus. Facit. d. l. si hōiem. vbi ꝓcurator ex noua cā ꝓhib₃ spāli ꝓcuratori ne exequat̄ manumissiōem sibi cōmissā. ⁊ bn̄ vt ibi. Ex q̄bus ꝯcludo eṗ₃ posse dispēsare in gradibus ꝓhibit̄ i matrimonio qn̄ ipedimētū ē ocultū: ⁊ ad papā n̄ pōt hr̄i recursus ⁊ separatō n̄ pōt fieri sine notabili scādalo: sicut sepe euenit i mulieribus q̄ cognite fuerunt a ꝯsanguineis viri anq̄ꝫ ꝯherēt m̄rimoniū. Tertio qn̄ canon dicit dispēsatōem posse fieri l₃ ali' expresse nō indulgeat q̄ tc̄ eṗs pōt ar. c. nup de sen. exco. Ita t₃ Jo. de lig. ⁊ Jo. cal. ⁊ originalr̄ fuit dictū Inno. i. c. dilectus de tp̄o. ordina. q̄r frustratorie intelligeret̄ de papa qui sp̄ pōt indulgere ⁊ hoc ēt t₃ gl. in. c. postulasti de cle. exco. Aut dispensatio ē sup eo qd̄ iam ē factū vt tolleret̄. ⁊ sic pōt eṗs nisi ꝓhibeat̄. vt in. d. c. nup arg. ad hoc. 22. q. 5. hoc vr̄. ⁊ sic. Intellige fa₃ opinionē illoꝝ q dicūt q̄ eṗs pōt dispēsar̄ nisi i casibus vbi exp̄sse ꝓhibetur sibi. Sed vt clarius scias qn̄ ei ꝯcedit̄ ⁊ quō. ⁊ qn̄ ei ꝓhibet̄: hic recolligo q̄ ad foꝝ ꝯscie ꝑtinēt q̄ pro tabula totius istius sūme. Et p̄io. quō dispēsat cū apostata. vide supra Apostasia §. 6. ⁊. j. Irregularitas. p̄io. §. 27. Itē i bis baptizato vide Baptismus. 7. §. 9. ⁊. 10. ⁊ Irreg'laritas. p̄io. §. 24. Itē cū eo q recipit bn̄ficiū de mān laici vide. Bn̄ficiū. §. 12. Itē i clerico ꝯiugato vt hēat bn̄ficiū vide. Bn̄ficiū. §. 15. Itē in illegiptio vt hēat bn̄ficiū. ibidē. §. 17. cū mult̄. §. se. Itē quō q̄s hēat bn̄ficia plura. ibidē. §. 38. Itē i bigamo. vid̄. Bigamia. §. 9. Itē vt quis ꝯhat m̄rimoniū sin̄ bānis. vide. s̄. Clandestinū. §. 1. Itē cū clerico existente i studio ne ꝓmoueatur ad sacerdotiū ⁊ sup residētia. vide. Clericus. 7. §. 5. Itē in vitiato i corpore vt ꝓmoueatur. vide Corpore vitiatus. §. 1. Itē i q̄bus criminib⁹ dispēsat vide. Crimē. §. 5. Itē i dignitate cū eo q h₃. 20. ānū vide. s̄. Dignitas. §. 4. Itē i pugnāte in duello. vide. Duellū. §. 1. Ite₃ in etate quō pōt dispēsare. vide. Etas. Itē quō dispēsat cū homicida. vide Homicidiū. 2. §

i. ⁊. §. 9. ⁊ homicidiū. 5. §. i. ⁊. 2. ⁊. 4. Itē cū eo q est i bello iniusto. vide. Irregularitas. i. §. 5. Item quō dispēsat cū infami. vide. Infamia. §. 12. Itē quō dispensat cū ꝑlat̄ ne ab officio amoueant̄ qn̄ ꝓcedit igrēdo. vid̄. j. Inquisitō. §. 9. Itē quō dispēsat cū illo q ligna ꝓ hr̄ticis ꝯburēdis posuit vide. Irregularitas. i. §. 18. Item quō dispēsat in eo q ordinatur i excōicatōne exn̄s. vide ibidē. §. 22. Itē cū eo q duos ordines sacros vno die accepit. ibidē. §. 23. Item cum acolito qui ministrat ad baptismum bis vni collatum. vide ibidem. §. 24. Item quomodo dispensat cum eo qui suscepit ordinem ab eṗo excōicato. vel qui resignauit eṗatū. ibidem. §. 31. Item quomodo dispensat cum eo qui suscepit ordines extra tp̄a debita. ibidem. §. 35. Item cum eo qui ministrat in ordine quem non habet. ibidem. §. 38. Ite₃ cū publice penitente. ibidē. §. 49. Item cu₃ illegiptio. ibidē. §. 52. Itē in impedimentis matrimonij. vide. Matrimōiū. 3. Impedimēto. 18. §. 3. Itē in solēniter pēitente. vide. j. Penitētia §. 5. Itē quomodo dispensat cu₃ ordinat̄ a scismaticis. vide. Scisma. §. 4. Ite₃ quō i simoniaco in ordine vl' in bn̄ficio. vide. j. Simonia. 6. §. 2. ⁊. 3. Ite₃ in alia simonia. ibidē §. 5. Ite₃ cum sortilegis. vide Sors. §. 4. Itē quomodo dispensat cū pugnante in torneamentis. vide. j. Torneamētu₃. §. vltimo. Ite₃ quomodo dispensat in voto sancti Jacobi ⁊ ierlm̄. vide. j. Votū. 4. §. 6. Ite₃ in voto castitatis. ibidem. §. 9.

6 Utrum eṗs in casibus i quibus dispensare pōt. possit hoc facer̄ sine. caplo. R. arch. in. c. is qui de fili. presbi. tenet q̄ non. s₃ ego teneo cum glo. in. c. cum ex eo de elect. li. 6. q̄ sic.

7 Utrum abbas vel alius prelatus religiosorum possit dispensare cum suis subditis R. q̄ non nisi inquantum eis ā iur̄. vel regula. aut per priuilegium cōceditur. vt nō. Inno in. c. 2. de eo qui fur. or. susce. ⁊ do. Ant. in. d. c. at si clerici. ⁊ ibi dicit Pa. q̄ ē communis oppinio.

8 Sed in quibus casibus cōceditur abbati vt dispensare possit. R. q̄ in decem. Prio in nouitio vt promoueatur ad sacros ordines. 77. di. mōachus Scd̄o cū apostata monacho. vt possit ministrare: ⁊ ascēder̄ ad alios ordines ar. 50. di. c. fi. nisi in apostasia sit ordinatus vt de apostatis. c. fi. q̄r ad papa₃ tunc pertinet vt ibidem. Tertio cum illegiptimo monasteriū intrante vt ꝓmoueatur. in c. i. de fi. presbi. Quarto q̄ non confiteātur.

⁊ eucharistiā sumāt semel i mēse cle. pria de
sta. mo. Quito. ꝙ mōachus dēt i capellanū
ecclie prochialis si epi ⁊ populi ꝯsensus ac
cedat. 58. di. c. i. ⁊. 16. q. i. doctos cū multis
alijs caplis. Sexto. ꝙ mōach⁹ hēat ꝓpā cel
lā. ꝭ. septā mōasterij ex cā. 13. q. 2. nulli⁹. 20.
q. vlt. c. fi. ad fi. Septio. i ieiunijs. cibis. ⁊ esu
carniū. silentio. ⁊ opibus manuū ad q̄ tene
tur monachus. vt de cōse. di. 5. n̄ mediocrit
⁊. c. carnē. ⁊. c. nūq̄ ⁊ d̄ sta. mo. c. cū ad mo
nasteriū. Sed host. i. d. c. cū ad monasteriū
de esu carniū vr̄ tenere ꝙ non pōt. sed ꝯ ip̄z
ē glo. Inno. ⁊ Pa. in. d. c. cū ad monasteri
um. imo dico plus ꝙ pōt dispēsare in oib⁹
regule. excepꝭ tribus votis ꝑ ar. a ꝯrio. i. d.
c. cū i fi. Limitat Pa. ibidē dūmō sit dispē
satio non dissipatio. vt puta ꝓ necessitate ⁊
alijs d̄ qb⁹. s̄. §. i. Octauo. i irregularitate d̄
q̄. s̄. Abbas. §. 14. Nono i obs̄uātijs r̄gule re
mittēdis. 20. q. vlt. c. fi. in glo. de ꝯse. di. 5. car
nē saltē i his q̄ nō sūt de sba. ar. de iu. ⁊ ho.
cle. d̄s. Pro cuius d̄claratōne notandū s̄z
Alex. ꝙ in regula beati Benedicti q̄dā sūt
pure spūalia. vt caritas. humilitas ⁊ cetere
virtutes. Et in istis n̄ pōt Abbas disponere.
Quedā sunt ptim spūalia: ⁊ ptī3 corporalia
vt cantare. psallē. orare. ⁊ huiusmodi. ⁊ de
istis pōt abbas disponere: nō tn̄ s̄m libitum
volūtatis. s3 s̄z ꝙ bonū ⁊ equū viderit expe
dire s̄m occurrētia qd̄ ꝓprie est dispensare.
Quedā vero sūt. q̄ sunt i obseruātijs corpo
ralibus. puta comestio carniū. Fractio ieiu
nij ⁊ huiusmodi. ⁊ tunc si talia a regula p̄ci
piuntur. vel ꝓhibēt n̄ pōt abbas ea muta
re: nisi s̄m ꝙ ꝯuenit caritati. vt dicit beatus
Benedictus in regula. i. ꝙ subsit rōnabilis
cā: alias n̄. Rō. q2 l3 abbas ꝑsit subditꝭ: regu
la tn̄ preest abbati ⁊ subditis. ⁊ iō eius obia
ꝑponēda. ⁊ cum dr̄ in regula beati Bn̄dic
ti. ꝙ oīa de dispositōe Abbatis fiant itelligi
tur de illis de qbus regula expresse n̄ p̄cipit
vel ꝓhibet. Si tn̄ Abbas monaco multum
laboranti cognita necessitate ꝑsone: p̄cipiat
ꝙ carnes māducet: d3 sibi obedire: alr̄ si ex
sola voluntate p̄cipiat. nullo mō d3 sibi obe
dire. vn̄ beatus Benedictus in regula. Quā
diu militant caritati imobilr̄ fixa sunt p̄cep
ta regule ita. s. ꝙ mutari nō possūt nec ab ip
sis ꝑpositis sine offensa. Quid aūt debeat fa
cere tal' monachus cui p̄cipitur aliquid qd̄
ē contra regulā ⁊ dubitat de cā legiptia vel
in cōscia tiet vide. ꝭ. Religiosus. §. 29. Et qd̄
hic dicit Alex. de abbate, serua in quocūq3
p̄lato cuiuscunq3 religionis si ei permittitur
ex regula dispensatio sicut fit ministris frat
rū minorū q pn̄t dispensare i oībus excepꝭ
tribus votis ⁊ que sūt ꝯ dei p̄cepta s̄m Dir.
li. 2. ti. 19. scd̄m ꝙ conuenit caritati. Et hoc
innuit beatus Franciscus cum dicit. si q frm̄
scirent ⁊ cognoscerēt se nō posse regulā spi
ritualiter obseruare ad suos ministros d̄cant
⁊ possint recurrere. s. vt dispensent si conue
niat caritati. vt dictum ē. Et sic p3 in quibus
⁊ quando possunt p̄lati religiosorū dispen
sare in regula. Qd̄ bene nō.

9 Utrum potestas dispensandi sit late inter
pretanda. R̸. s̄m Pa. in. c. fi. de symonia. ꝙ
sic qn̄ datur potestas dispensandi nō expres
sis personis dispensandis tamq̄ principis
bn̄ficium. Et sic sentit gl. in. d. c. fi. ⁊ sic intel
lige Bar. in. l. 3. ff. de verbo. oblig. vbi dicit
ꝙ si datur ptās alicui legiptimandi filium
adulterinū. item incestuosū. poterit legiptia
re adulterinum ⁊ incestuosum simul. q2 in
materia larga sub simplici venit̄ mixta. vt
in. l. si ita. ff. de lib. ⁊ postu. Secus si expri
merent ꝑsone cum quibus d3 fieri dispensa
tio. ar. in. c. si cui de p̄bē. li. 6. q2 oīs recessus
a iure cōi ē odiosus. vt ē tex. in. c. fi. de filijs
presbi. li. 6. ⁊ in. c. ꝙ dilectio de cōsan. ⁊ af
fi. Et sic distingue canonistas tenētes cōtra
Bar. in. c. per venerabilē qui fi. sint legip.
Adde ēt qd̄ dico. s̄. Beneficiū. §. 20. Aduer
te tn̄ ꝙ l3 dispensatio sit stricti iuris. vt puta.
q2 ꝯ ius ē ⁊ strictе sit interpretanda qn̄. s. ex
primuntur ꝑsone vt in. d. c. ꝙ dilectō ⁊ in. c.
i. ⁊. 2. de fi. presbi. li. 6. nihilominus extēdit
ad necessaria consecutiua: seu ad dependen
tia ex eo sup quo ē dispēsatum: qn̄ alr̄ non i
primeret actū validū sup eo in quo dispēsat
vt. s̄. Bn̄ficiū. §. 23. Facit glo. ⁊ pa. in. c. q2 i
tm̄. de p̄bē. ⁊ glo. in. c. si qs in clero. 7. q. i. q
dicunt ꝙ dispēsatus sup pluraritate bn̄ficio
rū vr̄ dispensatus sup residentia. vid̄ qd̄ nō.
Hosti. i. c. cū i cunctis. de electōe. ⁊ glo. i. c.
nō pōt. de p̄ben. li. 6. ⁊ d̄ hoc vide. s̄. Cleri
cus. 7. §. i.

10 Sed nunquid extendetur dispensatio i af
finitate ad publice hōestatꝭ iusticiā. R̸. Pa.
i. c. non debet de consan. ⁊ affi. ꝙ non nisi i
narratōne affinitatis vnum comprehendat
aliud secundum glo. in arbore affinitatꝭ. Se
cus ē in dispensatione qn̄ solum gradus re
motior est expressus. de quo vide Matrimo
nium. 3. Impedimento. 6. §. vlti.

11 Quid si impetretur dispensatio tacita ve
ritate vel ex falsa causa. R̸. ꝙ nulla ē. vt in. c.
2. de fili. presbi. li. 6. Et idē de qualz gratia
alia. vt nō. in. c. ad audientiā el. 2. de rescrip
tis ⁊. d. c. non potest.

12 Utrũ superior assumendo aliquẽ ad aliqđ offm̃ videatur dispensare eidẽ in īpedimẽto qđ hꝫ ad illđ. R̷. Inno. in. c. p̄terea. đ testi. cogẽ. ꝛ in. c. veniens. đ fil. p̄sbi. vñ sibi ꝯdi cere. ꝛ glo. in. c. quicunqꝫ. 51. di. ꝛ in. c. q̄ i a liquo. 51. di. Sed ego sic distinguo. ꝙ aut īpe dimentum est notoriũ supiori: ꝛ tũc si est prin ceps intelligitur dispensatus. si vero ẽ īferi or si põt dispensare ꝛ subest cã suã ẽ dispẽsa tus: alr̃ non. Facit ꝓ hoc qđ nõ. Jo. an. in. c. 2 de scis. Aut īpedimentũ ẽ occultũ supiori tã q̄ iudici: ꝛ sic n̄ intelligitur dispensatus sed sibi īputet ꝙ illud tacuit. facit. c. cũ non igno res. de p̄ben. ꝛ tenet Bar. in. l. 2. C. si ꝑtus l' lib. ad dcu. aspi.

13 Utrum potestas dispensandi sup irregula ritate l' illegitimitate ꝯcessa a papa alicui du ret post mõtẽ pape. R̷. Fede. ꝯsilio. 78. ꝙ sic q2 grã semel facta ꝑ papam i psonã aliquã non expirat per mortem pape: vt est casus đ offi dle. sup grã. li. 6.

14 Utrum per mortẽ illius cui concessa erat talis autoritas expiret dispensatio iam fcã: si ille dispensatus vsus non fuit tali gratia: puta. dispensatus fuit vt posset ordines acci pere. vel in p̄latum eligi: non accepit ordĩes nec fuit ꝓmotus ante mortem dispensantis an poterit ordinari vel ꝓmoueri. R̷. Fede. vbi. s̄. ꝙ sic. ꝛ ꝙ non expirat. q2 dispensatõ canonice semel facta ex superueniẽti facto non retractatur. casus est in. c. ex tua de fi. p̄ sbi. Facit quod nõ. de accu. c. de hijs: benefi cia enim concessa in tempestiue reuocari nõ debent. de como. c. vnico. de reg. iur. decet. li. 6. Facit quod nõ. de elect. li. 6. in glo. c. cũ ex eo. ꝛ ibidem. in nouella Jo. an.

Disputare

d Disputare de fide publi ce vel occulte cuicunqꝫ laico prohibitũ est. ꝛ si contrafacit debet excommunicari. de heret. c. quicunque. §. Inhibemus quoque li. 6. hec quoqꝫ prohibitõ fit in. c. sicut in vno corpore. eo. ti. in decretalibus. sed in. l. nẽo. C. de sum. tri. ꝓhibetur ne dum laicis sed ẽt clericis publice turbis coadunatis disputa re de fide. S. autem tho. 2a 2e. q. 10. ar. 7. te net fore illicitum de fide disputare quando quis disputat. aut q2 dubitat de fide: ꝛ ꝑ dis putationem experiri vult: q2 talis infidelis est: Aut q2 disputat coram simplicibus ꝛ ti tubantibus qui non sunt solicitati ab infide libus sicut est in terris fidelium qui tanto fir mius credant: quanto non audiunt motiua ꝛ argumenta infidelium. Sed disputare ad confundendum errores. etiam coram sim plicibus qui sunt solicitati ab hereticis. vel infidelibus nitentibus corrumpere in eis fidem. si est sufficienter instructus ꝛ aptus ad confundendum errores non solũ nõ est prohibitum. ymo est necessarium disputare ne taciturnitas esset confirmatio erroris. ꝓ quo facit. l. quoniam. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ. 23. q 6. vides. Similiter licet ad exercitium co ram instructis ꝛ firmis in fide disputare. ad quod facit. c. in mandatis. 43. di. pro hac di stinctione. tho. probanda. vide de hoc. 96. di. nos in glo. ꝛ Inno. in. c. 2. de sum. tri.

Diuinatio

d Diuinatio a persis fertur inuẽta. c. p̄mo 26. q. 3. vnde diuini dicti sunt qua si deo pleni. diuinitate enim se esse plenos simulant. ꝛ astutia fraudulenta hominibus futura coniectãt. vt ibidem.

1 Quot modis fit diuinatio. R̷. vt patet 26. q. 4. §. p̄mo. ꝛ. c. p̄mo. ꝛ. q. 5. in. c. nec mi rum. ꝙ multis modis. vnde nuncupatur di uersimode. vnde diuini dicuntur aliquan do arioli. aliĩ aruspices. aliĩ augures. aliĩ ni gromãtici: ꝛ mlt̃ alijs noĩbꝰ. sꝫ ꝙ diuersiõ de qs vult scire futura: que omitto. q2 non ẽ necesse. vide ibi si vis. Et de hoc. vide. ĩ. Sortes. §. 3.

2 Quõ dĩ demones possũt scire futura q̄ n̄ habẽt certaꝫ ꝛ ĩfalibilem cãm. R̷. scũs Bo. vbi. s̄. ꝛ elicit ex. c. sciendũ. ẽ. 27. q. 4. ꝙ ex q̄tuor. Primo ex ingenij acrimonia. vt qn̄ ꝯsi derãt ad qđ inclinat affectio nr̃a. Scđo. ex mlta experiẽtia q̄ ꝯsiderãt in talibus accidẽ talia. Tertio ex dolosa cautella. qn̄. s. ꝓpo nũt aliqđ facere ꝛ p̄dicũt. Quarto ex alie na doctrina. vt qn̄ p̄mittuntur vt a bono an gelo addiscãt.

Diuortium

d Diuortium est viri ab vxore vl' e ꝯ uerso legiptima separatio. legiptima dico. vt nõ fiat sine lege vel rõne. q2 qđ deus ꝯiũ xit hõ n̄ separet. 31. q. 1. §. ꝛ obicit. Et dr̃ di uortium a diuersitate mẽtium. vel q2 hij qui matrimoniũ. distrahũt in diuersas partes. eunt. l. i. ff. de diuor. de quo dic vt. ĩ. Matri moniũ. quarto.

Diuturnitas

d Diuturnitas in malo auget pe cati. de ꝑsue. c. fi. dr̃ tanto grauiora sũt pec cata q̄to diutius infelicem aĩam detinẽt alli gatam cum suis concordantijs.

d Doctor dr̃ a docendo. vñ ⁊ noīe doctoꝝ veniūt magistri. ⁊ ecōtrario ƀʒ Pa. i.c.i.de loca. Vñ tex.in.l. q̃bus p̄cipua.ff.de ver.si.dic̄ cuiuslibet disciplīe p̄ceptores magistros appellari a monendo l̄ monstrādo ⁊ hoc ƀm ethimologiā vocabuli. Nam doctores dñtar a docendo. sic̄ magistri a magistrando. Fac tex. in ꝓhe'io ꝯpilatiōis decretalium. vbi papa oēs magr̄os doctores appellat. sed noīe scolariū ñ veniuut doctores nec magistri. nisi in larga significatione.

i Utꝝ iterp̄tatō doctoꝝ necessitet. R̷. ƀʒ Pa. i.d.c.v̄ra.d coha.cle. ⁊ mu. q̄ nō. nisi iq̄ʒtuʒ iur̄ ꝓbatur. l̄ rōe valida. vt nō. in.c.i. de postu.p̄la.d quo vide.ĩ. Oꝑinio.§.i.

2 Utꝝ doc. l̄ magister possit reprobari. R̷. q̄ sic. vt ē tex. in.l.2.C.de ꝓfes. ⁊ me. nō. Bar. i.l.ʃʒ ⁊ reprobari.ff.d excu.tu. i p̄n. vbi tex. dic̄ d medico q̄ pōt reprobari. ⁊ ē tex. ēt de medico in.l. vt gradati.§. r̄probari.ff.d mu. ⁊ hono. sed ñ sine cā.l. pōponius scribit.ff. de nego.ge.

Utꝝ doctore dānato intelligātur ⁊ ei⁹ opa seu libri reprobati. R̷. q̄ sic. vt pʒ ꝑ.c. fraternitatis tue. de here.

Utꝝ allegationes sint faciēde a doctorib⁹ i ꝯsilijs. R̷. Pa. in.c. v̄ra. de co.cle. ⁊ mu. q̄ i ꝯsilio decisiuo nō. sicut nec in sententia. vt dr̄ in.c. sicut nobis in glo. de sen. ⁊ re.iudi. secus in consilio postulato a parte. rō diuersitatis. q̄ in p̄mo est reprobata fides ꝯsultoris. in s̄o nō. ⁊ iō non creditur ei nisi quatenus ꝓbet.

Utrum doctor ꝓmotus corruptis doctoribus debeat gaudere p̄uilegio doctorum. R̷. Archi. in.c. de quibusdam locis.37.di. q̄ ñ allegat tex. in simili in.l. vnica.ff. de attlet. facit tex. iuncta glo. in.l.i.C. de ano. ciui.li.ii. vbi dicitur q̄ stipendia sunt tradenda non ꝓ titulis dignitatum vel numero scolarium sed ƀm merita. ⁊ iō glo ibidē dicit p̄ferri debere peritos scolares īperitis doctoribus. intelligit Pa. in.c. clerici de iudi. de añcessione non de lectione. Ego credo q̄ ēt in vtroq̄ debet p̄ferri.

6 Quis debet p̄cedere. R̷. Pa.i.d.c. clerici. q̄ theologus. post ip̄ʒ canonista. post canonistam legista. post medicus. vide ibi si vis.

d Dolus aliq̄ñ bonus ⁊ licit⁹ ⁊ accipit̄ ꝓ solertia sicut q̄ñ q̄s aliquid simulat ne dānificet̄ a ꝓximo. vt in.l. prima.ff. de dolo in tex. ⁊ glo. exēplificat de capto a ianueñ. q̄ simulauit se ꝯctuʒ.l. q̄d q̄dem lʒ vt.ff. de nego.ge.l. ad quid nā.§. cū me. ⁊ ff. de lega.2.l. cū pr̄.§. titio. ⁊.ff. si q̄s ob.ca.te.l. qui aūt.§ si patronus ⁊ de hoc vide.ĩ. Simulatio. Sed coīter dolus accipit̄ in malo. ⁊ sic diffinit̄ in.d.l.i. a labeone. dolus malus ē oīs calliditas. falatia. Machinatio ad circumueniñ. falleñ. ⁊ d'cipiendū alteꝝ adhibita. fit tacendo in aīo caliditas. vt.ff.d act. empt̄ ⁊ vē.l.i. fit mentiēdo in v̄b Fallatia.ff. de furt̄ l. falsus.§. si quis. Fit arte verboꝝ machinatio.ff. de act. ēpti ⁊ ven.l. iulianus.§. idem. Ad circūuenieñ. s. reddendo singula singul' s. circūuētionem caliditati. Fallentiam fallatie. d'ceptionem machinationi. ponit̄ adhibita. s. ꝯ ius ⁊ bonos mores ꝑꝑ differentiā doli boni. hec in glo. ibidem. Et adde ƀm Ge. in.c. si ꝯpromissarius. v̄. si vero d elect. li.6. q̄ quis dolose facit q̄ñ sciēter rem sibi prohibitam facit. differt aūt dolus a fraud. q̄ fraus proprie per facta fit. sed dolus per verba ⁊ facta.

I Utrum ignorantia iuris excuset a dolo: ⁊ consequenter a pena: ad quam īcurrendaʒ requiritur dolus. R̷. cy. in regula. Ignorātia li.6. q̄ sic. q̄ lʒ iuris error sit lata culpa: nō tñ ē dolus vt.ff. de hijs qui nō. infa.l. prima vbi ē glo. singularis facit.l.i.ff. de ābige. Facit q̄d nō. bar. in.l. si q̄s in tm̄.C. vñ vi. vbi dicit. q̄ si minor credens sibi licere rem p̄priam sine cuiuscūq̄ auc̄te occupat nō īcurrit penaʒ.d. legis. si quis. q̄ nō ē in v̄o dolo. allegat.l. primaʒ.C. si aduersus delictum seq̄t̄ d. Ant. in.c. primo. de dolo. ⁊ ꝯtu. ⁊ allegat l. si ex cā.§. si in cōissum.ff. de mino. ⁊ quod nō. in.l. p̄ria.§. nūtiando.ff. de noui ope. nū. pro hoc q̄ excusat ignorantia a dolo. ē tex. ⁊ ibi. Bal.i.l. sed ⁊ si. lege.§. scire.ff. de pe. here. vbi error iuris excusat ab inuasiōe neq̄s dicat̄ predo. Idē tenet Salicet⁹ in.l. senatus.C. de hijs qui sibi ascri. aliq̄d in testō in s̄a columpna. ē casus ⁊ ibi Bar. in.l.i lege.ff. de siccarijs idem tenet Ange. in.l. si q̄s id §. doli.ff. de iur̄. oīum iudi. vbi allāt. Butri Fortius dixisse q̄ etiam ignorantia iuris naturalis excusat a vero dolo. ⁊ ad.l.2.C. de in ius voca. que vr̄ ꝯtria. Respondet q̄ ibi nō requirebat̄ verus dolus sed presumptus ⁊ ita tenuit. dictus but. in.l. regula.ff. de iur. ⁊ fac. ignorantia. Limitat hec Ang. in.l.2.ff. q̄ quisʒ iur̄ vera. nisi sit doctor vl' assessor cui turpe est iur̄. ignorantia. Et idem Ange. in.d.l. senatus dicit q̄ creditur allegant se ignorasse ius ad excludendum dolum: ⁊ ꝑ consequens a pena que esset imponenda propter dolum. ⁊ dicit ibi. esse casum. Ex ꝓ

dictis collige q̄ vbi ius vel statutū requirit
verū dolū: q̄ ignorans q̄tūcunq; sit culpa
bilis nō incurrit penā ipsius: lz alio modo
sit puniēd⁹ ſm modū culpe vbi vero ius vl̄
statutū requirit dolū p̄sumptū: sic ignorās
crasse. ⁊ supine n̄ excusat. q: ē in dolo p̄sūp
to. hoc p; in censuris ecclīasticis q̄ cū requi
rant dolū presūptū talr̄ ignorans eas non
euitat. vt p; in. c. vt aiar̄ periculis de ↄsti.
li. 6. Secus si esset in leui culpa ignorantie
Nō būi nō. q: facit ad multa.

2 Utrū iniusta cā excuset a dolo. R̄. q̄ sic ⁊
quēlz. ita nō Bal. i. c. vt aiar̄ in p̄cipio ſe
colūne de consti. li. 6. vbi dicit q̄ pturbans
aliquē in possessiōe ex iniusta cā putans sibi
licere: excusatur a pena statuti puniētis i cē
tū: qd̄ requirit dolū. per nō. in. l. plagij cris
C. ad legē. fauiā. de plagi. nō. ēt Jo. An. i ti.
de arbitris in addit̄. ad specu. ⁊ q̄ excusat
a pena legis ēt in iusta cā nō. in. c. i. in fi. de
electio. li. 6. Idē Jo. An. ⁊ Bal. in aūt gen̄
raliter. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ multis alijs. ⁊ seq
tur do. Ludo. de. 20. colūna. 28. in. R̄a. ō ar
bitris. Est pro hoc glo. in. l. vnica. §. fi. i ma
gna glo. ff. si quis iusdicen. n̄ obtēpera. Est
Bar. ⁊ Ange. in. l. i. in fi. ff. de abigeis. In
no. in. c. de seruor̄ de seruis non or.

3 Utrū lata culpa equiparet dolo. R̄. q̄ n̄
vbi requiritur verus dolus. vt dicit Bar. i
l. in actionibus. ff. de in litē. iurā. ⁊ glo. in. §.
suspect̄. insti. ō suspect̄. tuto. vn̄ dicit Bal.
in. l. si qs id quō in finali colūna. ff. de iur̄.
oium. iudi. q̄ qn̄ delictū; circunscribitur p
dolū n̄ sufficit culpa. secus i his i qb⁹ culpa
venit puniēda. allegat. d. l. sēatus. ⁊. d. l. pla
gij cris accusatio. Et vt nō Ang. in. d. l. si qs
id. §. doli. q̄ vbi fit mentio de dolo requirit
verus dolus. Unū tn̄ notabis q̄ ignorātia
affectata q̄ ē qn̄ quis noluit vel dissimulauit
scire equipolet scientie. c. eos de tēpo. ordi.
li. 6. ⁊ iō ē dolus non culpa.

4 Utrū pena corporal̄ sit imponenda sine
dolo. R̄. q̄ nō nunq̄ sine doli interuentu.
glo. ⁊ Bar. in. l. in actōibus. ff. de in li. iurā.
⁊. d. §. suspect̄. ⁊ Bar. i. l. i. §. i. ff. si qs te. eē
i⁹ li. fue. ⁊ Bal. in. l. opera data. C. q accus.
nō. po. ⁊ casus ē in. d. l. i lege vbi dic̄ Bar.
q̄ in penis corporalibus. vel in infamiam
irrogantibus lata culpa nō equiparat̄ dolo
⁊ glo. in. l. in actionibus. ff. de in lite. iuran.
approbata cōiter. ⁊ Bar. in. l qd̄ nerua. ff.
depositi. ⁊ in. d. l. in lege dicit q̄ in cā sāgui
nis. status. vel fame: lata culpa non eq̄pera
tur dolo. iō verus dolus requiritur in illis
Ange. tn̄ in. l. in actionib⁹. ff. de in litē. iurā.
tenet cōtra ⁊ dicit ↄsilium paduanū cōsu
luisse ↄ̄ Bar. in hoc. sed iudicio meo si cō
sideret. l. 2. C. ō noxa. verior ē opinio Bar.
⁊ iura que Ange. adducit in ↄ̄triu; continēt
casum specialem.

5 Utrū incurrat quis sn̄iam excōicationis
a iure ꝓmulgatā sine dolo. J. vide excōica
tō. 7. casu vlt. § 2.

6 Utrū quis possit pacisci vt nō teneatur ō
dolo. R̄. q̄ non. vt ē tex. in. l. i. §. si cōueniat
ff. depositi. q: hec conuentio ē contra bonā
fidem ⁊ bonos mores. ⁊ iō nec sequenda.
dicit tex: ibidem.

7 An quis possit tenere bona alicuius que
ex statuto ad eum venerunt: pp̄ delictū; ali
cuius si ipse dolose egit: vt ille delictum co
mitteret. R̄. Pa. in. c. postulastis de ↄcess. p̄
bē. q̄ non. ⁊ bene facit tex. ibi in fine cum
sua glo.

8 Utrum dolus annulet ↄ̄ctū spiritualē. pu
ta. votum ⁊ huiusmodi. R̄. Pa. in. c. cū di
lecti de emp. ⁊ ven. q̄ non. nec pōt quis ex
cipere de dolo qn̄ fuit inductus ad bonu;:
q: non est proprie dolus puta. dolo induxi
te ad religionem: tenet ingressus. Facit qd̄
legitur. ⁊ nō. in. c. cū dilectus qd̄ metus cā
⁊ vide glo. nō. in. l. a diuo. ff. de ritu nupti.
que h̄ tenet ēt in matrimonio.

9 Utrum dolus annulet ↄ̄ctum temporalē
puta venditōem ⁊ huiusmodi. R̄. q̄ aut do
lus per contrahentes dat causam contrac
tui. puta. dolo duxi ad vendendum quod n̄
eras venditurus. ⁊ sic in contractibus bōe
fidei non tenet ſm glo. ⁊ Pa. i. c. cum dile
cti de ēpt. ⁊ ven. ⁊ glo. in. l. 2. C. de resci. vē.
⁊ gl. cū Bar. in. l. elegāter. ff. de dolo. ⁊ pla
cet lz pe. teneat ↄ̄triū. In ↄ̄ctibus āt stricti iu
ris t; ↄ̄ctus. s; agēs ex eo elidit̄ ope. excep
tōnis. ff. de ver. obli. l. si quis cū aliter. ⁊. C.
de pac. l. cū postea. Si vero p aliū a ↄ̄hen
tibus dat cām ↄ̄ctui ēt bone fidei t; ↄ̄ctus.
sed agit ↄ̄ mediatorē de dolo. d. l. elegāter
§. i. ff. de ꝓsenetis. l. 2. ⁊. 3. tenet̄ ēt ille pro
quo factus ē inquantū factus ē locupletior
vt. l. fi. ff. de eo p quem fcm̄ erit in p̄cipio.
⁊ n̄ plus. Aut dolus nō dedit cām cōtrac.
tui sed incidit i ↄ̄ctum. puta. eras vēditur⁹
sed dolo induxi te ad minus vēdendum. ⁊
huiusmōi. ⁊ sic t; ↄ̄ctus. sed in ↄ̄ctibus bōe
fidei aget ex eo ↄ̄ctu vt suppleat p̄tiu;. vt. ff.
de ac. emp. ⁊ vēn. l. Julianus. §. si vēditor
Erit tn̄ in arbitrio emptoris: vel supplere p̄
tium: vel restituere re;: si deceptio sit vltra
dimidiam iusti pretij. c. cum causa de ēpti.
⁊ ven. ⁊. l. 2. C. de rescin. ven. ⁊ in cōsciētia

etiã si deceptio sit minus dīdia. In ɔctibus stricti iur. aget de dolo. d. l. elegant. §. nō so lū in fi. Aut dolus nec dedit cām contractui nec incidit in contractū. sed re ipsa euenit si ne dolo ꝛ facto ptis: vt puta. ābo ignorabāt iustū pretium. sic non est peccatū. nec restituere tenet nisi repetatur. si a principio nō plus emisset ēt si sciuisset plus valere. puta. qꝛ non expediebat plus sibi emere. Si aūt plus emisset a principio. si sciuisset ꝛ est deceptio notabilis tenet restituere rē vel supplere ptiū. ar. d. l. si qs cū aliter. vbi equiperat deceptio ꝗ venit re ipsa ꝛ ex ꝓposito. ꝛ d. c. cū dilecti. secus in modico. Et ita intelligo. d. Anto. in. c. qꝛ pleriqꝫ de imu. ecclia rū. Si vero vterqꝫ rei valorē sciebat. tē dic. vt. ĵ. Emptio. §. 7. Et sꝫ pdicta intelliges. l. 2. C. de rescin. ven. ꝛ. l. in cāe. §. pōponius ff. de mino. ꝛ. c. cū dilecti ꝛ. c. cū cā. de ēp. ꝛ ven. vbi dr̄ licere contrahentibus vsqꝫ ad dimidiā se decipere in ɔctibus bone fidei.

Domesticus quis dr̄ vide. ĵ. Familiaris.

Domicilium potest laicus hr̄e in pluribus locis sm Inno. i c. ex pte de fo. cōpe. si mō vtrobiqꝫ instruct⁹ sit. allegat. l. assūptio. ff. ad muni. ꝛ. l. senatores. ff. de sena. ꝛ loquit hic de instructo. de quo in. l. ꝗsitum. §. sed ꝛ si fundus. ff. de fū. instruc. ꝛ instru. lega. vbi accipit ꝓ oibus ptinētijs necessarijs ad vsū. Addit Inno. idē ēt si hr̄et maiorē ptē suoꝝ bonorū: vel familiā: vel si nihil hꝫ assidue tn̄ ibi conuersatur C. vbi senato. l. 2. Sola tn̄ domus non constituit domiciliū. ff. ad munici. l. libertus. §. sola. Ex quo infero ꝛ ex. d. l. assūptio. ꝛ. d. l. senatores. ꝙ domiciliū hꝫ vbi qs ē oriundus. l. 2. ff. de senato. Et similiter vbi pr̄ suus fuit oriundus. Itē vbi voluntarie sibi elegit s. deferendo maiorē ptem suorū bonorum. ꝛ clericus vbi beneficiū obtinet requirens residentiā. pro hoc ē tex. in. c. cū nullus clericū. de tēpo. ordi. li. 6. Itē vbi fuit ordinat⁹ vt nō. glo. in. l. hn̄s absens. §. apud labeonē ff. de iudi. Itē mulier rōne matrimonij. Item rōne militie. Itē ratione possessionis. Iteꝫ rōne cursus tp̄is. s. decēnij. Sed. d. glo. loquit quo ad forū non quo ad domiciliū. Itē rōne manumissionis. l. si qs a pluribus ff. ad muni. Itē. vbi consequitur quis dignitatē efficitur ciuis. vide. s̄. Ciuis. Quo vō ad ɔfessionē ꝛ sacra necessaria non voluntaria si alias non hꝫ ibi domiciliū regritur vt ibi hitet p maiorē partē anni sm Innoc in. c. ois de pe. ꝛ re. ꝛ non faciat in fraudeꝫ ꝓprij sacerdotis. Facit. c. questi. 16. q. 1. de ō ci. ad apostolice. nisi se transferat cū aīo ibi remanendi. qꝛ stati ꝙ hospitiū constituit in aliena prochia cum aīo ibi remanendi. statim fit parrochianus illius de pro. c. vltio de deci. ad aplice. Qd̄ ē ɔ̄ epos qui dispensāt in votis cū scolaribus. vel conferunt eis ordines nō hn̄tibus domiciliū. qꝛ non possūt qꝛ non sunt necessaria sacramenta. Hoc tꝫ. Pa. in. c. nullus de parro.

Dominica dies. est instituta loco sabbati: qꝛ eo die incoauit mundus. ge. i. xp̄s surrexit a mortuis. de ɔse. di. 3. sabbato. Itē sp̄s sanctus datus ē aplis. ꝛ tex. dicit qcquid a deo ē cōstitutū insigne in huius dignitate diei est gestū. In hac die mundus sūpsit exordiū. In hac p resurrectōem ꝛ mors interitū. ꝛ vita accepit initiū. 75. di. qd̄ die i fi. Quō ē de pcepto. ꝛ qn̄ incipit. ꝛ qd fiendū. vide supra Dies. ꝛ. ĵ. Feria.

Dominium ē ius hn̄di possidēdi. fruēdi. ꝛ vtēdi. ac disponēdi de aliqua re ꝓ libito volūtat. vel sm aliquē determinatū modū a quadā superioritate; vel auctoritate diffinitum.

Dn̄ium in ꝛ sup hoies an sit sm legeꝫ nālem. R. Alex. i. 3. pte sūme. ꝙ ē log de nā an peccatū. ꝛ sic ei repugnat suitus. ꝛ ē loqui de nā post pcīn. ꝛ sic lex nālis dictat necessariū dn̄ium ad coherceñ malū. vn̄ Aug. i li. de ciui. dei. sicut de⁹ hoī ꝛ aīus corpori. ita rō dꝫ dn̄ari ꝛ imperare libidini.

Dn̄iuꝫ reꝝ an sit sm legē. nē. R. Alex. vbi s̄. ꝙ lex nē circa cōionē ꝛ ꝓprietatē dictat different. dictat aliqd: qꝛ ōbitū. aliqd: qꝛ bonū: ꝛ aliqd: qꝛ equū. vt debitū dictat i statu neccītatis oia sint coia. Et h mō cōicatio ē i pcepto ad sustētatōem psonaꝝ. ꝛ inde sūit. Oia ꝗ vultis vt faciant vobis hoies ꝛ vos eadē facite illis Math. 7. Respectu ēt psōarū quo ad multiplicatōem ꝓlis dictat. ꝙ sit vxor ꝓpria ꝛ sꝫ oē tp̄s sm illud pricipiuꝫ. Qd̄ tibi n̄ uis fieri. alteri ne feceris Thobie 4. Et hoc mō apropriatō ē in pcepto. vt bonū in statu nē institute dictabat oia coia. In statu vō lapse dictat bonū eē hr̄e ꝓpriū. tn̄ qꝛ res cōes negligunt. tū qꝛ cōio parit discōdiā dictat vt equū. ꝗdā eē coia. vt aerē: mare. littora. ꝛ quedam appropriabilia. sicut sunt ea que in nullius bonis sunt que occu

pantꝰ ꝯcedũt. Et sic itellige dominium re-
ruꝫ esse de iur naturali. q2 nāli eqtate iductũ
ē. vt insti. de rerũ di. §. singuloꝝ. ff. de acqui.
re. do. l. adeo. §. cum quis.

3 Quõ acqrit dñiũ reꝝ. R. ꝙ q̃druplr. Pri
mo auctē legis nālis. ut ꝙ ea q̃ i nulliꝰ bōis
sũtsint occupāt̃. vt isti. de re ꝝ di. §. singulo
rũ. Secũdo auctoritatē pricipis q potest ex
iusta cā rē alicuius ei auferre ⁊ alteri dare.
vt nõ. Inno. ⁊ cõiter doc. in. c. q̃ i eccliaruꝫ
de ꝯsti. ⁊ legiste. i. l. fi. C. si ꝯ ius vel pu. vti.
vt puta. pp delictũ pũiēdũ. ⁊ huiusmõi. al's
nõ: vt ibidē dr̃: ⁊ ñ solũ pncipis sed ēt p sta
tuta inferioꝝ hñtiũ auctoritatē a pncipe sic
statuēdi. vt i. d. c. q̃ i eccliaꝝ notat̃. Tertio p
ꝯsensũ. illius cuius ē. ⁊ istud fit p donatõeꝫ
p pmutatõem. p vēditõem. p mutui datõeꝫ.
⁊ hꝰ mõi. Quarto iur ciuili. qđ statuit vt vsu
capionibus. pscriptõibus. adoptõe. depor
tatõe. cessione. additõe. bonorũ possessõne.
⁊ huiusmodi. de qbus oibus hēs. ff. đ acq.
re. do. in gl. l. i. ⁊ isti. de reꝝ di. cũ multis ti-
tulis sequētibus. ⁊ de hijs q̃ ad nos ptinēt
dicā in caplis suis. Aduerte tñ drãm inter
spũalia: ⁊ ñ spũalia: q2 i spũalibus ex solo
titulo sine tradditõe dñiũ trãsit in aliũ. vt ē
tex. in. c. si tibi absenti. de pbē. li. 6. ⁊ Inno.
⁊ cõiter approbat̃ i. c. iter cetera đ pbē. secꝰ
in alijs rebus i qbus reqrit̃ traditio ad trãs
latõem dñij nec sufficit solus titulus: nisi i re
data ecclie. đ quo. j. Immunitas. §. 31. Nec
sola traditio transfert dñium: nisi aliqua iu
sta cā vā. vel putatiue vā pcesserit. l. nunꝙ̃
nuda traditio cũ ibi nõ. ff. de acqui. re. do.

d Ominus alicuiꝰ regni. ducatus cõita
tis: vel ciuitatis. aut terr̃ qs dicat̃
legitimꝰ. R. ꝙ dñiuꝫ iuste ⁊ legitīe acquirit̃
aut iusto bello. puta pugnādo ꝯ fideles. l' ꝯ
aliquē rebellē auctē supioris: vel principis
vt. s. Bellum p3: aut p legitimā successioneꝫ
aut p cõsensũ seu electionē ppli hñtis liber
tatē sibi eligendi dñum. aut p institutioneꝫ
principis seu supioris hñtis iurisdictioneꝫ
in tali ciuitate. aut castro. aut p legitimā pre
scriptionē cũ bona fide factā. vel emptiõeꝫ
pmutationem. donationē aut. alio iusto ti-
tulo. de qbus i suis caplis. Qui võ alia via
intrat: fur ē ⁊ latro. ⁊ resignare tenet̃ si põt
sine notabiliꝰ piculo aiarũ. corporũ. aut reꝝ
tenet̃ ēt ad restitutionem oium reditum q̊s
hũit ab illis locis sic vsurpat̃. ⁊ vt hõicida
est iudicādus quãtũ ad eos quos fecitꝰ per
se: vel p officiales suos occidere. vel muti-
lare. l3 illi digni fuerint pp maleficia ppetra
ta. 23. q. 5. si nõ licet: nec põt absolui: nisi dis
ponat se ad satisfacieñ. ⁊ dimittēdũ: si titulũ
iustificatũ hēe nõ põt ar. de pe. di. 5. falsas.
Intellige qñ h ē claꝝ ꝙ h3 iniustũ titulũ: vel
nullũ. secus in dubio. l' cũ dimittere nõ pos
set sine piculo aiaꝝ. corpoꝝ aut reꝝ. puta. q2
pplus se poneret i seditõe. ⁊ huiusmdi. sic
nõ tenet̃ resignare nisi volũtate solũ qñ sci-
ret p certo: l' qñ talia ñ iminerēt. c. si res. 14.
q. 6. Idē dic de officialibus q̊s tales tiram
ni ponũt in officijs ꝙ nec salarium possunt
recipere: nisi eēt tale officiũ qđ eēt necssariũ
rei publice. l' vtile: q2 tunc nõ peccarēt reci-
piēdo: nec salariuꝫ restituē tenet̃. de quo in
c. i lr̃is de re. spo. ⁊ i. c. nihil de elec. p doc.

1 Sed nũquid ciuitas põt sibi eliger̃ dñꝫ.
R. fm Hosti. in. c. nouit de iudi. ꝙ nulla ci
uitas põt se dare alicui dño: nec põt titulum
dominij iustificare. q2 hoc esset in piudiciũ
impatoris quo ad illas que ei subiciunt̃: vel
pape quo ad sibi subiectas. Qđ verꝝ ē nisi
ex priuilegio vel ꝯsuetudine haberēt ius eli
gendi. q2 ꝯsuetudo dat iurisdictõem. de ar
bi. c. dilecti. C. de emancipa. l. i. ⁊ vltima.

2 Utꝝ dñis hñtibus manifeste iniustũ. vel
nullũ titulum teneãtur subditi obedire. R.
ꝙ non. Dicit tñ Tho. in sum. ꝙ ad vitandũ
scandalũ suũ. ⁊ aliorum bonũ ē obedire.
⁊ rereri in eis que nõ sunt ꝯ deuꝫ. 11. q. 3.
Julianus. sed hñtibus iustuꝫ dñiũ quãtũcũ
q3 mali sint. tenēt eis subditi obedir̃ in licitꝭ
⁊ que eis precipere possunt. i. Pe. 2. Obe
dite dñis vestris nõ tñ bonis ⁊c̃. ⁊ ad. ro.
13. qui potestati resistit ⁊c̃.

3 Utrum dominus possit ponere exactõces
suis subditis. vide. j. Tallia.

4 Utrum dominus teneat̃ ex facto familie
R. vt colligo ex. d. Anto. ⁊ Johã. de ligna.
ac Pa. in. c. licet. de resti. spo. ⁊ Bar. in. l.
ne quid. ff. de incen. rui. ⁊ nau. ꝙ sic quãdo
familia eius deliquit in officio: seu ministe
rio in quo ipe dñs ē ppositus. ⁊ ipe vtitur
opere talis familie. q2 sibi iputatur. qui talē
elegit. quia honestam debebat ponere. l. i.
§. familie. ff. de publi. Ciuiliter tamen tene
tur non criminaliter. vt in. d. l. ne quid. Ex
quo patet ꝙ potestas seu rector tenet̃ ex ma
leficio suoꝝ officialiũ. l. si post. C. đ assesso.
Idem dic de capitaneo ꝙ tenet̃ ex delicto
suorum armigerorum. nauta hospite. ⁊ si
milibus. Addunt tamen supradicti doc. ꝙ
si officium erat publicum. vt potestatis ⁊
huiusmodi sufficit exhibere malefactorem
vt indicta. l. i. §. fi. secus si officium non
erat publicum. vt nauta: ⁊ caupones. ⁊

huiuſmõi.l.vnica.ff.de fur.aduer.nau. Si vo.familia nõ deliquit i offõ dñi.nõ tenetur dñs quo ad foꝝ iudiciale:ſed quo ad ↄſci entiá ſic ſi é in culpa nõ corrigẽdo eá.nam tñtur verbo ⁊ exemplo eá corrigeř. ⁊ ſi ali quis eoꝝ é incorrigibilis tenetur eũ expel lere:niſi qñ preſumeret ꝙ efficeretur peior ná tunc faciat qȯ põt ⁊ excuſatur.alias nõ. qꝛ talibus dř.Error cui nõ reſiſtitur appro batur.83.di.error.cum ſimilibus.

4 Quõ át famulo infirmanti debeaſ mer ces vide Fámlia.§.2.Qñ tenetur de robaria que fit in eius dominio vide pedagiũ.§.8.

d Donatio

dř a dono:quaſi dono datõ.ff. de dona.cá mortis.l.ſenatus.§.i.

i Donatio ꝓprie é qua aliquis dat ea mẽ te vt ſtatim velit accipientis fieri.nec vllo caſu ad ſe reuerti.⁊ ꝓpter nullá aliaꝫ cám facit ꝙ̃ vt liberalitateꝫ ⁊ munificentiá exer ceat.ff.de dõa.l.i.in pricipio.⁊ hec dõatio dř ſimplex.vt.C.de dona.ante nup.l.fi.§.i. ⁊ abſoluta vt.d.l.ſenatus.§.i.⁊ inter viuos vt inſti.de dona.§.alie.nec obſtat illi verbo vllo caſu ad ſe reuerti.C.de reuocá.dona. l.fi.qꝛ illa reuocatio fit poteſtate legis.non contrahentiuꝫ.

2 Quot ſunt ſpẽs donatõis.R.ꝙ ꝗ̃uis gl. in.l.i.in principio.ff.de dõa.dicat tot quot ſunt diuerſitates volũtatum.tñ glo.in.l.res vxoris.C.de dona.inter vi.⁊ vxo.tñ tres explanat.Prima dř donatio inter viuos q̃ ſimpliciter vocaſ donatio.Secunda dř cá mortis.Tertia dř inter virũ ⁊ vxorẽ.de pria hic dicá:de ſa in.c.ſe.⁊ de tertia in.c. 3.ſe.Adde ⁊ aliam que dř ꝑꝑ nuptias de q̃ in.c.4.ſe.

3 Donatio q̃ dř iter viuos q̃truplex é.Alia ſimplex ⁊ abſoluta:q̃ ſimplr quis donat de qua i.d.l.i.i prin.Secũda é ↄditionalis de qua i.d.l.i.§.2.q̃ é qñ qs donat ſub ↄdi tione.vt ſi fecerit l' ſi venerit ⁊ huiuſmodi Tertia é modalis.vt.C.de dona.ſub mõ. l.i.⁊.2.⁊ é qñ donat vt tale qd fiat.⁊ ð hoc vide ſ̃.Cõditio.Quarta é remũeratiua bñ ficioꝝ.de qua in.l.aquilius regulus.ff.de dona.vbi dř nõ eẽ merá donationẽ ſꝫ offi cium mgři remuneratũ quadá mercede.⁊ ꝑpea iſta nõ reuocatur cá igratitudinis.

4 Quis non põt donare donatiõe inter vi uos vt ſciatur qs põt donare cõſequenter ⁊ cui põt donari.R.ꝙ.23.ſunt qui donare ñ pñt.hic nõ loquor de donatõe que dicif remuneratiua.ſed tñ de ſimplici:vel con ditionali ſeu modali.

5 Primus q nõ é ↄpos ſue mentis:ſicut fu rioſus.amens ⁊ huiuſmodi.15.q.i.merito cle.ſi furioſus:de homi.⁊.l.Julianus.ff.ð cura.fu.nec curo an ſit ei datus curator.qꝛ i ↄſcia:ex quo non é ſane mentis non tenet. facit.l.modeſtinus.in fi.ff.de do.

6 Secũdus ꝓdigus.vt in.l.i.ff.de curato. furio.⁊ hoc veꝝ poſtq̃ꝫ curator é ei datus vel interdcá é ei alienatio.vt.l.is cui.ff.de ver.obli.ẽt ſi vere nõ eẽt ꝓdigus.ſecus in tutore dato pupillo'q é adultus.⁊ in cura tore.qꝛ iſta pendẽt a ñã.ſed eẽ ꝓdigũ a de claratiõe iudicis ſm Bar.ibi.Nec ſufficit ꝑcoizatio ꝙ nullus ↄhat cũ tali.qꝛ requiri tur interditio que dꝫ fieri ipi ꝓdigo.l' ſaltẽ datio curatoris ſm Bar.in.d.l.is cui.

7 Tertius minor.25.annis:niſi ratum hẽat poſt ↄpletum.25.vt.C.ſi maio.fa.ra.ha buerit.l.vlt.l'niſi cũ auctoritate tutoris l'cu ratoris.vt.l.pupillus.ff.de acqui.re.do.

8 Quartus filiusfailias.vt.l.filiusfail'.ff.de dona.Fallit ſi é filius in dignitate.ſm In no.i.c.grandi.de ſupplẽ.ne.ꝑla.li.6.alſ'.d. l.filius.vel ſit filius ſenatoris vel alteri⁹ di gnitatis:qꝛ põt:niſi ſpãliter pater ſibi dene gauerit.Item ſi filiusfaial'habet liberá pe culij adminiſtrationẽ:⁊ iuſta rõne motus do net vt mři ⁊ ſilibus coniunctis perſonis põt:al's non.Item ſi habet peculium ca ſtrenſe l'qi.põt.vt in.d.l.filiusfamil'.in tex. ⁊ in glo.Itẽ in cáibus de quibus i.§.ſe.

9 Quintus ſeruus religioſus vel monach⁹ ⁊ ſimiles q nihil habent ꝓprij.12.q.i.nõ di catis:niſi de licẽtia ſuperioris.vt ibidẽ.Fal lit in religioſis ⁊ monacis ſi hñt legitimaꝫ adminiſtratõeꝫ.⁊ ex cá legitia donẽt.ſed ſi ne rõne iuſta ñ pñt.d.l.filiusfa.in prin.⁊.12. q.i.qꝛ tua.Intellige de mobilibus.⁊ que ſ uando ſeruari non pñt.vt.ſ̃.Aliẽatio.Itẽ ſi de licentia prelati ſtat in ſcolis cũ conſilio maioris ꝑtis ↄuentus.vl' in ꝑegrinationeꝫ vadit qꝛ põt donare que alij ſcolares ⁊ pe regrini honeſti rõnabiliter facere ſolẽt.vt tenet gl.in.d.c.non dicatis.all'.l.vlti.C.ad mace.l.ſi longius.ff.de iudi.Et etiam dona re poſſũt cauſa elemoſyne ſm qȯ dicá.Ele moſyna.§.6.

10 Sextus abbas ⁊ quilibet alius ꝑlatus re ligioſus qui nihil dare põt:niſi ſicut dictuꝫ é de filijſfamil.qui hñt adminiſtratõeꝫ.54. di.abbati:niſi per ſtatuta.aut conſuetudinẽ aliud caueatur.ar.l.prohibere autẽ.§.non tñ aũt.ff.qȯ vi aut clam.de hijs que fiunt a prelatis.c.ea noſcitur.

11 Septimo vxor ſi non hꝫ vltra dotem ni

elemosinā ꝫ ꝙ dico infra. Elemosina. §. 7.

12 Octau⁹. qui cōisit crimen lese maiestatis C. ad. l. iul. ma. l. vltima.

13 Non⁹. hēreticus. q: ipso iure bona eius sūt ꝯfiscata. vt de hereticis. c. cū ꝫm leges. li. 6.

14 Decim⁹. q ꝯhit incestas. s. inter ascendētes. ⁊ descendētes. aut nephárias. s. iter collaterales. l' inutiles alias ꝓhibitas nuptias q: ipso iure bonoꝝ suoꝝ dñiū perdit. vt. d. c. cum ꝫm leges. ⁊ in aūt. de ince. ⁊ ne. nup. in principio. ⁊ ibi dicit ꝓcedere i quocūq; m̃rimonio illicito: dūmodo fuerit sciens facinum. puta ꝯsanguineā ⁊ ius. s. qd̄ prohibꝫ alias nō. s. si sciat ius sed nō factū: aut factū sed nō ius. q: error iuris excusat a dolo.

15 Vndecim⁹. qui i aliqua re cadit in cōissū puta in agro vectigali: ipso vectigali nō soluto: vel qñ quis occultat merces quarū vectigal ē soluendū: q: ipso iure pdit dñium illius rei ⁊ huiusmodi. vt nō. in. l. cōissa. ff. de publi. vbi dr̄. Nā qd̄ comissū est statim desinit esse eius q crimen ꝯmisit: dñium q; vectigalis acquiritur. fisco. s. vel ꝫm ordinem ciuitatis. ꝫm glo. ibidem. In isto tñ casu ⁊ tribus imediatis ṗcedentibus licite a donatario retinetur qd̄ est ei donatum ante sñiam declaratoriā que requiritur anteq̄ eis possint auferri. vt ifra. Pena. §. 3.

16 Duodecimus. qui cōisit aliō capitale crimen a predictis pp qd̄ bona eius sint publicanda post condēnationem nō pōt donare sed ante sic. vt. ff. de dona. l. post ꝯtractum ꝫm distinctionē. s̄. Alienatio. §. 25.

17 Terti⁹decim⁹. Miles q meretrici vel cōcubine donare ñ pōt. l. 2. C. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ per glo. ⁊ doc. in. l. miles ita hr̄ dem §. mulier. ff. de testa. mili. Idē dic de clerico doctore. ⁊ aduocato q dicuntur milites per nō. in. l. miles. ff. de sen. ⁊ re. iudi. Sed Cy. in. d. l. 2. intelligit de milite armate militie nō de militibus q militant luxui. ⁊ appellātur milites dignitatis ⁊ gaudentes non milites opere.

18 Quart⁹decim⁹. vir vxori ⁊ econtrario cōstante m̃rimōio. de quo dic. vt. ĩ. Dōatio. 3.

19 Quint⁹decim⁹ pr̄ q filio: filie ve: non pōt donare aliquid. q: pr̄. ⁊ filius censetur vna ꝑsona. vt. C. de impu. ⁊ aliis sub. l. vlti. Fallit ꝫm glo. in. l. pr̄. C. de inoffi. dona. in quatuor casibus. Prim⁹ est cā dotis ⁊ donatōnis pp nuptias. l. pōponius filadelphus. ff. famili her. Secundus ē eunti ad castra: naꝫ ei pōt res mobiles dōare. l. 4. C. famili her. Tertius est pp aliqd̄ diurnū. vt puta ꝓ alumnis. Quartus ē vsusfructus quē hꝫ i aduenticiis: quē pr̄ pōt donare. Addo. quintum qñ vꝫ filius ē emancipatus. ar. de re. in inte. c. ꝯstitutus. Adde sextū qñ donat ꝓpter benemerita ꝫm Bar. in. l. 1. C. de colla.

20 Sext⁹decim⁹. qꝫ dōare ꝓhibetur vltra qngentos solidos. vt. C. de dona. l. pe. in fi. Qd̄ est veꝝ sine insinuatione ṗcedēti. Excipiuntur. 7. casus. Primus in magistro militū qui res mobiles tā suas q̄ ex spoliis hostium hītas donare pōt militibus. Secūd⁹ casus qñ qs donat pro repatōe domus rupte ex ruina vel incendio. Tertius. in redēptione captiuorū. hii sunt. in. d. l. pe. in gl. ibidem. Adduntur. Quartus in donatōe imperiali. Quitus in donatōne pp nuptias vsq; ad quantitatē dotis. Sextus in donatōne cā mortis. Addo ego septimū in donatōe i piā cām. vt in. l. sancimus. C. de dona. Et lꝫ glo. ibidem in. d. l. sancimus velit ꝙ in piā cām ñ valeat sine insinuatione nisi vsq; ad octingētos soldos. tñ tu tene ꝙ vꝫ. sicut tenꝫ Bar. in. l. illud. C. de sac. san. ec. p idēptitatē rōnis. d. l. pe. Cum insinuatōe ãi vꝫ vsq; ad quācunq; sūmam facta indistincte ab his q donare possunt. vt in. d. l. pe.

21 Quid si sit facta dōatio duobus de maiori sūma q̄ quingentoꝝ solidorū sine isinuatione. R. ꝙ nō valet Tex. est i. d. l. sancimus §. ne autem comunione.

22 Quid si dōatio sit facta in singulos ānos eiusdē q̄titatis q singulariter ñ excedit summā: sed simul oēs sic. R. ꝙ ñ vꝫ ꝫm Ho. q: ē donatio vna. l. senatus. §. fi. ff. de dona. cā mor.

23 Sed quid si fiat diuisiꝫ per plures donatōes vltra prefatā sūmā. R. Albri. in. l. illud C. de sa. san. eccle. ꝙ nō vꝫ: q: ad hoc vt cesset necessitas insinuatōis requirit̃. distantia in tpe. vt. d. l. sancimus. §. fi. Fuit. n. vnus impetus quē lex p insinuatōem voluit refrenare. C. de inoffi. dona. l. pr̄. Alr̄ preualerent v̇ba rei ꝯ. l. 2. in fi. C. cōia. de le. vbi dicitur. Nos. n. ñ verbis: sed ipsis rebus legem imponimus. Facit. ff. de castren. pecu. l. si forte Nā vnus ipetus facit plura eē vnū. ff. ad. l. acquil. l. illud. §. fi. extra de or. cogni. c. cum dilectus.

24 Sed nūquid reuocabitur tota donatio si excedat sūmā facta sine insinuatōe. R. ꝙ ñ. sed solū excessus dictis. 500. soldis. vt in. l. sancimus. C. de dona. ⁊ qd valeat soldus. vide. ĩ. Ludus. §. 2. in fi.

25 Sed quid ē insinuatio. R. Albri. in. d. l. illud ꝙ consuetudo vr̄ admittet̃ ꝙ insinuatio ē per superiorē auctoritatis prestatio. qd̄

videtur innuere gl. in aut. vt nō fiant pigno ra. §. illud. vnde ad cautelā solent hec vba poni q̄ corā eo donatio insinuata sit. ⁊ ita cōiter fit. lz ꝓprie insinuatio sit ꝑexn̄tis do natōis in scripturā autenticam redacte apō ꝯpetentē iudicē facta publicatio. ⁊ eius au ctoritate in publica gesta seu acta facta re ductio vt colligit. l. in hac. C. de dona. iūc to. §. illud. in aut. vt fratrum filij. ⁊ in. §. non hn̄te. de defen. ciui. ⁊ in. §. ⁊ hoc puēit vt nulli iudicum. vt sic inter tp̄us donatōis ⁊ insinuatiōis posset deliberare an expedi at. vt in aut. de appel. ītra q̄ tp̄a circa prin cipium.

26 An insinuatio possit fieri die feriato. R. Albri. in. d. l. illud q̄ sic: quia nō exigit cau se cognitōem. Ergo quolibet die pōt fieri. ff. quis ordo in bo. pos. ser. l. 2. ⁊ ēt quia est actus voluntarie iurisdītōis. C. de ferijs. l. actus.

27 Cui iudici dz fieri. R. Albri. in. d. l. illud q̄ iudici loci. l. data in fi. C. de dona.

28 Decimusseptimus. donare n̄ pn̄t qui do miniū in re quā donare volunt non habēt sicut sūt raptores. fures. ⁊ hm̄ōi. q: nemo plus iuris in alium transferre pōt q̄z ipe hz l. nemo. ff. de re. iu. Facit. l. traditio. in prin. ff. de acqui. re. do. vide aliquas exceptiōes in. d. l. traditio. sed nihil ad nos.

29 Decimusoctauus. prelati ⁊ alie persone eccliastice q̄ n̄ pn̄t res eccliasticas mobiles vel imobiles ꝑtiosas alienare: sine certa so lēnitate. de qua. s. Aliēatio. Res aūt mobi les ꝓhibētur in vsus ihonestos alienare. vide. s. Clericus. 3. §. 4.

30 Qūo eps pōt donare ꝓ ꝯstruendo mōa sterio. vide in. c. aplice sedis. de dōa. quia par ad simplicem ꝯfessorē ptinet.

31 Decimusnonus. illi q sunt n̄ soluēdo cre ditoribus. vide. s. Alienatio. §. 26.

32 Uigesimus. illi qui pp cām illicitā donāt puta femine ꝓ meretricio. Sed aduerte q̄ meretrici publice siue cōcubine valz ꝓmis sio siue dōatio. secūdum Bar. Bal. ⁊ An. post Cy: in. l. affectionis. ff. de dōa. ⁊ in. l. ij. C. de cōdi. ob tur. cām. lz gl. i. d. l. affectōis. velit q̄ vz n̄ quo ad actōez. sz q̄ ad exceptō nem. sed reprobatur a ꝑdictis. sed pro me retritio facto cūz nupta. vidua vel virgine. qō de iure ciuili punitur nō valet ꝓmissio. sed donatōe facta potior ē cōditio possidē tis. nisi sit miles. vt dictū ē supra. Uerūtn̄ si secus posset auferre a muliere. vt nō. Cy. in l. ij. ff. de cōdi. ob tur. cāz ⁊. i tex. l. lutius i fi. ff. de iur. fis. ⁊ ista ē vera opinio: licet alij in distincte velint q̄ nō valeat. ⁊ male. ⁊ idez dic de donatōe facta ꝓ quocūq̄z qō lege pu nitur. ⁊ sic itellige. d. l. affectōis.

33 Uigesimusprim⁹. illi q iudici seu presidi: aut alijs officialibus quibus ē constitutum salariū suum aliquid donāt: siue aū: siue p⁹ depositū offiīi ꝓ aliquo bn̄ficio tp̄re admi nistratōis prestito. nam tam donans q̄z cui donatur conuictus quadrupli pena plecitr vt in. l. fi. C. ad. l. iul. repetun. Intelligit gl. verum quando occulte datur: secus si palā propter. l. i. ff. de polli. que est contra. Fac pro ea tex. in. l. barbarius. ff. de offi. prefec. Iudices autem delegati ecclesiastici nihil possunt recipē: nec eis dōari: nisi soluz escu lētū ⁊ poculentū qō in paucis dieb⁹ possit consumi: ⁊ mera liberalitate donatuz. Idē dic de ꝯseruatore. vt in. c. fi. de offi. dele. li. 6. Idem dic de iudice seculari. de quib⁹ vi de. Iudex. §. 8.

34 Uigesimussecundus. Illi qui visitatoribus suis aliquā pecuniā: seu coꝝ famlīs. vel qō cunq̄z aliud munus donare volunt. ō quo vide. j. Uisitatiōem. §. 3.

35 Uigesimustertius. illi quibus per statuta municipalia est prohibitum nisi cum certo modo donare. ⁊ si donationem pro ani ma possint prohibere. vide Immunitas. §. 46. ⁊. 47.

36 Utrum donatio possit fieri absenti. R. q̄ sic. siue mittas qui ferat. siue iubeas q̄ ipe penes se qō habet de tuo teneat. sed ignorā ti non potest. vt in. l. absenti. ff. de dona.

37 Utrum donator teneatur de euictiōe do natario. R. glo. in. l. aristo. ff. de dona. secū dum Azo. q̄ sic. hodie cum assimiletur vē ditioni. insti. de dona. §. alie. Sed ipa glo. distinguit q̄ aut fuit de ea promissum. ⁊ sic tenetur. C. de euic. l. 2. Nam ꝓ qualibet cau sa promitti potest de euictione. ff. de edili. edi. l. sciendum. Aut non fuit promissuz: ⁊ tunc aut cepit donatio a datione siue tradi tione. ⁊ non tenetur de euictione. sed ō do lo si intercessit. aut cepit a pactione vel pro missione. ⁊ tunc agi pōt. vt in. d. l. aristo. ⁊ C. de iur. do. l. ad res. ff. de ver. ob. l. vbi au tem. §. fi.

38 Utrum donatum ab eo qui non potest donare sit restituendum de necessitate a do natario. R. q̄ sic secundum q̄ patet per su pradicta: ⁊ secundum supradictas distinc tiones.

39 Utꝝ donatuz ambassiatoribus regratur

eis l'dño. R. fm Bar. in. l. si vero. §. Itē gc gd. ff. solu. ma. ⁊ p Cy. i. l. fi. . §. sed cum in secundā. C. de fur. ⁊ p Guller. i. l. q. pprio. i §. procurator. ff. de procu. ⁊ glo. vtrobiqꝫ. ꝙ acqrit ambassiatori si donatur tanqꝫ per sone. Facit. l. socium qui. §. i. ff. pro socio. vbi donatum socio occa societatis cedit dōatario nō societati. ex quo donatū ē pso ne nō societati. sec⁹ si donat rōne officij: qꝛ acqrit dño. ff. de castren. pecu. l. si forte. ⁊ l. miles la. 2. Pa. in. c. postulasti de pces. p hē. dicit. ꝙ in dubio debemus attendere q̄litatē doni: ⁊ si talis sit res ꝙ poti⁹ creditur donata dño qꝫ ambassiatori. vt puta leo. ⁊ huiusmōi tūc acquirat dño: alias n̄. Vl' pōt dici ꝙ si psona ābassiatoris antea erat nota tūnc videat itutu psone. Si vero solum ē nota pp officiū sic intuitu officij datum vi deatur. l. si forte. l. miles. la. 2. l. dotem. §. he reditatem. ff. de castren. pecu.

40 Utrū qui donat vel legat isto mō: dono l' lego talē terrā q̄ ē. j. tales pfines: q̄ ē. 20. iuger. q̄ tñ ē. 30. l' lego vxori mee talia io calia q̄ sunt precij centū ducator: ⁊ tñ sunt ducētor: donatarius poterit ne bona pscia tenere. R. Bal. i Rica de ēpt. ⁊ ven. C. dicit ꝙ Jo. an. in addi. ad Spe. ti. de emp. ⁊ vē. refert ⁊ sequitur dñum suū qui fuit Edo ardus psilio. 232. ꝙ pōt totū retinere. p. l. si fundū sub pditōe. §. si libertus in fi. ff. de le. i. l. cū pr. §. pr q filio. ff. d le. 2. Sꝫ ipe Bal. dicit multū differre: an qs exprīat pceptū suū icipiēdo a nūero: l' mēsura. vt puta. do no tibi quatuor modia terre in tali confi nio: ⁊ tunc nō veniat plus. vt. l. sigs testō in pri. ff. de le. i. An exprimat p noīa designā tia certā spēm: l' corpus deteriatū. lꝫ postea mēsuret. qꝛ tūc mensura ē loco demōstra tionis: q̄ falsa nec vitiat nec minuit id cui ad dicit. l. demōstratio. ff. de pdi. ⁊ de. Facit. l. si vēditor. ff. de actio. emp. ⁊ vē. Hoc seqt Petrus in. c. p tuas. de dona. vbi dicit. ꝙ si vir legat talia iocalia vxori q̄ extiat cētū. ꝙ lꝫ valeāt duplum nō poterit heres minuer sꝫ totū hēbit. Silr si minus valēt nō poterit plus mulier petē. Idē dicit de vēditōe seu ēptōe. Et sic solue. l. pe. i. §. fi. ff. de ac. ēp. ⁊ vē. p hāc distinctōꝫ. Vl' breui⁹ i ēptōe dic. ꝙ si ptiū taxat p modia nō hēbit illud plus. secus si nō taxat p modia. Idē dici i vendē te si est minus. vt teneatur fm predicta.

41 Utrum donatio mera possit reuocari ex pnia. R. ꝙ nō. ar. c. ver de cōdi appo. Fac d. l. artito. §. fi. Et iō dicit Bar. i. l. fi. ff. de p di. ob cām: ꝙ donatio ē pctus noiatus ⁊ nō i. l. iur. gētium. ff. de pac. in prin. Nā hꝫ no mē elegās: nec reuocat pnia sicut alij pctus noiati. vt. l. si pecuniā. i pn. ff. de pdi ob cāꝫ.

42 Utrum donatio mera reuocetur propter aliquā cāꝫ. R. vt colligo ex. l. fi. C. de reuo. dona. ⁊ ex. c. fi. de dona. cum ibi nō. ꝙ sic propter vndecim causas Pria propter de fectum cause propter quam res est donata. c. qd a te. de cle. coniuga. de quo dic. vt. j. §. 47. Secunda propter conditionem adiec tam. c. verum de condi. appo. de quo dic. vt j. §. 46. Tertia propter dati enormitatem. puta cum pater donat tm̄ ꝙ filio hereditas non remanet. 13. q. 2. si quis irascitur. dic. vt j. §. 10. ⁊. ii. Quarta cum donatarius ma nus violentas iniecit in donatorem. Quin ta si attrocem iniuriam fecerit. s. verbalem aut eum fugauerit. vel in carcerem intruse rit: ⁊ huiusmodi. vt differat a precedenti. Sexta cum graue damnum rebus donato ris intulit. puta in tota vel in maiori parte substantie pōt etiam esse citra maiorem par tem substantie. ⁊ ideo erit arbitrarium fm Jo. an. in. d. c. fi. Septima qn̄ iferre psūpsit vite periculū: licet effectus non sit secut⁹. s. ponēdo isidias. Octaua si pnctōes i dona tōe pōitas nō seruauerit q̄s pmisit. Hec qn qꝫ supdcā i mediate hñtur. in. d. l. fi. Adde fꝫ glo. ibid. Nona si donatari⁹ negligit alē donatorē inopē. qd itellige fꝫ Cy. in. d. l. fi. verum si donatio consistit in magna re seu quātitate. Et sic limita. d. glo. per iura allegata in ca que loquūtur. q̄n libertas est donata. vt. l. alimenta. ff. de liber. agno. ⁊ au ten. vt liber. de cetero. §. illud. ff. de iure pa tro. l. diuus. la. i. ⁊. l. ingratus. Unde dona tio facta liberto reuocatur solum ex obse quio non prestito. ⁊ etiam emptum ab eo ex pecunia donata. vt in. l. i. C. de reuo. do na. sed non libertas. C. de libe. causa. l. so lo. Sed hoc est speciale in liberto non in alijs. vt ex sola non prestatione res ex pecu nia donata ēpta reuocetur. vt in. d. l. i. nō. glo. Qd nō. p istis mulieribus ⁊ simplici bus que fere oīa donant: ⁊ demum negli guntur alimentari a donatario. Si vero sit modicum. qd donatum: non reuocatur do natio pp alimenta denegata. Et sic intellige glo. in. l. in condempnatiōe. ff. de re. iur. que vult ꝙ non reuocetur donatio pp ali menta denegata. Et nō. in predictis causis reuocari donationem per donatorem: non per hēdes ēt si talis ingratitudo sit comissa i donatorem non in heredes. vt i. d. l. 2. §. fi. nō. Decia cā ex psumpta volūtate dōatoris

vt pp natitatē filiorꝝ supuēiētē. ꝛ i hoc sꝛ va
rie opiniones qꝛ vñr iura varia. vide si pla
cet. Bar. i. l. titia. i. §. impator. ff. de le. 2. An
decia cā ē ꝯ volūtatē donatoris rōe ioffōsi
tatis. Circa qḋ nō. Bar. i. l. si vt allaꝗ. C. de
ioffō. dona. sic distinguētē3. ꝙ aut donatio
ē inofficiosa re ꝛ ꝯsilio. ꝛ tunc si ē facta li-
beris reuocatur qr̄s ē imoderate factū. vt. l.
ꝟi liqt. C. de ioffō. dona. Si vō sit facta ex
neis. sic reuocaꝛ i totū. d. c. si qs irascitꝛ. Aut
donatio ē ioffōsa re solū: ꝛ sic reuocaꝛ sēp
qr̄s ē imoderate gestum. Exēplificat Aug.
i. d. c. si qs. ꝙ qñ qs irascēs filio exheredat
eū ꝛ donat oīa sua ecclie: ꝙ nō ē suscipieñ
qꝛ inoffōsa re ꝛ ꝯsilio. Si vō ꝯputat. x. filiū
hñs ipe aliū: vel si hñs duos filios decimū
ꝯputat tertiū: l' hñs. 12. x. ꝯputat. 13. ꝛ omni-
bus eque reliquit: sic nō facit ioffōse ꝛ valꝫ.

43 Sꝫ qd si fuit fcā mōasterio reuocabitur
pp supueniētiā filiorꝝ. R. Pa. in. d. c. fi. ꝙ
nō in totū. qꝛ monasterium ē loco filij. ꝛ qꝛ
donatio ē facta fauore anime: sꝫ solū reuo-
cabiꝛ quo ad legitimā debitā. hoc idē sen-
tit glo. ēt i donato ecclie. 17. q. vl. c. fi. ꝛ alia
glo. 27. q. i. c. vt lex ꝯtinentie. Et hoc veruꝫ
iure fori. s. iuris ciuilis. sed iure poli. i. qua
dam nāli eqtate reuocatur in totum. vt sen
tit glo. in. d. c. fi. ꝛ in. d. c. si qs irascitur. ꝛ h
rōe presumpte volūtatis donatoris.

44 Utrum si sit iuramento firmata reuoca-
bitur pp prefatas causas. R. fm. d. An. in
d. c. fi. ꝙ sic. ex subsistentia conditionis que
est in iuramento.

45 Quid si dictum sit per pactū ꝙ nō possit
reuocari pretextu alicuius igratitudinis. R
ꝙ tale pactum nō tenet. qꝛ equitati nāli ꝯtrariū
eēt. s. ꝙ aliquis impune ingratitudinis vi
tium committeret. C. de inuti. stipula. l. ex eo.

46 Utrū donatio ꝯditōalis reuocetur. R.
ꝙ pēdēte ꝯditōe nō pōt. qꝛ ex futuro euentu
pēdet. facit. l. potior. §. videamus. ff. qui po.
in pi. ha. nec ēt purificata ꝯditione. qꝛ ē va
ꝛ mera donatio. Si vero ꝯditio deficiat ñ
reuocatur. qꝛ qḋ nō ē: reuocari nō pōt. c. ad
dissolueñ. de ꝺspon. ipu. erit ergo pinde ac
si non fuisset donatum.

47 Utrū donatio facta sub mō possit reuo-
cari mō ñ suato. R. vt colligo ex nō. p doc.
i. c. verꝝ de ꝯdi. appo. ꝙ aut mōus fuit prin
cipal' cā. seu final' ꝯctus. ꝛ ita pōt reuocari
vt dicit Bar. i. l. 2. §. fi. ff. de dona. Facit. l. cū
te. C. de pac. inter ēp. ꝛ vē. vbi reuocatur ꝯ
ctus noīatus non ipleto mō qñ modus fuit
cā principalis ꝯhēdi. Et sic itellige. l. ea cō
ditione. C. de rescin. vēdi. Aut mōus nō fu
it cā finalis donatōis: ꝛ sic nō reuocaꝛ cessā
te mō. Facit. l. meuia. ff. de manu. testa. vbi
libertas legata tribus suis sub hac ꝯditiōe
vt alternis vicibus luminaria accēderēt super
sepulcrum eius nō reuocaꝛ: qꝫuis mōus nō
ipleaꝛ. qꝛ tex. nō ꝯsiderat vt cām finalē lib-
tatis date modū. sed vt cāꝫ ipulsiuā. Et si su
mus in dubio si donatio ē i piam cām: fauo
re pie cāe: videbiꝛ ꝯtēplata pia cā ꝓ finali
cā. vt vr̄ velle Bar. in. l. ea cōditione. C. de
rescin. ven. ꝛ. l. si pecuniā. i prin. ff. de ꝯdi.
ob. cām. alias nō. Ex his inferꝛ. ꝙ donatio
facta ecclie sub mō nō reuocaꝛ. si mōus nō
seruetꝛ: nisi expressum fuerit ꝙ possit reuoca
ri. Ratio qꝛ donatū ecclie sub mō vꝛ dona
tum ꝓ salute aie principalr̄. c. requisisti de
testa. Facit glo. in. l. si quis ticio. ff. de le. 2.
Et iō mōus appositus nō vꝛ cā finalis sed i
pulsiua. ꝛ iō cessante cā ipulsiua ñ cessat ef-
fectus: nisi sit expresse actū. ꝛ ꝓ hoc facit. d.
l. meuia. Facit tex. in. l. legatum. ff. de admi.
rerꝝ ad ciuita. pti. iunctis q̄ nō. ibi Bar. ꝛ i
l. legatum. ff. de vsufru. lega. ꝛ Bal. in. l. i. ff.
de his q̄ pene cā reli. ꝛ i. l. cū alienā. C. de
lega. Nam in dict. l. legatū. ꝛ. l. legatū pro-
baꝛ ꝙ si testator reliquit mille ad honorem
suum rei publice. vt inde fierent ludi ānui: l'
fabrica que iure ipediēte fieri nō possūt. ꝙ
illa pecunia ꝯuertaꝛ ad alium vsum qui ce
dat i honorē testatoris: nec reuocatur lega-
tum. qꝛ ad honorē suum ē cā finalis.

48 Pone ꝙ solus ꝓlatus ē q nō seruat mōꝫ
nūqd reuocabitur qñ dictū ē ꝙ possit reuo
cari. R. Un. i. c. verꝝ de condi. appo. tenꝫ ꝙ
nō qꝛ delictū ꝓlati solius non nocet ecclie
Regula delictū. li. 6. Et idem sequunꝛ doc.
cōiter. in. c. breui. de iureiur. secus si prela
tus cum caplō. Aduerte qꝛ aliud ē si dona-
tio sit sub ꝯditione. qꝛ si solus prelatus eaꝫ
nō seruat nō valet donatio. rō qꝛ i acquirē
dis solus prelatus pōt nocere ecclie: non in
acqsitis. vt nō glo. ꝛ doc. 16. q. 6. §. fi. ꝛ In
no. in. c. fraternitatem de dona.

49 Utrum cū dictum ē ꝙ possit reuocari re
quiratur sententia. R. fm Inno. in. d. c. verꝝ
ꝛ Ho. d. An. ꝛ Car. ibidem ꝙ sic. Alij vt
Bal. in. c. ceterum de fo. compe. ꝛ in. c. illō
de presump. tenent contrarium. ꝛ angelus
in. l. pe. ff. de pac. ꝛ glo. in aūt. vt de cetero
ñ fiant ꝯmutationes. §. i. Sed verius ē pri
mum. qꝛ nemo sibi ius dicit. 16. q. 6. placuit
de preben. eum qui. li. 6. C. vnde vi. l. si qs
in tantam ꝙ si dictum est vt propria aucto
ritate: tunc poterit. vt tenet Hosti. in. d. c. ve
rum ꝛ in. c. cum dilecti. de dona. ꝛ cōiter

doc.in.d.c.verū.Bar.in.l.creditores in.6. colū.C.de pigno.⁊ nō.Idem Bar.in.l.fi. ff.vt in pos.le.nisi esset sacra effecta.l.si qs curialis.C.de epi.⁊ cle.Limito nisi essꝫ d facto resistens.qꝛ tunc pactuꝫ non valet.vt dicit Bar.i.d.l.creditores.prestaret ei materiam veniendi ad arma:qd non licet.

50 Quid si donatum aliquid sit ecclesie vł alteri cuꝫ pacto ꝙ ñ possit alienari.R̷.fm d.An.in.d.c.verū.de cōdi.appo.ꝙ aut ponit post contractum donatōis ⁊ nō ipedit alienationem: nec aliquid operatur circa contractum.l.donatio perfecta.C.de dōa. que sub modo. Aut ante contractum pfectum.i.ante traditōem.tamen post obligatōnem.⁊ tunc secūdum Cardi.in.d.c.verum nihil operatur tale pactum per gl.in.l.vnica.§.accedit.C.de rei vxo.ac.Aut pactum apponitur tpre ꝯhende obligationis.⁊ tūc aut reseruat sibi aliquod ius in re quā tradit pro obligatione: ⁊ ēt apponit ꝓhibitōem de alienatione ⁊ tunc non valet alienatio. l.si creditor.§.fi.ff.de di.pi.iuncta gl.ibid fm lrām pisanā q̄ hꝫ lrāꝫ negatiuaꝫ.s.nullam venditionem esse.Aut nullum ius sibi reseruat:sed alteri.⁊ tunc secunduꝫ.d.An. eadem ē ratio.vt nō valeat alienatio.Aut nec sibi nec alteri reseruat ius in re dōata. ⁊ tunc si alienatio sequatur vꝫ.sed aget qui pactum apposuit ad extimatōem.l.ea lege. C.de condi.ob cām.⁊.l.pe.⁊ ibi Bar.ff. de pac.Aut apponitur ꝓhibitio de alia re non alienanda.⁊ non valet tale pactum.⁊ ita loquit.d.l.pe.nisi paciscentis intersit d non alienando.quia aget ad interesse.ita nō.in dicta.l.penulti.Et hoc verum in priuato.In ecclesia autem si alienat semper videtur interesse dantis cum tali pacto: de non alienando:quasi sit fauorabile anime dātis:nisi quando alienaret in casu necessitatis.Intellige quādo aliter prouideri non pōt:quia sic donator si non voluisset turpiter intellexissꝫ.nec valuisset prohibitō c.sicut hij.47.di.cum ibi nō.in glo.c.i.83. di.vel quando alienaret ob magis piā causam.fm.d.An.vbi supra.Facit.c.licet de regula.c.peruenit el.2.de iur iur.⁊.c.aurum 12.q.2.C.de sacro.sanc.ec.l.sancimus: q̄ꝫuis alij teneant contrarium.

51 Sed quid si dictum sit ꝙ non possit alienari:⁊ si alienetur:tunc liceat ipsi ⁊ hēdibꝰ suis fundum ad se reuocare:R̷.iuriste cōit tenent ꝙ non possit alienari.sed Ber.brix. in questionibus suis.q.4.tenet ꝙ d egtate canonica pōt:ob piam causam: qn̄ alia nō habet que comode possit alienare.Et ideꝫ tenet glo.in.c.imperator leo.10.q.2.Et nō. ꝙ hec suprapofita distinctio valet de omni contractu in quo ab homine alienationis prohibitio apponitur.Si autem prohibitio sit a lege ⁊ tunc nulla est alienatio.in.l. quemadmodum.C.de agri.cen.⁊ co.⁊.c. ecclesia sancte Marie.el prio.⁊ ibi Pa. vt litte pen.Si autem prohibitio talis ponitur ab homine in viam testamenti vel vltie voluntatis.tunc dic vt in.l.filiusfamił.§.diui.ff.de le.i.dicitur qūo sine causa non pōt oꝫ ergo causa exprimatur.vide diffuse ad propositum nostrum infra.Legatū.2.§.ii.

52 Utrum prohibiti donare donatiōe mera conditionali:vel sub modo: prohibeantur donare propter bene merita que dicitur remuneratiua.R̷.ꝙ non.quia non est ꝓprie donatio.vt colligitur ex.d.l.aquilius regulus.⁊ qd nō.in.c.si quos.12.q.2.⁊ in.c.consensus.de re.ec.non alie.⁊ Bal.in.l.iubemus.C.de sacrosan.ec.nisi prohibeantur donare.qꝛ non habent administrationem in rebus liberaꝫ quas volunt donare.sicut sunt primi.2.3.4.5.7.8.9.10.11.12.13.vł prohibeantur donari propter legitimam cām sicut sunt.13.20.22.vel qui nō possunt donare nisi in dānum aliorꝫ.vt sunt.19.vide ēt ꝙ dico.ſ.Immunitas.§.53.Aduerte hic ꝙ ista verba qn̄ quis dicit se donare ꝑꝑ bene merita.si ꝓferant ab eo qui libere pōt dōare:tunc inducunt probationem inter easdē personas.sed si de necessitate requirerētur bene merita vt valeret donatio.tunc nō sufficiunt talia verba enūciatiua.quia non probāt bene merita ꝓcessisse.l.si forte.ff.de castren.pecu.⁊ ibi Bar.

53 Utrum talis donatio remuneratiua possit reuocari propter causas quibus reuocatur alia mera.vel conditionalis.vel modalis:d quibus dictum est supra.R̷.ꝙ non.vt in.l.si pater.ff.dona.tenet Pa.in.d.c.fi.qꝛ secunduꝫ eum iura scripta loquentia d donatione non habent locum de hac donatione remuneratiua.

54 Utrum donatuꝫ consanguineo in dubio presumatur donatum respectu cōsanguinitatis.R̷.ꝙ sic.⁊ non respectu remunerationis.tex.est in.l.tutor.§.que a tutoribus.ff.de excu.tu.

Donatio ij. cā mortis ē cum qs magis vult hr̄e se q̄ꝫ eū cui donat.ma

gisq; eũ cui donat. q̄ȝ heredem suum dicit
tex i.l.i.ff.de do.ca.mor. ꝛ in.l. senatus. §.
donatio.eo.ti.

i Tres sunt spẽs donationis cā mortꝭ. Que
dā fit qñ imminēte periculo mortis ita dat vt
stati sit accipientis. Alia fit nullo metu pre
sentis periculi sed sola cogitatione mortali
tatis. vt ab hoie sano. Tertia spẽs cū donaꝛ
cā mortis nō vt statim fiat accipiētis sȝ tunc
demū cū mortuus fuerit.l.2.ff.eo.ti.

2 Conuenit donato cā mortis cū donatōne
simplici qꝛ vtraq; donatio ē. Jtē qꝛ vtraq; i
ter viuos ꝯficitur. ꝛ traditur. differt. qꝛ ista
ex pnia reuocatur. illa ñ. vt.l.q mortiſ cā.ff.
eo. Jtē qꝛ in ista.5.testes: in illa duo sufficiūt
vt.l.fi.C.eo.ti.in dubio ꝑsumiꝛ donatio iter
viuos: nisi ꝓbetur ꝯtrū: vel sit facta mentio
de morte. vt nō.glo.in.d.l.fi.

3 Quō dignoscitur a legato. R. q si verba
sunt cōia: vel equiuoca. tūc p traditōem rei
vel per obligatōeȝ qua se obligat legatario
cognoscitur. aut qñ nullū istoꝝ iteruenit dꝛ
legatū. vide qd legiꝛ ꝛ nō.in.l.2.ꝛ.l.marcel
lus.ff.eo.ti.

4 Conuenit in multis cū legato. qꝛ vtraq; ē
vltima voluntas. Jtē qꝛ vtraq; gnariū nūe
rū testiū requirit. Jtē qꝛ in vtraq; substitutō
locū vendicat. vt in.l.i.C.eo. Jtem qꝛ nec i
sinuatōem exigit.d.l.fi. Jtē qꝛ ñ est perfecta
nisi morte secuta. vt.ff.eo.l.nō vꝛ ꝛ multis
aliis de qbus dic. vt nō. in dictis.l. Marcel
lus. ꝛ.l.fi.

5 Differt a legato qꝛ legatū fit nolenti. sȝ nō
donatio cā mortis. Jtē sepius donatū cau
sa mortis tradiꝛ. a donāte sed legatū non.
Jtē qꝛ dōatio in singulos ānos ē vna. lega
tū vero plura.l. senatus.eo.ti. Jtē filiussa.
nō legat. sed donat cā mortis de cōsensu pa
tris. Jtē lȝ testm̄ falsū sit vł nullū donatō te
net. lȝ ñ legatū.ff.de his qui vt indi.l.pe.§.
vltimo ꝛ multis aliis de qbus vide p totum
istum titulum.ff.ꝛ.C.

6 Quō reuocatur. R. fm glo.in.l.ñ omnis
in prin.ff.si cer.pe. q tribus modis tex.ē in
sti.de dona.§.i. Primus si donatarius pre
moriatur q̄ȝ donator. Secūdꝰ si penitet do
nasse. Tertius cessante cōdictōe sub qua do
natio facta fuit.

7 Quid si iurauit ñ reuocaꝛ. R. q pōt reuo
cari in duobus casibus. Primus ex noua
cā. vt.j. Sepultura.§.40. Secundus si do
nauit oia bona. qꝛ tūc iuramentū induceret
votū captāde mortis ꝛ iō non tȝ. qꝛ cēt vin
culū iniquitatis. petet tñ prius absolutionē
a iuramento.

8 Quis pōt donare cā mortis. R. q ois q
testm̄ facere nō pōt: ñ pōt donare cā mortis
Excepto filio fami. q lȝ testari ñ possit etiā
iubēte p̄re: pōt tñ donare cā mortis p̄re per
mittente.l.tam is.ff.eo.ti. Jtē qui ñ pōt dōa
re inter viuos. non pōt donaꝛ cā mortis.l.
filiussami.ff.de dona. Vñ dicit Bal. i li.de
cōsue.feu.in R͡ica de prohi.feu.alie per fe
de.c.i. q qñ nomen donatoris pōitur ꝓhi
bitiue: tūc includitur etiam donatio cā mor
tis. puta. statuto cauetur ne mulier possit do
nare. vnde nec ēt cā mortis: qꝛ a quo remo
uetur genus: ꝛ quelȝ eius spẽs.d.l. filiussa.
§. pari rōe. Sed qñ nomen donatōis poni
tur ꝑmissiue. tunc ñ includitur donatio cau
sa mortis. qꝛ ñ est proprie donatio. vt.l.i.§.
i.ff.de dona. vnde feudatarius cui a dño p
missum est donare: non potest donare cau
sa mortis feudum.

9 Vtrū dōatio cā mortis valeat facta ab eo
q capitale crimen comisit. R. q nō: siue sit
facta ante cirmen cōissum: siue post: siue añ
sniam: siue post: cū ꝛ testamentum rūpatur
ꝛ oia publicentur. vt.ff.eo.l.si aliquis. Fal
lit in re dōata vxori. vt.ff.de dona.inter vi.
ꝛ vxo.l.cum hic.§.si maritus ꝛ glo.i.l.res
vxoris.C.de dona.inter vi.ꝛ vxo.

d. ## Donatio

tertio inter virꝫ ꝛ vxorem con-
stante matrimonio ñ valet. ratio ē
ne mutuo amore inuicem spoliarēꝛ dōatio
nibus non temperantes. vt tex.in.l.i.ff.eo.
Jntellige si alter sit ditior. ꝛ alter paupior
vt in.c. donatio de dōa.inter vi.ꝛ vxo. Qd
intellige verum in donatione pura. ꝛ sim-
plici. de qua.s. dōatio primo. in principio.
Secus in donatiōe remuneratiua qꝛ nō ꝓ
hibetur. vt in.l.qd aūt.§.si vir.ff.eo.ti. vbi
pȝ. q si vir donat vnam rē vxori: ꝛ vxor ali
am viro: fit hinc vide cōpensatio. Et p hoc
notabiliter dicit Bar.in.l.si diuortio.ff.de
ver.obli.ꝛ ē glo.in.l.si in voluntate.C.de
do.ꝓ. q plebeius potest constituere doteȝ
nobili: cui nubere vult animo donandi lȝ ꝯ
feratur in tp̄s matrimonii qꝛ est remunera
tiua ꝛ non simplex. Facit ad hoc.l. acquisi
us.ff.de dona. Et sic limita iura prohibētia
donatōem. nec solum prohibeꝛ inter viruȝ
ꝛ vxo. sed in eos q ad eos pertinēt ēt. aut i
terpositas personas. vt.l.si sponsus.§.gene
raliter.ff.eo.ti.

1 Quid si viro mortis cā donare volēti mā
dat vir q donet vxori. R. q donatio ē nul
la. qꝛ vꝛ ac si vir donaret.l.idēq;.ff.eo.ti. Se
cus si volenti legare mihi: mando q leget

vxori:nõ facit donationem inter vir̃ τ vxo rẽ.l.sed si vir.§.qd legaturus.ff.eodẽ. Rõ. qr in donatione cã mortis ẽt sine tradditõe transfertur dñium reuocabiliter tñ.l.2.ff.de publi.secus in legato qd cedit solum a tpe mortis.vt.l.a titio cum si.ff.de fur.ideo i pri mo casu quesito dño viro nõ põt: sed in se cũdo sic.qr non acquirit nisi morte secuta. Hoc limita verum qñ iam donauerat causa mortis sed qñ soluz disposuerat donare va lebit:si mutato proposito ad instantiam vi ri donat vxori quia sic ratio cessat diuersi tatis delegato.

2 Utrum vniuersaliter non valeat donatio inter virum τ vxorẽ.R.q non.Sed fallit i 8.casibus.Primus in donatione impera toris facta coniugi:vel econtra.ẽ tex.in.l.pe nul.C.eo.ti.Secundus si edes vxoris incẽ dio exuste sunt.donatum ad earũ extructõz a viro valet: inquantum edificij extructio expostulat.l.q si vir.ff.eodẽ ti.Tertius po test maritus constante mr̃imonio remittere vxori dotẽ sibi ab ea promissam. in toto:vl' in pte.vt est glo.singularis.τ ibi Cy.τ Bal. in.l.si cõstante.C.de dona.ante nup. Sz re missio alterius debiti nõ vz.sicut nec assigna tio alterius debitoris.qr hec oia donatões sunt.d.l.si sponsus.§.si debitor. Quartus si ex tali dõatõe ñ fit pauperior q donat q̃uis cui donatur fiat ditior:vt si maritus institu tus heres ab aliquo nõ adijt hr̃ditatẽ vt ad vxorẽ substitutam perueniat:vel si repudiet legatũ vt remaneat apud vxorẽ oneratam pro legato per testatorem. vel si rogatus re stituere hereditatem vxori non detraheret quartam causa donationis.vt in.l.si spon sus.§.si maritus heres.ff.eo.vbi tex.neqz eniz pauperior fit qui non acquirit. sed qui de patrimonio suo deposuit. Idem dicas quando donat rem alienam.l.sed τ si con stante.ff.eo.ti.Intellige i tali casu quo ipse donans non teneatur restituere. vt puta de licentia domini dantis sibi liberam facul tatem donandi.donauit.Quintus si cui do natuz est non fit ditior:quamuis donator fi at pauperior. vt si donauit ad emenda vnguenta.d.l.quod autem.§.primo.Idem si donat vxori pecuniam vt pro cognato suo sportulas soluat q̃uis ipsa vxor pecũiã ipam mutuo fuisset acceptura.d.l.si spõsus §.pe.Idem dic si soluat vectigal pro ea δm Ho.Jõ si dat ad oblatões faciẽdas l'aliã pi am cãz.δz eundẽ.heres ãt vxoris si expen deret inutiliter non pp hoc minus teneret vt in.l.qd de bonis.ff.ad.l.fal.quia satis ẽ q donatarius effectus ẽ locupletior.vt nõ. Pa.in.d.c.donatio eo.ti. Sextus quãdo donat in tpus finiti matrimonij.vt tunc res fiat mariti vel vxoris cum mors fuerit sequ ta.l.sed interim in prin.ff.eo.Septimᵘ quã do donat causa mortis cuiuscunqz speciei sit ista donatio causa mortis.vt in.d.l.sed interim in prin.nisi ita fiat vt nullo modo r uocetur quia non valeret secũdum glo.i.d. l.sed interim.Octauus quãdo vxor donat viro causa dignitatis vel honoris adipiscẽ di.l.qd adipiscende.ff.eo.ti.

3 Quomodo cõfirmat donatio inualida inter vir̃ τ vxorẽ.R.q in duobus cãibus. Primo morte donantis τ non reuocantis tacite vel expresse.vt.l.i.τ.3.C.eo.ti.τ.d.c. donatio.Limita verz q morte confirmatur in donatõe que nõ ẽ vltra.500.solidos:qa si esset vltra.500.solidos et sit facta sine i sinuatõe non cõfirmatur morte:nisi expres se tunc approbauerit.Si approbauit exp̃s se in morte valebit: vt legatũ qd non idiget insinuatõe.alias non.secundum glo.τ Jo. an.in.d.c.donatio. Item q non fuerit fcã simplici promissione: quia si sic non valẽt l.papinianus.ff.eo.τ ibi Bar.dicit verum nisi interuenisset traditio vera vel ficta:puta quia confitetur se habuisse.quia sic confir maretur.Requiritur ergo traditio in vita donantis: vt donatio morte confirmetur. vt.j.Pactum.§.15.

4 Sed dubitatur an intelligatur iste casus de morte naturali tantum q ɔfirmet talem donationem.R.q non: sed etiam de ciuili illa qua perditur libertas τ seruus efficitur vt.l.cum hic status.§.si donator.ff.eo. Se cus si efficitur seruus pene.vt.C.eo.ti.l.res vxoris. Ratio diuersitatis secundum glo. i.d.l.res ẽ quia vbi efficitur seruus homi nis est dominus qui potest reuocare.sed non vbi efficitur seruus pene. Hodie tam̃ ex delicto non debet quis damnari vt sit ser us secundum glo.predictam. Item de illa qua ingreditur religionem.Licet Uincen. i.d.c.donatio teneat q non intelligatur de ista religionis.Sed Johan.Andr.τ Car. tenent q sic.quia ingrediens censetur mor tuus.l.fi.C.de epi.τ cle.τ.16.q.i.c.mona chi.Sz opinio Uin.videtur verior in ma trimonio consumato per.d.l.res vxoris: que requirit mortem talem qua matrimoni um dissoluitur.quod non est in ingressu reli giõis nisi quo ad exercitiũ.sz.i mr̃imonio ñ

ꝯsumato tene opinioné Jo.an.⁊ Car. Se cūdo ꝯfirmat iuramēto ƀm Pa.in.d.c.dōa tio q dicit ꝙ hec é cōis opinio Bar.in.l.si quis ꝓ eo .ff.de fideiuſ.⁊ in .l.ſcius ⁊ au gerius.ff.ad.l.fal. idem tȝ.ſed in.l.i.ff.de do.inter vi.⁊ vx.videt tenere ꝯtrarium per rō nem glo.in.d.c.donatio:quia videtur ꝯtra bonos mores Sȝ dic verum ꝯbonos mores ciuiles:ſȝ ñ ꝯ bonos mores nāles ꝯ quos ñ valet iuramentū:⁊ dic ꝙ confirmatur.

5 Quid si matrimonium non tenuit. R. ꝙ li cet donatio ipo iure valuerit:qr tñ idigna pſona eius fuit qui nec maritus dici pōt re uocari poterit.l.si ex volūtate.C.eo.ti. In tellige si ignorabant. Si vō vterq; ſcit ipe dimentū ⁊ matrimoniū non tenere fiſcus repetit.ff.eo.ti.l.cum hic ſtatus.§.vlti.Et si non repetet poterit tenere bona ꝯſcia. licet de bono consilio deberet dare paupibus.

6 Utrum donatio inter ſponſum ⁊ ſpōſam de futuro teneat. R. glo.prefata ꝙ sic: allat l.inter eos.ff.eo.vbi dicit tex.valere etiā si eodē die matrimoniū poſtea ꝯtrahatur.

7 Quō reuocat donatio inter virum ⁊ vxoré. R. ꝙ in.5. Primo p pniam.d.l.cuȝ hic ſta tus.Scdo si alienet res donata p dōatoré l.si maritus.C.d do.it vi.⁊ vx.⁊ i.d.l.cuȝ hic ſtatus.Tertō qñ pignori obligat res do nata a donatore:nisi aliō exprimat.d.l.cum hic ſtatus. Quarto si pmoriat qui donatio né accepit.de dona.inter vi.⁊ vx.c.dōatio ⁊ si moriantur ſilij ƀm glo.ibidem.Quin to cum diuortium ſit ex diſplicentia.d.l.cū hic ſtatus:nisi expreſſe voluerit donatōem valere.l.si interim.ff.eo.ti.Secus si cā reli gionis.si tñ matrimoniuȝ reſtauret poſt di uortium nō reuocat.d.l.cū hic.Et ideȝ dic de donatōe inter ſocerum ⁊ nurum:vel generum: ⁊ inter conſoceros qui copulatos matri monio i pōtate hñt.d.l.cū hic ſtatus.§.oro: ⁊ inter patré ⁊ filium non emancipatum. vide glo.in.d.c.donatio que hoc tȝ. In du bio vero qñ pſumat donare veſtimenta vi de Peculiū.§.21.

D Onatio iiij°. ante nuptias: vel

pp:olim dicebat añ nuptias dōatō. Sed hodie nō é nisi donatio pp nuptias. vt.C.de dona.ante nup.vel pp nuptias. in l.fi.⁊ fit in recōpenſatōem dotis:⁊ pōt fie ri a viro hec donatio ſiue prius ꝙ̄ ꝯtractuȝ ſit matrimoniū ſiue poſt ꝯtractum.vt.d.l.fi.⁊ di citur antiferna ab anti qō é ꝯ ⁊ ferna qō eſt dos quaſi ꝯ dotem.

1 Utrum requiratur equalitas cū dote i iſta donatōe. R. olim si fiebat in ꝯſtitutōe dotis tunc nō regrebat equalitas.vt.C.de pac.ꝯ uētis tam ſupra do.l.ex morte.⁊.d.l.fi.Si vō dos prius erat ꝯſtituta oportebat equa litas.vt.d.l.fi.§.ſanctimus:ſȝ hodie qualit cunq; oportet ſit equalitas tā in donatione pp nuptias cū dote ꝙ̄ i lucro ſup vtroq;. p auth.equalitas poſita ſup.d.l.ex morte.

2 Utrum ſoluto matrimonio donatō pp nup tias reuertat ad virum. R. ꝙ sic.vt.d.l.fi. ſicut ⁊ dos reuertit ad mulieré.C.de re.vx.ac. l.vnica.§.illo ꝓcul dubio. Et hoc verum nisi pactū aliud hēat. Nam si pactū é ꝙ lucret donatōem pp nuptias.⁊ vir lucrabit doté: ⁊ ecōtra qr.d.l.fi.dicit ꝙ pari paſſu vadunt.ſ. quo ad pactū quia quale erit de lucrando donatōem vel dotem tale ⁊ de ꝯtrario.

3 Sed ad qd valet donatio pp nuptias ex quo vxor eā ñ lucrat:nisi ex pacto ſpāli.vt d.§.illo.nec fructus hēat dicte donatōnis. vt.C.eo.ti.l.si liberis. R. ꝙ valet vt ſit ſecū rior i dote.vt dicit glo.i.d.l.fi. Nā res ſuas vir alienat ꝯſentiente vxore:⁊ renūtiat pōt iuri ipothecario qō hȝ in alijs bonis mari ti.vt.C.ad velle.l.ēt.Sed in donatiōis pp nuptias alienatōe aut obligatōe ñ pōt mlr renūtiare iuri ipothecario pro iure ſuo qō hȝ in hac donatōe pp nuptias: nec valet ꝯ ſenſus mulieris.vt.C.ad velle .auth.ſiue a me:nisi interueniat iuramentum.vt in.c.lȝ de iureiu.li.6.aut duo alia ꝯcurrant. Pri mū ꝙ vxor ꝯſentiat poſt biēniū ſecūda vi ce.Secundum ꝙ tñ ſit in facultatibus viri vt indemnitati vxoris poſſit ꝯſuli:non ſolū tpre ꝯtractus vt quidam dixerunt:ſed ēt tpre quo vxor agere pōt.vt nō.in.d.auth.ſiue a me.vel ꝙ per.30.annos tacuerit.lȝ ƀo non ꝯſenſerit.vt nō.Pa.in.c.ꝑuenit de emp.⁊ ven.Itēȝ viro diſſipante bona ſua pōt age re sic ꝓ dōatōe pp nuptias ſicut ꝓ dote.C. de iur.do.l.vbi.de quo dic vt nō.ibidé.Itē pp adulteriū viri lucrat.vt.s.Adulteriū.§.3.

4 Quid si ſoluatur matrimonium aliter ꝙ̄ per mortem:nunquid pactum vel conſue tudo poterit facere ꝙ vir lucretur dotem: ⁊ sic mulier remaneat ſine dote. R. ſecun dum Hoſtié.ꝙ non.vt notatur in dicto.c. donatio.de donatio.inter vi.⁊ vx.Et ideo prefatus .§.illo procul dubio loquit quan do mulier deceſſit quo caſu tunc vir lucra tur ratione pacti ſolum ſecundum Hoſti. ſed ſecundum Car.in dicto .c. donatio eti am ratione conſuetudinis: quia quod po teſt pactum: poteſt ⁊ conſuetudo. vt notat glo.in.c.non putamus.de conſuetu.li.6.

5 Querit̃ statuto cauet̃. ꝙ si alter ꝯiugũ pre
moriat̃: alt̃ lucret̃ doté l' dõatõꝫ ꝑꝑ nuptias
an debeat itelligi de morte nãli l' ét de igres
su religiõis. ℞. ꝙ tñ de morte nãli nõ ꝺ ista
ciuili. ꝑsertiꝫ qꝛ v̉ba statuti sũt facti ꝛ i fctõ
ꝯsistũt. c. i. de cõsti. nec recipiũt cãus fictos
vt. l. 3. §. hec verba. ff. de nego. ge. ymo nec
expresse posset, puidere ꝙ muliere igrediẽ-
te religioné vir lucraret̃ ꝑté dotis cũ liber
tas religiõis grauaret̃ ꝑ diminutioné dotis
qꝺ fieri nõ ꝺꝫ. l. i. §. onerande. ff. quaꝝ re.
act. nõ dat̃. ꝛ ét qꝛ disponeret statutũ de re-
bus ꝑsone religiose qꝺ nõ põt. c. fi. de re. ec.
non alie.

6 Quid si ex pacto sit vt lucret̃ alio ꝑmoriẽ
te. ℞. ꝙ pactũ manet validũ: qñymo purifi
ficat̃ ꝑ igressuꝫ religiõis. vt. l. deo nobis. C.
de epi. ꝛ cle. ꝛ in aũt. de sctis. epis. §. si vero
constante.

d Dos é q̃daꝫ donatio fcã a pr̃e
mlieri: l' ab extraneo: l' facta
a mliere ipi viro, ꝓ oneribꝰ mr̃imo-
niȷ̃ sustinendis. ita nõ. canõiste Gof. ꝛ host.
i. c. Raynutiꝰ de testa. ꝛ ꝑ legistas i ℞ica. ff.
so. ma. Est ꝗppe ꝓpriũ pr̃imoniũ mlieris.
vt. ff. de mino. l. 3. §. sed vtrum. in fi.

i Quot sũt eiꝰ spẽs. ℞. due. Pria dĩ ꝓfecti
cia. ꝛ é q̃ a pr̃e l' auo: l' ꝓauo ꝛ huiusmodi.
pr̃no ꝓ filia l' nepte ꝛ huiusmõi. ꝺ bõis eo
rũ ꝓficiscit̃. l' q̃ al's de mãdato eoꝝ: vl' noie
eoꝝ ꝛ ipi ratũ hñt ꝯstituit̃. vt i. l. ꝓfecticia i
pri. ff. de iure. do. ét si filia eẽt emãcipata. ꝺ.
l. ꝓfecticia. §. fi. Secũda dĩ aduẽticia ꝛ é il
la quã dat mlr̃, ꝓ se ipa. l' qlꝫ aliꝰ q̃ alias nõ
ꝺscẽdit a pr̃e vl' auo ꝛ huiusmõi. Jté aduẽti
tia é si pr̃ cũ debẽt filie cũ volũtate. eiꝰ ꝺde
rit. vt. ꝺ. l. ꝓfecticia in fi. Jté é alia distictõ.
Aliqñ dat̃ dos extiata: aliqñ iextiata qñ ex
tiata tradit̃ ꝑiculũ ꝑtinet ad maritũ. Si v̉o
iextiata ꝑtinebit ad mlieré. l. pleꝝqꝫ i pri. ff.
de iur̃. do. Fruct̃ tñ ꝛ fetus reꝝ dotaliuꝫ lu
crat̃ maritꝰ. vt i. ꝺ. l. pleꝝqꝫ. ꝺ q̃ ibi vide ꝛ ꝑ
gl. i. c. salubriter de vsuris. ꝛ canonistas ibi
ꝛ ꝑ Gofre. i sũma ti. de dona. i. §. aduẽticia.
Limita tñ veꝝ ꝙ fructꝰ lucrat̃ si sustiet one-
ra mr̃imoniȷ̃. al's nõ sꝫ restituũt̃ mlieri. ff. de
vsur. videantꝰ. la ꝑ a. §. pe. Jté ꝙ si dos eẽt i
aialibꝰ ꝺꝫ maritꝰ supplẽ de iam natis fetibꝰ
capita mortua. vt. ꝺ. l. plerũqꝫ.

2 Utrum dos possit esse sine mr̃imonio. ℞.
ꝙ nõ. C. de do. añ nup. l. fi. ꝛ iõ solutũ pro
dote vbi mr̃imoniũ fuit nullũ nõ repetetur
noie dotꝭ. sꝫ ꝯditiõe sine cã. ff. de ꝯdi. sine cã
l. fi. ꝛ é priuiliata hec actio quo ad mlierez
sicut actio de dote vt tenẽt doc. in. c. de pru
dẽtia de dote post di. resti. facit. l. 2. ff. de pri
uil'. cre. ꝛ sic ꝑpõet̃. sꝫ q. j. dicã. §. ii. ꝛ. §. 12

3 Quãta ꝺꝫ esse dos. ℞. ꝙ etiã in modico
põt constitui. vt dicit glo. in. l. imperial'. C.
de nup. in verbo dotalibus qꝺ est circa me
diũ. l. Et qꝛ dos succedit loco alimentoꝝ.
vt nõ. per Bar. in. l. ticio centũ. §. ticio gene
ro. ff. de cõdi. ꝛ demon. ꝛ ꝑ Bal. in. l. i. §.
nãle. ff. ꝺ iusti. ꝛ iur̃. Jdeo ꝑm hoc ex tiabit̃
ꝛ fiet pẽsatꝭ cõditiõibus ꝛ aliȷ̃s qualitatibꝰ.

4 Utrũ pr̃ teneat̃ dotare filiã que nupsit ꝯ
eius voluntatem. ℞. ꝑm pa. in. c. i. de despõ.
ipub. distinguẽdo. aut nupsit indigno: ꝛ tũc
nõ tenetur. glo. é nõ. in. c. de raptoribus. 36.
q. i. Qꝺ itellige ꝑꝫ do. An. i. c. accedẽs de ꝓ
cura. ꝛ Jmol'. ibidé si é idignus turpi indi-
gnitate. secus si esset idignus. i. nõ paris ꝯdi
tionis. Uerũtñ poterit minoré doté dare ex
cõditõe ꝑsone. ꝛ faciũt que hñtur i. l. cũ post
diuortium. §. gener. ff. de iur̃ dotꝭ. iũcta glo.
in. l. si volũtate. C. de dotꝭ ꝓmis. Aut elegit
dignũ vel nõ indignũ. ꝛ tũc aut ꝓmisit do
té. ꝛ sic pr̃ tenet̃ eã dotare: qꝛ lꝫ pr̃ nõ cõsen
serit in tali, ꝓmissione tñ filia ꝑ hãc ꝓmissio
né releuat pr̃em a debito dotandi: ꝛ iõ tã-
qꝫ in rem pr̃is v̉tatur ista, ꝓmissio tenebitur
pr̃ de i ré. v̉so. ita dicit Bar. in. l. obligãur
§. lege. ff. de act. ꝛ obliga. ꝑ tex. in simili i. l.
ꝛ iõ. §. fi. ꝛ. l. filius. ff. de in rem v̉so. Aut ñ
promisit doté ꝛ sic nõ tenet̃: qꝛ ex quo in
uenit sibi maritum sine dote ꝛ maritꝰ tenea
tur eam alere sicut filiã. vt in aũt. ꝗbus mo.
na. effi. le: §. pe. nõ. Jnno. in. c. per nr̃as de
do. in. vi. ꝛ vx: ꝛ etiam si ꝑmoriat̃ relictꝭ fi-
liȷ̃s tenet̃ sibi relinquere. q̃rtã ꝑtem suorum
bonoꝝ ꝑfatus vir. Secus si filios nõ hũit
vt no. glo. in. §. pe. ꝛ ideo cessat vtrũqꝫ debi
tum in pr̃e. s. alimẽtoꝝ ꝛ dotꝭ. primũ. qꝛ hꝫ
vñ alat se. s. ex bonis mariti: ꝛ dos succedit
loco alimentoꝝ. vt s̃. dictum est. ꝛ ita tenet
Bar. in. ꝺ. §. lege. ꝛ Ange. in. l. si socer. ꝛ
Bal. in. l. i. ff. so. ma. ꝛ in. l. fi. C. de do. pro.
Et sic limita glo. in. c. fi. 32. q. 2. que dicit ꝙ
tenetur eam dotare verũ si ꝓmisit. alias ñ.
Non tñ hẽbit locũ statutũ quo cauet̃ vt filia
dotata nõ succedat i tali mliere. vt no. Pa.
in. ꝺ. c. accedens. nec excluditur a successio
ne saltem legitime sicut ceteri filiȷ̃. multoma
gis tenetur pr̃ dotare filiam que non cõtra-
xit contra eius voluntatem. ꝛ contra pr̃em
pt̃ implorari officiũ. iudicis regulariter. vt
dotet filiam. l. qui liberos. ff. de ritu nup.
no. in. ꝺ. §. lege. hẽtur in. l. fi. C. de dotis. ꝓ.

5 Utrum frater teneatur dotare sororẽ. ℞.
Pa. in c. peruenit de arbi. coiter tenetur ꝙ

sic nõ.glo.de laico i.l.cum plures.§.pe.ff. de admi.tuto. ⁊ i.l.nõ omni.C.eo.titu. Nõ qꝛ fm Cy.in.d.l.nõ omni.cā dotis ē fauorabilioꝛ ꝙ cā alimentoꝝ: ꝓpterea tenet Bar. in.l.fi.ff.de hijs qui.vt indi.ꝙ pr̄ pōt relinquere filie spurie dotem qꝛ dos succedit loco alimētoꝝ.idē notat.in aūt.ex cōplexu C.de ice.nup. ⁊ in.l.meuius.§.duobus.ff. de le.2.Aū sicut tenet alimētare vt s̄.Alimēta.sic ⁊ dotare in cāu necessitatꝫ.Idē dic ⁊ fortius i clerico q magis tenetur ad caritatem.vt in.c.i.⁊ qđ ibi nõ.de emp.⁊ ven.Et si nõ hꝫ alia bona pōt eam dotare ⁊ aliam cōsanguineā de redditibꝰ ecclesie si ē iops qđ probat p.c.primū de eoha.cle. ⁊ muli. ⁊ in.c.oio ꝯfitemur.31.di.qꝛ sicut p.d.c.pōt alere cōsanguineos paupes de redditibus ecclie ergo fortius dotare:cū sit fauorabilioꝛ.vt dictū ē.Qđ verū credo:dūmō ꝯstituat ad necessitatē sue conditōis nō popam fastuositatꝫ.ar.c.negotiatorem.88.di.sic ergo qui tenetur alimentare tenet dotare.

6 Utrum vir possit ꝯstituerē dotē vxori.R. Pa.in.c.⁊ si necesse de do.in vi.⁊ vx.ꝙ ñ post cōtractum matrimoniū:secus si añ matrimoniū.qꝛ pōt.vt.l.i.⁊ qđ ibi nõ.C.đ do. ante nup.nisi sit constituta vt tunc dōiniū adipiscatur cū matrimōiū fuerit subsecutū qꝛ non valet.vt in.l.qđ sponse.C.de do.añ nup.quia nec ante matrimonium domini transiuit quia noluit:nec post matrimonium.quia non potuit.vt ibi glo.Fallit hoc i plebeio dotante nobilem quia videtur donare in recompensationem cum nobilitate.qꝛ pōt.vt s̄.Donatio.3.in principio.

7 Utrum res emphiteotica possit a patre dari in dotem sine conseonsu domini.R. Spe.ti.de loca.§.nūc aliqua.v.190.ꝙ sic. non transfert tamen plus iuris ꝙ̄ ipse habꝫ vt in.c.nuper.de do.inter vi.⁊ vx.

8 Utrum feudatarius consimiliter possit.R Io.an.in dicto.c.nuper ꝙ non.Inno.tamē ibi tenet ꝙ potest:⁊ eum sequitur Pa.ibidem ⁊ etiam dicit.i donatōe propter nup. Ego concordo sic ꝙ vera est opinio secunda in feudo in quo succedit filia.⁊ prima opi.in illo in quo non succedit:quia sic est ratio diuersa ab emphitecosi in qua succedit filia.

9 Utrum vir possit repellere vxorem non soluta sibi dote promissa.R ꝙ sic.vt sentit Ho.in.c.per vestras.de do.in.vi.⁊ vxo. Nam dos datur propter onera matrimonij sustinenda.vt in dicto.c.per vestras.⁊ in.c.salubriter de vsu.⁊ in.l.si cum dotem §.sin autem.ff.so.matri.ergo pōt hec onera recusare si non habet vnde sumat emolumenta.bonus tex.est ibi ⁊ Bal.in.l.fi. C.ad velle.post Cy.in.l.qđ in vxorem.C. de nego.ge.⁊ Bar.in tractatu de alimentis.Ex quo conclude eum non teneri ad traductionem dote prius non soluta:secus de debito coniugali.

10 Utrum maritus ducens vxorem sine dote teneatur eam alere de suo.R.ꝙ sic secundum statum sue persone:vt notant ⁊ volūt Inno.⁊ Ho.in dicto.c.per vestras ⁊ glo. in dicto.§.sin autem.Facit tex.in.l.ꝙ si nulla.ff.de religio.Ratio secundum Inno.qꝛ personam suam dedit pro dote.vt in autē. qui mo.natura.effi.legi.§.pe.⁊.ff.vt i poss. lega.l.pe.dicitur ꝙ vxorem debet alere vt filiam.

11 Que sūt priuilia dotis.R.ꝙ multa.Primum quia omnia bona viri sunt tacite ypotecata pro dote.vt est tex.in.c.ex litteris.de pigno.Secundum quia non perditur propter maleficiū viri nec etiam patris.vt nõ. glo.d.c.ex litteris.Fallit in vxore primipilarij qui in eo officio deliquit.vt.C.quibus modis pig.ta.contra.l.satis notum.⁊.C.de primipil.l.vtilitas.Tertium quia preponitur omnibus creditoribus etiam prioribus qui hñt personales actiōes vel tacitas ypotecas.vt in.l.assiduis.C.qui poti.in pi. ba.Secus habentibus expressas.vt nõ.gl. in dicta.l.assiduis.⁊ Dy.in regula qui potioꝛ.li.6.Sꝫ tamen dico cum Pa.in dicto c.ex litteris.ꝙ si consuetudo est aliqua illā seruabo.l.si de interpretatiōe.ff.de legi.cū si.Si vero non est dico ꝙ fauore mulierū debet preferri etiam habentibus expressas ypotecas.quia si mulier vincit eum qui ad refectionem rei dedit.vt in auten.quo iur. posita super.d.l.assiduis qui tamen prefertur anterioribus habentibus expressas ipothecas.vt.l.interdum.ff.qui po.in pigno. habeantur.ergo si vinco vincentem te multo magis vinco te.ut in.l.de accessionibus ff.de diuer.⁊ tempo.prescrip.adminus casus dubius ⁊ in facto dubio potioꝛ est conditio dotis.vt in.c.fi.de re iudi.⁊ nõ.in.c. ex lr̄is de proba.cū hac opinione ē Pe. ⁊ Cy.⁊ Io.an.lꝫ cōiter doc.teneāt cū glo. in.d.c.ex lr̄is.Et istud priuiliū vt preferat creditoribus transit ad filios eius.secūdū Alex.de Imo.in.l.ēt.ff.so.ma.⁊ ibi ē glo. ⁊ alia in.l.i.C.de priuile.do.licet Bar.dicat ꝯtrium.Sed pōt intelligi opinio Bar. vt nō loquat de heredibus suis:vt sunt filij

ſed de extraneis qui non hn̄t hoc priuilegiū
vt.l.vnica.C.de.priui.do. Quartū q꞉ eccle
ſia pōt ſe impedire de dote.nō ſolū in fauo
rē viduaꝝ.vt in.c.nuper.de do.inter vi. ⁊
vxo.ſed ēt mariti petētis ſibi dotē ꝓmiſſā.
vt i.c.per veſtras.eo.ti.Facit qd̓ nō.Inno.
in.c.lator.qui filij ſunt le. ꝙuis alij contra
riū teneāt niſi acceſſorie.Quintū quia viro
vergente ad inopiā iudice iubente pōt dari
pecunia dotalis mercatori cū pacto.vt capi
tale ſit ſaluum.⁊ de lucro percipiant vir ⁊
vxor ꝑtē honeſtā cōpenſato lucro cū dāno
ſine vſura.vt.c.per veſtras.de do.inter vi.
⁊ vxo.Ita tꝫ Jo.an.⁊ Car.i.d.c.per vſas.
⁊ Fulgo.i.l.cū duobus.ff.pro ſotio.§.item
ſi i facto.⁊ Bal.in quodā cōſilio incipien
te.Viſo iſtrumēto fcō inter.nō.Hoſtiē.i ſū.
de vſuris.§.an aliquo.Pa.in..c.nauigāti.
de vſuriſ.dicit ſe dubitarē.Sed ego credo ꝯ
tractū vſurariū:niſi excuſet ſm ꝙ.ī.dico.
Societas p°.§.7.Sextū q꞉ fundus dotal
alienari nō pōt ēt de ꝯſenſu mulieris.vt nō.
in.l.Iulianus.ff.de fūdo dotali.⁊.C.ad vel
leia.aūt.ſiue a me.nec ēt in ipothecā dari.
vt.l.vnica.§.⁊ cū lex.C.d̓ rei vx.ac.Qd̓ ve
rum ē:niſi iuramentum interueniat.vt in.c.
cū ꝯtingat de iureiu.⁊.c.licet de iureiur.li.
6.Multa ſunt ⁊ alia priuilegia in iure.de
quibus vide ſi placet ſpeculatorē eo.ti.hec
omitto.q꞉ nihil ad ꝓfeſſorē.Tene tn̄ ꝙ hijs
priuilegijs gaudet.dūmō mulier ſit catholi
ca.alias nō.vt.C.de here.aut.item priuile
gium dotis.

12 Utrū eadē priuilegia habeat in donatōe
ꝑꝑ nup.que hꝫ in dote mulier.R.Pa.poſt
Inno.in.d.c.ex lr̄is.de pigno.ꝙ aut muli
er agit ad dōationē ꝑꝑ nuptias tāꝙ̄ ſpālr
ſibi obligatā ꝓ dote.⁊ tunc habet priuile
giū dotis.q꞉ agit potius pro dote ꝙ̄ ꝓ do
natōe ꝑꝑ nup.Si vero agit vt eam lucret.
ſic non gaudet quia ceſſant rōes priuilegij
dotis:ſed bene hꝫ tacitam ipothecā.l.vbi.
C.de iure do.Intellige cōem nō priuilegia
tam.vt preferat alijs habentibus eam.In
parafrenalibuſ aūt habes.ī.Parafrenalia
§.2.

13 Ad quē pertinebit dos ſoluto matrimo
nio.R.ꝙ licet maritus de ſubtilitate iuris
efficiatur dominus dotis ſibi date.vt in.l.re
bus.C.de iure do.⁊.l.doce ancillam.C.de
rei.ven.tn̄ ad eū non pertinet poſt mortem
vxoris niſi in duobus caſibꝰ.Primus q̄n
do inerat pactū de lucranda dote vel dōa
tione ꝑꝑ nup.vt dictū ſupra in ꝑcedenti.c
Secūdus quādo vxor īnteſtata decedit de
ficientibus liberis ⁊ ꝓpinquis vir ſuccedit
⁊ econtra vxor viro.l.vnica.C.vnde vir ⁊
vxor.Sed pertinebit ad eū qui eam conſti
tuit.ſi ſtipulatus ē eā ſibi reſtitui.ſiue ſit ex
traneꝰ.vt in.l.vnica.§.accedit.C.d̓ rei vxo.
ac.ſiue ſit pater.Si aūt non ſit ſtipulatus.
tunc ſi eſt extraneus qui eā cōſtituit reddet
vxori ſi ſupeſt vel heredibus eius.ſi aūt eſt
pater in duobus caſibus erit filie.Primus
ſi eam emancipauit.Secūdus ſi pater pre
moriatur ante eam:alias filia premoriente
erit patris.etiam ſi extant liberi ex filia.vt
dicit Vin.per.l.dos.a patre.C.ſolu.matri.
cum qua opinione cōmuniter tranſeunt ca
noniſte.vt dicit Pa.in.c.ſi.de do.inter vi.
⁊ vxo.⁊ Bar.i.l.poſt dotē.ff.ſo.ma.⁊ gl.
in.d.l.dos.ſed opinio contraria que vult
ꝙ reſtituatur liberis ꝑualuit in vſu.vt dicit
d.glo.ſed filia ſuperſtite ⁊ patre.⁊ nō emā
cipata.tunc patri ⁊ filie.nec alteri ſine con
ſenſu alterius reddetur.l.ij.ff.ſolu.ma.Si
vero ē mulier que ſibi conſtituit dotē.tūc
reddetur ſibi.d.l.vnica.vel heredibus ſuis
niſi ratione adulterij perdiderit.vt.ī.dicā.
Predicta limita vera:niſi ſint ſtatuta q̄ ali
ter diſponant vt ſunt cōiter.

14 Sed nunquid viro vergente ad inopiā
poteſt vxor petere dotem conſtante matri
monio.R.ꝙ ſic ſi modo ipa eam non ſit ꝯ
ſumptura.de quo vide in.c.per veſtras.de
dona.inter.vi.⁊ vxo.⁊ in.l.vbi.C.de iu
re.do.

15 Utrū vir propter adulterium vxoris lu
cretur dotem.R.ꝙ ſic ſi per ſententiam fit
diuortium.de do.inter vi.⁊ vx.c.plerunꝙ
vel per exceptōē.vt dictum eſt ſupra.Adul
teriū.§.3.Qd̓ lito.dūmodo ipe vxori fidē
non fregerit etiam vxore inſcia:quia in cō
ſcientia quo ad lucrum dotis.credo ꝙ illd̓
habeat locum paria delicta mutua compē
ſatione tolluntur.vt dicit.l.viro.ff.ſo.ma.
cum concordan.ibi poſitis.⁊.ff.de dolo in
l.ſi duo.cum alijs concor.vt in.c.intellexi
mus.de adul.cum alijs concordan.Item
lucratur ſi vxor intrauit balneum cum viro
alieno.ſecundum glo.81.diſtinc.non opor
tet.Similiter vxor dōatōē.ꝓpter nup.ſi vir
cum muliere alia.allegat.l.vlti.C.de repu.
Fallit in iſtis duobus caſibus quando mu
lier habet filios.quia tunc filij habebunt
dotem quo ad proprietatem.⁊ alia bo
na matris ſue ſecundum Johan.andre.in
dicto.c.plerunꝙ.Facit autem.ſed hodie

L. de adul.

16 Utrum amissa dote propter adulterium si mulieri constet de impedimento tali q̄ non erat matrimonium recuperet eam. ℞. q̄ nō ꝓꝑ intentiōez cū opere ſubſecuto. ar. c. nup. 2. c. vlti. de biga. hoc tʒ Hoſt. Goffre. Lau. Ber. ⁊ Jo. Sʒ Tācre. tʒ q̄ recuperet: ⁊ placet magis. ne pena excedat caſū ſuū.

17 Utꝝ hr̄des ꝑ exceptiōez de adulterio poſſint retinere dotē. ℞. diuerſa fuit opinio. ſʒ mihi placet diſtinctio dn̄i Signoroli ꝺ ho modeis quā recitat. d. Jo. ant. ꝺ ſcō Geor. in. c. plerūqʒ. vbi ſupra. Aut maritus viuēs ignorauit adulteriū. ⁊ ſic poſſunt hr̄des excipere de adulterio: cū maritus non poſſit videri diſſimulaſſe ⁊ remiſiſſe: nec potuit remittere iniuriaʒ quā ignorabat. vt. l. nihil intereſt. §. ſi cū filius. ff. de inoſ. teſta. ⁊ l. mater. §. i. eo. ti. ⁊ l. legitimā. ff. de peti. here. ⁊ l. vtilitatē. ff. de ꝯſir. tuto. ⁊ idē dico ſi dubitaꝛ an ſciuit: q2 preſumitꝛ ignoraſſe. l. i. §. illud. ff. de li. agno. ⁊ l. mariti. ff. de adul. ⁊ l. verius. ff. de ꝓba. Si vero ſciuit. ⁊ non ē ꝯqueſtus. vt potuit de iure nouiſſimo ēt ꝯſtante mr̄imonio. aūt. ſʒ nouo iuꝛ. L. de adul. ſed vxorē retinuit cū fuerit leno. l. ſine metu. L. de adul. ſicut cū heredes tractent de lucro captando ꝯ ipos replicabitur, de lenocinio mariti. l. cū mulier. ff. ſolu. ma. ⁊ ſic paria delicta mutua ꝯpenſatione tollēꝛ. Facit qꝺ nō. Inno. in. d. c. intelleximus. ⁊ Ja. de are. in. d. c. cū mulier. ⁊ in. l. rei. §. i. ff. ſo. ma. Si ꝟo poſt ſciam vxorē non retinuit. ⁊ tunc ſi q̄ritur de delicto principalr̄: heredes n̄ pn̄t ꝯqueri. imo accuſatio debʒ fieri. ⁊ inſcriptio. cū modificatōe tn̄ quam facit glo. in aut. vt lice. ma. ⁊ auie. §. q2 ꝟo ſed ſecūdario ſic vt repellāt petitōez dotꝭ. vt in. l. ſi. §. ſeia. ff. de adi. lega. ⁊ ſic concorda opiniones ſm̄ hanc diſtinctiōez.

18 Utꝝ vidua ꝯmittēs ſtupꝝ ⁊ petens dotē a fr̄e mariti vel herede eius poſſit repelli per exceptōez de fornicaōne. ℞. dn̄s Jo. an. vbi. ſ. q̄ ſic. ꝺ rigore iuris. ⁊ ꝑdet dotē ⁊ ſic remāebit apud fr̄em: vel heredes mariti ex offenſa facta defuncto. ꝑ tex. cū glo. ⁊ ꝑ id qꝺ nō. Bar. in. l. pe. C. de adul. ⁊. ff. de liti. l. ſi. ⁊. l. i. §. ⁊ ſi forte. ff. de iniur. ita ꝺterminat Pau. de ca. ꝯſi. 119. Uide ibi multa ꝓ ⁊ ꝯtra.

19 Sʒ nūqd pr̄ q dedit dotē ꝓ filia ꝑdʒ eā ꝓ adultēio filie. ℞. q̄ ſi n̄ ē ſtipl'at' eā ſibi reddi ꝑdet: ⁊ ſibi iputet. vt tenet Jo. an. in. d. c. plerūqʒ. ⁊ Accur. in. l. ꝯſenſu. L. de repu. ⁊ in. l. ſi dotem. C. de iur. do. ſed Din' per l. 2. §. itē ſi voluntate. ff. ſo. ma. dicit. q̄ ſi filia ē in poteſtate pr̄is non preiudicaꝛ pr̄i. quin poſſit agere ꝓ dote. ⁊ ita ſilr̄ dominꝰ Ant. in. d. c. plerunqʒ. ꝑ. l. ſi. C. de repu.

20 Utꝝ vir q expulit vxorē ꝓꝑ adulteriū nō notorium ꝓpria auctoritate teneatur ſoluere mutuū qꝺ accepit vxor pro alimentis. ℞. q̄ ſic q2 adulterium nō notorium nō ꝑuat ipo iure alimentis: niſi ſn̄ia lata ſit. ff. ꝺ dona. l. poſt ꝯctuʒ. cum ſua materia. ⁊ ad illud qꝺ dicitur qꝺ mulieri obſtat exceptio adulterij. veꝝ ē quo ad futura: ſed non quo ad alimenta que debenꝛ ante ſn̄iam latā. ⁊ de hoc in. l. ſi inſtituta. ff. de inoſ. teſta.

21 Utꝝ frater qui viuente patre de bōis paternis dotauit filiā teneaꝛ illam dotem conferre mortuo pr̄e. videꝛ q̄ ſic per. l. certuʒ. C. fam. her. ⁊ l. ſi. cū ibi nō. Sed Bal. in l. ſi. C. de do. ꝓmiſ. dicit cāum ſingularem. vt nō ꝯputet. ſed ego do tibi glo. in. l. dotez quā dedit auus. ff. de coll'. bo. q̄ dicit ſi tp̄e mortis patris ꝯſtabat matrimoniū non eē cōicandū. allat. l. filiū de coll'. bo. ⁊. l. ꝑmā §. ſi. ff. de coll'. dotꝭ.

22 Utꝝ cōfeſſio qua vir ꝯfitetur ſe recepiſſe dotē conſtante matrimonio valeat. ℞. q̄ n̄ niſi appareat de numeratione. Nam videꝛ donare. Bal. i. l. i. i ſa colūna. C. de do. ꝓmiſ. ⁊ Ang. i. l. pe. ff. q̄ res pi. ob. po. ⁊ Bā. in. l. ſi diuortio. ⁊ ibi legiſte. ff. de ver. ob. ⁊ alij in. l. ſi volūtate. L. de dot. pro. ⁊ preſūiꝛ ſimulata cōſtitutio. vt dicit Bar. in. l. i. L. de dona. ante nup. de hoc habeꝛ in. l. i. vbi tex. L. de do. cau. non nu.

23 Quando dʒ reſtitui dos. ℞. q̄ ſi conſiſtit in rebus imobilibus dʒ ſtatim reſtitui ſoluto mr̄imonio. Si vero ꝯſiſtit i mobilibꝰ rebuſ. ſic. ꝭ annum. L. de re. vx. act. l. vnica §. exactio. Intellige tamē in marito ſi pōt: q2 ſi dolo malo nō ē verſatus non reſtituet niſi inquātum pōt. ⁊ idem priuilegium habebunt filij eiuſdem mr̄imonij. cauebūt tn̄ tam maritus q̄ʒ filij de reſtituenda ſi ad pinguiorem fortunā veniunt. vt nō. in. d. l. vnica. in. §. circa aūt. ⁊ in. l. in condēnatōne. ff. de re. iuꝛ. ⁊ in. l. etiam in principio. ff. ſolu. matri. non tamen tranſit ad heredes extraneos iſtud priuilegium. l. maritum. ff. ſolu. matr. de hoc vide glo. in. c. mulieres ⁊ ibi per canoniſtas de do. inter. vi. ⁊ vx.

24 Sed pone quando fuit data dos erant res immobiles quas vendidit maritus ⁊ emit res mobiles ex earum pretio reſpondeo q̄ n̄ cōputabūꝛ imobiles ſʒ mobiles. caſus ē in. l. cū i fundo. §. ſi fūdꝰ. ff. ꝺ iuꝛ do.

Et iō limita dictū.s.ꝙ sint mobiles vel imo biles tꝑe mortis viri: ⁊ ita iudicabunt.nec valebit ꝙ surrogatū sapiat nām ⁊c̄.qꝛ non ē veꝝ hic.⁊ iō n̄ statim restituentur.

25 Utꝝ maritus vel heredes expensas fcās i dote possint defalcare.℟.glo.in.d.c.mulieres: ꝙ necessarias sic ip̄o iure.vtiles nō minuūt dotem.sed petūtur act.mandati vl' negocioꝝ gestoꝝ.volūtarie ēt cum ꝯsensu vxoris facte solū pmittūtur abradi: si pn̄t si ne lesione rei.C.de rei vx.ac.l.vnica.§.sed nec.⁊.l.i.ff.de ipen.in re.do.factis.Sed h̄ non hꝫ locū in expensis factis pro exactōe vl' defensione dotꝭ:qꝛ maritus ē doꝰ fructuū dotis.⁊ sic tāq̄ꝫ doꝰ ip̄am tuetur.vt nō.ff. de ipen.in re.do.fac.l.2.Et iō non poterit repetere.vt tꝫ Spe.ti.de dote post di.re.§. vl.v̄.illud etiam.⁊ Jo.an.

26 Utrum heredes teneātur alere mulierez relictā.ĵ.annū.℟.ꝙ sic.Qḋ veꝝ ē si nō hꝫ aliunde.vnde alat.non tn̄ sm q̄ꝫtitatē dotꝭ. qꝛ si fructus excederent non tenētur nisi solū ad alimenta.Et si aliqd de dote restituūt tenētur in residuo alimentoꝝ.ita nō.glo.i d.§.exactio.⁊.ff.so.ma.l.diuortio in prin. Un̄ si pater p̄stitit alimenta filie poterit eaz repetere.ab heredibus viri.Facit qḋ nō. Bar.in.d.l.diuortio.Si ṽo hꝫ vnde alat tunc heredes n̄ tenentur.ita tꝫ glo.in.d.§. exactio.⁊ ꝓbat in.l.extraneo.ff.de ven.in pos.mit.

27 Sed nūquid tenet habitare cū heredibꝰ mariti.℟.Bar.in.d.l.diuortio.ꝙ n̄.qꝛ nō inuenit in iure exp̄ssum.ꝯtrium tn̄ videtur verius.qꝛ.ĵ.ānum dr̄ mulier quasi esse in mr̄imonio.C.de bo.ma.l.fi.⁊ sic cōsuluit d.Car.ꝙ non poterit alimenta petere.si ꝯ coꝝ voluntatem alibi sit demorata.dūmō honeste possit apud eos demorari.

28 Utꝝ licite mulier possit ꝑcipere certum qd ꝓ alimentis ab heredibus mariti:dōec dotē sibi restituāt.℟.ꝙ sic de iure cōi.iuxta nō.ꝑ Bar.post Cy.C.de bo.aut.iudi.pos. aut.ei qui.Et ꝑ Ang.in.l.ticia.ff.so.ma.⁊ Pan.de ca.ꝯsi.384.⁊ Pa.in.c.de prudē tia.de do.post di.re.recitat Jo.de ligna.in cle.ex graui.de vsu.⁊ sequitur dicentem ꝙ valet statutum vt heres soluat certum qd ꝓ centenarioꝰ.Limitat tn̄ idē Pa.hoc: in ea que non hꝫ.vnde aliunde viuat.sꝫ nō mihi placet ista limitatio qn̄ non accipit tale qd rōe lucri.sed rōne interesse lucri cessantis. vt puta quia potius vellet hr̄e dotem vt eaz implicaret i possessiōibus vel alijs negocia tionibus ḋ qbus verisilr̄ tm̄ vel plus habe ret:alias n̄ liceret.Et sic itelligo Jo.ḋ imo. in.d.cle.ex graui post Math.de mat.qui tenent nō licere sine vsura.puta qꝛ soluꝫ ac cipit ratione lucri.

29 Utrum vir licite accipiat possessionez in pignꝰ ꝓ dote soluēda.vide.ĵ.Usura.i.§.25.

Dubium

d

Dubium sm Isy.li.ethi.est motꝰ idifferens in vtrāq̄ ꝑtem ꝯdictōis.vel dic ꝙ dubiū ē equalitas rōnum ꝯtriarum sm phm.

1 In dubijs vbi versat periculuꝫ aie semꝑ tutioꝛ pars ē eligenda.⁊ in ip̄is qḋ certius ē tenen̄.⁊ qḋ sin̄ periculo explicari pōt.ita dicit Pa.in.c.iuuenis.de sponsa.

2 Utꝝ in dubio debeamus interp̄tari vt potius quis nō sit irregularis.℟.vt colligo ex Pa.in.c.cum tu fili ꝑposite.de testi.⁊ i.c. ad audiam.de homi.Aut loqmur in foro aie.⁊ sic debemus interpretari irregularē ⁊ sic de alijs.vbi dubitatur de aliquo delic to.vide glo.in.c.vnico.de seru.i or.fa.Si militer dicendū in foro quasi penitentiali. vt puta.qꝛ n̄ agitur ad penā ꝓprie.sed vt a ministerio abstineat.aut ab alio in quo sub esset peccatū.sicut in ꝯctu mr̄imonij.Facit c.significasti nobis de homi.⁊.d.c.iuuēis. a ut loqmur in foro ꝯtētioso.⁊ sic debent interpretari ꝓ nō.maxie:vbi agitur de pēa. puta qꝛ celebrauit qꝛ collatio non tenuit ⁊ huiusmodi.qꝛ in penis melioꝛ interpreta tio ē fienda.vt in rl'a in penis.⁊ rl'a odia li. 6.⁊ idē dic in excōicatōe.⁊ silibus.

3 Quō sunt interp̄tanda ab alijs facta dubia proximoꝝ.℟.c.estote misericordes.de reg.iu.ꝙ i meliorē ꝑtē.viḋ.ĵ.Juditiū.§.17.

4 Uerba dubia sunt accipiēda sm intentionem ꝓferentis.ff.de reg.iu.in ambiguis.⁊ vt res potius valeat q̄ꝫ pereat.c.abbate.de ver.sig.alias sm cōem vsuꝫ.100.dis.ꝯ morem.vide.s̄.Castitas.§.i.

5 In quo differt dubiuꝫ ab opinione ⁊ fide.⁊ scia.vide.ĵ.Opinio.in prin.

6 In re dubia fidei: auctoritas ē requirenda romane ecclie.ii.di.palam.

7 In rebus ambiguis absolutū non dꝫ eē iuditiū.33.di.c.habuisse.imo qn̄ dubiū ē in persona:vel in facto:vel in iure.nullo mō sē tentia ē ferenda.30.q.5.iudicantem.

8 Non dicitur iteratuꝫ qḋ dubitatur factū. de p̄sbi.non bap.c.veniens.

9 Dubio exn̄te in iure matrimonij tutius ē contra statuta hoīum dimittere copulatos q̄ꝫ disiuugere ꝯiunctos cōtra statuta dei.c. licet ex quadam.de testi.

d Bellum est pugna duorum. vt dr in. c. monomachia. i. singulare certame. 2. q. 5. et fit ad probatione alicuius rei ita vt qui vicerit probasse videat quod est prohibitu sub pena mortalis peccati. quia contra lege dei ibi no teptabis dnm deu tuum. Math. 4. et dr in. d. c. et io non solum offeres sed acceptas cu dantibus auxiliu consiliu vel fauore et valentibus prohibere et no prohibentibus peccat mortaliter. Ad ro. c. i. digni sunt morte qui consentiut. et no excusant ex consuetudine vel metu acceptates: nisi vt. j. dica. quia potius dz quisquis mala tollerare quam malo consentire decernat. 32. q. 5. ita ne. nec obstat quod dauid cum golia exercuit: quia auctoritate spus sancti fecit: sicut et sanson. vt dicit gl. i. d. c. monomachia 23. q. 5. si non licet.

i Que pena est clerici in duello pugnantis R. quod dz deponi: et e irregularis. tn eps pot dispesar: dumodo mors vel mebror dimi nutio no interuenerit. c. i. de cle. pu. indu. nec solu efficitur irregularis si ipse pugnat sz et si aliu pro se pugnare facit. vt an. c. 2. eo. ti. et quicunq hoc madat consulit aut defendit si mo homicidiu sequatur: vel mutilatio. vt i. d. c. 2. dispesat tn eps cu clerico i beneficio. etia habendo solu pro sustentatoe. vt in. d. c. 2. cu ibi no. dumodo non habeat cura aiarum.

2 Sed nunquid ille qui cogitur a iudice tali mo: quod suspendet quia hz eu pro conuicto: nisi duellu suscipiat: possit suscipere cu sit innocens. R. diuersa fuit opinio. vt no. i. c. i. eo. ti. sed mihi placet quod talis coactus tali coactoe licite suscipiat: et et in ca ciuili qn non imminet probabile piculu mortis: quia sicut lz se defendere et res suas et alia facere q de se no sunt mala: sic pugnare qn alio mo no pot euadere. facit. c. interfecisti de homi.

3 Utru clerici qui reliquias afferut pugilibus ad pugnadu sint irregulares si sequat homicidiu. R. quod si oio sine ipsis erat pugnaturi no erut irregulares. alias sic. et sic intellige opiniones diuersas et cocorda secundum hanc distinctionem.

4 Quod dictu e de duello. Idem dic de iuditio aque feruetis vel ferri cadentis. c. fi. de pur. vul.

e Ebrietas e priuatio vsus intellectus facta ad aliqd tpus ex inmoderato potu vini: vel cuiuscunq alterius rei potabilis.

i Utru ebrietas sit peccatu mortale. R. vt colligo ex Alex. in 2a 2e. et glo. 25. di. §. alias ea demu et doc. ibide: quod aut raro contingit aut assidue. Si raro sic distinguo: quod aut inebrians se cognoscit vini potetia et sua coplexionem disposita ad ebrietate: et tn magis vult ebrietate incurrere: quam a potu abstinere et sic est peccatu mortale. Aut inebrias se: nescit vini potentiaz et ignorat quod ex tali potu possit inebriari vel si aduertit et sic est nullu peccatu vel veniale fm excessum i potu et negligentiam i aduertedo. Si vero assidua sit ebrietas sic e mortale peccatu non propter iteratoem actus quia multiplicatio actuu venialiu non auget in infinitu: sed quia non pot ee quod ho assidue inebrietur qn sciens et voles ebrietate incurrat: aut salte no obmittat diligetia q qua dz adhibe de necessitate ne iebrietur cu habeat tps deliberatiois reprimedi motus veniales ne procedant in regnu peccati. Ille vero qui procurat vt quis iebrietur coiter mortalr peccat siue sequatur ebrietas siue non siue sit peccatu mortale. i eo q inebriat siue no: quia consentit in danu notabile proximi.

2 Utru propter sanitate liceat inebriari. R. quod no sine peccato mortali. ta in operate quam in patiente scienter vez e quod fm sanctu Tho. 2a 2e. q. 150. cibus vel potus qui eet superfluus sano non erit superfluus infirmo. puta. quia dat ei ca medicie ad prouocadu vomitu et sine peccato: qn talis infirmitas id requirit: sz no vsq ad ebrietatem.

3 Utru ebrietas excuset a peccato. R. quod excusat a tato: sz non a toto. Intellige quo ad pena: sed quo ad culpa excusat a toto qd fecit iebrietate ex quo e sine vsu totali ronis. et facit qd no. 15. q. i. in. c. sane et. c. si qs insaniet Quo vo ad pena Pa. in. c. quia diuersitatez de concess. pbe. tz quod non iputat nisi id. qd ex culpa imediate procedit. no qd mediate. et facit qd no. in tex. et in glo. 23. q. 5. de occidedis. et in. c. lz de testibus. vn dicit quod lz quis excoicet pp sua culpa non tn iputat postea ei quod bnficiu non petulit. j. tps debitu: nisi fuerit i mora petede absolutois. quia culpa no e ca imediata: sed excoicatio q e pena. sic i proposito lz suptio potus superflui fuerit culpa et ca immediata priuatois vsus ronis: non tn e ca imediata homicidij vel alterius qd facit. et io non erit irregularis fm ista opinione. Ri. tn in 4. di. 15. tz quod erit irregularis. et quod ei iputat ad pena oia q sequuntur. sz mihi placet magis opio. Pa. et pro eo e tex. cu glo. i. c. de cetero de homicidio: nisi volutarie iebriasset volluisset vt postea nesciens occideret: quia sic ei iputaret. sicut tz glo. i. d. c. de cetero. et qd cu quis qd sequutu e quantus mediate processisset.

4 Utru ebrietas largo mo dca: qua qs no

totalr̄ priuat vsu rõnis sed bñ alterat. scit tñ qd facit: silr̄ sit peccatũ mortale. ⁊ excuset. R̷. absq3 dubio ñ excusat a malo qd ppetratur ex quo scit qd facit: nec ét credo talez excusari a peccato mortali q scienter tñ biberet ꝙ talé grauedinẽ incurreret. tñ pp periculũ ebrietatꝭ: tũ q2 sine notabili lesione rõnis hoc fieri ñ pót. In eo át cui hoc accidit i aduertéter siue raro siue ét frequéter ñ credo sit mortale peccatũ. q2 ñ facit a ꝓposito ⁊ scienter: q2 ñ ita tñtur talẽ alteratõem vitare sicut ebrietaté: q priuat vsu rõnis totalr̄.

5 Utrũ teneát gesta p talẽ ebriũ. R̷. ꝙ non qñ ꝓprie é ebrius: sed qñ ñ est ꝓprie ebrius ſ3 ꝯfortatus ⁊ scit qd facit tũc tenét: l3 i multis succurrat ei vt in iuraméto ⁊ ꝯfessiõe ⁊ silibus p misericordiá iuris vt. s̃. dixi Blasphemia.

Ecclesia sumitur multiplr̄ vt. 58. di. c. quoꝝ vices. ⁊. 7. q. i. scire debes ⁊ ne ꝓlati vices. c. vl. de ver. signi. c. cá. ⁊. c. cũ clerici in glosis ⁊ ibi vide.

1 Ecclesia vniuersalis q est collectio fideliũ ñ pót errare in fide seu eius articulo. neq3 in his q ad bonos mores necessarios ad salutẽ ptinét. q2 xp̄s ꝓ ea orauit vt nó deficeret fides eius. ⁊ sic intellige. 24. q. i. a recta. In alijs át bñ pót errare. q2 sequit opionẽ q pót falli. ⁊ sic intellige. c. a nobis el. 2. de sen. exco.

2 Ecclesia romana ibi é vbi sunt boni. vt dicit glo. in. c. q̃uis. 21. di. ⁊ sic p3 ꝙ tépore mortis xp̄i remansit in sola v̓gine maria.

3 Ecclesia an dicatur illa q ñ est ꝯsecrata. R̷. Pa. in R̷ica de ꝯse. ec. vel alta. ꝙ ñ ꝓprie: sed Basilica. i. domus regis. alle. glo. cũ tex. in. c. i. de relig. do. ⁊ facit ad statuta. vt delictũ cõissũ in ecclesia ñ ꝯsecrata nó sit comissũ in ecclia: l3 iproprie accipiat vnu3 ꝓ altero. Ité equiuoce dr̄. ecclia oratorium l3 ꝓprie oratoriũ sit locus aptus ad orádũ: qué qsq3 in domo sua hedificare pót.

4 Ecclesia Matrix. Aliqñ é cathedral. vt in. c. venerabili. de v̓bo. sig. aliqñ é baptismal seu prochial. vt in. c. ex transmissa. de ꝓscrip. ⁊ in. c. ad audiam el. i. de ecclesijs hedifi. nõt. do. Car. in cle. ne romani de elec.

5 Ecclesia mãlis cuius auctoritate d3 fũdari. R̷. ꝙ auctoritate ep̄i diocesani. vt in aũt. de ecclia. titu. §. si qs át ⁊ de conse. dist. i. c. nemo el. i. ⁊ hoc verũ in locis nó exéptis. i exemptis v̓o nullus pót hedificare sine licẽtia sedis aplice. vt in. c. auctoritate de priuilegijs li. 6. ⁊ sic intellige. c. ꝯ locoꝝ cũ. c. se. de conse. di. i.

6 Utrũ debeat ecclia hedificari sine dote. R̷. ꝙ ecclie mendicátiũ sic. alie v̓o nó: nisi i mõasterijs q habét redditus. vt nõ. in. c. i. de cẽsibus ⁊ dos é mansus terr̄: q multiplr̄ dr̄: vt nõ. glo. in. c. s̃m canonicá. 23. q. 8. ⁊ i d. c. i. notat Pa. ꝙ accipit hic ꝓ dote necessaria ꝓ sustentatõe mistri q másus d3 cé lib ab omni seruitute temporali. vt in dictis iuribus. ⁊ nõ. Inno. ⁊ Hostié. ⁊ Io. An. in d. c. i.

7 Quis tñtur ad ecclie repatõnem. R̷. Pa. i c. i. de ecc. hedifi. ꝙ de iure tñtur ꝓlatus. dar̄ quartá ptẽ redditus: si spáles ñ sunt ad hoc deputati. vel si ꝯsuetudo ñ tráſtulit onus fabrice i populo. nec val3 ꝯsuetudo i ꝯ̃triũ. vt i c. cognouimus. 12. q. 2. ⁊ in. d. c. i. qd itellige qñ supest aliqd detractꝭ necessarijs sibi: alś ñ tñtur s̃m eundẽ Pa. i. c. de his q de ecclesijs hedifi. ⁊ qd dico de ꝓlato intelligo de oibus bñficiatis i ea. vt dictis. c. i. ⁊ c. de his. Si v̓o ꝯsuetudo. tráſtulit onus fabrice in seculares tenent ipsi. ar. c. ad aplicá de simo. qd limito nisi ecclesia habũdaret ⁊ ipsi seculares in magna egestate eént. ar. c. auꝝ cum similibus. 12. q. 2.

8 A quo d3 ꝯsecrari ⁊ de recõciliatõe eius vide. s̃. ꝯsecratio ecclesie. De eius immunitate. vide. j̃. Immunitas.

9 Utrũ oblatões q fiũt capelle cedát ecclie prochiali. j̃. quá é sita. R̷. Pa. ⁊ do. Anto. i. c. pastoral de his q fiũt a ꝓla. ꝙ sic p locũ a spáli. i. c. ad audia3 prio de ecc. hedifi. Infert ét do. Anto. ibidẽ ꝙ oblatio q fit ymagini picte i muro alicuius prochie cedit ecclesie prochiali. Facit glo. in. l. statue. ff. de vsufr. ⁊ Augelus i sua disputatõe q icipit in refulgéti palatõ. hoc limito veꝝ qñ fit intuitu ecclie prochial al̓ ñ de quo. j̃. votũ. 3. §. 26. Idẽ do. Ant. nõ. sup. R̷. de prochijs: ꝙ oblatões q fiũt celebrãti in alterius ecclia sunt rectoris illius ecclie: nisi sit ep̄s i ꝓpria diocesi: vel archiep̄s in tota ꝓuincia dũ visitat q2 tunc ep̄o vel archiep̄o cedunt q2 tota diocesis censet. Parrochia ꝯ rapto. c. i. de parro. c. super eo. ⁊ prouincia est parrochia archiepiscopi. c. romana. §. si. de censi. li. sexto.

10 Ecclesia non consecrata an gaudeat eodem priuilegio quo consecrata. R̷. Pa. in. c. fi. de conse. ecc. vel alta: ꝙ sic: quando auctoritate episcopi est hedificata. multa pro hoc allegantur in glo. ibidem.

11 Ecclesie parrochialis collatio ipso facto est nulla si fiat ei qui non attigit. 25. annũ

Item collata ei qui non est sacerdos si .ī. annum a tpre ꝯcessiōis et adepte possessionis nō fuerit sacerdos ordinatus vacat: licz alteri ꝯferri ñ possit nisi cōpleto anno trāsacto. de quo dic. vt. s̄. Clericus. 7. §. 5.

12 Eccl'ie prochiali pñtat' pōt admitti q̄uis ñ sit i sacris: dūmō .ī. tpe debitū possit ordiari i sacerdoté. c. si is de isti. li. 6. sz sine pñtatōe institui ñ pōt nisi dispensatiue ẜm Jo. An. i c. preterea de eta. et quali. or.

E Lectio est alicuius psone idonee ad dignitaté vel sfnaz societaté pnata forma canonice facta vocatio. hoc colligit ex. c. cū i pctis. et. c. cū ecclia vulterana. et. c. q2 pp d̄ elect. et. c. cū oli de arbi.

1 Ad qué ptinet electio. R̷. de iure cōi spectat ad collegiū. Ná q̄libet ꝯgregatio dz sibi de iure cōi eligeř platū: nisi ꝯsuetudo sit in ꝯrīū de elec. c. i. 16. q. vlt. ꝯgregatio. 18. q. 2. abbatem. et. c. se. vñ ad eam spectat etiā si duo solū vel tres fuerint de elec. c. i. de cō sue. c. cū dilectus. imo vt tz glo. in. c. 2. de postu. p. Inno. et host. et cōiter doctores. Jus vniuersitatis pōt remanere in vno solo oibus alijs mortuis vel priuatis suspēsis vel excōicatis. tex. é in. l. sicut. §. sed et si vniuersitas. ff. qd cuius. vniuer. cū glo. et Bar. vñ in isto casu ptás eligédi ptinet ét ad pautiores qñ maior ps é inhabilis ad eligédū. puta excōicati. vel suspēsi et sic minor ps repsétat totū collegiū cū inhabiles non cōprehendātur i numero. Facit. c. illa de elec. bona glo. in cle. qd circa de elec. Iste tñ solus nō posset se eligere q2 notaret ābitiosus. c. p vr̄as de iur. patro. pertinet ét aliqñ ex cōsuetudine vel priuilegio ad alios q̄z de collegio. c. cumana de elec.

2 Utrū ptás eligédi deuoluat ad alios de collegio: qñ alij sunt priuādi ptáte eligendi p ea vice. R̷. glo. in. d. c. 2. q ñ anq̄ pueniur.

3 Quid si ñ vocent alij q sunt priuati vel inhabiles ad eligendū. R̷. Pa. in. d. c. 2. q tz electio et alia capitularia: lz nundū sit discussū an sint puati. q2 sufficit q postea possunt conuinci.

4 Utrū cōuersi sint de caplo et hēant vocé in electōe plati. R̷. Ludo. de ro. in suis notandis tz q non allegat. c. ex eo de elect. li. 6. nisi antiqua consuetudine. hoc haberent ẜm Inno. in. c. 2. de insti. Idé tz Federi. ꝯsi. 107. p tex. in. c. et si xps de iur. iur. in verbo vos et cōuersi. qd esset frustratoriū. monasterij vestri.

5 Utrum elector possit vnū vel plures procuratores instituere ad eligēdū. R̷. q sic. si ipse sit absens et iusto impedimēto detineť. sed or. q si plures ꝓcuratores instituit q q libet sit insolidū alr nō admitteť. et si simul ꝯcurrāt potior erit ꝯdictio poccupātis. Si vero nullus eoꝝ poccupat: tunc caplm admittet qué voluerit: vel si maior ps capli ñ ꝯcordat. admittetur q prior é institut'. Ité or q ꝓcurator sit de collegio et si nullus vellet esse ñ posset extraneū capitulo nolēte deputare neqz p lr̄as votū suū exprimeř. Ité ttio or q ꝓcurator institut' ñ eligat vnuz suo noīe et alteꝝ noīe ꝓcuratōis q2 nihil valēt: nisi dominus. spālē mandatū dedisset de aliquo nominādo: q2 tūc illū noie dn̄i et alterū suo noie poterit nominare. c. si quis d̄ electio. li. 6.

6 Utrū illi q nō sunt ꝓfessi tacite vel exp̄sse in locis regularibus sunt admittēdi. R̷. q ñ vt pz in. d. c. ex eo nec illi q per eoꝝ regulaz vel cōstitutiones ꝓhibentur sicut minores.

7 Utꝝ illi q nō sūt subdiaconi habeant vocé in capitulo in cathedralibus collegiatis secularibus vel regularibus ecclesijs. R̷. q nō ét si ab alijs libere ꝓcedatur. cle. vt hij q de eta. et q̄. Quidā tñ limitāt quo ad illos q nolūt ordinari laici. ꝓfessi tñ cū clicis admitti debent de iure cōi. vt in. c. messana de elec. non laici cōuersi nisi vbi hz ꝯsuetudo. q admittātur. vt nō. glo. i verbo electoibus in. d. c. ex eo. vt in. d. cle. vt hij. q2 dictum .c. ex eo excludit solum laicos conuersos.

8 Quis nō pōt eligē. R̷. ẜm Inno. et Pa. i d. c. 2. de postula. multi puanť ptāte eligēdi. Primo excōicati maiori excōicatiōe. c. cōstitutus de appel. secus de miori. de cle. exco. mi. c. vl. Secūdo suspēsi ab offō. de consue. c. cū dilectus. Tertio iterdcti. de elec. c. cū iter. Quarto q̄bus iterdcm̄ e eligē sine superioris lnia. de elec. c. fi. Quito q sciéter celebrauerūt i loco i erdicto. de sen. exco. c. is q li. 6. Sexto illi q i ea vacatōe elegerūt sciéter idignū. c. cū i pctis. et. c. inotuit i fi. d̄ elec. Et idé si peccauerūt i postulando. c. scriptū eo. ti. q2 ꝓ ea vice sūt priuati ptáte eligēdi si facta noiatiōe secuta fuit postulatio. vel electio. Secus si nō sit secuta quia non sunt priuati. c. perpetue eo. li. 6. 7. Septimo pupilli. c. ex eo. e. ti. li. 6. Octauo laici cōuersi. Nono non professi. Decimo non subdiaconi. de quibus dic. vt s̄. dictum est. Undecimo illi qui per laicalem abusum elegerunt eo. ti. c. quisquis. Duodecimo non eligētes ī. tpus debitum. vt. ī. dicam.

9 Quādo debet fieri electio. R̷. q in cathe

dralibus vel regularibus eccliijs.ĩ. tres mẽ ses. alr deuoluitur ad superiorem ꝓximum qui superior si.ĩ. prefatum terminum non elegerit deuoluitur ad alium superiorẽ ⁊ sic vsqꝫ ad papam. vt in.c. ne pro de defectu de elec. nisi iusto impedimento fuerint ipe diti. deinde tenentur electores p̃ntare electionem electo ⁊ petere consensum eius ĩ 8. dies postqꝫ comode poterunt: alioquin sunt suspensi per tres annos ab omnibus beneficijs ipsius ecclesie. c. cupientes. §. ceterum. li. 6. eo. ti. In alijs vero ecclesijs debet prouideri.ĩ. sex menses. aliter ad proximum superiorem deuoluitur. vt in.c. de mul ta de preben. ⁊ in.c. nulla de conces. prebẽ.

10 Utrum possit fieri electio ante sepulturã predecessoris tex. in.c. bone memorie. el. 2. eodẽ ti. tenet ꝙ non. si tamen fieret valeret ꝟm glo. ibidem

11 In quo loco debet fieri electio. ℞. ꝙ pōt fieri in quocunqꝫ loco honesto maxime ꝟꝫ consuetudinem. vt in.c. causis. eodem: dummodo non sit locus clãdestinus. quia electiões que fiunt in cameris per occulta cõuẽticula reprobantur. 79. di.c. 2. ⁊.c. si transitus. propterea electiones epōꝝ solent fieri in ecclesijs. c. ꝙ sicut eo. ti.

12 Utrum in loco interdicto facta valeat. ℞. Pa. in.c. i. de postu. prela. ꝙ licet Archi. in.c. in nomine. 23. di. teneat ꝙ non valet. tñ Hugo. vercelleñ. ⁊ Io. an. ⁊ cõmuniter doc. post eum tenẽt: ꝙ valet ⁊ postulatio ⁊ electio: quia sunt quidam contractus. ⁊ probatur per tex. d.c. i. Fallit hoc ĩ electiõe pape. vt in.c. vbi piculũ. de elec. li. 6. eo. ti.

13 Qui sunt vocandi ad electionẽ. ℞. ꝙ omnes qui sunt p̃ntes ad quos pertinet eligeř ⁊ etiam absentes sunt vocandi secundum ꝙ consuetudo se habet. c. coram. eo. ti. quia licet de iure absentes sint vocandi. vt in.c. quia propter eo. ti. tamen consuetudo pōt introducere vt non vocẽtur. ⁊ valeat electio. vt nōt Pa. in. d.c. coram. ⁊ in.c. cuiuna eo. ti.

14 Quomodo sunt vocandi. ℞. ꝙ l' verbo l' scripto vel ꝯsueto signo campane. ⁊ huiusmodi ꝟm ꝯsuetudinem.

15 Utrum possit statui terminus minor triũ mensium in quo si non conueniant licite ꝓcedatur ad electionem. ℞. ꝟm Ho. ꝙ si due partes presentes sunt ⁊ causa coartationis assignetur. sic pōt: quia tunc pōt absens saltẽ vni d' collio cõmittere vices suas. c. quia propter. eo. ti. Si vero due partes abñtes sint vel non sit causa coartationis. sic nō potest sed debet expectari vsqꝫ circa finem trium mensium. Et sic intellige doc. ⁊ cõcor. in.c. cum inter vniuersas. ⁊.c. cum nobis eo. ti.

16 Utrum pulsata campana. si minor pars sit que conuenit possit fieri electio. ℞. Pa. in.c. ex causis eo. ti. ꝙ in negotijs que possunt expediri per presentes qd' est regulař iuxta nō. per gl. in.c. 2. d' testi. li. 6. sufficit vocatio per sonum campane: dũmodo talis sit campana ꝙ ipsius sonus possit peruenir̃ ad intelligentiam existentium in loco. Sꝫ in negotijs in quibus absentes sunt vocandi non sufficit vocatio per sonum campãe Sed absentes debent vocari per nũtium l' per lr̃as. vt in. d.c. cuꝫ inter ⁊.c. qr propter. eo. ti. ⁊ ita videtur sentire Inno. in. dcō.c. ĩ causis. ⁊ i.c. 2. de no. ope. nunti. Sed quia Bar. in. l. omnes populi. ff. de iustitia. ⁊ iure. tenet ꝙ quantũcũqꝫ pulsetur campana. nisi cõueniant due ptes vniuersitatꝫ saltem non valet qd' fit per. l. nomiationem. C. de decurio. ⁊ in. l. nulli. ff. ꝙ cuius. vniuersi. ⁊. l. si. C. de pre. decu. ⁊ sic cõiter transeunt legiste. Tu tamen dicas ꝙ opinio legistaꝝ ẽ vera: qñ campana pulsatur ab eo q ñ hʒ potestatẽ: puta per aliquẽ de vniuersitate: quia minor pars de duabus vniuersitatis ñ hꝫ auctoritatẽ conuocandi vniuersitatẽ: vel qñ pulsando non intelligit ꝓ vocatiõe ad tale quid pagendũ: sed indifferenter pulsatur. secus quãdo pulsatur p eum ad quē pertinet aduocare: ⁊ tali modo ꝙ omnes sciunt se vocatos. Et sic itellige ⁊ limita. l. nominatõem: ⁊ predictaꝫ. l. nulli. l. aũt si. ꝑdicta nihil ad ꝓpositum: quia dicit ꝙ d'cretuꝫ non debet ex tabella recitari. Intelligo ibi tabella. i. tabellionẽ quia istud non ẽ delegabile. ⁊ sic non facit ad propositum. licꝫ Bar. exponat tabella pro instrumento pulsatili. sed nō. bene. ⁊ sic tene ꝙ valet quando sunt p̃ntes: ⁊ quando pulsatur per eum qui pōt uocare. ⁊ tali modo ꝙ intelligant se vocatos. Et sic concorda dicta cãonistarum. in. d.c. 2. ⁊ in.c. i. de maio. ⁊ obe. ⁊ in d.c. in causis. de hoc vide. ĩ. Statutum. §. 12. ⁊. 13.

17 Quid si aliquis sit in ciuitate vel mõasterio infirmus. ℞. secundum Hosti. ꝙ scrutatores debent ire ad eum ⁊ inquirere votuꝫ eius: sicut vota p̃ntium quia p̃ns est q in ortis est. ff. de procura. l. i. iuncta. l. 5. nec erit necesse ipum in collatione: aut alijs que sequuntur requirere: sed sufficit consensus in scrutinio habitus. ⁊ concor. Inn. Posset

etiam talis procuratorem constituere vnum de collegio cū iusto impedimento detinea tur. vt. s̄. dictū ē.

18 Utrū vno electore contempto nec vocato sit irritanda ellectio. R. q̄ sic si ipse vlt: pōt ēt ratā hr̄e si vult. c. q̄ sicut eodem tit.

19 Utrum elector possit renūtiare voci sue. R. q̄ sic. q: quilibet pōt renūciare iuri suo. C. de pac. l. si quis i ɔscribēdo. Si tñ acce dat admittēdus ē in oībus que circa ipam electōz faciēda restāt. c. eccl'ia vr̄a eod. i. R.

20 Quis dz eligi. R. q̄ melior: nō simplr̄: sz q melior erit tali platōni. vñ Jero. 8. q. i. lz q pstantior ē ex omni populo. q doctior q sanctior q ēt in omni virtute eminentior ille eligat. 83. di. c. metropolitano dr̄. optimus dz eligi. Intellige fm iudicium. ɔscie eligēt

21 Utrū peccet mortalr̄ q nō eligit meliorez illi plationi fm iudicium sue ɔscie. R. Hen ri. de gan. in. 4. quol'. q. 32. dicit q̄ si duo bo na pponātur vni: si cetera sīt paria. puta. eq̄ pcepta: eque facilia. z huiusmodi tenet sb pctō mortali eligere melius bonū. rō q: eli gēdo minus bonū ɔtēpnit bonū vbi hēt rō nē pfecti. s. maius: z sic pfert in sua electiōe defectū boni ipi bono. ex quo duo sequunt absurda. Primū q̄ statuit sibi in bono illo minori finē boni: in eo qd̄ excludit maius seu qd̄ amplius ē in maiori. ɜ qd̄ dicit glo. sup illud ad philz. Nō q̄ iam accepim aut pfectus sim. Nemo inquit fidelium z si ml' tū pfecerit dicat sufficit mihi. q. n. hoc dicit exiit de via añ finē. Secūdū absurdum est q̄ ɔtēpnēdo illud. bonū qd̄ ē āplius i maio ri bono: cū nō sit i eo nisi rō boni: cōtēpnit i eo bonū: q cū rō boni ɔtēpni ñ possit: nisi contēpnēdo primū z summum bonū: q: omne bonū ē aliqua ratio primi boni: ergo eligendo minus bonum ɔtemp nit primū bonum nō solum idirecte: sicut quilibet alius peccator q vellet si eēt possi bile summum bonū Iste vō nō sic: sed abso lute nō vult sibi illud bonū adeē: z ita neq3 bonum simplr̄ q: bonū: sz q: hoc: z sic sim plr̄ cōtepnit absolute bonum simplr̄ nolēs in bono pficere: qd̄ ē a bono deficere: fm Bernar. z fm glo. ad phil'. 3. Ad ea vō q̄ sūt priora extēdēs dicit ad futura merita: a qbus si cessaret pderet z pta. Secus si ex carnali affectione: q: tal' affectio mutat rōez cōtēptus: qñ iste qui prefert minus bonum sine affectione: nō cōtempnit nisi bonuz q: bonum: qd̄ nō vult: z ita directe z ex mali tia. Ille vō q ex affectione pfert nō cōtēpnit bonū q: bonum. quia bene vellet hr̄e ma ius bonū: tñ pp affectionē prefert min' bo nū z ɔtēpnit indirecte maius bonum. z sic fm exigentiā illius affectionis z libidinis i ea poterit eē ɔtēptus venial'. h ille. Ex hoc ergo collige q̄ q eque facilit pōt eligē me liorē ad illā platioz seu offiñ: si solūmodo ideo nō eligit meliorē q: nō vult: q̄ peccat mortalr̄ i quacūq3 electione. Si vō iō non eligit meliorē fm iudicium sue ɔscie ex ali qua affectione. puta q: ē sibi inimicus ille melior: l' q: minus ydoneus ē sibi beniuol' z huiusmōi. tūc distigueñ ē an electio sit de maiori dignitate. puta papatu. epatu. z idē de oībus curā aiaz hñtib' z sic peccat mor talr̄. ar. c. nihil. de elec. Si vō sit de alijs ele ctionibus erit pctñ veiale: dūmō sit dignus hoc ē nō hēat aliqd̄ canonicū ipedimētum his vr̄ ɔcordare Tho. 6. quol'. q. 6. lz obscu re q: ibi dicitis oz addere q̄ dicit de accep tione psonaz nec obstat qd̄ dr̄ in. c. cū olī3 c. cū dilecti. z. c. cum inter canonicos z ibi glo. eo. ti. q̄ sufficit sit dignus q:. R. Tho. vbi. s̄. q̄ ista itelligūt quo ad foz cōtētiosū in quo nō reprobat electio dūmō sit dign' Si āt eligit idignū i eccliasticis. sic ē mōtale In tpralib' vō ñ credo mortale nisi i maio ribus dignitatibus puta. dñio i alijs āt offi cijs. nō: nisi sit tal' q eligit q̄ ex eius electiōe sit secuturū aliqd̄ notabile dāñ i illis qb' hēt exercere tale officiū. vt q: tabellio qui nescit dictare instra l' iudex qui nescit dare sententiam z huiusmodi.

22 Utrum eligentes incognituz saluēt ɔsciaz R. Pa. in. c. bone memorie. el. 2. de postu. prela. q̄ non per tex. ibidem qui vult vt ple nam habeāt notitiam. Limito hoc vel per se vel per eos cum quibus conuersatus est. c. scriptum est eodem.

23 Que sunt canonica impedimenta. R. re ducuntur ad. 8. Primum si est malus z ma le vite. vnde dio'. in epistola ad demophi lū monacum. Qui non est grata illumina tus non est iste sacerdos sed inimicus dolo sus: delusor sui ipsius z lupus cōtra domi nium populum pelle ocina armatus hec il le. Et ex hoc dicit Tho. vbi supra q̄ existēs in peccato mortali est indignus ad platurā ecclasticā z officiū spūale exequeñ. Scōm si ē excōicatus maiori excōicatōe. c. ɔstitut. el. i. de appell'. Tertium si est excomunica tus minori excomunicatione. c. fi. de cle. exco. mini. Quartum si est suspensus vel in terdictus aut interdictum non seruauit. c. i. de postul. pla. c. cū dilectus. de consue. Quintū si non ē legitime natus etatis debi

te ⁊ literature ꝯuenientis. vt in. c. cum in cũ
ctis eodẽ ti. vel hꝫ aliqđ de alijs impedimẽ
tis circa ordinañ. de quibus vide. ĩ. Ordo.
3. Sextum si semel pp vitium persone fuit
reprobatus. c. super eo. eo. ti. Secus si cas
sata fuit electio pp vitiosum ꝓcessum. c. in o
tuit eo. ti. Septimũ si ẽ ep̃us quia ñ põt eli
gi ad aliam dignitatem: sed dꝫ postulari. c.
si. de postu. prela. Octauo in aliqua religio
ne nõ põt eligi expresse nõ professus in ea
c. nullus. eo. ti. li. 6. ⁊ cle. cũ rõni eo. ti. i epꝫ
tñ põt eligi nouitius. d. c. nullus.

24 Utrum electio de tali hñte aliqđ ꝑdicto
rũ impedimẽtoꝝ sit nulla ip̃o iure. R. ꝙ sic
excepto in habente primũ impedimentuꝫ
⁊ tertiũ quia ẽ cassanda. vt patet in. d. c. si.
de cle. exco. mi. ⁊ electores sunt priuati ip
sa vice electõne. et suspensi triẽnio ab eccle
siasticis bñficijs ip̃o facto. vt in. d. c. cum in
cunctis.

25 Quõ dꝫ fieri electio. R. ꝙ tres sũt forme
a iure nobis tradite. vt in. d. c. quia pp eo.
ti. ⁊ iõ electio que nõ fit secundũ vnam ip̃a
rum ẽ nulla ip̃o iure. vt ibidem.

26 Prima dicit̃ forma scrutinij in qua req
rũtur ista de necessitate. aliter esset nulla ele
ctio. Primũ ꝙ omnes qui debẽt esse ⁊ vo
lunt ꝯgregent̃ p̃ñtialiter sil̃. Secundum ꝙ
ab ip̃is assumant̃ tres de collegio: ⁊ depu
tẽtur ad scrutanda vota oium de collegio:
⁊ non sint nec plures nec pauciores secũdũ
cõeꝫ opiõnẽ. Posset tamen teneri opinio
Uincen. ⁊ Tancre. in. d. c. qꝛ pp. quando i
collegio essent pauci ꝙ sufficerent duo: ⁊
qñ non essent nisi duo sufficeret vnus voca
tis testibus secũdum Inno. ⁊ placet Pa. i
d. c. quia propter. tenent ẽt aliqui ꝙ si pre
dicti tres non essent de collegio eligẽtiũ nõ
esset inualida electio: sed cõis opinio tenet
ꝙ oꝫ sint de collegio: aliter sit nulla: ⁊ con
uẽit magis lr̃e. Tertiũ ꝙ isti tres exqrãt vo
ta singulorum in secreto. s. ab alijs de col
legio. qꝛ bene possent esse alij testes qui nõ
sunt de collegio: dũmodo non sint tales q
possent timorẽ incutere eligentibus: quia
tunc possent refutari sicut ⁊ scrutatores si ta
les essent vel aliqs ip̃oꝝ. ⁊ esset iusta causa
appellandi. s̃m Pa. in. d. c. quia propter.
Quartum ꝙ ista inquisitio fiat sigillatim ñ
bini vel trini sunt vocãdi. Quintum ꝙ vo
ta oium exquirãtur. qꝛ si vnus ꝯtẽneretur
non valeret. Sextum ꝙ scribant vel ꝑ se ip
sos vel ꝑ tabellionẽ vota oium. Septimũ
ꝙ mox postq̃ fuerit in scriptis redacta vo
ta oium publicẽtur in cõi. ibi dicit gl. mox
s. incõtinenti nullo actu ꝯtrio intermisso p⁹
vota scrutata ⁊ scripta. ⁊ vno cõtextu. Oc
tauum ꝙ facta publicatiõe fiat collatio nũe
ri ad numeꝝ meriti ⁊ zeli. ad meritũ: ⁊ ze
lum. Nonum ꝙ facta collatõe fiat electio ꝑ
vnũ de capl̃o noie capituli: ⁊ ꝑ verba singu
laris numeri. vt in. c. sicut eo. ti. li. 6. dicat
sic. Ego. N. nomie meo ⁊ omniũ vestruꝫ
qui mecũ in ip̃ꝫ cõsensistis eligo. N. in epi
scopũ ⁊c̃. vel si ip̃e eligens non consensit
dicat noie oium vestrum qui in ip̃um ⁊c̃.
Deciũ ꝙ electio fiat de eo in queꝫ maior
⁊ sanior pars totius capl̃i ꝯsensit. ⁊ sanior
pars ꝑsumit̃ semꝑ maior pars. c. dudũ eo.
ti. ⁊ in. c. eccl̃a vr̃a. eo. ti. dicitur vbi maiõ
ẽ numerus: zelus maior presumit̃. Undeci
mũ ꝙ dicta electio solẽniter ⁊ publice de
nũcietur. Duodecimũ ꝙ seruet̃ ordo oiuꝫ
predictoꝝ successiue sicut enumeraui. Alr̃
si preposteretur nihil valet. Addunt aliqui
multa alia que dñt fore de substantia huius
forme: sed cõiter non tenetur nisi de supra
dictis. Ex quib⁹ pꝫ ꝙ dificilis ẽ ista forma
in qua multi ⁊ docti deficiunt ignorantes
praticam. vt dicit glo. in. c. cum expediat li.
6. eo. ti. Dico ẽt ꝙ ẽ periculosa religiosis.
⁊ illis q viuunt sil̃: qꝛ cũ intelligũt aliquos
ñ dedisse voces mõ quo voluissent ꝯcipiũt
aliq passiões: ⁊ sepissime eligentes aliquo
humano respectu ñ eligunt s̃m iudiciũ cõ
scientie. Unde tex. in. c. vbi ꝑiculuꝫ. in. §. ce
terum. de elec. li. 6. dicit cũ arbitrium vel in
ordinatus captiuat affectus vel ad certum
aliquid obligationis cuiusqꝫ necessitas adi
cit cessat electio dum libertas adimit̃ eligẽ
di. hec ibi. Et ꝓpterea ẽ alia forma securiõ
⁊ expeditor q̃ seqtur.

27 Secũda forma dicit̃ forma ꝯpromissi. vt
d. c. qꝛ pp. s. ꝯmittẽdo aliqb⁹ iuris idoneis
põtatẽ eligẽdi. Ista aũt ꝯmissio siue istud ꝯ
promissuꝫ põt fieri dupliciter. Primo limita
te. s. vt ꝯpromissarij teneãtur eligere illum
in quẽ maior pars totius capl̃i scrutat̃ vo
tis oium de capl̃o sigilatiꝫ ⁊ secrete ab ip̃is
ꝯsensit: ⁊ ista ẽ forma đ q̃ i. c. cũ dilect⁹ eo.
ti. ⁊ i. c. cũ expediat. e. ti. li. 6. ⁊ ista ẽ melior
oib⁹ formis: qꝛ electões ñ abdicãt a se põta
tẽ noiatõis. Et ad istã formã ñ reqrit̃ đ neci
tate nisi ꝑmo ꝙ ꝯpromittẽtes sĩt sil̃ ꝯgrega
ti. ⁊ oẽs q đbẽt ⁊ voluñt itereẽ. Scđꝫ ꝙ cõ
ꝓmittãt i vnũ l̃ duos tres: aut quot voluñt siue
sint đ coll̃io l̃ ñ: dũmõ sint cl̃ici ñ laici. c. ꝯti
git đ arb. Tertiũ ꝙ ꝯꝓmissarij l̃ ꝯꝓmissarij
scrutẽt̃ vota sigl̃oꝝ secrete ⁊ sigilati. Quãtũ
ꝙ eligat illũ i quẽ maiõ ꝑs toti⁹ capl̃i ꝯsẽsit

dicendo. Ego. n. ꝯpromissarius de consensu ꝛ volũtate ꝯpromissarioꝝ meoꝝ si habꝫ alios ṽtute compromissi in nos facti eligo i epm. N. in quẽ maioꝛ ps totius capli cõsẽsit. Et si in prima scrutatõe ñ cõsensit maioꝛ pars tot᷒ capituli replicare dꝫ tã in ista q̃ꝫ i prima forma scrutinij donec consentiant in aliquẽ. c. cũ terra eo. Et si dubitaret aliquis de fraude ꝯpromissarij possent eligentes q̃libet ipsoꝝ sigilati facere fieri tres vel duas cedulas in quarũ q̃libet esset scriptũ nomẽ alicuius qui est in opione eligendi. ꝛ ipsis acceptis a cõpromissario põat vnã de predictis cedul' in q̃ sit scriptũ nom̃ illius quez vult noiare in aliqua scatula q̃ sit corã compromissario qbus a quolibet sic posit̃ tunc cõpromissarius coram oibus extrahat oẽs dictas cedulas ꝛ postea eligat illũ in quem maioꝛ ps totius capli consensit: ꝛ sic compromissarius nõ poterit scire qs dedit vocẽ isti vel illi nec fraudem facere. Et ad seruãdam istam formã sicut ꝛ psonam sufficit q̃ maioꝛ ps totius capli consentiat fm lapum quem sequit̃. Ge. in. d. c. cũ expediat. qꝛ nulli fit piudiciũ cũ quilibet noiet quẽ vult. Fit so ꝯpromissũ simpliciter. s. vt ꝯpromissarij eligant quẽ volunt ꝛ isto mõ ñ põt fieri nisi oẽs ꝯsentiant: alias vno ꝯdicente ñ valeret. q̃ si oẽs ꝯsentiunt ñ reqritur nisi vt eligant sic. Ego. N. ꝯpromissarius de ꝯsensu ꝯpromissarioꝝ meoꝝ virtute ꝯpromissi in nos facti eligo i epm. N. ꝛ si p̃dicti ñ elegerit vl' maioꝛ ps ipsoꝝ elegerit indignũ sciẽt̃ electio deuoluit ad caplm qd̃ i eos ꝯpromisit

28 Tertia forma dr̃ forma cõis inspiratõis: ad istã formam requirit̃ prio q̃ oẽs ꝯueniant i vnam psonam: qꝛ si vnus ñ ꝯueniret ñ esset p inspiratõem. 2. q̃ fuerit facta sine vitõ symonie vel alicuius tractatus spãlis i quo noiet̃ur certa psona: sed tractatus general' p bono plato in generе bñ ꝯcedit̃ fm Jo. an. sed ñ spãlis: qꝛ sic esset psuasio ñ inspiratio.

29 Utrũ supradicte forme sint s̃uande in oi electõe. R̷. Pa. in. d. c. qꝛ ꝓpter q̃ ñ: sed solũ hñt locũ in electõibus epoꝝ ꝛ alioꝝ platoꝝ ecclesiaꝝ collegiataꝝ q̃ hñt generalem iurisdictõem. qd̃ pꝫ p. c. ne. p defectu eo. vbi platos appellat cathedraliũ ꝛ regularium ecclesiaꝝ. Jn electõibus ãt alioꝝ bñficiatoꝝ ã supradictis sufficiunt singulares ꝯsensus illoꝝ de caplo dũmõ p̃stentur in caplo. nec est necesse seruare aliquã formaꝫ istaꝝ: sed electus simplr̃ a maiori parte ꝛ saniori habebit ius.

30 Utrũ electus teneat̃ ꝯsentire. R̷. ge. in. c. si electio. eo. li. 6. refert Archi. dicentẽ q̃ sic. alias peccat mortalr̃. si putat se dignũ ad p̃laturã ꝛ illam sibi oblatam ñ acceptat. 8. q. i. in scripturis. qd̃ credit. veꝝ Jo. An. qñ ñ ẽ eque ydoneus p quẽ illi ecclesie possit cõsuli. Ego vero dico cũ Rica. i. 3. quol. q. 21. q̃ in tribus casibus tenet̃ consentire sub pena mortalis. peccati. Prio. qñ a superioꝛ̃ p obiam cogeretur. de renun. c. nisi cũ pridez Secũdo qñ fm iuditiũ sue ꝯscie vr̃ sibi verisilr̃ q̃ non ẽ q̃ velit ꝛ possit salutẽ aiarum ꝓcurare quam ipse posset: ꝛ ex hoc videt ꝓbabiliter ecclie imineꝛ̃ notabile dispẽdiũ ꝛ periculũ nisi assentiat. d. c. in scripturis ꝛ c. olim eadẽ cã. 2. q. Fallit hoc in religioso q̃ si consentiret electioni de se facte ex̃ suum monasteriuꝫ sine licentia sui superioris petita ꝛ obtẽta ipso iure electio esset nulla: quã licentiam solus prelatus sine ꝯsensu capli sui põt dare. c. si religiosus de elec. li. 6. Similiter fallit in p̃dicatoribus minoribus ꝛ alijs mendicantibus q̃ ẽt de licentia suoꝝ platoꝝ electioni postulatõi ꝓuisioni seu vocationi ex̃ administrationem sui ordis i discõdia celebꝛate consentire ñ possunt alr̃ ẽ irritũ ꝛ inane. c. quoꝝdaꝫ eo. li. 6. Tertõ peccat mortaliter qñ per viã illicitã refugit puta. abscidendo se: nisi ex spãli instinctu sp̃s sancti. Si ãt non cogitur p obiam: nec iminet ꝓbabile periculũ ecclesie si refugit pp pigritiam per viã licitam peccat venialiter. Si ṽo p humilitatẽ reputans se indignũ sic mereꝛ̃.

31 Jnfra quot tps tenetur consentire elec᷒. R̷. i. mensem a die p̃ntationis electõnis alr̃ est nulla ipso iure: nisi superioris requirat̃ assensus. c. q̃ sit de elect. li. 6. Quid si electõ tenuit de iure naturali. puta. qꝛ interuenit ꝯsensus eligentiũ: sed nõ tenuit de iure qꝛ obmissa fuerunt substantialia iuris. R̷. fm Jnno. quem sequuntur cõiter doc. in. c. qd̃ sic de elec. q̃ electus si est confirmatus ẽ. verus platus ꝛ non tenetur resignare.

Eleymosina

secundũ sanctum Bona. in. 4. di. 15. parte s̃a articlo primo. q. 4. accipitur communissime fm q̃ ꝯprehendit omne opus misericoꝛdie impensum siue ꝓximo siue sibi: iuxta illud ecclesiastici. 30. miserere aie tue. communiter secũdũ q̃ impoꝛtat oẽ pietatis opus impensũ ꝓximo corpoꝛale siue spirituale. ꝓprie vero sꝫ q̃ importat opus pietatis impensuꝫ proximo ad releuandã indigentiã corpoꝛalez. ꝛ dicitur ab eleo qd̃ est verbum grecũ qd̃ idẽ est q̃ misereoꝛ cuius iperatiu᷒ est eleyson. i.

misere a quo eleos.i.misericordia.⁊ iō dȝ dici eleymosina non elca vel elia.

1 Utrū eleymosina cadat sub ꝑcepto. ℞. ſm Rica.in.4.di.15.ar.2.q.2.ꝙ sic sub ꝑcepto legis nature.prime Jo.3.q habuerit substantiā huius mondi ⁊ viderit frem suū necessitatem hr̄e:⁊ clauserit viscera sua ab eo quō caritas dei manet in eo.⁊ legis diuine Math.25. Esuriui ⁊ nō dedistis mihi mā ducare.⁊ legis canonice.86.di.non satis.⁊ 7.q.i.omnes.sed qꝛ ꝑceptum ē affirmatiuū ū obligat nisi ꝓ loco ⁊ tpe.Et ideo consid̄randa est facultas hn̄tis ⁊ inopia indigētis. Si.n.homo hȝ aliquid qd̄ non sit necessarium sustentationi sue nature;nec illoꝝ quibꝰ tenetur ꝓuidere:sicut sūt vxō.filij serui.ancille.pr̄ ⁊ huiusmodi.⁊ sit tanta necessitas ꝙ immineant signa ꝓbabilia extreme necessitatis in paupere tūc tenetur de ꝑcepto. Si vero hȝ aliquid superfluū non solū sustētationi nature:sed ēt conueni ētie sui status tenetur de illo facere eleymosinā etiam si nō inuenirentur tales qui essent in necessitate ꝑdicta.Et si plures occurrerēt quibus oibꝰ non posset subuenire tenetur ceteris paribꝰ illi qui magis indiget.Si vero nō hȝ vltra conuenientiam sui status nec est qui sit i extrema necessitate non tenetur de precepto. concor.Tho 22.q.32.

2 Quis dȝ ꝑponi in eleosina.℞.ꝙ ipsemet deinde sui.deinde noti.deniqȝ boni.deinō ex... de quo vide tex.pulcrum in.c.non satis ... .di.⁊ tex.cū glo.in.c.quiescamus. 42.di.que quidē iura intellige ceteris paribus vt dictum est.qꝛ posset esse extraneus i tā arta necessitate ꝙ deberet ꝑponi noto ⁊ coniuncto qui non est in tali.sed pr̄ malus dȝ preponi cuicumqȝ bono in equali necessitate ꝓpter preceptum dei.

3 Utrū deputatus executor ad distribuendū certa bona pauperibus possit distribuere i ter suos consanguineos.℞.Pa.in.c.Primo de coha.cle.⁊ muli.ꝙ sic.nam clericus pōt in pauperes cōsanguineos de rebus ecclesie dare qui est distributor.vt in.d.c.i.⁊ 16.q.i.c.fi.sic ⁊ prefatus ar.in.l.si mandauero.§.si tibi centū.ff.mandati.Sibi autem n̄ pōt distribuere.vt in.d.§.si tibi centum.

4 Utrū ei q pōt laborare sit danda eleymosina.℞.ꝙ nō ar.§.i.82.di.2.c.ep̄s.quod verū intellige qn̄ per laborem sibi pōt ꝓuidere:⁊ sic limita.l.vnicam.C.de mendi.vali. de quo.s̄.colonus.

5 Utrū sit danda peccatoribus.℞.ꝙ sic.vt in.d.c.gescamus.⁊.i.q.2.c̄ꝫpio:nisi qn̄ ꝑ securitatē cibi negligeret iustitiam.qꝛ tūc sb̄trahendus est.5.q.5.non omnis.

6 Quis pōt facere el'ynam.℞.ꝙ quilibet q pōt donare.de quibus dictum est.s̄.Donatio primo.⁊ ēt aliqui qui nō possunt donare sicut monaci.filij.⁊ huiusmodi.qui sunt in ptāte alterius vt serui.qui in q̄tuor casibus possunt facere el'ynam.pꝰ.existenti in magna necessitate pn̄t facere el'ynam qn̄ non ē tempus vt possint habere recursū ad superiorem.vt nō.Pa.in.c.si quis de furtis ⁊ nō.glo.in.c.non dicatis.12.q.i. Secundus quando ꝑdicti de licentia suoꝝ supiorum ꝑegrinantur vel sunt in scolis qꝛ possunt facere el'ynas quas alij honeste ꝑegrini ⁊ scolares cōiter faciunt.ar.l.vl.C.ad macedo. ⁊.l.si longius.ff.de iudi.⁊.l.2.ff.de iur.omnium iudi.⁊.c.preterea de officio dele.Facit glo.in cle.2.§.pe.de vita ⁊ ho.cle.Tertius quando vident aliquem in extrema necessitate ēt contra supioꝝ ꝓhibitionem possunt ei el'ynam dare.qꝛ tunc oia sunt coia iure diuino.ymo tenentur ſm Rica.vbi s̄.q. 6.⁊ glo.12.q.i.in.c.non dicatis.Quartꝰ possunt de voluntate.expressa l'ꝑsumpta.vt puta quia habent administrationem a suis superioribus comissam.ar.ff.de dona.l.filius familias.§.i.

7 Quid de vxore nūquid pōt.℞.ꝙ si habȝ bona parafrenalia nulli dubium est ꝙ pōt quia sua sunt.de quibus dic.vt ꝭ.parafrenalia.Si vero nihil habet preter dotem non pōt facere el'ynam.33.q.5.ꝙ dō.nisi.in.8.casibus.primus secūdus tertius ⁊ quartus st̄ de quibus s̄ in precedenti dixi.ꝙ filij possunt.Quintus si consuetudo loci ita habȝ ꝙ vxores de pane ⁊ vino ⁊ huiusmodi faciant el'ynas quia consuetudo dat iurisditōnem.⁊ licet viri aliquando prohibeant debet sibi formare ꝯscientiam secundum Rodoñ.⁊ Jaco.de lau.in summa ꝙ ideo faciunt ne nimis dent sed temperate.Sextꝰ qn̄do vtiliter gerit negotiū viri.puta.quia videt virum crudelem ⁊ sceleratum.⁊ vt deꝰ suspendat iram vel eum illuminet dat modratas eleymosinas oculte.secundū Rodo. Nam propter eleymosinas deus suspendit flagella.vt.16.q.i.reuertimini.⁊ ideo bene facit mulier dando eleymosinas oculte sine scandalo viri vt deus eum adiuuet.Facit.l. soluendo.ff.de nego.ge.cū si.⁊ melius exēplum abigail primi.℞.25.que liberauit viꝝ a morte propter panes datos dauid contra voluntatē viri sui.Septimus si vir assignauit sibi certū quid pro victu ⁊ ipsa abstinet

vt inde elemosinã faciat qꝛ suũ vꝛ. Octauũ si mulier ẽ lucrosa. puta. qꝛ exhibita gubernatione domus ⁊ familie lucratꝛ ex operibꝰ suis. nec intelligo deducendas expẽ victꝰ qꝛ vir tenetꝛ eã alimẽtare ꝓp dotez. vt dictũ ẽ s. Dos. ⁊ ẽt ꝓpter obsequia ab vxore exhibita. de hoc tñ vide. j. Ux. §. 2. ⁊ ꝙ possit de lucro facere elemosinã tȝ sanctus Tho. ⁊ Rica. in. 4. di. 15. ⁊ cõiter sũmiste sequuntꝛ h cũ theologis vt Ja. de lau. in sũma. Distigue tñ sic. ꝙ aut lucrũ ẽ necessariũ sustentationi sue ⁊ viri: ⁊ sic nõ põt facere elemosinã. qꝛ magis tenetꝛ sibi ⁊ viro ꝙ̃ alteri. Si vo lucrũ superhabundat. sic põt: ⁊ idẽ dic de parafrenalibus. vide j. Uxor. §. 2.

8 De quibus dȝ vel põt fieri elemosina. R. vt colligitꝛ ex canonistis. 1. q. 1. in. c. nõ est putanda. ⁊. 14. q. 5. ⁊ per theologos in. 4. di. 15. ꝙ põt fieri de oĩ re q̃ ẽ ꝓpria ipsius dantꝭ ⁊ q̃ nõ ẽ obligata rẽstõi alicui certe ꝑsõe siue licite sit acquisita siue turpiter. Qñ ãt sit restitutioni obligata vide. j. Restitutio. ⁊ Usura ⁊ i multis alijs. ti. Limita ẽtiã rebus proprijs ꝛm Rica. vbi. s. q. 5. dũmõ non sint necessaria ad sustentatõem nature sue ⁊ suoꝝ. qꝛ ordine caritatis magis dȝ se diligere q̃ȝ aliũ: nisi esset talꝭ ꝑsona de cuius morte imineret notabile nocumentũ rei publice. ⁊ ꝓ ꝓfectu aiarum: qꝛ tunc esset ꝑfectionis nõ necessitatis de tali dare elemosinam.

9 Quot sunt genera elemosinaꝝ. R. tria. vt dꝛ in. c. tria. 45. di. Primũ corꝑale. ⁊ hoc ꝯsistit in operibus misericordie corporalis q̃ sunt pascere esurientẽ. potare sitientẽ. vestirꝛ nudũ. hospitẽ recolligere. ĩfirmũ visitarꝛ redimerꝛ captiuũ. mortuũ sepelire. vñ versus visito. poto. cibo. redimo. tego. colligo. cõdo. Scdȝ. ⁊ ẽtiũ. genꝰ ẽ spũale. s. remittere iniuriã: ⁊ corrigere delinquentẽ. vt in. d. c. tria. Adduntꝛ alia quinqȝ. s. ꝯsulere dubitantẽ. ꝯsolari tristẽ. supportare onerosos docerꝛ ignorantes orare ꝓ oĩbꝰ de q̄bus. j. Misericordia. §. 1. Et q̃ sint digniores. vide Ri. vbi. s. q. 4. ⁊. j. Satisfactio. §. 9.

10 Aduerte ꝙ dare elemosinã intentõe subleuandi necessitatem ꝓximi est opus misericordie: sed dare intentõe recõpensandi ꝓ debito diuine offense. sic est opus iusticie. ⁊ sic est satisfactoria ꝓprie. ⁊ ꝑtinet ad meritũ dimissionis pene. sed primo mõ pertinet ad meritũ vite ꝛm Jaco. de lau. in summa.

11 Utrũ pauperibus ꝯpetat aliqua actio ꝯ̃ diuites vt eis subueniant. R. Pa. in. c. si q̄s de fur. ꝙ nõ. sed bene possunt iplorarꝛ offĩm iudicis seu superioris vt eos cogat. ⁊ ecclesia põt eos cogere. vt nõ. gl. i. c. sicut hi. 47. di. ⁊. ar. in. c. nullus. laicus de iu. patro. Qñ limita veꝝ qñ sunt in tali necessitate ⁊ diuites in tali habundãtia ꝙ tenentꝛ eis facẽ elemosinam de precepto. alias non.

12 Utrum quis possit furari vt faciat elemosinam. R. ꝙ non. qꝛ ñ sunt facienda mala vt veniant bona. 14. q. 5. forte.

Emancipatio

Emancipatio est relaxatio. ꝑrie potestatis coram iudice cõpetente voluntate pr̃is ⁊ voluntate filij cõcurrente ⁊ i vtriusqȝ pñtia. dicta ex eo ꝙ extra manũ. i. potãtem pr̃is ponitꝛ filius. elicitur h ex. l. nõ nudo. C. de eman. li. ⁊ qd ibi nõ. ⁊ institu. quibus modis ius pa. po. sol. §. ꝑterea.

1 Quis põt emancipari. R. infans de spãli licentia principis.

2 Utrũ teneatur pꝛ emancipare filiũ. R. ñ regulariter. qꝛ ꝑrie potestas inextimabilis est ff. de le. 1. l. filiusfami. §. vt quis hꝛdez. Sir nec filius põt cõpelli vt emancipetur a pr̃e: Limita nisi ex cã. ꝛȝ Bar. i. l. quidã cũ filium. ff. de vbo. obli. lȝ aliter dicat gl. insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. fi. Nã in his q̃ sunt voluntarie iurisdictõis nõ põt quid fieri altero inuito. vt in aut. quibus mo. natura. effi. sui §. si vero. Fallit hoc primo si pꝛ male afficit filium verberibus ꝯ̃ pietatẽ. Itẽ si cõpellit eũ peccare in corpus suũ. Itẽ si filius ẽ arrogatus impubes: ⁊ pubes factus ꝓbat non sibi expedire esse arrogatũ. Itẽ si pꝛ agnouit sibi relictũ legatum vt emanciparet filiũ: qꝛ i istis casibus tenetꝛ pater eum emanciparꝛ. vt nõ. Azo. in sũma. C. de emancipa. li.

Emphiteosis

Emphiteosis dꝛ ab em. i. ĩ ⁊ fitos. i. fidẽs ⁊ thesis. i. positio: qꝛ res fidei accipientis cõmittitꝛ. vel dꝛ meliorationis ꝯ̃tus siue datio ad liuellũ: ⁊ ẽ medius ꝯ̃tus. inter locatõem ⁊ venditionem de quo vide glo. in. c. potuit de locato. Uñ emphiteoticarius: vel emphiteota ẽ q̄ accipit rẽ imobilem ꝑpetuo ⁊ hereditario iure colendã. vel meliorandam: vel ad ips. puta ꝛam vel tertiam generationẽ. vt in aut. de ñ alie. §. emphiteosim. Et quõ contrahitꝛ nõ. i l. 1. C. de iure emphi.

1 Utrũ ꝯ̃tus emphiteoticus differat a ꝯ̃tu censuali. R. ꝙ sic. qꝛ per ꝯ̃tum emphiteoticũ transit solũ vtile dñium. vt in. l. 1. §. qui in perpetuũ. ff. si ager vecti. Sed per censualẽ transfertur ñ solum vtile: sed ẽt directum. ⁊ fit qñ dꝛ. concedo tibi talem rem ⁊ trãsfero

i. te qcquid iuris hēo in ea ꝛ soluit annuati certus census. tex. est singularis in .c. ꝯstitutus. iuncta glo. de reli. do. ꝛ ēt si dicat ꝯcedo tibi talē rem in ēphiteosim ppetuā transferēdo in te qcquid iuris hēo in illa ꝓ certa annua pensione erit ꝯctus censualis casus. ē singularis in. d. c. cōstitutus. ꝛ illa verba in emphiteosim ipropriātur vt in. l. si vno i pncipio. ff. locati. ꝛ in isto ꝯctu nō hꝫ locū pena c. potuit de locato. ꝛ. l. 2. C. de iure emphi.

2 Utrū accipiens ēphiteosim vsqꝫ ad tertiam generatōem: nec dicit inclusiue: vel alia eqpolentia li. vsqꝫ intelligatur exclusiue. R. ꝙ si vsqꝫ ponitur a lege sup gradu. sic stat i clusiue. vt insti. de succe. agna. §. fi. nō. C. vn legiptimi. l. certū. ꝛ in. c. nō dꝫ de ꝯsan. ꝛ af fi. Sed si ponit ab hoie in ꝯctu obligatorio tūc ponit exclusiue. l. veteribus. ff. de pact. Sed quidā intelligunt hoc in eo ꝙ augerꝫ obligatōem: sed in casu nr̃o ñ auget: ſꝫ facit eā transmissibilē: ꝛ ideo includit fm Cald. ꝛ plꝫ. Bal. tñ in. l. meminisse. ff. de offi. pro cōsul. dicit in re ecclesie si dicat. vsqꝫ ad tiā generatōem stabit inclusiue: si vero vsqꝫ ad quartam stabit exclusiue. qꝛ vltra. tertiā generatōem ñ pōt fieri inuestitura. vt in. d. §. emphiteosim.

3 Sed nūquid stipes cōputabit. R. ꝙ non qꝛ accipiēs ñ ē generatio sui ipsius. ꝛ i gradibus stipes nō ꝯputat in nūero. ff. ð gradibus. l. iuris consultus. sicut vnus ñ est nūerꝰ: sed principiū numeri.

4 Utrū emphiteosis q̄ fit de generatōne in generatōem assimilet inuestiture feudali. R. ꝙ sic. vt nō. Bar. in. l. si mihi ꝛ ticio. ff. de vbo. obli. ꝛ tex. cū Bal. in. c. i. de vasalo ð crepite etatis.

5 Utrū ius emphiteoticū trāseat ad extraneos hr̄des. R. ꝙ fuerunt opiones: ſꝫ mihi plꝫ opio Jo. de ymo. in. c. fi. de locato. dicētis ꝙ sic ēt in re ecclesiastica dūmō sit data cū illa solēnitate. c. i. de re. ec. non alie. li. 6. ꝛ. c. sine exceptōe. 12. q. 2. de qua vide supra Alienatio. §. 2. 3. ꝛ. 4.

6 Utrū pr̄ q accepit ēphiteosim ꝓ se ꝛ suis filijs possit illā prelegar vni filioꝝ. R. Bal. in. c. i. in ti. an agnatus i. 6. colūpna. tꝫ ꝙ sic ēphiteosim: sed ñ feudū: ꝛ multi alij Ange. ꝟo consilio. 18. tꝫ ꝙ ñ: qꝛ ius est q̄situm filijs nisi alteri filioꝝ tantūdē de alijs bonis plegasset. allegat. l. i. §. assignare. ff. ð assi. liber. iuncta. l. si cū dotē. §. fi. pr̄. ff. solu. ma. vbi pr̄ pōt diminuere ius filie ex pria ꝓmissione: dūmō tantūdē eidē relinquat q̄tū diminuit ꝛ sic concorda dicta doctorum.

7 Utrū veniant filie qñ accepit ꝓ se ꝛ suis filijs. R. fm Jo. de ymo. in. c. fi. ð locato. ꝙ nō per singulare dictum Archi. in. c. si quis suadēte. 17. q. 4. vbi voluit ꝙ in mā contractuū masculinū ñ concipiat femininū: per. l. veteribus. ff. de pac. hoc idē tꝫ Gui. de suz. qui fuit doctor. Archi. in legibus ꝛ Ray. ð forli. in. l. tres frēs. ff. de pac. ꝛ Lu. de ro. ꝯsilio. 34.

8 Utrū emphiteota possit dimittere rē emphiteoticam ꝛ se liberare qñ vult. R. lꝫ alii qui distinxerunt an sit obligatus rōne rei. ꝛ sic possit. an rōne persone. ꝛ nō possit. vt dicit. d. Odoar. Cñ Jaco. ē ꝯ tenens ꝙ nullo mō pōt ꝛ idē Pa. in. c. iudicatū de iniu. ec. qꝛ quod a principio est voluntatis. ex post facto est necessitatis. l. sicut. C. de act. ꝛ ob. Item qꝛ personaliter est obligatus ad pensionē. l. i. ꝛ. 2. C. de iu. emphi. ergo tenetur psonaliter. cum omēs actōes sint psonales. insti. de act. §. appellamus. ꝛ sic dimittēdo rē obligaret ad pensionē. qꝛ psonales actōnes sunt affixe ossibus nostris. l. qs ergo. ff. de pecu.

9 Utrū possit aliū emphiteotā facere, vel alteri locare. R. ꝙ sic insti. locati. §. adeo. qꝛ ñ est proprie alienatio. vera.

10 Utrum emphiteota cuiuscunqꝫ etiam ecclesie possit donare aut legare melioratōes quas fecit in re emphiteotica: vel ipsam rem emphiteoticā sine alia solemnitate. R. glo. in. c. fi. de loca. ꝙ sic. ꝛ communiter sequuntur doc. Bar. tenet veruꝫ in emphiteota fisci. sed non in emphiteota priuati in. l. fi. C. de iu. emphi. per. l. 2. C. eodem. Sed Bal. in. l. vsufructu. ff. solu. ma. reprehēdit Bar. ꝛ dicit eum male intellexisse. d. l. 2. quia loquitur quando alienat proprietatem. ꝛ sic ius dominij. sed quando alienat donando. vel legando saluo iure dominico semper tenet donatio vel legatum. vnde dicit Pa. in. d. c. fi. de locato ꝙ vbicunqꝫ prohibetur venditio facta cōmemoratione de pretio. vt in. d. c. fi. ꝛ. d. l. fi. non intelligitur ð alia alienationis specie. vt in. l. fi. C. de prebē. curi. Et per hoc infert ꝙ etiam permutare potest ꝛ sic limita. l. statuliberi. §. quintus. ff. de statu. liber. ꝛ quod notat. in. l. 2. C. de vsuc. ꝓ empto. vbi tenetur ꝙ nomine emptionis ꝛ venditionis intelligitur omnis contractus. Per quem dominium rei transfertur. Tutius tamen est. vt non permittet.

sine consensu dñi.pp doc.multos qui tenēt ꝙ nō pōt pmutare.i.d.l.fi.⁊.d.c.potuit.pignorā tñ obligare pōt.l.tutor.§.fi.ff.de pigno.ac.licet sit tutius facere cum consensu domini fm Spe.

ii Utꝛ possit vēdē rem emphiteoticā ecclie l'meliorationes pdcās.R̷.Pa.i.c.fi.de loca.ꝙ sic dūmō hāc solēnitatē fuet.Prio ꝙ requirat platū l'rectorē ecclie qui dr eccl'a.vt 7.q.i.sci:e Scdo ꝙ denūtiet ptiū qd offert vere.l.fi.C.de iure emphi.Tertio ꝙ eccli a nō respōdēte labāt duo mēses.hec pbāt.in d.c.fi.Quarto ꝙ ñ vendat phibitis psonis quas pōit glo.ibidē:⁊ sūt oēs psone q̄ non sūt faciles ɔueniri.sic capitanei ⁊ huiusmōi ex quib' pinditiū poss3 pati ecclia.vt.ff.qui satisda.cogā.l.2.Quito ꝙ ñ vēdat nisi vtile dñium sibi ɔpetens ⁊ meliorationes quas i re fecit.Sexto ꝙ pus nō ceciderit a iur suo puta nō soluēdo canonē.q: fi.l.nemo.ff.d re.iur.dr.Nēo plus iuris i aliū trāsferre potest quam habet.

12 Utrū pdicta debeat obsuare supficiarius ecclie qñ vlt vendē qui ē dñs supficiei qui sup solo alicuius.hedificat domū donādo sibi cēsum puū.R̷.Bār.i.l.i.§.pe.ff.de sup fi.ꝙ sic.p.l.2.C.ne rei diuie l'téplorū.Sed d.Car.ē ɔ̄.Ange.vō dic ibidē dcm̄ Bar.equū:s3 iure nō pbari.⁊ iō añ fcm̄ sequeñ.post factū Car.Nō tñ fm Bal.i aut.g res C.de sac.san.ec.ꝙ qui cadit a solo cadit a superficie.ar.d.l.i.

13 Utꝛ pfata solēnitas sit fuāda.i emphiteota puati seu secularis.R̷.ꝙ non.nisi solum vt acquirat dñs an emē velit meliorationes.⁊ nō vēdat talib' psonis qbus dñs ɔmode ñ possit hře ius suū.vt potētioribus ⁊ huiusmodi.al's caderet a iure suo.vt in.l.fi.C.de iure emphi.⁊ nō.glo.i.d.c.fi.de loca.

14 Utꝛ fr frī possit alienar sñ pfata solēnitate R̷.Bal.i.l.volūtas.C.de fideicōmis ꝙ sic qñ duo fres hñt emphiteosim pr̄naz ecclie ēt ꝙ vn' pōt iura sua alienare alteri sine cōsensu ecclesie.

15 Utrum possit dari in dotem:vide.s̄.Dos §.7.

16 Utꝛ debeat fieri remissio canonis.i.annue l'regularis solutōis pp guerrā.R̷.ꝙ l3 sit diuersa opinio.tū dic ꝙ si q̄titas canōis ē ita magna.ꝙ si res locaret de āno i ānu3 nō pl' pcipet.tūc pcedat opinio ꝙ fiat remissio:nō solū pp guerrā:ymo ēt pp aliaz sterilitatē.vt dicit Bal.in.l.i.C.de iure emphi.⁊ ibi dicit Bar.ꝙ nō ē pprie ɔtus emphiteoticus tūc qñ dat tāta q̄titas sicut p locatione.Si vō ē modicus.vt cōiter fit.tūc nō fiet remissio.ar.l.si merces.§.vis maior ⁊ l.ex ɔducto.§.i.⁊.l.si uno.ff.locati.nisi sba rei pēitus ledat.l'nisi fundus captus ab hostibus desparet posse rehri:q2 tūc fiet remissio:vide glo.i.d.c.fi.et.l.i.C.de iure ēphi.Et idē dic de augmēto rei ꝙ nō auget pēsio in casu in quo non minuit propter eius lesionem fm Bar.in.l.i.C.eo.ti.

17 Utꝛ fundo iundato a flūie libetur emphiteota a canone.R̷.Pa.in.d.c.fi.ꝙ sic.quia dicitur deperditus.l.3.§.labeo cum similibus.ff.de acqui.pos.Itē fundus iundatus ⁊ occupatus ab hostib' eqpatur.l.cū unus §.fi.ff.de bo.auc.iudi.possi.Qd vez credo qñ nō ē spes recupatōis:intellige si i totum pijt l'vltra dimidiā.Secus si sola medietas pijt.q2 nō liberat.ar.l.ēt ptis.ff.de vsufru.⁊ l.q̄ de tota.ff.de rei vendi.l3 alij velint ꝙ.7.ptes pierint si d3 liberari.S3 magis placet qd dixi.q2 in dubio ptis appellatione itelli gitur dimidia.d.l.etiam partis.

18 Utrū destructa re ēphiteotica.verbi gratia domo ex igne fortuito si reparetur teneatur emphiteota pseuerare.R̷.fm Nicho.de na.in.l.i.C.de iure emphi.ꝙ nō.q2 illd dicitur nouum.Facit qd dicit Bar.in.l.dāni.§.si is qui.ff.de dā.isec.vbi vult ꝙ si qs obligauit se alicui habenti domū i villa dare de aqua recenti in estate:destructa domo destruitur obligatio:licet postea reficiatur.Facit etiam qd voluit Bar.in.l.de pupillo §.si quis riuos.ff.de no.op.nū.vbi dicit ꝙ qui reficit:de nouo facit.l.inter stipulantem §.sacram.ff.de verbo.obli.Idē voluit Ange.in.l.i.§ si quis hedificium.ff.de no.op.nū.⁊ Bal.in.l.si vt proponis.C.de nup.vbi dicit.Dictat ɔstitutio ecclesie ꝙ nemo faciat fortilicium nouum in consulto papa an filij possint reficere destructum castrum propter rebelionem patris:⁊ dicit ꝙ non.ita facit.l.cum alijs.C.de cura.furio.vbi si furiosus efficitur sane mentis expirat curatoris officiū:nec reuiuiscit si postea redit in furiam.sed debet sibi dari nouus.Idem facit qd nō.doc.de ecclesia reparata an sit eadem.vt nō.in.c.de fabrica.de conse.di.i.⁊ in.c.pposuisti.⁊.c.ligneis.de ɔse.ecc.vl'al ta.⁊ i.d.§.sacram.⁊ fm illd limita oia ista.

19 Utꝛ ēphiteota nō soluēs canonē cadat a iure suo.R̷.ꝙ si per triennium non soluit.a iure cadit si est priuati.vt.l.2.C.de iure emphi.Si vō ē ecclesie.p bienniū ñ soluēs cadit ipo fcō:nisi celerit soluat:vt i.d.c.fi.⁊ ñ dicitur celerit soluere fm Bal.in addi.ad

Spe.ti.de locato. Si expectat libellu3 vel requisitōem. ſm glo.nō.in.d.c.fi. iſta celeritas erit in arbitrio iudicis vt ꝯſiderata paupertate: ⁊ alijs iudicet. qḋ ē valde equū. quia cū iſta more purgatio ꝑ celeritatē ꝓdictam ñ hēat locū in emphiteota priuari ſ3 Jo. ḋ Imo.in.l.inſulā.ff.de ver.ob. ⁊ Ang. ſed ſolū eccl'e q̄ mitius agit. ꝓptea merito arbitriū bōi viri magis ē ſequeñ i hac celēitate.

20 Utrū emphiteota nō ſoluēs ꝑ biēniū vel triēniū cadat a iure ſuo. ſi dñs tenebat ſibi in tanta q̄ātitate vel maiori. R. Pa.in.c. bona fides.de deposito. ꝙ nō: q2 exceptio cōpenſatōis quo ad euitandā penā debentis ſoluere fit ipo iure. vt ē tex.nō. iuncta glo. i.l.ſi ꝯſtat. C.de ꝯpē. vbi doc. ſic determināt.

21 Utrū dñs recipiēdo canonē ab emhpiteota qui cecidit a iure ſuo pp ñ ſolutiōem ꝓiudicet ſibi. R. Pa. in.c.fi.de loca. aut cū expulit. ⁊ ſic ñ preiudicat ſibi. aut nō expulit. ⁊ tunc aut recipit cāonē ꝓ tp̄re poſt mora3 ꝯctam. ⁊ ſic ꝓiudicat ſibi: q2 vr̄ ꝑ actū contrariū renūciaſſe iuri ſuo.c. ſolicitudinem. de ap. aut recipit cāonē ꝓ p̄to cū ꝓteſtatōe ꝙ nō intendit ſibi ꝓiudicare. et ſic non ꝓiudicat aut ñ fecit ꝓteſtatō3: ſ3 ſimplr̄ recepit ⁊ i h. ſucr̄ dopi. S3 ḋ ſbtilitate iuriſ diceñ ꝙ ñ ꝓiudicat. q2 in dubio ñ vr̄ q3 velle renunciare iuri ſuo. vt i.c. ſup hoc.de renun.ff.ḋ ꝓba.l.cū de indebito. Facit glo.in.l.cū qd ff.ſi cer.pe. que dicit ꝙ ſi trado magnā q̄ātitatē pecunie dicēdo tolle. nō ꝓſumit donatio ſimpliciter ex hoc: ſ3 mutuū vel depoſitū. niſi aliud appareat reſpectu pſone. Sic i ꝓpoſito. ⁊ l3 glo. dicat ver̄ eſſe ꝙ recipiēdo canonē ꝓiudicat in priuato: non i eccl'a q̄ h3 capl'm. tñ Pa. vbi. s̄. dicit ꝙ non dicē ver̄: q2 ſolus p̄latus in acq̄rēdo preiudicar̄ pōt. ⁊ deteriorē facere. vide glo. 17. q. 6. §. pe. ſentit Inno.in.c.2.de dona. ⁊ doc.in.c. qm̄.de decimis. ⁊ iō ſolus p̄latus recipiendo canonē ſine ꝯſenſu capl'i ꝓiudicat eccleſie. Sed aduerte hic ꝙ Pa.in.c. vt ſuper. de re.ec. non alie. limitat' Fede. ꝯſi. 184. q tenet ꝙ res emphiteotica redita ad eccleſiam pp non ſolutōem penſionis pōt iterū dari ei qui cecidit a iure ſuo ſine aliqua ſolēnitate ⁊ cāis requiſitis in alienatione rei eccl'iaſtice a p̄lato eccl'e. ſic dicēs hoc ver̄. vbi prima cā ꝯceſſionis duraret. puta quia erat caſtr̄ in feudū qḋ pp cuſtodia3 erat potius dānoſu3 eccl'ie ⁊ huiuſmodi. q2 non ē noua alienatio: ſed executio ordinatōis antiq̄. Sed vbi prima cā ꝯceſſionis ceſſaret. puta quia ager dat' ad excoleñ tractu tp̄ris excultus reuertit̄ ad eccleſiā. tunc dari non poterit in ēphiteoſim vel feudū ſine debita ſolēnitate ⁊ cāis requiſitis in alienatōe rei eccleſiaſtice. Et ſm hoc videret̄ vera opio glo. ꝓdicte. Sed ꝙ nō poſſit dari ḋ nouo ei qui cecidit a iure ſuo ꝓpter ñ ſolutōem penſionis, qñ ceſſat cā ꝓpter quā fuit data i emphiteoſim ſine ſolēnitatibus ⁊ cāis req̄ſit̄ in alienatōe rei eccleſiaſtice nō credo Pa. qñ fit ei qui cecidit vel eius hēr̄dibus. q2 videtur tex. ḋ.c.fi. ꝯ eū ⁊ cōſuetudo. ſed bene eſſet ver̄ qñ alteri q̄ ei qui cecidit vel eius heredibus vellet dari: vel qñ iā eccleſia per aliqḋ tp̄s pacificā habuit poſſeſſionē talis rei. Et ſic concorda opiniones.

Queritur in quot caſibus ēphiteota cadit a iure ſuo. R. ꝙ in. 5. caſibus. Primus qñ negat pēſionē dño petenti eā ⁊ negat ſe emphiteotā illius ſm Pe. helie. i trac. de ꝯctu ēphiteotico. Ratio q2 magis d3 operari ꝯtumatia expꝓſſa q̄3 tacita.l.ſi ita expꝓſſum ff.de cōdi. ⁊ demō. ſed ēphiteota nō ſoluente ꝑ triēniū canonē res cadit in cōiſſū. vt. J. dicet̄. qr tacite negat dñium recognoſcer̄. ergo multo forti' vbi expreſſe negat. — 22

Secūdus caſus ē qñ vendit ſine dñi volūtate rē emphiteoticā ſm eundē Pe. vbi s̄. Qḋ limita ſm Spe.in ti.de loc. ⁊ Bar. in.l. ſequit̄. §. itē labeo.ff.de vſuca. ymolā ⁊ canoniſtas in.c. potuit de loca. ver̄ ſi res ſit tradita. q2 ſi nō ē tradita l3 vēdita non cadit i cōiſſū ⁊ ēt ſi eēt tradita tñ hac lege vt ſi dñs vell3 emere pro tātūdē illi ēptor reſtitueret eā. q2 ſic nō cadit. vt nō. Ange.in.l. volūtas C.de fideicomiſſis. — 23

Quid ſi vēdidit. ⁊ tradidit ſiplr̄ ſ3 poſtea redemit. R. nihilominus cecidit. a iure ſuo q2 ꝑ alienatōem ius ē q̄ſitū dño. ⁊ iō ſine facto ſuo nō pōt auferri ab eo. — 24

Sed pone ꝙ ſūt duo dñi rei ēphiteotice. ⁊ vēdidit rē de ꝯſenſu vnius tm̄ ⁊ ñ alteri' R. ꝙ cadit ſolū ꝓ pte illius. q2 ñ pl'. puniri d3 q̄3 deliq̄rit.l. heres.ff.de his q. vt indi. — 25

Tertius caſus ē qñ res emphiteotica eſt data ꝓ ſe ⁊ ſuis filijs nepotibus ⁊ hr̄dib'. tūc ſi filius l' nepos r̄futat hr̄ditatē cadit. q2 ea nō pōt hr̄e: vt nō. Bar. i.l. vt iuriſiurādi §. ſi liberi.ff.de op. liber' ſecus ſi nō ponere tur verbū ⁊ hr̄dibus. q2 ſic refutata hr̄ditate nō caderet. q2 ꝯceſſio i prio caſu requirit vtrumq3 vt. ſ. ſit filius vel nepos ⁊ hr̄s. vt i aūt. de nō alie. §. emphiteoſi. ⁊ iō feuda que tranſeūt ad filios vt filios ita ſi hr̄edes ſint dicūtur venire in hr̄ditatis petitōe. vt i.l. itē videndum ē.ff.de pe.here. — 26

27 Quartus casus ē qñ qs accepit. ēphiteo
sim ꝓ se vt suis filijs et morit᷑. sine filijs letis
relictꝫ solū nālibus. qꝛ reuertit᷑. ad dominū.
Nō limito fm Bar. i. l. ex scō. §. si qs roga
tus. ff. ad tre. veꝝ qñ ēphiteosis ē data ab ec
clia. qꝛ p̄sumēdū ē ꝙ ď illegiptis ñ cogitauit
ſꝫ qñ data ē a p̄uato ēphiteoꝭ. sic vēiet ad il
legiptios i tali casu. Et sic itellige. ⁊ lita spe.

28 Quintus casus est qñ ēphiteota nō soluit
canonē. de quo dic. vt. ş. §. 19.

29 Quid si sūt plures hr̄des ⁊ oēs p̄ter vnū
soluerūt pensiōeꝫ. R. glo. in. d. c. fi. ꝙ nō ca
dūt si soluerūt totā: secus si ñ totā qꝛ cade
rēt oēs ⁊ iō soluāt totā ⁊ postea agāt ꝯtra
non soluentem.

30 Utrū hr̄s ignorās rē emphiteoticā ⁊ nō
soluēs cadat. R. glo. i. l. 2. C. de iur: ēphi. ⁊
Bar. ibidē. ⁊ glo. ⁊ Dy. i. l. cū fili⁹. §. i hāc
ff. de ver. obli. ꝙ cadit: sed restituit᷑ de eqta
te. Idē dic ď miore q ñ soluit p. l. fi. C. i gb⁹
ca. i inte. rē. non est necessaria.

31 Quid si dñs sit mortuus ⁊ hr̄ditas iaceat
p triēniū i quo ēphiteota ñ soluit. R. ꝙ ñ po
terit expelli neqꝫ cadit. vt pꝫ p predicta.

32 Utrū filia p̄uet᷑ ēphiteosi qñ instituta ē in
certa re hr̄s ⁊ iussa ē eē ꝯtētā: ⁊ ꝙ ñ possit ď
bonis suis plus petere. R. Bar. in. d. §. si li
beri ꝙ nō. qꝛ. d. v̄ba debēt intelligi ꝙ ñ pos
sit peti plus iure hr̄ditario: sꝫ nō iure ēphi
teotico vel vt patronus. ⁊ posito ꝙ p̄r ex di
spositōe sua posset filiā p̄uare ab ēphiteosi
tñ illa v̄ba ñ iportāt. Idē dic ꝙ p talia v̄ba
ñ p̄uat᷑. qn possit petere dotē maternam fm
eūdē Bar. ēt si bōa sibi a p̄re relicta sint vl
tra legiptimaꝫ: qꝛ bona. intelligunt᷑ ď ducto
er. aliēo ⁊ es aliēū ē dos ⁊ silr res ēphiteotica

33 Utrū tutor pupilli q hꝫ ēphiteosim ab eo
ñ soluēdo p qnquēniū cadat. R. ꝙ sic qꝛ iste
tutor debuit exigere a se ipso. l. fi. pupilli. ff.
de nego. ge. scdm Pe. vbi. ş.

34 Utrū laudemiū sit soluēdū qñ res ēphi
teotica trāsit ad aliū ēphiteotā. R. ꝙ sic: ⁊
dꝫ excedere qnquagesimā ptē p̄tij rei em
phiteotice. l. fi. C. de iure ēphi. sꝫ de ꝯsuetu
dine ē. 13. ps fꝫ Hosti. que s̄uanda ē. Fallit
hoc fꝫ Pe. vbi. ş. i qtuor casib⁹ i qb⁹ ñ dēt.

35. Primus qñ hr̄s rōe hr̄ditatis ēphiteo
sim adijt fm Pe. vbi. ş. qꝛ dñs pp laboreꝫ
hꝫ laudemiū qꝛ laborat mittēdo nouū ēphi
teotā i possessiōeꝫ sꝫ i aditione hr̄ditatis nō
reqrit᷑ talis labor cū hr̄es possit adire ꝓp̄a
auctoritate. vt i aūt. de hr̄. ⁊ fal. §. in oībus.
Quidā tenēt ꝯtriū. p. l. fi. C. de iur ēphi. vbi
pꝫ ꝙ cū qs de nouo adipiscitur possessiōeꝫ
rei emphiteotice tenetur ad laudemiū sed i
aditiōe hr̄ditatis ē sic. l. cū hr̄des i prin. ff. ď
acq. possessio. §. debet᷑. Itē pꝫ qꝛ p alienatiō
nē debet᷑ laudemiū: sed aditio hr̄ditatis est
alienatio. qꝛ p eā transfert᷑ dñium g° debet᷑.
Sed primū credo verius nisi ꝯsuetudo sit
in contrarium.

36 Sed qd si ēphiteota donauit rē ēphiteo
ticā. R. Pe. q. ş. ꝙ debet᷑ laudemiū. qꝛ ma
gis fauēñ. est illi q rem habuit titulo onero
so. sicut q emit q̄ q titulo lucratiuo. Et ideo
sicut primus dꝫ. sic ⁊ iste. ⁊ ꝙ primus debe
at habet᷑ in. l. fi. C. de iure ēphi. Itē qꝛ lega
tū ⁊ donatio equiperant᷑. sꝫ ex legato debet᷑
l. is q. ff. de le. 3. ergo. ⁊ donatarius. Nec ob
stat ꝙ emphiteota pōt donare sīn volūtate
dñi. qꝛ hoc ꝯcess⁹ nō sequit᷑. ꝙ ñ debeat lau
demiū. ꝯtriū tꝫ. Spe. ti. ď locato. s. ꝙ ñ tm̄ur.

37 Secūdus casus ē qñ res ēphiteotica fuit
vēdita ⁊ tradita. post re tradita fuit ex antiq
cā. Secus si fuisset retradita ex noua. qꝛ ista
retraditio eēt silis prioꝝ traditōi i q̄ fuit vē
dita. Itē ad multitudinē traditionū sequit᷑
multitudo laudemioꝝ. l. qcūqꝫ. C. de fũis.
fu gi. Intellige ex noua cā. Secus in antiq̄
qꝛ non videtur alia traditio: sed prima.

38 Tertius casus ē qñ plures hñtes rē ēphi
teoticā cōeꝫ diuidūt eā inter se: qꝛ cū hoc pos
sint facere dño irreqsito. vt nō. Bar. i. l. vo
luntas. C. de fideicōis. Rō. qꝛ cā pp quā ꝓ
hibet᷑ alienari i extneū. ē qꝛ extraneus. ñ hꝫ
necesse recognoscere dñm. vt nō. i. d. l. fi. q̄
cā cessat. qñ vēdit alteri ēphiteote socio suo
⁊ iō ñ debet᷑. laudemiū fm Guil. ⁊ Bar. p
l. p diuersas. C. mādati. qꝛ ista ē aliēatio ne
cessaria. Alij tenēt ꝙ debet᷑. qꝛ añ diuisōeꝫ
nullus ē dominus istius ptis magis q̄ illius.
sꝫ post diuisōem qlibet ē dñs ptis sue. ff. de
le. 2. l. meuius. §. duobus. ergo vr̄ alienatio.
Sed tu tene primā opinionē Bar. quā nō.
i. l. ⁊ iō. ff. de cōdi. fur. nisi ꝯsuetudo sit ꝯtriū

39 Quartus casus qñ qs vēdit. sed re itegra
discessū ē a vēditōe. qꝛ dominus ñ hꝫ mitter᷑
nouū emphiteotā i possessiōem. Sꝫ tñ Pe.
vbi. ş. dicit ꝙ debet᷑. qꝛ p eū ñ stetit. Iō p in
de ē ac si misisset. Nō credo veꝝ de rigore
iuris. Secus de equitate.

40 Utrū ēphiteota cadēs a iure suo pdat me
lioratōes q̄s fecit i re. R. Pa. i. d. c. fi. ꝙ sic
10. q. 2. hꝰius. ⁊ in. d. l. 2. C. de iure emphi.

41 Utrū ēphiteota cadat ex deterioratōe fac
ta ab ipo. R. Pe. vbi. ş. ꝙ sic: qꝛ cā fiali ces
sante cessat effectus. l. adigere. ff. de iure pa.
§. q̄uis. sꝫ cā finalis ē melioratio. vt. l. fi. C.
de iure emphi. iō cadit. qꝛ frāgenti fidem fi
des frangatur eidem.

42 Utrū dn̄s possit ꝓpria auctoritate expellere ēphiteotā. R. Pa. in .d.c.fi. dicit Cy. post Accur. ꝙ n̄ pōt. q̄r ēphiteota hꝫ ius i re vt in .l.i.ff.si ager vecti. ⁊ iō ꝓpria auctorita te nō dꝫ expelli. facit .l. creditores. C.ď pig. hec opinio est tutior.

43 Utrū res ecclesie possit dari i emphiteo sim. R. vt .s. Alienatio. in principio.

EMptio

⁊ vēditio ē aliena tio quedā q̄ dn̄iuꝫ ⁊ possessio rei vēdite transferꝛ per traditōnem ipsius dn̄i: vel si n̄ ē dn̄s vsus ca piēdi ꝯditio i emētē ꝓ ipsa soluto pretio.

1 An āt veniat sub noīe vēditōis oīs aliēa tio. Bal. i .l. volūtas. C. de fideicōis. tꝫ ꝙ nō lꝫ i principio iuris ciuilis vēiret. vt pꝫ .l. sta tulibcr. §. qntus. ff. de statuli. vid. qď dixi .s. Emphiteoꝛ. §. io. Aduite hic ꝙ ēptō. ⁊ vēdi tio. tribus modis ꝑficitur. vt nō. glo. insti. ď ēp. ⁊ ven. in prin. Primo quo ad h̄ vt non possit discedi ab altera ꝑtiū fit ꝑ ꝯuentōem ēt cōdiciōalem. Scďo q̄tū ad periculū qď trāsit ad emptorē fit pure. vt .j. §. ii. Tertio. quo ad trāslatōem dn̄ij vel vsucapiendi cō dictōem fit tradēdo rē vēditā. §. vēdite isti. ď rez diui .l. clauibus. ff. de contra. emp.

2 Emptio ⁊ vēditio nō alr̄ facit rē empto ris nisi aut ꝑtiū solutū sit aut satis eo noīe fa ctū vel alr̄ fidē de ꝑtio habuerit: vēditor ⁊ tradaꝛ res. vt .l. qď vēdidi. ff. ď ꝯbē. ēpt. nec pōt esse ēptio sine ꝑtio. s. pecunie numerate vt insti. de ēp. ⁊ vendi. §. itē ꝑtiū. Nā vbi ali ud ꝓ alio daꝛ. ꝑmutatio ē nō vēditio. ff. de contrahen. emp. l. i.

3 Sed nunqd tradēdo rē venditor videaꝛ fidē hr̄e de ꝑtio. R. glo. i. d .l. qď vendidi. ꝙ sic: nisi forte ēptor dicebat pecuniā hr̄e ad manus cū n̄ hr̄et ⁊ sic tradidit. vt. ff. de pig. act. l. si q̄s. Silr̄ hꝫ fideꝫ de ꝑtio si dedit diē solutōis ēptori. ar .l. ad solutōꝫ. C. ď re iudi.

4 Utrū quilibet q pōt vēdere possit fidē ha bere de ꝑtio vt tradēdo rē ēptori trāfferat i eū dn̄ium. R. ꝙ n̄ ꝓcurator fisci: ecclie: ⁊ mi noris. vt nō. Bar. in .l. a diuo pio. §. sꝫ si ēp tor. ff. de rei ven. ⁊ Cy. in .l. Inciuile. C. de rei vē. ⁊ ē tex. iuncta glo. in .l. si ꝓcurator fis ci. ff. de iure fisci nō. Pa. in .c. cū oli. el. i. de offitio dele.

5 Utrū vendens possessionem. vel domum ⁊ huiusmodi. ⁊ q̄r emptor nō hꝫ ꝑtiū tradit eā cum pacto: ꝙ donec sibi soluerit pretiuꝫ vult sibi soluat pensionem debitā de ea re. sed pretio soluto nihil amplius vult: licite possit faceꝛ. R. ꝙ sic. tex. est in .l. curabit. C. de ac. emp. ⁊ ven. ⁊ ſm Azo. in glo. Bal. ⁊ Bar. ibidē ⁊ Sali. ⁊ Ange. in .l. Julianus. ff. de act. emp. ⁊ Jo. de ana. in .c. conq̄ stus de vsur. lꝫ ēt iure canonum. ⁊ facit glo. i .c. conquestus. quam cōiter sequūtur doc. de vsuris. Nec ob. ꝙ loquitur de eo qui est in mora post terminū. q̄r sic in mora pōt cō stitui a principio. Et lꝫ aliqui theologi: ⁊ le giste. vt But. in .d .l. curabit dicant vsurariū qn̄ solū percipit fructū. q̄r non soluit. secus qn̄ de pecunia sua lucratus fuisset vel ex ea aliq̄ꝫ vtilitatē fecisset. q̄r tunc hꝫ locuꝫ pria opinio. tn̄ mihi vꝛ ꝙ simpliciter. prima opi nio sit vera. q̄r nihil iniustū facio si nolo ti bi dare possessionem meaꝫ vt fructus tuos facias nisi dederis mihi pretium: etiam si il lud volebam seruare in capsa.

6 Que n̄ possunt vēdi. R. multa. Prio spi ritualia. ⁊ de h̄ vide. Simonia. Secūdo li ber hō. dic. vt .j. Seruitus. §. i. Tertio illa q̄ rū vsus ē solū malus. vt .s. Ars. Quarto res aliēa. Quō āt teneaꝛ q emit. vide ifra. Resti tutio prio. in ꝟbo emēs. Quinto res pupil li nō pn̄t emi a tutore. l. cū ipse. C. de contra hen. emp. ⁊ vendi.

7 Quo ꝑtio pn̄t vēdi vel emi res. R. ꝙ licet varie fuerint opiniones tā legistaꝝ in .l. i. C. de epi. audiē. ꝙ̄ cano. in .c. i. ⁊ .c. cū dilecti. de emp. ⁊ ven. Tn̄ saluo meliori iuditio ſꝫ ꝙ colligo ex dictis Scoti. in .4. di. 15. Dico ꝙ res tm̄ vēdi potest q̄tum emptor inuenit ⁊ econtrario emi potest q̄ꝫtum venditoreꝫ inuenit: dummodo hec. quatuor concurrāt Primum scientia. s. ꝙ nulla sit deceptio ex parte alterius sed quilibet ipsorū agnoscat rem ⁊ eius qualitatem ⁊ valorē. Facit glo. penul. in .l. mortis causa capi. ff. de donatō. causa mor. Secundum libertas voluntatis scilicet ꝙ non faciat ex tali necessitate que excludat rationem voluntarij. Quomodo autem possit perpendi ꝙ non fiat volunta rie. considera. si talis res pertinet ad necessi tatem vite: sicut sunt granum. medicine. vi num. vestes. domus. ⁊ huiusmodi sine qui bus viuere quisque non potest. quia talia non possunt vendi ad libitum. sed iustum pretium debet taxari. Attenditur etiam ꝙ non sit libera voluntate quando quis ven dere vel emere vult tali pretio propter eui tandum notabile ⁊ enorme damnum. Naꝫ quando quis nisi venderet tali pretio: vel emeret esset incursurus. puta. amissionem maioris partis suorum bonorum: vel no tabiliorē: certe ista necessitas ⁊ oīs tior q ca dit in ꝯstātē excludit libertatē volūtatis ſm

ẜm nõ.in.c.cũ locũ.de ſpon.ꝛ in.c.abbas. qḋ me.cã.Secus in minori metu.Nam di cit Sali.in autꝫ.ad hec.C.de vſu.qḋ ē ꝯ ca ritatẽ addere afflictõem afflicto:qḋ non lꝫ l.diuus.ff.de of.pſi.. Tertiũ ꝙ ſit prudens qꝛ magna mentis leuitas reddẽt ꝯctũ illici tũ.Quartũ ꝙ ille q vendit vel emit plus de bito poſſit donare.ar.c.2.de dona.Si ꝫ o hec quatuoꝛ ñ ꝯcurrũt.tũc nõ licet emere ꝟ vẽdere niſi iuſto pretio.ꝛ ſciẽter notabilr plus vẽdẽs:vel minus emẽs peccat moꝛta liter.ꝛ teneꝫ ad reſtitutõez.qḋ quidẽ ꝑtiuꝫ dꝫ attendi ẜm cõem eſtiatõez.vt dicit.l.pre tia.ff.ad.l.fal.nõ.glo.in.c.hoc ius.10.q.2.ꝛ eã ſequũtur cõiter doc.Quõ ãt iſta extima tio dꝫ fieri qñ non ē cõitas talis ꝯmertij.di co ꝙ penſatis raritate.laboꝛibus ꝛ piculiſ iudicio boni mercatoꝛis determinabiꝫ.qꝛ alia regula nõ põt dari.ꝛ hoc in re mobili In imobili ṽo extiaꝫ.ẜꝫ fructus.ẜm glo.ꝛ Bar.in.l.2.C.de reſcin.ven.quẽ ſequũtur cõiter doc.ꝛ tali ꝑtio deberet vẽdi ꝛ emi. de hoc vid.j.Extimatio.§.1.cũ ſe.Si tñ ꝑ dicta ꝯcurrant credo ſilr:vt mobiles emi poſſe ꝛ vendi.Et nõ.ꝙ quo ad valoꝛẽ attẽ di dꝫ tps ꝯctus emptõis:vt in.d.c.cum di lecti.ꝛ.d.l.2.C.de reſcin.ven.niſi ſit dubiũ an tpꝛe ſolutõis ſit plus valitura.ẜm ꝙ di caꝫ.j.Uſura.1.§.33.Aduerte tñ ꝑdicta non hẽe locum qñ plus vendiꝫ rõe tpꝛis.qꝛ pre tium ñ ſoluiꝫ.qꝛ lꝫ foꝛet ſciẽs ꝛ volens:tñ ñ excuſaret vſurã.vt plẽius.j.Uſura.1.§.58. diceꝫ.vide ẽt qḋ dico s.Dolus.§.9.Limi ta ẽt ꝑdicta.niſi in cãu.de quo.j.§.10.

8 Utrum venditoꝛ teneaꝫ dicere defectus ſe cretos ementi.R.vt colligo ex dictis p An ge.1.l.ſi quis cũ aliter.ff.de acꝫ.emp.ꝛ vẽ. ꝛ Pa.in.c.iniuſtũ.de reꝝ pmu.cũ diſtinc tiõe.ꝙ aut ſi ſciret nllo mõ emeret.puta qꝛ equus hꝫ defectũ talẽ ꝙ potius ſtaret ſine equo.ꝛ tunc nullo mõ licꝫ celare.Si vero emeret:lꝫ non ita libẽter.tunc ſi nullũ peri culũ imieat vel dãnũ emptoꝛi:ꝛ res nõ vẽ datur vltra iuſtũ ꝑtium attẽto defectu latẽ te.ꝛ emptoꝛ ſit induſtrꝰ:nõ teneꝫ ei reuela re:nec peccat ñ reuelando qñ ſolũ facit.vt iuſtũ hẽat ꝑtiũ.Et qḋ dico de defectu.intel lige 2 de miſtura alterius rei.vt puta vino limphato:ſpẽbus qbus immiſcetur.aliḋ qꝫ extimeꝫ.ſi aũt iminet periculũ vel dãnum emptoꝛi ſeu alteri teneꝫ manifeſtare.alr te neretur ad reſtitutõez dãni ſi accideret.ar. l.in rebus.§.itẽ qui ſciens.ff.ꝯmo.ꝛ.l.Iu lianus.ff.d actio.emp.Aduerte tamen ꝙ ſi vendens itendit vẽdere vnã rẽ.ꝛ emens in tendit emere aliã in ſba non valet vẽditõ. vt ſi vẽdens itendit vnum agꝛ vendere.ꝛ emens aliũ emere.l.in venditionibus.ff.d ꝯhen.emp.Idem dic in mã.vt ſi vendatur auricalcũ ꝓ auro.d.l.in venditõibus.Idẽ dic in qualitate ſbali.puta in domo que ē combuſta.ar.l.qd tñ.ff.de ꝯhen.emp.Se cus i q̃litate accidẽtali.vt puta i agro ſterili quẽ credit vberẽ.29.q.1.§.hijs ita reſpõdeꝫ Fraudans ṽo in quãtitate.puta in fla men ſuratõe vt faciunt tabernarij qui non iplẽt menſuras:vel in numeratõe ꝛ huiuſmõi.lꝫ teneat venditio tñ tenetur reſtituere:nec cõ ſuetudo excuſat eum.

9 Utꝝ liceat vendere rẽ ẜm ꝙ vendens eã ſibi extimat vtilẽ q̃uis emens non libere e mat.R.ꝙ ſic.ſi ex tali venditõe tale dãnuꝫ incurrat q̃ꝫtum plus vẽdit.vel qñ talem af fectõem ad rẽ hꝫ ꝙ potius vellet eã ſibi di mitti qꝫ tali ꝑtio emi niſi ſit in tali habũdã tia ꝙ gratis teneatur ꝓximo ſubuenire.cõ coꝛ.Tho.ẜa ẜe.q.77.Sed nõ licẽt vendeꝫ tñ plus.q̃ꝫtum erit vtilis ementi.qꝛ ſic her ba medicinalis valeret.c.ducatos.ſecũdũ Sco.vbi.s.

10 Utꝝ liceat carius vẽdere rẽ q immutata vẽ ditur in eodẽ loco qꝫ ſit empta.vide.j.Ne gotium.§.3.

11 Ad quẽ ꝑtinet periculũ rei vendite.ſi ali ud in pacto ſpãliter non ē deductum.R.vt colligo ex Azo.ꝛ Gof.ꝙ aut venditõ ē cõ ditionalis.ꝛ tũc ante euentuꝫ ꝯditionis pe riculũ ꝑemptõis ꝑtinet ad vẽditoꝛez.ſed d teriozatõis ad ẽptoꝛẽ.vt in.l.id qḋ.ff de pi culo ꝛ co.re.vẽ.Silr ſi venditio ſit in ſcrip tis ꝙ donec ſcriptura ꝑficiatur piculũ ē vẽ ditõis.l.ꝯctus.C.de fi.inſtru.Limito hoc veꝝ qñ ꝯuenerũt.vt nõ valeat anteqꝫ ſcriptu ra ſit facta.Secus ſi ſimplr ſit factus cõtrac tus.poſtea faciunt ſcripturam.Ideꝫ dic qñ venditio ſit in genere.puta aſini.qꝛ genus non põt ꝑire.l.in rõne.§.veꝝ ē aũt.ff.ad.l. fal.Sed ſecus eſſet qñ genus eſſet determi natũ.puta ad aſinos quos hẽo.ẋbi gratia. Uẽdo tibi vnũ de ſeruis meis vel aſinis ꝛ huiuſmodi:ſi oẽs ꝑeunt venditoꝛ ē libera tus.ſicut in legato.d.l.i rõe.§.icerti.Hoſti. tñ videtur tenere ꝙ ẽptoꝛ poterit repetere ꝑtium quaſi ſine cã ſit apud venditoꝛẽ.Se cus i legato qꝛ ꝑtiũ rei legate non ē legatũ. Et iõ ſi perijt res legata aliud ñ debeꝫ.Sꝫ mihi videtur ꝙ nec ẽt ꝑtium poterit ẽptoꝛ repetere i cãu iſto nec excipe.vt nõ ſoluãt niſi vẽditoꝛ fuiſſꝫ i moꝛa.qꝛ ꝑtiũ ñ ē niſi cũ cã.ſ.emptionis.Et idem dico ſicut.quãdo

aliqd alternatiue emitur. puta ticius aut se
ius. Si tici⁹ ꝑijt: ꝑibit emptori. ⁊ sei⁹ erit in
obligatōe solū. Si vō ambo. sic vēditor li-
ber erit: ⁊ ꝑibit seius ēptori q solus reman
serat facit. l. si i emptōe. §. pe. ff. de ꝯhen. ēp.
Aut vēditio sit pure. i. sine ꝯdictōe ⁊ siñ scri
ptis ⁊ de re certa siue i spē. ⁊ tūc ſm glo. in
l. i. ff. de ꝑi. vt co. re. vē. dic ꝙ i vio ⁊ ceteris
q̄ degustationē requirūt ēt añ degustationē
periculū ē emptionis. Si vero uendit nō i
spē: sed ad mēsurā. ꝑiculū ē venditoris do-
nec sit mēsuratū: ⁊ ibi multas diuersitates
poteris videre sed istud sufficit tibi ꝓfessori
Silr̄ si nō exigit degustationē ꝑiculū ē emp
ptoris. excepto cāu publicationis. qꝛ si pu-
blicetur añ traditionē vel post ꝑ ꝑ maleficiū
venditōis periculū erit ipius vēditoris. l. fū
dus. ff. loca: ⁊ ibi glo. Silr̄ ꝑ pactū. Morā
dolū. vel culpā periculū ē venditoris. puta.
qꝛ pactū fuit vt teneret. Itē si fuit in mora
tradēdi rē. Si vō tā emptor q̄ꝫ vēditor fuerit
in mora: posterior mora ꝑponderat prie ⁊
illi nocebit q̄ ad ꝑiculū. Lita nisi posterio
ris more prim⁹ morosus fuerit cā: qꝛ sic nō
nocebit posteriori. cāus ē iūcta glo. i. l. si ꝑ
emptorē i si. ff. de ac. ēp. ⁊ vē. qd̄ nō. Idem
dic si vēditor fuit i dolo vel culpa lata seu le
ui ꝑditōis rei vēdite ꝙ periculū erit suū: sic
i comodato ꝛ deposito. Et idem dic de de-
terioratione: seu melioratōe rei vēdite q ꝑ
tinet ad ēptorē qñ res ē vēdita i spē ſm legi
stas: sine nuēro ſm logicos. qd̄ idē ē. Sec⁹
in fructibus rei vēdite q ꝑtinēt ad vēditorē
donec ꝑfecta sit vēditio: nisi vēditor sit i cul
pa. d. l. curabit. Nec ob. l. fructus post ⁊ . l.
pe. C. de ac. ēp. ⁊ vē. qꝛ loquūt in ꝑfcā vēdi
tōne quā voco ꝑfectā quo ad hoc qñ ꝓtiū
ē solutū l' hita fides de ꝓtio. vt nō in glo. l. i.
C. de ꝑi. ⁊ co. rei ven. lꝫ al' sit ꝑfecta qñ res
est tradita. ff. de ac. ēp. ⁊ vē. l. si qs alienuꝫ.

12 Utrū emptū de aliena pecunia sit emētis
℞. ꝙ sic. si noie suo emit. l. si ex ea. C. de rei
vē. Fallit i ēpto ex pecunia ecclie. 12. q. 3. c. i.
⁊. 2. ⁊. q. 5. fixū. Qd̄ ideo est veꝝ qꝛ si cliric⁹
hñs pecuniam de ꝓbēda emerit ꝑdiū: āpli⁹
nō poterit illū dare intuitu pietatis: lꝫ pecu
niā potuissꝫ dare: qꝛ stati ꝑdiū fit ecclie: siue
emerit noie ecclie: siue suo: siue aliēo. c. i. d̄
pecu. cle. ⁊. c: ingrendū. Silr̄ dici i ēpto de
pecunia pupilli: vel minoris a tutore l' ꝓcu
ratore: qꝛ minor sibi vēdicare pōt. l. 2. ff. qñ
ex fac. tuto. Idē dic de ēpto ex pecunia mili
tis: C. de rei vēdi. l. si vt ꝓponis. Silr̄ dic in
empto a marito l' vxore de pecunia sibi ab
altero eoꝝ donata si efficiatur nō soluendo

qui donū accepit. l. vxor marito. ff. de do. i
ter vi. ⁊ vx. Hec limita qñ pecunia non fuit
alteri mista: qꝛ si fuisset mista trāsiret i dñiū
ēt furis. l. si alieni nūmi. ff. de solu. ⁊ sic ñ
esset ecclie vel prefatorum.

13 Quō pōt pr̄ vēdere filium. ⁊ quō liber
homo pōt vēdi. vide. i̅. Seruitus. §.

14 Quid si res vēdat. duob⁹. ℞. ꝙ potior ē
ſs si res tradat sibi l' ꝓm⁹. si p⁹ sibi det. Et id̄
in donatōe. l. quotiēs. C. de rei vē. nisi ꝓm⁹
emisset noie ecclie. spāle ē in hoc vt dñium
acquiratur sine traditione. ar. c. ex lr̄is. de ꝯ
sue. ⁊ expsse. C. de sa. sa. ec. l. vt inter diuinū
publicū qꝫ. ēt si secūdus emisset. ⁊ ipe noie
ecclie. qꝛ preferret prim⁹. ff. de ꝓcu. l. in cāe
sed vēditor tenet crie falsi vt pꝫ. ff. ad. l. cor.
de fal. l. qui duobus. Si vō ꝑmutauit aut al
teri in solutum dederit: l' alr̄ distraxerit post
q̄ꝫ eam obligauerat tenetur crimine stelio-
natus. vt. l. 3. ff. de cri. stel.

15 Utrū vendens vinum q nihil dixit de ex
peditione vasoꝝ possit illud euacuare i ter-
ra si emptor nō euacuat. ℞. ꝙ sic si vēdimia
suꝑueniat: ul' si venditor ē mercator q solet
vendere ⁊ emere. ff. de peri. ⁊ co. re vē. l. i.
§. pe. ſm Gofre. Añ tu dic ſm Hosti. ꝙ si i
diget vasis ⁊ eo āmonito nō vult. pōt corā
testibus vinū mensurare ⁊ effundere. Qd̄
limito nisi emptor sit in tali necessitate ꝙ vē
ditor teneatur ei subuenire ex debito.

16 Utrū vēditor teneat de euictione emptori
℞. ſm glo. ⁊ Pa. in. c. si venditori de emp.
⁊ ven. ꝙ sic: nisi in tribus casibus. Prim⁹
si in pricipio litis. vel ad minus post litem cō
testatam nō denūciauit venditori vt eū defē
deret. vt. C. de euic. l. emptor fundi. ⁊ . l. auc
tore. ⁊. ff. eo. l. si rem. §. fi.

17 Sed qd si sciebat litē motā venditor. ℞.
Bar. in. l. denūtiasse. ff. de adul. videtur sen
tire ꝙ ēt teneatur denūtiare. Rō ſm eū. qꝛ
qñ denūciatio requiritur ad aliqd̄ faciēduꝫ
vt in cāu isto tunc nō sufficit sibi scia sola: vt
in. d. l. denuntiasse. Secus eēt qñ denūtiatō
requiritur ad simplicē sciam hñdam qꝛ va
let vt rl'a q certus est de re. iur. li. 6. ⁊. l. i. ff.
de ac. emp. ⁊ vē. Glo. tñ ⁊ Cy. i. d. l. emptor
⁊ Dy. in. d. rl'a qui certus. tenēt ꝙ nō tenet.
denuntiare. ⁊ multi alij. Tñ tutius ē ꝙ denū
tiet. per. l. si controuersia in ꝟ. auctori. here
di ue eius enuntia. C. de euic. ⁊ sic fit denun
tiatio qd̄ importat non simplr̄ indicare: sed
per officialē facere ei notum litem motam:
vt veniat ad defendendum.

18 Secundus casus qñ emptor citatus con
tūaciter affuit tꝑe snie. qꝛ videt cōdēnatus

pp suā ɔtumaciam.d.l.ēptor.⁊.ff.de euic.l.
si ideo.i.rn̄so. Idē si vēditore absente n̄ ap
pellauit a snia.l.herenius. ff.de euic.

19 Tertius qn̄ p iniuriam snia lata fuit ɔ̄.ēp
torē.d.l.ēptor qꝛ iniuria q̄ fit ēptori nō con
tingit vēditorē. l.si p iprudentiā.i pri. ff.de
euic. Idē dic si p violentiam extiudicialr au
feratur.d.l.si p:ēt si notari⁹ posuit ꝙ obli
gat se defendere de iure.⁊ de fcō:qꝛ illud ꝺ
fcō itelligit si lis moueat de fcō nō de iure
fm Pa.vbi s̄.qꝛ violētia extiudicial nō ve
nit fm nām ɔ̄ctus.ꝺ quo dic.vt nō.p Bar.
in.l.stipulatio ista.ff.de ver.obli.

20 Addo quartū cāuz qn̄ emptor ɔpromisit
⁊ ɔ̄riā sniam reportauit.l.si dctm̄.§.si i ar
bitrū ɔpromisso.ff.de euic.intellige hoc ve
rum si volūtarie ɔpromisit.qꝛ secus si coac
tus.s.uel a statuto ꝙ sic vult ut inter ɔsan
guineos ɔpromittat.⁊ huiusmōi.⁊ hoc de
nūciauit uēditori fm Bar.i.d.§.si in arbi
trū.⁊ Bal.in.l.i.C.de pi.⁊ co.re.uē. Quin
tus casus qn̄ emptor potuit vsucape ⁊ non
vsucepit.d.l.si dictū.§.si cū posset. Sextus
casus si rē alienam scienter emit:nisi ꝺ eui
ctione spālr sibi cauerit. l.si fundum. C. de
euic. Septimus si aliqd casualr ɔtingat. C.
co.de lega.l.fi.de re.ec.non ali.c.ad nr̄az
vide alios casus per Ho.in sum.eo.ti.

21 Quid si fecit pactū vēditor ꝙ nō vult tene
ri de euictōe. R̷.nihilominus tenebit ad p̄ti
um re euicta l' ēptorē.§.i.ff.de ac.ēp. Mō li
mittat ludo.de Ro.i nō.qn̄ pactū fit in gn̄e
.s.a quocūqꝫ euicat. Secus si specificat pso
na.qꝛ tūc ēt nō tenebit ad p̄tium.casus ē i.l.
g libertatꝭ i prin.ff.de euic.⁊ ibi glo.ꝺ hoc.

22 Sꝫ q̄ztū tenet vēditor ēptori re ēpta euicta
i casib⁹ i qb⁹ tenet de euictōe. R̷.ꝙ i simplū
tm̄.⁊ si fuit i culpa i vēdēdo tenet ēt ad iter
esse. In foro tū ɔtētioso i rebus p̄ciosis ar
bitrio iudicis cogit duplū pmittē. alr ɔdē
nabit i.dupluz p̄tij ɔueniti.ff.de euic.l.2.⁊.l.
emptori.

23 Utꝝ vēditor teneat ad oēs expēsas quas
ēptor fecit i iudicio qꝛ cum nō defendit ven
ditor postqꝫ sibi hoc denunciauit. R̷. Pa.
vbi s̄.ꝙ sic.siue obtinuerit siue nō.vt.l.i.C
de euic.⁊.l.vēditores.ff.de ver.obli.⁊ vtro
biqꝫ p Bar. Secus si nō denunciasset vēdi
tori litem motam.

24 Utꝝ emēs domū p centū i q̄ postea inue
nit thesauꝝ valētē ducenta teneat. R̷.ludo.
de Ro.tꝫ ꝙ sic.⁊ dicit se consuluisse ⁊ obti
nuisse i curia ꝙ i hoc hꝫ locū remediū.c.cū
cā de emp.s.ꝙ rescindat ɔ̄ctus l' restituatur
pl⁹. Sꝫ ɔ̄riū de iure ē veri⁹.s.ꝙ n̄ teneatur

Rō qꝛ thesaurus ē res mobil' abscōdita ab
ignotꝭ dn̄is tp̄re vetustiore.vt.l.vnica. C.de
thesauris.ergo do⁹ nullus erat ipi⁹.vt cāus
ē i.d.l.i.⁊.l.nūqꝫ.§.thesaurus.ff.de acq.re.
do. Sic ergo remanebim⁹ i dispositione iu
ris cois.vt sit dn̄i soli si data opa l' a casu in
uenit i suo:l' si data opa i alieno solo erit dn̄i
soli. si vō a casu erit medietas dn̄i soli.alia
iuentoris:vt i.d.l.vnica. Cū ergo iste ēptor
sit do⁹ soli erit suus.de hoc casus ē i.l.a tu
tore.iūcta glo.ff.de rei uendi.vbi pecunia
iuēta p modū thesauri cedit ēptori. Secus
si nō esset p mōꝫ thesauri vt murata ab ali
quo i muro.vt dicit tex.i.d.§.Thesaurus:qꝛ
tūc nō esset ēptoris. Nec ob.ꝙ vēditor non
vēdit thesauruz.qꝛ ɔcedo : sꝫ stamus in dis
positione iuris cōis vt cedat dn̄o soli:⁊ hoc
hēo p indubitato si emptor nihil sciebat de
thesauro.sed si sciebat ⁊ pppterea emit.tunc
vr̄ dubiū. Nicola⁹ tn̄ de lira sup mathei.13.
i illa parabola de thesauro.⁊.S.Tho.22.q
66.ar.5.vidētur tenere ꝙ licite emat ⁊ de
subtilitate iuris ē veꝝ ꝙ pōt licite fieri. sed
de equitate videret ꝙ aliquā ptem deberet
dare vēditori.vide de hoc si placet.qꝺ nō.i
l.si qs cū alr.ff.de ver.obli.sed quo ad con
sciam ex quo sciebat videtur iuenisse:⁊ si a
casu.sic medietas erit sua. Si vero a pposi
to.sic per totū cedet dn̄o soli.vt.d.l.vnica.

25 Cū hoc sit ꝙ iura nō cogāt rescindere ɔ̄
ctū ēptionis l' supplere iustū p̄tiū: nisi qn̄ de
ceptio ē vltra l' citra dimidiam iusti p̄tij. vt
s̄. Dolus.§.9.cui datur electio tūc. R̷.ꝙ qn̄
ē vltra dimidiā electio erit venditoris fm
Azo.p ar.a ɔ̄rio qn̄ ē citra dimidiā. tunc ē
ēptoris.vt nō. Bar.i.c.cū dilecti.⁊.c.cum
cā.de ēp.⁊ nō Pa.in.d.c.cū dilecti.ꝙ si pe
riret res empta minus dimidia piret ēptori
qꝛ cū duo sunt i obligatiōe alternatiue.vno
pempto remanet aliud.l.plerūqꝫ.ff.de iure
do.⁊.l.sticum.ff.de ver.obli. Et idē dic qn̄
ē p l⁹ vendita ꝙ piret vēditori per eādē ra
tionē.tamē predicti nō tenent nisi ad resti
tuēdū id pl⁹.quo vendidit:l' supplere illud
minus quo emit vsqꝫ ad iustū pretiū.⁊ po
terit agere deceptus vsqꝫ ad.30.ānos siue
agatur conditione ex.l.2.C.de re.vendi.q̄
cōditiones cū sint psonales sūt ppetue. Si
ue ex eo ɔ̄ctu.s.ex vēditio.vt nō Pa.⁊ In
no.in.d.c.cū cā. Si vero ageretur offō iudi
cis.vt volunt aliqui sic nō posset agere nisi
vsqꝫ ad q̄ttuor ānos.qꝛ vsqꝫ ad illud tp̄s da
tur restitutio in integrū.l.vl.C.de i inte.re.
Pa.tamen vbi supra vult ꝙ etiam si agatur
offō iudicis detur vsqꝫ ad.30.annos.

26 Utrū mercator q scit plures alios post se venire teneatur minus vendere q̄ȝ sit cois extimatio: vel dicere ꝙ plures veniunt. R. Tho. 22. q. 77. ꝙ ñ nisi de ꝑfectione.

27 Quid de mercatoribus q inter se ꝯueniunt vt vnus solus vendat. R. ꝙ si hoc faciūt in lesionem rei publice sunt dānandi ꝑpetuo exilio ⁊ bonis spoliandi. vt. C. de mono. l. vnica. Secus si facerent ꝑꝑ aliquem finem. qꝛ liceret. de ista mā hēs supra. Dolus §. 9. ⁊. ĩ. Negotiatio. ⁊ supra. Ars. §. i.

28 Utrum ille cui datum est aliquid ad vendendū ꝑ. io. ⁊ vendidit pro. i2. teneatur illa duo rñstituē dño rei. R. ꝙ. ñ. qꝛ si illa duo sĩt vltra iustum ꝑtium tenetur restituere ementi: ꝼm ea que dixi supra. §. 7. Si vero nō excessit iustum pretium. sed sua industria habuit: sic sibi acquirit. Nec ob. ꝙ datur ei certa merces pro labore. qꝛ illa daꝛ: vt inueniat emptorem pro. io. ⁊ sic ñ tenet necessario restituere. Secus si daretur sibi simplr̃ vt vēderet. qꝛ tũr vēdē meliori pretio quo pōt ⁊ totum dare dño ex quo mercedem habȝ pro labore.

29 Quid de vendente possessionē l' emēte. ĩ tales confines que ē pl' vel minus q̄ȝ sit dictum: vide supra. Donatio. §. 40.

30 Queritur de. q. quotidiana vtrum valeat vendicio seu alius ꝯct' collatus in alterius arbitriū. R. ꝙ si est incerta persona cuius arbitriū cōmittitur non valet. l. si merces. §. i. ff. locati: nisi i casu qñ simplr̃ fuit cōmissum in arbitrium boni viri. qꝛ tunc intelligitur in arbitrium iudicis. l. vir bonus. ff. iudi. sol. ⁊ sic videtur cōmissum in certam personam. Si vero persona cui committitur ē certa. tunc licet varia sit opinio. in. l. i emētis. C. de emp. ⁊ ven. tamen dic ꝼm. d. Lucam de grassis. in. l. si quis arbitratu. ff. de verbo. obli. ꝙ siue subālia ꝯctus. vt puta ꝑtium in venditione ⁊ similia. Siue accidētalia. puta uenditur ꝼuns si rationes reddiderit ⁊ huiusmodi comittantur in arbitriū certe persone ualet ꝯctus si ille noluerit arbitrari. nam sicut subāle ultime uoluntatis pōt ferri in argumentum heredis. l. si sic. ff. de lega. i. ita in ꝯctibus. l. seruum qui filij. §. eū qui. ff. de lega. i. ⁊ ꝑ hoc uidetur casus i l. si libertus iurauerit. ff. de op. liber. ubi ualet promissio liberti facta de operibus ad arbitrium patroni. ⁊ si male arbitratus fuerit potest cogi ut arbitretur sicut bonus vir Sic in proposito qui si arbitrari noluerit l' non potest. sic non valebit. §. pretium insti. de emp. ⁊ ven. Si vero mortuus fuerit alĩ contrahentium si fuit comissum super ꝯctu perficiendo non poterit arbitrari. Si vero sup contractu perfecto. sic non expirat eius arbitriū. sed sicut ꝯctus transit ad heredeȝ: ita obligatio de stando. arbitrio dicte ꝑsōe ꝼm Bar. in. d. l. si quis arbitratu.

31 Quō autem ꝯtractus emptionis. ⁊ venditionis rescindatur ꝑpter dolum habes. s̃. Dolus. §. 9. vel ꝑꝑ minoritatē pretij. qñ est citra dimidiā iusti pretij: vel ꝑpter alias cās vide Hosti. in sū. eodem ti. ⁊ Azo. in sūma C. de rescin. vē. qꝛ parum ad ꝯfessores. sed sufficit quod dictum est.

Emunitas
vide. ĩ. Immunitas.

Enormis
iniuria qñ dicatur. R. c. cuȝ illorū de sen. exco. exēplificat si mēbrū mutiletur: si effusio sanguinis fit. Et intelligunt doc. ibidē qñ effusio est in habundātia: ⁊ de membro de quo sanguis de facili non exijt. Item si in eꝑm aut in abbatem vl' prelatum seu superiorem sit iniecta manus insti. de iniur. §. atrox dicitur si quis vulnerēt. Intellige: si vulnus eget medicamine cirugie vel emplastrorum: seu aliorum medicinalium secundum Monal. Item si quis fustibus ceditur. si in teatro vel foro: aut in conspectu iudicis verberetur. Iteȝ ꝼȝ alios si in ecclesia vel cimiterio: aut dormitorio verberetur. ar. de sen. exco. c. cuȝ pro causa 17. q. 4. quisquis. ⁊. §. qui autem. Item si sacerdoti induto vestibus sacerdotalibus. C. de iniur. l. atrocē. Sed breuiter dic ꝙ iniuria dr̃ enormis. Primo ex persona ⁊ in iure nō hēmus expressum nisi ꝙ dictū ē in. d. c. cū illorū. ⁊ in. d. l. atrocē. ⁊ insti. de iniur. §. atrox. ⁊. ff. eo. ti. l. pretor. §. atrocē. vbi dr̃ ꝺ magistratu parente ⁊ patrono eꝑo ꝑlato ⁊ sacerdoti induto. vt. s̃. dictū ē. Secundo ex loco. vt puta si in conspectu ꝑtoris fiat seu ꝑlati. vt in. d. l. pretor ⁊ in teatro vel foro. vt i d. §. atrox. ⁊. l. sed est questionis in prin. ff. de iniurijs. Tertio ex tempore. ⁊ hoc est arbitrarium. vt puta. ludi vel magne festiuitatꝭ Quarto ex re. puta. ex vulnere. vnde dicit. l. Vulneris magnitudo atrocitatem facit. ⁊ ñ nunq̄ȝ locus vulneris: veluti oculo percusso hec ibi. ff. de iniurijs. ita incipit. Quinto ex modo. vnde dicit Pa. in. c. cum illorum de sen. exco. ꝙ percussio in ecclesia vel i platea ⁊ excessus notorius dicitur enormis. d. §. atrox. ⁊ ꝙ episcopus non potest eum absoluere ex talibus iniurijs notorijs factis ecclesiasticis personis.

i Sed qs hebit arbitrari. an sit enormis in inria. R. q ille q hz absoluere z ligari an sit sue iurisditiois. vt puta possit eu absoluere l ne. ar. c. sup lris d rescrip. z. l. si qs ex aliena. ff. de iudi. Sed caueat vbi ius determinauit atrocem ne ipse velit lenem arbitrari. qz non absoluet: sed decipet. Sec9 vbi i9 n determiat.

e Episcopus grece latine speculator interpretatur. vt dr. 21. di. c. cleros. z. 8. q. 1. qui epatu. Speculare eni dz mores z vita populi sibi subiecti z intedere ad eoru salute. Un eps hec negliges e in peccato mortali z dr canis ipudicus. 2. q. 7. qui nec. z dz lectioni z oroni vacare. vt i. c. epi ibid nec dz hre familiaritate praui hois. vt i. c. puenit eade ca. z. q. imo psbiteros diacones clericos boi testioniu dz penes se hre. vt i. d. c. epi. z. c. cu pastoris. z d 9se. di. i. c. eps do

i Utru principalius debeat intedere multiplicatoi tpaliu. R. fm Tho. in quol. q n. sed eius ppria z pcipua cura dz ee circa custodia gregis sibi comissi orado. pdicado. sacrameta dispesando. z sua iuxta qd res exigit erogando. Pot tn itendere multiplicationi tpaliu ad vtilitate ecclie qn oportunitas adest z fieri possit sine dano spualium notabili alias no Alex. aut sa se ii. de auaritia dicit. q eps no pot 9gregare ad sui tuitoem: siue ecclesie. sicut rex pot: sed dz 9uertere res ecclesie in vsu ecclie qd facit pauperibus dando. Ro e: qz rex ad h costitutus e vt subditos in pace teneat z defedat ab aduersarijs. z io pot ad h 9gregare. no sic eps sz vt faciat bonu ecclesie. qd facit dado pauperib9 facit. 12. q. 2. auru. Un tz Tho. sa se. q. 185. q si bona ecclesiastica no dispesat in pios vsus: sed notabiliter deficit peccat mortalr. Secus si in modico deficiat. Addit tn q si necessitas no iminet p pauperibus q pot reseruare i futuru: vel emere possessoes vt tpe necessitatis prouidere possit. Bona vo pmoniala pot tenere ad libitum.

2 Utru liceat appetere epatu. R. q n. 8. q. 1. qui epatu ibi dr. locus superior sine quo popul9 regi no pot. z si ita retineat atqz administret vt decet: tn indecenter appetitur q ob re otiu scm querit gra veritatis. negotiu iustu suscipit necessitas caritatis qua sarcina si nullus iponit pcipiendo atqz ituede veritatis vacan. est: Si at iponit suscipieda e pp caritatis necessitate. Sed nec sic oio veritatis delectatio desereda sz subtrahat illa suauitas vt no opprimat iusta necessitas hec Aug. Ex quo pz q appetit illicite. Et qn sit mortale vide s. Ambitio prio z oblatus recusat cu peccato mortali si e dignus. z eque dignus no e cui debeat dari. Facit simil ad h. c. i scripturis ea. ca. z. q. vide. s. Electio. §. 30.

3 Qua iurisdictione heat vide de offi. or. p totum. qz ad 9fessores non ptinet.

4 Utru eps possit 9cede auctoritate no epis qua ipse hz. R. Pa. in. c. accedentibus d excess. pla. q no ea q spectant ad ordine epale sicut ordiare. chrismare. 9secrare. z similia. vt in. c. aqua. de 9se. ec. vel alta. Ea vero q spectat ad iurisditioem epale bene pot sic. cognoscere de ca mrimoniali: iniugere publica pniam. 9cedere indulgetia: iudicare d clericis z huiusmodi. vt. 16. q. 2. visis pter insignia. vt vsus mitre. z pontificaliu q sol9 papa 9cedit. ar. c. vt apostolice. de priui. li. 6. ea et q sunt iurisdictonis pot 9cedere q9uis nodu sit consecratus nec sacerdos. fm eunde. Pa. vbi. s. post Jo. An. z Calde. vt ibi no. Pa.

5 In qbus pot eps dispesare. vide. s. Dispensatio. §. 5.

6 Utru eps cadat in pena suspensionis aut iterdicti. R. q non ex nulla costitutione: nisi in ipsa de ipsis epis fiat spalis mentio. Similiter nec eoru superiores. vt in. c. qz periculosu de sen. exco. li. 6. Ide dic de suspesione a beneficio a iure posita. vt in. c. si copromissarius. §. huiusmodi de elec. li. 6. Secus de excoicatone. vt no. in. d. c. qz periculosu.

7 Utru eps possit dispensar in pluritate bnficioru. vide. s. Beneficiu. §. 38.

8 Utru executione deuoluta ad epm ppter negligetiam executoris teneat eps seruare formaz qua tenebant executores. R. Bar. in. l. si puellam. C. si man. ita fu. ali. q sic. z facit tex. in cle. i. de supple. negli. prela. z qd no. Jo. An. i. c. publicato de elec.

9 Utz mortuo epo expirz offm vicarij. R. Pa. in. c. i. ne. se. va. q sic. vt no. glo. in cle. si. de procura. Ide videt de offo priois costituti ab abbate mortuo abbate. ar. ex no. i d. cle. si. Secus si 9stitutus eet ab abbate cu caplo. ar. c. 2. de sta. re.

10 Eps in sinodo dz costituere aliquos idoneos viros per totam diocesim quos debz iuramento astringere ad denunciandu sibi vel p eu misso quicquid ppenderint fieri 9 voluntate dei z totam christianitate: quod ptineat ad iurisdictione ecclesiasticaz vt habetur in. c. eps in sinodo. 35. q. 6. z tales appellantur testes sinodales.

11 Eps pot cogere religiosos mendicates vt vadant ad pcessiones. c. nimis praua. de

exce.ꝑla. Ex quo tex. dicūt doc. ꝙ ex quo ꝓhibetur eis ne ex leui cā ꝯpellāt eos ire ad ꝓcessiones sequit̃ ꝙ ex magna ⁊ graui cā pñt vt puta nouo introitu epi l' legati l' imminēte peste aut alio flagello: l' i generalibus letanijs que sūt tres dies rogationū. hec nō Pa. in. c. dilect⁹. de offō. ordi. Qḋ ē verum nisi spāle priuilegiū hēant.

12 Eps in ecclijs baptismalibus dꝫ ordinare mgr̃os qui doceant pueros i studijs lr̃aruꝫ liberaliū qꝫ artiuꝫ assidue vbi necessitas occurrerit. 37. di. de quibusdam.

13 Eps singulis ānis sinodū teneat admonēdo clericos ꝯstitutiones legendo. ⁊ laicis ꝑdicando. vt. 10. q. 1. placuit. Item singulis ānis si pōt visitet oēs ecclīas: monasteria. ⁊ hospitalia. sibi subiecta.

14 Eps tenet̃ deputare i ecclījs cathedralib⁹ ⁊ alijs ꝯuētualibus viros idoneos ad ꝑdicādū. ⁊ ꝯfessiones audiēdū alr̃ peccat mortalr̃. silr̃ qñ ipe nō pōt pp amplitudinē diocesis vel alia occupatiōe: tenetur hr̃e viros potentes in ope ⁊ sermone qui visitent ⁊ doceant vice eorum plebes sibi cōmissas ⁊ eis ꝓuideant de sustentatōe. vt in. c. inter cetera. de offō. ordi.

15 Eps dꝫ quos vult ordinare inquirere primo de etate debita ad illū ordinē. dic vt. ⁊. Etas ⁊ de litteratura. Nā ordinans subdiaconū vel diaconū q nescit offm̄ vr̃ peccare mortalr̃. qr ꝑbet ei cām peccādi mortaliter. Quātū vero ad illos quos ꝓmouet ad curā aiar̃ ꝙ hēant sciam necessariā. de quo s̃ Confessio. 4. §. 3. alias peccat mortalr̃. Iteꝫ nō ꝑmittat ꝙ notarius petat salarium i scribēdo ordināndos. qr ꝓhibitū ē. 1. q. 2. sic̃ epꝫ itellige fm glo. ibidē qñ ē salariatus: al's pōt accipere aliqd dūmō eps nō ꝑticipet in lucro lꝫ ꝯrium teneat glo. ibidem.

16 Eps pōt q̄rere de titulo bñficij sui subditi si nō ꝯsensit in eū. vt voluit Fede. ꝯsilio. 98. ⁊ idē dic de quocūqꝫ alio cuius interest.

17 Eps eccliastica offā nō dꝫ cōmittē ꝓpinquis nec administrationē rer̃ eccliasticarū vt i. c. iudicatū ē nob. 89. di. cū. c. se. sꝫ yconomus dꝫ eē clericus honeste vite vt ꝓbatur ea. di. p totū

18 Eps in cōferēdo bñficia dꝫ attendere vt det dignis. alr̃ peccat mortalr̃ fm Tho. ⁊ Alb. i. 4. facit qḋ nō. 61. di. c. i sacerdotibus.

19 Eps in publico dꝫ lineis vti: nisi sit religiosus: sup indumentis. vt in. c. clerici offā de vi. ⁊ ho. cle.

20 Eps tp̄re interdicti pōt celebrar̃ ⁊ celebrari facere vbicūqꝫ ⁊ audire diuia. vt i. c. si. de ꝑuile. li. 6. Qḋ limita. vt i. c. qḋ nō nullis. de priuile: s. iterdictis exclusis: submissa voce: ianuis clausis: ⁊ cāpanis nō pulsatis: ⁊ ipe spālr̃ nō sit itdict⁹: l' nō fuerit cā ipi⁹ iterdicti

21 Eps pōt vbicūqꝫ cū altari portatili celebrare ⁊ celebrari facere. d. c. fi.

22 Eps nō fuās canones l' nō faciēs fuari ē piur⁹. nō. Pa. in. c. ego de iur̃ iur̃. allat glo. i. c. sacerdotes. el. 1. 2. q. 7. que dicit. ꝙ a prelato nō fuante canones pōt recedi sicut ab excōicato receditur ⁊ preciso. Qḋ intelligit dictus. Pa. verum qñ ex contēptu non seruat nec seruari facit. alias secus.

23 Utrū eps ꝓ ꝑsecutione sui corporis possit fugere. R. fm. S. Tho. fa fe. q. 185. ar. 5. ꝙ vbi subditor̃ salus exigit ꝑsone ꝑsentiam nō pōt fugere pp aliqḋ dānū tp̄rale vel corporale: ymo tenet̃ sicut bon⁹ pastor aiaꝫ ponere ꝓ ouibus suis. Ubi vō sufficienter in absentia p aliū posset saluti subditor̃ ꝓuideri: tunc licite posset fugere nec est mercenarius tunc. Hoc idē pꝫ i. c. sciscitaris. 7. q. 1. vide Inno. in. c. nisi. de renū. ⁊ glo. in. §. hoc totum. 7. q. 1.

24 Epālis dignitas liberat a ꝯditione fuili ⁊ ascriptitia. 54. di. si seruus sciente. el. 2. ⁊ ēt a ciuili fm canones. vt tꝫ glo. in. d. c. si seruus.

25 Eps si hꝫ iurisditionē tp̄ralē in aliquo loco dꝫ constituere iudicem laicuꝫ q in cā precipue criminali faciat iusticiam: ⁊ pōt ēt in spāli super aliquo maleficio delegare vt faciat iusticiam: ⁊ non efficitur irregularis: dūmodo per suā responsionem neqꝫ directe vel indirecte indicet iudici ꝙ debeat penā sanguinis irrogare sed solum in genere ꝙ faciat iusticiam ⁊ ꝙ si dubitat consulat peritos iudex alr̃ esset irregularis. c. ex lr̃is. ḋ excessi. prela. Tenet tñ Rodo. ꝙ ēt pōt dicere ꝙ puniat reum fm ꝙ ius vult: dūmodo non exprimat de morte vel de mutilatione vt ēt nōt Hugo. di. 3. c. ois āt lex. pñs tñ nō dꝫ esse vindicte sanguinis. vt i. d. c. ex lr̃is.

26 Utrum eps peccet mortalr̃ respondēdo i ordinatione sua cum interrogatur vtr̃ sciat nouum ⁊ vetus testm̄: ꝙ scit. R. fm Ricar. in quol'. 3. q. 24. ꝙ sic. si est ita ignarus ꝙ nesciat in generali mādata dei. articulos fidei virtutes. ⁊ vitia ēt sacramenta. qr tunc mentitur pernitiose. Si vero non est ita ignar⁹ quin sciat vetus ⁊ nouum testm̄ q̄ꝫtum ad ea que necessarium est scire prelato: ⁊ sine quorū scia non pōt ꝯuenienter exequi offm̄ suum tunc non credit ꝙ peccet mortaliter. licet in alijs sit indoctus. quia videtur ꝙ cō-

suetudo sic solum velit.

27 Utrū religiosus ꝓmotus i ep̄m teneatur ad obseruātias regulares. R. ꝙ sic vide. ī. Monachus. §. 7. ꝛ Religiosus. §. 33.

Errare ē aliud pro alio putare. Uñ Aug. 38. di. in. c. quāuis. iquit. Quisquis se existimat scire qḋ nescit pro vero quippe approbat falsum qḋ erroris est proprium. Et idem. 22. q. 2. in quibus. Et ideo in. d. c. quāuis dī ꝙ non est cōsequens vt ꝯtinuo erret quisquis aliquid nescit.

1 Utrum error sit peccatum. R. ꝙ in hijs q̄ non pertinent ad regnum dei capesceñ. l. n̄ sic non est peccatum: aut si est. minimum ē. vt in. d. c. in quibus.

2 Errantes non videntur consentire. l. nihil consensui. ff. de re. iur. Rō habet. ī. Matrimonium 3. Impedimento. 4. in principio

3 Error iuris an excuset a dolo ꝛ pñter a pena que debetur pp dolum. R. ꝙ sic. vide. s. Dolus. §. 1.

4 Error cōis aliqñ fac̄ ius. ar. 95. di. c. ecce ego. quasi in fi. ꝛ i. l. barbari⁹. ff. ḋ offi. pto.

5 Errorem suum quilibet dꝫ corrigere. 35. q. 9. §. qr ergo. ꝛ. §. sequenti.

6 Error quando dicatur intollerabilis. R. quando aliqd cōuer vel in suo genere ē peccatum. vt in. c. venerabilibus. §. pōt de sen. exco. li. 6. Uel si cōtineat aliqḋ ipossibile vt in glo. c. per tuas. ḋ sen. exco. [illegible] ius. l[illegible]gē. l'excōicet quia bonum fecit. puta. Elemosynam. vide in. d. glo.

Erubescentia ḋ bono ē peccatum: ꝛ filia accidie. ꝛ cōtingit quadrupl'r. Primo cum erubescit de defectu nature. vt puta. quia est claudus ꝛ huiusmodi. ꝛ hec est peccatum si est nimia. 56. di. nasci. ꝛ. c. nūq̄ꝫ erubescamus. Secundo cum erubescit dicere ueritatem: vt predicare: testificari: corrigere Et hec aliquādo ē mortalis si non facit qñ tenetur de precepto. Tertio cum erubescit confiteri mortalia pctā ꝛ si ōmittit pp hoc mortalis est. Quarto cum erubescit ieiunare orare: ꝛ huiusmōi. ne dicatur [illegible]cis ꝛ hec ē pctm̄ veniale qñ ōmittit ñ necessaria: sec⁹ qñ necessaria. qr mortale.

Etas determiata regrit i multis neccio a iure ita ꝙ non sꝫ gestū añ. Et prio i spōsalibus. 7. annorum completorum. vt in. c. vnico. ḋ dspō. impu. li. 6.

In mrimonio vō. 12. ānoꝝ i fema: ꝛ. 14. i masculo: nisi malitia suppleat etatē qḋ tūc ē qñ sit potētes ad coeūdū sil'. vt nō. i. d. c. vnico

In voto religionis seu. professione fienda requirit. 12. In muliere. 14. In masculo cōpletus. vt h̄etur de muliere in. c. cum virum ḋ regula. ꝛ in. c. puelle. 20. q. 1. ꝛ in. c. puella 20. q. 1. de masculo in. c. significatum. de regula. ꝛ i. c. 1. de regula. li. 6. Fallit in casu de quo. ī. Nouicius. §. 2.

In ordinibus capiēdis. prie tōsure ē. 7. ānorum ꝯpletoꝝ. vt in. c. in singulis. 77. di. ꝛ ēt triū minoꝝ ordinū. vt i. d. c. in singulis. ꝛ q cunq̄ꝫ conferrent ante predictā etatem nisi religionē intraret suspensus ē ipo facto per ānū a collatione eiusdem ordis. de tē. or. c. nullus. li. 6. Acollitatus post. 12. ānū. vt i. d. c. in singulis. Subdiaconatus ē. 18. annus i cohatus. Diaconatus vō. 20. Presbitatus 25. vt i cle. generalē. de eta. ꝛ quali. ordi. Si tñ ordinet' añ dictā etatē quis: suscipit qdeꝫ caracterē ordis. sed nō executionē vsq̄ꝫ ad ꝯpletum tps: vt nō. i. d. cle. generalē. nec eps pōt dispensare. vt ibi nō.

In beneficijs regularibus in abbatissa. 30. ānorum completorū. similiter ꝛ in priorissa seu matre vel ministra que hꝫ regere monasterium. vt in. c. idēnitatib⁹. de elec. li. 6. In abbate. 25. annorum inceptorum. per. c. cuꝫ in cunctis. in. §. inferiora de elec. vbi regula riter ad q̄libet dignitatem obtinendam requiritur illud tps lꝫ ñ de abbate sit aliquid spāliter expressum. In priorati collegiato. i. qḋ hēat sub se collegium. 25. annorum inceptorum. ar. cle. ne in agro. §. ceterum de sta. regula. In priorati vero non cōuētuali si habet curam aiarum quam hēat per se exercere requiritur. 25. annorum inceptorum quia opꝫ sit sacerdos. secus si non hꝫ per se exercere. tunc sufficit etas. 20. annorum cōpletorum. d. §. ceterum. In priorati āt qui non habet curam aiarum requiritur etas. 14. annorum cōpletorum. qr opꝫ sit ꝓfessus c. nullus de elec. li. 6. Et ita tꝫ Pa. in. c. sup inordinata de prebē. lꝫ Fede. dicat sufficere etatē. 7. annorum cui non credo qr opꝫ sit professus in religione vt dictum est in beneficijs secularibus que hñt dignitatem. In episcopo. 30. annorum completorum. c. cū i cūctis de elec. Inferiora vō ep̄atu requirunt ꝙ attigerit. 25. annum. d. c. cum in ꝯctis §. inferiora. Ep̄s tñ pōt dispensare in dignitatibus vel personatibus curam aiarū non hñtibus. vt. 20. annū cōpletū hēant. c. pmittimus. de eta. ꝛ quali. li. 6. In beneficijs vero simplicib⁹ sunt opiones. sꝫ mihi plꝫ opinio Calde. quā seq̄t Pa. i. c. sup iordinata

de ꝓben. ꝙ si bñficiũ sonat in nomen recto
ric. vt puta quia est ecclesia vel capella per
se stans habẽs ad regimen clericũ. tunc re-
quiratur etas. 14. ãnoꝝ cõpletoꝝ. vt in. c. iu
deoꝝ. de eta. ⁊ quali. ordi. qꝛ qui nescit se r̃
gere nec ecc̃liam. Si vero non sonat recto
riam sed ẽ beneficium in ecclesia: tunc si re
quirit maturitatẽ consilij vt in canonicatu
eccl̃ie cathedralis. Hosti. ⁊ Archi. tenẽt ꝙ
requiritur etas. 14. annorum. quia ante nõ
põt iura sapientum tractare sicut dicimus i
milite volente testari ante illam etatẽ i. l. lꝫ
ff. de te. mili. Si vero nõ requirit maturita
tem consilij tunc. 7. ãnorũ ẽ etas. ⁊ ista sũt
beneficia in multis ecclesijs pro clericis
pueris.
In electionibus monialium requirit̃ etas
12. ãnorum completorũ aliter nulla admit-
titur ad eligeñ. vt in. c. idẽnitatibus. de elec.
li. 6. In iuramento ⁊ testimõio requiritur
pubertas. vt nõ. in. c. paruuli. 22. q. 5. ⁊ in. c.
testes. 4. q. 3.
In testamentis ⁊ multis alijs que õmitto:
quia ad nos nihil requiritur pubertas: in e
lectione sepulture requiritur ꝙ ad annos
pubertatis perueniat. ar. c. licꝫ. de sepl̃. li. 6.
Quomodo cognoscetur quando requirit̃
etas completa quando de mente ignoratur
stamentis vel disponẽtis. Rñdit Bar. in. l.
si cui. ff. de le. i. ꝙ qñ etas ꝓfertur in geniti-
uo requirit̃ ꝙ ꝯpleta sit: in ablatiuo cũ ꝑpo
sitione in. sufficit sit inchoata: sine preposi-
tione requirit̃ ꝯpleta: cle. i. de se. pos. In ac
cusatiuo cũ verbo significãte rem ꝑfectã:
vt ꝑpositio. ꝑ. vel cũ futuro cõiunctiui regri
tur ꝯpleta. l. non putabam. ⁊. l. si in annos.
ff. de condi. ⁊ demon. sine tali verbo si de
fauore agitur. sufficit inchoassꝫ si de odio:
requirit̃ cõpletus. l. ad rem publicam. ff. de
mu. ⁊ ho. In accusatiuo cũ ꝑpositione ad
sufficit inchoari. l. qui filium. ff. ad treb.

E Uagatio mentis est filia accidie: qꝛ ꝓpt̃ tediũ boni operis euagat̃ varia co-
gitando vt ipm̃ tediũ euitet: ⁊ hec inducit
ad multiloquium ⁊ vaniloquiũ: ⁊ audieñ.
noua. ⁊ facit instabilẽ in loco que tunc sunt
mortalia cum sit ꝑ predicta ꝯ aliqꝺ ꝑceptũ
alias veniale. hec ex scõ Tho. ꝭa ꝭe. q. 35.
In oratione aũt an sit peccatum. vide Ora
tio. §. 10.

E Uangelium legens sacerdos vtitur stola sicut diaconus. 32. di. eccle
siastica. Euangeliũ nõ sedendo vel genufle
xo sed stando audire debemus. de ꝯse. di.
i. apostolica.

E Ucharistia. i. bona gr̃a ab eu qꝺ est bonum ⁊ caris gratia. ⁊ sic notatur
ꝭm ꝙ cõtinet realiter xp̃m qui ẽ plen⁹ gr̃a.
ꝭm uõ. qꝺ ẽ signũ rememoratiuũ passiõis
xp̃i que fuit sacr̃m veꝝ dicitur sacrificium.
ꝭm aũt ꝙ ẽ signũ demõstratiuũ vnitatis ec-
clesie cui hoĩes aggregãtur per ipam dicit̃
comunio. ꝑut vero ẽ prefiguratiuũ diuine
fruitõis que ẽ i p̃ria dr̃ viaticũ qꝛ prebet no
bis viam ꝑueniendi ad illã. vel quia datur
transeuntibus de hac vita ad ipm̃ xp̃ꝫ. vnũ
tñ ẽ sacr̃m in quo sunt tria. s. spẽs visibil' cõ
pus xp̃i veꝝ: ⁊ corpus xp̃i misticũ. s. eccle
sia. ⁊ ꝭm ꝙ dicit Hug. Primũ ẽ signum se
cundi ⁊ tertij. Secũdũ ẽ res ⁊ signũ ⁊ cau
sa tertij. tertium ẽ res secũdi ⁊ veritas ꝑmi
de quo. de cele. missa. in. c. cum Marthe.
§. distinguendum ẽ.
Que ẽ materia debita huius sacr̃i. R̷. ꝙ
panis triticeus ⁊ vinũ vit̃. vsus. n. huius sa
cramenti ẽ refectio que ad sui integritatem
cibũ ⁊ potũ requirit. Significatio ẽt eius
ẽ duplex. vna passio xp̃i in qua sanguis fuit
separatus a corpore: alia ẽ cibatio corpõis
⁊ aĩe. ⁊ ꝑpea propter conuenientiam vsus
⁊ significationis duplex mã exigebatur.
Utrum possit cõfici de pane farris ⁊ spel 2
te vel siliginis. R̷. licet aliqui dixerint ꝙ sic
tu tñ tene ꝙ nõ põt cõfici nisi in pane triti-
ceo. i. frumenti. ꝭm Sco. in. 4. dist. ii. ⁊ cõit̃
theologos.
Utrum in pasta facta de tritico possit con 3
fici. R̷. ꝭm Sco. vbi. s̃. ꝙ non.
Utrum possit confici in pãe corrupto. R̷. 4
ꝙ non qñ tanta est corruptio ꝙ panis spẽs
soluũtur: sicut qñ continuitas soluitur. ⁊ sa
por ⁊ color ⁊ alia accidentia mutantur. se
cus si esset aliqua dispositio solum ad cor-
ruptionem quam declarat aliqua immuta-
tio saporis quia sic põt confici.
Utrum in amido possit confici. R̷. Sco. 5
vbi. s̃. ꝙ multo probabilius est ꝙ non iõo
peccat ⁊ iudicio meo grauit̃. qui ex tali ma
teria conficit scienter siue qui preparat. ille
autem qui conficit ignoranter. licet non cõ
secret tamen non est idolatra secũdũ Sco.
vbi. s̃. nec idolatrare facit quia quantum
in se est materiam esse idoneam ⁊ ab alijs
adorandam supponit.
Utrum possit confici in pane fermentato 6
R̷. ꝭm Sco. in. 4. di. ii. ꝙ sic. ⁊ tex. est in. c.

litteras de cele. missa. ⁊ in. c. i sacro de ꝯse. di. 2. sed grauiter peccat latinus si celebrat i fermentato. ⁊ vt dicit Sco. forte ēt grecus grauiter peccat pp multa que adducit ibidē sed maxie qꝛ xp̄s in azimo consecrauit.

7 Utrū possit confici in pane facto de aqua rosea vel endiuie ⁊ huiusmodi. ℞. quidam theologi in. 4. di. xi. tenēt ꝙ nō pōt ꝯfici de pane facto ex quocūqꝫ alio liquore: sed oꝫ sit factus de aqua vera alr̄ vere panis n̄ eēt. Alij āt theologi tenēt ꝙ pōt ꝯfici qꝛ aq̄ ipa non requirit vt maneat in spē ꝓpria immo mutat in nām aliā. sed ego credo ꝙ nō pōt qꝛ xp̄s ꝯfecit in pane facto ex aqua naturali ⁊ sic serua.

8 Utrū si grana alterius generis admisceā tur cū tritico possit cōfici. ℞. ſm cōiter theo logos i. 4. di. xi. ꝙ si admistio sit ꝑdominās vel equal' ē virtus in vtroqꝫ miscibiliū ꝙ n̄ pōt confici qꝛ mutat spēs ⁊ cognoscitur ex colore ꝑcipue ⁊ sapore. Accidentia. n. magnā partē ꝯferunt ad cognoscēdū qd̄ quid est p2io de aia. secus si nō est equal' admistio qꝛ confici potest.

9 Circa materiā vini querit vtrū possit cō fici de alio vino q̄ȝ de vino vitis. ℞. ſm cōi ter doc. in. 4. di. xi. ꝙ non: ⁊ rō potissima qꝛ sic xp̄s instituit lu. 22.

10 Utrū possit ꝯfici i aceto. ℞. Inno. de offō misse dicit ꝙ sic: sed ſm theologos maxie. Ricar. in. 4. di. xi. dic ꝙ nō pōt: qꝛ vinum ⁊ acetū differunt ſm phm. 8. methaphisice. sicut viuū ⁊ mortuū. In vino tn̄ ſm Ricar. vbi. s̄. ⁊ cōiter alios qd̄ accedit ad acedinē manēte tn̄ adhuc forma substantiali vini pt ꝯfici. Idē dic qn̄ putrescit ꝑfecta putrefactō ne que redire nō pōt ad cōplexionē vini ꝙ nō pōt ꝯfici. si vero sit in via ad corruptōeꝫ pōt ꝯfici. silr̄ si vino sit cū sapore vinoso sapor aromaticus. vel ponticus. vel acerbus ex minus ꝑfecta digestione vini.

11 Utrū in agresto possit ꝯfici. ℞. ꝙ nō qꝛ nihil recipit spēm nisi sit in termino sue generationis ⁊ iō non est vinum.

12 Utrū in musto possit ꝯfici. ℞. ꝙ sic si ē expressū extra vuā sed non in eo qd̄ adhͨ ꝯtinetur i vua matura. ar. de ꝯse. di. 2. c. didicimꝰ. ⁊ c. se. ⁊ hec ē verior opinio qꝛ sic nō ē sub spē potabili sed potius edibili.

13 Utrū possit ꝯfici in pusca seu in aqua viata seu in aqua sup̄fusa sup̄ aceruos vuarum postq̄ȝ vinū est expressū aut in aqua rubea i qua lotus est pānus vino rubeo tinctus. ℞. ſm cōiter doc. ꝙ nō qn̄ tollit virtutē vini aq̄ addita. facit de consecra. di. 2. c. cū omne ⁊ de cele. missa. c. ꝑniciosus.

14 Quid si aqua equalr̄ misceat vio. ℞. Ricar. vbi. s̄. ꝙ aut sit ſm quantitatē equalem molis aut ſm ꝓportiōem equalē virtutis. ꝑmo mō non tollit spēm vini qꝛ ē magis actiuum q̄ȝ aqua nec tn̄ vinū posset cito i sui naturā aquā ꝯuertere ⁊ iō sola vini sb̄a transb̄aret in sanguine. scd̄o mō generat tertia nā. ex duobus que nec est vinū nec aqua sꝫ nō stati qꝛ nā nō operat in instāti q̄uis eaꝝ termini sint in instanti: ⁊ iō tā cito posset sacerdos ꝯficere post talē appositōem ꝙ illō qd̄ fuit ibi vinū cū adhuc nō esset transmutatū ad cōpositionē nature tertie ꝯuerteret in sanguinē xp̄i. Si tn̄ anteq̄ȝ ꝓferret verba ꝯsecratōnis esset tertia nā ꝯstituta nō posset ꝯfici sanguis xp̄i qꝛ spēs cōponētiū ex q̄bus ꝑ essentiā ꝯstituitur vnū incōposito nō remanent ſm essentias nisi forte diminute. vel ſꝫ quid qd̄ dico pp opinionē illoꝝ q dicūt eas manere i cōpletas. Aduerte ꝙ lꝫ vt dixi possit ꝯfici in mā panis vel vini qn̄ admistio vl' corruptio nō tollit virtutē ipsorū tn̄ peccat q sine necessitate cōficit preterq̄ȝ in pane triticeo puro ⁊ incorrupto ⁊ silr̄ in vino non acetoso ⁊ purificato pp irreuerētiā sacri ſm oēs doc. in. 4. di. xi.

15 Utrū d̄beat aqua admisceri i vino calicis ℞. ꝙ sic. c. lr̄as de cele. missarū ⁊ de ꝯse. di. 2. c. i. ⁊. c. oē crimen. ⁊ qr̄ hoc. vide ibidē. ⁊ in. c. cū mathe. de cele. missa.

16 Sed nūqd sufficit ꝙ fuerit apposita i dolio. ℞. S. Bo. in. 4. di. xi. ꝙ n̄ sꝫ tē dꝫ appōi qn̄ sacra misteria icohāt ēt si al' fuissꝫ posita

17 Quid si omittat. ℞. ꝙ nihilominus ꝯficit de ꝯse. di. 2. scripta sꝫ peccat mortalr̄ q scienter eā nō apponit ar. c. lr̄as de cele. missa. q v̄o omittit ex negligētia ex hoc ꝙ hūit diligētiā semiplenā peccat vēialr̄: sꝫ grauiter qꝛ quātū istud sacrꝫ ꝑcellit alia sacra ⁊ opa tm̄ in eo magis q̄ȝ in alijs negotijs ꝑponderat negligētia ſm scm̄ Bo. i. 4. di. xi. Si āt omisit ex negligētia eo ꝙ nullā diligētiam adhibuit mortaliter peccauit ſm Alex.

18 Que aqua dꝫ apponi. ℞. ꝙ sola aqua naturalis. c. in quadam de cele. missarum.

19 In quāta quātitate. ℞. ꝙ lꝫ aliq canoniste alr̄ dicant. tn̄ dic ꝙ modica aqua dꝫ apponi maxie si vinū ē debile vt sic ꝯuertat in vinū ſm ꝓbabiliorē opionē ꝙ eē n̄ posset nisi eēt modica appositio. alr̄ si apponeret in tanta quantitate ꝙ soluerentur spēs vini nō conficeretur vt dictum est.

20 Quid fiendū in illis ꝑtibus vbi vinū hr̄i nō pōt. ℞. ꝙ papa pōt dispensare vt sine san

guine corpus xp̄i ɔficerent ne pp defectū sacr̄i incurrerent maximū dānū: cū corpus n̄ sit sine sanguine in hostia. ⁊ iō papā adeāt.

21 Circa formā hui⁹ sacr̄i querit̄ q̄ sit forma transſbationis panis. R̷. ꝙ est ista. Hoc est eni corpus meum facit. c. cum marthe. §. ex eo dicitur de cele. missarum.

22 Utrū hec ɔiunctio. n. sit de sb̄a forme. R̷. ꝙ nō sed ponit̄. ibi ad denotandū ordinē ɔsecratōis ad vsū materie ɔsecrate: q tm̄ n̄ est de necessitate sacr̄i. vn̄ nec ɔiunctio silr̄. sciē ter tm̄ omitti nō dʒ vbi vsus eccl'ie illius anti quus hʒ. Scdm̄ vo. Sco. in. 4. di. 8. li. enī ibi ponit̄ ad ɔiūgēdū ne. s. verba forme sin̄ p̄cedentibus ꝓferāt̄. Ideo credo mortalr̄. peccarent q scīēter ōmitterēt tā in ɔsecratōe pāis q̄ʒ vini. qꝛ ita hʒ vs⁹ gnālis eccīe rōane

23 Quid demōstrat li hoc ꝓnomē demōstra tiuū. R̷. nubi plʒ opio Ricar. de sancto vic tore li. de trini. ꝙ ibi sit demōstratio mixta s. ptim ad sensum ⁊ ptim ad intellectū sub h̄ sensu illud in qd̄ hoc transſbabit̄ est corpus meū: qꝛ sicut ista ꝓpositio esset vera ⁊ magis ꝓpria si demōstrando cibū diceret hoc est corpus meū. s. illud in qd̄ iste cibus ē trans mutādus ē corpus meū qn̄ virtute eius i ꝓ latōis termino ille cibus fieret corpus meū Sic in ꝓposito. qꝛ ibi virtute v̄borū i cōple mēto ⁊ termino ipsius orōnis panis fit veꝝ corp⁹ xp̄i. Alij tm̄ alr̄ dn̄t vide i 4. sniaꝝ di. 8

24 Utrū p̄sbiter dicēs solūmō p̄fata verba sr̄ pane ɔsecret. R̷. s̄m Sco. in. 4. di. 8. ꝙ non rō qꝛ dicēdo hoc ē corpus meū n̄ refert̄ ad corpus xp̄i. ⁊ iō lʒ nō sint alia verba de sb̄a forme q̄ʒ p̄dicta. tm̄ de necessitate reqritur vt exprimant̄ aliqua v̄ba ex qbus prefata for ma solūmō determinet̄ ad corpus xp̄i sicut fit cū dr̄ fiat dilectissimi dn̄i nr̄i iesu xp̄i q p̄ die ⁊c. aliter nihil fieret ⁊ hoc tene q̄ʒuis q dam teneant contrarium ⁊ male.

25 Utrū sacerdos possit q̄ʒtūcunq̄ʒ mām̄ pa nis virtute p̄fatorū verborū trāsubstātiare i corpus xp̄i. R̷. s̄m Alex. in. 4. tractatu d̄ eu charistia ꝙ nō. sed solūmō illā quantitatē q̄ rōabiliter pōt sumi a fidelibus: qꝛ sic intē tio dn̄i dantis formā ɔficiēdi fuit vt sumeret̄ qd̄ pʒ cū dicit. Accipite ⁊ comedite sic ē itē tio eccl'ie ⁊ dʒ esse cuiuslibet sacerdotis ɔfi ciendi. vt sumat̄ in vsū sacr̄i iplicite vl' expli cite ⁊ iō si intēderet ɔsecrare totū panē q est in foro qꝛ nō ɔformaret intētōem suā inten tōi ecclesie sic nō ɔficeret nō ex defectu vir tutis verboꝝ q̄ vna vice possʒ ɔficer̄ tot ho stias ꝙ sufficerent toti mōdo si eēt necessitas ecclesie sed pp defectū intētionis illius q h̄ sacr̄m instituit q nō intendit in ludubrio vel stulticia fiat ɔsecratio sʒ pro vtilitate ecclesie generalis vel pticularis. ⁊ sic pʒ ꝙ multo mi nus ɔsecrat q ɔficit ad irrisionē veneficia ⁊ huiusmōi. ⁊ lʒ Tho. in. 4. di. ii. teneat ꝙ imo ɔficit nō cures. sʒ tene qd̄. s̄. dixi vt tʒ sanct⁹ Bo. in. 4. di. 10. ⁊ Pe. ea. di. ⁊ multi alij q̄ʒ uis ēt opio Tho. possit sustineri s̄m ꝙ etiaʒ Ricar. ea. di. sustinet si intelligat̄ ꝙ ɔficiēs itendat. p⁹ ɔficere lʒ ɔsequēter ad veneficia sed ꝯria magis videt̄ rōabilis ⁊ iō tene eā.

26 Utrū sacerdos virtute v̄borū prefatorum possit vnā ptē ipsi⁹ hostie ɔsecrare sine alia hostia cōtinua remanēte. R̷. s̄m Ricar. i. 4. di. 10. ꝙ sic si intēderet determinate ad alte rā pteʒ puta. dexterā vel a tali signo citra qꝛ verba non operantur nisi super illam mate riam ad quam precise fertur intentio conse crantis: secus esset si intentio consecrantis non esset determinata magis ad vnam par tem q̄ʒ ad aliā sed in vago: qꝛ tunc si non in tenderet nisi medietatem consecrare solum nulla pars essʒ consecrata. qꝛ reales opera tiones non sunt circa singularia vaga: sʒ cir ca determinata: ⁊ ideo oportet ꝙ intentio ad quā sequitur realis determinatio aliqd̄ determinatū ⁊ determinate respiciat. Et ex predictis soluit̄ alia questio de sacerdote q hʒ 20. hostias ⁊ ex illis nō intendit ɔsecrare nisi. 18. ꝙ nullaʒ cōsecrat nisi intentio sua se determiet determinate ad quas vult. 18. Se cus si credens ꝙ sint solum. 20. ⁊ sunt. 22. tm̄ intendit consecrare quicquid est ante ipsuʒ sic oēs sunt consecrare. Iteʒ patet ꝙ hostie in altari ex obliuioue reseruate ⁊ guta vini in pede calicis ⁊ huiusmodi nō cōsecrant̄: quoniā ad eas nō refert̄ intentio cōficiētis.

27 Quid si sacerdos acceptis pluribus ho stijs consecrandis qn̄ venit ad actum conse crationis nō aduertit nisi ad eam quā habʒ in manu. R̷. secundū Fran. de May. in. 4. di. 12. quidam dicūt ꝙ non sunt alie cōsecra te. Sed tu dic cū Sco. ꝙ omnes sunt conse crate. qꝛ non requiritur de necessitate inten tio actualis: sed virtualis que fuit qn̄ prefa tas hostias accepit. vt eas consecraret.

28 Circa formam vini consecraudi queritur que sit. R̷. ꝙ hec. s. Hic est enim calix san guinis mei noui ⁊ eterni testamenti qui ꝓ vobis ⁊ pro multis effundetur in remissiōʒ peccatorū. hec quotiescunq̄ʒ feceritis i meā memoriā facietis vt in. d. §. ex eo nō. Unde sanctus Bo. in. 4. di. 8. ⁊ multi doctores ibi dē tenent ꝙ solum de sb̄a forme predicte sūt ista verba. Hic est calix sanguinis mei. Alia

vero sequētia nō sunt de sb̄a. sed ꝑtinent ad ornatū: ⁊ ad ostendendū vsū vel dignitatē ibi accipite ⁊ bibite ⁊c̄. aut effectū: vt ibi noui ⁊ eterni. ⁊c̄. Alij tenent vt sanct⁹ Tho. i. 3. q. 78. ꝙ oia sūt d̄ sb̄a forme vsq₃. Hec quotiēscunq₃ ⁊c̄. Sed Sco. ea. di. 8. dicit ꝙ cū non sit nobis traditū pro certo an ad formā sb̄alem ꝑtineant aliqua verba post. li. sāguinis mei. iō periculosū ē asserere ꝙ ꝑcisse sit in illis verbis ex quo sufficiēs auctoritas nō habet: ⁊ iō oia dic vsq₃ ad. Hec quotiēscunq₃ ⁊c̄. ac si essent de sb̄a forme l₃ cōiter doc. cōcordent cum beato Bo.

29 Nota ꝙ que dixi. s̄. in cōsecratōe panis debent silr̄ dici de vini consecratione.

30 Similiter de prolatōne verborū aut corrupta: aut diminuta: aut addita. dic vt. s̄. dictum ē de baptismo. Baptismus. 2. §. 15. cum duobus se.

31 Circa ꝯuersionē que fit i hoc sacr̄o ꝑ virtutē verborū ꝓfatorū est firmiter tenendū ꝙ sb̄a panis ꝯm totā suā materiā ⁊ formā existens actu transsb̄atur in totum corpus xp̄i actu existens: ita ꝙ mā in materiā. ⁊ forma in formā. s. corporeā transsb̄atur solis accidentibus remanētibus. ꝯm sanctum Bo. ⁊ Ricar. ⁊ Pe. in. 4. di. 11. ⁊ sanctū Tho. i. 3. q. 75. Sed ꝯ₃ Sco. i. 4. di. 11. ibi nō ē ꝯuersio sb̄e in sb̄am q̄ntū ad esse sb̄ale simpliciter: s₃ q̄ntum ad esse hic. q₂ corpori xp̄i nō acquiritur simpliciter esse: sed esse hic. s. sub spē panis. vñ acquirit nouā p̄ntiā nō amittēdo antiquā. panis vero desinit esse ibi nō acquirendo aliquā p̄ntiā alibi. vñ l₃ illa desitio pāis ꝯm se considerata sit anihilatio: ipsa tñ cōuersio nullo mō est anihilatio: q₂ eius terminus nō ē nihil: sed noua p̄ntia corporis xp̄i sub spē panis. hec Sco. Et ide₃ dico de sb̄a vini ꝙ transsb̄atur in sanguinē xp̄i. ita ꝙ panis in corpus ⁊ vinū in sanguinē puru₃ virtute verboꝝ transsb̄atur. nō in aliqd aliud: s₃ q₂ corpus nō est sine sanguine ⁊ ceteris humoribus suis: nec sanguis sine corpore ⁊ venis ⁊ neruis suis iō in hostia ē corpus xp̄i ꝑ transsb̄atonē. ⁊ sanguis eius ꝑ ꝯmixtione₃. ꝑmixtus eni ⁊ diffusus ē in corpore ⁊ ideo vbicūq₃ ē corpus xp̄i ibi ē sanguis ei⁹. Aīa uō ē ibi rōne cōiunctiōis cū corpore cui iseperabiliter ē cōiuncta. Quantitas aūt ⁊ alia accidentia sunt ibi rōne inseperatōnis a corpore. Diuinitas v̄o rōne vnionis diuine cū humana nā. Similiter in calice vinū trāsb̄atur i sanguinē solū virtute transsb̄ationis: s₃ q₂ sanguis nō est ibi effusus: sed in venis. iō ē ibi ēt corpus xp̄i ꝑ cōcomitātiā ⁊ cetera vt dictū ē in corpore. ⁊ ad hoc facit. c. firmit̄. §. vna de sū. tri. ⁊ fi. ca. ⁊. c. in quadā de celebr. miss. Et hec oia fiunt in instāti cōpleta orōe verboꝝ dei virtute assistēte virtuti forme ꝓfate. Est ēt totū corpus xp̄i ita in tota hostia qđ est ēt i qualibet eius ꝑte in qua saluat̄ rō totius. cū eni sit totū hōgeneū nō est maior rō ꝙ vna pars ꝯuertat̄ in vnā ꝑtē q̄ in aliā ita tñr cōiter. Est ēt corpus xp̄i sub hostia q̄ntū. sed ñ mō quātitatiuo. q₂ l₃ sit ibi corpus q̄ntū nō tñ cōꝑatur ad spēs vt q̄ntum: sicut q̄uis sit ibi clarū. nō tñ vtitur claritate sua illuminādo mediū. ita q̄uis sit q̄tus ñ vtit̄ quātitate sua occupando locū: sicut deus pōt facere. vt hoc fit ignis nō exercēdo cōbustionis actū. Est ēt corp⁹ xp̄i sub hoc sacr̄o: seu sub spē nō localiter ꝓprie loquēdo: q₂ eē localiter ꝓprie ē esse dimensiue siue cōmensuratiue. Est tñ corpus. xp̄i in loco spēi. Et ex hoc sequit̄ ꝙ corpus xp̄i ē i pluribus locis simul ꝯ₃ esse sacr̄ale. q₂ vere ⁊ realiter ꝯtinetur sub diuersis spēbus que sunt in diuersis altarib⁹. Est ēt in hoc sacr̄o corpus xp̄i imobile localiter ⁊ ꝑ se loquēdo: l₃ sit mobile ꝑ accidens. s. ad motū hostie: sicut anima mouetur ad motum corporis. vnde ꝑ accidēs mouet̄ ad motum hostie ⁊ quiescit ad qe ē alie hostie. Itē mouet̄ sursū ⁊ deorsum simul ⁊ semel ad motū diuersarū hostiaru₃. hec ex Ricar. in. 4. di. 10.

32 Sed nūqd vertit̄ corpus xp̄i versa hostia sicut mota mouet̄. R̄. Ricar. vbi. s̄. ꝙ nō. q₂ l₃ ꝑtes ordinē hēant in ipso corpore absolute nō tñ ꝑ cōꝑationē ad spēm. Vñ nō pōt dici ꝙ pedes hēat in vna ꝑte hostie ⁊ caput i alia. ⁊ sic de ceteris mēbris. q₂ oēs ꝑtes sūt simul sub qualibet ꝑte hostie.

33 Utrū fracta hostia vel passa aliqd corp⁹. xp̄i patiat̄. sicut mota mouet̄. R̄. ꝙ ñ: q₂ mutatio ⁊ passio. innouaret in xp̄o aliqd absolutū sed motus local̄ nihil ꝯm Pe. di. 10.

34 Est ēt corpus xp̄i penitus inuisibile oculo corporali ꝯm Ricar. ⁊ Sco. di. 10. q₂ ñ pōt videri nec ꝑ nā₃: nec ꝑ gloriā: nec ꝑ miraculum oculo corporali: sicut nec existentia sb̄e spūalis in loco ad cuius istar corpus xp̄i est sub sacr̄o i q̄ntū ē ibi p̄ns ⁊ ꝑ se rōne sb̄e ⁊ quātitas nō est ibi nisi ꝑ ꝯcomitantiā. vñ ꝯ₃ Ricar. vbi. s̄. si aliqñ apparet ibi spēs pueri vel frustrū carnis nō est corpus xp̄i. Maiores eni sunt dimēsiones corporis xp̄i q̄₃ ille que ibi apparēt: ⁊ si ibi vere apparet corp⁹ xp̄i ñ apparet vt sub sacr̄o. vñ dicit Ricar. ibidē ꝙ illa apparētia paruuli que aliqñ ibi visa est: vel describit̄ in ymaginatōe vel i sen

fu cōi videnf: vel'ēt ſi eſt realiter extra n̄ cre do q̄ ille dimenſiones fun dētur in dimēſio nibus ſpēi panis: lȝ tunc appareant. vnde ſpēs ſacri ſub qua cōtinet corpus xp̄i latet ſub illa figura que apparet: nulla imutatōne facta circa ipſaȝ. ꝛ confunditur tn̄ ipſa ſpe cies quibuſdam accidentibus carnis l' pue ri que non ſunt ꝓprie accidentia corporis. xp̄i vel liniamenta.

35 Eſt tamē corpus chriſti viſibile ſub ſacra mento ſm̄ Sco. vbi. s. per naturā oi intelle ctui non alligato ſenſibus in intelligendo: ſi ne angli: ſiue aie ſeparate Ricar tn̄ vbi. s. te net q̄ non per nām: ſed tn̄ per gloriam: nō ſolum in verbo: ſed etiam in proprio ge nere.

36 Eſt etiam corpus chriſti ſub hoc ſacro in tangibile imediate ab alio: ſicut nec ſubſtan tia ſpūalis tāgitur a loco. vn̄ quantūcunq̄ aliquis ſpeciem penetraret chriſti corpus tangere non poſſet. ſecundum Ricar. vbi ſupra.

37 Sunt autem in hoc ſacramento acciden tia ſine ſubiecto primo. s. ſine ſb̄a virtute di uina. Itē ſicut ſpēs ſacramentales retinent eſſe qd̄ hēbant prius ex virtute diuina. ſic ꝛ agere. Unde poſſunt exteriora corpora ꝛ ſē ſus imutare: nō poſſunt tn̄ alia in ſacramen tum cōuertere. qd̄ non fit ſine verbo. Unde aqua modica poſita in ſacro calicis licȝ ſȝ aliquos conuertat i vinum. ꝛ hoc virtute ſpērum illarū: non tn̄ in vinuȝ qd̄ ſit vinum ſm̄ ſpeciem: ſed ē vinum ſm̄ materiā tantū: ſicut caro ſm̄ ſpeciem conuertit in carnem ſȝ materiā. Uel dic q̄ ibi forma ſubſtantial' aque nō ſoluitur ſȝ alterat. q2 mutatur color ꝛ ſapor ꝛ odor ꝛ ſenſus ꝑcipit ꝓprietates vini. ꝛ iō quantum ad ſenſum conuertitur in vinū nunq̄ tn̄ in ſacramentum. hec ex ſā cto Bona. in. 4. di. 12.

38 Quid cū accidentia ſub q̄bus eſt corpus xp̄i in ſacro corrūpuntur. R. q̄ accidentia illa aliqn̄ imutantur ex pte quantitatis ſicut cū diuiditur panis vel vinū in multas ptes: ꝛ tunc ſi in ipſis pubus non pōt ſaluari nā panis vel vini deſinit corpus xp̄i ſub ipſis eſſe. Similiter dic de imutatione ex pte qua litatiſ. vt cū ita imutātur color ſapor. ꝛ odor ꝛ alie qualitates panis ꝛ vini q̄ nullomō pōt cōpati nā panis ꝛ vini q̄ nō manet cor pus xp̄i ſub ſacramēto. ſecus ſi corruptō ac cidentiū uel qualitatis aut quantitatis n̄ ſuf ficit ad corruptionē panis ꝛ vini. q2 ſic non deſinit eē ibi corpus chriſti. vel ſanguis ſub ſacramento. Aduerte tn̄ circa corruptionē que eſt reſpectu admixtionis alterius liquo ris quia ſi eſt vinum ꝛ additur in maiori quantitate vel equali ſic ſoluit totaliter ꝛ tollit continuitatem ſpeciei cum ad om nes eius dimenſiones pueniat: ꝛ ſic incipit quo ad actū eſſe aliud nouū vinū: ꝛ ſāguis ibi deſinit eſſe ſanguis chriſti. Credo tamē q̄ ſi additum non ſit notabiliter excedens propter dubiūȝ ſit tutius vti toto illo liquo re tanq̄ ſacramento. Si vero additū ſit mi noris quantitatis ſic non deſinit eſſe ibi ſan guis chriſti: niſi ſub illis partibus ad quas peruenit vinum additum: que cuȝ diſcerni non poſſint ſimiliter toto illo liquore debe mus vti tanq̄ ſacramento. ꝛ idē dic de alio liquore addito.

39 Utrum deſinente eſſe eucharistia ſub illis accidentibus redeat ſubſtantia compoſita. R. ſecundum Sco. in. 4. di. 12. poſt reproba tionem multorum modorum dictorum q̄ ſic redit ſubſtantia compoſita cui talia ac cidentia conueniunt quam etiam afficiunt. ꝛ hoc in inſtanti corruptionis ꝛ imediate a deo. Prima pars huius ſententie ꝓbat. quia deus ſtatuit illas ſpecies manere ſine ſubiecto tantum in eucharistia: ergo ſtatuit q̄ non ſtante eucharistia non ſint accidētia ſine ſb̄o: ꝛ per conſequens in inſtanti illius corruptionis ſit aliqua ſubſtantia. Secūda pars probatur. q2 ſi redit aliqua ſubſtātia: non eſt alia q̄ȝ illa que poteſt illis accidenti bus affici: quia alia ſubſtantia non eſſet eo rum capax. Tertia pars. s. q̄ non redit ni ſi immediate a deo patet. quia nullum aliō agens hoc agere poſſet hec Sco.

40 Utrum ſpecies ſacramentales poſſint nu trire. R. vt pȝ ex ſupradictis ſicut poſſunt ↄ uerti in cineres vel in vermes ꝛ huiuſmodi ſic per eandē rationeȝ poſſunt conuerti in corpus humanum.

Eucariſtia

Secundo. circa miniſtrum queritur quis poteſt confi cere iſtud ſacramentum. R. q̄ ſolus preſbi ter poteſt conſecrare corpus. ꝛ ſanguinem domini noſtri ieſu chriſti. 25. di. perlecſ. ꝛ de ſum. trini. ꝛ ſi. ca. firmiter. §. vna. hoc ſe quuntur theo. in. 4. di. 13.

1 Quid ſi quis credat ſe preſbiterum eſſe cum non ſit ꝛ celebret. R. ḡ lo. in. c. apo ſtolicam de prē. non bap. q̄ non conficit in veritate. Sed tu dic. vt ſupra Baptiſmus. ꝛ §. vltimo.

2 Utrū quilibet preſbiter poſſit hoc ſacr̄m conficere. R. ſm̄ Ricar. in. 4. diſtin. 13. q̄ de

iure non pōt:nec irregularis nec interdcꝰs
aut suspēsus ab executione coꝝ que sunt or
dinis nec simoniacus.scismaticus.excōica
tus:aut degradatus.siue depositus.vel qui
libet publicus ⁊ notorius peccator. sed de
facto si supra dbitā materiā ꝓferat vba cū
intentōe debita vere ꝯficit q̄ntūcūq3 sit nepha
rius quia caracter sup quē fundat pōtas cō
ficiēdi ē idelebil'.l3 mōtalr peccet ꝯfitiēdo.

3 Utrū plures pr̄sbri possint eādē hostiā con
secrare. ℞.licet diuersa sit opinio.in.4.dis.
13.ego teneo ꝙ non.q2 qui prius ꝓtulit ver
ba ille cōsecrauit alij nihil faciūt. Et iō cre
do in ordinatōe presbroꝝ sit melius nō di
cere q̄3 dicere verba ꝯsecratōis:nisi dubita
ret ꝺ epo ꝙ nollet ꝯsecrare.

4 Utrū corpore viciatus pr̄sbyter ꝓssit cōfi
cere.℞ .vt.s̄. Corpore viciatus.:per totu3.

5 Quid de pr̄sbro qui postq̄3 indutus ē reco
lit se de aliquo mortali.℞.ꝙ si tenetur cele
brare ⁊ h3 copiā idonei cōfessoris tenetur
cōfiteri.si vero nō h3 ꝯterat cū ꝓposito con
fitendi. ⁊ sufficit nec peccat si cū verecūdia
accedit.Si vero non tenet celebrare:tūc non
d3 celebrare nisi prius ꝯterat ⁊ ꝯfiteat. ga
ad hoc tenet fm.S.Bo.in.4.di.13.⁊ glo.
in.c.de hoie. de cele.missa. ⁊ alia glo.in.c.
nihil.7.q.i.ar.de sentē.exco.c.de cetero. ⁊
26.q.6.qui recedunt.Et hoc idem t3.d.An
to.in.d.c.de hoie.Sed alij tenent ꝯtriu3.q2
sufficit confiteatur semel in anno. Et Pa.i
d.c.de hoie.dicit esse verius.licet primum
tutius.Sed tu dic fm cōem opinionē theo
logoꝝ ꝙ primū verius.Tn̄ Ricar.in.4.di.
9.distinguit.ꝙ si nō iminet scandalū vel p
sone aut ppli:aut non incepit missam si est
sacerdos sumens corpus xp̄i.q̄3tūcūq3 cō
tritus.sed nō cōfessus:dūmō habeat copiā
idonei ꝯfessoris tp̄s ⁊ loquellā ad confitē
dum ꝙ peccat mortalr. ⁊ sic d3 dici ꝙ non
d3 celebare vel cōicare.Si vero aliqd trium
p̄dictoꝝ iminet.s. vel scādalū persone: vel
ppli nisi celebret.vel q2 iam incepit missa3.
sic sufficit ꝯtritio .Et sic pōt intelligi ꝙ tūc
pōt celebrare.ar.c.:de cetero.⁊.c.a nobis.
el ꝯ.de sen.exco.⁊.c.qui recedūt.26.q.6.
Adde tn̄ fm Ricar.in.4.di.17.ꝙ q̄3uis ha
beat idoneū cōfessore3:sed tn̄ expectat aliū
cui deuotius. ⁊ securius cōfiteatur: ꝙ tunc
absq3 cōfessione ⁊ sine peccato pōt sumere
eucharistiā cū cōtritiōe sola. Quod limito
dūmodo sit confessus semel in anno. Item
quia tenetur celebrare vel cōicare:alias nō
credo si pōt desistere sine scandalo ppli vl'
persone.q2 prius d3 confiteri.

6 Quid si celebrādo recoleret se cōedisse l'
bibisse.℞.ꝙ i difficultatibus semp accipiē
dū ē qd minus h3 de periculo. Maius āt
ꝑiculū ē qd ē ꝯ sacri eccl'e perfectionē.quia
hoc ē sacrilegiū q̄3 qd ē pertinens ad qua
litatem sumentꝭ.Et iō si pr̄sbr post ꝯsecratio
nem inceptā meminit se comedisse nihilo
minus d3 perficere sacr̄m. Idē si meminit
se excōicatum.vel in mortali cū ꝯtritiōe tn̄
debita. ⁊ sic nō peccat:sed fructuose sumit.
Et in hoc concor.cōiter doc. Si vero me
minit ante cōsecratōem. Tho.in.3.q.83.t3
ꝙ tutius ē dimittere missam inceptam:nisi
scandalū graue imineret. Sed.S.Bo.in
4.di.13.t3 ꝙ sine peccato pōt ichoatā perfi
cere cū ꝓposito cōfitendi. ⁊ cū ꝯtritōe totū
supplet:nec vr̄ ibi esse ꝯtēptus.Ide3 dic̄ ēt
S.Bo.ibide3.de eo q meminit se irregl'a
rē q2 ꝓhitō pp irr̄glritatē n̄ extēdit se ad eū
q accessit sin̄ ꝯscia irregl'aritatis ⁊ ichoauit
missa3.Un̄ pp reuerentiā sacri ⁊ scandalū
ppli dicunt ꝙ si dolet: ⁊ libēter faceret qd
in se est a dn̄o esset dispensatū ꝓ tūc. Idem
dicerē ēt qn̄ n̄ icepit si non pōt desistere sine
scandalo.nec i hoc cāu incurrit irregulari
tatē.ar.c.clerici.⁊.c.latores.⁊.c.fratnitati.
q̄ regrūt temeritatē de clerico excōi. mini.
per totum.Nec ob.c.aplice eo.ti.q2 ibi sūt
in culpa nō intelligēdo qd debent. S3 hic
iste ē i necessitate. Et hoc credo veꝝ nisi fo
ret scandalu3 phariseoꝝ vel quis acciperet
scandalū ꝓ aliq̄ admiratōe.q2 tunc n̄ liceret
sine nota irregularitatis.

7 Quid de eo qui incepta missa h3 cōscia3
ꝙ n̄ sit pr̄sbr.℞..S.Bo.vbi.s̄. ꝙ an̄ ꝯsecra
tōem d3 dimittere missam infirmitatē fingē
do.aut ꝯsciam deponere.

8 Sed quid faciet sacerdos qui ꝑpendit non
esse aquā in calice.℞.ꝙ si hoc aduertit an̄
ꝯsecratōem eā appōat.s3 post ꝯsecratione3
nullo mō.q2 n̄ ē ꝺ necessitate sacri.vt.s̄ .dic
tum ē.Et de hac mā.vide.j.Missa.

Eucaristia. iij.

circa sumptionē eius qs tenet sumē.℞.ꝙ prio
qlibet sacerdos cū celebrat.de ꝯse.di.2.rela
tū:q2 sacr̄m in sūptōe ꝯplemētū sue significa
tōis accipit. ⁊ si deficeret alius d3 supplere
ꝓ eo q sit ieiunꝰ si iā hostiā saltē ꝯsecrauat.
7.q.i.nihil.Si vero dubitat ā ꝯpleuit ꝯsecra
tōe3 hostie:tunc fm Inno.in.c.pr̄sbr. de sa.
non iterā.Incipien̄.ē ibi addēdo.s. dn̄s nr̄
Iesus xp̄s.p̄die q̄3 ⁊c̄. q2 n̄ dicit reiteratū
qd nescit factū.c.aplicā.de pr̄sbi.n̄ bap .Si
autē certū ē ꝙ nō iceperat verba consecra

tionis.tũc nõ ē nece supplē. Si tñ qs vellet
supplere possꝫ. sꝫ nõ deberet reicipere si iã
signa sup hostiã fecerat: sed ꝓsequenꝫ ē vbi ꝺ
ficit. ꝭm Ala. ꝛ placet. alias icipienꝫ ē a capi-
te. ꝛ si pluries celebrat i die. semꝑ ꝺꝫ sumerꝭ
õmissa purificatione i ꝑcedentibus missis.
Secũdo tenetꝛ qlibet xp̃ianus cũ ad annos
discretiõis ꝑuenit. vt i. c. õis de pe. ꝛ re. de q̃
dic. vt. j. §. 1. nisi ex rõnali cã de ꝯsilio ꝓprij
sacerdotꝭ ad tp̃s duxerit abstinenꝫ. Tertio te
netur qlibꝫ i articulo mortis ꝯstitutus ꝑꝑea
appellatꝛ viaticũ. Vñ credo peccat mõtalr̃ q
i tali articulo contẽnit sumere corpus xp̃i.
Quarto rõne statuti. Quinto rõne officij. si
cut sacerdos qui tenetur celebrare saltem in
magnis festiuitatibus. vt. j. Missa. §. 43.

1 Quot mõis sumitꝛ. R. ꝙ tribus mõis. aliqñ
sumitꝛ solũ sp̃ualr̃: aliqñ solũ sacramẽtalr̃:
aliqñ sacr̃alr̃ ꝛ sp̃ualr̃ simul.

2 Quid ē mãducare sp̃ualr̃. R. ꝭꝫ sctm̃ Bo.
in. 4. di. 9. ꝙ mãducatio sp̃ualꝭ trãslata est a
corpalibus: ꝛ iõ sicꝫ i mãducatõe corporali
sꝫ duo pricipalr̃. s. masticatõ ꝛ icorꝑatõ sic ꝛ
i sp̃uali sꝫ duo suo mõ. s. sp̃ualꝭ masticatõ q̃
ē recogitatio ꝑ fidē. s. carnis xp̃i ꝓ nobis ex
posite i ꝑtiũ i cruce ad redimenꝫ: ꝛ sp̃ualis
icorporatõ ꝑ caritatē. s. dũ recogitãs ei quē
recogitat iungitur ardore caritatis ꝛ ita ei
incorporatur.

3 Vñ dꝛ qs solũ mãducare sp̃ualr̃ ꝛ nõ sa-
cr̃alr̃. R. ꝙ tũc qñ sacr̃m ē i voto ꝛ effectus
eius ꝑcipitꝛ. qꝛ sicut qdã anteꝙ̃ baptizentꝛ ex
desiderio bapti ꝑcipiũt effcm̃ ip̃ius. sic ꝛ in
hoc sacr̃o: nec frustra iducitur postea sacr̃ꝫ
qꝛ plenius iducit effcm̃ ip̃a susceptio sacr̃alꝭ
ꝙ̃ꝫ solũ ꝺsideriũ ꝭꝫ. S. Tho. i. 3. ꝑ. q. 80. Vꝭ
melius ꝭm sctm̃ Bo. in. 2. di. 40. qꝛ non eẽt
vera volũtas nisi deduceretur in opus cum
adest facultas.

4 Quid ē mãducare sacr̃alr̃ solũ. R. ꝭꝫ. S.
Bo. in. 4. di. 9. ꝙ ē manducare sacr̃m vt sa
cr̃m. Ad hoc aũt vt mãducet sacr̃ꝫ vt sacr̃ꝫ
necãria ē itẽtio: ꝛ intẽtõis regulatio. Inten
tio inꝙ̃ꝫ ē necãria. qꝛ si qs iret ad mẽsam ꝛ
itenderet corpus reficere: ꝛ aliqs ꝓ pane
cõi sacr̃m sicꝫ panē offerret: ꝛ ip̃e oĩo itẽde
deret cibũ sumere nõ dicerē eũ sacr̃alr̃ man
ducarꝭ: necessariũ ē ẽt vt huius itentio diri-
gatur ꝭm fidē q̃ ē in ip̃o lꝫ i altero. qꝛ oꝫ cre-
dat ꝙ sub illa sp̃ē aliqꝺ sp̃uale lateat qꝺ su-
mere itendat. lꝫ oꝫ ꝙ saltē sumere itendat qꝺ
alios credere existimat. lꝫ ip̃e nõ credat. ꝛ
sic pꝫ ꝓ quanto quis dicatꝛ sacr̃alr̃ mãduca
re: qꝛ. s. ꝙ sacr̃m vere existat ibi ꝛ ip̃e qui
manducat illud vt sacr̃m sumere intendat.

siue qꝛ credit esse verꝫ sacr̃m: siue qꝛ existi-
mat alios credere: hec sctꝭ Bo. vbi s̃. Ad-
de ꝙ̃ tũc solũ sacr̃aliter sumit qñ ꝓpter ali-
quod impedimẽtũ qꝺ in ip̃o sumẽte ē: vel
malã eius dispositõꝫ caret effectu ꝛ fructu
ip̃sius sacr̃i q ē sp̃ualꝭ mãducatõ hoc ē sp̃ua
liter incorporari corpori mistico ꝑ fidē ꝛ ca
ritatē. vel magis incorporari ꝑ augmentũꝫ
fidei ꝛ caritatis q̃ manducatio ñ ꝯuenit idi
gne suscipientibus.

Utrũ vere in hoc sacr̃o xp̃s mãducetꝛ. R. 5
ꝭm Ricar. in. 4. di. 9. ꝙ ē in sũptione huius
sacr̃i q̃dam manducatio carnalꝭ. qua come
stũ masticatꝛ. ꝛ in stomacũ trahitꝛ. ꝛ postea
digeritur: ꝛ vltio in sb̃am mãducantis con
uertitur. ꝛ sic vere manducatꝛ illa sp̃ēs sub q̃
realiter ꝯtinetꝛ verũ corpus xp̃i. Est ꝛ alia
manducatio sacr̃alꝭ qua corpus xp̃i verꝫ rea
liter sub illis sp̃ẽbus panis contentũ sumitꝛ:
sed sic sumptũ corporalr̃ non masticatꝛ. ꝛ si
sp̃ēs sic in ore masticẽtur ꝙ ꝑ digestionē ibi
factã nõ corrũpatur in eis forma ꝓpria: sed
descẽdant in formã ꝓpriam in stomacũ de
scendit ꝛ corpus xp̃i in stomacũ ꝑ descẽsũꝫ
sp̃ēi sub qua ꝯtinetꝛ: ꝛ tam diu ibi manꝫ cor
pus xp̃i ꝙ̃ diu in eadē sp̃ē forma ꝓpria sp̃ē
rũ saluatꝛ. Si ãt sp̃ēs panis tã diu in ore ma
sticetꝛ ꝙ ꝑ digestionē in ore factam corrũpatꝛ
forma ꝓpria in eis ꝛ nõ descendat i stoma
cũ. tũc nec corpus xp̃i descendit in stomacũ
ꝛ sic intelligitꝛ illud de ꝯse. di. 2. c. tribus cũ
dꝛ. ꝙ̃ cito sp̃ēs dẽtibus atteritꝛ. tam cito in ce
lũ rapitur corpus xp̃i. Adde tñ ꝭm sanctũꝫ
Bo. in. 4. di. 9. ꝙ cũ corpus xp̃i maneat sb̃
illis speciebus ꝙ̃ diu illa sp̃ēs sit habilis ad
refectionē humanã. qꝛ ad hoc ē statuta ꝛ ad
hoc ordinatꝛ: ꝛ hoc habeat cũ ē ex̃ stõacũꝫ
ꝛ in stomaco. qꝛ ibi reficit: ꝛ tã diu ibi cor-
pus xp̃i moretꝛ donec refectõis oꝑatio com
pleatꝛ. Ideo si qs euomat illas: euomit cor
pus xp̃i: ꝛ si sp̃ēs pñt discerni ab alijs dẽnt
sumi cũ reuerentia ꝛ cremari: ꝛ cineres iux
ta altare recundi. vt in. c. si per negligentiaꝫ
de conse. di. 2. Si autem species ille transe
ant per stomacũ indigeste ꝓpter aliquam i
firmitatem: tunc sunt ex̃ proprietatem refec
tionis. ꝛ ideo si vadant in secessum nõ est
ibi corpus dñi. ꝛ hanc opinionem sanctus
Bo. vbi. s̃. dicit probabilem. ꝛ placet cum
qua conuenit Ricar. vbi. s̃.

Quis potest idonee suscipere sacramen 6
tum eucharistie. R. Pe. aureo. in. 4. di. 9.
q. 2. ꝙ idoneus susceptor est homo viator
adultus fidelꝭ mente preditus. Ieiunus de
uotus apparitione miraculosa nõ ꝓhibitus

sine ꝯscia peccati mortalis legiptie ꝯfessus i
ꝯuersatōe, cric nō notatus corpore mundus
a ministro idoneo tpe debito ⁊ recta intētō
ne sūptus vbi.15.notanda cōmemorat.

6 Primo dicit hō: qꝛ lꝫ angeli beati mādu
cent xp̄m in sua spē iūctū ei vniunť in fruitō
ne caritatis pfecte ⁊ visione manifesta. non
tn̄ ꝯtingit eis spūaliter māducare hoc sacr̄ꝫ
qd̄ ē per fidē credere in xp̄m cū volūtate su
mendi hoc sacramentum.

7 Utrū brutū possit sumere corpus xp̄i sa
cr̄aliter. R.vt.s̄.patuit ꝙ nō.

8 Sꝫ nūqd si mus cōedit illas spēs trāsibit
corp⁹ xp̄i in ei⁹ ventrē. R. S. B. i.4.di.13.
qdam dixerunt ꝙ sic per rōem supradictā.
Sed alijs vr̄ ꝙ nō: qꝛ xp̄s nō est sub illo sa
cr̄o nisi eatenus quatenus ē ordinabilis ad
vsū humanū.s.ad manducatōem: sed sicut
q̄p cito mus rodit.ita ⁊ tam cito inhabile fa
cit: ⁊ sacr̄m esse desinit. Et hec ē opinio co
munior ſm sanctū Bo. ⁊ magis pia. Et sic
pꝫ ꝙ solis hoībus dꝫ dari nō brutis: vel q
buscūqꝫ ēt angelis: qꝛ illusio esset.

9 Secundo dicit viator: qꝛ nulli mortuo dꝫ
dari ⁊ si petant illusio est.

10 Tertio dicit adultus: qꝛ lꝫ greci antiqtus
pueris darent vt de ꝯse.di.2.paruuli.tamen
sacr̄alr̄ sumere nō pn̄t. qꝛ nō vtuntur sacr̄o.
vt sacro: sꝫ vt cōi cibo pp carētiā discretōis.

11 Sed qn̄ est etas debita. R. Aureolus vbi
s̄. ꝙ relinquendū ē arbitrio boni viri. Et iō
dico ꝙ tunc ē etas debita qn̄ pueri hn̄t vsuꝫ
rōnis ꝙ pn̄t ꝯcipere deuotōem huius sacr̄i
⁊ discernere ⁊ diiudicare corpus xp̄i: ⁊ re
uereri ab alio cibo saltē ex aliorū instructōe
qd̄ pōt esse in.10.vl̄ saltē in.12.anno vnde si
apparerent in eis tunc signa discretōis ⁊ re
uerentie pn̄t sumere ſm Tho. in. 4. di. 9.
imo debent saltē semel in anno sumere. vn̄
tenētur ad hoc eos īducere q eoꝝ hn̄t curā.

12 Quarto dicit fidel̄: qꝛ nulli infideli dꝫ da
ri. imo nec infidel̄ pōt sumere sacr̄alr̄ ēt nisi
hēat intentōnē sumendi ipsū vt sacr̄m eccle
sie: lꝫ ipse non credat.

13 Sed nunquid cathecuminis debeat dari
R. Aureo.vbi.s̄. ꝙ nō. qꝛ non sunt de fami
lia christi per baptismum.

14 Quinto dicit mente preditus. vn̄ demo
niacis ⁊ amentibus nō dꝫ dari distinguit tn̄
Aureo.vbi.s̄.aut talis amens nunq̄ hūit
vsū rōnis. ⁊ tali nō dꝫ dari. Aut aliqn̄ hūit
vsū rōnis. Et tunc subdistinguit. ꝙ aut ostē
dit signa deuotōnis ex̄. ⁊ sic pōt cōicari: aut
nō pretendit signa deuotōis. ⁊ tūc recurrē
dū est ad tp̄s p̄mū qꝛ si ante insaniā petijt ⁊
deuotionē ad ipsū hūit pōt dari ⁊ dꝫ in arti
culo mortis: si nō timeť de periculo euomē
di. vel alterius irreuerentie. vt hētur in.c.is
qui.26.q.6. Si vero nullam deuotiōem ad
ipsū hūit tpe sāitatis nec eū petijt debito tpe
nullo mō eis dꝫ dari. Idē dic de demōiacis
ſm prefatam distinctionē ſm Tho. in.4.di.
9.in.3.p.q.80. Amentibus vero q hn̄t dilu
cida interualla pōt dari tūc qn̄ hn̄t vsū rōis
ſm Aureo. predictū vbi.s̄. Multo fortius
pōt dari illis q largo mō dicuntur amentes
s. q hn̄t debilem vsū rōnis: dūmō possint ali
q̄p deuotōem huius sacr̄i concipere.

15 Sexto dicit. ieiun⁹: nā quicunqꝫ aliqd̄ co
mestibile vel potabile post mediam noctē
sūpsit nullo mō pōt comunicare: siue diges
serit siue nō de cōse.di.2.c.liquido.7.q.1.ni
hil de cele.missa.c.ex pte. Excipitur casus i
firmitať qꝛ si de eorū periculo morť dubita
tur ēt post cibū sunt cōicandi ne sine cōio
ne decedant de cōse.di.2.presbr̄. Nec ob.c.
sacr̄a de ꝯsc.di.1.qꝛ obrogatū est ⁊ de hoc
vide.i̅. Missa.§.3.q.5.6. ⁊.14.cū tribus se.

16 Septimo dicit deuotus. Nā sicut q cibū
corporalē non pōt digerē vel masticare nō
est aptus manducare ipsū: sic qui deuotōeꝫ
nō hꝫ: non est dignus cōicare de ꝯse.di.2.c
illo. ⁊.c.tribus gradibus. vn̄ sanctus Bo.
in.4.di.12. Maiorē inquit efficatiā recipit
hō in vna missa vel manducare cū bona p
paratōe q̄p in multis si se nō pparet diligēť.

17 Octauo dicit apparitōe miraculosa non
ꝓhibitus. Nā si apparet in forma pueri vl̄
huiusmodi nō dꝫ sūere ſm prefatū Aureo.
vbi.s̄. qꝛ nō apparet sub spē conuenienti hu
mane refectioni. Dicit tn̄ sanctus Tho. i.3.
p.q.82. ꝙ ꝯsulēdū eēt presbr̄o ꝙ iterato cor
pus ⁊ sanguinē dn̄i consecraret ⁊ sumeret
Sed ego nō credo: qꝛ q̄ fiunt miraculose
nō sunt sub legibus.l.nā ad ea.ff.de le. Et ēt
qꝛ verisimiliter posset ēt in alia ꝯsecratione
sic apparere. ⁊ sic esset processus i ifinitum.

18 Nono dicit sine ꝯscia peccati mortalis.
Nā suscipiēs cū ꝯscia peccati mōtal̄ peccat
mortaliter ſm Aureo.vbi.s̄. ⁊ cōiter oēs:
sed si conscian nō hꝫ de mortali. lꝫ sit i mor
tali peccato. n̄ peccat mortaliter ſm Aureo.
vbi.s̄.nisi sit ignorantia crassa: vel affectata
qꝛ debitā diligentiā de comissis nō adhibu
it. Landul. in.4.di.9.dicit ꝙ diligentia de
bita est qn̄ facit illa q̄ prudēs facit de re quā
vellet studiosissime examinare. Et Sco. in
4.di.9.dicit ꝙ teneť qs se examinare ſꝫ di
ligentiā nr̄e fragilitati possibilē. Addit tam̄
Aureo. ꝙ qn̄ qs dolet de ptis peccatis mor

talibus cõmissis: ⁊ hʒ ꝓpositum non peccã
di. ⁊ deuotionem ad sacr̃m ꝙ potestꝰ presu
mere ꝙ non sit in mortali.

19 Utrũ presbiter peccet mortaliter dando
ei quẽ scit in peccato mortali ꝯstitutũ. ℞. ſm
Ricar. in. 4. di. 9. ꝙ si talis nõ petit sibi dari
sic peccat sibi dando. Si vero petit. ⁊ tunc
distingue aut ẽ notorius peccator. ⁊ sic pec
cat si ei dat. qꝛ hʒ ꝯ ipsũ legitimã exceptõʒ.
Aut non est notorius ꝙ̃uis possit probari ꝑ
duos testes vel tres. ⁊ si petit in oculto. dʒ ei
denegare. qꝛ hʒ legiptimam exceptioneʒ ꝯ
eũ: ⁊ moneat ne petat in publico vt hẽtur de
ꝯse. di. 2. ne ꝓhibeat qđ petit. Si vero petit
publice tunc si est sacerdos extraneus. non
dʒ sibi dare. qꝛ legiptimam hʒ cãm de con
se. di. 2. tribus. Si aũt ẽ sacerdos ꝓprius par
rochial'. sic dʒ sibi dare: qꝛ nullã hʒ excep-
tõeʒ quã in publico possit obicere. de offõ
iudi. or. c. si sacerdos. Nec ob. ꝙ sit maius
peccatuʒ sumere cũ pctõ mortali ꝙ̃ infama
ri: qꝛ sacerdoti ministranti corpus xp̃i peiꝰ
est peccare mortaliter infamãdo iniuste pec
catorẽ occultũ ꝙ̃ ꝙ ille mortaliter peccʒ. qꝛ
nullus dʒ mortale comittere vt aliũ a mor
tali liberet. Peccator tñ occultus ſm sãctũ
Tho. 3. p. q. 80. potius dʒ eligere infamari
ꝙ̃ indigne ad mensã xp̃i accedere. Qđ cre
do verũ qñ quis indigne accedit. s. cũ mala
volũtate puta. qꝛ nõ penitet de peccatis. Se
cus esset de indigne sumente. qꝛ non est con
fessus. de quo dic. vt. s̃. Eucharistia. 2. §. 5. ⁊
ĩ. §. 24.

20 Sed nunquid esset minus malũ dare tali
hostiam non cõsecratam: vel non consecra
re ⁊ sic sumere. ℞. ꝙ nõ. vt pʒ in. c. de hoie
de cele. mis. Ideo dr̃ prorsus quidem falsa
remedia sunt abicienda q̃ sunt veris pericu
lis grauiora: ibidem.

21 Quid si solum sit suspectus de crimine
mortali. ℞. ꝙ si suspitio sit violenta ⁊ noto
ria dicendum est sicut de eo queʒ scio ĩ mor
tali. ſm ꝙ. s̃. dictum ẽ. alias non elicit. 2. q. i.
c. 2. ⁊. 3. in glo. ⁊. 32. q. i. dixit dominus.

22 Utrũ existens ĩ peccato mortali peccet vi
dendo corpus xp̃i. ℞. ꝙ nõ: dũmodo cum
humilitate ⁊ reuerentia videat. Similiter ñ
peccat tangens ex necessitate. puta. qꝛ ceci-
dit in terram ⁊ huiusmodi ſm sanctũ Bo.
⁊ sanctum Tho. in. 4. di. 9.

23 Quid de illo q lʒ non sit vere ĩ peccato
mortali. tñ ſm ꝯsciam scrupulosã se existiat
esse. ℞. ꝙ peccat mortaliter. nisi eam depo-
nat: qꝛ quicquid fit ꝯ consciam edificat ad
gehẽnam. vñ nisi sit ex ꝓbabili coniectura
dʒ deponi. vt in. c. inquisitioni de sen. exco.
qꝛ. vt dr̃ in. c. non soluʒ de regula. li. 6. deceʒ
⁊ expedit vt conscie puritati non desit iudi
cium rõnis: ne dũ spiritualis profectus que
ritur salutis dispendium incurratur. hec
ibi.

24 Decimo addit legiptime ꝯfessus qꝛ quan
tumcũqʒ doleret de peccato cõmisso nõ suf
ficeret vt digne sumat: sed dʒ legiptime con
fiteatur. aliter peccat mortaliter nisi vt ẽ dic
tum s̃. Eucharistia. 2. §. 5. Tenet tñ Aureo.
vbi. s̃. ꝙ sacerdos parrochialis qui nõ hʒ
alium sacerdotẽ: ⁊ religiosus in via cum so
cio nõ sacerdote ꝙ pñt celebrare cum cõtri
tione ⁊ cũ proposito confitendi ex quo nõ
hʒ cui confiteatur. qꝛ religiosus non põt ex̃
suum ordinem confiteri in religione mino
rũ. Quod limitto tñ verum qñ sine alioruʒ
admiratione desistere non potest: aut quia
tenetur celebrare. Idem dicas de eo q vo
lens cõicare coram sacerdote celebrante re
colit aliqđ mortale non confessum legiptĩe
ꝙ põt cõicare cum contritione ⁊ proposito
confitendi qñ sine admiratione ⁊ aliquali
nota non posset desistere quin cõicaret nec
habet aut tempus: aut sacerdotem cuʒ quo
confiteri possit.

25 Undecimo dicit in conuersatõe criẽ non
notatus. vñ histrionibus ⁊ huiusmodi non
dʒ dari de ꝯse. di. 2. pro dilectõne dr̃. Puto
nec maiestati diuine nec euangelice discipli
ne cõgruere tã turpi ⁊ infami cõtagione fe
detur. vnđ ſm glo. ibidem. nec talibus nec
cuicunqʒ infami notorio manifeste danda ẽ
eucharistia. Si tñ reuertantur ad dominuʒ,
eis comunio ⁊ reconciliatio non negatur.
vt ibidem dicitur in. c. se. Non est tamen in
telligendũ sic, vt statim debeat ei dari eucha
ristia. sicut fit a multis ⁊ male. sʒ propter re
uerentiam sacr̃i debet differri vsqʒ post per
actam penitentiam quam publice debet fa
cere nisi articulus necessitatis vel pietatis
aliqñ in casu aliter fieri persuadeat.

26 Utrum sit danda. eucharistia suspenden
dis vel decapitandis pro suis maleficijs. ℞
ꝙ sic. si peniteant ⁊ pure confiteantur. vel
cupiant confiteri si possent. quia nec eucha
ristia nec sepultura est eis deneganda: ⁊ mis
sa pro eis potest celebrari ⁊ oblationes of
ferri. 26. q. 7. c. i. ⁊ vltimo. ⁊ distin. 50. peni
tentes. ⁊. 13. q. 2. pro obeuntibus. immo ho
die in cle. prima de pe. ⁊ re. precipitur of-
ficialibus ꝙ eis administrare permittant si
petunt.

7 Quid de excõicat. iterdictis. scismaticis & huiusmõi. R. q nullomõ d3 eis dari. Addit corpe mundus. s. ab ea imundicia q̃ tolli pôt. aliter ñ tollendo fm Aureo. vbi. s. pec cat grauit cũ tali imundicia sumẽdo eucha ristiã. Sed immũdicia que tolli ñ pôt. puta lepra fluxus sanguinis: vel seminis & alia i firmitas nõ ipedit sũptionẽ eucharistie. sed bñ celebratõnem misse fm q dictum est. s. Corpore viciatus.

28 Utrũ nocturna polutio ipediat sũptiõem huius sacri. R. vt colligo ex. s. Bo. in. 4. di. ix. & Aureo. vbi. s. & ẽ cõis opio. q aut polutio puenit ex cã peccati mortal certa vel pbabili. puta ex crapula. vel morosa cogitatõne & huiusmodi. & sic necessario tenet abstinere. alr peccaret mortaliter vt colligitur in. c. nõ est. 6. di. & ẽ ar. in. c. quisquis. 14. q. i. q3 l3 ipsa polutio fm se nõ possit eẽ peccatũ mortale. h3 tñ peccatũ mortale annexum rõe sue cãe. Istud ego limito verũ: nisi prius q̃ sumat aut celebret cõteratur de peccato. & pfiteat: q3 si conteritur & pfessus ẽ de peccato. & necessitas: vel scandalũ cogat ad celebrandũ. vel sumẽdũ nõ peccabit. Sine necessitate tñ nõ credo ẽt confessus possit sine peccato sumere. vel celebrare. sed bene sine mortali peccato fm Jo. de saxo. i sũma & Pe. de pal. in. 4. Aut polutio pueniit a cã q̃ ẽ peccatũ veniale tñ pbabiliter: & sic nõ impedit necessario. sed de cõgruo. nisi potior cã vrgeat fm Ricar. in. 4. & fm Tho. in. 3. p q. 80. peccat tñ vẽialiter si sine cã necessaria cõicet vel celebret: nisi i duobus casibus f3 pdctũ Jo. Primus qñ ẽ dies festus i quo ẽ psuetũ cõicare. Secũdus qñ imineret scã dalũ nisi celebraret puta. q3 alius nõ est: vel est platus q psueuit celebrare & huiusmodi. Similiter dico de illa q̃ pueniit ex illusione diabolica. & hoc pp duo. Primũ pp imundiciã corporis. Secundũ pper euagatões mentis siue ineptitudinẽ. Idẽ dic qñ pueit ex cã que nullũ ẽ peccatũ q de congruo d3 abstinere. In hoc casu sanctus Bo. vbi. s. & bñ distinguit dicens q aut sentit inquinationẽ illã inclinasse multũ aiam: & sic psulẽ dũ ẽ q faciat reuerentiã sacro & abstineãt. Si ãt sentiat magis expeditã naturã & vlterius deuotio vel solẽnitas vel aliud quod multũ recõpenset. puta. caritas alterius q coger ẽt celebrare in mortali. vel cõpassio aiarum & huiusmodi ad sumendũ. vel celebrãdũ trahat: tũc arbitror dicit ipsũ sine remorsu pscie accedere posse. Aut polutio pueniit ex diabolica tẽptatõe. vt puta qñ cum maiori deuotõe disponit celebrare: aut rõe solẽnitatis & huiusmodi citius poluit. sic õ illo legit in collatõibus pfm qui sp hãc patiebat infestis qñ erat cõicaturus. cui decretũ fuit vt semper cõicaret. & sic cessauit talis illusio: & sic non d3 abstinere.

30 Sed p quãtũ tps d3 abstinet. R. q p. 24. horas fm Alb. & S. Tho. Sed Pe. d̃ pal. limitat ver cũ accidit circa mediã noctẽ. s3 si ante mediã noctẽ accideret abstinere non tenet nisi qñ pueniit ex cã mortalis peccati.

31 Quid de coitu coniugali. R. credo distinguẽñ fore vt de polutõe nocturna: nisi q pt esse q exigẽs peccaret mortalr & tñ reddẽs inuitus ñ peccaret: & sic solũ in exigẽte cadret phibitio nõ in reddẽte. &. c. õis hõ de pse. di. 2. & 23. q. 4. sciat. d3 intelligi d e psilio incoitu in quo nõ ẽ pcm. vel saltẽ solũ vẽiale. Credo tñ q exigẽs nõ digne suscipiat: s3 p. 24. horas ad minus d3 abstinet de bono psilio nõ de pcepto. vt nõ. in glo. i. d. c. õis. & sequit Pe. de pal. & Tho. i. 3. pte. q. 80.

32 Utrũ menstruata vel mlr post partũ imediate d3 abstinere. R. q nõ de necessitate. si tñ ex reuerẽtia abstinet nõ peccat di. 5. c. ad eius. & de puri. post par. c. vno: dũmõ cõicet fm instõnem ecclie i. c. õis de pe. & re.

33 Utrũ somniũ hõicidij. vl alterius peccati mortalis ipediat sũptõem huiusmodi sacri R. q huiusmodi sõnia nõ inducũt polutõe corporis: nec tantã distractiõem mentis sic sõniũ fornicationis pp intẽsionẽ delectatõis. & iõ nõ ipedit. Si tñ sõniũ homicidij pueniat ex cã q̃ est mortale pcm. ipedit sũptõnem sacri rõe sue cãe fm sãctũ Tho. in. 3. p. q. 80 Intellige nisi prius conterat & confiteatur.

34 Tertiodecimo dicit a ministro ydoneo. s. sacerdote de pse. di. 2. pueniit. nã nullus tangere d3 ẽt diacon9 nisi i necẽtate: vt si cãu caderet i terrã vel aliquo alio cãu. 63. di. diacones. Uerũ ẽ q diaconus cũ psbr ẽ fessus vel alias ipotens & necessitas cogit de iussu psbri põt dispẽsare: vel ẽt sine iussu qñ iuss9 expectari ñ põt. vt nõ. Hug. i. d. c. diaconos aliq ẽt tenẽt. vt nõ. Pa. i. c. quãto de psue. q ẽt laicus põt admistrare ipe necessitatis articuli mort qñ nec sacerdos vel diaconus adest. alli. §. vex. 22. di. Itẽ alij tenẽt q i tali necessitate mort: l3 p se eucharistiã assumere. Nec obstat. c. si. 24. q. i. q3 loqtur de hereticis a qbus ñ l3 accipere. s3 tñ Pa. t3 ptrũ. s. q ñ l3 nisi sacerdoti admistrare. & credo sit securior opio. q3 i tali necessitate psltituto dr: crede & manducasti.

35 S3 an d̃beat a pprio sacerdote solũ sũmi

℟. ꝙ pōt sumi a ꝓprio epō ⁊ archipsb'. ō. de offō archipsbri. c. 3. ⁊ a ꝓprio sacerdote: ⁊ ab hñte liam ab eis. caueat religiosus. qꝛ si ministrat excōicationē incurrit. vt dicit. j. Excōicatio. §. casu. 12.

36 Quartodecio dicit tp̄re debito: qꝛ q̊ ad celebratōꝫ misse reqrit dies: ⁊ nō nox. vt. j. Missa. §. 41. Quo vō ad alios cōicare volē tes nō inueni qui possit oi hora recipi: dūmō sint ieiuni verꝫ ē ꝙ mane diei ē ꝯgruentior hora. Itē ꝙ nō omittat qn sumat saltē semꝉ i āno i pasca. qꝛ ad h tñr qlibet fidelꝭ postq̄ꝫ ad ānos discretōis puenit: nisi ex aliq̄ rōna bili cā ad tp̄s ꝺ ꝯsilio ꝓprij ꝯfessoris duxerit abstinēdū. vt i. d. c. ois: alr̄ peccat mortalr̄. Nō āt qdā voluerunt itelligere p̄cise ꝺ die pasce nō bñ senserunt. Vñ papa Eugenius ꝺclarauit ad remouēdas ābiguitates ꝙ suf ficit ꝙ suscipiat i die iouis scā ⁊ vlterius vsqꝫ ad dñicā post pasca imediate sequētē in- clusiue qñ magis sue deuotōi videbit expe dire ⁊ sic satisfacit p̄cepto ⁊ credo ꝙ magis artāt q̊ ad pueros sb̄ pēa mortalꝭ pcti hñtes curā puerorꝫ. vt ad h sacr̄m eos iducāt tp̄re pasce q̄ꝫ ipē cū ignorātia eos excuset saltēꝫ vsqꝫ ad tp̄ra. 18. ānorꝫ ꝉ circa. Itē tp̄re debi- to. s. vt solū semel i die cōicet ſm. S. Tho. i 4. di. 12. ar. ꝺ ꝯse. di. 1. sufficit. Pluries āt nō lꝫ: nisi vt. dī. j. ꝺ sacerdote i titl'o. Missa. §. 45. Itē dic tp̄re debito. vt. s. nō vadat statīꝫ ad sumeñ postq̄ꝫ ꝯfessus q i mltis fuit pc̄tj ⁊ magnis: sed dꝫ pluries ꝯfiteri pri⁹ et orōni bus ⁊ ieiunijs se odoriferū reddē. ar. ꝺ pe. di. 1. nō sufficit. ⁊. c. in actione.

37 Sꝫ nūqd vr̄ rōabilis cā abstinēdi cū qs dicit se odiū hr̄e ꝯ altquē. ℟. ꝙ ñ nec aliud pctm̄ mortale qꝛ tñr desistere ⁊ ꝯteri ⁊ ꝯfi- teri ⁊ cōicar̄: alr̄ nō cōicās saltē semel i āno excōicād⁹ ē. ꝺ ꝯse. di. ſa si qs itrat. ⁊. d. c. ois

38 Utrꝫ liceat quottidie sumē. ℟. ſꝫ S. Bo. i. 4. di. 12. ꝙ q̄ꝫtum est ex parte scr̄i c⁹ virtus est hominibus salutaris: vtile est hominib⁹ ip̄ꝫ q̊ttidie suscipe. Facit. c. si q̊tiēscūqꝫ de ꝯ se. di. 2. sꝫ ex p̄te sumētis q̊ reqrit vt cū ma- gna ꝺuotōe ⁊ reuerētia ad h sacr̄m accedat aliqñ expedit q̊ttidie sumē: ⁊ laudabilr̄ qñ quottidie se p̄epatū iuēit ⁊ hoc voluit di- cere Aug. ꝺ ꝯse. di. 2. c. ñ iste. Sic viue inqt vt merearis quottidie accipe. Sꝫ qꝛ multo ciēs i pluribus hoib'is h⁹ ꝺuotōis ipedimē ta occurrūt pp̄ idispositionē corp̄is. ꝉ aie nō ē vtile oibus ad h sacr̄m quottidie accedē: sꝫ tm̄ qñ se p̄epatū iuēit qꝛ maiorē efficaciā recipit hō i vna missa ꝉ mādūcatōe cū bona p̄patōe q̄ꝫ i multis si se nō p̄parat diligēt. Et iō si qs cognoscat exp̄imētalr̄ ꝙ ex frequē ti sūptōe h⁹ sacr̄i feruor caritatis augeatur i eo: ⁊ reuerētia ad sacr̄m ñ minuit quottidie dꝫ cōicare: ꝉ saltē frequētꝫ. Si āt sētiat p mltā frequētationē ꝙ reuerētia minuit ⁊ feruor ñ crescit dꝫ iterdū abstinere. vt postea cū ma iori reuerētia ⁊ deuotōe accedat.

39 Quītodecio dicit recta itētōe. s. vt p ip̄m vniamur xp̄o p caritatꝫ amorē: ⁊ muniamur ꝯ diaboli temptationes.

40 Utrꝫ debeat dari ad accipieñ aliqꝺ exp̄i- mētū. ℟. ꝙ nō. 2. q. 5. cōsuluisti. ⁊ de pur. ca. ex tuarꝫ. Nec ob. c. sepe ꝯtigit. 2. q. 5. qꝛ illꝺ abrogatū ē: vñ nec pp̄ purgatōeꝫ ifamie vel pp̄ aliud tp̄rale dꝫ dari ꝉ sumi.

41 Addo. 16. i sūptōe ſm Durañ. vt. s. sumat discrete ⁊ lenit dētib⁹ anteriorib⁹ terat ⁊ li ga moliat ne aliq̄ p̄s eius dētibus inhereat.

42 Addo ⁊. 17. ſm eūdē. Durañ. s. vt nō stati post cōionē expuat pp̄ reuerētiā sacr̄i: ne si aliqua p̄s sacr̄i ihesisset dētib⁹ expui ꝯtigēt. Itē vt nō stati vadat ad mādūcādū aliū ci- bū. Vñ dꝫ eē aliq̄ mora ⁊ tanta ꝙ ille spēs sint ꝯsūpte. ꝉ alr̄ate pp̄ reuerētiam sacr̄i. Vñ dꝫ saltē aliq̄s orōnes p̄uatas dicere añq̄ꝫ ali quē cibū sumat: nō reqrit tale spaciū sicut dr̄ i. c. trib⁹. de ꝯse. di. 2. qꝛ illud abrogatū ē.

43 Quid si euomat. ℟. ꝙ si p ebrietatē ꝉ vo- racitatē euomerit. laicus. 40. dies dꝫ penite re. c. si qs p ebrietatē. de ꝯse. di. 2. clerici ꝉ re ligiosi p. 70. Epi vō. p. 90. Si vō p ifirmita tē euomerit. p. 70. dies penitere dꝫ. d. c. si qs per ebrietatē.

44 Utrꝫ actus ꝯiugalꝭ sit ꝓhibit⁹ post cōionē. ℟. ꝙ nō q̊ ad reddētē qꝛ tenetur ad hoc: sꝫ quo ad exigētē ē ꝓhibitū eodē die: nō tamē peccat mortaliter si exigit. sed solum venia liter ſm Alb.

Eucharistia iiij.

Q circa efficaciā sacr̄i hui⁹ quero qs sit eius effectus. ℟. ſm. S. Bo. in. 4. di. 12. ⁊ cōiter alios ꝙ primo ꝯfert gratia cū vir tute caritatꝫ. Oēm. n. effectum quē facit cib⁹ ⁊ potus quātū ad vitā corporalē facit hoc sacr̄m ad vitā sp̄ualē. Jo. 6. Caro mea vere ē cibus. Vñ reficit sp̄ualr̄ qꝺ sine gr̄a eē nō pōt. ⁊ cōfert gr̄a cū virtute caritatꝫ: qꝛ iste pa nis ñ ē simplr̄ panis. sed cōiūctus. cū diuini tate: ⁊ iō ē sic carbo igni vnit⁹. Et amor ñ ē ociosus. Iō p hoc sacr̄m q̄ꝫtū ē de sui virtu te: nō tm̄ hītus gr̄e ⁊ virtutis cōfert. sed etiā excitat in actū. Et iō aia sp̄ualr̄ reficit. ⁊ per hoc delectat. ⁊ quodāmō inebriatur a dul- cedine bōitatꝫ diue. Scꝺo virtutes augent

sicut per cibū corpus augmētatꝛ. Tertio pcā venialia remittūtꝛ sicut p cibū corpus restauratꝛ qd̄ quotidie dependit. Unde remittuntꝛ pctā venialia q̄ minuūt caritatē: ⁊ plura ⁊ pauciora s; q hō magis: l' minus se dispōit. Quarto remittitꝛ et mortale. qn̄ existens i mortali nō h; ↄsciam ipius nec affectū. Unde reuerēter accedēs q̄uis antea de eo nō fuerit ↄtritus. ↄsequitꝛ grām caritatꝭ: q̄ ↄtritionē pficit ⁊ remissionē pctī. ymo nedū valet sumēti: s; et offerēti. ⁊ illis p q̄bus offertꝛ ad remissionē pene debite: suis pctis: s'm deuotionē maiorē l' minorē. Aduerte tn̄ hic s'm Pe. i. 4. di. 9. q si qs fecit debitā diligētiā q̄uis sit i mortali ignorās nō peccat s; meretꝛ: ⁊ ei val; ad remissionē pctōꝝ. Si vō fecit diligētiā non debitā s; s'm suā fragilitatē quātū potuit sic n̄ meretꝛ nec et peccat. Si āt nō adhibuit diligentiā possibilē hūane fragilitati s; fuit negligēs i discutiēdo: ⁊ sic peccat mortalr' sumēdo si ē i mortali q̄uis ignorās. Quod limittat Ricar. i. 4. di. 9. qn̄ si adhibuisset diligētiā s'm hūanā fragilitatē pctī mortalis recordatus fuiss;. Quito ↄseruatꝛ hō a pctis q2 spūalr' roboratꝛ. Unde Inno. igt. Eucharistia libat a malo ↄfuat i bono: delet venialia: ⁊ cauet mortalia huius etiam. virtute sacrī virtutes augentur: ⁊ oium grārum fructus exuberat.

Utrum i oībus hēat efficatiā suā. R. q non s; 03. Prio istū cibū ab alijs discernere per fidē. Scdo hospitiū ppare p sui pbationē; Tertio i hospitio pparato recipe cū honore ⁊ deuotōe: primū ⁊ s'm nō prie. cor. i. n̄ diiudicās. ⁊ pbet āt. Et q2 multi hoc nō faciunt iō ibeciles ifirmi ⁊ dormiūt multi.

2 Utrū icurrat culpā mortalē q nō recipit effectū huius sacrī. R. scīs Bo. i. 4. di. 12. q l; vir iustus ex quadā corruptōe l' distractiōe nō pparādo se debite nullā l' modicā reportet efficaciā nō tn̄ icurrit culpā mortalē. Secus āt de illo q nō suscipit effectū hui9 sacrī q2 idigne accedit. s. existens in mortali ⁊ huiusmodi. q2 sic mortalr' peccat.

3 Utrū istō sacr'm hēat efficaciā i aliquo q ē in pctō mortali. R. scīs Bo. vbi. s̄. q l; nō sit artāda dei largitas qn aliqn̄ faciat ⁊ possit facere ois culpe remissōe;: tn̄ s; forꝫ cōe ⁊ generalē rōnem istitutionis huius sacrī. q2 sic datū ē i cibum ill' q sūt de corpe mistico xpi. ⁊ oēs tales habent caritatem. Ideo nō habet efficatiam in eo q ē i pctō mortali s; in solis iustis.

4 Utrū venialia pctā impediāt effectum huius sacrī. R. s; Tho. in. 3. q. 79. q nō loquē do de venialibus put sūt pterita. S; put sūt in actu nō impediūt ex toto s; i pte. Nam sicut dictū ē effectus hui9 sacrī ē nō solū adeptio hītualis grē ⁊ caritatis: s; et quedā refectio actualis spūalis dulcedinis que quidē ipeditꝛ si aliqs accedat ad hoc sacr'm mente distracta per pctā venialia: nō āt totalr' augmentū spūalis grē ⁊ caritatis.

5 Utrū hēat maiorē efficaciā in sumptōne plurium hostiarū simul quā i vna. R. s; Tho. vbi. s̄. q nō: q2 l; sacerdos in vna missa ↄsecret plures hostias: nō tn̄ multiplicatur effectus huius sacrī. q2 nō ē nisi vnū: nec ē plus virtutis i multis hostijs ↄsecratis q̄ in vna cū sub oibus ⁊ vna sit totus xps. Iō sumēs plures hostias simul nō pcipit maiorē effectū. In pluribus vō missis multiplicatꝛ sacrificij oblatō: ⁊ iō multiplicatur effectus sacrī.

Eunuchus

Eunuchus an possit ordinari. vide s̄. Corpore viciatus. §. i.

1 An debeat portare puluerem. R. q non 55. di. eunuchus.

Exactio

Exactio nō ē vbi qs sponte soluit. vide glo. ⁊ car. i cle. pn̄ti de cēsibus. ⁊ ibi dicit Pau. q exigere ⁊ extorqre dicit violētiam vt. ff. de le. 3. l. fideicomissa. §. si rē suā. Dicit tn̄ q si pcessit extorsio l; sequatꝛ voluntaria solutio q satis ē exactio. facit sile qd̄ nō. hosti. i. c. preterea de iure patro. ⁊ de penis. c. cōstitutus. Exactio aliqn̄ dr' talia. d' qua hēs j. Talia.

Exaltacio

Exaltacio filia supbie. vid j. Supbia. §. 2.

Examinatio

Examinatio q̄ d3 fieri i ordinādis vide. j. Ordo. 7. ⁊ in cōfirmādis. vide. s̄. Confirmatio.

Excepta

Excepta itelligitꝛ i gn̄ali sermōe psona loqns de iure iur. c. peticio.

Exceptio

Exceptio firmat regulā. vide. s̄. Alienatio. §. 10.

Excomunicatio

Excomunicatio. i qd ē. R. Pa. sup R'ica. eiusdē tituli Excōicatio ē cēsura a canone vl' a iudice ecclesiastico plata priuās comunione sacrorū ⁊ qnq3 hoīnū. Facꝛ ad hoc. u. q. 3. c. audi.

1 Quotuplex ē excōicatō. R. q duplex vna dr' maior ⁊ hec priuat a sacris: ⁊ cōsortio hoīnu;. ⁊ ab ingressu ecclie ⁊ multis alijs de quibus nō. in. c. a nobis el. 2. ⁊. c. si vere.

eo.ti.ii.q.3. i multis.c.Et hec dr̃ anathema.
vt.ii.q.3.§.euidenter.Alia dicitur minor ⁊
hec seperat a sacramentis tantum.vt in.d.
§.euidenter.Intellige percipiendis nõ mi
nistrandis.c.si celebrat de cle.exco.mi.⁊ eti
am ab electione passiua.vnde reddit ipsuꝫ
excõicatum inhabilem ad quodcunqꝫ be-
neficium ecclesiasticum consequendum.vt
nõ.in.c.si celebrat de cle.exco.ministrã.vn
de dicit Inno.ibidem ꝙ nec dignitateꝫ ali
quam consequi potest nisi prius absoluat:
etiã si eligentes hoc ignorant.vt tenet glo.
ibidem ⁊ cõiter doc.

2 Quot modis infligitur excõicatio. ℟.ꝙ
tam maior ꝗꝫ minor infligitur duobus mo
dis.Aliquando a iure cõmuni seu munici-
pali vel statuto et hec dicitur excõunicatõ
a iure de qua.ĩ.excõicatio.5.⁊.6.⁊.7.Ali
quando infligitur a iudice potestatem habẽ
te.Et hec dicitur ab homine vel a iudice:
de quibus dicitur.⁊ nõ.in.c.nuper.eo.ti.

3 Quis põt excõicare.℟.ꝙ excõicare ex
cõicatione maiori proprie spectat ad offiñ
episcopale.vt patet in.c.corripiantur.24.q.
3.quia dicitur Mucro episcopi in.c.visis
16.q.2.Item secundum glo.in.c.nemo epis
copus.2.q.i.⁊ in.c.cum in cunctis de elec.
de iure cõmuni possũt omnes ecclesiarũ pre
lati.vt in.c.cum ab ecclesiaruꝫ de officio or
di.vbi de hoc plene nõ.⁊ voco prelatum ⁊
iudicem ordinarium super plebẽ suam hic
quemcunqꝫ secundum glo.in.d.c.cum ab
ecclesiarum qui preficitur collegio vel vni
uersitati ecclesiastice ab eo qui habet admi
nistrationẽ cum iurisditiõe.vt puta ab epis
copo vel qui est electus a collegio: siue vni
uersitate licet subsit alteri.puta episcopo.vt
extra de elec.c.i.93.di.legimus.⁊ hoc verꝫ
nisi episcopi prescripsissent ne possent ex
comunicare:vel nisi vellent excomunicare
cum illa solemnitate de qua in.c.debent.ii.
q.3.scilicet cum.12.sacerdotibus circunstan
tibus habentibus candelas accensas in ma
nibus:quia solum episcopi tali modo exco
municare.possunt.possunt etiaꝫ excomuni
care illi quibus ex consuetudine.vel indul
gẽtia cõpetit vt capitulum.vt ď rescrip.ex ꝑ
te decani Hosti.etiam vult ꝙ in notorijs q̃
non indigent indagine iudiciali possunt ex
comunicare etiam sacerdotes parrochia-
les premissa tamen monitione:quod possꝫ.
tollerari vbi ex consuetudine haberent:vl'
episcopi prohibitio non obstaret.alias nõ
nec.c.cum inhibitio de clan.despon.qď
allegat hosti.probat hoc.potest etiam dici
ꝙ qui potest facere statutuꝫ potest excomu
nicare intelligo in ecclesiasticis etiam si nõ
sit sacerdos.Excomunicatione minori po
test excomunicari quis siue simpliciter.de
pe.di.i.in actõe:siue ad tempus.86.di.tan
ta.⁊ ab illis qui possunt excomunicare ma
iori.vt in dicto capitulo cum ab ecclesiaꝝ
notat.

4 Utrum prelati excõicati interdicti suspen
si a iurisditiõne intrusi ⁊ huiusmodi possint
excomunicare.℟.ꝙ non.24.q.i.audiuimꝰ
c.quia de cõces.pre.cum similibus.⁊ qui
non seruauit interdictum.c.fi.de conces.
preben.de quo tamen dic.vt infra excomu
nicatio.3.§.2.

5 Utrum ille prelatus qui tantum habet tẽ
poralem iurisditionem possit excomunica
re.℟.ꝙ ñ argumẽto.de officio ordi.c.dilec
tus.

6 Utrum sola consuetudo reddat aliquem
excomunicatum.℟.secundum hostien.ꝙ
sic quando est approbata per Papam vel
per alium prelatum quo ad suos subditos:
quia per inde est ac si esset statutum.alias ñ
ꝗꝫtumcunqꝫ sit longa.

7 Qui possunt excõicari.℟.ꝙ vniuersitas
⁊ collegiũ ꝓhibent excõicari ne ꝯtingat in
noxios ligari.c.romana.§.in vniuersitatẽ ď
sen.exco.li.6.Si tñ excõicaretur teneret sẽ
tentia.vt ibidem notat glo.

8 Utrũ excõicatus possit excõicari.℟.ꝙ sic
⁊ pro eadẽ cã:⁊ ꝓ diuersis:⁊ ab eodẽ iudi
ce:⁊ a diuersis.c.engeltrudã.3.q.4.c.excel
lentissimus.ii.q.3.⁊ de hoc vide glo.in.c.
officij.eo.ti.

9 Utrũ eps vel alius prelatus possit excõica
re nõ suũ subditũ.℟.ſm cõiter doc.ꝙ non.
dũmõ rõne delicti vel ꝯctus seu rei de qua
agit nõ sit effectus de eius iurisditiõe.vt nõ
in.c.i.de priui.li.6.imo plus dico ꝙ ꝓpriꝰ
ꝑlatus nõ põt ratã hr̃e ſm Inno.⁊ alios in
c.prudentiã de offõ dele.ẽt si sit lata in eius
territorio:qr qď nullũ fuit nõ põt ratificari:
⁊ excõicatio aut est nulla aut statim ligat.vt
nõ.in.c.pastoralis de appel.nisi ferat sub ꝯ
ditione.

10 Qui ligãtur sententijs excõicationis quo
rũcũqꝫ prelatorũ ꝓlatis ꝑ modũ statuti.℟.vt
colligo ex Pa.in.c.a nobis el.i.ď sẽ.exco.
⁊ Ge.i.d.c.vt aiaꝝ.⁊ distingo sic ꝙ aut fit ꝯ
statutũ ab existentibus i territorio statuẽtis
siue sint subditi siue forẽses ⁊ sciũt statutũ ⁊
sic sũt excõicati.Citat h Inno.vt refert Pa.
i.d.c.a nob:verꝫ qñ statutũ ẽ aptũ ꝯprẽdere

tam subditos q̄3 nō subditos. Si vero sunt
ignorātes sic nō ligant: nisi ignorātia sit cras
sa vel suppina. Si vō fit ꝯ statutū extra dio
cesum statuētis sic nō ligātur forēses. Subdi
ti vō statuentis ligātur in quatuor casibus.
Prio si statutū agit originare cām in terri-
torio ex scō negatiuo cōmisso in limitib⁹ al
teri⁹ territorij. Exēplū puta statuto cauet. q
quicūq3 fecerit vbicūq3 furtū nisi. j. mense3
a die cōmissi crīs cōpareat corā iudice delic
ti. vel corā nobis sit excōicatus iste faciens
furtū ligat nō rōe furti nō fiendi: qꝛ ē factu3
negatiuū in territorio alieno: s3 ex ea parte
qꝛ nō cōparuit: qd cōparere ē factū affirma
tiū ꝯriū faciēdū in limitibus territorij statuē
tis. Rō qꝛ p edictū ad hoc potuit artari. vt i
c. ex tue de cle. nō resi. facit qd nō. de rapto.
c. pe. ꝛ c. romana. §. ꝯhentes de fo. cōpe. li.
6. Secūdo ligant qn̄ statutū principaliter ꝯ
cernit rē subiectā statuētis. puta. Eps excōi
cat p statutū clericos nō residētes ligant cle
rici ēt extra diocesi3 residētes. rōne rei qua
subiecti sūt epo q̄ sita ē in eius diocesi de fo
ro cōpe. c. si. ēt si psona sit ex̄ diocesim vt p
bat in. d. §. ꝯhentes. ꝛ p hoc qd hic sequr.
Tertio vbi qs tenet ad aliqd faciendū. ꝛ il
lud nō facit factū vr̄. vbi illud facere dēbat.
vt. ff. de re. iur. l. q nō facit. ꝛ de vsu. c. i. li. 6.
ꝛ qd nō. glo. magna in cle. i. vt lite. nō cōte.
Quarto ligant. qn̄ factū ē principiatū in ter
ritorio l3 sit cōpletū alibi. facit qd nō. Joh.
an. in. c. i. de priui. li. 6. de sagitāte loco nō
exēpto cū ipse sit exēptus. vt efficiat subdi⁹
vtriusq3 iudicis. ꝛ p hoc p3 q religiosus fa
ciens ꝯ statutū qd excōicat quēcūq3 q assen
tit plationi extra ordinē nisi prius restitutus
libris ē excōicatus si assentit: qꝛ origiatio fa
cti fit i subiectōe plati statuētis l3 efficiat exēp
tus ab eo post pstitū ꝯsensū. ꝛ sic determināt
dnī de rota p nō. p Inno. in. c. pterea requi
siti fuimus de appel. de illo q excōicauit si
elegerit. Et io limita tex. d. c. vt aiarū q sta
tuto nō ligant ex̄ territoriū delinquētes: qn̄
deliquēs ꝛ res circa quā delinquit. ꝛ ēt ip3
delictū sunt totaliter extra ꝓuinciā seu terri
torium statuentis.

ii Qui ligant qn̄ snia ꝓfertur nō p viā statu
ti sed snie hois. R. fm pa. ꝛ Ge. vbi. s. Aut
ꝓfertur generaliter ꝓ preterita culpa ꝛ sic
n̄ ligat eū q eā cōmisit ex̄ territoriū sniantis
sed bn̄ ligat subditū q eā cōmisit in territo-
rio q̄3uis sit ex̄ territoriū tpe snie. Sed cū q
nō ē subditus seu de territorio l3 ibi deliqīt
siue ꝓferat generaliter siue spēaliter ꝯ eū n̄
ligat eū ex̄ territoriū existentē: nisi fuerit cita
tione ꝓuentus anq̄3 recederet: vel nisi ad re
quisitōem iudex ꝓprius sub quo degit ipm
citaret ꝓut tūr regsitus vt iret ad respondē
dū: qꝛ si non faceret posset excōicari. Aut ꝓ
fert spāliter ꝓ ptā culpa ꝛ sic ligat subditū
q deliquit extra territoriū ꝛ ibi existentem.
Ratio qꝛ cū corā vtroq3 ordinario possit ꝯ
ueniri de foro cōpe. c. fi. Ergo pōt cogi p or
dinariū ad cōparēdū: ꝛ si nō cōparet excōi
cari pōt. Et l3 nuncius exequat citatōem ex̄
territoriū ꝓpriū: tn̄ citatio decernit facta in
ꝓprio territorio ipsius iudicis quo ad oēs
effectus: nisi an̄ talē. citatōnem alibi caperet
domiciliū qꝛ tūc nō posset citari nec ꝯseqnt
excōicari tāq̄3 ꝯtumax fm cōem opinione3
l3 Pau. in cle. pastoral' de re iudica. teneat
q ēt subditus ex̄ territoriū citari non possit.
Aut snia ꝓfert generalr̄ vel spāliter ꝓ culpa
futura: ꝛ sic equꝑat statuto quo ad subditos
solūmō in hoc. vt nō liget ignorātes nec ex̄
territoriū delinquētes. Quo vō ad forenses
postea delinquētes nullo mō cōparat statu
to nec ligant. qꝛ cu3 sumat snia vires incōti
nēti ꝯ quos ꝓfert sic nō pōt cōphēdere nisi
subditos fm cōiter legistas i. l. cūctos popu
los. C. de sū. tri. Et aduerte q ista snia ꝓ fu-
turis culpis nō pōt ferri nisi mora i exhibē
da satisfactōe. vel culpa seu offensa pcesserit
aut alia rōnabilis cā que i ipsis sentētijs exp
menda ē. vt in. c. romana. §. caueāt. co. ti. li.
6. si tn̄ ferat t3: l3 sit iniusta vt ibidē t3 Ge.

iii Vtr Archieps in diocesi sui suffraganei
delinquēs liget statuto epi excōicātis talr̄
delinquētes: ꝛ silr̄ eps q fecit statutū si facit
ꝯ. R. q diuersa fuit opinio. vt p3 p Archi.
ꝛ Ge. in. d. c. vt animarū. tamen mihi pla
cet opinio Jo. de ligna. in tractatu de censu
ra ecclesiastica q aut statutum dicit q quili-
bet exercens iurisdictionem in tali loco ꝛ tē
pore vel celebrans in pontificalibus sit ex-
cōicatus: ꝛ tunc faciētes ꝯrium non ligātur
qꝛ sic episcopus vt eps: ꝛ Archiepiscopus
vt Archiepiscopus faciunt contra ꝛ nō pos
sunt ligari. Et sic intelligit opinionē dicenti
tium q non ligantur. Aut dicit statutum q
faciens furtum vel aliud maleficiū sit excōi
catus ꝛ sic ligantur: quia non cōmittunt vt
eps vel Archiepiscopus sed vt priuatus. ꝛ
sic intellige dicentes q ligantur. Destruat er
go statutum si non vult ligari: absolui tamē
poterit a suo confessore.

iiii Quid si Archiepiscopus participat in cri
mie excōicati ab episcopo suo suffraganeo
R. q ligatur sententia iuris: ꝛ erit absoluen
dus ab episcopo suo suffraganeo. c. nuper

14 Utrum inferiores prelati ab epis hẽant territorium. R. sm Jo.an.in.c.cum contingat de fo.cõpe. ⁊ sequitur Ge.in.d.c.vt animarum ꝙ non. Limita nisi essẽt exempti cũ suis subditis sm Jo.de sancto georgio.

15 Quomodo ligantur subditi religiosoꝛuꝫ exemptorum ex̃ loca delinquentes. R. Ge. in.d.c.vt animarum. ꝙ eo modo quo ligãt subditi epoꝛum ex̃ diocesim. quia subiecte ecclesie sunt eis pro territoꝛio. vt sunt iudices personarum ⁊ non loci simpliciter dic vt.j.Sententia.§.5.

16 An loca exempta sint de territoꝛio. vide Statutum.§.2.

17 Utrum ignoꝛantes ligentur statuto excõicante factum dãnatum puta falsificantem instrumenta. vide.j.excõicatio.7.cãu.vlt §.2.

18 Utrum excõicatio ex iniusta causa vel falsa liget. R. ꝙ nõ quantum ad deum.xi.q.3.§.ex hijs. sed quo ad ecclesiam si est ab eo q iurisditionem habet super eum sic ligat: sꝫ debet eam reuocare vel absoluere qñ cognoscit erroꝛem suum vel iniusticiam: non obstante contradictione aduersarij. sed caueat iudex ne pretendat erroꝛem vel iniusticiam i preiudicium alterius partis indebite.c.sacro.de sen.exco. Et propterea caueat ille qui se tenet excõicatum iniuste vl' ex falsa causa ne excõicationem contẽnat. quia ꝯtẽnendo eam peccaret moꝛtaliter ⁊ posset excõicari.xi.q.3.§.cum ergo. nisi in casibus de quibus.j.excõicatio.3.

19 Utrum excõicans aliquem cõditionalr. puta si non soluerit titio hinc ad pasca liget eum si non soluit quia non potuit. vide pena.§.13.

20 Utrum snia excõicationis edita in fauorem alicuius liget si ille cuius fauoꝛe agit̃ ꝯsenit vt nõ faciat qd̃ ei precipitur. puta mãdatur ticio sub excõicationis late sententie pena vt soluat Semprõio centum.j.pasca Sempronius est contentus pꝛoꝛogare terminum vsqꝫ ad pentecostẽ erit ne excõicatus ticius non soluens.j.pasca. R. ꝙ nõ sm Pe.in.c.1.de locato. facit.c.preterea de appel. Bar.i.l.1.§.⁊ post operum.ff.de noui.ope.nunt. ⁊ Jo.an.in.c.quicũqꝫ de sen.exco.li.6. Ego addo notabile dictum Bal. in.l.maximum vitium. C.de liberis ptis. vbi dicit statuto cauetur ꝙ frater excludat soroꝛem a successione patris. Moꝛtuus est pater. filius habet multos creditoꝛes q vl't admittere soroꝛem suam ad successionẽ ⁊ sic renũtiauit statuto: an creditoꝛes possint impedire renuntiationem tãqꝫ in fraudem creditoꝛum fiat. ⁊ determinat ꝙ non. Et sic tene etiam de alijs penis. Intellige tamen si consensus prestatur ante cõmissam penã quia post penam inflictam consensus superueniens non tolleret eam. faciunt notata p Bar.in.l.1.§.filius.ff.de lega.3.

21 Sed pone ꝙ pꝛoꝛogato termino ticius non soluit etiam in termino pꝛoꝛogato: eritne excomunicatus. R. ꝙ non si pꝛoꝛogatio fi sine auctoꝛitate iudicis. Secus si fieret cũ auctoꝛitate iudicis pꝛoꝛogantis mandatum qd̃ erat vt solueret in pasca vt soluat in pentecoste sub eadem pena quia sic ligaretur. Aliter non. quia sm Bal.in.l.tale pactum. ff.de pactis. excomunicatio non põt nasci ex pacto sed ex sententia.

22 Quare debet quis excomunicari. R. ꝙ solum pꝛo peccato moꝛtali cui est annexa cõtumacia. puta. quia monitus nõ vult resipiscere. vt ẽ tex.in.c.nẽo episcopoꝛum.xi.q.3. Nec mirum quia nulla maioꝛ pena in ecclesia: vt in.c.coꝛripiantur.24.q.3. vnde dicit Pa.in.c.per venerabilem qui filij sunt legi. ꝙ vbicũqꝫ i iur̃ eccl'astico reperitur pẽa moꝛtis pro excomunicatione debet exponi. vt in.d.c.per venerabileꝫ pꝛobatur. propterea dicit.tex.in.c.cuꝫ medicinalis de sen.exco.li.6. ꝙ iudex in ea proferenda debet se ostendere pꝛosequi qd̃ coꝛrigentis est ⁊ medentis. h ibi.

Excomunicatio ij.

quomodo debet quis excõicari.

1 Utrum requiratur monicio precedens. R. ꝙ sic triplex. vel vna pꝛo tribus coꝛam personis idoneis facta cuꝫ interuallo dierũ nisi necessitas aliud suadeat. vt nõ glo. in.c.Statuimus eo.ti.li.6. Aliter excomunicans sine monitione per mensem vnum est interdictus ab ingressu ecclesie ipo facto vt in.c.sacro eo.ti. nisi sit episcopus vel superioꝛ.in.c.quia periculosuꝫ eo.ti.li.6. Aduerte tamen hic ꝙ quando prelatus precipit sub excomunicationis late sententie pena subdito ne faciat tale crimen: tunc nõ requiritur alia monitio: sed faciẽs contra statim excomunicatus est cum habeat annexã contumaciam secundum Jo.de ligna.i tractatu de censura.

2 Utrum debeat proferri in scriptis. R. ꝙ sic ⁊ causam excomunicationis expꝛesse cõscribere propter quam profert. Et exẽplũ huiusmodi scripture requisitus tenetur tradere infra mẽsem excomunicatoꝛ quilibet

aliter per mensem vnum ab ingressu eccle-
sie ⁊ diuinis officijs est suspensus si est infe
rior Epo. vt in. c. cum medicinalis. eo. ti. li.
6. Similiter in sententia suspensionis ⁊ in
terdicti est seruandum sub eadem pena. vt
ibidem.

5 Utrum in hanc penam cadant prelati reli
giosorum si hoc non seruant. R. Lap. vt re
fert Ge. in. d. c. cuz medicinalis ꝙ nõ. eo ꝙ
ꝯtinue habeant monere ⁊ corrigere subdi
tos. ⁊ sic oporteret semp habere calamum
Ego autem credo veruz. Primo quando
periculum esset in mora vt non posset fuaꝛ
predicta. qd etiam tenet Jo. an. ibidem. ⁊
glo. in ver. temerarius. Secundo quando
statuta sui ordinis aliam formam traderẽt.
⁊ illã seruarent lz non istã. qz vt nõ. in. c. q̃li
ter ⁊ quãdo. el fo in fi. de accu. ordo iuris
ñ fuaꝛ i regularibus. Tertio crederẽ excusa
ri si ex ignorantia ꝯfacerent. quia faciliter r̃
ligiosi ignorant iura. vt in. c. veniens. de si-
mo. Alias non credo excusari. ⁊ sic limita
Jo. an. ibidem qui tenet ꝙ ligantur ista pe
na si non seruant predicta.

4 Utrũ sit certa forma vboꝝ determiata. R.
ꝙ non. oportet tamen ꝙ vtatur talibus ver
bis que exprimant consensum iudicis d p
senti excomunicantis: sicut in simili dicitur
de spon. c. si inter virum. ⁊ de spon. duo. c.
i. ar. a contrario sensu. in. c. audi. ii. q. 3. Nõ
aũt de pterito vel futuro. Unde si dicat dnũ
ciamus talem excomunicatum quem tam̃
prius non excomunicauit non erit excomu
nicatus. Similiter si dicat volo sit excomu
nicatus vnus de istis duobus neuter erit ex
comunicatus. Et licet quidam dicant ꝙ si i
tentio sit excomunicandi: qualitercunqz lo
quatur erit excomunicatus. non credo: sed
tene qd dixi quia in excomunicatione re-
quiritur vltra intentionem expressio certa
qd etiam tenet Hostiẽ. Et facit qd nõ. in. c.
cum desideres eo. ti. ⁊ nõ. Inno. in. c. cum
olim el primo. de priuile. Et idem dicẽduz
de absolutõe. Ex quibꝰ collige ꝙ excomu-
nicãdus. Prio dz moneri. Secũdo dz sub
esse cã iusta. Tertio animus bonus iudicis.
Quarto verba congrua. Et quinto ꝙ pro
feratur i scriptis. Et sexto ꝙ exemplũ scrip
ture si requiratur detur infra mensem.

5 Utrum excomunicatio maior possit ferri
ad tpus. R. ꝙ sic secundum. d. Anto. ⁊ etiã
eius absolutio: vt recitat Pa. in. c. veniẽs.
el. fo. de testi. vbi dicit ꝙ põt absolui vt testi
monium det: ⁊ postea reincidat. sed suspẽ
di non põt: sed opõtet ꝙ aut totaliter liget.
aut totaliter tollatur. secundum glo. in. c. pñ
ti. de sen. exco. li. 6. potest bene ferri condi-
tionaliter: ⁊ deficiente conditione non liga
bit: sed absolutio non põt fieri conditiona
liter: qd intellige de conditiõe propria que
suspendit actum. sed de conditione preteri
ta que proprie non est conditio bene potest
fieri. vt puta si fecisti sic ego te absoluo sicut
dicimus. Si tu non es baptizatus. ego te
baptizo.

Quid si dicat habeo te pro excomunica 6
to. R. ꝙ excomunicatus erit. vt patet per ea
que dixi. s. Cuius. §. i.

Ex quibus verbis cognoscit quomodo 7
excomunicatio sit late sententie vel ferende
R. secundum Pa. in. c. si diligenti. de foro
compe. ꝙ quando profertur sententia in iu
re respectu preteriti temporis. vt puta excõi
catus sit vel interdictus. tunc ipo iure regu
lariter ligat. c. cupientes. in. §. ceterũ. ⁊ ibi
tenet glo. in ver. suspensos. de elec. li. 6. facit
c. 2. de testi. cogẽ. ⁊ glo. hoc tenet in. c. qcun
qz. de here. li. 6. ⁊ glo. in. l. in criminali. C.
de iurisdi. om. iudi. Et hoc verum nisi alio
iure appareat ꝙ sint ferẽde sententie. vt nõ.
in. c. 2. de foro compe. in verbo sit sequestra
tus. ⁊. 30. di. per totum. vbi dicitur anathe
ma sit. s. per sententiam ferendam. Si vero
verba non sunt respectu preteriti temporis
tunc si sunt declaratoria sic ipo iure ligant:
vt si dicat decernimus excomunicatiõi sub
iacere ⁊ huiusmodi: vel iuribus carere. p
hoc tex. cuz glo. in. c. nouit. de hijs que fi. a
prela. Si autez verba sunt dispositiua: tunc
si sonant in futurum est canon ferende sen
tentie: nisi addatur aliquod verbum qd oñ
dat ꝙ ipo facto. vide bonam glo. in regula
in penis li. 6. Item tenetur communiter de h
verbo subiaceat ꝙ sit late sententie licet so
net in futurum. Similiter verbum habea-
tur. vt nõ. in. c. vnico. de iniur. li. 6. ⁊ proba
tur in. c. si quis suadente. 17. q. 4. Et sic intel
lige qd dicitur in rubro. C. cõminationes
vel epistolas.

Utrum cum dicitur siue a iure siue ab ho 8
mine precipio sub pena excomunicatõis.
sit lata sententia: ita ꝙ contrafaciens icidat
ipo facto. R. ꝙ non nisi aliud appareat ex
coniecturis. ita cõcludit glo. notabilis que
communiter tenetur in. c. vnico. de sagitta. ⁊
in. c. 2. de simo. ⁊ in. c. 2. de matrimo. contra
interdic. eccle. contra. nec approbo distinc
tionem Hosti. ⁊ Hug. qui volunt ꝙ si pro
fertur a iure sit late sententie. allegat. 30. di.
per totum. sed parum faciunt. Si autez pro

fertur ab homine: tunc non fit late sententie sed primum tene.

9 Utrum vbicunq; fit mentio de excomunicatione intelligatur de maiori. R. q si profertur a iudice est certum q sic: si aliud non exprimatur. per tex. in. c. penul. de sen. ex. Idem posset dici quando profertur a iure. & ista e ratio. quia verba debent intelligi secundum communem consuetudinem. vt i. c. ex litteris. de spon. & l. labeo. ff. de supe. lega. vnde quia communis vsus habet vt accipiatur pro maiori sic faciendum est.

Excomunicatio iij.

in quibus casib9 excomunicatio ab homine lata non tenet. nec est timenda. R. q i is. secundum communiter doc. in. c. solet & c. presenti. eo. li. 6. Primus quado est a non suo iudice. de consue. c. ad nostram cum su is concor. in glo. & hoc verum nisi ex certa scientia quis consensisset in eum tanq in iudicem proprium. ff. de iurisdi. om. iudi. l. si per errorem. & ff. de iudi. l. 2.

2 Secundus quando est a suo iudice sed excomunicato: & licet aliqui teneant q quando excomunicatio e occulta q ratione publici officij tenet: tu tamen tene q non valz. vt est tex. in. c. audiuimus. & c. aperte. 24. q. i. & tenet glo. in. §. i. 24. q. i. verum e q excomunicatus ab excomunicato occulto non debet in aperto celebrare vel imiscere se diuinis: quia si non posset probare eum excomunicatum scandalizaret populum. Pa. i c. veritatis. de dolo. & contu. tenet post factum istam opinionem: sed ante factum dicit tenenduz q valeat. sed non credo nisi vt dixi quo ad hoc vt non celebret in publico: nisi possit probare q sit excomunicatus. Idem dic si est a suo iudice sed itruso. i2. q. 2. alienationes: vel suspenso seu interdicto a iurisditione. de conces. preben. quia. cum ibi notatis.

3 Tertius casus quando ille prelatus qui ea tulit violauit interdictum hominis. c. tanta de exces. prela. Et hoc verum nisi fuisset absolutus a dicta violatione: quia tunc teneret sententia excomunicationis ab eo lata post absolutionem.

4 Quartus quando quis excomunicat subditum contra priuilegij sui tenorem. de priuile. c. cum capella. & c. quanto.

5 Quintus quando prelati excomunicat subditos qui nollunt eos procurare vltra euectionis & personarum numerum taxatum. i c. cum apostolus. de censi. duz eos visitant. vt in. c. cum ad quorumdam. de excessibus prela.

6 Sextus qnando fertur a delegato impetrato ab excomunicato in casu non permisso. vt de rescrip. c. i. li. 6. Nam solum potest impetrare excomunicatus rescriptum sup articulo excomunicationis vel appellationis alias non vt ibidem.

7 Septimus quando fertur contra insinuantes vel exponentes superioribus aut apostolice sedis legatis: vel inquisitorib9 statum ecclesiarum monasteriorum. seu locorum suorum. personaruz. & rerum ipsoru. vt in. c. quia plerig de officio. or. li. 6.

8 Octauus quando delegatus excomunicat contra intentionem delegantis de preben. c. vlti.

9 Nonus quando excomunicatur qs post appellationem legitimaz. vt in. c. solet. & c. venerabilibus. eo. li. 6. & c. per tuas eode. Fallit hoc. vt no. Pa. in. c. venerabili. de ce si. quando prelatus procedit extraiudicialiter vt pars ad conseruationem veriuz suorum. quia sicut potest se defendere gladio materiali. sic & spirituali. nec tenetur admittere probationes in contrarium vel appellationem. vt in. c. dilecto eo. li. 6. Quod limito verum quando est in possessione. vel saltem non constat q non sit in possessione Secus esset quando constaret eum non ee in possessione. vt puta quia constat monasterium esse exemptum: & constat episcopum non esse in possessione ipsum visitandi q a tunc si excomunicaret post appellationez non teneret.

10 Utrum appellatio post excomunicatioez inflictam ipam suspendat. R. secundu Pa. in. c. per tuas. eodem ti. q non. sed solum defert iurisditionem ad superiorem. vt patet in. c. pastoralis. & qd ibi no. de appel.

11 Utrum allegans sententiam nullam: & n petens absolutionem ad cautelam sit audiendus. R. Pa. in dicto. c. per tuas. q sic. & licet in dicto. c. per tuas non ponantur. nisi duo casus in quibus debet quis audiri. tamen hoc intelligitur gratia exempli: & propterea pro omni casu in quo quis dicit sententiam nullam debet audiri quis non petat absolutionem secundum communiter doctores. in dicto. c. per tuas. & in dicto. c. solet. Secus de allegante sententiam iniustam: quia non auditur ante absolutionem.

12 Decimo qñ continet intollerabilẽ errorẽ
vt in.c.ꝑ tuas eodẽ.⁊ dictis.c. soler.⁊ vene
rabilibus.Et dr̃ intollerabilis error quãdo
aliqd sub vi ꝑcepti cõtinet in sñia qḋ cõtẽ
vel in suo gener̃ ẽ peccatũ:veluti si excõicat
qꝛ elemosinã pauperi tribuit:vl' qꝛ faciebat
aliqd qḋ in se bonũ ẽ:aut qꝛ nõ operabatur
illud qḋ ex suo actu illicitũ ẽ ⁊ prauũ.vt dr̃ i
c.venerabilib⁹.Addit glo.i.d.c.ꝑ tuas ꝙ est
intollerabilis error qñ precipit impossibile
Itẽ qñ ꝓnũciat expresse ꝯ ius scriptũ.vt pu
ta.qꝛ dicit ꝓnuncio excõicatõez valer̃ ꝗuis
sit lata post legitimã appellatõnez. Sꝫ hic
aduerte qꝛ aliqñ error ẽ expressus ⁊ tũc cla
rũ ẽ ꝙ nõ ligat ꝑ tex.predictos: Aut nõ ẽ ex
pressus ⁊ sic glo.in.d.c.ꝑ tuas tꝫ ꝙ ligat.sꝫ
Pa.i.d.c.cũ apl'us tꝫ verã glo. qñ nõ ꝯstat
notorie de errore:sꝫ qñ notorie ꝯstat.vt pu
ta ꝙ qꝛ voluit eũ ꝓcurare vltra numerũ de
bitũ excõicat ꝙ nõ ligat.cle.pastoralis.§.pis
sana de re iudi.vt nõ.ꝑ Inno.i.c.fraternita
tis de fri.⁊ male.⁊ plꝫ mihi ista opinio.

13 Quid si cõtinet errorẽ facti puta.qꝛ dicit
excõico te qꝛ fecisti furtum cũ nõ fecerit. R.
glo.i.d.c.ꝑ tuas ꝙ ligat.sed ego credo glo.
verã nisi notorie ꝯstaret de error̃ facti qꝛ sic
non ligaret.

14 Undecimo qñ sñia ꝓfert generalr̃ ꝯ non
faciẽtes puta.restõem:vel nõ soluẽtes: ⁊ ali
qs nõ facit qꝛ nõ põt qꝛ sic nõ ligat sm Fe.
cõsilio.93.Rõ bꝫ Pa.in.c.P.⁊.G.de of
ficio dele.qꝛ verba sñia dẽnt intelligi ciuili
mõ.ar.l.si cui.ff.de serui.vide Pena.§.13.

15 Duodecimo qñ sñia excõicationis ponit
vt aliqd faciat qs i certo termino ⁊ termin⁹
ꝓrogat ab illo cui debebat facere.ḋ quo vi
de.s̃.excõicatõ.1.§.20.

16 Tertiodecimo qñ iudex ferẽs sñiam nõ i
tẽdit ligare.qꝛ excõicatio assumit vires ab i
tentõe excõicatoris sm Pa.in.c.ex pte cl.i.
de offõ.ordi.facit qḋ nõ.gl.in.c.2.ḋ testi.co
gẽ.⁊ i.c.P.⁊.G.de offõ dele.⁊ i.c.i.de iu
dicijs.⁊ iõ qñ iudex generaliter excõicat ñ
reuelãtes:vel q fecerunt aliqd si intẽdit ali
quos eximere ab hoc ñ ligãtur qḋ nõ.

17 Quartodecimo qñ aliqs inferior a Pa
pa excõicat aliquẽ cũ ꝑticipantibus cũ eo i
casibus in qbus minor excõicatio incurrit.
Nã ꝯ tales ꝑticipãtes ipso iure ẽ nulla: nisi
fuerint noiatim moniti tribus vicibus : vel
vna ꝓ tribus cũ aliquorũ dieꝝ interuallo:
ne cũ tali excõicato ꝑticipẽt.c.statuim⁹ iũcto
c.ꝯstitutionẽ eo.li.6.⁊ sine dicta monitõne
excõicans ẽ iterdictus ꝑ mẽsẽ ipso facto ab
ingressu ecclesie.c.sacro.eo.ti.⁊ nõ.in.d.c.
Statuimus.Secus ẽ ḋ papa q põt excõica
re aliquẽ cũ ꝑticipãtibus ⁊ sic ligarẽt eadẽ
sñia:⁊ ab ipso solo essent absoluẽdi.c.qḋ i
dubijs.eo.Similiter sm Io.An.⁊ Ab.⁊ se
quitur Pa.i.d.c.qḋ in dubijs.Si qs iudex
excõicaret ꝑdictos ꝑticipãtes cũ aliquo ex
cõicato ab alio nõ a se teneret excõicatio ꝗꝫ
uis nõ essent moniti.Et sic i istis duobus ca
sibus timenda esꝫ alias non.

18 Quintodecimo qñ excõicatio fert sub cõ
ditione:⁊ añ cõditionis euentũ morit excõi
cator.qꝛ sic expirat ⁊ nõ ligat post mortem
eius sm Pa.i.c.cũ ad hoc de cle.nõ resi.⁊
q̃libet ẽt alia sñia expirat ex quo nõ hũit ef
fecũ i vita sñiantis facit.l.si.ff.ḋ pe.⁊ silr̃ di
cit Ge.in.d.c.vt aiarũ ꝙ subditus q efficit
fori alterius pendẽte cõditõe nõ ligatur sm
Archi.sed sm Io.An.ligatur nisi appella
uerit de foro cõpetenti.c.pe.de offi.dele.c.
gratũ.⁊.c.relatũ.⁊ idẽ Inno.tꝫ ⁊ verius.

19 In oibus predictis casibus sñia excõica
tionis nullo mõ ẽ timẽda:nec quo ad deũ:
nec quo ad ecclesiã qñ notorie ꝯstat de aliq̊
ipsoꝝ.Sed qñ nõ constaret tũc quo ad eccl'
siã esset timẽda:⁊ ipsã ꝯtẽnẽs peccaret mor
taliter.⁊ posset excõicari ⁊ sic itelligendũ ẽ
capl'm primũ.ii.q.3.vbi dr̃. Sñia pastoris
siue iusta.siue iniusta fuerit timenda est.

20 Ex predictis pꝫ decisio notabilis ⁊ quot
tidiane qõnis.Eps excõicat oẽs q sciũt qs
accepit aliqd si nõ reuelãt.an teneat Et dic
ꝙ si alr̃ nõ exprimit nõ tenent:nisi sciẽtes ⁊
q ꝓbare possunt.vt s̃.denunciatio.§.13.Si
ãt exprimeret in sñia ꝙ siue ꝓbare possint si
ue nõ ꝙ teneant denũtiare:sic ꝯtinet errorẽ
intollerabilẽ ⁊ nõ vꝫ:nisi adderet ꝙ q non
põt ꝓbare teneat sibi dicere tã ꝗꝫ pr̃i ⁊ pro
uisori vt secrete ꝓuidere possit.⁊ tũc tenerẽ
tur ei dicere sm distinctõem quã hẽs.s̃.De
nũciatio.§.10.Itẽ alterius qõis:Eps excõi
cat oẽs nõ audiẽtes missã in parrochiali ec
clesia in festis qꝛ si aliud nõ addit solũ erunt
excõicati q sine rationabili cã eam ñ audiũt
aut in casu a iure:vel generali ꝯsuetudine ꝑ
misso.Et ideo illi qui ꝑꝑ aliquam infirmita
tẽ non audiũt ⁊ huiusmodi non erũt excõi
cati.Similiter q audiunt in ecclesia minoꝝ
⁊ predicatorũ.Si vero in sñia adderet siue
ex rationabili cã dimittant:siue non:siue in
casu ꝑmisso a iure vel a ꝯsuetudine siue nõ.
sic ꝯtinet intollerabilẽ errorẽ ⁊ non ligat:qꝛ
sicut eps attẽtando ꝯ ius nihil facit.c.vi
des.10.di.⁊ qḋ nõ.in.l.nõ dubiũ.C.de legi.
Ita ẽt attẽtatum ꝯ ꝯsuetudinem generalem
totius orbis ẽ nullũ vt i.c.his ⁊.c.catholica

li.di.qđ esset si posset prohibere ne audirēt in ecclesijs minoꝝ τ predicatoꝝ τ huiusmo di. Idē dic qñ mandat ne qs laboret i festis fm predictā di. Itē qñ precipit alicui vt sol uat in tali termino ticio centū fm prefataꝫ di. τ faciūt ad predicta qđ dicā.j.pena.§.13. vbi plene videbis ꝓ hac mā. τ similiū que stionum.

Excomunicatio 4. in qbus

casibus incurrit minor excōicatio ipso iure. Ad qđ dicendū ē ꝙ lꝫ plures casꝰ numerent in iure nihilominus oēs reducū tur ad istos duos. Quoꝝ priꝰ ē peccatū mō tale. Nā quociēscūqꝫ qs peccat mortaliter ē excōicatus minori excōicatōne ipso facto vt pꝫ i.c.audi.ii.q.3. vnde si celebrat vel reci pit ecclesiastica sacra nisi prius ꝯfitear de peccato peccat mortaliter.c.fi.de cle.exco. mini. Quod limita.vt.s̄. Baptismus.5.§.ii. Et hᷓ excōicatio minor est solum quo ad de um si peccatum est occultuꝫ.vt in.d.c.audi. Si vero est notoriū sic excōicatus est etiaꝫ quo ad ecclesiā.vt i.c.vestra de coha.cle.τ muli.de quo dic.vt.s̄. Clericꝰ.8.§.4. Et ad istū casum reducitur illud qđ hētur in.c.mi ror.17.q.4.τ i.c.tāta de simo.τ in.c.si quis deinceps.16.q.7.cū silibꝰ. Scđs casus ē cū qs participat cū excōicato maiori excomu nicatione in locutōe.oratōe.salutatione.co mestione τ similibus de quibꝰ dic:vt.j. Ex cōicatio.8.pro totum.

Excomunicatio 5. de casi-

bus i quibus quis icurrit ipso fac to excōicationem maiorem: τ a qua nō pōt absolui nisi a sede apostolica. Primus ca sus ē i.c.si quis suadēte.17.q.4.iuncto.c.nō dubium.τ.c.veniēs.τ.c.ad eminētiaꝫ.τ.c. cum illoꝝ.τ.c.de monialibus.eo.ti.cuꝫ.c. religioso.eo.ti.li.6.vbi excōicātur quicun qꝫ suadēte diabolo in clericū vel monachū vel monialem canonicū aut cuiuslꝫ religio nis ꝯuersum vel cōuersam.aut nouiciū quē libet cuiuslibet religionis violētas manus i iecerint pro cuius casus declaratōe querun tur infrascripta.

1 Quādo dicat inicere suadēte diabolo. ℞ ꝙ qñ dolose fac.nā dolus reqritur vt excōi catio hec incurratur.vt nō. Io.An.i.c.quā te in nouella de sen.exco.τ ē tex.apertus in .c.i.τ in.c.cū voluntate.eo.ti.ex quo pꝫ ꝙ ꝑcutiēs clericū i.8.casibus nō ē excōicatus.

2 Primo si indeliberate sicut facit ludēs ꝑ cussus aliqñ sine deliberatōe repercutit.vt i d.c.i.fm Monal.qr hᷓ ē ꝯditio ludi.vt per cussus grauiter repercutiat ne videatur infe rior in ipso ludo.

3 Secūdo si ex ludo τ ioco intellige leui ter.τ nō i derisionē.vt in.d.c.i.

4 Tertio si cā correctōis.vt in.d.c.cū volun tate intellige de hijs qbus est ꝑmissum sicut sūt prelati q ꝑ se ipsos clericos vel religio sos verberare possūt exceptis epis quibus nō lꝫ aliquē percutere.vt i.c.nō liceat.86.di. sed ꝑ aliū faciāt.vt.5.q.5.illi q. Non tñ ꝑ lai cū si clericus ē qui verberandus est.vt in.c. vniuersitatis.eo.ti.

5 Quid si sit ꝑlatus.sed ñ illius clerici quē verberat. ℞.ꝙ ē excōicatus.qr fm Pa.i.c. vt fame eodē:oꝫ sit suꝰ ꝑlatus.τ ꝓ ꝙ ad eū spectet correctio:qr nō sufficit hēat auctori tatē in ciuilibus sicut rector vniuersitatis hꝫ alr̄ istis duobꝰ nō ꝯcurrētibus erit excōicatꝰ

6 Utrū verberātes ex mādato prelatoꝝ ex cusent. ℞.ꝙ si ē inferior epo ꝑlatus dꝫ ipse verberare nisi cā vrgeat aliter ē excōicatus tā ꝑcipiēs qꝫ obediēs si per aliū facit.vt i.d. c.vniuersitatis. Si vero ē eps vel si non est eps τ cā vrgeat excusat verberās de coruꝫ mādato.vt i.c.ex tenore eodē.dūmō sit cleri cus monachus vel ꝯuersus si verberat vult clericū monacū:vl ꝯuersū.qr lꝫ ꝑ laicū pos sit capi clericus ex necessitate vel monacus aut ꝯuersus.vt i.c.vt fame eodē tñ verbera re nō lꝫ aliquomō nisi cā subsistēte:aliter ex cōicatus eēt.vt i.d.c.vniuersitatis.τ hic ca pio laicū ꝓ seculari ꝓprie.vt in.d.c.vniuer sitatis.τ sic ꝯsuetudo iterpretat.d.c.vniuer sitatis vt ꝓ cā rōabili τ ꝑ ꝯuersos seu laicos religiosos possīt d mādato ꝑlatoꝝ vberari

7 Utrū ꝑlatus vel alius de eius mādato de tinēs clericū sit excōicatus. ℞.ꝙ nō.nisi mo dū excedat.vt puta cū clericus qete se capi τ duci permittit: τ capiēs calce vel pugno in pingit vt dicit Io.An.in.c.si clericos eo.li. 6.vel nisi clericus fideiussoriā de parendo darꝫ qr tūc ñ pōt detineri:nisi excessus enor mitas:vel alia rōabilis cā aliud suaderet.vt in.d.c.si clericos.

8 Utrū ꝑlatus verberās clericū ex odio nō cā correctionis sit excōicatus. ℞.ꝙ sic.ar.d. c.cū volūtate. Sed nō.fm Monal.ti.exco municatio ꝙ ñ reqrit ꝙ prelatus verberās cogitet de correctione sed sufficit sit ꝑsona q̄ hꝫ auctoritatē a iure verberandi τ cā subsit ꝑꝑ quā debeat puniri.vñ percutere ex corre ctione ē ꝑcutere pro culpa digna correctōe: que sñia τ si sit benigna securius tñ ē fm eū dē vt saltē hiūi cogitet de correctōne:qr licet

tūc moueat ex ira nō erit excōicatus. sȝ longe melius ē vt differat dōec ira qescat. vt dr̄ i. c. illa ꝑpositoꝝ. ꝛ. c. ira. ꝛ. c. cū apō. ii. q. 3.

9 Utrū magister possit silr̄ cā discipline verberare. R̄. q̄ sic. c. i. ꝛ. c. ex tenore. ꝛ. c. cum volūtate. §. fi. eo. ti. nec distinguit an clericꝰ sit in sacris aut in minoribus sicut nec i prelato in dictis. c.

10 Utrū pr̄ vel dominus familie: vel ꝑpiquus silr̄ possit. R̄. q̄ sic si sunt i minoribus clerici. d. c. cū volūtate facit. l. si filius. C. de pa. pote. ꝛ. l. vnica. C. de emēda. ꝑpin. 45. di. §. necesse ad fi. tȝ tñ Jo. de ligna. Pe. de perusio ꝛ Pau. q̄ etiā si pr̄familias verberaret existētem in sacris cā correctōis non erit excōicatus. ꝛ plȝ post factū lȝ ante factū teneaȝ cū Pa. in. d. c. cū volūtate q̄ icidat. Nec obstat dicto prefatorū doctoꝝ rō glo. i. d. c. cū volūtate. qꝛ vt dicit Pa. ibidē ꝛ in. c. cōstitutus de in ite. resti. sola. dignitas epal'. nō facer ordo liberat a pria potestate. ar. c. per venerabilē qui filij sint legitimi.

11 Similiter pōt presbiter vel qlibet alius. rōe officij qd̄ hȝ i ecclesia: qꝛ cui offiñ comittitur. ꝛ oīa sine qbus offiñ exeq non pōt. ar. c. i. de offō dele. Et si tal' clericus pturbat officiū in ecclesia lȝ hñs offiñ. nō hēat magisteriū sup eū: pōt tñ eū expellere ꝛ verberare. vt nō. Inno. ꝛ hosti. i. c. veniens eo. ti. Pa. ēt ibidē dicit q̄ ēt si nō hȝ prelationē excusatur i tali casu pcutiēdo. Silr̄ pñt facer senes clerici cā deuotionis i pueros clericos ꝛ iuniores i minoribus ordinibus ꝯstitutos. vt in. d. c. cū volūtate. §. fi. ꝛ hec intellige de leui pcussione nō graui: q tñ oēs supradicti si excederēt modū dūmō nō ex ꝑposito non erūt excōicati. vt nō. Ber. ꝛ ho. i. d. c. volūtate.

12 Quarto rōne cohertōis pōt detineri sine excōicatōe. puta ꝯtinuat actū malū nec pōt ꝯpesci alr̄: fm Inno. i. c. si vero el. i. eo. ti. qꝛ iudex pōt eū capere. ꝛ qlibet alius. ꝛ ligare dūmō q̄ꝫ primū restituat ꝑlato suo. Similimō pōt fm Pa. i. d. c. si vero familia potestatis inueniēs clericū de nocte qꝛ pōt timer ne velit facere aliqd̄ malū qꝛ est ꝯ cū presūptio. c. ꝯsuluit de offō dele. Itē qñ capitur pp malū qd̄ egit vt ducat ad prelatū suū vt puniat: ꝛ dubitat de fuga eius fm Pa. i. c. cuȝ nō ab homine de iudi. facit. i ar. C. de decurio. l. generali. Idē dic si creditor timet de fuga. clerici debitoris fm Inno. ꝛ Pa. i. c. vt fame eo. ti. facit. l. ait pretor. ff. de his que i frau. cre. Itē pōt si fecit aliqd̄ delictū detineri p. 20. horas ad uocandū testes ne sit locus i ficiationi facit. l. capite quinto. ff. de adul. ꝛ in aūt. vt lice. ma. ꝛ aui. §. is quoqꝫ.

13 Quinto rōe defensiōis tā sue q̄ꝫ suoꝝ seu ēt alioꝝ lȝ detinere eū ꝛ ad iudicē propriū ducere fm Pa. in. d. c. cū non ab hoie: ꝛ ēt pcutere. mutilare ꝛ occidere cū moderamine i culpate tutelle. imo dicit glo. i. §. i. 23. q. 8. q̄ nec ēt peccat. sequit Pa. in. c. oli el. i. d̄ resti. spo. nec solū pro defensione ꝑsone: sed ēt rerū lȝ percutere. vt in. d. c. olim. ꝛ. c. dilectus de sen. exco. li. 6. ꝛ in. l. furē. ff. de siccarijs: non tñ occidere. vel mutilare lȝ. quādo ablatū est recuperabile p iudicem fm Bar. in. d. l. furē qꝛ sic incurreret excōicationem secus si esset irrecuperabile ablatū. vt in. d. c. olim. ꝛ in. d. c. dilectus. ꝛ nō. in. d. l. furez ꝛ de hac materia vide. s̄. defensio. Idē dic de auxiliatoribus taliū. Aduerte hic q̄ lȝ ñ sit excōicatus faciens violentiā clerico pro recuperatione rerū sibi ablatarū: tñ si hoc facit ex interuallo postq̄ꝫ clericusꝰ peruenit ad locū destinatum ꝛ adeptus ē possessōez perfectā rerum ablataꝝ incidit in excōicatōnem fm Pe. de censu. ecclesiasticis ꝛ qñ dicatur ex interuallo vide. s̄. defensio.

14 Sed pone q̄ excedat moduȝ percutiens clericum causa defensionis. R̄. secundum Pa. in. d. c. olim q̄ ꝑpter hoc non erit excomunicatus: dūmodo ex proposito nō faciat qꝛ vt dixi requiritur dolus vt incidat in excomunicationem. facit glo. in. c. significasti el. 2. de homi. ꝛ. l. si ex plagijs. §. tabernarius. ff. ad. l. acqui. vide bonam glo. in. d. c. cum voluntate ꝛ in principio. 23. q. i. Secus si ex proposito. Et dicit excedere quando nō seruat moderamen inculpate tutelle. de quo habes. s̄. defensio. §. 4.

15 Sed pone q̄ fugiēdo pōt euadere sed nō fugit ꝛ sic percutit inuasorem. R̄. secundum Bar. in. l. i. C. vñ vi. ꝛ sequitur Pa. in. c. oli el. primo de resti. spo. q̄ licite potest percutere: qꝛ fuga est quedam iniuria. l. Item apud labeonem. ff. de iniur. ꝛ dicit Cy. in. d. §. tabernarius: q̄ fuga reddit quē viliorez. hoc limito verū qñ esset talis q̄ fuga esset ei confusio. cum ergo iniuria corporalis sit maior q̄ꝫ iactura reruȝ. l. in seruorum. ff. de penis ꝛ pro iactura rerum liceat percutere vt dictum est. ergo a fortiōi pro iniuria corporali sed tamen non euitat et irregularitatez si occideret Cle. si furiosus de homici.

16 Sexto ratione turpis operatōnis cū vxore. matre. sorore vel filia a clerico facte. Nā sic cum talibus personis inueniens eum sine excomunicatione percutit: nec distingo

inter leuem τ atrocem percussionem cum ius non distinguat. vt i. c. si nō. el primo eo. §. vl. cuȝ etiam lex permittat occidere. vt. ff. de adul. l. quod lex ait. §. qđ ait. Peccat tamen grauiter si mutilat vel occidit. vt nō. in d. c. si vero. excommunicatus vero nō est. licȝ aliqui dixerint ꝙ sic. Ego tamē quia difficile est iustum temperare dolorem. vt. C. de adul. l. gracus tenerem ꝙ esset excommunicatus occidendo. vel mutilando quando maturo consilio τ pensato animo id faceret n̄ ex calore ire subito quia tunc cessaret ratio qua canon excusat ab excommunicatione. τ lex ab occisione: alias non sit excommunicatus.

17 Quid si inuenit non cum predictis personis aut aliqua earum sed cum aliqua alia ɔsanguinea. R. secundum tex. d. c. si vero ꝙ erit excommunicatus percutiens: quia prefata concessio non extenditur ad alias personas. Hosti. tamen extendit filiam ad nepteȝ τ vxorem τ ad sponsam. vt in aūt. vt lice. matri τ auie. §. quia vero. τ Inno. matrem ad ascendentes. τ filiam ad descendentes. prima tamen opinio tucior est vt non extendatur. ar. optimū in. l. pure. τ quod ibi nō. ff. de adul. vbi nomine patris cui licet filiaȝ in adulterio occidere non veniunt ascendētes.

18 Quid si non inuenit in actu coitus cum p̄dictis personis sed in osculis amplexibus. τ huiusmodi signis propinquis coitus. vel explēdi: vel expleti. R. Mo. vbi. s. ꝙ si huiusmodi fiant in loco suspecto nō erit excommunicatus verberans eum. Secus si in publico oscularetur secundum morem patrie.

19 Utrum post expletum opus nepharium cum aliqua prefatarum ex interuallo percutiens sit excomunicat⁹. R. Dire. li. 3. ti. 2. ꝙ sic. nisi forte ter monuisset eum. vt in aūt. vt lice. ma. τ auie. §. is quoqȝ. τ. C. de adul. autētica si qs ei vbi patet ꝙ si ter corā testibus monuit suspectum: τ postea inuenit cōfabulari cum vxore potest eum occidere credo tamen ꝙ sit etiam excommunicatus si monuit ter: dummodo non inueniat eum in actu aut propinquitatibus. ar. d. c. si vero. posset tamen eum capere post talem monitionem inueniens eum colloquentem τ iudici presentare argumentuȝ i. l. capite quinto. ff. de adulte.

Quid si procurat vt clericus vocetur ab vxore ad turpitudinem τ sic eum verberat. R. Mona. vbi supra quod excommunicatus est tam ipse quam vxor quia in dolo sunt.

21 Utrum mulier petita de turpitudine a clerico licite eum percutiat. R. Mona. vbi supra ꝙ sic si eam inuitam tangebat: vel vim corporalem inferebat: dummodo faciat cum moderamine inculpate tutelle. Secus si eam non tangebat sed solum verbis eam impetebat. quod verum credo quando solum verbis potuit eum repellere alias licite eum percutit: nec etiam excommunicata est si ȝelo castitatis accensa modum excederet. non ex proposito sed subito τ improuise. ar. eoꝝ que notant. i gl. in principio. 23. q. prima.

22 Septimo ratione perditionis priuilegij clericalis: quod quidem perditur multis modis: aliquando ratione inhonestatis. de quo vide supra Clericus. 9. §. 3. cum sequentibus. τ Clericus. 10. §. primo. Aliquā do ratiōe bigamie de quo supra Bigamia §. 10. cū sequentibus. Aliquando propter qualitatem persone. sicut clerici coniugati si non deferunt habitum. τ tonsuram sine aliqua monitione omne priuilegium perdunt secundum Iohan. mo. τ Archidia. in. c. Iohannes de cleri. coniuga. tex. est in. c. vnico. de clericis coniugatis libro sexto.

23 Sed nunquid si isti reassumunt habitum τ tonsuram gaudeant priuilegio. R. Iohānno. τ Archi. τ Iohan. de ligna. ꝙ sic per; Cle. primam de vita. τ honestatate cleri. Alij dicunt ꝙ nunquam: sed primum verius. Aduerte tamen hic ꝙ est duplex priuilegium secundum Pa. in. c. primo de apostа. scilicet fori. vt tantum conueniantur sub iudice ecclesiastico. Aliud canonis si quis suadente de quo hic. Primum cum maiori difficultate perditur quam secundum. quia nec ex sola dimissione habitus. aut immixtione enormium τ huiusmodi perditur. vt in capitulo si iudex eo. libro sexto: sed bene quandoqȝ secundum. vt dictum est.

24 Aliquando propter depositionem. vt puta. quia est degradatus actualiter de quo vide. s. degradatio.

Aliquã propter heresim qꝛ hereticus perdit omne priuilegium.c. excõicamus.ð here. ita tenet Inno.in.c.si vero.⁊ sequitur Pa.i c.cõtingit el pzio eo.ti. Aliquã pp excõicatõ nem ſm aliquos:cõtoꝛ tñ opinio ē ꝙ pcu tiens excõicatum clericũ ē excõicatus.qꝛ ñ amittit priuilegium ſm Jo. Vincē. Gofre. Inno.Jo.an.nõ.de hoc in.c.nisi.2.q.1. ⁊ in.c.excõicatoꝝ.25.q.5.

14 Septimo ratione ignorationis. puta quia comam nutriebat: nec aliquid apparebat de clericatu.⁊ sic credebat laicum.vt in.c.si vero el.2.eo.ti.vel si habebat habitũ non euȝ videbat.qꝛ de nocte erat qꝛ scdũm Hosti.⁊ Inno.in.c.cũ non ab homine de iudi.⁊.d.c.si vo.oꝫ ẽgo itẽdat percuterẽ clericum vel intendere debeat vt sit excõicat⁹. Si vero videret ei tonsurã licet non crederet clericũ esset excõicatus percutiens.quia credere debebat.Intellige si ille erat clericus qꝛ aliter non esset excõicatus etiã si clericum credidisset q clericus non est.per.d. c.si vero ſm Ber.⁊ Inno.nec etiam irregularis ē secundum Fede.consi.13.si in tali dubio celebrasset vt sequitur Pa.in.d.c.si vero.

15 Octauo ratione qualificatõis facti: nã oꝫ ad hoc vt quis incidat in excõicationem p cutiendo clericũ ꝙ peccet moꝛtalr qñ ergo iniectio manuũ ē taliter qualificata ꝙ pcm̃ moꝛtale non ē:excõicatio non incurrit: sic pbatur in puero qui non ē doli capax qui pcutiendo nõ incidit.vt in.c.1.eo.ti. pp qð teneo cũ Pe.de perusio ꝙ fugiens inimicos si equũ vel gladiuȝ violenter de manu clerici accipiat.vt se defendat non incidat i excõicationem.cõtra Ber.brix.⁊ Tãcre. teneãt ꝯrariũ. Sed verius ē dictũ Petri p rõem suam qui dicit sic.nullus sapiens dicereȝ hũc peccasse moꝛtalr.Et cũ excõicatõ nõ inferañ nisi p moꝛtali.11.q.3.Nemo epoꝝ rum.ergo nõ erit excõicatus:qð nõ. bene p multos. Idem dic si quis violenter includit clericum: ne ab inimicis ledatur. quia si sit violentia non tñ inest dolus secundum Inno.in.d.c.nuper.duo enim requirũtur. s.aius dolosus ⁊ opus ſm nõ. Jo.an.in.c. ppetue.de elec.li.6.Similiter socius cõtra turbatis clericũ ipellit non ex deliberatõe sed ex subito motu non erit excõicatus.vt tꝫ Ricar.in.4.di.18.facit tex.in.§.notañ.2. q.3.inconsultus caloꝛ calũnie vicio caret.⁊ ob hoc nullam penam erogari oꝫ.⁊ propterea dicitur. Si quis suadente diabolo qð pꝛopꝛie nõ.dolum ⁊ moꝛtale peccatum.

Nunc restat videre quis dicatur clericus vel monachus.R.ꝙ nomine clerici hic cõprehenduntur oĩs habens aliquẽ oꝛdinẽ etiã pmam tonsuram solum.vt de eta.⁊ quali. c.cum ꝯtingat.⁊ nõ.d.Pe.de ancha.in.c. 1.de cle.cõiuga.li.6.Nomine monachoꝝ vel monialium veniũt hic omnes pꝛofessi ꝗcũq; regulam approbatam. Et nomine nouicioꝝ veniunt ing essi religioneȝ approbatam vt pꝛobent si in ea manere dẽbet Nomine vero cõuersoꝝ ⁊ conuersaꝝ hic veniunt omnes qui mutato habitu se ⁊ sua alicui de religionibus approbatis dedicauerunt perpetuo: siue sint masculi siue sint femine. Et licet glo.in.c.quisqs.17.q.4. teneat ꝙ conuersi ⁊ penitentes gaudeant priuilegio clericali:Et per hoc iferatur ab aliquibus ꝙ mulier inclusa vt totaliter vacet deo:⁊ heremite qui contemptis mondãis: vt deo vacent deserta loca inhabitãt:Et cõuersi ecclesiarum secularium qui se ⁊ sua ð dicarunt deo:⁊ incedunt tonsoꝛati.vel mutauerunt habitum ⁊ intersunt cõter hoꝛis diuinis.⁊ huiusmodi.similes sicut sunt fratres ⁊ soꝛoꝛes tertij oꝛdinis sancti Frãcisci qui viuunt in congregatione sicut ceteri religiosi ꝙ gaudent isto priuilegio ita ꝙ verberans eos sit excomunicatus. Hoc tamẽ ego non teneo post factum sed bene ante factum.tum quia non sunt religiosi pꝛopꝛie eo ꝙ tria vota non pꝛomittunt vni de religionibus approbatis: ⁊ cras possũt esse mere seculares si volunt :tum etiam ꝙ nec sunt conuersi religionis approbate. ⁊ tex.i d.c.non dubium:⁊ alibi non loquitur simpliciter de conuersis:sed de conuersis religionis: multominus heremite qui cã questus:vt sunt comuniter nostri tempoꝛis sibi formant habitum:⁊ illi conuersi ecclesiaꝝ qui sibi pꝛopꝛietateȝ suoꝛum retinent.⁊ fratres tertij oꝛdinis pꝛefati qui in domibus p pꝛijs cum vxoꝛibus ⁊ filijs viuunt gaudẽt isto priuilegio.ar.c.duo sunt.12.q.1.⁊ quod nõ.Hosti.⁊ cõiter doc.in.d.c.non dubiuȝ ⁊ Car.in cle.1.de deci.

17 Postremum sciendum est quid est inicere manus violentas:⁊ dic ꝙ est omnis violentia que fit persone. vnde secunduȝ Panoꝛ.in.c.nuper eodem ti.canon d.c.si quis suadente ponderat potius effectum violentie ꝙ ipm modum inferendi violentiam. ⁊ hoc patet in.dicto.c.nuper.vbi detinẽs clericum in custodia publica :vel priuata : vel in domo aliqua : quamuis manus non

iniciat ē excōicatus: ex quo libere non pōt ire. Itē iniuriosa manus iniectio absq3 violentia i clericū facta inducit hāc excōicationē. vt in. c. ꝯtigit el primo eo. ti. Ex quo p3 ꝙ ñ solū q eū pcutit ēt voluntariū ē excōicat⁹ s3 ēt si clericus seipm pcutit ex ira vel odio: sicut faciūt q tedio vite vel alia desꝑatione ducti seipos interficiūt vl' mutilāt. vt tenēt cōiter doc. in. d. c. cōtigit. Silr qui spuit: vl' aquā aut aliud effundit sup eū vel ponit custodes vt capiant eū si exierit d domo. Similiter si vis fiat rebus sibi inherentib⁹. vt puta equo cui insedet. vel qd aliud qd tenet eripitur violenter. Aut scinditur siue frāgit vt t3 Car. in cle. i. de penis: nisi sit res q̄3 ꝓpria auctoritate capere pōt. q2 tc nō incidit.

28 Sed qd si solo metu inducat. vt ei aliqd det. R. dire: li. 5. ti. 2. ꝙ non ē excōicatus. Similiter q eū i aliqua domo obseruant solū vt ei verecūdiā aliq3 faciant. Nec ēt qui cū dormit vel nō sentit furtiue zonā vel bursā vel qd simile aufert: q2 in huiusmodi violētia persone nō fit: vel rebus sibi coherētib⁹ Cōcor. Car. in cle. i. de penis. Itē nec ē excōicatus qui l3 hēat aiu3 ledendi. non tam̄ eū tangit: licet vibret ensem sup caput eius vel si tāgit ei vim non infert nec lesionē. qa verba sunt cū effectu accipienda. c. relatu3. de cle. non resi. nec obest conatus sine effectu. de spon. c. iuuenis.

29 Utrum ꝑsequens clericū. vt pcutiat: τ ipse fugiens cadit τ leditur sit excōicat⁹. R. Rod. ꝙ non. nisi qi coactus. vt euadat se precipitet vel in aliud periculū se ingerat. S3 ego credo ꝙ sit tutius dicere ꝙ sit excōicatus: q2 satis manū iponit: τ ē securi⁹ hoc tenerꝫ.

30 Mandans ēt dr̄ inicere manus. q2 vt dr̄ in. c. mulieres eo. ti. is vere cōmittit cui⁹ mādato vel auctoritate fit: τ iō ē excōicatus si mādatari⁹ clericū pcussit. vt i. d. c. mulieres.

31 Quid si mandator reuocauit mādatum: sed anq̄3 veniret ad noticiā mādatarij percussit. R. l3 Inno. teneat non esse excōicatū tñ secūdū Ber. τ Hosti. vt refert dire. vbi s̄. nisi re integra reuocauerit mandatariu3. τ eū certificauerit sup hoc erit excōicatus ar. l. si mandasse3. ff. manda. de ꝓcu. ex insinuatione. de rescrip. ex pte decani. Hoc ēt tenet Io. 36. di. tibi dño.

32 Quid si post mādatū mortuus ē mādatorꝫ re integra. R. secūdū Dire. vbi. s̄. ꝙ l3 mandatarius postea pcusserit nō erit tñ mandator excōicatus. q2 supstes tm̄ ligatur. 24. q. i. quodcūq3. licet si notoriū sit de mādato. τ signa pnie non oñderit non sit sepeliēd⁹ i sacro nec eccl'a orabit ꝓ eo rōe peccati notorij. vt t3 Host. τ Ber. τ Inno. Pa. aūt. in. c. a nobis. el. 2. eo. ti. videtur tenere ꝙ nisi mandatarius habuerit noticiā de ei⁹ mōte erit excōicat⁹ ēt si penituerit in morte τ ē tutius: l3 de rigore iuris nō sit excōicatus. cū in veritate mādatū reuocatū fuerit morte. vt nō. idē Pa. in. d. c. mulieres.

33 Quid si non mandauit: sed dixit aliqua verba dolose. vt inducat ad pcutieñ. R. ꝙ si talia sunt v̄ba que coopentur mandato vl' consilio. puta dicit faceret mihi singulare3 consolatōem: vel semꝑ vellem ei bonū qui pcuteret: nulli dubium ꝙ si sequitur percussio ex hoc erit excōicatus. vt in. d. c. mulieres nō. quia non refert quid ex eqpollētib⁹ fiat. Unde vt refert Bar. in. l. si quis mihi bona. §. iussum. ff. de acq. here. ꝙ do⁹ verberatus a quodā dixit cora3 famulis suis: nisi aliud de tali audiero anteq̄3 domu3 reuertar ero male contentus: pp qd famulus interfecit pcussorē: fuit punitus ipe domin⁹ de homicidio. τ propterea dicit Pa. i. c. ex lr̄is. de exces. prela. ꝙ non refert an directe vel indirecte aliquid ꝯsulatur. vt probatur in. d. c. ex litteris in epo qui dixit omēs dicunt ꝙ malum est si euaserit cui homicidium imputatur. τ facit ad hoc. l. certu3. ff. si cer. pe. τ. l. cum quid eo. ti. facit qd notat Bal. τ Ang. τ Rapha. τ Imo. in. l. quid ergo. §. pe. ff. de lega. i. q volunt ꝙ instigās τ solicitans alique3 vt percutiat sit excōicatus si sequatur percussio. Secus aūt si non sunt talia verba quia non erit excōicatus.

34 Cooperans auxilio vel ꝯsilio non solu3 ē excōicatus: sed etiam ꝓhibere valens si non obuiat ne verberetꝫ. c. quante eo. ti. qd indubitatū ē fm omnes: in eo sub cuius potestate est verberans. In alijs autem qui ñ habent ex officio si non prohibent dolose similiter est indubitatum ꝙ sunt excōicati. Si vero hoc non facit dolose: sed quia nō vult se inuiscere rumoribus vel ex timore l' negligentia non prohibet: tenent cōmuniter doc. ꝙ non est excomunicatus in. d. c. quante. vbi Io. an. in nouella dicit notabile verbum. in hunc inquit vel alium canonem nullus incidit. nisi sit in dolo: ar. ff. de adul. l. penulti. ff. de sicca. l. i. Idem Io. de ligna.

35 Sed quid de clerico qui voluntarie subicit se verberibus an ipe sit excomunicatus R. ꝙ non. vt tenet Pa. in. c. contingit. el primo. Nec obstat quia nō obuiat quia non facit dolose. sed in satisfactionem: τ vt

maius forte malū euitet. nec etiam obstat q participat in crīe. qꝛ secundum Jo. an. i. c. delictum de regu. iu. li. 6. in mercurialibus. talis verberans vno impetu plures ict⁹ dat ꝛ ē solum excōicatus vna excōicatione. qꝛ pro vno facto hētur. hoc idem nō. Bar. in l. nunq̄. ff. de priua. d̄lic. ꝛ q sit verior opinio pꝫ in. d. c. ꝯtingit. vbi dicit tex. excōicādum talem clericum.

36 Ratum habēs q aliqs noie suo iiecit manus violentas in clericū ē excōicatus: qꝛ rati habitō mandato cōpatur. Secus si non sit factum noie eius: quia licet ratū habeat non tamen ē excōicatus q̄uis peccet mortaliter. de sen. exco. c. cum quis. li. 6.

37 Queritur vtrum prefati inicientes man⁹ in ecclīasticā psonā sint semp a sede aplica absoluēdi. Rꝫ. q distinguēdū ē inter iniuriā leuē. mediocrē. ꝛ enormē: vt pro iniuria leui quilibet eps possit absolueꝛ iure suo. auc̄te c. puenit eo. ti. pro iniuria nō. mediocri n̄ pōt epus absoluere nisi priuilegiatos. ꝛ q sint notatur in. c. si vero. el prio. eo. ti. ꝛ i. c. qm̄. de vi. ꝛ ho. cle. vbi hoc ē priuilegiū clericoꝝ cōiter viuētium ꝛ claustraliū. In iniuria autem enormi regulariter nullus pōt absoluere citra sedeꝫ aplicā. vt in. d. c. si qs suadente. vel legatoꝝ eius. de quo vide legatus. §. 4. nisi in casibus de quib⁹. ĩ. §. 48.

38 Sed nūquid inferior epo qui habet q̄si spālem iurisditionem poterit absoluere sicut eps pōt i iniuria leui vl mediocri. Rꝫ. q cōiter tenetur q nō. qꝛ dictū. c. peruenit loqtur de epo ꝛ non de inferiori: quia dicit frnitati. naꝫ inferiores dicūtur filij. vt in. c. q̄ꝫ graui de cri. falsi. Fallit hoc in habētibus auctoritatē epalem a papa qꝛ possunt sicut epi quoscūqꝫ in foro pniali absoluere. Silr fallit in prelatis religiosoꝝ quorūcūqꝫ qui si sunt sacerdotes possīt absolueꝛ sibi subditos se adinuicem pcucientes: dūmō iuria non sit enormis. vt in. c. cū illoꝝ. eo. ti. ꝛ extenditur istud priuilegiū ad magistꝝ ꝛ fratres hospitalis ierosolimitani. vt in. c. canonica eo. ti. qui possunt absolui a suo priore si psbr ē: ꝛ dicitur ille prelatus qui n̄ habet sup se maiorē in ꝯuentu: non autē ille prior triū vel quatuor q instituitur ꝛ amoueꝛ ad arbitrium superioꝝ: nisi super hoc habeant priuilegiū spāle. pōt tn̄ eps ꝯmittere hanc auctoritatē absoluēdi inferiori. vt nō. in. c. fi. de offō ordi. ꝛ silr plati religiosorū cū illud cōpetat eis ex priuilegio rōe dignitatis. vt in. c. eis quibus. de offō ordi. i tex. ꝛ in glo. ꝛ. c. fi. de of. dele. loqtur qn̄ cōmissio fit rōe psone. qd̄ bene nō. pro limitatione. d. c. fi.

39 Sed quid si prelatus predictoꝝ religiosoꝝ non ē sacerdos vel ē excōicatus vel mortu⁹ vel aliter impeditus. Rꝫ. fm Host. q in d̄fectū ipius semp ē ad epm ppriū recurreñ. vt pꝫ in. c. monaci. ꝛ. c. cū illoꝝ. ꝛ. c. canonica eo. ti. ꝛ concor. cum hoc Fede. in quodā consilio. ꝛ Ge. in. c. religioso pp rōnem ne euagandi ꝛc̄. Sed Pa. in. d. c. monaci: tꝫ ꝯtrarium in religiosis exemptis: ꝛ dicit silr i ꝯtrariū facere notata per Jo. an. in regula scienti de regu. iu. in mercurialibus. Et hoc credo verius p. c. pe. de of. ordi. ꝛ tex. iuncta glo. notabili. in cle. pe. de sen. exco. Ibūt ergo ad papā. de quo vide. ĩ. exēptus. §. 6.

40 Quis absoluet abbatē excōicatuꝫ pro iniectione. Rꝫ. Pa. in. c. uniuersitatis. q eps. vt in. d. c. monaci: nisi iniuria sit enormis: vel nisi sit exemptus.

41 Utꝝ si regularis pcutiat regularem alterius claustri: platus pcutientis possit absoluere. Rꝫ. fm Pa. in. d. c. cum illoꝝ. cū Hosti. ꝛ Ber. q debꝫ aduocari prelatus pcussi. n̄ vt absoluat sꝫ vt iniuriā remittat: aliter absolui non dꝫ. ꝛ istud ē verius. licet Domi. Anꝶ. teneat q ambo debēt absoluere: vel ꝯmittere vnus alteri vices suas.

42 Utrum regulares extra claustrum se percutientes possint similiter absolui. Rꝫ. q lꝫ Hosti. dicat q non. Ego teneo cuꝫ Pa. in c. cum illoꝝ. q eoꝝ prelatus poterit eos absoluere qꝛ dicta. c. cū illoꝝ. ꝛ. c. canonica loquitur indistincte: nec repetunt in claustro.

43 Sed quid si regularis pcusserit clericuꝫ secularem sue vel alterius diocesis. Rꝫ. q ppriꝰ eps absoluet eū in eo cāu i quo possꝫ clericū suum si pcussisset aliū absoluere. vt in. c. religioso eo. ti. li. 6. ꝛ nō ppriꝰ prelatus suus. nisi sit exemptus taliter q etiaꝫ ratione delicti non possit ꝯueniri nisi sub suo prelato: qꝛ absolueꝛ a suo plato d̄ ꝯsēsu epi.

44 Queritur quid tenendum sit de monialibus que se inuicem percutiūt. Rꝫ. q absoluentur ab epo in cuius diocesi sunt earum monasteria: ꝛ hoc non solum non exēpte sed etiam exempte. ita tenent cōiter doc. ꝛ glo. in. c. de monialibus eo. ti. nisi alid̄ habeant priuilegium.

45 Quid de sororibus sancte Clare ꝛ. s. Dominici. Rꝫ. Pa. in. d. c. de monialibus dubitat an possint absolui a suis platis. sed hodie clarum ē per priuilegia ipaꝝ q pn̄t.

46 Utrum nouicius qui iniecit māus violētas ante nouiciatum possit absolui a suo p

lato.R.fm Jo.an.in.c.cum illor.extra de sen.ex.et Ge.in.d.c.religioso. q abbas nō potest absoluere nouitium tpre nouiciatus nisi sit expresse vel tacite professus.et lz Jn no.et Hosti.in.d.c. monaci.et archi.in.d. c.religioso videantur tenere contrarium.s. q possit:tamen eos limita quando percussio fuit facta tpre nouiciatus non ante: nisi sint priuilegiati

47 Quid si nouitius pcutiens in nouiciatu et absolutus egrediatur.R.q si egrediatur nisi se repñtet q̄primū ꝯmode poterit ei q de iure cū absoluere poterat icidet i eandē vt in.c.eos eo.ti.li.6. Hec oia locū habēt qñ iniuria ē leuis:vel qñ ē mediocris l'grauis.nō qñ iniuria ē enormis:qr a papa solū vel ab eius legato possunt absolui.vt in.c. ad eminētiā eo.ti.iuncto.c. cū illor.eo.ti. Quando aūt iniuria dicitur enormis.vide s.Enormis.Quādo nō.grauis l'leuis aut mediocris relinquitur arbitrio iudicis fm Pa.in.c.peruenit.eo.ti.

48 Queritur in quibus casibus expresse cōceditur episcopis.vt ab enormi vel graui iniuria absoluant.R.q in.7.casibus.

49 Primo in articulo vel periculo mōtis constituto.vt in.d.c.si quis suadente.et.d.c. non dubium.et.c.ea noscitur.§.fi.et.c. q de hijs eo.ti.nec solum eps sed quilibet sacerdos secundū modū de quo .s.Absolutio 3.§.16.Et quis dicatur in periculo mortis. vide mors.§.6.

50 Secūdus i hñte legitimū ipedimentū pp qd ñ possit adire Papā.l'aliū q ptātē hēat absoluēdi.vt i.c.de ceto.et i.c.qd d hijs eo. et in.c.eos.eo.li.6.Et quid sit legitimū impedimentū.R.q ē oē qd arbitrio boni viri rōnabiliter impedit.vt puta.qr hēt capitales inimicicias.d.c.de cetero etiam ex culpa sua.l.nec timore.ff.qd me.ca.d spon. venieus.l'est infirmus.vt in.c.q de hijs eo.lz non sit periculum mortis:l'est pauper non mendicans qui viuit ex artificio qd nō pōt in via exercere:l'si mendicās sibi.l.vxori l' alteri subueniebat qd alibi non posset. Secus in mendicante qui solum sibi habet ꝓuidere:quia si eundo et mendicando possz necessaria inuenire non posset absolui. vt nō.Pa.in.c.ea noscitur eo.l'est multum senex i.d.c.q̄uis.et huiusmodi Jmponetur tamen eis vt cessante impedimento se repręsentent exceptis senibꝰ quia senectꝰ nūq̄ deficiet:et lz videantur fortes tamen qr periculum ē absoluentur fm Jnno.et Hosti. in d.c.q̄uis.et de istis impedītis dic vt.s. absolutio.3.§.16.

Tertius in nobilibus magne potentie q non possunt terras suas relinquere prius tamen anteq̄ absoluantur intimanda ē eorum conditio sūmo pontifici et secundum eius consilium absoluentur:nisi sit periculum in mora.c.mulieres.§.i.eo.ti. 51

Quartus in mulieribus cuiuscunq̄ conditionis sint.d.c.mulieres.et qualitercūq̄ pcusserint ēt atrociter. 52

Quintus in hijs qui sui iuris non sunt sicut sunt filijfamil.serui et huiusmodi etiam si filius habet.et ipe familiam. Et hoc intellige in iniuria mediocri simpliciter.in enormi vero non possunt absolui nisi fecerint i fraudem: vel nisi quando dominus vel paterfamilias non existens in culpa ex eorū absentia graue dānum incurreret: quia tūc possunt etiā ab'enormi absolui:nisi sit scā ꝑdalum.vt nō.in.c.relatum eo.ti.Nec distinguo in filijs familias.secundū Pa. in.d.c. relatum. et placet quia sufficit q non sint sui iuris. 53

Sed an hoc idem erit in viro qui i fraudem vxoris fecit:vel in liberto.R. glo.i.d. c.relatum q non quia cum hoc edictū sit prohibitorium non extenditur nisi ad expresse exceptos ar.c.cum illorum.eo.ti. et nō.Pa.in.d.c.relatum. Hosti.tamen ibidem tenet q idem erit iudicium sicut de sic predictis: quia tales persone non sunt sui iuris. et placet mihi.d.c.mulieres:quando potronus vel vxor graue damnum paterentur propter eorum absentiam.ar.d.c.relatum.Cum autem efficiuntur predicti sui iuris vel liberi tenentur se presentare apostolice sedi. 54

Sextꝰ in iuuenibus nec distinguo an sint sui iuris vel non:siue sint diuites vel non: quia simpliciter non tenentur ire:quia eorum itineratio periculosa est.vt nō.Pa.in d.c.cum ea noscitur: impedimento tamen iuuentutis sublato tenētur se presentare pape.vt nō.in.d.c.q̄uis. 55

56 Septimus in hostiario vel officiali qui pretextu officij arcendo turbam percussit clericū.vt nō.in.c.si vero.el primo.eo.ti. Hoc intellige verum in mediocri non autem in graui pcussiōe.vt nō.ibidē et hic accipio grauē.ꝑ enormi:mediocrē pro graui.

nã ſm Monal.iter enormẽ ⁊ leuẽ ẽ media q̃ grauis dr̃:q̃ vt dixi arbitrio iudicis extia bit ex q̃litatibus ⁊ circũſtãtijs. ff.d ver.ob. l.ↄtinuuſ ⁊ de voto.c.ꝙ ſup hijs. Aduerte ẽt hic ꝙ ſi officialis laicus alr̃ q̃ʒ arcendo turbã inicit manũ i clericũ ꝙ nõ põt abſolui niſi a papa q̃lrcũqʒ leuit ꝑcuſſerit:q2 iniuria ẽ grauis q2 vſurpat ſibi iuriſditionẽ in clericũ.ita nõ. Pa.i.d.c.ſi võ.⁊ tibi tex.apt⁹ Nõ vex̃ itelligo qñ hoc facit tãq̃ʒ official'. Sec⁹ ſi ꝑcuſſerit tãq̃ʒ pſona priuata: q2 niſi eẽt iniuria grauis nõ eẽt mittẽdus ad papam

57 Octauus pueri ipuberes q doli capaces ꝑcuſſerunt.vt in.c.i.eo.ti.ſiue añ pubertatẽ petant abſolutionẽ ſiue poſt.c.ſi.codẽ.ti. nec tenẽtur ſe p̃ntare ceſſante pueritia.d.c. ſi.⁊.c.q̃ʒuis.q2 nihil dr̃ de iuramẽto. ⁊ c. q̃ʒuis excipit pueros.Vñ dicit Pa.i.d.c.ſi. ꝙ beneficiũ ſemel idultũ minori ex quo cepit hr̃e locum nõ extinguitur p ſupueniẽtiã maioris etatis.Nõ nota.

Caſus 2.ẽ in.c.querẽti.de off.dele. ↄ iobediẽtẽ ſnĩe delegati vltra annũ.de q̃ dic vt.s̃.abſolutio ſo in p̃ri.

Caſus 3.ẽ in.c.dura de crie fal.vbi excommunicati ex gnãli ſnĩa ſuox̃ dioceſanox̃ hñtes lr̃as aplicas f'ſas: niſi infra viginti dies poſtq̃ʒ cognouerit ſe hr̃e lr̃as falſas illas deſtruxerit aut reſignauerint illis ñ p̃nt abſolui poſt lapſum dcõx̃ xx.diex̃ niſi a ſede aplica:vel de eius ſpãli mandato.Aliq tñ tenent ꝙ iſti.xx.dies incipiunt currere a die noticie.ſ.ꝙ hñt p̃dcãs lr̃as falſas.vt Hoſti.ſed Pa.in.d.c.dura. tenet ꝙ icipiũt currere a die excõis ꝓlate p ordinarios contra tales:ita ꝙ niſi illa ꝑceſſerit nõ erunt excõicati.⁊ hoc credo veri⁹ ſaltẽ poſt factuʒ.⁊ hac ẽt ſnĩa ligantur ſi excõicatio ꝑceſſerit:q̃ʒuis ipis lr̃is falſis non fuerint vſi.

1 Quid de falſarijs lr̃ax̃ aplicax̃.R̷.ꝙ oẽs tã clerici q̃ʒ laici q ꝑ ſe vel p aliũ vitiũ falſitatis exercuerit cũ fautoribus ⁊ defenſoribus ſuis ſũt excõicati ipſo facto:⁊ hodie p ꝓceſſum ãnualeʒ ſcñ in die cene dñi ñ p̃nt abſolui citra ſedẽ aplicã.nec nõ falſarij ſupplicationum gr̃am vel iuſticiã ↄcernentiũ p pontificem vel vicecanzellariũ aut regentem offiñ canzellarie ſignatarum.

2 Vtrũ vtentes lr̃is aplicis falſis ſint excõicati ipſo iure.R̷.ꝙ ſic ſi ſunt laici.tñ poteſt abſolui a ſuis ordinarijs.vt p3 p.c.ad falſariox̃ de cri.fal.clerici võ nõ ſunt excõicati ſm Pa.in.d.c.ad falſariox̃ q̃ʒuis Hoſti.teneat contrarium.

3 Vtrũ corrigẽtes lr̃as pape ſint excõicati R̷.ſm ho.vt recitat Pa.in.c.ex lr̃is de fid iſtru.ꝙ ſic ẽt ſi vnã figurã ſiue lr̃aʒ l'ẽt dimidiã abraſerit d'leuerit:aut cãʒ elauerit addiderit.vel diminuerit ↄpleuerit.l'mutauerit ſine lnĩa illi⁹ ad quẽ ſpectat poſtq̃ʒ lr̃a ẽ bullata l'ſignata.nec p̃nt abſolui citra ſedẽ aplĩcã. Poſſet tñ ipetrãs totã lr̃aʒ laccrare ſeu bullã ſi illa nõ vult vti:ex quo p3 ꝙ ẽt ſimplex nõri⁹ qui lr̃as aplicas ſcripſit:nõ põt illas corrigere poſtq̃ʒ ſũt bullate vel ſignate ſine lnĩa official' ad h' deputati.hoc tñ ⁊ bñ limitat Ri.in.4.di.io.ar.i2.q.4.verũ ſi tal' abraſio:vel correctio:ſeu mutatio faciat vt bulla q̃ añ erat inualida efficiat̃ ualida.vl' ſi erat vtilis ſit magis vtilis.

4 Vtrũ impetrãs lr̃as dñi pape tacita veritate:l'ſuggeſta falſitate ſit excõicatus.R̷.Ricar.vbi s̃.q.3.ꝙ l3 ſit falſari⁹ nõ tñ ẽ falſari⁹ lr̃arum dñi pape.q2 veras lr̃as impetrat ⁊ ideo non ẽ excõicatus.

5 Vtx̃ recipiẽtes lr̃as aplicas exñtes ipſi i curia de manu alterius q̃ʒ pape vel officialiũ ad hoc d'putatox̃ ſint excõicati.R̷.ꝙ ſic ſi ſunt laici.vt in.d.c.dura.Attñ ſm Jo.an. ⁊ Pe.de ancha.i.d.c.dura:quia quotidie ſit ↄ:non ligat.

Caſus 4.ẽ i.c.ſignificauit.eo.ti.vbi excõicat̃ clici qui p̃ticipant i diuinis offitijs tã i eccl'a q̃ʒ alibi ſpõte ⁊ ſcienter cũ excõicato a papa ſnĩalr̃ l' iudicialiter ſecũdũ cõem lecturã.l3 glo.ibidẽ aliter ſentiat.ex quo collige ꝙ quinqʒ regrũt̃ vt iſta excõicatio icurrat̃. Prio ꝙ ſint clerici. Scdõ ꝙ ſcienter.Tertio ꝙ ſponte. Quarto ꝙ i diuinis p̃ticipẽt.Et quinto ꝙ ille cuʒ quo participant ſit excõicatus a papa iudicialiter.⁊ iſti non poſſunt abſolui niſi a papa.vt in.d.c.ſignificauit.

Caſus 5.eſt in.c.tua nos.eo.ti.vbi oẽs incendiarij ꝓprie dicti poſtq̃ʒ fuerint publice excõicati ⁊ denũciati nõ poſſunt abſolui citra ſedem aplicam.

Caſus 6.ẽ in.c.ↄqueſti.eo.ti.vbi ef fractores cum ſpoliatiõe eccleſiarũ poſtq̃ʒ fuerit denuntiati nõ p̃nt abſolui niſi a ſede aplica. Pro cui⁹ caſus ⁊ p̃cedẽtis maiori euidentia ẽ ſciendum:ꝙ incendiarij ⁊ effractores eccleſiarũ cũ ſpoliatione ſũt excõicati ipo iure.ſed incendiarij aliox̃ locorũ non:niſi excõicentur l'per ſtatuta vel alio modo.Añ tñ denuntiationem non ſunt mittendi ad ſedem aplicam.Sed ſi aliqui predictorum denuntientur excõicati publice tunc nõ p̃nt abſolui niſi a papa

Secūdū cōem: ⁊ ḃam opi. i. d. c. tua nos. ⁊ c. conquesti.

1 Qui dicuntur incendiarij proprie. vide. j. Incendiarius i principio.

2 Qui āt dicātur effractores. R. q̄ sūt illi q dolo malo aut p iniuriā violēter pietem fodiūt: aut vitreā fenestram frangūt: seu sarraturā. l'hostia. l'cardines. seu vectes: dum tenent hostia firmata. aut ipsum tectum ecclie ẜm archi. Alij āt q faciunt enormia i ecclia vt rapiēdo corpus xpi: ⁊ huiusmōi: frangēdo calices ⁊ similia: nō sūt effractores ꝓpe nec excōicati ipso iure ẜm Host. ⁊ Jo. de ligna. nec ēt si excōicarēt: ⁊ denūtiarēt cēnt mittēdi ad papā ꝫ possent ab illo qui eos excōicauit absolui. oꝫ ergo q̄ spoliatio fiat cū effractione. vn̄ sola effractio p se nec sola spoliatio facit aliquē icidere i hūc cāum: vt denūtiatus sit mittendus ad papā quod nō q: pauci aduertūt ꝫ sic ē vt i. d. c. cōquesti.

3 Sed nūqd hic noie eccliarū veniāt monasteria: ⁊ loca pia. R. ꝫ Pa. i. d. c. tua nos q̄ sic p tex. 54. di. §. hac auctē. nō: glo. i. c. grā di. de sup. ne prela. li. 6. ⁊ in. c. fi. de sen. exco. Nō ē q: ista excōicatio pnār ē i fauorē ecclīarū. ⁊ iō latissime accipit respectu ipārū ꝫ al's nō veniāt monasteria. nꝫ pia loca nomine ecclie. q: i iure ponunt. vt diuersa. vt pꝫ i. c. sciāt pcti. de elec. i. 6. ⁊ i. d. c. fi. de sen. exco. Addit ēt Pa. i. c. fi. de eccl'ijs edi. q̄ ecclie nō ꝯsecrate ⁊ hospitalia veniant hic noie eccl'arū. Intellige si auctē epi aut pape sūt edificata: al: nō cēnt loca religiosa. vt nō. in. c. ad hec de religi. domi.

4 Utrū effractor cū spoliatōe domus existētis in spacio priuilīato ecclie sit excōicatus ⁊ post denūtiationē hēat ire ad papā. R. q̄ nō. q: talis dom⁹ nō dr loc⁹ religiosus nisi sit ecclie l'clericoꝝ. vt in. c. qsqs. 17. q. 4. Et effractores locoꝝ nō religiosoꝝ ēt post denuntiationē nō sūt mittēdi ad papā. vt pꝫ in d. c. ꝯquesti. ⁊ allātis ibi i glo. Intelligo hic nō q̄ sint ecclie vel clericoꝝ quo ad dn̄ū ꝫ tali mō q̄ dicant loca religiosa.

5 Sed qn̄ dicunt tales publice denūtiati. R. q̄ qñocūqꝫ publice denūtient siue noiatiꝫ: siue i gnāe. puta denūtiamus excōicatos oēs q fecerūt tale incēdium: l'effractionē talis ecclie: seu loci religiosi: ⁊ huiusmōi. vt pꝫ in d. c. tua nos. quod nō distinguit alr.

6 Utrū icēdiarij sint absoluēdi ēt an̄ denūtiatōeꝫ anq̄ satisfecerit dānū passis. R. q̄ n̄. vt nō in. c. pessimam. 23. q. vlti.

Casus sequētes vsqꝫ ad casuꝫ. 11. sūt i. 6. li. decretalium.

Casus. 7. ē i. c. fundamēta d elec. vbi excōicant. Prio oēs q sine licentia sedis aplice noiationi. electioni. vl' assumptōi: i senatorē. capitaneū. patricium aut rectorē. l'ad regimē vrbis rome assentiunt. l'se itromittūt p se l'p aliū vltra annuale spatiū: nisi ex ipa urbe nāīr sint oriundi. aut ꝯtinui hitatores nec hn̄t extra territoriū talē ptātē q̄ possent euacuare rōnē cōstitutionis pdicte. Itē ẜo excōicant itendētes l'obiētes eisdē sic assumptꝭ. Itē tertio excōicant qui ipos noiauerūt: eligerūt: l'assumpserūt. Itē quarto excōicātur dātes auxiliū ꝯsilium vl' fauorē publice l'occulte tā noiatorib⁹ ⁊ assumptoribus: q̄ꝫ noiatis ⁊ assūptis. nec oēs pdicti pn̄t absolui nisi a papa.

Casus. 8. ē in. c. cleric⁹ d immu. eccle. sed quia hodie non ligat per Cle. vnicaꝫ. eo. ti. iō ptranseo.

Casus. 9. est in. c. felicis de pe. vbi excōicant. Prio oēs isequutores cardinaliū romane ecclie hostiliī. vel clericoꝝ: aut religiosoꝝ failie pape l'cardialiū pdictoꝝ. Item ẜo pcussores ⁊ captores. Itē tertio socij talia faciētiū i mādatū. Iteꝫ quarto q factū ratū habuerit l'ꝯsiliū dederit aut fauorē. Itē qnto q tales postea recepta uerint. l'defensauerit scient. Itē. 6. excōicantur pncipes: senatores: ꝯsules. ptātes. rectores siue alij dn̄i ⁊ eoꝝ officiales q. j. mēseꝫ a die noticie hite de pdicto delicto nō puniunt pdictos reos ẜm tenorē. d. c. felicis nec pn̄t absolui nisi a papa: exceptis istis vltis. s. principes ⁊ c̄. q poterūt absolui a suis ordinarijs. Aduerte hic q̄ isequutio sumitur i malā ptē. ⁊ cape itelligit cū effectu. q: si nō capiat sed fiat isultus ad domū vt ei fiat iniuria. l'si obsident l'claudūt i domo nō vt eos ibi custodiant sed vt eis inferant vecūdiam nō hēbūt locum pena ista. ẜm q̄ nōt Inno. in. c. nuper eo. ti.

Casus. 10. ē i. c. qcūqꝫ. eo. ti. vbi excōicant oēs dātes licētiā alicui occidēdi: capiēdi: seu al's in psonis: aut bonis suis: l'suoꝝ grauādi eos q snias excōicationis vel interdicti tulerūt ꝯ quēcumqꝫ: siue eos occaxione quoꝝ sūt prolate: vel obseruantes tales snias: seu talr excōicatis nolētes cōicare: nisi sniam ipam si fuit ad psonas grauādas reuocauerit an̄qꝫ i aliquo sit pcessum: l'si dicta snia fuit ad bona eoruꝫ capienda: nisi infra octo dierū spatiuꝫ restitutionē fecerit fieri. l'satisfactionē ⁊ sniam reuocauerint. Itē. 2. excōicantur oēs q pdicta snia data: vti ausi fuerint. Itē. 3. qui aliquid

premissoꝝ ad q̃ cõmittẽda dari licẽtia ꝓhi
bet ꝯmiserint suo motu: nisi vt dictum ẽ re
integra si ad personas: ⁊ si ad bona. ĩ. octo
dieꝝ spatiũ restituerint vel satisfecerint. In
qua excõicatione oẽs ꝑdicti si per spatium
duoꝝ mẽsium mãserint non nisi per sedez
ap̃licam poterunt absolui.

1 Querit idem archi. qd veniat noĩe suorũ.
⁊ ℞. ꝙ veniũt oẽs q̃ sunt sub pñtate eoꝝ.
vt insti. de hijs q̃ sunt sui vel ali. iu. ꝑ totũ.
Itẽ ꝙ veniũt ꝯsanguinei vt i. c. sciant cũcti.
de elec. in. vi. Itẽ domestici. vt. C. de his q̃
ad ec. ꝯfu. l. priũ. §. sane. ⁊ qui dicant dome
stici familiares. vide Familiaris.

2 Item grauare dicuntur q̃ ꝓhibẽt ne eis
coquat. molat. vendat. ⁊ huiusmodi.

Casus sequẽtes sunt in cle. vsq̄ ad casum. 17.

Casus .ii. ẽ i cle. multoꝝ. d̃ hereti. vbi excõicãtur omẽs inq̃sitores
heretice prauitatis iferiores vel epis q̃ odio:
grã. vel amore. lucri aut ꝯmodi tp̃alis obtẽ
tu: ꝯ iustitiã ⁊ ꝯsciaz suã omiserunt ꝯ quem
piam ꝓcedere. vbi fuerat ꝓcedendũ ꝓ he
resi. Itẽ ĩo excõicãt ꝑdicti si obtẽtu eodẽ
prauitatẽ ĩpam heresis: vel impedimẽtũ sui
officij alicui iponẽdo ꝑsumpserint aliquez
q̃ q̃ mõ vexare ñ. pñt absolui nisi a papa.
nisi i mortis articulo ꝑmissa satisfactõe. vel
lige si põt fieri. alr̃ ñ valeret absolutio. Uñ
aduerte ẽm Car. in cle. ꝑdicta ꝙ ad incur
ren dũ istã penã oz fiat ꝯ iustiam ⁊ ꝯsciam
copulatiue. Itẽ nõ. ꝙ quoquomõ vexent
aliquẽ siue icitatõribus fideiussõribus ⁊ simi
bus icurrũt istã penã. ẽm Pau.

1 Quid si õmittunt ex timore vel ad euitãdũ
scandalũ. ℞. glo. ꝙ nõ incidunt i hãc penã

Casus 12. ẽ i cle. religiosi. de priuil. vbi prio excõicãt oẽs religio
si q̃ clicis aut laicis sacrm̃ vnctõis extreme
vel eucharistie ministrare ꝑsumunt: vel so
lẽnizant matrimõia sine lĩa sp̃ali ꝑsbri pã
rochialis. Itẽ si ꝑdicti absoluũt excõicatos
a canone ꝓterq̄ in cãibus a iure expressis:
vel ꝑ priuilegia sedis ap̃lice cõcessa eisdẽ.
vel si absoluũt a sentẽtijs ꝓmulgatis ꝑ statu
ta sinodalia vel ꝓuincialia. seu a pena ⁊ a
culpa nec possunt absolui nisi a papa.

1 Querit an ligẽtur oẽs religiosi. ℞. ẽz Car.
ibidẽ ꝙ ñ sz solũ religiosi religiõis appro
bate: q2 alij ñ sunt ꝓprie religiosi. vt i. c. vno
de voto. Et lz qdã istõ restrigãt ad religio
sos exẽptos. vt Pe. de sta. tñ cõiter tenetur
ꝙ hẽat locũ ẽt i ñ exẽptis. ⁊ i religiosis ꝑfc
ctis ecclie ꝓrochiali. si alijs q̄ suis ꝓrochia
nis ministrant. ẽm glo. in cle. ñ. i. de deci. ⁊
Pau. ibidem.

2 Quid si nouitius faciat aliqd ꝑdcõꝝ. ℞.
ẽz Car. ꝙ ligat. ar. c. religioso. de sen. exco.
in. 6.

3 Utꝝ religiosi ꝯuersi silr̃. ℞. Car. ꝙ Pe.
de ancha. tz ꝙ ñ ligãtur sicut nec mõiales
ex quo ordinẽ non hñt. sz Zenze. tz ꝙ ligan
tur. ⁊ videtur verius.

4 Utꝝ religiosi ministrãtes alijs religiosis
sacra ꝑdicta ligentur ꝑlata pena. ℞. Car. ꝙ
Pe. de sta. dicit quẽdaz cardinalẽ ꝯsuluisse
ꝙ nõ. sz Lap. tz ꝙ verbũ clericis itellr̃ tam
de regularibus q̄ de secularibus: sz v̄bum
laicis: ẽt ꝯprehẽdit religiosos. vl̃ mõachos
laicos. Sed primuz credo verius ꝑ ea que
dixi. s̃. Clericus. prio.

5 Utꝝ tp̃re mortis possint mĩstrare eucha
ristiã licite. ℞. Car. Pau. ⁊ Lap. ꝙ nõ ẽm
Jo. ⁊ archi. 26. q. 6. si ꝑsbr. Inno. ⁊ Hosti.
in. c. oĩs. de peni. ⁊ re. tenẽt ꝙ sic. vt recitat
directoria. li. i. ti. 15. ⁊ hoc credo veꝝ si ali⁹
sacerdos nõ põt hr̃i qui ministret.

6 Utꝝ rector ecclie q̃ non ẽ sacerdos vl̃ vi
carius rectoris possit dare lĩam dict̃ reli
giosis mĩstrãdi ꝑdicta sacra. ℞. Car. ꝙ sic.
⁊ sic serua lz alij teneant ꝯ. Silr̃ Pau. tz
ꝙ ep̃s ⁊ archip̃sbr ciuitatis possint predic
tam lĩam dare. ⁊ Zen. ⁊ Ste. idez tenẽt de
vicario ep̃i i sp̃ũalibus vel delegato. aut ei⁹
pniario. tutius ẽ tñ ẽm Pau. non recedere
a lr̃a non tamen ẽ necessarium.

7 Quid ẽ solẽnizar̃ matrimoniũ. ℞. Car. i. d
cle. i. ꝙ Zen. dicit ꝙ cõprehendit oĩs solẽni
tas q̃ obseruat iuxta ritũ ecclĩaꝝ religiõis.
de spon. c. i siue fiat bñdictio solẽnis: siue
dicat missa sp̃alr̃ sup ꝯhentes. ⁊ h⁹mõi. In
ducere aũt sedus matrimonij vel ꝓnũtiare
verba inter ꝯhentes non ẽ eis ꝓhibitum.
ẽm Zen. ⁊ Ste.

8 Utꝝ v̄bum excõicatos a canone. Intelli
gat soli de maiori excõicatõe. ℞. Car. vbi
s̃. ꝙ sic. ẽm Lau. ⁊ nõ de minori. facit. c. si
quẽ. ⁊. c. nup. de sen. ex. Idem tz Lap. ⁊ fa
cit. c. ꝑmiß de rescrip. li. 6. Ge. ãt in. c. vnico
de hijs q̃ vi. li. 6. dicit ꝙ ẽt intellr̃ de mino
ri q2 lex penalis ꝓhibẽs absolõnẽ ab excõi
catõe icludit ẽt minoris absolutõnez ꝓ hoc
ẽ glo. i cle. i. de priui. Item vbicunq̄ fit mẽ
tio de excomunicatione ⁊ materia in qua
profertur est proportionabilis etiam mio
ri de vtraq̄ intelligitur. vt nõ. glo. Pe. i. c.
presidentes. de here. in. 6. Et licet hec opi
nio sit tutior. tamen prima mihi videtur ve
rior.

9 Queritur de quo canone intelligit. ℞. Car. vbi. s. Pau. τ Lau. q̃ itelligitur de quocũq̃ a papa pmulgato: q2 ille ppꝛie p excellẽtiã dr̃ canon. lz aliqñ iproprie accipiatur p illo epi. vt. 3. di §. porro.

10 Quid si supradicti absoluũt excõicatos p sniam hois et pape. ℞. gl. Lau. Pau. τ Zẽ. ibidẽ tenẽt q̃ ñ ligantur p̃fata pẽa. q2 si voluis set itelligi exp̃ssisset. ar. c. ad audiẽtiã de dci.

11 Utrũ noie snie hic veniat excõicatio solũ ℞. glo. τ Pau. Ibidẽ q̃ et venit suspẽsio τ iterdictũ. lz Car. dicit qd̃ verius ẽ q̃ solũ in telligitur de snia excõicatõis qd̃ bñ pbat lr̃a p alternatiuã. q2. s. dicit de hijs q absoluũt ex cõicatos a canone τ postea subicit l' a snijs p statuta. τ sic restringitur vbũ sentẽtijs p ver bũ excõicatos. ar. de rescri. c. fo. regris.

12 Quid de snijs latis p statuta legatoꝝ d̃ qb' hẽs de offõ le. c. fi. ℞. fm Lau. τ segt Car. q̃ idẽ ẽ sic de statutis sinodalib' l' pvincialib'

13 Utrũ religiosi p̃dci absoluẽtes a pena tñ ligẽtur p̃dicta cẽsura. ℞. fm Zen. quem sequitur Car. q̃ ñ. q2 lr̃a loqtur coplatiue a pena τ a culpa. c. 2. de rescrip.

14 Quid si p̃dicti religiosi absoluũt a pecca to τ nõ ab excõicatõe quã qs icurrit p pec cato. ℞. Zen. τ Car. tenẽt q̃ nõ incidũt i pe nam τ placet ne fiat extensio.

15 Utrũ religiosus ignorãs penã hanc τ ad mistrans sacrã eucharistie vel extreme vntõ nis sine licẽtia rectoris prochialis nõ tñ i ɔtẽ tũ ipsius incurrat hanc penã. ℞. Car. se ɔsu luisse p lr̃az. d. cle. q̃ dicit p̃sũpserint qd̃ nõt dolũ τ temeritatẽ mistrantis q̃ ñ ligatur. τ plz mihi p ea q̃ dixi. s. dolus. §. qnto τ infra ex cõicatio septimo. Casu vltimo. §. 2.

16 Utrũ recipiẽtes p̃fata sacra a dictis religio sis sine licentia suoꝝ rectoꝝ prochialiũ sint excõicati. ℞. q̃ ñ pria vice. vt patebit. j. Ex cõicatio. 8. §. 1.

17 Utrũ sit credẽdũ. Dicẽti se hr̃e lniam. ℞. glo. q̃ sic τ ɔcor. Lau. Pau. τ Ste: q2 nẽo vr̃ imemor ppꝛie salutis. 1. q. 7. sancimus.

18 Quid de mercenarijs Scolaribus τ h' modi. ℞. gl. q̃ sufficit licẽtia sacerdotis pro chialis i cuius prochia ihitant: nisi cã recrea tõis vel alia tpali statim reuersuri ad ppꝛia aduenissent q2 sic non sufficeret.

Casus 13. ẽ in cle. 1. de. pe. vbi excõi catur glz q iniuriose vel temere pcusserit. cepit. aut bãnierit aliquẽ ep̃z seu q p̃dicta mãdauerit: vł facta ab alijs rata ha buerit l' sotius fuerit i hijs faciẽdis. aut ɔsiliũ aut fauorẽ dederit vel defensauerit eosdem nec põt absolui pterq̃z i articulo mortis ni si a papa τ cũ absoluendus fuerit i articulo mortis non vz absoluĩ nisi pri' caueat ydo nec q̃ parebit pene iponende τ penitentiã domino auxiliante faciet. Itẽ fo excõicãtur oẽs officiales quocunq̃ noie censeantur q in aliquo predictorũ fuerit culpabiles. nec va lent absolui nisi vt predictum est.

1 Sed quid si ep̃s nũdũ erat ɔsecratus. ℞. glo. q̃ nõ erit locus isti pene. q2 nõ ẽ ep̃s de cele. mi. cle. fa. Secus de eo qui renũciauit ep̃atui q2 hẽbit locum in eo illa pena.

2 An habeat locũ predicta pena in iclusiõe facta ep̃o ad verecundiã. ℞. Car. q̃ non q2 hic capere accipitur pro detinere sic. τ in. c. fe licis de pe. li. 6. accipitur vt supradictuz est.

Casus 14. ẽ in cle. cupientes. 1. §. fi. d̃ pe. vbi excommunicãtur oms religiosi τ clerici seculares q inducunt ad vouẽdũ iurãdũ τc. de elligeñ sepultura apd̃ eccl'ias ipsorũ de q̃ dic. vt. j. sepultura. §. 35.

Casus 15. ẽ in cle. grauis de sẽ. exco. vbi excõicãtur oẽs dñi tpra les et si sunt epi qui in terris seu locis coruz interdicto suppositis cogũt quomõlz diua officia celebrare. aut q voce p̃conia seu per cãpanarũ pulsatõem ad officia eadẽ audiẽ da aliquos p̃fertiz excõicatõis aut interdcĩ snia iodatos euocãt vel q excõicatis publi ce aut iterdictis phibẽt ne de ecclesijs exe ant dum missaꝝ solẽnia agũtur a celebranti bus moniti generaliter: vł specialiter vt exeãt. Itẽ fo si excõicati publice τ interdicti qui in ipsis sũt ecclesijs postq̃z fuerit noiati mo niti a celebrãtibus vt exeant remanere p̃sũp serint sniam excõicationis icurrũt a qua so lũ a papa pñt absolui. Et sic collige q̃ h pẽa ẽ ɔ cogẽtes. euocãtes. phibẽtes. τ remanẽ tes. Itẽ aduerte q̃ verbũ quõlz cõprehẽdit oẽm modũ cõpulsionis realẽ vel p̃sonalem directũ: vel indirectũ vt puta ɔsanguineos vel ipsos in p̃sonis aut rebus grauando: vt notat glo. in. d. cle.

3 Quid si euocarẽt nõ excõicatos vel nõ in terdictos. ℞. Car. post Pau. ibidẽ q̃ icidũt in predictã penam cũ locus sit interdictus. τ dictio presertiz stat pro maxime.

4 Utrũ hec pena habeat locũ i cessatõe a di uinis posita i dictis terris. ℞. q̃ sic: q2 qñ ces satio a diuinis ẽ generalis hz vim interdic ti. vt in cle. 1. eo. ti. 1. §. in cessationibus. secus si cessatio esset specialis.

5 Quid itelligitur hic noie diuina officia. ℞. Car. post Pau. ibidẽ q̃ restringit solũ ad missas. τ io si aduocarẽt ad alia officia pre ter missas nõ haberet locũ hec pena.

4 Quid si predicti precipiāt nō subditꝭ suis vel predicta nō faciāt in terris ipsoꝝ sed in alienis. R. ibidē car. ꝙ n̄ h3 locū hec pena.

5 Utrū predicti aduocātes secrete p nuntiū ad diuina ligētur prefata pena R. car. ibidē post Pau. ⁊ Zen. ꝙ nō nisi voce preconia. vl' voce tube. aut cornu vl' p campanaꝝ pulsationem aduocent.

6 Quid si cōpellunt i loco nō iterdicto. R. Pau. ibidē ꝙ nō h3 locum hec pena.

7 De quo interdicto intelligit. R. glo. ibid ꝙ tam de interdicto a iure ꝗ ab homine.

Casus .16. ē i cle. cū exeo. eo. ti. vbi excōicāt fr̄es miores recipientes tpe interdicti illos d tertio ordine ad diuina. Sed qr hodie vacat p priuilegium dn̄i Sixti. quarti ptrāsceo qr non ligati.

Casus sequētes sunt p processū curie ānualē factū in die cene dn̄i vsq3 ad casum. 32.

Casus 17. ē ꝯ hereticos gazaros patarinos: ⁊ alios quocunq3 noie censeant ac ꝯ oēs fautores. receptatores. ⁊ defensores eorūdem.

Casus 18. ē ꝯ piratas: cursarios: ⁊ latrūculos maritios ac oēs receptatores eorūdē cū dantibus eis auxiliū cōsiliū vel fauorem. Et dr̄ pirata qcunq3 in mari deprendat nisi hēat iustū bellū ꝯ eos quos depredat qd nō. qr pauci aduertūt cr̄dētes ꝙ nisi qs indiferenter depredet i mari nō sit pirata ⁊ non incidit in hanc penam sed falsum est.

Casus 19. ē ꝯ oēs qui in terris suis noua pedagia iponunt: vl' ꝓhibita exigūt sed a sponte soluētibus pedagia recipiens n̄ incurrit excōicatōnem s̄m glo. ⁊ Pau. in cle. qm̄ de imu. ec. qr exiget est ab inuito extorquere.

Casus 20. ē ꝯ oēs falsarios bullarū apostolicarū de quo dictum ē. s. casu tertio.

Casus 21. ē ꝯ illos qui equos arma: ferrū: lignamia: ⁊ alia ꝓhibita deferūt saracenis: turcis: ⁊ alijs xp̄i nomis inimicis qbus christianos oppugnāt. ꝓ cuius intelligētia queruntur infrascripta.

1 Quid vēit hic noie armoꝝ R. glo. i. c. ita quorūdā de iudeis ꝙ ēt fustes: ⁊ lapides ꝓ machinis venūt: s3 nō lapides ꝓ edificijs fiēdis i. l. 2. C. q̄ res expor. n̄ de. dr̄ ꝙ lorice. scuta: arcꝰ: sagite: spate: gladij: ⁊ ista noie armorū veniūt. Ego vo dico ꝙ illa q̄ cōiter sunt ꝓ vsu offendēdi vel defendendi se ⁊ n̄ ꝓ alio vsu venuīt noie armoꝝ. Illa vo quibus possumus vti ꝓ armis ⁊ ꝓ alio vsu. puta pro instrō dicūtur arma ex intentōe vtendi hijs pro armis defensionis vel offensōis al's nō. vt nō. in cle. ne. i agro de statu mōa. Et iō gladius ad incidēdum panē nō venit noie armorū s̄m Pa. in. c. clerici el. i. de vi. ⁊ ho. cle.

2 Quid venit noie ferri hic. R. ꝙ accipit h ferrū pro ferro infecto: vel facto sub quacūq3 forma. vt in. l. 2. C. que res expor. non d. qd tn̄ limito p rōnem expressā i. d. l. 2. de ferro p qd possent pugnare vel se munire: qr brochete ⁊ silia nō credo sint sub ipso comprehensa.

3 Quid itelligit sub noie lignaminū. R. ꝙ intelligit qdcunq3 lignū p qd naues galeas aut alias machinas possent facere ad impugnandū: vel defendēdū se a christianis: secꝰ de alijs lignaminibus qbus nō possunt vti ad offendendum vel defendendum.

4 Quid intelligit noie ꝓhibitoꝝ. R. ꝙ sunt oīa qbus possunt christiani ipugnari: vl' ipsi infideles ne ipugnent a christianis muniri q̄ oi tpe ꝓhibent. Similiter qcunq3 victualia: vel mercimonia ipe guerre cu3 eis hite ab aliqbus christianis legiptime. Tēpore vo pacis mercimonia qcunq3: ⁊ victualia nō sunt ꝓhibita eis deferri: nisi in dispēdiū christianorū fieret. puta qr timētes de guerra muniunt se: vel vt inuadant christianos. Tenet tn̄ Inno. ⁊ hosti. in. c. significauit de iudeis ꝙ ꝓ redimēdis captiuis tpe guerre arma ēt sine pena excōicationis possunt deferri qd aū scīn nō tenerē: s3 bn̄ post factū. d alijs vo mercimonijs nō ē dubiū inter doc. pp predictū. c. significauit ꝙ pro redēptōe captiuorū pn̄t deferri ēt tpre guerre.

5 Quid si tpe pacis deferātur arma: ⁊ alia ꝓhibita nō tn̄ ea intētōe vt ipugnent xp̄iani R. ꝙ nihilominus ligant si sunt talia qbus pn̄t impugnari s̄m glo. Jo. an. ⁊ do. an. ac Pa. i. d. c. ita quorūdā. Quidā tn̄ tenēt ꝙ n̄ ligātur nisi ea intentōe deferant vt christiāi impugnētur: vel ne possint infideles impugnari. ⁊ ꝯuenit satis hec opinio cū tex. i. d. c. ita quorūdā l3 pria opi. sit tutior: maxime ante factum.

6 Utrū deferētes ꝓhita infidelibus: ⁊ penitētibus postea ea reportātes ⁊ n̄ dittentes in fidelibus ligent. R. ꝙ nō. qr vba cū effectu sūt accipiēda. Idē dic de deferētibus arma ꝓ sui tutōe ad terras ifideliū ꝙ n̄ ligant: nisi postea ea ipsis venderēt qr sic ligant. Si aūt statim vendita recuparēt nihilominus. ligarentur. Idem dic de permutatione.

Qñ dr̄ tp̄s guerre. R̄. ꝙ dr̄ qñ aliqs princeps xp̄ian⁹ auc̄te p̄ncipis: vel papa fac̄ cū eis bellū quo ad illū dñm. puta Soldanū: l' turchū: nō quo ad alios dños ifideles: nisi essent tali in subsidium.

8 Aduerte hic ꝙ lz Nicolaus. Bōifacius. ⁊ Clemēs multos ligauerit circa p̄dcā tñ qa hodie vacant ꝑtrāseo. solūmō remanēt excōicati exercētes regimē in galeis aut nauibus ifideliū in. c. ita quorūdā. sz non est papalis sz ordiarius poterit absoluere. Ver ē ꝙ tā isti ꝙ̄ suprascripti ñ debēt absolui: nisi qcqd acqsierint ex tali cōmercio dānato expendāt in subsidiū xp̄ianoꝝ. ⁊ vltra tantumdem de suo si possunt.

9 Quid ꝯ dātibus cordā: vel anchorā: ⁊ h⁹ mōi vt possint negotiari cū ifidelib⁹ tp̄re pacis. R̄. ꝙ reqrit̄ licētia aplica qꝛ per talia p̄nt xp̄iāi impugnari.

10 Vtꝝ portātes clauos paruos: ⁊ cultellos ꝓ pāe icidēdo sint excōicati. R̄. qꝺ nō. qꝛ ñ ꝯp̄hēdūt̄ sb̄ noīe armoꝝ: vel ferri: vel alioꝝ prohibitorum.

11 Vtꝝ portātes ferꝝ: arma: ⁊ alia ꝓhibita de vna terra sarracenoꝝ ad aliā: vel saracenos cū armis suis. vt puta ꝯ marica i alexādriā sint excōicati. R̄. ꝙ ñ. nisi hoc fiat i dispendiū xp̄ianoꝝ sicut declarauit Greg. 9. i extrauagāti q̄ icipit postulastis.

Casus 22. ē ꝯ ipedic̄tes seu iuadētes victualia: vel alia ad vsū romāe curie necc̄ia adducētes. seu ne ad ipam adducāt̄: l' deferāt̄ ipedic̄tes aut ꝑturbātes ⁊ ꝯ defensores talia faciētium.

Casus 23. ē ꝯ oēs q illos q ad sedez aplicā veniūt ⁊ recedūt ab eadē: temeritate ꝓp̄a capiūt. spoliant. ⁊ detinēt. aut ex ꝓposito deliberato verberare: mutilare: vel interficē p̄sumūt: ⁊ ꝯ oēs q talia fieri faciūt: vel mandant.

Casus 24. ē ꝯ illos q iurisditōez ordinariā: l' delegatā nō hn̄tes morātes i eadē curia: temeritate ꝓp̄a: capiunt. spoliāt ⁊ detinēt. aut ex ꝓposito ꝺlibe rato: verberare: mutilare: l' iterficē p̄sumūt ⁊ q talia fieri faciūt seu mandant.

Casus 25. ē ꝯ oēs illos q ꝑ se: l' ꝑ aliū seu alias q̄scūqꝫ ꝑsonas seculares l' eccl'asticas ad romanaz curiā sup eoꝝ cāis ⁊ negotijs recurrētes. Illa qꝫ i ea ꝓsequētes aut ꝓcurātes: l' ꝓcuratores ipoꝝ vel aduocatos seu iudices sup dictis cāis ꝺputatos occasiōe cāꝝ vel negotioꝝ h⁹ mōi. ꝟberāt. mutilāt. l' occidūt. aut bōis spoliant ⁊ ꝯ dātes auxiliū ꝯsiliū l' fauorē in p̄dictis.

Casus 26. ē ꝯ oēs illos q ne pareat̄ l'r̄is: aut mādatis aplicis: ⁊ legatoꝝ: ⁊ nūtioꝝ: ⁊ iudicū: delegatoꝝ eorū dē grāz: l' iusticiā ꝯcernētib⁹: decretisqꝫ sup eis ⁊ re iudicata seu ꝓcessib⁹ executorialib⁹ ñ hito prius eoꝝ bn̄placito ⁊ assensu: ne vel tabelliōes ⁊ notarij sup h⁹mōi l'r̄is ⁊ ꝓcessib⁹ executorialib⁹ istr̄a seu acta ꝯficē: aut ꝯfecta ꝑti cui⁹ iterest tradē sb̄ grauissimis penis ꝓhibē: statuere: seu mādare p̄sumūt. ⁊ ꝯtra dātes auxiliū ꝯsiliū: vel fauorē.

Casus 27. ē ꝯ oēs q se ab obīa rōani pōtificis ꝑtinaciter sb̄trahere: vel qūolz recedere p̄sumūt. ⁊ ꝯ dātes auxiliū ꝯsiliū: vel fauorē p̄dictꝭ.

Casus 28. ē ꝯ oēs q iurisditiōez ad ecclesiasticas ꝑsonas ꝑtinētez vsurpant ꝑ se l' ꝑ aliū: seu alios directe: l' indirecte: aut i eisdē ꝯsiliū auxiliū: vel fauorem prestare non verentur.

Casus 29. ē ꝯ oēs mutilātes. vulnerātes. iterficiētes. seu capientes: ⁊ detinētes. seu dep̄dātes romipetas ⁊ ꝑegrinos ad vrbē cā ꝑegrinatōis ⁊ deuotōnis accedētes: ⁊ i ea morātes: vel recedētes ab ipa cū oibus i hijs dātibus ꝯsiliū auxilium. vel fauorem.

Casus 30. ē ꝯ oēs illos q ꝑ se vel ꝑ aliū directe: vel indirecte sb̄ q̄cūqꝫ titulo vel colore occupāt. detinēt. vel hostil'r discurrūt seu iuadunt intotū: seu in partē almā vrbē: aut alias ciuitates: vel terras: ⁊ loca: ⁊ iura ad romanā ecclīam spectantia cū adherētibus. fautoribus. ⁊ defensoribus eorum. seu dantibus auxilium consilium: vel fauorē in eisdem.

Casus 31. ē ꝯ quoscūqꝫ p̄sumentes absoluere quēlibet ꝑ dictuz processum excōicatū: nisi in articulo mortꝭ prestita ꝑus de stādo sancte m̄ris eccl'e mandatꝭ satisfactōe vel sufficiēti cautōe. ēt pretextu cuiuscūqꝫ priuilegij: vel ꝯcessiōis aplice ñ faciētis plenā ⁊ exp̄ssam de p̄dicta ꝓhibitiōe mentōez. nec absolutio aliter impensa valet. Et licet Paulus secundus plures alios casus posuerit quos in nulla ꝯcessione volebat itelligi nisi spetialiter exprimerent̄. Tñ Sixtus quātus solūmodo ad p̄dictos supra expressos se restrinxit. ⁊ iō cāus pauli i dcō ꝓcessu omitto.

Aduerte ēt ꝙ p̄fatus Sixtus i extrauagāti. q̄ icipit. ⁊ si dñici gre. excōicat oēs absoluētes a q̄cūqꝫ p̄dictaꝝ excōicationū ꝑ ꝓcessū fcāꝝ. vel dispēsantꝭ i voto vltramario: scōꝝ Petri ⁊ Pauli. sci Jacobi. ⁊ castitatꝭ: ex q̄

cuiqȝ ꝯcessiõe ab ipo Sixto h̃ita: nisi de .d. exuagãti ɔ̃ vbo ad vbũ in ipa ꝯcessiõe fiat mentio. Et beñ aduertant ꝯfessores quo ad illos q ꝯfessionalia habuerũt ab ipso. excep tis illis ꝯfessiõalib⁹ q̃ data fuerunt ꝓ̃ re cruciate mihi ꝯmisse. qꝛ quo ad illa nõ valȝ di cta exuagãs. sicut pȝ in bulla p̃dicte crucia te. Et ego aurib⁹ ꝓprijs ab ipo audiui.

Sunt ⁊ alij cãus p exuagãtes i q̃bus s̃nia excõicatõis infligit̃ ipo facto. ⁊ ñ põt impedi absolo nisi p sedẽ ap̃licã. Et qꝛ multe sũt re uocate: aliq̃ ñ sunt in vsu solũmõ ponã que cõiter h̃ntur in vsu. ⁊ sunt seq̃ntes vsqȝ ad Excõicatio. 6.

Casus 32. ẽ sub r̃ica de sepul. ⁊ est Bonifacij. 8. vbi excitantur oẽs exẽcerãtes: vel i frusta icidentes: aut i aquis coquẽtes vt carnẽ ab ossib⁹ euellant corpa defunctoꝝ. vt alibi tumulãda deferãt vbi nõ q̃ ad icurreñ predictã penã oȝ tria ꝯcurrant. Primũ q̃ ille mortuus circa cui⁹ cadauer voluit facere p̃dicta: sit mortuus in terra: vbi viget cultus xp̃ianus: qꝛ si essȝ mõ tuus i terra ifideliũ ñ caderent i penã facien do p̃dicta. Scdm q̃ p̃dcã faciant cadaueri mortuo. Tertiũ q̃ faciãt aio vt alibi tumu lañ deferant: qꝛ si facerẽt ex odio vel pp̃ cy rugiã ñ inciderent i penã p̃dictã.

Casus 33. ponit̃ ɔ̃ regularibus. vbi Martinus excõicat oẽs reli giosos mẽdicãtes euntes ad ordĩes seu mo nasteria ñ mendicãtiũ: vt ibi sint f̃res. ẽt s̃b p̃textu cuiusuis lnĩe ẽt ap̃lice gn̄alis. Itẽ ꝓ excõicat ipos r̃cipiẽtes. Sȝ h̃ pẽa ñ extẽdit adeuntes ordinẽ cartusieñ.

Casus 34. ponitur de simonia. vbi Paulus scd̃s excõicat oẽs q̃cũqȝ dignitate p̃ditos. q quolibet dando vel recipiẽdo simoniã ꝯmiserit: aut q fue rint mediatores. vt ꝑa fiat i ordĩe l' b̃nficio.

Casus 35. ẽ sub r̃ica de s̃nia excõi catõis. de quo Jo. an. in. c. nemo. de simo. facit mẽtiõeȝ ɔ̃ dãtes aliq̃d p gr̃a obtinẽda apõ sedẽ ap̃licã. quã ptran seo qꝛ reuocata. ẽ p Cle. 5. vt dicit Jo. cal. ⁊ recitat Jo. de lignano ibidem.

Casus 36. ponit̃ sub r̃ica de puile. vbi excõicãt q libellos famo sos: aut canthilenas vel rithimos faciũt. de tinẽt. vel publicãt i ifamiã status ordinũ mi noꝝ: ⁊ p̃dicatoꝝ. ⁊ ẽ Alex. quarti. q̃ incipit Ex alto.

Casus 37. ẽ i dcã exuagãti. vbi exco municãt. p̃dicãtes. docẽtes. vel defensantes. q̃ p̃fatoꝝ ordinũ f̃res non sunt i statu pfectõis. ⁊ q̃ ñ lȝ eis de elemosi nis viuere. Aut q̃ ñ p̃nt p̃dicare: siue confes siões audire de lnĩa. Ro. pon. seu alioꝝ p̃re latoꝝ ordiarioꝝ: sine ꝯsensu curatoꝝ.

Casus 38. ẽ ibiɔ̃ ɔ̃ faciẽtes violẽtiã dãnabilẽ in locis p̃dictoꝝ or dinũ. ⁊ tã isti q̃ dicti. in. 36. ⁊. 37. cãu p̃cedẽ ti ñ p̃nt absolui nisi a sede ap̃lica. aut a ꝯser uatorib⁹ dcõꝝ ordinũ. p̃terq̃ i articlõ mõꝛ.

Casus 39. ẽ ɔ̃. oẽs i̇̃rãtes mõasteria sancte clare. ⁊ ordis p̃dicato rũ qui ipo facto sũt excõicati si itrant. p̃terq̃ in cãib⁹ p eoꝝ regulã ⁊ statuta ꝯcessis.

Excomunicatio. 6. de cãib⁹

excõicationũ q reseruãtur iure epi so lũ q sunt duo. Prim⁹ ẽ in. c. pueniẽ eo. ti. ɔ̃ quo dic vt. s. Excõicatio. 5. cãu. 1. §. 38. Se cũdus cãus ẽ in Cle. cũ ex eo. eo. titu. ɔ̃ f̃res minores recipiẽtes ad diuia ꝑ̃e interdicti f̃res tertij ordis. Sȝ qꝛ hodie vacat p priui legiũ dñi Sixti quarti. iõo ptrãseo.

Excomunicatio. 7. ɔ̃ ca sib⁹ ex

cõicationum nõ reseruatis a iure ali cui. ⁊ a q̃bus põt absoluere q̃libet ordiari⁹ vt pȝ. s. Absolutio. 1. §. 8o.

Casus prim⁹ ẽ i. c. adm̄istratores. 23. q. 5. vbi excõicãt oẽs p̃ncipes ⁊ officiales q tertio admõiti ab ep̃is vel ec clesiasticis p̃latis recusant eis facẽ iusticiam sup eoꝝ causis.

Casus 2. ẽ i. c. lȝ. de elec. vbi excõica tur ille q elect⁹ a pauciorib⁹ q̃ a duabus ptibus cardialium i sũmũ pon tificẽ: assentit electõi de se facte. Secũdo ex cõicãt oẽs q talẽ recipiũt p papa.

Casus 3. ẽ in. c. qm̃. de offi. ordi̇. ɔ̃ il lũ q se igerit in eccliam quã ẽ ep̃s se pro epo gerens: sine cõsẽsu illi⁹ epi.

Casus 4. ẽ in. c. i. de loca. vbi excõi cãtur mgr̃i ⁊ scolares bono nie ꝯducẽtes hospitia domoꝝ alioꝝ mgr̃o rũ ⁊ scolariũ i lesionẽ: vel ipedimentũ iha bitãtiũ: nisi pus tp̃s ꝯductõis sit elapsũ: vel nisi de ꝯsensu ipoꝝ mgr̃oꝝ vel scolariũ in quilinoꝝ. Et nõ. q̃ noie mgr̃oꝝ veniunt do ctores. sȝ noie scolariũ ñ veniunt existẽtes i studijs p scolaribus: vt sunt cartarij ⁊ scrip tores ꝯm Jo. an. ⁊ Gof. q̃uis p̃dicti gaude ant ꝓuilio scolariũ. vt nõ. i auc̃. habita. C. ne filius p patre. ⁊ h̃ tene q̃uis Innocen. ⁊ Lau. teneant q̃ ẽt ligantur.

Utrum locatores ligẽtur p̃fata pẽa. R. gl. i. d. c. i. lȝ q̃ nõ. Bar. i. l. si. C. de acceptila. ⁊

in multis alijs locis. ꝛ Ge.i.c.2.de ꝯfes.li. 6. ꝛ i.c.cupiētes.de elec.li.6.tʒ ꝙ ligantur. ſʒ tu dic ſm Pa.i.d.c.i.ꝙ vbi ꝑ ſe eſſet eadē rō i correlatiuis: ſic eſſet vā ſ̃a opinio. ſed i cāu nr̃o nō ē eadē rō. ꝛ iō eſt verior opinio glo. quia locator certat de dāno vitādo: ſed conductor certat de lucro vel ꝯmodo. ꝛ in odiū alioꝝ aliquando. facit .c. ſuꝑ eo. de vſuris. vbi pena non extenditur ad mutuo. accipiētē: q2 ñ ē eadē rō. ꝛ Cle.i.de conſan. ꝛ affini. Idē dic i ſtatuto qd̓ iponit penā vēdenti ſ̃rumētū ꝙ ñ extēdat ad ementē. fac qd̓ dico. ĩ. lex. §. 6. ꝛ. ĩ. pēa. §. 5. poſſet tñ locatō icurrer̃ ṗdictā penā ex ꝑticipatōe. Nā ꝯductor ipſā incurrit tractādo de ꝯductōe. ꝛ iō ſi poſt tractatū i alio tp̄e venit ad locatōem erit locator excōicatus per.c.nuper.eo.ti.

2 Utrū debeāt ṗdicti expectare tp̄s finitum locatiōis. R. Jo.an.tʒ ꝙ ñ ſʒ ſolū tp̄s ꝯductōis fiende. ſʒ pa.tʒ ꝙ tutius ē expecter ꝛ vr̃ magis conuenire tex.d.c.primi.

3 Utrū iſta excōicatio ſit tm̄ localis. R. cōit tenet ꝙ ſic. ſʒ hoſti.tʒ ꝙ ſit gnālis ad oīa ſtudia q̄ ſūt ſub dñio pape. ꝛ glo.i.l.ne cui.C. locati. ꝛ iſtud ē tutius ꝑ prologū i v̓bo doctoribus ꝛ ſcolaribus bononie cōmorātib⁹ q2 ꝯprehēduntur etiam alibi exiſtentes.

Casus 5. ē in.c.ñ minus iūcto.c.adv̓ſuſ de imu.eccliaꝝ vbi excōicāt̃ primo oēs officiales laici quorūcunqꝫ locoꝝ q āgarias: ꝛ exactōes indebitas ecclijs ꝛ eccleſiaſticis ꝑſonis iponūt. Secundo excōicāt̃ ṗdicti q iuriſdictōeʒ ṗlatoꝝ: ꝛ auctoritatē quā hñt i ſuis hoibus euacuāt. Nā tā iſti q̄ primi ſi mōiti cōpetēter nō deſiſtāt ipo facto: tā ipi q̄ fautōes eoꝝ ſūt excōicati nec debēt abſolui donec ſatiſfecerint ꝯpetenter. Tertio cōicant̃ ſucceſſores ṗdictoꝝ officialiū niſi ifra mēſē exceſſū ſuoꝝ ṗdeceſſoꝝ purgauerint ꝛ ſatiſfecerint.

1 Pro quoꝝ itelligētia ē aduertēdū ſʒ panor.i.d.c.aduerſus ꝙ ſucceſſor ñ eſt excōicatus ipſo fcō. niſi ṗdeceſſor deliq̄rit ṗtextu officij ad comodū ipſius officij l' vniuerſitatis. ſecus ſi deliqt ad comodū ꝓpriū: l' ad libidinē ſuā ſatiſfaciēdā. nā tūc ipſe reus ſol⁹ tn̄tur. ꝛ ipſe: l' eius hr̃s ꝯueniri dēnt iuxta illud qd̓ legit̃. ꝛ nō. in.l.i. ꝛ.2.ff.ad.l.iul.repe. in.c.i.de ſolu.

2 Querit̃ an ṗfatas official' teneat̃ ſatiſfacer̃ de ſuo: ēt ſi nihil hñt ſi cōitas i cuius vtilitatē ē v̓ſū extortū ñ vult ſatiſfacer̃. R. ſm Pa. i.d.c.aduerſus ꝙ ſic ꝑ argumētū ṗdci.c. ꝛ ꝑ nō. ꝑ Inno.i.c.ſicut dignū de homi.adv̓te. tñ ſm Goffre. ꝙ cōitas i cuius vtilitatē ē v̓ſū ſi ē effecta locupletior tn̄r ſatiſfacere. facit.l. Julianus.ff.de actio.emp.

3 Sed pone ꝙ official' ſeu rector ñ ꝯſenſit ſʒ reſtituit q̄tū potuit: nunqd tn̄r ad reſtōneʒ ſi ñ dimiſit offm̄. R. ſm Inno.i.c. nouerit de ſen.exco. ꝛ Jo.an.in.d.c.aduerſus ꝙ ſic. ꝛ eū videntur ſequi communiter doc.

4 Quid de ſucceſſore q ñ negligit inducere vniuerſitatē vt ſatiſfaciat: ſʒ eā iduc̄ ꝓ poſſe ꝛ tñ nihil facit. R. ꝙ tn̄r dimitter̃ offm̄ vt ſic cōitas cogat̃ ex neceſſitate official' ſatiſfacē ꝛ h̓ ē tutius ſm cōiter doc.

5 Utrum dantes cōſiliū predictis: ſiue omnes ꝯſiliarij talis vniuerſitatis teneant̃. R. ſm Pa.in.d.c.aduerſus. ꝙ ſi dederunt cōſilia ad h̓ grauamina inferenda: ꝛ moniti ñ reuocauerint idubie ſunt excōicati. vt in.d. c.aduerſus. ꝛ i.c.nouerit.de ſen.ex. ꝛ tenet̃ qlibet ipoꝝ iſolidū ad ſatiſfaciēn̄ ſʒ Inno. in.d.c.ſicut dignum. Si vero tacuerunt ita ꝙ non ꝯſuluerunt nec pro nec contra tunc dic ꝙ iuoluūtur pena et peccato cum hijs qui expreſſe conſenſerunt. vt nō. Inno.in c.i.de hijs q̄ fiunt a maio.par.capi. de quo vide.ſ̄.conſentire.§.2. Si autem expreſſe ꝯtradixerunt: ſed non dimiſerunt officium an inuoluantur peccato ꝛ pena. Innocen. in.d.c.nouerit recitat opiniones cōtrarias: tamen ego tenerem ꝙ licet non dimiſerint officiū non teneantur per nō. per Inno.in d.c.i.niſi eſſent tales ꝙ ex ceſſatione conſiliationis inducerent comunitatem ad deſiſtendum.

6 Utrum predicta pena habeat locum in q̊cunqꝫ ſucceſſore officialis excomūicati ꝑꝑ qd̓cūqꝫ delictū. R. ſecundum Inno. ꝙ non ſed ſolum habet locum in ſucceſſore excōicati ex cauſis predictis. vel aliter qualitercūqꝫ propter libertatem eccleſie violatam: vl' niſi ſecundum Hoſti. ſucceſſor foueret factum dānatum: propter qd̓ predeceſſor fuit excomunicatus. puta q2 tenet clericum poſitum in carcere a predeceſſore ſuo: vel qd ſimile. facit.c.ſi concubine.de ſen.exco.

7 Utrum iudex ſecularis compellens clericū vel etiam ſecularem perſonam que alias ē de foro eccleſiaſtico etiā ſine diſtrictione ꝑſone ſit excomunicatus. R. ſecūdū Pa.in d.c.aduerſus. ꝙ ſi monitus non deſiſtat excomunicat⁹ ē ipo facto: q2 turbat iuriſditionē eccliaſticā. vt ē tex.i.d.c.ñ minus. ꝛ tenet Hoſt. ꝛ Jo.an. hodie aūt ꝑ ꝓceſſum curie ſunt excomunicati excomunicatione papali. vt.ſ̄. Excomunicatio.5.cāu.28.

8 Sz q̄ sī psone q̄n pñt iudicari a seculari iu dice. R. q sūt Prio oēs ille q gaudēt puile gio canonis si qs suadēte de qbus dixi s. Excōicatō. 5. cāu. i. except clicis piugat. d qb' dic. vt s. Clic'. vlt. §. pe. Scdo sūt oēs p sone astricte ppetuo suittio ecclie: l' pdict q gaudēt pdicto puillio: si qs suadēte. vt nō. Pa. i. c. null' d foro ɔpetēti: τ Fedric'. fac. c. p exceptionē. d puil. li. 6. i vbo ppetuo. se cus si ñ sī ppetuo oblati. Et sic lītīs glo. i. c. clericū. ii. q. i. Tertio sī oēs d familia epi ꝫ coēz opionē. vt nō. Pa. i. d. c. null'. Quar to vxor clerici q defert tōsurā τ hītū: τ nō ē bigam'. tex. ē. i. l. fi. C. de icol. Mlieres igt tex. honore maritor cigim': τ gnē nobilita m'. τ for ex eor psona statuim' ꝫ ibi. Qui to rectores hospitaliū pior si sī ppetuo. ob ligati ꝫm eūdem Pa. i. d. c. nullus. al's nō. Sexto fres tercij ordis bti Frācisci: τ soro res ꝫm Bar. i. l. i. ff. de pe. τ. l. semp. ff. de iu re inm. τ. d. An. i. d. c. null'. τ hodie ñ ē du biū. vt patz ex puillio dñi Sixti qrti. qd dr bulla aurea. Jesuate aut heremite ꝫ coēm opionē nō punēt ad forum ecclīasticū: quia cras pñt esse seculares.

Casus 6. ē i. c. ñ magno. ne cle. l' mo. ɔ quoscūqz religiosos tacite: l' expsse, psessos: audiētes leges. l' phisicā nisi ī spaciū duor mēsum ad claustrū redierit Adde qd dicam ī. casu. 27.

Casus 7. ē i. c. fi. ne cle. l' mo. vbi ex cōicatio ɔ religiosos de qua i pcedēti cāu extendī ad archidiaconos de canos. plebanos. ppositos. cātores τ alios clericos psonatū hñtes: τ oēs sacerdotes. nisi ifra spatiū duor mēsiū destiterint audi re leges l' phisicā. Pro c' cāus τ pcedētis declaratione.

Querit qñ icipiūt currere pdicti duo men ses. R. ꝫm Pa. i dict caplis q quo ad reli giosos icipiūt a die exit' monasterij. vt pdi ctas sciētias audirēt. Jn dcanis vo τ alijs d qb' i. 7. cāu icipiūt ꝫ Pa. a die exit' ppor lariū cū effectu auditiōis pfatarū sciar.

2 Quid si nō exeūt ppios lares: nec religio si monastria: ꝫ i donibus pprijs aut mona sterijs audiūt sciētias pdictas. R. ꝫm Pa. i d. c. fi. τ ē coior opio q nō erūt excōicati. τ sic tene q̄uis qdā teneāt q nihilominus sī excommunicati.

3 Utrū religiosi q exeūt monasteria ex aliq alia rōnabili cā: τ sic audiūt predcās scien tias ligenī pena pdicta. R. ꝫm Pa. i. d. c. fi. q nō. qꝛ vt ligenī dicta pena reqrit vt exeāt monasteriū: τ ꝫo vt exeāt ista itēnōe. s. stu dēdi i predict sciētijs. τ tētio q stēt p duos mēses ex monasteriū: siue audiāt siue non. Ex quo patz. q si exiret ex monasteriūz ex aliqua rōnabili cā non vt audiret predctās sciētias. τ ex tali rōabili cā pseuerās ex mo nasteriū vltra duos mēses. Jnterī audiret predcās scias nō eēt excōicat'. sec' si solum staret τ pricipalr ex monasteriū. vt audiret q: tūc ips duor mēsiū icipere a die cessatō nis cāe pp quā exiuit: τ dispositōis standi ex vt audiat.

4 Quid si religiosus exiuit vt audiret pre dictas scias: postea mutato ppōito audit thelogiā. R. Jnno tꝫ q nihilomin' ligatur Sz Pa. i. d. c. fi. tꝫ q nō ē necesse. vt reuerta tur ad monasteriū nec icurrit penā. ꝫ cauti' est vt faciat q abbas significet ei q studeat theologie: τ sic censetur reuersus ad clau strum. τ hoc erit magis tutum.

5 Utrū religiosus legēs predictas. scias in suo monasterio ligeī predicta pena. R. mi hi placet opinio. Pa. in dicto. c. fi. q non ligaī nec sūr dcāi: τ al'ij de qbus i. 7. casu.

6 Sz nūqd peccāt prefati studētes i camēa ppria: l' monasterio i legibus. R. Pa. in. d c. fi. q nō. si hoc faciūt ad finē itelligēdi me lius canones. secus si pnīr studerēt pp ipaz sciam ciuilem. Jdem dic de predictis tenē tibus libros predicte scie.

Casus 8. ē i. c. clericus ne cle. l' mo. vbi excōicanī oēs sacerdo tes q post monitionē offiñ vicecomitis: aut p positi secularis hūerint. τ cōiter doc. in. d c. clericus dñi ɔprehēdi noie sacerdotum oēs existētes in sacris. Et sic tene.

Casus 9. ē i. c. i. de sisma. vbi excōi canī oēs insistentes ordiatō nibus l' alienationib' fact a scismaticis. d q̄ vide Scisma. §. 2. τ. 3.

Casus 10. ē i. c. excōi. d rapto. vbi excōicanī oēs qui xpianos naufragiū patientes dānata cupiditate spo liant rebus suis: nisi ablata restituāt q̄z pri mū poterūt. ꝫm Pa. in. d. c. τ videtur etiā tenere sic glo. ibidem τ ē tutius. ꝫ aūt Jo. an: requiritur monitio. vt restituant. alr añ monitōz ñ erūt excōicati. Sed nō placet.

Casus 11. ē i. c. ad falsarior dc crie falsi'. de q̄ hēs s. Excōicatō 5. casu. 5.

Casus 12. ē in. c. nouerit fraternitas ma. de sen. exco. vbi excōi cāī. Prio oēs illi q statuta edita τ ɔsuetudi nes itroductas ɔ ecclesie libertatē fecerint seruari. Secūdo excōicaī oēs qui eadē sta

tuta nõ fecerint dleri φ primũ sciuerit: Nõ
limito vnz. si hñt põtatẽ delendi. Tertio ex
cõicãt statutarij pdcti. Quarto scriptores p
dictoꝝ statutoꝝ. Quinto põtates: ꝯsules: re
ctores: ⁊ ꝯsiliarij locoꝝ. vbi pdicta statuta
edita fuerit. Sexto qcũqꝫ iudicãt ßʒ pdcã
statuta. Septio q iudicata redigunt i publi
cam formam.

1 Quid dr ꝯ ecclesiasticã libertatez. R. scdm
Pa. i. d. c. nouerit. φ ẽ oẽ illd qd statuit ꝯ
puilegiũ datũ vniuersali ecclie a deo vt illd
qdcũqꝫ ligaueris sup terrã. 24. q. i. vel a pa
pa. vt puta φ ad pias cãs legata valeãt corã
duob⁹ testib⁹ ⁊ h⁹mõi. vel ab impatore. vt
verbi grã. φ nullus iudicet clericos ⁊ eccla
sticas psonas: nisi eoꝝ plat⁹ ⁊ silia. Secus
si tale statutũ esset ꝯ puilꝫ datũ alicui pticu
lari ecclie qꝛ nõ eẽnt excõicati ßm coit doc.
Adde tñ ßm Bar. i aut. cassa. C. de sac. sã.
ec. φ statutũ quo clerici efficerẽt timidio
res. ⁊ laici audatiores eẽt ꝯ libertatẽ eccla
sticã. vt vbi grã. si statueret φ q pcutit cleri
cũ soluat. 10. qui vero laicum. 20.

2 Sed qd si ponat in fine statutoꝝ φ si eẽnt
aliq̃ ꝯ libertatẽ eccle hẽant p nõ scriptꝭ. R.
ßm Pa. i. d. c. nouerit. ⁊ Bar. i. d. aut. cassa
φ nõ sufficit ad euitandam excõicationem
predictam: sꝫ oꝫ φ deleri faciant.

3 Utꝝ sciẽtes statuta: sꝫ ignorãtes eẽ ꝯ libta
tẽ eccle ligẽt. R. Inno. tꝫ φ ñ ligãt. Jo. de li
gna. tꝫ φ ñ sit audiẽdi. sꝫ tu tene opi. Inno.
que est verior.

4 Utrũ ꝯsiliari⁹ aut official' q nõ ꝯsensit sed
ꝯdixit talib⁹ statutis fiendis nec ea ßuari fec
sit excõicat⁹ si ñ dimisit offm̃. R. ßʒ Ho. i sũ.
titu lo. de sen. exco. φ sic. Sꝫ ego dico ßʒ φ
s. casu. 5. §. 5.

5 Qñ ligãt supdicti. R. Pa. i. d. c. nouerit φ
statuẽtes. dictãtes. scribẽtes. aut ßuare faciẽ
tes stati ligãt. Officiales vo ⁊ ꝯsiliarij tunc
ligãt qñ ea sciẽtes ßuauerũt. l' vt seruarẽtur
opam dederũt. aut cũ possent ea dleri nõ fe
cerũt. aut officio ñ ßnũtiauerũt. Intellige tñ
φ dꝫ dari eis aliqd tps ad delẽdũ. l' renũtiã
dũ: qꝛ nõ incõtinẽti post sciam tenentur cur
rere. ar. in. l. ratũ. ⁊ i. l. qd dicim⁹. ff. de solu.

Casus sequẽtes vsqꝫ ad casum. 35. sunt in. 6. decretalium.

Casus 13. ẽ in. c. vbi periculũ de ele
ctione vbi excõicãt oẽs. pri
mo q mittũt scripturã: vl' nũtiũ: vl' secrete lo
quunt cardinalibus: l' alicui eoꝝ existẽtib⁹
i ꝯclaui, p electõe pape: vbi nõ. φ missio aut
loquutio oꝫ φ sit secreta ßm Archi. ⁊ Ge.
ibidẽ. alr nõ eẽt excõicatus. pp qd dic Ge.

φ qñ statutũ enumerat plura, phita: ⁊ vltio
, phibito qualitatẽ aliquã restrictiuã adiun
git. illa qualitas restrigẽs refert ad oia nũe
rata. Itẽ. 2. excõicant oẽs dñi. rectores. alij
qꝫ officiales cuiuscũqꝫ dignitatꝭ aut cõditio
nis existant: q diligent nõ obseruãt. aut frau
dẽ circa ea comittũt q̃ sibi pcipiũtur obser
uanda i morte pontificis morientꝭ i eorum
tra. vt hẽt i. d. c. vbi piclũ. qd itellige ßʒ Ge.
ibidẽ. verũ nisi tales officiales ipedirentur
de iure: l' de fcõ ad talia ßuanda. qꝛ sic non
ligarentur.

Casus 14. ẽ in. c. sciant ꝯcti. de elec.
vbi excõicãtur oẽs q per se
vel p alios spoliando seu alias iniuste pse
quẽdo grauare psumpserint i bñficijs seu a
lijs bonis suis clicos: vel q̃slibet persõas ec
clesiasticas. aut eoꝝ ꝯsanguineos: vel eccle
sias monasteria seu loca cetera: ex eo φ ta
les psone ecclesiastice ad quos spectat elec
tio noluerunt vel nolunt eligere eum, p quo
rogabant. Et nõ. ßm archi. ⁊ sequitur Ge.
ibidẽ. φ p vbum spoliando intellr: siue au
ferant latẽter: siue vastent quocũqꝫ mõ: siue
inuadant imobilia: siue rapiant mobilia p
vim ⁊ publice siue fraudẽt p dolũ.

1 Querit an pdicta pena hẽat locũ: si ꝯuãt
affines. R. ßʒ Ge. ibidẽ φ non.

2 Usqꝫ ad quẽ gradũ intelligũtur isti ꝯsan
guinei. R. ßʒ Ge. ibidẽ φ vsqꝫ ad. 7. gradũ.

3 Utꝝ hec pena hẽat locũ in pñtatõe postu
latõe vel ꝯfirmatõe. R. ßm glo. in. d. c. φ sic
dũmõ hẽat fieri a clerico l' psõa eccliastica.
Secus si patronus essꝫ laicus. Idem dicit
Ge. ibidem in conferente ⁊ postulante. Ex
quo collige. φ constitutio pẽalis quatẽus
ꝯcernit fauorẽ ecclesie ẽ extendẽda ad aliũ
casum φ̃ expssum: dũmodo casus ad quez
sit extensio ꝯcernat fauorẽ ecclie. facit qd s
dixi Excõicatio. 5. casu. 6. §. 3.

4 Utꝝ mãdatari⁹ sit excõicatus. R. ßʒ Pe.
de anch. quẽ sequit Ge. Ibidẽ φ aut man
datarius scit qualitatẽ facti qꝛ scit hoc fieri
i cõtẽptum eligere debentꝭ ⁊ tunc ẽ excõica
tus. Et sic limita ⁊ itellige glo. ibidẽ. Si vo
ignorat qualitatem facti tunc qꝛ nõ facit in
ꝯtẽptũ canonis nõ erit excõicatus. facit. c. si
vero. de sen. exco. ⁊ placet hec opinio. Jo.
de imo. sed punietur alia pena.

Casus 15. ẽ i. c. gnãli ꝯ elec. vbi excõi
cantur prio illi qui regalia. i.
colectam q̃ fit noie regis: vel iperatoris: seu
vectigalia ꝯcessa ecclesijs a rege: aut custo
diã seu guardiã sicut in ecclesia pmẽsi: vbi
laici debent custodire donec ecclesie sit pro

uisum: vel aduocationis seu defensionis titulū. qꝺ idē ē q̄ꝛ aduocatus dꝛ defensoꝛ in ecclesijs: monasterijs. aut alijs pijs locis vacantib⁹ de nouo vsurpādo bona ecclesiarū mōasterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ occupare presumūt cuiuscūqꝫ sint dignitatis. vbi nō ꝺm Ge. ibidē. ꝙ duo reqrūtur vt sint excōicati primū ꝙ predicta iura de nouo vsurpēt. ⁊ dicūtur de nouo si a. 40. ānis citra ꝺꝫ Bar. ꝑ. c. si. de ꝯsue. Scꝺꝫ ꝙ vtute illi⁹ vsurpationis bona vacantiuꝫ predictoꝝ occupēt. aliꝰ n̄ sunt excōicati. ⁊ addit Bar. ꝙ nō solū si ꝓ̄noīata iura sed ēt qꝺcūqꝫ aliud ꝑ quod occupent bona predicta vsurpēt: icidunt i penam predictā. ꝺo excōicantur clerici predictarū ecclesiarū. monachi monasterioꝛum. ⁊ ꝑsone cetere locoꝝ eorūdē qui ꝓdicta fieri ꝓcurāt. itellige. ꝺm Jo. an. si ꝓcurāt ope: ꝯsilio: ꝑsuasione: aut cooperatione.

Casus. 16. ē i. c. idēnitatibus. ꝺ elec. vbi excōicant deputati vel vocati ad dirigēdas moniales i electionibus: q se nō abstinēt ab hijs ꝑ q̄ inter eas super faciēdis electōibus ipis oriri posset discoꝛdia: uel exoꝛta nutriri. vbi dicit Ge. ꝙ non euocat⁹ ad electionē: l' vocatus ad alia q̄ꝫ ad dirigēdam electōꝫ nō icurrit hāc penā: licꝫ nutriat discoꝛdiā ⁊ nō solū ista pēa hꝫ locū i electōib⁹ monialiū: sꝫ ēt i hijs q nō renūtiāt ꝓpꝛijs: sꝫ viuūt sic canonici seculares i secularib⁹ ecclesijs.

Casus. 17. ē i. c. hac ꝯstitutōe ꝺ offō. deleg. vbi excōicat quilꝫ ꝓcurans. vt ꝯseruatoꝛ sibi dat⁹ se itromittat de alijs: q̄ꝫ de manifestis iniurijs. de quo dic vt s̄. ꝯseruatoꝛ. §. i.

i Est ⁊ ali⁹ casus i. c. cū gētes de offō leg. de quo dic. vt. j. legatus. §. vlt.

Casus. 18. ē i. c. vnico. de hijs q̄ vi met⁹ ue cau. vbi excōicantur oēs illi q absolutionē: l' reuocationē quācūqꝫ a snia excōicatōis suspēsiōis: l' itdicti extoꝛserit ꝑ vi: aut metū qꝺ itellige ꝺm glo. ⁊ archi. ibidē. si absolō seu reuocatio sit facta q̄ꝛ si iudex noluisset absoluē: l' reuocarē: n̄ hēret locum ꝓdicta pena ⁊ si vis: aut metus sit illatus.

i Quid si snia erat iiusta. R. ꝙ nihilominus ligabunt predicta pena si ꝑ viꝫ: l' metū obtinuerūt reuocationē. ar. u. q. 3. c. i. ⁊ siue faciat ꝑ se siue ꝑ aliū. c. mulieres. de sen. exco.

2 Quid si obtinerentꝛ talis absolō ꝑ vanum metū ꝺ quo timē nō debebat. R. ꝺꝫ Bar. ibidē. ⁊ archi. ꝙ nō ligabūt q̄ꝛ ꝓpꝛie nō appellat metus talis timoꝛ. l. metū cum. l. seqūē. ⁊ l. non timoꝛem. ff. qꝺ me. cā.

5 Utrū hēat locū ꝓdicta pena i absolōne a maioꝛi excōicatione sic obtēta. R. ꝙ nō. ar. c. si quem de sen. exco.

Casus 19. ē i. c. mulieres de iudi. vbi excōicatur q fingit cāꝫ: l fac fraudē vt iudex ꝑsonalr̄ vadat ad mulierēꝫ ꝓ testimonio ipius capiēdo. vbi dicit glo. ꝙ iudex. vt posset visitare dn̄am faciebat eā noiare i testē si tn̄ iudex nō iret ad eā lꝫ fingat cā n̄ icurrēt ista pena ꝺm Jo. an. ibidē.

Casus 20. ē i. c. ad aplice de re. iudi. qꝺ q̄ꝛ vacat omitto.

Casus 21. ē i. c. hoc consultissimo de re. ec. nō alie. vbi excōicant oēs ꝯpellētes cuiuscūqꝫ ꝯditionis. siue platos: l' eccliasticas ꝑsonas ad submittēdum ecclias: sbiciendo bona imobilia: l suppo nēdū iura ecclīarum laicis: l' recognoscēdū seu ꝓfitendū se tenere ab illis tāq̄ꝫ a supioꝛibus: l' ad statuēn̄ eos laicos tāq̄ꝫ patronos l' aduocatos ecclīaꝝ seu bonoꝝ ipaꝝ i ꝑpetuū: seu ad nō modicū tp̄s sine capl'i ꝯsensu ⁊ lnia spāli aplice sedis. vbi nō ꝺm glo. ibidē. ꝙ vt icurratur ista pena reqrit. Prio ꝙ sint bona imobilia l' iura q̄ imobilibus cōputāt. Scꝺo ꝙ supponant tāq̄ꝫ sint sua: vel recognoscant ab eis. Tertio ꝙ nō sit ad modicū tp̄s. q̄ꝛ si fieret ad modicū tp̄s ex aliq̄ iusta cā cū ꝯsensu capl'i nō icurreret hec pena. Quarto ꝙ fiat sine lnia capituli ⁊ pape. Scꝺo excōicant oēs laici q ex lnia pape ⁊ ꝯsensu capl'i ꝯcꝯus meruerūt de eccliasticis immobilibus. l' mient in futuꝝ: si aliqd plusq̄ꝫ ipoꝛtat nā ꝯcꝯuū ipoꝝ: vel pactum in eis factum vsurpauerunt: vel exegerunt: si moniti l' lie nō desistunt ab huiusmōi vsurpatione restituendo ēt talr̄ vsurpata. vbi dicit archi. ꝙ si ē ꝯtract⁹ emphiteoticus accipiant qꝺ est a iure permissum ⁊ non vltra. Et sic de alijs ꝯcꝯtibus intis. Item dicit ꝙ non sufficit abstinere a tali vsurpatione ad euitandū penā ꝓdictā: nisi vsurpata restituant.

Casus 22. ē in. c. vnico de religiosis. do. vbi excōicant nouū oꝛdinē: aut religionē iuenientes: l' habitum noue religionis assumētes. intellige. s. vt cum alijs simul viuāt: alr̄ seoꝛsū assumere nō ꝓhibēt. Scꝺo excōicant oēs frēs mēdicātiū oꝛdinū post ꝯcilium lugdunense institutoꝛum: qui aliquid in proprio habere non pn̄t ex eorum regula: si aliquem recipiunt ad professionem. siue si domos vel loca eoꝛuꝫ alienant sine lnia sedis aplice spāli aut ēt ꝺm archi. si alienant bona mobilia. Excipiunt ab ista pena frēs minoꝛes: ⁊ predicatoꝛes: ⁊ heremitaꝝ sci Aug. ⁊ carmelitaꝝ. vt pꝫ i. d.

c. Cōcilium aūt p̄dictū celebratū fuit ab In no. 3. anno dñi. 1215.

Casus 23. est i. c. q̄cq̄. de cen. vbi ex cōicant qcūq3 p se: l' p alios suo noīe: l' alieno ab eccl'ijs l' ecclīasticis per sonis exigūt pedagia: l' guidagia pro reb' suis p̄prijs quas deferūt: l' deferri faciūt nō cā negotiationis. Intellige si sūt p̄sōe singu lares qui hoc faciūt. Secus si esset vniuersi tas: vel collegium q2 nō excōicant s3 subiciūt ecclesiastico interdicto. Quid autem sit ne gotiatio p̄pē. vide s. Clericus. 9. §. 2. hodie tū papal' ē vt s. vēs ē Excōicatō. 5. cāu. 19.

Casus 24. ē in. c. clericis. de imu. ec. Sed q2 p cle. vnicā ē reuoca tus pertranseo.

Casus 25. ē i. c. qm̄ de imu. ec. vbi ex cōicant oēs q ipetratores l'ra rū aplicarū l' alios ad forū ecclīasticū recur rētes sup' cāis q̄ ad idē forū de iure l' antiq̄ p̄ suetudine ptinere noscunt p̄pellūt seu p̄pel li p̄curāt: aut p se: l' p aliū ipediūt ne corā iu dicib' ecclīasticis delega. or seu ordinarijs possint iusticiā obtinere l' q̄rellā de dict̄ cau sis corā eis p̄ponere iudices ecclīasticos. l' ipetrātes aut litigātes seu litigare volentes aut p̄pinquos ipso2 seu res illo2 aut eccle sia2 sua2 ēt p captionē modis ne alijs qbus cūq3 aggrauāt cū dantib' p̄siliū auxiliū. vel fauorē ad p̄dicta. nec tales dēnt absolui nisi prius integre satisfecerit tā iudici c' iurisdic tōem pturbauerunt q̄3 ptī pturbate de iuria dānis. expensis τ iteresse ptim papal' est. vt p3. s. Excōicatio. 5. causu. 25.

Casus 26. ē i. c. eos d imu. ec. vbi ex cōicant oēs seculare. dñium hn̄tes q suis subditis interdicūt ne plat' aut clericis seu p̄sonis ecclīasticis. qcūq3 vēdāt aut emāt aliqd ab eisdē. nec ipis bladū mo lāt coquāt panē aut alia obseq̄a exhibere p̄ sumāt vbi nō. fm' Ge. ibdiē q p̄dcā pēa lo cū h3 solū in illis q hn̄t dñiū. τ nō in alijs. τ qn̄ p̄dicta interdicūt suis subditis. secus si p̄ dicta interdicunt non suis subditis.

Quid si fiat tale p̄ceptū vel statutū ne qs possit vēdere vel alienare n̄ subditis l' illis q nō portāt onera cōis. R. f3 Ge. i. d. c. eos q nō ligant p̄dicta pena. q2 nō ē p̄ libertatē ec clasticā ex quo n̄ sit mētio d eccl'ijs vel eccle siasticis p̄sonis: nisi illud intelligeret d ipis vn̄ pōt iudex ecclesiasticus ipsos cōpellere. vt declarēt q hēant locū quo ad laicos nō quo ad ecclesiasticas personas.

Casus 27. ē i. c. vt periculosa ne. cle. vl' mo. vbi excōicant tria ge nera p̄sōa2. Prio oēs religiosi tacite vel ex p̄sse p̄fessi aliquā religiō3 approbatā teme re habitū sue religionis dimittētes. vbi nō. q ad icurrēdū hāc penā duo reqrūt. Pri mū q dimittāt ex̄ mōasteriū egredīedo q2 si itelligeret q essent excōicati dimittēdo i mo nasterio existēdo. sequeret duo icōueniētia Prio q tex. fuisset sup̄fluus dicēdo i scolis l' alibi. Suffecisset. n. dicē ubil3. qd ce n̄ d3. vt dicit glo. i R'ica. ff. qd me. cā. Scdo seque ret q religiosus dormiēs sine bitu esset ex cōicatus q2 temere dimittit. p̄. c. vidua. 20. q i. τ p̄. c. sanctimonial'. 23. di. ad hoc de vi. τ ho. cle. c. si. i si. q2 iura volūt q semp bitu vti d3. qd eēt valde amarū vbū si ligarēt sin̄ hi tu dormiēdo. qd n̄ ē credēdū fm Io. an. in d. c. vt piculosa. i nouella. Et id dic q o3 di mittāt bitū vt sin: i scol: l' alibi ex̄ monasteri um. q2 sic euagādi hn̄t mā3. vt vl't rō dcti. c. al's q̄uis dimittāt i mōasterio nec ex̄ eggre diunt n̄ credo ligēt. q2 cessat rō. l. s. mā eua gandi. Scōm qd reqrit vt icurrat hec pena ē vt dimittāt temer. s. sine rōabili cā: seu lici ta religioso q2 l3 ex̄ mōasteriū appareat sin̄ bitu τ eū dimittāt tn̄ si hec faciūt ex cā licita religioso quā iplē nō possiūt comode cū bi tu puta. pp balnea. l' piscationē licite fiēda3 nō ligant pp vbum temere. τ nō. i glo. ibidē τ in. c. i. de sen. exco. li. 6.

S3 qd si religiosus d̄ferat bitū s3 oculte. puta sub vestib' laicalib' sine rōabili cā τ ex̄ mōasteriū. R. Io. an. i. c. de' q. de vi. τ ho. cle. τ glo. i cle. 2. eo. ti. videt tenē q sit excōi catus. Pa. aūt. i. d. c. d3 l3 q nō. τ ego post fcm̄ sil'r teneo. q2 p̄stitutio penal' n̄ d3 extēdi ad cāu3 n̄ hn̄tē oiodā rōe3. vt nō. Io. an. in r'la odia d. re. iur. i. 6. i mercurialib' l3 an̄. fc3 sit tenēda opi. Io. an. τ glo.

Quid si assumit bitū alteri' rel'onis. R. q mihi pl3 opi. Ge. ibidē: q n̄ icurrit p̄dicta3 penam. Et ita p̄suluit Lap. all'one. 34. Nec ob. vbū sue religiōis. q2 vna ē religio gn̄alr sumpta quo ad tria vota.

Scdo excōicat oēs religiosi q accedunt ad q̄ uis studia l'ra2. itellige ex̄ claustr: nisi a suo p̄lato cū cōsilio maioris partis sui cō uēt' sibi eūdi ad studiū l'nia p̄mu' sit p̄cessa.

Nūqd ligabit abbas sine prefata l'nia va dens. R. Ge. ibidem. q non.

Tertio excōicant oēs doc. siue magr̄i qui religiosos bitu suo dimisso leges l' phisica3 docent l' i scolis suis p̄sumunt retinere.

Casus 28. ē in. c. qcūq3 de here. vbi excōicātur oēs q p̄sūpserunt

ecclastice sepulture tradē hr̄ticos credētes receptatores defensores: vel fautores eoꝝ sciē ter nec debēt absolui nisi ꝓprijs manib⁹ publice extumulēt h⁹mōi corpora dānatorū.

1 Quid ē tradere ecclesiastice sepulture. R̄. fm̄ Archi. ꝙ ē taliū cadauera in cimiterio. ecclesie tumulare: vel ēt alibi ad modū xp̄ianorū cū p̄s. ꝛ orōibus ad sepulturam deducere. 23. q. 2. qui diuina. ꝛ. c. quesitum.

2 Qui aūt dicant fautores. receptatores. ꝛ huiusmodi vide. j. hereticus.

Casus 29. est in. c. vt inq̄sitōis de hr̄ti. vbi excōicātur ptātes. dn̄i tpales. rectores vel eoꝝ officiales: seu balini q de crie heresis cognoscūt vel iudicāt sine si captos pro eodē crie absqꝫ epoꝝ vel inq̄sitorū licētia a carcē liberant. vel executōez pro huiusmōi crie eis a diocesano l' inq̄sitoribus iniunctā nō iplent ꝓut ad eoꝝ spectat offm̄. Itē si directe vel indirecte p̄sumūt sententiā diocesanoꝝ vel inquisitoꝝ aut ꝓcessū ipedire: vel si diocesano vel inq̄sitoribus p̄ sūpserint se opponere in hijs q̄ ad prefatū fidei negotiū incūbūt. aut alr̄ ipedire cū oībus dātibus eis in predcis auxiliū ꝯsiliū vl' fauorē. Limitat tm̄ Matheus ibidē verum si facit aio ipediēdi offm̄. Secus si ipediret animo offēdēdi quia est inimicus su⁹ quia sic non esset excommunicatus. lꝫ ipediret.

Casus 30. ē in. c. vnico de scisma. Et q꜠ vacat hodie omitto.

Casus 31. est in. c. i. de homi. vbi excōicātur oīs q p assasinos aliquē itersiciūt d̄ quo dic. vt. s̄. Assasin⁹. §. i

Casus 32. est in. c. i. de vsu. vbi excōicāt oēs p̄sone singulares ecclesiastice ep̄is inferiores q̄ vsurarijs alienigenis ꝯcedunt domos ad fenus exercēdū de quo vide. j. vsura. 2. §. 13.

1 Quis dr̄ oriūdus. R̄. ꝙ is q ortus ē ibi vl' in vico ciuitatis illius. ff. ad munici. l. q ex vico. l' ēt si pr̄ eius inde originem duxit. ff. eo. ti. l. assumptio. §. filius.

Quid si vsurarius n̄ sit de terra oriūdus. sꝫ de dn̄o sub cuius est terra. R̄. fm̄ Car. ꝛ Fran. ibidem non hꝫ locum hec pena.

5 An p̄dicta pena cōprehēdat ꝯducētes iudeos. R̄. Car. in cle. i. de vsu. Ge. i. c. vsuraꝝ de vsu. i. 6. ꝛ Pau. ꝛ Bal. i quodā ꝯsilio. qd̄ incipit. Inter iudeos ꝛ Lau. de Rodol. in suo tractatu de ꝯctibus tenēt ꝙ sic. Et sic tene. lꝫ aliqui teneāt ꝯriū. vt. j. vsura. 2. §. 14.

Casus 33. est in. c. vnico de iniur̄. vbi excōicātur cōcedētes rep̄salias ꝯ p̄sonas ecclesiasticas vel eoꝝ bona.

vel si generalr̄ ꝯcessas p̄textu cu⁹is ꝯsuetudinis ad easdē referūt seu extēdunt nisi. j. mēsem a die ꝯcessiōis reuocēt. intellige si sūt p̄sone singulares. Itē nō. fm̄ Archi. ibidē ꝙ ꝯcedere ptiet ad ꝯcedētes ꝛ extēdere ad eos qbus tales rep̄salie sunt concesse.

1 Quid si an̄ mensē ꝓcesserunt ad actū. R̄. glo. ꝛ Ge. ibidē ꝙ sūt excōicati q꜠ ꝓhibent actū ꝛ p̄cipit reuocationē infra mensem.

Casus 34. ē i. c. felicis de pe. d̄ quo hēs. s̄. Excōicatio. 5. casu. 9.

Casus sequentes vsqꝫ ad casū. 46. sunt in clementinis.

Casus 35. est i cle. vnica de seq̄. pos. vbi excōicātur oēs q seq̄strationē q̄ dꝫ fieri p ordinariū loci de beñficio nō possesso pacifice p trienniū integrū p⁹ sniā diffinitiuā ꝯ possessorē apud sedē ap̄licā dūtaxat i petitorio l' possessorio ꝓmulgatā ipedire: l' fructus seq̄stratos q susp̄sūt oneri b⁹ tenētꝭ seq̄stratū bñficiū occupare p̄sūpserint a qua nō absoluātur nisi vsurpata restituant ꝛ impedimentum remoueant.

1 Quid si seq̄strē ꝯūtit fruct⁹ i vtilitatē bñficij R̄. gl. Pau. ꝛ Zē. ꝙ nō pōt pp v̄bū restituat.

Casus 36. ē in cle. i. de sepul. vbi excōicāt oēs q iterdicti tpe i casibus n̄ ꝯcessis a iure. vl' excōicatos publice s. maiori excōicatōe n̄ minori fm̄ Inno. i. c. sacris de sepul. aut noiati iterdictos. Intellige a diuinis ꝛ pticipatōe sacroꝝ fꝫ Pau. q꜠ iterdicti a iurisditiōe l' ab aliquo offō nō p̄uāt sepultura. l' vsurarios manifestos sciēt sepelire p̄sumūt i cimiterijs nec dēnt absolui nisi prius satisfecerit illis qbus iuria fc̄a ad arbitrium diocesani.

1 Utrū ad icurrēdū p̄dcām penā req̄rat ꝙ locus sit bñdict⁹. R̄. fm̄ Car. ibidē ꝙ sic. q꜠ n̄ dr̄ cimiteriū nisi p bñdictiōem. ar. c. nēo de ꝯse. di. i. Et h̄ veri⁹ lꝫ aliq teneāt ꝯriū quorū opi. pōt eē v̄a qn̄ locus diu hēret ꝓ bñdicto lꝫ in v̄itate non essꝫ.

2 Quis dr̄ publice excōicat⁹. R̄. fꝫ glo. i. c. exceptōeꝫ de excep. ꝙ si agr̄ d̄ pēa icurrēda respc̄u cōicātiū ip̄si excōicato itelligit si iudex tulit sniā i loco vbi publice iudicar̄ ꝯsueuit p̄sētib⁹ officialib⁹ suis ꝛ ptib⁹. l' altēa abn̄te p ꝯtūaciā al' sec⁹. Sꝫ gl. i. d. cle. i. vlt ꝙ ex q̄litate fori ꝛ ex multitudie astātiū l' paucitate dicar̄ publicū l' n̄ publicū. vn̄ fꝫ eād gl. sepeliēs oculte excōicatū lꝫ sciat n̄ icidit i penaꝫ. Pa. i. d. c. exceptōeꝫ litat h̄ v̄uꝫ qn̄ n̄ eēt excōicat⁹ fꝫ mōꝫ quē dic glo. i. d. c. exceptōem Aut si eēt tm̄ sepeliēs ignorabat ꝛ magis plꝫ Quo v̄o ad excōicatū dr̄ publice excōicat⁹ ex q̄ a iudice fuit excōiat⁹. ip̄o p̄nte l' ꝯtūacit̄ abn̄te. lꝫ n̄ fuerit denūtiat⁹ fm̄ pa. i. d. c. excę.

5 Quis dicat noiatim interdictus vel excõicatus. vide Nominatim.

4 Quid si vsurarius manifestus fecit cautõnẽ. R. Car. i. d. cle. q̃ poterit sepeliri licite. Et ita tz glo. et Mathe. ibidem.

5 Utrum hec pena liget solũ humo vel tumulo iponẽtes an ɔcomittãtes vel portãtes seu officiãtes. R. Pau. tz q̃ solũ tumulo imponẽtes. Ste. tz q̃ oẽs et ɔcomittãtes. Glo. dicit cãum dubiũ. Ego credo nisi fiat fraudulenter q̃ solũ ẽ excõicatus iponẽs in tumulo cũ mandantibus et auctem pstãtibus sic cũ plat is dolose ñ ,phibẽtibus. sz pmittentibus sepelire et officiãtib⁹ fz morẽ sepulture.

Casus 37. ẽ i cle. i. de deci. vbi excõicãtur oẽs religiosi admĩstratõem vel bñficia ñ hñtes q non aliũ: aut alr decias ecclesijs debitas. et ad eos ñ spectantes sibi approppriare psumunt: seu qui de aialibus familiarum: aut pastorum suorum vel aliorum et aialium imiscentiũ eorum gregibus: aut qui de aialibus que in fraudem ecclia℞ emunt. emptaq; venditoribus vel alijs ab ipis tenenda tradũt. seu qui de terris quas tradũt alijs excolendas decimas soluere nõ pmittunt aut ,phibent. si post requisitõem factaz ab eis quorum interest nõ destiterint. j. mẽsez. vel si de hijs que ɔ pmissa vsurpare vel retinere psumpserũt infra duos menses ecclesijs dãnificatis emendã ñ fecerint ɔpetẽtẽ. nec debẽt absolui nisi ante satisfactionem ɔdignam fecerint.

i Quid ð dcis debitis puato ex priuilegio l' feudo. R. glo. ibidẽ ñ esse locũ isti pene.

2 Quid si pdicti lz ñ ,phibeãt alijs. tñ ipi nõ soluunt decias cũ debeant. R. glo. ibidem. Pau. et Zen. q̃ ñ erunt excõicati alr peioris essent ɔditionis q̃ laici ñ soluentes decias

Casus 38. ẽ i cle. i. de sta. mo. vbi excõicãt duo gnã psonarum. Prio oẽs mõaci et canonici regulares administratõez aliquã ñ hñtes qui sine licẽtia spãli suorum platorum se trãsferũt ad curias pncipum vt dãnũ aliqð suis platis aut mõasterijs inferant. Ubi nõ. fz glo. et Car. ibidez. q̃ ad icurreñ hanc penã duo requiruntur. Primo q̃ itrauerint curiã. q: ex solo exitu claustri ob hãc cãm ñ ligarẽtur. Secũdum q̃ requiritur ẽ vt cã dãnificãdi monasteriũ vel platũ curiã itrauerint. vnde lz dãnũ nõ intulerint. vt puta q: penituit eos. tañ ex quo pp hanc cãz curiã itrauerũt ligant. licentiã võ hñe vel nõ hñe non pato põderanduz. vt dicit glo. ibidem.

i Quid ẽ administratio. R. Car. in. d. cle. et Lau. q̃ pro administratõe debemus intelligere pceptõem tpraliũ fructuũ. nõ ãt spũaliũ officiorum.

2 Itẽ õo excõicãtur monaci q sine licentia obtenta abbatũ suorum tenẽt arma itra septa mõasteriorum. vbi dicit Car. q̃ septa ẽ clausura monasterij quã nõ lz egredi nisi de lnia.

5 Quid si talis ẽ abbas qui parit ɔtumellã creatori vel iniungit monacis itollerabilia: vel eos prosequit odio capitali poterũt ne monaci sine lnia arma sumere. Si alijs remedijs ñ pñt sibi ,puidere. R. Car. ibidem. q̃ sine pdicta pena pñt assumere. ii. q. 3. c. Julianus.

4 Quid si tenẽt arma i aliquo mõasterio ñ i suo. R. q̃ ñ erunt excõicati. Et nõ. q̃ noie armorum itelligũt ea q̃ cõiter sunt ad inuadeñ. vel defendeñ. Si vero essent talia qb⁹ possent vti vt armis vl' vt instrumẽtis. sicut baculus. lapis. furcha et huiusmõi. tunc talia sumunt significatã ab intentõe deferent. Itẽ nõ. q̃ pfati casus non habeut locum i alijs monacis nisi in nigris.

Casus 39. ẽ in cle. attẽdẽtes. de sta. mo. vbi excõicãt ipedientes visitatores monialiũ q̃rũcũq; et et cãonicarum regulariũ in hijs q̃ ptinent ad officiuz visitationis earũdem. Ubi nõ. fm. Car. ibið q̃ ad icurreñ. predictã penã oz. Prio q̃ i pedimẽtũ effectualr prestet. Scðo q̃ admonitio vt desistant sit eis facta per visitantem Tertio q̃ monitio ñ precedat impedimẽtuz. als ñ ligarẽtur ista pena. Et dicit sufficẽ vnicam mõitõez et generalr factam: dũmodo fiat a visitante.

Casus 40. ẽ in cle. i. de reli. do. vbi excõicãt oẽs statũ bighiarum assumẽtes vel assumptũ sectantes. Secũdo excõicãt religiosi qui dcãs bighinas fouẽt in eorum statu seu vt assumant dictuz bighinatum dant eis ɔsiliũ fauorẽ vel auxiliũ directe vel indirecte.

Casus 41. ẽ in cle. vnica. de ɔsan. et affi. vbi excõicãt oẽs scient ɔhentes matrimoniũ igradib⁹ ɔsanguinitatis l' affinitatis ,phibit. Itẽ õo ɔhẽtes cũ mõialib⁹. Itẽ tertio religiosi l' mõiales aut clici i sacris ɔstituti ɔhẽtes mrimõiũ cũ qb⁹cũq;

i Quid si ignorauit qñ ɔxit sz postea sciuit gdũ ,phibitũ. R. cũ glo. et Car. i. d. cle. q̃ ñ ligat ista pẽa: nisi ɔhat ð nouo q̃tũcũq; cohabitet. licet peccet mortalr.

2 Utrum ɔhẽs cũ ipubere sibi ɔsãguinea l' affine liget pdcã pẽa. R. Car. et Lau. ibidẽ. q̃ ñ ligat q: spõsalia poti⁹ isti iuris iterptatõe

ꝯhn̄t ꝙ mr̄imoniū.c.vnico.ꝺ ꝯſpō.ipu.li.6 ⁊ ꝯhētes ſpōſalia ñ ligāt ṗdcā pēa.vt tȝ gl. Ste.⁊.Pau.ibiꝺ.Qꝺ itellige niſi ꝑ copulā carnalē efficiant matrimonium.

5 Utrū ꝯhens cū furioſa ſibi affine ligetur ṗdicta pena.℞.ꝙ non.

4 Quid ſi ſolū ꝯxit ꝑ v̓ba de p̄nti ſȝ ñ conſumauit.℞.glo.ꝙ nihilominus ligatur.

5 Quis dicat̃ religioſus vt icidat i iſtā penā ℞.glo.ꝙ quilȝ tacite l'exp̄ſſe profeſſus ꝗliquā religionem approbatam.

Casus.42.ē i cle.nollētes.ꝺ hēti.vbi excōicāt̃ oēs iqſitores ſeu cōmiſſarij ſup hēſi ꝺputati q ṗtextu officij iqſitōis qcūqȝ mō illicito pecuniā extorquent ab aliqb⁹. Jtē.2.ſi ſciēt ṗdicti accepiēt bōa eccliaꝝ. Jtē.3 ſi fiſco ēt ecclie ob clericoꝝ ꝺlictū applicēt bōa eccliaꝝ.vbi dic̄ Car.ꝙ h̄ pēa ñ ꝯphēdit epos.⁊ ē v̓ioꝛ opi.lȝ aliq ꝯdicāt. Jtē dic̄ ꝙ noīe pecunie itellr̄ qꝺcūqȝ extiabile.fac.l.i.⁊.2.C.ꝺ ꝯſt.pecu.⁊.i.q.i.ꝑ totū. Jtē dicit ꝙ ſolū hȝ locū iſta pena qñ ṗtextu officij h̄ faciūt. Et adūte ꝙ ṗdicti non p̄nt abſolui ṗterꝙ i mortꝭ articulo niſi 'pri⁹ ſatiſfecerit de pecūia ſic extorta.nec ṗuillim aut pactū l'remiſſio valȝ ꝯ hoc.vt in.ꝺ.cle.

Casus.43.ē i cle.vnica.de vſur.vbi excōicāt̃ ptātes.capitanei.rectores.ꝯſules.iudices ꝯſiliarij aut alij quis officiales q̄rūcūqȝ cōitatū q faciunt ſtatuta ſcribūt l'dictāt ꝙ vſur̄.ſoluāt̃ aut ꝙ ſolute ñ reſtituāt̃ cū repetūt̃. Jtē.2.q ſcient̃ iudicare ſ̓ȝ illa ſtatuta ṗſūpſerit. Jtē.3.ſi ṗdcā ſtatuta hacten⁹ edita ꝺ libris cōitatū ꝑ paꝝ nō deleuerit ſi hn̄t ptātē ſup hoc.ī.tres mēſes.itelligetā ꝺ ptāte iur̄ ꝙ facti ſ̓ȝ glo.⁊ Car.ibidē Jtē.4.qcūqȝ ṗdcoꝝ ṗſumētes obſ̓uare predcā ſtatuta ſeu ꝯſuetudīes effectū eoꝝ hn̄tes q̊q̊mō. Sȝ alij a ṗdcis ſ̓uātes talia ſtatuta ñ ſt excōicati ſ̓m Car.ibiꝺ. Jtē nō ꝙ is q ſcribit l'dictat vt icidat i penā ṗdcāȝ oȝ hec faciat tāꝙ official' ſ̓ȝ Pau.alr̄ ñ ligaret̃. Siliř ñ ligat̃ ſcribēs ſniaȝ ꝯformē ſtatuto:niſi poneretur tenoꝛ ſtatuti in ſnia.

1 Quid ſi faciūt ſtatutū pp vſurarios repmēdoſ vt ñ exigāt niſi tm̄.℞.gl.⁊ Cā.ꝙ ñ ligāt

2 Quid ꝺ dn̄is q cū iudeis vſuras exercētibus pacta faciūt.℞.Car.ibiꝺ ꝙ ſic ſūt excōicati ſ̓ȝ Lau.maxīe ſi vſure exigātur a xp̄ianis ſic̄ qñ faciūt pacta cū xp̄ianis vſurarijs.

Casus.44.ē i cle.cupiētes.ꝺ pe.vbi excōicāt̃ oēs religioſi mendicātes q loca ꝺ nouo accipiūt ad hītañ. Jtē 2.ṗdci q accepta loca hucuſqȝ mutāt l'tranſferūt i alios quis titulo.de q dic vꝫ.ī.Loca.

Aduerte tñ ꝙ lȝ ſit nouū.qꝺ fuit ⁊ poſtea reficit̃.vt nō.18.q.2.de mōachis tñ ſ̓ȝ Car.hic ñ ꝓhibēt̃ loca deſtructa reficē. Limitat Pau.veꝝ niſi ipa loca deſierit eē de eorum dn̄io ⁊ poſtea ex nouo iure acquirunt.

An āt ṗdci mēdicātes poſſint augmētare loca iā capta.℞.Lap.ꝯſilio.188.ꝙ ſic ſiñ ṗdicā pena.facit.c.ſi.de ꝓceſ.ṗbē.li.6.⁊.c.ꝯſuluit.de iude.⁊ cle.i.de ſup.ne ṗla. qꝛ aliud ē ꝺ nouo cape aliud augmētare.ṗterea hic ñ accipit̃ loc⁹.vt i.l.locus.ff.de v̓.ſig.ſȝ capit̃ ꝓ alio loco diuerſo pluraliter.vñ pp augm̄tatōȝ ñ dn̄tur hr̄e duo loca. Jtē.3.ibiꝺ excōicāt̃ oēs religioſi q aliq̄ ꝓferre ṗſumūt i ſ̓monibus ſuis l'alibi iſta itētiōe vt a decimarū debitaꝝ eccliſs ſolōne retrahāt audiētes. Uñ tria reqrūt̃ vt icidāt i ṗdcāȝ penaȝ. Primū ꝙ dicāt itentōe retrahēdi. Scōm ꝙ decime a qbus retrahē itendūt ſint ꝺbite Tertiū ꝙ dicāt ꝑſonis audiētibus q̄ ex ꝺbito ꝺbeant ſoluē dictas decias. Jtē.4.ibidē excōicāt̃ oēs religioſi q ṗdicare ṗſūpſerit negligētia ñ purgata de ꝯſcia faciēda circa decias ñ ſoluētibus ꝯfitētib⁹ vt ſoluāt. Pro q̊ ē ſcieñ qꝛ i.ꝺ.cle.ṗcipit̃ ſub itermiatōe maledictōis eterñ ꝙ i pꝛia dn̄ica.q̄rta ⁊ vltia q̄drageſſime ⁊ i feſtis aſcēſionis dn̄ice.pent̄hecoſtes.natis bt̄i Johis baptiſte.aſūptiōis. Et natis beate v̓ginis Marie ṗdicādo populis' ſi a ṗlatis eccliaꝝ aut eoꝝ vicarijs l'loca tenētibus eorūdē fuerit reqſiti audiētes expreſſe de ſolutōe ꝺcimaꝝ iformēt. Jtē.2.ṗcipit̃ predictis religioſis ꝙ requiſiti a ṗdictꝭ ꝯſciam faciāt illis q̊ꝝ ꝯfeſſiones audiunt ꝙ decias ſoluere nō omittāt ꝙ ſi poſt talē reqſitionē ſciēter poſt poſuerit ꝯfitentib⁹ ꝯſciam facer̄ de huiuſmōi ſoluēdis decimis tam diu ab offō ṗdicatōis ipō facto ſūt ſuſpēſi donec ꝯfitētib⁹ ipis nō fecerit ꝯſciam ſi hoc ipm̄ ſibi dicēdi comode facultatē hūerit.⁊ iō hoc ñ faciendo ṗdicādo interim ſūt excōicati ipō facto.oȝ ergo ꝙ ꝯſciam faciāt ſibi ꝯfitētib⁹ ſi comode poſſunt anteꝙ ṗdicent alr̄ non euitant predictam penam.

Casus.45.ē i cle.i.ꝺ ſen.exco vbi excōicāt̃ oēs religioſi cuiuſcūqȝ ordinis ⁊ ꝯditōis exiſtētꝭ q iterdictū ipoſitū a ſede ap̄lica l'a quocūqȝ prelato.qꝺ mr̄ ecclia ſ̓uat nō ſ̓uauerint. Jdē dic de ceſſatōnibus generalibus a diuinis.⁊ ligat hec pena etiam ſi interdictum ſit nullum.

Casus.46.q alñ ē papal'.alr̄ ep̄alis.alñ ñ nō.i.c.eos de ſen.exco.li.6.vbi illi q a ſnia canonis l'hōis pp mortꝭ ꝑiculū l'aliud ipedimētū fuerūt abſoluti ab

alio q̄ȝ ab eo a quo ď iure erāt absoluendi: si liberati a tali ipedimento q̄ cito comode poterūt cōtēpserit se p̄ntare illi qui ltime ď bebat eū absolue̅ ⁊ satisface̅ ꝓut ab eodem eis inuigetur ip̄o fcō sniam excōicatōis icurrūt ⁊ ab eo solo poterūt absolui a quo a prīma excōicatōe erāt absoluēdi. Idē dic de illis q cū absoluūt a papa l legat̄ ip̄ius a quibuscūq̄ȝ sentētijs iniungit eis vt se ordiarijs aut alijs q̄buscūq̄ȝ r̄p̄sētēt ꝓ susceptōe pnie l' ꝓ satisfactiōe ipēdenda hijs q̄bus iniuriam fecerūt si nō faciūt q̄ primū comode poterūt eādē sniam ipso facto icurrūt de quo vide. s̄. absolō. 3. §. 16. Et aduerte h̄ q̄ Io. an. dicit q̄ istud hȝ locū tā i snia iuris q̄ hois. ⁊ ita sequūtur dn̄i de rota.

Casus 47. q ē aln̄ papal' aln̄ ep̄al' aln̄ n̄ ē i. c. nup. ⁊ i. c. si ɔcubine. ď sen. exco. ɔ̄ participātes cū excōicat̄. ď quo dic vt. j. excōicatio. 8. §. 1.

Casus alius ē p extrauagātem pauli fi positā sub r̄ica de re. ec. nō alie. vbi excōicāt alienātes res eccl'iasticas siue faciētes pactū p q̄ȝ ip̄oꝝ dn̄iū trāsferat ac oēs ɔcedētes ypothecātes infeudātes vl' i ēphitheosim ɔcedētes aut locātes nisi i casibus a iure ɔcessis: except̄ fructibus ⁊ bonis q̄ fuando fuari nō p̄nt. Itē. 2. excōicant qui tal'r alienata recipiunt.

1 Sūt ⁊ multi alij casus excōicationū tā papales q̄ȝ p statuta ordinarioꝝ in eoꝝ diocesib⁹ ꝓmulgati quos omitto breuitat̄ cā. ⁊ ēt pp ea q̄ inferam in sequenti q̄ōe.

2 Pro ďclaratōe oiuȝ p̄dcōꝝ casuū tā i isto c. q̄ȝ in duob⁹ p̄cedentib⁹ q̄runt j scripta.

3 Utꝝ ignorantes p̄dictas snias excōicationū ligent quo ad deū ⁊ ɔsciam faciēdo vel omittēdo id pp q̄ȝ snia excōicatōis iponit̄ r̄. Aut ignorantia ē affectata crassa l' suppina. ⁊ sic ligarēt s̄m cōiter doc. p tex. claꝝ in c. vt aiaꝝ piculis de ɔsti. li. 6. Aut ignorantia nō ē affectata nec crassa aut suppina. Et sic quo ad foꝝ ɔscie ex nō i. c. cognoscētes de ɔstit. ⁊ i. c. a nob el. i. de snia excōicatōis ⁊ i. d. c. vt aiaꝝ distīguo. Aut id q̄ȝ cōitit̄ vl' ommittit̄ pp quod excōicatio ifligit̄ n̄ ē ꝓhibitū l' p̄ceptū a lege dīna sȝ solū a iure poitiuo l' p statutū. Et tūc tal' ignorans n̄ ligat̄ snia excōicatōis. q: ad eaȝ icurrēdaȝ reqrit̄ dolus verus l' p̄sūpt⁹ sicut ē lata culpa. l. q̄ȝ nerua ff. ďpositi. hoc tȝ Io. an. i. c. q̄te. eo. ti. i nouella vbi dicit notabile verbum. Nō q̄ in hunc vel quecūq̄ȝ canonem nullus incidit nisi sit in dolo. Hoc idem tenere videtur Inno. in. c. cum medicinalis eodē ti. li. 6. ⁊

facit q̄ȝ nō Bar. in. l. quicunq̄ȝ. C. de fuis fugi. vbi dicit q̄ vbicūq̄ȝ loq̄mur ď pena capitali vel corporali s̄bintelligit̄ dolus. de h̄ vide j. Pena. §. 6. ergo a fortiori s̄bitelligit̄ in excōicatione q̄ punit aiam. Cū ergo talis nō sit i dolo vero vt patet s̄. Dolus. §. 1. nec presumptio quia non ignorat crasse nec suppie q̄ȝ ē lata culpa ergo nō ligabitur sentētia exconiunicationis. facit q̄ȝ nō. Inno. in c. nouerit eodē ti. vbi dicit q̄ faciēs statutū ɔ̄ eccl'iasticā lib̄tatē ignoran̄s fore contra ecclesiasticā libertatē n̄ ligat̄ snia excōicatōis Item h̄ pȝ p ea q̄ nō. in. l. q ɔ̄. ⁊ i. l. si q̄s incesti. ⁊ in aut̄. incestas. C. de ince. ⁊ inuti. nup. vbi pȝ q̄ ignorātia iuris excusat a pēa iposita vetitas nuptias ɔ̄hēti. facit. l. si adulteriū cū icestu. §. i. ff. de adul. Aut id q̄ȝ cōmittitur vel ōmittit̄ pp q̄ȝ excōio ifligitur ē ɔ̄ legē diuinā ⁊ ɔmittēs scit fore ɔ̄ legē dei. lȝ ignoret esse ꝓhibitū p ius cōe vel per decretales aut statuta quecūq̄ȝ ⁊ in hoc est diuersitas inter doc: Nā glo. i. d. c. a nobis. ⁊ Bar. in. l. cūctos poplos. C. de sū. tri. ⁊ fi. ca. vr̄ tenere q̄ ligat̄ q: ē in dolo faciēdo rē quā scit sibi eē ꝓhibitaȝ. pro quibus fac. l. nec exēplū. C. ad. l. cor. de fal. ⁊ c. cū illoꝝ i fi. eo. ti. h⁹ opi. vr̄ ēt Sco. in. 4. di. 6. Contrariū tȝ Io. an. in. d. c. vt aiaꝝ. ⁊ quo ad excōicatōeȝ. d. Anto. ⁊ Pa. i. d. c. a nobis. ⁊ Ge. in. d. c. vt aiaꝝ. Sed ꝓ ɔcordia sic distinguo aut loq̄mur de excōicatōibus q̄ infligūtur a iure cōi: aut p extrauagantes uel statuta quecūq̄ȝ sup facto dānato a lege diuia q̄ cōiter in diocesibus publicāt ⁊ sciūtur. vt ē illa de nō ɔ̄hēdo in gradu ꝓhibito de nō verberādo clericū ⁊ silibus. ⁊ sic ligatur. q: ē lata culpa ignorare q̄ȝ oēs sue ɔditōis sciūt. q: si ē hō boni sensus n̄ ignoraret talia si faceret q̄ cōiter hoies sue ɔditōis faciunt. s. si iret ad ecclesias ⁊ ad p̄dicatiōes ⁊ silia ip̄a non ignoraret. Cū ergo talis n̄ sit extra culpā ignorantie sic non euitabit penam. ⁊ sic itelligo ⁊ limito glo. ⁊ Bar. tenētes q̄ ligāt: Aut loq̄mur de excōicatōib⁹ iuris cōis ⁊ extrauagantiū vel statutoꝝ quorūcūq̄ȝ sup fcō dānato a lege diuina q̄ cōiter nō publicant i diocesibus nec sciūtur. Et sic cuȝ tal' ignorans sit ex̄ oēm culpā ignorantie nō ligabit pēa excōicatōis nisi sit p̄sōa cui ex officio ignorare sit ꝓhibitum. ⁊ sic intellige ⁊ limita Io. an. ⁊ d. Anto. cū ceteris qui tenēt q̄ n̄ ligat̄ snia excōicatōis. Rō ē q: quātitas pene dȝ ꝓportionari q̄titati culpe. c. felicis. de pe. li. 6. sed talis peccans solum offendit legem diuinā contra quā se scit

facē ñ āt offendit ꝯditorē canōis cū ip̄z cāo
nē ignoret ⁊ sine oi culpa: ergo solū dꝫ pu-
niri pēa. l. dine quā p̄uaricat nō pena excōi
catiōis q̄ ñ ligat: nisi rōe ꝯtēpt⁹ reglarit. vt i
c. sacrū eo. ⁊. c. nemo ep̄oꝝ. ii. q. 3. cū simib⁹.
q ꝯtēp⁹ ñ ē i casu nr̄o q̄ ad cautōꝫ l' statutuꝫ
qd̄ ignorat qꝛ vbi daꝫ ignorātia cessat ꝯtēp
tus fm. d. An. i. d. c. a nob̄ facit. c. si. q matri
a cu. po. Itē qd̄ nō̄ Inno. ⁊ doc. i. c. si vero
el. 2. eo. vbi pꝫ ꝙ pcutiens clericū ignorās
clericū eē nō ē excōicatus lꝫ faciat factū dā
natū. l. dina. qꝛ ñ ꝯtēnit canonē cum ignoret
clericū eē ⁊ sic nō ligat. Nec ob. ꝙ sepe in
excōicatōib⁹ dr̄ ꝙ sufficiat affixio in valuis
S. Petri rome: qꝛ id dꝫ Intelligi. quo ad
p̄sumptiōeꝫ fori ꝯtentiosi. vel quo ad illos
qui sunt in culpa: ⁊ ñ possint publicari i eo
rū terris. Alr̄ sequeretur ꝙ qlibet teneretur
hr̄e ꝓcuratorē i curia vel studeret iuri cāo
nico. qd̄ ē ipossibile multis.

4 Utꝝ mādans fieri aliqd qd̄ ꝓhibet aliq̄
p̄fatarum excōicationū sit ip̄o facto excōi-
catus. R. fm distinctōem. de qua. j. manda
tum. §. i.

5 Sed quid si qd̄ mādauit ñ habuit effectū.
R. ꝙ ñ ē excōicatus i nullo cāu p̄dictoruꝫ:
nisi solū i illo d̄ quo. s̄. in cāu. 31. s. i. c. i. d̄ ho
mi. in alijs aūt cāibus vt incidat i excōica-
tionē ñ sufficit ꝙ solū mādauerit sꝫ oꝫ effec
tus mādati sequat. vt nō. in. c. felicis. de pe
nis li. 6. per Gof. ⁊ alibi per doc.

6 Utrū ratū hñs maleficiū quod aliq̄ p̄dctā
rū excōicationū ꝓhibet ligeꝫ silr̄ cū faciēte
R. ꝙ ligat si tñ iteruenīāt q̄ requirūt vt rati
hitio hēat locū q̄ vide. s̄. ꝯsentire. §. 4.

7 Utrū ꝯsulēes l' fauorē dātes iducēes ali-
os ad aliqd̄ p̄dctōꝝ faciēdū silr̄ sit excōicati
R. ꝙ ñ nisi ubi exp̄mit ēt ꝯ̄ dātes ꝯsiliū. auxi
liū l' fauorē: ⁊ excepto si darēt ꝯsiliū. auxiliū
l' fauorē ad factū dānatū postq̄ꝫ ille cui dāt
ꝯsiliū auxiliū l' fauorē iā ē ligat⁹. qꝛ sic liga-
renꝫ eadē pena ⁊ ab eodē eēnt absoluendi
vt i. c. nup. de sen. exco. ⁊ i excoio. 8. §. i.

8 Quero de q̄ ꝯsilio itellīt qñ excoio isligit
cū dāub⁹ ꝯsiliū. R. vt colligo ex Car. i cle. si
qs de penis ꝙ intellr̄ de frauduleto ꝯsilio
nō de nudo qd̄ nihil addicit ad pcīn. vt nō̄
i. d. c. nup i glo. fa. ⁊ i. c. sicut dignū de hōi.
Et dicit pau. ꝙ cōsiliū p̄statur suadēdo ro-
gādo. mandādo. istruēdo l' vtilitatē inde se
quuturā ondēdo. vt nō̄. Inno. in. c. ad audi
entiā de hōi. Itē dicit Pau. ꝙ ex nudo cō
silio regłr qs nō teneꝫ. vt insti. mādati. §. tua
tñ grā. Et dr̄ nudū ꝯsiliū l' siplex fauor illi
us qui ad maleficiū faciendū nihil addicit
puta. qꝛ sic oio faceret ⁊ cū tāto aio sed vbi
qs magis efficaciꝫ induciꝫ lꝫ alr̄ eēt factur⁹
tūc nō ē nudū ꝯsiliū. nec simplex fauor vt el
licio ex glo. i. d. c. felicis. Itē nō̄ fm Pau:
i. d. c. felicis ꝙ ad icurrēdā penā. excōionis
oꝫ ꝯsiliū. fauor l' auxiliū sint circa factū dā-
natū p qd̄ incurritur excōicatio. qꝛ si eēt cir
ca alia non hēret locum.

9 Quis dicat defensor vel receptator hēs
j. Hereticus. §. 23. cū sequētibus. ⁊ fm pre
dictā d̄clarat ōeꝫ ligabūtur. in quocūq̄ꝫ d̄ ip
sis fit mentio spālis.

10 Quis dicat sotius. R. glo. Car. ⁊ Pau. i
d. c. felicis. ꝙ ē ille q aliqd coop̄at ad actū
dānatum. Ūn nō̄. ꝙ qñ sunt plures ad deli-
quendū. ⁊ nullus ē p̄cipalis tūc dicuntur
agentes. Sꝫ qñ vnus ē p̄cipalis ⁊ ali⁹. co
op̄ans: tūc stricte dr̄ sotius i cēsuris: lꝫ lar-
ge sotius cris dicat triplicier. s. ꝯcomitās.
fauēs. ⁊ nō corripiens. vt. 16. q. 4. ita plane
86. di. faciēt. ⁊ in. d. c. sicut dignū. §. 2. ⁊ ta-
les reglr̄ ñ puniūtur eadem pena.

11 Queritur qꝛ i plerisq̄ꝫ cāibus excōicatio
nū p̄dictaꝝ dr̄ ꝙ non sunt absoluēdi nisi p̄
us satisfecerint vel aliud fecerit. Utꝝ teneat
absolo añ satisfactōem ⁊ impletionē illoꝝ
q̄ mādanꝫ in dictis cāibus. R. ⁊ pro regula
ē teneñ. ꝙ vbicūq̄ꝫ ius vtiꝫ isto v̄bo pōt ne-
gatiue. ꝙ tunc absolo impensa ꝯ̄ id qd̄ sic i
poniꝫ ē nulla. vt pꝫ per glo. in regula p̄ria.
de regu. iu. li. 6. Idem dic qñ canon vtitur
verbo ñ valeant. ⁊ tales cāus sunt. ii. ⁊. 15.
⁊. 17. ⁊ oēs cāus sequētes vsq̄ꝫ ad cāuꝫ. 31.
iclusiue. s̄. Excōicatio. 5. ⁊. 42. s̄. Excōicatō
7. vbi aūt canon vtiꝫ v̄bo nullatenus tūc fꝫ
Zen. in cle. vnica. de seq̄. non valet. sed scd̄ꝫ
Car. ibidem valet. Sed ego dico ꝙ vbi alr̄
absolo alicui ptinet de iur̄: tunc tꝫ absolo si
omittaꝫ qd̄ p̄cipit canon fieri. q̄ꝫ tūcūq̄ꝫ vtaꝫ
verbo nullatenus. aut verbo ñ mereaꝫ vel ñ
absoluaꝫ. sed vbi absolo de iure nō ꝯpetit
tali. puta qꝛ ꝯditor canonis sibi vel alteri re
seruauit ⁊ solū ꝯcedit i aliquo casu. v̄bi grā
i articulo mortis ⁊ huiusmodi sub aliqua
forma sit sub quibuscūq̄ꝫ verbis velit. tunc
non valet absolutio nisi seruata modificatō
ne seu forma in ipso canone expressa. facit
glo. in cle. i. de iure patro. in verbo inhibē
tes qd̄ nō̄. bene.

e Excomunicatio 8. d̄ participantibus cū excōicatꝫ maiori excōicatio
ne. ⁊ quia diuersimode participaꝫ diuersas
inferam qōnes per quas intelligere qs po
terit qñ participando ligatur maiori excōi

catione vel minori: aut quādo licite. ⁊ sine peccato participat.

Utrum participans cū excōicatꝭ in crīe incurrat aliquā censurā. R̷. ꝙ aut excōicatus cū quo ꝑticipat ē excōicatus cū dantibꝰ ei auxiliū ꝯsiliū vel fauorē: ⁊ tunc si ꝑticipat ī eodē d̄licto siue anq̄ sit excōicatus siue pꝰ. s. dādo auxiliū ꝯsiliū vel fauorē ad ipsum faciēn vel ꝯtinuan̄ sic ligatꝛ eadē snia excōicatōis. ⁊ ab eodē solo pōt absolui a quo pōt excōicatus cū quo sic ꝑticipauit. aut talis n̄ ē excōicatus cū dātibus ei auxiliū consiliū vel fauorē. ⁊ tūc si participat cū eo dādo auxiliū ꝯsiliū vl' fauorem i facto dānato anq̄ꝫ ille ꝯmiserit factū pp qd̄ excōicatus ē sic solū peccat mortalr. Si āt ꝑticipat postq̄ ille ꝯmiserit factū damnatū. ⁊ ē excōicatus sic ligatꝛ eadē excōicatōe. ⁊ ab eodē poterit absolui a quo pōt excōicatus cuꝫ quo ꝑticipauit. ⁊ sic intellige. c. nuper. ⁊. c. si concubie. de sen. exco.

2 Quid si ꝑticipat non i eodē delicto proptꝛ qd̄ excōicatus ē ille cū quo ꝑticipat: sed in alio peccato mortali. R̷. ꝙ peccat mortalr. ⁊ solū ē excōicatus minori excōicatōe: nisi talis fuisset excōicatus a papa cū ꝑticipātibꝰ ei i casibꝰ n̄ ꝯcessis qꝛ sic ligaretꝛ eadē snia si autem eēt excōicatus cū ꝑticipantibꝰ ab iferioribus a papa. dic vt. s̄. Excōio. 3. §. 17.

3 Utꝝ ꝑticipans i diuinis ligetꝛ eadē censura R̷. ꝙ aut talis cū q̄ ꝑticipat fuit excōicatus snialiter. ⁊ noīatim a papa. ⁊ sic si sunt clerici. dic vt. s̄. Excōicatio. 5. cān. 4. Si v̄o non sunt clerici. dic ꝙ peccāt mortalr: ⁊ sūt excōicati solū excōicatōe miori. ar. c. significāte eo. titu. fm cōem opi. doc. in. c. sacris. qd̄ me. cā. Aut ē excōicatus a quocūqꝫ iferiori a papa ⁊ denūciatus: ⁊ sic clerici ꝑticipantes i diuinis peccant mortalr. ⁊ ē eis iterdictus. ingressus ecclie. vt hēs. s̄. Suspensio. i. §. 24. Laici v̄o solū peccāt mortalr. Aut est excōicatus gnāliter a papa vel a quocūqꝫ alio p̄lato seu a canone vel statutū. ⁊ sic tā clerici q̄ alij nō peccāt nec sunt excōicati ēt minori excōicatōe: nisi sit talis excōicatus ꝓ sacrilega iniectōe manuū i ꝑsonā eccliasticā. ita notorie ꝙ nulla possit tergiuersatōne celari. ⁊ h̄ ꝑ extrauagantē factā in concilio ꝯstantiensi sub Martino. 5. ⁊ vt dicit Archi. Flo. in sūma sua habuit ipse a duobus notabilibus fide dignis qui fuerunt presentes ꝙ fuit acceptata in. d. concilio ab omnibus. ⁊ ē ꝑpetua. fuit ēt vt habui ego a fide dignis ꝯfirmata ⁊ approbata in concilio ꝯstantiēsi cuiꝰ tenor talis ē. Ad euitādū scandala ⁊ multa ꝑicula que ꝯsciētijs timoratis ꝯtingere p̄nt xp̄i fidelibus tenore p̄ntiū misericorditer idulgemꝰ ꝙ nēo deiceps a cōione alicuius sacramētoꝝ admistratōne. vel receptōe. aut alijs q̄buscūqꝫ diuīs intus ⁊ extra ꝑtextu cuiuscūqꝫ cēsure aut snie eccliastice a iure vel ab hoie generalr ꝓmulgate teneatꝛ abstinere. vel aliquē vitare aut iterdcm̄ ecclesiasticū obseruare: nisi snia vel cēsura huiusmōi fuerit illata ꝯ̄ ꝑsonā collegiū. vniuersitatē. eccliam cōitatē vel locū certū a iudice publicata vel denūtiata spāliter ⁊ exp̄sse ꝯstitutōibus aplicis ⁊ alijs i ꝯ̄riū faciētibꝰ nō obstātibus q̄buscūqꝫ. Saluo si quē ꝓ sacrilega manuū iniectōe in clericū. sniam latā a canone adeo notorie ꝯstiterit icidisse ꝙ factū nō possit aliq̄ tergiuersatōne celari nec aliquo suffragio excusari. nā a cōiōe illiꝰ: lꝫ denūciatus n̄ fuerit volumus abstinere iuxta canonicas sanctiones. hec. D. extrauagās.

Utrū ꝑticipātes cū p̄dictis excōicatꝭ noīati denunciatis a quocūqꝫ p̄lato in alijs q̄ꝫ in crībꝰ ⁊ diuinis peccēt mortalr. R̷. Pa. i. d. c. sacris recitat diuersas opi. ⁊ dicit ꝙ cōis opio ē ꝙ solū peccat venialr ⁊ ē excōicatus minori excōicatōe nisi in sex casibus. Quorū primus ē qn̄ cōicat in ꝯtēptū clauiū. Secūdus ꝯ̄ p̄ceptū superioris. ar. c. 2. de ma. ⁊ obe. Tertius qn̄ i diuinis. Quartus qn̄ i crīe mortali. Quintus qn̄ ē excōicatus cū ꝑticipātibus sibi. Sextus si cōio sit nimis frequens Et lꝫ p̄dicta opio sit satis rōnabil' tn̄ magis mihi plꝫ opio sci Bonauēture i. 4. di. 18. q. pe. q tꝫ ꝙ solū peccat mortalr i duobus casibus cōicans i actu exteriori alijs a crīe ⁊ a diuinis. s. qn̄ cōicat i ꝯtēptū snie late. aut v̄o qn̄ credit ꝓbabiliter ꝙ ex tali cōione snia venit in cōtēptū. Sed si ꝓbabilr extimat ꝙ snia nō magis ꝯtēnetꝛ ex sua cōione ⁊ cū tiore hoc facit ex quadā affabilitate: aut pusilanimitate ⁊ hꝰmodi: sic solū peccat venialiter. ⁊ ligatꝛ minori excōicatōe. cuꝫ qua sententia concor Tho. in. 4. ea. dis. q. 2. ar. 4. ⁊ Pe. ea. di. Intellige p̄dicta si cōicat i ꝓhibitis q̄ sunt vltra crimē ⁊ diuia ista q̄ ꝯtinētꝛ i isto v̄su. Os. orare. vale. cōio. mensa. negatur. Os. i. loquutio quā Guido. ⁊ Hugo. in c. qm̄ multos. 11. q. 3. extendunt ēt ad litteras recipiendas vel mittēdas. ⁊ nuntios. ⁊ munera. Assurgere aūt vel ei reuerentiā facere aut inclinare se salutanti vel mouere labia dūmodo nihil dicat non inducunt minorē excōicationem fm Rodo. cum pene sint restringende per regulā odia de re. iur. in. 6. Orare ꝑ hoc prohibetur nō solū participa

tio in diuinis ꝛ sacramentis sed ꝛ etiam ne quis oret in ecclesia vel extra simul cū excōicato. Dicit tñ Inno. in. d. c. nup ꝙ si excōicatus sit in ecclesia vel in alio loco nō cā orandi sed pro alio negotio ꝙ ñ prohibet qs ibi orare cū in orōne sibi nō cōicet. ꝛ plꝫ mihi lꝫ hosti. ibidē teneat ꝯrīū. Uale. p h ꝓhibet salutatio qlꝫ fienda excōicato sed loco eius dꝫ dicere deus emendet vos. vel si scribit loco salutationis dicat spm̄ sanioris consilij ꝛ huiusmodi qꝛ sic nō ē ipsum salutare modo quo ꝓhibetur. Comūio p h prohibetur ne qs facto cōicet excōicato. puta cooperādo in aliquo exercitio. vel habitādo in domo cū excōicato. dicit tñ Inno. in. d. c. nup ꝙ si ego ꝛ excōicatus sumus in aliq̄ domo: ego pro meis negotijs ꝛ ipse pro suis: ꝙ non dicor cōicare ei. sed qñ ego ꝛ ipse simul ꝓ eodē negotio cohabitamus. Similiter dicit ꝙ si ego ꝛ ipse haberemus vnā solam camerā comunē ꝙ liceret mihi in ea cū eodē excomunicato iacere comedere ꝛ huiusmodi dūmodo nō cōicēt ei in eadem mensa: nec in eodē lecto aut locutione vel orōne. Mēsa. p h ꝓhibetur comestio. vel potatio cū excōicato. ꝛ de hijs oibus habetur. xi. q. 3. c. sicut ꝛ in tribus. c. se. ꝛ nō. in. d. c. nuper.

5 Sunt multe ꝑsone que licite cōicare possunt cum excōicato de quibus. xi. q. 3. c. qm̄ multos: que cōprehendunt hijs versib⁹. Utile: lex: humile: res ignorata: necesse. hec anathema qdeꝫ faciunt ne possit obesse.

6 Utile. s. cū quis participat ꝓ sua vtilitate. puta petendo ab eo debitū quo ei tenet ex. eo. c. si vere. ꝛ ēt in iudicio ꝓpter h pōt euꝫ conuenire. Itē ꝓpter vtilitatem aie excōicati videlicet eū corrigendo vel inducendo ad penitentiā: lꝫ etiaꝫ interponat alia verba vt magis efficaciter possit eū inducere. c. cum excōicato. xi. q. 3. facit. c. cū voluntate. eo. ti. ꝓpterea ad predicationē admittunt de ꝯse. di. i. c. eps facit. c. rn̄so nostro. eo. ti. excusantur ēt propter hoc q cā predicationis vel ꝯfessionis hitant inter eos ꝛ elemosinas recipiunt ab eis: qñ alias id facere bono mō nō possunt eis nō cohitando. d. c. cū voluntate Itē licite possum pticipare cū excōicato ꝓ salute aie mee ꝛ pro vtilitate tpali: puta querēdo ab eo ꝯsiliū: cū alios pitos hre ñ possū. Dicit tñ Ray. ꝙ in hoc non sūt multum laxande habēne: sed discrete ꝛ cum intētiōe solū vtilitatꝭ ꝑdicte ꝯsequēde ꝛ ñ alio mō. Et tā diu pñt pticipare pro salute aiarū ipsorū excōicatoꝝ ꝙ̄diu spē de eorū correctōe ꝓbabiliter hñt ꝛ non plus.

Lex. s. mřimonij ꝓpterea vxor cohitādo viro ꝛ obediendo ꝙ̄uis sit excōicat⁹ ñ peccat nisi excōicatō eēt iflicta pp tale mřimōiū 7

Sed nunqd licitū sic sit viro cōicare cuꝫ vxor. excōicata. R. qdā dicūt ꝙ ñ: ꝫ tu teneꝙ siir licite cōicare pōt qꝛ ad īparia nō iudicant vir ꝛ vxor. c. gaudemus de diuor. verū ē ꝙ si vir cū debeat eē caput mulieris. 33. q. 5. hec ymago. nō iducit vxorē. ad petēdā absolutōem ꝭm ꝙ dꝫ ꝛ tñr peccat mortalr c. negligere ꝛ esset excōicatus minori excōicatōe. secus qñ nō pōt eā cogere ꝛ suscepit necessaria ab ea vel efficeretur peior. 8

Sed qd si vir vocat ad mēsam excōicatū nunqd mlr poterit licite cū eis cōedere. R. ꝙ nō ꝫ comedat i alia mēsa diuersa ab illa 9

Humile sub hoc excusant filij serui ꝛ ancille Rodo. tñ intelligit de filijs q sunt ī patria ptāte secus de emācipatꝭ qꝛ tenent euitare eū nisi ipsi cōmensales eius essēt ꝛ ab eo necessaria haberēt. qꝛ sic excusarent. Idem dicit Hugo. de pře respectu filij ꝙ tñr vitarꝭ filiū excōicatū nisi ab eo recipiat alimēta. ꝛ idem tꝫ Inno. qd̄ limitandū puto qñ nō facile pōt aliūde necessaria habere. 10

Excusant ēt serui. ancille. rustici seruiētes ꝛ oēs alij subditi de familia excōicati q nō adeo curiales sūt vt eorū ꝯsilio scelera ppetrēt tales. n. ꝑsōe ex q̄ erāt añ sniā latā ad sāliare obsequū exhibēdū astricti: excusant cōicādo ēt post sniam. c. inter alia eo. ti. Idē intelligas de nutricibus ꝛ illis q ꝯxerūt societatē vel alio mō p aliquē ꝯctū eis erant obligati. Qd̄ limitat Ho. ꝛ Ber. qñ sine eorū incomodo ñ pñt abstinere. siir ꝯductor mercenarij facere pōt ꝙ̄uis postea excōicet. Idē dic de vassallibus ꝛ hn̄ibus ēphitēosim ab eis ꝙ possunt eis reddere pēsiōes ꝛ alia ad que obligantur ꝭm veriorem opi.

11 Sed qd dicemus de illo q vel ex ꝯctu vl' ex iuramēto tñr aliqd soluere vel dare alicui in certo termio q postea excōicat. R. ꝙ sup h fuit diuersa opi. inter doc. ꝫ mihi plꝫ opi. hosti. ꝙ si tal' obligatus pōt desistere a tali solutōe vel datōe sine suo icomodo vel dāno ꝙ ñ. tñr. nec dꝫ cū excōicato pticipare dādo vel soluēdo qd̄ ꝓmiserat: qꝛ i oi iuramēto. vel obligatōe subintelligit ista clausula. s. si tal' ꝑmanserit cui liceat cōicare. ar. 22. q. 2. ne qs nec peccat nō adiplēdo qd̄ ꝓmiserat si facit ex zelo ecclesiastice disciplīe. secus si faceret solū ex cupiditate auaritie. qꝛ sic peccaret quo ad deum.

12 Quid si qs ꝯhat cū excōicato nūqd excusabit pticipādo postea. R. ꝙ si hoc facit ex

magna sua necessitate puta. qꝛ nō pōt aliť vi
uere bono mō sic excusatur ꝑ. c. si veř. eo. ti.
Si aūt nō fuit ꝯpulsus a tali necessitate sic ñ
excusabiť ꝑticipando cū eo: si mō ꝯxit sciēs
eū excōicatum. h̄ elliciunť ex dictis doc. i. c.
nos, sanctoꝝ. 11. 15. q. 6. ⁊ in. c. veritatis de do.
⁊ contu. ⁊ in. d. c. si vere.

14 Res ignorata. s. qñ ignorādo eū excōica
tū ꝑticipat: qđ ītellige veꝝ nisi ignorātia sit
crassa vel affectata ⁊ sic non excusaretur.

15 Sed qd si audiuit de aliquo ꝙ sit excōica
tus nunqd tñr. eū vitare. R. ꝙ aut ꝓbabiliť
credit eū excōicatū puta. qꝛ hoc hūit a ꝑso-
nis grauibus ⁊ fide dignis. ⁊ sic tñr. si āt nō
credit probabiliť excōicatū sic nō dꝫ eū vita
re: sed deponat ꝯsciam. s. ꝙ nō sit excōicatꝰ
qꝛ multi multa loquūť: ⁊ q cito credit leuis
ē corde. qđ si ñ pōt eā deponere tenetur euꝫ
vitare. ar. c. inquisitioni. eo. ti.

16 Utrū semel excōicatus sit semꝑ vitādus.
R. ꝙ sic nisi ꝯstet de absolutiōe ꝑ regulā. se
mel malus de re. iur. in. 6. ⁊ ē bonus tex. ꝓ
h̄ in. c. ꝓposuit de cle. exco. mi. qđ limito q̄
ad ꝯsciam verū nisi eēt talꝭ ꝑsona de qua ꝓ
babiliter posset credi dicto suo affirmāti se
eē solutū. ar. c. ex parte de officio ordi.

17 Necesse ꝑꝑ necessitatē cōicans excōicato
excusať. vñ si necitas ē absoluta q̄ dř vix sic
claꝝ ē ꝙ excusat ꝑ. c. sacris đ hijs q̄ vi. ꝰme.

18 Sed qd de necessitate ꝯditionata q̄ ē me
tus. R. ꝙ aut metus ē talꝭ q caderet in ꝯstātē
viꝝ. ⁊ sic ex tali metu ꝑticipans ēt in diuinis
nō peccat nec minorē excōicatōem incurrit:
nisi ꝑticipet in crie. vel nisi cā excōicationis
esset ꝓ fide defensanda. rō qꝛ ex quo qs nō
tñr obedire ꝓlato precipienti ꝙ se exponat
morti vel cruciatui ⁊ huiusmōi nisi ꝓ fide ⁊
cōi salute qñ alias ñ pōt defensari vt pꝫ. s̄.
caritas. §. 5. ⁊ . j. religiosus. §. 29. Sic nullus
teneť euitare excōicatos qñ id facere nō pōt
sine tali periculo. qꝛ ꝑceptū de excōicatꝭ vi-
tandis cū sit iuris positiui nō pōt ad hoc li
gare aliquē. Si āt metus non sic talis sic ꝑti
cipans ex tali metu nō euitat minorē excōi
catōem ⁊ ꝭm hoc intellige. d. c. sacris dum
dicit ꝙ ꝓ nullo metu dꝫ qs peccatū morta
le incurrere. qꝛ ñ ꝑsuponit talē facere ꝯ pre
ceptū qđ seruare tñr. vel dic ꝙ loqtur de ꝑ
ticipatōe in crie vel de metu q nō caderet in
ꝯstantē. ⁊ ꝭm ꝑdictā distinctōnem ꝯcorda.
doc. q sť varij i. d. c. sacris qꝛ adꝰeā ñ adūtūt

19 Quid de necessitate victus ⁊ huiusmodi
nunqd talia possint peti ab excōicato. R. ꝙ
sic ꝭm cōiter doc. i. d. c. si vere ⁊ i. c. iter alia
eo. ti. vñ breuiter ꝯcludēdo dico ꝙ qñ cōi-
eo excōicato nō in eius fauorē aut comodū
sꝫ pro euitādo meo damno vel subleuanda
mea necessitate nō incido in minorē excōeꝫ
dūmō non ꝑticipē in crie aut i diuinis ex ca
sū iusti. metus ar. eoꝝ q̄ nō. i. d. c. nos pre-
decessorum. ⁊. c. veritatis.

20 Quō debeo euitare excōicatū. R. ꝙ aut ē
oculttus ⁊ sic debeo eū euitare in oculto pu
ta. exeūdo ecclesiā fingēdo aliā cām ⁊ huiꝰ
modi ⁊ taliter ꝙ non ꝓdā eū. ar. c. si tñ. 6.
q. 2. ⁊. c. cū ñ ab hoie e. ti. Et voco hic ocul
tū excōicatū illum q cōiter hē ur pro ñ exco
municato lꝫ aliqui pauci sciant. ⁊ nisi sit eiꝰ
prelatus q cū eo cōicat qꝛ talis prelatus tñr
eū monere vt ecclesiā exeat ⁊ si nō vult si po
test ꝓbare dꝫ eū publice increpare. Si vō ē
publice excōicatus puta. qꝛ cōiter. sciť sic dꝫ
eū publice euitare vñ si intrat ecclīaꝫ cā orā
di vel audiēdi diuina dꝫ eū publice moneť
vt exeat ꝙ si nollit pōt ad ꝑceptū sacerdotꝭ
violenter eici si mō ñ immineat periculū effu
sionis sanguinis vel saltē debent de ecclesia
ipsi exire.

21 Quid faciet sacerdos si incepta missa per
pendit ibi excomunicatum esse. R. ꝙ si est
ocultus nō dꝫ dimittere offiñ. 7. q. 1. nihil. li
mita nisi sit prelatus suus: ⁊ possit hoc pro
bare quia tunc faciet vt dictum ē i. §. prece-
denti. si vero est publice excomunicatus.
Si publice moneat eum vt exeat: ꝙ si non
vult exire ⁊ sacerdos nundum incoauit ca-
nonem debꝫ dimittere missam. ar. c. omnis
24. q. 1. ⁊ hic nomine canonis itelligo a Te
igitur ⁊ vltra secundum archi. in. c. de himi
nis de conse. di. 2. q̄uis dominus Alex. vin
cen. in. c. cum marthe. de cele. mi. recitet ho
sti. Inno. ⁊ Pa. tenere ꝙ canon incipit a v̄
bis consecrationis. Si vero incoauit pro-
sequatur vsqꝫ ad sumptionem sacramenti
qua facta iteꝝ moneat eū vt exeat ꝙ si non
vult exire dimittat post cōionem ⁊ in sacri
stia eam dicat.

22 Utrum participans cum excomunicato
etiam ab inferiori suo vel a se ligetur mino
ri excomunicatione. R. secundum Pa. in
c. cū ꝯsideres eo. ti. ꝙ sic si est inferior a pa-
pa. ⁊ addit ꝙ etiam si vellet eum habere ꝓ
soluto nihilominus ligaretur. quia non po
test euꝫ tali modo absoluere.

23 Utrum excomunicatio transeat in tertiaꝫ
personam. Respondeo ꝙ non nisi quando
participantes ligantur etiam maiori exco-
municatione.

Xcoĩcatõ ultiº de mal q̃ iduc̃ maior excõicatio. vt oñdat̃ q̃ztũ ẽ timenda. Ubi sciendũ q̃ .21. malũ inducit.

Prio p̃uat ptĩcipatõe alioꝝ. nã excõicat⁹ tñr euitare alios ƒz Pa. i. c. nulli. de sen. ex co. ⁊ cõtẽnendo euitare alios totiẽs peccat mortalr̃ fac̃. c. illud de cle. exco. mi. ⁊ c. sic̃. 2 q. 3. vñ lz excõicato possint cã hũanitatis in substẽtatõẽz vite ei nõ expectata ex̃ma necẽita te necessaria vite mĩstrari. vt alimẽta. vestes ⁊ hospitiũ ƒz glo. i. c. qm̃. 11. q. 3. tñ vtẽsilia ⁊ alia istr̃a sine qb⁹ viuere põt nõ st̃ ei mĩstran da. Solũmõ ergo i casu i q̃ hõ ex p̃cepto ca ritatis tñr cõicare cũ eo põt ƒm theo.

2 Secundo excludit hoiez a sacramentis ec clesie. 3. q. 4. engieltrudã.

3 Tertio p̃uat suffragio ecclie q̃d suffragiuz ƒm theo. i. 4. di. 22. valet ad Quattuor vz ad augmẽtũ gr̃e quã hñt. ad merẽdã gr̃am q̃z nõ hñt. Ad p̃ectiõz dei hñdam. ⁊ ad defen sionẽ ab hostib⁹ p̄merẽdam. Et propterea dicitur tradi sathane in. c. nihil. 2. q. 3. vn de sacerdos excomunicatus ñ põt dicere dominus vobiscum in officio.

4 Quarto ñ põt iteresse diuis officijs: aut cũ alijs orare in ecclia al's peccat mortalr̃. nec dz ex̃ ita p̄pe stare q̄ audiat. d pe. ⁊ remi. c. q̃d in te. posset tñ solus i ecclia orare.

5 Quito excludit a regno celoꝝ. 24. q. i. q̃sq̃ 2. q. 3. nemo.

6 Sexto si igerũt se diuis existẽs i aliq̃ ordi ne irregularis effic̃ vt ĩ irreglr̃itat̃. i. § . 40

7 Septio effic̃ ifamis. 6. q. i. ifames: Bal. tñ hoc refert ad excõicationẽ notoriã.

8 Octauo nullũ bñficiũ eccliasticũ põt acq rere. c. postulasti. de cle. exco. mi. ⁊ in. c. bo ne in fi. de eta. ⁊ quali.

9 Nono ñ põt eligẽ de appella. cõstitut̃.

10 Decio si sic excõicat⁹ recipit bñficiũ lz ab soluat̃ postea ⁊ ei ɔcedatur tñ fruct⁹ ante riores restituere tenetur. c. sacro. eo. ti. ⁊. c. pastoral' in fi. de appella.

11 Undecio ab offõ. ⁊ bñficio ẽ suspensus. d c. pastoralis in fi.

12 Duodecio obligati ei ex debito fidelitat̃: sic̃ sũt vassalli nõ tenent̃ ei quãdiu durat ex cõicatio ƒm Pa. in. d. c. veritatis.

13 Tertiodecimo non põt ɔ̃here matrimoni um sine peccato mortali lz teneat.

14 Quartodecimo nõ valẽt lr̃e ipetrate a pa pa p cũ sup alio articlo. c. ipo iure d rescri ptis. li. 6.

15 Quitodecimo nullus põt pro eo orare in tellige solẽniter.

16 Sextodecimo nõ põt ɔstitui p̄curator d p̄ba. post cessionẽ nec p̄curatorẽ ɔstituere c. fi. d p̄cura. q̃d limitta verum vt actor: se c⁹ vt reus ad defẽdẽdũ se. c. itellexim⁹ d iudi.

17 Decioseptio q̄ stãs excõicatus p ãnũ põt p̃uari oib⁹ bñficijs. si q̃ hz. 11. q. 3. rursus. ⁊. c. qcũq̃z. q̃d limitat glo. i. c. cũ ɔtũacia de hẽ. li. 6. ⁊ Inno. i. d. c. cũ bone ⁊ do. Ant. i. c. i. de iudi. verũ si excõicatus fuit p̄ cã criali se cus si p̄ ciuili: q: si stetisset p mille annos nõ posset priuari. glo. ẽ singularis. in. c. contin git de dolo. ⁊ contu.

18 Decioocrauo q̄ dz soluere p̄ singulo die vnũ grossũ añq̃z absoluat̃ ƒm statutũ aliquo rum ep̃oꝝ. q̃d q̃dem lz videat̃ simoniacuz p. c. ad nr̃am. ⁊. c. nemo. de simo. Tñ Host. ⁊ Jo. an. i. c. ad aures de simo. determinãt ɔ̃rium: ⁊ q̄ licitũ ẽ: q̃d intelligo verũ si sit i penã ⁊ vt cicius q̃rat absolutionem.

19 Decionono ñ valẽt ɔ̃ctus facti p excõica tum rõne publici offici si erat publice ex cõicatus. vñ act⁹ publici ⁊ ciuiles nõ tenẽt puta. q: tutor existẽs iterpõit auctoritatẽ alie nãdi seu suscepit p̄curatõis officiũ l' admi stratõnẽ bonoꝝ ecclie. aut instr̃a cõficit si ue vt arbiter laudũ p̄tulit. q: tales sũt actus publici. Si vero ɔpromissũz fuit in cũ vt in arbitratorẽ ita q̄ arbitramẽtũ accipiat effec tũ ex ɔsensu partiũ: vt ẽ qñ reducit ptes ad ɔ cordiã bñ tenet nõ ex vi sue snie sz ɔsensus partiũ. Gesta ãt p occulte excõicatũ rõe pu blici officij bñ tenẽt si mõ officiũ ẽ publicũ aucte ⁊ vtilitate: sec⁹ si fuisset publicũ aucte. sed vtilitate priuatũ ƒm Pa. i. c. post cessio nẽ de proba. quo tñ ad actus spũales si sũt tales i quib⁹ iprimit̃ caracter sic tenẽt. vt col latio ordinũ ⁊ huiusmõdi: lz idigeat dispẽ satione talr̃ ordinat⁹ vt ĩ irregularitas. i. §. 3. Alij ãt actus spũales i qb⁹ nõ iprimit̃ cara cter vt collatio beneficicij ⁊ huiusmõi tenẽt qñ nõ ẽ publice excõicatus rõne publici of ficij. l. barbarius. ff. de offõ. p̃to. sũt tñ retra ctandi si is i cuius fauorẽ sũt fci sciebat eum excõicatũ: sed dubitat̃ de excõicatõe. an te neat rõe publici officij lata ab excõicato oc clto. Pa. i. d. c. veritatis de do. ⁊ ɔtu. tz p⁹ factũ ad penam irregularitat̃ euitandã q̄ ñ valeat: ⁊ placet. Electio ẽt lz videatur quo ad cap'lz ptinere ad officiũ publicũ. tñ quo ad singulares nõ ẽ officiũ publicũ sed est q̃ dã fr̃nitas ⁊ iõ non tz facta ab excõicato ẽt occulto. Alij ãt ɔ̃ctus sup tp̃alibus initi nõ rõne publici officij sed priuati vt ẽptio ven ditio ⁊ c. cõiter tenet̃ q̄ tenẽt. vt nõ Pa. i. c. si vere. co. ti. ⁊ in. d. c. veritatis q̃uis mul

ti doc.teneant fore nullos Jctus.

20 Uigesimo nõ pôt testm̃ facere f̃ʒ aliquos comunius tñ tenet q̄ pôt testari. vt nõ. Al bri.i.l.i.C.de here.isti. ⁊ Car.in.c.q̄ʒ.de vsu.li.6. ⁊ Pa.in.c.ad proban.de re iudi. q̄ꝛ equipatur relegato.

21 Ultio priuat ecclĩastica sepultura:q̄ꝛ cui ñ cõicamus viuo :nec mortuo cõicare debemus.c.sacris.de sepul.qd limita nisi absol uatur.vide multa alia si placet.in.d.c.ad ꝓ bandũ.⁊ in.c.veritatis.⁊ in.c.si vere nota ta a doctoribus.

Excusatur qs a peccato ex decẽ. Pri mo ex aliẽatõe mẽtis illicitũ agẽs: quã alienatõeʒ adducit q̄nq̄ʒ facti q̄litas.sic Loth q̄n voluit filias prostituere vt libera ret quos susceperat.vt dicit Aug.in.c.quod ait.14.di. Aliq̄n furor siue insania. Aliquan do ebrietas. Ūñ q̄n ex toto quis ẽ ex̄ seipm excusat a toto.vt pʒ in.c.aliquos scimus. ⁊ c.illa cauẽda. 15.q.1.⁊ in.c. inebriauerunt ibidem pʒ q̄ ẽ puniendus pro ebrietate: sʒ non pro ꝯmisso in ipa.⁊ sic videtur tenere glo.ibidem. de quo vide.s̄. Ebrietas.§.3. Secundo ex coactione. Jntellige absoluta facit.c.non est.15.q.1.⁊.50.di.c.presbros. Tertio ex ignorantia siue errore. Jntellige vt dicã.j̄. Jgnorantia.§.3.facit pro hoc.15. q.6.si a sacerdotibus.34.q.2.in lectum. Quarto excusat consuetudo.de quo.s̄. Cõ suetudo.§.9. Quinto necessitas.de conse. di.5.discipulos. Sexto pietas.vt pʒ in.c.cõ questus.de ferijs. Septimo locatio ⁊ lud' vt in.c.1.de sentẽ.ex.⁊.15.q.1.illud relatum. dũmodo non sit noxius.q̄ꝛ.ff.ad.l. acquil. l.nam ludus noxi' in culpa est. Octauo q̄n fecit diligentiaʒ debitam.vt in.c. Johãnes. ⁊ in.c.quidam vt asseris.de homi. Nono indeliberatio mentis.23.q.4. nabuchadonosor. Decimo ex obedientia superioris. 14.q.5.c.dixit dñs.11.q.3.qd ergo.23.q.1.qd culpat. Jntellige si ñ sũt ꝯ legeʒ supioris.vt 11.q.3.si dominus.⁊.c.se.

1 Utrum cleric' cui eps p̄cipit vt vadat ro mã possit se excusare.q̄ꝛ alij sunt meliores ⁊ magis apti. R.glo.i.d.c.quid ergo.⁊.23. q.1.c.si q̄ nõ:q̄ꝛ in legationibus ordo non est seruandus.ff.de legatõ.l.sciendũ.§.pe. Jtem q̄ꝛ Jo.vltimo.rñdit dñs petro.quid ad te tu me sequere.

Executor ꝓprie dr̄ qui rẽ iu dicatã ducit ad effe ctum.vt dicit glo.in.c.super q̄õnum de offi.dele.d̃ quo hr̄.2.q.6.c.ei qui appel lat.⁊.ab executore.⁊ in.c.nouit.de appel. ⁊ multis alijs locis q aliq̄n dr̄ merus execu tor.q̄n cã ẽ cognita a superiore ⁊ mera exe cutio sibi mandat.vñ ab isto appellari non pôt tã de iure canonico q̄ʒ ciuili.vt de re iu di.c.qd ad ꝯsultatõem.⁊.d.⁊.ab executor ⁊.C.quoꝝ ap.ñ re.l.ab executore.nisi executor fnie modũ excedat.vt dicit tex.in.d.l. Aut nisi male iterpretet sniam ⁊ huiusmõi de q̄bus ꝑ glo.i.d.c.qd ad ꝯsultatõem. Ali q̄n vo dr̄ mixtus.⁊ ẽ q̄n aliq̄d a superiore mandat exeq̄dũ simpl'r.vñ tal' dʒ admit tere rõnabiles exceptiones.c.ex pte.el.2.de offi.dele.⁊.c.cã te decet de eta.⁊ quali.⁊ i c.cũ a deo.de rescrip. Et hoc verũ nisi con stet q̄ superior ex certa scia sic velit.vt nõ. gl.in.d.c.ex pte. Et ab isto executore mixto pôt appellari si aggrauat vel iiuriat.vt.C. de appel.l.si quis prouocatione.

1 Quis pôt esse executor in cãis ecclesiasti cis. R.merus executor pôt esse quilʒ cleri cus. Mixtus vo nõ nisi i dignitate constitu tus:vel canonicus ecclesie cathedral' si cõis sio fit ei auctoritate lr̄arum ap̄licaꝝ:vel le gatorũ:aut d̃legatorũ ap̄licoꝝ. Secus si ab alijs q̄ꝛ tunc q̄libet clericus pôt esse.vt pʒ ꝑ nõ.in.c.statutũ de rescrip.li.6.

2 Executores testõrũ:siue fidicõissarij qui pñt dari. R.q̄ siue testõr sit clericus:siue lai cus pôt deputare executores tam laicos q̄ʒ clericos seculares ⁊ ẽt religiosos quoscun q̄ʒ dũmõ religiosi a suis superioribus obti neant licentiã exeq̄ndi exceptis fratribus minoribus q̄bus ẽ ꝓhibitũ i cle.exiui.i.§. ꝓinde vir sanctus de.⁊.sig. Fallit hoc f̄m Bar.in minorica q̄n distributio dʒ fieri in fratres ipsos l' moniales. Sancte clare sub iectas cure ipsoꝝ herede volũtarie soluẽte q̄ꝛ sic fr̄ minor pôt esse executor. Et q̄ tã cle ricus religiosus q̄ʒ laicus possit esse execu tor nõ.in.c religiosus de testa.li.6.⁊ ꝑ doc. in.c.tua nobis.⁊ ibi Pa.⁊ in.c. Johãnes de testa.ẽt si sit minor.25.annis f̄m glo.i.d. c.religiosus.⁊ hoc de ꝯsuetudine. Et sequi tur Albri.in.l.nulli licere.C.de epi.⁊ cle. dũmõ adultus sic. Jtẽ nõ admittit f̄uus nec surdus mutus ꝓdigus.furiosus. Q̄uis aliq̄ tenuerint q̄ ẽt seruus ⁊ pupillus possũt esse vt ibi nõ. Albri.sed est verius q̄ non.

3 Utrũ feia possit deputari. Glo. Jo.an. in d.c.religiosus tʒ q̄ ꝯsuetudo q̄ ẽ optima in terpres legũ hʒ q̄ sic Pa.i.d.c.tua nobis dicit q̄ al' fuit ꝯsultũ q̄ ñ pôt. Sed Bal. tʒ cũ Jo.an.⁊ plʒ:q̄ꝛ mlr nõ cõparet vt ꝓcu ratrix sʒ itẽtat actõem noie ꝓprio de quo ꝑ

eūdē Bal.i.l.id qꝺ paupibus.⁊ i.l.si qs ad declinādā.C.de epi.⁊ cle.Et sic nō ob.l.nꝫ scia.ff.de ꝓcur.⁊.l.alienā.C.co.⁊.l.2.ff.de reg.iu.⁊.2.q.7.§.tria.qꝛ vt dixi nō vt ꝓcuratrix compareret.

4 Utrū possint deputari mixti.s.secularis ⁊ rłiosus simul vel clericus.℞.ꝙ sic ꝺm Jo.an.in.d.c.Johannes.

5 Utrꝫ cū simplr deputāt̄ tres uł q̄tuoꝛ executores.vno moꝛtuo alij possint ꝓcedere.℞.ꝙ sic.ł ēt si viueret ⁊ nolet exeq possent ipi exeq.vt ē tex.in.d.c.rłiosus.

6 Quid si vnus executoꝛ viuit sed ē i remotꝭ ℞.ꝙ nihilominus ceteri exequēt̄.vt i.d.c.rłiosus.ymo ꝺm glo.ibidē nō ē necesse vocet̄ tūc sicut ⁊ i electōe.vt i.c.qꝛ pp.⁊ i.c.cuꝫ īter vniūsas.de ele.Secꝰ si ñ multū distarꝫ qꝛ tūc vocandꝰ eēt.⁊ si i termio assignato ñ venerit ꝓcedēt ceti.Et h itellige qñ simplr sūt deputati.Secus si cū aliq̄ litatiōe.puta.ꝙ vnus sine alio nō possit ⁊ huiusmodi.qꝛ tūc ꝺuañ ē qꝺ testōꝛ statuit.vt i.d.c.rłiosus.

7 Utrꝫ offm̄ ꝑfati executoris trāseat i herēdibus.℞.glo.i.d.c.rłiosus ꝙ nō.nisi testōꝛ exꝑsserit.Et hoc tene ꝑ dcm̄ tex.lꝫ aliq tenuerit ꝙ trāseat.ꝑ.l.cū vnus.⁊.l.a filio.i prin.⁊.l.alimēta in prin.ff.de ali.⁊ ci.le.Alij vō ꝙ re itegra nō trāsibit:sed nō itegra sic.vt ꝺ elec.c.in cāis.⁊.l.mādatum.C.man.

8 Quid si sit deputatus executoꝛ abbas.S.Proculi an eo moꝛtuo successoꝛ eiꝰ exeq̄t ℞.glo.i.d.c.rłiosus ꝙ si abbas moꝛtuꝰ erat ꝓpinquus testōꝛi nō trāsibit ad successoreꝫ qꝛ vr̄ electa ꝑsona ex affectione:siue nomen eiꝰ fuerit expressum ł ñ.facit ad hoc.12.q.3.pōtifices.de testa.reqsisti.Si āt ñ erat ꝓpinquus.tūc si nomē erat exꝑssuꝫ nō transibit.Si vō nō erat expressum transibit.de offi.dele.qm̄ requisisti.

6 Querit̄ an teneat̄ deputatus executoꝛ acceptare.℞.Pa.in.d.c.Johes ꝙ nō.nisi tacite acceptasset ł exꝑsse:qꝛ nō possꝫ renūciare.Et dr̄ tacite acceptare qñ aliqd fecit qꝺ ꝑtinet ad hoc ⁊ huiusmōi.Itē si sciēter recepit lr̄as qbus sibi offm̄ deferebatur.ar.l.i §.i.ff.de ꝓcu.aut si ipe ꝯsensit qñ testōꝛ ad illud offm̄ eū deputabat.ad hoc.l.vxoꝛi.§.i.ff.ad.l.coꝛ.de fal.facit.l.ex snia.ff.de te.tu.Posset tm̄ eps i legatis ad pias cās citra acceptationē ꝯpellere si nō vt executorē:saltē vt delegatū.sicut in qualꝫ alia delegatione vt.C.qui pro sua iurisdi.l.vnica.⁊.c.pastoral.de offi.dele.

10 Qñ tenēt̄ executores exequi.℞.Pa.in.c nos quidem.de testa.ꝙ aut testatoꝛ ꝓuidit sibi de tempoꝛe.⁊ illud serua.Unū tamen semper nō.ꝙ licꝫ testatoꝛ mādet aliqd fieri ifra certum tps ꝯputandum a die moꝛtis.intelligitur ⁊ suppletur ⁊ scientie ⁊ adite hēditatis.vt ꝓbat tex.in.l.statulibos.§.si quis heredi.ff.de statulib.facit tex.iuncta glo:in.l.fi.§.si autem dubius.C.de iu.deli.Si vero testator non prouidit sibi de tempoꝛe.tunc Pa.dicit in.c.si heredes.de testa.ꝙ si res legata ē in patrimonio testōꝛis pōt solui siñ moꝛa.Naꝫ dñium illico adita hr̄ditate transit in legatariū.vt i.l.si tibi hō §.cū seruus.⁊ qꝺ ibi nō.ff.de le.i.⁊ in.l.cū res in pꝛin.ibidē dr̄ ꝙ si ñ soluat̄ sine moꝛa heredes ꝯdēnant̄ ad ꝑstañ vsurā ⁊ omneꝫ vtilitatē.Idē ēt si esset pecunia legata.vt i.l.si domus.§.in pecunia.ff.de leg.i.vbi dicit̄ ꝙ ad solutōeꝫ tꝑus modicū dandū ē.Sed glo.ibidē.illud bꝛeue tꝑus dicit foꝛe.x.dies a pꝛecepto iudicis:vel saltē arbitrariū ꝑēsata quātitate ⁊ qualitate hereditatis.⁊ si nō hꝫ dꝫ reꝑire vndecūqꝫ.l.si pecunia.ff.ꝺ le.2.Et hoc tene quo ad obligatōem.quo aūt ad penā.s.vt cogātur soluer̄ cū oi emolumto ⁊ interesse:dic ꝙ in legatis ad pias cās ē tꝑus sex mensium.vt in aut.de eccle.ti.§.si autem legatum.Idem dicerem in legatis ad non pias cās per argumen.a maioꝛi.in d.§.si aūt legatū.⁊ hoc a die insinuationis testamenti ꝙ si per ānū a die monitōis per iudicē sibi facte nō iplet q̄cūqꝫ relicta pꝛiuatur tota hereditate ⁊ veniet ad substitutos:vel si non sunt veniet oꝛdine seruato cohr̄dibus adeūtibus:vel gnāli fideicōmissario ⁊ ceteris.ꝺm ꝙ habet̄ in aut.amplius.C.ꝺ fideicōmis.lꝫ possit iudex cogere ēt añ ꝑfatū tꝑus executores vel heredes alio remedio.

ii Utrꝫ executore nō exequēte deuoluat̄ ad epm executio.℞.Pa.in.d.c.nos quidem ꝙ si ꝑcessit duplex monitio post negliaꝫ debentis exequi stati in legatis ad pias cās ꝺuoluit̄:nec requirit̄ aliud tꝑus.vt vr̄ inuere tex.in aut.de ec.ti.§.si aūt q hoc iussi sunt.Et sic intelligerem:nō.ꝑ Bar.in.d.aut.amplius.Si sola vnica monitio ꝑcessit expectat̄ ānus anteq̄ deuoluat̄ ad epm.Sed aduerte ꝙ hodie epi per statuta disponūt vt currat ānus a die moꝛtis admonēdo generaliter quoscūqꝫ.⁊ sic post ānum deuoluetur intelligēdo a die moꝛtꝭ ⁊ scie ⁊ adite hereditatis.vt.s.dixi.Limitat Ri.in.4.disti.45.hoc verꝫ si hꝫ bona in pꝛōptu de qbus possit ifra ānū legata iplere.alꝛ nō deuoluitur ad episcopum.Qꝺ nō.

12 Queritur quidã reliquit cẽtũ pauperibus declandis p semproniũ an elapso anno de claratõe non facta eps possit eligere paupe res vigore statuti p̃fati in precedenti.q. R. Bar.in.l.cũ qdam ita.ff.de le.2.⁊ sequitur Pa.in.d.c.nos quidẽ q̃ nõ:qꝛ statutuꝫ lo quit de executore ⁊ i eo haberet locũ vt nõ posset amplius se intromittere.ar.c.litteras de sup.ne.pla.sed hñs declarare non ẽ exe cutor.sic dicimus dfam iter iudicem qui de clarat ⁊ executorẽ.C.de exe.rei iudi.l.exe cutorẽ.qd nõ.qꝛ pbat q̃ ffi minor q ñ põt eẽ executor bñ posset eẽ declarator ⁊ silr ↄsul tor.cũ nllo iure phibeat de q̃ dic.vt ĩ.§.26.

13 Utrum prefata deuolutio habeat locum tam in legatis ad pias causas q̃ꝫ non pias R. Pa.in.c.si heredes de testa. q̃ in legatꝭ ad pias causas non est dubium. In aliꝭs ãt est diuersitas inter doc. Sed ipe Pa. sic ↄ cordat q̃ aut eps vult se ipedire anteq̃ꝫ he res sit priuatus hereditate.s.añ lapsum ãni ⁊ sic põt se ipedire ⁊ ↄpellere. Silr si hẽs incidit in penam priuationis:sed de fcõ eã possidet.quia nemo eã petit. nã tunc cessat rõ.d.aut.amplius.q̃ vult vt hereditas cum onere exequẽdi transeat ad aliũ.⁊ habebit locũ.d.c.si heredes qd loqtur generaliter. Nec ob.q̃ non dꝫ epus ipendere offiñ suũ ñ iploratũ ad vtilitatẽ priuatã ↄ determina ta in.c.bone memõie.el pꝛio. de postu.pla. qꝛ pro quo ipendit ẽ miserabil psona. ⁊ iõ põt.vt ibi nõ.qꝛ defunctus ẽ destitutus omi auxilio.⁊ iõ merito ẽt non implorat potest iudex ipendere offiñ suum. Aut vult se ipe dire postq̃ puenit ad alios hereditas pp p̃ uatõem pmoꝛ.⁊ sic nõ põt respectu execu tõis:sed bene respectu ↄpulsiõis fiende he redi nouo vt exequat:qꝛ tunc hẽbit locum d.aut.amplius. Et sic ↄcorda.d.c.si hrdes cum.d.aut.amplius.

14 Quid si testõr expresse phibuit ne eps se impediat. R. Pa.in.c.tua nobis.de testa. q̃ quo ad compulsionem executoruꝫ non valet. quia sicut ipe si viueret non posset se eximere a foro epi.ita nec executores sub trahere potuit.vt pꝫ in.d.c.tua nobis. Quo vero ad deuolutionẽ executionis dicit ideꝫ Pa.ibidem.q̃ si testator puidit de alio exe cutore in casu neglie primi.ille exeqt ñ eps ar.i.l.nulli.⁊ i.l.si qs ad declinãdam.C.de epi.⁊ cle. Aut soliũ phibuit epis exeq. tunc in legatis ad pias cãs nihilominus exeqt ñ obstãte phibitõe.tex.bonus ẽ i aut.de ec.ti. §.si qs aũt p redẽptione.cũ duobus.§.se.⁊ in.d.c.tua nobis. In aliꝭs autem non.

Utrum executor habeat actionem ↄ her dem. R. Pa.in.c.iohannes.de testa. q̃ aut ẽ purus executor.⁊ sic nec de iure ciuili:nec canonico habet.sed põt implorare offiñ iu dicis contra detinentes bona defuncti.ar.i l.hereditas.in fi.ff.de pe.hr.⁊ i.l.quint⁹.ff. de an.le. Et hoc voluit Dy.in.l.lucius.§. menia.ff.ad tre.⁊ Bar.in.l.si quis ticio.ff. de le.2. Glo.in.d.§.menia.limitat verũ:nisi in legatis ad pias causas.quia tunc dicit ha bere actionem ↄ heredes.alle.l.nulli.C.de epi.⁊ cle. Idem tꝫ gl.in.d.l.si qs ticio. Si vero nõ ẽ purus executor sed legatarius.si cut qñ vba dispõis cõferunt in eum tacite l expresse. Exẽplũ dicit testõr relinquo ticio cẽtũ ⁊ volo illa restituat seyo: tunc poterit agere ↄ detinẽtem bona tãq̃ꝫ legatarius.⁊ ẽ vtile:qꝛ si deficeret fideicõmissum ex per sona fideicõissaria accresceret sibi ⁊ nõ her di.vt in.d.l.si qs ticio. Idẽ erit vbi tacite ↄ fert i eum dispõ.puta.quia ẽ particeps illi⁹ relicti.fm glo.in.d.§.menia.⁊ in glo.d.l.si quis ticio.⁊ ibi vide. 15

16 Utꝝ executor possit vendere bona defũc ti p executõe vltime voluntatis. R. Pa.in d.c. Johãnes.q̃ si ẽ executor vniuersalis. puta qꝛ omnia sunt distribuẽda paupibus. sic poterit.d.l.nulli. Si vero ẽ pticularis ñ põt nisi testator expresse ↄcesserit.vt i.l.alio herede.ff.de ali.⁊ ci.le. Sicut cõiter hodie ẽ in testis dat libera vẽdẽdi auctoritas ipis p executõe vltie volũtatis. Et quid iportẽt dicta verba.vide Bar.i.d.l.alio. Et cautel la ẽ q̃ addat sic Dans eis generale manda tũ cũ libera administratõe agendi.exigẽdi. distrahendi ⁊c̃.

17 Utꝝ cũ testõr religt.c.pro restituẽdis ma le ablatis ⁊ ñ repiũtur male ablata vsqꝫ ad illã sũmã rsiduũ sit distribueñ. R. Pa.i.d.c tua nobis. Ia.de are.i tractatu executiõis: vt refert ⁊ seqt Bal.i.d.l.si qs ad dclinãdã. distinguit q̃ aut testõr phibuit in aliũ vsuꝫ cõuerti:⁊ sic cedet hrdi residuũ quẽadmo dũ qñ deficit alid legatũ.vt.d.l.si quis ticio ⁊ expressio cãe limitat legatũ.vt i.l.fi.ff.de an.⁊ ar.le. Aut simpliciter disposuit.⁊ tũc dꝫ dictũ residuũ dari paupibus.vt in.l.lega tũ.ff.d vsu.⁊ vsufruc.le.quia sicut destiatuꝫ in vnum pium vsum.si non põt debet ↄuer ti in alium pium.vt i.c.nos quidẽ.de testa. ⁊ facit in ar.d.l.legatum.sic ⁊ hic. Et hoc puto verissimum.qd tenet etiam Io.an.in addi.ad Spe.in ti.de instru.edi.§.nunc ve ro aliqua.v.⁊ scias. Et maxime secundum Pa.vbi.s.quia ex quo expressit certam

quãtitatẽ efumẽdã ẽ illã deberi: lz ñ appe-
ant creditores. Et idẽ dicit fore fuañ i cau-
tõe quã faciũt vsarij. vt ẽt nõ. i. c. quãq̃z. de
vsuris. li. 6. Cõsulo tñ hoc fieñ de consilio
epi l'hẽdis. ⁊ istud sequeñ i ɔscia. q̃zuis alij
distinguãt si executor ẽ nudus mister. ⁊ sic
reddet heredi. d. l. si qs ticio. ⁊. l. codicil' in
prin. eo. ti. Si võ ñ ẽ nudus executor: tunc
residuũ erit ipi⁹ executoris. Posset h opi.
i ɔscia ꝓcedere qñ legasset dcõ executori cũ
expssione creditorũ fm ꝙ i libro suo iueni
et ⁊ huiusmodi: qꝛ tũc residuũ sũme videt'
tur voluisse legare executori. vt. l. pr. §. tuscu
lanus. ff. de le. 3. ⁊. l. filio. §. matri. ff. de adi.
le.

18 Utrũ executor cui testõr dedit aliqd ad di
stribueñ vbi ei videbit' ⁊ placuerit teneatur
illud distribuere i pios vsus. R. ꝙ sic si aliud
nõ appet de mẽte testõris. facit. c. cũ tibi. de
testa. Sz meli⁹ vbũ videbit'. ⁊ vbũ placuẽit
qđ refert' ad arbitriũ boni viri. ff. de fidei-
cõis. li. l. thais. §. sorore sua. ⁊. l. fideicõissa li
bertas. la. 2. Bon⁹ aũt vir arbitrabit' magis
ad salutẽ aie testõris dispẽsandũ q̃z alias. de
so. ɔpe. c. ɔq̃stus. Et ad salutẽ magis facit vt
it' paupes dispẽset'. l. id qđ paupibus. ⁊. l. nl'
li. ⁊. l. si qs ad declinañ. C. de epi. ⁊ cle. nec
ĩpedit' dispõ testõris lz nõ sint expsse psone
qbus debeat fieri. vt i dcis legib⁹. Itẽ qꝛ de
beni⁹ iterptari volũtatẽ testõris i meliorẽ ⁊
fauorabiliorem cãm pp rl'am: qꝛ in testis sit
melior iterptatio. c. cũ dilecti. de dona. ff. de
re. iur. l. i testis. ff. de vi. tri. oleoq̃z le. l. 3. Cũ
ergo nulla sit melior q̃z vt i paupes xpi dis
pẽsetur. ita fiet alr' si ñ fiet. eps reuocare po
terit ⁊ dz executionẽ. Pe. tñ de pu. tractatu
de cano. por. epi. c. 9. tz ꝙ medietas dz da
ri paupibus ⁊ medietas pijs locis'. Nihil
tñ all'at. ⁊ est satis equa.

19 Utrũ executor ẽt cũ ɔsensu epi possit imu
tare vsũ destinatũ p testatorem in meliorẽ.
vide infra Legatum. 2. §. ii.

20 Utrũ reliosus exẽptus deputatus execu
tor si i exequẽdo deliqt possit puniri ab or
dinario. R. ꝙ sic. tex. ẽ i cle. vnica. de tasta.
vbi ẽt eis relio' iponit' vt reddãt rõnem de
executõe ordinarijs. ⁊ silr' ordinarijs vt exi
gãt. Citat Ri. in. 4. di. 45. ar. 5. q. 2. verũ in
reliosis q hñt exẽptionẽ cõem q tñ possent
ɔueniri rõne ɔ̃ctus l' delicti: seu rei. vt in. c.
i. de priuil. li. 6. Secus in alijs q ẽt ex pdict'
ɔueniri nõ pñt: qꝛ nõ pñt tales puniri ab or
dinarijs. Et placet.

21 Utrũ platus rl'osi q' dedit licẽtiam accep
tandi executionẽ rlioso possit eã reuocare
re ẽt ñ itegra. R. glo. in. d. cle. vnica. ꝙ sic.
cũ rliosus nõ hẽat velle nec nole ⁊ execu-
tio fiet per collegam: aũt si alius deputatus
non est per epm.

22 Utrꝫ executor possit distribuere in filios
l' ɔsanguineos ꝓprios. vide. s. Elya. §. 3.

23 Utrũ dilatio executõis pie preiudicet ani
me testatoris. R. fm Ri. vbi. s. q. 4. ꝙ sic cu
ius ratio ẽ duplex. Prima qꝛ ecclesia ⁊ pau
peres ñ excitant' ad orandum sicut facerent
si eis daretur legatum. Acceleratio aũt fer
uentuũ orõnum ꝓ aia defuncti multũ valet
ad eius alleuiationẽ ⁊ celeriorẽ expeditõez
Secunda ratio. qꝛ sicut anima in caritate de
cedens ⁊ aliquid purgabile secum portans
in hac vita meruit vt elemosine si pro ea dẽ
tur ꝓsint non ad augumentũ grẽ. sed ad al
leuiationem ⁊ breuiatõem pene: ⁊ ideo q̃z
to citius impletur tanto citius alleuiat' ⁊ ɔ
uerso. q̃zto tardius ipletur tãto tardius libe
rat'. non tñ pp hoc si nunq̃z implerent' ppe-
tuo staret in penis. sed solum multo tardius
liberat'tur. Ex quo pz ꝙ grauissime peccãt
⁊ magnã proditionem faciunt qui q̃z citius
pñt non exequñtur. vñ vocantur necatores
egentiuz in. c. qui oblatões el primo cũ duo
bus. c. se. 23. q. 2. ⁊ in. c. qui oblationes. el. 2.
Et dñr venire ad exinanitionem fidei ⁊ ꝙ
hñdi sunt sicut qui non credũt iudiciuz dei.
Idẽ dicẽdum de restõe quam statuerunt fie
ri. vnde in cronicis minoꝝ legitur ꝙ qdam
impediebatur intrare paradisũ quousq̃z fac
ta fuit restitutio. qꝛ nisi fiet luet in penis. fa-
cit ad hoc. c. in litteris de rapto.

24 Sed nũqd excusantur prefati executores
si propterea tardant vt res defuncti melius
vendantur. R. fz S. Tho. in quol'. ꝙ mora
modici tpis ñ videtur esse magnũ periculũ
Unde si executor p modicũ tpus differat vt
rebus defuncti melius venditis ãpliores ele
mosinas facere possit. licite facit. Quod itel
ligo verꝫ qñ tantum ẽ augmentum ꝙ preua
let tarditati. puta quia elemosyna illa quaz
habuisset de illis rebus cito venditis ⁊ tps
tardationis i quo penaz sustinuit non indi
cantur tantum satisfactoria q̃tũm ẽ elyna
que elicitur ex tardatõe: al' non liceret: qꝛ ñ
ẽ fiendum malum mihi pro bono alterius.
Et hoc pz ex eo qđ subiũgit. Si vero iquit
S. Tho. per multum tps differat: vt in mo
dico ampliores elynas faciat non excusat'
a culpa qꝛ forte defũctus a purgatorio libe
ratur interim. ⁊ sic frustrat' remedio q̃ mul
tum indigebat. Faciat ergo ꝙ magis rõna
biliter vr' expedire anime defuncti.

25 Quid si quis deputauit executorem cum ista cõditione. vt exeq̃t cũ cõsilio tal'. ℞. ꝙ aut dixit cũ ꝯsilio. ⁊ sic executor lꝫ teneatur petere ꝯsiliũ. tñ nõ tenet seq. Si võ dixit ꝙ exeq̃tur ſꝫ ꝯsiliũ. sic tñr seq ipꝫ. vt tꝫ Albri. i. l. nlli. C. de epi. ⁊ cle. vide. s̃. Cõsiliũ. §. 4.

26 Quid si sit fr̃ minor ille cuius ꝯsilio exeq dꝫ. ℞. ꝙ diuersa ẽ opi. inter doc. Sꝫ tu dic ꝙ fr̃ minor lꝫ nõ possit eẽ executor: põt tñ eẽ ꝯsultor. q₂ executor dꝫ ꝙ sit ꝯctator pecũiarum ⁊ vẽditor rerũ ⁊ huiusmõi que nullo mõ ꝯueniũt frĩ minori. sed dare ꝯsiliũ i nllo derogat sue ꝓfessiõi. Et sic ꝑ hoc euacuatur rõ Ge. i. c. si. d te. li. 6. q tꝫ ꝙ ñ pt̃ eẽ ꝯsiliari⁹ tali modo ꝙ alr̃ nõ possit fieri dispensatio nisi ſm suũ ꝯsilium. Et sic ſm ꝑdcã limita. nam si testator religt. c. danda paupibus declarandis ꝑ frẽm minorez. hoc nõ derogat sue ꝓfessioni ⁊ licet. De hoc per Bar. expſ se in tractatu minoricarum.

Exemptus dr̃ qui nõ subest iurisditõi ordinarij. vt pꝫ. ⁊ nõ. in. c. cũ persone. de priuil. li. 6. Solus ergo papa l' legatus de latere põt cognoscere de causis ꝯ exẽptum vt nõ. in. c. qd trãslationẽ. de offi. le. Secus in alijs legatis. vt ibi. vnde eximere ꝓprie ẽ apostolice sedis. 16. q. i. fr̃. 6. q. 3. nũc vero. nõ. Jo. an. i glo. d. c. i. de priuil. li. 6.

i Quot modis datur exẽptio. ℞. vt nõ. Pa. in. c. tuarum. de priuil. ꝙ duobus modis. Primo ratione loci. puta monasterij vl' ecclesie ⁊ huiusmodi. ⁊ in istis habet locũ. c. i. de priuil. li. 6. ꝙ ratione delicti ꝯmissi extra locũ exemptum: vel rõne ꝯtractus alibi initi: vel ratione rei alibi site possunt coraz ordinario ꝯueniri ⁊ ab eo puniri. Et exempta ecclesia vel monasteriũ intelligunt exẽpti ẽt ipius monaci vel canonici clerici ẽt ⁊ ꝯuersi ꝑpetuoqꝫ oblati. non aũt eiusdez ecclesie pſbr̃ qui parrochianoꝝ curam habet quo ad ea que ad eandem curã ꝑtinẽt: nec ipi ꝑrochiani. vt in. c. per exem ptiõem. de priuil. li. 6. Eximit ẽt exẽpto mõasterio ſm glo. i. d. c. ipius cimiteriũ ⁊ domus ⁊ teatꝝ cũ ortis ⁊ areis q̃ sũt iuxta eccl'am. ar. 13. q. i. necessaria. ⁊ c. nulla. 17. q. 4. diffiniuit. Jd dic in dormitorio ⁊ domibus cl'icoꝝ q̃ sũt. iuxta eccl'iam cũ eorum ortis. ar. d. c. necessaria. ⁊ diffinit. Scdo dat exẽptio rõe ꝑsone. ⁊ nõ loci. vt̃ priuil'io ꝯcesso capelanis ⁊ familiaribus pape. ⁊ de talibus nõ hꝫ locũ. d. c. i. q₂ nec ẽt rõe delicti pñt puniri ab ordinarijs. alr̃ eoꝝ priuil'm eẽt inutile. qd eẽ nõ dꝫ. vt in. c. si papa. de priui. li. 6. ex q̃bus oibus ꝯclude ꝙ exẽptus rõe alicuius loci l' rei ñ censetur exẽptus rõe alterius rei vel loci. Vñ priuil'ꝫ ꝯcessuꝫ ꝑsonis respectu certi loci nõ extenditur vltra locũ. Unde censetur priuiliũ potius reale q̃ꝫ persõale. vt nõ. Pa. in. c. cũ capella. de priui. Secus i exẽptione respectu ꝑsone. vt pꝫ. Aduerte ꝙ si canonici alicuius eccl'e eximantur ipi soli sunt exempti non autem ecclia l' alij ei⁹ cl'ici. Si ṽo cl'ici cuiusuis ecclesie eximãtur tũc tã canonici q̃ꝫ alij clerici sunt exempti nõ aũt ecclesia nisi aliud exprimatur. vt in. d. c. ꝑ exẽptionẽ: nec etiam cõuersi vel oblati. vt dicit glo. ibidem.

2 Quibus ṽbis ꝓbat exẽptio. ℞. ꝙ multipliciter. vt ꝓbatur in. d. c. si papa. puta si dicatur in priuilegio a papa l' sniando eccl'iaz iuris beati ꝑetri existere: siue ad ius ⁊ ꝓprietatẽ romane ecclesie pertinere. vl' ad romanam eccl'iam spãliter aut sine medio ⁊ simpliciter ꝑtinere l' si dicat ꝙ ecclesia sit libera: seu ꝙ potiatur romane ecclesie libertate siue ꝙ eps non audeat illic cathedraz collocare: seu aliqd imperiũ exercere vel ꝑtãtez aut ꝙ eximit a potestate epi. Jtem si recipiãtur in proprios subiectos per huiusmodi ⁊ similia cognoscitur exemptio. vt ibi pꝫ. Secus si reperientur sub defensione. vt in. c. ex parte. el. 2. d priui. vel iproprios filios. q₂ ñ essent exempti. vt ibi dicitur. ⁊ ibi vide. ⁊ qd ibi nõ.

3 Utꝝ exemptus teneatur citatus ab ordinario ꝯparere. ℞. Pa. in. c. cum ordinem. de rescrip. ꝙ aut ẽ notorie exemptus ⁊ iã diu tollerat⁹ priuilegio exemptõis sicut sũt mendicantes: ⁊ sic ñ tenet nec valebit sententia sup ꝑicipali. q₂ ẽ a non suo iudice. neqꝫ tã q̃ꝫ ꝯ ꝯtumacẽ. Ad hoc tex. in. l. non videtur ff. de iudi. ⁊ bonus tex. in cle. pastoral'. §. pisana. ⁊ ibi bona glo. ff. de re. iudi. ⁊ glo. in c. veniens. de accu. ⁊. 2. q. 3. si eps. ⁊ ꝑ Jnn. in. c. 2. de dila. ⁊ Bar. in. l. 2. ff. si quis in ius vo. non ie. licet in alijs terminis. Si ṽo nõ constat ita notorie. tunc tenetur comparere ⁊ allegare priuilegiũ. ⁊ in loco congruo ⁊ securo infra terminũ ꝯpetentem ordinario ostendere. ſm ꝙ dicitur in. c. cum persone. de priui. li. 6.

4 Utꝝ pendẽte lite sup validitate priuilegij seu an fuerit concessum vel nõ debeat quis priuari vel interdici vsu possessionis vel qi ẽt si possessio sit cõtra ius. ℞. Pa. in. c. i. vt lit. pen. m. Jnno. ꝙ non tex. est in. d. c. cum ꝑsone. i. §. ꝙ si tales. cũ. §. se. ⁊ hoc idẽ tenẽt ibi doc. vbi dicit Jo. mo. vt ibi nõ. Ge. ꝙ

pendente lite non ē turbandus in possessio
ne sua etiam si possideat contra ius cōe. dū
modo ex aliqua probatione: licet non suffi
ciēn ad finalē intentū ipse iustificet possessio
nē. ꝛ ita vr̄ sonare ibi tex. vñ Jo. an. in glo.
vltima ibidē dicit. Nō. quātus fauoꝛ priuile
gio debet. Est enī ex se priuilegiū fauoꝛabi
le ſ3 pscriptio odiosa. de deci. c. ex pte. ꝛ. c.
tua. ꝛ de re iur. odia. hec Jo. an.

5 Quid si exēptus litigat coꝛā oꝛdinario ꝛ
ñ allegat exemptiōem an pdat eā p hoc. R.
Pa. in. c. i. de sen. ꝛ re iudi. q̄ nō nec t3 snia
Nec ob. taciturnitas. qꝛ ēt si voluisset ñ potuis
set i illū cōsentire. vt in iudicē de arbi. cum
tpe. Et hoc t3 Jo. an. in. rl'a. sciēti. li. 6. i mer
curialibus. facit qd̄ nō. in. l. i. C. vbi de cri.
agi. o3 Rō est f3 Pa. in. d. c. cū tpe: qꝛ exēp
tus nō pōt renūtiare exemptiōi. qꝛ tangit ne
dū fauoꝛ exēpti sed ēt superioꝛis q ipsū exe
mit. vt in. c. ad aplicā de rl'a. ꝛ. in. l. si qs in ꝯ
scribendo. C. de epi. ꝛ cle. Albꝛi. tñ in. d. l. si
qs t3 q̄ exemptus pōt renunciare priuilīo
exēptionis p. d. l. si qs. Et ad. ll. ꝯrias rñdit
q̄ loquunt de priuilegio iuris cōis itroduc
to in fauoꝛē oꝛdinis clerical' cui renunciari
ñ pōt. sed suo priuilegio spāli bene pōt. ꝛ ve
rius credo qñ ipse ipetrauit. Ex pꝛia opi. est
vera qñ superioꝛ ppꝛio motu aliquem exe
mit. Quod nō. bene.

6 Utrū exēptus possit absolui ab epo ab ex
cōicatione inflicta a canone quā sibi ꝯditoꝛ
canonis nō reseruauit. R. Pa. in. c. signifi
casti de fo. cōpe. Fede. ꝯsi. 14. ꝛ Jo. de lig.
in cle. ne in agro. de sta. rl'a. tenent q̄ sic. S3
Jo. an. in rl'a scienti palle. dicit q̄ nō. Pa.
hoc sequit. qꝛ nō est sue iurisdiciōis. nec pōt
se submittere sine licētia pape rōe dicta in p
cedenti. q. in fi. Excipere tñ vr̄ Jo. an. in. c.
religioso de sen. ex. li. 6. excōicatos pro iiec
tōe manuū violenta p rōnem tex. ibidē. s. ne
materia euagandi. cū tñ ꝯrariū teneat in cle.
cū ex eo. de sen. ex in glo. fi. Et ppea teneo
q̄ nec in illo cāu. c. religioso. nec i alio exēp
tus possit absolui ab epo nisi vbi spāliter ei
cōmittitur a papa. ꝛ. d. c. religioso loquit de ñ
exēptis quos antea ñ poterat absoluere pp
c. cū illoꝛū de sen. ex. Et h tene. qꝛ si de exēp
tis intellexisset sic dixisset sicut dicit i. d. cle.
cum ex eo. in fi.

7 Quid pōt exercere archieps vel eps i lo
co exempto. vide. s̄. Archieps. §. 3.

8 Utrū exēptus rōe loci si deliquerit alibi
vel ꝯbat aut res ipsa ꝯsistat possit i loco do
micilij cōueniri aut puniri p. oꝛdinariū. R.
q̄ nō. nec h3 potestatē remittēdi eū si ꝯuēia
tur. vt in. d. c. i. de priui. li. 6. Similiter si de
lictū vel ꝯctus vel res ipsa litigiosa sit in lo
co exēpto nō poterit se ipedire. Intelligitur
ergo. d. c. i. q̄ rōe delicti vel ꝯctꝰ pñt p oꝛdi
narios ꝯueniri. s. si iueniant ex̄ locū exemp
tū vel remittētur. vt nō. in. d. c. i. Sunt tñ qui
dā exēpti rōe locoꝝ ꝛ psone q ēt rōe delic
ti aut ꝯctus vel rei nullo mō pñt conueniri.
vt fratres minoꝛes. pdicatoꝛes ꝛ cistercien
ses ꝛ multi alij.

9 Utrū deliquēs in loco exēpto ligēt statu
to epi. vide infra. Statutum. §. 2.

10 Utru3 cum statuto epi cauetur ne qs acce
dat ad quel3 monasteria monialiu3 sub pe
na excōicatōis quā incurrat ipso facto. sint
excōicati q accedunt ad monasteria exēpta
monialium. R. q̄ sic si sine licentia illius ad
quē pertinet accedunt. Rō. qꝛ sine pfata licē
tia accessus ē pꝛhibitus. vt in. c. periculoso.
de sta. mo. li. 6. Et iō si epi vt cōpescant tales
accessus addunt penam: licite faciunt ꝛ iō
ligantur. nec dicendū q̄ delictū cōmittatur in
loco exempto solū: sed ēt in non exēpto. v3
cū accedunt anteq̄ peruenerint. Jd ē p3 per
hoc qd̄ nō. Bar. in. l. relegatoꝝ. ff. de inter
dic. q dicit q̄ ciuitas pp comodū ciuitatis l'
odiū eoꝝ ad quos nō vult vadant pꝛhibet
pōt ciuibus suis ne vadant ad talē terrā hoc
nō. Pa. in. c. postulasti d fo. compe. ergo si
militer in casu pdicto. Et hoc t3. d. Phi. de
perusio in. c. vt animarum de consti. li. 6. secus
si pꝛhiberent ne quoquo mō sine eoꝝ licen
tia quis accederet: qꝛ nisi psidentes mona
sterijs essent culpabiles in admittendo non
valeret eoꝝ statutū cum esset ꝯ ius cōe. vt in
d. c. periculoso. ꝯ qd̄ eps non pōt statuer ni
si ex iusta cā. vt t3 Bal. in. l. oēs populi. ff. d
iu. ꝛ iure. ꝛ. d. Anto. in. c. vestra de loca. pñt
imo obligant primates archiepi ꝛ epi vni
uersi sub pena eterne maledictionis in pro
pria diocesi monasteria exēpta que imedia
te subsunt romane ecclesie auctoritate apo
stolica cogere vt seruent clausurā. vt in. d. c.
periculoso. Similiter debent ea visitare ea
dē auctoritate singulis annis. vt in cle. atten
dētes de sta. reg. ꝛ hoc de pcepto f3 glo. ibi
dē pp. v. debeāt qd̄ ē preceptiuū. vt i. c. obla
te de ap. ꝛ in. c. vt fame de sen. ex l3 in. c. i. d
despon. impu. sapiat honestatem.

11 Utrū exempti possint oratoꝛia vel capel
las in locis ñ exēptis edificare. R. q̄ nō nec
in sic constructis celebrare vel celebrari fa
cere. nisi de licentia diocesani loci. vt i. c. auc
toritate de priui. li. 6. Intellige nisi ex licētia
pape hoc facerent. aliter diocesani eos cō

pescere pñt. vt in. d. c. auctoritate. Et itellige de oratorijs publicis. qr in priuatis possũt. vt nõ. glo. ibidẽ. Hec intelligo in publicis factis oratorijs qp non possunt celebrare verum qñ epi prohibitioẽm fecissẽt ne in eis celebraretur. alias qñ cõiter in eis celebratur si fiat de consensu illius qui curá eorum hz sufficit sine alia licentia epi.

iz Utrũ in locis exẽptis predicta in pcedẽti q. facere possint. R. qp nõ nisi licentiam vel priuilegium sedis apostolice habeant spẽale vt in. d. c. auctoritate. §. inhibemus.

i3 Utrũ cãs τ lites suoz hoium ac liberoz seu censualiũ possint exẽpti assumere. R. qp non. vt in. d. c. auctoritate. §. cãs.

e **Xẽplum** malũ dantes pcipue prelati τ qui hñt alios regeř mortaliter peccant. Et vt dř. ii. q. 3. precipue tot mortibus digni sunt quot pditionis exempla ad alios transmittunt. ar. gl. di. nemo. 93. dis. puenit ad nos in fi. 2. q. 7. paulus. τ. c. cuz pastoris. 17. q. i. qui bona. De hac materia nõ. infra. Scandalum.

e **Xequie** põpatice. curatõ funeris conditio sepulture potius sunt viuorũ solatia q̃ mortuorũ subsidia. i3. q. 2. c. aie: §. curatio. Hinc tex. in. c. ñ extiemus. ea. q. dicẽ corpori humano quicqd ipenditur non ẽ presidiũ salutis. sz hũanitatis officiũ ẽm affectũ quo nemo carnẽ suaz odio hz. Uñ oz vt q̃diu põt p carne pximi curá gerat cũ ille inde recesserit q gerebat. hec ibi. Et õ hoc vide infra Sepultura.

e **Xheredatio** filiorũ hodie non põt fieri nisi př habeat iustam cãm quá dz describere in testõ. vt. C. de iosfi. te. aut. sed hodie.

i Sed que sunt iuste cãe. R. i3. q ponũtur in aut. vt cum de ap. co. §. cãs. Prima si filius parentibus manus intulerit. Secunda si g̃uem iniuriá eis fecerit. Tertia si eos crialř accusauerit de cá que non sit aduersus principẽ l rẽ publicam. Quarta si cum malẽficis conuersatur. Quinta si maleficus efficiatur Sexta si vite pentum insidiatur. Septima si cũ nouerca sua aut pcubina pris sui se immiscuerit. Octaua si pro psona ipius ľ debito eius icarcerati iquãñ põt fideiubere noluerit. Et hec octaua cá itelligitur solum de masculis. Nona si phibuerit eos facere testamẽtũ. Decia si ɔ pentuz volũtatẽ iter arenarios τ mimos pseuerauerit cũ př illi' pfessionis non fuerit. Undecima si filia vitã luxuriosá elegerit cũ pentes eá vellent pro posse nubere τ dotare. nisi neglexerint eaz nubere vsqz ad. 25. annum. Duodecima si pentibus furiosis debitá curam non impẽderit. Tertiadecima si de carcere pentes deducere neglexerit. Addc. 14. si voluntatem vltimá executioni demandare noluerit. vt s̃ Executor. §. io. Et. 15. si filius ẽ hereticus cũ př sit catholicus. vt. d. §. causas.

2 Similiter filius põt patrem exheredare. Primo si de crimine eũ accusauerit. excepto crimine lese maiestatis. Scdo si vite filij insidiatus fuerit. Tertio si vxori sue ľ cõcubine se pmiscuerit. Quarto si testari in quo poterat phibuit. Quinto si nõ egit curam eius cũ eẽt furiosus. Sexto si captus a sarracenis non redemit. Et si moritur intestatus ibi non succedet sed ecclesia τ dabunt bona eius p redẽptione captiuoz. vt in. d. aut. cum de ap. co.

3 Utz in istis cáibus in quibus põt exheredare possit alimẽta filř denegare. R. Jo. an. τ Pa. sequr i. c. qntauallis. de iureiu. vbi ẽt in glo. ponũř predicti cáus. qp sic. Et idẽ tz Bar. in. l. diuus adrianus. ff. de parici. per l. si quis a liberis. ff. de li. agno. Et idẽ tenet Pa. in. c. ex lraz. de eo qui du. in ma. quaz po. per adul. de patre igrato ɔ filium. Que limita nisi ipos peniteat. p quo facit glo. in l. fi. C. de epi. τ cle. τ tex. in. c. non liceat. 19. q. 2. vbi dř qp p religiõis igressũ purgat oĩs igratitudo. τ qd nõ. Spe. in ti. qui fi. sũt le. v. quid si filia. τ sequr Pa. vbi. s̃. qui dicẽ qp si filia fornicatrix vult pẽitere de peccato př tenetur eá alere. ar. c. ferrũ. 50. di. Et per pñs dicit Pa. vbi. s̃. qp ẽt tenetur eam dotare. qr cá dotis ñ minus ẽ fauorabilis q̃ causa alimẽtoz. vt nõ. Cy. in. l. non omni. C. de admi. tu. τ Bar. in aut. ex pplexu. C. de in ce. τ inuti. nup.

4 Utz liceat exhřdare filiũ vt hřdem faciat ecclĩam. R. Aug. in. c. quicũqz. 17. q. 4. Quicũqz exheredato filio heredem vult facẽ ecclĩam querat alium qui suscipiat non augustinum.

5 Utz fř exheredet a fre. R. qp sic i trib' cáibus. Primus si isidiatus ẽ vite ei'. Scds si de crie iscripsit ɔ eũ. Tertius si i bõis eius nõ bilř lesit. Et hoc ẽt hz locũ qñ morit ab itestato fř. vt non succedat ei fř. vt in aut. de nup. §. ingratitudinem.

6 Utz vir vxorẽ τ eɔ vxor virũ possit exheredare. R. qp sic. vt nõ. in. d. §. cãs.

Exorbitantia a iure cõi nõ debent trahi ad sequellã ꝺ reg. iu. li. 6. q̃ a iure cõi exorbitãt nequaq̃ꝫ ad ꝯñtiã sunt trahenda.

Exorciste ex greco in latinũ adiurantes siue increpantes vocant dicit tex. i c. cleros. circa fi. 21. di.

1 Quid ptinet ad eoꝝ offiñ. ℞. tex. in. c. per lectis. 25. di. ad exorcistã ptinet exorcismos memoriter tenere manusq̃ꝫ sup euergumios. i. lunaticos ⁊ obsessos a demõibus ⁊ cathecuminos in exorcizando iponere hec ibi.

2 Cũ ordinatur ꝺꝫ accipere de manu epi libellũ in quo exorcismi sunt scripti cuꝫ istis verbis. Accipe ⁊ cõmenda memorie. ⁊ c̃. vt in. c. exorcista. 23. di.

Exorcismus est adiuratio ꝯ diabolũ. vt de cõse. di. 4. in. c. añ. 10. dies

1 Quid vꝫ exorcismus ante baptismũ. ℞. Ri. in. 4. di. 6. ar. vltimo. q. i. p ipsum virtute diuiã artat ptãs diaboli ne possit decetõ tm̃ quantũ ceteris pibus posset si ñ eẽt exorcizatus ⁊ maxĩe impediẽdo ne baptismum suscipiat facit ad hoc. c. sicut nostis de conse. di. 4.

2 Quid si aliq̃s baptizet siñ exorcismo. ℞. Ri. vbi. s̃. q̃ ꝺꝫ post baptismũ exorcizari facit. ꝺ. c. nostis. Rõ. q2 lꝫ in baptizato paruulo ñ sit peccatũ tñ in eo remãet actualiter fomes peccati. Et iõ ẽt post baptismũ hꝫ efficaciã reprimendi diabolũ.

3 Per quẽ ꝺꝫ q̃s exorcizari. ℞. q̃ p sacerdotẽ de ꝯse. di. 4. sacerdotes. ⁊ de h vi ꝺ. s̃. Cathecismus. q2 idem est.

Expense tã in cibarijs q̃ꝫ i. vestibus debent fieri fm̃ dignitatẽ illius cui sunt pstãde ⁊ facultates illi᷒ q̃ ꝺꝫ pstare. hoc collig̃ in l. hitatio. ff. de vẽ. in pos. mit. ⁊ in. l. sꝫ ⁊ si quidẽ. §. i. in. ꝟ. vestiri. ff. de vsufruc. Et ppea dicit Bal. in. ꝺ. §. i. q̃ abbas ꝺꝫ melius vestiri q̃ monachus magr̃ i theologia q̃ꝫ alij fr̃es. doctor q̃ scolaris. Et idẽ dic de cibarijs per elegãtẽ doc. Bal. in. l. i. C. de epi. audi.

1 Utꝝ ille q̃ aliũ vulnerauit teneat ad expẽsas. ℞. q̃ sic ad oẽs quas p curatõe fecit. vt ff. si qua. pau. fe. di. l. ex hac. ⁊. ff. de hijs qui deie. vel effu. l. vltia. vide glo. in. c. si q̃s mẽbroꝝ. 23. q. vltima. ⁊ in. c. i. de iniurijs.

2 Utrũ i extimãdis facultatibus sit hñda rõ expensaꝝ. ℞. q̃ sic. vt nõ. glo. i. c. qm̃ ꝺ vi. ⁊ ho. cle. vñ illi fructus extimandi sunt q̃ sup sũt deductis expensis. C. de fruc. ⁊ li. ex. l. i.

3 Utrũ expense facte in re aliẽa sint attendẽde. ℞. q̃ aut erat possessor male fidei ⁊ sic de rigore iuris nõ poterit hr̃e nisi solũ illas q̃s fecit gr̃a fructuũ querẽdoꝝ congregandoꝝ aut cõseruandoꝝ. q̃ ẽt a male fidei possessore deducunt. vt in. l. si a patre. §. fructus. ff. ꝺ peti. he. ⁊. l. plane in fi. ibidẽ. ⁊ in. ꝺ. l. i. al' si quas fecit amittit. vt. l. ex argento. ff. de ꝯdi. fur. ⁊ insti. de re. di. §. ex diuerso. Sed i foro ꝯscie fm̃ Mo. ti. Usura. §. poterit ẽt repetere eas quas fecit ad ꝯseruatõem rei vt pascendo equũ ⁊ huiusmodi: vel ad opportunam melioratõem. vt curãdo aĩal morbusum nutriendo porcuꝫ ⁊ huiusmodi. ⁊ placet p rõnem dictaꝝ. ll. Similiter dic de eo q̃ scripsit vel pinxit in re aliena seu edificauit q̃ in cõscia poterit petere ⁊ ille in cuius re expẽsas fecit tñr nõ inquantũ expensa vꝫ sed solũ inquantũ sibi dicta res est plus vtilis arbitrio boni viri. Si ãt erat possessor bone fidei sic poterit omnes expensas quas fecit tollere si sine lesione rei potest fieri. l. iulianus. la. 3. ff. de rei ven. vel si non possunt tolli dominus rei soluet eas. l. in fundo. eo. ti. aut vendere ei rem in qua expensas fecit. quia. ff. de peti. he. l. si quid possessor. §. sicut ante dicitur q̃ quis non debet culpari de administratione rei quam tenet vt suam bona fide. Ideꝫ dic quando fecit credens vtiliter gerere negotium proximi sui. ff. de ne. ge. per totum.

4 Expense non veniunt nomine damnoꝝ vel interesse: quia expensa est quam quis facit eundo redeundo vel maiorem familiam tenendo aut aduocatis soluendo. ⁊ huiusmodi. Damna vero vel interesse sunt in re vel circa rem. ⁊ ideo qui remittit vnum nõ videtur remittere aliud. vt de iniurijs. c. in nostra in tex. ⁊ in glo.

5 Expense dicuntur necessarie que si facte non fuissent perijssꝫ: aut facta fuisset deteriores circa quam sunt facte. Utiles sunt que rem meliorem faciunt ⁊ deteriorem fieri ñ sinunt. Uoluntarie vero sunt que rem tãtuꝫ ornant. sed fructum non augent. l. impẽsas ff. de. ꝟ. si. Quomodo autem debeantur q̃ñ sunt facte in re aliẽa scienter ⁊ bona fide. vt puta in re locata habes. ſ. locatio. §. 21. ⁊. s̃ Comodatũ. §. 13. ⁊. s̃. Dos. §. 25. ⁊. ſ. Peculiũ. §. 22.

Experientia facit artem Inexperiẽtia casũ. i. metaphisice: vñ in. c. q̃ꝫ sit de elec. li. 6. in princi. dicitur magistra rerum: ⁊. ff. de le. 3. l. legatus. §. ornatricibus

dr q̄ prebet cuilibet artificio nutrimētū. ꝛ i c. vt ꝯsideret. 50. di. dr. Cogunt eni multas i uenire medicinas multoꝝ experimēta mor borum.

Expositio

E**xpositio** sacre scripture ꝛ canonū ex cā. ꝑsona. loco. ꝛ tpe dꝫ fieri. vt. 26 di. c. sciendū. ꝛ. c. se. Quorū mōi qꝛ meduli tus nō indagant in erroris laberītū nō nulli intradēdo ipingūtur cū añ iudicāt q̄ͥ intelli gant añ inculpāt q̄ͥ iterando lecta ꝑquirant. hec Isi. ꝛ hētur. in. d. c. sciendum.

i — Utrū liceat varijs modis sacrā scripturā. vel iura exponere. R. glo. in. c. qd hoc ē. 50. di. q̄ aduocatus pōt varijs modis iura ex ponere. Nō tn̄ vtra veꝝ qn̄ eadē rō legis h req rit. alr nō excusant. qꝛ vt dr in. c. intelligētia de. v. si. intelligētia dictorū ex cāis ē assumē da dicendi: qꝛ n̄ sermoni res: sꝫ rei dꝫ ṗmo eē subiectus. ꝛ i. c. in hijs. eo. ti. dr. Uerba i tentōi dēnt deseruire. cū suis ꝯcor. ibi nō. in glo. Idē dic de sacra scriptura q̄ exponitur 4. modis. Prio ṗm hystoriā. hystoria ē rei geste narratio. ab histrion qđ ē videre vel cognoscere. qꝛ apud veteres nēo scribebat historiā nisi īterfuisset. Secūdo a legorice. alcon. qđ ē aliud. ꝛ gore. qđ ē dicere vel lo cutio. ꝛ ē qn̄ ꝑ vnū factuꝫ dat intelligi aliud qđ ē credēdū. Tertio anagogice ab ana. qđ ē sursū. ꝛ goge qđ ē ductio. ꝛ ē qn̄ ꝑ vnū fac tū dat intelligi desiderandū. s. glia. Quarto tropologice. a tropos qđ ē ꝯuersio ꝛ logos qđ ē sermo ꝛ ē qn̄ ꝑ vnū factū dat intelligi faciēdū. Et ꝓpterea dicit. Hiero. i. c. hresis 24. q. 3. Qui alr scripturā intelligit q̄ͥ sēsus sp̄s sancti flagitat a quo scriptura ē. lꝫ ab ec clesia n̄ recesserit tn̄ hreticus pōt appellari ꝛ de carnis opibus ē eligēs q̄ peiora sūt. hec ille. facit ad hoc. c. relatū. 37. di. Nō bn̄ nō.

Expositus

E**xpositus** filius infās a patre siue ab alio eo sciēte vel ratū habēte eo ip so liberat a ṗria ptāte. Idē i seruo ꝛ liberto expositis q liberant a dn̄ica ptāte. Idē in lā guidis cuiuscūqꝫ etatis sint expositis. vel si alicui alimēta negari ꝯtigēt tāpie. vt i. c. vni co de infan. expo. Si v̄o eo ignorāte vel in uito sit expositus poterit eū repetere. sed re stituet expēsas infra. x. dies post epl̄am ꝯte statōnis factaꝫ. vt ibidē nō. ꝛ i. c. si. 87. di.

i — Utrū recoligens talē expositū acqrat ali qđ ius in eo. R. q̄ nō. vt in dictis iuribus.

2 — Utrū expensas factas possit repetere. R. q̄ si sunt alimenta vel cā alimentorū facte n̄ repetet: nisi in duobus casibus ṗꝫ glo. in. d. c. si. Primus si ꝓtestatus est q̄ volebat repe tere. vt. ff. d nego. ge. l. nensenius. Hoc limi to nisi esset ꝑsōa q̄ ad hoc tenerēt. sicut eccle sia q̄ tenetur alere pauperes. qꝛ qualitercūqꝫ ꝓtestetur non repetet. vt. c. sacrorū. 12. q. 2. ꝛ. l. alimēta. C. de ne. ge. ꝛ qđ ibi nō. Limi to ṗo q̄ in cōscia poterit repetere persona q̄ ad hoc non tenebatur lꝫ nō fecerit ꝓtesta tōnem qn̄ a principio habuit aīum repeten di. ar. eorū q̄ nō. j. Lex. §. 4. Secundus ca sus est qn̄ expositus ꝛ collectus nō vult du cere filiā collectoris in vxorē. C. d nup. l. pa trē. Si vero sunt alia ab alimentis q̄ expen dit. puta in erudiendo puero in aliqua arte ꝛ huiusmōi repetere poterit. C. de infa. ex. l. i.

3 — Sed nunquid excusent ṗdicti exponen tes si ex necessitate. puta qꝛ eos alere nō po terant exposuerunt. R. glo. in. d. c. si. q̄ non. qꝛ debuit eū mittere in xenonem. s. hospita le. vt. C. de ca. tol. l. vnica. §. sed scimus. ꝑ si talis locus nō erat: tunc vr glo. dicere q̄ ex cusatur de filio sed de seruo nō ꝑ. d. l. vnicaꝫ ꝛ in aūt. de nup. §. ꝛ multo potius. Sed ego credo verū quo ad penam predictaꝫ in. §. i. sed non quo ad deū qꝛ quantum in ipso est occidit nisi forte expositio tali modo fieret q̄ nullum periculum exposito immineret.

Expressio

E**xpressio** quandoqꝫ nō cet. Ar. l. non nunqꝫ. ff. de condi. ꝛ de. dicit. Nō nunqꝫ. contingit vt quedā nominati expres sa officiant. q̄ͥ ius omissa tacite intelligi po tuissent nec essent obfuta. Inde dictuꝫ est expressa nocent nō expressa nō nocent. hec ibi facit ad hoc. l. si quis. ff. de hr. isti. ꝛ glo. in. c. ꝯsulti de procu. ff. de reg. iu. l. expressa.

Estimatio

E**stimatio** rei quando debeat fieri R. q̄ tempore contractus. vt in. c. cum dilecti. de emp. ꝛ vendi. ꝛ in. l. 2. C. de rescin. ven.

1 — Quantum fieri debeat. R. glo. in aūt. de ali. ꝛ emphi. §. sanctissimas q̄ debet fieri se cunduꝫ redditus quos res extimanda affert facit tex. ibidem. ꝛ in aūt. de ec. titu. §. si aūt annale ꝛ tex. in. l. si qnos. C. de rescin. ven.

2 — Qualiter fiet secundū redditus. R. q̄ tan tum debet valere res quot fructus producit in. 25. annis: vel si est res que debetur eccle sie in. 35. annis. vt in. d. §. si ante annale. vbi ē tex. de. 35. annis. ꝛ ibi nō.

3 — Quid si res est nō fructuosa. R. q̄ extima bitur ṗm q̄ cōiter appreciatur. l. ꝑcia rei ṗu. ff. ad. l. fal. Et hoc hꝫ locum hodie cōiter in oībus rebus ꝛ qđ dr. res tantum valet q̄ͥtū

vendi pōt per.l.i.§.si heres.ff.ad treb.⁊.l. querebatur.ff.ad.l.fal.⁊.l.si quis vxori.§. vlti.ff.de fur.dꝫ intelligi verꝫ nō hito respec tu ad affectionē singulariū psonarꝫ:sꝫ cōiuꝫ vt in.d.l.ptia.nisi affectio esset rōnabilis res pectu extimantis.de quo dic vt.s.Emptio §.7.⁊.9.

4 Utrum extimatio faciat venditiōeꝫ.R.ꝙ sic in duobus cāibus.Primus cū eo aio fit extimatio vt ipa prestetur.secus si fiat vt ap pareat quanti res sit facta deterior.vt.l.si in ter vir.C.de iu.do.Qō tunc apparet qñ in pacto ē vt transacto certo tpre res que exti mata data ē reddat.qꝛ tunc non facit vendi tionē.vt.d.l.si iter.Secūdus cāus ē qñ res simpliciter dat extiata in ꝯctu de cuius natu ra ē vt trāsferat dñium.vt in.l.quotiens.⁊ l.plerūqꝫ.ff.de iure do.⁊.l.extimatio.ff.so. ma.Exemplū mulier dedit rē extiataꝫ.c.vi ro suo censebit vir emisse.Fallit hoc qñ na tura ꝯctus repugnat vt faciat venditiōeꝫ.vt in.l.seruos.ff.fa.her.Exēplum ego ⁊ tu su mus heredes ⁊ facimus extimatōeꝫ de he reditate.tunc nō facit venditionem.

5 Utrꝫ extimatio faciat trāsire periculū in ac cipientem.vide.s.Casus.§.6.

Extrema vnctio.vide.j.Unctio extrema.

Fabule occiose vel seculariū negociorꝫ non dꝫ re citari i puiuio clicorꝫ aut religiosorꝫ vt i.c.puiuia.⁊ in.c.p reuerētia.44.di.nec fabularꝫ oblectamēta excitantiū mētē ad icē tiua libidinū.c.ideo.37.di.

Facilitas venie incentiuuꝫ pbet dliquēdi.23 q.4.ē iniusta.de vi.⁊ ho.cle c.vt cle ricorꝫ.vñ Stephanus papa dicit.Ecclīasti ci vigoris ordo ꝯfunditur si aut temere illi cita psumātur.aut nō ꝯcessa impune tēpten tur.pinde si negligēter ea q̄ male vsurpant omittimus.excessus viā pculdubio alijs a perimus.

Facultas dr qñ sine difficul tate pōt quis face re.vt nō.Inno.in.c.in pñti.⁊ in.c. romana.de sen.ex.li.6.

Factum legitime retractari ñ debet.licet cāus po stea eueniat a quo non potuit ichoa ri.de regu.iur.li.6.Pa.in.c.discretioneꝫ. de eo qui co.consan.vxo.sue.dicit verā re gulam quando factum iam est perfectum. puta matrimonium:licet superueniat affini tas non retractatur.⁊.l.si a me fuerit.ff.de iudi.cum alijs que videntur contraria itel liguntur quando factum non erat perfectū sed solum inchoatum:quia tunc retracta tur.

1 Utrum sit dicendum factum quod non durat.R.glo.in.c.ad nostram.de regula.ꝙ quando ex facto volumus iudicare animū. tunc est verum ꝙ non dicitur factum.s.ani mo faciendi qō non durat.⁊ ibi ponit mul tas concor.Adde tex.in.c.nam ⁊ ego.ꝙ v. si.cum concor.in glo.

2 Utrꝫ factū illegitime censeatur factuꝫ.R. ꝙ non.vt in.c.veniēs.de presbi.nō bap.si cut inutile.⁊ nullum paria iudicāt.c.inter corporalia.de transla.prela.sic etiam dicit non esse qui minus idoneus est.vt in.l.i.ff. qō cuiusqꝫ vni.facit tex.cum glo.in.c.frater nitatis.de fri.⁊ male.vnde Bar.per.d.l.i. dicit ꝙ si pcurator non facit fidem de man dato.perinde est ac si non comparuisset ⁊ dominus tanꝙ contumax debꝫ puniri.Jtē excipere ⁊ non pbare.idem ē sicut non ex cipere.c.cum super.de conces.pre.Et paria sunt quo ad iuris effectū non esse ⁊ nō ap parere.l.duo sunt ticij.ff.de te.tu.Jteꝫ non fieri ⁊ tarde fieri vel eo mō quo fieri nō de bet.ar.c.auditis.de procu.ff.qui satisda.co. l.quotiens.⁊ ibi glo.

3 Utrum plus sit facto consentire ꝙ̄ verbo R.ꝙ sic glo.est in.c.in causis.de elec.vide glo.in.c.dilecti filij.el.ij.de ap.vbi plus fac tis loquimur.Factuꝫ alienum pronūtiens quomodo teneatur.vide.j.Sponsalia.§. 14.Factum vbi promittitur venit qō inter est in obligatione.ff.si quis in ius vo.nō ie. l.cum qu s.

Falcidia vide.j.Legitima.

Falsarius dr quis diuersi mode.vt nō.in c.in memoriam.19.di.⁊ in.c.qu.sqs ii.q.3.⁊ de cri.fal.per totum.

4 Utrum sit falsarius qui abñtium noia in instrumento ponit vel qui sigillum furtiue surripit.R.ꝙ sic.vt nō.in.c.quanto.⁊.c.ea. de hijs que fiunt a prela.Jtem.secundum Bar.i autē.presbr.C.de sa.san.eccl.falsitas non solū ꝯmittitur in dicendo falsum.sꝫ et in tacendo verum.

5 Utrꝫ apiens lrām alterius vt legat sit fal sarius.R.glo.in.c.cū olim.el.ij.de offi.de le.tꝫ ꝙ dꝫ puniri tanꝙ falsarius.allegat.c. olim.de rescrip.⁊.c.ad audientiam.de cri. fal.Jnnocen.vero tenet ꝙ iste minus pec cat ꝙ̄ si falsificasset sigillum apponendo

adulterinum tñ falsarius ē.pp qd dic Pe.
de anca. q soluꝫ ds puniri pena extraordiaria
c.de cā.s.de offi.dele. ⁊ ↄcurrūt cōiter doc.
⁊.c.allata p glo.loquuntur de fl'ario q facit
rasurā viciādo lrām.vt i.d.c.olim. l'appo
nēdo sigillū adulterinū.vt.d.c.ad audiētiā
Bar.dicit q si apit oñdendo adūsario mit
tētis pōt puniri vt fl'arius.ar.bonū i.l.i.§.is
q.ff.ad.l.cor.de fal.v.is qui deposita instra
oñdit aduersario icidit i crimē falsi. Qd nō
ↄ notarios ⁊ aduocatos qui oñdunt iura p
tis aduersario. Si vero apit.sed non oñdit
aduersario.sic nō punit crie falsi. ⁊ vr tex.
i.d.c.cū olim. ⁊.ff.de cri.stelli.p totū. ⁊ ad
l.q testañ.ff.de fal.dic q ē spāle in eo q ap
puit testiñ clausum vt puniat pena falsi. Ex
quo collige q peccat mortalr apperiēs lras
alterius vt legat nisi speꝫ hēat i ratihitione.
Qd itelligo qñ aduertenẜ ⁊ studiose fac cū
veniat puniēdus crie stellionatus. Qd lito
verū nisi hērent p defliceẜ.puta eas ꝓiecit l'
laceravit ⁊ huiusmōi.qꝛ si tales legit p aliq
bono fine.lꝫ al' curiositas ē ñ tamē mortal'
de se.

3 Utrū lacerās l'cōburēs l'celās scripturas
publicas l'priuatas q ad aliū spectāt ita q
āplius non apeant sit fl'arius. R. q sic.vt est
casus ⁊ ibi Bar.in.l.paulus. ff. de fal. vbi
dicit tex.legis cor.pena oēs teneri q ēt ex te
stamēta cetera fl'a signassent.sꝫ ⁊ ceteros q
i rōibus tabul'.lris publicis.aliaue qua re si
ne signatione falsum fecerint: vel vt verum
nō appat qd celauerint.surripuerint.deleue
rint.subiecerit ⁊ resignauerint eadem pena
affici solere dubiū ñ ē.hec ibi. Glo. i v. sur
rupuerit.dicit sic.vt nō eēt.cōburēdo. Et sic
pꝫ quid diceñ de falsantibus libros merca
toꝝ ↄburētibus l'occultantibus l'als scrip
turas. ⁊ vltra dictā penā tñr ad restōnem to
tius iteresse.tex.ē in.l.qui tabulas. ff. d fur.
de quo vide ꝭ. Restitutiō.i.in verbo Scrip
turas.

4 Utrū falsificans monetā sit fl'arius ⁊ pec
cet mortalr. R. q sic fm Ho. Jo.an. Pe. ⁊
Jo.de ymo.i.c.quāto.de iureiurā. ⁊ pꝫ per
tex.ibidē.vbi dr q seruans falsam monetā
agit iniq.ergo fortius falsans.pꝫ ēt p ↄtra.
Jo.22.q excōicat oēs tales i regno francie
⁊ tñr restituere oē dānū datuꝫ illi persone.
coitati l'pplo dānificato.vt nō prefati doc.
vbi s.l'si nescitur spāl' psona.saltē paupibꝰ
ar.eoꝝ q nō.i.c.cū tu.de vsuris. ⁊ in rla pec
catū.de re.iu.li.6. ⁊ vide Ho.i sum.ti.de cē
si.§.ex quibus.v.qd si moneta. Idē dic fꝫ
Gura.obdo.de illo q recepit fl'am ignorāt
quā postea sciēs expēdit p bona. Qd limi
to i pecunia alicuius iportantie.secus i de
nario vsuali.sic dico de furto.ꝭ. Furtum.§.
43.

5 Quot modis fl'atur moneta. R. q tribus
modis fm communiter doc.in.d.c.quanto.
Primo in forma.s.quando imponitur si
gnum illius qui eam cudi non facit.vt in .l.
falsi nominis. ⁊ in.l.qui nomine.ff.de fal. ⁊
in.d.c.quanto. Secundo ex materia metha
lica.s.qñ fit de ere vel de stagno vel non de
debita liga.vt in.l.paulus .ff. de solu.secun
dum Bar.vel cum talis materia inmiscet
vbi non debet.vt in.l.qui nummos. ⁊ in.l.
cornelia.ff.de fal. la prima. Tertio expon
dere.nam ista tria requiruntur de substantia
monete.vt in.l.i.§.i.ff.de ↄhen.emp.

6 Sed quero qd pondus debet habere. R.
secundum glo. ⁊ doc.in.d.l.i. ⁊ Bar.in.l.
2.§.i.ff.si cer.pe. q de iure tantus debet esse
valor conatē ⁊ tantum pondus quantum
erat prius in materia non deductis expen
sis nec labore que de iure debent fieri de pu
blico. Sed secundum Inno.quem commu
niter sequuntur doc. ⁊ seruatur ex consue
tudine tantum debet esse in pondere quan
tum erat in materia deductis expensis ⁊ la
bore.quia nemo suis expensis tenetur eam
facere.ff.qui.ex ca.ma.l. i. ⁊.c.qui sentit.de
re.iur.li.6. Immo plus credit Inno. q si
princeps indiget poterit inde sentire aliqd
lucrum ⁊ sic minuere a predicto pondere.
Sed Panō.in.dicto.c.quanto. de iureiu
rādo.limitat verum:nisi spargatur extra re
gnum.quia cum damno non subditorum
suorum non potest.quam credo verissimā
Credit Inno.etiam q princeps cum cōsē
su populi possit minuere.hoc est q sit mio
ris ponderis ꝗ deberet. ⁊ tamen expēdat
ac si esset iusti ponderis. Ratio quia quilꝫ
potest renuntiare iuri suo.7.q.i.ꝗ periculo
sum. ⁊ dicit sufficere consensum maioris p
tis magnatum regni:quia negotium regni
reputatur negotium vniuersitatis.ar.in.l.2.
§.scissimus. C.de iureiurando propter.ca
lū. Sed Pa.vbi s.dubitat de hoc.cum tra
ctetur de preiuditio singulorum eorum.ar.
eorum que nō.in.c.cum omnes. de consti.
⁊.C.que sit lon.consue.in Rica. Et ego cre
do requiri consensum singulorum:nisi quā
do ex alia causa propter hoc alleuiarentur
puta.ab angarijs ⁊ huiusmodi per ea que
nō.in dictis iuribus. Dicit tamen. Inno.nō
sufficere consensum populi vt expendatur
extra regnum.

7 Utrū princeps fraudet monetā qñ repro bat valentē ⁊ minus valentē acceptat vt de reprobata hēat bonū foꝝ ⁊ illā ꝯflari faciat ⁊ cudi. R. Ho. vt recitat Pa. vbi. s. ꝙ sic fa cit tex. i. l. elegāter. §. q reprobos. ff. ð pi. ac.

8 Utrū radentes vel tondētes sint falsarij vl' subtilius ex aqua ꝑticulā auri vel argēti tol lēdo ita ꝙ cognosci nō pōt. R. ꝙ sic. vt i gl. d. c. quanto ⁊ tenent ad restōnem dāmificat. vel si ipsos ignorant pauperibus de necessi tate. c. si. de iniurijs.

Utrū illi q singulos denarios ponderāt ⁊ grauiores retinēt ⁊ ꝯflari faciūt sint falsa rij. R. vt colligo ex Ho. Jo. an. Pe. ð āca. ⁊ Jmo. vbi. s. Si illi q cudūt pecuniā qꝛ ali qui denarij sūt qñqꝫ minus ꝓpterea diminu unt alios plus in pōdere. qꝛ ñ pñt equaliter oēs sculpere. tūc tales sunt falsarij ⁊ tñr ad restōem cōitati qꝛ corpus pecunie dānifica uerūt. Si aūt oēs denarij sūt iusti pōderis. sed aliq sūt āplioris ⁊ illos radūt: dūmōre maēāt iusti pōdris seu ꝯflāt ñ credo f[al]sarios lꝫ male faciāt ⁊ nullo mō sit eis ꝯsulenduꝫ. Qð si nolunt abstinere. nō credo eos fore extra statum salutis propter hoc.

10 Quid de falsario lrārū apostolicarū við s. Excomunicatio. §. Casu. 3.

11 Utrū falsificans mensuras. ⁊ pondera te neat. R. ꝙ vltra mortale tenet ad restōnem totius dāni dati. vt pꝫ ex. c. 2. de emp. ⁊ ven. ⁊ deberet. 30. diebus in pane ⁊ aqua peni tere. vt ibi lꝫ sit arbitraria hodie. Idē dic ð vtente scienter falsis. Et falsans mensuras tñr lege cor. de fal. ff. de extraor. cri. l. anno nā. circa fi. q̄ ē pēa publicatōis oiꝫ bonoꝝ cū deportatōe si lib ē. si seruus vltimū sup plicium. vt. l. i. in fi. ff. de fal. Utēs vō falsis pōt puniri in duplū ⁊ relegari i insulam. vt. ff. de fal. l. pe.

12 Utrū instrā confecta p falsum notariū sint nl' la. R. vt colligit Pa. i. c. frnitatis de hr̄. per Inno. ibidē aut loquiur de instris cōfectis post falsitatē cōmissaꝫ: vel ēt añ tñ nūdū dā natū sꝫ tolēatū i offō ⁊ sic valēt ꝑtextu officij lꝫ p⁹ea dānet fac. l. bābari⁹. ff. ð of. p̄. Aut lo quimur de instris ꝯfectis post damnatōem notarij. ⁊ sic ñ valent. vt. l. si aliqd. C. de sus cep. prepo. ⁊ archa. facit tex. in. l. si qs ex ar gētarijs. §. fi. ff. de eden. Bar. tñ in. l. i ff. ad l. iul. repe. limitat veꝝ qñ notarius fuit dam natus pp falsitatē cōissam in offō tabelliona tus. ⁊ sic loquit. d. l. si aliquid. Secus si als fuisset damnatus de falso cōmisso ex alia cā extra offm tabellionatus. sicut in quodaꝫ ꝯ silio ipse Bar. ꝯsuluit pro quodā notario damnato qꝛ extraxerat duas cartas ð libro comūitatis valebāt eius instra. lꝫ sit infamis effectus. Et hoc verū dūmodo illud officiū nō hēat in se dignitatē. vt qꝛ. est notarius ꝑn cipis. l. i. C. de man. prin. vel salariuꝫ de pu blico. vt qꝛ ē notarius in bancho. qꝛ tunc nō valerent. alias sic.

13 Utrū instrumentū factum a notario non damnato qð hꝫ diuersa capl'a sit falsū si fal sitatem hꝫ in vno capitulo. R. Pa. vbi. s. ꝙ aut falsitas ꝓuenit ex vicio notarij. ⁊ tūc aut concernit sbalia instrumenti. puta. qꝛ in indictione aut die. ⁊ tūc totū corruit. vt nō. in. c. inter de fi. instru. ⁊ in aūt. vt propo. no. impera. circa prin. Aut ꝯcernit substātialia negotij. ⁊ tunc distingue. aut capitula sūt cō nexa. ⁊ tunc totū reprobatur. Aut non sunt connexa sed separata. ⁊ sic solū illud capi tulū falsum reprobatur. Et sic limita Bar. in. l. si ex falsis. C. de transac. qui tꝫ ꝙ quan do venit ex vicio notarij totum corruit. qð Inno. ēt tenet. Si vero falsitas est circa ex trinseca vt qꝛ scripsit ꝯhentes esse ꝯsangui neos: vel aliqð aliud qð non facit ad nego tiū lꝫ hoc sit falsū non reprobatur pp hoc i strumentū. qꝛ hoc nō ē vitiū notarij. Et idē dic in teste. Et idē voluit Inno. in. d. c. frater nitatis vide glo. in. d. l. si ex falsis.

Fama ē illese dignitatis stat⁹ legibus ⁊ moribus ꝯ probatus. l. cognitōem. §. extiatio. ff. de va. ⁊ extraor. co. ⁊ in glo. c. vrā. de co ha. cle. ⁊ muli.

1 Utrū fama sit defendēda. R. fm glo. in. c. senti. ii. q. 3. ꝙ aut sumus inter tales q para ti sunt imitari. ⁊ sic peccat mortaliter q eam nō defendit ꝓ posse. Et sic intellige. c. non sunt audiēdi ca. q. ⁊. c. nolo. 12. q. i. ⁊ de con se. di. i. iubemus. Aut sumus inter tales qui solū parati sunt reprehēdere non imitari. ⁊ sic sufficit nobis conscia nostra ⁊ non tene mur defendere. Et sic intellige. c. quid obest homini. cū. §. c. se. ii. q. 3.

2 Quot modis leditur fama. Et quō sit re stituenda. vide. s. Detractio.

3 A quibus ē abstinendū pp famā ꝯseruan dam. vide infra. Scandalum. §. 3.

4 Fama ꝓprie ē qñ tota ciuitas vel vicinia vel maior pars acclamat aliquid. Uel d' c ꝙ ē cōis locutio ex verisimilibus coniecturis surgēs. vt colligitur ex nō. in. c. si duo. 35. q. 6. ⁊ in. c. sup eo. de eo qui co. ꝯsan. vxo. sue. ⁊ in. d. c. vestra. Unde primo oportet ꝙ sit ex verisimilibus coniecturis. quia alias ꝓ prie non est fama quo ad iuris effectum sed

2 Queritur an parentes succedant prefatis spurijs. R. Pa. in. d. c. tanta q non in eo casu quo ipsi nõ succedunt parẽtibus. Et hoc verum de quibuscunqz filijs illegitimis.

3 Quero an prefati spurij possint institui hẽdes ab alijs extraneis. R. Pa. i. c. cũ hẽret de eo q du. i ma. quã po. p adul. q sic. qz nõ prohibentur nisi pentes. vt nõ. glo. in aũt. q. mo. na. effi. sui. §. vltimo.

4 Utrum pẽtes possint pfatis spurijs aliqd relinquere rõne alimẽtorum. R. q sic. vt nõ. Bar. i. d. aũt. ex cõplexu. Imo tñr de eqtate canonica eos alere fm facultates eorum: & tã pr qz mater. tum qz tales nõ sũt in ptãte nec pris nec matris. Insti. de nup. §. sunt & alie psone. & l. vulgo ccepti. ff. de sta. ho. tũ qz alimẽta debent istinctu nature q̃ sic matrez obligat sicut prem. vt nõ. Inno. i. c. 2. de rla & Pa. in. d. c. cũ hẽret Secus de iure ciuili vt in. d. aũt. ex cõplexu. Vñ dicit Bal. in. l. fi. §. si a socero. ff. de hijs. q̃ in frau. cre. q d eqtate canonica põt pr donar spurio. vt hẽat pro alimẽtis. Et siltr legare p alimẽtis. nõ Bar. in. l. fi. ff. de hijs qui. vt indi. & Cy. in l. nõ oi titulo. C. de admi. tutorum dicit q ẽt spuria dz dotari. vt nõ. Imola in. l. lucius. la 2. §. i. ff. de le. 2. Limita pdicta nisi eẽnt in nimia quãtitate in fraudẽ legata. Et cõclude q pfati d pdcã a patre recipiẽdo de eius bonis tñr restituere etiam in conscientia.

5 Filius alius dr nothus. vt nõ. in. d. §. sũt & alie psone. q alñ dicitur naturalis tm: qzuis spurij etiam sint naturales tantum. & talis est ille qui est natus ex coitu neqz dãnato: neqz approbato de iure ciuili. vt est filius concubine solute in domo retente a soluto que posset esse eius vxor legitima. puta. quia ñ est consanguinea nec affinis. vt in. l. in cõcubinatu. ff. de concubi. & iste succedit patri ab intestato in duabus vncijs totius hereditatis: dummodo non existant filij legitimi vl vxor legitima. vt in aũt. liceat patri. C. de natura. li. quia filijs legitimis existentibus vl nepotibus non põt nisi vnam vnciam relinquere ei & matri & non vltra. vt. l. matre. C. de natura. li. Sed si nihil reliquerit ei. in nullo succedet. sed tamen debet alimentari a legitimis.

6 Sz nũquid si non hz filios ltimos poterit tales heredes instituere. R. q sic. etiã in totum. legitima tamẽ reseruata parentibus si habet. vt nõ. in dicta auten. liceat patri. Et licet Gofre. teneat q non succedat. cum hodie talis coitus sit reprobatus. vt i aut. d leno. col. 3. & in aut. scenicas. colla. 5. & C. de concubi. l. vnica. tamen ego teneo cũ gl. in. d. c. tanta. & in. c. nisi cũ pridem. de renũ. q succedunt ẽt de iure canonico. quia ex q̃ ius canonicum non statuit oppositum non debemus in hereditatibus recedere a dispositione iuris ciuilis. facit. c. per venerabilez qui fi. sint le. & sequitur Pa. in. d. c. tanta.

7 Filius alius dr legitimus tm. & iste ẽ adoptatus vel arrogatus. Et dicũt legitimi tm. qz non natura sed legis institutõe sunt filij. vt de cogna. le. in rubro & nigro. Et isti succedunt patri legitimo simul cũ filijs legitis nãlibus. vt nõ. C. de adop. l. fi. & insti. d here. que ab inte. def. §. item adoptiuos. & i. l. si pater. ff. de adop. vide. s. Adop. §. i. & 2.

8 Filius alius dr spiritualis & legitimus. sicut ẽ susceptus de baptismo vl crismate. Et iste in nihilo succedit. quia cum sit spiritual nõ extendit se ad tpralia. Filius alius dr spũalis tm. sicut sunt oẽs xpiani pape. & de diocesi epi. & de prochia psbri. vt in. c. omnes. 30. q. i. Et isti siltr in nihilo succedunt parentibus suis isto modo.

9 Filius alius nãlis & legitimus. nãl dr qa nãliter ẽ generatus. legitimus qz ex legitima pentum cõiũctione approbata per leges. isti succedunt ab intestato parentibus omnibus alijs exclusis. vt in aut. de here. que ab ite. Limita nisi in cãu in quo aliqui spãliter admittũtur. vt dictũ ẽ in filijs adoptiuis & sunt quasi dñi viuentibus pentibus: solum eis d est administratio. vt insti. de her. qua. & dif. §. sed sui. Unde ex cõsuetudine lege iuuata filij cõitum appellantur cõites. vt filij regum reges ẽt in vita pentũ. vt. 24. q. i. c. si. & per Bar. i. l. fi. C. de digni.

10 Utrum filius nãlis tm efficiatur legitius per sequens mrimoniũ inter prem & mrem eius. R. Pa. in. d. c. tanta. q sic qñcũqz sit filius naturalis. si tpre quo genitus fuit poterãt esse legitie vir & vxor in mrimonio pentes eius Et lz Bar. in. l. pe. ff. de cõcubi. velit soluz h esse verum in cõcubina in domo retenta postea p vxore capta. tm canoniste cõiter tenẽt contrariũ. & hoc teneas. Secus esset si tpre generatõis non potuisset esse matrimonium inter pentes. quia licet per dispensationẽ vel alio modo sit postea contractum matrimonium: non tamen erunt legitimi. secundum Jo. an. in quadam apostilla Bal. in li. feu. ti. si de feu. contro. fue. vult q nisi interueniat instrumentum dotale. vt volunt iura insti. de nup. §. aliquando. & insti. de here. que ab inte. deffe. post prin. & in aũt. qui. mo natura. effi. sui. §. fi. qzuis sequatur mrimoniũ

f

nō ltiantur. Sed ego teneo ꝯtrariū. sicut tenēt moderniores canoniste cōiter ⁊ in pratica sequuntur legiste.

12 Utrū filij nati ex clādestino mr̄imōio sint legti. ℞. glo. i. c. qḋ nobis q fi. sūt le. ꝙ si nullū ē impedimentū post approbatōnē matrimonij erunt legitimi siue sint nati ante approbationē matrimonij: siue post. Et hoc sequunt oēs ⁊ probat in. c. 2. de clā. despon. Nā approbatio retrotrahit ⁊ ꝑinde ē ac si a principio fuisset ꝯtractum in faciē ecclesie. immo plus dicit Alanus ꝙ lꝫ clandestine contrahētes nō ꝓsumātur cōiuges. vt dicit glo. in. c. lator. q fi. sunt le. tn̄ hoc ꝓcedit respectu nubentiū. sed respectu filiorū ꝓsumūtur coniuges qḋ est notandū. Ex quo infert Pa. in d. c. lator ꝙ natus ex viro ⁊ muliere simul cohabitantibus ꝓsumit ltius. qꝛ fauore ltiationis presumitur inter eos matrimonium. pro quo facit. l. in libere mulieris. ff. de ri. nup. Et maxie ꝓcedit si vocabant se coniuges. vt nō. Inno. i. c. ex pte de resti. spo. Dicit ēt Ho. ꝙ si multo tpe simul tanq̄ꝫ coniuges cohitarunt ꝓsumendū est esse matrimoniū facit qḋ nō. ipse in. c. illud ḋ ꝓsūp. Si āt erat impedimētū. tūc sunt opi. Jo. an. ⁊. d. Anto. tenēt ꝙ post approbatōem ltiant. licꝫ postea seperētur Glo. tꝫ ꝙ hoc ē verū in natis post approbationē. sed nō in ante natis. Jo. cal. tꝫ ꝙ nullo mō ltiant. Et hoc putat Pa. verꝫ de rigore iuris facit. c. fi. in. §. si qs de clan. despon. Et hāc teneo ꝓpter ꝓfatū c. fi. vbi ē tex. apertus vide de hoc. s̄. Clādestinū qn̄ dicatur in prin.

13 Utruꝫ natus de sponsa de futuro sit ltius ℞. Pa. in. c. ꝑ tuas q fi. sunt le. ꝙ sic si nullū sit ipedimentū. alias sec⁹ secundū ꝙ dictum est i precedenti. q.

14 Utrū filius q cōiter reputatur filius viri ⁊ vxoris teneat credere vxori dicēti eū illegiptimū. vide. s̄. Adulterium. §. 5.

15 Utrū ex tractatu ꝑētū qs constituat filius ℞. Pa. vbi. s̄. ꝙ ex nominatione filij ⁊ tractatu vt filij ꝯstituitur qs in possessione filiatōnis ēt si sit natus extra domū. Un̄ ibidē dicit d. Anto. quē sequitur Pa. vbi. s̄. ⁊ nō. Butri. in. l. quidā. ff. de proba. ꝙ tractatus ꝑentum. puta. qꝛ illi tractabant eū vt filiū ⁊ ipe eos vt parētes ꝓbat aliquē filiū alteri⁹. imo plus vult glo. in. c. transmisse. qui fi. sint le. ꝙ ꝓbatio huius tractatus ꝓfertur negatōni ꝑētum. Itē. d. Anto. in. d. c. vult ꝙ ēt sola fama probet filium si nihil probetur i ꝯtrarium.

16 Quid si ꝓbetur ꝙ vxor eo tpre cōmisit adulteriuꝫ quo talis conceptus est. ℞. Pa. in. d. c. trāsmisse. ⁊. c. ꝑ tuas. eo. ti. ꝙ si pater seu maritus cohitabat eo tpe cum vxore reputabit ltius. qꝛ cum possit esse filius vtriusq̄ꝫ debemus fauore filiorꝫ ꝓsumere ꝙ sit fili⁹ mariti potiusq̄ꝫ adulteri ꝓ hoc est tex. i. l. miles. §. defuncto. ff. de adul. facit. l. qꝛ sp. ff. de iius vo. Idem dic de filio nato de cōcubina retenta in domo. vt semꝑ ꝓsumatur filius ꝯcubinarij. vt hēs glo. singularē in. c. michael de fi. presbi. Secus si fuisset abn̄s tanto tēpore ꝙ non potuisset euꝫ generare. vt. ff. de hijs qui sunt sui. vel alie. iu. l. filium.

17 Utrū filius natus ex illis q post matrimoniū ꝯtctū de cōi ꝯsensu fecerūt votuꝫ: vel qn̄ alter intrauit religionē ⁊ repetitus fuit sit legitimus. Uide infra. Matrimoniuꝫ. 3. Impedimentum. 5. §. 5.

18 Utrū appellatōe filiorꝫ veniant naturales tm̄. ℞. Pa. in. c. in p̄ntia de proba. ꝙ aut apparet de tacita voluntate disponētis. vt qꝛ ē eadē rō de ltio sicut de naturali. ⁊ tūc veniunt ēt naturales: siue tractetur de pena: siue de comodo: siue in legibus: siue in statutis ꝯ testis ⁊ huiusmodi. Si vero nō apparet de mente. tūc si tractatur de comodo veniunt ēt naturales. 35. q. 7. c. vnico. Et hoc ex benigna interpretatōe potiusq̄ꝫ ex significatione ꝓpria. qꝛ ex propria significatōne noīe liberorum vel filiorū veniunt solūmō naturales legiptimi n̄ adoptiui vel naturales tm̄. vt in. l. si ita qs. §. fi. ff. de le. 2. non veniunt ēt. vbi tractat de comodo: spurij ⁊ ex coitu dāna to nati.

19 Utrū filius denominet a patre. ℞. ꝙ sic ḋ iure. vt in. c. 2. de cōuer. in fi. ⁊ insti. de le. ag. tu. §. i. Et hoc qꝛ seq̄tur familiā ⁊ agnatōem patris. Nec ob. c. rainutius de testa. qꝛ fm̄ Jo. an. illud erat ꝑ superbiaꝫ. qꝛ mater erat nobilior. Unde filius sequitur priuilegium patris in tribus. Primo quo ad honores. Secundo quo ad curialem conditionem. C. de decurio. l. eos. l. exemplo. ⁊. l. nullus. Tertio quo ad originē. ff. ad munici. l. i. vīḋ glo. in. c. dicat. 32. q. 4. ⁊ glo. in. l. cū ltie. ff. ḋ sta. ho. De illegiptimis dic. vt in. §. se.

20 Utrū sequatur ꝯdictōem similiter patris ℞. ꝙ nō de iure. sed matris ꝫ glo. quā sequuntur cōiter doc. in. c. i. de ꝯiu. ser. q̄ vult ꝙ partus ancille erit penes dn̄ꝫ ancille. l. ⁊ seruorū in prin. ff. de sta. ho. pro quo facit tex. in. l. ꝑtū. C. de rei. vē. ⁊ nō. i. c. vnico. de na. ex li. vē. ⁊ i. c. fi. de ser. nō or. ⁊ Insti. de iu. ꝑso. §. fi. Nec ob. c. liberi. 32. q. 4. vbi dī semꝑ q nascitur deteriorē ꝑtem sumit. sed expone deteriorē. s. matris q̄ fragilior ē. Hoc tamen

limitat Pa.i.c.l3 de ꝯiu.ser.ver nisi ꝯsuetu do.vel statutū hēat aliud.sicut hodie ē ꝙ na tus ex ancilla non est seruus si pater ē liber. Quod nō.

21 Utrū pr̄ ⁊ mr̄ teneāt alere filios. ℞.ꝙ sic de quo vide.s̄.Alimēta.§.i.nisi in.5.casib⁹ quos nō.Pa.in.c.cū hr̄et de eo q du.i ma. quā po.per adul. Primus si filius eū accu sauit.vt.l.si qs a liberis.§.itē iudex.ff.de li. agno. Secūdus si pr̄ eget ipse.q: non tnr̄ vl traꝗ̄ pōt.d.l.si qs.§.sed si filius. Tertius si filius cōmisit crimē ingratitudinis ꝯ patrē l.si prēm.C.de alen.libe. Quartus si filius h3 artē vel aliud vn̄ viuat.d.§.sed si filius.⁊ §.alimenta ibidē. Lita tn̄ hoc s̄m Bar.i tra ctatu alimentoꝝ nisi sit filius nobilis ꝙ eu3 dedeceat in tali arte opari. Quitus sūt oēs cāe ex qbus pr̄ pōt exheredare filiū.ita ⁊ ꝺ negare alimenta.de qbus vide.s̄.Exhērda tio.⁊ infra.Ingratitudo.§.3.

22 Sed si diuortiū fiat apud quē d3 ali. ⁊ q bus expensis.℞.ꝙ extimabit iudex pēsatis circūstātijs.puta.q: minor triēnio apud ma trē ⁊ huiusmodi.vt n̄.in.l.vnica.C.de di uor.fac.⁊ apud quē li.edu.⁊ in aūt.si pater ibide3 posita.vbi dr̄ ꝙ si pr̄ fuit cā diuortij nutriēt apud matrē expen̄ patris:si mō mr̄ non cōuolauit ad 2as nuptias. si vero mat̄ dedit causam apud patrem expensis mr̄is locupletis.nisi pater minus idoneus sit.q: tunc apud matrem locuplete3:nisi alter eo rum esset infidelis.q: apud fidelem sunt alē di.vt patet per ea que dixi supra. Baptis mus.6.§.ii.

23 Utrū filius magis teneāt subuenire patri ꝗ̄ extraneo.℞.ꝙ patri etiam infideli ꝗ̄ ex trano fideli ceteris paribus.vt nō. glo. 30. di.c.i.⁊.42.di.quiescamus.⁊.86.di.nō sat

24 Est filius qui non h3 nisi vnum pane3 ⁊ h3 patrem qui fame perit: ⁊ filium silr̄ cui d3 subuenire.℞. Cy.in.l.2.C. de pa.qui fi. di.ꝙ potius pr̄i q: posset eū vēdere. Ego addo q: ius diuinū sic eum obligat.qꝺ dic̄ Honora prēm ⁊c̄. Et qn̄ dicit̄ q⁹ amor ma gis descendit ꝗ̄ ascendat.l. isti quidē.§. fi. ff.qꝺ me.cā.l.liberoꝝ.ff.de ver.signi.⁊.l.li beri.⁊ ibi glo.ff.de inoffi.testa.℞. Ja.ibi dem.ꝙ verꝝ ē quo ad ordinē dilectiōis.nō tn̄ quo ad effectū obligationis.nam ꝑ nati uitatē filioꝝ nō d3 cōditio aui fieri deterior q: iam habet filiū obligatum. Sed in ꝯriū facit qꝺ nō. Bar.in.l.si qs a liberis.in.§.si. ꝉ parēs.ff.de li.agno.vbi dicit post glo.ꝙ pr̄ tenet̄ alere filium de iure nāli.⁊ filius te net̄ alere patrem de iure gentium.⁊ sic vi deātur fortius vinculum quo tenetur pater fi lio ꝗ̄ quo tenetur filius patri. Contrarium tamen determinat in.l.i.in fi.ff.de in.⁊ iu re.facit etiā ꝯ qꝺ nō. Bar. in.l. non quēad modu3.ff.de li.ag.vbi vult ꝙ si quis habet patrem ⁊ filium diuites ⁊ indiget alimen tis ꝙ potius debet petere a patre suo ꝗ̄ a fi lio ratione predicta.

25 Utrꝝ filius possit nubere sine lnīa patris. ℞.ꝙ sic tam masculus ꝗ̄ femina.ꝗ̄uis nō expediat.vide.s̄.Dos. Et qūo tenet̄ eā do tare q̄ nupsit sine scitu patris.in.§.4.

26 Utrꝝ possit vouere.vide.ī.Uotū.2.§.5.

27 Filiusfa.viuente matre emancipatus ac quirit vsumfructū in maternis bonis ꝓ vi rili.i.pro media parte si ē vnus filius ⁊ pa ter pro alia post mortem matris.casus ē.C. de bo.mater.l.si viua matre. Idem dic i ne potibus ⁊ pronepotibus. Idem dic si sunt plures filij.quia pro virili parte simul cum patre. Sed si aliqui sunt emancipati.aliqui in patria potestate pro virilibus partib⁹ ve nient omnes sed vsufructus non emācipa torum remanebit apud patrem. vt in dicta l.si viua.

28 Sed nūquid idē erit in alijs bonis aduē ticijs.℞.ꝙ n̄.sed solum in maternis.vt nō. glo.in.d.l.si viua.

29 Utrum filius possit agere contra patre3. ℞. Pa.in.c.non est.de spon.ꝙ sic ratione peccati.alr̄ non.ē admittēdus.vt nō.glo.i.c. si ecclesia.23.q.4. Sed glo.in.c.queritur.2. q.7.tenet ꝙ pōt in castrensi causa ciuiliter n̄ in alia.ff.de iudi.l.is nulla.⁊ etiam in quasi castrensi.vt.ff.de fur.l.si qs vxori.prio rn̄so non tamen de furto.sed actione in factum. C.de dolo ma.l.superstite. Et hoc non existens emancipatus.sed emancipatus be ne potest agere petita venia ⁊ impetrata.C de i ius vo.l.vltima.sed in criminali causa non auditur.2.q.i.prohibentur.nisi iniuri am in ipsum cōmiserit.vt:C.de pa.pote.l. congruenti⁹.

30 Ad quid tnr̄ filij parētibus.℞.vt colligo ex Ale.de ales.in.3.par.sum.in tractatu de 4.precepto.ꝙ ad tria de precepto. Primū est ꝙ tnr̄ eos diligere. Ratio quia cum fili⁹ sit obligatus anime patris ⁊ matris ex cu ius operationis virtute generatus ē tenetur ei rependere.qꝺ non pōt in alio nisi aman do.quia sic cōsolatur eos cū hoc ꝑpēdūt. Et hoc est ꝙ dicit Jero.li.de honore parē tum. Redde amoris Uicem.⁊ Johan.

14. Ut cognoscat mundus. τ ē.q.d. ex ēplura capiendo ꝙ diligo pr̄em. τ nō sufficit ꝙ cō sistat in corde. sed oꝫ ondatur in signo. nec dꝫ esse amor quo obligamur oēs diliger̄. sꝫ spālis τ precipuus. Et ppterea n̄ excuso a mortali filios qui nunꝙ̄ signa amoris osten dūt parentibus imo semp loquunt̄ dure τ vn̄r eos hr̄e exosos. Secūdū ad qd̄ tn̄r est obedire i hijs q̄ ptinent ad dispositōem rei familiaris τ multo magis in necessarijs ad salutē. vt sunt ea q̄ ptinēt ad bonos mores. In hijs sciēter ɔtēnens obedire mortaliter peccat. Secus si ex in aduertētia vel raro si ne ɔtēptu. qꝛ vr̄ veniale. Ad alia āt obedire ē de consilio solū. Tertiū ē ꝙ debēt eis in ne cessarijs subuenire: siue sint infirmi vel alia necessitate. vn̄ mortaliter peccāt q cū possit coꝝ necessitatibus non subueniūt nisi forte esset quid minimum.

31 Utrū malicia patris noceat filijs. R̄. ꝙ sic quantū ad penā tpalē: vt pꝫ. C. ad. l. iul. ma. l. quisqs. τ in. c. cū s̄m de hr̄ti. li. 6. τ in. c. ni si cū p̄dē. §. i. d̄ s̄nū. 56. di. nūꝙ̄ τ. c. nasci. Itē ēt ad penā eternā pp malū exēplū vel malā curā. vt de Hely. i. R̄. i. sacit. c. si gēs. 56. di. Similiter malicia filij inducit p̄sūptionem ɔ̄ pr̄em. 6. q. i. q crimen. 37. di. legant.

32 Utrū possit filius intrare religionē. τ an teneatur ad eius ministrationē ingressus vi de infra religiosus. §. ii. τ. §. 31.

33 De filijs illegitimis ordinandis vide in fra. Ordo. 3. §. 14.

34 Quō filij acquirūt sibi τ non alijs fratri bus. Uide infra Peculium.

f **Inis** aliqū inspiciendus ē. aliqn̄ mediū. aliqn̄ p̄n cipiū. vide multas allegatōes i. c. sciētes de censi. Et est questio brocardica.

f **Iscus** ē bursa cesaris vel pricipis. 16. q. 7. ma iores. Uel pōt dici ꝙ fiscus hodie ē saccus sine ɔscia q iburſat oia quesita ma le. ff. de calū. l. in heredem. τ. ff. de inoffi. te. l. papinianus meminisse.

1 Utrū fiscus p̄feratur alijs creditoribus. vi de infra. Restitutio. 2. §. 16.

2 Fiscus turpia lucra ēt ab hr̄dibus extor quet. lꝫ cria sint extincta. d. l. i hr̄dem i prin.

f **Lagella.** quō sunt satisfa ctoria. vide in fra. Satisfactio. §. 8.

f **Letus** de mortuis iproba tur. 13. q. 2. q̄ꝫ p̄poste rum.

f **Omes** ē langor nature q carnis ɔcupiscen tia appellat̄. 15. q. i. §. vt itaqꝫ. Qui gdē n̄ ē peccatū sꝫ pena peccati. ibidē. §. i.

f **Orma** est q̄ dat ēē rei s̄m Inno. in R̄ica de ɔse. ecc. vel al.

1 Quid si omittat̄ forma in sacr̄is. R̄. ꝙ ni hil fit. i. q. i. qui perfectionem in glo.

f **Ornicatio** ē ois illici tus coitus vt. 32. q. 2. §. q ergo. τ in. c. meretri ces ea cā. q. 4. Sed ppꝛie fornicatio ē inor dinatus ɔcubitus naturalꝰ quo solutus solu tā nāli vsu cognoscit. Et intelligit̄ solutus q̊ libet vinculo. s. ɔiugij. cōsanguinitatis. affini nitatis. ordis. religiōis: seu voti. Etiā dr̄ nāl̄. ad dr̄iam illiꝰ vsus q dr̄ ɔ̄ nām. vt nō. i. d. c. meretrices. Et sic ē ppꝛia spēs luxurie. vide infra. Luxuria. §. 2.

1 Quid de clerico fornicatore vid̄. s̄. Cleri cus. 5. τ. 8. § 4.

2 Utrū accedētes ad meretrices excusētur pp ignorantiā nesciētes esse phitum. R̄. ꝙ n̄ imo peccāt mōtalr̄ accedēdo. τ totiēs q̊tiēs. qꝛ ignorātia iuris naturalis τ diuini in tali cāu claro neminē excusat. i. q. 4. p totū. Itē peccat mortalr̄ si qs induxit aliquē ad eas qui hoc non intendebat. de pe. di. i. noli. τ 2. q. i. notum.

3 Que dr̄ia est inter fornicatōem ppꝛie. ice stū. stuprū. τ c. vide. j. Luxuria: §. 2.

f **Ortitudo** vera ē per quā qs me diocriter timet τ audet ad hoc cli natus ex hitu pp bonū finē q ē ɔseruatio bo ni cōis i pculis mortis. vt elicitur a pho. 3. ethi. Est āt fortitudo vt ibidē dr̄ circa tiores τ audacias qi cohitiua tiorū. τ moderatia audaciaꝝ τ gdē circa timores pculoꝝ mor tis ē fortitudo simplr̄. circa vo alia ē fortitu do s̄m qd. Actus. n. fortitudis p̄ncipalior ē sustinē. i. imoblr̄ sistere i pculꝭ ꝙ̄ aggredi qꝛ 3. ethi. i sustinendo tristia maxie dr̄r aliqui fortes.

1 Utrum homo teneatur sustinere mortem Uide. s̄. Caritas. §. 5.

f **Orus** ē exercendarū liti uꝫ locus a fando di ctus. c. forus. de. v̄. si.

1 Quō fortit̄ qs foꝝ. R̄. glo. i. c. i. 3. q. 6. per istos v̄sus. Cōtractus. crim̄ reus res religio qꝫ. Uir rō silis vel puocat atqꝫ recusat. Ex cedit iussus vel si ɔsentit vterqꝫ. Et ibi vide expositionem cum allegationibus.

Fratres quõ diuidũt acq̃sita p aliquẽ ipoꝝ vide. ĩ. Peculium.

Fraus ñ põt eẽ sine dolo. sꝫ bñ dolus sine fraude. Jõ fraudi ieſt dolus sic ſpẽs generi ita dicit Pa. i. c. ex tenore. de rescrip.

1 Fra⁹ ⁊ dolus nei dꝫ patrocinari. tex. ẽ i. d. c. ex tenore. facit. 16. q. 6. c. i. 20. q. 3. cõstitut. 30. q. i. dictum est.

2 Fraus legi fit alñ de pſona ad pſonã. sicut qñ mlr vlt donare viro ⁊ ẽ ꝯuerso. cũ ñ posſit. vt de dona. iter vi. ⁊ vxo. C. vlti. supponit aliã pſonã. puta ꝙ soluat eius creditori. vt ff. ꝺ do. iter vi. ⁊ vx. l. hec ratio. §. vlti. Silr tutor q nõ põt emere rẽ pupilli interponit aliã pſonã q̃ emat. Alñ fit rei ad rẽ. sicut cũ qs dat frumẽtũ filiofa. l'silẽ vt vẽdat pro eo ꝙ pecũiã mutuo dare nõ põt. l. 4. §. i. ff. ad mace. qꝛ idẽ ẽ ac si mutuaret. ar. 14. q. 3. pleriqꝫ. i. q. i. sũt nõ nulli. Alñ fit vni⁹ ꝯctus ad aliũ ꝯctũ ꝯtriũ. vt cũ vxor vẽdit viro qꝺ donare itẽdit. l. si ſpõsus. ff. ꝺe do. iter vi. ⁊ vx. ar. 16. q. 3. si sacerdotes. Alñ fit vni⁹ ꝯct⁹ ad aliũ ꝯctũ silẽm. vt cũ mlr q̃ fideiubẽ nõ põt facit se pricipalẽ debitricẽ. l. q̃uis. §. si cum eẽꝫ. ff. ad vel. ⁊ l. se. Et oẽs tales puaricãtur legẽ ⁊ i ꝯſpectu dei nõ excusant. facit qꝺ nõ i. c. itelligẽtia. de ver. si. ⁊ in. c. quanto. de p̃ui. ⁊ in. c. constitutus. de conces. pre.

3 Fraudare nemo vr̃ eos q sciunt ⁊ consentiunt. ff. de reg. iu. l. nemo.

4 Fraudẽ vr̃ facẽ ẽt is q ñ facit qꝺ dꝫ facere ff. de hijs. q̃ in frau. cre. l. in fraudẽ.

Frigiditas quõ ipediat mr̃imoniũ vide ĩ. Mr̃imoniũ. 3. Impedimẽto. 16.

Fructus fꝫ Bar. i. l. ex diũſo. ff. de rei ven.

1 Quidã sũt nãles. vt poma ⁊ huiusmõi q̃ nã pduc̃ ⁊ sicut pducit vtimur. Alij sũt ptim nãles. ptim idustriales. vt lac. lana. segetes. vinũ. ⁊ huiusmõi. q nãles sũt i quãtũ a nã. ⁊ idustriales i quãtũ i aliã ſpẽꝫ ex idustria ipis vtimur. Jn. d. l. ex diũſo. ⁊ l. certũ. C. de rei vẽ. cõiter dr̃ ꝙ relinq̃t arbitrio bõi viri an sit nãles l' idustriales. vt si plus ꝺsat de idustria hoium dicãtur idustriales vt de vino. lana. caseo ⁊ huiusmõi. ar. l. q̃ritur. ff. de sta. ho. 3. q. 3. hermofrodita. Si vero magis ꝺ nã dicãt nãles Alij solũ sũt industriales. sicut fruct⁹ q acq̃rũt ex artificio l' negotiatõe ⁊ huiusmõi. q alio mõ dicũt ciuiles. eo ꝙ ñ ꝓueniãt ex re sꝫ ex ꝓuisiõe hoĩs pcipiũt pp rẽ. vt ẽ pẽsio dom⁹ ⁊ huiusmõi. vt i. l. si naues. ff. de rei ven. ⁊ l. domũ. C. e. ti. Et istoꝝ quidaꝫ sunt hõeste pceptoꝝ. quidã i hõeste. vt si locauit domũ ad exercẽdũ q̃stũ i hõestũ. l. ãcillarum. ff. de peti. he.

1 Utr̃ bõe fidei poſſor faciat fruct⁹ rei quã bõa fide possidet suos. R. vt colligo ex. c. grauis de resti. ſpo. ⁊ d. l. ex diuerso. cũ ibi nõ. qꝛ lõga ẽ distictio doc. q̃ ad forũ ꝯtẽtiosũ eã oĩtto ⁊ solũ dico quo ad obligationẽ restõnis i ꝯſcia ꝙ oẽs fruct⁹ tã nãles q̃ꝫ idustriales: siue possideat cũ titulo: siue siñ titulo tñr restituẽ si extãt. si võ ꝯsũpsit tñr soluꝫ restituẽ i quãtũ fact⁹ ẽ locupletior. puta qꝛ i eã rẽ expẽdit i quã oportuisset expẽdẽ tãtũ de suo. l' aliq̃ emit ex qb⁹ ãpliauit p̃rimoniũ suũ. facit. d. l. certũ. ⁊ l. si me ⁊ titiũ ff. si cerpe. Uerũtñ diminuet ꝺ fructib⁹ idustrialib⁹ quãtũ idustria sua ẽ extianda i dicto negotio exercitata i vtilitatẽ seu augumẽtũ dictorum fructuũ accipiẽdoꝝ. qꝛ nẽo militat stipẽdijs suis. Si võ nõ ẽ fcũs locupletior nõ tñr de ꝯsũptis. ff. de peti. he. l. vtrũ. ex quo dolo non desĩt possidere.

2 Utr̃ p̃fati bõe fidei possessores possĩt vsucapẽ fructus p̃dictos. R. Pa. in. d. c. grauis ꝙ fructus nãles idubitabilr vsucapiunt per triẽniũ. vt nõ. i. l. seq̃. §. i. ff. de vsuca. facit. l. i bello. §. si qs suũ. ff. de capti. Alios aũt cũ fecerit suos nõ põt vsucape. qꝛ qꝺ meũ est vsucape nõ possũ. d. l. i bello. ⁊ vr̃ tex. i. d. l. seq̃. §. lana. Sed bñ vsucapit aduersus indicis officiũ p qꝺ tenebat restituẽ. qꝛ possũ p̃scribẽ rẽ meã aduersus actõꝫ q̃ poterã cogi ad restõnẽ eius. vt ẽ tex. i. d. §. si qs seruũ. Et hoc voluerũt glo. ⁊ Bar. i. d. l. seq̃. i. §. fruct⁹. Et sic pꝫ ꝙ i ꝯſcia post triẽniũ bona fide transactũ erũt sui oẽs q̃lircũqꝫ. nec tñr restituẽ. De poſſore male fidei quõ teneat vide ĩ. Restõ. i. in ꝟ. possessor.

3 Sed nõ. ꝙ fructus sunt illi qui supsunt ꝺductis expẽsis q̃ fiunt grã fructuũ q̃rẽdoꝝ. ꝯgregãdoꝝ. ⁊ cõseruãdoꝝ. ff. de peti. her. l. si a dño vel p̃re. §. fructus. ⁊ l. plane. i fi. ⁊ C. de fruc. ⁊ li. ex. l. i. vbi dr̃ hoc fructuum noie ꝯtinet qꝺ iustis sũptibus deductis supest. Nã nullus cãus iteruẽire põt qui hoc genus ꝺductõis ipedire possit. ff. famil. hercisci. l. fundus q. i. R̃nso. ff. so. ma. l. fructus Unñ fructus itelligit deductis necessarijs impẽsis. ff. de ope. ser. l. fructus. ff. ꝺ vsur. l. qꝺ in fructus. ⁊ ff. man. l. q mutuã in fi. ⁊ i glo. d. c. grauis. ⁊ vide. s. Expense. §. 3. Unꝺ dicit tex. in. d. §. fructus intelliguntur deductis expẽsis que querẽdoꝝ. collocandorũ. ⁊ cõ

fuādoꝝ eoꝝ gr̃a fiūt. ⁊ nō solū i bone fidei possessoribus nālis rō expostulat. verum ēt in predonibus. hec ille.

Fugere

an possit ꝑlatus ꝓ persecutione. vide s̄. Eps. §. 23.

1 Utrū icarceratus ꝓ delicto suo possit fugere. R. si tnr iiuste. ē clarū ꝙ sic. Si vero tnr ıtie. tūc distiguo ꝙ aut tnr nō pp̄ morté inferēdā l' aliqḋ mēbrū abscindeń. sed pp̄ aliḋ puta ad pūitōez ⁊ huiusmōi. ⁊ sic nō lꝫ. fac̄ qḋ nō. glo. i. c. ius gētium. di. i. Si vō tnr ad morté l' abscisioné mēbri. tūc ꝭm. d. Anto. si pctm̄ ē mādifestum peccat fugiēdo: si fugit vt i pctō ꝑseueret. Si vō vt pēiteat ń. tñ si' fugit nō tnr se restituere. Secus si occultū. q₂ pōt fugē. Nā nullo iure cauet ꝙ debeā expectare morté nisi violētia alicui fieret i fugiēdo q₂ tūc hēret iiustū bellū. Idē dico de cōcordātibus cū eo l' auxiliantib⁹: dūmō fiat sine violētia alicui⁹ ⁊ aīo ꝯpassiōis: nō aīo fouēdi tales i peccatis ⁊ sine scādalo alicui⁹ maxime custodis. nec distiguo vtꝝ snia l' non. q₂ q̄lircunq₃ sit credo fugere possit si bono mō vt dixi pōt facere. facit glo. i. c. iter cetera. §. sꝫ cū hijs. 22. q. 4. in fi. q̄ dicit ꝙ lꝫ reo corrūpere aliqué pro vita ꝯseruāda. facit. 2 q. 3. §. notañ. in fi. facit. l. i. ff. de bo. eoꝝ qui mor. sibi ꝯscie. vbi dicit tex. Ignoscēdū cē fuerūt ei q sanguiné suū q̄lircūq₃ redēptum voluit. Et. S. Tho. ꝭa ꝭe. q. 69. dicit ꝙ si qs eēt dānatus vt fame piret posset cibū sumē. imo vr̄ tenē ꝙ tenet si pōt ipꝫ sumē. Similit̄ dic de fuga. sꝫ ꝙ teneat nō credo neq₃ cōedere vltra ꝯdēnationé vl' fugē. sꝫ posset patiēt̄ ferre pro peccati sui satisfactione.

2 Quid de eo q q̄rit vt capiatur an possit fugere. R. ꝙ siue snia ꝯ eū data sit l' nō pōt fugere. ñ tñ cū violētia officialiū q vellēt cum capē. q₂ ipi hñt iustū bellū ꝯ eū. 3. q. 5. non putes. ii. q. 3. q resistit. ⁊ sic eos ipugnando mortalr̄ peccaret. Silr̄ auxiliātes.

Funus

dꝫ fieri i sūptib⁹ ꝭm dignitaté l' facultatez defuncti. l. si quis sepulcrum. §. sūptus. ff. de reli. ⁊ sumpti. fu.

1 Funeris ipēsa sp̄ ex hēditate deducitur q̄ ēt oē creditū solꝫ ꝑcedere cū bona soluēdo ñ sūt. l. funeris. cum duab⁹. ll. se. ff. de reli. ⁊ sūp. fu. Hoc lita i sūptibus necijs ñ ad pōpā l' statū. q₂ nō liceret ex alijs ḋbito i ꝯscia.

2 De suo expedit mortuū funerari. Iō mlr de dote qi de ꝓprio patrimonio funeretur l. in cum. ff. de reli. ⁊ sump. fu.

Furiosus

an possit in aliq̊ casu se obligare R. i. c. sicut tenor. de r'la. ꝙ ñ. cū nō ꝯsētiat. Ūn nō. ꝙ ēt bñ faciēdo nō ꝑsumitur sane mētis. Ex quo ifero ꝙ lꝫ faciat testm̄ tā q̄₃ q'lꝫ mētis ꝯpos nō valet. Idē vr̄ si daret bōa sua pro aīa. facit. c. fi. de suc. ab inte.

1 Utrum possit baptizari. vide s̄. Baptismus. 6. §. 10.

2 Utruꝫ debeat ei dari corpus xp̄i. vide s̄. Eucharistia. 3. §. 14.

3 Utꝝ iputet sibi illud qḋ facit ad penā l' culpā. R. ꝙ nō. facit cle. si furiosus. de hōici. nā satis suo furore pūit. ff. ad. l. pō. de pari. l. pe. in fi. ff. de offi. ꝑsi. l. diuus. i. rñsio. Pati ēt pōt iiuriā. sꝫ ñ facē. ff. de iiurijs. l. illud relatū. q̄ lex pōit. i. c. illud. 15. q. i. Ūn qḋ fac̄ pide ē ac si sine fcō ꝑsone accidisset. ff. de admi. tu. l. vltima in fi.

Furtum

ꝓprie est ꝯctio rei aliene mobil: corporal'. fraudulosa iuito dño facta aīo lucrādi: siue ipius rei: siue vsus rei: siue possessionis. ff. eo. l. i.

1 In quo differt fur a latrone. R. Pa. in. c. 2. ḋ. fur. ꝙ fur ꝓpe dr̄ q ḋ nocte furat. Latro āt q de die. facit. d. l. i. q̄ dicit ꝙ fur dr̄ a furno. i. nigro. eo ꝙ obscure ⁊ de nocte plerū q₃ fit. Bar. vō i aūt. sed nouo iure. C. ḋ ser. fugi. dicit ꝙ fur dr̄ q furat clā sine aggressura. Latro vō cū agressura: siue cū armis: siue sine. vt i. d. aūt. sꝫ nouo. Capiūtur tñ sepe equiuoce. vt i. c. tua. de homi.

2 Utrū sola volūtas ꝯstituat aliqué furé. R. ꝙ nō quo ad ad hoīes. vt pꝫ in. d. l. i. §. i. ⁊ iō oꝫ sit ꝯctatio. Sec⁹ quo ad deū. de pe. di. i. vulgaris. ⁊ c. ꝓpea. 14. q. vltia. c. vltio. q₂ ꝯ ꝑceptum. Nō ꝯcupisces ré ꝓximi tui. ⁊ ē mortale pctm̄ cū limitatōe ꝭm ꝙ ĩ dico furtum mortale esse. §. 34.

3 Utrū in re ꝓpria possit eē furtū. R. ꝙ nō: nisi alius hēret i ea aliqḋ ius. puta. q₂ impignorata l' comodata ⁊ huiusmōi. vt. ff. eo. l. si res. §. i. ⁊. l. si is qui ré. in fine. ꝓpea dr̄ rei aliene. Idē dic si credebat suā lꝫ nō eēt ꝙ ñ cōittit furtū. insti. vi. bo. rap. §. q₂ tñ. sed quo ad pctm̄ sic pp̄ erroneā cōsciam.

4 Utrū i re imobili. puta i agro ⁊ huiusmodi: l' nō corporali. vt sūt actōes ⁊ ꝭuitutes cōittat furtū. R. ꝙ nō. ff. e. l. vꝝ. i. rñso. ꝓpterea dr̄ mobilis. corporalis.

5 Utrū sine aīo furandi cōmittatur furtum R. ꝙ nō. vt. l. furti. ff. de vsuca. in prin. ⁊ insti. de ob. q̄ ex quasi delic. na. §. furtum autē fit. 14. q. 6. c. vltimo. ⁊. d. §. q₂ tamē ꝓpterea

dicitur fraudulosa.

6 Sed qd si credebat ꝓpria auctoritate rē suā posse accipere. ℞. ꝙ furtū nō cōittit sed perdit ius qd hēbat in re. d. §. qꝛ tn̄. ⁊. §. se. Et hoc de iure fori. secus de iure poli.

7 Quid si credit dn̄m permissurū. ℞. ꝙ nō cōmittit furtum. ff. eo. l. si is q rez. Intellige si suberat causa legitima credendi alias non.

8 Quid si dominus videt ⁊ non contradicit. ℞. ꝙ si non contradicit ex timore vel verecundia perinde ē ac si contradiceret. l. pe. ff. eo. alias videtur consentire. 83. di. error. Fallit hoc in casu. l. si quis seruo. C. de fur. vbi persuadens seruo vt tollat rez a domino licet seruus eam tollat domino sciente: tamen talis tenetur furti ⁊ serui corrupti.

9 Utrum rapiens ancillam animo fornicādi sit fur. ℞. ꝙ non. l. verum la. 2. alias incipit certum. ff. eo. propterea dicitur animo lucrandi.

10 Utrum ille qui solum vsum vel possessionem vsurpat sit fur. ℞. ꝙ sic. 50. di. qui saccum. ff. eo. l. qui iumenta. sicut vtens re deposita vel re comodata ad aliū vsum ⁊ huiusmodi. ⁊ tenetur ad restitutionem extimationis ipsius vsus.

11 Quot sunt species furti. ℞. ꝙ multe. Prima dicitur sacrilegium. vt. j. Sacrilegium. Secunda dicitur peculatus scilicet de re religiosa vel publica. ff. ad. l. iul. pecu. l. i. 23. q. 4. quid ergo. Tertia abigeatus scilicet dispgendo gregem ⁊ inde furando. ff. de abige. l. i. §. i. Quarta dicitur plagiatus scilicet hominis liberi venditi vel empti scienter. ff. de plagia. l. i. ⁊. 4. Et eodem modo si seruum alienuz solicitauerit vel asportauerit vel ad aliam regionē furtiue duxerit. C. de plagia l. prima.

12 Nota. etiam ꝙ furtum aliqn̄ dicitur manifestum. s. cum fur deprehenditur cū re priusq̄ veniat ad locum destinatum: siue depꝛhendatur ab eo cuius est res: siue ab alio. ff. eo. l. 3. Aliquando dicitur non manifestum. s. cum non deprehenditur cum re furtiua: vel si deprehenditur cum re furtiua: iam delata ad locum destinatum erat. l. siue igitur ff. eo.

13 Quot modis participat quis ī furto ⁊ tenetur ad restōnem si pꝛicipalis n̄ restituitur ℞. x. modis. Primo cooperatōe. sicut faciens ferramina pro furtis faciendis vel scalas vel faciens scortam: vel alio modo prestans opem vel consilium. nam tales tenentur furti. Insti. de obliga. que ex quasi delic. nascū. §. interdum. ⁊. ff. eodem. l. is qui opem. ⁊. ff. de sicca. l. nihil interest. ⁊ tenetur in solidum. Et si nihil habuit quando sine sua cooperatione non fuisset furatum. alias non nisi de peccato mortali.

14 Utrū dantes signū. puta fumi quo parati ad furtū vel rapinā vadant teneantur. ℞. ƀz Inno. ⁊ Ho. ꝙ sic. Similiter illi q verbis aiatiuis aut instris bellicis. vt sunt tibicines Itē qui ignē ponunt in vna domo. vt illuc alij currentes alias domos pdentur ⁊ consimiles ƀm eosdē ⁊ in solidū restituere tenētur si alias nō fuisset factū sine eorū oper ꝙ si factū fuisset sine ipsis ēt tenentur ƀz ꝙ magis vel minus fuerunt efficaces in hoc.

15 Utrū illi q cū raptoribus vel furibus ⁊ huiusmodi vadūt vt ipsos defendāt ab illis quos dānificare volunt idebite teneātur. ℞. Inn. ⁊ Ho. in. c. sicut dignū d homici. ꝙ sic: siue associauerint eos vt retraherent a rapina: siue nō: dūmō raptores: siue fures nō iuissēt si ipsi eos nō associassent. Unde ƀm pdictos tenentur restituere in conscia id qd pdicti rapuerūt: vel q eoꝝ auxilio rapta fuerunt. puta. qꝛ cui rapiebantur se deffendissent si ipsi non fuissent: vel qꝛ tales non iuissent si eos nō associassent: vel nō tn̄ rapuissent. Similiter tenētur qui paciscēdi aio cū eis vadunt tn̄ aduersarijs timorē incutiūt quo res suas non audent defendere nisi eisdē hoc significent. qꝛ dant cām efficacem. Concor. Dir. ti. resti.

16 Utrū cum multi ꝯcurrunt ad furandū vl rapiendū. nec habēt aliquē capitaneum seu dn̄m sup se. nec vnus magis aiauit alium q̄ alius ipsum teneantur glꝫ insoliduz. ℞. Inno. in. d. c. sicut dignum. ⁊ sequitur ibidem Pa. distinguit sic aut vnus fuit in culpa in subtractōe facta p alium. aut nō. Si sic. aut dedit ꝯsiliū. ⁊ sic tenetur in solidū in ꝯscia: siue principalis inueniatur: siue nō: siue dānum passus contra principalem velit agere siue non. Si tn̄ principalis esset absolutus a damnū passo. tunc etiam liberatur q dedit cōsiliuz: nisi ad eum aliquid peruenisset. qꝛ id tenetur restituere. Econtrario tamen si absoluatur consultō non liberatur principalis per regulam. Accessorium conuenit sequi naturam principalis sui de regu. iur. li. 6. Aut non dedit consilium. sed auxilium. puta quia associauit ⁊ huiusmodi. ⁊ sic tenetur in quantum damnum est plus datum ex auxilio suo. Et si in totū. puta. qꝛ res erat pōderosa ⁊ vnus sine alio portare n̄ poterat ⁊ vnus

ſine alio non iuiſſet: vel niſi eum aſſociaſſ3. tenet in totu3 .ff. de fur. l. ſed ⁊ ſi quis ſurri puit. §. ſi duo. Et rõ diuerſitatis ẽ inter dan tẽ ɔſiliũ ⁊ auxiliũ. q2 conſilium vagatur ſu per totũ furtum. Auxilium vero non. ſ3 ad id ſuper quo preſtat. Aut non fuit in culpa ſubtractionis rei alterius. ⁊ ſic non tenetur reſtituere niſi inquãtu3 ipe aſportauit. Ho. tñ indiſtincte t3 ꝙ omnes tenent iſolidu3: ẽt q̃uis vnus per ſe potuiſſet. allegat. l. ita vulneratus. §. ſi. ff. ad. l. acquil. ⁊ . l. ſi plures ff. ar. fur. ce. ⁊ . l. i. §. ſi. ff. ſi quis te. li. eſſe iuſ. fue. Sed iſte leges loquũtur quo ad pena3. quia omnes tenẽt inſolidũ. vt nõ. glo. in. d. l. ſi plures. Sed in ɔſcia tene cum Inno. ⁊ Pa. vbi non habet locũ pena niſi poſt con dẽnatõem ꝙ ſolũ tenẽtur ad reſtitutione3. vt dictum ẽ. Aduerte tñ ꝙ qñ plures dolo malo dederunt dãnum alicui. ſi vnus reſti tuat alij liberati ſunt. l. ſi plures. ff. de do lo. Nec credo in ɔſcia ẽt de neceſſitate tene antur primo ſatiſfaciẽti. quia obſtat ſibi tur pitudo ſua: niſi iſte fuiſſet cã ſine qua non i duxiſſet eũ ad tale quid facieñ. ſed de bono ɔſilio d3 dari pauperibus ſi quid habuit.

17 Secũdo participat iuſſiõe ſeu mãdato ⁊ tenet iſolidum ad reſtitutiõem de omni dã no ẽt ſi nihil habuit vtilitatis. ⁊ ſimilr exe quens. ar. c. Iulianus. ii. q. 3.

18 Tertio ɔſilio. de quo dic vt. s̃. Conſiliu3 §. primo.

19 Quarto ɔſenſu. Intellige vt teneat ad re ſtitutiõem ſi cõſenſit expreſſo ɔſenſu ſcd̃m Ri. in. 4. di. 15. ſine quo furtũ non fuiſſ3 fac tum. al' cõſentiens ſolũ mortalr peccat. ſ3 re ſtituere ñ tenetur. Et ſic intellige ⁊ limita. 2. q. i. notum. cũ nõtis in glo. que volunt vt ɔ ſentiens liget eadem pena. de hoc vide. s̃. Conſenſus. §. 2.

20 Utru3 ille qui audiẽs aliquẽ ſuo nomie i tuliſſe dãnum proximo h3 ratum teneat ad reſtitutõem. R. Mo. ti. reſti. ꝙ ſic inſolidũ ii. q. 3. qui cõſentit cũ duobus ca. ſe. ⁊ de re ſti. ſpo. c. cum ad ſedem. q2 ſecũdum Sco. talis ẽ cõſenſus interpretatus. Limitat tañ Mo. verum quãdo ex tali ratihabitõe dã nificati impediũtur recuperare dãna. Cre do ego etiam ꝙ tenetur q̃uis non impedi rentur recuperare: dũmodo tale dãnum ñ fuiſſet datum ſi non preſumpſiſſet talis dã nificans eum ratum habere.

21 Quinto palpãdo. ſ. adulando vel laudan do eum ſubtilẽ. ſtrenuũ ⁊ huiuſmodi. ⁊ te net inſolidũ ſecũdum Ri. vbi. s̃. ſi probabi liter credit ꝙ ex hac adulatõe ſunt moti ad dãnificañ proximum. q2 talis adulatio ẽ q dam conſenſus. 86. di. c. nemo. ⁊. ff. de ſer. cor. l. i. §. perſuadere. q̃uis Mo. vbi. s̃. te neat hoc verum in particulari adulatore ñ in generali. tñ tu tene idem ſecũdum ꝙ Ri. dicit. Idem de detractore qui ẽ cauſa ſine qua non.

22 Sexto recurſu. ſ. qñ dãnificãtes habent ad eum recurſum ſicut ad patrociniu3 pre ſtantes ſecũdum Ri. vbi. s̃. ii. q. 3. qui con ſentit peccantibus.

23 Septimo receptatione. Nam ſcienter re ceptans rem furtiuam ⁊ furẽ tenet furti. vt ẽ tex. in. l. eos. ⁊ ibi Bal. C. de fur. non tñ punit ac ſi furtũ feciſſet: ſed ſicut qui furto operam preſtitit. Et ita intelligit Bar. in. l. furtum. ff. de fur. d. l. eos. ſed quo ad reſtitu tionem tenetur ſecundum Inno. ⁊ Hoſti. in. c. ſicut dignum. de homici. de omni dam no qd̃ ex receptatiõe aut defenſione factu3 ẽ qd̃ factum non fuiſſet. Receptatione vero rerum furatarum tenet ſi ex ſua receptatione res que furata ẽ habita non ẽ a vero domio. d. l. eos. ar. l. qui vas. §. i. ff. de fur. Et hoc ſi ſci enter fecit. l. quo naufragiũ. ff. de incen. ru. ⁊ nau. §. non tãtum. Secus ſi ignorãter vel vt rem redderet dño. q2 tunc non teneret. vt in. d. §. non tantum.

24 Sed qd ſi iã receptauit an teneatur eas res reſtituere dño. R. Mo. reſti. 5. ꝙ ſic. ni ſi imineat periculũ in reſtituẽdo: vel latroni vel alteri perſone.

25 Octauo participatõe. ſ. rei furtiue come dẽdo vel alio modo ſcienter recipiẽdo ni ſi in cãu extreme neceſſitatis. ⁊ tenet ad re ſtitutionẽ iquãtum participauit. Et hoc ve rum niſi res furata tranſiſſet in dñiu3 furis. puta q2 pecunia ⁊ ẽ mixta cum alia: vl' gra num: vel vinum. ⁊ ẽ cum alio mixtum talit ꝙ nullo mõ poſſet diſcerni ab illo cũ quo ẽ mixtum. quia tunc trãſit i dñium furis. l. ſi alieni nũmi. ff. de ſolu. ⁊. l. nam ⁊ ſi fur. ff. ſi cer. pe. ⁊ in. l. ſi frumentum in prin. ff. de rei ven. ⁊ recipiens ñ tenet reſtituere nec pec cat ſi fur ẽ ſoluendo. al' ſic. Secus ſi ignorã ter ⁊ in bona fide ɔſumpſiſſet: nec factus eſ ſet locupletior. al' ſi extat vel factus eſt locu pletior poſtq̃3 ſcit tenet reſtituere. niſi ſ3 ꝙ dixi. s̃. Fructus. §. i. ⁊. 2.

26 Nono ñ obuiãdo ſm Ri. vbi. s̃. ſ. qui cla mando vel alio mõ poſſ3 ꝓhibere ne furtũ fiat ⁊ nõ facit. Intelligo ꝙ tenet qñ doloſe ñ ꝓhibet qñ ñ h3 ex offõ. ar. eorum q̃ nõ. i. c. quãte. de ſen. ex. Et ſic limita Ri. vbi. s̃. Se cus qñ ñ ꝓhibet ex neglia: vel q2 ñ vult ſe

imiscere rumoribus vel alteri periculo. Et sic intelligo et limito glo. in c. non inferenda. 23. q. 5. et in c. dilecto. de sen. ex. li. 6. vel quando habet ex officio. vt sunt prelati. officiales. tutores et huiusmodi. quia tenetur ar. c. facientis. 86. di. cum sy. et quod no. in d. c. sicut dignum. et tz Bal. in l. quando iudices. C. de ap. et Dy. in l. quando mul ta facinora. C. ad l. iul. de vi. pu. et Bal. in l. mancipia in pri. C. de ser. fu. qui plus dicit quod non faciens restituere cum possit ex negligentia iudex tenetur ipse. Et Sco. similiter dicit quod non faciens restituere cum possit ex officio et debeat quod tenetur insolidum. Et hoc intellige secundum eundem Sco. quando hoc faciendo non vergit periculum rei publice seu malum euidens vel proprie persone. quia si sic non peccaret nec teneretur ad restitutionem non faciendo: dummodo propone ret hijs cessantibus obuiare.

27 Decimo non manifestans. s. requisitus in iudicio vel extra tali modo quod res restitueretur si diceret veritatem quam sine periculo proprie persone potest dicere et etiam alterius persone quia tenetur insolidum. Unde si in iudicio requisitus tacet vel non vult respondere et dicere veritatem quam scit secundum Bal. in l. presbiteri. C. de epi. et cle. efficitur testis falsus et tenetur ad restitutionem insolidum. facit quod no. Pa. in c. qui cum fure. de fur. et Bar. in l. ciuile est. C. co. Fallit hoc si sciret in confessione. c. dilectus. de exces. prela.

28 Sed quero vtrum teneatur similiter reuelare fures. R. glo. in d. c. quod cum fure. quod de iure ciuili non tenetur. quia potest aliquid accipere. vt indicet. ff. de prescrip. ver. l. solent. ff. de condi. ob tur. cau. l. 3. §. vlti. sed de iure canonico sic. Sed mihi videtur dicendum secundum Inno. in d. c. dilectus. et in d. c. quod cum fure. et de simo. c. nemo. et Bar. Ang. et Raph. in d. l. ciuile est. quod tam de iure canonico quam ciuili ad instantiam partis non tenetur nisi reuelare furtum: non furem ad penam: sed iudex vel ex officio implorato vel denunciato procedit per inquisitionem generalem potest compellere ad indicandum furem. ar. l. 4. et l. congruit ff. de offi. presi. Et sic recte episcopi possunt admonere et excommunicare non indicantes non solum furtum: sed etiam fures. quia superiores tenentur expurgare prouinciam malis hominibus. Limito hoc quando non imminet periculum mortis in fure secundum Hosti. et multo magis sibi. Et etiam limito secundum ca que dicam infra. Inquisitio. §. 1. et 2. et s. Denunciatio. §. 12. Nec ob. predictis si dicatur quod ad instantiam partis tenetur quis perhibere testimonium contra furem. ar. l. nullum. C. de testi. quia aliud est indicare aliud perhibere testimonium quia quando quis testificatur iam fur est detectus et accusatores sed non sic quando indicat. et ideo non tenetur ad instantiam partis.

26 Utrum inueniens rem alienam committat furtum accipiendo eam. R. Pa. in c. ex literis. eo. ti. quod aut habebat pro derelicta. et sic non committit. Aut non habebat pro derelicta. et sic committit. l. falsus. §. qui alienum. ff. eo. ti. 14. q. 5. c. si quid inuenisti. et c. multi. nisi acciperet animo reddendi domino. vt no. glo. in d. c. si quid. Fallit hoc in thesauro occulto. de quo dic vt no. glo. in dicto. c. si quid et vide. s. Emptio. §. 24. et infra Inuenta per totum.

30 Quid si non inuenitur dominus cuius erat. R. Pa. vbi. s. dabitur pauperibus. ar. c. cum tu. de vsuris. et in auth. omnes peregrini. C. co. de suc.

31 Utrum inueniens animal dans sibi damnum in sua possessione qui ipsum accipit et ducit ad dominum suum committat furtum. R. videtur quod sic. vt in l. 3. ff. eo. Sed dic quod si animo celandi eum domino furtum committit. Si vero non animo celandi. Sed quia ignorat cuius sit includit donec sciat. licet vt no. in l. quitus. asicipit quintus. ff. ad l. acql. nam non licet in eo agere aliquid mali. sed dominum admonere vt suum recipiat. et de damno satisfaciat. vt ibidem.

32 Utrum emens rem furatam teneatur restituere. vide infra Restitutio primo in v. Emens.

33 Utrum quis possit vsucapere in re furtiua vel vi ablata contra dominum rei. R. quod non tam quo ad furem quam quo ad eius heredes et etiam quo ad eum qui emit quantumcunque bona fide emerit: seu quemadmodum ad quemcunque quocunque titulo habuerit. insti. de vsuca. §. quod autem dictum est. De quo tamen dic vt infra Prescriptio. §. 9.

34 Utrum furtum sit peccatum mortale. R. quod sic quia contra preceptum Exo. 20. Non furtum facies. in quo precepto non solum prohibetur furtum proprie acceptum. vt. s. diffinitum est. sed etiam omnis illicita vsurpatio rei aliene. 14. q. 5. penale. 32. q. 4. meretrices. et quantumcunque modica. vt. 14. q. vlti. c. vltio. et insti. de re. di. §. gallinarum. vbi dicit glo. quod etiam in vno ouo. Quod limita quo ad peccatum mortale. quando. s. voluntas etiam maiora subtraheret: vel quando intendat dare notabile nocumentum proximo. alias minima accipere non erit peccatum mortale. facit. c. et si questiones. de simo. vbi non committitur simonia in modico. et in l. eleganter. §. vltimo. ff. de dolo. dicitur. Nam nisi ex magna re et euidenti caliditate non debet actio dari de dolo. et ibi glo. dicit magna. i. vltra duos aureos. Quod limito verum circa magnum dominum. secus circa co... personas quia videtur magnum. facit ad hoc de conse. di. 2. c. reuera. in pri. vbi dicitur quod omnes in deserto mortui sunt. cum tamen

Caleph ⁊ Josue supuixerint.

35 Utrum vxor que habens viruꝫ prodigū
celat de bonis eius contra eius prohibitio
nem vt sibi ⁊ viro prouideat tempore ne-
cessario ꝯmittat furtum. ℞. Rodo. ꝙ non
nec peccat, nec teneť obedire viro ꝓcipiēti
sibi ꝙ ei omnia tradat. qꝛ sic esset dare gla
dium furioso.

36 Utꝝ furans ex necessitate peccet mortali
ter. ℞. Pa. in. c. qm̄ de symo. ꝙ quedā sunt
mala in se. vt adulterare. piurare ⁊ hꝰmōi.
⁊ illa pretextu paupertatis non sunt ꝯmit
tenda. vnde in ipis hꝫ locum illud. c ita ne
32. q. 5. ⁊. c. sacris. de hijs que vi. me. cā fi.
ꝙ potius dꝫ quis q̄libet mala tollerare q̄ꝫ
malo ꝯsentiř. nec ignoscit ꝓtextu pauperta
tis si talia ꝯmittanť. l. palam. §. non ē. ff. de
ri. nup. vbi dicitur. Nō ē ignoscendū ei qui
obtentu paupertatis turpissimam vitā egit.
Quedā sunt mala que tn̄ necessitas excusat
vt furtum. qꝛ tpꝛe necessitatis oia sunt cōia.
47. di. sicut hij. Et iō non ꝯmittit furtuꝫ nec
peccat mortalr̄ q tpꝛe extreme necessitatis
cibum vel vestitū ⁊ huiusmodi furať vt nō
pereat eo ꝙ n̄ ꝯ̄ctat rem inuito dn̄o. facit. c.
discipulos. de ꝯse. di. 5. Si vero non ē necef
sitas extrema. sed magna excusatur a tāto:
sed non a toto. Et sic itellige. c. si quis eo.
ti. Posset ēt excusari a toto qn̄ ille a quo ac
cipit habūdat. vt dicā in se. §.

37 Sed nūquid tenetur restituere talis si ve
nerit ad pinguiorē fortunam. ℞. ꝙ si necef
sitas fuit magna solū. sic non teneť precise r̄
stituere. sed vel restituere si pōt ꝯmode sine
magna iedia: vel qn̄ non excusat a toto pēi
tere tres ebd̄as. vt in. d. c. si quis. Et ista ex
timatio relinquiť arbitrio boni viri qn̄ de-
beat dici magna vel nō. Si vero ē extrema
nō teneť restituere. qꝛ de iure suū factum ē.
Posset ēt dici ꝙ licet aliqs n̄ sit in extrema
necessitate ꝙ sine peccato ⁊ obligatōe ad r̄
stituen̄ pōt occulte ⁊ bono modo accipere
rem alterius qn̄. s. ille ita habūdat. ⁊ iste ta
liter necessitať ꝙ de precepto sibi teneť sub
uenire qđ quādo sit. vide. ſ. Elyma. §. i. Qđ
nō. Et qđ dixi licere exn̄ti in extrema necef
sitate dic ēt licere alteri pro eo facienti. qui
alio modo ꝓuidere non pōt fm. S. Tho.
Limita tn̄ ista vera nisi ille. cui furatus ē ef
set in equali necessitate. quia sic non liceret.
⁊ restituere tenetuꝛ si abstulit. De quo. vide
ſ. Restitutio. 3. §. 3.

38 Utꝝ ꝯmittat furtum ⁊ peccet qui xp̄iāos
captos ab infidelibus furať ⁊ liberat. ℞. ꝙ
nō. qꝛ nullo modo poterant eos habere ca
ptiuos. vt. C. ne xp̄i. man. ha. uel pa. i rubro
⁊ nigro. Et iō cum iniuriose eos teneāt nō
peccat qui eos liberat. Similiter dicenduꝫ
esset de eo qui liberat detentū iniuste a xp̄ia
no. facit qđ nō. 23. q. 2. dn̄s.

39 Sed nūquid liceat res infideliū caper̄.
℞. ꝙ si esset indictū belluꝫ ꝯtra eos liceret
d. c. dn̄s. al' non. sicut nec a xp̄iano.

40 Utꝝ ille q non pōt hr̄e sibi debitū possit
furtiue sibi satisfacere. ℞. ꝙ sic. l. si non for
tē i pri. ff. de condi. inde. ar. de or. co. c. cum
dilecti. imo dolus cū dolo ꝯpensari debet.
l. si duo. ff. de dolo. ⁊ paria delicta mutua ꝯ
pensatōe tollūť. c. intelleximus. de adul. cū
cōcor. suis. Et hoc veꝝ credo si nullū istoꝝ
4. ꝯcurrit. Primū ꝙ possit iudice sentētiā
te suū rehabere. qꝛ nemo dꝫ sibi iusdicere.
Secūduꝫ scandalū sui vel proximi inocen
tis cuius forte custodie erat res ꝯmendata.
Tertiū piculū mortis corpalis vel alterius
lesionis magne. Quartum periculū morta
lis peccati. s. piurij ⁊ hꝰmōi. qꝛ aliquo istoꝝ
interueniente non lꝫ. imo si accepit ⁊ imiet
piculū aliqđ istoꝝ triū postremo dictorum
teneť restituere. ar. c. cū ex iniuncto. §. super
quoqꝫ. de no. ope. nun. Concordat Pa. in
c. oliꝫ el prio. đ resti. spo. Ubi addit secūdū
Inno. ꝙ qn̄ quis n̄ hꝫ copiā superioris po
test ꝓpria auctoritate sibi iusdicē. ar. c. per
venerabilē q fi. sunt le. ⁊ bona glo. in. §. ius
gētium. di. i.

41 Sed qd si ep̄us vel alius ꝓlatus precipit
sub pena excōicatōis ꝙ qui habuit aliqd đ
rebꝰ tal' teneať restituē ⁊c̄. Nūqd talis qui
sibi furtiue satisfec̄ teneať. ℞. ꝙ n̄: qꝛ ex quo
licite pōt sibi i recōpensatōeꝫ detinere iam
suū ē factū. nec amplius ē alterius. nec ēt si
diceret in snia. ꝙ ēt q aio recōpēsandi. vl' q̄
litercunqꝫ. qꝛ tūc snia ꝯtinet expresse intol
lerabilē errorē. Et iō n̄ tꝫ nec silr̄ ligatuꝛ qui
n̄ reuellat qn̄ scit talē retinere aio recōpen
sandi certꝰ đ debito qđ tal' dꝫ hr̄e. secus si n̄
sit certꝰ ꝙ tal' debeat hr̄e: qꝛ lꝫ ipe dicat. nō
credo excusaretur n̄ reuelādo: qꝛ mlte frau
des alr̄ possēt fieri. Qūo teneatur reuelare
⁊ qn̄. vide. ſ. Denūciatio. §. 12.

42 Utꝝ liceat accipe rem meā apud aliuꝫ de
positā. ℞. ꝙ nō. l. si qs. C. đpo. nec ēt si eēt
ꝯmodata. l. ꝓtextu. C. ꝯmo. in ꝯscia tn̄ lꝫ si ꝯ
modatario vel đpositario nullū dānū pōt
euenire fm Uldericū. ⁊ Hosti. allegat. l. bo
na fides. §. i. ff. depositi.

43 Utrum liceat furari vt faciat elemosinas
℞. ꝙ n̄. 14. q. 5. c. forte aliqs cogitat. imo te-

netur restituere si fecit ꝑ ꝗquis sit usurarius cui furatur: tñ non licet nisi faceret pro extrẽ ti in necessitate ẜm ꝙ dictũ ẽ. s. §. 37.

44 Utrum si res furata peat liberetur fur a restitutõe. R. ꝙ ñ: qꝛ fur sicut ꝛ quilibet alius malefidei possessoꝛ semꝑ ẽ in mora. unde si deterioratur ẽt tenet̃ ẜm eam extimationẽ in qua melius valuisset apud dñm a tp̃re pꝰ ꝗ̃ eam accepit. facit. c. grauis. ꝛ qð ibi nõ. in glo. de resti. spo. ꝛ. l. in re furtiua. ff. ð cõdi. fur. ꝛ in. l. nauis. §. gñaliter. ff. de re. ven. Excipit̃ cãus qñ rem dño loco ꝛ tp̃re obtulit ꝛ ip̃e recipe recusauit: qꝛ purgauit morã d. l. in. l. furtiua. nec tenet̃ si perierit vel deteriorata fuerit. l. vlti. C. de condi. fur.

45 Utrum teneatur fur ad restitutionẽ fructuũ rei. R. ꝙ sic non solum perceptos sed etiã percipiendos a vero domino seu quos percepisset. d. c. grauis. ꝛ. d. l. in re furtiua. §. si ex causa.

46 Utrum fur possit repetẽ seu retinẽ expẽsas quas fecit in re furtiua. R. ꝙ non nisi vt dictum ẽ. s. Expense. §. 3.

47 Utrũ filiusfamil. l' vxor. religiosus ꝛ huiusmodi possint ꝯ volũtatẽ p̃risfamil. l' mariti ꝛ huiusmõi restituẽ rẽ furatã ab eis. R. ꝙ si res extat apud eos ꝙ tenet̃. l. i ciuilẽ rem C. ð furt. Qð itellige ẜm ꝙ dcñ ẽ. s. §. 24. si sin piclo fieri põt. si võ ñ extat sꝫ ẽ ꝯsũpta l' alienata. tũc si p̃tiũ l' res ẽv̄sũ i utilitatẽ dñi l' mariti põt bono mõ de bonis dñi l' mariti restituẽ ẽt eo ꝯdicẽte. Et voco hic vtilitatẽ dñi ẽt si se vestiuit l' calciauit ẜm ꝯuenientiã sui status ꝛ huiusmõi. Si võ expẽdit in utilr̃. vt puta i vanitatibꝰ ꝛ huiusmõi. nõ põt ꝯ volũtatẽ dñi restituere nisi hẽat vltra dotẽ l' peculiũ castrẽse l' qi. ꝯcoꝛ. mõal. restõ. 2.

48 Sꝫ qd si maritꝰ ip̃e furat̃ ẽ vl' p̄r poterit ne vxoꝛ vel filius restituere contra suaꝫ voluntatẽ. R. ꝙ sic si res ẽ in eius potestate. d. l. inciuilem rem. sed si est in potestate p̃ris. vel mariti. non. Si tamen facerent bona fide non peccarent moꝛtaliter quia non cõmittunt furtum cum non sit fraudulosa nec animo lucrandi. concoꝛ. Rodo. ꝛ Jo. 14. q. 5. c. vlti.

49 Utrum actio furti det̃ ꝯ quẽcũqꝫ fureꝫ. R. ꝙ sic. facit. l. impubereꝫ. ff. eo. Intellige si ẽ doli capax. Itẽ ñ solũ contra furem. sꝫ contra eum qui dedit opem vel ꝯsiliũ. l. is qui rem pignoꝛi. §. si tu. ff. eo. fallit in patre contra filium. ꝛ econtrario ꝛ in vxoꝛe contra maritum. ꝛ econtrario constante matrimonio. sed datur eis actio rerum ãmotaꝝ. l. si quis vxoꝛi. ff. eo. ꝛ. l. fi. C. eo. ti.

50 Que pena furis. R. ꝙ si agatur crimĩalr̃ pena ẽ vt fustigetur vl' vt exulet vel alio modo puniatur arbitrio iudicis: non tamẽ vt occidatur vl' demembretur. vt. C. de ser. fu. autẽ. sed nouo iure. Et hoc verum si est simplex latro. secus si cum armis sive violẽter aggreditur in domibus vel in itinere vel in mari. vel si palã surripit. quia tunc suspendit̃ tur. l. capitaliũ. §. crassatoꝛes. ꝛ. §. famosos. ff. de penis. Sed quid de consuetudĩe qua suspenduntur omnes latrones ꝗtũcunqꝫ simplices si vltra certam sũmam furati fuerunt. Ray. tenet ꝙ necessitas pacis communis ꝛ frequens incoꝛrigibilitas huius malicie hoium facit rationabilem dictam ꝯsuetudinem. Si vero agatur ciuiliter. tunc si ẽ manifestum pena quadrupli. Si vero non ẽ manifestum pena dupli. vt insti. de obli. q̃ ex delic. na. §. pena. ꝛ. §. fi. Et põt hec pena peti ẽt post ãnum ꝛ iperpetuum. Insti. de perpe. ꝛ tp̃a. ac. §. furti. Et licet primo egerit criminalr̃. poterit iterum agere ciuiliter ꝛ econtrario. C. quando ciui. ac. preiu. cri. l. vnica. ꝛ. l. fi. ff. eo. ti. An autem hec pena i conscientia sit soluenda. dic ꝙ non. vide. j. Lex. §. 4.

51 Utrum fur possit occidi a priuato. vide Homicidium. i. §. 5.

52 Utrum fur sit excõicatus qui furatur calicel' paramenta ꝛ huiusmodi sacra. R. Pa. in. c. ex litteris. eo. ti. ꝙ non: nisi cum furto sil' fregerit hostia ecclesie vel armaria vel fenestras ꝛ huiusmodi. facit. c. cõquestus. ð fo. compe. ꝛ. c. cõquesti. de sen. exco. ꝛ qð ibi nõ. vide Excõicatio. 5. cãu. 6.

53 Utrum fur qui suspẽdit̃ sit sepeliendus in cimiterio. R. Pa. i. c. 2. eo. ti. ꝙ sic ꝛ oẽs alij q pp̃ sua ðlicta vita priuãt̃. ꝛ ẽt oĩa alia sacra mĩstrãda si pẽiteãt ð pcto. vt ẽ tex. i. c. fi. 13. q. 2. nec valet ꝯsuetudo i ꝯtrariũ. cle. i. de pe. ꝛ re. glo. tñ. i. d. c. fi. dicit veꝝ quo ad sepulturã dũmodo fiat ð auctoꝛitate p̃ricipis. allat. ff. de cadaue. puni. l. i. ꝛ hñ. nec cle. loqtur nisi ð sacris reprobãs ꝯtriã ꝯsuetudinem.

G Eneralis clausula ꝯtinꝫ omia nisi ꝯtria mẽs appareat testatoꝛis. ff. de peculio. l. qui penu. legat. C. de inoffõ. testõ. l. si qñ in glo. Nõ enim videtur quis gñalr̃ ꝯcedere. qð spãlr̃ nõ ẽ ꝯcessurus. C. que res pigno. obli. po. l. i. in glo. nec ẽt maioꝛa exp̃ssis. nisi spãlr̃ cõmittantur. ff. de procura. l. pomponius in principio. ꝛ. l. mandato.

Generali per spãle proculdubio derogatur. ð rescrip. pastoꝛalis.

2 In generali mãdato multa sũt q̃ nõ intelliguntur nisi exprimãtur ꝺ offi.le.c.i.i glo.

3 In generali locutõe psõa loquẽs itelligit excepta.c.petitio i glo.ꝺe iur.iur.cũ ꝯcordãtijs ibi positis.vñ si ꝓmisi tibi dare aliqd ꝯ oẽm hominem non teneoꝛ dare contra me.

GLadius nõ ẽ reddendus furioso efficõ ẽt si iurasset.22.q.2.ne qs arbiter. Et facit ad ꝓbandũ ꝙ ex iuramẽto vel voto ñ tñr.hõ qñ venit ad eũ casũ in quo nullo modo iurasset vel iurare non potuisset.

GLoria uana Uiꝺ. Uana glia.

GRatia accipit multiplicit aliqñ pro amoꝛ ⁊ sic accipit in.c.i.comio.aliqñ ꝓ cõcessione bñficij :seu alicuius indulgẽtie vel auctoꝛitatis.sicut cle.gr̃e ꝺ rescrip.⁊ qꝺ habet in rl̃a.qꝺ ob gr̃am.li.6.Et itellige qñ ad illud bñfitiũ faciẽdũ nõ ẽ obligatus:qꝛ q facit id ad qꝺ ẽ obligatus rõne naturali ñ facĩ gr̃az vt dicit Bal.in.c.i.§ hec sacr̃a ꝺe pace iura.fir.in ꝩbo p gr̃az ecclesie.⁊ facit tex.ꝓdictus ꝓ eo.⁊.l.ticius.ff.ꝺe obseq.patro. Aliñ accipit ꝓ dono spũs sancti.i.q.i.gratia ⁊ in cle.i.ꝺe magistris i glo.⁊ p magistrum i ꝭo sen.Et hec ẽ duplex.s.gr̃a gratis data. Et hec stat cũ peccato moꝛtali.Et ẽ oẽ bonũ additũ naturalibus nr̃is.sicut gr̃a ꝓdicãdi ꝓphetãdi.faciẽdi miracula ⁊ huiusmodi. Alia dr̃ gratũ faciẽs.Et hec ꝭz Rica.i.2.di.26.ar.i.q.i.nõ differt a caritate ꝭm aliqd.absolutũ.Et iõ idẽ ẽ realiter ꝙ caritas ꝭz Frã.ꝺe may.in ꝭo di.29.qꝛ q̃ ñ possũt seperari sĩ idẽ realiter.Sed p rões foꝛmales respectiuas differũt.qꝛ hñt hitudies diuersas hñtes distictos termios.Caritas.n.dr̃ ad obiñ.s.essentiã diuinã sed nullus ẽ i gr̃a essentie diuine.ſz volũtatis.⁊ ita differũt formaliter. ⁊ plꝫ lꝫ alij teneãt alr̃.hec nunq̃ põt cẽ cuꝫ peccato moꝛtali.⁊ sine hac nullus saluabit. De quo vide p theologos i.2.di.27.⁊.28.

i Utrũ bãnitus pp aliqꝺ delictũ cuius bõa fũt ꝯfiscata si a dño recipiat ad gr̃am eo ipo sit restitutus ad bona.⁊ remissa sibi culpa. R̷.qdã tenẽt ꝙ sic pp tex.i.l.i.§.fi.ff.ꝺe q̃sti. Ubi dicit Bar.ꝙ bãnitus qñcũq3 recipitur ad gr̃am pricipis vr̃ restitut⁹.Idẽ vr̃ ẽt sensisse i.l.fi.ff.ꝺe sniam pa.Sz Salicet⁹ i.ꝺ.l.fi.ꝺãnat dictũ Bar.⁊ dicit cũ Cy.ibidẽ ꝙ ñ restituit.⁊ magis placet p tex.i ti.ꝺe pace ꝯstan.i pncipio i verbo plenitudinẽ gr̃e nr̃e recept⁹ ⁊.ibi dicit Bal.ꝙ qñ qs recipit ad plenitudinẽ gr̃e ꝙ remittitur culpe ⁊ restituit ad fauoꝛes.Ergo qñ solũ simplr̃ ad gr̃ã recipit non restituit.⁊ merito.Facit ẽt qꝛ rescripta fisco dãnosa i dubio sũt restringẽda ad min⁹ ꝓiudiciũ.ar.l.si qñ.C.ꝺe op.publi.⁊ Bar.intelligendus ẽ qñ faciens gr̃az mãdat sniam vel bãnũ cãzelari.qꝛ adducit.§.fi.ꝓdictũ qꝺ nõ.Uide.s.damnatus.§.2.

2 Utrũ gr̃a ꝭo mõ accepta ꝯcessa alicui per papã expiret p moꝛtẽ ei⁹.R̷.qdã doc.tenẽt ꝙ si gr̃a ꝯcessa hꝫ ãnexã iurisdictõez ⁊ sit ꝯcessa sine lr̃is ꝙ expirat.Si ꝩo ñ hꝫ ãnexã iurisdictõem.sic nõ expirat ẽt si sit ꝯcessa solo verbo.Sed Jo.an.i pꝛologo sup.6.li.in nouella tꝫ simplr̃ ꝙ nõ expirat ẽt solo ꝩbo concessa.Idẽ tꝫ archi.ibidẽ.⁊ est verius p cle.dudum ꝺe sepulturis.

3 Quid ꝺe gr̃a ꝯcessa ab iferioꝛibus pape. Utrũ expiret moꝛte.vide.Indulgentia.§.7.

GRadus ꝯsanguinitatis ⁊ affinitatis quõ ꝯputãt.Uide.i.mr̃imoñiũ.3.ipedimẽto.6.⁊.15.

GUerra quõ ⁊ qñ sit licita. Uiꝺ supra Bellũ.

GUla. ẽ inoꝛdinatus appetitus ꝭm Aug.

i Quot sunt eius spẽs.R̷.Gre.20 li.moꝛa.⁊ ponit ꝺe ꝯse.di.5.qnq3 modis sĩ qnq3.Pria spẽs est qñ hora ꝓuenit debita ꝺe quo hẽs ꝺe ꝯse.di.i.c.solẽt.Secũda qñ cibos lautioꝛes q̃rit q̃3 ꝯueniat eius qualitati ꝺ quo.41.di.c.i.2.⁊.3.Tertia qñ nimis studiose ⁊ accurate cibos ꝓparat ꝺe quo dic.vt.41.di.c.3.Quarta qñ nimis comedit vel bibit q̃3 mensura refectõis exigat.Quita qñ cũ nimio desiderio affectat ꝺe quo di.41.c.i.vñ ꝩs⁹.Propẽ laute.nis ardẽt.⁊ studiose

2 Utrũ gula sit peccatũ moꝛtale.R̷.Alex.ꝺ ales in cõpendio suo.ꝙ appetitus comedẽdi vel bibẽdi põt cẽ.5.modis.Prio cibum vel potũ solũmõ appetendo.⁊ hoc nullũ ẽ peccatũ.qꝛ naturale ẽ.Secũdo qñ tali appetitui adiungitur delectatio in cibo vel potu. Et sic est veniale peccatũ.Tertio qñ tali appetitui adiũgit trãsgressio a'ic⁹ ꝓcepti.puta.qꝛ frãgit ieiuniũ ꝺ ꝓcepto ad qꝺ obligat sic ẽ moꝛtale pcm̃.Quarto qñ tali appetitui finali affcũ ihꝭt.pũ.par⁹facẽ q̃ꝯq3 vt eũ ꝯseq̃t sic ẽ mõtale.⁊ grau⁹ sic fec.esau.Quito qñ pp talẽ ꝺlectatõz appetit⁹ ꝺucẽ totã vitã suã h⁹ nr̃õi delectatõib⁹ ꝺputat sic diues q epulabat q̃tidie.Et h ẽ mltũ vicinũ moꝛtali.addo.6.ꝓ clarioꝛi itelligẽtia:qñ tali cibo l'potu seu tãto sciẽt ⁊ aduertẽt vti vlt qꝺ nõbile nocumẽtũ ꝓpe psone pr̃at.puta.tm̃ bibit vel cõedit ad uertenter ꝙ pdit vsũ rõnis:quia tunc peccat

mortalr. Silr si comedit aliqd sciēter quo nōbilē ifirmitatē l' malū icurrēt eēt mortale. qꝛ ꝯ pceptū Math. 22. diliges ꝓximū tuuꝫ sicut te ipm. Secus si iaduertent nisi ita eēt freqūes ꝙ tenēt aduertē sic dicim⁹ de ebrietate. 25. di. §. alias ea demum. l' ēt secus si modicū nocumētū ex tali cibo icurrat. aut verisilr credat icurrere. sicut infirmus qui poti⁹ vult pati augumentum febris ꝙꝫ siti ꝛ huiusmodi. quia tunc est veniale.

3 De Jeiūio ꝛ hora comedēdi ꝛ cibis quib⁹ vesci lꝫ. vide. j. Jeiunium.

4 Quot sūt filie gule. R. ꝙ sūt. 6. Pria ebrietas. Scda ebetudo mentis. Tertia iepta leticia. Quarta multiloquiū. Quinta scurilitas. Sexta imūditia. d' quib⁹ i suis capitulis.

b **Abitus** alr̄ dr̄ qdaꝫ qlitas ai acqsita ex frequētatis actibus l' ex vno mltū vehemēti quo anima facilr disponit ad aliquid faciēdū q differt a dispōne: qꝛ illa ē facilr mobil'. sꝫ hit⁹ ē dificili fm. Ari. i pdicamēto qlitatꝫ. alr̄ dr̄ vestis seu tegumētū q hō tegit d' q i. c. pcipim⁹. 21. q. 4. ꝛ de vi. ꝛ ho. cle. c. des q

i Qūo autem sit pcm̄ in uestimētorum ornatu. vide Ornatus.

2 Quali hitu debēt vti clici. R. glo. i sū. 21. q. 4. ꝙ pnt vti pānis. ēt ptiosis fm ꝯsuetudinē regiōis vt ꝯformēt se moribus eoꝝ i ter qs viuūt. ꝛ ne vilescat clerical' dignitas. vt. 80 di. epi. d' q. vide. s. clericus. 4. ꝛ. j. ornatus.

3 Qualis dꝫ eē hitus religiosi. R. silr fm statuta sue rle. ita tn̄ ꝙ ꝯueniat religioni ꝛ penitentie. vt. 20. q. i. c. vidua.

4 Quo tpe dꝫ vti hitu religionis. R. ꝙ oi tēpore seu lectulo qescens. seu in quocūqꝫ loco consistens. vt dicitur in. d. c. vidua.

5 Utrū peccet mortalr religiosus dimittens hitum. R. ꝙ sic sine cā rōnabili ꝛ ē excōicatus de q vide. s. excōicatio. 7. casu. 27.

6 Utrū liceat tā clico ꝙꝫ religioso ex cā rōabili occultare hitū seu trāsformare. R. ꝙ sic vt in. d. c. clerici officia.

7 Utrū vir possit vti veste mulieris vl' eꝯrio. R. ꝙ nō. ymo vr̄ pcm̄ mortale. qꝛ pōt excōicari. vt. 30. di. si qua mulier. ꝛ fm aliquos sunt excōicati sed non credo.

8 Quid de vtēte hitu monachali l' alio religioso cā ludubrij. R. glo. i. c. cum decorem de vi. ꝛ ho. cle. ꝙ prohibitum est. Et sic videtur mortale peccatum. ꝛ grauiter puniendus. vt in aūt. de san. epis. §. vlt. C. de epi. audi. l. nime.

h **Ebetudo** mētis ē grossities itellect⁹ qua hō nō pōt ptingē ad cognitionē rei. nisi per multa ei sit exposita. nec tūc ēt pfecte pōt ꝯsiderare oia q ptinēt ad rōnē rei. ꝛ dr̄ hebes eo ꝙ acuto opponit. Acutū eni ē penetratiuuꝫ. ita hebes siue obtussum ē qd nō pōt penetrare. Un̄ inqꝫtū iportat debilitatē mētis circa spūalia cōsiderāda sic opponitur dono itellectus qd subtilr penetrat. ꝛ differt a cecitate mētis: qꝛ ista iportat oimodā priuationē cognitionis spūalis. sed hebetudo nō qꝛ nō totalr priuat cognitione.

i Utrū hebetudo sit pcm̄. R. ꝙ i tātū ꝙꝫtū hꝫ rōeꝫ volūtarij sicut ꝛ cecitas mētis. vt pꝫ i eo q ē affectus circa carnalia ꝛ de spūalibus subtiliter discutere fastidit vel negligit. Hec oia ex sctō Tho. ꝑa ꝑe. q. 15. ar. 2. Ex q pꝫ. ꝙ nō ē mortale nisi qn̄ volūtarie ita implicat se terrenis ꝙ ōmittit illā discussioneꝫ q de necessitate salutis ē. sicut in ꝯfitēdo peccata vel in cognoscendo necessaria ad salutē. ꝛ ē filia gule fm Gre. 31 moraliū.

b **Edificans** i solo alieno de suo. de iure efficit hedificiū dn̄i soli. Insti. de re. diui. §. ꝛ ex diuerso. Secus si in litore maris vt piscationi itendat casā hedificauerit. qꝛ ꝙꝫdiu casa durauerit sua ē. vt i. l. in tantū. ff. de re. diui. Fallit hoc ꝙ hedificium nō efficit dn̄i fundi. qn̄ hedificatū ē de reb⁹ eccl'ie: qꝛ solum cedit edificio. 12. q. 2. apostolicos. fm Jo. ibidē. ꝛ i. c. iuestigādū de peculio fm Ber. Intellige tn̄ ꝙ ecclia soluet ptiū soli. Silr itellige pdcā qn̄ scient quis edificat i alieno solo: qꝛ si bona fide credēs edificare i suo: edificat i alieno i ꝯscia tenet dn̄s soli vel ad vēdēdū fūdū l' satisfaciēdū ꝑ edificio arbitrio boni viri. Si vō qs edificat de alieno i suo solo. tūc edificatū ē suum l. adeo quidē. §. cū i suo. ff. de acqrē. re. do. sed restituet extimationē de iure si fuerit cōdēnatus i duplū. d. §. cū in suo. ꝛ. l. gēma. ff. ad exhiben. ꝛ si destrueret edifitiū possꝫ petere suū puta. trabē. si mō duplum non fuerit consecutus. insti. de re. diui. §. cum in suo ꝛ. d. §. cum in suo. Sed in ꝯscia si non fuerit condemnatus sufficit restituat extimationeꝫ solum.

i Utrum hedificans cuꝫ damno uicini sui teneatur ad restitutionem. R. ꝙ non. si non facit animo nocendi ꝓximo. sed sibi consulendi. l. i. §. demqꝫ. ff. de aqua plu. ar. Nam vsqꝫ ad celum pōt quis eleuare suum edifitium si est sibi vtile ꝛ seruitutem nō habet. l. altius. ff. si serui. ven. Et tenet glo. in. c. cum ecclesia de elec. in verbo iniuriarum. Sec⁹

si aio iniuriandi primo hoc faceret. nam tunc siue denunciatio noui operis sit facta vel non. In pscia tenet. d. §. deniq3.

2 Utrum teneatur edificans demoliri edificium suis sumptib⁹ aliquando. R. q sic. qñ post denūciatoēz noui operis siue iure: siue iniuria edificauit. ff. de ope. no. nū. l. pretor ait. §. i. extra eo. ti. per totum.

3 Qñ quis possit edificare castrū vel noua edificia. vide. s. emphiteosis. §. 18.

4 Utrum quis possit in alieno aliqd facere inuito dño R. Ange. de aretio. Insti. de lege fussia cani. tollen. q sic qñ facienti pdest: ⁊ dño non nocet. vt ibidem. ⁊ in. l. i. §. si. ff. de aqua plu. ar. Secus si lederet. C. de serui. ⁊ aqua. l. aquam. ⁊. ff. si serui. ven. l. ⁊ si forte in prin. ⁊. l. sicut. §. pe. Idem dicit q nēo pōt facere in suo qd alteri nocet. ⁊ sibi non pdest. ⁊ q si facit aio nocēdi tenetur de dolo. d. l. i. §. deniq3. ⁊. ff. de dam. infec. l. proculus.

HEreditas vocatur as. i. pōdus. 12. vnciarū ⁊ diuidit in. 12. ptes que vocāt 12. vncie que vocāt diuersis nominibus. s. secūx vncia. s. vna. Alia sextans. i. sexta pars hereditatis que sunt due vncie. Quadrans i. tres vncie q̄ sunt quarta pars. Triens. i. q̄tuor vncie q̄ sunt tertia pars. Quincūx. i. qnq3 vncie. Semis. i. sex vncie. Septūx. i. septem vncie. Bes. i. 8. vncie. Dodrās. i. nouē vncie. Dextās. i. decez vncie. Decūx. i. vndeci vncie. Appellatōe vero assis. 12. vncie ptinēt. vt Insti. de here. insti. §. hereditas h3 Inno. etiam in. c. ex lris. de iure patro. Hereditas ē quodā ius vniuersale. ⁊ ea vendita uel data transit ius patronatus. ⁊ omnia iura. Et io hereditas ē successio i vniuersum ius qd defunctus habuit tpre mōtis. l. nihil. ff. de ver. signi.

1 Ad quos d3 hereditas deuenire. defūcto aliud nō disponēte vel inualide. R. q in laicis de iure cōi. Primo veniunt legitimi descendentes si sunt oibus alijs exclusis. ⁊ si sunt primi gradus multi. equalr succedunt. Si vo sunt nepotes ⁊ vlteriores solū succedunt in stirpes. i. in eā ptem quā pater eorū si viueret hēret. nec distiguit an sint masculi vel feie ēt adoptiui: q2 indistincte omnes admittūtur. vt. C. de suis ⁊ legi. here. aut. i successiōe. Si vo descendētes non sunt. tūc veniunt ascendentes. Puta pater auus ab auus ⁊c. cum frībus ⁊ sororibus ex vtroq3 parente piunctis defūcto vel eorū filij quos fratres vel sorores seu filios si non h3 succedunt ascendētes. salua semp ꝓrogatiua gradus. s. q2 pr pferk auo. ⁊ sic eum excludit ⁊ sic de ceteris. Et sic solū venit de ascendentibus qui ē pximior defuncto cū fratribus. si sunt in capita. sed cū filijs frūm in stirpes exclusis fratribus ex vno parente tm̄. Si at dicti ascendentes sunt in equali gradu. puta ex pte patris in prio vel ꝯo. ⁊ ex parte matris silr in prio vl ꝯo: ⁊ h⁹mōi: sic equaliter paterni pro dimidia ⁊ materni pro alia dimidia succedūt qūuis sint plres psōe ex pte vna q3 alia. puta auus ⁊ auia ex vna parte ⁊ ex alia solu3 auus vel auia. vt in aut. d hered. ab inte. §. i. ⁊ 2. ⁊ in aut. defuncto posita C. ad tertulianū. ⁊ qd ibi nō. in glo. Aliter qui ē in proximiori gradu defuncto siue paternus siue maternus sit admittitur. vt i. d. aut. defuncto q si nec ascendentes sint veniunt collaterales. Et prio fratres ⁊ filij alicuius fratris pmortui qui. s. erant piūcti ex vtroq3 parente defuncto de cuius hereditate agitur. non tm̄ in capita sed i stirpes: quo ad filios fratrū pmortuorū ipi frēs bene succedunt in capita. ⁊ isti pferūtur fratribus q sunt ex vno parente solū. vt. C. de legi. her. aut. cessante. Dicit tamē Bar. in. l. omnes. C. cōia de succes. q qñ parentes veniūt ad successionē in bonis quesitis ex linea materna. pferūtur parentes ex linea materna. Et in bonis paternis parentes ex linea pfna. l. 3. C. de bo. mater. Silr qñ sūt duo filij ex diuerso matrimonio preferūtur i lucro matrimonij illi qui sunt nati ex illo matrimonio alijs natis ex alio.

2 S3 nūqd cū frībus prefatis veniāt filij filij alterius fratris. R. secundum Gu. q nō. ff. qd cū eo q in alie. po. l. sed si ex parte.

3 Utrum filij filiorum prefatorum fratrum preferantur fratribus ex vno parente solū. R. q sic.

4 Utrum filij filiorum soli sine patruis ⁊ amitis superstites admittantur in capita. R. Azo. ⁊ Hosti. q sic qūuis sint filij diuersorum fratrum. sed non nepotes. s. nati ex eis

5 Secundo non existentibus predictis vel aliquo eorum veniunt fratres ex vno latere tantum coniuncti ⁊ eorum filij qui preferūtur patruis defuncti.

6 Tertio prefatis non existentibus preferūtur qui gradu sunt pximiores defuncto. ⁊ si pes sit piter admittūt. vt. C. de legi. here. aut. post frēs. ⁊ extēdit h ꝯputatio vsq3 ad decimū gradū ⁊ vltra etia3 vt habet. 35. q. 5. c. ad sedem: licet imperator solū dixerit d decimo gradu expresse. Et i pfata successiōe

tam ascendentium quã3 dscendentium seu collateralium cessat ois dĩa tam sexus q̃ꝑ emancipationis. hoc tñ attento. vt cũ agitur de successiõe pr̃is solos consanguineos ad mittas: de rebus vero maternis vterinos. Filij vero nãles tm̃ vel spurij s̄m angelum in aũt. quo nã. effi. sui. §. fi. si sunt ex eodem pr̃e nõ ex eadẽ mr̃e nõ succedũt ad inuicem vnus alteri. Si võ sũt ex eadem matre. tunc vnus succedit alteri ab intestato: qꝛ cognoscuntur ad inuicem. l. 2. ff. vñ cogna. Si vero vnus spurius decederet relicto fr̃e spurio ꝛ alio legitimo ex eadẽ matre. tunc venit legitimus ꝛ excluditur illegitimus. qꝛ qñ de successione tractatur ille fr̃ ꝑferꝫ q pluribus nexibus est coniunctus vt dictũ ẽ. De successione võ fr̃m ad inuicem serua qd̃ dictũ ẽ. ꝛ durat i infinitu3 quousq3 memoria possit haberi de cognatõne Insti. de gra. cog. per totum.

7 Prefatis aũt oibus ascẽdẽtibus descẽdẽtibus ꝛ collateralibus deficiẽtibus. veniet vir. ad successionem vxoris ꝛ vxor viri. vt C. vñ vir. ꝛ vx. l. vnica qd̃ si nõ ẽ veniet fiscus. vt. C. de bo. vacan. l. i. Si võ eẽt pactũ vel statutum aut consuetudo ꝯ oia l' aliqd̃ ꝑ dictoru3 illud serua si tale est ꝙ iuri cõi possit derogare.

8 Si võ loquimur in clericis ab intestato morientibus distiguiꝫ ant sint bona propria cl'ici de qbus libere poterat disponẽ. De qb' dictũ ẽ s̄. clericus. i3. Et in talib' succedunt agnati s̄m ꝙ dictum ẽ s̄. Si võ nõ h3 succedet ecclesia cui seruiebat tp̃re mortis. vel altare si solum seruiebat altari qd̃ hẽbat bõa disticta ab eccl'a ipi altari deputata. vt nõ. 12 q. vlt. c. vlt. in aũt. de eccl'ia. titu. §. si qs eps. Fallit hoc in ꝑsb̃ris ex seruitute ꝑmotꝭ ad sacerdotiũ cũ consensu dñoꝝ. qꝛ de eorum bonis si ab intestato decedũt fiunt quatuor partes quaꝝ vna epo. altera ecclesie. tertia paupibus. ꝛ q̃rta parẽtibus assignetur. ꝛ si nõ sint ydonei vt puta heretici. 24. q. 2. sane ꝛ huiusmodi. eps in vsum eccl'ie distribuat vt in. c. 2. de succe. ab inte. Nec ẽ abrogatũ. vt ibi doc. cõiter tenẽt. l3 glo. voluerit ꝙ sic Si võ sũt bona eccl'ie de qb' disponẽ cl'ici nõ possũt succedit eccl'ia. vt in. c. i. de succe. ab ite. ꝛ. c. i. ꝛ. c. relatũ el. 2. ꝛ. c. reqsisti de testa.

9 Quid de successiõe i feudis. vide s̄. Feudũ. §. 6. cũ sequẽtibus ꝛ emphiteosis. vide emphiteosis. §. 5. cum duobus se.

10 Quid de ꝑuis manumissis decedẽtibus ab intestato. R. ꝙ succedẽt descẽdentes vel ascẽdẽtes vel collaterales s̄m ꝙ dictũ ẽ. excepto ꝙ patronus vẽdicat ꝑtẽ nõ tñ totum. vt Insti. de succe. lib. §. s3 nr̃a ꝯstitutiõ. ꝛ ibi uide de eoꝝ. successione. Bar. in. l. defũcto C. si in frau. patro. dicit ꝙ si vnus patronus viuit preferꝫ filio alterius patroni. ꝛ filius pr̃oni prefertur nepoti alterius patroni.

11 Utrũ clerici laicis succedãt s̄m ꝙ dictum ẽ. ꝛ eo ordine. R. ꝙ sic indubitanter. quia iura preallegata non excipiunt eos ymo ẽt religiosi. Intellige qui possunt habere ꝓprium in cõi. etiã si dum laici erant cõmiserunt vitium ingratitudinis. vt. 19. q. vlt. c. fi. Fallit hoc in feudis. De quo s̄. Feudũ. §. 9.

12 Utrum filius aliquando excludatur ab hereditate patris vel alius de predictis. R. ꝙ sic in. 5. casibus. Primo si pater fuit heretícus. quia ipso iure bona hereticorum sũt confiscata. de here. c. cum secundum. li. 6. Scd̃o si pr̃ cõmisit crimẽ lese maiestatis. l. qsqs. C. ad. l. iul. ma. ꝛ. 6. q. i. §. verum hoc Aduerte tñ ꝙ pena icapacitatꝭ nõ extendiꝫ ad filios nisi qñ crimẽ ẽ cõmissum in eũ q nõ recognoscit supiorẽ. Secus si ẽ cõmissũ i eũ q recognoscit supiorẽ: qꝛ l3 sit crimen lese maiestatis. vt. l. i. ff. ad. l. iul. ma. nõ tñ quo ad incapacitatem quo ad filios s̄m Salice. in. d. l. quisquis. Et etia3 aduerte ꝙ crimen lese maiestatis cõmittitur a subdito tm̃ cle. pastoralis de re. iudi. Tertio si pr̃ erat pr̃onus l' hẽbat aliqd̃ ius seu feudu3 i eccl'ia qd̃ deberet transire ad filios ꝛ ipe iterfecit vel mutilauit rectorẽ l' cl'icũ illi' eccl'ie. qꝛ ipo iure ꝑdit oẽ ius ꝛ dignitatẽ ꝛ ad filios non ꝑuenit de penis. c. in qbusdã: qꝛ talia deuoluũꝫ ad ecclesiam cui iniuria facta ẽ. ymo filij talium vsq3 ad quartã generationẽ i cl'icoꝝ collegio nullaten' d3 admitti nec i aliq̃ religione pñt eẽ ꝑlati nisi fuerit cũ eis dispẽsatũ: vt i. d. c. in qbusdã. eps tñ dispensare põt. ex q̊ conditor canonis non sibi reseruat. ar. c. nuper. de sen. exco. Quarto si filius vel alius q põt succedere furioso debitã curã ñ ipenderit s3 succedet ille q eũ i sua domo ꝓprijs sũptib' vsq3 ad finẽ vite ꝓcurauerit euacuata ẽt institutiõe illius q neglexit. si mõ talis i scriptis ãmonuerit eos vt curã hẽrẽt. vt in aũt. cũ de appel. cogno. §. causas. vbi ẽt dicẽ glo. ꝙ l3 nullus extraneus eũ ꝓcurauerit. tñ hereditas ab agnatis auferet. vt. ff. de hijs q. vt idi. l. l3 vbi institut' indignus iudicatus ẽ successione q ꝑ negl'iam suã ꝛ culpã id egit vt mulier a qua institutus fuerat moreꝛetur. vbi dicit glo. s. non adhibendo medicũ vel malũ. Quito si icaptiuitatẽ eos qb' succedẽ

deberet mori per suam neglĩam ꝑmisit. vt ĩ
d. §. causas. ꝛ sic succedet ecclesia ꝯciuitatis
ex qua oritur. vt ibidẽ. ꝛ ẽt in cãibus in qui
bus põt exheredari. vt. s̃. Exhr̃datio. §. i.

13 Utꝝ filius possit exheredari p patrez. ℞.
vt. s̃. exhr̃datio. ꝛ fr̃ frez. ꝛ vir vxorẽ. ibidẽ

14 Utꝝ dñs qui de ꝯsuetudine totũ accipit
qđ erat illius q sine filijs mortuus ẽ teneať.
℞. ƒm Hosti. si talis ꝯsuetudo ṕscripta ẽ ex
cusatur. quia potest allegare ꝙ hoc pactuz
ab initio fuerit: qꝛ terra sua erat.

15 Qũo succedent filij illegitimi. vide. s̃. Fi-
lius in prin. cũ se. veꝝ est ꝙ Azo tꝫ ꝙ nãles
tñ succedũt adinuicẽ de succe. cogna. §. vul
go. sed Ho. ꝯdicit auť. qui. mo. nã. effi. sui.
§. filiũ. sed tu dic vt. s̃. §. 6.

16 Quis succedet dãnatis ex aliquo delicto
ad mortem. ℞. ꝙ descẽdentes vel ascenden
tes ƒm ꝙ dictũ ẽ. s̃. sed collaterales nõ. nisi
vsqꝫ ad tertiũ gradũ. vxores vero taliuz so
lũ habebũt dotẽ ꝛ donať. añ nup. Si vero
dotẽ non habuerit accipient ꝑtem legibus
diffinitã. Glo. dicit q̃ꝫtum ex more lucrarẽť
siue hẽant filios: siue non. ꝛ si neiem ṕdic-
toꝝ habeant fisco applicãtur. vt. C. de bo.
dãna. auť. bona.

17 Utꝝ bona igrediẽtis religionẽ ab intesta
to ꝓueniant monasterio. ℞. Pa. i. c. i pñtia
de ꝓba. ꝙ quo ad fr̃es miores nõ: quo aũt
ad ṕdicatores ꝛ alios mẽdicãtes sic. nõ tñ
vt imobilia aut iura ꝑpetua sibi retineãt: sꝫ
vt vẽdãt ꝛ iploratõe officij iudicis. Idẽ dic
i oib9 alijs relicť ṕt q̃ꝫ p r̃ligiõis igressũ ẽt
i fr̃ib9 miorib9. s. ꝙ petẽt iploratõꝫ officij iu
dicis ꝛ vt vẽdant: q̊ aũt ad alios r̃ligiosos ñ
mendicãtes idubitãter succedit mõasteriũ.

18 Sed q̃ro qđ monasterium succedet cum
mendicantes nullũ habeant. ꝛ aliqui trans
ferantur ad placitum prelatoꝝ. ℞. Pa. vbi
s̃. ꝙ non ꝓueniunt in predictis mõasterio
particulari. sꝫ erũt i potestate illius q ṕest.
vt ꝓuideat prout sibi videbiť.

19 Utꝝ nouitio moriẽti ab itestato succedat
monasteriũ. vide. ĩ. nouitius. §. ii.

20 Quid si igrediens erat vsufructuarius so
lũ. ℞. Pa. vbi. s̃. ꝙ transibit in monasteriũ
vsusfructus: sed solũ durabit i vita igredien
tis. ꝛ non plus.

21 Quid de collať tali ingredienti ea lege vt
nõ alienẽť. ℞. Io. an. tꝫ ꝙ succedet mõaste
riũ. p ar. l. i. ff. de fun. instru. ꝛ. l. pater. §. Iu
lianus agrippa. ff. de le. 3. ꝛ i eo qđ nõ. đ iu
re patro. ex lr̃is. Pa. vbi. s̃. ꝯtriũ tꝫ. ꝛ qdaꝫ
alij p. ar. l. peto lucij tiť. ff. de le. 2. Facit qđ
legiť ꝛ nõ. in. l. si ita qs. §. ea lege. ff. de per.
ob. Ego vero sic ꝯcordo distiguẽdo. Si ꝓ
hibita ẽ alienatio vt in familia remaneat. sic
ẽ vera opinio Io. an. per. d. l. peto. §. fi. a ꝯ̃
rio sensu. Si vero vt ad ex̃neũ ꝑueniat ꝓhi
bitum ẽ. sic nõ succedet mõasteriũ.

22 Sed quero qñ accipiet qđ sibi debeť ali
quis ex hereditate igredienť siue fecerit te-
stamentũ vel nõ. ℞. Pa. vbi. s̃. Bar. dicit
ꝙ qñ mors ista ciuilis oꝑať omnẽ effectum
quẽ mors nãlis. sicut ẽ in ingrediẽtibus or-
dinez mioꝝ qui nihil i cõi vel ꝑticulari pos
sunt hr̃e. tunc stati hẽbit post ingressuz cuꝫ
effectu. i. ꝓfessionẽ exṕssam. ar. l. deo nobis
C. de epi. ꝛ cle. sed qñ non oꝑatur omnem
effectũ i h̃ quẽ mors nãlis. puta qꝛ hñt saltẽ
in cõi. tunc dꝫ expectare mortẽ nãlẽ ipius i
gredientis ꝛ iterim dispositio si fecit erit in
suspẽso. Et cũ hac opiniõe trãsit Cy. ꝛ dñs
Anto. ꝛ Pa. in. d. c. in pñtia. Limita tñ nisi
in testõ alr̃ de tp̃re determinasset: qꝛ illđ erit
seruandũ. Itẽ limita vera ṕdicta. nisi quo
ad filios legitimos. qui legitimã habebunt
ex equitate stati post ingressum. non aũt ali
menta ƒm ṕdictos doc. Qđ veꝝ credo qñ
legitima eis sufficit: aliter ñ: saltẽ i ꝯscia. sed
vel monasteriũ dabit eis stati qđ debẽt hr̃e
ex bõis ingressi vel stati alimẽta prestabit.
donec eis talia bona dederit. Facit ad hoc
d. l. đo nob. §. nã ꝛ marit9. ꝛ qđ nõ. ibi i gl.

23 Hereditas qũo diuiditur inter fr̃es q ha
bent peculiũ castrense vel qi. aut aduẽticiũ.
vide peculiũ p totum.

h Eres aliqñ ꝓximũ. i. primũ
significat ñ vlteriorẽ.
vt. ff. de ver. sig. l. scieñ. sed regula
riter nõm̃ heredis per multas successiones
accipitur. vt. d. l. sciendũ. ꝛ. l. vlti. C. de heŕ.
instituen̄. vbi heres heredis testatoris diciť
heres. vide glo. in. c. ex trãsmissa. de fi. pre
sbi. Aliqñ tñ descendentes post primũ here
dem vocãť proheredes. vt tꝫ glo. in. c. fi. de
pecu. cleri. q̃ꝫuis alias ꝓheres dicatur qui
se putat heredem cũ non sit. ff. de pe. here. i
l. proherede: ꝛ insti. de interdi. §. adipiscen
de. Aliquando qlibet descendens cui relin
quitur aliquid dicitur ꝓheres. vt in. d. glo.
Nomine vero suoꝝ heredum nõ veniunt
extranei heredes. de quo per Bar. ꝛ alios
in. l. gallus. ff. de libe. ꝛ postu. Quod limi
ta verum in his que non transeunt ad here
des extraneos.

i Utrum deus instituerit ꝙ aliquis sit hr̃s
℞. ꝙ sic. vt patet in. c. non omnis. 32. q. 2. ꝛ
q. 4. dicat ibi. Eyce ancillã ꝛc̃. Non enim
erit heres filius ꝛc̃.

2 Utrũ heres institutus solũ in certa re qui ꝓprie nõ dr̃ heres sꝫ legatarius. vt in. l. quo tiens. C. ꝺ here. institu. possit in foro aie nõ dato alio hr̃de adire totã hereditatẽ ꝼm ꝙ vult. l. i. in. §. si ex fundo. ff. de here. insti. R. Pa. in. c. qꝛ ingredientibus de testa. ꝙ Fe. consilio. 126. ⁊ multi alij doc. in sacra pagi na ꝯsuluerunt ꝙ sic: qꝛ ius humanũ nõ ꝯtri um diuino dꝫ seruari in foro aie. Ergo lici te poterit: limitant tñ dũmõ dolose non sit i ductus testator ad instituendũ eũ in certa re vt puta: qꝛ ꝑsuasit ꝙ nõ possꝫ habere regres sum ad alia bona.

3 Quid si ita sit institutus in certa ꝑte hoc addito. ⁊ volo ꝙ de bonis meis plus non possit petere sed sit ꝯtentus ⁊c. ⁊ instituitur alius heres vniuersalis q non vult addire hr̃ditatẽ. an suprascriptus possit ipse eã adi re. R. vr̃ ꝙ sic. ar. d. §. si ex fundo. ⁊ d. l. quo tiens. Sed ꝯtrũ ẽ verꝫ ꝙ nõ põt. vt i. l. quo tiens. §. sed si duo. ff. de here. insti. vbi pꝫ ꝙ §. ṗdictus si ex fundo. ⁊ ṗdicta. l. quotiens hꝫ locũ. qñ voluntas testatoris ẽ simplex. ⁊ nõ restricta expresse. vt in casu isto. Et iõ ve nient succedentes ab intestato. qꝛ testm̃ non reperit hẽre heredẽ. ⁊ nõ põt qs pro ꝑte de cedere intestatus. ⁊ ꝓ ꝑte testatus. l. ius nr̃ꝫ ff. de re. iur. Si dicis quõ põt ꝓhibere ꝙ ñ plus peteret. R. ꝑ. l. domus. §. fi. ff. de vsufr. vbi testator ꝓhibet ius accrescendi. ⁊ casus ẽ in. l. i. ff. de iniusto. rup. testa.

4 Utrũ heres teneat̃ ex delicto vel qi delic to defuncti. R. vt colligo ex Bar. in. l. i. ff. ꝺ ꝑuatis delictis. ꝙ aut actio ẽ penalis ex vtra qꝫ ꝑte. vt puta. qñ petitur pẽa que ẽ applicã da ꝑti. Nã tam ex ꝑte rei ꝙ̃ actoris ẽ penal'. Et sic nõ tñr aliquo iure. Si vero actio ẽ pe nalis ex ꝑte rei ⁊ ꝓsecutoria rei ex ꝑte acto ris. vt puta. qꝛ ago pro satisfactõe dãni mei ⁊ sic de iure ciuili. si delictũ fuit cõissum cir ca contractũ qui quidẽ ꝯctus tenuit sic tene tur heres: qꝛ non fundatur intẽtio actoris i mediate ex delicto sed ex ꝯctu. puta: qꝛ agit̃ actõe cõmodati vel depositi ⁊ huiusmodi. ⁊ nõ ex dolo vel delicto. Casus est in. l. ex ꝺ posita. ff. de ac. ⁊ obliga. ⁊. l. ex ꝯctibus ibi dẽ. ⁊ bonus tex. in. l. si hominẽ. §. dat̃ actio ff. depositi. Si vero fuit comissũ delictũ cir ca ꝯctum q non tenuit. vt puta. qꝛ dolus de dit cãm ꝯctui. qꝛ ñ tꝫ. vt in. c. delicti de ẽp. ⁊ ven. sic non tñr. qꝛ cũ agere nõ possit ex ꝯc tu cũ nõ sit: oporteret ageret ex delicto ꝯ hr̃ dem ⁊ crimina morte extinguntur. 23. di. quo rũdã. ⁊ nullus post mortẽ põt accusari. 24. q. 2. c. i. ff. de bo. eo. q au. sen. mor. si. ꝯs. l. vlt 33. q. 2. admonere. nisi i casibus heresis. 24. q. 2. sane. vel si hereticos instituit heredes ꝺ here. c. si quis eṗs. vel si i crĩe notorio deces sit. vt nõ. in glo. d. c. quorũdã ⁊. 24. q. 2. i sũ ma. vel generaliter dic qñcunqꝫ cõmisit de functus crimẽ ꝑꝑ qꝺ ipso facto pena sit iflic ta a lege sicut in heresi ⁊ crĩe lese maiestatis qꝛ tũc accusat̃ ⁊ agitur ꝯ heredem nõ vt pu niatur ex illo delicto. sed vt bona auferãtur ab eo que in cõmissũ ceciderunt. Facit. l. cõ missa. ff. de publi. ⁊ tex. bonus in. c. 2. de pre scrip. li. 6. alias nõ tenet̃ heres pro quocun qꝫ delicto cõmisso a defũcto siue in ꝯctu nul lo siue extra oẽm contractũ: nisi in duobus casibus. Primus si lis fuit ꝯtestata cũ defũc to. vt. l. vnica. C. ex delic. defun. Ratio. qꝛ in iuditio quasi ꝯhimus. vt in. l. 3. §. idẽ scribit ff. de peculio. Et ideo videt̃ initus contrac tus cũ defuncto ꝑ contestationem litis. Se cundus si aliqd peruenit ad heredẽ ex delic to defuncti: qꝛ in tm̃ tenetur ⁊ nõ plus. vt in d. l. vnica. Fallit in conditione furtiua: qꝛ in l. si pro fure. ff. de condi. fur. dicit tex. furti ac tio penã petit legiptimã conditio. rẽ ipsaꝫ. ⁊ sequitur conditio rei furtiue: qꝛ rei hꝫ pro secutionem heredẽ quoqꝫ furis obligat nec tantũ si viuat seruus furtiuus sed ⁊ si decesse rit. s. viuo fure vel mortuo. De iure autẽ ca nonico tenet Bar. indistincte teneri quãdo quis agit pro satisfactione dãni contra here dẽ ⁊ hoc sequũtur cõiter doc. Et sic intelli gende sunt glo. in. c. ex presentiũ de pigno. de solu. c. i. de rapto i litteris de vsu. tua nos Intellige in ꝙ̃tum hereditas se extendit. Et placet in ꝯscia. lꝫ Pa. in. c. fi. de sepul. soluꝫ admittat verũ qñ defũctũ penituit. qꝛ iura ca nonica loquũt̃ ꝙ tñr qñ ꝺfũctũ pẽtuit. vt nõ glo. singularis in. c. a nobis el. 2. de sẽ. exco. qꝛ tunc agitur ex quasi contractu nõ ex deli cto. Si ꝟo ñ penituit nõ tñr ꝼm eũdẽ Pa. ⁊ glo. d. c. a nobis nisi q̃tenus de iure cili tñr.

5 Utruꝫ heres teneatur soluere legata in te stamento minus solemni facta. R. ꝙ in foro iudiciali non de quo dicendũ. vt in. l. si veri tas. ⁊. l. fi. C. de fideicomis. Sed in foro aie pendet hec questio ex alia. s. vtrũ ex volũta te defuncti oriatur obligatio naturalis. ⁊ co muniter vltramontani tenẽt ꝙ non. Cismõ tani ꝙ sic. De quo vide per canonistas i. c. fi. de solu ⁊ per Bal. ⁊ legistas in. l. cũ qs C. de iuris. ⁊ facti ignorãtia. Et ibi dicit Al bricus ꝙ opinio cismontanorũ est comũis opinio. ⁊ sic tene eaꝫ. qꝛ verior. Ex qua opi nione. d. Anto. motus dicit se consuluisse in facto i quo tm̃ vnus testis fuerit adhibit'

tenebat hes i foro aie. Pa. dt.i.c. qr plerigz de inu. ecclesiaz distinguit q aut defunct⁹ non egit solénuter relinquere. sed totum cō misit fidei heredis. Et sic tenet ciuiliter & na turaliter. Et sic in vtroqz foro casus é nota bilis sm vnam lecturā quā sequitur Bar. in.d.l.fi. Aut non ɔmisit fidei heredis: sed simplr relicta fecit sine solénitate debita & i distincte tenet heres in foro aie si ei de hoc constet. Ratio: qr solénitates fuerunt induc te ad falsitatem tollendā. Ubi ergo constat q nulla falsitas interuenit debet cessare: & dispositio legis & seruari equitas & obliga tio naturalis que oritur ex dispositione de functi. l. eum amplius. §. is natura debet. ff. de reg. iur. & pro hac opinione facit quod nō. Inno. de elec. in.c. sicut. & .l. instrumēta. C. de fideicōmis. Ego dico q si erat legās doctus: & non erat necessitas que exclude ret solemnitatem debitam. & sic non va leat. quia videtur voluisse potius illude re. Si vero erat ignorans vel forte non potuit solénitatem obseruare. sic valeat in ɔscientia alio non constante de mente. vid de hoc. j. Testamentum. §. 9. & 10. & legatū 2. §. 8.

6 Utrū heres teneat satisfacere ex ɔctu vel q̄si defuncti i quo ipe defunct⁹ erat obligat⁹ vlt vires hēditarias. R. q si fecit īuentariū nullo mō tñr. Si vō nō fecit ínētariū i foro aie nō tñr sm Jo. an. & dñm An. & Pa. in d.c. qr plerigz. In foro vero contentioso sic vt. i. l. fi. C. de iur. d lib. Federi. tñ ɔs lio. 21. dicit q ēt tēneat i ɔscia vltra vires. Sed pri ma opinio videt equior quo ad ɔsciam.

7 Utrū hēditate exausta p legata possit hers aliquid de ipis legatis detrahere. R. q alī detrahit falcidia. alī trebelianica. alī legi tima. de quo dic vt. j. Legitima. Similiter ante omnia deducere pōt expensas funeris & alias necessarias quas fecit cā hereditat vt in testō & in inuentario & huiusmodi: qr sic dz esse imunis a grauamine sic ē a lucro in. l. scimus. §. & si pfatam cū quinqz. l. seqn tibus. C. de iure. delibe.

8 Utrū heres scienter solués legata. nec re tinés sibi falcidiā possit repetere vel si igno ranter. vide Solutio. §. 21.

9 Quid si plures sunt heredes an quilibet teneatur insolidum ad omnia debita vl le gata. R. q regulr quilz tenet soluz p parte hereditaria. C. de act. here. l. pro heredita rijs. Fallit h in. 7. cāibus. Primus quādo defunctus aliter disposuit. ff. de le. 2. l. cum ab vno. Secūdus si obligatio sit pp impē sas funeris vxoris. quia ñ solū obligant he redes. sed & vir secundum portionem quā habent. puta si vir habet centum & here des. 200. tunc vir tenetur pro tertia. & he des solum pro duabus. Tertius si bona de functi erant expsse vel tacite ypotecata de bitoribus. quia vno existente non soluēdo tamen alij obligantur. Quartus in alimen tis legatis quando sic per iudicé est diffini tum vel defunctum. l. 3. in principio. §. prio ff. de alimen. lega. Quintus quando res le gata possidetur ab vno insolidum dicta. l. pro hereditarijs. & ff. como. l. sed mihi. §. heres. Sextus quando obligatio consistit in implendo pollicitationem factam a de functo ad honorem dei vel sanctorum vel rei publice. ff. de polli. l. prima. §. si quis. & l. ex pollicitatōe. Septimus quando obli gatio est indiuidua. ff. de verbo. obliga. l. in executionibus. §. serua. & de hoc habes in glo. d. l. pro hereditarijs.

10 Quid si heres est pupillus nūquid diffe retur solutio debitorum vel legatorum. R. q non. vt. l. sub pretextu. C. de act. here.

11 Utrum dilatio restitutionis facta ab here de prolonget statum in purgatorio defuncti & quomodo episcopus potest compellere heredes non exequentes vel alios executo res & multa alia ad hoc. vide supra Execu tor.

12 Utrum heres rogatus restituere heredita tem possit alienare aliquid de ea. R. q non C. comunia de le. l. fi. nisi in casibus positis in aūt. res que. ibidem posita. qui sunt isti .s. causa dotis & donationis propter nupt. & loquitur i liberis non i extraneis. potest tamen retinere sibi quartam trebellianicaz vt in. c. Raynutius & .c. Raynaldus de testa mentis. Si vero rogatus est restituere quic quid supererit de hereditate. tunc ad min⁹ quartam partem seruabit substituto. vt. C. ad trebe. aūt. contra rogatus. Et vide d hoc in glo. in. d. c. in presentia. Aduerte sm glo. in dicto. c. in presentia. q licet quis sit pure rogatus restituere hereditatem nulla facta mentione de filijs. Si tamen postea habue rit filios. vel nepotes substitutio euanescit. C. de fideicōmis. l. cum acutissimi. C. de in-

sti. ꝛ substi. l. generaliter. ff. de condic. ꝛ de-
mon. l. cum auus.

13 Utrum bona ingredientis religionem nõ capacem vt sunt mendicantes. qui nec in co muni debent habere sint propinquoꝝ. R. communis opinio est. ꝙ ad succedentes ab in testato veniant per aut. bona. C. de bo. pre scrip. Sꝫ hoc limita nisi predicta bona fue rint ei relicta sub conditione si decesserit si ne liberis restituen̄ : quia tunc debent ero- gari ad pias causas. Casus est singularis in aut. de sancti. epi. §. sed ꝛ hoc presenti in si. Et hoc sequitur Angelus in disputatiõe q̄ incipit. Nobilis quidam genere. Hec oīa limita vera: nisi imploratione officij iudicis ea vellent vendere ꝛ pretium in suas neces sitates conuertere: quia succederent. vt sup̄ Hereditas. §. 17. dictum est.

14 Utrū hẽs ōdicãs se mõasterio excludat sb stitutum. R. glo. in dicto. c. in presentia ꝙ sic si est priuatus ꝛ etiam cum rogatus est resti tuere priuato. Secus si substitutus vel cui rogatus est restituere esset ecclesia vel locus religiosus vel alia pia causa: quia nõ exclu deret. vt in dicto. §. sed ꝛ hoc presenti. vñ sumpta est aut. nisi rogati. C. ad trebe.

15 Sed quid si non ingreditur monasteriuꝫ sed efficitur clericus. R. glo. in prefato. c. in p̄sentia ꝙ non euanescit substitutio nisi duo concurrant. Primum vt perpetuo maneat in ecclesia. Secundum vt redditus expen- dantur in pias causas. vt in prefata aut. dici tur. Sed Pa. ibidem restringit ad clericuꝫ conuersum alicui monasterio. sꝫ magis pla cet. vt simpliciter intelligatur. sicut glo. intel ligit.

16 Utrum conuersio seu dedicatio sui ipius ꝛ suarum rerum ecclesie seculari euacuet substitutionem. R. glo. in dicto. c. in presen tia. ꝙ aut fit clericus dic. vt. §. preceden ti. Aut non fit clericus. Et sic non expirat: li cet alij dicant ꝙ etiam expirat. Sed primū verius. Secundum equius.

17 Quid si quis ingreditur religioneꝫ i frau dem sustituti. R. Pa. in dicto. c. in presētia abbas tenet ꝙ non euacuat substitutionem quia dolus ꝛ fraus nemini patrocinatur. c. se- des. de rescrip. ꝛ placet communiter doc. Fa cit. 20. q. 3. §. fi. Ubi inductõ facta causa bo- norum impedit acquisitionem eoꝝ. ergo fortius quando fraus interuenit.

18 Utrum hers institutus cum conditione si sine liberis ex se legitime descendentibus l' ex corpore suo nascentibus si ingrediatur monasterium euanescat substitutiõ. R. Pa. in dicto: c. in presentia post diuersas opio- nes recitatas concludendo cū Bar. ꝛ Cy. i. l. si ita quis. ff. de lega. 2. ꝙ euanescit. ꝛ cre do sit verior. concor. Archi. ꝛ Jo. 19. q. vl. c. si qua.

19 Sed quid si nõ intrauit sed instituit mõa sterium heredem. R. archi. i dicto. c. si qua ꝙ non euanescit substitutio ꝓm Gofr.

20 Utrum heres teneatur soluere legatum causa dotis factum si illa ingrediatur mona sterium. R. Pa. in dicto. c. in presentia ꝙ sic. ꝛ idem si esset ei relictum causa donatio nis propter nuptias.

21 Utrum substitutio expiret facta sub ista ꝯ ditione. si ingreditur monasterium l' si nup serit vel non nupserit. R. Pa. in dicto. c. in presentia ꝙ non. quia communiter tenetur ꝙ habetur conditio pro non adiecta in substi tutione que impedit religionis ingressum. sicut illa que impedit matrimonium carna le. l. cum tale. ff. de condi. ꝛ demon. l. 2. C. ð indic. vidui. Et ideo mulier non tenetur re stituere relictum sibi cum onere restituendi si nupserit. l. quotiens. ff. de condic. ꝛ dmõ. Ubi legatum factum si non nupserit tenet. q̄uis faciat contrarium. l. filie. ff. de cõdic. ꝛ demon. Idem dicit Albri. i. l. deo nobis C. de epi. ꝛ cle. ꝙ puella cui relinquuntur centum si nupserit. Si vero religionem in- trauerit. 50. ꝙ nihilominus si intrauerit ha bebit centum. quia in casu predicto omnis conditio dilatio ꝛ grauamen. remissa intel ligantur: cum predicta institutio succedat loco debiti bonorum subsidij. vt est expres sum. C. de inoffō. testa. l. quoniam in priori bus. Et hoc dicit verum in filia cui bonoꝝ subsidium debetur. sed in extranea n̄ : sꝫ so lum si conditio extet ꝛ etiam non haberet filia quando legitima essꝫ sibi legata. ꝛ istð esset vltra bonorum subsidium. Et de hoc vide eundem ibidem diffuse. ꝛ in dicta. l. quoniam in prioribus Ricar. malūbra dis putauit ꝛ tenet ꝙ si relinquatur alicui cen- tum si nupserit. ꝛ. 50. si ingrediatur religio nem ꝙ nihilominus ingrediendo habebit centum. nec distinguit. an sit filia vel extra- nea. ꝛ est verum. Et sic tene.

22 Statuto cauet. ꝙ filie extātibus masculis filijs nō succedant sȝ debeāt ȝ bonis pr̄is dotari ⁊ esse ꝯtente. q̄ritur. si pr̄e mortuo q reliquit filiū ⁊ filiā. ⁊ anteq̄ȝ fr̄ sororē dotaret mortuus ē relicta filia sua. dicta amita ȝ beat habere solū dotē vel tanq̄ȝ hr̄s. ℞. Albri. in. l. publico. C. ad. l. iul. de adul. q̄dam tenēt ꝙ sic: q: neptis nō succedit vt mascul⁹ sed. verius vr̄ ſm hugolinū de la fontana ꝙ succedȝ neptis non amita. Rō: q: ex morte patris iā ius fuit quesitū filio. ⁊ illud transmittit filie. vt. C. de ca. tollē. §. in ħ nouissimo. q: in hoc repñtat ꝑsonā patris sui. ar. C. de here. vel ac. ven. l. ēpta. ⁊ sufficit semel ius fuisse quesitū. vt. ff. qȝ me. cā. l. videam⁹. De quo vide. s̄. Feudū. §. 8. Sed si filius ꝑmortuus fuisset añ patrē relicta filia. vera eēt opinio prima. q: tale statutū est factuȝ: q: ꝑ masculos conseruaꝫ agnatio. vt. ff. de ven. inspi. l. i. §. pe. Ergo ħ dȝ porrigi ad sexū femineū vt in. d. l. publico. vide. s̄. Excōicatō. i. §. 20. Quō fr̄ pōt admittē sororē i fraudē cr̄ditoꝝ

23 Utrū heres teneaꝫ seruare ordinē in soluēdo creditoribus vl̄ legatarijs. ℞. ꝙ sic. q: creditoribus prius satisfacere dȝ siue ex ꝯ̄c tu. vel q̄si. aut delicto vel q̄si siue postea legatarijs. Si tñ pri⁹ solueret sine dolo legatarijs prius venientibus nō poterit iquietari a creditoribus: si nihil ei remansit de hereditate sed habebunt regressū ꝯ̄ legatarios. Quis autem in creditoribus sit preponēdus. vide infra Restitutio. 2. §. 16.

24 Quis pōt heres institui. ℞. ꝙ oīs q nō ꝓhibeꝫ a iure. ar. de spō. cū apud. Et qs ꝓhibeaꝫ. ℞. ꝙ. 13. Primo hereticus aut pagan⁹ de here. c. si qs epo. Secūdo credentes re ceptatores ⁊ defensores hereticoꝝ de hr̄. c. excōicamus el. i. §. credētes. Tertio apostata. Quarto collegiū illicitū. Quinto deportatus. C. de here. insti. l. i. Sexto dāñatus ob crimē famosū. Septimo insecutor cardinaliū. de penis. c. felicis li. 6. Octauo excōicatus. Nā q ꝑe instōnis vl̄ mortis vel additionis hr̄ditatis erat excōicatus ñ vȝ institutio. Secus si post institutionē fuit excōicatus: sȝ añ mortē absolutus. vl̄ post mortē fuit excōicatus ⁊ añ additōem absolutus tȝ institutio ff. de hr̄. insti. l. sȝ si i ꝯditōe. §. solennis. ⁊. l. si alienū. §. i ext̄neis. Nono spurij nati ex dāñato coytu. de q̄bus. s̄. Filius i ꝑ̄cipio. Decimo incestuosi cū monacha. 27. q. i. si quis solicitauerit i glo. Undecimo crimē lese maiestatis cōmittentes. de pe. di. i. c. si quis cū militibus. Duodecimo. Simoniaci ſm. aliquos: q: parificanꝫ ledentibus maiestatem. Terciodecimo illi qui nō pñt hēre. nec i ꝓprio nec in cōi. vt sunt fratres minores. cle. Exiui. §. cupientes de verbo. sig. De materia heredis. vide s̄. Herēditas. ⁊. j. Legatū ⁊. Testamentum.

Heremita

Heremita dr̄ q vē ⁊ purā solitariam eligit vitā. 16. q. i. qui vere.

1 Utrū possit hēre propriū. ℞. glo. in. d. c. q vere ꝙ sic. ⁊ est tex. 19. q. 3. §. eȝ.

2 Que ē strictior vita. an heremitaruȝ an religiosorum. ℞. glo. vbi supra dicit. ꝙ mōachorum. Intellige in heremitis qui nō sūt religiosi.

3 Utrum heremita gaudeat priuilegio clericali. ℞. glo. vbi supra ꝙ sic. ⁊ dicit probari per. d. c. qui vere. sed iudicio meo nihil ꝓbat: nisi ꝙ sunt digni honore. Et propterea dico cum Jo. de ligna. in cle. per lr̄as de ꝓben. ꝙ sicut laici nati sunt. ita laici perseuerant ⁊ sub iurisditione imperatoris cum eis non adueniat aliquid eripiens eos ab ipi⁹ iurisditione. qȝ duplex ē. vȝ receptio ordis vel conuersio ad aliquam religionē approbatam. in. c. si. de reli. do. 17. q. 4. si quis suadente. de sen. exco. non dubium cum silib⁹ ⁊ sequitur Pa. in. c. nullus de fo. compe. lȝ sit equum dicere ꝙ sunt ecclesiastice ꝑsone ⁊ de foro ecclesiastico per. c. nulla rōne. 93 di. ⁊. c. si autem. ii. q. 3.

4 Utrum religiosi possint vitā heremiticaȝ eligere. ℞. ꝙ sic de lnia suorum prelatorum ⁊ cellas siue habitacula i heremo siue locis vbi non sit hoīuȝ habitatio de ꝓpinquo capere ⁊ mutare: possunt ēt religiosi mēdicātes. vt in. c. cum ex eo. de exces. prela. li. 6. Sed prelati nemini debent dare lniam: nisi iam in societate ꝑfectis: cum sit periculosissimuȝ solitarie hitare imperfecto. cui dicitur. Ue soli: quia cum ceciderit nō habet sublenantē. Et iō sanct⁹ Tho. ꝑa. ꝑe. q. 188. dicit ꝙ vita socialis necessaria ē ad exerciciū ꝑfectionis: q: mutuo se instruunt verbo et ex° ⁊ correctione que ad ꝑfectionem ꝑducunt. Solitudo aūt ꝯpetit iam ꝑfectis: qui aliorū regimine non indigent. Et iō si absq̄ȝ exercitio ꝑcedenti talis vita assumaꝫ piculosissima. nisi suppleatur ꝑ diuinam gr̄am. h ille.

Hereticus

Hereticus est secundum archi. i. c. quicunq̄ȝ. de here. li. 6. Primo qui tenet ꝯ̄ quatuor cōcilia. Item qui aliter sentit de sacramentis. s. corpore xp̄i. baptismate. ꝯfessiōe: ⁊ alijs q̄ȝ sacrosancta ꝑdicat ⁊ obseruat ecclesia. c. cū ad abolendā. de here.

Item qui conatur auferre priuilegium ecclesie romane sibi a xpo traditum. vt in.c. oés.22.di.qd é vt sit caput oium ecclesiarū. Item dubius in fide.c.dubius.de here. Ité omnis scismaticus.24.q.3. inter heresim. Item omnis simoniacus.i.q.i.quisquis. Itez omnis precisus ab ecclesia.4.q.i.c.2. Ité omnis interpretans male sacra scriptură.24.q.3.heresis grece. Ité qui nouă opinioné inuenit.24.q.3.hereticus é. Itez qui trăsgredit͂ pcepta aplice sedis.99.di.nulli. Ité qui ñ tenet articulos fidei. Sed loquendo de heretico ,ppzie. ꝛ vt sit excōicatus. ꝛ subiaceat alijs penis ꝯ hereticos statutis. Dic ꝙ tria regrūtur fm Alex.de ales fa fe ti.de heresi. Primū falsa credulitas i rōnali.i.fz glo.24.q.3.§.qz vero sermo. ꝙ erret in articulos fidei ꝛ eius sacramētis. vt in.c. ad abolen̄.de hereti. Addit Pau.in clem̄. vnica.eo.ti.ꝙ ét ille qui falsam ꝛ extoztam expositōem i diuinis scripturis ponit ꝯtra id qd tenet eccl'ia. Intelligo.s.,p articulo fidei é hereticus. Glo.tm̄ in clem̄.i.§.sane.de vsu.dicit indistincte de tenente aut gignéte puersuz dogma vel falsas opiniones ꝙ hereticus é. Cardi.in.d.cle.ét voluit hoc extédere ad tenéiez ꝯ canones. ꝛ multi doc.ibidem. Sed ego dico clarius :ꝙ falsa credulitas ꝯ fidem é dupliciter. Primo directe ꝛ pricipalr. Et hoc é oé qd é ꝯ articulos fidei. Scdo indirecte ꝛ secūdario.sicut ea ex qbus seqtur corruptio alicu' articuli sicut dicere aliqd fl'm in scriptura diuia ptétum: qz é corruptio illius articuli de spūsancto q locutus é p ,pphetas. Sil'r dicere ꝙ eccl'ia male determinauit in aliquo circa fidé é ꝯ illud.sanctā eccl'iaz catholicā ꝛ h'mōi. Secūdū ꝙ regrit͂ vt qs sit hereticus é puersa volūtas i cōcupiscibili. Tertiū ipugnatōis ptinacitas ex pte irascibilis.s. ꝙ ptinacit͂ h teneat:qz lz quis erret in fide ꝛ alijs predictis. Si tm̄ patus é corrigi ñ é hereticus.tex. é.24.q.3.dicit aplus. ꝛ.c.qui i eccl'ia. ꝛglo. ibidem. ꝛ glo.i.c.nec licuit.17.di. ꝛ tex.planus in.c.hec é fides.24.q.i. ꝛ in.c.dānam'. de sū.tri.in vbo ptinaciter.ppea dicit Lau. ꝙ q erroré non defendit.imo paratus é intelligere rōem nō é putādus hereticus. Similiter ille q dubitat ex ai ifirmitate: nō tm̄ ptinaciter insistit. Et.c.dubius.de hereti.itelligat͂ qñ in dubio pertinaciter isistit.

Qua pena puniūtur heretici ,ppzie. R. vt colligo ex diuersis iuribus ꝙ vltra mortale peccatū.i4.penis. Pria ꝙ ipo facto sunt excōicati.de quo.s.Excōio.5.casu.17. Nec dū hereticus excōicatur:sed ét suspectus ꝯ heresi:nisi ad arbitriū epi se purgauerit.,c. ad abolendā.§.laicus.de hereticis. ꝛ d' sē. exco.vt fame. Et si excōicationé p ānū sustinuerit aio indurato :tunc vel ut hrticus cōdénabit͂.c.Excōicamus.§.i.de hereti. cum ꝯtumatia.de here.li.6. Regritur tm̄ vt specifice sit vocatus vt de fide rn̄deat fm Jo.an. ibidem. ꝛ se de tali suspitōe purget.

Sed quid si sit occultus oio:puta qz tenet heresim in corde solū erit excōicat'. R.glo. in.§.i.24.q.i.ꝙ sic. Idem tz Ray. ꝛ Gofr. ꝛ Jo.de anco.in suis sūmis.eo.ti. ꝛglo.in cle.i. de hereti.quā seqtur Cardi.que allegat multa iura ad hoc. Archi.aūt in.c. cuz quis.de here.li.6.allegat multa pro ꝛ contra. Et finalr reliquit disputationi. Sed saluo meliori iudicio mihi vr̄ dicéduz ꝙ si heresis sit solū in corde.nec aliquid oñdatur in signo vel opere ꝙ nō é excōicatus. Et h tenet Pe. de palu.in.4. ꝛ Jo. in.c.mulieres de sen.exco. ꝛ seqtur glo.in.c.cū quis. de sen.exco.li.6.loquédo de eo qui ratam hz verberationé clerici solū in corde ꝙ nō é excōicatus quo ad eccl'iam. Nec ob. iura q̄ allegat glo.in.d.cle.i.qz ꝯcedo ꝙ si aliqd pcipit ecclesia in ope faciédū ex.vel non faciendum cū tali intentōe vel aio:ꝙ faciés ꝯ ligat͂ ét quo ad eccl'iam:licet eccl'a non iudicet ex quo occultum é. Et ita loquūtur iura per.d.glo.allegata. Nam in.d.cle.i.inquisitor mittens procedere contra consciam ligatur. Ecce qd precipitur fien̄.cle.i. d' stamona.loqtur de actu exteriori.quo qs ad curias principum vadit eo aio vt offendat Ecce precipit abstinen̄ ab accessu tali anio. Et omnia alia semp habent opus ānexum faciendum vel nō faciédum.si bene attendā tur. Et iō q̄ztūcūqz sit occultū tale opus factum tali animo vel non erit ligatus. Secus vbi cogitatōi cordis nihil additur operis: quia solum deū habent vltoré. C.de iurfiu. l.iurfiurandi.33.di.c.habuisse. ꝛ.50.di.§. sz illud.v.quo?. Si vero aliqd ostendat in signo.s. verbis factis. ꝛ huiusmodi.sic erit ligatus q̄ztūcunqz sit occultus. Et sic pz ꝙ ecclesia ligat oio occulta. Et tamen ñ ligat ea q̄ solū consistunt in corde sine aliq̄ opere.ad iūcto fctō l' omisso. Et sic cōcorda doc.i.h.

Quid de illo qui osculatur sepulcrū macometi vel aliquid facit ad eius venerationem sicut alij infideles. R. Alex.de ales fa fe ti.de apostasia ꝙ si faciunt qz ita credunt ꝛ ideo profitentur.sic sunt apostate heretici ꝛ excōicati. Si vero hoc faciunt solum

verbo vel pp metum nō in corde. sic peccāt mortalr. nō tñ sunt heretici nec excōicati.

4 Secūda pena ē q nemo cū hereticis deb3 hře negotiationē neq3 i domo vel terra sua eos tenere vl' fouere. Facit. c. sicut ait. eo. ti. Et fm Pa. ibidem extenditur. d. c. ad oēs hereticos: licet loquatur de tollosanis. Et nō. q licet cu3 nullo excōicato sit participādum: tamen cum hereticis multominꝰ. Uñ licet non excōicentur oēs participantes cū eis eadem excōicatione: tamen credentes fautores. receptatores: defensores hereticorum bene ligantur. vt patet s. Excōicatio. S casu. 17. posset tamen. aliquis sine peccato pticipare cum eis in his que spectant ad eorum salutem. Similiter ⁊ filij. vxor ⁊ huiusmodi qui iuditio boni viri alr comode facere non pñt. nec inest piculum puersiōis ⁊ ēt ceteri in casibus in quibus licet participare cum excōicatis. de quibus hēs supra Excōicatio. 8.

5 Tertia pena est q bona ipoꝝ ipo fcō quo crimen incurrunt heresis applicantur fisco in terris. s. imperij si sant seculares iudicis secularis. In terris vō ecclie. vel si sunt clerici applicantur. fisco ecclesie: nisi clericorū bōa eēnt ecclesie. vel ipi hērent stipendium ab ecclesia: quia applicabuntur ecclesie a q̄ stipendium hēbant vel cuius erant. vt in. c. vergentis eo. ti. hec in. c. cu3 fm. eo. ti. li. 6. Uerumtamen executio ipius confiscatiōis vel occupatio dictorum bonorum non fiet donec per aliquam personam ecclīasticam fuerit sniatum super prefato crimine heresis contra ipm hereticum. vt in dicto. c. cu3 fm. de quo vide. ĩ. Pena. §. 3.

6 Sed quid si in vita ipozum hereticorum non fuit sniatum ipos hereticos. R. Pa. in c. si. q si post mortem ipozum sniatum fuerit super eorum crimie nihilominus applicabuntur fisco. vt in. c. 2. de rescrip. li. 6. q2 confiscatio fuit facta in vita ipozum eo ipo q inciderunt in heresim. Et de hoc est tex. in. c. accusatus eo. ti. li. 6. in. §. in eo vō cāu.

7 Quid si habet filios catholicos. R. fm glo. in sūma. 23. q. 7. ⁊ in. c. vergentis eo. ti. q nihilominus ɔfiscant. Et sic nihil habebunt de bonis parentum filij: nec etiam agnati. Unde per. d. c. vergentis corrigitur. auten. de nestorianis. C. de hereti. que volebat vt deuoluerentur ad filios vel agnatos catholicos bona hereticorum. qd ⁊ sequitur Archi. in principio. 23. q. 7. Et Cy. i l. quisquis. C. ad. l. iul. maiestatis Gos. dicit hoc verum in terris ecclie. sed non in alijs

Et istud vltimū ē magis pium. Quis primū sit verius.

8 Quarta pēa est q heretici. credētes. receptatores. defensores ⁊ fautores ipoꝝ q3 filij vsq3 ad secundam generationem nullu3 ecclesiasticū beneficium vel officium publicū adipisci pñt. vt i. c. 2. e. ti. li. 6. Hoc itellige. s. fa generatione per lineam prīs qui est filiꝰ ⁊ nepos. sed per lineam maternam non nisi ad primum gradum. s. filiam extenditur. vt in. c. statutum el. 2. e. ti. li. 6. Et ēt nisi emēdati tales heretici. fautores. receptatores ⁊ alij eēnt ⁊ reincorporati ecclie parati ad penitentia3 pagendā fuissent. vt in. d. c. statutū

9 Quinta pena est q si quis vir ecclesiasticꝰ ad preces heretici. fautoris. receptatoris ⁊ aliorum similiu3 pestilentium dignitates. psonatus ⁊ queq3 alia ecclīastica beneficia scienter est adeptus ipis ē priuatus ipo fctō ⁊ inhabilis ad similia. Si vero ignoranter solummodo sic habitus est priuatus. vt. d. c. quicūq3 li. 6.

10 Sexta pena est q filij hereticoru3 ipo fcō quo sniatum est ɔ eoꝝ parentes de heresi efficiuntur sui iuris ⁊ effecti intelliguntur a die cōmissi criminis. Unde emancipatio facta non valet post cōmissum crimen. vt in d. c. quicūq3.

11 Septima pena est q vxores que contraxerunt matrimonium cū illis quos sciebāt hereticos amittunt dotes ipo facto. Secꝰ si ignorabant. licet postea scierint. vt in. c. d crevit. eo. ti. li. 6.

12 Octaua q appellare nō pñt hētici. credētes. receptatores. fautores ⁊ dēfēsores eoꝝ vt in. c. vt inquisitōis negotium eo. ti. li. 6.

13 Nona est q contra hereticos. credentes ⁊ alios predictos admittuntur excōicati ⁊ participes vel socij criminis ad testimoniū vt in. c. in fidei fauorem eo. ti. li. 6. Et officiales licet sint excomūicati possūt contra eosdem suum exercere officiū si requisiti fuerint ab ipis vel inquisitoribus vel eorum d legatis. ⁊ licite pñt eos requirere. vt in. c. p fidentes eo. ti. li. 6.

14 Decima q hereticis siue sint coniuncti siue extranei nihil est relinquendum seu non possunt institui heredes. vt in. c. si quis epis copus cum. c. sequenti. ⁊ qd ibi nō. de hē. Secus facientes si sunt episcopi vel clerici sunt excōicati. vt in dictis capitulis notatur

15 Undecima q vassalli hereticorum ⁊ quicūq3 alij qui hereticis aliqua obligatione erant astricti vt famuli liberti ⁊ huiusmodi ipo facto liberantur. vt dicitur ⁊ notatur in

c.si.eo.ti. Propterea si aliquis promisisset eis hereticis soluere sub pena vel iuramen to certo die non tenetur. vt nō. glo. ibidem Et hoc intellige si est manifestum ipm here ticum incidisse perfidiam. Et dicit phil. idē etiam si sit ocultus: dummodo probari pos sit. sed Jo. an. limitat dictum suum verum. si ad probationem processum est: quia tunc probatio facit delictum manifestum. vt in. c. cum olim de verbo. signi. Secus si non est processum ad probationem Pa. vero ibi dem vult. ꝙ a die cōmissi criminis sunt libe ri. ꝙuis non possit allegari predicta abso lutio nisi facta manifestatione per sententiā Ego teneo cum tex. ꝙ eo ipo ꝙ est manife stum in heresim incidisse tales absoluti sūt quantumcūqȝ sententia non feratur contra eos. quia per exceptionem eorum petitio nem elident.

16 Duodecima pena est. ꝙ damnati presen tibus secularibus potestatibus aut eorum baylinis reliquantur animaduersiōe puni endi clericis prius a suis ordinibus degrada tis. vt in. c. excomunicamus el. i. co. ti. ⁊ ista animaduersio est pena ignis de consuetu dine. licet de iure sit pena mortis. vt in. l. ar riani. C. de hereti. iuncta. l. vltimum suppli cium. ff. de penis.

17 Sed quero quid si hereticus damnatus per ecclesiam velit redire nūquid ei parce tur. R. Jo. an. in quadam apostilla. in dicto c. excomunicamus: tenet ꝙ sic. Et idē glo. singularis in. c. excomunicamus el. 2. eo. ti. Sed licet istud sit humanum: tamē ego cre do de iure contrarium. Nam vt acceptetur oportet ꝙ continuo post deprehensionem erroris ad fidei catholice vnitatem sponte recurrat ⁊ errorem suum ad arbitrium pre sidentis publice abiuret ⁊ satisfactionem ꝯ dignam exhibeat. vt in. c. ad abolendā eo. ti. qd non facit qui expectat condemnatio nem. Et dictū. c. excomunicamus el. 2. qd vi detur contrarium. loquitur de deprehenso non condemnato Archi. tamen in. c. vt co missi. eo. ti. li. 6. dicit ꝙ relapsis duntaxat nō parcitur. semel tamen lapsis parcendum ē. ex quo volunt ad fidem redire. Et vt dixi hoc est tutius.

18 Utrum rediens sponte ad veritatem fidei ⁊ reconcialiatus recuperet bona. R. ꝙ nō sed solummodo euitat penam mortis. Et ꝙ olim debebat detrudi in perpetuū carcerē ad agendam penitentiam: hodie per inqui sitores vna cum presidente potest cōmuta ri. vt in. c. vt cōmissi. eo. ti. li. 6. Et similiter recuperabit bona si ex misericordia ei con cedantur. alr non. vt in. d. c. uergentis.

19 Tertiadecima pena. ꝙ nullus clericus dȝ ei prebere ecclesiastica sacra. neqȝ tradere ec clesiastice sepulture. neqȝ elymas aut oblatō nes eorum recipere. aliter clericus priuan dus est suo officio: regularis sua priuilegia in illa diocesi vbi contrafecerint non ei ser uentur. vt in. c. excomunicamus el. i. eo. ti. Hodie tamen quicūqȝ tradiderit ecclesiasti ce sepulture est excomunicatus ipo facto p c. quicūqȝ eo. ti. li. 6. d quo. s. Excomūicatō 7. casu. 28. Sed hec omnia limita. nisi peni teant ⁊ signa manifesta penitentie in eis ap pareant: quia tunc ecclesiastica sacramenta possunt ⁊ debent dari etiā si forent relapsi: vt in. c. super eo. de here. li. 6.

20 Quartadecima ꝙ nullus tabellio publi ca instrumenta vel scripta pro hereticis cre dentibus. fautoribus ⁊ ceteris facere potest nec aduocatus in aliqua causa vel facto pōt eis patrocinium prestare. nec litigantibus sub eorum examine: aliter ipso facto sūt sus pensi ab officio. ⁊ perpetuo infames. vt in c. si aduersus eo. ti. Intellige fm Pa. ibidē nisi reuertantur ad fidem. quia tunc possūt predicta pro eis impendi.

21 Qua pena puniuntur credentes. fautores receptatores ⁊ defensores hereticorum. R. ꝙ. 18. penis. Prima quia sunt excomuni cati ipo facto. de quo supra. Excomunicatō 5. casu. 17. Secunda ꝙ si post excomunica tionem infra annum satisfacere contemp serint ex tunc ipo iure sunt infames. vt neqȝ ad publica officia seu consilia seu ad eligen dos ad huiusmōi aliquos: neqȝ ad testioniū admittuntur: sunt intestabiles. etiam nec ad successionem admittuntur. Nullus eis co gatur respondere super aliquo negotio. sȝ bene ipi alijs. Si sunt iudices ⁊ dant sniam nulla est. Nec aliquis pōt causam agitare sub eis. Si aduocati sunt: non sunt admittē di ad patrocinium. Si tabeliones instrumē ta per eos confecta nihil valent. sed cum au ctore suo damnantur. Si vero clericus fue rit ab omni officio ⁊ beneficio deponatur. Hec habentur in. c. excomunicamus el. i. eo. ti. Ex quibus collige. 12. penas contra p fatos. Addo qrtā. qntā. oct[auā]. nonā. tciādc cimā. ⁊ qrtādecimā i precedentib⁹. §. dcās.

22 Quis dicitur credens hereticis. R. Ar chi. in dicto. c. quicunqȝ eo. titu. li. 6. ꝙ ille qui ore proprio dicit se velle mori in fide ta lis heretici. vel qui dicit se credere errori bus eorum. ad hoc de peniten. di. i. c. potest

Similiter qui adorauerit reuerẽtiã suo mo
re exhibuerit consolatõez vel cõionẽ i mor
te seu in infirmitate ab hereticis receperit. vł
similia ꝑpetrant que ad ritũ eorũ ꝑtinẽt cre
dentes dñr. qr plus factis q̃ȝ verbis loquntur
ar. de appel. dilecti el. 2. Et loquor de his fa
ctis i quibus error exprimitur. qr i alijs factis
vt visitare eos: vel alimoniã ꝓbere nõ ẽ cre
dere. sed potius fauere. Credẽtes tñ eorum
erroribus hrtici sunt. c. excõicamus el. 2. eo.

23 Quis dr receptator. R. Archi. vbi. s. ꝙ il
le qui sciẽter recipit hereticos ꞇ si nõ freq̃n
ter qr lȝ fȝ gramaticũ sit verbũ frequẽtatiuũ
tñ in iure ꝓ simplici verbo ponitur. vt ꝓbatr
. ff. de recepta. l. si. In iure ciuili receptator
dr qui latẽter recipit ꞇ celat. vt ↄseruatꝰ ma
nus iudicis euadat. vt. l. i. ff. de recepta. ꞇ. l.
ↄgruit. ff. de offõ ꝓsidis. ꞇ. l. vlt. C. de his q
la. ocul. Et sic accipitur ẽt de iure canonico
nisi solũ in casu isto hereticoꝝ. Rõ qr spãli
ter ois receptio ꝓhibetur. vt i. c. sicut ait eo.

24 Qui dicũtur fautores. R. Archi. vbi. s. ꝙ
si sunt ꝑsone q̃ publica ptãte fungãtur ex so
la omissione dicũtur fautores. puta. si ab ec
clesia ↄdẽnatos nõ fugant vel ñ puniũt sicut
debẽt ꞇ ꝓcipitur i. c. ad absoluendã. eo. ꞇ in
c. excõicamus el. i. eo. Hoc ꝓbatur. 23. q. 3.
q põr. ꞇ. q. 5. q vicijs. ꞇ. q. 8. ꝓterea. ꞇ. 17. q.
4. §. qui ãt. Itẽ dicit. idẽ Archi. ꝙ si ꝓlati ñ
faciunt carceres ad custodiã hereticoꝝ vel
similia q̃ ad eoꝝ offiñ ꝑtinent ex auaritia ñ
dicũtur fautores: qr id in fauorẽ hereticorũ
nõ faciunt. Secus si ꝑꝑ eos nõ faciũt. Si sñt
priuate ꝑsone lȝ nõ capiant hrticos ex omis
sione sola nõ dicũtur fautores: sed si celant
eos postq̃ȝ iurauerũt indicare pñt dici fau
tores cũ peccent mortaliter i hoc celãdo ve
ritatẽ. ii. q. 3. q̃squis. Idẽ dic de ꝑuatis astric
tis ꝑ iuramẽtũ ad indicandũ ꞇ celãt in casu
in quo tenẽtur idicare qd qñ sit vid. j. Inq
sitio. §. ii. Secus in alijs ꝑuatis nõ astrictis:
qr nisi omittant dolose nõ dicũtur fautores.
Ex cõissione ṽo oẽs dicũtur fautores: qr vł
verbis excusant eos vel laudãt ꞇ huiusmõi
vñ si ꝓdicta ṽba ꝓuocãt simplices ad amo
rẽ hereticoꝝ. ꞇ deuotõem quã hñt ad eccle
siã habeãt minuere. ꞇ talia nõ dicãtur ex lu
brico lingue: qr lubricũ lingue ad penã non
dȝ trahi. ff. ad. l. iul. maie. l. famosi tũc fauto
res dicũtur. ii. q. 3. nõ solũ. 2. q. 1. c. si. Mul
to magis fautores sunt q facto eis fauent. pu
ta alimoniã ministrando. ipsos liberãdo. vel
ꝑ que liberari pñt dando ꞇ similia. ad hoc
23. q. 4. ẽ iniusta. ff. de furtis. l. si pignore. Et
idẽ dicit in eo qui precibus eos liberat. ar.

14. q. 6. c. i.

25 Qui dicãtur defensores. R. q. s. Archi. ꝙ
qcunq̃ȝ defendẽtes errorẽ hereticoꝝ ꞇ tales
dicũtur hrsiarche. Itẽ dicũtur defensores il
li q ꝑsonas ipsorũ defendũt resistẽdo viribꝰ
vel potẽtia ne ad manus iudicis veniãt pu
niẽdi vel examinãdi. Et de hoc. 21. q. 5. ꝑ to
tũ. 27. q. 2. si custos. vel ne fiat executio. vt in
c. ex litteris de offõ dele. Nõ tñ ꝙ defendẽs
hereticũ ne ledatr a priuato vel q in iuditio
eidẽ patrocinatr credẽs eũ hẽre iustã cãȝ ñ
dr defensor vel fautor ẽt si postea appareat
ꝙ nõ erat iusta cã: qr hec ẽ iusta defensio q̃
talibus reseruatr. Secus si ↄ ↄsciaȝ ei patro
cinatr: qr defensor ẽ ita nõ. Car. i cle. i. d pẽis

26 Quõ hẽtici. fautores credẽtes. defensorẽs
receptatores eoꝝ ꞇ ẽt ifamati d hẽsi rcipiatr
ad pniam. R. ꝙ ad arbitriũ epi prius dẽnt
abiurare errorẽ ꞇ ꝓmittere ꝑ scripturã ꝙ te
nebũt firmiter fidẽ catholicã. ꞇ hoc publice
vel ꝑuate sicut crimẽ ẽ publicũ l ꝑuatũ. i. q.
7. quotiẽs de ↄse. di. 2. ego berẽgarius. ꞇ. d.
c. ad abolendã. postea dȝ absolui fm ecclie
formã de q̃ua hẽtur. ii. q. 3. cũ alijs de sẽ. ex
co. cũ desideres. Et postea iponi qd talibus
solet iniungi. vt in dictis. c. quotiẽs ꞇ ego. Si
tñ ips nõ adest ꞇ signa pñie in extremo de
mõstrẽt pñt absolui sine solẽnitate ꝓfata fm
Ho. ꞇ Inno. in. c. a nobis el. 2. d. sen. exco.

Hermofroditus.

Dr ille q hȝ vtrq̃ȝ sexũ. s. virilẽ ꞇ fe
mineum.

i Utrũ possit esse testis i testõ. R. glo. 4. q. 3.
I. ẽ ydonei. ṽ. hermofrodita ꝙ nõ. sicut nec
mulier. insti. de testa. §. testes. In iudicio tñ
sic eo mõ quo mulier. Et h itelligo qñ ma
gis hȝ de femina q̃ȝ de viro. Secus esset si
sexus virilis magis incalesceret. Si ṽo ẽ pa
rilitas. glo. ꝓdicta ñ determinat. Sed dicerẽ
nõ admitti nisi quatenus mulier admittitur

2 Utrũ possit ordinari. R. ꝙ ñ qr ẽ mõstruo
sus. ar. 36. di. illiteratos. ꞇ. 49. di. c. vlti. Si
tñ ordinatr ꞇ sexus virilis magis incalescit
recipit caracterẽ. alias nõ. ẽt si equaliter ica
lesceret secundum Rodo.

3 Utrũ possit ↄhere ꞇ an debeat ↄhere cuȝ
viro vel cũ muliere. R. glo. ꝓdicta ꝙ sexus
magis icalescẽs dȝ attẽdi ꞇ sic determinari.

Ironia

ẽ mendaciũ i ṽbis vel factis dictum vt qs minꝰ extimetr q̃ȝ seipsum exi
stimet. vt puta cũ aliqs asserit de se aliqd vi
le. qd in se nõ recognoscit. Aut negat aliqd
magnũ qd tñ existimat in se esse. ꞇ ẽ aliquã

do peccatũ veniale q̃n id. qđ dicit vel oñdit in se esse vel nõ eẽ nõ ẽ scandalũ nec ,ppriẽ fame vel alterius. Aliq̃n ẽ mortale q̃n eẽt in scandalũ ,ppriũ vel aliorum vel q̃n hoc fieret ex inordinata ãbitõe. vt pficeret alicui plature spũali. puta. qr vadit male vestitus τ de fpectus pp hoc solũ vt pfitiatur τ delibera te. Et intellige si ẽ indignus. vel si pp hono rẽ solũ τ huiusmodi fm q̃ dixi ambitionẽ eẽ mortale de quo vide. s. Ambitio. Et đ ta li dr ecclesia. Est q nequit se hũiliat: interio ra ãt eius plena sunt dolo. Alias esset venia le peccatũ talis ãbitio cũ tali hyronia. Et sic intellige dictũ Aug. in. c. cum humilitatis. 22. q. 2. minora tñ de se dicere salua veritate τ maiora abscondere pp humilitatẽ non ẽ hy ronia nec peccatũ fm genus suum fm San ctũ Tho. 22. q. 113.

Hystrio

qs dicatur. R. q ille q de psona sua ludum facit.

Utrum sit peccatũ. R. sanctus Tho. 22. q. 148 q̃ nõ si fiat moderate τ loco τ tpe τ psõis congruis τ gestibus vel verbis honestis vt ,p sublevatõe aĩ alicuius. vñ τ licite tales recipiunt aliqd ,p mercede. Et sic nõ intelligitur de istis. c. donat. τ. c. q venatoribus. 86. di. nec. c. ,p dilectõe de cõse. di. 2. Alias aũt ludũ facere de psona cũ gestibus in honestis aut turpibus seu in loco aut tpe ,phibito ẽ mor tale peccatũ. vt p3 p. d. c. ,p dilectõe i quo de negat ei corpus xpi. τ talibus donare ẽ pec catũ mortale si fiat pro eorũ ludo exercẽdo Secus si fiant pp necessitatẽ ad naturam su stentãdã vel ne ab eis ifamarent f3 Rodo.

Utrũ tales hystriones ,phibiti possint or dinari. R. fm glo. in. d. c. donare q nõ. vt in c. maritũ. 33. di. qr infames sunt. 4. q. i. c. i. ff. de his q no infa. l. 2. §. vlti. limitat tñ Pa. in c. cũ decorẽ de vi. τ ho. clericorum verum: quan do bis exercuit artẽ illã in publico. Facit. l. palã. ff. đ ritu. nup. 25. q. 2. ita nos Jnno. vo in. d. c. cũ decorẽ vult vt sit infamis q hẽat hoc offiũ in curia. vel q assuescat se in illo actu: alias nõ sit infamis. τ ẽ opinio magis pia. τ mihi placet.

Homagium

ẽ q̃n quis facit promissionẽ alteri gẽibus flexis τ ma nibus itra manus illius positas: ita q efficit hõ illius nullius alterius fidelitate salua. τ talis appellatur hõligiũ. τ fit solũ iperatori vel regi τ huiusmõi q ñ hñt sup se superio rem. τ talis hoĩs ligius differt a vassalitico i quo reseruat saltẽ iperatoris fidelitas vl au ctoritas. nec põt qs eẽ hõligius duorum: s3 bñ põt esse hõligius vnius τ vassalus alterius vel pluriũ. De quo homagio nõ. i glo. cle. pastoral. i. §. rursus. v. hõq3 ligius đ re iudica.

Utrũ sit simonia ,p re spũali. puta bñfitio ecclesiastico homagiũ exigere. R. q sic. vt ẽ tex. i. c. ex diligẽti de simonia. τ i. c. fi. de re. iur. Rõ qr homagiũ ẽ seu ptinz ad tpale como dũ illius cui pstat: qr efficitur eius subditus τ obligat sibi ad certa seruitia. Fidelitatis ãt iuramentũ bñ põt exigi sine simonia: qr nõ obligat vt sibi sit fidelis τ pstat potius digni tati q̃ psone. Et hoc verum q̃n ẽ i tali dignita te cui debet fidelitas talis: alias ẽt esset simo nia fm vnã lecturã in. d. c. ex diligenti.

Homicidium

ĩ. dr voluntariũ qđ aĩo τ intẽtione occidẽdi hoĩem ppetratur cũ effectu. vñ dr homicidiũ. hoĩs ab hoĩe facta occisio. Et illud cõ mittit facto. pcepto. ɔsilio. defensione. τ dis suasiõe. coopatiõe. aĩatõe. auxiliatõe. Pro quorum declaratõe multa dubia sub iseruntur.

Utrũ homicidiũ volũtariũ ab hoie factũ vt ẽ hõ sit pcm mõtale. R. q sic semp qr ɔ̃ p ceptũ. Nõ occiđs exo. 20. imo terribile pec catũ. vt p3. 50. di. c. si qs volũtarie. vbi vult tex. q iponat ei pnia vt semp. l. horis statu tis iaceat ad ianuã ecclesie τ cõionẽ in exitu vite sue nõ recipiat. Dicit glo si nõ fecerit p dictã pniam. Et notãt dixi esse mortale pec catũ homicidiũ volũtariũ ab hoie vt homo ẽ. Nõ ãt ab hoie vt a lege sine vt ẽ legis mi nister: qr nõ ẽ peccatũ dũmõ nõ desit iustus or do. iusta cã. iustus aĩus. Deest iusta cã: q̃n ali qs sine demerito occidit. Justus aĩus: cum ex liuore vindicte occidit. Justus ordo: cũ oc cidit ille cui lex ñ committit. vel cũ occidit nõ eo ordine quo lex statuit. de quo. 23. q. 5. i. c reos τ per totam. q.

Utrum liceat alicui occidere seipsum aut mutilare. R. q non sine mortali peccato. qr nemo mẽbrorum suorum est dñs. 23. q. 5. si nõ l3. τ in. l. liber hõ la. i. ff. ad. l. acquil. Prop terea dicit Aug. i. d. c. si non l3 Dis. ergo ex ceptis quos vel lex iusta generaliter vel ipe fons iusticie deus spãliter iubet occidi quis quis hominẽ vel se ipsum vel quemlibet oc ciderit homicidij crimine tenetur hec ille. Fallit hoc in mutilatione q̃ fit causa medica minis qõe l3. Et de hoc. 55. di. c. si quis el. i. τ. 2.

Utrum liceat alicui occidere seipsũ ne ali quis cogat eũ ad peccatũ. R. q ñ. vt in. d. c. si nõ l3. τ. 23. q. 4. displicet. Un̄ Hyero. i. c.

nō ē nřm.23.q.5.dicit.vñ ꝛ in ꝑsecutionib⁹
ñ lꝫ mihi ꝓpria manu perire absqꝫ eo vbi
castitas periclitatᷣ.h ille.Et lꝫ aliq ex hoc di
cto dixerint ꝙ vbi castitas ipugnatᷣ.lꝫ se oc-
cidere.Hoc ē falsū vt pꝫ in ꝑallegatis.c.Et
iō hec dictio.absqꝫ ponitᷣ inclusiue sicut ibi
Pulchre sunt gene tue absqꝫ eo qḋ intrinse
cus latet.Sic ꝛ dictio vsqꝫ ēt inclusiue pōitᷣ
ff.de pigno.ac.l.i.13.q.2.ebron.Et qḋ legitᷣ
de sanson.q se īterfecit.ꝛ idē ḋ aliq̄ alio dicē
dū ꝙ hoc fuit ex speciali reuelatione dei.vt
dicitur in.d.c.si non lꝫ.

4 Quid si iudex occidat malefactorē ordīe
iusticie nō seruato.℟.ꝙ peccat mortaliter.
sicut ꝛ qñ ex aīo vindicte vel ex cupiditate
occidit:qꝛ iuste qḋ iustū ē exeq̄ris.dicit tex.
in deutero.ꝛ nō.in.d.c.reos.qḋ credo veꝝ
nisi ex aliqua vrgenti cā hoc faceret ꝛ noto
rie ꝯstaret occisū dignū morte.Et pro hoc
facit.c.de occidendis.ꝛ.c.officia.Sed me
lius.c.non frustra.3.q.5.

5 Utrū liceat occidere furē.℟.glo.in.c.cuꝫ
hō.23.q.5.ꝙ latronē insidiantē in itinerib⁹
ꝛ nocturnū.depopulatorē agrorū lꝫ cui-
libꝫ occidere.C.qñ liceat.vni sine iudi.l.i.ꝛ
2.Latronē seu furē nocturnū similitᷣ lꝫ:diur
nū vero nō nisi armis se defendat.vt i.c.si ꝑ
fodiēs de hōi.Limitat tñ Pa.i.c.i.de hōi
cidio.ꝛ ꝑdicta glo.veꝝ:qñ alr nō pōt ꝯpre
hendi.Facit.l.furē.ff.de sicca.ꝛ.c.2.de hōi.
Limitant ēt ꝭo dicentes ꝙ qñ fur nocturn⁹
vel diurnus cognoscitᷣ.ꝛ res pñt rehaberi
ꝑ iudicē ꝙ ñ lꝫ occidere.Facit qḋ nō.Bar.
i.d.l.furē.alr sic.ꝛ ñ solū ꝑ eū quē furatᷣ:sꝫ ēt
ꝑ quēlibꝫ.Irreglaris tñ erit tā iste occidēs
ꝙ̄ ēt iudex.de quo in ꝑcedēti dubio dictū ē
ēt si seruaret ordinem iusticie.

6 Utrū vxor a viro filia a pr̄e cōmittendo
adulteriū simul cū adultero possit occidi.
℟.ꝙ pr̄ in ipso actu i domo ꝓpria vel i do
mo generi pōt iterficere vtrūqꝫ.ff.de adl̄.
l.nec i eo.ꝛ.l.se.Marito ēt ignoscitᷣ si occi
dat adulteꝝ quo ad mitigatōem pene.C.ḋ
adul.l.gracus.si nō eū adulteꝝ deꝑhendat
in domo sua cū adultera.vt.l.marito.ff.de
adul.alias nō de iure antiquo sed de iur̄ no
uo pōt post tres denuntiatōnes factas vbiqꝫ
occidere.vt in aut̄.vt liceat matri ꝛ auie.§.
pe.ꝛ vlt.Dicit tñ glo.i.c.inter hec.33.q.2.ꝙ
lꝫ tales ꝛ similes excusentᷣ a pena ciuili nō
tñ excusātur a culpa seu a peccato homici-
dij.vñ in.c.qui.23.q.vlt.dr̄.q sine aliqua pu
blica admīstratōe maleficū.furē.sacrilegū.
adulterū.ꝑiurū vel quēlibet criosum īterfe
cerit trucidauerit aut mēbris ḋbilitauerit re

us homicida iudicabitᷣ.ꝛ tāto grauī⁹ q̄nto nō
sibi a deo cōcessam ptātē vsurpare nō timu
it.Aduētē tñ ꝙ aliud ē qñ lex aliqd ꝑmittit
nō puniēdo.vt in occidēdo adulterū.Et sic
nō lꝫ sine mortali peccato.Aliud ē qñ lex ꝯ
cedit:sicut qñ diffidat aliquē.vt in.c.ꝓ hu
mani de hōici.li.6.ꝛ similibus:qꝛ tūc si ali
qs talē occidit nō aīo vindicte:sꝫ zelo iusti
cie.sic ñ peccat ꝭꝫ Io.an.i addi.ad Spe.qꝛ
facit vt minister legis.qḋ lꝫ.23.q.5.nō ē cru
delis.Et sic ꝯcorda istud qḋ hic dr̄ cū eo qḋ
dr̄ in dubio ꝑcedenti.Ille āt q aliquē occi-
dit defendendo se vel ꝓximū nō ꝓprie dr̄
homicida.de quo dic.vt.ī.Homicidiū.3.

7 Utrū sit hōicida q ꝑcutit mulierē ꝑgnātē
℟.ꝙ si ꝑtus erat iā formatus ꝛ ex ꝑcussiōne
iterijt hōicida ē.secus si nō erat formatus.
hec ꝓbātᷣ.ff.ḋ pēis.l.si qs aliqd.§.q abōtōis

8 Utrū letaliter aliquē ꝑcutiēs q ꝑcussus po
stea ab alijs occisus ē sit hōicida.℟.ꝙ sic.vt
ē tex.i.c.significasti.el.2.e.ti.Similiter si nō
apparet an letalr̄ ꝑcusserit vl̄ ne.tñ hōicida
ē.Itē hōicida ē si aīum occidēdi hūit ꝛ per
cussit:q̄uis ñ letalr̄ si postea ab alijs ꝑcussus
interijt.vt in.d.c.significasti.

9 Mādato seu ꝑcepto cōissū hōicidiū ipu
tatᷣ nō solū mādatario:sꝫ ēt mādāti.qꝛ vt dr̄
i.c.mulieres de sen.exco.Is vero cōittit cu
ius mādato delictuꝫ cōitti ꝓbatur.Et iō sic
peccat mortaliter.aut excusatᷣ sicut si ipse fa
ceret.ꝛ ꝑ inde determinādū ē de mandato
ribus quo ad irregularitatē sicut ḋ mādāte
ꝑcuti clericū quo ad excōicatōem.vt.s̄.Ex
cōicatio.5.casu.1.§.30.ꝛ tribus sequētibus.

10 Utrū ꝑlatus hñs iurisdictōem tꝑalē qui i
iungit suo officiali ꝙ sup tali malefitio inq
rat ꝛ iusticia exequatᷣ sit irregularis ꝛ hōici
da si officialis mandatū exequēs aliquē oc
cidi faciat.℟.ꝙ ñ:qꝛ dicit tex.i.c.eꝑs ne cle.
vel mo.li.6.ꝙ lꝫ clicis nō liceat cās sāguis
agitarᷣ:eas tñ cū iurisdictōeꝫ hñt tꝑalē dēnt
ꝛ possunt metu irregularitatis cessāte alijs
delegare.hec ibi.

11 Cōsilio ēt efficitᷣ qs hōicida qñ ex ꝯsilio se
qtur hōicidiū nec solū qñ ꝯsiliū ē directe ḋ
morte alicuius.sꝫ ēt qñ ꝯsulitᷣ i cā ꝓpinqua
ad mortē.s.aliqd ex quo seqtur mors.vt nō
Pa.i.c.ad audiētiā eo.ti.Et h itellige quo
ad cām ꝓpinquā ꝭm Inno.ibidē.vbi ꝯsuli
tur res illicita ex qua mors seqtur.Sꝫ vbi
ꝯsulitᷣ res licita.puta ꝯsuluit vt maleficus ca
piatᷣ.l̄ vt exponat se ꝓ patria l̄ fide xp̄iana:
qꝛ lꝫ hōicidiū seq̄tur ñ iputatᷣ ei.Facit.23.q.
8.oi tiore.ꝛ melius.c.hortatu ꝛ ꝑcib⁹ adria
ni.ꝛ sic ñ ē hōicida ꝭm eū.Sꝫ ꝯ̄ ē qḋ nō.

Ho.i.c.ex litteris de exce.pla. et p Pa. in c.i.de furtis. et e tex.in.c.si qs viduā.50.di. et in.c.sicut dignū.e.ti. et ibi determinat q clericus vel alius interrogatus de pena de licti si rndet q est mors est homicida.si ca sus iminet de pnti per dicta iura. Sed ego pcordādo dico q dicit verū Inno.quo ad peccatū.sed quo ad irregularitatē dicit ver Inno.qn ē in psulendo rēdicitam. et nō hōi cidiū. et qn homicidiū posset nō accidere:lz verisimiliter debeat euenire. Sicut dictū ē s. Bellū q licz platis dicere pugnate viriliter et huiusmodi. Et dictū Ho. et Pa.intelligi tur quo ad irregularitatē nō quo ad pecca tū in eo q psuluit sup morte q infallibiliter exequet: qz dicunt q si nō iminz casus de p senti q lz clericus psulet q ē pēa mortis pu niendus malefactor.non ppterea ē homici da.s.quo ad irregularitatem.nec ēt quo ad peccatū.nisi malo aio hoc faciat.vt.j. Irre gularitas primo.§.4.

12 Utrū psulens alicui vt aliū interficeret. q volēs interficere interfectus ē sit homicida R.q quo ad peccatū mortale ē indubitatuz quo āt ad hōicidiū quidā vt Inno. et Ho. in.d.c.ad audientiā referūt q si verisimile erat q nō poterat interfici ab illo nō erit ho micida nec psequēter irregularis. Si vero verisile fuit q poterat interfici.sic erit hōici da. Sz Jo.an.i.c.si.e.ti.li.6. et Pa.in.d.c. ad audientiā tenēt indistincte talē consulto rē homicidā cēseri quo ad penā irregulari tat. Et i istō magis assēnt ēt Inno. Et ē verū

13 Quid de eo q psulit i genere q adulteri sunt occidendi vel alij q tn de iure nō sūt oc cidēdi. R.fm Rodo.si reputabat iuris pe ritus et errauit nō in apicibus iuris sed i in re claro et certo.sic ē irregularis si psulr ex suo consilio psus aliquē occiderit. Si vō nō erat reputatus pitus.sz simplex vel ydio ta aut errauit in subtilitate aliqua in qua sūt opiniones diuerse.sic n erit irregularis:dū mō casus nō imineret de pnti.vt.s.dictū est.

14 Utrū consulēs alicui vt aliquē interficerz qūis ille cui dedit psiliū per multū tps stete rit anteq interfecerit sit hōicida. R.fm In no.vt Pa.recitat et sequitur in.d.c.ad audi entiā q sic:qz debebat reuocare psiliū. Et si putabat amicū nō desistere debebat hoc ini mico intimare vt caueret:alias nō euadit qn uis doluerit de consilio. Nō credo tn q de beat reuelare specifice illū cui dedit cōsiliū sed bono mō seruata eius fama auiset inimi cum. et sufficit.ex quo consilium reuocauit.

15 Quid de consulente alicui vt se exponat pro patria vel iure suo. R. Inno.in.d.c.ad audientiaz. q non est homicida nec irregu laris etiam si interficiatur. 23.q.3.pro mem bris. et.q.8.hortatu. Si tamen sciret euz ibi moriturum.sic videtur homicida et irregu laris secundū Inno. et Ho.ibidem. Quos limita quādo consuluit pro iure proprio ita se exponere. Sed secus esset si consuluisset q pro xpo mortem sustineret.vel pro ec clesia etiam pro patria:quia licet sciat mori turum non est homicida: nec irregularis. Et sic intellige Inno. et Ho.vbi.s.

16 Defensione cōmittitur homicidiuz.puta assotiando homicidam ad factum homici dij.vt euz si oporteat defendat et talis qūis etiam ei homicidium dissuadeat tamen se cundū Ho.homicida erit. Facit.c.henricus de cle.pu.in due. Nec in hoc distiguitur an alias esset facturus vel ne quo ad irregula ritatem. Sed quo ad restitutōnem bene ē di stinguendum:quia si alias erat facturus nō tenetur.

17 Permissione etiam cōmittitur homici cidiū nō prohibendo cum potest.vt patet i c.non inferenda. et.c.sequenti. et.c.fi.23.q.3. Sed lz glo.in.d.c.non inferenda.hoc refe rat solum ad prelatos:tu tamen dic q cum iura loquantur vniuersaliter. Ideo est disti guendū in illis qui non sunt prelati nec hñt ex officio an dolose omittant phibere. Et sic credo homicidas si aliqs occiditur. Si vero nō dolose hoc nō phibēt:sed ex negli gentia vel pusilanimitate.aut qz nolūt se imi miscere rumoribus vel nolunt aliuz huius modi rumoribus imisceri.sicut mater filium vxor vir et huiusmodi.nō credo eē hōicidas. Et ad hec faciūt notata in.c.qūte. de sen.ex. per Jo.an. et sequentes licet peccent. et for te mortaliter quādo sine periculo omni pos sunt obuiare per iura prealleg ata:non tamē sunt irregulares non obuiantes nisi dolose vt occideretur desisterent.

18 Utrum cum quis vult aliquem interficere iniuste:nisi ego dem sibi aliquam certaz pe cuniam meam tenear. R.glo.in principio. 83.di.q quidam dicunt sic quidaz non. Ip sa videtur tenere q.non nisi sit prelatus. Sed ego credo q siue sit prelatus vel non q tenetur aliter peccatum mortale non eua dit simodo habet vltra necessitatem sue vi te et illoruz quibus tenetur prouidere.quia sicut tenetur existenti in extrema necessita te subuenire.sic et tali. Ex quo alio modo non potest eum a morte liberare.

19 Utrũ nõ reuellãs tractatũ hõicidij sit hõicida si seqt̃. R̸. Pa.i.c.petrus eo.ti. Aliq dicũt q̄ nõ.sufficit q̄ ꝓhibuerit. Jo.an.distinguit q̄ aut dolose nõ reuellat: ⁊ erit hõicida.aut nõ dolose nõ reuellat: ⁊ nõ erit hõicida. ⁊ hoc plʒ Pa.ibidẽ. Ego credo q̄ si nõ reuellat illis q̄ pñt ꝓdesse ⁊ nõ obesse q̄ erit hõicida.q̄tũcũq; ꝓhibuerit. Et de hoc vide Inno.in dicto.c.petrus.

20 Utr̄ iiuriat⁹ ab aliquo audiẽs amicos suos l'pẽtes velle uindicare sit hõicida si non ꝓhibeat expsse. R̸. ſm glo.i.d.c.petrus q̄ si hõicidiũ seq̄tur erit homicida nisi expsse ꝯdicat:q̄ tractãtib⁹ talia si nõ ꝯdicit vr̃ ꝯsẽtire. Silis casus ẽ.1.q.4.q̄ prelatus.

21 Coopatõe ẽt cõittit̃ hõicidiũ.vñ i. c. sicut dignũ.§.i.eo.ti.dr̃ q̇ illi q̄ ad capiẽdũ ipm aĩo feriẽdi aut occidẽdi accesserit:lʒ man⁹ i eo nõ ipoſuerit:tñ ex quo mors secuta ẽ: hõicide sũt. Facit ẽt.c.studeat.50.di. Ubi pcutiẽs aliquẽ q̄ iterijt ex pcussione siue directe.puta.q̄ vuln⁹ letale fuit siue occasionaliter.puta:q̄ ex pcussiõe de equo cecidit vl' d̾ alio loco ex q̄ cãu iterijt hõicida ẽ. Et sic itellige de coopatõe silr̃ i quocũq; hõicidio vt puta:q̄ multi vulnerauer̃t.de quo etiam. 23.q.vltima.c.fi.

22 Utrũ exhibẽs pñtiam suam i bello iiusto aĩando ꝯsulẽdo l'inimicis timorẽ icutiẽdo sit hõicida si aliqs ibi occidit̃. R̸. Pa.i. c.significasti eo.ti.q̄ sic. Secus eẽt i bello iusto vt s̃.Bellũ. ⁊ in.c.petitio tua in glo. eo .ti.

23 Utr̄ exhibẽs pñtiam suã vbi fit hõicidiũ sit hõicida ⁊ irreglaris. R̸.q̄ si ẽ p̄latus ibi hñs iurisditionẽ ẽ hõicida ⁊ irreglaris de exce.prela.c.ex lr̃is. Alij võ nõ.vbi ex sola curiositate stãt ad videñ.peccãt tñ grauiter clerici.

24 Utr̄ iqsitor hẽticoꝝ sciẽs q̄ cũ ꝓnũtiauerit talẽ hẽticũ occidet̃ efficiat̃ irreglaris ꝓnũtiando. R̸. ſʒ Ho.i.d.c.ad audiaʒ d̾ hõi. q̄ nõ.23.q.8.legi. ⁊.q.5.si audieris.

25 Aĩatõe icurrit̃ hõicidiũ.vt pʒ i.d.c. sicut dignũ. Litat tñ Pa.ibidẽ vex:qñ icitatio seu iaĩatio ẽ ad hõicidiũ spalr̃:q̄ tũc tñr. Sec⁹ eẽt.si eẽt icitatio ad odiũ i gñe:q̄ nõ teneret̃ de delicto postmõʒ ide secuto. Idẽ dic qñ aĩatio ẽ ad factũ licitũ:lʒ hõicidiũ sequatur Sicẽ cũ p̄lat⁹ hortat̃ i bello iusto vt virilr̃ pugnẽt.de quo vide s̃.Bellũ.§.4.

26 Auxiliatõe ẽt cõittit̃ hõicidiũ vt i.d. c. sicut dignũ. Uñ dic Pa.i.d.c.q̄ p̄stans q̇cũq; auxiliũ q̄tũcũq; modicũ i delicto cõittẽdo tñr:ẽt custodiẽdo vestimẽta. Sʒ distigue si uis bñ itelligere.q̄ aut auxiliũ p̄rat̃ ad ppetrãdũ factũ legitimũ ⁊ iustũ:ex quo tñ sctõ sequitur homicidiũ. Et sic nõ tñr d̾ tali homicidio talis auxiliator quo ad peccatum. sed quo ad irregularitatẽ. Si auxiliat⁹ fuit directe homicidio bene tenetur. Secus si idirecte.sicut dcm̃ ẽ d̾ auxiliãte pugnãtes i bello iusto ⁊ huiusmõi. Aut prestatur auxiliũ sup facto illicito.ex quo seq̄tur homicidiũ. Et sic homicida reputat̃ q̄tũcũq; auxiliuʒ sit idirectũ. Et sic loquit̃.d.c.sicut dignum. Silr̃ si auxiliũ p̄statur sup hõicidio ppetrãdo siue iuste siue iiuste incurritur irregularitas.si homicidiũ factum est

27 Utrũ clericus accomodãs arma alteri sit irregularis si ille iterficit. R̸.q̄ si in bello iusto vel vt se defendat ꝯ iiuriãteʒ nõ erit. Secus si in bello iiusto.c.si.de homi. De mãt hõicidij quo ad irregularitatẽ.vide j. Irregularitas.i.§.1:cum multis sequentibus.

b Omicidium ij.

Casuale dr̃.q̇ p̄ter volũtatẽ euenit ⁊ ex casu fortuito.de quo.50.di.§.eꝯ. cum multis capitulis sequentibus.

1 Utrum sit homicida quo ad culpã vl' penã qui a casu hoiem occidit. R̸. vt colligo ex glo.Ber.i.c.sicut de hõicidio.q̄ aut dabat opam rei licite ⁊ adhibuit omnem diligentiã quã debuit. Et sic excusatur ac si nõ fecisset.c.ex litteris el.1. ⁊.c.dilectus eo.ti. ⁊ 50.di.si duo. Si vero non adhibuit debitã diligentiam imputatur ei quo ad culpam ⁊ penam.s.irregularitatis.50.di.de clerico iaciente.potest dispensari cum eo vt in ordine suscepto ministret ſm Jo.in.d.c.clerico Si vero dabat operam rei illicite.siue adhibuit diligentiam vel non imputatur ei.vt in.c.quantum.50.di. Ex quo pʒ q̄d tenẽdũ de multis questionibus.

2 Quid de clerico qui rixam faciens superuenientibus eius amicis occiderũt eum cũ quo rixabatur. Ad quã respondeñ ẽ.q̄ est hõicidia ⁊ irregularis.ita nõ. Pa.in .c.petr⁹ ⁊ eo.ti.doc.ibidẽ. ⁊ facit tex.ibidẽ. Litat tñ Pa.si rixam illicite exercebat.alias nõ: q̄ si fuit sine culpa:factũ alioꝝ non debet sibi imputari.c.significasti el.2.eodẽ.ti. Limita hoc ẽt ſm Ho.in.d.c.ad audientiã verum.si non prohibuit quãtũ potuit. Silr̃ non eẽt hõicida nec irregularis si inimici illius cum quo rixam faciebat superuenissẽt ⁊ occidissent.q̄uis rixa fuisset illicite: quia non intuitu clerici eum occiderunt.sed ppter inimiciciam quam hẽbant ꝯ eum. Ita nõ. doc.in.d.c.significasti.el.2.

3 Quid de eo qui pcussit latronē qui aspor-
tabat res suas: ex qua pcussiōe fugere ñ po
tuit. ex quo ab alijs postea occisus ē. R. ꝙ
ē homicida ⁊ irregularis ſm cōiter doc. in
c. significasti. el. 2. eo. ti. ⁊ in. c. decetero ibi-
dem: qꝛ dedit operā rei illicite. Sed si tene
mus ꝙ ēt clericus licite ꝓ defensiōe reꝝ pos
sit pcutere ñ erit irregularis. dūmō letalr̄ ñ
pcusserit nec aīo occidendi fecerit. ⁊ magis
placet qꝫ opinio doc. qꝛ dictū. c. decetero lo
qtur de cā ꝓpinqua homicidij vt sit irregu
laris. Secus in cā remota. vt ē i cāu isto ex
quo nō habuit aīum occidendi. Et ꝓ hoc fa
cit. d. c. significasti. ⁊. c. exbibita. eo. ti. ⁊. ff.
loca. l. qui domū in fi. Et vr̄ sensisse glo. in
d. c. de cetero. ⁊ in. c. tua. de homi. nisi forte
dicas. ꝙ lꝫ daret opam rei licite: tamen de
buit cogitare ꝙ si vulneraret eū ñ valens fu
gere ꝙ occidret. ex quo erat verisimile. Et
sic erit irregularis. Sed mihi ñ placet. Nā
vt hētur in. d. c. tua. clericus vulnerans gra
uiter furem ingressum suā domū. lꝫ fur po
stea captus sit duct⁹ ad officialē. qui official'
mittens clerico ṗdicto. vt exponeret si q̄ sci
ret de predicto fure intersigna. sed nuntijs.
tribuens cultellū ⁊ sotulares quos a fur̄ ab
stulerat. si in nullo alio se impediuit: lꝫ talis
fur occidat̄ non ē irregularis. ergo nec a fō
tiori ṗdictus.

4 Quid de eo qui vidēs latronē clamauit.
ex quo clamore captus fuit ⁊ occisus latro.
R. ꝙ ē homicida ⁊ irregularis. vt tꝫ Inno.
⁊ Ho. ⁊ seqtur Pa. in. d. c. significasti. el
2. ēt si non habuit aīum ad mortē: quia de-
buit cogitare de hōicidio. qđ cōiter sequit̄ i
tali clamore. Et hoc credo veꝝ ſm Pa. ibi
dem. si cōiter sequitur: alias nō. ex quo ani
mū non habuit vt occideret. Similiter nō
ē irregularis qñ clamauit ꝓ sua liberatiōe:
qꝛ ille volebat euꝫ interficere. Secus si pro
rebus vel alijs. vt. j. dicet̄ Homicidium. 3.

5 Quid de ludente cū ṗgnante q̄ dispergit̄.
R. ſm Jo. an. ⁊ seqtur Pa. in. c. sicut ex li
teraꝝ. eo. ti. si ꝯditio ludi erat gratilis ⁊ lu
dus fuit licitus rōe persone. vt qꝛ marit⁹ fra
ter vel alia ṗsona ꝯiuncta non erit irregu-
laris. qꝛ non ē in culpa aliqua. eo qđ ludus
leuis ñ ē prohibitus i ṗgnante: dūmō perso
ne ꝯueniat ludēti cū ea: alias sic.

6 Quid de clerico vel quocunqꝫ alio q iplo
rat offm̄ iudicis ꝓ recuperādis suis rebus.
licet sciat ꝓ certo ꝙ sine sanguis effusione
nō poterit recupare. R. ꝙ nō ē irregularis
secūdum Jo. an. Et ē tex. in. c. 2. eo. ti. li. 6.
dūmō ṗmittat protestationē ꝙ non itendit
ad vindictā sanguinis. ⁊ hoc tene: lꝫ Vincē
tius tenuerit ꝯtrium: qꝛ ita declaratum ē. i. d.
c. 2: Et credo veꝝ: qñ alio modo non pōt re
cuperare. Et sic intellige prefatū. c. 2. quādo
mortē non intendebat. sed recuperationem
suaꝫ: qꝛ si intentio erat maculata erit irregu
laris. si mors vel mutilatio ē secuta secūdū
Hosti. Et sic intellige. c. ex lr̄is. de exce. ṗla.
⁊. 23. q. 5. c. 2. ⁊ de pe. di. i. c. piculose. Idem
tene ēt si furē capiat ⁊ iudici tradat ſm limi
tatōem predictā.

7 Quid si post suspēsionē seu occisionē lꝫ le
tetur ⁊ habeat ratuꝫ. R. ꝙ non erit irregula
ris: qꝛ lex promotionis attendit factū. 15. q.
i. c. si.

8 Quid de sacerdote qui ꝓ hedificatiōe ec
clesie vel domus aduocauit aliquē in adiu
toriū qui a cāu interijt. R. ꝙ non ē irregula
ris si nihil de ꝯtingentib⁹ ōmisit. c. fi. eo. ti.

9 Quid de ludente cū alio q a casu occidit
sotium. R. ꝙ si ludebat cū ṗsonis cum qb⁹
erat licitū ⁊ ludo licito ⁊ verisilr̄ ex condi
tione ludi talis cāus euenire non debebat ñ
ē irregularis. vt pꝫ in. c. lator. eo. ti. vbi cleri
cus ludens cū clerico qđ lꝫ. ⁊ nihilominus
vnus ipoꝝ alteꝝ accipiens ⁊ ꝓsternens ad
terrā cultellū sibi īfixit ⁊ mortuus ē: ⁊ tm̄ ꝓ
stratus non ē irregularis. qꝛ ꝯditio ludi nō
erat ꝓsternēdi. ⁊ iō non fuit in culpa. sed ꝓ
sternens. Si vero nō ꝯsiderauit cōditionē
ludi ex qua tale qd euenire poterat erit irre
gularis. vt in. c. ꝯtinebat̄. eo. ti. vbi volēs eq
tare sup sociū qui hēbat falcē in latere occi
sus ē. ⁊ socius ē irregularis. qꝛ ꝯditio ludi
erat vt qui tetigisset baculū alterius sup euꝫ
equitaret. Et iō debebat deponere falcē. ex
quo ludi ista erat ꝯditio. Si tm̄ prohibuisset
ne eū equitaret. tꝫ Pa. in. d. c. ꝙ non esſꝫ ir
regularis. Hosti. tamen ⁊ alij tenent ꝙ etiā
pp ludi ꝯditionem. qꝛ potuit euenire. Sed
Pa. opinio magis plꝫ. pōt tamen episcop⁹
dispensare in cāu quo efficit̄ irregularis. vt
in subdiacōatus officio ministret. si subdia
conus erat. vt in. d. c. ꝯtinebatur.

10 Quid de eo q dat poculū amatoriū. ex q̄
seqt̄ homicidiū qꝫuis ñ itenderet. R. ꝙ hōi
cida ē ⁊ irregularis. vt nō. Pa. i. c. si aliqs
eo. ti. Facit. l. si qs aliqd. §. q abortiōis. ff. de
penis. Rō qꝛ dat opaꝫ rei illicite. Secus si
ñ seqt̄ homicidiū. puta: qꝛ fetus nūdū erat
formatus: qꝛ lꝫ peccet mōtalr̄ qcūqꝫ dat ali
qd ad potañ l' ex libidie l' odio ⁊ h⁹mōi vt
ñ possit gnāre aut ꝯcipe l' nasci soboles con
cepta. vt pꝫ in. d. c. si aliqs. tm̄ irregularis ñ ē
vt ibi glo.

11 Quid de eo q insequēs aliū qui ex fuga
cecidit ⁊ mortuus ē. ℞. ꝙ ē homicida si fugi
ens timebat de graui malo sibi infligēdo ni
si fugeret. Secus si de leui ⁊ cā ludi. Unde
Pa. in. c. exhibita eo dicit ꝙ si qs ꝓhicit la
pidē. vt aliū ꝑcutiat. dūmō ꝑcussio nō possit
esse grauis. ⁊ alius ne ꝑcutiat̃ fugiēs cadat ⁊
occidat̃ ñ erit irregularis: l'si ꝓhicēt lapidē
a remotis ⁊ aliꝰ timens fugeret ⁊ corruens
interiret. silr nō est irregularis. Secus si vt
grauiter ꝑcuteret. vel iactus potuisset grauē
ꝑcussionē facē. nisi aliꝰ fugisset. qꝛ tūc tñr de
hōicidio: qꝛ tūc noxiꝰ esset ludꝰ ēt i pueris.

12 Quid de illo puero q vesicā porci īflataꝫ
violēter frangēs ex terremotu muliere gra
uida expauescēta fugiēs dispersa ē. ℞. ꝙ nō
ē homicida: nec irregularis ꝑ doctrinam
Pa. i. d. c. exhibita. q̃uis Inno. Abbas. ⁊
Uincē. videātur sentire ꝙ tā in isto q̃ȝ i ꝓce
denti iputetur ei homicidiuȝ. Sed mihi vr̃
durū nec tex. i. d. c. vr̃ velle vñ nō quelibȝ cā
dȝ attēdi. sed ꝓpinqua ad hoc vt sit irregu
laris. Facit. ff. ad. l. cor. de sicca. l. nihil inter
est in glo. Nō eni qꝛ faber facit cultellū ē ho
micida si tñ aio nocendi facit ⁊ minorē dili
gētiā adhibuit: tūc ꝯsiderat̃ cā remota ꝑm
Ber. in. c. de cetero. ⁊ c. ꝓsbiteroꝝ de hōi.
Uñ cū qs ꝑcutit aliū vulnere nō mortifero.
tñ ex iperitia medici vel icuria vel expositō
ne ad labores ⁊ sudores ille morit̃ non ē ir
regularis ꝑm Ber. in. c. exhibita de homi.

13 Quid de clerico q venādo vel se exercen
do iaculū ꝓiecit ⁊ aliū a casu interfecit. ℞.
ꝙ tñr de homicidio ⁊ ē irregularis siue ad
hibuerit diligentiā vel ne: qꝛ dabat operam
rei sibi illicite. c. q arborē. §. si vo. 50. dis.

14 Quid de custodientibus ifirmos q ad eo
rū petitōem dederūt ei vinū vel aliqd huiꝰ
modi. ℞. ꝙ si certū ē eos mortuos pp hoc.
⁊ ipsi hoc potuerūt ꝓuidere ꝙ irregulares
sunt. ñ debent tñ facere sibi hanc ꝯsciam ꝙ
pp hoc sint mortui ꝑm Rodo. qñ bono aio
id fecerunt: nisi sit euidēs culpa vel dissolu
ta neglia. Et si hñt ꝯsciam debent deponere
ad ꝯsiliū boni viri. nisi ꝯ̃ preceptuȝ medici
expresse dedissent: qꝛ nō excusarent̃. vt nō. i
d. c. tua nos de homici. Idē dic de vertenti
bus infirmos. vnde vel appostema frangit̃
vel anelitus obturatur ⁊ suffocatur.

15 Quid de parentibus q a casu ꝓprios fili
os occiderunt. ℞. si ex culpa graui vel leui
tenent̃ de homicidio vt pȝ in glo. c. si. ꝺ his
q ꝓpri. fi. occi. Nā datur eis ꝓ culpa graui
pnīa. 7. vel. 5. annoꝝ. Pro leui triū. Si autē
nulla culpa ꝓcessit ñ tenētur. Nō. tñ ꝑȝ Ho.
⁊ Pa. ⁊ alios doc. i. d. c. si. ꝙ si culpa sit occl'

ta siue grauis vel leuis, nō dȝ dari pnīa pu
blica ꝯ̃ qꝺ faciunt multi q iponūt publicam
pniam de qua i. c. in capite. 50. di. ⁊ male: qꝛ
fieri ñ dȝ talis pnīa. nisi crimen adeo fuerit
graue ꝙ totā cōmouerit vrbē. vt i. d. c. in ca
pite. Collocat̃ tñ apud se filios tenellos pa
rētes nō debēt aliter sunt in culpa. 2. q. 5. ꝯsu
luisti. ⁊ eis iputatur homicidiū si sequit̃. ni
si forte ita paupes eēnt ꝙ ñ possēt eos pānis
fouere ꝯ̃ frigora: qꝛ tūc tenēdo apud se i lec
to si debitā faciūt diligētiā in religs nō tenē
tur aliqua culpa: qꝛ duobus malis ꝯcurrēti
bus minus eligit̃. 13. di. nerui. ⁊ iꝺ si ē minꝰ
ꝑiculū collocat̃ penes se q̃ȝ alr tenē excusāt̃

16 Quid de tenētibus aialia que aliquē inter
fecerūt. ℞. si nō fuerūt i aliqua culpa ñ tenē
tur de hōicidio: alias sic. puta: qꝛ erant fero
cia ⁊ ñ tenuerūt ligata ⁊ huiusmōi. ar. c. hij
q arborē. ⁊ c. sepe. 50. di. ⁊ qꝺ nō. in. c. ꝺ oc
cidendis. 23. q. 5. Et hoc tene ꝑm ho. lȝ In
no. in. c. ad audientiā de homi. videatur te
nere ꝙ nullo modo sit irregularis.

17 Quid de illo q vocat milites ad defēsōeȝ
sui iuris si aliqs ibi occidat̃. ℞. ñ tñr de hōi
cidio. vt i. d. c. de occidēdis. ⁊ q. 3. cadē cau
sa. c. maximianus.

18 Quid de medico cui ꝓter volūtatē infir
mus mortuus ē in manibus seu sub cura. ℞.
si ista quatuor ꝯcurrāt ñ hȝ culpā. Primuȝ
ꝙ istud offiñ sibi ꝯueniebat: qꝛ ñ erat ei ꝓhi
bitū exercere sicut ē clericis ⁊ religiosis ci
rogiā i. c. sniam. ⁊ c. nō magno ne cle. l'mo.
Secundū si erat ꝑitus in arte. Tertiū si exhi
buit oēm diligentiā ꝑm artē. Quartū si ifor
mauit de hijs q̄ sunt ꝯ̃ria egritudini infir
mi. Nā istis ꝑnatis ñ iputat̃ ei homicidiuȝ.
ita nō Pa. i. c. ita nos. eo. ti. alias tenetur ꝺ
cta. ⁊ quali. c. ad aures.

19 Quid de eo q ipellit̃ i aliū ⁊ ille morit̃ vl'
de eo q declināꝯ cū q volebat ꝑcutere ꝑcus
sus ē alius ex tali declinatōne ⁊ occisus. ℞.
ꝑm Hug. i. c. sepe. 50. di. nō est irregularis:
nec homicida. nisi in fraudem fecerit.

20 Quid de eo q mādauit aliquē verberari
inhibendo ne interficiat vel mutilet. ℞. si mā
datarius iterficit vel mutilat seu iterficit̃ vel
mutilat̃ pp talē ꝑcussōem faciēdā. Homici
da iudicat̃ mādator: qꝛ mandando i culpa
fuit. c. is q eo. ti. li. 6. qñ vͥsimiliter hoc pos
se euenire debuit cogitare ibidē. Idē dic ꝺ
eo q mandat aliqueȝ capi. qñ verisimiliter
mors poterat ꝯtingere. ⁊ hoc quo ad eū q
iuste ⁊ ex offō mandat. Secus in alijs: qꝛ q̄
litercūqȝ mors sequat̃ irregulares sūt q̃uis
verisimiliter non debebat euenire.

21 Quid de illo q volēs fuger̃ inimicos pp

timoré mortis ꝯsuluit vt remaneret ꝛ ꝓcu-
raret pp qȯ remásit ꝛ occisus é. ℞. ñ tñr qñ
bono aío fecit hñs ꝓbabilé cám credédi ꝙ
ex remansióe ñ immineret periculū. puta. qꝛ
inimici erát eius ꝯsanguinei vel tales amici
ꝙ eos poterat cohibere. Secus esset si non
hūit ꝓbabilé cám credédi vel si hūit nó tñ
fecit ꝗ̃tū potuit. qꝛ sic iputaretur ei homici
dium. vt in. c. tua nos. eo.

12 Quid de eo q misit puerū ad aquádum
equū monés vt caueret a fluie q submersus
é. ℞. si róabilr poterat dubitari est irregula
ris aliter non.

13 Quid de illo q cū corrigia q̃ hébat gladi
um verberás famulū interfecit. ℞. ꝙ é irre
gularis qꝛ probabiliter debebat credere oc
casionem non remouendo gladium.

14 Quid de illo q interrogatus de malefac
tor ipsū eis ońdit. ℞. si ꝓbabiliter potuit co
gitare ꝙ ad morté cū q̃rerent' é irregularis
alias nó. De hoc ét hés. ĩ. irregularitas i pn
cipio. Et ibi vide multos casus.

Homicidium iij.

[h] cóit   tur necessitate. s. defensióis. q̃
qñ ꝛ quó liceat vide. s̃. Defensio.

1 Quid si violétia infert rebus solū. Utruꝫ
occidens ꝓ ipsis saluádis excuset. ℞. Pa.
in. c. significasti. el. 2. eo. ꝙ nó clericus nec ét
ꝓ ipsis recuperádis. vt i. c. suscepimus eo.
Si vero é laicus de iure ciuili é clarū ꝙ pót
ipune occidere. si alr saluare nó poterat eas
vt in. l. furé. ff. de sicca. ꝛ i. l. itaqꝫ. ff. ad. l. ac
ql. ꝛ h. hébit locū i oi foro ꝯténtioso seculari.
Sed quo ad irregularitaté tá clericus ꝗ̃ lai
cus occidés vel mutilás ꝓ ipsis saluandis
erit irregularis. vt pꝫ i. c. suscepimꝰ eo. Nó.
glo. 33. q. 3. in principio. An át peccet morta
liter occidendo pro rebus saluandis dic. vt
supra. Defensio. §. 3. ꝛ. 5.

2 Quid si violétia infert psone solū. vl' pso
ne ꝛ rebus simul. ℞. Pa. in. d. c. significasti
ꝙ aut pót euitare fugiédo agressoré. ꝛ sic cle
ricus tñr fugere p. d. c. suscepimus. In laico
nó. Bar. in. l. 1. C. vñ vi. vr tenere ꝙ nó tñr
fugere: qꝛ fuga é iniuria. vt. l. ita apud labe
oné. ff. de iniur. ꝛ dicit Cy. in. l. si ex plagijs
§. tabernarius. ff. ad. l. acquil. ꝙ fuga reddit
fugienté viliorè. Ergo sicut lꝫ pro iactura re
rū multo magis pro iniuria corporali q̃ est
maior iniuria. l. in seruoꝝ. ff. de penis. Tu dic
ꝙ siue in clerico siue in laico si pót fugere ñ
lꝫ occidere vel mutilare. aliter incidit in pe
ná irregularitatis ẜm Ray. ꝛ Bar. Gof. tñ
tꝫ ꝙ post peractá pniam poterit in suscep̄
ordinibus ministrare sine dispensatóe: sꝫ non
ascédere ad maiores. ꝛ ita itelligit. c. de his
clericis. 50. di. Si vero aliter ñ pót fugere nec
euadere. nisi mutilet vel occidat: sic licite tá
clericus ꝗ̃ laicus occidit vel mutilat ꝛ sine
oi pena irregularitatis. vt in cle. vnica. eo.
ꝛ sine oi peccato ita ꝙ stati pśbiter possꝫ ce
lebrare ẜm. Jo. de ligna. tractatu de iu-
sto bello. Facit. c. olim el. i. de resti. spol. dū
mó nó faciat aío vlciscédi. Facit ꝓ h. c. 2. eo.

3 Quid si interfecit pro defensione psone
alteriꝰ quá aliter nó poterat saluare. ℞. ꝙ lꝫ
hoc possit sine oi peccato qñ volebat iniuste
talé psoná interimere: tñ irregularis efficit
vt nó. i. d. cle. vnica. eo. vid̄ s̃ cl'icꝰ. 10. §. vlti.

Homicidium iiij

[h] s. spūale cóittitur in aia solū. multis
modis. Primo platus nó arguens. 43. di.
ephesijs. Secūdo adducens subditos i de
speratóꝫ pp austeritaté. 45. di. recedite. Ter
tio qcunqꝫ defraudet res ecclesie. 12. q. 2. qui
xpi. ꝛ. c. qui abstulerit. Quarto. nó soluens
legata defunctoꝝ. 13. q. 2. q oblatóes cū duo
bꝰ. c. se. ꝛ dicūt mébra diaboli. 12. q. 2. cum d̄
uotissimam. Quito de rebus alienis faciés
elemosinas. 4. q. 5. imolans. 16. q. 1. decie.
Sexto alios ad malū prouocás de ꝯse. dis.
4. queris de pe. di. 1. noli. Septimo decias
debitas nó soluendo. d. c. decime. Octauo
prouocans ad iuramentū qué scit false iura
turū. 22. q. 5. ille. Nono odiū alteri gerendo
de pe. di. 1. homicidioꝝ. pric. Jo. 3. Decio
alteri detrahédo. d. c. hóicidioꝝ. ꝛ. 6. q. 1. sū
ma iniquitas. Undecimo morienti pniam
negando. 26. q. 6. agnouimus. Duodecio d̄
se malá suspitioné dando. 11. q. 3. non sūt au
diendi. Tertiodecimo oppressioné vel iniu
sticiam. aut iniquitaté exercendo de pe. di. 1
omnis. Quartodecimo cá libidinis explé-
de vel odij meditatione hói vel mulieri ali
qd faciendo vel ad potádū dando. vt ñ pos
sit gñrare aut ꝯcipē. vt i. c. si aliq d̄ hóicidio

Homicidium v.

[h] quo ad pená. s. irreglaritatis ꝛ al' de
iure cáonico. Utrū ois hóicida sit irreglaris.
℞. ꝙ sic qlꝫ'q occidit pꝰ baptismū p idustriá
ꝛ p isidias vt nó. Pa. i. c. 1. de hóicidio. ꝛ ibi
pꝫ ex tex. ꝛ ét é irreglaris ois hóicida volū
tarie occidés siue ex iustitia siue legis aut cáo
nis pmissóe. siue ex vindicta siue siñ pcó siue
cū pctó solūmó excipit ille q occidit nó va
lens aliter euadere. ꝛ hoc intelligo si habꝫ
occidens vsum ratónis: qꝛ omnes furiosus

infans ꝛ dormiēs si occidūt nō sunt irregulares. cle. vnica. eo. ti. Uñ iudex q̄ztūcūqꝫ ex iustitia ꝓcedit ē irregularis. 5i. di. aliquātos. ꝛ accusatoꝛ aut testis vl' ēt notari⁹ sniaꝫ scribēs vel proferens aut attestationes scribēs vl' legēs dum publicant. Aduocatus intellige ꝯ reum vel ēt pro reo si mors īfligatur accusatoꝛi. assessoꝛ ꝛ quilibet alius officialis i cā mortis l' mutilationis mēbri irregularis est. vt nō. in. d. c. aliquantos. ꝛ per totū. ex̄ ne cle. l' mo. sniam. ꝛ i glo. i sūma. 5i. di. Et nō solū qñ qs īterficit vel mutilat per se sed ēt ex mādato ꝯsilio. defensiōe. ꝓmissione. coopatōe. aiatōe. auxiliatione. ſm q̄ s̄ in. i. c. huius tituli declaratum ē foꝛe homicidas solum excipio quo ad irregularitatē eū qui nō obuiat cū possit: qꝛ lꝫ sit homicida ſm q̄ dixi s̄. nō. tñ credo erit irregularis nisi ſꝫ q̄ s̄. dixi. Homicidiū. .i. §. 17. qꝛ lex promotionis factū requirit. 15. q. 1. si' qs nō iratus. Et pro his oibus facit. c. sicut dignū eo. ti. ēt si occisus vel mutilatus sit paganus 50. di. clericū. homicida vero casualis i casu i quo ei iputatur sil'r irregularis ē: alias nō. Et qui sūt dictū ē i. 2. c. huius tituli. Homicida. Sil'r ex necessitate ñ excusatur. nisi pro euasione sue ꝑsone. vt dictū ē. c. 3. hui⁹ ti. Hōicida ꝟo spūalis nullo mō irreglaris efficit. p baptismū ēt tollit irrglaritas hōicidij añ comissi. vt s̄. Baptismus. 7. §. 3.

1 Utrū cū homicida voluntario solus papa possit dispensare. ℞. ſm cōiter doc. i. c. sicut dignū eo. ti. q̄ sic: q̄uis gl. tenuerit q̄ nec ēt papa possit. Sed tu tene cū cōiter doc. q̄ pl' ymo dicit Pa. i. c. ego de iureiur. q̄ clerici pñt vti armis ēt offensibilibus de l' nia pape qꝛ solū ē ꝓhibitum de iure positiuo. sed eo inferioꝛ nemo pōt dispensare q̄ntūcūqꝫ etiā sit ocultus. c. vltimo de tēpo. oꝛdi. Uicenti⁹ tñ tenet. q̄ si oio ocultū ē. ꝛ egit pniam q̄ nō indiget dispēsatione: qꝛ eccl'ie nō ē obnoxius. qꝛ peccatum oculum. 32. q. 5. xpiana. nec deo pp pniam qua ei satisfecit. Et iō celebrar pōt ꝛ vti oꝛdinibus sine alia dispensatōe. Lau. vero ꝛ Jo. ꝯcoꝛdant cū Uincē. si mō dispēsatio epi īteruenit Pa. vero i. c. ex tenoꝛe. de tē. oꝛ. tꝫ q̄ si ē oio ocultū prout ocultū distinguit ꝯ ꝓbabile sic respiciēdo legē promotionis publicā. sic nō idiget. Sꝫ si aspiciamus ad legē ꝯscie iformatā ex lege positiua. sic indiget dispensatione. qd intelligo ꝯ dispensatōe non papali. sed epali vt satisfaciat ꝯscie. Et ad. c. fi. de tē. oꝛ. qd videtur ꝯtrum. R̄ndetur. q̄ loquit de dispensatiōe non papali. sed epi que est necessaria vt tꝫ Lau. ꝛ Jo. ꝛ videt tenere ēt Pa. ne qs cōstituat se iudicē in causa propꝛia existimando oio ocultum qd foꝛte non est. qd nō. qꝛ facit ad multa.

2 Utrū cū homicida casuali qui est i culpa īferioꝛ papa possit dispensare. ℞. Pa. in. c. ꝯtinebat eo. ti. q̄ eps pōt dispensare i minoribus solum. vt in. c. ad audientiā eo. ti. Archieps vero vt comissarius pape pōt i subdiaconatu tñ. In diaconatu vero l' ꝑsbiteratu solus papa dispēsat. vt in. d. c. ꝯtiebat.

3 Utrum mutilatio mēbroꝝ ex̄ casum insirmitatis participetur quo ad pctm̄ moꝛtale. ꝛ quo ad irregularitatē ꝛ eius dispēsationeꝫ homicidio. ℞. glo. singularis in cle. vnica eo. ti. q̄ sic. facit. c. aliquātos. 5i. di. cū mltis alijs ibidē. ꝛ. c. clericis. ꝛ ne cle. vel mo. ꝛ. c in archiepatu de rapto. c. is qui. de hōici. li. 6. ꝛ alijs allatis in. d. glo.

4 Utrum eps possit dispensare cum homicida circa beneficium. ℞. ſm Ho. q̄ circa simplex pōt. sed circa curatum non. sed solus papa. ar. c. fi. de fili. presbi. Nō. Pa. i. c. fi. de pug. in due.

5 Quid si non mutilat sed debilitat an sit irregularis. ℞. Pa. in. c. de diacono. qui cle. vel uo. q̄ non. argu. i. q. i. sicut vrgeri: qꝛ lꝫ membrum debilitatum sit quasi inutile quo ad opationem: tñ valet saltē ad decoꝛē. ꝛ in penis facienda ē mitioꝛ interpretatio. ꝯcoꝛ. Gaspar in. d. c. diacono. In ꝯtrium tñ facit qd nō. Cy. in aūt. sed nouo. C. de seruis fugi. Uñ Bar. in. l. 2. ff. de publi. iudi. in fi. dic̄ q̄ mutilatio propꝛie est. quando membꝛum leditur ita q̄ non pōt exercere suum officiū. Hoc probatur in. l. idem ophilus in prin. ff. de edil. edic. Truncatio vero est quando ex toto absciditur membꝛum. d. cle. vnica. Non dicit truncat. sed mutilat. Et ideo intellige q̄ non est irregularis. quando quis nō debilitat ex toto. sed quando ex toto. ita q̄ nihil pōt facere. sic teneo q̄ sit irregularis p d. cle. vnicā. ꝛ. c. qui percutit. 25. q. vltima.

6 Utrum truncatio vel mutilatio digiti inducat irregularitatem. ℞. do. Cardi. in cle. predicta q̄ non. sed cum sit in principalib⁹ mēbris ſm Lanō. all'. c. i. de cle. pug. in duel. qd loquitur de membro. Pro quo nō. q̄ mēbꝛum propꝛie sumptū ꝛ stricte est ſꝫ Bar. ꝛ Jo. de ymo. in. l. 2. circa fi. ff. de publi. iudicij. pars coꝛpoꝛis hñs officium separatū ꝛ distinctum. sicut manus ad palpañ ꝛ pes ad ambulañ. Facit. c. singula. 89. di. iuncta glo. Facit tex. in. d. c. sicut vrgeri videoꝛ. ꝛ i aūt. ꝑdicta. sed nouo iure. Digitus autē nō

ē proprie mēbrū3.sed pars mēbri.seu offīn mēbri.vt in.l.non sunt liberi.ff.de statu ho. ⁊.d.l.idem ophilus.Et iō optime tenēdu3 non esse irregularē talem truncatorem vel mutilatorem.

7 Qua pena punitur pr̄ qui occidit filiū vel filius qui occidit pr̄e3.℞. Pa.in.c.i.ꝺ his qui fi.pro.occi.ſm leges ponat̄ in sacco de corio cū cane simia vipa ⁊ gallo.⁊ sic ꝓhiciat̄ in fluīe.Si n̄ hēt̄ portatur in insulam a feris deuorādus.l.vnica.C.de his q pa.vl̄ fi.pro.occi.⁊.l.i.ff.ad.l.pō.ꝺ paricidis.

8 Qua pena puniūt̄ alij homicide.Cleric⁹ d3 deponi ⁊ sine alia incorrigibilitate tradi curie seculari.hoc itellige qn̄ volūtarie occidit.Si v̄o a cāu.tūc glo.i.c.fi.de illis qui fi.occi.dicit q̄ si a cāu nulla culpa p̄cedēte.sic nulla pnīa ipōitur.nisi forte ad cautellā. q2 bonaꝝ mētiū ē culpā agnoscere vbi culpa nō ē.c.ꝯsiliū.§.2.de obseruā.ieiu.25.di.ad eius.⁊ de pe.⁊ re.c.q̄situm.Si v̄o clpa p̄cedente.dic vt.s̄.Homicidiū.2.§.15.

9 Ad quid tenētur homicide.vide.j̄.Restōprio in.v̄.homicida.

Homo

Homo ꝯstituitur ex anīa ⁊ corpe alīo istoꝝ deficiēte nō ē hō.vt p3 ex.c.cū xp̄s.de hr̄.⁊ in.c.i q̄dā.de cel.mis.⁊ i.c.sicut.de homici.

1 Utꝝ liber hō possit dari i pignus ⁊ i subsidiū aliaꝝ reꝝ deficiētiū.℞.q̄ nō.facit.c.lator.de pigno.imo p̄dit recipiēs cū in pign⁹ debitū.⁊ tn̄dem de suo dare tenet̄ detento vel eius parētib⁹.vt nō.glo.i.c.ex rescripto de iureiu.⁊.C.de act̄.⁊ obli.aut̄.oio.Ubi dr̄ q̄ quadruplū restituat.Rō q2 illa q̄ nō sunt in nr̄o cōmertio obligāi n̄ pn̄t.l.i.§.eā reni.ff.q̄ res pigno.S3 liber hō non est dominus mēbroꝝ suoꝝ.l.liber hō.la pria.ff.ad l.acql.Et iō pulcre dixit Bal.in.l.2.C.de pr̄ibus qui fi.distra.q̄ illa.l.2.habuit ortu3 a legibus antiquis ſm quas pater poterat occidere filios.l.in suis in fi.ff.de li.⁊ po.q̄ hodie ē correcta.Et iō solū pmittit̄ vēditio cā paupertatis seu egestatis victus:q2 fili⁹ sic vēditus pōt se redimere p̄tiū offerendo ip̄e vel alius ꝓ eo vel mācipiū.vt in.d.l.2.

2 Utꝝ liber hō possit dari in obsidē.℞.q̄ ꝺ iure n̄ pōt.nisi p papam ⁊ ipatorem.vt nō.in.l.obsides.ff.de testa.⁊.l.diuus.ff.de iur̄ fisci.⁊ p eum qui nō recognoscit supiore3.vt nō.Bar.in.l.famē.ff.de publi.iudi.⁊ in l.hostes.ff.de cap.⁊ i.l.i.§.de qua.ff.ꝺ postul.Tn̄ de ꝯsuetudine vsurpatū ē ꝯtrarium s3 glo.in.l.2.C.de patrib⁹ qui fi.distra.Et sic de facto seruatur vt etiam ciuitas que recognoscit supiorem det obsides ⁊ alij similes ⁊ habet talis ꝯsuetudo vim legis.l.de quibus.ff.de legi.imo videtur licere de iur̄ cōi dare obsides pro pace seruāda ſm glo.i.c.vt pridie.23.q.8.sed n̄ pro pecunia vt in.d.c.ex rescripto.⁊.d.l.ex r̄scripto.⁊.d.l.i.q2 liber homo non pōt obligari pro pignore.nec pōt haberi in eo ius pignoris.sed tātū ius retentionis.

Honestas

Honestas requiritur in omni negotio.quia ē vnum preceptum iuris.insti.de iusti.⁊ iur.§.iuris precepta sunt h̄ honeste viuer̄ ⁊c̄.In matrimonijs.ff.de ritu nup.l.semp in ꝯiunctionibus.nō solum q̄ liceat ꝯsiderandū ē.sed ⁊ q̄ honestū sit h̄ ibi.In lege di.4.erit aūt.i voto.c.magne de voto.In iuramēto.22.q.5.de forma.nec fisco rē quā vendit retractare pmittitur pp honestatē.l.vltīa.C.ne fiscus rē quā vē.eui.l.10.Nec actio furti datur viro ꝯ vxorem.nec pr̄i ꝯ filium vel ꝯ̄trio propter honestatem.ff.de furtis.l.si quis vxori in prin.⁊.§.i.C.ꝺ fur.l.fi.Nec arrogatio.l.nec ea.§.pe.ff.de adop.propterea dicit tex.in.l.ex dāni infecti in prin.ff.de dāno infecto.honestus modus seruādus ē ⁊ nō imoꝺrata cuiusq3 luxuria sequēda ē.propterea dicitur in.l.filius qui.ff.de condi.insti.Na3 que facta ledunt pietatem extimamus verecundia3 nostram.⁊ vt generaliter dixerim que contra bonos mores fiūt.nec nos facere posse credendum est.hec ibi.

Honor

Honor est maximum exteriorum bonorum.vnde potentatus ⁊ diuitie propter honores desiderabilia sunt.4.ethi.

1 Cui debetur honor.℞.q̄ solu3 virtuti s3 ph̄m.4.ethi.

2 An sit honor preferendus vtilitati.℞.q̄ sic.ar.in.l.iulianus.ff.si quis ob.ca.te.

3 Utꝝ possit appeti honor sine pcō.℞.q̄ n̄ Unde ph̄s.3.ethi.dicit q̄ non sunt vere fortes qui propter honores faciūt fortia.Nec ob.q̄ honor est premium virtutis.4.ethi.⁊ propterea sit appetibilis:quia illud est verum q̄ est premiū virtutis ex parte aliorum qui.s.non habent maius qꝺ retribuāt propterea dicit idem ph̄s ibidem.q̄ honō est propter virtute3.non virtus propter honorem.Nec ob.qꝺ idē ph̄s.dicit.q̄ honorum amator plusq̄ oportet:vel vnde non oportet vituperabilis est.Ergo sine peccato aliquando potest appeti:quia concedo.

quando non propter seipm appetitur: sed ad gloriam τ laudem dī vel salutē aiarū: alias semp peccatum ē.

4 Utrum sit mortale peccatum inordinatus appetitus honoris. R. q̄ sic fm q̄ ambitio ē mortale peccatum. de quo vide Ambitio alias non.

5 Utrū oblatus honor sit suscipiendus. R. q̄ non nisi secūdum q̄ dr. i. q. i. non ē in si. Quisquis igitur sacerdotium non ad elatōnis pompam: sed ad vtilitatem adipisci desiderat prius vires suas cū eo q̄ ē subitur⁹ honore metiatur vt si ē impar abstineat. τ ad id cū metu ēt cui sufficere existimat accedat. hec Greg.

6 Utrum querenti sit dandus. R. q̄ nō imo auferēdus. vt. i. q. 6. c. sicut his. Fugienti vō ē dandus. ibidem. τ. 8. q. i. in scripturis.

7 Utrum doctor qui in docendo principaliter querit suum honorem peccet mortalit̄. R. Henri. de gāda. prio quol. q. 34. q̄ qui vtitur aliquo principalr̄ ad qd̄ non ordinatur in quo deū contēnit peccat mortaliter. Et sic ɔcludit q̄ doctor qui principaliter q̄rit honorem suū in docēdo: τ sic p̄fert honorē suū honori diuino peccat mortaliter: quia vt dicit Aug. li. i. de doctrina xp̄iana ad fidem spē τ caritatē tota militat diuina scriptura que principalr̄ ordinat̄ ad honorem dei. In quo deus contēnitur si principaliter ad alterius honorē ordinetur. Sȝ sane intellige τ limita verum qn̄ legit aliqd qd̄ ē principaliter ordinatum ad honorem dei. vt cum predicat τ huiusmodi: quia secus credo qn̄ legit aliqd qd̄ non ē principaliter ad honorem dei. vt sunt leges τ multe scientie que ad pacem hominum τ vtilitatem principaliter ordinantur. quia tunc nō ɔtēnitur deus. Et sic non erit mortale peccatū. Et de hoc vide. Uanagloria.

Hora canonica

prout hic accipio ē officium diuinum certa hora diei nālis deo psoluen̄ ab ecclīasticis personis.

1 Quot sunt hore canonice. R. secūdū glo. in cle. i. de cel. mis. q̄ sunt. 7. s. matutinū. prima. tertia sexta. nona. vespere. τ ɔpletoriū.

2 A quibus debent dici. R. q̄ ab omnibus ecclesiasticis psonis. Facit. c. fi. 92. di.

3 Utrum omnes ecclesiastici teneantur de p̄cepto ad omnes horas canonicas dicēdas R. secūdum glo. in. d. c. fi. q̄ sic. τ eam vide tur sequi Inno. in. c. i. de cel. mis. Sed doc. cōiter in. d. c. i. dicunt q̄ non omnes tenēt. Sed solum triplex genus ecclesiasticorū. Primum genus est illorum qui sunt beneficiati. hoc patet per. d. c. fi. vbi dicit. ecclīe deputati. s. per beneficium. τ sic soluit opinio glo. predicti. c. fi. Facit. c. cum secundū. de preben. Secundum genus sunt existentes in sacris: licet non sint beneficiati. pbat̄ per. d. c. primū. τ i. c. dolentes. eo. ti. τ quod ibi nō. Et q̄uis Pa. in. d. c. i. dicat esse tutius q̄ ēt existentes in minoribus q̄uis non sint beneficiati teneātur. ex quo in partē domini sunt assumpti: tamen ego non credo nisi de bono consilio. Tertium genus est illorum qui per professionem vel votum ad id faciendū se obligauerunt. c. licet. d voto.

4 Utrū cleric⁹ beneficiat⁹ existens i minorib⁹ cuȝ ē absens ex causa legitima τ deseruit ecclesie per vicarium teneatur ad horas cāonicas. R. secundum Pa. in. d. c. i. q̄ sic. τ hȝ ē de mente Inno. in. d. c. i. τ Jo. an. τ est tutius. licet abbas τ quidam alij dicant q̄ nō teneatur. quos credo dicere verum. si nullaȝ vtilitatē in abs̄ntia reciperet ab ecclesia: alias non est vera opinio: cuȝ non solum beneficium detur vt seruiat ecclesie. sed etiam vt oret pro his qui beneficium constituerunt. Concor. cum hoc Car. in. d. cle. i.

5 Utrum clericus excōicatus teneat̄ ad horas. R. q̄ si ē minori excommunicatione innodatus potest τ debet dicere ēt cum alijs fm q̄ infra dicā. Si vero ē excommunicatus maiori excommunicatōe. sic solus tenetur dicere sine. Dn̄s vobiscū. τ ēt degradatus si est in sacris. vel si non ē in sacris si nō tenet beneficium. Facit q̄ legitur τ nō. in. c. legi. 16. q. i. in pria glo. τ concor. cōiter doc. in hoc.

6 Utruȝ papa possit dispensare vt presati n̄ teneantur ad horas canonicas. R. fm Pa. in. d. c. i. q̄ non. quia septies in die teneātur laudare deum. In modo aūt dicendi dispēsare potest.

7 Utrum dimittens officium ex infirmitate excusetur. R. secundum Inno. i. d. c. i. q̄ sic. si est talis infirmitas in qua directe vel occasionaliter sibi obesset. vel obesse timeretur si celebrationi intenderet. Dicit tamē Pa. in. d. c. i. q̄ si nocumentum esset leue vt in febre quartana vel longa vel modica. non excusaretur. si non diceret.

8 Quid si ex obliuione a'iquā horaȝ dimisit. R. non credo sit mortale peccatum. debȝ tamen supplere qd̄ omisit. τ doleat de negligentia sua. Inno. autē in. d. c. i. videtur sentire q̄ confessor posset ei imponere aliā penitentiam etiam si voluntarie dimisit. licet

consulat vt imponat ꝙ suppleat que omisit nisi qñ videret non ꝓficere. Sed hoc tene de bono ɔsilio. ⁊ qđ confessor possit ei ipo nere aliud qđ sit ad laudē dei: puta. 7. psal mos ⁊ huiusmodi. tꝫ Tho. in quol. ⁊ Pe trus de pal. in. 4. disti. 15. ēt si dimisit volun tarie.

6 Utrū ñ habens librū vel carens visu ⁊ hu iusmodi excuset. si nō dicat horas. ℟. ꝙ sic. ar. cle. si. de vita ⁊ hone. cle. dūm̄ suppleat ꝑ psalmos vel pr̄ nr̄: ⁊ huiusmo di.

10 Utrū prefati obligati ad horas peccēt mō taliter ipas omittendo ex negligentia. ℟. Hēri. de gāda. in quol. tenet ꝙ peccat mor taliter omittēdo. nisi rōe infirmitatis vel al terius cāe legitīe ipediatur. Riga. vero an glicus in quol. dicit ꝙ si dimittat ex negliā: non auderē dicere. ꝙ mortaliter peccaret. Si vero ex fastidio diuini cultus vel con temptu. sic mortaliter peccat. Credo etiam ꝙ consuetudo i huiusmōi dimissiōe sit mor tale peccatum. Hec Riga. que opinio ē hu manior.

11 Utrū clericus beneficiatus ñ dicēs officiū teneat restituere fructus quos interī recepit ab ecclesia. ℟. Jo. cal. in. d. c. i. dicit ꝙ sic: qꝛ propter officium datur beneficium. vt in. c. diuersis. de cle. coniuga. Et ideo cum aliqd datur ꝑꝑ cām: cā non secuta repetit. ff. ⁊ C. de condi. cā da. ca. nō se. per totū. Domi⁹ Car. tꝫ ɔtrarium. ⁊ Pa. dicit ꝙ pria ē nimis rigida. Sed ego credo ꝙ lꝫ sit rigida tñ est vera: ⁊ iō sequenda. Et responsio Pa. ad motiua Calde. nō ē valida: qꝛ lꝫ detur reddi tus vt viuat. vt dicit. c. diaconi sunt. 93. di. ⁊ c. 2. de preben. non quidēꝫ tñ simpliciter. sꝫ vt viuat secūdum cultum dei. ⁊ facit ꝓ hoc c. clericus victū. 91. di. arguēdo a maiori. ⁊ hoc tenet etiam Lau. in clericis qui nō im plent officia sua. sed voluptatibus vacant ꝙ tenētur fructus restituere.

12 Quid đbeat dici pro hora. ℟. Car. i cle. i. de cele. mis. Landul. dicit ꝙ si ē constitutō vel ɔsuetudo illa seruetur. 12. di. nouit. quia nec hoc vel illud dicere ē in precepto: cum diuersi diuersa dicant. de conse. di. 5. in die resurrectōis. Uerum ē ꝙ clerici seculares đ bent dicere secundum ordinem romane ec clesie. d. c. in die. vel ꝺm ecclesiam metropo litanam. 12. di. c. fi. nec reprobatur vsus ali cuius ecclesie antiquus ꝺm Lādul. Ubi cle rici sunt ɔtenti tribus psalmis. licet ecclesia romana vl̄ metropolitana hoc non seruet. Secus esset si priuata ꝑsona hꝰ sibi faceret.

Aduerte ēt qꝛ dicit directorium. li. i. ti. 8. ꝙ clerici ordinati ad titulū sui patrimonij pos sunt dicere qđcūqꝫ offm̄ volūt: qꝛ non obli gantur ad istam vel illā ecclīam. In regula ribus vero dicit seruādā eoꝝ regulā vel sta tutū in hoc. 12. di. c. fi. Et hoc verū nisi sint ꝓ uilegiati vt clerici ⁊ religiosi q sunt cōmen sales domestici alicuius cardinalis seu epi gr̄am ⁊ cōionē sedis aplice hñtis q licite se eis conformare debent. vt in cle. si. de cele. mis.

13 Quid de eo q ex dispensatōe ē bñficiatus in duabus ecclesijs. ℟. ꝙ dꝫ dicere offm̄ ꝺꝫ illā i quā tñr facere residentia: ꝙ si ad nulli us residentiā tñr. tunc credo ꝙ pōt se ɔfor mare illi ecclesie i qua se reperit officia cele brare. Si vero dicit ꝑ se: tūc ꝺm Tho. i quo libet vr̄ ꝙ debeat dicere ꝺꝫ ordinē illius ec clesie in qua hꝫ maiorē dignitatē: quis for te in alia hēat pinguius bñficiuꝫ. Nō credo de bñ eē. nō de necessitate fore verū: cū pos sit dicere qđ vult. vt satis pꝫ ꝑ nō. in. c. i. de cele. mis. per Inno. ⁊ alios doc.

14 Utrū peccꝫ mortaliter q ad libitū suū mu tat offm̄ ɔsuetū. ℟. credo ꝙ sic i clerico pre bendato ⁊ religioso. Secus in alio ordina to ad suum patrimonium.

15 Utrū monachus ꝑpositus ecclesie secula ri teneat dicere offm̄ monachale. ℟. ꝙ si ꝑ petuo ē assūptus. ⁊ sic trāslatus. sic cū nihil hēat cōe cū monasterio. 16. q. i. ne ꝓ cuiuslꝫ nō dicet mōachale. sed illius ecclīe ad quā translatus ē. ⁊ placet Jo. 16 q. i. c. 3. ⁊ Gof. i sūma de statu mo. ⁊ Ho. i sū. eo. ti. Secus esset si nō eēt trāslatus nisi ad tp̄s. qꝛ dꝫ dice re mōachale. ⁊ hoc vr̄ sentire glo. i cle. si. đ cele. mis. Et facit tex. ibidem in argumētū.

16 Quid si dicēdo offm̄ in choro cū alijs ex aliq̄ necessitate itermisit psalmū vel lectōꝫ ℟. ꝺm Inno. in. c. dolētes de cele. mis. ꝙ ñ tñr illud reassumere lꝫ sit cautius reassūat. dūmō ñ subtrahat vocē suā ab offō chori. i mo plus dico ꝙ ēt si aliqd omisit ex negli gentia sua. ꝙ nō dꝫ supplere subtrahendo vocē ab offō chori: sꝫ postea suppleat si ali qd nōbile obmisit. Si vō esset versus vel qd minū suppleat ꝑ aliquē psalmū vel pr̄ noster. Idē dic ꝺꝫ Henri. de gan. i quolꝫ ꝙ si qs nō ex malicia. sꝫ cū cā legitia non iter sit in pricipio officij vel fini ꝙ nō dꝫ a capi te reincipere l' finē ꝑficere ꝑꝑ ꝑfectōem cari tatis qua vnū corpus reputant. ⁊ qđ vnus dixit extiatur alter dixisse. Et hoc veꝝ nisi chorus multū in principio ꝓcessisset: l' mul tum de fine restaret. hec ille.

17 Utrū teneat̃ qs dicere id qđ ẜm ꝯsuetudi-
nē chori aliqs solus dicit l' assotiat᷒. qñ dicĩ
offiñ i choro. ℞. ꝙ ñ. ẜʒ Pe. đ palu. i. 4. di.
15. qꝛ id qđ dicit vn᷒ reputat̃ dici ab oibus:
qñ ex aliq̃ rõabili cá ita ē ꝯsuetū vt solus ta
le quid dicat.

18 Utrū dicēs offiñ si ꝑmittat vnā horā ex
obliuiõe l' qd sile. puta lectõeʒ l' psalmū te-
neat̃ itēꝝ reitare totū. ℞. vt colligo ex doc-
tria Inno. vbi s̃. ⁊ seqt̃ Landu. ꝙ ñ sʒ suffi
cit supplē qđ omissū est. Uñ q dimisit ym-
nū l' psalmū ꝑmi nocturni cū aduītit. ⁊ ē i. 3.
nocturno. ñ oꝫ reicipiat disturbādo offiñ: l'
q dixit tertiā ⁊ aduītit nõ dixisse primā non
opꝫ dicat itēꝝ tertiā. Sʒ post offiñ suppleat
omissuʒ ⁊ doleat de neglĩa. Dicit Pe. de
palu. vbi s̃. ꝙ q nõbilr male dixit offiñ. si
vlt̃ euadē mortale dʒ redicē totū. Sʒ si mo
dicū dimisit. puta psalmū l' ṽsuʒ l' dictionē
tm̃. illud repetē post offiñ l' aliqd loco eius
dicere. si vult euadere pctm̃ veniale.

19 Utrū debeat dicē pr̃ nr̃ p᷒ horas. ℞. ꝙ sic
post vespas ⁊ matutinū. de ꝯse. di. 5. c. id sp
⁊ de ꝯsuetudine dr̃ i fine oiuʒ horarū: quia
matutinū accipit̃ ꝓ oi offõ vsqʒ ad nonam.
⁊ ꝓ vespe oē aliud qđ restat. vt pʒ in. d. c. id
semper. ⁊ c. conuenit ibidem.

20 Qua hora sīt dicēde hore canõice. ℞ dēnt
dici tp̃re suo. s. matutinū i nocte pria i ortu
sol'. Et sic đ ceťis: nisi ex necitate. vt hic ĩfra
dicam

21 Sʒ nūqd i sero potit qs dicere matutinū
siñ pcõ. ℞. vt ex ꝑdcis pʒ. ꝙ sic: si ex rõabili
cá facit. qꝛ ẜʒ Tho. i quol'. Melī᷒ ē si deo đ
bitas laudes ꝯueniēdo reddam᷒ ⁊ alia ho
nesta offá postea faciam᷒ q̃ si ꝑ vnū aliud i
pediat̃. Sec᷒ eēt si faceret nõ ex rõabili cá:
qꝛ sic eēt pctm̃. ar. c. clericus el. i. 91. di.

22 Utrū sit mortale pctm̃ ñ dicere horis đbi-
tis siñ cá rõabili. ℞. ꝙ nõ. nisi qs faceret i ꝯ
tēptū dei l' eccl'e: cū nullū ius ꝑcipiat ꝙ dica
tur horis debitis. nisi cle. i. de cel'. mis'. q̃ vr̃
ꝑceptiua pp ṽbū sancim᷒. s. ꝙ offiñ horis đ
bit̃ i cathedralib᷒ rl'arib᷒ ⁊ collegiat̃ eccl'ijs
đuote psallat̃. Et iõ credo ꝙ pcārēt mõtalr
ꝑlati. si i ꝑfatis eccl'ijs horis debit̃ nõ face-
rēt dicere. ⁊ ēt illi q l' sīt bñficiati i ꝑfat̃ eccle
sijs vel subditi ꝑlato ꝑ regl'arū. cū iponitur
eis a ꝑlatis. si nõ dicerēt. Nec accipias ho-
rā debitā ita ad pūctū: sʒ grosso mõ ⁊ lar-
go: sic dicere matutinū i aurora l' qi cēseat̃ i
media nocte ⁊ huiusmodi. al's āt a ꝑticula-
rib᷒ ꝑsonis l' i alijs eccl'ijs a ꝑdict̃ ñ dicere
horis đbitis erit pctm̃ veniale sine rõabili
cá. Ex cá võ rõabili ēt i ꝑdict̃ eccl'ijs liceret

vt puta. qꝛ processio ē fienda l' predicatio ⁊
huiusmodi. Et ꝑꝑea ꝯueniūt tp̃s debitum.

23 Utrum matutinū sit dicēdū añq̃ʒ missa di
catur. vide ĩ. Missa. §. 2.

24 Utrū idē sit de prima. vide ibidem.

25 Ubi dēnt dici hore canonice. ℞. ꝙ i eccl'a
vt nõ. glo. 92. di. in. c. si. Sʒ hoc ĩtelligo quo
ad clericos q i ip̃a sīt bñficiati. pp ṽbū poitū
i. d. c. si. ecclie deputatis. ergo vr̃ cleric᷒ bñ
ficiat᷒ ꝙ peccet mortalr sine rõabili cá ibi ñ
dicēs offiñ. qꝛ dicit ibi tex. i d. c. si. ꝙ q nõ cõ
uenerit deponat̃ a clero. Et quo ad eccl'ias
collegiatas l' rl'ares. claꝝ ē. ꝙ ē de ꝑcepto. vt
ibi dicat̃. vt pʒ i cle. i. de cel'. mis'. nõ Inno. in
c. i. de cel'. mis'. quo ad alias non credo.

26 Sed nūqd peccet totiēs mortalr quotiēs
nõ cõuenit cl'ic᷒ bñficiat᷒ l' religiosus ad cho
rū sine rõabili cá. ℞. ꝙ nõ credo. qꝛ mā nõ
vr̃ ita põderosa: sʒ qñ duceret i ꝯsuetudineʒ
l' qñ offiñ ecclie pateret̃ iacturā i celebratõe
tūc nõ excusarē a mortali. Et sic lito ⁊ intelli
go. d. c. si. Ex al' q̃ tñ rõnabili cá lʒ ꝑlatis ⁊
alijs se absentare. dūmõ offiñ dicāt eūdo vl'
stando i domo sua. Nec ob. c. ep̃s. đ ꝯse. di.
3. Nõ videt̃ inuere sufficere ep̃o. si die dñico
ad eccl'iam ꝯueniat. qꝛ illud. c. nõ dat lniam
absentie. sʒ nõ vult vt ꝓ alia cá q̃ ĩfirmitatis
⁊ silis absit diebus festiuis. Et ꝙ alijs die-
b᷒ dēat itereē facit. c. ꝑuēit ad nos. 7. q. i. ⁊. c.
ep̃s vileʒ. 41. di. cessante ĩtellige ĩpedimēto.

27 Quo ad attentionem seu deuotõeʒ. Que
ritur vtrum peccent mortaliter non dicen-
tes offiñ đuote ⁊ studiose. ℞. glo. i cle. i. in ṽ
bo fructus. de cel'. mis'. tenet ꝙ sufficit dicere
ore. licet non corde. Et cum ea concurrunt
multi canoniste in. c. dolentes de cel'. mis'.
Alij autem tenent ꝙ est de precepto vt dica
tur deuote ⁊ studiose per. d. c. dolentes. Ut
sic deuotio denotet attentionem. ⁊ studiosi
tas modum dicendi. Sed tu dic ẜm Pe. de
palu. in. 4. di. 15. ꝙ attentio ad officium sic
ad qđlibet bonum opus potest requiri du-
plex. Primo vt officium ab intentione pro
cedat. ⁊ isto modo attentio requiritur ad of
ficium. non solum propter meritum. sed ēt
ad euitandum peccatum. quia nullum opus
est meritorium nisi ex intentione procedat.
aliter non esset humanum. cum homo sit
homo per rationem ⁊ voluntatatem: Simi
liter ad euitandum transgressiones precep
ti: quia preceptum datur hominibus. Et iõ
oportet ꝙ non procedat ex sola ymaginatõ
ne que communis est nob ⁊ brut̃. Sed ex de
liberatõe q̃ regrit attētionē. Scđo mõ vt to
tū offiñ attētio ꝯcomitet̃ actualiter. ⁊ h non

requiritur nec i officio. nec i alijs bōis oꝛo-
nibꝰ l'opibus. qꝛ ē ipossibilis hūane fragili
tati. Reqrit̄ tñ ꝙ oꝛās sciēt̄ ñ distrahat men
tē ab offō: qꝛ hoc nō posset eē sine moꝛtali
pctō l'vēiali. Nā euagatio q̄ ē ꝑter itētionē
⁊ ꝑꝑ ꝓcedētē occupationē licitā nō ē pctm̄.
Secus si ꝑꝑ illicitā. Sz euagatio q̄ ē aduer
tent̄ ⁊ solū ꝭm actū iterioꝛē. licet sit temera
ria ⁊ grauis foꝛte: nō tñ ē moꝛtale nisi ꝑꝑ ꝯ
tēptū: qꝛ ecclia nō hz iudicare de iterioꝛibꝰ
actibus mere. ꝑꝑ. qꝺ mister ecclie lz dicēdo
offm̄ aliud cogitet. nō vr̄ trāsgressoꝛ ꝓcepti
ex nā facti. Si āt euagatio mēt̄ sit ex hoc ꝙ
aliqs sciēt̄ se occupat in actu exterioꝛi qui ñ
secum patitur attentionē. sic vr̄ eē moꝛtale
pctm̄ ⁊ directe ꝯ preceptum. c. dolentes de
cel'. mis. vbi precipit̄ vt studiose pariter ⁊ ꝺ
uote dicatur. hoc nō obseruāt q occupātes
se i actu exterioꝛi sciēt̄ sibi attētionē subtra-
hunt. Idē Tho. i. 4. di. 15. dicit ꝙ qñ aliqs
mētē ex ꝓposito distrahit ad alia i oꝛādo. si
ne culpa nō ē: ⁊ ꝓcipue si i alijs sponte se oc
cupat que mētē distrahūt: sicut sūt exterioꝛa
opa. Et si mens ad ꝯtrium euagetur. erit cl'-
pa moꝛtalis. Si āt sine hoc ꝙ ꝑcipiamus.
mens ad alia euagetur. l'culpa caret. ul' mini
ma erit: nisi precedēs cogitatio. ex qua ꝯti-
git euagatio talis esse dicatur in culpa. hec
ille. Et hoc teneas. limitādo tñ dcm̄ Thome
verum quo ad oronem que est de ꝓcepto. si
cut ē offm̄ ⁊ huiusmodi: nō āt quo ad oro-
nē que ex deuotiōe ē ⁊ uolūtate solum. Ad
uerte tñ ꝭm Tho. 22. q. 82. ar. 1. ꝙ deuotio ni
hil aliud eē videt̄: ꝙ̄ volūtas quedā ꝓmpte
se tradendi ad ea que ꝑtinēt ad dei famlatū
Similiter atēde ꝭm Tho. in. 4. di. 15. ꝙ req
ritur ꝙ attentō remaneat i orone: nō ꝑ essē
tiā actus: nec sufficit ꝙ sit i habitu solū: sed
ꝙ sit ꝭm virtutem que ē mediū qd iter pre
dicta duo. Et tunc vr̄ manere ꝭm virtutē: qñ
accedit ad oronez cū itentōe aliqd ipetrādi
l'deo debitū obsequium reddendi: ēt si i ꝓ
secutione mens ad alia rapiatur: nisi tanta
sit euagatio. ꝙ oio depereat uis prime iten
tionis. Et iō opz ꝙ sepius hō coꝛ reuocet
ad se ipm̄. Et ex his pz qd tenēdū de confa
bulantibus ⁊ alias dissolutiones faciētibus
i offō: aut ipm̄ dicentibus faciēdo aliqꝺ ex
ercitiū manuale: qꝺ bñ nō. Et ꝭz ꝓdicta itel
lige ⁊ limita. d. c. dolentes. ⁊ doc. ibidem.

28 Utrū clicus cantās i ecclesia officium di
uinū vt placeat populo peccet. R'. Pa. in. c.
vt quisquis de vita ⁊ ho. cle. ꝙ sic grauiter
Unde dicit. Isido. Deuz moꝛibus stimulat
qui populū vocibus mulcet. Facit qꝺ dicit̄
⁊ nōt̄. 92. di. c. i. ⁊. 2. De quo tñ vtrū sit moꝛ
tale vel veniale l'nullū. Dic vt ī. placere.

h **HOrror** future vite est filia luxurie iq̄tū repu
tat bonū eternū vt bonū arduuz: qꝛ ꝑꝑ delectatiōes venereas ñ appetit. imo
fastidit bona eterna ac si nō essent ardua ⁊
summa.

h **HOspitale** qꝺ alio voca
bulo dr̄ sino
dochiū: aliud dr̄ religiosuz. Aliud
ñ religiosum. Hospitale religiosū dicit̄ qñ
auctoꝛitate epi edificatū ē. c. ad hoc. de reli.
do. ⁊ tunc ꝑtinet ad ipm̄ epm̄. non vt dispo
nat de redditibus ad libitū: sed vt oꝛdiet vt
dispensent̄ ad vsuz destinatū. ar. cle. qꝛ ꝯtin
git. de reli. do. Hospitale qꝺ non ē religio
sum ē illud qꝺ sine auctoꝛitate epi ꝯstructuz
ē. nec eps pōt se de eo intromittere. sed pro
nus qui edificauit ad libitum disponet. vt i
c. inter dilectos. ⁊ ibi per Inno. de donat̄.
Et q̄uis eps exercuerit ibi vnū ius epale.
ñ pōt tñ per hoc alia exercere secūdū Fed.
consi. 25. quia de possessione vnius articuli
non ē inferendum ad alios articulos. vt in
c. cum contingat de deci. Nec ob. c. pꝛimū.
de reli. do. qꝛ locus de quo loquitur necessa
rio debebat esse subiectus alicui epo. ⁊ iꝺo
pꝛesumitur pꝛo eo qui exercuit vnum ius in
eo. Simile infert Io. an. in r'la. Qꝺ alicui.
li. 6. i mercurialibus. ꝙ patronus qui exer-
cuit ius presentandi alio nō apparente pre-
sumitur patronus ex quo ius patrōatus ad
aliquē debet pertinere ⁊ alius non appare
at. nisi iste qui exercuit actus patroni: non
sic in casu nostro: quia hospitale necessario
non est religiosum vt pz. Limita tñ hoc ve-
rum. ꝙ eps non pōt se intromittere qñ non
est religiosum. ꝭm Pa. in. c. i. ⁊. c. ꝺ sinodo
chijs de reli. do. verum. nisi patronus qui
ipm̄ hedificauit eēt moꝛtuus: quia tunc ad
curam epi pertineret. vt voluntas defuncti
pia mandaretur executioni. vt videt̄ tex. in
aūt. de ecclia. titu. §. si quis hedificatione ⁊
§. se. Unde licet talis locꝰ non teneatur epo
rñdere: in epalibus tñ eps curā hēre pōt. ex
quo pius locus est. Qꝺ verum ē. nisi testa-
toꝛ qui ipm̄ hedificauit alr̄ expresse dispo-
suisset: quia illud ꝭuandum. vt in. d. §. si qs.
Ex quo pz ꝙ quilibet pōt hospitale hedifi
care etiam cum oꝛatoꝛio ꝭm Ho. ⁊ Pa.
in. d. c. ad hec. sine alia auctoꝛitate. Sed in
oꝛatoꝛio non pōt celebꝛari sine lnia epi de
ꝯse. di. i. c. vnicuiqz. ⁊. d. c. inter dilectos.
Quis pōt prefici pꝛo rectoꝛe hospitalis?

R. Pa. in. d. c. de xenodochijs q religiosi n possunt deputari: nisi talia hospitalia habeant curā aiaꝝ: vel nisi hospitale esset subiectum monasterio: et monachus deputaretur p abbatē tanq obedientiarius sm Zede. cōsilio. 155. Clerici seculares possunt esse rectores: sed n pnt habere i titulū beneficij. vt in cle. q2 contingit. de reli. do. et cle. p lras. de pben. Laici oēs possunt institui rectores. dūmō sint viri idonei et pvidi et boni testimonij. qui sciant velint et possint loca ipa et iura eoꝝ vtiliter regere. vt in cle. predicta. quia contingit.

2 Quid debent facere predicti rectores. R. q debent ad modū curatoꝝ et tutoꝝ iuramentum pstare ac inuentariū facē de bōis ipoꝝ locoꝝ et ānuatim reddere rōem ordiarijs sub quibus sunt vl ab eis deputatis. alioqn collatio. prouisio. et ordinatio taliū ē nulla ipo iure. vt in. d. cle. q2 ptingit. Vez q n extēditur hoc ad hospitalia militariū ordinū aut alioꝝ religiosoꝝ. Precipit tn omnibus rectoribus sub obtestatōe diuini iudicij et p obediam vt redditus in vsus paupeꝝ pueꝛtant et non i alios. Rectores tn militarium et religiosoꝝ hospitaliū sufficit pvideāt fz eoꝝ ordinū istituta et antiquas obseruātias paupibus. Qd ē limitandū: qn qd superest exponunt p fide vel pie. alias nō excusant. si male expēdunt i nō pios vsus: q2 negari nō pōt. quin tales redditus sint instituti p p pios vsus.

3 Quid de administratōe sacramentoꝝ et celebratōe i ipis hospitalib⁹ paupibus ibidē. R. q dz seruari antiqua psuetudo quo ad exercēda et ministrāda spūalia supradicta. vt in. d. cle. q2 ptingit.

4 Precipit oibus ad quos de iure vel psuetudine vel statuto vel priuilegio ptinet cura hospitaliū q bona depdita aliēata idebite in statū debitū reducāt et reforment vt rectores iuxta facultates pvētuum insistant sustētationi et receptioni miserabiliū psonaꝛuz. In quo si negligētes fuerunt ordiarijs iniungitur. vt ipi si nō sunt exempta auctoritate ppria. Si vero exempta sunt auctoritate aplica ppellant ad pdicta faciēda p censurā ecclesiasticam ppescendo tam eosdez q quos cūq pdictores cū dantibus auxiliū psiliuz vel fauorem. Non obstātibus quibuscunq priuilegijs quo ad hoc. d. cle. q2 ptingit.

Hospitalis
quomodo dz esse clericus. vide. s. Cleri[..]us. 3.

Hostiarius
dr idez q ianitor. Nam in veteri testamento. Primi paralipo. 5. Hostiarij electi sūt ad custodiā tēpli vt n igrederet i illō imūd⁹ spūs i oi re. Vn hostiarij dicti sunt eo q presint hostijs templi. Ipi enim tenentes claues omnia intus extraq custodiunt atq inter bonos et malos hntes iudiciū fideles recipiunt. et infideles abiciūt. 21. di. cleros i fi. et. 25. di. plecti.

Hosti
seruāda ē fidēs pmissa 23. q. 1. et. 22. q. 4. innocēs. Qd lita. vt. j. Iuramētū. 5. §. 17.

Humilitas
vera reqrit tria. Primū sui ipius nihilatiōem. hoc ē q reputet se oibus viliorez. Et lz cognoscat se habere aliqua dona dei que alij nō habent. tāto magis dz in se vilescere cogitās q si deus talia alijs dedisset gratiores deo essēt q ipe. Et sic cū veritate potest se existimare viliorem oibus et magis ingratum. Et hoc est qd voluit dicere Beda in oml. sabbi tertie dnice quadragesime. Cū aliū iquit peccantem pspicimus mox aium deorsum inclinemus. et q abiecti ex nostra fragilitate sum⁹. si nos diuia pietas n sustētet humiliter inspiciamus. Hec ille. Et Jo. 13. Cū feceritis hec omnia dicite. q2 serui inutiles estis qi dicat ex psideratione hūili obligationis quā habemus: q2 cuz augentur dona rōes etiā crescunt donoꝝ. Secūdū pmptā alioꝝ obtēperatōez Vn de renū. c. nisi cū pridem. tūc veram humilitatē ondis cū p eam locū sublimez effugies. et tn per obediam non dimittes. Nam vera humilitas facit vt quisq magis alijs de se credat q sibi ipi: q2 dic Gre. si se meliorē alijs n crederet nequaq alioꝝ psilia sue deliberatōi postponeret. Et h veꝝ in omni dubio q potius dz alijs credere q sue opinioni. secus in alijs. Tertiū q requirit humilitas est. vt dona dei que in se hz abscondat. et se solum vilem ab extra demonstret. nisi inqtum honor dei et bonum pximi aliud requirit. Naz non esset humilitas qn p salute pximi et ad edificatōem aiaꝛuz posset ondere et predicare dona dei que hz si ea occultaret: q2 dr Math. 5. Luceat lux vra et c. Non tn dz magis vilescere in apparentia q iportet pdito sua et qualitas respectu eoꝝ cū qbus viuit. q2 sic potius esset suppstitio q humilitas. 41. di. c. qsqs reb⁹ in pri.

Iactantia
ppie iportat q hō verbis se extollat sm Tho. 22. q. 112. ar. 1.

Et pz ex.c.inuitare.6.q.i. Et procedit secun
dū Gre. in li.23. moralium. Aliqñ ex super
bia sicut a cā interius motiua: qꝛ ex hoc ꝙ
quis ꝑ arrogantiā iterius supra se eleuatur.
plerumqꝫ exterius maiora q̄daʒ de se iactat
Et ppterea ponitur a Gre. ibidem. Tertia
spēs supbie.lʒ non sit idē qꝺ supbia. sʒ ē tā
qꝫ a cā ipellente. Aliqñ vō ꝓcedit ab inani
gloria. sicut a cā finali iqꝫtum. s. iactator itē
dit. ꝙ ꝑ suā iactantiā gliam ꝯsequet̄. Et iꝺo
ponitur ēt a Gre. filia inanis glie rōne finis
vt nō. Alex. de ales.22.ti.eo.

i Utrꝫ iactantia sit pcīʒ mōtale. ℞. vt colligo
ex Alex. ꝛ Tho. vbi. s̄. ꝙ sic quadruplicit̄
Primi duo modi sunt iqꝫtū ꝯsiderat ex se.
Secūdi duo iqꝫtum ꝯsideratur ex cā vel fi
ne. Prio ē mortale pcīm qñ iactator ꝓfert
qꝺ ē contra gliam dei. sicut ille de quo eze
chie.28. Eleuatū ē cor tuū ꝛ dixisti deꝰ ego
sum. Tales sunt q iactant se suis meritis ha
bere aliqua dona dei: vel a se hr̄e. vel illi q
de pcīis mortalibus q̄ fecerūt. vel nō. iactāt
se. vt strenui videant̄: vel ēt laudant alios ꝛ
iactant de pcīis mortalibus que fecerunt. vt
nō. glo. in. d. c. inuitare. Secus eēt de vēiali
qꝛ non ē ꝯ deū. Secūdo ē pcīm mortale qñ
iactātia ē ꝯ caritatē ꝓximi: sicut cū quis iac
tando se ꝓrūpit in ꝯtumeliā ꝓximi. sic pha
riseus Lu.18. Non sum sicut ceteri velut. ꝛ
hic publicāus. alias aūt iactare se de eo qꝺ
ñ ē ꝯ gliam dei vel caritatē ꝓximi ex se est
vēiale. Tertio ē mortale pcīʒ qñ ꝓcedit ex
tali supbia vel vanagloria q̄ sit mortale pec
catum. Si vero non erit mortale pcīm talis
supbia vel vanagloria. sic nec iactātia ex eis
ꝓcedens. Quo aūt supbia vel vanaglia sit
mortale. vide Supbia ꝛ vanaglia. Quārto
ē mortale qñ ꝓcedit ꝑ appetitū lucri i dānū
ꝓximi nōbile. sicut cū quis se iactat magnū
medicū. aduocatū pituʒ. mltas scitates face
re. sicut ceratani ꝛ hꝰmodi. q false in nocu
mentū ꝓximi se iactant. secus si ñ esset i no
cumētum ꝓximi: qꝛ esset veniale pcīʒ. Intel
lige ēt si sit nocumētum alicuius importātie
qꝛ id qꝺ minimuʒ ē. rō apphendit quasi ni
hil.2. phi. nisi itēdēt ēt nocē i mlto. si posset.

2 Utrū iactantia possit esse in factis sic̄ i dicꝭ
℞. ꝙ ꝓprie ñ. sed equalenter sic: sicut cum
qs i uestibus. i eqs. in domibus. i ꝯuiuijs. i
familia. in pulchritudine ꝛ hꝰmōi. vt appa
reat diues de magna domo ꝛ nobili prosa
pia ꝛ hꝰmōi. Et sic erit mortale pcīm: sicut
iactantia i dictis: si ꝑdicta q̄ facit sint ꝯ glo
riā dei ꝛ caritatē ꝓximi. vel ex supbia ꝛ va
naglia mortali vel in deceptōem ꝓximi.

I Conomus dr̄ cui res ecclastica
gubernāda mādat̄. vt.89.di.qꝛ in
qbusdaʒ. ꝛ idē ē iconomꝰ ꝙ sindicus ꝛ dʒ
esse clicus ñ laicus. vt pʒ in.d.c. ꝛ.c. idicatū
ibidē. ꝛ i.c. qm̄ i qbusdā.16.q.7. de quo dic
vt. ĩ. Laycus. §.i. Sed aduerte ꝙ ē differen
tia inter actorem ꝓcuratorē ꝛ sindicum seu
iconomū s̄m glo. in.c. erga epūm.2.q.7. qa
actor ꝯstituit̄ a ñ dño ꝛ auc̄te iudicis. ꝛ ad
pn̄tes lites tm̄. Procurator vero semꝑ a ve
ro dño ꝯstituit̄ siue ad vnā litē siue plēs siue
pn̄tes siue futuras. Sindicꝰ āt siue iconomꝰ
ab vniuersitate ꝯstituit̄ seu a collegio. ꝛ ad
vnā cām ꝛ plēs ꝛ pn̄tes ꝛ futuras. ꝛ auc̄te
epi. ꝺ iura. cal. c. ꝓcuratorꝫ i si. Canō tm̄ oēs ad
ministratores eccl'ie vocat ꝓcuratores.i.q.3.
saluator. vide glo. ibidē. ꝛ i.d.c. ꝓcuratorꝫ cuʒ
suis allegatōibus. Tʒ tm̄ Pa. in.d.c. ꝓcuratorꝫ
ꝙ si ad vnā certā cāʒ solū ꝯstituit̄. ꝙ pōt fie
ri sine auc̄te supioris. alias nō.

I Dulia ē q̄dā reuerētia siue adoratio. de qua. s̄.
Adoratio. ꝑ totum.

I Eiunium s̄m. S. Bōa. i.4. di.15. pāte
s̄a. ar.i. q.4. dr̄ comūissime ꝓ ab
stinētia ab oi mortali. Isa.58. Nōne hoc ē
ieiuniū qꝺ elegi. dissolue colligatiōes colli
tui. dr̄ ēt cōit̄ omis afflictio q̄ ꝯsistit i vigilijs
flagellꝭ ꝛ disciplinis. Proprie āt dr̄ ieiuniuʒ
afflictio carnis ꝑ sbtractiōeʒ cibi ꝛ potꝰ s̄ca s̄ʒ
istōnē eccl'e. Et sic diffinit̄ ieiuniū s̄ʒ Gofre. ē
sbtractio prādij. ꝛ pꝰ cenā cuiꝰlibʒ cibi pri
uatio vsqꝫ i diē seq̄ntē. ꝛ abstinētia a cārnibꝰ
ꝛ trahētibꝰ semētiaʒ originē ab ipis. vt a lac
te a caseo ꝛ ouis. Elicit̄ hec diffinitio.4.di.
c. dēiqꝫ. Et pōit̄ a Pa. i ℞ica ꝺ obs̄uātia ie
iuniorꝫ. Pro cꝰdeclaratōe q̄rūt̄ dubia ĩscripta.

i Utrꝫ sit aliq̄ hora ꝺterīata i q̄ i diebꝰ ieiunio
rū sit comedeñ. vr̄ ꝙ sit cēa. ibi pꝰ cenā. ergo
vsqꝫ ad cēā ē abstineñ. Sʒ breuit̄ notañ ē ꝙ
i iur̄ nlla hora ē ꝺtīata ꝓ comestiōe in die
ieiunij. nisi solū hora vespꝛ tpe q̄dragesia
li. vt i.c. solēt. ꝺ ꝯse. di.i. q̄ iō ꝺputata ē. vt sic̄
celebratꝭ vespis ñ restat aliud offiñ diurnū.
sic fictōe iuris viꝺamur.40. dies ieiūare. ꝺ
q̊ ꝑ Archi.i.d.c. solēt ꝛ ꝑ Pa. i ℞ica ꝺ obs̄.
ieiu. Et iō s̄uāda ē ꝯsuecꝰ circa horā cōestōis
q̄ cōit̄ ē i hōa nōe l' circa s̄ʒ Arch.i.d.c. solēt

2 Sʒ nūqd frāgit ieiūnū q añ ꝑfatā horam
māducat. ℞. vr̄ ꝙ sic i.40. ꝑ tex.i.d.c. solent
qꝺ dic̄. ꝙ ñ sē cr̄dēdi ieiūar̄ q anq̄ vesptinū
celebret̄ offiñ māducāt i.40. Sʒ ñ credo ēt i
40. frāgat ieiūnū q añ statutā hōā cōedit ēt si

per notabile spaciū pueniat nisi faceret i fraudē ieiunij: qꝛ si quis attendat ad verba pfati c. solent. potius loquit̄ de pfectione q̄ꝫ de necessitate. Et lꝫ glo. in. 25. di. §. alias ea demū teneat ꝙ sit peccatum mortale ante horam comedere. Tn̄ c. i. de ꝯse. di. 4. qḋ allegat ꝓ sua opinione nihil facit pro ea. Melius forte faceret ꝓ ea. c. vtinā oi tpe. 76. di. qḋ inuit consuetudinez prie estimandā legē. qḋ quidem admitterē qn̄ talis ꝯsuetudo esset introducta ea mente vt frangerꝫ ieiunium q ante pdictā horā comederꝫ: qḋ quidē non credo nisi vt dixi qn̄ in fraudē ieiunij fieret. Et iō cōcludo cū Aug. in. d. §. alias ea demum. ꝙ quotiens quis corpore sanus alijs ieiunantibus prādere voluerit. s. ante horā ꝙ ē peccatum veniale. Et sic tene. Si vero ex cā rōnabili nullū peccatum erit qḋ quidē tꝫ etiā Inno. in pfata. Rica. Et sic dicit debere itelligi. d. c. solent. Aduerte tn̄ ṡm doctrinā sancti Tho. in. 4. di. 15. ꝙ vbi hora comedendi in die qn̄ non ieiunatur esset hora tertie. In die ieiunij hora comedendi essꝫ sexta. vnde dicit ꝙ qꝛ ieiuniū ecclesie dꝫ esse penale ꝛ satisfactoriū: Ideo supra tps cōiter comedendi aliquid additur nō aūt tm̄ ꝙ penitus humor cibi assumpti exsicetur aut virtus naturalis debilitetur. vn̄ paruo residuo tpe. s. a sexta vbi cōiter sumitur cibus nona occurrit in qua cibus ṡm institutionez ecclesie sumendus est in diebus ieiunij hec ille. Ex q̊ pꝫ ꝙ si esset tertia veniret. 6. Qḋ bene nō.

3 Utrum plus q̄ꝫ semel comedere sit frāgere ieiuniū. R. ꝙ varia fuit doc. opinio Bo. ꝛ cōiter theologi in quarto sen. tenēt ꝙ sic. si comedatur per moduꝫ cibi. Et iō indiffinitiue dr̄ cuiuslibet cibi priuatio. Secus ṡm eos si aliquid sumeret̄ p modū medicine. sicut sunt electuaria ꝛ huiusmodi. Et ṡm Inno. in Rica de obserua. ieiu. solū licent pro remouenda infirmitate vel fugiēda. Sed ꝓ ꝯseruanda sanitate vbi nō ē signū infirmitatis nō lꝫ nisi quatenus lꝫ vti alijs cibis. Alij tenēt ꝙ nullo iure cauet̄ ꝙ solū semel in die ieiunij comedamus. Et ꝓpterea dicunt licere pluries in die comedere sine fractōe ieiunij: dūmō fiat ex rōnabili cā: ꝛ ṡm consuetudinē illoꝝ inter quos viuit. Et huius opinionis vr̄ fuisse Pa. in pfata. Rica. Rō ṡm eū qꝛ cū nō hēamus ius specificū recurrendū ē ad ꝯsuetudinē loci. Fac. c. vtinā. 76. di. Et ad dictū Ho. in. c. 2. e. ti. q dicit ꝙ ꝯsuetudo i ieiunijs idictis ab ecclesia nihil pōt facere. Dicit verū qn̄ ꝯsuetudo ex toto aufert ieiuniū. ꝛ n̄ hꝫ rōnabilē cām in se. sed fuit inducta vt hoīes se ventri dedicēt pp tpalia gaudia: alias secus vt nō. glo. in. d. c. 2. Et ꝓpterea dicit. Idē Pa. putarē tn̄ ꝙ aliqd cōedere pro collatōe de sero magis ad sustētatōꝫ nature q̄ꝫ ad delitias nō sit peccatū nec frangere ieiuniū: dūmō fiat ṡm ꝯsuetudinē loci ꝛ tēperate. hec ille. Facit ꝓ hoc qḋ nō. Inno. in. d. Rica ꝙ prandere pluries in die ieiunij ē ꝯ consuetudinē approbatā ecclie. ꝛ sic vr̄ sentire ꝙ nō sit de iur̄ specifico. Itē Inno. dicit ibidē ꝙ cistercienses fecerūt statutū vt seruientes alijs aliqd sumant i die ieiunij ꝛ licite. Itē ꝙ seruientes dn̄is q faciūt credentiā nō frangūt ieiuniū. Mihi vero vr̄ ꝙ opio q̇ tꝫ ꝙ solū semel debeamus cōedere sit verior. si nō verba. sed mentē legis volumus āplecti in. c. quadragesima de ꝯse. di. 5. Et iō cōcludo ꝙ comedens plus q̄ꝫ semel in die aliquid eoꝝ q̇ cōiter in cibum solēt sumi. vt panē fructus ꝛ herbas: qꝛ etiā sancti. herbis vsi sunt ꝓ cibo frāgat ieiuniū nisi comestio ordinet̄ potius ad medicinaꝫ q̄ꝫ ad cibū respectu intētōis comedētis ꝛ pncipaliter ex mō ꝛ q̄ꝫtitate sūptū ad id ordie tur. lꝫ cōsequēter aliqualiter nutriat. vt puta qꝛ indigēs potu ꝛ timens ne dilauet stomachū ꝛ noceat aliqd sumit siue sit electuariū siue ēt panis vel fructus ꝛ huiusmodi ꝓ euitando nocumento potius nō ad sustentatōēꝫ ꝙ non frangat ieiunium. nec restringo me solū ad electuaria vt quidaꝫ: sed vt dixi ad panē fructus ꝛ qḋcunq̄ꝫ aliud qḋ sumit̄ per modū medicine. ar. c. ad eius. 5. di. Et hoc ēt vr̄ tenere Pe. de pal. in quarto. Cōueniētius tn̄ ē a pane abstinere cū sit principalior cibus in vsu. nisi sit alteratus. ꝛ nisi sit carētia alterius rei. Nec ob. ꝙ talia nutriant. qꝛ ṡm Tho. in quarto di. 15. ecclesia nō attēdit instatuendo id qḋ quocūq̄ꝫ mō nutrire pōt sed id qḋ principaliter ad nutriēdū ordinatū ē. h ille. Et sic tene. qꝛ finis legis n̄ frustratur ex huiusmodi sumptione.

4 Utrū pluries biber̄ vinū vel aquā frāgat ieiuniū. R. Inno. in pdicta. Rica ꝙ nō. siue ante pastū siue post. Posset tn̄ ṡm Rica. in 4. di. 15. ar. 3. q. 7. frangere ieiuniū: qn̄ vꝫ qs in mane biberet vinū vel ceruisiā nō ad extinguēdū sitim sed famē. Similiter ēt nō frāgit ieiuniū q ēt ante pastū comedit ficus aut polentā aut aliquid huiusmodi p modū medicine ne deficiat in die ieiunij ṡm Pe. de palu. in quarto.

5 Quibus cibis frāgit̄ ieiuniū. R. ṡꝫ Rica. vbi. s. ꝙ per esū carniū. ꝛ sic transeūt cōiter doc. i pfata. R. Archi. in. c. rogatōēs de con

se.di.3.Facit.d.c.deniq3.τ.c.ꝯsiliū eo.ti.De
ouis vero τ caseo τ alijs lacticinijs.Gofr.
i ꝑfata diffinitiōe vꝫ tenere ꝙ silr frangant.
Inno.in ꝑfata ℞ica dicit ꝙ pōt statui vt ꝓꝑ
penuriā piscīū vtamur istis lacticinijs i alijs
ieiunijs ꝑt q̄dragesimā.Tu dic ꝙ cū n̄ hēm⁹
tex.expssū q oua τ lacticinia ꝓhibeat nisi
solū i.40.vt i.d.c.deniq3 ꝙ ꝯsuetudo seruā
da ē i alijs ieiunijs ex̄.q̄dragesimā.ƀ3 Ri.vbi
s̄.q.5.τ Pa.in.d.℞ica.Facit.d.c.vtinā.τ ē
cōis opio.Et iō pōt comedi vbi ꝯsuetudo
ē in oībus ieiunijs ꝑter quadragesime ieiu
nia.alr nō l3.Nō tn̄ dicerē frāgere ieiunīū q
ēt comederet oua τ lacticinia ex̄ quadrage
simā vbi ꝯsuetudo nō ē.qn̄ nō ꝑ gulositatē3
s3 ex aliqua rōnabili cā faceret.Nō.ēt ƀm
Ho.in sū.eo.ti.ꝙ cuicūq3 ꝯcedit vsus ouo
rū τ casei intelligit ꝯcessū ꝙ ēt pōt vti sagi
mine.i.lardo.ar.c.ꝑsbiter.82.di.τ ibi glo.

6 Utrū ieiuniū cadat sub ꝑcepto.℞.ƀ3 Ri
ca.in.4.di.15.ar.3.q.2.3.τ.4.q2 ieiuniū al'i
accipitur largissime ꝓut ē actus natur.τ sic
ql3 ieiunat anq3 comedat.τ isto mō nec est
act⁹ virtutis.nec de ꝑcepto.Scdo mō accipit
large ꝓut ē actus v̄tutis abstinētie.s.frenare
delectatōes gustus ꝑ cōparatōem ad cibum
ƀm rl'a3 rōnis.siue semel comedat i die siue
pluries.Et sic cadit generalr oībus sub pre
cepto.Nō intelligas tn̄ ꝙ sp mortaliter pe
cet qn̄ excedit.s3 solū qn̄ rō v̄tutis totaliter
extinguit.Et hoc ē i casibus qn̄ gula ē mor
talis de quo vid.s̄.Gula.Tertio mō accipit
ꝓprie prout abstinemus ēt ab illis qbus vti
possemus saluo actu v̄tutis.Et sic accipit in
diffinitiōe ꝑmissa τ oībus superiorib⁹ τ ƀ3
cōem itelligētiā vocabuli:τ isto mō cadit sb
ꝑcepto in duobus casibus.s.qn̄ ex iuramen
to qs l'ex voto se obligauit.Scdo qn̄ ex ꝑ
cepto ei indicitur ab ecclesia vel ab alio pre
lato Facit.d.c.vtinā.τ de ꝯse.di.5.c.ieiuīa.

7 Sed q̄ro qn̄ τ qbus diebus ieiuniū indi
cit ab ecclesia.℞.ꝙ in infrascriptis tꝑibus.
Primo quadragesima tota exceptis dieb⁹
dn̄icis.vt in.c.quadragesima de ꝯse.di.5.
vbi dr ꝙ sūma obseruatōe ē obseruāda.τ i
cipit i quarta feria q̄ ꝑcedit primā dn̄icā3 q̄
dragesime quo ad seculares.vt in.d.c.qua
dragesima.Q° āt ad clericos icipit ƀa feria
post dn̄icā quiq̄gesime.vt in.c.deniq3.4.
di.Sed cōiter tn̄r ꝙ ē ꝯsiliū nō ꝑceptū s3 so
lū i quarta feria ꝑdcā.Secūdo quatuor tꝑa
vt i.c.statuimus di.76.Statuimus inquit vt
quatuor tꝑa āni ab oībus hōibus cū ieiūio
obseruēt.Pria tꝑa cadūt i quadragesima
s.q̄rta feria τ.6.τ sabbato post primā dn̄icā
q̄dragesime.Scda cadūt.4.τ.6.fēia τ sab
bato post pen.Tertia cadūt.4.τ.6.feria τ
sabbato post exaltatō3 sācte crucis.Ultia ca
dunt.4.τ.6.feria τ sabbato post festū sācte
Lucie vt p3 i.c.de ieiunio.76.di.τ ꝑ totu3.
Tertio oēs vigilie.vndeci aplo2ū sunt i ob
seruatōe ieiunij celebrāde ꝑt vigilias aplo
rū Philipi τ Jacobi τ beati Johānis euā
geliste vt dicit tex.i.c.ꝯsilium n̄r3 eo.ti.τ sūt
hec.s.vigilia sācti Mathie Petri τ Pau
li.Jacobi Bartholomei.Mathei.Simo
nis τ iude.Andree τ Thome.Quāto vigi
lia assūptōis dn̄e.vt in.c.i.eo.ti.Quito vigi
lia natiuitatis dn̄i n̄ri i.d.c.i.Sexto vigilia
oium sanctoꝝ τ sancti Johānis baptiste τ
sancti Laurētij ƀ3 Inno.vbi.s̄.τ cōit doc.
Nullo tn̄ iure iuenit expressū.s3 rōne ꝯsue
tudis hoc dicūt:q2 vt dicit Rica.i.4.di.15.
ar.3.q.8.si in aliqua regione ē aliqd ieiuniū
ꝯsuetū qd tn̄ nō ē ꝑceptū ꝑ ius scriptū nihil
ominus obseruādū ē ab existētibus ibide3.
Facit pro hoc.c.ꝯsuetudo di.i.τ.c.ecclesia
sticarū.τ.c.in hijs rebus.ii.di.S3 dico ego
veri qn̄ ꝯsuetudo h3 oia requisita de qbus
s̄.Cōsuetudo.Septio vigilia pētecostes.vt
76.di.c.de Ieiunio.Et l3 Gratian⁹ teneat
ꝙ sit de ꝯsilio i.§.necessario ea.di.Tn̄ veri⁹
vr ꝙ sit de ꝑcepto ƀm glo.Jo.ibidē in.d.§.
Et p3 euidenter in.d.c.de Ieiunio.

8 Quid si vigilia aliq̄ꝝ ꝑfatarū solēnitatū
veniat in dn̄ica.℞.ꝙ in sabbato ꝑcedenti ie
iunanda est.vt in.c.i.τ.2.de obserua.ieiu.

9 Qn̄ d3 celebrari vigilia sancti Mathie
tꝑe bisexti.vide.s̄.Bisextus.

10 Sunt τ alie vigilie seu ieiunia indicta ab
eccl'ia s3 nō de ꝑcepto.vt cōiter tn̄r.s.aduen
tus dn̄i.De quo i.d.c.ꝯsiliū.τ rogatōes.De
qbus i.c.rogatōes de ꝯse.di.3.Itē.4.τ.6.
feria.vt i.c.Ieiunia ea.di.τ sabbata oia.vt
in.c.sabbato eadem di.

11 Utrū ieiunia idicta de ꝑcepto ab ecclesia
possint transferri de die i diē.℞.ƀ3 Inno.i ꝑ
fata ℞ica ꝙ sic sicut dr fieri in frācia vbi sūt
ecclesie sancti Quintini.vbi vigilia oiu3 sā
ctorū ieiunat tertio die ꝑcedenti.Limitat h
Pa.i.d.℞ica dūmō fiat auctoritate epi.ar.
c.2 de obser.ieiu.in fi.τ bene.

12 Utrū ꝑfata ieiunia de ꝑcepto ab ecclesia
possint redimi vel in aliud cōmutari.℞.In
no.vbi.s̄.ꝙ nō nisi cā vel necessitas i ieiunā
te subsit.Qd itelligo ab iferiore a papa.Se
cus est de ieiunio voti l'penitentie.De quo
s̄.Confessio.6.§.4.τ.j.Uotū.4.§.2.

13 Utrū omnes teneantur ad ieiunia indicta
ab ecclesia de precepto.℞.Inno.vbi.s̄.ꝙ

sic oēs q̄ sunt sane mētis doli capaces ⁊ po tētes ad ieiunādū cū peccare possint ⁊ pec cata deflere. vt in. c. i. de delic. pue.

14 Utrū semꝑ peccent mortaliter ꝑfati qn̄ sol uunt ieiunia eccl'ie q̄ sunt de ꝑcepto. Rx. gl. in. §. alias aūt ea demū. 25. di. ⁊ cōiter doc. tenēt ꝙ sic. si sine rōnabili cā q̄s ea soluat. Dominus Car. in. c. 2. de obser. ieiu. tꝫ ꝙ nō nisi ex ꝯtēptu vel inobia hoc faciat. vt puta: qꝛ nō vult se subicere ꝑcepto superioris. Et dicit hoc tenere Archi. i. d. §. alias. Sꝫ Ar chi. ibidē recitat Jo. de santo. hoc tenentē. Sꝫ ego distiguo ſm ꝙ ĩ dicā Jnobia i ꝑn.

15 Que sūt rōnabiles cāe excusantes a ieiu nio. Rx. vt colligo ex Rica. vbi. s̄. ar. 3. q. 4. cū quo cōcurrunt cōiter doc. ꝙ sunt. 5. Pri ma etas vt sunt pueri q̄ ſm aliquos vsqꝫ ad pubertatē excusātur a ieiunio. ar. c. ex l'ris de spo. ipu. vel ſm alios vsqꝫ ad plenā pu bertatē q̄ est in. 17. in muliere. ⁊ in. 18. anno ī masculo. Aut ſm alios vsqꝫ ad. 25. ānū. ar. l. si q̄s aliqd. C. de his q̄ ve. eta. ipe. Ho. in c. 3. de obser. ieiu. ⁊ cōiter theologi tenēt ꝙ vsqꝫ ad vigesimū alij vigesimūprimum an nū excusātur. ar. c. cū vicesimū de offō dle. Jntellige ꝙ nō tenent ad oia ieiunia. sꝫ beñ ad aliqua eis cōmensurāda ſm augmētum ⁊ ꝓpinquitatē ad dictū vigesimūprimū an nū ſm Tho. in. 4. di. 15. Propterea dico h̄ remittēdū arbitrio boni viri vt pēsata quali tate etatis ita iudicet. ar. c. de causis de offi. dele. Et idē dico de senib⁹ lꝫ q̄dā dicāt eos nō teneri post annos. 55. ar. l. 2. §. si. ff. de de curio. in tex. ⁊ i glo. ibidē. vbi excusantur a muneribus ꝑsonalibus post. 55. ānū. excep to a tutella. ⁊ cura. a q̄bus solū excusātur p⁹ 70. ānū. C. qui eta. l. vnica. Tertia īfirmitas qꝛ i eis nā debilis ē ⁊ cibū necessariū i vna vice si sumerēt noceret. Et idē dico de debi libus eadē rōne. Tertia laboriositas. sicut i illis q̄ laborādo victū acq̄runt seu rōne iti neris vel alio mō nō possunt simul cū labo re sufferre ieiuniū. Aduerte tñ ꝙ intētio ma ioris lucri nō excusat ſm Asten. Sil'r nō ex cusātur q̄ nolūt ꝯducere oparios nisi ieiuni uꝫ soluāt nisi cā sit necessaria ſm Astē. q̄ se stinātiā req̄rit. Quarta mēdicitas qn̄ cibuꝫ necessariū i vna vice hēre nō pn̄t. Quinta q̄ litas mulieris ꝑgnāns aut nutriēns ex appe titu ex̄neo. aut nutrimēto fetus nō possunt ieiunare sine piculo vel earū vel fetus seu pueri. nō solū excusant. imo tenent soluere ieiuniū ſm Rodo. vñ dicit sanctus Tho. in 4. di. 15. ꝙ subtractio cibi p ieiuniū si ipedi ret ea q̄ necessarie sunt agēda cū q̄bus cōui

uit ex societate vel offō tn̄r: n̄ esset licita sed diceretur rapina.

16 Sed nūq̄d seruiētes mēsis nobiliū aut le gētes ad mensā religiosorū q̄ aliq̄d ꝓlibāt ne desitiant i legēdo vel seruiēdo soluūt ie iuniū. Rx. Rodo. ꝙ nō si hoc faciūt positis mēsis vel parū añ. ita ꝙ pp cōtiuatōem tpis dici debeat totū vna mēsa. Jdē dicendū de illis q̄ iā incepto prādio portāt enceniū ad viciniū. l' aliq̄d aliud faciūt. ⁊ postea redeūt ad comestionem perficiendam.

17 Utrū vxores pp ꝓhibitōem virorū excu sent. Rx. ſm Jnno. in Rica de obs. ieiu. ꝙ n̄ a ieiunijs indictis ab eccl'ia. sꝫ a volūtarijs sic. 33. q. vlti. manifestū. Credo tñ ꝙ ꝑsbiter ꝓprius pp scandalū uiri cui aliquo mō nō pōt obuiari posset dispēsare cū eis. ar. c. vt ꝯstitueret i fi. 50. di. qꝛ ꝑceptū iuris positiui non obligat quē cū scandalo. ar. 2. c. de no. op. nū. ⁊ c. nihil de ꝑscrip. cum similibus.

18 Utrū peregrināntes ex deuotōe excusent Rx. ꝙ sic si talis peregrinatio nō pōt differri ⁊ simul cū ea ieiunare nō pn̄t. Nec ob ꝙ ꝑ ceptū dꝫ ꝑponi consilio: qꝛ ſm Asteñ. itētio dātis h⁹mōi ꝑcepta nō ē excludē alias pias causas ⁊ magis necessarias. Secus est de preceptis legis nature q̄ ꝓhibent hoc qd̄ se cundum se est malum. Jdem. S. Tho. vbi s̄. Et addit ꝙ dꝫ fieri cū dispensatione supe rioris. Jdē dic de quacūqꝫ alia operatione bona. puta obedia prelati predicatōe audi tōe ꝯfessionū ⁊ huiusmōi. ar. c. non medio criter. de ꝯse. di. 5.

19 Queritur si alie cāe a predictis possint as signari que excusent a ieiunio idicto ab ec clesia. Rx. ꝙ sic multe. Et ido tam in prefatis cāis q̄ꝫ in alijs ē notanduꝫ ꝙ si causa sit eui dens ex qua non pōt ex toto ieiunare. licite homo per seipm pōt frangere ieiuniuꝫ. pre sertim ꝯsuetudine interueniente; vel quādo recursus de facili nō pōt haberi ad superio rem. ar. prefati. c. consilium. Si vero sit du bia vel non ex toto tollit facultatē ieiunādi. sed solum in pte. vt puta debilitas vel pegri natio aut labor ⁊ huiusmodi dꝫ ad superio rem recurri qui pōtateꝫ hꝫ in talibus dispē sandi ſm Astē.

20 Quis ē supior qui possit in hoc dispēsare Rx. Host. in. c. ꝯsiliuꝫ. de obser. ieiu. ꝙ ē eps nec sufficit lnia simplicis ꝑsbri ēt ex iusta cā nisi sūma necessitas imineat. ita ꝙ ad epum n̄ possit haberi recursus sine piculo. Rod. aūt dicit arbitrio boni viri limitandum pro quanta necessitate sit frangeñ potius q̄ꝫ per doctrinam gnālem. ⁊ sic cum proprius sa

cerdos sit ordinarius iudex ↄscie. videtur ꝙ ipse possit. Ego vo credo ꝙ si loqmur d dispensatione que est quedam relaxatio iuris. ꝙ tunc pertinet ad episcopum solu3. q causa subsistente in ieiunare debente potest dispensare ⁊ in aliud bonum cōmutare talia ieiunia. Et causa legitima est debilitas p sone siue proueniat ex defectu nature siue labotis. ar. d. c. consiliu3 in fi. Si vero loquamur de declaratione. s. vtrum sit causa legitima vel non. sic credo sufficiat illa confessoris proprij qui est bonus vir ⁊ etiam consilium medici. sed medicus peccat si sin̄ rationabili causa vt frangat consulit. ar. c. qd culpat. 23. q. i. Et sic intellige Rod. ;

21 Utrum non ieiunans vno die teneatur altero die ieiunare. R. ꝙ licet tex. c. i. de obs. ieiu. videatur velle ꝙ sic qi sit obligatus ad duo. s. ad ieiunandū. ⁊ illo die. Facit etiam ad hoc i ar. c. cum dilecti cum notatis i glo. in. v. forma de dolo. ⁊ contuma. Tamen p capitu. 2. de obser. ieiu. Ego teneo ꝙ non tenetur. quia ibi non imponitur frangentibus. vt alio die ieiunet. Fac̄ ad hoc qd nō. Inno. in. c. i. de cel. mis. De illo qui dimisit officium. ꝙ non tenetur illud reassumere quasi sit seruitus cuiuscunq3 diei ⁊ varietur ex tempore. Nā si teneor prestare operas certo tempore ⁊ impedior nō sum obligatus alio tp̄e: qꝛ nō sūt eedem opere sed variātur ex tp̄e. vt est tex. nō. i. l. si nō sortem. §. libertus. ff. de cōdic. idebi. Itē si reliquit mihi vsufructus p bienium futurum ⁊ ipedior nō possū petere vsumfructū alteri⁹ bienij: qꝛ nō ē idē vsufruct⁹. l. si vsufruct⁹ mihi. ff. de vsufru. ⁊ reddi. ⁊ hita. ⁊ tex. c. i. d3 intelligi de trāslatōe fīeda ex cā pp solēnitatē.

22 Sed nūqd tociēs peccat mortalr̄ quotiēs comedit i die ieiunij fracti sine cā. R. Jo. de neapo. i quol. t3 ꝙ sic: qꝛ vr̄ reduci ad pceptum negatiuū. s3 magis placet opio durādi in. 4. ꝙ n̄ nisi semel. nisi comedēs nouo cōtēptu mētis plurics comederet: qꝛ tūc tociens peccaret mortalr̄. Et hec ē cōior opio. aliter obligaretur ad impossibile. qꝛ ex quo semel ieiuniū fregit. iā illud nō pōt ampli⁹ facere illo die. Et iō pceptum ē sibi factum impossibile. Secus esset de ieiunio qdragesime. quia licet fregerit vno die. potest tam̄ ieiunare ⁊ tenetur altero die. Et sic quot dies omittit in quadragesima tot pctā mortalia committit.

23 Utrum liceat ieiunare i dominica ⁊ alijs festis solennibus. R. ꝙ sic. nisi quis faceret quasi volens deuiare a consuetudine populi christiani. quia turpis est omnis pars que suo toti non congruit. potest etiam esse illicitum secundum Tho. vbi supra si adeo pertinaciter ieiunium teneret ꝙ non crederet per deuotionem festi vtilitatem ieiunij compensari posse. Idem dic quādo ex alia superstitione hoc faceret.

24 Utꝝ ieiuniū factū i pctō mortali. ↄsit? R. ꝙ sic q̄tū ad obia3 mādati. si ē pceptū ab ecclia l' ex voto ⁊ huiusmodi. Scd̄o valet ad macerationē. Tertio ad oia alia v3 ad q̄ valent opera facta ex̄ caritatem. de quibus infra. Satisfactio. §. 6.

25 Diuersis intēciōib⁹ ieiunat. vn̄ versus. Abstiet eger. egēs. cupid⁹. gula. simia. virt⁹. Eger vel qꝛ nō pōt comedere vel pp medicinā. Egēs qꝛ nō hēt. cupidus ne expēdat. Gula. vt postea audi⁹ comedat. Simia. i. ypocrita vt laudet. vtus. i. vtuosus vt mēat.

Ignorantia

i Ignorantia. Alia bona q̄ qs ignorat ea q̄ ei cēnt occasio pcti. vt i. c. Quis di. 38. Alia neq3 mala neq3 bona qua qs ignorat q̄ nō expedit scire. Alia mala q̄ qs ignorat q̄ scire expedit. Et hec mltiplex est. Alia iuris: alia facti. Ignorantia iuris: alia iuris diuini: alia iuris nālis: alia iuris canonici ⁊ ciuil: ⁊ de istis scrib. t. 38. di. in sūma. ⁊. i. q. 4. §. vlti. i tex. ⁊ i glo. hic aūt nō itēdo tractare de ignorātia facti: qꝛ hec excusat. vt i rēa ignorātia li. 6. sed d ignorātia iuris. pro cuius declaratione q̄runtur plura.

i Utrū ignorātia mala sit pctū? R. ꝙ aut ignorātia dicit puationē cognitiōis necessarie ad salutē. Et sic fm. S. Bona. i. 2. di. 22. q. pēul. pōt eē duplicit. Prio ita qd ē i nob s3 nō a nobis. ⁊ hoc mō clpa n̄ ē. ⁊ cū nō simus ei⁹ principiū i ipa. nec mēmur nec dmēmur. Scd̄o ita qd ē i nobis ⁊ ex nob. ⁊ hec ignorātia ē clpa. ⁊ hec fit tripl'r. Prio mō cū sum⁹ i via vitatis volūtarie ab ea rcedim⁹ i viā erroris nos pcipitantes. Et hec ē ignorantia erronea. vt i hereticis. Scd̄o mō cū ad viā possim⁹ ptigē veritat cupim⁹ i tenebris eē. Et hec ē ignorātia affectata. Tertio mō cū ex q̄dā pigritia ⁊ neglia n̄ curamus vitatē addiscē. Et h dr̄ crassa ⁊ supina. S3 pria maior culpa q̄ sc̄a. ⁊ sc̄a q̄ tertia. Et de hac dr̄ i. c. ignorātia. 38. di. ⁊ i. d. §. fi. Si vō ignorātia dicit priuationē cognitiōis eorū q̄ n̄ sūt necessaria ad salutē. sic nō ē pctū, vt 22. q. 2. c. in quibus rebus.

2 Sed que sunt necessaria ad salutem scire. R. sm Tho. pria se. q. 76. q oes tenetur sci re coiter ea que sut fidei et vniuersalia iuris precepta. Singuli aut ea q ad eorum statu seu offin spectant.

3 Utrum ignorantia excuset aliquem a peccato. R. sm S. Bona. vbi. s. q. vltia q si tanta sit. q priuet rone voluntarij et ronem precepti excusat a toto. sicut e ignorantia inuincibil que priuat simpliciter cognitoe iuris. sicut i furioso et in infante. nisi in talem ignorantia venisset ex culpa sua. qr tunc non excusat a toto. sed a tato. de quo dic vt. s. Ebrietas. §. 3. Item dic sm Tho. in quol. de eo qui hz sufficiens ipedimetu pp qd scire no potuit. puta fuit in carcere vel in terris ad quas co stitutio pape n puenit et huiusmodi. q non peccat facies 5 stitutione. Si vero ignora tia omnino n priuat ronem voluntarij et ro nem preceptis. sic distinguo secundu Ricar. eadem di. et li. q aut e ignorantia omissiois qua qs n vult scire. vt liberius peccet: que df affectata. Et sic nec excusat nec alleuiat pctm. Aut e rone omissiois. qua quis negli git scire q tenet. que satis faciliter potuisset scire. Et hec df crassa et suppina. et hec ex cusat a tanto. s. q non e tam graue peccatu. sed non excusat qui sit mortale. si e circa ea que sunt pcepti diuini aut nature. 24. q. 1. si quis dederit. et 38. di. c. qui ea. Si aut sit cir ca ea que sut pcepti iuris positiui. sic credo q aliqn excuset a mortali secundum eaz di stinctionem. de qua dicam. i. Inobedietia. Et secundu predictam intellige qd dicit. 6. q. 1. quero. et 24. q. 1. c. scisma. et 32. q. 7. queadmodum. 28. q. 1. §. ex his.

4 Ex predictis et ad euitan confusione mul torum que circa ignorantiam scribuntur. aduerte q si ex ignorantia quis facit aliqd qd non est contra legem dei nec nature. cre dens non fore prohibitum aliqua lege: cu tamen sit prohibitum. et talis ignorantia n est affectata nec crassa vel suppina. puta qa laborat pro viribus scire sibi necessaria. pu ta si e mulier vel rusticus mercator et huius modi. vadit libenter ad predicatoes et alia loca vbi declarantur talia. et facit q coiter faciunt alij de sua qualitate et conuenit face re. Si est religiosus studet libenter interro gat et huiusmodi: q talis ignorantia ex cusat eu ab omni pena et excommunicatois in iure posita quo ad forum anime etia ab omni culpa. per tex. clarum in. c. fi. qui ma tri. accusa. pos. et per ronem. c. cognoscetes de consti. Absurdu ei esset ad pena obliga ri ignorantem. Facit. l. fi. ff. de decre. ab or. facien. Iura vero que videntur innuere co trarium fundant se super presumptoe. vt cui denter colligit glo. in. l. 1. C. de interdic. ma tri. approbata per doc. ibi. et in. l. fi. ff. d ritu nup. et in. l. qui contra. C. de ince. et inuti. nup. Et magis aperte colligitur ex his que notantur in. d. c. cognoscentes. vbi determi natur q volens probare ignorantiam ad euitandam penam sit audiendus. Nec non intelligo d prelatis. officialibus. medicis. ar tificibus et huiusmodi. qui exercere habet aliqua officia. ex quibus danum notabile posset inferri proximo ex ignorantia: quia non debet officia talia assumere. nisi sint suf ficienter instructi ad ea exercenda. aliter eis imputatur. Si autem ignorantia sit affecta ta non euitat penam: qr in dolo est. Si vero sit crassa vel suppina: puta quia nescit quod communiter omnes sue conditionis sciunt. puta quia predicatur. sed ipse predicatione nunq vult audire vel non curat interesse: vbi talia publice declarantur: cum tamen o mode possit. non euitat penam. vt in. c. vt animarum. de consti. li. 6. De istis dicitur 38. distin. c. fi. Qui enim rebeliter viuit et di scere atq agere bona recusat. magis diabo li q xpi membrum esse ostenditur. et potius infidelis q fidelis esse monstratur. Si vero id contra qd facit ex ignorantia est contra le gem dei. tunc distinguo. aut expressu e et ex plicitum in lege dei vel nature. Et sic igno rantia non excusat a mortali peccato. 16. q. 1. si cupis. nec etiam consequenter excusat a pena iuris diuini nec positiui. secudu Sco. in. 4. di. 6. Facit qd no. glo. in clemen. eos. de consan. et affi. Facit. l. venia. C. de in ius vocan. et. c. ignorantia. 1. q. 4. Quod limita quo ad penam iuris positiui secundum q supra dixi Excommunicatio. 7. casu vltimo. §. 2. Si autem non est explicitum sed reduci bile. maxime cu subtilitate: sic credo excu sari a culpa et a pena illos qui no sunt igno rantes ignorantia affectata. crassa aut suppi na. Et enim duru esset dicere. q peccat mor taliter qui facit secundum subtilitatem con tractum illicitum. credens licitum. et huius modi. Facit pro hoc. 15. q. 1. merito. et. c. fi. 37. distinc.

5 Utrum ignorantia iuris tollat bonam fi dem quo ad faciendum fructus suos. R. q non. tex. est in. l. sed et si lege. §. scire. ff. de pe titio. hedita. Quod limito. nisi sit affectata vel crassa.

Que differentia inter ignorantiaz nesciaz ꝛ errorem. R. ꝙ ignorãtia ẽ nescire qđ sci re tenet. ꝛ dz.37.di.c.si. nescia est ignorare qđ scire ñ tenet. Error ẽ vnũ pro alio puta re.22.q.2.in quib⁹. ꝛ.38.di.c.q̃uis. Sz me lius ſm Fran.in.2. Nescia simplicẽ negatõ nem scie iportat. Ignorantia ṽo scie priua tõem. Unde ignorãtia nihil aliud ẽ nisi ca rere scia quã qs natus ẽ habere. Hoc eni ẽ de rõe cuiuslibet priuatõis. Añq3 aũt igno rantia ẽ aliqd scie ꝯtrium que dicitur igno rantia puerse dispositõis. puta cum aliquis hz hitum falsoꝝ principiorum ꝛ falsarum opinionũ: ex quibus impedit a scia verita tis. Error autem ẽ approbare vera pro fal sis. Unde addit actũ quẽdã sup ignorãtiaz: qꝛ põt quis ignorãs esse sine hoc ꝙ sniam ferat sup ignotis. ꝛ tũc ẽ ignorãs ꝛ ñ errãs sz qñ iam falsam sniam fert de his q̃ nescit. tunc proprie dicit errare. Et quia pctm̃ in actu ꝯsistit. Error hz rõnem peccati. qꝛ sine presumptione esse ñ põt. ꝙ qs sniaz ferat đ his que ignorat maxime in quibus piculũ ꝯsistit. Nescia ṽo de se nec rõnem culpe vl' pene hz. Uñ ꝙ aliquis nesciat q̃ non est ap tus natus scire non ẽ neq3 culpa neq3 pẽa. quia ẽ ẽt in beatis. vt dicit Dyoni. in.5.c. ec clesiastice ierarchie.

Illegitimus

filius qſ sit ꝛ quõ succedit. ꝛ quot sunt differentie. ꝛ quõ legitimat vide. Filius ꝛ Legitimatio.

Imagines

sanctoꝝ qr depingũtur R. Gre. in.c. platuz de ꝯse. di.3 sic inquiẽs. qđ legẽtib⁹ scripturas hoc ꝛ ydio tis pstat pictura cernentibus q in ipsa igno rantes videt qđ seq debeant in ipsa legunt q litteras nesciunt. vñ pcipue gentibus pro lectione pictura ẽ. hec ibi.

1 Utrũ ymagines sanctoꝝ sint adorande. R. glo. in.c. venerabiles de ꝯse. dis.3. ꝙ sic adoratõe dulie q̃ solũ reuerentiã exhibet ñ latria. ꝛ iõ nõ sunt violãde de ꝯse. di.3. per latum cum duobus.c. sequentibus.

2 Utrũ ymago xpi sit pingẽda sub forma agni. R. ꝙ nõ. sed in forma hũana. vt i.c. sex tã sanctã sinodũ de ꝯse. di.3. Dicit tñ glo. ꝙ nõ ẽ ꝓhibitũ pingere xpm in spẽ hũana ꝛ sub ipso agnum. sed solum pingere ipsum in agno prohibetur.

3 Utrũ liceat ymagines sãctoꝝ in aggraua tõem cessationis aut excõicatõis i terra pro sternere lapidib⁹ aut spinis supponere ꝛ h⁹ modi. R. ꝙ nõ. qꝛ id fieri districte ꝓhibetur in.c. si canonici. de officio ordi. li.6.

4 Utrũ liceat sculpere signũ crucis in solo l' silice aut marmore humi posit. R. ꝙ nõ. C. nei. lice. sig. sal. l. vnica. ꝛ vr ẽẽ pceptum: qꝛ vlt gũuissima pẽa puniri. vbi dic. gl. forte mor tis. ex quo valde rephẽsibiles st q ẽ sepultu ras humi positas cruces imprimũt.

Imisericordia

ẽ fi lia auaricie q̃ ñ subuẽit idigẽtib⁹. vide Auaricia. §.3.

Imundicia

ẽ filia gu le q̃ qs ꝓ uocat se ad vomitũ vt sepi⁹ comede re possit. Ul' tñ comedit ꝙ necesse hz euo mere cõiter ẽ veiale pctm̃. Añ tñ mortale si cut qñ cõcdit itendẽs euomere pp delec atõ nẽ gule: nulla alia cã bona adduct⁹ ad hoc. vel qñ ex hoc gñat sibi nõbile nocumentũ i corpore nec ppea vult desistere hoc aduer tendo. Aut qñ hoc facit vt hẽat polutionem i nocte dormiẽdo ꝛ huiusmodi.

Imunitas

ẽ qi sine mu neribus da ta libertas ab in qđ ẽ sine. vel inu nitas qi puritas inde dr qs inunis a pctõ. de pur. ca. c. si. Dicitur ẽt emunitas. qđ idez ẽ qđ libertas qi ex munia. i. munera data li bertas ab e. qđ est extra.

1 Ad quid se extendit imunitas ecclĩe ꝛ ci miterij. R. ꝙ ad.29. Prio qꝛ secularia pla cita non sunt in ecclesia vel cimiterio tractã da. ecclesiastica tñ possunt. vt in.c.1. de imu. eccle. ꝛ.c. cũ ecclesia: ꝛ snia data i ea ẽ nulla ipo iure. ꝛ maxime snia sanguinis que sub anathemate ꝓhibetur ibi ferri. i.d.c. cuz ec clesia. Limita nisi sit data alia a sanguine p viam volũtarie iurisdictõis. qꝛ sic tenet ſm Pa. in.d.c. cum in ecclesia. de cãis ecclasti cis aut. bñ tz ar.c. qua fronte. de appel.

2 Utꝝ qs possit doctorari i ecclesia. R. Jo. an. in.c. decet. eo. ti. li.6. ꝙ sic. ꝛ placz Pa. in.d.c. cum ecclesia.

3 Utꝝ ꝯtctus facti i ecclĩa teneant. R. Pa. i d.c. cũ ecclesia ſz glo. in.d.c. decet ꝙ sic: qꝛ illud.c. cũ ecclesia. cum sit penale non debz extendi ad ꝯtctus. Ex quo aduerte ꝙ dispo sitio odiosa cõcepta super quasi ꝯtctu non extẽditur ad ꝯtctum puꝝ. Nam in iudicio quasi ꝯhimus. l.3.§. idem scribit. ff. đ pecu. Idem dic de cõcepta supra ꝯtctu puro. non extendi ad quasi ꝯtctum. ita dicit Bar. in.l. more. ff. de acqui. here. vbi vult ꝙ si statutũ ꝓhibet mulierẽ ꝯhere sine certa solẽnitate ꝙ põt nihilominus adire hereditatem: qꝛ

tunc nō vere ꝯbit. sed qui ꝯbit cū debitorib⁹ hr̄ditarijs ad qḋ vide qḋ legitur in. l. apud Julianū. ff. q. ex ca. ipo. eatur. §. pe. ⁊ fi.

4 Secundo nō debēt in ecclesia vel cimiterio fieri cōclamatiōes. seditōes. iper⁹. vniuersitatū cūctōes ⁊ publica parlaméta negotiatōes nūdiaꝝ ⁊ fori. vt i. c. decet ḋ imu. ec. e. t. li. 6. Jo. an. tñ tz ꝙ parlamēta ⁊ societates ꝑ actu pietatis aut spūalitatis pñt fieri. vt refert Pa. in. d. c. cum ecclesia.

5 Sed nunquid peccat mortaliter qui aliqd ꝑ dictorū in eis facit. R. ꝙ nō. vñ dicit tex. i. d. c. decet. ordinarij locoꝝ hoc faciāt obseruari suadéda suadeāt iterdicta ꝯpescant. Ex quo ꝯcludo ꝙ illa q̄ totaliter ipedirēt orōem tpe debito sint ꝓhibita sub peccato mōtali. alia nō nisi ex se sint mala. vel qs ex ꝯtēptu faceret. Et sic intellige. c. pe. ⁊ ii. 42. di.

6 Tertio. qꝛ i ecclia ñ debēt sepeliri nisi epi vel abbates vel digni pſbiteri aut fideles laici. 13. q. 2. nullus. Et intelligunt qdā de laico fideli q miracula facit a virtute fidei. Alij ḋ quolibꝫ fideli cuius bonitas fuit manifesta. Ho. vero itelligit ḋ quolꝫ fideli i dignitate ꝯstituto vt comite. rege. iperatore. Sed hoc hodie nō seruat ⁊ male: qꝛ de iure ciuili nullus dꝫ in ecclesia sepeliri. vt nō. Albꝛi. in. l. néo apl'oꝝ. C. de sa. san. ecc. ⁊ ét Azo. ibidé in summa.

7 Quarto nō dꝫ ecclesia incastellari. nec in ꝓpugnacula hedificari vt inde fiat guerra. vel vt ibi recipiātur q guerrā faciunt nisi iusta necessitate ⁊ auctoritate epi. de custodia eucha. c. reling. s. vt boni viri defendātur a malis. Et hoc cōiter tenēt doc. ſm Pa. i. d. c. cum ecclesia.

8 Quinto intra ecclesiā vel cimiteriū nō debent suppellectilia poni vel hospitari in ea nisi pro necessitate. alias videtur mortale in isto ⁊ in precedenti. vt in. d. c. relinqui.

9 Utrū vēditio cādelaꝝ q̄ fit i ecclesia sit ꝓhibita. R. ꝙ vr̄ sit tollerabilis. Nec ob. ꝙ dominus eiecit vēdentes i tēplo: qꝛ ibi fiebāt pacta ⁊ multa pturbātia cultū diuinū. Sed in vēditōe candellaꝝ nullus fit strepitus. Et iō non ꝓhibetur. Secus esset de alia negotiatōe: qꝛ illa est prohibita.

10 Sexto ꝙ in ecclia vel cimiterio non dꝫ vlla violētia fieri vel aliqs violēter exhi aut eius ꝯfinia frāgi. vt i. c. sicut antiquus. 17. q. 4. nec ea q̄ in ea posita sunt ꝑ vi aut furtū auferri. alr̄ sacrilegiū cōittūt. c. qsquis inétus. 17. q. 4. Et sic peccat mōtalr̄. vt i. d. c. qsqs pꝫ

11 Utrū excōicatus ꝯfugiēs ad ecclesiā gaudeat ꝑfata imunitate. R. ꝙ sic: qꝛ cū lex non excipiat. nec nos.

12 Utrū seruus fugiēs ad ecclesiā possit violēter exhi. R. ꝙ aut vēit sine armis. s. vt dño se subtrahat. ⁊ sic reddet dño. ꝑstito tñ prius iuraméto ḋ ipunitate. c. iter alia e. ti. Aut venit cū armis. Et sic ꝯtinuo exhibitur. l. si ſu⁹ C ḋ hi. q. ad eccias ꝯfu. itellige. ꝓmissa ipūitate

13 Utrū iudeus ꝯfugiēs ad ecclesiā gaudeat isto ꝑuilegio. R. ſꝫ glo. in. l. i. C. de his q ad ec. ꝯfu. ꝙ nō. Et dicit Pa. i. c. inter alia e. ti. ꝙ ē verior q̄ꝫ opio glo. d. c. iter. qꝛ lex ꝑdicta iducit ꝑsūptōem iur. ⁊ de iure ꝯ quā non admittit ꝓbatio. 50. di. ferꝫ ꝙ ꝯfugit non pp zelū fidei. sed pp euasōem debitoꝝ vel crimꝫ Inno. tñ ē cū glo. ꝑfati. c. inter. Ego dicerē ꝙ si venit ad eccliā ⁊ petit baptismū ꝙ gaudebit: al'ñ: qꝛ vr̄ venisse vt effugiat ñ cā fidei.

14 Utrū clerici ⁊ religiosi ꝯfugientes gaudeāt ista imunitate. R. Pa. i. d. c. iter alia. ꝙ ñ qn a ꝑlatis suis ñ possint exhi ⁊ flagellari ⁊ huiusmōi dūmō ñ faciāt ex odio ſꝫ cā discipline. vide ꝑ cum diffuse si placet.

15 Utrū ꝯfugiēs pp ḋbitū gaudeat isto priuilegio. R. Pa. in. d. c. iter alia. ꝙ legiste in. l. pñti. C. de hi. q ad ecc. ꝯfu. distinguūt. aut ē debitū pp tributum. s. debitum principis. Et sic extrahitur. vt in aut. ḋ man. prin. §. publicorum vero tributoꝝ. ⁊ ibi nō. in glo. Sed Pe. vt refert Cy. tenet ꝙ non. extrahet. sed ibi citabitur. ⁊ si se defendet. bene quidem: sin autem. procedetur ad missionem in possessione bonorum. ⁊ ita intelligit dictam aut. ⁊ placet Pa. Si vero debitum est propter. aliud. tunc non extrahetur inuitus secū dum omnes. d. l. presenti. Sed in modo ꝓcedendi sunt opiniōes. Mihi placet opio Jacobi de raue. qui dicit ꝙ dabitur sibi securitas standi ⁊ exeundi extra ecclesiam ꝑ 30. dies infra quos respondebit aduocatus ad iuditium ⁊ iudex si dabit sententiam cōtra euꝫ condemnabit ꝙ aut redeat ad ecclesiam aut pareat sententie. ⁊ cum hac opione transit Cy.

16 Utrum cōmittens maleficium ⁊ vadens ad ecclesiā gaudeat isto priuilegio. R. Pa: in dicto. c. inter alia ꝙ sic quo ad duo pricipaliter. Primuꝫ vt non possit inde violenter extrahi. Secundum vt non ꝓssit ãplius de illo damnari ad mortem vel ad aliaꝫ penam corporalem seu corporis afflictiuā. Potest tamen pecunialiter dānari vl'alia pena ex corpus ⁊ cogi ad pniam agendam ⁊ aliā satisfactionē: ita tñ ꝙ violenter nō exhatur ſm cōiorem opionem. Et aduerte ꝙ licet egrediatur de ecclia. ex quo semel con

fugit ad eam. non pōt amplius de illo corporalr dānari. ꝛ hoc dicit glo. in. c. reū. 17. q. 4. Et fuit sn̄ia Hugo. vt firmat. ꝛ sequitur Archi. ibidem.

17 Excipiūt ab ista imūitate dc̄a s. §. 10. q̄tuor gn̄a hoīum. Primū latronū publicorū qui palam ꝛ publice furāt. vt sūt pirate. vel illi qui publice stant in stratis vt depredent oēs transeuntes. Secūdū ē nocturnum depopulatorꝝ agrorꝝ. ꝛ differt istud genus a primo ſʒ Inno. quia istud in nocte segetes destruit. dum ibi se abscondit vel iacet. vel quia vltra homicidia ꝛ depredatōes quas faciunt in strata publica ꝯburunt agros illorum qui eis non seruiunt vel sunt cōtrarij. Cōueniunt tn̄ ista duo genera: qꝛ qōlibet ꝺ predaī in stratis. Tertiū genus ē illorꝝ q ali qō maleficiū enorme ꝯmittunt in vna ecclesia vt defendātur ab alia. Sec⁹ si ꝯmitterēt ex̄ eccliam vel cimiterium sub spe vt defenderet ab ea. qꝛ gaudēt. ut in. c. fi. eo. ti. Et lʒ loquatur de homicidio vel mutilatione: tn̄ ēt habet locum in alijs delictis grauib⁹. ſm Pa. ibidem pp idēptitatem rōnis. Secus esset in non enormibus. Sed quid si ꝯmisit malefitium in ecclesia. sed non sub spe vt defendaī ab. ecclesia. Pa. in d. c. fi. vult vt non defendatur: alij contra. ꝛ magis placʒ per. d. c. fi. Quartum genus secundū Pe. de anch. ē raptorum virginum homicidarꝝ ꝛ adulterorꝝ p aut. de man. prin. §. Qō si ꝺlinquentes. Sed cōiter tenetur ꝛ verius ꝙ ē correcta illa aut. p ius canonicū. ꝛ ꝙ gaudent hac imunitate.

18 Utrum ꝯfugientes ad ecclesiam tpꝛe belli sint capiendi. R. ꝙ non si ipās non incastellauerunt aut inde pugnauerunt. ar. c. fi. eo. ti. nec res eorum ibi reposite. nisi essent ad pugnandū. vt in. c. sicut antiquitus. 17. q. 4.

19 Utrum detentus sub iuramento redeūdi dimissus confugiens ad ecclesiam sit educēdus. R. Jo. an. in addi. ad Spe. ti. de iure iu. ꝙ si iniuste detinebaī non redibit. maxime si iminet periculū mortis vel mutilationis. sed petet absolutionē a iuramento. Secus si iuste detinebatur. quia tunc cōpellendus ē redire vt voluit Bar. in. l. relegati. ff. de penis. Non tamen debet pati ecclesia vt inuitus abstrahatur: nisi prestita cautiōe de impunitate mortis vel truncationis.

20 Utrum violenter abstrahens aliquem de ecclesia nisi in casu permisso teneatur illuʒ restituere. R. Pa. in. d. c. iter alia. cū Bar. in. l. presenti. C. de hi. qui ad ec. confu. ꝙ de iure pōt peti se restitui: cum de facto sit priuatus. Cōcor. Oldra. consilio. 53. ꝛ eccl'ia pōt agere: cum sit spoliata libertate. vt in. c. miror. 17. q. 4. Et ideo non liberantur nisi restituant etiam si dominus prestaret iuramētum vl' cautionem de seruo extracto. Et facit ad questionem. An captus in territorio alieno possit peti. ꝛ ꝙ sic. per. d. c. miror. ꝛ firmat Bar. in. l. si cui. ff. de accu.

21 Qua pena punitur de iure ciuili qui tales violenter extrahit constringit aut requiem aut vestes vel victum negat. R. ꝙ crimen lese maiestatis incurrit ꝛ vltimo supplicio feriendus. d. l. presenti. De iure canonico debet excomunicari ꝛ condemnari pecunialiter: ꝛ imponi sibi publica penitentia. nec ꝛ̄stitui cōioni. nisi restituat quem violēter ex̄xit. vt in. d. c. miror. iuncto. c. si quis contumax. ꝛ. c. quisquis. ꝛ qō ibi nō. 17. q. 4. Et sic patet ꝙ peccant mortaliter tales. Et nō. ꝙ nedum in eccl'ia vel cimiterio habet istō priuilegium. sed etiam per. 40. passus. si est eccl'a maiō. s. matrix. vl' p. 30. si est minor vt capella. 17. q. 4. sicut antiquitus. c. frater. c. miror. Capelle tamen que sunt intra ambitum murorum ciuitatis vel castri seu ville n̄ ponuntur in. 30. passuum obseruatione ſm Hosti. 17. q. 4. quisquis. Et nō. ſm Isido. ꝙ passus est mensura quinqʒ pedum. pes vero. 25. digitorum. vide glo. in dicto. c. sicut āntiquitus. vbi hoc dicitur. Limita istud spacium quando vadit ad requisita nature. Secus si iret vt accederet ad alias domos. vt i. c. diffiniuit. 17. q. 4. quia possent tunc capi infra dictum spatium.

22 Quis faciet expensas confugienti ad ecclesiaʒ. R. Pa. in. d. c. inter alia. ꝙ ipe si habet de suo vel laborabit si potest vt viuat. ꝙ si non potest vel non habet de suo. ecclesia sibi prouidebit secundum Archiō. post Hugo. in. c. diffiniuit. 17. q. 4.

23 Utrum existens i ecclesia ꝛ vulnerās existentem ex̄. violet imunitatem. R. Pa. in. c. fi. eo. ti. ꝙ sic: qꝛ delictuʒ fuit ibi principiatū ꝛ hēbit locum. c. fi. eo. ti.

24 Utrum mandans fieri delictum existens in ecclesia violet imunitatem. R. Bar. in. l. si vt proponitur. ff. de fideiuſ. ꝛ latius per eum in. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. tex. in clemen. pastoralis in versiculo ꝺciperet igitur. de sentē. ꝛ re. iudi. vbi innuitur ꝙ citatio facta extra territorium ciuitatis non valet. Ergo videtur ꝙ debeamus

attēdere locū vbi mandatū exequit̄.nō vbi mādatur.Sed ego dico ꝙ ēt attribuetur factū in loco vbi mādatur:qñ exequēs exeqtur necessitate iuris.Ad qð facit qð infra dicam mandatum.§.i.

5 Utrū ecclesia nō ꝯsecrata gaudeat p̄fata imunitate.℞.fuerunt opiones.sed mihi plꝫ opio gl.Ho.quā seqtur Pa.in.c.ecclesia eo.ꝙ sic.⁊ ibi vr̄ tex.ēt mouet se qꝛ palatiū ep̄i gaudet hac imunitate.vt.17.q.4.c.id ꝯstituimus.Ergo multo fortius ecclesia.Itē facit qꝛ oīa p̄uilegia cōcessa ecclesijs extēdūtur ad hospitalia in.l.oīa p̄uilegia.C.ð epi.⁊ cle.Itē qð de ꝓximo faciendū ē hēt̄ur ꝓ iā facto.vt.l.nō tm̄ in p̄n.ff.de excusa.tut.⁊ in.l.pe.ff.de testa.mili.Hanc tꝫ Car.in.d.c.ecclesia.⁊ Jo.de ligna.post Laur.in cle.i.ð pe.⁊ re.Intellige si auctoritate ep̄i vel pape edificata est.

26 Utrū hospitale ⁊ priuata oratoria similiter gaudeāt.℞.Gof.ꝙ sic si auctoritate ep̄i sunt fūdata.Et facit ꝙ ipse nō.in.c.fi.de ec.hedi.⁊ tꝫ Lau.in.d.cle.i.⁊ plꝫ Pa.i.d.c.ecclesia per.d.l.oīa alias non.

27 Utrū ecclesia interdicta similiter gaudeat.℞.Gofr.⁊ Ui.ꝙ sic.ar.p̄fati.c.ecclesia.⁊ sequuntur cōiter doc.

28 Utrū ꝯfugiēs ad corpus xp̄i sil'r sit defensandus.℞.Ho.ꝙ sic lꝫ hoc i iure nō exprimat̄.qꝛ vbi maior ē rō.⁊ ibi mai⁹ ius ⁊ mulier tāgens fimbriā xp̄i saluata ē Math.9.

29 Septimo ecclesia hꝫ imunitatē ꝙ eius rustici nō possunt eius rura ðserere.⁊ alias se transferre.vt i.c.3.eo.intellige fm glo.ibið de illis q glebe sunt astricti.⁊ q sint vide.s̄.Colonus.

30 Octauo qlibet pōt regulariter rē suā ecclesie relinquere.l.gnāli.⁊.l.iubemus.C.de sa.san.ecc.⁊ ēt donare īter viuos sine insinuatōe in infinitū.l.illud ibidē.⁊ i aūt.ð nō alie.re.ec.§.si minus.ꝯ̄uis glo.in.d.§.teneat ꝯ̄triū.sꝫ primū veri⁹.vt.s̄.Dōatio.§.20.

31 Nono transfert̄ dñium rei in ecclesias solo pacto.i.sola nuda ꝓmissōe.l.vt.s̄.t iter diuinū.C.de sa.san.ec.in gl.⁊ hāc seqtur.Albri.ibidē.Et idem ē fm Rodo.qñ datur aliqd ecclesiastice p̄sone ītuitu ecclesie.In ēptiōe tn̄ reqritur solutio p̄tij l'fides de p̄tio alr̄ dñium nō acquiret fm glo.predictam.

32 Decimo quicqd fuerit ēptū de pecūia ecclesie reuerti dꝫ ad eā.12.q.3.c.1.2.q.5.fixuꝫ.Et hoc siue sit emptum noīe ecclesie vel nō de pecu.cle.c.1.⁊.c.inquirendum.

33 Undecimo ꝙ nō tn̄r ad munera materie p̄sonalia.Et dicuntur munera materie personalia q̄ aīi ꝓuisione ⁊ corporali labore sine aliquo gerentis detrimento ꝑpetrantur.vt in.l.fi.in prin.ff.de mu.⁊ ho.Quorū munerū materie p̄sonaliū quedā sunt sordida vt cloache mundāde.calces coquende.arene fodiende.fossati vel stabuli mūdandi.⁊ huiusmodi de quibus in.l.maximarū.C.ð excusa.mu.Et ad hoc nō tenentur ecclesie.nec eaꝝ mancipia:aut clerici vel eoꝝ vxores aut famulie ⁊ coloni.vt.16.q.1.c.generaliter.§.nouaꝝ.⁊.§.placet.2.C.de epi.⁊ cle.l.2.⁊.l.nemine.C.de sa.san.eccle.q̄ vult ꝙ i aduentu principis teneantur.nō vꝫ quo ad clericos ecclesias atq₃ seruos q sūt dñio ecclesiaꝝ subiecti.qꝛ iur̄ diuino sunt exēpti.vt in.c.si imperator.96.di.⁊ nō.Inno.in.c.2.de maio.⁊ obe.Facit.l.rescripto.⁊ qð ibi nō.Bar.ff.de mu.⁊ ho.Et hoc intelligo ð familia ꝑpetua ecclesiaꝝ ⁊ earū seruis.sed bene vꝫ quo ad colonos liberos q seruiūt ꝓ mercede:cū sint sub imperatore.iuxta nō in.c.iudicatū.89.di.⁊ lab ipo a multis exēpti.vt in.l.1.⁊.2.C.de epi.⁊ cle.Et ideo potuit eorū imunitatē limitare.vt in simili nō.gl.in.c.cum fm leges de here.li.6.Naꝫ tales tenentur ad gabellas ⁊ alia onera de parte eis cōtingente fm Fede.consilio.3.Sunt ⁊ quedā alia munera p̄sonalia que non sunt sordida:sed hn̄t annexū honorem.vt sunt officia secularia.sic nō tenentur clerici p̄.c.sacerdotibus ⁊.c.sed nec ꝓcurationes.ne cle.vel mo.vñ in.l.placet.C.de epi.⁊ cle.dicitur.Placet nostre clemēcie vt clericis nihil cōe cū publicis actionibus vel ad curiā ꝑtinentibus cuius corpori non sunt annexi hēant.hec ibi.Ex quo pꝫ ꝙ non sunt ð vniuersitate nec in eā vocē possunt hēre vt tꝫ Inno.in.c.dilectus ꝓpe finem de exce.pre.Sunt etiam quedam alia munera personalia que non habent nec honorē nec vituperium annexum.vt legatio tutella vel cura ⁊ huiusmodi licet enim ab istis sint exempti.vt in.l.generaliter.C.de epi.⁊ cle.posita in c.generaliter.16.q.1.tamen secundum glo.iuncto tex.i.c.peruenit.86.di.possunt si volunt legiptimam tutellam clerici accipere non datiuā:aut testamentariam.sed episcopi ⁊ monaci non.88.di.episcopus.⁊.16.q.1.monaci.Tutellā autem miserabilium personarum omnes clerici ⁊ monaci possunt suscipere.quia officium pium est.vt in.d.c.peruenit.Et in omnibus predictis muneribus personalibus quo ad ecclesias ⁊ clericos habent locum predicta tam in ordinarijs q₃ extraordinarijs munerib⁹ seu idictis

vel superidictis. vt in. l. placet. C. de sa. san. ec. et aut. Item nulla comunitas. C. de epi. et cle. et. c. quanquam. de censi. li. 6. Et que dicant ordinaria vel extraordinaria indicta et sup indicta. vide. j. Munus.

45 Utrum clerici teneant custodire ciuitatem seu opidum. R. Pa. in. c. peruenit. eo. ti. quod non: nisi maxima necessitas subesset. vt no. glo. 16. q. i. §. placet. que quidem per laycum non debet discerni. secundum Ho. in summa. sed per epm et per eum compellantur. vt in. c. ecclesia sancte Marie. de consti. puta. quia aliter non potest defendi sine eis. Nam tunc tenent. ar. l. nullus penitus. C. de cursu pu. et in dicto. c. peruenit. Nam quilibet debet suam patriam defendere. Facit tex. in c. pe. de homici. Ubi tpre inuasionis possunt clerici vna cum laycis arma sumere et pugnare nec sunt irregulares licet multi sint occisi: dummodo proprijs manibus nullum occiderint quamuis vulnerauerint.

35 Utrum teneant ire ad bellum vbi volunt alios impugnare. R. Pa. in. d. c. peruenit. quod non etiam si ageretur de recuperatione terre sancte quia clericatus reddit eos inhabiles ad pugnandum etiam cum sarracenis. vt probatur. in. c. ex multa. in. §. fi. de voto.

36 Duodecimo ecclesia non tenet ad munera patrimonialia seu realia. Et dicuntur patrimoniorum munera que sumptibus patrimonij et damnis administrantis expediuntur. vt in. l. fi. §. patrimoniorum. ff. de mu. et ho. Et hec munera sunt duplicia. Quedam sunt mere patrimonialia. Et hec tripliciter indicuntur. Primo rei de eo quod fiendum est de ipsa re. vt quod nauis ecclesie vel equus vel currus vadat ad seruitium rei publice. Secundo imponunt sup eo quod percipit ex ipsa. vt. s. detur certa pars fructuum. et de istis habes in. d. §. patrimoniorum. Tertio imponunt ipsi rei de eo quod non percipit ex ipsa re nec est in ipsa re. vt prestare certam quantitatem pecunie annuatim de quo habes in. l. hactenus. §. i. ff. de vsu fru. et i. c. i. de censi. An autem ecclesia teneat ad ista R. secundum Pa. in. c. fi. de vi. et ho. cle. quod si tales res quibus imponunt talia munera habebant onus tale perpetuum annexum et inuariabile ac certum: siue ex dispositione publica puta principis: siue ex dispositione priuata. vt. c. quanto. de censi. et antequam venirent ad ecclesiam. sicut patet exemplum de tributo. vt in. l. imperatores. ff. de publi. et. c. i. in fi. de censi. vbi innuit quod quilibet possessio ab antiquo est onerata onere soluendi tributa. et sic ecclesia de talibus rebus tenet. quia res transit cum onere suo. de deci. pastoralis. et de pig. ex litteris. Fateor tamen quod italia tanquam priceps prouinciarum non obligatur hodie ad talia tributa. vt no. in. l. i. ff. de censi. Si vero non erant onerate tali onere certo et inuariabili quando peruenerunt ad ecclesiam. sic non tenetur ecclesia quamuis essent onerate onere incerto et variabili. vt sunt iste descriptiones que fiunt hodie. quia extimant bona cuiuscumque vt soluat plus vel minus secundum impositionem collecte. Et hanc opionem tenet Jnno. in. c. non minus eo. ti. Et recitat Pa. ibidem Jo. de ligna. in cle. presenti. de censi. et Jo. an. post Archi. in. c. i. eo. ti. li. 6. et placet. licet aliqui teneant quod si possessiones prius erant ascripte vt tantum soluatur pro solido vel libra quod tunc teneatur ecclesia. sed prima tutior licet ista non sit condemnanda. Sunt tamen aliqua onera que ratione nulli succumbunt ipsis rebus. vt reficere ante domum viam et sic ecclesia tenetur vt no. Bar. in. l. ad instructiones. C. de sa. san. ec. Item in purgatione putei necessarij tote vicinie in qua est ecclesia vt no. Spe. ti. de censi. Item soluere ad portam vel pontem pro plaustro pro ipsius pontis vel porte conseruatione. quia destruunt viam vt no. in. d. l. ad instructiones. et no. Bal. de pace constan. Et idem de similibus. Mansus vero ecclesie qui est dos ecclesie secundum communem opinionem doc. debet esse liber ab omni munere antequam consecretur vt in. c. i. de censi. et debet esse tanta quantitas terre ex qua vnus rusticus cum sua familia viuere possit vt dicit glo. 23. q. 8. secundum canonicam. Sunt et quedam munera patrimonialia mixta. Et dicuntur mixta. quia habent onus cum sumptu. ff. de mu. et ho. l. fi. §. mixta. participant. n. de onere personali quatenus habent onus annexum. et cum patrimoniali quatenus sunt cum sumptu et hec dupliciter indicunt Primo persone habito respectu ad rem seu bona patrimonij. et hoc differt a tertio modo imponendi onera in rebus mere patrimonialibus. quia ibi quelibet res tenetur pro munere quod eam respicit et non vltra. d. l. imperatores. hic vero est persona obligata. et per consequens omnes res patrimonij. l. aufertur. §. fiscus. ff. de iure fisci. et ad ista non tenetur ecclesia nec etiam laici non subditi: licet habeant patrimonium in loco l. rescripto. §. fi. et ibi per Bar. ff. de mu. et ho. nisi aliud habeat consuetudo quo ad laicos. vt no. Bar. in. l. vna. C. de capitatione ciuium. non quo ad ecclesiam. quia consuetudo non valet. auten. cassa. C. de sa. san. ec. iuncta ante. Item nulla comunitas. C. de epi. et cle. Et isto modo potest intelligi tex. c. non minus eo. ti. et. c. fi. de vi. et ho. cle. et. c. quanquam. de censi. li. 6. Secundo modo imponuntur persone

nulla facta mētiōe. de re. τ sic dr capitio qꝛ īponit p capita nō hito respectu ad bōa patrimony. vt i dicta. l. vna. τ ad ista tālr nō tenetur ecclesia nec clerici. qꝛ nō sūt subditi iperatori. d. c. q̄q̄. ymo nec laici ciuiles sed tm̄ rustici vt i. d. l. vna. nō. Bar. τ hec oia. p cedunt regulariter.

37 Sꝫ dubitatur de cōcernētibus pietatem vt istructio pōtium τ viaꝝ. R. Inno. dicit ꝙ ecclesia tenetur p. d. l. ad istructionē. τ p c. . eo. ti. similr i hedificatione muroꝝ ciuitatis vel ville. Similiter glo. i. d. c. nō min⁹ Idē Vincen. τ Ho. τ. d. Car. τ Phili. τ Pe. de ancha. τ Albri. in. d. l. ad istructionē. Addens ꝙ idē putat de fontibus τ puteo cōi. ar. ff. negd i lo. pu. l. 2. §. viarū τ dicē huius opionis eē Dy. τ Oldo. Sꝫ i ɔ̄rtuꝫ ē cōis opinio canonistarū i. c. fi. de vi. τ ho. cle. τ i cle. pn̄ti. de cēsi. τ p Jo. de ligna. τ p Bar. i. l. rescripto. ff. de mu. τ ho. τ. d. l. placet. τ gl. 16. q. 1. §. nouaꝝ. Jo. an. τ Pa. i. d. c. nō minus p multa motiua. Et io dic ꝙ. d. l. ad instructionē. τ siles nō valēt. qꝛ lꝫ. c. i. cū silibus de no. ope. nū. dicant stādū legibus ex quo i canonibus nō reperitur ɔ̄triūm tm̄ hoc nō ē verū qn̄ lex iperialis ē dānosa eccl'ijs seu ecclasticis psonis. qꝛ tunc nō tenet nisi specifice approbetur ab eccl'a. vt est cōis opio. doc. i. c. fi. de solu. τ i. c. eccl'ia sancte Marie. de consti. τ. c. fi. de re. ec. n̄ alie. τ. 10. di. si in adiutorium. Distingue tm̄ sic fm Pa. i. d. c. nō minus. ꝙ aut necessitas l' pietas imminens concernit vtilitatem ecclesiarum a remotis per quandam consequentiam. τ tunc est tex. apertus in dicto c. non minus. ꝙ non tenent nisi sponte vellint approbāte epo cū clero τ prius cōsulto romano pontifice. per. c. aduersus eo. ti. Aduerte tm̄ ꝙ si tanta eēt necessitas l pietas ꝙ nō posset sine scandalo τ piculo hri prius romani pontificis recursus ꝙ tūc suffice ret deliberatio cleri cū epo. Facit. c. fi. de ec. hedi. τ qō ibi nō. Aut necessitas l' pietas ɔcernit de directo τ principalr vtilitateꝫ ecclesiarum τ laicoꝝ. vt puta qꝛ praua societas territoriū ciuitatis incendit. deuastat pdia in quo eccl'ia multas possessiōes hēt. τ tūc eccl'ia dꝫ cōtribuere n̄ tm̄ ad deliberatioñē solū populi: sed dꝫ ꝙ clerus τ populus pricipalr ɔueniant τ deliberent. qꝛ qō oēs tāgit dꝫ ab oibus approbari. i cle. i. τ. 2. de censi. τ. c. ad hoc de offi. archi. Fatet tm̄ Pa. vbi s̄. i. d. c. nō minus. ꝙ si clerus nollꝫ sine legitima cā ɔsentire ꝙ possent laici implorare auxilium supioris ecclastici vt cōpellat eos. vt in. c. nullus. de iur. pa. in arg. τ in hoc casu nō hēt locuꝫ dispō. d. c. aduersus. de ɔsultatione romani pontificis. quia hec ipensa nō fit pp publicam vtilitatē sꝫ ppter priuatā eccliarū. τ sic sumus ex̄ cāum pfati. c. aduersus. Facit cle. p'ia. τ secūda de censi.

38 Tertiodecio hꝫ inuūitatē ꝙ ecclie l' clerici nō tenēt ad gabellas q̄ hodie iponūt in vio τ silibus fm Pa. i. d. c. nō minus. i fi. p. d. aūt. Itē nulla cōitas. tenet B l. i. d. l. placet C. de sa. san. ec. nisi gabella fuisset iposita. p oneribus ad q̄ tenet ecclia. qꝛ tunc succedit loco onerū. vt voluit Butri. i. d. l. ad instructiones.

39 Utꝝ eccl'ia teneat ad gabellas si aliqd donat l' legat ei fm statuta quorūdam. R. ꝙ n̄. 23. q. 8. §. q̄uis. cū duob⁹ sequentibus. Ideꝫ si dōatur clico. ar. c. fi. de vi. τ ho. cle. τ ibi Pa. τ quod nota. in. ca. similiter. 16. q. prima.

40 Quid si clericus trāsferat res eccl'e ad aliū locū negotiatōis cā. R. Pa. i. d. c. fi. ꝙ nō pōt exigi pedagiū l' gabella. qꝛ delictum clici nō pōt nocē ecclie. vide Fede. ɔsi. 200. secus si sunt sue nō ecclie.

41 Utꝝ clerici debeant soluē gabellā. p vino l' frumēto qō vendūt ex pbēda sua hito. R. Bal. τ Pe. τ Cy. i. l. oēs. C. de epi. τ cle. ꝙ nō: nec ēt ad portā. Idē Bar. in. d. l. placet nec ēt fm Pa. i. d. c. fi. de pr̄imonio dꝫ soluere gabellas l' pedagia. facit cle. pn̄ti. de cēsi. τ. c. q̄q̄. eo. ti. li. 6.

42 Quid de gabella q̄ ponit sup carnibus vino τ huiusmodi. quā ecclie soluūt indirecte cū emāt carius ab illis q vēdūt pp talem gabellam. R. fm Ricar. i quol'. ꝙ si ɔsules ponūt talē gabellā propter abusum τ excessum eorū. sic nō licet: sed soluāt de suo proprio. Si vero ponūt pp cōem vtilitatē tam clericoꝝ q̄ laicorū. sic licet eis. Si vero pp vtilitatē laicoꝝ principalr. indirecte vero clericorū τ a remotis. puta. qꝛ ꝓsperitas ciuium redūdat i vtiliatē ecclesie τ psonaruꝫ eccliasticarum. tūc distiguo. aut faciūt aio extorquēdi pecūias ab eccl'iasticis q̄s aliomō nō possūt. τ sic nō licet. Aut nō aio extorqn di ab eccliasticis hoc faciūt. qꝛ ēt si nō eēnt ecclesiastice psone q̄ emerēt. talē gabellam ponerēt. tūc licet eis hita auctoritate dn̄i tēporal' τ hita moderatōe ne ponat magis su

per his que sepiu· emūtur a clericis: aut ab extraneis: aut a pauperibus ꝗ̃ ab alijs ciui bus. ⁊ sic clerici nō possūt conqueri: cum possunt alibi emere: licet non ita comode. hec probātur. ff. de no. ope. nū.

43 Que pena collectantiū ecclias l' clericos R. fm Pa. in. c. aduersus. ꝺ̄ imu. ec. d. An. in suis reportationibus voluit ꝙ postq̃ fue rint excōicati seu iciderūt excōicationē post monitionem p. c. nō minus siue tolerentur siue ignorentur: nō teneant snie: aut statuta talium ipo iure: siue sint edita ꝯ̄ eccliam: siū ꝯ̄ quācūqʒ psonā ēt laicam. Alij volunt ꝙ subito ex quo cum effectu collectauerūt ipo iure sint nulle. ⁊ huius opi. vr̄ Pa. ⁊ mihi placet. qr ex verbis prohemij colligit mēs disponentis. vt. l. fi. ff. de here. insti. ⁊ p Bar. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab or. fa. Ex qui bus pʒ ꝙ. d. c. ad vs' voluit aliqd adder̄ ad ius antiquum. qꝺ̄ pʒ in verbo addicimus. ibidem. De alia āt pena. vide s̄. Excōicatō 5. casu. 28. ⁊. Excōunicatō. 7. casu. 5. Tenen tur etiam vltra pcīm mortale comissum ad restitutionem omnium ablatorum. 14. q. 6. c. si res. cum similibus.

44 Quartodecimo habet imunitatē ꝙ nec ecclia nec monasteria l' hospitalia tenentur ad lucratiuam descriptionem. vt in. §. sancti mus. 23. q. 8. Et nō. ꝙ lucratiua descriptio est quarta pars bonorū que a curialibus re linquebantur. ꝗ̃ fiscus vēdicat exceptis re lictis curialibus ⁊ eorum cōiuctis. de quo habes. C. qui ⁊ a quibus quarta pars. l. i. ⁊ secunda ⁊. C. de impo. lucra. descrip. l. vni ca.

45 Quintodecimo ꝙ laicorum statuta non habent locum super rebus ecclie. c. fi. ꝺ̄ re. ec. nō alie. vide j̄. Statutum. §. 7. Predictū priuilegium. Limitant quidam verum ni si papa approbaret tale statutum. vt in glo. c. ecclesia sancte Marie. de consti. Nō ve rum credo fm Bal. ibidem. quando exps se ⁊ nominatim approbatur a papa. secus si generaliter approbaret statuta. quia non valerent contra ecclesiam per talem appro bationem. cum sit contra libertatem eccle siasticam. ⁊ sic tene. ⁊ vide eundem Bal. i c. i. per quos fiet inuestitura.

46 Sed quid de statutis laicorum impediē tibus quoquomodo liberam facultatē do nandi ecclesijs: aut pro anima. R. Pa. in. c. relatum el. i. de testa. ꝙ nō valent. vt nō. in l. i. C. de sa. san. ec. Facit qꝺ̄ nō. Jo. an. i. c. fi. de imu. ec. li. 6. vbi dicit ꝙ nō obstāte sta tuto quo quis prohibetur donare forensi bus: seu non suppositis iurisdictiōi ꝙ pote rit donari ecclesie. quia non possunt inferio res tollere priuilegium superioris. Et hāc opinionē fouet apte Bal. in. l. gn̄rali. C. de sacro sanc. eccle. Et idem in aūt. cassa. eo. ti tulo ponit aliam. q. notabilem. Statuto cauetur ꝙ testamentum insinuetur per hr̄ des infra sex menses. aliter sit irritum ipso iure. Clericus est heres ⁊ non insinuat nū quid sit nullum testamentum. Et respondet ꝙ non. quia statutum non astringit clericū nec fortius ecclesiam quando fuisset heres instituta. Et ex hijs infert Pa. in. d. c. rela tum. ꝙ quāuis statuto caueatur ꝙ mulier non possit donare ecclesie seu ad piam cau sam seu testari ⁊ se obligare ecclesie vel ad pias causas sine presentia duorum agnato rum suorum. tamen potest donare. testari ⁊ se obligare ecclesie vel ad piam causam sine hac solemnitate. quia relicta vel dona ta ecclesie vel ad pias causas debent deter minari secundum canones ⁊ non secundū leges vel statuta que sunt pars iur̄. ciuilis. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iur̄. Idem tenet dominus Anto. in dicto. c. relatum. ⁊ per Bar. in. l. i. C. de sum. tri. Sed Bal. in. c. ec clesia sancte Marie. ⁊. c. que in ecclesiarū de consti. tenet valere si disponat statutum de re immobili. Sed contra eum est casus in. c. fi. de re. ec. non alie. ⁊ ibi. Imo ⁊ be ne.

47 Utrum laici possint statuere super mor tuarijs. R. Jo. de imola in dicto. c. fi. ꝙ sic quatenus disponit in hijs que non applicā tur ecclesie. Addit Pa. ibidem. aut concer nunt diuinum cultum vel refrigerium ani me. quia cū h̄ sint annexa iuri spirituali nō valeret. vt puta. ꝙ non dentur nisi tot cerei vel non inuitentur nisi tot clerici ⁊ huius modi. Igitur solum valet in concernenti bus pompas mundanas que sunt potius consolationes viuorum. ꝗ̃ suffragia mor tuorum. nec ecclesia talia approbat. vt in. c. ꝗ̃ preposterum. 13. q. 2. Et sic transeunt co muniter doc. in dicto. c. fi. Et quia dic̄ Bal. in. l. i. C. de lati. liber. tollen. per istum tex. ꝙ equi. ⁊ arma ducti ad sepulturam mili tis. ⁊ cerei debent remanere apud cle ricos vel fratres sepelientes quasi sequel la cadaueris. ar. l. medico. §. fi. ff. de au. ⁊ ar. le. ideo non valeret statutum laycorum

48 Utrū istud puilꝫ.d.c.fi.de re.ec.nō alie. de quo.s̄.i.§.45.extendat ad res patrimoniales clicoꝝ.R.glo.i.c.ecclia sancte Marie de cōsti.ꝙ sic.⁊ i.c.fi.de vi.⁊ ho.cle.⁊ i.c.ex lr̄is de pigno.⁊.16.q.i.in.c.siliter.est ēt glo.singularis apud legistas ꝑm fran.tigni.in.l.fi.§.patrimonioꝝ i vbo pōtifex.ff.ō mu.⁊ ho.hēs.l.decernimus.C.ō epa.audi. In ꝯtrariū faciunt q̄ dico ĩ.Prescriptio.§.38.Et credo verius.

49 Sextodecimo ꝙ nec ēt plati aut psone ecclastice pn̄t eccl'ijs nouos cēsus ponē aut veteres augere aut alio mō grauare. vide hoc s̄.Census.§.i.

50 Utꝝ archiepi aut epi possint aliqd exigē ab eccl'ijs l'a clicis.R.Pa.i.c.cū ap'ls de cē si.ꝙ dū visitāt possunt exigere obuētionē q̄ eis ꝯceditur in.d.c.cū ap'ls.aliud nō,de q̄ vide.ĩ.Uisitatio.§.3.Talias āt ⁊ exactōnes eis facere nō pn̄t.sed ad caritatiuā subuētionē pn̄t ꝯpellere.si rōabilis ⁊ maifesta sit cā puta vult ire romam ꝑ cōi vtilitate l'necessitate.⁊ huiusmōi ⁊ nullomō pōt pscribi istō subsidiū caritatiuū.Ab oratorijs aūt ⁊ alijs locis nō religiosis ēt rōne visitatiōis n̄ pn̄t exigē ꝓcuratiōnē.c.vltio ō cēsi.⁊ ibi Pa.

51 Utꝝ rector ecclie possit rē ecclie ꝓ sua necessitate obligare puta.qꝛ erat ifirmus l'egebat idumētis.vl' ꝓnecessitate ecclie.R.Io.an.i.c.ex pn̄tiū.de pigno.ꝙ sic.⁊ successor tenebit ⁊ cū eo trāseūt cōiter doc.Sed ego limito sic.ꝙ aut ecclia bn̄ hn̄dabat fructibꝰ ⁊ sic nō tenebit successor.qꝛ fructus futuri tp̄ris reseruant successori:vt de ipis viuat.ꝑ c.pn̄ti.§.porro.de offi.ordi.li.6.Aut fructꝰ nō sufficiebāt ad necessitatē.⁊ sic ē vera opinio Io.an.Distiguit ēt Pa.i.d.c.ex pn̄tiꝫ ⁊ bn̄.ꝙ si ecclia erat ipotens a pricipio qn̄ eā ipetrauit.⁊ sic sibi iputet nec poterit obligare nisi ꝑ sua vita sꝫ tenet viuere de industria aut fortius ex patrimonio.nō āt vēdere l'obligare rem ecclie.tex.ē nō.cū glo.21.q.i.c.i.Facit.c.clicus victum.91.di.Si vero ē facta ipotens postq̄ꝫ eā accepit ēt i isto casu n̄ pōt eā obligare.sꝫ dꝫ agē ꝯ parrochianos vt pstēt sibi necessaria ex quo seruit eis i diuis ⁊ ē cā licita subtrahēdi parrochiais diuia.vide bonā glo.de ꝯse.di.i.hō xp̄ianꝰ

52 Utrū debeat fieri ꝯpēsatio cū pdutis ex neglia administratoris ecclie cum acquisitis ex eiꝰ diligētia.R.Pe.de ancha.in.c.ꝯsensus.de re.ec.non alie.ꝙ sic all'at.l.cū querit ff.de admi.tuto.⁊.l.gayus.⁊ ibi Bal.eū sequitur.ff.de vb.sꝫ ꝯ eos facit qō nō Pa.in c.ex pn̄tium.de pigno.Ubi tenet ꝙ si rectō ecclie potuit acquirē aliqd ecclesie ⁊ nō fecit ꝙ tenetur ipi ecclie.⁊ ꝓ hoc hēs tex.cū glo.12.q.4.c.fi.ad instar tutoris q ad hoc tenetur.vt in.l.qcqd.C.arbi.tut.⁊ sic pꝫ ꝙ ēt tenetur de leui culpa.vt pꝫ in.d.l.qcqd.si n̄ laborat vt acquirat ecclie ⁊ i.d.c.fi.Sꝫ hoc nō itelligas ꝙ teneatur laborare psonalr vl' ex doctrina aut artificio vt acquirat.sed solūꝰcū solicitudine in rebus ecclie ⁊ ex tali solicitudine acquisitū ē ecclie.⁊ iō nō pōt dari in recōpēsationē.sed.d.Pe.intelligit de acqsito ꝑ exercitiū cōporale l'alioꝰmō iꝰquo acqrit sibi.de quo hēs.s̄.Clicꝰ13.ō quo bn̄ pōt recōpēsare.⁊ sic itellige.l.ꝑ ipm all'.

53 Utrū platus ecclie possit de rebus ecclie dare remunerādi cā.R.glo.i.d.c.ꝯsensus.ꝙ sic.Facit.c.si quos.⁊.c.cū redēptor.12.q.2.Et dicit glo.in.d.c.si pr̄.§.i.⁊ in.l.filiusfamil'.in pri.ff.de dona.⁊ tex.in.l.ēt.§.ex pacto.ff.de ma.vidi.Fac.l.cū ples.ff.de admi.tuto.⁊ qō nō.Bal.i.l.i.C.māda.Unn̄ dicit idē Bal.in.l.iubemus.C.de sa.san.ec.ꝙ p textu bn̄ficij colorati nō pōt prelatꝰremunerare aicum suū.⁊ iō vera merita debēt esse.Facit glo.in.d.c.si quos.ex quo aduerte ꝙ remūeratio nō ē restricta ad regulas iuris.glo.ē singularis i.l.acquilius regulus.ff.ō dona.⁊ facit.d.§.i.Adeo ꝙ quilibet administrator donare pōt remūerādi cā.l.tutor ꝑm dignitatē.§.fi.ff.de admi.tu.⁊ ex glo.c.eps q mācipium.12.q.2.sil'iunctis.Addit ēt.d.Anto.⁊ Pa.i.c.ceterum.de dona.ꝙ ēt pōt dare ex cā alia.puta vt ecclia hēat aicos ꝓ sua defensione ⁊ huiusmodi.Limitāt tn̄.in isto casu ⁊ cā remūerandi veruꝫ:dūmō res que donatur sit mobilis ⁊ mima.l'de fructibus.quia immobilia ⁊ etiam mobilia magna non potest nisi cum debita solēnitate ⁊ causis de quibus s̄.Alienatio.§.2.⁊.3.⁊.4.

54 Decimoseptimo se extendit imunitas ecclesie ita ꝙ ecclesia si caret proprio prelato non currit sibi prescriptio licet prelatus superior possit pro ea agere.ꝑm Inno in.c.olim.el.i.de resti.spo.tex.est in.c.i.de re.ec.non alie.li.6.licet Bar.in.l.2.ff.de aq̄.plu.ar.dubitauerit.

55 Decimooctauo ꝙ res ecclesie non possunt alienari sine certa solēnitate.vide s̄.Alienatio.

56 Decimonono ꝙ vnam ecclesiam nemo pōt ledere quin videatur omnes ledere.qꝛ particulares ecclesie sunt membra vniuersalis ecclesie.Facit.c.loquitur.24.q.i.sicut in simili dicitur qui tangit aurē totū hoīeꝫ tetigisse dicat.c.vulgaris.de pe.di.i.

57 Uigesimo q de psonis ecclesiasticis nemo pōt iudicarͣ nisi iudex ecclesiasticus de fo.cōpe.p totum. Et q̄ sunt iste psone hēs ex cōicatio.7.casu.5.§.7.

58 Uigesimoprimo q de rebus ecclesiasticis τ et patrimonialibus clericorum aut de cāis spūalibus iudex secularis iudicare nō pōt. Et de istis vide.s.Excōicatio.7.casu.5.

59 Uigesimosecundo q loca pia sunt sub iurisdictōe ecclesie.c.ad hec de reli.do. τ in cle.q2 ɔtingit de reli.do.fm Pa.in.c.cū sit generale.de fo.cōpe. τ iō ledētes ea sunt sacrilegi cēsēdi.d.c.cū sit gnāle. s3 ledēs i bonis clericoꝝ sine violentia psōe nō committit sacrilegiū: s3 super ipsa sit iurisdictō iudicis ecclesiastici.vt in.c.si clericus de fo.cōpe.

60 Uigesimotertio q relicta in testō minꝰ solēni facta ecclesijs τ pijs locis valēt.c.cū esses.c.relatū.c.indicante.de testa.d quo.j Legatu3 i.τ.2.

61 Uigesimoquarto .q ecclesia vl eius possessiones nō pñt pro alienis debitis obligari τ obligans ē suspēsus ab administratōe tp aliu3 τ spūaliū. de solu.c.2.q̄ tñ suspēsio pōt p epm relaxari:cōsulto indēnitati ecclesie prio.c.ex pte el.i.de ver.signi.nō cōprehēdit tñ hec suspensio epos.c.q2 periculosum de sen.exco.li.6.

62 Uigesimoquinto.q excōicātur vsurpantes regalia.custod á τ huiusmodi de qbus .s.Excōicatio.7.casu.15.

63 Uigesimosexto.q clericus qui ecclesiā3 ex collatione laici t3.si nō resignauerit suspendēdus ē ab offō τ beneficio laicꝰ excōicandus. de iure pa.c.preterea.τ.c.relatu3 iūcto.c.si aūt vobis.u.q.3.τ.c.cū nō ab homine de iudi.

64 Uigesimoseptimo.q in choro nō debent laici cū clericis stare.de vi.τ ho.cle.c.i.de cōse.di.2.Sacerdotum.

65 Uigesimooctauo.q ecclesia τ ecclesiastica ornamēta nō debent i vsum seculariū cōuerti de cōse.di.i.ligna.τ quicq.c.se.de re.do.c.ad hec.

66 Uigesimonono.q ludi teatrales cu3 laruis τ similibus inhonestis non pñt fieri in ecclesia.c.cū decorem de vi.τ ho.cle.secus de honestis q ducūt ad deuotōem.ar.de ɔse.di.2.semel.τ di.4.q̄ris quasi.i.fi.

67 Qua pena puniūtur violātes ecclesiasticā inmunitatem. R.q diuersa fm q diuersimode violatͣ. Nā si qui violant quo ad primū puniūtur nullitate sniē.vt dixi.s.Si cōtra fm erit solum mortale peccatū. Si contra tertiū.nec mortale peccatū est pp ɔsuetudinē. Si ɔ quartū vltra mortale non adiuuātur ab ecclesia. Si ɔ quintū videtur mortale. Si ɔ sextū peccāt mortaliter τ alia pena de qua dixi. Si ɔ septimū cōpellantͣ. Si ɔ octauum credo teneātur ad restōe3 ɔ dāno dato vltra mortale qd cōmittūt. Idē dic si ɔ.9.10.11.12.τ.13.τ puniūt pena vt ibi dixi. Si ɔ decimūquartū idē dic. Similiter si ɔ.15.dic Albe.i aūt.cassa.C.d sa.sā.ec.q facientes statuta ɔ libertatem ecclesiastica3 puniunt pena priuatōnis iurisdictōis τ nulle marcarū. Rectores. statutarij.scriptores iudicantes fm talia statuta sunt ipso iure infames τ eoru3 sniē nulle τ alij actus legitimi nihil valent.vt p3 in corpore.vñ hec aūt sumitur in originali qd multi hñt post lib ꝑ pheudorum τ est cōstitutio Federici imtoris.τ ē sūt ex cōicati.vt.s.Excōicatio.7.casu.12. Si ɔ.16.ibi dixi. Si ɔ.17.18.τ.19.peccant mortaliter. Silr si ɔ.20.21.τ.22. Si contra.23.vltra mortale tenētur ad restitutionē. Si ɔ.24.25.τ.26.p3 ibi. Si contra.27.male faciunt. Si committunt contra.28.est nullitas alienationis τ peccant mortaliter. Similiter si contra.29.mortale peccatum est.

Impedimentum

vide.j.Matrimoniū.3.

Imperium

merum est habere gladij potestatem ad animaduertendum in facinorosos homines qd τ potestas appellatur. Mixtu3 vero imperiu3 in danda possessione consistit.vt in.l.imperiū ff.de iur.omnium iudicu3 τ vide ibi glo.

Impossibile

dicit aliquando illud quod non comode possumꝰ facere τ sic sumitur in.c.cathanensis ecclesie.61.disti.ff.de verbo.signi.l.nepos proculo. Impossibile dicitur quod non est honestum vt de conditi.insti.l.filius. Impossibile dicitur quod non iuste potest fieri.24.q.2.sane.el primo.τ est in ar.q illud possumus quod de iure possumus.

Impupes

dicitur masculus donec cōpleuerit.14.annum. Femina ante3 12.quia in ista etate homines incipiunt pubescere.l.fi.C.quando tutor vel cura. τ in sti.qui.mo.fi.tu.in prin. Et hoc verum quo ad tutellam.sed quo ad matrimoniū ɔhendum tamdiu est impubes masculus vel femina q̄3 diu non est potens ad generandu3 vt in.c.impuberes.de despon.impu.in tex.

ꝑm Pe. de anch. in cle. i. de homi. Sufficeret tñ aliqñ vnũ inditiũ. puta vnus testis integer ⁊ bõe fame q testificat ꝙ vidit ꝯmittere tale maleficiũ. tũc põt poni ad torturã ad iquirendũ. nõ. glo. ⁊ doc. i. l. si qs. C. ad. l. iul. maie. ⁊ Bar. i. l. i. §. 2. ⁊. l. maĩt⁹. ⁊. l. pe. ff. ð qõ. Itẽ ꝯfessio extraiudicialis rei si est hõ male vite ⁊ conditionis sufficit vt dicit Bar. in. l. fi. ff. de questi. Item iuuenis inuenitur exire de domo pulcre mulieris vel inuentus ẽ cum ea in locis secretis ⁊ aptis ad fornicandũ. vt nõ. in. c. lr̃is de ꝑsump. ⁊ h⁹modi. ⁊ ita videtur relinquenduȝ arbitrio iudicis qñ vnuȝ sufficit.

3 Utruȝ sufficiant inditia si reo nõ detur copia ⁊ aduocato suo. R. ꝙ nõ. vt. l. custodias ⁊ ibi glo. Bar. Ang. ⁊ Imo. ff. de pu. iudi. Limitat Ange. in. l. si vacantia. C. de bonis vacan. nisi qñ iudex ꝓcedit ex mero officio ⁊ nõ ad q̃rellaȝ. vt nõ. dñs Ant. i. c. qualr ⁊ qñ. el. 2. de accu.

4 Utrũ fama sit sufficiẽs inditiũ. R. ꝙ nõ. vt tȝ Bar. in. l. i. §. idem cornelio. ff. de q̃stio. nisi iungat cũ alijs iditijs. Fama tñ cũ vno teste i ciuilibus facit plenã ꝓbationẽ. vt i. c. veniens. el primo. de testi. secus i crialibus.

5 Utrũ pticeps criminis iterrogatus vl sponte dicẽdo faciat idiciũ ꝯ sociũ. R. ꝙ nõ. vt nõ. Bar. i. l. i. §. si seru⁹. ff. de q̃sti. facit qð nõ. glo. In. l. si filiũ. C. de li. cã. Silr nec pr̃ vel filius aut alij cõmẽsales de qbus i. l. parentes ⁊ liberi. C. de testi. faciũt inditium. vt nõ. Bar. i. d. §. idẽ cornelio. Et hec ꝓcedũt qñ nulla alia iditia vrgẽtia ꝑcedũt ⁊ iõ socius de socio nõ est iterrogãdus. l. fi. C. de accu. Fallit i ascisinis. vt nõ glo. in. l. non iõ minus. C. de accu. ⁊ in delictis i offensam gñalitatẽ. vt nõ. Bar. in. l. repi. ff. de q̃sti. sicut sũt latrones ⁊ huiusmodi.

Indignatio ẽ filia ire q̃ nõ valet vidẽ l audire eũ cui irascit ⁊ cõit ẽ veniale pctm̃ nisi p accidẽs. s. rõe scãdali l qr denegat loq vel rñdẽ i cãu quo tñr de ꝑcepto. de quo vide s. Diligere. §. 3.

1 Indulgentia ꝑm Archi. ⁊ sequtur Ge. i. c. idulgẽtie. de pe. ⁊ re. li. 6. qñqȝ dicit remissionem pene. 1. q. 3. i fi. Qñqȝ ꝯcessionẽ gr̃e vt lite. pen. c. fi. de priui. dudũ. Qñqȝ dispẽsationẽ. 77. d. c. fi. i fi. de elec. dudũ el. 2. Qñqȝ ius cõe. 33. q. 2. iter fectões. ⁊. 35. q. 6. de icestuos. Qñqȝ accipitur ꝓ vacare seu operã dare. vñ dr̃. Indulgere gule noli q̃ ventris aica ẽ. Sed hic accipio idulgẽtiam ꝓ idulgẽtijs q̃ dãtur i ecclesijs ⁊ huiusmõi q̃ sic diffinit. Indulgẽtia ẽ q̃dã remissio pene debite pro pctõ post cõtritionem hitam de eo. hoc colligitur ex nõ in. c. qð aũt. de pe. ⁊ re.

1 Qual est ista pena q̃ per indulgẽtias remittitur. R. glo. in. d. c. qð aũt. recitat quinqȝ. ⁊ ego addam duas. ⁊ sic fuerunt. 7. opiniones. Prima tenet ꝙ solũmõ remittit illa pena quã de⁹ pro supplemẽto statuit iponendam i alia vita illis qui solũmodo fecerũt pniam ꝑm ꝙ canones iponũt sed illã quaȝ canones iponũt faciendã nullo mõ remittit: sed hec opinio ẽ falsa. tum qr ꝯ tex. aptum in. c. cũ ex eo de pe. ⁊ re. vbi dr̃ ꝙ per idulgentias pnial satisfactio eneruat. tuȝ ẽt quia presupponit ꝙ canones pniales necessario siũt exequẽdi ꝯ tex. i. c. de⁹ qui eo. ti. q vult ꝙ pnia hodie per arbitrium discreti sacerdotis sit moderãda. ⁊ sic est arbitraria. Facit ad hoc. c. mensuram. de pe. di. i. Seꝯda tenet ꝙ solum remittit penã taxatam a iure seu canone pniali. sed nõ eã quã diuia iustitia statuit imponẽdam. ⁊ hec est falsa tum quia presupponit vnum falsum ꝯ euãgelium ꝙ ecclesia nõ possit absoluere quo ad penam. cũ ẽt absoluat quo ad culpam p virtutem sacr̃i ꝑm Sco. i. 4. di. 14. ẽt quo ad deum. cũ dicatur Math. 16. 24. q. i. Qð cũqȝ ligaueris super terram ⁊c̃. tum ẽt quia sic idulgẽtie eẽnt nociue. qr absoluẽdo eos a pena huius mũdi trãsmittẽt tales ad grauiora tormenta i purgatorio. Tertia oppio tenet. ꝙ remittũt penã debitam pctõ. ⁊ quo ad deum ⁊ quo ad ecclesiam. sed ꝯcedens onerat se ad satisfaciẽn pro illo cui dedit. ⁊ hec silr falsa. tũ qr alñ sũt tã modica merita ꝯcedentis ꝙ nõ sufficiũt sibi tñ ẽt qr nullus ꝯcedens ad hoc se obligare intendit ⁊ nẽo obligat nisi qui aium obligandi hũit. l. obligationũ. ff. de ac. ⁊ obli. Quarta opinio tenet. ꝙ remittitur solũ illa pena debita pctõ. pro quo nõ satisfecit ex neglĩa. siue quo ad eccliam siue quo ad deum. nõ aũt illa quaȝ cõtẽpsit facere seu noluit. ⁊ hec ẽ falsa. tum qr remunerare vult neglĩam ꝯ. l. nõ. ff. ex qbus ca. ma. nõ. n. negligẽtibus subuenit sed necessitate rerũ impeditis. hec ibi. tum etiã qr ꝑsupponit ꝙ qs possit ꝯtẽpnere pniam ⁊ eẽ capax idulgẽtie. cũ talis i pctõ mortali sit. qð falsum est. Quinta opio tenet ꝙ remittitur ẽt pena inferni. allat tex. de pe. di. 3. c. vltio. vbi pȝ ꝙ bona fctã i pctõ mortali valẽt ad tollerabilius iudiciũ subeũdã. sȝ hec silr ẽ falsa. tũ qr illud. c. nõ itelligit ꝙ talia

bona minuāt penā inferni debitam pctīs. ſʒ
q̄ꝛ malum nō coittendo ꝛ faciēdo bonum.
nō augetur. tum ēt q̄ꝛ expreſſe tenet ꝯ. c. tres
ſunt. de pe. di. i. ꝛ de conſe. di. 4. omnis vbi
pʒ ꝙ pena eterna nullo modo pōt remitti
niſi per contritionem propriam loquendo
de eo qui peccauit actualr̄. ſ. de adulto. Fac.
c. maiores de baptiſmo i. §. hic vō dicimus
Sexta opinio tenet ꝙ per indulgentias re
mittitur pena taxata a deo ꝛ ēt a ſacerdote
impoſita ſi mō ipſe ſacerdos qui eam ipo-
ſuit hoc ſibi conceſſerit vt eam per tales re
miſſiones vel in partem l' in totum poſſit re
dimere. ꝛ hec ſimiliter nō videtur vera. lʒ
glo. in. d. c. qd̄ aūt. ꝛ multi canoniſte eam te
nuerint. tum q̄ꝛ vr̄ artare ptātem ſuperioris
quaſi nō poſſit remittere penam ipoſitam
ab inferiori ſuo. ꝯ id qd̄ legitur. ꝛ nō. in. c.
qd̄ ſup hijs. §. rurſus de voto. tum ēt q̄ꝛ vr̄
ꝯ tex. prefati. c. cum ex eo in verbo eneruat
Septima opinio tenet ꝙ prefate indulgen
tie valent. ſm Fran. de may. in tractatu de
ptāte clauium primo quo ad augumentum
grē. Nam ſm Aug. Caritas meretur auge-
ri. ſed per opera meritoria facta ab exn̄te
in gratia meretur augumentum grē ergo
ꝛc. quia nō datur niſi facientibus opera de
ſui nā meritoria. Scdō quo ad augumētuʒ
glie. quia cum nullus poſſit lucrari idulgē-
tiam niſi per fidem ꝛ fides ſit virtus cui ꝓ-
mittitur viſio dei ergo ꝛc. Tertio valēt quo
ad penā debitā in purgatorio. quia qn̄ ali-
cui aliqd̄ debitū eſt remiſſum ab eo qui hʒ
ptātem. ꝑinde ē ac ſi ſolutum eēt. ſed ſicut ec
cleſia iponendo pniam remittit penam pur
gatoriam. ergo remittendo p indulgentiaʒ
abſoluit ab ea. Quarto valent quo ad penā
impoſitā a ſacerdote ſm ptem vel totum. ꝓ
ut ſonant ꝛ hec eſt vera opinio quā ſequit
Gofre. Jo. an. Pa. in. d. c. qd̄ aūt. ꝛ cōiter
alij canoniſte ꝛ Theo. in. 4. ſen. di. 20. Ex
quo pʒ ꝙ ille cui impoſuit ſacerdos pniam
7. annorum ieiunandorum accipiendo in-
dulgentiam. 7. annorum abſolutus eſt licet
melius ſit eam facere. ꝛ hanc pro purgato
rio reſeruare pro reſiduo. ſi impoſita non
fuiſſet condigna.

8 Queritur quātū remittitur per indulgētiā
de prefata pena vl' debita pena in purgato
rio. vel i hac vita pro peccatis cōmiſſis. R.
ꝙ diuerſa fuit opinio inter doc. canoniſtas
ꝛ Theo. Nam quidam dicunt ꝙ valent ſʒ
internam ſuſcipientis deuotionem ꝛ non
plus. ꝛ huius opinionis videt fuiſſe Ray.
Sed hec eſt falſa quia ſequeretur ꝙ ſine ex
teriori operatione valerent qd̄ ē ꝯ communit
Theo. in. 4. di. 20. vbi volunt ꝙ niſi qs faci-
at illud pro quo dat indulgentia nullo mo
do ipam ꝯſequatur quātūcūqʒ habeat bo
nam voluntatem. licet conſequatur meritū
bone voluntatis. Secunda opinio tenet ꝙ
valent ſm deuotionis quātitateʒ ꝛ dati ſeu
laboris magnitudinem. vnde licet dicatur
qui porrexerit manus adiutrices tali ecclie
habeat de idulgentia. 40. dies. tamen ſi vnꝰ
dat plus altero vl' de magis longinquo ve
nit. ad viſitandum eccleſiam in qua eſt idul
gentia. 7. annorum. participabit magis quā
ille qui dat minus vel venit de prope. Sed
hec opinio implicat ꝯdictionem eo ꝙ non
eſſet indulgentia ſed ꝯmutatio. aut oʒ dice
re ꝙ ecclia predicaret falſum ſi non ambo
haberent. 40. dies vel. 7. annos. Et ideo eſt
tertia opinio que tenet ꝙ tm̄ valet quātum
valeret ei pnia tot dierum l' tot annoꝝ ab eo
facta in hac vita. pro quot datur indulgen-
tia. hoc eſt ꝙ tm̄ minus punietur in purga
torio quātum ſi feciſſet pniam per tot dies l'
annos quot ſonat indulgētia. ex quo cōclu
dunt ꝙ ſicut pnia facta cum maiori feruore
ꝛ auſteritate per annum. plus valet ceteris
paribus q̄ʒ facta cum minori. ſic illi q plus
dat ꝛ plus laborat corn̄det annus efficatio
ris pnie. q̄ʒ alij. ꝛ ideo plus habebit de re-
miſſione q̄ʒuis ambo remiſſionem tot āno
rum habeant. Et hec opinio nō placet mi-
hi. quia videt derogare verbis indulgētie.
cum dicatur ꝙ datur indulgentia tot anno
rum. ꝛ debeat intelligi de annis vere ꝛ op
time penitentie fiende. quia verba in potio
ri ſignificato ſunt intelligenda ꝛ latiſſime i
beneficio principis de ver. ſigni. c. olim ti-
bi. Quarta opinio tenet ꝙ quo ad remiſſio
nem extenſionis pene tantum valent hijs q
ꝛ de prope cum modica elyna ſicut hijs q
de longe ꝛ cum multa elemoſyna ſm ꝙ cō
tinetur in forma. ſed quo ad remiſſionem
pene intenſiue ꝛ quo ad diſpoſitionem ſui
ad recipiendum augumentum gratie. ſunt
impares. quia qui plus dat ꝛ magis labo-
rat ceteris paribus plus habebit. hec autē
opinio niſi vellit dīe qd̄ dicit tertia opio
implicat contradictionem niſi quo ad illā
diſpoſitionem augumenti gratie quia illud
eſt veriſſimum. Ratio quia ſi non debeo fa
re niſi penitentiam. 7. annoruʒ ſi dimittatur
mihi extenſiue ſimiliter ꝛ intenſiue remitte
tur. Quinta opinio eſt ꝙ tantum valēt quan
tum ſonant. ꝛ tm̄ multum danti quantuʒ pa
ruʒ. vel modicum laboranti quantum mul

cle.si.de elec. τ facit ad lras φ salutisco du cius non expirat mote pcedentis. vide glo. singularez in.c.cu co.de elec.li.6. Nec ob. l.si.ff.de penis.qz loquitur in penalib⁹. Nō bene nō. Pa. vero in.c.si.de offi.lega.idez tenet quo ad indulgētiā de qua hic loquor. sed de indulgentia seu lnia. vt puta eligendi pfessorem vel nō residendi in beneficio n. sed tenet φ expirat morte concedentis vel finito ei⁹ officio nisi sit fcā cū cāe cognitōe τ psensu sui capituli. qz est in preiudiciū ecclesie: τ sic tene φ in pcessione preiudicatiua pcessa p iferiores pape sine cāe cognitōne expirat. secus esset si concederetur a papa. vel non esset alteri preiudicatiua. Et sic concorda doc.

8 Quid si tales dantes sint in peccato mortali. R⁷. fm Ho. φ nihilominus valent ppt officiū q̄zdiu tollerant ab ecclesia. Facit.c. dictum est.1.q.2.

9 Unde assumūtur iste indulgentie. R⁷. cōis opinio doc. tam theologoꝝ in.4. q̄z canonicoꝝ i.d.c.indulgētie. τ cle. vnica. de reli. τ ve.scoꝝ. τ in.d.c.qd autē. ē φ sunt ex habundātia meritoꝝ que vltra mensuram demeritoꝝ suoꝝ sancti sustinuerunt τ xpi. Sz ego teneo cū Frā. de may. in tractatu de indulgentijs φ cum merita sctoꝝ sint vltra cōdignum renumerata a deo: τ sic exsulta φ solum dantur ex merito xpi τ passionis eius cuius minima gutta sanguinis vel sudoris sufficeret ad expiatione omnium peccatoꝝ que vnq̄z fuerunt perpetrata aut perpetrabūtur. qz eius respectu nihil sunt oia. vt in.c. dānam⁹. circa si.de sum.tri. quia vere dolores nostros ipe portauit. de cele.mi. c.cum Marthe. cuius dispensatio tradita ē super terrā illi qui curam hz mistici cōporis τ clauez totius ecclesie militantis. d trās la.c.quāto. τ.24.q.i.c.qd cūq̄z.

10 Sub qua forma sunt concedende questoribus. R⁷. φ secundum formam que scribit in.d.c.cum ex eo.

11 Utrum prefati prelati possint cōcedere indulgētias n suis subditis. R⁷. φ non. nisi in duobus casibus. Primus ē in.c. nostro. d pe. τ re. vbi archiepi cōcedunt simpliciter p totam puintiam licet nō sint eius subditi nisi in casibus a iure expressis. Intellige tamen φ n valent nisi existētibus de puintia non aduenientibus qui ibi non habent domiciliū. Secūdus cāus ē qn illi qui volunt eas accipere hnt lniam a proprio episcopo secundum aliquos. vt nō. Inno. in.c.qd autem. de pe. τ re. Alij vero dicunt φ etiaz de licentia proprij sacerdotis prochialis possunt ipas accipere. Et cum hoc transit Ho. Gul. vero in Spe. dicit φ tutius ē φ hēat psensus epi τ fm eundem sufficit ēt consensus metropolitani sui.d.c.nostro. Addit ēt Gu. ibidem φ ex cā iusta pōt eps statuēs in diocesi sua pcedere vt indulgētie sue psint venientibus de diocesi aliena. Facit.d.c.qd aūt. non tn possz cōceder φ indulgentie ab alijs episcopis in eius diocesi cōcesse valeant. ex quo pz φ illi qui hnt lras diuersoꝝ epoꝝ dantes idulgētias facientibus eis elemosinas n valent nisi quo ad indulgētiam proprij episcopi vel nisi habeant lniam a pprio epo vel sacerdote vt tales indulgētie ei psint. de fo.compe. significasti.

12 Sed quid si epus pcedit idulgentiam τ Archieps silz tale quid faciētibus. R⁷. φ oēs subditi epi hēbunt vtrāq̄z alij vero hēbunt solam archiepi fm Ho. in.d.c. cum ex eo.

13 Pro qbus causis idulgentie sunt fiēde. R⁷. secundum communiter doc. φ pro dei laude τ gloria que precipue relucet in sanctis eius. sancti vero honorantur in constructione ecclesiarum τ cōmemoratione virtutum. τ ideo recte dantur celebrantibus eoꝝ festa exntibus predicationibus. visitantibus coꝝ ecclesias τ huiusmodi. Item secundo pro communi vtilitate τ defensione fidei. terre sācte. pmotiōe studij τ huiusmodi.

14 Utrum possint dari pro temporalibus tātum. R⁷. φ non simpliciter: sed bene pro temporalibus ad spiritualia ordinatis secūdum S. Bo. vbi.s. τ sic non ē simonia.

15 Utrum p spūalibus tm. R⁷. φ sic sicut Inno. 4. dedit indulgentiam. 10. dierum orantibus p rege frantie τ predicantib⁹ crucem.

16 Utrum pro remissione iniurie. R⁷. sanctus Bo. φ non. quia in datione indulgētie dz attendi illud qd sit mere voluntatis nō necessitatis. Sit etiam quid taxabile. sit etiam aliquo modo penale si recte dantur. quorum primum deficit in proposito.

17 Quibus prosunt indulgentie. R⁷. vt colligo ex Inno. τ Ho. in.c.qd aūt. de pe. τ re. τ etiam a theo. in.4. di.20. φ vt valeant requiruntur secundum aliquos. 7. Primum φ sit contritus τ confessus. videtur tamē satis rationabile φ hoc intelligatur secundum ecclesie interpretationem. vnde ille qui fuit confessus in pascha τ post cecidit in mortale peccatū si pteratur de eo τ deliberet confiti i q̄dragesia futura cēsebit pfess⁹ τ ptrit⁹. τ sic hēbit indulgentiam. τ licet hec sit pia

opio quā Pa.in.c.ōīs vtriusq3.de pe.τ re
miſ.tangit τ Jo.an.in.d.c.ꝙ aūt.τ ī glo.ī
cle.vnica.de reli.τ ue.ſcōꝝ.τ.Car.ibidem
tꝫ.tamen tutius ē ꝙ ꝯfiteatur maxime cum
vix ſciāt ſeculares vere conteri.ſi confiteri
nō pōt ꝯmode ꝯteratur:τ credo eam habe
bit.non autem exiſtens in mortali.ſ.non cō
tritus.

18 Secūdū ꝙ hēat deuotionē fidei qua cre
dat tātam pōtatē eſſe apud eccliam:qꝛ lꝫ ñ
hēamus manifeſta teſtimonia añ tp̄us Gre
gorij.tñ credeñ ē ꝙ ēt ante faciebant.lꝫ nō
ita freqnter qꝛ añ ſua tp̄a raro poterāt fie
ri ita ſolēnes τ catholici qꝛ erant magis p
fecti non ita indigebant.

19 Tertium ꝙ ſit ſubditus eius q facit.ſcd̄m
qd̄ dictum eſt.s̄.

20 Quartū ꝙ faciat illud ꝓ quo datur indul
gentia.alias nō valet q̄ātūuis hēat bonaꝫ vo
luntatē.nam ſm Tho.in.4.20.di.ñ iſtante
ꝯditione nō pōt quis ꝯſequi qd̄ ſub ꝯditōe
ꝯcedit.Nec ob.ꝙ deus reſpicit bonā volū
tatem.14.q.5.ſi quid.qꝛ veꝝ q̄ātuꝫ ad augu
mentum grē τ glorie.ſed ñ quo ad accidē
talia cuiuſmōi ē remiſſio pene.valet tñ per
accidens talis bona voluntas.qꝛ inq̄ātum
augumētat grām.p ꝯſequens τ contritionē
auget.τ ita opatur ad remiſſionē pene.

21 Sed qd ſi aliqs facit pro eo.R℞.ꝙ ſi indul
gentiā ꝯcedens exprimit.valebit.alias nō
valebit ſi hoc exprimit ēt ſi ille ꝓ quo facit
ſit mortuus ñ p modū indulgentie ſꝫ ſuffra
gij.τ hec ē cōis opinio theologoꝝ.τ ēt tꝫ
Inno.in.d.c.ꝙ aūt.Nec ob.ꝙ dicas papā
ñ hr̄e auctoritatē ſup mortuos.qꝛ hoc ē ve
rum per ſe τ directe:τ ſic non valent mor
tuis indulgentie ſed p modū ſuffragij bene
valent.Alij aūt tenēt vt refert Car.in.d.cle.
2.ꝙ qñ ē a papa taliter data ꝙ ēt pro mor
tuis poſſit fieri id qd̄ iponitur ꝙ valet ſm
Tho.in.4.τ Pe.τ Aug.de ancho.in li.ď
pōtate pape.Et ad illud qd̄ dr̄ Mat.16.qd̄
cūq3 ligaueris ſup terrā τ c.R℞.ꝯferri ad pa
pam exñtem ſup terrā:qꝛ cū mortuus fuerit
amplius ligare vel ſoluere non pōt.requiri
tur tñ ſi dꝫ valere ꝓ alio ꝙ tam ille qui acci
pit q̄ͣ ille pro quo accipitur ſint in ſtatu gra
tie aliter ñ valeret neq3 p modum indulgē
tie neq3 p modū ſuffragij.Et plꝫ mihi.

22 Utꝝ religioſus poſſit facer̄ id pro quo da
tur indulgentia vt eam habeat.R℞.ꝙ lꝫ nō
hēat ꝓprium nec ꝓ ſua volūtate poſſit exi
re clauſtꝝ.ſupior tñ pōt ei dare liāam aliqd
dandi vel viſitandi loca ſancta.τ ſic eā ha
bebit ſicut alij.ñ tñ ꝺꝫ dimittere religionis
obſeruātiam pp ip̄as.quia plus meret quo
ad p̄mium eſſētiale religionem ſeruādo q̄ͣ
indulgētias capiēdo.licꝫ minus quo ad di
miſſionem pene:

23 Utꝝ ille qui dedit indulgētiā ſi facit illud
pro quo dedit hēat eam.R℞.Uin.in.d.c.cuꝫ
ex eo.τ Guil.in Spe.τ Archi.in.d.c.idul
gentie ꝙ non.l.vnica.C.ne qs in ca.ſu.τ.l.
inquiſitio.C.de ſolu.Theologi in.4.di.20.
dicunt ꝙ licet principaliter nō poſſit prelat⁹
ſibi dare indulgentiā.tñ data alijs ēt ſub ea
deꝫ forma pōt ea vti.τ ſic tene ꝙ valet vt te
net Gaſpar in.d.c.nr̄o.τ ſeqtur Ge.in.d.c.
indulgentie.de pe.τ re.li.6.

24 Quintū ꝙ tñ det ꝓ quāto nollet ſuſtiner̄
penā ſibi iniūctā.vñ q̄ātuꝫ daret ne haberet
ieiunare tot diebus tm̄ dicunt dꝫ dare ſi vlt
eā hr̄e.ſꝫ hoc cōiter nō tenet a doctoribus
vt tꝫ Pa.in.d.c.ꝙ aūt.ſed ſufficit faciat ſm
ꝙ ei conuenit.vt dixi.s̄.

25 Sextum ꝙ ille qui eam vult accipere nō
poſſit facere debitam pniam vt pctm̄ ſuū re
quirit.qꝛ ſi poſſet facere τ non faceret ñ va
leret indulgētia.ſed hoc falſuꝫ ē.vt.s̄.patuit
τ iō non reqrit neceſſario iſta duo.

26 Septimū ꝙ ſubſit neceſſitas in cā ꝓ qua
datur.Sed h̄ ſilr̄ non ē verum.qꝛ ēt ſine ne
ceſſitate pōt dari.vt.s̄.patuit.Et ſic patet ꝙ
quatuor tñmodo ſunt neceſſaria.

27 De pena religioſoꝝ ꝓnunciātium vel p̄
dicantiū idulgētias idiſcretas hētur in cle.
religioſi.de priuile.vbi pꝫ ꝙ peccant mōta
liter.qꝛ ꝓhibet eis in virtute ſancte obedie
ſub pena maledictōis eterne.Et dicūtur p̄
dicare idulgentias indiſcretas.ſm glo.quā
do ꝓnuntiant indulgentias nō conceſſas.i.
quas non habent Car.in.d.cle.religioſi.di
cit ꝙ ēt ſi ſunt conceſſe eis dūmodo ſint in
diſcrete adeo ꝙ eis non potuerunt concedi
dicuntur indiſcrete ſm Pau..qui dicit ꝙ
dicūtur indiſcrete qñ concedens excedit q̄ͣ
titatem.d.c.cum ex eo.Idem ēt dicit Zēze.
ꝙ indiſcrete dicūtur quando probari non
poſſunt.ar.de proba.quoniaꝫ.τ.c.poſt ceſ
ſionem.τ de fide inſtru.c.2.ſed qūo peccent
mortalr̄ tene ꝙ ſolum ē quando pronūtiāt
indulgentias non veras aut nō validas.

1 INepta leticia eſt filia gu
le que quando ſit
peccatum.vide Ludus.§.2.

1 INfamia eſt leſe dignitat̄
qualitas repro
bata quātum ad vitam τ mores p
argumen.a ꝯtrario ſenſu ſicut fama eſt illeſe di
gnitatis ſtatus.vita.τ moribus cōprobat⁹.

⁊ in nullo diminutus.l.cognitionum nume rus.§.extimatio.ff.d vari.⁊ extraor.cogni. Et io infamis dr cuius status vita ⁊ morib⁹ ẽ reprobatus sicut colligitur.ff.de ius vo.l. sed ⁊ si hac lege.§.ꝓtor in glo.⁊.ff.de obse qui.a libe.l.honori.⁊.l.ꝫ.

1 Quotuplex ẽ infamia.℟.triplex.s.facti ꝫ ꝓuenit ex cõi hominũ locutõne de qua per Bar.in.l.de minore.§.tormenta.ff.d qõni bus.Secunda iuris.Tertia canonica.

2 Quõ incurrit infamia facti.℟.ꝙ aliqñ in curritur a crĩe ita ꝙ crimen ẽ proxĩa cã ifa mie.⁊ hec repellit a testimõio i cãis grauio ribus ⁊ in cã criali sed in alijs admittuntur ſm ꝙ plus ⁊ minus sunt ifamati. Aliqñ cã tur infamia facti ab alio.puta qꝛ fuit incarce ratus vel fuit ꝑꝑ crimẽ repulsus a testimõio vt in.c.testimoniũ.De testibus:vel cũ pater ꝑ verba turpia instituit filiũ heredẽ.dicẽdo filiũ meũ proditorẽ neqꝫ ⁊ huiusmodi isti tuo heredẽ vel ei lego.vt.C.ex q.ca.in fa.ir ro.l.ca.q.pater.Itẽ cãtur ꝑ verba iudicis di cẽtis alicui postulanti calũniaris vel bñ face res si ad frugẽ melioris vite te ꝯuerteres ⁊ h⁹modi.vt i.l.verbũ.⁊ in.l.iterlocutõ.C. c.ti.Multꝭ ẽt alijs mõis icurrit.vñ qñ apd bonos ⁊ graues viros infamat ex aliquo fa cto.sic icurrit ifamiã facti.d.l.ꝫ.⁊.6.q.i.sũt plurimi.vt nõ.in.c.ꝫ ex quadã.de testi.In famiã eni nõ faciunt dicta paucorũ nec mul tarũ leuiũ ꝑsonarũ dũmõ apd graues ⁊ bo nos nõ sit opinio lesa.Et nõ.ꝙ hic graues dicũtur q nõ sunt leues.puta ẽ hõ bõe fame ⁊ opinionis antiquus.sicut bñmeritus dr q nõ demeruit.ff.de le.2.l.cũ pater.§.rogo. ⁊.l.cũ quidã in prin.⁊ de scruti.c.vno.Vñ ⁊ senibus maior fides adhibetur.ff.de fid instru.l.vlti.⁊ ar.ff.fami.hercis.l.si q sunt vbi heres in maiori ꝑte ꝑponitur illi qui in minori parte est heres.

3 Quẽ effectũ operat hec ifamia.℟.ꝙ prio repellit a dignitatibus.c.iter dilectos de ex ce.ꝑla.qꝛ vilibus ⁊ indignis porte dignitatꝭ patet nõ debẽt ⁊ de re.iur.infamibus li.6. Iẽ repellit a testimonio.Intellige in cã cri minali nõ aũt in ciuili:nisi ſm qd dixi de in famia q hꝫ ortũ a crimine.Ita nõ.Io.An. ⁊ Pa.in.c.testimoniũ de testi.⁊ in.c.inqui sitionis.§.pe.d accu.Ricar.tñ in.4.di.25.tꝫ ꝙ infamia facti ipso iure nõ interdicit actus legiptimos alle.c.si qs presbiter de purga. ca.ſꝫ sũt talibus interdicenda donec purga tõeꝫ canonicã fecerit.c.ex tuaꝝ.de pur.ca. Itẽ repellit a ꝓmotione ordinum.de accu. Omnipotẽs deus.81.di.tantis daniel.⁊ sus

pendit iam promotũ ſꝫ ꝙ crimẽ ipedit ſm Inno.de postula.ꝑla.c.fi.de elec.c.sup eo. de renũ.c.nisi cũ pridem.Itẽ indicit querel lã in officiosi testamẽti ꝯ testm̃ fratris si infa mis heres a fratre fuerit institutus ⁊ rũpit C.de in offi.testa.l.fres.Itẽ purgatiõem in ducit si iudici videbit d accu.veniens.⁊ ibi Ho.de hoc ⁊ in glo.in.l.nullã.C.ex q.ca. infa.ali.irro.

4 Quõ tollitur hec infamia facti.℟.Pa.in c.ex diligẽti de simo.ꝙ tollitur ꝑ ꝯtrarium fac tũ.vt nõ.Io.6.q.i.c.omnes in glo.Põt ẽt princeps disponere vt talis infamia nõ ha beat effectuꝫ.vt nõ.Pa.in.c.cũ te.de sen.⁊ re.iudica.

5 Quõ incurrit infamia iuris.℟.ꝙ ꝑ sniaꝫ. ⁊ regulare est ꝙ nõ incurrat infamia iuris i criminibus publicis nisi per sniam.l.i.ff.d hi.qui.no.infa.nõ.Dy.in.d.regula infami bus ⁊ Pa.in.c.exceptionẽ.De excep.Et q sint publica crimina habet insti.de pu.iudi. ꝑ totũ.De quo vide.s.Crimen.§.7.Itẽ in curritur infamia iuris ipso facto in casibus i qbus iure cauet ꝙ incurratur ipso facto.vt cũ imperator militi aufert insignia vl mittit aliquẽ in exiliũ.l.ꝙ ait.§.ignominiosa.ff.d hi.qui no.infa.Itẽ qui exercẽt iprobum fe nus exigẽtes vsuras vsurarũ.3.q.7.§.porro ⁊ ibi vide bonũ tex.cũ glo.Itẽ cũ aliquis d prehendit in adulterio.l.palã.§.que i adul terio.ff.de ritu.nup.vel ꝯhit simul cuꝫ dua bus vel simul hꝫ duas sponsas.l.qd igitur ff.de hi.q no.infa.de bigamis nup a nobis Itẽ q lenocinũ exercuit vel filias vel nep tes ꝓstituerit.l.atletas.§.ait ꝓtor.ff.eodem ⁊ ibi de multis.Itẽ qui pugnauit cũ fera.ff. de postul.l.i.§.bestias.⁊ multis alijs de qui bus vide in.d.§.porro ⁊.d.l.atletas.Et nõ ꝙ regulariter oẽs ifames ſm leges sunt ẽt i fames ſm canones.probat hoc tex.notatus in.c.oẽs vo.6.q.i.nõ.Inno.in.c.qualiter ⁊ qñ el.2.de accu.Similiter oẽs qui ex culpis suis ad ordines nõ possunt promoueri vt i d.c.omnes.ẽ tex.⁊ ibi vid bonã glo.de hoc ⁊.d.§.porro.

6 Vtrũ confessio dlicti in iuditio reddat ali quem infamẽ infamia iuris.℟.Bar.in.l.in famẽ.ff.de publicis iudi.notat Pa.in.c.at si clerici de iudi.ꝙ non qꝛ iuditiũ pretorũ vr requirere ad hoc vt sit infamis ꝙ sit con dẽnatus de crimine.l.i.ff.de hi.q nõ.infa.⁊ in cã criminis cõfessus nõ habet pro cõdẽ nato.vt.l.si confessus.ff.de custo.⁊ exhi.re. ⁊ iõ Bar.in.l.furti.ff.de hi.q nõ.infa.dat cautellã vt soluat qñ requirit snia ad ifamiã

incurrēdā ꝯdemnatōem an̄ sniam ⁊ sic eua
det ar.l.si reus.ff.de procura.Simuliter nō
aliā cautellam.s.ꝙ talis ñ litiget p se ꝫ p ꝓ
curatorē qꝛ lꝫ ipse cōdemnet ⁊ procurator
procuratorio noie tñ in hoc casu nec dñus
nec ꝓcurator efficietur infamis vt ꝓbatur i
d.l.furti.§.si quis alieno p tex.⁊ glo.⁊ ibi
Bar.hoc nō.⁊ doc.⁊ nō.ꝙ loquit qñ quis
conuenitur vt ꝯdemnet actōne famosa vel
ex crie ex quo sequit. infamia pria tñ cau-
tella nō valeret vbi infamia irrogatur ipso
iure.vt i.c.testimoniū de testibus qꝛ p solu-
tōem videret reus cōfiteri crimē.l.ad solu-
tionē.C.de re.iudi.⁊.l.qñ.ff.de hi.qui nō.
infa.

7 Utrū prelatus efficiatur infamis si remo
neat ꝓpt dolū.R.Pa.in.c.lꝫ heli.de simo.
⁊ ibi glo.ꝙ sic sicut iura volunt in tuto-
re.

8 Utrū infamia iuris tollat executionem or
dinū.R.Pa.vbi.s.ꝙ sic ⁊ ēt exercitiū cu-
iuscunqꝫ dignitatis vt dicit tex.in.l.infamia
C.de decuri.⁊ iō prelatus nō expectet sniaꝫ
sed resignet sponte a principio.⁊ sic euita-
bit infamiam.

9 Sed nūquid talis īfamia ꝓuat titulo bñ
ficij ⁊ alijs dignitatibus ipso facto.R.Pa.
i.c.querellā de iur.iur.puto ꝙ sic in dignita
tibus ⁊ honoribus citra titulos bñficiales
ꝓbatur ex tex.l.2.§.miles.ff.de hi.q nō.īfa.
vbi glo.dicit quod sicut infamia priuat ip-
so facto militē militia vt ibi.sic pari rōe pri
uat militia celesti in alijs dignitatibus ⁊ ho
noribus.Idē vr̄ velle glo.in.l.frustratorius
C.de re.mili.In bñficialibus āt nō inuenio
tex.dicit Pa.in.d.c.q̄rellam hoc dicentem
vñ ñ debemus iponere hāc penā spūalem
in ipsis ex quo iure canonico non cauetur
expresse vt in simili dicit glosa in.c.si.de
iure patro.Fatetur bene idem Pa.ꝙ col-
latō facta īfami ipso iure ē nulla rl'a infami
bus de re.iur.li.6.⁊.l.2.C.de dignita.Facit
c.inter dilectos de exce.ꝑla.

10 Utrū ꝯdēnatus de falso cōisso in offō te
stificādi effitiat infamis.R.i.c.cū dilectus i
fi.de or.cogni.ꝙ sic si directe fuit cōdēnatꝰ
secus si directe non fuit actū ꝯ eu ſꝫ vt repel
leretur a testimonio ar.d.c.cū dilectus.⁊.l.
lucius.ff.de hi.qui no.infa.

11 Utruꝫ snia arbitri infamet.R.ꝙ nō ſꝫ oꝫ
ꝙ sit iudicis ordinarij.l.qd ergo.§.ex com
promisso.ff.de hi.qui no.infa.

12 Quis pōt tollere infamiā iuris.R.Pa.
in.c.ex diligenti de simo.dicit ꝙ per solum
principem tollitur quo ad eos qui sibi sunt
subiecti.sed nō quo ad subiectos pape.sed
per ipsuꝫ papam soluꝫ.vt in.l.prima.ff.de
postu.⁊ in.c.cū te.de sen.⁊ re.iudi.⁊ hoc
dirrecte: sed indirrecte potest aliquando
episcopus vt cum dispensat in casibus si-
bi a iure permissis vt.puta condemnatus
de adulterio efficitur infamis ⁊ tamen epis
copus potest dispensare super adulterio ⁊
sic consequenter in infamia sed non princi
paliter seu directe ⁊ de hoc vide Bar.in
dicta.l.prima ⁊ in.l.infamem in fi.ff.de pu
bli.iudi.

13 Utrum papa possit restituere laicum nō
subditum sue iurisdictioni.R.ꝙ non.2.q.3.
§.hinc colligit.Nisi forte esset sibi necessa
rius in clericatu ⁊ tunc ipse tantum posset
⁊ non alius illos autem de patrimonio suo
restituere potest ⁊ illos qui iuri aliorum
non subsunt ⁊ omnes clericos vt in.c.per
venerabilem qui filij sunt legiptimi notāt
Ber.Inno.⁊ Hostien.in dicto.c.cum te.
Simuliter tenent doctores ꝙ etiam colle-
gium cardinalium potest sicut ⁊ papa sed
Pa.in.d.c.cum te tenet contrarium scilicꝫ
ꝙ non potest.

14 Utrum reges possint tollere infamiam iu
ris.R.ꝙ non illi qui subsunt iperatori se-
cundum Inno.sed bene illi qui non reco-
gnoscunt superiorem secundum dominum
Antonium in dicto capitulo cum testamen
to.

15 Utrum restitutus per imperatorem in-
digeat alia dispensatione vt promoueatur
R.secundum Pa.in dicto.c.cum te ꝙ non
dummodo egerit penitentiam.vel dic ꝙ
episcopus poterit dispensare respectu cri-
minis quod fuit notorium vt promoueatur
ex quo restitutus est per imperatorem vel
regem qui non subest imperatori.

16 Quomodo incurritur infamia cāonica.
R.ꝙ ex quolibet peccato mortali.vt.6.q.
prima infames ⁊ in glo.in summa ibidem
⁊ ista durat donec sublatum sit crimen.vt
in dicto.c.infames ⁊ glo.in.c.illi.sexta que
stione prima ⁊ ideo post penitentiam ces-
sat talis infamia hec nō.Pa.in.c.ex.diligē
ti de simo.

Infidelitas vtrū sit peccatū. ℞. ꝑm asteñ ꝙ infidelitas dupl'r pōt sumi p͛mo negatiue pure ⁊ hec ē i illis q nihil vnq̄ȝ audiuerūt de fide xp̄i ⁊ isto mō nō hȝ rōnem culpe sed pene q͛ tal' ignorantia diuinoꝝ est secuta pp peccatū p͛moꝝ parētū ⁊ sic tales infideles nō dānātur pp infidlitatē sed pp alia peccata q̄ sine fide nō pn̄t remitti ⁊ per hoc facit. Jo. 15. Si nō venissē ⁊ locutus eis nō fuissem peccatū non haberent. s. infidelitatis in xp̄m ꝑm aug. Secundo mō sumitur infidelitas ꝯrie. s. inquātuȝ ꝯriantur ⁊ ꝯtemnunt credere qđ audiunt ꝑm illud ysa. 50. Dn̄e quis credidit auditui nr̄o ⁊ in hoc ꝓp͛ie rō infidelitatis cōplet̄ ⁊ sic ē mortale peccatū ⁊ grauissimū inquantū magis elongat a deo nō tm̄ quo ad affectōem sȝ ēt cognitionē ⁊ iō magis puniet̄ q libet infidelis ꝓ isto peccato q̄ȝ q̄cunq̄ȝ alius pro quocunq̄ȝ alio ceteris paribus.

1 Utrū omne qđ facit infidelis sit peccatuȝ. ℞. Asten. gl. sup illud ad ro. c. 14. ⁊ 28. q. 1. §. ex hijs. Omne qđ nō ē ex fide peccatū ē dicit ꝙ nō oīs vita infideliū peccatum ē sȝ qn̄ solum faciunt aliqđ opus ex infidelitate vel relatum ad ipsam vt qn̄ sarracenus ieiunat vt legē machometi seruet hoc mādātē. vel iudeus sabbatizat ⁊ h' modi. ⁊ sic mortaliter peccat. alias secus. q͛ possunt facere multa que sūt de genere bonoꝝ in q̄bus nō ē peccatū. An āt vēdētes eis vel alio titulo ꝯcedentes aliqua q̄bus vtūtur ad eorū ritū peccent mortaliter dico saluo meliori iudicio ꝙ si q̄s hec eis vēderet vt tales ritꝰ facerent. sic peccaret mortaliter q͛ cooparetur eoꝝ peccato. Sed vendēs eis simplicit̄ aliquas res lȝ illi talibus vtant̄ ꝑm ritus eorū nō credo peccet mortal'r. Aliter ecclesia q̄ eos tollerat ⁊ ꝑmittit hītare inter xp̄ianos videretur ponere laqueū dānationis xp̄ianis cū sciat ꝙ qi oīa vtātur ꝑm aliquā conditōem suarū sectaꝝ sic iudeus carnes palmas cedros ⁊ sīlia vtitur ꝑm suam legem.

2 Quot sunt spēs infidelitatis. ℞. Asten. ꝙ si infidelitas attēdat̄ ꝑm comparatiōem ad fidē sic sunt tres. Nā i peccatū ifidelitatis ꝯsistit in renitēdo fidei. ⁊ sic aut nundū suscepte vt in gentilibus siue paganis. ⁊ sic est prima spēs. Aut fidei suscepte. ⁊ isto modo vel suscepte in figura vt i iudeis. ⁊ sic ē ꝑa spēs. vel suscepte i manifestatione veritat̄. vt in hereticis. ⁊ sic tertia spēs. Si vero attendat̄ ifidelitas ꝑm errores ad diuersos articulos fidei sic nō sunt determinate spēs ifidelitatis cū possint multiplicari i ifinitū.

3 Que est peior ifidelitas. ℞. Asten. ꝙ illa hr̄ticorū est pessima. vn̄ ꝑe pe. ꝑo. Melius eis erat non cognoscere viā veritatis q̄ȝ pꝰ cognitam retrorsum conuerti.

4 Utrū infideles sint ad fidē cogendi. vide qđ dixi. s̄. Baptismus. 6. §. 12. ⁊. s̄. Fides §. 9.

5 Utrū sint in eorum ritibus tollerādi. ℞. Asteñ. ꝙ lȝ infideles peccent in eorū ritibꝰ tn̄ possunt tollerari sine peccato pp duo. p͛ pp bonum qđ prouenit ex eis. sicut in ritibus iudeorū hoc bonuȝ habemus ꝙ fides nostra hȝ ab eis testimoniū in talibus ritibus in quibus figurabat̄: vel ꝑo pn̄t tollerari sine peccato pp maluȝ vitandū vel scādalū aut dissidiū qđ ꝓuenire posset vel ipedimentū salutis eorū qui sic tollerati paulatim cōuertuntur ad fidē ⁊ ꝓpter p͛mū sūt tollerandi iudei. pp ꝑm soluȝ alij infideles alias non.

6 Utrū fideles possint cū infidelibus ꝯuersari. ℞. Asteñ. ꝙ si in aliquo casu ecclesia interdiceret pp aliqđ peccatū eorum indirecte puniendū sic nō liceret. Si aūt ecclesia non interdiceret tunc distingue. aut fideles sunt firmi ⁊ sic nō ꝓhibentur ꝯuersari cuȝ eis maxime si necessitas subest. aut sunt debiles i fide ⁊ simplices de quorū subuersione ꝓbabiliter pōt timeri. ⁊ sic ꝓhibendi sūt maxime ne magnā familiaritatē habeant. neq̄ȝ sine necessitate ꝯuersentur.

7 Utrū infideles q nō recognoscunt dominiū ecclesie licite possint rebus suis spoliari. ℞. Ho. in. c. qđ sup hijs de voto ꝙ sic ꝑ illud Mat. vlti. data ē mihi oīs potestas i celo ⁊ in terra quaȝ quidē transtulit in vicarium suū secus si recognoscunt dn̄ium ecclesie nec sunt infesti xp̄ianis ꝓ hoc habes tex. cū glo. 23. q. 7. si de rebus Inno. in. d. c. qđ sup hijs. tenet ꝙ nō possunt nisi sint infesti xp̄ianis vel aliter delinquūt in lege nature. ⁊ facit ꝓ eo tex. c. dispar. 23. q. 8. Sed mihi magis placet opīo host. ⁊ maxime in infidelibus occupātibus ꝓuintiā Jerosolomitanā que cū sit consecrata sanguine christi ⁊ multorum martirū non debet esse sub dominio infidelium ⁊ hoc intellige ꝙ possunt spoliari auctoritate domini pape non a priuata persona.

8 Utrum infidelibus sit credendum in preiudiciū aliorū. ℞. Pa. in. c. 1. de here. ꝙ nō ar. d. c. p͛mi ex quo sunt ifideles deo n̄ presumunt̄ fideles hōībus. ⁊ iō testes n̄ admittunt̄ ꝯ xp̄ianos. 2. q. 7. nō pōt. ⁊. c. pagani.

9 Utrũ liceat assumere habitum ĩfideliũ. ⁊ sic se simulare ĩfidelem. R̸. Rod. ꝙ si fiat ex rõnabili causa licet sicut fecit sanctꝰ Sebastianus dũmodo in tali vestimẽto non sit aliqđ signum vel aliqs caracter pricipaliter cõstitutus ad discernẽ ꝓfessores alicuius infidelitatis. quia sic non liceret qꝛ per tale signũ mentiretur contra fidei professionem. sine cã vero rationabili nullo mõ licet.

10 Utrum dubitare de fide sit pctm̃ mortale. R̸. ꝙ sic qꝛ dr̃. dubius ĩ fide ĩfidelis ẽ. c. i. de here. sꝫ tñ dubitat cũ ñ magis ĩcliat ad vnã ptẽ ꝙ̃ aliã. secus si titubat vel vacillat. sꝫ tñ non firmat se nisi sup fide vã. de hoc vide s̃. Hereticus in pri. Et vtrũ sit disputãdũ de fide. vide. s̃. disputatio. Infideles an possint pretio induci ad fidem. vide. ĩ. Iudeꝰ §. 33.

Infirmus

i famulus an debeat hr̃e salarium. vide. s̃. Familia. §. 2.

Ingratitudo

i Utrũ sit peccatũ. R̸. Pe. aureo. i. 4. di. 22. q. 2. ĩ fi. ꝙ ĩgratitudo põt cadere dupliciter: aut tãꝙ̃ circũstantia actus. sicut ẽ qñ aliqs peccãs ex aliquo alio fine hꝫ tñ ĩgratitudinem tanꝙ̃ circũstantiã vt ẽ quilibet. q lꝫ recepit multa beneficia a deo tñ voluptate ductus ꝯsentit fornicatõi. ⁊ isto mõ ñ ẽ pctm̃ per se sed circũstãtia pctĩ aggrauans. Alio mõ ꝯsideratᷣ ingratitudo ꝑ se. sicut qñ ñ ẽ alius finis mouẽs ad tale facieñ. nisi qꝛ despicit bñficia. vel ꝑuipendit. vel non recogitat. ⁊ sic ẽ peccatum spãle.

1 Utrũ sit mortale pctm̃. R̸. fm̃ Tho. 22. ꝙ si ea q̃ pretermittit facere sunt necessitatis sic ẽ mortale. Aut ea q̃ ꝯmittit sunt ꝯtra id qđ necessario dꝫ cauere. ⁊ sic silr ẽ mortale. vl' qñ ex ꝯtẽptu pretermittit recognitõeꝫ beneficij vel recõpensatõeꝫ. alias ẽ veniale.

2 Utrũ ꝑꝑ ingratitudinẽ reuocetᷣ donatio. vide. s̃. Donatio prio. §. 42.

3 Utrũ pr̃ rõe ĩgratitudinis filij. puta qꝛ eum accusauit. ⁊ ex oĩ cã ex q̃ põt eũ exheredarᷣ possit alimenta ei denegare. vide. s̃. Exheredatio. §. 3.

4 Quot modis ꝯmittitur ingratitudo. R̸. secũdũ. S. Tho. 22. q. 107. ꝙ tribꝰ mõis. Primo ñ recognoscẽdo bñficia dei ⁊ hoĩuꝫ vt debet. ꝑꝑea dicit Señ. ꝙ ĩgratissimus ẽ qui obliuiscitᷣ bñficium. Secũdo quando non laudat seu ñ regratiatᷣ bñfactorẽ. Tertio qñ ñ recõpẽsat bñficio rᷣcepto. s. faciẽdo honorẽ vel seruitiũ bñfactori tp̃re suo. Adde. 4. qñ ĩ mente sua ꝯtẽnit beneficiũ receptũ vel ipm̃ bñfactorẽ quasi ei iniuriam fecerit dando beneficiũ. 5º. qñ murmurat de bñfactore vel beñficio eius cũ vilificans. 6º. qñ facit iniuriam vel aliqd in ꝯtẽptũ illius bñfactoris reddẽs malum ꝓ bono.

5 Utrum ingratis sint bñficia subtrahẽda. R̸. ꝙ aut ex beneficio ꝑsumitᷣ ꝙ attrahentur ad gratitudinem vel ad minus malũ. ⁊ sic ñ sunt subtrahẽda. aut ĩducũtur ex beneficijs ad peiora vel ad ꝑseuerañ in malũ: ⁊ sic subtrahi debent. ita nõ. in. c. ñ oĩs. 5. q. 5.

Iniuria

i qd ẽ. R̸. qđ q̃druplr accipitᷣ. Primo gnãliter. ⁊ sic ẽ omne ꝙ ñ fit iure. Facit. c. quid dicã. 14. q. 4. Secũdo accipitur spãliter. ⁊ sic ẽ iniquitas vel iniustitia iudicantis: qĩ ius iniquũ ⁊ iniustũ. Tertio iniuria dr̃ culpa. vt in. l. acqlia. Quarto accipitur singulr̃ ⁊ ꝓprie ⁊ sic fit. aliqñ re: qñ manus violente inferuntᷣ. ff. eo. l. i. §. iniuriã. 17. q. 4. Si qs suadente. Aliqñ fit v̓bis ꝯuitiando vel ꝯtumeliã dicẽdo. Facit. c olim extra eo. ti. Fit ⁊ tertio mõ. s. lr̃is: cũ videlicet librũ vel cartam vel historiã ad ĩfamiam alicuius ptinẽteꝫ ꝯscripsit. ꝯposuit. vel edidit. vel dolo malo fecit vt aliqd hoꝝ fieret: puta dimisit scripturã cadere in platea. ar. ff. de ver. signi. l. late. nec distiguitur vtrum noĩe suo vl' alterius ediderit. vel utrum nomen expresserit illius quẽ intendebat infamare vel non. dũmodo aliter ꝑ circũstãtias cognosci possit. Eodeꝫ mõ tenetᷣ si sine scriptura in notã vel signũ aliqđ istoꝝ ꝓdidit: puta veste lugubri vtitur in iniuriã alicuius vel cornua posuit in porta ⁊ huiusmodi. ff. de iniur. l. iteꝫ apud labeonẽ. §. ait pretor ne qd infamãdi cã fiat. ⁊. 5. q. i. c. qdam maligni spiritus. ⁊ đ ista q̃rtũo mõ dicta hic loquor.

i Quid de illo qui dicit alicui latro. fur. homicida ⁊ huiusmodi. cũ dicat verum. R̸. fꝫ Ho. ꝙ si facit aĩo accusandi vel denũtiãdi ad puniendũ delictum ⁊ ꝓbauerit nõ punitur nec tenetᷣ iniuria. ff. eo. ti. l. eũ qui in pri. vbi dicitur peccata enĩꝫ nocẽtiũ nota esse ⁊ expedire ⁊ oportetᷣ. ⁊. C. eo. ti. l. si quidẽ. ⁊ idem si faciat excipiẽdo vt eum repellat a testimonio de testi. c. ex pte. vel ab ordine. aut beneficio de accusat̃. c. sup hijs. qꝛ hec a iurᷣ conceditur. ⁊ nemo facit iniuriam qui vtitᷣ iure suo. de elec. c. cũ ecclesia vulterana. Si vero dicit ad infamañ tñ qđ ꝑsumitur qñ non habet causam iustam dicendi tunc iniuriam facit ⁊ cõdẽnandus est. d. l. si quidem. ⁊. l. 3. C. eo. 6. q. i. ex merito. ⁊. c. deteriores

⁊ nõ. Ho. ⁊ Ber. in. c. si culpa eo. ti.

2 Quis põt facẽ iniuriã. ℞. ꝙ ille tm̃ q ⁊ pati eã põt. Fallit hoc i furioso ⁊ puero q nõ ẽ doli capax. cui iniuria fieri potest. ipi tamen alijs ñ pñt facẽ ⁊ idẽ de dormiẽte. Aduerte tm̃ ꝙ nemo iniuriaꝫ põt facere nec tn̄r de iniuria. nisi q scit se iniuriã facere l' scire debeat. ẽt si ille cui fit nesciat qꝛ si qs ꝑ iocum ꝑcutiat aut dum certat. nõ tenetur iniuriaꝝ. hec hñtur. ff. eo. l. illud. ibi ẽt dr̃ nãq3 hij pati iniuriã pñt nõ facere cũ iniuria affectu facientis ꝯstat. 5. q. i. §. illud cle. si furiosus de hõici.

3 Cui dat̃ actio iniuriarũ. ℞. ꝙ illi q eã patit̃ ⁊ nõ ꝙ nedũ iniuria fit i ꝑsona ꝓpria alicui⁹ ꝫ ẽt ei dr̃ fieri si fit i filio. l' ei quẽ hꝫ i ptãte Insti. eo. §. patitur. dũ tm̃ iniuriãs sciat eũ filiumfamilias lꝫ ignoret cuius. dat̃ ẽi actio filiofamilias i noie suo. l. filiusfamil'. ff. de ac. ⁊ obligãt. Itẽ i spõsam l' vx̃. ⁊ sic dat̃ actio viro ⁊ mulieri. ⁊ si sit filiafamil' ẽt pr̃i. l. i. §. vlt. ff. eo. nõ tm̃ eam q̃ fit viro iniuriam patit̃ spõsa l' vxor. qꝛ vxores a viris nõ viri defendũtur ab vx̃. l. 2. ff. eo. de spõsa dr̃ i. l. Itẽ apud labeonẽ. §. spõsum. Itẽ dat̃ heredi ob iniuriam factã cadaueri defũcti cui⁹ ẽ heres. Idẽ si fama defũcti sit lacessita. d. l. i. §. sed si forte cadaueri. Itẽ dat̃ dño ob atrocẽ faciam suo. d. l. Itẽ apud labeonẽ. §. ꝓtor ait. 2. §. se. ⁊ Insti. eo. §. suus. Itẽ dat̃ epo ꝓ iniuria facta clicis ⁊ abbati i suis monacis. vt nõ. i. c. parrochianos de sen. exco.

4 Nũqd matrone i veste meretricali deprehẽse fiat iniuria si icẽptetur. ℞. ꝙ nõ. facit. c. i audia de sen. exco. Nõ iniuriatur mr̃imonio fm Ho. ⁊ Ber. q ipm ignorauit. C. de adul. l. si ea. sicut nec militie q militem ignorat. ff. loca. l. si ignorãs. sec⁹ si i hitu hõesto.

5 Utrũ iniuriam qs possit repellere. ℞. ꝙ defendẽdo solum lꝫ. sꝫ ꝑcutiendo fuit diuersa opio. Hug. i. §. si vero ira. 50. di. tenuit ꝙ ñ lꝫ Ber. võ ⁊ Lau. i. c. suscepimus d̃ hõici. restringit hoc ad clicos. Sed ego dico fm doctrinã Alex. i. 3. parte sũme ꝙ ẽt ꝑcutiendo licet necessitate cogẽte. si iniuria alr̃ vitari nõ põt ⁊ nedum laicis sed ẽt clericis de quo vide. s̃. Clericus. io. ⁊ homicidium. 3. ⁊ defensio. §. 3.

6 Utrũ iniuriatus teneat̃ eã remittere. ℞. gl. in. c. si qs cõtristatus. 90. di. ꝙ nõ quo ad actionẽ. s. vt satisfactionẽ hẽat. 23. q. 4. si illic. ymo dicit ꝙ bene facit agẽdo. vt satisfaciat 45. di. ⁊ q emendat. 23. q. 5. de occidendis. qꝛ iniuriator tenet̃ nedum petere veniã sed ẽt satisfacẽ de dãno dato ex iniuria si põt. alr̃ nõ põt absolui nisi iniuriatus rẽisisset actõeꝫ iniurie liberalr̃ quo ad ꝯsciam. Sed rãcorẽ cordis etiam i iniuriante non satisfaciendo tenetur iniuriatus dimittere. vt de pe. di. 5. c. vltimo. ymo nũq3 debet admittere eo qꝛ non licet aliquem odio habere. 23. q. 4. cũ in lege. ii. q. 3. c. in turba.

7 Quomodo dimittitur seu tollitur actio iniuriarum. ℞. ꝙ tribus modis. Primo rẽissione vt per supplicationem aut preces. 23. q. 4. si illis. aut per pactum. ff. de pac. l. si tibi decem. §. i. Secundo remittitur dissimulatõe. ff. de iniur̃. l. non solum. §. i. ⁊ Insti. eo. §. vltimo. Unde si iniuria illata ⁊ per annũ vtilem si est per metum aut continuum si alio modo est illata non agitur aboletur. l. si cum exceptione. §. in cause. ff. q me. causa. ⁊. C. de iniur̃ ⁊ qd̃ nõ. in glo. l. si non conuitij. posset tamen indirecte agere etiam p⁹ annum per viam exceptionis puta si esset excommunicatus iniuriator ne absolueretur secundum Ho. ⁊ Pa. in. c. ea noscitur de sententia exco. Item tertio remittitur actio iniuriarum salutatione deosculatione comestione ⁊ huiusmodi signis. Nam huiusmodi signa sunt reconciliationis sicut subtractio est signum inimicitie. vt nõ glo. in. c. cum Adrianus. 63. di. ⁊ in. c. cum super abbatia de officio dele. Qd̃ intelligo verum nisi a principio prouocasset aduersarium. citare eum faciendo. quia tunc per osculum ⁊ predicta signa non tolleretur nisi expresse renuntietur vel transigatur ⁊ sic intellige predictam. l. non solum. §. primo. Non credo etiam ꝙ tollatur actio iniuriarum si homo exhibet signa que necessario tenetur exhibere inimico. quia per illa non dicitur quis reconciliatus. ⁊ pro hoc facit qd̃ nõ. Bar. in dicta. l. si tibi decem. ꝙ infirmus sacerdoti dicendo. ꝙ remittit iniuriam sibi illatam intelligitur remisisse odium ⁊ non satisfactionem iniurie qd̃ nõ. Item tollitur actio iniuriarum quotienscunq3 quis incitat iudicem vt torqueat iniuriantem eo ipso ꝙ ipsum torquet aut condemnat ad vindictam. remittitur iniuria. Unde alteram satisfactionem pro iniuria petere non poterit. vt est bonus tex. ⁊ ibi Bar. in. l. sed ⁊ si vnius §. si ante iudicem. ff. de iniur̃. nisi protesteris ꝙ ex hoc non vis tibi preiudicari quin pro tuo interesse possis agere actionẽ iniuriarum vt. l. si. ff. de iniur̃. Item remittitur per mortem quia iniuriarum actio non transit ad heredem ante litis contestationẽ moriente iniuriato. vt. l. iniuriarum in principio. ff. d̃ iniu. Et hec omnia limita secun

dum Pa.in.c.olim de iniur.quo ad actio
nem iniuriarum vera.sed non quo ad dam
na ⁊ expēsas.quia per hoc nō tollitur quin
agere possit ad restitutionem.ar.c.i.de iniu
rijs.⁊ sic serua in conscientia.⁊ etiam si in-
iuriatus non ageret tenetur ad interesse ⁊
damnum qd̄ intulit nisi ipse remittere ve-
lit.vt in dicto.c.i.Nō tamen secundū Ho.
in sum.ti.de pe.ꝙ si iniuriatus nollet com
ponere cum iniuriante vel nimis grauaret
eum.tunc iniuriator in consciētia posset te
nere arbitrium iudicis penitentie.ar.c.ve
niēs de iure iurā.⁊.c.2.de arbitris.

8 Aduerte etiam quia si quis soluat pecuni
am pro remissione iniurie obtinenda infa
mis efficitur nisi pactum fiat auctoritate iu
dicis.ff.de hi.qui nō.infa.l.furti.§.pactus
nō.Jo.in.d.c.si illic.Similiter esset infais
si esset condemnatus per iudicem siue ciui
liter siue criminaliter agatur.ff.de hi q nō.
infa.l.athletas.§.vltimo.Et ideo cum agi-
tur contra aliquem constituat procuratorē
vel faciat compromissum vt supra dictum ē
Infamia.§.6.

9 Quando autem iniuria dicatur enormis
vel atrox.vide enormis.

i **Iniustitia** Utrum sit peccatum mortale
R.secundum sanctū Tho.22.q.7o.
articulo.i.q.ii.ꝙ iniustitia est duplex.vna il
legalis opposita iustitie legali ⁊ hec secun
dum essentiam est vitium speciale inquan
tum respicit obiectum speciale scilicet bo
num commune qd̄ contemnit.sed quo ad oc
casionem est vitium generale quia per con
temptum boni communis pōt homo ad om
nia peccata deduci.sic etiam omnia vitia i
quantum sunt contra bonum commune ratō
nem hñt iniusticie quasi ab iniustitia.Alia
iniustitia dicitur secundum inequalitatem
quandam ad alterum prout.s.homo vult
habere plus de bonis.s.diuitijs honorib᷒
⁊ minus de malis scilicet laboribus expēñ
⁊ sic habet materiam spālem ⁊ ē uiciū spe
ciale oppositum particulari iustitie de qua
infra.Iustitia.Facere autem iniustum ex ge
nere suo peccatum mortale est quia infert
nocumentum proximo qd̄ est contra cari
tatem.Excusat autem vt nō sit mortale pec
catum vel ratione ignorātie secundū phz
5.ethicorum.Item ratione paruitatis vt si
quis auferat pomum alicui quia deficit a
ratione perfecta eius qd̄ est iniustum facere
inquātum reputari pōt nō esse oio contra
volūtatem eius qui hoc patitur ⁊ hoc pro
babiliter.

i **Inobediētia** Utrum sit peccatum mortale.R.distinguendo.
Aut est circa precepta diuina ⁊ scienter:vel
ex ignorantia que non excusat de qua sup.
Ignorantia.§.4.sic semper ē mortale.facit
32.di.§.porro.⁊.8i.di.c.si qui presbiteri sūt
vbi dicitur ydolatria ⁊.14.q.i.quisquis.
Si vero fiat contra ex ignorantia que excu
sat sic non peccat mortaliter.Aut inobediē
tia est circa precepta iur.positiui ⁊ tunc di
stinguo ꝙ aut talis lex seu preceptum per
longa tempora non fuit receptum papa sci
ente ⁊ transgressores non puniente ⁊ sic nō
est mortale peccatum.ymo excusantur.fa-
cit qd̄ nō.Pa.in.c.cum olim de cle.coniu
ga.vbi declarat grecos non peccare licet
accipiant vx̄ clerici eorum.ex quo nō ꝙ qñ
lex generalis recipitur in vsum a certo ge-
nere personarum ⁊ ab alio non:ꝙ non ob
seruantes non peccant saltem post longa tē
pora.§.leges.4.di.⁊ qd̄ nō.doc.in.c.i.de
treu.⁊ pa.nec obstat ꝙ ibi tenet Host.quia
loquitur quando talis preuaricatio est pec
catum de sua natura q2 tunc non excusat nō
receptio.secus esset si essent eiusdem gene-
ris ⁊ maior pars acceptasset quia licet supe
rior non puniret tamen minor pars non ex
cusaretur sed haberet locum.multa per pa
tientiam tollerantur ⁊c.c.cum iam dudum
de preben.Idem dico si talis lex fuit recep
ta sed per consuetudinem abrogata ꝙ non
peccāt inobediētes.vt s.dixi Consuetudo
§.9.⁊.10.Aut talis lex non est abrogata ne
ꝙ per contrariam consuetudinem neqꝫ p
ñ acceptationē.⁊ tunc fuit diuersa opinio i
ter doc.quidam dicunt vt Collectarius i.c.
i.de consti.⁊ multi alij ꝙ talis inobediētia
nō ē mortale peccatum nisi fiat ex contemp
tu.⁊ huiusmōi opiois vr̄ fuisse bts Ber.li.
ii.de pcepto ⁊ dispē.vbi dicit.ñ qlisꝫ mā
dati pteritio crialē inobiam fac̄ sꝫ rpugnar̄
⁊ nolle obedire.Idē i li.3.dicit si vbū loco
l'tpre silētij p obliuionē surreptū fuerit ꝯ p
ceptū.veniā facilime ipetrabit.q2 ēt vix pec
catū reputabit.Idē i li.12.Ibidē dicit.si iu
bēte seniore mihi silētiū vbū el'abr̄ reū me
esse fateor sꝫ venialr̄.Si vō ex contemptu
sciēs ⁊ deliberās spōte i vba.prūpo ꝓuari
catorē me constituo ⁊ crialr̄ hec ille.Alij te
nēt ꝙ pdcā opio ē vā nisi fiat ex ꝯsuetudie
ꝯ legē q2 sic ēt cēt mortale.Et huius opio-
nis vr̄ Ricar.de media villa i quol.i.q.19.
Alij vero dicunt consideranda vba legis

q2 si ꝑcipit ꝑ verba cõia vt puta. Statuim⁹ ordinamus ⁊ silia sic verũ ẽ ꝙ nõ ẽ mortal' inobia nisi sit ex ꝯtẽptu. Et qd sit cõtempt⁹ vide .s. Cõtẽpt⁹. Si vero lex loquitur ꝑ v̾ba ꝑceptiua seu equipolẽtia. sic ẽ mortalis i obia: q̃zuis nõ fiat ex cõtemptu: dũmõ scienter ⁊ sine cã rõnabili. ⁊ pro hoc facit. c. 2. de nia. ⁊ ob e. ⁊. c. qd̃ ꝑcipit̃. 14. q. 1. Et h⁹ opinĩois vr̃ Pa. in Rica de obserua. ieiu. Alij vero tenent. vt sanctus Tho. in. 4. di. 15. ar. 3. q. 1. ꝙ ꝑcepta iuris positiui magis obligãt ex intẽtõe legis latoris q̃z ex ipsis verbis. ⁊ iõ transgressor talis. magis ẽ reputãdus qui obuiat intẽtioni legis latoris q̃z qui deuiat in aliquo a legis ordinatõe. In ẽtiõi autez legis latoris obuiat q ex cõtẽptu vel sine aliqua rõnabili cã ꝑcepti nõ seruat. secus i casu in quo ꝓbabiliter credi põt si legis lator adesset eũ obligare nõ vellet talis nõ ẽ reputãdus ꝑcepti trãsgressor nec peccat mortaliter. ⁊ hec vr̃ coicidere cũ opinione Ricã. q̃ magis mihi vr̃ equa. ⁊ iõ sequẽda quã ẽt sequitur Archi. 76. di. in. c. vtinã ⁊ Ge. in. c. generali. de elec. li. 6. Facit pro hac opinione glo. in. c. qsquis. 4. q. 5. ⁊. c. honoratus. 74. di. ⁊. 84. di. c. 1. ⁊. 10. di. qs aut. ⁊ qd̃ nõ. Pa. in cle. 1. de eta. ⁊ quali. nã duruz valde vr̃ ꝙ ꝑlatus intẽdat sẽꝑ inicere laqueũ mortalis peccati in suis ꝑceptis. ⁊ iõ solũ credo sit in cõtẽptoribus ⁊ illis q preuaricationẽ ⁊ inobiam ducũt in cõsuetudinẽ q̃ est qdaz cõtemptus iterpretatus ⁊ q2 sic ex toto frustratur finis legis. sed iobia q̃ nõ ex contẽptu neq3 ex consuetudine procedit. credo ꝙ sit veniale peccatũ. cum hec nõ ex toto frustret finez legis. nec sit totaliter ꝯ̈ intẽtõnem eius. Similiter dicẽdum de inobia prelatorũ aut superiorum. Multo magis excusat̃ a mortali qui facit ꝯ̈ ex ignorãtia nõ affectata crassa vel suppina. Si vero inobia sit ꝯ̈ ꝯsilia. aut lex cõsilij ẽ ꝑfectionis. vt math. Uade ⁊ vende oia. ⁊ sic nõ est peccatũ. Et sic intellige glo. in. d. c. generali de elec. li. 6. ⁊ iura q̃ allegat. Si ãt lex ẽ cõsilij reuerẽtie. qd̃ ẽ qñ subditus deberet facere: tñ superior nõ vult ꝑcipere. sed potius ꝯsulere vt abstineat vt nõ. glo. in. c. ad aures de tẽpo. or. sic peccat venialiter. vt nõ. Archi. in. c. testiñ. 6. di. ⁊. 25. di. §. alias ea demum.

Utrũ inobia statuti penalis sit peccatum. R. henri. de gã. in quolз. 3. q. 22. ꝙ aliqñ in statuto sunt duo ꝑcepta. puta cũ dr̃. Statuimus ne qs faciat tale quid ⁊ qui fecerit soluat talẽ penã: ⁊ tunc obligat ad culpã ⁊ penã. Et sic intellige glo. ⁊ Ge. in. c. vt aiaruz periculis. de ꝯsti. li. 6. ⁊ Inn. i. c. qd̃ sup his de voto. ⁊ Jo. an. in. c. relatũ ne cle. vl' mo. ⁊ Ge. in. c. ꝑpetue de elec. li. 6. qui dicũt ꝙ statutũ penale ꝑceptiuum lз ꝯtineat aliã penam corporalẽ obligat ad mortale. Aliqñ vero ẽ vnũ solũ ꝑceptũ. puta cũ dr̃. Statuimus ꝙ si qs fecerit tale qd soluat talẽ penã ⁊ sic obligat solũ ad penã ex forma statuti: Ex itẽtione uero statuẽtis obligat ad culpã si passim temerarie aut cã leui ꝑuaricet. Aduerte ẽt ꝙ in conscia neq3 in p2io casu neq3 in s̾o tenetur ad penã nisi post cõdemnatõnẽ secũdũ glo. c. fraternitas in fi. 12. q. 2. ⁊ ꝙ lз statutũ ñ sit ꝑceptiuũ ex forma. tñ obligat ad mortale qñ imponit penam mutilatiõis vel mortis corporalis.

Inquietudo mẽtis

Inquietudo mẽtis est filia auaricie que cõiter ẽ veniale peccatũ: nisi ꝑ eaз omittantur necessaria ad salutem.

Inquisitio

Inquisitio est alicuius crĩs manifesti saltẽ ꝑ famã ex bono ⁊ equo iudicis cõpetentis canonice facta inuestigatõ secundum Ho.

Quotiplex ẽ inquisitio. R. vt colligo. ex Pa. in. c. qualr̃ ⁊ qñ. el. 2. de accu. ꝙ triplex ẽ. Quedã generalissima qua inquirit̃ super statu totius ꝓuintie vel diocesis. ⁊ in hac ñ est opus ꝙ infamia ꝑcedat. nec hз locũ dicta diffinitio. q2 prelatus tñr eã facere. c. cum venerabilis de censi. ⁊. c. romana de censi. li. 6. Quedã ẽ generalis qua inquirit̃ super statu alicuius ciuitatis castri vel alicuius loci: ⁊ de hac nõ loquitur prefata diffinitio q2 nõ requiritur infamia. vt in. c. 1. de offi. or. l. congruit. ff. de offi. presi. Tertia est inquisitõ specialis que fit contra certaз ꝑsonam. ⁊ h põt fieri dupliciter. Primo nõ ad imponẽdam penã: sed ad peccatũ euitandũ ex ꝯ̇bito officij. vt puta ꝙ matrimoniũ nõ ꝯ̈hatur ꝑꝑ impedimẽtũ de diuor. c. porro. 35. q. 6. si duo. Et idez dic qñ vult inquirere de aliquo canonico impedimẽto eadem rõe s̾m Ho. Itẽ vbi agitur de restitutõe vsurarũ ⁊ debitores ꝑꝑ iuramentũ impediuntur petere. Itẽ generaliter qñ vult inquirere de aliquo crĩe nõ ad priuatũ comodũ. sed tñ ad pniam peccati. ⁊ tunc non requirit̃ infamia ꝑcedens s̾m Inno. ⁊ sequit̃ Pa. i. d. c. qualiter ⁊ qñ. facit. c. cũ dilectus. et. c. nihil cuз silibus de elec. ⁊. c. fi. de clã. despõ. ⁊ qd̃ nõ ꝑ Inno. in. c. i. de postu. prela. Secũdo põt fieri inquisitio spãlis ad penã imponẽdaз:

⁊ tūc si fit ad denūciatiōem purā officialis.
sic nō oꝫ p̄cedat infamia.l.ea quidē.C.ꝺ ac
cusa.c.i.de testi.cogē.sed oꝫ sit notoriū alˀs
nō creditur ei.de quo iñ dic.vt.4.q.4.§.vl
timo.alias aūt nō p̄cedēte infamia procede
re nō pōt in inquisitōe ad penā imponēdā
vt in.d.c.qualiter ⁊ qñ.⁊ nō.Pa.in.c.ad
nostram.el.2.de iur.iur.

2 Sed querit̄ qualis infamia dꝫ precedere
R͞.Pa.i.d.c.qualiter ⁊ qñ.ꝙ si fit iquisitio
ꝯ prelatū secularē oꝫ sit talis ⁊ tanta ꝙ sine
scādalo vel periculo dissimulari nō possit.
vt in.d.c.qualiter ⁊ qñ.Si vero ꝯ p̄latū re
gularē.puta abbatē vel priorē ꝯuētualē.sic
dꝫ seruari dispositio p̄fati.c.qualiter.Si ꝯ
regulares inferiores.sic puto ꝙ̄ nō requira
tur tāta infamia sed solū fama publica cum
indicijs vt suspitōibus aliquibus:aliter i cā
criali nō credo iudex possit ꝓcedere ad ali
quē actū:vel capture:aut arestatōis p̄sone:
vel tormētorum:aut inquisitōis infamatōis
vt nō.Inno.⁊ Jo.An.in.d.c.qualiter ⁊ qñ
⁊.d.An.ibidē sili͞r Ange.in.l.si vacātia.C.
de bo.vaca.⁊ Bar.in.l.de minore.§.tormē
ta.⁊.l.si.ff.ꝺ questi.In alijs aūt a p̄dictis.s.
a captura:aut restōne ⁊ ceteris p̄dictis si nō
seruatur ordo ad vnguē nō obest Pa.tam̄
tꝫ in.c.pe.de accusa.ꝙ ēt sine ifamia ꝯ clau
strales pōt fieri inquisitio.Qꝺ verū credo
vbi tractaretur de modico p̄iudicio.Secus
si ꝓcederet̄ ad depositionē ab ordine aut i
carceratōnem ⁊ huiusmodi.Si vero inq͞si
tio sp̄alis ad penā fiat ꝯ alios a p̄dict͞ꝭ clau
stralibus.sic nō pōt fieri nisi fama publica
p̄cedēte.⁊ talis fama dꝫ deferri iudici sedē
ti ꝓ tribunali ad bancum:alias in secreto ñ
valet.ita nō.Ange.in.d.l.si vacātia.⁊ cum
alijs indicijs seu suspitōibus aliter non pōt
ꝓcedere iudex ad aliquē actum.vt dixi.

3 Quō ꝓcedet p̄latus in iquisitione.R͞.ꝙ
p̄rio dꝫ descēdere ad locū vbi ꝯuersat̄ p̄sōa
ꝯ quā vult inquirere:q꞉ ibi veritas melius
iquiritur.vt i.c.postꝙ̄.⁊ qꝺ nō.i glo.de ele.
Et hoc intellige si pōt comode.alias ñ tñr.
Secundo si inquisitio ē generalis dabit iu
ramētum clericis.si est ꝯ ecclesiā sup hijs q̄
sciunt vel credūt in sua ecclesia reformāda
tā in capite ꝙ̄ in mēbris:exceptis cribus oc
cultis de mera veritate dicēda.vt in.c.quali
ter ⁊ qñ.el.2.in fi.de accusa.Nec iuramen
tū vel iterdictū seu excōicatio lata ab abba
te vel alio ꝯ subditos ne reuellēt inquisitori
valꝫ neqꝫ ligat eos de of.or.c.pleriqꝫ.li.6.
Si vero ē sp̄alis citabit illū ꝯ quē vult inq
ref.d.c.qualiter el.2.§.dꝫ ⁊.5.q.2.si p̄iates

Tertio procedet ad receptionem dictorum
eorum clericorū quos inquirit vel testium
si qui producūtur ab aliquo:presentibus ta
mē eis contra quos inquirit nisi per contu
maciā se absentēt.⁊ ea que eis obiciuntur ⁊
nomina testium sunt eis exponenda.Fallit
hoc i casu de quo.ĩ.Inquisitor.§.ii.Quar
to exceptiones tam contra testes ꝙ̄ alios ⁊
replicationes legitimas admittet.vt depo
nendi falsum audatia prohibeatur.vt in dic
tis.§.debet.⁊.c.si primates.

4 Utrum ille cōtra queꝫ fit inquisitio possit
negare infamiam precessisse.R͞.ꝙ sic.⁊ sic
oportebit ꝙ primo iudex hoc cognoscat.
vnde si infamatus non inuenitur nō poterit
iudex procedere alias sic.c.cum oporteat.
de accusa.⁊.d.c.qualiter.el.2.⁊ licet accusa
tor probet eum infamatum nihilominus re
us poterit probare ꝙ sit bone fame.ar.de
pur.ca.cum in iuuentute.⁊ potētius est pri
uilegium bone fame ꝙ̄ infamie.ar.c.licet i
fi.de accusatio.⁊ nō.Ber.in.d.c.qualiter
el.2.

5 Utrum ille cōtra quemˀ inquiritur possit
recusare iudicē si habet illum suspectuꝫ.R͞.
ꝙ sic.c.cum speciali de appella.vt puta.q꞉
ex odij fomite procedit.vel q꞉ est crimino-
sus.ar.3.q.7.iudicet.ista tamen quo ad om
nia nō sunt seruāda in inquisitione regula-
rium.q꞉ facilius ⁊ liberius possūt a suis ad
ministrationibus āmoueri.d.c.qualiter.el
2.Quod limita nisi in graui preiuditio infli
gendo.ar.d.c.qualiter el.2.in fi.in verbo fa
cilius ⁊ liberius.

6 Utrum inquisitores generales possint ꝓ
cedere ad inquirendum de veritate crimi-
num etiam non receptis testibus super infa
mia.R͞.Pa.in.c.cum dilecti de accusa.ꝙ
sic satis est ꝙ eis ꝯstet de ifamia propter fre
quentem clamorem.Secus est in delegato
ad vnam causam tantum.vt in.c.cum opor
teat de accusa.

7 Quis potest inquirere.R͞.ꝙ quilibet pre
latus contra suum subditum.imo tenetur.
ne sanguis subditorum exquiratur in die iu
dicij de eorum manibus.de.officio or.c.ir
refragabili de regula.c.vltio.Facit.c.licet
hely.de simo.37.di.legant.⁊.d.c.qualiter.
el.2.

8 Utrum monaci ⁊ religiosi possint deputa
ri generales inquisitores a sede apostolica
R͞.Pa.in.d.c.cum dilecti ꝙ sic monaci.vt
in.c.statutum de rescrip.li.6.Nō.quod di
cit Pa.in.c.causam el.i.de iudi.ꝙ appella
tione fratrū in statutis et odiosis nō veniūt

monaci. Idē dic in monialibus vt nō veniant appellatōe sororū ⁊ dicūtur ,ppríe fres mendicātes similiter ⁊ sorores. nō mēdicātes vero ⁊ habitantes solitarie monaci vel moniales appellantur.

9 Utrū eps possit dispēsare in crībus ne ꝓlatus amoueatur ab offō. ℞. Pa. i. d. c. qualiter ⁊ qñ el. 2. ꝙ sic qñ ,pcedit ꝑ viā inquisitionis. ⁊ facit. c. inquisitionis. de accusa. circa principiū. vbi dicit ꝙ pōt superior penā modrari nisi tale sit crimē ꝙ impediat ordis executionē ⁊ beneficij retentionē ēt post ꝑactā pñiam. ergo vbicunqȝ ista cessant quātumcunqȝ graue sit crimen etiam maius adulterio poterit nedum episcopus sed qlibet superior dispensare vt nō remoueatur ab administratione.

10 Utrū ð iuribꝰ singlariū psōaꝝ sit ,pcedenð igrēdo vel ex̄ ordinē sine instantia ptis. ℞. Pa. in. c. ad nostrā. el. 2. de iureiur. ꝙ nō: ȝ libello oblato ⁊ seruato ordine iur̄. qð etiā sequitur Jo. an. in. c. fi. de foro cōpe. ēt si factū allegat notoriū. facit. l. ad pemp̄ oriū. ff. de iudi. ⁊. l. ppe:ādū. C. ec. vbi pȝ ꝙ iudex nō dȝ citare absentē nisi pte petente. ⁊ si aliter citat ñ valet citatio. vt nō. in. c. i. de iudi. Nō limita fm Bar. in. l. 4. §. hoc autē iudiciū. ff. de dam. infec. nisi sit causa miserabilium personarum que se iuuare non possunt

11 Quid si testes interrogētur sup occultis criminibus. ℞. ꝙ nō debēt rñdere si inquisitio sit generalis nisi de crīe de quo īfamia pcessit. d. c. qualiter ⁊ qñ. el. 2. multo minus si inquisitio sit specialis ꝯ aliquē. Si vero ifamia precessit ꝯ aliquē. tunc testes dicēt super oibus que sciunt de eo qð inquirit veritatē ēt si illud qð sciūt sit occultū: vt si de fornicatione agitur ⁊ vocatur aliqs q simul cū eo fuit debet dicere secretas circunstantias ēt eas quas secreto nouit dūmodo sit īfamatus de crīe sup quo fit inquisitio. puta cū tali muliere cōmisit fornicatōem. sed si tñ de fornicatōe esset in famatus nō expressa aliq̄ tunc nō dȝ testis reuellare fornicatricē occultā h nō. Inno. ⁊ Hosti. in. c. qualiter. el. i. Jo. ⁊ Archi. 2. q. 5. habet hoc.

12 Utrū ille ꝯ quē fit inquisitō teneatur dicere veritatē sup certo crīe interrogatus. ℞. ꝙ sic si fama sit ꝯ eum. de quo vide. s̄. Confessio delicti in prin.

13 Quid est indiciū ⁊ quō ꝑ indicia pōt procedi ꝯ aliquē ad inquisitionē. vide. s̄. Indicium.

1 Inquisitor hereticorū minor epo esse nō pōt nisi quadragesimū etatis sue annum attigerit. Cle. dolentes. de hereticis.

A quibus possunt tales inquisitores instituí. ℞. glo. in. d. cle. dolentes. ꝙ per mistros vel prouinciales illorū ordinū quibus a sede apostolica est commissum. Item ab epis ⁊ capitulis sede vacante. vt in. d. glo.

2 Utrū prefati inquisitores possint alijs cōmittere vices suas. ℞. glo. d. cle. ꝙ sic ⁊ cōmissarios quos dant vocamus vicarios vl' substitutos cle. i. §. porro. §. notarij de hreti.

3 Utrū inquisitores prefati possint se impedire de diuinationibus aut sortilegijs aut vsuris. ℞. ꝙ ð diuiatōibꝰ ⁊ sortilegijs si manifestā sapiūt heresiȝ pñt se intromittere. vt puta. qr faciunt manifestas inuocationes ðmonum attribuendo demonibus aliqð diuinum. Secus si solum inuocāt ad exercendum opera que naturaliter pñt. qr tūc talis inuocatio nō sapit heresim ꝭȝ Oldra. alias non possunt ēt si sapiunt heresim sed nō manifeste. similiter nec de vsuris. tex. est in. c. accusatꝰ. §. sane. de here. li. 6.

4 Sed nūquid inquisitores poterunt ipsi cognoscere an sapiat heresim vel ne. ℞. ꝙ nō qr iurisdictio est sibi attributa existente ꝯditione. vt nō. glo. in. d. c. accusatus. ⁊ glo. i c. i. de offi. dele. li. 6. que vr̄ contraria intelligenda ē vera ꝙ inquisitor potest cognoscere an sapiat manifeste heresim qñ certum ē ꝙ sapit heresim: sed dubitatur an sit manifesta vel non.

5 Que ,phibentur pfatis inquisitoribꝰ. ℞. ꝙ nō extorqueant pecuniam pretextu officij inquisitionis quibusuis modis illicitis. Itē ꝙ nec scienter acceptent bona ecclesiarū ob delictum clericorū. aut fisco applicēt ꝙ si ꝯfecerint tam ipsi q̄ȝ eorum cōmissarij ⁊ etiā eporum aut capitulorum sede vacāte sunt excōicati ipso facto: nec poterunt absolui ante satisfactionem pecunie sic extorte nisi i mortis articlo. Cle. dolētes. de hr̄. Item districtius inhibetur eis ne abutant̄ quōlȝ portatione armorum. Itē ꝙ non habeāt nisi officiales necessarios. d. cle. dolentes. Itē ꝓcipitur tā epis q̄ȝ alijs inquisitoribus ꝙ ñ imponant maliciose aut fraudulenter crimē heresis alicui: aut ꝙ impediant executōem officij inquisitionis falsse. Itē ꝙ odio grā. l' amore lucri. aut comodi temporalis obtentu ꝯ iusticiam ⁊ ꝯconscientiam nō omittāt procedere vbi ē procedendū: alias eps per triennium suspensus est ab officio ⁊ eius su

perior ħ faciens. Inferiores vero epis sunt excōicati excōicatione papali. Cle. multoꝝ de here. Nō bene nō. ꝯ istos inquisitores q citant aliquos pro hereticis qui tñ nō sunt. qꝛ sunt excōicati ipso facto. Item ꝙ nō pñt de crīe heresis inquirere ꝯ epos nisi in lr̄is apostolicis expresse vt possint hec facere ꝯtineatur. vt in. c. inquisitores. de here. li. 6. Item inquisitores ordinis minoꝝ nō possunt se intromittere de ordine ꝓdicatorum. Nec inquisitores de ordine predicatoꝝ de ordine minoꝝ ꝓtextu cuiuscūqꝫ heresis. vt in priuilegijs eoꝝ: aliter sunt excōicati ipso facto. ⁊ est papalis per extrauagantē Pau. secundi.

6 Utrū inquisitores hereticoꝝ possint procedere ꝯ illos xp̄ianos qui ad ritū transeūt iudeoꝝ. R. ꝙ sic dūmodo metu mortis absolute seu precise nō fuerint baptizati. c. contra xp̄ianos. de here. li. 6.

7 Utrū officiū inquisitionis eis ab apostolica sede cōmissum expiret ꝑ mortē romani pontificis concedētis. R. ꝙ nō. vt in. c. ne aliqui. de here. li. 6.

8 Utrū inquisitores possint indicere silenciū oībus ꝓdicatoribus. R. ꝙ nō nisi solum q̄stuarijs qñ contiget cōgregationem fieri pro negotio fidei vel dictoꝝ questuarioꝝ predicatio eidem negotio impedimentum afferret. c. vt officium inquisitionis. de her. li. 6.

9 Utrū inquisitores prefati possint cōuocare clerū ⁊ populū ciuitatū vel castroꝝ aut alioꝝ locoꝝ. R. ꝙ sic ꝓut negotio fidei viderint expedire. Similiter conceditur eis. vt aduocent peritos quoslibet vt in sñijs huiusmodi proferendis consilium prebeant. ⁊ ꝙ tales peritos aduocatos vt eis obediant in prefatis ꝯsilijs dandis in virtute obedientie possint cogere. c. vt cōmissi. de here. li. 6. Ex quo aduerte ꝙ nō pñt ꝓcipē sb obedientia ⁊ minus sub excōicatiōe clero ⁊ populo vt vadāt ad eorum predicatiōes ꝯ qḋ sepius faciunt dicti inquisitores ⁊ ñ valet.

10 Utrum inquisitores prefati possit procedere contra aliquos sine epo. R. ꝙ citare capere ac tute custodie mancipāre nec non in vinculis ac manicis ferreis ponere ⁊ inquirere ꝯ illos quos iustitia pro huiusmodi crimine concedit possunt. sed tradere carceri. ita atroci qui magis est ad penā q̄ꝫ custodiam. aut exponere tormentis: aut ad sñiam ꝯtra illos non potest episcopus sine inquisitore vel inquisitor sine episcopo aut delegato capituli sede vacante si sui adinuicem copiam valeant habere infra. 8. dierum spacium postq̄ꝫ se requisierint: ⁊ si secus presumptum fuerit irritum est ipso iure. clemē. prima de here. ⁊ ibi ponitur de carcere. ⁊ clauibus ⁊ officialibus. ⁊ dic vt ibi.

11 Quomodo procedent inquisitores prefati contra aliquem. R. ꝙ si per viam accusationis. seruent ordinem suum. Si per inquisitionem. faciant que supra dixi de indicijs ⁊ inquisitione. Excipitur tamen ꝙ accusatores vel testes seu deponentes quando propter potentiam personarum contra quas deponunt aut accusant graue periculum imineret eis si nomina eorum publicarentur: tunc non publice sed secrete coram diocesano vel eo absente vicario ipsius quando inquisitores procedūt. vel episcopus aut eius vicarius coram inquisitore si comode potest ⁊ aliquibus alijs personis prouidis ⁊ honestis iurisqꝫ peritis totum processum super quo deliberandum est manifestent. ⁊ de ipsorum consilio ad sententiam vel condemnationem procedere possunt. ⁊ plena fides talibus testibus adhibetur: licet eorum nomina non fuerint promulgata: ⁊ possunt precipere inquisitores prefatis honestis personis sub pena excomunicationis quam incurrant ipso facto ne reuellent predicta nomina. episcopus tamen non potest precipere inquisitori: nec inquisitor episcopo. Sed Papa precipit in virtute obedientie vt teneant secreta. Cessante tamen tali periculo debent accusatorum: ⁊ testium nomina publicari: ⁊ absqꝫ aduocationum: ⁊ iudiciorum strepitu ⁊ figura. vt in. c. fi. de here. libro sexto. Item ꝙ procedendo per viam inquisitionis excomunicati ⁊ participes: vel socij criminis admittuntur ad testimonium contra hereticos receptatores. defensores. fautores: ⁊ credentes eorum si ex circunstantijs vera dicere presumantur. c. in fide. de here. libro sexto. Secus si procedatur per viam accusationis. vel exceptionis. quia tales non admittuntur secundum Iohan. Andre. ibidem. Item religiosi omnes qui ante religionis ingressū erant notarij quantumcunqꝫ sint in sacris libere istō officium tabellionis possunt exercere quo ad omnia que ad officium inquisitionis ꝑtinent non obstante aliquo statuto contrario. c. nulli. de rescrip.

12 Item nota ꝙ statutū loci per quod offiñ inq̄sitōis directe ł īdirecte īpediret̄ ł quōlꝫ

retardaretur ip̄o iure ē nullius roboris: ⁊ ꝑ censurā eccl'iasticā pn̄t cogi rectores illoꝝ locoꝝ ip̄a reuocare vel moderare vt n̄ ipediāt. c. statutū. de here. li. 6. Et ēt pn̄t aduocare brachiū seculare ꝑ cēsurā eccliasticā ꝯ hereticos. vt in. d. c. vt offiīi.

3 Itē statutū de duabus dietis. i. c. nō nulli. de rescrip. n̄ ipedit iquisitōis offiīi. vt in. d. c. statutū. Itē ſm Jo. an. pn̄t ꝓcedere ꝯ hereticū lʒ alibi ꝯmiserit crimen si in sua inqsitione inuenitur.

Insignia vtꝝ possit qs sibi assumere. R. Pa. in. c. dilecta. de exce. ꝑla. cōiter tenetur ꝙ sic. ⁊ arma sicut ⁊ nomen assumitur ad placitū vt agnoscatur ab alio Insti. de le. §. si quis i noie. ⁊. l. ad recognoscendos. C. de ingenu. ⁊ manu.

Utrum insignia alterius possit qs assumeř R. Pa. in. d. c. dilecta ꝙ sic. sicut ⁊ nomen qδ limitat verꝝ nisi illi cui' sunt ꝑtēderēt aliqδ dānū. vt puta faciorosus assumēs arma alterius posset ille offendi loco facinorosi. ⁊ tal' iplorare pōt offiīi iudicis. ⁊ iudx pōt ꝓhibere qꝛ ad eū spectat qes pplo. l. i. §. quies. ff. de of. ꝑfec. vr. Idem dic vbi interest rei publice. sicut si aliquis accipit isignia boni artificis qui non ē ita bonus. ⁊ ita decipiūtur ppli. δ h hēs ꝑ Bar. in tractatu de insignijs ⁊ armis.

2 Utꝝ qs possit assumere insignia dignitaſ. R. ꝙ n̄. si n̄ habet illā dignitatē. alias ē falsarius. l. eos. ⁊ qδ ibi nō. ff. de falsa. Facit. c. i. de cleri. non or. mi.

Inscriptio secundum aliquos ē qn̄ accusator ꝓsiteř vera q̄ i libello sunt. vel ſm alios cum ꝓsiteř se velle prosequi vsq; ad finē. Sed ſm alios ⁊ verius inscriptio ē qn̄ accusator se obligat ad penaʒ talionis. i. similem qꝛ talio ꝓprie ideʒ ē ꝙ representatio ad ꝯsil'e. ⁊ hanc tʒ Jo. an. ⁊ glo. in c. sup his. de accu. ⁊ ꝓbatur in. c. tue. de ꝓcura. ⁊ seqtur Pa. in. d. c. sup his. ⁊ δ istis opionibus dř in. l. si cui. i pri. ff. de accusa. ⁊ l. in cāis. C. de accusa.

Utꝝ accusāti sit necessaria iscriptio. R. glo. ⁊ doc. i. c. sup his. ꝙ sic. nisi in. 8. cāibus. ⁊ ibi vide. Et lʒ iscriptio n̄ fiat tn̄ deficiens dʒ puniri pena talionis ſʒ Accursiū in. l. 2. C. de fi. istru. ⁊ Bar. in. l. si cui ꝑdicta.

Institutio seu istituere ſm Hosti. ē ecclie vel ecclesiastici beneficij collatio.

Quis pōt istituere. R. de iure cōi ep̄s. Itē capl'ʒ sede vacante. de insti. ⁊ si capiʒ. li. 6. Item ille qui hʒ ex delegatiōe ep̄i. de insti. ex frequētibus. Item q hʒ h de ꝯsuetudie. c. cū venissent. de isti. dūmodo sit clericus. talis tn̄ ab isto istitutus n̄ dʒ administrař nec possessionē ecclie adipisci nisi de consensu diocesani ⁊ eius auctoritate. d. c. ex frequētibus. Item abbates in ecclijs sibi subiectis pleno iure possunt curā ꝯmittere sine ꝑntatōe ep̄o facta. ar. a ꝯtrio. de ꝑben. c. in lateranēsi. de capel. mo. c. ꝑsbri. li. 6. 16. q. 2. visis.

Intentio accipitur dupliciter vel prout ē motus. vel motiuū volūtatis. vel ꝓut dicit sineʒ intētum. ⁊ isto ſo modo hic accipio.

1 Utꝝ intentio habitualis sufficiat ad meritum bone actōis. R. S. Bo. in. 2. di. 41. q. vlti. primi ar. in fi. ꝙ si loq̄mur de itentiōe hituali q̄ quis refert ad deū in gnāli omnia opa diei vel āni. sic talis n̄ sufficit ad meritū. Sʒ si loq̄mur de itētōe hituali q̄ qs refert aliqδ opus ad deū ip̄mordio illius opatōis vel alteri' ad quā illa ꝯsequēter se hʒ: ita ꝙ opus sequēs directam hʒ ad opus primuʒ ordinatōeʒ vel ꝯsequētiā. sic tal' sufficit ad meritū. Unde si aliqs itendit ꝓ eo dare. C. marchas ⁊ incipit hodie dare vnā cogitando de deo actualiter: postea dat alias: ⁊ nihil de deo cogitat tn̄ actōes ille sunt ei oīs meritorie ⁊ fructuose: ⁊ ꝑ hūc mōuʒ ē in uiris religiosis q i pricipio ex caritate ꝯuouerūt portare religiōis pōdus. qcqd eni faciūt qδ ad sue religiōis obſuātiā spectat ex prima intētōe ē eis meritoriū ad salutē: nisi ꝙ absit ꝯtria intētio supueniat. Si aūt op' alterius generis iciperet oporteret ꝙ itētio řnouaretur vt illud opus esset meritoriū. Unδ si religiosus ad ea q̄ ad religionē n̄ spectāt vult se exercere oʒ ꝙ intentōeʒ renouet: qꝛ illa hitual' ad illa n̄ se extēdit. ⁊ iō n̄ ē ꝓue securitatis ⁊ vtilitatis religiōem intrare. Dic ēt idē. S. Bo. ibidē. ꝙ itētio hitual' ꝙuis δ deo n̄ cogitet actualř tn̄ si ex sola bōi opis ꝯsideratiōe caritas ꝓmpta vel aliq̄ alia virtus caritate iformata ad ip̄ʒ bonū op' icliat ip̄ʒ ē mētoria. sic vir obediēs meretur obediēdo ꝑlato ꝑcipiēti sibi ēt si nihil cogitet δ deo: sʒ solū ꝯsideret ꝙ ē bonū obedir.

2 Utꝝ opus ab itētōe řcipiat quātitatē siue bōi q̄ ad bōa. siue mali quo ad mala. R. S. Bo. di. 40. ar. 1. q. 2. ꝙ quātitas bōitatis. ⁊ malicie corrn̄det q̄ntitati itētōis ſʒ ꝙ quantitas itētiōis attēdiř quātū ad actū itēdēdi. sʒ i

q̄tū attēdit ex pte itēti n̄ sp corrn̄det. Unde glo. sup illud Math. 12. bon⁹ hō ꝛc. dic q̄ tū bonū itēdis tm̄ facis. Dicit idē. S. Bo. q̄ si li tm̄ ꝛ q̄tū sunt aduerbia sic dicūt q̄ti tatē actus itēdēdi. ꝛ verū ē gnālr siue respec tu maloꝝ vel bonoꝝ. qꝛ q̄tum actus inten dēdi ē magis itēsus i bōitate vel malicia tm̄ opatio exterioꝛ ē bona vel mala. oē eni me ritū vel demeritū ad actū voluntatis redu citur: lꝫ circūstātie exterioꝛes aliquo modo faciāt ad volūtatis depꝛauatōeꝫ. Si vero li tm̄ ꝛ q̄tum sunt nomia tūc dicūt q̄titatē ex pte intēt. ꝛ sic nō verum gnālr. qꝛ n̄ semp opi exterius facto mēsurat itētio. qꝛ frequē ter hō itēdit magnū bonū ꝛ n̄ facit: ꝛ mini mū bonū ex hūilitate. ꝛ facit magnū.

3 Utꝝ op⁹ ab itētōe recipiat q̄litatē. s. bonā vel malā. R. S. Bo. vbi. s. q. 1. q̄ itētio bōa vel mala dr̄ duplr̄. Pͥo mō bōa dr̄ i qua ē pfecta ꝛ bōa oꝛdiatio opis ad finē. ꝛ hoc mō n̄ tm̄ respicit bōitatē finis sꝫ ēt rectū oꝛ dinē ei⁹ q ē ad finē. Et hoc ē qd̄ dicit Ber. ad Eugeniū expōnēs illud. si oculus tuus simplex. q̄ ad hoc q̄ oculus sit simplex re quiruntur duo necessario. s. q̄ veritas sit in electiōe: ꝛ caritas i intētōe. q̄ ē dicere q̄ a mat qd̄ ē amañ. ꝛ eligit qd̄ ē eligeñ. oꝛdiatō mala dr̄ in qua ē idirecta. ꝛ sic ē verꝫ gnālr q̄ fm̄ intentōem qualificat opus exterius. Secūdo mō dr̄ intentio bona qꝛ qd̄ finalr̄ i tendit est bonū. ꝛ istomodo nō qualificatur qꝛ si quis furat vt faciat elēynam vel mentit vt cōuertat aliquē: nō dr̄ bn̄facere. sed quo ad maliciā nō hꝫ instātiā. qꝛ maliñe itētio nis imputat oē opus factū qualecūq̄ sit. qꝛ deus coꝛ iterrogat principalr̄. ꝛ de istis in telligit magis coꝛdis ispectoꝛ ē dn̄s q̄ opis 15. q. 6. c. 1. ꝛ illud. reā liguā nō facit nisi rea mens. 22. q. 1. c. hoies. ꝛ. c. se. ꝛ minister le gis volūtarie occidēs malefactoꝛem homi cida reputat. 23. q. 5. c. cū minister. ꝛ illō qd̄ nō. 41. di. q̄squis. ꝛ. 21. q. 4. c. omis iactātia Nō obstat q̄ nō sic ē i bono. qꝛ plura requi rūtur ad ꝯstructionē q̄ ad destructionem.

4 Utrū itentio bona absq̄ operibus valeat ad meritum. R. S. Bo. vbi s̄. q̄ si ille hēt facultatē bene operandi ꝛ oppoꝛtūitatem opandi. sic nō sufficit intentio. qꝛ nec bona voluntas dꝫ dici sed semiplena. Si vō fac[u]l tas non adest tunc bona intētio ꝛ bona vo luntas sufficit ad meritum vite eterne.

5 Utrum opera exterioꝛa addāt aliqd supꝛa meritū bōe volūtatis. R. S. Bo. vbi. s̄. ar. 2. q. 1. q̄ aut loqmur de pmio s̄bali. ꝛ sic de ꝯdigno nihil addit opus extrīsecuꝫ. qꝛ q̄ti tas meriti pēsat ex q̄titate radicis. De con gruo tm̄ absq̄ dubio opus priuilegiatū ad dit supꝛa bonā intētionē ꝛ voluntatē. p eo q̄ voluntas i illo ope pparat ꝛ dispōitur ad susceptōem maioꝛis grē p quā digna ē ma ioꝛi retributōe. Si aūt loquimur de premio accidētali sic opus extrinsecuꝫ addit supꝛa bonā voluntatē sic priuilegiatū: ꝛ alia etiaꝫ q̄ dispositiue addūt ad rōeꝫ meriti qꝛ exci tant actū voluntatis ad bonū. ꝛ radicatōeꝫ ꝛ ꝯseruatōem grē. ꝛ illud Martini. palmā tm̄ ꝛc. itelligit n̄ ō palma q̄ ē aureola: sed de palma q̄ ē respectu pmij essentialis que di citur aurea.

6 Utꝝ euentus sequēs addat ad bonitatē ꝛ maliciā act⁹ exterioꝛis. R. Tho. pͥa. se. q. 20. ar. 5. q̄ aut ē pcogitatus. ꝛ sic addit. Aut nō ē pcogitatus. ꝛ tunc aut p se seqtur vt in pluribus. ꝛ sic addit. Constat eni actū ex ge nere solo esse melioꝛē ex quo seq pn̄t plura bona. ꝛ peioꝛē ex quo plura mala. Aut seq tur per accidens. ꝛ vt in paucioꝛibus. ꝛ tūc nō addit. nō eniꝫ iudicatur de re aliqua qd̄ ē per accidens. sed tm̄ qd̄ est per se.

7 Utrū q̄s p itentionē possit opa sua l'alioꝝ alteri applicare. R. fm̄ Asteñ. q̄ sic. ꝛ fit tri plr̄. Primo modo in singulari. vt cuꝫ pro alio determinate satisfacit. ꝛ sic quilibet pōt alteri bona sua cōicare. Secūdo modo in spāli. vt cū quis oꝛat pro congregatiōe sua ꝛ suis familiaribus ꝛ benefactoꝛibus. ꝛ ad hoc ēt oꝛdinat opera sua satisfactoꝛia. ꝛ sic ille qui preest religioni potest illa opera co municare alijs applicando intentionem eo rum qui sunt de sua congregatione ad hūc determinate. Tertio modo in generali. ꝛ sic qui preest ecclie gn̄alr pōt opera illa cōica re applicando suam intentionem ad hunc vel ad illum. ꝛ ideo qui preest ecclie gn̄ali pōt cōicare ea que sunt congregationis ꝛ huius hoīs. sed non ꝯ̄rio. pͥa cōicatio ꝛ s̄a non dr̄ indulgentia sed tantum tertia pp duo. Primo qꝛ per cōicationes illas pͥas lꝫ absoluatur homo a reatu pene quātum ad deum non absoluitur tm̄ quantū ad satis factionem ad quam est obligatus ex pcepto ecclie vel confessoꝛis sed per tertiam sic. vt s̄. pꝫ indulgentia. Secundo qꝛ in vna con gregatione non est sufficientia meritoꝛum vt sibi ꝛ alijs valere possint sicut est in ec clesia romana precipue propter meritum xpi. ꝛ ille solus qui ipi preest pōt per inten tionem suam applicare opera alioꝛuꝫ alijs que dn̄r indulgentie. alij autem habent ex eius concessione.

8 Utrū actio pcedens a volūtate deliberatiua n̄ p itētōez ad deū nō ordinat sit mala seu pctm. R. vt colligo ex sctō Bo. i. 2. di. 41. q. 1. ar. 3. q aut hoc prouenit p iordinatā affectionē siue ɔuersionē ad creaturā. ⁊ sic ē mala ex ɔuersiōe. Aut pueni pp opan̄s negligētiā. ⁊ sic ē mala ex omissiōe. Aut pp opātis isirmitatē ⁊ miseriā ⁊ h neutro mō ē mala s3 idifferēs. deus eni decreuit pp suā pietatem ⁊ pp nr̄am isirmitatē multas opationes nō iputat nob n3 ad meritū n3 ad demeritū. ⁊ ɔñr tales opatōes respectu nr̄i nō vident bone moralr̄. nec male. vt cū qs lc quia alicui ex nāli pietate. l' aliū salutat ex vrbanitate. l' facit ex necessitate nē. puta comedit vt reficiat ābulat vt recreet. nec tñ hoc refert i deū. tales eni actiones nō sūt meritorie. qz ad deū nō referunt. dicere q eēnt demeritorie durū videret cū nō fiāt pp iordinatā conuersionē ad creaturā. nec omitt. t ad deū referri agent̄ negligētia s3 tñ pp quādā isirmitatē q̄ ē i nob ex corpe corruptibili aggrauāte aiā3. Nec obstat hijs Gre. sr illō Mathe. 12. De oi vbo occioso ⁊c. vbi dicit q v bū occiosū est qd caret ratione iuste necessitatis vel pie vtilitat̄. quia vt dicit Ricar. in. 2. di. 40. nō sp o3 q actus explicite ad finē q ē de⁹ referat vt nō sit occiosus. s3 q referat ad bonū finem l' ciuilē l' corpis necessitatē aut honestā recreatōe3. Solū ergo ille dr̄ occiosus q n̄ refert ad aliquē bonū fine3. Meritorius aūt vite eterne solus est actus q ordinat p i. entione3 ad deū. aut merito ɔdigni si fiat ex caritate. l' ɔgrui si fiat ex caritate3. Demeritori⁹ vō si nō referat i deū ex iordinata ɔuersione l' omissione.

9 Utr̄ bonitas actual' volūtat̄ addat aliquā bonitate3 sup bonitate3 ipi⁹ hitus gr̄e. R. s3 Ricar. vbi s. q actual' volūtas elicita a voluntate potentie p grām addit hitui gr̄e bonitatē aliquā a deo remūerabile3 q̄tū ad p̄miū substātiale ita q p̄miū substātiale hitui gr̄e ⁊ actib⁹ iterioib⁹ volūtat̄ p gr̄e hitum elicit̄ corrḗspōdet. vñ pp tales actus pl's habebit de p̄mio. subāli q̄. si sine ipis a corpe decessisset.

Interdictum.

Interdictum. dr̄ ab idico i idicis qd idē ē qd ɔhibeo. ⁊ sic ptinet ad iterdictū iuris canonici ex quo interdicit admistratō aliquor̄ sacror̄. ⁊ celebratio diuinor̄ l' executio aliquor̄ spūaliū ſm Inno. ⁊ sic est ecclastica censura. Aliqñ dr̄ interdcm̄. i. iter duos datū l' int duo dcā. vt Insti. de inīdic. i pri. ⁊ isto mō accipit m iterdictis a lege ciuili siue a ptore. ⁊ queda3 sūt publica ⁊ ista sūt. 9. q̄dā sūt pūata ⁊ h st 28. de qb⁹ vide glo. ⁊ doc. i. c. pastoral. d cā poss. ⁊ ppti. ⁊ i. c. itē cū qs de resti spo. ⁊ d ist̄ hic n̄ itēdo tractare. s3 vide si p'acet i speculo co. ti. S3 d itdcō prio mō dcō nec ēt itēdo dicē de itdcō quo aliqd pticulare spūale itdr̄. puta cū qs itdr̄ ab offō l' a bn̄ficio ⁊ huiusmōi. qz d hoc dico j. Suspēsio. S3 hic itēdo solū tractare de itdcō ex quo in aliq̄ t̄ra l' ecclia l' aliq̄ psone itdicunt a celebratōe diuinor̄ pceptōe sacror̄ aliquor̄ l' pulsatōe cāpanar̄ ⁊ cetis. de quibus j. dicā Interdictum. 5.

1 Quot sūt spēs itdci. R. q due. Una hoiu3. alia locor̄. Itdcm̄ hoiu3. aliud gnale. aliud spāle. aliud singlare. Gnale itdcm̄ hoiu3 ē cū itdicit ppl's regni. castri. l' ville aut ciuitat̄. Et sic aduerte q qñ itdr̄ pplus l' vniuersitas l' cōe. q tūc nec locus nec clericus ē iterdictus. Itē ſm Cal. nec psone ecclesiastice q̄ ex toto sūt trāslate i ecclā. qz d pplo nō sūt. 12. q. 2. duo sūt. qñ itdicitur clerus tñ. nō ē itdict⁹ pplus nec vniuersitas l' cōe. qz sū diuersa clerus ⁊ ppl's. de sen. excō. si snia. li. 6. Vñ clici pñt celebrare sicut p⁹. ſm Io. an. in. d. c. si snia. s. alta voce pulsat̄ cāpanis. iterdictis tñ exclusis. qz ɔhitō c. qd ite. de pe. ⁊ re. ⁊ c. n̄ ē vobis. de spon. ⁊ moderatio. c. alma. d sen. exco. li. 6. Intelligit qñ locus ē itrdict⁹. ⁊ nō expsso loco i snia itdicti. n̄ h3 locū cessatio diuinorū ⁊ alia q̄uis sit gnale. Cal. tñ t3 q d3 suari moderatio. d. c. alma. S3 nō credo ei. Dic ergo q pñt clerici alta voce celebrare sic pri⁹ ⁊ i eccl'ijs suis alta voce. ⁊ q i isto casu pñt admitti oēs q nō sūt de pplo illo ⁊ nō sunt cā itdicti. t3 Archi. i. d. c. si snia. ⁊ Fede. cōsilio. 70. Silr ſm Cal. illi pñt admitti q de illo erāt pplo s3 domiciliū trāstulerūt. Hosten. tñ. li. 7. ti. 16. t3 q n̄ nisi absoluātur ex quo semel fuerūt itdicti: sed dcm̄ Cal. ē veri⁹ ⁊ sequit Ge. in. d. si snia. ⁊ ēt absentes excusant donec sciāt. c. aplice. de cle. exco. mi. postq̄3 sciunt te. entur seruare.

2 Utr̄ ppl's n̄ iterdict⁹ si fiat de pplo tali iterdicto efficiat itdict⁹. R. ſm Cal. q sic.

3 Utr̄ bānitus q ē de pplo iterdcō sit āpli⁹ itdictus. R. q sic si ad tps ē bānitus. qz adhuc ciuis ē ⁊ de pplo. l. relegati. ff. de itdic. ⁊ relegatis.

4 S3 nūqd hitātes i ciuitate q nō sūt n3 ciues n3 de pplo illius ligant itdicto. R. q

nō.d.c.si snia.sed ligant illi qui sunt facti ci
ues ex grā.lz ibi non habitent.

5 Utrū ipubes ppli intdicti sint silr.℞.Jo.
de deo.ꝙ si nō sunt doli capaces non sunt i
terdicti.Secus si sunt doli capaces.

6 Quid de mulieribus q̄ viris ꝯdicūt ⁊ ali
is hoibus qui pro posse resistunt.℞.Jo.de
deo.ꝙ nihilominus ex quo sunt de illo po
pulo ꝙ sunt interdicte.

7 Spāle interdictū hoiu3 ē cū intdicit aliqd
collegium vel vniuersitas in populo iclusa
puta studium Papie ⁊ huiusmōi l'caplin.
Nam interdicto caplo vel collegio vel vni
uersitate singule persone de ipsa sunt inter-
dicte.fm Jo.an.⁊ Ge.in dicto.c.si senten-
tia.⁊ illud comprehendit tam clericos q̄3
laicos qui sunt de illo collegio vel vniuersi
tate.

8 Sed quid si interdicatur familia alicuius
nūquid clerici de eius familia erunt interdi
cti.℞.Rodoñ.ꝙ sic nisi specialiter eximan
tur.Unde aduerte hic fm Archi.⁊ sequitur
Ge.in.d.c.si sententia.ꝙ iterdicto collegio
vel vniuersitate clerici qui non sunt de illo
collegio vel vniuersitate poterunt ianuis ap
tis ⁊ pulsatis campanis alta voce celebrare
excommunicatis ⁊ interdictis exclusis.Secꝰ
vbi esset interdictus locus.quia non possūt
nisi fm ꝙ ĩ.dicam.

9 Utrum si interdicantur doctores omnes
alicuius ciuitatis intelligantur interdicti cle
rici qui sunt doctores.℞.ꝙ non per glo.
in.d.c.si sententia.Silr si interdicūtur cleri
ci non veniunt religiosi non habētes digni
tatem.⁊ de hoc vide s̄.Clericus.i.Ge.tñ in
d.c.si sententia.dicit ꝙ clero interdicto vēi
unt clerici seculares regulares conuersi ⁊
conuerse:qui ita sunt ad eccliam translati ꝙ
proprie de populo dici non possūt.De quo
dicto ego valde dubito.⁊ potius credo con
trarium nisi aliud constet de mente.per ea q̄
s̄.dixi Clericus.primo.

10 Quid si vnus de populo interdicto igre-
ditur monasterium an possit diuinis inter-
esse sine relaxatione interdicti generalis vl'
specialis.℞.Fede.⁊ sequitur Ge.in.d.c.si
sententia ꝙ sic quia desinit esse de populo
ergo purgatur eiꝰ lepra sine alia relaxatōe.

11 Singulare interdictu3 hominum dicitur
cu3 aliqua certa persona interdicitur vel ēt
incerta.vt cum dicitur.Qui fecerit sic sit in
terdictus ipo facto.⁊ isti quocūq3 vadunt
sunt semper interdicti:nisi absoluantur si i-
terdictum non est ad tempus.Unde aduer
te ⁊ nō.bñ ꝙ tales interdicti siue generalr
siue specialiter vel singulariter non pñt ex-
ercere aliquē actū concessorum ipre interdi
cti.de quibus ĩ.dicetur qui permaneāt ad or-
dines aut ad celebrationem diuinorum ali
ter essent irregulares vel suspensi secundu3
ꝙ infligitur pena violantibus interdictum.
vt ĩ.dicetur.⁊ de tali interdicto non loquit.
c.alma.

12 Utrum interdicti generaliter specialiter
vel singulariter sint vitandi ab alijs ℞.secū
dum Ho.Inno.⁊ Ber.ꝙ sic in diuinis of
ficijs quando proprio nomine seu alia cer-
ta locutione per sententiam sunt designati.
Alij autem non sunt vitādi nisi a iudice spe
cificentur:nisi eorum offensa per quam sunt
interdicti esset multum notoria ita ꝙ nulla
tergiuersatione posset celari.c.tua nos.de
coha.cle.⁊ muli.Sed tu dic vt s̄.Excomu
nicatio.8.§.3.

Interdictum i.

locorum.Aliud generale vt cum in
terdicitur regnum vel prouincia vel dioce
sis.Aliud speciale.vt cum interdicitur ciui
tas aliqua castrum vel villa.Aliud singula-
re.vt cum interdicitur certa ecclesia vel ca-
pella vel certe ecclesie.⁊ sic interdicto loco
aut generaliter vel specialiter aut singulari
ter non sunt interdicti homines vel clerici
talis loci.Unde extra illa loca possunt audi
re diuina ⁊ sepeliri si ibi elegerint sepulturā
vel ibi mortui fuerint:quia non sunt inter-
dicti nisi fuerint in culpa interdicti ponen-
di.tex.in dicto.c.si sententia.nō.Pa.in dic
to.c.qd inte.⁊ dicto.c.non est vobis.Adū-
te tamen ꝙ id qd statuitur in interdicto ge-
nerali locorum habet locum in interdicto
speciali loci.Et hoc ideo quia interdicta ci
uitate vel villa intelligitur tota interdicta ge
neraliter ⁊ ideo habentes priuilegium ꝙ
tempore generalis interdicti possint cele-
brare submissa voce intelligetur generale in
terdictum.quando etiam aliqua terra est
interdicta quo ad illam terram.vt dicitur
⁊ nota.in.c.cum partibus.de verbo.signi
fica.Inno.tamen ⁊ Hosti.tenent ꝙ inter-
dicta ecclesia aliqua in penam populi
licet multi ex eis non deliquerint sed solum

solū vel dn̄s vel vniuersitas ꝙ talis pplus ēt qui non est in culpa nō poterit alibi elige re sepulturam apud eccliam nō iterdictam nisi ex priuilegio spāli hoc hūerit. Sꝫ hoc nō credo verū qꝛ.c.qd allegat.s. vt priuile- gia.de priuil.loqͭ qn̄ pplus ē iterdict⁹.

i Quid si iudex dicat iterdico regnū frācie R.ꝙ iterdictū extēdit ad totā terrā q̄ adhe ret ei tp̄re late snie siue rōe dn̄ij siue rōe feu di.de postu.pla.c.i.l'ꝯm glo.i.d.c.extēditur ēt ad tras q̄ adherebāt ei p̄stādo auxilium tp̄re iterdci ꝓlati.si vō dicat iterdico terras regis frācie.tūc ꝯm Rodoñ. nō extēdit ad feuda.qꝛ pene sūt rstrigēd.sꝫ ꝯ eū ē tex.d.c.i. i verbo traꝝ ipi⁹.ꝛ iō dic silr eē iterdcā. qꝛ i feudis hꝫ vtile dn̄ium.ꝛ ēt icludūt tre i q- b⁹ solū hꝫ vsufructū ꝯm Jo.an.ꝛ seqͭ Ge. i.d.c.si snia. Si vō aliquā trā haberet in pi gnus nō eēt iterdctā qꝛ nō ē ipi⁹quo ad dn̄i um.secus si diceret ꝙ iterdicit oēm trā quā tenet qꝛ sic eēt iterdctā.c.cū Bertold⁹.d re. iudi.qꝛ creditor hꝫ possessionē verā pigno ris.ff.de vsuca.l.seruí.

3 Sꝫ qd si hꝫ trā cōem cū alio.R.Ge.i.d. c.si snia.ꝙ si ē idiuisa nō ꝯprehendet ne iu- stus patiatur.Sec⁹ si est diuisa.qꝛ ps sua sb iacebit.

4 Utrū iterdcā ciuitate veniāt eius suburbia R.ꝙ sic ꝛ ēt ꝯtinētia edificia.Et idē dic.de iterdicto castri l'ville:lꝫ proprie nō hēant sb urbia.vt i.c.si ciuitas.de sen.exco.li.6.

Sꝫ quero qd dr̄ suburbiū aut ꝯtinēs edi ficiū.Jo.de deo dicit ꝙ suburbia itelligunt illa q̄ sūt.ī.vltimā portā ꝛ faciunt cū ciuita te publicas functōes ꝛ vocant ad ꝯsilia ꝛ ꝯ ctiones.Uel dic ꝯm Ge.ꝙ dicūtur burgi ex̄ ꝛ prope ciuitatē in quibus domus sūt conti gue.Uel dic ꝙ suburbia dicunt domus per quas ē iter rectū eundi ad ciuitatē l'locū ꝛ ꝯ tinētia edificia sūt pulcre domus circa ciui tatē nō ītra suburbia vbi nō sūt burgi direc te īroducentes ad ciuitatē Glo.i.d.c.si ciui tas.dicit ꝙ arbitrio iudicis ē relīquendum que dicant ꝯtinētia edificia:qꝛ nō dicit tex. cōtiguis.sꝫ ꝯtinētibus.Legiste vō i.l.2.ꝛ.l. edificia.ꝛ.l.qui in continētibus.ff.de ver.si gni.qi in idem coicidunt. Ego vō quo ad hoc attenderē ad rōnem legis expressam ꝛ dicerē oia illa dici continentia edificia que ita sunt prope ciuitatem ꝙ in illis celebran do contemneretur eccliastica censura. pu ta quia quasi ita comode eo conuenire pn̄t sicē si nō esset iterdictum.sꝫ vbi non contem nitur pp hoc.puta distat per miliare ꝛ est valde laboriosum illuc ire nec passim ppls pōt eo conuenire tunc non acciperetur sub hac significatione.

5 Utrū dn̄o vēdēte terrā iterdictam siue ge neralr siue spālr.aut singulariter alicui dn̄o qui non est in culpa cesset interdictum.R. ꝙ non ꝯm Ge.in.d:c.si snia.quia secuꝫ por tat onus suum.

9 Utrū dn̄o emēte terrā post latā sniam iter dicti ꝯ omnē suam terram.sit illa terra iter dicta.R.ꝯm Ge.in.d.c.si snia.ꝙ non nisi la tor interdicti expressisset nedum terram ha bitam sed habendam.

7 Utrū iterdicta ecclia sit iterdictū cimiteri um vl'eius capella.R.ꝙ sic si capella vel ci miterium sunt contigua ecclesie alias non. ꝛ ideo in non contiguis posset celebrari.d. c.si ciuitas.§.si.

i Interdictum iij.

Itam p̄sonarū q̄ꝫ locoꝝ quis pōt po nere.R.ꝙ omnes illi q pn̄t excōicare vl'sus pendere rōne iurisditionis ordinarie vel d legate quam hn̄t super illos quos volunt in terdicere.de ver.signi.querenti.de offi.de le.c.quia pontificali.li.6.Et quis pōt excōi care habes s.Excōicatio.i.§.3.

i Utrum episcopi possint interdicere per- sonas singulares ecclesiasticas vl'seculares aut eorum loca vel terras que habent pri- uilegium ne possint interdici.R.ꝙ sic.ꝛ ēt excomunicare:nisi talia priuilegia sint con cessa regibus vel reginis aut eorum filijs vl' religiosis non ratione persone sed ordinū vel locorum.vt in.c.ne aliqui.de priui.li.6. nec etiam possunt interdicere exemptos ēt indirecte.puta interdicendo ne eis vendāt aut cōicent.ꝛ contrafacientes sunt punien- di.c.quāto.de priuile.rōe tn̄ delicti ꝛ ꝯctus posset.vt s.Exemptus.§.8.

2 Utrū canonici ecclesie cathedralis pos- sint ponere in aliquo loco vel ecclesia inter dictum.R.ꝙ non sine assensu episcopi.c.q̄ sunt.de hijs que fi.a ma.par.ca.

3 Pro qua causa potest poni interdictum R.ꝙ pro subsidio pecuniario vel debito pe cunie vel alterius quantitatis. laicus aliqs non potest interdici nisi ex speciali auctori tate sedis apostolice ꝛ expressa.alias non tꝫ si ponatur. per extrauagātē.Bonifacij.8. que incipit.Prouide attendētes.Ponen- dum est igitur pro culpa aut domini aut po puli ꝛ huiusmodi non singularis alicuius persone que officium non habet generale. vt patet in.c.sane.de offi.dele.ꝛ in.c.non ē nobis de spon.

4 Quõ dꝫ poni. R. ꝙ ꝓcedente monitõe ⁊ i scriptis q̃ scriptura ꝯtineat cãm sicut ⁊ ð excõicatõe dictũ ẽ s̄. Excõicatio. 2. §. i. ⁊ 2.

5 Utrũ sit aliq̃ forma verboꝝ ꝑuãda. R. ꝙ ñ necessario sed sufficit dr̄e Nos pp talẽ cãꝫ regnũ vel castrum vel ecclĩam talem suppo nimus iterdicto ⁊ huiusmõi. vt nõ. in. ð. c. sane. ⁊. c. non est nobis.

Interdictum iiij.

i In qb⁹ cãib⁹ icurrit itdc̃ꝫ. R. ꝙ gñale iterdictũ ⁊ spẽale locoꝝ i nouẽ casibus icurrit ip̃o iure. Primus qñ ciuitas i q̃ moritur sũmus pontifex nõ seruat dispositiõeꝫ c. vbi pĩculũ de electione. li. 6. qꝛ tũc ip̃o facto est interdicta. vt ibidem. Secundus qñ ciuitas dat auxiliũ. ꝯsiliũ l' fauorẽ insecutoribus cardinaliũ aut clericorũ vl' religiosorum de familia dñi pape l' cardinaliũ captoribus: aut pcussoribus l' mãdatoribus ꝓdcõrum. aut socijs talia faciẽtiũ vel si infra mẽsem saltem tales delinquẽtes nõ punierit si põt ip̃o facto ẽ interdicta. de penis. c. felicis li. 6. excipitur Roma. Tertius qñ collegiũ l' vniuersitas ab ecclĩjs l' ab ecclĩasticis psonis exigit pedagia guidagia l' alia p se l' per aliũ de rebus suis quas nõ cã negotiãdi deferũt aut ad huiusmodi solnẽda ꝯpellit. tũc ip̃o facto oĩs ciuitas castrũ l' villa aut alius locus dicte vniuersitatis l' collegij subiacet interdicto. de censi. c. q̃ꝫ q̃ꝫ. li. 6. Quart⁹ qñ collegium l' vniuersitas aut archiep̃i l' ep̃i ⁊ alij tam superiores q̃ꝫ inferiores ecclĩastici sustinẽt penam quam icurrerũt i cõducẽdo aut locãdo domos vsurarijs alienigenis q̃ eis iponit i. c. i. de vsuris. li. 6. p mẽsẽ. ð qua hẽs. Usura. 2. §. 13. nã post mẽsem terre oẽs ip̃oꝝ sũt iterdicte q̃ꝫdiu ijdẽ vsurarij i eis ꝯmorãtur. vt i. ð. c. i. Quītus qñ clerici l' religiosi iducũt aliquẽ ad vouẽdũ aut ꝓmittẽ de sepultura si in eoꝝ ecclĩa vel cimiterio eũ sepeliãt. tũc si ifra ðcẽdiũ. eccl'e vbi ð iur venit sepeliẽdus oĩa que occasione sepulture habuerũt nõ restituẽt ẽt si nõ petãtur. ⁊ cadauer si petatur ip̃o facto eorũ ecclĩe ⁊ cimiteria sũt iterdcã. c. aĩarum pĩculis de sepul. li. 6. ⁊ tam diu durat donec plene satisfecerint. vt ibidem. Sextus qñ ciuitas cõmittit aliquid in ep̃m suũ vt capiat. pcutiat bãnietur ip̃o facto ẽ iterdicta. Cle. si qs suadente. de penis. Septimus qlibꝫ locus l' loca i quibus ep̃s detinet iuitus sũt iterdcã ip̃o iure. ð. cle. si quis suadẽte. Octauus qñ religiosi exẽpti ecclĩas ⁊ decias recipiũt a laicis sine cõsensu diocesanoꝝ. l' excõicatos admittũt ad diuina seu interdictos noĩatim aut istituũt vel destituũt i cõsultis ep̃is i ecclesijs nõ sibi pleno iure subiectis. l' qñ hospitalarij ⁊ templarij plusq̃ꝫ semel i anno celebrant in ecclĩa posita i loco iterdicto l' defẽdunt ne cõfratres exẽptorũ seu ip̃oꝝ oblati qui i totũ nõ se trãstulerũt possint iudicari a locoꝝ ordinarijs. tũc ecclĩe eoꝝ ip̃o facto sũt iterdicte ꝑm glo. i. c. i. de iniur. li. 6. ⁊ Archi. i. c. ep̃oꝝ de priuile. li. 6. ⁊ seqtur Pa. in. c. cum ⁊ plantare. de priuile. ⁊ facit. c. si quis suadente. 17. q. 4. q̃ꝫuis glo. in dicto. c. cum ⁊ plantare. ⁊ communiter doc. ibidem teneant ꝙ non sint ipso iure. Sed prima opi. mihi videtur verior. Nonus ecclesia dicitur interdicta quando est poluta humano sanguine vel semine. de quo dic vt s̄. Consecratio ecclesie. §. 8. Decimo incurritur interdictum regni castri vel loci quando dñs eorum impedit ne legatus aut nuntius pape possit exequi suum officium ⁊ tam diu donec persisterit in tali contumacia. c. super gentes. de offi. lega. li. 6. Aduerte tamẽ hic ꝙ licet in supradictis casibus aliqua terra l' ciuitas vel ecclesia ip̃o iure subiciatur interdicto non tamen tenetur quis illud seruare ante declarationem per iudicem fiendam: itaq̃ in ea celebrans ante dictam declaratõnem non incidit in penas statutas contra non seruanteꝫ interdictum. de quibus infra dicetur. Interdictum. 7. ⁊ hoc propter constitutioneꝫ constañ. concilij. de qua. s̄. Excomunicatio. 8. §. 2.

i In quibus casibus incurritur interdictũ generale vel speciale personarum ip̃o iure R. ꝙ in quattuor casibus. Primus quãdo episcopus communitas vel vniuersitas imponit. exigit vel recipit collectas ab ecclesiasticis ⁊ cetera. de quibus in. c. clericus. de immu. ec. li. 6. seu quando bona deposita in ecclesijs arestauerit. occupauerit. vel arestari aut occupari fecerit: seu dederit in hijs auxiliũ: ꝯsiliũ: vel fauorẽ sciẽter: ipso facto est interdicta. nec absoluitur nisi de speciali mãdato sedis apostolice. non obstãtibus quibuscunq̃ꝫ priuilegijs. vt in dicto. c. clericus Secundus quando vniuersitas vel collegium permittit in terris suis vsurarios alienigenas conducere domos. vel eis locat ad exercendum fenus ipso facto est interdicta c. i. de vsuris. li. 6. Tertius quando persona ecclesiastica regularis aut secularis quantũcũq̃ꝫ exempta ⁊ cuiuscũq̃ꝫ ordinis aut stat⁹ existat scienter celebrat vel celebrari facit i locis interdictis nisi ꝑm permissionẽ iuris

vel excomunicatos publice. vel interdictos ad diuina officia vel sacramenta aut sepulturam admittit tunc ipso facto est interdicta ab ingressu ecclesie. et tam diu donec satisfecerit ad arbitrium eius cuius sniam contēpserunt. c. episcoporum. de priuile. li. 6. Hodie tamen sepelientes excomunicatos publice aut nominatim interdictos sunt excomunicati ipso facto. cle. eos. de sepul. Quartus quando vniuersitas concedit represalias aut concessas extendit ad persōas ecclesiasticas vel eorum bona nisi. i. mensem reuocet ipso facto est interdicta. c. et si pignoratōnes. de iniur. li. 6. Sunt alij casus interdicti de quibus. i. Suspensio. primo qui potius suspensiones nominantur quam interdictum cū etiam casu tertio precedenti.

Interdictum. v.

I que prohibentur tempore interdicti vel in loco interdicto exerceri. R. quod omne spirituale. quod reducitur ad sex. vt clarius intelligatur. secūdum quod colligo ex Inno. Pa. et communiter doc. in. d. c. non ē vobis. et. c. si. de exce. prela. et. c. quod in te. de pe. et re. et. c. si. de sen. exco. li. 6. Unde aduerte et nō. bene quod quicquid pertinet ad aliquod sex infra positorum intelligitur semper prohibitum tempore interdicti: nisi vbi inueniatur in iure specialiter concessum.

Et primo prohibetur omne exercitium deputatum certo ordini ecclesiastico .. Et hoc procedit siue sint clerici presbiteri siue inferiores. vt nō. Pa. in. c. 2. de cle. exco. mi. Et dicitur exercere officium deputatum certo ordini. puta. quando dicit epl'am vt subdiaconus. euangelium vt diaconus. vel offerēdo calicem. vrceos et huiusmodi vt lector: vel exorcista et huiusmodi. vel dicendo matutinum et aliud officium vt ebdomodarius et similia que cōueniūt alicui ordini. Facit. c. si quis episcopus. el. 2. ii. q. 3. vnd talia exercentes sunt irregulares ipso facto. Secus esset si exerceret aliqd quod non est deputatum certo ordini ecclesiastico sicut cātans rñsoria vel psalmos non officiando principaliter. sed tamquam quilibet alius laicus. Item nec auditio diuinorū pertinet ad certum ordinem et talia exercentes tempore interdicti nō erunt irregulares nisi auctorizādo audirent diuina. puta. quia prelatus facit celebrare quia sic esset irregularis secundum glo. in Cle. Archiepo. de priuile.

Utrum benedictio solemnis episcopi sit prohibita tali tempore. R. quod sic quia eam facit ratione ordinis. 95. di. c. ecce ego. nisi in festiuitatibus de quibus infra. non autem simplex prohibetur. nec benedictō pere vel baculi peregrinorum. quia non pertinent ad ordinem. et idem potest dici de benedictione vestimentorum illorum qui volunt intrare monasterium vel tertium ordinem beati Francisci quod licite potest fieri.

Secundo prohibetur ministratio sacramentorum exceptis eo modo quo conceduntur de iure. de quo vide infra in. c. se.

Tertio prohibetur celebratio diuinorum. vt in. c. responso. de sen. ex. de cle. exco. mini. c. 2. et. 3. Sed quid venit hic nomine diuini officij dic solummodo ordinatum in breuiario vel missali. vt. i. patet in. c. se. §. 1. cum sequentibus.

Quarto prohibetur collatio ordinum nisi. vt. i. dicam in. c. se.

Quinto prohibetur sepultura ecclesiastica: tamen extra cimiterium et ecclesiam licet sine officio. cum officio non. aliter clericus incurreret penas positas contra tales de quibus. i. dicetur in. c. se.

Sexto pulsatio campanarum. ar. d. c. alma. Si tamen laici pulsarent sine eorum consensu clerici excusantur secundum Jo. de deo. Hoc intelligo de pulsatione pro horis canonicis: quia Aue maria vel campane de festo vel pro alio signo quam pro horis nō credo sint prohibite.

Septimo apertio Janue ecclesie tempore celebrationis officij: nisi pro vt infra dicetur in. c. se.

Utrum prefata ita prohibeantur in ecclesijs exemptis. sicut in alijs. R. quod sic. vt in. c. auctoritate. de priuile. li. 6. et ita seruabūt sicut faciunt alie ecclesie celebrando secundum modificationem. c. alma. de senten. exco. libro sexto.

Interdictum vj.

Que conceduntur tempore interdicti generalis locorum vel specialis vel singularis. R. quod Undecim.

Primum celebratio officiorum diuinorum et missarum in ecclesijs et monasterijs sicut fiebat ante interdictum cum ista modificatione tamen. s. submissa voce. Janius clausis. campanis non pulsatis. excomunicatis et interdictis exclusis in. d. c. alma. §. addicimus. Aduerte hic quod istud. c. alma. loquitur de generali et speciali interdicto tam hominum quam locorum: non de singulari interdicto alicuius ecclesie secundum glo. in

dcõ.§.addicimus.⁊ ideo ibi non posset ce lebrari. Quod nota beñ quia pauci aduertunt.

2 Sed quero a quibus celebrari debent p̄fata diuina. R. Archi.in.d.c.alma. q a propriis clericis ecclesiarum vel monasteriorum monacis: nisi ⁊ ipsi essent interdicti. vt.s. Interdictum.i.§.ii.

3 Qui possunt admitti ad ista diuina. R. q nullus nisi clerici aut monaci illarum ecclesiarum in quibus celebrantur. vnde aliarũ ecclesiarum clerici vel monasteriorum monaci non possunt admitti secundũ Archi. in.d.c.alma. Cal.tamen vt refert Ge.in.d. c.alma.tenet q post factum non essent irregulares: sed ante factum non auderet consulere q quis admitteret religiosos vel clericos extraneos. Fede.consilio.87.dicit q videtur absurdum tales non admittere. ⁊ Johan.An.dicit q est nimis durum tenere q non admittantur. Et credo q sit verius q possunt admitti omnes clerici aut religiosi aliarum ecclesiarum. ⁊ verbum canonici q̄ clerici ecclesiarum restringit distributionem non auditionem seu celebratioñe quã permittit sicut prius poterant interesse. ⁊ nunc similiter. Facit ad hoc.d.c.q i te. Seculares autem de terris non interdictis nullomodo possunt admitti.vt in.d.c. licet.ar. c.quoniam episcopi.de priuilegi.li.6.quia quod per priuilegium vni conceditur alteri denegatum comprobatur.

4 Utrum cum alicui singulari persone conceditur vt modo premisso.s.ianuis clausis. ⁊c.possit celebrare vel audire diuina tempore interdicti.eius familiares qui non dederunt causam ⁊ domestici possint admitti ad audiendum ⁊ celebrandum sibi officium diuinum. R. q sic.vt in.d.c.licet vobis. §.conceditur. Et quid comprehẽdatur sub istis.vide supra Familia.nisi ob istã causã in fraudem sint assumpti.c. vltimo de verbo.signi.li.6.

5 Quid si non sit singularis persona sed conuentus aut collegium cui conceditur auditio diuinorum tempore interdicti.nunquid eius familiares domestici similiter sint admittendi. R. q non.vt in.d.c.licet vobis.§. non sic.nisi super hoc habeant priuilegiũ. vt ibi.

6 Quid si in conuentu vel collegio non sunt nisi tres quorum duo sunt infirmi nunquid tertius poterit celebrare cum familia ri. R. Host.in.c.q non nullis.de priuile.q sic ne priuilegium sit inutile sicut conceditur singulari persone.vt i.d.c.licẽ. dummodo non dederit causam interdicto.vt in.d.c. licet. Archi.dubitat.sed ego credo verum dictum Ho.

7 Quomodo debet intelligi priuilegium quo conceditur aliquibus religiosis q tempore interdicti possint recipere ad diuina confratres suos. R. q debet intelligi de illis cõfratribus qui licet in seculo remanent tamẽ eorum ordini sunt oblati mutato habitu seculari.vel etiam qui inter viuos bona sua dederunt eis retento vsufructu in vita sua. vt in.c.vt priuilegia.§.i.de priuileg. ⁊ in.c. cũ ⁊ plantare.§.de confraternitatibus.ibidem.

8 Quid si priuilegiati vt admittantur tempore interdicti dederunt causã interdicto vel eorum culpa.dolo vel fraude fuit interdicti sententia prolata: vel ad perpetrandum delictum cuius occasione interdictũ latum extitit dederunt auxilium.consilium. vel fauorem. R. q non obstante priuilegio nullomodo admitti possunt.vt i.d.c. licet. §.si.

9 Que missa potest celebrari. R. Ge.i.d.c. alma.recitat ⁊ sequitur Johan.An. ⁊ Cal. q etiam peculiaris.licet Johan.mo.tenuerit q solum conuentualis poterat celebrari.

10 Conceditur aliquibus vt tempore generalis vel specialis interdicti locorum possint celebrare in suis festis Januis apertis sicut minoribus ⁊ predicatoribus nũquid poterunt tales alios admittere ad celebrandum. R. Inno. ⁊ Ho.in.c.vt priuilegia.de priuile.q si priuilegium sit eis datum personaliter non possunt. ⁊ tunc personaliter conceditur cum dicitur concedimus vobis vt possitis celebrare. Si vero personaliter non esset datum sicut cum dicitur concedimus vobis vt in vestris ecclesiis celebretur: tũc possunt admittere alios ad celebrãdum. ⁊ sic est priuilegiũ fratrum minorum ⁊ predicatorum.

11 Utrum seculares ⁊ quicunq̃ alii possint extra ecclesiam predicta diuina officia ascultare. R. Ho.q excommunicatis ⁊ interdictis non licet audire diuina.neq̃ licet clericis ita alte dicere q audiantur de foris. Intellige studiose.possunt eñi ita alte dicere q se audiãt i choro ad inuicẽ et si sic dicẽdo

audírētur ab ex̄.ar.d.c.alma.Similiter nō
est eis apienda fenestra vel hostiū vt videāt
eleuationē corporis xp̄i ⁊ huiusmodi. nec
pax ex̄ portanda.nec ad offertoriū post euā
gelium admittēdi.Ad predicatōem tamen
pn̄t admitti libere:nec distinguit an dederit
cām vel nō.vel sint excōicati vel nō.vt in.c.
responso.de sen.exco.iuncto.c.eps nullum
de conse.di.i.

12 Utrū dicētes offm̄ per viā vel ex̄ ecclesiā
tpe interdicti generalis vel spālis locorum
frangāt interdictū.℞.ꝙ si hoc faciāt studio
se vt seculares audiāt.sic violant īterdictuꝫ
vt probat.ar.c.fi.de priuile.li.6.vbi pꝫ ꝙ ēt
celebratio diuinorū ex̄ ecclesiā ꝓhibetur ta
li tpe.Secus aūt si sic dicēdo a casu secula-
res trāseuntes audiāt:tū qꝛ qđ modicū est
rō apprehendit qi nihil.2.phi.tum qꝛ non
contra rationem legis.

13 Utrū liceat clericis vel laicis in loco īter
dicto legere euāgeliū vel psalmos ⁊ huius
modi.℞.ꝙ sic sicut ⁊ ꝑdicare sicut añ dic-
tum est.

14 Utrū tpe generalis vel spēalis interdicti
locoꝝ possint seculares ⁊ alij orare in eccle
sia orōne priuata.℞.Monal.ꝙ sic.qꝛ talis
actus nō cōtinetur sub aliquo ꝓhibitorū.vt
pꝫ.s̄.Itē iꝫ Rodo.ꝙ etiam si sint ipsi oran
tes interdicti vel illa ecclesia possunt orare
oratione priuata.

15 Utrum introductio post partum ⁊ bene
dictio nuptialis possit celebrari tempore
interdicti ℞ndeo.Hostien.tenuit ꝙ non li
cet.

16 Secūdum qđ ꝯceditur est celebratio di
uinorū officiorū ⁊ missarum alta voce ⁊ so
lenniter.ianuis apertis.pulsatis cāpanis ⁊
oībus interdictis admissis:solūmodo exco
municatis exclusis. Et hoc solū cōceditur
in festiuitatibus Natalis domini.Pasce ac
pentecostes ⁊ Assumptionis virginis glo-
riose.Ita tñ ꝙ illi quorū cā interdictū ē latū
altari nō appropinquēt.vt in.d.c.alma.Ex
tēditur hoc.c.ad festū corporis xp̄i ⁊ eius
octauā per Martinū.5.⁊ Eugeniū.4.i ex̄
ua.que incipit.Excellentissimi.Sed aduer
te ꝙ ista celebratio si fieret ab interdictis ꝑ
sonis essent irregulares.vt.s̄.pꝫ.Similiter
si ecclesia esset specialiter interdicta.qꝛ.d.c.
alma.intelligitur quando interdictum est
generale loci vel speciale.secundū glo.ibi
dem.

17 Utrū hn̄tes priuilegia vt in suis festiuita
tibus celebrare possint vel in suo iocundo
aduētu vt de templarijs dr̄ i.c.vt priuilegia
de priuile.possint celebrare nō seruata mo
deratōe huius.c.alma.℞.Jo.an.⁊ Archi.
in.d.c.alma.ꝙ nō.qꝛ eoꝝ priuilegia ꝑ istud
.c.reuocantur quo ad hoc.Secus si pri-
uilegia obtinuerunt post istud capitulū.al-
ma.

18 Quero qua hora dies icohabitur.℞.Jo.
mo.in.d.c.alma ꝙ qñ dies incipit lucescer
qꝛ dies.dr̄ a dian.qđ ē claruꝫ:⁊ mane ⁊ ves
perā cōprehēdit.iux̄ illđ.Factū ē vespe ⁊ ma
ne dies vnus.de offi.dele.c.cōsuluit.i aūt.đ
iudi.§.sedebūt.Jo.an.ibidē.dicit ꝙ icipit i
vigilia festi ad vesperas quo ad celebratio
nē officiorū.de feri.c.2.⁊ ꝙ cōtinuare pote
rūt vsqꝫ ad vesperas crastine diei inclusiue.
Sed cōpletoriū ⁊ reliqua post vesperas cā
tare nō poterūt ꝺm formam predictam.c.al
ma.per iura allegata.Archi vero cōcordat
cum Jo.An.sed addit ꝙ in vesperis cōple
toriuꝫ ꝯtinetur.ii.q.3.si quis eps.el.2.⁊.92.
di.c.vltimo.vbi Laur.Hugo.⁊ Jo.hoc
nō.Et hoc dicit probari per.d.c.2.vbi Ale.
dicit ꝙ sicut magnitudo diei exigit tardius
terminari ⁊c̄. Item probatur.qꝛ predicta
concessio.c.alma.est gratiosa ⁊ fauorabilis
et sic est larga interpretatio fienda .c.q̄ꝫ
nis de preben.libro sexto.⁊ hoc sequitur.
Ge.in dicto capitulo alma.⁊ sic habet con
suetudo.⁊ sic tene.Unde Federi.consilio
cxi.dicit ꝙ sicut generaliter permittitur
celebratio diuinorum officiorum sic intel-
ligenda est permissio generaliter.de quo đ
cōiugi.lepro.c.2.de priuile.qꝛ circa.maxie
cum hoc sit fauorabile.⁊ per cōsequēs am
pliandum.⁊ sit priuilegium principis.⁊ sit
late interpretādum.⁊ ideo in istis festiuita
tibus potest episcopus altaria ⁊ virgines ꝯ
secrare.⁊ vella benedicere ⁊ illa imponer
monialibus.⁊ calices ⁊ paramēta benedi
cere ⁊ similia.vt est bn̄dictio a que.benedic
tio abbatisse ⁊ abbatis:qꝛ sub nomine diui
norum ista veniūt qꝛ sacra nō sunt cum sint
tm̄.7.hec Fede.Similiter pōt sacerdos be
nedicere spōsas.aquā huiusmodi ⁊ asper
sionē facere.candelas ⁊ oliuas similiter be
nedicere.Intellige tñ ꝙ fiāt a personis nō
interdictis.qꝛ pertinēt ad ordinē.vt de aqua
de cōse.di.3.c.aquā.De benedictōe paramē
torū pꝫ de ꝯse.di.i.c.vestimēta.⁊.c.cōsulto
de sacra vnctione.c.vnico in fi.de consecra
tione ecclesie vel alta.c.penultimo.aliter es
sent irregulares.vt patet.Secus esset de
alijs que ratōe ordinum non conueniūt vt
bn̄dictio mense.grarū actio pᵒ mēsā ⁊ silia

Limitare tñ benedictionem mense τ gratiarum actões licere. dũmodo ñ fieret in forma officij. An aũt alijs tp̃rib⁹ a dictis festiuitatib⁹ hoc possit. R̷. Fede. ibidẽ q̄ sic secundum moderatõem. d. c. alma: τ secundum q̄ diuina officia possunt celebrari. al' non.

19 Terciũ qd̃ ↄceditur ẽ pnia quorũcũq̃ tã infirmorum q̃ sanorum dũmodo excõicati nõ fuerint. Intellige si fuerũt excõicati pp delictum pp q̄ interdictũ ẽ positum. non de excõicatis ex alia cã: quia si sic sunt excõicati ñ pñt absolui p̃terq̃ in articulo mortis τ exceptis illis quorum culpa latum est interdictum: vel dederunt auxiliũ consiliũ vel fauorẽ delicto pp qd̃ latum ẽ interdictũ: nisi prius satiffecerint si pñt. vel de satisfaciendo prestiterint idoneã cautõem: aut si hoc ñ pñt nisi iurauerint q̄ cũ poterũt satisfacient. τ ad satisfactõem faciendam per illos qui possunt τ tenẽtur dabunt auxiliũ. consilium. τ fauorẽ. ac iuxta posse suum laborabunt ad hoc fidelr̃. vt in. d. c. alma.

20 Utrum absolutio generalis possit fieri tp̃re interdicti. R̷. Jo. cal. q̄ sic. quia non ẽ officium diuinum. sed hec nõ ẽ bona rõ q: bene pertinet ad ordinem. vñ si talis faciens absolutõem generalẽ esset interdictus efficeretur irregularis. sed ideo licet q: sicut pnia omnibus ↄceditur. ita τ absolutio: siue gñalis: siue particularis.

21 Quartum qd̃ conceditur est sacramentũ eucharistie qd̃ morientibus tñ permittitur c. permittimus. de sen. exco. τ ẽt dãnatis ad mortem. cle. i. de pe. τ re. sed nũquid debeat eis deferri cũ cãpanella. R̷. Cal. q̄ sic f̃z morem ↄsuetum.

22 Utrum sanis possit dari. R̷. q̄ non etiam si sint sacerdotes non celebrantes: quia qd̃ non ẽ concessum intelligitur ꝓhibitum in prefatis. 2. q. 5. consuluisti. nec obstat. c. qd̃ i te. de pe. τ re. vbi dicitur cõcedi viaticum cui conceditur pnia. quia verum ẽ τ ꝓprie tunc dicitur viaticum. qñ datur morientib⁹ sed qñ datur sanis nõ proprie dicit̃ viaticũ sed eucharistia. τ iõ sanis siue clericis: vel laicis denegat̃. Intellige in clericis nisi qñ celebrant: quia tunc cõicare tenentur. Jo. cal. vt refert Ge. in. d. c. alma. dicit q̄ ẽ durum dicere q̄ etiam clericis sit interdictum corpus xp̄i. Unde Ge. ibidem dicit q̄ clericis illius ecclesie põt cõcedi corpus xp̄i. quia non est eis prohibita participatio sacramẽtorum nec officiorum diuinorum. vt in. d. c. patet. quia possunt secrete celebrare. τ sic sumere corpus xp̄i. τ hoc magis placet. τ tene q: verius est.

23 Utrũ saltem debeat dari corpus xp̄i illis secularibus quibus ↄceditur audire diuina p. c. alma. vt dictũ ẽ. R̷. Archi. in. d. c. q̄ l3 aliqui dixerint q̄ sic tñ verius ẽ q̄ non. q: in. c. si snia. de sen. exco. li. 6. ponũt [illegible] diuisa a iudicio diuinorum τ perceptio sacramentorum. Et ideo tene q̄ non potest dari

24 Utrum mulieribus pregnantibus propinquis partui. R̷. Pa. in. d. c. qd̃ inte. fuit diuersa opio. sed sibi placet vt consideretur conditio mulieris τ si imminet periculũ mortis probabilr̃ tunc poterit eis ministrari viaticum. τ placet: idem i intrantibus mare τ obsessis f̃m predictam distinctionem.

25 Utrũ cõcedatur extrema vnctio. R̷. q̄ ñ vt dicit Pa. in. c. responso. de sen. exco. τ dominus An. de butrio in. c. non est nobis post alios. de spon. nec etiam clericis f̃m Jo. an. τ Cal.

26 Sed nũquid officium recõmendationis anime concedatur. R̷. Cal. q̄ sic quia videt̃ annexum sacramento pnie.

27 Quintum qd̃ conceditur est sacramẽtum bapti ne dum paruulorum sed ẽt adultorum. vt in. c. qm̃ de sen. exco. li. 6. Et cathecismus. τ totum officium bapti tãq̃ accessorium ↄceditur. τ tenet Cal. q̄ si etiam quis baptizaret in ecclia interdicta spãliter nõ incurreret irregularitatem: q̃uis si honeste alibi possit fieri non liceat.

28 Sextum cõfectio chrismatis in die iouis sancta. d. c. qm̃. Intelligit tñ Archi. ibidem q̄ non põt cõfici alta voce n3 cãpanis pulsatis s3 cũ moderatõe. c. alma. §. Januis clausis τc̃.

29 Septimũ q̄ cõcedit̃ ẽ sacr̃m ↄfirmatõis qd̃ ẽt adultis põt exhiberi. d. c. qm̃.

Octauũ qd̃ conceditur est sacramentum matrimonij qd̃ legitime põt tali tempore contrahi. sed benedictio nuptialis secũdũ Hosti. prohibetur Pa. in. c. non est nobis vbi de hoc nõ. de spon. dubitat sed mihi videtur q̄ concesso principali concedatur τ accessorium. c. accessorium. de re. iur̃. li. 6. Attamen securius est abstinere nisi in diebus i qbus lic3 celebrare publice.

31 Nonum qd̃ conceditur est sepultura ecclesiastica que solum clericis conceditur q seruauerunt interdictum: sine pulsatione cãpanarum tamen τ solẽnitate τ cum silentio. d. c. qd̃ in te. sed hodie ẽt credo possint sepeliri cum officio sine nota dicto. per ar. c. cui licet. de re. iur̃. li. 6: Secundum moderationem tamen. c. alma secundum Fede.

consilio.7o.⁊ etiam cum campanis ⁊ alijs. consuetis in diebus in quibus pōt publice celebrari.

32 Sed qd si eccl'ia est spāl'r interdcā nūqd ibi sepelientur. R. Inno. ⁊ Hosti.i.c. tanta de exce.pla.ꝙ fm quosdā ñ pñt ibi sepeliri Hosti.tñ tz ꝙ sic qꝛ qd facit iterdctm gñale gñal'r facit spāle spāl'r.l.si duo.in fi.ff. d ad mi.tu. Pa.in.c.ꝙ i te.tz ꝙ clerici eccl'e spāliter interdicte possint ibi sepeliri. Alij vero q nō sunt clerici talis eccl'ie spāl'r interdcē debent in eccl'ia alia nō interdcā sepeliri.

33 Utrū penitentes ⁊ absoluti sint tumulādi in eccl'ia l'cimiterio sil'r sicut clerici. R. doc. ꝙ ñ.si tñ de fctō sepelirētur nō sūt exhumādi. Sed si alibi sepeliant cessante interdctō tunc sunt ad eccl'ias deferendi.

34 Utꝝ ꝯfr̄es q ex priuilegio religiosoꝝ quoꝝ sūt ꝯfr̄es admittūtur ad diuia possint sepeliri i eccl'ia iterdcā. R. ꝙ ñ.lz i alijs libē possint eligere sepeliri.d.c.vt priuilegia.

35 Utꝝ sepultura eccl'astica ꝯcedat oib' i diebus i qbus lz celebrare solēniter vt dcm̄ est R. Cal.tz ꝙ sic.nisi spāl'r sint iterdci vl'cām dederit iīdicto. ⁊ placet mihi sua opio: licz Jo.an. ⁊ Jo.de ligna. ⁊ Ge.in.d.c. alma tenesnt contrarium quo ad laicos. Fede.etiā tenet consilio.exi.ꝙ clerici officiando istis festiuitatibus circa sepulturam non efficiūt irregulares.

36 Utrū priuilegiat' tpre iterdci sup admissione ad diuia ⁊ receptione ad sacr̄a possit sepiliri i cimiterio. R. Cal.ꝙ.sic. ⁊ idem videtur ēt si solum essz priuilegiatus super auditione diuinoꝝ solum nō facta mentione sacroꝝ per regulaz.cui comūicamus viuo ⁊ etiam mortuo.

37 Utrum mortuaria ⁊ alie oblationes possint recipi pro defunctis tpre interdicti vel ab ipis interdictis. R.ꝙ sic.si mortui sūt penitentes ⁊ pro eis oran̄ ē.ii.q.3. quicunqꝫ intra.

38 Decimum qd cōceditur est ordinuz collatio.vt nō. Inno.in.d.c.non est nobis. Uidetur tamen velle ꝙ solum clericis possint dari sed non laicis.sed Pa.in.d.c. ⁊ in .c. qd inte.dicit ꝙ posset attēptari ꝙ ex necessitate poterunt etiam laici ordinari in loco interdicto sicut dictum est de crismate cum ñ fiat baptismus sine eo.d.c. quoniam. quia ex quo conceduntur aliqua que non nisi p clericos pñt conferri consequenter permittuntur ⁊ ea sine quibus.ar.c. quoniam. de sen.exco.li.6. sed sine necessitate nec laici nec clerici pñt ordinari in loco interdicto sed alibi ordinentur si ipi non sunt interdicti quia pñt.

39 Undecimū qd cōceditur sed ē spāle epis ⁊ alijs superioribus vt vbilibet possit cum altari portatili celebrare: ⁊ celebrari facē ⁊ audire diuina q̄uis sit interdicta terra. ciuitas vel castrum seruato tñ qd dictum est.s. Januis clausis.campanis non pulsatis.interdictis exclusis: vt in.c.fi.de priuile.li.6. habetur ⁊ nō.simile priuilegium hñt fr̄es minores ⁊ predicatores.c.quia in hijs.de priuile. ⁊ nō.in.d.c.fi.in glo. Secus si esset interdicta ecclesia vel aliquis locus singularis quia nec episcopus nec fratres predicti possent ibi celebrare.vt nō. Jo.an.in.c. quesiuit.de cle.non residē. ⁊ sequitur ibi Pa.

40 Duodecimum qd conceditur ymo precipitur omnibus obligatꝫ ad dicendum officium vt illud quotidie ⁊ integre dicant: lz ipi specialiter ⁊ singulariter sint interdicti sigillatim tamen debent dicere sicut dictum est de excōicatꝫ.s.hore.§.5.

a Interdictum vij.

Interdictum violantes incurrūt penas.7.

Prima est irregularitas hāc icurrit ois cleric' q lz nō sit ipe iterdictus tñ exercet aliqd deputatū certo ordini i loco iterdcō.nisi fm qd pmittit a iure.vt s.dictum est. Intelligit h Fede.ꝯsilio.7.verū qñ publice ⁊ palam more solito celebratur: sicut dicim' de excōicato vel interdicto sicut pri' celebrante.i cle.pe.de sen.exco. Sil'r existens iterdictus simpl'r si exercet aliqd deputatū certo ordini vbicunqꝫ est irregularis.c.is q ⁊.c.is cui.de sen.exco.li.6. ⁊.c.cum eterni de snia ⁊ re iudi.li.6.

Scda ꝙ s̄dict' ē ieligibil' ita ꝙ nō pōt eligere nec eligi.d.c.is qui.

3 Tertia ꝙ supradctus fit ipostulabilis ita ꝙ nō pōt postulari.c.i.de postula.prela.

4 Quarta ꝙ tal' ē bñficijs eccl'iasticis spoliandus. ⁊ si monachus l'monial' ē dz retrudi in artiori monasterio ad agēn. pniam.c. postulastꝫ.de cle.exco.mi.

5 Quid si talis celebrat non in loco interdicto nec ipe interdictus sed tñ personis interdictis. R. ꝙ nō est irregularis.est tñ interdictus ei ingressus eccl'ie donec satisfaciat ad arbitrium illius cuius sniam cōtempsit.c. epoꝝ de priuile.li.6. Sil'r fm Fede. vbi s. Qñ admittuntur laici aliunde veniētes ad diuina i eccl'ia non interdicta existente in loco interdicto general'r vel spāl'r.

6 Sed quid si tales clerici exercēt ea q̄ nō sunt deputata certo ordini. vt puta cantare i coro legere psalmos. vel eplam sicut faciūt alij laici. R̷. sm Inno. i. d. c. tāta ꝛ sequitur. Pa. in. c. 2. de cle. exco. mini. ꝙ nō incidūt in p̄fatas penas. iurisdictōnalia tm̄ exercere pn̄t. vn̄ ꝛ excōicare ꝛ absoluere pn̄t si ipsi nō sunt interdicti. dicit tm̄ Pa. i. d. c. 2. ꝙ nō debēt absoluere cū illa solēnitate. c. a nobis el. 2. de sen. exco. sed ei nō credo quo ad absolutionē: qꝛ absolutio ab excōicatione siū cū illa solēnitate siue siñ ea nō pōt ipēdi ab interdicto: sed si ille q ipendit nō sit interdictus tunc absoluere pōt ēt cū illa solēnitate. qꝛ cū absolutio pmittit̄ ergo ꝛ solēnitas cōsueta. Inno. tm̄ ꝛ hosti. ꝛ Laudu. ꝯcordant cū Pa. ꝛ addunt ꝙ efficeret̄ irregularis q absoluerꝫ cū p̄fata solēnitate. sꝫ eis n̄ credo rōe p̄dicta. Item sꝫ Guliel. durādi silr̄ ē irregularis clericus q solēniter in cimiterio sepelit hoiem interdictū. ar. c. i. de postu. p̄la. sed ego dico silr̄ si hoiem n̄ interdictum sepelit in loco interdicto solēniter. s. cū offō solito. rō qꝛ istud cōpetit certo ordini sꝫ ꝙ cōiter s̄uatur. nō. ēt aliā penā in cle. eos. de sepul. de qua. s̄. excōicatio. 7. casu. 36.

7 Quinta pena ē ꝙ clericus qui nō seruat interdictū loci ē suspēsus ab offō ꝛ bn̄ficio d. c. tāta. de exce. p̄la. in tex. ꝛ in glo. ꝛ sequunt̄ cōiter doc.

8 Sexta pena ē ꝯ religiosos quoscunqꝫ. s. excōicatōis q n̄ s̄uant interdictū cū matricē eccl̄iam loci s̄uare sciunt. qd̄ intelligo de generali iterdicto. qꝛ si singl̄r eccl̄ia matrix eēt interdicta n̄ hꝫ locū. in cle. ex frequētibus d̄ sen. exco. si vero matrix ecclesia nō seruarꝫ solū incurrerēt penas quas ꝛ clerici incurrunt. de quibus in isto capitulo dicitur.

9 Utrū laici nō s̄uantes interdictū icurrant aliquā penā. R̷. ꝙ nulla inuenit̄ in iure ipis iposita. peccarent tm̄ mortalr̄ si hoc facerēt i ꝯtēptū ecclesie. alias n̄ nisi in quatuor casibꝰ positis in cle. i. de sepul. ꝛ cle. grauis de sē. exco. de qbus hēs. s̄. excōicatio. 5. casu. 15. ꝛ excōicatio. 7. casu. 36.

10 Sed nunqd laici tenētur de eccl̄ia exire si sacerdos recipit iterdictū ad diuia. R̷. Monal. ꝙ n̄ necꝫ peccat audiēdo sꝫ solꝰ sacerdos

11 Utrū clericus simplex q hꝫ tm̄ primā tōsurā incidat in penas p̄dictas sicut alij clerici. R̷. Mo. ꝙ sic si i offō suo cātet. s. tāq̄ psalmista. vt in. c. psalmista. 23. di.

12 Ultima ꝙ clericus decedēs iterdictꝰ p̄uatur eccl̄istica sepultura. d. c. is cui.

Interdictum

1 Interdictum s. quō relaxatur. R̷. ꝙ aut interdictum fertur ad tp̄s sicut cū quis interdicitur vsqꝫ ad ānum vel donec satisfecerit. vel talis ibi moret̄. ꝛ tunc nō requiritur absolutio aliqua post tale qd: qꝛ anno transacto vel satisfacto vel recedendo tali interdictū est amotum ipso facto ꝛ licite pꝰ hoc celebrat qs. Ita nō. Pa. in. c. nō ē vobis d̄ spon. nec distinguo an sit a iudice vel a iure qꝛ in vtroqꝫ hꝫ locū qd̄ dixi. ꝛ idē dic de quacunqꝫ alia suspēsione tā iuris q̄ꝫ hois. Secus de snia excōicationis ad tp̄s. qꝛ requiritur absolutio. ita nō. doc. in. c. fi. de matri. ꝯtracto. contra iter. ecclesie. ꝛ ibi reddunt rōnem esse qꝛ excōicatio requirit certā formā in absolutione: sed in interdicto vel suspensione sufficit constet de mente iudicis. ꝛ lꝫ aliqui dubitent de excōicatiōe lata a papa ad tp̄s. tamen tene ꝙ requiritur absolutio: nisi aperte ꝯstet papā velle eū absolutū esse sm do. Anto. ꝛ seqt̄. Pa. in d. c. fi. Si vero interdictū vel suspēsio nō ē lata ad tp̄s sed simpliciter tūc reqritur absolutio. ꝛ si ē a iure pōt absoluere ordinarius vel legatus sedis apl̄ice: nisi cū cōditor iuris sibi vel alteri reseruauit. ar. c. nuper in. 2. de sen. exco. Si aūt sit a iudice sic ille qui tulit pōt absoluere vel eius superior tm̄ ꝛ non alius. aut de mandato eius q eam tulit. 24. q. i. sr̄ Petrus.

1 Utrū sit seruanda aliqua forma i eius absolutione. R̷. Hosti. ꝙ sic dicendo reuoco: vel remoueo: vel absoluo ꝛ similia verba. Debent etiam iniungi eis vt satisfaciant secundum quod dicitur de excomunicationis absolutione. quia in hoc ambulat pari passu. vide. s̄. absolutio. 3. §. i.

2 Utrum interdictum possit ad cautellam relaxari. R̷. ꝙ generale interdictum nō potest. c. presenti de sen. exco. li. 6. sed si interdictum sit singulare contra personaꝫ sic potest relaxari ad cautellam. ar. a cōtrario sensu. d. c. presenti. ratio qꝛ specialiter interdicto omnia sacramenta negantur donec absoluatur. ꝛ sic idem est quod ꝛ de excomunicatione a qua quis absoluitur sub condictione. vt in. c. solet de sen. exco. li. 6. hoc tenet Jo. An. ꝛ Gar. in. d. c. presenti. Limita hoc si penitet alias non. quia sic relaxatio daret causam peccandi nisi forte in casu sicut cum absoluitur inuitus ab excomunicatione de quo supra absolutio tertio. §. septimo.

3 Utrũ eṗs vel alius possit suũ interdictũ
suspẽdere. ℞. Lau.tancre. ⁊ Vincẽ. ꝙ sic.
vt nõ.in.c.ad hec.el.3. ⁊.c.directe. ⁊.c.pre
terea de appella.

4 Utrũ ꝑ appellatõem sequentem suspẽda
tur interdictũ latũ. ℞. ꝙ non nisi eius effect⁹
sit suspensus ad tṗs: q̃ꝛ sic põt appellari a sẽ
tentia suspensa sicut a ꝯditõnali.d.c.ꝑterea.
Et hoc intellige de interdicto vel suspensio
ne. Secus in snia excõicationis cuius effec
tus nũq̃ põt relaxari nisi i toto absoluat.c.
cũ desideres de sẽ.exco. Hoc nõ.hosti.i.d.
c.ad hec. Hoc itellige de interdicto a diui
nis ⁊ sacris ⁊ aliis spũalibus. Secus esset
in interdicto a tꝑalibus.vt puta ꝙ nõ ingre
diatur possessionẽ talẽ.ff.d appella.l.ꝯstitu
tõis.vñ Jo.An.i.d.c.is cui restrigit solũ in
mere spũalibus ꝑ que ligat aĩa. ⁊ iõ per ap
pellatõem suspenditur interdictũ a bñficio.
⁊ suspẽsio de quo vide.ĩ. Suspensio.2.§.i.

5 Utrũ priuilegiũ cõcessũ alegato a latere
quo interdicti tꝑe valeat celebrare interdic
tis ⁊ excõicatis exclusis valeat q̃tũ ad snias
snias ⁊ suoꝝ successorũ ordinarioꝝ. ℞. ẛm
Landu. ꝙ sic nisi spãlit a successore reuoce
tur. ⁊ tꝫ idẽ ꝙ ẽt valꝫ quo ad snias pape.ar.
d.c.dilectus.el.2.de rescri.

6 Utrũ papa dante lniam celebrãdi in eccle
sia spãliter interdicta relaxet eo ipso inter-
dictũ. ℞. ẛm Ho.i.c.vt priuilegia ꝙ non.

7 Utrũ de auctoritate eṗi possit qs celebra
re in ecclesia interdicta. ℞. ẛm Hosti.in.d.
c.adhec qñ ꝙ ñ. q̃ꝛ istud ꝑtinet ad solum.
Papã de priuile.c.cũ ⁊ plantare. Secus
esset in cessatione a diuinis. q̃ꝛ posset eṗs ex
cipere quos vult ⁊ subicere ⁊ tṗs ⁊ modũ
determinare ẛm Inno.in.d.c.vt priuilegia
Et idẽ tꝫ in ecclesia ꝑ eum iterdicta.allegat
d.c.dilectus.sed nõ põt ꝯcedere vt ꝑsona i
terdicta vel suspensa celebret nisi pro delic
to alterius sit suspensa ab eo.

INterdictum

9. qñ nõ indiget relaxatõe. q̃ꝛ ipso iure nõ te-
neturqs fuat. ℞. ꝙ in duobus casibus.

1 Primo. qñ fertur ꝯ participãtes cum ex
cõicatis in casu quo minorẽ incurrũt excõi
catõꝫ sine canonica monitõe ꝑmissa: tũc nl'
lũ est ipso iure sicut ⁊ suspẽsio quelꝫ Intelli
ge si ferat ab inferiori a Papa.c.statutũ de
sẽ.exco.li.6. Et dꝛ canonica monitio ⁊ le-
giptima qñ noiatim admonẽtur. alias non.
vt in.c.ꝯstõnem.co.ti. ⁊ li.ꝯ alios võ lꝫ de
beat ꝑcedere monitio qñ fertur ꝓ contuma
cia. ẛm Inno.in.d.c.adhec qñ: tñ tꝫ simuli
ter si ꝓferatur sine scriptis q̃uis iudex icur
rat penã de qua in.c.i.d sen.exco.li.6. ⁊.s.
excõicatio. ⁊.§.2. Sed magis breuiter dic
ꝙ in illis casibus in qbus snia excõis nõ tꝫ
sic nec iterdictũ. de quo vide.s. Excõicatio
3.per totum. Secundo qñ interdictũ est la
tũ ꝑꝑ aliquos. ⁊ ipsi nõ seruãt cũ.tex.ẽ in.c.
petisti.de priuile. Sꝫ aduerte ẛm Hosti.ibi
dẽ ꝙ si ciuitas vel ecclesia est interdicta ꝑꝑ
aliquẽ.i.ꝑꝑ coꝝ delictũ tũc lꝫ ipsi violẽt alij
tñ seruare tenẽtur. si ãt sit positũ ꝓ coꝝ q̃rel
la ad coꝝ vtilitatẽ tunc si ipsi nõ seruant nec
alij seruare tenẽtur. ⁊ sic efficitur nullũ.d.c.
petisti. ⁊ sic cũ intellige.

1 Utrũ qñ interdictũ est nullũ tñ matrix ec
clĩa seruat teneant religiosi illud seruar. ℞.
ꝙ sic. alr incurrunt penã excõis cle. ex fre-
quentibus de sen.exco.in glo.

INteresse

ẛꝫ Bar.in.l. vnica. C.d sẽ q̃ pro eo ꝙ iter ꝓfer. proprie ⁊ stri
cte est extimatio alicuius vtilitatis nõ habi
te ꝑꝑ alicuius factũ iniustũ vel ꝯcessionẽ iu
stã. ⁊ est duplex. aliud lucri cessantis. ⁊ hoc
ẽ qñ homo impeditur a lucro qd fecisset si
talis pecunia sibi restituta fuisset vel si talis
lesio sibi ñ fuisset illata ⁊ huiusmodi. Aliud
ẽ interesse dãni emergẽtis. ⁊ hoc duplex.ali
ud in re. aliud ex͠ rem. Interesse dãni emer
gentis in re vel circa re qd ẽt dꝛ intrinsecuꝫ
ẛm Bar.vbi.s. ⁊ istd ẽ ipsa res seu ei⁹ extia
tio.vel id qd ꝓuenit imediate ex ipsa re.vt
fructus ⁊ partus ⁊ huiusmodi.ponitur exẽ
plũ.vendidisti mihi vinũ qd valebat.20. ⁊
tibi tradidi ꝑtium nec dedisti nũc valet.40.
si traditũ fuisset nũ binirus eram. ⁊ de hoc
ff.de ac.emp. ⁊ ven.l.si sterilis.§.cũ ꝑ vẽdi
torẽ. Interesse ex͠ rem vel extrinsecum est
qd prouenit non ex ipsa re sꝫ propter ipaꝫ
rẽ.exemplũ: vẽdidisti vinũ nec tradidisti sꝫ
si tradidisses ex eo potuissem negotiari ⁊
lucrari. vendidisti granum ⁊ q̃ꝛ non tradi
disti serui mei fame perierunt. ⁊ istud qñ pe
tatur in ꝯctibus hẽs in.l. Julianus.§.i.ff.de
act.emp. ⁊ uẽdi.l.cum venditorẽ. C.de ac.
emp. ⁊ vendi. ⁊.ff.de verbo.obli.l.si insu-
lam. ⁊ qñ teneatur in coñscia habes.vsura
i.§.30.interesse qñ hꝫ certã quantitatem vel
spẽm duplum excedere non põt. ⁊ qñ exce
dit duplũ hẽs in.d.l.vnica.in tex. ⁊ in glo.
sed quo ad conscíam habes infra.vsura.i.
§.30.

INterpretatio

1 Legis ad quem pertinet. ℞. ꝙ interꝑtatõ

legis diuine vel canonice ptinet ad papam c. p venerabilē q filij sint legitimi. sed inter pretatio legis ciuil' in q̄tū cōcernit clericos sil' ptinet ad Papā. vt in. c. i. de iura. calū. Inquātū āt ↄcernit laicos ptinet ad iparatorez. l. fi. C. de le. qꝛ ē eius interpretari cuius ē ↄdere de re. iur li. 6. Et hoc intellige verū generalr' sed q̄tū ad vnā cām pōt iudex ēti interpretari. vt nō. Inno. i. c. cū spāli de appel la. vide bonā glo. in. c. i. de postula. ꝑla. fac l. vnica. C. de ꝑfesso. q in vrbe. nisi esset ita arduū ꝙ firmus intellectus dari nō possit: qꝛ tunc recurrendū ē ad principē. l. pe. ꝛ fi. C. de le. h Pa. in. c. i. de iura. calum.

1 Utrū interꝑtatio ꝑuilij ptineat ad principē solū. R. Pa. i. c. qꝛ de iudicijs. ꝙ aut dubiū est sup ptāte. s. si potuit dare. ꝛ sic nulli inferiori a principe lz. vt in. c. i. de transla. ꝑla. 17. q. 4. §. qui aūt. 9. q. 3. cūctū per mūdum. Aut dubiū ē sup validitate vel surreptiōe. ꝛ sic pōt inferior iudex hz cōiter doc. Aut dubitatio ē circa verba solū. ꝛ tunc si casus est clar⁹ ꝛ decisibil' de facili. sic pōt inferior cognoscere ad ꝑiudiciū partiū ſm cōiter doc. Rō qꝛ inferior interꝑtat legē superioris in ꝑiudiciū partiū. vt nō. Inno. in. d. c. cū spāli. fac. c. int' alia de sen. exco. ꝛ. d. l. fi. Si vo casus ē dubius sic ptinet ad principē si eius p̄ntia de facili pōt hēri. ar. d. c. qꝛ. ꝛ. d. c. iter alia. ꝛ in. l. ex facto. §. i. ff. de vul. ꝛ pupil. sb sti. ꝙ si de facili nō pōt adiri princeps pp lōgā distantiā. sic poterit interpretari p rōnez nālem ꝛ verisimilē q̄ pōt motari p exꝑssa vba. ꝑ hoc ē casus in. d. l. ex facto. §. 2. vbi iuriscōsult⁹ iterpretat legē ex nāli rōe. Item qd nō Inno. in. c. cū spāli facit tex. in. c. cuz ꝑsone de priuile. li. 6. Aut dubiū versat circa intentōem principis. ꝛ non pōt decidi sine magno dubio: ꝛ sic interpretatio ē solius ꝑncipis. ad ꝑdicta facit tex. in. c. venerabilē de elec. dicit ēt. Specu. in ti. d e lega. §. nunc ostendendū ꝙ eps potest interpretari iuriū allegationes de pigno. significante. ꝛ. d. c. venerabilē ꝑcedit i arduo negotio vt dciū ē

2 Utrū in ↄctibus sit interpretatio facienda. vt res potius valeat q̄ peat. R. ꝙ sic de fide instru. c. inter dilectos in glo. ꝛ. ff. de re. du. l. quotiens in actōibus de ver. sig. c. abbate §. ↄ qd fui. Si vero res valeret ſm intellectū vtriusq3. tunc accipiendū ē illud qd ē magis verisimile. ff. de re. du. l. cū in testō. ꝛ. ff. de ver. obli. l. eum q. ꝛ qd consueuit. 28. di. de siracusane. ꝛ qd magis conueuit iuri de ↄsue. c. cuz dilectus. §. fi. vbi interpretatio fit contra eū qui legē potuit apertius dicer. ff. de pac. l. veteribus de ꝑuile. c. qꝛ i gl. Interpretatio in ↄcub⁹ sit plena. In testis plenior. In beneficijs quoq3 plēissima de dona. c. cū dilecti. Interpretatio locutionū dz fieri ſm ꝑsonas que loquunt vel qbus loquit 26. di. deinde in glo.

Interrogatōnes

1 in ↄfessiōe vtꝝ sint faciēde a ↄfessor. R. ꝙ sic p tex. claꝝ. Aug. d pe. di. 6. c. i. vbi dic. Diligēs igsitor. ꝛ sbtil' iuestigator sapiēter. ꝛ qi astute interroget a pcōre qd forsan ignorat l' ꝑuerecūdia velit ocltare. h ille. Et nō. ꝙ ↄfessor tenet sb pēa mōtal' pci eas itrogatōes facē q̄s cognoscit necessarias ↄfitēti ꝑ validitate ↄfessiōis hn̄s ꝑbabilē opionē ꝙ ↄfitēs ex obliuiōe l' ignorātia seu neglia omittit. ar. c. sit rctor. 43. di. Sec⁹ ēēt qn̄ hn̄s ꝑbabilē opionē ꝙ ↄfitēs talia scit ꝛ aduertit. qꝛ sic pt credē eū l' n̄ cōisisse l' al' ↄfessū fuisse. ꝛ sic n̄ tn̄t itrogar nisi forte vidēt ꝙ ex vecūdia n̄ audēt dicē. Dimittē āt itrogare ex iadūtētia aut obliuione n̄ credo sit pcīn. Ex neglia vo dittē itrogatiōes q̄s ꝑbabilr ↄscia sibi dctat faciēdas d ncitate vr mōtale pcīn p ea q̄ dicā. j. neglia. §. i. mlto magis vr mōtale qn̄ sciēt. ꝛ sin̄ oi rōabili cā volūtāie dittit. tn̄t ei ↄfessor circa ↄfitēte facē ex ꝑcepto caritat ea q̄ vellet sibi fierēt rōabilr ptinētia ad ncitatē salut sic ē itegre ↄfiti ꝛ i viā salut dirigē alr ꝑuaricat illd ꝑceptū. Diliges ꝑxiuz sic teipuz. Nō tn̄ dz ↄfessor eē nimis scrupulosus i itrogādo oia q̄ possibile ē ↄmisit pcōr sz solū circa ea dz itrogar q̄ probabilr credit cōisisse. Quid dz attēdē ↄfessor circa itrogatōes. R. hz astēsē ꝙ tria. Primū ꝙ itroget d pcis n̄ d fabul' l' alijs mūdanis. Scdz ꝙ n̄ itroget nisi d pcis ↄsuet. ꝛ q̄ cōit sīt nota explicite. Querē ei d pcis iↄsuetis ꝛ enormib⁹ nisi i gnāli ꝛ a lōge ꝛ p q̄ndā circūlocutōez nocet ↄfitēti. qꝛ sepe discit qd nescit. ppea dr ꝑū. ii. q iuestigator ē maloꝝ opp̄mit ab eis. ꝛ i. l. i. §. q qōez. ff. d qō. ꝑhibet fieri qō spāl' i ꝑiudiciū alt⁹. Tertiū ē qd n̄ dscēdat nimis ad pticulares circūstantias pcōꝝ carnaliū. qꝛ vt dic phs. 3. ethi. Delectabilia q̄to magis ↄsidrāt tāto magis sunt apta mouē ꝛ nocet tal' itrogatio: ꝛ ↄfessori: ꝛ ↄfitēti. Suffic ei hrē vl' iaz spēz pci i hui⁹ mōi ꝛ circūstātias q̄ cadūt sb spāli ꝑhibitōne ꝛ a lōge ꝛ cū vbis hōestis. vn̄ nllo mō dscēdat ad alia spālr: pū mlr ↄfitet ꝙ fuit cognita ex vas dbitū n̄ qrat. postea i quo loco l' quō ꝛ h⁹mōi. sic faciūt qdā q potl⁹ sīt cōtamiatōes q̄ ↄfessōes q sepissime peccāt mō

fo. 265

talr̃ ꝺlectãdo ſe ꝺ h⁹mõi itrogatiõib⁹. ⁊ pp ꝺlectatõez faciẽdo eas. Scdo ꝺ qb⁹ſũt itro gatões faciẽde. Rꝰ. ꝙ ſt faciẽde ꝺ pcis cõib⁹ ſic ẽ trãſgreſſio decẽ pceptoꝝ. cõiſſio ſeptẽ pcõꝝ capitaliũ. abuſio qnqꝫ ſẽſuũ. ⁊ ꝺ cir cũſtãtijs q̃ mutãt ſpẽm. ⁊ aliqñ q̃ aggrauãt nõbilr̃ ñ oẽs ꝺ oib⁹ ſꝫ ꝺ ill' q̃ cõiter ꝯtigũt in tali ſtatu qꝛ ꝺiſio eẽt q̃rẽ a feia ꝺ militia ⁊c̃. Vñ vt ꝯfeſſoꝛ ſimplex hẽat formã iterrogã di h̄ ãnotabo talẽ oꝛdiez q erit qi vna tabu la toti⁹ iſti⁹ ãgelice ſũme circa ea q̃ ptinẽt ad ꝯſciaz. Attẽde ergo o ꝯfeſſoꝛ q ſalutifer̃ vis ꝯfeſſiões audir̃ ad ĩfraſcripta.

Preſẽtato tibi pẽitẽte ꝺbes pᵒ. itrogar̃ eũ ꝺ q̃ loco ĩ ſra ẽ ſi alr̃ eũ ñ agnoſcis. vt ex h̄ i telligẽ poſſis. ſi hẽs auctoꝛitatẽ ad eũ ꝯfiteñ qꝛ ſi es ſacerdos pochial' ñ hẽs põtatez niſi ſup illos q ſt ꝺ pochia tua. ꝫ ꝙ hẽs. s̄. ꝯfeſ ſio. 3. §. 3. ⁊. §. 9. ⁊ ſex ſequẽtib⁹. Idẽ dic ſilr̃ ꝺ illo cui cõiſſa ẽ audia ꝯfeſſiõuz a pochiali ſacerdote. Si ṽo ẽ tibi ꝯmiſſa ab epo talis auctas l' ab ei⁹ vicario gnãli i ſpũalib⁹ l' ab a lio hñte iuriſdictõez qi ẽpalem. Tũc ſi es fr̃ mioꝛ l' fr̃ ꝺ oꝛdie pdicatoꝝ aut heremitaꝝ. ⁊ h⁹modi ⁊ talẽ auctez hẽs p pñiatõez ſcãz ꝫ formã cle. dudũ ꝺ ſepl'. ꝺ q̃ hẽs. s̄. ꝯfeſſio 3. §. 16. vel es admiſſus ac ſi eẽꝫ ꝓuata talis forma ſic potes audir̃ oẽs ꝺ illa dioceſi vl' iuriſdictõe illi⁹. ⁊ i illa dioceſi ſolũ ⁊ ñ ex̃ il lã. Si ṽo ñ es pñtat⁹ ꝫ formã dicte cle. nec admiſſus ac ſi eẽt ꝓuata. ſꝫ ſolũ tibi ꝯceſſit li cẽtiã audiẽdi ꝯfeſſiões. ſic potes vbiqꝫ ei⁹ ſb ditos audir̃. ꝺ q̃ viꝺ i. d. §. 16. ⁊ ſequẽ. Et ſi i ueneris ꝙ hẽs auctez eũ ꝯfitẽdi. Introga 2. ꝺ ei⁹ ſtatu ⁊ ꝯdictõe ſi alr̃ eũ ñ agnoſcis vt ppẽdere poſſis ſi erit capax abſolõis l' ne. Nã ſi iueneris eũ i tali offõ l' i tali arte quaz exercer̃ ñ põt ſine mõtali. tũc idica ei a pri cipio: ne forte eũ audiẽdo. ⁊ poſtea volens eũ abſoluẽ ſcãdalizer̃ de te. poſſes tñ talẽ q hꝫ aliqd qꝺ ñ vlt dĩttẽ ꝫ ꝙ tener̃ admoner̃ ꝙ ſi vlt ꝯfiteri libẽter audies eũ: ſꝫ abſolue re nõ poſſes: niſi dimittat ꝙ exercere ñ pt̃ ſine mortali. ⁊ qũo lꝫ eũ ñ abſoluaſ tal' ꝯfeſ ſio valꝫ ei ad mlta bõa pꝑu vt de⁹ citi⁹ illuiet eũ ad pniaz ꝫ qꝺ dr̃ i. c. qꝺ qdã. ꝺ pe. ⁊ re. Et hijs dictis ſi voluerit ꝯfiteri potis eũ au dire ⁊ mõita ſalut̃ʒ dare. ⁊ aliquã pniaz ſed nll'omõ abſolõez. qꝛ ſic peccares mõtalr̃. ꝺ q̃ hẽs. s̄. ꝯfeſſio. 1. §. 14. ⁊ ꝯfeſſio. 6. §. 2. ⁊. 3. Introga. 3. q̃ʒtũ ẽ qꝺ ñ fuit ꝯfeſſus ⁊ cui ꝯfeſ ſus fuit. ⁊ ſi ꝺbita bõa volũtate fuit ꝯfeſſus ⁊ ſi fecit pniaz. ⁊ ſi aliqd retinuit ſciẽt qꝺ nõ fuit ꝯfeſſus. vt ex iſtis poſſis ſcire ꝺ q̃ʒto tpe hꝫ ꝯfiteri. ⁊ ſi ꝯfeſſiões fcẽ ſunt reiterãde ⁊ qñ hoc ſit hẽs. s̄. ꝯfeſſio. 1. §. 8. cũ multis ſe.

fo. 47.

Introga. 4. ſi adhibuit diligẽtiã vt ſuoꝛum pcõꝝ hẽat mẽoꝛiã. ⁊ ſi iuẽires qꝺ ñ. puta qꝛ oꝫ reiterare ꝯfeſſiões ꝺ mlto tpe. ⁊ ipe pẽi tẽs h̄ ñ cogitabat. ⁊ ppea nllã poſuit diligẽ tiã ſup pcis ꝯfeſſis. tũc admonẽdus ẽ vt va dat ⁊ cõer̃ reducẽ ad mẽoꝛiã ſua pcã diſcur rẽdo p ſtat⁹ quos hũit. p officia q̃ exẽcuit. p ſocietates q̃s tenuit. p loca i qb⁹ hitauit. per exercitia q̃ opat⁹ ẽ vt ſic itegre ꝯfiteri valeat ⁊ q̃ʒtã diligẽtiã dẽat ponẽ hẽs. s̄. ꝯfeſ. 1. §. 12. Predictis factis ⁊ iuẽto ꝙ fcã diligentia ꝫ poſſe ſuũ ẽ diſpoſit⁹ ad digne ꝯfitẽdũ. ꝺ bes eũdẽ penitentẽ inducẽ. vt genu flexo di cat hũilr̃ cõfiteoꝛ deo ⁊c̃. vſqꝫ mea culpa ſi ſcit eã dicere ⁊ ꝙ ſtet facie ṽſa lateri ꝯfeſſo ris. ſi ẽ mlĩẽ l' iuuẽis. ⁊ ñ pmittas ꝙ aſpitiat i faciẽ tuã qꝛ mlti pp h̄ corruerũt. ⁊ poſtea bõis ṽbis ⁊ pſuaſiõib⁹ iduc eũ vt dicat pcã ſua. Et ſi ſcit oꝛdiate dicẽ noli eũ ipedire. ſꝫ ſolũ vade ſuppleẽdo. vbi ipe ꝺficit i expmẽ do circũſtãtias l' ꝺclarãdo qũo ẽ mortale ⁊ tener̃ abſtiere vel ad reſtõez l' ẽ excõicatus. ⁊ h⁹mõi ſi vides ꝙ ipe pẽitẽs h̄ ñ itelligit l' ñ ppẽdit. l' ſi neſcit oꝛdiate dicere fac vt ꝯfi tear̃ ſaltẽ g̃uioꝛa q̃ magis g̃uãt ei⁹ ꝯſciaz vt ex illis poſſis ſcire ꝺ qb⁹ ꝺbeaſ eũ itrogare Et dcis aliqb⁹ ꝺ g̃uioꝛib⁹. Si viꝺs ꝙ neſcit oꝛdiate dicẽ. Incipe tu itrogar̃ eũ ſic̃ i iſfra ſcript̃ʒ videbis. ñ tñ oẽs de oib⁹ vt dixi. ſꝫ tñ ꝺ hijs q̃ ṽſulr̃ pſumur̃ cõiſſe l' rõe ſtat⁹ vel exẽcitij aut ꝯditõis pſõe. Et caue ne eũ exaſ peres pp aliqꝺ pcꝫ dõec totã ꝯpleũit ꝯfeſ ſiõez ne forte puerecũdia ñ itegre ꝯfitear̃. ſꝫ ꝯpleta ꝯfeſſiõe. tũc eũ repꝛhẽde ⁊ argue ꝫm ꝙ videris ei expedire.

Oꝛdo ãt iterrogãdi ſit iſte circa pcã cogno ſcẽda ⁊ dicẽda. prio circa decẽ pcepta.

Circa primũ pceptũ decalogi qꝺ ẽ. Nõ ha bebis deos aliẽos ⁊c̃. Exo. 20. qꝺ qdẽ quo itell'ar̃ hẽs Preceptũ. §. 3. ex c⁹ expoſitiõe ſic facies interrogationes.

Si adorauit aliquã creaturã vel cũ primo appet fecit ei aliquã orõnẽ ⁊ huiuſmodi.

Si adorauit diabolũ ẽt ſub angelo lucis ap parẽte qꝛ mortalia ſunt. viꝺ Adoratõ. §. 10.

Si iuocauit demones vel fecit aliqꝺ pactũ cũ eis. vide Soꝛs. §. 3. fo. 342.

Si vſus ẽ nigromãtia aromãtia ⁊ h⁹mõi. viꝺ ibidẽ. Si vſus ẽ ſoꝛtib⁹ l' icãtatõib⁹ ad ſcieñ oclta l' furta ⁊ h⁹mõi. vide ibidez.

Si voluit ſcire futura p vanã iſpectõez crea ture. ibidem.

Si qñ obuiauit lepori vel alteri aiali credi dit pſagũ alicuius futuri. ibidem.

Si qñ mulier pgnans petit ignē ⁊ hꝰmodi vtitur ad sciendum futura. vide ibidem.
Si vsus ē lr̃is punctis astrolabio apitōe libri ⁊ huiusmōi ad sciēdū futura. ibidem.
Si obseruauit sōnia vt idiuiaret. ibidē. §. 5.
Si voluit colere deū fm ritum iudeorū. vide Superstitio. §. i.
Si vsus fuit ligaminibus aut caracteribus pro sanitate danda. vide Superstitio. §. i.
Si fecit ānulū qñ legitur passio xp̄i vel caracterē in tali die ⁊ huiusmōi. vide ibidē. §. 2.
Si vsus fuit arte notōia vel eā didicit. vide ibidem. §. 3.
Si vsus ē herbis ꝯ dmōes. vid ibidez. §. 6.
Si vsus ē breuibus ligādis ad collum vel portandis. ibidem. §. 7.
Si icantauit aīalia. ibidem. §. 8.
Si carminauit infirmos. ibidem. §. 9.
Si dixit vel fecit dici missas vel psalmos. vt quis moreretur ibidem. §. 10.
Si colligendo herbas obsuauit aliqua vana. ibidem. §. ii.
Si aliqđ fecit vt sciret infortunium alicuiꝰ ibidem. §. i2.
Si p malefitiū destruxit alid malꝫ. ibid. i3.
Si credidit feminas ire de nocte vel ꝯuerti in catas ⁊ huiusmodi ibidē. §. i4.
Si habet libros de pdictis sortilegijs vl' superstitionibus tenet eos ꝯburere. al' ñ ē absoluendus. vt. s̃. Curiositas. §. i.
Si obsuauit dies egiptiacos. vid srstō. §. vl.
Si dedit poculū vt amaret ab aliquo videtur mortale. q: oio supstitiōe vtitur.
Si credidit q ex ꝯstellatione cogatur quis ad bonū vel malū. vide Sors. §. 3.
Si vsus ē sacr̃is vel sacr̃alibus p danda sanitate. ⁊ huiusmodi. vide sacr̃m. §. vltimo.
Si acceptauit duellū vel obtulit vel fuit causa vt fieret. vide Duellum.
Si accepit ferrū cādēs vel dedit p māifestāda veritate. vide Purgatio. §. i.
Si ē hr̃ticꝰ vel fautor hereticoꝝ. vide Hereticus in pricipio. ⁊ per totum.
Si fuit dubiꝰ i fide. vide Hereticus in pri. ⁊ Infidelitas. §. 10.
Si apostatauit a fide. vid Apostata i prin.
Si fecit actū ifidlitat̃ tiore mort̃. ibid. §. pe.
Si portauit vestes ifideliū. ibidē. §. vltimo.
Si nimiā praticā hꝫ cū iudis. vid iudꝰ. §. i.
Si balneū itrauit cū iudis. vid Balneū. §. 3.
Circa 3ᵐ pceptum. Nō assumes nomē ⁊c. quomodo itelligat habes Preceptū. §. 4. ex cꝰ expositōe sic formabis iterrogatōes.
Si vota facta non impleuit vl' deliberauit ñ implere cum posset: ⁊ teneretur peccauit mortaliter. ⁊ quando teneat vel non. vide Uotum prio p totū. ⁊ Uotū. 3. per totum.
Si assensit impedimento nō implendi votum. vide Uotum. 2. §. i2.
Si facta vota sine determinatione tp̄is. nimis tardauit. Uotum. 3. §. 2.
Si in cāu qñ obligatur ad vota. parentum non ea impleuit. ⁊ qñ sit. vide Uotuꝫ. 3. §. 8.
Si ipetrauit dispensatōem voti sine cā legitima. vide Uotum. 4. §. 10. ⁊. ii.
Si fecit votū sciens q vouere ñ poterat. vide Uotū. 2. §. 9. ⁊ qui ñ possunt. hēs ibidez.
Si fecit votū de re mala fienda que sit mortale peccatū peccauit mortaliter vouendo. ⁊ tenetur facere contrarium. secus esset de re peccati venialis. ⁊ qūo non obligat. vid Uotū. i. §. 5. ⁊ fac ad h qđ nō. i. c. pisuū. §. i.
Si fecit votum de re bona sed pp maluꝫ finem. vide Uotum. i. §. 3.
Si apostatauit ab aliqua religione vel ordine. vide Apostasia. §. 2. ⁊ per totum.
Si blassemauit deū vel sanctos. vide Blassemia. ⁊ quot mōis blassematur ibidem.
Si maledixit deum vel sanctos. vide Maledictio. §. i.
Si nominauit deuꝫ vel sanctos obprobriose vel p mēbra verecūda aduertēter. peccauit mortaliter etiam si fecit ex ioco. quia cōtra pceptum pdictum directe.
Si sacramentis ecclesie fecit aliqđ enorme puta cōculcando vel huiusmodi: quia mōtale ē contra preceptum predictum.
Si sacramenta recepit vel administrauit i peccato mortali. mortale peccatuꝫ ē nisi in cāu. de quo Baptismus. 5. §. i4.
Si iurauit falsum qđ credebat veruꝫ. vide Periurium in prin.
Si iurauit veꝝ cū tñ credēt dicē flm. ibidē.
Si iurauit fꝫ sciēs se ñdatiuꝫ iurar̃. ibidē.
Si iurauit altqđ maluꝫ se factuꝝ. ibidē. §. i. ⁊ Iuramentum. 3. §. 7.
Si iurauit in cōisermōe sine debita discretione. ibidem. §. 2. ⁊ Iuramentū. §. 10.
Si iuramento affirmauit id de quo dubitabat. vide Periurium. §. 3.
Si iurauit per verbum. credo qđ tñ nō credebat. ibidem. §. 4.
Si credidit contrauenire iuramento cū tñ non contrafaceret ibidem. §. 5.
Si iurauit ex metu falsum. ibidem. §. 7.
Si induxit aliquem ad iurandū quem sciebat false iuraturū. vide Iuramentū. 3. §. ii.
Si iurauit vituperose per deum vel sanctos. ibidem. §. i2.
Si iurauit non fm intentiōem dantis iura

mentum. vide iuramentū. 4. in prin.

Si non compleuit qđ sub iuramento promisit in cāu quo tenebatur. ꝛ qn̄ hoc sit hēs iuramentum. 5. per totum. ꝛ quomodo est mortale peccatum non implere qđ iuramē to promisit habes Periurium. §. i.

Si fecit se absolui a iuramento sine cā legitima. vide Iuramentum. 6. per totum. ꝛ de cā ltīa. q̄ sit ꝛ qs potest absoluē a iuramēto.

Si qn̄ tenebat orare volūtāie se occupauit in hijs q̄ distrahunt mētez. vide Hore. §. 26

Si simulauit sāctitatem quā nō hēbat. vide Simulatio. §. vltimo.

Si adiurauit homines: vel demones aut alias creaturas. vide Adiuratio. per totuz.

Circa tertium preceptum Sabbata sanctifices. eius expositióez. habes. ī. Preceptū §. 5. ex cuius declaratione sic sunt formāde interrogationes.

Si existens corpore sanus ꝛ non occupat⁹ in spiritualibus bonis stetit ociosus. nec aliquid operatur tempore non festiuo. vnde viuat: vel vnde tribuat egentibus: quia magnus excessus otiositatis videtur mortale peccatum. de quo vide Preceptū. §. 5.

Si in diebus festiuis de p̄cepto non habuit attritionem de peccatis mortalibus comissis. de qbus n̄ fuit ɔtrit⁹. vide Ferie. §. 41.

Si vacauit ludis aut correis. de quo vide Correa per totuz. ꝛ Ludus per totum.

Si non vacauit deo in dictis festis saltem in aliqua hora. quia mortale vt ferie. §. 9.

Si fecit hastiludia quia sunt prohibita quibuscunqꝫ diebus sicut torneamenta secundum Ricar. in. 3. di. 37. ex consimili ratiōe. vt in. c. i. de tornea.

Si fecit opus manuale vel fecit fieri in predictis festis in casibus non concessis. vide Ferie. que opera licent ꝛ que non ꝛ que sit festa precepta ꝛ quādo ē mortale opus seruile in die festo ꝛ quando incipit festum. vide ibidem per totum.

Si audiuit missam integrā in predictis diebus. vide ibidem. §. 42.

Si existēs i missa occupauit se i vanis. vid Hora. §. 26. ꝛ Ferie. §. 43.

Si audiēs missam i predictis diebus dixit oratōes q̄s tenebat dicere ex voto vel pnia aut rōe ordis. vide Ferie. §. 46.

Si audire p̄dicatōez ɔtempsit in festis. vid ibidem. §. 44.

Si non fecit oblationem in missa ad quam tenebatur. vide Oblatio. §. i.

Si in diebus festiuis de precepto cōisit aliqua peccata mortalia. vide in. d. §. 5. ꝛ Ferie §. 36. Et qr difficile ē scire dicere q̄ peccata comisit in festis. ꝛ interrogare in quolibet peccato si illud cōmisit i festo ē difficile. potes sine alio scrupulo peccatorē interrogare sic. peccasti mortaliter i festis. ꝛ si dicit ꝙ sic iterroga ꝰo i quot festiuitatibus. Et si nescit interroga eum si quasi in omnibus vel i maiori parte ipaꝝ vel in minori. Et tertio interroga si i eodē festo aliqn̄ bis vl' septies ꝛ sepius. ꝛ sic sufficit quo ad istā circūstantiā absqꝫ hoc ꝙ exprimat spēm peccati ꝙ cōisit vel absqꝫ hoc ꝙ in quolibet peccato qđ ɔfitetur itroges si fecit i festo qđ bn̄ nō.

Circa. 4. p̄ceptum. honora patrem ꝛc. cui⁹ expositio habetur p̄ceptum. §. 8. ꝛ ex qua interroga. vt infra.

Si non dilexit p̄rem l' m̄rez. vid Fili⁹. §. 30.

Si non ostendit eis signa dilectōis sed dure se habet cum eis. ibidem.

Si dixit eis verba iniuriosa vel verberauit qr videtur mortale per dcā. i. d. §. 30.

Si n̄ obediuit eis. vide ibidem.

Si n̄ subuenit eis idigētib⁹. ibidem.

Si non seruiuit in infirmitatibus eorum vel fecit seruiri. ibidem.

Si maledixit eis. vid maledictio. §. i.

Si non fuit executus eoꝝ voluntates seu legata facta post eoꝝ mortem. vide Executō §. 23. ꝛ. 24. ꝛ Heres. §. 5. vsqꝫ ad. §. 12. ꝛ legatū. i. ꝛ. 2. p totum.

Circa. 5. preceptū. Non occides. vide Preceptum. §. 9. ex quo sic interroga.

Si habuit aīum offendendi p̄ximū in persona vulnerādo. mutilādo. occidēdo. ꝛ h⁹ modi. vide in. d. §. 9.

Si vulnerauit l' occidit aliquē. vide ibidē.

Si cōisit hōicidiū spūale. s. iducēdo aliquē ad peccatū mortale vel alijs modis de quibus habes Homicidiū. 4. per totum.

Si p̄curauit aborsuz alicuius mlieris. vide Aborsum p totum.

Si incarcerari fecit aliquez indebite. vide Carcer. §. i. 2. ꝛ. 3.

Si pueros tenellos tenuit iuxta se i lecto ꝛ suffocauit dormiendo. vide Homicidiū. 2. §. 15.

De multis modis quibus fit hōicidiū ꝛ cū pcō mortali hēs hōicidiū. i. 2. ꝛ. 3. p totuz.

Si aspexit spectacula in quibus iminebat piculū p̄babile mortis vel mutilationis mēbroꝝ vt torneamenta hastiludia ꝛ hui⁹mōi peccauit mortaliter in duobus casib⁹. p̄mo qn̄ tali aīo aspexit ꝙ ēt si p̄ciperet ei ne staret ad videndum nihilominus non desisteret. ꝰo qn̄ eius aspectio est cā vt fiant sine

qua non fierent. Alias ē veniale peccatum
de se: nisi forte rōe scandali: vt in clericis re
ligiosis ⁊ huiusmodi.
Circa .6. preceptum Nō mecaberis. vide
Preceptum. §. 10. ex cuius expositione sic
forma interrogationes.
Si fecit fornicationem. vide ibidem. in dic
to. §. 10.
Si cōmisit adulterium. ibidem.
Si stuprum perpetrauit. ibidem.
Si sacrilegium operatus ē. ibidem.
Si incestuosus fuit. ibidem.
Si fuit sodomita. ibidem.
Si alio modo per se se poluit qualitercum
ꝗ. vide Luxuria. §. 2.
Si voluntarie cogitauit de huiusmodi pec
catis ꝑꝑ delectationem. ibidem.
Si voluntate desiderauit aliqͦd ip̄oꝝ cōitte
re. ibidem. Unde hic aduerte ꝙ totiēs pec
cat mortaliter: quotiens hoc deliberate ap
petit perpetrare ex diuersis iternalis tp̄is:
vel personaꝝ. puta q₂ nunc desiderat vnā
ꝑsonam ad malefaciēdū. postea occupatus
in aliquo alio alia cogitat: demū postea ite
rum recordatur de illa persona. ⁊ iterum
eam ꝯcupiscit: similiter qn̄ nunc vnā ꝑsonā
⁊ postea aliam desiderat. q₂ in istis cāibus
sunt diuerse auersiones alique rōne tp̄is.
alie rōe materie. vnde q₂ in hoc peccato cā
nis magis sunt inuoluti homies cōiter ꝗ̄ i
alio. ⁊ multū imorari i interrogatōe de hu
iusmodi ē periculosū ⁊ ꝯfessori ⁊ cōfiten
ti. vt dictū ē. Ideo vt expedite possis q̄ sunt
necessaria ꝑtransire. Talem modū tenebis
Si illa persona que cōfitetur ē persona spi
ritualis vel mulier aut aliquis verecūdus ⁊
qui non ē cōiugatus ꝓsertī puella interro
gabis eā. primo si cōmisit aliqͦd peccatū in
honestatꝭ: vel luxurie opere. vel voluntate
Si nihil dicet. ⁊ tn̄ tibi videbitur ꝙ sit ino
luta i aliquo. Tunc interrogabis eū de co
gitationibus. Si delectatus ē cogitare d̄ hu
iusmodi carnalibus. ⁊ inuento ꝙ sic decla
ra ei qm̄o ē peccatum mortale. vt habes. s̄.
Cogitatio. §. 2. Postea ꝓcede ⁊ iterroga.
si delectata ē audire loqui de huiusmōi: vel
videre: vel tangere se vel aliā ꝑsonā ꝑꝑ hꝰ
modi delectationem: ⁊ quotiens. ⁊ si i die
bus festis magisꝗ̄ in aliꝭ. Et si inueneris
ꝙ talia cōmisit potes postea iterrogare si
habuit aliꝗ̄ polutionē ꝑꝑ talia per se vel
cū alia persona vt sic caute inducas eā ad
confitendum q̄ ex verecūdia forte taceret.
Si vero persona que ꝯfitetur iterrogata ꝓ
mo generaliter si aliqͦd pcm̄ luxurie cōmi
sit ⁊ respōdet ꝙ sic. iterroga si fuit cū femia
vel femina cum masculo. ⁊ inuento ꝙ sic.
interroga si erāt soluti vel non si affines vł
ꝯsanguinei. Si religiosus vel religiosa ⁊ hꝰ
modi vt scias si fuit fornicatio vel adulteriū
⁊ hꝰmōi. Et inuento ꝙ in huiusmodi ē iuo
lutus. Tunc non oꝫ interrogare de cogita
tionibus morosis q₂ cōiter sunt in talibꝰ de
liberate i malū si possibilitas adesset. Idō
circa tales interrogabis primo de cogita
tionibus deliberatis in malū istud. Et q₂
numeꝝ difficile ē ⁊ varietatē ꝑsonarum ex
primere. sufficit tibi quo ad necessitatem
ꝯfessionis. vt intˀroges ꝗ̄tū ꝑseuerauit i tali
bus cogitationibus. puta a tp̄re quo alias ꝯ
fessus ē qͦd est ānus vel plus. Sc̄o iterroga ꝗ̄
sepe tales cogitationes habuit. puta bis in
die vel in ebdomoda: aut plus oībus cōpu
tatis: vel si forte maiorē ꝑtē tp̄is in hꝰmodi
occupauit. Tertio interroga si sic in diebus
festiuis sicut i aliꝭ circa predicta vacauit: vł
forte plus in festꝭ. Quarto interroga si i ec
clesiꝭ vel locis sacris eas habuit. Quinto
interroga si sic desiderauit coniugatos reli
giosos ꝯsanguineos ⁊ huiusmodi. sicut ali
os indifferenter. Sexto interroga si sepius
variauit mentē de vna ꝑsona ad aliā. s̄m ꝙ
occurrebant memorie vel magis stetit i de
siderio cū vna ꝑsona. Et sic sufficit quo ad
cogitatōes: lꝫ alio mō numeꝝ vel tp̄us aut
locum exprimere nesciat. Et idem seruādū
ē i oībus peccatis q̄ sepissime cōmissa sunt
ꝓsertim quo ad quatuor prima.
Postea interrogabis eum si vt suū posset
conseq desiderium malum dedit opam in
ducendo correas. in dando mūera. in faciē
do matinatas. cantādo. sonādo. ꝓcādo. lo
quēdo ambasiatas mittēdo. lr̄as scribendo
⁊ huiusmodi. ⁊ quātū se occupauit in istis.
⁊ a ꝗ̄to tp̄re ⁊ si diebus precipue festis vł
in ecclesiꝭ aut locis religiosis. Uel si fuit ꝑ
sona cui predicta fiebant. interroga si ꝯsen
sit vt talia fierent vel exhibuit se conspectui
talis vel recepit lr̄as aut numera: ⁊ ꝗ̄tum
tempus perseuerauit. ⁊ si in festis vel in ec
clesiꝭ. Nam facientes ⁊ consentientes i hꝰ
modi omnes mortaliter peccant. Et si mu
nera sunt que inducant ad amorem carna
lem cogenda ē vt pauperibus eroget. Si
vero talia non sunt. non ē cogenda nisi de
bono consilio si ille donare potuit. de quo
habes Donatio primo. ꝑ totum.
Postea habes eum interrogare de opere
luxurie. Et si dicit ꝙ peccauit cū feia mascl's
siue femina cum masculo non habes q̄rere

nisi tñ primo si erant soluti vel ꝯiugati affi nes vel religiosi ⁊ huiusmodi vt scias que spẽs sit luxurie ꝺ q̊ hẽt luxuria.§.2.Scd̕o i terroga.si stetit nãliter i vase debito si dicit ꝙ nõ.Noli q̃rẽ quõ l' in quo loco cõporis cognouit eã q2 nõ expedit sufficit dicat ꝙ ñ in vase debito sz ex̃ pollutus ẽ siue iceperit in vase siue ñ.Tẽtio itroga.si sic peccãdo ꝯ tali q̃siuit euitare generatiõem vel stetit tali mõ ꝙ ñ posset fieri.Quarto q̊tiẽs l' q̃tũ ꝑ seuerauit ⁊ si in festis vt in plus vel in eccle sia ⁊ sufficit.

Si dicit ꝙ peccauit ꝑ se poluẽdo seipm vo luntarie nõ oz querẽ de modo sz solũ quo tiens vel quantũ ꝑseuerauit vt supradictũ ẽ de cogitationibus. Et fo si desiderauit face re malum cũ alia ꝑsona qñ talibꝰ dabat ope rã.⁊ que sint ille ꝑsone.s.si soluti vel affies ⁊ huiusmodi.

Si dicit ꝙ peccauit cum alio masculo po luendo se cum eo non oportet querere.de loco corporis sed de quotiens:festis vel lo co sacro.aut si persona erat sibi ꝯsanguiea: vel religiosa ⁊ huiusmodi:⁊ si cũ diuersis personis.Et si consensit ꝑꝑ lucꝝ vel mune ra ꝯsulat:vt det paupibus talr acquisita.

Si ꝯfitetur ꝙ peccauit cuz brutis non oz q̃ rere de noie bruti vel loco corporis sed de quotiẽs:⁊ si in festo vel in eccl'ia.Et sic per transire.qꝺ bene notabis.

Si fuit mediator peccatoꝝ carnaliũ.Nam tales grauissime deũ offendũt.vt pz in.c.no li.de pe.di.1.⁊ tenẽtur q̃tum possunt taliter iductos reducere ad bonũ et sunt inducen di ad restituẽdum qcqd ꝑꝑ hoc lucrati sũt.

Si seduxit ṽgiem ꝓmittendo eã accipere in vxorẽ ⁊ hꝰmõi.vide Stupꝝ ꝑ totum.

Si habuit pollutionẽ dormiendo.viꝺ Po lutio.ꝑ totum.

Si contraxit cum aliqua clandestine.vide Clandestinum.

Circa.7.ꝓceptum.Non furtũ facies cuiꝰex positio hẽtur ꝓceptũ.§.11.vñ sic interroga.

Si fecit furtum ꝓprie dictũ ⁊ quid sit.vide Furtum in pri.⁊ qñ sit mortale.ibidẽ.§.34.

Si cõmisit rapinã q̃ ẽ quãdo violenter ac cepit alienũ maius pcm̃ cõmisit q̃ furãs.vt in.c.penale ẽ.14.q.5.

Si res naufragantiũ accepit.vide Naufra gium per totum.

Si pedagia iniusta vel a quibus nõ debuit exegit.vide Pedagium ꝑ totum.

Si exactiones vel talias exegit.vide Talia per totum.

Si bellum iniustum fecit vel in eo fuit.viꝺ Bellum.per totum.

Si ꝑticipauit in dãdo dãnũ.ꝓximo operã do.mãdando.ꝯsulẽdo.ꝯsẽtiẽdo.adulãdo. receptãdo.defensando.comedẽdo.emẽdo. Nõ obuiando ratum hñdo ñ manifestãdo ⁊ huiusmodi.de qbus hẽs.Furtũ.i multis §.⁊ Restitutio prĩo.ꝑ totum.

Si inuenit aliqd qꝺ non restituit.vide In uenta.per totum.

Si aliqua prescripsit mala fide.vide Pre scriptio.

Si cõmisit vsuram.vide Usura primo.per totum.

Si mutuauit pecũiã l' granũ vinũ ⁊ hꝰmõi vt aliqd lucretur.vide ibidẽ in prin.

Si mutuauit suꝑ aliqꝺ pignus vt eius fruc tus hẽat donec pecunia sibi tradat.viꝺ Pi gnus.§.15.

Si emit aliqd ꝓ minori q̃ valeret ꝑꝑ ꝓuen tiõez solutõis.Usura prĩo.§.63.

Si vendidit ꝓ pretio cariori ꝑꝑ dilationez solutõis.ibidẽ.§.58.

Si fecit cãbia sicca ⁊ hꝰmõi illicita.ibidem §.51.cũ pluribus se.§.

Si dedit pecuniã in societatẽ nolẽs scire a liquid de periculo.vide Societas.§.7.

Si dedit aialia in socidã volens habere ca pitale saluũ.vide Societas.2.ꝑ totum.

Si accepit sub vsuris sine necessitate vl' ab eo qui non erat ꝑatus.vide Usura.fo.§.2.

Si accepit in dono aliqd ab eo q donare non poterat.vide Donatio.1.§.38.

Si accepit a personis eccl'asticis aliqua bo na ecclesiaꝝ.vide Alienatio.§.14.

Si incendit ecclesias vl' fregit aut loca reli giosa.vide Excõio.5.vel alio modo fuit in cendiarius.vide Incendiarius.

Si fecit ꝯcussionẽ ꝯminãdo nisi mihi ꝺde ris ⁊c̃.vide Concussio.ꝑ totuz.

Si vt haberet aliquid ꝯsensit in aliqꝺ opꝰ peccati mortalis.vide Auaritia.§.2.

Si ꝑ simoniaz aliquid acquisiuit.vide Si monia per totum.⁊ dicam circa status.

Circa.8.preceptum.Non dices falsuz testi monium ⁊c̃.cuius expositio habetur pre ceptum.§.12.ex qua potes sic interrogare.

Si dixit mendatium in iudicio vel extra ꝯ tra doctrinam xp̃iane religionis vel in dã num proximi.vide Mẽdatium.§.2.⁊.3.⁊ Testis.§.30.

Si noluit testimonium dicere productus i testem.vide Testis.§.26.⁊.§.27.

Si vsus fuit Astutia.vide Astutia.§.1.

Si accepit pecuniam vt non diceret verita tem.vide Testis.§.28.

Circa.9.preceptū Nō cōcupisces domum ꝓximi tc.c.10.Nō desiderabis vxorē eius qualr ītelligāt hēs Preceptū.§.13.Ex qb⁹ potes sic interrogare.
Si voluit hr̄e res ꝓximi sui q̄lrcūq3 siue cū iustitia vel cū iniustitia c deliberate q2 pec catū mortale ē ꝯ istud pceptū secus eēt si op taret hr̄e salua iustitia q2 sic vel nullū vel ve niale eēt peccatum.vide Auaritia.§.1.
Si fuit ꝯtēius hr̄e amatores vel amatrices huiusmōi de qbus dic vt.s̄.cogitatio.
Si posuit se ad fenestras vt videt̄.dic vt su pra hic circa preceptū nō mechaberis.
Circa.7.peccata mortalia prio iterroga de supbia c sic forma interrogationes.
Si pp inordinatū amorē excellētie egit ali quid ꝯ diuina precepta.vide Superbia in principio c.§.1.
Si extimauit hr̄e bonū qd̄ hēt a se nō a dō vide Superbia.§.2.
Si bona que hūt credidit a deo sibi data propter sua merita ibidem.
Si se iactauit hr̄e bona q̄ n̄ hēbat ibidem.
Si despectis alijs singulariter appetit vi deri hr̄e qd̄ non h3 ibidem.
Circa filias supbie iterroga prio de ābitio ne.vide Ambitio quid sit in principio.
Si desiderauit bn̄ficia eccl'iastica pricipl'r pp honorē vl' bonū tpale vid̄ Ambitio.§.1
Si appetiuit dignitatem sciens se idignu3. ibidem.
Si q̄siuit dignitates p vias illicitas ibidē.
Si emit officia vide Officium.§.1.
Si mutuauit super ipsis offitijs ibide3.§.3.
Si p ptialitatē q̄siuit officia vt oī modo ad inueiret ptem mortalr peccauit pp inordinatō nem voluntatis.
De.2.filia que dr̄ presumptio qd sit.vide Presumptio ṗo i principio.
Si posuit se ad faciendū q̄ erant supra facul tatem suam.vide Presumptio.
Si exercuit officium qd̄ nesciebat in peri culum proximi.vide ibidem.
Si exposuit se piculis pctōrum mortalium ꝓbabilr mortal3 peccauit Si aduertebat d̄ piculo.vt p3 p ea que notaui Cogitatio.
Si nimis p̄sūpsu de dei misicordia.uide Presumptio.
De.3.filia q̄ dr̄ curiositas.vide Curiositas qd sit i pricipio Si stetit ad audiēdū pctā q̄ aliqs cōfitebatur.vide Confessio.vltimo. §.17.
Si voluit adiscere vel videre aut audire q̄ fieri nō possunt sine mortali peccato.puta fornicationes c icantationes c huiusmodi vide Curiositas.§.1.
Si voluit adiscere a qbus nō debuit vt De monibus ibidem.
Si voluit experiri que non licent vt si ican tationes hn̄t effectū mortal3 peccauit ibidē
Si attendēs curiosis dimittit adiscere vel i tendere necessarijs ad salutē ē mortale pec catum ibidem.
De.4.filia que est ingratitudo.
Si despexit beneficia dei aut alterius.vi de Ingratitudo.§.1.
Si non retribuit benefactori ibidem.
Si benefactori iniuriatus est ibidem.
De.5.filia que nūcupat̄ iudiciū temerariu3 quid sit.vide Judicium.§.17.
Si iudicauit in malum determinate factu3 alterius.vide Presumptio.1.
Si vsurpauit iudicium non habens offici um.vide Judicium.§.17.quō multipliciter dicitur temerarium.
De.6.filia que dicitur adulatio.
Si fuit adulator alicuius de peccato perpe trato .vide Adulatio.§.1.c.§.5.
Si adulando prouocauit aliquem ad sup biam.vide ibidem.
De.7.filia superbie que dicitur irrisio c qd sit vide Derisio in pricipio.
Si derisit proximum.vide Derisio.§.1.
Si derisit sacramenta vel volentes seruire deo ibidem.
De.8.filia que est temptare deum c quid sit uide Tēptare deum.
Si exposuit periculo probabili mōtis sine necessitate.vide Intimiditas c Temptare deum.
De.9.filia que est pertinatia c quid sit.vi de Pertinax.
Si fuit nimis pertinax in suo sensu.vide ibidem.
De vltima filia que est arrogātia.vid̄ Arro gantia quid sit.
Circa vanam gloriam que quomodo ali quando est capitale peccatum.aliquando filia superbie.vide Uanagloria.
Si uoluit laudari de eo qd̄ est contra deu3 vide ibidem.§.1.
Si pretulit gloriam suam deo ibidem.
Si ordinata ad nostram salutem retulit ad gloriam propriam ibidem.
Si constituit finem in laude hominum ibi dem.
Circa filias vaneglorie prout est capitale vi tium interroga primo de ornatu indebito c qn̄ sit id̄bit⁹ hēs Ornat⁹ p totū c sic itroga
Si mala intentōe ornauit se.ibidem.

Si inhoneste.ibidem.
Si nimis superflue.ibidem.
Si nouas inuentiones adinuenit.ibidem.
De inobedientia q̄ ē.2.filia.vide Inobediē
tia.per totum.
De iobedia circa pcepta eccl'ie sic itroga.
Si obseruauit festa pcepta ab ecclesia.⁊ q̄
sint.habes Ferie.§.3.
Si ieiunauit in vigilijs pceptis.vide Ieiu-
nium.§.7.que sunt precepta.
Si cōfessus ē semel in anno.vide Cōfessio
2.§.2.⁊.3.
Si suscepit sacr̄m corporis xp̄i semel i ano
vide Eucharistia.2.in prin.⁊ per totum.
Si audiuit missam in festis pceptis.vid̄ Fe
rie.§.42.
Si fecit torneamenta seu consensit vt fierēt.
vide Torneamentum.per totum.
Si ɔtraxit matrimonium clandestine.vide
Clandestinum.per totum.
Si fecit aliqd̄ eoꝝ qd̄ ꝓhibet̄ sub pena ex-
cōis late snie.d̄ q̄ vide Excōio.5.⁊.6.⁊.7.
Si fuit excōicatus ab aliquo.
Si participauit cū excōicatꝫ.vid̄ Excomu
nicatio.8.per totum.
De inobedia certaꝝ ꝑsonaꝝ habes Infra
circa status.
Si fuit inobediens suis prelatis vel dn̄is.
vide Obedia.⁊ vide Inobedientia.
Si fecit ꝯ ɔsciam.vide Cōscia.§.1.
De iactātia q̄ ē.3.filia.vide Iactantia.i ꝑn.
Si iactauit se de aliquo peccato mortali fa
cto.vide Ibidem.§.1.
Si iactauit se in vituperiū alioꝝ.vide ibidē
vel in deceptōez alicuius.ibidem.
De pertinatia que ponitur ab aliquibus fi
lia superbie hēs.s̄.§.14.
De ipocrisi.vide Simulatio.§.4.
Si simulauit sanctitatem in deceptionē po
puli vel vt assequeret̄ prelatōes.ibidem.
De discordia que ē.6.filia vaneglorie.vid̄
Discordia.
Si noluit concordari cū alijs i hijs q̄ erant
bona pp elatōem suam.ibidem.
De ɔtētione que ē.7.filia.vide Cōtētio.
Si hūit ɔtētionē pp emulatōnez alic⁹.ibid̄.
Si ɔtēdit disputādo ꝯ v̄itatē.ibidem.
Si ɔtēdit i iudicio ꝯ iusticiā.ibidem.
Si contendit ita inordinate ꝙ scandalum
facit aliquibus.ibidem.
Si subornauit aliquos in electōe vel testio
nio ⁊ huiusmōi.vide Subornatio.
Si nimis vilipendit se.vide Ironia.
De astucia.Si vsus ē simulatōe.vid̄ Astutia.
Circa auaritiā q̄ ē capitale pcm̄.vide Aua
ritia in prin.quid sit.
Et quia consistit in retinendo acquirendo
⁊ appetēdo sic interroga.
Si retinuit que restituere tenebatur: vide
Restitutio.3.ꝑ totuꝫ.⁊ ꝗs mt̄.hēs Restō.1.
Si n̄ soluit creditorib⁹ in termio cū posset.
vide Solutio.§.25.
Si retinuit supflua ⁊ non fecit elȳnas.vid̄
Auaritia.§.3.
Si non fecit elȳnam de arte sua:puta medi
cus pauperi infirmo.aduocatus clictulo.
paupi.de quo vide Aduocat⁹.§.10.⁊ Me
dicus.§.5.
De auaritia in acquirendo.vide Auaritia
§.2.⁊ satis pꝫ.s̄.in.7.pcepto.
De auaritia in appetēdo.hēs Auaritia.§.1.
Si appetiuit illicite vel illicita vel multum
aio suffocato.vide ibidem.
Circa filias auaritie.prima ē ꝓditio.
Si ꝓdidit castꝝ vel frā inimicis vltra mor
tale tenetur de omni dāno.
Si ꝓdidit res ꝓximi volētibus eas aufer
re iuste vltra mortale sitr̄ tenet̄ ad restitōꝫ.
Si hita sub sigillo secreto vel ɔfessiōis reue
lauit hēs Cōfessio vlti.§.1.⁊.§.23.
Si appēuit lr̄as alterius sigillatas.vid̄ Fal
sarius.§.2.
Si secreta dn̄i sui reuelauit in eius dānum
vltra mortale tenet̄ ad restitutionem.vide
Feudum.§.16.
De fraude que ē.2.filia habes Fraus.
Si fecit fraudem legi ibidem.§.2.
Si fraudauit iustas gabellas.vide Peda
gium.§.6.
Si vendidit vnam rem pro alia.puta vinū
liphatū ꝓ puro corrupta ꝓ sanis pecus ꝓ
castrato ⁊ h⁹mōi hēs Emptio.§.8.
Si aliquā fraudē fecit in deceptōem proxi
mi.vide Dolus.§.9.
De fallatia que est.3.filia hēs Falsarius.
Si falsificauit aliqd̄ instrumentum bullam
vel librum.vide Excōicatio.5.cāu.3.⁊ Fal
sarius.§.prio cū sequētibus.
Si destruxit instr̄a vel scripturas.vide Fal
sarius.§.3.
Si ocultauit scripturas.vide Restitutio ꝑ
mo in lr̄a scripturas.
Si falsificauit sigilla prelatorum.vide Fal
sarius.§.2.
Si falsificauit mēsuras ibidem.§.11.
Si monetam ibideꝫ.§.4.cum sequētibus.
Si ex falsa cā obtinuit aliqd̄ bn̄ficiū eccla
sticuꝫ vltra mortale tenetur renunciare si al
non obtinuisset.vide Rescriptum.§.3.
De inquietudine mētis qua quis nimis so

licitus ē circa tpralia. ⁊ tunc ē mortale peccatum quando per eam quis ōmittit necessaria ad salutem. alias ē veniale peccatum vide Inquietudo.
De violentia que est. 5. filia satis pʒ in. 7. pcepto ⁊ in titulo Rapina
De imisericordia que est. 6. filia qua nō subueīt qs idigēt hēs Auaritia. §. 3. ⁊ elyna. §. i
De acceptiōe persona᷑ que est. 7. filia hēs Acceptio psonarum.
Si i iudicio accepit psonā l'i distribuendis officijs l' bñficijs l'elymis vide ibidē p totū.
Si in electionibus nō elegit magis dignū vide Electio. §. 21.
De turpi lucro qd ē. 8. filia. vid Turpe lucr ⁊ tale est pctm̄ qle illud pp qd acquirit.
De ludo qui prouenit aliqñ ex auaritia. vide Ludus per totum.
Si lusit ad pillā l'aliū ludum in quo vsatur industria. vide Ludus. §. 2. qñ licet
Si ludit ad ludum in quo versatur fortuna ibidem. §. 4.
Si stetit ad inspicienduʒ ludentes. vide ibidem. §. 6.
Prodigalitas est ꝯria auaritie sed tñ peccatum. vide Prodigalitas.
Si superflue expēdit res in pompis equis ⁊ huiusmodi. notabilis excessus videtur mortalis. vt pʒ Ornatus. §. 6. ⁊ ibi vide.
Circa luxuriam q̄ ē capitale vitiū vide Luxuria ⁊ de hoc habes. §. 6. precepto.
Circa vo filias luxurie q̄᷑ pria ē cecitas mētis. de qua. Cecitas mētis in principio.
Si ita occupatꝰ fuit i mūdanis mēte ꝙ nescit aliquid de deo intelligere vel necessaria ad salutem. vide ibidem. §. i.
De pcipitatōe q̄ ē. 2. filia. vid Precipitatō.
Si fuit pceps in opibus suis cōtēnens ꝯsiderare vel in periculum vide ibidem.
De inconsideratione q̄ ē. 3. filia luxurie. vide Inconsideratio.
Si fuit incautus maxime vbi iminebat piculum vel vbi tenebatur de leui vel leuissima culpa quia lʒ excusetur aliquādo a mortali nō tñ. ab obligatione restitutōis. vt hēs Culpa. §. 5. ⁊. 6.
De amore sui quo quis querit delitias ⁊ getem. vide Amor sui.
De amore seculi q ē. 5. filia luxurie hēs Diligere. §. 3.
Si voluit perpetuo stare in mundo. vide ibidem.
Si dilexit mundūʒ constituēs ibi finem vl' ad voluptatem. vide ibidem.
De horrore futuri seculi ex quo homo vel let nunq̄ mori. vide Diligere. §. 3.
De icōstantia que ē. 7. filia hēs Incōstātia
De odio dei qd ē octaua filia luxurie hēs Odium dei.
De stultiloquio aut scurilitate que sunt filie luxurie dic si vsus ē verbis libidinosis aut inhonestis aut gestibꝰ vel ad puocandū alios: vel vnde probabiliter habent puocari ad luxuriam ē mortale peccatuʒ. Idem dic de turpiloquio. vide Scurilitas.
Circa gulā que ē aliud capitale peccatum sunt formāde interrogatōes circa eꝰ spēs.
Si preuenit horam in comedendo.
Si nimis laute comedit
Si nimium studium apponit.
Si nimis comedit.
Si cū nimio ardore seu appetitu ⁊ qñ gula sit mortale pcm̄ in pdictis. hēs Gula
De eius filiabus. quarum prima ē ebrietas vide Ebrietas quando ē mortale pcm̄.
De hebetudie mentis que est. 2. filia. vide Hebetudo.
De inepta leticia. scias ꝙ nō ē mortale peccatum: nisi per ipam dissolueretur quis i ea que sunt mortalis peccati. vt corizando in casu prohibito ⁊ huiusmodi. alias ē veniale peccatum.
De multiloquio que ē. 4. filia habes Multiloquium per totum
De scurilitate q̄ ē. 5. filia habes Scurilitas.
Si fecit actus ita scuriles ꝙ ad prouocandū ad luxuriā sunt efficaces videt mortale
De inmundicia que est. 6. filia gule. vide Inmundicia.
Si comedit vel bibit vt possit luxuriari qꝛ ē mortale secus est si vt satisfaceret vxori in redditione debiti. qꝛ sic nullūʒ peccatū vel veniale qñ hoc fecit vt magis delectaretur cum vxore.
Circa iuidiā que ē aliud capitale peccatum vide Inuidia ⁊ quō ē mortale peccatum.
De eius filiabus. qua᷑ prima est odium pximi de quo. vide Odiū dei. ⁊ sic iterroga.
Si desiderauit malum pximi ⁊ q̄to tpre pseuerauit ⁊ si sepe in huiusmodi occupauit mētē qꝛ quotiens deliberate desiderauit malum pximi totiens mortalir peccauit si erat notabile malum ⁊ per diuersa tpra Similiter qñ in eadem cogitatione transibat nunc de desiderio mali in rebus ad desiderium mali in psona vel in filijs. qꝛ sicut sūt diuīsa subiecta ita videntur diuersa mortalia peccata.
De tristitia i. psp̄is q̄ ē. 2. filia. si tristatꝰ ē. de bono notabili pximi deliberate pp iuidiā

ē mortale pctm̄ vt ꝑlatus de maiori ꝑlatōe doctor ꝺ maiori ꝯcursu scolaris de maiori īgēio. Ciuis de maiori honore. Mercator vel artifex ꝺ maiori credito spūalis de maiori fama ⁊ huiusmodi. vide Inuidia.
De letitia i aduersis ꝓximi. Idē dic vt. s̄. Et vide ibidem.
De susuratione. vide Susuratio.
Si q̄siuit sciare discordias reportando malum alteri de altero. ibidem.
De detractione. vide Detractio p totū. qn̄o ē mortale pctm̄. ⁊ qn̄o tenet p totum.
Si dixit malū de ꝓximo false. ibidez.
Si vere dixit sed qbus non debuit. ibidez.
Si augmentauit malū. ibidem.
Si audiuit libenter detractōes. ibidem.
Circa irā q̄ ē aliꝺ capitale pc̄z. ꝺ q̄ hēs Ira
Si appetiuit vīdictā de ꝓximo. ibidem.
Si noluit loq cuz ꝓxio nec recōciliari. viꝺ Diligere deum. §. 2.
De filiab⁹ ei⁹ quaꝝ pria ē tumor mētis dic vt. s̄. in prima filia inuidie. §. 19. ⁊ de implicatione in huiusmōi cogitatōib⁹ de vīdicta fienda sm̄ regulaz supradictam. ibidem.
De. 2. filia. s. indignatōe hēs Indignatō.
De. 3. filia que ē clamor. vide Clamor.
De. 4. filia q̄ ē ꝯtumelia seu ꝯuitiū hēs Cōtumelia ⁊ Cōuitiū. Aduīte hic ꝙ lz qs n̄ dicat ꝯuitiū lꝰ ꝯtumeliā vt ei auferat honorē. sz cā correctōis: sed tm̄ dicit talia que de se notabiliter ledunt. puta mulieri ꝙ est putana ⁊ h⁹mōi ⁊ audiētes scandalizant de tali cui dr̄ q: sic credit esse nō excusaret a mortali peccato.
De. 5. filia q̄ ē rixa. habes Rixa.
De maledictōe q̄ ē. 6. filia hēs Maledictō
De blasphemia dictū ē. s̄. §. 6.
De bello similiter. §. 11.
De seditōe q̄ ē. 6. filia. hēs Seditio.
Si tz ꝑtialitatē vel eam sequitur pat⁹ q̄liter cūq; ꝓ parte ē in statu dānatōis nec pōt absolui: nisi disponat dimittere.
De murmuratōe hēs Murmuratio.
Si murmurauit ꝯ deū deliberate tenēs eū iniustum q: mortale.
Si contra ꝑlatos ipos temerarie iudicando mortale est.
Circa accidiam que ē vltimuz capitale peccatum. vide Accidia.
Si dimisit nccīa pp accidiam. ibidem. §. 1.
Si penituit se benefecisse. ibidez.
Si icurrit infirmitatē nōbilem pp tediuz ē mortale qn̄ pōt se iuuare. vide Accidia. §. 1.
De filiabus eius quaꝝ pria ē desperatio. vide Desperatio.

De. 2. q̄ ē malitia que ē peccatū in spiritum sanctū qꝺ hz sex spēs. Pria dr̄ ꝑsumptio de misericōdia dei sine meritꝭ. Scōa desperatio qua despat de misicōdia dei. Tertia impugnatio vitatis agnite vt liberi⁹ possit peccare. Quarta iuidentia fr̄ne gr̄e. ex qua vellet oēs essent mali ⁊ nullus bonus ne esset sibi ꝯfusio male viuēr. Quita obstiatio. Sexta impnia. vide Peccatum. §. 3.
De. 3. filia q̄ ē pusillanitas. viꝺ Pusillanitas
Si desijt bona facere ad q̄ tenebat ex pusillanimitate. vt puta corrigere frēm. vide Correctio fraterna. §. 1. ⁊ similia. Si vō dimisit n̄ necessaria ē veniale peccatū.
De. 4. que ē occiositas dictū ē. s̄. i. 3. ꝑcepto ⁊ hēs i ti. Occiositas.
De. 5. filia que est pigritia seu torpor. vide Torpor.
De. 6. q̄ ē euagatio mentis in illicita habes Euagatio mentis.
De. 7. que ē negligētia. vide Negligentia.
Si fuit negligēs i addiscēdo necessaria ad salutē in ꝯfitēdo. i suscipiēdo sacr̄a. i opib⁹ misericordie exercēdis q̄ qn̄ sit mōtale peccatū pz Negligētia. §. 1. Aduīte hic q: si qs ex negligētia obmittit iplere vnū ꝑceptum. puta de ꝯfitēdo semel i ān̄o solū ē vnū peccatū mortale. sz si ꝺliberauit sepius nolle ꝯfiteri tot sunt peccata mortalia quot sunt deliberatō es facte p interualla tp̄is. Qꝺ nō.
Circa opera misericordie spūalia q̄ sūt consule. castiga. dimitte. solare. fer. ora.
Si noluit dare ꝯsiliū petēti i hijs q̄ ptinent ad salutē vel in re. vnde notabile dānū pōt euenire ꝓximo cū tm̄ posset. mortale ē vl̄ qn̄ hēbat ex offō.
Si nō correxit quos debuit ⁊ tenebat. hēs Correctio ꝑlatorū ⁊ Correctio fr̄na.
Si dimisit rācorē ꝯ ꝓxium. dictū ē. s̄. §. 19.
Si n̄ fuit ꝯsolatus tribulatos posset eē mōtale in ꝑlato qn̄ subditi ex tali omissione inducūtur in despatōem vel aliud malū. ⁊ ipe bono modo posset salua disciplina.
Si n̄ orauit ꝓ omnibus posset esse graue in illis qui viuūt de elȳmis magna negligētia.
Circa opa misericordie corpalia q̄ sunt visito. cibo. poto. redimo. tego. colligo. ꝯdo. q̄ tunc cū ꝑuaricāt sunt mortale peccatū qn̄ ex eoꝝ ōmissiōe notabilr̄ ledit ꝓximus. ⁊ hō pōt bono mō facere. puta si ꝑlatus visitaret infirmū quē visitare posset n̄ desparet sed confitēt. Eget cibo ⁊ potu ⁊ hēs vltra ꝯdecentiā tui status. Est in captiuitate ⁊ redimere posses de supfluitatibus tuis.
Est nudus ⁊ tu caudā ducis. Est sin̄ domo

⁊ tu habes ampla palatia. Ex dictis. s. auaricia ⁊ elemosina potes colliger q̄n homo tenetur de precepto.
Circa quinq̧ sensus q sunt visus. gustus. auditus. odorat⁹. ⁊ tactus. in q̄bus sepius pōt esse mortale. vt si voluit vide q̄ sunt mortal' pcī i eo q facit l'inductiua ad mortale de quo hēs Curiositas. Idez dic de auditu. Gustus aūt ⁊ odoratus cōiter sunt venialia. Tactus q̄nq̧ mortale cū cā luxurie vel morose delectationis. vt. s. Cogitatio.
Circa p̄cepta ecclie que gnālr tangunt oēs dictū ē. s. in. 2. filia ianis glorie. §. 15.
Nunc de statib⁹ aliq̄ pticularia sunt ponenda i q̄bus sunt iterrogādi vltra ea q̄. s. posita sṫ ꝯ p̄cepta ⁊ i peccatis capitalib⁹. ⁊ p̄rio
Circa pueros doli capaces sunt iterrogandi de iectōe manuū violēta i psonā ecclīasticā. ex q̄ possēt esse excōicati. de quo hēs s. Excōicatō. 5. §. i. cū multis se. postea de ꝯfessione ⁊ cōione si fecerīt. de pnīa. de inobedientia. de mendatijs. de ihonestate. auditōne misse. de furtis ⁊ sīlibus i q̄bus cōit illa etas solet peccare.
Circa xp̄ianos in cōi. Si suscepit scr̄a necessitatis. ⁊ que sint. vide sacr̄m. §. 6.
Si portauit habitum infideliū. vide Apostasia. §. vlti.
Si nimiā familiaritatem h3 cū iudeis vel cum īfidelibus. vide Iudeus. §. i.
Si fecit ꝯ ꝯsciam. vide Conscia. §. i.
Si habuit ratū aliq̄d malū factū noīe suo. vide Consensus. §. 5.
Si alicui ꝯsuluit aliq̄d peccatū vel malū. vide Consilium. §. i.
Si cōtempsit aliq̄ exortatōem superioris. vide contentus. §. i.
Si q̄n tenebatur habuit ꝯtritōem de peccatis. vide contritio. §. 4. ⁊. 5.
Si correxit quos sciuit velle delinquere. vide Correctio frna. §. i.
Si denūciauit p̄latis peccata que sciuit. vid̄ Denūciatio. §. i.
Si in dubijs tutiorē p̄tē elegit. vide Dubiū §. i. ⁊. 2.
Si existēs excōicatus vel iterdict⁹ ⁊ mōit⁹ a celebrantibus vt exiret ecclīam noluit exire. vide Excōio. 5. Casu. 15.
Si famā suā neglexit. vide Fama. §. i.
Si īcarceratus fugit. vide Fugere. §. i. ⁊. 2.
Si vsus ē hītu feminceo vir existens vel ecōtrario: aut religionis. vide hitus. §. 7. ⁊. 8.
Si fuit histrionus. vide Histrio. §. i.
Si ip̄sīt in terra vel i lapide humi posito signū crucis. vide Imagines. §. 4.

Si fecit aliq̄d enorme i ecclīa. vide Immunitas. per totum.
Si sciuit ncēia ad salutē. vide scia. §. 2.
Si fuit excōicat⁹ ab aliquo iudice. vid̄ Absolutio. 2. ⁊ Excōicatio primo. per totuz.
Si iniecit manus violentas in psonā ecclesiasticam. vide Excōio. 5. §. i. cū multis seq.
Si noīatim. interdictos. excōicatos vl' vsurarios sepelierīt. vide Excōio. 7. cāu. 36.
Si ꝯxerūt mr̄imoniū i cāib⁹ ꝯsanguinitatꝪ l' affinitatꝪ p̄hibitꝪ. vid̄ Excōio. 7. cāu. 41.
Circa ambasiatores dn̄oꝝ vel cōitatum.
Si steterūt absentes sine cā vel ꝓ factis suis in expensis dn̄oꝝ vl' cōitatū. vide abn̄s. §. i.
Circa tutores vel curatores aut administratores reꝝ alienaꝝ.
Si infideliter se habuit in ꝯmissis fraudando vel dilapidando: aut nō bene ministrando. vide Administratio. §. i.
Si exegit vsuras ꝓ pupillis. aut alio modo fecit ꝓ eis ꝯtcus illicitos. vide Restitutio. i. in littera vsurarius.
Circa coniugatos.
Si contraxit clandestine. uide Clandestinū vel in gradu prohibito. vide Matrimōiū 3. per totum.
Si consumauit an̄ benedictionē. vide: Debitum. §. i.
Si negauit debitum peteti vel reddidit se i potentem. ibidem. §. 6.
Si cognouit cā satiāde libidis. ibidē. §. 23.
Si cognouit h̄n̄s ītētōez ad alterā ibid̄. §. 21.
Si vsus ē matrimonio extra vas vel modo indebito. ibidem. §. 25.
Si tp̄re mēstrui. ibidem. §. 32.
Si i dieb⁹ festiuis l' i eccl'a. ibid̄. §. 28. ⁊. §. vl.
Si p̄gnatōis tp̄re. ibidem. §. 33.
Si p tact⁹ h̄uit polutōez eē vas. ibid̄. §. 26.
Si exegit vel reddidit debitum adultero l' adultere. ibidem. §. 8.
Si ꝯxit excōicatus. vel in peccato mortali existens quia peccauit mortaliter ꝯhendo per verba de p̄nti. vide Matrionū. 2. §. vl.
Si non ꝯxit ea ītētōe qua debuit. vid̄ Matrimoniū. 2. §. vl.
Circa vxores. Si fuit litigiosa in domo: ⁊ de reliquis. de quibus. s. §. 20.
Si habuit dotē de vsuris. vide Restitutio primo sub lr̄a vsurarius.
Si fuit inobediens viro. vide Obediētia. ⁊ Inobedientia. ꝑ totum.
Si ꝓcurauit sterilitatē vl' vsa ē supstitiosis. vt h̄ret filios. vid̄ Matriōiū. 2. §. 23. ꝯ du. se.
Si ōdit bōa viri ꝯ ei⁹ volūta. vid̄ Elyna. §. 7. ⁊ vide Furtū. §. 34. ⁊. 35. ⁊. 47.

tutor
Cōiug
Vxor

Si habuit bonā curā de filiabus maxime: τ si docuit eas vanitates τ h'mōi. i qb' sunt mlta mortalia: nō duxit ad missas pdicationes: sʒ coreas pʒ p supradcā qn̄ ē mortale.
Si vsa ē ornatu īdebito. vid Ornat'. p totū.
Si violauit fidē viro. vid Adulteriū. i pri.
Circa viros i stetit nimis i remotis cā cupiditatis ꝯ volūtatē vxoris. vid Debitū. §. 6.
Si n̄ seruauit fidē vel hʒ ꝯcubiaʒ. qꝛ n̄ ē absoluēd': nisi a se eiciat. vid Cōcubinari'. §. i.
Circa patrēfamilias. Si alimēta dedit quibus tenebat. vide Alimenta. p totum.
Si soluit dcias dbitas. vid Decia. §. i. τ. 2.
Si fecit elȳnas. vide Elȳna. §. i.
Si mistrauit ncēia fāilie tā corpi q̄ʒ aie docēdo τ h'modi. vid Fāilia. §. i. τ Fili'. §. 21.
Si n̄ dotauit seu maritauit filias tpe dbito vide Dos. §. 4.
Quō tenetur ex facto familie habes Do' §. vltimo.
Si prouocauit familiam suam nimis exasperando. τ furiose τ ceteris. vt. s̄. Ira.
Si non procurauit vt confiteretur semel in anno τ comunicaret videtur mortale pcʒ.
Circa filiosfamilias. Si furatus est res patris sui vt expenderet in superfluis vel ludis aut alijs malis: quia est mortale. Secus si accepisset pro faciendis sibi vestimētis. aut calciamentis. aut alijs necessarijs. qꝛ sic liceret. ex quo pater non prouidit. vt tenetur. τ de reliquis. vt. s̄. §. 8.
Circa doctores τ magistros.
Si quesiuit magisterium seu doctoratum pp honorē pricipalr̄. vid Honor. §. 4. τ. 7
Si fecit se promoueri ad doctoratum existens ineptus τ ignorans videtur mortale per. c. i. τ. c. quanto. de magistris.
Si legit principlr̄ pp hōreʒ. vid Hōr. §. 7.
Si legit scias prohibitas vel personis prohibitis. vide Magister. τ que sunt persōe prohibite. vide Excōicatio. 7. casu. 6. τ. 7.
Si ex pacto receptus ē in canōicum vt scolas regat. vide Magister. § 10.
Si exegit existens salariatus a scolaribus aliquid. vide ibidem. §. ii. i2. τ. i3.
Si exeg̃ aliqd p lnia docēdi dāda ibid. §. i5
Si admisit ignorantes ad doctoratū mortaliter peccauit. quia ex tali facto dicit mendatium pernitiosum.
Si non exegit iuramentum a doctorando q' non expendet plusq̄ʒ dʒ in doctoratione ibidem. §. vltimo.
Si existēs i mortali notorie docuit publice in theologia. qꝛ mortaliter peccauit secundum Petruʒ. vide Predicare. §. 7.
Si seruauit iuramenta vniuersitatis. vide Iuramentum. 6. §. 2. τ. 3.
Si iactauit se de doctrina alios vituperando aliqn̄ τ in pluribus pōt esse mortale. vide. s̄. §. i5. τ. i9.
Si notabilr̄ fuit negligens circa pfectū scolarium vr̄ mortale. vide Negligentia.
Si verberauit aliquē crudelr̄ vr̄ mortale: qꝛ solū leuis castigatio eis pmissa ē. c. cū voluntate. de snia excōis. τ si erāt clerici esset excōicatus. vide Excōio. 5. cāu. i. §. io. τ. ii.
Si iniusto mō puta detrahendo vel per sectas subtraxit scolares alterius doctoris qꝛ vltra mortale tenet ad restitutionē si iā itrauerāt fʒ Jo. de ligna. sec' si nōdū itrauerāt.
Si impediuit propter odiū vel ptialitatem d doctorādū. vel in collegio recipiēdum idoneū: qꝛ vltra mortale tenet ad restōeʒ dāni.
Circa scolares si seruauit iuramēta vniuersitatis. vide Iuramentū. 6. §. 2. τ. 3.
Si fecit sectas p rectōe fiendo multa mortalia ibi adueniunt.
Si elegit rectorem insufficientem vr̄ mortale fm̄ aliquos. sʒ hoc nō determino in vniuersitatibus scolarium.
Si studet i phitis sciētijs. vide Mgr̄. τ. s̄. Excōio. 7. cāu. 6. τ. 7.
Si sepe ꝯtendit ꝯ veritateʒ ne succūbere videatur. vide. s̄. §. i5.
Si studet pp malū finē qꝛ tale pcm̄ qualis finis vel pp honorē. vide Honor. §. 7.
Si studuit curiosa dimittēdo necessaria ad saluteʒ ē mortale peccatū. vide Curiositas.
Si tractauit cū aliquo ciue bononiensi de ꝯductōe hospitij alterius scolaris. vide Excomunicatio. 7. cāu. 4.
Circa medicos. Si existēs ignorās medet. vide Medicus in prin. τ. §. i.
Si i medēdo n̄ fuit secutus traditōes medicine. sʒ voluit facere expimēta ex capite suo i piculū notabile pximi. ibidem.
Si plōgauit infirmitatē. ibidem.
Si ꝯsuluit aliqd ꝯ salutē aie p sanitate corporis. ibidem. §. 7.
Si non admonuit infirmū efficaciter vt cōfiteretur in pricipio ifirmitatis. ibidē. §. 8.
Si pregnanti aliqd dedit vt filius moreret peccauit mortalr̄. qꝛ n̄ sunt faciēda mala. vt bona eueniāt.
Si dedit mediciam. d q̄ dubitabat an noceret. ibidem. §. 2.
Si n̄ anūtiauit mortē ifirmo. ibidē. §. i2.
Si n̄ dbito mō visitauit ifirmos posset aliū esse mortale.
Si paupib' noluit mederi gratis. ibid. §. 5.

Si habuit ptē cū aromatario. ꝛ pp hoc gra uat ifirmos emere ab eo cū eoꝝ dāno quia sic teneretur eis ad restōez. ex quo ei solue rūt. secus si ex hoc nullū hnt dānū.
Circa aromatarios. Si iꝯponēdis medicis ñ posuit q̄ medic⁹ ordinauit. sȝ vnū ꝓ alio vl' corrupta ꝛ q̄ ṽtutē ñ hēbāt ex vetustate pro bōis ꝛ huiusmodi ex qb⁹ seqt l' ꝓlōgatio i firmitatis vel aliud maluȝ ꝓxio ifirmo. qꝛ vltra mortale tenet ei ad restōem.
Si vēdidit venena vel q̄ faciūt aborsū ꝛ h⁹ mōi ill' ꝺ qb⁹ sciebat ñ ꝺbē. vti ad bonū viꝺ Ars. §. 2.
Si sophisticauit arōata ponens i spēb⁹ vnū ꝓ alio l' i sirupis aut i cādelis ꝛ huiusmodi vide. Emptio. § 8.
Si vēdit diminuto pōdere aut falso. ꝛ hu iusmodi. vide Falsarius. §. ii.
Circa mercatores. Si portauit ꝓhibita in fidelibus. vide Excōio. 5. cāu. 21.
Si negotiat pp malū finē. viꝺ Negotiū. §. 2
Si in loco sacro tenuit mercatum viꝺ Im munitas. §. i. ꝛ Negotium. §. 2.
Si carius vēdidit q̄ȝ emit i eodē loco vide Emptio. §. 10. ꝛ ifra Negotium. §. 3.
Si vēdens pro alijs aliqua vendit pro. 12. ꝛ solū. 10. dat dn̄is reꝝ ibideȝ. §. vltio.
Si vendidit vnū ꝓ alio vel corrupta ꝓ bo nis. viꝺ ibidē. §. 8.
Si vsus est falsis mēsuris ꝛ huiusmodi vi de Falsarius. §. ii.
Si vendidit rē plus iusto ṗtio aut pp tp̄us solutiōis ꝛ huiusmōi. vide Emptio. §. 7.
Si fec̄ cābia viꝺ Usᷓa. 1. §. 51. cū sequētib⁹.
Si aliq̄s ꝯct⁹ vsurarios viꝺ Usᷓa. 1. p totū.
Si ꝯposuit cū alijs vt vēdāt vno ṗtio i dā nū rei publice qꝛ vlt mortale tenet dānifica tis vide Negotium. §. 2.
Si expēdit falsas mōetas sciēt ē mortale ꝛ tenet ad restōez lȝ ipe ēt fuēit ꝺcept⁹ ab alio
Si bōas mōetas radit. viꝺ Falsarius. §. 4. cū sequētib⁹.
Si emit res raptas l' furatas. vide Restitutio. i. in lr̄a emens.
Si ifidel'r se hūit i societate quā hȝ cū aliq̊ viꝺ Societas. i. ꝛ. 2. p totū.
Si vēdidit in festis vel cū mēdatijs piurijs ꝛ alijs illicitis. vide Negotium. §. 2.
Circa ꝓsonetas Si mediator fuit ꝯctuū vsu rarioꝝ. viꝺ Restitutio. i. i lr̄a vsurarius.
Si male ꝯsuluit sciētī aliq̊ ꝯctu qꝛ vlt mor tale tenet de dāno dato. vide Dolus. §. 9.
Si decepit i ṗtio dās itelligē vni q̊ vlt nisi ꝛ alī q̊ ñ pōt hr̄e nisi tm̄ viꝺ Emptio. §. vi.
Circa artifices Si fecit artē c⁹ op⁹ ē ad ma lū vt taxillos ꝛ huiusmodi. vide Ars. §. 2.

Si accep̄ isignia alti⁹ magr̄i viꝺ Insignia.
De fraude i arte i mensuris ꝛ huiusmodi.
Circa lanifices Si vendit pānū vni⁹ lane ꝓ alia vel ticture. vide Emptio. §. 8.
Si soluit laboratorib⁹ de pāno aut vēdēdo vltra iustū ṗtiū ꝛ emēdo ꝓ viliori viꝺ Usu ra. i. §. 58.
Si filatōib⁹ ꝺdit. 14. vntias ꝓ libra tenet ad restōez nisi sic a pn̄° ꝯuēissȝ
Si pānū nimis traxit. viꝺ Emptio. §. 8.
Si nō soluit laboratorib⁹. viꝺ Solutō. §. 25
Circa tabernātos Si vēdidit vinū liphatū pro puro vide Emptio. §. 8.
Si miscuit in vino nocina ibidem.
Si tenuit meretrices vel lusores oīa pctā ei imputabuntur.
Si sciēter administrauit ad ebrietatē alterius vide Ebrietas. §. 1.
Si ex clpa sua ꝑdidit sibi tradita in custodia vide Custos in principio ꝛ nauta in principio.
Circa macellarios Si vēdidit carnē corrup tā ꝓ sana de pecude pro castrato ꝛ huius modi. vide Emptio. §. 8.
Circa pistores Si fecit panem nimis pon derosum vel imiscuit aliam farinam ꝛ hu iusmodi. vide Emptio. §. 8.
Circa sutores Si fecit vestes impudicas q̄ nō possunt deferri sine peccato mortali. vi de Ars. §. 2. ꝛ hoc quando sit. vide Ornat⁹ totum.
Si male icidit ex culpa sua vide Culpa. §. 5. ꝛ. 6.
Si furatur de panno serico ꝛ huiusmodi. vide Furtum per totum.
Circa aurifices Si vendidit aurū alchimicū pro ṽo vide Emptio. §. 8.
Si cudit monetam sine lnīa principis. viꝺ Falsarius. §. 4. cū sequentibus.
Si radit eā vel facit aquā vnde aliquid im minueret. ibidem.
Si emit lapidem pretiosum pro vili ab illo qui ignorabat. vide Emptio. §. 7.
Circa alchimicos Si laborauit in dicta ar te. viꝺ Alchimia.
Circa datiarios Si exegit datia iniusta viꝺ Pedagium. §. 1. cuȝ sequentibus.
Si exegit a ꝑsonis ecclesiasticis ibidē. §. 4.
Si imputauit fraudem datij: vbi non erat vltra mortale tenet ad restōez totius dāni.
Si fraudauit socios vltra mortale tenet ad restitutionem.
Circa musicos ꝛ histriōes Si pulsauit hijs qui ex libidine corizabant vel illicite. vide Corea.
Si gestus impudicos prouocantes ad pcm̄ mortale fecit vide Histrio.

Circa laboratores ⁊ rusticos. Si nō laborauit fidelr̄ i notabili excessu eēt mōtale pc̄z.
Si ꝑmisit bestias nocē i agris ⁊ hꝰmōi teñtur ad restitutōem si fuit in culpa.
Si fraudauit dñm in ꝑte sibi dāda tenet̄ ad restitutiōē nisi doꝰ i alio grauasset eū. vide furtū.§.40. Si ñ seiauit possōes l' coluit q̃s tn̄bat sic ōbuit. vide Culpa.§.5.⁊.6.
Circa vēatores. Si i diebꝰ fest̄ ꝑdita missa: l' ꝑ totā diē se occupauit. vide Ferie.§.9.
Si dedit dānum in agris: q2 tenetur si ē notabile ad restitutionem.
Circa locatores. Si sciēter locauit equū periculosuz aut vas vitiosū. viđ locatio.§.24.
Si cōductor fuit in culpa ꝑditionis rei locate. ibidem.23.§.
Si petijt mercedē quā nō debuit vel soluit minus q̄z debuit. ibidez.§.22.⁊.§.15.
Circa laborātes i filādo lanā: vel tigendo setā. ⁊ hꝰmōi q tenēt̄ ꝑrio si furāt̄. fo. si male laborāt l' destruūt. ō quo vide locatio.§.23.
Circa reuenditores reꝝ. Si finxerīt q ñ poterāt vēdi. nisi ꝓ tāto ⁊ tñ vel erāt q emerīt ꝓ plus. vel ipi ꝓ modico emerīt. vt ꝓ pluris vēdrēt tenēt̄ ad r̄stōez q2 ꝑ fraudē acq̄sierīt.
Itē si vēdiderīt ꝓ plus q̄z tribuant domio. vide Emptio.§.18.
Circa iudices. Si habuit iurisdictōez ab aliquo ñ vō dño. vide Dominus in ꝑrin.
Si dedit iniquam sñiam sciēter vel ꝑ ignorantiā aut negliaz. vide Iuđx.§.21. cū seq̄n.
Si existēs ignorās ñ elegit bonū assessorē. ibidem.§.22.
Si elegit assessorē i fraudē cū nō indigeret vide Iudex.§.16.
Si accepit pecūiā vt iudicaret vel ñ iudicaret: aut vt iniq̄ ꝯ iustiaz. vide Iuđx.§.8. cuz multis seq̄ēnbus. ⁊ Suspēsio.1.§.20.
Si ñ seruauit ordiez iuris vr̄ mortale: nisi aliq̄ cā vrgens ad hoc ipelleret.
Si reo dedit dilatōes indebitas q2 vlt̄ mortale tenet̄ parti lese ad restitutōem.
Si reo fecit iterrogatōes ad q̄s nō tenebat̄ respōdere. vide ꝯfessio delicti. ꝑ totum.
Si posuit ad torturā sine legitimis inditijs vide Tortura.§.1.
Si allegatōes friuolas admisit: quia vltra mortale tenetur leso ad restitutionem.
Si applōez legitiaz ñ admisit l' friuolā admisit q2 vltra mōtale tenet̄ ꝑti lese. s3 q dico Appellatio.§.15.
Si paupibꝰ ñ ꝓuidit de aduocato viđ Aduocatus.§.10.
Si penā r̄laxauit l' auxit fo. viđ Pēa.§.18.
Si arestauit aliquē l bōa eiꝰ ōscripsit l' officiales misit. vt sic pecūiā extōq̄ret ꝯ iustiaz vel aliqd aliđ iuēit ex quo pecūias haberet q2 tenetur ad restitutionem.
Si i sñia apposuit cl'az obscurā. vt ille ꝯtra quē dabat se posset defendere ꝯ iustiam. q2 vltra mōtale tn̄t ad restōez ō dāno dato ꝑti.
Si ꝑtē ñ ꝯdēnauit i expēsis cū debēt ⁊ peterentur q2 vltra mōtale teñt ad restitutionez ꝑti.
Si vt extōq̄ret pecūias mō suo fec̄ q id qđ iur̄ ordiāio dēbat expedir̄ facēt iur̄ ōlegato
Si purgauit ꝓuitiā mal' hoibꝰ viđ iuđx.§.7.
Si iudicauit s3 allegata ꝯtra veritatē quaz sciebat. vide Iudicare.§.7.
Si sñiam alicuius cēsure eccl'iastice ꝓtulit sine mōitōe ⁊ script̄. viđ suspēsio.1.§.16.
Si iudicar̄ ꝑsumpsit ñ sibi subditos nec rōne rei vel delicti. vide Iudicare.§.17.
Si ꝓtraxit sñiaz i lōgū vt pecūias extorqueret. mortalr̄ peccauit ⁊ tenet̄ ad restōez non solū pecunie accepte a ꝑte que iustiaz habebat s3 ⁊ ad omne datū qđ habuit ex tali dilatiōe.
Si iterposuit auctoritatē i aliquo ꝯctu mulieris vl' mioris i eoꝝ dānū ꝑꝑ pecuniā vel amicitiā q2 vltra mōtale tn̄t ad restōez leso.
Circa officiales dñoꝝ ⁊ cōitatū.
Si ꝯniat̄ꝰ ē alicui nisi ei dāet ⁊ c̄. viđ ꝯcusio
Si exegit iniusta grauamia de mādato sui suꝑioris. q2 vltra mortale tenetur ad restōez totius exacti. si ille ñ vult restituere in cuius vtilitatem est exactum.
Si executꝰ ē iniquā sñiaz. vide iudicar̄.§.7.
Si nō obuiauit mal' q̄ztū potuit bono mō vide Cōsentire.§.2.
Si fuit proditor terre vl' castri hēs. s̄. Auaricia in prima filia.
Si fuit official' tirāni aut iiusti dñi. viđ Dñs in principio.
Si non accusauit quos tenebat̄ ex offō q2 si ex iuramēto tn̄bat̄ erit mortale pc̄z. al' ñ sēꝑ.
Si emit offā l' sup ipa mutuauit. viđ offm̄.
Si hñs soluē ō pecūia dñi vel cōitat̄ alijs extōsit tm̄ ꝓ ducato existens ipe salariatus: quia restituere tenetur.
Si quos inuenit de nocte dimisit ꝑꝑ pecuniā ꝯtra statuta q2 videtur mortale.
Si seruauit statuta q̄ iurauit i pri. officij.
Circa ꝯsiliarios dñoꝝ l' cōitatū. Si existēs in ꝯsilio ꝯsensit alicui malo. vide Consēsus §.2.⁊ Consiliū.§.1.
Si dedit fraudulentum consilium. ibidez.
Si ꝓposuit aliqua in cōsilio i dānū aliq̄ꝝ. q2 vltra mortale teñt ad restitutionem dāni totius q̄ñ sine eo non fuisset.

Si consensit ad aliqua statuta fienda q̄ erāt iniusta aut ꝯ libertatē ecclesie. vide ibidem ⁊ Excōio. 7. casu. 12. ⁊ cāu. 43.
Si res cōitatis pmisit dilapidari vel ex in utilibus cōisionibus aut qualitercūq̧. vide Administratio.
Circa arbitros vel arbitratores. Si iniquā dedit sniam scienter. vel ex ignorantia. vid̄ Judex. §. 21. cū sequentibus.
Si pmisit expirarī ꝯpromissū. vid̄ arbit̄. §. 1
Si ꝓ spūali ddit tpale i recōpēsatōez. vid̄ ibidem. §. 7.
Si ꝓ pace abstulit ab vno. ⁊ dedit alteri. vide ibidem. §. 6.
Circa accusatores. Si accusauit aliquē mala intentione. vide Accusatio. §. 6.
Si accusauit aliquem calumniose. vide ibidem. §. 8.
Si iurauit nō accusare ibidem. §. 6.
Si accepit p̄ttū vt nō accusaret. ibidem.
Si accusatus respōdit calūniose. ibid̄. §. 13.
Si accusat⁹ tacuit veritatē. ibidē. §. 22.
Circa aduocatos. Si ihibit⁹ a iure aduocare aduocauit. vide aduocat⁹. §. 1. cū multꝪ se.
Si defendit iniustam cām ibidē. §. 13.
Si amisit cām iustam per suaz ignorātiam vel negligentiā ibidem. §. 12.
Si imoderatū salariū extorsit ibidē. §. 14.
Si non aduocauit ꝓ paupibus. ibid̄. §. 10.
Si fecit pactū cū clientulo de quota litꝪ. ibidem. §. 14.
Si reuelauit aduersario secreta clietuli. vide Falsarius. §. 2.
Si cām vsurariam defendit qꝛ vltra mōtale tenetur ad restitutionem
Si frustatorias dilationes q̄siuit qꝛ tenetur ad restitutōem parti lese.
Si falsas leges vel instr̄a produxit vel instruxit clientulum de falsitate dicenda.
Si qualitercūq̧ fuit cā alicuius damni in huiusmodi aduocatione: quia vltra mortale tenetur de dāno parti lese.
Si solūmodo attendit ad ordinem iudiciarium ⁊ non ad merita cause sicut hodie communiter faciunt aduocati. ⁊ tamen non excusantur a mortali. ⁊ ab obligatione restitutionis dāni si defendunt cām iniustaz quo ad merita quātūcūq̧ quo ad modum procedendi sit inordinata. qꝛ ordo non ē inuētus: nisi pp deceptiōes euitādas.
Circa ꝓcuratores. Si defendit cām iiustā mortale ē. ⁊ tenet̄ ad restōez leso.
Si ifidelr l' negligēt̄ se hūit. vid̄ locatō. §. 23
Si i positōibus ponēdis vel respōdēdis piurauit vel fuit cā periurij mōtalr peccauit.

Circa notarios si ex ignorātia ditauit male istr̄a l' testā pp qd̄ ꝓximi dānificati sunt. vid̄ Culpa. §. 5. ⁊. 6. ⁊. j. Tabelio. §. 6.
Si istr̄a q̄ recepit ñ posuit i ꝓtocoll' suis: ex magna neglia vr̄ mōtale pcm̄ i istr̄is ex quibus ex eaꝝ pditōne ꝓxi possēt nōbilr ledi.
Si malitiose ocultauit vel destruxit instr̄a. vide Falsarius. §. 3.
Si falsauit istr̄a addēdo aliqd qd̄ ñ fuit expssuz vel alio modo vide Falsarius i pricipio
Si nō bñ iformauit i renūtiatōe alicuius iuris ponēda i instrumēto ptē que erat ignara quia tenetur ei de dāno eo qꝛ ē cā deceptionis proximi.
Si fecit instr̄a in fraudem vsurarum. vide Restitutio. 1. in lr̄a Usurari⁹
Si petijt idebitū salarium tenetur restituer̄ facit ꝙ dico Emptio. §. 7.
Si notari⁹ epi petit ab ordinādis salarium nō ſm istr̄m sed ſm qualitātē ordinis. quia ē simoniacus quātūcūq̧ nō sit salariatus. vide Simonia. 3. §. 22.
Si recipit istr̄a ꝓ testō renūtiatione dōatōe vel alia obligatōe illi⁹ q ñ erat sane mētꝪ qꝛ vltra mortale tenet̄ ad restōez leso.
Si scripsit dictauit vel redegit i publica forma statuta ꝯ ecclīasticā libertaē l' i fauorem vsuraꝝ. vid̄ Excōicatio. 7. casu. 12. ⁊ cāu. 43
Si rogat⁹ ꝓ paupib⁹ noluit gratꝪ facere qꝛ tenet̄ ſꝫ ꝙ dico de aduocato Aduocat⁹. §. 10.
Circa littigātes Si calūniose accusauit aliquē. vide Accusatio. §. 8.
Si mala intētōe ibidē. §. 4.
Si accusatus dedit pecuniam accusatori. vt desisteret. ibidē. §. 11.
Si calūniose se defendit ibidem. §. 13.
Si non respondit veritatē interrogatus qñ tenebat̄ vide Cōfessio delicti in principio.
Si littigauit sciens iiustā cām habere. vide Littigiosa. §. 2.
Si hñs iustā cāz littigauit ñ p media iusta ſꝫ idebita vt puta cū mdatijs piurijs ⁊ h⁹modi mortalr peccauit ſm Tho. 22. q. 69. nō tñ tñr ad restōz.
Si aliqd obtinuit p iiustā sniam. vide Sententia. §. 7.
Si appellauit causa afferende more. vide Appellatio. §. 15.
Si ratione studij vel artis fraudulenter cōuenit aduersarium coram aliquo iudice. vide Argumentatio. §. 3.
Si hñs ꝯseruatorē ꝓcurauit. vt itromittēt se d ñ notorijs. vide Conseruator. §. 1.
Circa testes Si requisitus in iudicio noluit dicere veritatem vide Testis. §. 26.

Si falsum testimoniũ dixit ibidem. §. 30.
Si dubiũ ꝑ cẽto ꝓposuit viđ Periuriũ. §. 3
Si pecuniam accepit pro testimonio feren
dꝰ vide Testis. §. 28.
Circa tutões l' curatões Si bñ administrauit
i vtilitatib' pupilloꝝ viđ Administraõ ꝑ totũ
Si consumauit bona ipoꝝ vel sibi appro
priauit qꝛ tenet ad restitutionẽ vt pꝫ ibidẽ.
Circa executões testõruꝫ ul' vl. iaꝝ volũtatũ
Si aluñtauit relictũ vide Dos. §. 26.
Si soluit debita defũcti vide Hẽs. §. 5. ꝛ. 6.
Si legata impleuit vel nimis distulit vide
Executoꝛ. §. 23. ꝛ. 24.
Circa curiales Si fuit adulatoꝛ vt obtine
ret bñficia ꝛ huiusmõi vide Adl'atio ꝑ totũ
Si ꝓposuit dñis aliq̃ vñ possent extorq̃re
pecunias indebite vide Cõsilium. §. 1.
Si bona ꝯfiscata inique sibi fecit donari qꝛ
tenetur restituere
Si fuit leno pro dño mortalia mlta in hoc
sepe committuntur.
Si totũ tꝑs expendit i otiositate vide Pre
ceptum. §. 5.
Si reportauit mala de alio vt eum poneret
i inimiciciã dñi vide Susuratio
Si delectatus fuit dicere mala de alijs vel
audire vide Detractio.
Circa pricipes ꝛ dños seculares
Si hꝫ dñiuꝫ ex iusto titulo viđ Dñs i prin.
Si neglexit facere iustitiam petentibus qꝛ
vltra mortale tenetur eis ad restitutõeꝫ dã
ni qđ passi fuerũt ex h. fac̃ ꝙ hẽs iudex. §. 21.
Si fec̃ iniustiaꝫ alicui multo mag̃ tñt ibidẽ.
Si quesiuit ponere diuisionem in ꝑplis vt
posset regnare qꝛ mortale ẽ viđ Susuratio
Si imposuit collectas idebitas subdit̃ su
is vide Talia in principio ꝛ. §. 1.
Si exigi fecit pedagia iniusta vide Pe
dagium per totum
Si fuit ãbitiosus ad maius dñiũ propterea
ꝓcurauit bella vel aliud iniustum qꝛ vltra
mortale tenet đ oi dãno vide Ambitio. §. 1.
Si fecit ꝯfederationẽ cũ aliquo đ defenden
do se iuste vel iniuste mortalr̃ peccauit.
Si hũit bellũ iniustũ ꝛ qñ sit iustũ hẽs bel
lum. §: 4. ꝛ qũo tenet ibidẽ i. §. 5. ꝛ. 10. ꝛ. 11.
Si posuit offãles malos vide Dñs. §. 4. ꝛ
Administratio. §. 2.
Si vendidit officia vide Officium
Si ea q̃ erãt coitat̃ sibi apropriauit tenetur
restituere vide Talia. §. 2. ꝛ. 10.
Si incarcerari fecit aliquẽ indebite vide
Carcer. §. 2. ꝛ. 3.
Si bãniuit aliquẽ idebite. vide Bãnũ. §. 1.
Si ñ ꝑmisit testari aliquos. viđ Talia. §. 10.

Si coegit nubere filiã alicuiꝰ alteri vt ei suc
cedat põt esse mortale fꝫ qualitateꝫ rei.
Si fecit fieri torneamenta vel hastiludia vl'
spectacula inhonesta. vide Ludus. §. 6.
Si iustiaꝫ vendidit. vide iudex. §. 19. ꝛ. 20.
Si fecit statuta vel leges iniquas. vide Lex
§. 22. ꝛ Excomũicatio. 7. casu. 12. ꝛ cãu. 43.
Si vassalos indebite grauauit vel spolia
uit. vide Talia per totum.
Si ipe vassalus existens fuit infidelis dño
suo. vide Feudum. §. 16.
Si tollerauit vsurarios propter lucruꝫ suũ
vide Usura. 2. §. 14.
Si non purgauit ꝓuintiam malis homini
bus. vide Judex. §. 7.
Si propter auaritiam cõmutauit penã cor
poralem in pecuniariam: quia vltra morta
le tenetur lesis: si propter hoc aliqua scele
ra facilius perpetrantur
Si ñ tenuit vias securas. vide Rapina. §. 1.
Si pupillos ꝛ miserabiles personas non
voluit audire non dando publicas aliquã
do audientias. quia vltra mortale tenetur
de dãno quod eis infertur. viđ Culpa. §. 5.
Si angariauit rusticos in laboribus ꝛ ma
xie in festis vide Talia ꝑ totum ꝛ Ferie.
Si tenuit nimias pompas aut expensas vi
de Ornatus.
Si nimis occupauit se in ludis ꝛ venatio
nibus vide Ludus ꝛ Uenatio ꝑ totuꝫ.
Si dedit dãnum in agris propter venatio
nes vide Uenatio. §. 2.
Si non correxit familiam sed parum cura
uit eos compescere a peccatis vide Cor
rectõ primo. ꝛ secundo per totuꝫ. ꝛ qũo te
netur vide Dñs. §. 1.
Si fuit excõicatus vel a iudice vel propter
aliqđ infrascriptorum.
Si inici fecit manꝰ violẽtas i personas ec
cliasticas viđ Excõicatio. 5. casu. 1. ꝑ totũ.
Si fecit incendi vel frangi ecclesias vel
loca religiosa ibidem casu. 5. ꝛ. 6.
Si fuit i secutoꝛ alicuius Cardinalis vl' de
familia pape aut cardinalis vel alicuiꝰ epis
copi vide Excõicatio. 5. casu. 9. ꝛ casu. 13.
Si fecit fieri aliquam iniuriam illis qui tu
lerunt aliquas sententias excomunicatio
nis vel interdicti vel qui fuerunt causa vt
ponerent l' obseruauerũt vide ibidẽ. casu. 10
Si fuit fautoꝛ hrticoꝝ eorum vel impedi
uit officium inquisitoris vide Hereticus ꝑ
totum ꝛ excomũicatio. 5. casu. 17. ꝛ Excõi
catio. 7. casu. 28. ꝛ. 29.
Si coegit celebrare tꝑre interdicti vide Ex
cõicatio. 5. casu. 15.

Si fuit receptator pirratarum vel cum eis participauit vide ibidem casu.18.
Si imposuit noua pedagia vel exegit prohibita. ibidem casu.19.
Si permisit deferri prohibita infidelibus ibidem casu.21.
Si impediuit victualia ne ad curiam portarentur. ibidem casu.22.
Si volentes ire romam vel redeuntes cepit percussit et huiusmodi ibidem casu.23. et.24. et.25.
Si impediuit ne obediretur literis apostolicis ibidem casu.26.
Si vsurpauit iurisdictionem ecclesiasticam ibidem casu.28. Excommunicatio.7.casu.5.
Si romipetas detinuit vel spoliauit. ibidem casu.29.
Si inuasit terras ecclesie ibidem casu.30.
Si se subtraxit ab obedientia romani pontificis. ibidem casu.27.
Si corpus alicuius defuncti fecit incidi vt alibi sepeliretur ibidem casu.32.
Si tertio admonitus ab episcopis noluit eis facere iustitiam Excommunicatio.7.casu.1.
Si exegit vel exigi fecit pedagia a personis ecclesiasticis vel alia onera. ibidem casu.5.
Si christianos naufragium patientes spoliauit bonis. ibidem casu.10.
Si grauauit personas ecclesiasticas vel eorum consanguineos quia noluerunt eligere quem volebat ibidem casu.14.
Si regalia seu custodiam et huiusmodi sibi vsurpauit in ecclesiis vacantibus ibidem casu.15.
Si extorsit absolutionem ab aliqua censura per metum. ibidem casu.17.
Si compulit prelatos ecclesiasticos ad submittendum ei bona ecclesiarum. ibidem casu.21.
Si iter dixit suis subditis ne coquant molant et huiusmodi personis ecclesiasticis. ibidem casu.16.
Si procurauit aliquem occidi facere per assassinos ibidem casu.31.
Si concessit represalias contra ecclesiasticas personas ibidem casu.33.
Si impediuit visitatores monialium. ibidem casu.39
Si immunitatem ecclesiasticam violauit capiendo homines in ecclesia vide Immunitas per totum.
Si presentauit indignos existens patronus alicuius ecclesie vide Ius patronatus. §.18.
Si fecit promoueri indignos et si pro pecunia quia vltra mortale est simoniacus vide Simonia. 3.§.1.
Si voluntque beneficia ab ipso petat quam a papa mortale est nisi aliqua rationabili causa faceret puta ne indignis darentur et huiusmodi.
Si fidem seruauit promissam vide Pactum .§.4.
Si soluit seruitoribus suis et creditoribus vide Solutio.§.25.
Circa ecclesiasticas personas et primo circa clericos in communi.
Si est irregularis et quando vel quomodo incurrit habens irregularitas primo per totum
Si est suspensus et in quibus casibus incurrat eam vide Suspensio primo per totum
Si recepit ordines simoniace vel a simoniaco vide. Simonia.6.§.9.
Si recepit ordines in peccato mortali vide Ordo.2.
Si executus est ea que sunt ordinis in peccato mortali vide Clericus.8. et eucharistia.2.§.5. et Eucharistia.3.§.15. et.24.
Si existens excommunicatus vel interdictus aut suspensus ministrauit vide Irregularitas primo.
Si non portauit tonsuram vel habitum vide Apostata.§.1. et.2. et clericus.4.§.1.2. et.3.
Si immiscuit se negotiis secularibus vide Clericus.9.§.3.cum sequentibus
Si exercuit inhonesta clericatui. vide Clericus.10.per totum
Si est debite litteratus vide Clericus.2.per totum et epus.§.26.
Si fuit ordinatus ante etatem debitam vide Etas per totum.
Si dimisit horas canonicas dicere vide Hora.§.3.cum.8.§.sequentibus
Si dicendo voluntarie se occupauit in aliquo alio. ibidem.§.26.
Si non benedixit mensam nec gratias reddidit post cibum vide Clericus.12.
Si exercuit officium ordinis sine debitis paramentis vel modo vide Missa.§.35.
Si celebrauit in ecclesia polluta vide Consecratio ecclesie.§.3.
Si celebrauit tempore interdicti vide Interdictum.7.per totum
Si celebrauit ad faciendum maleficia vide Missa.§.53.
Si celebrauit non ieiunus. ibidem.§.3.cum duobus sequentibus.
Si in altari execrato vide Altare.§.2.
Si plusquam semel in die vide Missa.§.4.
Si cum hostia vel vino corruptis. vide Eucharistia.1.§.1.cum sequentibus
Si cum euagatione mentis vide Missa.§.12.
Si nimis raro celebrauit. ibidem.§.43.
Si ante diem vide Eucaristia.3.§.36. et Missa.§.40.
Si existens in aliquo notorio delicto vide Clericus.8.§.4.
Si habita pollutione celebrauit eadem die vide Eucharistia.

Si ꝑmisit alicui dicere missas: ⁊ non dixit. vide Missa.§.5. cū sequenti.
Si existens biganus. pōtat tonsuram. vide Bigamia.§.12.
Si nimiam habet conuersationem cū mulierib⁹. vide Clericus.5.§.2. ⁊ alijs seq̄ntib⁹
Si participauit cū excōicatis i diuinis. vid̄ Excōio.5.cāu.4. ⁊ Excōio.8.§.3.
Si fuit falsarius lr̄arū aplicarum. vid̄ Excōicatio.5.cāu.3.
Si sepeliuit iterdictos excōicatos vl' vsurarios. vide Excōio.7.cāu.28.⁊.36.
Si vsurarijs mãifestis alienigẽis domos ꝯcessit ad fen⁹ exercēdū. ibidē cāu.32.
Circa beneficiatos vltra predicta interogetur de infrascriptis.
Si obtinuit beneficiū p simoniā vel p ꝑces carnales: aut aliud turpe. vide Adulatō.§.2. ⁊ simonia.3.⁊.5.⁊.6. per totum.
Si ē indignus pp lr̄arum ignorantiam: vel aliud canonicum impedimentum: puta qꝛ infamis irregularis. corpore vitiatus: ⁊ huiusmodi: quia sic tenetur resignare in manibus valenꝫ accipere resignationem. d̄ quo vide beneficium.§.43. ⁊ nisi fuerit cum eo dispensatuꝫ vel in casu. vide Corpore vitiatus.§.4.
Si obtinuit beneficiū non intendens clericari. Uide Clericus.7.§.5.⁊.6.
Si ꝑmutauit benefitia. vide Permutatio §.4.
Si renunciauit beneficio simōiace. vid̄ Renunciatio.§.9.⁊.10.
Si facit residentiam in beneficio suo. vide Clericus.7. in multis.§.
Si habet plura beneficia quorum vnuꝫ sufficeret. vide Beneficiū.§.34.
Si fecit quatuor partes de fructibus beneficij. vide Clericus.3.§.1.
Si habens patrimoniū seruauit vt viueret de ecclesia. ibidem.§.2.
Si expendit fructus beneficij in vsus inhonestos. ibidem.§.4.
Si male tractauit ecclesiam: ⁊ eius hedificia. vide Clericus.3.§.1.
Si vasa ⁊ paramenta ad diuinum cultum tenet inmūda. vide Uasa sacra.
Si alienauit bona ecclesiastica que seruando seruari poterant: sine legitima causa ⁊ cum debita solēnitate. vide Alienatio. per totum.
Si locauit sub ãnuo censu vices suas alteri. vide Simonia.⁊.§.25. cū.2. sequētibus.
Si induxit ad vouēdum vel iurandum de eligenda sepultura in sua ecclesia. vide Excommunicatio.5.cāu.14.
Si leges vel phisicam audiuit. vide Excommunicatio.7.cāu.7.
Si habentes eligere non eligerunt meliorē. vide Electio.§.21.
Si appetunt ep̄atum aut ꝑlationē sup̄iorē. vide Ep̄s.§.2.
Si male administrauit bona eccl'iastica. vide Administratio.
Circa prelatos habentes iurisdictionē maxime ep̄os vltra predicta.
Si electus se fecit cōfirmari. vide Confirmatio prelatorum. per totum.
Si non corexit publicos criminosos. vid̄ Correctio.1.§.3. ⁊ episcopus i prin.⁊.§.10.
Si posuit indignos i officio vl' beneficio. vide Ep̄s.§.18. ⁊ administratio.§.2.
Si fuit nimis pomposus in ornatu ⁊ hui⁹modi. vide Ornatus. per totum.
Si indebite dispensauit in votis habes. votum.4. per totum.
Si in alijs. vide Dispensatio i prīn. cū multis.§.
Si aliqd exigit ꝓ licentia ministrandi vel docendi. vide Mgr̄.§.15.
Si contulit ordines indebite qbus non debebat vel qñ vel ñ modo quo debebat. vid̄ Ordo.1.2.3.4.5.6.⁊.7.
Si non examinauit ordinandos sed ordiauit indignos. vide Ordo.3.§.23.
Si sacramentum confirmationis nō tenuit notabilis negligentia videtur mortale. vid̄ Confirmationis sacramentum.§.1.
Si crisma ⁊ oleum sanctum ñ ꝯsecrauit in cena domini oi ãno. vide Oleū. p totum.
Si nō fecit consecratōes eccl'iaꝝ altariuꝫ ⁊ vestimentorū quibus debuit est graue peccatum.
Si non habuit testes sinodales. de qb⁹ vid̄ Ep̄s.§.10.
Si non visitauit singulis annis diocesim. ibidem.§.12.
Si non deputauit in ecclesijs cathedralib⁹ ⁊ conuentualibus viros ad ꝑdicandas ⁊ audiendas confessiones. vide ibideꝫ.§.14.
Si ordinauit in diaconum vel subdiaconū qui nescit officium. vide ibidē.§.15.
Si non est vsus lineis si non erat religios⁹ ibidem.
Si non seruauit nec fecit seruari canones. vide Ep̄s.§.22.
Si contulit beneficia simōiace. vide Simonia.6. per totum.
Si plura contulit vni. vide Beneficiuꝫ.§.24.⁊.37.

Si ratiõe consanguinitatis. vide Acceptõ personarum. §. 4. ꝛ. §. 10.
Si non prouidit de beneficio illis quos oꝛdiauit. vide Beneficium. §. 10.
Si visitando accepit munera ipe vel aliqs de suis. vide Uisitationem. §. 3.
Si posuit indebitas collectas. vide Taliaꝫ in prin. ꝛ. §. 1.
Si vsurpauit bona vacantium ecclesiaꝝ. vide Beneficium. §. 39. ꝛ. 40.
Si non soluit debita iuste contracta a suo ꝑdecessore. vide Dignitas. §. 1.
Si questuarios pro lucro permisit idiscreta predicare. quia tenentur ipi reddere rationem dño de oi malo. ꝛ satisfacere subditis de omni dãno dato propter hoc. c. fi. de iniurijs. ꝛ vide Simonia. 3. §. 8.
Si icerta sibi appropriauit. vide Restitutõ ꝛ. §. 14. ꝛ. 15.
Si testamenta ꝛ legata non fecit implere. vide Executoꝛ. §. 11.
Si non tenuit bonum vicarium cum ipe ñ attendat tenetur de omni dãno.
Si iniustam sñiam dedit ꝛ alia supradicta de iudicibus.
Si in excommunicando non seruauit debitã formam. vide Excõio. 2. per totum.
Si in diebus festiuis non interfuit diuinis. vide Hora. §. 25.
Si exemptos molestauit indebite moꝛtalr peccauit: si in aliquo notabili hoc fecit.
Si consecrauit coꝛruptam scienter ꝓ mõia li. vide consecratio virginum.
Si visitauit monasteria monialium. ꝛ fecit vt seruent clausuram. vide. s. Exceptio §. 10.
Si hospitalarios visitauit ꝛ fecit vt facerẽt debitum. vide Hospitale. §. 2. ꝛ vltimo.
Si dedit malum exemplum subditis. vide Exemplum.
Si magistrum tenuit in ecclesia: ꝛ fecit in alijs teneri pro pauperibus ꝛ clericis. vide Magister. §. 7. ꝛ. s. Episcopus. §. 12.
Circa confessores. Si audiuit confessiões non habẽs auctoꝛitatem. ꝛ si vis scire si habes auctoꝛitatem. vide Confessoꝛ. 3. per totum.
Si absoluit a quibus non potuit. vide quid põt. Cõfessio. 3. ꝛ. 5. ꝛ Cãus. ꝛ a quibꝰ excommunicatiõibus habes Absolutõ. 1. §. 1. ꝛ. 3. 4. ꝛ. 5. ꝛ Absolutio. 2. i prin. ꝛ per totum. ꝛ de modo absoluendi Absolutio. 3. per totum.
Si absoluit mãifestos vsurarios. vid̃ Usura. ꝛ. §. 8.

Si dispẽsauit sine auctõitate: quia peccauit moꝛtaliter.
Si nimis festinanter interrogauit vel non interogauit. vide hic in prin.
Si interogauit ꝙ non debuit ex delectatione. vide. s. §. 1.
Si reuelauit confessiõem. vide Confessio vltimo. per totum.
Si existens in moꝛtali audiuit confessionẽ. vide Clericus. 8. §. 1.
Si audiuit confessiones principaliter ꝓpt lucrum. vide Simonia primo per totum. ꝛ simonia. 2. §. 6.
Si hẽt sciam debitã. vide Cõfessio. 4. §. 32.
Circa predicatores.
Si predicauit in moꝛtali peccato existens. vide Predicare. §. 7.
Si hꝫ sciam debitam. ibidẽ. §. 6.
Si predicauit mendatia. vide Mendatiũ §. 4.
Si predicauit propter honoꝛem. vide Honoꝛ. §. 7.
Si propter lucrum. vide Simonia ꝑ totũ. ꝛ simonia. 2. §. 6. ꝛ simonia. 3. §. 9.
Si predicauit sine lnia qꝛ moꝛtaliter peccauit totiens.
Si predicauit indulgentias indiscretas. vide Religiosus. §. 65.
Circa inquisitores hereticoꝛum. Si extoꝛsit pecunias. vide Inquisitoꝛ. §. 5.
Si bõa ecclíaꝝ applicauit fisco ibideꝫ.
Si abusi sunt armoꝝ mltitudie. ibidem.
Si malitiose imposuerũt crimen vel impedimentum sui officij alicui. ibidem.
Si obmiserũt procedere ꝯ ꝯsciam ex amore lucro ꝛ huiusmodi. ibidem.
Si inquisitoꝛ vnius oꝛdinis processit ꝯtra fratrem alterius oꝛdinis. ibidem.
Si impediuit se de diuinationibus. vide ibidẽ. §. 4.
Circa religiosos i cõi. Si itrauit ꝑ simõiã. vide Simonia. 4. per totum.
Si intrauit latioꝛem habens votum strictoris. vide Religiosus. §. 34.
Si non fuit obediens. vide Religiosus. §. 29.
Si proprietarius fuit. ibidem.
Si contra votum castitatis ibidem.
Si officium dixit. vide Hora. per totum
Si seruauit alia precepta regule vel constitutiõnꝫ obligãtia ad moꝛtale. vide Religiosus. §. 28.
Si elegit melioꝛes. vide Electio. §. 2.
Si infamauit alias religiones. vide Detractio. per totum.

Si voluit cōsentire electioni. ibidem. §. 36.
Si secreta sui ordinis reuelauit in scandalū ipsius peccauit mortaliter. qr ꝓditor ē.
Si in visitatōe nō reuelauit que debebat. vide Denūciatio. §. 10.
Si fecit aliquid contra ea que generaliter prohibentur religiosis. vide Religiosus. §. vltimo.
Si recessit a mōasterio sine lnia prelati. vide Apostata. §. 4.
Si frequētauit monasteria monialiū. vide Monasterium. §. 8.
Circa mōachos. si seruauit q̄ sibi recipiūt. ⁊ q̄ sint vltra regulā habes. ī. Mōachus. §. 10.
Circa abbates. si habuit curā sibi cōmisso rum. eos vita ⁊ doctrina instruendo. vide Abbas. §. 23.
Si dispensauit cū eis sine cā legitima. vide Dispensatio. §. 7.
Si imposuit monasterijs aut prioratib⁹ nouas pensiones vel auxit veteres vel applicauit sue mense. vide Abbas. §. 26.
Si seruauit regulā ⁊ sibi ꝑcepta vt. ī. Monachus.
Si reqsiuit appostatas. vide Abbas. §. 18.
Circa abbatissā. si fecit se bn̄dici vbi ē consuetudo. vide Abbatissa. §. 2.
Si fecit seruari clausurā. vide Mōial. §. 3.
Circa hospitalarios. si fecit inuentariuz. vide Hospitale. §. 3. ⁊. 4.
Si tenuit hospitalitatez. ibidē. §. vltimo.
Si bona hospitalis ꝯuertit ad alium vsuz vide Legatū. 2. §. 11.
Si perierit ex negligentia sua. vide Administratio.

79 Aduerte qr presatas interrogatōes solū posui qr circa ꝑdicta cōiter ē mortale peccatum. licet aliquando non propter imperfectōem actus: ⁊ qr non sunt necessario cōfitenda talia peccata nisi qn̄ dubitat an sint mōtalia. Itē ꝑo rōne statuti obligantis ad peccata venialia ꝯfitenda tn̄ tunc sufficeret confiteri in genere. Item tertio vr̄ ꝙ teneatur ꝯfiteri venialia quando esset periculuz ne traherent ad mortale. Nam cuz tunc teneatur de ip̄is penitere multo fortius confiteri propter euitan̄ mortale ad qḋ iducunt qn̄ hoc aduertit. Additur ab aliqbus quartus cāus i quo tenetur quis cōfiteri venialia. s. quando nullum habet mortale. ⁊ in pasca teneatur cōfiteri ꝙ tunc confiteatur venialia. Sed quia vt dixi qualitercūqz q̇s teneat̄ cōfiteri venialia sufficit confiteatur illa in genere. nisi in cāu quādo dubitat an sit mortale. Iō ptrāseo ⁊ sufficit quo ad venialia cōfiteatur sic. peccaui multis modis cogitatione. delectatione. omissione. dissolutione. locutōe. visu. tactu. gustu. odoratu. ⁊ multis alijs modis de quibus omnibus tam mortalibus q̄z venialibus dico meam culpam. Item non obmittat confiteri oblita ⁊ ignorata sic. Item dico meā culpaz ꝺ omnibus peccatis meis mortalib⁹ q̄ ignoro aut oblitus sum nec vnq̄z legitime cōfessus forte ex mea ignorantia vel negligentia: qr valet talis confessio vt remittātur vel reducantur ad cognitōem ⁊ nō teneat̄ reiterare confessiones. q̄zuis multa fuerit. tūc oblitus confiteri si modo diligentiam secū dum suam conditionem fecit. quibus omnibus completis faciat terminare peccatorē suam ꝯfessionē sic dicendo. Ideo precor beatissimam ⁊ gloriosaz virginem mariā omnes sanctos ⁊ te pater orare pro me.

Quibus pactis confessor increpet corrigat ⁊ dulciter admoneat pcōrem abstinere a societatibus ⁊ causis peccatorum. Non tn̄ exigat iuramentum vel promissionē de aliquo: nisi solum de hijs i quibus iura sic voluerunt vt in excomunicatione ⁊ huiusmodi. postea imponat ei pniam talem quā statim possit complere ante recidiuationez ꝓ sacramentali. ⁊ postea aliam quam videat ꝙ peccator verisimiliter faciet. vnḋ caueat ne imponat pniam talem quam verisimilr̄ non implebit. quia esset potius illum illaqueare q̄z soluere. Esset bene bonum illi notificare quā pniam meret̄: vt sic magis timeat. postea cōcede ei illam indulgentiam quā potes de quo circa indulgentia. §. 5.

Deinde absolue eum sic. misereatur tui oipotens. Indulgentiam ⁊ absolutionem. dn̄s noster Iesus xp̄s te absoluat. ⁊ ego auctoritate ip̄ius. absoluo te a vinculo excomunicationis maioris vel minoris inq̄ztū possum ⁊ restituo te sacramētis ecclie. Iterum te absoluo ab omnibus peccatis tuis mortalibus ⁊ venialibus cōfessis oblitis ⁊ ignoratis. ⁊ a circūstantijs eoꝝ. in nomine patris ⁊ filij ⁊ spūssancti amen. Postea imponas ei sic taliter ꝙ intelligat. Oia bona que facies. ⁊ mala que patienter sustinebis impono tibi in remissionē tuoꝝ peccatoꝝ vade in pace. Et si haberet casum vel excomunicationem a qua non posses absoluere impone ei ꝙ vadat ad eum qui eum pōt absoluere: nec ingerat se sacramentis donec de eo sit absolutus: nisi ratione scandali euitandi si excomunicatio est occulta.

INtestatus qs dr decedere q̃tuor modis. p° si nullū testm̄ fecit. 2° si fecit sz nō iure. 3° si fecit iure tñ postea ruptum est postumi natiuitate: vl' irritū factum est capitis diminutōe testatoris. 4° si nlli sit hēdes ex eo testō vt i aūt. de here. ab itestato i pri. possūt addi ꝛ duo alij mōi ex p° scō. pm°. s. p q̃rellā expugnto testō. 6° p bonoꝝ possessionē ꝯ tabulas vide azo. i sūma. C. de suis ꝛ legip. here.

INtimiditas vñ causat. R. 63 scm̄ Tho. 22. q. 66. ꝙ aliqñ ex defectu amoris ppꝛij: vt cū qs min⁹ debito amat vitā ppꝛiā ꝛ ea q̃ ordināt ad eā. Aliqñ cāt ex elatōe ai de se p̄sumētis ꝛ alios ꝯtēpnētis. Aliqñ āt causat ex stoliditate seu stultitia.

Utꝝ sit pctm̄? R. ꝙ sic vñcūq3 causet nisi stoliditas sit iuicibilis ꝛ ē rō. 3. ethi. intimiditas ē ꝯ fortitudinē p defectū nō timendi vbi eēt timēdū: sicut timor ꝯtra fortitudinē p excessum timēdo vbi nō timēdum ē.

Qñ ē pctm̄ mortale? R. illa q̃ cāt ex defectu amoris ꝛ elatōis tūc ē mortale pctm̄ qñ sinī necītate expōit se piculo pbabili notabil' lesiōis corpis: ꝛ multo magis aie: l' ñ curat de ei⁹ nōbili lesione omittēdo puisionē debitā facē. ttia vō q̃ causat ex stoliditate cōit ē a veniali: nisi pueniat ex lata culpa i hijs i qb⁹ iminet piculū pbabile notabil' nocumēti: ꝛ ppea oittit debitā puisionē nisi vbi stoliditas est inuincibilis.

INtrusus dr q ñ canōice sz p violētiā occupat hōres l' bñficia ecclīastica. vñ fur ē ꝛ latro ꝛ ē i pctō mortali ꝛ tenet rstituē oīa q̃ inde recipit. c. grauis de resti. spo.

INuenta an sint rstituēda? R. ꝙ q̃dā sūt q̃ fuerūt i dnio alic⁹ ꝛ talia inueniēs tenet rstituē. imo furtū cōittit q ea aio ñ rstituēdi accipit. l. falsus. §. q alienū. ꝛ. §. se. ff. d furt ꝛ. 14. q. 5. c. si qd iuēisti. Siue talia amiserit dñs ipaꝝ ex ruina l' icēdio l' naufragio. vt. ff. d icē. rui. nau. p totū. Jdō dico d iactat i mare cā nauis aliuiāde. ff. ad. l. ro. de iac. l. q leuiāde. Et ibi nō i glo. l' q̃lrcūq3 amisit: ꝛ h̄ vꝫ nisi hērent p derelict ꝛ tūc credit Fede. ꝯsi. 107. ꝙ hēant p drelict si dñs tacet: nec p se nec per alios pgrit. ga. d. l. q aleuiāde vr̄ stati iponē necītatē pgrēdi res amissas: ꝛ sic ista negl'ia nō q̃rēdi tollit primā p̄sūptionē quā facit lex. s. ꝙ nō hēant p derelict nisi alr ꝯstet p q̃litatē: ꝛ act⁹ de voluntate dñi: cū nemo p̄sūat iactare res suas dcā. l. falsus. §. si iactātū ꝛ. d. l. q leuiāde ꝙ nō p limitatōe eoꝝ q̃ dico isra naufragiū. §. 3. nec talia iuēta qñ nō hñtur p derelictis possīt vsucapi: qꝛ i eis deficit titul⁹ pro derelicto. vt i. l. siqs merces. ff. p derelicto. Uñ ꝯsue. aliq̃ꝝ q iactata i mari l' a fluib⁹ pōtata occupāt videt expsse reprobata p dctā3 l. q leuiāde. ꝛ ibi glo. nō. ꝛ l3 loquat de iactat i mari: tñ idē ē de ablat a fluie cū paruz differāt ab illis. Ut dicit tex. isti. de re. diuisiōe. §. vlt. Facit autētica nauigia. C. de furt

Quedā sūt q̃ nūq̃ fuerūt i dnio alicui⁹: vt lapilli i littore maris fere siluestres: ꝛ hui⁹ mōi: ꝛ talia fiūt occupant siue bestie capiātur i fūdo ppꝛio: siue i alieno: dūmō ñ fuēit phibitus itrare a dño fūdi. Siue fuerint antea vulnerate ab aliq̃: dūmō cas ñ psequātur insti. de re. diui. in multis. §. ꝛ. ff. de acqui. re. do. l. 3. nisi secus sit de ꝯsuetudie: qꝛ tūc stabitur ꝯsuetudini. l. ꝙ si nolit. §. q assidua. ff. de edilitio edic. fm glo. i dicta. l. 3. § illud. Silr si eēnt capte in rethe alieno non credo sit accipient: fm gl. in. l. in laqueū. ff. de acqui. re. do. ꝛ insti. de re. diui. §. singuloꝝ. licet rigor iuris videat velle ꝙ sint capient ibidē. Fere uō siluestres sed domestice facte sicut pauones: colūbe: apes i alueo ꝛ huiusmōi tā diu sūt possidētis q̃diu hñt aium reuertēdi domū sed si bis aufugiāt: nec horis debitis nō ipedite reuertunt fiūt capiētis: qꝛ ꝯsuetudo iducit p binū actū. l. 3. C. de epali audi. ꝛ sic nō dicunt habere aiuz reuertēdi. Alialia vō naturalr dōestica vt galie: ꝛ hui⁹ mōi: sp sūt dñi: ꝛ capiēs ea tenet restituere cū fructibus: puta ouis ꝛ huiusmōi. §. galinaꝝ insti. de reꝝ diui. ꝛ. ff. de acqui. re. do. l. naturalem. §. pauonum.

Utrū iueniens thaurꝝ teneat restituē? R. ꝙ si i suo solo iuēit sic suū erit. si vō i aliēo solo ꝛ a casu sic medietas erit sua ꝛ alia medietas erit dñi soli. Si vō data opera: totū erit dñi fundi. isti. de re. diui. §. thesauros ꝛ. C. d thesau. l. vnica. nec ē vꝫ qd dic gl. i. c. si qd 14. q. 5. ꝙ iuēt⁹ i loco sacro l' religioso sit iuētoris: sz erit fm distinctionē p̄dictam vt expresse patet in dicto. §. thesauros.

Quid de terra p alluuiōez addita terre alteri⁹. R. distiguēdo qꝛ isula nata i mari ē occupātis Jn medio vō fluis ē cōis hñtib⁹ p̄dia iux flumē ex vtraq3 pte: si vō ē in medio ē illius cuius ē pximior. ager vō a fluie diuisio circūdatus remanet cui⁹ erat. Et si flumē mutat alueū: pm⁹ alue⁹ efficit eoꝝ q

ꝓdia circa eũ hñt: ⁊ scd̓s alue⁹ ẽ publicus ⁊ si reuertit̃ ad ꝓmũ. scd̓s alue⁹ erit eoꝝ q hñt ꝓdia circa eũ. Sil̃r ager iundat⁹ aq̃ ip̃a recedẽte remanet ei⁹ cui⁹ erat. Hec hñt i isti. de re. diui. §. isula ⁊ sic serua nisi consuetudo sit in ꝯtrarium vel statutum.

Sꝫ quõ tenet̃ restituẽ ille q nescit cuius sit? R̸. ꝙ si res nõ hẽbat̃ ꝓ derelicta tenet̃ facẽ denũciare publice: ⁊ si p⁹ñ ꝯparet c⁹ sit: errogabit i paupes. ſꝫ hosti. vel si ip̃e ẽ paup retinebit auc̃te epi vl̓ sui ꝯfessoris ſꝫ Ray. ⁊ orabit ꝓ illo c⁹ erat. Si võ ꝓbabl̃r põt ꝓsumere qꝛ dñs eaꝫ hẽbat ꝓ derelicta sic potit vsucape. l. idẽ qd̓. ff. pro dereli.

I Nuestitura

ꝓprie ẽ possessionis rei tradditõ. Improp̃e ãt ẽ alic⁹ corporei loco possessiõis i manib⁹ positõ. Vñ qñ dñs dat vassallo hastaꝫ: l̓ aliqd̓ sil̓e dicẽs se facere iuestituram ut i ti. q̄d est inuestitura inuestire dr̃.

Utꝝ sit fiẽda corã testib⁹? R̸. ꝙ sic: ñ qꝛ nõ valeat sine testib⁹ ⁊ instr̃o: ſꝫ vt v̓itas ꝓbari possit: ⁊ qdẽ si fiet de bñficio nouo tũc si pares. i. vassallos hẽt corã trib⁹ l̓ saltẽ duob⁹ ex eis tenet̃ facẽ. si võ pares. i. alios vassallos ñ h ẽt faciat corã alijs ydõeis testib⁹. Si ãt iuestiat d̓ veti bñficio põt fieri corã qb⁹ꝯq; ydoneis testib⁹ vt i ti. Qui testes sũt nec cij: ⁊ ẽt si ẽ clicus q iuestiturã facit de reb⁹ ꝓprijs. de r̃b⁹ võ eccl̓e admitũtur omnes testes ydonei ſm hosti.

I Nuidia

ſm da. li. 2. ẽ dolor de aliẽis bonis. sed aduerte ꝙ cũ obiectũ tristitie sit malũ ꝓpriũ. Id̓õ de bono alteri⁹ põt eẽ tristitia ꝗui apprehendit̃ vt malũ ꝓpriũ: ⁊ ſꝫ hoc quadrupl̃r. 1° mõ iq̃ztũ ex eo nobis aliqd̓ piculũ iminet. s. ne ab eo ledamur: ⁊ hec tristitia ñ ẽ iuidia. ſꝫ effcũs timoris: vt dicit phus ſo retho.: ⁊ põt eẽ sine pctõ vt dicit Gre. 22. mor. Aliomõ appꝛhẽdit̃ iq̃ztũ ẽ diminutiuũ ꝓp̃e gl̓e l̓ excellẽtie ⁊ hec tristitia. ẽ ꝓprie iuidia ſꝫ phuꝫ vbi s̄. ⁊ ex gñe suo ẽ pctm̃ mortale Job. 5. pnulũ occidit iuidia: cũ sit ꝯ caritatẽ. Sũt tñ ꝓmi motus iuidie qñq; ẽt i pfecti̇̃s ex surreptõe: q sũt venialia pctã: ⁊ ẽ sil̓e d̓ iuidia puuloꝝ i qb⁹ nõ v̓e ẽ vsus rõis ⁊ d̓ motu iuidie ſm ꝙ ẽ passio sensualitati̇̃s. 3° mõ appꝛhẽdit̃ bonuꝫ alteri⁹ iq̃ztuꝫ deẽ nob̃ qd̓ ali⁹ hꝫ: ⁊ sic tristat̃ ⁊ hec tristitia ñ ẽ iuidia ſꝫ ꝓprie dr̃ ꝫelus ſm phum vbi s̄. Et si ẽ de bonis honestis ẽ laudabil̓ ſm illud. p. cor. 12. Emulami carismata meliora. Si ãt sũt de bonis tp̃alib⁹ aut d̓ bõis ihõestis põt eẽ pctm̃: ⁊ sine pctõ ⁊ aliqñ cũ mortali puta cũ talia sũt ꝯ deuꝫ 4° mõ appꝛhẽdit̃ bonũ alteri⁹ ꝗut põt cedẽ i dãnũ multoꝝ iiuste ⁊ sic non ẽ iuidia ſm Gre. nec pctm̃. puta cũ qs tristatur d̓ ꝓspitate alic⁹ tirãpni qꝛ vidꝫ ꝙ mag̃ tirãpnizabit.

Quot st̃ ei⁹ filie? R̸. ſꝫ Gre. 31. mor. s. s. Odiũ susurratio. detractõ. d̓ qb⁹ hẽs i locis suis exultatio i aduersis: ⁊ afflictio i ꝓspis ꝓximi iq̃ztũ eueniũt ꝓxio ꝯ conatũ iuidenti̇̃s ſꝫ qñ tristat̃ d̓ ꝓspis ſm ꝙ hñt quãdã gl̓am sic ẽ iuidia nõ ei⁹ filia. Emulatõ võ ⁊ iuidia idẽ sũt gnãl̃r: lꝫ ꝓp̃e iuidia attẽdat̃ i actu interiori. Emulatio võ i actu exteriori vt dic̃ glo. sup illud. gal̓. 5. emulationes inuidie.

I Pocrisis

vide simulatõ.

I Potheca

q̄d sit ⁊ d̓ ea vide pign⁹ p totũ

I Rra

ẽ q̄dã passio appetit⁹ sensitiui ꝓprie q̃ quis vindictã appetit: q̃ qdem passio i tñ ẽ bona inq̃tũ regl̓at̃ a rõe. Si võ ordinẽ rõnis excludit ẽ mala: ordo ãt rõis i ira põt attendi q̃tũ ad duo. p°. q̃tũ ad appetibile i qd̓ tẽdit qd̓ ẽ vĩdicta. vñ si qnis apppetit ꝙ ſm ordinẽ rõis uĩdicta fiat sic dr̃ ꝫelus ⁊ ẽ laudabile. Si ãt appetat ꝙ fiat vĩdicta q̃l̃r ꝯq; ẽt ꝯ ordineꝫ rõis sic ẽ ira ex gñe suo pctm̃ mõtale: qꝛ ꝯriat̃ cãitati ⁊ iustie. possꝫ tñ eẽ pctm̃ vẽiale pp ip̃fectõꝫ act⁹: ⁊ hoc l̓ ex p̃te appetẽti̇̃s: vt cũ appetit⁹ ꝓuẽit iuditiũ rõnis nec sequit̃ ꝯsensus ad eũ: l̓ ex p̃te appetibilis vt cũ appetit i modico vĩdicare: qd̓ si inferat̃ nõ erit mortale: vt trahẽ pueꝝ p capillos ⁊ huiusmõi. ſo attẽdit̃ ordo rõis i ira quãtũ ad mõm irascẽdi vt. s. mot⁹ ire nõ imoderate feruescat iteri⁹ l̓ exteri⁹: q ordo si ꝓtermittat̃ nõ erit sine pctõ: ẽt si iustã appeteret vĩdictã: ſꝫ nõ erit mortale ex gñe suo. ſꝫ posset eẽ mortale pctm̃: puta si ex vehemẽtia ire excidat a dilectõe dei vel proximi.

Q̃uõ ꝓgredit̃? R̸. ꝙ tres hẽt mõs. s. p° in corde vĩdictã appetendo de q̊ Math. 5. q irascit̃ f̃ri suo. s. p irani mortalẽ. ſo i signis mãifestat̃: ⁊ id̓õ ꝯbiuigit q dixerit f̃ri suo racha: qd̓ ẽ iteriectio irascẽti̇̃s. 3° i fctõ: nocumẽtũ iferẽdo liuore vĩdicte. si primi⁹ gradus ẽ mortal̓: multo magis. scd̓s ẽ grauior. t̃tius grauissimus si deterius noceat.

Quot st̃ e⁹ filie? R̸. Gr̃. 30. mõ. ꝙ. 6. s. Rixa tumor mẽti̇̃s. cõtũelia. clamor. idignatio ⁊ blassemia. Adde. 7. s. bellũ ⁊. 8. s. maledictio. ⁊. 9. s. seditio de qb⁹ in locis suis.

Irregularitas est impedimētū seu repulsio executiōis diuini officij: seu sacramēti ex canonica ꝯstitutōe proueniens ar. de tēpo. or. c. vlt. ⁊ dr̄ stricte irregularitas qī ex̄ regulas aliorum q̄ ad ordinationē: quia requirit dispensatō. dr̄ etiā magis large irregularis: q nō pōt ministrare i susceptis: nec ascēdē ad maiores: hec introducta ē a iure positiuo. vt. 2. q. 7. §. item Daniel licet in veteri testō fuerit preordinata in psona Dauid. ꝯ ꝯse. di. i. c. i.

1 Irregularitas i qb9 cāib9 icurrit ipo iure? R. ꝙ aliqn̄ ex ꝺlicto. aliqn̄ ex deffectu corpis. aliqn̄ ex ꝺfectu sacri: ꝺ qb9 hēs p doc. i. c. nisi ꝯ. §. psone vō ꝺ renūc. sꝫ p clariori itelligētia: cāus ex qb9 aliqs efficit irrglris. Hoc ē ꝙ n̄ pōt pmoueri. l' si pmotus n̄ pōt exercere suū officium. Explicabo inferius qui reducuntur ad. 23.

2 P9 ex homicidio: vel trūcatōe: aut mutilatione mēbroꝝ. ut s̄ homicidium. 5.

3 Sed quid si fuit in leuissima culpa hoicidij? R. ꝙ nō ē irregularis. Facit textus in c. quesitum ꝺ pe. ⁊ re. in verbo verum si p incuriam. ⁊ ibi nō pa. ⁊ p h̄ limita ⁊ intellige qꝺ dico supra homicidium. 2. In prin. ⁊ infra. §. 17.

4 Utꝝ clic9 rn̄dens iudici sic. p tali crie ꝺbet pēa mortis: sit irreglris? R. pa. i. c. ex lris ꝺ exce. pla. sic distiguen. s̄m host. ꝙ aut crimē imiet puniēdū de pn̄ti. Et sic si ex ꝯsil. suo gn̄ali l' spāli sequat hōicidiū ē irreglris i. c. si qs viduā. 50. di. Si vō ex sua rn̄siōe n̄ segt hōicidiū: qꝛ oio iudex erat dispoit9 illū occidē ⁊ iste iterrogat9 fuit a q̄dā alio ⁊ huiusmōi. sic nō ē irreglris. Silr nō ē irreglris: qn̄ crimē nō iminet puniēdum de pn̄ti: q̄uis rn̄deat ꝙ meret mortē. Et sic intellige glo. in pdicto. c. ex lris.

5 Utꝝ existēs i bello si aliqs ibi occidat sit irreglris lꝫ ipe nō occiderit? R. ꝙ si bellū ē iiustū oēs irreglres st q fuert ex ꝑte iniuriantiū si illuc iuert: vt bellātib9 pstarēt auxiliū: ꝯsiliū. l' fauorē. multomagis si vt aduersarios ledereīt s̄m Inno. ⁊ host. in. c. petitō de hoi. secus si causa pacificādi: l' cā iusta iuert. ar. a ꝯrio sensu in. c. q̄tū. 50. di. ⁊ c. psbiteꝝ de hoi. tn̄ veꝝ ē sꝫ Ray. ⁊ Rod. ⁊ Gul. ꝙ ab epo poīt cū pdicti dispēsari.

6 Utꝝ exn̄tes ex pte se defendētiū i bello iusto sint irreglres? R. ꝙ sic oēs q occidūt nisi sit tal' necītas ꝙ alias ppriā vitā euadē n̄ possint. Alij dn̄t q nō occidūt nec mutilāt n̄ st irreglres: lꝫ ibi multi occidāt. ymo lꝫ clicis hortari ad bellū si sit ꝯ rē publicam: aut ecclīā: aut fidē catholicā: n̄ tn̄ arma sumere vide s̄ bellū. §. 4. vn̄ pa. i. c. plr. ⁊ vlt. ꝺ cle. pcu. refert. ⁊ segt host. tenētē: ꝙ clericus q pstat opē oppssis: ul' obsessis iiuste ⁊ adiuuat repellētes iiuriā: phitien9 lapides ⁊ huiusmōi. dūmō neiez ipe occidit ꝙ n̄ ē irrreglris.

7 Utrum prelati ⁊ alij qui intersunt vindicte sanguinis sint irreglres? R. ꝙ non s̄m Host. nisi ad hoc dederint auxilium: consilium: uel fauorem. uel nisi intersint tanquā auctoritatem prestantes. ut habetur in. c. lris de exce. prelā. pa. tn̄ in. ꝺ. c. lris tenet ꝙ tales prelati si habent iurisdictionem temporalē ibi: ꝙ efficiūt irreglres: exhibendo pn̄tiā vbi vidicta sit sanguis: si mors l' mutilatio segt. qꝛ videtur prestare opē. 50. di. si qs viduam. secus de prelatis qui nō h̄nt iurisdictionē tpalem in loco: grauit tn̄ peccāt qꝛ ꝯ. c. sniam ne cle. l' mo. faciunt.

8 Quid ꝺ plato qn̄ liberat hoiē ab iiusta morte cū pōt: l' nō pascit fame moriētē cuꝫ possit? R. Host. ꝙ lꝫ mortalissime peccet nō tn̄ ē irreglris: qꝛ lex pmotōis factū regrit. 15. q. i. si qs irat9. sꝫ ego credo poti9 ꝯrium. s. ꝙ sit irreglris qn̄ scienter ⁊ volūtarie pmittit eū mori: si tn̄ moriat ar. c. Petr9 de hoi. ⁊. c. Mathe9 ꝺ simo. qꝛ i isto cāu n̄ solū ē oissio: sꝫ ēt cōissio. sic ⁊ i dicturib9 pꝫ.

9 Utrū verberans aliquē cā correctiōis si ex vulnere mortu9 sit efficiat irreglris? R. ꝙ sic dūmō ex illo vulnere sit mortu9. secus si decessisset alia ifirmitate ex vulnere nō sequuta. c. psbrum ⁊. c. de cetero ⁊. c. ad audictiam de homi.

10 Quid si postq̄ ꝯualuit fcidiuauit? R. ꝙ nihilominu9 irreglris ē: qꝛ sp cā sbfuit ꝺ pe. di. 3. si qs sel ⁊. ꝺ. c. ad audiaꝫ nō. h. i. ꝺ. c. psbyterū qꝺ credo qn̄ recidiuū fuit sin̄ culpa alia. ar. c. preterea de cle. pcusso.

11 Quid ꝺ ill' q sil' pbiciūt lapides: ⁊ lapis vn9 aliquē iīficit? R. ꝙ oēs si ignorāt a q̄ p ect9 sit debēt abstinē ab offō ar. c. significasti el. 2. ꝺ hoi. sꝫ Gofre. Fac. c. ꝯtinentia de cle. pcusso. alij ꝯdicūt dicen. ueiez i dubio fpellen ar. ꝺcī. c. ꝯtiuētia ⁊. c. petitō ꝺ hoi. dꝫ itelligi qn̄ ꝯscia eū remordet. Uñ néo eorū ē fpellēd' nisi se fpellat ar. c. pn̄tiū ꝺ cle. pcusso. hosti. tꝫ. ꝙ reliqndi st ꝯscie sue: ⁊ iō si aliqb9 ex eis vr: ꝙ ipi neiez iterfecert nō erūt irreglres. Si vō ꝯscia eis dictat ꝙ sic: sic abstineāt: dcō. c. significasti: ⁊ h̄ tene i p hinētib9 iiusto bello. secus crederē. si cā ludi ⁊ non adhibita ꝺbita diligentia.

12 Quid de clicis q cū alijs trahūt ad māga
nellos. vñ aliqs occisꝰ ē aut ꝓbabilr credit
℞. ꝙ irregulares sunt: c. sicut dignū ꝺ hōi.
Alij āt dicūt ꝙ lꝫ clicis turri vel muꝝ ipete
re: ⁊ machis ipugnare ⁊ suffodere. lꝫ non
liceat eis ꝑsonalr pugnare. vñ si hōicidiū
ex hoc scō ꝑter eoꝝ intentōeꝫ euenerit non
iputabit eis sꝫ qꝺ sint irregulares vr tutiꝰ
ēt in bello iusto.

13 Quid de illo q dic̄ ducētibꝰ latrōē. claudi
te os ne clamet. vel videte ne tales liberēt
eum? ℞. ꝙ irregularis ē si mors ꝓbabilr
fuisset impedita. alˢ non.

14 Quid de iterrogato si talē vidit ⁊ idicat. ꝛ
si nō pōt ire nisi ꝑ duas vias dicit ꝙ ꝑ istā
nō iuit. ⁊ illi eū i sequentes occidunt? ℞. ꝙ
si sciuit vel scire debuit ꝙ ꝑsōa talis q̄reba
tur ad morté: vel mutilatōeꝫ irregularis ē.
secus si ꝓbabilr credidit ꝙ ꝑꝑ aliam cāꝫ:
⁊ eius intentio ñ fuit corrupta ſm Rod. ⁊
Guil. duran.

15 Utꝝ clicꝰ qui pugnātibꝰ arma mistrauit
sit irregularis? ℞. ꝙ sic si aliq̄s occidatur
ar. c. sicut dignū de hōi. Et appellatōne ar
moꝝ veniūt ēt fustes: ⁊ lapides. ff. de ver.
sig. l. armoꝝ. ſm tñ Inno. ⁊ Host. i. c. sniā
ne cle. vel mo. non ē irregularis clericus si
in bello iusto mistret balistā alicui tñ vt se
defendat ⁊ sua: nec credit illū aliquē velle
occidere: sꝫ tm̄ se defēdere ⁊ sua. silr si lan
ceā vel ensem ministret tñ vt se defendat ⁊
tñ ille occidit. sic vr dicen̄ ēt vt in ꝑ̄rio cāu
sed tutius ē dicendū ſm hostiē. vbi. s̄. ꝙ in
vtroqꝫ cāu sit irregularis: quia non lꝫ cle
rico ministerium ita imediatum in mortē
alicuius ꝓbe re de penis. c. ꝙ in dubijs.

16 Utruꝫ clericꝰ q cū socio latronē capit: ⁊ li
gat ⁊ postea clico inscio socius latronē ne
fugiat occidit. ℞. ꝙ irregularis ē: qꝛ fines
licite defensionis excessit. c. suscepimus. in
glo. de homi.

17 Quid de illo qui vadēs ad spatiū super
equū: qui ex petulantia fractis habēis oc
cidit pueꝝ. ℞. ꝙ nō ē irregularis qꝛ nec vo
lūtate nec scō occidit. nec rei illicite dabat
oꝑam. Facit. c. dilectus de homi. dic̄ tñ ibi
Ber. ꝙ si de facili frenū potuit frangi: erit
irregularis ar. c. significasti el pꝰ de hōi. lʼ si
ꝑꝑ eius imꝑitiā equus lasciuiuit. vt isti. ad
l. acq̄l. §. ipetu q̄ꝫ. vel ꝑꝑ eius ipotētiā. silr
si que debuit ꝓuidere ⁊ facere non ꝓuidit
nec fecit. d. §. impetu quoqꝫ.

18 Utꝝ portātes ligna ꝑꝑ zelum fidei ad cre
mādū hereticos sint irregulares. ℞. scd̄m
Rod. ꝙ si ligna q̄ portauerūt sint cooꝑata
ad mortez sunt irregulares: ⁊ a papa solū
dispensandi. Si āt nihil cooꝑauerūt puta
qꝛ iā erat mortuꝰ añq̄ꝫ fuissent accensa sic ñ
sunt irregulares vel saltē eps pōt cū eis di
spensare. si āt dubitant sic sine dispensatiōe
pape non debēt mistrare nec ꝓmoueāt. c.
hi qui. 50. di. c. ad audiam de homi.

19 Utꝝ clicꝰ bñdicēs aquā feruētē vel ferrū
cādēs: lʼ pugiles sit irregularis. ℞. Ray. ꝙ
sic si mors sequat. ⁊ Rod. dicit hoc esse tu
tiꝰ tenere. vide. s̄. ēt de hoc hōicidiū. i. ⁊. 2.

20 Sꝫ ꝓ maiori itelligētia oiuꝫ ꝑdictoꝝ nō
aliquas regulas. Pria ē ꝙ nec iudꝫx aliqs
vel magister seu doctor i dubio dꝫ aliqueꝫ
iudicare irregularē ar. de pe. di. i. §. pene.
Scd̄a ꝙ i dubio qlibet dꝫ se reputare irre
gularē. vt i. d. c. ad audiam. ⁊ iō i foro aie:
maxie qñ quis ñ ē de hoc ifamatꝰ ē reliq̄n
dus ꝯscie sue. vt i. c. ex lr̄is ꝺ hōi. has duas
ponit host. i. d. c. ad audiam. Tertia ē ꝙ ad
hoc vt qs icurrat irregularitatē ex homici
dio ē necesse ꝙ iteruēniat vel ꝯsiliuꝫ: vel ꝑ
ceptū: vel scīm: vel defensio: vel cooꝑatio
occident̄. hāc pōit Inn. in. d. c. ad audiaꝫ.
Quarta ē ꝙ oꝫ ꝙ cā hōicidij vt sit irrgula
ris sit ꝓpiqua. ff. ad. l. cor. de sicca. l. nihil
interest. secus ē de remota cā seu occasiōe.
Nō ei iō qꝛ faber cultelū facit hōicida ē. c.
tua de hōi. i. ℞. ⁊. d. c. exhibita. Et hoc ve
rū ſm Ber. de cā remota: nisi aiuꝫ nocēdi
habuerit aut minorē diligētiā habuit q̄ꝫ de
beret habere vel non cogitauit q̄ cogitare
debebat. c. ꝑsbyteꝝ in fi. de homi. Quinta
regula ꝙ ifans occidēs ñ ē irregularis. ni
si sit doli capax. cle. furiosus ꝺ hōi. nō. pa.
i. c. i. de delic. pue. ⁊ Jo. an. ibidē. vbi pōit
exēplū. gre. de puero. 5. ānoꝝ blasphema
tore rapto a dyabolo. Silr dic de furioso.
facit ꝓ hoc. l. i. C. de fal. mone. 6. regula ꝙ
existens solū in culpa leuissima homicidij
ñ ē irregularis vt. s̄. in. §. iij. dictū ē.

21 Utꝝ ꝑlatꝰ q sbditū suū q̄tūcūqꝫ deliq̄rit
incarcerat cū tali afflictōe ꝙ in paucis die
bus morit sit irregularis. ℞. Jo. de lig. in
cle. i. de pe. ⁊ re. ꝙ sic. ⁊ iō dicit ꝙ carcer ñ
dꝫ eē nimis crudelis. nec dꝫ tm̄ eoꝝ vita at
tenuari ꝙ in paucis diebꝰ verisilr moriat: sꝫ
pane ⁊ aqua sustētari sicut vult. c. ñ minus
de verᵒ sig. seqt pa. i. c. cū ñ ab hoie ꝺ iudi.

22 Scd̄o ꝯhit irregularitas accipiendo or
dies i excōicatōe maiori existēdo vt in. c. i.
ꝺ eo q fur. ⁊ in. c. cū illoꝝ de sē. excō. Et lꝫ
iferior a papa talē possit aliq̄n absoluē ab
excōicatōe i q̄ erat: ñ tñ poterit dispēsare se
cū i tali irreglaritate nisi ꝺ mandato pape.

siue sciēt i excōicatōe existēs ordies acce-pit: siue ignorāt. s. facti memoriā ñ habēs aut ex ignorātia iuris: h ñ credēs sibi eē ꝓhibitū. vt i. d. c. cū illoꝝ. Si tñ efficiatur tal' religiosus post laudabilē ꝯūsatōʒ ꝑ aliqd tps i religiōe pōt eps cū eo dispēsare aucte aplica. vt i. c. si. de eo. q fur. or. Dispēsat ēt abbas cū monacis ſm qd dcm̄ ē s. Abbas ⁊ qd dixi de excōicato. hʒ locū ſm Ray. i suspēso l' iterdicto l' simplr l'a talibus or dinibus si ipos recipit sic suspensus.

23 Tertio ꝯhitur irreglritas qñ aliqs mio res ordines ⁊ subdiaconatū vno die susci pit. c. cū. h. d eo q fur. vl' cū duos sil' sacros ordines recipit. c. si. de eo q fur. or. sine h faciat. vno die vo: l' ficticio: sic cū qs ꝯtiuat ieiuniū vsqʒ ad dñicā qr ē vn⁹ dies fictici⁹ de tēpo. or. c. lr̄as. Sʒ cū istis pōt eps dis-pēsare vt i ordinib⁹ suscept̄ nō furtiue pos sint mistrare: dūmō eis nō fuerit ꝓhibituʒ sic ordinari sb excois late snie pena. qr tūc nō posset nisi scdm qd dixi de excōicato or dines accipiēte. Sʒ i ordine sic furtiue re-cepto l' ad maiores nō pōt nisi solus papa dispēsare ſm Jo. an. ⁊ uidet seq pa. i. c. i. de eo q fur. or. ⁊ facit tex. p̄fati. c. i fi. iūcto c. se. ⁊ dcō. c. lr̄as. ꝑ h. itellige nisi religionē intraūit. qr pōt epus aucte pape dispēsare vt. d. c. si. ⁊ ēt abbas. c. 2. d cle. q fur. or. su.

24 Quarto ꝯhitur irreglritas ꝑ iteratōeʒ sacroꝝ illoꝝ i qbus iprimit caract scienter factā. siue quo ad admistrātē siue quo ad suscipiētē ar. 68. di. c. i. ⁊ d ꝯse. di. 5. dictū. Et lʒ qdā teneāt h gñalr de oibus sacris i qbus iprimit caract tñ sco. i. 4. di. 4. q. vlt. tenet ⁊ bene ꝙ ꝓ iteratōe solū bapti ꝯhitur sed ñ ꝓ iteratōe alioꝝ sacroꝝ: cū irreglri-tas sit pena q nō dʒ iponi nisi vbi iuenitur de iure expressuʒ: ⁊ iō cū ñ iueniat nisi de bapto vt i. c. 2. de apo. ideo dic ꝙ scient re baptizās ſm host. si clic⁹ ē ſʒ canones dpo nendus ē ar. c. q bis ⁊. c. eos d ꝯse. di. 4. si laycus excōicādus nec pōt ordiari. Vñ ēt Acolitus q misteriū p̄buit scient p̄sb̄ro re-baptizāti si' publicū sit: nō debet ad ordies ꝓmoueri. nisi religionē intret: qr tūc pōt ꝑ epum secum dispēsari. Si vō sit occultū post pniaʒ potīt ꝓmoueri dctō. c. 2. lʒ qdā ⁊ male ſm pa. ibidē itelligunt illud. c itel ligē ꝙ iste acolit⁹ rebaptizaūit l' fūit rebap tizat⁹. si vō rbaptizat qs ignorāt ignorātia facti exhibita pri⁹ diligētia debita oio excu sat. sʒ ex ignorātia iuris nō excusat. qr ſm sco. i. 4. di. 6. ē ꝯ ius diuinū. Rebaptizatus vō scient ē irreglris. ignorāter vō si postꝙ sciuit ⁊ ratū hūit. silr irreglris ē. 50. di. ꝯfir mañ. ⁊. i. q. 7. q i qualʒ. Si āt ñ ratū hūit: sʒ tñ ignorāt ē rebaptizat⁹ ignorātia facti ſm host. ñ ē irreglris. sʒ pōt ꝓmoueri. ſm uō Gosre. idiget dispēsatōe epi cui ñ credo ar. c. placuit. i. q. 4. nec obstat dcm̄. c. q bis ⁊ qd ibi nō. qr ſm scotū istud. c. cum accipiat ex pniali Theodori epi cāturieñ. istigē nō pōt irreglritatē nisi forte dicat ꝙ oia. c. a Gra-tiano i decreto poita st a papa ꝯfirata. Sʒ h ñ ē maifestū. Addo ēt ego ꝙ ꝯfirmatō si plex nihil addit. 12. di. ꝑcept̄ d ꝯfir. vti. l' in uti. c. cū dilecta. cū. c. seqntib⁹ ⁊ d p̄ui. c. qr itētōis iō ēt si forēt ꝯfirmata ñ iducerēt irre glritatē. Et si dicat ꝙ lʒ ille eps ñ potuēit i⁹ ꝯdere. tñ potuit indicare ius ꝯditū sic facit ibi cū dicit ſm canones? R. sco. ꝙ glosatō debuit hūc canonem allegare: ⁊ iō ꝯcludit sco. ꝙ sic ignorātia ꝓbabil' exclʼdit ꝯferētē ab irrglrilate. sic ⁊ suscipiētē. ignorātia vō iuris rebaptizati nō excusantur a pena irre gularitatis.

25 Sed qd si qs dubitat an sit baptizatus l' ꝯfirratus. l' ordinat⁹? R. ꝙ pōt iterari. qr nō dr iteratū qd nescit eē factū de ꝯse. di. i. so-lēpnitates. ⁊ di. 4. si nullā. ⁊ d p̄sbitero nō ba. veniēs itellige si debitā diligētiā prius fecit de ꝯse. di. 4. cū itaqʒ dʒ tñ baptizans his vbis vti. Si tu nō es baptizatus ego te baptizo ⁊c. vt s. baps. 7. §. 10.

26 Quid si coacte fuit rebaptizat⁹? R. ꝙ si coactio fuit absoluta sic excusat. Si vō fuit ꝯditionalis sic nō euadit irreglritatē vt nō in dicto. c. eos de ꝯse. di. 4.

27 Quinto ꝯhit irreglritas apostatādo a fi de catholica sic fecit Julian⁹ apostata. Ut i. c. Julian⁹. xi. q. 3. veꝝ ē ꝙ si apostataueīt ꝑꝑ iustū timorē si erāt sacerdotes sol⁹ papa dispēsabit. Si vō diaconi iferioris grad⁹ aut laici: eps poterit dispēsar. Si āt aposta taueīt sine aliq timore: sʒ volūtarie: sic nul lus nisi papa dispēsat cū eis vt i. c. p̄sb̄ros 50. di. ymo Jnno. i. c. i. de aposta. ⁊ host. dicit ꝙ oēs tales apostate hodie sūt vere hētici. ⁊ i ipis habēt locū oia iura d hēticis ⁊ pene ꝯ eos statute: d irreglritate aposta-taꝝ a religiōe. Uide. s. apostasia. §. 6.

28 Sed nūqd idē erit de fideli fctō hētico? R. ꝙ si clic⁹ erat potīt post pniam ⁊ abiura tionē in ordine suscepto ministrare. sed in suscipiendis tā clici ꝙ laici sūt irreglres vt i. q. 7. saluberrimuʒ idē dic d eo q i ꝯtēptū ecclie ab hēticis se fecit ordinari cū qbus solus papa dispensat. i. q. 7. conuenienti-bus.

29 Sexto incurritur irregularitas cum quis incurrit infamiam iuris vel facti de q̃ s̃ infamia exemplum hẽs infra sortes.§.4. in sortilegio manifesto.

30 Septimo incurritur cum quis ordiatur ab epo excõicato.quia executiõez ꝯferre non potest qui eam non habet.1.q.1.gratia.⁊.c.statuim⁹⁊.q.7.diabertinũ. Si tamẽ hoc fecit ignoranter sic eps dispensare potest tam in susceptis:qnã in suscipiendis. Si vero scienter.solus papa.de epo qui resi.epi.c.2.Idem dico de ordinatꝭ scismaticis.vt de scisma.fraternitati.ꝭ3 Ber.ibidẽ Unde nõ ꝙ licet heretici.excõicati.symoniaci in ordine vel beneficio scismatici.deositi.suspensi.interdicti.⁊ degradati.verum corpus xp̃i conficiant ⁊ ordines dẽt veraciter: si veram formam seruent eccl̃ie 19.di.scdm ⁊.1.q.1.dñs ⁊.c.ꝙ quidam ⁊ d̃ conse.di.4.oñditur.Tamen a talibus ordinati executionem non hñt: ⁊ sic dicuntur irrite tales ordinationes de scisma.c.1.ꝭm tñ distictõez ꝑmissam dicũt ẽt.Go.⁊ Ho. ꝙ coacti vt a talib⁹recipent ordinẽ ex metu q pót cadẽ i ꝯstantẽ virũ nõ idigẽt dispẽsatõe ⁊ magis placet.vl'eps poterit dispẽsare.hodie tñ ista hñt magnã modificationẽ ex ꝯstitutõe ꝯcilij ꝯstãtiensis vt s̃. Excõicatio.8.§.3.⁊ iõ nõ icurrit hec irreglaritas nisi quo ad illos quos tenentur euitare ꝑ dictã constitutionẽ ñ quo ad alios.

31 Octauo icurrit cũ qs recipit ordines ab eo q renũtiauit epatui.sic distiguẽdo.qz si resignauit solũ loco:⁊ ñ.dignitati .qz sic remanet eps:si de lnia.ꝑꝑij epi qs ab eo recepit ordies ñẽ irreglris.Si võ sĩñ lnia ꝑꝑij ꝑlati sic irreglris ẽ de or.ab epo.q resi.c.1.Si võ talis eps resignauit nõ solum loco:ꝭ3 ẽt dignitati :tũc ordinat⁹a tali cũ licẽtia sui epi i mioꝛib⁹ordinib⁹ñ ẽ irreglris ꝭ3 si sine licẽtia sui ꝑlati l'maiores ordines a tali suscepit scienꝭ l'ex ignorantia crassa sic irreglris ẽ ⁊ solus papa dispẽsat.Si ãt ex ignorãtia.ꝑbabili sic ẽt irreglris ẽ:ꝭ3 eps põt dispẽsare vt i dicto.c.1.Et ex h̃ patz ꝙ epatus ẽ ordo i q̃ iprimiꝭ caracꝭ.qz vere cõfert ordines:⁊ caracterẽ ipoꝝ:qz nõ reordinanꝭ sed dispensanꝭ vt ministrent.

32 Nono icurrit cũ qs recipit ordines ab alieno epo sine lnia sui ꝑlati ꝭm aliqs:⁊ ordinator ẽ suspẽsus ꝑ ãnnũ a collatõe oĩum ordinũ de tẽpo.or.c.eos.li.6.itellige si ordinatus erat clic⁹alr nõ icurrit.Itẽ itellige de ãno ꝯtinuo ⁊ integro.c.ꝑuida d̃ electꝭ. li.6.ꝭ3 ꝭm glo.i.d.c.eos.⁊ Ho.ꝭ3 ordinator sit suspensus.ordinati tñ sic nõ sũt ipo iure irreglres sed sunt suspendendi.per.c.ꝙ translationem ⁊ ibi.Idem tenet dñs Anꝭ. de tempo.or.⁊ si celebrent anteꝙ̃ suspendantur non efficiuntur irregulares.⁊ hoc sequitur Ho.Gual.Guil.⁊ magis placet licet grauiter peccent celebrando antequã eorum prelati hẽant ratam talem ordinatõnem vt nõ.in dicto.c.eos.Fallit hoc quando prelati sunt suspensi manifeste propter alieoꝝ ordinat iõem:qz quãdiu sic sũt suspensi eius subditi possũt sine eorũ licentia ab alienis vicinis epis ordinari vt in dicto c.eos qui.Et manifesti sunt vel ꝑ iuris euidentiam qz ꝯuicti vel confessi sunt in iudicio:aut qz manifeste ordinauerũt alienum: ⁊ non solum predicta locum hñt in epis: sed in abbatibus ⁊ quibuscunqꝫ ordines ꝯferentibus.Sed quo ad vltramontanos ab epo cismontano ordines suscipientes sine licentia epi de cuius diocesi traxerũt orĩginem.vel in cuius diocesi beneficiati sunt que constet per patẽtes lr̃as cãz rationabilem continentes.qz ipos nollit vel non possit ordinare.Tene quod sunt suspensi ipo iure tali suspensione ꝙ si celebrant efficiũtur irregulares:nec poterunt a tali suspensione absolui nisi a papa.vt in.c.1.de tẽpo. or.li.6.sed hec pena hẽt locum in quibusꝯqꝫ ordinibus receptis ab epo italico ab vltramontano quocũqꝫ ꝭm coẽm opinionẽ in dicto.c.1.sed non habebit locum in italico ordinato ab vltramontano epo .ut ibi tꝫ glo.Silr non habebit locum in exñtib⁹ intra mõtes si ordinẽꝭ ab italico epo vt ibi nõ

33 Quero qs põt dare ꝑdictã lniaz accipiẽdi ordĩes ab alieno epo?R̃.ꝙ eps d̃ c⁹ diocesi ẽ oriũd⁹ordinãd⁹.l'eps i c⁹diocesi bñficiũ hẽt ecclisticũ l'dõicilũ:ꝭ3 nõ sit oriund⁹ ibi.Itẽ epo agẽte i remotis põt eã dare ei⁹ vicari⁹gñalis i spũalib⁹.Sede võ vacãte: caplm.Alij ãt offãles epoꝝ ⁊ ẽt archidiaconi ñ pñt.c.significasti de offõ arch.nec q cũqꝫ alij iferiores ꝑlati religiosi.l'alij nisi sit ꝑ papã ꝑuilegiati.l'ꝭm Jo.an.nisi hẽant h̃ ex ꝑscripta ꝯsuetudie.Religiosi tñ i ꝑoratib⁹ñ exẽptꝭ:ꝑ suos ꝑlatos d̃putati ꝑores ⁊ eoꝝ socij possũt dũ ibi moranꝭ a locoruz ordiarijs ordiari lꝫ ñ sint ibidẽ oriũdi.c.cũ nullus de tempo.or.li.6.

34 Utꝝ possit absoluẽ⁊dispẽsaꝭ cũ istꝭ d̃ lnia missis ep̃us cui mittũꝭ:sic posset suus.ꝑꝑi⁹ ꝑlatus?R̃.ꝙ sic qz oĩa videꝭ ꝯcessa sine qb⁹ ordiario nõ põt expediri.c.ꝑrea d̃ offõ dle.

35 Decio icurrit cũ qs ordies recipit ex

tpa ſtatuta di.75.c.vlt. ꝺ tē.oꝛ.c.2.⁊.c.cū q dā.⁊.c.ꝯſultatōi Inno.tñ credit ⁊ hoſt.ꝙ ñ ſūt ipo iure ſuſpēſi ab oꝛdine ſuſcepto:ſ3 debēt ſuſpēdi.ar.c.lr̄as i fi.ꝺ tē.oꝛ.⁊ ſic ex ponūt dcm̄.c.cū qdam ibi ꝺbes exptes r̄d dē.ſ.ꝑ ſniaꝫ.do.Ant.i.c.lr̄as ꝺ tēp.oꝛ.tenet ꝙ oꝛdinatꝰ ē ſuſpēſus ipo iure.ſ3 oꝛdinātes ſūt ſuſpēdēdi.⁊ h̄ ē veriꝰ.vt patet i.c.2.de tēpo oꝛ.Cōcedit tñ epis diſpēſatō i ſuſceptꝭ vt miſtrēt i dicto.c.ꝯſultatōi:ſ3 ſm̄ rodo.ñ poterit diſpēſare i ſuſcipiēdis cū ibi ñ dicat niſi de ſuſceptꝭ.Nō tñ ille eps q oꝛdinauit poterit diſpēſare ſ3 eiꝰ ſucceſſoꝛ.ſ3 do.An. in dicto.c.conſultationi.

36 Undecio icurrit cū qs ꝑ ſaltū ꝓmotus admiſtrat i oꝛdie ſupioꝛi ſm̄ hoſt.i ſūma ⁊ ſolꝰ papa diſpēſabit.ſ3 archi.i.c.ſolicitudo 53.di.tenet ꝙ talis nō ē ſuſpēſus niſi ſic̄ ille q ē i moꝛtali.ſ3 ē ſuſpēdēdꝰ:⁊ ideo ſi cele brat añq̄ ſuppleat oīſſu3 peccat mōtalr̄:ſ3 ñ efficit irreglr̄is.⁊ ē veriꝰ vt i dcō.c.patet.

37 S3 nūqd ſuſcipit caracterē oꝛdinis ſu ꝑioꝛis talꝰ? R̷.ꝙ ſic ſ3 cōiter theolo.⁊ ē veri us.Fallit hoc i epo q niſi ſit ſacerdos non ſuſcipit caracterē epalē.ſ3 Ray.ſ3 verius credo ꝙ ſuſcipiat caracterē:ſ3 nō executōꝫ ſi nō ē ſacerdos.c.ex lr̄is de exce.p̄lato.ſed ſi ē ſacerdos l3 ñ hūerit aliquē alioꝝ oꝛdi nū ēt ſuſcipit executōꝫ qꝛ pōt ꝯferre oēs oꝛ dines p̄ter illū quē nō hēt.1.q.1.c.gr̄a.⁊.q. 7.ſi diabertū l3 peccat moꝛtalr̄.Et ſi dar3 il lum oꝛdinē quē ñ hēt icideret i penā ꝺ qua i ſequēti.§.dr̄.Et ille nō eēt oꝛdinatus.

38 Duodecio icurrit cū qs admiſtrat i oꝛ die quē ñ hēt vt i.c.1.⁊.2.ꝺ cle.ñ oꝛ.mi. Et nō ꝙ p̄dcā pena locū hēt ſi exercet aliqd ꝺ putatū certo oꝛdini tanq̄3 i offō ꝯſtitutꝰ pu ta diaconꝰ legit euāgeliū:vt diaconꝰ.Sub diaconꝰ eplā3 vt ſb̄diaconꝰ.⁊ huiuſmōi.ſe cus ſi legeret ñ tāq̄ i tali offō:ſic̄ ſi moialis legit euāgeliū i matutio.27.q.1.diaconiſſā i glo.⁊ clicꝰ ꝺficiēte ſb̄diacono i ſolēpnita tibꝰ idutꝰ ſine māipulo cātat eplā3.Ut nō i c.vt qſqs p̄ſb̄r de vi.⁊ ho.cle.qꝛ nō ē irre gularis ſm̄ hoſt.⁊ Inn.ibidē pa.vō i.c.vt qſq3 de vi.⁊ ho.cle.tenet ꝙ nō effugit irre gularitatē:ſi cū veſtibus ſacris cātat eplā3 ſ̄ euāgeliū.Secus ſi ſine veſtibꝰ cātat eplā3 qꝛ l3.facit qꝺ nō.oꝛ.diſt.nō liceat.⁊ magis placet qꝛ h̄ opi.eſt veriſſima ſi ſic indutus adminiſtrat calicē diacono vl̄ p̄ſb̄o ꝙ eſt ꝓpꝛium offm̄ ſb̄diaconi:⁊ pꝛicipalis actꝰ oꝛdinis talꝰ:⁊ oppinio hoſt.⁊ Inno.deb3 itelligi qñ ſolū cantat eplā3 ēt cū dalmatica ſ3 ſine māipulo.⁊ ſine oblatōe calicis dia cono:ſ3 vt ſimplex clericꝰ.Et cū talibus ſic adminiſtrātibꝰ i oꝛdinibꝰ nō ſuſceptꝭ.vt dictū ē nō licē.Nō diſpenſat niſi papa ſm̄ hoſt. ⁊ Go.vt ad maioꝛes aſcēdat.S3 i ſuſceptꝭ poterit eps diſpēſare.Ber.vō i.c.ex lr̄is de cle.nō oꝛ.mi.tenet ꝙ eps pōt diſpēſare ēt vt ad maioꝛes aſcēdat.S3 tene p̄mū ſm̄ pa.i.c.quāto de ꝯſue.⁊ i dcō.c.2.limita ēt p̄ dicta vera i exercētibꝰ actū deputatū oꝛdini ſacro.qꝛ ſm̄ Tho.i.4.di.24.Offā q̄ttuoꝛ oꝛdinū mioꝝ exerceri licite pn̄t a ñ oꝛdiatꝭ Itē ꝙ tale qd exerceat nō ex ludo:ſeu io co:qꝛ l3 pecet moꝛtalr̄ nō tñ erit irreglr̄is. 15.q.1.illa i fi.qꝛ volūtas ⁊ ꝓpoitū maleſi cia diſtiguūt.c.cū volūtate ꝺ ſen.exco.h̄ ſe qt hoſt.Itē ꝙ ñ ſit mere laicꝰ:qꝛ ſm̄ dirre cto.li.3.ti.8.nō icurrēt irreglr̄itatē mere lai cus admiſtrās i aliq̄ oꝛdie.⁊ placꝫ q̄uis Cal.i.c.2.de cle.exco.mi.teneat contrariū Itē quod hoc nō faciat ignoꝛanter:qꝛ ſi ꝓ babilr̄ credebat ſe ōdiatū ñ erit irreglāris.

39 Sed pone ꝙ qs i oꝛdiatione ſua omiſſit aliquid qꝺ certum eſt non eſſe de ſubſtan tia:ſed tamen debet ſuppleri.Nunquid ſi anteq̄ ſuppleatur aminiſtrat in tali oꝛdine erit irregularis? R̷.quod ñ.Nā licet non ꝺ beat miniſtrare donec fuerit ſuppletum qꝺ ē omiſſū.vt i.c.1.de ſa.nō ite.Tñ qꝛ iſta ſuſ penſio non ē ꝑꝑ delictu3 ſuū.Ideo peccat moꝛtalr̄ añ ſuppletōe3 miſtrādo:ſed nō eſt irreglr̄is.Facit ꝙ nōt pa.i.c.ſi celebꝛat de cle.exco.mi.de vitiato coꝛpoꝛe miſtrāte q non efficitur irreglr̄is ſm̄ eū.Quidā tamē tenent ꝙ eſt irreglr̄is:ſed nō credo verum qꝛ nullo iure pꝛobatur.

40 Tertiodecimo incurritur irreglr̄itas qñ excōicatus interdictus.uel ſuſpenſus quis exiſtens:celebꝛat:vel facit aliquid attribu tum certo oꝛdini eccliaſtico ēt minoꝛi.pu ta accolitatꝰ exoꝛciſte ⁊ huiuſmōi ſ3 cōem oppionē vt nō hoſt.⁊ Jo.an.⁊ pa.i.c.2 de cle.exco.mi.⁊ diſpēſat ſolū ꝑ papā.vt i.c. 1.de re iudi.li.6.⁊ in.c.1.de ſen.exco.li.6. Secꝰ ſi attēptat aliqd exercibile ēt ꝑ laicos vt qꝛ cantat rege3 eternā ſ̄ verſum pſalmi ⁊ huiuſmōi qꝛ l3 g̃uit peccet nō euitādo cōio nem ſibi interdictā:tñ nō efficit irreglr̄is vt in.c.tanta de exce.pꝛela.niſi quis audir3 diuina auctoꝛizando.Ut qꝛ eps facit coꝛa3 ſe celebꝛari.quia tunc irregularis efficitur Secus ſi audiret nō auctoꝛizando vt vult glo.i cle.2.de pꝛiuile.⁊ pa.i.c.illud de cle. exco.mi.Et ita intelligit Jo.an.qui dicit ꝙ celebꝛās ⁊ cōcelebꝛans exponit.ſ.auctoꝛi zando ꝙ efficitur irregularis.

41 Sed quid si ignorat se excõicatum iter dictũ vel suspensum. ℞. Rodo. ꝙ si ẽ ignorãtia ꝓbabilis facti: puta qꝛ miserat ꝓcuratorẽ qui tñ ꝓcurator non ꝯparuit: ⁊ sic fuit excõicat⁹ sic excusaṫ nec efficiṫ irregularis celebrãdo anteꝙ sciat: sec⁹ si ignorauit crasse: puta qꝛ citatus noluit ꝯparere ⁊ sic fuit excõicat⁹ qꝛ ñ excusaṫ ab irregularitate ⁊ sic itellige. c. aplice ꝺ cle. exco. mi. Idez Rodo. dicit de eo q ꝓbabilr̃ dubitat ꝺ excõicatõe: puta qꝛ ꝯscius de culpa quã fecit existiat se fuisse excõicatũ: qꝛ si fuit ⁊ celebrauit irregularis ẽ. Itẽ dicit pa. in. d. c. illud: ꝙ hñs noticiã excõis ꝑ solã famã si ñ abstinet irregularis ẽ: si mõ veꝝ ꝯperit postea. Sz aduerte ſm glo. in. d. c. illꝺ: ꝙ dcã paucoꝝ ñ faciũt famã ꝺ accu. c. inquisitõis nec teneṫ credere: lz dicaṫ ei ab aliqbus. xi q. 3. ñ solũ ille. qꝺ veꝝ ẽ nisi ex ꝯscia culpe vel dicꝫ pluriũ insurgeret notabile dubiuz qꝛ sic nõ effugeret irregularitatem non abstinendo.

42 Sed qd si iudex dicat suspendo te ab officio vel bñficio. ℞. pa. in. c. latores ꝺ cler. exco. mi. Gof. i. c. quãto ꝺ mgr̃is dicit non valere talẽ sniaz rõe icertitudinis. l. 3. C. ꝺ snijs q̃ si. cer. quã. d. Ant. dicit aut ꝯstat de itentõe ⁊ sic serua aut ñ cõstat: ⁊ sic tutius ẽ abstinere ab vtroqz: tñ si nõ abstinet non efficitur irregularis. Et hoc tz pa. ibidem dicẽs. Nã lz snia iiusta liget: tñ hoc dz intelligi veꝝ qñ de ea apparet: sed hic nõ aparet an ab offõ vel a bñficio voluerit suspendere. Et iõ ñ efficiṫ irregularis ipam ñ seruans.

43 Utꝝ excõicatus minori excõicatõe sit irregularis si celebrat. ℞. pa. in. c. si celebrat de cle. ex. mi. ꝙ nõ: qꝛ põt exercere q̃ sunt iurisdictõis: ⁊ ꝯferre sacr̃a. ⁊ collatio tz ⁊ hz suũ effectũ. tñ peccat mortalr̃ sciẽter h⁹ faciẽdo ⁊ sine necessitate. Rõ ãt qr̃ ñ efficitur irregularis ẽ: qꝛ excõicatio minor ñ inducit suspẽsiõez ordinũ vel officij: sz tñ ꝓuat ꝑticipatõe sacr̃oꝝ. vt i. d. c. si celebrat.

44 Utꝝ ois suspẽsus celebrãs sit irregularis vide infra suspensio. 3.

45 14 Incurritur irregularitas rõe cris vt 25. di. c. primũ. ⁊. 48. di. c. qm̃ ⁊. 1. q. 7. sigs oẽm. sz distingue vt nõ. in. c. ex tenore de tẽpo. or. ⁊ supra dixi crimen. §. 4.

46 Quis aũt põt dispensare in hac irregularitate. vide. s̃. dispensatio. §. 5.

47 15 Incurritur irregularitas ex bigamia vt extra de bigamis ꝑ totuz: ⁊ de hoc ⁊ qs põt dispensare. vide. s̃. bigamia. §. 8. cũ se.

48 16 Incurritur cũ qs in sacris existẽs ꝯhit mr̃imoniũ. dic vt. s̃. bigamia. §. 9.

49 17 Incurritur ꝑ solẽnẽ pniam factã. 50. di. ex penitẽtibus põt tñ eṗs dispẽsare i minoribus ordinib⁹ ꝑꝑ nccitatẽ eccl'e. 50. dis. placuit. In maioribus ãt solus papa. 50. di. ex penitẽtibus ⁊. 51. di. q in aliquo. dicit tñ Inno. ⁊ Hosti. ꝙ hoc ñ seruat curia. ⁊ sic videtur ꝙ hodie non habeat locuz hec irregularitas.

50 18 Incurriṫ cũ quis celebrat in loco iterdicto vt i. c. is q de sen. ex. li. 6. ⁊ a solo papa dispensaṫ. de quo supra iterdcm̃. 7. §. i. l' sup altari enormiter fracto vt. ĩ. missa. §. 36

51 19 Incurriṫ vitio adueniente in corpore siue a ꝓposito siue a casu de quo dic vt. s̃. corpore vitiatus.

52 20 Incurriṫ rõe illegitimitatis vt in. c. i. de fi. ṗsby. ⁊ in. c. is qui eo. ti. li. 6. veꝝ est ꝙ i mioribus ordinib⁹ põt eṗs dispẽsare: sz ad sacros ordies nõ põt cũ eis dispẽsaṙ nisi papa. vt i. d. c. i. Sz si efficiãtur religiosi possunt ꝓmoueri de iure cõi ad oẽs ordines ẽt sacros. vt in. d. c. i.

53 Quid si illegitimatio sit secreta: ita ꝙ solum ipe illegitimus eam sit. ℞. ſm dirrecꝫ. in ti. de fi. ṗsbi. quod peccauit mortaliter si se ordinari fecit. c. fi. de tẽpo. or. nec credo debeat vti susceptis sine dispensatione.

54 Quomodo quis dicatur illegitimus. vide. s̃. filius. ꝑ totum.

55 21 Incurriṫ cũ qs adult⁹ vsqz ad egritudinẽ differt baptismũ accipe. 57. di. c. si qs ⁊ hoc veꝝ nisi postea eius studiũ ⁊ fides ꝓbabilis fuerit. aut hoium raritas exegerit. alias non põt ordinari sine dispẽsatõe pape ar. ṗsati. c. nec ꝑ bapĩm tolliṫ hec irregularitas vt dicit glo. ibidẽ: qꝛ idẽ ñ põt parere oblĩonẽ ⁊ liberatiõem. ff. de solu. l. q hominẽ. §. vlt. ⁊ hoc ẽ qꝛ eccl'ia ṗsumit quod ñ ex volũtate sz ex nccitate baptizatur. vt i d. c. si quis.

56 22 Incurriṫ si religiosus claustꝝ egrediṫ ad audiẽdũ leges vel phisicam si añ duos menses nõ fuerit reuersus: ⁊ solus papa dispẽsat i hac. c. vl. ne cle. vel mo.

57 23 Incurrit irregularitatẽ glz eṗus ṗsbr aut diaconus q ṗtextu iniuste excõis hz recursuz ad imꝑatorez: ⁊ a solo papa dispẽsabiṫ. 21. q. vlti. c. pe. ⁊ in. c. si qs eṗus. 23. q. vlti. ampliatur ad omnes qui sunt sub ecclesiastica regula predicta irregularitas: sz non ipo iure sicut i ṗdictis de hac materia vide infra ordo. 3. ꝑ totum.

Irregularitas quõ tollat. R̃o. ꝙ trib⁹ mõis. pͥo p bapti3 delet ois irregularitas ꝯcta añ bapti3 cũ pctõ ƒ3 arch. 26. di. c. deide. ꝛ pa. i. c. gaudem⁹ ꝺ diuoꝛ. ꝛ ẽt illa q̃ venit ex seq̃lla pcti sicut ẽ ifamia Itẽ ois irreglaritas hõicidij siue fuerit cũ pctõ siue nõ. Facit ꝓ hoc. c. si qs viduam. 50. di. ꝛ. c. i. ꝛ. c. si qs post. 51. di. irregularitas vͦo bigamie pp defectũ sacti ñ tollitur. 26. di. acuti⁹. ꝛ. d. c. deinde. ꝛ hec ẽ cõioꝛ opinio: l3 alij tenuerit ꝙ nulla irregularitas deleat p baptm̃ vt facit Ri. de mediauilla in. 2. quol. q. 20. Alij vͦo tenẽt ꝙ illa irregularitas que ꝓuenit i homicidio sine pctõ ñ deletur. vt nõ. pa. in. d. c. gaudemus. sed tu tene qꝺ dixi. s̃. bapt̃s. 7. §. 3. qꝛ vͦioꝛ ẽ. vt. p3 in dictis iuribus.

Scꝺo tollitur p religiõis igressu3. vt nõ glo. in. c. 2. de aposta. s3 non ois ƒm ṕdictã glo. s3 ea solũ q̃ non ꝓuenit ex delicto proprio vt in. c. i. de fi. ṕsbi. Ita ꝙ põt ꝓmoueri ad oꝛdines sine dispẽsatõe: s3 nõ ad dignitatem vel ṕlatõe3 sine dispensatõe. vt. c. fi. de fi. ṕsbi. ꝛ Hosti. in. c. 2. de apost. ꝛ sic dicit intelligẽdã aut̃. de mona. in pͥn. vbi dr̃ quod religiõis igressus oẽ3 tollit irregularitatẽ s3 tu dic ƒm pa. in. d. c. 2. quod non tollit nisi tm̃ illã de qua ẽ in iure exṕssu3 ꝙ tollatur. Inducit bñ faciliorẽ dispensatõe3

Tertio tollitur p dispẽsatõe3 pape. vñ in oi irregularitate põt dispensare cũ ois irregularitas sit ꝺ iure positiuo. 2. q. 7. Itẽ daniel. ꝛ l3 Inno. de renũ. c. nisi i vͦbo irregularitas: ꝛ hoc cõiter tenet. Epi ãt quõ pñt dispẽsare dictũ ẽ. ꝛ hẽs. s̃. dispensatio. §. 5.

Errisio vide. s̃. iterrogatio i filiab⁹ superbie. ꝛ supra derisio.

Ironia Uide ironia p. h.

Histrio Uide histrio per. h.

Iudeus dr̃ ille q ad lr̃am legẽ mosaycã sequtur tenẽdo circũcidẽdo: ꝛ alia legalia faciẽdo ad lr̃am. iõ xp̃iani qui nimis adherẽt lr̃e iudaizare dicũtur de sacra vn. c. vnico. §. pe. qꝺ facere nõ debẽt. 5. dis. §. i. ꝛ. 6. di. §. pe. de cele. mi. c. cũ marthe. §. ceteꝝ de cõsti. trãslato.

1 Que sunt q̃ ꝓhibentur iudeis idirecte ab ecclia q̃ xp̃iani non debẽt tollerare. R̃. 17. pͥo ne habeãt cõioñẽ assiduã xp̃ianoꝝ maxie simpliciũ. vñ xp̃iani ñ debent comedere cu3 eis nec hitare: nec eos ad sua ꝯuiuia recipe. 24. q. i. nullus. ꝛ. c. oĩs dicit tm̃ Ugo. in. d. c. oẽs ꝙ si cibos nõ discernunt l3 comedere cũ eis: s3 vbi cibos discernũt nullo mõ l3. eoꝝ quoq3 azima xp̃ianis ẽ ꝓhibitũ comedere: qꝛ est cibus discretus ab eis q ihibet in. d. c. oẽs. Et cl'ic⁹ ꝯtrariũ faciẽs d3 deponi: ꝛ laicus excõicari. d. c. nullus. Rodo. tm̃ l3 qꝺ i necitate liceret comedere. qꝺ veꝝ credo nõ vt azima s3 vt panẽ ꝛ nõ. ꝙ cõio i mercimonijs cũ iudeis nõ ꝓhibet nisi aliqñ i penã vt in. c. post mira bilẽ de vsu. s3 solũ nimia familiaritas. vt i d. c. nullus. ꝛ. c. ad hec de iude. cũ silibus. vñ admõit⁹ nollẽs abstiere ab eoꝝ nimia familiaritate peccaret moꝛtalr̃.

2 Sed q̃ritur vtꝝ liceat xp̃ianis eis seruir̃ R̃. pa. in. d. c. ad hec. Host. voluit ꝙ sic ex̃ domũ s3 in domo nõ. c. iudei eodẽ: s3 pa. ꝛ melius: dicit ꝙ nec ex̃ domũ assidue cu3 tex. ibi nõ faciat mentõe3 de domo. ꝛ iõ ꝓhibet assidua familiaritas ꝛ ꝯtinua cõuersatio tam i domo quã ex̃ domũ. ppea xp̃iani in familiari seu assiduo seruitio iudeoꝝ esse non debẽt. Intellige qñ ṕsone iudeorum intersunt: secus ess3 si edificiũ edificẽt ad vtilitatẽ iudeoꝝ mercede cõstituta ꝛ h⁹mõi vel laboꝛẽt agꝛos. Facit. d. c. nullus.

3 Utꝝ xp̃ian⁹ possit hr̃e seruũ iudeũ. R̃. ꝙ sic vt in. c. ꝛ si iudeos eo. ti. 23. q. 8. c. dispã. non tm̃ d3 cũ eo moꝛari ita ꝙ eũ hẽat familiarẽ. 28. q. i. sepe. ꝛ. c. nullus ꝛ. c. oẽs.

4 Utꝝ liceat mulieribus xp̃ianis nutrire filios iudeoꝝ. R̃. pa. in. d. c. ad hec. ꝛ glo. ꝛ Io. an. ꝛ. d. Ant. l3 ꝙ nõ: neq3 i domo: neq3 ex̃ domũ. S3 dñs car. dicit ꝙ solũ ꝓhibent in domo pp tex. ṕfati. c. ad hec q dic̃ i domo. s3 ego dico ẽt ex̃ domu3 ñ licere qñ nimia familiaritas ꝛ ꝯuersatio ex hoc contrahitur: alias ex̃ domũ nõ ẽ pꝛohibitum. ar. d. c. nullus iuncto isto. c. ad hec.

5 ¶ S3 nõne ep̃s potit dispẽsare vt ẽt in domo nutriãt. R̃. pa. i. d. c. ad hec ꝙ nõ. ꝛ ita ꝯsuluit dñs cardinalis qꝛ ista ꝓhibitio est in honoꝛem fidei.

6 Utrum iudeus possit habere xp̃ianum ascripticium vel oꝛiginarium. R̃. ꝙ sic vt in c. multoꝛum eo. ti. sed seruu3 nullo modo vt ibidem.

7 Scꝺo non debent mederi xp̃ianis. vñ i. d. c. nullus ꝛ. c. omnes: ꝓhibetur xp̃ianis ne in suis infirmitatibus iudeos aduocẽt: neq3 medicinas ab eis recipiant: dicit tam̃ gl. i dicto. c. nullus quod medicinalia pñt xp̃iani a iudeis emere ꝛ postea pꝛeparare

ca. sed non medicinas pparatas.

8 Tertio phibet ne cũ xpianis balneent in vno balneo sil' dicto. c. nullus. supradicta oia phibentur laicis sub excõis pena. clicis vo sub pena depositiõis τ sic peccãt mortaliter ↄtrafacientes. limitarẽ tñ de medico vez nisi in cãu necessitatis qñ aliũ habere nõ possz: qz nccitas facit licitũ: quod alias non ẽ. c. ↄsiliũ in fi. de obfua. ieiu. hoc idẽ tz Hug. τ silr ẽ dicendũ qñ lz hẽat alium medicũ sz non sufficientem.

9 Quarto ne iudei ex testõ xpiani aliquid capiant. C. de iudeis. l. i. Itez non põt aliquis xpianus aliqd ↄgregatõi iudeoz vel iudeo aut pagano in testõ relinquere. τ si fecerit ẽt post mortẽ anathema iudicabit. 24. q. 2. sane el fo. nisi legaret itellige extreme necessitati alicuius.

10 Quito ne pcedant in publico sine hitu distīcto: vel signo quo discernant a xpiãis vt in. c. i nõ nullis eo. ti. τ hoc vez tam in masculis q̃ in feminis τ dz esse patens signũ nõ sub plica vel mãtello fz doc. in. d. c. in nõ nullis.

11 Sexto phibet eis ne nouas synagogas erigant. vt in. c. ↄsuluit eo. ti. possunt tñ antiquas rehedificare vel ruinosas resarcire ita tñ q noua hedificatio ñ pdat antiquaz formã: qz vbicũqz mutat pristina forma. vt puta qz sit ptiosius vel magis amplũ. tũc dr nouũ hedificiũ. τ cadit sub phibitione noui hedificij. vt pbat ex tex. istius. c. consuluit. Facit q in simili nõ. in glo. in. c. admonere. 33. q. 2. τ in. c. psbiter. 82. dist. que vult q saginime lz vti illis diebus quibus vtimur ouis τ caseo lz nõ liceat vti carnibus qi sit mutata forma: τ per ↄsequẽs rei substantia. τ ẽt facit qd nõ. in. c. cũ cãm de testi. in verbo in tpre τ in glo. in. l. iulian⁹ §. sed τ si quis. ff. ad exhibẽ.

12 Sed qd si antiqua sinagoga ex toto corruit τ funditus. R. pa. in. d. c. ↄsuluit q nõ poterunt rehedificare: qz esset nouũ facere ex quo funditus ẽ destructa. Facit ad hoc q legit τ nõ. in. l. inter stipulantẽ. §. sacraz ff. de ver. ob. vide bonã glo. in sili in. c. 3. de iur patro. Et nõ. q si nouas sinagogas erigere psumpserint in. 50. libris auri sunt puniendi. C. de iude. l. hac victura.

13 Septimo non pñt pfici alicui publico officio iter xpianos: nec ad aliquã dignitatem vel misteriũ vt in. c. cũ sit. τ. c. pe. eodẽ τ. 17. q. 4. ↄstituit. τ. d. c. nullus. vñ in. l. fi. C. de iude. dr q nullũ honorẽ: nullã dignitatẽ nullã pheminentiã inter xpianos pñt habere intellige de nouo. secus essz in antiqua. qz tollerat τ p istam. l. infert Bar. q non possunt doctorari cũ sit dignitas τ preheminentia doctoratus nec obstat. l. gnãliz §. fi. ff. de decurio. q̃ pmittit iudeos pmoueri ad dignitates qz intelligit. inter se ipsos iudeos non inter xpianos. vnde ifert pa. in. c. ex spãli eo. ti. q ẽt omne ↄmertiuz p qd xpianis aliqd grauamen posset igeri ẽ phibitũ iudeis τ paganis. 2 iõ lz vendatur eis redditus regalis τ possint illd emere. vt in. d. c. ex spãli tñ collectio ñ poterit p ipos fieri sz p xpianos: qz sic colligẽdo posset iudeus ↄmittere fraudes. τ tenetur dare pauperibus quicqd lucratus ẽ ex tali offõ. vt in. d. c. cũ sit τ hoc secundum prouidentiam epi.

14 Octauo phibet ne in triduo añ pascha τ maxie in die veneris scil hostia vel fenestras aptas teneãt: aut in publicũ exeant ex eodẽ ti. c. qz sup his. τ in. c. nõ nullis.

15 Nono ne decimas pdiales retineãt sed vt ecclesijs soluãt. de deci. c. de terris.

16 Decio ne testimoniũ dicãt ↄtra xpianuz de testi. iudei imo repellũt ab oibus actib⁹ legitis. 2. q. 7. alieni. τ hoc vez nisi in cãu heresis si qs ad eos reuerteret. tunc p testibus admittuntur. vt in. c. ↄtra xpianos de here. li. 6. sz bene cogũtur xpianũ ↄtra eos testimoniũ dicentẽ admittere in. d. c. iudei.

17 Undecio ñ pñt ↄuẽire xpianũ apud iudũ sed bene apud iudices xpianos arbitruz. in cã ciuili tñ pñt eligere iudeũ. vt. C. de iudeis. l. iudei. snia tñ dz exeq p ordinarium xpianum iudicẽ vt ibi.

18 Duodecimo ne emant seruũ xpianũ vel non xpianũ si mõ vult baptizãi. c. i. τ. c. vl. eo. ti. vnde si iudeus emit xpianũ seruũ vel qualitercũqz acqrat statim efficit liber nullo ptio dato. 54. di. mancipia. si vo seruũ non xpianũ emit p sibi seruiẽdo tunc voluntate patefacta q vult effici xpianus statim vendicat sibi libertatẽ nullo dato ptio c. frnitatem. 54. di. si ãt talem non xpianũ emit nõ p sibi seruiẽdo sz cã mercimonij: tunc si fuit expositus ad vendendum infra tres menses q incipiũt currere a die ẽptionis fm Host. i. d. c. fi. vel fm Jo. an. τ pa. in. c. i. eodem a die quo pecijt xpianitatez tunc non liberat ab eius seruitute nisi dent iudeo. 12. soldi p quolibet bono seruo qui soldi debent esse aurei fz Vinc. Go. τ pa. quoz. 72. faciunt vnam libraz auri. C. de susce. prepo. τ archa. l. quotiẽscũqz certa sũma soldorum τ videtur sentire glo. in. l. g

cunq3.C.de seruis fugi. ⁊ ꝓ ista opinione facit glo. C.de fal.mo.l.si qs nūmos. s3 secundum Ber. ⁊ host.in.d.fi.c. dabunutr de moneta que ē in vsu in illo loco.ar.ff.de lega.3.l.nūmus: ⁊.ff.de leg.i.l.si seruꝰ plurium.§.si numerꝰ. ⁊ magis placet. ⁊ aduerte ꝙ dicit ꝓ seruo bono ergo defalcabitur si ille non ē ita bonus:qꝛ ibi bonus accipitur ꝓ optimo secundū pa.in.d.c.i.si vero non exposuit venalē infra dictos tres mēses tunc statim liberat nullo ꝓtio dato.d.c.fina.

19 Utrum vernaculus.i.natus ex ancilla iudei:si vult effici xp̄ianus liberetur similiter R.ꝙ sic nullo dato ꝓtio.l.deo nobis .C.de epi.⁊ cle.§.vl.

20 Sed quid si aliqs talem emat qui causa mercimonij fuerat emptus a iudeo.R.ꝙ non efficietᷣ eius seruus s3 restituet ei ꝓtiu3 i2.solidoꝝ.⁊ erit oio a seruitute liberatus. insti.de noxa.ac.§.domius.

21 Sed pone ꝙ non h3 ꝓtium.R.ꝙ si sit in manu iudei.puta qꝛ nemo ē xp̄ianus qui velit eū emere.Tūc nihilominus liberabitur.⁊ hostiatim q̄ret ꝓtium.ff.de māumis.l.4.§.suis aūt.vel si nullo mō pōt habere seruiat sibi p quiquēniū vt nō.glo.36.q.i.de raptoribus.si vo sit in manu xp̄iani.tūc si alio modo habere ñ pōt preciū seruiet ei tñ ꝙ seruitiū ꝯpensetur cū pretio: ⁊ sic liberatur.ff.de cap.l.in bello hoc veꝝ nisi ꝓtium fuisset damni pro aia ⁊ non animo repetendi.ar.ff.de neg.ge.l.nesenius .⁊.ff de reli.⁊ sūp.fu.l.⁊si quis.§.idē labeo ait.

22 Tertiodecio ne vsuras exigāt s3 exactas restituāt.vt in.c.post miserabilē de vsuris pñt ꝯpelli ad hoc p principes ⁊ debēt.vt in d.c.ꝙ si non faciūt.debent ꝯpelli p iudicē ecclasticū censura eccliastica.vt dicit host. ⁊ Jo.an.in nouella in.d.c. post miserabilē.Facit.c.postulasti de iudeis.⁊ qđ ibi nō vñ principes terraꝝ peccāt mortaliter nō cogēdo eos ad restituēdū vsuras. ⁊ similiter xp̄iani si ipis non restituētibus mone rētur ne cū eis haberēt ꝯmertiū si post monitiōe3 eis factā ꝯmertiu3 cū eis haberent vt i.d.c.pꝰmiserabilē.⁊.c.quāto de iudeis.

23 Quartodecio ne intēptent ꝯtra catholicam fidem quicq̄ȝ detestabile.sicut ē ꝙ nutrices xp̄iāe prohibiāt lac i latrinas postq̄ȝ susceperūt corꝑꝰ xp̄i.vt in.c.⁊ si iudeos eodem ⁊ huiusmodi.

24 Quintodecio ne queq̄ȝ qui non ē sue nationis aut secte ꝓsumant circūcideré ēt si sit coꝝ seruus vt.l.vnica.C.ne xp̄ianū mā.⁊ ibi ē eis pena capitalis.i.ꝑpetui exilij que dicitur capitalis vt.ff.de penis.l.rei capitalis.Aliqñ dicitur mors nālis vt ibidē i ꝑn.

25 Sextodecio ne iudeus xp̄iana3 in vxorem accipiat.l.ne quis.c.de iudeis:qđ si fecerit crimen adulterij punietur vt ibidem.

26 Septiodecio ne fidē catholica3 ipugnet puerso dogmate aliter pena sanguinis punitur.vt in dicta.l.hac victura in oē euu3.

27 Utꝝ ecclia possit punire iudeos ⁊ paganos si delinquūt.R.ꝙ sic si delinquūt ꝯtra l.naturalē:qꝛ illā oēs recipiūt.Itē iudeos si agunt ꝯtra.l.veteris testamenti ꝑm Aug. de anch .in li.de potestate pape.

28 Itē nō.ꝑm eūdē:ꝙ iudei p papā ⁊ alios principes quibus subdunᷣ debent cogi ad laborandū manibus ꝓprijs:alias fiūt participes turpis lucri ⁊ peccatoꝝ que faciunt.nec obstat.c.sicut de iudeis.vbi dicitur ꝙ nullus exigatᷣ coacta seruitia ab ipis nisi ꝯsueta:qꝛ illud intelligitur de seruitijs ad vtilitatē dñoꝝ solum.

29 Item nō.ꝙ puniūtur pena ignis:qñ aliquē ex suis qui vult xp̄ianus esse saxis aut alio furoris genere itēptāt vt.l.iudeis .C. de iudeis.

30 Que prohibentur xp̄iani facere contra iudeos.R.ꝙ nouem.primo ꝙ violenter non debent cogi ad fidem:vt in.c. sicut de iudeis de quo dic vt.s̄.baptismus.6 .§.i2. Scđo ꝙ nō offendanᷣ neq3 in personis neq3 in bonis sine iudicio terrene potestatis.d.c.sicut iudei.tertio ꝙ non impediantur obseruare suas consuetudines in suis festiuitatibus.dūmō nihil faciant i obprobrium xp̄ianorum.45.disti.qui sincera.⁊ dcō.c.sicut iudei.⁊.l.iudeis.C.de iudeis. Quarto ꝙ nō exigātur coacta seruitia ab eis que non sunt consueti facere dicto.c.sicut de quo dic vt.s̄.baptismꝰ.6.§.i2.Quito ꝙ non fodiantur eorum sepulcra siue corpora humata obtentu pecunie nec eoru3 cimiteria quisquā mutilet vel inuadat dicto.c.sicut.⁊ ꝯtrafacientes xp̄iani sunt ꝓuandi offō ⁊ beneficio si sunt clerici.si laici excōicandi.vt in.d.c.sicut.Sexto ꝙ nō debēt in sabbis eoꝝ ad iudiciū trahi.C.de iudeis.l.die sabbati ⁊.d.c.sicut.Septimo ne ipediātᷣ sua ꝓut melius poterūt vēdere sicut nec xp̄iani.C.de iudeis.l.nemo. Octauo ꝙ si ꝯuertanᷣ ad fidē non spolienᷣ bonis iuste acqsitis.Neq3 debita successiōe: ⁊ si ablata fuerint ꝑcipiᷣ pōtatibus eoꝝ locoꝝ sub pena excōis ꝙ ea faciāt restituere c iudei el.2.eo.ti. ex quo infert pa.ꝙ non

perdunt agnatõez suam. vñ debent succedere attinentibus suis: ⁊ multo minus bona legiptime acqsita cuius ꝯrium existiant vulgares qḋ erroneum est. ꝯ°. ꝙ non prohibeantur ꝯuerti ad fidem ⁊ bapt̄m susciper̄ ēt si sunt serui xp̄ianorum. ar. c. due sunt. 19. q. 2. remanebit tñ seruus si prius erat seruus alicuius xp̄iani: cũ seruitus sit approbata deo iure diuio: ciuili. ⁊ canõico. 12. q. 2. ⁊ si quos vsq3 ad. c. eccliaꝝ dulcius tamẽ tractãdus ẽ ꝙ̄ aliȷ̇ serui qui non s̄t xp̄iani ar. de ma. ⁊ obe. per tuas.

31 Utrũ eoꝝ filiȷ̇ sint baptizãdi iṗis inuit꜎ Uide supra. Baptismus. 6. §. 11.

32 Utrũ ecclesia peccet ꝑmittendo iudeos ritus suos obseruare? ℞. ꝙ nõ q2 ñ approbat s3 ꝑmittit. qḋ āt ꝑmittim⁹ nolentes ꝑcipimus. i. cõcedimus. q2 maloꝝ hoium volũtatem ad plenũ nõ possumus ꝓhibẽ. 31. q. 1. hac rõe.

33 Utrũ pecunia ⁊ aliȷ̇s blandimẽt꜎ possimus allicẽ iudeos ⁊ alios ĩfideles ad fidez ℞. glo. i. c. d3 homo. 23. q. 4. ꝙ sic allegat. c. qḋ āt 23. q. 7. ⁊ c. sincerã. 45. di. Silr sub tali ꝯditione põt xp̄ianus aliquam ducere in vxorẽ vt fiat xp̄iana. 28. qõe. i. caue. ⁊ sic in sp̄ũalib⁹ licite fit pactũ vbi agitur ḋ ꝯuersione alicuius ad fidem ⁊ sic nõ obstat. i. q. 2. q̄3 pio q2 aliud ẽ vẽdẽ donũ dei ꝉ aliḋ sp̄ũale. Aliud est propter tp̄alia inducere ad sp̄ũalia q2 primum illicitum de simo. ꝑ totum. sed nõ ꝓm vt iuribus ꝑallatis vnde siluester dona promisit ꝯuertentib⁹. vt nõ. i. d. c. ꝙ̄pio ⁊ caplm ꝙ̄pio loq̇r ḋ dono religiõis qḋ pecũia minie d3 vẽdi. ḋ q̄. vide simonia. 3. §. 6:

34 Utꝝ bõa vsurarioꝝ iudeoꝝ possit ab aliq̄ ꝉ dono ꝉ exactõe ꝉ rõe peñ ꝉ q̄cũq3 alio ti. lucratiuo ꝉ honeroso acceptari? ℞. ꝙ sic dũmõ nihil ꝯ̄ iustitiã fiat. s3 retineri an possint distigue. q2 si sũt ñ soluẽdo restituẽda sũt ñ iṗis: s3 qb⁹ debẽt iṗi. Si võ s̄t soluendo dic. vt. ĩ. Restõ p°. i. ḃ. vsurarius. §. 17.

IUdex

Iudex qs põt cẽ? ℞. ꝙ gl3 q ñ ꝓhibet. ar. c. cũ aꝑ de spon. ⁊ l. mutus. ff. de procura.

1 S3 q sunt: qui prohibẽtur? ℞. ꝙ surdus mutus. ⁊ ꝑꝑ° furiosus impubes femine. ꝓuus excõicatus. Itẽ consanguinei rei ⁊ inimici actoris uel alia causa suspecti. Itẽ imperiti: seu illiterati de quibus omitto breuitatis causa.

2 Utrum iudex vel prelatus malus peccet iudicando subditos? ℞. ꝓm Alex. in. 3. ꝙ sic mortaliter. de quo dic vt supra correctio. i. §. 4.

3 Utꝝ iudex possit iudicare sine actore? ℞ ꝙ ordinarie ꝓceden° nõ. Facit. c. si legitimus ḋ accũs. extraordinarie āt sic vt i iq̄sitõe ⁊ dnũtiatiõe vt s̄ inquisitio ⁊ denuntiatio.

4 Utꝝ iudex possit ꝯpellẽ ꝑtes ad faciẽdũ ꝯpositõez? ℞. ꝙ si cã. ẽ ciuil ꝙ nõ: nec ēt ꝑnceps ex ꝑtãte ordiaria. l. i. ff. ḋ noui ope. nũtia. tñ si lis ẽ lõga ⁊ ĩtricata multum. ita ꝙ de facili nõ põt decidi iudex põt ꝯpellere ꝑtes ad ꝯcordiã tex. vł̄ iudicio meo i. c. placuit. 90. di. dicit ēt pa. in ℞ica de treuga. ⁊ pa. ꝙ ad pacem bñ põt: ⁊ d3 reducere ꝑtes: ⁊ ēt ꝯpellẽ taz iudex sclaris ꝙ̄ ecclasticus respectu s̄bditoꝝ suoꝝ. 90. di. si qs cõtristat⁹. c. placuit tenet ēt Bar. in. l. ꝯgruit. ff. de officio presidis.

5 Utꝝ iudex possit ꝯpellere ne potẽtiores uiri ꝯtumeliȷ̇s afficiant viliores? ℞. ꝙ sic ⁊ tenetur. l. illicitas. §. ne potentiores. ff. de officio presi.

6 Utꝝ iudex teneat̄ ⁊ possit ꝯpellẽ adũsariũ ad ꝑstañ. cautõz de nõ offendẽdo nec actorẽ nec suos: qñ talis ḋsilr timẽs iplorat ei⁹ offiñ? ℞. ꝙ sic vt i. d. §. ne potentiores ⁊ ibi ꝑ Bar. ⁊ bonus tex. i. l. denuntiam⁹ C. de his qui ad ec. ꝯfu. ⁊ ibi ꝑ Cy. Facit tex. in. c. de bñdicto. 32. q. i. ⁊ in. c. lr̄as i fi. de resti. spo.

7 Utꝝ iudex teneat̄ ex necitate officiȷ̇ purgare ꝓuiciã malis hoib⁹? ℞. ꝙ sic tex. ẽ i. l. 4. ⁊ l. cõgruit. ff. de offõ presi. ꝑꝑ qḋ dicit Bal. i. l. galus. ff. de lib. ⁊ postu. ⁊ Raphael ⁊ ymola: qḋ l3 statutũ ciuitat꜎ dicat ꝙ põt punire: ꝙ li. ḃbũ põt: importat necitatẽ. d. l. gallus i prin. Et iõ si nõ facit tenet̄ de negl̄a. Facit qḋ nõ Bal. ⁊ Angel⁹ i. l. mãcipia C. de seruis fugi. d3 ergo iudex ḋlicta igrere alr̄ tenebit̄ i sindicatu. ⁊ h̄ verũ i iudice q h̄t meꝝ impiũ. l. impiũ i prin. ⁊ qḋ ibi nõ Bar. ⁊ in. l. iubere cauere. ff. ḋ iur. om. iudi. ⁊ in. l. i. ff. de officio eius cui mã. ẽ iu.

8 Utrum iudex possit aliquid petere pro labore in iudicando? ℞. quod de iure canonico iudex ordinarius vel delegatus ecclesiasticus nihil põt petere vt in. c. cu3 ab omni de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ c. statutu3 ḋ rescri. li. 6. ⁊ l3 loquat̄ de delegato tñ idẽ tenet̄ in d. c. cñ ab omni ꝑ pa. ⁊ Io. an. ⁊ ceťos de ordiario ẽ ēt gl. i. c. ñ l3. 11. q. 3. de iure uero ciuili ordinarius sclaris petit sportulas solũ nec aliḋ ꝑt petẽ. 3. q. 3. offerat̄ q̄ sportule sunt munera a. l. nõ diffinita vt i aũt. gñalr̄ C. de epi. ⁊ cle. Delegat⁹ võ ēt a principe ñ h̄ẽt nisi duos aureos in prin. ⁊ duos i fi.

qñ cã excedit cẽtũ aureos. ꝙ si nõ excedit nihil hẽbit in auẽ. de iudic. § ne aũt labor. nõ. glo. i. d. c. cũ ab oi. Excipiũt esculenta: ꝛ poculenta. i. comestibilia ꝛ potabilia si sunt talis qualitatis ꝙ in paucis dieb⁹ possint ꝯsumi ꝫm archi. ꝛ glo. i. d. c. statutuꝫ. ꝛ sint ex mera liberalitate oblata. qꝛ sic pñt ab oibus recipi. Alia ãt oia ẽt si sit vnus ꝺ narius ꝓhibẽt oẽs iudices accipe. vt. ff. de of. ꝓsi. l. plebiscito ꝛ. l. solẽt. ff. de of. ꝓcon. §. si. nõ. gl. in. l. 2. C. de ꝯdi. ob tur. cãm fac̃ l. i. C. de pe. iudi. q̃ ma. iudi. ẽt si recipiant vt expediant cãm. ꝛ si recipiũt alia preter ꝑdicta esculẽta ꝛ poculẽta tenent restituer̃ de neccitate ar. d. c. statutũ. ꝛ. c. exigit de cẽ si. li. 6. imo si sit iudex delegat⁹ eccliasticus qui talia recipit ñ põt liberari ex remissiõe sibi facta a dante talia nisi restituat. ꝛ si re stitueret in fraudẽ vt postea ille sibi dona ret ñ valeret. ꝫm glo. in. d. c. statutũ. Secus aũt si sine fraude restitueret ꝛ ille postea li beraliter iteꝝ donaret ꝫm glo. ꝑdictã. sed ego verã credo: si post iudiciũ finituꝫ sine fraude ꝺat liberalr̃. aliter non.

9 Utꝝ officiales iferiores ꝛ nũcij ꝛ huius modi possint aliqd exigere a littigãtibus ꝛ h⁹mõi. R. ꝫm Alex. de al. in. 3. ꝑte sũ. ꝙ sic ꝫm ꝯsuetudinẽ terre. sꝫ ꝑ vim vel imoꝺrã tã iprobitatẽ recipe ñ pñt. ꝛ hoc qñ ñ hñt reditus deputatos. hosti. tñ in sũ. tꝫ ꝙ ẽt si hñt reditus deputatos pñt aliqd ꝑuum re cipe dũmõ ñ ꝑ vim l' iprobitatẽ imoderatã Assessor ṽo ñ põt si hꝫ salariũ deputatum alr̃ tenet restituere. ar. c. cũ ab oi.

10 Sed qd si iudex secularis hꝫ ꝓficisci ex̃ domiciliũ. R. ꝙ siue sit iudex ordinarius secularis: siue ei⁹ ꝺlegatus põt petere expẽ sas. d. c. statutũ. sicut ꝛ testis cũ ꝓficiscit ex̃ domiciliũ. 4. q. 3. §. vẽturus: qꝛ nemo cogi tur militare suis sũptib⁹. ea tñ moderatõe ne ꝑtes enormie dãnũ patiant. ar. 10. q. 3. il lud. ꝛ si paupes litigãtes sint tũc dꝫ abstie re ẽt a sũptibus iudex delegatus. vt in dcõ c. statutũ. ꝛ ordinarius ẽt secularis non dꝫ habere sportulas in auẽ. de man. prin. §. si tibi quoqꝫ.

11 Sed nũqd delegatus ordinarij eccliasti ci sic hẽbit expẽsas cũ ꝓficiscit ex̃ domici liũ sicut delegat⁹ pricipis vel ordiarij secu laris. R. ꝙ sic tã ꝓ victualibus q̃ꝫ ꝓ vectu ris equoꝝ ꝛ filium nisi esset delegatus ad vniuersitatẽ cãꝝ l' ad vnã ꝛ malitiose qꝛ tẽ ordinarius hꝫ ꝓuidere de suo ar. c. inter cetera de offi. or. ꝛ glo. in. d. c. statutũ. sed glo. in. d. c. cũ ab omni. tꝫ idistincte ꝙ non põt delegatus ordinarij. sꝫ ordinari⁹ dꝫ si bi facere expẽsas. sꝫ opio pria vr̃ magis eq̃.

12 Utꝝ ordinarius silr̃ possit petere expen sas qñ ꝓficiscit ex̃ domũ. R. ꝙ nõ nisi cum ꝓficiscit ꝑ ꝯsecratõe ecclie vt in. c. cũ sit ro mana de symo. Et cũ visitat ꝓuintiã suam de censi. c. cũ apl's. ꝛ. c. exigit eo. li. 6.

13 Utꝝ iudex ordiarius aut delegatus q re cipere pñt expẽsas teneãt ꝯputare illas q̃s domi fecissent. R. glo. tꝫ quod sic. i. d. c. cũ ab oi. sed pa. in. d. c. cũ ab oi. tꝫ quod non ꝛ magis ẽ benigna q̃ꝫuis pria sit tutior.

14 Quid si delegatus eccl'astic⁹ ñ hꝫ redit⁹ l' bñficiũ eccl'asticũ sufficiẽs vñ viuat. R. pa. i. d. c. cũ ab oi. ꝙ poterit petere id qꝺ põt petere iudex delegat⁹ pricipis secularis vt dixi. s. ꝑ ar. a ꝯtrario sensu sꝫ magis mihi plꝫ ꝯtrãia opio quod ñ possit nisi forte ꝑꝑ talẽ cãm occuparet ab aliq̊ honesto exer citio ꝺ q̊ viuit qꝛ tc̃ tenerẽ opionẽ. pa. ṽaꝫ.

15 Utꝝ ꝯsuetudo excuset seu valeat q̃ dant sportule ordinario ꝛ delegato eccliastico R. d. car. i cle. statutũ ꝺ elec. distiguit quod aut ꝑcessit exactio. ꝛ sic ñ valet nec excusat tal' ꝯsuetudo. aut ꝯsuetudo ñ habuit ortuꝫ ab exactõe. ꝛ sic pñt ꝑtes cõpelli ad obser uandũ laudabilẽ ꝯsuetudineꝫ. c. ad aplicã de symo. Sꝫ hec distictio quo ad primuꝫ ẽ vera qꝛ qñ ꝑcessit exactio ẽ ꝯ honestatẽ ꝛ mentẽ isti⁹. c. cũ ab oi. ꝛ facit. c. ex mltis i. q. 3. sꝫ quo ad ꝫm ñ credo verã: qꝛ si non ꝑcessit exactõ sic cũ sit ex mera liberalitate dõatũ ñ iducit ꝯsuetudo: sꝫ q̃lꝫ donatõ ha buit effectũ suũ iux̃ ea q̃ nõ. i glo. ꝛ bar. in l. cũ de in rẽ ṽso. ff. de vsuris. Facit. l. si cer tis ãnis. C. de pac. nec valet. d. c. ad aplicã qꝛ logt̃ qñ aliqd fuit datũ in piã cãm: qꝛ tc̃ vident voluisse laici iducere ꝯsuetudinẽ: ꝛ tõ dico cũ glo. in. d. cle. statutũ de elecẽ. ꝛ Jo. an. pa. ꝛ cõiter doc. in. d. c. cũ ab omi quod ñ valet tal' ꝯsuetu.° ꝛ lꝫ cardial' dicat vbi s. qꝺ nõ peccat mortlr̃ recipiẽdo dum mõ ñ imoderate qñ ẽ ꝯsuetudo qꝛ hẽt pro se doctores famosos pro hoc iux̃ nõ. ff. ꝺ re iud. l. ꝯprobatis ꝛ ꝺ postu. c. vnico. li. 6 hoc nõ credo verũ nisi in eo qui nescit di cernere q̃ sit verior opio ꝛ qs hẽat validio res rões: nec ẽt credo istũ excusari a resti tutione fienda.

16 Utꝝ iudex ordinari⁹ l' ꝺlegat⁹ eccliastic⁹ possit a ꝑtib⁹ petere salariũ pro assessore? R. ꝫm cõiter doctores i. d. c. cũ ab oi ꝙ nõ ordinari⁹ qꝛ dꝫ scire canones ꝺ qb⁹ ṽsatur corã se. Et ideo si nescit ꝛ indiget assessore prouideat de suo. Delegatus tñ licite ꝑ etit

neqȝ in iudicio plimoꝝ acgesces snie vt a
ꝟitate deuies. ⁊ post inocenté ⁊ iustū non
occides. tn̄ ēt qꝛ dꝛ i. c. q scandalizauerit de
re. iur. vtilius scandalū nasci pmittitur ꝙ̄
veritas deseratur. Hec ibi ⁊ i. c. postulatus
do⁹. 3. q. 7. dꝛ ꝙ nō añ iudicandū ē ꝙ̄ ad ꝯ
scientiā nr̄am reuertamur ⁊ qd placeat do
siue displiceat debemus dirimere ⁊ i. c. tūc
ii. q. 3. dꝛ tūc vera eū absolutio p̄sidentis cū
interni sequit̄ arbitriū iudicis ergo a ꝯ̄rio
nec absolutio ⁊ multominus cōdēnatio.
Jtē in. c. sūmopere ibidē dꝛ ꝙ ſm ꝙ i. l. di
uina ⁊ hūana ꝯstitutū ē dȝ iudicare. ⁊ p⁹
nō ex corde nr̄o sed precepto diuio ꝯdēna
tōis sentētiaȝ pferam⁹ ⁊ i. c. cū eterni ꝺ sen.
⁊ re iudi. li. 6. ibi dꝛ i ferēdis sn̄ijs poculis
hēat solū deū illius imittātes exēplū q que
rellas ppl̄i tabnaculū igressus ad dōinum
refferebat: vt ſm eius impiū iudicaret hec
ibi. Ergo nō ſȝ falsas all'ationes. Jtē tex.
clarus ē i. d. c. cū eterni si qs ingt Jnno. 4.
āt iudex eccl'iastic⁹ ordinarius aut delega-
tus fame sue prodig⁹. ⁊ ppriȷ̄ psecutor ho
noris ꝯ̄ ꝯsciam ⁊ ꝯ̄ iusticiā i grauamē alte
rius ptis i iudicio qcꝙ̄ fecerit p grām vel
p sordes ab executōe officiȷ̄ p ānum noue
rit se suspensuȝ ad extimatōneȝ litis pti ꝙ̄
leserit nihilo⁹ ꝯdēnandus ħ ibi. Ecce ꝙ nō
dicit ꝯ̄ all'ata: sȝ ꝯ̄ ꝯsciam ⁊ p sordes falsoꝝ
Jtē ⁊ alia rōne credo ꝙ nō excuset̄ a mor
tali qꝛ officiuȝ iusdicentis latissimum ē. di
cit. l. i. ff. de iur. om. iu. Vn̄ iudex pōt vt i pl'i
bus iudicare put sue ꝯscie rōnali videt̄ vt
pȝ i. l. appellari. ff. quis ⁊ a quo appellatur
ibi ⁊ qꝺ optimuȝ ē statuē facit. ff. de arbi.
l. qualem vbi dꝛ oi mō dicat qꝺ sibi vide
tur. Jtē i. c. ad nr̄am de ꝯsue. dꝛ postꝙ̄ tibi
de meritis ꝯstiterit sniam pferre valeas sic̄
ordo postulat rōnis aucte pn̄tium nō obstā
te cōsuetudine cōcedim⁹ facultatē. facit. l. rē
nō nouā. C. de iudi. ꝙ iudices iurēt oimō
sese cū ꝟitate ⁊ legū obseruatōe iudicium
dispoituros. Jtē. C. de iudi. l. placuit i oi-
bus rebus p̄cipuam eē iustitie equitateȝ ꝙ̄
stricti iuris rōnē hec ibi. facit ad idē. c. fi.
de trāsact. Et iō sepe qn̄ volūt sciūt iuenire
colores pro iiustitia deffensanda ita i isto
casu tenent̄ vt ꝯ̄ ꝟitatē nō iudicēt dilligen
tissime facere quod falsitas detegat̄ vt. 2. q.
i. deus omp̄s ⁊ si nullomō detegere possī
tūc potius debēt offin̄ resignare ꝙ̄ ꝯ̄ iusti-
tiā sniare. Facit p hoc qꝺ nō. glo. i. c. pa-
storal' de offō delegati. Ubi dicit mer⁹ exe-
cutor si scit sniam lataȝ aucte l'ŕarū falsaꝝ
l' p falsa instr̄a l' p dolū aduersariȷ̄ quod nō

dȝ exequi eā. Sȝ remittere ad supioreȝ vt
in. c. de cetero de re iudi. ⁊. c. si qn̄ de offō
dele. C. si ex falsis instr̄is. l. iudicati. ff. de
iudi. l. si pretor. §. marcellus. ⁊ ad tex. ibi-
dē q dicit ⁊ si sciat illā sniam iiustā quod
tenet̄ exeq si nō pōt aliter absolui a mādā
to. R. d. glo. ꝙ itelligit ꝺ iiustitia solennita
tis iuris ⁊ ita expōit iiustitia. i. ꝯ̄ ius littigā
tis. Secus si eēt iniqua ⁊ dꝛ iniqua qn̄ ē ꝯ̄
veritatē qꝛ sic nō tenet̄ obedire vt ibidem
all'. Sȝ si nō hēt supiorē cuȝ nulli sb̄sit nisi
deo multomin⁹ dȝ ꝯ̄ certā sciam ꝯdennat̄
inocētē p q̊cūꝙ̄ testionio. ppea dic̄. l. pn̄tē
ff. de pe. sancius ē nocētē ipūitū reliquere
ꝙ̄ inocentem damnare ⁊ sic ꝯcludo quod
ꝯdemnare aliquē nullomō licet iudici ꝯtra
ꝟitatē de qua ip̄e cert⁹ ē. absoluere āt ben̄
pōt si pbatōnes nō sīt legitie: ꝙ̄uis iudex
sciat p certo cū culpabilē. qꝛ iura illud vo
lunt exp̄sse vt nēo publicet pctm̄ alteri⁹ qꝺ
nō pōt pbare vt i. c. si sacerdos de offō iu-
dicis. l. illicitas. §. neqȝ licitas. ff. de of. p̄si.
⁊. ff. de fur. iūcta glo. l. eadē oꝛone i fi. ⁊. c.
si tm̄ ep̄s. 6. q. 2. ⁊. c. sapiēs. 3. q. 7. ⁊ i. c. mē
nam. 2. q. 3. absoluit̄ ifamat⁹ ex q̄ defecerūt
accātores i pbādo. Et hanc opionē vꝛ te
nere Nico. de li. sup exo. 23. nec obstat. c.
iudicet. 3. q. 7. qꝛ nō dicit ſm all'ata sȝ dicit
iux̄ leges ⁊ iura pnūtiet qꝺ ē dicē: iux̄ qꝺ
statuer̄t leges ⁊ iura procedat i pcedēdo ⁊
discutiēdo ⁊ det sniam que qdeȝ volunt ut
vnicuiqȝ reddat̄. qꝺ debet̄. l. i. ff. de iustitia
⁊ iure nec ēt ob. c. eoꝝ q. ⁊. c. se. ii. q. 3. qꝛ
loquūt̄ quomō i exaiatōe testiū dȝ pars ci
tari ⁊ ordo iuris seruari i eoꝝ discussōe. n̄
n. dicit quod det̄ snia ſm eoꝝ dictū. Jmo
inuit ꝯ̄riū si bn̄ attēdat̄ nec ēt ob. c. nos in
ꝙ̄. 2. q. i. cum. c. deus omp̄s ibidē ⁊ aliq-
bus alijs qꝛ lȝ dicāt neieȝ ꝯdennandū nisi
ꝯuictū: nō tn̄ sequit̄ ꝙ omis ꝯuictus sit cō
dēnand⁹ ex q̊ iudex ē cert⁹ de falsitate ymo
capl'ȝ iudicantē. 30. q. vl't. demōstrat oppoi
tū vbi dꝛ. tādiu actio vētilet̄ q̊usꝙ̄ ad rei ꝟi
tatē pueniat̄. freq̄nt ēt iterrogat̄ opȝ ne ali
qd forte p̄termissuȝ remaneat quod anecti
ꝯueniat ħ ibi. Et ideo dicā cū de bona fide
agr̄ nō ē de apicib⁹ iuris disputādū. ff. mā.
l. fideiussor. §. qdem actio nec sil'r obstat. d.
l. illicitas qꝛ ibi dꝛ p̄ses puincie id sequat̄
nō sipl'r sed addit qꝺ eū ꝯuenit sequi ex fi-
de eoꝝ q̄ pbabunt̄ ⁊ breuiter nūquā inue
niēt ius quod dicat ꝙ iudx̄ teneat̄ iudicat̄
ſm all'ata ⁊ probata sȝ bn̄ ſm ordinē iuris
⁊ sic intellige ordinem. s. in procedendo
⁊ exainando ⁊ ēt sniando. Sed ius n̄ vlt

quod in sniando aliquis puniatur qui est i nocens τ contra veritatem vt supra patet ergo non debet iudicare ꝯ veritatem quaȝ pro certo scit. Ad id qđ dicūt de scandalo iam pȝ p.c. qui scandalizauerit ibi vtilius scandalum τc. vt.s. Silr non obstat ꝙ iudicat nō vt homo sed vt iudex qꝛ illud veꝝ est si essemus ex ea q̄ sūt ꝯ legem dei que ñ sūt peccata. sȝ i preuaricatione preceptoꝝ dei nō hēt locū illa distictio. qꝛ non iudex puniet sȝ homo: ꝗnis fecerit vt iudex. Si vō loquanur qñ iudex ꝓcedit ex iudicium vt i officijs dandis τ alijs que eius arbitrio comittūt: sic nō hēt dubiū qn teneatur seq̄ ꝓpriā ꝯsciam: nō all'ata. vt. ff. đ iur. om. iudi. l. i. τ. 2. i dispēsatōib⁹. vt. i. q. 7. exigūt i crimibus ēt extraordinarijs ex cā q̄ sibi vȝ pi penas tēpare. ff. de pe. l. aut facta. τ. l. capitalium. 50. di. vt ꝯstitueretur.

8 Quid de offālib⁹ qb⁹ mandat executio sniē iniuste? R. Alex. de al'. i. 3. pte sū. đ qnto ꝓcepto τ Ricar. i quol'. 3. q. 25. ꝙ si snia ꝯtinet itollerabilē errorē l' iniustiaȝ manifestā ñ đbēt obedire: al' nō peccāt exeqndo. qđ ego limito qñ ñ sūt certi de inocētia ꝯdēnati qꝛ i dubio excusantur. sȝ qñ sūt certi de iniustitia sic credo peccant mortalr obediendo vt i precedenti. §. dictum est.

9 Utꝝ iudex sclaris possit iudicare đ his que sunt peccata vt vsura τ huiusmōi? R. pa. i. c. cū singūale de fo. ꝯpe. ꝙ sic. dūmō ñ disputet vtrū sit peccatū pricipalr vt pȝ. ff. τ. C. de ꝯdi. indebi. ꝑ totū τ qđ me. cā. τ vi. bo. rap. τ de furt τ silibus: τ hec ē cōis opinio τ hoc est verū. qꝛ coraȝ eo pōt obici de iuramēto si nō vertitur dubiū de eius validitate. vt i. c. lex. dȝ. 23. q. 5. Sȝ si dubitat vtrū sit vsura l' ne pcm̄ l' ne. tūc iudex secularis nō pōt sȝ ad eccliaȝ est recurrēdū. c. ꝑ venerabilē. q filij sūt legipt. τ in cle. vna de vsuris. Et ideo ex dictis pȝ ꝙ pōt iudex secularis ꝯpellere ad restitutionē vsurarū qꝛ ēt de iure ciuili reprobāt hodie fm cōeȝ oppinionē. Fallit hoc i crimie heresis de q̄ nullo modo pōt se itromittere nisi exequēdo. Excipiūt multi alij cāus in glo. τ per doc. i. đ. c. cū sit giūale Sȝ tu dic. fȝ pa. nullū aliū eē nisi vt dictū est cū agit de dubio .s. vtrū valeat iuramētū: vl' ne. τ hui⁹mōi qꝛ tūc nō pōt τ sic tene. τ uide glo. 32. q. 5. c. xpiana religio τ ibi per archi.

10 Utꝝ iudex teneat iudicare fm statuta seu ꝯsuetudines loci int illos quoꝝ vnus ē sibi sbdit⁹ alt nō? R. pa. i. c. qđ clicis đ fo. ꝯpe. ꝙ aut statutū ꝯcernit solēpnitatē act⁹ exhibendi tpre ꝯctus τ tūc siue sit statutuȝ laici siue clerici non valebit actus: nisi illa solēpnitas fuerit obseruata: qꝛ subditus nō potuit contrahere cum non subdito etiaȝ spreta lege sui superioris ymo peccauit. c. 2. de ma. τ obe. τ. c. requisisti de testamentis. τ nulla fuit contracta obligatio lege sibi resistente τ inhabilitante ꝯsēsum suum. l. cum lex. ff. de fideiuss. τ qđ nō. in. c. si diligenti. de foro ꝯpe. τ in. c. cum ꝯtingat đ iu reiur. τ sic contractus non tenuit cum debeat eē vtriusqꝫ obligatorius. l. labeo. ff. đ vbo: signi. sicut videmus ꝙ donatio facta ēt non subdito vltra quingentos aureos sine insinuatione nō valet. l. sanctimus. C. đ dona. Et iō iudicabitur fm hoc statutum i vtroqꝫ foro inter clericum τ laicum. Facit qđ determinat Federi. ꝯsi. 17. ꝙ cessio actionis contra plebeum facta nobili ab ecclesia nō valet: ex quo statuto prohibetur ne nobilis eam possit recipere: rō qꝛ statutum disponit in casu licito τ inter subditos τ nō in fraudem libertat ecclīastice. ex q̄ pȝ ꝙ laicus tenetur in testando fuare oēs solēpnitates legis sue: alias nō valebit ꝗuis cūqꝫ instituat clericū: nisi hoc fecerit ꝓ aia sua qꝛ in talibus sufficit seruare dispōnem iurisgentium. c. relatum. el primo de testis τ. l. i. C. de sac. san. ec. Silr si statuto cauet ne res dotalis sine certa solēpnitate possit alienari nō valet alienatio ipa nō seruata ē facta clerico. nec ꝑ hoc dico ꝙ statutum laicoꝝ liget clericos sȝ tñ subditum τ ipedit obligatōeȝ otiri. l. nō dubiū. C. de legi. Et ideo si clericus vult illum obligare faciat ꝙ seruet seruanda. Aut statutum ꝯcernit ꝑsonam: vt puta ꝙ debeat aliqd facē post ꝯctum vt aphendere possessionē infra certum tps aut ꝓbare ꝑ tot testes τ huiusmōi τ tunc clericus nō artatur respectu statuti laici ēt littigans in foro seculari nec laicus respectu statuti clerici nec forensis. vt nō. Bar. in. l. ꝯctos pplōs. C. de sum. tri. vbi dicit ꝙ ēt si tale statutum ꝯcernens ꝑsonam idirecte tangit bona qꝛ nō ligant. Exēpluȝ statuto cauetur ꝙ priogenit⁹ succedat certe forensis nō ligat. ēt si hēat ibi bona. Secus si cōcernet principlr bona vt si diceret ꝙ bona deferant ad priogenitū. facit. l. i. ff. de tuto. τ cur. dā. vbi lȝ ꝑses prouitie possit dare tuto: ē nō tñ eū q ñ ē eiusdē ꝓuintie: l' hēt ibi domiciliū τ sic fuit disputatum per dñum Lau. in. q. facti cauetur statuto mutine ꝙ si res possessa ab aliquo euincat ab eo ꝙ possessor nō teneat eam sibi restituē

nisi dato sibi pretio quo emit Bononiēsis littigat mutine ꝯ mutinēsez: obtinet sniam: nūquid dabit sibi pretiuz. certe nō: qꝛ illud statutū n̄ porrigit iures ad forenses licet ibi littigēt. Facit ad hoc qđ nō. do. Pe. de ancha. in. c. canonum de cōsti. Ex quo infert pa. vbi supra ꝙ q̄zuis statuto caueatur ꝙ vsurarius nō teneatur restituere pignus ēt si probet quis se esse dominū nisi restituto ꝑtio ꝑ quo ē. ipignoratū ꝙ nō extendet ad rē clerici l' forēsis ipignoratā dn̄o iscio qꝛ si res est clici nō sbicit iuꝛditiōi laicoꝝ. c. si. de vita ꝛ hone. cle. Si vō laici exnei ꝛ ibi sit delata furtiue. ꝛ ꝯ volūtatem dn̄i nō potest dici de iuꝛditione statuēꝫ sicut diximus de re nobili q̄ nō ē ꝑmāsura. vt nō. in c. si. de fo. ꝯpe. Facit. l. heres absens. §. nūgd. ff. iudi. Aut statutum dat mōni dicēdi cām. ꝛ tūc si presigit legem iudici iudex tenet ꝛ sub eo pōt allari. Exēplū statuto caueтur ꝙ Judex sequat libros mercatoꝝ ꝛ tūc i foro seclari facit. fidez i preiuditium sbditoꝝ nō āt clericoꝝ l' exneoꝝ. Si tn̄ vlt recipere librum pro se vigore statutorum tenetur recipere ꝯ se. ar. c. cum olim de cēsi. cū ibi nō. Si vero nō presigit legem iudici sꝫ loqtur gn̄alr adhbeat fides libris mercatorum tūc vbiqꝫ pōt allegari ꝯ sbditum statuēꝫ nisi in casu qn̄ nō vult suscipere contra se.

11 Utrū iudex ecclisticus possit iudicare laicū sbditū pricipis laici l' ēt pricipes laicos ℞. ꝙ sic rōe spūalitatꝫ. Puta si cā ē spūal. vt de dcis. mr̄imonijs ꝛ huiusmōi. vl' rōe peccati cuiuscūqꝫ mortal. vt nō i. c. 2. ꝛ . c. nouit de iudi. al' nō.

12 Utꝝ laicus possit iudicare i aliq̄ cāu clericuz? ℞. ꝙ siue cā sit spūalis. vt đ decimis matrionijs. siue crial' vt de heresi vl' vsuris ꝛ huiusmōi. siue tpalis nō pōt. vt in. đ. c. 2. posset tn̄ auc̄te sibi delegata ab ep̄o in cā tpali mere đ clico iudicare. alias n̄ vt. đ. c. 2. Fallit ēt hoc qn̄ clericus ē degradatus ꝛ traditus curie sclari qꝛ tūc pōt.

Iudicium est duplex vnū ordinariū ſm legē'di. aliud temerariū. primū ē duplex. s. iudiciū discretōis. đ q̄ i. l. cū pretor ff. de iudi. 3. q. 7. §. tua. Unde dē furiosus caret iudicio ꝛ istud ꝯcedit oibus i māifestis ꝛ certꝫ. aliud ē cohercōis ꝛ hoc ꝯceditur. aliqn̄ prelatis: ꝛ aliqn̄ alijs: ꝛ istud aliqn̄ dē exordinariū. i. delegatū. vt nō. Ber. Inno. ꝛ host. i. c. qm̄ ꝛ ibi in glo. de ꝑbatꝫ. Itꝫ exordinarium dē qn̄ nō ꝑcedit i figura iudicij sꝫ iudex ꝑcedit ex offō suo i mōm igsitiōis vel denūtiationis. vt de accusatꝫ. c. supbis ꝛ. c. qualiter el. 2. Itē i cāis electionis. postulatōis. aut ꝑuisionis sup dignitatibus ꝑsōatib⁹. officijs. canoicatibus. ꝑbēdis. seu qbusꝯqꝫ alijs beneficijs eccliasticis. aut sr decis. matrimōijs. ꝛ vsuris. i qb⁹ ꝑcedēdū ē simplr ꝛ đ plano dē exordicariū. đ qbus nō i. c. oli de accusatꝫ. ꝑ Inno. ꝛ host. ꝛ i. c. statuta de her. li. 6. ꝛ Jo. mo. ꝛ Jo. an. Itē pōt dici exordinarium qn̄ iudex eccliastic⁹ cognoscit de tpalib⁹ reb⁹ laicoꝝ rōne peccati ānexꝫ. de iudi. nouit.

1 Quot mōis iudiciū redditur nullū? ℞. ꝙ triplr. P⁹ rōe iudicis icꝯpetēt. puta qꝛ nō hēt ptātem sup eū quez iudicat. vt de iudi. c. at si clerici cū suis ꝯcordātijs.

2 Utꝝ quilibet laicus possit se sbicē cuilꝫ iudici qui preest? ℞. ꝙ sic si vult. l. i. ff. đ iudi. ꝛ. l. i. C. de iur. om. iudi. ꝛ itelligit velle ꝛ ꝯsentire qn̄ scit eū nō eē suum iudicē ꝛ tamē littigat sub eo. vt i. l. 2. ff. de iudi. Sꝫ quid si ille cui vult se subicere non habet iurisdictionem in actu. vide supra. Confessio. 3. §. 4.

3 Utꝝ silr clicus? ℞. ꝙ nō sub iudice laico ēt ꝑꝑ tpalia bōa sua. c. si diligēti. đ fo. ꝯpe. nisi agēdo ꝯ laicū sub iudice laico ꝯueniretur ēt de crimie ciuilr tn̄: qꝛ tūc tenetur rn̄dere. vt gl. nō de iudi. c. at si clerici. Sꝫ pa. ibidem tenet ꝙ ēt sūt solēpnes doc. q tenēt ꝙ nō pōt ꝯueniri. vide ꝑ eum ibidē. Sed aduerte qꝛ i cā spūali seu ānexa habet locū recōuentio coram sclari iudice. ar. c. tuam. de or. cog. ꝛ. c. lator q filij sunt legip. ꝛ sic tenent cōmuniter doc. in dicto. c. at si clerici. sed in tpali credo ꝙ sic.

4 Utꝝ laicus laicū sup re ciuili possit ꝯuenire sb papa? ℞. ſm glo. ii. q. i. in sū. ꝛ pa. i c. lꝫ ex suscepto de fo. ꝯpe. ꝙ nō nisi i. 16. casibus. Prim⁹ qn̄ hoc hēt ꝯsuetudo. vt i. c. si clicus de fo. ꝯpe. 2⁹ qn̄ sum⁹ i terris sbiectꝫ ecclie q̄ ad tpalē iurisdictōez. vt i. đ. c. nōt. 3⁹. qn̄ cā sup q̄ addit: spectat ad eccliasticā đ iuꝛ. vt in. c. tuā de or. cog. ꝛ. c. cū sit gn̄ale de fo. ꝯpe. 4⁹ qn̄ vacat iperium: ꝛ additur papa i cā spectāte ad imperatorem. vt i. đ. c. licet. 5⁹ qn̄ dat negl'ia principis in iustitia administranda. vt in. đ. c. licet ꝛ. đ. c. cū sit. 6⁹ qn̄ ipetrat a ꝑsona miſabili ꝛ oppressa. vt in. c. ex ꝑte B. de foro ꝯpe. 7⁹ qn̄ iudex sclaris q nō hēt i prouicia supiorē n̄ vult facē iustiam. vt nō in aut. vt diffe. iudi. §. i. ꝛ. 2 8⁹ i cā recōuentōis. 3. q. 8. §. cui⁹ i agendo. 9⁹ ſm host. in causis mortuarioꝝ a defunctꝫ

derelictorum.i aut.de ecca.ti.§.si at. 10ꝰ qñ secularis iudex inuocat auxilium ecclie.23 q.5.administratores sm Inno.puta qꝛ sub diti sũt sibi inobedientes.11ꝰ rõne admini stratõis assũpte a laicis.qd itellige.vt nõ in c.iudicatum.99.dist. 12. si ecclesiarũ serui vel hoies seruičies indebite a laicus collectant.c.ecclˀiarũ seruos.12.q.2.⁊ i aut.idez nulla cõitas.C.de epi.⁊ cle.13. qñ i ꝓuitia ñ ẽ iudex aut supioꝛ laico tũc põt adiri eps vt ẽ cãus i aut.vt differre iudi.§.si vo ↄtige rit.14ꝰ qñ aliqd ẽ ãbiguũ ⁊ vt difficile inter iudices variat vt i.c.ꝑ venerabilẽ.q filij sũt le.15ꝰ.qñ agit ꝑ viã denũtiatõis euãgelice. vt in.c.nouit de iudi.16ꝰ qñ cã ꝓphana est ãnexa seu ↄiũcta cũ cã spectante principalr ad ecclesiam.Exẽplum ponit glo.de dote vt in.c.de prudentia de dote post diuo.re. ⁊ hoc quando non agitur principaliter de dote sed ex consequentia. ⁊ circa predicta vide predictum pa.in dicto.c.licet cũ multis declarationibus.

5 Scdo reddit nullũ iuditiũ rõne ꝑsone agentis.puta qꝛ ẽ mioꝛ ⁊ agit sine aucte curatoꝝ.C.de iudic.l.ꝓperan.i fi. ⁊ .C.q legi.ꝑsonã i iudi.hẽant.l.i.Silr si ẽ seruus l monach9 ⁊ huiꝰmõi.Itẽ excõicatꝰ.Similes .n.nõ possũt agẽ nisi i casibus expressis a iure.

6 3°. reddit nullũ ex defectu rei.vt puta qꝛ non põt tractari sub tali iudice sicut ius patronatus.de iudi.c.quanto vel res ecclesiastica.c.decernimus de iudi.

7 Qui sũt q nõ possũt vocari ad iuiditium ℞.ꝙ misi de qbꝰ.ff.de iius voca.l.2.⁊.3.⁊ sũt ↄsul.ꝑfectꝰ ꝑtoꝛ.Mgrãtus q hẽt ipiuz merꝝ l mixtũ nec eps dũ sacra.agit nec ille q vxorẽ ducit.nec illa q̃ ducit i vxorẽ. nec q funꝰ failia reꝓsequit l iux mortuũ facientem obsequia.nec q ꝑꝑ religionem loci se mouẽ ñ põt vt reglˀaris l iclusa.Ponũt alibi alij vt sũt ifantes ⁊ furiosi.ff.de ↄdi.fur. l.2.⁊ hoc verꝝ ꝑ se:sed bñ ꝑ tutores ⁊ curatores.Itẽ nec fuus dñz.nec libertus pronũ ifamiosis actõibꝰ nisi veia ipetrata i ius vocare põt de quibus nõ in dictis.ll.de iius voca.⁊ sequentibus.

8 Quid si pupillus vocat i iuditiũ ⁊ nullꝰ eum defendit?℞.nullum erit iuditiũ.ff.de re iudicata.l.ↄtumacia.

9 Utrũ mulier possit vocari i iuditiũ? ℞. ꝙ ñ ꝑsonalr nisi i casibus expressis a iure. ⁊ hoc intellige ↄ eiꝰ volũtatẽ.Secus si vellet vt i.c.mlˀieres de iud.li.6.Et sunt isti casus expressi a iure i quibus vocat.Primꝰ in cã crimiali.ff.de publi.iudi.l.ꝑlĩ.§.ad crimẽ.2ꝰ i ferendo testimonio i cã crimiali qñ põt admitti de q̊ vide infra.testi.§.5.3ꝰ qñ est tutrix filioꝝ si nõ vult actorem cõstituere.instit.de cura.§.vlt.Utrum aũt mlˀieres religiose possint si ipe volunt silr.euocari ad iuditium?℞.ꝙ non ꝓ nulla cã.ꝑsonalr intellige vt in dicto.c.mulieres.

10 Quid si citent de facto alique mulieres ↄ ꝑmissa?℞.ꝙ irritũ ẽ ipo iure.vt i.d.c.mulieres.ymo ẽ excõicatus singẽs cãm vt iudex vadat ad mulierẽ ꝓ ferendo testionio sed ex cã vera si eaꝝ testimoniũ ẽ necssariũ dꝫ iudex ad eas ire vel si non decet alium mittere.vt in.d.c.mulieres.

11 Qualiter peruertitur iuditium? ℞. quatuoꝛ modis.Timoꝛe.cupiditate.odio.⁊ amoꝛe.11.q.3.quatuoꝛ modis.

12 Qua hoꝛa potest iuditium exerceri? ℞. ꝙ de nocte nõ est honestum.de offõ dele. ↄsuluit.tamẽ si iudex procedit de nocte cuz lumine candele ad litis contestationem vl snie prolationem valet qd agit.licet facere non debeat:dũmodo aliud non impediat qꝛ multa prohibentur que tamen facta tenent.de regula.ad aplicam.de iureiur.quẽ admõz.§.si ꝙ post de hoc nõ.i aũt.de iudicibus.§.sedebunt.

13 Utrum ipe vel hoꝛa feriata possit?℞.nõo ꝙ non vide ꝰ ferie in princi.cum duodus .§.seq.

14 Utꝝ iudex possit iudicare vltia die sui officij.℞.ꝙ nõ.vt i.l.eũ q.ff.de iur.oium iud.tenet tñ si iudicat.vt in.l.meminisse.ff. de offõ procõsulis:⁊ hoc intellige i oꝛdiario qꝛ delegatus ẽt vltia die iudicat.vt in.c. ↄsuluit de offõ dele.Bar.tñ in.l.eum q limutat verꝝ post aduẽtũ successoris:qñ añ licite iudicat.d.l.mẽinisse.

15 Quo loco.℞.ꝙ in loco sue iurisdictiõis nisi de consensu partium ⁊ iudicis territorij.9.q.2.episcopum cum duobus sequen. .c.vide glo.in.c.vt litigantes.de officio oꝛdi.li.6.Fallit etiam hoc in epo expulso. Sed q̃ sũt volũtarie iurisditiõis possunt vbiꝙ exerceri.l.2.ff.de offõ procon.⁊.c.nouit de officio le.et ibi glo.

16 Quomodo debet iudicare. ℞. ꝙ sedere debet.vt nõ in.d.§.sedebunt.

17 Temerariũ iuditiũ qd vniuersalr ꝓhibet.dr sex mois.ꝑmo ex ꝑte iudicantꝭ per vsurpatõez officij sibi ñ ipõiti.2° ꝑꝑ idignitatẽ.Ro.c.14.tu qs es qui iudicas.3°.ꝑꝑ ignoꝛãtiã ex ꝑte vo rei ẽ.4° qñ iudicat ꝑsona ↄtũ ad euẽtũ futuꝝ.qꝛ nẽo desꝑandus

ē de pe. di. 7. nemo. Quinto qñ iudicatur i
tentio incerta. Sexto qñ iudicatur factuȝ
occultū qꝛ de incertis ⁊ occultis temerari
um ē iudicare ſm glo. ſup illō Mat. 7. ⁊
prime ad cor. 4. ⁊ de reg. iur. c. estote ⁊ in
ꝑdictis mōis cōiter ē pctm mortale qꝛ con
tra ꝑceptū xpi Mat. 7. nolite iudicare. vi
de ꝑceptū. §. 7. ⁊. ȷ̄. ꝑſumptio prio.

IUramentum prio ē asser-
tio vel negatio de aliquo licito poſ
ſibili ⁊ honesto sacre rei attestatiōe firma
ta ſm Gof. Host. Archi. ⁊ in aut̄ ꝺ man.
prin. §. ſȝ neqȝ ⁊ nō. 22. q. i. §. i. vñ dr̄ iurare
qꝛ qi ꝓ iure introductū ē vt qđ sub iuoca
tione diuīni testimonij dr̄ ꝓ vero hēatur.

1 Quot mōis iurat̄. ℞. ꝙ duobus mōis p°
ſolo sermōe ſicut i veteri lege dicebāt viuit
dn̄s viuit aīa mea: h̄ addat mihi dom⁹. i.
℞. 12. 22. q. i. ⁊ iurabant. In primitiua ec-
clēſia. testis ē mihi deus. deū iuoco in testē
ꝟitatē dico in xp̄o ⁊ non mentior. testis ē
mihi ꝯſcia. 22. q. i. ſi pctm. ⁊ ſic deus te ad
iuuet. 35. q. 6. de parentela. Itē ꝑ euangeli
um xpi ꝑ crucē ꝑ ordinē sacrum. ꝑ ſāctos
vt nō. in. c. ſi aliqua. 22. q. i.

2 Sed vtrum liceat iurare ꝑ creaturas. ℞.
ſm ſcȝ Bona. in. 3. di. 19. ar. 2. q. 2. ꝙ iura
re ꝑ creaturas aliqñ ſit ꝑ imprecationem:
vt cū dicit̄. ita viuat filius meus: ⁊ isto mo
do non inuocat̄ creatura ad testificanduȝ
ſȝ oppignorat̄ ip̄a creatura creatori: ſȝ ꝙ
dicit Aug. ⁊ lȝ iurare ſic: qꝛ lȝ oīs creatura
ſit creatoris tm̄ ſolatiū eius nobis a deo ꝯ
ceſum ē. ⁊ iđ tāqȝ nr̄um deo oppignorat̄
poſſumus. Aliqñ iurat ꝑ creaturas ⁊ iuo
cant̄ in testē ſm ſe ⁊ ſic non lȝ iurare: qꝛ ſic
eſſet credere in eis eſſe aliqd nūmis rōne
cuius veritas poſſet dici ⁊ ꝯfirmari. Et ſic
intelligit̄ istud Math. 5. nolite iurare ne
qȝ ꝑ celū ⁊c̄. ⁊ istud. 22. q. i. ſi qs ꝑ capillū.
⁊. c. ꝯſidera. Aliqñ inuocat̄ creatura in te
ſtem iq̄ȝtū relucet in ea diuine ꝟitatis veſti
giū ⁊ ſic iurare ē iurare ꝑ deū qui relucet
in ea ⁊ ſic lȝ iurare ⁊ de hoc hēs ꝑ host.
Gof. ⁊ Ber. in. c. ⁊ ſi xp̄us de iureiur.

3 Quid de acceptantibus iuramentuȝ ido
latrarū vel cogētibus eos iurare ꝑ deos ſu
os. ℞. ſ. Bo. vbi. ſ̄. ar. 3. ꝙ i iuramēto ſcō ꝑ
idolū ē duo ꝯſiderare aut idoli veneratio
nē ⁊ ſic non lȝ: nec recipe nec exiger̄. Aut
ꝯſiderat̄ ꝟbi ꝯfirmatio ſolū: ⁊ ſic licite exi
git̄ maxie ꝓ bono cōi: ſicut fecit iacob ad
laban. 22. q. i. mouet te.

4 Utrū ſit iuramētū dicere in ꝟitate dico vo
bis. ℞. pa. in. d. c. ⁊ ſi xp̄s ꝙ ſic qꝛ interpo
nit deū q ē veritas ad ꝯfirmatōeȝ act⁹. hoc
limito verū qñ homies qbus ſit hn̄t illud ꝓ
iuramento: ⁊ ille q iurat ſic intendit iurar̄.
alias nō credo de quo dic vt. ȷ̄. periurium
in prin.

5 Utrū ſit neceſſe dicere iuro. ℞. pa. in. d. c.
⁊ ſi xp̄s ꝙ. n̄. ſȝ ſufficit quod ad ꝯfirmatio
nē veritatis qs interponat deū implicite l'
explicite.

6 Utrū oīs fidei ꝑſtatio ſit iuramētū. ℞. pa. i
c. querela de iureiu. ꝙ ſic. ſed nō ecōtrario
qꝛ nō oē iuramētū ē fidei ꝑſtatio qꝛ tūc dici
tur qs ꝑſtare fidē qñ ꝓmittit aliqd ꝑ fideȝ
meā vel ſic deus me adiuuet ⁊ huiuſmōi.
⁊ ſic fidei ꝑſtatio nō includit niſi iuramētū
ꝓmiſſoriū ⁊ nō aſſertoriū vel ſȝ alios diſ
fert a iuramēto ꝙ fit ꝑ librū vel rē ſacraȝ. ſi
dei aūt ꝑſtatio nō fuit cū interuentu rei ſa
cre: ſȝ melius dic ꝙ fidei ꝑſtatio ē cū aliqd
ꝓmittit̄ ꝑ fidē ſine ꝟbo iuro. iuramentum
ꝟo ē cū dicit iuro ꝑ deū vel ꝑ aliqd. vñ lȝ
quo ad pctm mortale n̄ ſit dr̄ia: qꝛ ſȝ Ar
chi. in. c. i. de ſepul. li. 6. ⁊ Innoc. ⁊ cōiter
doc. in. c. ⁊ ſi xp̄s de iureiu. ſicut iuramētuȝ
ē dicere iuro tibi ꝑ fidē meā vel euāgeliuȝ
ſic etiā iuramētū ē dicere ꝓmitto tibi ꝑ fidē
meā ſiue ſub fide mea. verū ē ꝙ quo ad pe
nā ꝑiurij puta depoſitōis i clerico vt in. c.
q̄relā de iureiu. nō icidit qs niſi expreſſe-
rit ꝟbum iuro. ⁊ ſic intellige iura q̄ ponūt
vt diuerſa iuramētum ⁊ fidei preſtatōeȝ vt
in. c. ꝑuenit de fideiuſ. ⁊ i. c. q̄relaȝ ne ꝑla.
vices ſuas. ⁊. c. 2. de ſpō. ſimplex ꝟo ꝓmiſ
ſio dr̄ q̄ nec iuramento nec fidei ꝑſtatione
firmatur.

7 Secūdo mō iurat̄ cū interuentu alicui⁹
ſacre rei ſicut cū iurat̄ in māu ep̄i vel ſacer
dotis aut ſuper euāgelia vel corpus xp̄i.
aut crucē ⁊ huiuſmōi vt. 63. di. tibi dn̄o.

IUramētū ij°. Quotu-
plex eſt. ℞. ꝙ duplex aliđ iudiciale aliud ex̄
iudiciale. iudiciale ē q̄đ ꝓfert̄ i iudicio ⁊ iſtđ
aliqñ dr̄ iuramētū de calūnia q̄ qs iurat ſe
bona fide non aīo calūniandi cām mouiſ
ſe vel rn̄dere ſeu aliqd aliud ꝓponere. vt
C. de iur. cal. l. 2. §. i. ff. fa. her. l. inter cohe-
redes. §. qui familie her. Et nō. ꝙ calūnia
ē falſa petitio vel iniuſta repulſio facta ſci
enter ar. eorū que nō. ff. ad turpil. l. i. §. ca-
lūniari. 2. q. 3. §. notandū. ⁊ iſtud iuramētuȝ
nō tm̄ dȝ eſſe đ preterito ſȝ ēt de futuro. d.
§. qui fa. her. Aliqñ ſolū dr̄ iudiciale ⁊ dr̄
iurare in litē ex eo ꝙ propter litem ſiue reȝ

in litē.i.iudicio petitā prestatur .vñ aliqñ datur a iudice qñ ꝺficiētib⁹ ꝓbatōib⁹ hñs vnū testē l famā ꝓ aliquo ꝯpellit eū iurare sup q̄ ē fama: ꝛ dr̄ necessariū q: pars cui def fert non pōt sine causa recusare vt in.c. si.ꝺ iur̄ iur̄.i ꝑncipio iuncta supscriptōe ꝛ in.l. gnali.C.de nō nu.pec. Appellaf ēt ꝺciso riū q: ꝑstaf ad litis decisionē. vñ dr̄ ꝙ maiorē hēt auctoritatē ꝙ̄ res iudicata. vt i.l.2 ff.de iur̄.iur̄. ꝛ istud ꝓducit act.de iur̄. ciuili.l.actori.C.de iur̄.iur̄. Aliqñ ēt istud iudiciale daf a pte pti et istud bñ pōt recusari.vt i.d.c.si. Ex̄ iudiciale vō iuramentum appellaf voluntariū q: volūtate ꝛ ex ꝯuētione ptiu3 suscipif et istud aliqñ dr̄ assertōui qñ asserif aliqd sic eē l n̄ eē.vt i.c.si vō ꝺ iur̄.iu. Aliqñ dr̄ obligatōis itroductoriū l ꝓmissoriū sicut qñ ꝓmitto tibi dare l facē aliqd vt i.c.cum ꝯtingat de iur̄.iur̄. Aliqñ dr̄ ꝯfirmatoriū sicut cum filia renunciauit bonis patnis et iuramētu3 iterpōit tali renūtiatiōi vt i.c.2.de pacṫ.li.6.et in auten. sacr̄a puber.C.si aduersus vēditionē.

Iuramentum iij.

De hijs que ꝯsiderāda st̄ i oī iuramēto.vñ scias ſm Hosti et Gofre. ꝙ.7. sunt attendēda. et primo.

1 Quis pōt iurare et dico ꝙ omis qui est doli capax. vñ nec pueri qui non sūt doli capaces obligant ex iuramento.22.q.5.c. ꝑuuli.nec furios⁹.15.q.1.merito nec ēt admittūtur ad iurandū. d.c.paruuli.

2 Scd̄3 cui fiēdū ē iuramētū.R̄ ꝙ i iudicio iudici ꝯpetēti: ex̄ iudiciū pōt fieri cuiꝯq3.

3 Utr̄ clerici possint iurare. R̄ ꝙ n̄ cuiꝯq3 laico sup euangelia.22.q.5. nullus est.hoc intellige nisi de lnia prelati sui. vt in.c.i. de iurā.calū. H veru3 si iurat tāꝙ̄ supiori et sic itellige dictū.c.null⁹ alr̄ sic ēt sine lnia vt in.c.ex rescripto et.c.ꝑuenit de iur̄.iur̄. Item nō pōt iurare de calūpnia nisi de licētia sui superioris nisi ille corā quo litigat sit eius supior s3 hita licētia pōt ēt in manu laici iudicis.22.q.7.c.nos. Itē ꝓhibef iurare i actu testificādi sine lnia supioris. vt i. c. ꝙ̄3ꝙ̄3.14.q.2. Et itellige in manu laici. exceptis ergo trib⁹ cāibus ꝑdictꝭ pōt iurare licite ēt i manu laici ꝛ sine lnia alia vt i d.c.ex rescripto. ꝛ ꝑuenit nō.pa.i.c.i.ꝺ iur.calū.

4 Tertiū qd pōt iurari.s.ꝓ q̄ re.R̄. ꝙ ꝓ oi re licita iusta ꝛ honesta nā ꝓ re turpi illicita vel iiusta factū iuramentū nō tenet.ar.c. vlt.de pactis ꝛ clarius.j̈.patebit.

5 Quartū per quod pōt iurari dictum est supra. Iuramentum primo.

6 Quintū ad qd seu cur.s.ꝓ fine bono ꝛ licito: q: cui⁹ finis bon⁹ ē ipm q3 bonū ē ar. 8.q.3.c.artaldus nā si ꝓ cā mala illicitū ē. vt sūt ꝯiuratōes ꝯspiratōes ꝛ huiusmōi.ar. d.c.vlt.de pac.de re.iudi.c.i.

7 Utrū iurās sine cā legiptia peccet mortalit.R̄.ꝙ si iuret qs sine cā necessaria vt ista necessitas ꝯꝑhēdat vtilitatē nō solū ꝓximi s3 ēt ꝓpriā. q: alr̄ nō credit ei sic nō peccat mortalr̄. Facit dictū.§.alias ea demū. ꝛ.c. florentinum.85.di.in glo. Quis sit periculosum vt p3 i.c.ita ergo.22.q.1.i tex. ꝛ i gl. Si vero iuret ꝓ cā illegitima vel inhonesta aut illicita.cōiter ē pctm̄ mortale. 22.q. 4.§.illicitum.q: assumptio ē nois dei i uanum. ꝛ ꝓbaf in.c.sic nr̄ is de iureiur. ꝛ ibi sentit glo. ꝛ Inno. ꝛ pa. Facit.c.q sacr̄o.22 q.4. Hoc itellige quando aduertit: ꝛ ꝺ cā illicita: ꝛ de iuramento ſm ꝙ dico ꝑiuriu3 mortale.j̈. Periurium.

8 Sextū quomō sit iurandū.R̄.ꝙ tres d3 hr̄e coites.s.ṽitatē iuditiū ꝛ iustitiā. Hyere.4.de iur̄.iur. ꝛ si xp̄s.§.Iacob⁹.22.q.2. siaduerteñ. Rō ē ſm scm̄ Bo.vbi supra i lr̄a q: iuramentum ꝯparaf ad tria.s.ad re3 de qua fit ꝛ sic debetur ṽitas que est adequatio rei ad sermonem ad iurantem. ſo ꝯꝑatur a quo procedit ꝛ sic debef iuditiu3 s.discretionis.3°.ꝯꝑatur ad cām ꝓ qua fit ꝛ sic debef iustia.s.vt cā sit iusta.

9 Utrū semp sit pctm̄ mortale qñ ꝑdicta desitiūt.R̄.pa.i.d.c. ꝛ si xp̄s ꝙ nō sp s3 aliqñ veniale.ſ3 quātitatē culpe.vt nō. Archi.in d.c.siaduerteñ.qꝺ melius patebit.j̈ ꝑiuriū in prin.cū gnꝙ̄3.§.se.

10 Utr̄ iurās sine iuditio discretōis peccet mortalr̄ sic faciūt illi q i quol3 ṽbo iurant. R̄.ꝙ cū iuramētū ꝓhibeaf nō q: sit malū s3 ꝑꝑ ꝑiculū ꝑiurij. Ideo si talis iurat falsum nō excusaf a mortali ꝑ ea q̄ dicā.j̈.ꝑiurium in prin. ꝛ ſm illā distictiōe3. Si vō iurat verum sic nō erit mortale pctm̄. Uerū est ꝙ tenef abstinere sic a mortali ꝑꝑ ꝑiculū q: de tali dicitur ecclesiastici.33.vir multū iurās implebitur iniquitate.

11 Utrum inducens alium ad iurandū quē scit false iuraturum vel non seruaturū iuramētum peccet mortaliter.R̄.ſm Ric.in.3°. di.39.ꝙ aut facit vt ꝑsona publica.ad instātiam partꝭ. ꝛ ex ordine iuris ꝛ sic non peccat.si vero facit vt persona publica.tamen contra ordinem iuris: aut vt ꝑsona priuata sic peccat grauiter.sed domin⁹ Car. in cle. vnica de iur̄.iur̄.dicit ꝙ talis vincit homici

daꝫ.22.q.5.si quis cõuictus.⁊.c.se.⁊ sic pa
tet ꝙ est mortale: ⁊ ex hoc concludit Pa.
in.c.clericus de coha.cle.⁊ mulier :ꝙ nũ
q̃ꝫ est defferendũ iuramentũ illi cõtra quẽ est
vehemens suspitio de transgressione: ⁊ def
ferens peccat intellige mortaliter ſm distin
ctionem dictaꝫ alleḡ.c.ille.22.q.5.⁊ facit opti
me tex.dicti.c.clericꝰ.vbi non vult clericos
cogi iurare dimittere concubinas qḋ nõ.ꝯ
dantes secularibus iuramenta: ⁊ sibibus q
non seruant.⁊ ideo ponant potius penam
⁊ hoc qꝛ tale iuramentum ẽ contra iustitiã
non credo tñ mortaliter peccare illum qui
dat iuramentum ẽt vt ꝑsona priuata illi quẽ
scit falsum iuraturuꝫ qñ ille ẽ iam disposi-
tus iurare:puta qꝛ obtulit se iurare qñ hoc
facit ex aliqua rõabili causa: ⁊ de isto non
loquit̃.c.ille:sed de eo qui inducit non dis
positum iurare.

12 Utrum iurans vituperose per mẽbra in
honesta peccet mortaliter.℞.ꝙ tales pro-
prie sunt blasphemi.vt pꝫ in.c.si qs ꝑ capil
lũ ibi alio modo blasphemia ⁊ c̃.22.q.1.⁊ iõ
sic peccat mortaliter sicut dictum est de blas
phemia supra in prin. Nam verbum alius
facit positionem eiusdem qualitatis regu-
laris licet habeat exceptionem aliquando
vt in Johe.⁊ alij duo latrones ⁊ nõ. Pa.
in.c.accedens de preben.⁊ ideo hic alio
modo presupponit blassemiam: secus si
iuraret per aliqḋ mẽbrum honestum ⁊ cũ
reuerentia vt puta ꝑ sc̃m caꝑ dei ⁊ raro ñ
ꝯsuetudinarie.ſm vẽ.sic esset veniale.

13 7.º attendendum est in iuramẽto qñ .i.ꝑs
.n.reddit iuramentum illicituꝫ vt qñ iurat
in iuditio diebus feriatis nisi pro pace ⁊
alijs pijs causis vt de ferijs.c.conquestus
qḋ ãt fiat a ieiunis est de honestate.22.q.5.
honestum.

IUramentum iiij.

Quomodo iuramẽtum interꝑtañ ẽ.
℞.ſm Jnno.in.c.veniens de iurĩur.ꝙ i iu
ramento determiato super aliquo singl'ri
sic interpretatur in fo.aie ſm intentionẽ iu
rantis facit.c.hũane aures.22.q.5.sed hoc
ego limitto verũ qñ ille q dat iuramẽtũ seu
exigit dolose ⁊ iniq̃.Facit sicut cũ vir pre-
stat iuramẽtum vxori suꝑ adulterio. Nam
cum talis iniq̃ a tali ꝯfessionẽ exigat pote
rit iurare ſm suã intentionẽ qḋ ẽ verũ.licet
ſm intellectũ audient̃ sit falsuꝫ ſm Rodo.
quẽ seq̃t Asten.li.1.ti.18.ar.7.Facit qḋ nõ.
theologi in.3.di.18.vbi circa lr̃am dicit
Ric.ꝙ obstetrices nõ peccassent lꝫ nõ res-
pondissent ad intentionẽ pharaonis.qꝛ nõ
fuit ei data auc̃tas ad aliquid ageñ ꝯ deuꝫ.
Similiter quando quis ex iuramẽto exigit
ab aliquo qḋ ipe nõ põt sine pc̃tõ iplere.pt
hr̃e intentionẽ cũ iurat illud facere.s.q̃ꝫtuꝫ
poterit sine pc̃tõ.sic si mlr̃ q̃ hẽt ipedimẽtũ
excõicata.qꝛ ñ põt ꝓbare i morꝫ articl'o cũ
oporteat eã iurare de stando cũ viro dꝫ in
tellige sic.s.quãtũ poterit sine pc̃tõ ⁊ ñ ꝑiu
rat vt nõ.i.c.lr̃as de restit̃.spo.Si ãt ille q
ꝑstat iuramẽtũ ẽ i bona fide ⁊ i cãu licito ꝓ
stat tũc hẽt locũ.c.q̃cũqꝫ ar.22.q.5.qꝛ si sciẽ
ter nõ iurat ſꝫ intentionẽ ꝑstãt̃ peccat mor
taliter ⁊ est ꝑiurus ⁊ ẽt credo ꝙ teneatur si
cut ille intellexit iplere ar.c. quacũqꝫ. nec
obstat ꝙ sicut votum dolosum non obligat
sic nec iuramentum quia votum fit deo ꝓ-
prie:sed iuramentum fit hoi ⁊ obligatio ꝯ
trahitur aliter in voto qꝛ per intentionem
alr̃ in iuramento qꝛ per deliberatã vborũ
attestationem. Si ãt vterqꝫ fuit in simplici
tate. Sed vnus vno modo intelligebat alẽ
alio modo sic iterpretat̃.ſm itentionẽ iurãt̃
in foro aie.vt nõ.in.§.ex his omnibus col
ligitur.22.q.5.in foro ãt contentioso stabit̃
verbis.vt in.c.ex lr̃is de spõ. Si vero vba
hẽnt duplicem intellectum in stipulatõibus
⁊ alijs ꝯctibus ꝯ stipulãtẽ ⁊ vẽdẽtẽ iterꝑta
bunt̃.l.inter stipulãtẽ.§.1.ff.de verbo.obli.
⁊.l.labeo la prima.ff.ḋ ꝯhen.ẽpt. Jn iudi-
cijs i pri. Jnterꝑtat̃ ꝓ actore i medio ꝓ vtro
qꝫ.i fi.c.ꝓ reo ex̃ de ꝓbat̃.ex lr̃is:ꝰvt ecclia
bñfi.c.vt nr̃ꝫ. Jn delict̃ ãt ꝯ deliquẽtẽ nisi
aliud appeat de ꝓba.c.1.Si võ loquamur
de iuramẽto gñalr̃ ꝑstito ꝓ obia ꝑstãda mã
dat̃ sic dicit Jnno.i.d.c.veniẽs qḋ iterꝑtet̃
vt ñ extẽdat̃ nisi ad ea de qbꝰ cogitatum est
l' debuit cogitare:vt i.c.qntaualis de iurĩu.
de deci.ex multiplici.de restit.spol'.audita
22.q.2.ne quis. Alij dicũt ꝙ iterꝑtet̃ gñalr̃
nisi sit ꝯ priꝰ iuramẽtũ.vt in.d.c.veniẽs l'ꝯ
ius.vt i.d.c.qntaualis l'ꝯ ꝑsũptõꝫ cõeꝫ ꝙ si
h mãdari credidisset nũq̃ꝫ iurasset.ar.c.pe
titio de iurĩur. Ego credo ꝙ in foro aie in
ꝑtabit̃ ſꝫ itentionẽ iurãt̃ nisi fuerit dolosa.

1 Utrũ iuramẽtũ ꝑstitũ i mã iuris restrigatur
ad limites iuris.℞.pa.i.c.tua nos ḋ ecclijs
edificãdis ꝙ sic. Jta ꝙ ſcipit oẽs limitatõẽs
⁊ restrictõẽs q̃s recipit ius illḋ. Fac tex.i.l.
fi.C.ḋ ꝯdi.ide.⁊ i.l.fi.ff.q satis.cog.⁊ nõ.ꝑ
Jnn.⁊ gl.i.c.dilecti ḋ arbi.vbi dicit ꝙ cum
qs iurat stare snie arbitri sub pena ꝙ ñ obli
gat̃ nisi l' ꝑere snie l' soluẽ penã: ⁊ iõ si soluit
penã sufficit. Silr̃ si iurauit ñ sub pena qꝛ te
net̃ l' seruare sniam l' ad iteresse.ff.de arbi.

l. dic. §. si. qr itelligi ista clausula. Ego pebo sententie vel soluam penam: qr iste intellectus est sibi datus a iure pa. in. c. quintauallis de iurfiur. dicit veru3 in snia arbitri. sec⁹ in snia arbitratoris qr in tali snia non é talis datus intellectus. Jté pro hoc facit glo. i. d. c. tua nos ꝛ Jnno. i. c. cũ oés ꝺ ꝯstit. q dicũt ꝙ ꝓlat⁹ q iurauit nõ alienare bona ecclie ꝙ põt nihilo⁹ alienare i cã necia. vt i. c. fi. de ec. hedi. ꝛ ét vtili cũ i h cãu necitas ꝛ vtilitas eqparent a iur. 12. q. 2. sine exceptõe ꝛ sic iuramẽtũ itelligi de alienatõne illicita solũ. Fac. c. petitio ꝺ iurfiur. vbi iurãs ñ eé ꝯ aliqué itelligit illicite sec⁹ legitie ét ꝓ ꝓpria vtilitate. Facit ét. c. ex parte tua de cle. non resi. vbi iurãs residẽ i ecclia põt iuramẽto ñ obstãte se abñtare ꝓ necitate l' vtilitate eccl'e. Jté facit qꝺ nõ. i. c. ꝓut nobis de dolo. vbi ille q iurauit parere mandatis eccl'ie l' iudici si se grauat põt appellare: qr iuramẽtũ nõ se extendit ad hoc qñ é gñalr latũ ꝛ qꝺ nõ. in c. ex tenore de sen. exco. vbi tenet idé pa. ꝙ ét ex cã noua supueniente l' si erat prius erat occulta. poterit ille qui iurauit rñdere corã aliq iudice nõ obstãte iuramẽto gñali illũ recusare: nec obstat ꝑdictis ꝙ iuramẽtũ hẽt clausulã seu vim clausule. Si non valet qꝺ ago vt ago: valeat quãtũ põt: vt i. c. q3to. ꝛ. c. ad. nram ꝺ iureiur nõ. i. l. ꝯpi. §. fili⁹ mĩe3. ff. de le. 2. ꝛ p Bar. i. l. si. qs ꝓ eo. ff. de fideiuss. ꝛ. i. l. sciendum. ff. de uerbo. obli. Et iõ d3 aliqd opari qꝺ nõ facẽt si ꝑdicta eẽnt ṽa: qr aliqd opat tñ qr adicit. vinculũ ꝛ ligat strictius ip3 iurãté ꝛ qñq3 accumulat forũ foro. vt i. c. fi. de fo. ꝯpe. li. 6. Jn cãu ãt vbi nihil oparet l' pa3 tũc bñ verũ é ꝙ hẽt vi illi⁹ clausule s3 hoc nõ é i cãibus ꝑdictis qr strictius strigit ꝛ iõ sufficit. Facit ét ꝓ ꝑdictis qꝺ nõ. d. An. i. c. ex l'ris ꝺ spõ. ꝛ seqtur ibide3 pa. ꝙ sic equitas pretoria. Facit vt i stipulatõib⁹ ꝑtorijs ꝓmittẽdo simplr fctm alienũ i dubio iterꝑtet ꝓmisisse se facturu3 ꝛ curaturu3 quãtũ i eo é vt i. l. qtiens ff. ꝺ ṽ. obli. Jta eqtas iuris canonici h inducit i mã canonica. vt p3 i. d. c. ex l'ris. ꝛ i gl. ibidé vbi pentes q ꝓ filijs iurãt spõsalia ñ peccãt l3 nõ seqnt ex eo3 defectu: ñ qr illꝺ iuramẽtũ itelligi quãtũ i eis est se facturos. Jté facit qꝺ nõ. pa. i. c. cũ clerici de verbo. sig. vbi dic ꝙ iuramẽtũ gñalr ꝑstitutũ d3 restrigi q3tũ põt vt min⁹ obliget iurãté. qr vbi tractat de obligatiõe é faciẽda. stricta iterꝑtatio all'. c. ad nra3 el 3° de iurfiur. ꝛ. c. ꝑmiũ eo. ti. li 6. ꝛ. l. qcqd. astrigẽde. ff. ꝺ ṽ. obli. Jtẽ i. c. quéadmo3 dic idé pa. ꝙ iuramẽtũ in aliq ꝯctũ rcipit oés ꝯditões ꝛ limitatiões ꝛ sb auditões qs ht ille ꝯct⁹ ꝛ silr si appõit i dispõne l' obligatione qr regl'atur ab illa. facit ꝓ h. l. fi. C. de nõ nu. pe. et nõ. p Bar. in. l. si societatem. §. arbitrorum. ff. pro socio: qꝺ bñ nõ. qr faciunt ad multa i mã iuramenti et voti vide ad hoc qꝺ. ĩ. d. §. 5. ꝛ 6. Jté si iuro alicui dare cras peccuniã intelligit nisi fũo ab eo absolut⁹. qr põt ꝛ ꝓrogare tminum et absoluẽ vt i. c. 1. ꝺ iur. iur. Jté si iuraui pecuiam tibi rddẽ ad certũ tps spe future nũatiõis itelligi si pecuiam michi mutuaueris. C. ꝺ ñ nu. pec. l. idubitati. Jtẽ si iuro tibi dar doté itelligit si nuptie fbse quute fuerit. ff. ꝺ iur. doc. l. stipl'atiõe3. Jté si iuro tibi reddẽ bladũ l' vinũ itelligi eiusde3 boitatis. ff. si cer. pe. l. cũ qd. ité si qs iurauit fcta pace cũ aliquo ꝺ nõ eũ offẽdẽdo sb certa péa tal' ꝓmissio reffert ꝛ restrigit ad offẽsã rõe inimitie ꝑterite nõ ad nouam ex post fcto isurgenté ex noua cã s3 Bar. in. l. aut fcta. §. cã. ff. de pe. sequitur Pa. i. c. cu3 int de renũtis. Jté si aliqs renũtiauit cũ iuramẽto iuri qꝺ hẽt l' habere spat in aliqua re aut hre põt nõ itelligi ad ius supueniens ex noua cã l' noua spe vt dic Pa. i. d. c. cũ int.

2 Sed qd si ꝓlat⁹ iurauit nõ alienare bona eccl'e sine lnia pape aut superioris. R. pa. in. d. c. tua nos. ꝙ intpi vt ñ possit alienar sine licẽtia: qr designatio hui⁹ ṽbi lnia est ꝙ d3 prio peti ét in cãu licito qi ꝓlat⁹ reseruet i se cognitiõe3. vtru3 cãus sit licit⁹ l' nõ ꝓ h facit i sili. c. licet de regl'a. Jté qr si itelligeret ꝺ illicita solũ sic iuramẽtũ nichil valeret qr nec cum lnia superioris põt fieri. ergo op3 itelligat de oi licita ꝯcord. Jo. an. ibidé s3 bñ ñ obstãte iuramẽto poss3 alienare si superior ñ poss3 adiri ar. optimũ in. l. tutor q reptoriũ. ff. ꝺ admi. tuto. vbi ex cã necitatis põt tutor iuẽtario ñ fcto administrare bona pupilli qꝺ alias necessitate cessante ñ potest. Facit ad hoc qꝺ nõ. Jo. 12. q. 2. c. siñ exceptione et. c. placuit. hugo. et archi. i. c. abbatibus eadẽ causa et. q. ꝛ Jo. de santo. in cle. pria de rebus ecc. non alie. vbi dicit in cãu illius cle. alienatione3 posse fieri impune si necesitas non capit tantã dilatiõe3 et tenuit Pau. in disputatione q icipit cõdẽnatus. Seqtur hoc car. i. d. clem. pria et Pa. c. fi. de ecc. hedi. qꝺ nõ ꝓ religiosis habentibus prelatos in remotis.

3 Utru3 iuramẽtũ illi⁹ q iurauit aliquã accipe sit iterꝑtãdu3 vt possit intrare religionem R. pa. i. c. coisu3 de spon. sm vna3 lec. q sibi placet ꝙ sic. ꝛ iõ intpretat ꝙ ea3 accipi-

⁊ nisi ingrediatur religionē. nec obstat ꝙ vt ꝯtrahat ibi ꝯsulit: ⁊ postea ingrediatur qꝛ istō fit pp vulgi opinionē ne appareat periurus cū in veritate non sit. Si vō diceres qūo iueniatur ista interꝑtatio. R. ꝙ subintelligit nisi moriatur ⁊ē. vel dic qꝺ hētur in. c. ꝑuenit el. 2. de iureiu. vbi dr̄ promissū nō infringit qui i melius ꝯmutat.

4 Utꝝ iuramentū interꝑtabitur vt habeat locum in cāu ficto. R. pa. in. c. ex pte el. 2. de cleri. non resi. ꝙ si iuramentū non tendit in aliquā lesionē illius: qui iurauit ⁊ facit ad bonum illius: cui ꝑstitū ē: tunc. sbest cā large interꝑtandi: vt in. d. c. ex pte. vbi ille q iurauit residere si se absentat ꝓ necessitate ecclie hētur ꝓ residente. Si vō iuramenti obseruantia tendit in dānū iurantis vel illius cui fit lꝫ respiciat vtilitatē alteriꝰ tn̄: tunc non verificatur in cāu ficto: ꝓbatur istud ꝭm cōem lecturā. in. c. ad nostram el primo de iureiu. vbi dicitur ꝙ iuramentum dꝫ seruari in cāu specifico ⁊ nō i cāu ficto. Nam ibi tenēt Inno. ⁊ Jo. an. ꝙ debitor qui iurauerat nō molestare creditorem super pignore donec soluisset sibi debitū ꝙ non sufficit: ꝙ creditori sit satisfactū ex fructibus pignoris sꝫ oꝫ primo ꝙ fiat realis solutio debiti lꝫ ficte soluerit ex quo percepit debitū ex fructibus pignoris. Facit. l. lutius. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. vbi nō. ꝙ cōditio dꝫ fieri in forma. Bar. tn̄ in. l. amplius. ff. rem ra. ha. determinat ꝯtrarium in isto casu. qꝛ iussus dare seu soluere iplet ꝯditōem ꝯpensando. l. si. peculium. §. 1. ff. de sta. lib. Item impeditus iusta de cā facere qꝺ ꝓmissit: non ē periurus. l. fi. ff. q satisda. cog. ⁊. c. significante de pigno. Sed si tibi non soluo qꝛ tu mihi non soluis facto tuo impedior: ergo non ero piurus. Et h̄ opinio mihi videtur verior de iure. nec ē ꝯtra cāuꝫ nostꝝ. qꝛ iste debitor certat de dāno vitando: ⁊ creditor nullū dānum hꝫ. ⁊ iō habebit locuꝫ fictus intellectus in tali cāu. ⁊ sic ꝓcedit op. Bar. ⁊ dictum. c. ad nostram non probat contrariuꝫ.

5 Utꝝ in oi iuramento debeāt subaudiri multe ꝯditiones. R. glo. in. c. qꝫadmoduꝫ de iureiu. ꝙ in iuramento assertorio nulla ꝯditio subintelligitur. i iuramēto vō ꝓmissorio bene multe subintelligūtur. vt si dō placuerit. 22. q. 2. bis. §. 1. Itē si placet pape. vt in. c. venientes de iureiu. ⁊ alie de quibus in. d. glo. que melius patebunt. in. se. c. Et nō. ꝭm ꝑdictā glo. ꝙ pp hoc iuramentum non ē ꝯditionale ⁊ ēt ꝭm pa. ibidem si exprimantur. vt in. c. significasti. ⁊ qꝺ ibi nō. de elec. ⁊ in. l. 3. ff. de le. i. ⁊. l. aliquādo. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. Sꝫ tu dic vt. s. matrimonium. 3. impedimento. 3. §. 1.

6 Et hec oia q̄ de interꝑtatōe iuramenti: dixi. itellige qn̄ ille qui iurat non hꝫ expꝑsse ⁊ specifice aīum obligādi se sup aliquo determinato ꝯtra interꝑtatiōem. qꝛ tūc nō valeret interꝑtatio vt nō. in. c. veniens per pa. de iureiu. ⁊ facit. c. iuramēti. 22. q. 5. i ar.

7 Quid si iuratur sup re non subiectā pape. R. pa. in. c. ꝯstitutus de rescrip. ꝙ in rebus vel iuribus nō subiectis sibi nō subintelligitur illa clā. d. c. venientes. iō papa n̄ pōt absoluere a iuramento ꝑstito sup rebꝰ nō spectantibus ad eū sine cā rōnabili. vt nō. glo. in. c. quāto de iureiur. ⁊. c. cum inter p. de renun.

Iuramentum v.

Iuramentum v. de obligatōe iuramenti ꝓmissoriū vtꝝ semp sit obligatoriuꝫ. R. vt colligo ex archi. in. c. si aliqd. 22. q. 4. ⁊ canonistis in c. si vō. de iureiu. ⁊ theo. in. 3. di. 39. ꝙ sic. vt. j. piurium. §. 1. Fallit hoc in. 7. cāibꝰ se.

1 Primus qn̄ iuratur aliqd qꝺ ē pctm mortale. qꝛ istud vergit in interitū salutis eterne qꝛ pena eterna punitur. c. vnuꝫ orariū. 25. di. vnde qui iurauit spolia diuidere non tenetur qꝛ dꝫ reddere. c. ea te. de iureiu. vl' spoliare ꝓximū nō tenetur ꝭm Jo. an. in. d. c. ea te. ⁊ illud qꝺ dr̄. 22. q. 4. §. ecce. refertur ad ꝯscientiā erroneā q̄ se credebat teneri ꝓpterea non seruādo mortalr̄ peccat.

2 2ꝰ qn̄ qꝺ iuratur ē pctm̄ veniale in se. qꝛ silr vergit in dispendiū ꝓprie salutis. qꝛ p ipa impeditur hō vt nō cito ꝑueniat ad salutem eternā. c. qualis. 25. di. ⁊. c. 2. ꝺ pac. li. 6. hugo. tenet ꝙ si seruat tale iuramentū peccat mortalr̄ qꝛ facit ꝯtra istud. c. in malū. 22. q. 4. Sꝫ Rodo. tꝫ ꝙ solum venialiter qꝺ verum ē qn̄ simpliciter ꝯmittit veniale. sed si iō ꝯmitteret qꝛ iurauit dic ꝙ mortalr̄ peccaret qꝛ nomē dei assumit in malum.

3 3ꝰ qn̄ iuratur aliqd qꝺ ē ꝯtra ꝯsilia euāgelica. puta ꝙ nō efficietur epus. religiosus ⁊ huiusmodi. nec obstat. c. florentinū. 35. di. quia non dicit ꝙ teneat votum sed peccauit mortaliter iurando contra secundā partem iusticie. que ē facere bonum sicut si iurasset contra primam partem que est declinare a malo.

4 4ꝰ qn̄ iuramentum excludit opus pia intentione facien̄ pro deo. vt cum iurat ꝙ nihil dabit pro deo vel consulet proximo. I

non consolabitur talem. vel nunq̃ erit fideiussor. vel nunq̃ mutuabit pecuniam ⁊ huiusmodi. qꝛ deus non acceptat talia iuramenta cū dicat contrarium facieñ ex caritate fraterna ibi quecunq; vultis vt vob faciant homines ⁊ vos eadem facite illis.

5 5ꝰ qñ iuratur aliquid qḋ ex se ē idifferēs tamen melius esset facere contrariū quam non facere. vel nō facere q̃ facere. sicut qñ qs iurat ꝙ non tenebit talem in suo seruitio vel non loq̄tur cum tali de tali re. vel ñ ibit ad domū suam. vel nō coquet ad furnum suum. qḋ tñ melius esset facere cōtrarium. Intellige istum cāum vez quando quis solum ex se iurat. quia secus esset si ꝯuenisset cum proximo ad tale faciendū ex aliquo bono respectu. ⁊ ita iurass; ei. quia bene esset obligatus.

6 6ꝰ ē qñ iuramētū ē ꝯ bonū publicū sic qñ qs iurauit ꝙ sbtrahet se ab onē publico istud nō. pa. in. c. peruenit el. p°. de iur. iur. Facit c. si diligenti. de fo. ꝯpe.

7 7ꝰ qñ iuramētū vergit i dispēdiū ꝓpe salutꝭ corporal' q̃admoduz nō tenēt si vergēt in dispendium salutis alťius. 22. q. 4. c. i. cum 4. c. se. ita nec in ꝓpriā. c. si non licet. 23. q. 5. 22. q. 4. §. illicitū. Glo. in. d. c. si vo restringit hoc verum quādo directe. secus si occasionalr. et poit exēplū de i°. qui iurauit stare rome de mense augusti quia licet ibi moriantur mlti. non tñ semper. et iō teneť stare. Sz Jo. an. restrgit dictū glo. verum nisi ex iminēti infirmitate l' cōplexione iudicareť sic iurans ex tali mora moriturus. Ex quo colligo ꝙ qñ vísilr ex qualitatibꝰ ꝑsumitur de morte hēt locum ꝙ non obligat. Et ꝑꝑea pa. icrepat cartusienses et reputat eos non i bono statu in. c. veruz. licz male iudicet. qꝛ sť i bono statu ⁊ dō ꝑuiētes nec exponunt se periculo mortis corporalis. sed carnem abdicant vt a viciis aius sit liber. Multa alia possēt adduci ad probādum ꝙ sunt in bono statu sed breuitatis cā omitto. idem dic ꝙ iuramentuz nō obligat qñ cedit in mutilationem qꝛ nemo mēbrorūz suorūz est doꝰ. l. lib hō in prin° ff. ad. l. acqui. limitta istud. 7. verū nisi mors l' mutilatio eēt isligēda ex iustitia qꝛ tūc ñ possz contra iuramentuz fugere vt supra carcer. §. 4. et supra. fugere. §. p°.

8 8ꝰ ñ obligať iuramētū qñ qs iurat ex calore iracundie. ꝭm Jo. an. in. c. ex lris ď iur iur. sicut in sili dicit glo. singlris. in. c. ex lris. de diuō. ꝙ ꝯfessio facta ex calore iracūdie nō valet qḋ limitat. d. Anť. verū qñ calor iracūdie fuit tantꝰ ꝙ deliberate istō iuramētū non fecisset. Quia hec volūtas ñ ē discreta Facit glo. in. c. dudum de ꝯuersi. ꝯiuga. q̃ dicit ꝙ calor iracūdie nō obligat. Et idem dico quando iuratur abrupte. facit qḋ nō. Inno. in. c. lrátura m de voto. et Rica. di. 39. ar. 3. q. 2. super. 3. sententiarum.

9 9 qñ iuramētū est metu extortū. intellige si aiuz obligādi se nō huit. alias bñ teneť ꝭm coiter doc. sed si nō huit aiuz obligādi se ꝙ nō obligetur. pz ex iam dictꝭ. ⁊ facit glo. in c. auctoritatē. 15. q. 6. an āt peccauit sic iurādo cū tali aio dicit Pa. i. c. si. uō eo. ti. ꝙ si est hō ꝑfctus peccauit veialr alias ñ. sz ego dico ꝙ nec ꝑfectꝰ nec ipfectus peccauit ēt venialr. Et pro hoc facit ꝙ i sili ďr in. c. ne qs. 22. q. 2. intellige h vt colligr ex. d. c. ne qs qñ iurando huit aium solū iducendi iuramētū ad reuerētiā dei ñ ad obligatoēz suā et i mente huit aliquā circūstātiaz debitam qua vez iurabat. puta ꝓmitto ꝙ dabo tibi cētū cū ista sbauditione. s. si suz tibi obligatꝰ ex debito ⁊ nō alr lz hoc nō exprimat et huiusmōi qꝛ sic vtiť silatōe licita q̃. lz vt i. c. vtilē. 22. q. 2. Secꝰ eēt si iurādo credebat se obligatū ex iuramēto et tñ non intendebat obſuare qꝛ sic eēt peccatuz mortale. vt i. c. querellam de iur iur. Facit. c. ille. 22. q. 5. et qḋ nō glo. in. d. c. auctoritatem.

10 Sz quid si sumus in dubio an huit aiuz obligandi se l' nō? R. Pa. i. d. c. si vo ꝙ est ꝑsumēduz ꝙ ñ huit aiuz obligādi. ar. c. sup eo ď renūtꝭ. et. l. cū ď indebito. §. i. ff. ď ꝓb.

11 Quero qr magis eccla obligat in iuramēto ēt metu extorto: q̃ in voto: cū iuramētuz ⁊ votuz ambulent pari passu. R. pa. in d. c. si vo. ꝙ ex hoc q̇a iuramētū freq̄ntiꝰ accidit. ⁊ ne detur mā deierandi. Tñ q̃tū ad veritatē obligatōis pari passu obligatōis vadunt votū ⁊ iuramētuz. vt in. c. debitores nō. in. c. i. de iureiu. ⁊ in. c. lz. ⁊ i. c. magne de voto. Ex quo infert pa. in. c. vez de iur iu. cū glo. ibi q̃ non seruantes iuramētuz metu extortuz non sunt puniendi tanq̃ ꝓ directo ꝑiurio. Host. ēt ⁊ Jo. an. ⁊. d. An. ⁊ seq̄tur pa. ⁊ tenent in. d. c. vez ꝙ nō peccat mortalr tale iuramētuz non seruās. sed venialiter. facit tex. in. d. c. vez q dicit ꝙ ꝓ mortali crie non sunt puniēdi. ⁊ nō. ꝙ loq̄tur in eo q iurauit anio obligādi se: quia si aium ñ habuisset nō esset dubiū. Cōcludo ergo sic ꝙ si habuit aiuz obligādi se qñ iurauit ꝙ teneť seruare: nisi vergat i dispēdiū ꝓprie salutis: aut alterius ꝯditōis de supradictis: sed nō. de ꝑceptor: ita ꝙ mortaliter

peccet. Si vo non habuit aium obligādi vel sum⁹ i dubio. sic ñ obligat ad seruañ. vt ē tex. in. c. i. qd metus cā: ⁊ qd dicitur in c. si vero. dz intelligi ad timorē: ne passim quis ꝯtraueniat. sed cū bona maturitate ⁊ lnia superioris. Silr. c. licet de iureiu. lib. 6. Facit ꝑ hoc qꝛ ibi dicit non vi vel metu extortum. ⁊ ibi tz Archi. ⁊ multi in. c. cuz ꝯtingat. eo. ti. verꝫ ꝙ non tenet iuramentuz metu extortum in cāu a lege ꝓhibita. Fac aut. sacrā. puberū. C. si aduer. ven. sed si ñ ē in cāu a lege ꝓhibitū. sic tz iuramentum fm Vin. ⁊ sequitur pa. in. d. c. cū contigat q̄uis metu extortū. fm tñ ꝙ dixi. s. sb peccato veniali. Et hec intellige in iuramēto ꝓmissorio ex metu qui pōt cadere in cōstātē extorto. ⁊ ꝯ instiam: qꝛ si esset iuramentuz assertoriū non excusaret pp metū si mendaciū iuraret a peccato mortali. 32. q. 5. ita ne: ⁊ de his q̄ vi vel me. c. sacris. nō. glo. in. d. c. auctoritatem: nec silr in iuramento ꝓmissorio excusat leuis metus: nisi vt dictum ē quando non habuit animum obligandi se.

12 [I]tem non obligat iuramentū. qñ res sup q̄ ē iuramētum factum non ꝑdurat in eodē statu: sed venit ad talē statuz ꝙ temerarium esset tunc totaliter iurare. puta quis iurauit ꝙ non efficietur miles vel negotiator. vel non recipiet feudum a tali dño postea venit ad pauptatez. ita ꝙ non pōt viuere nisi efficiatur miles vel negociatō ⁊ huiusmodi. rō qꝛ si a principio fuisset iste cāus ⁊ iurasset iuramentū fuisset temerariū. ⁊ ideo pōt ꝓpria auctoritate ꝯtrauenire fz archi. in. c. aiaduerteñ. 22. q. 2. Facit ꝑ hoc. 22. q. 2. ne qs. ⁊ dicit glo. in. d. c. q̄admodū semp subintelligi in iuramento. s. si res in eodez statu ꝑmanebit. Idē de illo qui iurauerat reddere gladiū hoi sane mentis quē ñ reddet effecto furioso. 22. q. 2. ne qs. Item cuz quis iurauit aliquā accipere. ⁊ illa contraxit per verba de pñti cuz alio. Silr qñ qs cū habūdaret ꝓmisit tenere obstagia: nūc non pōt nisi mēdicet: ⁊ cū non ꝯuenit mēdicare non tenet. ar. c. querelam ⁊. c. breui eo. ti. Secus fm Hosti. si eū non dedecet mēdicare vel si tpꝛe iuramenti h̄ ꝯditio inerat. s. ꝙ oportebat mendicare qꝛ tenetur. Item qñ qs iurauit nō mutare sepulturaz vel testm̄: qꝛ pōt ex noua cā. vt ifra. Sepultura. Facit qd nō. pa. in. c. veritatis. de iur iu. vbi dicit ꝙ si iuraui respectu dignitatis vel alterius qualitatis exñtis in iurante vl' in illo cui iuratur ꝙ illa deficiente non tenetur. Puta iuraui tibi qñ eras epus obedire. nūc cum sis depositus non teneor. c. venerabilē de elec. vel iuraui tanq̄ canōicus vel scolaris. ar. d. c. venerabilē. ⁊. c. cū inter. p. ⁊ qd ibi nō. de renun. ⁊ tz fede. cō si. 158. sz istud dictū suum limitat. pa. qñ iurauit non simpliciter. sed vt talis. secus si simpliciter qꝛ semp obligatur si vba iuramenti important. ar. 32. q. 8. c. vnico. nisi vt dictū ē veniret ad talem statū in quo si vellet iurare esset temerariū. qd nō. bene.

13 [I]tem qñ ē contra bonos mores naturales: vt puta. qꝛ ꝓbet occasionē delinquēdi. vt i c. q̄admodū ꝑdcō. ⁊ in rl'a non est obligatorium de reg. iur. li. 6. Exēplum vir iurat ñ agere ꝯ vxorē rex amotaꝝ qꝛ nō valet. vt ff. de pac. do. l. cōuenire Rō qꝛ tale iuramtum ꝓberet occasionē mulieribus furādi. Similr qui iurauit nō denūciare aliquē: ñ tenet qꝛ ē contra bonū aie delinquētis ⁊ caritatis. 2. q. i. si peccauerit. ⁊ de iudi. c. nouit. Facit. l. si vnus. §. pacta. ff. de pac. limitat tñ istud exemplū. host. in. d. c. q̄admodum. verum. ꝙ non tenet nisi qñ vellz denūciare solum pp ꝯmodū ꝓprium: qꝛ sic non liceret. Facit. c. ad nostram el prio de iureiu. sz oz denūciet vel agat pp bonū cōe pricipaliter. ⁊ si secūdario pp bonū ꝓprium.

14 Sed quid de accusatione. dic vt. s. accusatio. §. 6.

15 [I]tem qñ iuramentū ē ꝯtra votum vel iuramtuz vel ꝓmissionē prius factā. vt in. c. sicut ex litteris de spon. ⁊. c. q̄uto de iureiu. ⁊ in c. intellecto eo. ti. Intellige si ꝓmissio etiā fuit simplex fz host. ⁊ pa. ⁊ Inno. in. d. c. sicut. q̄uis post Inno. teneat ꝯtrarium in c. veniens de iureiu. sed non ē verum ꝑ. c. iuramenti. 22. q. 5.

16 Sed quero vtrum actus gestus ꝯtra primū iuramentū sit ipso iure nullū. R. pa. i. d. c. intellecto. ꝙ si actus dependet a mera voluntate iurantis: puta qꝛ nullo iure ꝓhibetur sic. tenet. Vñ dicit Inno. in. c. dilecto de ꝓben. ꝙ si quis iurauit non alienare librū. ⁊ tamen alienauit tenet alienatio. lz sit piurus. Facit. c. vltima voluntas. 13. qōe. 2. in glo. vbi tangitur ꝙ qui iurauit non mutare testamentum si mutat tenet secundum: licet sit periurus: nisi in casu de quo. s. §. 12. Hostien. in. c. cum marthe. de celebra. missa. tenet ꝙ non valet secundum testamtum. Sed Ioh. an. in regula ꝙ semel placuit. li. 6. tenet ꝙ valeat quia nullo iure cauetur ꝙ sit nullum factum per qd fit contra iuramentum. qd verum est quando ac

tus depēdet a mera facultate iurantis. S autem dispositio actus nō dependet a mera voluntate iurantis: puta quia interdicitur a lege fauore ipius iurantis. exemplū in muliere ꝛ minore qui non possunt alienare vel aliū contractum facere sine certa solēnitate. ꝛ tunc actus iuratus contra pͥmum iuramentum non valet ipo iure. ꝛ sic intellige glo. c. licet de iureiu. li. 6. ratio quia actus sine iuramēto erat ipo iure nullus obstante ꝓhibitione legis. ratione aūt iuramenti sustineri non potest quia iā obligauerat se deo per primum iuramentū ꝛ sic secundum iuramentum fuit illicitū. ꝛ idem dic quando actus prohibetur rōne publice vtilitatis. ꝛ iste ē cāus. d. c. itellecto. Dic ergo ꝙ si lex seu statutum non resistit actui iurato ꝙ si fiat contrarium nō ē ipo iure nullus. Ita tenet archi. in. c. si a sede de preben. li. 6. Gaspar de calde. i. c. cum contingat de iureiu. ꝛ spe. de emp. ꝛ ven. qḋ nō. pro cautella mulierum que timent ne inducantur ad aliqua facienda in eorum preiudicium. ꝙ iurent prius in manu alicuius coram testibus se nolle tales alienationes vel renunciationes facere. dūmodo quando contrarium faciunt intendant non facere contra iuramentum pͥmū s. non effectualiter renunciare: sed solum verbaliter. qꝛ sic non erunt ꝑiure in cōscia eo ꝙ primum iuramentum intellexerunt effectualiter non verbaliter solum.

17 Iz nō ē obligatoriū iuramentū quando ille cui est prestitum frangit fidem iuranti. sed nō. secundum Pa. in. c. peruenit el 𝔉o de iureiuran. ꝙ qñ due obligatiōes respiciunt se adinuicē. puta ꝓmisi tibi equū propter qḋ alius promisit mihi centum. ꝛ sic si ego non seruo promissum: nec ille tenebitur mihi de centum. ꝛ sic intellige illud. Frangēdi fidem fides frangatur eidē ff. pro socio. l. si conuenerit in fi. 28. q. 1. si infidelis. ff. de inoffi. testa. l. si instituta. C. de pac. l. cum proponas la 𝔉a. ꝛ sic intelligit dictū. c. peruenit. ꝛ. c. constitutus de pēis Idem dico quando cōditionaliter ꝓmisi puta iuraui ire romam si dederis centum si non das non teneor qa ꝓmissio mea ñ purificatur nisi a tpe existentis conditōis l. cedere diem. ff. de ver. signi. insti. ḋ ver. obli. §. ex cōditiōali. Qñ aūt obligationes nō refferūtur adinuicem sed ad diuersa. Exēplum promisi tibi simpliciter centum. et non ex hoc sed simpliciter ꝓmisisti mihi aliquid facere. tunc lz ego nō impleā promissū: tamen alter tenetur. quia non promisisti mihi rōne ꝓmissionis mee sed simpliciter ꝛ de specie ad speciem non fit compensatio. vt nō. in. c. 2. de deposito. hoc tenuit Cy. in. d. l. cum proponas. ꝛ sic itellige. c. noli. 23. q. 6. vbi dicitur quod hosti seruanda est fides: nec obstat. c. qḋ deo patri. 33. q. 5. de voto uiri ꝛ mulieris. vbi licet alter frangat. alter tamen tenetur seruare quia ibi simpliciter quilibet eorū vouit deo non conditionaliter. ꝛ ei est obligatus.

18 Sz quid si ille cui iuraui nō iplet ꝓmissū ex necitate aliqua. puta qꝛ nō pōt. R. ꝙ nihilominꝰ ego non teneor ad iuramētū factū pp illud qꝛ videt tacite sb tali ꝯditiōe iurasse. et hoc tenet doꝰ An. et pa. in. c. sic el. 3.° de iuriur. et placet. licet aliꝗ teneant. hoc veꝝ qñ solum non teneri ex negligētia alius non attendit vel ex voluntate.

19 Utrū ille qui iurauerat seruire sb certa mercede soluēda q̊libꝫ mense q nō potuit iplere seruitiū pp defectū solutiōis. Puta qꝛ nō potuit stare i loco. nunqd poterit agere ꝓ interesē suo ex quo p eū ñ stetit. R. Albri. in. l. ediles. ff. de edili. edi. ꝙ sic ꝓ hoc bonꝰ tex. in. l. si. in. lege. §. colonꝰ. ꝛ i. l. qui opas. ff. loca. secꝰ si nō ipleuit seruitiū cum posset. qꝛ nō habebit salarium p predictam. l. ediles. §. prio ꝛ per. l. Julianus. §. offerri. ff. de actꝫ. ēpti. ꝛ vendi.

20 Utrū iurans lʼ ꝓmittēs ñ expellē inqͥlinū possit expellere. si nō soluit pensionē R. ꝙ sic 𝔰m Pa. in. c. tua nos de iuriur. Facit. l. quero. §. inter locatorem. ff. locati. vbi pꝫ. ꝙ si cōductor pterit id qḋ tenet ex nā ꝯtractus. nō teneri ei locatorem ex ꝓmissione locatiōis. Idem dico i pre q ꝓmisit non exhēdare filium. Intelligit nisi crimē ingratitndinis coisit: l. quidā cum filium. ff. de vbo. oblig. et generaliter 𝔰m Bar. in. d. §. iter locatorē. Dic. §. facit ad oēs ꝯctus in quibus aliquid vltra citroqꝫ ꝓmittitur vt quilꝫ nō teneatur seruar qḋ ꝓmisit si per aduersam ptem non seruat id pp qḋ sunt ꝓmissa. d. §. offerri. Siliter si vir iurauit ñ dimittere vxorē. Intelligr nisi faciat ꝯtra legē ꝯiugij. lʼ si ꝓmisit dotem pōt dimittere si nō soluit iur. nō. in. c. vr̄as de dote post diuor. rest. Itē si iuraui te nō offendere. Intelligi. nisi causā offensionis cōmiseris. l: qui seruum. ff. de verbo. obliga. Facit quod notatur in. l. cum pater. §. libertis. ff. de lega. 2. et quod nō in. d. c. q̄admodum in glo.

21 14 qñ mãdatũ legis l' supioris vult ɔtriuz iuramẽto. puta iuraui tibi dare. x. Judex p̃cipit ne tibi dare debeam ex aliqua ltima causa. non teneor. c. significauit. de censi. l. si. ff. qui satisda. cogun. vel de lege. puta fui sti excommunicatus post iuramentũ tibi factũ de aliq̃ tibi dãdo. nõ teneor nisi absoluaris. de quo tamẽ dic vt. s̃. Excõicatio. 8. §. 12. Ideo i oi iuramẽto subitelligit. Saluo iure supioris l' alterius ẽm Jo. an. in. d. c. quẽadmõz. Facit. c. veniẽs eo. ti.

22 15 quando iuramẽtũ est in preiuditiũ alterius. puta canonici iurant quod si aliquis eorum efficiatur eps̃ seruabit quedam i p̃iuditium ep̃alis dignitatis. Nam talis factus eps̃ non tenetur. vt in. c. sicut est nr̃is de iur iur. Idem dic si cardinales iurassent i preiuditium se. apostolice ꝙ assumptus in papam non teneretur. Similiter cuz vir iurauit non stare cum propria vxore. Intellige propter odiũ qr non tenetur ⁊ ẽt propter ɔtinentiam. Sed tunc ad regsitionẽ vxoris tenet reddere. sed nõ exigẽ. qr illud est solũ i p̃iuditiũ suũ vide qd nõ. in. c. tua nos d̃ iurũur. in glo. hoc videtur tenere Host. Tãcre. Gofre. ⁊ Jo. an. Idem dic cum quis promissit tenere secretuz qr qñ est alteri nociuum non tenetur: gn possit ⁊ debeat reuellare illis q possunt p̃desse ⁊ nõ obesse. 22. q. 5. hoc videtur. Sentit glo. in. c. ego de iurũur. Similiter itelligitur ꝙ ñ tenet reuellare nisi producatur in testem quia ẽm In nõ. in. c. qualiter ⁊ quando el primo. de accusat. tenetur dicere ẽt si cogitasset de hoc qñ iurauit. Facit. c. qr pleriqꝫ de officio or. li. 6. ⁊. c. ɔstitut el primo de testi. ⁊. c. olim de accusat. Item cum quis exigit iuramentum ab aliquo de v̄itate dicenda. Si talis ẽ homo ferus de q̃ presumitur v̄isimiliter ꝙ procedet nõ ẽuato ordine iustitie. sic nõ tenet reuellare qd scit: ẽt si posset probare. silr ⁊ q̃uis non sit crudelis sed q procedet ordine debito nõ debet reuellare ei que nõ põt probare. ar. c. si peccauerit. 2. q. i. ⁊. 2. q 7. pleruqꝫ hec Rodo. illis tamen q possũt prodesse sed non obesse teneretur si iurauit. ar. 22. q. 5. hoc videtur. Idem dic de eo q iurauit ñ prestare auxiliũ tali. Intelligitur. s. iniuste ẽm Jo. an. allegat. c. petitio de iurũur. ⁊. c. primũ. de his que fiunt a ma. par. c. ⁊. c. grauem de exce. pre. etiam si iurasset de iusto auxilio non dando non obligatur: quia iuramentum non ligat ad illicita ⁊ contra ius. dicto. c. quanto eo. ti. Idẽ dic de illo qui positus in dignitate ⁊ alienãs bona iurat non reuocare ꝙ non tenetur vt in. c. intellecto eo. ti. quia est in preiuditium alterius. s. dignitatis. c. cũ contigat in fi. eo. ti. c. 2. de pact. li. 6 Et hoc tene etiã si non iurasset prius non alienare. licet glo. sentiat oppositum. in dicto. c. intellecto per predicta. ⁊ hoc intelligo in notabili alienatione per quã leditur dignitas notabiliter. Secus esset in re modica qr propriũ est p̃ncipum donare. c. i. de donat. ⁊ in iuramento facto a prelato de non alienando nisi ɔsulto papa non dz refferri ad modicã alienationem. qr iuramentũ nõ extenditur ad v̄isilr nõ cogitata. c. veniẽs eo. sentit Fede. ɔsi. 203. Jõ iuramẽtũ filiorũ fa. ⁊ minorũ ⁊ vxorũ ⁊ seruorũ nõ valet in preiuditiũ illorũ q eorum curam hñt: ⁊ ideo possunt ea irritare sicut ⁊ vota: ẽm Nico. de li. super. c. 30. nu. secus in aliĳs. puta voto castitatis sicut d̃ voto hẽs. j̃. votuz. 2.

23 16. quando iuramentum est contra legez positiuam vel statutuz ⁊ licet fuerint multe opiniones vt recitat Pa. in. c. cum contingat de iureiur. tamen istud mihi uidetur verius dicendum circa istud. quod aut lex positiua seu statutum aliquid prohibet propte bonos mores conseruandos ⁊ contra hanc non valet iuramentum. vt in r̃la. non est obligatorium de re. iur. li. 6. Exemplũ i muliere q̃ viuẽte viro dedit fidem adultero de cõtrahẽdo post mortẽ sui viri cũ eo nõ valet. Et itelligo de bonis moribus nãlibus. qr sic lex ẽ idispẽsabilis ⁊ iuariabilis 5. di. in prin. ⁊. 8. di. q̃ ɔtra bonos. Secus in bonis moribus ciuilibus. qr iuramẽtũ ɔ̃ ip̃os valet. c. significãte de pigno. vbi valz iuramẽtũ contra pactũ legis coissorie. Aut lex seu statutum fũdatur sup bono publico principalr. ⁊ sic nõ tenet iuramẽtũ factum ɔ̃. qr pact l' iuramẽtis ius publicũ reitti nõ põt. ad h̃. l. ius publicũ. ff. de pact. Aut lex seu statutum non est fundatũ in bonis moribus nãlibus nec sup bono publico p̃cipalr. sz i odiũ aliquorũ. ⁊ sic tenet iuramẽtũ qñ põt siñ dispẽdio salut impleri licet non sine dispendio rerũ tp̃aliũ vt i. d. c. significante ⁊ in. c. debitores de iurũur. Idem dicendũ qñ lex principalr ẽ fũdata sup fauore priuato lz cõsequẽter ⁊ secũdario super publica vtilitate q' iuramẽtũ ligat. Et iste ẽ cãus proprie. c. 2. de pact. li. 6. ⁊ h̃ qñ nõ ɔtinet aliquã turpitudinẽ ɔ̃ bonos mores naturales: nec ex p̃te iurãtis: nec ex parte materie super qua prestat: nec contra bonũ publicum principaliter. Et ratio quare

teneat iuramentū. in istis duobus cāibus ē q̄ iurādo nō peccauit q̄ talis lex potius ē priuilegiatiua ꝙ̄ ꝑceptiua. ⁊ iō eius cō trariū non ē in dispendiū salutis eterne: sz solū rez tp̄aliuz. Aut si peccauit transgre diendo tn̄ pōt seruare sine peccato. ⁊ ibō lz iuramentū. c. ⁊ si xp̄s de iureiu. iūcto. §. illicituz. 22. q. 4. secus aūt esset qn̄ ē contra bonos mores nāles vel ꝯtra ius publicū p̄cipalr̄ q̄ sine peccato seruari nō pōt.

24 Utrū talis ꝯtractus factus ꝯtra legē vel statutū principalr̄ fundatū sup favore vel odio priuato. ita firmet iuramīto ꝙ ēt here des obligētur. R̄. ſm pa. in. d. c. cuz ꝯtigat ꝙ cōis opinio ē quod sic q̄ iuramentū cō firmatoriū validat actū iualidū ⁊ ex eo ori tur actio. vt in auꝗ. sacra. puberū. C. si aduē sus vē. limita nisi dolo vi vel metu sit iura mentū extortum. vt in. c. ꝯtingit co. ti. ⁊. c. licet eo. li. 6. ⁊ in. c. 2. de pac. li. 6. ⁊ dcā au ten: sacra puberū. secus esset in iuramento ītroductorio obligatōis. puta iuro tibi da re centū nulla cā ꝑcedēte q̄ iste nō ē mod⁹ iducēde obligatōis nisi in liberto vt i. l. vt iur. iurandi in prin. ff. de ope. lib. ⁊. l. fi. ff. de lib. cā. ⁊ ibi Guil. de cu. ⁊ Bar. in. l. ius iurandū la. 2. ff. de iureiu. ⁊ iō non ligaret heredes de iure ciuili sz de iure canonico si fuit in culpa non iplēdi. ⁊ iuramentuz erat simplex. puta iurauit dare. x. ⁊ pēituit ḋ peccatis suis credo ꝙ teneat p id quod dixi. s̄. heres. §. 5.

25 Sed quid si in ꝑdicta. l. vel statuto fūda to sup bono priuato vel odio dicat nō va lere ꝯtractū nūqd valebit si iuramītū inter ponat. R̄. ꝙ sic. Facit qḋ nō. Inno. in. c. 2. de regula. vbi dicit ꝙ in istis sp̄ūalibus ius naturale ꝑfert iuri positiuo.

26 Quid si addatur statuto ꝙ si seruata nō fūit solēnitas debita ꝑsumit dolū vel aliaz illicitā cām. R̄. ꝙ si ꝯstat ꝯctū esse vez ⁊ n̄ ficticiū aut dolosuz quo ad ip̄m minorem ⁊ huiusmōi, ꝓ quo fit sic iuramītū ligat taz in foro aie vbi credit ꝓ se ⁊ ꝯtra se vt i. c. significasti el prio de hōi. ⁊ nō. in cle. i. de penis ꝙ̄ ēt in fo. ꝯtentioso q̄ cessat rō sta tuti. Si v̇o fuerit dolus vel fraus tūc si sta tuto suberat cā ꝑsumēdi dolū. vt q̄ cōiter i loco decipiebant dolose minores tūc sal uabit opinio Bal. ⁊ Bar. ⁊ alioꝝ q tenēt iuramītū n̄ valere q̄ n̄ tollit ꝑsumptiōez sta tuti legitie iductā. sec⁹ esset si statuto n̄ sub erat cā ꝑsumēdi fraudē q̄ tc̄ ligat iuramītū

27 Sz q̄ro ep̄s statuit ꝙ qlibet clericus ab sens reuertat. j. certū diē sub pena excōica tionis. clericus de lnia ep̄i iuerat ad studiū ⁊ iurauerat creditori suo non recede: an̄ eius solutōem: querit an obliget iuramen tū vel preceptū ꝑlati seu legis. ⁊ videt ꝙ iuramentū sit nullū q̄ ꝯtra obiam superio ris non pōt seruari sine interitu salutis. d. c. cō ꝯtingat. ⁊. c. 2. de pac. li. 6. sz pa. in. c. venientes de iur. iur. dicit. ⁊ ē dictū Io. an. in mercurialibus in ꝛa i malis ꝓmissis. li. 6. ꝙ ex quo cū lnia ep̄i fuit in studio: et ꝓ necitate studij ꝯtraxit debitū. videt se obli gasse cū lnia ep̄i q̄ vno ꝯcesso ꝯcedūt oia sine qbus illḋ nō hz effectū. c. ꝑterea. ⁊. c. prudentiā de off. dele. et. l. ad rē mobilem et. l. ad legatū. ff. de ꝓcu. et sic non dz rece dere sz seruare iuramītuz. secus si sine lnia ep̄i vel nō ꝓ necessitate studij sz ꝓ lasciuia q̄ tunc iuramītum nō valet ꝯtra obiam su perioris. Idē dico in p̄re reuocante filiū q ꝑdicto modo iurauerat. ⁊ idē de quoli bet subdito ⁊ facit ꝓ mercatoribus qui ꝯ ꝓhibitiōez suoꝝ dn̄oꝝ vadunt ad certa lo ca ꝓhibita ꝛz ꝙ ꝓhibe pn̄t. vt in. l. relega toꝝ. ff. de interdi. et re. et qḋ ibi nō. q̄ non poterunt se obligare ad ibi standū nisi su periores tacite vel expresse ꝯsentiant.

28 ¶ Non obligat iuramentū qn̄ iuramītū ponit sup ꝯtractu simulato. sz distigue ſm pa. in. d. c. cū ꝯtingat: ꝙ aut simulatio ē de ꝯsensu vtriusq̄ ꝑtis tā sup ꝯtractu ꝙ̄ sup iuramento et tunc si ex iusta cā: puta iusto timore vl̄ q̄ idigebat mutuo ꝯcepit pign⁹ in forma venditōis vt creditor lucraretur fructus ⁊ sic nō obligat iuramentū q̄ ḋfu it consensus ⁊ fuit iusta cā simulandi ad hoc. c. i. ꝙ metus cā. ⁊. l. fi. C. ḋ nō nu. pe. Si vero ex iiusta cā fit puta cā fraudandi gabellas vel aliter ad deceptiōez proximi simulauit vnum ꝯtractū esse alium. et iura uit singula ꝯtenta i istrumento v̇a. tunc eo ip̄o ē ꝑiurus q̄ simulatio itentōis ex iniu sta cā n̄ excusat. vt nō. i. c: iterrogasti. 27. di. sicut ille qui ꝑce vel pretio deposuit falsū c. i. de cri. fal. et volens ꝯtrauenire nō debz audiri. sed si iurasset solum n̄ cōtrauenire illi ꝯtractui quē simulabat i deceptiōez ꝓ ximi. lz grauiter peccauerit iurādo i dānū proximi tamen non obligatur quia defuit consensus. vnde respectu dei non exigitur absolutio a iuramento ar. c. tua de spon. sz in fo. cōtemp. compellitur obseruare nec auditur uolēs allegare turpitudinem suā ⁊ hoc verum inquātum ē solum in preiu dicium suum ⁊ nō inmiiet periculum aie. Aut simulatio solum erat super contractu

ex parte vtriusque sz iuramētum iteruēit ne agat ↄtra tacite vel expresse ⁊ hoc ne contractus feneratitius detegeretur: ⁊ tunc iuramentū obligat ⁊ pinde ē ac si iurasz solvere vsuras. Facit qd̓ nō. C. y. in. l. si ex cautione. C. de nu. pe. vbi ↄcludit ꝙ iurās nō opponere exceptiōez de nō nu. pe. obligatur lz simplex renūciatio nō valeret. In foro tn̄ aie si nō habuit itentionem obligandi se non tenetur. vt dixi. s. Silr si ↄtract⁹ simulatus non pōt seruari sine peccato vt ↄtractus simoniacus. lz ↄcipiat sub alio cōtractu qꝫ tunc iurans sciēter peccat mortaliter. ⁊ teneē non seruare. 22. q. 4. p totum. Aut simulatio fuit ex pte iurantis tn̄ super ↄtractu solū ab eo simulato vt qꝫ aliud gerebat in cōde: aliud in verbis: vel vsus est v̓bis duplicibus calide iurando. ⁊ tūc ſm pa. i. d. c. cum ↄtingat. intelligit secūdum intentionem recipientis. ⁊ sic deus videē recipere. 22. q. 5. quacūqꝫ. ⁊. §. ex his oibus. ⁊ sic ligat iuramentū secundū distinctiōez de qua. s. iuramentū. 4. in prin.

29 Sed quod remediū erit qn̄ iuramentū interuenit ne in ↄtractu simulato vsure petantur ex quo iurauit nō agere ↄtra tacite vel expsse. R. ꝙ ad verba iuramēti ē recurrendū ꝙ si v̓ba excludunt actū ⁊ exceptiōnem tacite vel expsse tunc denūciet ecclie que poterit eū absoluere. d. c. queadmōm ꝙ si iurauit nō denūciare nō valet iuramētum vt dictū ē. intelligo quādo pricipalitē facit ex zelo salutis ,pximi: licꝫ secundario pp suam vtilitatem qꝫ si principaliter faceret pp suam vtilitatem nō credo tutus sit i ↄscia ex quo iurauit non denūciare: ⁊ sic itelligo ⁊ limito. c. primū. ⁊. c. debitores d̓ iureiuran.

30 Non obligat iuramentū rōne impossibilitatis vel necessitatis. aut magne difficultatis post venienꝭ. Nam de impossibilitate dicit ipossibiliuꝫ nulla ē obligatio. ff. de reg. iur. de necessitate ⁊ magna difficultate dicūt doc. i. c. querelā de iureiu. ⁊ in. c. breui eo ꝙ excusat a puirio rō qꝫ deus respicit aium nō manum. 14. q. 5. si quid iuenisti. ⁊ facit. l. fi. ff. qui satisda. cog. vnd̓ dicit Inno. in. c. venerabilē de electꝭ. ꝙ vrgente necessitate pōt quis ,ppa auctoritate frangeē iuramentum si nō pōt haberi superior a q̄ petaē absolutio. xi. q. 3. antecessor.

31 Sed quid si tpre iuramenti credebat se n̄ posse iplere vel non habebat ,pbabilē cāz credendi ꝙ posset facere. R. host. ꝙ peccauit mortalr peccando qꝫ defuit in prio v̓itas in fo. iuditiū. ⁊ sic ē piurus. secus si ,pbabiliter credidit posse facere.

32 19. Nō ē obligatoriū iuramentum quando quis nō habuit aium obligandi se cum iurauit. puta qs ex dolo inductus iurauit ꝙ oio nō iurasset nisi dolus fuisset: ēt si dolus venit re ipa qꝫ nō tenet. facit. l. tres fratres. ff. de pac. ⁊. l. si soror. C. d̓ colla. ⁊ Fede. ↄsi. 195. vbi determinat filiā minorez seductaz a fratribus que renūciauit bōis paternis: credens ꝙ non valet multoplus q̄z dos sua. ꝙ non valet qn̄ multoplus valet qꝫ vbi dolus ē ibi excluditur voluntas l. i. ff. de dolo tenet sanctus Bona. vbi. s. q. 3. ar. i. ꝙ vniuersaliter non obligat iuramentum: si aiuꝫ obligandi non habuit dꝫ tn̄ idēnitati ,pximi satisfacere si dolose decepit eum ſm Ricar. eadem di. ar. i. q. 2. ⁊ an peccet mortalr iurando dic vt. s. §. 9. facit. c. veniens eo. ⁊. c. qnaualis ibidem.

33 20 Nō obligat qn̄ iuramētū cōmutaē in melius vt in. c. pueit el. 2. de iuriur. sꝫ hoc hēt duas limitatiōes. pmā ꝙ hoc est veꝝ qn̄ vtrūqꝫ nō pōt ipleri sꝫ dnm anꝭ. i. d. c. pueit. Nā tūc qn̄ iuratū ē ipeditiuū l̓ turbatiuū maioris boni lz sit tutū hr̄e liciaz a superiore tn̄ nō est necīa: qꝫ potest ↄueniēre iuramento. allat. c. ↄmissum de spō. et c. lz d̓ regla. allego. c. scripture d̓ voto vbi hoc tenet Inno. aperte facit glo. in. c. monach⁹. 20. q. 4. et. 33. q. 5. noluit. secus esset si bonuꝫ iuratum non esset impeditiuum maioris bōi. sed vtrūqꝫ posset fieri qꝫ sine auctē superioris nō possꝫ ↄueire iuramēto licꝫ eps posset dispensare vt ↄueniat rōne maioris boni ſm Inno. i. c. debitores eoti. Silr dic si eēt dubiū an eēt maius bonū necessario regri dispēsatiōez epi. ar. c. i. de voto. ꝭa limitatio ē ꝙ vera ē dicta regula qn̄ iuramētū nō ↄcernit ,ppriam vtilitatem alicui⁹. qꝫ si ↄcernēt nō esset v̓a ēt si vnuꝫ sit totalr impeditiuū alterius nec ,pdest in hoc auctoritas supioris. Facit qd̓ nō in. c. q̄to. eo. ti. et in. c. cuꝫ inter. p. de renun. et Io. an. in mercurialibus in regula i malis de reg. iur. li. 6. Nam debitor qui iurauit vnam rem dare non pōt dare meliorem aliam pro illa inuito creditore. l. 2. §. i. ff. si cer. pe. ⁊ insti. qui. mo. tol. oblig. in princ. nisi velit in propriā religionis obseruantiam ↄmutare ⁊ vnū ē impeditiuum alterius. ⁊ hoc placet fauore religionis ⁊ ēt sequitur pa. in. d. c. peruenit.

34 21 Non obligat iuramentum secundum aliquos quando id qd iuratur consistit in facto vt teneatur precise ad factum. ratio quia secundum aliquos de iure ciuili obligatus ad factum sufficit si soluat intereẽ. vt in.l.stipulationes.non diuiduntur.ff.de ver.ob.⁊ in.l.si quis ab alio in fi.ff. de re iudi.quia secundum cõmuniter doc.tenet vel ad factum vel ad interesse ⁊ non precise ad factum.vt nõ.Bar.in.d.l. stipulationes.sed ego dico ꝯtrarium.s.ꝙ precise teneatur ad factum de iure diuino ⁊ canonico.⁊ hoc intellige si põt impleri ⁊ non sit contra bonos mores ⁊ aliqd predictoꝝ in quo non obligat iuramentũ ⁊ probatur h per.c.p̃mũ.⁊.c.qualiter de pac.⁊.c.iuramenti.22.q.5.facit.c.licet de voto.⁊.c. ex litteris.2.de spon.⁊.c.nouit de iudi.⁊ dictum.c.si xps.⁊ hoc videtur sensisse Bã.c. vbi.s.q vult ꝙ vbi obligatõ descendit a lege ꝯpellit qs p̃cise ad factum ar.in.l.qui liberos.ff.de ritu nup.cũ similibus.Idem dicit si a testatore:nisi inducatur spẽs seruitutis ꝑsone vt in.l.ticio.§.ticio.⁊.ff. de cõdi.⁊ demon.hec regula esset vera quãdo quis promisit factum alienum qꝛ non tenetur nisi facere q̃ʒtum in ip̃o ẽ bona fide. de spon.ex litteris.nec obstat ꝙ dictum ẽ s̃.iuramentum.4.§.i.quia ibi non tenebatur precise stare sententie sed vel parere vł prestare penam:⁊ hoc etiam non haberet locum quando promittens precise ad sententiam vel põt dici ꝙ verum ẽ ꝙ sufficit p̃stare interesse sine periurio quando factũ esset inutile parti si prestaretur vel ẽ factuʒ impossibile quia tunc non obligaret iuramentum super tali facto prestitũ.

35 22 Non obligat quãdo quis iurauit seruare qd non ẽ.puta iuraui seruare statuta intelligitur de factis.⁊ si addidit ꝙ ꝑ ideʒ iuramentum prestitum obseruabit. etiam que fient non obligatur ad illa que fient ratione iuramenti ita ꝙ sit periurus: sed bene ratione promissionis obligabitur. vt in.c.clericus eo.ti.sed iste cãus non est ratione eius qd non est. sed quia seruare futura non iurauit sed promisit solum ꝑ iuramentum prius prestitum non tamen tunc factum:⁊ ideo si iuraret seruare etiã facienda teneret.aliter esset ꝑiurus.

36 23 Non obligat iuramentum prestituʒ circa ea que subduntur potestati alterius. puta vxor que iurauit peregrinatõem vel abstinentiam similiter seruus monachus ⁊ huiusmodi,⁊ ideo nõ possunt implere cum eis contradicitur a viro.domino vel abbate.⁊ de hoc dic vt.j.votum.fo facit qd.s.dixi.§.22.

37 24 Non obligat iuramentum quando animo euadendi solum quis aliquid iurat ꝙ metus causa perlatũ.31.q.2. Lotharius in fi.vnde qui iurauit redire ad carceres.si carcer est iniuriosus non tenetur redire ꝙ metus causa.c.i. secus esset si non esset iniuriosus quia tenetur etiaʒ si imineret periculum mortis.secundum gl.i cle. pastoralis de re iudi.⁊ Bar.in.l. relegati ff.de penis. Et ideo istud ẽ verum quãdo vult euadere illud qd indebite sustinet.⁊ sic vt euadat iurat non intendens se obligare.secus esset si intendebat se obligare quando iurauit. quia tunc dic vt supra §.9.

38 25 Non obligat iuramentum quando iuramentuʒ est conditionale vel propter causam quia nisi conditio extet vel causa non obligatur de condi.appo.c. verum de iureiuran.c.peruenit el.2.⁊ hoc intellige qñ tota obligatio ponebatur in conditionis euentum.vel propter causam:alias teneretur.vnde iurans ire ad sanctum Jacobuʒ vt fratreʒ suum videat ⁊ peccata sua redimat.licet frater suus decesserit tenetur nihilominus ire propter aliam cãm.

39 26 Non obligat quando singulares firmant statuta collegij cum iuramento dictis statutis sublatis per ip̃am vniuersitatẽ. vt dicit Jo.an.in.c.i. de his que si.a ma. par.capi.qꝛ ñ obligat nisi remanentibꝰ statutis.vnde eis sublatis per vniuersitatem tollitur iuramenti vinculum:quasi iuramẽtum liget singulos vbi singulares contraueniunt:secus si contraueniunt collegialiť tollendo statutum.pa.vero in.c. dilecto d̃ preben.distinguit ⁊ bene ꝙ aut singulares de collegio iurant vt singulares.⁊ sic ẽ vera opinio Jo.an.Exemplum statuto cauetur ꝙ nullus det vocem non matricularꝰ. Jurauerunt singuli seruare statutum.Similiter ꝙ nullus vadat de nocte statutũ:iurant seruare statutum certe quia hoc concernit obseruantiam singulorum. ideo si collegium tollat statutum non peccabunt contrauenientes quia iuramentuʒ erat statuto accessorium ⁊ remoto principali remouetur ⁊ accessoriũ. Si vero iuramẽtũ astringit eos ad obseruantiam vt collegialiter sic sine periurio non possunt contrauenire etiam collegialiter causa rationabili,nõ subsistẽte exẽplũ.vt i.d.c.dilecto.Nã

canonici iurantes vt ēt collegialr nō reci-
piāt q: nō ē dubiū ꝙ vt singli nō possūt eli-
gere canonicos Paulus vero in cle. i. de
regula dicit si iurant statutum seruare ꝙ si
collegialr ꝯueniunt nō sūt piuri: q: tollunt
statutum ⁊ ꝑ ꝯsequens iuramētū. Si vero
iurant seruare ꝯtēta i statutꝫ spālr puta non
ibo de nocte ⁊ huiusmodi non hito respe
ctu ad statutum sic sunt piuri si ꝯueniunt q̄
litercūqꝫ. Aduerte tamen quod in casu in
quo nō possūt ꝯtrauenire collegialr dꝫ in-
telligi nisi ꝑ cāꝫ ꝯcernētē fauorē publicuꝫ
q: sic possent ꝯtrauenire ñ obstāte iuramē
to q: istud intelligit exceptum vt nō. pa. in
d. c. dilecto ⁊ secundum predicta intellige
glo. iu. c. in his. ii. di.

40 Utrum successores i aliquo collegio
l' vniuersitate i qua ꝑdessores fecerāt statu-
ta ⁊ iurauerāt ea seruare teneant sub pena
piurij talia statuta seruare? R. ꝙ non quia
obligatio iuramenti ē ꝑsonalis ex parte iu
rantꝭ nec extendit ad successores quantum
ad piuriū lꝫ teneātur iꝑm fuare de solu. c.
i. de vsuris. c. tua de iureiur. c. veritatis sꝫ
ex pte ei' cui iurat trāsgredit ꝑsonā. vñ ꝓ-
mittēs obiam ꝓlato ⁊ successorib' ei' nō te
netur iterū ꝓmittere successori: q: ē ei obli
gatus sicut antecessori cui ꝓmisit. Fallit in
hbtō q tñt ⁊ dꝫ ꝓfessionē facē. ꝟ. ānū nouo
ꝑlono. 12. q. 2. sepe fit. nō Inn. ⁊ Ber. in d.
c. veritatis.

41 27 quando qs iurat incaute ⁊ hoc ꝑꝑ
aliquā necitatem iplere nō pōt. 15. di. 5. ali
as ea demum exēplū pone de mře que iu
rauit filium verberare ⁊ huiusmōi. mima
q: vꝫ veniale tale piuriū ꝓmissorū q: ñ vꝫ
deus acceptare cū maiori obligatione quā
nā eorum importet vt ibi pꝫ.

42 Utrum i depēdentibus ab aīo alicuius
l' cōscia sit stañ eius iuramento? R. Pa. in
c. vidua de regula ꝙ sic vt eī de sen. exco.
c. si vō. el ꝭo. de hoi. significasti. ⁊ c. vidua
ꝑdcō qd vꝫ ꝯtrariuꝫ. q: intelligitur quādo
certa ꝑsumptio extrinseca ꝯiecturat aīum
q: tunc nō statur in ꝑiudicio alīus als sic.

Iuramentum vj.

quo ad absolutionē qs pōt absolue
re a iuramēto licito tā ex pte iurantis quā
recipiētꝭ? R. pa. in. c. q̄to de iure iur. Aut
iuramētū fuit prestitū i mā spectāte princi
palr ad papā vt puta cū canonici iurauerit
nō recipe vltra talē nūꝫ aliquē in canonicū
⁊ huiusmōi: ⁊ sic papa pōt ēt sine cā ab-
soluere q: i tali iuramēto itelligit excepta
auctās pape vt in. c. venientes eo'. Et hoc
voluit host. in. d. c. quāto. Aut fuit ꝑstitū in
alia mā ⁊ tunc aut ē ad honorē dei pricipa
liter. ⁊ sic sine cā nullus pōt absoluere nisi
solus deus ⁊ sic intellige Io. an. post viceꝫ
in. c. 2. de spon. Nam papa non pōt remit-
tere sine cā obligatōꝫ deo q̄sitam. 2. q. 4. si
manet. 23. q. 4. si is g. Ex quo isert ꝙ sicut
papa nō pōt aliū absoluere in hoc casu sic
multominus se ipm. c. si. de istit. ⁊. c. ꝑ vřas
de iure pa. Aut subest iusta cā sic tam papa
pōt qꝫ eps ⁊ ꝙ eps possit nō. Inno. in. c.
debitores de iure iur. Et iō subsistēte iusta
cā poterit eps ꝯmutare et interpretari ꝭm
do. An. i. d. c. q̄to et spe. in ti. delegato qñ
. s. dubitatur de eius validitate et alijs du-
bijs et ēt absoluere ꝭm Inno. quē sequitur
pa. in. c. cū cōtigat eo. sed ē dfa inter papā
et epum q: eps nō pōt nisi respectu sue dio
cesis papa vō respectu totius orbis l' respe
ctu magnaꝝ ꝑsonaruꝫ aut magni dubij est
requiēdus et sic pōt itelligi. c. venerabilem
de elecꝭ. ar. c. si vō cū silibus eo. ti. Alius āt
citra epꝫ l' q nō habet epalem iurisdictionē
nō pōt absoluere i iuramēto sicut nec i vo
to dispensare vt nō. i. c. i. de voto. Sꝫ q̄ est
cā legitia absoluēdi iuramento ꝑstito i mā
spectāte ad honorem dei? R. ꝙ ꝑꝑ scāda-
lum euitādum vt nō. i glo. i dicto. c. q̄to ⁊
Inno. i dicto. c. venerabilem. vel maior vti
litas vt nō. Inno. i dicto. c. debitores et est
tex. i. c. ꝑuenit el. 2. eo vel subest alia iusta cā
de qbus. 15. q. 6. nos sctōꝝ et. c. auctem. Et
credo ꝙ hoc sit relinqueñ arbitrio ipoꝝ vt
ex predictꝭ colligāt quomō i alijs debeāt
iudicare. Si vero materia i qua est presti-
tum non pertinet ad papam nec ad hono
rem dei sic papa potest ex cā absoluere vt
i. c. quāto de iure iur. et i. c. 2. de voto. alias
nō respectu laicoꝝ sibi i tꝑalibus nō sub
ditoꝝ vt i cle.. pastoral' de re. iudi. et qd nō
i. c. q̄ i eccliarum de ꝯstit. et i. l. fi. C. si ꝯtra
ius. vl' vti. pu. Facit qd nō. ꝟ. Obia. §. 2. Si-
militer dic qd pōt eps ex cā ltima absoluet
a iuramēto licito. et dꝫ cā ltima q̄do inest
turpitudo ex parte recipiētis. Unde dic pa.
i. c. i. de iure iur. ꝙ si notorie ꝯstat de turpi.
receptiōe poterit eps absqꝫ hoc ꝙ citet vel
rogat suscipiētem relaxare et absoluere pu
ta cum qs ex metu exegit iuramētum sup
eo de quo alias de iure non tenetur vt exē
plificat Idem pa. in. c. ad nostram el. 3. eo
dem ti.

1 Utrum in omnibus ꝑdictis in qbus di-
xi iuramētum nō obligare possit qs ꝓpria

auctoritate ꝯtrauenire. ℟. vt colligo ex Inno. in. c. cum quidam de iuriur. ꝙ quando est dubium an sit obligatorium. tunc nemo preter auctoritatē superioris pōt cōtrauenire nec iudex secularis in cāu in quo ē dubium inter doc. an sit obligatorium vel ne pōt se intromittere sed remittere ad iudicē ecclesiasticū. Ita nō. pa. i dicto. c. cum contingat. Quādo vero nō est dubiū ꝺ iuramti obligatiōe tūc si pōt seruari absqꝫ dispēdio saluť debet absolutio peti propter reuerētiam sacri. Si vero sit in dispendiuz salutis tunc pōt homo ꝓpria auctoritate contrauenire. Et nō hic ꝙ in dispendium salutis dicit omne illud qꝺ caritati dei derogat vel eius perfectioni vel disponētibus ad eā Videtur tamē Pa. in. c. cū quidā de iuriur. tenere nō esse necessariam absolutionem superioris ēt quādo pōt seruari sine interitu salutis nisi solum ne notetur de trāgressione iuramenti. hoc est dicere propť scandalum ⁊ sic credo quādo. s. ē clarum ꝙ nō obliget iuramētū. qꝺ nō.

2 Utrū iuramētū qꝺ concernit fauorez iurātium tantū sit remissibile per eos qui iurarunt. ℟. Io. an. in. c. 2. de spon. ⁊ Io. de ligna. in cle. i. de vsuris ꝙ sic. ⁊ facit dictum c. 2. secus si concerneret cultum dei vel religionem. vel pietatem. puta iurarunt duo sibi inuicem ꝙ religionem intrabunt ꝙ dicent duo psalteria vel ꝙ de lucro eoꝝ dabunt certaz partem pauperibus ⁊ huiusmodi: quia nō possunt sibi remittere. Similiter non possunt si sibi iurarunt id ad qꝺ tenebantur puta ꝙ non facient furtuz ꝙ mercatores non falsificabunt merces ⁊ huiusmodi. Similiter ēt non possunt remittere quādo iurant super aliquo faciendo vł nō faciendo qꝺ non pertinet ad eum cui iuratur sed simpliciter. puta iuro tibi ꝙ nō negotiabor vel non faciam talem artem si tamen tale iuramentū respiceret icomodum alterius puta cōitatis vel aliorum. nō valeret vt dictum est. Similiter non tenereť qñ iurando de aliquo faciendo vel nō faciendo intendebat si ille cui iurabat similr faceret: qꝛ sic si ille non seruat nec iste tenetur. Facit qꝺ nō. Host. Inno. ⁊ Ber. in. c. peruenit. 2º ⁊ facit. c. sicut el 3º de iuriur.

3 Utꝝ vniuersitas q̄ iurat aliqd ſuare ł facē vel non facere teneatur qñ maior pars facit contra. ℟. Rodoñ. ꝙ si qñ iurarūt hēbant aliquam conditionē in mente ſm illā dn̄t seruare. puta si alij omnes vel maior pars seruabit. ⁊ ego. Si vero nullaz conditionē hēbat sed dubitatur an fuerit simplex vel sub ab aliqua conditione tunc si iuramentuz spectet tantū ad comodū iurantiū ⁊ medietas vel maior pars seruat ⁊ hoc vgat i dānuz seruantiuz ⁊ lucrū non seruantium benigne interpretandū est ꝙ aliquibus nō seruantibus alij non tenentur seruare. Si vero nullū incomodū patiuntur seruantes nō est tutum contrauenire sed denuntietur prelato. vt vel cogat seruare vel sibi inuicē remittere. Si vero concerneret cōmodum aliorū a iurantibus non posset nec sibi remittē nec alijs nō seruantibus non seruare sine periurio si simpliciter iuraret. Et si dubitant an simpliciter iuraret vel sub conditione dimittant incertum. s. non seruando ⁊ seruent qꝺ ē certuz.

4 Utrum licite quis possit petere absolutōnem a iuramento in casibus vbi tenet. ℟. ſm pa. in. c. quanto eo. ti. ꝙ aut iuramentū continet turpitudinē ex parte suscipienť. ⁊ maxime concurrente materia turpi super q̄ pſ̄atur sed ex parte iurantis nullum iminet pctm̄ sic pōt peti absolutio non obstante ꝯditione aduersarij. Casus est in dicto. c. debitores ex quo patet ꝙ filiussa. qui cū iuramento renunciauit macedoniano pōt petere absolutionē in terris vbi cōiter hodie filij non inducuntur ad tantū malū. ⁊ hoc ē tutius ſm do. An. in dicto. c. quanto ⁊ placet pa. Quis posset de subtilitate iuris dici ꝙ non tenet iuramētuz si bene ponderetur l. i. ff. ad macedo. qꝛ emanauit ad ꝯpescendum libidinem peccantiū ⁊ sic pp bonum publicū corporis ⁊ aīe ꝯ qꝺ iuramētū nullū est. c. si ligenti de pscript. ⁊. c. cōtingit el primo de sen. exco. Itē qꝛ iuramētū nō solū ē nullū qñ cōtinet i se pctm̄ sed ēt qñ pōt prebere occasionē peccandi. c. cū ab oi. de de vita ⁊ ho. cle. ⁊. c. nam cōcupiam de cōstit. ⁊. c. sicut ex lr̄is de iuriur. Aut iuramentum ē ꝯ legē que est in fauorem priuatoruz vel odiū: vt in muliere minore ⁊ huiusmōi ⁊ tūc si pōt seruari sine dispendio saluť absolutio nō pōt peti. c. si vero cū filibus eo. ti. qꝺ intellige verū qñ sine dolo: vi: vel metu: sꝫ sponte ⁊ scienť ē iuratū. Si vō iuramtum fit in ꝯctu ⁊ datur enormis lesio lꝫ nō iurauerit ꝯuenire: tñ poterit absolutionem petere qꝛ psumiť dolus. l. oēs. §. luci⁹. ff. de hi. q̄ i frau. cre. l. q testm̄. ff. de ꝓbat. ⁊ nihil iterest vtrū iteruenīat dolus a ꝓposito: vł re ipa. l. si qs cū alr. ff. de verbo. obli. Et vba iuramenti dn̄t intelligi ciuili modo. s. ꝙ ñ cōtraueniat nulla rōne ł cā excepꝰis ꝗuibꝰ

lesionibus ar. l. creditor. §. lucius. ff. manda. Intellige nisi scienter iurasset quia cessat dolus et re ipsa et ex proposito. Et ideo nō poterit. Sic etiam si non intellexit enormem lesionem lz dixerit non ꝯuenire neqꝫ magne nz parue vt ponunt nōrij non propterea prohibetur quin possit petere absolutionem. de hoc vide. s. Arbit. §. 10.

Jurisditio

ſm Az. dr̄ adi tōe qꝺ ē ptās et iuris qi iusta et ltima ptās.

1 Jurisdictio sine cohertione non valz de offō dele. c. pastoral. vnde dicit tex. in. l. fi. ff. de offō eius cui iur. ma. Jurisdictio sine modica cohertione nulla est iurisdictio.

2 Jurisditiōe coissa oia sīn qb⁹ explicari n̄ possz ĩtelligūt coissa silr. ff. de iu. om. iu. l. 2.

Jus

ē ars boni et equi. ff. ꝺ iustitia. et iur. l. 1. Jus ꝯstat nō pōt nisi sit aliqs iurispitus p quē possit quotidie in melius pduci. ff. de origi. iur. l. necessariū. Jus diuidit in ius naturale gentium. ciuile. et publicum. de quo vide. di. 1. p totum. et. ff. de iustitia et iur p totū. Utrꝫ scta ꝯtra ius valeāt vide. j. lex. §. 18.

Jus patronatus

ē ius honorificum. onerosum et vtile alicui ꝯpetēs i ecclia. p eo ꝙ de diocesani ꝯsensu eam ꝯstruxit fundauit vl' dotauit ipe. l'is a quo cāz hūit ſm Jo. an. et pa. in ℞ica ꝺ iure patro. et dr̄ honorificum qr ht honorē pñtandi rectorē qr sine eius pñtatione si eps vel alius prelatus instituit ipso iure est nulla p. c. decernimus. 16. q. 7. tenet Jo. an. i. c. 2. de officio vic. li. 6. nisi quādo patronus fuisset negligēs i pñtādo. qr ela pso tpre bn̄ istituit. Papa vero bn̄ posset si ne pñtatione patroni: et silr legatus de latē si patronus sit eccliasticus nō tn̄ possz pdictus legat⁹ si eēt sclaris. vide glo. in cle. per lr̄as de pben. et iste ē cāus. c. cū dilectus ꝺ iure patro. onerosum dr̄ qr patronus tenetur defendere ecclam ne bona indebite dilapidēt. 16. q. 7. filijs. Un̄ pñtatus tenetur reddere rōnē de admistratiōe patrono. Intellige si pr̄onus ē eccliastic⁹ nō secularis. vt nō. i. c. cū et plantare de priui. et pa. in. c. ex lr̄is. et. c. cū pp eo ti. Nō tn̄ valde stricte dicēdo qd expendat quotidie sz i gn̄e. Ita nō. pa. i. c. ex lr̄is de iure patro. Utile dr̄ ēt qr si veniret ad iopiā tenet ecclia ex redditibus. vltra necia remanētib⁹ alimitare pr̄onū pigui⁹ q̄z alios paupes. c. qcūqz el. 2. ca. cā. 7. q. 7. c. nobis i fi. de iur pr̄onatus. Et nō ꝙ ius pr̄onatus hn̄s: aliqn̄ dr̄ pr̄onus aliqn̄ aduocat⁹ et vicedo⁹ custos guardiaz hn̄s eius frequētatiōis l' pcessiōis ſm host c. preterea eo. ti. et in. c. in singulis i fi. ꝺ sta. mo. et ideo supponunt pro eodem.

1 Quib⁹ mōis acqrit ius pr̄onat⁹. ℞. ꝙ ex tribus. Primum. qr fundauit ecclesiam. i. fundum ad edificandum dedit. ꝺ. c. nobis et. c. abbatem. 18. q. 2.

Scđz ē ex ꝯstōe eccle. c. mōasteriū. 16. q. 7. et h itellige si facit de ꝯsensu epi cum alio modo ecclia fieri non debeat de conse. di. 1. Nemo de iure pr̄o. qm̄. et. c. nobis sicut 16. q. 7. filijs.

3 Sed qd si ad reffectionē dedit. ℞. ꝙ nō acqrit ius pr̄o. ſm Lau. ar. ff. ne qd i lo. publico. l. 1. §. vicinales. qꝺ vꝫum ē qn̄ non est oio destructa. Secus si fūditus erat destructa et de consensu reparauit qr per inde est ac si de nouo fecisset de iude. consuluit et i aūt. vt nullus fab. oratorij. dom. §. 1. sz pm⁹ q hedificauerat ānittit ius patronatus si n̄ dederat fundū vel ſm glo. i. c. qm̄ eo. dotē. ēt si de eadem materia sit reparata.

4 Tertiū ē ex dotatōe. ꝺ. c. filijs et. c. qcūqz ibidē. Et hoc itellige de dote data an̄ cōsecratōez. qr post ꝯsecratōez n̄ iducēt. qr nlla fuitus rei sacre pōt iponi. ff. de fui. l. fuitutes la. 2. §. vlt. et qꝺ hūani iuris desiuit esse: fuitutem non recipit. ff. cōia predio. l. caueri. Tn̄ Inno. et host. tenent ꝙ si nō habz dotem et sibi detur post consecrationē ꝙ acqritur ius patronatus. qr sine subā rerū non posset eccle defuiri. 1. q. 3. si qs obiecerit et magis placet et nō. ꝙ nisi def. p dote vl' rōe dotis non habebit ius patronatus sed erit benefactor fz pa. in. ꝺ. c. qm̄. Limitat etiā hoc ibidem pa. ꝙ ex dotatione post consecrationem efficitur patronus. Uerum qn̄ fundator nō pōt cōpelli ad ipsam dotādaz sicut fit in istis capellis. qꝺ nō.

5 Utrꝫ possit esse plures i dote cōstituēda. ℞. Inno. ꝙ sic. Et quilz erit patron⁹ vult ēt glo. 63. di. i sūma et sic limita glo. i ꝺ. c. qcūqz. q̄ vult ꝙ dās modicam dotem nō sit pr̄onus qr vꝫum ē qn̄ vnus solus dat. secus si plures simul dant sufficientem. Idem dic i fundatione et hedificatione et sic pz ꝙ mlti possunt esse patroni. puta qr vnus dedit fundū. alr hedificauit. aliter dotauit. vl' plures hedificauerunt. vl' dotauerunt.

6 Utrū ius pr̄onatus trāseat ad hr̄des. ℞. pa. i. c. 1. de iure pa. ꝙ sic ēt exr̄neos ita ꝙ si pr̄ instituit filium in certa re: et extraneuz heredem vniuersalem ius pr̄onat⁹ trāsibit

in extraneū nō i filiū. ⁊ si plres sūt hdes i omnes transit. vt in. d. c. i. ⁊ cle. fi. eo. ti. ⁊ nō solum transit ad masculos sed ēt ad feminas heredes. facit. c. fi. de excessi. plā. sentit glo. in. c. quoniam inuestituram. 16. q. 7. ⁊ ideo filius qui repudiauit hereditatem paternam non erit patronus ꝑm Fed. cōsilio. cxi. Et hodie determinatum ē per d. cle. fi. ꝙ succedunt non per capita ſ3 per stirpes vnde si plures succedūt vni ex duobus patronis ēt omnes habentur loco vnius ⁊ licet vnus hēat plus de hereditate ꝙ̄ alius dum modo non sit heres in certa re constitutus equaliter erit patronus.

7 Utrū ius patronatus possit diuidi iter hides. R. pa. i. d. c. i. ꝙ nō q̄lrcunq3 intelligat ista diuisio cum ip3 ius sit icorpale. possūt bene conuenire patroni vt alternatis vicibus pñtent. d. cle. fi. Similiter si hñt plures ecclesias possunt conuenire vt pñtet vnus in vna ⁊ alter in altera. q: sicut diuisio pmittitur in tpre:ita ⁊ respectu locorum. ⁊ ista non est diuisio que prohibetur in. d. c. i. de iure patro.

8 Utrum ius patronatus possit adiudicari vni ex heredibus. R. Pa. in. c. querimoniam eo. ti. ꝙ non. quia si equaliter diuidunt non apparet qr hoc. Si inequaliter diuidunt ⁊ tunc si datur pro restauratione illi qui minus habet illicitum est ⁊ symoniacum. c. preterea eo. ti.

9 Utrum ius patronatus trāseat cū vniūsitate bonorꝫ. R. ꝙ sic. 16. q. 7. nemi. de rerū pmuta. c. ad qōnes ⁊. c. vlt.

10 Utrum transeat donatione. R. ꝙ sic. c. ex insinuatione. ⁊. c. consultationibus eo. ita tamen ꝙ si est laicus nō pōt donare cuicunq3 laico sine lcentia epi vt in. c. nullus ⁊ c. preterea eo. ti. sicut nec aliqd aliud ius spirituale. Si vero donaret ecclesie aut loco religioso tunc ꝑm aliquos pōt sine licētia episcopi. vt nō. in dicto. c. nullus. ⁊. c. ex insinuatione. ⁊. c. illud. ⁊. c. significasti eo. ti.

11 Utrum possit dari in feudū. R. ꝙ sic cu3 vniuersitate. c. cū ꝑm eo. ti. ſ3 spālr non.

12 Utrum venditione transferatur. R. ꝙ si spālr vendatur est symonia. si emit intentōne vt possit pñtare quem vellit vel priuare. ⁊ debet spoliari ille qui emit ⁊ ecclesia debet eē libera ꝑm Inno. Si ꝟo emeret cu3 vniuersitate tpralium cum quibus transit etiam ius patronatus non est symonia ꝑm host. ⁊ cal. vt patet ex. c. ex lris eo. ti. qd verum credo cum non emit principalr talia bona tpralia pp ius patronatus ꝯseqnēdū q: si principalr pp hoc emeret eēt symonia ita nō. pa. in. c. q: clerici eo. ti. Itē ꝑm Jo. an. in. c. vnico eo. li. 6. si dicatur vendo tibi villam ⁊ ius patronatus qd habeo in ea non valet venditio. secus si simplicit vēdit villam. vt in cle. pastoral. de re. iudica. Et iō emptor vel feudatarius cu3 acqrāt directū l' vtile dñium rerū silr acquirūt ius patronatus licite sicut alios fructus hñt. ff. de cō traben. emp. l. dolia.

13 Utrum vendens omnia iura que habet in tali villa que non est sua intelligatur vendere ius patronatus qd ibi hēt. R. ꝙ non: qrria ad hoc vt transeat oportet ꝙ res que venditur talis sit ꝙ ēt sine expressione vniuersitatem vel ius patronatus in se contieat. sicut est villa. l' castrum qd in se continet honorem iurisdictionem districtum. ⁊ ius patronatus. ff. de verbo. signi. l. pupillus. §. territorium sed quando dicit vendo tibi omnia iura resoluitur hec vniuersalis i singulares. s. vendo tibi hoc ⁊ illud. cum aūt ius patronatus sic non possit vendi sic i tali vniuersali non comprehenditur. Sed si sit aliqd vniuersale ꝙ multa iura in se contineat vt est hereditas bene transit cum illo ius patro. ff. de pe. he. l. Item videndu3. §. fi. ⁊ duabus sequentibus.

14 Quid si vendat quis palatium vbi hʒ capellā q̄ forte hēt multa ꝑuilegia: ⁊ multos reddit9 trāsiet ius patro. cū palatō. R. ꝙ sic ar. l. si mercedem. §. si eū fundū. ff. de act. empt. q: ad capellā nō est nisi ꝑ palatium. nō. host. ⁊ Inno. in. c. ex lris eo. ti.

15 Utrum possit pignori obligari. R. verior opinio est Inno. ꝙ nō ēt cū vniuersitate q: cu3 creditor non possit vti pignore si vacaret ecclesia nemo posset pñtare.

16 Sed infra quantum tempus debet patronus presentare. R. ꝙ si est laicus habet quatuor menses si clericus sex a tempore vacationis. c. cā te. decet eo. ti. ⁊ est tex: i. c. vnico eo. li. 6.

17 Sed nunquid poterūt variaꝛ. R. ꝙ̄ sic si est laicus anq̄ epus confirmet. vt in. c. qd āt ⁊. c. cum autē. ⁊. c. pastoralis. eo. ti. si est ecclesiasticus patronus non pōt variare p9 ꝙ̄ ꝑsentauit. d. c. pastoral' cū. c. ꝑdict. eo. ti.

18 Utrū pñtans idignū priuetur iure pñtandi. R. ꝙ si ē cleric9 q pñtat indignū ꝑuat ea vice tex. ē i. c. sic i fi. de supple. negli. prelati. ⁊. c. 3. de ec. hedifi. Si vō est laicus nō priuat vt ellicit subtiliter de offō. ordi. c. cū vos. hoc tenet Inno. ⁊ host. ⁊ Ber. i. d. c.

cum vos. τ archi. in. c. suscepti de preben. li. 6. peccat tamen mortaliter scienter presentando idignū qꝛ infidelr̃ agit in officio sibi cōmisso. vide. administratio.

19 Utrum quis possit pn̄tare seipm̄. R. ꝙ n̄ sed bene filium dūmodo sit idoneus. Fac. c. per vestras eo. ti. τ ibi nō. Ber. τ host. τ pa. ponit in. c. consuluit eo. ti. similit̃ possunt pn̄tare vnum ex seipis. Facit. l. vbi adsunt. ff. de tuto. tenet glo. in. d. c. consuluit.

20 Utruȝ pn̄tatus a maiori parte patronorum sit admittendus: R. pa. in. c. quoniaȝ eo. ti. ꝙ aut pn̄tatio fit ab istis sicut a collegio. τ tunc requirit̃ maior ps respectu totiꝰ capli. secundum Jo. an. τ videtur tex. in c. ecclesia el primo de elec. Aut pn̄tatio fit ab istis vt a singularibus vt cōiter fit a laicis. τ tunc admittitur qui pn̄tatur a pluribus. verbi gratia sunt sex patroni. tres presentantur admittitur qui presentatur a tribus: vt a pluribus pn̄tatus: qd̓ bene. nō. qꝛ facit ad multa.

21 Utrum oporteat ꝙ sint simul qn̄ volunt pn̄tare. R. pa. in. d. c. qm̄. ꝙ si agunt vt collegium oȝ omnes vocare. aliter poterunt ꝯtempti ãnullare pn̄tationem. Si vō agūt vt singuli. Fede. consi. 97. tenet ꝙ non. Sȝ Bar. in. l. omnes ppl̄i. ff. de iustitia τ iur. tenet ꝙ siue a collegio vt collegiū ē: siue a pluribus vt singlr̃es: ꝯsensus ē explicãdus dūmodo maior ps p̄iudicet minori: semp debent simul esse p. l. iurisgētiū. ff. de pac. τ hoc ē verius quo ad vocatōem. quia forte si fuissent pn̄tes induxissent ad ꝯsensum alterius: τ ꝓ hoc facit. c. 2. τ qd̓ ibi nō. de arbi. li. 6.

22 Sed quid si duo tm̄ sunt patroni τ duos pn̄tant. R. Jo. an. i. c. cū aūt e. ti. ꝙ ep̄s poterit quē voluerit eoꝝ instituere. τ ē bona glo. in. c. si plures. 16. q. 7. hoc tenet Inno. in. c. i. eo. ti. τ calde. de car. i. d. c. cū auteȝ. τ pa. in. c. eam te. eo. ti. τ plȝ. licet alij contrarium teneant.

23 Utruȝ patronus possit aliqd exigere. puta aliquos cereos in cognitōe iurispatrōanatus. R. pa. in. c. preterea. eo. ti. ꝙ non nisi tp̄re fundatiōis a diocesano istud fuisset sibi reseruatum. nec valet si ip̄e patronus fundando sibi aliqd̓ seruitiū reseruet: nisi episcopus auctoritatem prestiterit. vnde si ep̄us auctoritatē prestitisset posset tale ius vendere tiᵒ remanente apud eū. τ hoc credo veꝝ si dedit dotem pinguē τ habūdãtem: secus si solū necessariã ad sustentationem ministroꝝ. qꝛ tunc nullū seruitiū poterit sibi retinere. Ita nō. panor. in. c. i. d̓ cē. Fallit hoc qn̄ locus religiosus ꝓprijs expensis eccl̄iam hedificauit qꝛ tunc talis locus hȝ in ea oia tp̄ralia sicut ep̄us sp̄ūalia vt de priui. c. 9. τ plantare τ ēt ius pn̄tandi. de supple. negli. p̄la. c. sicut.

24 Utrum liceat clerico suscipere eccl̄iã de manu laici patroni. R. pa. in. c. p̄terea eo. ti. ꝙ n̄. τ si facit peccat mortalr̃. τ licet non sit suspensus ip̄o iure. tm̄ dȝ cōione priuari. Ex quo infert pa. ꝙ si talis impetrat a papa: non expresso ꝙ prius habuit a laico n̄ valet. Ex quo dȝ cōione priuari. vt in. d. c. preterea. τ. c. postulasti de rescrip.

52 Utrum laicus hedificãs capellã in eccl̄a τ eã dotans acqrat solū sibi iuspa. an ecclesia sil̓. R. pa. in. c. ad audiam de ec. hed. ꝙ ecclia sil̓. qꝛ non pōt negari qn eccl̄a ponat fundū ex qua datōe ius patronatus acquiritur. c. pie mentis. 16. q. 7. τ ideo siml̓ ꝯcurret cū laico in pn̄tatione. Silr̃ si clericus hedificat ex bonis eccl̄ie capellã non ip̄e vel parētes eius acqrūt iuspatronatus sed solū eccl̄a ex cuius bonis ē hedificata.

29 Utruȝ ex delicto patris publicatꝭ oibus bonis eius priuetur filius iure patronatus qd̓ habebat pr̄: R. ꝙ si publicatio fit ab imperatore l̓ iudice scl̄ari n̄ p̄uat iur̃ patronatꝰ nec ꝑ aliq̄ crie etiaȝ lese maiestatꝭ. pōt ip̄ator priuare laicū ip̄o qꝛ habet istd̓ a papa. Ita nō glo. τ archi. in. c. filijs. 16. q. 7. Intellige hoc verum qn̄ nō est in aliqua vniuersitate scl̄ari. qꝛ si esset ex priuatione illiꝰ vniuersitatis secularis transiret. τ vide bo. glo. in. c. satis peruersum. 66. di. q̄ dicit. ꝙ licet pater cōmiserit crimenꝰ lese maiestatis. Ex quo filij efficiūtur infames. l. qsqs. C. ad. l. iul̓. maie. 6. q. i. si quis cū militibꝰ. Filij tm̄ clerici non efficiūtur infames: τ n̄ perdunt bn̄ficia. τ sic nec iuspatronatꝰ. ēt filij qui nō sunt clerici nisi cū vniuersitate.

25 Quid si laicus hȝ iuspatronatus cum ecclesia simul hēbit ne sex menses ad pn̄tandum. R. secundū Jo. an. τ Archi. in. d. c. vnico eo. ti. li. 6. ꝙ sic. ita ꝙ rōe cōionis p̄uilegiū eccl̄ie transibit ad laicum: ad instar eius qd̓ dr̃ de eo qui hȝ rem cōem cū pupillo q̄ n̄ pōt vsu capi l̓ p̄scribi pp pupillū. vt i. l. si cōeȝ. ff. quē ad. ser. a. ita p eccl̄aȝ cōsequitur qd̓ p se ꝯsequi non posset de concess. preben. c. pe. Idem dic quando clericus τ laicus habent pn̄tare ꝙ hȝ tp̄us sex mensium s̓m pa. in. c. eam te eo. tit. qꝛ maius dignum trahit ad se minus dignum. c. ꝙ in dubijs de conse. ec. vel alia. τ hoc tȝ

Jo.an.licet host. aliter. Et itellige de pſo no eccleſiaſtico qui habet ius patronatus ratione eccleſie. quia ſi haberet rōne patrimonij eſſet idem per omnia ſicut in laico ſic ⁊ in clerico. c. cum dilectus eodē ⁊ glo. i cle. ſi. eo. ti. nō. pa. in. d. c. eam te. ⁊ in. d. c. cum aūt. qd nō.

Iustitia ſm ꝙ ē hitus ꝟtutꝫ pōt accipi quatuō modis ſm Rica. i. 3. di. 33. ar. 5. q. 3. Prio cōiſſime. ſ. pro qualꝫ rectitudine animi. ⁊ ſic quelꝫ ꝟtus eſt iuſtitia quedā. ⁊ ſic diffinitur ab Anſel. li. ꝺ ꝟitate. c. 12. Juſtitia eſt rectitudo voluntatꝫ ꝑꝑ ſe ſeruata. Secūdo ꝓ rectitudine ꝑ quā homo iuſtificatur i ꝯſpectu dei. ſ. pro caritate. ⁊ ſic diffinit ab Aug. li. 83. q. 61. iuſtitia. que per cetera diffunditur eſt dilectio dei ⁊ ꝓximi. Tertio ꝓ qualꝫ ꝟtute ordinata ꝑ iuſtitiam legalē ad bonū cōe ⁊ ſic ē idem cū qualꝫ ꝟtute. differens tm̄ ſm rōnem. Quarto ꝓ hitu determinātē volūtatē ad firmiter volendū ſuā rectitudinē debitā i opationibus q̄ ſūt ad alterū. Et hoc dupliciter: aut ad alteꝝ vt ē ꝑſona ſingularis. ⁊ ſic ē iuſtitia ꝑticularis diſticta ꝑ eēntiam ab alijs ꝟtutibꝰ q̄ ſic pōt diffiniri. Juſtitia ē ꝯſtans ⁊ ꝑpetua voluntas ius ſuū vnicuiqꝫ tribuēs. ff. de iuſtitia ⁊ iur. l. iuſtitia. Aliomō ad alteꝝ: qd ē cōitas ⁊ ſic ē iuſtitia legalis. ⁊ h̄ ē oi ꝟtuti gn̄alis inquātū ꝓcipit oia exteriora cuiuſlꝫ ꝟtutis ad bonum cōe refferri. ſm ꝙ vult phus. 5. ethi. c. 9. Eſt tm̄ vna ꝟtus ſpālis diſtincta in eſſentia ab alijs ꝟtutibꝰ. vn̄ non eſt gn̄alis alijs ꝑ predicationem: ſed per ꝟtutem.

Que ſūt partes ſubiectiue. ℞. ſm phum 5. ethi. due. ſ. ꝯmutatiua q̄ dirigit vnā priuatam perſonam ad aliā in his que conſiſtunt mutuo inter duas perſonas ad inuicem. Alia diſtrubutiua que eſt ordo eiꝰ qd eſt cōe ad ſingulas perſonas quem dirigit iuſtitia diſtributiua coium ſm proportionabilitatem.

Iustificatio impij q̄tuor requirit. primū motū liberi arbitrij. ꝯtrictionem ai. Infuſionē grē. ⁊ remiſſionē culpe.

Laicus dicitur a laos grece ⁊ latine ꝑplus ſꝫ Iſy. ⁊ ethi. ⁊ ſūt illi qui poſſunt hr̄e vxorē poſſidere ꝓprium ꝺ gbus. 12. q. i. duo.

Utrum laicus poſſit eē ꝓcurator. l' ſindicꝰ rerū eccliaſticarū. ℞. pa. in. c. decernimus de iudi. Colectarius dicit ꝙ generalis adminiſtrator eē nō pōt loco ꝑlati abn̄tis: illiꝰ ꝗ reputat abn̄s vt ē minor. vt i. c. 2. de eta. ⁊ qua. or. Sed ſi ꝑlatus ꝑſit ſpūalibus bene pōt coiti cura tꝑaliū laicis. maxime vbi clericus nō repitur ydoneus. allat nō. per Inno. ⁊ placet pa. ꝗ allat glo. in. c. iudicatū. 89. di. et ideo dictum. c. decernimus loquitur ꝙ non pōt eē yconomus. i. habere generalem adminiſtratonē oiuꝫ bonoruꝫ eccliaſticoꝝ tā tꝑaliū q̄ꝫ ſpūaliū ⁊ ſic preſit omnibus ſed bene pōt eē yconomus eccleſie i tꝑalibꝰ. c. in noua. 16. q. 7. hoc ideꝫ tenet Gaſpar de cal' ⁊ hoſt. ⁊ Jo. an. in. c. vnico de ſindico.

Utrū poſſit eē ꝓcurator clerici laicus ad eligen̄. ℞. ꝙ nō. vt notāt doc. in. d. c. decernimus qꝛ vbi hēt exercere actū ſpūalē iuditō ſuo nō pōt ꝯſtitui laicus. vt nō. i rl'a qd alicui ſuo non licet de re. iur. li. 6. Et ſic limita. c. p̄mū de ꝓcura. li. 6. vt ſolum habeat locum in iuditialibus vbi ēt in cauſis ſpiritualibus admittitur ad agendum: ⁊ defendendum

Utrū poſſit laicus eē vicarius epi. ℞. ſm doc. ꝙ nō. vt nō. in. d. c. in noua. ⁊ i. d. c. cōtingit de arbi. ⁊ in. c. vno de ſindico. Facit glo. in. d. c. decernimus: que dicit ꝙ cauſe ſpūales non poſſunt coitti laicis ēt tāquam delegatis per epum. Et hoc intelligo ꝙ nō poteſt eſſe vicarius epi in ſpūalibus. ſecus ſi eps habet iuriſdictionē tꝑalem i loco qꝛ bene pōt laicū ſuū vicariū facere. vt in. c. fi. ne cle. vel mo. li. 6. ſed in ſpūalibus tenent doc. ꝙ nec ēt clericus ꝯiugatus. c. iohēs de cle. ꝯiuga. ⁊ in. c. vnico de cle. ꝯiuga. li. 6.

Utrū laicus poſſit ꝑdicare. ℞. pa. i. d. c. decernimus ꝙ ſic ſi coittatur ei ab epo vide bonā. gl. 96. di. c. bn̄ quidē. Facit. c. cuꝫ ex iniuncto de here. vide. glo. in. c. adicimus. 16. q. i. ſed non teneas dum dicit etiā mulierem.

Latria grece idem eſt qd religio latie ſꝫ aug. 10. de ciuitate dei. c. 4. vn̄ dicit ibidē ꝙ cultus deo debitus quatuor noibus noiatur. duobus apud grecos. ſ. Latria ⁊ theuſebia. i. cultus diuinus vel bonus. ⁊ duobus apud latinos. ſ. religio ⁊ pietas ꝗ corrn̄dēt prefatis duobus. differt tamen latria ꝓpria a theuſebia quia hec reſpicit cultum dei interiorem qui proprie pertinet ad virtutes theologicas. ſed latria reſpicit ſeruitutem exteriorem que pertinet ad iuſtitiā. vt elicit a ſctō Bona. in. di. 9. q. 2. ar. 3. ⁊ ſic eſt virtus cardinalis proprie: ⁊ quando aliqui doc. dicūt ꝙ eſt virtus theologica intelligit

ſm quod eſt theuſebia.

1 Qui ſunt actus latrie. R. ꝙ ſunt due ſpẽs actuũ latrie. prime ſpẽi actus ſũt illi quos ꝓducit mediãtibus v̓tutibus qbus impat ordinãs eos in dei reuerẽtiã. ⁊ ſic religionis actus per mõm impij ponit Jaco. p°. eſſe viſitare infirmos: qui eſt actus elicitus a miſericordia: ⁊ imaculatũ ſe cuſtodire: qui elicitur a temperantia. Scðe ſunt illi q̃s producit per ſe ⁊ immediate per quos hõ ordinatur tm̃ ad deum ⁊ inter hos habet aliquos interiores tam̃q̃ȝ principales: ⁊ ꝑ ſe vt eſt deuotio ⁊ oĩo. Aliquos vero exteriores quaſi ſecũdarios ⁊ ordinatos ad interiores quibus ipa vtit̃ qi ſignis ad excitañ mentem ad actus ſpũales. ⁊ in aliqbus horum exterioꝝ corpus ad venerañ deo exhibetur. vt in adoratione. Jn aliquib⁹ vero deo de rebus exterioribus offertur. ⁊ h̃ vel promittendo vt in votis vel in dando: vt in ſacrificijs. oblationibus. primicijs. decimis ⁊ huiuſmodi.

2 Utrũ ſacrificium ſit latrie. R. ꝙ triplex ẽ ſacrificiũ. primũ bone oꝑationis. ⁊ iſtud ẽ omnium virtutum. ſm̃ orationis ⁊ iſtud v̓tutum theologicarũ eſt. tertium eſt imolatõnis ⁊ iſtud eſt latrie ſpãle.

Latro in quo differt a fure. R. ꝙ latro furatur de die. ſȝ fur de nocte. Jura tñ ſepius vnũ pro altero accipiũt. vt pȝ in. c. i. de homicidio.

1 Quis dicat̃ publicus latro ſ depopulator agroꝝ. vide. j. imunitas. §. 17.

Laudemiuȝ ẽ quedã ſolutio quĩq̃geſſime ꝑtis vel extiationis rei ſiẽda dño ab eo q de nouo acqrit ẽphiteoſim. d quo dic. vt. j. emphiteoſis. §. 34.

Lectoris offiũ eſt lectiones ꝓnũtiare: ⁊ eaque ꝓphete ꝓnũtiauerũt pplis predicare. 25. di. ꝑlectis ⁊. 21. di. cleros.

1 Quomõ dȝ ordinari hẽtur. 23. di. c. lector ſed melius in paſtorali epoꝝ.

Legatum quid eſt. R. ꝙ eſt donatio quedam a teſtatore relicta: ſȝ ab hẽde ꝑſtãda qr debet̃ poſt mortẽ teſtatoris. ⁊ poſt aditã hẽditatẽ ab hẽde colli inſtitu. de lega. §. i. ⁊ hodie fideicõmiſſũ ⁊ legatũ. fere idẽ ſũt ⁊ fere adequata ſũt ⁊ qcqd iuris ẽ i vno eſt ẽt in alio. ſȝ fideicõmiſſũ dictũ ẽ qr olim fideicõmiſſa pẽdebãt ex fide hẽdum: ⁊ ideo fideicõmiſſarij dicũt̃ qb⁹ legata ſoluẽda ſi dej coitunt̃. dicũt̃ ẽt teſtamẽtoꝝ executores.

1 Quis põt legare. R. ꝙ ſolũ illi q poſſũt teſtari. ff. de le. i. l. 2. ⁊ qui poſſunt teſtari. vide j. Teſtm̃. §. i. Legatum. n. relinqui non põt niſi in teſtõ: vel codicillo. Unde teſtari codicillari: ⁊ legare ad hoc eqpolẽt: vt q põt vnũ poſſit ⁊ reliquũ. ff. de iure codicil. l. diui. §. codicillos is domũ. Fallit hoc i legatis ad pias cãs. vt. j. legatum. 2. §. 7.

2 Cui põt legari. R. ꝙ regularit̃ illi ſoli qui põt hẽs iſtitui. ⁊ q põt iſtitui. vide ſ. Heres §. 25. ⁊ ꝙ. l. ſit ꝑſona certa: alr̃ ñ vȝ. vulgo. ff de ſtatu hoium. Fallit tñ hoc in aliquibus caſib⁹ de qb⁹ i. §. ſequẽtib⁹ ⁊ legatum. 2. §. 2.

3 Sed nũqd pr̃ poſſit legare filijs ſpurijs rõne alimẽtoꝝ. l' relinquere dotes filiabus ſpurijs: cũ dos ſuccedat loco alimẽtoꝝ q tñ ſpurij nõ poſſũt inſtitui heredes. R. ꝙ ſic ſm̃ Bar. in aũt. ex complexu. C. de incẽ. nup. vide. ſ. Filius. §. 4.

4 Utrũ fr̃ibus minoribus poſſit legari. R. ꝙ ſic cle. exiui. de verbo. ſigni. §. cupientes dũmõ nõ ſit valor hẽditatis vl' tãta eius ꝑs preſumatur fieri in modo ⁊ forma legati fraudulenter pro ſucceſſione hereditatis d qua non ſunt capaces.

5 Utrũ cũ legat̃ fr̃ibus mẽdicãtibus ãniuerſarium ꝑpetuũ liceat eis recipe. R. ſm̃ Pe. de pal. i epl'a ad mgr̃um or. ꝑdicatorum ꝙ ſic recipiendo gratis ⁊ petẽdo ex̃ iuditium qr hoc nõ ẽ hr̃e redditus ſed in iuditio petere ea tãq̃ȝ reddit⁹ ſibi debitos c̃ꝫ ꝓfeſſionẽ eoꝝ. Jdẽ dicit de cẽſib⁹ ãnuis ac ẽt d redditibus fr̃uȝ ad vitam. Farinerius ordinis minoꝝ gñalis in ꝯſti. dicit ꝙ nõ licet fr̃ibus inducere aliquẽ ad talia legata facienda ꝙ ſi facta fuerint in iuditio nõ petãt. qi tacite inuat qð dicit petrus ꝙ extra iuditium peti poſſunt ꝑ mõm elẏne. Nec obſtat qð dicũt aliqui non licere niſi qñ dans ſciret non teneri ſe ad talia danda ⁊ tñ ex ſua libalitate dat. quia licet in conſcia ille teneatur ſm̃ ꝙ j. dico ⁊ propterea det nihilominus fr̃es ea petere poſſunt extra iuditium ꝑ moduȝ elẏne ſicut liceret petere elẏnã ab illo q hẽt vltra neceſſitatem ſui ſtatus: q q̃ȝuis ipe teneatur facere elẏnã nõ tñ ꝑ hoc ſequitur ꝙ fr̃ minor ñ poſſit ab eo petere. Aduerte tñ ꝙ annuos redditus ad modicũ tp̃s. ſ. decẽ annorum legatos poſſunt petere mẽdicantes i iuditio exceptis fr̃ib⁹ minoribus q lȝ de talib⁹ ſint capaces nõ tñ poſſunt i iuditio talia ꝑ ſe petẽ. vt i. d. cle. exiui. §. verũ de ver. ſigni. Similiter ſunt capaces ãnui reddit⁹ etiam in perpetuuȝ qñ eſt ad certum vſum diuini cultus. pũ vinum pro miſſis. frumen

tum pro hostijs fiendis. ⁊ huiusmodi ꝼm d. Car. in dicto. §. ⁊ Fede. de se. secus pro victu vel vestitu.

6 Utrum quis possit legare ecclie constru ende. R. Pa. in. c. nos quidam de testa. ꝙ sic sed non donare quia non valet donatio. c. abbate sane de re. iudi. li. 6. Ratio diuersitatis põitur a Bar. i. l. seruos ad custodiam. ff. de ali. ⁊ ciba. le. quia donatio reqrit personam ⁊ sciam. ideo abñti non põt donari. l. abñti. ff. de dona. c. si tibi abñti de preben. li. 6. ⁊ etiam incerte persone põt legari: dũmodo ex euentu possit certificari. l. cũ pater. §. surdo. ff. de le. 2. secus si certificari non posset euentu quia non posset ei legari. vt nõ. glo. d. c. nos.

7 Utrum legatum factũ ecclie sancte Marie cum plures sint sit nullum. R. pa. in. c. indicante de testa. ꝙ non. sed dabitur ecclesie parochiali si sic nominatur. vel pauperiori que tale habet nomen. Gl. vero. in. d. c. nos quidem dicit ꝙ si nulla ecclesia sancte Marie sit in loco dabitur ecclesie cathedrali vt nõ. in glo. ꝑfati. c. indicante facit. l. que ꝯdi. io. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. vbi si testator mandauit aliqd fieri in foro ⁊ non dixit in quo itelligitur de foro illius municipij vbi hitat. ⁊ hoc de aucte epi ⁊ executoris. silr qñ legatur ecclesie fiende ⁊ non dicitur de loco eps ⁊ executor prouidebunt de loco vbi debeat fieri. ⁊ hoc fauore pie cause nisi aliter constet de mente testatoris.

8 Quid si legatarius moritur añ ꝯditionis euẽtũ. R. pa. in. d. c. nos quidez. ꝙ aut legatũ ẽ factũ ꝑsone ituitu seu cõtẽplatione aie: puta. qꝛ alie persone fuisset relicturus: tũc deffitiẽte illa ꝑsona dꝫ ꝯuerti relictuꝫ ad aliũ piũ vsum vt voluntas defuncti i effectu ipleatur: sic dicim⁹ in legato facto ad aliqd faciẽdũ in ciuitate ꝑꝑ ꝑpetuã memoriã defũcti: ꝙ alibi fiet si in loco vbi ordinauerat fieri non possit vt. l. legatum. ff. de vsufruc. lega. Si vero relictum fuit cõtẽplatõe ꝑsone ꝟcollj certi nõ hito respectu ad piã cãꝫ tunc deffitiente legatario expirat legatum ⁊ remanet apud grauatuꝫ. vt in. l. pi. §. tuschulanus. ff. de lega. 3. C. de cadu. tol. l. vnica. §. si autem aliquid sub conditõne. Si ãt dubitatur an habuerit respectũ ad aiam vl ad ꝑsonã. tũc i dubio fauore religiõis debemus ꝑsumiẽ. ꝙ ad piã cãm reliquerit. ar. l. sũt ꝑsone. ff. de reli. ⁊ sũpti. fune. Et h nõ. ⁊ seqtur Bar. i. d. §. tuschulan⁹. Et hec deputatio ad aliud vsũ pium dꝫ fieri de ꝯsensu epi ⁊ hẽdis silr. d. l. legatum. ⁊ nõ in cle. qꝛ

contingit de reli. do. ⁊ facit ad questionez legati facti puelle pro ea maritanda q̃ moritur an sit dandũ alteri qꝛ si factum ẽ ituitu ꝑsone. puta qꝛ seruiuit ⁊ huiusmõi non dabitur alteri. Si võ ituitu aie sic dabit alteri ⁊ silr de quocũqꝫ legato qd nõ põt consequi suum effectum. Qd nõ.

9 Utrũ legatum factũ duob⁹ re. ꝯiunctis si vnus repudiat: vl moriat viuo testatore: vel deportet ⁊ huiusmodi: accrescat alteri. R. Pe. de ꝑusio tractatu de canonica. portione epi ꝙ sic. l. re ꝯiũcti. ff. de le. 3. ⁊. l. vnica §. his ita. C. de cadu. tol. non autem accrescit cõiũctis cognatione legali. l. mulieri ⁊ titio. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ dicuntur verbis ⁊ re coniũctis. puta qñ sic⁹ legat petro ⁊ martino re tantum cum diuisim. puta lego petro sticum meum. Item lego martio sticum meum. vt instit. de le. §. si eadez res i tex. ⁊ i gl. Itẽ ṽbis ⁊ nõ re qñ titio ⁊ seio lego fundum equis portionibus ⁊ prefertur coniunctus ṽbis ⁊ re. alijs coniũctis re tm̃. Sed an coniunctus ṽbis tm̃ preferatur coniunctis re tm̃ est oponi diuersa sed dic ꝙ eq̃liter veniunt. vt nõ. in. d. l. re cõiuncti.

10 Quid de legato fcõ ab aliquo alicui ecclesie sub cõditione. s. si ibi sepelliat q legãs moritur excõicatus ⁊ non sepellitur ibi. R. Bar. post di. in. l. miles. §. ream. ff. de adl. ꝙ nihilominus soluetur legatum ecclesie. cum facto legantis ⁊ eius culpa acciderit ⁊ sequitur Bal. in. l. si quis ad declinandũ C. de epi. ⁊ cle. ⁊. l. 1. C. de his que pene no. facit tex. nõ. i. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. Ratio quia in legato ad pias causas attenditur duplex fauor. s. legantis ⁊ cui legatur. licet ergo in notorio peccatore cesset fauor anime eius non tamen cessat fauor ecclesie cui reliquit. Item quia illa conditio est impossibilis ⁊ ideo non viciat legatum. l. obtinuit ff. de condi. ⁊ demon.

11 Quid si legatur alicui aliquid sub conditione: si habuerit liberos. vtrum. si ingredit religionem debeat habere. dic ꝙ sic. vt. s. dixi Heres. §. 14. cum se.

12 Si titio pecunia legata fuerit: ⁊ eius fideicõmissum sit vt alienum seruum manumitteret. nec dominus eum vendere velit nihilominus legatum capiet. quia per euꝫ non stat quominus fideicommissum prestet. Nam ⁊ si seruus mortu⁹ esset a legato non submoueretur. l. si titio. ff. de lega. i.

13 Si in singulos annos aliqd alicui legatum sit plura sunt legata ⁊ primi anni erit.

purum .sequentium ꝯditionale.s.si viuat. ⁊ ideo eo mortuo nõ transmittetur ad heredem.l.si in singulos.ff.de ãnuis legatis.

14 Quidam testamẽtum faciẽs legauit filie sue nupte.10.ducatos ꝓ quolibet ãno pro vestimentis vt induat se: que filia stetit per quatuor ãnos ꝙ non induit se: nec a fratribus pecuniã ipam petijt. Queritur an possit petere pecuniã pteritoꝝ ãnoꝝ. R℞.ꝙ nõ ar.l.quidam predia.ff.de vsufruc.lega.

15 Quid si legatarius moritur ante legantẽ R℞.ꝙ deficit legatum: ⁊ remanebit heredibus legantꝭ: secus si moreretur post mortẽ testantis: sed anteꝙ̃ heres adiuisset hereditatem: qꝛ tunc debeꝭ heredibus legatarij. l.vnica.§.sed vt manifestetur.C.de cadu. tollen.

16 Utꝝ legatuz factũ epo ꝓsumetur factum ꝯtemplatiõe ecclesie. R℞. pa.in.c.requisiuisti de testa.ꝙ in dubio ad ꝯiecturas ẽ recurrendum: vt si ẽ factum ei a persona cõiuncta non presumaꝭ: ꝙ̃uis dixerit relinquo h epo. Similiter si diceret relinquo dño Johãni non expresso epo. ⁊ sic erit suũ: ⁊ succedunt ꝓpinqui ab intestato.c.qꝛ nos.de testa. Si vero ab extraneo legeꝭ sic presumitur factum cõtẽplatione ecclie. Idẽ dic per oia de quocũꝙ̃ habente administrationẽ seu prelationez in ecclesia. Et nõ.ꝙ extraneus hic accipitur qui non ẽ ei ꝯiũctus in quarto gradu affinitatis vel consanguinitatis.vt ẽ tex.in autꝭ.licentiã.C.de episco.⁊ cle.⁊ in autꝭ.de ecclesia.titu.§.iter dicimus. Idem glo.12.q.3.c.1.⁊ est comunis opi.ꝙ̃uis aliqui aliter teneãt.vt.s. Clericus.13.§.5.

17 Cuius ꝯtemplatione presumetur legatũ factum non habenti administratõez in ecclesia qui nõ ẽ ecclesiasticus. R℞. pa.in.d.c. requisisti. ꝙ in dubio presumetur factum intuitu persone si talis potest habere proprium. Si vero non põt habere propriũ. puta quia religiosus.sic presumitur factuz intuitu monasterij seu ecclesie. Facit.l.de nobis.C.de episco. ⁊ cleri.c.vnico.18.q.1. Et sic qñ factũ ẽ intuitu ecclie non poterit disponere nisi sicut de alijs rebus ecclesie qd nõ.

18 Utrum legatum factuz filiofamilias i dubio presumaꝭ factuz intuitu patris. R℞.pa.in.c. Raynutius de testa. Bar.in.l.cũ aliquis.C.de iur.delibe.dicit ꝙ si sit per ista verba: lego filio Martini.non intelligitur contẽplatione patris maxime si exprimaꝭ nomen filij: puta ticio filio Martini: ⁊ nominatio patris intelligitur facta cã demõstratiõis. Nec ob.d.l.cum aliquis: quia loquitur in seruo quia exprimiꝭ qualitas q̃ si esset vera de iure acquireretur domino legatum: ⁊ sic videtur ꝯtẽplatione domini factum.sed secus in filios: quia filiatio nõ facit relictum acquiri patri: quia possꝫ esse emancipatus. ⁊ maxime hodie cũ in aduẽticijs acquiratur filijs ꝓprietas: sed si fieret de patre mentio. ⁊ de patria potestate. idem esset sicut de seruo.sed de hoc dubitat Pa.quia filiationis qualitas non ipedit ꝓprietatem acquiri filio. ⁊ ideo videꝭ ꝙ solum vsussructus acquiraꝭ patri.

19 Utrum legatum factuz canonicis omnibus talis ecclesie etiam si exprimãtur nomina ꝓsumaꝭ ecclesie cõtẽplatione factũ. R℞.dominus Petrus vbi.s̃.ꝙ sic per.l.ciuibus.ff.de re.dub.vbi dicit tex.ciuib⁹ ciuitatis legatum vel fideicõmissum datum ciuitati relictum videꝭ.qd veꝝ ẽ secundum glo.nisi sit datuz vt singulis.quia non acquiritur ciuitati.sed ipis ciuib⁹. Facit.l.ãnua §.aticia.ff.de ãnuis lega.secus si vni ñ habenti administratõez vel prelatõez qui est simplex canonicus: quia sibi acquireꝭ non ecclesie vt dixi. ⁊ hoc veꝝ nisi ꝓbareꝭ ꝙ intuitu eccle legatũ fuit.vel nisi legatari⁹ fraudem adhibuit. d.c.requisisti in fi. Facit.l. nõnũꝙ̃.ff.ad treb.

20 Utrum cũ legatarius non põt vti legato nisi respectu ecclie.puta legat quis iter per fundum suũ clerico quo vadat ad ecclaz intelligaꝭ ꝯtemplatione eccle in dubio. R℞. Pe.vbi.s̃.ꝙ sic. ⁊ sic acqriꝭ ecclie. ⁊ ita itelligiꝭ qd nõ.glo.in.l.ñ plures.C.de sac.san.ec.ne legatũ sit inutile.vide qd nõ.doc in.l.1.C.de sa.san.ec.

21 Quid si quis legeꝭ sic: lego Petro ⁊ filijs eius possessionẽ vel aliud. R℞.ꝙ Petr⁹ habebit medietatez.⁊ filij eius aliam medietatem ꝯsequenter.ff.de vsufruc.accre. l.si quis ticio.⁊ de testa.c. Raynaldus.in glo.vnde non reffert in hoc cãu siue legetur ticio ⁊ meuio.vel ticio cũ meuio.vt in d.l.si quis ticio.qd nõ.

22 Quid põt legari. R℞.ꝙ res testatoris ⁊ res heredis nec refert an sciuerit vel ignorauerit esse suã vl heredis.vt insti.de lega. §.si qs rem suam.

23 Sed nũqd res aliẽa a testatore possit legari. R℞.ꝙ sic.si sciebat testator esse alienã: ⁊ heres teneꝭ eã emere ⁊ pstare.vel extiationẽ soluere si talis sit q̃ extimari possit.vt insti.de le.§.nõ solum.⁊.§.qd aũt.cum tali

distinctõe ꝙ aut res que legaꝫ erat testatõi pignorata. ⁊ sic i ea hꝫ ius soliũ: ⁊ tunc nõ ꝑsumiꝫ nisi legatũ illud ius esse qḋ in ea habebat. ⁊ sic ñ dabiꝫ extimatio. vt in. l. serui electõe. ff. de le. i. Aut res legata erat res testatori cõis simul ⁊ alteri. ⁊ sic intelligiꝫ solum legasse ꝑtẽ suã: nisi dixisset totam talẽ rem: qꝛ sic extimatio debeꝫ. vt nõ: Bar. in l. cũ alienã. C. de lega. Aut res oĩo ẽ aliẽa ⁊ tunc si ẽ heredis debeꝫ res oĩo. tex. ẽ i. l. vnum ex familia. §. si rem. ff. de le. 2. Si vo non ẽ heredis sꝫ alterius: ⁊ si sciẽter legauit debeꝫ extimatio. d. l. cũ alienã: dũmõ sit talis cuius comertiũ hꝛi possit: alias esset iutile legatũ. puta si legaꝫ res sacra vel principis. l. apud iulianũ. ff. ḋ le. i. Si vo legatur ignorantẽ ⁊ ꝯiuncte ꝑsone cui alias fuisset relicturus si sciuisset esse ẽt alienã ḋbeꝫ extimatio. d. l. cũ alienã. ⁊ Bal. in. l. i. C. de sa. san. eccle: tenet eccliam esse ꝯiunctã ꝑsonã cũ sit mꝛ oĩum fideliũ. 12. q. 2. qui abstulerit. Sꝫ Pa. in. c. filius noster de testa. nõ tꝫ ꝙ ecclia hic hẽaꝫ ꝓ ꝯiuncta ꝑsona: sꝫ soliũ ꝯiunctus ex sanguine vt. i. c. nonnulli de rescrip. ⁊ qḋ debeaꝫ ꝯiuncte ꝑsone itelligiꝫ qñ errat gnãlr. sꝫ qñ errat ex cã specifica. puta qꝛ credebat suã exemptiõe fcã a pupillo q̃ nõ valebat. tũc vitiaꝫ legatũ i totum ẽt factũ ꝯiũcte ꝑsone. vt nõ. in. d. l. cuꝫ alienam.

24 Sed nũquid qḋ ꝑdictũ ẽ in qõe precedenti habebit locũ in foro canonico ⁊ aie. R. pa. in. c. filius de testa. dicit ꝙ cõis opinio tenet ꝙ sic. sed ipe credit ꝙ nõ hẽat locũ in ꝯscia. rõ qꝛ in. d. c. filiꝰ nꝛ dĩ qꝛ lege dĩ viuimus nõ legibus: vꝛ ãnuere hoc esse ꝯ̃ legeꝫ dei. ⁊ iõ nullus subiectus obie iuris canonici poterit hãc dispositõeꝫ legis obseruare ⁊ ẽt in repetitione. c. cum esses. ḋ testa. ita tꝫ rõ. qꝛ dispositio quelibet dꝫ attendi ꝑm rõeꝫ certam: c. intelligẽtia ḋ ver. signi. ⁊ ideo pꝫ ꝓ dictum. c. filius. ꝙ ẽ dr̃ia i hoc inter ius ciuile ⁊ canonicũ. ⁊ ꝙ dispositõ. c. filius. astringit oẽs quos astrigit ius canonicũ. Ego admitterẽ dictũ suum qñ heres nimis grauareꝫ. qꝛ sic non videretur fuisse de mente defuncti sꝫ esse errorꝛ deceptũ: sed qñ ꝯstaret de mente defuncti. puta qꝛ sciebat dispositõeꝫ iuris ciuilis: sic credo ẽt in ꝯscia hẽat locũ: qꝛ perinde est ac si legasset rẽ illã si emi posset vel saltem extimationem.

25 Utrum legata domo debeaꝫ ortꝰ. R. pa. in. c. Raynutius. de testa. ꝙ si ortus coheret domui sic debeꝫ. ff. si serui. ven. l. testatrix. ⁊. ff. de ac. emp. ⁊ vendi. l. si creditori si. qḋ limito verꝫ qñ eadem ianua claudit domũ ⁊ ortũ: secus si sic non coheret quia non debeꝫ. Et sic intellige glo. in. c. si. 12. q. 2. ⁊ pa. vbi. s̃. in. d. c. filius.

26 Utrꝫ legaꝫ aliq̃bus rebus. ⁊ postea venditis ꝑ testatorẽ teneaꝫ heres. R. ꝙ sic nisi vendẽdo testator habuerit aĩum adimẽdi legatum. insti. de lega. §. si rẽ suã. ⁊ i dubio ꝓbabit heres saltẽ ꝑ quatuor testes voluntatem defuncti mutatã. vt in glo. d. §. si reꝫ suam. Idẽ dic si rem legatã pignori tradidit ꝙ nisi habuerit aĩum adimendi legatũ teneꝫ heres eam luere: ⁊ legatario tradere vt insti. de le. §. sꝫ ⁊ si rem in tex. ⁊ i glo. In ꝯscia credo verꝫ qñ testatõ in morte noluit mutare testm̃: secus si morte ꝑuẽtus nõ potuit in vltimo aliq̃d disponere: qꝛ tunc presumerẽ ꝙ aĩo adimẽdi legatũ alienauerit.

27 Utrꝫ legatũ quo mihi liceat cedere lapides in solo testatoris transeat ad meos hꝫdes. R. ꝙ nõ. tex. ẽ i. l. apud iulianũ. §. si qs. ff. de leg. i. rõ ꝑm glo. qꝛ ẽ ius ꝑsonale.

28 Utrꝫ possit legari qḋ nũdum ẽ in reꝫ nã. R. ꝙ sic: dũmodo sit futurꝫ: vt fructus futuri in tali fundo: aut qḋ nasceꝫ ex ancilla ⁊ huiusmodi. insti. de lega. §. ea quoqꝫ res.

29 Utrꝫ iura act. ⁊ seruitutes ⁊ huiusmõi incorporalia possint legari. R. ꝙ sic: nisi viuens testator debitũ exegerit vel remiserit ⁊ in dubio ꝑsumiꝫ legatuꝫ voluisse adimere exigendo vel remittẽdo. insti. de lega. §. cum aũt in tex. ⁊ in glo.

30 Utrꝫ debitori possit sua liberatio legari. R. ꝙ sic. insti. de leg. §. si quis debitori: nisi testator viuus exegerit. insti. ibidẽ. §. cãm.

31 Sed q̃ro an in dubio ꝑsumeꝫ legatũ factum creditori fuisse factũ aĩo recõpensãdi. R. Bar. in. l. si cũ doteꝫ. §. si pr̃. ff. sol. ma. ⁊ cõiter moderni in. c. officij de testamẽtis distinguũt ꝙ aut relictum sit ꝑ debitorem necessariũ qui ex necessitate iuris teneꝫ ad debitũ: ⁊ sic ꝑsumiꝫ aĩo recõpensandi factum: vt in. d. §. si pr̃. vbi diciꝫ ꝙ si pr̃ qui tenebaꝫ dotẽ dare filie sue legat eidẽ aliquid in testõ ꝙ illia non poterit petere legatum ⁊ dotẽ: qꝛ vꝛ legasse aĩo ꝯpensandi cũ dote debita. Aut legatũ sit per debitorem voluntariũ. puta quia ex sua voluntate obligauit se ad debitum: ⁊ sic in dubio non presumitur factum aĩo recompensandi: nisi sit expressum vt probatur in. l. vnica. §. sciendum. C. de rei vx. ac. vbi habeꝫ ꝙ maritꝰ qui tenetur restituere doteꝫ vxori post mõtem legauit aliquid simpliciter vxori po-

terit vxor vtrumq; petere. Similiter dic ꝺ legato facto cuicūq; creditori a debitore. ad hoc. C. de here. insti. l. si cōpensandi. ff. de lega. i. l. lutius in prin. & ff. de lega. 2. l. vlti. §. penul.

32 Utrum per suggestionem: solicitudinē. vel importunitatem faciens adimere legatum factum alicui: & faciens sibi relinqui teneatur. R. dominus Bertho. cepola in suis cautelis ꝙ tenet actione de dolo vel in factum subsidiaria ei cui adēptum est: vel cui non ē relictum ex solicitudine eius. ff. de doli excep. l. i. nō. Ang. in. l. fi. C. si quis aliquē testa. phi. Facit. l. i. & ibi nō. C. de pe. bo. subla. li. io. Sȝ meli⁹ dic vt. ī. Restitutio p⁹. in verbo impediens.

33 Quid valet vxori legatum quo legatur ei dos sua. R. ꝙ valet quia plenior ē actio ex legato ꝙ̄ ex dote. insti. de lega. §. sed si vxori. quia sicut dicit ibi glo. legatū statim debetur. dos vero si consistat in mobilib⁹ debetur post annum soluȝ. Item valet qr non habebit probare dotem talis quantitatis si exprimatur. alias sic. C. de fal. cau. l. 3.

34 Quero quid debeatur quando legatuȝ sit in genere. R. ꝙ si illud genus est generalissimum. sic nullum est legatum. Exēpluȝ si diceret. lego substātiam vel rem. Si vero genus ē subalternum. vt lego anial. corpus: & huiusmodi. sic similiter nullum est. quia dando muscam liberaretur. Si vero genus ē inferius. puta quia ē spēs spālissima: tunc aut res eius generis habȝ certos fines a natura designatos. vt bos equus & huiusmodi: aut hȝ fines ex sola distictiōe hominis: vt fundus: vt. ff. de le. i. l. qꝺ in rerum. §. fi. Aut facto hominis: vt domus vl' fundus qꝺ per factuȝ hois de duobus fit vnum diruendo pariete & huiusmōi. vt. ff. cōia predio. l. si quis duas. §. i. Si loqmur de prio sic fuit varia opinio. Sed placȝ mihi opinio Io. quā sequitur Accur. in. l. legato generaliter. ff. de lega. i. s. ꝙ aut testator quos reliqt seruos vel boues incertos & de incertis sunt in suo patrimonio: & tūc eligit legatarius vt institu. de lega. §. si generaliter: dū tñ nō eligat optimū. d. l. legato. Aut non sunt in suo patrimonio. & sic electio erit heredis. vt. ff. de tritico le. l. 3. i prin. & l. 4. Similiter vbi testator de certis seruis sensit incertum. puta qr legauit vnū de seruis suis. sic electio erit legatarij. l. q duos. ff. de leg. i. Si vero loquimur ꝺ fo. sic non valȝ: qr videt derisoriū: quia heres pstando fundū vnius digiti vel vnguis liberaret. d. l. qꝺ in rer. §. si qs aūt. Si vero loqmur de 3⁰. tunc aut legans domū in genere reliquit domos aliquas: aut nō. si sic. electio erit legatarij. Si nō legatum erit ꝺrisorium. ff. de leg. i. l. si domus in pri. Aduerte tñ ꝙ quando electio datur heredi in rebus legatis in genere. & illud genus est talis qualitatis ꝙ in ipo sunt quedā q̄ nihil valent: & magis expedit nō habere ꝙ̄ habere: tunc non pōt talia dare: sed dȝ dare mediocrē. vt in. d. l. legato. & C. de dōa. l. si quis argentum. §. i. & C. cōmunia ꝺ le. l. fi. §. i. Si vero sumus ex talia. tunc poterit heres dare minuȝ in tali genere. l. si ita scriptum sit in fi. & l. apud iulianū. §. feio. ff. de leg. i. ff. de reg. iur. l. semp in obscuris ff. de ver. ob. l. si ita stipulatus. Fallit hoc i legatis ad pias cās. quia debet id qꝺ ē melius fauore pie cāe. vel saltē mediocre. puta legatum ē vas dabit argenteum iter aurum. & auricalcū: seu eneū. Ita habetur & nō. in. l. ticia. §. seia. ff. de au. & ar. leg. ex q̄ Bar. ibidem dicit ꝙ si legatur calix intelligitur argenteus: si planeta intelligit de serico: & similibus.

35 Quid si quis legauit quatuō lagēas olei que sunt in tali vase: que ñ sunt nisi due. l'ꝺ pecūia q̄ ē i tali capsa legat vni. 30. alij. 20. alij. io. & non sunt nisi. 30. R. ꝙ solum ꝺbetur qꝺ inuenitur. l. si quis testō. ff. de le. i. & vnicuiq; p rata defalcabitur. puta ille cui 30. legauerat nō habebit nisi. i5. cui 20. io. & cui. io. 5. debebunt. vt ibi df. Facit. l. cuȝ certus numerus. ff. de tritico ui. & ole. le. & de lagenis ē cāus in. l. si quis seruuȝ. §. si quis. ff. de leg. 2.

36 Quid si testator errat in noie. R. ꝙ non officit dūmō constet de quo sensit. l. si i nomine. C. de testa. Facit. ff. de le. i. l. 4. & insti. de le. §. ꝙ si aliud. Silr falsa demōstratio ñ officit. puta cū dicit. lego seruū meū quē emi a ticio: cum tñ sit emptus a diuo. dummodo cōstet de seruo. Insti. de leg. §. si qs in noie. Silr falsa cā non vitiat legatū. vt si dicit. lego tale qd Petro qr fecit mihi tale seruitiū: cū tñ ñ fecerit. insti. de leg. § lōge. secus si ꝯditionaliter. vt ibidem.

37 Utrum legans ancillam Bertaȝ: & postea vendens eam emit aliā cui nomen berte imponit: an debeat ista fa. R. ꝙ sic. ff. de condi. & demon. l. filie sue. §. ticia vr.

38 Utrum legans mihi omnia sua mobilia itelligantur omnes fructus etiam. R. ꝙ sic omnes qui tempore mortis testatoris erāt

a solo sepati.ff.de re.ven.l.fructus.Sȝ nõ habebo ex tali legato nomina debitorum suorum:nisi aliter constet de mente: qꝛ nomina debitorum nec sunt mobilia nec imobilia.sed in.3.spé.ff.ꝺ re iudi.l.a diuo pio §.in venditione.Item qꝛ non é nūȝ qꝺ nobis debet.sed tm̄ illud qꝺ possumus védicare.ff.de au.τ ar.le.l.2. Sȝ tu de hoc dic vt.s̄.Alienatio.§.8.τ idem dic de lignis τ lapidibus ad hedificiū pparatꝭ ꝙ non veniunt. ar.ff.de le.3.l.ligni appellatio.§.fi. Idem i lecto legato venit ornamentū eius vt in.d.l.libroꝝ.§.fi.eo.ti.

39 Utrum legatis vestibus vxori. veniant aurea vel argentea ornamēta dictaꝝ vestiū videtur ꝙ nõ :quia accessoria preciosiora suo principali non accedūt Lud.de ro.in no.tenet ꝙ veniant ét ptiosiora: τ accedāt principali.vt.l.τ si non sunt.§.pueriam⁹.ff. de au.τ ar.le.τ Bar.in.l.cū auꝝ.ff.ꝺ au. τ ar.le.τ dicit glo.falsam in.l.2.ff.ꝺ pecu. le.que vult ꝙ accessiones ptiosiores non extinguant destructo principali.

40 Quid si legat centum Ticio si voluerit. R.ꝙ non transibit ad heredem ticij:si tici⁹ non expresserit se velle.l.si ita legatū sit.§. illi si vollet..ff.de le.i.

41 Quid si habens lancē maximam.minorem τ minimam legat lancē minoré .R.ꝙ ꝺbetur medie magnitudinis:si aliud nõ appareat.ff.de au.τ ar.lega.l.qui lanceȝ.

42 Item si legat cirographum:intelligitur legasse actóes in eo ꝯtētas .l. qui cirographum.ff.de le.3.

43 Utrū testator qui legauit vni fundum: alij vsumfructum fundi:debeat intelligi legasse vnicuiqȝ ipsorum dimidium vsusfructus dicti fundi.R. Lud.de ro.in no.ꝙ sic l.si alij.ff.de vsufruc.lega.secus in iudicis sententia.vt.l.τ puto .§.i.ff.famil. hercis. qꝺ verum est si aliud de mente non ꝯstet.

44 Utꝝ si legans sic dicit lego centum Titio:τ si illos perderet iterum relinquo ei alios centum: eius heres teneatur plusꝙ̄ semel restituere.R.ꝙ non nisi semel.ff. de le.3.l.fideicommissa.§.si quis decem.

45 Si legatur alicui vsusfruct⁹ sub certo tēpore. puta vsquequo talis peruenerit ad 20.ános ꝙ̄uis talis moriatur: nihilomius vsusfrnctus durat vsqȝ ad tpus.20.annoꝝ secus si moriatur vsufructuarius ante.20. ános.quia expirat.Si vero legatur sub incerta conditóne.puta donec talis fuerit furiosus vel remanserit τ huiusmodi quoꝝ euentus incertus est si códitio euenerit expirat.Si autem moriatur in furore nihilominus durabit vsqȝ ad vitam vsufructuarij.l.ambiguitaté.C.de vsufruc.

46 Quid habebit ille cui relinquitur victus τ vestitus.siue alimenta.qꝺ idem é.R.debet habere cibum.potum.vestimenta.lectum.habitationem.τ ea sine quibus viuere non posset.ff.de ali.τ ciba.le.l.legat⁹.ff.ꝺ verbo.signi.l.victus.non tamē ea que ad disciplinam pertinent.d.l.legat⁹.

47 Quid si dicit .relinquo ꝙ vxor mea sit domina τ vsufructuaria omnium bonoꝝ meorum.R.ꝙ per hoc qꝺ dicit dominaȝ habebit gubernatóeȝ domus τ familie.τ eius curam.p hoc ꝙ dicit vsufructuariam habebit victum τ vestitum.Similiter si diceretur relinquo eam dominam τ domiatricem bonorum meoꝝ.intelligitur ꝙ secūdum qualitateȝ patrimonij honorifice habeat sua necessaria τ sit gubernatrix dom⁹ τ sic sapientes τ cōmunis vsus interptantur.vt nõ.glo.in autꝭ hoc locum habȝ .C. Si secūdo nup. Et sic fecit David cum dicitur de eo constituit eum dominū domus sue.i.rectorem.τ sic ponitur in greco qꝺ é ff.man.l.creditor.§.lutius.Dominus tam̄ Bertho.cepola in tractatu suo de seruitutibus dicit verum sola alimenta fore relicta per illa verba dominam τ vsufructuariam si filij sunt instituti: secus si extranei. vt é glo.in.d.autꝭ. hoc locum. τ ibi p omnes.τ Bar.in.l.ticia cum testamento.§.fi. ff.de lega.2.τ Bal.in.l.vnica.C.de indic. vi.qꝺ intellige superstantibus filijs: secus si morerentur filij viua matre.quia tunc efficeretur ppietaria.vt nõ.singularit Bā.per tex.in.l.sicut in annos.ff.quibus mõis vsuf.amit.

48 Quid si dicit lego vsumfructum omniū bonorum meorum vxori mee.vel reliquo vxorem meam vsufructuariam.R.ꝙ in solidum habebit vsumfructum omnium bonorum.ita ꝙ poterit facere de illis quicq̄d placuerit:etiam si essent vltra quātitaté alimentorum.vt.ff.de vsu.le.l.vxori mee: nisi filios haberet:in quo casu filij haberent saltem legitimam partem in vsufructu secūdum dominuȝ Odofre.sicut ipse notat in autꝭ.nouissima.C.de inoffi.testa.que limitat.d.l.vxori quo ad filios:sed nõ quo ad extraneos.

49 Utrum legás vxori sue habitatióeȝ: seu vsufructú habitatióis domus sue:qꝺ idem é.l.cū antiqtas.C.de vsufruc.Et in eodem testó legando dictaȝ domū alteri ademeret

dictum legatum uxoris? R. quod non: tex. est in. l. sempronio in prin. ff. de usufruc. ubi probatur quod legato generali usufructus vel habitationis non derogatur per legatum speciale ipsius rei. Et ibi Bar. dicit quod non est alibi tex. pro hoc.

50 Quid si dicit relinquo ticio fundum ad usufructuandum? R. dominus Bartho. ubi supra quod est relicta proprietas. Similiter quando dicit relinquo fundum ad gaudimentum per. l. proculus. ff. de usufruc. et ibi dominus Flo. qui tamen distinguit verum si extranei sunt instituti. secus si filij dilecti: et placet in conscientia. licet alij indistincte velint quod proprietas sit relicta non usufructus.

51 Quomodo potest fieri legatum? R. quod potest fieri quibuscumque verbis aptis tamen et idoneis. ut si dicatur. lego. do. dari iubeo. volo. rogo posco. opto vel des. l. 2. C. com. de le. Item potest fieri pure. ut cum dicitur lego tali. C. et in diem. ut lego tali usque ad pascha. Ex die. ut lego tali a pascate in antea. et sub conditione per si. ut lego tibi. C. si filiam meam acceperis. l. pro cum: ut lego tibi centum cum fueris. 14. anno rum: tunc inest conditio hec dum completus fuerit. 14. annus et non aliter. C. de lega. l. si. Fallit tamen in libertate ut videatur potius esse relicta in diem. puta si dicit servum meum liberum iubeo cum filius meus erit. 25. annorum. C. de fideicom. lib. l. commissoria. Et ut scias differentiam inter legatum quando fit pure. et quando fit sub conditione. l. in diem nota quod quando legatum fit pure statim mortuo testatore cedit legatario. ut. j. §. 56. Quando vero fit sub conditione ante conditionis eventum non cedit legatario. et ideo si morietur ipse legatarius antequam conditio impleatur remanebit apud gravatum. et non transmittet ad suos heredes. Limita hoc in legatis ad pias causas. ut s. §. 8. Quando vero legatum fit in diem. tunc si dies est incertus omnino: sic legatum est conditionale. l. dies. ff. de condic. et de. et. l. stipulatio ista. §. inter certam ff. de verb. obli. et. l. si dies. quando dies le. ce. et glo. no. in. l. seius saturninus. ff. ad treb. Si vero dies est certus omni certitudine. ut puta. cum legatur titio in pascha futuro vel quando curret. 1490. et huiusmodi. vel dies est certus ad minus in se. licet sit incertus in proprio subiecto. puta. cum relinquitur talis possessio titio quando erit. 25. anno rum. quia illud tempus est certum in se: quia suo cursu perire non potest quin veniat illud tempus. sed in proprio subiecto et sub tali qualificatione bene est incertum: quia talis potest mori antequam sit. 25. annorum. Et tunc legatum factum tali tempore vel die cedit legatario statim a die mortis testatoris quo ad transmissionem: quia si legatarius moreretur post mortem testatoris: et ante illum diem vel tempus nihilominus legatum debebitur eius heredibus. ut patet in. l. unica. §. cum igitur. C. de cadu. tol. Intellige nisi aliud impediat. l. si ea quod. C. de his quibus ut indi. hoc patet in. l. si cum heres. ff. quando dies le. ce. et. l. heres in prin. ff. de condi. et de. ubi patet quod quando quis legat Ticio possessionem cum morietur: licet sit incertum quando morietur: tamen quia certum est quod morietur et ideo legatum est ad diem certum et sic debebitur eius heredibus: secus si legaret sic. heres dato possessionem titio cum morieris: quia sic est conditionale quia est in die incertum: eo quia ignoratur quis prius sit moriturus an heres vel titius. Et ideo si titius premorietur legatum remanebit apud heredem gravatum. Item advertere quod dictio si non semper facit conditionem. nam quando apponitur tempori preterito. l. presenti. non facit conditionem. l. instituto tali in si. ff. de condi. insti. et. l. eas in prin. et. l. si ita stipulatus fuero hanc summam. ff. de condi. et de. Nec ob. l. si sic. ff. de le. i. quia improprie loquitur. Quando vero si respicit eventum futuri temporis cuius eventus est certus omni certitudine: sic non facit conditionem. secundum Bar. in. l. i. ff. de condi. et de. Idem dicit quando conditio est impossibilis. l. i. ff. de condi. instit. Sed quando eventus est certus an sed incertus quando ut mors. sic facit conditionem secundum Bar. ubi. s. et glo. in. l. in omnibus. ff. de re. iur. similiter facit conditionem quando eventus est omnino incertus. Item dictio si aliquando ponitur pro quia. l. videamus in prin. ff. de in litem. iura. l. titium et meuium. ff. de admi. tu. aliquando ponitur pro quibusuis. l. fina. C. de liber. et eorum lib. Aliquando ponitur simul cum dictione et sic. s. et si. et stat pro quamuis. l. i. §. nuntiatio. ff. de no. ope. nun. et diffuse vide Bar. ubi. s. Dictio vero cum. aliquando habet vim copule. l. illi cum illo. ff. de usufru. le. et sic non facit conditionem nisi antea appareat voluntas disponentis. l. si fuerint. §. si. ff. de testa. ma. et. l. si ancilla. ff. de le. i. Aliquando vero cum est coniunctio. ut quando apponitur verbo preteriti: vel presentis temporis et sic non facit conditionem: sed ponitur causative: cum pro quia. l. aduersative pro quamuis. l. de monstratio. §. i. ff. de condi. et de. et ibi Bar. Aliquando reperitur adverbium. s. cum pro quando quod est quando apponitur verbo futuri temporis: et sic videtur quod tunc non sit differentia inter si: et cum et quod utrumque faciat conditionem. l. qui promisit. ff. de condic. inde. cum multis alijs in

glo.d.l.demõstratio.ſʒ q꞉ multe.l.vñr ꝯrie Bar.ibidē dicit.ꝙ eſt triplex dr̃a pria.q꞉ ſi principaliter denotat cõditionē:ſcḋo vero tp̄s.q꞉ nulla eſt cõditio que in ſe non habeat tp̄s futurum.Cum võ denotat principalr̄ tp̄s.q꞉ nõ ē aduerbiū tp̄ris.ſcḋo ꝯditionē ꝓbaꝛ in.l.ſi ticio.ff.qñ dies le.ce.Et iđ qñ poniꝛ circa ſubſtãtiã obligatõis:vel circa volũtatē que exprimitur ꝑ verbũ futuri ſubiũctiui ſi poniꝛ ꝑ ſi nõ valet:ſʒ bene per cũ.vbi grã.Stipulatio q̄ ſit ſic.ꝓmitto tibi cētum ſi volueris.ñ valet:ſec⁹ ſi dicat ꝓmitto tibi cētũ cũ volueris.l.centeſimus §.ſi.ff.de ver.ob.q꞉i p° ꝯditio ē expreſſa ꝑ ſi.In 2° ē tacita ꝑ cũ.⁊ expreſſa nocent l.nõnunꝗ.ff.de cõdi.⁊ de.ſcḋa dr̃ia ē.q꞉ ſi legas mihi decē cũ petiero non facit conditionē.l.ſi decē cũ petiero.ff.de ver.ob.⁊ l.ticia.ff.de cõdi.⁊ de.ſʒ bene ſi lego decē ſi petiero.vt nõ.i.d.l.ſi đcē q꞉ ꝑ ſi ē cõditõ expreſſa ꝑ.cũ.tp̄s principalr̄.Et iđ cuʒ talꝭ tp̄ris expreſſio ſapiat exactõeʒ de p̄nti ſiue executõeʒ.nullã ſuſpenſionē inducit.l.ſi ħ hõ.§.decē.ff.de.v.ob.Tertia dr̃ia ē.quia ſi.ſiue appõatur circa diſpoſitõeʒ:ſiue circa executõeʒ facit diſpoſitõeʒ ꝯditionalē l.qbus diebus.§.q̄dam titio.ff.de cõdi.⁊ de.Sed cũ facit diſpoſitiõem ꝯditionalē i vltimis voluntatibus.vt.d.§.quidã ticio.⁊ ibi nõ.ſecus in ꝯctibus.ſed bene facit diſpoſitõeʒ reſoluēdã ſub ꝯditõe.vt.ff.de in di.adiec.l.2.⁊ ibi bona glo.limita tñ ꝙ cũ facit diſpoſitõeʒ in vltimis voluntatib⁹ cõditionalē.veꝝ qñ addiciꝛ diſpoſitõi vltie q̄ ꝯcernit voluntatē diſponēdi ſiue diſpoſitõem.l.ſi cui legeꝛ.ff.de leg.i.niſi qñ relinquitur coniuncte ꝑſone:q꞉ tunc i dubio facit diē.d.l.ſeyus ſaturnin⁹.ff.ad tre.ſʒ ſec⁹ qñ diſpoſitio cõcernit p̄ceptum ſoluēdi:ſiue executõeʒ.⁊ tp̄s certũ ſaltē in ſe ſicut ē tp̄s certe etatis:q꞉ tunc ñ facit ꝯditionē:ſʒ dilatõeʒ.q꞉ de nã.cũ.ē facere tp̄s.l.his vbis.⁊ ibi Bal.C.qñ di.le.ce.Aduerte ēt ꝙ lʒ dicaꝛ lego tibi cētum ea ꝯditõe vt facias tale quid:qđ tale legatũ non ē cõditionale:ſed modale.l.meuia.ff.de ma.teſt.⁊.l.2.ff.de dona.⁊ ſic vbuʒ ea ꝯditõe accipiꝛ i ꝓpe ſcḋm Bar.in.d.l.qbus diebus.

52 Utꝝ relictũ in diē debeaꝛ cũ fructibus inter medij tp̄ris.℞.ꝙ ſi grã legatarij fuit appoſitus dies.puta q꞉ puer.ſic debenꝛ.Si vero dies fuit appoſitus grã heredis:ſic non debēꝛ:⁊ ſic cõcorda.l.in fideicõmiſſaria.ff.ad trebel.⁊.l.in fideicõmiſſi.§.ꝯpolidius.ff.de vſuris.⁊.l.cũ.ff.de ãnu.leg.⁊ ē glo.in.d.l.ex his verbis.

53 Sed pone ꝙ lagatũ ꝯditionale nõ ipleꝛ:non ex deffectu legatarij:ſed alio modo.℞ ꝙ aut ꝯditio reſpicit fctũ eius cui reliquiꝛ ſolum:vt puta ſi manumiſſerit ſeruum ſuũ ⁊ tunc ſi conditio defficit per caſum:quia moritur ſeruus morte naturali:ſic conſeq̄tur legatum.l.que ſub conditione.§.quotiens.ff.de condi.inſtit.niſi fuerit in mora.l.pſt.ff.de condi.⁊ de.Si vero deficit per alium pũ.q꞉ fuit interfectus tunc aget ꝯ interfectorē.lege acqꝭ.l.inde Neratius.§.idē Iulianus.ff.ad.l.acquilꝭ.Et ſi occiſor ē nõ ſoluendo de eqtate dʒ admitti ad legatum l.titio.§.ſi.ff.de condi.⁊ de.⁊.l.ſi.ff.de eo per quem fa.erit.Si vero conſiſtat in facto eius cui relictum ē ⁊ alterius ēt:tunc ſi per cãum fortuitum euenit ne impleat amittet legatum:niſi fauore alimētorũ.l.ãnua.ff.de ãnu.le.Si vero ñ per caſum ſed per factũ alterius ſic non amittet:ſed ipm̄ hēbit.hec diſtictõ ꝓbatur i.l.in teſtõ.ff.de cond.⁊ de.⁊ in glo.l.i.C.de inſtit.⁊ ſubſtitu.⁊ eſt eqſſima:niſi aliud dicas.In aliquo caſu fauore libertatꝭ.l.cum ita legatur.ff.de condi:⁊ de.Limita etiam illud quo dicitur.qđ qñ ꝯditio non impleꝛ ꝑ factum eius vum ꝙ legatum deficit niſi ꝯditio eēt ihoneſta:q꞉ ſic habetur pro non adiecta.d.l.cum ita.

54 Utrum legatũ fctũ ſub ꝯditione.ſi nupſerit ſempronio:expiret ſi nõ ei nupſerit.℞ ꝙ ſic.ſi honeſte poſſit ei nubere.ſʒ ſi ſit idignus eius nuptijs tenet legatum licet ei non nubat:q꞉ conditio q̄ ꝑpetuaʒ viduitatem inducit remittiꝛ:ſed non q̄ tp̄ralem ⁊ qđ vni ꝑmittitur alteri ꝓhibetur:⁊ qđ i vno ꝓhibetur:in ceteris ꝑmittitur.hec hñꝛ ex.l.cum ita legatum ſit ⁊ in.l.cum tale legatum.§.meuie.ff.de condi.⁊ de.Idem ſi legatum ſit vt nubat ſcḋm arbitrium ſempronij:quia proinde eſt ac ſi non ſit adiecta.l.filie ſue.ff.de condi.⁊ de.

55 Qua actione petuntur legata.℞.non ſolum per actiones perſonales ſed etiaʒ per in rem ⁊ ypothecariam i res mortui.⁊ idē dic in fideicõmiſſis.vt inſtituta de le.§.nr̃a ⁊.C.cõia de le.l.i.

56 Quando poſſunt peti legata.℞.ꝙ ñ poſſunt peti niſi addita hereditate:niſi in legatis ad pias cauſas.de quo.ĩ.legatum.2.§.9.vnde ſcias ꝙ dñium rei legate poſtquã addita ē hr̃ditaſ ip̄o iuꝛ trãſit ab eo q legauit ad legatariũ recta via.ff.de fur.l.a titio.Nõ.glo.in.c.Raynaldus de teſtis.Et ideo ex tunc pertinent ad legatarium fruct⁹ rei

legate.nõ.glo.in.l.in legatis.C.ad treb.l.a ticio.ff.de fur.l.legatum la ba.ff.de lega 2.⁊.l.si tibi homo.§.cum seruus.ff.de leg.i.Fallit hoc quando legatur res aliena.l.cum alienaz.C.de leg.⁊.l.non dubiuz.ff.de leg.3.Item in legato relicto in genere l.apud offidium.ff.de op.leg.Idem in legato alternatiue.l.huiusmodi.§.si stichuz ff.de leg.i.⁊.l.stichum.ff.de leg.2.Item i legato facto in diem quia nisi adueniente die non transit.l.sempronius.ff.de vsufru.leg.Item quando aggrauat heredem ad vendendũ rẽ.l.vxorẽ.ff.de leg.3.

57 Quo ordine capient legatarij.R.ꝙ nullum ordinem obseruamus:sed simul oẽs equaliter tuentur.dicit tex.in.l.is cui.§.si plures.ff.vt in pos.leg.

58 Quibus modis efficit caducũ legatum.R.ꝙ prio qñ qd legat in testamento habetur ꝓ nõ scripto.⁊ hoc ꝯtingit tripliciter.aut qr decessit legatarius quẽ testator viuere credidit.Aut qr qd legat.non ẽ in rerũ nã:nec põt esse:vt equus mortuus quez testator viuere credidit:aut qr rei legate nullum ẽ ꝯmertium:vel que alienare prohibẽtur.⁊ vt dicit Azo ꝙ etiã si sit cõmertium sed cuz grandi difficultate.vt in predijs necessarijs cesaris ñ valet legatũ nec extimatio ẽt dabitur.vt insti.de lega.§.sed si talis res.nisi voluntas testatoris appareret vel le extimatõem dari qñ extimari possunt.ff de le.i.l.si qs inglinos.excipit ſm eundez casus quando quis redemit hoiez liberum ab hostibus qr põt liberari a pignore qd tacite habeo in eo.l.senatus.ff.de lega.i.Item aduerte ꝙ si cõmertiũ rei legate sit i cõi sed non alicui sicut dãnato tamen valebit legatuz ⁊ pstabit talis dãnatus.Si vo ꝯmertium non sit ei cui prestari debet:aut propter eius delictum.puta quia hereticus aut pp sectam.puta quia iudeus qui ñ põt habere mãcipiũ xpianũ:tunc nec res nec extimatio debet.aut propter ꝯditionẽ status:vt quia ẽ seruus cui militia non debet.aut pp vitium corporis.qr ẽ claudus ⁊ legatur stipendiũ cursoris.⁊ sic si sciebat testator dabitur extimatio:alias non.Item ea q̃ sũt ꝯiũcta edibus ne vrbs deformet ñ st in cõmertium.ff.de le.i.l.cetera.Item nec res sacre.2° dicitur legatũ caducũ in casu caduco triplr.aut qr legatarius pmoritur q̃ testator aut efficit seruus pene:aut quia testamentũ i ꝓbe inofficiosum dicit.ff.de inoffic.testa.l.papinianus.§.meminisse aut ẽt pp graues inimicicias exortas inter legantez ⁊ legatariũ.si tamẽ redeant ad amicitiam reintegrat legatum:sed propter leues inimicitias non efficit caducum.vt.ff.de adi.le.l.3.in fi.⁊.ff.de his qui.vt indig.l.si inimicitie.3° dicitur ꝓprie caducũ qd post mortez testatoris deficit quacũqz rõe.vt si legatarius spernat vel cõditio sub q̃ legatũ ẽ legatũ dficiat.C.de cad.tol.l.vnica.

59 Utrũ factũ legatũ sub ꝯditõe.puta si fecerit pontẽ in tali loco reddat caducum si ille cui imponit prius fecerat.R.ꝙ sic p.l.ꝯditionũ.ff.de cõdi.⁊ de.Sz tu dic ꝙ quo ad actõem cõsequẽdã non sufficit aliquid fieri fato.qr nõ vr obtẽperare.qui fato fac vt in.d.l.in fi.sed quo ad penã euitandaz non refert qualitercũqz fiat.l.ea quidẽ.C.si manci.ita fue.alie.Et sic pz ꝙ nõ debet legatum pdictũ.Et ꝙ si fieret excõicatio ꝯtra non iplentes legata talis nõ ligaretur.silr nec aliam penam incurreret si esset apposita.Facit qd nõ.Ludo.de ro.⁊ Bar.in.l.cũ seruus.ff.de ver.ob.⁊.l.forma.§.si cum ego.ff.de censi.

LEgatum ij.

ad pias cãs ẽ omne qd relinqtur ꝓ aĩa.vt sentit glo.⁊ clarius Bar.in.l.si qs Ticio.ff.de leg.2.Item qñ relinquit aliqd miserabilibus psonis:vt pupillis.viduis.peregrinis.pauperibus ⁊ huiusmõi auxilio ꝓprio destitutis scdm d.Pe.de peru.tractatu de canonica portione epi.all.87.di.c.i.hee ei psone in iudicio ⁊ extra quadam prorogatiua letant.C.qñ impera.inter pu.⁊ vi.p totum.⁊ in.l.si quis ad declinãdã.C.de epis.⁊ cle.⁊ in auth.de ecclesia.ti.§.fi.de ver.signi.c.super quibusdam in fi.⁊ hoc verũ de pupillis ⁊ viduis miseris pauperibus non diuitibus c.ex tenore de fo.compe.c.significantibus de off.dele.Item qñ relinqtur ecclie vel alijs pijs locis.c.si.de testamentis.⁊ pia loca sunt hospitalia.monasteria.⁊ quelibet loca alia.in quibus senes pauperes ⁊ languide psone alunt:⁊ alia caritatis opera exercẽtur.d.l.si quis ad declinãdã.⁊.l.orphanotrophos ibidem.⁊.d.§.fi.⁊ de reli.do.c.de senodochijs.Item secundum quosdam quando relinquitur ad custodiam ciuitatis vel aliorum locorum cõmunium seu publicorum.ar.c.2.de immuni.ecclesia.C.de dona.l.penult.§.2.sed clare l.illud.C.de sacrosan.eccle.⁊ que ibi nõ.Item quando relinquitur ad refectionez põtiũ ⁊ viarum.vt dic gl.i.l.i.§.ad mũicipiũ.ff.ad.l.fal.silr murorum ⁊ fossatorum ci-

uitatum.l'castroꝝ ꝛ filium. ꝛ hoc si neci-
tas immineat.alias non ar.l.ad instrutiones.
C.de sac.sa.ecc. ꝛ.l.oēs prouinciarum. ꝛ
l.ad port⁹.C.de operibus publi. ꝛ.l.vnica
C.de quibus mune. ꝛ.l.pli.C.de puil.do-
mus auth. ꝛ.c.2. ꝛ.c.nō min⁹.c.aduersus ꝺ
.imu.ecc. ꝛ.C.ad le.falci.autē. similit. Itez
qn̄ legatur in ornamētis eccl'e pro luiarib⁹
pro fabrica ecc.l'libris.aut alijs ad diuinū
cultum pertinentibus.siue sit ad tp̄alē l'per
petuum cultuz.c.fi.de testa.Facit glo.in.d.
auth.siliter . Itez qn̄ relinquitur pro redi-
mendis captiuis.l.nulli.C.de epi. ꝛ cle.in
auth.ꝺ ec.ti.§.si quis.Itē qn̄ relinq̄t ꝓ puell.
maritandis.fm Bar.in.l.i.ff.sol.mat. ꝛ in
l.si ego in prin.ff.de inf doc. ꝛ in.l.2.§.fi.
ff.de donat.ar.c.fi.ꝺ ferijs.vbi dicūt doc.
ꝙ dos est pia causa. ꝛ iō relictum pro do-
te est ad piam causam. Item qn̄ relinquit
pro alimētis.Intellige egentiuz.12.q.2.aur
Item gnāliter qꝺ deo relinquit ꝓ anima
relinqui cēset.d.§.ad municipiū.Et iō dic
ꝙ proprie dr̄ relictum ad pias causas qn̄
relinquit ꝓ hōre dei l'sanctorum.l'pro sa-
lute anime.siue id relinquatur eccijs.siue
paupibus:siue locis publicis.qr piuz ē qꝺ
fit pp cultum diuinuz.sec⁹ si fiet pro hono-
re mūdi.l'ꝓ perpetua fama qr nō dr̄ piuz.
veruz tn̄ in dubio ꝓsumet qcqd relictū fue-
rit supradict fuisse relictuz pro deo ꝛ pro
anime salute ꝛ sic legatuz ad piam causaz.

1 Sed quero vtruz qn̄ relinquit pro ma-
le ablat in certis dicatur ad pias causas.
R. Io.an.in addit.ad spec.ti.ꝺ istru.edic.
ꝙ sic si relinq̄tur pauperib⁹ vl'eccijs. ꝛ sili-
bus alias non.vn̄ dicit ꝙ potius cōsiderat
cui legat.ꝙ qr legat.l.illō .C.de sac.sa.ecc.
vbi dicit glo ꝙ qn̄ legatur diuiti pro ani-
ma non est ad pias causas. secus si nō di-
uiti.ꝺ.l.si quis titio.qꝺ verum est quo ad ꝓ
sumptionem. secus quo ad veritatē que
principaliter respicit intentionem.

2 Quid si quis legat centuz nō expressa cā
pp quam legat: nec persona cui legat.R
Io.an.vbi.s.ꝙ illud est legatum ad pias.
causas. ꝛ vt nō. Albri.in.l.ad instructōem
C.de sa.san.ec.legatū incertum ēt relictuz
ad pium vel publicū vsum vt viaꝝ ꝛ pon-
tium refectio valet.vt.ff.de lega.2.l.qdam
in testamento.

3 Utꝝ relictum ꝯsanguineo pauperi sit ad
piam cām.R .Bal.in.l.i.C. de sa.san.ec.
ꝙ nō.nisi dicat ꝓ aia: ꝛ ꝓ deo hoc facere.
ꝛ facit ꝓ hoc ꝙ nō.Bar.in.d.l.i.

4 Utruz legata ad pias cās gaudeāt eodē
priuilegio cum relicto eccl'ie.R. pa.in.c.f
latuz el prio.de testa.ꝙ sic.qr ecclesia priui
legiatur propter animam contemplatione
dei.Facit ꝙ nō.Io.an.in.c.i.de in integꝛ
restitu.l .6.vbi voluit ꝙ sicut ecclesia pōt
petere restitutionem in integrum.ita ꝛ alia
pia loca possunt.

5 Utrum de legatis ad pias causas possit
detrahi falcidia vel trebellianica.R. Pa.
in.c.Raynaldus de testa.cōmuniter tene
tur qꝺ nō.quo ad falcidiam. sed quo ad
trebellianicam.Bar.in.l.marcellus.ff.ad
trebel.Bal.in.l.id qꝺ pauperibus.C. de
episco. ꝛ cleri. ꝛ multi alij tenent ꝙ nec eti
am detrahatur.sed Io.an.tenet contrariū
in glo.sua. ꝛ etiam multi alij.vt nō.Albri.
in.l.si quis ad declinandam.C.de episco.
ꝛ cleri. ꝛ licet prima opinio sit magis.pia
tamen secūda non est condēnanda.

6 Quot testes requirūtur in legatis.vt va
leant.vide.j.testīn.§.5.

7 Utrum legata facta ad pias causas sine
institutione heredis valeant.R. Pa.in.c.
indicante de testamen.ꝙ si noluit mori in
testatus non valent.insti.de le.§.ante he
redis . sed vbi quis eligit mori intestatus
sic valent:ne dum legata ad pias causas .
sed quecunq alia legata. ꝛ in dubio vide
tur voluisse mori intestatus qui facit talia
legata. quod probat tex.d.c.indicante. ꝛ
facit quod legitur. ꝛ nō .in.l.3. ff.de iure
codicil.

8 Utrum ex defectu testamenti vitientur le
gata ad pias causas .R. Pa.in.d.c.indi-
cante ꝙ non secundum vnam opinionez.
vt nō.in.l.i.C.de sacrosan.eccle. ꝛ in.l. eā
quam.C.de fideicōmis. Facit pro hoc qꝺ
nō. Bar.in dicta.l.i. ꝛ Bal.in.l.illa insti-
tutio.ff.de heredi.insti.qui tenent ꝙ cum
quis reliquit sua respectu pie cause dispositi
tioni ticij ꝙ valz:licet non valeat testamen
tum quando heres ponit in voluntate alte
rius.de quo.j.testīn.§.18.rō diuersitatis ē.
quia talis cuius arbitrio ꝓmittitur habet
regulam iuris diuini:hūani: ꝛ gentium :li
mitans eius volūtatē q̄ ē vt pre oībus deo
ꝛ religioni debeātur: ꝛ ad redimēda pcc̄a
13.q.2.aie.de pe.di.i.medicia. Et iō aliꝺ n̄
pōt facere. sed in ꝓphanis nulla ē regula
militans. ꝛ iō posset aliud velle ꝙ testator.
ꝛ propterea cū voluntas testatoris sit incer
ta.iō ē captatoria.i.adulatōia seu decepto
ria.fm glo.in c.cū tibi de testa . Aduerte
hic secūdum Bar.in sua minorica.ꝙ aut
testator voluit vt testamentū valeret iur di

recto testamēti. ⁊ non alit ⁊ sic si testm̄ est
nulluȝ. heres ad queȝ venīūt bona non te
netur in ꝯscientia. aut voluit ꝙ si non iur
testamēti. saltez valeret iur codicillorum. ⁊
oi alio modo quo posset. Tunc ille ad quē
bona peruenerit tenetur in ꝯscientia iplere
legata defuncti. ⁊ sic est presumenduȝ. nisi
qn̄ testator prouidit. sibi puta aliuȝ sbstituē-
do. vel qn̄ ordinauit quid fienduȝ. si qd ordi-
nauerat nō habebit effectum. Facit. l. cum
proponas. C. de here. instit. Idem dic sm
Bar. in. l. in testamento. ff. de fideicō. lib. ⁊
Pa. i. c. prio de succe. ab inte. ꝙ lȝ volūtas
defūcti nō fuerit perfcta rōe publicationis
fuit tn̄ perfcta rōne voluntatis. vt puta. qr
testm̄ manu sua ꝯscripsit volens postea re-
digi in publicā formam. sȝ morte. vel furore
pūct⁹ nō potuit. qd nichilomin⁹ heres te-
net. Ideȝ dic si icepit facere testamētuȝ nec
potuit ꝯplere. ꝙ legata facta valēt. qr n̄ pōt
negari qn sit pfect⁹ ꝯsbus rōe volūtatis. lȝ n̄
rōe operis. Ideȝ Bar. i. l. cuȝ qs. c. de iur.
⁊ facti igno. tenet ꝙ si testamentuȝ est nul-
luȝ qr defficit volūtas defuncti vel qn̄ ē nullū
ex preteritiōe heredis ignorādo ꝙ euȝ ha
beat sic legata nō debentur. qd limitto nisi
sint talia ꝙ si etiaȝ sciuisset se habere filiuȝ
fecisset: ar. 17. q. 4. c. fi. sed qn̄ testamentum
est nullum qr non sunt testes sufficientes: vel
defficit aliqua solempnitas iur. ciui. tunc.
qn̄ constat heredi. de voluntate defuncti. vel
per duos testes potest probari obligat na-
turaliter iur gentium ad implendam vo-
lūtatem defuncti. qd nō.

9 Quid si hrs renūtiet hēditati vel n̄ vlt adi
re. R. Pa. in. c. relatū el. prio. de test. ꝙ ni-
chilomin⁹ legata ad pias cās valebunt. qr
n̄ sbiciuntur talib⁹ solēpnitatibus iur. ciuil.

10 Utrū legatū ecc̄e hedificande seu mo-
nasterio debeat solui cū fructib⁹ intmedij
tp̄is: R. Pa. i. c. nos qdeȝ de testa. ꝙ sic vt.
ꝯsuluerit. Bā. ⁊ Frā. de alber. qr tex. pfati.
c. nos dic̄ ꝙ relicta ecc̄e. ꝯstruēde dn̄t solui
sin̄ diminutiōe. facit pulcer tex. in. l. si ita re-
lictū. §. pegasi⁹. ff. de le. 2°. vbi dr. ꝙ si relig-
tur pdium in certum diem. puta post. 10.
annos. vel cum legatari⁹ erit pubes debetur
pdiuȝ cuȝ fructibus inter medij temporis
si dies fuerit appoita fauore legatarij. sic in
casū nr̄o dies apponitur fauore ecclesie. vel
mōasterij. qr si fuisset ꝯstructa tp̄e testamēti
legasset simplr ⁊ non in diem. qd bn̄ nō.

11 Utruȝ legatum ad certū vsum possit ad
aliuȝ ꝯuerti. R. pe. de peru. vbi s. Aut ipse
vsus pōt impleri de iur. ⁊ de facto. puta. qr
legauit quis vt monasteriuȝ fiat in tali dio-
cesi. eps est contentus ⁊ sic licet de iure de
ꝯse. di. pria. nemo nulluȝ est ipedimentum
in scō qr est pecunia ⁊ cetēa necīa. nec est q
aduerset. ⁊ sic pōt fieri de scō ⁊ tc̄ dico ꝙ
non pōt cōuerti in aliuȝ vsuȝ. ⁊ iste ē casūs.
d. c. nos qdeȝ ⁊. ff. de admi. re. ad ciui. pti.
l pria ⁊ de hoc est casūs in. l. nulli. C. de epi.
⁊ cle. ymo si per legatariuȝ nō implet tale
legatuȝ redit ad heredē. ⁊ pro hoc ē casus
in. c. cuȝ dilect⁹ de donat. Facit. qd nō. de
ꝯdic. appo. c. veruȝ. Et hec intellige vera
nisi in legat ad pias cās. vel nisi interueniat
dispensatio pape vel alterius. vt. j. dicā. Aut
ille vsus pōt impleri de iur. sed non de scō
puta pp guerras vel qr pecunia est modica. vel
non est locus in ecclesia vbi legatur p ca-
pella fiēda ⁊ huiu⁹mōi. ⁊ iste casus ē i. l. le-
gatum. ff. de admi. re. ad ciui. pti. Et in. d. c
nos quidē ibi impleri. nō pōt. qd verbuȝ
etiaȝ intelligitur de impotentia facti de re-
scrip. c. sciscitatus ⁊ tunc pōt fieri cōmuta-
tio auctoritate superioris. ēt si i testamento
sit clausula ꝙ nō possit ꝯuerti ad aliuȝ vsū
qȝ deputatum. rō qr voluntas testatoris dȝ
interpretari sȝ ius cōe. vt res magis vale-
at qȝ pereat. c. abbate de verb. signi. ⁊ ideo
cum de iur cōi possit in alium vsuȝ cōuer-
ti. n̄ obstabit tal clausula. Et ex his dic̄ Gu.
i Spe. ti° de edic. istru. in. §. nūc aliqua ꝙ si
mihi legatur vt vadam vltra mare ⁊ null⁹
audet ire ꝙ cōsequar legatum. licet nō va-
dam. dūmodo vadā ad silem locuȝ. Silr
si testator legat pro labore itineris vel penitē-
tie sibi iniuncte vt vadam romaȝ ⁊ ppter
ipedimentuȝ non possum ire. ꝙ cōsequor
legatum. dūmodo vadam ad locum silem
d. l. legatū. excipitur qd legatur p succursu
terre sancte. qr si nunc non possuȝ expecta-
bitur tp̄us. ⁊ seruabitur legatuȝ. c. magne
de voto. Ludo de ro. i no. dicit ꝙ legatum
factū p calice vel reparatōne ecclesie. si eccl'a
non habet opus de hoc poterit p epm so-
luȝ fieri cōuersio in alium vsum piuȝ. Aut
vsus pōt impleri de facto sȝ nō de iur. ⁊ tūc
aut hoc est qr non est ad aliqȝ finem hone-
stum. puta legat quis centum vt fiat ludus
teatral in ecclesia. qui est illicitus de iur. c.
cum decorem de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ sic legatuȝ
inutile ē ⁊ n̄ fiet conuersio. ar. eorum q̄ nō.
in glo. l. i. ff. de ꝯdi. instit. vel non pōt fieri de
iur: non qr non sit ad finem honestuȝ. sȝ qr
ius prohibet. ⁊ sic fiet conuersio in alium
vsuȝ honestuȝ. vt est casus in. d. l. legatuȝ
ff. de vsuf. le. ⁊ sic itellige. c. nos quideȝ in

verbo non pōt impleri. s. de iure. Exēpluꝫ testatoꝛ legat. ꝙ pdicatores ꝛ minores se conferant ad habitandum in suis domib⁹: ꝛ celebrent ibi diuina pro salute anime sue de iure. h⁹ nō pōt fieri. c. vnico de exce. pla. li. 6. cle. cupientes de pe. tñ vsus ē honest⁹ qꝛ pro aia ꝛ laude diuina. Similiter legat vt fiat ecclesia in tali loco. non pōt fieri ꝓpter priuilegium qđ hñt predicatores ꝛ minores ꝛ huiusmodi. ꝛ ideo fiet in loco congruo ꝛ honesto. Facit ad supradicta qđ supꝛ dixi. Donatio. i. §. 47.

h Cuius auctoritate fiet talis ꝯmutatio. R̷ dominus pe. vbi s̄. ꝙ si non subest causa puta. quia pōt de iure ꝛ de facto impleri. tunc solus papa pōt. l. legatum. ff. de admi. re. ad ciui. perti. ꝛ cle. quia contingit de religi. do. Si vero subest causa ltima pōt diocesanus etiam si pōt implere de iure ꝛ de facto: nisi testatoꝛ prouidisset quid sit fiendum de legato vsu non impleto: quia si ꝓuidisset nō posset fieri commutatio. vt nō. Bar. i. l. liberto. §. Inci⁹. ꝛ ibi tex. ff. de an. le. ꝛ ꝙ eps ex causa ltima possit ꝯmutare in alium pium vsum. Facit qđ nō dominus an. in. c. verum de condi. appo. vbi vult ꝙ non obstante prohibitiōe testatoris ne alienetur nihilominus pōt in magis pium. Vide. s̄. dōatio. i. §. 51. Idē tenet Roge. ꝛ hugo. Item Ange. ꝛ ymo. in. l. i. ff. de cōstit. prin. vbi volunt ꝙ iusta subsistente necessitate possunt relicta per testatorem in aliuꝫ vsum conuerti. vt nō. per Bar. per illum tex. in. l. si. ff. de ope. publi. ꝛ in. d. l. legataꝫ Ex quib⁹ conclude. ꝙ voluntas ꝛ legata testatoris circa pias causas possunt sine cā ēt per papam mutari in alium vsum pium ꝛ per epm cā subsistente solum ꝗuis alij coiter teneant ꝯtra de epo. in cle. quia contingit quamvis in. to qñ siñ cā vult fieri ꝯmutatio: quia tunc pertinet ad solum papam alias non. Facit qđ. j. dico. §. 17. facit pro h qđ dicit ludo. de ro. vt s. nō. in. §. pcedēti.

13 Querit̃ vtrū in tali ꝯmutatione reqrat̃ ꝯsensus heredis grauati. R̷. pe. vbi. s. ꝙ si ñ pōt ipleri de iure l de facto reqritur consensus heredis grauati ꝛ ecclesie cui sit legatū ꝛ ita loquitur. l. legatum. ff. de vsufru. le. ꝛ silr dic qñcūqꝫ ex cā ltima dꝫ fieri cōmutatio.

14 Quid si dubitet̃ an sit cā ltima vt fiat cōmutatio: vel eccl'ia cui legatur: aut heredes non consentiūt in ꝯmutatione. R̷. pe. vbi s. ꝙ solus eps poterit. C. de nupt. l. i. ꝛ si ecclesia cui legatur ꝯsentit vt fiat ꝯmutatio ꝛ heredes ꝯdicunt nihilominus eps fauebit ecclesie legatarie fauore volūtatis defūcti adimplēde ꝛ nō hēdi. ꝛ iste ē cāus i. d. l. legatum. Fallit hoc in legato ꝓ monasterio fiendo qđ siñ ꝯsensu hēdis nō pōt ꝯmutari: nisi fuerit negligens: qꝛ tūc ēt sine eius consensu pōt eps elapso termino. d. c. nos quidem.

15 Qui pōt suum offm̄ impēdere vt legata suū ꝯsequāt̃ effectū. R̷. pa. in. d. c. nos ꝙ ēt iudex secl'aris ēt i legat̃ ad pias cās. ē tex. in aūt. de eccl'ia. titu. §. si quis hedificationē. silr tā secularis ꝙ eccl'iasticus pōt ꝯpellere vt legata soluant̃ que fiunt non certe ꝑsone: l' si certe: tñ talis ē ꝙ nō pōt in iuditio petere vt sunt fr̄es minores. d. §. si quis secus eēt si non ad piam cām sit legatum ꝛ certe persone factū. tūc qꝛ oꝫ ꝙ solum ad instantiam part̃ compellat.

16 Utrū eps in legatis ad pias cās possit se itromittere. R̷. pa. i. c. si hr̃des de testa. ꝙ si testatoꝛ prouidit sibi de executore non pōt nisi in defectum. vt. s. Executoꝛ. §. ii. ꝛ in c. tua nos de testa. ꝛ in aūt. de eccl'ia. titu. §. si quis pro redemptione. Si vero testatoꝛ non prouidit sibi de executore. tunc in legatis pro redemptione captiuorum ꝛ pro alimonijs pauperum prouidebit eps. vt i. d. §. si quis autem pro re. ꝛ. l. nulli. C. de epi. ꝛ cle. In alijs autem heres. vt in. d. c. si hr̃des. ꝛ. c. tua. ꝛ. c. nos de testa. nisi in negligentiam. vt s. Executoꝛ. §. 13.

17 Utrū legatū factū pro cōstruēdo hospitali pauperū: in q̃ poneret̃ rectoꝛ ad arbitriū certi prelati possint hēdes mutare i hedificationē monasterij religiosoꝝ. R̷. lappus abbas in cle. qꝛ contingit de relig. do. vt refert do. An. in. d. c. nos quidem qđ Jo. an. cum quibusdam iuristis ꝯsuluit ꝙ sic: cum licentia epi: ēt cōtradicente illo plato. qꝛ q melius facit non aliud. sed idem facit. c. ꝑuenit el 2° de iur(iur. sed plus est eccl'aꝫ religiosoꝝ facē ꝙ hospitale. Facit. c. scripture de voto ꝛ regl'a plus semper de re. iu. li. 6. ergo ꝛc̄. Sed contra vr̃. 13. q. 2. vltima voluntas de cele. missa. cum marthe cū filib⁹ vbi pꝫ ꝙ voluntas defuncti pro lege dꝫ seruari: ergo forma mādati dꝫ diligentissima accuratione seruari. nec eo casu plus continet in se qđ est minus l' ꝯrio. de preben. cum de beneficio. li. 6. Ad hoc. R̷. do. An. ꝙ ista sunt vera in materia odiosa l' ambitiosa ꝛ sic restringibili. de prebē. ꝗuis. li. 6. sed opinio Jo. an. loquit̃ in mā fauorabili ꝛ maxime aie defuncti in qua fit plena iter

D

ꝑtatio.c.cū dilectus de donat. Un̄ ꝺ ſilr ꝑ-
ſumitur ꝙ defunctus non ꝯdixiſſet demon
ſtrādo ſibi vſū vtilioꝛē. facit ad hoc qꝺ nō.
Bar.in.l.fi.ff.de ope.publi.

15 De cautella danda illi qui vult legare ꝑ
aīa ⁊ timet parētes.vide.ī.Pactum.§.14.

L

1 Legatus ē cui a papa certa patria ł ꝓuītia co
mittit gubernāda ſm̄ Hoſ. vn̄ ge
rit vices pape ⁊ eſt oꝛdinarius in prouītia
c.legatos de offō.le.li.6.

2 Quomō faciet fidē ſi regrat. R̄.ꝙ ꝑ lr̄as
ſuas.l.vnica C.de man.prin.

3 Quot ſūt ſpēs legatorū. R̄.due. Quidam
ſūt ipꝛopꝛie legati nūcij ⁊ nō iudices ⁊ ſūt
illi qui ſepe mittūt a papa ꝓ ambaſſiata. vł
ad aliqꝺ nudū miniſteriū exercendum de
quibus diſt.i.iuſgētiū ⁊.97.c.nobiliſſim⁹
⁊ qi per totuꝫ. ⁊ iſtos qui impedit ꝺꝫ trad
di hoſtibus vt ſit ſuus.l.vlt.ff.de legationi
bus. Et ibi loquit de legat quoꝛūcūqꝫ etiā
hoſtiū ⁊ ſm̄ canones ſūt excōicādi.94.di.
ſi qs ita nō.glo.i.d.c.iuſgētiū. Quidā ſunt
legati iudices quos papa facit oꝛdinarios
in certa prouintia ⁊ de iſtis loquitur diffini
tio premiſſa. ⁊ titulus de offō legati. ⁊ iſti
ſunt in triplici dr̄a. Primi ſunt legati nati
quia natus in ſua dignitate efficitur legat⁹
pape. vt archiepꝰs canturien̄ qui eo ipo ꝙ
archiepꝰs eſt legatus eſt pape. vt in.c.i.de
officio legati. ⁊ iſti dicuntur legati ratione
dignitatis. Secūdi ſunt legati de latere vt
ſunt illi q mittunt de curia pape ēt ſi nō ſūt
cardinales.ſm̄ glo.in.c.plt.de officio lega
ti. Sed pa.in.c.i.eo.ti.tꝫ ⁊ bene:ꝙ ſolum
cardinales dicunt legati de latere maxime
hodie. Tertij ſunt legati q nec ſūt de latere
qꝛ nō cardinales: nec ſūt nati qꝛ nō in tali
dignitate ⁊ ſūt illi quib⁹ papa cōmittit legatō
nis officiū i aliq̄ ꝓuicia ł ſua ł aliena. vt i.c.
volētes eo.ti. ⁊ tales dr̄ legati ratione ꝑ-
ſone non rōe dignitatis vt primi.

5 Utrū legati nati ł rōe pſone hēant iuriſdi
tionem in exemptos. R̄.pa.in.d.c.i.ꝙ nō.
⁊ probatur in.c.i.de ver.ſig.li.6.

4 Utrum poſſint ꝑdicti legati abſoluere ꝓ
iniectione manuū violēta i eccleſiaſticū. R̄
ꝙ legati nati nō poſſūt nec i ꝓuincia nec ex̄
nec ſubditum nec ex̄neum. Ratio ſm̄ Pa.
in.c.pen.de officio legati. qꝛ clerici ꝑderēt
priuilium.c.ſi quis ſuadente.17.q.4.cum
nullus hēret ire ad papam ꝓ abſolutiōe co
ꝙ dignitas eſt perpetua. Intellige ſm̄ Pa.
ibidē de iniectione a qua Epi non poſſunt
abſoluere: quia ab illa a qua epi abſoluūt
multo fortius ipi cū ſint oꝛdinarij. Legati
vero ratione perſone poſſunt abſoluere ſb
ditos ex̄ntes in ꝓuincia: ſilr ex̄neos in ſua
prouincia delinquentes ⁊ ex̄ntes. ſubditos
vero ſuos ex̄ prouinciam ſuam non poſſūt
abſoluere.ſm̄ glo. ⁊ cōiter doc. in.d.c.plt.
nec ēt de conſenſu iudicis illius prouincie.
ſm̄.Pa.ibidem.ſed Jo.mo. ⁊ Jo.an. q̄s
ſequitur Ge.in.c.i.eo.ti.li.6.tenent ꝙ poſ-
ſunt. ⁊ magis placet hec opinio. Subditos
etiam ſuos ⁊ in ſua prouincia qui extra ꝓ-
uinciam iniecerūt manum violentā i cleri-
cū ſm̄ hoſt.nō poſſūt abſoluere.ſed ſpecu.
recitat aliq̄s tenere ꝙ poſſunt. ⁊ mihi plus
placet: ſicut poſſūt ēt eos punire de delicto
ex̄ cōmiſſo. ex̄neos vero aliunde venientes le
gatos abſoluere nō poſſunt. Legati vero
a latere poſſunt abſoluere quoſcūqꝫ tā i ꝓ
uincia eis decreta q̄ꝫ ex̄ tā ſubditos q̄ꝫ ex̄-
neos.ſm̄ gl. ⁊ cōiter doc.in.d.c.plt. Hoſt.
tn̄ limitat non hr̄e locū cū iniuria eſt enoꝛ
mis. quia r̄ſeruatur pape. allat.c.ſi vero. ⁊
c.cum illoꝝ de ſen.exco.cū ſilibus. Sꝫ tu
tene ꝙ poſſunt ēt in enoꝛmi ſm̄ Jo.an. Ju-
ra vero excipientia enoꝛmem iniuriam nō
loquuntur in legato a latere: ſꝫ in alijs infe
rioribus. ⁊ hoc ſequit archi.i.c.i.de officio
le.li.6. ⁊ cōiter doc. Fallit hoc in duobus
caſib⁹. Primus qn̄ ſūt in pn̄tia pape. 2⁹ qn̄
ſunt reuocati ante regreſſum ſm̄ pa. in.c.
pe.de offō le. qꝛ tunc abſoluere n̄ poſſunt.

5 Quid poſſunt facere dicti legati? vide in
c.legatos de offō.le.li.6. ⁊ que nō poſſunt
facere. hēs in glo.c.ꝙ trāſlationem de offō
le. ⁊ i mlt̄is.c.li.6.eo.ti.q̄ oītto cū hodie il
li q hn̄t in vſu legati multa poſſint ex ſpāli
conceſſione q̄ ex eoꝝ lr̄is poterit q̄ꝫ ex doc-
trina cognoſcitur.

6 Utrum legatus poſſit ꝓceſſum delegati
impedire: aut eius ſnīam irritare. R̄.ꝙ non
c.ſtuduiſti.de officio le.

7 Legatus an poſſit abſoluere excōicatuꝫ
a ſe i ſua prouincia ex̄ ꝓuinciā exiſtens. R̄.
ſm̄ Inno.ꝙ ſic: ſi nō ſit reuocatus in foro
pniali.ſed in foro ꝯtentioſo nō niſi reuerta
tur in prouintiā. intellige niſi egreſſus eēt
cū aīo nō redeundi: qꝛ ſic expirat legatio.

8 Quid de impedientibus legatos vł nūti-
os aplicos ne exerceant eoꝝ officia. R̄.ꝙ
excōicati ſunt ipo facto ⁊ terre: regna ł lo-
ca ꝑdcōꝝ ſunt interdicta tādiu q̄ꝫdiu in cō
tumacia ꝑſtiterit eoꝛum dn̄i.c.ſuper gētes
⁊ regna de officio legati.li.6.

Legitimatio filioꝝ illegitimorum qt modis fit? ℞.xi. modis. Primus quando pr̄ offert eū inter viuos seruitio curie ciuitatis ex qua ē oriūdus: l' si pr̄ ē oriundus de veteri roma.s.constantinopoli. l' noua offerat eum curie cuiuscunq; ciuitatis metropolis. vt instit. de nup.§. vl't. Secundus qn̄ pr̄ offert eū īpatori ⁊ fit curial'. in aūt. quib⁹ mōis nā. effi. sui.§. si q's igit'. Tertius qn̄ pr̄ filiā suam nālem in mr̄imonio copulauerit officiali curie ciuitat̄ de q̄ ē oriūdus.: l' si pr̄ ē oriūdus de veteri: l' noua roma copulet officiali ciuitat̄ metropolis. vt. C. de nā. lib. l.3. in fi. Quartus qn̄ nullo alio l'timo existēte l' si existit nō ɔ̄dicit s; ɔsentit. filius nāl' pr̄e defūcto ɔfert se ip̄m curie isto mō. vadit ad regimē ciuitat̄: ⁊ dicit vos eget̄ tali officiali ego offero me curie ⁊ seruire in tali offō si curia recipit eū legitim⁹ erit. vt i. d.§. si q's igr̄. Et intellige tales filios nāles p talē oblationē l'timatos vt succedāt pr̄i ab ītestato nō tm̄ alijs cognat̄ ex p'te pr̄is nec ipi eis. vt in. d. aūt.§. filiū vō. Quītus qn̄ pr̄ deficiēte prole l'tima offert pricipi preces p filijs nālib⁹ vt sint filij l'timi successores ēt sine mr̄imonio: dū tm̄ priceps p̄ces admittat. d. aūt. §. illud tm̄. Sext⁹ qn̄ pr̄ in testō dicit eū sibi velle succedere si tm̄ filius post morē pr̄is principi supplicauerit: et testm̄ ondīderit tūc enī; dono principis ⁊ legis heres erit legitim⁹. dūmō volūtatē pr̄is seq̄tur. vt in. d. aūt.§. si vō is q. Septim⁹ qn̄ pr̄ in extrema volūtate noīat filiū ⁊ hr̄dem īstituit. C. de nā. lib. aūt. itē si q's. qd̄ limita sm̄ q̄ i casu sequēti. Octau⁹ qn̄ i publico instrō. s. scripto p nōriū: aut ēt si sit scriptū ppria māu cū sb̄scriptōne triū testiū filiū nālē noīauit filiū nec adiecit nālē. Sed Bal. i. c. inotuit d̄ electi. tenet q̄ o; addat' suū: qi dicat in sua ptāte ⁊ sic legitimū. nec sufficeret sola noīatio sm̄ Bal. ibi. Et si sūt plures filij nāles ex eadem mr̄e nati l; testimoniū vni dederit vni tm̄ oēs erūt legitimi. Et h̄ ītellige qn̄ ples legitima nō supest sm̄ glo. i. c. p tuas q̄ fi. sunt legi. quā sequūt' cōiter doc. Nonus qn̄ pr̄ filiū ex ɔcubina noīat filiū legitimū sm̄ dominū An. i. d. c. p tuas. qd̄ ītellige si mr̄ tal' ē q̄ potuit eē vx̄ sua qn̄ gn̄auit. vt i aūt. vt liceat ma. ⁊ auie.§. ad hec. Ratio ibi ponitur q; ex tali noīatiōe vr̄ testioniū phibere. q̄ cū mr̄e legitimū hūit l' hēat mr̄imōiū. ex q̄ ɔcludo q̄ si mr̄ l' ip̄e aliū accepisset i ɔiugiū viuētibus ip̄is nō legitiaret tal' noiatō qd̄ nō bene: alias sic: ⁊ si ex alia vxore hr̄et filios veniret isti cū illis ⁊ fili'r si post. Decimus qn̄ pr̄ ɔ̄hit mr̄imonium cū illa que est mater filiorum naturalium ip̄ius patris de quo dic. vt supra. Filius.§. ii. Undecimus quando legitimatur per papam. imperatorem aut principes qui non hn̄t superiorē; aut habentes ptātem ab eis: ⁊ de predict̄. vide in. c. per tuas per docto. ibi qui sunt legi.

1 Utrum papa possit taliter legitimare vt succedant in hereditate ⁊ admittantur ad alia temporalia. ℞. Pa. in. c. per venerabilem qui filij sunt legi. Uaria fuit opinio sed in pratica seruatur opinio Bar. in auten. ex complexu. C. de iure. ⁊ inuti. nup. s. q̄ non potest in terris sibi non subiectis maxime quando tales sunt adulterini: vel incestuosi. ⁊ pro hoc est bonus tex. i. c. dicat aliquis. 32. q. 4. ⁊ in. c. vnico. 35. q. 7. s; quo ad spūalia non ē dubium.

2 Utrum illegitimus sed legitimatus per sequens matrimonium sit legitimus quo ad omnia. ℞. sm̄ Pa. ⁊ glo. in. c. tanta. qui fi. sunt legi. q̄ sic ⁊ licet dominus Ant. ibidem teneat q̄ non in statut̄. quia statutum non comprehendit fictum. l. 3.§. hec verba ff. de nego. ge. ⁊ sic isti ficte sunt legitimi pter verbum habeantur. qd̄ est verbum fictum. tamen magis placet prima opinio. q; quando verbum habeantur. profertur ab hn̄te potestatem paria sunt dicere habeantur pro legitimis ⁊ sunt legitimi. Facit. c. ex parte de spon. ⁊ qd̄ dicit Bar. in. l. si is qui pro emptore. ff. de vsucapionibus. ⁊ in. l. si maritus. ff. de adul. vbi vl't q̄ dr̄e habeantur pro ciuibus ab habēte potestatē. Idē ē ac q̄ sint ciues. ⁊ sic tene.

3 Utrum talis succedet in feudo si dictum est q̄ transferatur ad posteros ex se legitime descendentes? ℞. Bal. in. c. naturales. si d̄ feu. con. fue. dicit q̄ nō. Sed Iaco. de belui. ⁊ communiter doc. in. c. lator. qui fi. sunt le. tenent contrarium. s. q̄ succedet. ⁊ tex. d. c. naturales: intelligitur de legitimato per rescriptum principis: quia cum illa legitimatio sit stricti iuris tāquam dispensatio contra ius est restringenda. c. q̄ dilectio de consan. ⁊ affi. sed matrimonium tāquā fauorabile purgat p̄cedētia. ⁊ iō succedet.

4 Utrum legitimatus ab īpatore vl' hn̄te ptātem ab eo sit legitimus q̄ ad spūalia. ℞ pa. i. d. c. p venerabilē q̄ nō. ⁊ iō nec ad ordines ⁊ alia spūalia admitter'. vide glo. io. di. lege. ⁊ c. Bar. i. d. aūt. ex ɔplexu. nec ēt erunt legitimi in ꝯnio illoꝝ q̄ n̄ recognoscūt

Jmpatorem ꝗtum ad ea per que fieret alteri preiudicium. puta ad successionem bonorum ab intestato. vt nõ. in. d. c. per venerabilem.

5 Utruȝ cõites hñtes potestatẽ legitimandi ab impatore possint legitimare in preiudiciũ agnatoꝝ. ℞. d. Ant. in. d. c. per venerabilem. ꝙ non. nisi pater ⁊ agnati cõsentiant: quia hec potestas tamꝗ alteri preiudicialis ẽ restringẽda. l. i. §. si quis a pricipe. ff. ne quid in lo. publi. Sed Bal. in Rubrica codi. ẽ contra eũ quando simpliciter ẽ cõcessa auctoritas legitimãdi: sȝ credo veꝝ dictum. Bal. in filijs naturalibus tm̃: sed in spurijs ⁊ alijs ex dãnato coitu non credo: nisi expresse ꝯcedanẗ. Facit qḋ nõ. Jo. an. in addi. ad spe. in ti. qui fi. sunt legi. g dicit ꝙ si spurius dupliciter. s. ex patre vxorato. ⁊ matre maritata impetrat a papa vel ab impatore rescriptũ legitimationis ꝙ non valet si non expssit. Facit qḋ nõ. pa. in. d. c. per venerabilẽ. vbi dicit ꝙ incestuosus vel adulterinus. nisi id exp̄mat semp rescriptũ legitimationis erit surrepticium. quia omne tacitum p id qḋ papa ꝟ princeps non ita de facili concessisset si illud sciuisset facit rescriptum surrepticiũ ⁊ viciat. c. postulasti de rescrip. Facit etiã qḋ nõ. host. ⁊ Gof. in sũma ꝙ licet papa legitimet aliquẽ ad dignitates non intelligitur legitimus quo ad epatuȝ ⁊ alias maiores. sed tm̃ quo ad inferiores. de cõces. pben. c. dilectus. vide ẽt. s. dispensatio. §. 9. Aduerte tñ hic qḋ dicit Ang. i auẗ. quõ nã. eff. sui. §. si quis igitur. ꝙ pater põt legitimare filiũ in p̄iudiciũ filioꝝ legitimorũ: sed filius illegitimus non põt se legitimari facere in legitimoꝝ p̄iudicium.

6 Utrum legitimatus simpliciter intelligaẗ ẽt quo ad dignitates. ℞. host. ꝙ sic. sic simpliciter restitutus: ad oĩa restituiẗ. C. ḋ sententiã. pa. l. i. ꝗuis Gof. teneat contrariũ.

7 Utrum papa dispensando in matrionio contracto in gradibus ꝓhibitis de iuꝛ canonico legitimet filios ante ꝯceptos. ℞. ꝙ non: sed bene postea concepti erunt legitimi quo ad omnia. ⁊ si expresse legitimet ante cõceptos non erunt quo ad omnia: sed solum quo ad spũalia ⁊ tp̄alia in terris pape non in alijs. vt in. d. c. fi. g fi. sũt le.

1 Legitima portio

ẽ triplex. s. legitima trebellianica. ⁊ falcidia. pria debeẗ de iure nature tm̃ filijs: ⁊ ipis mortuis debeẗ nepotibus ex eis legitime natis: nec eis põt imponi grauamẽ super ipa p legata aut fideicõmissa. sed bene possunt grauari p debita. non põt ẽt eisdem imponi ꝯditio vel modus. ⁊ si apponatur ꝓ non adiecto hẽtur. C. de inof. tes. l. omimodo. ⁊. l. se. ⁊ hec ẽ tercia pars hereditatis si sunt quatuor filij vel pauciões. si vero sunt quinqȝ vel plus. tunc erit medietas toti⁹ hereditatis quã inter se diuidẽt equaliter. C. de inof. testa. auẗ. nouissima. Et aduerte ꝙ ista legitima aliquando sic dicitur. vt in. d. l. omnimodo. Aliqñ diciẗ debita pars. vt in. l. scimus. C. de inof. tes. Aliquando dicitur debitũ simpliciter. vt i auẗ. de trien. ⁊ se. §. i. Aliquãdo debitum bonoꝝ subsidium. vt. C. de inof. dona. l. si totas. Aliquando diciẗ debita iure nature. vt in auẗ. de trien. ⁊ se. §. hoc nos.

Utrum ista legitima possit p statutuȝ vel ꝯsuetudinẽ in totum tolli. ℞. Albri. dicit in l. quoniam i prioribus. C. de inof. testa. ꝙ cõiter doc. ⁊ ẽt vltramontani tenent ꝙ ñ. Alij magni tenent ꝙ põt in totuȝ tolli. Sȝ prima verior vꝛ. posset tñ statutum vel cõsuetudo diminuere vel distinguere eam: sȝ non in totũ tollere. Rõ quia sicut a natura alimentatio filij a patre dependet. ff. de iusti. ⁊ iur. l. i. §. hinc descendit. ita post mortem patris alimentatio filij ab hac portõe iuris nature dependẽ. vꝛ: vt inuiẗ in auẗ. de trien. ⁊ se. §. i. ad fi. ⁊. §. ꝓhibem⁹ auẗ. ibi si vult filiorum ⁊c̃. ꝓ hoc facit insti. de iur. naturali. §. i. ⁊. ff. ḋ pac. l. ius. agnatõis ⁊c̃. Pa. tamen distinguit ⁊ bene in. c. Raynutius de testa. ꝙ aut filius nõ hȝ. vnde viuat aliunde. ⁊ sic vera ẽ opinio vltramontanorum. aut hȝ vnde viuat. ⁊ sic ẽ vera ꝭa opinio. Aduerte tamen ꝙ in legitima fili⁹ nõ põt grauari p fideicõmissum ꝭm cõeȝ opinionẽ per. l. qm̃ in prioribus. C. de inoffi. te. ⁊. l. cum patronus. ff. de le. 2. lȝ Bar. ⁊ Dy. dubitauerint in. l. i. ff. de vul. ⁊ pupil. sub. Sed succedentes ab intestato ipi filio si contingat filiũ ḋcedere impuberẽ possũt grauari. ⁊ ẽ cãus in. l. si fũdũ p fideicõmissum cuȝ. l. se. ff. de le. i. iõ dicit Bal. in. l. cũ virum. C. de fideicõmis. ꝙ substitutus filio impuberi poterit grauari vt restituat legitimã filio debitã. Et si verba fuut dubia. puta testator dixit post mortẽ filij mei ipuberis hꝛ̃ditas itegra restituaẗ seio: nec expssit p filiũ vel succedẽtes ab itestato filio meo: vel p substitutũ dato filio meo fidicõmissũ debebitur in legitima ẽt ꝭm Bar. in. l. qui duos. ff. de vul. ⁊ pupil. sub. ⁊ cõmuniter

sequunt̃ scribẽtes ibi ⁊ refert pa. fuisse ꝯsultũ p Jo. de ymo. ⁊ fulgo. in. c. Raynutius de testa. lꝫ Bar. in. l. coheredi. ff. de vul. ⁊ pupi. sub. aliter dixerit.

2 Quid si filius instituat̃ in minori parte. R̃. ꝙ nihilominus aget vsqꝫ ad supplemẽtũ d. l. omnimõ. qꝛ hec legiptima datur i bonorum subsidium de iure nature.

3 Secũda trebellianica a trebellio autore sic dicta debet̃ hec iure institutionis: ⁊ ẽ q̃rta ps hr̃ditatꝫ totius: sicut cũ qs institutus hrs rogatur vt restituat alij hereditatem sine liberis moriendo: iste sic institutus poterit retinere q̃rtam partem totius hereditatis in stit. de fideicõ. here. §. sed qꝛ. C. ad trebe. p totũ. Institutus tñ heres in certa parte hãc non hẽbit fm Bal. in. l. i. ff. ad le. falci.

4 Tertia falcidia a falcidio autore debetur iure institutionis. ⁊ ẽ q̃rta ps totius hr̃ditatis quã quis retinet qñ institutus heres fuit ⁊ supra dodrantem. s. tres partes hereditatis est aliquid legatum vel fideicõmissum de testa. Raynaldus.

5 In quib9 casibus cessat falcidia. R̃. ꝙ i sex casibus. Prim9 in his q̃ legant sic vt ñ possint alienari vt ad successores eius cui relicta sunt debeant peruenire. C. ad. l. falcidiam. aũt. sed in ea re.

6 Secũdus i hijs q̃ ad pias cãs relinquũtur ecclie aut pio loco vt in auté. silr. C. ad l. falci. Aduerte hic ꝙ si eccl' a l'alius pius locus institueretur heres tunc detraheret falcidiam de legatis factis alteri ecclesie vl' pio loco: qꝛ currit priuilegiũ cũ priuilegio ⁊ sic ꝯcurrentibus priuilegijs vtuntur iure cõi. facit. l. assiduis. C. qui po. in pi. hẽant nõ. pa. in. c. in p̃ntia de probat. Idem tenet Py. ⁊ sequitur Albri. in. l. si quis ad declinandam. C. de epi. ⁊ cle. Et hoc idem etiã si indirecte relinquatur fm Bal. i. l. si aura §. titio. ff. de condi. ⁊ de. puta. cum relinquitur fundus cum pacto vt restituat ecclie.

7 Tertius in testamento in litis. C. ad. l. fal. l. in testõ ⁊. d. c. Raynaldus.

8 Quartus in male ablatis certis vel icertis legatis ⁊ alijs alienis. l. imponenda. C. ad. l. falci.

6 Utrum pater legans tñ pro male ablatꝫ ꝙ legiptima iure nature debita minuitur obliget filium vel illum cui debet̃. R̃. Monal. ꝙ si talia male ablata non possunt probari non tenetur heres soluere vt debitum s. vt es alienum sed vt legatum. ⁊ ideo si legiptimam minuit non tenetur soluere. secus cẽt in illo cui falcidia competit. qꝛ cum talia legata sint ad pias cãs cessat hodie vt dictum est. ⁊ ideo non detrahet.

10 Sed quid faciet talis qui tot habet restituere incerta que probare nõ põt: q̃ exhauriunt qi totam hereditatem si non põt inducere filium vt sit contentus restituere. R̃. fꝫ Monal. ꝙ non faciat testamẽtum, sed codicillũ in quo ordinet ꝙ oia bona sua distribuantur pauperibus, p male ablatis incertꝫ asserens ꝙ plura sunt q̃ oia bona sua.

11 Quintus si testator certus de sua q̃titate pr̃imonij, phibeat expresse deduci falcidiã

12 Sextus si heres non fecerit inuentariuꝫ fm mõm ⁊ tps statutũ. hij duo hñtur i aũt. sed cum testator. C. ad. l. falci. Idem si. ĩ. tẽpus legitimum non paruerit volũtati. testatoris. vt in. c. Raynaldus in si. de testis.

13 In quibus casibus cessat trebellianica. R̃. ꝙ in tribus casibus. Primus in legatꝫ ad pias cãs. vt dixi s. Legatũ. 2. §. 5. Secũdus si testator phibuit vt in aũt. de here. ⁊ fal. §. si vero expressi. Rõ qꝛ cum testator possit tollere falcidiam: multo magis trebellianicam que minus ẽ priuilegiata. vt. ff ad. l. falci. l. in quartam. licet contrariũ tenc at glo. in aũt. sed cũ testator. C. ad. l. falci. Sed verius ẽ ꝙ põt. vt in. d. §. si võ. Terti9 ẽ qñ substitutio euanescit. vt puta qꝛ ingreditur religionem ille qui rogatus si sine liberis decederet vl' nõ maritaretur ⁊ huius modi. vt in aũt. nisi rogati. C. ad trebel. Ad do quartũ qñ iudicis offõ ꝯpulsus solum adijt hereditatem quia sic totum restituet. instit. de fideicõ. here. §. in primis.

14 Utrum legatis multis factis tam ad pias causas q̃ non pias excedentibus facultatẽ hereditatꝫ. debeat fieri detractio tam d legatis ad pias causas an solum de alijs. R̃. Albri. in. d. l. si quis ad declinandam ꝙ sic cõiter de omnibus: nec obstat ꝙ cessat falcidia in predictis qꝛ non est falcidia sed declaratio legati inaniter facti ab initio. vt. ff. ad trebel. l. i. §. sitis quadringinta.

15 Quid computatur in istis legiptimis. R̃. Pa. in. c. Raynutius. de testamentis ꝙ in legiptima que dicitur falcidia que prouenit iure institutionis non computantur nisi ea que venerunt iure institutionis heredi. non autem legata vel alio modo prouenientia. In quarta vero trebellianica computantur non solum que veniunt heredi iure institutionis sed omnia que prouẽiunt ei ex testamento puta. iure legati vel donationis non alia prouenientia ex testamentum. In legiptima vero que prouenit iure nature ꝯ

putantur non solū ea q̄ proueneřt ex testō quocūq; titulo. sed etiā vndecūq; sint profecta vt patet in iuribus allatis in glo. d. c. Raynutius ⁊ in. l. in quartam. ff. ad. l. fal. distinguit tñ pa. ibidē circa hoc vltimū sic q̄ aut pr̄ donauit filio ob cām puta dotis vel donat̄ pp nuptias ⁊ illud computatur cum legiptima. aut donauit simplr̄ ⁊ si donatio tenuit puta. q̄r donauit emācipato vel pp merita. sic nō cōputabitur. Si vō non tenuit in vita pr̄is lz sit cōfirmata morte cōputabitur cum legiptima. de quo vide ⁊ dic vt in auté. ex testō. C. de colla. ⁊ in. l. filium quē hñtem. C. famil'hr.

16 Utrum quis possit deducere duas legiptimas portiones. s. legiptimā debitā iur̄ nature ⁊ trebellianicā. olim fuerūt opiniones In. l. q̄q;. C. ad. l. fal. sed hodie dic cum Bar. in. d. l. q̄q; ⁊ in. l. papinian⁹ in. §. meminisse. ff. de inoffi. te. ⁊ Bal. in. d. l. filium quē hñtem ⁊ canonistas in. c. Raynutius ⁊. c. Raynaldus de te. q̄ si substitutio seu rogatō sit pure facta aut ad certum diem q̄ p inde est ac si sit pure facta. tūc non poterit detrahere nisi vnā quam voluerit. Si vō rogatō sit facta sub cōditiōe l'ad incertum diem sic poterit detrahere ambas duas: ⁊ sic cōcorda ius ciuile cū canonico q̄d vr̄ discordare in hoc. ⁊ hec ē cōis opinio s̄z pa. in. d. c. Raynutius ⁊ rōnem diuersitatis vide ibi per eum.

17 Utrū legiptima portio q̄ debet iure nature amittatur pp delictū pr̄is in lesam maiestatē. R̸. do. car. in cle. pastoral' de re. iudi. i v̄. ceterum tenet q̄ nō. vnde dicit q̄ filij audita condēnatione pr̄is sui tm̄ ⁊ dolose si capiunt suam legiptimā non tenentur saltem in foro anime ad restitutionez faciendam principi: quia possunt tenere de iure nature que p positiuuz ius nō pōt tolli. ar. in. d. v̄. ceterum. pro hoc de testa. Raynutius. §. quia v ero. quia pater nō pōt priuare filium legiptima: nisi in casu igratitudinis vt. C. de ioffi cio te. l. q̄m in prioribus facit. c. ius dictum de verb. sig. In auté. de here. ⁊ fal. §. si quis āt nō implēs. dicitur q̄ etiā per reatum in obie nō pōt priuari filius legiptia. Sed zen. in. d. v̄. cete⁊ tenet c̄rūi. rō quia per d̄ctum pōt tolli legiptima. debet. n. deducto ere. alieno. ff. de inofficio. te. l. papinianus. §. quarta aūt. Sed in delict̄ q̄ c̄hīmur. quia per q̄ d̄ctuz se obligat ad penam. ff. de iure fisci. l. iperatores nō glo. ff. de postula. l. i. §. bestias. Idem tenet Jo. d li. quia legiptima est quota bono⁊ quā pr̄ hēbat ipre mortis: nihil āt hēt q̄n sūt cōfiscata. ff. de inter. ⁊ rele. l. 3. ⁊ q̄d nō. ff. de iure patro. l. d in fratres. Et licet de rigore ⁊ subtilitate iuris istud sit veri⁹ tñ mihi magis placet opinio car. tāq; magis bēigna ⁊ eq̄ teneo. ratio quia per titulum lucratiuū ⁊ p donationez nō pōt pr̄ alienare i preiuditiū filij. C. de inoffō. dona. per totum. ⁊ de donat̄. ⁊ q̄d ibi nō. c. fi. s̄z fiscus hoc capit ex ti⁹ lucratiuo. ⁊ ideo nō pōt in preiuditium filij. Et ad rationem zen. dico veram q̄n p qi cōtractum dannificauit principem i bonis ex cuius dāno pater esset ei obligatus ad restitutionem: alias ñ. q̄r tūc nō ē es alienum. nec proprie pōt dici q̄ pater teneatur ex quasi cōtractu sed simplr̄ ex delicto. Ad Jo. de li. iam patet r̄nsio quia i fraudem filij titulo lucratiuo facta alienatio nō valet.

18 Utrum falcidia et trebellianica. amittatur per negationem fideicomissi in qualitate l' quātitate factam ab here de illi cui fideicōissum est factum. R̸. s̄m Bal. i. l. scimus. §. licētiam. C. de iure deli. q̄ sic: si ille probauerit qualitatem vel quātitatem fideicōissi. nec aliquam ex ipsis poterit detrahere.

Legitimus filius

quis dicatur vide supra. Filius.

Leno

quis dicatur. R̸. glo. i. §. q̄d si i adulterio. 32. q. i. q̄ ē q̄ dānatam adulteram ducit: vl' qui recōcilia: sibi eam. vt. C. de adul. l. castitati. vel qui scienter tenet adulterā: vt in dicto. §. q̄d si. vel qui recipit pecuniam pro adulterio. ff. de adul. l. i. §. lenocinij. Lmita prefata in tribus primis casibus vera nisi emendatam tenet. Item lenocinium comittit qui questuaria mancipia habet: q̄r hoc non est minus quā proprio corpore questum facere. l. palam. §. lenocinium. ff. de ritu nup.

Leprosus

separatur ab habitatione hoium. vt in. c. i. de cōiu. lepro.

1 Utrum lepra post veniens dissoluat matrimonium. R̸. q̄ non. vt patet in dicto. c. i. ⁊. 2. eo. ti. Sed sponsalia bene soluit. vt patet in. c. fi. eodē. ti.

2 Utrum vxor teneatur cohabitare cū viro: vel econtrario vir cum muliere leprosa R̸. s̄m glo. in dicto. c. i. q̄ non in eadem domo vel lecto: sed bene tenetur ei debitum reddere. vt in dcō. c. 2. Sed Pe. aureol's i 4⁰ di. 32. dicit q̄ vbi non posset sine sua verisimili infectione ēt reddere debitum q̄

non tenetur. ⁊ ponit regulam ꝙ nullus te
netur reddere debitum vbi est periculum
verisimile de vlumata infirmitate. ⁊ facit
ad hoc qđ dixi.s̄.Debitum.§.3.

3 Utrum leprosi teneantur ad decimas.R̷.
glo.in.c.2.de ecclesijs hedi. ꝙ sic: nisi de
ortis ⁊ terris ⁊ fetibus animalium suorũ
que sole excipiuntur in.d.c.2.⁊ iđ de alijs
tenentur sicut alij xp̄iani.

4 Utrum leprosi possint hr̄e ecclesiā ⁊ p̄
sbrum qui eis celebret.R̷. ꝙ sic si tot sunt si
mul ꝙ eam cū cimiterio possint construere
dūmodo veteribus ecclesijs de iure paro
chiali non faciant iniuriam.d.c.2.

5 Utrum leprosi possint p̄moueri.vide.s̄.
Corpore viciatus.§.9.ꝙ non.neqꝫ celebra
re nisi.vt ibi dicitur.

6 Utrum sacerdos ⁊ leprosus factus pos
sit i pochiali ecclia p̄lationis offō fungi.R̷.
ꝙ si sine scandalo ⁊ abhoiatōe ppli ñ pōt
illud exercere.dꝫ ab offō remoueri. Ita tñ
ꝙ s̄m facultates ecclie admistrent ei neces
saria quousqꝫ vixerit.vt in.c.tua nos đ cle.
egro. Rectoribus vō eccliaꝝ q sine scanda
lo illorū qui sunt sani nō possunt seruire al
tari.dandus est coadiutor qui curam hēat
aīarum cui adiutori ad sustentation ē con
grua portio de facultate ecclesie eiusdem
assignet.vt in.c.de rectoribus de cle.egro.
ex quo pꝫ ꝙ non p̄hibetur celebrare quā
do sine scandalo pōt vt in secreto ⁊ huius
modi.ar.d.c.de rectoribus.

1 LEx s̄m ꝙ rōnalis creatura or
dinatur ad gratiam omissis
alijs acceptōibus legis s̄m Fran.
de mayro.in.2.sen.est ars honeste viuendi
ligans hoiem ad sui obseruantiam alr̄ nō
esset lex nisi ligaret.

2 Quotuplex ē lex.R̷.vt colligo ex Sco.
in.4.di.17.triplex.prima dicitur lex nature
⁊ istomodo aliquid dicitur duplr̄ de lege
nature.vnomodo tāqꝫ principia pratice no
ta ex terminis vel conclusiōes necessario
sequentes ex eis ⁊ hec stricutissime dr̄ de
lege nature.s̄o modo dicitur de lege natu
re ⁊ large id qđ ē verum praticum conso
num principijs ⁊ ꝯclusionibus legis natu
re in tm̄ ꝙ statim notum ē oibus illud con
uenire tali legi. Secūda lex dicitur positi
ua diuina que continetur in his que sunt i
veteri ⁊ nouo testō ⁊ licet Gratianus vo
cet ipsam legem nature limita eum ꝙ est ve
rū prout ē posita ab auctore nature. ⁊ disti
guitur contra ius positum ab aliquo qui ñ
est auctor nature. Tertia lex dicitur positi
ua hoc est posita ab hoibus. Multa.n.ec
clesia statuit ⁊ imperatores vltra ius diui
num propter obseruantiam honestiorem
in moribus ⁊ propter reuerentiam maio
rem in suscipiendis ⁊ admistrandis sacris.
de prima ⁊ s̄a hēs.j. Papa.§.1.⁊ precep
tum per totum.de quibus hic tractare non
itendo.sꝫ de tertia lege positiua que quidē
lex positiua tm̄ habꝫ de rectitudine iquātū
a lege nature deriuatur. Si vero discordet
ab ea iam non erit lex sed corruptio legis
vt Aug.in primo li.de lib.ar. Non videtur
inquit esse lex que iusta non fuerit. Unde
inquantum habet de iustitia in tm̄ habet đ
veritate legis. ⁊ hoc est qđ dicit Isi.in.c.cō
suetudo di.1. Lex erit omne qđ ratione cō
sistit. Nā s̄m Fran.vbi s̄.quia pricipia le
gis nature non possunt eodem modo ap
plicari omnibus propter multam varieta
tem rerum humanarum ideo exinde p̄ro
uenit diuersitas legis positiue.

8 Quis pōt facere leges.R̷.s̄m Bal.in. l.
oēs populi.ff.de iustitia ⁊ iure ꝙ quantum
quis hēt de iurisdictione tm̄ hēt de auctate
condendi legem vel statutum.nec vlterius
extenditur nisi hij quorū interest ꝯsentiant
vl' ad minus sint p̄ntes s̄m Inno.in c.1.de
loca.⁊ in.c.a nobis el primo de sen.exco.
alst.c.fi.de his que fiunt a prela. Ratio s̄m
dñm Math.in.c.cum laicis de re.eccle.ñ
alie.quia ptās statuendi dependet a iuris
ditione ⁊ iperio in statuente ⁊ subiectione
quo ad eum in quem statuitur.c.ecclesia đ
constitu.c.bene quidem 96.di.glo.⁊ Bar.
in.l.1.⁊.ff.de iur.omnium iudi.

3 Utrum lex canonica l'quelꝫ alia lex seu ꝯ
stitutio vel statutum obliget ad mortale pec
catum ex transgressione eius.R̷. Pa.in.c.
clerici officia de vita ⁊ ho.cle.ꝙ nō semp:
sicut nec lex ciuilis inducit semp decapita
tionē. Considera ergo ꝙ aut lex habet i se
materiam preceptiuam ⁊ v̄isilr̄ excogitatā
multū a constituente ⁊ tunc non cures de
verbis:q: v̄ba sūt accomodāda mē.tex.est
cū gl.in.c.rogo.11.q.3.⁊ pulcer tex.in cle.
exiui de verb.sig.⁊ sic dic ꝙ inducit morta
le. Si vero non constat de materia vbi qs
esset certus de mente statuent ꝙ vult indu
cere ad mortale.sic inducit. Facit qđ nō.
glo.in.c.3.⁊.c.p venerabilē.qui filij sunt le
gi.p.⁊ tibi per pa. Aut cum nescitur de men
te latoris.tūc ꝯsidera ꝙ aut v̄ba sūt precep
tiua puta. precipimus.iubemus.sic obli
gat ad mortale. Facit.c.quod precipitur.14
q.1. Aut vtitur verbis imperatiui modi

⁊ si materia non ē necessaria nec multum ponderosa ñ obligat ad mōtale. vt exēplū si q̇s te ꝑcusserit in vna maxilla prebe ⁊ c. q̄ ē ɔsilij.23.q.1.paratus. Si vō materia ē necessaria ⁊ multū ponderosa sic īducit mortale. tex. ē in cle. exiui in.§. Itē q̄ pre ter ea. de ver. signi. Exēpluz in ꝑs. vouere qđ ē ɔsilij. q̄ votuz fit de sup erogatōe. ⁊ reddere: illud ē precepti. q̄ qđ ē ꝓmissuz ē debitū de pac. c. 1. ⁊ debitū reddere ē preceptuz iustie. l. iusticia. §. iur precepta. ff. đ iusti. ⁊ iu. Facit quia obligare se ē volūtatꝭ: sed reddere ē necessitatis. vt i. l. sicut initio C. de ac. ⁊ obli. Aut vtitur verbis inhibitorijs: vt inhibemus. ꝓhibemus. interdicimus. ⁊ huiusmōi. ⁊ sic inducūt mortale s3 pa. in. c. nam ɔcupiaz de consti. Aut loquitur per verba cōia. vt decerno statuo: ⁊ similia. ⁊ sic non obligant ad mortale. vt dic̄ idē pa. in. d. c. nam ɔcupiscentiā. silr ē verbuz cōe innouo: ⁊ ordino siue in plurari dicantur: siue in singulari. Aut loquit̄ per verbū debet. ⁊ sic inducit mortale quia debet ex suo proprio significato īpōtat necessitatē. vt glo. in cle. Attendentes de sta. regu. Idē dicit glo. in. c. proposuit de appe. ⁊ per Bar. i. l. 3. C. de pigno. ⁊ in. l. sepe. ff. de of. presi. ꝓuintie ⁊ alijs allegatis. i. d. cle. attēdentes ꝑ gl. ⁊ quāuis rōe matie aliqñ sit ɔgruitatꝭ. i. c. 1. đ đspō. īpu. ⁊ nō. gl. i d. l. sepe. ⁊. l. 2. tamē dicit pa. in. c. 1. de dolo ⁊ cōtu. Improprietates sunt vitande ñ ad sequentiā trahende. c. propterea. ⁊. c. si. ⁊ qđ ibi nō. de ver. signi. iō solū habebit locū ꝙ sit consilij in cāu spāli rōe materie que ɔsultiua ē. Aut cominat̄ sub pena excōis. ⁊ sic inducit mortale: q̄ nisi pro mōtali nullus excōicatur. 11. q. 3. nullus. ⁊. c. nemo epoꝝ. ⁊ de sen. exco. c. 1. li. 6. Facit ad hoc in ar. c. preterea. de of. dele. ⁊. l. ofo. ff de spo. ⁊. l. 2. ff. de iur. om. iudi. q̄ eadē obligatōe qua obligat excōicatio. similiter. ⁊ illud per qđ ad ipam peruenitur. Facit qđ nō. in cle. qm̄ de vi. ⁊ ho. cle. vbi t3 Stephanus ꝙ peccat mortaliter ɔ̄faciens sanctioni. ⁊ dicitur sanctio ꝓprie ɔstitutio seu lex penal̄. vt ibi nō. glo. Aut loquitur ꝑ virtutem obie: vel sub pena maledictionis eternē: vel sub indignatōis omnipotentis dei ⁊ huiusmodi sic inducit mortale. vt in. c. vnico. de sta. regu. lib. 6. Aut consuetudo habet vt talia verba obligent ad mortale. vt sic inducent. argumen. c. dilectus de consue. ⁊. l. minime. ⁊. l. si de interpretatione. ff. de legi. tex. ē in. d. cle. exiui. §. Ite3 quia preter ea: sed aduerte hic ꝙ vbi ex se inducit ad mortale ñ semper peccat mortaliter cōtrafaciens. vt. s̄. in obia dictum est. ⁊ ibi vide in prin.

Utruz in foro ɔscie lex canonica ciuilis l' alia ēt ꝑceptiua semꝑ sit seruanda. R. ꝙ ñ in. 11. casibus vt colligo ex Inno. in. c. quia pleriqꝫ de imu. ecc. ⁊ de homi. in. c. sicut dignuz. ⁊ ex consilio. 21. Fede. Io. cal. ⁊ pa. in prologo decretalīū. ⁊ Io. an. in. c. ꝙꝙ de vsuris ⁊ alijs. Primus quando lex positiua distinguit inter foꝝ ɔtēuosum. ⁊ conscientie. quia sic non seruabitur in foro penitentiali auctoritate ipi⁹ legis. c. tua. ⁊ qđ ibi nō. de sponsa. Secūdus qñ ius fundat se sup ꝑsumptiōe: ⁊ non super veritate: q̄ i foro cōscientie attendimus ad veritatem: vt credamus confitenti de omnibus quia soluz agitur de ꝑiudicio ipius aie. c. significasti de homi. Ideo si sit veritas ɔ̄ ꝑsumptionē nō seruabit̄. vnde licet heres non fecerit inuentariū tñ in ɔscia non tenebit̄ nisi inq̄ɜtum hereditas se extendit: ꝙuis ius aliter velit q̄ presumit plus esse in hereditate. vt in auten. de here. ⁊ fal. nō. hoc ꝓbatur. in. d. c. tua. ⁊ in. c. litteras in fi. de resti. spo. ⁊ in. c. a nobis. el prio. de sen. excom. ⁊ vide Bal. in. l. i. C. de sa. sanc. ec. Terti⁹ qñ lex non ē ad vtilitatem cōem s3 ꝑnceps propter vtilitatem propriam edidit. Facit 4: di. c. erit aūt lex. ⁊ dicitur iniusta tūc lex ex fine secūdum pa. in. c. canonum. de consti. Quartus quando lex non distribuit eq̄ onera subditis. sicut debet facere bon⁹ pr̄ famil̄. quia sic ē iniusta ex forma secunduz Pa. in d. c. canonū. Quintus quādo excedit auctoritatē constituētis. vt patet i statuto epi qđ non ligat delinquentes extra diocesim suā et suos subditos. vt in. c. vt aiaꝝ de consti. li. 6. Facit. l. fi. C. de iur. om. iu. ⁊ sic dicitur iniusta ex auctoritate. ⁊ pro istis tribus casibus. Facit ꝙ nō. Bar. in. l. vectigalia. ff. de publi. vbi dicit ꝙ gabella licite fraudatur que iuste non ē imposita. Sextus quando ē penalis. quia ante condēnationem non tenetur quis soluere in foro anime penā: vt ē glo. singularis i. c. fraternitas. 12. q. 2. de quo dic. vt. ĩ. pena. §. 3. Septimus quando ratio legis cessat in foro aie. Nam licet lex non exprimat rationem seu causam. nos tamen debemus eaz coniecturare. ⁊ ad limites illius limitare. vel ampliare eam iuxta theoricam. doc. in. l. non dubium. C. de legi. Exemplum in ciuitate obsessa statuitur ꝙ porte ciuitatis maneāt

clause. & hoc pro vtilitate cõmuni. vt i plu ribus. pone q contingat hostes insequi a- liquos ciues. ita q in dãnum cederet ciui tatis: nisi apperirentur porte tunc sunt ap- periende quia esset nisi apperirentur con tra bonum & vtilitatẽ cõmunẽ. verum ẽ q non pertinet ad quẽlibẽ hoc interpreta ri nisi periculũ sit subitaneũ: vel sit mani- festũ legis latorẽ illud intendisse. sed solũ ad regentẽ ciuitatẽ & huiusmodi. Item aliud exẽplum statuto cauetur q vxor mo riente sine liberis vir lucretur dimidiã do tis quis non exprimatur cã. tamen nos d bemus coniecturare cãm huius statuti. vz sumptus mariti quos facit in ducẽdo vxo rẽ ad domũ. nec alia causa potest esse. & sic si non ducit eam non debet lucrari. se- cus esset et si sic lucraretur mulier. sicut vir: quia tunc causa extimaretur affectus mari talis. & ideo ẽt si non duxisset. lucraret. h nõ. pa. in. c. ex publico de conuer. piug. fa cit qd idem pa. nõ. in. c. quia in insulis. de sta. mona. vbi dicit q lex debet ampliari: & restringi ad limites rationis expresse. ẽt si verba nõ patiantur. vt in. l. adigere. §. qu uis. ff. de iure patrona. & in. l. cum pater. §. dulcissimus. ff. de lega. 2. & in. l. pater. §. fun dum. ff. de lega. 3. Facit. c. cum dilecta. de confir. vti. vel inuti. & bonus tex. in rla fi. d reg. iur. li. 6. & qd nõ. Bar. in. l. Itẽ queri tur. §. qui ipleto. ff. loca. & idem pa. in. c. i. de iura. calũ. dicit q etiã in penalib9 seu odiosis quando ratio est expressa extendit & ampliatur dispositio legis. vt in. d. regu la fi. & qd ibi nõ. Dy. & Jo. an. in mercu rialibus. & qd nõ. in. d. §. dulcissimus: secus esset in penalibus secundum eundẽ Pa. in. c. i. de sen. & re iudi. in simili sub termi- nis facilioribus vel paribus. vt nõ. Inno. in. c. cum spãli. de appel. Item iste casus p batur: quia ratio legis plus debet attendi qz lex ipa. l. i. C. que sit lon. consue. & pma di. c. cõsuetudo. ibi dicitur. lex ẽ quicquid ratione consistit. vnde Bal. in. c. i. de con- sti. dicit q lex consistit in substãtia rõnis. & Bar. in. l. cũ mulier. ff. so. ma. dicit q ratio legis. & mens legis idẽ ẽ: & propterea diċ glo. in. l. i. & 2. C. que sit lon. consue. q nõ minus dz attẽdi ratio legis qz lex ipa. hoc intellige de ratione finali que dicitur ipsa lex secundum Bal. in. c. dilectus el. 2. de f scrip. & in. l. si quis seruo. C. de fur. diċ q ratio finalis ẽ aia legis. Item vbicunq hz locum ratio legis hz locum ẽt lex. C. de in terdic. l. i. secundum archi. & sequitur Ge.

in. c. vbi periculum. de elec. li. 6. imo plus ẽt si verba contradicant. vt. l. scire oportet §. aliud in verbo. & si maxime verba legis ff. de excusa. tuto. non enim in folijs. sed in sensu consistit euãgeliũ. c. marchion. i. q. i. & c. intelligentia. de verbo. signi. Facit tex. in. l. 3. C. de lib. prete. vbi enim ingi ma nifestissimus ẽ sensus testatoris interpreta- tio verbo nusq tm valet vt melior sensu existat. Bal. etiã in. l. cõmissorie. C. d pac. inter emp. & ven. dicit q iudici licet sit im- posita necessitas seruandi statutum secun- dum formam put iacet ad lrãm. ar. l. pme §. si is qui nauem. ff. de exercito. tamen nõ habebit locum hec necessitas: n si saluo in tellectu quia littera occidit spũs viuificat. & facit pro hoc glo. in. c. illo vos in. v. pi- gnus. de pigno. Et ad iura que dicunt legẽ seruandã ẽt in foro aie. dic q verum qñ est eadem ratio in vtroq foro: qz sic non ces- sat in foro aie ita. R. pa. in. c. tua in fi. d vsu ris. & quomodo ratio vel causa finalis po test cognosci. vide. s. causa. §. 5. Octauus quando verba legis nõ adaptantur ad ali quem cãum. nec eius dispositio adaptabit si de mente. aliter non constet. hoc ẽ nota- bile dictum Bar. in. l. 4. §. totiens. ff. de dã no infec. & in. l. ita autem. ff. de admini. tu. & ibi dicit. statuto cauetur q soluantur pro gabella de quolibet contractu sex denarij pro libra. istud non habebit locum in re inextimabili. quia cum verba non adaptẽ tur. nec dispositio. Facit. c. indẽnitatibus. §. sed cũ eas. & ibi Ge. de elec. li. 6. & Bar. in. l. constitutum. ff. de test. mi. Nonus quã do lex ciuilis licet non sit improbata d iu re canõico fouet lucrũ odiosũ. pxo lrigo rẽ quendam exemplum in. c. filius noster de testa. vbi licet lex ciuilis disponat valet legatum rei aliene tamen non est seruanda in foro anime quia fouet lucrum odiosũ heredi: nec est fundata super naturali equi tate aperte non constito de voluntate dfũc ti. & facit in simili. c. ex parte in fi. de censi. & c. dilecti de iudi. & c. i. de dolo & contu. de quo dic. vt. s. legatum. i. § 13. Decim9 qñ lex est iniusta siue ex forma vel ex fine vel ex auctoritate vt dictum est. 3. 4. & 5. ca su: siue etiam qualitercũq inducat ad pec catum contra legem dei aut iuris canonici vt sunt leges que concedunt vsuras contra c. super eo de vsuris. Item que concedũt incantationes cõtra ventos & nubes sicut l. eorum. C. de male. & mat. contra. 26. q. 5. & 6. in multis. c. notata. Item que conce-

dunt prescriptionem cum mala fide cõtra rlam possessor de regu. iur. li. 6. Item que permittunt deceptionem inter contrahentes vsq ad dimidiã contra illud. Qui nõ egit dolum &c. Item que nolunt aliquem obligari ex nudo pacto contra. c. iuramenti. 22. q. 5. Item que nolunt valere legata ad pias causas nisi per tot testes probentur ꝯtra. c. relatum. & c. cum esses. & c. indicante de testamentis. Item que volunt teneri heredem ex delicto defuncti. contra nõ. in c. in literis de rapto. & in. c. tua nos de vsuris. Item que nolunt spurium alendum ꝯtra naturalem pietatem. Item que prohibent vel permittunt aut disponunt super ꝯtrahendis matrimonijs dissoluendis & huiusmodi contra canones. Item que prohibent comprehensam in adulterio teneri in l. crimen. & l. castitati. C. de adul. cõtra. §. subauditur. 32. q. 1. intellige si vult corrigere. Item que concedunt concubinatuz cõtra illud exo. 20. non mecaberis. Itez que priuate persone concedunt homicidium contra illud non occides. & de huiusmõi habes i locis suis diffusius. Aduerte tamẽ ꝙ quando lex seu statutum aliquid denegat propter equum bonum publicum. vt puta ꝙ non soluens gabellam non audiatur: vel instrumentum qd non ẽ registratũ in libris cõmunis reputetur falsum hẽbit locum in cõscientia etiaz secundum Bal. in. c. si quis per triginta. Si de feudo ꝓro. fue. Idem exemplificat Bar. in extrauaganti ad reprimenda in verbo denunciatõnem i macedõiano & veleião qd nõ. Vnde cum quando lex ciuilis non fuit moribus vtentiuz recepta. & canon non disponit. aliter expresse non obligat de necessitate. vt nõ. pa. in c. literas de iura. calum. De lege canonica vel statuto. dic vt. s. constitutio. § i. qñ non fuit moribus recepta.

§ Utrum clerici & alie persone ecclesiastice teneantur seruare leges aut statuta laicorũ R. Pa. in. c. ecclesia sancte Marie de cõsti. Aut lex disponit specifice super rebus ecclesiasticis & bonis earum. & sic ẽ nulla tanꝙ condita ab eo qui non habet potestatem. & sic non ẽ seruanda. quia nec Imperator aut alius secularis habet potestatez super ecclesias: aut ecclesiasticas persõas. vt in. d. c. ecclesia. & hoc verum nisi i duobus casibus. primus ẽ quando est priuilegiatiua. quia potest quis priuilegiare etiaz non suum subditum sic intellige. c. nouit. de iud. vbi allegatur lex Theodosij. Secundus quando lex ẽ fundata super naturali ratione quia tunc debet seruari non ratione legis: sed ratione iusticie naturalis. l. scire oportet. ff. de excusa tuto. §. qui non iuste. Aut lex disponit generaliter non faciendo mentionez de clericis vel ecclesiasticis: sed non potest seruari sine peccato: vt in prescriptione male fidei: & sic non est seruanda a quocunq. c. fi. de prescrip. & c. licet mulieres. de iureiuran. li. 6. Aut est generalis & rationabilis nec contradicit canonibus: & tunc si est fauorabilis seruãda est etiam quo ad clericos & ecclesiasticas personas. vt in. c. 2. requiris de appel. vnde statutum qd disponit. vt existentibus masculis: mulier non succedat porrigitur etiã ad clericos. vt nõ. pa. in. c. constitutus. de resti. in integ. Similiter priuilegium concessum hominibus alicuius loci comprehẽdit etiam clericos illius loci. licet non exprimat. Facit. c. dilecti de fo. cõpe. nõ. Jo. de lig. in. c. clericus. de fo. compe. & Bal. i. l. cũctos populos. C. de sum. trini. Et nõ. quando talis lex generaliter disponẽs potest se habere ad cõmodũ & incõmodum non potest dici preiudicialis. Exemplum statutum disponit ꝙ primogenitus succedat: certe sogenitus licet sit clericus ñ succedz Siĺr i statuto quo masculi excludũt mĺieres non succedet mulier ꝗuis sit effecta religiosa. Et ideo omnes leges disponentes super contractibus emp. vendi. locato. cõmodato: & huiusmodi. si non contradicũt canonibus sunt seruande: etiaz quo ad ecclesiasticas personas. Facit. c. 1. de no. ope. nunc. & ẽ de mente Host. & Jo. an. in. c. 1. vt li. pen. Secus si simpliciter afferret preiudicium vt qui non facit inuentarium: vel qui. i. tale tempus non adiuit hereditatem sit priuatus. & huiusmodi quia nunꝗ põt esse ad cõmodum ecclesiasticorum. & ideo non tenentur. Similiter quando statuit ne possit aliqnid vendi non subditis. Aut lex ciuilis ẽ generalis & rationalis: sz deuiat a iure canonico. tunc in foro seculari seruabitur: sed non in foro ecclesiastico. neq in terris subiectis dominio ecclesie: quia tunc debet seruari lex canonica in vtroq foro. Facit. c. si duobus de appel. & qd nõ. in. c. qd clericis. de fo. compe. Aut lex ciuilis disponit super materia ad ecclesiam ptinente: non disponendo ipam materiam sed tollendo lucrum qd alias dederat: vel iponẽdo pẽaz actõnz explicãti. Exemplũ primi de raptore cõtrahente matrimoniũ

cum rapta in quo cāu lex priuat omnibus bonis datis sibi a raptore. ⁊ sic non valet. vt vult glo. nō. in. c. de puell. 36. q. 2. ⁊ eam sequi videtur Fede. consi. 35. ⁊ mihi placꝫ quia videtur intimidare matrimonium. ⁊ sic non ē seruanda etiam quo ad non ecclesiasticos. Exemplum secundi lex punit mulierem contrahentem. ī. annum luctus vt. C. de secun. nup. quasi per totum. ⁊ nō valet ratione predicta. Sed hoc limito nisi pena apponeretur fauore filiorū. sic lex que imponit penam matri: que agnouit tutellam filij transeunti ad secunda vota nō petito tutore filio. vt in. l. omnem matri. C. ad tertu. quia tunc valet. Aut lex ciuilis disponit circa accidentia temporalia ad actū spiritualem vt in dote: ⁊ tunc si non cōtradicit canoni. valet. c. Raynutiꝰ. ⁊. c. Raynaldus. de testamentis. ⁊ qđ legitur ⁊ nō. in. c. 2. de do. post diuor. re. Et hoc verum nisi intimidet contractionem matrimonij Si vero contradicit canoni tunc pēdet ab illa questiōe cuius fori sit causa dotꝭ. ⁊ Inno. in. c. de prudentia de do. post diuor. re. ⁊ pa. tenent ꝙ ē mixti fori. ⁊ sic lex seruabitur in foro suo. ⁊ canon in suo foro. ⁊ locus erit ꝓuentioni. c. cum sit generale. đ fo. compe. Aut lex ciuilis ꝓcedit circa actum spūalem ꝓsumendo ⁊ lex canonica inuenitur contraria. puta lex presumit matrimoniū si masculus ⁊ femina simul hītant l. in libere. ff. de ritu nup. si sit libera. ⁊ non faciat questū de corpore. vt ibi lex canonica presumit adulterium siue fornicatiōem. 30. q. 5. aliter. ⁊ sic standū ē in vtroqꝫ foro iuri canonico: quia lex imitatur canones c. clerici de iudi. Et secundū hoc limita iura que dicunt leges seruandas: que ñ contradicunt canonibus.

6 Utrum in penalibus fiat extensio legis. Rꝫ. Jo. de Imo. ⁊ sequit Gemi. in. c. si pꝰ cꝫ. de elec. li. 6. ꝙ secundum mentē comprehensiuam sic. ⁊ fortius in fauorabilibꝰ sed secundum mentem extensiuā non sit i penalibus. c. statutuꝫ de elec. li. 6. In alijs autem non penalibus fit extensio ex idēptitate rationis. vide de hoc glo. ⁊ Ge. in. c. sepe de tempo. ordi. li. 6. ⁊. ī. Pena. §. 5.

7 Sed quomodo mens cōprehēsiua legis monstraꝛ. Rꝫ. fm Jo. de Imo. ⁊ Ge. in. d. c. si postꝗꝫ de ele. li. 6. ꝙ ex quatuō. Prio ex cōi vsu verborum: quia preualet omni rigori ⁊ significationi verborum. ff. đ leg. 3. l. librorum. §. ꝙ tñ casius. ⁊ de ꝯsue. c. cū dilectus. Secundo si aliter intelligendo se queretur absurdus sensus cum debeat esse possibilis ⁊ honesta. 4. di. erit autē. ⁊ nō. Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iur. Exemplū lex dicit ꝙ occiderit hoiem capite puniaꝛ. si ad litterā deberet intelligi se queretur ꝙ occidens se defendēdo: vel furiosus esset occidendus contra cle. si furiosus de homi. ꝙ ē absonū. Tertio monstratur mens cōprehensiua qñ in illa ē expressa ratio: qꝛ ex illa vt dictum ē colligiꝛ mēs legis. Facit cle. i. de elec. Exēplum in. c. ex parte de postulan. vbi prohibitio de aduocando facta monachis extenditur ad cāonichos: qꝛ lꝫ sint diuersi tñ quia constitutio fundat se super religione. iō extenditur etiam ad canonicos. ⁊ iō ois ꝯstitutio que habet respectuꝫ ad religiōem. lꝫ loquatur de monachis ꝯprehendit ēt canonicos ⁊ omnes qui ꝓmittunt tria vota. secus si loq̄retur de religione cū aliqua qualificatiōe. puta monachus niger ⁊ huiusmōi. Quarto ꝯprehenditur mens legis qñ per eādē constitutionem vel ꝑ aliam apparet id qđ ibi ē positum grā exempli fuisse positum sicut in. l. i. ff. vti possi. dicitur ꝙ licet verba edicti loquātur de ede: tamen in fundo ēt habet locū. vt i. §. h interdictū i oibꝰ ibidē.

8 Qualr deprehēditur mens extensiua legis. Rꝫ. Jo. de Imo. ⁊ Ge. vbi. s. ꝙ cōprehenditur ex idēptitate rationis non scripte. vt in. l. i. C. de interdic. ⁊ re. Facit. c. iter ceteras. de rescrip. ⁊. c. 2. de transla. prela. Nam de similibus ad similia ideꝫ iuditiū est. vt in. d. c. dicitur.

9 Utrum lex seu ꝯstitutio ꝯcernat futura solum. Rꝫ. pa. in. c. cognoscentes de ꝯsti. ꝙ sic: ne afficiat aliquos sine culpa: ⁊ hoc nisi caueatur i. lege vt extendatur ēt ad pťa.

10 Utrꝫ cū lex vel statutuꝫ loqtur ꝑ v̄ba pťi tꝑis indulgēdo aliqd extēdaꝛ ad futura. Rꝫ. pa. in. d. c. cognoscentes ꝙ nō: ne detur materia delinquēdi. vt ē tex. limitans hāc materiā in. l. cū lex. ff. de legi. ꝑ quaꝫ dicit Bar. ꝙ si statuto caueꝛ ꝙ qlibet bānitꝰ soluens. x. eximaꝛ de bāno: nō hꝫ locū respectu eoꝝ ꝙ bānitūtur de futuro: qꝛ dareꝛ materia delinquēdi. secus si cessaret hec rō: qꝛ lꝫ loquaꝛ ꝑ verba pťa vel pñtia extēdit ad futura: qꝛ lex semꝑ loqꝛ. l. arriāi. C. đ her.

11 Quomodo iterpretatur. vide. s. Interpꝛtatio. in prin.

12 Quando lex incipit ligaꝛ. Rꝫ. ꝙ ad hoc ꝙ lex sit. oportet vt constituatur. secundo vt promulgetur: ⁊ publicatio est vltimus actus perficiens legem secundū glo. in cle.

prologo per.l.humanum.C.de legi.Et iō postquā ē solempniter edita ligat statim scientes siñ expectatōne alterius tp̄ris.vt nō.pa.in.c.i.de postul.prela.⁊ glo.⁊ paulus in.c.2.de re.ecc.non alie.li.6.

13 Sed quando presumitur scia legis. R̷.pa.in dicto.c.cognoscentes.ꝙ in legibus ⁊ ꝯstitutionibus inferiorū tp̄s est arbitrariuz ſm loci qualitatē:⁊ cōditionem ꝑsonarum In legibus āt iperatoꝝ presumitur scia p⁹ duos menses ā publicatione facta in prouintia.vt in auté.vt facte noue constit.In cōstitutione vero pape Jo.an in data li.6.vlt vt liget post duos menses a publicatione facta Rome:sed rationes sue non mihi placent:⁊ ideo idem dicam qd de constitutione imperatoris.⁊ sic videtur ēt tenere pa.i dicto.c.cognoscentes:⁊ licet papa dicatur habere pedes plumbeos habet tamē ep̄os ⁊ archiep̄os per quos notitiam dare pōt.

14 Utrum volens probare ignorantiā sit admittendus. R̷.pa.i.d.c.cognoscentes ꝙ sic sine aliquo dubio.vt in.c.si.qui mat.accu.po.⁊ i.l.fi.ff.de decre.ab or.Et sic patet ꝙ in conscientia non ligatur ignorans sine culpa sua.Aliter superflue ⁊ frustratorie admitteretur ad probandum ignorantiam.Et hoc est sine dubio quando lex requirit dolum.facit glo.in.c.ad falsariorum de cri.fal.alias secus esset.vide s̄.Ignorantia.§.4.⁊ distingue vt ibi.

15 Quomodo tollitur lex seu constitutio.ꝑ consuetudinem.vide s̄.Cōsuetudo.§.9.⁊ 10.⁊.j.Statutum.§.21.

16 Utrum tollatur per legem contrariam. R̷.pa.in.c.cum accessissent de constitu.⁊ Bar.post Cy.vt in dicta.l.omnes populi dicunt ꝙ sic licet non fiat mentio de prima:nisi habeat clausulam derogatoriam ad secundam:quia tunc opus esset facere mentionem de prima.ar.l.si quis in principio.ff.de le.3.⁊ in.c.nōnulli de rescrip.Aliqui tamen in dicta.l.si quis dicunt quod si loquamur de priuilegio.vel rescripto.⁊ testamento q̄ sunt priuata lex.sic oportet fiat mentio quando habent clausulam derogatoriam ad secundum.Si autem loquimur de legibus ⁊ statutis non oportet fiat mentio etiam si habēt clausulam derogatoriam ad secundum per cle.dudum de sepl.quia cum presumantur omnia scire videntur scienter velle reuocare statuendo in cōtrarium.sed secus est in priuata que est in facto ⁊ mihi placet.

17 Utrum ex non vsu inducatur consuetudo derogatoria legi.R̷.vt colligo ex pa.in c.Johannes de cle.coniuga.ꝙ aut nō vsus habet in se actum tacitum contra dispositōnem iuris ⁊ tunc inducitur cōsuetudo.Exemplum lex defert hereditatem communiter ⁊ equaliter filijs tam masculis quam feminis.l.maximum vitium.C.de lib.pret.sed consuetudo defert primogenito:vel solum masculis:⁊ secūdusgenitus vel femine nūquam sunt vse illa lege.ideo consuetudo inducitur propter actum contrariuz legi.Si vero non vsus ñ habet actū contrariū nec tacitum nec expressum legi.sic non inducitur consuetudo contra legem.per non vsū sic verbi gratia.licet forte sint plusquā centum anni ꝙ nullus vendidit hermofroditum non tamen est abrogata.l.queritur.ff.de sta.ho.que vult vt extimetur ſm statum preualentem.Similiter licet non agam cōtra euz qui mihi damnuz dedit actōe legis acquilie non tamen per hoc abrogatur illi legi:quia illa lex non necessitat ad agēduz sed dat facultatem.

18 Utrum actus gestus cōtra legem sit nullus ipso iure.R̷.ꝙ non in quatuor casibus primo quando causa prohibitionis non ē perpetua sed temporalis.vt in.c.i.de mat.ꝯtrac.inter.ecclesie.⁊ dicitur temporalis quando est restricta ad certum tempus puta prohibeatur matrimonium propter venerationem certi diei.Similiter de professione facta infra annum que prohibetur in.c.ad apostolicam de regula li.6.Secus si prohibitionis causa est perpetua.puta.cū prohibetur aliquid propter malum qd̄ inde sequi potest vt matrimonium propter consanguinitatem:⁊ huiusmodi.⁊ sic intellige.l.non dubium.C.de legibus.⁊.c.vides.10.di.⁊.c.contradicimus.35.q.3.⁊.c.non oportet.33.q.4.⁊ ista est theorica glo.in.c.tua fraternitas de spon.duorum.secūdo quando prohibitio legis concernit principaliter fauorem alicuius:talis prohibitio habet potius vim.exhortationis respectu illius pro cuius fauore principaliter fit:qr potest renunciare.pro hoc.4.di.§.hec ⁊ si legibus.hoc ponit Pa.in.c.ad apostolicam de regula.⁊ infert quod posset ꝑ hoc intentari:licet statuto caueatur:ne mulier possit contractum facere sine presentia duorum agnatorum ꝙ valeat ꝯctus sine eorū presentia:si statutum expresse non annulet actū factū.Facit.l.si quis in ꝯscribēdo.C.d pac.facit.d.c.ad aplicā.vbi p3 obligationem acquiri deo:licet sit actus prohibit⁹a

lege fauore profiteri volentis. Tertio quā do lex dat certam formam super eo quod alicui conuenit ex sua potestate. Exemplū episcopus ex sua iurisdictione potest absoluere ab excomunicatione. vbi conditor canonis sibi non reseruat. Attamen lex dicit ꝙ non absoluat nisi faciat sic vel sic: si facit contrarium tenet tamen absolutio: secus quando lex dat potestatem illi qui eaꝫ alias non habet cum tali forma: quia si nō seruat formam nihil facit. hoc capitur ex domino Car. in clemen. i. de iure patro. ꝛ concor. gl. ibidem. ꝛ Pau. Quarto quā do lex punit contrafacientem. quia tenet si expresse non annullet factum contra: secꝰ quando non punit sed solum prohibet: qꝛ sic non tenet: ꝛ sic loquitur lex non dubiū C. de legibus. hoc ponit dominus Cardi. in clem. i. de rescrip. diuersa tamen circa hoc ē doctorum opinio: quibusdam dicentibus ꝙ in omnibus cāibus facta cōtra legem sunt ipso iure nulla: nisi lege spāli ac ius sustineat secundum Jo. an. in. d. c. ad apostolicam. ꝛ cū eo cōmuniter doc. Sꝫ mihi placet dicti quatuor cāus in quibus valent gesta ꝯ l. qui faciunt ad magnam ð clarationem dicte. l. non dubium: ꝛ per quos clarius potes intelligeř quando fac tum contra legem alia lege sustinetur: quia tunc: quando aliquis de predictis quatuō cāibus concurrit.

19 Utrum facta in fraudem legis teneant. ℞. ꝙ non. vt nō. Bar. in. l. si libertus mio rem. ꝛ ibi tex. ff. de iure patro. secus esset si fieret in fraudem hominis: etiam princi dis. vide Pa. in. c. dilectus de preben. ꝛ qð nō. in. dcā. l. si libertus. ꝛ quomodo fit fraus legi. vide. s̄. Fraus. §. 2.

20 De ista materia legis. vide. s̄. Consuetudo. ignorantia. ꝛ. ĩ. Statutum. vnde appellatione legis cōprehenditur consuetudo. facit. c. i. iuncta glo. prima ꝛ fa ð spon. vnde consuetudo est quedam lex. l. de qui bus. ff. de legi. ꝛ di. i. consuetudo.

21 Adurte secundum Inno. in. c. fi. de reb. ec. non alie. ꝛ sequitur Pa. in. c. i. de rest. in inte. ꝙ vbi ius canonicum in alia materia dat regulam specialem: ꝙ non debemꝰ illam distinguere per ius ciuile. verbi gratia canō iduxit suam solēnitatē i aliēatiōe rei ecclesiastice. Ideo non debemus seruare illam iuris ciuilis positam. in auten. hoc ius. C. de sa. san. ec.

22 Utrum condentes leges iniquas peccēt. ꝛ ad quid tenentur. ℞. ꝙ licet de iure tales leges seu statuta non valeant. 8. distinc. que contra. ꝛ. 32. q. 7. flagitia. tamen faciētes ꝛ consentientes peccant mortaliter. de quibus Isa. 10. ve qui condunt leges iniquas. ꝛ si sunt contra libertatem ecclesiasticā sunt excōmunicati. vide. s̄. Excōicatio 7. casu. ii. ꝛ tenentur restituere omne damnum qð prouenit alicui: ratione talis legis Et omnes voluntarie obseruantes similiter mortaliter peccant. ꝛ omnia acquisita occasione talis legis tenentur restituere. sicut in simili dicam de participantibus cuꝫ raptoribus. ꝛ non solum dicuntur inique quando sunt contra legem dei. ꝛ nature: sed etiaꝫ quando sunt contra ius positiuū ad pauperes opprimendos. ꝛ iustitiam impediendam. secundum Host. Qð nō. bū.

23 Utrum lex indulgens aliquid qð potest intendere in alterius preiudiciuꝫ intelligatur saluo interesse partꝭ. ℞. ꝙ sic. vt tenet Bal. de pa. iura. fir. ꝛ Pa. in. c. i. de iudi.

24 Lex ꝓmissoria quid sit. vide. ĩ. Pactum. §. 17.

Libellarius cōtra

cius: qui dicitur datō ad liuellū. idē est ꝙ emphiteosis. ꝛ ideo ibi vide. ꝛ ð laudemio soluendo ꝗuis quidam. vt Bar. in l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. in fec. teneant ꝙ differt. quia emphiteosis fit a domino: sed datio ad liuellum fit a non domino. s. vasallo emphiteota ꝛ huiusmodi sed ĩpralibus nostris cōiter non differt: nisi qñ fit illicite ꝛ vsurarie. vt pꝫ. ĩ. Usura pꝰ. §. 44. ꝛ. §. 64.

Libellus famosus

ē compositio in scriptis facta in infamiam alicuius: eius qð probare non vult: ꝛ in publicō iactata.

1 Que pena componentis libellum famosum vel inuentum qui non combusserit vł destruxerit: sed dolose manifestauerit vim ipius. ℞. secundum glo. in summa. 5. q. i. si conuictus est secundum leges decapitatur siue deportatur. 5. q. i. c. hi qui inuenti. ꝛ. l. vnica. C. de fa. libe. ꝛ fit intestabilis. 4. q. 3 ob carmen. ff. qui testa. face. nō pos. l. qui. Secundum canones verberandus est. vt in. c. i. 5. q. i. ꝛ anathematizandus. vt in dicto. c. hi qui. ꝛ. c. 2. eadem. q. sed si sponte ꝯfitetur non timore probationum mitius agitur cum eo. 5. q. i. c. 2. ꝛ sic punitur ad ar

arbitrium iudicis. de offi. delega. de causis i fi. Si vero vellet probare qd in eo contine tur non punitur. vt in. d. c. 2. quia expedit crimina nocentum nota facere. ff. de iniur. l. eum qui in principio. ⁊. C. de iniur. l. 3. Qd verum intellige secũdum Azo. ⁊ Hosti. in iudicio. quia extra nemo debet aliuz prodere. 6. q. 1. sũma. de peniten. distinc. 1. homicidiorum.

2 Utrum teneatur talis restituere famã. ℞. ꝙ sic. alium libellum in contrarium faciendo: ⁊ vltra hoc tenetur leso satisfacere de alio dãno. vt. s. Detractio. §. 3.

1 **Liber** dicitur ille qui nullius subest potestati. ff. d capti. ⁊ postli. reuer. l. non dubito. §. liber autem populus.

1 Liberam habet potestatem quando sine alterius consensu quis potest disponere: ⁊ non aliter in. c. fi. de postula. prela.

2 Quid excludit verbum libere. ℞. ꝙ omnem moram ⁊ conditionem. c. extirpandum. §. penul. de preben. ⁊. c. si beneficia. de preben. li. 6. ⁊ de officio ordi. c. ordinarij. §. ꝙ si forte li. 6. ⁊ ibi per Jo. an. ⁊ Archi. de homi. pro humani. li. 6. Jmo secũdum alios denotat quandaz prerogatiuã absolutam seu dominium super actuz cui adicitur. vt. l. procurator cui libera. ff. de procura. ⁊. l. iusiurandum qd ex conuentione §. fi. ff. de iureiuran. de elect. c. cum nobis olim in fi. vide per Bar. in. l. alio. ff. d ali. ⁊ ciba. lega. ⁊ Pa. in. c. cum liberum. de sepul. ⁊ in. c. vestra. de loca. vnde liberum dominium non habet quis super actum q̃ quando vult illum exercere impeditur aliqualiter. Omnis enim prohibitio siue tẽporalis siue perpetua contradicit libertati. l. libertas. ff. de sta. ho. quod nõ. quia facit ad multa.

1 **Libertus** est seruus manumissus. de quo vide. j. Manumissio.

1 **Littera** an preiudicet scribẽti. ℞. pa. in. c. fraternitati. de cleri. non resi. concludendo post Bar. in. l. lutius. ff. de fideiusso. Aut sunt littere generales sicut cuz dicitur presentium latori adhibeas fidem. ⁊ huiusmodi. ⁊ isto casu cum iste lator non possit contrahere vel aliquid intentare in preiudicium scribentis: si cui scribitur sibi mutuaret pecuniam. ⁊ huiusmodi non preiudicaret scribenti. vt in. l. fi. C. qd cuz eo qui in ali. potesta. quia potius sunt littere recomendaticie nisi aliud addatur. puta sub periculo meo ⁊ huiusmõi. vel nisi dolose dedit illi litteras: quia tunc teneretur. ar. l. ꝙ vendito. ff. de dolo. Si vero sunt litterẽ magis speciales. puta quia dicitur in eis. tali de mea intentione plene informato adhibeas plenam fidem: quia tunc tenetur. ⁊ aget act. mandati contra scribentem: ille cui scribuntur: sed non debet ei credere in aliquo ꝙ ei appropr ietur. facit. l. si vo remunerandi. ff. man.

1 Quid de eo qui litteras alterius apperit vide. s. Falsarius. §. 2.

2 Utrum damnificans proximum ex litteris teneatur ad restitutionem. vide. j. Restitutio primo. in ver. scriptura.

1 **Litigiosa res** dicitur de cuius dominio causa inter petitorẽ ⁊ possidentem mouetur in iudicio. vide. s. Cessio actionum. §. 2.

1 Utrum res litigiosa possit alienari. vide ibidem in prin.

2 Utrum litigans teneatur ad restitutionẽ expensarum ⁊ damnorum parti aduerse. ℞. ꝙ sic si sciebat iniustam causam fouere: aut si a principio non sciuit tamen in processu cause cognouit iniustitiam. ⁊ non desijt tenetur. ar. i. c. domus. de secun. nup. ⁊ in. l. si quis infitiatus. ⁊ ibi Bartho. ff. de positi.

1 **Litigiosus** idem est ꝙ contentiosus. de quo vide. s. Cõtentio. ⁊ Discordia. ⁊ grauius peccat p se q̃ adulator quia litigiosus frangit amicitiam. ⁊ sunt illi proprie qui ad omnia contrariant causa contristandi de nullo curantes. vt dicit phus. 3. ethi.

3 Utrum litigiosus debeat ordinari. ℞. ꝙ non. 46. dist. §. i.

1 **Loca** An liceat mendicantibus dimittere. ℞. ꝙ capta ante concilium de quo in. c. cum ex eo de exces. prela. li. 6. non possunt: aliter sunt excõmunicati ipso facto. cle. cupientes de penis: sed capta post illud concili bene possunt dimittere secundum lap. quẽ sequitur dominus Petrus de Ancha. ⁊ Ge. in. d. c. cum ex eo. ⁊ in. d. cle. in verbo hactenus. i. vsqz nunc: quia secundum papiam hactenus per. h. aspiratum. facit duas partes. s. hac ⁊ tenus. i. vsqz nunc. Ex quo infert Ge. ꝙ fratres ordinis mei Bononie in monte potuerunt dimittere primũ

locum quem ceperant ⁊ alium capere:cū
habeant licentiam capiendi vnum locum
in dicta ciuitate.

1 Utrum dicti mendicantes possint loca de
nouo capere.℞.ꝙ non ad habitandum.
que sint propinqua habitationibus homi
num sine licentia sedis apostolice: que de
constitutione Bonifacij expressam faciat
mentionem.secus esset de locis in heremis
vbi non ē propinqua hominuꝫ habitatio:
quia illa de licentia suorum ꝑlatorum ⁊ ca
pere ⁊ mutare possunt.d.c.cum ex eo. Et
nō.ꝙ illud.c.non prohibet transituꝫ sigu
loꝝ fratꝝ de loco ad locum qui ē pmissus
ex causa.c.licet.de regula.cum similibus:
sed prohibet nouū capitulum:siue nouum
conuentum capi. vel locum ad locuꝫ mu-
tari.secundum.d.Pe.de ancha. vbi.s̄.⁊
sic patet ꝙ captio casetaꝝ:vel mutatio q̄s
mendicantes capiunt ad habitandū ex trā
situ vel pro infirmaria:⁊ huiusmodi non
cadit sub ista ꝓhibitione:sed solum quā
do ꝓ nouo conuētu seu capitulo capiunt.

2 Utrum loca exempta sint in diocesi talr
ꝙ in ea delinquentes incidant in excomu
nicationem per statutum diocesani impo
sitam contra taliter delinquentes .vide.ĵ.
Statutum.§.2.

3 Utrum prefati mendicantes possint aug-
mentare loca sua sine licentia pape.℞. se-
cundum Lapum.vt recitat Ge.in.d.c.cuꝫ
ex eo.ꝙ sic.quia ista acquisitio.⁊ post ac-
quisitionem hedificatio ē de actibus iam
permissis.l.ab ea parte.ff.de proba.ergo
isti iuri antiquo stabitur:nisi quatenus ei ꝺ
rogatum ē per.d.c.cum ex eo.qꝺ tantum
in duobus imutat.s. in acquisitione habi-
tationis in loco de nouo:⁊ secundo i mu
tatione ⁊ translatione quibꝰ in nullo cāus
noster concluditur.Item prohibitus acq
rere nouum ius in re non prohibetur aug
mentare ius iam q̄situm ante prohibitio-
nem.vt in.c.fi.℞.2.de concess .preben .li.
6.sic in proposito.vide ꝺ hoc.s̄.Excomu
nicatio.7.cāu.44.

1 LOcatio est persone vl'rei ad'vsum facta cō
cessio mercede in pecunia numerā
da conuenta.Alias si res vel speties dare
tur non esset locatio sed contractus inno-
minatus.s.do vt facias.⁊ ageretur ꝑscrip.
ver.ff.depositi.l.1.§.si quis seruum.⁊ ideo
locator dicitur qui sub mercede pecunia
ria locat domum suam ⁊ huiusmodi con
ductor qui ipsam accipit soluendo pen-
sionem.vt in dicto.§.si quis.Aduerte ta-
men ꝙ contractus innominatus inducit
secundum naturam contractus nominati
cui assimulatur :nisi aliud.actum fuerit.vt
in.d.§.si quis sequitur Bar.

1 Quid potest.locari.℞.ꝙ omnes ille res
que vendi possunt:nisi sint seruitutes pre-
diales vt iter.actus. via ⁊cetc.que locari
non possunt.vt est tex.⁊ glo.in.l.locare.ff
locati.seruitutes autem personales que st
vsusfructus bene possunt locari .ff.de vsu
fruc.l.arboribus:sed non seruitus vsus.
vt in insti.de vsuca.⁊ habi.§.minus.sed si
fit ab vsufructuario extinguitur locatio ꝑ
mortem ipsius vsufructuarij.vt.C.de iur.
do.l.si totius.⁊ per maximam ⁊ mediaꝫ
capitis diminutionem.insti.de vsufr.§.fi-
nitur.A ꝓprietario auteꝫ fieri non pōt lo
catio seruitutis personalis.

2 Locare non potest aliquis prelatus re-
ligiosus ad vitam:nec ad certum tempus
s.longum.redditus:vel partem eoruꝫ. aut
iura.aut possessiones monasteriorum:vel
aliarum administrationum sibi cōmissaꝝ
nisi necessitas vel vtilitas expostulet ꝯuen
tus:⁊ cum consensu conuentus:vel si non
habet.tunc cum consensu fiat superioris.
aliter suspensus ē ip̄o facto:nec conducto
ri acquiritur aliqꝺ ius:secus ad modicuꝫ
tempus.hoc nō.in cle.monasteriorum. ꝺ
re.ec.non alie.

3 Utrū fructus decimarum possint locari
ad annuum cēsuꝫ laicis.℞.pa.in.c.vfa de
loca.ꝙ sic.

4 Utrum beneficiatus possit locare reddi
tus sue ecclesie sine alia licentia.℞. pa.in
d.c.vestra ꝙ sic.Intellige non magnuꝫ tē
pus.puta pro.9.ānis pōt. Facit glo.i cle.
i.de re. ec.non alie.nec valet statutuꝫ seu
ꝓhibitio superioris in contrarium hoc i-
pedire:propter verbum libere qꝺ ponitur
in littera.d.c.vestra.

5 Sꝫ qd'si ante tēpus locationis finitū mo
riatur.℞.ꝙ extinguitur locatio quia com
paratur clericus vsufructuario vel vsua-
rio.c.vlti.de pecu.cle.⁊ ideo extinguitur
sicut ius vsufructuarij.de dona.c.consulta
tionibus de pigno.c.vlti. secundum Jo.
mo.qui sic nō.in.c.hoc consultissimo ꝺ re.
ec.non alie.li.6.⁊ si soluit pensionem nō
rehabebit a successore in codeꝫ beneficio
nisi sit conuersum in vtilitatem ecclesie. vt
nō.Host.in.c.2.ne prelati vices suas.

6 Utrum sacerdos possit locare operas suas. ℞. ꝙ pro diuinis officijs dicendis nū quaꝫ licet. de symo. c. cum in ecclesie ⁊ mi'tis. c. aliter esset simoniacus: sed pro temporalibus bene pōt locare. licet tamen ei pacisci cum aliquo ꝙ moretur in aliqua ecclesia vt celebret. ibi diuina: ita tamen ꝙ nō habeat intentionem ad diuina sed ad mansionem quam ibi facit: vel ad laborē quem sustinet: vel ad damnum qꝺ ratione more patitur. vt in. c. ad questiones de re. ꝑmit. per. ar. ⁊ nō. Inno. in. c. pst. ne pre. vi. su.

7 Utrum scolaris recedens possit ponere alium loco sui in domo vel camera conducta. ℞. Pa. in. c. inter dilectos de fide instrumen. ꝙ sic. quia conductor potest locare alteri. l. nemo. C. loc. nisi aliud conuenissent vt in. d. l.

8 Sed an possit hoc facere inuitis socijs. Gl. instit. loca. in fi. dicit ꝙ licet possit alteri locare: ratio tamen societatis prohibet que preualet iuri locationis: cum videatur electa industria ꝑsone. instit. pro socio. §. soluitur. Idem tenet specu. de iudi. §. 2. Et clarius Azo. per. l. perceptione. ff. de his q deie. vel effu. ⁊ addit ꝙ si scolaris non degit in domo vt debet versari: potest contra eum agi actꝭ. pro socio: sed vtili quia directa datur quando contrahitur societas ad comodiorem vsum. ⁊ vberiorem questū de qua leges loquuntur. vt nō. spe. vbi. s. Ex quo vide ꝙ in materia odiosa non veniet socius in domo. Et ideo si statutum dicit. ꝙ sotius teneatur pro socio: non veniet socius in domo: quia non est proprie ista societas. ⁊ in odiosis verba stricte capiuntur. l. 3. §. hec autem verba. ff. de nego. ge. ⁊ in. c. in nostra. de iniur. insuper dicit pa. in dicto. c. inter dilectos ꝙ si male versatur ⁊ non possit compesci aliter a sua insolentia ꝙ poterit expelli per. l. si conuenerit in fi. ff. pro sotio ⁊. 5. q. 4. in loco.

9 Utrum locari possit domus propinqua alteri magistro ita ꝙ voces adinuicem confundantur. ℞. ꝙ non. ⁊ si fecerit primꝰ poterit expellere vltimum. C. de stu. li. vr. ro. l. vnica in fi. ⁊ hec causa tractari potest in ferijs tempore messis ꝺm host. de iudi. c. significauerunt. ⁊ idem posset dici de quocūqꝫ alio qui impediret lectionem ꝑfati magistri. ar. d. l. vnice.

10 Cui pot. est locari aliqua res. ℞. ꝙ oibꝰ qui possun emere: nisi sit miles vl' curialis quibus non possunt locari predia ad colēdum ne amisso vsu armorum ad opus rurale se transferant. vt. C. loca. l. milites. l. curialis. ⁊. l. vltima. subuenitur tamen ignorāter facienti. ff. loca. l. si quis ignorans. vbi dicitur ꝙ potest exigere mercedem. Non. n. contēnit disciplinam qui ignorauit militem. Idem vīdtur in clericis ⁊ monachis nisi ex causa necessitatis. extra ne cle. l' mo. c. 1. ⁊. c. ꝺm. vbi hoc nō. Ber. ⁊ host.

11 Usqꝫ ad qꝺ tempus potest fieri locatio. ℞. ꝙ ⁊ ad tempus: ⁊ in perpetuum. vt. ff. si ager vectī. l. 1. ⁊ dn̄r vectigales agri qui in perpetuum locantur. s. quādiu vectigal soluatur: vt dicta. l. 1. ⁊ succedit heres in locatione ⁊ conductione si moritur conductor ī. tempus locationis in iure conductionis secus in vsufructu qui personalis est ⁊ extiguitur cuꝫ persona. C. loca. l. si quis domū §. si fructuarius.

12 Quando est merces solnēda. ℞. ꝺꝫ Azo: ⁊ Gosre. ꝙ si actum est quando sit soluenda id seruabitur: alias consuetudo regionis ⁊ si non appareat de consuetudine id qꝺ minimum est. s. in fine. ita nō. host. ⁊ Ber. de censi. ex parte facit de re. iur. in obscuris li. 6. ff. de verbo. obliga. l. qui hoc anno ⁊ l. eum qui ⁊. ff. quando dies vsufru. le. ce. l. i. §. si tibi ⁊ hec vera in stipulationibus in alijs vide in. l. i. C. quando dies le. ce. ⁊ in dicta. l. q hoc āno ⁊ Inno. in. c. propter sterelitatem de loca.

13 Sed nūquid potest locator inquilinum expellere ante tempus finitum conductionis. ℞. ꝙ sic: in quatuor casibus. Primus si non soluit pensionem per biennium: sed si paratus sit soluere audiendus est. ff. loca. l. quero intellige si alius de sequentibus nō inest. Secundus si domus locata sit necessaria sue habitationi: intellige ex necessitate superueniente cui aliter prouidere non potest. vt. l. edem. C. locati. aliter non diceretur necessitas si posset prouidere alio modo. secus esset si tēpore locationis aliā domum non habebat quia sibi imputabit nec expellere poterit. ff. loca. l. si quis domum. §. huic subiungi. Tertius cum domus eget refectione quia minatur ruinam que tamē tēpore locationis non minabitur. ⁊ in isto casu ⁊ precedenti fiet remissio pensionis pro rata tēporis. c. propter sterilitatem de loca. ⁊. d. l. edem. ⁊. d. l. quero. §. inter locatorem. vel prouidebit de alia domo eque ydonea. ff. eodem. l. cum plures in princi. Sed an ea refecta poterit conductor petere in ea reponi. ℞. ꝙ sic glo. iuncto. textu. l. s. duo. §. cum inquilinus. ff. vti. possi. ⁊ ibi

ꝑ Bar. Quartus qñ ꝯductor in domo per
uerse côuersat sine lesione rei: vt puta tenet
publicas meretrices ⁊ sic nõ remittitur pẽ
sio ꝑm host. l' versatur ꝑuerse cum lesione
rei: tenendo porcos in solario. icidit arbo-
res. nõ colit suo tpre. ⁊ tũc remittitur pen
sio. sed aget ad iteresse dñs de dãno dato
ꝑm host. i. d. c. pp sterilitatem. Et ꝑm hãc
distinctioñẽ concor. doc. in. d. l. edem. ⁊ in
d. c. propter. qui videntur contrarij.

14 Utrum inquilinus possit similiter prop
ter necessitatem dimittere domum añ finitũ
tps ꝯ volũtatẽ dñi. R. pa. i. d. c. pp. sterilita
tẽ ꝙ sic ꝑm Vinc. ⁊ Jo. an. hoc tenet ẽt gl.
in. l. si in lege. §. si domus. ff. loca. Ex q̊ põt
iferri ꝙ propter pestẽ põt dimitti. qr ẽ ꝓba
bilis necessitas ⁊ facit tex. in. l. habitatores
ff. eo. ti. ⁊ sic in ꝯscia esset seruandũ: q̃uis i
foro contentioso forte aliter teneretur.

15 Utrum sit minuenda pensio rei locate qñ
conductor nõ potuit vti re conducta. R. ꝙ
aut quis locat res. ⁊ si stat ꝑ locatoris volũ
tatẽ quo minus re cõducta nõ vtatur con-
ductor sic tenetur ei ad interesse. l. si de fun-
do. C. locati. Si vero nõ ex volũtate sed ꝑ
cãum fortuitum ex eius ꝑte vl' ex parte rei
locate cõtingentem. sic pensio remittitur ꝓ
rata. Exemplũ ex parte locatoris. puta. qr
propter delictum eius fundus locatus pu-
blicatus est. Exemplũ ex parte rei. veluti si
edes locate exuste fuerint. l' ager terremotu
corruit. vt. l. si quis domũ in fi. ⁊. l. ex con-
ducto. §. i. ⁊. l. sed addes. §. si quis. ff. loca.
Idem dicendũ qñ ex necessitate locatori ad
uenience oportuit conductorẽ expellere: vl'
propter reffectionẽ domus. l. qui insulam
in prin. ⁊. l. si fundus. ff. eo. ti. Si võ stat ꝑ
cõductorẽ: l' ꝑ eius culpã quomin⁹ re loca
ta vtatur. nihilominus totã pensionẽ solue
re tenetur. l. colonus. §. nauem. ff. locati.
Si vero ex casu fortuito ex quo re locata
vti non potuit similiter tenetur. quando lo
cator alteri locando verisimiliter mercedẽ
habuisset. alias non. vt patet ex. l. si. §. i. ff.
ad. l. ro. de iactu. facit. l. sed addes. §. cum q
dam. ff. locati. Sed in casu quando quis lo
cauit operas nec per eum stat quomin⁹ eas
soluat sed per conductorem: sic talis con-
ductor etiam si impediatur casu fortuito ni
hilominus pensionẽ prestabit. vt est casus
in. d. §. cum quidam. Qd verum credo i cõ
scientia quando talis locator non habuit
cui locando operas: acquireret mercedem
propter talem locationem: quã mercedem
habuisset si tali non locasset. Si vero stat ꝑ
locatorẽ quomin⁹ opas ꝑstaret tũc si non
impeditur casu fortuito tenetur ad iteresse
omne nec mercedem hẽbit. Si vero impe
ditur cãu fortuito. sic remittitur pensio pro
rata tpris. vt est cãus in. l. si vno. §. item cũ
quidam. ff. loc. Idem in. l. si hij. C. locati. ⁊
l. aduocationis. C. de condi. ob causam. nõ
autem tenetur ad interesse. Et si iam inco-
asset operas vel fecisset aliquas expeñ ad
se preparandum. ⁊ tali casu fortuito impe-
ditur repetet eas expensas quas fecit prop
ter hoc. vt in. l. si pecuniam in prin. ff. de cõ
di. ob causam habetur de eo qui parauẽat
se ire ad locum. ⁊ impeditus fuit per tem-
pestatem. Fallit hoc vt non remittatur pen
sio quando ex casu fortuito stat per locato
rẽ in aduocato. quia ñ repetitur salarium
ab eius heredib⁹ ipso moriẽte. l. i. ff. de va.
⁊ extraor. cog. Idem de quocũq3 hñte of
ficium publicũ. ⁊ sic loquitur. l. arborib⁹
§. de illo. ff. d vsuf. ⁊. l. diẽ functo. ff. lo. ⁊. l.
diẽ. functo. ff. de officio asse. Item fauore li
bertatis. vt in. l. cum heres. §. sticus. ff. de sta.
liber. hec eliciũtur ex Azo. ⁊ Bar. ⁊ alijs
in. d. §. cum quidã. Et hoc tene nisi cõsue-
tudo aliter haberet. vt s̃. Familia. §. 2.

Sed quid si locata re ꝯductor vsus fuit 16
sed sterilitas in eius fructibus contigit. R.
Pa. in dicto. c. propter sterilitatem ꝙ si ste
rilitas prouenit ex casu fortuito: vel ex vitõ
rei siñ culpa coloni. vt puta. quia timet ma
gnam sicitatem: vel aquarum hñdantiam.
vel frigus. vel grandinem ⁊ huiusmodi.
⁊ non potest recompensari cum fertilitate
anni precedẽtis vel sequentis immediati:
dummodo duret eadem locatio ꝑm Host.
in sũma eo. ti. sic fiet remissio pro rata. pu
ta erat solitus colligere. 15. modios ⁊ solue
bat. 3. aureos non recolligit nisi decem. sic
non soluet nisi duos aureos: nisi sequenti
anno vel precedenti recollegit. 20. modios
Et idem dicas etiam si soluatur certa spẽs
quia licet non sit proprie contractus loca-
tionis vt dixi: tamen quo ad hoc idem erit
iudiciũ. Predicta tamen non intelliges de
partiario qui cum domino lucrum ⁊ dam
num partitur. quia ñ fit remissio. vt nõ gl. i
dicto. c. propter sterilitatem. Et q̃uis doc.
fuerint varij in dicto. c. propter. ⁊ in. l. ex
conducto. ff. eo. ti. quando dicatur sterili-
tas mihi placet maxime quo ad conscien-
tiam. qd Jo. an. ⁊ pa. in dicto. c. propter ste
rilitatem. sequuntur. vt scilicet dicatur steri
litas quando non colliguntur nisi due par
tes de tribus solitis: secus esset in alio mo

dico. Sed aduerte ꝙ si fructus affuissent.
sed postq̄z recollecti fuerunt marcuerunt:
vel cum erant recolligendi exercitus pre-
teriens ipos destruxit. ⁊ huiusmodi .non
dicetur sterilitas nec fiet remissio pēsiōis.
vt in.l. ex conducto.§.si vis.ff.locati. ⁊.l.
dānū.C.eo.ti.

17 Sed qd si sit fertilitas nunquid augmē-
tabitur pensio.℞. secundum Pa.vbi.s.
ꝙ aut hoc contingit:quia fructus plus va
lent solito. ⁊ sic non fit augmentatio : sicut
nec fieret minutio si minus valerent. Aut
prouenit per industriam coloni. ⁊ sic non
augmentabitur pensio:ne sua industria si-
bi sit damnosa.vt.ff.eo.l. ex conducto. ⁊
l.si.C.de alluui.aut contingit propter bo-
nitatem rei. ⁊ similiter non fit. Aut contin
git melioratio casu fortuito . puta locaui
molendinum . Ex quo conductor solum
percipiebat.50.propter alia molendina q̄
nunc sunt destructa percipit centum : ⁊ sic
fiet augmentatio pensionis pro rata sicut
fieret remissio propter sterilitatem : casu
fortuito contingente. quia contrariorum
eadē ē disciplina.31.distin .hospitiolum. ⁊
l.1.ff.de hijs qui sunt sui vel ali.iu. hoc idē
tenet glo.in.l.si merces.ff.e.ti. Propterea
aduerte ꝙ contractus locationis ⁊ cōduc
tionis est contractus bone fidei.vt institu.
de act.§. actionum. ⁊ ideo merces debet
conuenire arbitrio boni viri.l.si in lege lo
cationis in princi.ff.locati.aliter restituere
obligatur.

18 Quid si quis conducit molendinū pro
se ⁊ suis heredibus pro certa mercede in
perpetuum: ⁊ dimissis filijs fit multiplica-
tio in infinitum.nunquid tenebitur molen
dinum molere illis omnibus illo pretio
quo conuenit.℞.secundum Pile.in suis
q.48.q. ⁊ Hugo.ꝙ non.quia non vide-
tur de hoc cogitasse.l.si quis in vna.ff. de
periculo ⁊ cōmo.rei ven . Sed Albri. in
aut.hoc ius .C. de sacro sanc.eccle. dicit
ꝙ imo tenetur de stricto iure. ad quod fa
cit.l.si seruitus ita.2.℞.ff.de seruitu. vrba.
predio . Sed de equitate conscientie tene
primam.

19 Utrum locans fundum alicui ad mediū
nulla facta mentione de arboribus : nun-
quid colonus habebit partem fructuum
arborum .℞. ꝙ non.sed locator habebit
omnes l.fructus.ff.de vsur. Et si colonus
destruat arbores tenebitur. Similiter eius
culpe imputatur. si aliquis eius odio ar-
bores excidat.l.si merces.§.culpe.ff.loca.
Quod limita secundum glo . in dicto.§.
culpe.verum quando propter culpā suā
seu dolum tale odium est causatum. alias
non.

20 Nunquid postq̄z colonus seminauit agr
si dominus eū vendat alicui poterit expel
li per emptorem .℞. ꝙ non.sed medieta-
tem fructuum habebit.vel prout conuene
rant:si tamen venditor omnes fructus ac-
cepisset aget colonus contra venditorem
ff.de lega.1.l.nihil.speciale tamen priuile-
gium habet colonus fisci.secundum Ro-
dul.Hic aduerte ꝙ succedens in re locata
si est de beneficijs ecclesiasticis. ⁊ sit facta
ab habente administrationem. ⁊ cum de-
bitis solemnitatibus ⁊ causis de quibus.s.
Alienatio.Et ad debitum tempus:tenetur
stare locationi. ⁊ si ecclesia foret lesa pos-
set petere restitutionem in integrum.c.1.de
resti.in integ. ⁊ c.1.de reb.eccle.non alie.
Si vero non habebat administrationem.
vt sunt canonici simplices .sic non tenetur
stare: quia equiperatur vsufructuario qui
non potest locare vltra tempus vite sue.l.
si quis domum.ff.loca.nisi cum causa ra-
tionabili. ⁊ auctoritate episcopi fecisset.
Cum vero res locata non est ecclesiastica.
tunc successor vniuersalis tenetur stare .l.
viam veritatis .C.locati . Successor vero
particularis in dicta re non tenetur star̄ ni
si locator habuisset administrationem ple
nam.vt maritus in predio dotali.quia sic
tenetur.vt in.l.si filio.§.fi.ff.so.matri. Idē
in tutore respectu pupilli.l. si tutelle.ff. de
admini.tuto.

21 Quid si conductor aliquid expendit in
re conducta.℞.secundum Hosti.si expen
dit necessario.l'vtiliter auxit .hedificauit.
vel instituit aget contra locatorem.vt resti
tuat expensas.ff.de loca.l.domus. ⁊ in.d.
l.sed addes.§.si inquilinus. ⁊ ibi glo.sed
clarior tex.est in.l.colonus prio.℞.ff.e.ti.
Si tamen posset tollere impensas sine le-
sione rei non teneretur locator.sed ipe eas
tollere posset. vt in dicto.§. si inquilinus .
Predicta non intelligas de expensis fac-
tis pro pascendo animali locato vel colē
da possessione. ⁊ huiusmodi.sed de alijs.
puta curatione morbi.reparatione ruine.
vel plantatione vinearum. ⁊ huiusmodi.
vide etiam quod dico.s. Hedificās i prin
cipio.

12 Utrum in locatione possit interuenire usura. R. ꝙ sic. est usura ex parte conductoris. videlz quando ratione mutui interpretati. puta quia ante tempus soluit pensionem solum habito respectu ad preuentionem temporis. vel mutui veri minuit d pensione debita. ⁊ sic restituere tenetur. Faciunt nō. in. c. ad nostrā. de emp. ⁊ vē. ⁊ in. c. illo vos. de pigno.

13 Ex qua culpa tenetur conductor de re conducta locatori. R. ꝙ de dolo lata culpa ⁊ leui. quia gratia vtriusqz contrahit. institu. quibus mo. re. contrahi. obli. §. v l ti. licet alij teneant ꝙ etiam teneatur de leuissima. sed primum cōmuniter tenent gl. ⁊ doc. in. l. si quis domum. §. celsus. ⁊ i. l. si merces. §. qui columnā. ff. locati. Et qd dico de conductore idem dico de locatore. Et licet Bar. in. §. qui colūnā: velit teneri locatorem operarum ad transuehēdas columnas. ⁊ similia: que faciliter frāguntur etiam de leuissima propter tex. qui ibi dicit. culpa abest si omnia facta sūt que diligentissimus quisqz obseruatus fuisset. ⁊ dicat fore speciale in hoc casu. glo. ibidem tenet contrarium. Tu tamen sic cōcorda. ꝙ aut aliquis locat operas in re que requirit diligentissimam curam. vtputa polire adamantem: incidere brocatum pro veste fienda. ⁊ huiusmodi. ⁊ tenebitur de leuissima. dicto. §. qui columnam. Aut non locat operas in re talis importantie. Et sic vera est glo. quia tenetur solum de leui. Nec obstat glo. in. l. qui mercedez accepit pro custodia. et i. l. dominꝰ. ff. eo. ti. vbi dicit ꝙ si specialiter mercedem accepit pro custodia ꝙ tenetur de leuissima. Pro cuius itelligentia aduerte ꝙ quādo quis mercedem accipit pro custodia si sumus in contractu in quo solum tenebatur de lata culpa. vt in deposito. sic acceptio mercedis pro custodia faciet vt teneatur de leui. ⁊ sic intellige. c. bona fides. de deposito. ⁊. l. i. §. si vestimenta. ff. depositi. Si vero sumus in contractu in quo tenetur de leui culpa sicut in locato: sic acceptio mercedis pro custodia rei locate faciet vt teneatur de leuissima. ⁊ sic loquitur. ⁊ intellige. l. qui mercedem. ⁊. l. dominꝰ. ꝓdictas. Qd bene nō. pro soluendis multis cōtrarietatibus. Nec solum tenetur de culpa sua: sed etiam illorum quorum opere vtitur. Si ipse diligentiam non adhibuit. l. si merces. §. qui columpnam. ff. locati. ⁊. l. item queritur per totum. 13. q. 4. tres personas.

14 Utrum locans vasa vitiosa ignoranter. ⁊ propterea vinum effusum est: vel marcuit teneatur ad restitutionem. R. ꝙ sic ad rstitutionem interesse vini: nec ignorantia. eum excusat: secus esset in pascuis locatis vbi herba pestifera erat quam ignorabat. quia licet animalia conductoris sint mortua. non tenebitur locator. vt in dicta. l. sed addes. §. i. vbi dicit glo. hoc esse speciale in locato vt interesse extra rem hic veniat. In conscientia tamen non haberet locum dicta. l. nisi quando locasset talia vasa pro bonis: secus si simpliciter exhibuisset videnda per conductorem: ignorans ipse an sint bona vel ne. quia tunc cum non sit in aliqua culpa non teneretur. A fortiori tenetur ad restitutionem interesse qui scienter locat rem vitiosam. arg. d. l. sed addes Et quod dico in vasis intellige in omni re vitiosa: ex qua damnum proximo euenire potest. Quod nō. ꝓ illis qui locāt equos qui voluunt se in aquis si destruantur vestes tenentur. ⁊ similes. secus in commodato.

15 Quid si nauta pōat res meas in alia naui quā vbi posueram. ⁊ perierunt. R. ꝙ tenetur. dicta. l. item queritur. §. i. ⁊ hoc verum si inuito domino. Si vero bona fide ⁊ sine culpa. non tenetur. similiter nō tenetur etiam si dolose posuisset quando vtraqz nauis perijt in eadem nauigatione. ff. ad. l. ro. de iac. l. si. §. i. quia licet sit in culpa infideliter rem tuam contractando: non tamē ex tali culpa est amissa. ex quo omnino peritura erat. qd bene nō.

16 Quis probabit affuisse dolum vel latam culpam. R. secundum Hostiē. ꝙ conductor. puta pastor sicut argentarius debz probare amisisse rationes cum ruina vel incendio. l. si quis ex argentarijs. §. vlti. ff. de edendo. Idez de custode carceris. l. vlti. ff. de custo. ⁊ exhibi. re. tamen al' qui dolum allegat probare debet. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de probatij. Ego tamen hoc non teneo sed dico ꝙ quando quis tenetur solum de dolo ⁊ lata culpa. ꝙ incumbit probatio dicenti eum fuisse in dolo vel lata culpa. sed quando tenetur de leui vel leuissima. tunc tenetur probare casu amisisse. Et sic loquuntur. d. §. vltimꝰ. ⁊ dcā. l. vlti.

L **Ucrum** non dicitur nisi deductis expēsis. l. illud in glo. C. de colla. ⁊ ff. pro socio. l. mutius.

L **Udus** ⁊ iocus alius spiritualis ⁊ diuinus: ⁊ iste ē ille qui ꝓuenit ex magna mentis deuotione. de quo in ps. Omnes gentes plaudite: quē exercuit Dauid qn̄ ante archam domini saltabat. 2. R. 6. ⁊ iste sanctus ⁊ v̄tuosus est.

1 Est ⁊ alius ludus qui dicit̄ humanus qui fit ad recreatōem suam: vel alioꝝ: vel causa virtutis experiēde. ⁊ iste aliqn̄ dicit̄ theatralis a loco apto ad theorandum. s. speculandū. Aliquādo larualis. q̄ larue sunt deformitates hoium per appositōez colorū vel reꝝ que vulgariter dn̄r maschere. Aliquando histrionalis in quo quis de persona sua facit ludum q vocat̄ vulgariter stragitator. Alius illoꝝ qui ludunt al bagatelle que sunt reꝝ honestaꝝ demonstratōes. Alius hastiludial' in quo luditur cū astis. i. lāceis qui dicitur vulgariter giostra. Aliꝰ torneamentoꝝ qui hodie non est in vsu. in quo quidā includebant se i quodā circuitu ad pugnandū. Quidā pilealis. balistal'. saltalis. scacalis. correalis. ⁊ huiusmodi. qui habent nomina ab eo in quo exercent̄ que plura sunt q̄ vocabl'a. vt. l. natura. ff. de prescrip. ver.

2 Utrum talis ludus hūanus sit ꝓhibitus. R. ꝙ de se non ē malus. sed aliquādo rōe alicuius circūstantie ē ꝓhibitus etiam de p̄cepto. Primo rōne loci. Nam tales ludi nullo mō possunt fieri in ecclesia: aut loco sacro. c. cum decorem. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊. c. decet de imu. eccle. li. 6. Unde non excusarem a mortali qui talē faceret in ecclesia: nisi foret quid modicū. cum videat̄ iur̄ diuino ꝓhibitus ibi. domus mea domus orationis vocabit̄. Demonstratiōes vero que fiunt ad hōrez dei. puta passionis xp̄i ⁊ vite alicuius sancti non sunt ꝓhibite ibi fieri: que non ꝓprie vocātur ludi. vt nō. in d. c. cum decorem. Secūdo ꝓhibentur tales ludi rōe periculi lesionis corporalis: sicut torneamenta: ⁊ huiusmodi. de torneamētis p totū. Unde ois ludus i quo probabiliter īminet piculū mortis corporalis ꝓhibet̄ sub pena peccati mortalis. qꝛ cōtra preceptum dei. Mat. 20. diliges ꝓximum tuum. Facit lex cruēta iuncta glo. C. de gladi. ⁊. l. nam ludus. ff. ad. l. acquil. secꝰ quādo non imineret ꝓbabiliter: licet aliqn̄do accidisset ⁊ raro. Tertio prohibetur rōne persone. Nam clericis: ⁊ multo magis religiosis prohibetur omnis ludus cum armis. vt in. c. continebatur. de homi. quia ⁊ arma portare nisi cā defensionis sunt ꝓhibiti de p̄cepto. vt in. c. clerici arma. de vi. ⁊ hone. cle. Similiter ꝓhibet̄ eis ludus histrionalis. vt nō. in. c. donare. 86. di. de quo dic vt. s̄. Histrio. Quarto ꝓhibetur ratiōe scādali. vt puta clericis ⁊ religiosis aliquē ludū exercere in publico. ex quo seculares scandalizarētur esset peccatū mortale. s̄m ꝙ. ī. dico. Scandalū. §. 2. Idem dico quando quis ex tali ꝓuocaret aliū ad scandalū mortalis peccati: sicut in coreis. ⁊ multo magis si sibi imineret ꝓbabiliter tale scandalum. ⁊ hoc aduerteret peccaret mortaliter: secus si de scandalo nō aduerteret: qꝛ nisi foret in lata culpa non credo peccaret mortaliter. Aduerte tam̄ ꝙ clericis ⁊ religiosis ē ꝓhibitus ratiōe honestatis clericalis ois ludus in quo ex ꝓpria persona faceret ludum i publico. sicut esset saltatio. corrizatio. ⁊ huiusmodi. Unde non excusarem eos a mortali. ar. c. ꝓ dilectione in fi. de ꝯse. di. 2. ⁊ qd̄ nō. doc. in. d. c. cum decorem. secus in secreto cum aliquibus domesticis. Item ludus larual' ē eis interdictus quia non possunt mutare habitū: nisi ex causa rōnabili. vt. s̄. Excomunicatio. 7. cāu. 27. Et licet Iaco. de are. in. l. si quis cū sciret. ff. pro emptore. ⁊ Cy. ⁊ Pe. in aut̄. de san. epis. ⁊ cle. in. §. interdicimus el. 2. teneant ꝙ ludus scacorum ꝓhibeatur clericis. Ratio secundum Mar. in. d. §. interdicimus: quia nō minus facit eos deuiare a diuinis officijs in quibus debent insister̄ vt. l. generaliter. C. de epis. ⁊ cle. sicut ludus alearum qui ē eis prohibitus ibidez. Ego tamen dico veram esse p̄dictā opinionem etiam in omnibus ludis quando propter eos dimitterent debita diuina ad que tenē tur: al' non. Unde licet ludere ad scacos. vt tenet Ricar. in. 4. di. 15. sicut alijs secularibus: nisi ratione scandali: vel inhonestatis clericalis. vt puta publice ludendo. Quinto ratione cupiditatis. vnde tenet Math. vt nō. Car. in cle. 2. de vi. ⁊ ho. cle. ꝙ ludēs ad scacos causa cupiditatis peccat mortaliter. Qd̄ intelligo verū quando talis cupiditas esset mortalis de se. de quo quādo sit mortalis. vide. s̄. Auaritia. §. 1. Et idez dic quando fieret ex quacunqꝫ alia mala itentione foret mortale: si intentio est de eo qd̄ est peccatum mortale. Attende tamen ꝙ

quando talis ludus humanus sit cā lucri
principaliter est illicitus. Unde peccāt ve-
nialiter. quia debent ludere principalr cā re
creationis. ⁊ solatij. ⁊ exercendi ingeniuȝ
vel virtutem corporis. Verū est qꝛ facilr in
ducit ad mortale. qn̄ fit principalr cā lucri
vt pȝ ex experientia. ⁊ vituperandus. lȝ lu
cratum non sit nisi de bono cōsilio paupi-
bus errogandū. 6° rōne tp̄ris puta qꝛ dies
festus preceptus. Naȝ cum tali die ꝓhibea
tur omne opus ſuile. exo. 20. non video q̊-
modo hastiludia talibus diebus ⁊ huiuſ-
modi. in quibus requirit multa seruitus
possint fieri sine pctō mortali. In alijs lu-
dis in quibus modica seruitus inest nō eēt
mortale: lȝ fiat in festo: nisi per totum diem
se in huiusmodi occuparent dimissis diuis
Hoc qđ dixi đ hastiludijs ꝙ sit mōtale pec
catum tenet Rica. in. 3. di. 37. Sed si ex nul
la istarū circunstantiarū fiat illicitus nō erit
pctm̄: si fiat cā honeste recreationis. vl' vir
tutis. aut ingenij exercendi. Aut si erit pec-
catū erit veiale. de corea. tn̄ vide supra Co
rea. Aduerte ꝙ in ludis qui fiunt cā virtu-
tis exercende. vel ingenij. nō licet ludere ni
si per vnum soldum. vt in. d. aūt. Alearum
⁊ soldi. 72. faciunt vnam libram auri. C. de
su. prepo. ⁊ arch. l. quotienscūqȝ. Sed tu
hoc limita ſm personam ad istam rōnem
sic: si non cōceditur nisi vnus soldus in ludo
magnis: ergo grossus solum paruis.

3 Est ⁊ tertius ludus q dicitur diabolicus:
qꝛ operatione diabolica ē inuentus ad idu
cendos hoies ad pctm̄ ⁊ iste ē i triplci drā
Primus consistit i ludibrijs: que ludibria
sunt rerum inhonestarū demōstratiōes. ⁊
talis ludus omnibus ꝓhibitus est tam exer
cere quā videre. Unde qn̄ tales demōstra-
tiones habent ꝓuocare ad lasciuiam vidē
tes tunc peccāt mortaliter tam exercentes
quā volūtarie vidētes. Facit qđ. s̄. dixi. Cu
riositas. Unde dicit tex. i prohemio. ff. qs
. n. ludos appellat eos ex quibus crimina
oriuntur. hec. n. fieri nullo patimur modo
hec ibi. Secundus ludus dr̄ ludus alee.
⁊ sub isto comprehenditur omnis ludus
qui initītur solum fortune: vt ludus cartaꝝ
taxilloꝝ. ⁊ huiusmodi. Tertius ludus dicit
mixtus. qꝛ partim innititur fortune. ⁊ parti
industrie. vt ludus tabullarū cum taxillis.
quia respectu taxilloꝝ versatur fortuna. res
pectu tabullaruȝ ducēdaꝝ v̓satur idustria.

4 Utrum isti duo ludi vltimo dicti sint ꝓ-
hibiti. R̄. ꝙ sic. vt patet in auten. alearum
vsus. C. de reli. ⁊ sumpti. fu. ⁊ in. c. episco-
pus. 35. di. ⁊ licet Hugo. in. d. c. episcopus
teneat ꝙ semper peccat mortaliter ludens
ad predicta: tamen non credo verum. nec
dictuȝ. c. episcopus facit pro sua opinione
quia dicit deseruiens. ⁊ dictō. de. auget. vt
ff. depositi. l. i. in principio. Ideo secundū
gl. ibideȝ ⁊ Rodon̄. peccat mortaliter ille
qui valde seruit ludo. i. ducit in consuetudi
nem: alias aliquando ⁊ raro non credo fo
ret mortale. Nec obstat dicta aūt. alearum
ludus. quia ipos prohibet per verbum de
cernimus. qđ non inducit ad mortale. vt di
xi. s̄. lex. §. 3. Clericis tamen ⁊ religiosis vi
detur esse mortale ludere: aut ludētes ad
ipsos videre. vt in autē. de san. epis. §. inter
dicimus. ⁊ ibi sequitur gl. Sed ego hoc n̄
credo. quia imperator non pōt precipere
clericis. ⁊ ideo idē dico de clericis qđ de lai
cis ꝙ peccant mortaliter quando tales lu-
dos ducunt in consuetudinem: nisi ratiōe
scandali. vt supra dictum est de ludo huma
no. Ratio quia isti ludi non sunt prohibiti
quia mali sint de se: sed ideo sunt mali quia
prohibiti: ⁊ causa prohibitionis sunt ma-
la que cōiter ex ipis sequuntur: que non sic
eueniunt in raro ludentibus sicut in consue
te: ⁊ quia prohibitio non se extendit nisi
ad deseruientes talibus ludis. Ideo tene
qđ dixi. Uerum est: ꝙ est periculosum tali-
bus ludere propter multa peccata que cōi
ter in ipis fiunt.

5 Sed quid si quis ludit ad prefatos lu-
dos gratis: causa recreationis vel causa ꝯ
uiuij ex consuetudine nūquid peccat mor-
taliter. R̄. glo. in. d. §. iterdicimus. videtur
tenere ꝙ sic clericus. Sed ego attendendo
ad narrationem. d. aūt. alearum vsus: ⁊ ꝯ
siderando ꝙ debeamus euitare correctio-
nem iurium. c. cum expediat. de elec. li. 6.
Dico ꝙ non prohibetur. ymo licite potest
in eis ludi gratis: vel in aliquo modico siū
causa conuiuij. siue causa recreationis. Et
sic intelligo. l. qđ in conuiuio. ff. de aleato:
Et intellige modicuȝ respectu persone que
ludit: ⁊ tale modicum qđ etiā faciliter do-
naret. quia in huiusmodi ludis sic factis
cessat ratio prohibitionis: nisi ratione ali
cuius circunstantie de quibus supra. §. 2.
esset mortale. Nec obstat dictum. c. episco-
pus. qđ non distinguit sed absolute loqui-
tur de omni aleatore: ergo nec nos debe-
mus distinguere: quia hoc verum esset nisi
ratio nos induceret ad distinguendum si-
cut hic. facit. c. Marchiō. i. q. i. vbi dicitur
non putemus in verbis scripturarum esse

euangelium sed in sensu: non in superficie sed in medula: non in sermonum folijs: sed in radice rationis. hec ibi.

6 Utrum inspectores predictorum ludorum prohibitorum peccent mortaliter. ℞. glo. in. d. §. interdicimus. videtur tenere ꝙ sic si sunt clerici. Sed tu dic quod siue sint clerici siue laici inspectores: ꝙ aut ex aspectu eorum inducuntur efficaciter aliqui ad ludendum. ⁊ sic si ludentes peccant mortaliter: sic inspectores. Si vero eos non inducunt ad ludum ex eorum aspectu nec ad continuandum ipm: sic si aliud mali non admiscetur non peccant mortaliter eos videntes ⁊ aspicientes: nisi essent tales qui corrigendo possent eos facere desistere a tali ludo qui est peccatum mortale in ludente: quia tunc talis peccaret mortaliter nō corrigendo: sed aspitiēdo. quia videtur ꝯsentire erranti. 83. di. error. cum similibus. periculosum tamen est tales aspicere ludētes in ludo prohibito: quia faciliter posset eis placere talis ludus deliberate qd̓ esset mortale. vt nō. theologi in 4o sententiarū di. 24.

7 Utrum acquisitum in prefatis ludis diabolicis sit necessario restituendum. ℞. ꝙ si ille qui dedit seu amisit non poterat alienare. nec donare sicut filiusfamil'. serui. ⁊ alij de quibus supra. Donatio. i. ⁊ tūc sine dubio lucratum est restituendum patri vel domino. vel illi qui dedit. sicut cum quis lusit vltra summā. 500. solidorum: quia sic dōare nō potuit: nec ludere. vt. s̄. Donatiō i. §. 20. ⁊ ideo sibi est restituendum. ⁊ sic d̓ similibus. ⁊ in hoc concordāt omnes doc. Si vero poterat alienare. tunc distinguo ꝙ si iteruenit fraus. puta. quia lucratus fuit cum falsis taxillis. aut alia deceptione. ⁊ sic similiter concordant doc. ꝙ tenetur necessario restituē ei a q̊ hūit. ymo dic̄ Bal. in ℞ica. C. de condi. ob tur. causam. ꝙ tenentur furti tales. ⁊ etiam ludentes sciēter cum illis qui non possunt alienare. ar. l. seruus cuiusdam. ff. de condi. indebiti. nec facit suum qd̓ lucratur. l. falsus. C. de furtis Aut non interuenit aliqua fraus. ⁊ ille qui perdidit potuit alienare. ⁊ in hoc est diuersitas inter doc. Nam cōis opinio s̄3 Astēn est ꝙ teneatur dare pauperibus. ⁊ hoc sequitur cōiter canoniste in. c. clerici officia de vita ⁊ ho. cle. Alij distinguunt de subditis imperatori: vel non. Sed tu breuiter dic ꝙ licet opinio predicta sit multum rationabilis, vt pote. que retrahit homines ab huiusmodi ludis: tamen nullo iure probatur qd̓ necessario sit facienda. sicut nec alia turpiter acquisita. Nec obstat ꝙ epus auxilio presidis pōt talia lucra si non repetuntur ab his qui amiserunt exigere ⁊ pauperibus distribuere. vt dicit tex. in. d. aūt. alearum vsus: ⁊ sic videtur ꝙ sint pauperum quia licet possit auferre in penam non tamē sequitur ꝙ ipi teneantur dare: sicut nec in alijs casibus in quibus fiscus turpiter acq̄sita pōt tolere. vt in. l. i. C. ad. l. iul'. repe. ⁊ in. l. i. ff. de iure fisci. Et faciunt que infra dicam Restitutio. i. in verbo. turpiter acquisitum: ⁊ sic tene quo ad necessitatem restitutionis. Bene tamen faceret episcopus si talia acciperet ⁊ daret pauperibus. Similiter confessores debent ea erogari facere pauperibus: vt in quo deliquit in eo puniatur. Si tamen nollet non est ei deneganda absolutio. Aduerte tamen ꝙ vbi leges imperiales ligant ꝙ illi qui amiserunt si vellent repetere possent vsq3 ad. 50. annos: ⁊ sic repetendo tenerentur eis de necessitate restituere. vt in. d. aūt. alearum. Nec obstat qd̓ dicunt quidam esse abrogatam per nō vsum: quia non est verum. vt patet ex dictis supra. Lex. §. 17. Sed vbi lex imperialis non ligat sicut in terris pape. ⁊ similium: non posset repetere: vbi lex imperialis viget si episcopi non accipiunt lucrata: possunt officiales facere. vt dent pauperibus vel in publicos vsus. vt in dicta auten. alearum.

8 Sed pone ꝙ ludens in casibus in quibus tenetur restituere lucretur. ⁊ postea cum eadem persona in alio ludo perdat nūqd poterit compensationem facere. ℞. ꝙ si in eodem ludo clarum est ꝙ sic: ⁊ voco hic eundem ludum quando se non diuerterūt ad alia. ar. l. continuus in princi. ff. de verbo. obliga. Et facit qd̓ nō. Bar. in. l. infitiādo. §. infans. ff. de furtis. Si vero in diuerso ludo. puta. quia hodie lucratus fuit ⁊ cras cum eodem amisit. sic de subtilitate. iuris non poterit compensationem facere si ille cum quo lusit sit de illis qui non tenentur de necessitate restituere. sed de equitate conscientie credo ꝙ possit. Facit qd̓ nō. Pa. in. c. filius de testamentis. ⁊. c. ex parte in si. de censibus.

9 Que pena contra tenentes ludum alearum prohibitum. ℞. ꝙ Primo domus in qua luditur debet publicari. vt in. d. aūt. alearum vsus. in verbo domibus eorum publicatis. Secundo si tenens ludum verbe

tur non oritur actio ex tali iniuria: nec punitur verberans: vel damnum ei dans quã docũqz et vbicũqz fictuz fuerat siue tempore quo luditur siue alio secundum Bal. in dicta Rubrica. et Bar. et est tex. in. l. i. §. notandum. ff. de alea. Tertio quod si fuerit ei aliquid subtractum tempore quo in eius domo luditur. siue lusoribus. siue ab alio non poterit repetere. nec habet rei persecutionem nec etiam penalem furti. vt est tex. in dicta. l. i. §. i. ff. de alea: tamen in conscientia pauperibus est dandum. ar. c. cum tu de vsu. Quarto qui alium compulit ad ludendum etiam ex metu qui non cadit in constantem potest puniri iudicis arbitrio. et potest poni in carceribus. vt in. d. tex. §. i. ibi. qui compulit. Unde generaliter intelligo illum compellere eo ipso quod stat cum altari parato. hoc est prestat domum. taxillos. scamnum. lumina et huiusmodi. nam istis suasionibus et illecebris dicitur compellere iuuenes qui non possunt refrenare iuueniles calores. l. si. §. filij autem. C. de bo. que liber. sicut dicimus in materia macedoniani in. l. i et. 3. ff. ad macedo. et per totum. Aliter nisi ita acriter intelligeretur dicta lex. effectum non haberet. quod non est dicendum. l. si pretor in principio. ff. de iudi. que lex predicta potest etiam intelligi in omnibus alijs qui blanditijs et suasionibus inducunt homines ad ludum: quod dicantur compellere: sicut dicimus de raptoribus virginum quod nisi essz qui solicitaret: qui dolosis artibus circumueniret: non faceret eã puellam in tantum dedecus sese prodere tex. e in. l. vnica. §. 2. C. de rapt. virgi. Quinto. quod omnis contractus celebratus inter ludentes adinuicem non tenz. vt nõ. Bar. in. l. si quis cum sciret in fi. ff. pro emp. nec vendens in ludo teneretur de euictione. vt in. l. si filiofamil. §. i. ff. quarum re. ac. non datur. Sexto quod mutuans pecuniam lusoribus vt ludant secum non potest eam repetere. vt est glo. ordinaria in. l. i. in principio. et in. l. fi. ff. de alea. ego credo etiam hoc verum generaliter in quocũqz qui scienter mutuat ludere volenti quod non repetet et videtur casus in. l. verum. §. pe. ff. de mino. nec dicas quod loquitur de minore vt etiã loquitur. l. si vero non remunerandi. §. si adoloscens. ff. mandati. quia idem est de maiore. vt dicit glo. in dicto. §. si adolescẽs Item quia dicta. l. veruz loquitur quando minor etiam priuilegiatus mutuat minori etiam priuilegiato: et tamen ibi licet sint in pari priuilegio. potior est conditio illius qui perdit pecuniam. Facit quod nõ. Bar. in. d. l. si quis cum sciret.

Luxuria est solutio in voluptates secundũ Isy. i li. ethiologiarum. Uoluptates autem maxime venerce soluunt animum hominis. et ideo luxuria est principaliter in eis Secundario autem dicitur esse in quibusdam alijs pertinentibus ad excessum. secũdum glo. ad gal. 5. vbi dicit. quod luxuria est quedam superfluitas.

Quot sunt species luxurie principaliter R. quod sunt sex de quibus habetur. 36. q. i. §. sed non omnis. s. Fornicatio simplex. Adulterium. Incestus. Stuprum. Raptus. et vitium contra naturam. Adde excessum in actu coniugali de quibus habes infra preceptum. §. io.

Utrum sit peccatum mortale. R. quod sic sed nõ quod luxuria habet initium in corde cogitando causa delectationis et istud est peccatum mortale secundum distinctionem positam supra. Cogitatio morosa. Multo magis si vltra cogitationem peccati mortalis addatur sensus puta. quia vult delectari in videndo. tangendo. loquendo. et huiusmodi. licet nolit consumare opus. Itẽ est peccatum mortale deliberatus consensus in opus si facultas adesset Math. 5. Qui viderit mulierem. s. desiderando corde deliberate ad mecandum iam mecatus est. s. propter peccatum mortale. et illius speciei est materia quam appetit puta. si solutam Fornicatio: si coniugatam adulterium et huiusmodi que circunstantia est confitenda cum mutet speciem secundum aliquos sed ego non credo quia solum est contra vnam prohibitionez. s. Non concupisces proximi tui vxorem: vel contra aliud. non rez. licet sit bonum confiteri eam: sed multo magis est peccatum mortale cum consentit in operationem. Unde si est polutio solum sine alterius commixtione sic dicitur molities vel immunditia. Si vero coytus sit ad rez alterius speciei. sic dictur bestialitas. Si autem ad rem eiusdem speciei sed indebiti sexus. sic dicitur sodomia. Si quarto sit ad rem eiusdem speciei et debiti sexus. sed nõ seruatur naturalis modus coeundi. vel quã tum ad instrumentum non debitum: vel quantum ad monstruosos concubendi modos sic hij quatuor modi dicuntur peccati contra naturã. Si cum alio eiusdem speciei et in debito vase et debito modo fit talis polutio

aut ē cū soluta. & sic fornicatio: aut cū con
iugata. & sic adulterium & huiusmodi. &
sic semꝑ peccatum mortale si ē voluntaria
preter matrimoniū.

3 Quod ē grauius horum. R℞. peccatū con
tra naturā ē maximū. & isto ifimū ē moli-
ties: grauissimū bestialitas: medium sodo
mia. post peccatum cōtra naturam maius
ē incestus: post incestum ē adulteriū. Uel
intellige accipiendo in suo sūmo. quia ma
ius peccatum ē coire cū matre q̄ cū alte-
rius vxore. Adulteriū ē maius stupro: vtꝫ
q3 autē aggrauatur per violentiam. vnde
raptus virginū ē grauius stupro. & raptꝰ
vxoris grauius adulterio. hec omnia ag-
grauātur secundū rationē sacrilegij. Infi
mum omnium predictorum est fornica-
tio que cōmittitur sine iniuria alterius per
sone.

4 Quot sunt eius filie. R℞. Isy. ponit quatu
orex parte sermonis. nam sermo debet eē
decens. contra qꝺ ē turpiloquiū. Secū
do licitus: contra qꝺ ē scurilitas. Tertio ex
pediens cōtra qꝺ ē ludrica. Quarto sale ꝯ
ditus. s. sapientie. contra qꝺ ē stultiloquiū.
Est & quito cecitas mētis. Sexto ꝑcipita-
tio. Septio incōsideratō. Octauo amō sui
Nono ē odiū dei. Decio amor mūdi. Un
decio horror futuri seclī. Et duodecio icō
stantia. de qbus. s̄. Interrogatōes.

5 Utrum in tactibus & oscul' & huiusmodi
sit peccatū mortale. R℞. q̄ sic. quando deli
berate fiunt cā delectatōis luxuriose ꝫ q̄
s̄. dixi Cogitatio. secus quando fiunt cau-
sa amicitie.

Magister secundum Host.
dicitur is qui ali-
cuius rei siue negocij pre ceteris cu
ram gerit. l. i. §. magistrum. ff. de exerci. Et
hoc nomen magister dicitur a monēdo si
ue monstrādo. ff. de ver. signi. l. quibus ꝑ
cipua. & de magistris. c. quia. Sed ꝓprie
magister vocatur qui docet gramaticam l'
alias facltates. & sic accipitur. de magistris
c. quia nōnullis. & in cle. i. eo. ti.

1 Qualis debet esse magister. R℞. q̄ debet es
se idoneus. prouidus. & discretus. in scia
quam vult docere. c. i. 2. & 3. eo. ti. & idōeꝰ
ē qui prio moribus. & post facūdia alios
antecellit. l. vnica. C. de ꝓfessori. Naz qui
alios docet non debet habere necesse ab
alijs docēri. ar. 36. di. §. ecce. Dꝫ ēt hr̄e bo
nā ꝯūsatōez testē docrie. 64. di. valētiniāꝰ

2 Utrum religiosus debeat ad magisteriuꝫ
assumi. R℞. q̄ si ingerit se vt fit cōmuniter
hodie non debet. 16. q. i. monachus cum
multis. c. & q. 7. c. i noua. Si vero non in-
gerit se sꝫ; mittitur a prelato suo ad quez ꝑ
tinet. sic possunt. & debent assumi. 19. q. i. sic
viue. & c. si clericatus. & c. doctos. & extra
eo. ti. c. i. & pe.

3 Que scientie legi possunt. R℞. q̄ omēs q̄
faciunt ad instructionem anime. corporuꝫ
vel rerum: nisi sint reprobate. & sunt iste q̄
legi possūt singulariter.
Gramatica de qua. Quicquid agāt artes
ego semper ꝑdico partes.
Dialetica de q̄. Me sine doctores frustra
coluere sorores.
Rethorica de qua. Est mihi dicendi ratio
cum flore loquendi.
Musicha de qua. Inuenere locū per me
modulamina vocum.
Geometria de qua. Rer mēsuras & earꝫ si
gno figuras.
Arismetica de qua. Explico per numeruꝫ
que sit ꝓportio rerum.
Astrologia de qua. Astra vias q3 poli va
rias mihi vendico soli.

4 Utruꝫ mathematica possit legi. R℞. q̄ ma
thesis cum aspiratione medie ad exercitiū
non licet docere. quia significat arteꝫ diui
nandi: & est reprobata. vt. C. de male. &
mathe. l. nemo. & l. culpa. Sed ad instruc
tionem doceri posset. 37. di. legimus. Sed
ego credo q̄ etiam ad instructionem non
liceat. quia cuius vsus malus est ipm quo
q3 malum est. vt dicitur in primo sen. dist.
i. Sed alia matesis que habet pli breuem
bene licita ē que est de quatuor. vltimo di
ctis scientijs. vn̄' vsus. Scire facit matesis
dat diuinare mathesis.

5 Theologia pre omibus doceri potest eo.
ti. c. quia nōnullis. Iu̅s canonicum & ciui
le. de priuilegijs cum de diuersis. li. 6.

6 Sed quid de poetis qui vt in pluribus
sunt ad animos iuuenum corrumpendos;
R℞. q̄ distinguendum ē de libris gentiuꝫ.
Nam quidam libri sunt qui vt in pluribus
sunt de lasciuijs. vt Ouidius de arte. & si-
miles. & tales legere vel audire omnino
prohibituꝫ est. Et sic intellige. c. sacerdo-
tes. & c. legātur. & c. ideo. 37. di. Sunt alij
libri gentilium seu poetarum qui vt pluri-
mum multum vtilitatis afferunt. licet i eis
aliquando sit aliqua turpia imixta: & tales
libros legere vel audire causa eruditionis
vocabulorum. vt per eos sciant loqui rec
te atq3 ornate non est prohibitum. & sic lo
quitur. c. turbat eadem di. cū duobꝰ. c. se.

dũmõ sit talis magister q fabulas lasciuas abbreuiet ⁊ obscure legat. Et sic limita gl. in sũma di.37. vide etiam quod dicam .j. Scientia.

7 Ubi debent magistri institui ad legẽdũ. R̷. ꝙ in omnibus locis: vbi facultates ecclesie suppetunt: siue sit cathedralis: siue alia ecclesia que habeat facultates sufficientes ad hoc debet poni magister qui legat in gramatica cui competens beneficium assignetur: seu percipiat fructus vnius prebende: ⁊ tamdiu solum ꝙdiu perseuerat in docendo clericos gratis illius ecclesie. ⁊ alios pauperes. In metropolitana vero ecclesia debet esse magister qui doceat in sacra pagina. ⁊ de hijs que pertinẽt ad curam animarum.37. di. de quibusdam. ⁊ e.ti.c.i. ⁊ .c. quia nõnullis. Hodie vero statutum ẽ ꝙ romana. parisieñ. oximeñ. bononieñ. salmacineñ. ecclesia habeat duos viros peritos ad instrueñ. i lingua hebraycaldaica. ⁊ arabica. cle.i.eo.ti. ⁊ ibi ponitur cuius sumptibus.

8 Quid si non vacet aliqua ꝑbenda. R̷. quilibet de prebendatꝪ debet dare tantum ꝙ faciant vnam prebendã si superest ad eorum necessitatem. ar. c. si. de hijs que fiunt a maio. par. capi. ⁊ de eccle. edi. c. de hijs. vel si non superest expectent donec vacet pria. ar. c. dilectus el. 2. de preben. secundũ Ber. ⁊ Host.

9 Sed pone ꝙ sit prebenda vna assignata magistro. nũquid tenentur canonici eligere alium canonicum: cum magister nõ sit canonicus. ⁊ statuto cum iuramento firmato caueatur ꝙ sint tot in numero. R̷. ꝙ non auctoritate illius concilij: c. quia non nullis eo. ti. nec faciunt contra iuramentũ nec currit eis tempus. quia non dicitur vacare talis prebenda: nisi quando magister desistet a legendo.

10 Utrum magister possit eligi in canonicũ sub illa conditione. vt doceat. R̷. ꝙ non. quia debet cessare omnis conditio ⁊ pactio: alias essꝫ simoniacum. Sed si vacaret aliqua prebenda: tunc ea vacante possent statuere. vt istud onus sit ei ãnexũ. ita nõ. Host. ⁊ Ber. in. d. c. quia nõnullis. ꝙuis Host. videatur tenere ꝙ etiam in prio casu non est simonia: sed permutatio de spirituali ad spirituale. c. ad questiões. de rerum permu.

11 Utrum talis magister cui assignata est ꝑbenda vel prouisio de ecclesia possit aliquid exigere a scolaribus. R̷. ꝙ non: etiaꝫ pretextu cuiuscũqꝫ consuetudinis. i. c. i. eo. ti. ⁊ si exigit a clericis illius ecclesie vel a pauperibus alienis cõmittit simoniam secundum Hostien. in. c. quia eo. titu. ⁊ Jo. Bar. Brix. ⁊ Archidia. in. c. de quibusdam. 37. di. Et hoc itellige si redditus sunt sufficientes: secus si sit pauper. nec habꝫ ꝓuentus sufficienter assignatos. quia magistri necessitas subleuanda est. d. c. quia nõ nullis. quia sic ñ esset symonia secundum Alex. nec est vendere scientiam sed laborem suũ. facit. l. 2. ff. de ori. iur. sicut ⁊ episcopus licet non possit facere exactiones tamen ex necessitate exigit subsidium caritatiuum. c. cum apostolus. §. prohibemus de censi. ⁊ .c. cum sit de simo. ⁊ .c. conquerente in fi. de offi. or.

12 Quid de alijs magistris. R̷. ꝙ similiter non debent exigere aliquid quando sunt salariati debite in studijs generalibꝰ a quocunqꝫ secundum Pa. in. d. c. quia nonnullis. In alijs extra studia generalia. similiter non possunt a pauperibus. sed bene a diuitibus alienis. ⁊ etiam secundum consuetudinem. l. ꝙ si nolit. §. si assidua. ff. de edili. edic. Facit. l. si fundus. ff. de euictꝫ. ⁊ qð nõ. Bar. in. l. nemo ẽ qui nesciat. ff. de duobus reis. Si vero non sunt salariati possunt exigere: sed non a pauperibus. de censi. c. licet. Et hec intellige vera ꝙ possunt exigere quando non est sibi prouisum sufficienter. ⁊ loquor hic non de hijs qui legunt vt addiscant. vel propter honorem: quia tales non gerunt vtiliter negotium alienum sed suum. ff. de nego. ge. l. si pupilli. §. 2. sed de illis qui ad vtilitatẽ scolarium legunt: vt sunt docti.

13 Nunquid omnes magistri possint oblata a scolaribus sponte recipere. R̷. ꝙ sic. c. dilectus filius el. 2. in fi. de symo. 10. q. 3. pu scis: quia quedam sunt que licet inhoneste petantur tamen honeste recipiuntur. l. i. §. est quidem res. ff. de va. ⁊ extraor. cog.

14 Utrum magister propter lucrum datum sibi a scolaribus concedens eis vacationem vel celebrationem festi peccet. R̷. Rodoñ. ꝙ si hoc facit pro recreatione eorum non est symonia: sed tamen turpe lucrum. secus si faceret propter festum colendum vel non colendum. quia esset symonia secundum Ray.

15 Utrum possit sine symonia aliquid exigi pro licentia docendi danda. R̷. Hosti. ⁊ Gof. ꝙ symonia non est sed turpe lucrũ de necessitate restituendum ei qui dedit si

erat idoneus: quia non turpiter dedit sed potuit redimere vexationem suam. c. dilectus. el primo de symo. secus si nō erat idoneus: quia cum turpiter dederit non ei restituitur. sed pauperibus de bono consilio esset dandum. vide ꝙ nō. Ber. in. c. prohibeas. eo. ti. Idem dic de epō qui non vult dare liniam suo clerico eundi ad scolas: nisi aliquo sibi dato. Rodoñ. tamen credit symoniacum episcopum: si propter lucrū dat licentiam pro quiquénio a iure cōcesso. c. sup specla. eo. ti. Similiter si ad maius tempus quādo habet respectū principaliorem ad soluēdum eum a spirituali officio qđ debet ecclesie. Si vero propť moram in studio faciendā. sic turpe lucruz ē: non symonia: sed mortale peccatum.

16 Utrum quis possit petere licentiam docendi in theologia. ℞. secundum sanctum Tho. in quol. ꝙ sic: cum cōicare scientiam sit opus caritatis. Qđ intellige verū quādo hoc querit pp bonum finē. sed propter superbiā. ⁊ extollentiā non liceret.

17 Utrum ille qui obtenta licentia fecit expensas in conuiuijs secūdum cōsuetudinē possit alium substituere cum pacto ꝙ reddat sibi expeñ. ℞. Rodoñ. ꝙ sic: dūmodo substitutus legat vice sua: ⁊ consuetudo sit substituendi. Si vero totum ius suum in eum transfert. sic non potest aliquid etiam pro interesse suo pacisci. ⁊ multo minꝰ de certa portione emolumenti percipienda: nec ē contra ꝙ ecclesia traditur tali modo quia beneficia sunt assignata pro sustētandis clericis: sed istud pro labore docendi.

18 Utrum peccent mortaliter admittentes ad doctoratū nisi exigant iuramentum ꝙ ñ expēdēt vltra tres mille turonēses argēteos i tali doctoratꝰ vel magisterij solēnitate. ℞. ꝙ sic. ⁊ sunt suspensi per sex menses ab huiusmodi promotione etiā si sunt episcopi. vt in cle. vlti. de magistris.

Maioritas

Maioritas non queritur a seruo dei: sed inferioritas. 40. di. multi. 93. dist. diaconi sunt.

Maledictio

Maledictio proprie ē imp̄catio seu optatio mali alicui fcā sub rōe mali. h̄ est inquātum ē maluz. intendens ipm malum. vt colligitur ex. c. deꝰ. 24. q. 3. Large autem accipitur ēt pro blasphemia dei vel sanctorum. vt in. c. statuimus de male. ⁊ omnis talis maledictio prohibetur 24. q. 3. si igitur, 46. di. clericus. ⁊. c. i. de male.

1 Utrum sit peccatum mortale maledictio. ℞. ꝙ aliquādo quis imprecatur malū alteri sub ratione boni. vt. s. conuertatur: vel non habeat causam faciendi mala: vel ei qui meretur maledici. sic non ē peccatū secundum Alex. 2a 2e tractatu de maledictione: quando fit cū alijs debitis circūstantijs. imo maledictio isto modo erit bonuz licet sit malū ei cui maledicitur. sed quando quis maledicit proprie. tunc semper ē peccatum mortale si fit cum deliberatione rationis ⁊ de malo notabili. secus si ex impetu vel de re minia. Dicit tamē Ale. ꝙ si talia ducantur in consuetudinē possz esse mortale propter ɔtēptum.

2 Utrum liceat maledicē creature irrōali. ℞. s3 Alex. vbi. s̄. ꝙ maledicē creaturē irrationali secundum se considerate est ociosum ⁊ vanuz ⁊ per consequēs illicitum. Maledicere aūt eis prout ordinantur ad hominē. sic ē idem pc̄tum ac si fieret homini. ⁊ ita mortale. sicut dictum ē: ⁊ de talibus intelligit illud. maledici regnuz dei non possidebūt. 24. q. 3. §. illicita. ⁊ de pena maledicentium deum vel sanctos. vide. s̄. Blasphemia.

Malefitium

Malefitium dicitur aliqñ do sortilegiū vel incantatio. vt. 26. q. 5. nec mirū. ⁊ de hoc. j. Sortilegiū. ⁊ quō pōt destrui vide j. Superstitio. §. 13. Aliqñ dicitur qđcunq3 crimen vt furtū. rapina ⁊ huiusmodi. vt insti. de obliga. que ex deli. na. Est etiam quasi maleficiū nocumentū qđ fit proximo preter ꝑpositum. vt insti. de obl. que ex quasi delic. na. per totum.

Malitia

Malitia dicitur tripl̄r. Primo pro habitu vitioso ex quo procedit ꝙ homo ē valde inclinatus ⁊ promptus ad agendum opera illius vitij habituati. ⁊ sic est peccaṙ ex malitia. i. ex electione mali propter illam inclinationem habitus vitiosi: sed non ē peccatum in spiritum sanctum. Secundo dicitur malitia contemptus. ⁊ abhominatio rerum spiritualiuz procedens aliquando ex inordinata tristitia mentis: ⁊ isto modo est filia accidie. Tertio malitia dicitur peccatum in spiritum sanctum. de quo dic vt j. Peccatuz. §. 3. Et istis duobus modis sēper ē peccatum mortale malitia: ex qua in contemptum bona spiritualia vel diuina habentur. si ē in deliberatione voluntatis secundum sanctum Tho. 2a 2e. q. 35.

m Andatum dicitur quando quis ad satisfactionem sue voluntatis impoīt aliquid alicui nulla data pecunia: seu quocunqꝫ alio. interueniant quecunqꝫ verba: ita tamen ꝙ sint que mandantur ad vtilitatem seu satisfactionem mandantis. Si vero sunt ad vtilitatem illius cui cōmittitur. sic dicetur persuasio. ⁊ persuasor nō mandator. vt nō. Bar. in. l. non solum. §. si mādato. ff. de iniur. Si autem data pecunia sit ē circa delictum. sic dicitur mandatum accipiens asassinus. de quo in. c. pro humāi de homi. li. 6. ⁊. d. l. non solum. Ubi vero non ē circa delictuꝫ mandatarius dicitur locator: ⁊ mandans conductor nec ē mādatum proprie.

i Utrum mādans delictum includatur sub dispositione iuris vel statuti punientis eū qui fecerit tale delictum. R̷. Pa. in. c. mulieres de sen. exco. sic distinguit aut verba scripta sunt in rem. p nta dicit ius siue statutum pro homicidio imponatur talis pēa. ⁊ sic includitur ex propria significatione verborum quia de homicidio qd̄ mandauit tenetur. l. hec verba. ff. de adul. ⁊. l. aut qui aliter. §. hec verba. ff. qd̄ vi aut clam. ⁊ vtrobiqꝫ per Bar. ⁊ per Cy. in. l. non ideo minus. C. de accusa. Aut verba sunt scripta in personam. vt quia dicitur. si quis cōmiserit homicidium puniatur tali pena: ⁊ sic si cōmittit per instrumentum qd̄ necessario operatur necessitate facti sicut mittēs sagittam ⁊ huiusmōi. vel operatur ꝑ instrumentum necessitate iuris. sicut quando ꝓcuratori vel subdito aliquid mandatur licitum. sic includitur mandans: quia ipse vere facit quoniam actus attribuitur prin°. facit. l. item mella. §. 1. ff. ad. l. acquil. ⁊ pro hoc tex. in. l. si pater in fi. ff. de manu. vin. ⁊. l. 3. §. si procurator. ff. ꝙ quisqꝫ iur. ⁊ idō statutum puniens ꝓponentem exceptiōeꝫ contra instrumentum: mandans procuratori proponere tenetur pena statuti. Si vero instrumentum per qd̄ explicatur operatur voluntate propria nō necessitate facti l' iur̄. vt puta quia mandauit delictum ꝯmitti: mandatarius non tenet̄ obedire: tunc i dispositione iuris cōmunis mandator cōprehenditur: non ex propria significatiōe: sed interꝑtatione iur̄. qd̄ vult parum interesse vel per se vel per alium facere: vt dicit tex. in. l. 1. §. deiecisse. ff. de vi ⁊ vi. ar. sed n̄ habebit locum in statuto in quo fictio nō habet locum. l. 3. §. hec verba. ff. de nego. ge. Et hoc tene. licet Bal. in. d. l. non ideo minus. aliter distinxerit. Distinguo tamen secundum Bal. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iur. sic: ꝙ aut statutum indlget. ⁊ sic comprehenditur quia cessat odium. ⁊ fauor: est ampliandus. regula odia. libro. 6. Aut punit ⁊ tunc: aut de pena regulari q̄ non multum exorbitat a iur̄ cōmunis dispositione: ⁊ sic includitur quia tunc statutum debet interpretari secundum ius cōmune. vt in. c. cum dilectus de consuetudine. nō. Inno. in. c. causam que. de rescrip. ⁊ Bar. in. d. l. omnes populi. quam quidem penam ius cōmune vult vt comprehendatur. vt. s̄. dictum est. Aut punit pena irregulari. ⁊ que exhorbitat a cōmuni iur̄. Et sic non includitur. sed habebit locum in casu suo. ⁊ hoc senserunt doc. antiqui i simili in. l. quicunqꝫ. C. de seruis fugi. in illa questione nunquid masculinum concipiat femininum: qd̄ in odio regulari comprehenditur. sed in irregulari non. Nec obstat predict̄. c. mulieres de senten. excomuni. in verbo vere qd̄ videtur innuere ꝙ non interpretatiue. quia illud verum est secundum Bar. in. l. sed si vnius. ff. de iniu. in peccato: sed non in pena. ⁊ qd̄ non vere comprehendat. Facit. c. vt fame. de sen. exco. vbi tex. inquit facere videantur. Ergo interpretatiue ad idem. de cle. pu. i duel. c. 2. Ubi pugil vere homicida dicitur. ⁊ mandans non. licet teneatur de homicidio. Item quia tex. ponit vt diuersa facere ⁊ mandare. 50. distinc. si quis viduam. ⁊ de homi. c. sicut dignum. Ergo in penis irregularibus a iure cōmuni per statuta nō habebit locum. vbi fictio non habet locū. vt dixi. Idem dic ꝙ quo ad effectus naturales qui ex ipso facto proueniunt vel requiruntur nunq̄ sunt paria facere per se vel per alium. Facit ꝙ nō. Bar. in dcō. §. deiecisse. vbi vult ꝙ non est idem adulterium facere per alium. sicut per se. sed quo ad effectus ciuiles qui consistunt in reprimendis iniurijs. sic tene quod. s̄. dixi. Et sic intellige. Et limita glo. in. c. sciant cuncti. de electio. libro. 6. ⁊ iura in ea allegata.

2 Utrum mandatarius non seruans formam mandati faciat aliquid validum. R̷. ꝙ non: quia gesta contra formam mandati sunt nulla. ⁊ non solum quando fit expresse contra formam. sed etiam quando fit preter: ⁊ citra formaꝫ: quia quando ad

actum datur certa forma. paria sunt agere contra citra. ⁊ preter formam. Vide tex. cum glo. in. c. is cui de elec. li. 6. ⁊. c. prudē tiam de officio dele. facit. l. diligenter i pri ci. ff. mandati. nō. Pa. in. c. fi. de resti. spo.

3 Quid de mandato qualificato. R. secundum Pa. i dicto. c. fi. ꝙ distribuitur i duo mandata: ⁊ si non potest impleri in facto seu substantia debet impleri in modo seu qualitate. Ex quo isertur ꝙ si duo mandā tur etiam data certa forma licz non possint simul impleri debet tamen fieri qđ potest ⁊ valebit actus. Facit qđ nō p glo. ⁊ doc. in. c. constitutus de rescrip.

4 Quid de eo qui mandauit delictum qđ post multum tp̄s ille exequitur. concludit Inno. in. c. ad audientiam de homi. qđ tenetur si non reuocauit expresse vel tacite vt puta. quia feci pacem cum inimico, vel parentelam. vt. l. 3. §. fi. ⁊ ibi glo. ⁊ Bar. ff. de adimen. legat. Et hoc sequitur Bal. in dicta. l. non ideo minus.

5 Utrum mandans teneatur mandatario de casu fortuito. R. Pa. in. c. sicut de iure iuran. ꝙ agens actione mandati petit damna que verisimiliter contingere potuissent quasi mandans ea debuerit cogitare a principio secundum Inno. in dicto. c. sicut. ⁊ sic petit expeñ. ⁊ damna. ar. ff. de nego. ge. l. nensenius. ⁊ sic dicit. intelligendam. l. inter cās. §. nō omnia. ⁊. l. si quis alicui. §. impē dia. ff. manda: nisi damna contigissent ex cāu fortuito qui verisimiliter non fuissz cogitatus. d. §. non omnia. ⁊ hoc tenet ēt Io. an. in regula damnum i mercuriali. li. 6. Et itellige predicta in eo qui gratis suscipit mandatum. nam mandatum debz esse gratuitum. l. i. §. i. ff. mandati: ⁊ ideo isti stipendiarij qui veniunt pro pretio non pn̄t agere ad damna. qr non sunt mandatarij. vt dictum est. Item illi qui causa pietatis vel parentelle ⁊ huiusmodi hoc faciunt. 23. q. 3. non inferenda. Similiter nec illi qui ex debito tenentur. ii q. 3. si dominus. ⁊. c. Iulianus. vide qđ nō. in. d. l. nensenius.

6 Utrum mandatum expiret morte mandatoris. R. doc. in. c. gratum. ⁊. c. relatuz de officio dele. ꝙ re integra expirat. l. mandatum. C. mandati. alias nō. Quomodo res dicatur integra ⁊ quomodo non, vide ibidem per doctores.

Manifestum

Manifestum nos rescribimus itelligere qđ vel per confessionem vel probationem legitime notuz fuerit: aut euidentia rei que nulla possit tergiuersatione celari dicit. tex. in. c. cum olim in fi. de verbo. signi. ⁊ ibi dicit glo. ꝙ proprie manifestum dr̄ qđ non eget probatione.

1 Utrum in dispositione vbi fit simpliciter mentio de manifesto debeamus accipere manifestum proprie ⁊ prout est spēs distincta a notorio. R. scd̄m Pa. in dicto. c. cum olim ꝙ debemus considerare mām subiectam. vt nō in. c. rogo. ii. q. 3. ⁊ etiam vsum loquendi. ar. c. ꝗuis de verbo. sig. In dubio vero debemus capere proprie. Ad h̄ l. non aliter. ff. de le. 3. ⁊ in. c. fi. de verbo. signi. ⁊ maxime in penalibus.

Manumissio

Manumissio est libertatis datio nam dum quis in seruitute est: manui ⁊ ptāti suppositus est: sz si manumissus est: liberatur a manu ⁊ potestate domini. vt insti. de liber. §. i. ⁊. 12. q. 2. cum redemptor.

1 Quis potest manumittere. R. ꝙ is qui habet administrationem rerum suarum ⁊. 18. annum inceperit inter viuos libertatem dare potest. instit. quibus ex cau. ma. nō pos. §. pe. In vltima vero voluntate qui testari potest. s. in. 14. anno. potest ⁊ manumittere vt in. d. §. pe. ⁊. C. qui manu. non po. aūt. sz hodie nouo iure. Item episcopus pōt manumittere seruos ecclesie bene meritos. 12. q. 2. si quos de seruis. potest etiam ⁊ nō bene meritos: dūmodo det ecclesie pro vno duos eiusdem meriti ⁊ peculij. 12. q. 2. episcopus qui. Intellige de bonis proprijs. Item causa miserationis potest. d. c. cum redemptor. Abbas potest etiam cum consensu episcopi ⁊ monacorum. 12. q. 2. abbatibus: vel si consuetudo sit ꝙ possit vel nō possit. illam serua. de his que fiunt a prela. si cum. ⁊. c. ea noscitur.

2 Quid si qs sit fuꝰ pliuz nūqd pt̄ manumitti ab vno illoꝝ. R. ꝙ sic: sz manumissor tenet alios fuar̄ idēnes. C. de cōi fuo ma. l. i

3 Utꝝ valeat manumissio i fraudē creditorū fcā. R. ꝙ ñ. C. q māu. ñ possūt. l. i. ⁊ insti. ex qui. ca. ma. §. i.

4 Utrum possit manumitti ille qui propter delictum incidit in seruitutem. R. Pa. in. c. ita quorūdā de Iude. ꝙ nō fm̄ Io. an. Facit. l. 2. C. quibus ad li. procla. non licet.

5 Quō fit manumissio. R. multis modis. Insti. de liber. §. multis modis. Ubi inter alios dr̄ ꝙ pōt fieri in secreto: vt si dicat dominus. esto liber. vel per ep̄laz. vel per testim̄ vel per quālibet vltimam voluntatem.

Quomodo reuocatur mãumissio. R. pp ter omnes causas ingratitudinis ex qbus reuocatur donatio. de quibus. s. donatio. i. §. 42. in auth. vt liberi de cetero. §. illud.

7 In quo differt mãumissus ab ecclesia a manumisso a priuato. R. q primo quia p pter operas non prestitas reuocatur i ser uitutem. vt. 12. q. 2. diaconi. secus in alijs. vt C. de libe. cau. l. solo. Secundo quia filij eorum remanent obnoxij ecclesie sue patrone. 12. q. 2. de libertis: sed alij non. C. de libe. & eorum li. l. i. & 2. Tertio quia serui ecclesie possunt manumitti cum hoc q non possit alteri q ecclesie. sua bona relinquere 12. q. 3. c. i. & 3.

8 Utrum in manumissiõe possit dominus aliqd seruitium spirituale sibi imponere. puta q sibi dicat horas & huiusmodi. R. q sic. ita q si seruare noluerit etiam si ordinatus fuerit degradet. & pristine seruitu ti subiciat. c. nullus de seruis nõ or.

9 In quibus consistit ius patronatus. R. vt nõ. in. l. fi. C. de bo. lib. in glo. s. p° vt ñ pponat turpẽ actõem: aut exceptionem ad uersus patronũ. Secundo reuerentiã ei debet tam in faciendo q non faciẽdo. Tertio prestare debet ei alimenta si alias non habet. Quarto patronus habet ius reuocandi eum in seruitutẽ ratiõe offense comis se contra ipsum. Quinto patronus habet ius succedendi liberto. Unde tenetur libertus ei relinquere legitimam que ẽ. tertia ps suorum bonorum si in bonis habet plusq cẽtũ aureos: & nullos liberos habet cũ decedit: si vero minus q centũ aureos habet in sb stantia non tenetur ei aliquid relinquere. q si mortuus fuerit ab itestato nullo libero rum relicto sic succedet in totum. Uide ibi dem. & insti. de succes. libertorum. §. sed no stra constitutio.

Mathematici

sine aspiratione dñr diuini. sed cum aspiratiõe significat sciam quadriuialẽ. vnde versus. Scire facit mathesis: sed diuinare matesis. de quo vide. j. Sortilegium & superstitio. & . s. Diuinatio. Unde tales non debẽt ad limen alterius domus accedere: alias con cremari debent. nec aliquis eos suscipere seu consulere: alias debent deportari & bõa eorum confiscari. & diulator gladio vltore feriri. vt. C. de male. & mat. l. nullus. l. nemo. & . l. culpa.

Matrimonium p°.

quidem ẽ coniunctio maris & femine iter personas legitimas in diuiduam vite cõsue tudinem retinens. 27. q. 2. §. i. institu. de pa. po. in prin. & in. 4. sen. di. 27. de presump. illud quoq nobis.

1 Utrum matrimonium sit sacramentum noue legis. R. q matrimoniũ põt dupliciter accipi. aut qntum ad eius institutionẽ. & sic non ẽ sacramẽtũ noue legis. q: fuit ante nouam legẽ institutum. alio modo quo ad eius effectum. & sic licet fuerit ante nouã legem i stitutum. non tñ habuit vim cõferendi gratiam sicut modo in noua lege in qua non ẽ euacuatum sed cõfirmatũ. & factũ gratie causatiuum. & sic ẽ sacramentũ noue legis. Hec Rica. in. 4. di. 26. ar. 4. q. 2.

2 Quid ẽ in isto sacramẽto materia & forma. R. secũdum Ricar. vbi. s. eadem. q. v bum p° prolatũ ẽ materia: & verbum. 2° ẽ forma. q: sicut verbũ accedens ad verbum precedens qui dicit accipio te in meã vxorem ẽ forma huius. s. dicendo: & ego accipio te in meũ virum vel econtrario. Ber. in. c. tua nos de spo. vult q verba sint forma. & cõsensus sit materia.

3 Quid ẽ res & quid ẽ sacramentũ in matrimonio. R. Ricar. vbi. s. ar. 2. q. 3. q expssio consensus siue exterior cõiunctio est sacramentum tñ. Res ẽ duplex que p istud sacramentum significatur. s. caritas quam signat & dispositiue cãt. Alia est vnio xpi & ecclesie quam signat sed non cãt. Ipa ãt caritas est res tantum: & non sacramentũ. obligatiõ vero interior per mutuũ cõsensum expressa siue coniunctio exterior est res & sacramentum.

4 Utrum gratia gratum faciens conferatur in hoc sacramento. R. Ricar. vbi. s. q sic. si digne contrahant ex diuina institutiõe.

Matrimonium ij°.

quomodo contrahitur dic q ad legitime contrahendum. debent fieri bãna: & quomodo publice contrahendũ est. de quo vide. s. Clandestinũ.

1 Per quid cõtrhitur. R. q p mutuũ cõsẽsum verbis expressum. c. tua nos de spo.

2 Utrum sine mutuo consensu animorum possit contrahi matrimonium. R. secundũ cõmuniter Theologos q quo ad deum & veritatem non potest esse matrimonium. si non ambo consentiant: simul dicant: aut faciant quicquid voluerint ab extra. 27. q. 2. sufficiat. licet ecclesia aliud iudicet. vt i. c. is qui. de spon.

Utrum requiratur ꝙ cõsensus ꝑstetur si
mul eodẽ tpe. ℞. Pa. in. c. dilectus de spõ.
tenet ꝙ ð subtilitate iuris necessario reqrit
vt simul eodem tp̃re prestetur. qꝛ dicit glo.
in. l. cõsensu. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ in. l. i. ff. de ꝯ
trahen. emp. ꝙ in cõtractibus q ꝑficiuntur
iure gentium debent consensuꝫ sil'prestare
Et spe. in ti. de spon. dicit ꝙ rñsio alterius
debet sequi immediate per. l. continuꝰ actꝰ
in prin. ⁊. l. i. ff. de verbo. ob. Host. vero i
c. ex lr̃is quem sequitur Jo. an. dicit ꝙ suffi
cit consentiat per prius ⁊ duret in proposi
to suo: ⁊ postea alterius consensus accedat
ex post facto. ⁊ est verior opinio host. vt est
tex. in. d. l. i. §. si vero p̃ns iterrogauit. vbi
dicitur interuallum medij tp̃ris non vita
uit obligationem: secus si non perseueraraꝫ
in primo proposito. qꝛ sic esset vera prima
opinio ꝙ non esset matrimonium ꝯtũcũ
qꝫ alter consentiret postea.

4 Utrum verba exprimẽtia consensum de
p̃nti sint necessaria ad matrimonium cõtra
heñ. ℞. cõiter theologi in. 4. di. 27. ⁊ moder
niores canoniste. vt nõ. Pa. i. c. tue fr̃nitati
de spon. tenent ꝙ non sunt necessaria ẽt in
loqui valentibus: dũmodo per alia signa
exteriora consensus exprimatur. vt per nu
tum. ⁊ huiusmodi. Et istð tene: licet alij di
cant alr̃. Facit pro hoc. qꝛ legata ⁊ fideicõ
missa solo nutu relinqui possunt ẽt a loqui
valente. vt. C. de fideicõmis. l. ⁊ in epl'a. ⁊
ff. de le. 3. l. nutu. c. cum apud de spon. vbi
dicitur ꝙ sufficit ꝯsensus. ergo non requi
runtur verba preci se: cum per alia possit ex
primi. qꝛ illud dici tur sufficere quo posito
nihil aliud requiritur ad subãm actus. vt
nõ. glo. in. c. statutum de rescrip. li. 6. Item
non refert quid de equipolentibus fiat. c.
licet ex quadam de testi. Item patet ꝙ mu
tus põt ꝯhere: vt in. c. cum apud de spon.
ergo verba non sunt necessaria. vt pꝫ in. d.
c. tue fraternitati. ⁊ in glo. in. d. c. sufficiat.
Et ideo si quis diceret accipio te in meam
vxorem ⁊ si consentis vt sit matrimonium
da mihi osculum. ⁊ illa dat. erit verum ma
trimoniuꝫ: lꝫ nullum verbum dixerit. ð ma
trimo. ꝯ. inter. ec. ꝯc. c. i.

5 Utrum sine aliquo sensibili signo exprim̃
te ꝯsensum de p̃nti cõtrahatur matrimoniũ
℞. fꝫ cõiter theologos vbi. s̃. ⁊ canonistas
in. d. c. tue fraternitati ꝙ non. qꝛ est sacr̃m. ⁊
de ratione sacramẽti est ꝙ sit in eo aliqð sẽ
sibile signum. ⁊ ideo dicit glo. in. d. c. tue. ꝙ
ad esse matrimonij duo cõcurrunt necessa
rio. vnum materia. s. consẽsus. aliud forma
s. verba vel signa consensum exprimentia:
Aduerte tamen ꝙ si pater contrahit ⁊ dicit
verba pro filia presente ⁊ tacente ꝙ erit
matrimonium. quia verba parentum ⁊ ta
citurnitas filiorum presentium ⁊ verba in
telligentium equipolent sensibili signo ex
primenti consensum interiorem. Qð verũ
intelligo si ipsi pro quibus contrahuntur
aliquo signo annuunt: alias non credo ꝙ
sola taciturnitas sufficiat. Et sic itellige ⁊ li
mita glo. in. c. ñ omnis. §. cum dicitur. 32. q.
2. ⁊ in dicto. c. tue fraternitati. ⁊ sanctũ Tho.
⁊ Rica. in. 4. di. 27.

6 Utrum consensus de futuro cum carna
li copula faciat matrimonium. ℞. secũdũ
Rica. in. 4. di. 28. ꝙ quo ad deum ⁊ rei ve
ritatem sine consensu reali de presenti non
potest esse matrimonium. c. tua nos de spõ.
Et ideo distinguit sanctus Bo. eadem di.
ꝙ aut copulatur sibi affectu coniugali ita
ꝙ vir credit copulari cum sua vxore. ⁊ ecõ
trario. ⁊ sic copula facit matrimonium pro
pter consensum tacitum de presenti quo vi
detur implere velle qð promisit. s. eam ac
cipere nunc de presenti sicut antea promis
serat de futuro. Aut cognoscit eam affectu
fornicario. ⁊ sic non est matrimonium quo
ad deum: sed presumptum quo ad ecclesiã
contra quam presumptionem non admitti
tur probatio. vt in. c. is qui de spon. si tamẽ
contraheret de facto cum alia. teneret secun
dum matrimonium fm̃ Rica. vbi. s̃. qð nõ
bene.

7 Quomodo cognoscentur signa que exp̃
munt consensum de presenti. ℞. ꝙ recurrẽ
dum est in foro anime ad intentionem. ꝙ
si de intentione nescitur. sic dicendum est ꝙ
si aliqua verba precesserunt ab vno eoruꝫ:
vel ab aliquo alio in eorum presentia: ⁊ sic
postea signa. sic secundum verba determi
nabitur de signis. vt puta si alter dicit. Ego
te accipio in vxorem ⁊ si tu similiter consẽ
tis accipere me in virum bibe: vl'annue ca
pite ⁊ huiusmodi. sic erit matrimoniũ. Si
vero precedentia denotant consensum de
futuro. sic ⁊ signa. Qð si nulla verba preces
serunt. sic non iudicabo pro matrimonio.
ex quo de intentione non constat. Tutius
tamen est pro matrimonio presumere. quia
nullum periculum imminet: alias sic.

8 Quomodo verba cognoscentur in du
bio quando de intentione non constat. ℞.
ꝙ verba quedam sunt clara que demon
strant consensum de presenti. sicut cum qs
dicit. accipio te in meam vx̃. ⁊ illa replicat

ꝛ ego accipio te in meum virum ꝛ similia

Quedā sunt dubia vnde nō. ꝙ verbuȝ placet ꝛ verbum volo denotant secundum tēpus presens secūdū dn̄m An. in. c. ex lr̄is el prio. de spon. verbum autem infinitiuuȝ nihil perfecte significat sed determinabitur ſm verba precedentia vel ad presens vl̄ futurum. Unde si verbo volo vel placet addatur verbum infinitiuuȝ denotans actum nō dependentem solum a libera voluntate ꝓferentis. non inducitur dispositio de presēti sed de futuro. puta cum dicit placet vl̄ volo ascendere arborem. Si vero verbum infinitiuum denotat actum qui procedit solū a voluntate proferentis libere. Et tunc si denotat principium actus non iducitur dispositio de presenti. Exemplum. volo tecū contrahere vel volo te desponsare. ꝛ sic n̄ erit matrimonium. Si vero denotat executionem actus. sic inducitur dispositio de p̄senti. Exemplum. volo te habere in vxorē vel dicatur placet mihi te retinere pro vx̄ ꝛ sic erit matrimonium. quia qui vult consequens vult ꝛ antecedens. vt in. c. preterea ꝛ in. c. prudentiam. de officio dele. In hoc tamen multum instant doc. sed pertrāseo. ꝛ vide si vis Bar. in. l. cūctos populos. C. de sum. tri. ꝛ canonistas in dicto. c. ex lr̄is.

9 Quid si dicat prouidebo tibi tāq̄ȝ vxori mee ꝛ illa similiter idem respondeat. R. ſȝ host. in. c. ex parte de spon. ꝙ pro matrimonio est iudicandum.

10 Utrum si dicatur viro vis talem pro vx̄ ꝛ respondet placet. ꝛ similiter idem dic̄ mulier sit matrimonium. R. vt patet ex dictis matrimonium est. nō. etiam host. in. c. sponsam de spon.

11 Quid si dicat promitto tibi ꝙ non dimittam te pro meliori vel peiori vx̄. R. secundum Host. in dicto. c. ex parte. ꝙ matrimonium erit. Nam in talibus ꝛ similibus dubijs iudicandum est pro matrimonio. ar. d̄ sen. ꝛ re. iudi. c. fi.

12 Utrum vir dicens promitto tibi ꝙ habebo te pro legitima vx̄. ꝛ similiter respondȝ mulier contrahat de presenti. R. ꝙ sic. vt i dicto. c. ex parte in tex. ꝛ in gl. 3. q. 5. c. nec illud. §. sed obicitur. quia verbum habebo pōt referri ad tempus presens de ma. contra. inter. ec. contra. c. ex lr̄is. ꝛ ideo secundum host. ꝛ Gofre. subaudiendum est de cetero vel hoc tempore. secus esset si diceret. promitto tibi ꝙ ducam te in vx̄ secunduȝ Jo. in. d. c. nec illud. quia sic essent spōsalia. ꝛ similiter dicit Pa. i. d. c. ex parte ꝙ erit mr̄imonium si dicat ꝓmitto tibi ꝙ nō hēbo aliā vxorē. nisi te: ꝛ illa silr̄ r̄ndet. sec⁹ si diceret non accipiam aliam in vxorem. quia non erit matrimonium.

13 Quid si dicat promitto tibi ꝙ retinebo te perpetuo mecuȝ ꝛ illa r̄ndet silr̄. R. ꝙ non ē mr̄imonium: nisi dicat ꝙ vult eam tenere i vxorē. in aūt. qui mo. nā. effi. le. §. pc. Jo. tamen in. c. i. 30. q. 5. ꝛ glo. in. c. solȝ. 32. q. 2. tenet ꝙ de iure canonico est matrimonium ꝛ ita tene in dubio. Sed qn̄ constat de mēte non est curan̄ de verbis quo ad deum. ꝛ consciam: q꞉ qn̄ ambo intendebant contrahere de p̄n̄ti. semꝑ erit matrimonium ēt si verba sonabant cōsensum de futuro. ar. c. intelligentia de verbo. signi. cum similib⁹.

14 Sed qd dicen̄ cū aliquis dixit verba exp̄mentia ꝯsensum de p̄n̄ti vel de futuro: ꝛ secuta copula postea dicit ꝙ nūq̄ȝ talia v̇ba ꝓtulit aio contrahendi sed solū aio extorq̄ndi copulā. R. ꝙ alter nō dȝ credē quia nec tenetur. Un̄ in. c. ꝑ tuas de ꝓbatiōibus dī. Nimis indignū ē iuxta ltimas sanctiōes vt qd̄ sua quisq̄ȝ voce dilucide protestatus est in eo casu proprio valeat testimonio infirmare. Si pur temerarie credit ꝙ dicat verum. sic non debet nec ad petionem alterius ēt in carnalem copulam consentire nisi de nouo dicat se velle contrahere. Si āt dicat postea se eē mētitū ꝛ petat debitū tūc credat ꝛ reddat. Si vero credit non esse virum ꝛ permanet in prima temeraria credulitate. sic non debet reddere: q꞉ faceret ꝯtra consciam ꝛ si non reddit peccat ēt: q꞉ vir reuocando qd̄ prius dixerat expirat illud prius dictum. quia reuocatio concordat verbis quibus cōsensit de presenti. hec Rica. vbi s. di. 27. ar. i. q. 4.

15 Sed pone ꝙ prefatus nō eam duxit nec vult ducere sed potius aliā accepit. R. ꝙ in foro ecclie si pōt ꝓbare mlr̄ ꝙ ꝯxit ꝑ verba de p̄n̄ti l' de futuro secuta copula carnali ꝙ coget eā ducere: nec admittetur ꝓbatio i ꝯ̄rium. vt nō. in. c. is qui de spon. sed in foro anime si aliam non accepit cogendus est vt eā accipiat: si euidēt n̄ appet ꝙ potius se decipi finxit. puta q꞉ magna ē disproportio nabilitas Si vō aliā duxit aio ꝯ̄hēdi ꝛ in p̄ātam n̄ ꝯsensit. nō dȝ ēt ad p̄ceptuȝ ecclie ſam dimittē: sȝ potius pati hūilr̄ ēt excōicatōȝ. ꝛ tali mō cū ſa hitare ꝙ n̄ gn̄et scādalū alijs. q꞉ priuȝ mr̄imoniū nō fuit ex q̄ cōsensus ex p̄te alterius defuit. sed ſm. Et h̄ tene q꞉ cōiter tenetur. vt nō. Pa. in. d. c. is. licet

quidam dicant ꝙ licet primū non fuerit matrimonium tamen etiam secundū non pōt esse: quia ecclesia talem inhabilitat ad contrahen̄ cum quacūqȝ alia a prima. in .d. c. is qui fidem.

16 Quid faciet prefata mulier que non pōt probare contractum matrimonium qꝛ fuit clandestinum. ℞. si statim vir reuocauit ⁊ patefecit ꝙ non consentit. Aut si sit multa disproportionabilitas ex quibus verisimiliter pōt credere ꝙ nūquam in eam consenserit ⁊ similia: sic credo ꝙ si ille transiuit ad secunda vota: aut omnino renuit eam accipere ꝙ poterit ei credere ⁊ cum alio ꝯtrahere: maxime si sic iurat ⁊ ex qualitate vite sue pōt p̄sumē ꝙ nō mētiret̄ in hoc: alias nullomodo debet contrahere cum alio sed viuere in castitate. ⁊ sibi imputet ꝙ fatue egit clandestine contrahendo. Sed si pur de facto contraxit ⁊ probabiliter credat ꝙ talis prefatus non habuerit aium in eam consentiendi: sic poterit exigere ⁊ reddere. Si vero non habet aliquam probabilitatem ad hoc credenduȝ. credo ꝙ teneat̄ reddere sed exigere nō possit. Si vero crederet ꝙ prefatus tunc consenserit licet postea neget. nec poterit exigere nec reddere ar. eorum que nō. in. c. inquisitioni de sen. exco. Qđ nō. qꝛ sepe in pratica euenit.

17 Quid si quis post contractum matrimonium non aio consentiendi sed decipiendi credens ex consilio pitorum tale matrimonium tenere cognoscit prefatam mulierem tāquam cōiugem credens sic firmiter esse? ℞. ꝙ talis copula non facit matrimonium quo ad deum: quia ex quo nullum vinculū precesserat quo ad deum copula non facit matrimonium. vt nō. in. c. is qui. de spon. vbi dicunt doc. ꝙ si sponsalibus solutꝭ seqtur copula non inducitur matrimonium ex quo vinculum sponsalium est solutū. Ideȝ dicunt vbi interuenerit promissio de contrahēdis sponsalibus in futurū. Facit. l. fi. ff. de condic. ob cām. Item error iuris non inducit consensum matrimonialem: qꝛ nihil tam contrarium: consensui quā error. l. si per errorem. ff. de iur. om. iudi. Facit qđ nō. Bar. in. l. multum. ff. de cōdi. ⁊ demō. vbi dicit si iudex errat in fundamēto iurisdictionis non valere processum licet in veritate haberet iurisdictionem. ⁊ ꝓbatur in c. sciscitatus. de rescriptꝭ. iuncto. c. prudentiaȝ. de officio. dele. vbi iudices delegati cū clausula. Si non omnes ⁊c̄. Si ꝓcedūt sine alio ignorantes ipedimentū ⁊ credentes posse sine eo procedere non valet ꝓcessus: licet habeant iurisdictionē: quia errāt in fundamento iurisdictionis: ita iste errauit in fundamento mr̄imonij. cuȝ cōsensus sit eius fundamentū ⁊ de subā eius. vt i. c. tue de sponsal. ⁊ similibus. Unde si talis accepit aliam non pōt eam dimittere in foro aie aut religioneȝ exire: si quā professus est. ⁊ stat̄ eiꝰ ꝓfessiōi i h̄ vltio. vt nō gl. i. d. c. is q. ⁊ ibi per doc. ⁊ i. c. significasti de homi. Ideȝ cōsuluit do. Alex. de neuo in scō.

18 Utrum matrimonium possit cōtrahi iter abn̄tes per procuratorē. ℞. ꝙ sic. 32. q. 2. honorantur de conuer. coniuga. c. ex parte. el ꝯ in tex. ⁊ glo. si tria concurrant. Primo ꝙ spāliter mandetur eideȝ de matrimonio cōtrahendo. Secūdo ꝙ specificetur eideȝ de certa ⁊ spāli seu d̄terminata ꝑsona cū q̄ ꝯ̄hat nomine cōstituentis. Tertio ꝙ cōstituēs perseueret in eadem volūtate vsqȝ quo ꝓcurator ꝯ̄xerit. Nam procuratō q̄ȝtūcūqȝ generaliter sit cōstitutus non poterit cōtrahere matrimonium ꝓ cōstituente. nisi exp̄sse id habeat in mandatis. nec hoc sufficit nisi determinetur certa persona cū qua cōtrahere debeat in mandato. hec probantur in tex. ⁊ glo. de procura. c. procurator. li. 6. nec prefata sufficerent si mutaret aium. vt patet ex dictis hic. s. licet ecclesia nisi exp̄sse reuocaret iudicaret pro matrimonio: tn̄ quo ad deum ⁊ cōsciam non esset matrimonium: ex quo consensus deficit tp̄re quo ꝓcurator contrahit.

19 Sed pone ꝙ procurator in mandato habet spālem ptātem de contrahendo matrimonio sed non determinationē persone cū qua debeat contrahere: tn̄ habet oretenus vel per lr̄as aut alio modo. ℞. ꝙ si contrahit cū illa erit matrimoniū. Nec obstat gl. in dicto. c. procurator que tenet cōtrarium quia intelligenda ē quādo alio modo non specificauit spālem personam ꝑ rōnem suā. Uerūtamē stulta est que cū tali procurator cōtrahit nisi faciat fidem ꝙ ad cōtrahen̄ secum sit spālr ꝓcuratō deputatus: qꝛ sic ille posset negare ꝙ non misit eum vt cōtraheret cum illa: sed cum alia. ⁊ in foro contentioso excluderetur.

20 Utrum per solas lr̄as possit contrahi matrimonium inter absentes. ℞. vt patet ex dictis ꝙ sic. si duo cōcurrunt. Unū ꝙ mittēs lr̄as quibus exprimit ꝙ talem accipit i vx̄ de p̄nti si ipsa consenserit: ꝙ perseueret in eadem voluntate vsqȝquo illa cui lr̄e mittuntur expresse cōsentiat. Secundū ꝙ illa

psona exprimat cōsensum receptis lrīs alī cui alteri vel p lrās scribat ipm ↄsensu:alr nisi exprimat qͣtūcūqȝ ↄsentiat nō erit ma trimoniū fm Rodoñ.ar.d.c. honorant ꝛ c.veniens q cle:vel voue.ꝛ.c .ex publico. de conuer .coniuga.

21 Sed nūqd statim vt lrās rescripserit qui bus silr ꝛ ipm accipere exprimat in viruȝ aut alij manifestauerit sic.talis mihi scripsit ꝙ me accipit i vr̄.ꝛ ego notifico vobis ꝙ silr ego accipio eū in virū erit mrimonium R.vr̄ pria facie ꝙ nō.donec ad notitiaȝ al terius pueniat.qꝛ antea nō est consensus .i. sil'sensus sed dissensus.i.separatus sensus. ꝛ facit.p hoc.l.cōsensu. ꝛ qd ibi nō. ff. de act.ꝛ obli.Sed tñ ego credo ꝙ statim . vt expressit sit matrimoniū.qꝛ ibi sunt substan tialia mrimonio.s.cōsensus expressus am borū ꝛ cū subālia sint sufficit. ar .eorū que nō.p Bar.in.l.platā C.de sen. ꝛ interlo. om.iudi.ꝛ istud tene.Ex q̄.n.vel nuntio b expressit vel p lrās sic est cōsensus .qꝛ simr ambo cōsentiunt ꝛ cū signis necessarijs . ar.ad hoc in.d.c.honorantur.

22 Quid si dicat,pmitto vobis tribus soro ribus ꝙ vnā de vobis accipiam i vr̄.ꝛ ille oēs rñdent placet:ꝛ postea cognoscit vnā ex illis.R.fm host.ꝙ mrimonium cū illa erit.qꝛ ipso facto cōsentit.c.dilecti .ꝛ. c .vt nrȝ.de appe.Et hanc opinionē tene lȝ glo. in.c.ex lrīs el fo de spon.teneat ↄrīū ꝛ mul ti doc.quā veram intelligerē si qs promit teret tribus feminis non consanguineis qꝛ vnam cognoscendo posset aliā nihilomi nus accipere fm fidem.sed non sic in casu proposito.ꝛ ideo pro mrimonio est iudi cañ nisi cognouisset eam animo fornican di solum.

23 Quero in quid est cōsensus qui facit ma trimoniū.R.fm opinionē Rica.in.4.dist. 31.ar.2.q.1.ꝙ ad hoc vt cōsensus faciat ma trimoniū oȝ sit ibi tria bona mrimonij im plicite ꝛ in hitu saltē.s.ꝙ ↄhentes cōsentiāt Primo in viculi inseparabilitatem.rōne cu ius ē in mrimonio bonū sacramenti.Secū do in bonū fidei quātū ad eius eētiale qd ē nō negare vsum sui corporis si cōiūx alr petat nisi deus a debito reddēdi:liberaue rit.Sed quātū ad accidētale bonū fidei seu accessoriū qd ē nō exhibere alteri quā suo cōiugi vsum sui corporis nō ē necessarium sed solum ad bene eē mrimonij . Tertio in bonū.plis quātū ad eius eētiale qd ē eam suscipere cōditionalr.s.si deus eam dede rit vel nō,pcurare aliqd ipedimētū ne,ples veiat . sȝ quātū ad ei⁹ accidētale bonū.s.ab solute velle.plē ꝛ eā educare nō ē necessa riū.Vñ si qs ↄheret cū intētiōe sepabilitatis nō dico q̄ ad thorū sȝ q̄ ad viculū.qꝛ sic eēt ↄ bonū sacramēti : aut cū itētiōe denegādi se ipm alteri cōiugi petēti sine alia diūa re uelatiōe:qꝛ ↄ fm bonū.s.fidei.Aut cū inte tiōe nō suscipiēdi,plē si deus eā darȝ:aut ñ eā educādi:aut.pcurādi venena sterilitatis ne.ples cōcipet aut nasceret vl'educaret qꝛ ↄ tertiū bonū mrimonij.s.plis.matrimoni um talis nō ↄheret Et iō oȝ pfata hēat in i tētōe saltē iplicite.Explicite vō sufficit ꝙ in ↄhendo itendat illud.qd iter ↄhētes requi rit ad mrimoniū.Maria āt verū mrimo niū cōtraxit cū Joseph:lȝ nō itenderet con sentire i carnalē copulā: qꝛ erat certificata ꝙ Joseph nūq̄ eā requireret ꝛ si eā requi sisset ꝙ deus absoluebat a tali obligatione. Silr ille q ↄhit q̄uis nō hēat aium ↄsumā di sed religionē intrandi .qꝛ cū intrat absol uitur a deo a tali obligatione.

24 Utrū itentio libidinis l'pulcritudinis aut diuitiarū excludat mrimoniū. R .fm sctm̄ Bona.in.4.di.30.ꝙ multe cāe pñt eē idu ctiue ꝛ sine pctō dūmō nō sistat in eis . vñ si moueret sicut cā principal': ē minus hone sta ꝛ eēt ↄ sacramēti vtilitatē:nō tñ ↄ sacra mēti veritatē.nisi ita eēt finis ꝙ nō quere ret nisi libidinem.vel diuitias: nō vxorem ducere.qꝛ sic eēt ↄ veritatem sacramenti .

25 Sed nūqd ↄhens ex alio fine q̄.plis ha bēde peccet.R.Pe.de pal.in .4. di. 31 .ꝙ sic veialr qñ ↄhit principlr pp vitandā for nicationē : si mō si talis q fm cōem spem posset hre filios.al'nō. Vñ lȝ finis mrimo nij prim⁹ ꝛ p se sit itentio generādi : tñ qñ pricipale sctm̄ ē ipossibile sicut i sene l'steri li lȝ de secūdario q ē intētio vitādi fornica tionē facere principale.Alie āt itentiones si cut reformatio pacis. ꝛ alie honeste si prin cipaliter ꝛ p se itēdant.sic ē pctm̄ veiale.si cut cum vir cognoscit vxorē pp sanitatē:vl baptizat vt sanet.Alij vō volunt ꝙ sit mor tale qꝛ cū matrimoniū sit sacrm non pōt sine pctō mortali principlr itendi finis ex traneus:sicut si qs baptizaret pricipalr pp questū.nō curās de grā baptismali.sed istd dicit idē Petrus ꝙ ē nimis durū . sed tñ ñ ē sine rōne: ꝛ ido securius est:tenet tñ idem ꝙ ↄtrahens principaliter pp voluptatem peccat mortalr. Si vō qs cōtrahit secūda rio pp diuitias.pulcritudinē ꝛ huiusmodi nō ē pctm̄:nisi sit inhonesta intentio.

26 Utrū ↄtrahēs in pctō mortali peccet mō

taliter. R. fm Petrū pdictū q sic: q dicit Aug. i. q. i. p isayam. q sacra talia sūt vnicuiq cū quali cōscia qs accedit. Sz nūqd teneatur cōfiteri vr tenere q sic. sed ego nō credo de necessitate nisi in proposito. intellige q peccat cōtrahēdo p vba de pn̄ti.

[M]atrimonium iij.

que ipediūt vt nō ɔhat. R. q sunt. 18. quo duo pria ipediūt de necessitate pcepti ita q peccat mortaliter ɔhēs: tamen ɔctū de fctō nō dirimūt. Tertiū vō ipedit solū ad tps ⁊ aliqn̄ ipetuū. Alia vō sequētia tali mō ipediūt q ēt si d fctō ɔhat nō tenet nec ē mrimoniū postea cōtractū: ⁊ cōtrahēdo peccat mortalr nō i oibus. sed solum qn̄ ɔtrahit ɔtra ipedimētū. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 13. 14. 15.. 16. ⁊ aliqn̄ icurrit excōicationē. si cōtrahit i ipedimento cōsanguinitat l' affinitatis l' voti solēpnis aut ordinis. vt. s. Excōicatio. 7. cāu. 41. ⁊ quis pōt dispensare vt qs contrahat in ipis ipedimentis. vide. j. Impedimento. 18. §. 2. ⁊. 3.

Impedimentum primuz dicitur

interdictū ecclie. ⁊ istud iterdictū ē duplex quodā generale q phibetur clādestine ɔtrahere mrimoniū oibus. d quo dic. vt. s. Clādestinum. Aliud est interdictū spāle quo alicui a iudice spāliter phibetur pp aliquaz cām legittimam ne contrahat. ⁊ istud interdictum non pōt fieri nisi ab eo qui pōt de cā matrimoniali cognoscere. sicut est eps vel alius ordinarius. ⁊ qui hēat peritiā canonū. de ɔsan. ⁊ affi. c. i. Unde contrahens contra istud interdictū peccat mortalr. ⁊ si cā pp quā factū est interdictū est ppetua. sic oio seperabūtur data snia diuortij pbato impedimēto de matri. contra inter. ecc. cōtra. c. vltimo. Si vero erat temporalis sic tenebit matrimonium sed in penam debent ad tempus separari. de matri. contra. inter ecc. contra. c. i. ⁊. 2.

Impedimentum secūdū dicitur

feriarum. Nam vt notat Pa. in. c. capelanus. de ferijs. phibentur nuptie celebrari ab aduentu vsz ad Epiphiam inclusiue. lz Hosti. dicat ēt includi octauam: sed tu tene non includi: quia. c. non oportet. 33. q. 4. nihil dicit de octaua. nisi cōsuetudo eēt: quia illa seruanda. l. si de interptatiōe. ff. de legi. Item a septuagesima vsq in octauam pasce inclusiue: q in. d. c. capelanus. dicitur post octauas. ergo non in octaua. Item a pmo die rogatōum q est fa feria an ascensionem dn̄i vsz ad octauā pentecostes iclusiue. q lra dicit in. d. c. capellanus p. 7. dies p festū pentecostes. nō. n. eēnt. 7: dies nisi dn̄ica includeret. Facit qd ibi dr tres septimanas q n̄ eēnt nisi includertur. ⁊ expone lram cum dicit p. 7. dies festi pent. qd caret octauis nuptie suspendantur i dn̄ica que sequitur. ⁊ deinceps ⁊c. vt intelligas de dn̄ica fa p pentecostes: non q oportet expectare vsq tunc. sed q si vult celebrar eas in die solēni vt coiter fit oz expectet vsq tunc.

Utruz in pfatis temporibus phibeatur totalr contractus matrimonij. R. Pa. in. d. c. capellanus q non: q matrimonium sine alia celebritate sed solū per verba de psenti coram facie eccle pōt oi tpr contrahi cū n̄ inueniatur aliqua cā phibitionis. q in tali ɔsensu nullum est peccatnm ymo est sacramentum: vt in. c. debitū. de biga. Sz solū phibetur solēnitas nuptialis. vt sunt ɔuiuia ⁊ alie siles solēnitates. ⁊ solēnis traductio ⁊ carnis coistio. vt lz glo. in. d. c. capellanus. Qui aūt facit contrariū peccat mortaliter. q contra interdictū eccle contrahit de matri. contra. inter ecc. ɔ. p totū. Tenet tn̄ Pe de pal. q solum erit peccatum mortale qn̄ pma vice consumat: non postea. nisi faceret in contemptum eccle. Credo ēt q si mulier que alium habuit virum ⁊ vir qui aliam habuit vxorem contraherent simul ⁊ consumarēt sine alia solemnitate ɔuiuij q non peccarent mortaliter. q in eis cessat ratō phibitionis pdicta.

Impedimentum tertiuz dicitur

conditio. ⁊ hic accipio hanc ɔditionem p pe. s. put est suspensiua actus. de qua hēs. s. ɔditio. §. 2. que fit per hanc dictionez si. Unde si quis contrahat cum aliqua sub ista conditione: si pater suus erit contentus. ⁊ huiusmodi non erit matrimonium donec conditio impleatur. ⁊ si nunq ipleretur nūq eēt matrimonium. Ad cuius dclaratōez est sciendum. q ɔditiones sunt i qtruplici genere. s. honeste. turpes. idifferētes. ⁊ impossibiles. honeste sunt oēs ille que faciūt ad condecentiam matrimonij vt q parentes sint contenti. vel que non derogāt honestati. vt si dederis mihi dotem. si pater tuus remiserit mihi iniuriam. ⁊ huiusmōi. Et iste si apponantur in matrimonio ipm impediunt vt non sit donec conditio veniat in eē. Unde si ille qui sub tali conditione cōtraxit

mutet aium ⁊ dissentiat: vel aliam sine ꝯdi-
tione accipiat ante ꝙ̃ conditio impleatur.
iam non erit matrimonium ꝑmum: lꝫ po-
stea conditio eueniat. Uerum est ꝙ si nõ trã
siuit ad secunda vota. eccl'a compellet euꝫ
vt eam accipiat. ex quo conditio aduenit.
de ꝯdi. appo. super eo in tex. ⁊ glo. Fallit h
in duob⁹ casibus. Primus si pẽdẽte ꝯdcõe
ꝯmisceantur carnaliter. Et intellige ƀꝫ ꝙ. s
dixi. Matrimonium. 2. §. 6. vel consensus
de ꝑsenti absolutus adueniat. ꝺ ꝯdi. appo.
c. de illis. ⁊ c. sup eo. ⁊ c. p tuas: qꝛ tunc erit
matrimonium de pñti absolutum. Secũd⁹
casus est si ꝯditio est necessaria: vt cum dici
tur accipio te in meam vxorem. si sol fuerit
in cancro. in estate. ⁊ huiusmodi. qꝛ ex quo
oio talis ꝯditio est extitura necessario. stati.
est matrimonium. qꝛ talia futura sunt iam
ꝑsentia i causis. suis tex ẽ aptus i. l. si pupill⁹
§. i. ff. de noua. Unde nec ꝓpe dꝫ dici condi
tio. l. heres meus. ff. de ꝯdi. ⁊ demon. Hoc
tenet Hosti. Car. ⁊ Pa. in. d. c. p tuas. ꝺ cõ
di. appo. ⁊ S. Bona. in. 4. di. 28. ⁊ sanct⁹
Tho. in quarto. distinctione. 27. Sed cõtra
rium tꝫ glo. Jo. Gofre. ⁊ Jo. an. i. d. c. per
tuas. ⁊ dicunt ꝙ si trãseãt ad scd̃a vota tene
bit secundum matrimonium contractum
ante conditionis euentuꝫ. Ego vero credo
in foro contentioso veriorem secundã opi.
In foro aũt anime iudicandam est ƀm eoꝝ
intentionẽ. Si. n. non intendebant tunc cõ-
trahere sed in tempus conditionis: sic non
erit matrimonium. ⁊ sic erit vera secunda
opinio. qꝛ lꝫ stipulatio sub conditione que
omnino est extitura non sit conditionalis. ẽ
tamen in diem itaq ꝙ non ꝺbetur aliquid
ante ꝙ̃ veniat. vt nõ. in. d. §. i. facit. l. heres
meus in ꝑn. ff. de condi. ⁊ demon. vbi lꝫ le
gatum factum titio cum morietur nõ sit cõ
ditionale. tamen non tenetur heres solue-
re ante ꝙ̃ moriatur. esset bene conditio-
nale si legarẽtur centum titio cum morietur
heres. Ratio qꝛ si moreret legatarius pri-
mo ꝙ̃ heres. legatuꝫ expiraret morte lega
tarij. sed non in ꝑmo casu qꝛ trãsiret ad he
redes. vt in. d. l. heres. Et sic pꝫ ꝙ ꝯditio
que oio est extitura aliñ fac̃ ꝯtractũ ꝯditiõa
tũ. aliqñ non. ⁊ quando ñ est conditiona-
tum. est tamen in diem. ⁊ sic non erit matri
monium de ꝑsenti. nisi aliud intendat.

Sed nunquid conditõ que necessario sub
intelligitur in contractu si expꝑmatur faciat
conditionalem. R. ꝙ nõ. vt in. l. hec verba
testatoris. ff. de lega. i. ⁊ in. l. conditiones.
⁊. l. aliquando. ff. de condi. ⁊ demon. Nã
legatum factum sub ista conditione: si hers
hereditatem adierit non est conditionale
quia necessario subintelligitur. vt in dictis
iuribus patet. Sed si contractus posset fie-
ri etiam non existente illa conditione. sic. si
apponatur facit contractum conditionaleꝫ
⁊ ƀm hanc distintionem concor. Archi. ⁊
Jo. an. in dicto. c. vnico. de spõ. li. 6. qui vi-
dentur cõtrarij. Sic ergo patet quomodo
matrimonium vel sponsalia non sunt con-
ditionalia quando dicitur contraho cum
tali si ipsa in me consenserit. ⁊ huiusmodi.
secus si diceret si deo placuerit. ⁊ huiusmo
di. quia non necessario insunt. qꝛ põt eẽ ma
trimonium contra voluntatem dei.

2 Sed pone ꝙ quis contraxit sub conditi
one si patri suo placuerit. pater ꝑmo dissẽ
tit. sed postea mutata voluntate consentit.
R. ꝙ non erit matrimonium. per. l. boues.
§. hoc sermone. ff. de ver. si. ⁊. l. hec condi-
tio la picola. ff. de condi. ⁊ demon. quia
ista conditio. si pater meus consenserit de-
bet verificari de ꝑmo consensu. ex quo qꝛ
non fuit. ideo expirauit. Unde sicut copula
carnalis que de sua natura habet purifica-
re conditionem. non purificat quando iue
nit extinctum vinculum. vt puta. quia supꝑ-
uenit affinitas post matrimonium conditõ
naliter contractum ante conditionis euen-
tum. Aut quia conditio expirauit ⁊ non fu
it impleta: sic ⁊ in proposito. ⁊ hoc tene
post ꝙ̃ aliam accepit. licet dominus Car.
in dicto. c. super eo. dicat tenere matrimo-
nium si taliter contrahentes perseuerabant
in ꝑmo ꝓposito.

3 Sed quid si prefatus pater nec consen
sit nec dissentit expꝑsse. R. crdo ꝙ ñ erit ma
trimonium. per. l. qui heredi. §. primo. ⁊
per. l. meuius. ff. de condi. ⁊ demon. vbi
patet ꝙ conditio debet impleri i forma spe
cifica: ergo requiritur ꝙ expresse consenti-
at. Hosti. tamen. ⁊ sequitur Car. in dicto. c
super eo. dicunt ꝙ tenet matrimonium ⁊
ꝙ sit speciale matrimoniuꝫ. Et hec opinio
tenenda. vbi ad secunda vota non est deuẽ
tum. alias ꝑmum verius est. de iure iuditio
meo.

4 Utrum matrimonium contractuꝫ sub
conditione cum sint affines: si dominus
papa uoluerit dispensare: teneat aduenien-
te conditione. R. Pa. ⁊ Inno. in dicto. c.
super eo. videntur tenere ꝙ ñ. ꝓ quibus fa
cit. l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de ver.

obli. ꝛ.l.ꝯtinuꝰ.§.cū qs eo.ti.facit.l.apud Julianū.ff.de le.i.Sed i ꝯrīū ꝙ teneat.est d.An.ꝛ quidā alij.in.d.c.sup eo.ꝛ est veriorꝫ p.l.si rem meā.ff.de ver.ob. Ubi possum stipulari rē meā in tpus ꝯditionis.qñ mea nō erit.lꝫ nunc cū sit mea non possiꝫ. Facit simi.l.3.iuncta.l.pe.ff.de ope.publi. Ubi valet mandatū priuati de opere publico faciēdo principe ānuente.qḋ tamen alias non valeret. Nec obstat.d.§.sacram. ꝛ.§.cū quis sub ꝯditione.qꝛ ibi vitiū erat in re que ñ erat in ꝯmertio:nec pōt esse.lꝫ non sic ē in cāu nr̄o.qꝛ sublato impedimēto ꝓhibitiōis per dispensationē nihil obstat.Faciunt nō.in.c.in cāis in fi.de elec.ꝛ in.c.nisi cū pridem.i fi.de renū. Jtē nec.l.apud Jul.ꝑdicta.qꝛ dꝫ intelligi verꝫ esse ꝯditōem fore īpossibilē q̄ pendet ex voluntate principis.in hijs que priceps nō solet ꝯcedere.vt ibi pꝫ.qꝛ ibi loquitur de ꝑdijs in patrimonio Cesaris redactis. q̄ Cesar nō solet alienare ñ isolitis ꝯcedi dispensatiue.vt ē tex.in.l.itercedit.ff.de ꝯdi.ꝛ de.Et iō hanc ꝑtem tene.añꝙ transeat ad fauota.ꝓ qua facit qḋ nō.Bar.i.d.l.si rē meā.sed postꝙ trāsiuit posses tenere primā.

5 Utꝝ teneat ꝯditio si donaueris mihi centū.accipio te in vxorē.R̷.ꝙ nō.tex.ē in.l. si ita stipulatus fuero.§.si tibi nupsero.ff.de ver.ob.Qḋ limita qñ talis stipulatio fit non cā dotis:vel qñ ñ subest iusta cā petēdi illud.al's sic.Unde dicit ibi Bar.ꝙ si nobilis ꝯtraheret cū plebea.non essꝫ inhōestum.si in recōpensatōeꝫ nobilitatis aliqd exigeretur.

6 Sed pone ꝙ.B.ꝯtraxit cū.A.sub ꝑfata ꝯditōe.ꝛ ante ꝯditionis euentum ꝯxit cū C.sub eadē ꝯditōe:demū.A.ꝛ.C.eodē tēpore dat cētum:qḋ istoꝝ erit matrimōiuꝫ. R̷.ꝙ neutꝝ rōe icertitudinis.Facit.l.si ita fuerit in prin.ff.de re.dub.ꝛ.l.duo sunt ticij.ff.de testa.tnte.Jtem qꝛ contractus cōditionalis suscipit robur ab implemento.l.cedere diem.ff.de ver.signi.ꝛ ideo perinde ē ac si cum duobus ꝯtraheret simul eodē tpe. Nec ob.l.potior.§.videamus ff.qui po.in pig.hēantur.l.nec emptio.in prin.ff.de contrahen.emp.Ubi implemētum ꝯditionis trahit ad diem ꝯtractus celebrati.vt ꝑinde habeatur ac si a principio fuisset contractus purus.vt sic primuꝫ videatur valere.qꝛ predicta iura intelligunt qñ non ē in potestate gerentis secūdū tollere:quia si esset in potestate eius tollere.vt in cāu nostro bene tolleret.vt in.d.l.potior in prin.Nec fm pōt prio preiudicare.quia ñ ē maius vinculū ꝙ primū.Et hoc teneas.qꝛ cōis opinio ē:nisi ꝯditio impleta fuisset citius ab aliquo eoꝝ.quia illud esset matrimoniū.

7 Utrum ꝯtrahens cu m aliqua cuꝫ conditione.si te inuenero virginē.teneat.R̷.fꝫ Car.in.d.c.per tuas.ꝙ si ista conditio intelligatur:si te inuenero per aspectum matronarum ꝛ huiusmodi.sic tenet conditio Si vō referat̃ si te iueñro virginē.s.per copulam.ꝛ sic reicitur tamꝙ turpis.ꝛ lꝫ matrimoniū.lꝫ nō sit virgo. Et sic itellige gl. in.d.c.per tuas.ꝛ cōiter docto.qui eam sequuntur.

8 Quid si dicat si permiseris me coire tecum accipiā te in ꝯiugē.vel dabo tibi cētū R̷.ꝙ non erit matrimoniū per copulam.qꝛ pōt se liberare dando centum.

9 Quid si dicat ꝯtrahā tecū si ꝑmiseris coituꝫ.Aut ꝓmitto tibi ꝙ si vxorē accipiā te accipiā si permiseris me coire tecuꝫ.R̷.ꝙ pro matrimonio ē iudicandū in prima copula.sed non ante copulā.qꝛ fm Jnno.lꝫ ista conditio sit inhonesta tñ suspendit cōtractū.sed purificat̃ in prima copula. Alij dicunt ꝙ si intelligatur de copula matrioniali.sic est honesta. ꝛ suspendit.si de alia fornicaria.sic dꝫ haberi ꝓ non adiecta.vt nō.in.c.duobus de spon.duo.ꝛ sic erit matrimoniū ēt añ copulā.ꝛ videtur verius.

10 Conditio que ē de pſo vel ō pñti aliquo non ꝓprie ꝯditio ē.vt in.l.institutio talis. ff.de cōdi.insti.viciat tñ si non fuit.

11 Alie conditiones sunt turpes.ꝛ inhoneste.ꝛ si sunt ꝯtra substantialia matrimonij.vt ꝯtra insepabilitatē:aut ꝯtra bonū fidei.vel ꝯtra bonū ꝓlis.eo mō quo ō substātia sunt.de qbus sunt substātiales dixi.s.matrimoniū.2.§.23.sic viciant ꝛ non vitiātur.vt pꝫ in.c.fi.de ꝯdi.appo.facit.c.detrahe.i.q.i.ꝛ.l.cū hijs.§.si pretor.ff.de trāsac.qꝛ remota parte substātiali non pōt consistere aliqd.Si vero non sunt ꝯtra substantialia matrimonij.sic viciātur.ꝛ non vitiant.ꝛ sic ꝑinde ē ac si fuisset ꝯtractū sine cōditione.vt nō.in.d.c.fi.Ex hoc pꝫ solutio multarum qōnū.Unde ꝯtrahens donec aliam meliorē inueniat nihil facit.Jteꝫ si venena sterilitatis ꝓcurabis. Jteꝫ si non seruabis mihi fidē aliam volo posse accipere ꝛ huiusmodi.qꝛ nihil fit.Al's secus.vt puta.si te adulterandā ꝓstitues.licet canoniste teneant cōiter ꝙ non sit matrimonium. Tu tamen dic ꝙ ē matrimonium ꝛ conditio rei

citur. qꝛ n̄ est contra eēntialia mr̄imonij. vt s̄. dixi.

12 Alie ꝯditiones sunt ipossibiles. vt si celū di gito tetigeris ꝛ huiusmodi. ꝛ tales reiciūt fauore mr̄imonij. ꝛ hn̄tur ꝓ non posite. vt in. d. c. fi. lꝫ in alijs ꝯtractibus a mr̄imonio vitient ꝯtractū. vt in. d. c. fi. ꝛ. §. ipossibil'. in sti. de here. insti.

13 In sūma nō. ꝙ ad hoc vt ꝯditō quelꝫ suspē dat matrimoniū vt non sit an̄ eius euentuꝫ oꝫ ꝙ. 7. concurrant. Primum ꝙ sit appo sita in p̄ncipio contractus matrimonij. Nā si matrimonium eēt ꝯtractū pure p̄mo. ꝛ postea poneretur cōditio n̄ posset eū suspē dere nec rescindere. c. dixit. 32. q. 1. facit qd̄ nō. d. An. ꝛ Pa. i. c. 1. de ꝯdi. appo. Secū dum requiritur ꝙ in ꝯditione vterqꝫ con sentiat exp̄sse. Unde lꝫ vnus ponat conditi oneꝫ si alter exp̄sse in eam non consentit ēt si taceat matrimonium erit purum. vt nō. i. c. fi. de ꝯdi. appo. Et q̄uis ꝯditio eēt cōtra substantialia matrimonij. nihilominus ma trimonium teneret. vt ibidem nō. facit. c. a liquando. 32. q. 2. saltem quo ad eccl'aꝫ. Ter tium ꝙ conditio n̄ sit necessario futura. de quo tn̄ dic. vt. s. in p̄n. aut ꝙ n̄ sit turpis aut ipossibilis. qꝛ sic hētur ꝓ non adiecta: exce pta illa que est contra substantialia matrio nij. Quartum ꝙ non interueniat ꝯsēsus de p̄nti absolutus post conditioneꝫ ꝛ ante eius euentum. Quintum ꝙ non interuēiat carnalis copula ante euentum ꝯditōnis. qꝛ sic statim erit matrimoniū si fuerat ꝯtractū per verba de p̄senti sub illa conditōe. ēt si p̄ cesserat ꝯditōnis defectus. dūmō alter erat ignorans. puta. qꝛ ꝯtraxit si patri placeret. ꝛ pater ꝯtradicit: tn̄ alter ignorat hoc ꝛ cō sentit. i copulā matrimōiū erit. vt nō. d. An. in. c. per tuas. de ꝯdi. appo. adducit in simi li nō. in. c. ex pte decani. de rescrip. ꝛ simili ter Hostiē. ibidem. qd̄ tn̄ credo ve℞. quo ad forum contentiosum. ꝛ. ēt in foro con scientie. si ābo matrimonialiter intende bant copulari. alias non: vt. s̄. Matrimoni um. 2. §. 6. Sextum ꝙ sit ꝓp̄e conditio. nō modus. tꝫ tn̄ Pe. de pal'. in. 4. ꝙ idē sit dicē dum de modo sicut de conditione. ꝛ sꝫ eā dem distinctionem: excepto ꝙ qn̄ modus est possibilis ꝛ honestus non suspendit ob ligatōem. sicut facit conditio. tn̄ tenetur im plere nisi eius fauore sit appositus. qꝛ tunc non tenetur. si solum eius fauorem respicit. Conditio vero apposita per modum cāe: siue cā sit vera siue falsa s̄m Pe. p̄dictum hētur ꝓ n̄ adiecta in matrimonio: nisi esset necessaria. puta. ꝯtraho tecuꝫ qꝛ es libera. qꝛ si eēt s̄ua n̄ valeret. Idē qn̄ dicit ꝯtraho tecū. qꝛ es Joānes filius titij. ꝛ huiusmōi. qꝛ si eēt error ꝯditionis l' p̄sone. ꝛ sic vitia ret mr̄imoniū. Septimū ꝙ ꝯditio n̄ sit de p̄ terito l' p̄senti. sed de futuro. vt. s̄. §. 10.

Impedimentū. 4. dr̄ error

nam q̄cq̄d ipedit cām de sui natura ipedit ꝛ effectum. Consensus aūt. vt supra dictū est. ē cā matri monij. ꝛ iō qd̄ euacuat consensuꝫ euacuat matrimonium. Consensus vero ē actus vo lūtatis q̄ p̄supponit actum intellectus. qꝛ vt dicit Aug. 5. d̄ tri. Inuisa diligere possum⁹ icognita nequaq̄. Et qꝛ error ipedit cogni tionē. iō ꝛ consensū. qui sequitur ex cogni tione. propterea dicitur qui errat. non con sentit. l. si p̄ erroreꝫ. ff. de iuris. om. iudi. Un̄ in. l. cum testamentuꝫ. C. d̄ iur. ꝛ fac. igno. dicitur cum errantis voluntas nulla sit. ꝛ i. l. non idcirco. ibidem. cum errantis consen sus nullus sit. facit. 29. q. 2. §. hijs ita rn̄det.

1 Utrum matrimoniuꝫ dolo contractū teneat. ℞. glo. in. c. cum dilectus. qd̄ me. cā. ꝙ sic: lꝫ dolus dederit cām contractui. ꝛ idē in gl. l. a diuo pio. ff. de ritu nup. ꝛ in. c constituit. 20. q. 3. Limitat Pa. in. d. c. cum dilectus. ꝛ bn̄ verum. nisi sit talis dolus q excludat consensum. qꝛ sic non teneret. Fa cit qd̄ nō. Jo. an. i. c. vnico. d̄ como. ꝛ facit c. cum locum de spon. Quod bene nota qꝛ facit ad multa. vt in votis. iuramentis. ꝛ hu iusmodi. spiritualibus. qꝛ coiter tenetur. ꝙ tenent. vt in dictis glo.

2 Utrum omnis error ipediat matrimo nium. ℞. ꝙ non. sed solum ille error qui est cōtra substantialia matrimonij. Duo autē includit matrimonium essentialr̄. s. duas p̄ sonas que coniunguntur. ꝛ mutuam corpo ris potestatem inuicem. Primum tollitur per errorem persone. Secundum p̄ errorē conditionis s̄uilis. qꝛ seruus non pōt liber libertatem sui corporis alteri tradere sine consensu domini sui. Et iō hij duo errores solum impediunt matrimonium. Alij autē errores ēt si sint ad bene eē matrimonij nō ipediunt. vt puta credebat ꝙ pater eēt con tentus. vel ꝙ eēt diues: vel nobilis: vel pul chra. ꝛ huiusmodi. cum ista sint accidenta lia matrimonio. non impediūt. d. §. his ita respondetur.

3 Circa p̄mum errorem. s. p̄sone est notā dum ꝙ ad hoc ꝙ aliquis erret in persona oꝫ ꝙ per visum vel famā. vel auditum ha beat notitiam aliquam p̄sone. cum qua cō

trahere intendit. qz vt dixi in penitus incognitum nec consensum nec amorem possumus dirigere. ar. l. cum ab eo. §. massam. ff. de contrahen. emp. vñ credens absentez sibi aliqualiter notum pñtem τ consentit ñ in pñtē qui est alius. sz in absentē ꝯsentit errat in personam. qz errare est alium ꝓ alio accipere. 22. q. 2. in quibus. 38. di. ꝙuis. Sz si nullam de absente hz cognitionem nō errat sed decipitur in pñte. de quo ponitur exemplum de eo qui dicit se filium magni regis in genere: vel pmogenitum magni comitis. τ huiusmodi. τ sic est error fortune non psone qui non ipedit. vt dictum ē. 29. q. i. §. error. Idem cum aliqua scit aliquem hēre filios multos. nullum tñ eoꝝ cognoscit: si aliquis eoꝝ dicat se pmogenitum. τ illa consentiat in eum pp spem successiōis bonoꝝ paternoꝝ erit error fortune τ non impedit. sicut nō. Hugo. 29. q. i. in pn. Calde. tñ in. c. 2. de coniugio servoꝝ. τ Jo. 29. q. i. in sūma. τ Hosti. in sūma tenent ꝙ i isto vltimo casu est error psone τ non est matrimonium. τ credo sit verius: nisi forte intēdisset consentire absolute in pñtem quē tñ putabat aliū: sed si consensus ferebatur in eum non vt i pñtem sed in pmogenitū erit verum. ꝙ non erit matrimonium.

4 Circa secundum errorem. s. conditionis seruilis est sciendum. ꝙ triplex est conditō status. s. melior cum quis contrahit cum libera quam credit seruam τ econuerso. Secundus equalis cum. s. seruus contrahit cū ancilla quam credit liberam. Tertius deterior. vt cum liber contrahit cū ancilla quā credit liberā vel econuerso. Primus errō non impedit matrimonium: qz non leditur in aliquo sic contrahens. Nec secundus similiter qz eque leditur vterqz. vnde in neutro errore decipitur: nec hz qd obiciat alteri. ar. 29. q. 2. p totū. τ ō diuor. c. significasti. Tertius vero error impedit matrimoniuz. 29. q. 2. si quis ingenuus. Ratio ē qz alter tātum leditur sine culpa τ grauiter. qz in bono ꝓlis quam ñ hēbit in sua ptāte: τ i bono fidei. qz non poterit ei reddere debitū libere. Et i bono sacramenti. s. i iseꝑabilitate cohabitatōnis. Sz potissima rō quare iste tertius error ipedit mrimoniuz est eccle ꝯstitutio. Alij aūt duo errores non ipediunt fm coēm opi. tā doc. theo. i. 4. di. 36. ꝙ cano. lz qdā contrarium teneāt. vt Gofre. τ Hosti. in sūma. sed non cures de eis. Sz coēm opi. teneas quam sequitur Inno. ō ꝯiugio seruorum in. c. ꝓposuit.

Utꝝ scienter ꝯtrahens liber cū ancilla vel econtrario teneat matrimonium. R. ꝙ sic. tex. est. 29. q. 2. si qs liber. τ sic liber teneatur seq ancillā. fz Pa. in. c. i. de coniugio suo.

6 Utrum liber contrahens ignorāter cū serua cui in tpe data est libertas teneat matrimoniuz. R. ꝙ non. qz vt dicit. l. statu liberi. in pn. ff. de sta. libe. ea que interim fac. vt seruus facit. non vt liber.

7 Quid si dñus tradit alicui libero suam ancillam vt liberam in matrimonio quam tamen contrahens ignorat ancillam. teneat matrimonium. R. ꝙ sic. qz statim efficitur libera. vt in auꝗ. de nuptijs. §. si vero ab initō τ hoc tenet glo. in. c. ꝓposuit. τ Pa. de cūiugio seruoꝝ. τ Gofre.

8 Utrum contrahens liber cum ancilla ignoranter τ postea hoc cognoscens cōmiscetur eidem per copulam teneat matrimonium. R. fm glo. in. d. c. ꝓposuit. ꝙ habens conscientiam ex ꝓbabili cā τ discreta ꝙ alter est seruus: si cognoscat eam. ꝑiudicat sibi. τ erit matrimonium. τ sic intellige. 22. q 4. innocens. ff. de pe. he. l. item veniunt. §. anꝗ partes. Si aūt ex leui τ temeraria cā cui ñ dz credi. tūc ñ ꝑiudicat sibi. titubās ꝓ ignorante habendus est. C. de condi. inde. l. vltima. ff. de libe. ho. exhi. l. 3. §. si quis nolentem. Non enim cuilibet referenti credere tenetur. tex. est. ff. ꝙ cum sal. tuto. l. i. ibi. τ si dictum sit ei τ bona fide non crediderit. Aduerte hic ꝙ si seruus contrahit cum libera que eum seruum ignorat peccat mōtaliter cōmiscendo ei. ex quo scit matrimonium nullum esse. secus si ignoraret matrimonium non tenere. τ idem dic de quocūꝗ qui scit certitudinaliter ꝙ matrimonium non tenet ex quocunꝗ impedimento. Quādo vero habet scientiam vel conscientiam idest firmam credulitatem de impedimento ꝙuis clare nō sciat similiter peccat mortaliter cognoscendo: siue talis conscientia ꝓcedat ex ꝓbabili cā uel temeraria. nisi eā deponat. Quando vero habet scrupulum conscientie. i. qz dubius est. tunc si ex leui τ temeraria causa debet deponere τ sic petere τ reddere potest sine peccato. Si vero dubium est ex ꝓbabili causa potest reddere sed non petere debet: aliter exponeret se periculo τ peccaret mortaliter. sed reddendo non. qz in dubio obediendum est. τ excusatur. 23. q. i. quid culpatur.

9 Utrum talis habens ꝓbabilez cāz credendi ꝑiudicet sibi si ad mandatuz ecclesie reddat debituz. R. fm Tanc. Inno. τ Jo.

An. ⁊ Pa. in. d. c. proposuit ꝙ sic. qa nisi velit cū ea esse tāq̄ꝫ cum vxore propria non debet in hoc obedire. ⁊ est verior opinio. licet Hosti. ⁊ glo. in. d. c. proposuit teneat ꝙ debet obedire nisi sit certus. sꝫ istud n̄ teneas quia non debet contra consciētiaꝫ formatam venire. ar. de resti. spo. c. litteras. sꝫ in p̄bendo alimenta ⁊ huiusmodi. bn̄ d̄bet obedire nisi sit certus.

10 . Utrꝫ liber contrahens cum ancilla ignoranter q̄ꝫ postmodū dn̄s eius facit liberā teneatur stare cum ea. R. ꝙ n̄. qꝛ matrimonium nullum fuit: ⁊ sꝫ ei ꝯmiscuit ex p̄mo cō sensu qui nullus fuit. ar. C. ad veley. l. q̄uis ſm Gofre. ⁊ Jo. 29. q. 2. si quis ingenuus. ⁊ Ber. in. c. vltio. de cōiu. seruo. quidā tn̄ tenent ꝙ sit matrimoniū si post manumissionem illa cognouit euꝫ contrahere intēdēs. qꝛ ipedimento sublato ꝑ hoc nihil ipedit. ⁊ verius credo.

11 Utrum liber contrahens cum ascriptitia. aut originaria ignorāter teneat matrimonium. R. ſm Hugo. 29. q. 2. in p̄n. ꝙ sic. quia edictum de mr̄imonio ē ꝓhibitorium. ⁊ ꝯhere tales pn̄t. C. de agri. ce. ⁊ colo. l. vltia idō tenet.

12 Quid de libero contrahente cum filia ſue. vbi de consuetudine patrie. est ꝙ partus sequatur patrem. vt in. c. lꝫ de coniu. ſuo. R. ꝙ si ꝯsuetudo sit p̄scripta. lꝫ mater eius sit serua ꝙ verum erit matrimonium. vt in d. c. lꝫ. dūmō pater sit liber.

13 Sed pone ꝙ liber qui contraxit cum serua ignoranter. postmodum sciens seruam nihilominus vult matrimonium eē. sed illa nō vult. nunquid erit. R. ꝙ non. sed verꝫ est ꝙ compelleretur ab eccla. nisi transisset ad secunda vota

14 Utrum liber possit ꝓpria autoritate ancillam quam ignoranter acceperat vxorem dimittere. cōperto ꝙ sit serua. R. ꝙ quo ad thoruꝫ certum est ꝙ sic. quo vero ad cohabitationem tenet Ricar. in. 4. di. 36. ꝙ nō. si contraxit in faciem ecclesie. aut coram testibus: secus si clandestine. sed Hosti. ⁊ mlti alij sunt contrarie opinionis. quando seruitus est notoria. sicut ⁊ in adulterio. de quo habes. ī. matrimoniuꝫ. 4. in principio ⁊. §. p̄mo. Sed ego dico ꝙ opinio Ricar. est vera quo ad cohitatōnem vt pꝫ in. c. pō ro. de diuor. sed quo ad redditionem vł petitionem debiti est uera secunda opinio. ⁊ ſm hanc distinctioné intellige ⁊ limita. d. c porro.

15 Quid si seruus contrahit matrimonium cum ancilla vel cum libera que scit eum seruum. R. ꝙ licet de iure ciuili matrimoniuꝫ non teneat. vt in. l. cum ancillis. C. de ices. ⁊ inuti. nup. tamen de iure canonico tenet. cui standum est in hac materia spirituali. vt in. c. penultimo ⁊ vltimo de secun. nup. ⁊ nō. Bar. in. l. priuilegia. C. de sa. san. eccle. ⁊ est glo. in. c. 2. de reg. iur̄. li. 6. Unde nota ꝙ aut talis seruus vel ancilla contraxit cuꝫ voluntate domini sui. ⁊ tunc magis tenet ad reddendum debitum vxori q̄ꝫ ad seruitium dn̄i. qꝛ ex quo consensit ad matrimonium videtur consensisse ad accessoria. c. prudentiam. de offi. dele. ⁊. l. ad legatum. ff de ꝓcura. nec pōt eum dn̄s taliter distrahere ꝙ impediatur reddere debitum loco ⁊ tempore debito. Aliter ſm Sco. in. 4. di. 36. q. i. peccaret mortaliter domin⁹. Et idē dic si sunt diuersorum dominorum si ambo consenserunt. Et sic itellige ⁊ limita Tā cre. ⁊ alios qui videntur velle ꝙ non pōt eos vendere. s. taliter ꝙ redditio debiti impediatur. aut contraxerunt domino cōtra dicente. aut ignorante. ⁊ sic licet teneat matrimonium tamen magis tenetur domino q̄ꝫ petenti debitum. vt nō. do. An. Cardi. ⁊ Pa. ⁊ communiter doc. in. c. i. de coniu. ser. ⁊ poterit eos vendere ad libitum. Uerum tamen vt dicit Sco. vbi. s̄. d̄ bono ⁊ equo debet in eorum venditione attendere ꝙ sibi possint reddere debitum. ymo dico ꝙ d̄ necessitate tenetur. si cum equali conditiōe vtili sibi hoc pōt facere. alias n̄. ⁊ sic intelligit. Sco.

16 Utrum liber qui contraxit matrimonium se uendens in seruum. aut qualitercunqꝫ si efficiatur seruus dissoluatur matrimonium. R. ꝙ nec valet venditio qua se vendidit qꝛ n̄ habet potestatem sui corporis. 33. q. 5. qd̄ deo. nisi vxor ad hoc ꝯsentiat. Hoc limitat Sanctus Bona. in quarto. di. 36. verum quantum ad eam seruitutem qua impediretur quo ad redditionem debiti. secus in alia seruitute que non impedit. Aduerte tamen ꝙ licet error impediat matrimonium non tamen obligat ad culpam contrahentes qui errant. nec etiam scienter contrahentes cum seruis solummodo peccat ⁊ credo mortaliter seruus vel ancilla q scientēr cōtrahit cum libera. ignorante eum seruum vel ancillam. qꝛ videtur eis q̄ꝫtum i ipo est dolum ⁊ in re notabili inferre ⁊ mlto magis peccant mortaliter si cōmiscētur cum eis licet n̄ peccēt ipi liberi existentes in bona fide.

Impedimentũ

s. dicit votum .s. castitatis. Un̄ nota ꝙ omne votũ castitatis emissum obligat ad id quod est contra vnuȝ qđ est de eẽntia matrimonij. vt supra patuit. ⁊ iō ipm matrimonium ipedit. ⁊ si sit tale votum solemne. tal' impedit ꝙ non tȝ matrimonium post ꝯtractum sed est nullum. Si vero ñ sit solẽne sed soluȝ simplex ipedit q̄ dẽ. sed tñ post contractum tȝ. vt nõ. in. c. rursus. c. consuluit. ⁊. c. insinuante. qui cle. vel vouen. 29. cā ꝑ totum. nec cures de opinione Hugo. quā dicit Ber. in. d. c. rursus tutiorem. q2 non est verum. q2 lȝ utrunq3 votum equaliter obliget quo ad deum. tñ ecclesia noluit statuere vt matrimoniuȝ post contractum non teneat. nisi solum de ꝯtracto post uotum solemne. vt patet ꝑ. c. vnicuȝ de uoto. li. 6. ⁊ est cois opi. tam canonistarum. 27. q. i. ⁊ qui cle. uel vouen. q̃3 theo. i. 4. di. 38. Quid aũt sit votum simplex l' solẽne. vide. ĩ. votũ. i. §. 8.

1 Utꝝ contrahens post votum simplex peccet mortal'. R̷. ṡ3 Gasp. Cal. in. d. c. rursus. ꝙ aut qñ contrahit hȝ aium ꝯsumandi matrimonium. ⁊ sic peccat mortal' q2 facit cõtra uotum. 27. q. i. in multis. c. Aut non habuit aium consumandi sed religionem itrãdi ante consumatõnem. ⁊ sic non peccauit mortal' contrahendo. q2 in nullo facit contra votum. ⁊ sic concorda opi. ꝯtrarias.

2 Sed pone ꝙ hñs uotum simplex castitatis contrahat. nunquid poterit consumare siñ peccato mortali. R̷. ꝙ si contraxit aio non ꝯsumãdi s3 itrãdi religionẽ. s3 postq̃3 ꝯxit mutat ꝓpositũ ⁊ alter exigit debitũ ꝙ reddendo non peccat mortal'. q2 ad hoc tenet nec mutando ꝓpositum peccat mortaliter. q2 non erat illud ꝓpositu ni firmatũ sub voto. ⁊ sic poterit eẽ ꝙ post votuȝ simplex castitatis quis contrahat matrimonium ⁊ cõsumat sine peccato mortali. secus si fecisset votũ religiõis. q2 lȝ possit ꝯtrahere siñ mortali cũ ꝓposito non consumandi. non tañ poterit consumare sine mõtali peccato. q2 añ consumationem põt illud implere. sed ñ sic in ꝓfato casu. q2 in religione talis nõ tenetur intrare. ⁊ non intrans tenetur reddeŕ exactus. nec ob. c. virginitatis. 27. di. q2 itelligitur de coniungente se carnali aio p⁹ votum. Aduerte hic. ⁊ in. §. ꝓcedenti. ꝙ si talis cõntrahendo cum intentione intrandi religionem. si videret ꝙ illa cum qua cõtrahit notabil' lederetur. puta. q2 cum maiori difficultate inueniet alium virum nõ credo eua deret mortale. nisi intenderet ei satisfacere ⁊ oio teneretur ei satisfacere đ damno

3 Utrum talis q̄ contraxit p⁹ votũ siplex castitatis possit sibi exigere sine mortali peccato. R̷. glo. in. c. agatosa. 27. q. 2. ⁊ in. c. q̄dem. ⁊ in. c. placet. de conuer. ꝯiug. tȝ ꝙ ñ. sed glo. i. c. si quis votũ. 27. q. i. recitat quosdam tenere ꝙ solum ꝓma vice peccat mortaliter. sed non postea. q2 ꝑ matrimonium sequens votum extinguitur. vt nõ. in. d. c. đ viduis. ⁊ seqtur Host. in. d. c. rursus ⁊ communiter doc. Et hanc opi. dicit Car. in. d. c. rursus veriorẽ de iure. S3 Jo. an. ⁊ coiter sequentes in. d. c. rursus. dicũt primam opinionem tutiorem. quam theo. in. 4. di. 38. coiter sequuntur. posset tñ ꝓdicta diuersitas reduci ad concordiam. v3 vt prima opinio hẽat locum qñ q̄s si non peteret redderet se nimis onerosũ alteri pti. maxime si ille qui fecit votũ sit vir. q2 sic petendo ꝑꝑ istuȝ respectum non peccaret. ⁊ s'a opinio loquatur ⁊ intelligatur quando quis soluȝ petit ad satisfaciendum suo appetitui. vt sic non possit petere sine peccato mortali. Si quis tamen vellet simpliciter tenere ꝙ post consumatum matrimonium non peccet exigẽdo etiam ad satisfaciendum sibi. noli euȝ cõdemnare de mortali. q2 de iure non videt minus vera q̃3 secunda. lȝ sit tutius non exigere si potest. ꝙ si nõ potest abstinere ab exigendo petat dispensationem ab ep̃o vt possit exigere. ⁊ ꝙ ep̃s ex cā possit dispensare in hoc casu tenent communiter moderniores in. d. c. rursus. ⁊ causa legitima dispensandi est tale periculum. q2 dificile est vt in medijs vndis quis siti laboret. Nam ⁊ ep̃s dispẽsat propter periculum fornicationis vt p⁹ votum simplex castitatis quis contrahat. vt in. c. veniens. qui cle. vel vo.. Item cum incestuoso. vt notat glo. in summa. 33. q. 2. §. de penitentibus. ergo ⁊ in isto casu.

4 Utrum supradictus mortua vxore possit aliam accipere. R̷. ṡm Hugo. ⁊ Archi. 30. q. i. de eo. ⁊. 33. q. 2. antiqui. ꝙ non. q2 votum non erat ablatum sed exequutio voti. de conuer. coniuga. c. quidaȝ. Et ideȝ dicit Archi. de vxore que ad preceptum viri fregit vota abstinentie. ⁊ huiusmodi. sed tu dic. vt. ĩ. votũ. i. §. 13.

5 Sed pone ꝙ ambo q̄ fecerant votũ castitatis simplex contrahant simul. nunq̄d tȝ matrimonium. R̷. Jo. 27. q. i. de viduis. tȝ ꝙ non. Alij vero dicunt ꝙ ymo tȝ sed neuter poterit exigere. ⁊ hoc est verius. Pa. vero dicit in. c. tua nos. de iure iuř. ꝙ si fus

pitio est de incontinentia q̄ ep̄us ex officō reintegrabit vt vterq̄ possit exigere. vt nō. glo. in. c. nosce. 30. q. i. ⁊ in. c. qd̄ deo patri 33. q. 5. sed si sine dispensatione coniungen tur. tenet Inno. in. c. dudū. de conuer. coniu. q̄ ꝓles ñ erit legitima. q꞉ non est āplius matrimonium quo ad exercitium carnis. Idem tȝ glo. 81. di. c. ministri. Idem dic si post contractum ambo fecerunt votum castitatis. vt nō. Pa. in. c. carissimus. d̄ ꝯuer. coniuga.

6 Quid de illo qui post votum simplex iurauit alicui de eā accipieñ. R. agat penitētiam de iuramento q꞉ non valet. c. rursus. q cle. vel vo. Silr̄ non tenet votum simplex post iuramentum ꝑstitum de contrahēdo. ſm Hosti. ⁊ Gofre. nisi sit de religione intranda. q꞉ pōt intrare religionem. c. cōmissum. de spon.

7 Utrum hñs votum castitatis querens. an teneat matrimonium si contrahat sit ei respondendū. R. quidam dicunt q̄ non. q꞉ si dicat q̄ sic. dabit ei cām peccandi. si dixerit q̄ non mentietur. Alij aūt dicunt q̄ pōt respōdere q̄ tenebit. q꞉ ⁊ papa hoc facit. Ego vero credo q̄ pōt rñdere q̄ tenebit. dūmō taliter grauet factum q̄ non sit iputandum rñdenti. sed ei qui ex bono malum accipit. si postea contrahat. maxime qñ videt q̄ votū ñ seruat. q꞉ ñ video quomō nō possiȝ dicere facere volēti oio maius malum. q̄ potius illo dimisso faciat minus. 13. di. Merui. cum similibus.

Impedimentum sextuȝ dicitur

ꝯsanguitas q̄ est vinculuȝ ꝑsonaꝝ ab eodē stipite ascendentiū l' descendentium carnali ꝓpagatione ꝯtractum ſm Hosti. in summa eo. ti. Hec ꝯsanguitas hȝ tres lineas ſȝ coiter doc. vna ascendentiū. altera descendētiū. tertia collateraliuȝ. A ꝑma quisȝ trahit originem sicut pr̄. ⁊ auus. ꝓauus. attauus. ⁊c̄. ⁊ idē dic de mr̄e. auia ⁊c̄. In ſa ꝑpetuat memoria ⁊ genus. vt est filiꝰ. nepos ꝓnepos. abnepos. ⁊ sic filr̄. filia. neptis. ⁊c̄ Tertia respic̄ illos. qui nec ipi a nobis. nec nos ab ipis traximus originē. tñ ab codeȝ sanguine sunt ꝓpagati. vt duo fratres ⁊ eorū filij q patrueles dicunt. ⁊ filij ꝑ̄fatoꝝ. ⁊ idem ifeminis. hec ꝓbātur. 35. q. 4. c. i. ⁊ ꝑ totum. ff. de gra. l. i. ⁊. l. iur. cōsultus. Habȝ ēt hec cōsāguinitas graduȝ q describit sic. Gradus ē hitudo distātiuȝ ꝑsonaꝝ: qua cognoscitur quota generationis distantia due ꝑsone distant iter se. ⁊ colligitur in. c. lr̄is ⁊ c. quod dilectio. de cōsan. ⁊ affi. Pro cuiꝰ itelligentia nō. 4. regulas. Prima q̄ alr̄ cōputatur gradus collateraliuȝ in linea de iure canōico. Alr̄ d̄ iure. ciuili. Nā duo frēs siue frater ⁊ soror faciūt vnū gradū de iure canōico. sȝ de iure ciuili faciūt duos. ⁊ idō in matrimonio attendimus ad ius canonicum. Ratio huius diuersitatis reddit. 35. q 5. in. c. ad sedeȝ. ⁊ ibi vide. Scd̄a regula. q̄ ꝑsona addita ꝑsone ꝑ carnis ꝓpagationeȝ in linea ascēdentium vel descēdentiuȝ addit gradū dēpto stipite q idō dmit. q꞉ filius ē de sanguine pr̄is ⁊ mr̄is. vnde nō fit descēsus per duos gradus: sed tm̄ per vnum de pr̄e ad filium: vel econuerso. Rō q꞉ sic̄ vnꝰ nō ē numerus. sed principium numeri. sic hic. Item si quis vult facere vnam fenestrā reqrītur necessario due colūpne. sed si aliā vult addere sufficit vna sola. sic i proposito Tertia regula ē q̄ in linea transuersali toto gradu ꝑsone descendentes a stipite distant inter se quoto distant a stipite. vnde nepos ex vno filio. ⁊ pronepos ex altero filio distant a se in. 2º gradu ex vna parte. ⁊ in 3tio gradu ex altera pte. Quarta regula ē q̄ qñ persone distāt inequaliter a stipite dȝ cōputari ſm gradum magis remotū a stipite. vt q̄ntum ille remotior distat a stipite. tantū intelligantur inter se distare. vt. c. vult de ꝯsā. ⁊ affi. Et si cōsuetudo esset in patria q̄ ꝯputatio iciperet a ꝓpinquiori. illa eēt seruāda ꝑꝑ scādalum. vt in. c. qd̄ dilectio. de ꝯsan. ⁊ affi. Quod credo verum in ꝯhendo. sed in ꝯcto tene vt dixi q̄ a remotiori dȝ fieri: nisi ſm. ȷ̄. dicam in impedimento. 17.

Sed quero vsq̄ ad quem gradum cōsanguinitatis ipeditur matrimonium. R. q̄ de dictamine legis nature ipeditur matrimōiū filij cum matre ⁊ filie cū patre. Gen. 2. relinquet hō patrem ⁊ matrē ⁊ adherebit vxori. sed magis ē contra ius naturale q̄ filius habeat matrem in tali turpitudine vt subiectam. ⁊ propterea phs. 8. de animalibus narrat de camelo qui cum cooperuisset matrem post cognoscens interfecit ingeniatorem. Similiter de equo qui cuȝ concubuisset cum matre cooperta. discopertā cognoscens proiecit se de alto ⁊ interfecit se. Ex dictamine legis diuine prohibētur matrimonialiter copulari ꝯsanguinei in p̄io gradu ⁊ secundo in linea inequali ꝯsanguinitatis ⁊ affitatis vt pȝ leui. 18. Ex statuto legis ecclesiastice prohibetur matrimonium. vsque ad quartum gradum inclusiue. c. non debet. de consan. ⁊ affi. Hec ex Ricar. in quarto

diſtinctione.40.Unde contrahentes infra tales gradus nulla longinquitate annorū deſenduntur quin ſint inceſtuoſi.d.c.non debet. Quidā hanc prohibitionem vſque ad quartum gradum dicunt veram in collateralibus.ſed in deſcendentibuſ tenent ꝙ eſt perpetua prohibitiō. Ratio quia maior reuerentia debetur parentibus remotis q̄ȝ propinquis.⁊ huius opinionis eſt Ricar. vbi.ſ̄. Pe.Hugo. Ho.⁊ Azo. in.l.nemini.C.de nup.Sed ego credo cum Goſre. ꝙ non ſit ꝓhibitio etiam in talibus niſi uſque ad quartuȝ gradum.qꝛ cū.d.c.non debet loquatur indiſtincte de conſanguinitate nec nos diſtinguere debemus.

2 Quid ſi duo contrahant ſimul quorum vnus diſtat a ſtipite quīto gradu vl' ſexto. alter primo.vel ſecundo.R.ꝙ matrimonium tenet.⁊ q̄ȝuis Hoſti.dicat verum ſi alter ſit in ſecundo vel tertio.ſed non ſi ſit in primo.quia vna caro cenſentur cum ſtipite.tamen hoc non teneo. nec alius doctor hoc tenet.⁊ ideo tene ꝙ tenet matrimonium.vt etiam tenet Dir. Ex quo conclude ꝙ impetrans diſpenſationem a papa vt poſſit contrahere in tertio vel quarto gradu conſanguinitatis. q̄ȝuis ex alio latere perſona cum qua vult contrahere ſit in ſecondo. nihilominus valet diſpenſatio ſm Pa.in.c.qđ dilectio.de cōſan.⁊ affi.qꝛ q̄ȝuis diſpenſatio contra iuſ ſit ſtricte interpretanda.tamen interpretari poteſt ſm diſpoſitionem iuris communis.quod vult vt computatio fiat a gradu remotiori.⁊ ſic nō erit ſubrepticia talis impetratō. q̄ȝuis non ſit expreſſum ꝙ ex alia parte erant in ſecundo gradu coniuncti. A fortiori poterit cum talibus diſpenſare ille cui generaliter conceſſa eſt autoritas diſpenſandi in tertio vel quarto gradu.vt patet ſupra.Diſpenſatio. §.9. Et ſic ꝯſuluit Jo. cal.vt recitat.d. Jo. Anto.de ſancto georgio in.d.c.qđ dilectō.

Impedimentum ſeptimū dicitur

cognatio ſpiritualis que quidem eſt quedam proximitas perſonarum proueniens ex ſacramenti datione vel ad illud tentione. Nam ſicut homo per carnalem cognationem accipit eſſe nature.ita in regeneratione accipit eſſe gratie.⁊ de hoc habetur. 30.q.prima. omnes. de cognatione ſpiritua'i.c.vltio. Unde ſi talis cognatio precedit matrimonium non ſolum impedit. ſed dirimit poſt contractum.30 q.prima c.primo.⁊ de cogna.ſpiritu.c. veniens. Si vero ſequitur. non dirimit.ſed impedit quo ad exactionem debiti carnalis ſi ſine neceſſitate ꝯtrahitur.vt.30.q.pⁿia ad limina.⁊ ſcienter nō per errorem.c.ſi vir de cogna. ſpi. alias non ſecundum Theo.in.4.di. 42.Ber.vero.⁊ rodoñ.in.d.c.ſi vir videtur innuere ꝙ ſcienter ſine neceſſitate contrahens ipſam cognationem ſpiritualem poteſt etiam exigere.quia nullo iure inuenitur prohibitum.Hoc idem tenet Car.ibidem.ſed tutius eſt petere diſpenſationem ſcđm Pa .in.d.c.ſi vir.⁊ Hoſt. quia glo. 30.q.1.in.c.noſce.⁊ Jo.An.⁊.d.Anto.in d.c.ſi vir. tenent ꝙ non poteſt exigere.⁊ cum ipſis tenet.S. Tho. in.4.di.42.⁊ poteſt epiſcopus diſpenſare vt exigat ſecūdū Pe.de pal'.exactus tamē reddere tenetur.

1 Ex quibus ſacramentis contrahitur cognatio ſpūal'.R.ꝙ ex tribus ſoluȝ.ſ.ex baptiſmo confirmatōne.⁊ cathecīſmo.vt nō in.4.ſen.di.4.⁊ habetur in.c.q̄ȝuis de cogna.ſpi.li.6. Attamen cognatio que contrahitur in cathecīſmo licet impediat contrahendum: non tamen dirimit contractum de cogna.ſpi.c.contracto.⁊.30.q.1.ſi quis filiaſtram.⁊ eſt clarum per.c.per cathecīſmum.de cogna.ſpi.lib.6 .Et quid ſit cathecīſmus.vide.ſ̄.Cathecīſmus.

2 Qualiter computantur gradus in cognatione ſpirituali.R.Pa.in Rica.eo.ti.ꝙ nō habet gradus.ſed habet tres ſpecies. Prima dicitur paternitas que eſt inter regeneratum ⁊ regenerantem.ſiue regenerās miniſtret ſacramentuȝ.ſiue teneat ad ſacramētum etiam ſi tenentes ſint plures.vt in.c.q̄ȝuis.eo.ti.li.6.Secunda eſt compaternitas que eſt inter regenerantem miniſtrantem vel tenentem.ſeu tenentes ad ſacramētum ⁊ genitores regenerati ⁊ miniſtrans vel tenentes ſi ſunt coniugati ⁊ conſumauerunt matrimonium tranſmittunt hanc compaternitatem etiam ad vxorem ſiue viruȝ.ita ꝙ vxor cognita vel vir efficitur compater genitorum leuati ab altero eorum. eodē ti. Martinus.⁊ li.6.eo.ti.c.nec dum.⁊.30 q.4.ſi quis.ſecus ſi vxor non eſſet cognita 30.q.4.poſt vxoris.Jdeo ſucceſſiue quis poteſt habere duas comatres vxores.Tertia ſpecies dicitur fraternitas que contrahitur inter regeneratum ⁊ filios regenerātis miniſtrātis vel tenentis ad ſacramentū. 30.q.3 pictatium.⁊ eo.ti.ex litteris.ſiue ſint nati ante hāc ꝯpaternitatem: ſiue poſt: eo.ti.c.tua nos. Filij vero quorum neutro ad compaternitatem eſt deuentum poſ

sunt inter se libere contrahere. nisi consuetudo contrarium haberet que scandalum generaret. contractum tamen teneret. vt communius teneatur in .c. vtrum eodem ti. nisi esset talis consuetudo. de qua. j. dicam q dirimit. Impedimento. 17.

3 Utrum filius vxoris ex altero viro sit frater spiritualis filij spiritualis mariti dicte vxoris prius cognite anteq teneret vir eius dictum filiu. R. Ge. in. c. primo de cogna. spi. li. 6. Dicit q. d. Anto. tenet q no. quia non reperitur expressum. Ipse vero Ge. videtur tenere contrarium. quod tenedu est ante factum: sed post tene opinionem primam per roem de qua in se. §.

4 Utrum pater spiritualis licite possit contrahere cum sorore carnali filij spiritualis. R. q sic et etiam cum eius filia et etiam cu filia spirituali sui filij carnalis. quia licet cognatio spiritualis a patre in filium transeat. non tamen econuerso. Unde non habet ramos et cum edictum de matrimonio sit prohibitorum. de spon. c. cum apud. 30. q. 3. §. si quis. et. c. se. Ideo non egredietur personas expressas que in summa sunt. 10. in baptismo. et similiter dicas. 10. in confirmatione. vt patet in. c. 3. eo. ti. li. 6. et per totu titulum decretalium. eo. ti. et sunt conbinate Prime sunt inter baptizatum et leuantem. Secunde inter leuantem et perentes leuati. Tertie inter baptizatum et filios leuatis. Quarte inter leuantem et vxorem prius cognitam leuantis. Quinte inter vxorem prius cognitam leuantis et parétes leuati.

5 Sed nunquid extédetur ad filios illegiptimos leuantis ad filiu leuatum. R. Pa. i. c martinus. eo. ti. q sic. fm coiter doc. tex. e. c. fi. eo. ti. et. 30. q. 3. in summa. etia ad spurios.

6 Nunquid etiam ad filios adoptiuos. R. q non vt tenet glo. in. §. quod autem. 30. questione tertia.

7 An extédatur ad fornicarie cognitam sic ad vxorem cognitam. R. scdm Archi. et. Jo. An. in. c. primo. eo. li. 6. q no. Et dicit Pa. in. d. c. Martin' q. e communis opio. et ideo eam tene quam etiam tenet Ricar. in. 4. di. 42. nec cures de opinione contraria.

8 Queritur an vir et vxor i matrimonio cosumato coicent sibi passiones spirituales sicut actiones. R. Pa. in. d. c. Martinus. q non vnde filius ex altero conceptus si teneatur ad baptismum non efficitur leuans ipm. nisi solum compater illius cuius est filius non alterius. Quis in matrimonio sit ei coniunctus. 30. q. 3. si. quis ex vno. et glo in. c. i. eo. ti. li. 6.

9 Utrum vir et mulier qui simul leuauerut vnum filium possint simul contrahere. R. fm Inno. q sic. et facit tex. cum glo. 30. q. 4. c. fi. Et sic patet q vir et vxor simul vnum leuare possunt licet non sit honestum.

10 Utrum non baptizatus leuans vel baptizans aliquem contrahat hanc cognationem. R. fz Ricar. vbi. s. et Tho. et Pe. q non. quia omnium cognationum spiritualium que per sacramentum contrahuntur et omnium sacramentorum baptismus est fundamentum. vt in. c. i. de pre. non bap. Glo. tamen in. c. in baptismate. d conse. di. 4. tenet. q licet suscipiens non efficiatur compater. si tamen baptizans quis no sit baptizatus. Et placet mihi. quia cum non possit dici quin sit pater illius quem baptizauit. ergo erit copater. secus in suscipiéte qz ex quo non potest esse pater suscepti. per dictum. c. in baptismate. ergo non erit compater. Secus in cognatione spirituali passiua. fm glo. in. c. pmo. 30. q. 1. qz si quis tenet filium non baptizati vel tenens filium alicuius baptizati efficitur compater patris filij leuati et alterius coniugis illius xpiani: licet non sit baptizata. concor. Alber. Item dic q baptizatus licet non confirmatus tenens in confirmatione non contrahit compaternitatem. vt supra. Confirmatio. §. 11.

11 Utrum non tangens sed simulans se tangere et respondens cum alijs patrinis efficiatur compater. R. q non nisi tangat: vel tenendo dum baptizatur: vel leuando de sacro fonte: vel tenendo ad confirmatione. hoc sequitur Jo. An. in regula. qui p aliu. d re. iur. li. 6. facit. c. de hijs. et. c. ad limina. 30. q. 1. et Archi. in. c. primo. eo. ti. li. 6. allat c. primum. et. c. omnes. 30. q. 1.

12 Quid si teneat et non respondet per hoc intendens non effici compater. R. secundu Rodon. q nihilominus efficitur. quia responsio non e de substantia. sed tactus seu tentio vel leuatio. Et quis aliqui teneant q necessario requiruntur verba. alij q saltem signa pro verbis. v trecitat Ge. in. c. ne dum. eodem ti. li. 6. tu tamen tene q tactus et leuato sunt satis signa equipolétia pro verbis.

13 Quid si non tangit puerum sed linteu solu i quo puer e iuolutus. R. Archi. in. c. quis de cogna. spi. li. 6. q nihilom' 3bil.

compaternitas fm Hugo. Idez tz Jo. an. τ nō. Archi. 30. q. 4. c. fi. τ satis videtur facere tex. in. d. c. Quis in verbo accesserit Pe. de pal. videtur tenere ꝙ requirat tactus.

14 Utrum ista cōpaternitas possit ɔ̄hi p pcuratorē. Marsili⁹. τ Car. vt recitat Pa. i c. veniēs. eo. ti. tenent ꝙ sic. Jo. An. τ Archi. vbi. s. tenēt ꝙ nō. Sed mihi placet opinio Pa. vt ante ɔ̄ctum mrīmonium teneatur ꝙ ibi ē cognatio spūalis. post ɔ̄ctum tenēda ē alia opinio. s. ꝙ nō ɔ̄hatur. Et idez dic in vniuersitate an possit ɔ̄here sil̄r hāc cognationē p pcuratorem ꝙ añ fctm̄ sic vt singuli de vniuersitate sint ɔ̄pres. qz dispō. cōcepta in vniuersitate resoluit vt ɔ̄cernat singulos de ipa si actus nō cadit i vniuersitate vt res nō pereat facit tex. in. c. si sñia. de sen. exco. li. 6. τ glo. i. c. romana. in. §. i vniuersitatem. de sen. exco. li. 6. sed post factuz tene cū. Fede. ɔ̄silio. 15. ꝙ nō pōt ɔ̄hi. qz nō hēt aiam τ nō ē baptizata.

15 Sed nūqd pcurator erit ipe cōpr i casu quo nō possit ɔ̄hi p pcuratorē. R. Jo. An. vbi supra tz ꝙ sic. qz lz nō itēderet obligari: tñ qz re ienuenit. τ iō ēt ex̄ qd agi nascit obligatio. vt. l. si is q. i fi. ff. comio. Sed ɔ̄rū tz Fede. cōsilio. 15. τ eā viorem credit Pa. in d. c. veniēs. facit qd nō. Pe. de anch. q dicē ꝙ tenēs filiū alterius quē credebat filiū vnius cū quo itendebat cōpr̄nitatem ɔ̄here nō ɔ̄hit cōpr̄nitatē cū nō sit filius illius. Et ido dic añ ɔ̄ctum verum qd dicit Jo. An. τ p⁹ cōtractum veram opinionē. Fede.

16 Utrum baptizās vel cōfirmās efficiatur ɔ̄pr. R. olim fuit dubium. hodie clar. in. c. i. eo. ti. li. 6. Añ qcūqz baptizat: siue i necessitate: siue hēat volūtatē ɔ̄hēdi cōpr̄nitatez siue nō: dūmō baptizet efficitur cōpr: siue sit masculus: vel femina. Nec obstat. l. cōsensu. τ. l. in oibus negotijs. ff. de actio. τ ob. qz hēnt ɔ̄itatē qñ nihil volūtarie fit. sed hic lz nollit eē cōpr. tñ vult baptizare vel tenere τ iō ɔ̄hitur. facit. d. l. si is qui. in fi. qz q vult principale necessario vult τ accessorium. Nec ob. qd dcm̄ ē de pcuratore fm opio. Fede. qz pcurator nō tz noie suo iō nō vlt nec principale nec accessorium.

17 Utruz spūales filij possit iter se ɔ̄hē. R. ꝙ sic τ ēt cum adoptiuis. vt nō. in. c. vnico de cogna. le.

18 Utr pr possit tenere filiū illius q tenuit suum. R. Pa. in. c. super. eo. ti. ꝙ sic. qz non est prohibitum.

19 Utr eps possit dispēsare vt sint plures q teneant ad baptismum vel cōfirmationem R. ꝙ sic fm dñicum de scō. Georgio. in. d. c. Quis.

20 Sed nunqd peccēt plures tenētes. puta. duo vel tres sine epi dispēsatione. R. si fm morē patrie cōiter tenent videēt excusari a peccato fm Jo. An. τ Archi. in. d. c. Quis

21 Quid de baptizato in domo p necessitatem vel alio. respectu. τ postea i ecclia solēniter. R. Lacre. tz. vt recitat glo. 68. di. §. qd vo. ꝙ si quis milies baptizaretur. milies suscipit sacrm. alr non fieret iniuria sacrō de cōse. di. 4. ondit̄ur. Hoc idem vr̄ tenere gl. in. c. 2. de aposta. Sed tu tene cum gl. in. d. § quod vero ꝙ nō est verum. qz non imprimitur nouus caracter. Et sic tenendo cōcludo ꝙ solum compaternitas contrahetur p illos qui tenuerunt in domo τ non per alios qui tenuerunt in ecclia: nisi forte illa que contrahitur per cathecismum si in domo non fuit cathetizatus. sed hec vt dixi non dirimit matrimonium post ɔ̄ctum.

Impedimentum octauum dicitur cognatio legalis que est propinquitas personarum ex adoptione pueniens.

1 Quot sunt eius species. R. tres. Una est quasi descendentium. que est inter adoptātem τ filiam adoptatam. vt in. c. vnico de cogna. le. Scda species est quasi collateralium. que est inter liberos naturales adoptātis qui sunt in eius potestate. τ adoptatuz. l. qui in adoptionem. ff. de adop. Itez inter duos filios. filiorum adoptiuorum secundum glo. in. d. c. vnico. insti. de nup. §. species autem. Tertia species est quasi affinitas que est inter adoptatum τ vxorem adoptantis τ econuerso inter vxorem adoptati τ adoptantem. sed non inter patrem adoptātem τ matrem adoptati. fm Tho. τ Pe.

2 Utruz hec cognatio legalis impediat matrimonium contrahendum τ dirimat contractum. R. secundum Hugo. τ Ricar. in 4. di. 42. Jo. de ligna. τ gl. τ Pa. in. c. vnico. de cogna. le. ꝙ sic. quia dicit adoptōne durante nuptie non possunt inter eos consistere. ad idem in. c. primo. τ in. c. per adoptionē. 30. q. 3. Jo. An. τ Specu. tenēt ꝙ non dirimat. licet impediat. Aduertetamen ꝙ prima species τ tertia semper impediunt. sed secunda non: nisi ad tempus idest qz diu sunt in eiusdem patris potestate. sed ea soluta vel morte vel emācipatione filij adoptiui vel naturalis vl alio mō

quo adoptio habet solui non prestat impe dimentū. hoc patet insti. de nup. §. i. 2. ⁊. 3. ⁊ eo. ti. c. vnico. ⁊. 30. q. 3. ita diligere debet homo.

3 Utrum cognatio legalis transeat ad nepotem. s. filium filij adoptiui. R. ꝙ sic. nec tamen hec cognatio hꝫ gradus. quia i eodē gradu attinet pater filio ⁊ nepoti.

4 Utrum filius qui non transit in potestatē patris adoptantis possit cōtrahere cuꝫ filia naturali adoptantis que ē in eius pōtate. vel ecōuerso. R. Hugo. 30. q. 3. in prin. Host. ⁊ Inno. tenent ꝙ sic. sed secundum Pa. in. d. c. vnico. ⁊ glo. in. d. §. qđ auteꝫ. ⁊ cōmuniter doc. tenent ꝙ licet non trāseant in potestatē adoptantis. tamen impeditur ne cōtrahere possit cū naturali. quia ꝑ adoptiōem acqrūtur quedā iura que per emancipatōem dissoluūtur. l. penul. C. de adop. ⁊ ius canonicū indistincte tenet. ⁊ loqtur de adoptato non de arrogato. Jō idē ius. ⁊ sic pꝫ ꝙ ēt filius illegitimus q ñ ē in pōtate patris non pōt cōtrahere cum filia adoptiua patris.

5 Utꝝ filius naturalis arrogātis possit ꝯhere cū filia filie adoptiue. R. ꝙ sic qꝛ cū mulier nemīnē habeat in sua pōtate eiꝰ filia ñ pōt transire in pōtatē arrogatoris matris. ⁊ ideo nulla cognatio inest inter eos. ff. de adop. l. si pater. Secus esset i filia filij arrogati q̄ in eius pōtate erat qñ fuit arrogatꝰ qꝛ ꝯhere nō posset cū ea ꝺm Host.

6 Utꝝ filij adoptiui possit ꝯhere iter se. R. ꝙ sic: sicut nō. Hug. 30. q. 3. ita diligere. sꝫ Host. nō admittit in arrogatis q̄diu sunt in potestate adoptātis. sed i adoptiuis sic.

Impedimentū 9. dicit̄ criminis.

naꝫ quedā sunt cria q̄ impediūt matrimoniuꝫ ꝯtrahendū de rigore iuris. sed nō dirimūt cōtractū. Et sex. nō. in gl. c. q̄ ꝓsbyteꝝ. de pe. ⁊ re. ⁊ in glo. 33. q. 2. in. §. de penitētibꝰ Primū ē incestus de quo dic. vt. s̄. Incestus. Secūdū vxoricidiū. Tertiū raptꝰ spōse alterius. Quartū leuatio ꝓprij filij maliciose facta de sacro fonte. Quintū ꝓbicidium. Sextū acceptio monial' in vxorem. Septimū de solēniter penitentibꝰ. sed tam̄ eps posset dspensare rōe iuuentutis. 33. q. 2. antiqui. Sed tu dic ꝙ sufficit licētia proprij sacerdotis. imo de ꝯsuetudine nō seruatur iste rigor. vt petatur dispensatio ꝺm Ray. ⁊ Rodoñ. Unde Jo. i. c. in adolescētia. 33. q. 2. tenet ꝙ iuuenis incestuosus sine dispensatione pōt contrahere. sed non sene. ⁊ tutiꝰ tamen est petere dispensatiōem q̄uis ēt non esset ꝯdemnandus si non peteret. de quo dic vt. s̄. Incestus. §. 3. ⁊. 4.

1 Que sunt crimina que ipediunt ꝯtraheñ ⁊ dirimunt ꝯtractū. R. ꝙ sunt duo. primū cū quis viuente vxore ꝓpria ꝯxit per vba de p̄ñti cū alia: vel ecōuerso vxor cū alio l' fidē d ꝯtrahēdo dedit. ⁊ ad qđlibet istorū secutū sit adulteriū. vt in. c. fi. de eo qui duxit quam pol'. p adul. 31. q. i. relatū. Aduerte ꝙ ad hoc qđ qđlibet istoꝝ sit impedim̄tum requirit̄. prio ꝙ vterqꝫ sciat ꝙ alter eorum hꝫ cōiugē. qꝛ si cū ignorante aliqs cōtraheret posset esse m̄rimoniū inter eos pꝰ mortē vxoris prie. vt ē cāus in. c. i. e. ti. Qđ limitat Pa. ibidē si super iducta fuit ignorans toto tp̄re vite vxoris. ⁊ dr̄ ignorans q̄diu non habuit certitudinē vel ꝓbabilē opinionē. vt in. c. inquisitōi. de sen. exco. al' si certiorata de vita prie vxōis pmitteret se cognosci nō posset inter eos esse matrimoniū. d. c. fi. ⁊ sequit̄ cōit doc. ⁊ ideo dic ꝑ oia qñ data fide seqtur adulteriū. qꝛ parificāt d. c. fi. Secūdo reqritur ꝙ sit fides data d ea accipienda. vel eā de facto acceperit in vxorem. qꝛ si fides data nō fuisset de ea accipienda in vxorē non esset impedim̄tum. Et aduerte ꝙ aliqui volunt. vt ponit Ric. in. 4. di. 35. q. si solum nude ꝓmisit ꝙ nō erit impedim̄tum. sed oꝫ sit fides data vel iuram̄tum interpositū. sed magis credo ꝙ ēt ex nuda ꝓmissiōe oriat̄ istud impedimētum: maxime ante factū. Tertō reqrit̄ ꝙ pꝰ matrimoniū ꝯtractū vl' fidē datā sequatur adulteriū. qꝛ solū adulteriū sine ꝯtractu vl' datione fidei non inducit illud impedimētum. nec ꝯtractio seu datio fidei sine adulterio. vt. c. significasti eo. ti. 31. q. i. c. i. Quarto requirit̄ ꝙ matrimoniū primū esset validū. quia si prima vxor non erat legitia ñ erit impedim̄tū. vt in. d. c. significauit. licet dederit fidē cum adulterio. ⁊ sufficit ꝙ primū matrimoniū sit cōtractū per verba de p̄ñti. licet non sit cōsumatū. ⁊ etiā si esset separatū quo ad thoꝝ. vt in. c. significauit. ⁊ c. ex lr̄aꝝ. eo. ti.

2 Sed quid si quis dedit fidē vni mulieri viuēte ꝓpria: sine copula tm̄. ⁊ postea mortua vxore accepit tertiā. Et ista tertia viuente cognouit illā. cui dederat fidē pº. R. ꝺꝫ Jo. an. i. c. si qs. e. t. ꝙ ñ potēt mōtua tertia eam habere in vxoreꝫ. quia constante legitimo matrimonio dedit fideꝫ. ⁊ cognouit nec matrimonium inter medium habet remouere impedimentuꝫ. Facit. c. in scriptu

ris.8.q.i.⁊.l.singularia.ff.si cer.pe. Sed Gaspar calderini tenet ꝯtrariū.⁊ sequitur Pa.in.d.c.si qs.qꝛ per ipm videt recessisse a fide illi data.⁊ ꝯsequēs nunc repitur solū adulteriū qd non hꝫ impedire.d.c.significasti.⁊ hec tenēda post factuꝫ sꝫ ante illa.Jo.an.

3 Utrum ꝯtrahens cū vna de facto viuente eius vxore qua mortua ꝯtrahit cuꝫ tertia licite possit stare cū ea.R. fm glo.que cōiter placet doctoribus.in.c.i.eo.ti.ꝙ sic si cū ista tertia mortua.pria vxore ꝯtraxit anteꝙ̄ ꝯsentiret tacite vel expresse cū illa quā de facto tenebat.qꝛ matrimonium nullum erat.licet ēt illa esset ignorans viuente prima:tamen antequam cum alia contrahat compellendus est cum ea contrahere si ignorabat eum habere vxorem.sꝫ ipsa nō ⁊ si cū pluribus isciīs cōtraxerat locus erit gratificationi fm Hosti.

4 Pone ꝙ qdam ꝓmittit fidem Berte ꝙ si sibi cōsentiet.post mortem sue vxoris accipiet in vxorem illā quā sibi cōsanguinea Berte cōsulet q̄ cōsanguinea cōsulit ꝙ accipiat Bertam.R.fꝫ Hostiē.ꝙ si talis Berta vel ille qui ꝓmissit ꝓbabiliter credebat ꝙ cōsuleret de Berta.sic nō poterit eē matrimonium iter eos.qꝛ esset in fraudeꝫ. Si tñ q fidem dedit aut Berta. hoc non extiabāt:sed de alia que ipsi Berte esset grata ⁊ hꝰmōi:sic poterit eam Bertā habere pꝰ mortem sue vxoris fm consilium eius consanguinee.

5 Scōm crimē ē cuꝫ qs machinatus est in mortē alicuius vt possit in viꝝ vel vxorem alterum habere.Pro cuius itelligētia.aduerte primo ꝙ si adulteriū nō iteruenit oꝫ ꝙ ābo.s.vxoratus ⁊ illa quam vult hēre in vxorē sint machinati i mortē alterius ⁊ ꝙ mors seq̄tur cū effectu.Alr si vnus solum machiatus fuisset mortē cū effectu.alterius nō esset ipedīmtum qn illum habere posset pp quem habēdum mortem alterius procurauit.vt nō.Jo.An.⁊ seqtur.Pa.in.c.super hoc.eo.ti.lꝫ doc. varie loquantur i.c.i.de cōuersi. infide.Si vero adulterium interuenit sufficit machinatio vnius tm̄ cū effectu vt sit istud ipedimentum.Facit.c.si quis viuēte.3i.q.i.Et sic itellige.d.c.super hoc.Sed si effectus homicidiȷ̄ non iteruenit.machinatio etiam cum adulterio nō inducit istud ipedimētum.vt nō.Jo.An.i.d.c.super hoc.

6 Sed pone ꝙ interfecit alterum sed non ea intentione vt alterum haberet in coniugem sed ob cām aliam.R.ꝙ impediꝰ Etum istud non erit fm Ber.⁊ Hostien.in dicto c.super hoc.Idem dic vt supra per omnia si homicidiuꝫ mandauit vel consuluit ⁊ secuutum est.

7 Quid si ratum habuit.R.ꝙ si non sit operatus aliquid vt occideretur ratihabitio non inducit istud impedimentum.siue sit factum homicidium nomine suo.siue non fm glo.in.c.si quis viuente.3i.q.i.⁊ glo.in c.i.de conuer.infi. Uicē.⁊ Jo.an.⁊ Pa. in dicto.c.i.quia edictum de matrimonio est ꝓhibitorium.c.cum apud.de spon.

8 Quid si alter eorum qui machinati sūt sit infidelis.R.ꝙ nihilominus conuersus non poterit eam hēre.ꝓ qua habenda viꝝ eius occidit.ar.d.c.pmi.de conuer.isfide.

9 Quid si hñs vxorem cōmittit adulterium cum berta ⁊ sibi dicit.si non habereꝫ vxorem acciperem te in vxorem.postea interficit vxorem.non tamen eo ꝓposito vt Bertam accipiat.R.Gaspar.calde.⁊ recitat.d.An.de sancto Georgio in.d.c.super hoc.ꝙ poterit bertam accipere in vxorem qꝛ nec hic ē fidei datio p verba ꝓmissa.nec homicidium fecit eo ꝓposito:nec adulterium cum dicta machinatione. Sꝫ Car.ipꝫ reprobat:dicendo ꝙ non teneret matrimonium cum dicta berta. qꝛ non attēditur qn̄ adulterium interuenit.an machinatio interuenerit ex ꝓposito hñdi eaꝫ an nō.Et istō tene ante factū.sed post factū tenerē opinionem Calde.que est verior de iure.

Impedimētum decimum dicit cultus disparitas.Nam nullus fidelis.siue baptizatus potest contrahere cum non baptizata ēt si sit cathecumina: nec siplicīter:nec sub conditione conuertendi ad fidem.⁊ si ꝯtrahit matrioniū nullū ē.28.q.i.c.caue.⁊ c.cum non opōtet.⁊ ibi nō.Hugo.Spōsalia vero sub conditione si conuertatur bñ valent.Unde q̄uis non baptizatus crederet omnes articulos fidei.tñ matrimoniuꝫ contractum cum tali a baptizato non tenet. vt.d.c.caue.

1 Utrū matrimoniū possit eē iter isideles.R ꝙ sic.vt pꝫ in.c.gaudemus.de diuor.vnde si isideles ꝯuertantur possunt stare in matrimonio ꝯcto fm ritus eoruꝫ nisi fuerit ꝯctū in gradibus diuina lege prohibitis.de quibus hēs.s.Impedimētuꝫ.6.Dicit tñ pe.i 4.di.39.ꝙ posset esse ꝙ eoꝝ matrimoniuꝫ nō esset cōtra legem nature nec diuinam.⁊ tñ nō tenēt.puta.qꝛ esset cōtractū ꝯtra eoꝝ

statuta ipm annuallantia. qr si nihil possunt talia statuta cōtra matrimonium in q̄tuz sa cramētum ē possunt tñ i q̄tum ē fedus hu manum sicut solū ē in isidelibus ⁊ iō si cō uerterēt tales oporteret q̄ denuo contrahe rent quod nota pro limitatione. d.c. gau demus.

2 Utrum matrimonium infidelium excuset actū cōiugalem. R̄. fm scm̄ Bona. in. 4. di. 39. q̄ sic quo ad culpam ⁊ p̄nter penam si affectio libidinosa nō iteruenīat nō tñ acq̄ rūt palmam qr nulla datur eis grā pp defe ctū fidei.

3 Utrum infidelis cōuertēs se ad fidē possit vxore dimissa aliā fidelē accipere. R̄. Pa. in. c. q̄to de diuor. q̄ eo ipo q̄ alter coniu gum nō vult cohabitare fideli cōuerso. vel si vult cohabitare non sine iiuria creatoris vel sine peccato dissoluit matrimonium in isidelitate cōtractum ⁊ pōt ptrahē cū alia. fideli. nec oz iudex statuat tpus. sed sufficit clare ppendat q̄ nō vult ei cohitare scdm Pa. in. c. gaudemus de diuor. Si vero vlt cohitare sine eius iductione ad malū vel si ne i peccato. sic nō pōt cū alia cōtrahere isi deli viuente. sed nō tenetur cohitare cū ea si ñ vult puerti. 28. q. 2. si isidelis. Nō. Rica. in. 4. di. 39. Si tñ anteq̄ aliā accipiat p v̄ ba de p̄nti puertat illa que prius erat obsti nata tenet eam accipere nec aliam poterit ducē vt notant. cōiter theo. in. 4. di. 39.

4 Quid si isidelis hēat plures vxores. R̄. q̄ illa cū qua p° cōtraxit eius erit ⁊ si sic duas accepisset sic nulla erit eius vxor. nisi vna il laz habuisset ipedimētum quo eaz accipe re nō potuisset. qr tunc alia esset eius vxor

5 Quid de vxore que repudiata alteri nup sit. R̄. q̄ vir nō poterit ei obicē fornicatio nem sed tenetur si vult ei cohitare sine pec cato eam accipere si vult vxorem habere aut saltem continere. d. c. gaudemus i glo.

6 Utrum vir conuersus possit intrare reli gionem vxore volente ei cohabitare. R̄. q̄ sic fm hugo. in. d. c. si isidelis. Si vero con uersionis eius sit aliqua spes nō oz intrare fm sanctum Tho. in. 4. di. 39. q̄ si non est spes conuersionis pōt intrare prius vxore requisita de conuersione.

7 Utrum vno coniugum ad isidelitatem re uerso dissoluatur matrimonium cōtractuz inter isideles. R̄. q̄ nō. c. quesiuit de diuor. vnde Inno. in. c. q̄to de diuor. dicit q̄ sa cramentum fidei. i. baptismus ratum efficit coniugij sacrm.

8 Quid si fidelis cōtrahat cum heretica vel sismatica. R̄. q̄ tenet matrimonium scdm cōiter Theo. in. 4. di. 39.

9 Utrum mulier cōuersa ad fidē gaudeat p̄ uilegio dotiū i. l. assiduis. C. qui poti. in pi gno. hēantur. R̄. Pa. in. c. plr de diuor. q̄ sic allat. multa.

10 Quem debet sequi proles infidelis. R̄. si ē adultus sequatur quē voluerit si aūt mi nor cū salus eius dependeat a parentibus debet sequi fidelem vt probatur in. c. ex lit teris de conuer. in fide.

Impedimētum vndecimū

dicitur. metus seu coactionis qd̄ ipedit ⁊ dirimit ma trimonium ex ipo cōtractuz. c. cū locū de spōsa. Sciēdum tñ q̄ duplex ē coactio de qua in. l. i. ff. qd̄ metus. ca. s. absoluta p viz. vt puta. cum qs capitur. ligatur ⁊ hec non pōt cadere in consēsum sed bene in copu lam carnalem. vnde in casu quo copula fa ceret matrimonium sic coacta copula non facit. ar. 50. di. presbiteros de spon. veniēs el. 2. 31. q. 2. c. 1. ⁊ 2. Quedam ē coactio con ditionalis. s. coactio per metum vnde si me tus sit iustus vt ille qui pōt cadere in constā tem. s. mulierem quo ad mulieres quas mi nor metus excusat vt nō. glo. in. d. c. cum locum vel virum quo ad viros. Ideo tex. in. c. consultationi de spō. propter hoc dicit metus qui possit cadere in constantem. sic matrimonium tali metu cōtractū ipo iure ē nullum. vt tenet glo. in. c. veniēs el primo de spon. ⁊ cōiter doc. secus. si contrahatur ex minori metu quia sic contractum tenet ⁊ de hoc vide ⁊ dic vt. s̄. Metus. §. 7. ⁊ 8.

1 Quid si ratificetur per sequentem consē sum tacitum matrimonium metu contra ctum. R̄. q̄ matrimonium erit verum si alt perseuerat in pristino consēsu libero qr lz consensus tacitus per se nō sufficiat ad ma trimonium contrahendum sufficit tamen cum expressione exteriori que precessit fz Rica. in. 4. di. 29. quod notabis.

2 Quid si matrimonium metu contractuz confirmetur iuramento. R̄. magis probabi liter fm Rica. in. 4. di. 29. q̄ non tenet. qr quod non est non pōt ratificari. ⁊ de hoc dic vt. s̄. Iuramētum. 5. §. 9.

3 Utrum per culpam sequentem ratifice tur. R̄. q̄ non nisi consentiat in matrimo nium licet presumatur consensisse si non re clamat si potest secunduz Pe. in. 4. distin. 29.

4 Quid si metus mortis carceris: ꝛ huiusmodi. q possunt cadere i cõstantẽ nõ iferat psone q hẽt ꝯhere sed eius filijs l' filiabus ℟. ꝙ nihilominꝰ reddit mr̃moniũ nullum ẽm Rica. vbi s̃. Nã idem iuditiũ fit de metu q infert psone proprie cum eo qui infert psone filij ꝛ vxoris ꝛ huiusmodi.

Impedimentũ .12. dr̃ ordinis. vñ adv̾te ꝙ si qs post susceptionẽ ordinis sacri. s. sacerdotij diaconi aut subdiaconi ꝯhit matrimoniũ dirimitur. vt in. c. vnico de voto li. 6. ꝛ ẽ excõicatus ipo facto. vt i cle. eos d̾ cõsan. ꝛ affi. Si vero ꝯhit post susceptionẽ minoꝝ ordinũ nõ dirimitur: sed i officijs nõ ministrant si sunt clerici occidentales. ꝛ beneficia nõ assequũtur ꝛ ideo ordo sacer impedit ꝛ dirimit. nõ sacer solũ ipedit.

1 Sed qd si sacer ordo supueniat mr̃imonio iaꝫ ꝯcto nũqd dirimit. ℟. dic. vt. j̃. Matrimonium. 4. §. 8. cum sequentibus.

Impedimentũ .13. dr̃ ligaminis. s. cuꝫ quis alteri coniugi est ligatus.

1 Utrum alligatus alteri p sponsalia possit cũ altera ꝯhere. vide sponsalia. §. 23.

2 Utrũ obligatus matrimonialr̃ alteri possit cũ alia ꝯhere. ℟. ꝙ nõ ꝛ his qui nomine suo nõ iussu eius i cuius ẽ ptãte: l' nomie eius quã hẽt i ptãte bina sponsalia ꝯxerit: l' binas nuptias fit infamis ipo iure. l. i. in fi. ff. de hijs qui nõ. infa. ꝛ efficit biganius ẽꝫ qd dixi s̃. Bigamia ꝛ dꝫ ieiunare per. 40. dies in pane ꝛ aqua qd vocãt carenam. s. q̃dragessimam sic dictã. qꝛ caret cibis ꝛ. 7. sequentibus annis penitere. c. accepisti de spon. duorum.

3 Utrũ ex dispensatione pape post matrioniũ ꝯctũ possit quis alteri nubẽ. ℟. ꝙ si matrimoniũ nõ ẽ cõsũmatũ papa põt dispensare. vt nõ. in. c. ex publico de ꝯuer. ꝯiuga. Uñ dic̃ host. vnũ mirabile qd recitat Pa. i d. c. ex publico ꝙ papa ex consensu vtriusqꝫ sponsi põt ex ptãte absoluta dissoluere matrimoniũ nõ cõsumatũ nulla alia cã subsistente. sed de ptãte ordinata nõ põt sine cã ꝛ cũ hoc dcõ hosti. transeunt cõiter doc. Si võ matrimoniũ ẽ cõsumatũ inter fideles sic papa nõ põt dispensare qꝛ cũ matrimoniũ cõsumatũ ꝯsistat in fctõ nõ põt hñi pro infecto. 32. q. 2. si paulus. l. in bello. §. facte. ff. de captiuis

4 Utrum mlr̃ credẽs virũ mortuũ possit ꝯhere cũ alio. ℟. ꝙ si verisilr̃ presumitur de eius morte sic ꝯhẽ põt ẽm aliquos, vt nõ. in. c. qm̃ frequẽter, vt lite nõ ꝯtestata. sed tu dic ꝙ oꝫ hẽat certum nuntium de morte viri de spon. in pñtia. de secundis nup. c. dñs nisi vellis dicere ꝙ satis ẽ certificata qñ hꝫ violẽtas suspitiones post expectationẽ aliqualem. Et aduerte ꝙ vnus testis sufficit. vt in. d. c. in pñtia. Excusatur ẽt ab adulterio qñ probabiliter credidit mortuũ virum ꝛ cum alio ꝯxit. 34. q. i. cum p belicã an ãt possit exigere debitum vel reddere dic. vt s̃. 4. Impedimento. §. 8.

5 Quid si qs credẽs vxorẽ viuere suã que tñ mortua ẽ ꝯtrahit cum alia. ℟. ꝙ matrionium ẽ ex quo nõ viuit ẽm rodoñ. Hugo. tñ in. d. c. cũ per bellicam dicit ꝙ si credebat hoc sibi licere ẽt viuente sua erit matrimoniuꝫ. si modo pria mortua ẽ. Si vero ñ credebat licere sic matrimoniũ nõ erit qꝛ ñ maritali affectu sed adulterino ei ꝯiũgitur nisi postq̃ꝫ scit ꝙ ẽ mortua ei cõiungat maritali affectu. pseuerante alia parte in affcũ maritali alias non ꝛ ẽ verius.

Impedimentum 14. dicitur publice honestatis iustitia que ẽ ppinqtas, ex sponsalibus, pueniens. robur ex istitutione ecclĩe trahẽs pp eiusdẽ ecclĩe honestatem. vnde ipedit ꝛ dirimit tã matrimonia quã ẽt sponsalia sequẽtia. nõ pcedẽtia. vt i. c. ex spõsalibus de spon. li. 6. Et ista publica honestas iustitie cũ sit qdam silr̃ affinitati iõ ipedit ẽm illos gradus ẽm quos affinitas ipedit vsꝫ ad quartum gradum inclusiue. de quibus dicetur. j̃. 15. Impedimẽto.

1 Quot sunt spẽs publice honestatis iustitie. ℟. ꝙ olim due. quarum prima que ꝯhebatur ex ẽis nupt. puta Petrus vxoreꝫ hẽbat. quo mortuo eius vx̃ accepit alium viꝝ de quo hũit filiũ l' filiam talis ples cũ nullo consanguineo Petri poterat cõtrahere sꝫ hodie sublata ẽ per. c. non dꝫ de consan. ꝛ affi. Alia que hodie hẽt locum. ẽ que cõtrahitur ex sponsalibus de futuro vel ex mr̃imonio de pñti nũdũ cõsumato ẽm Pa. in c. sponsam de spon. Unde nullus cõsanguineus sponsi põt accipere talem sponsam vsqꝫ ad quartũ gradum inclusiue nec ecõuerso. c. Iuuenis ꝛ. c. ad audiam de spon. ꝛ si accipit non erit eius vx̃ quia dirimitur.

2 Quid requiritur vt sponsalia inducant pfatum impedimentum. ℟. ꝙ quinqꝫ. Prio ꝙ sint contracta a maioribus septẽnio tex. ẽ in. d. c. ex spõsalibꝰ. ꝛ vt dicit Pa. i. c. Iuuenis vbi requiritur etas certa respectu discretionis non põt preueniri, vt patet i etate

ad confectionem testamenti. vt in. l. qua eta te. ff. de testa. ⁊ idē nō. i. c. puberes ð despō. impu.. Ideo oꝫ ꝯpleuerit contrahentes. siue ꝓ quibus contrahunt. 7. annos.

3 Sed nunquid si maior contrahit cū minori septennio. ꝓxima tñ septennio. oriaꝛ publice honestatis iustitia. ℞. ꝙ non ſm Pa. i. c. iuuenis. de spon. ⁊ in. c. fraternitati. ð eo qui cognouit consanguineam vxo. sue ⁊ h ex defectu consensus. vt in. d. c. ex spōsalib⁹

4 Pone ꝙ talis maior cohabitauit cuꝫ minori septennio desponsata ⁊ inueniat̄ extraordinaria polutio: vel sit dubium. an eā temptauit. ℞. ſm Pa. vbi. s̄. ꝙ ex quadam equitate oritur publice honestatis iustitia. sꝫ tñ nullo iure ꝓbatur.

5 Secundum qð requiritur vt inducaꝛ istð ipedimentuꝫ est ꝙ ñ sint contracta sub ꝯditione. Nā añ ꝯdcōis euentum ñ oritur istð ipedimentum. vnde posset contrahere cuꝫ aliquo consanguineo sponsi ante conditionis euentum.

6 Quid si quis contrahit cum aliqua. cum ista conditione. si deo placuerit ⁊ postea inuenitur eius affinis. vł aliud ipedimentum hñs quo cū ea ꝯtrahere ñ pōt ð iure. ℞. ꝙ ñ oritur publice honestatis iustitia. qꝛ fuerunt conditionalia. ⁊ iō poterit ꝯtraheꝛ cū eius consanguinea. Nec ob. ꝙ dicta conditio subintelligebatur ēt si ñ fuisset apposita. qꝛ si ñ apponereꝛ exp̄sse nihilominus eēnt pura. sed exp̄sse apposita faciunt conditionalia. ſm Hosti. in. c. ad audientiam. de spō. ⁊ Jo. An. in. d. c. ex spōsalib⁹. vide qð dixi. s̄. 3. ipedimento. §. 1.

7 Quid si apponatur aliqua conditio que hētur ꝓ non adiecta. vt. s̄. patuit. 3. impedimento. ℞. nihilominus sponsalia pura erūt ⁊ oritur istud impedimentum. vt in. c. vlti. de condi. appo.

8 Tertium quod requiritur vt sit istud ipedimentum. oꝫ ꝙ sponsalia sint certa: qꝛ in incertam personam non infertur consensus. nec oritur istud impedimentum.

9 Quartum oꝫ ꝙ non defecerit consensus. vñ ꝯsanguineus furiosi ꝯtinue pōt eius spōsam ducere quā in amentia desponsauit cū consensus defecerit. c. dilectus de spon. 32. q. 7. nꝫ. Limitat hoc Pe. de pal. ⁊ bñ verꝫ qñ defectus ꝯsensus est apparens vt in pueris ⁊ amentibus. secus eēt qñ eēt latens: sicut in illo qui ꝯhit ñ aīo ꝯhendi. sed decipiēdi qꝛ tunc oritur istud impedimentuꝫ. qꝛ eccłia instituit istud impedimentū pp apparentiā honestatis. ⁊ iō ipedit qꝛ de intentione nō pōt ꝯstare. ꝯfirātur p. Vicē. Archi. Jo. An. ⁊ Jmol. ⁊ Ge. in. c. vnico. de spon. li. 6. q tenent ꝙ ioco ꝯhens. si de ioco aperte constat ñ induciꝛ publica honestas. ergo si ñ cōstaret induceretur.

10 Quintū ꝙ ñ sint ꝯtracta post matrimonium. ł sponsalia p̄us facta. qꝛ si qs contraxisset matrimoniū ł sponsalia. ⁊ p⁹ viuente prima sponsa ꝯheret cū aliqua eius ꝯsanguinea. nō dirimenꝛ spōsalia p̄cedentia. d. c. ex sponsalibus.

11 Quid si sponsalia ꝯtrahentes hūerit tp̄s debitū ⁊ fuerint pure ꝯcta ⁊ cū certa ꝑsona ⁊ cū ꝯsensu. sꝫ tñ fuerunt nulla ð iure. puta cū affine. ł cū religioso. ł in sacris. aut cum maleficiato. ⁊ huiusmōi. ℞. ꝙ nihilominus oritur publice honestatis iustitia. qꝛ in mr̄imonio atēditur potius honestas. l. sēp. ff. de ritu nup. Nec ob. ꝙ nulla oriatur obligatio. sed bñ publica honestas q̄ ipedit matrimoniū ꝯhendum ⁊ dirimit contractuꝫ.

12 Sed qd si minores septēnio ꝯtractis spōsalibus ꝑseuerant vocantes se sponsū ⁊ spōsam. ł simul iacent. ł se inuicem osclanꝛ vsꝫ post septēnium. ⁊ ex hoc manifeste apparet eos perseuerare in eadem voluntate. ℞. ꝙ si ex talibus signis manifeste apparet ꝙ ꝑseuerant in eadeꝫ voluntate p⁹ septēniuꝫ ꝯpletū oritur publice honestatis iustitia vt nō: in. d. c. ex spōsalib⁹. Alias si ñ manifeste appet. lꝫ ꝑdurent in eodē ꝓposito ñ oritur istud impedimentum. vt colligitur ex. d. c. ex sponsalibus:

Impedimentum 15. ē affinitatis.

que qdē affinitas est ꝓximitas ꝑsonarum ex copula carnali ꝓueniens omni parentella carens. vnde affinitas mediante consanguinitate ⁊ carnali ꝯmixtione ꝓpagaꝛ iō cōsanguinitatem imitatur. Sed in hoc differt. qꝛ persona coniuncta siue addita alicui persone. per ꝓpagationem fit ꝑticeps eiusdem nature lꝫ indifferenti gradu. vnde non mutat genus attinentie. sꝫ tm̄ gradum. sed persona addita siue cōiuncta per copulam carnalem alicui persone non fit particeps eiusdem nature. sed quasi coniungiꝛ ab extrinseco. vnde coniungitur alio genere coniunctionis sed in eodem gradu. Et iō persona coniuncta per carnis copulam sanguini alterius inducit p̄mum genus affinitatis. persona vero addita per copulam persone que p̄muꝫ inducit genus facit secūdum genus. ⁊ persona addita secunde inducit tertium genus. verbi gratia. vxor fra-

tris mei est mihi affinis in primo genere et in eodem gradu quo frater meus et reliqs consanguineis meis in eodem gradu quo sunt mihi et in pmo genere. Alia persona q non est mihi consanguinea: nec affinis aliu de si coniungatur cum psata vxore fratris. mei erit mihi affinis in secundo genere et consanguineis meis. et i eodem gradu quo sumus fratri meo. Tertia vero persona aliunde. nec consanguinea: nec affinis: si cõiungatur secunde persone coniuncte vxori fratris mei erit mihi in tertio genere affinitatis et consanguineis meis. ita nõ. in. c. nõ debet. de consan. et affi.

1 Quomodo ipedit affinitas matrimonium R. q si pueniat impedit contrahendum et dirimit contractum in primo genere tãtum hodie. et vsq ad quartum gradum inclusiue. vt in. d. c. non debet. lz olim impediret et in secundo et tertio genere. vt. 35. q. 3. per totum. Unde persona cognita carnaliter ab aliquo consanguineo nõ poterit contrahere cum aliquo de illa consanguinitate qui non distat vltra quartum gradum ab eo cõsanguineo qui eam cognouit. et econtrario Et si contrahit ñ tenet matrimonium. et intelligitur phibitum in infinitum fm vnam opinionem quam ñ teneo. vt. s. dixi. Impedimentum. 6. §. i.

2 Quid si affinitas superueniat matrimõio iam contracto per verba de presenti licet ñ consumato. R. q ñ dirimit eum. vt in. c. i. d consan. et affi. et ille per quem contracta est affinitas nõ potest petere debitum sine peccato mortali. sed bñ tenetur reddere vere l' interptatiue petenti. Pe. de pal. tz q si matrimonium ñ est cõsumatum. q nec etiam reddere potest siñ mortali peccato. q: potest religionem intrare. Sed hoc ñ credo. q: lz possit ñ tñ tenetur intrare.

3 Sed nunquid episcopus poterit dispensare cum tali vt etiam exigere possit sine peccato. R. vt. s. Incestus. §. 5.

4 Utrum remaneat affinitas post mortem psone cognite. R. q sic. q: e vinculu ppetuum.

5 Utrum coytus fornicarius causet affinitatẽ. R. q sic q: per omnem coytum ordinatum ad carnis ppagationem per quem consanguinitas contrahi possit contrahit affinitas. ñ aũt per coytum extra vas vl' sodomiticum. et huiusmodi. 35. q. 3. extraõdinaria. et de eo qui cogno. psã. vxo. sue. c. frnitatis. et. 35. q. 10. fraternitatis. Gofre. tñ tz absurdũ dicit affinitatẽ p fornicariũ coytum: et ordinatũ ad generatõem. et id tz q ñ cõtrahitur nisi ex pximitate pueniens ex nuptijs. vt pz in. l. ñ facile. §. sciendum. ff. de gradibus. Sed cõtrarium communiter tenet et sic serua. Et ille. §. sciendum loquitur de affinitate p quã defert hrditas ad aliquẽ.

6 Quid si claustrum pudoris intrauit sz semen ñ emisit. R. q affinitas non contrahit. etiam si mulier sola emisisset. Quis claustrũ ñ intret. sed tamen semen si intus mittit contrahitur affinitas. q: põt fieri generatõ sicut fit in balneo: vel in demonibus succubis et incubis.

7 Quid si vir intrans claustrum emittit semen et ñ mulier. R. Pa. in. c. fraternitatis. de eo qui cogno. consã. vxo. sue. Inno. ibidem tz q ñ cõtrahitur affinitas. sed q opõtet simul emittant tam vir q mulier. Idem tenet Hosti. in sũma. et Hugo in. d. c. extraordinaria. sed ipe Pa. dicit q Hosti. in. d c' fraternitatis. dicit q sufficit q vir emittat i claustro pudoris. licet mulier ñ emittat. q: fz medicos põt fieri generatio. Et hoc sequitur Fede. cõsilio. 190. Et videtur seq Pa. et iudicio meo etiam Inno. in. d. c. fraternitatis. et Rodo. et Pe. de pal. i. 4. alr Beata virgo ñ potuisset effici mater et virgo. si oporteret mulierem seiare.

Impedimentum sextumdecimũ

dicitur i potẽtia coeũdi que quidem est vitium animi vel corporis vel vtriusq quo quis impeditur alij carnaliter cõmisceri.

1 Quot sũt eius species. R. q tres. Prima dicit naturalis vt frigiditas i viro. Artatio in muliere. Et defectus etatis in vtroq. vel altero. Altera est accidentalis que puenit a cã extrinseca et accñtali. vt castratio. Et tertia maleficialis q a dmõib' pueit

2 Circa frigiditatem et artationem. dic breuiter q ad hoc vt impediat matrimonium contrahendum et dirimat contractum requiritur pmo q pcesserit tale impedimẽtum matrimonij. q: si adueniret post cõtractum non dirimeret. licet esset ratõnabilis cã dispensationis fiede per papam vt alter aptus contraheret cum alio. si nundum erat matrimonium consumatum. vt nõ. Pa. in c. ex parte. et in. c. ex publico. d conuersi. cõiuga. Et idem dic de impotentia accidentali. fm eundem Pa. allegat. c. q sedem et. c. consultationi. de fri. et male. Secundo requiritur q sit tanta q nullo modo possit coire hoc est fm Pe. de pal. q sit talis q impediat actum perpetuo saltem. non effectum generatõnis. sed non actum que est emissio se

minis in vase non eēt impedimentum. Tertio ꝙ sit perpetuum impedimentum ita ꝙ nullo medicamie aut remedio possit removeri. qꝛ si posset sine periculo mortis removeri non dirimeret. hoc nō. in. c. i. ⁊. 2. 33. q. i. ⁊ de frigi. c. i. ⁊. 2. ⁊ quasi per totum. Nec facio vim in frigiditate que est a natura. aut in illa que est per senectutem. quia quando non potest iuvari impedit. vt notat Ricar. in. 4. di. 34. Et eadē ratione dic de nimia caliditate que coytum impediret. ſꝫ sanctū Tho. ea. di. Quarto ꝙ sit ignorans quando contrahit de tali impotentia. quia ſm Pe. de pal. qui scit se vel alium impotētem ⁊ eum accipit non potest amplius eum dimittere quo ad vinculum. qꝛ est verum matrimonium. ⁊ hec quattuor dic etiam requiri in impedimento accidentali vt dirimatur

3 Sed quid de eo qui habet virgam erectam sed non potest emittere semen propter impedimentum naturale vel accidētale. R. Pa. in. c. i. de fri. ⁊ malefi. glo. tenet ꝙ pōt contrahere ⁊ tenet matrimonium. qꝛ pōt mulierem ꝓuocare. sed comuniter tenetur contrarium. qꝛ ex quo non potest habere actum generandi. potest mulier dicere ego volo effici mater. vt in. d. c. i. in fi. ⁊ sic tene si ante ꝓcessit contractum matrimonij tale īpedimentum ⁊ non sit remediabile.

4 Utrum mulier ꝓpter artitudinem separata a primo viro ⁊ coniuncta secundo que efficitur habilis primo propter vsum secūdi sit restituenda ꝑmo. R. Pa. in. c. fraternitatis eodem. ꝙ si non poterat coniungi primo viro antea sine periculo mortis per aliquod remediū ꝙ non restituit sed stabit cū secundo. qꝛ in ꝑmo non fuit matrimoniū vt tenet abbas ⁊ Pe. ⁊ sequitur Jo. An. i. d. c fraternitatis in fi. ꝙ verum limita quando aperte apparet de dissolutione membrorum amborū. alias esset restituenda. qꝛ videtur ecclesia decepta. Et sic ꝯcorda doc.

5 Circa etatē vero vt nō. dixi. Etas ad cōtrahendum sponsalia est septem annorum cōpletorum. vt in. c. ex sponsalibus. de spon. libro. 9. Sed in matrimonio requiritur ꝙ vir hēat ꝯpletū. 14. annum ⁊ mlr. 12. vt in c. puberes. ⁊. c. continebatur de desponsa. impube. Unde si ante illud tempus contrahatur non erit matrimonium sed sponsalia c. vnico. de desponsa. impube. li. 6. Et hoc verum. nisi malitia suppleret etatem. ⁊ tūc est ſm Tancre. ⁊ Hosti. in. c. de illis. el secūdo de desponsa. impu. quando se inuicem cognouerunt. aliter nō. Sed tu dic cū Jo. An. ꝙ sufficit ꝙ sint experti copulam carnis si non inuicem. saltem cum alijs. Unde exponitur illud malitia. i. vigor naturalis. seu potentia coeundi supplet etatem. quod patet in dicto. c. de illis. ibi potuerunt coniungi. Et iura que dicunt ꝙ matrimonium tenet. si sunt proximi pubertati. licet doc. in hoc sit diuersa interpretatio. Tamē tu hec intellige cum Hosti. in summa. ꝙ est proxima etati quando est viri potens quod per experientiam potest sciri. dicto. c. puberes. ⁊. c. a nobis. de desponsa. impube. Unde glo. in summa. 20. questione prima. refert Gf. dicētem ꝙ puer nouem annorum reddidit nutricem pregnantem. Et Alber. in quarto. dicit se vidisse puellam nouem annorum concepisse: ⁊ in decimo peperisse.

6 Sed quid si puer pubes ⁊ habilis etate ad contrahendum contrahit ⁊ est impotens ad coeundum. R. glo. tenet ꝙ matrimonium non est validum in. c. puberes ⁊ sequitur ibi Pa. de desponsa. impube. Quia qui habere actum generandi nō potest ñ dicitur pubes. ergo assimilatur impuberi. ⁊ facit istud. c. puberes i fi. Doctores tamen comuniter tenent ꝙ non separabitur. sed expectabitur tempus plene pubertatis. scilicet decemocto annorum. l. item mella. ff. de alimen. ⁊ ciba. lega. ⁊ hec est humanior ⁊ verior. quia ex quo impedimentum non est perpetuum nō restat quin sit matrimonium. aliter infirmus impotens nunc ad coeundum non posset contrahere. quod falsum est. ⁊ ideo erit matrimoniū. sed si in. 18. non poterit iudicabitur impedimentū ꝑpetuū. ⁊ sic dissoluet

7 Sꝫ nūqd peccat q ꝯhūt mr̄imoniū añ debitā etatē. R. ſꝫ Pe. de pal. in. 4. ꝙ sic mortaliter si sine iusta cā ⁊ licētia epi ꝯhunt. qꝛ ꝯ ꝓhitionem. c. 2. de despon. impu.

8 Sed pone ꝙ minor septennio fuit cognita a sponso maiore. 14. R. Jo. de deo ꝙ erit matrimonium. sed Pa. in dicto. c. continebatur tenet ꝙ non erit quātūcunqꝫ fuerit cognita. quia non habet consensum aptum ad matrimonium contrahendum nisi eēt multum discreta ⁊ doli capax.

9 Pone ꝙ dicti impuberes qui post septennium contraxerunt matrimonium qđ iuris interpretatione sunt sponsalia. vt in. c. vnico. de despon. impub. li. 6. perseuerant. vsque ad plenam pubertatem ⁊ in pubertate interuenerunt oscula ⁊ amplexus. ⁊ dona. nunquid erit matrimonium. R. ꝙ si interuenit copula. tex. est clarus in

d.c.vnico q sic efficitur matrimonium. Si vero copula ñ interuenit nz ↄsensus expssus pᵘ pubertatez. sic opi. ē diuersa. Inno. tz q ñ efficit per q̄scunq alios actus ex̄ copulā vel mixtū ad eā. Hosti. vero fuit variᵘ in.c. attestatōes. de ↄspon. impu. ⁊ in.c. ad id. de spon. Archi. in.d.c. vnico pᵘ multas opi. videtur concludere q non sit matrimonium nisi iteruenit l'nouus consensus expssus. l'copula. l' traductio ad domum. ⁊ h vr̄ sequi Alanus. Vicē. ⁊ Gofre. i.c. litteas de ↄspon. impu. Pa. i.c. si. de spon. tz q p oscula. iocalia. ⁊ āplexus ⁊ huiusmodi signa efficitur matrimonium. allegat glo. ⁊ Jo. An. in. d.c. vnico. Ray. tz q si q̄n cōtraxerunt intendebant contrahere matrimonium. sic ñ erit nec matrimonium nec sponsalia. Matrimoniū q: etas impediebat sponsalia q: hoc ñ intēdebāt. nec verba ad hoc possunt refferri. ⁊ sic adueniente pubertate ēt si sequatur copula non erit matrimoniū nec verū. nec p̄sūptum. Si vero q̄n contraxerunt intendebant contrahere. si non vt agebant. saltem q̄tuz valere poterat. sic erūt sponsalia ⁊ non inducent matrimoniū. nisi aut per copulā. aut per consensum euidenter expressum. ⁊ sic intelligit tex. d.c. vnici. Ego vero saluo meliori iudicio. iuxta illō .l. claudius felix i fi. ff. q po. i pi. habe. dico q ad h vt spōsalia efficiāt m̄rimoniū ver. oz interueniat nouus consensus in matrionium exp̄ssus cum aliquibus signis vnuocis. hoc est q talia signa non possint fieri legitime. nec soleant fieri. nisi cuz vxore i ltio m̄rimonio coniūcta. Istud coiter sequunt theo. in. 4. di. 28. pz in ar. per. l. minorē. ff. de ritu. nup. ⁊ per. d.c. attestatōnes. ⁊ quod ibi nō. Et ideo si post pubertatem amborū nouum consensum habuerunt ostensum per aliquod signum quod solūmodo cōiugibus exhiberi solet. sic indubitanter matrimonium efficitur. Si uero nouum talē cōsensum in pubertate non habuerunt. sz simpliciter perseuerauerunt in tali opinione p̄ma nihil de nouo determinantes. tunc reduco doc. ad cōcordiaz. Et dico q si intercesserunt actus qui non solent fieri nisi cum vxore. vt traductō ad domuz. habitatō mutua seorsum. ⁊ huiusmodi. sic talia signa faciunt matrimonium p̄sumptum. Et sic intelligo. ⁊ limito dictum glo. Hosti. ⁊ Pa. ac ceteroꝝ. Si aūt signa exhibita post pubertatē sunt signa que ēt sponsis de futuro exhibētur. vt i aliqbus locis oscula ⁊ amplexus ⁊ huiusmodi. sic non faciunt matrimonium nec verum nec p̄sumptum. q: hoc non pbat eē q̄d ab hoc contigit abesse. l. neq naturales. C. de pba. c. 2. de transla. pla. ⁊ sic intelligo Inno. cum ceteris. Istam concordiam videtur tenere Do. Anto. in. d.c. attestationes. ⁊ de istis vltimis non loquitur. d.c vnicum. quod patet i verbo constiterit euidenter. nec glo. ibidem si bene ponderetur q: dicit se amplexebantur non simplr̄. sz ad dit vt coniuges.

10 Circa vero impedimentum naturale vel accidentale est scieñ s̄m Pa. in. c. i. de fri. ⁊ male. q quando non pōt per aspectum pbari semper debet ad minus hitare per triennium ante q̄ matrimonium dissoluatur. vt in. c. si. eodē. Secus in impedimento q̄d potest per aspectum probari. vt in. dicto. c fraternitatis. Vel per iuramētum. ppum cū septima manu ppinquorum. vt in. c. laudabilem eo. ti. q: statim potest dirimi.

11 Quid de spadone vtroq testiculo. R. q̄dam tenent q non dirimitur. q: s̄m Auicenam potest erigere virgam ⁊ semen emittere. licet non possit generare. Sed s̄m Pa. in.c. quod sedem. de fri. ⁊ male. doc. coiter tenent q non potest contrahere: ⁊ sic non tenet matrimōium ⁊ dirimetur. secus si eēt castratus tantum vno testiculo. ⁊ sic potest intelligi tex. ⁊ glo. in. l. si serua. §. si spadoni ff. de iur. dot. vide glo. in. c. hijᵘ qui. 32. q. 7. Sed ego teneo q ex quo hz actum generādi q tenet matrimonium. licet non habeat effectum. vt. s̄. dictum est. aliter steriles non possent contrahere. q̄d falsum est. ⁊ s̄z hoc limita glosas p̄dictas.

12 Circa uero maleficiatos. Aduerte q aliquādo quis est maleficiatus respectu omnium. ⁊ sic contrahere non potest. ⁊ si contrahit post p̄mum matrimonium contractum ⁊ coniungitur cum secunda redire tenetur ad p̄mam. q pz q: impedimentum ñ erat perpetuum. ⁊ ideo p̄mum matrimonium fuit firmum. Si autem sit maleficiatus respectu vnius persone. sic non restituetur. quamuis cognoscat secundam. q: primum matrimonium fuit nullum ⁊ secundum fuit validum.

13 Sed nunquid iudicabitur impedimentum perpetuum quod remoueri posset per aliquod maleficium. R. s̄m sanctum Bona. in. 4. di. 34. ⁊ sanctum Tho. eadem di. q sic. quia non potest homo per maleficiū inuocare demones. p aliquo casu.

Si queratur de abhominatione. vtrum impedit matrimonium tenet sanctus Tho.

vbi.§.ꝙ est idem iudicium quod de malefi
cio cum sit causa extrinseca: ⁊ accidentalis.
Et hoc itellige quando ex tali abhominati
one in ymaginatiua fātasia aut extimatiua
concipitur talis horror ꝙ nullo modo pōt
habere actum generandi cum tali.

15 Sed quid si inueniatur aliquis qui vellet
destruere maleficium cū alio maleficio. vi
de.ĳ. Superstitio.§.13.

16 Quero quid si dubium sit. an tale ipedi-
mentum ipotentie coeundi pcesserit matri-
monium contractum per verba de pñti an
nō.R. Pa.in.d.c.fraternitatis ꝙ psumetur
pcessisse ex quo nunꝙ potuit cognoscere
facit in ar.l.3.C.de edi.edic.Et hoc idez se
quitur Ricar.in.4.di.34.ꝙ debemus psu-
mere ꝙ sicut pcessit consumationem ita ⁊
contractionem. Nam ex futuro psumit᷑ eē
pteritum.vt nō.i.c.scribam eisdē.de psup.
⁊ sic doc.magis videntur in hanc opiniōez
inclinari.⁊ placet mihi.lz glo.in sūma.33.
q.i.dicat ꝙ psumendūz est subsecutū. Nec
obstat.c.lz ex quadam in fi.de testi. vbi di-
citur ꝙ in dubio ꝓ matrimonio est psumē-
dum.q: dicit Pa. vbi.§.ꝙ est verum quā
do matrimonium pōt hēre suum effectum.
s.euitationem fornicationis vel bonum ꝓ
lis.Et hanc mirabilem limitationem tz etiā
do.Anto.in.c.litere vestre.de frigi.quod
bene notabis.

Impedimentum decimū septimū

fm aliquos dicitur consuetudinis vel statu
ti.ꝓ cuius intelligentia queritur.

i Utrum consuetudo possit contra matrio
nium.R.fm Pa.in.c.super eo.de cogna-
tōne spūali.ꝙ aut consuetudo hilitat.alas
inhiles per ius canonicum.vt puta ꝙ con-
trahatur in.2.l.3.gradu consanguinitatis.⁊
huiusmodi.⁊ sic non valet.vt pbatur in.d
c.super eo.fm veram significatōem iuncto
c.qō super hijs.de ɔsan.⁊ affi.⁊ hoc tenet
Hosti.quasi sit irrōnabilis.Ex quo infero
ꝙ consuetudo non approbata a papa non
pōt tollere impedimentum publice hone-
statis.cum consuetudo non valeat ɔtra ho
nestatem ecclesie.c.cum decorem.de vi.⁊
ho.cle.Aut consuetudo solum ihabilitat.a
lias habiles.vt in filijs duorum compatrū
p quoꝛ neutrū ventum est ad cognationez
spiritualem.⁊ tūc valet vt nō contrahatur
facit.vi.itaqꝫ ⁊.v.cete.d.c.sup eo.⁊.d.c.
olim.de cle.ɔiuga.Aut ɔsuetudo ñ solū in
hilitat vt ñ ɔtrahat.sz ēt hz vt dissoluat ad
tempus.⁊ sic valet.vt voluit Inno.q: pec

cauerunt contemnendo consuetudinem pa
trie.30.q.5.aliter.Aut taliter ihabilitat.ꝙ si
fuerit contractum habet vt dissoluatur in p
petuum.⁊ tunc si est approbata per papaz
saltem tacite sic valet.vt probatur in.d.c.su
per eo.fm lecturaz Hosti.Sed si nō appa
ret de approbatione pape.tunc ñ valet fm
Hosti.in.d.c.super eo.⁊ ꝓpterea dicit ca-
sum prefati:c.non extēdendum.Sed Pa.
tenet contrarium.vbi cum de consuetudie
concurrit scandalum. quia sicut papa po
test ius diuinum iterptari:⁊ addere ⁊ dimi
nuere.vt nō.Inno.in.c.que in ecclesiarum
de consti.Ita ⁊ consuetudo. vt tenet idem
Inno.in.c.fi.de consue.⁊ hoc etiam sentit
glo.magna in.d.c.super eo.que vult ꝙ vbi
esset consuetudo ꝙ non contraheretur in
quintum gradum si ex ɔtractu generaretur
scandalum non valet matrimoniuz.Quia
vt dictum est.Cōsuetudo continens in se
scandalum ex pretermone potest inhabili-
tare alias habiles.secus si a principio nul-
lum fuisset impedimentum. quia tunc scan
dalum superueniens non potest dissoluere
q: ꝓpter scandalum non est recedendum
a veritate iuris diui.c.2.de no.ope.nun.⁊
in regula qui scandalizauerit.de re.iur.Sz
do.Anto.d.Butri.in.d.c.super eo.limitat
sic.Qō aut consuetudo habet ɔcursum iu
ris antiqui ⁊ tunc dirimet in perpetuum.in
teruenient e scandalo.nisi ita dirimatur.Si
vero non habet concursum iuris.⁊ tunc si
a nouo iure approbetur vel a papa simili-
ter dirimet.ꝙ si non habet cōcursum iuris
antiqui vel noui vel approbationem pape
tunc non potest creare nouum impedimen
tum ad dirimendum in perpetuum.⁊ hoc
est verissimum.Et dictum Pa.intellige d̾
consuetudine generali quaz papa scit ⁊ ap
ꝓbat ñ de pticulari.nisi fz distin.do.Anto.

2 Quid si consuetudo mariti ⁊ vxoris sit
diuersa.R.Pa.in.c.i.de spon.Aut consue
tudo disponit super solemnitate contrahē
di.⁊ debet obseruari consuetudo patrie.
vbi matrimonium cōtrahitur etiam si am
bo essent peregrini vel forenses.quia non
esset violanda consuetudo patrie cum scan
dalo aliorum.vt in.c.que contra.8.di.⁊.l.
si frigidus.ff.de euic.⁊.l.2.C.quemadmo
dum testa.aperiantur. Aut consuetudo dis
ponit super exequutione vel alijs seruan-
dis post contractum.⁊ debet attendi con
suetudo domicilij ipsius mariti.l.fi.§.idem
rescripserunt.ff.ad munici.Unde si consue
tudo est domicilij mariti ꝙ maritus lucre

tur certam partem dotis. licet in loco sit alia consuetudo, tamen seruabitur consuetudo domicilij mariti et lucrabitur vt est de men te Bar. in. l. exigere. ff. de iudi. ubi tex. cum glo. et in. l. cũctos populos. C. de sũma. tri. et sequitur Bal. in Rubrica. de inuestitura de re. alie. facta. c. vltimo. Sz limitat veraz nisi error interuenerit. qr mulier ignorabat et 3xit simpliciter fiducia iuris communis. ar. ff. de iur. et fac. igno. l. regula. et. ff. de pro ba. l. cum de indebito. Alij tenent q si con traxit in loco mulieris, ille locus inspicia tur Si in loco viri ille attendat. Si in loco tertio cõsuetudo viri obseruetur. qr ẽ caput mulieris. de spon. c. i. Sed opinionẽ Bar. sequitur do. Anto. qui addit q si maritus mutaret domicilium post contractum ma trimonium q debet attendi cõsuetudo do micilij tempore contractus et non domici lij vbi dissoluitur matrimonium. quia de bet attendi locus vbi orta fuit obligatio. et non vbi recepit purificationem. et facit tex. iuncta glo. sm intellectum quem sequitur i. l. si vxor. ff. de iudi.

3 Utrum statutum patrie valeat circa ma trimonium. R. Pa. in. c. pmo. de sponsa. do. Anto. sic distinguit. q aut statutum pa trie disponit circa substantialia matrimo nij. puta inualidando matrimonium vel p sonas. et sic non valet. Ex quo patet q le ges prohibentes matrimonium inter tuto rem et pupillam. rectorem puintie. et pro uintialem. et huiusmodi. non tenent. Idez dicas si habilitaret inhabiles. de quo vide per Fede. consilio. 35. vbi tenet q generali ter statuta laicorum circa matrimonium sũt nulla. quia hec materia non est de foro se culari: sed ecclesiastico. vt in. c. maz. de or. cogni. facit quod notat Bar. in. l. titia. ff. so lu. matri. et per doc. in. c. si. de secun. nup. Aut statutum disponit inferendo penam circa substantialia ipsius. et inferendo dã num. et sic non valet. vt disputat Jo. An. in c. statutum. de hereti. li. 6. Ex quo patet q non valet statutum inferens penam cõtra henti cum minore. 25. annis. nisi psentibus agnatis. qr intimidatur matrimonium qd liberum debet esse. c. cum locuz. de spon. Gaspar tamen de Cal. in. c. 2. de clan. dspõ. dicit consultum fuisse q valet statutuz i isto casu et simili. Sed Pa. magis placet opi. Jo. an. et est magis communis: de quo vide in. d. c. i. per do. Jo. Anto. de sancto geor gio. Quandoqz statutum imponit penam auferendo lucrum quod lex secularis attu lerat. sic valet sm do. Anto. Sed Fede. vbi supra et Pa. tenent contrariuz. Quando qz statutuz non disponit circa substantialia matrimonij, sed circa dependentia, puta circa dotem. et sic valet sm Inno. ar. c. ray nutius. de testa. Quandoqz circa solẽnita tes disponit, et sic valet: et peccant non ser uantes. Pa. tenet contrarium. qr non per tinet ad laicos. Sed tu dic verum q non valet statutum in solẽnitatibus alijs adbi tis in tali contractu. et maxime que non fa ciunt ad certitudinem matrimonij. Et sic in telligo dictum Pa. et limito Bar. in. l. edi cimus. C. de muni le. et Bal. in. l. i. ff. d iusti. et iure. qui tenent q suadente publica vtili tate. lex ciuilis potest penam apponere sub ditis suis. et sic per accidens erit licitum. s. statuere circa solemnitates matrimonij. qd alias non esset licituz. l. gracus. C. ad. l. iul. de adul. q̃uis ipsi teneant gñaliter valẽ pe nam appositam circa matrimonium con trahendum. Et sic dictũ predicti. do. Anto et dictum Pa. erit verum. vt dixi in alijs so lemnitatibus que non faciunt ad honestatẽ matrimonij: vel eius certitudinem. qr sic ñ ligaret.

4 Sed nunquid predicta habebunt locum in spons. R. sm do. Jo. An. predictum in. dicto. c. pmo q sic per. l. oratio. ff. de spõ. Facit tex. in. c. cũ heret. de eo qui du. i ma. quam pol. per adul. vbi equiperantur ma trimonium et sponsalia. Et hoc veruz quo ad dispositionem. sed non quo ad penam quia pena apposita circa matrimonia non habet locum in sponsalibus. sm glo. co muniter approbatam. in cle. eos. in. v. con trahere. de consan. et affinita. quod nota bene.

Impedimentum decimũ octauuz

dicitur priuationis quando scilicet aliqs est surdus. mutus. et cecus. nam talis non potest contrahere. et si contrahit non tenet sed dirimitur sm aliquos. Ratio. quia qui nunquam uidit. nec audiuit. nec potest sci re quid sit matrimonium: nõ potest contra here. nec consentire in matrimoniuz. Sed istud ego limito sm Hosti. et Pa. in. c. cuz apud. de sponsa. verum si nullo modo po test exprimere consensum suum. sed si pos set exprimere consensum suum in contra hendo per aliqua signa. sic erit matrimo niuz contrahendo. quia licet ignoret quid sit matrimonium prout sacramentum est: non tamen prout est vinculuz quod a iure

naturali elicitur. quo ratio dictat vt alicui inseparabiliter adhereat ad generationem procurandam. Difficillimum tamen e hoc tales posse ostendere per aliqua signa. Similiter furiosus priuatus iuditio rationis non potest contrahere. vt notatur in. c. dilectus filius. de sponsa. nisi haberet lucida iterualla. et tunc psentire posset. Idem dic de ebrio.

i Nota pro intelligentia omnium predictorum singulare dictum Hosti. in. c. si vir. de co. spi. q vbi doctores et magistri p suas glo. matrimoniu soluunt. nec ius expressu adducunt. si reperitur vnus doctor vel magister scribens contrarium matrimonium. sustinens ipse est sequendus. ar. c. licet ex quadam. de testi. Quia sz eum tollerabilius est aliquos contra statuta hominum copulatos dimittere simul: q sic coniunctos contra statuta dei separare. d. c. licet. Istud dictum sequitur et recitat Pa. in dicto. c. si vir. Sz limitat dicens: nisi comunis opinio haberet. quasi tex. pro se et propterea expo nit id quod dicitur i dicto. c. si vir. scilicet q est sequendum in hoc quod humanius dicit idest rationabilius et equius. Idem fere dicit in. c. fi. de sen. et re. iudi. et dicit confirmari dictum prefatum Hosti. per dictum. c. fi. sed limitat. nisi opinio illius doctoris euidenter esset falsa. vel nisi probabilibus rationibus posset conuinci. Addo et aliaz limitationem. et dico verum prefatum dictum quando matrimonium sustentatuz potest habere suum effectu. fm q. s. dixi Matrimonium. tertio impedimento. 16. in fi. Alias quando non potest habere suum effectum matrimonium: non esset iudicaduz pro eo ad dictum vnius contra comunem opinionem.

2 Utrum papa possit dispensare in omnib impedimentis predictis. R. q quedam sunt impedimenta que remouent consensu sicut est impedimentum tertium scilicet coditionis. et quartum scilicet erroris persoe. et vndecimu scilicet metus. seu coactionis et decimumoctauum scilicet priuationis sensus. Unde sicut papa no potest supplere cosensum sine quo non est matrimonium. sic nec in ipsis potest dispensare vel ipsa tollere. Alia sunt ipedimta ex statuto eccle cui modi e ipedimtu primu. s. iterdictu eccle et secundum scilicet feriarum. et quartum scilicet conditionis seruilis. quia vt matrimoniuz contractum cu ancilla a libero non teneat. hoc est ex statuto ecclesie secundum Ricar. in quarto disti. 36. et Pe. de pal. et quintum scilicet voti castitatis. et septimum s. cognationis spiritualis. et octauum. s. cognationis legalis. et nonum. s. criminis. et decimum. s. disparitatis cultus. et duodecimum. s. ordinis. et decimuquartum. s. publice honestatis. et decimusextu. s. impotetie coeundi. Nam posse generare n est de substantia matrimonij. Aliter senes non possent contrahere. quod falsum est. et ideo e ex statuto ecclesie. Et impedimentum decimu septimum. s. consuetudinis. et in istis potest papa dispensare. Similiter dico d impedimento. 6. s. consanguinitatis. et. 13. s. ligaminis. et. 15. s. affinitatis quo ad aliqua que in ipsis solum sunt ex statuto ecclesie. sicut est in consanguinitate et affinitate vt qs n possit cohere in secundo gradu in linea eqli. et 3. et. 4. et sili in ipedimento ligamis q ad h ne qs possit cohere cu alia p matrimoniuz pctu cu aliqua p verba de pnti solu. Et in h pcodant coiter doc. lz quo ad votu solene aliq tenuerint q papa n pot dispensare. vt Tho. 22. q. 88. et qda alij. Sz tu tene q pot vt et ipe Tho. in. 4. di. 38. et Ri. eadem di. et Henri. de gan. i. 5. quol. q. 29. et e cois opi. ta theologoz q canonistaz. Alia sunt ipedimeta iuris diuini et legis ne. d qbus hes s. Impedimeto. 6. §. i. s. de psanguitate et affinitate vsqz ad fm gradu i linea inequali. Et i istis vtz papa possit dispensare. sic fuit diuersa opi. canonistaz i. c. lras de restI. spo. et in. c. p venerabile. q fi. sint le. et i. c. pposuit. de pces. pben. qdam dicentibus q n pot. p. d. c. lras. Sz tu dic et tene q lz papa non possit tollere dicta ipedimenta generaliter. tn in aliquo casu spali ltia ca subsistete: pot in dictis ipedimentis psanguitatis et affinitatis dispensare. vt et tenet Jo. An. et recitat et sequitur Pa. in. d. c. lras. de quo vide. j. Papa. §. i. An aut possit similiter dispensare in impedimento ligaminis in quantum est de iure diuino. s. vt post matrimonium psumatu quis chat cu altero tenet coiter q non. et sic serua indubitanter quo ad hoc vt quis possit dimittere vxorem vel vxor virum. quo ad vinculum post matrimonium consumatum. Similiter etiam quo ad hoc vt vxor possit habere duos viros sed quo ad hoc vt vnus vir possit hre duas vxores. credo papa posse dispesare qn genus fideliu eet reductu ad paucissimos viros. de quo dic. vt. j. Papa. §. i.

3 Sed nunquid epus similiter poterit dispensare in aliquo pdictoz ipedimetoz. R.

q in interdicto ecclesie speciali facto a suo inferiori potest: et in impedimento criminis. quoniam crimina solum impediunt matrimonium contrahendum. de quibus. s. Impedimentum. 9 in principio. Sed in iterdicto facto a superiori suo. vel in criminibus que impediunt et dirimunt post contractum. de quibus. s. in. d. 9. impedimento. §. 1. et 5. Aut in aliis quibuscunque impedimentis matrimonii ne contrahatur. non potest episcopus dispensare. nisi in casibus. de quibus. s. Dispensatio. §. 5. Episcopum posse dispensare contra canonem vel concilium.

4 Quid de illo qui audiuit perpetuum impedimentum fore inter se et vxorem suam: R. secundum Rodo. quod si audiuit a fide dignis tenetur inquirere. alias esset affectata ignorantia. Et si concipiat probabilem opinionem ex dicto tali non debet exigere debitum: sed solum reddere donec intelligat veritatem diligenter inquirendo Si vero inquirendo nihil inuenit. vel audiuit hoc non a fide dignis. sic debet deponere conscientiam nec peccaret mortaliter si non crederet: Quis audierit a fide digno. vt puta a sacerdote: vel confratre. et huiusmodi. quia non obligatur cuicunque credere nisi probet. sed sufficit inquirat. et si aliud non inuenit non credat.

5 Nunquid sacerdos teneatur reuellare impedimentum. vide. s. Confessio. 4. §. 10.

6 Utrum vxor teneatur sequi virum transferentem se ad aliam patriam. R. quod non. si probabiliter dubitat de morte sua: vel quod vellet eam exponere ad scortum. vel si vir vellet ire vagabundus cum tamen non esset quando contraxit. Nam in istis casibus non tenetur eum sequi. alias sic. ita no. doc. in. c. de illis. de sponsalibus. et in. c. 1. de coniugio lepro.

Matrimonium

4. quo ad separabilitatem. Utrum sit separabile matrimonium postquam semel licite est contractum per verba de presenti et consumatum. R. quod hoc potest intelligi dupliciter Aut quo ad hoc. ut alter possit alteri matrimonialiter copulari altero dimisso. et sic nunquam est separabile matrimonium inter fideles contractum et consumatum. vt patet in. c. gaudemus. de diuor. nec papa posset in hoc dispensare. vt patet in. c. ex publico. de conuer. coniuga. secus in matrimonio consumato inter fideles. de quo. s. Matrimonium. 3. impedimento. 10. Aut quo ad thorum et cohabitationem tamen. et sic separari potest propter. 5. Primo propter adulterium. vt puta quia alter fornicatus est. 32. q. 1 dixit dominus. de quo dic vt. s. Debitum. §. 7. Secundo propter vitium sodomiticum. secundum Hugo. Lau. Jo. Cal. do. Anto. et Pa. i. c. maritus de adul. quia nomine fornicationis itelligitur omnis illicitus coytus. 32. q. 7. non solum. et. q. 4. meretrices. Quis Inno. in. d. c. maritus. et glo. in. c. omnes. 32. q. 7. teneat contrarium. sed primum videtur verius. quia maior in hoc fit iniuria matrimonio quam in alia polutione. Et idem posset dici de quacunque alia polutione habita cum alia persona qualitercunque quod potest separari. secus in polutione quam quis habet per se ipsum solum. secundum Rodo. et glo. in. d. c. omnes. Tertio si alter querit alterum trahere ad aliquod aliud peccatum mortale. secundum glo. in. d. c. omnes factiones. et Inno. in. d. c. maritus. et in. c. quesiuit. de diuor. et Pa. in. d. c. quesiuit. Quod verum intellige si aliter compesci non potest. Quarto propter heresim. et si antequam conuertatur intrauerit religionem. etiam sine autoritate ecclesie non redibit ad eum si conuertatur, postea. siue heresis fuerit notoria siue non secundum Pa. in. c. de illa. de diuor. Si vero religionem non intrauit compelletur redire ad eum si conuertatur ab heresi si sine autoritate ecclesie se ab eo separauit: Quis alii aliter sentiant. vt notat Pa. in. d. c. de illa.

i Sed nunquid similiter in predictis casibus separatio poterit fieri sine iuditio ecclesie. R. quod si delictum est notorium potest propria autoritate dimittere eam: non tamen lucrabitur donationem propter nuptias et dotem. secundum Jo. An. in. c. plerunque. de dote post diuor. re. si non habet penes se. quia petere non poterit. sed si habet penes se per exceptionem adulterii lucrabitur contra petentem. secundum Pa. in. d. c. plerunque. Si vero delictum non est notorium sic solum debet fieri autoritate ecclesie quo ad separationem cohabitationis. aliter instante altero compelletur cohabitare. sed quo ad redditionem debiti potest propria autoritate denegare. ex quo sibi constat de delicto alterius. Faciunt no. in. d. c. plerunque. et in. d. c. gaudemus.

2 Quomodo dicetur notorium. vide. s. Adulterium. §. 8.

3 Utrum separati propter spiritualem fornicationem sint absoluti a debito reddendo. sicut separati propter fornicationem carnalem. R. quod sic secundum Hosti. et Pa. in. c. quesiuit. de diuor. Quod intellige quo ad eum qui est innocens: sed quo ad eum qui culpabilis est quantumcunque sententia diuortii sit lata: siue propter fornicationem spiritualem: siue carnalem si innocens petit eum sibi reconciliari debet. et ipse tenetur sibi reddere debitum. quia quod fauore meo introductum est non debet retorqueri in

dannum meum. l. quod fauore. C. de legi. nisi intrasset religionem. uel suscepisset sacros ordines. q2 non posset repetere: nec alter teneretur reddere. hoc sequitur Ber. in c. literis tuis. de diuor. τ Hosti. ibidem.

4 Quito separatur pp sanctimoniaz. Pro cuius declaratione plura sunt querenda.

5 Utrum ambo coniuges possint uouere cõtinentiam. R. φ sic de comuni consensu. de quo dic vt. s. Matrimonium. 3. impedimẽto. 5. §. 5.

6 Utrum alter solum possit vouere castitatẽ sine consensu alterius. R. φ sic in suum pIudicium. sed non alterius. vnde post votum exigere non poterit sine peccato mortali. s3 bene reddere tenetur τ ẽt exigere. quando redderet se nimis onerosum alteri non petendo. Facit. c. quidã intrauit. τ qd ibi nõ. de conuer. coniu.

7 Quid si alter consensit vt alter uoueret statu non mutato. R. φ consentiens nihilominus poterit exigere. fm Inno. τ sequi Pa. in. c. i. de conuer. coniu. si ipse cõsentiens nõ vouit τ ille qui vouit tenetur reddere: s3 nullo modo exigere. etiam si non exigẽdo eẽt onerosus alteri. q2 concedendo licentiã in hoc sibi pIudicauit.

8 Sed nunquid poterunt mutare statu3. puta effici religiosi: vl' alter ordinari. R. vt colligo ex Pa. in. d. c. i. Aut hoc pcedit ex comuni consensu. Et tunc si alter vult effici episcopus. requiritur φ vxor pus sit professa in aliquo monasterio. etiam si non sit suspecta de incontinentia. vt in. c. sane. de cõuer. coniuga. est enim speciale hoc. Si vero non vult effici eps. sed subdiaconus. diaconus: vel pSbr: aut religionem intrare. tũc potest de consensu alterius partis. q̃uis altera pars ñ voueat continentiã. Facit. c. significauit. τ quod ibi nõ. d ꝯuer. coniuga. l3 non debeat quis ordinari ad sacros ordines vel recipi ad religionem. nisi vxor faciat votum similiter castitatis. vt in. c. cum sis de conuer. coniuga.

9 Sed pone φ cu3 consensu alterius vir sit factus religiosus vel sacerdos. nunquid ille qui consensum dedit poterit alium repetere. R. φ in hoc sunt opiniones. Abbas i. d. c. i. Inno. in. d. c. quidam. tenent φ si est iuuenis poterit τ ad eius petitionem debet ingressus vel ordinatus reuocari. Calde. tenet φ non poterit ip3 repetere. sed bene implorare officium iudicis: τ iudex ex officio ne adulterium cõmittatur per remanente3 in seculo educet alterum de monasterio. vl' ordine. τ coget reddere debitum. Alij uolunt. τ hoc magis mihi placet. φ si ille q dõdit licentiam est iuris conscius φ non poterit repetere. nec ex officio ei restituetur. q2 dando licentiam taliter mutandi statum videtur vouisse castitatem. saltem durante vita alterius. q2 qui vult vnum videtur velle τ omne illud per quod peruenitur ad illũ. C. prudentiam. de offi. dele. Facit. c. vidua de regula. Sed ingressus alterius non debet fieri nisi alter voueat continentiam. vt i c. cu3 sis de conuer. cõiuga. ergo dando licentiam videtur vouere. Si vero istud ius ignorauit. sic restituetur ei salte3 ex officio. hoc tenet glo. in. c. qui vxorem suam. 33. q. 5. τ in. c. seriatim. 32. di. τ fm ea3 cõcorda opiones.

10 Quero nunquid iste restitutus: post mortem vxoris vel alterius ptis teneatur redire ad monasterium. R. φ sic. q2 est vere religiosus. ex quo vxor consensit. Facit. c. ex pte. el primo. de cõuer. cõiuga. τ quod ibi nõ. Bal. Idem dic de ordinato ad sacros ordines φ tenetur viuere caste τ clericalit.

11 Quid si quis intrat religionem. vel accipit ordines sacros vxore contradicente. vl' ignorante. R. φ vxor poterit eum reuocare. d. c. quidam. τ ipse tenetur sibi debitum reddere: sed non poterit exigere: nisi quando non exigendo efficeretur nimis onerosus alteri parti. vt dcm est. s.

12 Pone φ vxor sciuit τ non contradixit nec licentiam dedit. sed dissimulauit nunquid reuocar poterit. R. φ sic. vt notat. in. c. consuluit. de conuer. coniuga. Idem dic si consensit ex timore iusto. vt in. c. accedens. eo. ti. Idem dic si per dolum consensit. c. veniẽs. eo. ti.

13 Pone φ vir vxore contradicente vel dissimulante intrauit vel ordinatus est in sacris τ eum vxor non repetijt in vita sua licet potuisset poterit ne talis post mortem vxoris exire τ aliã accipere vxorem. R. secundum. Cal. τ sequitur Pa. in. d. c. primo non. quia causa cessante que inualidabat eius ingressum cessat τ sequella. Et sic tene. q̃q̃. Inno. in. d. c. quidam. multum variauerit.

14 Sed nunquid si talis reuocetur ab vxore ipsa mortua tenebitur redire ad monasterium vel viuere clericaliter in castitate. R. φ quo ad alium qui sacros ordines recepit non est dubium φ tenetur viuere in castitate. τ si contraheret de facto cum alia non teneret matrimonium. vt in. c. vnico

de voto.li.6. Sed de illo qui solum religionem professus fuit est opinio diuersa inter doc. Sed ego credo ꝙ non tenetur redire. quia obligatio semel extincta non reuiuiscit. l. si res. §. aream. ff. de solu. sed solum caste viuere. quia eam ꝙtum in se fuit potuit valide promittere. Et secundum hanc distinctionem potes concordare doc. in. d. c. quidaz. Et ita limita ⁊ intellige. d. c. quidam.

15 Quid si talis non solum non vult redidire ad religionem. sed de facto mortua ꝑma vxore contraxit cum alia. R. ꝙ licet. d. An. in. d. c. quidam teneat tutius esse dicendum ꝙ non teneat matrimonium. tamen mihi videtur ꝙ sit tutius tenere ꝙ teneat si fuit reuocatus ab alia vxore. Ratio. quia vt matrimonium non teneat oportet votuz sit solennizatum per professionem tacitaz vel expressam vni de religionibus approbatis. vt in. d. c. vnico. sed iste non fuit professus. quia votum fuit nullum quo ad ius positiuum. quia paria sunt non profiteri ⁊ inualide profiteri. ar. c. 2. de transla. prela. Item videtur tex. pro hoc in. dicto. c. quidam. vbi non compellitur redire ad monasterium. Sicut facit in. c. ex parte. el. i. eo. ti.

16 Utrum sponsa violenter cognita a viro possit intrare religionem ipso inuito. R. Pa. in. c. verum de conuer. coniuga. sequitur opinionem Ber. brix. qui tenet ꝙ potest. quia non videtur comunicasse corpus suum ex quo inuite fuit cognita. Facit. c. ille autez. 32. q. 5. Posset dici esse verum hoc vbi illa non fuit in culpa tardatiōis ingressus. vbi autem fuit in culpa nimis tardādo ingressum sic non posset intrare. quia ille exegit quod sibi debebatur. ⁊ sic est extra culpam. Et secundum hanc distinctionem concordari possunt opiniones quas recitat. Jo. An. in regula. que contra. de re. iur li. 6. in mercurialibus. Et secunduz hoc etiam oportet dare vnam limitationem ad. c. ex publico. de conuer. coniuga. Ut videlz intelligatur quod deus coniunxit scilicet per carnalem copulam voluntarie habitam: vel ex debito extortam. ⁊ est singularis. Attamen ego hoc nulli consulerem: sz potius iudicarem matrimoniuz consumatum ita ꝙ alter alteri matrimonialiter coniungi non possit altero viuente cui sic carnaliter fuit copulatus. Ho. ⁊ Rodoñ tenent ꝙ si sponsa erat de futuro ꝙ poterit. ⁊ placet. quia est verum: nec habet dubium.

17 Utrum matrimonium non consumatum inter fideles legittime contractum sit dissolubile. R. ꝙ aut fuit contractum in etate indebita. scilicet infra annos pubertatis. ⁊ sic cum peruenerint ad etatem debitaz. si alter eorum vult dissoluetur. vt in. c. accessit. de despō. impu. Et idem dic. si solū alter erat in etate debita. ꝙ cum peruenerit ad etatez poterit dissoluere. Uerum est ꝙ hoc debet fieri autoritate ecclesie. vt notat glo. in. d. c. accessit. Aut fuit contractum in debita etate. ⁊ tunc si alter vult solum promoueri ad sacros ordines non potest. nec dissoluitur matrimonium. vt communiter tenetur in dicto. c. primo. Aut vult intrare religionem. ⁊ sic potest ⁊ dissoluitur matrimonium statiz per professionem factam. ita ꝙ alter qui remansit in seculo libere potest contrahere cum altero. sed ante professionem non. vt in. c. verum ⁊ in. c. ex parte. el secundo. de conuer. coniuga. ⁊ intellige per professionem tacitam vel expressam factam ⁊ vni de religionibus approbatis aliter non dissoluit. vt in dicto. c. vnico. Ex quo infert Pa. in dicto. c. ex parte el secundo. ꝙ licet sponsus efficiatur mantellatus vel de tertio ordine non dissoluitur matrimonium. quia lz sit mod⁹ approbatus ñ tamen religio. Similiter non dissoluitur per ingressum solum religionis approbate. nisi vt dixi tacite vel expresse profiteatur. Unde si quis intrare vellet ⁊ non profiteri non posset altero inuito. Aduerte tamen ꝙ sunt quedam mulieres de tertio ordine sancti francisci que viuunt collegialiter ⁊ profitentur tria vota religionis ex concessione appostolica. Et ideo talis professio bene dissolueret matrimonium non consumatum. sicut declarauit Sixtus papa quartus. siue ante sit contractum siue post dictam professionem contraheret.

18 Et quia sepe a doc. ⁊ in sacra scriptura fit mentio de coniunctis per propria nomina. vt ipa quisqȝ intelligat sub breui compēdio inferius clare demonstrabo. Nurus dicitur vxor filij patri ⁊ matri viri sui. Gener dicitur vir filie patri ⁊ matri vxoris sue Socer dicitur ꝑdictus pater ⁊ socrus ꝑdicta mater dictis nurui ⁊ generō. Nouerca dicitur secunda vxor filijs ex alio matrimonio viri. Uitricus dicitur secundus vir filijs ex alio matrimonio vxoris. Priuigni ⁊ priuigne dicuntur predicti filij ⁊ filie alteri copulato. Patruus ⁊ amita sunt frater

τ soror patris. Auunculus τ matertera sūt frater τ soror matris. τ istis si additur magnus sunt frater vel soror Aui vel Auie. Patruelles sunt filij duorū fratrum qui habēt etiam patruum τ amitam. Consobrini sunt filij duarum sororum inter se qui habent etiam auunculum τ materterā. Amitini τ Amitine sunt filij fratris τ sororis inter se.

Medicus tripliciter potest esse in culpa de morte infirmi. Primo ante factū. quando intromittit se de eo quod ignorat: vel ad ipsum non spectat vel non sufficit ad agendum solus. Scdo in facto. quia licet peritus: non tamen sequitur traditiões artis. sed fantasiam sui capitis vel experimenta noua. Intellige nisi experimenta noua. vel sua fantasia sit rationabilis. quia liceret. Tertio post factum quādo est negligēs circa custodiam ifirmi. ita nō. Bar. Inno. τ Hosti. in. c. tua. de homici.

1 Utrum euentus mortalitatis debeat medico imputari. R. ꝙ non si diligentiam quā debuit τ potuit exhibuit. ff. de offi. presi. l. illicitas. §. sicut. Uide. s. Homicidium. 2. § 13. Et aduerte ꝙ medicus tenetur in foro anime non solum quādo voluntarie ledit. puta prolongando infirmitatem τ huiusmodi: sed etiā quādo ex ignorantia. vel imperitia. vel non sequens traditiones artis aliquem lesit. vt nō. Pe. in aut. sed hodie. C. de iudi. nam imperitia medici culpe annumeratur. l. siquis fundum. §. celsus. ff. locati. τ. l. imperitia. ff. de re iur. τ in glo. prima. q. 4. non est imputanda. Limitat hoc Pa. in. c. ad aures. de eta. τ quali. verum quādo assumpsit officiū voluntarie. Sec⁹ si ex necessitate quādo ex ignorantia τ imperitia ledit. Ut puta vtitur aliquibus expertis alias τ bona fide. quia sibi imputet qui talem elegit ex quo dicebat se imperitum.

2 Quid si dubitat medicinam nociuam. R. ꝙ nullomodo debet dare: sed tutiorē partem eligere de presump. c. illud. de homi. c. petitio. quia securius est hominē relinquere in manu dei ꝙ̄ medicinas dare de quibus dubitat: fm Inno. in. c. tua nos. de homi. τ ibi Pa. Et intellige eū in dubio qn̄ non habet aliquid ex quo probabilius extimet profecturam ꝙ̄ nociuam. Secus si haberet aliquam probabilitatem potius ꝺ vtilitate ꝙ de nocumēto. q: sic posset dare adhibita debita diligentia τ studio. quia sic nō proprie est in dubio: sed in opinione vel titubatione.

3 Utrum sit in culpa medicus qn̄ medicinā scdm artem dedit sed ex defectu specierum vel admistione alia fit nociua. R. ꝙ non si debitam diligentiam adhibuit. c. aplice. de cle. exco. mi. fm Inno. τ Hosti.

4 Utrū Cirugicus incidens aliquē g propter in consuetam dispōnem venarum: vel quia propter insolitum timorem vel tremorem qui venit super eum mortuus est sit in culpa. R. ꝙ non. si debitam diligentiā adhibuit τ erat peritus. ar. c. ex litteris. ꝺ fri. τ male. Et hoc verum si non dubitabat de hoc. quia si dubitabat debuit omittere. vt nōt Inno. τ Hosti. ne cle. vel mo. c. sn̄iam. τ. d. c. tua nos.

5 Utrum medicus teneatur gratis curare. R. ꝙ sic si est pauper infirmus. fm glo. 83. di. §. primo. Si vero diues est nō tenetur cum nemo cogatur de suo facere beneficiū 10. q. 2. precarie. τ licite recipit mercedem suam. 14. q. 5. c. non sane.

6 Sed quid si infirmus sit diues: tamen ex auaritia non vult soluere medico debet ne medicus eum mori permittere. R. ꝙ non: sed debet ei medicinas τ alia necessaria facere suis expensis quas postea repetere poterit cum sanus effectus fuerit. quia vtilr gessit negotium eius. ff. de nego. ge. l. pomponius. τ si moriatur repetet ab heredib⁹ quia sufficit si vtiliter cepit gerere. licet euētus non sit sequutus. l. sed an vltro. ff. de nego. ge. nec potest ei obici ꝙ causa pietatis hoc fecerit. nisi sit ei propinquus. vt. l. alimēta. C. de nego. ge. quia tunc oportet protestetur ꝙ gratis non intendit hoc facere. alias non repeteret. d. l. alimēta. nō. hoc glo. in. d. §. primo.

7 Utrum peccet mortaliter medicus consulendo aliquid contra animā pro salute corporali. R. ꝙ sic. τ ne hoc faciat prohibetur ei sub pena excōis in. c. cum infirmitas. de pe. τ re.

8 Utrum similiter peccet mortaliter si non admonet infirmū vt confiteatur. R. ꝙ sic. quia facit contra preceptum. vt in. d. c. cū infirmitas. nec potest dici abrogatum per contrariam consuetudinem. quia non consuetudo. sed corruptella est τ contra bonos mores. τ iō non valet fm. Ho. in. d. c cū ifirmitas. Excusaret tn̄ medicus in casu

repentino qui indiget celeri remedio qui nõ añ ipm ifirmuz induceret ad confessionem. Et aduerte q² non sufficit admonere. sed debet inducere cum effectu. vt in. d. c. nõ. Nihilominus si ifirmus nollet confiteri nõ credo propter hoc medicus debeat desistere a medicamine. q² intelligendum est moneas ꝛ inducas effectualiter q̃tũ ex pte medici. sicut ꝛ i. c. si. de eo. q. eo. cõ. vx. sue. Facit. l. stipulatio ista. ff. de ver. obli. ñ ex parte infirmi. q² si dimitteret eum forte moreretur desperatus. qui sanatus poterit postea conuerti. ꝛ sic preceptum ecclie videretur cõtra preceptum dei de caritate proximi. quod nullo modo credendum ẽ. Facit tex. cum glo. pro hoc. 83. di. i prin.

9 Sed nunquid ad hoc tenetur medicus i omni infirmitate. ℞. ꝙ non saluo meliori iudicio. sed solum in infirmitate periculosa ẜm se. Ratio. quia sicut infirmus non tenetur confiteri de necessitate precepti i omni infirmitate. sed solum quãdo est periculosa: sic nec medicus tenetur eum inducere lʒ sit optimum ꝙ medici inducant in omni infirmitate. Et dico periculosam. i. q² posset probabiliter inducere periculum mortꝭ. secus quando est clarum ꝙ non est periculosa.

10 Utrum infirmus teneatur obedire medico. ℞. Inno. ꝛ Hosti. in. d. c. tua. ꝙ non de precepto. si tamen infirmus accipit aliqd vel facit ex certa scia: vel ex affectata: vel i. ꝓbabili ignorantia propter quod notabile maluʒ incurrit peccat mortaliter. ar. c. si non lʒ. 23. q. 5. Idem dic de seruientibus qui ei aliquid administrant tale. Secus si non esset notabiliter lesiuũ q̃uis aliqualiter modicum. tamen: q² aliqñ sitis magis cruciat q̃ febris ꝛ inter duo mala minus eligendum est. 13. di. duo. Et si ex tali administratione mors sequeretur vel mutilatio membri essent seruientes irregulares. sec⁹ si ex leui ignorantia vel culpa hoc fecerunt

11 Utrum ars medicine sit prohibita clericis ꝛ religiosis. ℞. clericis i sacris. religiosis ꝛ clericis in minoribus benefitiatis. nõ licet vti nisi gratis ꝛ vbi periculum non iminet. ne cle. vel mo. c. multa. Cirugiaʒ vero que indiget incisione, vel adustione cum sanguinis effusione secundum Ber. in. c. ad audientiam. de falsa. omnino exercere non possunt. quia simpliciter est eis interdicta. c. sententiam. c. super specula. ne cle. vl mo. de homi. tua nos. de postu. c. primo.

12 Utrum medicus teneatur nuntiare mortem infirmo quam prenõscit cito venturam. ℞. Io. de neapoli in quol. 11. distinguit ꝙ aut probabiliter. credit ꝙ talis prenunciatio erit multum vtilis anime infirmi vt puta. quia confitebitur cum sit in peccato mortali ꝛ ordinabit testamentuʒ ex quo euitabuntur multe lites. ꝛ sic tenetur per se vel per alium ei manifestare. aliter peccat mortaliter. quia dannificat proximuʒ indirecte cum non impedit damnum eius cum põt. Idem dic si est in dubio an sit vtilis vel non. Quod si ꝓbabiliter credit ꝙ talis annuntiatio non erit vtilis ifirmo. puta quia iam ordinauit facta sua: sed forte erit potius damnosa corpori: tunc non tenetur ei dicere de necessitate precepti: licet sit melius dicere. quia melius se disponet. ꝛ bonum anime semper est preponendum bono corporis

13 Utrum medicus possit promoueri. ℞. si peritus erat ꝛ nihil omisit de contingentibus secundum probabilitatem sue conscientie potest ꝓmoueri. alias nõ. de eta. ꝛ quali. c. ad aures. ff. de vari. ꝛ extraor. cogni. l. ꝛ si medicus. cõcor. Inno. ꝛ Ho.

14 Utrum medicus qui conuenit pro. 10. ducatis. cum ticio liberare eum de aliqua infirmitate. puta. quartana ꝛ huiusmodi ꝛ liberat eum: sed. ꝑ. modicum tempus tici⁹ reincidit in eãdem infirmitatem teneatur iterum pro illis. 10. eum liberare. ℞. videtur ꝙ sic. quia non extinxit infirmitatem: sʒ cessare fecit angustiam ipsius. Item quia non videtur curasse cum vitiose curauit. Item quia verba cum effectu sunt accipiẽda ꝙ ideo debet intelligi cũ curaret perfecte. In contrarium videtur ꝙ non teneatur quia de presenti infirmitate tantum videtur cogitatum. ꝛ ideo soluto eo quod debetur sublata est obligatio in perpetuum quia in infinitum non debet obligari. nam infitas euitatur. ff. loca. l. martinus. in glo. Sed tu dic ꝙ aut rediit ex culpa infirmi. ꝛ sic nõ tenetur. l. quod quis ex culpa. ff. de re. iur. Si non ex culpa infirmi. tunc aut statim redit. ꝛ sic tenetur quia non videtur eum liberasse aut ex interuallo. ꝛ sic non tenetur vt. ff. de re. iur. l. quicquid.

Membrum

Membrum proprie qd sit. vide supra Homicidium. 5. §. 6. Et ideo in statutis ita accipitur: nisi aliud appareat de mente statuentis. vt notat. Bar. in. l. 2. ff. de publi. iudi.

Endacium ẜm Aug. ē falsa vocis significatio cum itētione fallēdi.22.q.2.§.ille ergo.

i Que dr̄ia est iter mēdacium ⁊ falsum. ℞. ꝙ mētiri est ꝯ mētem ire. Unde ille q dicit quod putat aliud: siue illud sit verum: siue falsum mētitur.c.is aūt.22.q.2. Falsuȝ vero pōt qs dicere sine mēdacio cum. s. credit verum. qđ tn̄ n̄ est: ⁊ si debitam adhibuit diligētiam n̄ peccat. ꝙ si n̄ peccat venialiter. vt i.c.hoīes.22.q.2.nisi in casu i quo tenet̄ debitam diligētiam adhibere. puta. i actu testificādi vbi immnet notabile damnum ꝓximo: vel in iudicio. qꝛ sic esset mortaliter. vel cum vult iurare.22.q.2.c.animaduertendum.

2 Quot sūt gn̄a mēdacioꝝ. ℞. ẜȝ. Aug. in.c. primuȝ.22.q.2. ꝙ sunt octo. Primū in doctrina religionis xp̄iane. ⁊ ẜm Alex. i ẜa ẜe. religio hic accipitur nedum pro eo ꝙ nos religat ad ea que sūt fidei: sed ēt prout religat ad bonos mores. qꝛ i hijs duobus cōsistit religionis xp̄iane summa. Scōm est. vt aliquem ledat iiuste i corporalibus cū nullius vtilitate. sicut falsus testis i cā criminali Tertium est ꝙ alicui nocet: sed tn̄ alteri prodest. vt testimonium i cā pecuniaria. Quartum ē quod fit sola mētiendi: vel fallendi libidine. vt cum delectatur in astutia mēdatōrum ꝓpōne n̄ hn̄s respectum: nec ad nocēdum: nec ad adiuuādum alicui. sed solum qꝛ placet sibi. Quintum est quod fit placendi cupiditate vt mēdatium adulationis. Sextum est quod nulli nocet ⁊ alicui prodest. s. ne pecunia sibi auferatur idebite vel iiuste ledatur. Septimuȝ est quod similiter alicui est vtile ad corpus. s. vt mortem euadat. Octauum ē quod similiter prodest alteri vt virginitatem seruet. Sed ẜm Alex. vbi supra. ⁊. S. Bo. in.3°.di.38. ⁊ Ricar. ibidem. mēdatium habet pro suo formali completiuo itentionem fallēdi. ⁊ ideo ẜm intentionem mētientis diuersum erit mendatium in specie. Si. n. itendit solum prodesse. sic erit mēdatium officiosum. Si delectate: sic est ociosū. Si ledere: sic est perniciosum. Pernitōsum cōtinet tres primas differentias. qꝛ aut i sp̄ualibꝰ. ⁊ sic ē primū Aut in corporalibus. ⁊ sic est. ẜm. Aut i temporalibus. ⁊. sic est tertium Officiosum cōtinet tres vltimas species. s. si in temporalibus. Sic ē sextuȝ Si in corporalibꝰ. sic. septimū si in sp̄ualibus. Sic est octauū. Otiosum continet quartam ⁊ quintam spēȝ. qꝛ aut vult delectare se ipsum. ⁊ sic est quartum. Aut alterum. sic est quintum. Primū. istorum est grauius. ⁊ vltimum leuius.

3 Utrum omne mendatium sit peccatum. ℞ ꝙ sic.c. super. eo. de vsuris. cum similibus. ⁊ etiam mortale peccatum ē ẜm. S. Bon. Ale. ⁊. Ri. vbi supra. Primo ratione sue speciei: siue per se. ⁊ sic tantum tres prime species sunt peccatuȝ mortale. vnde quicū ꝙ mētitur contra veritatem diuinam eam mendacio occultando: vel corrompendo peccat mortaliter. Similiter circa ea quoꝝ cognitio pertinet ad hōis bonum. puta ad perfectionem scientie ⁊ iformationem morum. erit mortale. qꝛ cōtra caritatem dei ⁊ ꝓximi. Secus si esset circa aliquid quod n̄ refert ad salutem vtrum sic vel sic cognoscatur. quia esset veniale. Idem dic ꝙ est mortale quādo est i nocumentuȝ corporis proximi vel rerum de aliquo alicuius importātie: etiam si alteri prodesset. secus si i damnum alicuius rei minime. quia n̄ esset contra caritatem. ⁊ ideo veniale. Scđo est peccatum mortale per accidens. Et hoc dupliciter. Primo rōe itentionis. puta. qꝛ ita afficitur ꝙ non curraret offendere deū vel proximum notabil̄r. qꝛ preponit mendatiuȝ caritati dei ⁊ proximi multo magis si intendit dicendo mendatium iniuriare deum vel ledere notabiliter proximum: etiam si non ledat peccat mortaliter. Scđo ratione scandali. vt cum quis dicens mendatium probabiliter scandalū sequi: aduertit: tamen non currat. sed dicit mendatium ⁊ peccat mortaliter. Et in hoc concordāt communiter Theo. in.3.di.38. Additur ⁊ tertium. ex quo fit mortale. s. cum dicitur in iuditio. Unde secundum durandum omne mendatium: preter iocosum quod in iuditio dicitur de hijs que ad iuditium pertinent est mortale. quia subuertit veritatem iuditij. quod cedit i pernitieȝ vniuersitatis. ⁊ placet quādo dicitur de eo đ quo tenet̄ dicere veritatem. alias non. ⁊ quando sit. habes supra. Cōfessio delicti. ⁊ supra. Furtum.§.27. ⁊. ĵ. testis.§.26: Additur ⁊. quartum ex quo efficitur mortale secūdū Host. s. ratione contemptus. s. cum quis pro nihilo habet dicere mēdatia iocosa sicut vera. sic faciunt ioculatores. ⁊ similes. ar.25. di. §. alias ea demum. Quod limito verum quando etiam si esset mōtale nollet abstinere. aliter non. ⁊ sic incidit cum primo. Additur ⁊ quintum secundum alios. s. ratione perfectionis. sed iiiis non assentio nisi

vel quando perfectio est talis ꝙ obligauit se voto vel iuramento i nullo casu mentiri vel ratione scãdali. vt dictũ est. Et ita cõiter tenẽt doc. Facit quod supra dixi. Circũstãtia. §. 4. In alijs autem casibus communiter est veniale peccatũ: nisi conscientia eis ditaret ꝙ esset mortale. qꝛ sic eẽt eis si ꝯ tale dictamen dicerent mẽdatium peccatum mortale.

4 Utrum predicator vel doctor semper peccet mortaliter mentiendo. ℞. Pe. in. 3. di. 38. ꝙ n̄: nisi scandalum vel contemptus doctrine sit annexus. quia si hoc sciens mentitur. peccat mortaliter. Similiter si diceret cõtra id quod est faciẽdum ex necessitate. secus si ex cõsilio: nisi ratione scãdali. vt dixi

5 Utrum liceat pro alterius vita cõseruãda mẽtiri. ℞. ꝙ nõ. d. c. sup eo. Et qualitercũqꝫ dicatur mendatium semper est peccatuz saltem veniale. 22. q. 2. per totum. Quidam excipiunt iocosum: quod proprie non videtur mendacium. quia vt dr̄ in. c. ne quis. 22. q. 2. non fallit. quia nouit ille cui dicitur iocandi causa fuisse dictum.

6 Utrum solum sit mendatium in verbo. ℞ ꝙ non. sed etiam in simulatis operibus. 22 q. 5. cauete. Et ideo quod dixi de mendatõ idem dic de omni simulatione quam quis facit ut proximum decipiat. fz sanctũ Tho. Secus de simulatione que fit pp bonum. d̄ quo dic. vt. ĩ. Simulatio.

MEnsa episcoporum non debet splendere auro vl' argento. 41. di. eps vilem supellectilem.

1 Quid debet esse ⁊ abesse in mensa clericorum ⁊ religiosorum. habes supra. Cleric⁹ ii. per totum.

MEnsuras. Uide. s̄. Falsarius. §. xi.

MErcatio. Uide. ĩ. Negociatio.

MEretrix que dicatur. ℞. ꝙ illa que multorum libidini. patet. 34. di. vidua. Alibi dicitur ꝙ meretrix est cuius turpitudo venalis est. 32. q. 4. meretrices. ⁊ requiritur ꝙ. 40. homines admisserit. fm glo. in d. c. vidua. alsat. c. latores. de cle. exco. mi.

1 Utrum sit prohibitum cõmisceri cum eis. ℞. sic de iure diuino. ⁊ peccat mortaliter. d c. meretrices.

2 Utrum accipiens meretricem in vxorem mereatur. ℞. ꝙ sic. si facit vt eam a malo retrahat. 32. q. i. nõ est culpãdus. secus si alio malo fine.

3 Utrum teneatur restituere quod acquirit ex tali questu. ℞. ꝙ non fm Inno. in. c. qꝛ pleriqꝫ de immuni. ec. ⁊ comuniter doc. sz bene de bono cõsilio. nisi accepisset ab hijs qui alienare non possunt. Et qui sint. vide supra. Donatio. vel ẽt per fraudez quia sic teneretur.

MEritum proprie dicitur actio que fit vt ei qui agit sit iustum aliquid dari.

1 Quottuplex est meritum. ℞. fm sãctũ Bona. in. 3. di. 4. ar. 2. q. 2. ꝙ triplex. Primum dicitur congrui. ⁊ istud est quando quis ex actione non habet debitum recipiẽdi. sed tamen illi cui sit decet dare. sicut cuz homo atterit de peccato suo. licet non mereatur gratiam. tamen conuenit deo vt facienti quod in se est ex sua bonitate det. Secũdum est meritum digni. ⁊ istud est cum aliquis iustus rogat pro aliqua persona que ẽ in peccato. dignum qppe ẽ ꝙ iustus exaudiatur. Tertium est merituz cõdigni. ⁊ istd̄ est quando agens habet debitum recipiendi. ⁊ ideo cuz prima ratio dãdi sit amor. impossibile est ꝙ aliquid possit sibi facere debitum qui amicitia caret. propterea existẽtes extra caritatem n̄ possunt mereri de cõdigno.

2 Utrum aliquis possit mereri ⁊ demereri in eodem actu. ℞. ꝙ non. quãuis actus aliquis secũdum genus nature possit esse meritorius. ⁊ in genere moris demeritorius vt patet. 22. q. 2. si quelibet. vbi. Gre. loquẽs de mendatio obstetricuz dicit. Nam benignitatis earuz merces que eis in eterna potuit vita retribui premissa culpa mendatij in terrena est recompensatione declinata.

3 Quomodo aũt itentio sufficiat ad meritum vel opera. vide. s̄. Intentio.

MEtus est instantis vl' futuri periculi mentis trepidatio. ff. quod me. ca. l. i.

1 Quotuplex est metus. ℞. ꝙ duplex. s. leuis. s. quo timetur leue malum vel minas multas quas minans iplere nõ habet possibilitatẽ. Est fo metus probabilis: siue grauis qui dr̄ iustus metus. ⁊ iste est ille q põt cadere in cõstantem virum vel mulierem. vt cum qs potens inferre minatur mortez: aut grauem cruciatum corporis. vt in. c. cũ

dilectus. extra eo. ti. Aut seruitutem: seu sta tus subuersionē. puta. q2 scindet instrumēta vel priuilegia libertatis: vel detinebit i car cerem aut stuprationem. vt. ff. eo. ti. l. isti q3 dem. Insti. eo. ti. §. i. 2. τ. 3. Et intellige qn̄ predicta vel aliquod predictorum minatur ne dum in persona propria. sed etiam in p sona liberorum. aut vxoris: aut similium p sonarum. vt in. d. l. isti in fi.

2 Utrum metus iustus causetur ex imperio vel supplicatione regis vel dn̄i. R. Pa. in. c. vltimo. q cle. vel vo. q2 nō: nisi sit cōsuet tirānice tractare nō obtēperantes suis p cibus. q2 tunc bene cāt. vt tenet Jo. An. in. d. c. vlterior. Bar. i tractatu de tirāpno. Fa cit quod idem Bar. nō. in. l. ad iudiciā. C. quod me. cā. vbi dicit q2 sola reuerētia ma riti nō cāt iustum metū in vxore: nisi pcesse rint mine: vel verbera. Et idem vo. ait In no. in. c. cām matrimonij. de offi. dele.

3 Utrum metus perdendi bona tēporalia: vel grauem iacturam in eis. puta maiorē ptem sit iustus. R. Pa. in. c. Abbas ex eo. ti. q2 sic. si nō pōt sustentari sine illis bonis que qs timet pdere. q2 alibi dr̄ q2 spūalia n̄ possunt diu esse sine tpalibus. i. q. 3. si quis obiecerit. Et gl. in. l. aduocati. C. de aduo. diuer. iudi. dicit nō. pecuniam vitā hois. Facit pro ista opinione. c. presbiteros. 50. di. τ. l. pe. C. eo. ti. τ. di. c. abbas.

4 Utrum metus excōis sit iustus. R. glo. in. c. olim inter. de re. spō. q2 sic. S3 Jo. An. distiguit q2 aut iuste cōminatur. τ nō excu sat. q2 culpa sua incidit in metum. l. si mlr. ff. eo. ti. Aut iniuste cōminatur: τ sic est iu stus. cum grauis sit pena iter homines cō uersari τ carere hominum cōmercio. l. hij qui sāctam. C. de aposta. c. sacro. de sen. ex Et hanc distinctionem approbant dn̄i de rota decisione. 40.

5 Utrum timor infamie sit iustus. R. glo. in. l. nec timore. ff. eo. ti. q2 timor infamie facti nō causat. vt puta. quia aliquis dicit q2 ma lum dicet de eo. sed metus infamie iuris ta lis qui habet iuris effectum iustus est. vt in. l. nec alicuius. §. fi. ff. eo. vbi patet q2 depre hensus in aliquo delicto quicquid facit ne prodatur ex iusto metu facit. quia pditus pōt pati mortem vel cruciatum τ huiusmo di. Et hec omnia itellige q2 causant iustum timorem quādo quis nō habet facile reme dium prouidendi: q2 si posset prouidere si bi. puta. adeūdo superiorē: vel alio modo nō puideret. nō esset iustus metus: sed sibi

imputaretur. ar. c. si. ō elec. τ. l. quibus dieb in prin. ff. de cōdi. τ demō. τ. l. qui pōt fa cere. ff. de re. iur. τ. c. pastoralis. §. preterea de offi. or. Quod limita. vt ifra. §. 10.

6 Utrum metus iustus excuset a peccato. R. q2 nō a toto: sed solum a tāto. nō tamen etiam a tanto q2 si illud. est de genere pecca ti mortalis q2 fiat veniale. c. sacris. extra e. ti. c. 2. de homi. 2. q. i. in primis. quia debet potius quelibet mala tollerare q3 malo consentire decernat. 32. q. 5. ita ne. Limi ta tamen predicta ad ea que sunt iuris diui ni. Secus in hijs que sūt peccata mortalia ex dispōne iuris positiui. quia sic excusaret a mortali. vt patet supra. Inobedientia. in prin.

7 Utrum contractus factus ex metu iusto sit nullus. R. vt colligo ex. Pa. in. c. cum locum. de spon. τ in. d. c. olim inter. q2 aut contractus requirit liberum consensum: aut non. Si sic. tunc. contractus est ipso iu re nullus. Ratio. quia licet coacta volūtas sit voluntas. 15. q. i. merito. tamen non est voluntas libera. τ sic deficit qualitas liber tatis que est de substantia contractus. τ idō nullus. In alijs autem vbi non requiritur liber consensus. non est nullus ipso iure. quia vt dixi coacta voluntas pur volun tas est. vt plene legi τ notatur. in. l. si mu lier. §. fi. ff. eo. ti. sed veniunt acta rescinden da actione quod metus causa: vel officio iudicis.

8 Que sūt illa in quibus requiritur liber cō sensus. R. q2 primo omnia que sunt meri toria. vt pn̄ia. confessio. elemosina. τ huius modi que si fiant ex tali metu excludūt me ritum. τ perinde est ac si non forent facta. Excipiuntur illa in quibus imprimitur ca racter. Ut baptismus τ huiusmodi. quia virtute caracteris adueniente libera volun tate conualescunt. sed non alia. vt in. c. de iu deis. 45. di. Propterea. Criso. sup Mat. 22. Qui solo timore seruit deo. penam qui dem euadet: sed premium non acquiret. q2 non vult deus vt timeatur vt dominus: sed vt ametur vt pius pater. Facit tex. aug. de pe. di. 7. c. nullus. in fi. Quem sero peni tet inquit non solum oportet deum timere iudicem: sed iustum diligere. non tantum penam timeat. sed anxietur pro gloria. hec ille. Secundo matrimonium. facit. c. notificasti. 33. q. 5. τ. c. veniens. el secundo. ō sponsa. τ dictū. c. cum locū. Tertio dos pmissio i solo i. l. si mlr. §. si dos. ff. eo. ti. q2

si ṗncipale non tꝫ nec accessoriũ. de re. iur.
li. 6.. Quarto iurisditio. vnde ꝓrogatio ei⁹
ex iusto metu est nulla. l. 2. ff. de iudi. ⁊ glo.
in. d. l. si mulier. Itẽ electio ṗlati per metuꝫ
facta est nulla. c. vbi periculum. §. ceterum.
de elec. li. 6. Quinto autoritas tutoꝝ extor-
ta per metum est nl'la. l. i. § vltio. ff. de auto.
tu. Sexto. absolutio ab excoĩcatõne. ꝺ quo
s̄. Excoicatio. 7. casu. i8. Septimo. testes te
stamentoꝝ. vnde si in vinculis tenentur: aut
ab hostibus. non valet. l. qui testamento. ff.
de testa Octauo votum. limito veruꝫ quo
ad metum mũdanuꝫ qui incutitur ab hoie
ad hoc vt voueat. non autem quo ad metũ
alium pp quem euadendum aliquis uouet
q: sic tꝫ votum. Ratio diuersitatis. q: votũ
teneat ex aliquo metu factum quando me-
tus non infertur vt voueat sed ex alio respe
ctu. ⁊ non penitentia. confessio ⁊c̃. Est q:
tale votũ fit pietati diuine ⁊ misericordie
quam interpellat vt eum liberet a malo in-
stanti. Et ideo qui non potest non misere-
ri acceptat promissionem. ⁊ subsidium im
pendit. sed in penitentia. confessiõe. ⁊ hu-
iusmodi non concurrit solum misericordia
sed ⁊ iustitia Unde misericordia dei accep
tat in quantum non derogat diuine iustitie.
s. vt non sint sine merito ⁊ recompẽsatione.
sed vt sint digna vita eterna. hoc non põt.
q: derogaret diuine iustitie. que non vult ni
si voluntarium libera voluntate ad se con-
uersum. in. c. sicut nobis de regula. ⁊ in ml'
tis alijs. nõ. glo. in. d. c. abbas. ⁊. d. l. mlr.

9 Quid de iuramento metu extorto. R. vt.
s. Iuramẽtum. 5. §. 9.

10 Quid si qs veniat in talem metum ex
culpa sua. R. ꝙ ñ subuenitur ei nec habet.
seu competit ei aliquod remedium. d. l. si
mlr in principio. vbi liberta cõisso crimine
ĩgratitudinis ⁊ timẽs ne reuocetur in serui
tuteꝫ promittit aliquid dño cõmanti serui
tutem ñ audiatur. Sed quo ad consciẽtiaꝫ
distingue. Qꝺ aut talis timor põt iuste icuti
tali. puta q: cõisit crimẽ capitale cõminat
quis eum velle accusare propter quem ti-
morem ille dat cẽtum. talis lꝫ turpiter acci-
piat pecuniam vt desistat ab accusando: ta
men restituere ñ tenetur de necessitate si mo
do ille donare potuit. Si vero timor in
cutitur iiuste quo ad deum. puta pr̃ cõina-
tur iterficere adulterum cum filia. quod lꝫ
de iure ciuili. vt in. l. nec i eo. ff. de adul. tñ
q: ñ licet quo ad deum. Ideo ex tali timore
extortum non poterit tenere in ꝯsciẽtia. nisi
in quantum est in recompensationem sui i
teresse. puta fame lese. ⁊ huiusmodi. alias
non. facit. tex. cum glo. in. c. inter hec. 33.
questione. 2.

11 Utrum agens certum quid ex metu ṗsu
matur consentire ex taciturnitate sequentis
temporis. R. glo. iuncto tex. in. c. accedens
de conuer. coniu. ꝙ non nisi interueniat ali
qs actus positiuus approbatiuus ṗmi ac
tus. vt in. l. 2. ⁊. l. pe. C. eo. ⁊ per Inno. in. c
super eo. de renun. ⁊ facit. c. ad id quod. ꝺ
spon. vbi sponsa que metu contraxit si co-
hitat viro spõte ṗsumitur matrimoniũ: ma
xime si interuenit copula. facit. c. vnicũ. de
ꝺspon. impu. li. 6.

12 Utrum ꝓbãti metum ex quo amisit bo
na sua stetur eius iuramento circa quantita
tẽ bonoꝝ. R. Pa. i. c. si. ex̃ eo. ꝙ sic: si i iuste
metũ icussit ⁊ ꝯ̈ eũ q icussit. Secus si agerẽt
contra villam in cuius territorio est factuꝫ
nam oportet probet per alios. ⁊ potest ad
ducere socios ⁊ familiares propter diffic'
tatem probandi. bonus tex. est in. l. consen-
su. C. de repu. ⁊ in. c. veniens el secundo
de testi.

13 Utrum metus probabilis vel leuis simi
liter ãnullet. R. ꝙ nec excusat: nec rescindit
nec ãnullat. ⁊ dicitur ille qui cadit i virũ le
uem: erat vecordem qui timet vbi timen-
dum non est. ⁊ dicitur meticulosus. ff. eo. l
metum. quia non tollit actum requirentem
liberuꝫ consensum. vt notat. Pa. in. d. c. ve
niens. el. 2. de spon. sed quo ad conscienti-
am dic. vt. ĩ. §. 15.

14 Utrum ille qui per metum extorsit ali-
quid teneatur. R. Dir. eo. ti. ꝙ sic. ⁊ scd̃m
leges potest agi ꝯtra cum etiam quo ad pe
nam si agatur. ĩ. annuꝫ. Sed post annuꝫ ñ
sed solum quo ad rei persecutionem. quia
pretorie actiones sunt perpetue quo ad rei
persecutionẽ. sed quo ad penam sunt tem-
porales. Insti. de perpe. ⁊ tempora. ac. in
prin. ff. de vi. ⁊ vi. ar. l. prima. §. sed si per
metum. ff. ꝙ me. causa. l. si cum exceptione
§. 1. 2. ⁊. 3. Secundum tamen canones eti
am ad penam post annum quia nulla con-
ditio temporis potest opponi. 3. q. i. c. re
integranda. ⁊ ibi per doc. Et non solum te
netur de hijs que habuit per talem metuꝫ.
sed de omnibus que amisit ille cui talem in
tulit metum. d. l. si cum. §. pedius. q: metus
fuit causa seu actio amissionis. d. l. si cum. §
in hac actione. concor. Inno. ⁊ Hosti. in. c
si. eo. ti.

15 Quid si metus sit solum ob timorem
reuerentie. R. ꝙ datum ex tali timore ẽ oio

restituendū si datū sit ꝯ voluntatē dātis. Fa
cit.l.i.§.que honorande.ad si.ff.qua.re.ac.
non da. Unde quandocunqꝫ non adest vo
luntas domini rerum in dando nisi ex me
tu: acceptum est restituendum. nisi fuerit
in culpa metus. ſm ꝙ supra dixi.§.decimo
Nec obstat.l.vani.ff.de re.iur.ꝛ.l.metum
ff.ꝙ me.cau. quia loquuntur quo ad forū
contentiosum.

16 In quo differt metus a vi. R. Pa.in dic
to.c.sacris.ꝙ metus est vis conditionata.
scilicet cum dicit. interficiam te si non fece
ris sic. ꝛ huiusmodi.c. ad audientiam ex
tra eo.ꝛ fit sine violentia corporali. Uis au
tem est quedam coactio qua quis ligatus
cogitur facere aliquid corporaliter. Et dici
tur vis absoluta. ꝛ hec excusat a toto. si in
trinsecus non consentit. qꝛ non dicitur qs
agere sed potius pati.d.c.sacris. Lex autē
magis large accipit dicens. Uis est ipetus
maioris rei cui resisti non potest.s.como de
ff.quod me.cā.l.i.ꝛ.2.de pac.Cōuis.li.6.

M Ilites nostri tēporis licet non habeant insi-
gnia obseruantie veteris. habent
tamen insignia obseruantie noue. ſm Bal.
in.l.i.C.qui.bo.ce.pos. allegat in ar.c. trās
latio.de consti.

1 Quis non potest esse miles. R. ꝙ ipugnā
tes securitates nauigantium. ꝛ hostes pub
lici ꝛ infames milites esse nō possunt. vt i.l
i. in.v. optimos fidelissimosqꝫ ꝯmilitones
ff. de testa.mili.

2 Utrum miles possit incarcerari pro debi-
to contractus vel vltie voluntatis. R. Bal.
vbi supra ꝙ non. Sed Bar.in.l.miles.ff.
de re iudi. limitat ad debitum contractum
in castris solum.

3 Quomodo instituuntur. ꝛ de eorum pri-
uillegijs habes in.l.penul.ff.ex qui.cau.ma
in glo.

4 Utrum ars militie sit licita. R. ꝙ sic.si de-
bito modo fiat.23.q.i.militare. de quo dic.
vt supra. Bellum. Lꝫ etiaꝫ militibus se ex
ercere i hijs que nulli sunt nociua causa ex
ercitij. puta in cursitationibus equorum in
ꝓiciendo tella.ꝛ huiusmodi.in quibus nō
iminet ꝓbabile periculum proximi. sicut i
torneamentis iminet. ꝛ iō ꝓhibēt. facit ad
hoc.2.R. ꝑmo. vbi dauid ꝑcepit vt doce-
rent filios isrl' arcū.i.artem sagitandi.

M Inor quis dicatur. R. ꝙ il-
le qui non habet.25.ā
num completum.ff.de mino.l.i.

1 Utrum minor possit petere restitutionem i
integrum non solum in lesione que demū
de patrimonio: sed etiaꝫ in lesione lucri ces
santis. R. ꝙ sic vsqꝫ ad quadriennium post
ꝙ impleuit vigesimumquintuꝫ annum. de
hijs tamen solum in quibus lesus est infra
vigesimumquintum annum. vide glo.in.c.
2.de resti.in inte.

2 Utrum teneant gesta cum minore sine
autoritate curatoris. R. Pa.in.c.in presen
tia.de proba. ꝙ si intrat religionem potest
alienare omnia bona sua. quia fingitur mo
ri.l.deo nobis.C.de epis.ꝛ cle. sed non in-
trando non potest alienare etiam in pias
causas.

3 Minor si renunciauit beneficio ecclesia
stico non restituitur. quia in spiritualibus
vt maior admittitur ꝛ agit ꝛ conuenitur. ff
de mino.l.ait pretor in glo.in pn.

M Iserabiles persone que dicā
tur. R. ſm Inno.in.c.significanti
bus.de offi.delega.ꝛ Pa.in.c.licet. de cē
si. ꝙ sunt ceci ꝛ alij morbo laborantes. qui
possunt auxilium ab ecclesia implorare qn̄
nimis aggrauantur in collectis. facit dictuꝫ
c.significantibus. ꝛ quod ibi notatur.

1 Utrum ceci ꝛ alij morbo laborantes ꝑ
petuo excusentur a muneribus. R. Pa.in
dicto.c.licet ꝙ sic a personalibus que im-
ponuntur personis. vt.l.unica.C. qui.mo.
se excu. A realibus autem muneribus or
dinarijs non excusantur. nisi princeps
velit ea remittere. C. de vaca. mu. ꝛ de-
mune.patri quasi per totum. secus si sūt
extraordinaria quia non tenentur ad illa
l.vnica.C. de super indic. Facit.c.indica-
tum.89.di.ꝛ quando dicantur realia ordi
naria. vl' extraordinaria. Uide. j. Munus

M Issa secundum Hugo.de sā
cto vic.de sacramentis.
li.xi. dicitur quasi trāsmissa.eo qḋ
populus per ministerium sacerdotis qui
mediatoris vice fungitur inter deum ꝛ ho
mines. preces.vota. ꝛ oblationes trasmit-
tat deo.

1 Missa a quo debet celebrari. R. ꝙ a so
lo sacerdote rite ordinato.ō sūma.tri.c.i.§
vna.de conse.di.i.c.i.in fi.

2 Utrum existens in mortali vel pollutus
nocturna pollutione licite celebret. vide.s.
Eucharistia.3.§.18.ꝛ.§.29.

Utrum sacerdos qui non est ieiunus pos
sit celebrare. R. secundum Sco.in quarto
distinctione octaua. ꝙ nō. ꝛ. q ꝑma. nihil.
de conse. di.2. liquido. ꝛ taliter debet esse

ieiunus ꝙ citra mediam noctem nihil sum pserit q̄ntūcunqꝫ minimū3: et si sit spēs: vel electuarium: vel medicina. q: canon dicit nl' lus post cibum potumqꝫ quelibet minimū sumptū missas facere psumat. 7. q. i. nihil. ymo plus ibi dicit glo. ꝙ et si ante mediam noctem sumpsisset cibum. Et adhuc sentiret eructationes ⁊ cibum. nō debet celebrare. de conse. di. 2. tribus. ⁊ Hosti. de accu. i c. si constiterit.

4 Quid de reliquijs cibi remanentibus in ore. R. ꝙ. si casualiter deglutiantur nō impediunt. q: non trahiciuntur per modum cibi. vel potus. sed per modum saliue. secundum sanctum Tho. in tertia parte questione octaua.

5 Quid si sacerdos in mane lauando os deglutiat stillam aque. R. ꝙ potest celebrare: nisi fecerit ex ꝓposito. ar. 23. q. 5. de occidēdis. 15. q. 6. c. i. concor. Ricar. in. 4. disti. 8. Tho. vero dicit verum: nisi trahiciatur in magna quantitate.

6 Quid si cibus sit digestus. sed tamen non dormiuit per totam noctem. R. ꝙ potest celebrare: q: solu3. qes. tempus ⁊ digestio requiruntur fm Jo. Ber. brix. ⁊ Archi. in. d. c. nihil. ⁊ Ho. ⁊ Pa. i. d. c. si constiterit licet ibi glo. videatur tenere contrarium sed male.

7 Quomodo debet celebrari. R. ꝙ debet ꝯuari ordinarium misse. tam in dicendis q̄ et in actibus.

8 Utrum debeat celebrare capite discoperto. R. ꝙ sic. de cōse. di. i. c. nullus. Unde q sine rōnabili causa celebraret capite copto peccaret mortaliter. secus si ex aliqua rationabili causa propter ṽbum temere posi tum. in. d. c. nullus.

9 Quid si post inceptam missam desistat. R. ꝙ si sine rationabili causa dimittit peccat mortaliter. alias non. vt in. d. c. nullus.

10 Quando euangelium legitur omnes debent stare non sedere nec genuflexi manere. vt in. c. autoritate. de conse. di. i.

11 Utrum debeat aliquid aliud dici a sacerdote q̄ qd̄ continetur in missali. R. ꝙ non. ar. c. visum. ⁊. c. de nominibus. de cōse. di. prima. Cogitari tamen possunt quecunque deuota secundum sanctum Bona. sed non exprimi.

12 Utrum requiratur attentio. R. fm Ricar. anglicū i quol. ꝙ sic. vñ Dio⁹. de ecclastica yerarchia. Ad sanctissimum cuntes sacrificiu3 mundari conuenit ab ipsis vltimis aie fantasmatibus. vnde desperans se posse habere ꝓbabiliter cordis stabilitatem peccat grauiter accedendo. si tamen sperat ⁊ ex infirmitate distrahitur minus peccat hec ille.

13 Quid si ōmittatur aliquid. R. ꝙ peccat mortaliter si scienter facit. tamen consecrat si ibi sit materia debita ⁊ forma cum intentione conficiendi. de quo dictum est supra Eucharistia primo. Et hoc intellige ꝙ peccat mortaliter scienter dimittendo aliquid notabile. puta euangelium: vel epistolam: secretas. ⁊ huiusmodi. secus esset de aliquo verbo solo. alio a forma consecrationis. Idē dic si ōmittatur ips debitū paramenta ⁊ reliqua necessaria ꝙ ē mortale qñ fit scienter.

14 Quid faciet sacerdos si missam dicendo perpendat non fuisse debitam materiam ministratam. R. fm communiter Theo. in quarto distin. octaua. ꝙ siue dfectus sit i hostia siue in vino. ⁊ aduertit ante q̄ consecrationis canone3 inceperit. sic accipiet aliam hostiam si defectus est in hostia. vel vinum si est in vino. Et reincipiet si est in hostia defectus ab illa oratione. Suscipe sancte pater. qua dicta. ōmissis alijs. dicet veni sanctificator ⁊ c̄. Et sic omnibus alijs ōmissis prosequatur vbi erat quando aduertit. Si uero defectus fuit in vino incipiet ab illa oratione. Deus qui humane. cum oratione Offerimus ⁊ c̄. Et alia. veni sanctificatō ⁊ c̄. Et alijs dimissis prosequatur vbi dimisserat. Si iam consecrauerat ⁊ post consecrationem deprehendit q: defectus erat i vino debito sic accepto cū aqua solū. icipiet ab illa oratione. Simili modo vsque ad orationem. vnde ⁊ memores ⁊ alijs ōmissis prosequatur vbi dimisit. Si vero defectus erat in hostia ⁊ iam consecrauerat vinum sic accepta alia hostia incipiet ab illa oratione. Qui pridie ⁊ loco illius relatiui. qui dicet Dominus noster iesus christus pridie q̄ pateretur ⁊ c̄. vsque ad orationem. simili modo ⁊ omnibus alijs ōmissis prosequatur vbi dimisit. Et notanter sic dixi quia si solum diceret. hoc est corpus meum non consecraret secundum Sco. ⁊ Landul. in quarto distinctione octaua. q. 5 quia oratio illud significat quod exprimitur verbo. non quod est in intentione proferentis. Et ideo si nulla fieret mentō d christo. intelligerentur illa verba de corpore

facerdotis vel ſanguine.non de chriſto.Et
ſic non conſecraret.

15 Pone ꝙ non aduertit de defectu. niſi
poſt ſumptionem hoſtie que non erat triti
cea aut debita. ℞. ſecundum comuniter
doc. vbi ſupra ꝙ non obſtante ꝙ non ſit ie
iunus: nihilominus accipiet aliam hoſti-
am debitam ⁊ incipiet. vt dictum eſt Do
minus noſter ieſus chriſtus pridie ꝙ. vſ-
que ad ſimili modo ⁊c̄. ⁊ poſtea alijs o
miſſis ſumet eam ⁊ proſequetur vbi om
miſerat.

16 Sed quid ſi ſumpto corpore inuenit a
quam loco vini in calice quam bibit. ℞.
Tho. in tertia parte queſtione octuageſi
ma quarta tenet ꝙ eſt alia hoſtia ⁊ aliud
vinum ſumendum ⁊ conſecrandum.
Quidam alij dicunt ꝙ propter ſcanda-
lum nihil eſt reiterandum. ⁊ maxime cū
non ſit ieiunus. Sed tu tene opinionē
Sco. vbi ſupra. ꝙ ſolum eſt accipiendū
vinum cum aqua ⁊ dicēdum. Simili mo
do poſt ꝙ̄ Dominus noſter ieſus chriſtus
cenauit accepit calicem ⁊c̄. vſque vnde ⁊
memores. ⁊ ſic alijs ōmiſſis dicat. San-
guis domini noſtri ieſu chriſti cuſtodiat a-
nimam ⁊c̄. ⁊ ſumat. quia iſtud poteſt fieri
ſine ſcandalo. Nec obſtat ꝙ non ſit ieiu-
nus q: eſt maius preceptum ꝙ ſumatur in
tegre ꝙ̄ ieiuno ſtomaco. vt patet in c. com
perimus. ⁊ c. relatum. de conſecra. diſtinc
tione ſa.

17 Quid faciet ſacerdos ſi quando habet
aquam in ore ante ꝙ̄ deglutiat aduertit. ℞
Directoria. libro primo. titulo decimoſep-
timo. ꝙ ſi poteſt ſine ſcandalo ſputet in cali
ce ⁊ extrahet particulam hoſtie. ⁊ aquam
reponet in alio vaſe. ⁊ ſic accipiat vinum
⁊ conſecret. vt dictum eſt. ⁊ in eo ponat
particulam hoſtie. ⁊ ſumat poſtea illam
aquam ſi poteſt facere ſine periculo vomi
tus. vel ſi timet de vomitu reponat aquā
in ſacrario. Et idem dicerem de particu
la ꝙ idem eſſet comburenda ⁊ cineres
in ſacrario reponēde qn̄ ſine periculo vo
mitus recipere non poſſem.

18 Quero quid faciet ſacerdos quando
muſca vel aranea cadit ī calice. Reſpon-
deo ꝙ ſi cadit ante conſecrationem pro-
iciat illud vinum ⁊ accipiat aliud cum a
qua ⁊ faciat ſecūdum ꝙ ſupra dictum eſt.
§. decimoquarto. Si vero cadit poſt cōſe
crationem extrahat eam et lauet cum vi-
no. niſi eſſet res venenoſa: vel que prouo
caret vomitū. quia tunc oīa ſimul eſſent re
ponenda in vaſe alio ⁊ aliud vinum cū
aqua ſumendum ⁊ conſecrandum. vt di-
ctum eſt in. §. decimoquarto ⁊ decimoſe
xto. ſecundum Archidia. Hugo. Jo. de
fanto. in. c. ſi per negligentiam. de ꝯſecra
tione diſtinctioē ſecūda. quia nihil abho
minabile ſumi debet occaſione huius ſa
cramenti. vt notat glo. in dicto. c. ſi per ne
gligentiam. ⁊ finita miſſa accipiat ſan-
guinem illum ⁊ igne comburat cum ali-
qua ſtupa: vel panno lineo in ipſo made
facto ⁊ cineres ponat in ſacrario.

19 Quid ſi guta ſanguinis ceciderit. Re-
ſpondeo ꝙ ſi ceciderit ſuper tabulam ⁊
ſimilia. lambatur ſi poteſt fieri ſine horro
re. ⁊ poſtea locus radatur ⁊ raſura com
buratur. ⁊ cinis iuxta altare recondatur.
⁊ ſacerdos quadraginta diebus peniteat.
Si vero ceciderit ſuper lintheum ablua-
tur tribus vicibus calice ſuppoſito. ⁊ aqua
ablutionis iuxta altare condatur. ⁊ ſacer
dos peniteat quatuor diebus. niſi perue-
nerit ad tertium lintheum. quia tunc no-
uem. Si vſque ad quartum. viginti die-
bus peniteat. de conſe. diſtin. 2. c. ſi per ne
gligentiam.

20 Quid ſi ſumendo ſanguinem remanet
particula in calice. Reſpōdeo debet digi-
to ad labium calicis adducere ⁊ ſumere
⁊ nullo modo apponat vinum ante eius
ſumptionem. quia vinum citius deſcen-
deret. ⁊ ſic ſumeret non ieiunus ſecundū
Sco. in quarto diſtinctiōe octaua. Quā-
uis ego arbitrer ꝙ etiam ſi apponeret vi
num. ⁊ ſic ſimul ſumeret non peccaret.
licet vinum citius deſcendat. quia quod
fit tali modo dicitur fieri ſimul. per ea que
notantur in. c. quia propter. de elec. ⁊ in. l
continuus. ff. de verbo. ob.

21 Utrum hoſtia non conſecrata que eſt
in altari vel gutta vini que eſt in pede ca-
licis: vel aliter a vino quod eſt in calice ſe
parata conſecretur. Reſpondeo ꝙ non.
niſi hoc intendat ſacerdos. prima queſtio-
ne prima. detrahe.

22 Quid ſi ōmiſit aquam ponere in vino.
Reſpondeo ꝙ ſi aduertit ante conſecratio
nem hoſtie debet eam apponere reiteran
do. vt ſupra dixi. §. decimoquarto. quan-
do defectus eſt in vino. ꝙ ſi aduertit poſt
conſecrationem hoſtie. ſed ante conſecra
tionē vini apponat nihil reiterando ſecun-
dum Monal. Si poſt conſecrationē vini

aduertit tunc fm. S. Tho. in. 3. parte. q. 83. nullo modo apponat. quia appositū aque non est de necessitate sacramenti. vt dixi. s. Eucharistia. i. §. 17.

23 Quid si vinū in calice congeletur. R. q̄ sacerdos debet ipm ante consecrationem resoluere vt habeat rationem actualem potus. si tamen non resoluit adhuc conficit. qr vinum congelatum non differt a non cōgelato nisi qualitate accidentali.

24 Quid si ex frigōe hostia dilabitur in calicem. R. q̄ debet vlterius procedere. nec est necesse aliquid reiterare. fm Tho. in tertia parte. q. 83. Sȝ fȝ Inno. vt recitat Lādul. in quarto di. 10. si aliqua pars remansit in manu frangat illam ꝛ partem mittat in calicē. quia prima causaliter cecidit.

25 Quid si sacerdos non recolit se aliqua dixisse. R. q̄ sacerdos nō debet propter hoc turbari. quia qui multa dicit non recolit oia Si tamen probabiliter constet aliqua omisisse si quidem sunt de necessitate sacramenti. puta forma consecrationis. debet reiterare ab illa forma. ꝛ cuncta per ordinem prosequi. Si vero non sunt de forma consecrationis sic non debet resumere in mutando ordinem officij. sȝ dȝ vlterius ꝑcedere fm Tho. 3. parte. q. 83.

26 Utrum semper sacerdos celebrans debeat sumere corpus ꝛ sanguinem. R. q̄ sic. d̄ conse. di. 2. perlatum. Si sacerdos deficit i missa alius qui sit ieiunus dȝ supplere. vt. s̄ Eucharistia. 3. in pn.

27 Quid si aliquis casus necessitatis alicui euenerit. puta infirmitas. ꝛ huiusmodi. poterit ne sacerdos illi hostiam dare cum aliam non habeat consecratam. R. q̄ non totam sed bene partem. ꝛ aliam partem ipse sacerdos sumere. fm. S. Tho. in. 4. di. 12 Et idȝ credo ēt si non sit infirmitas. sȝ alia rōnabilis cā.

28 Quid si hostia inueniatur fracta ante consecrationem. R. nihilominus potest consecrari. nisi sit scandalum in populo: qr tunc aliam accipiet. qr fractio ꝛ quadratura. ꝛ huiusmodi non viciant sacramentum.

29 Utrum in memento viuorum vel mortuorum debeat fieri aliquorum nominatō. R. q̄ non est necesse. nisi solum vt supplicantis deuotior reddatur affectus. ar. 13. q. 1. cum grauia. ꝛ. c. non extimemus. nō. glo. de cōse. di. 1. c. visum. ꝛ se. ex quo pȝ q̄ tantū singulo℞ nōia sunt exprimenda quanto ex eorum nominatione augumentatur deuotio celebrantis. qr non minus quilibet hȝ sub generali q̄ȝ si specialiter fieret. de conse. di. 5. nō mediocriter. ꝛ nō. glo. in. d. c. visum.

30 Utrū pfatio ꝓpria debeat dici in missa cō memorationis seu votiua. R. Pa. in. c. cō silium. de cele. missa. q̄ sic ꝓpria si habet. Et solū sūt. 10 ab eccl̄a approbate. 9. hn̄tur i. c inuenimus. de conse. di. 1. s. Natiuitatis domini. Epiphie. Quadragesime. Pasce. Ascensionis domini. Pentecostes. Sancte crucis. Sancto℞ Aplo℞um. ꝛ sancte trinitatis. ꝛ in. c. sancto℞ū. 70. di. ponitur decima de domina. Alie sunt delende de missali. nisi ex speciali priuilegio sit concessuȝ. vt fratribus minoribus de beato Francisco per Sixtum. 4.

31 Utrum Gloria in excelsis deo debeat dici in missis votiuis. R. q̄ non. vt in. c. consilium. de cele. missa. nec ēt Credo in vnum deuȝ dicitur. licet consuetudo derogauerit illi iuri quo ad gloria in excelsis que dicitur in missis votiuis beate virginis. ꝛ quo ad alios ēt in missis spiritus sancti. Minores tamen habent ex priuilegio vt possint dicere gloria in ex celsis in missis spiritus sancti. quas ꝑ ecclesia dei celebrant. Dicit tn̄ Hosti. in. d. c. consilium. deuotam consuetudinem non reprobamus.

32 Utrum perfusio post sumptōnem sanguinis debeat fieri cum vino. R. q̄ sic. vt de celebra. missa. c. ex parte.

33 De quo debet missa celebrari. R. Pa. in c. quidam laico℞um. de cele. missa. q̄ debet celebrari de eo de quo sit officium. vn̄ missam peculiarem audiens vel dicens non satisfacit p̄cepto de audienda missa. qr illa q̄ p̄cipitur est missa de festo. vel que fm offin̄ dȝ dici. vt in. d. c. quidā laico℞ū. Credo tn̄ q̄ seculares pp ignorantiam excusentur. sȝ non celebrantes. ꝛ ppea in. d. c. quidā. ꝛ. c ad hoc. de conse. di. 1. dr̄ q̄ tales misse peculiales seu votiue debent celebrari in occulto. ꝛ hoc intelligo in diebus in quibus qs tenetur de p̄cepto audire missam. vel in ecclesia collegiata seu ꝯuentuali in qua quotidie est celebranda vna missa de officio. vt in cle. i. de cele. mis. ꝛ sic intelligo tex. in. d. c. quidam laico℞ū. qr si sit alius qui celebrauit missam de officio ꝛ non sit de p̄cepto q̄ missa audiatur potest quis missam votiuaȝ dicere sine omni scrupulo ꝛ in publico ꝛ i secreto. Nec sufficit fȝ Monal. q̄ audiat introytum. ꝛ huiusmodi in diebus in quibus tenetur de officio audire. qr missa dicitur cum canone. vt pȝ in. d. c. quidam.

34 Utrum missa de sanctis tn̄ valeat aiabus

defunctorum sicut si dicatur pro defunctis ℞. Hosti. i. c. 2. de cele. missa. ꝙ sic. ⁊ ꝙ do. Hugo. Cardi. dicebat ꝙ celebrãdo ꝓ dñã sciebat celebrare pro defunctis. ⁊ econtrario. d. c. 2. ⁊ de conse. di. 2. quotienscunque. Caue tamen quia si promisisses specialiter ꝓ defunctis propriam missam dicere nõ satisfaceres missam dicendo de domina rõne promissionis. Item aduerte ꝙ hoc est verum quando maior deuotio qua quis dicit missam de domina ⁊ huiusmodi supplet vel sãcti intercessio. alias nõ. nisi quo ad veritatẽ sacramenti. sed non quo ad veritatem orationum. qꝛ plus valet ꝓ defunctis dicta. ſm Pe. in. 4. di. 45.

35 Cum quibus dꝫ missa celebrari. ℞. ꝙ primo cum indumentis debitis. que ſm Inno. 3. vt recitat Dir. li. primo. ti. 7. sunt calciamẽta amictus alba. cingulum. manipulus. stola. planeta. ar. 23. di. ecclesiastica. 25. di. vinũ vndecima. q. 3. episcopus. de penis degradatõ. li. 6. Et qualia debent esse predicta. dicendum ꝙ secundum consuetudinem ratõnalem regionis seu congregationis. ar. l. de quibus. ff. de legi. Et an debeant esse benedicta. comuniter tenetur ꝙ sic. exceptis calciamentis. ⁊ etiam cingulo quod de cõsuetudine non benedicitur secundũ Ricar. i quarto disti 13. ⁊ Sco. ea. distin. Secũdo cum igne. d cele. missa. c. vltio. Et celebrãs sine igne debet officio ⁊ beneficio priuari ibidem. Tertio cum calice. corporalibus. altari lapideo. ⁊ tribus tobalijs super eo. ⁊ missali. hostia azima. vino ⁊ aqua que i minori quantitate debet poni ꝙ̃ de vino vt in c. pernitiosus de ce. mis.

36 Utrum peccet mortaliter qui sine aliquo predictorum celebrat. ℞. ꝙ sic qui sine igne ⁊ aqua vel in pane fermentato si est sacerdos latinus. vel in vase ligneo vt patet in. c. litteras de ce. mis. vbi dicitur ꝙ debet talis sacerdos deponi ab officio ⁊ beneficio Et idem si in vase vitreo. vel de auricalco. aut ere. de conse. di. prima vt calix. Idem si sine altari lapideo ⁊ consecrato corporalibus casula. stolla. manipulo. cingulo. alba amictu vt in. c. i. de consecra. di. i. non tamen efficitur irregularis. cum non inueniatur iure cautum hoc: siue faciat scienter: siue ignoranter. ſm Ricar. ⁊ Sco. in quarto. distin. 13. Nisi celebret sup altare enõmiter fractũ quia sic esset irregularis. de conse. distin. i. ecclesie. non tamen si celebrat super altare non consecratum. licet mortaliter peccet. d conse. di. i. ecclesie. ⁊. c. concedimus. cum duobus. c. sequentibus. Et hoc intellige si scienter facit: secus si ex obliuione manipulum vel stolam õmisisset. De calciamentis aũt hñdis non credo sit ꝓceptum cum non inueniatur in iure. Unde si quis ipsa ommitteret non ex contemptu. sed qꝛ non habet ñ peccaret. ar. d. c. i. Patet hoc ꝙ calciamenta non sunt de necessitate. qꝛ sic oporteret habere specialia quibus nõ vteremur nisi celebrando. cuius contrarium seruatur comuniter.

37 Sed vtrum sine missali possit dici. quidã dicunt ꝙ peccat mortaliter celebrans sine missali in quo ad minus non sit canon. tum qꝛ exponit se periculo errandi. tum qꝛ consuetudo ita habet vt sine libro in quo sit canon non dicatur. Et placet qꝛ sepe optime memorie viri in hoc errant. Canon ſm comuniorẽ opinionem dicitur. a Te igitur vsꝫ ad comunionem. ⁊ ſꝫ Durã. debet dici expedite ne musce venientes. i. vane cogitatõnes perdant suauitatem vnguenti. i. oratõis ⁊ ne populus fastidium concipiat. non tamen nimis festinanter ne sacrificium fiat sine sale discretionis ⁊ deuotionis. ⁊ debet legi in libro ne error contingat. Idem dicerem de tribus tobalijs si non haberentur ꝙ sufficeret vna. Et nota ꝙ preceptum est clericis ꝙ vasa ⁊ vestimenta in quibus celebrari debet sint munda ⁊ nitida in. c. relinquimus. de custo. euch. ⁊ idõ peccat mõtaliter faciens contrarium. 14. q. prima. qꝺ precipitur.

38 Quarto debent esse saltem duo presentes celebrationi missarum. de conse. distin. prima. hoc quoque. Et hoc verum in missa publica. sed in missa priuata potest dici vno presente seruitore solum qui responde at in persona totius populi. vnde nemo sacerdos per se solus potest celebrare. 7. q. prima illud. de fili. presbi. c. proposuit in fi. Episcopus vero sine diacono celebrare nõ potest nisi necessitas cogat. 93. di. diaconi sunt i glo i. v. habet.

39 Ubi debet missa celebrari. ℞. ꝙ in omni loco consecrato ab episcopo potest libere celebrari. de consecratione di. i. ⁊. c. primo ⁊. c. sicut. ⁊. c. sequenti. ⁊. c. nullus. Et hoc verum. nisi sit interdictus ⁊ pollutus. de quo supra. Consecratio ecclesie. §. 8. ⁊ Fallit hoc in. c. autoritate. de priuile. li. 6. vbi ꝓhibetur celebrari in eccl'ijs cõstructis ab exẽptis in locis non exẽptis sine licentia epi. Itẽ lꝫ minoribus ⁊ ꝓdicatoribus celebrare in omni loco honesto cum altari portatili

ab epo consecrato saluo iure parrochiali, quod quidem ius sm Gre. nonum in extrauaganti que incipit. Nos attendentes cõsistit circa. oblationes. decimas ⁊ primitias solum. ⁊ hoc siue sit consecratus locus vel non. dũmodo non sit interdictus vel pollutus. Et sic intellige. c. in hijs de priui. vbi h̄ priuilegium ponitur sibi episcopis. lz in. d. c. si. de priui. li. 6. de quo. s̄. Interdictuz. 6. §. 39. Aduerte ꝙ sacerdos debet tenere hostiam ⁊ calicem quando consecrat super lapidem consecratum. sm Pe. de pal. ⁊ debet lapis esse ita magnus ꝙ saltez possit super eo capi totus pes calicis cum hostia. d̄ quo vide Altare. Nota etiam ꝙ quicunq̧ celebrans vel faciens. celebrari diuina in ciuitatibus: castris: vel villis. nisi quatenus a iure ei conceditur est ei interdictus igressus eccl'e ipso facto cuiuscunq̧ ordinis vel priuilegij sit munitus. c. epoꝝ. de priui. li. 6. Idem si in locis a iure vel a iudice ꝓhibitis vt ibidem.

40 Utrum de licentia epi possit celebrari in loco non consecrato. ℞. vt colligo ex Inno. in. c. i. de conse. ec. vl' alta. ⁊ ab Archi. post alios i. c. missaꝝ. de cõse. di. i. ⁊ a Pe. in. ℞ca. de ꝯse. ec. vel al. ꝓ concordia ꝙ in sua diocesi potest episcopus dare licentiaz vt in ecclesia nõ consecrata vl' oratorio possit quis celebrare cum altari portatili consecrato ex necessitate. vt notat glo. de cõse. di. i. vnicuiq̧. ⁊. 18. q. 2. quidaz. In alijs autẽ locis non potest dare nisi quando eccl'ia deest. vt in. c. concedimus. de conse. di. i. ar. d. c. si. qz frustra cõcederetur epis illud priuilegium si haberent de iure comuni. Aduerte tamen ꝙ in loco fluctuanti. vt in mari ⁊ fluminibus celebrare non licet alicui. Sed extra suam diocesim non potest dare licentiam celebrandi in loco non ꝯsecrato

41 Qua hora põt missa ꝑticularis celebrari ℞. ꝙ ab aurora vsqz ad nonam ẽt in cõuẽtualibus eccl'ijs potest quotidie celebrari. de conse. distin. prima. §. in ieiunijs. ⁊. c. necesse est. Et hoc sequitur Sco. in quarto. distin. 13. Nec ob. c. nocte ⁊. c. solent. de conse. di. i. ⁊. c. non liceat. 44. di. ⁊. c. quod a patribus. ⁊. c. si. 75. di. ⁊. c. vlti. 76. di. quia intelligitur de solemnibus missis. sm Ho. in sũma. de cele. missa. Solemnis vero debet dici in conuentualibus eccl'ijs hora sua s. in vigilijs ⁊ in quadragesima ⁊. 4. tꝑib⁹ hora nona. In festis hora tertia. In ꝓfestis hora sexta. qđ tñ coiter ñ s̄uatur. qz tardius dž in festis q̄ȝ alijs diebus nõ festiuis. ⁊ excusant. vt pz in iur̄ pall'. Et sic intellige glo. in. c. i. de cele. mis. ⁊ alios doc.

42 Utrum possit dici missa de nocte. ℞. sm Ho. vbi. s̄. ꝙ non. nisi in natiuitate domini l' nisi s̄z Rodoeñ. de licencia episcopi. vl' superioris iminente necessitate. puta. qz infirmus moritur. nec habetur eucharistia. Alias eam ante auroram celebrãs peccat mortaliter. Idem dicendum de celebrantibus ante dictum matutinum. ar. ii. di. c. in hijs ⁊. c. eccl'asticarum. ⁊ extra. de cele. missa. c. primo ⁊ vltimo sm Hosti. Similiter d̄ prima. dicendum est vbi est consuetudo secundum Hosti. Quam quidem consuetudinẽ attendo ad ꝓmam que dicitur in choro non ad eam que dicitur a priuato. Unde in religione minorum cum multe misse dicãtur de consuetudine ante primam. non credo ꝙ volens missam dicere teneatur prio dicere primam. quia sic oporteret bis eam aliquando dicere. s. per se ⁊ postea in choro. quod non est necesse. ar. c. primi. de ce. missa. ⁊ sic patet ꝙ possunt dicere missaz licite ante q̄ȝ dicant primam.

43 Quotiens debet missa celebrari. ℞. in ecclesijs conuentualibus ⁊ collegiatis debẽt quotidie due misse celebrari. s. vna secũdũ officium ⁊ alia pro mortuis. vt in. c. cuz creatura. de cele. mis. in tex. ⁊ i glo. ⁊ collegialiter debent dici. Et dicit Pa. ibidẽ ꝙ peccant non seruantes. tamen coiter non seruatur. ⁊ sic non peccant.

44 Utrum quilibet sacerdos teneatur quotidie celebrare. ℞. ꝙ non etiam in diebus festiuis. vt pz in. c. quotidie. d̄ ꝯse. di. 2. Exceptis hñtibus curam aiarum. qui ad minus in diebus festiuis tenentur celebrare. nisi p alium satisfaciãt populo. ar. c. i. d̄ cele. mis. Aduerte tñ ꝙ si sacerdos ob sui i dignitatẽ ⁊ sacri reuerentiam abstineat non peccat. sm. S. Bo. in. 4. di. 12. puta. qz pollutus. ⁊ huiusmodi. Si vero stat ꝓ quadam i curia ⁊ negligentia sua. ita ꝙ ad minus non celebret in ꝓcipuis festis. Et maxime in illis i quibus seculares deuoti solent comunicare Peccat quidem ⁊ si non mortaliter saltez grauiter. vt patet per. c. dolentes. de ce. mis. vbi valde tales reprehenduntur. Ricar. vero in quarto. distin. 13. tenet ꝙ tenentur in talibus diebus celebrare. Idez tenet sanct⁹ Tho. in tertia parte. q. 82. ⁊ sic videtur ꝙ ñ excusentur a mortali quando sine rationabili causa in talibus diebus non celebrant. Unde dicit idem sanctus Thomas ꝙ licet quo ad actus ordinis qui pertinent ad cor

pus christi misticum non teneatur. nisi qui habet ex p̄latione. vt p̄dicare. absoluere. ⁊ huiusmodi. tamē celebrare tenetur. vt deo sacrificium reddat. ēt si nulli hominum teneatur. Idem ēt ponit in quarto. di. 13. ⁊ pōt timere ne tāꝗ seruus nequam qui abscōdit pecuniam domini cōdēnetur. Quottidie autem celebrare, laudabile est. si modo ex huiusmodi celebratione non minuatur reuerentia debita ad sacramentum ⁊ deuotō Si aūt minueretur. tunc aliquando cessandum est. de quo vide Eucharistia. 3. §. 36.

45 Utrum institutio beneficij ꝙ qs celebret omni die obliget. institutum ad sic celebrandum. R. Pa. in. c. consuluisti. de cele. mis. ⁊ in. c. significatum. de prebē. ꝙ non. quia talis institutio est illicita ⁊ daret materiam peccandi. Et ideo taliter institutus debet accipere interpretationem ab isto tex. c significatum. vt. s. intelligatur ꝙ debet celebrare ⁊ teneatur quanto frequentius pōt. salua honestate sua ⁊ debita reuerentia ⁊ d̄ uotione ad sacramentum. ⁊ sic intellige de quocunque beneficiato. Similiter dic quā do institueretur ad dicendum missam peculiarem quottidie. q: hoc nō obstante potest ⁊ debet dici de feria. c. quidam. de celebra. missa. Et sic patet ꝙ quis aliquādo tenetur frequentius celebrare.

46 Utrum quis possit pluries dicere missā in die. R. Pa. in. d. c. consuluisti. ꝙ nō. Facit. d. c. consuluisti. ⁊. c. referente eo. ⁊. c. sufficit. de conse. di. prima. Nisi in duobus casibus. Primus in die natiuitatis i quo tres possunt celebrari. siue dicatur vna i media nocte. alia in aurora. ⁊ tertia in hora debita. siue dicātur simul in die vel vna. ⁊ post i teruallum duas: vel econtrario. q: sic habz consuetudo. sed ante auroram non debet dici nisi vna. s. illa de media nocte. Secundus respectu alicuius necessitatis. vt puta. quia aliqua magna p̄sona venit. puta ep̄s ⁊ siles ⁊ quos non decet transire diem ꝙ non audiant missam. c. si. de priuil. li. 6. Et idem dic de quolibet alio magno viro. ar. c. primi. de cele. missa. Similiter credo quando esset dies festus preceptus ab ecclesia ⁊ alq non audierunt missam. licet non sint ita magni do[..]ini per eandem rationem. Item si aliq[..] infirmaretur ad mortem ⁊ non haber[..]r corpus christi pro eo comunicando [..]ddit glo. tertium casum ibidē sci licet si [..]set consuetum in aliqua ecclesia ꝙ dicantur due misse. vna pro viuis. alia pro mortuis. ⁊ nemo est qui sit aptus nisi vnus solum. tunc poterit ambas dicere. Quartus propter paupertatem ecclesiarum. vel raritatem sacerdotum. 21. q. prima. c. i. in si. ⁊ d̄. elec. c. dudū d̄cima. q. tertia. vnio. Quintus quando due misse proprie occurrunt dicende. puta de vigilia ⁊ de festo. ⁊ non est nisi vnus sacerdos qui possit. extra de celebra. missa. c. primo. ⁊. c. referente. secundum Ber. ⁊ Hosti. in dicto. c. consuluisti. Intellige tamen in omnibus predictis casibus ꝙ potest plures dicere. dum tamē purificationem non receperit. ⁊ sit ieiunus. alias nullo modo liceret. de cele. missa. c. ex parte. Item ꝙ non dicat nisi duas. quia plures non licet. nisi in natiuitate. s3 communiter doc.

47 Quid si postꝗ sumpsit communionem habet hostiam consecratam que superfuit R. s̄m Pe. ꝙ si comode non habet vnde honeste conseruet licet ei sumere: dummodo sit ieiunus. ar. de consecra. distin. secunda. c. tribus gradibus. Secus esset dicendū de reliquijs. que etiā l3 acceperit purificatō nem ante ꝗ de ipsis aduerteret: tamen postea sunt sumende. tum quia non possunt sic seruari. ymo leuiter ammitterentur propter eorum paruitatem. Et in isto casu ex quo est in actu purificationis ⁊ recollectionis reliquiarum. quicquid sit dicitur fieri in continenti. idest quasi simul sumeret omnia ante ꝗ censeatur non ieiunus. per ea que notantur in. c. olim el primo. de resti. spolia. in glo. ⁊ per Bar. in. l. i. ff. de verbo ob. Quod bene nota p̄ scrupulosis.

48 Quid de illis qui propter adulationes secularium plures missas celebrant in die Respondeo ꝙ peccant mortaliter. vt in. c. sufficit. de consecratione distinctiōe prima Multo magis si propter pecuniam. quia simoniacus est saltem mentalis si pactum non interuenit expressum. Si vero interuenit esset mentalis ⁊ realis ⁊ teneretur restituere quicquid accepit pauperibus ⁊ de necessitate. vt infra Simonia septimo in principio.

49 Pro quibus debz dici missa. R. ꝙ generaliter pro omnibus viuis ⁊ defunctis mō tuis in statu purgatorij. de conse. distin. prima. c. visum.

50 Utrum sit dicenda pro paruulis mortuis. R. sanctus Tho. in quarto ꝙ sic pro pueris baptizatis. non quia eis p̄sit ad remissionem pene quam non tollerant. nec ad augumentum glorie. sed potius celebratur ad cōmendandum redemptōis misteriū.

51 Utrũ liceat orare pro excomunicato. R. Ho. in sũma ꝙ sic. in memento etiam speti aliter. ⁊ etiã in alijs orationibus que fortiẽ dicũtur generaliter. tamen ñ specialiter. qa non lꝫ. de sen. exco. nuper.

52 Quid dicendum si presbiter qui promisit alicui dicere vnam missam de domina ⁊ alteri separatim aliam ꝓ anima matris ⁊ patris eius. ⁊ tertiõ pro salute sua ⁊ similibus. dicat solũ vnã missam de domina cũ collecta. Deus qui nos patrem ⁊ matrem. ⁊ aliam collectam. Omnipotens sempiterne deus miserere famulo ⁊c. intendens predictis oĩbus satisfacere. R. ꝙ super hoc fuit diuersa opinio. Unde pro intelligentia est sciendum ꝙ missa quelibet que dicitur respectu operis operati. generaliter valet omnibꝫ viuis ⁊ defunctis existentibus in caritate q non sunt in patria. Secundo valet singulariter illi qui eam dicit si digne celebrat. Tertio valet specialiter si sunt in statu gratie illis qui faciunt eam dicere pro se: vl' quibus ꝑdictꝰ vel sacerdos per intentionem applicant. Quantũ igitur ad generalem participationem sacerdos nihil potest disponere nec debet. quantum ad singularem. similiter non debet ordine caritatis eam alteri tribuere. quia nemo debet ꝑsumere se habere vltra necessitatem de merito. Quantum vero ad tertiam specialem que est alteri applicabilis per intentionem. dicendum ẽ ꝙ non minus habebit quilibet horum trium q̃ꝫ si pro singulo eorum singulariter eã dixisset. Ratio quia deus non equaliter neqꝫ vno modo acceptat meritũ misse applicatum isto tertio modo. sed ſm ꝙ sue bonitati videtur. considerata deuotione ⁊ ceteris que concurrunt in eo qui eam dicere facit. Unde aliquando vna missa posset liberare vnam animã de purgatorio. cum tanta caritate mouere posset se quis ad faciendum eam dicẽ: quam non faceret liberare alius faciendo dicere viginti vel triginta. Et sic quantum ad hoc talis sacerdos satisfeẽ. quia quilibet predictorum triũ non minus habebit de merito q̃ꝫ si pro quolibet eorũ singulariter vnam dixisset. Et sic intelligo opinionem illorum qui dicunt non minus valere vnam missam pro omnibus q̃ꝫ si singulariter pro quolibet diceretur. de ꝯse. di. ȷ. in. c. non mediocriter. Nec ob. ꝙ dicunt quidam ꝙ meritum tali modo acceptum ẽ finitum. ⁊ ideo quanto pluribus diuiditur minus quilibet hẽbit. quia verum si quilibet totũ hẽret nisi alteri comunicaretur. sꝫ non est sic. sed tantum quilibet hꝫ de ista si nitate quantum videtur diuine bonitati. ⁊ est tantum ꝙ sufficeret ꝓ oĩbus aĩabus liberandis: si mõ sic merita nr̃a mererentur. qꝛ missa respectu operis operati nihil aliđ est q̃ꝫ applicatio meriti passionis xp̃i. qđ ꝑ tale sacrificium imediate applicatur illi ꝓ q̃ dr̃. ⁊ idõ sicut lꝫ multis dictũ meritum passionis xp̃i applicetur. nihilominus quilibet non minus hẽbit q̃ꝫ si solũ sibi fuisset applicatum. qa nullus ex toto põt eum hẽre. sed in tantum in quantum videtur diuine bonitati ip̃m ꝓ tali acceptare ſꝫ eius qui dicẽ facit deuotionem. Et ꝑpea ꝑꝑ meritum passionis xp̃i quod per sacramenta applicatur non minus efficatie habent si simul multis conferantur q̃ꝫ si ꝓ vno solo: sed quilibet tãtum hẽbit q̃ꝫtum vr̃ diuine bonitati ꝓ quolibet acceptare. Hoc pꝫ in baptismo. quia si multi baptizantur in necessitate non minꝰ hẽbunt đ remissione. ⁊ sic de alijs sacramẽtis. Secus de alijs bonis a sacramentis. eo qa cum non sint applicatiua meriti passionis xp̃i. Ideo si pluribus coĩcabuntur quilibet minus hẽbit respectu op̃is op̃ati. Et ex hoc pꝫ q̃re missa magis valet ad remissionem peccatorum ⁊ sacramenta q̃ꝫ alia opera. qꝛ est ꝑꝑ meritum passionis xp̃i quod deo patri offertur pro remissiõe illorum q bus applicatur. quod non fit in alijs bonis Quo vero ad meritum generale. sic non satisfacit. quia quanto plures misse dicuntur. tanto magis aĩe viuentium existentiũ ĩ gratia. ⁊ anime in purgatorio releuantur. vnde magis fuissent releuate si dixisset tres missas q̃ꝫ si solum vnam. Unde quantum ad hoc non satisfacit: presertim quando plures misse dicte fuissẽt si ipse ñ acceptasset. ⁊ ideo tenetur satisfacere vel in missis vel in alijs bonis per specialem applicationem. Que credo si fiãt nõ solum in vna missa. sꝫ etiam in pluribus ⁊ in alijs orationibus ⁊ bonis sufficienter satisfaciet. sicut faciũt boni religiosi qui intendunt satisfacere: ne dũ in missis. sed etiam in reliquis orationibus Unde credo attenta consuetudine. ⁊ etiam quia non pautiores misse propter hoc dicuntur. ꝙ religiosi qui sic pro duobus aut tribus vel alijs celebrant simul. vt dictum est qui etiam intendunt specialiter in oĩbus missis ⁊ alijs bonis q̃ faciũt ꝑdictis satisfacer̃ ꝙ optĩe satisfaciũt. nec illi q talibꝰ faciũt dicere minus habebunt de subsidio misse. sed etiam super habundanter q̃ꝫ si aliter dicere facerent. Aduerte tamen ꝙ si sp̃alr̃ ꝓ

misisset dicere missaz de domia. vel de spi ritu sancto vl' in tali altari. aut tali die tenetur seruare promissuz. aliter non satisfaceret ꝓ missioni dicendo missaz de alio vel in alio loco. Et sic concorda opiniones que nō. in d. c. non mediocriter. ꝛ in. 4. di. 45.

53 Utrum idez erit si sacerdos ex motu suo diceret vnam missaz pro tribus quo ad me ritum speciale. R. ꝙ non. q: sic ad merituz tale non concurrit nisi sola motio sua. que vna non tantum valet sicut due. vel tres res pectu operis operantis. ꝛ ideo minus ha bebunt de isto merito speciali. Idem dic quando vnus facit vnam pro pluribus di cere per eandem rationem. Et istud est qd dicunt. theo. vbi. s. ꝙ vna missa specialiter pro aliquo dicta plus ei valet ꝗ quando di citur generaliter pro multis. Secus esset si ipse sacerdos ꝓ aliquo diceret vnam missā ꝛ in eadem intenderet satisfacere pro ali quo alio qui eum rogauit. vt eam dicat ꝓ a nima sui patris. q: sic respectu operis ope rantis non minus valeret. q: sic ibi sūt due motiones quod non esset in primo casu.

54 Quid de illo qui celebrat vt deus perdat aliquem vl' aliquos. R. ꝙ peccat mortaliter ar. 26. q. 5. quicunq. nec nocet ei ad cuius ꝑ ditionem fit. cum natura sacramenti sit vt ꝓ sit. ar. ii. q. 3. catholicaz. nō. Jo. ꝛ Archi. i. q. i. dictum. Posset tamen excusari a mor tali quando tales sunt inimici dei publice ꝛ impeditores bonorum. vt dictum est supra Inuidia.

55 Utrum statim post celebrationem misse sit comedendum. R. ꝙ non de iure. vt in. c. tribus. de conse. di. 2. sed de consuetudine non seruatur illud ius. Debet ergo secūdū Pa. in d. c. ex parte. de cele. missa. tam diu stare donec ille reliquie sint verisimiliter in corpore corrupte. Addo etiam ꝙ donec a liquas gratias post missam deo retulerit.

56 Utrum tantuz valeat missa boni sacerdo tis sicut mali. R. secundum ꝙ colligo ex. S Bona. Ricar. ꝛ Sco. ꝛ sancto Tho. in. 4 di. 13. ꝙ quo ad sacramentuz sic est equalis. prima. q. prima. c. itra. Quo vero ad oratō nes que in ipsa dicuntur in quantum profe runtur ex persona totius ecclesie. sic simili ter tantum valet. In quantuz vero habent efficatiam ex deuotione orantis sacerdotis sic plus valet missa boni sacerdotis ꝗ ma li. Et ideo bene facit qui libētius audit mis sam boni sacerdotis: dummodo in substā tialibus non credat excedere. quia pericu lose erraret secundum predictos doctores

57 Quis tenetur audire missaz. R. ꝙ de pre cepto quilibet qui nō est excōicatus. nec in terdcs. aut legiptime ipeditus diebus festis ab ecclia ꝑceptis. de quo. s. Ferie. §. 41. De bona honestate quilibet omni die maxime eps vel religiosus aut ecclasticus. ar. c. si. de priuil. li. 6. Et quando sit mortale pecca tum non audire in festo vide in. d. §. 42.

58 Utrum a quolibet sacerdote eam dicente sit audienda. R. ꝛ dic vt supra. Clericus. 8. §. 2.

59 Utruz sit audienda in propria parrochia li ecclia in diebus festiuis. R. ꝺm Pa. in. c vt dn̄icis. de parro. ꝙ sic: nisi ex aliqua cā legiptima alibi audire velit. puta. q: parro chianus est concubinarius publicus. vl' vt deuotius audiat q: melius officiatur vel ꝓ pter predicationem ꝛ huiusmodi. Si vero alibi audit ex contemptu proprij sacerdo tis dicit ꝙ facit contra preceptum superio ris. ꝛ qui eum admittit dicit ꝙ quodāmo do cōmittit furtum. Sed tunc dic ꝙ de iur in maximis festiuitatibus sicut sūt festa dn̄i nostri. ꝛ beate marie: ꝛ iohis Bapte. ꝛ si milia quilibet tenetur audire missam: aut i ecclia parrochiali: aut in publico oratorio facto a populo ꝺm glo. in. c. si quis extra d̄ conse. di. i. Et a fortiori potest audire in ec clesijs mendicantium ꝛ religiosorum auc toritate sedis aplice hedificatis. In orato rijs aūt priuatis audientes non satisfaciūt. sicut est in domibus disciplinatorum. Sed an peccent mortaliter tales audientes si po stea non audiunt in parrochiali: vl' publico oratorio: aut ecclesia religiosorum. dico ꝙ non. quia nullo cauetur iure ꝙ hoc sit pre ceptū. Nec ob. c. si quis extra. quia ibi nul lum verbum est positum laicis quod sit p̄ ceptiuum: sed solum clericis ne celebrent predictis festiuitatibus in talibus oratorijs sine iussu vel permissione episcopi. Simili ter nō ob. quod ibi dicitur ꝙ ad parrochi as est legitimus ordinarius ꝗ conuentus. ergo ad alias non erit legitimus. quia non sequitur cum contineat absurdum sensum. quia ibi dicitur ꝙ in ciuitatibus: aut parro chijs in predictis festis audiatur. ergo eti am alibi est legitimus conuentus. Non ob. etiam predictum. c. vt dn̄icis. q: si quis bene attendit nihil precipitur laicis: nec eti am omnibus sacerdotibus: sed solum sa cerdotibus parrochialibus ipōitur ꝙ eici ant illum qui contempto proprio sacerdo te. ergo si audiat in aliqua ecclia que nō sit parrochia ꝛ sacerdote nō parrochiali nō

debet expelli. ergo licite potest audire. Et ꝙ solum parrochialibus precipiat. patet i verbo alterius. quod est relatiuum ex duobus tm̄. ⁊ alius alia aliud ex pluribus: lʒ ꝓmiscue vtamur. Et ideo nisi hēret ꝓrochiā non dicitur alterius. qꝛ predicta relatiua faciunt positionem regulariter eiusdem qualitatis. Item posito ꝙ eēt aliquod ius preceptiuum eēt abrogatum per contrariā cōsuetudinē. vt. s. Consuetudo. §. 9. pꝫ.

Misericordia fm̄ Augu. 9. d̄ ciui. dei est aliene miserie in corde nostro compassio qua si possumus subuenire cogimur. Est ēt misericordia diminutiua penarum. quaꝫ impedire non potest excessus ire. Et nota ꝙ misericordia. pietas. ⁊ clementia. ⁊ mansuetudo conueniunt in q̄tum in eundem effectuꝫ concurrunt. que. s. est ꝓhibere mala ꝓximorū. sed differunt q̄tum ad motiuum. qꝛ misericordia hoc fac ex amicitia quam habet cū proximis. Pietas vero ex reuerentia quam habet ad aliquem superiorem. s. deum vel parētē. Mā suetudo inquantum remouet iram incitantem ad vindictam. Clementia vero hoc fac ex animi lenitate in quantum iudicat equū esse. vt quis amplius non puniatur. Crudelitas tamen que culpam attendit. sed modū in puniēdo excedit opponitur proprie clementie que dicit quādam animi lenitatem siue dulcedinem per quam quis ē diminutiuus penarum. Seneca vero. li. 2. de clemētia. dicit ꝙ clementia est lenitas superioris ad inferiorem. Mansuetudo autem cuiuslibet ad quemlibet: Sepissime tamen accipitur misericordia ꝓ clementia. ⁊. mansuetudine. ⁊ pietate.

i Que sunt opera misericordie spiritualia. R̷ q̄. 7. in hoc versu contenta. Consule. s. dubitantem p doctrinam. Castiga. s. per cōrectiōeꝫ. Solare aflictum. Remitte iniuriā. Fer defectus aliorum. Ora pro omnibus ⁊ doce ignorantes. Et que sunt opora misericordie corporalia. hēs. s. Elia. §. 9.

Moderamen inculpate tutelle quid est. vide. s. Defensio. §. 4.

Modestia dr̄ a mō q̄ alr̄ est in moderando motū aīa ab excellētia p humilitatem. Aliqn̄ a ptinentibus ad cognitōnem. vt est studiuꝫ. Aliqn̄ quo ad corporales actus. ⁊ actōes. vt decenter fiant: ⁊ non scurriliter. ⁊ huiusmodi. Aliqn̄ vēo quo ad apparatū exteriorem. Et iō modestia ē circa minora. Tempantia vero est in refrenatōne delectationis boni difficilis. Et ꝓpea differt ab ea.

Mollities opponitur ꝑseuerātie fm̄ phm̄. 7. ethi. dr̄. n. proprie bꝫ pbꝫ mollis qui recedit a bono propter tristitias causatas ex dfectu electionum quasi cedēs debili mouenti. Dicitur etiam alio modo mollities ꝓut est contra castitatē. que alio modo dicitur imunditia seu voluntaria pollutio. vt patet ex glo. 1. cor. 6. ibi. nec adulteri: nec molles. vbi glo. i. muliebria patiētes Et isto modo semper est mortale peccatuꝫ vt ibi. patet. Sed primo modo nō semper. sed quando recedit a bono necessario faciendo.

Monacus grece latie singularis dr̄. qꝛ dꝫ esse singularis. i. seperatus a ꝯuersatōne seculari. vt. 16. q. 1. c. 1. iuncta glo. ibidem. Unde ibidem in. c. monacus. dicit monacus non doctoris: sed plangētis officium hēt qui vel se vl' mundū lugeat. ⁊ dn̄i pauidus prestoletur aduentum. hec ibi.

In quo differt monacus a conuersis ⁊ oblatis. R̷. Pa. in. c. nō est de regula. ꝙ ꝯuersi sunt qui obtulerunt se ⁊ sua mutando habitum. tn̄ seculares sunt. qꝛ non ꝓmouētur ad ordines. Oblati vō sunt qui se ⁊ sua obtulerunt monasterio. habitu tn̄ nō mutato. Et vt dicit glo. 17. q. 1. vt lex. Isti cōuersi ⁊ oblati magis astringūtur monasterio q̄ monaci. vn̄ nec etiam causa artioris religionis possunt transire ad alia monasteria: q̄ petant a superiore licentiam. qꝛ efficiunt quasi serui monasterij. Monaci vō hodie ꝓmouētur ad ordines. 16. q. 1. in multis. c.

2 Utꝛ monacus possit prefici in aliqua ecclesia. R̷. Pa. in. c. monaci de sta. mo. ꝙ solus non. vt. in. c. 2. eo. ti. ⁊ in cle. ne i agro. §. ad hec. eo. ti. Cum socio vero monaco pōt de licentia sui abbatis. alr̄ nō. Sꝫ. di. c. 1. ⁊. 2. qꝛ nō habet nec velle nec nolle in hoc. c. si religiosus ⁊. c. quorūdā. de elec. li. 6.

3 Utꝛ monacus possit habere curam aīaꝝ R̷. Pa. in. c. i. d̄ capel. mo. ꝙ nō in. ecclesia vbi monaci collegialr habitant. sed dꝫ ab epō capelanus instituī qui pplum regat de ꝯsilio monacoꝝ. In alijs aūt locis pn̄t dputari. vt patet in. d. §. ad hec: dummodo non solus. vt dictum est.

4 Utꝛ possit monac' fieri canonicus ecclesie secularis. R̷. ꝙ nō. c. in noua. 16. q. 7. d̄ elec.

cū cām q̄ iter ꝭ Jo. 74. di. quorūdam

5 Utrū monacus possit prefici eccl'e quoruȝ cūcꝫ regularium. R. ꝙ nō. vñ si eligit qs alterius religionis in prelatum non valȝ electio. Cle. cum rationi. de elec.

6 Utrum possit eligi in epm. R. ꝙ sic. vt in. d. Cle. cū rationi.

7 Utrū monacus deputatus alicui eccl'ie et epatus teneat ad obseruātiaȝ regule sue. R. ꝙ sic q̄tū ad tria sbalia regule. ⁊ vt bitum deserat et si sit eps. de vi. ⁊ ho. cle. c. clerici officia. in fi. nec ex eo ꝙ hēt administratōeȝ dr̄ hēre ꝓprium. q: eaȝ tm̄ hēt rōne officij si bi ipositi. de sta. mo. c. monaci. §. i. Jn obia vō distinguit. q: si trāsit ad epatum ex toto absoluit a iurisditōne abbatis. 18. q. i. c. vnico. Si vō trāsfert ad eccliaȝ seculare q̄ n̄ ē sbiecta Abbati suo nec in spūalibus nec in tpalibus ex toto eximitur ab obia Abbat. 16. q. i. i prochia. si vō sit solū sbiecta abbatiin tpalib⁹. sic eximitur ab obia abbatis q̄ ad spūalia. 16. q. 2. visis ⁊ c. sane. Si vō sit subiecta quo ad spūalia solū. sic eximitur q̄ ad tpalia. Si vō sit in oibus subiecta. sic ex toto obediet abbati. Quo vero ad alia a tribus votis ⁊ ab habitu nō eximit absolute. Nā ab esu carniuȝ tenetur abstinere: sic añ nisi dispēsaret cū aliquo monaco a papa vt solus pficeret alicui ecclie. ⁊ sine scādalo illoꝝ cū qbus viuit n̄ posset abstinere. q: tūc comedere posset. ꝭm Gofre. allat. c. qsqs. 41. distinctione. Factus episcopus ꝭm Hosti. ⁊ videtur sequi glo. in. c. carnem. de conse. di. 5. et pōt comedere. Jeiunia vō ⁊ silētiū ⁊ vigilias seruare nō tenet. vt dr̄. 16. q. i. c. nemo. Et breuiter si attēdant vba. d. c. nēo. dico ꝙ ab illis solūmō absoluitur pceptis regule que comode nō pōt seruare cū exercitio plationis sibi iposito. sed illa q̄ ne dū nō ipediunt officiuȝ plationis ymo potius adiuuant credo ꝙ teneatur seruare. Quod bene nō. Et sic intellige. 21. q. i. monacum.

8 Sȝ quid de officio. R. vide. s. Hore. §. 15.

9 Sed pone ꝙ predcs̄ monacus idiget aliqua dispēsatione ad quē recurret. R. ꝙ si talis ecclia subest Abbati in spūalibus ad ipȝ abbatē recurret. Si vō subest epo. tūc epm habebit loco Abbatis. c. si qs monacus. 16 q. i. Si vero sit exempta illa ecclia ⁊ in mediate sub papa. sic oportebit ad ipm papā recurrat. ar. eoꝝ que dixi. s. Exempt⁹. §. 6.

10 Que sūt que precipiūtur vel phibentur monacis spalr in iure. R. ꝙ sūt. 10. que notātur in. d. cle. ne in agro. Primū qd̄ precipitur ē delatio habitus debiti ꝭm formā in d. cle. positam. Scd̄ȝ ꝙ oi mēse ꝯfiteātur ⁊ suscipiāt eucharistie. sacrm. Tertiū ꝙ ille q̄ preest exponat regulaȝ vulgariter in caplo vel ab alio exponi faciat. Sȝ predicta solū astringūt monacos nigros. vt i. d. cle. nōt. Quartū ne vtātur camisijs. vt in. c. cum ad monasteriū. de sta. mo. Quintū ꝙ seruēt silētiū ꝑ annum in dormitorio refectorio ⁊ oratorio. Jn claustro vero certis horis. ibidem. Sextū ꝙ faciāt capitula de triēnio in triēniuȝ. c. in singulis. eo. ti. Septimū aucupationes ⁊ venatiōes iterdicūtur eis. d. cle. ne in agro. Octauum ne ad curias principum vadant vt suis monasterijs dānum inferant. alr sunt excōicati illi qui administrationem nō habent. Nonum ne arma infra septa monasterij teneant. Et de isto ⁊ superiori: vide. s. Excōicatio. 7. casu. 38. Decimum ne carnes comedāt. nisi in necessitate vt in. d. c. cum ad monasteriuȝ. Multa sūt alia que ne dum eis: sed et oibus religiosis sunt prohibita. que vide. j. Religiosus. §. 65.

11 Quid de monacis qui in illis monasterijs comedunt carnes in quibus memoria nō extat ꝙ n̄ comedit. R. d. Car. cōsuluit vt recitat Pa. i. d. c. cū ad mōasteriuȝ ꝙ i punc pn̄t comedē vt ex q̄ ipi n̄ fuerit auctores nec appet ex qua cā fuit itroductū pōt p̄sumi ex aliqua causa legitima introductuȝ Secus qn̄ ex corruptella. q: nō excusātur. de consue. C. cum tanto. Sed de hoc dic vt. j. Religiosus. §. 3.

12 Utrum appellatione monacorum veniant alij religiosi. R. Pa. in. c. ex parte. de postulando. ꝙ quando constitutio emanat respectu religionis: licet loquatur de monacis. tamen extenditur ad omnes religiosos cuiuscunqꝫ religionis. Et hoc nisi possit assignari ratio diuersitatis iter eos ⁊ monacos. Quod nō.

13 Utrum monacus possit confiteri episcopo vel pn̄iario. R. ꝭm. Rodo. ꝙ sic nisi sit exemptus vel priuilegiatus a papa.

Monasterium

Monasterium an obligetur ex facto monaci. R. ꝙ non neqꝫ ex delicto. neqꝫ contractu. nisi in duobus casibus. Primus si hoc sit versum in vtilitatem monasterij. quia in tantum tenetur: ⁊ non plus. ar. 10. q. 2. hoc ius. Scd̄us si a conuentu sit comissa administratio. quia in tantum in quantum se extēdit administratio in tantum obligatur. ⁊ non plus.

sm Inno. in.c.olim.de priu. Et hoc intelligo tā de monaco q̄z abbate. Facit i ar. ꝙ nō obligetur. insti. ð aucto.tuto.in pricipio.vide glo.ii.q.i.de psona.

1 Utrum possit acquiri per monacum obligatio alteri monasterio. R. sic etiam p monacum fugitiuum.vt.ff. de acqui.pos.l.i. 18.q.i. Abbates.

2 Utrum relictum monaco cum tali cōditione ꝙ nihil acquiratur monasterio valeat. R ꝙ non: nisi talis cōditio intelligatur ꝙ nihil acquiratur monasterio respectu vtilitatis: non respectu iuris. sicut nō. Bar. i aūt. excipitur. C. de bo. que libe. q2 tūc valet. qð est dicere ꝙ conuētus pmittat illum administrationem habere relicti: sicut ⁊ seruus dicitur habere proprium. vt. l. 18. qui suis. ff. de manu. ⁊ facit quod legitur ⁊ nō. i glo. l. lucius. §. tres heredes. ff. ad tre. Quod quidem dictum Bar. Limito verum qñ talis administratio refertur ad casum licitum. s. vt dispenset in pios vsus: quod religiosis licet etiam. de testamen. c. secundo. libro 6. vel vt conuertat ad vsum vestimētorum. vel librorum. ⁊ huiusmodi. Non autē liceret vt posset administrare ad libituz illa bona tamq̄z propria etiam de licentia pape. d.c. cum ad monasterium.

3 Quid si Abbas non vellet cōsentire vt p̄dictam licitam administrationem susciperet. R. Relictum non valebit ⁊ remanebit apð grauatuz. l. vnica. C. de ca. tollē. ⁊ glo. in. d. §. tres heredes

4 Utrum bona igredientis pertineāt ad monasterium iure succesionis. an iure traditionis inter viuos. R. ꝙ magna est controuersia inter doc. ⁊ glo. iur. ciuil. de quo vide. Albri. in aūt. ingressi. C. de sa. san. eccle. Sed tu tene verius esse ꝙ iure successiōis. Atīn si lesuz fuerit poterit restitui ad minoris similitudinem. vt. C. si vt ab here. se ab. per totum.

5 Quid de bonis ingredientiuz ordinē minorum: aut aliorum qui nihil possunt habere. R. Albri. in. d. auteñ. ingressi. recitat opiniones quatuor. Prima ꝙ habeantur pro derelictis. Scða ꝙ pertineant ad uenientes ab intestato. Tertia. ꝙ ad episcopum in cuius diocesi subsunt. Quarta ꝙ acquirantur ecclesie romane cui subsunt ⁊ inde alantur. Et hec est verior. de quo non me extendo. quia habēt omnes tales priuilegia in huiusmodi. quibus oportet stare. ⁊ vide. s̄. Legatum primo. §. 5.

6 Utrum acquisita per monacum expulsuz vel fugitiuum efficiantur monasterij sui. R vt colligo ex nō. ab Inno. in. c. cum olim. de priuil. ⁊ Ho. in ti.° de infantibus expo. ⁊ alios. ꝙ si monasterium noluit eum recipere vel maior pars capituli. sic erunt epi vel alterius monasterij si ipm est ingressus. Si vero solus Abbas. vel minor pars fuit in culpa. sic acquiret monasterio suo. Si āt non curauit redire talis monacus. ⁊ totum monasterium videns eum vagabunduz neglexit. sic similiter acquiret episcopo. vl' alij monasterio si quod ingreditur. sicut de seruo dicitur in. l. quod seruus. ff. de stipu. seruo. ꝙ sit apprehendentis. Quod si monasterium repetijt. sed non potuit obtinere aliquo impedimento. sic acquirit monasterio suo. in aūt. de san. epis. §. si monacus. Prelatus. n. potest monacum fugitiuum vendicare cum omnibus bonis per eum acquisitis. c. Abbates. 18. q. 2. Aut si fōte ad aliud monasterium sit translatus propter peccatum suum. puta. quia ponitur in alio monasterio ad penitentiam faciendam. ⁊ huiusmodi. 27. q. i. c. si qua monacarum. sic bona illa que proprio manasterio attulerat. quo ad vsufructuz erunt secundi mōasterij. 16. q. 6. de lapsis. ⁊ post eius mortem redibunt ad primum. Si vero transit ad s'z monasterium licite. quia strictius. vel quia promouetur in prelatuz alterius. sic tenent aliqui in. c. ꝙ a te de cle. cōiuga. ꝙ quicqd acquiret postea erit secundi. sed alia primi ⁊ videtur tex. pro hoc. 18. q. i. in. c. vnico. Alij dicunt ꝙ omnia sibi vndecunq̄ prouenta erunt secundi. vel dignitatis quia videntur accedere ad personam licet expresse fuerunt collata tempore ingressus ratione predicta. ⁊ illud. c. vnicum loquitur ð aquisitis ex industria monaci quia erunt penes primum monasterium in quo ea acquisiuit. ⁊ hoc vltimuz sentit dominus. Car. in d.c. ꝙ a te. Pa. vero ibidem tenet vt bona patrimonialia sequantur personam. ar. huius. c. ꝙ a te. ⁊. c. ex transmissa. de renū. ⁊. l. 2. ff. de colle. illici ⁊ hoc sequi videtur Hosti. ⁊ Jo. An. i. d. c. ꝙ a te. ⁊ magis placet mihi opinio. Cardi.

7 Utrum monasteriū possit grauari noua ɔsuetudine: seruitio: vel onere. Respōdeo ꝙ non. Nisi a principio de cōsēssu episcopi a patrono sit ei iposita vt in. c. scientes ð censi. non tamen intelligas ꝙ in dote necessaria possit etiam a principio imponi aliquod onus. sed intellige in alijs a dote predicta:

8 Utrum quis possit frequẽtare monasteria monialiuꝫ. R. ꝙ nõ nisi ex causa manifesta ꝛ rõnabili. aliaſ post admonitionem freqn̄tantes si sunt clici deponũtur. si laici excõicẽtur. c. monasteria de vita ꝛ ho. cle.

9 Utrum monasteria duppla feminaꝝ ꝛ religiosorum sint licita. R. ꝙ nõ vt in. c. diffinimus. ꝛ. c. in decima. 18. q. 2.

10 Utrum quis possit preſici duobus mõasterijs. R. ꝙ nõ sic nec plibus ecclijs curaꝫ habentibus aiaꝝ. nisi vnum dependeat ex alio de preben. c. cum singula. li. 6. ymo pl⁹ si monaci vnius monasterij: prioratus vel ecclias aut administratõnes seu officia vnius monasterij ↄsueta per eiusdẽ monacos gubernari sine licẽtia pape committerẽt monaco alterius monasterij sunt priuati aucte prouidendi ea vice ꝛ recipiẽtes fiũt itelligibiles ipso iure. d. c. cũ singula. §. fi.

11 Utrum Abbas possit vsufructum alicui⁹ rei relictum monaco ei auferre. R. ꝙ sic p nõ. in aũt ingressi. C. de sa. sã. ec. ꝛ in. c. 2. de sta. mo. Sed quid si addatur si molestet monacum cadat a legato. glo. in. l. lucius. § tres heredes. ff. ad treb. Hanc qõnem format ꝛ ibi Bar. ꝛ per cy. in. l. quotiẽs in fi. C. de dona. que sub modo ꝛ per Bar. ꝛ Bal. ꝛ Jo. de ymol. in. l. si alienũ in prin°. ff. de here. instituẽdis. Et conclude ꝙ si legans disponat per viam pene non valꝫ. qꝛ ipposito pene super facto impossibili de iur̃ l' de facto ñ valet vt. l. cerdonẽ. ff. op. liber. 2. l. 1. C. de hijs que pe. nomie. Sed si vult nõ possit molestari dicat lego vel reliquo vsufructum tali monacho donec ꝛ quousqꝫ Abbas faciat ei questionem ꝛ ex tũc nõ relinquo ita dicit Bal. i. d. l. i. in. 7. q. ꝛ paulus de castro in. d. §. tres heredes Sed i eo quod habuit monacus añ cõtrouersiaꝫ poterit Abbas cõtrouersiam facere ꝛ illi auferre scd̃m predictos.

Monialis

Monialis non debet habere singularẽ habitationem sed cõiter tam in ecclesia ꝙ̃ in refectorio ꝛ dormitorio eẽ dꝫ. 18. q. 2. perniciosam vt sibi sint testes castitatis ꝛ honestatis vt in aũt. de mona. §. cogitandum.

1 Non debet loqui monialis cũ aliquo monaco nisi cũ sotia. vel pñte Abbatissa ꝛ breuiter. c. diffinimus ꝛ. c. in decima. 18. q. 2.

2 Utrum possit cantare in choro cum monacis. R. ꝙ non vt in. d. c. pniciosam.

3 Utrum moniales teneantur seruare clausuram. R. ꝙ sic omnes vt in. c. periculoso de sta. re. li. 6. Nec obstat quod quidam dicunt ꝙ non põt eis indici vita artior ipis initis. quia hoc non pertinet ad artõrem vitam. sed ad conseruationem honestatis debite. ꝛ ideo non excusantur a peccato mortali que non obseruant clausuram cum possint. põt tamen Abbatissa exire pro homagio fatiendo cum honesta sotietate, ita tam̃ ꝙ ad alia ñ diuertat. Similiter si eẽt aliq̃ q̃ notabili morbo laborans sine aliarum infectione ibi esse non posset vt in. d. c. periculoso vbi prelatis ipsarum precipitur ꝙ prouideant. ꝛ ꝙ nõ permittant patere accessus quaruncũqꝫ psonarum ad eas. nisi ex rõnabili causa. ꝛ manifesta ꝛ ꝙ singulis annis eaſ visitent. ꝛ ille que sunt ita exempte ꝙ inmediate subsunt pape dꝫ eps aucte aplica visitare vt nõ in cle. attendentes de sta. mo. ꝛ in. d. c. periculoso.

4 Utrum teneat receptõ monialium non mendicantium facta vltra numerum earuꝫ que possint sustentari sine penuria de prouentibus monasterij. R. ꝙ non. ymo ipso iure est nulla. d. c. periculoso.

Moneta

Moneta quot modis falsatur. Vide supra. Falsarius. §. 4. ꝛ. 5. ꝛ de qua debet fieri: Solutio vide. ĩ. Solutio. §. 2.

Mora

Mora Incurritur cũ quis ñ facit id quod facere tenetur ꝛ eo tempore vt notaſ in. c. vltio de locato

1 An requiratur monitio vt quis constituatur in mora. R. ꝙ si dies est apposita obligationi non requiritur quia dies interpellat pro homine. d. c. vltimo ꝛ. C. de contrahẽ. ꝛ co. stipula. l. magna de quo vide obligatio. §. 8. Si vero dies nõ est apposita obligationi nec alia conditio sic requiritur monitio secũdum Bal. in. l. non ignorat. C. de fructi ꝛ li. expen. ꝛ Angelum in. l. si manumissori. C. ď obse. pa. pre. ꝛ Pa. in. c. licet heli de symonia ꝛ in. c. 2. de accusatꝫ. Facit lex in fidei comissi ꝛ ibi est casus aureus. ff. de vsuris ꝛ in. l. quidam ybe rus in verbo qua de re volo vt cum ybero loquaris. ff. de serui. vrba. predi. ꝛ id qđ legitur. ꝛ notatur in. l. debitores. presentes prius de nuntiationibus conueniendi sunt C. de pigno. ꝛ in. l. si ex legati causa. ff. de verbo. obli. ꝛ i. c. accusatõ. 2. q. 7. licet glo. dicat in. d. c. licet heli ꝙ in pecuniarijs admonitio est de honestate non de necessitate. Tamen Ludouicus de romai suis notandis tenet ꝙ si debitor citatur sine moni

tione & confitetur debitum q debet actor condemnari in expensis si poterit probare q non fuit monitus. quia debitori incōbit probatio: & sic negatiua. Ratio qr ius presumit q creditor monuerit eum. quia communiter sic solet fieri. vt dicitur in. d. l. in fideicomissi. Et istud ē verissimū de iur fori Sz d iur poli teneo q si creditō ex tiore ēt reuerentiali nō audet petere debitū l' ignorat. q tunc etiam sine monitione constituatur debitor in mora: alias non. qa ex quo scit q ei debetur & sine omni respectu pōt petere & non petit videtur consentire q teneat. Et sic intellige. l. in omnibus obligatōnibus. ff. de re. iur & theologos in quarto Attendite q morosus tenetur etiam ad restitutionem damni dati ei cui non soluit & lucri cessantis. fm ea que dico. j. Usura. i. §. 14 & . 30.

2 Quomodo purgatur mora. R. q ex celeri solutione ante requisitionem factā. vt nō in. d. c. vltimo. Facit. c. cum Bertoldus. de re. iudi. & . c. ex tue. de cle. non resi. Aduerte hic q mora & culpa equiperantur: nisi i hoc q mora est purgabilis. l. si seruum. §. sequitur. ff. de verbo. obli. Et sic potest intelligi. l. si is. in fi. ff. de iur. doc. Et iō si res que est restituenda vel damna eodem modo esset peritura apud dominum vel eum cui ē danda nō tenetur morosus. l. fi. §. i. ff. ad le. ro. de iac. ne creditor lucretur cū aliena iactura. Hoc sequitur fulgo. in. l. quod te. ff. si cer. pe.

3 Sed quid si dubitatur an peritura fuisset. R. q debitor morosus non liberatur. quia interpretatio fit cōtra eum. l. cum res. §. fi. ff. de le. primo.

Mors est triplex corporalis spūalis & gehennalis de pe. di. vltia. c. vltimo.

1 Utrum quis possit sibi infligere mortē corporalem. Uide. s. Homicidium. i. §. secūdo

2 Utrum mors temporalis sit satisfactoria pro peccatis. R. Sco. in. 4. di. 21. q mors naturalis q̄tumcūq sit necessaria. tamen si voluntarie acceptetur est sufficiens pena pro omnibus peccatis venialibus. & forte pro magna parte pene debite pro mortalibus. Ex quo infertur & q multo magis est satisfactoria mors que infligitur alicui etiam pro peccato suo si voluntarie & patienter sustineatur.

3 Utrum mortuus resuscitatus restituatur in Integrum. R. vt elicitur per glo. & Archi. in. c. 2. 32. q. 7. & per Jo. An. & Pa. in. c. fraternitatis. de fri. & male. p⁹ Uin. & Berbri. q quo ad ea que imprimuntur in aia non perdidit. & ideo non restituitur. Unde sacerdos resuscitatus non reordinatur nec baptizatus. & huiusmodi. Jo. An. idem sētit etiam in professione: licet caracter non imprimatur. qr obligatio acquiritur deo qui non moritur. c. si. de condi. appo. Sz Pa. tenet contrarium in hoc. qr talis obligatio est restricta ad tempus propterea pfitentes dicunt. toto tempore vite mee pmitto &c. Et hoc credo verius & opinio Jo. An. militaret quando quis simpliciter promitteret seruare talem regulam. In aliis autem in quibus nec caracter imprimitur. sed adherent corpori. Jo. An. dicit q non restituitur nec recuperat. quia actio semel extincta non reuiuiscit. c. ex transmissa. de renun. Sed glo. in. l. ex his. ff. de legi. & in l. seruus effectus. ff. de actō. & obliga. tenet q recuperet indistincte. Unde dicit q rumpet testamentum quod ante fecerat & recuperat bona. Archi. vbi supra tenet q restituitur quasi iure postliminij. Et idem tenet Jo. de santo. & bene. Ratio quia si restitutio principis in integrum refertur ad omnia. l. i. C. de sen. pas. 2. q. 3. quotiens in fi. ergo fortius restitutio dei. Sed tu dic q sicut non extinguitur obligatio illius qui promisit nauem alienam. sed solum cessat q̄uis dominus nauem destruat animo reparandi eam ex eisdem lignis quia eadem nauis censetur. vt in. l. qui res suas. §. aream promisisti. ff. d solu. Sic in proposito quia dominus dissoluit talem animo vt postea ex eisdem pulueribus resuscitaret. Et opinio contraria posset seruari quando fuisset morte resolutus non animo restaurandi. quia tunc nauis licet restauretur non est eadem. sed i isto casu non potest esse. In matrimonio tamen certum est q non restituitur nisi de nouo contrahatur iterum. quia semel fuit dissolutum ex morte. & ideo non recuperat iur postliminij. vt in. l. non vt a patre. ff. de capti. & postlimi. reuer. secus in aliis. vt dictum est. Bar. etiam in. l. pnia C. de sa. san. eccle. tenet q resuscitatus iterum moriturus. vt Lazarus recuperat & reuocat testamentum. sic per natiuitatem filiorum. sed resuscitatus non amplius moriturus non rumpet.

4 Utrum spolians mortuos peccet. R. q sic. & grauissime punitur secundum leges. vt de sepul. viola. l. pretor. §. aduersus eos.

⁊ phus quarto ethicoꝝ. latronibus tales ānumerat.

5 Utrum mors ciuilis equiperetur morti naturali. R. Ge. in. c. ſuſceptum. de reſcri. li. 6 Archi. ibidem ⁊. d. Anto. in. c. licet. de offi. dele. plene proſequitur. Sed tu conclude. ꝙ aut verbū mors profertur a iure in materia ſtricta ⁊ exorbitanti a iure communi. Et in dubio intelligitur de morte naturali vt in. d. c. ſuſceptū ⁊. l. 3. §. hec verba. ff. de nego. ge. ⁊ ibi glo. ⁊ Bar. Aut ius non eſt ſtrictum in quo ſcribitur mors: ſed eſt extendibile ex idemptitate rationis. Tunc ſi mors ciuilis non habet per omnia eūdem effectum quo ad id de quo agitur queꝫ habet mors naturalis non extendetur nec equiperabitur morti naturali. vt dicit glo. in d. c. queſitum ⁊ in. d. c. licet alias ſic. Si vero verbum mors profertur ab homine. tunc in dubio non equiperatur: quia verbum hominis debet referri ad morteꝫ naturalem. vt in. l. ex ea parte. §. Inſulam. ff. de verbo. obli. Io. autem. 16. q. i. placuit dicit ꝙ regulariter mortis appellatione itelligitur naturalis mors.

6 Quis dicatur eſſe in mortis periculo. R. Infirmus quottidiana febre Obſeſſus in loco vbi machine iaciuntur: vel a talibus hoſtibus qui eū volunt occidere. Nauigaturus per loca periculoſa. vel iturus per loca iſidioſa. Aut etate confectus ⁊ huiuſmodi. vt patet. ff. de do. cauſa. mor. l. mortis cauſa. cum tribus. ſequentibus. Uel dic ꝙ arbitrium boni viri eſt ſequendum. vt penſatis conditionibus iudicet ſi probabiliter imminet periculum mortis ⁊ tunc dicatur in periculo mortis.

7 Utrum liceat requirere a moriente ꝙ ſibi reuellet ſtatum ſuum poſt mortem. R. ſecundum Tho. in quol. ꝙ ſic: dummodo hoc ſubintelligatur ſi deo placuerit ⁊ hoc non fiat ex infidelitate vel dubitatione fidei.

Mulier

Uide ſupra. Femina.

Multiloquiū

ſecundum Alex. ſecunda ſecūde. de multiloquio dicitur vt eſt multitudo loquutionis cum ſuperfluitate. vel preter vtilitatem vel neceſſitatem. Et ſic intelligitur illud. puer. 10. In multiloquio non deerit peccatum. Aliud tamen eſt proprie loquēdo multiloquium aliud verboſitas ſiue linguoſitas. Quia linguoſitas ſonat i contēptum prouenientem ex conſuetudine ſuperflue ⁊ inordinate locutionis. Multiloquium vero non determinat tantuꝫ quantum linguoſitas. ſed ſtat in genere. ⁊ licet ſit veniale. tamen liguoſitas pōt eſſe mortale. Unde. Iob. i. Nunquid verboſus iuſtificabitur. quaſi dicat non.

Munus

tribus modis dicitur. Aliquando capitur pro dono. quod quideꝫ eſt proprie id quod ſpōte preſtamus ⁊ ex nulla neceſſitate vel iuris officio. quod quideꝫ ſi non preſtaretur nulla eſſet reprehenſio vt. ff. de ver. ſi. l. munuſ proprie. Differt tamen quia munus eſt donum cū cauſa. Donum vero ſe habet in plus. quia etiam aliquando ſine cauſa. vt patet in. l. inter donū ⁊ munus. ff. de verbo. ſi. Aliquando capitur pro officio cum honore. Aliquando pro honore ſine onere. vt habetur de hiꝫ omnibus in. l. munuſ tribus modis dicitur ff. de verb. ſi. Unde in. d. l. munus. proprie eſt quod neceſſario ſubimus. lege imperio ue eius qui ptātem habet iubēdi. Et de iſto hic tracto.

1 Quotuplex ē munꝰ. R. ꝙ triplex. Quodam ſordidum quod conſiſtit in vilibus officiis. vt in arena fodienda. calce coquenda: ⁊ alia exempla in. l. maximarum. C. de excu. mune. Et poteſt dari iſta regula in ipſis Agnoſcendis ſecundum Bar. in. l. vnica. C. de mulieribus. quia ſicut illud eſt honor quia i loco reputatur honor. vt notat Inno. in. c. ō mīa de pben. ita illud ē vile quod reputatur vile ⁊ habet officia vilia ⁊ hec tantum dantur vilibus perſonis non maioribus. vel humilioribus. C. de ſuſce. prepo. ⁊ archa.

2 Quoddam munus dicitur honeſtum cū honore annexo ⁊ iſta munera appelantur honores in. l. cui muneris. ff. de mu. ⁊ ho. ⁊ iſta ſunt officia ſeu dignitates publice. d. l. vnica.

3 Quoddam dicitur munus honeſtum ſolum quia non habet nec honorem nec vilitatem annexum. vt eſt tutella: cura ⁊ huiuſmodi. ff. de excuſa. tuto.

4 Quomodo dicuntur prefata munera perſonalia mere. R. ꝙ tunc quando explicantur labore corporali ſolum ſine ſumptu vł detrimento rerum propriarū. l. fi. in principio. ff. de. mu. ⁊ ho.

5 Quādo dicuntur patrimonialia seu realia. R. q tunc proprie quādo ꝯsumptu ꝓprio fiunt ab alijs.
Quando dicuntur mixta.s. personalia ꝛ patrimonialia seu realia. R. q quando cuꝫ labore corporali a nobis explicantur ꝛ cū sumptu nostro vt colligitur in. d. l. fi. §. patrimoniorum.
5 Quomodo dicuntur ordinaria prefata munera siue personalia siue realia. R. q ordinaria sunt quando habent certam ꝛ ordinatam prestationem per aliquam legem vel statutum seu consuetudinem longam. vt. ff. de vaca. ꝛ excusati. mune. l. in honoribus. §. qui muneris publici.
8 Quomodo dicantur extraordinaria. R. q quando non per legeꝫ. vel statutum. vel consuetudinem imponūtur sed secundum voluntatem dominorum secundum Bar. ꝛ patet in. l. vnica. C. de vaca. pub. mune. Unde per accidens ista iponuntur.
9 Aliquando ista munera dicuntur indicta vt quando princeps imponit per. l. aliqđ munus. vel per statutum quod a principio erat extraordinarium sed nunc efficitur ordinarium.
7 Aliquando dicit super indicta vt quando supra ordinariuꝫ aliquid imponit propter necessitatem occurrentem. Facit. l. vnica. C. de super indicto. Est ꝛ alia distinctio Gre. super illđ ysay. 33. qui excutit manum suam ab omni munere q triplex est. Munus a manu ab obsequio ꝛ lingua de quo. ī. Simonia. 5. in principio.

Murmuratio

secūdū quādaꝫ apostillaꝫ super illud sapiētie primo. Custodite vos a murmuratione Est quedam querella cum impatia in hijs que homo deberet patienter ferre. ꝛ committitur aliquando contra deuꝫ per displicentiam eo q non tribuat ꝓsperitatem vel aduersitateꝫ fm merita hominum. vel qꝛ imittit tribulationes vel non regit mundum modo nostro ꝛ tamen iniuste. quia Iere. xi. Iustus quidem tu es domine si disputem tecum. licet nobis sint occulta talia iuditia.
Aliquando est contra prelatos. de quibus dicitur. 90. di. Alienus sit a fratruꝫ vnitate qui murmurauerat. ꝛ ideo apostolus. Ne murmuraueritis ꝛc. prime cor. ii. ꝛ quando sit peccatum mortale. dic q tunc quando ex ipsa sit contra aliquod preceptuꝫ dei puta qꝛ dicit vel credit deum iniustum. vel iudicat temerarie. ꝛ huiusmodi.

Mutilatō

quid sit. vide. s. Homicidiū. 5. 6.

Mutus

per signa potest petere sacra ꝛ ei sūt dāda. 26. q. 6. qui recedūt. ꝛ. c. se. Utrꝫ possit ꝯhef mrimoniū. vide. s. Matrimoniū. 2. §. 4. ꝛ mrimoniū. 3. ipedimto. 18.

Mutuum

est quod ď meo fit tuuꝫ. ff. si. cer. peta. l. 2.
1 In quibus rebus cōsistit proprie mutuum. R. q in rebus que consistunt in numero. vt pecunia. ꝛ huiusmodi. pondere. vt massa auri. vel argenti. ꝛ huiusmodi. vl'mēsura. vt vinum. oleum. triticum. ꝛ que vsu consumuntur. vt in. d. l. 2. ꝛ insti. qui. mo. contrahitur obligatio in princi. Unde Rodoné. mensuram restringit ad mensuram qua grana vel liquida mensurantur nō ad illam qua panni vel terre. Et aduerte qꝛ debet dari mutuum vt reddatur non eadem res in numero sed similis in genere. siue tādem ꝛ eiusdem vtilitatis ꝛ ꝓcij. ꝛ eodē modo. Unde si dedit pecuniam. non illam restituet sed similē. ꝛ huiusmodi. aliter trāsiret vel in comodatum. aut depositum. vel alium contractum. l. 2. ff. de contrahen. emptio. ꝛ. l. 2. ff. si cer. peta. Et nota q hic non accipitur genus fm porphirium. sed ponitur specialiter pro quibusdam rebus que consistunt in numero. pondere. ꝛ mensura Unde tenet Azo q si quis mutuo dedisset pondus argenti ꝛ reciperet pecuniam ad numerum q est mutuum si pecunia sit argentea. qꝛ idem genus redditur ꝛ tantūdeꝫ facit. l. i. §. vlti. ff. de auro ꝛ ar. lega. ꝛ propterea si res mutuata perit periculuꝫ ē mutuum accipientis etiam si casu fortuito. l. incendiuꝫ. C. si cer. peta. insti. qui. mo. re contrahi. obliga.. §. itē. Secus si data eēt pecunia in bursa consignata. qꝛ non ē mutuum. l. si ab iitio. ff. si cer. pe. oꝫ ergo q tradaf vt sit accipientis mutuum non consignata aliter non erit mutuum.
2 Utrum dare mutuum petenti sit de precepto. R. fcđm Sco. in. 4. di. 15. q. habens pecuniam sibi pro aliquo tpꝛ inutilem mortaliter peccat si eam non mutuat indigenti ꝛ petenti qꝛ facit contra preceptum nature ꝛ xhi. Luc. 6. mutuū date ꝛ Mat. 5. Sꝫ si ei esset vtilis puta negotiando vel aliud de ea faciendo tūc distingue fꝫ q. s. dixi de elea. §. 1. quomodo ē de precepto ꝛ fm illam distinctioné a fortiori dic de mutuo qđ nō.

3 Quomodo i mutuo fit vsura. vide. ĩ Usu ra primo per totum.

n Naufragium est naue fracta submersio rerum ꝛ corporuʒ qđ plerunqꝫ casu fortuito contingit ꝑpter vim tempestatis vel fluminis. l. deprecatio ꝛ ꝑ totū ff. ad. l. ro. de iac.

1 Utrum rapientes aliquid de naufragio teneantur. R. ꝙ sic ad restitutionem. nec excusat aliqua consuetudo. d. l. deprecatio. ꝛ. ff de incen. rui. ꝛ nau.. l. si quis ex naufragio. nec excusantur a peccato mortali si rapiūt intentione retinendi. nec excusantur ex aliquo precepto. quia contra preceptum dei leuitici. 19. Diliges proximum tuuʒ sicut te ipsum. Episcopus aut alius prelatus debet ꝺꝑoi. Laicus anathematizari. 24. q. 2. illi q ꝛ de treuga. c. innouamus. ꝭm leges. ĩ. annum in quadruplū. Post annum in simplū puniuntur. l. i. in prin. ff. de incen. rui. nau. Et hoc verum. nisi sint nauigia que exercent pirraticam prauitatem: uel nisi crhisti ano nomini inimica. vt in consti. sede. ad decus. §. nauigia. C. de furtis aūt nauigia.

2 Quid de dominis qui conueniunt cū nautis de certa quantitate danda ne depredentur in naufragio. R. ꝙ tenētur restituere qcquid hac de cā accipiunt. nisi spontanea liberalitate eis daretur. ꝭm Rodoñ. bene liceret statutum quo quis lucratur tantum ꝑ rebus recuperatis in mari naufragis. intellige si fit ꝑpter vtilitateʒ naufragorum qui aliter non recuperarent res suas. sed perirent in mari.

3 Utrum inueniens res iactatas in mari vel ex naufragio teneat eas restituere. R. Pa. in. c. cum dilecti. de accu. ꝙ aut erant ꝑ derelictis. ꝛ sic fiunt capientis. qꝛ qđ i nullius bonis est efficitur naturali ratione capiētis insti. de re. diui. Si vero non erant pro derelictis. sed fuerant ꝓiecte vt euaderent periculum maris. tuuc cum ꝓhiciens remaneat dominus eas occupans animo retinendi cōmittit furtum. vt in glo. d. c. cum dilecti. ꝛ l. qua ratione. §. vlti. in fi. ff. de acq. re. do. ꝛ est excoicatus. vt in. c. excoicatōi. de rapto. si non restituit ꝗ̃ primum poterit. Et ꝗ̃uis Jo. An. ibidem dicat requiri monitionem ante ꝗ̃ incurrat excomunicatōeʒ. Tñ Pa. ibidem dicit. ꝙ quo ad deum. ꝛ conscíam est excoicatus. si ꝗ̃ primum poterit restituere non faciat. ꝛ multo fortius hoc hʒ locū in hijs qui rapiunt violenter res naufragorum. Si autem simpliciter accepit non considerando an esset derelicte. vel ne excusat a furto. vt est tex. nō. in. l. falsus. §. si iactum. ff. de fur.. Et etiam ego credo ab excoicatione. ar. d. l. falsus ꝛ hijs. q̄ nō Jo. An. i. c. quante. de sen. exco. in nouella. De quo vide. s̄. Inuenta in prin. ꝛ limita vt ibi.

4 Sed queritur an sit presumendum ꝙ tales res sint pro derelictis. R. idem Pa. vbi s̄. ꝙ ex coniecturis pōt ꝑsumi. Nam si libꝛ obtusum pānis ꝛ bene sigillatum ꝓicit ꝑsumitur non habuisse ꝑ derelicto. secus si apertum. ꝛ sic in similibus. Similiter quād do non statim quesiuit. de quo. s̄. Inuenta in prin.

n Nauta caupo. ꝛ stabularius tenentur de leuissima culpa. non ꝺ casu. l. 2. ita. §. at hoc edicto. ff. nau. ca. ꝛ sta. ꝛ dicitur nauta qui nauē exercet. non reiger. vt. l. i. eo. ti. §. nautam. Similiter caupo. ꝛ stabularius qui h̄ exercent. ꝛ institores eorum. vt in. d. l. i. §. fi. Nec obstat. l. i. §. si vestimenta. ff. depositi vbi depositarius non tenet nisi de leui culpa. qꝛ est speciale in istis vt teneantur de leuissima culpa. Sed ego in conscientia non credo teneantur nisi de leui. vt. ff. nau. ca. ꝛ sta. l. nauta. Et. d. l. ꝛ ita loqtur in odiuʒ talium qui solent fraudem facere. vt ibi patet in. §. at hoc edicto. Et ideo cum fundet se super presumptione non hēbit locum in conscientia. nisi specialiter accepisset mercedeʒ ꝑ custodia. vt s̄. Locatio. §. 23. vel nisi qñ res requirebat diligentissimam custodiaʒ quā scienter accepit custodiendam. qꝛ sic tenet de leuissima.

1 Sed quomͦ ꝺ ꝓbatur datū tali in pecunia R. ꝙ si consueuit portare talē q̄titatē pecunie. tunc credet suo iuramēto. als̄ ñ. nisi quatenus ꝓbet. ar. ff. ꝺ re. mi. l. ñ oēs. §. a barbaris. nā talis dʒ numerare pecuniam in cōspectu hospitis. ff. depositi. l. i. §. si cista.

2 Utrū naute ꝛ ꝑfati dantes claues camerē dño deponenti excusentur si perdatur. R. secundū glo. in. l. debet. ff. nau. ca. sta. §. itē si predixerit. ꝙ si a principio dedit claues ꝛ predixit ꝙ nolebat teneri excusatur. alˀs ñ. Simlˀr tenet qñ a principio ñ ꝺdit claues sed postea. lʒ ꝑdixerit. p. l. sicut. C. de act. ꝛ ob. nisi ille expresse ꝯsēsisset nolle illū teneri

3 Utrꝫ ꝑfati hēant locū in eo q hospitatur a liquē nō tāq̄ caupo sed sicut ciuis sine mercede sicut fit qñ rex venit in ciuitate aliqua ꝛ distribuit suos p domos. R. ꝙ nō. vt. l. fi. ff. si messor. fa. mo. dix. ꝛ ar. ff. de alleato. l. i. §. itē notāduʒ. ꝛ iō si gratis fit tenetur solū

de dolo ꝛ lata culpa.

4 Utrū naute possint preponere res suas ꝺ positis qn̄ vtrasq3 non pōt saluare. vide.s̄. Comodatū.§.16.

NEcessitas triplex. prima sin̄ qua vita corporalis sustentari nō pōt. ꝛ de hac dicitur prime. Jo.3. Qui hn̄erit sbam huius mundi ꝛ viderit frēm suū necessitatē hēre ꝛc̄. Secunda necessitas dr̄ opportuna. sine qua vita comode sustentari n̄ pōt. ꝛ ad hanc remouendā in ꝓxio quilib3 ex pietate inducitur ad. ro. 12. necitatibus sāctoꝝ coicantes. ꝺ q̊ dic vt. s̄. Auaritia. §.3. Tertia est ꝓficua sine qua vtilr̄ vita n̄ sustentatur, vt puta hn̄di libros ꝓ studēdo. ꝛ huiusmodi. ad quā succurrendā pfectio amoris iflamat, p pria necitate. fa. ꝛ tertia. l3 mē dicare pensatis circunstantijs. Et eccl'astici pn̄t redditus hēre eccl'asticos. alias nō. nisi cum dānatōe fz Henri: de gandauo in. 4 quol'. q. 26. Et sic intellige glo. in. c. precarie ꝛ. c. se. 10. q. 2.

i Utru3 illud quod dicitur necitas facit licitum ꝛ n̄ subicitur legi in. c. l3. de ferijs intelligatur de pria solū. R̄. ꝙ de pria solū. ꝛ h̄ intellige qn̄ tale gd qꝺ est contra legē non ē malū de se. vt puta q2 ex aliqua circunstantia pōt licite fieri. q2 tali necitate occurrente non reqritur alia dispensatio. sed ꝓpria auctoritate quis pōt cōtrauenire. Similiter dic pro secunda necitate. dūmō recōpensatō aliqua fiat. sicut dicit do. Anto. in. c. 1. ꝺ ferijs ꝙ l3 doctoribus ꝯsulere ꝓ forensibus in festo. dūmō aliquā elemosinam in recōpensationē faciant. Facit glo. in. c. presbr̄ in ꝟbo denarium. ꝛ melius dictū. c. l3. sed ego credo sit tutius hēre dispensationem a prelato i ista fa. Jn tertia vero necitate omnino requiritur dispensatō. aliter non faceret licitū. Et fm̄ hoc intellige glo. in. l. 1. §. cum in eadem. ff. ad. l. ro. de iactu. que dicit ꝙ tempore necessitatis oia sunt coicāda. ꝛ qꝺ ibi dixit Ang. s. ꝙ tp̄r caristie, si mēdicus furet pa nē n̄ incidere i penā. facit. c. 3. de fur. ꝛ alia que locuntur de necitate. q2 aliqn̄ de pria. aliqn̄ de alijs.

NEgligentia est ōmissio alicuius ꝙ fieri debet ꝛ pōt. vn̄ n̄ pōt eē negligentia. vbi quis n̄ est i mora. ꝺ elec. c. vlti. ꝛ de ꝯces. p̄. q2 diuersitatē. nō. in. c. si ꝯpromissarius in prin. ꝺ elec. li. 6. Et iō aliq̄ negligentia dr̄ lata culpa. vn̄. ff. man. l. si fideiussor in pri. dr̄ dissoluta negligētia ꝓpe dolū est. i. lata culpa. Et qn̄ dicatur lata culpa. nō. in. l. noia. C. arbi. tute. cū suis ꝯcor. ꝛ. s̄. Culpa in prin. Noie ēt negligētie simpliciter ꝟēit leuis culpa ēt ꝛ leuissima. vt p3 i. c. ꝓallegatis. facit. 28. di. c. de siracusaē. ꝛ. c. cū ex eo i si. ꝛ. c. cōmissa: §. porro. de elec. li. 6. ꝛ hoc est qn̄ qs tenetur ꝺ leui vel leuissima culpa. alias non. Noie vero negligentie magne venit lata culpa. vt. ff. de actō. ꝛ ob. l. 1. §. is quoq3 apud. vbi tex. quasi aptus. Aliqn̄ vero includit dolū. s. cum lex iponit penā negligenti. q2 tunc sub negligente includit dolosam negligentiam. vt nō. Ge. in ꝺ. c. si ꝯpromissarius.

i Utrū negligentia sit peccatū mortale. R̄. ꝙ si quis ōmittit ex negligētia facere illa ad q̄ tenet de p̄cepto l' ex offō in hijs vbi ꝟsat nōbile dānū sibi ꝯmissoꝝ. sic ē mortale pc̄3 de sui nā. Et hoc nulli dubiū in hijs q̄ sunt de iure dino precepta. l' ex offō ꝯmissa. Jn hijs aūt q̄ sūt de iure positiō solū. n̄ credo sp̄ sit mortale. nisi icludat i se dolū l' ꝯtēptū vt. s̄. p3 i ti. de inobia. Et sic intellige ꝛ lita glo. i. c. ea q̄ de offi. archi. ꝛ. 81. ꝺ. c. dictū. ꝛ 11. q. 3 placuit. 12. q. 2. indigne. Jn alijs aūt q̄ n̄ sunt de precepto. negligētia coiter ē veniale pc̄3. vt p3. 25. di. §. al's ea demū. ꝛ h̄ verꝫ nisi faciat totalr̄ exceder a caritate dei. q2 ēt sic eēt mortale pc̄3 fm̄ Tho. 22. q. 54.

2 Utrū teneat ad restitutōe3 ꝺ dāno dato ꝓ xio ex negligētia i offō suo. vel alio opere. Uide. s̄. Culpa. §. 6.

NEgotium seclare quid ē. R̄. ꝙ cū sit multiplex n̄ pōt diffiniri. s3 ex aliquorū enumeratōe possumus alia silia iudicar sic̄ fit. 25. di. §. crimis appellatio. ꝛ. 2345. de liguribus. ꝛ ex̄. ne Cle. vel mo. c. 1. dr̄ ergo negociū seculare. prio cū qd plus iusto appetit. quod turpe lucrū ē. Jtē ꝛ munera iniusta accipe vl' dare. Et vniuersalr̄ oia p q̄ hō seculariter viuit i aliquo pc̄o. dr̄ secular negociū. hoc p3 i. ꝺ. c. 1. Jtē dr̄ seculare negociū mercancia seu negociatio. Jtē oē quod fit ꝓ lucrando. sicut artes. ꝓcuratōes cārū ꝛ negociorū factiōes. ꝛ huiusmodi. Un̄ dr̄ negociū quasi negans ociū. de verbo. si. c. forus. §. ꝯstat. ꝛ seculare q2 secularibus rebus hn̄dis ipenditur. Ul' fz glo. in sūma. 21. q. 3. dr̄ Prio ꝓ mercancia. Secūdo ꝓ cāis secularibus tractandis. Tertio ꝓ administratione rerū seculariū. de hoc hēs. s̄. Cleric⁹ 9. §. 1.

i Que negocia seclaria ꝓhibēt. R̄. ꝙ sclaribꝰ ꝛ ꝓhibēt illa q̄ sn̄ mōtali fieri nō pn̄t.

Sed clericis et religiosis sunt iterdicta mer ta. vt p3 in dicto.c.i. et habes supra. Clericus nono.

Utrū negociatio q̄ ɔsistit i vēdēdo et emēdo: q̄ alio nō vsitatiori dr̄ mercantia sit licita. R. Alex.in.3.pte sūme.tractatu de iudicialib⁹.cū quo ɔcor Inno.i.c.i.ne.cle.l'mo. et Jo.An.in.d.Rca. et Pa.in.d.c.i. q̄ de se ñ est mala nec illicita. S3 pōt fieri illicita rōe circūstantie.cāe.psone.mōi. tp̄is.loci. ɔmercij. Ex circūstātia cāe.s.qñ pp cupiditatē l'aliqd aliud malū fit. et sic tale pcm̄ est qualis finis p quē fit. Uñ ille q negociando itēdit lucrū tāq̄ vltimū finē. et cupit sn̄ labore et solicitudine ex auaricia diuitias ɔgregare.eiciet de tplo padisi f3 Alex. et sic p3 q̄ efficitur mōtale peccatū ei. Negociatori āt pp ɔpa3 necitatē vel pietatē.s.ad dispēsādū in pios usus lucrū.vel pp rei publice vtilitatē.vel ɔxi est cā lıia.q̄ facit vt fiat sn̄ pc̄o alr̄ ñ. Circūstātia psōe facit illicitā.s.si ē clericus.vel religiosus.de quo s̄. Clericus.9. ɔ3 ergo sit secularis q negociator d3 esse. Ex circunstantia mōi fit illicita.s.qñ exercetur et cū dolo.vel cū mēdatijs.vel alijs pactis seu piurijs. Et si sunt peccata mortalia: sicut mendatiū qd̄ dicit intētōe decipiēdi ɔximū ēt in magna re si posset vel piuriū: sic negociatio ē mortale peccatū. Itē ex circūstātia tēporis.s.festiui ab ecclesia precepti. de quo dic vt.s. Ferie.§.2i. Itē ex circunstācia loci.s.diuino cultui deputati. sicut ē ecclesia.l' cimiteriū. In eccl'a.n.ñ pt fieri sn̄ pec̄o mortali nisi magna necessitas excuset.vt p3 p.c. decet domū di:d imu.ec.li.6.iūcto.c. religiosolumus.de cu.eucharistie. Et hoc itellige de actuali ɔctatiōe re3 q̄ sn̄ strepitu fieri nō pōt. Secus eēt in venditione candelarum que sine verbis fit. Aut in cōuentione alicuius rei emende est. vel vendende postea. quia non esset mortale peccatum. Item ex circunstantia cōmercij. q̄ quidem est damnosum rei publice.sicut enim quis emit vilius.vt carius vendat et cum damno rei publice.sicut sunt illi qui totum granum emūt. vel omnes merces. et huiusmodi.vt postea vendant modo suo. Si vero comertium est vtile rei publice.sicut illud quo merces portantur de terra vbi habundant ad alia3 vbi deficiunt.vel illud quo de vna re fit alia sicut faciunt artifices de lana pannum. de cera candelas. et huiusmodi.vel illud quo quis conseruat res quas emit vt vendat tēpore debito.eo quia quilibet non potest statim emere.sic istis licet negociari si alie circunstantie adsunt. Alijs autem est damnatiōis. et de eis loquitur. Criso.88.di.eiciēs et nō. Sco.in quarto.i5. distinctione.q.2. ar.secundo.

Utrum ille qui carius vendit q̄ emit in eodem loco licite hoc facere possit. Respondit Ale. vbi supra.titulo de legibus. q̄ si id pro se emit: et postea processu temporis non indiget. licite vendere potest pro pretio occurrenti. Quis sit carius q̄ quando emit. quia non ad hoc emit. et lucrum aduenit ratione temporis. Si vero emit vt venderet tempore quo carius erit. sic si fecit ɔ vtilitate terre sue.s.ne homines postea indigerent et non inuenirent: et ipse aliqd lucraret ɔ sua sustētatōe et sue familie. Uel si a casu aliquid emit ɔ bono foro. et postea inuenit q illud vult emere ɔ cariori: et concurrant ea que dico supra. Emptio.§.septimo.cum alijs circunstantijs predictis hic. sic licet laicis sed non clericis. Si autem fecit solum vt lucraretur sine aliqua vtilitate rei publice. ymo potius cum damno: sic peccat mortaliter.vt patet per dictum.c.eiciens.. et de istis intellige illud.c. quicunq3 tempore.i4.q.4. vbi turpe lucrum dicitur tempore vindemie vilius emere. vt carius vendat. istis concordat Hgo et Lau.i4. qōne quarta si qs. et Tho.2a2e.q.77. et Pa. in.c.primo.ne cle.vel mo. Non tamen tenetur ad restitutionem talis turpis lucri de necessitate.sed de consilio secundum Rodoñ. Nisi forte fuisset causa talis excrescentie.puta q2 totum emit vt carius.postea posset vendere.q2 sic teneretur ad restitutōnem damnificatis.si tale damnum alias non occurrisset. Quid de artificibus qui faciunt artem q̄ non est nisi ad malū.vide.s. Ars.

Neophitus

dicitur nouus i' fide l'i religione: ut.48.di.c.qm̄ et.c.sic.

Utrum neophitus in fide possit ordinari R. q̄ ñ ēt ad minores ordines.vt p3 in.§.i. et.d.c.qm̄ eadem di.

Nigrōantia

vid.s. Sortilegium.

Nominatim

qs dr̄ iterdictus.vel excoicatus. R. Pa.in.c.in lateranēsi.de pre. q̄ vbi agit de pena icurrēda ipo iur̄.sic ñ dr̄ qs noiati3.nisi exp̄matur ei⁹ ɔpu3 nomē.q2 h ipo2tat ethiologia vocabuli. et in istis odiosis ñ ē recedendu3 a ɔpria significatōe vboꝝ.nisi de mente constet. vt in.c.statutum.de elec. li.6. Nisi

circonstantie sint ita expresse et stricte quod ex toto important vices proprij nois. facit pro hoc. l. 2. ff. de libe. et postu. et insti. de exhe. libe. §. noiatim. et in. l. quotiens. §. si quis nomē. ff. de here. insti. facit. l. certū. ff. si cer. peta. vt puta. dr filius petri qui n̄ hz nisi vnicum filium. et huiusmōi. Et sic itellige et limita Inno. i. d. c. i Lateran. hoc ēt sequitur glo. et Jmo. in cle. i. de vi. et ho. cle. in verbo noiatim. Si uero n̄ agitur de pena incurrēda ipso facto. tunc ēt. dr noiatim expssus. qui per circunstantias n̄ sic strictas exprimitur. Et sic intellige et limita glo. et Pau. i cle. i. de vi. et ho. cle. in. v. noiatim. et glo. in. c. constitutionem. de sen. exco. li. 6. Puta si dicēt magister carpentarius talis loci. iunior. et huiusmodi. qd̄ nota bene. Et ad glo. in. c. a nobis el. i. de sen. exco. quā videtur seq coiter doc. dic quod intelligitur quod ita sūt excoicati quasi noiatim fuissent expssi. sed nō quod dicantur noiatim excoicati. quia quis pōt excomunicari. lz non noietur.

Notarius vide. Tabellio.

Notorium dr triplex fz glo. in. c. vīa de coha. cle. et mu.. et ibi Pa. sequitur. s. notorium psūptōis: et istud est qñ ius vehementer aliquid psumit. vt in filiatione que ex piecturis a iure iductis dicitur notoria: et idē est istud notorium sicut psūptō iuris. Secundum est notoriū iuris. quia in iure siue in iuditio oritur. sicut cum quis conuicitur in iuditio: vel sponte confitetur: vel per sententiam condemnatur in iuditio. Tertiū est notorium facti. et istud est cum populus est testis alicuius facti: et non est locus inficiationi. vt notat Archi. 2. q. i. de manifesta. et bonus tex. in. c. cū dilecto. de pur. ca. Et dr notoriū facti clara et famosa locutio ex euidentia rei pgens: q̄ tergiuersatōe aliqua celari n̄ pōt. vt pbatur in. c. tua. de coha. cle. et mu. et. c. euidentia. de accu. Et istud notorium facti est. triplex. Primū facti pmanētis vt quod palatiū dnōrum est i platea. et sic dr notorium quasi res nota oibus volentibus videre eā. facit aūt. qui semel. C. quō. et qñ iu. et d. c. euidentia. Secundū est facti. transeūtis et nō redeuntis. vt si in pspectu populi sit aliquis interfectus: silz vox pconis quia notorium est pro tunc. n̄ pro nunc. et sic intellige quod nō. glo. in. d. aūt. qui semel. Tertiū est facti i terpolati. exēplū in eo qui paratus est mutuare sub vsuris. et de meretrice quia n̄ sp mutuat vel peccat. Sed Bar. post Jaco. butri. in. l. ciues. C. de appel. dicit quod notoriū est quod hz actū pmanentez. vt edicta in albo ptorio. et quod in platea est palatiuz dnōrum. Jlla aūt que nunq̄ hūerunt actū pmanentem vt vox preconia: et huiusmodi. non pñt transire in notorium. sed bene in manifestum.

Sed q̄t hoiuz scia requiritur ad faciēdū notoriū facti. R. fuerūt varie opiones. Sz mihi placet opi. glo. in. d. c. de manifesta. q̄ dicit sufficere sciam. io. hoium ad minus. Quā sic intelligo. vt colligo ex Pa. in. d. c. uestra. quod si vicinia n̄ hz. io. hoies. seu psōas non pōt oriri notorium: Si vero hz. io. psonas solum oportet oēs sciāt. si aūt hz plus oz quod oēs sciant vl maior ps: et illa pars n̄ sit minor. io. psonis. Et quod talis vicinia faciat notorium. hēs bonum tex. i. d. c. cū dilecto Et sic pz quod n̄ requiritur scientia totius populi. vt volunt aliqui.

Utrum in notorijs sit ordo seruandus iuris R. Pa. in. d. c. vestra. quod vbi agitur de consanguinitate, pbanda requiritur: sed in alijs non nisi sola citatio. Et hoc intellige veruz vbi constat quod nulla defensio competit: spotest pcetere. Sed vbi pōt pcetere sic est necesse seruare: sed non omnis solemnitas solita. Similiter requiritur pbatio notorij per duos testes ad minus. nō. glo. in. l. 3. ff. de testi. nisi sit notorium facti permanentis. vt in d. c. euidentia.

Nouale in priuilegijs pijs locis concessis. intelligitur omnis ager de nouo ad cultum redactus: de quo non extat memoria quod aliquando fuisset cultus. de verbo. si. c. qui per nouale.

Nouitius pprie dicitur qui habitu religionis accepto nundum per aliquam pfessiōem astrictus. experitur religionis austeritatem

Quis possit eē nouicius pprie. R. quod quilibet qui est rationis capax. et pubes. 20. q. i. per totum. et de regula. c. cum simus. et quilibe qui potest eē religiosus. et quis sit. vid infra. Religiosus. §. 4. Unde lz āte ānos pubertatis. vl oblatus a parentibus. aut alias quis possit suscipere habitum. tñ pprie nō est nouicius. quia experiri non pōt quid sit caritas. nec malitia pōt supplē etatē. vt i. c. ad nras. et. c. significatū. d regula. et iō oz pplerit. 14. annū masculus. femia vero. 12.

Per q̄tū tps oz quis esse nouitius. R. quod regulariter per annū. vt in. c. cōsaldus. 17. q. i. et in. c. ad applicam. de regla. Tñ quia istud tps

datur in fauorē nouicij. vt expiatur. ⁊ simi
liter monasterij: vt ꝓbent si ꝑ eis conuenit
Jdō prelato cum ꝯuentu ꝯsenciente. ⁊ inter
ueniente voluntate nouicij pōt an̄ annū ꝓ
fiteri. et tȝ professio. lȝ male faciant prelati si
sine magna discretōe hoc faciāt. vt i. d. c. ad
aplicā. Fallit hoc i monacis q̄ hn̄t mōaste-
ria in isulis multū rigidis. q̄bus prohibet
ne an̄. 18. annū aliquē recipiāt ad professio
nē. ut in. c. q̄ in insulis. de sta. regula. Quā
quidē prohibitionē Jo. An. ⁊ p⁹ eū Pa. i
d. c. Quia in insulis extendūt ad fratres mi
nores: ⁊ predicatores: vt nō recipiant ad ꝓ
fessionē aliquē an̄. 18. annum: ⁊ placet mihi
ꝑ idēptitatē rōis expresse: vbi dȝ fieri exten
sio legis. vt. s̄. dixi. Lex. §. 6. Etiam fallit in
oībus mēdicantibus: qui nō pn̄t recipe an̄
annū cōpletū probatōis ad professionē. vt i
c. non solū. et. c. cōstitutionē. de regula. li. 6.

3 Sed qd si quis nō obstante prohibitione
recipiatur ad professionē an̄ annū proba
tionis: vel an̄ tēpus debitū. ℞. Qd̄ si quis
recipiatur ad professionē ante ānos puber
tatis professio nulla ē ipso iure. vt i dictis ca
pitulis. ad nr̄am. ⁊. c. significatum. Et hoc
in quacunqȝ religione. Si vero quis reci-
piatur ante. 18. annum vbi non est recipien-
dus. Hosti. tenet ꝙ ēt nulla sit professio: ꝑꝑ
. d. c. q̄ in insulis. ⁊ communiter ipsum reci-
tando transeunt doc. ⁊ facit pro sua opini-
one. l. non dubium. C. de legi. ⁊ regula q̄
cōtra ius. de re. iu. li. 6. Pa. videtur dubie
loqui. an sit obligatus illi religioni q̄ꝑ pro-
fessus est tm̄. Sed tn̄ ꝙ saltem in genere sit
obligatus affirmat. Sed ego credo ꝙ n̄ re
ligioni in genē. sed in spē illi quā ꝓfessus ē
obligatur. q̄ talis ꝓhibitio ꝑncipalr̄ respic̄
fauorē profitentis: cui ipse pōt renunciare.
Et hoc iuditio meo apte ꝓbatur ꝑ. d. c. ad
aplicā, vbi pȝ ꝙ abbatibus prohibetur re
ceptio ante annum. aliter non punirentur
facientes cōtrarium. ⁊ facta tenēt. Et sic ad
l. non dubium. ⁊ regulam que contra ius
pōt dici ꝙ nō est nulla. q̄ alio iure sustenta-
tur. s. d. c. ad aplicam. Si autem loquamur
de professione que fit ante annum probatō
nis sic tenet. vt dictum est. Nisi in religione
mendicantium in qua professio facta an-
te annum probationis completum nō obli
gat nisi religioni in genere. nō aūt illi quā
quis professus est ſm ꝙ infra dicā. Et illi q̄
tales q̄ recepunt aliquē scienter peccarūt mō
taliter. Et n̄ pn̄t āplius ad professionē reci
pere. ⁊ vlterius dȝ puniri pena q̄ ꝓ grauio
ribus culpis solet infligi. vt in. d. c. n̄ solū.

4 Sed nunquid si durante suspensione pre
dicta recipiet alium ad professionem effici
etur irregularis. ℞. Ge. in dicto. c. non solū
ꝙ non. q̄ oportet ꝙ acus qui fit post suspē
sionem sit actus de attributis certo ordini.
cuiusmōi n̄ ē receptio ad ꝓfessionē. Jgitur
n̄ erit irreglis. Quis alij dicāt ꝙ sic. ⁊ n̄ bn̄.

5 Sed quis poterit absoluere a dicta suspē
satione. ℞. Ge. in. d. c. non solū. tȝ ꝙ solus
papa q̄ cū. c. nuper. de sen. exco. nō hn̄t lo
cū in inferiorib⁹ epo. ⁊ isti sint exēpti. Ergo
cū ab epo nō possit absolui necesse hn̄t ire
ad papā. Sed ego cum teneam ꝙ dictum.
c. nuper. habeat locum etiam in exēpte vt a
pte logꝫ iō poterunt absolui a prelatis suis
Et sic concorda opiniones que sunt in. d. c
non solū. ⁊ recitat Ge. sic distinguendo. ꝙ
Aut suspēsio est ad tēpus. ⁊ solus papa ab
soluit. nec hȝ locum. d. c. nuꝑ. Aut n̄ ē ad tē
pus. ⁊ sic hȝ locum. ⁊ hoc tene: qd̄ sequitur
glo. ibidē. de quo vide. s̄. Absolutio. 1. §. 4.

6 Utrū predicta pena. c. nō solum. hēat lo
cum in monialibus sancte Clare ⁊ predi-
catorum. ℞. Ge. ꝙ sic. cū dn̄o Lappo. ⁊ lȝ
ex ꝑuilegio hēant ꝓprium. ⁊ nō mendicēt
ꝑ hoc non tollitur quin sint de ordine mē-
dicantium. nec ꝑuilegium in vno valet ad
oīa. Quod limito ꝺ illis prime regule san
cte Clare Sed de minoribus non credo cū
ex regl'a hēant proprium. Et attende ad eo
rum regulā. an hēant ꝓprium. ⁊ sic nō ex-
tenditur ad eas. an non possint hēre. ⁊ sic
extēditur. Quis ex priuilegio hēant pos-
sessiones. vel de facto non mendicent.

7 Quero qn̄ incipit ānnus ꝓbatiōis. ℞. ꝙ
a die ⁊ hora impositionis hītus. dūmō sit
pubes. quo ad alias regiones. sed quo ad
minores. ⁊ predicatores. ⁊ monasteria in
saluaticis insulis. oȝ hēant annū. 17. cōple-
tum. vt pȝ ꝑ predicta. c. ad nr̄am. c. significa
tum. ⁊. c. q̄ in insulis.

8 Nunquid furiosus pōt eē nouicius. ℞. ꝙ
nō. accipiendo nouiciatū ꝓ anno ꝓbatiōis
vt de regula. c. sicut tenor. Ūn̄ si stetisset i re
ligione ꝑ centum annos nunq̄ꝑ poterit pro
fiterit ⁊ si profitetur professio nulla ē. sicut
nec matrimoniū contrahere. vt. ff. de spon.
l. furor. Nec ratificatur per ratihitionem p⁹
q̄ꝑ fuerit sane mentis. Sic nec ꝓfessio facta
ante annos pubertatis. nisi per delationē
habitus inducentis professionem tacitam
postq̄ꝑ est sane mentis. ⁊ compleuit annos
pubertatis. aut per professionem expressā
se obligauerit. vt pȝ per. c. 1. de voto. li. 6. fa
cit. c. sicut tenor. de regula. Et placet mihi.

Quis Ho. τ communiter eu₃ sequẽtes vide antur tenere q ratificetur. si non contradi- cit. sed pseuerauerit postq̃ est sane mentis τ pubes factus. τ idẽ dicunt de ipubere. s₃ tu tene istud. pseuerare. vt dixi cum dela- tione habitus inducentis professionẽm ta- citam.

9 Utrũ nouicius possit exire. R. q sic libere sine oi licentia. vt p₃ in. c. statuim⁹ de regla. pp verbũ libere nec incurrit in aliquã ibi li tatõem quo ad ordines l' bñficia ecclastica vel secularia ex tali egressu. patet hoc ex. c. postulasti. de regula. Fallit hoc in illo q p- fessus est tacite. vt p₃ in. d. c. statuimus.

10 Quid de bonis que donauit religioni añ ingressum. vel in ipso ingressu. R. Pa. in. c. quod a te. de cle. coniuga. q si donauit oia. tunc indubio videtur donasse cã mõtis Unde cã cessante p pfessionẽ tacitam. vl' ex pressam. reuocatur inde recedendo. ar. l. se ia. in fi. p. R. ff. de dona. cã mor. τ. l. nõ ois in prin. ff. si cer. peta. Facit qd nõ. Bar. in aũt. igressi. C. de sa. san. ec. Et idẽ dic̃ Bar. ibidem de illo cuius pfessio nõ t₃. Quis p- fitens crederet tenere qd recuperabit. qd probat. per. l. si pater. τ. l. nec apud. C. de here. insti. vbi quis credens aliquem fratrẽ vel filium. τ hac contemplatione reliquit bona sua. reperto contrario auferuntur ab eo. τ veniunt succedentes ab intestato. vt dicta. l. si pater. Si vero nõ donauit oia s₃ aliqua solum. τ sic dico non videtur do- nasse causa ingressus. τ ideo non recupe- rabit. ar. coru₃ que habentur in. c. benefici um τ. c. constitutionem. de regula. libro se xto. Et sic limita τ intellige Hosti. τ Pa. in dicto. c. statuimus. qui videntur contra- rij. Similiter non recuperat si donauit nõ causa ingressus. sed ex interuallo. vt in. c. fi. de dona. τ. l. perfecta. donatio. C. de dona tio. que sub modo. Idem dicit Bar. vbi su pra. de illo qui sciebat professionem non tenere. q donata non recuperabit. quia vi detur donasse. l. cuius per errorem. ff. de regulis iur. τ. l. campanus. ff. d ope. liber. Et intellige quo ad iuris presumptionem. τ in dubio. Sed in conscientia vl' alio mo do vbi potest sciri q solum donauit causa ingressus. τ non alio modo. sic recupera- bit quia semper videtur datum causa mor tis.

11 Quid de bonis nouicij morientis ante p fessionem tacitam. vel expressam. R. Ci. τ multi alij docto. in dicta aũt. ingressi tenue runt quod debent spectare ad monasteriu₃ quia ibi moriendo videtur mori vt mona cus. Idem tenet dominus Anto. in. c. in presentia. de probatio. Bar. in autentica si qua mulier in fi. C. de sacro san. eccle. pro prefata opinione allegat. c. fi. de suc. ab in testa. tamen non firmat sed dicit relinquen dum canonistis. Pa. in dicto. c. in presen- tia. distinguit τ bene. quod aut intrans ex- presse contulit bona sua monasterio. Et sic est vera opinio predictoru₃ quod sunt mo nasterij. si non expresse reuocauit. Si vero expresse non contulit sed simpliciter intra uit causa probationis. sic succedent proxi- miores. τ non monasterium. Nam cum iste non fuerit religiosus cum effectu. c. reli gioso. de senten. exco. libro sexto. Bona eius nec tacite nec expresse transierunt in monasterium. presertim cum adhuc habe ret facultatem faciendi testamentum. Ideo proximiores succedent.

12 Quomodo nouicius efficitur tacite pro- fessus. Respondeo q tribus modis effici tur tacite professus. Primo secundu₃ Jo. An. τ dominum Anto. τ Pa. in. c. vidua de regula. quando se ingerit actibus qui so lum conueniunt professis de iure vel con- suetudine. τ hoc facit ex certa scientia. s. sci ens solu₃ conuenire talem actum professis Item quod hoc faciat sponte. τ nõ ex me- tu. Item quod per triduum in eodem pro posito perseueret. aut loco perseuerantie tridui q fecerit cum habitu professorũ dis tincto in forma: scissura vel colore. Aliter vno istorum deficiente. non inducitur pro fessio tacita. puta si facit nesciens compete- re solum professis. vel ex metu. vl' sine per seuerantia tridui. dummodo loco perseue rantie tridui non ponatur habitus professo rum. qr idem facit quod triduum. Secun- do inducitur tacita professio ex delatione habitus professorum. Dummodo faciat primo scienter sciens solum conuenire professis. τ sciens q ex tali hac assumptiõe de iure l' consuetudine inducitur professio s₃ Inno. τ do. Ant. Itẽ s° q hit⁹ pfesso₂ sit distinctus in colore. vel forma. aut scissu ra. Tertio q sponte. Quarto q detur ei ab eo qui potest incorporare religioni. Aut eo consentiente accipiatur. secundu₃ Pa. in dicto. c. vidua. τ facit. c. porrectum de regula. Quinto q detur perseuerantia tridui in eius delatione. τ sic intellige. c. institutionem in fine. de regula. libro sexto. Quidam tamen excipiunt duos casus in quibus non requiritur istud quintum. scili-

ret perseuerantia tridui. Primus si in infir
mitate suscipitur. Facit.c. sicut el secundo.
de regula. Et secundus quando quis prius
vouerat intrare ⁊ intrando suscipit habitũ
professorum. Pa. vero in.c. ad nostram.
de regula. dubitat de hoc. Sed ego audac
ter credo ꝙ etiam in istis duobus casibus
requiratur perseuerantia tridui. per dic-
tum.c. constitutionem. in quo nihil excipi
tur. nec ego credo. Sexto ꝙ deferatur ha
bitus in monasterio. quia quãtumcunque
deferatur extra monasterium non censetur
professus. vt in.c. vt clerici. de regula. nõ.
Pa. in.c. ex rescripto. de iure iuran. Sed
hic nota dictum Abbatis in.c. cum illorũ
de senten. exco. ꝙ vbicunq; fuerit mona-
cus. dummõ sit sub obediẽtia abbatis sẽper
fingitur in claustro. ⁊ ideo istud sextum in
telligitur quando extra monasterium idest
extra obedientiam alicuius prelati defer-
tur. quod inducitur tacita professio: qr ces
sat presumptio. eo ꝙ si vellet profiteri intra
ret monasteriũ. seu poneret se sub obedien
tia abbatis vel prelati. Tertõ inducitur pro
fessio tacita per delationem habitus noui-
ciorum non distincti in forma. colore. vel
scissura vltra annum. Cle. eos. de regula.
Intelige in monasterio secundum ꝙ supra
dictum est: q̃uis sit distinctus alia distinctõ
ne occulta. puta. quia benedicitur. ⁊ huius
modi. Si vero distinctio in scissura: colore
vel forma se patenter exhibeat. sic nunquã
inducitur ꝓfessio. etiam si feratur per vigin
ti annos. vt notatur in Cle. eos in glo. ⁊
Pa. in.c. ex parte. de regula. Additur ab
aliquibus. sed ego non teneo. Quartum
inducens tacitam professionem quando
quis habuit absolute propositum mutan-
di uitam. ⁊ patet per.c. consulti. ⁊.c. statui-
mus. de regularibus. ⁊.c. beneficium ⁊.c.
non solum. de regularibus. libro sexto.
Sed quomodo hoc intelligatur. fuit di-
uersa opinio. Sed verior est opinio ꝙ
tunc propositum dicitur absolutum mu-
tandi vitam. quando quis facit votum per
seuerandi in religione ⁊ non aliter. Unde
q̃uis quis ingrediatur religionem cum
proposito perseuerandi. non propter hoc
efficitur tacite professus. ymo plus dico
ꝙ etiam si fecisset votum de intrando. nõ
propter hoc efficitur tacite professus. ymo
potest redire ad seculum sicut alij nouicij.
Et quod plus est satisfecit voto. vt infra
Uotum tertio. §. decimo octauo. Et quod
ñ inducat tacitã professionẽ factũ votũ de
intrando. vel voluntas ꝑseuerandi proba-
tur apte. per.c. ex transmissa. de renũ. vbi iu
ditio meo est tex. clarus si ñ cauiletur. ymo
plus dicit dominus Car. in consilio facti. ⁊
sequitur Pa. in.d.c. consulti. ꝙ etiam ille
qui fecit votum de perseuerando nõ efficit
tacite professus ꝑ delationem habitus no-
uiciorum distincti. vñ si postea egrederetur
⁊ ꝯtraheret matrimoniũ. dicit matrimoni-
um tenere. ⁊. ad.c. nõ solum. ⁊ alia capitu
la que videntur contraria. R. ꝙ loquuntur
ꝙ talis non potest redire ad seculum sine
peccato mortali. ex quo absolute habuit ꝓ
positũ mutandi vitã. s. fecit votũ ꝑseuerãdi
sz ñ dicũt ꝙ sit tacite ꝓfessus. ⁊ iõ istõ tene
quia verius.

13 Hic aduerte ꝙ sicut ꝓfessio expressa q̃ di
rimit m̃rimonium postea contractum nun
quam inducitur quãtumcunq; qs voueat. ni-
si fiat in manibus illius qui habet ꝑtãtem
recipiẽdi ⁊ icorporãdi religioni q̃ ꝓfitetur
ſm Ge. i dcõ.c. Cõstitutionẽ ⁊.c. vnico de
voto li.6. ⁊ Lap. ⁊ Inno. Jo. mo. ⁊. Jo.
An. in dcõ.c. Porrectũ. Uel nisi q̃n fuit fcã
in manu alteri⁹ recipiẽtis noie dcti ꝓlati: ⁊
ipse ratificauit añq̃ ꝯheret: sic pari rõe inta
cita. Et iõ igressio i actibus ꝓfessorũ: vel de
latio habitus ⁊ huiusmodi supradicta si de
bent inducere tacitam ꝓfessionem oportet
fiãt sciẽtibus illis qui possũt icorporare: ⁊
consentiẽtibus: aliter nõ iducitur q̃tumcũ
q; quis talia faciat. quod nõ. quia sepe in
pratica.

14 Nõ. ẽt ꝙ ꝓfessio tacita ñ obligat tacite ꝓ
fessũ illi religioni ꝓcise sicut exꝓssa. vt rñdit
tex. i dcõ.c. Cõstitutionẽ. Sz bñ obligat illã
religionẽ in q̃ tacitã ꝓfessionẽ fecit sibi. qr
eum expellere nõ poterit. alr ñ esset iste re
ligiosus vere: ⁊ sic si ꝯheret teneret m̃rimo
niũ: cuius ꝯriũ dicit tex. i dcõ.c. vnico d̃ vo
to. li.6. Ratio. qr si illa ñ teneret sibi i q̃ ꝓ-
fessus ẽ tacite: multo min⁹ alia: ⁊ sic si nulla
vellet eũ recipere remaneret religiosus nulli⁹
religiõis: qd̃ ẽ ipossibile: ⁊ iõ ñ poterit eũ
iuitũ expellere ex quo ꝯsẽsit vt tacite ꝓfite
retur. Et ex hoc potes colligere ⁊ ꝯcordare
doc. sic. Professus tacite i vna d̃ religiõib⁹
approbatis ñ tenet illi ꝓcise: sz solũ vni i gnẽ
⁊ si ꝯhit ñ tz m̃rimoniũ. Profess⁹ exꝓsse i
religiõe mẽdicãtiũ ifra ãnũ si ñ itẽdebat se
obligare nisi illi quã ꝓfess⁹ ẽ ñ tñr: nec illi q̃
ꝓfessus ẽ: nec alij: sz libẽ põt redire ad secl'z.
Si vero se intẽdebat obligare saltẽ religio-
ni in genere sic nõ põt redire ad sclz. si tñ ꝯ
hit tz matrimoniũ. Si tacite ꝓfitear obligat

religiõi: ⁊ si tñ ꝯhit ñ tȝ mr̃imõiũ. Si tacite
ꝓfiteat̃ obligat̃ r̃ligiõi ⁊ si ꝯhit ñ tȝ mr̃imõi
um. Rõ qꝛ tacita ꝓfessio ñ ꝓhibet̃ i religio
nibus etiam mendicantium. vt in. d. c. non
solum. sed solum expressa. ergo quãdo hñ
tes potestatem incõporandi sunt passi vt ta
cite profiteretur. se obligauerunt illi. lȝ ipse
ex bñficio iuris nõ sit precise obligatus eis.

15 Utrum requiratur ꝙ annus probatõnis
sit continuus vel sufficiat iterpolatus. R. s̃ȝ
Bar. in. l. interdũ. §. quotiens. ff. ꝺ publi. re
quiritur annus ꝯtinus. ⁊ facit prefatus tex.
vbi seruus ꝺr̃ nouicius qui non stetit in vr
be ꝑ annum continuum. Facit. l. vnica. C. ꝺ
profe. qui in vrbe constan. Nam intermissi
one tp̃ris diuersificantur mores ⁊ opa ho
minum. vt in. l. si non sortem. §. libertus. ff.
de condi. indebi. Facit etiam quia quando
iura faciunt mentionem de certo tempore
debet intelligi de tempore continuo. vt no
tat glo. in Rubrica. ff. de varijs ⁊ tempo. ꝓ
scrip. ⁊ in. l. genero. ff. de hijs qui no. infa.
⁊ per Jo. An. in. c. i. de elec. li. 6. ⁊ videtur
tex. in. c. cupientes. §. ceterum. Ibidem se
quitur istam opinionem Jo. de ligna. ⁊ pꝰ
eum Pa. in. c. ad apostolicam. de regula
ribus. Et adducit Pa. illud quod legitur.
⁊ nõ. in. l. vbi fideiussor. ff. de solu. vbi for
matur questio notabilis. Pone ꝙ statuto
cauetur bannitũ pro centũ ducatis impune
posse offendi. bannitur qs respectu vnius ꝺ
biti ꝓ quinquaginta. ⁊ r̃spectu alteriꝰ debi
ti ꝓ alijs qnquagita. ⁊ concluditur ꝙ ñ po
test talis offendi impune. qꝛ ex quo debita
sunt diuersa non debent coniungi ad faciẽ
dum vnum totum. ⁊ sic est ibi casus ꝙ qui
quaginta ⁊ quinquaginta non faciunt cen
tum. ⁊ sic in casu nostro quia intermissio tẽ
poris minuit austeritatem regule. Quia du
rius est continuare per annum continuum
q̃ȝ per annum interpollatum. ⁊ istud tene.
q̃uis Ber. Bri. ⁊ spec. in ti. de sta. regula.
⁊ glo. de regu. iur̃. in regula eum qui certus
est li. 6. teneant contrarium. Uel secundum
alios. dic ꝙ loquitur quando quis per to
tum vnum annum probauit religionem ⁊
postea egreditur. qui postea rediens non
oportet ꝓbet iteꝝ per alium annũ. sed licite
statim recipi poterit. qꝛ est veꝝ. ⁊ sic serua.

16 Utrum sit necessarium ꝙ nouicius defe
rat habitum illius religionis quam vult ꝓ
fiteri. an sufficiat delatio alterius habitus.
R. ꝙ licet glo. in. c. super eo. de regula. ar
guat. tñ tȝ cũ Tancre. ꝙ requiritur delatio
habitus illius religionis quam vult profi
teri. Et ita habet consuetudo que est optĩa
legum interpres. l. si de interpretatõne. ff. ꝺ
legibus. Et ꝙ deferant in monasterio. quia
extra monasterium delatio habitus cuius
cunqȝ nunq̃ȝ induceret tacitam professio
nem. d. Cle. eos. Licet possit talis com
pelli vel ad dimittendum habitum talem.
vel ad intrandum monasteriũ. vt nõ. Pa.
in. c. vt clerici. de regu. ⁊ limita. vt. s̃. §. 12.

17 Utrum valeat protestatio impedire taci
tam professionem. R. ꝙ sic s̃m Ho. ⁊ Jo.
An. ⁊ Pa. in. d. c. vt clerici. ⁊ glo. in dicta
Cle. eos. Et ideo qui non vult tacite profi
teri protestetur. ꝙ per delationem talis ha
bitus non intendit tacite profiteri.

18 Utrum nouicij obligentur ad precepta re
gule. R. ꝙ non. nisi eo modo quo alij chri
stiani. Debent tamen induci vt eã seruent
quatenus ꝓbent eius austeritates. licet ali
quid sit indulgendum eis ne retrocedant.
vt in. c. quod scripsi. 3[illegible]. q. 3.

19 Utrum nouicius possit eligi in prelatum
alicuius religionis. Respondeo ꝙ non. ad
prelationes alicuius religionis. vt pȝ in. c.
nullus. ꝺ elec. li. 6.

20 Utrum nouicij possint ordinari. Respõ
deo ꝙ non etiam ad primam tonsuram. vt
in. c. monasterijs. 19. q. 3.

21 Utrum sit excomunicatus qui nouicium
percutit violenter. Respondeo ꝙ sic. de
senten. exco. libro sexto. c. religioso. Sed
aduerte hic ꝙ accipitur large etiam pro eo
qui est infra annos pubertatis indutus ha
bitum religionis in monasterio. possent
tamen pater ac tutores impuberem reuo
care si sine eoꝝ ꝯsensu intrauit. 20. q. 2. c. 2.

22 Utrum beneficium ingredientis religio
nem vacet. Respondeo ꝙ non. Nec in
fra annum probatõnis eius potest alteri cõ
ferri. nisi de eius consensu. vel nisi constet
ꝙ habeat animum absolute mutandi vitaȝ
Sed per alium deseruiet assignata sibi eius
deȝ beneficij portione congrua. vt notatur
i. c. beneficium. de regula. libro sexto. Et
secundum Jo. An. ibidem. Reliqui fruc
tus beneficij conseruabuntur. vel in vtili
tatem ecclesie expendentur. c. quia sepe. de
electõne. libro sexto. Nec interim ipse no
uicius eos habebit. q̃uis Ber. Bri. tenue
rit ꝙ ymo sui erunt. ⁊ predicta prouisio
mandabitur executioni per episcopum. c.
cum ex eo. de elec. li. sexto.

23 Sed nũq̃d poterit bñficium nouicio cõ
ferri. R. ꝙ ñ. Ad ep̃atũ tñ eligi ꝓt de elec.
c. nullus. lib. 6.

24 Utꝝ canonicus i nouitiatu debeat voca ri ad electiōem Epi. ℞. Jo.an.in.d.c.bñfi ciuꝫ ꝙ nō. Sed secus esset de patrono: vel eo ad quē nō iure collegij sed iure singula riꝫ electio pertinet: qꝛ dꝫ vocari.

n **Nuptie** qd sint hēs.s̄. mr̄i moniū.i. qꝛ idē sūt

1 Quo tpꝛ sunt celebrāde hēs.s̄. Matrimo nium.z.impedimento.i.

2 Utrum sint bñdicende. ℞. quod sic: si nul lus ipsoꝝ alijs nuptijs ꝯctis fuit bñdictus. Si vero alter eoꝝ i alio mr̄imonio fuit bñ dictus nō dꝫ iterari: qꝛ alter sine altero ñ dꝫ bñdici sed bñdictio' dimitti. Tho. vo in. 4. di. 42. tꝫ ꝙ virgo lꝫ ꝯtrahat cum bigāo dꝫ bñdici: qꝛ saluatur aliquo mō significatiō. Hoc credo veꝝ vbi ꝯsuetudo hoc habet. ẜm Ber. in. c. vir aūt de secūdis nup. Alr̄ p̄sbiter bñdicēs bigamos dꝫ ad sedē apli caꝫ mitti suspēsus ab officio ⁊ bñficio. vt in d.c. vir āt. Sed veri⁹ dic ẜm Jo. An. ꝙ ista pena intelligit ꝯtra sacerdotes q bñdicunt scdas nuptias viuente altero. Item cōiter tenent doc. cum Host. ibidem ꝙ nō est su spensus ipso iure sed suspēdendus.

n **Nunciatio** noui opis ē ꝓhibitio fcā illi qui aut edificat: aut edificij for mā mutat in alterius preiudiciū: quod est edificiū nouuꝫ facere. vt. ff. de noui op. nū. l. pꝛ. §. opus nouuꝫ. Sed q antiquuꝫ refec opus nouuꝫ nō facit. d. l. i. §. si qs edificiuꝫ. Intellige nisi ex toto esset destructum. vt nō in. c. consuluit de iude. Unde nihil aliud est nūciatio nisi ꝓhibitio noui operis. d. l. i. §. nunciamus ⁊ eodē ti. c. Significantibus.

1 Quibus de causis fit denūciatio noui ope ris. ℞. ꝙ tribus. Primo gr̄a iuris proprij ꝯseruādi. 2°. dāni depellēdi. 3°. publici iu ris tuēdi. d. l. i. §. nunc uidemus ⁊. §. nun ciatio.

2 Pro quibus operibus pōt fieri nunciatō hec. ℞. ꝙ tantum pro illis operibus que so lo coniuncte sunt. vel in solo fiunt: quoꝝ edificatio vel demolitio videtur opus no uum. vt. d. l. i. §. Hoc āt edictum. Et ad fu tura non ad p̄ſa fit vt ibidem.

3 Utrum hec denunciatio siue prohibitō se extendat ad ecclesiam aut locum religiosū ℞. ꝙ sic. cum non sint in preiudicium alte rius construenda. vt in. c. prio. eodē ti. Fal lit in casu quando. Episcopus propter ne cessitatem populi aliam ecclesiam vult edi ficare: lꝫ sit in preiudicium aliarū ecclesiaꝝ de. Eclesi. hedifi. c. ad audiētiam.

4 Utrum hec nunciatio se extendat ad pur gationeꝫ cloacarum ⁊ riuorum. ℞. ꝙ non quia publice vtilitatis ⁊ securitatis ē riuos ⁊ cloacas curare. ff. eodem. l. de pupillo. §. si quis riuos.

5 Qualiter fit hec nunciatio. ℞. tripliciter. Primo per pretoris inhibitionem. Secū do cuꝫ simplici verbo inhibendo. Tertio per iactum lapilli sic dicendo nuntio tibi opus nouum per iactum lapilli ⁊ statum ꝓi ciat lapidem in opere ipso. Et istud tertium est melius. quia prima. ⁊ secunda nuncia tio constituit in possessione: ⁊ certificat pos sessorem cum qui vult hedificare: sed per iactum lapilli non. vt. d. l. de pupillo. §. me minissē ⁊. d. l. i. §. in operis. Dicunt tamen aliqui ꝙ debet fieri ter iactio lapilli. ar. ff. de re. iudi. l. contumatia. 11. q. 2. Indigne. de ꝯ sti. iudi. ex litteris.

6 Cui debet fieri hec nunciatio. ℞. ꝙ dño vel procuratori: seruo. puero. vl' fabro. seu illi qui fabricat. d. l. de pupillo. §. nunciare. Et debet fieri in re presenti ⁊ ipso opere ⁊ non tantum dño. sed illis qui ibi sunt.

7 Quot modis remittitur hec nunciatio. ℞ ꝙ quatuor modis. Primo vbis exp̄sse. ff. eodē. ti. l. nō solum. §. sciēduꝫ. Scdo p trāsactionē. ff. eodem ti. l. i. §. inde q̄rit. Tertio morte nūciatoris. d. l. non solum. §. morte. Quarto satisdatione. Ueꝝ ē ꝙ denūcians hēt tres mēses ad deliberādū an velit docē de iure suo: aut recipere cautionē de demo liendo in qbus denunciat⁹ nō poterit hedi ficare. Sed si ifra tres mēses nō oñdit de iu re suo p⁹ ipsos tres mēses caueat denūciat⁹ de ope demoliēdo ⁊ hedificet. C. codeꝫ ti. l. vnica ⁊ in. c. vltimo eodem ti.

8 Quis effectus nunciationis. ℞. ꝙ quicqd hedificatuꝫ est post eam demoliri debet ex pensis ipsius hedificantis. d. l. prima. ℞. i. ⁊. l. pretor. §. primo eodem. ⁊ extra eodem per totum.

o **Obedientia** que est ho minis ad deum sic diffinitur ab Anselmo. Obedientia est affectio voluntatis ꝯiuncte deo sicut eꝯrio. Inobedientia ē affectō vo luntatis diabolo instrumentaliter copulate quia sicut homo per instrumentum opera tur. sic diabolus per inobedientiaꝫ seperat hominem a deo. Ge. 3. ⁊. 11. q. 3. §. euidēter Obedientia que est hominis ad hominem est debita reuerentia minoris ad maiorem

1 Utrum quis teneatur obedire in omnib⁹ suis maioribus. ℞. ꝙ triplex est sup̄ioritas

Prima est in spiritualibus. Secunda est i
tpalibus: quo ad regimen rei publice. Ter
tia est in temporalibus quo ad regimē pro
prie familie. Et ideo ſm Alex. in tertia par
te summe in tertio precepto. obedientia li
mitatur secūdum gradum superioritatis.
Illi. n. qui preest spiritualibus obedien-
dum est in spiritualibus necessarijs ad sa-
lutem vel ad hoc pertinentibus. sicut pape
Episcopo ⁊ ceteris prelatis ecclesiasticis
ab hijs qui subiciuntur iurisditioni eoruʒ.
Dominis ⁊ principibus quia presunt tem
poralibus ad rem publicā pertinentibus.
sic eis in hoc est obedienduʒ ab eoruʒ sub
ditis. Si modo potestas eorū non sit usur
pata ſm Ri. in secundo. di. vltima. Quia si
est vsurpata non tenētur nisi propter scan-
dalum. Et aduerte ꝙ ecclesiastici non sunt
subditi dominorum temporalium. ⁊ ideo
non possunt eis aliquid precipere. de cōsti
tutio. c. ecclesia. Patri autem carnali cum
preest cure rei familiaris debetur ei obedi-
entia a filijs. in hijs que pertinent ad dispo
sitionem rei familiaris. Unde talibus inꝓ-
fatis non obedientes scienter. ⁊ sine rōna-
bili causa. ⁊ in re alicuius importantie. aut
ex contemptu. peccant mortaliter. Nisi fo-
ret illud quod precipitur contra preceptuʒ
dei vel in salutis dispendium. aut contra ꝓ
ceptum superioris ad ipsum precipientem
In alijs autem que ad eorum superiorita-
tem non pertinent non est necessarium obe
dire. Eliciuntur ista a. c. si quis. de maio. ⁊
obedi. in glo. ⁊ 8. q. prima. sciendum. 11. q.
3. si dominus. ⁊ similibus. Dicit tñ Tho.
secunda secūde. q. 104. ꝙ in hijs que perti-
nent ad interiorem motum voluntatis non
tenetur homo homini obedire. ꝙ limita ve
rum. nisi opus extrinsecum non posset per
fecte perfici sine applicatione animi: qꝛ tūc
non haberet veritatem. sed tenetur obedi
re applicando animum ad perficiendum
quod precipitur.

2 Utrum pape sit obediendum in omnibus
℞. Pa. in. c. inquisitioni. de sen. exco. ꝙ
si preceptum sapit peccatum. tunc non est
ei obediendum. quod intellige etiaʒ de ve
niali. 40. di. in sūma. Si vero preceptuʒ nō
sapit peccatum. tunc ab ecclesiasticis perso
nis est sibi obedienduʒ. licet videatur duꝝ
19. di. in memoria. Nisi quando ex obediē
tia presumeretur status ecclesie perturbari
vehementer: vel aliud malum futurum seu
scandalum. Nam tunc etiam si precipere-
tur sub pena excomunicationis late sētētie
nō ē ei obediēdum. vt nō. Pa. in. c. si qñ ⁊
in. c. cū adeo de rescrip. Ex q̄ isert Pa. i. d
c. si qñ ꝙ qñ mādat aliqd ex cuius executio
ne ꝓsumitur scādalū futuꝝ in ciuitate nō est
ei obediēdum: qꝛ hoc sit auctoritate legis
vt in. d. c. si qñ. ⁊ in aūt. vt nulli iudicū. Sʒ
dʒ rescribē. Pape. Limita. 2. ꝙ ñ tenētur
obedire ſm Pa. in. c. cū olim. de cle. cōiu.
qñ Papa cū maiori parte cōcilij indiceret
ꝯtinētiaʒ certo gñi ꝑsonaꝝ post ꝓmocionē
eis resistētibus: qꝛ ꝯtinētia ꝑsuaderi pōt: i-
ꝑari nō pōt. 32. q. 1. Integritas. Et sic pōt di
ci ꝙ nec papa pōt indicere eis vitā strictio
rē ꝯ eorum velle. 74. di. gesta ⁊ ꝙ ibi nōtur
⁊ in rła ꝙ oēs tangit de re. iur. li. 6. Item si
Papa credat mādatū iustum ⁊ iuste facere
sed tñ subdito ꝯstat mādatum in se ꝯtinere
peccatū nō est exequēdū. vt i. c. lr̄as. d̄ resti.
spo. A secularibus aūt est obediēdū Pa.
pe in spūalibus ⁊ Ecclīasticis q̄ ptinēt ad sa
lutē: ⁊ bonoꝝ moꝝ ⁊ necessarioꝝ ꝯserua-
tionē. In tpalibus vō nō tenētur ei obedi-
re nisi sint ei subiecti vel rōe cause: vel rōe
ꝑsone. Unde si ꝓciperet sclri nulla rōe sibi
subdito: ꝙ det sibi bona sua ñ tenetur obe-
dire. Idem dic de. Epis ⁊ alijs prelatis
spūalibus quo ad tpalia: Et silr de prelatis
secularibus quo ad spūalia. ⁊ hoc seqtur
Inno. in. d. c. inquisitioni.

3 Utrū subditi seculares teneātur obedire
dñis suis volentibus eos subicere alterius
dñio. ℞. ꝙ ñ qꝛ nō pōt hoc facere sine eoꝝ
volūtate. c. dilecti. d̄ ma. ⁊ obe. ⁊. c. si. eodē

4 Utrum in omni obia sint intelligēde aliq̄
ꝯdiciones. ℞. glo. in. c. 2. de voto ꝙ sic. s. si
possibilitas adest. facit. c. querellā ⁊. c. bre
ui de iur iur. ⁊. l. paulus. ff. que sñie sine ap
pe. re. Itē admittit oēm rōnabileʒ cām. vt
nō. Pa. in. c. magne. d̄ voto. facit. c. si qñ. d̄
rescrip. ⁊. c. ex pte de offō. dele. ⁊ ꝙ nō. Ar
chi. in. c. vtinam. 76. di.

5 Utrum ꝯ obedientiā currat prescriptō. ℞
ꝙ nō qꝛ sēper ē in mala fide. l. i. C. de ſuis
fugi. ⁊. c. si. de regula. ⁊ i glo. c. sicut nobis
de regula.

6 Utrū subditus dubitās ne id ꝙ ꝓcipitur
sit cōtra deum vel nō: teneatur obedire. ℞.
ꝙ sic ymo excusat. vt in. c. qd culpatur. 23. q
1. Nisi sit de hijs in qbus ignorātia non ex-
cusat. c. ad aures de tē. ordi. ymo bonū sine
quo pōt esse salus dʒ dimitti pp obiam. xi.
q. 3. quid ergo. dʒ tñ subditus q̄tum pōt in
tali dubio inquirere.

7 Utrum sacerdos teneatur denunciare ex
cōicatum quē scit innocētem ad preceptum

Epi.R.fm Tho.in quol.q̄ si solum mandet denunciationē obediat. Si vero mādet excōicationē dicit: q̄ si ,pbare nō pōt ei⁹ innocētiam q̄ dȝ obedire. Sed ego dico q̄ nullo modo dȝ obedire q: hēt excusatiōeȝ paratā. dicēdo q̄ aut comittat cause cognitionem: aut ipse excōicet si nō vult comittere ꝛ ipse denunciabit. alr nō dȝ ꝯ cōsciam obedire. Vide. s̄. Judicare. §. 7.

8 Utrū obia in hijs q̄ qs p se vult sit meritoria. R. q̄ sic si fiūt principlr pp obiaȝ. Secus si fiunt pncipalr q: placēt. ita nō. 8. q. i. sciendum. ꝛ illud Gre. fm hanc distinctionem est intelligendum.

9 Utruȝ Clericus teneatur obedire Epo pcipienti sibi q̄ det libros suos alteri. vel q̄ resignet bñficiū. R. fm Ray. q̄ nō. q: non ptinet ad Epm hoc pcipere. 7. q. i. quia ff. q̄ intelligo qñ sine cā hoc precipit. Sed cū cā precipiēdo sic tenet. puta. q: clericus est ineptus ꝛ vult dare ydoneo pp bonū. Ecclesie. ar. c. cū. apls. §. Prohibemus de cēsi. 16. q. i. pdicator ꝛ de magris. c. sup specula. dūmodo libri ꝛ tales res sint de bonis eccliasticis nō ,pprijs. q: sic nō teneretur. c. requisisti de testa. d iur. patro. c. cū dilectus

10 Utrum moācus religiosus nō exemptus magis teneatur obedire Epo q̄ȝ suo prelato. R. q̄ nō. 58. distin. c. i. ꝛ. 2. ꝛ. 12. q. i. non dicatis. d obia religiosoꝝ vide Religiosus De hac materia vide. s̄. inobedientia.

OBlatio vt dicatur ꝛ sit tria requiruntur. Primū ex pte offerētis. s. vt sit xpian⁹ q: ab isidelibus Eccliā nō recipit oblationē sed extimationē oblationū ,p iueresse. vt in. c. q̄ȝto de vsu. Scdōȝ ex pte eius cui offertur: vt sit Ecclia q: q̄ fit priuate psone ñ oblatio sed donatio est. Tertiū ex parte rei donate vt. s. sit licite acqsita: q: illicite acqsita nō recipiūtur pro oblatione. c. quia in oibus d vsu. c. ex transmissa de deci. ꝛ glo. i sūma. 14. q. 5. hec Pa. in. c. cā de vbo. si.

1 Utrum oblationes sint de precepto. R. q̄ oblatio accipit largo modo pro omni q̄ offertur ecclesie siue in vita: siue in morte. Facit. c. in nr̄a de sepl. siue sint mobilia siue immobilia. i. q. i. videntes. ꝛ hec nō sunt d precepto nisi qñ a dfunctis sunt legate. 13. q. 2. qui oblationes. Nā tūc peccāt mortaliter nō soluētes. Aut qñ qs se obligauit q̄ qmō Accipitur fo oblatio ,pprie ꝛ stricte fȝ cōeȝ vsū loquēdi: ꝛ ē oblatio que fit sacerdoti in missa ꝛ hec ē de pcepto i precipuis festis. fm Hosti. allat. c. ois xpianus de ꝯse. di. i. Pa. vo i. d. c. cā dicit. Hoc verꝝ vbi sacerdos idigeret: alias aūt dicit relinquēduȝ ꝯsuetudini: q: nō repit iure cautum q̄ talib⁹ diebus ex necessitate fiāt tales oblationes. Archi. vo i. d. c. ois xpiāus. ꝛ glo. ꝛ Lau. ꝛ Hugo. ꝛ Ray. tenēt q̄ ñ sunt de pcepto ꝛ fȝ Hugo. illd qd df: nō appebis in ꝯspectu mō vacu⁹: fuit cerimoniale. ꝛ iura q̄ vidēt innuē q̄ sint de pcepto itelligi debēt d alijs oblationib⁹ legatis. Eccl'ijs vel ex voto debitis. Ego aūt istud credo verius q̄ ñ sint de precepto ēt rōe ꝯsuetudinis: q: nēo offert nisi cui placet. ꝛ sic ꝯsuetudo nō pōt itroduci. vt. s̄. cōsuetudo. §. 2°. Solūmodo ergo erunt de precepto rōe paupiatis sacerdotis: qñ parrochiāi sui sūt diuites ꝛ habūdant q: tunc possunt cogi ab Epo p subtractionem diuinoꝝ: ar. prie. cor. 9. sed si sunt eque paupes sicut sacerdos sic nō tenent. fm Inno. ꝛ glo. ꝛ Ray. Sȝ dicā illud. 91 di. Clericus inquit victum ꝛ vestituȝ suo artificio: vel agricultura sine officij sui detrimento preparet. Laudabile tamen consilium est vt semper offerant in precipuis festis aliquid in missa. ꝛ sic intellige. d. c. ois ꝛ similia. ꝛ hec est cois opinio doc.

2 Cuius erunt oblationes q̄ fiunt vel in ecclesia capella: vel ymagini l' celebranti. vid s̄. ecclesia. §. 9.

3 Quoꝝ oblatōes ,phibētur recipi. R. glo. i. c. oblationes. 90. di. q̄ pmo psonaꝝ desidentiū. 2. opprimentiū paupes. 3. sacrilegorū. 4. q extbit seruū violenter de eccl'a cōfugientē ad ipsaȝ. 5. raptoꝝ. 6. vsurariorum. 7. meretricum. Aliorum vero nō sūt respuende. q: ē penale. vt ibi dicit glo.

4 Utꝝ sacerdos possit recipere oblationes q̄ ei offerūtur ,p missis dicēdis: quas penitēti iunxit. i pñia vt sacēt dici. R. pōt. sȝ spēs mali ē: ꝛ iō si pōt psumere q̄ penitēs aliqd scādalū ex hoc cōcipiat: vel aliqs alius: dȝ respuere ꝛ ad alium mittere. c. cū. ab omni de vita. ꝛ. ho. cle.

5 Pone q̄ sit ꝯsuetudo in aliqua eccl'ia q̄ pposit⁹ hēat obligationes que fiūt i dñica. ꝛ sacrista illas q̄ fiūt i festo sci. Laurētij. Venit. d. festū in dñica qs hēbit. R. Bar. in. l. proconsul. ff. de officio. pro consu. q̄ erunt prepositi per dictam legem: quia ispicitur pocius quod est naturale. q̄ȝ accidētale.

o Bligatio ē iuris vīculū q̄ neccio astringimur ad aliqd dañ. vl' facieñ. vt insti. de ob. in prin.

1 Obligatio sine consensu nulla est. l. i. ff. de

pactis. ⁊ nemo obligatur nisi qui animum obligandi se hēat. ff. de ac. ⁊ ob. l. obligatō num. la prima. Facit glo. in. c. 3. de voto.

2 Quotuplex ē obligatō. R. ꝙ triplex. Prima dicitur naturalis tantum que in se continet naturalem equitatem: hec contrahitur per vinculum naturale. s. consensum. ⁊ pōt fieri inter oēs hoies rōis capaces. Sȝ i foro contentioso hec inefficax est ad ageñ. lȝ i foro ɔscie liget. vt. ȷ̄. Pactū. §. 4. Secūda dicitur ciuilis tm̄. que ē cū quis ciuili iure tm̄ est astrictus. sed naturalis equitas dissuadet eū teneri. sicut cū qs spe future numerationis fecit instrumentum in quo confitetur se recepisse centuȝ. que tm̄ nō recepit ⁊ hec nō obligat in foro conscie. nisi in q̄ȝtū a prelato cogeretur. sm Inno. i. c. qꝛ plerīqȝ. de imu. eccle. Tertia dicitur naturalis ⁊ ciuilis simul que est cū quis cū solemnitate iuris potens se obligare obligat se ad aliqd ꝙ naturalis equitas vult eū obseruare. ⁊ de istis hētur isti. de ob. ꝑ totū. Et hec obligat in vtroqȝ foro sm oēs doc.

3 Quot mōis cōtrahitur tertia obligatō. R. ꝙ. 4. mōis. Primo. ex ɔtractu. vt emptiōe venditōe. locatōe. ⁊ huiusmōi. Scdo ex q̄i cōtractu. s. cū qs gerit negotiū alterius sine mandato eius. Tertō ex maleficio. vt ex furto. rapina. ⁊ huiusmōi. Quarto ex q̄i maleficio. s. cū qs ñ directe deliqt sȝ q̄i. vt cuȝ ex eius domo aliquid ē effusū ꝙ alteri nocuit. Institutia sub diuersis R̄icis. Itē cōtrahiur. 4. mōis. Prio re. vt in mutuo. comodato. deposito. ⁊ huiusmōi. Secundo verbis in stipulando. Tertio lr̄is. vt qñ in lr̄is cōfitetur se recepisse aliqd ꝙ tm̄ nō recepit. Quarto solo consensu. vt in societate. mandato. ēptione. venditōe vel locatōe. In hijs nō requiritur scriptura nec p̄ñtia. sed sufficit eos qui cōtrahunt cōsentire ꝑ se. vel ꝑ nunciuȝ. vel ꝑ eplaȝ. Secus in alijs quia vltra cōsensum regritur. vꝫ. lr̄a. res. ꝫ verba. hec hn̄tur diffuse insti. qui. mo. re cōtra. obligatio. ⁊ sub alijs R̄icis.

4 Utrū in generali obligatōe veniant q̄ speciaꝫ qs ñ fuisset ꝓmissurus. R. ſȝ Bar. i. l. i. C. q̄ re pi. ob. po. ꝙ ñ: Uñ. dicit ꝙ si qs obligauit oia bona sua ñ intelligit obligaꝫ ea q̄ nullo mō spāꝫ eēt obligaturꝰ. puta pānos lectos. ⁊ alia supelectilia sine quibus uiuere non possumus.

5 Utrū papa possit absoluere ab obligatiōe q̄ qs altēi tenetur. vide. s̄. Iuramētū. 6. i p̄n.

6 Utꝝ obligatio semel extincta possit instaurari. R. ꝙ ñ. tex. in. l. cū. ex cā. C. ꝺ remis. pigno. sed opȝ alia fiat si debet in esse.

7 Utꝝ obligatio dissoluat adueniēte termino. R. Pa. i. c. sicut ex lr̄is de spō. capiēdo mētem Gof. q̄ placet dño Antoio ⁊ ē amica vītati: ꝙ aut terminus appōitur ad sollicitādū iplem̄tū obligatōis: ⁊ tūc lapsus termini ñ liberat ab obligatiōe. ar. l. obligationū. §. placet. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊. ar. c. cū ꝺ licti de dolo ⁊ ɔtu. ⁊. l. Celsus. ff. de. ar. Et tūc poniꝫ ad solicitādū iplem̄tuȝ qñ apponiꝫ terminꝰ ɔ̄ctui iā ꝑfcō. puta. ɔ̄xit qs spōsalia. ⁊ postea ꝓmittit qꝛ istra certū tp̄s ducet eā: ñ dissoluitur elapso termio. Aut t̄minus appōitur ad finiēdā seu limitādā obligationē ⁊ tūc lapsus termini libat ab obligatiōe si ꝑ eū ñ stetit q̄n ipleret in termino. Et isto mō dꝫ appositꝰ qñ apponiꝫ ad sollicitādū principium ɔtractus. puta. ꝓmisimꝰ ad inuicē tali tp̄ꝛ ɔuenire ad ɔ̄hēdū spōsalia elapso die liber ē ꝑ quē nō stetit.

8 Utꝝ obligatꝰ statiȝ teneaꝫ. R. Pa. i. c. lȝ heli ꝺ Simo. ꝙ aut dies ē apposita obligatiōi ⁊ si sūt eiusdē fori reus ⁊ actoꝛ. tenetur reꝰ sine intpellatiōe offerre. ⁊ ire ad domū eius. qꝛ dies iterpellat ꝓ hoie. c. potuit ꝺ loca. ⁊. l. magna. C. de ɔ̄hē. ⁊. co. stipu. Si ñ sūt eiusdē fori ñ teneꝫ. reus spōte ire ad foꝝ altius vel ad domū: sȝ dicat i domo sua paratus sū soluere si sit q recipiat ⁊ sufficit iuxta nō. i. l. Itē illa. ff. de ɔsti. pecu. ⁊ ibi Bar. ⁊ Albꝛ. i. l. iubemꝰ. C. de Epi. ⁊ cle. Qꝺ nō ꝓ limitatione. c. potuit de loca. Intellige nisi aliud sit spēalr i pacto. Aut dies nō ē apposita ⁊ sic regritur monicio. vt i. l. si ex legati. cā. ff. de ver. obli. ⁊ vide supra. Mora. §. i. ⁊ infra. Solutio. §. 19.

9 Utꝝ obligatus legere duobus annis ⁊ ipeditus ex aliqua cā nō fecit: teneatur legere alijs duobꝰ pꝰ illos seq̄ntibꝰ. R. Pa. i. c. Significauerꝫ de iudi. ꝙ ñ. qꝛ alie sūt opeꝝ illoꝝ duoꝝ seq̄ntiū ⁊ alie ꝓcedētiū: qꝛ opeꝝ ꝑsōales mutāꝫ ex cursu tp̄ꝛis. vt i. l. si ñ sortē §. libertꝰ. ff. ꝺ ɔdi. ide. ad idē fac. l. si vsusfructꝰ i biēniuȝ. ff. de vsufruc vbi finito tp̄ꝛ finitur ius. ⁊ hoc voluit Bar. in. d. terminis i l. ⁊ iō hesitatur. ff. de uer. obli. Secus dicit vbi scm̄ ad qꝺ qs teneꝫ non diuersificaꝫ ex tp̄ꝛ: qꝛ tē elapso tp̄re ad qꝺ teneꝫ itegraꝫ tp̄s

10 Utꝝ pactū seu ꝓmissio obliget qñ turpitudo tm̄ vsaꝫ ex ꝑte recipiētis obligatōem. R. Pa. i. c. ꝺbitores de iuꝫ. iuꝫ. ꝙ ñ. pȝ ibi qꝛ ꝓmissio ꝺ soluēdis vsuris ñ obligat: qꝛ si obligaret ēt nālr solū cogereꝫ soluere rōe pacti. vt i. c. i. de pacꝫ. sic cogiꝫ qñ iteruēit iuramētū Rō qꝛ cū lex ꝛ̄sistit ēt alti ɔ̄bētū ñ nasciꝫ

obligatio ẽt naturalis. vt in. l. cū lex. ff. de fi deiuſ. et ibi plene per Bar.

Sed quare obligatur magis ex iuramẽto. q̄ ex promissione: cū deus nō faciat differētiam inter iuramētum et simplicem loquellā. vt in. c. Iuramenti. 22. q. 5. R. Pa. in. d. c. debitores. quod ideo est quia simplex promissio est nulla: et ideo habetur pro nō facta propter turpitudinem recipientis. Secus in iuramento. quia cui fit. s. deo nō turpiter accipit: nec iurās peccauit. Promissio enim dirigitur in hoīes. Iuramētū āt i deū

Utrum administrator nō habens expssum mandatum ad penam apponēdā: vel ambasiator possint obligare ↄstituentes ad penam quā apponūt pro obseruatione eius quod pmittūt. R. Pa. in. c. 2. de preca. quod sic. fac. l. bñ a zenone. C. de qua. pscrip. et. l. si. pcurator. Cesaris. ff. de iur. fisci. et. d. c. 2. vbi prelatus pōt apponere penā et obligare se et successores. Dūmodo ↄtractus sit rōnablis et. c. dilecti in fi. de arb. et quod scribitur in. c. nulli de re ecclesie nō alie. vbi rector ecclesie pōt obligare sine ↄsensu epi oia bona eccle gnalr pro obseruatione ↄtctus alicuius: quia solū sibi phibetur spēalis ypoteca. Quod limita. vex: nisi ↄtctus nō teneret: aut esset nullus quia ↄ ius. quia pena tollitur. Secus si esset nullus quia preter ius: quia teneret pene appositō. d. c. dilecti vid gl. i. c. accessoriū li. 6. et tex. cum glo. i. c. significantibus de officio dele. Limita scdo nisi pena esset preter nām ↄtctus. vt in. d. l. si pcurator. vbi nō tenet fiscus ad duplum vel triplum licet pcurator obligauerit se si euinceret res quā vēdit. Secus qn pro obseruantia: contractus apponitur vt in. d. l. bene a zenone.

Utrū pr obligetur ex ↄtctu filij. R. Io. de pla. insti. quod cū co. §. in rē. quod si versum est in vtilitatem pris. puta. quia mutuo accepit. pecuniam vt se vestiret fm ↄueniētiam suā et huiusmodi: et sic tenet. l. 3. §. Labeo idē. ff. de i rē. vso et. d. §. in rē: Si vero nō ē vsum in vtilitatem pris sed potius mutuo accepit vt faceret pōpas vel luderet et huiusmodi. sic nō tenetur nec pr pro filio: nec dominus pro seruo. l. quod si seruus. §. sed si sic accepit. ff. de in rē. vso: nisi eius iussu fecisset. l. i. ff. quod iussu Si tñ haberet pōpas tenetur restituere creditori. l. 3. §. sed si rē. ff. de in rē vso. Silr tenetur pr si hēt peculiū filij deducto tñ pus quod ipse pr in dcto peculio dz hēre. l. si dā ni. §. peculium. ff. de peculio. Idem dic de mercatoribus qui preponunt institores quod tenētur de ↄtcubus factis noie ipsorum. ff. de instito. p totum. quia videntur ↄhere ↄprepontē te q ↄhunt ↄpreposito. l. si institorem. ff. si certum. pe. Idem in exercitore nauis. l. i. in principio. ff. de exer. ac.

Utrum ille pro quo quis agit eius negotia vtiliter obligetur eidem. R. quod sic. ar. l. cū pecuniam. ff. de nego. ge. et quod notat glo. in l. i. §. sed non nullos. ff. de tutel. et. l. sed si ideo. ff. solu. ma.

Obses

Obses pōt dari liber homo pro pace seruanda: non pro pecunia. de iure iur. c. ex rescripto. ar. ad idem. ff. de testa. l. obsides. ff. de iure fisci. l. diuus. Et illud quod dicit quod liber homo ñ potest obligari est de pigno. c. primo et. C. que res pigno. ob. po. l qui filios. intelligitur quod non potest obligari vt in eo sit ius pignoris sed tantum ius retentionis. ita tenet glo. in. c. vt pridē. §. item eisdem. 23. q. vltima et in. c. exposita de arbi. Item homo redemptus ex captiuitate tenetur seruire. per quinquēnium: nisi soluat precium. C. de postliminio reuer. l. vltima. Item sicut pater potest vendere filium propter famem: sic et obligare. C. de patri qui fi. distra. l. 2.

Obstinatio

Obstinatio est quedam pertinacia. et ideo dic vt infra. pertinax.

Occasionem

Occasionem prebens alteri peccandi vtrum peccet. R. Landul. in. 4. di. 5. q. vltima in fi. quod duplex ē occasio. Quedam actiua. s. cum quis est quasi coadiutor in peccato: vel aliquid tale facit quod facere non debet vnde alius accipit exemplum et occasionem male operandi. sicut qui in. xl. sine necessitate comedit carnes: et alijs dat occasionem male operādi: et istud est peccatum et tale quale illud cuius est occasio. Quedam est occasio passiua: qn s. quis facit quod facere dz: et ex hoc accipit alter occasionem peccandi et alius non peccat: quia facit quod facere dz. quod limita vt ifra. Scandalum. §. 5. et. 4. v. de de hoc etiam supra. Causa. §. 6.

Occultum

Occultum dr dupl'r fm. Pa. i. c. ex lrarū. de tporibus. or. Primo pro vt distinguit ↄ pbabile. Alio mō pro vt distinguit ↄ notoriū. Et tūc licet aliqui sciāt ñ notorium nō est qn aliqua tergiuersatione. celari pōt.

Odium

Odiū di ē filia luxurie: sz odiū pximi ē filia iuidie sire. Utrum sit peccatū mortale. R. Odiū

dei maximū peccatoꝝ ē: q꞉ vnūqḋqꝫ qḋ ē ꝑꝑ se ē poti⁹ eo qḋ ē ꝑꝑ aliud: i odio dei vo lūtas auertit̄ a deo fm se. In alijs vō pecca tis ñ auertitur a deo fm se sed fm aliud: in q̄tū appetit aliq̄d iordinate qḋ hēt auersio nem annexā a deo. Et ē odiū ꝓximi qḋ cū opponat̄ caritati ē peccatū mortale de se. Et tūc opponit̄ qō vel ñ facit ꝓxio qḋ tene tur de necessitate: vel appetit facere: vl̄ facit ꝓximo aliqḋ nōbile malū. vñ prime Jo. 2. Qui odit frēm suū homicidia ē. Per acci dēs tñ ⁊ ꝑꝑ imꝑfectiōez actus pōt esse vēia le. puta cū ñ ē i deliberatiōe volūtatis. sꝫ in primo motu solū. Itē qñ malū qḋ ꝓxio de sidrat ē modicū nec nōbile malū vellet ha beret. Itē qñ odit pctm̄ ꝓximi: ñ naturā fm Tho. 22. q. 34. Itē qñ malū ñ vt malū vellet ꝓximo. sꝫ sub rōe bōi. puta zelo iustitie. vl̄ ad bonū seu correctiōez illius cui vellet: ⁊ huiusmodi. q꞉ tūc ꝓprie ñ hēt rōez odij. Et q̄uis illa q̄ cōmittunt̄ exterius q̄tū ad lesio nē ꝓximi sint grauiora. tñ q̄tū ad volūtatis deordinatōem odiū ꝓxi est peccatū grauis simū eoꝝ peccatoꝝ q̄ sunt ꝯ ꝓximū. Et ori tur ex inuidia directe. fm Gre. 31. mo. Dispo sitiue vero ex ira. Ricar. tñ in. 2. sniaꝝ refert quosdā tenere. ꝙ potius oritur ex ira. lꝫ ali quod odiū ex inuidia oriatur.

Officium diuinum. vide. supra. Hore.

1 Officiū ad qḋ tenetur exequens ñ meretur premiū necessario ꝓmissū gene raliter facienti. Vñ cū ꝓmittitur aliq̄d gene raliter capiēti bānitū. ñ debetur famulo po testatis capiēti: q꞉ ad hoc tenebatur ex offō suo. fac̄. l. ꝯgruit. ff. de offō ꝓsi. ⁊. c. i. de offō or. nō. Pa. in. c. ecclesijs. de censi.

2 Utꝝ ꝓ bñdo offō tꝑali possit aliq̄d dari. R. Ge. in. c. ꝓ humani. de homi. li. 6. tꝫ ꝙ sic. si duo ꝯcurrant. Primū ꝙ publice det ñ occulte. q꞉ clandestine dare reprobatur. ff de poli. l. i. ⁊. 2. ff. de admi. tuto. l. ñ exstimo Nec ob. l. fi. C. ad. l. iul. de ābi. q̄ ꝓhibet ali quē ad offm̄ ꝓmoueñ. precio vel ābitiōe. sꝫ ꝓbate vite. q꞉ fm glo. loq̄tur qñ secrete dat̄ Secundo si cupit ꝓdesse ⁊ ñ ꝑdesse. Adde tertiū si ē idone⁹. al's ñ. Facit. 8. q. i. q epatū secns in offō eccl'astico. vide de hoc. supra Dignitas. §. 2.

3 Utꝝ official' possit aliq̄d r̄cipe qñ gratis te tur ipēdere offm̄. R. ꝙ ñ. vt i. l. fi. C. ad. iul. de ābi. vbi ꝓhibet̄ alq̄d recipet cū qs ē i ad ministratōe ēt p⁹ depositū offm̄ ꝓ aliquo ꝑ stito bñficio tēpore admīstratōis. de quo vi de supra. Iudex. §. 8. cū sequentibus.

Utrū liceat mutuare ꝑ officia dñis. R. fm S. Tho. in epistola ad ducisā barbantie. ꝙ si ex pacto mutuū detur vt offm̄ recipiatur sic vsura est. q꞉ ꝓ mutuo accipiūt officij po testatē. hoc ego litarez in officijs secularib⁹ q̄ ñ dantur gratis sed vendūtur. Secus eēt in officijs q̄ debent gratis dari. q꞉ sic nō eēt vsura ex ꝑte dantis mutuū: cū nihil accipi at qḋ pecunia extimandū sit. lꝫ ex offō cōse quenter adueniat lucrū. q꞉ illud lucrū aduen nit rōe laboris. sed potius est iniustitia ex ꝑte nolentis aliter dare talia officia. In spiritu alibus aūt officijs induceret simoniam.

OLeum scm̄ dr̄ triplex. qḋ ꝑ epōs in die cene ꝯse cratur. Primū principale dr̄ cris ma sanctū qḋ de oleo ⁊ balsamo fit. ⁊ cum isto bñdicuntur fontes baptismales. calix. ⁊ patena. eccl'a. ⁊ altare. ⁊ puer baptizatus in vertice ⁊ fronte. ⁊ epi qñ ꝯsecrantur. in ma nibus ⁊ in capite. ⁊ oēs fideles cū crismāt̄ ⁊ istud est ānuatim ꝯsecrandū ⁊ innouañ. c. si quis de alio. de ꝯse. di. 4. ⁊ grauiter pu nitur sacerdos q in baptismo vtitur de alio q̄ꝫ de nouo. vt in. d. c. si qs. Secūdū oleū sā ctū ē catecuminoꝝ: ⁊ dr̄ oleū bñdictū siue scm̄ ⁊ isto iungūtur baptizandi iter scapl'as ⁊ in pectore: ⁊ manus sacerdotis cū ordi nat̄. Itē principes ⁊ reges in brachio ⁊ hu mero. Itē eccl'ia ⁊ altare añ crismationez. Tertiū oleū scm̄ ē quo inungunt̄ ifirmi i ar ticulo mortis. de quo ifra. Unctio.

1 Utrum alio tꝑe possit ꝯfici prefatum oleū q̄ꝫ in die cene. R. ꝙ primū. ñ. de ꝯse. di. 4. omni tꝑe de sen. exco. qm̄ li. 6. de alijs duo bus nō inuenitur prohibitum.

2 Utrum oleum non sacrum additum sa cro efficiatur sacꝝ. R. vt. supra. Aqua bene dicta. ꝙ sic

OPinio ē assensus itellect⁹ ad aliq̄d: nō q꞉ suf ficiēter moueat̄ ab obiecto ꝓprio sed ꝑ quādā rōnabilez electionē volūtarie declinās in vnā ꝑtē magis q̄ꝫ in aliā cū du bitatiōe tñ ⁊ formidine alteri⁹ ꝑtis: ita tñ ꝙ ad illā ꝑtē quā formidat ñ hēret̄ rō exꝑssa ꝯcludēs: formidat̄ tñ ꝑꝑ debilitatē rōnis al terius ꝑtis. Fides vō ē cū certitudine absqꝫ tali formidine. Scia aūt ē assēsus itellectus moti ab obiecto ꝑ se ipm cogniti sicut i ꝑn cipijs primis. vel ꝑ aliō sicut i ꝯcl'onib⁹. q̄ꝝ est sciētia. Hec. S: Tho. 22. q. i. ar. 4. dubiū vō ē motus idifferēs i vtrāqꝫ ꝑtē ꝯdictiōis de q̄. s. Dubiū. Scrupulus ē cū itellect⁹ ex leuibus ꝯiecturis seu medijs ⁊ multū debili

bꝰ moueť ad vnā ptē: ⁊ hec ēt dr̄ suspicio ⁊ pusilanimitas sp̄s q̄ repellēda ē. vt dr̄. 6. q. i. Oues i fi. Ois. n. suspicio potiꝰ abiciēda ē ꝙ̄ acceptāda. Et ð hijs hēs p. Car. i cle. ne romani. ð elec. ⁊ i. c. lr̄as de ꝑsum.

Cui opinioni est adherēdū i varietate. R̄. distinguendo. Aut vna opinionū hēt ꝓ se legē: vel antiquā ꝯsuetudinē approbatā: ⁊ alia n̄ ⁊ sic illa ē ꝑferēda. qꝛ minime mutanda sūt q̄ certā sn̄iaꝫ sēp hūerūt. l. minine. ff. ð legi. Aut n̄ ē lex nec ꝯsuetudo ꝓ aliq̄ ipa rū: vel ē ꝓ vtraqꝫ ⁊ tūc ðbēt ꝯcordari: vt dicať i vno cāu vnā obtineť: ⁊ aliā i alio si fieri pōt. vt i. c. lr̄as. de resti. spo. 25. q. 2. §. hijs ita rn̄deť. de cogna. spi. c. i. Cōueniēs eni ē iura iuribꝰ ꝯcōdaŕ. dīc tex. i. c. cū expediat ð ele. li. 6. ⁊. l. i. C. ð i offō. doti. ⁊. l. pncipinꝰ i fi. C. de appel. Et soluiť aliqn̄ ꝯrietas p aliqd ⁊ sūplr̄. vt. 12. q. 2. sine exceptiōe de hijs q̄ f. ap̄. c. cū ap̄lica. Aliqn̄ p aliť ð elec. c. ꝙ sic. ⁊. c. publicato. Aln̄ p fni. vt ð elec. cumana ⁊. c. cū i iure. Si ꝟo n̄ possūt ꝯcordari tūc cōis opio seq̄nda ē: qꝛ in cā dubijꝓ multitudine ē ꝑsumēdū. ita tꝫ glo. in. c. fi. de pe. di. i. Bar. i. l. ꝑcibꝰ. C. de ipu. ⁊ alijs sub. ⁊ glo. i. l. ois diffinitio. ff. de re. iu. ⁊. in Cle. i. in fi. de sū. tri. dicūt doc. ꝙ i dubijs ⁊ decisiuis adherēdū ē carrocio doctoꝝ: qꝛ cōis opio doctoꝝ inducit ꝓbabilē errorē. vide tex. iūcta glo. i. c. vnico. ð postu. ꝑ. li. 6 Facit tex. i. l. 2. ff. de iur. ⁊ fci igno. Nō. bar. i. l. de eo. C. de pe. Judi. q ma. Judi. qð limita ꝭꝫ Ge. i. c. i. de sū. tri. li. 6. veꝝ nisi vera ⁊ cēta rō ꝯria assigneť. vt puta. ꝭꝫ. Jo. An. in. c. i. de ꝯstitu: qꝛ notorie dīc male: vl' qꝛ rōnabilr̄ pōt ꝯuinci. Nā vt dicit Pa. in. c. tua nos de vꝭis licite iudicať ꝯ cōem opiōem doctoꝝ ⁊ ēt glo. qn̄ iure n̄ ꝓbať. vl' p rōem cui n̄ possit rn̄deri. Jta ēt nō. domius Ant. i. d. c. tua nos. ⁊ fač tex. i. l. i. §. cūqꝫ hec materia. C. de vete. iuŕ enuc. ibi. n̄ oēs i oia : sꝫ certi p. certa vl' meliores vl' deteriores inueniūť. sꝫ neqꝫ ex multitudine auctoꝝ qð meliꝰ ⁊ eqꝰ ē iudicato: cū possit vniꝰ ⁊ forte ðterioris sn̄ia multos i aliq̄ pte supare. ꝭ ibi Si aūt n̄ appet q̄ sit cōis tč ꝑponēda ē illa q̄ validioribꝰ rōibꝰ firmať. ar. Jnsti. de ēpti. ⁊ vēdi. §. itē ꝑtiū. C. de edic. diui. adria. tollē. l. edicto. Facit. c. dn̄o scō. §. ecce. iꝙ̄tū. 50 di: ⁊ maxie si talis opio sit subtilior vt dīc tex. in. c. capellanus de ferijs. Aut vna opinio nitiť rigori scripto: ⁊ alia eq̄tati scripte ⁊ sic ista ꝑponiť. c. vno. de re. ꝑmu. li. 6. ⁊. l placuit. C. ð iudi. ⁊ p Ci. in. l. i. ⁊. C. ð legi. Fallit in odiū iudeoꝝ ꝯ quos rigor ꝑfertur eq̄tati. c. 2. ð iudeis. Jn alijs aūt opinio benignior dꝫ obseruari. l. benignꝰ. ff. de. le. Facit. c. fi. de trāsac. tenet hoc. Pau. i. d. Cle. ne romani in prin. Et benignior dr̄ illa q̄ fauet iuramēto testam̄to libertati matrimōio religioni. ⁊ sacramēto facit. c. 2. de cog. spi. l. sī ꝑsōe. ff. de reli. ⁊ sūp. fu. Silr̄ illa q̄ soluit ꝙ̄ q̄ ligat r'a. odia. li. 6. l. arrianꝰ. ff. de act. ⁊ obligāt. Aut sūt antiq doctores ⁊ sic moderni n̄ eis ꝑponūtur. nisi nouis rōnibꝰ ⁊ causis ad alið sētiēdū iducātur. Nā aliqn̄ itellectus iunioris p spicacior ē ꝙ̄ senis. dicit tex. i. l. Gallus. ff. de libe. ⁊ postu. 63. di. §. veꝝ. Aut sūt theologi ⁊ canoniste vel legiste: ⁊ tūc i materia iuris diuini veteris vl' noui testam̄ti ꝑferť. Theologus. Jn maťia ꝟo iuris positiui. Canonista i materia canonistali. Legista i materia legali ꝑponiť. Aut sūt 4. doctores eccl'ie q sibi ꝯdicūt: ⁊ tč i subtilitatibꝰ ⁊ q̄stiōibus ꝑferť. aug. Jn translationibus vero Jeronymus. Jn sermonibus Ambrosius. Jn moralibus Gregorius. 20 distinctōne. §. primo. facit quod notat glo. in. c. sicut. 15. distinctione. Aut diuersitas est inter papam et concilium. et tunc in concernentibus fidem concilium preponitur. quia orbis maior est vrbe. Jn alijs autem papa est preponendus. vt in. c. sunt quidaꝫ 25. questione prima. et di. 19. Anastasius. Et intellige papam preferendum omnibus quando tāꝙ papa sic determinat aut statuit. Facit. c. de libellis. 20. distinctiōe. Secus si arbitraretur sicut doctor. quia non preiudicaret opinionibus aliorum. vt notat Jnno. in. c. literas de resti. spolia. Dicit tamen Pa. in. c. tua. de decimis. ꝙ quando dictū alicuius sācti iuuatur auctoritate iuris diuini. potius ē standū ei ꝙ̄ iterpretatōi pape. vt dicit glo. 20. di. c. i. cum hoc potius spectet ad eccl'aꝫ vniuersalē ꝙ̄ ad ꝑuatā personam Quod quidem dictū est mirabile. ⁊ valde dubito cum ad papam pertineat ius dinuꝫ interpretari vt supra dictum est. Sꝫ potest dici ꝙ verum dicit glo. prefata quando. Papa diceret contra auctoritatem iuris diuini expresse: sed quando interpretando vel declarando dicit. sic preponitur omnibus. Et sic intellige glo. in. c. hec est fides. 24. q. i.

Utrum sequens opinionem doctorum non subtiliter inuestigatam que post modum apparet falsa excusetur a peccato. R̄. Pa. in. c. capelanus de ferijs. ꝙ sic. ꝙ̄diu n̄ appuerit falsa. Facit glo. iūcto tex. i. c. vnico ð postu. ꝑla. li. 6. ⁊ i. c. fi. ð spō. duo. ⁊ i. c

eum venerabilis de consue.facit.l.regla. τ qd ibi notatur. ff. de iur: τ fac.igno. τ qd notat Inno.i.c.p tuas.el.2.de simo. τ glo. Gofre. τ Tacre.in.d.c.capellanus.nō.Oldra.i.l.q̄situ.§.i.ff.d su.istruc.istru.q3 le. q seqns opionē.sui doctoris excusat ab ipēsione expensa℞. qa pbabiliter quis sequit opionē.sui doctoris.l.dicere.§.vsi.vidēdū ff.de arbi. Istud tn̄ limita ve℞ in hijs q̄ nō sunt contra dei precepta. τ.l.naturalem insertam mentibus hoīum.quo℞ ignorantia neminē excusat.d quo dic.vt.s. Ignorātia Nec ob.predictis illud.c. iuuenis. de spō. vbi dicitur q in dubijs tutior pars ē eligenda. τ Ecclastici.3.qui amat periculum peribit in illo.ergo videtur se exponere periculo qui in diuersitate opinionum non elegit tutiorem.quia hoc verum eēt q̄n pprie dubium est:sed q̄n ē opinio secus ē.q3 nec tūc sumus in dubio:nec ɔsequenter exponit se quis piculo.qd bene nō. Item nec ob. etiā illud Augu.de pe.di.7.si quis.vbi dicit. dimitte incertum. τ tene certum. q3 alia ē certitudo in moralib9.alia i naturalibus Propterea dicit phs primo ethico℞.q disciplinati est in vna quaq3 re certitudinē q̄rere iuxta exigentiam materie.eque.n.vitiosum ē persuadentē querere mathematicu3 τ moralem demonstrantem. Non.n. consurgit certitudo moralis ex euidentia demonstrationis:sed ex pbabilibus ɔiecturis grossis τ figuralibus magis ad vnam parte3 q̄ ad aliam se habentibus. Dicitur autem pbabile quod pluribus τ maxime sapiētibus apparet verum. Nam si Joachi3 non fuit hereticus.l3 tenuerit falsum contra fidem. vt patet in.c. damnamus.de sūma.tri. τ fi.ca. q3 ab ecclesia talis articulus nundum erat damnatus.multo magis excusatur quis sequendo opinionem doctoris. quando tal' opinio ab ecclesia non est reprobata cū tali uoluntate.q si non crederet veram nō ei adhereret.certe in isto non pōt eē contemptus. τ sic nec peccatu3 inobie. τ ergo tenet certum sibi certitudine morali τ dimittit dubium sibi.s.opinionem contrariam.

ORatō fm.S.Bo.in.4.di.15.parte.2.ar.1.q.4.accipitur. cōmunissime f3 q conprehendit omnem actum bonum.sicut accipit glo.i.ad Thesal.5. Non cessat orare qui non cessat benefacere. Accipitur secundo comuniter fm q comphendit omnem actum contemplatiue relatum ad deum. Accipitur ēt pprie oratō fm q est ascēsus mentis in deū ad aliqd ꝯgustandū. vl ipetrandū.vel exsoluendū. Et isto mō accepta diuersimode diffinitur.vt p3 p Ho. i sūma ti.de penis. τ Jo.An.in cle.vnica. d reli. τ ve.san. Vn̄ fm Aug.in li.de vbis dn̄i. Orō est quedā petitio τ alibi dicit. Orō est pius mentis affectus directus in deū: τ plerunq3 ne pigritetur in vocē prūpēs. Facit ad hoc de ɔse.di.i.c. q̄n aūt. Vel fm Damas.li.23. Orō ē ascensus mētis in deū:vel petitio dcētium. Facit.c.si.20.di. Vel orō fm Ray. ē ɔgeries vocū ad aliqd ipetrādum in deū tendētium. Vel fm Hugo. de sctō victore. Orō est deuocio quedā ex cōpūctione pcedens. Hec.n. descriptiōes orōni ɔueniūt f3 diuersos eius effectus:Et ppea orō aliq̄n dr orō noīe pprio: τ hoc fit q̄n mēs nr̄a ascēdit in deū:vel p quā aliqd deo vouet.l offert. τ sic ei ɔpetit diffitio.2.Aug. τ pria Damasceni. Aliq̄n dr obsecratio qua qs p cōnussis veniā de pcatur: τ alia expediēna ad salutē petit τ sic ei ɔuenit pria diffinitio Aug. τ.2.Dama. τ alia. Ray: Dr.3o postulatio τ hoc ē q̄n quis cōstitutus in feruore spūs τ caritatis fraterne ēt p salute alio℞ orat τ petit. Quarto dr gra℞ actio p quā3 qs recolendo bn̄ficia dei tā pt̄a q̄ p̄ntia τ futura totus in deu3 attractus quodā spū ɔpūctionis regratiando deo totus fit illi duotus: τ sic ei cōpetit diffinitio. Hugo. Et de istis dr prime ad Thimo.2.

Utrum orō sit ꝟtus latrie. R. fm Ricar. in.4.di.15.ar.4.q.2.q sic.inq̄tum qs orat deū vt sibi exhibeat honorem in recognitionem sūmi dominij. Cū latriamō sit aliud nisi exhibitio honoris testificantis in eo cui exhibetur sūmū dn̄ium. In q̄tum vo quis orat deum vt p hoc satisfaciat de peccatis suis vel alio℞.sic ē actus p̄nie:nec mi℞ q3 i gnē actuum mo℞ idē actus ex fine sortitur diuersas spēs.vt p3 in.5.Ethico℞.c.4. vbi mecās pp lucrum ē auarus τ pp ɔcupiscētia3 ē luxuriosus:

Quis ē orandus vt℞ solus deus. R. fm Ricar.vbi.s.q.3.q duplr quis pōt porrigere alteri pces. Aut vt tāq̄ p ipsū implende. Aut vt tāq̄ p eius impetrationem ad ipleātur. Primo mō solus ds ē orādus:q3 illa bona que pricipalr sūt petēda.s.gra τ salus:vel que nobis defuūt ad eo℞ acqsitionē a solo deo dātur nec ab alio dari pūt tali modo.s.ad acquisitionem glie τ gratie. Secundo mō orandi sunt sancti q a deo ipetrant exauditōe3 orōis nr̄e. vn̄ Apoc.8. dr. Ascendit fumus aromatū de orōnibus

ſanctoꝝ de manu angeli corā deo. Maxime glorioſa virgo Maria ſup ceteros eſt oranda iſto ſo mō qꝛ plus valet ꝙ̄ ceteri oēs ceteris pibus. Et ppea cū oram⁹ deū vel xp̄m dicimus miſerere. vel da nobis. ſꝫ cū oramus ſāctos dicim⁹ orate ꝓ nobis

3 Sed q̄ro nūqd ſancti vident orōes nr̄as ℞. ſꝫ Ricar. vbi. ſ. ꝙ lꝫ aie ſāctoꝝ naturali cognitōe ñ cognoſcant oia q̄ fiunt in hac vita. ⁊ maxie interiores motus cordis. qa ſolus deus ſcrutatur corda. de ſimo. c. tua in fi. tñ in verbo vident ea que decet eos ꝺ noſtris actibus cognoſcere: de quoꝝ qualitate ſūt illi actus quibus eos oramus orādo. qꝛ ad eoꝝ gloriā ptinet ꝙ ad eos hēamus neceſſe recurrere. ⁊ ꝙ ipi prebeant nobis auxilium ad ſalutem.

4 Quō debet fieri orō. ℞. vt colligo ex Ricar. vbi. ſ. q. 5. 6. ⁊. 7. ⁊ Tho. 22. q. 83. Ho. ⁊ Jo. An. vbi. ſ. ꝙ debet fieri cū. 7. ꝯditionib⁹ ſeu ſocijs. Et prio cū huilitate. Judit. 9. Huiliū ⁊ manſuetoꝝ ſp tibi placuit dep̄catio. Eccl'aſtici. 35. Orō huiliantis ſe. ⁊c̄. p̄s. Exaudiſti orōeꝫ humiliuꝫ. Hec humilitas duo debet hēre. Prio diffidentiam ꝓprie virtutis: hoc eſt reputes te indignuꝫ exauditōe. Secundo cōſidentiā de dei miſericordia ne deſpes: ſicut eccl'a facit q̄ ſp i fine orōis. dicit p Dñm nr̄ꝫ yh̄ꝫ ⁊c. qi. d. O dñe ñ ad me aſpicies ſꝫ ad miſericordiaꝫ ſaluatōis. ad ad vocatā Mariā. ſic vid ꝙ in letanijs dr̄. ꝑ paſſioné. ꝑ crucem ⁊c̄.

5 Secundo cū bona diſpoſitione ſeu cōtritōne ſuorū peccatorū. qꝛ cū is q diſplicet ad itercedēdū mittiſ irati aius poti⁹ ad deteriora ꝓuocaſ. Dicit Gre. 3. q. 7. in grauibus. ⁊. 49. di. §. i.

6 Utrum orō peccatoris exaudiatur. ℞. vt colligo ex Ricar. ⁊. S. Tho. vbi. ſ. ꝙ aut peccator aliq̄ petit vt peccator. i. ſꝫ ꝺſiderium peccati. ⁊ tunc non exauditur ex miſericordia. ſed bñ qñꝫ ad vindictā. dū pmittitur āplius ruere in peccatis. Uñ Augu. Quedā negat de⁹ ꝓpitius. q̄ ꝯcedit iratus. Et ſic inteligitur illud ꝓuer. 18. Qui declinat aurē ſuā ne audiat legē. orō eius execrabilis erit. Aut peccator orat ex deſiderio bono nature. ⁊ ſic deus exaudit nō qi ex iuſtitia qꝛ talis nō meretur. ſed ex miſericordia. ſi tñ alie conditōes cōcurrant.

7 Sed qd ſi orat ꝓ alio nūquid exaudietur ℞. ꝙ aut orat vt miſter eccl'e. ⁊ ſic exaudiſ. i. q. i. c. dictū eſt. Aut orat vt priuata pſona ⁊ ſic nō exauditur peccator ꝓ alio orans. Et ſic intelige. c. ſi quiſ inquit. ⁊. c. ipi ſacerdotes. ⁊. c. ſacro ſancta. ⁊. c. neceſſe. i. q. i. Uerꝝ eſt ꝙ ſi ille qui inducit peccatoreꝫ ad orandū ꝓ ſe ſit bonus. tunc peccator exaudieſ. nō ꝓ ſuo ſed ꝓ merito poſcētis. d. c dictū eſt. Sed aduerte ꝙ hic ⁊ in. §. precedenti accipitur peccator ille qui eſt in mortali. nec de eo eſt attritus vl' contritus. qꝛ lꝫ quis eēt in peccato. tñ ꝺ eo dolet ⁊ proponit abſtinere ⁊ ſatiſfacere. tunc non hꝫ locū iſtud. ſed illud qꝺ dicit Augu. ſup Johanē omel'. 44. Si. n. peccatores deus nō exaudiret fruſtra ille peccator publicanus oculos in terra dimittens. ⁊ pectus percuciens diceret. dñe ꝓpitius eſto mihi peccatori. cuius contrarium ibi pꝫ. qꝛ deſcendit iuſtificatus. ⁊ iō tales exaudiuntur.

8 Tertio debet eē orō aſſociata cū breuiloquio. Mat. 6. cū oraueritis nollite multū loqui. Facit de conſe. di. 5. c. non mediocriter. Sed cōtrariū xp̄s Luc. 18. dicit ſēp oꝫ orare ⁊ nūq̄ꝫ deficere. Jtē Luc. 6. dicitur ꝙ pnoctauit orando. ⁊ Luc. 22. dicitur ꝙ prolixius orauit. Facit. 76. di. c. noſce. Ad qꝺ dicēn. ꝙ orō nō ſolum ſm ſuam cām q̄ eſt deſiderium caritatis. ſed ēt ſm ſe ipam pōt eē diuturna. Et qꝺ ego dico ꝙ dꝫ eſſe breuis. hoc intelligo tal' ne in morantibuſ nobis aliud cordi nr̄o inſerat inimicuſ. Et iō ſancti pr̄es aliquātulū orabāt. ⁊ poſtea aliqd opiſ faciebāt. deiñ ad orōeꝫ redibāt. ſic ⁊ nos nō ita debemus ꝓlungare orōeꝫ ꝙ i ipa repleamur vagatōibus. ſed potiuſ eā breuē facere vt cū feruore eā expleam⁹. ⁊ hoc eſt qꝺ dicit Augu. ad probā. multū loqui in orando eſt rē neceſſariā ſupfluis agere verbis. Cū plerunqꝫ hoc negocium plus gemitibus ꝙ̄ ſermonibus agatur. Et hic loquitur de orōne voluntaria. ñ de illa que ē de neceſſitate. vt offiñ clericis. ⁊ huiuſmodi.

9 Utrū orō debeat eē vocal'. ℞. ſm Ricar. vbi. ſ. q. 3. ꝙ duplex ē orō. Quedā cois. ſ. que p miſtros eccl'e in pſona totius popl'i deo offertur. ⁊ talis dꝫ innoteſcere popl'o ꝓ quo offertur. vt excitetur ad deuotōem ⁊ ne poſſit ſuſpicari in miſtris eccl'e illius orōnis omiſſio. ⁊ iō talis dꝫ eſſe vocalis. Alia eſt orō ſingularis pſone. ſ. q̄ offertur ab hoie inq̄ꝫtū eſt ſingularis pſona. ſiue ꝓ ſe ſiue oret ꝓ alio. ⁊ talis orō ꝙ̄uis nō ſit neceſſarium ꝙ ſit cū ſenſibili voce. niſi ad hoc hō ſit obligatus ex voto. tñ qñꝫ expedit ad meritū. vt mentali adiungaſ vocaliſ vt p vocalē feruor cordis āpli⁹ excitetſ. Ex quadā. n. naturali vnione aie ad corpus.

llk

motus cõporis diuersimode affectões aīe excitant ꝛ imutant. Si tñ i casu vocal' orõ reitteret interiorẽ feruorẽ. tunc ñ esset vocalr orañ. oróe singl'ari. qñ3 ēt ex excessu feruoris mentis, prūpit hõ i vocalẽ oróe3. Pōt ēt fieri vocal' orõ ad redditõe3 ðbiti. vt v3 hõ ƀ3 totū ꝙ habet deo ƀuiat. Et illð Mat. 6. orãtes. nollite multū loq. Intelligendū est ƀm Aug. ad pbã. ꝙ ñ ē loqueñ multu3. s. vt multa locutio sit efficax ad ex auditõe3 quo eloquētores erimus. qꝛ deꝰ principal' ad intentõem aspicit. Propterea subiunxit Aug. ibidē ñ deest mlta pcatõ si feruēs pseuerat intẽtio.

10 Quarto reqrit orõ ꝙ fiat cū bõa intētõe ꝛ feruēter. S3 hic qrit. Utrū orõ vocal' siñ mentali attentõe sit efficax. R. ƀm Ricar. vbi. s̄. q. 6. ꝙ triplex ē efficatia orõis. Prima est. in merẽdo. seu satisfaciẽdo. Scđa ē in ipetrando. Tertia ē orantẽ spūal' ꝛ sensibilr reficiendo. Uñ nullã istaꝝ h3 vocalis orõ. nisi eã ꝯcomittetur ꝯcors meditatio. Moralis. n. ñ ē actus exterior. nisi p ꝯparatõem ad actū rõis interiorẽ. Aduerte tñ ꝙ intētio debita ꝛ actualis si adsit in pnº vocalis orõis. l3 postea mens euagetur. nisi talis euagatio interrūpat primã intẽtõe3 p ꝯriã itentõe3. sic ē meritoria ꝛ ipetratiua orõ vocalis sine attentõe p virtutē prie intentõis. sicut cū qs p bonã itentiõe3 incipit peregriari vel elemosinã dare. totū seqñs ē meritoriū virtute itentõis pme. q̃uis cesset sua intẽtio actualis. Sed talis orõ sine attẽtõe ñ h3 tertiã efficatiã. s. spūal' reficiẽdi orantẽ. nisi quãdiu eã ꝯcomitatur attẽtio actualis. Et sic intelligitur illð prie cor. 14. Si orẽ lingua ꝛ spūs meus ñ orat mēs mea sine fructu est. s. spūalis refectõis.

11 S3 qñ dicetur p euagationẽ iteruenire ꝯriã intẽtõe3. R. l3 Ricar. ñ declaret. Dic ꝙ tunc qñ hõ volūtarie alia cogitat ñ ptinentia ad orõem. ꝛ ð hoc. vide. s̄. Hore. §. 26 Et quõ ē peccatū. Uñ dicit Cipri. de orõe dñica. Quõ audiri te a deo postulas. cum ipe te ñ audias. Et Ber. cãmur nobis de eẽ gr̃am. sed iustius ipsa gr̃a ꝯqueritur nõ nr̃os desse sibi. Et Cassianꝰ Nū́q̃ orat qs qs ēt flexis genibus si vagatõe distrahitur Propterea dicit Cipri. nihil alið cogitet aius q̃ id solū qð precatur. Facit de ꝯse. di. 1. c qñ aūt. ꝛ di. 5. nūq̃. Et ē ēt aduertẽdū ꝙ triplex põt applicari itẽtõ orõi vocali. s. Aut applicãdo eã ad verba q̃ dicūtur Aut ad illð qð petitur. Aut ad illū cui orõ porrigitur ꝛ q̃cūq3 istoꝝ mõꝝ adsit intētõ ñ ē i efficax orõ ad satisfacieñ. Et ego dico nec ad ipetrañ. vl' reficieñ. S3 ƀa itẽtio melior est q̃ prima. Et tertia q̃ ƀa. Uñ Hugo de virtute orandi. Pura ingt orõ ē qñ ex hūndãtia deuotionis ita mens accẽditur vt cū se ad deū postulandū conuertitur p amoris eius magnitudine etiam petitõnis sue obliuiscatur. Nã alñ nimia attentio ad v̇ba posset esse ipeditiua orõis. s. qñ hõ vl't nimius in pticulari cogitare de verbis. qꝛ ƀ3 phm. 2. topicoꝝ. Non possumus multa cogitare simul. vñ sufficit ꝙ prima intentio sit talis ꝙ sufficiat ad integram iformationem verboꝝ. Et iõ Hugo vbi supra dicit Oratio pfecta eē oio nequit si eã meditatõ non ꝯcomittetur aut precedat. Hq̃s oibus ꝯcor. Tho. vbi. s̄. de hoc vide Hore. §. 26

Quinto requirit oratio ꝙ vtilia ad salutem petat. ꝛ sic est petere iuste. 12

Utrū sit aliquod determinate petendū i orõe R. ƀ3 Ricar. vbi. s̄. q. 4. Quedã sūt q bꝰ ñ possumꝰ male vti. sicut virtutes. gr̃a. ꝛ gloria. ꝛ talia determinate petenda sunt i orõe Quedã sunt qbus possumus vti bñ ꝛ male sicut hẽre diuitias. filios. vxorẽ. ꝛ huiusmodi. ꝛ talia ñ sunt determinate petẽda i orõne sed sub conditione. s. si deus preuidet illa ad salutẽ nr̃am vtilia. Quedã sunt qbus vti bñ ñ possumus. sicut peccatis. ꝛ huiusmodi malis. ꝛ talia ñ sūt a deo petenda in oratione. 13

Sed cur aliqd petimus cū deus sciat q̃ idigemus. R. ƀm ꝙ dicit Aug. in epl'a ad pbã. Ille q nouit qd nobis necessariū sit. pꝰ q̃ petimus ñ voluntatẽ nr̃a3 vult sibi p petitõem nr̃am inotescere qꝛ eã nõ põt ignorare sed vult exercere in oibus desideriu3 nr̃um quo possimus cape qð ipse prepat dare. hinc ꝛ Gre. 23. q. 4. Obtineri ingt neq̃q̃ possūt q̃ predestinata ñ fuerūt. s3 ea que sancti viri orando efficiunt ita predestinata sunt vt precibus obtineantur. ergo nõ oramus vt deus aliqd sciat. vl' vt eū imutemus sed vt obtineamus qð voluit precibꝰ obtineamus. 14

Sexto ꝙ ꝯstanter fūdatꝰ in fide petat, vñ Jaco. pmo. postulet aūt i fide nihil hesitãs 15

Septimo ꝙ petat pseueranter. 16

Utrū orõ sit sp meritoria. R. ƀm Ricar. vbi. s̄. ꝙ nõ. qꝛ merito debetur merces ƀm iustitiã. Et iõ orõ facta i peccato mortali. ñ est meritoria pprie loquendõ de merito. Addo ēt qð ñ est meritoria q̃uis nõ fiat in peccato mortali. si nõ adsit debita attentio saltẽ actualis in prinº ƀm coẽ3 opi. theolo. 17

ſtī 2 di. 41. Si tñ talis attentio adeſt erit me
ritoꝛia. niſi interrūpatur. vel niſi in oꝛōe ne
ceſſaria. puta i offō rſpectu clericoꝝ ſit no
tabilis negligentia in repꝛimendo vagatō
nes. qꝛ ſic eēt peccatū. de q̊ ſup̄. Hoꝛe. §. 26

18 Ad qd valet oꝛō ſiue de eius effectu. R̸.
ꝙ valet ad vincendas tēptatiōes. Vñ Je
ro. ſup Mat. 14. in temptatiōem intrat qui
oꝛare negligit. Secundo ad augumentan
da merita. Tertio valet ad ipetradū poſtu
lata. vt pꝫ ex ſupꝛadictis. Quarto valet ad
vincendos hoſtes. 36. di. c. vlt. de moiſe q
oꝛans vincebat hoſtes. Quinto ad ſecreto
rū diuinoꝛū reuelatōem. 8. q. 1. ſi ergo. Se
xto ad celeſtium deguſtatiōem. Unde ſine
ipſa nō guſtantur diuina.

19 Utrū ſemp exaudiatur. R̸. ſꝫ Ricar. vbi
ſupꝛa. q. 7. ꝙ ſi ſit ꝓ ſe ⁊ debito mō ſēp ex
auditur. ſed ñ ſp ſtatiꝫ. ſꝫ ꝓ illo tēpoꝛe quo
diuina miſericoꝛdia ꝯſpicit exauditōeꝫ vti
lioꝛē eē oībus penſatis. Aut ſit pꝛo alijs. ⁊
ſic ñ ſp exauditur. Unde Aug. omɫ. 102. ſu
per Jo. dicit. Exaudiuntur omnes ſancti
ꝓ ipſis non autem pꝛo omnibus exaudi
untur. ſubdit tamen q̄to digniores fuerint
oꝛantes pꝛo populo tanto facilius in neceſ
ſitatibus pꝛo quibus clamant exaudiuntur
Hoc enim non pꝛouenit ex defectu oratio
nis vt non exaudiatur pro alio orans de
bito modo. ſed propter indiſpoſitionem
illius pro quo oꝛatur. quia obſtinatus foꝛ
te eſt. vnde Rabanus ſup Mat. 21. Quoti
enſcūqꝫ oꝛantes non exaudimur. ideo fit
quia contra auxilium noſtre ſalutis petimꝰ
vel quia eoꝛum pꝛo quibus petimus per
uerſitas ne impetremus obſiſtit. vel in futu
rum petitionis differtur effectus vt deſide
ria creſcant. ⁊ perfectius gaudia capiant
que requirunt. hec ille.

20 Utrum oꝛō ſit in pꝛecepto ita ꝙ quilibꝫ
teneatur. R̸. ſm Uldericum ꝙ ſic ad oꝛōeꝫ
mentaleꝫ. Et ego dico ꝙ ēt ad vocalē tenē
tur iperfecti ⁊ coēs hoīes. qꝛ mentalē orō
nē nō poſſent hēre ſine vocali. Et ꝙ oꝛō ſit
d̊ precepto oībus. Pꝛobo rōe ſic. Nō te
netur de iure naturali ad oīa illa que recta
rō dictat non poſſe ſine ipſis ſalutē conſeq
pꝫ ea neceſſitate qua quis vult aliqd. ea ne
ceſſitate vult illud ſine quo tale qd ñ poteſt
hēre. 2.° phiꝛoꝝ. Finis iponit neceſſitatē hꝫ̄ſ
que ſunt ad finē. l. oꝛō. ff. de ſpon. ſed hō ñ
pōt ſalutē ꝯſeq ſine orōe. ergo ad eā tenet
de neceſſitate. Et ꝙ hō ñ poſſit ſaluari ſiñ
orōne pꝫ. Nā ſm apl'm ad phil'. Nō ſumꝰ
ſufficientes a nobis ēt bonū cogitaꝛ. ergo
multo minus opari niſi ex gr̄a dei nobis
donetur poſſe. quod qdē nō donat regulꝛ
adultis. niſi petant ꝑ argumētū a ꝯrio. Jo.
6. petite ⁊ accipietis. Facit. 23. q. 4. c. obtie
ri. ergo cū ſine bona opatōe nullus poſſit
ſaluari. qꝛ hitabit in tabernaculo dei qui o
peratur iuſtitiam. ſm ps. ⁊ bona operatio
non poſſit eē ſine oratione. Ergo ꝓpoſitū
Cōfirmatur. Exodi. 20. Memento vt diē
ſabati ſanctifices. qd̊ ſine orōe fieri nō pōt
Jtē Lu. 18. oꝫ ſemp orare. Sup quo Cri
ſo. dicit. opoꝛtet neceſſitateꝫ dic. Coroboa
tur exēplo in pratica qua coiter hoīes nō
timent deū qꝛ non habent orōem. Ecōtra
rio ſi eſt aliquis timor dei inuenies i hñte
grāꝫ orōis. Merito ergo dic Jero. vbi ſu
pra. In tēptatōe itrat q orare negligit. Et
ſup illud Mat. 17. Hoc genꝰ demonioꝝ nō
eicitur niſi i oꝛōe ⁊ ieiunio. Nō ſanat oclꝫ
qd̊ ñ ſanat calcaneū. Jeiunio ſanātur peſteſ
corporis. orōe vō peſtes mētis. Sꝫ aduer
te ꝙ iſtud ꝑceptū d̊ orōe ē affirmatiuū. qd̊ ſo
lū obligat ꝓ ſp. aliquos plus. aliquos mi
nus. Quāto. n. qſqꝫ eſt debilior tanto ma
gis indiget auxilio orōis. Et iō certa meta
ſ hora ñ eſt determiata. ſed tñ qlꝫ de ꝑcepto
tenetur quātū iudiciū ſue rōis dictat ſibi fo
re neceſſariū orare vt a peccatis deſiſtat ⁊
in bono perſeueret. Clerici tñ ⁊ religioſi
hñt determinatū modū ⁊ tp̄s orōis. d̊ quo
ſup̄. Hore. Similr̄ illi qbus in pnīa ꝑ ꝯfeſ
ſorē ē iniunctuꝫ. vel q ex voto hērent. Alij
aūt ñ videntur hēre determiatuꝫ tp̄s. Niſi ꝙ
ſm. S. Tho. i. 4. di. 15. Seculares tenētur
diebus feſtiuis diuis officijs itereiſſe. vt mi
niſtris pro populo orantibus ſuā itentōeꝫ
ꝯforment.

21 Que oꝛō ē efficatiō. R̸. ſꝫ Ricar. vbi ſup̄
q. 8. ꝙ orō dñica. Quod oñdit. Primo
auctoritatis dignitas. quia xp̄s eam fecit.
⁊ diſcip'los docuit. Mat. 6. Secūdo ſētē
tioſa ciꝰ breuitas. Tertio petitoꝝ vtilitas.
Nam oīa que deſiderare debemus ⁊ pete
re i hac ꝯtinētur. Vñ Aug. ad ꝓbā. Lꝫ alia
v̄ba dicamus orādo. nihil aliud tamen di
cimus q̄ꝫ quod in iſta oratione poſitum ē.
ſi recte ⁊ congruenter oremus. Unde ad
uerte ꝙ eo ordine poſita ſunt quo deſide
rare ⁊ petere debemus. Exhibetur. Prio
reuerentia illi cui porrigenda eſt orō. Cū
dicitur. Pater noſter q es i celis i quo cap
tat beniuolentiā dei orās. Secundo qa fi
nis magis deſideratur q̄ꝫ q̄ ſūt ad finē. Jō
primo petuntur q̄ reſpiciunt finem q̄ꝫ que
ſunt ad finem. Reſpiciētes finē ſūt due peti

ciones. Prima est. sanctificetur nomen tu
um. Hoc est fm Augu. li. 2. de fmone dñi
in monte. cũ dicimus. nos admonemus ꝯ
siderare. vt nomẽ eius qḋ sp est sanctũ. ẽt
apḋ hoies sãctũ hẽatur. hoc ẽ ñ ꝯtempna
tur qḋ ñ deo sed hoibus ꝓdest. Secunda
est. Adueniat regnũ tuũ. Uñ fm Aug. vbi.
s̃. in hoc excitamus desideriũ nostrũ ad il
lud regnũ vt nobis veniat. ꝛ in ea regnare
mereamur. Uñ ꝑ primã petimus vt deus
ab hoibus glorificetur. per fam vt ad dei
gloriam veniamus. Petitiones respi
cientes que sunt ad finem. Quedam sunt
respectu boni que sũt due. Prima est. Fiat
voluntas tua sicut in celo ꝛ in terra. In q̃
fm Augu. vbi. s̃. petitur meritum quo be
atitudinem mereamur. qḋ ꝯsistit in obedi
endo mandatis dei. ꝛ iõ sicut ab angelis i
celis fit dei voluntas. sic ꝛ a nobis in terris
per veram obiaz. Secunda ẽ. Panẽ no
strũ quo. da. no. ho. In qua petitur victus
quottidian⁹ ad sustentatõem necessarius.
vel victus aie. i. eucharistie sacramentum
tãq̃ instrm quo possum⁹ nos iuuare. Que
dã petitõ est rspectu mali culpe. ꝛ hec est.
dimitte. n. d. n. s. ꝛ. n. d. de. nr̃is. Uñ Augu.
vbi. s̃. debita peccata dici manifestũ est. ꝛ i
hoc admonemus nos qd facere debeam⁹
vt remissionẽ peccatoꝝ hẽamus fm Aug.
ad ꝓbã. vt ibi. Sic ꝛ nos di. de. nr̃is. Que
dam est que respicit mala iclinantia nos
ad peccatũ. que ẽ. Et ne nos indu. in tem.
qḋ non ita intelligitur. vt nõ ꝑmittat nos tẽ
ptari. q̃z qñz hõ intẽptatõne ꝓbatur ad bo
na ꝛ humiliatur ad deum. Sed sic intelligi
tur vt nõ deserti diuino adiutorio alicui tẽp
tationi vel cõsentiamus decepti. vel ceda
mus afflicti. fm Augu. ad ꝓbã. ꝛ iõ aliud
ẽ tẽptari. aliḋ ẽ in tẽptatõez iduci. Quedã
respitiũt malũ pene que ẽ. Sed libera nos
a malo. In qua admonemus nos fm Au
gu. vbi. s̃. Nondum nos esse in illo bono.
vbi nullũ patiemur malũ. Uñ de hac orõe
dicit Isido. primo li. de sũ. bono. c. 22. Fi
dei simbolũ. ꝛ dñica orõ ꝓ tota lege puu
lis eccl'e ad celoꝝ regna sufficit. Et Augu.
in ench. c. 15. De quottidiais ꝛ breuibus
leuibusq̃z peccatis. sine quibus vita nõ du
citur quottidiana orõ fideliũ satisfacit. Eo
rũ. n. est dicere. Pater noster ꝛc̃.

ORatoriũ priuatum gli
bet in domo
ꝓpria hẽre põt. sz ñ dz hẽre fõmã
eccl'e. nec ibi aliqs dz celebrare. nisi sit ꝑui
legiatus. l' de licentia epi al'r dz deponi ce

lebrans. de ꝯse. di. i. vnicuiq̃z. ꝛ. c. clericos
ꝛ. c. si quis.

Qua imunitate gaudet. vide. Immunitas 1
§. 26. ꝛ i q̃. differt ab eccl'a. vide. s̃. Eccl'a. §. 3

ORdo ꝑrio fz Hugo. d̃ san
cto vic. ẽ signaculuz
qḋdã in quo spũal' potãs ꝛ offiñ
traditur ordinato. ꝛ fz. S. Bo. i. 4. di. 24
signaculũ hic stat ꝓ signaculo in aiam diui
nitus ipresso.

Quot sunt ordies. R. q̃ sũt. 7. vt hẽtur ꝑ 2
magr̃z i. 4. di. 24. c. i. s. Hostiariat⁹. Lecto
ratus. Exorcistatus. Acolita⁹. Subdiaco
nat⁹. Diaconat⁹ Presbiterat⁹. Pria ton
sura. n. ñ est ꝓprie ordo sed dispositio ad
ordines. fm Ricar. eadẽ di. Facit. 23. di. ꝯ
psalmistatu. Qui psalmistatus idẽ est q̃ pri
ma tonsura. Et in hoc concordant coiter
theologi. Sed canoniste tenent q̃ sunt no
uẽ ordines fm nouẽ yerarchias. s. prima
tõsura seu psalmistatus. ꝛ ordo epãlis. Et
q̃ pria tonsura sit ordo est tex. in. c. cũ con
tingat. ꝛ ibi do. Anto. ꝛ canoniste. de eta.
ꝛ qua. or. Silr̃ q̃ epãtus sit ordo ꝛ q̃ im
primatur caracter iuditio meo. Facit incõ
uincibilr. tex. in. c. i. de ordinatis ab epo. q
epi. re. vbi pz. q̃ lz resignauerit. nihilomi
nus confert ordines. lz ñ executõem q̃ nõ
posset si caracterẽ indelebilẽ nõ ipressisset or
do epãlis. ꝛ sic fm canonistas erunt nouẽ
ordines. ꝛ d̃ eoꝝ officijs vid' i suis titulis.

Utrũ in oi ordine iprimatur caracter. R. 3
fm Ricar. vbi. s̃. q̃ sic. ꝛ qd sit. vide. sup.
Caracter.

Sz nũqd ꝑexigitur caractẽ baptismi. R. 4
q̃ sic de necessitate. c. veniens de pre. non
bap. Secus d̃ sacro ꝯfirmatõis. qnia ñ cõ
firãtus si ordinetur recipit caracterẽ ordis

In quo actu iprimit caracter i quolz ordi 5
ne. R. fz Ricar. vbi. s̃. Pro generali regu
la tenenñ ẽ. q̃ in susceptione illius exteriõis
signi iprimitur caracter in quolz ordine. i
quo signo principal' potãs quã respicit. il
le ordo significatur expssius. ad quã ꝯcur
rũt alicui⁹ instri i traditõ ꝛ verbi expressio
q̃ verbo expressius deteriatur instri signi
ficatõ. Et iõ q̃a principalis potãs quam
respicit ordo hostiarij expressius signifi
catur i clauiũ eccl'e datiõe q̃ i aliquo alio
qḋ circa ipz fiat. Et potãs lectoris i hoc q̃
ab epo sibi traditur codex lectiõuz dinaꝝ.
Et potãs exorciste ꝑ hoc q̃ d̃ manu epi
recipit librũ exorcismorũ. iõ i eoꝝ datiõe
iprimitur. Et potãs acoliti fm. S. Bona.
Ricar. ꝛ Pe. ꝛ alios respicit principalr

portare cereos. ⁊ iō iꝑmitur ꝑ hoc ꝙ acci pit candelabrū̄ de manu epi. Alij dicunt vt Tho. ꝙ iprimitur ꝑ hoc ꝙ traditur vrceo lus. q2 pricipalius ꝑ id significat ei⁹ potās Sȝ veri⁹ est primū̄. vt pȝ. 20. di. cleros. vel dic ꝙ vtrūqȝ dȝ accipe. vt in. c. Acolit⁹. 23. di. ⁊ in. c. ꝑlectis. 25. di.

7 Sed queritur an req2at ꝙ talia instr̄a accipiam de manu epi. R̷. ꝙ n̄ de necessitate. ſm Ricar. in istis ordibus minoribus. sed sufficit postq̄ȝ sunt ab epo instructi qual2 in offō suo debent agere. instr̄m accipiant ab Archidiacono de mandato epi ⁊ volūta te. in cuius acceptōe iprimitur caracter. q2 instr̄i traditio principali⁹ est ab epo q̄ȝ ab archidiacono. Et ꝓ ista opi. est tex. i. c. aco litus. 23. di. In maioribus bn̄ oȝ ꝙ de ma nu epi. 23. di. c. subdiaconus. Potās ſbdi aconi pȝ ꝑ hoc ꝙ accipit ō manu epi pate nā ⁊ calicē vacuū. iō i hoc iprimit̄ carac ter. q2 principalis actus ei⁹ ē vasa dn̄ici cō poris ⁊ oblationes offerre diacono. Et le gere epl̄aȝ est secundarius actus n̄ pricipa lis. ꝑpea legitur ēt a n̄ subdiacono. Potās diaconi n̄ pōt exꝑmi quātū ad eius princi palē actū. q̄ est potās portandi corpus xp̄i in patena ⁊ dispensandi corpuus xp̄i. ⁊ iō exprimitur quātū ad eius actū secundariū in traditione libri euangelioꝝ. in q̄ iprimit̄ caracter ſȝ Ricar. ⁊ Tho. alij dicūt ꝙ ipri mitur caracter in manus epi ipositione. vt sanctus Bona. ⁊ Pe. ⁊ ꝓ hac opi. facit. 23 di. c. diaconus. iuncto. d. c. cleros. Potās sacerdotis ꝯfertur. qn̄ ab epo dicitur. Acci pite sp̄m sanctū. quorū ⁊c̄. ⁊ hui⁹ opi. est sanctus Bona. ⁊ Pe. Alij dicūt vt Sco. in. 4. di. 24. ꝙ ibi sunt due forme ꝑtiales. In quarū altera ꝯfertur potās ꝯficiēdi eu charistiaȝ. In reliqua potās absoluēdi in pn̄ia. ⁊ illis ꝯiūgunt̄ due materie. h̄ ē duo signa visibilia. Propria forme prime est traditio calicis ⁊ patene cū hostia. ⁊ vino ⁊ verbis. accipe potātē celebrādi ⁊c̄. Se cunde forme ē ipositio man⁹ epi sup caput cū v̄bis. accipe sp̄m sanctū. vt sic eps ꝯcor dit agat sūmo epo xp̄o. q ꝑi⁹ ꝯtulit potātē aplis ꝯficiēdi q̄ȝ absoluēdi. hec ille. Et hoc credo veri⁹ q̄ ad primā materiā corrn̄den tē prime forme. Sȝ quo ad ſaȝ materiam corrn̄dētē ſe forme q̄ ē manus ipositō epi cū illis v̄bis accipite. Non credo. q2 tex. i c. vlti. ō sacra vncti. inuit. ꝙ manus ipositō n̄ est de substantia forme. q2 si ōmissa fuerit n̄ debet reiterari sed suppleri. nec sil2 predicta verba accipite. q2 sūt quedā pastora lia q̄ ip̄a n̄ hn̄t. sed hn̄t alia verba qn̄ iponitur manus. Ep̄atus vero ordo quo ad ca racterē suscipitur in vnctiōe capitis ex cris mate. sed hoc n̄ est verū. ꝑ. c. vnicū i prin. de sacra vncti. vbi dic̄ supplēdū qō ē ōmis sū. Imprimitur ergo ex ipositione manuū epoꝝ sup caput eius vt pōt elici ex. c. eps iuncta glo. 23. di. Nec ob. c. vlti. de sacra. n̄ iterā. q2 loqtur de impositione q̄ fit diaco no ⁊ sacerdoti q̄ n̄ ē de essentia. Psalmista tus. seu pria tonsura q̄ ꝯfertur cū ei capili abscinduntur.

8 Que sunt necia in quolibet ordine. R̷. ꝙ vt colligo i diuersitate doctorū dicen̄ est ꝙ oia statuta in pastorali debent intelligi ita necessaria ꝙ si aliqd ōmittatur. nihil fiat. ⁊ necessario totū sit iteran̄. nisi ōmissa sint de illis de qbus in iure est exp̄ssū ꝙ non sunt de necessitate. vt vnctio. vt in. d. c. vnico. de sacra vncti. Et manus ipositio i ordinatiōe diaconi vel p̄ſb2i. d. c. vlti. de sacra. n̄ iterā. Et quedam orōes alie ab illis que dicūtur qn̄ aliqua instr̄a traduntur. Et q̄dā alia for te minima que ex se patent non eē de substātia ordinis: sicut ꝙ fit genuflexus. ⁊ silia que magis sunt ad deuotionē excitandam Itē tp̄s. de tēpo. or. c. sane. Item etas. di. 77. subdiaconus. Itē ꝙ ab epo ꝓprio recipiat. ⁊ non simul plures accipiat de sacra. non iteran. c. i. ⁊ vlti. Itē ꝙ a latino vl̄ greco epo recipiantur. de tempo. or. c. ꝙ translatōem. Itē missa in minoribus ordinibus. ⁊ huiusmodi.

9 Sed nunqd tactus corporalis instrumē ti sit de substantia ordis. Tho. in. 4. di. 24. tenere videtur. ꝙ sic. ⁊ verius credo. Quis alij dicant ꝙ solū porrectio instr̄i ⁊ manus extensio sit de substantia. ar. l. qō mō. ff. de acqui. pos. q2 in sacramentis requiritur tac tus corporalis. vt pȝ in baptismo. vnctōne ⁊ huiusmodi. ⁊ hoc pȝ in pastorali. Sec⁹ dicunt quidam de impositione manuū. q2 non requiritur tactus. Sed Gof. ⁊ Hosti. tenent ꝙ sil2 est necessarius. per. c. si. de sacra. non iteran. Ego teneo ꝙ lȝ in impositione manuum non tangat ꝙ non sit aliqd supplendum. Et similiter in instr̄is in qbus caracter ex eoruȝ traditione non imprimitur. sȝ sufficit porrectio. lȝ sit melius tangere. secus in traditione instr̄orum ex qua caracter imprimitur.

10 Sed nunquid oȝ tangat ambabus manibus. Item oia. puta patenam simul cū calice. ⁊ huiusmodi. R̷. ꝙ non credo. sed sufficit solū tangat modicū quid alicuius rei q̄

rum nullū intermedium discontinuans sit habeat ad torum ar. c. vnici. de conse. eccle. li. 6.

ii Utrū sufficiat traditio Euangeliorum p libro exorcismorū vel sup pelliciū p dalmatica. τ huiusmōi. R. q ñ. nisi in eodē libro ptinerentur oia. sic. τ tūc hēret intētionē tradēdi illū librū q ptinet ad illū ordinē

12 Quid si eps facit actus τ alius dicit vba. l' e p̄rio. R. nihil valet. qz sacramēta sūt vnitatis q̄ diuidi ñ pñt. de cōse. di. 2. qz passus. τ. 24 q. 1. loqtur. Fallit h̄ in minoribus ordinibus. vt dictum est.

13 Utz requiratur necio expssio vboz cum traditione instri. R. sm Jnno. in. c. psbiter. de sa. ñ ite. q sic. ita q si ps illius ordis sit diuisa. a capite est incohāda. τ bñ. qz materia cuiusl3 sacri est instri traditio. forma vero est expssio verborum.

14 Quid si aliqd sit ōmissū. R. q si ōmissū sit de neccitate seu substantia ordis sic totū ē iterandū. Si vero ñ sit nisi de bñ eē. vt ea q̄ nō sunt de neccitate. sic in alia ordinatōe ē supplēn. Et ab eodē q prius ordiauerat: si pōt. τ ñ ab alio. s3 Jnno. vbi. s. Nisi qñ prim9 ñ pōt pficere. nec añ suppletōem pōt exeq ea q̄ sunt illius ordis. ar. 52. di. solicitudo. Hec ex Jnno. τ Hosti. τ Gofre. in. d. c. psbiter. nec poterit talis suppletio fieri nisi tēpore debito ad ordinatōes tenendas. ar. p fati. c. solicitudo.

15 S3 quō supplebitur qñ aliqd est ōmissū R. si erat d' substātia. l' dubiū. an sit d' substātia sm Jnno. vbi. s. totū replicabitur. Si vero certū est q ñ erat de substantia tūc idu tus qñ ordies dantur veniet τ accipiet qd est ōmissum solū. Propterea q ñ hūit ipositōem manuū s3 Hosti. solūmō eā accipiet. qz s3 cū ñ ē de substātia. vt dictū est. Et si qs psbiter in sua ordinatōe hūisset ipositionē manuū. sed ñ fuissent dicta pdicta vba accipe spm sanctū τc. s3 alia sm aliq̄ pastoralia epoz. tūc nihil iterañ ē vel supplēn.

16 Utz i collatōe ordinū pferatur grā gratū faciēs. R. Ri. i. 4. di. 24. q sic si suscipiatur digne.

17 Utz caracter vnius ordis de necessitate p supponat caracterē alterius ordis. R. q ñ sm coiter doc. in. 4. di. 14. Sed quo ad executionē sic. de quo dic vt. s. Jrregularitas primo. §. 36.

18 Utrū ordo liberet a fortuna seruili. R. q sic. epātus τ sacerdotiū siue sit seruilis. l' ascriptitia. l' curial'. 45. di. seruus si sciēte.

Ordo

o Rdo sō a quo pōt dari. R sm Hosti. in. c. cum cōtigat. d' eta. τ qua. τ sequitur Pa. i. c. q̄to. de psue. q prima tonsura que clericat9 d' l' psalmistatus qd idē sūt pōt dari a quocunqz sacerdote prochiali suis subiectis. Et istud t3 Hugo. Ray. Jo. Jnno. τ ēt Archi. in. c. nullus epūs. de tēpo. or. li. 6. Gofre. t3 q ñ pōt. Et sic videtur hēre vsus ecclesie romane. Ego cū Jo. An. i. d. c. cū cōtingat. dico q si habet supra laicum quasi epālem iurisditionem potest. c. abbates. de priuile. li. 6. si non habet sic non potest. τ hoc sequitur do. Anto. in. d. c. cū contingat. Abbas vero si est psbiter. τ ab epo bñdictus l' recusatus bñdici pōt dare tres ordines minores. s. Clericatū siue primam tonsuram. Hostiariatum τ Lectoratum i suo monasterio τ suis monacis. seu illis q vt efficiantur monaci illuc accesserūt. Et ēt secularibus omnibus super quibus habet quasi episcopalem iurisditionem. 7i. di. c. i. τ. 2. Et etiā in alio monasterio potest eos conferre si est inuitatus ad eorum abbate. τ illud monasterium sit exemptum. Alias nō. ar. 69. di. c. i. Tenet tamen Jo. 69. di. § primo. τ. c. primo. q hodie abbas prefatus potest etiam dare alios duos minores scilicet Exorcistatum τ Acolitatū. τ hoc sequitur Hosti. τ do. Anto. in. d. c. cum cōtingat. de hoc nō. in. c. abbates. de priuile. li. 6. Episcopus vero potest dare omnes ordines omnibus de sua diocesi oriūdis Aut qui in sua diocesi habent domicilium vel beneficium. Aut de licentia episcopi cuius est subditus ordinandus. Uel capitu li sede vacante. Uel vicarij generalis episcopo in remotis agente. Uel sui prelati si sunt religiosi exempti. hec nō. in. c. nullus. de tempo. or. li. 6.

i Sed quid si sacerdos vl' episcopus aut abbas ordinat aliquem non sibi subditu3 vt supra dictum est. R. sm Jnno. in. c. primo. de supplen. negli. prela. q nihilominus caracter confertur. ar. 9. q. 2. lugdunēsis. De pena vero tā ordinantis q̄ ordinati. vide. supra Jrregularitas primo. §. 32.

2 Utrum papa possit dare licentiam non episcopo conferendi ordines sacros. R. Jnno. in. c. quanto. de consuetudine q sic. dummodo ille cui datur talis licentia habeat ipsos ordines quos alteri vult dare. alias non.

3 Utrū eps qui resignauit epatui. vl' degradatus. heretic9. aut excoicat9 ē. cōferre possit ordines. R. sm Ricar. vbi. s. di. 25. q si fuit legitime eps ordinatus τ confert ordi

τ caracter imprimitur. Sed non executio τ de hoc vide. s. Irregularitas. primo. §. 30. τ. 31. mortaliter tñ peccant scienter a talibus ordinem suscipientes fm eundem Ricar. vbi. s. Et silr supradicti ordinantes nisi in casu de q̄. s. Irregularitas. prio. §. 31

Ordo 3. qbus pōt dari. R. ꝙ oibus masculis q a iure non ꝓhibentur ordinari. Mulieribus aūt nullo mō pōt dari. Et si de facto detur nihil fit. q2 caracterē non suscipiunt. vt notat Ricar. in. 4. di. 25. ar. 4. q prima. Nec obstat. c. pſbiter τ. c. mlieres 32. di. in quibus vocatur pſbitera. τ. c. diaconissam. 27. q. i. τ. c. sacratas. 23. di. q2 nō est ab ordine sed a platione dicitur abatissa diaconissa. τ a viro pſbitero dicitur presbitera. vel a viduitate. τ sacrate dicūtur a voto ex quo se deo consecrarunt. Quidā tamen dicunt ꝙ nec etiam illi qui non habent vsum rationis sunt capaces. vt notat Ricar. vbi supra. q. 2. Sed de hoc valde dubitarem si daretur an susciperet caracterem. τ potius tenerem ꝙ sic. ar. c. christianus. τ. c. siluester. ii. q. i. τ quod notatur in c. vel non est compos. de eta. τ quali.

1 Sed qui sūt qui ꝓhibentur ordinari. R. primo. Illi qui non habēt debitam etatem τ q̄ sit respectu cuiusl3 ordis. vide. s. Etas.

2 Secundo illiterati. vt in. c. nullus eps. de tempo. or. li. 6. Utrum autem suscipiet caracterem si ordinetur. dic ꝙ sic. ar. c. veniens. de pſbi. ñ bap. Et de hoc vide Clericus. 2. §. i. τ. 2.

3 Tertio criminosi. vnde existentes in mortali non debent ꝓmoueri. de tempo. or. c. ex tuar tenore. τ. c. ad aures. Et si notoria sūt cria mortalia. peccaſt mortalr cos ordināa. als ñ. vt nō. i. c. q̄situ. ð tēpo. or. Ipe tñ q suscipit peccat mortalr. siue sit publicū siue secretū. Et quotienscunq3 exhibet se vt mister eccle peccat mortalr. τ totiēs quotiens hmōi actū facit. Unū q tāgit res sacras qi ex offō suo peccat mortalr. sec9 si ex necessitate τ sicut ql3 laicus facē pōt. ƀ3 Tho. in. 4. di. 24. facit ad hoc. c. multi. 40. di.

4 S3 nūqd sufficit ꝯtritio. R. l3 sit diuersa opio. nihilomin9 ego crdo veri9 fore ꝙ sufficit excepto qñ vult dicere missam. de quo dic vt. s. Eucharistia. 2. §. 5.

5 Quarto bigami. vt i. c. acutius. 26. di. τ ð bigamis p totū. de quo vide. s. Bigamia.

6 Quito solemniter penitentes. 50. di. c. ex penitētib9. τ. 36. di. illrātos. ð quo vide penitentia. §. 5.

7 Sexto. Neophiti. 48. di. §. ꝓhibentur. τ t. qm τ rō ponitur ibidē. c. sicut.

8 Septio. Curiales q pp aliqð offim curie sūt obligati. 5i. di. c. i. 2. τ. 3. 53. di. legē. absoluti vō a curia ñ ꝓhibētur. 6i. di. osius. nisi als sit isames. l irregulares. vt i dcis iurib9

9 Octauo. rōcinijs obligati. de quibus dic vt. j. Rōcinia. §. i.

10 Nono. Serui. de istis dic vt. j. Seruitus. §. 3. τ. 4.

11 Decio. Corpore viciati. hēs ð hoc. s. cōpore viciatus. §. i.

12 Undecio. Illegitime nati. τ qs dicatur illegitimus. vide filius.

13 Utr illegitius itrās religiōe3 possit ꝓmoueri. R. ꝙ sic ð iure coi ƀ3 Hosti. τ Ber. i. c. i. de fi. pſbi. s3 ad platōe3 ñ pōt sine dispēsatōe pape. de fi. pſbi. c. is q. li. 6.

14 Quid si ñ intrat religiōem. vide. s. Irregularitas. i. §. 52.

15 Utr dispēsatō cū illigitio vt ad clericatū l ad ordines ꝓmoueatur debeat intelligi ð oibus ordibus. vide. s. Cleric9 p̄io. §. 3.

16 Duodecio. Peregrini τ ignoti ordiari ñ debent. Peregrini sūt q ñ sūt oriundi de epātu. l ñ hñt ibi domiciliū aut bñficiū. vt i c. cū nullus. de eta. τ qua. ordi. li. 6. Ignoti sunt quor origo τ vita τ regularitas nō est nota epo. 24. di. c. epūs. τ. 2. q. 7. querenā Nā peregrini ordinari ñ debent. nisi hēant lras autenticas. vt. j. Peregrinus. §. 3. silr ignoti. nisi prius exaiatōe pnia cognoscāt.

17 Deciotertō. Infaēs. τ ð h vid. s. Infaia

18 Decioquarto. Oēs irreglāres τ q̄ sint. vide. s. Irregularitas primo.

19 Deciognto. Oēs suspēsi. aut interdicti. l excoicati. τ de istis hēs. s. Interdictū. 4. § i. τ. j. Suspensio. i.

20 Decio sexto. Oēs ordinati in diaconos vel subdiaconos a papa ñ pñt sine eius licētia ab alio ordinari ad supiores ordines. c cū indistribuendis. de tēpo. or. τ i. c. filiu3. i. q. i.

21 Decimoseptio. Herōfroditus. 36. illiteratos. di. 49. c. fi. τ si ordietur ñ suscipit caracterē. nisi pualeat sex9 virl Si eql' eēt ñ suscipet ƀ3 Ro.

22 Deciooctauo. Cōiugati nisi velit religionē itrare. l ad sacros ordies ꝓmoueri. c. fi. ð tēpo. or. li. 6. de q̄ dic. vt mrimoniū. 4. §. 8.

23 S3 quid si eps ordinat aliquē prefator R. ꝙ mortaliter peccat. fm Tho. in. 4. di. 24. nisi cū eis dispensaret in casibus in quibus pōt. Et vltra hoc si ordinat infantē. nisi religionē intraret. aut ꝯiugatū. nisi velit

ad sacros ordines ꝓmoueri vel religionē intrare. vel illiteratū. suspensus est p annū a collatione oīum ordinū. vt nō. in. c. eos. ⁊. c. nullus. de tempo. or. li. 6.

24 Utrꝫ prelatus possit cogere clericū ad ordines suscipiēdos. R. sꝫ coīe doc. i. c. q̄ris de eta ⁊ quali. ꝙ si hꝫ bñficiū pōt cogere. nisi legitime excusetur. de quo vide ibidē. Si vero ñ hꝫ bñficiū ecclasticū ñ potest cogere. ⁊ ordinans inuitū q ñ ē bñficiatus ē suspensus a celebratione misse p annū. ⁊ debet deponi. 74. di. c. i. ⁊. fo.

25 Utrū coacte ordinatus suscipiat caractere. R. ꝙ si coactio sit conditionalis. puta vt euadat mortē sic suscipit. ar. c. vbi ista didicisti. 74. di. ⁊. c. de iudeis. 45. di. ⁊. c. ꝙ qdam. i. q. i. qa voluntas coacta voluntas est. 15. q. i. merito. Sed si coactio sit absoluta. puta qa p vi ōdiatur. sic ñ suscipit caracterē. facit. c. maiores in fi. de baptis.

26 Sed nunquid talis ordinat⁹ metu ꝯditionali teneat ꝯtinē. R. ꝙ ñ: si met⁹ talis fuit q potuit cadē i ꝯstātē virꝫ. p. c. platū ō hūj q vi. me. ⁊ i. c. ad aures de eta. ⁊ q̄li. or. qꝛ integritas ē res uo ñ pcepti. c. integritas. 32. q. i

Ordo 4. quo tp̄e dꝫ dari. R. ꝙ prima tonsura potest dari oī tempore sm Hosti. ⁊ sequitur do. Anto. in. c. consultationi ō tēpo. or. Minores ordies pōt eps quilibet in diebus dominicis dare vni vel duobus ⁊ non pluribus. sm Hosti. in. c. de eo. de tempo. or. vbi tex. est. Sed Inno. ⁊ Gof. ibidem. tenēt ꝙ ēt pluribus q̄ꝫ duobus potest dare. dūmodo non videatur ordinatōnem generalem facere. Sꝫ opinio Hosti. cum inhereat litere est tutior. qꝛ in re dubia tutius est seruire verbis edicti. l. i. §. si is. ff. de exerci. ac. Papa confert subdiacōatum in omnibus dominicis diebus ⁊ alijs festis pcipuis. di. 75. c. vlti. Et Hosti. dicit in. d. c. de eo. ꝙ omnes ordines ⁊ omni tempore potest conferre papa. ar. c. ad honorem. de aucto. ⁊ vsu palij.

1 Sed nūquid potest episcopus dare quatuor ordines minores in alijs festis q̄ꝫ de quibus in. c. fi. de ferijs. R. do. Anto. in. d. c. de eo. recitat quosdā tenere ꝙ sic. ⁊ quosdam ꝙ non. sed solum in illis festis in quibus virgines consecrari possunt. ⁊ Hosti. dicit hoc esse tutius. tex. tamen dicit in. d. c. de eo dominicis ⁊ alijs diebus festiuis.

2 Utrum abbates similiter possint dare quatuor ordines in predictis diebus dominicis vel festiuis sicut episcopi. do. Anto. in dicto. c. de eo. ⁊ in. c. cum contingat. ō eta. ⁊ quali. tenet ꝙ sic. ymo secundū Hosti. videtur ꝙ potius hijs diebus debeant dare q̄ꝫ in quatuor temporibus ne videantur generalē ordinationem facere. ⁊ placet. Alij ordines debent dari ab episcopis tantum in sex temporibus anni. s. in sabbatis quatuor temporum anni. Et i sabbato mediane ebdomode q̄dragesime. in quo cātatur. oēs sitientes. Et in sabbato sacto. 75. di. per totū. ⁊ de tempo. or. p totum.

3 Sed nunquid tēpus est de subā ordinū. R. ꝙ non. c. sane. de tempo. or.

4 Que pena conferentis ⁊ suscipientis ordines extra prefata tempora. ⁊ quis poterit dispensare. vide supra. Irregularitas. ꝓmo. §. 35.

5 Utrum possint conferri post prandium. R. ꝙ non. tamen si conferuntur tenent sm Hugo. 75. di. ordinationes. ⁊ Ber. Lau. Jo. ⁊ Gof. in. d. c. de eo. Ray. vero ponit ieiunium ordinantis ⁊ ordinati inter illa que sunt in dubio an sint de substantia vel ne. ⁊ ꝑpterea tenet ꝙ totum sit reiterandū qꝛ nō dicitur reiteratum qd̄ nescitur factū c. veniens. de presbi. non bapti. contrariū tñ credo verius in minoribus ordinibus. p notata in. d. c. literas. ⁊. 75. di. qd̄ a patribus. in quibus missa non est de necessitate sed in maioribus dicerē cū Ray. cū missa sit ō substātia. vt notat do. Anto. i. d. c. lr̄as

Ordo 5. vbi dꝫ ꝯferri. R. ꝙ in ecclesia episcopali. ar. 77. di. c. i. Sed de consuetudine dant vbi volunt. 75. di. in palea.

Ordo 6. quo ordine debet accipi. R. ꝙ gradatī incipiendo ab infimo ascendēdo vsqꝫ ad supremū. s. ꝓma tonsura seu psalmistatus. hostiariatus. lectoratus. exorcistatus. acolitatus. subdiaconatus. diaconatus. presbiterat⁹. ⁊ episcopatus. 59. di. si officia 77. di. c. i.

1 Quid si qs vno l' pluribus pretermissis ad supiorē ordiet. vide. s. Irreglaritas. §. 36.

2 Quot ordines possunt simul. conferri. R. Inno. ⁊ Hosti. in. c. de eo. ō tempo. or. tenent ꝙ ꝓma tonsura ⁊ quatuor minores non possunt dari vna die. per. c. literas. ⁊ p. c. dilectus eodē ti. ⁊ in isto. c. de eo nihil dicitur de psalmistatu. ⁊ hoc sequitur do. Anto. in. d. c. de eo. glo. tñ in. d. c. de eo tenet ꝙ omnes minores simul vna die pn̄t conferri. ⁊ Goffre. facit pro ea tex. in dicto. c. de eo. vbi dicit minores ordines. ⁊ sic

oēs minores.19.di. Si Romanoruȝ. Ego seruarē ꝯsuetudinem in hoc sed vbi nō apparet de ꝯsuetudine tunc tenerem opinionem. Hosti. ⁊ Inno. que videtur verior qꝛ d.c. de eo superius exp̄sserat solum de quatuor minoribus ⁊ postea addidit minores: ⁊ ideo ista indifinita restringenda est ad.s. expressa. Facit.l. pōponius in prin.ff. de: ꝓcu. vnus aūt sacer ordo cuȝ predictis minoribus. vel duo sacri ordines eadem die vni persone conferri non pn̄t: nec i hoc dispensari pōt: nisi per papam vt nō. Inno. ⁊ Hosti. in .c. dilectus de tp̄o.or. sed conferri debent singuli per se ⁊ per certa intersticia tp̄oꝝ.77.di. in singulis ⁊.c. qnicūq̄. vnde lȝ aliquis ordinator continuaret ieiunium vsq̄ ad dn̄icam de mane: ⁊ ordinandus :n̄ tamen posset qui in sabbato vnū susceperat: alium die dn̄ico recipere: qꝛ cēsetur pro eodē die. c. lr̄as de tempo. ord. Fallit hoc ſm Ber. in Ep̄o qui in sabbato pōt in sacerdotem ordinari ⁊ in dn̄ico in Ep̄m consecrari.

3 Que pena conferētis ordines contra prefatam formam.s. duos sacros vno die. vel minores cum vno sacro. R. ſm Ber. in.c. dilectus de tempo .ordi. ꝙ suspensus est a ptāte ordinandi donec per papam cum eo dispensetur. Sed. dn̄s. Anto. in.c. lr̄as eodem ti. dicit ꝙ non ē suspēsus sed suspendēdus ab ordinibus dandis sic collatis. Sȝ ordinatus bn̄ est suspensus ip̄o facto. ⁊ a solo papa pōt absolui. in. d.c. lr̄as in fi. & quo vide supra irregularitas.1.§.23.

Ordo .7. quomodo dȝ conferri. R. ꝙ p̄rimo dȝ p̄cedere scrutinium siue examinatō p archidiaconem de iure cōi de officio. Archi. ad hoc ⁊.c. vt nr̄m. ⁊ de elec.c. nihil ē.§. ep̄i.s. de vita moribus ⁊ qualitatibus ⁊ ceteris q̄ requruntur in ordinato.s. ꝙ nullum impedimentum de suprascriptis hēat Item ꝙ sit sobrius n̄ ebriosus.35.di. ⁊.44 per totum. Itē prudens.36.di. vsq̄ ad.40. di. Item ornatus v̄tutibus.40.di. vsq̄ ad 41. Item castus.42.di.§. pudicos ⁊.26.di. vsq̄ ad.35. ⁊.86.di p totum. Non littigiosus.46.di.90.di.88.di.86.di. peruenit. Nō cupidus.47.di. ⁊.d.c. peruenit. Item domui sui bene presidens.67.di.§. necesse.86 di.89.di.91.di. Item Ieiunus.75.di. ꝙ a patribus. Secundo dȝ missa celebrari ab eo qui vl̄t ordinare. Vn̄ aliqui vt Ray. tenent ꝙ si missa ōmittatur. nihil fit sed totuȝ iteran̄. est. Hugo tn̄ ⁊ Io.7. .di. in.c. ordinationes el p̄rimo. ⁊ Ber. i.c. ꝙ sicut. d elec. tenent ꝙ non est de necessitate. qd̄ credo verum in minoribus. secus in sacris. qꝛ est d substantia. vt.s̄. ordo.4.§.5. Fallit in p̄ria tonsura que cōiter hodie sine missa datur. Et si vnus dicit missam. alius consecret. nihilominus tenet ordo. vt dicit Ber. ⁊ Hugo. vbi.s̄. lȝ fieri nō debeat. Quod limito verum in minoribus. sed non i sacris. Tertio debēt hēre ordinandi indumenta pertinentia ad ordinem quem volunt suscipere. Quarto ꝙ ordinans in quocunq̄ ordine seruet ritum pastoralis maxie circa porrectionem instr̄orum in quibus caracter confertur. dicendo verba conuenientia. ⁊ faciendo vt ordinandi tangant corporali tactu ꝓ maiori cautella ⁊ nihil ōmittat de ordinatis i pastorali. qꝛ vt dixi excepto loco. tempore. etate. vnctione. impositōe manuum. tactu corporali. ieiunium. missa in minoribus. ⁊ ꝙ sit ꝓprius episcopus vel non. ⁊ orōnibus aliquibus que non dicuntur cum aliquorum corporalium traditione. omnia alia ab istis creduntur ita de necessitate. ꝙ si aliquid ōmittatur communiter tenetur. ꝙ nihil fit. ⁊ totum est iterandū. ſȝ aliquos. lȝ vt dixi teneant theologi. ꝙ in aliquibus confertur caracter. ⁊ sic ſm eos si alia ōmitterētur. essent solum supplenda sȝ qꝛ hoc non habemus expressū tenen̄ est securum. vt dixi.

1 Sed nunquid cum quis interrogatur ⁊ examinatur tenetur dicere peccatum suuȝ R. secundum Inno. in.c. inquisitionis. de accusa ꝙ non. nisi etiam post penitentiam impediat executionem ordinis. vel secundum Hosti. potest respondere. si aliquod horum cōmisi egi penitentiam nec idigeo dispensatione.

2 Utrum episcopus possit suo subdito sin̄ causa legitima denegare collationem ordinis. R. ꝙ aut est regularis. ⁊ sic non tenetur ei conferre. ymo suus prelatus potest hoc sibi denegare. nec ꝯ sui plati voluntatem potest ꝓmoueri. ⁊ sic loquitur .c. ad aures. de tempo. or. Aut est secularis. ⁊ sic non tenetur episcopus. Aut est in dignitate ⁊ beneficio. ⁊ sic non potest episcopus ei denegare. ⁊ sic loquitur. c. ex tuarum tenore. de tempo. ordi.

3 Utrum ordinans indignum scienter peccet mortaliter. R. secundum Asten. li.5.ti.5 ꝙ sic. qꝛ infideliter agit cū domino qui euȝ dispensatorem ꝯstituit.

Ornatus que requirũt ut sit sine pecca to. R. ꝙ sex. ⁊ itelligo tã de orna tu vestimentoꝝ ⁊ corporis virorũ ⁊ mulierũ ꝗ̃ de ornatu domoꝝ ⁊ supellectiliũ

i Primũ ẽ cta intentõ.s. vt nõ fiat ꝑ supbiã vel libidinẽ. sed ex legitia cã. Nam vt dicit Criso. in. c. sicut. 32. q. 5. Sicut. n. peccatũ opus sine voluntate non facit. ita iustitia ex ope ñ cõsumatur. nisi volũtas affuerit. Nã vir ornans se vel mulier vt ñ appeat in cõtẽptum honestis ꝑsonis. vel vt placeat vir vxori sue. ⁊ vxor viro ⁊ huiusmõi. ex tali itentõe licitus est glꝫ ornatus si mõ alie adsint cõditões de quibus isra. Si aũt fiat pp aliã intentõem sic tale erit peccatũ quale ẽ peccatũ intentio. Vñ Augu. de sermõe dñi in monte. Exponẽdo illud. cũ ieiunatis no lite fieri sicut ypocrite ⁊c̃. In hoc aũt iquit cẽ maxime aduertendũ est non in solo nitore rerum corporalium atqꝫ pompa sed ẽt in ipsis sordibus ⁊ luctuosis cẽ posse iactãtiã. ⁊ eo periculosiorẽ quo sub noie seruitutis dei decipit. hec ille. Ex quo pꝫ ꝙ ⁊ sup habundãtia ⁊ defectus ⁊ ẽt mediocritas ornatus ex intentõne mala semp mala est. Discutiatur ergo ꝑma intentio ornatus. ⁊ si sit ad ꝓuocañ alios ad libidinẽ sic ẽ mortale peccatũ. qꝛ nõ soluꝫ cõcupiscere sꝫ vel le cõcupisci extra statũ matrimonij damnabile est fm Augu. similiter si fit pp elatõeꝫ. vanã gloriam. ⁊ supbiam q̃ sit mortalis. ⁊ qñ sit. vide Supbia ⁊ vanaglia.

2 Sed nunquid mulier innupta possit se ornare vt placeat alicui viro. R. ꝙ lꝫ quidam indistincte teneant ꝙ non. ꝑ dictum apli ꝑme. cor. 7. cum dicit. mulier que nupta ẽ ⁊c̃ Tu tamen tene illud nupta accipi ꝗ̃tum vl ad rem. vel intentionem. Et ideo illa mulier que intendit nubere vt placeat alicui ꝓ vxore. si se ornat non hꝫ prauaꝫ intentõeꝫ. sed bene illa que cum non intendat nubere vel non potest cum aliquo querit ei placere ⁊ in hoc concor. doc. communiter. Alex. ⁊ S. Tho. 22. q. 169. facit. c. non satis. 86. di. Et do. Luc. ii. Si oculus tuus simplex fuerit ⁊c̃. i. si intentio tua recta vel nequã fuerit. opus indifferens erit rectũ vel nequã.

3 Secunduꝫ qđ requiritur in ornatu est honestas. Nihil. n. inhonestum põt cẽ licituꝫ Vñ sicut sine iustitia nemo ingredietur regnum dei. ita sine honestate que est vna ꝺ ptibus eius essentialibus. l. iustitia. §. iuris ꝑcepta. ff. de iusti. ⁊ iure. Et ppea Pau. ad Gal. 5. ponit impudiciciam vnũ de excludẽtibus a regno dei. Directe aũt habet inhonestatẽ ille ornatus ex quo mulieres vel viri ostẽdunt loca impudica: ⁊ lꝫ viri non ostẽdãt nude sufficit ad ipudicicia talr eoꝝ formas oñdere ꝙ fm rõnem rectam ipudiciciaꝫ oñdunt. Sicut faciũt qui vestimenta ita breuia portant ꝙ oia signa virilis membri appareãt. Silr ꝯtinet impudiciciã ꝙ mulieres talr vestimẽta aperiãt ꝙ pectus ⁊ mamillas oñdãt. Unde tales nõ audeo excusare a mortali qñ nõbiliter in hoc excedunt. Excusarem bñ viros qñ tali habitu vterentur ex aliqua necessitate. puta equitando: ⁊ coram talibus qui non hñt ꝓuocari ad lasciuiam sicut cũ iuuenes ludunt i diploide simul ⁊ huiusmodi: ⁊ idẽ dico de mulieribus in domo corã viris suis. aut alijs mulieribus alr non. Nec valet ꝙ sic ẽ cõsuetum qꝛ corruptella ẽ. l. ꝙ nõ rõe. ff. ꝺ. le. que potius auget peccatũ. c. fi. de ꝯsue. Silr fm aliquos videtur ipudicum ꝙ mulier hẽat caput discopertum. Sed Augu. i eplã ad possidiũ videtur tenere ꝙ hoc sit verũ quo ad decẽciã nõ necessitateꝫ. Inquit. n. capillos nudare femias quas ⁊ caput velare Apls iubet: nec maritatas ꝺcet. hec ille. Et glo. super illud prime cor. xi. Mulier velatũ hr̃e dꝫ caput: dicit ꝙ alique excusãtur: a peccato qñ hoc nõ faciunt ex vanitate sed pp ꝯrĩam ꝯsuetudinem: ⁊ sic tene ꝙ cũ hoc de se nõ sit impudicũ excusat ꝯsuetudo. ⁊ hoc se quitur. S. Tho. vbi. s.

4 Sed nũquid fucantes se: seu colorantes se: aut alia figmẽta adhibentes vt puta. adulterinos crines ⁊ huiusmodi faciãt ꝯ honestateꝫ talr ꝙ peccent mortaliter. R. circa hoc est diuersa opinio inter doc. S. Tho. vbi. s. tenet ꝙ huiusmodi fictiones nõ pñt esse sine peccato: non tñ semper ẽ mortale. Sed solũ qñ fit pp lasciuiam vel in dei cõtemptum. Alex. in. 4. pte sũme recitat quosdam tenere. ꝙ si talia fiant ad occultanduꝫ defectum puta morpheam in facie vel nuditatem capꝭ qꝛ non videtur pcm̃ mortale. Si vero fiant ad fingẽdam pulcritudinem maiorẽ. sic fore mortale peccatum. Ipse vero Alex dicit ꝙ lꝫ hec opinio sit humani or tñ tutius sibi videtur dicere. ꝙ oio sit peccatuꝫ mortale. ad quod facit dictum. Cipriani de habitu ꝟginum qui ait. Manus do inferunt qñ illud qđ ille formauit reformare cõtendunt impugnatio ẽ ista diuini operis. preuaricatõ veritatis. De cũ videre non

poteris qn̄ occuli tibi nō sunt quos d̄s fec̄
sed quos diabolus infecit de inimico tuo
tincta cum illo pariter arsura. h̄ ille. Et di-
ctum Iero. ad Maurici filiā. Crimen est
post crismaq̄ sanctificationem cuiusꝫ pigm̄
ti succo vl' puluē sordidari. Et dcm̄ Augu.
de cōse. di. 5. c. fucare: vbi oñdit ꝙ ē adulte
rine fallacie ꝛ inhonestatis. Ego vero i oc-
cultantibus defectum tenerem opinionem
S. Tho. In alijs aūt que talibus vtitur ad
fingendam maiorem pulcritudinem recita
rem eis opiniones p̄dictas ꝛ idacerē pro
posse ad dimittēdum oñdens periculuꝫ: ꝙ
si pur vellēt tenere opinionē. S. Tho. non
negarē eis absolutionem. sed me exonera-
rem ꝛ sup ip̄os vel ip̄as relinquerem.

5 Tertium ꝙ regritur in ornatu ē cōuenien
cia persone. Nā religiosus dꝫ hr̄e habituꝫ
religiosum alr̄ esset excōicatus vt. s̄. excōi-
catio. 7. casu. 27. Clericis aliqbus nō lꝫ vti
vt supra. Clericus. 4. Unde tꝫ Alde. ꝙ si
religiosi vel religiose ferrēt habitum nō cō
uenientem sue professioni ꝙ peccāt mortali
ter si nō in modico excedant. Idem dic. de
muli're que vtitur. habitu virili vel e ꝯrio
s. ꝙ peccat mortaliter. qꝛ facit. ꝯ preceptum
d̄utronomi. 22. ꝛ videtur. seq. S. Tho. vbi
s̄. qꝛ dicit. ꝙ spēalr̄ ē ꝓhibituꝫ. Addit tn̄ ꝙ
posset qs tali habitu vti sine peccato ꝓpter
aliq̄ꝫ necessitatem vel cām vt occultaret se
ab hostibus: vel qꝛ aliud nō habet vestimē
tum ꝛ huiusmōi. Facit ad hoc. c. clerici of-
ficia de vi ꝛ ho. cle. ꝛ quod ibi nō

6 Quartum ꝙ requiritur in ornatu ē parsi-
monia ꝛ moderatio. s. ne sit superfluus vl'
quo ad multitudinem ꝛ diuersitatem vt in
multis vestibus iocalibus ꝛ huiusmodi: vl'
quo ad preciositatem vel quo ad curiosita
tem. Naꝫ vsus superfluus ē oio viciosus.
vnde ad Gal'. 5. Inter alia que excludunt a
regno dei cū fuisset dictum de fornicatōne
ponitur luxuria vbi dicit. glo. i. quelibet su
p̄fluitas itellige notabiliter excedens vt sit
mortalis. Unde Tho. vbi. s̄. dicit ꝙ facien
tes ornamēta superflua ꝛ curiosa peccant
ꝛ qn̄ supfluitas ē notabiliter excessiua non
ē dubium inter. doc. qn sit mortalis. sꝫ diffi
cultas ē i cognoscēdo qn̄ dicatur notabilr̄
excessiua. Unde pro hoc intelligēdo mihi
videtur dicēdum. ꝙ ornatus dicitur super
fluus qn̄ excedit ꝯditionem status persone
ad quam cōditionē cognoscēdaꝫ. Tria sūt
tp̄ra ꝯsideranda tanq̄ꝫ tria specula ex qui-
bus itelligetur. qn̄ dicatur superfluus. Pri

mum tempus preteritum. s. qualiter perue
nisti ad talem conditionem puta domini-
um. nobilitatem. ꝛ diuitias. Si quipe per
rapinas. vsuras. falsos contractus. ex qui-
bus restitutioni teneris obnoxius ad taleꝫ
conditionem peruenisti vti non poteris ml'
titudine: diuersitate. preciositate vel cu-
riositate qua alij vtuntur comuniter exi-
stentes in tali conditione ꝛ statu sine pecca
to mortali. Nam rebus obnoxijs restituti-
oni non licet vti sine peccato mortali ad sta
tum vel pompam de resti. spo. c. sepe con-
tingit. ꝛ hoc est quod dicit. Isa. 9. c. Vesti-
mentū admixtum sanguine cibus erit ignis
ꝛ Ier. 2. c. In alis tuis iuentus est sanguis
animarum pauperum. Et q̄uis super in-
certis restituendis possit prelatus. Ecclesia
sticus dispensare vt quis de eis viuat secū-
dum qualitatem conditionis naturalis ali
cuius. Si tamen hoc facit ad superfluitateꝫ
ꝛ statum solum. est in statu damnationis
tam dispensans q̄ꝫ dispensatus. facit quod
nō. in. c. dudum el. 2. de elec. ꝛ in. c. ꝛ si il-
li. 12. q. 2. Solummodo eis dispensare licet
de incertis vt viuere possint secundum eo-
rum conditionem. quia ille qui est consue-
tus vti cibis delicatis vel vestibus non pos
set sic grossis vti sicut qui ad hoc est assue-
tus. ꝛ ideo oportet multuꝫ temperate hoc
faciant. Si vero ad talem conditionem
peruenisti non per talia que necessario sint
restituenda sic credo: ꝛ si non sis naturali-
ter nobilis nihilominus poteris te ornare
secundum illum statum ita ꝙ ex hoc non
erit iudicandus tuus ornatus notabiliter
superfluus. Secunduꝫ dicitur tempus pre
sens scilicet si ornatus talis conuenit tue
conditioni. Maiori enim dignitati con-
uenit maior ornatus dicto. c. clerici officia
Et ideo vt scias quid tibi conueniat atten-
de ꝙ cum nulla sit maior dignitas q̄ꝫ diui-
na: ꝛ tamen in ipso cultu diuino debet or-
natus esse temperatus vt patet in. c. glo-
ria episcopi. 12. q. 2. a fortiori ornatus pre-
latorum ecclesiasticorum. Idem dic ꝙ or
natus imperatoris qui omnes mūdanos
supereminet. vt in. l. cum multa in fi. C. de
bonis que libe. debet esse temperatus. Ce
terorum v̄o tanto magis temperatus de-
bet esse q̄to inferiores sunt ab ipsa impera
toris dignitate. Et q̄uis ita sit de iure nihi
lominus consuetudo hodie attendenda.
est. quia vt dicit. Aug. 41. di. c. i. Quis-
quis rebus pretereuntibus strictius vtitur

ꝙ ſe hēant mores eorū cū quibus viuit aut
intēpatus. aut ſupſticioſuſ eſt. qſqs vero ſic
eis vtitur. vt metas ꝯſuetudinis bonorū in
ter q̄s cōuerſatur. excedat aut aliqd ſignifi
cat dicit glo. puta īfirmitatē ⁊ legitimā cāz
aut flagicioſus eſt. In oībus aūt talibuſ nō
vſus rerū ſed libido īculpāda ē. Quid igi
tur locis. tēporibus ⁊ pſonis conueniat di
ligenter attendendū eſt. nec temere flagitia
reprehendamus. hec ille. Vñ ſi vis agno-
ſcere ſi excedis cōſidera coītatē bonorū in
ter quos viuis q ſunt equalis dignitatiſ. no
bilitatis. diuitiarū habundantie. ⁊ notāter
dixi coītatē bonoꝝ nō aliquorū. Et ſi ſꝫm
eorū cōſuetudinē vteris precioſis. vł multi
tudine. aut curioſitate nō iudicabo exceſſū.
Niſi occurreret tibi caſus in quo aliqui ꝓ
ximi eſſent in extrema neceſſitate. qꝛ tūc di
cas ſꝫ Ambro. i. c. ſicut hij. 47. di. Pluſꝙ
ſufficiat ſumptui. ſ. tue neceſſitatiſ ⁊ familie
violenter obtentum eſt.

7 Sed nūqd ille q ē equalis ī diuitijs nobi
libꝰ poſſit ornare ſe ſꝫm ꝙ coīter nobiles fa
ciūt lꝫ ipē ſit ex infimo gnē. R. ꝙ ſic. Niſi
quo ad deaurata q̄ de iure ꝯueniūt docto
ribus ⁊ militibus. Rō qꝛ nobilitas hodie
nō attribuitur ſꝫm v̄tutem ſed ſꝫm pompam
⁊ opinionem. Fallit ēt hoc quo ad ꝯpatio
nē ꝓlatoꝝ. dñoꝝ. ⁊ officialiū qbus lꝫ aliqs
eſſet ipis ditior ñ liceret ſe ornate ſꝫm ꝙ ta-
les ꝓlati vel dñi vel officiales coīter faciūt.
Conclude ergo ꝙ ſi qs vtiꝛ ornatu ꝓcioſo
vel multiplici aut curioſo ſꝫm ꝯditionē ſta-
tus ꝑñſ. vt coīter faciūt pñti tpre boni diui
tes vel nobiles ſibi eq̄les non peccat.

8 Tertiū tps ꝯſiderādū ē tps futuꝝ hoc eſt
ꝙ ꝯſideret ſi in tali ornatu poterit ſe tenere
talr̄ ꝙ i futuꝝ nō hēat cōmittere aliq̄ pecca
ta mortalia. Nā ſi ē neceſſe aliqua mortalia
cōmittē vt i tali ornatu ſe teneat ſic̄ illi qui ꝓ
pter talia habent neceſſe in partibus remo
tis ad negociādū morari dimiſſis vxoribꝰ
ibi pp eoꝝ imbecilitates multa mortalia cō
mittunt ⁊ huiuſmodi. Nā tūc talꝭ ornatꝰ eſt
ſupfluus ⁊ illicitꝰ. ſꝫm ergo ꝓdcā tria. tpra
potes cognoſcē. qñ hēt ſupfluitatē ⁊ q̄uis
ſit difficillimum cognoſcere. qñ hēat nōbi-
lē ſupfluitatē que ſit peccatum mortale niſi
ſꝫm ꝓmū tps ⁊ tertiū. Tñ deteſtādi ſūt qꝛ vt
i pl̄ibꝰ hñt de ſupfluo. ⁊ ſic de peccō vt pote
q ſūt occaſio mltoꝝ peccoꝝ. Nā ꝓmo indu
cūt ad laſciuiā. 2º impediūt multa mrimo-
nia. ⁊. 3º ꝓbēt materiā i ordinate cupiditatiſ
iō ps. 30. Odiſti obſuātes vanitates ſuper
uacue.

9 Quintū ꝙ reqrit ornatꝰ vt ſit licitꝰ: ē vt ñ
apponaꝛ circa eū nimia ſolicitudo. ſꝫ. n. S
Tho. vbi. ſ. Nimia ſolicitudo circa ornatū
ēt ſi ñ ſit deordinatō ex pte finis reddit eū il
licitū. Et ꝙꝙ iſta ſolicitudo nimia ñ ſit mō
talis niſi qñ pp ipaz dimittēt neceſſaria ad
ſalutē nihilominus ſaltē ē veniale pctm̄.

10 Sextū ꝙ reqriꝛ vt ornatꝰ ſit licitꝰ ē vt nō
ſit ſcādaloſꝰ ꝓxio dicit Alex. de al. in ſꝫ ſe
ꝙ lꝫ ſe ornare ꝓcioſis veſtibꝰ ſꝫ nobilitatē
pſōe: ⁊ ꝯſuetudinē terre. ⁊ dignitatē officij
ita tñ ꝙ abſit libido i volūtate: ⁊ ſcādalū in
exteriori ope. nec mirꝝ qꝛ Mat. 18. ve hōi il
li p quē ſcādalū venit. Aduerte tñ ꝙ lꝫ ali-
qs ꝓuocet ad ꝯcupiſcētiā pp ornatū alteri
us ſi ille q ornat ſe h ñ intēdit: nec ē exceſſꝰ
i ornatu erit potiꝰ ſcādalū paſſiuū ⁊ occa
ſio accepta. Sꝫ qñ ē in ornatu exceſſus ꝓſ
tim icitatiuus ad libidinē vt in mlieribꝰ iue
niētibꝰ nouas inuētiones ſeu vanitates: ⁊
credūt ꝓbabiliter ꝙ aliq ꝓuocanꝛ ad libi
dinē nō excuſāꝛ a mortali ſi de hoc nō cu-
rāt ſed potius volūt portare. Si vero non
credunt ꝓbabiliter ꝙ ꝓbeant occaſionem
ruine alteri. ſic difficillimum ē determinare
de mortali lꝫ aliqualr̄ excedāt. Verꝝ ē ꝙ pi
culoſus eſt exceſſus i ornatu prouocatiuo
ad libidinem vt in mulieribus facientibus
fozas nouas q̄s ſinglr̄ diabolꝰ ꝓuocat ad
ornādū ſe magis q̄ꝫ viros: qꝛ magis ſūt ef
ficaces ad illaqueandū aīas. Et ideo lꝫ ñ
poſſit ſñia dari de mortali pro q̄ꝫto exceſſu
nihilominus ſemp inducende ſūt ad dimiſ
ſionē pp piculū: pp qȯ cōminaꝛ eis dñs. p
Iſa: 3. c. In illa igt die. ſ. iudicij auferet dñſ
ornamētū caltiamētoꝝ ⁊ torques. ſ. colla-
ria ⁊ monilia. ⁊ armillas. ſ. ornamēta bra-
chioꝝ. vt maniche rechamate vel lōge. mi
tras. ſ. macagnones vł lunetas. diſcrimina
lia. i. pectines ad pectinandū caput: vł cer
ruetos. periſelidas. i. ornatus talorum in fi
ne veſtis: vt ſūt caude vel fimbrie. murenu
las. i. cathenas puas circa collū. olfatori
ola in aures. gēmas in fronte pendentes. ⁊
mutatoria. i. diuerſas veſtes ⁊ lintheamina
vt faciunt romane ſupra veſtes. acuſ ⁊ ſpe
cula. ſindōes ⁊ camiſſias. vittas. i. bidelos
ꝓ capilliſ colligēdis ⁊ theriſtra. i. veſtes eſti
uas vt ſūt iornee. altēia ꝙ ē eſtaſ ⁊ erit ꝓ ſua
ui odore fetor: ꝓ zona funiculꝰ: ꝓ criſpāti-
crine caluiciū: ⁊ ꝓ faſcia pectorali ciliciū. h
ibi: Sis ergo prudēs o ꝯfeſſor vt nō ꝓcipi
tes ſñiaz vbi nō ē ꝓcipitāda: ⁊ cautꝰ vt non
relaxes qȯ ſemp ē rſtringēdū qꝛ cū coīter i
ornatu nō ſint ꝯditiones ſupra poſite ſit qꝫ

consequenter i ipo peccatū. Ergo tales or-
nantes se dant opaȝ rei illicite. ⁊ ꝑpea iu-
ridice imputatur. eis malū qđ ꝓbabilr ex
eis euenit. s. lascinia. Facit. c. eū qui. ⁊. c. ꝗ
tū. 50. di. ⁊ quod nō. in. c. sicut dignum de
ho. iō detestanduȝ. ꝑꝑ qđ merito saluator
Luc. 16. expssit. ꝙ diues damnatus indue-
batur purpura ⁊ bisso.

O **Ciositas** est cum quis quiete neces-
saria saluti corporis accepta va-
cat ab aliquo opere spirituali vel corpora
li. ⁊ hec est filia accidie. Et qñ sit peccatuȝ
mortale. vid. s. Accidia. §. 1. ⁊. 2. ⁊. j. Pre
ceptum. §. 5.

P **Actum** aūt dicitur a pac
tione inde est pa
cis nomē appellatum. ⁊ ē pactio
duorum plurium ve in idem placitum seu
consensus. vt dicit tex. i. l. i. ff. de pac. Et iō
omnis contractus generaliter dicitur pac
tum. sed cum hēat nomen specificum ab
ipso contractu denominatur. vt venditio.
locatio. cum vero non habet nomen dicit
pactum a genere.

1 Que differentia est inter pactum. policita
tionem. conuentionem. stipulationem. ⁊
ꝓmissionem. R. ꝙ pactum est consensus
duorum vel plurium ad aliquid faciendū
vel dandū verbis expssuȝ. ita ꝙ verba pre
mittantur a ꝓmittente. ⁊ consequēter a re
cipiente. Si vero verba premittantur a re
cipiente sic erit stipulatio. exempluȝ dabis
mihi decem. R. dabo. ꝓmittis facere sic.
⁊ tu respondes ꝓmitto. insti. de ver. ob. in
prin. Policitatio vero est solius offerētis
ꝓmissio. nec requiritur pñtia psone cui fit
pollicitatō. l. i. ⁊. l. pactum. ff. de pollici. Et
nō. glo. in Cle. romani. de iure iur. ⁊ glo. i
l. i. C. de iure do. Dicens ꝙ pollicitatio fit
sine interrogatione precedēte. ff. đ polli.
l. 3. Promissio coīter fit rogatiōe. de quo
dic vt. j. Pollicitatio in prin. Et pōt ꝓmis
sio referri vel ad pollicitatōnem vel ad sti
pulationem. vel ad nudum pactum. ff. de e
di. edic. l. scieñ. §. dictum a promisso. Cōuē
tio vero est nomen magis generale ꝗȝ pac
tum. q2 scolares in scolis. ⁊ fratres in capi
tulo conuenire dicuntur. ff. eo. l. i. §. conuē-
tionis verbum.

2 Quottuplex est pactum. R. duplex. aliud
vestitum aliud nudum.

3 Sed quō dicatur pactum vestitum. R. ꝙ
6. modis. Primo re. secundo verbis. s. sti
pulando. tertio litteris. quarto ɔsensu. ⁊ đ
hijs hēs excēpla. s. obligatio. §. 3. 5. coherē-
tia ɔctus. puta vendidi tibi domū cū tali pa
cto ꝙ ego debeam morari in ipsa domo ꝑ
annū qđ qdem valet q2 vestitur coherētia
ɔctus. s. venditōis. alias esset nudū. 6. interuē
tu rei. puta ꝓmisi tibi aliqd dare vt face-
res mihi vl' dares aliud. Uñ statim cū dede
ro tibi qđ promisi vestitur pactum ex par-
te mea. ⁊ ideo interuentu eius tibi es mi
hi obligatus ad faciendū quod ꝓmisisti. ꝓ
bantur ista. insti. de ver. ob. Nudū vero dr
qñ non vestituȝ aliquo predictoꝝ vel non
continet cām: q2 tradicio rei sine causa nul
lius est efficatie. l. nunꝗȝ nuda traditio. ff. de
acqui. re. do.

4 Utrum ex nudo pacto siue ex sola ꝓmissi
one hō obligetur. R. ꝙ de iure canonico ⁊
in ɔscia sic sub pēa mortalis peccati. vt nō. i
c. i. de pactis. ⁊ in. c. Juramēti. 22. q. 5. Qđ
limito, veꝝ fm collectariū ⁊ sequitur. Pa.
in. c. prudentes de dona ⁊ in. c. si cautio de
fide instru. qñ exprimit cā. vt promitto tibi
decē q2 vēdidisti mihi talē rē vel mutuo cō
cessisti ⁊ huiusmodi: q2 si sit nudū sic ꝙ nul
la cā ē adiecta non obligat etiam in ɔscia.
Ratio q2 presumitur ꝑ errorem ꝓmisisse ⁊
sic non pōt allegari obligatio naturalis cū
nihil sit tam ɔtrium cōsēsui ꝗȝ error. 29. q. i.
§. i. ⁊. l. si per errorem. ff. de iur. omniuȝ iu
di. Aduerte tñ ꝙ si quis dicit promitto tibi
centum donare ꝙ tunc liberalitas promissi
onis presumitur causa donandi. ⁊ sic nō est
sine causa. Siliter si promittitur aliqd loco
pio q2 ꝑsumitur obligasse se fauore pie cāe
nec presumitur ibi error. c. si. de succe. ab i-
te. Limito etiam ⁊ verum ꝙ ex nudo pa-
cto obligatur. s. qñ nude paciscens habuit
animum obligandi se. q2 fm cōiter. Theo-
logos i. 4. di. 38. nemo ex quacūꝗȝ ꝓmissio
ne obligatur: nisi qui habet aīum obligan-
di se. facit. c. lrarum de voto. ⁊. l. obligatio
num. la prima. ff. de ac. ⁊ ob. Alias si nō ha
buit animum obligandi nō tenetur sub pe
na mortalis peccati ad pactum nudum ser
uādum: nisi subesset causa que ad hoc obli
garet de necessitate precepti. puta. promisi
patri meo vesteȝ qui moritur ex frigore q2
tenetur ꝗȝuis non habuerit animum obli-
gandi se. Datur. 3. limitacio. s. si cōditio vel
rōnalis causa non aduenit postea que si a
prin. affuisset nō ꝓmisisset: q2 si talis causa
aduenit ⁊ propterea nō impleat nudū pa
ctū nō peccaret mortalr fm Jo. de notho.
in. 4. di. 38. ⁊ fm sāctū Tho. 2a 2e. q. 11. qđ
bñ nō. Addo ⁊ quartū. s. ꝙ sit honestū. lici

tum.possibile ꝛc̃.de quibus.ſ.dico de pa-
cto vestito

5 Utrū oriatur actio ex nudo pacto. ℞. Jn-
no.in.c.nouit de iudi. ꝛ multi alij ꝙ nō. ſ3
solū ꝯpetit offīn iudicis iplorare. S3 ego
credo ꝙ oriatur de iure canonico.vt tenet
Ho.Jo.An.do Anto. ꝛ Pa.cū glo.in.d
c.i.de pactis. ꝛ Archi.in.c.quicūq3 suffra
gio.i2.q.2.ad minus conditione ex canōe
ꝑdicti.c.iuramenti.qꝺ itellige i casu qñ ob
ligat ad mortale peccatum alias non.

6 Utrū oē pactū vestitū obliget. ℞. ꝙ non.
vt nō. Pa.in.c.pactiones.ꝺ pactis. Et qñ
hoc sit ꝙ nō obligat.dic vt dixi.s̃. Juramē
tū.5.qꝛ vbi iuramentū nō obligat nec pac-
tū. Jtē pactū dolo initū ñ valet.c.cum vni
uersoꝝ.ꝺ reꝝ pmuta. Jntellige quo ad do
losū. Jtē si sit alteri captiosū.ff.de resci. vē
di.l.si id ꝙ pure in fi. Jtē ea que ꝓmittūtur
ob nimiā reuerentiā alicuius nō obligāt.l
i.ff.qua.re.ac.nō da. Jtē qñ pactū cōtinet
turpitudinē.l.si vnus.§.pacta que turpem
cām.ff.de pac. ꝛ oē pactū ꝯ ius dr turpe.c
faciat hō.22.q.2.ꝰm tñ distinctōem.de q̃ i.§
8. Jtē pactū in ꝯuentōibus inoiatis nō ob-
ligat si ille cū quo ꝯxit ñ iplet ex pte sua cō-
tractū.vt.l.naturalis.§.i.ff.de pre.ver. ꝛ.l.
ex placito.C.de re.pmu. Jō cū qs cōuenit
cū aliquo dare sibi cētū vt nūq̄ petat tale
quid talis nunq3 poterit petere centū qꝛ nū
q3 pōt iplere.qꝛ sp poterit petere.secus si cō
uentio fiat.ꝓmitto tibi cētū si remittas mi
hi fideicōmissū.qꝛ talis poterit petere.eo qꝛ
pōt remissionē facere.hec Bar.C.de pac.
l.conuentiones.

7 Utrū pactū initū p fratres minores vel ꝑ
dicatores.aut alios mendicantes cū recto
ribus prochialiū ecclīaꝝ sup iuribus pro-
chialibus.puta exhibitōne sacroꝝ. Jure fu
nerandi ꝛ silibus vel sup alijs quibuscūq3
valeat. ℞. ꝙ si factū est p guardianos vel
priores cū consensu suoꝝ cōuentuū vel lo
corū valet.l3 nō interuenerit licentia sui ge
neralis.aut principalis.aut capituli. aut se
dis apostolice.quo ad fratres miores. Dū
mō alias sit honestū ꝛ licitū.ꝺ pactis.c.q3
uis.li.6.

8 Utrū pactū iuramento firmatū qꝺ i se cō
tinet turpitudinē.s.peccati. l' ē ꝯ ius vale
at. ℞. Pa.in.c.pactōes.de pactis.ꝙ si con
tinet turpitudinē ex pte vtriusq3.s.iurantis
ꝛ recipientis ñ valet.22.q.5.p totū. Simil'r
si ꝯtinet turpitudinē solum ex pte iurantis.
vt in regl'a nō ē obligatoriū.li.6. Si vero
solū continet turpitudinem ex pte recipien
tis sic t3 ꝛ obligat.c.debitores de iure iur.
Rō qꝛ iuramētum principaliter.dirigitur i
deum i quo nulla pōt versari turpitudo. Si
vero nō est firmatum iuramento an obliget
vide supra. Obligatio.§.10.

9 Utrum pactum de non cedendo bonis su
is valeat. ℞. Pa.in.d.c.pactōnes ꝙ sic:nisi
sit notoria pauptas qꝛ tūc illicitū ē:qꝛ i effe-
ctu tūc videt se obligare ad carceres quod
nō pōt cum nemo sit dñs. menbrorū suoꝝ

10 Utrum pactum factū pri a filia dum nup
tui traderetur.ꝙ dote ꝯtenta nullum ad bo
na prīmonialia hēbit recursū teneat. ℞. ꝙ
nō nisi sit iuramēto firmatū.de pactis.c. q3
uis li.6.

11 Utrum pactum qꝺ est ꝯ.ſbā3 ꝯtus nec ꝯ
tinet turpitudinē valeat. ℞. ꝙ si ponat p vi
a3 modi vitiat ꝛ non vitiat ꝰm Fran. de rā
ponibus in repetitione.l.fi.C.de cōdi. ob.
cām. Uñ pactum ꝙ precariū duretiuito do
mino nō v3.vt.in.c.ꝑcarium de precario ꝛ
l.cum precario.ff.de preca. Silr si ꝯstituo
ꝓcuratorem ꝛ promitto non reuocare nō
valet ita dicit Bar.i.d.l.ꝯ ꝑcario. ꝛ Ange.
in.l.2.ff.de ꝓcura. ꝛ Bal.i.l. ꝛ in ppetuum.
ff.de ꝓcura. Et si ꝓmisit sub pena nō tene
tur ad penā reuocando.facit glo.i.c.2.de ꝯ
sue.li.6. ꝛ Ange.i cōsilio.221. Sed si appo
natur p viam ꝯditionis nō vitiatur.sed viti
at.facit.c.fi.de ꝯdi.appo. ꝛ quod nō Bar.
in aūt. ingressi.C.de sa.sā.ec. Sed ꝯ vide
tur.l.vbi mortis causa ita donatur.ff.de do
nat.causa mortis solue vt ibi p Bar.

12 Promitto tibi ter te hospitari in domo
mea stas per multos annos ꝙ non venis
nunquid petere poteris extimationem. ℞.
Jo.An.in addi.ad spec.de cens.:refert su-
os magros disputasse ꝙ non: ꝛ sic tene lic3
videatur ꝙ teneatur.per ti.ff.de alim. ꝛ ci-
ba lega.

13 Pactum de hereditate viuentis regula-
riter non valet:qꝛ inducit votum captande
mortis.vt.l.fi.C.de pactis. ꝛ ibi p doc. ꝛ p
Bal.i.libro.de vsib9 feu.de feudo dato in
uicē.l. cōmissorie.c.si quis ꝛ p canonistas
i.c.venerabilem de elec. ꝛ Pa.in.c. nulla.
ꝺ cōces.ꝑ. Et ibi sic distinguendo. Dicit.ꝙ
aut pactū de futura successione fit ad ꝯfuan
dam legitimam successionem ꝛ sic v3. vt
insti. de legi.agna.succe.§.fi.qꝛ pactum est
legi consentaneum. Aut fit ad legitimam
successionem minuendam ꝛ tunc nō valet
l.pactum.ff.de pactis. S3 si iuramēto firme
tur valebit.in.c.2.ꝺ pact.li.6. Aut fit ad le-
gitimam successione3 ꝑdendam seu ad tol

lendam liberam testi factionē ꝛ sic non v3: q2 ꝯ bonos mores. vt. l. stipulatio hoc mō. ff. de ver. obli. Adeo ꝙ ſm Bar. ēt iuram̄to. nō firmatur. ꝑ regulam nō ē obligatoꝛium. de re. iur. li. 6. vt in. d. l. stipulatio nō. ꝛ i. l. fi. C. de pac. Sed ego nō credo. q2 l3 sit ꝯ. bonos mores nō tn̄ naturales sed solum ciuiles. ꝛ ideo firmat. d. c. 2. de pactis.

14 Utru3 hn̄s parētes magnos quos timet ꝛ volens ꝓuidere aīe sue religt medietate3 oīum bonoꝝ suoꝝ pauperibus: ꝛ dicit si ꝯtingeret me facere aliud testm̄ i quo ꝯsāguineos meos istituere3 ꝑ quod reuocaretur pn̄s iudiciū ex nūc tibi. p. notario publico tāq̄ ꝑsone publice stipulāti ꝛ recipienti ꝓ dcis paupibus: dono irreuocabl'r ꝛ inter viuos dictam medietatem bonorum meorum constituens me ex nunc eam posside re ꝑcario nomine facit tādem aliud testm̄. Modo queritur vtrum pauperes valeant aliquid hēre ex tali donatiōe. R. Bal. vbi supra ꝙ fuerunt opiniones. vna ꝙ sic. que ē domini. Dy. ff. de testamentis. l. heredes. pala. §. fi. ꝛ i. r'la. qd̄ semel placuit d̄ re. iur. li. 6. Alia ꝙ nō: q2 iste ꝯctus donationis videtur impedire liberam testamēti. factionē ff. de ver. ob. l. stipulatio hoc modo. Sed aduerte ꝙ nos sumus extra cāum doctoꝝ. Nam hic iteruenit traditio. vnde ꝛ si donatio esset infirma ꝛ sine cā tn̄ domin⁹ volens transferre dn̄ium. transfert. ff. de condi. ob. cām. l. 3. §. subtilius. vel quia causa est ip̄a liberalitas vt. ff. de dona. l. hoc iure. Item ip̄a pietas vt. ff. de condi. in debi. l. cū hȳs. §. si in ea opinione sit mulier. ꝛ nō. Insti. de obli. q̄ ex q̄si ꝯctu. §. ex qbusdā adhec. C. de sa. sā. ec. l. fi. volēs ergo sustinere opinionez Dyni faciat ꝙ procedatur ad traditionis actum. qui etiam sub conditione fieri pōt. vt. ff. de acq. pos. l. qui absenti: ꝛ cautius si iteruenīat traditio corporalis q̄ȝ si ꝑcaria q2 precarium forte non v3. Tu cogita ego dimitto te sine decisione. hec Bal: Sed tu tene ꝙ si vis valeat donet alicui publice persone inter viuos sub tali conditione ꝛ tradat q2 sic valebit indubitanter

5 Utrum cum vir facit testm̄ ꝛ legat vxori certum quid hoc acto ꝙ si mutaret testm̄ siue nō ista vxor iure donationis iter viuos. debeat habere certam domum q̄ȝ sibi legauerat: ꝛ demum mutauit testm̄ nulla facta mentiōe de. dicta donatiōe. An mulier d̄beat habere dictā domū videt ꝙ non. d. l. stipulatio hoc modo. Contrarium dico quia ista donatio est pn̄s ꝛ pura quia dixit. siue mutauero siue non ꝛ ideo non est apposita in penam testamenti mutati. Caue tamē quia nisi interuenerit traditio non confirmatur morte ꝛ sufficit ꝙ traditio interueniat tempore donationis vel postea viuo donante. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. l. papinianus, alias incipit si quis pro vxore. ꝛ ar. i. l. 2. C. si qs alteri vel sibi h̄ Bal. vbi. s.

16 Quomodo interpetrantur pacta obscura. R. ꝙ in dubio contra ea qui eum apposuit ꝛ potuit apertius declarare. ff. de pac. l veteribus.

17 Pactum legis cōmissorie quid est. R. in contractu venditionis est pactio qua redditur i emptum ꝙ venditum est si non seruatur qd̄ est promissum. vt in. l. i. ꝛ. 2. ff. de le. commissoria ꝛ fit ita. vendo tibi fundum ꝛ si. ī. talem diem non solueris precium iemptum sit. In pignore autē fit sic: nisi lueris pignus. ī. certum tempus sit perditum: vel sit mihi prosoluto.

18 Utrum generaliter sit reprobatum. R. ꝙ nō. vt. ff. de le. cōisso. ꝑ totum vbi p3 ꝙ val3 in contractu venditionis. sed ipignore generaliter ē reprobatum vt in. l. fi. C. de pactis pigno. ꝛ in. c. significante de pigno. ꝛ ideo ip̄o non obstāte pignus est restituendum. nisi iurasset in tali pacto vt in dicto. c. significante.

19 Utꝝ istud sit pactu3 le. cōmissorie pigno ro tibi hanc rem ꝛ si non luero. ī. mensem nunq̄ȝ possim luere. R. Bal. vbi. s. de vsu. feu. de feudo dato inuicē. l. cō. ꝙ sic l3 non dicatur ꝙ dn̄iu3 sit apud creditorem ista ē glo. nō. in. l. vlt. C. de pac. pigno.

20 Utrum possit fieri istud pactum cum fideiussore v3 si non extraxero te de obligatiōe ꝙ pignus qd̄ ꝓ idēnitate tibi dedi loco indēnitatis sit tuum. R. Bal. vbi. s. glo. dicit hic ꝙ valet q2 spēale ē in hȳs q ꝓ alio sūt obligati q2 hoc modo possunt idemnes ꝑuari. vt. ff. de cōtrahen. empti. i. fi.

21 Utꝝ i dote valeat hoc pactū. St tibi pecuniā n̄ restituero talē fūdū loco ꝑmutationis assigno. R. Bal. vbi. s. vr̄ ꝙ sic: q2 ista ē q̄dā ꝑmutatio. vt. ff. de iur. doti. l. ita ꝯstāte ꝛ. l. fi. Item speciale videtur in dote. vt. ff. de solu. l. calipodius.

22 Utꝝ valeat istud pactū obligo tibi talē fūdū ꝓ. x. ꝛ si n̄ soluero tibi ifra mēsē hēas eū ēptū iusto ꝑtio. R. Bal. vbi. s. ꝙ sic. ꝛ ē mirabile q d̄ l3 n̄ sit collatū i alicui⁹ arbitriū d̄clarādi ꝑtiū val3: q2 istud pactū ē ps alteri⁹ contractus ualidi. iste est casus mirabilis. ff. de pigno. l. si fundus. §. fi.

23 Utrū cū mutuasti mihi. x. nullo pignore cōstituto hoc acto ꝙ si nō soluero .ī. mensē talis domus mea sit tua ꝓ illis decē valeat tale pactum. R̷. qui. s̄. ibidem ꝙ sic: qꝛ non est pactum pignoris. vt. d. l. fi. ff. de contra hē. empti. vbi tex. ē notabilis

24 Utrꝫ cum pactum. l. cōmissorie ē apposi tum nō ipsi ꝯtui pignoris sed diu postea valeat. R̷. qui. s̄. ibidē. ꝙ sic. vt. ff. d̄ pigno. act. l. ticius. vel vbi interuenit pactum roga tu debitoris ⁊ eius gratia: nō voragine credi toris. Et dicunt ꝙ ex iteruallo valet ad exci piēdum nō ad agendū.. vt refert Bar. in. d. l. Calipodius

Pala

dicitur lineus pānus cō secratus. qui extenditur super altare: ⁊ sup quo extēditur cōporale. ⁊ a quo dꝫ bn̄dici: vide supra be nedictio. §. i.

Palium

vt hic sumitur est speciale ornamen tum archiepoꝝ in quo plenitudo officij cō fertur. de auctoritate ⁊ vsu. pa. c. nisi speal̄.

1 Qn̄ dꝫ peti. R̷: infra tres mēses a tpꝛ ꝯsecra tionis vel ꝯfirmationis si an̄ nō fuit ꝯsecra tus alr̄ pōt remoueri .c. qm̄. 100. di. nec an̄ dꝛ se archiepm̄ noiare. d. c. nisi. Nec etiam pōt an̄ꝙ hēat ipm̄ paliū cōciliū ꝯuocare. ꝯ ficere Crisma. dedicare basilicas. ordinare clericos nec epos ꝯsecrare. c. quod sicut de elec. §. pst.

2 Utrum Archieps possit suū palium alteri accomodare. R̷. ꝙ nō. ymo dꝫ cū eo sepeli ri qꝛ psonam eius nō trāsit. c. ex tuaꝝ. ⁊. c. ad hoc de auctoritate ⁊ vsu. pa.

3 Utrꝫ semp debeat celebrare cuꝫ palio ar chieps. R̷. ꝙ tā in sua ꝙ̄ i aliena diocesi pōt absqꝫ palio celebrare vel scādalijs. In sua v̄o diocesi nō semp dꝫ celebrare cū palio. sed tm̄ in diebus illis q in ecclie sue priuile gijs sunt expressi: extra eccliaꝫ nō debet eo vti vt in processionibus. c. fi. de auctoritate ⁊ vsu. pa.

4 Aquo dꝫ Peti. R̷. ꝙ a Papa. d. c. qm̄: ⁊ ē a patriarcha. c. antiqua de priuile.

Papa

sūmus ē iter oēs. qꝛ ipe solus hēt plenitudineꝫ potestatis. vt pꝫ. 2. q. 6. qui se scit.

1 Utrꝫ papa possit dispēsare in oibus p̄ceptis moralibus legis nē vel diuine. R̷. Canoni ste in. c. lr̄as de resti. spo: ⁊ i. c. ꝓposuisti de ꝯces. p̄ben. ⁊ in. c. cū ad monasteriū. de sta tu. mo. ⁊ in. c. p venerabilē q filij sunt legi. varie ⁊ cōfuse loquūtur nec. ex eoꝝ doctri na pōt hec q̄stio declarari. Sꝫ vt clar̄ itelli gat̄ sic distigo vt colligo ex dotrina Scoti i. 3. di. 37. ⁊ Alex. i. 3. pte. ⁊ Hēri. i. 5. quol̄ q. 29. ⁊ Fran̄. in. 2. s̄nīaꝝ. ꝙ sūt aliqua de le ge nē. seu. dina tāꝙ principia pratice nota ex terminis. que sūt hec. Finale bonū ē ap petēdū. Maluꝫ itellige. moris ē fugiēdum: qꝛ aut auertit a finali bono vt est cupiditas mortal̄. Aut retrahit ab ipo vt ē cupiditas vēialis ⁊ ista sūt oio i dispēsabilia Aliq̄ sūt de lege nē. vt ꝯclusiones necessario sequē tes ex principijs p̄dictis vt ista d̄s ē diligē dus. ⁊ ꝓximus. Et i istis nulla pōt cadē. dis pēsatio vn̄ isto m̄ō ius naturale dr̄ imutabi le. vt dr̄ in. c. ius naturale. 4. di. Rō ē qꝛ rō legis q̄ ē id qd̄ dicunt p̄dcā duo principia ab eis nō pōt seperari i aliquo. casu. Un̄ qꝛ primū p̄ceptum decalogi ⁊ f̄m sūt de hu iusmōi. Ido simplr̄ sūt indispēsabilia. Ter tiū vero p̄ceptū q̄tū ad cultū deo exhibē dū. aliq̄n silr̄ ē de huiusmōi. Ideo q̄tū ad hoc ē idispēsabile lꝫ quo ad d̄terminatōeꝫ tp̄is sit dispēsabile. vt pꝫ in. c. lꝫ. ⁊ c. cōq̄st⁹ de ferijs. Sūt ⁊ alia de lege nē nō tāꝙ prin cipia. aut ꝯclusiōes necessario a primis p̄n cipijs deducte sed qꝛ sūt multū ꝯsona p̄di ctis p̄ncipijs ⁊ ꝯclusionibus: cuiusmōi sūt p̄cepta scd̄e tabule ⁊ oia moralia data i le ge moysi ⁊ Euāgelica. Ex primo. n. p̄nci pio ⁊ cōclusionibus necessarijs sequentib⁹ ex eo nō ē quo ad ꝓximū nisi vnū p̄ceptuꝫ s. diliges eū: sed qꝛ ꝓximus fuit mutatus p peccatū ⁊ fctūs ꝓn⁹ ad malū iō addita fue rūt plura p̄cepta tāꝙ multum ꝯsona p̄mis principijs ⁊ ꝯclusionibus p̄dictis. Et i istis q̄tum ad rōeꝫ ipoꝝ nō pōt cadere dispēsa tio. sed bn̄ q̄tum ad obseruātiā factionum sicut. ⁊ Aug. i. li. ꝯfessio pōit exēplū dicēs. ꝙ sicut medicina ē ars imutabilis tm̄ medi cus aliq̄n mutat precepta languentibus: ⁊ tm̄ rō p̄cepti artis. in se ē imutabilis. vnde lꝫ papa nō possit dispēsare vniuersalr̄ i p̄ceptis s̄e tabule qꝛ vt cōiter. ⁊ in plibus in eis iest rō legis. Tn̄ si occurreret casus pticularis in quo deficeret rō legis pp causas specia les ipedientes obseruatiōnē p̄ceptoꝝ legis ex applicatione ipoꝝ ad diuersas materias Tūc Papa posset dispēsare. Alr̄ vt dic̄. Ri car in. 4. di. 38. Nō videret̄ dn̄s fuisse bon⁹ pr̄familias nisi dimisisset pastorē sup. gregē suuꝫ q posset ꝯsulere oibus occurrentibus ⁊ necessario expediēdis. Nec ēt posset dici ꝙ Papa sit. gen̄alis cōmissari⁹ dei assūp tus in plenitudine p̄tatis cui⁹ ꝯtū determi nat. 2. q. 6. c. q se scit. ⁊. 24. q. i. q̄ncūqꝫ. Et qd̄ dico d̄ p̄ceptis s̄e tabule idē dic de oib⁹

ceptis veteris et noui testamenti. Vn do. Ar chi. floren. i summa dic se audiuisse a sid digis q papa Martinus qntus bita psultatone cu mltis doctissimis viris i sacra theologia et iure canonico dispensauit cu quodda q acceperat germana sua in vxorem pp multa mala et scadala q eueissent si ea dimisisset et q euitari n poterat. nisi sic dispensaret. Et ide ego dico de silibus. ar. 2. q. i. c. mlti i fi. et. d. c. q se scit cu silibus. Et sic fz hanc distinctoem itellige et lita. d. c. lras. et silia q videtur dicere. q 5 lege dinam et euagelica aut aplm n pot papa dispesare. vt i. c. sut q da. 25. q. i. Quia vez e vbi ro legis n cessat Et in pdicta opi. pcurrut oes canoniste. si bn itelligatur qn dicut q papa pot dclarare. iterptari. et litare. ac distiguere ius dinu qd nihil aliud e dicere. nisi videre. vbi ro cessat l'n. vt sic n dispeset vel dispeset. et sic tene firmiter.

2 Sz qs poterit scire qn ro legis deficit i aliquo casu. R. q istd aln hemus ex exeplo ipsius dei q multotiens dispesauit in sua lege Vn i sili casu possumus et nos cognoscere Sz qn talis dispesatois l'silis n hemus exeplu i sacra scriptura. tuc ad solu papa ptinet ipsius declaratio. cui dictu e. Qdcuq ligaueris sup terra. i. d. c. qdcuq. q qde mlta declarauit. vt i materia voti. Iuramti. et hmoi. Et aln et ex ipa nra roe colligimus vt facimus i gladio deposito que dicimus n fore redden deponeti effecto furioso. vt i c. ne qs. 22. q. 2. et silibus. Vn firmiter crdo q si aliqs petes dispesatoem i aliquo casu 5 lege dei n iterponat iportunitate munez vel precu. sed simplr ponet se in manibus ipsius pape exprimedo casu suu q deus n pmittet errare vicariu suu in dispesando.

3 Vtz papa possit dispesare i oibus q sut iuris positiui. R. q qzuis aliq canoniste teneant q n pot dispensare 5 statu vniuersale eccle. vt i. d. c. sut qda. J e in hijs in qbus decoloraretur status eccle. per. c. et si illa. i. q. 7. Ego tn dico q vniuersaliter pot dispesare. lz tn n eet tollerandus. si dispensaret 5 predcta sine ronabili ca. pur dispensatio teneret. et sic tenetur coiter.

4 Vtz papa possit dispesare i gradibus cosanguinitatis. n solu. put nuc. sed et. put ex tuc R. sm Jo. An. in. c. p venerabile. q filij sut legiti. q si 5ctu e in gradu phito diuina lege pot dispesare. put nuc. sed n put tuc. s. vt filij sint legitimi. q an dispesatone nati fuerat Sed i mrimonio humana lege. phito pot dispensare ne du put nuc. sed et. put ex tuc. Qd lito vez quo ad istd vltiuz. nisi lus eet qsitu alteri. puta qa pre mortuo successerut ia agnati. vn lz postea legitiaret filiu no excluderet agnatos sed in iure querendo valeret. vide legitiatio. §. i. et. 2.

5 Vtz possit dispesare in bigamia. vide. s Bigamia.

6 Sed qd de obligatoe qsita laico q ei no subest quo ad tpale iurisdictoem. R. Pa. i c. 2. de voto. q si talis obligato solu 5hitur ex fidei prestatioe. sic papa pot ex ca ab ea absoluere et dispensare. vt i. c. 9to de iure iur. Sec9 aut si aliude eet qsita. qz cu talis obligatio sit de iure getiu. no poterit p papa tolli. Cle. pastoralis. d re. iudi. et no. In no. in. c. que in ecclesiaru. de psti. et legitte in. l. fi. C. si 5 ius vel vti. pu.

7 Que sut q reseruantur pape. R. q absoluto ab excoicatoe i. 39. casibus. de qbus. s Excoicatio. 5. Ite dispesatio i multis. de qbus. s. Dispesatio et Irrgularitas. Ite cae grauiores. facit. c. i. de iura. calu. et. c. multis 17. di. et. c. quot. 24. q. i. et. c. vt debitus. de appel. et que sint. vide in. c. q translatoem. de offo le. in glo. q hic omitto. qz parum ptinent ad confessores.

8 De eo q gerit se p papa. no electus a duabus ptibus cardinaliu. et de obseruandis i eius electoe. hes. s. Excoicatio. 7. casu. 2. et casu. 13.

9 Vtz papa possit decidere 5 aliud statutu i ca fidei sine 5cilio. R. q no. vt i. c. Anastasius. 19. di. qz papa pot errare in fide. 40. di. si papa. sed no tota ecclesia. c. a recta et ibi bona glo. 24. q. i.

P Araferna dr a para qd e iuxta et ferna qd e dos qi iux dote. Vn bona parafernalia dicutur oia boa vxoris ex dote. vt dicit glo. in R ca. C. de pac. puen. Azo i suma. C. de iure do. Bal. in. l. 2. C. d sen. q. si. cer. 9tita. et i. l. fi. C. q po. i pigno. heantur. et i. l. ob maritoru. C. ne vx. p marito. et i. l. si mulier. C. de pac. 5ue. Et de istis hes tex. in. l. si ego. §. dotis. ff. de iure do. et glo. in. c. plerucq. de dona. inter vi. et vxo.

1 Vtru statutu loques de dote extendatur ad parafernalia bona. R. q sic. sm glo. in. c. ex lris de pigno. Albri. in. l. vbi adhuc. i. 22. coluna. C. de iure do. et in R ca. C. de re vxo. ac. et i. l. de qbus i. 4. coluna. ff. d legi.

2 Vtz bona parafernalia sint priuilegiata sicut dotalia. quo ad hoc vt bona viri sint ypothecata sicut p dote. R. glo. i. c. ex lris de pigno. et glo. i. l. fi. C. de pac. 5ue. q sic.

Un si spālem sibi ꝑ hijs ypothecā a viro exegit illa erit contenta. Si aūt nullam exegit hebit ypotecata oīa bona viri ꝑ oibus pfatis bonis. vt in. d. l. fi. Et de qbus hз vir admistratōem. De alijs aūt q̄ vxor penes se retinet n̄ hз ypotecam in bonis viri. fm Pa. in. d. c. ex litis. Ista tn̄ ypoteca n̄ ē priuilegiata sз cōis fз Inno. ꝛ Jo. An. in. d. c. ex literis.

3 Utrū maritus debeat hēre fructus dictoꝝ bonoꝝ paternaliū. R. ꝙ nō naturales qm̄ dn̄iuз eoꝝ nō est translatū in viꝝ. qꝛ nūqз p̄sumitur translatū nisi ꝓbetur. vt nō. glo. i d. l. fi. sз solū pōt hēre comodū bonoꝝ alioꝝ pp labores in exigendo. Aduerte hic ꝙ qm̄ maritus dз hēre fructus. nihilomin⁹ si aliqd supest ꝙ nō sit ꝯsūptū dr̄ ptinere ad ipsam vxorem. p ea q̄ nō. in. l. vbi adhuc. C. de iure do. ꝛ in. l. fi. C. de pac. ꝯuen. ꝛ ibi Bal. dicit Bar. consuluisse.

4 Sз nunqd in deferendo in domū mariti dicta bona. ꝛ ea eidem assignando transeant in dn̄ium mariti. R. ꝙ nō. vt in. l. si ego §. dotis. ff. de iure do.

5 Ex q̄ culpa tenetur vir si male. d. bona administrat. R. ꝙ d dolo. lata clpa. ꝛ leui culpa. vt nō. in. d. l. fi.

6 Sз qua actōe repetuntur. R. ꝙ si dn̄ium eoꝝ trāstulit in maritū cōdicet cōditōe certi. vel sine cā. vel ob cām. Si aūt nō transtulit dn̄ium ad exhibeñ. si nō nixus sit maritus āmouere. Uel rex āmotarū si sit nixus āmouere. vt in. d. §. dotis. Uel fm glo. ibidem aget depositi. qm̄ eas custodiēdas maritus accepit. vel mandati qm̄ vxor mandauit custodiam earum marito.

P Arentis

appellatiōe nō tm̄ pr̄ sз ꝛ auus ꝛ pauus. ꝛ deiñ omnes supiores continentur. Sed ꝛ mater. ꝛ auia. ꝓauia. ff. de ver. si. l. appellatione.

1 Parentes quō tenentur alere filios. ꝛ filij parentes. hēs. s. Alimenta. ꝛ. s. Filius. §. 21. Et quō tenentur ex cōtractu filioꝝ. sup Obligatio. §. fi. ꝛ ex delicto supra Dominus. §. 4.

P Aricida

est qui parentē occidit vsqз i infinitum in linea ascendentiū ꝛ descendentium. Et non solum qui occidit. sз ꝛ omnes qui sunt conscij ad hoc vel operam in aliquo dederunt. vt. l. i. ꝛ. 3. ꝛ. 4. ꝛ. l. vtrum. ff. de parici.

1 Que pena paricidarum. R. ꝓmo vgis dз cedi. deīde i sacco coꝝ ꝯsui cū cane. gallo vipera. ꝛ simia. ꝛ sic iactari in mari. vel flumine. Et si flumen vel mare non est prope bestijs subiciatur. l. penul. ff. d parici. ꝛ C. eo. ti.

P Arrochia

dicitur loc⁹ in quo dgit populus alicui ecclesie baptisma li deputatus certis finibus limitatus. Unde plures ecclesie baptismales non debent eē in eisdem limitibus. 16. q. 1. plures baptismales. facit. c. 1. 13. q. 1. de hijs que fiunt a pla. c pastoralis. Aliquando parrochia dicitur totus epātus. c. 1. de rapto. de parro. c. sup eo. de offō archiepi. c. 2. §. pli. Nō. Hosti. ꝛ Go. in sūma eo. ti.

1 In quo consistit ius parrochiale. R. ꝙ i 7. Primo. vt i diebus dn̄icis ꝛ festiuis populus audiat missam in sua parrochiali ecclesia. d quo dic. vt. s. Missa. §. 59. Precipitur tamen in virtute obie ꝛ sub intermiatione maledictionis eterne religiosis omnibus. ne dicant aliqua verba. intellige infamatoria vel falsa vt retrahant laicos ab ecclesiarum suarum frequentia vel. accessu. i Cle. religiosi. de ꝓuile. Secundo consistit ius parrochiale in decimis. 16. q. 2. in multis. de deci. c. ad aplice. de quo. s. Decime Tertio in oblatōib⁹. 10. q. 1 qꝛ sacerdotes. ꝛ. c. sanctorum. ꝛ. c. se. Quomodo autem obligantur ad oblatōes. vide. s. Oblatio. §. i. Quarto in penitentijs accipiendis. in. c omnis. de pe. ꝛ remis. vide. s. Confessio. 3 Quinto in exhibitōne sacramentoruз. Sexto in sepulturis. Septimo in benedictōne nubentium. de quibus. de sepul' per totum 13. q. 2. placuit. de simonia. c. suam. ꝛ vide in suis locis. Gre. tamen. 9. in ꝓuilegio. qd incipit. attendentes. declarat ꝙ in ꝓuilegijs minoribus concessis. vbi dicitur saluo iur parrochiali. intelligi debere circa oblationes. decimas. ꝛ p̄mitias solū. ꝛ n̄ i alijs.

2 Quomodo efficitur quis de parrochia aliqua. R. ꝙ acquisitione domicilij ibideз vt supra Domicilium. Item quo ad sacramētuз confessionis ꝛ eucharistie. Efficit et cum quis per maiorem partem anni. puta per plus q̄ per sex menses in ea moram facit. licet ibidem non transtulerit domicilium fm Pa. in. c. omnis vtriusqз ꝛ c. Et de h vide supra Confessio. 3. §. 10. ꝛ. 11.

P Artis

appellatione quid continetur. vide. s. Fama. §. 4.

P Atientia

est suas ꝛ suoruз iniurias

ac cetera mala equanimiter ferre.23.q.i.§.i Utrum semper sit habenda.R. q sic itus. sed ab extra non quando non expedit saluti proximi.23.q.i.paratus.quia vbi hostis non personam.sed fidem querit si sibi nõ resistitur. non paciencia sed negligentia ẽ 23.q.3.Maximianus.Et paciencia prelatorum qua vitia nutriuntur pestifera est.23.q.3.iustum. lz aliquando tolleretur aliqđ malum laudabiliter pꝑter maius malum euitandum.23.q.4.ecce.⁊.c.sequẽti. Sed quando expedit saluti proximi.sic etiam ẽ habenda ab extra.⁊ sic intellige illud Lu.6. Si quis percusserit te in vnam maxillam prebe ei ⁊ c.fm Augu.quantum ad preparationem animi.⁊ alteram si ei⁹ saluti expedit d.§.i.alias non.sicut nec xp̄s eam prebuit in conspectu pontificis percussus.dicto.c. paratus.

Patria

Patria potestas est de iure ciuili introducta. ⁊ soluitur. Primo cum pater transit in potestatem alterius.puta efficitur religiosus.Et ideo cum sit in potestate abbatis non poterit habere filium in potestate. vt in.l.arrogator.ff.de adop.facit.c.cum simus.de regula.⁊ nõ.in aũt.ingressi.⁊ aũt si qua mulier.C.de sa.san.eccle.Item secũdo soluitur quando filius post pubertatẽ profitetur in religione approbata.vt notat glo.in.c.pmo.20.q.2.⁊ glo.in.l.si ex causa §.Papinianus.ff.de minoribus. sed ante pubertatem non potest profiteri patre inuito.quia non desinit patria potestas per ingressum ante pubertatem. ⁊ ideo tenetur patri obedire. ymo nec pater potest offerre filium impuberem religioni matre contradicente.secundum Inno.⁊ nõ. Pa. in.c. secundo.de regula.qr obediẽtia qua filius tenetur matri est de iure naturali ⁊ diuino. sed patria potestas de iure ciuili. Et ideo i istis spiritualibus magis consideratur ratio naturalis ꝗ̃ ciuilis. Nec auus similiter patre cõtradicente eadẽ rõne.

Patriarcha

Patriarcha greca lingua summus patrum interpretatur.21.distinctione cleros.dicitur etiam primas quoniam idem est.vt.99.distintione prouintie. ⁊ sũt q̃tuor principales.scilicet Romanus Constantinopolitãus.Jerosolomitanus.⁊ Alexandrinus. Alij quoqz sunt Aquiliẽsis Bituricẽsis. Cantuariẽsis.Gradẽsis.⁊ antiocenus.vt notat glo.in.d.c.cleros.

Quid pñt facere.R. q crucẽ añ se deferri faciunt.nisi in vrbe et vbi est papa vl ei⁹ legat⁹.Appellatur ad eos õnussis medijs Itẽ supplet negligẽtiã metropolitani et q̃dã alia d qb⁹ ⁊ i.c.antiq̃ de puile.et.d.c.puincie.et.9.q.3.pquestus. et de offõ ordi. pñti.li.6.et de appella.solicitudinem.

Patronus

Patronus. hẽs sup Ius patronatus.

Peccatum

Peccatum est in triplici genere. Q̃dam dr originale.qđ nihil aliud est nisi carencia iustitie originalis debite in primo parẽte accepte fm Ansel. in li.de cõceptu virginali.Et istud ẽ oio inuoluntariũ et in vniuersali et i particulari. Solũmõ fuit volũtariũ voluntate aliena.s ade.Et ppea põt remitti sine actõne et sine passione voluntatis illius in quo est.vt per baptismũ. d quo in.c.maiores.i.§.hic võ diximus de baptõ.Que q̃dem iustitia originalis fuit q̃dam auxiliũ diuinũ sup naturale necessariũ hoi rõe sue ꝯpositõis.Qr cũ sit cõpositus ex aia et corpore ex itellectuali et sẽsuali q̃ quodammõ si sue nature relinquantur.intellectũ aggrauant et impediunt ne libere ad sũmum cõtemplatõis ptingere possit.Jõ data fuit sibi iustitia originalis p quã ĩ mẽs hois subderetur deo et ei subderẽtur oẽs vires inferiores.vt libere in deũ posset tendere.cui⁹ subtractõ fuit facta p peccatũ origiale.Cuius duplex ẽ pena Una taxata peccato.s.priuatõ iustitie originalis. et carentia visionis diuine. Alia est pena ꝯcomitans. et huiusmodi. sunt infirmitates.mors.et alia mala que secuntur.sicut si iudex p peccato iponeret penam eruitionis oculorum ad quã sequerẽtur postea multa damna Hec ex Fran.de maio.in.2.sniarũ.Q̃dã dr veniale.⁊ istđ alñ est voluntarium voluntate,ppria ⁊ simpliciter.sicut qñ ex deliberatione qs dicit mendatiũ iocosũ.22.q.2.c.primũ. Alñ võ ptim ẽ pena.sicut mor⁹ inordinati q oriunt nobis ex cõruptella puaricatõis ade.Parti võ est culpa.qr lz nõ sit a voluntate,ppria añcedente.oritur tñ a voluntate ꝯcomitãte ⁊ ñ,ph:bẽte.l ñ pcante cũ possit,ph bere. l pcauẽ tales mot⁹ inordiatos.⁊ de istis dr 25.di.§.als.Et ad remissionẽ ei⁹ ꝯcurrũt tria s.pẽa.pñs gr̃a ꝯcomitãs.⁊ meritũ añcedẽs Q̃dã dr mõtale qđ qdẽ ẽ volũ ariũ ⁊ i vniuersali ⁊ i pticulari. ⁊ iõ ñ põt sine nr̃a actiõe dimitti.vt in.d.§.hic vero diximus. Et de isto intelligitur illud Aug. li.primo

retractata.c.12.⁊ li.de vͣ religiõe. Peccatũ est adeo voluntariũ.vt si ñ sit voluntariũ nullo mõ sit pc̃m.⁊.15.q.1.§. sed hoc non generaliter.

1 Quõ põt discerni peccatũ mortale a veniali.R̷.ꝙ ꝑcepta diuine legis naturalis ac huãne idicãt qd sit mortale vel veniale. Nã qcqd est ꝯ ipa de se hꝫ rõem mortalis peccati.nisi vel rõne surreptiõis.vel modicitatis. vel rõabilis cãe q̃ ad ꝑcepta humana vl' dispẽsatõis supioris excusetur. Peccatũ vero veniale ñ est ꝯ legẽ aliquã.ſꝫ ẽ ꝑter legẽ. qꝛ nõ obseruat modũ rõis quem lex sancta itendit. Hec ex.2.sniarꝝ.di.43.

2 In quo differt culpa peccati a pena.R̷.ꝙ culpa seu macula est quedã relatõ ad actũ pñtẽ vel preteritũ.quã diuina volũtas facĩ illũ q fecit reputãs idecẽtẽ inẽẽ morali.Ex q̃ idecẽtia relata ad actũ ꝑteritũ vel pñtem nascitur obligatio ad penã ex õrdinatõe voluntatis diuine. Et iõ aliud ẽ remittere culpã.aliud penã. Qñ.n.deus nõ ꝯcipit hoiẽ sub ista indecencia.tunc remittitur clpa Qñ vero nõ ꝯcipitur sub obligatiõe ad penã.tunc remittitur pena. Ex quo pꝫ ꝙ esse morale nõ ꝯsistit in re ex̃.sed in extimatõne Propterea dicit phs.1.ethicorꝝ.ꝙ alñ filij videntur trahere isecilitatẽ a parentibus. Et ibidẽ dicitur ꝙ honor ẽ honorãtis.qꝛ honorans agit virtuose ⁊ bonũ in se morale.honoratus aũt nihil facit. Siliter iniuria que fit imagini dr̃ fieri imagiato.de hoc vide Pe.aure.in.4.di.14.q.4.⁊ sic.lꝫ peccatũ no sit in eẽ naturali pꝰ actũ ipius est tañ inesse morali.⁊ iõ dãnatur si nõ deletur.

3 Peccatũ qñ dr̃ in spm sanctũ.R̷.ꝙ ẽ qñ qs ꝯtendit abicere vel remouer̃ illõ ꝙ electõem peccati posset ipedire.Verbi grã.Instigatur qs ad peccatũ ⁊ occurrit ei diuia seueritas puniẽs illud peccatũ.⁊ talis istõ abicit studiose ꝓmittẽs sibi ipunitatẽ vt peccet liberius. Et illud ẽ proprie peccatum in spm sanctũ.⁊ dr̃ ẽt malicia ⁊ blasfemia in spm sanctũ.⁊ ẽ spãle peccatũ ⁊ grauissimũ. Sunt aũt.6.que ipediũt peccati electõem que ponunt in.2.sen.di.43. Duo ex ꝑte diuini iudicij. Duo alia ex ꝑte donorũ dei. Et duo vltia ex ꝑte peccati. Et ꝑpea sũt sex spẽs peccati in spm sanctũ. Prie due sunt ꝑsũptio qua siue meritis de misericõdia dei ꝑsumunt ⁊ desꝑatio qua desꝑant de indulgentia peccatorũ. ꝯ duo ꝑria.s.ꝯ timorẽ dei ⁊ spẽ. Secũde due sunt.s. ipugnatio veritatis agnite. ⁊ inuidentia frñe grẽ.ꝯ ꝑa duo.s.agnitõem veritatis fidei ⁊ auxiliũ interioris grẽ quã ẽt in alijs nolet crescere.et dolet si videt ifres. Tertie due sunt.s.obstinatio et inpnia.ꝯ tria duo.s.ꝯsideratõem turpitudis peccati et breuitatẽ ipius delectationis.

4 Utrꝝ actus q ex sua spẽ est veniale peccatũ possit eẽ mortale.R̷.ꝙ sic tripl'r. Prio rõne finis cũ ꝯstituitur in eo.vel in q̃tũ refertur ad mortale peccatũ sicut ad finẽ.puta cũ qs dicit verbũ ociosũ cũ tali intentõne ꝙ ẽt si eẽt ꝓhibitũ de ꝑcepto nihilominus diceret.vel dicit vt ꝓuocet aliquã mulierẽ ad fornicañ. et sic intellige illud Augu.25.di.§.criminis.nullũ peccatũ adeo veniale.qn fiat criminale dũ placet. glo.sic. dũ placet ꝯplacentia fruitõis seu finis. Secũdo rõe eroneitatis cũ ex ꝯscia erronea credit mortale et illud cõmittit.28.q.1.oẽs. Tertõ rõe consensus in delectatõem. de quo.s̃.Cogitatio.hec ex sancto Bona.in.4.di.16.

5 Utrꝝ oẽ peccatũ sit reissibile.R̷.ſꝫ Alex.de al' in.3.ꝑte sũme.tractatu ð icarnatõe ði ꝙ aliqua peccata dicuntur irremissibilia negatiue que nullo mõ remitti poterunt. sicut sunt peccata solũ angelorum malorũ et hominum damnatorum. Aliud peccatum ab istis non est irremissibile negatiue. Aliqua peccata sunt irremissibilia ꝑuatiue.et sic omnia peccata sunt irremissibilia qꝛ vt dicit Jero. Pro minimo peccato nõ habent vnde satisfaciant simul homines vniuersi.qꝛ nemo aliquid ex se habet quo remittant. Tertio dicuntur peccata irremissibilia ꝯrie. eo ꝙ contrarie disponunt ad gratiam per quam remitti pñt.et sic peccata in spm sanctũ ꝓprie sunt irremissibilia. vt pꝫ intuenti.nõ qꝛ nõ possint remitti ſꝫ qꝛ ꝯtrarie disponunt hoĩem vt remissionẽ consequatur.

6 Utrꝝ voluntas et opus exterius sit vnũ peccatum.vide preceptũ.§.14.

p

PEculium dr̃ quasi pusilla pecuia siue patrimonium pusillum.ff.de peculio.l.depositi. Alñ dicitur omne patrioium cuiuslꝫ hominis etiam liberi. vt.ff.ad trebe.l.cogi.in prin.et multis alijs modis dicitur peculiũ.vt notat glo.i R̷ca.ff. ð peculio. Sed hic intendo tractare de peculio quod filius acquirit viuente patre.et sb ipius potẽtate existens.

1 Quot sunt eius spẽs.R̷.quatuor. Prima dicitur peculiũ ꝓfeticium.s.qð ꝓficiscitur ex rebus pr̃is. Uñ glo.in.l.cũ oꝫ.C.de bo.qꝫ libe.dicit ꝙ ex capitur large vt ꝯp-

bendat oē id quod occasione pr̄is obuēit l.additio.ff.de acq.here. Et istud acqritur pr̄i quo ad ꝓpetatem ꝛ vsufructū. Simili ter dic de acqsitis a clerico ex bonis eccl'e vel eius intuitu q̄ sūt eccl'e quo ad ꝓpeta tem ꝛ vsufructum. Et ideo non pōt disponer nisi vt a iure conceditur. vt.s. Clericus.13.

2 Secundū dr̄ aduenticiū.s.qd acqritur ex industria .vel ex donatione facta aliunde q̄ꝫ intuitu patris aliter aliunde prouenit ex euentu vel fortuna seu industria Excipe res que ab imperatore uel augusta donantur que quasi castrense iudicantur. C.d bo. qꝫ li.l.cuꝫ multa. Idē dicit de donato a rege.qꝛ statutum loquens de imperatore generaliter intelligitur fore statutum de rege pticulariter s̄m nō.p Inno.in.c.sup qbusdam.de ver.signi. ꝛ in isto aduentitio fili⁹ familias acqrit dn̄ium siue ꝓprietatem.sed pater hꝫ vsufructū donec vixerit. Nisi s̄mi serit vel nisi ab aliquo sibi detur vel relinq̄ tur hoc pacto.vt ad pr̄em non ptineat vsufructus.vel nisi succedat filius vna cū pr̄e in hereditate fratris vel sororis. Uel nisi qn̄ pater nolluit assentire filio adeunti hereditatem aliquam. Uel nisi pater cōmiserit incestas nuptias. Uel nisi patre minus legitime diuertente.bona filijs applicentur. Insti.per quas perso.no.acqui.§. sancituꝫ in glo. Item si filius recipit dotem patre non consentiente nec se obligante s̄m Bar.in.l contra.ff.re.amo.qꝛ in istis patri non acq ritur vsufructus nec quicq̄ꝫ aliud. Sed si eum emancipauerit.tertia pars vsufructi⁹ aliorum aduenticiorum remanebit apud patrem solum.vt in.d.§.sancitum.sed si p̄ moriatur filij erit sp̄aliter ꝛ totaliter.nec communicabit cuꝫ alijs fratribus. Si aūt filius p̄moriatur ante q̄ꝫ pater.totum erit patris nisi filios reliquerit.nam tunc filij erunt loco patris. Unde dicit tex.in.d.§.sancitum. Si id qd suis laboribus. vel ꝓspera fortuna ei accessit hoc in aliuꝫ perueniet luctuosum ei fiet.

3 Tertiuꝫ dicitur castrense qd a parentibus cognatis.aut alijs.degenti in militia donatur.vel qd ipse filiusfamilias in militia acq̄ siuit qd nisi militaret acquisiturus n̄ fuissꝫ nā qd erat ꝛ sine militia acqsiturus id peculij eius castrense non est.ff.de castrē.pecu.l.castrense cum ibi notatis.

4 Quartum dr̄ quasi castrense qd acqrit̄ a viris disertissimis.patronis caꝫ.viris duo tissimis memorabilibus.s.notarijs ꝛ agentibus in rebus.nec non magistris studiorū liberalium artium.archiatrisqꝫ.s.medicis ꝛ omnibus omnino qui salaria vel stipendia recipiūt publica. C.de inoffō. testa.l. cū antiquis. Ex predictis patet q̄ notarij communes non acquirunt in quasi castrense.sꝫ solum notarij officialium qui deberent habere salarium de publico.

5 Sed quid de acquisitis per clericos.filiosfamilias. R̄.quod res omnes quolibet modo ad eorum dominium venientes habebunt suas ad similitudinem castrēsis peculij.ita q̄ de ipsis ad libitum disponere poterunt ꝛ testari ligitima legata filijs vel parentibus.vt in aūt.de san.epi.§.presbiteros. ꝛ ponitur. C.de epis. ꝛ cle.aūt.p̄sbiteros. Quod limita verum nisi acquirantur ex bonis ecclesie vel eius intuitu.qꝛ tunc n̄ poterunt disponere.de quo dic vt.s. Clericus.13.

6 Utrum acqsitum p muratores.aut carpētarios. ꝛ alios laboratores inrebus comunibus.q̄ ēt hn̄t salariuꝫ ex publico sit qi castrense. R̄.q̄ nō.qꝛ n̄ solū requiritur q̄ id qd acqrūt sit ex publico. sed oꝫ q̄ sit ex publica cā. vt puta publico offō aduocatōis notarij cōis vl' officialiū. ꝛ huiusmodi.aliter non erit qi castrense. Sali.tn̄ in.l. fi. C. d inoffō.te.tꝫ q̄ ingenierij dn̄orum vl' cois id qd acquirunt hēbunt ꝓ qi castrense.

7 Sed nunqd aduocati qui ex aduocatōne aliquid acquirunt non ex publico.sed a clientulis hēbunt ꝓ castrensi. R̄.s̄m Bal. in.d.l.fi.q̄ sic.qꝛ cedūt loco publici salarij Ex quo eis hodie non soluitur ex publico.l.fori tui. C. de aduo. diuer.iudi. ꝛ ibi dicit Bar. q̄ similiter erit quasi castrense id quod acquirunt assesores s̄m glo.ibidē Idem dic s̄m Bar.in.l.si mulier.ff. de castren.pe. de relict s aduocato ꝓ emēdis libris l' equo cā eundi ad officia. ꝛ hui⁹mōi

8 Utrum donatum filiofamilias.militi. ad uocato.aut aliō officium publicū habenti sine alia expressione sit castrense.vel quasi R̄.s̄m Bar.in tractatu de duobus fratrib⁹ q̄ aut donantur res necessarie militie siue apte.vt equus ꝛ arma militi.libri aduocato.tunc indubio dicetur eē castrense vel qi a quocunqꝫ donētur eisdem.l. miles preci pua. ꝛ.l. castrense.ff. de castren. pecu. Si autem donantur ea que non sunt apta ad militiam non erit castrense.etiā si expresse dixerit.vt.l.si forte.ff.de castrē.pecu. ꝛ qd ibi tenet Dynus. ꝛ. C.eo.ti.l.i. Et hoc verꝫ nisi in duobus casibus. Primus quando ille qui ddnat soluꝫ ex militia l' aduocatōe

⁊ huiusmodi notus est. Secundus casus est quando talia donata lz nō sint apta ad militiā vel aduocatōem. tñ dantur expsse vt uendantur ꝓ emēdis armis. libris ⁊ huiusmodi necessarijs ad. d. publica officia. Alia vero que possunt esse apta ad militiā ⁊ ad alia. vt seruus: tunc si specialiter ⁊ nominatim ad ipsa sint data. sic erūt quasi castrense. Secus si simplr̄ sine expressione. qꝛ non erunt castrensia. nisi vt dictuz ē sint data a noto solum ex militia. l. si militi. ff. ð ca. pecu. ⁊ qð notat Bar. in. d. l. si forte.

9 Quid de donato filiofamilias qui nō est miles. nec in aliquo publico offō cum ista expressione ꝙ sit ei castrense vel quasi. R. ſm Bar. in predicto tractatu. ꝙ lz appositio talium verboꝝ non valeat. nisi vt sit aduenticium. vt. d. l. si forte. operabitur tñ vt patri non acquiratur vsusfructus qð pōt facere donans. vt. C. de bo. qz li. aūt. excipitur. ⁊ sic lz vitietur expressum. ñ vitiatur tñ tacitum. l. i. ff. qui. mo. pi. vel ipo. sol.

10 Utrum libri empti a patre filio suo sint q̄si castrense. R. ſm Bar. in. d. tractatu. ⁊ in. l. i. §. nec castrense. ff. de col. bono. ꝙ aut pater tradidit ⁊ se donare expressit. ⁊ tunc si filius erat aduocatus acquirit sibi i quasi castrense. l. i. C. de ca. pe. ⁊. l. castrense. ff eo. Nec pater poterit sic datum reuocare. l. si filius. C. fami. herci. Si vero non erat doctor tempore donationis. sed scolaris. tunc non pōt dici quasi castrense. qꝛ conditio persone hoc nō patitur. Nam scolares non gaudent priuilegijs quo magistri ⁊ doctores. l. i. in fi. C. de stu. libera. Et facit qð nō. in. l. fi. C. de iuris. oīuz iudi. qð ueꝝ ītellige. nisi ante mortem patris compleuisset studium suum. qꝛ sic cepit quasi militar̄. ⁊ tunc erunt quasi castrense. l. siue emancipatis filijs. C. de dona. ⁊. l. donationes in concubinas. §. pater. ff. eo. Nota tñ ꝙ lz ñ fuerit doctō. nec effectꝰ añ mortē pr̄is si pꝛ ei ñ emancipato libros dedit. sz eos non ē adeptus nisi pꝰ emācipatōez ꝙ erūt sui. qꝛ ꝯfirmatur donatio. d. l. siue ⁊. d. §. pater. Idem dic de quocunqz donato a patre filio emancipato. vel etiaz non emancipato si mō emancipatus voluntate patris possedit ꝙ erit filij. nec pater postea poterit reuocare. d. l. siue. Secus si post emancipationez tenuisset donata ante eam contra voluntatem patris. Similiter idem dic ꝙ cōfirmatur dicta doātio morte ēt si ñ erit ipe emancipatus. ⁊ sic post mortem pr̄is talia erunt sua. nec coicabit cum fratribus alijs l. filie. C. fami. hercis. ſm opinionez approbatam in glo. d. l. siue. Aut pater non tradidit nec expressit se donar̄. ⁊ sic lz emerit nomine filij sui. nihilominus erunt patris ⁊ coicabit eos cū alijs fratribus post mortē patris. l. i. in prin. C. de ca. pecu. requiritur .n. traditio vt videatur donare. l. 2. C. si qs vel si alteri qð si nescitur an donauerit vel ne. tunc ſm Bal. in additionibus ad prefatum tractatū Bar. ad coniecturas est recurrendum. ſm ea que. ĩ. dicā in. §. 32. Aduerte hic ſz Bar. i aūt. ex testō. C. de coll. ꝙ donatū a pr̄e filio emancipato ē ꝯfereñ post mortem ⁊ computabitur in eius ꝑte. Sed donatū filio exñti in sua potestate. lz nō valeat in vita ipsius patris tñ assumit sibi vim post mortem. ⁊ hz vim legati. vt i. l in donationibus. C. ad le. fal. ⁊. l. donationes la prima. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. Et sicut legata ⁊ fideicōmissa non cōferūt l. a patre. C. de coll. sic nec talis donatio. Fallit hoc in tribus casibus. Primus qñ emergitur inequalitas. l. pe. C. de coll. Secundus quando pater hoc expressit. Tertius qñ dedit vt hēret i peculio. l. si donatione. C. de coll.

11 Utrū oē acqsitū ex pecunia patris a filiofamilias sit ꝓfecticiū. R. ſz Bar. in predicto tractatu. ⁊ in. l. cum oportet. C. de bo. qz li. ꝙ id quod acquirit filiusfamilias ex bonis patris siue sit pecunia. siue sint possessiones sibi ab eodē date sine labore et industria sua. puta dando possessionem alteri colono. vel pecuniam mercatori. ex qua habuit de lucro tale lucrum erit ꝓfectitiū. Sz id qð acqrit ex predictis bonis ex labore suo vel industria. puta laborando agrū predictū. vel negotiando de pecunia predicta sicut lucrū qð fit ex pecunia. ꝓ ꝑte attribuitur ꝑsone lucranti. ⁊ ꝓ ꝑte pecunie. l. i. C. ꝓ socio. ⁊. l. si non fuerint. §. i. ff. eo. sic tale lucrū erit ꝓ ꝑte que debetur possessioni vel pecunie ꝓfectitiū. ⁊ ꝓ ꝑte. q̄ debetur operi ꝑsone lucrātis erit aduentitiū. d. l. cū oz pꝰ prin. vbi pz ꝙ oē lucrū ꝓueniēs ex ꝑsona filij ē aduētitiū. Nec ob. l. si ita. § fi. ff. de vsu ⁊ hita. ⁊. l. p ſuū. §. fi. ff. de acq. re. do. quas allegat Spe. q tenet ꝯtriū. qꝛ loquuntur in ſuo qui acqrit dño ex ope ꝑsone sue. Et hoc tene. nisi ex pecunia patris fecisset vsuram. qꝛ licet glo. in. d. l. cū oportet teneat cōtrariū. tñ tu tene cū Bar. ibidē ꝙ tale lucrū ñ erit nec ꝓfectitiū nec aduēticiū. sed totū restitueñ ꝑ ipsū filiū. ⁊ glo. itellexit qñ vsure licite erāt ð iur̄ ciuili. qð ho

dic non est.c.sup eo.de vsuris.

12 Utrū filiusfamilias q lucratur vigore sta tuti ex morte vxoris sue dotē l'ptem debe- at eā hēre ꝓ aduentitio.℞.Bar. in.d.trac tatu. ꝙ aut filius sustinet onera mr̄imonij de lucro sue ꝑsone.⁊ tunc filio erit aduenti tiū.Si vero ñ ipe sed pr̄ sic erit ꝓfectitiū.Et sic itellige opi.Dy.i.l.si cū dotē.§.nūc trās- grediamur.ff.solu.ma.q tꝫ ꝙ non ē aduēti tiū sed coicabit post mortē pr̄is cū alijs fra tribus.ꝑ.l.2.C.fami.her. Si vero ꝑtim pr̄ ⁊ ꝑtim filius sustinet.tunc ꝓ rata oneris ꝑ- tim erit ꝓfectitiū ⁊ ꝑtim aduentitium.l.sed ⁊ si qs.§.i.ff.de usufruc.⁊.l.si fuus cois.§ fi.ff.de stipu.seruo.

13 Utrū donatū vel relictū ab ex̄neo filiofa- milias sit aduentitiū.℞.ſꝫ Bar.in ꝑdicto tractatu.ꝙ aut datū est ꝯtemplatōe patris. ⁊ sic erit ꝓfectitiū. Si vero datū ē ꝯtēplati one fili sic erit aduētitiū.i.l.sed si plr̄es.§.ar rogato.ff.de vulga.⁊ pu.substi.⁊.l.addi- tio.ff.de acqui.here.⁊.l.sed ⁊ si qd donet ff.de vsufruc.⁊ nō.glo.in.d.l.cum oꝫ. Si aūt ñ appaꝛt cuius ꝯtēplatōe sit datū.ꝺ pre henditur ex futuro euentu.puta qñ relinqt filio.vt post mortē pr̄is hēat.sic ꝑsumit ꝙ ꝯtēplatōne filij.Si vero vt tm̄ viuente pr̄e. sic ꝑsumitur ꝯtēplatōe pr̄is datū.Silr̄ ex o- pere ꝯꝑhenditur.puta filius faciēdo mer- cantiā acqsiuit amiciciā cū aliquo ex qua a liquid sibi donauit.qꝛ tunc erit sibi aduēti- ciū.l.sociū qui.§.fi.ff.ꝓ socio. ⁊ ibi est ca- sus exꝑssus.qꝛ ꝯtemplatōe filij. Jō nō. ꝙ oēs leges que dicunt inspicien̄ cuius ꝯtē- platōe debēt itelligi ꝺ cā ꝓxia.d.l.sociū.qm̄ in dānū acqrentis ñ ꝯsideratur cā remota l.fi.ff.cōiūgē.cū emācipa.libe.ſꝫ bñ ꝯꝫtum ad comodū.l.si forte.ff.de ca.pecu.

14 Utꝝ oē acqsitū ꝑ filiūfamilias sit ꝑsumē dū ex bonis pr̄is in dubio ⁊ sic ꝓfectitiū.℞ Bar.vbi.s̄.ꝙ aut resultat suspitio delicti. nisi sic ꝑsumatur.puta.qꝛ filia ꝑsumet tur- piter acqsiuisse.qꝛ alr̄ nō potuit hēre. ⁊ sic credetur ex bonis pr̄is acqsitū. vt suspitio delicti euitetur.l.si defunctus.C.arbi.tutel. ⁊.l.quintus.ff.de dona.inter vi.⁊ vxo.⁊.l ēt si vxoris noīe.C.eo.Aut suspitio delicti euitat.⁊ sic ꝑsumet ex bonis filij.d.legibꝰ Aut nec euitatur nec oritur ꝑsūptio delicti ⁊ sic recurren̄ est ad ꝯiecturas.C.de epi.⁊ cle.aūt.licentia.Et hec oīa sunt ſuanda ēt i ꝑlato tutore.vxore.⁊ huiusmōi. qui circa bōa alioꝝ versantur in ꝯscia.lꝫ glo.in.d.l. ēt ⁊ in.d.l.cū oꝫ.alr̄ dicat.

15 Utrū dona uiu filio a patre sit aduenticiū ℞.Bar.vbi.s̄.ꝙ aut ꝑcesserūt merita filij q̄ si extraneus fecisset ei donasset.sic dona tio tꝫ a principio ⁊ erit ei aduentitiū. vt tꝫ glo.C.de ioffi.te.aūt.vn̄ si parēs. Et ꝯcor dat Jaco.butri.Aut ñ donat ꝑꝑ merita sed vt filio ⁊ sic est simplex donatio que nō va let.nisi morte confirmetur. vt supra patu it.§.10.

16 Sed ad quid valet dictum peculium ad uenticium filio cum vt dictum est vsufruc tꝰ sit patris.nec de eo potest disponere.nisi vt.j.Religiosus.§.56.℞.ꝙ valet vt pꝰ mor tem patris non teneatur illud comunicare cum alijs fratribus sed erit specialiter suuꝫ l.fi.C.de colla. Peculiū vero ꝓfectitiū ad nihil valet filio.nisi ad hoc ne publicetur i casu quo alia bona pr̄is publicantur.vt in l.si finita.§.de vectigalibus.ff.de dam.ifec. Et quod ibi notat Bar.post mortem tm̄ pa tris erit cōe cum alijs fratribus.

17 Utrum de peculio castrensi vel quasi fili usfamilias possit testari ⁊ ad libitum dispo nere.℞.ꝙ sic ſm omnes doc.quia illud ac quirit sibi ⁊ quo ad dominiuꝫ ⁊ usūfructū nec illō cōmunicabit cum fratribus post mō tem patris.d.l.cum antiquis.C.de ioffi.te- sta.⁊ multis alijs.

18 Utrum pecunia data filiofamilias a patre ꝓ studio sit ei imputanda post mortem pa tris i ꝑte sua ab alijs fr̄ibus tꝑr diuisiōis.℞. Bar.in.d.tractatu ꝙ si apud patrem nihil erat qꝺ eēt filij non imputabitur ei in ꝑtem l.que pater.ff.fami.her.Si vero apud pa trē erat pecunia filij ex castrensi vel quasi peculio.tūc in dubio presumetur ꝙ pater administratorio nomine egerit id de pecu nia ipsius filij.⁊ sic imputabitur ei in par- teꝫ.facit quod nō.i.l.fi.C.de dotis ꝓmissi. Sed iuditio meo mihi videtur ꝙ pr̄ dādo filio ꝓ studio vel filie ꝓ dote ꝙ ꝑsumatur dare de suo.qꝛ pietas paterna ad hoc idu cit.Secus in extraneo.nisi patris substātia eēt tenuis ⁊ filij habundans. qꝛ sic tenerē cū Bar.alias non.

19 Quid si pater dedit pecuniam filio pro emendis libris ⁊ ipse lusit.vel i meretrici- bus expendit.℞.ſꝫ Bar.i aūt.quod locū C.de colla.ꝙ post mortē patris computa- bitur ei in suam ꝑtē.ar.d.autentice.sicut mulieri que passa est consumi dotem com putabitur ei in ꝑtem suam. vt in.d.aūt.qꝺ locū.Jdē dic de donato ꝓ emancipatōne a patre filio ꝙ erit cōputan̄ ei tꝑr diuisiōis ſm Bar.in.l.prima.§.nec castrense.⁊ i.l. vt liberis.C.de colla.

20 Utrum filius q incepit studere viuente pr̃e de eius mandato possit post morte pr̃is de coibus bonis pficere studiũ. R. Bar. in. d tractatu q n. nã factũ patris erga filiũ iicia tũ catenus obligat heredẽ quaten⁹ pr̃ erat obligatus. l. τ si filiũ ff. de mu. τ ho. iuncta l. honores. §. is qui. ff. de decu. τ. l. si filia. § idẽ scribit. ff. fami. her. pp qd ↄcludit Bal. in addi. ad. d. tractatũ. q si vult pficere studiũ faciat de suo. vel si vult doctorari simili ter faciet de suo. quia est nouus actus. l. seruus legatus. §. sz si cũ mihi ex testõ. ff. d lega. i. nec fratres ei tenentur si nollunt.

21 Utrum tpre diuisionis fratruz veniant expẽse facte a pr̃e vxoris filijfamilias τ alia ornamenta. R. Bal. vbi. s. τ Bal. in. l. i hijs ff. solu. ma. q de consũptis filius n tenetur nec alius frater posset dicere. ego ducã meam τ tantundem expendã de coi. nisi pr̃ aliter cauerit in testõ. l. 3. §. fi. ff. de mu. τ ho. τ ibi per glo. τ. l. ex pte. §. fi. ff. fami. herci. De estantibus autem vt sunt vestes. τ alia lia ornamenta si sunt necessaria ad quottidianum vsum n ↄferuntur. sed sunt vxoris τ a principio tenuit donatio inter socrũ τ nurũ. l. ex ãnuo. ff. de dona. inter vi. τ vxorẽ. τ. l. si dos cũ sua glo. ff. ad le. fal. Si vero non sunt necessaria ad quottidianũ vsũ sed sunt preciosa. tunc illa qualia sunt debent ↄferri. l. illud vestimentuz. ff. de pecu. nec põt dici q morte sit confirmata donatio qr n presumũtur donata. lz dicatur maritus vr̃ donat vobis istã coronam vel brocatum. sed ad vsum concessa. l. mortis i fi. ff. de dona. inter. vi. τ vxo. Similiter dic i factis p filia. l. cũ hic status. §. orõ. ff. eo. τ p predictis facit. l. fi. ff. solu. ma. τ qd dicit Bar. in. l. si vt certo. ff. como. Ange. tñ in. l si ex re dñi ff. de stipu. ser. per glo ibi positam. determinat q vestes lugubres date mulieribus efficiuntur ipsaruz. de dote vo data filie filij ab auo ipsius quõ non sit coicanda. vide. s. Dos. §. 21.

22 Utrum expense facte a pr̃e in peculio filij aduentitio sint coicande iter fratres p⁹ mortem patris. R. fm Bar. in. d. tractatu. q aut fuerunt necessarie. vel ad perpetuaz vtilitatem. τ tunc filio imputabuntur. l. fi. § fi. C. de bo. qz libe. τ. l. iubemus. C. ad tre be. nisi pater fecisset aio non repetendi. ar. l. si in area. ff. de condi. inde. q si de aio ne scitur. tunc si sunt parui sumptus presumẽtur donati. l. si seruum. ff. de dona. inter vi. τ vxo. Si sunt magni sumptus. ita q excedant fructuum q̃titatez. tunc videtur hũisse aium repetẽdi. nisi in cã alimentorum vel sibi expendisset. l. nẽsenius. §. preterea. ff. d nego. ge. Secus si n excederẽt fructuũ q̃titatẽ. qr tũc vr̃ donasse. ar. d. l. fi. §. si aũt res C. de bo. qz li. In ipensis tñ que facit vir i rebus vxoris gr̃a fructuũ querendorũ ↄseruandorũ τ colligendorum sine vlla distinctione sibi facit. l. si. ff. de impensis. Et nõ repetet ab vxore vel eius heredib⁹. In alijs aũt si sunt modice non repetuntur. l. oio. ff de impensis. Si sũt magne repetet. d. l. oio vbi alique ẽt ponuntur exceptões q̃s õmitto. qr parum ad nos. Sed in conscientia sequere quod dixi. Si vero dicti sumptus non fuerunt necessarij nec ad perpetuã vtilitatem. sed solum ad fructuum vtilitatem. tunc non sunt comunicandi. qr onera pertinent ad eundem patrem τ expense. Et ẽt idez diceñ de eo qd expendit i datijs τ collectis. cum hẽat vsumfructum. l. si pendentes. §. sed τ si quid. ff. de vsufruc. τ. l. neqz stipendium. ff. de impensis. Nec obstat. l. vnica. §. sed nec ob impensas. C. d re. vxo. actõ. quia vir habet dotem propter onera matrimonij. ideo nõ debet grauari onere impensarum. Nec hoc erit i alio vsufructuario. qr simpliciter habet ex alia causa. vt ex contractu vel quasi. hijs concordat Bal. vbi supra.

23 Utrum patre obligante se pro delicto filij sit totum computandum in parte dicti filij post mortem patris. an de tota hereditate cum alijs fratribus. R. Bal. vbi. s. q si pater h fecit ductus naturali pietate. sic omnes fratres debent pro parte sua sustiere. l. liber captus. C. de captiuis. Sed si fecit ex necessitate. puta dictante hoc statuto. vt notat glo. super. Rca. C. de decre. decu tunc nascitur naturalis obligatio inter patrem τ filium ex tali gestione negotiorum eius que transit ad heredes. τ iõ soluet de parte sua τ non de comuni. l. igitur. ff. de libe. cã. et qd notant doc. de eo qui cogitur soluere condemnationem alterius. in. l. 2. §. fi. ff. de ver. ob.

24 Utrum patre dante dãnuz i bonis aduẽticijs filij teneãtur fratres emendare d coi R. fm Bal. vbi supra. q aut dilapidatio ẽ solum fructuum. τ sic non tenentur. d. l. cũ oportet. Qd limita verum qñ pater habet vsumfructum in dictis bonis. secus qñ ille qui legauerat phibuit vsũfructuz queri patri. quod potest fieri. vt tenet glo. in aũt. vt liceat matri τ auie. τ aũt. excipitur. C. de bonisqz liberis. quia tunc tenerentur.

Si vero dilapidatio concernit rei perpe-
tuaꝫ deteriorationem vel itollerabilem le
sionē. sic ēt tenent. d. l. cū oꝫ. §. sꝫ cū tacitas

25 Utrum debitum cōtractum post mortem
patris ab vno fratrum sit soluendū de coi
R. Spe. ti. de iudicijs qđ ñ. nisi ꝯctuꝫ sit rō
ne cois vtilitatis l' societatis. Siliꝫ nec dos
debet solui de coi. nisi sit versa in coēꝫ vti-
litatem. Idem dic de condemnatione so
luta p vnum ꝙ non soluetur đ coi. nisi ma
leficium fecisset pro coi vtilitate scientibus
socijs ꝛ acceptantibus in coi eius vtilita-
tē. qꝛ sic esset cois. qꝛ ex quo spōte suscepe-
runt lucrum hēbunt ꝛ damnum condēna
tionis. Si vero ignoranter acceptauerunt
lucrum factum iniuste. tunc socius auferet
illđ ꝛ satisfaciet. l. si igitur. ff. ꝓ socio. ꝛ sic
ēt ipse solus soluet condemnationem etiaꝫ
si essent socij omnium bonorum. fꝫ Spe.
vbi supra. Et lꝫ de iure ex quo comunica
uit lucrum illicitum non posset illud aufer
re nisi post condemnationem. l. qđ eniꝫ. ff
ꝓ socio. Nihilominus qñ sacerdos iniun
xit ei vt satisfaciat illis quos lesit. Intelligit
non solum lis contestata sed etiam senten
tia lata. ꝛ sic ꝑceptum sacerdotis est senten
tia fm Hosti. in. c. fi. de sepul. Simil' mili
tans militet de suo. l' maritans filiam. vel te
nens filium in studio faciant de suo. nisi a-
liter sit conuentum inter eos. l. si socius ꝓ
filia. ff. ꝓ socio. ꝛ recitat Bal. in. d. l. si pa-
truus. C. coia vtri. iu.

26 Utrum lucrum qđ facit vnus fratrum cū
pecunia hereditaria mercando sit coican-
dum cum alijs fratribus. R. fm Bal. vbi.
s̄. in. d. l. si patruus. ꝙ aut fecit noie comu-
ni ꝛ sic comunicabit. aut fecit. nomie ꝓꝑo
ꝛ sic non comunicabit. l. titium ꝛ meuium
§. alterum. ff. de admi. tuto. quod verum ē
nisi sit tutor vel curator aliorum fratruꝫ. qꝛ
sic lucrum quod fecit ex prima mercantia
empta de pecunia comuni debet esse coē.
lꝫ nomine suo fecerit. Aliud aūt lucruꝫ qđ
fecit de pecunia emptionum iterata ꝛ noie
suo erit suum ꝛ non coicabit. Idem dic đ
illo qui negotiatur de pecunia minoris aut
ecclesie. vt in. l si vt ꝓponis. C. đ re. vendi.
Si vero nescitur cuius noie fecerit. tunc si
continuauit negocium solitum cum alio
fratre mortuo. supstitib⁹ filijs fratris. i di-
uisā substātiā possidentibus sic videtur co
muni noie fecisse. ar. l. nā ꝛ seruus. ff. de ne
go. ge. §. si viuo. Si vero fecit negociatōeꝫ
isolitā sic ꝑsumetur ꝙ noie ꝓprio. nisi ex li
bro rōnū aliđ appereret. ꝯcor. Bar. in. d. l.
si patruus.

27 Quō in dubio cognoscet. ꝯctaꝫ societatē
tacite inter frēs vel q̊scūqꝫ alios q simil' stāt
ita ꝙ oia lucra sint coicanda. R. fm Bal. in
d. l. si patruus. ꝙ q̃uis nullus ipoꝝ nego-
tietur. pōt tñ ex actibus apparer socialis ef
fectus: sicut ē iter nobiles qui nō faciunt q̄-
stuarias mercātias: tñ quecūqꝫ salaria: q̄s-
cūqꝫ dotes acqrunt in cōi ꝯferūt vñ nemo
pōt negare eos esse sociales actus ex qbus
ꝑsumitur itentio ꝛ volūtas vt dicūt Iaco.
de arena Rizar. ꝛ oldra. eius discipli. Ad
qualitatem ergo actuum ē recurrendum.
Nam in talibus ꝑsumitur mēs qualis ex a
ctibus colligi pōt. ar. l. duo frēs. ff. de acq.
here. ꝛ. l. reprehendenda. tu magis es. C.
de Institu. ꝛ substitu. Silr dico fm eūdem
Bal. vbi. s̄. ꝙ ꝑsumitur ꝯcta si vnus nego
tiatur ꝛ alter quecūqꝫ sibi eueniunt puta.
ex redditu ꝑbende vel ex dotibus ꝛ huius
modi ponit in cōi: ꝛ ita faciunt hic inde.
Item ꝑsumitur societas etiam ex actibus i
vna mercantia vel arte ꝛ alter in alia vt in
aduocatis ꝛ tabelionibus. Nā lucrorum
cōicatio sotietatis est ꝯctio seu inchoatio.
Similiter dicit idem Bal vbi. s̄. ꝙ si vnus
habet curam domus ꝛ alius esset aduoca
tus: vel alr lucraretur ꝛ poneret in domuꝫ
videtur ꝯcta societas. Idem dicit. si vnus
est maior ꝛ alter minor ꝛ pupillus habet
tutorem qui cōicat ꝛ ei cōicatur. Idem di-
cit ꝙ si actus sūt vniformes societas restrin
gitur tantum ad questus qui veniunt ex ip-
sis: sed in actibus diformibus ꝛ in se varie
tatem habentibus presumitur societas ge-
neraliter contracta: nec considero an vnus
pl⁹ lucretur ꝛ alter minus in hac generali
societate: sed equaliter omnia sunt parciē-
da. l. si socius pro filia. ff. pro socio. vnde ꝓ
clariori intelligentia nō. ꝙ societas tacita
vel expressa aliquando est omnium bono
rum: ꝛ tunc est quando expresse agitur ꝙ
sint socij omnium bonorum: vt est tex. in. l
ꝫ. §. i. ff. pro socio. ꝛ in. l. cohiri. eodem. ꝛ
isti tales cōmunicant omnia que acquirūt
ex quacūqꝫ causa laborando vel negotiā-
do siue ex donatis: siue ex legatis: siue ex he
reditate ꝛ huiusmodi. Item stipendia que
dantur militibus. l. qui stipendia. C. de pro
cura: ꝛ salaria quecūqꝫ hñtur ex castrensi
vel quasi. l. cū duobus. §. idē papinianus al'
ē lex. ff. ꝓ socio. Et in isto casu fr tenetur ma
ritare filias alterius fris nisi aliud expresse
actuꝫ sit. l. si socius pro filia. ff. pro socio ñ
tñ tenetur coicare que acqsiuit illicite neqꝫ

tenetur ad ꝯdēnatōem quā ꝓ sua culpa alter ꝓmeruit. Aliñ cōtrahitur societas gñaliter ois q̄stus l' q̄stus ꝛ lucri. qḋ tm̄ ē dicer sicut ois q̄stus. l. sed ꝛ si adiiciatur. ff. eo. de qua loqtur. d. l. coiri cū quodq3 le. se. ꝛ isti coicant oia q̄ ꝓueniūt ex opa. i. solertia alterius: sed nō donatōem simplicē siue cā mortis. vel legata. l' hereditatē. nec debita alterius: nisi que fiunt cā q̄stus l' societatis. Aliñ sunt socij certe rei. s. ꝯuiuendi qꝛ viuūt ad vnū panē ꝛ vinū. l' certe negociatiōis. l' lucroꝝ q̄ ꝯsequūtur. l3 i diuersis negociationibus l' opibus ex qb⁹ lucranf. Quis aliñ alter ponat opam alter pecuniā. aliñ vtrunq3. de qbus. j. societas prio. Et ex p̄dictis potes intelligere optie istam materiam.

28 Pone q duo fr̄es rustici colētes terras vnus h3 filios scindentes terrā alter ñ. quō diuidentur fructus ꝓuenientes ex cultura. R̸ s̄m Bal. in. d. l. si patruus q diuidentur i capita. qꝛ societas respicit capita eoꝝ qui opas ponunt in societate. Istud lita veru3 quo ad lucrū qḋ debetur psone. s3 quo ad lucrū qḋ debetur bob⁹ l' terre q̄ sūt coia ñ diuidetur p capita sed in stirpes. s̄m eunde3 Bal. in q̄dā ꝯsilio. ꝛ Bar. in. d. l. si patru⁹

29 Quid si sint duo fratres quoꝝ vnus posuit opā alter pecuniā i societatē ꝛ cāu oia ꝯbusta sūt. R̸. s3 Bal. vbi. s̄. q ille qui posuit opam tenetur alteri ad medietatem capitalis. p. l. si cū duobus. §. si incohanda. ff ꝓ socio. ꝛ ita ēt t3 Jaco. de are. in. l. i. C. ꝓ socio. glo. in. d. l. si patruus t3 ꝯrium. s3 tu tene qḋ dixi. Societas primo. §. 10.

30 Utrū lucrū vxoris alterius fr̄is sit coicādū. R̸. Bal. in. l. si vxorē. C. de ꝯdi. inser. ꝛ do. Ubal. de pusio in. l. cū duobus. ff. ꝓ socio. q aut mulier eadē opa facit sicut hoies in laborando. ꝛ sic ipa d3 hēre ptē lucri ꝛ diuidetur i capita. vt. s̄. dictū est de filijs. Aut vxor exercet aliquā artē l' mercantiā vel est obstetrix. l' cirogicha. ꝛ tūc si ponebat oia lucra in cōi. ꝛ simil' vir ꝯtcta est societas. qa mulier cū viro pōt ꝯhere societatē. s̄m eundem Bal. in. d. l. si vxorē. ꝛ sic lucra erunt coia. Aut vxor tenebat sepatum lucrū. l' ex alijs ꝯiecturis p3 q nolebat ꝯhere societatem. tunc de opibus coibus ꝛ obsequialibus q̄ fiunt a mulieribus in domo s̄m q̄litatē psone. vt facere lectum. cochinā. ꝛ huiusmodi. ñ pōt lucrū ꝯseq̄. qꝛ tenetur operari in domo in qua recipit alimenta. vt in glo. l. sicut. ff. de ope. liber. ꝛ Bal. in. l. Gaio seio in fi. ff. ḋ ali. lega. ꝛ Ange. in. l. i. C. ḋ legi. here. ꝛ in. l. si cū dotē. ff. solu. ma. ymo si desisteret a talib⁹ obsequialibus opibus ꝛ pue extimatiōis pp faciēdā arte3 ps lucri talis artis deberet cōicari cū viro ꝛ alijs fr̄ibus s̄m iudiciū boni viri. Qḋ limita veꝝ nisi hēret alimēta iure legati: qꝛ tūc ñ tenetur opari i domo dātium talia alimēta. s3 Bal. ꝛ Ange. vbi. s̄. Si aūt vltra talia obsequalia exercet aliq3 artē ꝛ in ipis lucraf pōt sibi retinere tāq3 ꝓpriū ꝛ non cogif cōicare. Qḋ nō. ꝓ itelligētia eoꝝ q̄ dico infra vxor. §. 2. Et qḋ dixi de vxore idē dic de filiabus alterius fr̄is: excepto q acqrēt p̄ri. ꝛ solū illud lucrum erit eis aduenticium.

31 Utꝝ fr̄es q sūt socij oium bonoꝝ si vnus eoꝝ hēt filias possit eas dotare de cōi. R̸. Spe. t3 q nō: nisi sit pactū iter eos p. l. si socius ꝓ filia. ff. ꝓ socio. Idē t3 Pe. de perusio i. 14. li. ꝯsilioꝝ suoꝝ. Cōtrariū t3 Bal. i ꝯsilio qḋ icipit fcm̄ tale. dñs Ubal. i. d. l. cū duob⁹ arguēs ꝓ ꝛ ꝯ. finalr dicit q glib3 pt adherere cui pti voluerit. S3 iudicio meo prima opinio vr verior qñ nō sūt socij oiu3 bonoꝝ. s3 qñ sūt socij oiu3 bōꝝ v̄a ē s̄a cpi. ꝛ s̄m hoc ꝯcorda. predictos vt. s̄. 27. §.

32 Quid si vnus fr̄um dotauit filias altius fr̄is sciētis ꝛ patiētis. R̸. q poterit repetere dotes qꝛ vtil'r gessit negotiū. Nec obstat q extraneus dotando filiam alterius vr donare dando dotē. l. ex morte. C. de pac. ꝯuē. qa hoc veꝝ qñ solus hoc facit. Secus si cū patre simul faceret ꝛ ita ꝯsuluit Bal. in. d. ꝯsilio vbi. s̄. hoc itellige qñ nō ē ꝯtcta societas oium bonorum vt. s̄. patet.

33 Utrū cū fr̄es stāt simul post mortem p̄ris ꝛ vnus ḋ fructibus laboꝝ suoꝝ: vel ḋ alijs bonis posuit in domo ꝓ cōi victu possit repetere illud plus in diuisiōe. R̸. dñs. Ubal. vbi. s̄. q illi qui extāt sūt sui. nisi ꝯtcta sit societas in illis. Si aūt sūt ꝯsūpti tunc si inter eos erat ꝯtcta societas conuiuendi qꝛ viuebāt ad vnum panē ꝛ vinum tūc nō hētur ꝯsideratio ad illud plus: qꝛ societatis iure ꝯsumpti itelligūtur. vt ē casus in. c. si duo fratres de fr̄ib⁹ ḋ nouo bñ. inuesti. in vsib⁹ feu ꝛ hoc nō rōe fr̄nitatis vel cohabitationis s3 cōis mēse s̄m Bal. in. d. c. si duo qḋ. nō. qꝛ quotidiana in fr̄ibus quoꝝ vnus habet maiorē familiā altero. Si vero societas cōuiuendi nō erat iter eos. puta. qꝛ vn⁹ minor iter quos nō ꝯhitur. l. in ꝯditionibus. §. fi. ff. ꝓ socio: vel alter furiosus vel ꝓdigus cui erat iterdicta administratio vel monachus ꝛ siles: ꝛ tūc expense nō iputātur inter fr̄es q̄ sūt facte ꝓ alimentis nisi ꝓtestef. q nō intēdit donare. l. nesennius. ff. ḋ nego.

ge.vel nisi q: redditus cōes erāt sufficiētes ad alimēta s3 ↄseruabat frumētum vt meli⁹ vēderet: vel q: naturali caritate nō tenebat alimētare.ar.l.si.ff.de pe.here fm Bal.i.l. filie cuius.C.fami.herci.Itē qn ille q fecit ipensas erat pauperior.vt nō.in.l.alimēta. C.de nego.ge.p Jaco.butri. Et Bal.q: p ma caritas icipit a se ipo.l.presens.C.de s ui τ aqua.Et sic Bal.in.l.si paterno.C.de nego.ge.τ3 de rusticis quorū3 vnus multa. posuit in domo ꝓ alimētis ꝙ pōt petere qn in filijs alimētatis nō erāt ope aliquales: cor respondētes alimētis: q: cōiter rustici sunt paupes quorū ocul⁹ ē porcelus.vt dic glo. in.l.illicitas.ff.de offō psi.τ raro hñt pecu nias.vt dicit Bal.in.l.idem.C.locati. Jō nō psumitur donare cū ipe nō hēat super flua quod nō.

54 Uix cū vnus frr3 ponit lucra sua ꝓ repa ratione communis patrimonij: vel emit bo ues pro colendis possessiōibus communib⁹ possit illud repetere.R.d.Abal. vbi.s. ꝙ sic expresse.p tex.in.l.ex duobus.ff.nego. ge.τ Bal.i.l.filie.C.fami.herci.

35 Sunt duo fratres vnus leg tim⁹ ali⁹ spuri us q societatē ↄhunt oium bonorū i vita pa tris ipoꝝ: queritur an moriēte pre eius he reditas transeat et ad spuriū.R.Bal.in.l.i C.ꝓ socio ꝙ sic.nō vt successionis vel reli cti s3 iure societatis.qđ non ꝓ cautella.tu q vis spurium succedere in hereditate cu3 le gitimo vt facias eos contrahere societatem in simul oium bonorum.

PEcunia aliqn capitur largissime ꝓ omni re mundi.i.q.3.totum τ in.l.nois.ff.de ver.si. dr nois pecunie appellatione rē significa re proculus ait.vbi glo.rem.s.omnem que sit vel esse possit in patrimonio: τ sic rei ap pellatio latior ē ꝙ pecunie.vt in.l.rei.ff.eo dem: q: res sacre τ liber hō qui nō possūt esse in patrimonio sunt res τ nō pecunia. Sed stricte τ proprie pecunia accipitur ꝓ pecunia numerata.14.q.3.c.i.2.τ.3.τ.ff.de le.i.l.talis scriptura in prin.Scdm ēt qua tuor magros expositores regle beati Frā cisci.pecunia accipitur.ꝓ oi re qua qs vtit. ad aliquid pro pcio dādum: vnde dicūt ꝙ nō l3 frībus minoribus aliqua rcipere qui bus vtantur pro pcio ad aliqua emenda.

i Sed pone ꝙ aliqs vult dare fratri mino ri aliquam re3 qua frater non indiget nun qd poterit eam recipere vt vendat τ de p tio aliam necessariam emat.R.ꝙ nō: quia sic esset recipere pecuniam s3 bene pōt eam recipe aio nūꝙ eā distrahendi ipe sed pcu ratori ordinis assignandi vt ipe eam vēdat vel in necessariam commutet: q: sic nunꝙ est pecunia que prohibetur in regula reci pi ꝙ diu est in manu eius: sed postꝙ est assi gnata procuratori.Car.vero in Cle. exiuit §.porro de ver.signi.dicit: ꝙ hodie denari us τ pecunia pro eodem accipiuntur τ sic exponit verbum.vel.pro idest in predicta. regula minorū vt sit sensus. non recipiant denarios.vel idest pecuniam prohibendo cuiuscūqꝫ generis monetam.sed magis pla cet opi. quatuor magistrorum.

2 Utrum mutuans.x.in auro teneatur re cipere in argento tantum ipso mutuo vel in diuersa forma puta.florentinos pro se nensibus mutuatis.R.Pa.in.c.ꝗto de iure.iuran.colligendo mentem Bar.in.l. Paulus.ff.de solu. Aut mutuauit decem libras.in quatuor florenis: τ tunc sufficit restituē decem libras etiam in alia moneta quia videtur extimatos illos florenos pro decem libris vendidisse sicut dicimus in dote cum traditur extimata.l.cum dotem. C.de iure do.τ idem dic in deposito.Aut fuit dictum mutuo vel depono decem li bras in florenis τ periculum τ commo dum pertinet ad debitorem seu deposita rium: vnde tenetur restituere secundum extimationem existentem tempore solutio nis fiende.ar.d.l.cum dotem.Aut fuit sim pliciter factum mutuu3 puta.mutuo tibi cē tu3 florenos τ tunc si est passurus aliquod damnum recipiendo.in alia forma non te netur recipere.d.l.paulus.Si vero nullu3 damnū est passurus sic tenetur vt in.d.l.pa ulus. Sed in alia materia non tenetur re cipere: quia mutuum debet restitui in eo dem genere τ eadem bonitate.vt in.l.cu3 quid.ff.si cer.petatur.τ aliud pro alio in uito creditore solui non potest.l.2.ff.si cer. peta.Consuetudo tamen est vt soluatur in alia materia τ seruanda est quia videtur actum quod est consuetum.l.ꝙ si nollit §. qui assidua.ff.de edili.edic.τ consuluit Ol dracus.In deposito autem considera si fu it actum vt pecuniam confunderet cum sua τ idē dic ꝙ d mutuo: aut tenēt sepatā τ sic eam reddet τ nō aliā in forma aut materia.

PEdagium dr a pedib⁹ datur enim transeuntibus i locis constitutis a principe: s ab eo q hēt sup hoc auctoritatē Guidagium vero datur.ꝓ ducatu p terrā alicuius vt securius vadat. Salinariū autē

datur. ꝑ sale vt. s. possint emere vel vende re. Hec hn̄tur: in. c. sup qbusdā de v̄. signi. in glo. Ūn̄ pedagium idē significat q̄ vectigal. vt nō. dn̄s. Pe. de ancha. in. c. q̄q̄ ō censi. li. 6. ⁊ soluitur qn̄q̄ solum ꝑ trāsitu ꝑsone vt ferrarie. Aliqn̄ ꝑ rebus quas qs defert nō vsus sui causa. Tributum est q̄ ꝑstatur fisco. ⁊ idem est qd̄ cēsus vel pensio.

5 Quis pōt iponere pedagia. guidagia ⁊ salinaria. R̄. q̄ princeps vel rex: aut ille cui a lateranensi concilio fuit concessuȝ: vel qui ex longa ꝯsuetudine de qua non extat memoria in contrarium hoc habet. vt nō. i. d. c. super quibusdam: Alias nō habentes auctoritatem ab aliquo prefatorum exigētes sunt excomunicandi de censi. innouamus ⁊ de iure ciuili sunt perpetuo exilio dānandi. C. noua vectiga. insti. non po. l. vlti. Sed hodie ex quo ciuitates ytalie habent merum ⁊ mixtum imperium obtinuerunt de facto vt imponere possint ista pedagia. vt nō. Jo. An. ⁊ Pa. in. d. c. super qbusdā. Alij autem qui de facto iponunt seu iposita exigunt: nisi hēant auctoritatē ab aliquo ꝑdictorum rapinam cōmittunt. Similiter non sufficit q̄ vna ps ciuitatis consentiat: sȝ oportet q̄ maior pars presertim eorum quibus tāgit ſm do. Gaspa. calde in. c. si. de ma. ⁊ obe. facit. l. i. concedendo. ff. ō aqua plu. ar. Regła. Qd̄ omnes tangit li. 6. ⁊ sic patet que ē causa efficiens.

2 Utruȝ prefata pedagia possint imponi ab hn̄tib⁹ potestatē sine iusta cā q̄ pōt dici cā finał seu formał. R̄. ſȝ Ray. q̄ n̄. ⁊ exigēs ꝯmittit rapinā si sine legitia cā ipōit. Et cā legitima ⁊ iusta sunt publice necessitates: qs Bar. in. l. vniuersi. C. de uecti. appłat stipēdia. pōtes. publice domus: defensio strate: ⁊ huiusmodi facit. c. si quis romipetas. 24. q. 3. iuncto. c. inouamus de treu. ⁊ pa. ⁊ i. c. puenit ⁊. c. cum apl̄s de censi. ⁊. l. vectigalia. ff. ō publi. ⁊ ibi per doc.

3 De qbus debēt solui pedagia. R̄. q̄ solūmodo de hijs q̄ cā negotiationis vel mercimonij deserūtur. C. de vecti. l. oium. vnō de hijs que qs facit portare pro necessitate ad vsum sue vite ⁊ familie nō pōt exigi pedagiū. et nec vȝ ꝯsuetudo i ꝯtriuȝ ſȝ Hosti. Ber. in. d. c. super qbusdam. ymo vult lex vniuersi. C. de vecti. q̄ ōcapitetur qui ō rebus ad ꝓpriuȝ vsum vel gr̄a turis colēdi. vel ad se defendēdū emptis vel delatis exigit pedagium. vnde in hijs fraudantes non peccant. Sed attende q̄ aliqn̄ pedagiū dr̄ etiam collecta que posset imponi sup huiusmodi in suos subditos ⁊ sic non liceret fraudare: quando ex legitima causa iponitur: sed forenses non tenerentur. ⁊ h dr̄ cā materialis.

4 A quibus possūt exigi pedagia. R̄. q̄ ab oibus exceptis clericis. ecclijs ⁊ alijs ecclesiasticis ꝑsonis ⁊ si quis a talibus exigit ꝑ se vel per interpositam personam si ē persona singularis excoicatus est ipo fcō. Si collegium vel vniuersitas ciuitatis. castri vel ville subicitur interdicto donec restituerint extorta. Intellige dummodo prefati n̄ causa negotiationis deferant. hec habētur in. c. q̄q̄ de censi. li. 6. Et quomodo idirecte possunt exigi. vide supra immunitas. §. 38. cum. 4. §. se.

5 Sed quid de iponentibus noua pedagia sine auctoritate legitima: vel augmentantes antiqua. vel exigētes iniusta. siue ex cā efficienti. siue ex cā finali. vel materiali. R̄. q̄ raptores sunt ⁊ tenētur ad restitutionem eis a quibus extorserūt vel eoꝶ heredibus si sciunt eos: vel saltem pauperibus si eos ignorāt. ⁊ hoc de necessitate ꝑcepti. c. si res. 14. q. 6. ⁊ hodie ꝑ ꝓcessum curie sunt excomunicati excoicatione papali. vt s. excoicatio. 5. casu. 20.

6 Utrum fraudātes pedagia vel Guidagia peccēt ⁊ teneātur ad restitutionem. R̄. ſm coīter doctores in. d. c. Innouamus: ⁊ maxime Pa. q̄ sic. si sunt legitima auctoritate iposita: vel ita antiqua q̄ de eius initio nō extat memoria. ēt ſm Hosti. si causa non ē expressa a principe cum ea cōcessit imponi posse. Et etiam si ille qui recipit nō facit id ꝑ quo ꝑsumitur q̄ sint ꝯcessa: dummodo nō cōstet q̄ pp illud fuerint iposita ⁊ sic trāseūt coīter doc. Sȝ ego dico q̄ vbi iponētes talia pedagia n̄ laborāt loco ⁊ tp̄e ꝓ vniuersali vtilitate. s. viaꝶ pōtiuȝ saluatiōe ꝑsonaꝶ ⁊ reꝶ iux̄ suū posse ad qd̄ tenētur ſm Archi. i. c. si qs romipetas. 24. q. 3. n̄ peccat q ea defraudāt: sine mēdacio tn̄ ⁊ piurio. nec tn̄r ad restitutionē. Nec ēt crdo peccēt mortalr̄ fraudātes q̄uis ꝑdci laborēt i ꝑdictis ꝓ loco ⁊ tp̄e. Rō q: coīt. sic istituūt. s. statuim⁹ q̄ qlibȝ soluat ⁊ c̄. sub pēa cadēdi i cōmissū si alr̄ iuēt⁹ fuerit. Et iō istō statutū n̄ obligat ad mortale vt. s. dixi iobia. §. 1. nec ēt ad penā vt tȝ glo. i. c. fr̄nitas. 12. q. 2. nisi post ꝯdēnatione: si obicias q̄ dānificāt gabelas emētes: ad hoc. R̄. q̄ suū dānū: q: ita ⁊ sub ista ꝯditiōe emūt vt vigilēt alias sibi iputetur. Si vero statutum ex quo iponūt esset ꝑceptiuū sic hēret locū qd̄ coīter tenēt

doc. Si aũt non sũt legitima auctoritate im
posita. tũc exẽpti. s. q nõ sũt sbditi talib9 ipo
nẽtibus nõ peccãt: nec i aliquo obligãtur.
Aduerte tñ qꝛ pedagia nr̃i tpis sũt coiter il
licita. Unde nisi ꝓbent legitime iposita de
bemus ꝑsumere. iniusta. c. q̃ꝗ̃ de cẽsi. li. 6.
ergo añq̃ ꝓbẽt esse legitima stabo i ꝑsũ
ptione iuris. s. ꝙ sint iniusta ⁊ sic nõ tenear
soluẽ. Et sic nota ꝙ noua pedagia siue aug
mẽtatiões facias nullus põt exigere: nisi sit
certus. ꝙ sint iposita ⁊ ab hñte auctoritatẽ
iponendi ⁊ ex legitima cã ex quo ius ꝑsu
mit oĩa fore iiusta. Uerꝫ ẽ ꝙ subditus q co
geretur ad ipa exigẽda excusaretur i dubio
pp bonũ obie: sed nõ illi q volũtarie ea exi
gunt. Nec excusarẽ eos a mortali peccato
qñ de hoc ad uerterẽt si ea volũtarie exige
rẽt. Alias hoc nõ aduertẽdo. s. ꝙ ius ꝑsu
mat iiusta nisi quatenus ꝓbentur legitima
nõ peccat mortaliter: sed ad minus tenebũ
tur ad restitutionẽ exactorꝫ si postea iuenie
tur non fuisse legitima. Subditi vero obli
gãtur fm formã statuti qꝛ in eorꝫ pıuditiũ
bene poterũt pedagia iponere. vt nõ. Pa.
in. d. c. inouamus. qꝛ potius tũc dr̃ collec
ta q̃ pedagiũ. Quod limita verꝫ qñ pp bo
nuꝫ reipublice fuerũt iposita alr̃ nõ obligã
tur nisi q cõsẽserunt vt in regula quod oẽs
tangit li. 6. Itẽ nec exẽpti nec subditi obligã
tur qñ sũt iposita ex certa cã: ⁊ ꝯstat etiã ab
hñte ptãtem iponendi. ⁊ ille qui exigit seu
exigere facit nõ implet cãm pp quam sunt i
posita ymo peccat mortaliter ⁊ restituere te
netur: qꝛ cã cessante cessat effectus. ĩ appel.
c. cũ cessante. sane itelligẽdo. s. loco ⁊ tpre
debito: qꝛ nõ semp sed ꝓ semp illud tenetur
facere. ꝓ quo ẽ pedagiũ ipositum. Et hec
oĩa itelligẽ: nisi in ñ soluẽdo talia pedagia
immineret aliqd scãdalum qꝛ tunc indistĩcte
teneretur glibet ad ea soluẽda. Cõsulo er
go ꝯfessoribus ꝙ videãt decreta dictorꝫ pe
dagiorꝫ vt possint bonũ iudiciũ dare: vtrũ
sint obligatoria ad culpã vel ne. Item dic
ꝙ nimis grauati alijs ipositionibus vel qñ
gabelle sunt nimis graues ⁊ sine necessita
te nec ad vtilitatem cõis possunt fraudare si
ne peccato. silr̃ qñ iponẽs non habet iustũ
titulum dñij.

7 Utrꝫ xp̃iani teneãtur soluere pedagia sa
racenis ⁊ alijs ifidelibus. R. fꝫ Hosti. ꝙ ñ
tenẽtur nisi solũ ad h vt sustineãtur in transi
tu p eos. ⁊ placet mihi ista opinio lꝫ alij ꝯ
rium teneãt ⁊ male: tũ qꝛ xp̃iani nõ tenẽtur
ad eorꝫ statuta. Limito tñ nisi expresse ex
pacto volũtarie ꝯuenissẽt cũ eis ad soluen
dũ. Nã tũc si ipi fuant fidẽ xp̃idis xp̃iani te
nẽtur ei fuare. 22. q. 4. Innocens ⁊. 23. q. 1.
nolli. hijs cõcor. Archi. in. d. c. si quis ro
mipetas.

8 Utrꝫ exigẽtes pedagia seu exigere facien
tes tenẽatur itinera tenẽ secura. R. Bal. i.
li. de ꝯsue. feu. ti de hijs q feu. da. possunt i
§. Abbatissa ⁊ in ti. ꝺ pace iura fir. §. cũuẽ
ticulis. ꝙ sic. Uñ addit ꝙ si fiunt alique ro
barie i eorꝫ curia: territorio vl̃ districtu ab
eis possesso vbi exigũt pedagia a trãseun
tibus tenẽtur aut roboriã restituere aut ma
lefactorẽ exhibere. l. ne qd. ff. de incẽ. rui.
naufra. Et ꝙ teneãtur ad restitutionẽ inte
gram de spoliatione intelligo verũ: qñ ex
defectu eorꝫ venit nõ faciẽdo qd facere te
nẽtur. 23. q. 2. dñs. ⁊. q. 5. administratores ⁊
C. de appell. l. si appellationẽ ⁊ seqtur Ho
sti. ⁊ Archi. in. d. c. si quis rompetas non
tamen tenetur exactum in pedagio resti
tuere. fm Hosti.

PEna stricte ⁊ ꝓprie est dum
taxat illa que ẽ corpo
ris afflictiua: ⁊ ideo appellatione
pene nõ venit pena pecuniaria vel ẽt cor
pus. fꝫ Pa. in. c. inter alia de imu. ec. ⁊ ibi
ẽ tex: vbi dr̃. cõfugiens ad ecclesiam nõ dꝫ
ꝯdemnari ad penam. et tñ postea dić ꝙ le
gitime puniẽd9 vbi ẽ glo. puniẽdus s. pecu
niariter dũtaxat: vel alia pẽa pter corpora
lẽ. 17. q. 4. reũ et. c. id cõstituim9. Sꝫ large
accipitur pro omni eo qd minuit de patri
monio vel priuat ab aliqno legitimo Ge.
tamẽ in. c. fi. de elec. li. 6. dicit ꝙ ꝯstitutio ꝓ
prie ẽ penalis que priuat iure quesito vt in
c. si religiosus eo. ti. et li. et ita pena ẽ q pu
nit et vindicat quod quisq̃ cõmisit vt in. c.
pñia de pe. di. 3. vide glo. in. c. dispendia ꝺ
rescrip. eo. li. Et ideo illa lex ẽ penalis ꝓ
prie que pro vindicta ledit vel in persona
vel in alio quesito vt in. d. c. dispendia

1 Utrum cum quis petit interesse quod pas
sus ẽ: uel ꝙ restituatur iniuste ablatũ penã
petat. R. ꝙ si ille a quo petit eam habuit rẽ
quam petit. tũc non est pena. nec ex parte
actoris. nec ex parte rei: Sed si eam non
habuit puta qꝛ petitur interesse tunc ex par
te rei est pena sed non ex parte actoris. Si
vero peteretur qd actori nõ abest nec reo
aduenit sic ẽ pena ex parte vtriusq̃. Et id
solum quando est pena ex parte vtriusq̃
vel saltem ex parte actoris habet locum il
lud quod dicitur. ꝙ pena non est soluenda
in foro anime nisi post condemnationem
in glo. 11. q. 3. fraternitas quod nõ qꝛ facit

ad multa elicitur a Pa. in.c. finē de do. ⁊ contu.

2 Quotuplex est pena. R. 6. Prima dr canonica vel legalis que imponitur a iure canonico. vel a legibus. de qua in.c. statuimus 16.q.1. Et hec pōt exigi tam a clericis q̄ a laicis. fm Pa. in.c. dilecti. de arbi. facit.c. si quis contumax. ⁊.c. se. 17.q.4. Nam qd fit lege pmittente n̄ est peccatum. 23.q.4. q̄ peccat. l. gracus. C. de adul.

3 Sed quid si non petatur. tenetur. ne in foro anime illam soluere. R. q̄ aut imponit ipso facto. ⁊ sic fm Bal. in li de vsi. feu. in ti. de feudis q̄ lz n̄ sit necessaria sententia ad esse. est tamen necessaria ad executōem esse. ⁊ sequitur Archi. in.c. felicis. d penis li.6. vbi dicit. q̄ lz ēt talia bona transeant i dominium fisci ⁊ desinant eē criminosi. sic in bonis heretici. ⁊ illius qui cōmisit crimē lese maiestatis ēt sine sententia. Tamen necessaria est postmodū sententia que declaret eū criminosum anteq̄ excussio fiat bonorum vel alia executio. facit aūt. de incestis nup. §.i. ⁊ in.c. q fz leges in fi. d here. li.6. facit quod nō Bal. in. l. iubemus. §. yconomus. C. d sa. san. ec. ⁊ Bar. i. l. diuus la fa. ff. de custo. ⁊ exhi. reo. ⁊ Butri. in. l. raptores. C. de epis. ⁊ cle. vbi volunt q̄ requiritur processus declaratorius psone bānite anteq̄ deueniatur ad excussionez bonorum. lz ipso iure sint confiscata. Item glo. in aūt. de tabe. §. penultimo. que vult q̄ lz tabelio a iure sit priuatus offō. tamen sine sententia hominis valent instrumenta. Et hoc sequitur Pa. in.c. cum non ab homine. de iudi. Sed limitat verum. nisi factum eēt notorium. qz in certis non est opus conlecturis. Intelligo ita notoriū q̄ nulla possit tergiuersatione celari. Et ex hoc pz q̄ in foro anime non tenetur eam soluere añ sententiā. nec ēt lz sit notorium anteq̄ fiat excussio dictorum bonorum. qz non tenet illa exhibere. nisi sibi pcipiatur. vel ab eo petantur cui competunt. Nec quis posset ea auferre. nisi precedat sententia declaratoria. vt patet per ea que dixi supra Vasinus. §. vlti. Sed hic aduerte q̄ qñ talis pena applicat bona alicuius alicui. puta fisco vel alteri ipo iure. q̄ lz talis ante sententiā non teneatur vt dixi dare. tñ nō poterit ea titulo oneroso in aliuz transferre. neq̄ fructus ēt talis rei. Rō qz si condemnaretur p sententiam fiscus vel ille cui fuerant applicata. vendicaret ea a quocunqz cum fructibus medij temporis. nec teneretur restituere ptium nisi aliquid loco precij inueniatur apud alienantem vel ipm ptium. vt i. d. §.i. ⁊.c. cum fm leges. facit. l. si cum dotem §. vlti. cuz. l. se. ff. solu. matri. Et iō ne: sit cā damni illius cui alienat nō pōt fm cōsciam ⁊ etiam sine peccato mortali. nisi alienasset pro necessitate vite. vt p comedendo ⁊ huiusmodi qz fz Bar. i. l. post. ff. de dona. talr administratio bonoꝝ necessaria vt ē supdicta n̄ ē pfatis iterdicta sed solū volūtaria allegat. l. res. ff. de solu. l. peto. §. predium. ff. de le.2. ⁊. l. alienationes. ff. fami. her. nisi alias esset soluendo p damno dato: vl nisi ei reuelaret conditionem rei ita esse: si modo tale delictum propter quod sua bona sunt fisco applicata pōt aliquomodo probari. Sz si esset totalr improbabile posset alienare etiam tiº oneroso. Tiº autē lucratiuo alienare bene posset. Et sic intellige ⁊ limita Bal. vbi. s. ⁊ in. d. §. yconomus. ⁊ Pa. in d.c. cum non ab homine ⁊ Jo. An. in.c. p humani de homi. li.6. in nouella. Si vero pena non imponitur ipo facto sed venit iponenda sic similiter non tenetur añ condemnationem. l. eius qui delatorē in prin. ff. de iure. fisci: ⁊ añ condemnationem pōt disponere quomocūq̄ vult: qz eius est res sua. lz possit ea priuari. Et nō. fm Bar. i. l. si. ff. de penis ⁊. l. in honorarijs. ff. de acti. ⁊ obli. q̄ hec pena in iudicio non pōt exigi post annum sed solū. j. annuz postq̄ quis eam incurrit. Et hoc intellige quando ē mere pena tam ex parte actoris seu cui applicatur. q̄ ex parte rei. ⁊ fm hec tene glo. i. d c. fraternitas ⁊ istud serua lz aliqui alr sentiant ⁊ male

4 Utrum ad incurrendam penam que ipo facto imponitur negatiue requiratur monitio. R. Inno. in.c. extirpande de preben. q̄ non incurritur ante monitionem. Pa. ibidem lz q̄ non requiritur. sed ipo facto icurritur. Est glo. in. l. i. C. d hijs qbus vt indi. pro qua. Bar. in. l. in cognitione. ff. ad sileia. concludit q̄ pena apposita non vindicanti mortem defuncti ipo facto incurritur quo facultatem habuit vindicādi ⁊ nō vindicauit. Est etiam glo. in Cle. i. de here. ⁊ bonus tex in.c. cupientes post principiū de elec. li.6. Sed tu pcorda q̄ opinio. Inno. quam etiam tenet Jo. An. in.c. licet de electi. li.6. ⁊ multi alij: est vera quando ius n̄ presigit terminū Opi. vero Pa. ⁊ Bar. intelligitur vbi ius presigit terminum quia

tunc terminus interpellat pro homine. c. potuit de locato τ sic concordat. Gemi. in d.c.licet. Sed vbi ius imponit penam affirmatiue ipso facto. sic non requiritur monitio. Et nota ꝙ tunc dicitur imponi pena negatiue quando ponitur contra omittentem siue non facientem quod facere tenetur. Affirmatiue vero ponitur quando infligitur committenti seu facienti aliquid quod non est faciendum. quod bene nō.

5 Utrum pena imposita a iure in vno videatur posita in alio quando illa duo in iure equiperantur. R. ꝙ sic per tex. cum glo. in c. si postꝙ in fi. de elec. li. 6. facit glo. in c. i. de postula. prela. qui dicit ꝙ dispositio etiam penalis concepta in electione procedit etiam in postulatione: quia per postulationem peruenitur ad electionem. l. oratio. ff. de spō. sequitur hoc Pa. i. c. ō multa. de p ben. τ in c. fi. de mutu. peti. Sed ego in fauorabilibus habeo pro indubitato ꝙ dispositio concepta in vno extendatur ad aliū qñ equiperatur. per aūt. Item si quis liberos. C. de naturalibus lib. vbi pater vnum filiū naturalem in aliquo legitimo documento appellans simplr filiū naturalem legitimasse videtur oēs alios filios naturales qui cōfrēs sunt: q: hñt eādem cōditionem. Sed q̄ ad penam est glo. singularis in contrarium i Cle. i. de consan. τ affi. que dicit ꝙ pena apposita contrahentibus matrimonium ñ extenditur ad contrahentem sponsalia. vnde dic ꝙ quando aliqua duo in iure sūt parificata cōmuniter: τ ē eadem ratio expresa tunc statutum in vno extenditur ad aliū etiam in penalibus. sed quando non sūt cōmuniter parificata sed solum in aliquibus casibus tunc non extenditur. Similiter licz ratio sit eadem tamen non extenditur pēa sed solum prohibitio: nisi ratio sit expressa q: tunc extendetur etiam quo ad penaz. vt. s. dixi lex. §. 6. Et sic intellige glo. supra dictas. τ limita. τ glo. in Cle. vnica ō offō. vicarij. Et glo. in c. constitutionem de regula li. 6. τ glo. in Regula q̄ a iure. de re iur. li. 6. τ sic concorda.

6 Utrum pena que imponitur ipso iure habeat locum in eo qui puenit ad actum propinquum delicto. R. ꝛm Pa. in c. i. de eo qui mitti. in poſ. ꝙ nō nisi perfecerit actuz lz alr sit puniendus arbitrio iudicis. quod pbatur. in c. cum in conctis de elec. iuncto c. perpetuo eodem ti. li. 6. τ ibi glo. Secus de pena que venit iponenda per decretum iudicis. q: sic punitur ac si pfecisset ex quo puenit ad actum ppinquum. vt in l. si quis nō dicam rapere. C. de Epi. τ Cle. τ l. is q cū tello. C. de sicarijs. Hoc tñ nō haberet locum in penis p statutum impositis. q: vba statuti exigunt actum pfectum. Ita nō. Bar. in d. l. is qui cū tello. τ iō non sufficeret inchoasse. Aduerte tñ sz Pa. in c. Rainaldus. de testis ꝙ incurritur pena posita contrauenientibus alicui facto ex sola conuentione de facto ꝗꝗ non habuerit iuris effectum vt patet in d c. Rainaldus. τ etiā si contradicit de iure. l. nuda. C. de contrahen. τ co. stipula. Item nō. Bar. in l. quicūqz. C. de seruis fugi. ꝙ vbicunqz de pena capitali vel corporali loquimur subintelligit dolus. ff. de in litē. iur. l. 2. τ in l. in actionibus. τ insti. de suspe. tuto. §. Suspectus Secus in pecuniarijs penis. vt. C. ō noxa. act. l. si serui. Idē tenet Sali. in l. pst. C. ad l. cor. de sicca. Idem Bal. in l. data opera C. qui accusa. non po. Idem Pau. de ca. in l. i. C. vbi sena. vel cla. facit glo in l. quid ergo. §. ex compromisso. ff. de hijs. qui notantur infamia. τ glo. in l. τ si senior. C ex quibus causis. in fa. irroga. Et ibi Bal. dicit ꝙ cōmittens per lasciuiam puta. currendo equum homicidium non debet occidi: lz statutum dicat ꝙ homicida decapitetur.

7 Utruz sufficiat ad obseruantiaz legis soluere penam solum quando prohibet sub pena. R. vt supra Inobediētia. §. i. Et illō serua in conscientia: in foro autem contencioso sufficit. facit. glo. in c. dilecti ō arbi. τ in aūt. de iudicibus. §. quia vero. vbi patet ꝙ pena soluta que erat in compromisso ñ potest peti vt stetur sententie: nisi addatur. vt soluta pena stetur arbitrio. ff. de transac. l. pst. τ C. eodem. l. cum ppōnas.

8 Secunda pena dicitur consuetudinaria de qua in c. dilectus de offō. ordi: sed hodie non est in vsu: sed si esset in aliquo loco posset exigi etiam a religiosis vt ibidem.

9 Tertia pena dr̄ contumacie. Hec de iure ciuili petebatur vt in l. 2. ff. de colla. bo. τ C. ō modo mulcta. l. illustris. sed de iure canonico non potest peti aperte nisi ꝗtum est interesse suum. c. i. de dolo τ contu. vel nisi petatur ad satisfactionem iniurie vt in c. olim de iniurijs. Iudex tamen si habet potestatez mulctandi sic habet ordinarius vt in l. 2. in fi. ff. de iudi. bene poterit exigere.

10 Quarta pena dr̄ iuditialis. ⁊ hec pōt petī sicut cū qs obligauit se sub pena .x. ad ꝓbanī aliqd. i. c. cū dilectus. de elec. ꝫ hec n̄ petitur a clericis et a religiosis nisi ꝓ interesse suo.

11 Quita pēa ē arbitral̄. ⁊ hec petitur ab eo q n̄ ſuat arbitriū. c. dilecti. de arbi. ⁊ h̄ pōt peti a quocūqꝫ. vt i. d. c. dilecti. ⁊ ibi glo.

12 Sexta pēa dr̄ ꝯuētōal̄ q̄ ptes ex̄ iuditiū inter se iponūt. ⁊ peti pōt q̄tū interest. l. ꝓdia ff. de ac. ēpti. ⁊ vendi. ſm Hosti. ⁊ do. Anto. in. d. c. dilecti. Sed ſm Inno. in. c. suaꝫ de penis. ⁊ Pa. i. d. c. dilecti. pōt ēt peti si excedat interesse. nisi sit in fraudē posita. ꝫ n̄ credo a clericis vel religiosis. secus a laicis. ⁊ ꝑsumitur i fraudē vsuraꝝ posita qn̄ simplr̄ est posita sup ꝓmissione q̄titatis. vt i. l. cū allegas. C. de vsuris. ⁊ ibi p doc. ⁊ i l. Julianus. §. idē Papinian⁹. ff. de ac. ēpti et vēdi. et Bar. in. l. rogasti. §. i. ff. si cer. peta. ⁊ canoniste in. d. c. dilecti. Secus eēt si apponeretur sup facto. vt in. d. iuribus. Similiter n̄ ꝑsumeretur in fraudē qn̄ ꝓmittit q̄titas. ⁊ postea factū. ⁊ vltio pēa. ſm do. Anto. in. d. c. dilecti. ⁊ allegat Butrigariū in. l. cū filius. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. ⁊ Bar. in d. §. i. ⁊ eā sequor. nisi ꝯtrahēs eēt vsurarius. q̄uis Jo. An. i addi. ad spe. teneat ꝙ ꝑsumitur in fraudē. ⁊ allegat Dy. i. d. l. cū filius Et vt intelligas pono tibi exēplū. ꝓmitto tibi soluere cētū. ⁊ nisi dedero dabo tibi .x. ꝓ pena. sic ꝑsumitur in fraudē. qꝛ sup q̄titate. Aliud exēplū. ꝓmitto tibi facere domū. portare ligna. ⁊ nisi fecero soluā penā. sic nō ꝑsumitur in fraudē. qꝛ est sup facto. Aliud exēplū ꝓmitto tibi centū i tali termino. ⁊ ꝓmitto venire ad iudicē ⁊ recipe ꝑceptū de soluendo l' dādo pignora. ⁊ si n̄ fecero ꝓmitto tibi soluere penā. sic nō ꝑsumitur. qꝛ ꝫ sit ꝑmo quantitas. tn̄ post ē factū. ⁊ vltimo pena.

13 Utrꝫ ille q ex ipotētia nō facit ad qđ obligatur sub pena euadat. R̷. ꝙ si loqmur de pena iuris vel statutoꝝ. sic ē claꝝ ꝙ nō icurritur. Idē dic de snia iudicis generalr̄ iponētis penaꝫ. puta excoicatōis. ſm Fede. cōsilio. 913. ⁊ seqtur Pa. i. c. P. ⁊. G. đ offō dele. qꝛ verba generalia debent itelligi ciuili mō. ar. l. si cui. ff. de serui. ⁊ i. l. ratū. ⁊ i. l. qđ dicimus. ff. de solu. Si aūt spāliter iponit penā. puta. nisi cōpeas tali die excoico te. tūc ſꝫ Pa. in. c. cū sup cā. đ testi. co. si ex snia apte ꝯstat ꝙ iudex voluerit eū ligare. siue posset vel nō. sic cū snia sit nulla cū cōtineat intollerabilē errorē. nō ligat. c. ꝑ tuas de sen. exco. similiter nō ligat si appet ꝙ n̄ voluit ligar̄ ipotētē. puta. qꝛ dicit. si ꝯtēpseris. vel si distuleris ꝯꝑere ⁊ c̄. qꝛ nō potens nec ꝯtēnit nec differt. vt dicit glo. i. c. q̄sit. đ elec. li. 6. Si vero nō pōt ꝑpendi mēs iudicis sic quo ad deū nō ligat. sed quo ad ecclesiā ⁊ nos sic. ⁊ sic itellige glo. i. d. c. vnico. 4. q. 5. ⁊ in. d. c. cū sup cā. sed tn̄ ꝓbato ipedimento nulla indiget absolutione ſm Hosti. ⁊ Spe. ⁊ placet. ēt ſm Pa. in. d. c. cū sup causa si esset snia pape qꝛ debemus ꝑsumere ꝙ nolluerit eū ligare. ar. c. vt nr̄m vt eccliastica bn̄ficia. ⁊ sic nō esset irregularis ꝫ celebrasset qđ bene nota. Si āt loquamur de alijs penis sic certum est ꝙ in foro aie peti nō possunt ſm Sco. in. 4. di. 15. q. 2 nisi q̄tum interesse iportat. facit. c. significāte de pigno. ⁊. c. 2. de ꝯsti. ⁊. c. ex l̄ris de i integ. resti. Et ad. l. icendium. C. si cer. peta. q̄ vult vt icendium nō liberet qn̄ q̄titas ē i obligatione: qꝛ cū obligatio sit in gnē. vt. ff. ad l. fal. l. in rōe. §. diligēter: totum genus perire nō pōt. R̷. ꝙ qn̄ cōsistit in gnē obligatio veꝝ ē ꝙ obligatio ex ipotentia nō extiguit. ꝫ liberet a pena: ꝑpea dicit Aug. in. l. rescriptum in prin.º ff. de pac. ꝙ ēt si teneamus ꝙ fiscus hēat tacitā ypotecam in maleficijs ꝯ delinquētem nō tn̄ preferetur creditorib⁹ ymo creditores preferūtur et allegat tex. cū sua glo. i. l. vnica. C. de penis fisca: Rō qꝛ talis tractat de lucro captādo: ⁊ creditores de dāno vitando. facit. l. fi. §. licētia. C. de iure deli. ⁊. l. vnica. C. de impo. lu. descrip. ⁊ l. fi. C. đ codi. quod nō bn̄ pro exigentibus penā vltra iteresse suum ab illis qui sūt nō soluendo: qꝛ tenēt restituere eā creditorib⁹

14 Quid si obligatus sub certa pena ad aliquid faciēdum. vel dan̄. ꝓ parte iplenit et ꝓ pte nō: ex culpa sua. R̷. Pa. in. c. suaꝫ de penis. ꝙ si obligatio ē diuidua nō cōmittit penam nisi pro parte nō soluta. Si vero ē idiuidua sic soluet totam penā ēt de iure canonico. Et qn̄ dicatur obligatio diuidua. ē qn̄ solutio partis p se valet quo ad ptem tātum q̄tum totum ad se totum. Indiuidua vero dr̄: qn̄ non valet illa ps per se. Exemplum promisi tibi scribere bibliam ⁊ đcretum sic. si scripsi solum bibliam nō soluā penam in totum: qꝛ obligatio ē diuidua qꝛ biblia per se valet ſm totum suū. secus si promisisset scribere bibliā ⁊ scripsi quatuor qnternos certe nō valet ꝓ biblia. ⁊ iō obligatio erit indiuidua qꝛ ad nihil per se valere possūt sine alijs. de hoc plene nō i. l. stipulationes nō diuidunt. ff. de verbo. obliga. ⁊ i

d.c.suā.vbi addit glo.hec vera quo ad pe ná q̄ cōmittitur in non dando.vel non faciendo.Secus qn̄ q̇s debet recipe. puta legatum.vel hereditatem si sic fecerit vel soluerit.q2 nisi totū faciet n̄ hēbit.vt in.l.menius.τ.l.cui fundus.ff.de cōdi.τ demon.ꝺ quo vide plene in.l.si ꝑuus.ff. si qs cautō.

15 Utꝝ statuta sint licita q̄ solū iponūt pecuniariá pená ꝓ homicidio.adulterio.τ huiusmōi.℞ Hosti.τ seqtur Pa.in.c.2.ꝺ del.c.pue.ꝙ n̄.q2 hoies exponuntur venales ad delinqueñ.q2 multi bn̄ timent cruciatus q nō timent pená pecuniariā.vt hēant suū intentū.ar.l.in seruoꝝ.τ in.l. aut facta.ff. de pe.τ in aūt.de manda.prin.§.03.

16 Utꝝ ꝓmittens sub certa pena hēre ratū cōittat pená ꝯueniens ꝺ facto.℞.ſz Bar. in.l.id qꝺ paupibus.C.de epi.τ cle.ꝙ nō Sec⁹ si ꝓmisisset hēre ratū τ firmū q2 ratum refertur ad ius.τ firmū ad factum.vt in glo.d.l.

17 Utrū tp̄s prefixū in odiū negligēt̄ currat ignoranti.vel legitie ipedito.℞.ꝑm Pa.in c.q2 diuersitatem.de concess.prebē.ꝙ nō. Secus qn̄ prefigitur in odiū alterius vel fauorem.vt pz i.l.genero.ff.de hijs qui notan.infa.vbi tp̄s anni currit mulieri ignoranti mortem mariti.τ vide glo.in.c.statutū.de preben.li.6.Et nō.Spe.de edic.instru.vbi dicit ꝙ lz executor testam̄ti n̄ potuerit exeq̄ ī.annū.nihilominus executō deuoluitur ad ep̄um.ar.l.nulli.C.de epis.τ cle.τ.c.nos qdem de testa. rō q2 ē in fauorem defuncti.

18 Utrum iudex possit augere vel minuere pená legis l statutoꝝ.℞.ꝑm Hosti.in.c. in archiepātu.de rapto.ꝙ si ꝓcedit ex̄ordinarie sic pōt.l.qd ergo.ff. de hijs qui no.isa. Si vero ꝓcedit ordinarie sic non pōt iudex delegatus.vt nō.in.c.ꝺ causis.de offō dele.Judex vero ordinari⁹ pōt ex cā mitti gare.vt nōt Bar.in.d.l.qd ergo.τ seq̄tur Pa.in.c.2. de ēptio.τ vendi. facit.c.at si clerici.de iudi.Ber.vero in.d.c.de cāis. τ de accusatōibus in.c.sup hijs.dicit hoc verꝫ qn̄ pōt dispensare sup crie.alˢ nō pōt minuere.ēt ex cā.Nō.tn̄ ꝙ qn̄ quis pluribus legibus ꝓ eodē delicto diuersis penis potest puniri si ab aliquo iudice imponitur ei minor. non poterit aliquo mō puniri alia pena.vt in.l.qui de crie.C.de accusa.τ ibi Ange.τ Sali.in.d.l.qui de crimine.Un̄ tz Tho.22.q.67.ꝙ si dimittit penam in casu quo n̄ pōt tenetur ad restitutōnem coitati.l accusatori.si interēat ei⁹ vt puniretur.Si vero auxit tenetur reo cū quo concor.Hosti.τ Ray.

19 Utrū exigentes pená maiorē q̄z sit dānū illatū excusētur.℞.ꝑm Rodoñ.ꝙ si ꝑm ꝯsuetudinē legitimā τ iudiciū regis exigūt excusantur ēt p̄sone eccl'astice qn̄ subest cā τ ordo iuris seruatur.nec ē corrupta intētio.vt.s.hoc faciant pp auariciā.sed pp iustitiā.Tuti⁹ tn̄ eēt paupib⁹ errogare illꝺ pl⁹

20 Utrū pena apposita sup ꝯctu nl'lo.l q n̄ tenuit.l ipso iure.l p sniam iudicis reuocatus est.sit soluēda.℞.Jnno.in.c.de p̄carijs ꝙ nō.q2 vbi principale non tz nec accessorium.c.inter dilectos.§.ceterū.de fi.instru. c.si diligenti.de fo.ꝯpe.c.querellā.ne prela.vices suas.

21 Cui dz applicari pena.℞.ꝙ pena iuris τ statutoꝝ regulariter applicatur fisco.qn̄ qs introducit accusatōem.l.multaꝝ.C.ꝺ mō multa.Sed qn̄ introducit actōem applicatur pti.l.3.ff. de sepul.vio.Similiter qn̄ loqtur simpl'r videtur introducere actōnē.ar.d.l.3.De alijs aūt pēis tz Gofre.ꝙ si ꝯtingit dānū l iniuria alicui⁹ illi applicabitur.de pe.c.2.Si vero nō respiciat damnū alterius sic applicabitur.l pti si est ꝯuentionalis.l iudici.l fisco.ꝑm ꝙ ꝺ ea ē statutū.

22 Utrū pena iposita simpl'r sine p̄finitōe tēporis sit ppetua.℞.Pa.in.c.ex lr̄is.de cōsti.ꝙ pena iposita pp crimē sine cāe cognitione.puta pp interlocutoriā iudicis intelligitur tp̄alis.τ durat solum durante eius officio.vt puta interdicit officium vel exercitiū alicui.tex.nō.ꝑm coēm intellectū in.l si.ff.de pe.Jdem nō.Jnno.in.c.ꝙ translationem.de offō.le.qꝺ limita in pena successiua.q2 momentanea pena est ppetua.puta mulctauit in pecunia aut in corpore.τ huiusmodi.facit.l.illicitas in si.ff.de offi.p̄si. Si vero fuit iposita cū cāe cognitione.τ delictū merebatur erit ppetua.Secus si ꝺlictum n̄ merebatur.ar.optimū i.l. si p̄ses. ff.de.pe.τ fuit dictū Oldra.qꝺ sequuntur coiter doc.in.d.c.ex lr̄is.

23 Utꝝ pena extendatur ex̄ territoriū ipam iponētis.℞.Pa.i.c.postulasti.de fo.cōpe. ꝙ aut respic̄ p sonā sic̄ isamia.excoiocatio iterdictū.τ huiusmōi.τ sic.cū sint affectiue p̄sone porrigūt effectū suū ex̄ territoriū ēt. q2 sequūtur eū.sicut lepra leprosū.l. ex ea. ff.de postulan.pp qꝺ dicit Bar.i.l.q vltio ff.de pe.ꝙ semel ꝯdēnat⁹ ad mortē q̄zuis ef fugiat.nihilomin⁹ reānet ꝑuus pene vbicū q̄z fuerit.τ iō n̄ poterit facē testm̄ nec ꝯhef τ silia.fac̄.d.l.q vltio.et i aūt.hodie.C. de

dona.inter vi. τ vxo. Aut respicit certuз locū. puta ne vadat ad talē locum. vel vt moretur in tali loco. τ sic nō porrigitur ex territorium. nisi p quandā ꝯsequētiā. puta qꝛ detentus in tali loco. interdict⁹ ē ēt ei loc⁹ origis. q̄uis sit ex territorium. de quo dic vt in.l. relegator.§.1. τ.§. interdicere.ff.ð interdictis. Per quā.l.dicit Bar.ꝙ ñ pōt ciuitas iponere suo ciui vt moretur i tali loco nō subdito. nec ēt pōt interdicere ne vadat ad talē locū nō subditum. et hoc qñ fit in penā illius ꝯ quē fertur snia. Secus si fit statutum ne subditi vadant ad talē locuз ñ subdituз pp comoditatē ciuitatis. vel i odium eoꝝ ad quos iret qꝛ valet. facit.l.fi.ff.ð decre.ab or.fa. Aut respicit certā artē. puta ꝙ ñ exerceat talē artē. et sic nō porrigit ex territorium. vt est bonus tex.in.d.l.ex ea. p quā dicit Bar.in.l.ꝯtos populos.C.ð su.tri.ꝙ statutū ꝯtinēs ꝓhitōem odiosam ñ porrigitur in dubio ex territoriuз. Et iō dicit ꝙ filia q̄ ex statuto ñ succedit. cū tale statutū sit odiosū.l. maximuз vitium.C.ð libe.prete.ꝙ nihilomin⁹ pōt succedeꝛ i bonis alibi sitis. Et sili puto ꝙ snia priuās aliquē bñficiis suis in dubio intelligetur ð bñficiis que bз in territorio disponentis. Aut respicit bona. puta qꝛ publicat ea. et tunc si fit de iure coi. sic pōrigitur ad bona sua ex territoriū. τ remanent ibi tāq̄ vacantia. sз occupantur p iudicē territorij.ar.l. a diuo pio.§.i.ff.ð re.iudi. τ.l cūvn⁹.ff.ð bo.auc to.iudi.pos. Si vero fit de iure spāli.tc dic vt nō. Bar.i.d.l.ꝯtos ppłos. τ qō nō. Jo. An.in.c.cū secundū.de here.li.6.vbi ꝯcluditur ꝙ pena ñ extenditur vltra territoriū.

24 Utꝝ qs possit puniri in loco domicilij de dlicto alibi cōisso. R. Pa.in.c.lз ð fo. ꝯpe.ꝙ sic. nisi requiratur reissio p iudicē de licti quā dз facere. si delictū ē atrox. alias non si ñ vult.

25 Utꝝ mandans delictū fieri in alio loco debeat puniri vbi mādauit. vel vbi cōissū est. R. Pa.in.d.c.lз ꝙ cois ꝯclusio Bar. τ alioꝝ ē in.l.si vt ꝓponitur.ff.de fideiuſ. ꝙ vbi delictū factū est. qꝛ ibi destinatus est effectus delicti. facit Cle. pastoralis. de re. iudi. Jdē dicas in teste falso q dз puniri p iudicē ad quē ei⁹ attestatio transmittitur. si sciebat illuc debere transmitti. Pōt tñ puniri in loco vbi deliqt. τ loc⁹ erit ꝓuentōi si ābo iudices ꝯcurrāt. sicut de illo q ð loco exēpto mittens sagitā. vulnerauit aliū i loco ñ exēpto. vt in.c.i.de ꝓsūpt. τ qō ibi nō dic sili ille q deliqt in ꝯfinib⁹. qꝛ veꝝ ē dicere in cuiuslз territorio deliqsse. ar.l.arbor.ff.coi diui. Secus si ignorabat illuc at testatōem transmitti. qꝛ tunc dз puniri vbi deliqt. vbi agitur ð pena falsi. facit.l.exigēdotē.ff.de iudi. vbi attenditur loc⁹ ad quē destinatur effectus mrimonij. Jdē dic ð notario q̄ facit falsū instrm.

26 Quid de officialib⁹ ðputatis q ñ accusāt quos iueniunt de nocte. τ h⁹mōi. R.ꝙ peccat mortaliter si se obligauerūt ad accusañ vel pacto vel iuramēto. Si vero se ñ obligauerunt ñ peccant ñ accusando. nisi faciant i fauendo malis cōmittendis. Et si qd acceperunt ꝓ ñ accusando tenentur illð restituē vel fisco. vel illi cui pena erat applicanda. Et vltra ēt vsqз ad ꝯplemētū pene exacte si accusassēt. fз doctrīaз Tho.22.q.67.vt pз s.§.19.in fi. Fallit hoc in crialib⁹. vbi ēēt infligenda pena corporalis. qꝛ si desisterent ex compassiōe ēt si aliqd accipent ꝓ ñ accusando lз turpiter accipent nō tñ tenerentur illud restituere de necessitate.

Penitentia

Penitentia est virtus q̄ ꝯmissa mala cū emēdatiōis ꝓposito plangim⁹ τ odimus. τ plangēda vlteri⁹ ꝯmittere nollum⁹ magr in.4.sen.di.14. τ est vnum de sacris noue legis. quo bñ dispositis sp peccata remittuntur. de sū.tri.c.i.§.sacrm.

1 Penitentia.5.mōis dr. ꝓma dr solēnis q̄ iponitur fз illū moduз. de quo in.c.in capite.50.di.quā ōmitto cū hodie ñ sit i vsu.

2 Scda dr publica q̄ fit faciē ecclie τ publice. τ differt a solēni. Tuз i mō. qꝛ i ista ñ ꝯuatur ille mod⁹ ð quo in.d.c.in capite. Tū ēt qꝛ ista pōt iponi a simplici ꝯfessore. fm Guli.durā. Gofre. τ Hosti.ar.c.penitētes 50.di. τ.30.di.si qs ꝓsbiter.de.pe. τ re.q̄ situ. Nec ob.c.accedētib⁹.de exce.pla.vbi reprehendūtur abbates.q publicaз pniam iponebant. qꝛ ibi accipitur publica ꝓ solēni q̄ solū iponitur ab epō. τ h verum. nisi aliud hēat ꝯsuetudo. Jtē τ.3.differt. qꝛ ista publica iteratur. solemnis vero ñ pōt.

3 Sз q̄ro qñ dз iponi pnia solēnis vel publica. R. Pa.in.c.q̄situ.de pe. τ re.ꝙ ꝓ ð licto graui τ scandelizanti totā vrbē ðbeꝛt iponi solēnis.d.c.i capite. Si vero ē graue τ publicū sз ñ scandalizosū.tc iponeꝛ pnia publica sз ñ solēnis. vt nō.in.d.c.quesitū. τ i.c.i.de pe τ re. Si aūt sit graue sed occultū. tc nec solēnis nec publica dз iponi. Et iō reprobat ꝯsuetudinē illoꝝ q mulierib⁹ ꝓ extitiōe pueroꝝ quos penes se hēbant in lecto iponunt publicam pniam. τ vide eū

in.d.c.i.ꝛ in.c.statuim⁹.de male.ꝛ in.c.si.
de bi.q̄.ꝑ si.occi.

4 Quibus pōt iponi.℞.ꝙ nec clericis.nec religiosis.nec ēt laicis insignibus dꝫ imponi.ar.d.c.in capite.Et hoc veꝝ.nisi cleric⁹ sit depositus.50.di.confirmandum.

5 Quis est effectus pnie solēnis.℞.ꝙ laic⁹ post eam non pōt ad ordines ꝓmoueri.50 di.illud.nec clericus ad superiores.vt dicitur ibidem.pōt tñ eps dispensare in ordinibus minoribus.non aūt ad sacros.50.di placuit.Item non dꝫ matrimonium ꝯtrahere.par si contrahit tenet. Juuenis tñ nō ꝓhibetur contrahere.Itē nec miliciā assumere.33.q.2.§.de penitentibus.ꝛ.c.antiq cum aliꝫs.c.Itē nec laicalem habitum ꝯferre.50.di.c.vlti.Item dꝫ viuere ſm reglāꝫ ecclesiasticam.de pe di.5.cōtrariū.ꝛ.c.se.Itē conueniendus est sub ecclesiastico iudice.ii.q.i.aliud.de pe.di.i.aliud.Item fit infamis nō rōe pnie.sed rōe criminis publicati quod verum intellige qñ ꝑ sniam iudicis iponitur.Secus si ex deuotōe qs publicam pniam facit ſm Hosti.de offō archipre.c.2.

6 Tertia pnia dicitur priuata.ꝛ dicit Sco.in.4.di.14.q.i.circa fi.q.ꝙ de vi vocabuli penitere idē est ꝙ penam tenere. Hec autē ñ tm̄ iportat passionē pene vt inherenti.sꝫ ēt actōem volentis respectu pene.Vñ pnia actualis est punitio voluntaria vel volūtas punitionis.ꝛ in hac est considerare.Primo velle peccatū punire seu uidicare.Secundo se peccasse nolle siue peccatū ꝯtestari.Tertō punitōem iā inflictā velle liber̄ acceptare.Quarto penā inflictā patiēter ferre.In quolꝫ hoꝝ actuū saluat̄ ꝓꝑetas vocabuli hui⁹ penitere ꝛ i ipis ꝓprie consistit eius significatum.

7 De qb⁹ peccatis dꝫ hō penitere.℞.ſꝫ coiter theologos.ꝙ de oib⁹ peccatis mortalibus actual̄ cōissis.siue añ baptismū siū p⁹ De veial̄ib⁹ vo lꝫ sit expediens.ñ tñ ē necessaria ad salutē i h̄ mūdo.nisi i duob⁹ casib⁹ Prio rōe dubiꝫ.vtꝝ.s.mortale l̄ veiale.ne ꝑiculo se exponat.Scdo rōe ꝑiculi qñ hꝫ aliquā affectōnem venialē quā nisi repriat dubitat ne trahat eū ad mortale.ſꝫ.S.Bona.in.4.di.16.q.2.ar.2.

8 Utrū reqrat̄ singl̄r de quolꝫ.℞.ꝙ sic ꝯ cognitis.s.cū de illis spāl̄r cogitat.ꝛ tenetur spāl̄r de quolꝫ cogitare vt peniteat si adsit opportunitas ꝓportionata fragilitati huāne.al̄r ñ remittuntur de lege coi.De icognitis vero si ignorantia est inuincibilis.vl̄ excusabilis.ñ tenet̄ nisi in generali penitere.si vo est crassa vel inexcusabilis.sic tenetur in spāli penitere.qꝛ tenet̄ dare opam vt ea cognoscat ꝛ peniteat h̄ ex Ri.in.4.di.16.ar.4.q.2.

9 Utꝝ possit agi pnia de vno peccato mortali sine alio.℞.ꝙ ñ.qꝛ aut de⁹ totū remittit.aut nihil.ꝛ iō oꝫ peniteat de oibus.tex.ē i.§.itē.de pe.di.3.cōcor.Ricar.i.4.di.15.ar.i.q.6.Distiguo tñ sic.qꝛ aut loqmur ꝯ pnia prout ꝑ eā remitti culpa ꝛ recōciliat̄ hō deo ꝛ sic cū radix satisfactōis sit vna.s.caritas q̄ secū ñ ꝯpatitur peccatū mortale.Iō est uerꝫ ꝙ ñ pōt fieri nisi de oib⁹ fiat.Aut loquimur de pnia ꝓut directe respicit satisfactōnē tēpralis pene debite ꝓ peccatis iā dimissis quo ad culpā.ꝛ sic bñ pōt fieri de vno peccato sine alio.

10 Que sunt ꝑtes pnie.℞.tres.contritio.cōfessio.ꝛ satisfactio.

11 Quarta dr̄ pnia.s.illa q̄ a sacerdote pro peccatis ꝯfessis ipoitur.de ista vide.s̄.Cōfessio.6.ꝛ.ī.Satisfactio.

12 Quinta pnia dꝛ illa de q̄ dr̄ ꝙ regulariter ꝓ quolꝫ peccato mortali dꝫ iponi septēnis.33.q.2.hoc ipm.ꝛ quō debeat intelligi Pa.declarat in.c.accepisti.de spon.duoꝝ ꝙ dꝫ in isto tpꝛ semel bis vel ter ieiunare in ebdomoda.ſm discretōem ꝛ iuditiū sacerdotis.ꝛ facit qꝺ nō.in.d.c.hoc ipsum.Et sic intellige oia iura q̄ pniam iponunt ꝑ numeꝝ dierū.seu ānoꝝ ñ specificando modū in.c.accusasti.de accu.vr̄ velle idē Pa.ꝙ cū ferie solēnes sint.2.4.ꝛ.6.vt in.c.plit.ii q.3.ꝙ sacerdos dꝫ iponere.vt hiꝫs diebus singulis ebdomodis ieiunet.ꝛ sic satisfactum.est.ꝛ hoc verꝫ.nisi ex cā aliud disposuerit sacerdos.vt in.c.de⁹q.ꝯ pe.ꝛ re.ꝛ i c.quē penitet.de pe.di.2.Vñ cū hodie sint arbitrarie.dicit Hosti.ꝙ dꝫ sacerdos i penitentia iponenda attendere qd expediat ad salutē peccatori.ēt solū iponendo vnuꝫ pr̄ nr̄.facit.c.alligant.26.q.7.seq̄tur Pa.i d.c.de⁹q.vbi.bo⁹tex.ꝛ ꝯ h̄ vid.Cōfessio.6

13 Utꝝ sacerdos possit dispensare in pena debita eā dimittendo.℞.Pa.in.c.sicut dignū.de homi.ꝙ sic.vt ē pulcher tex.ꝯ pe.di.i.quē penitet.Et iō bonū ē vt sacerdos in impositiōe pnie dispenset cū ꝯfitente circa residuū pene.si maior eēt imponenda.vide ad hoc.s̄.Indulgentia.§.5.

14 Utrū penitentia facta in peccato mortali sit valida an sit iteranda.℞.ꝙ fuit diuersa opi.Ricar.in quol̄.i.q.io.tenet ꝙ satisfacit precepto ꝯfessoris.nec tenet̄ reiterare.sꝫ

nõ satisfacit pene debite i purgatorio. Alij distiguũt ꝙ pnie ex q̄bus manet aliqs effectus post satisfactõis actũ ñ sũt iterande. sicĕ ieiuniũ. elemosina. ⁊ huiusmõi. alie aũt q̄ ñ relinquũt aliquẽ effectũ oꝫ iterare. vt sũt orõnes. ⁊ hꝰmodi. Sco. vero in. 4. di. 15. q. i. circa fi. q. dicit ꝙ q̄ vere semel peñitet ⁊ recipit pniaꝫ ꝯdignã iposită sibi ab eccl'a clave ñ errante q̄tũcunqꝫ postea recidiuet. ñ tenebitur ꝑ illis peccatis ꝑ quibꝰ illã pniaꝫ recepit. nisi ad illã pniam sibi iposită. ⁊ si illã iplet in caritate ñ tm̄ soluit penã sꝫ meretur gratiã. Si aũt ipleat ex̄ caritateẽ volũtarie. soluit penã sed ñ meretur gratiã. Si vero illa pena ab eo exigat ex̄ caritatẽ pena quidẽ soluit. lꝫ ipe ñ soluat. pma quidẽ ĕ satisfactio simplr̄. q2 placans ⁊ r̄cõciliãs. secũda ĕ satisfactio. q2 voluntaria redditio sꝫ ñ simplr̄. q2 nec placãs nec reconciliãs. Tertia ĕ satisfactio vltra quã ñ exigitur vlterior pena. Ex quo ꝯcludit ꝙ ñ ĕ necesse talẽ pniam iterare. sed solũ de peccato postea cõisso ponit exẽplũ de eo q cõisit crimen ꝑ quo ꝓcise meretur manus abscissionẽ. vñ si isti inuito abscindatur manus. satisfacitur ⁊ satisfit regi sufficienter. nec ſm iustitiã cogetur ad vlteriorẽ penã. q̄uis ñ recipiat in gr̄am ⁊ amicitiã. sic multo magis vbi qs sibi eã infligit. Vñ si talis ꝑꝑ nouuꝫ mortale postea cõissũ dãnaretur. añ q̄ꝫ totã pniam ipleuisset. ñ puniretur eternalr̄. sꝫ solũ pena corñdente illi pnie q̄ nõ fuit hic expleta ⁊ tp̄alr̄. q2 ex quo ꝑ iustitiã puniuã iposita est semel pena tp̄alis hic ꝑ pc̄o d̄ quo vere penituit nũq̄ ei debetur nisi pena tp̄alis. ⁊ illa soluta nulla debetur alia ꝑ illis peccatis. sed tm̄ ꝑ alijs. Pa. vero i. c. qd̄ q̄dẽ. de pe. ⁊ re. ⁊ Archi. de pe. di. 3. §. vlti. tenent ꝙ ñ valet sed ĕ iterãda simplr̄. Sed ego teneo cũ Sco. cuiꝰ opi. vr̄ apte tenet glo. singlr̄is. in. d. c. ꝙ q̄dã. vbi dicit ꝙ lꝫ nõ valeat tal' quo ad vitã eternã. tm̄ valet ei q2 sentiet fructũ eiꝰ. cũ de alio crie pniam egerit. de pe. di. 3. §. vlti. vbi ĕt glo. tꝫ. ꝙ nõ tenet talẽ pniaꝫ reiterare. ⁊ has glo. coiter secuntur doc. ⁊ cũ eis transeunt. lꝫ Archi. dicat coiter tenere ꝯriũ ⁊ male.

Utrꝫ pnia in articulo mortis dilata valeat. R̄. ſm oẽs ꝙ sic. ꝑ dicta Ezech. 17. In q̄cũqꝫ hora ꝯuersus fuerit peccatõ ⁊c̄. Sꝫ hora mortis cadit sub illo signo quacunqꝫ ergo ⁊c̄. lꝫ aduerte ꝙ ĕ valde ꝑiculosũ usqꝫ ad illud tp̄s expectare. Et ꝑꝑea dicit Aug. de pe. di 7. i. c. nullus. quẽ sero penitet. oꝫ ñ solũ deũ timere iudicẽ. sꝫ iustũ diligere. ñ tm̄ penã timeat sꝫ anxiet ꝑ gloria. dꝫ. n. de crie dolere ⁊ de oi eiꝰ ꝓdicta varietate. hec ille. Sed cũ hec coiter ñ adsint penitẽti i extremis. tũ q2 ꝓncipalr̄ vt plurimũ ꝯuertunt tales tiore mortis ⁊ inferni. pꝫ q2 nisi mõs immineret ñ ꝯuerterentur. ⁊ iõ deficit primũ necessariũ. s. ꝙ ñ ꝯuertitur. q2 diligit deũ iustũ. Itẽ nec ꝯuertitur principaliter ꝑꝑ gloriam. sed ꝑꝑ penã euitandã. pꝫ si de pena ñ timeret ꝑseueraret in malis vt priꝰ. Itẽ coiter deficit tertiũ. q2 cuꝫ sit quasi ex̄ se ex infirmitate ñ põt dolere de singulis peccatis sicut tenetur nec cõfiteri. Et iõ credo verissimũ dictũ Iero. in transitu. vix ingt de cẽtũ milia hoium. quoꝝ mala fuit vita. in mõte dinaꝫ indulgentiã obtinebit vnus. hec ille. de materia pnie. vide. s̄. Confessio. 6.

PErcussio duplex est. s. tp̄al' q̄ fit malo ⁊ ivtili ſmõe cũ. s. indiscretus ꝓlatus invtili ſmone ꝑcutit cõda infirmorũ. ⁊ hec sẽp de se est mala ⁊ peccatũ mortale. nisi aliqua circunstantia excusetur. vt. 45. di. c. vlti. Alia est ꝑcussio corporalis q̄ fit corporali manu vel flagello. vel simili v̄berando. ⁊ hec si fit ex malitia. vel odio ĕ peccatũ mortale. nisi eẽt in modico ⁊ leui. pꝫ hoc in. c. i. 45. di. iuncto. c. ep̄m. ibidẽ. ⁊ in. c. i. de clerico ꝑcussore. q2 si est clericus dꝫ deponi ꝙ nõ fieret. nisi eẽt mortale peccatũ. Si vero fiat ex caritate ⁊ cã correctõnis ⁊ moderate sic licita est ⁊ meritoria in oibus potãtem hñtibus in subditos suos. 45. di. cũ bt̄o. ita tm̄ ꝙ mr̄em pietas. pr̄em vero disciplina subditis ꝓlatũ exhibeat. vt 45. di. disciplina.

Utrꝫ cl'ici possint v̄berari. R̄. ꝙ ep̄s neieꝫ dꝫ verberare ꝓprijs manibus. 86. di. ñ liceat. Alij v̄o prelati possunt clericos in minoribus ordibus ꝑ leuibus ĕt culpis verberare. 45. di. §. salamon. dũmõ fiat ꝑ eum ad queꝫ ꝑtinet. de sen. exco. c. cũ voluntate §. vltimo. In sacris vero exñtes verberari ñ debent. nisi in maioribus cribus. 35. di. c. añ oia. ⁊. d. c. cũ beatus. aliogn eẽnt excoicati. ar. a ꝯrio sensu in. d. c. cũ voluntate. i. §. si qui vero. ⁊ de hoc. s̄. Excoicatio. 5. casu. i. ⁊ quõ pñt hoc ꝑ alios clericos facere. ñ ꝑ laicos. ⁊ ibi ponuntur multi casus i q̄bus põt ꝑcuti sine excoicatiõe.

Utrꝫ religiosi similiter possint verberari. R̄. ꝙ sic a suis prelatis. ĕt pro leuibꝰ culpis c. reprehensibilis. de appella. ⁊ de accu. c. qualiter ⁊ q̄ñ. in fi. Silr̄ pñt ꝑ alios regulares vel clericos seculares. nõ ꝑ laicos. nisi

qñ sunt incorrigibiles. vt. s. i. d. casu pmo.

P Eregrinus dr ppzie qcá duo tõis alienas visitare vadit ecclesias. aut sanctorum reliqas. vt nõ. in. c. romipetas. 24. q. 3. Et tales sunt sub ptectõe ecclesie. de treu. τ pa. c. innouam⁹. Et q tales reb⁹ suis spoliat dз excoicari. vt in. d. c. si qs romipetas. et duob⁹. c. se. Hodie vo p pcessum curie sunt excõicati ipso facto. et a papa solum absoluuntur q rõipetas spoliant. Itẽ nõ. q accedentes ad sedẽ apostolicam interim cum reb⁹ suis sub apostolica ptectõe ɔsistunt. ex de pegrinis. c. vnico Vñ istud est vltimum refugium illorũ qui grauãtur ab aliquo delegato vt arripiant iter ad sedeз apostolicá. qz suspendunt ei⁹ iurisdictõeз. vt in. d. c. vnico.

1 Quid fieñ de reb⁹ eorum si moriuntur in via. R. Hosti. q qcunqз aio retinendi accepit eas. vel aliqd eorũ mortalititer peccat. qz sunt restituende heredibus eorũ si põt sciri. vel paupib⁹ erogande si ignorantur vel si forte ñ inuenitur. q eas deferat ad heredes. nec spatur in breui iueniri. Nec valet fm Hosti. consuetudo vel statutũ i ɔtriũ

2 Peregrinus clericus qs dicatur. vide. s. Ordo. 3. §. 16.

3 Quõ dз admitti. R. q dз hẽat lfas comẽdatitias seu testimõiales. vel pape. vel sui epi. et sic põt admitti. si mõ sigillũ ppzij epi sit notũ. ar. de prebẽ. cũ secundũ. τ de censi. sopite. Si vo ñ sit notum dз sit sigillũ qnqз episcopoz. de cle. pe. c. i. Et si nullum prefatorũ eẽt notũ. tunc vbi põt preiuditiũ magnũ generari ñ creditur ẽt si cẽtũ hẽret. fm Inno. in. c. tua. eo. ti. Sз vbi nullũ preiuditiũ põt euenire. puta vult celebrare in secreto ex deuotõne. sic admittitur ẽt si nullá faciat fidẽ. fз Hosti. in. c. tue eo. ti.

4 Quid si dicat se lfas amisisse. R. si pbat p duos testes amissionẽ τ tenorem earum. τ q sine vitio fuerunt. admittitur. de priuile. c. cuз olim in fi. nõ. Ber. in. c. i. eo. ti.

5 Utrum recipiens ad ordines pegrinũ siñ licentia sui prelati incurrat aliquá penam. dic vt. s. Irregularitas. §. 32.

P Ericulum vbi est ibi τ lucrum collocari dз. l. fi. §. sed cũ in scdaз C. de fur. τ C. de cadu. tolle. l. vnica. §. p secundo. ff. de re. iu. l. fm naturá

P Eriuriuз fm Hosti. τ Goff. dr qdruplex. Primo mõ falsa iuratio. τ sic põt eẽ triplr. Primo qz est falsitas ex pte iurati. sicut cum qs iurat falsum qd credit esse verum. τ si debita diligentia est adhibita nullum est peccatum. 22. q. 2. hõines. Si vo nõ est adhibita ois. sed tñ aliqua. sic est peccatũ veniale. Si vo pueniat ex ignorátia crassa. l' supina iuris l' facti ẽ peccatũ mortale. fз Ray. alle. 22. q. 5. q piurat. ɔcõ. Jo. An. p⁹ Tancre. in. c. tua nos. de iure iur. τ Car. in Cle. i. de iure iur. Itẽ excusat a peccato mortali in piurio pbabilis error. fз Pa. in. c. tua nos. de iur iur. puta cuз qs crdẽs hẽre rõabilem cãm appellandi appellat. lз pus iurauerit ñ appellare. ar. c. sacro. d sẽ. exco. τ. c. qntauallis. de iure iur. Scdo falsa iuratio ẽ ex pte iurantis tñ. vt cum qs iurat verum credens esse falsuз qd iurat. Tertio ex pte vtriusqз. s. cum qs iurat falsuз sciens esse falsum Et istis duobus modis si fiat iocose ẽ peccatuз veniale. fm Gofre. 22. q. 2. q ait. τ. c. vlt. fm vo theologos est peccatuз mortale pp irreuerentiá dei. Posset tñ dici q mendacium iocosum. non sit pprie mendatium. vt in. d. c. q ait. Jõ possз teneri opi. Gofre. q nõ peccat mortaliter. qz non ppzie periurat. Sed opi. theologorum est tutior. multo magis peccat si fiat seriose. 22. q. 2. hoies. Quod tñ sic limittat sáctus Bona. τ Ricar. in. 3. di. 9. si deliberat de dicto confirmando τ iuramento per qd est confirmandũ. Secus eẽt si deliberaret de dicto. sed ñ de iuramento. qz sic non peccat mortalr. lз sit veniale graue. Similr est peccatũ veniale qñ de neutro deliberat. sed totũ pfert ex surreptione. nisi quis deliberare posset. τ tñ contẽneret. qz sic mortaliter peccaret. ẽt ex surreptõe pp conteptũ. Datur ẽt alia limitatio fm Pe. aureo. ea. di. Si iuramentũ fit p ea p q hoies cõsueuerunt iurare. qñ volunt veritatẽ infalibilẽ assumere i testimoniũ. dei. sui vltiatũ. Sec⁹ eẽt si assumeretur signũ qd nõ est ad tale testimoniuз institutũ: τ sine aio iurandi intellige qñ piurat p deũ sicut coiter iuratur. qa sic nõ eẽt peccatuз mortale fm eum. qd nõ qz facit p istis mulieribus q iurant p meá fidem. inueritate p istuз ignẽ. τ huiusmõi vt non peccent mortaliter cũ piurant. quia nec iurare intendunt. nec quibus iuratur accipiunt p iuramento.

Secundo mõ dr piurium iuramenti trásgressio. τ si iuratio fuit sup re mala. vt ñ ire ad eclesiá. τ similia. sic peccauit mortaliter iurando. τ tenetur de pcepto facer oppositũ. 22. q. 4. c. i. 2. 3. τ. 4. Quod limitto d re

mala de peccato mortali. secus de veniali de quo dic. vt. s. Juramentũ. 5. §. 2. Si vero fuit sup re suparrogatõis. sic sil3 peccauit mortaliter iurando. Sed ñ tenetur facere oppositũ. qa nõ tenetur intrare religionẽ q iurauit ñ intrare. nõ tñ tenetur iuramẽtũ seruare. hec Aureo. Si aũt iuramẽtum ꝓmissoriũ erat licitũ ꝛ obligatoriũ sic peccat mortaliter periurando. s. nõ seruando qđ iuramẽto ꝓmisit. Fallit hoc in 27. casib⁹ in quibus non obligat. de qb⁹ vide. s. Juramentũ. 5

2 Tertio mõ dr piuriũ indiscreta iuratio. s. cũ quis iurat sine iuditio discretiõis cõsiderando qđ iuret. ꝛ vtrũ sit verum vel seruabile. ꝛ sic fm Gofre. est peccatũ veniale. 25 di. §. cris in fi. Ber. vero in. c. tua. de iure iur. dicit ꝙ si fiat cũ deliberatõe sic est peccatũ mortale. de iure iur. sicut ex literis. Si vero iocose ꝛ incaute. sic ẽ peccatũ veniale. 25. di. §. alias ea. demũ. ꝛ cũ Ber. ꝯcor. S. Bona. Ricar. ꝛ thelogi i. 3. di. 39.

3 Quarto mõ dr piuriũ affirmatio dubitationis. vt cũ qs illud de quo dubitat asserit cũ certitudine efficaci iuramento ꝯfirmata. ꝛ sic peccat mortaliter fm Aureo. Secus si assereret illud humano mõ sicut põt sciri i talibus. sicut Rñdet ordinandis q̃tũ pmit tit huãna fragilitas. qa nõ eẽt mortale fm eũdẽ Aureo.

4 Quid de illo q iurat p verbũ credo. cum tñ in veritate nõ sic credat. R. ꝙ quo ad deum piurus est ꝛ peccat mortaliter. sed quo ad forũ ꝯtentiosũ nõ. ẽt si ꝓbaretur postea ꝯtrũ ei⁹ qđ iurauit. vt nõ. Pa. in. c. ex l͞ris de iure iur. ꝛ facit. c. cũ ipositionib⁹. de iure iur. li. 6. Rõ qa nemo põt dare testimonium de ꝯscia alteri⁹. nisi ipe cui⁹ ẽ. ꝛ deus.

5 Utrũ credens ꝯuenire iuramento q tñ nõ facit. exẽplũ non credebã satisfactum creditori cui iurauerã. cũ tñ foret satisfactũ peccet mortaliter. R. ꝙ sic 3 nõ. p Pa. i. c. q̃to. de iure iur.

6 Utrũ ois piurus sit infamis. R. Pa. in. c testimonium de testi. fm leges distinguit. Aut qs iurauit de pterito l' đ pñti. ꝛ sic nõ efficitur infamis ipo iure. l3 falsũ iurauerit p. l. 1. 2. ꝛ vlti. ff. đ crie stellio. ꝛ sic intellige c. cũ dilectus in fi. de or. cogni. Sitñ ꝯdẽnaretur efficeretur infamis. non tñ rõne iuramenti q̃ falsitatis. Si vero iurauit de futuro ꝛ ñ seruauit. tũc si iurauit sibi l' deo ñ efficitur infamis. Secus si iurauit ei cum quo ꝯxit ꝯtraueniendo iuramẽto l' pactõi q2 sic efficitur infamis. ꝛ sic itellige. l. si qs maior. C. de transac. ꝛ hoc voluit in effectu glo. ꝛ Bar. i. l. iuri⁹. ff. de hys. q no. ifa. Sentit Jo. de ligna. in. d. c. testimoniũ. ꝛ Archi. in. c. auctoritatẽ. 15. q. 6. ꝛ in. c. puu li. 22. q. 5. ꝛ placet ẽt de iure canonico cum non reperiam cõtrarium.

7 Utrũ ius vel metus excuset a peccato mõtali piuriũ. R. ꝙ in iuramẽto assertorio communiter tenetur ꝙ ñ. c. sacris qđ metus cã. q2 nullus põt absolute cogi ad iuramentũ falsũ. Sed in iuramento ꝓmissorio fuit diuersitas Tho. 22. q. 3. ar. 1. ꝛ Ricar. vbi. s. ar. 2. q. 3. ꝛ multi. Alij tenẽt ꝙ peccat mortaliter si ñ seruat. Ad. c. ver. de iure iur. R. ꝙ loquitur in iuditio fori. Pe. Aureo. vbi s. 13 q peccat venialiter. ꝛ hoc seqtur Jo. An. ꝛ multi alij ꝛ placet. ꝛ vide. s. Juramentũ. 5. §. 9. cũ duobus sequẽtib⁹.

8 Qđ est grauius piuriũ l' hoicidiũ. R. qdã dicunt ꝙ piuriũ ẽ graui⁹ peccatũ q2 ẽ ꝯtra rõis ordinẽ directe ꝛ imediate respicientẽ deũ. ꝛ hoicidiũ ꝯtra ordinẽ respicientẽ ꝓximũ. Alij cõtra. vt Ricar. vbi. s. q. 4. ar. 1. ꝙ nõ sit graui⁹. Rõ q2 hoicidiũ directe cõtrariatur actui ꝛ virtuti digniori. s. caritati respectu actus secundarij. s. diliges ꝓximũ Periuriũ aũt directe est cõtra actũ virtutis latrie. sed caritatis est nobilior q̃ latria. qa nobilius est ꝓximũ diligere q̃ ver ex cã legitima iurare. ergo est grauius homicidium q̃ piuriũ. ꝛ magis placet. ꝛ pmaz rõnem đ ico negandam simpliciter. q2 sic sequeretur ꝙ laborans in festo grauius peccaret q̃ homicida. quod non est verũ. Uerum est ꝙ periurium est grauissimũ p⁹ homicidium. Jđ imponitur penitentia ꝙ ieiunet. 40. dies in pane ꝛ aqua. ꝛ. 7. sequentes ãnos peniteat. ꝛ nunq̃ sit sine pnia. 6. q. 1. qcunq3. et. 22. q. 5. si qs se periurauerit

9 Utrum sit grauius periurium adulterio R. Ricar. vbi. s. ar. 2. ꝙ sic. Rõ q2 peccatũ dicitur grauius qđ corrumpit ordinem digniorẽ. Certu3 est aũt ꝙ ille ordo est digni or qui debet eẽ hominis ad deum imediate et directe. q̃ ille qui debet eẽ ad deum ꝛ ad ꝓximum mediante ꝓximo. primus aũt ordo corrumpitur per periurium. secũd⁹ p adulterium. nec pfectius corrumpitur. secundus p adulterium q̃ prim⁹ p periuriũ Adulteriũ nõ est ꝓpinquius maxime inuriẽ q̃ possit eẽ contra deum. ymo econuerso. periurium est propinquius blassemie. que est contra deum ex odio ei⁹ q̃ adulterium homicidio.

10 Utrũ peccet ẽt ꝑsona priuata q̃ exigit iu

ramentum de eo q̄ nescit. sed dubitat d̄ veritate. R. s̄m Aug. q̄ hoc ex humana infirmitate p̄cedit q̄ nō peccat. Sed si scit veritatē ꝛ cogit iurare quē scit falsū iuraturū peccat mortaliter. 22. q. 2. qui exigit. qd̄ itellige vt. s. Iuramentū. 3. §. ii.

ii Utrum clericus nulla necessitate coactus veniens contra propriā p̄missiōe3 vallatā fidei interpositione sit priuād⁹ suo bn̄ficio R. tenent Io. Ber. ꝛ Hosti. in. c. querellā ne plati uices suas. Pa. in. c. querellam. d̄ iure iur. q̄ d3 priuari. qa sic est piurus. qui fide interposita p̄missum frangit sicut qui piurat. ꝛ cum piurus sit priuandus beneficio ꝛ deponendus ab ordine. vt p̄batur in c. cum non ab homine. de iudi. sic ꝛ frangens p̄missum fidei interpositione vallatū Archi. in. c. iuramenti. 22. q. 5. t3 q̄ nō. quia non est ita graue peccatū contrauenire p̄missioni tali sicut iuramento. ꝛ cu3 Archi. est do. Anto. ꝛ magis placet. cū non inueniatur talis pena exp̄ssa sicut cōtra piuros Et que d̄ra sit inter fidei interpositione3 ꝛ iuramentum. vide Iuramentum. i. §. 6.

i2 Utr̄ collatō f̄ca d̄ bn̄fi⁹ ecclastico piuro sit nlla ipso iure. R. Pa. i. d. c. q̄rellā. de iure iur. q̄ sic. de re. iur. infamibus. li. 6.

i3 An aūt piur⁹ cū sit infamis p̄dat ipso iure beneficiū. vide. s. Infamia. §. 9.

Permissio

quot modis accipitur. vide. i. Usura. 2. §. 14.

Permutatio

est vnius rei certe p̄ altera re certa uicaria p̄statio. C. de re. pmu. l. i. in glo. Et nō. q̄ pmutatō non inuenitur nisi in genere. ꝛ sic adaptat̄ contractibus noiatis ꝛ inoiatis. s̄m q̄ nō. i. R. eo. ti. ff. ꝛ C. vn̄ qn̄ datur vna sp̄ēs p̄ altera sic est contractus innoiatus. ꝛ non p̄mutatio in sp̄ē. p̄ hoc tex. in. l. naturalis. §. i. ff. de p̄scri. verbis. Glo. tn̄. ꝛ Bal. in. l. i. C. eo. dicunt q̄ ymo inuenitur pmutatio in sp̄ē. s. qn̄ datur sp̄ēs certa p̄ sp̄ē alia certa. puta iste liber valens centū p̄ illa possessio ne eiusdē p̄cij. S3 qn̄ datur genus p̄ gener vel p̄ sp̄ē. vel sp̄ēs p̄ genere. tunc ē cōtractus innoiatus. nō pmutatio in sp̄ē. ꝛ sic itel ligunt. d. l. naturalis. et est verius q̄3 primū

i Quō ɔ̄hitur pmutatio. R. re3 interuentu. nō ex solo pacto qa ex sola cōuentōe pmutatōis nulla re hinc inde secuta neutri com petit aliqua actio. C. eo. l. ex placito. qa est nudū pactū. vt nō. glo. in. d. l. i.

2 Utrum statutum loquens de emptiōe hēat locū in permutatione. R. q̄ in statutis iuris comunis. appellatione venditionis venit permutatio. s̄m Nico. de neapo. i. l. i. § si qs i fraudē. ff. si qd i frau. patro. ꝛ Guli. de cuneo. in. l. de q̄b⁹. ff. de le. dicit R oia q̄ de iure coi locuntur in venditōe habēt locū in pmutatōe. facit. c. i. de hij. s. q̄ fi. a pla. in verbo vendere. vel pmutare. In statutis vero municipalibus. tūc si est odiosū n̄ h3 locū. Si vero est fauorabile. sic hēbit locū ꝛ sic ɔcor. iura que videntur diuersa. ꝛ doc.

3 Utrum pmutatio beneficioꝝ possit fieri sine auctoritate superioris. R. q̄ n̄. d. c. q̄situ. de exce. pla. c. sicut vnire. de cēsi. p̄hibe m⁹. de p̄bē. maior̄b⁹. ꝛ q p̄pria temeritate hāc pmutationē fecerint priuādi sunt. eo. ti. cū olim. Fallit hoc qn̄ agitur solū de p̄p̄ etate. puta cū duo ep̄i litigant sup aliqua eccl̄a. quā vnus dicit debere eē sibi subiectā alter possidēs negat. sic poterit fieri pmutatio q̄ vn⁹ hēat vnā ecclesiam sibi subiectā. alter alterā. Sec⁹ si ageretur. vt tal' i tali bn̄ficio reciperetur. l' intitularetur. q̄ n̄ pōt sine auctoritate supioris.

4 Utr̄ clici possint iire tractatū de pmutatō ne p̄bēdaꝝ. l' dignitatū ꝛ alioꝝ ecclasticoꝝ bn̄ficioꝝ. R. q̄ ɔuētoe3 iter se facere n̄ pn̄t. vt in. d. c. q̄situ. Tractatū aūt inire pn̄t. dū mō p̄missiōe3 l' pactōe3 n̄ faciant. ꝛ d̄ hoc hēs tex: cū glo. in Cle. i. in verbo volentib⁹ eo. ti. ꝛ t3 Io. An. i addi. ad Spe. i. R. eo. ꝛ i. c. i. eo. ti. li. 6. ꝛ Pa. i. d. c. q̄situ. Nō q̄ tractatus n̄ icludit deliberatū ɔsēsū. c. fi. de hijs q̄ fi. a ma. pte ca. ꝛ iō pn̄t tractar̄ s3. n̄ ɔcludere sed supponere se dispositōi supioris ad quē ptinet tal' collatio. Inno. tn̄ in. d c. quesitū. t3 q̄ p̄bende eiusdē eccl̄e ꝛ eiusdē q̄litatis pn̄t ēt pmutare sine auctoritate supioris. l3 ɔtrariū teneant Hosti. ꝛ Io. d̄ ligna. i. c. fi. eo. ti. quod est tutius. l3 Inno. opinio possit teneri post factum s̄m Io. d̄ ymo. Multi tamē doc. tenent q̄ nec etiā tractatum in permutatione beneficiorum possunt habere. sed mihi non placet. tum quia episcopus aut alius prelatus ad quē spectat non potest dictam permutationem facere sine eis quorum sunt s̄m do. Anto. in. c. i. eo. nisi ex necessitate vel ex cā. secundum glo. in. c. i. de re. eccle. non alie. que tamen non s̄m assertione3 episcopi credetur secundum Gul. in Cle. prima de electio. s3 oportet probetur. ꝛ sic patet q̄ opōtet eos prius tractare. aliter essent bestie. tum etia3 quia nisi prius tractarent nunquam conuenirent ante prelatum p̄ pmutatōe fiēda

Utrū auctoritas ptineat ad epm de pmutatione suorū iferiorū. R. qꝫ nō. nisi ad ipm ptineat collatio vel istitutio illorū bñficiorū: sed ptinet ad eū ad quem collatō l' institutō pertinet. ar. c. ad hoc. §. fi. de offō. Archi. ⁊ in. c. sup eo. i fi. de offō. dele. Si vero ad vnū ptinet electio puta. ad canonicos ⁊ ad aliū ɔfirmatio necessario regrit ɔsēsus eorū q hñt eligere. fm Jo. An. ar. d. c. ad h Si aūt eps pmutet cū capl'o: regrit auctoritas. Archiepi. c. i. de re. ec. ñ alie. cum vo pmutare vult cū alijs sufficit ɔsēsus capli sui. fm Hosti. Qñ vo ptinet ad supiorez ⁊ caplm collatio: sic regritur ɔsensus vtriusqꝫ nec pōt caplm p se nisi qñ sedes vacat. de ma. ⁊ obe. c. hijs que. ⁊ c. cum olim. ⁊ c. vnico. de ma. ⁊ obe. li. 6.

6 Utrū possit dari pecunia p recōpēsatōne maioris beneficij ɔmutati sine simonia. R. Pa. i. c. ad qstiones eo. ti. qꝫ sic: si pecunia detur i recōpēsatōe puētuum tpalium non spūaliū. qr si occasione spūaliū iuriū de qb' pl' hz vna eccl'a qꝫ alia pecūia tribuatur simoia erit. puta qr hz maiores auctoritates in admistratōe spūaliū. ⁊ hmōi. Et iō cōclude qꝫ tria regrunt. vt licita sit pmutatio bñficiorū ecclasticorū. Prio qꝫ ñ paciscantur. sz solū hēant tractatū ptes. Secūdo qꝫ ñ fiat sine auctoritate supioris pmutatio. Tertio qꝫ aligd tpale ñ detur p recōpēsatōe spūal'. pū. maioris auctoritatis. l' admistratōis spūal'. ⁊ hmōi exñtis i alio bñficio in quo fit pmutatio.

7 Utrū hñtes expectatiuas pape possit pmutare. R. Pa. in. c. cū oli. eo. ti. qꝫ nō. qr sūt grē psonales. ⁊ ñ excedunt psonā cui ɔceduntur. c. si cui. de pben. li. 6.

8 Utrū tales hñtes expectatiuas ad pria vacantia possint ipedire pmutatiōem. R. qꝫ ñ c. lz. eo. li. 6. ymo si talia bñficia ɔferāt alijs qꝫ ipis pmutare volētib' ñ valet ipso iure. Cle. vnica. eo. ti.

9 Utrū mancipia eccl'e possint pmutari cū mancipijs priuatorū. R. qꝫ ñ nisi ad hoc vt libera fiant. c. mācipia. eo. qd ē verū fz Hosti. nisi vbi expediret eccl'e cū donari possint. qd ē forti'. 12. q. 2. eccl'a. ⁊ qñ fit pmutatio. oz denk duo alij. ea. q. c. eps q mācipia

10 Utrū fui fugiui pmutari possit. R. fz Inno. i. c. mancipia qꝫ sic. ⁊ distrahi. c. iiustū. eo. ti. qd verū ē patefacto vitio emptori fm Ber. ⁊ p' qꝫ fdierūt. Sz i fuga dū sūt vēdi l' pmutari ñ pñt. C. ad. l. faui. de pla. l. i fuga

11 Utrū pmutatōes q̄ fiunt a mercatorib' de lana ad pannū ⁊ hmōi liceant. R. qꝫ sic. dūmō fraus ⁊ dolus ñ iteruēiat. ⁊ ea q̄ dicta sunt in. c. ēptio. §. 7. Itē qꝫ ñ fiat ad dānū tertij. sicut fit qñ dat pānos textorib' p mercede laboris. si inde grauetur laborator illicitū ē. ⁊ restitue; tenētur. nisi a pn°. sic ɔuenissēt. l' sic eēt ɔsuetudo dādi tm̄ de pāno.

Perplexitas

Perplexitas ē dubiū. de quo dic vt s. Dubium.

Pertinax

Pertinax fz Isido. li. ethicorū dr q ē ipudēter tenēs. qi oio tenax. qr i suo pposito qi ad victoriā pseuēat plusqꝫ oz. ne videat minus sapiens qꝫ alij. ⁊ opponitur pseuerantie fm Tuliū i Rethorica sua. qr pseuerans qꝫtū oz. stat ptinax plusqꝫ oz. mollis vero minus qꝫ oz. vñ si qs firmat se in sua snia. qꝫ ēt si eccl'a deteriaret ɔtriū. l' in eo qd ptinet ad fidē. vel bonos mores. tz oppositum eius quod dicitur a doctoribus. mortaliter peccat. ⁊ sapit heresim. di. 8. qui cōtenta. alias nisi per accidens rōne scandali ptinacia non est peccatum mortale.

Perseuerantia

Perseuerantia fm Tuliū in Rethorica sua. est in ratione bene considerata stabilis ⁊ perpetua mansio. sine ipsa nihil valet velociter currere. de pe. di. 3. in cassū ⁊ ppea laudatur 7. q. i. suggestum.

Persona

Persona misēabil' q̄ dicat vid. s. misēabil'.

Personatus

Personatus vid. s. Dignitas i pn.

Pietas

Pietas accipit. alñ p cultu dino. Uñ pietas idē ē qꝫ rligio latie. grce aūt latria. seu theosebia. vñ ppe pietas ē theosebia. i. cult' dei iterior. q̄ ppe ptinet ad fuitutes theologicas. Religio vo ē latria q̄ ptiet ad fuitutē dinā exteriorē. istd elicit ab Aug. 10. de ciuitate dei. c. 4. Alñ vo accipit p misericōdia. māsuetudie. ⁊ clemtia. de q̄ vide. s. Misericōdia. ⁊ sic dic qꝫdā releuatōez idigētie pxi ⁊ ɔpassiōez i ei' calaitate. ⁊ sic accipit pma thi. 4. pietas ad oia valet. Sup q̄ Ambro. pietatē sequēs igt. si lubricū caris patiat sz ñ pibit. qr p h qꝫ aligs pietatis opib' vacās i pc̄o mōtali se dispōit ad grāz vt ñ facile pmūtatur i pditōem ire. ⁊ de ista dr. 22. q. 2. si qlibet. 41. di. §. i.

Pignus

Pignus dr a pugno. vñ pprie dr pign' res mobil' tradita de pugno seu manu ad pugnū seu manū. ff. de ver. si. l. plebs. §. pign'. Ex

differt ab ypoteca in noie ⁊ re. qꝛ ypoteca est obligatio rei imobilis. insti. de actio. ⁊ ob. §. inter pignus. Uñ pignus dr̄ cū trāsit in creditorē. ypoteca vero cū ñ transit. Sꝫ quantū ad actionē nō differunt inter se. qꝛ ꝓ vtraqꝫ pignoratitia datur debitori. ypotecaria creditori. d. §. inter pignus. Uñ dr̄ ypoteca ab ypos ꝙ est sub ⁊ tesis ꝙ ē positio qꝛ res supposita obligatōi. Differt ēt ſm gramaticos pignus pignoris. ⁊ pign⁹ pigneris. vñ gracismus. pignora natorum dicuntur pignera rerum. lꝫ hoc nō ſuetur.

1 Que res pñt pignori obligari. R. ꝙ quecunqꝫ vendi pñt. ⁊ que vendi nō pñt. nō pñt pignori dari. ff. que res piguo. da. po. l. i. §. eā rem. Quedā tñ vendi pñt que non pñt pignori dari. vt sunt aliena que vendi pñt. ff. de ꝯben. ēptio. l. rem alienā. sed pignori nō pñt dari nisi nr̄a. C. q̄ res pigno. da. po. l. qui filios. Intellige ꝙ res aliena pōt vendi si est imobilis. qꝛ si mobilis ē si ꝯctat inuito dño eā. furtū cōmittit vendens nec valet venditio si venditor ⁊ ēptor sciunt. nec ēptio ꝯhitur. l. si in ēptione. ff. d ꝯben. empti. Rō diuersitatis ponitur i glo. d. l. rem alienā. ⁊ ibi vide. Item generalis obligatio bonorū ecclesie pōt fieri ꝓ obſuatione cōtractus a clericis. sed nō ſpālis sine solēnitate. de qua. s̄. Alienatio. Ita nō Pa. in. c. nullus p̄sbiter. de pigno. Item pñt pignori dari res pñtes ⁊ future. vt fructus pendentes. ꝑtus ancillarū. fetus pecorum. ⁊ ea q̄ nascūtur ff. de pigno. l. ⁊ q̄ nūdum. ⁊ q res suas obligat dc pñtibus ⁊ futuris intelligitur. ꝙuis nō exp̄matur. l. vlti. C. q̄ res pigno. da. po. Sed tñ vr̄ exceptuꝫ oē illud quod obligaturus ſpālr̄ non erat vt vestes. supelectilia. ⁊ mācipia. que i vsu hēbat. ⁊ silia. l. i. C. que res pigno. ob. po. ⁊. l. obligatione. ⁊. l. deniqꝫ. ff. de pigno. Si vero q̄s dicat mobilia ⁊ imobilia ⁊ se mouentia ñ veniūt actōes nec noia debitorū. C. de pac. pigno. l. i. Iteꝫ pignorari pñt res corporales ⁊ incorporales. ⁊ noia debitorum. ff. de pigno. l. cū conuenit. Item seruitutes ꝑsonales. vt vsus ⁊ vsusfructus. ff. eo. l. si is. §. vsūfructū. Item seruitutes p̄diales ⁊ rustice. vt ꝙdiu pecunia ñ soluetur nō liceat ipsis vti. ⁊ si. ī. certū tp̄s nō fuerit soluta liceat vendere. l. sꝫ an vie. ff. eo. Itē comoditas seruitutū p̄diorū vrbanoꝝ sicut in rusticis hoc cōtinget. vt. s. liceat creditori ire. ⁊ agere. d. l. sed an vie. iura aūt ñ vt. d. l. si is. §. vlti.

2 Que res ꝓhibetur pignori obligari. R. ꝙ hoēs liberi ēt ꝓ d̄bito. c. 2. eo. de quo dic vt s̄. Obses. Itē nec ecclie. i aūt. d alie. ⁊ ēphi. §. 2. qm̄. Itē monumēta. l. 3. C. q res pigno. obli. po. Itē sacra vasa. vestimēta. libri. ⁊ alia ornamēta ecclīastica. l. santim⁹. C. de sa. san. ec. l. i. ff. q̄ res pigno. obli. po. ⁊. c. i. eo. Nisi necessitate. vt ē redēptio captiuoꝝ ⁊ pro paupib⁹ alēdis ⁊ huiusmōi. vt nō. i. d. c. i. ⁊. 12. q. 2. aurum.

3 Quot modis ꝯhit pign⁹. R. ꝙ duob⁹ modis. s. tacite ⁊ exp̄sse. Tacite ꝯhit ⁊ sūt obligata oia bona vndeci ꝑsonaꝝ. Primo administratoris bonoꝝ ip̄i ecclie. ar. 13. q. 2. ill d tꝫ gl. ⁊ Pa. i. c. ex lr̄is d pigno. Scdo viri respectu dotꝭ vxori sue. vide. s. dos. §. i i. ⁊ etiam pro parafernalibus ⁊ donāt. ꝑꝑ nuptias. vt. s̄. dos. §. 12. ⁊ paraferna. §. 2. Tertio illi⁹ q dotē ꝓmisit. de istis duob⁹ hētur. C. de rei vx. act. l. vnica. ⁊. d. c. ex lr̄is. Quarto ꝯhēns cū fisco ip̄i fisco. C. i qb⁹ cāis pi. ta. ꝯ. l. i. ⁊. 2. Quinto tutoris pupillo ⁊ curatoris minori. C. in qb⁹ ca. pi. ta. ꝯ. l. si mat. ⁊. l. si. C. de legi. tute. Sexto ꝯductoris oia bona iuecta seu illata in rustico p̄dio dño sciēte ꝓ pēsione d̄bita. In vrbano v̄o ñ distinguit. an sciat vel ignoret qꝛ tacite obligant. ff. de pigno. l. si horreū. ⁊. l. hoc iure. ⁊. C. in qb⁹ ca. pi. ta. ꝯ. l. sātim⁹. Septimo prīs tacite obligant filiis pro bonis aduēticiis ⁊ p̄ciis eoꝝ. C. de bonis q̄ lib. l. cū oꝫ. Octauo mr̄is ꝯuolantis ad scd̄as nuptias filiis p̄oris mr̄imonii ꝓ restitutione eorum q̄ a p̄mo viro lucrata fuit. C. de seꝯ. nupt. l. hac edictali. §. plī. ⁊. C. i qbus ca. pi. ta. ꝯ. l si mater. Nono defūcti ꝓ legatꝭ. ⁊ fideicōmissis. C. coia de le. l. i. Decimo primipilari fisco. C. qui mo. pi. ta. ꝯ. l. satis. Undecimo bona ꝯductoris vectigalium fisco. l. semꝑ. §. ꝯductores. ff. de iur. imunita. Duodecimo ꝯhitur ypoteca in naui ei q dedit ad eam reficiendam vel armandam. l. interdum. ff. qui poti. in pigno. hēatur. Secus si dedisset ad emendum eam qꝛ nō haberet ypotecam in ea. Idem dic de eo qui mutuauit ad militiam emendam ꝙ habet in ea tacitam ypotecam secundum Hosti. i sūma.

4 Que pacta ꝓhibentur in pignore. R. ꝙ omne pactum turpe. impossibile illicitum. Item pactum legis cōmissorie qd̄ ē pactuꝫ quo debitor obligat se isolutuꝫ dare pign⁹ ff. de solu. l. Calopodius. Item qñ ꝯuenit ne pignus. redimat in perpetuum. vel. añ. diem sibi prefixam. ar. c. precarium de preca. Item qñ fit pactum ne liceat creditori pignus vendere post interpellationem debi-

toris. l. si creditor. §. vlti. ff. de de distra. pigno. et de istis dr in. c. significāte. eo. ti.

5 Quid si fiat pactū vt die pfixa non soluēte debitore creditor ex tunc rē hēat in feuduz R. ꝙ non valet. qꝛ fieret fraus legi. vt in cō sti. Fede. de feu. da. ad li.. l. cōmisso. c. i. ⁊ ð hyis pactis. vide. s. Pactum. §. 17. cum sequentibus

6 Utrum pactuz ꝙ amissio pignoris quocunqꝫ casu liberet debitorem valeat. R. ꝙ sic. C. de pigno. ac. l. que fortuitis.

7 Quid pōt facere creditor de pignore. an possit vendere. R. ꝙ aut conuenit expsse vt posset vendere. ⁊ sic debet primo denunciare debitori. ⁊ postea ſm formā ꝯuētam poterit vendere aliter non. Aut cōuenit ꝙ non venderet. ⁊ tunc dꝫ ter debitori denūciare vt soluat. ⁊ inter vnam denunciationem ⁊ aliam dꝫ eē triduuz. ff. de pigno. ac. l. si conuenit. de distrahen. in glo. ꝙ si non soluerit poterit vendere. alias vendendo sine trina monitione teneret furti. Si vō nulla fuit facta mentio de vendendo vel nō vēdendo. tunc dꝫ semel nunciare vt soluat. ⁊ postea elapso biēnio vendere poterit. hec pbantur in. d. l. si ꝯuenit. de distrahen.

8 Sed quid si creditor vēdito pignore bona fide minus accepit ꝗ̄ sit debitum suum R. ꝙ residuum repetet a dbitore. Si vero plus debito vendidit tenetur illud plus restituere debitori. C. de iure. do. l. vlti.

9 Utrum pignus possit per creditorem alteri pignorari. R. ꝙ sic. vt est tex. in. l. i. C. si pignus pigno. da. sit. Et lꝫ Spe. dicat non licere vltra tres vices. Tenet tñ ⁊ veri⁹ Ange. in. d. l. i. ꝙ ēt per mille vices. qꝛ ius quesitū a creditore in pignore est reale ⁊ ē trāsitorium de persona ad personaz in mille manus. ⁊ sic concludit tex d. l. i. in verbo tādiu eē ⁊c̄.

10 Quid si alius cui res pignorata fuit alteri vendidit qui forte absentauit se qd remedium dabitur primo dbitori ad consequēdum rem suam. R. Spe. dicit ꝙ aget cōtra primū creditorē. sed primus creditor liberabitur cedendo sibi act. contra eum cui legitime pignorauit. ⁊ sic alius respectu tertij ⁊c̄.

11 Utrū possit pignorari vsurarijs nři tpris q hñt ex priuilegio ꝙ post annū lucrantur pignus. R. ꝙ sic. ⁊ si perditur. damnū erit debitoris. qꝛ qd fit lege permittente nō meretur penā. l. gracus. C. de adulte. ⁊ iō cū lex permittat pignus pignori obligari sibi imputet debitor. Qd tñ limito verū si mō nō pignorauit nisi p qūtitate sibi debita: qꝛ pro pl⁹ n̄ lꝫ in aliquo casu. Itē si hoc fecit p necessitate vel vtilitate sua. qꝛ pro alio respectu nō lꝫ sub vsuris accipe. Itē. 3. si hoc notificauit debitori istis non ꝯcurrētibus non liceret.

12 Utrū creditor teneat fructus pignoris cōputare in sortē. R. ꝙ tā fructus quos pcepit ꝗ̄ quos pcipere potuisset ⁊ ex sua negligētia nō pcepit tenet ꝯputare i sortē: ⁊ quod. plus superest restituere debitori ita tenet glo. in. c. cum cōtra. eo. ti. ⁊ sequitur. Pa. ibidem ⁊ Jo. An. in. c. i. ⁊. 2. de vsuris. Hosti. in summa tenet oppositum quo ad pcipiēdos. s. ꝙ nō teneat: nisi fuerit in dolo vel lata culpa. vt puta. qꝛ erat solita locari vel erat q querebat eā ꝯducere. hoc idem seqtur dñs Anto. Sed mihi magis placet opinio. Calde q tꝫ ꝙ si sorti ē satisfactuz tenetur ēt de pcipiendis: qꝛ ē male fidei possessor in nō restituendo rem. Si vero sorti nūdum ē satisfactum sic nō tenetur de pcipiendis. quod itelligo verū nisi sit in dolo vel lata culpa. Et sic tene ⁊ limita ⁊ concor. l. i ⁊. 2. C. de pigno. ac. ⁊ doc.

Sed q̄ro quā pēsionez soluet pro domo pignorata creditor. R. Spe. tenet ꝙ solum ad illā quātitatem quam idez creditor psti tisset. l. in sūma. §. frumento. ff. de condi. in debi. Sed Pa. in. d. c. cū ꝯria distinguit ꝙ si fuit simplr pignorata tunc tenetur ad eaz pēsionem q̄ cōiter iuenitur a quocūqꝫ alio Si vero fuit actum vt solum illa soluatur q̄ sibi placet sic esset verū dictum Specu. q̄uis dubiū. sed ego limito veruz isto. 2. casu i modico: sed in aliquo notabili non credo verum alr esset via aperiendi additum vsurarijs ⁊ iniq̄tati. Nec obstat. §. in frumēto: qꝛ loquitur qñ indebite per erroreꝫ limitatio fuit facta qꝛ tunc non obligatur creditor nisi in q̄tum fuit factus locupletior: quod bene nō. qꝛ pauci aduertunt

13 Utrum liceat pignore vti. R. Pa. in. c. i. de deposito ꝙ si pacto interueniente eo vtitur vsuram cōmittit si comoditas quam cōsequitur ex vsu ē extimabilis precio. c. i. de vsuris ⁊. d. c. cuꝫ ꝯ ⁊ tenetur restituere. Si vero nō iteruenit voluntas dñi ⁊ ꝯ eius voluntatem vtitur eo furtum cōittit. l. si pignore in prin. ff. de furtis nisi verisimiliter crederet dñm pmissurū. vt nō. in. c. dudum de elect. ⁊ Insti. de obli que ex dilic. nascū. §. placuit. Attñ semper fructus seu extimatio vsus est computanda in sortem: nisi sit talis res cui⁹ vsus iter amicos gratis solet ꝯcedi.

14 Utrū creditor repetet expēsas q̄s fecit i pignore. ℞. ꝙ si bona fide eas fecit poterit repetere: nisi sint immoderate. l. si seruos. ff. ꝺ pigno. acti. ⁊ ar. in. l. i fūdo. ff. de re. ven. Ber. tñ in. c. i. de vsuris intelligit ꝙ repetet expēsas necessarias nō voluntarias. Sed tu dic ꝙ etiam vtiles dummodo nō nimis magnas. vt nō. glo. in. l. creditor. C. ꝺ pig. act. tex. est in. d. l. si seruos.

15 Quid si res pignorata perijt aut deterioratur. ℞. ꝙ tenetur de dolo lata culpa ⁊ leui. ita nō. glo. in. l. si creditor. C. de pigno. ac. tex. ē Insti. quibus mo. re. ꝯ. obli. §. fi. ff. de pigno. ac. l. si cum venderet in fi.

16 Utrum remittens pignus. vel bidellus restituens librū socio ꝯsueto vl' famulo illius. cuius ē teneat̃ si talis cui dedit infidel'r egit ℞. Pa. in. c. fi. de fur. ꝙ nō. ar. in. l. eum q ⁊ in. l. argentum. ff. como. facit. c. significante. eo. ti. ⁊ seqtur. Bar. in. l. si quis vxori. §. apud Labeonem. ff. de fur. Idez dicit si eū assignauit alicui deferenti aliquod signum illius cuius erat ⁊ facit. d. c. significante cuz ibi nō. non ē tamen credendum de facili tali signo ar. c. i. ⁊. 2. de fide instrumētorū

17 Quātum durat pignus. ℞. donec fcā fuerit tota solutio debiti vsqȝ ad minimū quadrantem. l. q̄ȝ diu. C. de distra. pigno.

18 Utrum possit creditor p̄scribere pignus. ℞. ꝙ non. nullo tp̄r. l. pignori rem acceptā ff. de vsucapionibus

Pigricia

ē q̄dam tarditas ad exequēdum bonū. Torpor vero ē remissio in executione boni que quādo sit mortale peccatum p3. s. Accidia. §. i.

Pirata

dr̃ qlibet qui in mari aut in fluminibus depdatur. vt nō. in aūt. nauigia. C. de furt̃. Et tales sunt excōicati excōicatione papali p processum curie cū oibus receptatoribꝰ eorū ⁊ dantibus eis auxilium. ꝯsilium. vel. fauorem. Ita etiam nō. Io. An. ⁊ dn̄s. Anto. in. c. excōicatōni de raptoribus ꝙ ter in anno ab ore sūmi pōtificis excōicantur.

Placere

velle hōibus vtrū sit peccatū. ℞. ꝺm Tho. 22. q. 115. ꝙ aut qs q̄rit placere pp caritatē nutriēdā: vel vt i eis spūalr̃ pficiat: vel vt puocent̃ ad bonuz ⁊ in hijs q̄ sunt bona vt cantare in ecclesia horas vel laudes diuinas ⁊ huiusmodi. ⁊ sic laudabile ē. Aut q̄rit placere pp inanē gl̃iam vel pp lucrū. vel i malis ⁊ sic tale pcm̄ ē quale ē illud pp qꝺ placere cupit de qbꝰ ps. Deus dissipabit ossa eorū q hoibus placent. ⁊ ad Galatas. 2. Si hōibus placerē xp̄i huius ñ essē. Intellige qñ ē mortale illud pp quod vel in quo cupit placē. puta. si pp vanagloriam sic ē mortale pcm̄ talis ꝯplacētia: quādo talis vanagloria ē mortalis. vl' si q̄ritur talis ꝯplacencia per opa peccati mortalis sic erit mortale pcm̄ alias veniale.

Pollicitacio

ē solius pmittētis spōsio: vt qñ pmissio fit de aliquo alicui. ⁊ illius ꝯsensus cui fit pmissio ñ extat acceptās: l' qr erat absens. vñ pollicitacio differt a pacto: qr pollicitacō ē vniꝰ tm̄: Pactū ꝟo duorū ad minꝰ. Pollicitacō ꝟo tūc trāsit in pactū qñ p nūciū l' lr̃as mittit ⁊ acceptat̃ qr ibi ē duorū ꝯsensus. l. pactū. ff. de pollici. Uñ polliceri dicimur quando nullo p̄cedente rogamine aliqua pmittimus. Promittere ꝟo pp̄e ē p̄cedēte rogatiōe. Uñ ⁊ pollicitacio differt a nudo pacto. nō. glo. i. Cle. romani ꝺ iur̃ iur. ⁊ Pa. in. c. cum iuramento de homici.

1 Utrū ex pollicitatiōe qs obliget̃. ℞. ꝙ nō: nisi qñ pollicet̃. Ciuitati. vniuersitati. Clero Ecclesie. vel paupibꝰ alicuiꝰ loci: ⁊ cū cā. puta. ad honorē dei vel si'ez. Si ꝟo fit alijs a p̄dictis siue cū cā. siue nō. vel p̄dictis sine cā nō obligatur: nisi cepint aliq̄d p̄textu pmissionis. ff. de pollici. l. i. §. i. facit glo. in. c. scimus. 12. q. i. q̄ dicit ꝙ ex pollicitatione facta ꝺo pōt qs ꝯueniri. fac. c. ex pte ꝺ cēsibꝰ

Pollucio

nocturna aliqñ ꝯtingit ex p̄cedente cogitatione carnalium: qñqȝ ex supfluitate cibi ⁊ potus: qñqȝ ex demonum illusione: ⁊ ꝺm ꝙ cā ē pcm̄ ita extimāda est.

1 Utrū necessario ipediat celebrationez vel eucharistie sūptionē. dic vt. s̄. Eucharistia 3. §. 29.

2 Utrū nocturna pollucio q̄ īcipit i sōno ⁊ pficit̃ i vigilia sit pcm̄. ℞. ꝺz. S. Tho. i. 4. di. 9. ꝙ ñ: qr ñ reputat̃ euigilasse quousqȝ recuperauerit verbum aut vsuz: Posset tñ ꝯtingere in ipa vigilatiōe plenaria pcm̄. s. si pollutio placeat pp delectationē que qdem cōplacētia si sit ex surreptione ē pcm̄ veniale. Si ꝟo sit cū ꝯsensu deliberatiuo ⁊ p̄cipue cū appetitu futuri. sic erit pcm̄ mortale. Si ât placeat: vt ē exoneratio nature ñ credit̃ pc̄z. Et eodē. mō dico p p̄dcā ꝙ appetē pollutionē i sōnis sine oi delectatiōe pp alleuiationē nē ñ ē pcm̄: sz dare opaz vtendo calidis l' alio mō eēt mortale pcm̄ si pp hoc fac̃

Secus si faceret pp gulositatē dubitādo nihilominus de ea qz sic esset veniale pctm.

3 Utrū ois pollucio in vigilia sit pctm mortale. R. q n. Aliqn.n.ē sine peccato sicut i patientibus fluxū seminis: aliqn cū pcō veniali qn pter volūtatem ꝛ ppositū puenit ex aliquo tm peccato veniali. puta cogitatiōe nō morosa aut auditione: pctm vo mortale sēper est qn voluntarie pcurat ex qcūqz cā. aut qn puenit ex cogitatione. locutiōne vel tactu moroso. de q hēs. s. cogitatio. §. 2.

Porcio canonica. vide. s. Canonica porcio.

Possessor bōe fidei ꝛ male'gs. dicatur hēs. Restitutio in lra possessor.

Postulatio ē qdaz gre peticio superiori facta de promouendo aliquē ad platione ad quā de iure cōi pp defectū aliquē vel aliud impedimentum eligi nō pōt seu pmoueri: Alr si postulet ille q pōt eligi nihil fit ꝛ ꝯrio fm Pa. in. R. de postula. pla: ꝛ itellige d defectu l impedimēto q nō ē peccatū in eo. puta qz n hēt etatem. l ē illegitimus. vel alteri ꝯpatul seu placiōi obligatus. ꝛ huiusmodi. Fallit in mutilato de corpore vicia. c. expositistis: ꝛ i bigamo ꝛ irregulari qz tales inhabiles n pnt postulari: silr criosus nō pōt postulari. vt in. c. i. ꝛ. 2 de postu. prela.

1 A quo dz postulari. ab eo q pōt dispēsare i tali defectu vel impedimento.

2 Quis pōt postulare. R. Hosti. q q pōt eligere. c. bone el. 2. ꝛ p totū eo. ti. ꝛ de elect. inotuit. ꝛ debēt sic ꝯcludē vt Papa dignetur prebere assensum q talis translatio fiat

3 Quot voces reqrūtur. R. q ad minus due ptes oium fm Hosti. de elect. c. scriptum. §. fi. alr n facit iniuriā supior si n adnuit. d. c. bone. al. sic. ff. d aq plu. ar. l. prima. §. vlt. Pa. tn in. d. c. bone. el. i. tz. cū Gofre. q sufficit maior ps vocum.

4 Quis effectus postulationis. R. Pa. in. c. i. de postula. q postulatus admissa postulatiōe ꝯseqt ius ac si fuisset electus ꝛ ꝯfirmatus. vn n idiget alia ꝯfirmatōne. vt i. c. 2. d postula. Intellige qn postulat. ab eo q pōt sup oi ipedimēto postulati dispēsare: ꝛ h dr solēnis postulatio: sed postulatio nō solēnis hec n opat. Vn lz cāonici postulēt ab abbate monacū in epm ꝛ abbas ꝯcedat: nihilominus oz denuo eligat. ꝛ ꝯfirmetur: ꝛ i ista n oz suare formā. c. qz pp. de elec. sz bn i pma solēni. vt nō. Pa. i. d. c. qz pp. ꝛ d hac p trāseo qz hodie pax. vel nihil valz ꝛ pestiume pp ambitionem.

5 Est ꝛ postulatio idem q aduocatio de q s. Aduocare.

Postumus s. modis dr primo natus post mortem pris. 2. post testm an mortem. vt. ff. de iniusto rupto qz testō. l. 2. 3. arrogatus filius. 4. post mortem aui. q incipit nepos in sui pris potestate esse. vt postumus. 5. nepos auo moriente filio pre h nō. glo. C. d postu. in Rica.

Prebenda pprie consistit in fructuum pceptione: Canonica vo in iure alicuius q in canonicū receptus ē ad qd ius postea ptinet pbenda. ꝛ stallus in choro: ꝛ locus in caplo de hoc hēs de ꝯstitu. cū. M. de insti. c. i. ꝛ per Inno. in. c. relatum. ꝛ. c. dilectus de pben. ꝛ in. c. olim de ver. signi

1 Qui pnt hēre pbendas. vide. s. Bnficiū. §. 14. ꝛ de magistis vide Magr.

2 Utrū valeat pmissio de pbenda vacatura. R. Inno. q nō de preben. c. relatum dicit tamen glo. ibidem q pōt cōmitti canonico iam recepto

5 Utrum prebenda sit quid spūale. R. q ptim sic ꝛ partim non.

Precarium dr qd pcibus petētivtēn ꝯceditur tam diu qz diu is q ꝯcessit patitur. vt in. c. vlt. eo. l. i. ff. eo ꝛ. est ꝯctus gratuitus similis alijs gratuitis. Sed in multis differt a donatione que non reuocatur reglr. differt ꝛ a comodato qz in comodato debet esse vsus certus ꝛ tps saltez tacite determinatum. vnde si vnum istoruz deficit erit precarium non comodatuz. Si n. concessi tibi librum vt illum transcriberes erit comodatum: quia ad certum vsum ꝛ tps tacite determinatur. s. qztum comode transcribi pōt. l. interdum ꝛ. l. continuus §. cum ita. ff. de ver. obliga. ꝛ non pōt reuocari ante vsum completum vt in. c. i. de comodato. Precarium aūt pōt reuocari ad placitum etiam si interuenisset pactū d non reuocādo. vt i. c. fi. eo. nisi fuisset appositū p viā ꝯditionis qz sic viciat ꝯctum. facit. c. fi. de ꝯdi. appositis. ꝛ qd nō. Bar. i aūt. ingressi. C. de sa. sā. ecc. Ratio fm Bar. in. l. i comodato. ff. como. qz non est concessum ad certuz vsum. Hoc limito vez nisi vellet reuocare sine causa ꝛ cum magno damno alterius. quia obstaret sibi exceptō doli cū non possit negari quin precarium sit bene

ficiū. ergo bñiuola actio: ⁊ iō nō debet qs aduersari in bñficio ꝯcesso sicut dicimus in mutuo ꝯcesso viatori q ipm detinuit post modum qꝛ eū penituit. vt nō. Jo. An. i ꝓhe mio decretaliū. Itē differt qꝛ in ꝑcario ve nit solū dolus ⁊ lata culpa: sed in comoda to venit leuissima. vt in. l. quesitum. §. ⁊ illō ff. de precario. ⁊. l. ꝯctus. ff. de re. iur. ⁊ ibi redditur. rō diuersitatis. Hec elicio a Cy. i l. 2. C. como. ⁊ Bar. in. d. l. in comodato ⁊ Jo. An. in. c. vnico ō como. ⁊ Pa. in. c. fi. de ꝑca. ⁊ Idem in. d. c. vnico dicit ꝙ etiā ꝑ cariū pōt ꝯcedi ad certū vsum ⁊ distinguet a comodato p nomē ꝑcariū puta. cū dicit. ꝯ cedo libꝝ ad trāscribēdū ꝑcario nomine.

1 Quot modis soluitur ꝑcarium. R. ꝙ prio volūtate eius q ꝯcessit. l. i. ff. eo. 2. morte ei⁹ cui ꝯcessum fuerat. c. fi. eo. qꝛ ē ꝯcessio ꝑsōa lis q̄ extinguit cū ꝑsona. vt in regula ꝑuile gium de re. iur. li. 6. 3. alienatiōe rei ꝑcario ꝯcesse si is cui est alienata a primo domino velit reuocare. d. c. fi. 4. finito tꝑe ad qō res fuerat ꝯcessa. l. cū ꝑcario. ff. eo.

2 Sed nunqd reuocat morte ꝯcedentis. R. Pa. i. c. ꝑcariū. eo. ꝙ nō. ⁊ ibi tex. Ex quo īfert vnū notabile. ꝙ vbi actus validitatis. ꝑēdet ex volūtate alterius. nō reuocat. per illius mortē: iō qꝛ ꝑsumitur qs in ea volūta te ꝑseuerare in q̄ qs decedit. c. maiores de bapto. ⁊ iō lꝫ prior claustral possit reuoca ri ad libitum abbatis. vt i. c. cū ad monaste riū de sta. mo. nō reuocatur tñ p mortē ipi⁹ abbatis. intellige si ab abbate cum caplo fuit prepositus vt. s̄. eps. §. 9. pro hoc facit c. si. ne sede vacā. Secus si esset ꝯcessū vsq̄ ad bñ placitū suū qꝛ p mortē reuocat. c. si graciose de rescri. li. 6. vide Bar. in. l. si cē tessimis. ff. de ver. signi.

3 In qbus rebus ꝯsistit ꝑcariū. R. ꝙ i reb⁹ mobilibus: ⁊ imobilib⁹. ⁊ in corporalib⁹ Nā fruct⁹ ꝑcario pōt ꝯcedi. ff. eo. l. 2. §. vlti. ⁊. l. 3. ⁊. 4. i. R. in re. ꝓpria ꝯstituē nō pōt d l. 4. §. itē si rē. qō veꝝ ē q̄ntum ad dñiū ⁊ ꝓ prietatē se bñ q̄ntū ad vsum possessiōis seu detētionis. l. certe. §. pli. ff. eodem.

Precaria feminini gene ris pli. ꝓducta ⁊ ꝑcaria fm Pa. in. c. i. eo dic. ꝙ nō differūt īter se. Sꝫ bñ differunt a ꝑcario qꝛ ꝑcaria dr ꝯctus ad ꝑces allicui⁹. vel ali quoꝝ iītus vsq̄ ad certū tꝑs fm ꝙ ptes cō uenerūt: nec añ illud tꝑs pōt reuocari. vel. dr ꝑcaria ad ꝑces aliquoꝝ fcā donatio vsq̄ ad mortē accipientis 12. q. 2. ꝑcarie. ⁊ in glo. d. c. i. ⁊ dicit Bar. i aūt igressi. C. ō sa. ā. eccle. ⁊ in. l. si finita. ff. de dā. infec. ꝙ i oibus ⁊ p oia ꝑcaria ē eiusdē nature cū ꝯ ctu ēphiteotico. ⁊ idem voluit in. l. i. C. de iur. emphite. ē glo. 10. q. 2. ꝑcarie. ergo seq̄t naturā ēphiteosis. ꝓ hoc bonus. tex. in āt. de ñ aliena. §. lex itaq̄. vbi pꝫ ꝙ ꝯctus no uus in vetus a ꝯsuetudine ex quo resultat idē effectus q resultat ex aliquo ꝯctu i ven to a lege cēseatur eiusdē nē. Et hoc itelligo veꝝ vbi ñ fit gratis sed aliqd soluitur. dif fert nihilomin⁹ qꝛ renouatur de qñnio in qnquenium nō emphit. Vñ nō. ꝙ ꝑca ria fit aliqñ ēt nō gratis. sicut qñ sup solo ec clesie fit aliqō edificium ⁊ soluitur ānuatī aliqd. Fit ēt qñ aliqs dat alicui ecclie posse sionē vnā ⁊ recipit ab ecclia duplum. aut triplum vteñ toto tꝑe vite sue. ⁊ nō. in. d. c. ꝑcarie. 10. q. 2. Fit ēt qñ clerico vel laico da tur aliqd vtendū toto tꝑe vite sue. Aliq vo lunt ꝙ precaria ⁊ precarie in hoc differāt. qꝛ precaria ē solum vsq̄ ad mortem illius cui cōceditur. vl etiaꝫ citra: Precarie vero qñ durat post mortē: ⁊ oꝫ ꝙ de qnquenio in qnquenium renouetur sed ꝑcaria non.

1 Utꝝ ꝑcaria possit fieri sede vacāte siue ec clesia. R. ꝙ non. 10. q. 2. precarie.

2 Utruꝫ cuilibꝫ possit fieri. R. ꝙ nō ycono mo vel eius cōsanguineo. 10. q. 2. hoc ius.

3 Utꝝ reqratur solēnitas in ꝑcaria sicut i alienatione rei ecclie. R. ꝙ i renouatiōe cer tū ē ꝙ ñ reqrit vt nō. Abbas i. c. i. eo. Et dic ꝙ ꝑlat⁹ solus sine ꝯsensu capli pōt eā facē facit. tex. i. l. pupilloꝝ. §. 1. ff. de reb⁹ eoꝝ. ⁊ qō nō. Bar. i āt hoc ius. C. de sa. san. ecc. In ꝯcessiōe vero credo ꝙ reqrat si ē talis. rei. vel tāti tꝑis q̄ alienari ñ possit nisi cū de bita solēnitate. vt pꝫ ex dcis: tñ qꝛ nō pōt re uocari añ tꝑs cōuentū.

4 Utꝝ reqratur necessario ꝙ renouetur de q̄nquenio. in qnquenium. R. ꝙ sic ⁊ cadit a iure suo post qnquēnium si nō renouat. vt dicit. glo. i. d. c. i. ⁊ hoc veꝝ i rebus eccle siasticis i laicalibus vō credo ꝙ fꝫ ꝯsuetu dinē dꝫ renouari: qꝛ presumit. actū qō ē est cōsuetum. l. semp in stipulationibus. ff. de re. iur.

5 Utꝝ hñs rē ꝑcario noie vel sicut pcaria possit eā ꝑscribē. R. glo. 16. q. 3. c. Clerici ꝙ reqrit nō pōt nisi ex magna longinquitate tꝑis dñs obliuiscatur de possessione talr ꝙ nesciat vbi sita sit. qō posset hēre locū si possidēs eēt i bona fide. aliter nō.

Preceptum est iussio vel ipsum faciēdi aliqd vel. ñ faciēdi. Quō distigui

ꝑceptū ꝛ obligat ꝓ sꝑ.s. ꝓ loco ꝛ tēpore debito.sed ñ ad sꝑ.i.ad oē tp̄s.vñ fili⁹ ñ tenetur sꝑ ad honorandū patrē in oi tp̄re qꝛ hoc est ipossibile.sed solū cū opportunitas occurrit ꝛ tēpus reqrit Negatiuū aūt ꝑceptū ꝓpe dr̄ ꝓhibitio q̄ obligat ꝓ sꝑ ꝛ ad sꝑ qꝛ teneor sꝑ ꝛ oi tp̄r nō mecari.nō.ħ Archi.in.c.si peccauerit.2.q.1.ꝛ Pa.in.c.nouit de iudi.ꝛ theo.in.3.sen.di.37.

1 Quot sunt genera ꝑceptoꝝ legis diue veteris.Rꝫ.ꝙ tria.Quedā sunt moralia q̄ sūt de dictamine legis nature.vt sunt ꝑcepta decalogi.Quedā sunt figuralia seu mistica q̄ aliud significant ꝑter id qđ lr̄a sonat.Horū alia sunt sacramētalia.sicut illa de qbus rō reddi pōt q̄re ad lr̄am sic precepta fuerunt.vt de circuncisione ꝛ de obseruatōe sabbati.Alia cerimonialia sicut illa.đ q̄b⁹ rō reddi ñ pōt.qꝛ sic ꝑcepta fuerint ad lr̄aꝫ vt illud.nō arabis cū boue ꝛ asino.ꝛ illđ nō facies vestē de lana ꝛ lino.ꝛ h⁹mōi.ꝛ de istis nō.in glo.i.§.hijs ita rn̄detur.6.di. Quedā sunt iuditialia.vt illa q̄ in decisiōe cāꝝ sunt deteriata.vt exo.i.ꝛ sunt deteriatōes iustitie inter hoies ꝯuande.Et hodie figu:alia tā sacr̄alia q̄ꝫ ceriōnialia nō tm̄ ñ sunt ꝯuanda.sed ēt sunt peccatū mortale p⁹ xp̄m ipsa ꝯuantib⁹ vt talia.Precepta vero iuditialia sunt mortua.qꝛ ñ obligant.nisi ille q̄ hꝫ potātē statueret obseruanda.qꝛ tūc ñ obligarent vt iuditialia legis antiq̄.sꝫ vt ius canonicū l'ciuile.aut municipale i quo ꝑcipiuntur.ꝯm Sco.i.4.di.12.q.5.ꝛ Pa.in.c.i.de homi.facit tex.in.l.i.C.de ve.iu.enu.vbi dr̄.oia merito faciamus nr̄a.qꝛ ex nobis ois iptitur autoritas.ꝛ c.si aplice.đ ꝑben.li.6.Moralia aūt ꝑcepta oia ꝯp̄hēdūt i.x.ꝑceptꝭ decalogi q̄ ponūtur.exo.20.

2 Quō ordinātur ꝑcepta đcalogi moralia Rꝫ.ꝯm cōiorē modū q hētur ab Augu.sup exo.s.vt p̄mū ꝑceptū sit.nō hēbis deos alienos corā me.ꝛ nō facies tibi sculptile nec oēm similitudinē. Secundū non assumes nomen dei tui in uanum.Tertium Memēto vt diem sabbati sanctifices.ꝛ hec ad primam tabulam dicuntur ꝑtinere p̄mum ꝑceptum ꝯe tabule est.honora patrē tuū ꝛ matrem tuam.secundum non occides.tertiuꝫ non mecaberis.4.non furtum facies.5.nō loqueris contra ꝓximū tuū falsū testimonium.6.non concupisces domū ꝓxi tui.nō seruum.non ancillam.nō bouē.nō asinum nec oia q̄ illi⁹ sunt.7.non desiderabis vxorē eius.magr̄ sn̄ in.3.di 37.ponit.7.ꝓ.6.

3 Circa p̄mū ꝑceptū notañ ꝙ tria ꝓhibent nobis.Primo oēs ꝓphane pactiōes demonū siue fiāt ꝑ icantatiōes v̄boꝝ.siue ꝑ inscriptōes carateꝝ del ymaginū:siue ꝑ ymolatiōes sacrificioꝝ.Et hoc vel ad ludificatōnē sēsuuꝫ vt faciūt hystriōes.Vel ad trāsmutationē naturaꝝ vt fecerūt magi pharaōis: vel ad inestigatiōeꝫ futuroꝝ ꝯtingētiuꝫ seu occultoꝝ sicut faciūt diuini.oia ꝓhibent sꝫ pena mortalis peccati:qꝛ i hijs attribuit creature qđ debet creatori.Et iō peccat mōtaliter ꝯ istud ñ hebis deos alienos corā me exo.20.2.ꝓhibent oēs false ꝛ supsticiose inuēciones erroꝝ vel obꝯuāciaꝝ ꝯ fidē ꝛ bonos mores cū dicit.Nō facies tibi sculptile Huiusmōi āt errores ꝛ supsticiōes ꝓcedūt Aut ex iprobo ausu iuestigatiōis ꝓhibite. Aut ꝑuerso itellectu sacre scripture.Aut ex iordinato affectu carnalitatis hūane.de q̄b⁹ Jere.Stult⁹fact⁹ ē omnis hō a scia sua. ꝯfusus est artifex in sculptili suo:vana sunt oꝑa eoꝝ ꝛ risu digna ꝛ in tp̄r visitatiōis ꝑibūt.Vñ sēp ē mortale pcm̄:nisi i casu vt hēs š.heretic⁹ i.ꝑn.ꝛ in casu.vt hēs.j.Supsticio.§.i.Tertio ꝓhibent oēs ꝑuerse aꝑciaciones creaturaꝝ cū dr̄ nec oēꝫ silitudinē.ꝛ c.Ois aūt ꝑuersa aꝑciatio creaturaꝝ ꝓcedit.Aut ex i bilitate.Aut ex cupiditate:aut ex đlectatione.Primo mō ē ydolatria suꝑboꝝ.Scđo mō auaroꝝ.Tertio mō luxuriosoꝝ.Vñ Jero.qđ qs pl⁹venēat ꝛ amat hoc illi đs ē.ꝛ iō suꝑbus colit silitudinem celestiū qꝛ diligit suꝑ oēs ꝑferri.Cupid⁹ ꝟo colit similitudinem terrestrium qꝛ suꝑ oia cupit ditari.Lasciuus āt silitudinē aquatilium qꝛ super oia cupit delectari ꝛ flecti in delicijs:sicut aqua ad phil.3.quoꝝ đs vēter ē.Quō aūt suꝑbia auaricia.ꝛ luxuria. sunt peccata mortalia.hēs in titul'.suis.

4 Circa ꝯm ꝑcepꝰū nō.ꝙ nom̄ dei triplr̄ assuitur.Prio ad efficiēdū.vt i sacramētis sic in bapt̄o cū dr̄ ego te baptizo ꝛ c.2.ad ꝓmittēdū.vt cū qs iurat vouet vel ꝓmittit aliqd đo vel sanctꝭ.Tertio ad exꝑmendū.vt.cum qs loqtur cū iuramēto.Silr̄ mltiplr̄ assumitur.i vanū.Primo ꝑ sacr̄i frustratiōeꝫ.sic. cū qs ñ credit.vt hereticus:vel gr̄aꝫ sacr̄i đferit ꝛ huiusmōi.qđ sēp mortale pcm̄ ē.Secūdo ꝑ voti fractionē.ꝛ hoc fit triplr̄.Primo ꝑ tradicōeꝫ iplendi.Scđo ꝑ ꝯriā volūtatē seu fractionē voti.Tertio ꝑ apostasiā.ꝛ quō sit mōtale hēs.j.Voti.3.ꝛ Apostasia i ꝑn.ꝯduob⁹.§.sequētib⁹.Tertio assumitur nom̄ đi i vanū ꝑ hois blasfemi locutōeꝫ.vide.š.Blasfemia.4.assūit i vanū i ꝑdicatōne q̄ fit vana intētiōe.de q̄ vide.š.honor.§

ʒ.ꝛ.ij.vanaglia.§.i.5.in oꝛōe q̄ est sine vlla
cōdis affectione.de quo dic vt.s̄.oꝛo.§.o.
6.in ꝯuersatione seu opatione in qua for-
ma scitatis assumitur tm̄ in exterioꝛi ope ñ
ꝑ deo sed solū ꝑ humano fauoꝛe.de quo
vide.Simulatio ꝛ vanaglia.§.7.p iuramē
ti ꝑuersionē ꝛ hoc duplr̄;aut iurando per
uerse aut ñ seruando de quo.vide iuramē
tū ꝑ totum ꝛ piurium ꝑ totum.8.per vsur-
pationem adiurando.quem nō dꝫ de quo
vide adiuratio.§.4.

5 Circa.3.ꝓceptū nō.ꝭm orige.ꝙ scm̄ dr̄ se
ꝑatum abusu cōi ad cultū dei.ꝓceptū ergo
de sanctificando sabbo ē vt coꝛ a curis suꝑ
fluis seꝑetur ꝛ dino cultui mancipet.ꝛ hoc
ē vacare deo.Hoc aūt fit tripl̄r.Primo ge
neraliter.s.dū nos a uicijs seꝑeram⁹.ꝛ intē
tionē nr̄am ad sabbum.i.requiē eternitatis
hēm⁹.Scđo spāliter dū.s.tꝑoꝛib⁹ statutꝭ ꝛ
ad h̄ ꝺputatis nos ēt a licitis seꝑantes opib⁹
ꝺo oꝛando.ꝛ meditando vacam⁹:ꝛ hoc ē
sanctificatio sabbi.Tertio spēalissime sicut
ē in uiris ꝑfectis ꝯtēplatiuis q ab oīb⁹ mō-
danis se seꝑant vt ꝺo familiariter intēdant
ꝓma scificatio ē necessaria.2.debita.3.ꝑfcā.
Aduītēdum ē ēt ꝙ vacatio ad ꝺm ē duplex
Alia in hītu ꝛ hec ñ recipit taxaciōeꝫ tꝑris
qꝫtū ad eos q sūt in caritate qꝛ offert ꝺo in
habitu totuꝫ tꝑs vite sue:qꝫtū vo ad ꝭuiētes
ꝺo ex timoꝛe pene hēt taxacionē tꝑꝛis.Alia
ē vacatio in actu q̄ ēt recipit taxatiōeꝫ tꝑꝛis
qꝛ ñ sēꝑ hō moꝛtalis pōt ꝺo vacare actuali
ter.ꝛ ex hoc pꝫ qd vult ꝓma clausula hui⁹
ꝓcepti.s.Memēto vt diē sabbi sanctifices.
Addit.2.clausula in qua ꝓcipitur opari de
terminato tꝑꝛ ꝯ.ociositatē cū subdit sex die
bus opaberis.ꝛ facies oīa opa tua.Pro q̄
sciēdū.ꝙ triplex ē laboꝛ.ꝓ⁹ ē ꝺbit⁹.Et iste ē
duplex.s.Un⁹.excludēs ociū aīe inimicū
ꝛ ad hūc tenent oēs:qꝛ qlibet tenetur se ex
ercē in aliq̊ vtili rōne cui⁹ excludat a se tēp-
tatiōis ingressum.ꝭm illud ecc.34.Mitte
illū in opatiōem ne vacet ꝛc̄.Alius introdu
cēs fructū ꝛ iste ē triplex vn⁹ ꝓlatoꝝ ꝺ cura
sb̄ditoꝝ ꝺ.q̊.ꝓme.Thimo.5.Ali⁹ actiuoꝛū
circa spūalia.vt est laboꝛ ꝓdicatoꝝ ꝛ ꝓsbi-
teroꝝ ministrancium spūalia seu sacra.Ali
us est ꝯtemplatiuoꝝ in qbus ꝛ si qescat coꝛ
p⁹a strepitu mōdi tm̄ mens inuigilat sollici
tando ꝺo placere ꝛ alijs grām impetrare.
Un̄ ꝓdictis laboꝛib⁹ laboꝛantes pn̄t viuere
de elemosina:qꝛ ꝑ illis a qbus accipiūt vti
liter laboꝛant.2.laboꝛ est ꝯcessus.s.hoīum
mōdi circa occupatiōes tꝑꝛalium vt hēant
vn̄ viuant ꝭm statum eoꝝ ꝛ alijs subueniāt

ꝺ q̊.ad ephe.4.magis aūt laboret opando
manib⁹ ꝛc̄.ꝛ ad hūc tenent foꝛtes coꝛꝑe ne
cogantur viuere occiose ꝺ bonis q̄ debent
alijs.3.est laboꝛ ꝓhibitus.s.curiositatis ꝛ
cupiditatis q extinguit spiritualem getem
ꝺo.Seqtur.3.clausula i hoc precepto in q̄
interdicit opationem in sabbato.cum dr̄ se
ptima autem die sabbuꝫ dn̄i dei tui est.Nō
facies in eo omne op⁹.tu ꝛ filij tui.ꝛ serui
tui.ꝛ ancille tue.ꝛ aduena q ē intra poꝛtas
tuas.Un̄ ad lr̄am precipitur.vt hō vacet a
coꝛpoꝛalibus opibus q̄ vacatiōem ad ꝺuꝫ
impediunt in solemnitatib⁹.vt est negocia-
tio ꝛ huiusmodi opa ꝭuilia.Scias igitur ꝙ
opus seruile dr̄ a seruitute.Un̄ vt meli⁹ in-
telligas aduerte ꝙ est triplex seruitus.ꝓma
est seruitus dei ꝛ hec ñ ꝓhibetur.vn̄ glo.
numeri.28.dicit ꝙ fabri ꝛ huiusmodi arti-
fices ociantur in die sabbati.lectoꝛ aūt di-
uine scripture ñ desistit ab ope suo nec tm̄ ꝯ
taminatur sabbatum:ꝭa seruitus est pecca-
ti.Jo.8.qui facit peccatum seru⁹ ꝛc̄.ꝛ hec
pꝛohibetur intelligendo de moꝛtali non ꝺ
ueniali.vn̄ peccans moꝛtaliter facit ꝯ.istud
preceptum nō tm̄ soꝛtitur spēm ex hoc nisi
moueretur ad peccatum vt preuaricaretur
istud preceptum qꝛ vt dicit.phs.5.ethicoꝝ
.c.4.Si qs luxuriet vt lucret auar⁹ ē:si āt
vt delectetur luxuriosus est.tamen circun-
stantia que speicali pꝛohibitione pꝛohibe-
tur.Et ideo duplex ē peccatū ratione re-
atus.secundum Alex.de alex.Tertia ser-
uitus est qua homo seruit homini.vnde
opera coꝛpoꝛalia in tantum dicuntur ser-
uilia in qꝫtū ꝓꝓe ꝑtinēt ad ꝭuiētes.In qꝫtū
aūt sunt comunia ꝭuis ꝛ liberis nō dicunt
seruilia.ꝛ iō opus coꝛpoꝛale ꝑtinens ad sa
lutē ꝓꝓam siue ꝓximi.siue ad euitan̄ dān̄ū
iminens exterioꝛis rei.ñ ē contra obseruā-
tiam sabbati.vt pꝫ.Jo.7.ꝛ math.12.ꝛ in.c
licet.ꝛ.c.cōquestus.de ferijs.23.q.8.si nul-
la.ꝺ ꝯse.di.i.sicut ñ alij.qꝛ hec precipiūtur
oibus ꝓuer.24.Erue eos q̄ ducuntur ad
moꝛtem.deutro.22.nō videbis bouē.aut
ouem fratris tui errāteꝫ ꝛc̄.Et iō nō ꝑtinet
solum seruis.sed ēt liberis.Et de hoc vide
vel dic vt.s̄.Ferie.§.9.ꝛ sequentibus.

6 Sed q̄re magis precipitur obseruatio
sabbati qꝫ aliarū solemnitatū.R̸.qꝛ cū oēs
solennitates veteris legis sint institute in
comemoꝛatōem alicui⁹ bn̄ficij dini l' ꝓtiti
ꝯmemoꝛati.vel futuri prefigurati.Iō ma-
gis sabbatum precipitur.qꝛ bn̄ficiū creatō
nis in h̄ ꝯmēoꝛatur.qn̄ ē precipuum inter
ꝑta.cum dr̄ exo.20.Sex dieb⁹ fecit celū ꝛc̄

Similiter bñficiũ ꝑfigurale ꝑcipuũ ꝛ finale .s. qes mentis in deo. ꝉ in pñti ꝑ gr̃am. ꝉ in in futuro ꝑ gl'iam. q̃ bñficia oia ꝯplectũtur. Non sic aũt alie q̃ solũ ꝑꝑ ꝑticularia beneficia cõmemorantur. vt pasca ꝑꝑ liberationē de egipto ꝛ figuram xp̄i.

7 Utꝝ ꝯuenienter sit mutatũ in dñicã. R̷. ꝙ sic. q: sabbatũ figurabat qetē dñi in sepulcro die. 7. ꝛ reqē sanctoꝝ futurã in celo ꝑ xp̄i meritũ i. 7. etate. Et iõ aduenīēte veritate debuit cessare figura. Itē debuit cessare ꝑꝑ exclusionē erroris. ne forsitã qs crederet ꝙ obligatõ ad cerimonias veteris legis maneret. sic̄ pz. de ꝯse. di. 3. c. pueit. vñ ꝯuenienter debuit i aliũ diē mutari. nec ali⁹ fuit q magis ꝯueniret q̃ p̄m⁹. tũ ꝑꝑ bñficiuz creatõis celi ꝛ terre. ꝛ resurrectõis xp̄i. ꝛ multis alijs. de qbus dr̄ di. 75. ꝙ die dñico de cõse. di. 3. sabbato ꝛ. c. ieiunia.

8 Circa. 4. scieñ ē ꝙ ꝓprie ꝛ ꝑ se honorari ꝑcipit in hoc ꝑcepto hõ q ē principiũ i eē nē. sic̄ ē pr̄ ꝛ mr̄ carnalis. ꝛ hõ q ē principium in eē grē ꝑꝑ misteriũ. sic̄ ē ꝑlatus spũal' ꝛ ꝯsistit iste honor in reuerentia ꝛ sustentatiõe. vt dicit glo. ad ephe. 6. Reuerentia võ ꝯsistit in tribus. s. in affectu. s. timendo prīs offensã: ex amore. leuiti. 19. vnus qsqz patrē ꝛ mrē3 timeat. In effcũ. s. obediēdo ad ephe. 6. fili obedite parentibus. in signo. s assurgendo. ꝛ huiusmõi. Sustentatio võ ꝯsistit in solacio ꝺboꝝ. in suitio opum. ꝛ i exhibitione necessarioꝝ. In isto ẽt ꝑcepto ꝑ3 theologos intelligitur mandari qcqd ptinet ad redeñ debitũ cuicunqz ꝑsone. sicut ꝑartiũ includitur in principali. Et de hoc ꝑcepto vide. s̄. Filius. §. 30.

9 Circa. 5. ꝑceptũ aduerte ꝙ h̄ ꝑcepto explicite ꝓhibetur hoïcidiũ. Implicite vero oïs motus ire sicut monstrat dñs. Math. 5. In hoc ergo ꝑcepto ꝓhibetur oïs lesio q̃ fit in ꝑsona ꝓxi. ꝛ iõ peccat mortal'r qs q̃s eũ occidit. truncat. mutilat. verberat. ledit. nõbil'r. l' aium deliberatũ ledendi h3. nisi in casibus a lege ꝯcessis. de qbus s̄. Homicidiũ. 1. ꝛ. 3. ꝛ. s̄. Percutere. ꝛ. s̄. Defensio. Idē dic ꝺ i carceratõe. de quo. s̄. Carcer. §. 3. ꝓhibetur duellũ. ꝺ quo. s̄. Duellũ Itē torneamẽtũ. ꝺ quo. j̄. Torneamētũ. Itē bellũ. de quo. s̄. Bellũ. Itē Alex. de al'. i. 3 ꝑte sũ. in expositõe hui⁹ ꝑcepti. dicit. nota ꝙ iterꝑtatiue i h̄ ꝑcepto ꝓhibet occisio spũalis q̄ qs ē alteri occasio ruie i peccato mõtali ꝛ spũal' mortis. sic̄ ꝑsuasio mali ꝛ factũ min⁹ rectũ ꝑbēs occasionē alteri ruie. ꝉ ꝙ moriat in ꝯscia ꝓꝑa. vt ꝑ odiũ. ꝉ in aliena. vt ꝑ detractionē. de quo. dic vt. s̄. detractio scãdalum. odium. ꝛ alijs locis suis.

10 Circa. 6. ꝑceptũ nõ. ꝙ l3 mechari idez sit ꝙ adulterari ꝛ sic videat solũ adulteriũ ꝓhiberi tñ ꝑ3 Aug. i hoc ꝑcepto ꝓhibet oïs illicitus coytus. ꝛ illoꝝ mēbroꝝ oïs illicit⁹ vsus. 32. q. 4. meretrices. Ois ãt illicit⁹ vsus ꝺīminatur ꝑ. 8. differēcias. s. ꝑ fornicatiõe3 ꝺ quo. s̄. fornicatio. ꝑ meretriciũ qꝺ fit duobus modis. s. ꝑuagã i sectationē libidinis ꝛ mulieꝝ solutaꝝ. ꝛ sic differt a fornicatione q̄ ē cũ certa ꝛ vna sola ꝑsona. Itē meretriciũ ē solutaꝝ mulieꝝ venal' ꝛ publicus cõcubitus. d. c. meretrices ꝑ adulteriũ. ꝺ quo s̄. adulteriũ ꝑ stuprũ. vide. j̄. stupꝝ: ꝑ sacrilegũ cõcubitũ q ē inordinatus ꝯcubitus in quo ꝯtinētia deo sacrata ledit: siue violat. sacrata dico ꝑ ordinē sacꝝ aut religionē seu votũ ꝯtinētie. ꝑ icestum q ē inordinat⁹ coytus quo vinculum ꝯsanguinitatis vel affinitatis vel ꝓꝑnitatis violatur. Per pctm̄ sodomiticũ qꝺ ē inordinatus coytus q̊ naturalis vsus i illũ ꝑuertit. q ē ꝯ̄ natura. ꝛ. 8. ꝑ libidinosum coytum ꝯiugalē. de q̊. s̄. debitũ. Prefataꝝ differētiaꝝ. 7. prime semꝑ sũt pctm̄ mortale. 8. võ aliqñ sic. aliquãdo nõ. vt. s̄. debitũ p3 ꝛ supra luxuria.

11 Circa. 7. ꝑceptũ. nõ. ꝙ furtũ dr̄ tripl'r. s. ꝓprie de quo. s̄. furtũ i prin. ꝛ cõiter. ꝛ sic est oïs illicita vsurpacio rei aliene. fm Aug. in li. q. Exodi. 22. ꝛ sic ꝯꝑhēdit rapinã vsurã ꝛ oēm illicitã vsurpacionē reꝝ alienaꝝ. vt i d. c. meretrices. interꝑtatiue vero dr̄ oïs illicita possessio reꝝ. ꝛ totũ h̄ ꝓhibet in ꝑfato ꝑcepto: ꝛ iõ hñtes sup̄flua respectu stat⁹ sui ꝛ familie si nõ subueniũt idigētib⁹ ꝓ loco ꝛ tꝑr mol'r peccãt: multo magis si idigentes sunt i extrema necessitate ꝛ de hoc hēs. s̄. elemosina. § 1. Itē comittũt furtũ ꝑlati qui res ecclie dãt meretricibus ꝯsãguineis potētibus nõ idigentibus ꝛ huiusmõi. Similiter idebite seruando. Itē cõittũt furtũ qui res accipiunt ab eis q alienare nõ possũt ꝛ huiusmõi de h̄ hēs. s̄. furtu3. rapina vsura restitutio. ꝛc̄.

12 Circa. 8. nõ. fm Alex. i 3. ꝑte sũ. de isto ꝑcepto ꝙ ꝓhibet i hoc ꝑcepto oē genus mēdacij qꝺ ē pctm̄ mortale. nõ aũt illud qꝺ ē veniale ꝛ hoc large: sed stricte solũ mendacium i iudicio. prohibetur ẽt falsitas apte dicētis ꝛ taciturnitas veritatis. Qñ aũt peccet mortal'r qs menciendo. vide. s̄. mēdatium. vel tacendo veritatē. hēs. s̄. ꝯfessio. 1. §. 7. ꝛ. j̄. testis. §. 26.

13 Circa. 9. ꝛ. 10. ꝑceptum. vbi nõ. fm Alex.

in expositione hoꝝ ꝓceptoꝝ ꝙ tripl'r pōt ꝯcupia sumi. Uno mō ꝓ appetitu vegeta bili. ꝛ tal' ꝯcupia put ē inordiata ē a fomi te mouente. i. a corruptōe original' culpe. Alio mō pōt dici appetitus sensibilis. ꝛ h put ē iordinata ē a mouēte sensualitate cū fomite. Tertio mō ꝯcupia ē appetit⁹ rōnal' ꝛ sic ē a liberi arbitrij voluntate ꝯcupiscen tia. prio mō est in suggestione. secundo in delectatiōe. tertio in consensu. p hec ergo ꝓcepta ñ ꝓhibetur mot⁹ prim⁹ ꝛ secūdus cōcupiscentie. q̄ ꝯ sistit. ī. limites sensualita tis. sed ex ꝓhibitōne h⁹ ꝓcepti ꝓhibetur ꝯ sensus voluntatis in opus vel delectatōem ꝛ hoc sub pena mortalis peccati.

14 Utrꝫ mala voluntas ꝛ opus sint duo pec cata. R. fm Alex. vbi. s. ꝙ qñ voluntas ꝛ opus exteri⁹ ꝯsideratur in radice. s. libidie ꝛ in tēptatiōe sunt idē peccatū formal'r. In tellige si sunt coniuncta. vt cā ꝛ effect⁹. Si vero consideratur voluntas in se ꝛ op⁹ in se. sic sunt diuersa peccata. qꝛ alie sūt circū stantie boni debite actui exteriori q̄ volun tati. qꝛ diuersificātur mod⁹. loc⁹. ꝛ tps ꝛ q̄ dā alie. lꝫ circunstantia finis sit eadem. Si ergo vt dicit Augu. peccatū est actus ic dēf ex defectu boni. Alius aūt defectus ē hinc. alius inde. ergo fm hoc aliud peccatū itel lige materialiter. Sil'r eēt aliud qñ sunt fm aliud et aliud tps. ita ꝙ intermedio cadat aliqd aliud qꝛ diuerse auersiones. ꝛ sic for maliter diuersa peccata.

15 Quare magis ꝓhibetur seorsuꝫ volūtas et op⁹ in mechia et furto q̄ in alijs. R. Alex. vbi. s. qꝛ delectatio mechie et vtilitas diui ciaꝝ sunt pp se appetibilia iq̄tū hñt rōem delectabilis vel vtilis. et ideo debent in eis ꝓhiberi op⁹ et cōcupia. Sꝫ hoicidiū et fal sitas hñt in se horribilia. et fm se ita sūt er go sufficeit eoꝝ ꝓhibitio.

16 Quare magis ꝓhibentur in spāl'i auari cia et luxuria q̄ alia peccata mortalia. R. qꝛ pp iprobitatem libidis cici⁹ ꝓgrediūtur in opus exteri⁹. nihilomin⁹ alia capitalia ꝓ hibentur iplicite. Supbia ꝓhibetur in a doratōe dei et honorificatōe ꝓxi. Inuidia et ira in ꝓhibitōe hoicidij. Accidia in sancti ficatōe sabbati. Auaritia in ꝓhibitione furti. Luxuria et gula et delectatō iordinata car nalis sibi inuicē cōiūcta ꝓhibentur in ꝓhi tione mechie et adulterij.

17 Quot sūt genera ꝓceptoꝝ euangelicorū R. fm Astensē. li. i. ti. 44. ꝙ quedā sūt spā lia respectu personaꝝ ꝓsidentiū. vt illa que spāl'i dāl aplis. Math. io. q̄ omitto Que dā sūt generalia respectu oīum. de quibus Math. 56. et. 7. et Lu. 6. q̄ sic ordināt ab euangelista. pmū ꝓhibet irā. cū dr̄ audistis qa dictū ē antiq⁹. ñ occides. et de hoc hēs s. Hoicidiū et Ira. Scdꝫ ꝓcipit recōcili atōeꝫ respectu ei⁹ quē lesim⁹. cū dr̄ si offers mun⁹. ꝛc. vade corporaliter si sit pñs. vel spūaliter si sit abñs. s. motu cordis reconci liari fratri tuo veniā petendo ꝛ satisfaciē do ei. vel si te lesit pp qd̄ eū odis vade odi um cordis signi et opis dimittendo. et hec duo ordinant irascibilē. Tertiū ꝓhibet vo luntatē mecandi. ibi q viderit mulierē ꝛc. d quo. s. Cogitatō. Quartū ꝓcipit declina tionē occasionis mechie. ibi si ocul⁹ tu⁹ scā dalizat. Ubi nō ꝙ in oculo vel manu con sideratur vitiū sine act⁹ vitiosus. ꝛ iste ē ab scindend⁹. cōsideratur ēt mēbꝝ. et istud cū sit bonū, ē diligeñ. Idē diceñ de quocunqꝫ ꝓxio. Quītū ꝓhibet sepatōeꝫ cōiugij. exce pta cā fornicatōis. ibi q dimiserit vxorē. h aūt tria ordinant cōcupiscibilē. Sextū cuꝫ sequentib⁹ q̄tuor ordinant rōnalē. ꝛ ē illō quo dꝛ dico vobis ñ iurare oio. de quo iu ramentū. Septimū ꝓcipit paciam respec tu lesionis corporis. ibi si qs te pcussit in maxillā ꝛc. Itē respectu ablatōnis reꝝ. ibi si voluerit tunicā ꝛc. da ei ꝛc. Itē respectu angarie opuꝫ. ibi. ꝛ qcūqꝫ angariauerit te Hec aūt intelliguntur fm Augu. quo ad a nimi ꝓpatōem. vt. s. nollit pp talia illata pa cem cordis p odiū amittere. aliter ꝯsiliuꝫ est. Octauum est ꝓceptum errogatōis. ibi. oi petenti te tribue. de quo elemosina. §. i. Nonū est ꝓceptum dilectionis inimicoꝝ. vide. s. diligere. §. i. Decimū regulat itentō nem cū sequentib⁹ ꝛ est ꝓhitiuū oblique i tentionis. ibi. attendite ne iustitiā ꝛc. vide intentio. Undecimum remouet inordina tam affectionem tpalium. ibi nollite solli citi. vide. s. Auaricia. Duodecimum pro hibet temerariū iudiciū. ibi nollite iudica re. vide Iudicare. Tertiumdecimū ꝓcipit debitā cautellā. ibi. attendite a falsis ꝓphis Quartūdecimū adducī auxiliū grē peteñ ibi petite. vide Orō. §. io. Quintūdecimū ꝓcipit eqtatē legis nē. ibi. qcunqꝫ vultis vt faciant vobis ꝛc. s. necessario. al'r ꝯsiliū ē. Sextūdecimū tāq̄ ipletiuū ipoit cōatū ad dei amorē. cū dr̄ itrate p āgustā portā. s. ca ritatē. fm glo. ibidē. vide. s. Caritas.

18 Sūt ꝛ alia ꝓcepta ab eccl'a idita genera liter oēs ligātia que sūt. pmū de celebratō ne festoꝝ. scdm de auditōe misse. tertiū d ie iunio i q̄dragesia. ꝛ alijs vigilijs. q̄rtū d cō

fessiōe.5.de coione.6.de decis.7.ꝺ vitādis excōicatis. Multa sunt alia q̄ tangunt spā les psonas. de qb⁹ hētur in diuersis capitu lis hui⁹ sūme vt facili⁹ inueniantur.

P Redicare q̄s pōt. R. vt colligo ex Car in Cle. dudū ꝺ sepul. prio papa pōt.19.di.in memoriā. ꝛ glꝫ cui ipe cōmittit.de offō dele.c.fi. Cōmissarij vero eius alteri subdelegare nō pn̄t.d.c.fi. ꝛ epi ēt in alienis diocesibus. nisi ꝓhibeant ab epis diocesis.11.di.in nouo. ꝛ glꝫ diacon⁹ cui ipi cōmittūt pn̄t i eoꝝ diocesi sꝫ ñ ex̄.16. q.7.null⁹ oio. Tertio oēs plati ecclastici si sūt diacones pn̄t suis subditis p̄dicare sed ñ alijs. nisi ab epo approbatis aut puilegia tis. vt de here. excōicam⁹. el prio. §. sāe cle- rici.4. fm aliquos glꝫ clericus. Qd limito verū vt sit diacon⁹ ꝛ ñ ꝓhitus spāl'r.19.di. sꝫ. ꝛ ibi nō.glo. ꝛ Inno. ꝛ Hosti. ꝺ here. in.d.c. excōicam⁹.5. minores ꝛ p̄dicatōes ab eoꝝ platis licentiati.d. Cle. dudū. Vn̄ si p̄dicare volūt. ī. septa monasterij ipoꝝ vel i locis alijs eorū lꝫ sint longe a domib⁹ eo- rū dūmō sint ad eoꝝ vsū pn̄t sine aliqua li- centia fm Laud. ꝛ zēze.i.d. Cle. dudū. Si militer qn̄ volunt p̄dicare in plateis cōib⁹ nec pn̄t ꝓhiberi i p̄fatis locis. nisi hōa qua plati.i. hn̄tes iurisdītiōem qiepālez. vt nō. Car. ꝛ glo.in.d. Cle. dudū. predicant solē- niter.i. publice pplo generaliter. l'faciūt co ram se solēniter predicari.

1 Sꝫ nūqd vicari⁹ epi similiter h poterit. R Car. ibidē ꝙ sic si ipe vult p̄dicare. vt epi vi cari⁹. Secus si vt ali⁹ platus. vel vellet co ram se p̄dicari facere. qꝛ i hoc ñ repn̄tat p- sonam epi ꝛ sic ñ tenētur cessare p̄fati fr̄es.

2 Quid si talis hn̄s qi iurisdītōez epalez vel let occupare totaz horam matutinalē. R. Car. vbi.s̄. ꝙ ñ pōt. ꝛ Laudu. ibidē dic'ꝙ dꝫ ptiri illa hora matutinalis. maxie si dcī fr̄es ñ hn̄t aliaz horaz ꝯpetētē. ar.c. māda- ta.de p̄sūp.

3 Quid si volunt p̄dicare in plateis puatis aut ecclesijs aliorū. R. Car. ibidē ꝙ nō pn̄t sine licētia eorū q̄ꝝ sūt. Sꝫ de eorū licētia pn̄t ēt hora illa qua plati p̄fati p̄dicant. ex cipiuntur solū eorū loca ꝛ publice platee ingbus illa hora predicare non possunt.

4 Utrum laici possint predicare. R. Pa. i.c. sic̄ i vna.ꝺ he'. ꝙ ñ. al's peccāt mōtal'r.

5 Utrū ipr̄ iterdicti possit p̄dicari. R. Car. glo. ꝛ Pa. i.d. Cle. dudū ꝙ sic. ꝛ glꝫ ad- mittitur. de ꝯse. di.i.c. eps nullum.

6 Sꝫ quā sciam dꝫ hēre p̄dicatō. R. Alex. i.3. pte sū. ꝙ triplex ē act⁹ docēdi. prim⁹ sim pliciter exortando. ꝛ iste ē oiuꝫ. ꝛ istis suf- ficit scire mandata ꝛ credēda. scōs ē p̄dicā di. ꝛ iste ē eorū q̄ hn̄t ex offō. ꝛ istis ē ne- cesse scire exponere credenda ꝛ manda ta. sꝫ illud prie Pe.3. pati oi poscēti redde re rōeꝫ.3⁹ cathedrā tenēdi. ꝛ istis ē necesse scire oia q̄ ptinēt ad eorū doctrinam.

7 Quā ꝯsciam dꝫ hēre p̄dicator. R. Alex. vbi.s̄. ꝙ simpl'r exn̄s in peccato siue occul to siue manifesto docens ꝛ p̄dicans si nō studeat dolere de peccato simpl'r dr̄ ꝯtēnē ꝛ iō peccare. Et ego credo mortal'r si ē in mortali. iux̄ illud. ps. ppea de⁹ destruet ꝛ c. facit.50.di. qd ē hoc. ꝛ.c. cū exaudiero. ꝛ. 35.di.c. sexto die.i fi. ꝛ.40.di. multi. Tho.i 4. tꝫ ꝙ si docet sacrā scripturā ex offō pla tōis ꝙ peccat mortal'r si ē i mortali. siue oc- culto siue maifesto. sꝫ si docet sic̄ magr̄. sic si ē i peccato occulto ñ peccat mortal'r. facit ꝓ hoc.s̄. Correctio.i.§.4.

8 Utꝝ teneat predicator facere q̄ predicat R. Alex. vbi.s̄. ꝙ sic qcqd asserit facien̄ de necessitate salutis. nō aūt qd predicat faciē dū de pfectiōe religiōis.

9 Quid si predicet pp honorē. vide.s̄. Ho nor.§.7.

10 Predicatores sacris lr̄is sp debēt isistere ne tūc q̄rant discere cū ex offō alios debeāt docere.36.di.§. ecce. ppea noie doctoꝝ ve niunt p̄dicatores ꝛ prelati. glo.in.c. vnico. de sū. tri. li.6.

11 Circa q̄ docēda debēt isistere. R. ꝙ circa p⁹ cēdēda. sic̄ articulos fidei. ꝯo faciēda ꝛ ꝯ uāda. sic̄ pcepta.3. fugiēda sicut pc̄ta.4. timē da sicut mors eterna.5. appetēda. sicut glia ꝛ vt predicatō eoꝝ fructificet. ēt prius de- bent orare. vt dicit glo. Gen̄.24.

P Reces an iducāt siōniaꝫ vīd. siōnia.5.§.4.

P Recedētia deterināt sequētia. 32.q.7. aplus

P Retiosū ē oē rar.93. di. legimus.

P Recipitatō ē vitā- da.50. di. pōderet. Est aūt precipitatō qn̄ qs ptrāsitis gradib⁹ regl'e dine l'huāe rō nis p ipetū volūtatis l'passiōis fert i pcipici uꝫ. Et si h facit ꝯtēnēs ꝛ repudiās dina do cumēta erit peccatū mortale. Sil'r qn̄ lꝫ ñ ꝯ tēnat dina documēta. tn̄ ē cū detrimēto eoꝝ q̄ sūt ꝺ necessitate salutis sic ēt erit peccatū mō tale l'circūstantia q̄ repit i oi peccato morta li. Vn̄ dr̄ iūgtas oia precipitat. al's erit veia- le peccatū. ꝛ qꝛ luxuria maxie absorbet rō

nē.iō precipitatio ponitur eius filia.

Predia vrbana l' rustica qn̄ dicūtur. vide seruitus in principio.

Predo dr̄ quadrupl'r. prio q iniuste alios p̄dat sicut q spoliat viatores. ⁊ iste est excoicāt⁹.24.q.3. si qs roipetas cū duob⁹.c. se.2° dr̄ q tollit a p̄sois vltra stipēdia sibi taxata.23.q.i.militare. ⁊ tales sunt raptores. ⁊ sic p̄do ɔtinet sub raptore sicut spēs sub genere.14.q.5.nō sane.in fi. ⁊ sic dz puniri pēa raptor̄.3.s̄z Gofre. ⁊ Hosti.dr̄ p̄lat⁹ q vt s̄uitiū ipēdat legato l' alij pl⁹ exigit a subditis q̄z soluat.de imu.ec.q2 pleriqz.4.dr̄ predo s̄z Hosti. Judex q̄ iurgiū alienū deputat p̄dā suā.aut official' indebite pecuniā accipiēs.l.oēs.C.ad.le.iul.repe.

1 Quo p̄cepto ɔhibetur p̄da. R̄.furti nomine.32.q.4.meretrices.

2 Cui dz dari p̄da i bello acq̄sita. R̄.de iure pricipi.23.q.5.dicat.s̄z tu dic lati⁹.vt.s̄.Bellū in prin.

Prefacō nulla dz dici in missa.nisi illa d̄ q̄ in.c.meminim⁹.de ɔse.di.2. ⁊ i.c.sactor̄ i fi.7.di.vide.s̄.Missa.§.30.

Prelatus large dr̄ ois h̄ñs curā aiarū s̄m Inno.i.c.f̄riter.de sū.tri. ⁊ i.c. qm̄. vt li.ñ ɔte.stricte v̄o dñtur solū h̄ñtes iurisdictōem.vt ɔbat i.c.decernim⁹.d̄ iudi.iūcta glo.in Cle.dudū.de sepul.vbi ponitur p̄lat⁹ ⁊ rector sepatiz.do. Cardi.in Cle.i.de elec.cū glo.ibidē ⁊ Laur̄.dic q noie p̄lati ɔp̄hēdit q̄lz admistrator h̄ñs ppetuū offiñ ēt si sit tal' q ad nutū supioris possit āmoueri.allegat.d̄ sup.negli p̄.c.i.ad fi.16.q.i.de p̄ñtiū.addit Pau.ibidē quocūqz noie censeatur.de v̄bo.si.q̄zuis.Cle.i.d̄ rescri. ⁊ qd̄ ibi nō. Et ex glo.p̄fata dic Car.obtinuisse. q mister ⁊ custos minor̄ ⁊ ɔuincial' p̄dicator̄ sūt p̄lati ⁊ q p̄ñt eē ɔcuratōes.q2 Cle. i.de ɔcu.logtur d̄ religioso ñ prelato. ⁊ q ēt p̄ñt eē delegati pape.vt.s̄. Delegat⁹.§.3.

1 Utr̄ ois p̄lat⁹ sit iudex ordinari⁹. R̄.gl.i.c 2.de iudi.q sic.

2 Utr̄ negligētia p̄lati sit peccatū. R̄.glo.in c.ea q̄.d̄ offō archi.q sic ⁊ mortale qñ ē in ōmissiōe necessarior̄ ad suū offiñ. vt visitatōis cōrectōis. ⁊ h⁹mōi. ⁊ s̄z Ho. ⁊ Ber. in.d.c.ea q̄ tenetur ñ solū de dolo ⁊ lata.s̄z ēt leui culpa d̄ dāno eccl'asticar̄ rer̄. ergo fortius animarum.

3 Utr̄ prelat⁹ teneatur oia agē cū ɔsilio capituli sui. R̄. Pa.i.c.nouit.d̄ hijs q̄ fi.a p̄.q negocia minora pōt siñ ɔsilio.vt nō.doc.in d.c.nouit. ⁊ Inno.in.c.si.de ma. ⁊ obe. ⁊. l.2.C.de iura.calū. Nā rectores ex offō iūncto explicāt h̄ minora.vt in.d.l.2.fac.c. edoceri.d̄ rescri. Negocia v̄o ardua cā rōabili exñte quā bon⁹ vir arbitrabitur.pōt sine ɔsilio capituli.alias non.

4 Utr̄ teneatur dicē suā culpā subdito. qñ excessit i corrigēdo. R̄.c.qñ.86.di.q ñ. Intellige nisi a ɔposito h̄ faceret.vt.s̄.Correctio.i.§.2.

5 Utr̄ p̄la°sit appetēda. R̄.q ñ.nec d̄sidia fugiēda.16.q.i.nos aūt.8.q.i.oli. ⁊ trib⁹.c. se.40.di.multi.vñ appetēs eā efficitur indign⁹.i.q.i.principat⁹. ⁊ peccat mortal'r si deliberate appetit.vt p̄sit.vide.s̄.Ambitō. ⁊. s̄.Episcopus.§.2.

6 Utr̄ prelat⁹ possit fugē.vide.s̄.Ep̄s.§.23

7 De q̄b⁹ spālit' sūt interrogādi prelati. R̄.s̄.Interrogatōes circa p̄latos.

Prescriptio ē qd̄dā i⁹ ex tpr cōgruēs auct'e legū vi capiēs.penā negligētib⁹ inferēs. ⁊ litib⁹ finē iponēs. Et sil'r diffinit vsucapio. ⁊ alñ vnū ɔprehēdit reliquū s̄z ɔp̄e differūt.q2 vsucapio ē in reb⁹ mobilib⁹ ⁊ se mouētib⁹. p̄scriptō v̄o in imobilib⁹ ⁊ iurib⁹ incorporalib⁹.vt Insti.d̄ vsuca. ⁊ lō.tē.pre.i. R̄. Iur̄ tñ ɔsul⁹ ita diffīt. Usucapio ē acq̄sitō dñij p ɔtinuatōez possessiōis tēporis spacio lege diffiniti.in.l.2.ff.de vsuca.hoc Pa.nō.in.R̄ica.extra eo.ti.

1 Que reqrūt in prescriptōe s̄z i⁹ canōicū ⁊ ɔsciaz. R̄ q.4. p̄miū bōa fides.s. q is q possidet rē quā possidet credat eē suā.l' credat tradētē eē dñz l' h̄re i⁹ distrahēdi.l3 i facto erret.ff.d̄ r̄.si.l.bōe.fidei. Hoc l'ito ver̄ i p̄scriptōe vbi reqrit aliqs act⁹ positiu⁹.sec⁹ vbi nullū factū reqrit.vt i prescriptōe libertatis ɔ̄ s̄uitutē rusticā.q2 lz sciā me tibi debē s̄uitutē eūdi.tñ ego possū p̄scribere libtatē. ex q̄ ego nihil facio qd̄ sit pc̄z.h̄ tz Bar.i.l seq̄t.§.si viā.ff.d̄ vsuca. ⁊ Pa.in.c.fi.d̄ p̄s. Idē dic d̄ prescriptōe actōis p̄sōalis mere p̄ēalis.vt in rapina r̄specu q̄drupli q̄ ē visz ad ānum.p⁹ ānū simpli.insti.de vibo.rap. in p̄n.vi.j.§.42. ⁊ idē dic de similibus.

2 Sz qd si erret in iur̄. R̄.q ñ prescribet.l.2 §.si a pupillo.ff.ɔ ēpto. ⁊.l.nūq̄z la.2.ff.de usuca. Sec⁹ si errabat i f̄cō.ar.l.qd̄ vulgo ff.ɔ ēpto. Et ppea dic Inno.in.c.si diligēti eo.q possidēs ɔ̄ ius ñ presūitur bōe fidei. nisi sit possessio lōgi tēporis.vel ɔbabilib⁹ rōnibus fuerit acq̄sita.facit.c.cū eccl'a suterina.d̄ cā pos. ⁊ p.Ex q̄ pz q si i⁹ in q̄ ērauit

Rr

erat dubiũ ꝙ errõ excuſaret i ꝓſcribẽdo. ⁊ facit tex. in. c. cũ dilect⁹. ⁊ ibi Pa. de ↄſue. qꝺ nõ. Jtẽ tȝ Hoſti. i. c. cura. de iuꝛ patro. ꝙ erroꝛ mixt⁹. ſ. iuris ⁊ facti nõ tollit bonã fidẽ. dat exẽplũ in donatõe facta vxoꝛi qua vir ñ eſt effect⁹ paupioꝛ ꝗȝ mulier credit va lere qꝛ vſucapiet. l. ſi vir vxoꝛi. ff. de dona. Bar. tñ in. l. ſi fur. ff. de vſuca. ⁊ in. l. ſed ⁊ ſi. §. ſcire. ff. de pe. here. ⁊ refert Pa. in. c. grauis. de reſti. ſpo. diſtinguit ⁊ bñ. ꝙ quedam ſunt iura q̃ ꝓhibent aliquos act⁹. ⁊ faciens ↄ̃ ẽt ex erroꝛe ñ ꝓſumiꝛ i bona fide. ⁊ ſic intellige glo. in. d. l. ſi fur. q̃ dicit ꝙ errõ iuris ipedit vſucapionẽ. Qꝺ ẽt limito niſi eẽt tale ius obſcurũ ⁊ dubiũ. Quedã ſũt iura nõ ꝓhibentia ſed actui nõ aſſiſtentia. vt puta teſtim̃ ñ ſolẽne ñ appꝛobatur a iure vt valeat. ⁊ circa talia errans ñ ꝓſumitur i ma la fide. d. §. ſcire.

3 Quid de illo q tꝑe ꝓſcriptõis hũit ↄſciaȝ leſã poſtea icipit hẽre ñ leſã. Rꝫ. Pa. i. c. fi. eo. cũ do. Ant. ꝙ ſi ex ltia cã hũit leſã itrupta ẽ ꝓſcrip°. ⁊ ſic icipiet ꝓſcriptõ p⁹ꝗȝ ↄſciaȝ leſã refoꝛãuit p legitia indicia. ar. eoꝝ q̃ nõ in. c. de quarta. eo. ⁊ in. d. c. cura. Si vero fuit leſa ex leui iudicio. quã tñ refoꝛmauit ex alijs legitis iudicijs. ſic ñ fuit interrupta Pa. tñ inclinat ꝙ oĩo interrũpaꝛ ⁊ icipiat ꝓſcriptio de nouo tꝑe refoꝛmatõis. ſȝ veri oꝛ eſt pꝛia opi. niſi ↄſcia ſe firmaſſet. ꝗȝuis ex leui iudicio ꝙ res erat aliena.

4 Utꝝ dubitãs an res ſit ſua vl̃ ne. ⁊ hñs iuſtã cãm dubitandi ꝓſcribat. Rꝫ. ſm do. Anto. in. d. c. fi. ꝙ nõ. qꝛ iura reqrunt ne dũ ꝙ ñ ſit in mala fide. ſed ꝙ ſit i bona fide. ⁊ iõ lȝ ñ ſit in mala fide ñ ẽ tñ in bona. Qꝺ tñ limita niſi dubitatõ eẽt mom̃tanea ⁊ vacillãſ ſicut ñ ẽ heretic⁹ q dubitat. ſȝ ñ fixe ⁊ deliberate. c. i. de here. qꝛ ſic ñ ipediret. Et hec opi. in foꝛo aĩe eſt verioꝛ quo ad vſucapionẽ rei. ſed reſpectu fructuũ lucrandoꝝ ſuffi cit malã fidem abeſſe. ⁊ ꝗȝuis Pa. ⁊ cõis opi. ⁊ glo. in. d. c. fi. teneãt ꝙ dubitatio etiã firma ñ ipedit ꝓſcriptõem ẽt quo ad rẽ. fac ꝓ ipis. l. q ſcit. §. bone fidei. ff. ꝺ vſufruc. ſȝ hoc veꝝ quo ad foꝝ contentioſũ tene. nõ q̃ ad conſciam.

5 Secundũ qꝺ reqꝛitur i ꝓſcriptõe eſt iuſt⁹ titulus. c. ſi diligenti ex̃ eo. ⁊ dr̃ hic titul⁹ cã poſſidendi. vt donatio. venditio. ⁊ h⁹mõi. Exigiꝛ ergo cã vera ñ legitia. ſȝ Gofre. vñ titul⁹ errone⁹. ꝓſtat cãm ꝓſcribendi. ff. ꝓ ſocio. l. fi. Et ꝑꝑea dicit glo. in. d. c. ſi diligẽti. ꝙ ꝓ tanto dr̃ titulus iuſt⁹ qꝛ dat cãȝ ꝓſcribẽdi. lȝ i veritate nõ ſit iuſt⁹. qꝛ tũc ñ eẽt ꝓſcriptio neceſſaria. Et iõ min⁹ iuſt⁹ titulus dat cãm ꝓſcribendi. ſi mõ adſit bona fides. vt cr̃ dat titulũ ſufficere ⁊ eẽ iuſtũ. ⁊ hoc veꝝ ꝙ req̃ritur titul⁹ qñ aliqs iure coi poſſidere ñ põt. vt laicus decias. Jõ reqriꝛ titul⁹. al̃s ẽ ſꝑ in mala fide. Sȝ vbi res pñt de iure coi poſſideri. ſic ñ req̃riꝛ titul⁹. Et ꝙ ñ reqratur titul⁹ tenent coiter doc. Sȝ Pa. in. d. c. ꝺ q̃rta. eo. limitat veꝝ. Prio qñ ꝓſcriptõ ñ eſt ↄ̃ ius coẽ. ꝑ. c. i. eo. ti. li. 6. facit. l. quẽadmodũ. C. de agri. cẽ. ⁊ co. Secundo qñ ñ ẽ in vſufructu ꝓſcribendo. qꝛ lȝ ſit ius icõpoꝛale. l. i. in fi. ff. ad. l. falci. ⁊ q̃dã ſuit⁹ in rebus alienis. l. i. ff. de vſufruc. tñ reqriꝛ titulus i eo ꝓſcribendo. al̃s ñ ꝓſcribereꝛ ſpacio. x. l̃. xx. ãnoꝛũ. vt ꝓbaꝛ i. l. fi. C. de ꝓſcri. lõ. tẽ. vñ dicit glo. i. l. coꝛruptõem. C. de vſufruc. ꝙ ſi ẽt vſuſfruct⁹ ↄſiſtit in re mobili. tñ actio ꝑſonal̃ ad ipaȝ ñ tolliꝛ triẽnio. ⁊ idẽ vꝛ dicẽñ in acqſitione. Dico tñ ꝙ fruct⁹ q capiunꝛ ex agro alieno bona fide vſucapiuntur triẽnio. tex. ẽ nõ. in. l. ſeqtur. §. fruct⁹ ff. de vſuca. ⁊ ibi ꝑ Bar. qꝛ ibi ñ agitur de ꝓſcribendo iure. Et iõ cũ dr̃ ꝙ tenetur reſtituere fructus extantes in. c. grauis. de reſti. ſpo. Jntellige niſi poſſeſſoꝛ ꝑ triẽniũ ⁊ bona fide poſſideret. Tertio limitat qñ nõ agitur de ſuitute ꝑ quã ꝑſona obligatur vl̃ aſtrigitur ad aliqꝺ ſeruitiũ. qꝛ cũ ſit qd graue neceſſario reqrituꝛ in tali iure ꝓſcribendo titulus. ⁊ ſic põt intelligi. l. cũ de in rẽ ꝟſo. ff. de vſuris. ⁊ nõ. Dy. i regula poſſeſſõ de re. iuꝛ. li. 6.

6 Tertiũ qꝺ r̃qriꝛ ẽ ↄtiuatio poſſeſſiõiſ. ꝙ res ſit poſſeſſa ↄtiue vſqȝ i finẽ ꝓſcriptõiſ ſine iterruptõne. c. illꝺ ex̃ eo. ꝺ re. iuꝛ. regl̃a ſine poſſ͛õe. li. 6. Et ꝙ poſſideat vt ꝓpꝛiũ. qꝛ q alieno noie poſſidet. vt coloni. ⁊ q ꝓcario. ⁊ h⁹mõi. nõ ꝓpꝛie poſſident. ſȝ hij quoꝝ noie poſſident. c. cũ veniſſẽt. de reſti. ſpo. ⁊ i glo. c. clerici. 16. q. 3. Si tñ interrupta poſſeſſiõe qñ poſſ͛oꝛ recupat ẽ bõe fidei ſic ꝓſcriberet ea iterruptõe nõ obſtante. l. ſi. C. de ꝓſcrip. 30. an.

7 Utꝝ poſſ͛o ciuil̃. i. ꝙ ſit talis ꝑſona q̃ poſſit ltie de iure coi poſſidere neceſſario reqrat ad ꝓſcriptõeȝ. Rꝫ. ꝙ ad vſũfructũ ꝓſcribẽdũ ñ. ſȝ ſufficit naturalis ſeu coꝛpoꝛalis poſſ͛o. l. fi. ff. de acq. poſ. nõ. Pa. i. c. ad audientiã. eo. ti. Jn alijs aũt vbi ꝓſcriptio inducitur ad acqſitõem rei vel iuris. tunc reqritur ciuilis poſſ͛o. ⁊ ſic itellige tex. ⁊ glo. i c. cãȝ. eo. ti. ⁊ iõ naturalis ñ ſufficit. de quo plene ꝑ Dy. i regula ſine poſſ͛õe. li. 6. Ubi vero ꝓſcriptio inducitur ad extinguẽñ ſo-

lūmō ius alteri⁹ ꝛ ad defēsiōez cōtra i⁹ al-
teri ꝯgruēs. tunc tali defendenti non est ne
cessaria vera possessio vel quasi. alias se-
queretur ꝙ ñ prescriberentur actōes ꝑsōa
les ꝯ. id qḋ hētur in. l. 2. C. ḋ ꝯsti. pecu. ꝛ in
l. sicut. C. de pre. 30. an. qꝛ nēo vere eā pos
sidet. nisi is cui vere ꝯpetit. vt notat Inno.
in. c. in lr̄is. ḋ re. spo. hec ē notabilis distin
tio Cal. in. c. cū ñ liceat eo. Aduerte hic ꝙ
possidēs bōa fide ꝛ vendēs sub ꝯditōe nō
interrūpit possessiōez. Uñ si deficiēte ꝯditō
ne vēditio resoluat̄ priora tēpora cū po-
sterioꝛib⁹ ꝯtinuare poterit. ſm Pa. in. c. il
lud autem. eo. ti.

8 Utꝝ possessio lōgissimi tꝑis ḋ cui⁹ inicio
nō ē meōria hēat viz tituli. R̄. ſm Jo. An.
in. c. 2. ḋ prebē. li. 6. ꝙ sic qñ capacitas dat̄
in exercente. alias non. Uñ laic⁹ q̄tūcunqꝫ
exercuerit actum spirituale vel alicui⁹ oꝛdi
nis nunq̄ tñ pōt illum prescribere. Et nō.
ꝙ fama prebet iustā cām credendi. vt nō.
in. c. inq̄sitōi. ḋ sen. exco. ꝛ. c. cuz ꝯtingat. ḋ
rescri. ꝛ ꝑ Bar. in. l. 2. C. si ser. vel liber. ꝛ
in. l. celsus. ff. de vsuca. Et si fama erat ꝙ
res fuit legāta. vel ꝙ tale fiebat ꝑ priuilegi
um pape qḋ fuit ꝑdi[c]tum tēpore guerre. ꝛ
h⁹mōi sic curret prescriptio. vt nō. in. l. ꝙ
vulgo. ff. ꝓ empto. q̇a sic facit titulum sicut
in illo cuius ꝓcurator dixerat se emisse. ꝛ
sic credebat.

9 Quartum q̄ reqritur est ꝙ res ñ sit vitio
sa vt possit prescribi. ꝛ dr̄ vitiosa si sit fur-
tiua aut vi possessa. vt insti. ḋ vsuca. §. ꝙ āt.
Et subdit tex. ꝙ nec vllus ali⁹ q̄uis ab eis
bona fide emerit vel ex alia cā accepit vsu
capiendi ius hꝫ. Et aduerte ꝙ in re mobi
li oꝫ iust⁹ titul⁹ interueniat a ꝑncipio aliter
nunq̄ prescribitur. q̇a sine titulo ꝯ volun-
tatē domini ꝯtractans furtum cōittit. ꝛ sic
furtiua est. Sec⁹ est in re imobili. qꝛ q̄uis
mala fides fuerit in ꝑmo. pōt tñ ꝑ alios ꝑ
scribi ex eoruꝫ bona fide. Et ideo nunquā
res mobilis in cōscia pōt teneri q̄tumcun-
qꝫ ꝑ lōgum tempus sit possessa ꝛ bona fiḋ
nisi q habuit eam a ꝑncipio habuerit cum
titulo. ꝑꝑea dicit tex. in. d. §. ꝙ autem. Unḋ
in rebus mobilibus non facile ꝓcedit. vt
bōe fidei possessori vsucapio ꝯpetat. Qḋ
nota quia sepe venit in pratica. Limita ta
men ſm ꝙ infra dico. §. 44.

10 Quero vtꝝ omnes alie res q̄ nō sunt vi-
tiose possint ꝑscribi. R̄. ꝙ regl̄r omnis res.
ōe ius. omnis actio prescribi pōt. c. ad au-
res. eo. ti. Sed hēt multas exceptōnes. q̇a
sunt multa q̄ prescribi non possunt. vt. ĩ. §.
12. cum sequentibus.

11 Sed que reqruntur ad prescribendū iu
ra seu ſuitutes q̄ habent cām cōtinuaz vel
quasi. R̄. ꝙ reqrūtur. 5. Primū bōa fides
s. ꝙ vsus fuerit eo aīo ꝙ vsus fuerit iure suo
ꝛ ꝙ potuerit etiā aduersario ꝯdicente. se-
cus si cā amicicie. qꝛ nunq̄ prescribet. l. si.
et ibi nō. ff. q̄admo. ſui. amit. et. l. q iur̄ fa-
miliaritatis. ff. de acq. pos. Secūdū tꝑs de
bitū. vt. ĩ. patebit. Tertiū. ꝙ vsus fuerit sciē
te aduersario. l. 2. C. ḋ ſui. ꝛ ibi glo. ꝛ doc.
ꝛ ēt paciente. l. quotiens. la. 2. ff. ḋ ſui. quia
scia ꝛ pacia in iurib⁹ incoꝛporalib⁹ aduer
sarij cōstituit qi possessionē. Et iō sine ipsa
nō posset ꝑscribi. nisi sit tꝑs lōgissimū. s. 30.
ānoꝝ l. 40. annoꝛū. ſm Pau. de castro in
l. 2. C. de ſui. Itē nisi hūisset prescribens ti-
tulū ab aliquo. tertio qui eā vt dñs illi⁹ fū
di concessit qꝛ sic ignoꝛāte dño pōt prescri
bi. vt notat Cy. Petrum tenere in. l. 2. pre-
dicta. Qḋ nota ꝑ litatōe illi⁹ ꝙ in corpora
lib⁹ ñ est dare qi possessionē sñ scia ꝛ patia
aduersarij. quia pauci aduertunt. vt in pa-
scuis. aq̄ductus. iurisditōibus piscandi. Et
nota ſm Inno. ꝙ istud tēpus incipit curre
re ex quo quis cepit illo vti ñ vi. nec clam
nec precario sciēte illo cui fit preiudiciū ꝛ
nō ꝯdicente. quartū in negatiuis. puta alti
us nō tollēdi requiritur ꝓhibitio. nō. glo.
in. l. qui luminibus. ff. de serui. vrba. pre.
ꝛ ꝓhibitio dꝫ eē ex ꝑte preſēdentis serui-
tutem. quintum ꝙ sit dñs fundi cuius serui
tus est acquirenda. qḋ nota.

12 Que sunt q̄ prescribi ñ pñt. R̄. 16. ꝑmo
ꝯ peccata de iure canonico ꝛ in foro anie
ymo diuturnitas auget. c. cū hēret. de co' q
du. quam pol. ꝑ adul. et. c. ñ satis. et cū in
eccl'e. de simōia. De iur̄ ciuili v̄o si pecca
tum est momentaneum. tunc lapsus tem-
poꝛis alleuiat penam in. l. si diuturno tem
poꝛe. ff. de pe. ꝛ qñꝫ ex toto tollit. Uñ cōi-
ter doc. ꝛ seqtur Pa. in. c. cū hēret. dicūt
ꝙ aduersus qōlꝫ crīm̄ regl̄r ꝓcedit pre-
scriptio. x. annoꝛum. vt post lapsum qs ne
queat accusari. ꝛ in. l. adulter. ff. de adul.
dr̄ ꝙ post quinquēnium non potest qs ac-
cusare adulterium. nisi in duobus casibus
vide glo. d. l. adulter.

13 Secundo contra obedientiam. visitatō-
nem. ꝛ ꝓcuratōem q̄ debetur rōe visitatio
nis. c. cum non liceat eo. cum similibus.

14 Tertō ecclesie. loca religiosa. nec nō ius
decime. ꝑmitie. vel oblatōnis. ꝛ oīa alia
iura spiritualia nō pñt prescribi a laicis. qꝛ
illa possidere nō pñt. vt in. c. cām. eo. ēt si

mille anni trāsierūt.vt.s̄.dixi ẜm Jo.An.
in.c.ꝛ.de preben.li.6.Ab eis aūt a qbꝰ pos
sideri pñt bñ ꝑscribūt.vt i.c.ad aures.eo.

15 Quarto annexa spiritualibus.vt ius pa-
tronatus siliꝛ prescribi nō pñt a laicis. Dic
tñ Pa.in.d.c.ad aures ꝙ papa posset con
cedere priuilegiū laicis vt possiderēt spūa
lia aliqua.qꝛ pōt dare potātem eis excōicā
di.ꝛ sic tunc prescribere possent que possi
dere pñt.Limita istud ad laicos seculares
qꝛ laici conuersi lꝫ nō debeant.tñ possunt
tractare spiritualia cū clericis ꝛ ꝑscribere.
vide tex.iūcta glo.in.c.ex eo.de ele.li.6.

16 Quinto nō pōt prescribi limes vel quod
adheret litibus epātuum ꝓuinciaꝝ vel po
chiaꝝ.16.q.3.licet iter de poch. sup eo.rō
ne termini ꝯfundantur ꝓuiciaꝝ l'pochiaꝝ

17 Sexto liber hō ꝓ seruo possessus ñ pōt
prescribi.16.q.3.§.pōt

18 Septio.publice functōes agroꝝ.i.pēsio
nes ñ pñt a colono prescribi.nec fūdꝰ quē
colit.d.§.pōt.C.ð ꝑscri.30.l'.40.an.l.male
agitur.

19 Octaua via publica nō pōt prescribi ex
ñ vsu populi.l.viam.ff.de via publica.

20. Nono.aqueductꝰ ad publicū vsū ciuita
tis ꝛ alia iura ciuitatis ad publicū vsū desti
nata prescribi ñ pñt.C.ð aq̄ductu.l.diligēt

21 Decio reseruata principi in signū subiec
tionis.vt tributū ꝛ similia prescribi ñ pñt.
vt.l.ꝯpit serēitas nr̄a.C.ð prescri.30.an.fa
cit qð notatur in.c.cū non liceat.eo.

22 Undecio.res quā lex l' canon aliēari ꝓhi
bet ñ prescribitur.sic tñ distigue ẜm Pa.in
d.c.cū nō liceat.ꝙ aut lex ꝓhibet alienatio
nē:qꝛ eiꝰ rei nō ē cōmerciū.nec pōt posses-
sio hēri:vt in rebꝰ sacris. ꝛ sic ñ valet pre-
scriptio.Aut ꝓhibet aliēatōem simpliciter
fauore ipsius rei.exēplū in fundo dotali.et
sic prescriptio nō pōt inchoari.l.si fundus
ff.de fū.dota.glo.et Bar.in.l.2.C. de vsu-
ca.ꝓ emptore.Sed si erat inchoata añ ꝙ̄
talis eēt dotalis fundus.et hꝰmōi.sup qua
se fundat ius.tunc ñ ipeditur vsucapio.tex.
ē in.d.l.si fundū. Idē dicen̄ qñ res ꝑuenit
ad ꝑsonā priuilegiatā cōtra quā nō posset
prescribi.vt notat Jo.An.in.c.vnico.ð iu
re patro.li.6.Aut lex ꝓhibet alienatōnem
nō simpliciter:sed sine certa solēnitate. vt i
rebꝰ minorū et ecclesie.tunc data bona fið
et excluso errore iuris ꝓcedit prescriptō si
hꝫ comitantia alia.puta emi a minore quē
credebā maiorē.vel rē a prelato:sed puta-
bam capl'm consensisse.et hꝰmōi.Secus si
errabā in iure credens ꝙ prelatus sine ca-
pitulo posset:vel minor sine decreto. ꝛ sic
intellige glo.in.c.2.de hijs q̄ fi.a ꝑla.ꝛ tex.
iuncta glo.in.c.i.de re.ec.nō alie.li.6.

23 Quid si est ꝓhita alienatio ꝑ defunctum
R̷.idē dicēdū sicut de ꝓhita a lege.s.ꝙ vsu
capio nō pōt.tex.ē i.d.l.2.ꝛ ibi gl.ꝛ Bar.
Et hec intellige qñ ꝑdicta ꝓhitio fit ex cā ꝑ
testatorē.sine cā.n.ñ valet.vt legit ꝛ nō.i.l
filiꝰ.§.diu.ff.de le.ꝑmo.ꝛ ibi ꝑ Bar.plene

24 Utrū siliꝛ sit dicēdū qñ res ꝑ pactū ꝓhita
est alienari.puta cū res est obligata ꝛ obli
gans apposuit pactū.vt illa res interim nō
alienetur ꝛ impeditur dominij translatio.
vt in.l.si creditor.§.vlti.ff.de distra.pigno.
R̷.ꝙ sic.qꝛ ñ currit ꝑscriptio.vt nō. Bar.
in.l.vbi lex.ff.de vsuca.Pa.tñ in.d.c. cuꝫ
nō liceat.tꝫ ꝙ currat ꝑscriptio. ꝛ credo ve
rius si alius a ꝑdictis contrahentibus pre
scribat.

25 Duodecimo.res q̄ tenetur ꝑcario noie
qꝛ nō ipse sꝫ dñs possidet.l.certe.§.is q ro-
gauit.ff.ð ꝑcario.Idē de colono ea.rōe.l.
male agit.C.de ꝑscri.30.an. Idē de eo q
possidet nomine alieno ea.rōe.c.cū venis-
sent.de resti.spo.Idē de pignore quod nō
pōt prescribi a creditōe ꝛ vsufructuāio:qꝛ
censentur in mala fide.Dicit tñ Pa.in.d.c
cū nō liceat.lꝫ colonus ꝛ tenens ꝑcario no
mine ꝛ q possidet alieno noie ñ possint ipi
prescribere tales res. tñ si colonus vendit
alteri.ꝛ qui emit bona fide prescribit.sed
dñs petit restitutōem in itegrū.si ignorauit
ex clausula generali.l.i.ff.ex q.cau.ma.ẜm
Spe.eo.ti.ꝛ placet ꝑ ea q̄.ī.dicā.lꝫ Bar.
in.l.cum solus.ff.de usuca.aliter sentiat.

26 Tertiodecio.res ēpta a ꝓdigo.l' luxurio
so aut lusore alienante.Distinguit tñ Pa.
in.c.si diligenti eo.ꝙ Aut talibus est inter-
dicta administratio.ꝛ sic nō ualet cōtractus.
nec infertur usucapiendi conditio.ut.l.qui
fundū.§.q sciens.ff.ꝓ ēpto. Aut nō ē inter
dicta administratio bonorū.ꝛ tunc aut igno
rabat ꝙ in malū usū uolebat ꝯsumere.ꝛ sic
pōt usucapere.qꝛ est bōe fidei.ut in.l.si qs
cū sciret.ff.ꝓ ēpto. Si uero sciebat ꝙ i ma
lū usū uolebat expendere preciū.sic nō ua-
let usucapere.ut i.d.l.si qs cum sciret.ꝛ est
tex.nō.in.l.si uero nō remunerandi cā.§.
si adolescens.luxuriosus mandat tibi ut ꝓ
meretrice fideiubeas.idēqꝫ tu sciens man
datum susceptis ñ hēbis mandati actōem:
quod silē ē qi ꝑdituro pecūniā sciēs credi-
deris.Sed ꝛ si vlterius directe mandaueri
tibi vt meretrici pecuniā credas nō obliga
bitur mandati qi ad versus bone fidei mā

datū sit h tex.ff.mādati. Nec obstat.l.affectionis.ff.ꝺ dona.qꝛ ego intelligo ante factū ñ valeꝫ in ista lege.valeret pꝰ factū fornicatōis.soluendo hanc decisionem posuit Bar.in.d.l.si quis cū sciret.ꝛ ſm hác litarem ego.l.fi.ff.de alea.vbi valet contractꝰ venditōis factꝰ alteri a collusore.s.verū qñ ñ putabat preciū in ludo velle consumere. alias talis ēptor nō poterit ꝑscribeꝛ. Multo minꝰ valet ꝯtractus factꝰ in ludo ꝯ collusore.vñ nec tꝫ venditō. nec tenetur ēptor ꝺ euictōe cū simul delinquant.l.fi.§.i.ff.quare.ac.nō da. ꝛ ꝑ ꝯsequens cū sit in mala fide.ꝛ ꝯtractus sit ꝓhibitus a iure non poterit ꝑscribere.quod nō.bene.

27 Quartodecimo.res ignorantis ñ pōt ꝑscribi.itatꝫ do. Pe.de ꝑusio.tractatu de canonica portōe epi.c.2.allegat.l.cū sex.ff de edi.edic.cū ꝯcor.in glo.ibidē. Vñ ꝯcludit ꝙ qñ qs ignorat hitu ꝛ actu iꝰsibi cōpetere.puta qꝛ ignorat legatū sibi factū.ex q̊ resultat sibi ius agendi.ꝛ sic nō currit prescriptio. Itē qñ q̇s ignorrat actu sed nō habitu sic ēt non currit.puta collator scit se hēre ius ꝯferendi bñficium sed ignorat factū ex quo resultat sibi ius agendi.s.actū vacationis.ꝛ sic non currit prescriptio.c.qꝛ diuersitatē.de conces.pre.c.literas.ꝺ suppél. negli.pre. Pa.vero in.d.c.vigilanti.dicit ꝙ ꝯtra ignorantē ꝛ absentem currit ꝑscriptio.nisi ignorans vel absēs possideat ciuiliter.qꝛ tunc nō currit prescriptio. vt in.l. male agitur.C.de prescri.40.an. Ex quo isert ꝙ si me absente aut ignorante ingreditur quis possessionem meā non incipit tūc prescriptō.lꝫ fuerit ingressus bona fide. qꝛ ꝑ hunc ingressū non perdo possessionē. vt in.l.si id qꝺ.ff.de acqui pos.sed anteq̄ꝫ incipiat prescribere.oꝫ priusꝑdam possessionem.puta qꝛ sciens alium ingressum suspicer me posse repelli.vt in.d.l.si id qꝺ.ꝛ ab eo tempore incipit currere prescriptio ꝛ nō prius.vt nō. Dy.in rła sine possessione li.6.ꝛ sentit glo.ꝛ aptius Bar.in.l.i.C.de ser.fugi. Addit tñ ꝙ vbi ignorās nō possidet.lꝫ currat prescriptio. tñ si ignorātia fuit ex iusta cā vel ꝓbabilis ꝙ tūc subuenitur. ar.c.cā illorum.de sen.exco.ꝛ hec subuentio erit ꝙ restituetur in integrum. vt voluit Bar.in.l.i.§.si qs aūt.ff.de actu itinereqꝫ pri.facit glo.i.l.i.C.ꝺ pa.po.ꝛ tex.optimꝰ i.l.añpe.ff.de acq.here.sꝫ magis mihi placet opi. Pe. Vbi tñ ignorantia nō est crassa vel suppina. Incorporalia vero nō pñt qi possideri.nisi sciente eo q possidet prius

Et data eius ignorātia nō pñt ꝑscribi.l.2.C de fui.ꝛ aqua.nō. Inno.in.c.bone el.2.de po.prela.

28 Quintodecio.res excōicati vt dicit Pa. in.c.i.eo.qꝛ cū sit ipeditus a lege non dꝫ ꝯ eū currere prescriptio.l.fi.in fi.C.de anna. excep. Qꝺ lito verū in eo qui nō est in mora petende absolutōnis. Secus si eēt i mora.qꝛ tūc ipedimētū oritur ex culpa sua.ꝛ iō curreret.

29 Sextodecio.res furtiue ł vi possesse.nec ēt ea q̄ ex ipsis nascūtur.vt Insti.de vsuca. §.furtiue.de quo dic vt.j.§.44.

30 Que sūt tp̄ra i qbꝰ prescriptio nō currit sed dormit. R. Pa.in.c.ex trāsmissa eo.ꝙ nonē tp̄ra. Primum tp̄s hostilitatis ꝛ vbi ius nō redditur.sed hoc litat Inno.in.d.c qñ ꝑꝑ guerrā ꝛ hꝰmodi actō agere voluit sed nō potuit.qꝛ nō erat q ius redderet.l.sꝫ si ꝑ ꝑtorē.§.si ferie.ff.ex q.ca.ma. ꝛ ꝑꝑ h dicit Bar.in.l.de etate.ff.ad trebe.ꝙ citatus tp̄r pestis hꝫ iustā cām nō ꝯpendi.allꝫat c.ad supplicatōem de renū.facit glo.in.c. si vero.de iuř iuř. Et iō dicit idē Bar.in.l. naturalr.ff.de vsuca.ꝙ tp̄r pestilentie non currit prescriptio.vbi qs fugit ex tali timore.aut certe erit iusta cā petendi restitutōeꝫ in integrū ex clausula generali. ꝛ idē dic de oi alia iusta cā q̄ ipedit ne qs rem suam petat.l.qꝺ quidē.ff.ex q.ca.ma. Secundū tp̄s est qñ eccła nullū hꝫ ꝑlatū seu hꝫ inutilem ad agendū.vt puta qꝛ est excōicatꝰ suspensus vel captiuus.c.quia diuersitatem.ꝺ conce.prebē.16.q.3.c.i.ꝺ elec.qꝛ diligentia Aut est dilapidator. aut male alienans prelatꝰ.vt i.c.si sacerdotes.16.q.3.ꝛ quod nō. in.c.i.de in inte.resti.li.6. Naꝫ toto tempore prelati male alienantis non currit. Tertium tempus qñ qs de iure ipeditur agere sicut filiusfamilias.vt.l.i.in fi.C.de anna.excep.ꝛ in vxore viuente marito respectu rerum dotalium.l.in.rebus.C.de iure dot. Item in pupillo durante etate pupillari.l. sicut vltra medium.C.de prescrip.30.an. Quartum tempus est scismatis quo ad ecclesiam romanam.vt in.c.cum nobis.eo.ti. Quintum tempus conditionis.quia res sub conditione non prescribitur.l.cuꝫ notissimi.§.sed illud.C.de prescrip.30.annorū.qꝛ nulla currit mora. Sextum tēpus feriarum repentinarum.quia precaueri non possunt.vt dicitur in.d.§.si ferie. Quidam tñ dicunt ꝙ currit sed indulgetur restitutio. Septimū tp̄s abñtie rei publice cā.

Litat tñ Inno. illud cum precedẽti qñ prescriptio fuit cõpleta tpꝛ feriarum aut absentie vel parũ post. Secus si post magnũ tps qꝛ tunc ñ datur restitutio. facit. l. ab hostib⁹. §. sed qd simplr. ff. ex qui. cau. maio. ꝛ satis placet. lꝫ alij teneant indistincte non currere. Octauũ tẽpus est furie vel ꝓdigalitatis. ẜꝫ Io. An. in addi. ad Spe. eo. ti.. Nonũ ẽ iacentis hereditatis ꝛ nõ stat ꝑ heredẽ quin eam capiat. sed aliquo mõ est impedit⁹. ẜꝫ Pa. in. c. de quarta. d ꝑscri. sed do. Anto. ibidẽ tꝫ ꝙ currit sꝫ restituet ex genẽali clausula.

31 Sed quero an in prefatis casibus ita dõmiat ꝛ ipediatur prescriptio ꝙ ñ sit op⁹ petere restitutõem. ℟. diuersa fuit opi. legistarũ in. l. senatus. ff. de offõ presi. ꝛ canonistarum in. c. ex transmissa. eo. sed mihi placet opi. Inno. ꝙ ipeditur ipso iur. nec ẽ necessariũ petere restitutõem. nisi solũ in tpꝛ absentie ꝛ feriarũ. põt dici cũ simili rõe tẽpus ꝓdigalitatis ẽt. ꝛ sic illa tpꝛa subducũtur d medio ꝑscriptõis. rõ sua qr nõ currit ẽ qa prescriptio ẽ odiosa. vt pꝫ ex eo qd legitur ꝛ nõ. in. c vigilanti eo. Ergo ñ ẽ laxanda.

32 Quantũ tps reqritur in ꝑscriptõne. ℟. ꝙ diuersimode ẜm ꝙ a diuersis ꝛ ꝯ diuersa fit prescriptio.

33 Cõtra ecclam romanã nõ currit minor ꝙ cẽtenaria. intellige in hijs q spectant principaliter ñ secundario ad ipsã. ẜm glo. in. c ad audientiã eo. Vñ dic ꝙ generalr oia q imediate ꝑtinent ad dispõem pape gaudẽt priuilegio. vt est eccla lateranẽsis. ꝛ res ipius ꝛ exẽptio cõtra quã ñ currit minoꝛ prescriptio ꝙ̃ cẽtenaria. Ita tꝫ Io. An. in rla scienti. li. 6. in mercu. ꝛ qd nõ. Pau. i Cle. frequens. de exce. prela. ꝛ Pa. in. d. c. ad audientiã. Fallit hoc in casu. c. 2. §. i. eo. li. 6 vbi catholici prescribunt cõtra ecclam romanã bona hereticoꝝ q ignorabantur in vita ꝙ eẽnt heretici. si p. 40. annos bona fide ea possederunt. nec in isto casu poterit romana ecclesia petere restitutõem. vt in. d c. 2. pꝫ. vbi ꝓhibet oẽm molestiã post prescriptõem.

34 Contra ecclam inferioꝛẽ a romana. siue fiat prescriptio a priuato vel ab alia ecclesia. si ẽ in imobilib⁹. vel iuribus hñtibus continuam cãm sic reqritur quadragẽaria annoꝝ prescriptio. vt in. c. de quarta. eo. ꝛ in. c. i. eo. li. 6. nec reqritur titulus in hac q̃dragenaria prescriptõe. sed sufficit bona fides. nisi sit cõtra ius cõe. qꝛ sic reqritur titulus ver⁹ vel putatiue ver⁹. c. si diligẽti. eo. ti.

Si vero est in mobilib⁹. sic ẜm Pa. i. c. cũ dilecta. d ꝯfir. vti. vel inuti. nõ hꝫ locũ vsucapio triẽnalis cõtra ecclam rõanã. sed cõtra alias ecclas. credo ꝙ hẽat locũ. nisi in rebus q alienari nõ pñt sine debita solẽnitate. de qb⁹. s. Aliẽatio. §. 5. ꝛ q̃tuoꝛ §. sequẽtibus. Et ꝙ prescribat. hẽs in aut. quas actiones posita. 16. q. 3. §. si.

35 Quid si laic⁹ hꝫ rẽ cõem cũ eccla ꝛ indiuisibilẽ. ℟. Pa. in. d. c. de quarta ꝙ reqrit quadragenaria prescriptio ꝑꝑ ecclam. ar. l. si cõem. ff. q̃admodũ ẜui. ami. Io An. i. c. vnico. de iure patro. in nouella. dicit ꝙ vbi ius eccle põt remanere illesũ. prescriptio cõis cõtra laicũ sufficeret. qd nõ. i. c. ad audientiam. eo. ꝛ. 16. q. 4. nolumus.

36 Sed nũqd reqritur quadragenaria i re que deuenit ad ecclam que cum eẽt laici incepit ab aliquo prescribi. ℟. Pa. in. d c. d quarta. cõioꝛ ꝛ verioꝛ opi. est ꝙ nõ. sed ꝓ ꝑterito vtetur ꝑuilegio ꝑuati ꝛ ꝓ futuro tẽpore priuilegio suo. ar. in. l. fiscus la. i. ff. de iure fisci. ꝛ iõ si cõtra priuatũ presentẽ currerunt. 5. anni ante q̃ꝫ veniret ad ecclesiam sufficient postea. 20. postq̃ꝫ venit ad ecclesiam. Et idem dic in similibus priuilegiatis. facit aũt. si quis. C. de prescrip. lon. tempo. ꝛ sic in isto casu mutat prescriptiõem.

37 Utruꝫ prescriptões iudiciales currant ꝯ ecclesiam. ℟. Pa. in. c. fi. de in inte. resti. ꝙ sic. vt sunt ꝙ post decẽdiuꝫ non appelletur ꝛ huiusmõi. sed restituitur sicut ꝛ minoꝛ iure spãli: vt in. d. c. fi. ꝛ. l. i. C. si sepius in inte. re. sue. po. ꝛ ibi sequitur Bar.

38 Utrum res patrimoniales clericoꝝ gaudeant isto priuilegio quadragenario. ℟. ꝙ non sꝫ prescribuntur comuni spacio. sicut alie laicorum. tenet glo. in. c. possessiones. 16. q. 4. ꝛ in. c: q̃ꝫ ꝑ. de censi. li. 6. ꝛ Spe. in ti. de resti. in inte. tenet ꝙ non potest restitutionem petere si fuit lesus in talibus bonis sicut facit in lesione in rebus ecclesie. ꝛ iura que dicunt ꝙ bona clericorum gaudẽt eodẽ priuilegio sic bona ecclesie. dicit ꝙ intelliguntur quo ad defensionem. allegat. c. ecclesiarum seruos. 12. q. 2. facit quod dicit Pe. ꝛ abbas in. c. cum si. de foro compe. ꝙ. s. raptores prefatorum bonorum non conueniuntur coram iudice ecclesiastico. quia priuilegium non debet extendi. nisi in casibus iur expressis. ꝛ idem concludit do. Anto. nisi sit eadem omnino ratio cum expressis a iure. quod nota.

39 Quid de legatis ad pias cãs. ℟. ꝙ solũmõ hẽbit locũ prescriptõ. 40. ãnoꝝ. ẜꝫ glo.

nō.in aūt.de ecclesia.titu.§.ꝓ tēporalibus.
⁊ in.c.fi.16.q.3.

40 Cōtra hospitalia ⁊ alia pia loca requi
ritur.40.annoꝝ sicut ꝯ ecclesiam. vt ē tex.
nō.in.l. omnia priuilegia.C. de epi. ⁊ cle.
nō.Jo.An.in.c.2.de resti.in inte.li.6.

41 Contra principē distinguit Pa.in.c.cū
nobis eo.ti.sic.aut sūt bōa reseruata princi
pi in signū singularis priuilegij ⁊ dn̄ij.vt le-
gitimare spurios.creare notarios.exigere
vectigalia.⁊ pedagia.⁊ huiusmōi.⁊ sic re
qritur scia principis ⁊ tm̄ tp̄s. de cuius ini
cio memoria hominū nō existat.vt ē tex.i.
c.super quibusdā.de ver.si.⁊ ꝑ Bar.in.l.
cūctos pplos.C.de sū.tri.⁊.l.si publican⁹
ff.de publi.⁊ in.l.i.ff.de aqua plu.ar.Aut
sunt bona ꝑiter possedibilia.⁊ si ista sūt ꝓn
cipi incorporata requiritur spaciū.40.an.
vt in. d.l.cōpit serenitas nr̄a. ⁊ sic ꝓcedit
glo.in.§.fisci Insti.de vsuca.Si vero non
sunt incorporata sꝫ dūtaxat delata tāqꝫ va
cantia.seu ex cā publicata.⁊ tūc in bōis ꝺ
latis ꝑꝑ vectigal n̄ solutū sufficit tp̄s.5.āno
rū.vt.l.2.C.de aposta. In alijs vero si pre
cessit denunciatio sufficit tp̄s.4.annoꝝ. vt
l.intra.4.ff.de diuer.⁊ tē.p̄scri. Si vero ꝺ
nunciatio n̄ interuenit.:⁊ sic si hūit bonā fi
dē tm̄ reqritur tp̄s.20.annoꝝ.l.in oibus.ff
de diuer.⁊ tē.p̄scri.Si aūt vltra bonā fidē
hūit titulū.sic sufficit tp̄s.10.annoꝝ. sic loq
tur.l.cꝫuis.ff.de vsuca.⁊ nō.Bar.in.d.l.i
oibus. Contra quoscunqꝫ alios a p̄dictis
distinguo.Aut sum⁹ in actōib⁹ ꝑsonalibus
⁊ sic reqrit spaciū.30.ānoꝝ.Qd̄ litat Pa.
in.c.in cā.de cā pos.⁊ ꝓpri.verū qn̄ cōcur
rit sola patia. Sec⁹ si cū patia interuenisset
aliꝺ.vt ē tex.i.l.ꝓcula.ff.ꝺ ꝓba.vbi ex tacit
nitate lōgi tp̄ris p̄sūit dimissū fidicōmissuꝫ
debitū.si sepi⁹ de alijs hita rōe n̄ sit hita ꝺ
fideicōmisso mentio.Aut sum⁹ in reb⁹ im
mobilibus.⁊ sic si possidet cū titulo reqrit
spaciū.10.annorū inter pn̄tes cōtinue.⁊ ꝑ.
20.inter abn̄tes.⁊.l.fi.C.de p̄scri.lō.tē. Si
vero ꝑti fuit pn̄s ꝑti abn̄s duplicabitur tp̄s
absentie solū.aūt.ꝙ si qs qbusdā.C.ꝺ pre
scri.lō.tē.Sine titulo ꝑ.30.annos cū bona
fide ⁊ reliqs prescribitur.vt in.c. sanctorū
eo.ti.16.q.3.§.pōt.⁊.l.si qs ēptōis.C.de p̄
scri.30.an.Aut sumus in seruitutibus.⁊ tē
si hn̄t cāꝫ ꝯtinuā vel qi reguł p̄scribitur lō
go tp̄r.s.x. annorū inter pn̄tes.⁊.xx. inter
abn̄tes sicut imobilia.tex.est in.l.fi.C.de p̄
scri.lō.tē.⁊ in.l.2.C. de serui.⁊ ibi glo. ⁊
doc.hoc nō. Si vero seruitus hꝫ cām dis-
continuā.tunc regulariter nō p̄scribit. vt ē
tex.i.d.l.ꝟuitutes.⁊ ibi ꝑ doc. Fallit.p̄° qn̄
qs vsus ē tāto tp̄r cui⁹ ꝯiuꝫ memoria n̄ exi-
stit.l.h iure.§.duct⁹ aq̄.ff.ꝺ aqua q̄tti.⁊ esti
ua.nō.glo.⁊ doc.i.d.l.ꝟuitutes.⁊ tp̄s cētū
ānorū ē tp̄s ꝺ cui⁹ inicio n̄ extat mēoria. vt
tꝫ dn̄s.Ant.i.c.veniēs.de testi.⁊ Cardi.i.c.
si diligēti.ꝺ p̄scrip. Itē.2.qn̄ hūit titulū cō-
cessiōis a dn̄o q2 p̄scribet i.10.annis iter pn̄
tes.⁊.20.iter absētes.ita nō glo.in.d.l.ꝟui
tutes.Silr̄ ⁊.3.p̄scribit qn̄ hūit veꝝ titulū a
tertio q2 ꝑ.10.iter pn̄tes:⁊.20.iter absētes ꝑ
tex.in.l.fi.i fi.ff.de p̄scrip.lo.tē.ꝫ Pau.de
Castro.i.d.l.ꝟuitutes.Aduerte ꝙ ē dr̄ia in
ter p̄scribēdo rusticanā ⁊ vrbanā ꝟuitutē:
q2 rusticana ꝑdit ꝑ n̄ vsū:sed vrbana n̄ nisi
ali⁹ simul vsucapiat libtatē puta.hēo fene-
stras quas lꝫ obstruā n̄ ꝑdo ius sed si alius
ꝑ idē tp̄s alti⁹ eleuauit murū suū sic amitto.h
ꝓbant i.l.hec āt iura.ff.de ꝟui.vrba.p̄dioꝝ
qd aūt sit ꝟuit⁹ vrbana ⁊ rusticana vide ser
uitus in principio. Et nota ꝙ tunc serui-
tus dr̄ hr̄e causam continuam vel perpe-
tuā qn̄ ē in vsu actualr̄ ⁊ potēcialr̄.vt ꝟuit⁹
aq̄ duct⁹:⁊ ꝟuit⁹ alti⁹ n̄ tollēdi ⁊ siles.rō q2
lꝫ a p̄ncipio reqrat fcm̄ hois n̄ tn̄ sēp q2 p⁹
qꝫ aqua ē ꝺriuata i canale fcō nē ꝯtinuat:⁊
ꝑ se ipaꝫ sēp fluit ⁊ in ꝟuitute tigni iniuncti
vel oneris ferendi:ꝙ postqꝫ semel ē imissū
ꝯtinuat.Aliqn̄ vō dr̄ hr̄e cām q̄si ꝯtinuam
vel quasi ꝑpetuā:qn̄ ꝑpetuo seu ꝯtinuo po
tēcialit sed n̄ actualr̄ ē in vsu.vt ē ꝟuit⁹ stilici
dij vel duct⁹ aq̄ ex celo cadentis.rō q2 lꝫ nō
sēp exerceat actu tn̄ apta nata sēp exerceri
sine fcō hois:q2 cū pluit stilicidiū ē sēp aptū
recipe aquā sine fcō hois postqꝫ stilicidiū
ē.Aliqn̄ seruit⁹ dr̄ hr̄e cām discōtinuā qn̄ n̄
ē sēp i vsu actualr̄ nec potencialiter:sꝫ nece
sario reqrit fcm̄ hois qꝺ n̄ pōt eē ꝯtinuū.vt
ē seruit⁹ itineris.vie ⁊ siliuꝫ:h nō.ꝑ glo.⁊
doc.i.l.seruitutes.la.2.ff.seruitu.⁊ in.l.fora
mē.ff.ꝺ serui.vrba.p̄.Aduerte hic q2 in ser
uitute q̄ amittit ꝑ n̄ vsū si hēt solū iterualla
dieꝝ vł noctiū tm̄.vel breuioris spacij p̄scri
bit ꝑ.x.annos inter pn̄tes ⁊.20.iter absētes
Si aūt hēat iterualla annoꝝ vel mēsiuꝫ req
rit tp̄s duplicatū q̄ ad pn̄tes vꝫ.20.annoꝝ:
sed q̄ ad absentes aliq tenēt silr̄.s.ꝙ.40.Sꝫ
credo ꝙ n̄ duplicat fm Jo.glo.in.l.fi.C.ꝺ
seruitu.quem sequunt cōiter glo.Acursij.
Bar.⁊ Bal.⁊ doc.ibidē.⁊ Inno.in.d.c.
de.4.q2.ꝑ vltima opiōe h pōit q̄ ē sua iur
glo.nota. in.l.q filiū.§.sabinus.ff.ad treb
vbi dr̄ ꝙ vltima opi.i dubio ē tenenda.Itē
d.duplicatio n̄ hēt locū in p̄scriptione.30.
vel:40.annoꝝ: nec in p̄stacione annua. vt

vult glo. i. l. cũ notissimi. §. fi. C. de p̃scri. 30 an. ꝛ dꝛ hr̃e interualla dierũ vel noctiũ qñ alternis diebus. vel die seu nocte mihi lȝ. ꝛ tibi altero die ꝛc̃. Tẽpus vero annoꝝ vl' mensiũ qñ de qnquẽnio in quiquẽniũ. vel de anno quolȝ vna die vel plurib⁹ lȝ duce re aquã. Aut sumus in seruitute q̃ debetur a re p̱sone. vt vsusfruct⁹. vsus. iurisditio. ꝛ h⁹modi. q̃ lȝ requirant factum hoīs. tñ nõ dicuntur hr̃e cãȝ discõtinuã. qꝛ aio posside ri p̃nt qui ꝯtinuus est. licet act⁹ hoīs sit dis- continuus. nõ sic in seruitute que a re rei ꝺ betur. cũ res aium nõ hẽat. Iste seruitutes ergo q̃ debẽtur a re p̱sone longo tp̃ꝛ p̃scri- bunt cũ titulo tñ vero. qꝛ hȝ similitudinẽ cũ dñio qꝺ longo tp̃ꝛ ñ prescribitur sine titulo vt est casus in. l. vltia in fi. C. de prescri. lon. tẽ. Et itellige de titulo hito a nõ dño. qꝛ si a dño nõ oȝ prescribere. Aut sumus in serui tute p̱sonali q̃ p̱sone a p̱sona debetur. ꝛ sic prescribitur alñ quinquẽnio. qñ. s. pr̃ tẽpo re mortis gessit se ꝓ libero non in fuga nec latitans sed in bona fide. sic p⁹ qnquẽniuȝ elapsũ in quo nõ est passus filius ꝯtrouersi am stat⁹ efficitur liber. nõ. Pa. in. c. lȝ. ꝺ cõ iugio seruo. In p̱sona vero ꝓp̱a reqritur tp̃s. 20. annoꝝ cũ bona fide. nec reqritur ti tul⁹ fauore libertatis. vt in. l. 1. C. ꝺ prescri. lõ. tẽ. Alias seruit⁹ oĩs p̱sonalis cũ sit ꝯtiua p̱p̱ aium q ñ põt eẽ in s̃uitute reali sine titu- lo reqrit tp̃s longissimum. s. 30. annoꝝ. vt nõ. Cy. in. l. 2. C. de s̃ui. ꝛ aqua. cũ titulo ve ro p. 10. inter p̃ñtes ꝛc̃. Aut sum⁹ in debitis legatis aut stipulationib⁹. ꝛ sic s̃m Bar. in l. cũ notissimi. C. de prescri. 30. an. si obliga tio sit de p̃ñti lȝ exactio sit dilata in diẽ. sicut cũ testatoꝛ legat centũ alicui ita ꝙ tradãtur sibi. x. oĩ anno solũ. sic vnica p̃scriptõe tol- letur. ꝛ p spaciũ illud quo alie res. ar. l. se- natus. §. fi. ff. de dona. cã mor. ꝛ. c. de quar ta eo. ti. vbi vnica p̃scriptõne q̃dragenaria tollitur quarta debita ep̃o q̃ cõiter soluit̃ oĩ anno. qꝛ obligatio est de p̃ñti ortalȝ exac tõ sit dilata. Si vero obligatio sit in diẽ. vt in legato simplr̃ facto vt annuati det̃ aliqd qꝛ tot sũt legata quot annue p̃statões. ꝺ. l. se natus in fi. ꝛ sic ñ currit p̃scriptõ. nisi a die extantis obligatõis. ꝛ sic oȝ tot sint p̃scrip- tões quot legata. Sed aduerte ꝙ si heres testatoris scit se teneri. vt cõiter presumitur vt nõ. in. l. q rome. §. duo fratres. ff. ꝺ s̃bo. ob. nullo tp̃ꝛ põt prescribere s̃m Pe. ꝺ pu sio tractatu de canonica portõe ep̃i. qꝛ hẽt malã fidẽ. Idẽ dic de quocunqȝ debitore. vt nõ. Ange. in. l. q sequr. §. si viam. ff. de

vsuca. ꝛ dicit ꝙ h̃ cõiter tenet̃ ꝯ. Bar. ẽt si statuto caueat vt p̃scriberet. ꝛ ho seqt̃. Io. An. in. c. 2. de excep. li. 6. Hosti. i. c. p tuas de dona. ꝛ Car. in. c. vigilãti eo. ti. ꝛ ẽ glo. nõ. in aũt. vt ecclia romana cẽtũ an. ha. p̃. q̃ dicit ꝙ tale statutũ eẽt iniquũ p̃sidiũ. ꝛ se qtur. Bal. i. c. si qs p. 30. si de feu. fuerit cõ- trouer. vbi dicit ꝙ p̃scribẽs sciẽter debituȝ sp̱ poterit ꝺnũciari. Sec⁹ eẽt si ignorabat ꝓ babiliter. sic p̃scriberet ẽt quo ad ꝯsciaȝ. vt voluit Inno. in. c. cura. de iur̃ patro. ꝛ in. c qꝛ plerique de imũi. ec. Pa. tñ in. c. fi. de pre scri. distinguit. ꝙ aut ꝺbitoꝛ ñ tenebat̃ offer re ita ꝙ cessando a solutione ñ fuit in culpa ꝛ sic p̃scribet: qꝛ ñ ẽ in mala fide eo ꝙ potu it cogitare ꝙ voluit donare vel relaxare: ꝛ qñ tenet̃ offerre vide bonũ. tex. cũ glo. in. l Itẽ illa. ff. de ꝯsti. pecu. ꝛ pleni⁹ p I[illegible] ꝛ nie. s̃. Obligatio. §. 8. Si aũt tenebat̃ offer- re. sic ñ p̃scribet qꝛ ẽ i mala fide. Aut sum⁹ in actiõibus ꝛ exceptiõibus ꝛ cum varie sint vario mõ p̃scribunt̃. puta. exceptio ꝺ ñ numerata pecunia post biẽnium nõ põt op poni. l. in ꝯtractibus. C. de ñ numerata pecu- nia. repeticio debitoꝝ in alea ñ p̃scribit̃ ni- si p. 50. annos. vt i. l. aleaꝝ ludos. ff. de alea to. ꝛ huiusmõi. q̃ multe sũt q s̃m Pa. in. c. cũ cã. de empti. ꝛ vẽ. ẽt currũt ꝯ ecclesiam s̃ȝ spaciũ decretuȝ a iure ciuili a q̃ sũt inuente: nec expectat spaciuȝ. 40. annoꝝ. Aduerte ẽt s̃m Bar. in. l. si ab hostib⁹. C. in qb⁹ ca. in inte. re. nõ ẽ ne. ꝙ actiões p̃ ꝑorie rei p̱se- cutorie sũt p̱petue: nisi dent̃ ꝯ ius ciuile. pu ta. reddibitoria. qꝛ datur ꝯ ꝯtractum validum de iure ciuili nõ finit̃ anno. Sec⁹ si ꝯ ꝯtractum inualidũ ꝺ iure ciuili. qꝛ sic ẽ p̱petua. quod nõ. Iteȝ distingue qꝛ si actio ẽ data in penã solum. sic p̃scribitur ẽt sciente debitoꝛe ẽt in ꝯscia: qꝛ in penalibus ñ tenetur in ꝯscia. 12. q. 2. finitas in glo. Si vero data nõ ẽ i penã sed in satisfactiõem lesi. vt actio q̃zto mino ris ꝛ huiusmodi. sic data scia debitoris nõ p̃scribitur in ꝯscia qn teneat̃ satisfacere leso 14. q. 6. si res. Aut sum⁹ in reb⁹ mobilib⁹ ꝛ sic currit vsucapio. ꝛ qd reqrit. vid. Vsuca pio. §. 2. ꝛ. 3. Aduerte tñ ꝙ ꝯ minores ñ cur rit vsucapio vt nõ. in. l. fi. C. in qbus ca. re- sti. in inte. nõ est necessaria.

Sed qd dicem⁹ de fũdo dotali q iã ince perat p̃scribi añq̃ȝ daret̃ in dote. R. ꝙ p̃scri ptio nihilominus curret: lȝ ñ potuerit icho ari postq̃ ẽ factus dotal'. Secus erit de pu- pillo alteri succedẽti ꝯ quem ñ currit p̃scri- ptio durante pupillari etate lȝ antea fuisset icepta: sed differt̃ vsqȝ p⁹ pupillarẽ etatẽ. l.

43

si. C. de annua prescriptione

44 Utrum successor singularis inuasoris prescribat p .10. annos iter pñtes ⁊ .20. iter absẽtes. R. Pa. in. c. nihil. eo. ti. ꝙ ñ ꝗtūcūq3 hẽat bonam fidez pp vicium reale qd seqt quẽlibet possessorẽ. l. vicia. C. de acq. pos. sed o3 currat spatiū. 30. vel. 40. ānoꝝ. ⁊ sic bñ pscribit ẽt in reb⁹ in uasis vt nõ. Insti. d vsuca. §. furtiue. Successor vo vniuersalis ñ pscribit de iure ciuili si defunct⁹ hūit malam fidẽ ẽt sine violentia: qꝛ cẽset eadẽ psona cū defūcto. in aūt. de iur iur. a mo. presti. Dy. tamen in regula. possessor. ⁊ glo. in regula qui in ius li. 6. ⁊ glo. in. c. de. 4. eo. ti: ⁊ alia glo. in. c. tua. de iure patro. tenet ꝙ d eqtate canonica si est bõe fidei possessor ⁊ in psonā suā icohat pscriptionẽ prescribet. Sed Pa. post dñm. Anto. i. c. si diligẽti tenẽt ꝙ ñ prescribit ⁊ meli⁹ qꝛ cū ñ babeamus ius canonicū ꝯ ius ciuile expssum in hoc. ñ dbemus ab eo recedere. ⁊ iura q̄ allegāt loquunt de singulari successore nõ d vniuersali. Aduerte tñ hic ꝙ l3 mala fides defuncti noceat heredi nõ tñ nocet emptori ab hrde. f3 Bar. in. l. post plibus i si. ff. d vsuca. ⁊ dñ3 Frā. de aretio. i. d. c. si diligẽti.

45 Utrum diu solués idebitum teneat postea cognoscens indebitum. R. ꝙ nõ ꝗtūcūq3 tps defluxerit: sed põt desistere a solutione de cetero. l. littib⁹. C. de agri. cẽ. ⁊. co. c. p ucit d cẽsi. 16. q. 3. clerici. ẽ glo. 10. q. 3. c. q. 2

46 Quõ iterrūpit pscriptio. R. ꝙ duobus modis. s. naturaliter sicut qñ deficit vnū de ſbalibus prescriptionis. vt si pdit possessionem ⁊ huiusmodi. Ciuilr vo pditur diuersimode quo ad foꝝ ꝯtenciosum. de q̊ vide. Pa. in. c. illd aūt. eo. ti. sed quo ad ꝯsciam qualitercūq3 quis constituatur in mala fide ante completaz prescriptionem vl vsucapionẽ quocūq3 hoc fiat semper iterrumpitur. ⁊ hoc tene.

47 Utrum tatus prescriptione teneatur in foro anime restituere rem prescriptam cuz cognoscit rem fuisse alienam. R. Pa. in. c. vigilanti eo. ti. ꝙ non ex multis ratiõibus. Sed melior est quā ponit in. c. si. eo. ti. qa quod iure possidetur. iuste possidet ⁊ si iuste bene. ergo non alienum. sed suum. ergo non peccat non restituendo. 14. q. 4. quid dicaz. ⁊ hāc opi. tenet glo. in. d. c. vigilāti. Jo. Uicẽ. Tangre. Gofre. Hosti. Jo. An. in regula possessor li. 6. in mercurialibus. ⁊ Inno. in. c. si. eo. ti. Hugo. in. c. si virgo. 34. q. . Jo Sco. in. 4. di. 15. dñs. Anto. in d. c. vigilanti: dicit se disputasse ꝙ quo ad forum anime tenetur. Ratio qꝛ causa prescribendi nõ est omnino sufficiens quo ad equitatem. quo vero ad forum contenciosum dicit non teneri. Alij autem indistincte tenent ꝙ tenetur. Sed ego teneo opi. Pa. ꝙ non teneatur: nisi forte ita esset scrupulosus ꝙ non posset deponere conscientiam quin teneatur quia sic teneretur. 11. q. 3. cui est illata: Nec obstat ratio domini. Anto. d prescriptione contra eum qui non potest iputari de negligentia: quia habet remedium petendo restitutionem ex clausula generali quam si petet in conscientia erit restituendus. Si vero non petet non tenebit restituere per nota. per. Inno. in. c. qꝛ pleriq3. de inmuni. eccliaꝝ. Item qꝛ prescriptio de iur. canonico. ñ solum ẽ in odiū negligẽtis: sed ẽt pp bonū ⁊ equum. 16. q. 3. §. põt. Uñ sic dicit Bal. in. c. si qs p. 30. si de feu. ꝯtrouer. fue. ꝙ statutu3 laicoꝝ denegās audiẽtiam in foro seculari pp equum seu bonum publicum valet in conscia. nec habet locum denunciatio in iudicio eccliastico. puta. si statuto cauetur ꝙ nõ soluens gabellam iustā nõ audiat: vel instrm qd nõ reperit registratū in li. cõis presumit falsu3. Idẽ dicit Bar. in extrauaganti ad reprimenda in ver. denunciationem de veleiano ⁊ macedoniano ꝙ nõ valet denunciatio in foro eccliastico. qꝛ datur eis maxima eq̄tate naturali. sic a fortiori nõ habebit locum i prescriptione q̄ tam a iure ciuili q3 canonico pp bonum publicum ẽ in uenta ⁊ cū maxima eqtate. ⁊ iõ verissimam crede ẽt in cõscia opinionem Pa. ⁊ sequẽcium eum.

48 Sed q̄ro qd remedium poterit hre ille ꝯ quẽ ẽ ꝯpleta pscriptio. ⁊ cui nulla põt iputari neglia. R. ꝙ si aliquo legitimo ipedimento fuit detẽtus cõiter tenẽt doc. ꝙ petẽ poterit restitutiõem in integꝝ vsq3 ad. 4. annos sequẽtes: qui incipiunt a die scie post cessationem impedimenti legitimi. Rõ qꝛ istud quadriẽniu3: non currit ignoranti vt in. c. 1. de resti. in ite. li. 6. In verbo si qs negligẽter omiserit. Ignorās eni3 non negligit. vt pbatur in. c. 2. iuncto. c. quia diuersitatem. de conce. preben. Et hanc opinionẽ tenet Joā. de ligna. post 3ẽ3e. in Cle. vna de in inte. resti. ⁊ Pa. in. c. auditis. de resti. in inte. ⁊ placet mihi vt sapiat naturam eius in cui⁹ loco subrogatur. ar. c. ecclesia vt litte pen. quia istud quadriennium succedit loco anni vtilis qui olim competebat. vt in. l. si. C. de tempo. ⁊ in inte. resti. ⁊ ideo a principio erit vtilis l3 postea sit ꝯtinuus

49 Utrum ecclia petat restitutionem in integrũ post completam perscriptõem. R. cõiter tenetur q sic i. c. i. e. et glo. in. c. i. de resti. in integrum. usque ad quatuor annos. ut. s. dixi de impedimẽto legitimo. et ad. c. scõm: dico q ẽ verum q ñ dat qñ ecclia pscribit ɔ ecclesiaz ut ibi. Silr si velles tenẽ fm aliquorum opioneᵐ q currit sẽp pscriptio in casibus quibus dixi dormire: dic q dabitur illis similiter restitutio usque ad quadriennium.

50 Sz posset dicer aliqs ad qd vz pscriptõ si talis ɔ quẽ prescripsit. põt petere restitutionẽ. R. q valet ad h. quo ad forum ɔscie fm Inno. in. c. quia plerique d imuni. eccliaruz q non tenetur eam restituere nisi petatur et si ñ petitur infra tps debitũ iam amplius ñ tenebitur etiam si petatur quod nota.

51 Utrum negligẽs possit agere ɔ illũ q rẽ suaz alienavit postque ille cui fuit alienata usucepit rẽ sibi alienatã. R. q sic qr talis alienator tenetur sibi ex delicto et sua negligẽtia. ñ fecit cessare delictũ illius. d q vide qd notat Bar. in. l. 3. ff. de alie. iudi. mutã cã facta.

Presumptio

Presumptio primo erga aliqd aliud a se ẽ triplex. Pria ẽ iuris tm q ẽ qñ ius sr dubio et visili psumit aliqd. Scda ẽ iuris et d iure q ẽ qñ ius sup aliquo presumit et ultra disposuit ita eẽ nec posse ɔriuz pbari. et de istis hẽs in glo. in. c. is q. de spõ. et differt ista presũptio fa. a fictione iuris. qr psũptio ẽ sup fcõ dubio in q ius vadit p ɔiecturas presumẽdo ita eẽ et disponẽdo q vult ita eẽ et ñ posse pbari ɔriũ. Fictõ vo ẽ sup certo vno mõ ɔsistente qd tñ alr a iure eẽ fingit puta. certa ẽ lex q mulier ñ ẽ stipulata dotẽ sibi reddi: tñ fingit stipulationẽ intervenisse. l. vnica in pncipio. C. de re. vxo. act. Idẽ i arrogato q sẽp fingit stipulatus. 4. ptem d bõis arrogatoris si emãcipet l. si arrogator. C. d adop. et hãc dfiam nõ glo. i. d. l. vnica. i. §. accedit. et sic ɔ fictiõz iuris ñ põt pbari: qr lex oio intendit ɔ vitatẽ fingere. glo. est in. l. a diuo. pio. §. si pignora. ff. d re. iudi: sz presũptio iuris et d iur alíqñ admittit pbatiõem. ut notat. i. d. c. is q si dẽ. d spõs. et i aũt. sz iã necesse. C. d dõa. añ nupt. Tertia ẽ hõis et hec triplex. Pria violẽta. ut cũ invenit sol9 cñ sola in loco suspecto puta. lecto et huiusmodi d qua i. c. lris et. c. se de presũ. 32. q. i. dixit dñs. et hec valz ad pbañ oia excepto crimie maxie gravi fac. c. lias. d psũ. ubi ex vehemẽti psũptiõe ñ pũit qs de crimie qr i crimie debẽt eẽ pbatiões luie clariores. C. d pba. l. fi. 5. q. 6. epiphaniũ. vñ ex ista iudicãs pximũ suũ i alo solũ aliqd delictũ cõisisse ñ peccat qz lz ex tali iudicare. ut pz. in. d. c. lris. et tz Nico. d lira sup Math. 7. c. et Alex. d al. fa fe. Secũda ẽ pbabil q isurgit ex aliqb9 suspiciõibus pbabilibus et hec facit semiplenã pbationem. et si quis infamatus sit inducit purgationem de pur. ca. c. si quis de gradu: et aliqñ cũ vno teste vel iuramẽto facit plenã pbationem de presum. illud et in hac debemus aspicere actum scdm suam existentiaz et naturã: ut i. c. lias et. c. tertõ loco. eo. ti. nõ scdm accidentalia: et ideo maledicit glo. in c. absit. i i. q. 3. dum dicit q videns clericũ osculantem mulierem debet presumere q benedicat eam. Nam factum ɔ legem non debet presumi nisi malum. ar. c. i. eo. et. l. nã ludus noxius. ff. ad. l. acqui sicut est talis actus cum etiam clericus phibeatur solus cũ muliere fabulari: 81. di: clericus. Et ex ista possumus iudicare sine peccato maluz qd videmus: sed iudicare aliud quod nõ videmus cuius ista est presumptio. est mortale peccatum si perveniat ad firmam assercionem cuz pertinacia secundum Alex ubi supra. veniale vero si stat in sola suspitione. et hec est tutior opinio q' glo. i. d. c. litteris et. d. c. si quis de gradu: videatur tenere forte licitum etiam iudicare ex hac suspicione. Alia ẽ temeraria que surgit ex malis hominibus vel ex causis levibus vel ubi actus potest eque referri ad bonũ sicut ad malum. et de hac loquitur. c. estote de re. iur. q debemus interpretari in meliorem partem. Unde nota. secundum Nico. et Alex. ubi supra q ex talibus levibus signis dubitare de bonitate fratris est peccatum veniale quia procedit ex humana fragilitate: nec dicitur iudicium proprie sed suspicio: sed ex talibus firmiter tenere in animo q frater sit malus malo peccati mortalis sic est peccatum mortale: et hoc proprie dicitur iudicium quod est contra caritatem fraternam. Secus si iudicaret de peccato veniali qr esset veniale. Si vero ex talibus procedit ad punitionem multo fortius est mortale. et de talibus intelligitur illud. Nolite iudicare scilicet ex levibus signis: Unde hec presumptio hominis dicitur firmatio conceptus mentis ab homine facta ex aliquibus coniecturis collectis: et differt ab opinione vel suspicione: quia opinio vel suspicio non firmat conceptum ut notat Bar. in. l. admonendi. ff. de iure iur. ut nõ. Pa. in. c. fi. de iur. iur.

P**Resumptio** secūdo erga se ipm̄ bm q̄ accipitur a theologis i 3.di.26.maxie a Ricar. est duplex. Una q̄ orit̄ ex ꝓpria virtute p quā qs audet i opa excedentia ꝓpriā virtutē. sicut cū qs ponit se ad audieñ ꝯfessiones. cū ignorās sit ad medeñ. cū nesciat. ad ꝯsuleñ ꝛ hmōi. vñ si ex hoc pōt seq̄ aliqd piculū aie vel corporis. vel notabile dānū est mortale peccatū Secus si qd puū malū qꝛ eēt veniale. Itez cū qs ponit se ad iudicañ quos ñ pōt. vt laicus clericū. vel ad facieñ offiñ ad qd nō ē ordinatus ꝛ hmōi. coiter ē mortalis ꝑsūptio. ꝛ hec ē spēs supbie ꝛ opponitur magnaimitati. vt dicit phs .4. ethicoꝝ. ꝛ orit̄ ex vanagl'ia Uñ Grego. 3i. mora. ponit ꝑsūptōez nouitatū filiā vaneglie. Alia ē ꝑsūptio que est peccatū in spūm sāctū q̄ opponitur virtuti spei. ꝛ hec directe oritur ex supbia. bm Ricar. in 3. di. 26. q. 6. ar. i. qua qs talē se existimet. qd deus eū ēt peccantē nō excludet a sua gratia. l' ñ puniet. ꝛ sic pūpēdit diuinam iustitiā. ꝛ hec est grauius peccatū q̄ꝫ p ia. Sed grauius ista est despatō. ꝛ de istis. vide. s̄. Peccatum. §.3.

P**Rimas** qs sit. 99. di. §. i. ꝛ vide Patriarcha.

P**Rimicia** bm Alex. in 3 pte sūme ē pspria frugū dn̄o offerenda.

i Utrū sit de precepto. R̄. bm Alex. q̄ sic in duob' casibus. prim' qñ ē ꝯsuetudo. Secundus qñ ecclesie ministri indigēt ꝛ ipas petunt. Intelligo de ministris illius eccl'e cui debentur. alias sunt de ꝯsilio. sunt. n. de iure naturali ꝛ diuo. ꝛ de pcepto iudiciali sicut ꝛ decie. ꝛ bm distinctionem. vt. s̄. Decima. §.2.

2 Cui debetur. R̄. q̄ eccl'e prochiali. ar. c. doctos. ꝛ. c. moderaine. 16. q. i.

3 Quota ps ꝑ primicia dz dari. R̄. q̄ qdaz dicunt q̄ ad min' de. 60. vnū. Alij dicūt q̄ in fenbus sp priogenitū. in alijs aridis ꝛ liquidis de. 40. vnū ad plus. l' ad minus de 60. Sed placet mihi magis opi. Inno. in. c. i. de decis. q̄ ex quo ñ inuenitur expssum in iure canonico relinquitur in optōe dātis vt det q̄ꝫtum vult. nisi consuetudo regionis aliud indicat. ꝛ hoc tene.

P**Rinceps** in spūalibus dr̄ papa. In tpalibus vero iperator. regens ēt ciuitatez hētur loco principis. vt nō. glo. ꝛ Cy. in. l. fi. C. de pscri. lō. tpis ꝛ Bar. in. l. hostes. ff. d̄ captiuis. ꝛ iō sicut scia pncipis supplet defcm̄ cuiuslibet solēnitaꝫ. vt dicit Bal. in. l. nullus. C. ad. l. iul'. ma. ꝛ qd nō. Inno. in. c. cū oporteat. de accusa. sic si fiat aliqd d̄ licētia aut ꝯscia regētis ciuitatē. qd veꝝ credo i tpalib' ñ āt in oibus spūalib'.

i Utꝝ pnceps possit alicui auferre rē suaz ꝛ dar̄ alti. R̄. cōiter tenet̄ q̄ ñ sñ cā. vide. 9. q 3. p pncipalē. ꝛ. C. si ꝯ. i'. vel pu. vtilitatez.

2 Utꝝ pnceps obliget ex ꝯctu suo. R̄. sunt opiniones i. l. digna vox. C. de legib' Bal. tñ de vsibus feudoꝝ in Rrica de natura feudi. tz q̄ sic. vñ dicit q̄ si pnceps iuestiuit aliquē d̄ baronia vel castro q̄ ñ pōt eū puare sine culpa nec successores i impio vl' regno vt extra de Iudi. Nouit: nec obstat q̄ hēt plenitudinē ptatis: qꝛ ds subiecit ei leges sed nō ꝯctus ex qbus obligatus ē.

P**Riuilegium** ppe ē qñ aliqd ꝯcedit̄ ꝯ iura: ꝛ sic dr̄ q̄si p̄uata lex. vt pꝫ. 3. di. priuilegia. Si vero aliqd ꝯcedat qd sit pter ius cōe sic ꝓpe dr̄ bñficium ꝛ nō priuilegium hoc nō. Pa. in. c. olim. de ver . signi.

i Quot sūt spēs priuilegioꝝ. R̄. qnq̄ quoddam reale. vt illud qd ecclie dignitati ciuitati vel alicui loco vel aliqbus personis. ratione loci vel alicuius rei conceditur. ex. eo. c. cū olim ꝛ. c. se ꝛ tale ē ppetuū qꝛ adheret rei: nisi forte res p̄imat. 25. q. 2. c. i. ꝛ p totum: vel nisi reuocet̄ ex cā. c. recolētes. §. i. de sta. mo. Quoddā singl'r ꝑsonale. vt illud qd alicui vel aliqbus ꝑsonis ꝯceditur certis ꝛ ꝓpis noibus expssis. de offo. le. volētes. ꝛ tale nō egreditur ꝑsonā cui cōceditur nisi hoc exprimatur. de ꝯces. pre. c. constitutus: ꝛ si ꝯceditur obtentu dignitatis nō vtitur eo si aliam dignitatem adipiscatur. c bone. §. fi. de postu. prela. Quoddam est cōiter ꝑsonale q̄ d̄ ꝯceditur ꝑsonis ñ expssis ꝓprijs noibus sicut de priuilegio minorum. 25. annoꝝ. ff. de mino. l. i. p totuz. Qddā singl'r ꝑsonale ē ꝛ cōiter corporale vt illud qd alicui collegio vel vniuersitati cōceditur sic q̄ quilibet singl'r de illa vniuersitate se possit iuuare de sen. exco. c. contingit huiusmodi sunt priuilegia ꝯcessa frib' minoribus ꝛ pdicatoribus. Quoddā ñ cōit̄ corporale vt illud quo solū cōitas nō singularis pōt se iuuare. sicut dr̄. i2. q. 2. q manumittitur. ꝛ iō priuilegia talia dicūtur corporalia qꝛ cum collegio pereunt sicut corpus cui inheret.

2 Quis pōt cōcedere priuilegiū. R. φ papa in spūalibus. ⁊ ipator in tpalib⁹ regulariter cōcedit ēt ipator priuilegia ecclesijs ⁊ clericis. de imu. ec. p totū. Silr papa ēt in tpali bus vt nō. in. c. p venerabilē q̄ fi. sunt legi. Itē eps ⁊ supiores cū volūtate suoꝝ capitulop eodē cū oli el. 2. ꝫ Gofre. ⁊ breuiter dicas q pōt facere ɔstitutōez pōt priuilegiū cōcedere respectu sue ɔstitutōis vel rei ad se ptinentis ꝫm Hosti.

3 Quō ē interpretanū priuilegiū. R. φ priuilegiū ppe qd est ɔ ius dꝫ stricte iterptari. vt min⁹ ꝺroget iuri coi q̄ possit. vt. c. cū dilectus. de ɔsue. Vñ puilegiū quo dispēsat aliqs illegitim⁹ vt possit ad ordines pmoueri intelliget de mioꝛib⁹ tm̄. vt. s. Ordo. 3. §. 15. ymo si ñ exprimitur cā q̄ cōcedit. aut ñ sit ex certa scia l' motu ppo ñ psumit de volūtate principis. l. i. C. de peti. bo. ymo p ipōtunitatē obtētū. vt. l. i. C. ꝺ fūdis liniteosis. Bal. in. c. lꝫ cāz. ꝺ pba. vult φ pōat sil' ex certa scia ⁊ motu pprio. Idē dic in rescripto qd tollit ius tertij. Idē in priuilegio ad bñficia. vt in. c. q̄uis. de pben. li. 6. Et hec limita nisi cōsuetudo aliter iterpretet. vt nō in. c. qd dilectio de cōsā. ⁊ affi. Itē nisi verba aliud exprimant. q̄ ñ recedim⁹ ab ipoꝝ ppria significatōe. nisi de m̄te alr cōstet ita nō. in. c. oli' ⁊ in. c. in hijs. de ꝺbo. signi. Aduⁿte hic ꝫ Pa. in. c. cū ad hec. de cle. ñ resci. φ si priuilegiū enormiter ledit eccl'az ñ valet. nisi fiat m̄tio de hac enormi lesiōe q̄ in dubio ñ psumitur princeps cōcedere aliqd cū graui dispēdio alteri⁹. l. quotiens C. de preci. ipe. offe. ⁊ in. c. sugestū. ꝺ deci. ⁊ in. l. 2. §. si qs a principe. ff. ne qd in loco pu. ergo taciturnitas iducit surreptōnez. c. postulasti. de rescri. Vñ priuilegium imunitatis ab onerib⁹ psonalib⁹ cōcessū alicui a principe nō liberat eū ab alijs onerib⁹ que pōt breuiter ⁊ leuiter expedire. casus in. l. decurio fortuna. C. de decurio. Si vero accipiant⁹ priuilegiū largo mō. s. p oi cōcessione que est preter ius. sic dico φ latissime priuilegiū principis ē interpretādū in preiudiciū ipi⁹ concedētis. sed in preiudiciuꝫ alioꝝ dꝫ districte interpretari. c. q̄ circa. ꝺ priui. in vlti. glo. ⁊ p Inno. in. c. oli. ꝺ ver. signi. si ēt sit cōcessū cā pietatis. vt nō. Pa. in. c. cū dicat. de ec. edi. In dubio tm̄ dꝫ potius interpretari vt aliqd valeat. c. abbate. de ꝺbo. si. ⁊. l. quotiēs. ff. de ver. ob. nisi piudicet iuri dīno vel libertati spūs. vt notat Pa. in. c. lꝫ. de regula.

4 Sed qd dicem⁹ de priuilegio seu gr̄a cōcessa psone cū simplr loqtur. R. φ itelliget ꝫm ɔditionē psone. l. si qs filio. §. irritum. ff. de iniusto testō. c. placuit. ⁊. c. sic uiue. 16 q. i. ⁊. l. plenū. §. 2. ff. de vsu. ⁊ habi. vñ dicit Bal. in. l. ex militari. ff. de testa. mili. φ priuilegiū ɔcessum epo de celebrando tpr iterdicti videtur ɔcessum vt possit celebrare in pōtificalibus ꝫm qualitatem suam.

5 Quomō amittitur priuilegium. R. 5. modis primo vnico actu ɔ̄io directe si fiat ab eo q hēt ptātem renunciandi priuilegio. de ɔstitu. c. cū accessissēt. Limita istud nisi priuilegium esset ad nō faciendum: q̄ nō pditur vnico actu sed reqritur tps. 4. annoꝝ in eccl'iasticis. vt nō. glo. ⁊ doc. in. d. c. cuꝫ accessissent. 2. pditur spacio ānoꝝ. x. qñ datū ē ad aliqd faciēdū. si priuilegiatus eo ñ vtitur. l. i ff. de nūdinis. qd limitat Pa in. d. c cū accessissēt veꝝ qñ nō ɔfertur eccl'ie alias secus: ⁊ maxime hoc locū hēt qñ nō faciens pmittit facere actuꝫ ɔ̄iuꝫ. l. hec aūt iura ff. de serui. vr. pre. 3. perditur p ꝫm priuilegium faciens mētionem de priori: vel si nō facit mētionem si primū erat generale ⁊. 2. spēale. 25. q. 2. p totū. de prescri. veniens. ⁊ ibi vide q̄ lōgam hēt caudam. 4. p renunciationem ppriam de quo dic vt. ī. renūciacio. 5. per reuocationem ɔcedentis. vide alios modos amittendi in. c. suggestum. ꝺ deci. per doc.

6 Qualr priuilegium sit exhibendum. R. φ a locoꝝ ordinarijs reqsit. i loco ɔgruo ⁊ securo: aut aliqbus viris prudentibus ⁊ oi suspicione carētibus deputatis per ordinarios ad hoc tenetur priuilegiatus exhibere itegraliter ⁊ clausulam de qua cōtrouersia est trāscriptam. c. cū psōe. eo. ti. li. 6.

7 Vtꝝ priuilegati socius gaudeat eodē priuilegio. R. Pa. in. c. q̄ sit. de iudi. φ sic qñ priuilegiū esset inutile priuilegiato si socij nō gauderēt alias non facit. c. lꝫ. ꝺ pui. li. 6.

8 Utrum impetrantes lr̄as familiaritatis a cardinalibus gaudeant priuilegio familiarium. R. Pa. in. c. cum dilectus. de cle. nō resi. φ nō debent i aliquo gaudere. facit. c. si. de ver. signi. li. 6.

9 Utrum priuilegiatus ex aliquo ⁊ nō vtēs eo gaudeat priuilegio. vide. s. Argumentum. § 3.

P Robatio alia euidētissima q̄ fit p priuilegia vel instrum̄ta idubitata sicut isili logt tex. in. c. Pia. de excep. li. 6. Alia euidēs ⁊ clara que fit p testes vel facti euidētiā de coha. cle. ⁊ muli. tua. ⁊ 2. q. i. scelus. ⁊ in. c. 3. ⁊ ibi glo. Alia min⁹ euidens q̄ fit p ɔiecturas. c. afferte. de presū. Sūt etiaz

versus ponētes nouē mōs probacionū .s
A.pectus.sculptuz.testis.notoria scriptuz.
Jurās. ꝯfessus.presūptio.fama probabūt

i Utr̄ in criminibus possit ꝓcedi ꝑ verisi-
miles presūptiones. R̄.ꝙ nō.sed debēt esse
luce clariores.l.sciant ꝯcti.C.de ꝓba.posi
ta.2.q.8.c.1.⁊.5.q.6.epiphaniū.Fallit i cri
mine simonie.c.sicut de simo.⁊ heref.c.ꝯ
tumacia.de here.li.6.⁊ i.l.1.C.de hereticis

2 Utr̄ equoca inducāt ꝓbationē.R̄.ꝙ.non
qꝛ hoc ñ ꝓbat esse qd ab hoc ꝯtingit abesse
c.2.de trāsla.pla.⁊ in.l.neqꝫ natales.C.de
ꝓba.Facit qd nō.Pa.in.c.illud qꝫ d pre
sump.vbi datio anuli qñqꝫ signat inuestiturā
vt in.c.ex ore.de hi.q fi.a maio.pte ca.qñ-
qꝫ dationē libertatis.l.2.C.de iur aure.anu
lo.qñqꝫ ꝯctum matrimonij in.c.feie.30.q.5.
Qñqꝫ est signum dignitatis.vt in.c.Clerici
offā.de vi.⁊ ho.cle.⁊ io arguere ad vnam
solum nō valet.Facit qd nō.idem Pa.in
c.fi.de cā.pos.⁊ ꝓprie.vbi dicit ꝙ cēsus so
lutio nō facit ꝓbationem subiectionis.vt in
c.recepimus d priuile.aliqñ sic.vt in.c.om
nis anima.de censi.⁊ hoc secundum subie
ctam materiam.

Procurator qs dicat vide .s. Iconomus.

i Utr̄ ꝓcurator q vadēs ꝓ facto dñi incidit
in latrones ⁊ fuit vulneratus spoliat⁹ ⁊ hu
iusmodi sit a dño in aliquo releuandus.R̄
Pa.in.c.cū ꝓ cā de ꝓcura.ꝙ nō de neces-
sitate.vt tex.in.l.iter cās.§.ñ omnia.ff.mā
dati:qꝛ hec sūt extrinseca a mādato ⁊ im-
putāda casui fortuito.Sec⁹ in socijs qꝛ vn⁹
imputat alteri dāna q occasione societatis
ꝯtingunt.l.cū duob⁹.§.qdam sagariā.ff.ꝓ
socio:sed soluz expēsas quas fecit eundo
⁊ redeūdo ⁊ stādo ꝓ cā:ēt si a prin.nihil di
ctum sit de expēsis:⁊ ēt ꝗtūcūqꝫ volunta-
rie assumpserit mādatuz.Si āt pncipaliter
iret aut staret ꝓ negocijs suis non pōt pete
re nisi quod expendit pro causa.sed d hoc
vide.supra Mandatarii.§.5.

2 Utrum administrator ecclesie possit insti-
tuere procuratorem.R̄.ꝙ sic.c.peticio de
procura:lz nō sit dñs.vt in.c.2.de dona.ꝗ
uis regulariter a solo dño possit institui.

Prodicio ē filia auaricie d qua hēs Interrogationes.circa auariciam.

Prodigalitas Utr̄ sit pecatuz.

R̄.ꝙ sic cū mediuz liberali
tatis corrūpat.Est tñ min⁹ pcm ꝗ auaricia
fm ph̄z.4.Ethicoꝝ:qꝛ magis elōgat a libe
ralitate cui magis ptinet dare in quo exce-
dit ꝓdigus:ꝗ recipere vel retinere in quo
excedit auarus.

Professio tacita quō fit vi d.s.nouici⁹.§.2.

i Que reqrunt ad ꝓfessionē expssā.R̄.sex.
ꝙ ꝓfitēs ꝯpleuerit.14.annū si mascul⁹.ꝑ
vel.12.si mulier.vt in.c.1.d regula.li.6.Fal-
lit i casu d q.s.nouici⁹.§.2.Fo ꝙ ꝓfessio fiat
ei q pōt religiōi incorporare vel d licētia ei
us fz Inno.⁊ Pa.in.c.porrectuz d rgula.
Et sic ꝓfessio fcā ꝑ se soluz aut in manu epi
ñ solēnizat votuz fz dñm Anto.in.d.c.por
rectuz ita ꝙ si matrimoniuz ꝯhēt teneret nisi
recipet noie alicui⁹ incorporare valētis qꝛ
valeret p⁹ratificatiōez.ñ āt añ ⁊ sic ñ tenerēt
matrimōiuz.Sec⁹ si ñ recipet noie ei⁹.qꝛ rati
ficare ñ posset.Ge.in.d.c.ꝯstitutiōem.de re
gula.li.6.tz cuz Lappo ꝙ si ꝓfessio fit i ma
nibus alicui⁹ hñtis administrationem reli
giosaz obligat religiōi in gñe saltez.ñ i spē
nisi recipiat ab eo q pōt incorporare illi qd
crede veꝝ si talis hñs administratiōez pōt
illaz religiōem in q hēt administrationem
obligare tali quem recipit alr ñ.vt pz ꝑ ea
q dixi.s.nouici⁹.§.14.tertio ꝙ fiat alicui re
ligiōi approbate.c.vnico de voto.li.6.ēt si
fieret in domo ꝓpria in manu plati tz.d.c.
porrectuz.4.ꝙ prelat⁹ regrat ꝯsilium capi
tuli sui.alr ñ valet fz Jo.An.in qdā apostil
la in.c.ad apl̄icam de regula ⁊ seqt Pa.
ibidez.Sed veꝝ est ꝙ ñ tenetur seq.fz Jo.
An.⁊ cōiter doc.⁊ nisi regrat ꝯsiliū ꝙ act⁹
sit nullus pz in.c.nouit iuncta glo.de hi.q
fiunt a pla.vñ vacante monasterio nō pōt
aliqs rcipi.vt i fili dicim⁹ d collatiōe spectā
te ad epz.vt in.c.vnico ne sed vacā.li.6.iū
cto.c.fi.d regula.li.6.qd veꝝ credo nisi ha
beret abbas vel plat⁹ ex ꝯsuetudine vel pri
uilegio ꝙ ipse soluz recipet.Sec⁹ est d iur
qꝛ creacio mōacoꝝ d iur ptinet ad abbatez
⁊ conuentum.vt in.c.ea noscit.d hi q fi.a
prela.Et io vacante mōasterio ñ poterit ꝯ-
uent⁹ recipe.Sz prelato viuente.nec plat⁹
sine ꝯsilio ꝯuent⁹.nec cōuentus sine plato
potit aliquē recipe.vt nō.in.d.c.fi.5.ꝙ fiat
simplr d trib⁹ vot.s.obia.castitate ⁊ pauper
tate ꝙ si nollet ꝓfiteri nisi obiaz soliū ⁊ q ad
alia ñ teneri ñ eēt ꝓfessus.ꝑpe:si expsse h d
ducit in pactuz.qꝛ remota pte sbali act⁹ nō
uet totū.vt in.c.tua d spō.Sz pdicta tria st
substancialia ꝓfessiōi religiōis.c.cuz ad mo
nasteriuz de sta.mo.Si vero expresse non
deducit i pactuz valet ꝓfessio de vno voto
obie solū:dūmō addat promitto obedien
tiam fz talez regulaz.⁊ sic intellige Inno.

i.d.c.cū admonasteriū. In religs ꝟo lȝ nō seruetur forma tradita puta in regula mōa coꝝ in ꝓfitēdo tñ tȝ ꝓfessio p q̄cūqȝ verba fiat: qꝛ defcūs forme nō subal nō dȝ viciarī actum sicut dicimus in excōicatione .c. sacro de sen. exco. Ita nō. Pa. in. d. c. porrectū. Sexto. regrit ꝙ votū fiat vni religiōi. qꝛ vt refert dñs Anto .in. c. rursus q Cle. lʼ vo. doc. bononienses ꝯsuluerūt ꝙ si q̄s fec̄ ꝓfessionē certe regule puta. i ordine minorum q̄tñ ꝓfessio ñ valet puta. qꝛ añ annum ꝓbacionis: lȝ nō possit redire ad seculum tñ si ꝯhit mr̄imonium tenebit. rō qꝛ nō ē facta vni de religiōibus approbatis vt regritur i. c. vnico de voto .li. 6. qꝛ cū nō valeat quo ad fr̄es minores non ē factum vni sed in genere remāsit votum de ꝓfitendo vnā d. c. nō sold ve regula. li. 6. ergo ñ dirimet. Sed nūqd sine pctō mortali poterit ꝯhere talis. R. ſȝ lap. Abba: ꝛ recitat Ge. in. d. c. nō solū ꝙ si ꝓfitēs intēdit illā solū ꝛ ñ aliaȝ sic nō peccat morlr. rō qꝛ iste ñ ꝓfitetur regulam minorum qꝛ non valet nec aliam qꝛ nō itendit. ergo votū nullum. Si vero ꝓfitēs indiferēter itenderet si ñ isti saltē illi tunc peccat mortaliter. Et lȝ Ge. i. d. c. nō solum velit ꝙ ēt dirimat mr̄imoniū post ꝯctuȝ ex quo ꝓfessionē fecit itendēs se obligare saltē alteri: tñ ego nō teneo ſȝ dico cū Lappo ꝛ Cal. vt ipe eos recitat. ꝙ expsse ꝓfessus i ordine mēdicāciuni. j. annum ñ obligatur talr̄ qn teneat mr̄imoniū si ꝯhat: lȝ peccet mortalr̄ qñ itendebat si nō illi saltem alteri se obligare vt dictum ē. quod nō. ꝛ vide ad hoc. s̄. nouicius. §. 14.

2 Vtrū femina ꝓfitēs religionē masculoꝝ in manibus ipoꝝ efficiatur religiosa lȝ nō ingrediatur monasteriū sed remaneat in domo sua. R. Pa. i. c. isinuāte q Cle. vlʼ vouē ꝙ sic ēt si nō susceperit hitum: dūmodo expsse sit ꝓfessa. vt in. d. c. porrectū ꝛ ideȝ dic ꝺ masculo ꝙ ex cā pōt ꝓfiteri cum pacto ꝙ stet ex̄ monasteriū ſm Inno. in. d. c. insinuante. ꝛ Bar in aūt. ingressi. C. de sa. san. eccle. seqtur. Pa. in. c. ex publico. de ꝯuer. ꝯiuga: ꝛ ad. c. monacū. 20. q. 4. respōdetur ꝙ verum. sine cā fieri nō posse. Ex quo pȝ ꝙ habitus nō est de sb̄a regule sed de accidentalibus vt nō. idē Pa. in. d. c. porrectū.

Promissio
vide. s̄. pollicitatio.

Proprietas
ꝓprie capitur ꝓ dñio ꝛ iō idē ē dīe cā ꝓprietatis sicut causa dñij. ꝛ iō in statutis sola possessio nō verificatur ꝓ ꝓprietate. nō. Pa. in. c. i. de causa Poss. ꝛ proprie.

1 Quare fuit inuenta proprietas. nō. 12. q. i. dilectissimis vbi dr̄ pp iniquitatem. s. negligentie. ſm glo. ibidem.

Prosoneta
q ꝯctus faciunt vsurarios. vide Inno. ꝛ Jo. An. in. c. michael de vsu. glo. ꝛ archi. 46. di. c. sicut nō suo. tu dic vt. j. Restitutio. i. in ꝟbo vsurarius. §. 5.

Protestatio
vide ifra. Recusacio. §. 2.

Prouincia
ꝓprie dr̄ q̄ hēt. x. vel. xj ciuitates ꝛ vnum regē. 6. q. 3. Scitote.

Prudētia
ſȝ phm Ethicoꝝ. 6. ē recta racio agibilium.

1 Qui sūt act9 eius. R. ꝯsiliari. ꝺ ꝯsiliatis ꝛ inuētis indicarī. Cōsiliata ꝛ iudicata ad op9 applicari ꝓcipere. Et iste. 3. actus ē principalis qꝛ alij duo ordinātur ad istum ſȝ phȝ 6. Ethicoruȝ

2 Quot sūt ei9 ptes. R. ꝙ. 5. Prima dr̄ monastica p quā qs regit se ipm. Scōa yconomica p quā qs regit vnaȝ domū vel vnā familiaȝ. Tertia militaris p quaȝ qs regit exercitū. Quarta politica architetonica siue regnatiua vel legis positiua p quā qs regit ciuitatē vel regnū. Quinta politica. s. simpliciter dcā subditoꝝ p quaȝ bñ se hñt ad conseruationē policie bene ordinate de q̇b9. 6 Ethicorum. ꝛ. 3. Politicoꝝ.

3 Que opponūtur prudēcie. R. imprudētia q̄ qdem pōt dici pcm̄ generale p pticipationē ingr̄tū. s. in quolibet pcō ē defect9 in aliquo actu rōis dirigētis. ꝛ iō ſm pcā circa q̄ ē tale peccatuȝ erit. hēt ēt imprudētia sub se spēs. s. ꝓcipitacio qua aliqs p impetū passionis vel volūtatis fertur ad aliqd agēdū ptransitis medijs p que oȝ ordinate descēdē r̄cta ꝯsiliando. Que media sūt memoria ꝓteritoꝝ. Intelligētia pñtium. Solercia in ꝯsiderando futuros euēt9. Rō ꝯferēs vnū cū alio. Et docilitas p quaȝ qs acgescit aliorum sñijs. Hēt ēt temeritatē q̄ ē ꝯtēptus regule dirigētis. vnde temere dicuntur illa fieri que ratione non reguntur ex contēptu regule dirigēt. Hēt ꝛ icōsiderationē qua i recte iudicando ꝺficit. Est ꝛ īꝯstantia q̄ deficit i ꝓcipiēdo. Est ꝛ negligētia q̄ ē p ꝺfcm̄ volūtatꝭ ꝛ ē ꝓpe i actus iterioris ꝺfectu ad quē ptinet electio. Est ꝛ pigricia ꝛ torpor

de q̃bus.§.Et qñ p̃dicta sint peccatū mortale.dicas ꝙ solū qñ sūt ꝯ aliqḋ necessarium ad salutē qḋ p̃cipitur.l'qḋ ē ꝓhibitum. alias cōiter sunt peccata venialia.

4 Que sūt vitia q̄ silitudiem hñt cū prudētia.℞.ꝙ sūt q̄tuoꝛ. Primū ē prudētia carnis iq̄tū studiū rōis oꝛdiat ad finē q̄ nō ē verē bonº.ꝛ qdē si suatur ſm absolutā rōem ita ꝙ in cura carnis aut mūdanoꝝ finis totiº vite sit.sic ē peccatū moꝛtale.q: ꝑ h̄ auertitur.hō totalr̃ a deo.cū īpossibile sit ēe plures vltios fiēs.ꝛ de hac dr̃ ad Ro.8. Prudentia carnis inimica est deo.Si aūt sumat ſm rōēȝ pticularis prudentie.sic est peccatū veniale.q: sic affectio ad aliqḋ delectabile carnis vel mundi inoꝛdinata sine auersione a deo est peccatū veniale:sic ē studiū ad illā.Silr̃ dic de prudentia seculi.Si vo q̄s curā carnis in finē oꝛdinat honestū. puta comestionē ad carnis sustentatiōem vt deo seruiat.sic nō erit prudētia carnis. Similiter nec prudentia seculi.qñ vtitur rebº mondi ad finē honestū.vide de hoc Tho. 22.q.59.Secundū est astutia.Tertiū dolus Quartū fraus.ꝛ lȝ hec tria ꝯuemāt inq̄tū q̄s p vias nō veras ꝛ silatas vult ꝯseq aliquē finē.Tñ differunt inter se.q: ad astutiā ptinet excogitatio hºmōi viarū.Ad doluȝ ꝛ fraudē vero ptinet.ꝓpe executio opis.lȝ dolº ꝯsistit i v̄bis ꝛ fcīs.fraus vo.ꝓpe i fcīs.

Pubes q̄s dicatur.hēs.20 q.1.§.cū ergo.ꝛ.q 2.c.si i qualȝ.ꝛ de despō.ipu.c.pubes.ibi dr̃ pubēs sūt vocati a pube.i.a pudentia coꝛpoꝛis.q: hec loca ꝑ̄mo lanugieȝ ducūt.ꝛ hodie dic ꝙ est masculus.14.annoꝝ ꝛ femina.12.vt.s. Impubes

Publicum dr̃ dupl'r ꝫ Pa.i.c.ex liaꝝ.ꝺ tē.oz.vide Notoriū.ꝛ.s. Occultuȝ

Pudicus dȝ ēē sacerdos vt v̄bis ꝛ moribº pudoꝛē idesinēter exhibeat. 43.di.§.i.

Pudicicia ē ai v̄tº qua q̄s verecūdatur ꝺ actibº de q̄bºhoies magis verecūdātur.vt sūt actº venerei.ſm Augu.14.ꝺ ciui. dei.comiteq3 hȝ foꝛtitudinē vt potiº quelȝ mala tolleret q̄ȝ malo consentire decernat. 32.q.5.ita ne.

Punitō nō dȝ ēē sine cā. lȝ aliñ sñ culpa.de re. iur.sine culpa.li.6.de quo vide.s. Coꝛrectō.ꝛ Pena.ꝛ vbi debet pūiri.vide.s. Pena.§.24.cum sequenti.

Purgatō q̄druplex.Alia ipn̄al'.s.a peccatis.ꝛ hec fit p baptiū ꝛ pniaȝ.de ꝯse.di.4. nō pōt.Et p sacroꝝ receptiōem.de ꝯse.di.2 cū oē.Et p fidei feruoꝛē.15.q.vlti.c.vlti. de coha.cle.ꝛ mu.c.vr̃a.Et p quelȝ opa pietatis.22.q.2.si quelȝ.Alia dr̃ ignis purgatorij.de qua.ı̄. Purgatoꝛiū.Alia dr̃ vlgaris q̄.a vulgo ē inuenta.ꝛ hec fit cū ferro candēte. aqua feruēti.Aut cū duello.ꝛ si euaserit illesus sit imunis.ꝛ hec ꝓhibetur sub pena moꝛtalis peccati.2.q.5.mēnam.ꝛ.c. ꝯsuluisti.ꝛ de purga.vul.p totū.q: ē ꝯ id ꝺ vtronomi.6.Nō tēptabis dn̄m.Alia dr̃ canonica a iure canonico inuenta.ꝛ hec fit p iuramtū pstatōem coꝛā suo iudice.ꝛ illis apud quos infamatus est sic iurando sup euangelia.ꝙ tale crimē nō cōmisit sup quo ē infamatº.nec ad id opaȝ dedit.ꝛ hºmōi. ꝛ dȝ hēre tot ꝯpurgatores quot indicenti purgatōem canonicā videbitur atēta enōmitate criminis.q̄ sint bone opiōnis. ꝛ non sit verisilē eos piurare.ꝛ q̄ eiº ꝯuersatōēȝ sciant.ꝛ sint eiuſdē oꝛdis si est possibile q̄ simul iurēt ꝙ credūt eū verū iurasse.l'ꝙ bonū exhibuit iuramtū.hec ꝓbantur.de purgatione canonica p totum.

Qñ dȝ indici canōica purgatio.℞.ꝙ qñ apud iudicē suū q̄s ē infamatº. ꝛ infamia publica laboꝛat.ꝛ apud graues ꝛ bonos viros. ꝛ nō sit oꝛta ab inimicis.tūc iudex dȝ p̃figere terminū. vt si q̄s vult accusare ꝯpareat.ꝛ si accusatoꝛ appet audiat canōice.Si vero ñ appet ꝛ infamia mala crebꝛescit.tūc ꝓcedat iudex ad inq̄sitōem.ꝛ si nullus appet ēt denūciatoꝛ nec ꝯuincit.tē ꝯpellatē ad purgatōem canonicā.h̄ nō.Io.2 q.5.p̃sb̃r.ꝛ p totū.ꝛ de purga.cano.p totū p doc.

2 Sȝ nūqd iudex ex sola suspitiōe poterit purgatōem canōicā indicē.℞.ꝙ si isamia ñ laboꝛat vt dixi ñ poterit.nisi foꝛte fuerit accusatº.3.q.2.placuit.Añ nō. ꝙ verisilis suspicio sufficit ad idicēdā purgatōem p̃dcāȝ lȝ nō sit ifamatº.lȝ temeraria suspitō repellitur extra.eo.c.si quis de gradu.2.q.1.c.1. Violenta aūt sufficit ad sniam.32.q.1.dixit. nō.Archi.2.q.5.oibº.Inno.ꝛ Hosti.in.d c.si q̄s de gradu.Limita hoc.vt.s. Presūptio pꝛimo.verū in leuibus.

3 Vtꝝ ad dictū vniº mlr̃is sit idicēda.℞.ꝙ sic si ifamia ex hoc apō graues resultat.c. significasti.de adul.

4 Que pena deficiētis i purgatiōe.℞.ꝙ si

accuset ꝛ indicatur sibi purgatio si deficit. punieẗ ac si fuisset conuict⁹. de simo. c. de h Si vero p modū inq̄sitōis agatur. aut denūciatōis pena erit arbitraria. vt nō. Go. Hostꝫ. et Pa. in. c. accedens. de accu. Silꝫ dic φ si ñ pcessit aliqs mod⁹ agendi. neqꝫ p accusatōem. inq̄sitōem. aut denunciatōnē. sed solū pp infamiā iudex indicit purgatōem. tunc silꝫ si deficit punitur ex ordināria. ꝛ est casus. c. significasti. de adul. Et sic cū intellige. Et aduerte qꝛ dicit Inno. φ cū iudex hoc casu pcedat ex psūptiōe φ debet multū tēpare sniaꝫ. vt nō. in. c. afferte de psump.

P Urgatoriū est pena grauissima. minor tñ φ̄ infernalis. vt pꝫ. 25. di. §. qualis. de pe. di. 7. c. fi.
Qui sunt qui purgant. R. φ illi q moriuntur in caritate. q tñ nō satisfecerunt p eorū peccatis in hac vita. 25. di. c. qualis. ꝛ. c. se.
2 Quō iuuantur aie defunctoꝝ vide. ĩ. Suffragia p totum.

P Urificatō p⁹ ptū mlieꝝ ñ ē necessaria vñ si voluerit itrare ecclāꝫ vt gr̄as agant. ñ peccant. Si tñ ex veneratōe aliq̄ꝫdiu voluerint abstinere deuotio earū nō est phibēda. de purga. post par. c. vnico.

P Usillanimitas opponitur magnanimitati p defectū qꝛ deficit pusilanimis a pportōe sue potētie. dū recusat in illud tendere. qd ē cōmensuratū sue potentie. ꝛ sic est peccatū. ꝛ tale qualis est obligatio ad illud in qd tendē recusat. sine sit pceptū. siue sit phitio. Sec⁹ si sit circa ɔsilia. vt intrandi religionem. audiendi cōfessiones. vel pdicandi. qb⁹ ex offō ñ incōbit de necessitate. qꝛ sic est peccatū veniale. hec ex Tho. 22. q. 133. et est filia accidie

Q Uadragesima qñ ꝛ quō fuit istituta. nō. in. c. quadragesima. de ɔse. di. 5. vbi dr̄ φ a xp̄o fuit instituta. ꝛ vt decimā annoꝝ deo reddamus. Qñ ē incipiēda. ꝛ a qb⁹ abstinēdum. ꝛ qua hora comedendū. vide. s̄. Ieiuniū.

Q Uarta falcidia l' trebelliāica. vid. ltia. Quarta funeral'. vide Canōica portio.

Q Uestuarij dicūt q discurrunt p ecleosis q nullo mō recipi debent. nisi r̄as lr̄as. aut aplicas. aut diocesāi ostendāt. ꝛ ponitur forma lr̄aꝝ. in. c. cū ex eo. de pe. ꝛ re. 2 si hñt lr̄as aplicas ñ debēt acceptari. nisi p⁹sit p epꝫ exaiati. Cle. abusiōib⁹ d pe. ꝛ re.

1 Et φ tales q̄stores sint pmittēdi pdicare R. φ nō. nisi solūmō qd in lr̄is ɔtinet pplo pponere. vt in. d. c. cū ex eo. ꝛ de here. vt offiñ. li. 6. ꝛ. d. Cle. abusionibus.

2 Quid si ɔtinetur in eoꝝ lr̄is φ i locis religiosis honeste ꝛ caritatiue recipiant. ꝛ φ fideles ad eoꝝ exortatōem ɔuocent. R. φ nihilominus clerici. ꝛ rectores ecclarū nō tenentur inuiti pdicta facere. qꝛ tales lr̄e φ̄tū ad h⁹mōi ɔuocatōes sunt reuocate ipso iure. vt hētur in extrauaganti Cle. 4.

3 Quō nō debēt in tabernis: aut alijs locis incōgruis manere. aut inutiles expensas facere. aut hitū false religionis portare. aut indulgentias l' alia mendatiosa pponē. hñtur i. d. Cle. abusionib⁹. ꝛ. d. c. cū ex eo.

4 Sꝫ nūqd si publice delinquant. tales poterunt ab ordinarijs puniri. R. φ sic. lꝫ sint exēpti. de puil. c. tuarum.

Q Uestus dr̄ oē qd ex opa cuiuscunqꝫ descēdit. ff. p socio. l. q̄st⁹ glo. i. lucrū

R Ancor est displicētia ɔtra aliquē pp quā desiderat vel querit qs malū alteri. ꝛ est filia accidie qñ pcedit ɔtra aliquē. co φ iducit eū ad bñ opādū. Aliā filia ire et ē peccatū mortale. si malū qd alteri qrit l' optat. ē qd alicui⁹ importantie ꝛ cū dliberatōe voluntatis. vt elicio a Tho. 22. q. 35. Limita tñ vt. s̄. Odium.

R Atio hꝫ triplicē gdū i hoie sꝫ phm pmo ethicoꝝ Prius ē añ ɔpletū septēniū. vbi ñ itelligit nec p se. nec ab alio cape pōt. ꝛ id illo tpe nllū ɔtractū ē. apt⁹. Scd⁹ grad⁹ ē cū ab alijs cape pōt lꝫ ipfecte. sed ipē p se ñ sufficit ad itelligeñ. ꝛ istud ē i fine pmi sepτēnij regl'r. ꝛ tc pōt pmittere aliqua ad q̄ natura icliat nō tñ cū obligatōe ppetua. Terti⁹ ē qñ ab alio cape pōt ꝛ p se ipm cōsiderat. ꝛ istd ē in āno pubertatis. ꝛ tc pōt se obligar quo ad psonā. s. ad votū religionis. mrimōiuꝫ. ꝛ h⁹mōi. sed quo ad exteriora ñ. nisi i fi. 25 ānoꝝ. Rō finalis ē aia legis. vide Lex. §. 4. Et quō cognoscatur qñ rō ē finalis vel impulsiua. vide. s̄. Causa.

R Atiocinia sunt redditiones rōnuꝫ ad quas qs obligatur ex admistratiōe rei publice l' pnate. Ad sūt qdā rōcinia publica. qb⁹ obligantur officiales curie. ex admi

nistratõe aliq̃ꝝ ad rẽ publicã ptinẽtiũ. vt. C. de epi. ꝛ cle. l. officiales. Quedã dicũt puata qb⁹ obligãtur hoies ex administratõe reꝝ puataꝝ. vt tutores. curatores. actores. pcuratores. executores. ex. ḋ obli. ad rõ. c. vno

i Utꝝ obligat⁹ ad rõcinia possit ordiari. R. ꝙ p⁹ dimissioné administratõis si ẽ obligat⁹ rei publice ex administratõe pmoueri ñ põt añ reddita rõcinia. c. pref a. 50. di. sec⁹ si eẽt obligat⁹ ex mutuo vl' alia cã. l. rescripto. ff. ḋ mu. ꝛ ho. C. ḋ epi. ꝛ cle. l. q̃sqs emersis. Si vero est obligat⁹ psone puate. tc̃ si tenet de dolo ꝛ fraude ꝛ constat. repellitur. Si vero cõstare nõ põt. vel tenetur ex alia culpa. sic põt pmoueri. In offõ aũt administratõis exñs an possit pmoueri. Mihi placet opi. Inno. in. d. c. vnico. vbi dicit ꝙ si quis gerat tutellam vel curã legitimã. vel necessariã a legibus sibi impositã. vel ẽt suscipiat. aut miserabiliũ psonaꝝ. aut ecclesie pcuratões. seu administratiões. ꝛ maxime cuꝫ licentia epi ꝙ non impeditur ordinari. cuꝫ possit talia suscipere ẽt ordinatus. alias aute phibetur. 51. di. per totũ. ꝛ. d. l. officiales

2 Sed nunqd magister scolarium. vel alius famulus q iurauit p annum seruire poterit religioneꝫ intrare. R. ꝙ sic fm Hugo. 53. di. c. legẽ. lꝫ dicat ꝙ nemini consuleret. Hosti. dicit ꝙ tutius est implere qḋ iurauit. nisi obtineat licentiã. quã si non vult dare poterit intrare auctoritate. c. puenit el. 2. de iure iur. Addo ꝙ ẽt liceret qñ immineret sibi periculũ mortalis peccati.

3 Utrum obligatus cã pignoris possit pmoueri. R. fm Hosti. ꝙ non ante redditã rõeꝫ ar. c. significante. ꝛ. c. cũ contra. de pigno.

4 Utrum filius vsurarij possit pmoueri. R. fm Hosti. ꝙ non si succedat. nisi clamores pr̃is emendet. vel hereditatem repudiet. c. tua nos. de vsu.

RAptor pprie dr̃ qui rapit res imobiles. Predo vero res mobiles. Uñ rapina dr̃ in rebus imobilibus. Depdatio vero in mobilibus ꝛ se mouentibus. vt animalib⁹. ꝛ h⁹ modi fm Io. An. quem sequitur Pa. in. c. i. de rapto. q̃uis vt plurimũ equoce sumãt Et fit rapina cũ qs publice ꝛ violenter rapit. vt in. c. pẽale. 14. q. 5. de hoc vide Insti. ḋ vi bono. rap. post pncipiũ. ꝛ ẽ graui⁹ peccatũ q̃ꝫ furtũ. vt in. d. c. penale.

1 Utrũ raptores largo mõ p quibuscunqꝫ publice ꝛ violenter res alienas depdantibus tã mobiles q̃ꝫ imobiles possint recipi ad confessionem. nisi restituant rapta. l' que combusserunt. destruxerunt. depopulauerunt. aut alio mõ damnificauerunt pximũ sicut tenentur. l. duobus. §. si q̃s iurauerit. ff. de iure iuř. ꝛ. l. cũ te ñ soluꝫ. C. qḋ me. cã R. tex. in. c. sup eo. de rapto. sic. ꝙ quicũqꝫ surrexerit in rapinam siue ecclesiarum violatõeꝫ ꝛ manifeste fuerit dephẽsus. nisi prius ablata restituat si poterit. vel emendãdi plenã securitatem fecerit: pnie bñficium ei penitus denegetur. Si vero vsqꝫ ad obitũ in contumacia sua durauerit. ꝛ in extremis positus remediũ penitẽtie postulauerit humiliter. si emendatõem. vel emendandi securitatem pstiterit ei penitentia. ꝛ ecclesiastica sepultura concedatur. Qui auteꝫ in sanitate obstinata mente non emendauerit. ꝛ in morte securitatem pstare non poterit. si de peccato contritus fuerit: viaticum nõ denegetur. ꝛ sic nec confessio ꝛ absolutio. sꝫ tamen nullus clericorum sepulture eius intersit. nec eius elemosinam psumat accipere. lꝫ sit sepeliendus in cimiterio. Et quicũqꝫ clericus l' psbiter ꝯfecerit. deꝫ deponi ab ordie irrecuperabiliter. s. sine dispensatõe ꝛ beneficio carere ecclesiastico. hec in. d. c super eo. Si vero non sunt manifesti poterunt recipi ad confessionem. sicut alij peccatores fm abbatem. in. d. c. super eo. ꝛ ẽt licet essent manifesti. si tamen moniti nunq̃ fuerũt fm Hosti. in. d. c. super eo. dũmodo sint dispositi restituere vt tenentur.

2 Quid de raptoribus depredantibus romipetas. Uide supra Excomunicatio. 5. casu. 29.

3 Utrum raptor virginis sit puniendus pena. l. vnice. C. de raptu vir. R. Pa. in. c. cũ causa. de rapto. ꝙ si precessit tractatus determinatus de matrimonio ꝛ ob hanc causam abducit non cõmittitur pena de iure canonico. cui stamus in hoc. Si vero pdictus tractatus. non precessit etiam si puella fuit voluntaria cõmittitur pena. 27. q. vltĩa lex illa. ar. 36. q. prima. §. ex hac in fi. ꝛ obligatur ad restitutõnem. non soluꝫ subtracti sed etiam lucri. qḋ habuisset ille sub cui⁹ potestate erat secundum dominum Io. de platea. Insti. de actio. que ex delic. nascun. §. in triduum

RApina fit Prio in naufragijs. Secũdo i pedagijs. Tertio in questij. talijs. ꝛ similibus. Quarto in bello. Quinto in extorsionibus officialium plus debito.

1 Utrum dñs agri vel territorij teneatur de rapina in eo facta. Rñdit. Pa. in. c. licet

de resti. spo. ꝙ si fuit sciēs ⁊ potuit ꝓhiberꝫ
⁊ ñ ꝓhibuit sic tenet. l. i. C. ð fal. mo: Secꝰ
si ñ potuit ꝓhibere. l. i. §. is aūt. ff. si fa. fur.
se. di. Et idē dic de villa ⁊ castro. ⁊ hec est
cōis opi. s3. Bar. in. l. ne qd. ff. de incē. rui.
⁊ nau. Ciuiliter tñ tenet ñ crialiter s3 pdcōs

Sȝ nūqd stabit iuramēto sup quātitate re-
rū amissarꝫ robato. R. cōiter tenent legiste i
l. si qñ. C. vñ vi. ⁊ Pa. in. c. sup eo. de hijs
q̄ vi. ꝙ vbi q̄s ꝯuenit ex dolo alterius nō
admittitur probatio per iuramentum in li
tem. Sed qñ ꝯuenitur ð dolo suo sic crede
tur eiꝰ iuramēto. ppea dicit Inno. in. d. c. su
p eo. ꝙ. d. c. hēbit locū in q̄lȝ vi cōpulsiua.
ablatiua. expulsiua. turbatiua. ⁊ īgetatiua
Ex quo infertur ꝙ si ꝓbo furtū uel rapinā
ꝯ raptorē stabit iuramento meo de q̄ntitate
rapta. Et nō. ꝙ furtū l' rapina ꝓbatur p so
cios familiares. ⁊ huiusmodi

Ratihabitō vide sup. Consēsus §. 4.

Recōciliatio ecclesie. vide Cōsecratio.

Recōpēsatio vide Cōpēsatio.

Recusari pōt iudex delegatꝰ ex multis cāis
nō. Pa. in. c. accedēs. vt lite ñ ꝯte. Primo
q2 ꝯsāguineꝰ aduersarij. Scōo q2 ꝯmēsal'
ipiꝰ. Tertio q2 oriundꝰ de eiꝰ terra. idē ð di
strictu. Quarto qñ ñ pōt hr̄i accessus ad iu
dicē: nisi p terrā inimicorꝫ. Quinto qñ loq
tur i aure ⁊ familiariter cū aduersario. Se
xto qñ in alia cā litigabat cū eo. Istud nō.
Pa. in. c. i. de iudi. Septio qñ est impitus.
⁊ hȝ assessorē suspectū ibidē Pa.

Utrꝫ ꝓtestatio de ñ acceptando eū tollat p
ꝯriū factū. R. Pa. in. c. vnico. de litis ꝯte.
ꝙ ñ. nisi factū ꝯriū tollat ꝓtestatōem pp in
tellectū aliū intermediatū. vbi gr̄a. Inter-
rogatur an vā sunt q̄ ꝯtinent i libello. R. re
us. Rñdebo cū ꝓtestatōe ꝙ ñ itēdo ꝯtesta
ri litē p hāc rñsionē. ⁊ sic rñdet ñ ꝯtestat p
istud factū ꝯriū. Secꝰ si hijs dictis diceret
iudex ñ admitto hanc ꝓtestatōē3. ⁊ postea
ipe reꝰ rñderet sine ꝓtestatōe repetita ad li
bellū. tale factū ꝯriū tollēt ꝓtestatōem. ⁊ lis
eēt ꝯtestata. Secꝰ si iterꝫ repetēt ⁊ ego ꝓte
stor nolle ꝯtestari litē. q2 nihil mediū iuēit
ꝓ hoc facit Cle. vnica. de dolo. ⁊ qō dī de
ꝯsti. c. cū. M. ⁊. l. vbi repugnantia. ff. ð re.
iur. ⁊ in. c. solicitudinē. de appel. vel dic s3
Bar. in. l. vnica. C. de litis ꝯte. ꝙ qñ ꝓtesta
tio respicit vnū ⁊ factū aliud. vt puta in litis
contestatione ex qua oritur quasi contractꝰ
⁊ in rñsione ex qua nō oritur quasi contra
ctus. ⁊ sic sunt diuersa. tunc p factū ꝯriū ñ
tollitur. Sȝ qñ cōcernunt vnū. ꝓtestatio ⁊
factū. vt puta: q2 rñdet ⁊ ꝓtestatur ꝙ aio nō
rñdendi. tunc tollitur talis ꝓtestatio p ꝯriū
factū. q2 cōcernit idē factū. Uel dic s3 Pa.
in. d. c. cum. M. ꝙ qñ protestatio fit in de
pendentibus a mera voluntate ꝓtestantis.
valet ꝓtestatio. vt si dicat nolle aliud dicere
ꝯ fidē. ⁊ pꝰmodū dicit. ꝓtestatio defendit
eū. 24. q. i. hec est fides. Si vero dependet a
voluntate ꝓtestantis ⁊ alteriꝰ si alter cōsētit
valet. c. cuāna. ⁊ qō ibi nō. de elec. ⁊. c. fi. ð
ꝯdi. appo. Si vō ñ consentit. nec est iusta
cā ꝓtestandi ñ valet. Secꝰ si subesset iusta
cā. puta metꝰ l' vis. puta vis ꝯhā. alr̄ iterficies
me. ꝓtestō ꝙ qcqd dicā facio aio ñ ꝯhēdi
⁊ v3. 31. q. 2. lotariꝰ Silr̄ qñ iudex ðlegatꝰ ñ
ꝯsētit rcusatōi. ⁊ si ñ ꝯpeo excōicabit ð scō
cōpeo cū ꝓtestatōe de ñ cōsentiendo i ipm
v3 nec cōpicio ꝑiudicat. Aduerte tñ ꝙ ꝓte
statio d3 ꝑcedere actū sup quo fit. vt. ff. de
concubi. l. in concubinatu

Regularis dr̄ q ad viuē dū regl' est
astrictus. siue sit monacus siue canonicus
regularis. ð sta. mo. c. ꝙ dei timorē. siue sit
clericus siue sit laicus. lȝ laicꝰ non possit re
cipi in canonicū. vt in. c. 2. de insti. tñ pōt
recipi in conuersū. de elec. c. cū ex eo. li. 6.

Religiosus dr̄ tripliciter. Prio lar-
gissime. ⁊ sic ē q̄lȝ xp̄ianus. vñ in
c. ꝑ huāni. de hoi. li. 6. dr̄ xp̄ana religio.
Secundo large. ⁊ sic ꝯphendit oēs cleri-
cos seculares. ⁊ oēm xp̄anū honeste viuē
tē. Nā in eo ꝙ deo ipēdit debitā religionē
pōt dici religiosus. ⁊ sic seqtur. i. q. i. c. nul
lus el. 2. ⁊. 33. q. 5. qō deo. ar. de voto ex
multa. vbi de hoc. Tertio accipitur ꝓp̄e. ⁊
sic religiosus est q ꝓfessionē fecit alicui de
religionibꝰ approbatis p sedē applicā. de
voto. c. ꝙ voti. §. p̄nti. li. 6. ⁊ talis ꝓp̄e dr̄
religiosus. Et religiones approbate sūt q̄-
tuor. Prima Basilij. Secunda Bñdicti.
Tertia Augusti. Quarta Beati Francisci.
vt nō. Laudu. in Cle. q2 regulares. de sup
plen. ne. ꝑ. Sub istis militant oēs ꝓp̄e reli
giosi. exceptis cartusiēsibꝰ q hñt sua statuta.

Utrū dispositio odiosa cōcepta erga re
gulares seu religiosos extendatur ad fr̄es
de tertio ordine beati Francisci. ⁊ hꝰmodi
R. Pa. in R'ica de regu. ꝙ ñ q2 tales ꝓp̄e

ñ dinut religiosi. vñ poti⁹ coȝũ regula est
qdá modus vñ viuendi. lȝ sit approbat⁹ p
papá. ⁊ ió solũ cóphenderet illos q tria vota
substátialia ꝓmiserunt in religióe appro
bata. fm Jo. An. in glo. i. ⁊. 2. Cle. pme. de
decis. Et hoc verũ. nisi addat aliud. puta q
cunqȝ religiosi. Ná tunc ét cóphenderent
hospitalarij ierosomitani q nó pñt cótrahe
re mñimoniũ ⁊ ꝓmittunt obiam supiori. ⁊
nó pñt retrocedere ab illo statu. nó tñ com-
phenderentur alij hospitalarij q vtunt mñi
monio. lȝ portent certũ hitũ. qȝ nó sunt reli
giosi. nec stricto. nec largo mó. In fauora-
bilibus vero hñ cóphendũtur pñti fres. qȝ
largo mó videntur sub regula róe ꝓmissio
nis facte supiori eorum.

2 Quid de inuenientibus nouũ ordiné. R.
q non sunt religiosi. nisi a papa expsse ap-
probentur. qȝ cũ sit phitum nouuȝ ordiné
vel religionem inuenire. vt in. c. religionuȝ
de reli. domi. li. 6. Jó nó religiosi. sed poti
us irreligiosi sunt censendi tales. ⁊ hodie
sũt excóicati ipo facto p extrauagante Jo.
22. que icipit. Sácta romana. Recitat Pa.
in. c. fi. de reli. domi.

3 Religio beghinarum reprobatur ⁊ oés
eá sectantes sunt excóicati ipso facto. ac re
ligiosi dantes eis auxiliũ. consiliũ. vel fa-
uoré i pfato bighiatu. Cle. i. de reli. domi.
Et nó q sorores tertij ordinis. S. Franci-
sci nó sunt ille beghine vt nó. glo. ibidé. cũ
héant regľam approbatá a sede aplica. ⁊
multomin⁹ sorores sancte Clare.

4 Quis pót effici religiosus. R. q quil. q
nó hȝ aliquá de infrascriptis. 8. ꝯditóibus
quarum pma est etas imatura. de quo dic.
vt. s. Nouicius. §. i.

5 Secunda fuilis ꝯditio. Seruus qpe sine
ꝯsensu dñi nó pót intrare religioné. ar. 54.
di. c. nullus epoꝝ. Prescribitur tñ triénio
a religione que hoc ignorat. si dñs scit ⁊ ñ
repetit. 17. q. 2. si qs incognitus. Iste tñ si re
petatur a dño religiosus erit fm Hug. ibi-
dé. ar. 27. q. i. de viduis. ⁊ religioni tenebi
tur q̃tũ in ipo est. ⁊ si manumittetur ñ pos
set ꝯtrahere. Nec ob. c. qdá. de ꝯuer. ꝯiu.
qȝ ille q hȝ vxoré ñ pót obseruare castitateȝ
ea in vita. ⁊ sic religiosus eé non pót. sȝ ser
uus sic. qȝ ñ reqritur corp⁹ liberũ vt sit mo
nacus. cũ in domo ꝓpria quis possit eé re-
ligiosus. d. c. de viduis.

6 Tertia debitorũ obligatio. qui. n. dȝ alqd
alteri. nó pót illud licite ptermittere vt reli-
gioné igrediatur. 53. di. c. generaľ. Si tñ sit
debitũ pecunie. vľ talis debitor non hȝ vñ

satisfaciat. tũc faciat quod pót. s. cedat bóis
suis creditori ⁊ sufficit. pp pecuniá. n. non
obligatur psona liberi hominis. sȝ tñ ad
recópensam. Vñ lȝ ei rebus suis exhibitis re
religioné ingredi. nec tenetur in seculo réa
nere vt ꝓcuret vñ soluat debitũ. ñ mó ex ȝe
lo dei ⁊ feruóe caritatis hoc faciat. qȝ spũs
sancti auctoritate hoc facit cui nemo pót re
sistere. 19. q. 2. due. de regela. lȝ. Si tñ móa-
steriũ quod ingreditur aliqd acqreret per
successioné hereditariá. vel p donationeȝ.
aut legatũ róe ipsius solum. sic tenetur satis
facere q̃tũ se illud extendit quod hñt ei⁹
occasióe solũmó. ar. c. si qua mulier. 19. q. 3

7 Utrum talis teneatur in religione labo-
rare vt creditoribus soluat. R. qdá tenét q
sic. Sed contrariũ credo cũ ex toto sit reli
gioni subiectus ita q non est moméntum in
quo a plato nó possit occupari. ⁊ non héat
velle nec nolle. c. si religiosus. de elec. li. 6.
Jté si stetisset in seculo ⁊ cessisset bonis nó
teneretur laborare vt satisfaceret fm Pe.
de pal. in. 4. di. 38. Ergo cũ ex ꝓfessione ce
dat bonis. pȝ q nó tenetur laborare vt sa-
tisfaciat. posset tñ platus cũ ꝯsési monaste-
rij hoc ei concedere. aľ non.

8 Quid si talis ét cũ iuramento ad tale ó
bitum erat astrictus. R. idé p oia dicendũ.
ar. c. lȝ. de regula.

9 Quid si ꝓmisisset talis opari manib⁹ vt
satisfaceret. R. fm Pe. d pal. vbi. s. q hoc
non obstante poterit religioné intrare. sed
si bona sua sufficiunt satisfaciat ei ad inter-
esse. ⁊ sic dic de eo qui accepit vxoreȝ que
patitur aliquod interesse ex hoc q dȝ ei sa
tisfacere. si hȝ aliqua fm eundé Pe.

10 Quarta rócinioꝝ detentio. Vñ obligat⁹
ad rócinia intrare ñ pót. 53. di. c. legé. Et h
verũ in obligatis ppetuo. In alijs aũt sec⁹
lȝ honestũ sit q pus se expediant. Ex quo
pȝ fm Gofre. q potás qui iurauit regimé
ciuitatis p annũ. magister scolarũ qui simi
liter iurauit legere p annũ ⁊ h⁹modi pñt i
trare religionem auctoritate. c. puenit el. 2.
de iur iur. vide. s. Rócinie. de hoc. §. i. ⁊. 2

11 Quinta est pñna subuentio. Et vt scias si
pót filius intrare religioné. dimisso pre cui
tenetur subuenire. Exo. 20. nó. fm Alex. i.
3. pte sũ. q si parentibus nris. obsega nra
necessaria sunt. ita q sine ipis sustentari nó
pñt. tunc non lȝ religioné intrare. si mó ta-
lia obsequia non inducunt nos ad aliquid
agendum quod sit contra deuȝ. ⁊ sic cótra
riuȝ consulétes pharisei increpantur a dño
Math. 15. ⁊ sic fm doc. intellige illud. c. si

quí.30.di.Si vero eis non põt fuire.l'õbi ta obsequia exhibere sine ꝓprie salutis dis pendio.tunc necessitudini generis diuine ꝛligionis pietas aufertur.vt dicit Ambro. sup Lu. ꝛ sic poterit intrare ipis dimissis. Et sic loquitur Jero.in epl'a ad eliodoꝛuz ꝙ solũ genus pietatis est in hac pte eẽ cru delem.ꝛ Saluatoꝛ Lu.14. Si qs vẽit ad me ꝛ nõ odit.Si aũt nõ sunt in tali necessi tate.sic filius ipis ẽt inuitis põt intrare.ẽt si cũ eis possit sine dispendio ꝓprie salutis ꝑ manere.ꝓbatur i.c.i.ꝛ.2.20.q.2. Addit ĩñ Tho.in.3.quol.q.6.ꝙ nõ solũ ꝓ indigen- tia maxia.sed ẽt ꝓ mediocri parentũ.puta q2 posset viueꝛ sed tñ cũ notabili iactura ꝛ detrimento sui status ꝛ ꝯditõnis sue.puta q2 opoꝛtebit eũ mendicare. vel alijs fuire cũ maxia indecentia sui status dimittendus est ingressus religionis.ẽt si ex voto hẽret. ꝛ placet qñ põt sine ꝑiculo salutis h facere

12 Sexta est dignitatis astrictio.vt sunt epi. ꝛ alij superioꝛes. qui sine licentia pape ñ pñt intrare.c.lz.ð regula. Inferioꝛes vero epis pñt ẽt inuitis suis epis.vt.19.q.2.due. sicut sunt decani.prepositi. archidiaconi. archipꝛesbiteri.curati. ꝛ oẽs alij inferiões epis. Beneficiũ tñ eoꝝ alteri ñ dz ꝯferri:nisi expsse vel tacite ꝓfessi fuerint.vel appue- erit ꝙ absolute voluerint vitã mutare.c.bñ ficiũ.de regula.li.6.debent tñ petere licẽti- am.ꝗuis nõ obtineant.vt in.d.c.licet.

13 Sed cuius erunt fructus bñficij añ ꝓfessi onẽ.℞.ꝙ dz assignari debita poꝛtio ipoꝛũ fructuũ alicui q fuiat ꝓ ipso.vt in.d.c.bñfi ciũ.reliquũ vero erit ipius vt nõ sit onero- sus monasterio qð intrauit tpꝛ ꝓbationis. 16.q.6.§ de lapsis.q2 nec ꝓpe est religiosus vt pz in.c.religioso.de sen.exco.li.6. ergo iure suo ñ dz defraudari.vt.17.q.2.cũ sald⁹ nõ.Tancre.ꝛ Bartholome⁹ brixi.ꝛ inte- rim remanet canonic⁹ curatus vel decan⁹ sicut pus erat.nec bñficiũ vacat.

14 Septia.mꝛimõij obligatõ.s.p⁹ cõsuma- tõem.nam tunc ñ põt religionẽ intrare.ni- si fm ꝙ dico Mꝛimoniũ.4.intellige ẽt si copula est hita p⁹ ꝯtractũ mꝛimoniũ l'spõ- salia.Sed nõ si ante.q2 sic nõ ipediret.nec mꝛimoniũ diceretur consumatũ.ar.c.veni ens.de spon.vbi pz ꝙ copula ꝓcedẽs spõ- salia non facit mꝛimoniũ.facit.c.verũ ꝛ.c. ex publico.ꝛ.c.ex pte.de conuer.coniu.q̃ reqrunt ꝯsumatõem.ꝛ est illud qð seqꝛ nõ qð antecedit.

15 Sed qd de illo q iurauit aliquã ducere i vxoꝛẽ.nunqd poterit intrare.℞.ꝙ sic auc- toꝛitate.c.ꝑuẽit.el.2.de iure iur.ꝛ.c.cõmis sũ.de spõ.in.quo dꝛ.tutius est ei ꝛc̃.Intel- lige quo ad opionẽ.ne de facto dicatur cõ tra iuramẽtũ fecisse.nõ quo ad veritatẽ fm Ricar.in.4.dic ẽt vt.s̃.§.9.

16 Octaua.coactõnis ipositio.nam oz vt sit voluntarius.alr non tz ingressus. vt de re- gula.c.i.20.q.3.pñs. In religione aũt mio rũ vltra predicta.8.requiruntur alia.5.s'ꝙ sit coꝛpoꝛe sanus.legitie natus.nulla vulga ri infamia notatus.animo ꝓmptus.compe tẽter literatus.vel ad honestos laboꝛes ap tus. attamen si qs reciperetur deficiens in aliquo istoꝛum teneret receptio. nisi sit i.2.4.5.6.7.vel.8.que alñ reddunt recepti onem nullam.vt pz ꝑ predicta.

17 Quõ dz qs intrare. aut qua intentione. ℞.vt moꝛiaꝛ mõdo ꝛ fuiat xpo.12.q.i.c.2.

18 Utrum quilz debeat ꝛputare votũ religi onis ꝓpoꝛtionatum sue infirmitati.℞.fm Ricar.in.4.di.38.ar.6.q.i.ꝙ sic.nisi ꝑ cer tam ꝯiecturã seu expientiã sibi ꝯstaret ð cõ trario.ꝑꝑ.n.custodiã q̃ magis adhibetur religiosis ꝙ̃ secularibus. Et ꝑꝑ bona ex- empla q̃ vident ibi frequentius. Et ꝑꝑ bo na verba q̃ frequentius audiũt. Et ꝑꝑ ma ioꝛes ꝯsolatiões q̃s diuina benignitas ob fauoꝛem religionis. et ex sancta societate infundit eis efficitur eius obseruantia ꝓpõ cionata in ipsa existenti.que i ꝓpoꝛtõnata eẽt remanenti in seculo.

19 Utrum q̇s possit ꝓfiteri in aliqua religio ne ita ꝙ liceat sibi retinere sua.℞. Pa.in. c.insinuante.qui cle.vel vo.ꝙ si qs simplr vouit cũ tali ꝯditione. videtur indubio ꝙ sibi reseruauerit illa bona.vt obiarius mo nasterij.q2 verba apposita in contractu de bent intelligi fm naturam contractus.vt i.l si vno.ff.loca.ẽt in ꝓpatis verbis.vt ibidẽ in ꝓncipio.ꝛ in.d.c.insinuante fm vnum i tellectum.vt res potius valeat ꝙ̃ pereat.l. quotiens.ff.de verbo.ob.ꝛ.c.abbate.de v̄ bo.si.ꝛ sic erit ꝛligios⁹.ꝛ ꝓfata bõa hẽbit ad vsũ ꝓ necessitate sua.Idẽ dic si ꝓfitetur vt in domo sua cũ oibus bonis suis moꝛeꝛ vt nõ.Ber.Inno.ꝛ Hosti.in.d.c.insinu ante.q2 hoc nõ est contra substantiã mona cat⁹.vt qs in certo loco moꝛeꝛ.aut de certis redditibus viuat.cũ hoc possit supioꝛ con cedere.c.cũ inter.R.de elec.ꝛ si postea su- perioꝛ uelit eum ãmouere. poterit. licet non debeat nisi ex iusta cã.Si vero voluit sibi reseruare vt ꝓpñ.ita ꝙ nõ sit locus iter ꝓtatõi.ꝛ tũc si fiat reseruatio ꝑ viã ꝯditõis resolutiue l' suspensiue sic viciatur actus ꝛ

nō ꝯditio. vt in. c. si. de ꝯdi. appo. ꝛ sic non erit religiosus. Similiter si fiat ꝑ pactū. puta qꝛ dicit. aliter non intendo profiteri. nec alio mō. qꝛ hec verba habent vim conditōnis. vt dicit Bal. in aūt. ingressi. C. ꝺ sa. sā. ec. Si aūt simplr̄ ꝑ viā pacti vel modi reseruat sibi ꝓprietatē vel facultatē contrahendi sic facit transire ꝓfessionē in aliā spēm. qa vbi est pactū cōtra naturā contract⁹. ꝛ impꝓpriatis aliquatenus verbis pōt transire in aliū contractū. fit interpretatio alteri⁹ cōtractus. vt est tex. nō. in. l. vbi ita donatur. ff. de dona. cā mor. ꝛ i. l. cū manusata. ff. de cōtrahen. ēptō. ꝛ sic erit iste non religiosus ꝓprie. sed oblatus monasterio. lꝫ non i totū. ꝛ sic obligabitur ad oia preter ꝗ ad reseruata. ꝙ si verba non patiantur vt fiat trāsitus ad aliū contractū. tunc pactum inficit contractū in totū. in. l. ꝑ seruū. ff. de vsu ꝛ hita. iuncta glo. in. d. l. cū manusata.

20 Utrū intrans religionē ex cā inhonesta. puta vt eēt abbas. l meli⁹ gauderet ꝛ hui⁹ modi teneatur. lꝫ nō consequatur suā intētōem. ℞. Pa. in. c. vt clerici. de regu. ꝙ sic. qꝛ effectus est religiosus hoc ñ obstante. vt lꝫ glo. in. d. c. vt clerici. ꝛ facit bonus tex. cū glo. i. c. qꝺ interrogasti. 27. q. 2. ad materiā.

21 Quid de illo q dolo inductus est ad religionē. ℞. ꝙ nihilomin⁹ erit religiosus. de conuer. ꝯiu. c. ex pte ꝛ. c. veniens. ꝛ. c. dudū. qꝺ me. cā cum dilectus. ꝛ ibi nō. Ber. ꝛ Hosti. ꝛ Jo. 20. q. 3. c. vlti.

22 Quid de illo q timore mortis efficitur religiosus. ℞. ꝙ si timor inferatur ab hoie sic ñ est religiosus. qꝺ metus cā. platū. nec obligatur ꝑ tale votū. nisi postea ratificetur. vt i c. porrectū. ꝛ in. c. sicut nobis. ꝺ regula. Et hoc intelligo qñ talis timor infertur ab homine vt ꝓfiteatur. vel faciat tale votū. ꝛ sic loquitur. ꝛ dꝫ intelligi. d. c. platū. qꝺ me. cā Si vō metus sit casualis seu naturalis. puta infirmus. vel in mari tpr̄ tēpestatis. vel i piculo latronū. aut inimicoꝝ. sic talis metus nō īpedit qn sit obligatus religioni ꝛ voto Si mō deliberate hoc fecit. vt i dictis. c. pōrectū. ꝛ sicut nobis. qꝛ deus qñꝫ tales timores immittit vt cōuertamur. 16. q. i. reuertimini. de ꝯse. di. 4. sanctū. in aūt. vt ñ luxu. contra na. §. i. ꝛ hoc seqtur Ber. Hosti. ꝛ Pa in. d. c. sicut. Alij dicūt ꝙ si ꝗ cito ꝯualescētiam vel euasionē piculi sentit ꝯdicat. non tenet ēt i metu casuali si votū fecit. allt. c. ex transmissa. ꝛ. c. vlti. de renū. Sed melior ē opi. Ho. ꝛ Pa.

23 Utrū allectus blandicijs sit religiosus. ℞ ꝙ sic. ꝛ stare tenetur. lꝫ bona sua ꝑentib⁹ vl' heredib⁹ remanere debeant ñ monasterio allicienti. vt. 20. q. 3. ꝯstituit.

24 Quō aūt debeat ꝓfiteri. vide. s. Professio in pn̄. Et quō tacite inducitur. s. Nouicius. §. 12. Et aduerte ꝙ tunc dr̄ ꝓprie q̇s intrare religionē ꝛ effici religiosus cū ꝓfitet tacite vel expsse. qꝛ verba sūt cuꝫ effectu accipienda.

Ad que obligatur religiosus. ℞. ꝙ ad obseruantiā illi⁹ regule quā ꝓfessus est. nisi i casu. c. nō solū. de regu. li. 6. l' qñ solū tacite ē ꝓfessus. qꝛ tunc solū obligatur religioni i genere. vt. s. Nouicius. §. 14.

25 Sed quero vbi remanebit iste talis obligatus religioni in genere ꝑ ꝓfessionē tacitā ℞. ꝙ dꝫ aliquā religionē itrare quā vult ꝛ pōt. Si vero nullā inueniat q̄ eū velit recipe. dꝫ stare in illa in qua tacitā ꝓfessionem fecit. qꝛ illa tenetur eū recipe ex quo passa ē tacite eū ꝓfiteri. vel si noluerit poterit in ꝓpria domo remanere ꝛ eē religiosus ꝓfessus. 27. q. i. de viduis. qꝺ limita vt. s. Professio. §. i.

26 Utꝝ religiosi teneantur eē ꝑfecti. ℞. ꝙ ñ. nisi ea ꝑfectōe ad quā se obligauerunt. sꝫ tenentur ad ꝑfectōem tendere ꝑꝫ Tho. 22. q. 186. cui cōtrariatur ꝑfectōis ꝯtēptus. Uñ ñ sunt mendaces ꝗuis gerant ab extra statū ꝑfectionis. qꝛ illud nō assumūt qi ꝓfitentes se eē ꝑfectos. sꝫ qi ꝓfitētes se ad ꝑfectōeꝫ tēdē. vñ bñ eēnt mēdaces. si ab intentōe ꝑfectionis aium reuocarent ꝑꝫ Asten. li. 6. ti. 47.

27 Utꝝ religiosus teneat ꝺ p̄cepto ad oia q̄ ꝯtinentur i rl'a quā ꝓfitet ℞. Henri. de gandauo in. 6. quol'. q. 17. tꝫ ꝙ cū qs simplr̄ ꝓmittit aliquā rl'am ꝑuare ꝙ tenetur ad ꝯtēta in ea oia ēt sub monitōe sicut ad p̄cepta. Sꝫ istud ñ credo veꝝ. qꝛ sic seq̄retur ꝙ monaci beati Bñdicti obligarentur ad oia. cū dicat rl'a. c. cū ꝺ disciplina frm̄. ꝙ si nouici⁹ hita deliberatiōe ꝓmiserit se oia in regula custodire contenta ꝙ tunc recipiatur. Et h̄ est expresse contra Cle. exiuit. §. cū igitur. de verbo. si. Et iō dico ꝙ simpliciter ꝓmittens regulam. vel ꝓmittens sic quod est tutius vt faciunt minores. s. promitto seruare regulam fratrum minorum. s. viuendo in obedientia sine proprio ꝛ in castitate. ꝙ talis non tenetur. nisi ad tria vota ꝑni ꝙ modificata sunt in illa regula preceptorie. vel inhibitorie. seu sub verbis equipolentibus alias ñ de precepto. sꝫ ꝺ bono ꝯsilio. Et ꝓ hoc est bonus tex. in. c. exijt qui seminat ꝛ c̄ de verbo. si. li. 6. Nam idē est dicere ꝓmit

to suare regulā talē. ac si diceret, pmitto cō uersatōem fm illā regulā. Et sic intelligunt illa verba tā ex consuetudine vouentiū ꝙ̄ recipientiū. tñ magis cautū est dicere. vt dixi ꝙ fres minores suant. Addit. S. Tho. 22. q. 186. ꝙ transgressio aliorum a pceptis positis in regula. vel oretenus factis a plato obligat solū ad mortale pp contēptū regule. qꝫ hoc directe contrariatur ꝓfessiōi p quā quis vouit regularē uitā. vel dic fꝫ eundē Tho. vbi. s. ꝙ religiosus tenetur ad pfectōnē tendere. cui cōtrariatur pfectōis contēptus. ꝛ iō est mortale. Et vt scire possit quilꝫ ad quid tenetur quilꝫ religiosus icipientes ſui a regula beati Fracisci. q̄ ꝙ̄uis fuerit vltia in executōne. tñ ē pma in nobilitate ꝛ pfectōe. de qua dr in. d. Cle. Exiui. hec est illa celestis vite forma ꝛ regl'a. ꝛ i. c. Exijt qui semiat. de verbo. si. li. 6. Hec ē illa apō deū ꝛ p̄rem munda ꝛ imaculata religio q̄ descendens a p̄re luinū p ei⁹ filiū exeplariter ꝛ verbalr̄ aplis tradita. ꝛ demū p spm sanctū beato Francisco. ꝛ eū sequentibus inspirata tot⁹ in se qi continet testioniū trinitatis. hec est cui attestante Paulo. nemo dꝫ de cetero eē molestus. quā xp̄s passiōis sue stigmatib⁹ ꝯfirmauit. volens institutōez ip̄i⁹ passionis sue s gnis notabilr̄ insigniri. hec ille. Cui⁹ declaratio cū sit firma ꝛ certa. vtpote a sp̄u sācto emanata a quo regulabatur sacrum ꝯciliū vienense. in quo fuit declarata plenissime qō errare n̄ potuit circa p̄dicta. cū ptineant ad fidē ꝛ bonos mores. 24. q. 5. a recta. iō tutissimū est in. d. religione viuere. vbi nō opionib⁹ hoīum viuitur aut doctorum. sed sancti sp̄s declaratōe. ꝛ quilꝫ alius religiosus timoratus ex ei⁹ ōclatōe poterit scire quō suā debeat intelligere ꝓfessionē ꝛ ad q̄ teneatur ō pcepto l'ne. dicit ergo tex. Cle. exiui. de verbo. signi. edite in. d. ꝯcilio. declarami⁹ ꝛ dicim⁹ ꝙ fres minores. nō solū ad tria vota nude ꝛ absolute accep a ex ꝓfessione sue regule obligantur. sed ēt tenentur ad oīa iplenda que sunt ptinēnta ad hec tria que regula ip̄a ponit. Nam si ad hec tria pcise ꝛ nude tm̄ ꝓmittentes se suare regulā viuendo in obia castitate ꝛ sine ꝓpo. ꝛ nō ēt ad oīa ꝓcta in regula q̄ hec tria modificant artarentur, p nihilo ꝛ vane ꝓferrent hec verba. Promitto sꝑ hanc regulā obseruare. ex quo ex hijs verbis nlla obligatio nasceretur. Nec tñ putandū est ꝙ beat⁹ Franciscus ꝓfessōes hui⁹ regule ꝙ̄tū ad oīa ꝓcta in regula modificātia tria vota. seu ad alia i ip̄a expl'sa i

tēderit equalr̄ eē obligatos. qn poti⁹ apte discernit. ꝙ quo ad quedā ipsorum ex vi verbi transgressio est mortalis. ꝛ quo ad quedā alia nō. cū ad quedā ipsorum verbū apponat pcepti. l' eq̄polentis eidē. ꝛ q̄ad q̄dā alia nō. Itē qꝛ pter ea q̄ exp̄sse verbo pcepti ac exortatōis seu monitōis ponuntur in regula non nulla verbo ipatiui modi negatiue vel affirmatiue apposito inferuntur. hactenus extitit dubitatum. an tenerentur ad ista vt ad hn̄tia vim pcepti. dicimus ꝙ lꝫ fres nō ad oium q̄ sub verbis ipatiui mōi ponūt i rl'a sicut ad pceptorum seu pceptis eq̄polētiū obseruātiā teneant. Expedit tñ ip̄is fratribus ad obseruandū puritatē regule ꝛ rigorem quo ad ea. sicut ad equipolētia pceptis se nouerint obligatos q̄ hic inferius annotantur. Ut aūt hec que videri p̄nt equipolentia pceptis ex vi verbi. vel saltē rōe materie de qua agitur. seu ex vtroqꝫ sb ꝯpendio hēantur. Declaram⁹ ꝙ illud qō ponitur in regula de nō hn̄do plures tunicas ꝙ̄ vnā cū capucio ꝛ aliā sine capucio Itē de nō portandis calciamentis. ꝛ de nō eqtando extra casū necessitatis. Itē ꝙ fres vilibus induātur. Itē ꝙ ieiunare a festo oīum sanctorum vsqꝫ ad natiuitatē dn̄i. ꝛ in sextis ferijs teneantur. Itē ꝙ clerici faciāt diuinū officiū fm ordinē rōmane ecclesie. Itē ꝙ ministri ꝛ custodes ꝓ necessitatib⁹ infirmorum. ꝛ fratribus induendis solicitā curā gerant. Itē ꝙ si quis in infirmitatē ceciderit alij fres debent ei suire. Itē ꝙ fratres nō p̄dicent in ep̄atu alicui⁹ ep̄i. cum ab co illis fuerit contradictū. Itemqꝫ nullus audeat populo penitus predicare. nisi a generali ministro. vel alijs quibus id competit fuerit exāīnatus ꝛ approbatus ꝛ ad hoc institutus. Item ꝙ fratres qui cognoscerent se non posse regulam sp̄ualiter obseruare debeant ꝛ possint ad suos ministros recurrere. Item ꝙ omnia que ponuntur i regula ad formam habitus tam nouiciorū ꝙ̄ professorum. nec non ad receptiōis modum ad professionem spectantia. nisi recipientibus quo ad habitum nouiciorum. sicut dicit regula secundum deum alr̄ videatur. hec inꝙ̄ oīa sunt a fratribus tāꝙ̄ obligatoria obseruanda. Itē ordo cōiter sensit ꝛ tenuit ab antiquo ꝙ vbicunqꝫ ponitur in in regula hoc verbum teneāt obtinet vim precepti ꝛ obseruari dꝫ a fratribus sicut tale. hoc in. d. Cle. Ex quib⁹ oib⁹ pꝫ nihil fore speciale in hac expositione magis ꝙ̄ in alijs. nisi hoc vltimum quod dicit de

verbo teneant. sed verba ipsa ex sua natu-
ra sic importāt l' rōe materie. vel rōe vtriusq3
Regula bti Blasij s3 q inueni h3 solū ista
vltraaria vota. s. Abstinentiā a carnib9. Je
iuniū ab exaltatōe sācte crucis. vsq3 ad pas
ca. exceptis dñicis. silentiū de nocte. modū
officij. q comedant in cōi refectorio. legāt
in mensa. vacent lectōi τ labori manuū ne
sint ociosi. que vtp sint pcepta vel ne. ñ iue
ni ab aliq declaratū. s3 p pcedentia possēt
declarari. Regula Beati Augustini Judi
cio meo indigeret papali declaratōe. Maz
Henri. de gandauo in. 6. quol. q. 17: τ quí
dā alij tenēt q oia q in ipa sunt cadunt d p
cepto pp verbū qd ponit Augu. i pncipio
dicens. Hec sunt q vt obseruetis pcipim9.
Aliñ dicunt cōtrariū. quorū opio vr mihi
uerior τ benignior. qr sicut in sacra scrip-
tura qdā sunt q hñt modū τ intentōez pre
cepti. vt illud hoc est pceptū meū vt diliga
tis inuicē. Jo. 15. Quedā q hñt pceptū i in
tentione. sed nō in mō. vt illud exo. 20. Nō
furtū facies. Jta sunt qdā que hñt modum
pcepti. sed nō intentōem. vt illud Mar. 7.
pcepit eis ne cui dicerent. qr ex hoc nō ob-
ligabat ad mortale eos si pdicassent mira-
culum. Sic fatendū ē de regula beati Au
gu. Jdeo exponerem eam sm q sacrū con
cilium exposuit regulā beati Francisci i. pp
ando verbum pcipimus rōe materie. sicut
τ iproprianiur verba modi ipatiui pp ma
teriam in. d. regula minorum.

Regula beati. Bñdicti similiter indigeret
declaratione papali alijs plura pcepta alijs
pauciora ponentibus. tñ ego sm declaratō
nem regale minop ita exponerem eius ver
ba. De fratribus pdicatoribus t3 Jo. d ne-
apoli in. 14. quol. q. 16. q tenent suare oia
contenta in regula beati Aug. τ in pstitio-
nibus eorum prout sunt in ea τ in eis con-
tenta. hoc est pcepta vt pcepta. τ cōsilia vt
consilia. dato q platus nō pcipiat nec man
det eis seruare. Nec ob. q dicunt qdā q ñ
pmittunt suare regulā sed obedire plato s3
regulā τ pstitutiones. qr sicut electus plat9
l3 nō pmiserit tenetur tñ suare ea q ptinent
ad statum platorū. τ xpian9 ea q ptinēt ad
statū xpianop. sic frater pdicator. eo ipo q
psitetur ordinē pdicatop τ vult eē fr pdi-
cator pmittit ssequenter suare spectantia
ad talē ordinē saltem tacite τ si nō expsse.
Utrum aūt obligentur ad mortale trasgre-
diendo. qdā tenent q non. nec ēt ad venia-
le. sed solū ad penam. nisi faciant ex contē-
ptu. allegantes Tho. 22. q. 186. hoc dicentē

sm hoc ē falsu3. qr 3iu3 t3 Jo. neapol. vbi.
s. Ubi dixit q trāsgressio aliop a trib9 votis
ē pcm mortale vel pp pceptum. scm a plato
oretenus siue in regla expssu3. Jtē i plogo
pstitutōnum ipop dr. Cōstitutiōes nre non
obligāt nos ad culpā nisi pp pceptu3 vel p
tēptū. ergo vbicūq interuenit pceptum obli
gātur. Uñ qcqd ē p votū castitatis vel paup
tatis aut pceptū regle vel pstitutionū certe
ē mortale. Et Tho. vbi. s. loqtur de puari-
catione aliop q nō sūt d pcepto i eop regu
la vel pstitutiōibus q solū obligāt ad penā
τ sic ē vep. Et meli9 τ securi9 ē in pstitutio
nibus frm minop sub regulari vita degēti
um q ñ obligāt eos ad aliquā culpā nec ēt
penā: nisi p platos eis iponatur. τ sic libe-
ralissima pscia viuūt l3 hēant multas pstitu
tiones p eop reglri vita cōseruanda fctās.
Regula btē Clare hodie p declarationem
Eugenij. 4. hēt. 5. que obligāt ad mortale.
Primū obia. Scdm pauptas. Tertiū casti
tas. Quartū electio abbatisse. Quintū Clau
sura τ ea que ptinēt necessario ad predcā.
Ad alia vo nō obligātur de pcepto nisi eo
mō que obligant vel a deo vel ab ecclia ge
neraliter sicut alij talis status. Aliap mona
cap ñ vidi reglas iō ptrāseo qr p pdcā pos
sūt itelligi qñ obligāt ad mortale vel nō.

Utp religiosi teneant de pcepto obedire
plato in oibus. R. q aut platus pcipit aliqd
qd ē scdm regulam aut. j. aut p. aut. s. regu
lā. Si prelatus pcipit qd ē sm regulā sic te
nētur obedire ne dū si sūt sm reglam expli
cite sed ēt iplicite. vt sūt obsequa cōitatis τ ne
gocia ordinis pmouenda sine qbus pser-
uari nō posset ordo regularis obseruantie
Jtē ea q faciunt ad regule pleniorē obser-
uātiam hec iplicite sūt sm regla3. τ in hoc
pcordāt cōiter doc. Si aūt pcipiat pter re-
gulā. vt q in ipa nō ptinent nec ad ptēta i ea
expediūt vel ordinant. vt leuare festucā vel
aliqd huiusmodi: sic duplex ē opinio. vt di
cit Pe. in. q qdā de quol. qdam dicūt q i
grauiorib9 ñ tenent sed vius ē τ cōius tene
tur q nec in grauioribus nec in leuibus
que sūt preter regulam tenētur obedire qr
ad hoc habuit aium obligandi se. τ facit
p hoc qd nō. Pa. in. c. lras. de resti. spo. τ
in. c. ex litis. de spō. τ qd nō. Jnno. i. c. ve-
niēs. de iur. iur. Si aūt sūt. j. regulā sic tenē
tur. vt reficere corp9 τ huiusmodi. Si vero
sūt p. regulā tūc distingo. Aut plat9 pōt i ta
li pcepto regle vel phibitione dispēsare p
qd pcipit τ sic si ex rōnabili cā mouet ad
id pcipiēdū tenet subditus eidē obedire q3

29

uis videat subdito ꝙ n̄ sit rōnabilis. puta. ꝑ
latus ꝑcipit ꝙ frāgat ieiuniū q꞉ ꝓbabl꞉ ꝑ-
sumit de ei⁹ debilitate q̄ꝫ ꝑuis subdito videa
tur ꝙ sit fōtis dꝫ i hoc iudiciū suū suppon̄e
iudicio ꝑlati ꝛ ei obedire. q꞉ sepe euenit vt
alij magis ꝑpendant debilitatē alteri⁹ ex as
pectu q̄ꝫ ipe q̄ hꝫ. siue ex inexꝑiētia. siue ex
feruore. Aliā sil꞉ si dubiū sit an sit ꝯ regl'am
vel an possit dispensare tenetur obedire. 23
q. i. q̄d culpatur. Si aūt sit certū ꝙ est ꝯtra
regule ꝑceptū l' ꝓhibitōem in qua nō pōt dis
pensare ꝑlatus. vel si pōt claꝝ est ꝙ non ex
rōnabili cā illud ꝑcipit sic n̄ est ei obedien-
dū. ꝛ de hoc hēs. s̄. Dispensatio. ꝙ si pre-
latus precipiat ea q̄ sunt supra r'laꝫ. sic si sūt
ad cautellā peccati cōmittēdi. vt puta prela
tus precipit vt ieiunet in pane ꝛ aqua quia
videt eū luxuriosū sic n̄ tenetur obedire. ni
si qn̄ verisil꞉ videt non posse aliter euitare
peccatū. Si vero sunt q̄ precipiuntur i pe-
nā peccati cōmissi sic tenetur. c. cū dilecta.
ꝛ. c. qm̄. de simo. Si aūt sunt in augumētuꝫ
meriti. vt recipeꝛ martiriū ꝛ h⁹modi. sic nō
tenetur obedire. ꝛ sic loq̄tur. c. digesta. 74
di. vbi dr̄ n̄ posse idici strictiōreꝫ vitā aliq̄b⁹
qd̄ verissimū credo qn̄ solus prelat⁹ h̄ pre
cipit. Sed si maior ꝑs faceret statutū arcās
ad strictiorē vitā. sic tꝫ Inno. vt refert Pa.
ꝛ seq̄tur in. c. suꝑ eo. de regula. ꝙ oēs obli
gantur. Sed ego dubito de hoc. ꝛ poti⁹ te
neo ꝯtrarium. q꞉ h̄ austeritas maior q̄ꝫ r'la
ꝯcernit oēs de religione vt singulos nō vt
vniuersos. ꝛ sic req̄ritur ꝯsensus oīuꝫ. fac̄
regula. Qd̄ oēs tāgit. li. 6. ꝛ qd̄ obicit de.
c. ꝑiculoso. de sta. regu. li. 6. pōt dici illud n̄
debere dici. s̄. regl'aꝫ sꝫ ꝟꝫ r'lam. ꝛ ibi mod⁹
ꝯuersādi taxat ꝟm naturā rei. vt dic̄ ibi Jo.
mo. ꝛ Archi. cū nō deceat mulieres euaga-
ri. c. mulieres. de iudi. li. 6. ꝛ ꝟꝫ prefatā di-
stinctiōeꝫ potes reducere ad ꝯcordiā qd̄ nō.
Ber. in. c. relatū. ne cle. vel mo. ꝛ Jo. An.
in. d. r'la qd̄ oēs. ꝛ Pa. in. d. c. suꝑ eo. ꝛ. S
Bona. in. 2. di. vltia. q. vltia. ꝛ Alex. in. 3. ꝑ
te sūme. ꝛ Tho. 22. q. 104.

30 Utꝝ oīs inobia sit peccatū mortale. vide
s̄. Jnobedientia.

31 Utꝝ religiosus magis teneatur obedire
patri carnali necessitatē pacienti ꝛ reqrenti
q̄ꝫ prelato suo ꝯtrariū ipāti. R. ꝙ qd̄ hꝫ va
rietatē inter doc. Ricar. tꝫ ꝙ religiosi ma-
gis tenentur pr̄i carnali q̄ꝫ prelato in hijs q̄
ꝑtinēt ad necessitatē illi⁹ precepti. Honora
pr̄em tuum. q꞉ sic tenentur de iur̄ nature ꝛ
diuino. a quo precepto nulla ꝓfessio absol
uit. q꞉ ꝯsilia obseruantur. vt ꝑfectius prece-
pta impleantur. hoc idēꝫ tꝫ Henri. de gan
dauo in. 6. quol'. q. 18. ꝙ tenentur ad neces-
sitatem vite naturalis parētuꝫ ꝛ ꝙ ꝑceptuꝫ
de honore ē ꝑ se ꝛ obligatio voti religiōis
ē ꝑ accidens ꝛ qd̄ ē ꝑ se n̄ dꝫ solui ꝑ illd̄ qd̄
ē ꝑ accidēs. Jn alijs aūt in q̄bus n̄ obligā
tur ex prefato ꝑcepto. Honora pr̄em tuuꝫ
dic̄ ꝙ magis teneꝛ ꝑlato spūali q̄ꝫ pr̄i. Alex.
vero vbi. s̄. dicit ꝙ illa q̄ pōt religiosus sine
detrimēto regularis ordinis solūmō tenea
tur pr̄i exhibere. sicut orare ꝯsulere hono-
rare. Alia aūt sicut ē subuenire ei⁹ necessita
tibus cuꝫ nihil hēat n̄ tenetur. ꝛ sic videtur
tenere ꝙ pocius ꝑlato sit obediēdū. Sꝫ mi
hi videꝛ dicēdū vt colligo ex Nicolao de li
ra. math. 15. ꝙ aut pr̄ erat in tali necessitate
anq̄ꝫ filius igredereꝛ religionem. ꝛ sic dico
ꝙ magis teneꝛ pr̄i vel matri in tali necessita
te subuenire q̄ꝫ ꝑlato ꝑcipiēti ꝯtrium. rō q̄a
actio ex ꝯctu vel quasi ꝯ aliquē ꝯpetēs n̄ ex
tinguiꝛ ꝑ religiōis igressum. Aut si extiguiꝛ
vt voluīt q̄dam doc. q꞉ ꝓ mortuo hēꝛur vt.
C. de epi. ꝛ cle. l. deo nob. §. hoc et cogni-
tum: tn̄ ꝟm eos ex edicto de capit̄ diminuti
one restituiꝛ. l. tutellas. §. Jniuriaꝝ. ff. de ca
pi. dimi. vn̄ dicūt doc. ꝙ post igressum po-
terit ex actione seu obligatione qua prius
tenebatur ꝯueniri. sed ꝑ abbatē vel sindicū
rn̄debit. vt. C. de epi. ꝛ cle. aūt. cā q̄ cū mo
naco. ꝛ nō. in aūt. de mona. in principio. ꝛ
in aūt. de scis epi. §. ꝓuidere. ergo multo fō
cius ex obligatione ꝑcepti diuini. ymo etiā
de iure positio tn̄ tenetur filius pr̄i ꝙ pr̄ ꝑt
eum vendere ꝓ necessitate famis. l. 2. C. de
pa. q̄. fi. di. tenetur ēt ad alimēta. l. filia C. d̄
patri. ptāte: ēt si pr̄ sit relegatus ꝑꝑ icestuo-
sas nuptias. vt in aūt de ice. ꝛ nepha. nup.
ergo nō dꝫ priuari iure suo sine cā. vt nō. i
c. sat̄ ꝑuersum ē. 56. di. ꝛ in. c. vlt. 19. q. vlti.
facit optime tex. 30. di. i. §. q̄ filij. ymo videꝛ
ꝙ si ex ingressu sit inhabilis ad patri sub-
ueniendū ꝙ monasteriuꝫ teneaꝛ q꞉ mōaste
riū ē loco heredis ꝛ filij igredient̄: vt i aūt.
de scis. epi. §. sꝫ hoc. pn̄ti. de ꝓba. in pn̄ti a'i
si. ꝛ lex dicit ꝙ heredes lꝫ extranei tenētur
ꝑstare alimenta. ar. l. si quis a liberis. §. itē
rescriptum. ff. de lib. agno. ergo. ꝛ c̄. Aut
pr̄ ꝛ mr̄ nō erant in tali necessitate ꝙ filius
tenereꝛ ei subuenire sed post igressum in ta
lem necessitatem deuenit ꝛ sic dico ꝙ n̄ po
terit ei subuenire ꝯdicēte imꝑio ꝑlati: q꞉ tā
ē ei obligatus ꝑ votuꝫ ꝛ sic deo. ꝛ sic maio
ri vinculo ligatur ꝑlato q̄ꝫ pr̄i: q꞉ ꝑceptum
de obseruatione voti ē de prima tabula. de
honore parētum ē de. 2. Jtem primū ē ne-

gatiuum ꝫm affirmatiuũ. ergo magis strin git. ꝑterea semel deo dicata nõ pñt ꝯ volun taté ipi⁹ vsurpari. facit rl'a semel de re iur. li. 6. Nam religiosus abdicauit a se nedũ tꝑalia sed ⁊ ꝓprium velle. 19. q. vlti. statui mus. 12. q. 2. non dicatis. ff. de re. iur. l. velle nõ credit. ergo ñ astringitur nisi ei i cui⁹ ma nu suũ velle posuit: qꝛ inanis é actio quam excludit inopia debitoris. l. nã is. ff. de do lo. ⁊ ipossibiliũ nulla obligatio. ff. ð re. iur. Nec obstat ꝙ ꝑceptum diuinũ erat ante in gressum. qꝛ lꝫ esset ñ tñ obligatio. qꝛ cuꝫ sit affirmatiuum nõ obligat nisi ꝓ loco ⁊ tpr. ⁊ iõ cũ ñ cét tũc obligatus ñ poterit tenere postea. rl'a. factum legitime. de re. iur. li. 6. sicut. si dispẽsasset bona sua paupibus p̄ie ñ idigente non posset repetere lꝫ veniret ꝓ postea ad necessitateꝫ. Ad ea tñ q̃ põt exhibẽ s. q̃ pmittunt a prelatis bñ teneretur in ꝯ̃tũ põt sine regl'ris obseruantie detrimẽto sic orare. consolari ⁊ huiusmodi. vt dic̃ Alex.

32 Quid de igrediente religionem alicuius monasterij in quo ñ ꝫuatur regula puta. co medũtur carnes in monasterio sci Bñdci vel tangũtur ⁊ recipiũtur pecunie i mona sterio sci Francisci. ⁊ huiusmõi. ⁊ sic ꝓfite tur ꝫm ꝯsuetudiné quam inuenit. R. Alex. ꝙ nõ excusatur. qꝛ q ꝓfitetur regulam ꝓfitet ñ ꝯsuetudinem. Et iõ ñ excusatur si regulã ñ obseruat. 20. q. 3. ꝯstituit. qð metus causa cũ dilectus ⁊ c. fi. Et si dicas ꝙ nemo obli gatur nisi ad id ad qð se obligare intendit. R. ꝙ hoc veꝝ é explicite: sed iplicite nõ. qꝛ qui vult principale puta. esse s. minor. vult ⁊ accessoriũ. s. obligationem ad precepta regule minorum lꝫ hoc non itendat. ⁊ de hoc é casus rotũdus in. c. ex parte de regu la. Naꝫ ex quo hitum religionis detulerũt q ꝓfessis datur. ⁊ alia fecerũt que ꝓfessis ꝯ ueniunt ꝓfessioné tacitam ad minus fecerũt ⁊ sic si nõ illi religioni saltẽ alteri in genere sũt obligati ⁊ obseruationi p̄cẽtoꝝ i ea. Et hoc tene lꝫ Pa. in. c. ff. eo. de regula. alr te neat. Sꝫ ꝓ p̄ma opinione é Inno. ⁊ Ho sti. i. d. c. sup eo. ⁊ Pa. posset itelligi qñ tal' erat simplex. nec sciuit nec potuit scire ob ligationem regule. soluꝫ credidit ꝙ ad illa obligaret ꝫm q̃ viuebant. qꝛ credo ꝙ talis posset aliam religionem lꝫ laxiorem itrare sed si ibi vult manere tenetur ꝫm regulam viuere: nisi ex aliqua rõnabili cã posset pre sumi ꝙ aliqð preceptoꝝ ñ seruatur qꝛ sic ét excusaretur vt. s. dixi Monacus. §. 11.

33 Utrum religiosus assumptus ad aliquaꝫ dignitatem. puta. epatum vel ét iseriorem te neatur ad regule obseruanciam. R. ꝙ sic ad oia q̃ facere põt sine ꝑiudicio prelatõis vel officij sibi ipositi. vt nõ. Tho. 22. q. 185. ⁊ vide. s. Monacus. §. 7.

34 Utꝝ religiosus possit transire ad aliam religionem. R. colligendo dicta doc. ꝙ aut é latior ad quam transire vult ⁊ si in sua re ligione ñ seruatur regula. tũc poterit ad la tiorẽ trãsire ꝫ Inno. ⁊ Pa. in. c. sane. de regula. Qð ego limito ꝫm Jo. An. ⁊ bñ ve rum qñ ñ é in ꝓuincia aliud monasterium eiusdeꝫ religionis ad quod possit transire. vel i quo possit intrare. nec é spes reforma tionis monasterij sui. Si vero in suo mõa sterio seruatur regula. tũc nõ põt ad latõrẽ transire sine lnia pape sine causa legitima: sed cum eius lnia sic si etiam nõ subest cau sa legitima ꝫm glo. in. c. cũ singula. de pre ben. li. 6. quam glo. credo veram quo ad ecc'iam militantem: sed nõ quo ad deum: ar. eoꝝ que nõ. in. c. nõ é voti. de voto. ꝙ si causa subest. sic tꝫ Inno. ⁊ seqtur. Pa. in. c nõ é dubium. de regula. ꝙ eps põt dispẽsa re. ar. c. ñ mediocrit. ð cõse. di. 5. Dñs An to. in. d. c. nõ é dubium. tꝫ ꝙ si causa est vr gẽs põt eps: sed si causa ñ idiget tali celeri tate recurrẽdum é ad Papaꝫ. Sed ego di co ꝙ cõsiderandũ é an religiosus talis sit exẽptus vt cõiter sũt. ⁊ sic eps ñ poterit dis pẽsare cũ nullã auctoritaté hẽat sup ipsum sed dispensabit prelat⁹ su⁹ q loco epi preest illi religioni. scðm glo. in. d. c. non dubiuꝫ. Aut si talem non habet recurret ad papaꝫ. Si vero non sit exemptus. sic credo veraꝫ opinionem Inno. Et dñs. Anto. loquitur de consilio. facit pro hoc. c. non cogantur. 41. di. Et causa legitima erit debilitas corpo ris. aut delicata complexio ⁊ huiusmodi. Aut religio ad quam vult transire est equa lis sue. ⁊ sic sine causa põt de licentia pape solummodo etiam quo ad deum. Si auteꝫ causa subest. sic poterit eps aut proprius p̄ latus cum consensu capli. dispensare scðm glo. in. d. c. non é nobis dubium. Facit. d. c statuimus. 12. q. 2. sine exceptione. Aut reli gio ad quam transire vult est strictior tunc requiritur. Primo ꝙ non transeat ex teme ritate: aut leuitate: vel odio prioris prelati sed ex zelo melioris vite ⁊ si est contrarie tas inter prelatum ⁊ subditum in hoc sic iu dicium superioris amborum requirenduꝫ é ⁊ ad eũ pt subdit⁹ appellare. Scðo reqrit ꝙ non solũ religio sit strictior sꝫ ꝙ actualr arcius ibi viuatur: quia lꝫ esset strictior si tñ ibi lacius viueretur non liceret etiam si ex

dispensacione latius viuunt. Facit.c. sane de regula. Nã trãsitus ẽ pmissus vt qs ducat artiorẽ vitã qꝛ psumitur motus sps sci. vt in.c.lꝫ de regula. ꝛ.20.q.4.c.i. q̄ rõ cessat qñ in suo monasterio viuitur strictius respectu regule ꝛ ↄstitutionũ q̃ꝫ in eo ad qd̃ vult trãsire. Uñ Gulier.naso.i.d.c.sane. dicit ꝙ lꝫ regl'a bti Bñdicti sit artioꝛ q̃ꝫ regula beati augustini:tñ frẽs predicatores qui regulam Beati Aũg. ꝓfitent tñ se artauerũt p ↄstitutiones suas ꝙ eoꝝ religio ẽ arcioꝛ q̃ꝫ illa monacoꝝ. ꝛ ppea dicit ꝙ ñ effugiunt apostasiam trãseũtes ad. d. regulam monacoꝝ. Ideo dicit Jo. An.in.d. c.sane ꝙ iura ñ pmittũt trãsitũ respectu melioris religionis:seu maioris:vel respectu finis. vt puta.qꝛ frutuosioꝛ aut alio mõ.sꝫ solũ respectu arcioris vite.ꝛ qꝛ ibi viuit stricti⁹. vt in.d.c.lꝫ Tertio reqrit ꝙ petat lniam.vt i. d.c.lꝫ. ꝛ istis ↄcurrẽtibus poterit trãsire q̃ꝫuis lnia nõ obtineat ẽt si primũ monasteriũ eẽt puilegiatũ q̊ ad hoc.vt qs ñ posset transire ad arciorẽ. Addit Inno.4.si prioꝛ religio nõ icurrit grauẽ iacturã vel isamia ex tali trãsitu.qꝛ si icurrit ñ lꝫ.ar.c.lꝫ.de regula.i i.q.3.siqs v̓o. Aduerte hic ꝙ si fr̃ mioꝛ trãsferatur ad aliũ statũ p papam puta. ad epatum vel ad aliam religionem ꝙ tũc bona alteri iã quesita nõ recupat .vt.C.de sen pa.l.2.ꝛ.l.tutoꝛ. Si vero nõ sunt alteri q̄sita puta qꝛ nũdum sũt mortui eius parẽtes qbus dꝫ succedere sic succedet si illi q sunt in statu ad quẽ trãslatus ẽ possũt succedere qꝛ restituit ad oia p talem transtationẽ vt in l.i.C.de sniam pa. ꝛ.l.i.§. q mortis .ff. ad tertul. Secus si trãsferreret. p alium modum puta pp demerita sua ꝛ huiusmodi. vt.in.d.l.i.ꝛ.d.§.qui mortis.

35 Sed a quo dꝫ peti lnia. R̷.ꝙ quo ad religiosos dꝫ peti a suo plato ordinario.puta in ordine minoꝝ a custode vel ministro. In ordine pdicatoꝝ a ꝓuinciali. In mõacis ab abbate ꝛ huiusmodi. Quo ad epos reqritur lnia obtẽta a papa vt.s.dixi. Quo ad platos iferiores epis si nõ sunt imediate sub Papa sufficit petita ab epo suo lꝫ non obtineat.fꝫ Jo.An.in mercurialibus i rl'a cũ ñ stat.li.6. Qui v̓o subsũt imediate Pape ñ pñt ipo denegãte.sed eo nõ rñdẽte pñt Sil'r clericus tenet petere lniam ab epo si eccl'ia grauiter ledit al'r ẽt sine lnia poterit scd̃m Inno. Sed aduerte ꝙ si platus dicit velle hr̃e ↄsiliũ sic tenet expectare debito tpꝛ alias nõ. Itẽ ista lnia dꝫ peti añ factum scd̃ꝫ Pa.i.d.c.lꝫ. Ad epatũ v̓o si ẽ electus põt licẽtiare prelatus nõ reqsito caplo.c.si religiosus de elec.li.6.sꝫ ñ añ electionem.

36 Utꝝ alr̃ trãsiẽs ad aliaꝫ religioneꝫ q̃ꝫ vt dcm̃ ẽ licere sit apostata. R̷. Pa.in.d.c.sane.ꝙ nõ apostasia maiori.de qua in.c.si.d̓ aposta. Sꝫ bñ efficitur apostata apostasia mioꝛi:qꝛ certũ ẽ ꝙ retrocedit. Ex quo nõ. itellectuꝫ singulareꝫ.ad.c.2.ne.cle.l.mo.li.6. ꝙ dimittẽs hitum pure icurrit excõicationẽ cũ sit ꝓprie appostata Sed assumẽs habitũ alterius religionis ẽt latioris ñ icurrit.excõicationẽ. Hoc sensit. Jo.An. ibidẽ in nouella.qꝛ tex.ibi sentit in eo qui facit cã euagationis que cessat in eo qui intrat aliã religionem. ꝛ pro hoc vide bonum tex.iũcta glo.in.c.ex pte.de tẽpo.ordi. ꝛ hoc ẽt sequitur. Pa.in.d.c.sane. Aduerte tñ h̄ ꝙ recedens a religiõe lege pmittente recuperat oia bona sua idistincte.c.ꝙ a te.de Cle. cõiuga. ꝛ.c.ex transmissa. de renun .alias nõ de quo dic vt.j.§.44.

37 Utrũ religiosus possit assumi ad bñficia simplicia. R̷. Pa.in.c.super eo de regula ꝙ nõ ẽt cũ dispensatione. ꝛ facit iste tex. d. c.super eo. ꝛ vide glo.in.c.quorũdam.74 di.que dicit monacum nõ posse habere canonicatũ in eccl'ia seculari lꝫ possit ibi esse eps.vt in.c.uno.18.q.i.ꝛ hoc ẽ pp bonum cure que causa cessat in bñficijs simplicib⁹ vt nõ.in.c.qd̃ dei timorem de sta.mo.vide s.dispẽsatio.ꝛ dic vt ibi.§.3. 78. fo.

38 Utrum religiosus de ordine mẽdicanci um transiens ad ordinem ñ mẽdicancium ẽt auctoritate apl'ica possit assumi ad dignitates in illo ordine ad queꝫ transiuit. R̷.ꝙ nõ.nec ad prioratus administrationes:nec ad q̄cũq3 officia ẽt tamq̃ꝫ vicarius seu minister siue tãq̃ꝫ locum alioꝝ tenens.nec animarum curam aut regimẽ põt per se aut ꝓ alijs exercere:ꝛ quicquid ↄ̃trium fuerit attentatum irritum ẽ ipso iure Cle.vt ꝓfessores.de regula.

39 De voto religiõis habes.j. Uotũ.3.§.8.

40 Quid tenentur facere monaci qui ex redditibus quos percipiunt tenentur ad curaꝫ animarum quando vident abbatem negligere.dictã curã. R̷.secũduꝫ S.Tho.in q̊lꝫ ꝙ debent supplicare abbati vt prouideat: ꝛ si nõ vult debent appellare contra eum sicut contra aduersarium veritatis. ꝛ nulli ↄsulendũ ẽ.vt in tali mõasterio ingrediat

41 Utruꝫ religiosus qui prius emiserat votum de artiori religione ꝛ tamen intrauit latiorem sit absolutus a voto. R̷ ꝙ sic.vt in c. qui post. de regula.li.6. Debet tamen

penitere de voto non adipleto ut ibidem. De alijs vo votis qmo comutatur in votu religiois. vide votu. 4. in principio.

41 Utrum religiosus electus vel fugitiuus qui n potipetrare recociliatioez fm forma. c. si. de regula possit trasire ad alia religionem laxiore. R. q n si pot iuenire in puicia monasteriu sue religiois qd velit eu recipe. q si no pot poterit itrare latiore cu licentia sui plati si pot habere; alias poterit viuere alio mo regulariter et dz fm Ray.

43 Sed qs dr fugitiuus. R. Pa. in. c. si. de regla fz Jo. An. Jlle q moratur extra monasteriu et celat se abbati. facit. l. qd sit fugitiuus. ff. de edi. edic. Und eo ipo q recedit a moasterio et n subest obie plati apostata e. vt no. Jnno. i. c. fi. de renu. de hoc. s. apostasia.

44 Quid erit de bois q religiosus cotulit monasterio qn vadit ad alia religione. R. q si exijt cu licentia sic vsufruct illarum rerum erit monasterij ad qd trasit donec ibi vixerit solumo. tex. e cu glo. 16. q. 6. de lapsis. 27. q. i. si qs rapuerit fm Hosti. Si vo vadit in casu no pcesso sic n recupat ymo abbas pot eu vedicare cu oibus bonis. c. abbates. 18. q. 2. de hoc vide. s. monasterium. §. 6.

45 Quid efficit religio. R. q hoiez ad dum pprie pducit si modo religiosus sequat regulare obseruatia ita q meliores iueniri no possut eis. vt ait Aug. in. c. qztulibz. 47. di.

46 Utrum tollat p ipius igressum oium pcorum pena. R. q sic. pz q si nullia milliu ducatorum in elyas darent ab aliquo ceseret merito ab oi pcorum pena liber. iuxta illud dani. 5. peccata tua elyois redime. multo magis in ingressu religonis vbi ho ex toto se offert do q valet plus q millia milliu ducatorum. Jtem si p pniam pot et meretur oium pcorum remissione de pe. di. 7. in fi. ergo multo magis cu excedat oe genus satisfactionis et publice pnie. vt pz. 33. q. 2. admouere. hoc satis pz p glo. in. c. scripture. de voto et de pe. di. i. §. hijs auctoritatib. vbi concluditur q nulla pnia tali igredieti e danda. ymo si Papa i posuisset ei q ieiunaret aut q iret romam i pegrinatioe aut in yerlm et pmutat eam in ingressum religionis e absolut. c. q bona agat. 17. q. i. facit ad hoc aut. de mo. in pnci pio vbi dr oem qdem eius humanam maculā detergat. Jdem legit in vitis pfm q p sequr ea grani q baptizati. Jstud sequr tho. 22. q. vlt. et glosus Bernardinus de senis in suo qdragesimali et. S. Ber. in li. d pcepto et dispe. c. 40. dic q religio amato

res suos angelis siles facit dissiles hoibus. ymo diuina in hoie reformat ymagine cofiguras nos xpo ad istar baptismi. hec ille

47 Utrum eripiat a patria ptate. R. q sic. vt no. in aut. igressi. et in aut. si qua mulr. C. d sa. san. ec. et. c. cu simus. de regula. tex. e cu glo. 16. q. 2. c. i. segtur Bar. et glo. in. l. si ex ca. §. papinianus. ff. de minoribus. et Fed. psilio. 34. et Albric i. d. aut. si mo pubes e

48 Utrum tollat irregularitate. vide. s. irregularitas. 2.

49 Utrum pre intrate monasteriu3 filius possit petere legitimam. R. fm Bar. i. d. aut. si qua mulr posita. 19. q. vlti. q no de subtilitate iuris: qz legitima no debetur nisi post mortem naturalem prts. l. i. §. si impuberi. ff. de colla. bono. Sz de equitate canonica dico cu Bal. i. d. aut. si qua mulier q poterit petere ne habeat postulare alimenta a monasterio et placet.

50 Quid de peculio aduenticio filij. cui vsufructus est pris qn pr ingreditur religionez R. fm Bar. in aut. ide e. C. de bonis q libe. q ex quo pria ptas solutur ex fco pris remanebit solu medietas. d. vsufructus apd pnez. l. cu oz. §. cu aut. C. de bo. q libe. et sic ad monasterium in quod pr est ingressus. glo. in. d. aut. Jde e. tz q no finitur. Bar. vo tz q ex toto finitur. et dicit ita fuisse dicisum Bononie in facto. et ad glo. R. q loquitur de vsufructu que habet pater i alijs bonis que no sut filiorum sed opinio Bar. videtur magis equa.

51 Utrum bona igredientis sint monasterij R. q sic ipo iure. aut. ingressi. C. de sa. san. ec. qz ingredientibus. 19. q. 3. nec abusus aliquarum ptium qui sibi vsurpant talia pot valere nec iducere pscriptionem: cum i rebus inuasis aut furtiuis no currat vt. s. prescriptio. §. 9. Jte trāseunt feuda. de quo dic vt. s. feudum. §. 10. Reseruabitur tn legitia descendetibus. 19. q. 3. c. fi. et idem videtur in ascendentibus. qz eque succedunt illis n extantibus

52 Utrum vsufructus amittatur ex igressu. R. fz Jnno. i. d. c. in pntia. q no sed durat donec viuat. hoc ide segtur. glo. et Albri. i aut igressi. C. de sa. san. ec. Hoc limitant aliq verum qn monasteriu pot hre pprium in coi alr non fm glo.

53 Utrum emphiteosis silr trāseat ad monasterium. R. fz Albri. in. d. aut. igressi q sic ar. l. peto. §. i. ff. de legā. 2. Odofre. tn ibidez limitat verum: nisi ephiteosim haberet ab alia eccla: qz tunc esset in optione eccle an vel-

let rē vel canonē. Aduerte bñ q̄ aūt. ingres si. nō h3 locū nisi in monasterijs que ñ hñt nisi in cōi. nō in hijs que hñt in ꝓprio. sicut ōdo militie scte Marie ⁊ tertij ordis sācti Francisci ⁊ ecclesie seclares. fm Albꝛi. in. d. aūt. ingressi.

54 Quid si ingrediēs fecerat testm̄ añ igres sū nihil relinquendo monasterio s3 extneū heredē instituendo. R̄. f3 do. Anto. in. c. in pñtia. de ꝓba. q̄ Aut expsse contulit bōa sua tpꝛ ingressus. nulla facta mentōne ō te stamto. ⁊ tunc si hoc fecit incontinenti post cōditu3 testm̄. sic nō reuocat testm̄. nec erūt monastery illa bona. sed solū illa collatio bonoꝛu3 p̄sumitur facta adr̄ps vite sue. qꝛ nō vr̄ qs incontinenti mutare aium. ar. l. ñ ad ea. ff. de condi. ⁊ demon. Si vero hoc fecit ex interuallo post testm̄ conditū. tunc p̄sumitur mutasse aium fauoꝛe religionis ⁊ sic rumpitur testm̄. ⁊ erunt monastery il la bona. Aut non contulit expresse bona sua monasterio. ⁊ tunc remanebit testm̄. ⁊ monasterium solum petet poꝛtōem suā alr̄ q̄ rumpendo testm̄. Pa. vero in. d. c. i pñ tia t3 contrarium. s. q̄ nō petet poꝛtōe3 suā Sed ego in fratribus minoꝛibus credo ve rum. In alijs autē q̄ pñt hr̄e in cōi. opinio do. Anto. est humanioꝛ religioni. sed illa Pa. vr̄ venoꝛ. de subtilitate iuris. per ea que nō. Albꝛi. i. d. aūt. si qua mulier. sed taI̅ ea bona non capiet. nisi post moꝛtē natura lē fm multos doc. quos recitat Albꝛi. licet multi alij dicant q̄ statim post ꝓfessionem

55 Utrum ꝓdigus vel dissipatoꝛ bonoꝛum cui iterdicta sūt bōa possit itrar̄ r̄ligiōe3. R̄. Albꝛi. in. d. aūt. igressi. q̄ sic. dūmō sit rōis capax. etia3 quo ad bona sic de minoꝛe est verum.

56 Utrum filiusfamilias intrans monasteri um possit dispone r̄ de bonis peculij. R̄. f3 Pa. in. d. c. in pñtia. q̄ de castrensi vel qi ñ ē dubium q̄ pōt. l. penultia. C. qui testa. fa. pos. Silr̄ ō ꝓfectitijs q̄ non pōt. qꝛ illa sūt in dispōne patris. Sed dubiu3 est de aduē titijs. de quibus non pōt disponere in vita pr̄is ēt cum consensu pr̄is. iuxta ea q̄ nō. i. d. l. penulti. Sed ego dico cum p̄fato Pa. ibidē q̄ pōt. qꝛ stati p ingressum gaudet il lo ꝓuilī̊o. aūt p̄sbrīēos. C. de epi. ⁊ cle. ex q̄ qō est laicis aduenticiū est clericis qi castrē se. ⁊ iō ꝓuabitur pr̄ in vita sua vsufructu il loꝛum bonoꝝ. ꝑifoꝛmiter dico in aduēticijs aduenientibus p⁹ ingressū. Do. tñ Anto. in d. c. in pñtia t3 cōtrariū. s. q̄ non poterit dis ponere.

Quid de libris datis a patre filiofamili lias. R̄. q̄ transibunt cū eo ad religionem. fm dispositiōem ingrediētis. fm Jaco. de raue. ⁊ recitat Pa. in. d. c. in pñtia. qꝛ cēsen tur quasi castrēse peculium Petrus vō di cit hoc veꝝ in libris collatis doctoꝛib⁹ vel magr̄is. Sec⁹ in datis scolaribus. Et h̄ idē sequr Bar. in. l. filie. C. famil. her. ⁊ hoc verius. 57

58 Utꝝ religiosus succedat in bonis paren tum ⁊ huiusmodi. R̄. q̄ sic nec parētes pos sūt eos exheredare pp crimē igratitudinis cōmissum in seculo. C. de epi. ⁊ cle. l. do no bis. 19. q. 3. c. si. Fallit in fr̄ibus minoꝛib⁹. d. Cle. exiui. qꝛ nō succedunt de iure.

59 Qualiter aget monasterium in p̄fatis in qbus succedit vel ei acqrunt. R̄. Pa. i. d. c in pñtia. q̄ aget hijs actiōibus quibus ille egisset añ ingressum ⁊ ꝓ gestis antea p ip3 tenebitur monasteriu3 inq̄tum ad ip3 mo nasteriū puenit de bonis igressi fm Inno. ar. l. 2. C. de ipu. ⁊ al'. sb. Uel foꝛte ⁊ veri⁹ in totum l3 possit petere restitutionem tenē do q̄ monasterium iure successionis venit vt. s̄. Monasterium. §. 4.

60 Utru3 ingressus possit reuocare testm̄ fa ctū añ ingressum. R̄. Pa. in. d. c. in pñtia q̄ ad fratres minōes nō ē dubium qꝛ nō pōt. sed quo ad alios tenent Pe. ⁊ Cy. in aūt. si qua mulier. C. de sa. san. ec. q̄ sic. Sed Bar. distinguit. Pa. t3 q̄ nō pōt vllo mo do pariformiter nō poterit facere testamen tum si ante non fecisset. qꝛ ex quo ꝓfessus ē moꝛitur mondo. Et hoc credo verius.

61 Utrum religio tollat crimen ingratitudi nis. R̄. q̄ tenetur cōiter q̄ sic in. c. 2. de apo sta. ⁊ in. c. vltio. ō eo. qui fur. oꝛ. suscē. ⁊ in c. quātumlibet. 47. di. ⁊ in. c. nō liceat. 19. q vlti.

62 Quid si ꝯdemnatus ad moꝛtem ⁊ libera tus tali ꝯditione. q̄ si egrediet puniet pena pꝛioꝛi. si ingreditur ⁊ petitus ab vxoꝛe egre ditur vt tenet. R̄. nō pōt puniri illa pena f3 Berto. brix. in qōnibus suis. q. 1. ⁊ sequit. Albꝛi. in. d. aūt ingressi. Ratio qꝛ coactus exiyt.

63 Utrum retrahēs aliquē ab ingressu reli gionis teneat restituere. R̄. f3 Ricar. i quol' 3. q. 19. q̄ aut retrahit qꝛ nō credit aptū reli gioni sine vtilem. ⁊ si hoc credit pꝛobabili ter sic nō tenetur religioni: qꝛ potius dānū ipius impediuit. Aut scōo retraxit pp vtili tatem suam ⁊ si ē sp̄ualis. puta. qꝛ eius cōsi lio bene viuit. sic non peccat: qꝛ ex caritate possum potius bonum meū sp̄uale pꝛeeli

gere q̄ꝫ alterius. Idem dicerez qñ retrahit qꝛ videt ꝙ vult intrare religionem in qua ñ viuitur regulariter ꝭm quod tenetur. qꝛ sic ꝓcurat bonum eius. Si vero ē tꝑalis puta. qꝛ sperat ꝓmocionem. honorem ꝛ huiusmodi si steterit in seculo sic peccat quia tꝑale preposuit spūali non tamen tenetur. religioni. sed subtracto. orando: bonum ꝑsuadendo: ꝛ salutem procurando plusq̄ꝫ prius. Aut. 3. retraxit ex amicicia. ꝛ si ē naturalis aut ꝯsanguinitatis sic lꝫ peccet non tenetur religioni tñ. Si vero ē amicicia lasciua sic magis peccat ꝛ tenet̄ in istis duobꝰ subtracto ꝛ magis i. ꝭo. q̄ꝫ i. p̄io vt dixi ꝓcurando bonum eius nō tm̄ religioni. Aut. 4. retraxit aīo impediēdi vtilitatem religionis ꝛ sic tenetur ꝭm posse suum facere ꝙ illa ꝑsona intret: ꝛ si non pōt satisfaciat religioni ad arbitrium boni viri. vel melior ad eā iducat. Et etiam subtracto si non potest eum inducere vt intret religionem secundum ꝙ dixi procurando salutem eiꝰ solicitius q̄ꝫ prius. obligatū vero religiōi retrahēs ꝭm Sco. in. 4. di. 15. tenetur laborare vt redeat ꝛ si nō pōt tenetur ipe si ē ꝑsona ydonea ꝛ habilis religioni religiōez intrare. vt sic satisfaciat religioni ꝛ orare ꝓ auerso. vt dr̄ ꝙ fecit Ray. Ego tñ credo ꝙ si nollet intrare non ꝑꝑea esset in statu damnationis sed sufficeret ei ꝙ pro posse alio modo satisfaceret religioni: ꝛ etiam ei quē peruertit.

64 Utrum religio minuat peccatum. R̷. ꝙ lꝫ pctm̄ religiosi sit grauius pcō seculariū: vel rōne voti ꝯ quod facit: vel rōe ꝯtemptꝰ si maior adest. vel rōe scandali. tamen ceteris paribus dico peccatū religiosi esse leuius pcō secularium. primo ꝑꝑ intentionem quā habet erectā ad deum lꝫ ad horā īcipiatur ex qua d̄ facili reuertitur: tū qꝛ hēt plura q̄ eum reducūt ad deletionem ipius pcī. h̄ ex S. Tho. 2a 2e. q. 186.

65 Que ꝑcipiunt religiosis vniuersal̄r. R̷. multa. ꝛ primo in cle. religiosi de priuile. sunt nouem. ī. scripta. Primo ne in ꝭmōibꝰ eccl̄ar ꝑlatis d̄trahāt. Intellige ad spēalia descēdendo. Scd̄o ne retrahāt aliquos ab eccl̄iar suar frequētia. s. detrahēdo eis ꝛ huiusmodi illicitis. Tertio ne ꝓnunciēt idulgētias idiscretas. s. falsas. l̄ꝭm ꝙ dico Indulgentia. §. vltio. Quarto ne retrahāt testatores a restitutiōibus debitis aut legatis matricibus eccl̄ijs faciēdis. Pe. d̄ pal. i 4. dixit ꝙ pn̄t ꝓcurare vt magis eis leget̄ q̄ꝫ alteri: dummō nō faciāt cū v̄bis illicitis aut aīo maligno ꝯ eccl̄as matrices. qꝛ nulli aufert suū cū nullū ius iter acq̄siuisset. Sꝫ fr̄ Aluarus tꝫ ꝙ peccāt mortal̄r. ꝛ hoc videtur verius in religiosis. Secus i alio casu ab isto. qꝛ tūc hēret locū opinio Petri. Quinto ne legata l̄ debita aut male ablata icerta sibi l̄ sui ordinis fr̄ibꝰ l̄ ꝯuētibꝰ in alterius ꝑiudicium fieri vel erogari ꝓcurent. Sexto ne absoluāt a casibus reseruat̄ Pape vel epis. Hec oīa in virtute sācte obie ꝛ sub iterminatione maledictiōis eterne ihibētur. Septimo sub eadē ꝓhibitiōe ꝓhibetur eis ne ꝑsonas eccl̄iasticas. ꝑsertim corā iudicibus delegatis a sede aplica suam ꝯ eos iusticiā ꝓsequētes vexare indebite. aut ad loca plura ꝛ ꝑsertim mltū remota ꝯuēire ꝑsumāt. Octauo ꝑcipit̄ ꝑlatis religiosis ad quos aliq̄d ꝓuenit occasione ꝑmissor ꝙ nisi. ī. mēsem plene satisfecerint ecclesiasticis dānificatis de eo quod ad eos ꝑuenit postq̄ꝫ fuerint req̄siti ipo iure sint suspensi ꝛ quousq̄ꝫ debitam fecerint satisfactionem. Nono ne ministrent extremam vnctionez. eucharistie sacramentum. solēnizent matrimonium. non absoluant excōicatos nec absoluant a pena ꝛ a culpa. de quo dic vt. s̄. excōcatio. 5. casu. 12. Decimo nullus religiosus pōt vigore litterarum apostolicarū vel legatorum alibi conuenire aliquem sibi subditum ratione aliquorum locoruz nisi corā eo corā quo d̄ iure ꝯuenit. Cle. i. de rescrip. Undecimo nullus religiosus pōt eligi in prelatum alterius religionis vel habitus nisi solum in episcopum. Cle. i. de electi. Duodecimo prohibentur alienare prelati religiosi res ecclesie. vt in. Cle. i. de re. ecc. non alie vide. ī. suspensio. i. §. 31. Tertiodecimo precipitur eis ne ad iurandum vouendum ꝛc̄. inducant aliquos. vt sepulturam eligant apud eos. de quo. ī. sepultura. §. 35. Quartodecimo ne decimas ecclesijs debitas vsurpent. Cle. i. de decimis. d̄ quo supra excomunicatio. 7. casu. 37. Quintodecimo precipitur mendicantibus ne aliquem ad ꝓfessionē recipiāt ante ꝯpletū annum q̄ntūdecimū. c. non solū. ꝛ. c. constitutionem de regula. li. 6. Sextodecimo ne statum bigin arum foueant. Cle. i. de religi. domi. vide excomunicatio. 7. casu. 40. Decimoseptimo ꝙ horis debitis in ecclesijs eorum officium persoluant. Cle. i. de cele. mis. Decimooctauo ꝙ non dimittant habitum sue religionis: nec vadant ad studia vl̄ ꝓhicā aut leges audiant. c. vt ꝑiculosa ne. Cle. vel. mo. li. 6. vid̄. excōicatio. 7. casu. 7.

Decimonono q nō dicant aliqua vt ꝯtrahāt audientes a solutiōe decimaꝝ. ⁊ q regſtri pdicent de eis ppſo. ⁊ q cōfessores ñ omittant facere ꝯsciam ꝯsitentibus. Cle. cupientes de penis. vide Excōicatio. 7. casu. 44. Uigesimo. q mendicantes nō capiant loca de nouo. c. cū ex eo. de exces. pla. li. 6. ⁊ Cle. cupientes. de pēis. vide loca p totū. ⁊ s. Excōicatio. 7. casu. 44. Uigesimo pmo. q nō celebrent in castris l' villis. nisi q̄ten⁹ eis a iure ꝯceditur. c. epoꝝ. de pri. li. 6. Uigesimosecūdo q ꝯuēt interdictū qōcunqȝ qd viderint ꝯuare matricē ecclam. Cle. i. d sē. exco. vide Interdictū. Queda alia pcipiūt mōacis. de qbus vide. s. Monacus. §. 10. ⁊ idē de cessatōib⁹ a diuis. in d. Cle. i.

R Eligiosus loc⁹ dr ois dom⁹. mōasteriū. tēplū. hospitale. ⁊ q̄cunqȝ alia auctoritate pape. l' epi ad pios vsus edificata. de reli. domi. c. de sinodochijs ⁊ c. ad hec. Sec⁹ si sīn auctoritate epi l' pape sūt hedificata a pncipio l' ex p⁹facto. d ꝯse. di. i. nēo. qd ē ꝯtra leges q̄ volunt q vbicūqȝ sepelit aliqs. loc⁹ ille sit religiosus. qd ñ est veꝝ p tex. c. si. de sepul. ⁊ ibi segt Pa.

1 Utꝝ loca religiosa possit ad hūanos vsus trāsferri. R. q nō. d. c. ad hec. 22. q. 2. nulli.

2 Per quos debēt regi p̄fata loca. R. q p religiosos. ⁊ si nō viuūt reglr debēt expelli ⁊ poni ali ij districtioris vite. aut saltē clici seculares. si alias ñ pñt reānere ordinata. ⁊ ⁊ hoc pōt eps sine papa. ꝯȝ gl. ⁊ Jo. An. ⁊ Pa. in. c. iter quatuor. d re. domi. Fallit in hospitali. d quo vide. s. Hospitale. §. 2.

R Eliquie sanctoꝝ eē venales ñ pñt. l. nēo la 2. C. de sa. san. ec. nec ex capsā oñdi debent. nec de nouo inuēte i publico venerari. nisi pus auctoritate roāni pontificis fuerint approbate. d reli. ⁊ ve. sā. c. 2. pcipit plaris ne pmittāt varijs figmētis ⁊ falsis documētis decipi hoies q vadūt ad eoꝝ ecclas cā veneratōis pp miracula q̄ ibi fiūt. sic in plerisqȝ locis cā q̄st⁹ fieri ꝯsueuit. i. d. c. 2. ⁊ dicit Pa. in. d. c. 2. q ēt dicunt vendi qñ p questu oñduntur.

1 Qua auctoritate pñt corpora sāctoꝝ ⁊ eorū relige trāsferri. R. q solū auctoritate pape l' epi aut sācte sinodi. de ꝯse. di. i. c. cōpora. vbi dicit Johēs hoc verū qñ corp⁹ est traditū ppetue sepl'ture. C. d reli. ⁊ sūp. fu. l. vltia. nisi necessitas imineat. qr tc̄ suffic̄ auctoritas p̄sidis puicie. l. i. C. d reli. ⁊ sūp. fuqȝ qñ ñ sūt tradite ppetue sepulture. tūc bñ possūt trāsferri sine alicui⁹ auctōitate ad aliud locum religiosū. C. eo. l. si nec dum.

2 Quid si furtiue sbtrahātur. R. ꝯȝ. Rodo sacrilegiū ē. 17. q. 4. qsqs. ēt si ex deuotiōe hoc faciat fm eūdem. ⁊ Hug.

3 Utꝝ sit simonia relīqas vedē. R. ꝯȝ Ray. ⁊ Gofre. q sic. 1. q. 1. qui studet.

4 Utꝝ relige scōꝝ debeāt portari ad collū. R. q ñ. ar. dictaꝝ. l. si nec dum. ⁊ . l. vltime ⁊. d. c. corpora. lȝ possēt poni sup aliquo p aliquo tpr ex magna cā. ar. d. l. i. ⁊ hoc tene q̄uis. Tho. 22. q. 96. teneat q liceat ex deuotione sine aliq̄ supstitiōe sup se portare.

R Emissio pci p auctoritatē sit a solo deo. i. q. i. c. ita. ⁊. c. vt euidēter de pe. di. i. vbum. p offiū aūt seu ministeriū sit a plato et malo. 23. q. 5. remittūt. p meritū vo solū a bono sit. i. q. i. remissionē. de ꝯse. di. 4. quomodo

1 Que requirunt in peccatore vt fiat ei remissio pci. R. Petr⁹ aureo. i. 4. di. 17. q. i. q vt si meritū xpi applicet actualr isti vel illi nulla culpa pci deletur. cū solū in vtute passionis xpi deleat. ⁊ tō cū sacra sint imediatius applicatiuū passionis xpi ad nos oȝ si culpa dȝ dimitti q p aliqd sacrm vel de facto exhibitus vel in voto fiat. ppea adult⁹ q̄tūcūqȝ ꝯtritus nisi simul cōcurrat ois cōfessio in facto vel adminus in voto nō cōseqtur remissionē pci. de remissionibus. vide. s. indulgentia.

R Emittere idē ē q dare vt pȝ in. c. venies. el. i. de testib⁹. ⁊. i. q. 3. c. ea. q̄ in glo. is.

R Enunciatō ē rei vl iuris ppij facta scienter legitima ꝯfutacio. 7. q. i. q̄ periculosum.

1 Qñ renūciacio dr illegitia. R. q ex trib⁹ pmo rōne psōe renūciātis vt puta qr ē minor de iudi. c. si annum li. 6. aut ali⁹ q nō pōt renunciare.

2 Scdo rōne psone in cui⁹ manu sit renunciatio ē illegitima. c. cū dilecti. ⁊. c. admōet ⁊. c. q in dubijs de renū. vbi nulli ecclastico lȝ renunciare alicui beneficio ecclastico nisi i manu sui plati ad quē ptinet collatio. d. c. admonet. 18. q. 2. abbas. qd limitatur in beneficio acqsito. p. c. veniens. de ꝯnū. ⁊ in epatu qui nō pōt renunciari nisi in manibus Pape. c. nisi de renū. Quomō autē possit tractatus hri sup renūciatione. vide Simonia. ⁊. §. 22

3 Utrum renũtiatio alioꝝ iuriũ sit fiẽda ad uersario. ℞. ꝙ sic. vł notario publico. vel iudici noĩe aduersarij recipientis. l. i. ff. rez pupi. sal. fo.

4 Tertio rõe rei q̃ renuntiari ñ põt dꝛ renũtiatio illegitia. Nam iuri naturali ⁊ agnationis ⁊ sanguis nemo põt renuntiare. vt. l. ius sanguis. ff. de re. iur. ⁊. l. ius agnatõis ff. de pac. Juri vero positio qđ ꝯcernit certam formam vel solẽnitatẽ ñ põt qs renuntiare. vt puta ꝙ testiũ cũ tot testib⁹. ł stipulatões fiant certo mõ. l. nẽo põt. ff. de lega. i. facit. c. qꝛ pp. de elec. ⁊. c. cũ esses. ⁊ qđ ibi nõ. đ testa. Si vero ñ ꝯcernit certam formã vel solẽnitatem sed publicaꝫ vtilitatẽ. similiter ñ põt. l. ius publicũ. ff. de pac. ⁊ in. c. si diligenti. de fo. ꝯpe. Si autem ꝯcernit publicam ⁊ p̃uatam ⁊ publica põt separi a priuata. sic põt q̃tũ ad p̃uatam. l. iuris gentiuꝫ §. sed ⁊ si pacisċatur. ff. đ pac. puta ius dat actõem ꝑ aĩali morboso. tũ ptes pñt pacisci vt nõ possint agere. facit tex. cũ ibi nõ. in c. cũ venissent. de insti. Si vero ñ põt separi. sic renuntiari nõ põt. d. c. cum venissent. Si vero sit solũ in fauorẽ p̃uatum. tũc ille in cui⁹ fauoẽ ẽ: põt. dũmõ ñ sit ꝯ bonos mões vel ñ inducat ad peccatũ talis renuntiatio. qꝛ ñ valeret. vt in. l. alia. §. elegãter. ff. solu. ma. ⁊. l. conuenire. ff. de pac. do. Si aũt sit solũ in odium alterius. tunc si cessat rõ illius odij põt renuntiari. vt in. l. fi. C. ad mace. alias ñ. vt. l. tñ si. ff. ad mace.

5 Quid si aliqd sit introductũ i fauorẽ amboꝝ. ℞. ꝙ alter sine altero renũtiare ñ põt. vt dicit glo. in. c. ad aplicãm. de regu. facit. l. qđ fauore. ff. de legi. vñ dꝛ ꝙ i cõtiuꝫ potior est ꝯditio ꝓhibentis. ar. ff. de fur. ve. ꝓ. l. p fundũ. ff. cõi diui. l. Sabin⁹. ff. de libe. causa. l. 2. 3. ⁊. 4. Si tñ aliqd cõcedit a pluríb⁹ siue vniuersitati. sed in fauorẽ p̃ncipaliter pticulariũ. sic bñ posset qlꝫ renuntiare iuri suo. ⁊ sic loqtur. c. ad aplicam pre dictum. ⁊. c. dilecti. de fo. ꝯpe. Fallit hoc i p̃uilegio. qꝛ lꝫ ꝯcernat fauorẽ tertij. põt impetrans renuntiare an̄q̃ sit pñtatũ. nisi appeat ꝙ concedens statĩ voluit cõcedeꝛ ius illi tertio. qꝛ cõiter ñ acqrit nisi in pñtatõne l. renuntiare. ⁊ qđ ibi nõ. Bar. ff. đ dona. Jdẽ dico ꝙ renuntiare ñ põt si fuit concessum motu ꝓprio.

6 Utꝝ exẽpt⁹ possit renuntiare exẽptõni. vide. s. Exemptus. §. 5.

7 Qualꝫ fienda est renunciatio. ℞. ꝙ p̃mo volũtarie. 7. q. i. Q̃uis. Jtẽ scienter. ⁊ ideo qñ qs aliqđ ius ignorat dꝫ ei notificari. vt aũt. quõ op. ep̃os. §. igit ordinam⁹ qꝛ ei qđ ignorat renuntiari ñ põt. l. mi. ff. de iofficiosta. Et hec ẽ cõtra notarios q ponunt clausulas renuntiatõis q̃s ignorant q ꝯbunt. ⁊ ppea tenentur eis de dãno qđ alꝛ incurrissent. puta qꝛ ñ renũtiassẽt si sciuissẽt. 3° sine coactõe. qđ me. cã. ad audiaꝫ. Quãto q̃ ad bñficia ecclastica dꝫ fieri pure ⁊ absolute. đ offõ. dele. c. ex pte el. i. đ simo. ex isinuatõe. Uñ dãs. ł remittẽs. ł renũtiãs aliqd ꝓpter ale pacto. ł ꝯditõe tp̃ali interueniẽte. simoniac⁹ est, i fi. i. q. i. c. Q̃ pio

8 Sꝫ nunqd si renuntiat absolute. tñ i mẽte gerit vt sibi aliqđ tp̃ale def. ℞. ꝙ simoniac⁹ est. de simo. c. tua. in fi. Ucꝝ est ꝙ sola pnia abolef. c. vlti. de simo.

9 Utꝝ qs possit renuntiare liti sup bñfitio ecclastico ł sp̃uali. aliq̃ tp̃ali sibi dato. ℞. Pa. in. c. cũ p̃dẽ. đ pac. ꝙ ñ ẽt si recipiat illud noie expensaꝝ. qꝛ si renuntians hꝫ ius renuntiat sp̃uali. tp̃ali dato. ꝙ est simonia d. c. ex pte. ⁊ qđ ibi nõ. Dicit tñ. đ. Ant. i. c. ñ sine. de arbi. ꝙ valet ꝓpositio auctoritate superioris. vt ꝓ bñfitio qđ dimittit detur aliqd tp̃ale. c. nisi. de p̃ben. Secus si fiat auctoritate ptiũ. qꝛ sic eẽt simõia. nisi qñ hꝫ ortũ a iudice. puta qꝛ ꝯpromissũ est i eo. ł ipe sic diffinit. Et lꝫ glo. in. d. c. cũ p̃dẽ. dicat ñ sufficere. nisi iteruẽiat pape ꝯfirmatio. tñ cõiter doc. ibidẽ tenẽt cũ opi. đ. Anto. ꝙ ñ regratur. ⁊ ibi Pa. sequitur.

10 Utꝝ qs possit dare pecuniã alteri vt desistat a lite q̃ est de re sp̃uali. ℞. Pa. in. d. c. cũ p̃idem. ꝙ si sit certus habere ius in illo bñficio. bñ põt daꝛ aduersario siñ simonia. vt desistat. vel ne litem moueat. Si uẽo non sit certus sed dubitat. tunc non põt. nec excusat auctoritas pape in beneficio. qđ ãnexam hꝫ potestatem clauiũꝫ. qꝛ videtur data pecunia ꝓ illa potestate sp̃uali. facit. d. c. ex pte in simili. ⁊ qđ nõ. i. q. 3. salua tor. ⁊. c. ex multis. Jn alijs aũt bñficijs bene excusaret auctoritas pape. cũ talis simõia sit de iure positiuo. ſm glo. in. d. c. cum pridem. Quod nõ. qꝛ pauci aduertunt hodie Posset tñ iudex ꝓ bono pacis ex officio suo componere partes. vt hñs ius in beneficio det aliqđ ñ habenti ius ſm formam. c nisi. de p̃ben. ſm Pa. i. c. sup eo. de trãsac.

11 Quid dẽ illo qui expectans proxime vacaturam pꝛ mam in aliqua ecclesia renuntiat ꝓprie tenui vt ꝓcludatur via alteri expectanti. ℞. ꝙ p hoc non impedit primum expectantem si hoc põt ꝓbari. Si vero pinguius resignanti ꝯferatur eo ipo detegitur

P

fraus ⁊ carebit habita quaz resignauit. ⁊ ad bita de renun. c. si te. li. 6.

12 Utrum renunciatio iuris futuri valeat. R. quod si ius futurum appet sic valet. si aut non appet adhuc non valet. quia pacta non referuntur ad ea que appere non pnt. vt in. l. i lege. ⁊ alijs concor. ibi positis in glo. ff. de zhen. eptio. ⁊ quod non est renunciari non pot. l. tres fres. ff. de pac. Sed de hoc vide Bar. in. l. cedictois. C. de pac. quia parum ad nos.

13 Quid faciet platus qui beneficium hz per simoniam. vel alias intrusus est. R. quod tenet renunciare. et si est eps et est in articulo mortis. nec pot adire papaz. non tamen debet dimittere possessionem quam de facto hz sine licentia pape. sed abstineat a pceptione fructuuz excepta strict... necessitate vite. et grat quaz cito poterit resignare. Et de hoc vide Ber. Inno. et Hosti. de renun. nisi cum pridem et Archi. 7. q. i. eum qui.

r Epresalia dicitur rez aliarum generalis retentio auctoritate principis vel ciuitatis pro reconpensatione dani dati indulta. elicitur ex. c. do. 23. q. 2. et est quando vnus de vno dno non valens consequi ius contra aliquem de alio dominio retinet res oium qui sunt sub tali dno pro satisfactione.

1 Utrum sint licite. R. quod sic quando ista interueniunt. Primum quod dominus vel ciuitas requiratur vt emendet quod a suis improbe factum est. Secundum quod constet de negligentia iustitie administrande. Aduerte hic sm Bar. in tractatu de represalijs. quod aliquando superiorem hz ille qui debet dare de iure. sed non de facto. vt puta quia non obeditur ei sicut imperatori. ⁊ tunc non est necesse adire superiorem. Aliquando hz superiorem de facto. sz non de iure. vt puta quia tirannus est dns. ⁊ si fuit electus ex timore. l. per vim. ⁊ habetur coiter pro dno. sic valet quod facit. sz Inno. in. c. nihil. de elec. ⁊ sic debz adiri. Si vero non fuit electus. sz per viz occupat dnium. ⁊ habetur coiter pro tiranno. sic cum non valeat quod facit. non est necesse vt eum adeat. Aliquando hz superiorem de iure ⁊ de facto. quia est verus dns ⁊ ei obeditur. sed tamen non expedit creditori eum adire. puta quia expenderet plus quaz sit principale debitum. vel est paup. tunc sz Bar. vbi. s. pot procedere sic: si non haberet superiorem eius debitor. ar. l. si suos. ff. de pigno. ac. ⁊. l. mediterranee. C. de ano. ⁊ tribu. ⁊ sic pz quando pdicta duo non requiruntur. Tertium quod iudex prius det sniam sup negligentia ⁊ iustitie defectu ⁊ concedat auctoritatem represaliarum. Limita hoc veruz quando nullus inuenitur superior qui de ciuitate vel dno negligente faciat iustitiam. sm Gui. epm concordiense. quia si inueniretur superior non valeret auctoritas iudicis propter quo ad illos qui non sunt sue iurisditionis. ⁊ ita intelligitur. c. dns. 23. q. 2. quod ciuitas plectenda est per suum. s. iudicem. concor. Jo. de santo. ⁊ Franciscus vercellensis. in. c. vnico. de iniu. iur. li. 6. Quartum quod non excedat damnum. Quintum quod non extendatur ad clericos. vel ecclasticas psonas. Hec elicio ex Archi. in. d. c. vnico. Sextum sm Directorium. ti. de pignorib. quod non fiant in psonis. quia istud est iniquum. quod in psona alterius pro alio grauetur. ⁊ sz ipm nulla consuetudo valeret. cum sit contraria legibus. C. de acti. ⁊ ob. l. ob es alienum. ⁊ aut. ibidem. ymo ⁊. C. que res pigno. obli. pos. l. qui filios. ⁊ in aut. vt nulli iudi. §. quia vero. ⁊. C. ne vx. pro ma. l. vlti. ⁊ aut. ibidem sed oio. aliasistis non concurrentibus qui ipsis represalijs vtitur quadruplum restituere cogitur. ⁊ actione pro que hoc facit cadit. vt in aut. ne pignorationes sunt. que est pdicta aut. sed oio.

2 Sed nunquid tenetur ad restitutionez que aliquid p represalias illicitas exigit ab alio quam a suo debitore. R. Archi. in. c. ⁊ si pignorationes. quod sic. nec aliter saluari poterit. nisi restituat. 14. q. 6. si res. de vsu. cum tu. de re. iur. non remittitur. li. 6.

3 Quid de illis que represalias concedunt contra ecclasticas psonas. aut eorum bona. vide Excolcatio. 6. casu. 33. ⁊ Interdictum. 4. quasi in fi.

4 Utrum represalia concessa contra. puta florentinos debeat extendi ad florentinos habentes domicilium Senis. R. sm Pa. i. c. quam. de offo. or. quod non quia odiosa facit quod non. Bar. in. l. pnunciatio. ff. de verbo. si.

5 Utrum statutum possit fieri vt glz possit capi pro delicto alterius. R. Bar. vbi. s. quod contra terras vel villas sibi non subditas non pot. sed bene contra sibi subditas. vt. C. de oi agro des. l. i. ⁊ valet statutum quod vxor possit capi pro viro fallente. vt. l. satis. C. i q. ca. pi. vel ypo. ta. zhi. Et similiter filius pro pre. l. fi. C. de priuile. et si non sit heres. Et aduerte hic quod terre cum certis pactis submisse pretectoi dnorum non dicuntur sibi subdite sed federate. ⁊ io contra eas non valet tale statutum. Quod non pro limitatione sexte conditionis in. §. i. dicte.

6 Sed queritur an tale statutum possit exerceri extra territorium statuentis. R. Bar. vbi. s. quod sic pot agere contra tales conditione ex statuto quia actio vbiqz sequitur eos quibus competit. vt. l. fi. C. de pscrip. lon. te. Nd lita. nisi filius sortiretur domicilium alibi anqz pr rumperet. ar. l. ciues. C. de incol. Similiter si filius cess

natus p⁹ q̃ rupit pr̄ eius. q̄r iura intelligun
tur de filio extūte tp̄r quo rupit.l.in debitis
§.si extrane⁹.ff.de noxa.⁊.l.ticius.ff.de te
sta.mili. Et idē dic qn̄ statutū dicit q̄ hoīes
vnius terre vnus teneatur p̄ alio. Nā ille q
de nouo est effectus illius terre nō tenetur.
p̄ debitis antiq̄s.l.p̄uidēdū.C.de decuri.
⁊ qd̄ nō. Dy.in.l.incolā.ff.ad muni. Simi
liter tale statutū intelligitur de debitis con
tractis intra t'ritoriū.nisi aliud addat.vt.l.cū
vnus.§.is qui.ff.de bonis auctorita.iudi.
possi.

7 Quid si talis qui habuit recursū ad iudi
cē debitoris.⁊ reportauit iniquā sniam. R̄.
Bar.vbi.s.q̄ dz appellare ⁊ adire iudicē
appellationis. aliter repsalie non erunt lici
te. vel si p̄hibetur appellare. vel nō ē index
appellatōnis.tunc pōt recurrere ad suum
iudicem.

Residere debent clerici i suis beneficijs. ⁊ de hoc vide.s.Clericus.7.

Rescriptum proprie ē id qd̄ princeps scribit ad iuris conseruantiā
vt qn̄ cōmittit cām decidendā inter aliquos
⁊ differt a priuilegio quod est contra ius q̄
si priuata lex.3.di.priuilegia. Et ēt differt a
beneficō.quod stricte sūptum est gratia cō
cessa p̄ter ius a principe.⁊ hec est que latis
sime interp̄tanda est.vt in.c.olim. ⁊ qd̄ ibi
nō.de verbo.si. Latissime tn̄ rescriptū acci
pitur pro oībus istis.hec Pa.in. R̄ica.de
rescrip.

1 Rescriptū ⁊ p̄cessus p ip̄m rescriptū ha
bitus ipetratum ab excōicato sup alio q̄
sup excōicatōis vel appellatōs articulo ip
so iure est nullū.c.i.de rescrip.li.6.

2 Rescriptum perpetuatur per solam cita
tōem.d̄ rescrip.ex tenore.⁊.c.significauit
in glo.

3 Rescriptū ipetratū tacita veritate.aut sug
gesta falsitate.vel ēt quocūq̄ alio tacito vel
exp̄sso.qd̄ si tacitū nō fuisset.vl' false exp̄ssū
papa nō ita faciliter concessisset.nō valet.
eo.ti.sup literis.

4 Rescripta nō extenduntur ad res vel p
sonas in eis non p̄p̄hensas.qm̄ psonalia
sunt ⁊ stricte itelligēda.c.significauit.eo.ti.

5 Rescriptū nō viciatur pp defectū lr̄e vel
sillabe. Secus si eēt ibi falsū latinū.de fide
instru.c.ex pte.in tex.⁊ in glo.

6 Rescriptū primum tollitur per secundū
posterius faciens mentōem de primo. Si
vero non facit mentionem non valet secū
dū cōtra primū ope exceptionis.vt in.c.ex
lr̄is.⁊.c.pastoralis.de offi.dele.s̄m Gof.i
sūma.eo.ti.

7 Rescriptū inseri dz in lr̄is citatōis.s̄z cū
dē Gof.pp duo. Prio vt citatus sciat iuris
ditōem citantis.aliter nō tenetur p̄parere.
Secūdo vt possit deliberare

8 Rescriptū p̄ditur p negligentiā ipetrātis
āno elapso quo vti potuit ⁊ noluit.c.si aūt
de rescrip.⁊.c.plerunq̄. Quis de iure ciui
li duret per decēnium.C.d̄ diuers.rescrip.l.
falso.

9 Rescriptū.dr̄ falsū ipetratū sine mandato
vt in.c.nō nulli eo.i glo.nisi ipetret ab hijs
psonis a qb⁹ de iure n̄ exigitur mādatū.vt
i.d.c.n̄ nulli i fi.⁊.c.ex pte i fi.eo.ff.de p̄cu
ra.l.sed ⁊ hee psone.

10 Per rescriptū sedis ap̄lice.aut legato⁊ a
liqs n̄ pōt ipetrari p̄ iudice.nisi ille q ē i di
gnitate p̄stitutus.l canonicus eccl'e catedra
lis.vel h̄z psonatū.⁊ talis nō pōt audir' cās
nisi in locis isignib⁹.vel ciuitatib⁹ vbi pos
sit copia hr̄i pito⁊.nec aliqs pōt p̄ueniri d̄
tute talis rescripti vltra vnam dietam a fine
sue diocesis.de qbus oībus: vide in.c.sta
tutū.de rescrip.li.6.⁊ qd̄ ibi nō.

Res inter alios acta nō p̄iudicat alijs nec p̄dest.ff.qui
po.in pigno.ha.l.claudius.in fi.⁊ de re iu
di.c.Quis. Fallit in qbusdā casibus.vide
in.d.c.Quis.glo.⁊ doc.q̄r parū ad nos.

Quilibet in traditōe sue rei pōt pactū ap
ponere.dūmō nō sit legib⁹ iprobatū.l.i tra
ditionibus.ff.de pac.de p̄di.c.ve⁊.in glo.
Rē hēre videtur qui fruitur ptio eius.ff.d̄
vsufruc.l.q̄r qui ptio. Que de tota re vendi
canda dicta sunt eadem ⁊ de pte intelligen
da sunt.ff.de rei vendi.l.que de tota.
Res vna ⁊ eadem diuerso iure censeri nō
debet.de deci.c.cum in tua.12.q.2.cogno
uimus.

Restitutio quid est ⁊ qs restituere tenetur. Sciendum q̄ restitutio est
in pristinum statum repositio.l.restituere.
ff.de verbo.signi. Unde dicit tex.in.l.plus
est.ff.de verbo.signi. Restituere ē nō solū
presentiā rei prebere.sed etiam possesso
rem facere fructusq̄ reddere. Sed quia
ius diuinum ⁊ canonicum utitur aliū ver
bo reddant pro uerbo restituere.vt i.c.cū
tu.de usuris.quod est uerbum latinū. re

stituere.vt.l.verbũ reddendi.ff.de vbo. si. ⁊ aliñ vbo emẽdẽt.vt in.c.2.de rapto. Aliñ vero verbo satisfaciant.vt in.c.in lr̃is. d ra pto. ⁊ satisfactũ intelligit qlicunq voluntati satisfaciat.l.si rẽ alienã.§.ois.ff.d pigno. ac.⁊.l.1.ff.q satisda.co. Jõ ego hic restitutõem accipio ꝓ quacũq satisfactõe facienda ꝓxio.

Quis tenet satisfacẽ.R̃.ꝙ qlz q hz d alieno vel qd ad aliũ spectat.seu debetur ex ꝯctu l quasi.ex maleficio.vel qi.vel ex quacunq alia cã.ar.c.si res.14.q.6.⁊.l.iustitia.§. iuris ꝑcepta.ff.de insti.⁊ iure. Qd vt meli' itelligatur p casus infrascriptos.fm ordinẽ alphabeti annotabo.

Accipiens aliqd vt nõ accuset.an teneatur restituere.vide.s.Accusatio.§.6.

Accipiens aliqd i fraudẽ creditoꝝ quõ tenet. dic vt hic.j.i.v. Raptor.§.1. ⁊ in.v. Usurarius.§.17.⁊.s.Alienatio.§.26.

Accipiens aliqd ab ecclasticis.l ab illis q ñ pñt donare.quõ teneatur. Uide Donatio.§.38.⁊.s.Cleric'.3.§.4.⁊ Clericus.13. §.11.

Acqrens ex peccato aliqd.puta adulterio.sodõia ⁊ h'mõi quõ tenet.vide.j.i verbo Mulier.

Administratõ bonoꝝ alioꝝ quõ teneatur. vide.s.Administratio.§.1.⁊.2.

Adulator obtinens bñficiũ.an teneat restituere.vide Adulatõ.§.2.

Adultera ꝯcipiẽs filiũ ex adulterio quõ teneatur.vide Adulterium.§.4.

Adultere filius quõ tenetur restituere. vide Adulterium.§.5.⁊.6.

Aduocatus qñ tenetur restituẽ. vide Aduocatus.§.12.⁊.13.

Alchimista quõ tenetur.vide Alchimia.

Alienatõem rei recipiẽs ab eo q ñ põt alienare.vide Aliẽatio.§.14.⁊.§.20.⁊ Donatio primo.§.38.

Alimẽta denegans ei cui tenetur exhibẽ an teneat.R̃.ꝙ sic.⁊ qr teneat.vid Alimẽta

Ambasiatores quõ teneãt.vide Absens

Aiam ledẽs rõalez.vtꝝ teneat ad restitutõez.R̃.ꝙ sic. Pro cui' itelligẽtia ẽ sciẽdũ fm Sco.in.4.di.15.q.2.ꝙ ẽ duplex bonũ aie.s.naturale ⁊ accñtale. Jn bonis igit naturalibus aie.cũ sint icorruptibilia.sicut ⁊ ipsa aia.nẽo põt eã ledẽ directe. ⁊ talia sũt bona illa sine qb' ñ ꝯtingit aiam eẽ.vt est intellect'.liberũ arbitriũ.voluntas.⁊ h'modi Jndirecte tñ põt qs in talibus bonis aliũ ledere fm Boñ.in.2.di.25.ar.1.q.4.i.ptis. s.vsu taliũ priuando.sicut si qs poculũ daret.

vel aliud faceret quo amentẽ aliquẽ redderet vñ talis aliquẽ tal' ledens.qm dignã leso recõpẽsatõez facere nõ põt.maxie si in ꝑpetuam amentiam deducit. Jdeo arbitrio boni viri satisfacere tenetur.ar.c.deteriores.6 q.1. Uñ ꝓ regula tradit cõiter a doc. vt nõ. Ricar.in.4.di.15.ar.5.q.3.ꝙ qñ restitutõ ñ põt fieri fm dãnũ datũ. tunc arbitrio boni viri relinquat. Jtẽ dat aliã regulã supradictus Ricã.vbi.s.ꝙ qñ res male ablata ñ põt restitui.restitutio dz fieri in equalenti si possibile est.ex.ne lite pẽ.ali.ino.c.eccl'e sãcte marie.el.2.⁊ fm Sco.vbi.s.lz qs digne ñ possit satisfacere ꝓxio de dãno sibi illato: nihilominus ex hoc nõ liberatur qn ñ teneatur satisfacere saltẽ quãtũ põt. Uñ in casu ꝑdicto bonus vir iudicabit vt petat veniam p se.l si ñ põt p interpositã ꝑsonã. deinde vt satisfaciat fm posse dãna q leso ⁊ alijs suis eueniunt ex tali lesione.vt.j. dicet de vulnerante ⁊ occidente.in verbo Hoicidiũ. Jn bonis aũt accñtalibus aie. cuiusmõi.sunt bona grẽ.moꝝ ⁊ vtutũ tã acqsita qz acqrenda.põt qs fm Sco.vbi.s.idirecte aliquẽ ledere.⁊ dispositiue.s. inducẽdo ad actus vitiosos.seu peccata qb' talia corrũpũt.puta ꝯtaminãdo suo malo.ex°.suadẽ°. blãdiẽ°.rogãdo. ꝑcipiẽdo.vt talia faciãt. ⁊ h'modi.⁊ talis multo magis tenet ad restitutionẽ quã dãnificãtes in bõis tꝑalib' 6.q.1.sunt plurimi.ꝓpea tenetur doctrina. auxilio.ꝯsilio.orõe ⁊ h'modi qzũ põt. ⁊ in'se ẽ p se ipm ⁊ p alios.dũmõ peccatum occultũ nõ pandat.talẽ lesũ ad bonũ reducere. Directe aũt in talibus bonis accñtalibus nẽo põt aliũ ledere.qm talia ñ corrũpũtur nisi p peccatum. ⁊ peccatum eẽ nõ põt.nisi sit voluntariũ.15.q.1.non est.

Appellans iniuste quõ tenetur.vide Appellatio.§.15.

Arbiter vel arbitrator quõ tenetur. vide Arbiter.§.1.⁊.6.

Archidiacon' quõ tenet.si aliqd perijt d rebus eccl'e.vide Archidiaconus.

Arras recipiens quõ teneatur restituere vide Arra.

Artifices facientes ea p q ꝓxi dãnificãtur vide Ars.§.2.

Assessor quõ tenetur.vide Judex.§.9.⁊ §.22.

Bãniens iniuste aliquẽ.quõ tenetur.vid Bannum.§.1.

Bellantes quõ tenentur.vide Bellũ in principio.⁊.§.5.6.7.8.9.10.vsz.17.⁊.22.

Bñficia ecclesiastica plura hñs. qñ tene

tur restituere.uide.Bñfitiũ.§.34.

Bñficij uacantis fruct⁹ usurpantes. quõ tenetur.ibidẽ.§.40.

Bñficiũ iniuste possidẽs.quõ tenet. ibidẽ §.44.

Beneficiatus nõ dispensando fruct⁹ quõ tenetur.uide Cleric⁹.3.§.1.Et qñ male dispensat.uide ibidẽ.§.4.

Bñfitiat⁹ nõ residens qñ tenetur restituere.uide Clericus.7.§.4.

Bñficiũ recipiens ñ intendens pmoueri quõ tñr.vide.Clericus.7.§.5.τ.6.

Beneficiatus existens in mortali quõ tenetur restituere fructus.uide Cleric⁹.8.§.5

Beneficiat⁹ inducẽs ad reliquendũ sibi qd erat gs relictur⁹ eccl'e quõ tenetur.uide Clericus.13.§.7.

Benefitiat⁹ nõ dicens horas quõ tenet restituere fructus.uide Hora.§.11.

Utrum pferẽs bñfitiũ idigno teneat ad aliqd R.fm Car.i Cle.i.ð eta⁹ τ qua.qꝑ ultra peccatũ mortale qd cõmisit tenetur ad restitutionẽ toti⁹ interesse eccl'e quã lesit fz Pe.de ãcha.ad instar mgr̃atus q min⁹ ydoneo tutellã pupilli cõmisit.ff.de magi.cue.p totũ

Bonefidei possessor.vide Possessor.

Canõica põtõ cui ẽ restituẽda.uide.co.ti.

Carcerãs aliquẽ.quõ tenet. uide Carcer.§.1.3.τ.5.

Cãm dãs dãno pxi. quõ tenetur. habes Causa.§.6.

Cessatões a diuinis inducẽs.quõ tenetur.uide Cessatio.§.1.τ.2.

Cleric⁹ nõ exñs psonal'r horis canonicis τ recipiens distributões.quõ tenetur.vide Clericus.7.§.8.

Cleric⁹ negotiãdo quõ tenetur.vide Clericus.9.§.6.

Comedẽs de aliẽo quõ tenetur. vide Furtũ.§.25.τ hic in.ṽ.raptor.§.1.

Comodans τ reuocans añ tps comodatũ.quõ tenetur.vide Comodatũ.§.4.

Comodatari⁹ vtẽs re comodata ad aliũ vsũ quõ tenetur.ibidem.§.6.

Comodãs rẽ vitiosã quõ tenet ibidẽ.§.7

Comodatari⁹.si res comodata perijt qñ tenetur ibidẽ.§.11.l'si deterioratur ibidẽ.§.12.

Cõcussionẽ faciens quõ tenet.vide Concussio.§.2.

Cõfessor absoluens quẽ nõ põt.quõ tenetur.vide Confessio.5.§.14.

Cõsentiendo quõ gs tenetur.vide Cõsentire.§.2.τ Furtum.§.19.

Cõseruatorẽ faciẽs intromittere in hijs q̃ dz quõ tenetur.vide Conseruator.§.1.

Cõsulens damnũ alteri⁹ quõ tenetur.vide Consilium.§.1.

Consiliarij locoꝝ qui faciũt statuta iniqua quõ tenẽtur.vide Lex.§.22.

Cõtractũ illicitũ faciẽs quõ tenetur.R.qꝑ si 9ct⁹ ẽ null⁹ l'vsurari⁹.tenetur ẽt fruct⁹ restituere.nisi bona fides excuset eñ.vt.ĩ. Possessor.Si ṽo 9ct⁹ tenuit ð iure lz possit rescidi puta qꝛ min⁹ iusto ꝑtio ẽptũ ẽ. τ h⁹mõi.tũ si nec dol⁹.nec fraus iteruẽit. ñ tenetur fructus restituẽ.sz supplet iustũ ꝑtiũ. h elicitur ex.l.2.C.de resci.uẽ.τ glo.i.c.cũ dilecti de ẽpti.τ vẽ.τ in.c.p tuas. de dona. τ.c. illo vos.de pigno.Et.l.1.C.de distrac.pigno. qd nõ.qꝛ sepe in pratica venit.

Cõtumeliator quõ tenetur.vide.Cõtũelia.

Coopans in damno pxi quõ tenetur.vide Furtum.§.13.

Culpabil' ex q̃ culpa teneat.við Culpa.§.6

Custos qñ tenet restituer.vide Custos i pn.

Dãnatoꝝ restitutoꝝ bõa hñtes quõ tenẽtur.vide.s̄.Damnatus.§.2.

Deciaz fraudãs quõ tenetur.við Decia.§.13

Deffẽdẽsse quõ teneat.vide.s̄.Defẽsio.§.5

Delegatus aliqd accipiens quõ tenetur.vide Judex.§.8.

Denarios falsans.radẽs.l'falsos expẽdẽs quõ tñr.vide Falsari⁹.§.4.cũ sequẽtibus.

Depositari⁹ quõ teneatur.vide Depositũz §.3.4.6.7.8.12.τ.15.

Derisor dic qꝑ tñr sicut τ 9tumeliator.

Detraciõ quõ tñr.vide Detractõ.§.3.τ.4.

Dñs q ñ hz iustũ titulũ. aut cui⁹ officiales deliqunt quõ tñr.vide Dñs.i pri.τ.§.4.

Donatõem recipiẽs ab eo q̇ ñ põt donar quõ tenetur.vide Donatio.§.38.

Dotẽ qñ tñr gs restituere.vide Dos.§.23.

Emẽs uel uendens iniusto ꝑtio.uel rẽ uitiosam quõ tñr.vide Emptio.§.7.8.τ.24.

Utrum scienter emẽs rẽ raptam uel furataz teneatur.R.qꝑ tñr ad quẽqz.siue sit primus uel secũd⁹.uel qcunqz ali⁹. usqz in infinitũ q emit.qñ idẽ iuris est ac si prim⁹ eẽt.ff.de mino.l.sed ubi.ff.de peti.here.l.sed si lege §.si aũt.Prio tenetur restituere rẽ raptaz. nec excusatur.lz sit statutũ determinãs. qꝑ qñ emitur publice in mercato uel h⁹modi sit ementis.fm Directo.ti.de fur.nec sine mõtali peccato põt eam tenere.qñ scit ei⁹ dñz fz Ho.ar.c.uulterane.12.q.2.τ.l.2.ff.ð fur. Secũdo tenet si rẽ nõ hz siue qꝛ uendidit. uel aliter quõcunqz alienauit.siue qꝛ amisit aut perijt q̃litercũqz ẽt uiolẽter.siue quocũqz casu ab usu cecidit ꝑtiũ restituere fz optimũ statũ rei.i.fz qꝑ ualuit pl⁹ p⁹q̃ fuit ab

ip̄o ēpta.c.gūis.de resti.spo.⁊.l.in re furtiua.ff.de fur.⁊.l.si nauis.§.si generaliter.ff.de rei vēdi.rō ē qꝛ furtū cōsistit rē alienam inuito dn̄o ꝯtrectando.l.i.ff.de fur.Et fur sēp ē in mora.l.si ꝓ fure.ff.de ꝯdi.fur.Excipitur casus qn̄ rē dn̄o loco ⁊ tp̄e obtulit.⁊ ip̄e eā recipe recusauit.tunc.n.purgauit moraȝ.ð l.in re furtiua.Et iō si piret vel deteriorarēt sine culpa sua nō teneretur.Tertio nō poterit petere p̄tiū a dn̄o rei.l.in ciuile.C.ð fur.ēt si statutū esset.ꝙ posset petere.quia tale statutum est ꝯtra bonos mores.nec ēt a vēditore i foro ꝯtentioso.nisi exp̄sse cauerit.l si mancipiū.C.de rei.vendi.Secus i ꝯscia qꝛ bene posset a venditore p̄tium recipe ⁊ rē eidē restituere.qꝛ pōt poti⁹ sibi ꝯsulere q̄ꝫ alti.ſꝫ Alex.de al.i q̄rto.Quarto tn̄r restituere fructus ꝑceptos ⁊ q ꝑcipi potuerīt intermedio tp̄r.ð.c.grauis.exceptis expēsis.de qb⁹ dic.vt.s̄.Expense.§.3.Alio pdit expensas voluntarias.de quo.dic vt.s̄.Expense.§.eodem.

2 Quid si talis ignorabat fore ꝓhibituȝ a iur̄ talia emere.R.ſm cōiter doc.ꝙ nihilominꝰ tn̄r.sic ille.de q̄ i p̄cedenti.§.dictum est.qꝛ hec ꝓhibitio a iure naturali traxit originē cuius ignorantia nō excusat.

3 Utrū ignorantia facti crassa vel supina excuset talia emētes.vt puta.Ep̄s excōicabat tales raptores.vel qꝛ emit a stipēdiario calicem l̄ missale.aut qꝛ cōiter tenebantur rapta fuisse.l̄ belluȝ iniustuȝ.vn̄ hita sūt.R.Ho.ꝙ n̄.qꝛ debuit cogitare.⁊ iō simil̄r tn̄r sic ille de q̄ i an̄p̄cedenti q̄ōe dictuȝ ē.ar.l.late culpe.ff.de v̄bo.si.⁊.c.aplice.ð cle.exco.mi.c.q̄ in humanis.12.q.2.c.si cupis.16.q.i.Similiter tꝫ idem Ho.de illis q dubitabant.nec tn̄ ꝓ posse q̄sierunt qð p̄sformiter tn̄r.

4 Utrū emens reȝ raptaȝ vel furto hitaȝ bona fide.s.nō credens raptaȝ similiter teneatur.R.ꝙ nō.ſꝫ h̄ bona fides.5.sibi cōfert.Primuȝ qꝛ bōa fide durante nunq̄ꝫ tn̄r eā restituere ēt si perijt.l.2.C.de fur.Secūduȝ qꝛ fruct⁹ ꝯsūptos bōa fide durante nunq̄ꝫ tn̄r restituere.l.bone fidei.ff.de acq.re.do.⁊.l.fruct⁹.⁊.l.si ex diuerso.§.fi.ff.ð rei vē.ſꝫ solū tn̄r restituere fruct⁹ extantes.l̄ in q̄ꝫtū fact⁹ ē locupletior.de q̄ dic vt.s̄.Fruct⁹.§.i ⁊.2.Tertiū qꝛ si dictā rē alienauit vēdēdo.l̄ alio mō durante bona fide n̄ tn̄r redder̄ p̄tiū nec aliud.nisi solū lucrū si extat.l̄ aliqð ex q̄ fact⁹ ē locupletior.l.nā ⁊ hoc nā.ff.de ꝯdi.inde.Quartū qꝛ pōt expensas q̄s fec̄ in bōa fide circa rē ꝯ̄suādā l̄ meliorādā r̄tinē vt.s̄.Expense.§.3.Quintū.qꝛ si iudice sniam

te restituerit eā hēbit actōem ēt i foro ꝯtētioso ꝯ̄ venditorē.ð.c.vulterane.nō aūt si ad sacerdotis ipiū restitueret.l.si rē.ff.de euic.Un̄ ꝯsulen̄ ē ei vt faciat se citari in iuditō a dn̄o rei.⁊ citatus ānūtiet vēditori vt ip̄m ðfendat ⁊ r̄uet.In ꝯscia aūt q̄lꝫcūqꝫ restituerit eā dn̄o.vēditō tn̄r ei ad p̄tiū.c.si.ð ēp.⁊ vendi.

5 Utrū emētes p̄dicta furata.nō vt ea retineant.ſꝫ vt restituant dn̄o.q als ip̄a hēre non posset.aut n̄ ꝓ tā ꝑuo p̄tio.possint p̄tiū q̄ emerūt a n̄ dn̄o r̄petē.R.ſm Hosti.⁊ Monal.ꝙ sic.qꝛ vtil̄r gesserūt negotiū cui⁹ res erant.⁊ ēt expensas moderatas.nisi de re ēpta huissent vtilitatē.qꝛ tc̄ tn̄r ꝯpensaꝛ fructus rei cū expēsis ⁊ p̄tio.ar.l.ſꝫ an vltra.§.2.ff.de nego.ge.⁊.c.cū dilecti.§.fi.de accu.⁊ si pirēt sine sua culpa.aut eas amitterēt n̄ tenerēt.Aduerte tn̄ ꝙ in foro ꝯtentioso nō credet̄ talib⁹ ēptorib⁹.nisi publice ꝓtestati fuissēt.ꝙ ea intētōe emerunt.ar.l.nesenius.ff.de nego.ge.⁊.l.2.C.de fur.⁊ i.c.vnico.vt ecclastica bn̄fi.lꝫ secus sit in ꝯscia.

6 Quid faciet ille q emit rē quā scit fuisse raptā.nec iuenit dn̄m ei⁹.R.ſm Ho.⁊ Mo.ꝙ p⁹q̄ꝫ fecit diligentē inq̄sitōem.tunc tn̄r p̄tiū ip̄ius rei.l̄ ip̄am rē dare pauꝑibus cum fructib⁹ ip̄ius si emit mala fide.Si aūt emit bona fide reddat eā rē venditori.recuꝑato p̄tio suo si pōt.vel si n̄ pōt restituat rē vel p̄tiū pauꝑibus cū fructibus n̄ ꝯsūptis bona fide ⁊ publice ſm ꝯsiliū Ray.vt ois suspitio vitet̄.⁊ sic erit libatus.ar.c.q̄tuō.12.q.2.

7 De emēte rē eccl̄e sine solēnitate quō teneatur.vide Alienatio.§.14.

8 Utrū emens de pecūia alteri⁹ aliqd noie suo teneatur.R.ꝙ n̄.qꝛ res ēpta est sua.sec⁹ si emisset noie illius cui⁹ erat pecunia.qꝛ tc̄ res ēpta est illius cui⁹ erat pecunia.l.si patru⁹.C.coia vtriusqꝫ iuditij.⁊.l.si ex ca.C.de rei ven.⁊.l.ad ꝓbatōem.C.de ꝓba.Fallit hoc in re ēpta de pecunia eccl̄e.vt.s̄.Immunitas.§.31.Itē de pecunia militis.l.si vt ꝓponis.C.de rei ven.Itē de pecunia pupilli.l.3.C.arbi.tu.Itē de pecunia data ꝯiugi.qn̄ res emitur a marito.l.vxor.ff.de do.inter vi.⁊ vxo.Nā in istis casib⁹ ēptū ēt nomine suo efficitur illi⁹ cui⁹ erat pecunia.In ꝯscia tn̄ teneretur ad satisfactōeȝ si res ēpta nō eēt p̄dictis nisi vtil̄ sicut p̄tiū.

9 Utrū emēs a furioso.ꝓdigo.vel minore ⁊ hu⁹modi.qbus l̄ ꝑ ius vel iudicē est interdicta potās vendendi teneat̄ eā restituere.R.ꝙ sic.qꝛ male fidei possessor ē q ꝯ̄ iīdicta legū emit.l.quemadmodum.C.de agri.censi.⁊

tolo.
Executor ultime voluntatis quõ tñr. vide Executor p totum.
Expense qñ sunt restituẽde. vide. s̃. Expense. §. 1. ⁊. 3. Et. s̃. Expositus. §. 2.
Falsarius quõ teneatur. vide Falsarius. §. 3 4. 7. 8. 9. ⁊. 11.
Famulo infirmanti. an teneatur dare Salariũ. vide Familia. §. 2.
Fideiussori suo qñ qs tenetur. vid̃ Fideiussor. §. 15. ⁊. 16.
Fraudẽ faciẽs legi quõ tñr. hẽs. s̃. Fraus.
Fugere faciẽs detentũ in carcere p debito an teneatur ad restitõez. R. f3 do. Jo. d̃ platea. i. l. quotiens. C. d̃ exactu. tribu. q̃ sic. qd̃ ver credo de illis q se liberaꝛ possent soluẽdo debitũ. ñ de illis q ita sunt paupes q̃ nullo mõ pñt soluere. nec hñt pentes q p ipis soluere vellent. qm̃ tales iniuste detinentur ⁊ ꝯ caritatẽ si pati sunt cedere bonis. C. q bo. ce. pos. l. i. ⁊ nõ. glo. in. c. odoardus. de solutio. qm̃ q bonis cedit nõ d3 pati cruciatũ. nec carceres. nec vitupiũ p debito facto ex ꝯctu vel qi. l. fi. C. q bo. ce. pos. Et iõ improbãt ꝯsuetudies i ꝯrariũ. qs Aug. quãdã appellat frustratoriã. ⁊ inhuãnã ⁊ irrõnabilẽ seuitiã. 14. q. 6. si res. ⁊ iõ q̃tumcunq3 longa. ⁊ statuto firmata sit nõ valet.
Utr faciens fugere vel occultans officiales tpr sindicatus teneatur ad restitutõez. R. f3 Bal. in. l. 3. C. de assesso. q̃ sic. ⁊ i quadruplũ. qd̃ credo ver in ꝯscia pꝰ ꝯdẽnatõem. sed añ: solũ tñr ad dãnũ qd̃ restituere debebant ipi officiales. si sindicati fuissent.
Fugere faciens icarceratũ p delicto. an teneatur. vide Fugere. §. 1.
Fur quõ tñr. vide Furtũ. §. 10. ⁊. §. 13. cũ sequẽtibꝰ. vbi iuenies quõ iussione. ꝯsilio. cõsensu. ⁊ cetera pticipatõe i furto qs tenetur
Hedificans i solo alieno. vel de aliẽo. vel i dãnũ pxi. quõ teneat. vid̃ Hedificãs p totũ
Heres quando tenet ex delicto defuncti. vide Heres. §. 4.
Heres quõ tenetur soluere legata in testõ minus solemni facta. ibidem. §. 5.
Heres quõ tñr ex ꝯtractu vel qi defuncti. § 6. ibidem.
Heredes quando sunt plures quõ tenẽtur ad debita ⁊ legata ibidem. §. 9.
Homicida quõ tñr ad restitutõem. R. fm Sco. i. 4. di. 15. q̃ tenetur totã vitã suaz expendere ꝯtra infideles vel hereticos in satisfactõem occisi. vel in orõnibꝰ. ieiunijs ⁊ hꝰmoi. qd̃ si nõ põt vel nõ vult hoc facere. tñr saltem ad aliquã restitutõez arbitrio boni viri. ⁊ vltra eã tenetur placare lesos q̃tũ põt. ⁊ si occisus aliquos sustẽtabat tenetur illis ad tantam satisfactõem q̃tam vtilitatẽ siue lucrũ occisus dedisset. ⁊ extiabit f3 tps quo verisilr fuisset victurus ⁊ opaturꝰ sicut extiat. l. hereditatũ ꝯputatõez. ff. ad. l. falci. et. l. cũ hij. §. modus quoq3. ff. de transac. Cõsiderabit ergo ars quã faciebat. qualitas psone. et etas. ⁊ lucrũ qd̃ acqrebat ⁊ hꝰmodi. vt fiat digna restitutõ. qd̃ lito ver. nisi qs aliquẽ occidisset q eũ aggressus est. ⁊ occidisset cã sue defensionis. l3 aliqualiter modũ excessisset. qꝛ talis nõ sic stricte teneretur qꝛ difficilimũ est iustũ tẽpare dolorem. Itẽ nisi qs ordine iustitie interfecisset. Idẽ dic de vulnerante aliquem irremediabiliter. puta abscindendo membrũ. vel mutilando q̃ tenet. nõ solũ ad placatõez lesi ⁊ expensas in medicos. sed etiam ad õe lucrũ qd̃ potuisset acqrere. Si aũt vulnerauit remedialit nõ tenet vltra pdicta de placatõe ⁊ expensis. nisi ad lucrũ qd̃ pdidit tpr infirmitatis. si fuisset lucraturꝰ. His ꝯcordat Ri. ⁊ Landul. in. 4. ea. di.
Horas canonicas clericus nõ dicens quõ tenetur. vide Hora. §. 8. ⁊. 11.
Hospitalarij quando tenent restituere. vid̃ Hospitale. §. 3.
Ieiunium frangens an teneatur ad restitutionem. vide Ieiuniũ. §. 20.
Immunitatez frangens ecclie quõ tñr. vide Immũitas. §. 20. 30. 31. 32. 35. 36.
Impediens aliquem a ꝯsecutõe alicuiꝰ beneficij. vtr teneatur ad restitutõez. puta volebam emere possessionem ⁊ tu ipediuisti. vel aliqs volebat legare mihi aut donare. ⁊ tu obuiasti. ⁊ hꝰmodi. R. fm Ri. i. 4. di. 15. q̃ aut talis ipediuit aio dãnificandi pximũ. ⁊ sic tenetur arbitrio bõi viri dãnificato. nõ tñ tm̃ q̃tũ erat illud beneficiũ qd̃ nũdũ hũerat. maxime quando alias ne hret potuit ipediri. Facit ad hoc isti. de re. diui. §. illud q̃situm. vbi habetur. q̃ si quis bestiam vulnerauerit. et fugiens alius eã accepit. q̃ fit accipientis. rõ ibi ponitur qꝛ multa accidere potuissent. ne vulnerans eam haberet. Dicit tamen Tho. 22. q. 62. q̃ si iaz erat determinatum q̃ talis tenetur ad equiualens. de quo habes. s̃. Legatum. pmo. § 33. aut fecit animo consulendi proprie vtilitati. et sic non tenetur si hoc procurauit per viam licitam et modo licito. ar. ad hoc in. l. 2. ff. de noui ope. nuntia. et in. l. si in meo. ff. de aqua plu. ar. vnde dicit tex. in. l. nemo ff. de re. iu. nemo damnum facit. nisi qui id

facit qd facere ius nõ hz. Fallit h in casu. d quo. s. Clericus. 13. §. 7.

Utrũ ipediens rusticũ iniuste ne opas suas exequatur aut piscatores vl' aucupes a captõe pisciũ. l' auiũ teneat ad restitutõez. R. q sic. Rõ qz qñ res ẽ ad aliqd destiata nãlr q ipam iniuste ipedit. tenetur fm q nõ. in. l. i. ff. de in li. iurã. z i. l. si idẽ. ff. de iur. oĩuz iudi. z p Bar. in. l. inter stipulantẽ. §. sacrã ff. de vbo. obli. Et iõ qz rustico z venatori aufertur suus pprius vsus q erat sibi pprij iuris. z fruct9 i eoz vsu cãnalr. z qi seialr ptẽt9. iõ tñr ad restitutõem dãni arbitrio boni viri. q bon9 vir attẽdet si vilr talẽ vtilitatẽ hũisset. z sic restitui faciet. Si vo verisimiliter ñ fuisset secuta. sic nihil faciet restituere. qd placet Bar. in. d. §. sacrã. Et de hoc vide. j. Usura. pmo. §. 77. in fi.

Sed qd de fodientibus seia agri. R. fm Rodo. q nõ tñr ad oẽ qd poterat puenire sz ad tñ solũ qñtũ fruct9 agri in dubio illo vendi potuissent.

Incẽdiari9 quõ teneat. vid icẽdiarius. §. 2.
Incẽdiũ paucib9 rapiẽs res quõ tñr. vel destruens domũ. vide ibidẽ. §. 3. z. 4.
Infideles spoliãs quõ teneatur. vide Infidelitas. §. 7.
Iniuriator quõ tñr. vide Iniuria. §. 6
Inqsitor qñ tñr restituere. vid iqsitor. §. 5.
Insignia aliẽa assumẽtes quõ decipiuntur ppli. an teneãtur ad restitutõez. R. q sic. z illi cui9 isignia accepunt. si aliquod dãnuz ẽ pass9 z pplo decepto. z d h. vide. s. Insignia per totum.
Inuẽta quõ sũt restituenda. z qñ. vide. s. Inuenta p totũ. z Furtũ. §. 29.
Iude9 quõ tenetur restituẽ lucratũ ex offõ publico. vide Iudeus. §. 13. z vltio.
Iudicãs fz allata qñ tñr. vid Iudicar. §. 7
Iudex petẽs salariũ. vel aliud quõ tenetur vide Iudex. §. 8. cũ sequentibus.
Iudex si ex negligentia dãnificauit quõ tenetur. ibidẽ. §. 21. z. 27.
Iudex ex malitia dans iniustã sniaz l' gñuãs ptes i ñ dãdo sniam z h9modi. vide ibidẽ

Utz iudices q dputant a pplis vt iudicẽt i aliqb9 cãis qz credũtur bõi viri: lz sint iudices ignari teneantur ad restitutõez: si ex ignorantia dedert iniustã sniaz. R. q sic. si fuerũt i culpa ad igreñ pitos. aut alio mõ. Si vo de psilio pitoz ipaz dedert z bõa fide nõ tñr. eo qz tales nõ pfitentur se pitos. nec locant se p iudicibus.

Utz iudex q pp metũ iniuste iudicauit teneatur ad restitutõez. R. q si met9 fuit q potuit cadẽ i pstantẽ viz. z cũ accepit offm ñ credebat vilr ad istud venire. lz mortalr peccauerit. tñ ñ tñr ad restitutõez. Si vo ñ ẽ met9 q potuit cader in pstantẽ viz. l' cum accepit offm dubitabat d eo. l' vilr poterat credere. tc fz Bal. i. l. fi. C. de pe. iu. q. ma. iudi. tñr ad oẽ damnũ. 2. q. 1. in pmis.

Quid de iudicibus l' officialibus q occidunt malefactores sine sacroz pceptõe. R. q si petebant ea mortalr peccauerũt z aie ipoz erunt p ipis. Cle. i. de pe. z re.

Ledens pxiuz in psona. aut in bonis ñ a pposito. lz ex aliqua clpa quõ z qñ teneat siue p se leserit. aut p suos. vel sua aialia. ẽ scien fz doc. in. c. fi. de iiur. q triplex ẽ actõ Una q dr legis aqlie. z hac actõne directa tñr qcunqz liber hõ danũ dedit sua culpa. puta apiendo cisternã in via publica. vl pijciendo lapides vbi hoies transeunt. z h9 mõi. In directa aũt l' vtili tñr. qñ aliqd aial suũ vel fuus sua culpa. aut neglia damnuz dedit. puta si equ9 te instigante recalcitrauit z aliquẽ lesit. vel aial qd erat fez. vt sunt. lupi. leones. canes mordaces z h9 mõi. q cõiter nocere tẽptant tenebas i publico nõ taliter ligata q nõ possent nocere. vel qz tenebas in domo z aliqs missus a te lesus fuit z talis tenetur ad õe damnũ qd ex culpa sua dedit pxio si põt recõpensari. si nõ põt satisfaciat arbitrio boni viri. Secunda dr actõ d paupie. z hac actõe tñr qs qñ sñ sua clpa aial suũ alicui damnũ dedit. puta bos nõ cornupetit. nec equ9 recalcitrat fm psuetudinẽ. tñ pter psuetudinẽ z sñ culpa sua calcitrando lesit aliquẽ. z tunc nõ tñr ad aliud. nisi solũ ad dandũ aial pdictũ. l' si nõ vult dare satisfaciat leso. Tertia actõ dr noxalis. z hac actõe tñr qs qñ eius fuus sine culpa damnũ ddit. z iste silr tñr. vt dictũ est de actõe de paupie. z de his oib9 vide glo. z doc. in. l. i. ff. si qua pau. fe. di. Et Insti. e.

1 Utrum pijciens aliqd de domo sua in via publica q lesit aliquẽ l' i vestimẽtis. l' i psona teneat. R. fz Spec. ti. de iiur. §. seqt q sic. Silr tñr si tenebat appensũ ex domũ sup viam publicaz z effusũ ẽ. Idẽ dic d laborante. nisi ponat signa. vel faciat pclamata.

2 Utz pcidens arborẽ vicini sui q pendẽs sup domũ ei9 dabat ei dãnuz teneat. R. fm Spe. vbi. s. q nõ. si fec auctoritate iudicis. l. si plures. §. i. ff. ar. fur. cesa. vel ẽt auctõitate ppa. si tñ denuntiauerit illi cui9 erat vt incideret. vez est q h denuntiatio pp foz ptentiosum dz fieri per publicum instrm. Adu te etiaz q si incideret ita male q nihil de ea

possit fieri. cū alias posset scindi utilit. q̄ tene retur in ɔscia ad tale dannum.

3 Quid de illis q ipediūt ne frumētū ul' alia merces ueniat in aliq̄ terra ut ipi cari⁹ uen dant. R. q̄ tenēt restituer illud quo pl⁹ uē diderunt. et ēt satisfacere illis quos ipedie runt si aliqd dānū sūt passi. Sil' dic de illis q ɔcordant oēs merces emer. ut postea ad libitū vendant q̄ tenēt ad oē dānū. l. 2. ff. ad l. Jul. d amo. et i glo. i. l. anona. ff. de va. et extraor. cri.

4 Utrū ciues dputati ad diuiden collectas oīb⁹ fm extiatōez quā hūt in registro cōi tatis q aliquos magis grauāt debito. et ali os exonerant. teneantur. R. fm Mo. ti. 4. resti. q̄ si pl⁹ debito grauāt aliquē tenētur ei ad illud plus. Si aūt alleuiant laicos su os et collecta ē deteriata. puta de centū. tē tur sil' restituere illud alleuiamētū illis qbus dānū dederāt. vt puta q: sepi⁹ est iterata illa collecta sup ciues. et tūc tenētur ciuib⁹. vel q: dñs q debebat hēre min⁹ debito hūit fz iustitiā. et tunc dño tenētur. Si vero collec ta erat indeteriata. puta. q: debebant exigē q̄tū poterant honesto mō. tunc lz mortalr peccent se et alios alleuiando. q: mētiūtur salte facto pnitiose. 22. q. i. primū. tn̄ nō tenē tur restituere.

5 Utrū illi q̄ cū sint ignorantes assumunt ali qua officia ex qbus ,pxi dānificātur. vt sūt notarij. iudices. et h⁹mōi teneātur. vid Cul pa. §. 6.

6 Quid de tenentibus columbas in co lumbarijs. R. fm Pe. de palu. in. 4. q̄ te nētur ad restitutōem de dānis datis dñis a groz. qd sito vez. qñ eas ñ debite pascunt: l' ñ tñ de possessionibus circū circa hñt q̄ verisil' in ipis vt plurimū pascantur. qd iu ditio boni viri credo sit reitendū. Astē. ve ro. li. 5. ti. 29. refert quosdā tenere. q̄ tñ vti litatis pstant i comededo vmes et stercori zādo q̄tū dānt. et id dici ñ pcipitādā sniaz et fm pdicta hēs qd dicendū est de tenenti bus quecunqz aīalia.

Legata defunctorū ñ iplentes quō tenētur vide Executor.

Legata ipedientes. vide Legatum pmo. § 33. et 3. Impediens.

Legē iiquā pdētes quō tnr. vide Lex. §. 12

Libellos famosos faciētes quō teneātur. vide Libellus famosus. §. 2.

Lris dānificās quō tnr. vide. j. Scripturas

Litigantes temere quō tenētur. vide Li tigiosa res. §. 2. et 3. Argumentum.

Locator et cōductor quō tenētur. vide lo catio. §. 23. 24. 25. Et familia. §. 2.

Ludens quō teneatur et qñ vide ludus. §. 2. 7. et 8.

Magister. Utrum teneatur restituere exa cta a scolaribus. vide Magr. §. 11.

Mandans qñ teneat. vide. Mādatū. §. 5. et Furtū. §. 17.

Medic⁹ qñ tnr vide Medicus. §. 1.

Meretrix qñ tenetur restituere vide supra Meretrix. §. vltimo.

Metus causa aliqd acqrēs an teneatur ad restitutionem vide Metus. §. 14. et 15.

Missam pmittens diuersis psonis quō te neatur. §. 52. in. c. Missa.

Monasteriū qñ tenetur ex facto monaci. vide Monasterium in principio

Morosus isoluendo qd tenetur quō obli gatur ad iteresse. vide Mora §. 2.

Morosus in reddenda alteri re. Utz tene atur si pijt. R. q̄ sic qualitercūqz et quōqz pierit scdz Acursiū. i. l. q̄ te. ff. de rb⁹. cre. et pbatur p. l. cum res. §. vltimo. ff. de lega. p mo. Qd limito i ɔscia vez: nisi eodez mō fuisset peritura apud aliū.

Mulier q̄ ñ ē publica meretrix. Utz teneat restituer acqsitū ex ope luxurie. R. Cy. vt tenere q̄ sic i. l. cū te. C. de cōdic. ob tur. cās Alij vt Mō al. ti.° Resti° 2. tenēt q̄ ñ tenetur in foro aie de necessitate: lz fiscus iniuste acq sita possit auferre p. l. lucius. ff. de iure fisci. Sed ego distinguo p cōcordia eoz q̄ nō i. c. q: pleriqz. de imu. ecc. et i. c. ex trāsmissa de deci. et i. c. nō sāe. 14. q. 5. q̄ aut ista mlr f ac dānū alteri puta. q: sciētibus vicis suis cōitit adulterium pp pecuniam: vel aliud qd sibi datur: ex quo redditur in vilipendi um ap alios vir eius: et sic tenetur de ne cessitate satisfacere iiurie facte alteri. et id ei restitue i satisfactōez. Aut fac sine alteri⁹ i famia puta. q: oclte et ignoratur et sic nō te netur restituere de necessitate in foro anime q: cum nullum ledat nisi seipam. ideo nō hēbit satisfacere nisi deo per pniam. Idem dic de masculo qui pp scelus aliqd recipit. et idem de quocūqz recipiente aliqd pp ali quam turpitudinem secūdūz pdictam disti ctionem: psupposito q̄ ille q dat pōt dare cui vult.

Naufragium pacientes pdantes. quō tenē tur. vide Naufragiū. §. 1. 2. et 3.

Nauta quando tenetur. vide Nauta in pri cipio.

Negligens in suo officio. quō tenetur vide Negligētia. §. 2.

Omittens facere quod tenetur ne dam-

num detur proximo quomodo teneatur. vide Furtum.§.26.
Officiales accipiendo aliqd a litigantibus quõ tñr vide Judex.§.9.
Pacto nudo quõ tñr. vide Pactũ.§.4.
Palpans quõ tñr. vide Furtũ.§.21.
Participantes in dãno pxi. ꝛ quot mõis vide Furtũ.§.13.cũ sequentibus.
Pedagia exigẽs vel fraudans qñ tenetur. vide Pedagiũ p totũ.
Penam quando qs tenetur soluere. vide Pena p totum.
Permutatio facta in dãnũ qñ est restituenda. vide Permutatio.§.11.
Pignus accipiens quõ teneatur. vide Pignus.§.12.vsq3.§.19.
Possessor bone fidei quõ teneatur. vide Fructus per totum.
Quis dr male fidei possor. R. fm Pa.in. c.grauis.de re.spo. ꝙ est is q possidet rem ꝛ scit ad aliũ ptinere. ꝛ eõ. Bone fidei possessor ẽ q cũ ignoret se possidere alienũ possidet cogitatõe dñi.tex.ẽ i.c.si vgo.33.q.2
Possessor male fidei vtrũ teneatur restituere ñ solũ rẽ quã mala fide possidet sed ẽt ꝛ fruct⁹ ipius rei. R. ꝙ glz male fidei possessor tenetur restituere rẽ si extat.c.si res.14. q.6. ꝛ.c.cũ tu.de vsu. vel si pijt. aut est deteriorata tñr eã restituere fm extimatõem illaz ꝛ distinctõez de q̃ dixi.s. hic teneri emẽtẽ rẽ raptã sciẽter. tñr ẽt ñ solũ ad fructus pceptos.sed ẽt ad illos quos ipe dñs pcepisset si eã possedisset.c.grauis.de resti.spo. ꝛ l.in re furtiua.ff.de ↄdi.fur. ꝛ.l. si nauis.§. vltimo.ff.de rei vendi. Intellige si res erat fructuosa. ꝛ de fructib⁹ q̃ honeste pcipi potuerunt.l.fruct⁹.ff.de rei vendi. Et quo ad ↄsciam lito vez si dñs eos pcepisset si talis ñ occupasset pbabilr. qz si nihilomin⁹ nullos fructus hũisset. vt puta. qz oio ñ locassz domũ.sic in ↄscia nõ tenetur. Limito ẽt pdicta vera quo ad possessorẽ male fidei. q rẽ hũit sine aliquo titulo vt. l.generalr.ff. de re. Jur. Sed quo ad possessorẽ pdictũ q rem habuit cũ titulo. tene ꝙ non tenetur nisi de fructibus pceptis ꝛ nõ pcipiẽdis.l. si fundũ. C. de rei vendi.nisi talis titulus hitus fuerit p metũ. qz tũc teneretur ẽt de pcipiendis.l.sed ꝛ ptus.ff. ꝙ me.cã. vbi glo. addit tres alios casus. in qbus possidens mala fide ẽt cũ titulo tenetur de pcipiendis Primus ẽ qñ titulus est hitus ↄ interdicta legũ.l.queadmodũ. C.de agri.censi. ꝛ colo. Secũdus ẽ qñ titulus hẽtur in fraudez creditoꝝ.l.i.ff.de his.q̃ in fraudẽ cre. Tertius est qñ titulus hẽtur ex ẽptõe rei fiscalis sine debita solẽnitate.nec distinguo in istis possessoribus male fidei. Utrũ res restituenda fuerit aliena puta. qz ñ trãsiuit in dñium ei⁹ aut fuerit alteri debita puta. qz de iure ciuili transiuit in dñum eius sed tñ cũ obligatiõe restitutionis: qz qualitcũqz tenetur fruct⁹ restituere fm distinctionem pdictã. vt pz.l.cũ fundus.ff.si cer.pe. ꝛ.l.idebiti in principio ff.de ↄdi.ide. Et clarius in.l. videamus.§. i fauiana q̃qz.ff.de vsu. vbi dicit tex. Nam vbum restituas qd in hac re ptor dixit: plenã hẽt significationez. vt fruct⁹ q̃qz restituantr. ꝛ iõ cũ restitui ptor iusserit veluti iterdicto vñ vi.ẽt fructus sũt restituẽdi hec ibi. Ergo a fortiori cũ ds vel sacri canones hoc dicũt Et de hoc vide Pa.i.c. grauis d rest. spo. Et glo.in.c.nõ liceat pape.12.q.2.
Quid si res nõ sit lucrosa nisi ex industria tñi vt sũt pecunie ꝛ huiusmodi. R. fm cõez op. theologoꝝ vt pz p Sco. ꝛ Ricar.i.4. d.15. ꝙ nõ tenetur restituere lucrũ sed sufficit restituat pncipale acceptũ. ꝛ hoc tene in ↄscia quo ad necessitatẽ q̃uis aliq velint ꝙ etiaz teneat restituere lucruz. vt nõt Archi. 14.q.4. Si qs vsurã. Nõ tñ fm Sco. ꝛ Ricar. vbi.s. ꝙ si directe dedit dãnum puta qz fuit necesse pp carentiã talis rei creditorem emere frumẽtũ ipre quo magis valebat. vel recipere ab alio sub vsuris vel possessiões distrahere pro minori ptio ꝛ huiusmodi ꝙ tenet satisfacere dãnũ passo. Vñ p regula nõ. istã distinctiõem ꝙ aliud ẽ esse cãtiuũ alicuius effect⁹ sufficientr ꝛ efficaciter ita ꝙ sine eo nõ seqretur. ꝛ talis tenetur ad restitutionẽ dãni cãti. Aliud est esse cãtiuum alicuius dãni sed ñ sufficiẽter ꝛ efficaciter. ꝛ talis lz peccet. nõ tñ tenetur ad restitutionem
Quid de expensis factis in re quaz qs possidet mala fide. vide.s. Expense.§.3.
Prescriptio an excuset a restitutione vide eodez.§.47. ꝛ ifra Usucapio
Raptor quomodo teneatur. vide.s. Raptor.§.1. ꝛ.2.
Quid de vxore filijs aut alijs q̃ viuũt de rebus raptoꝝ. R. ꝙ aut talis raptor p talium ↄsũptionem aut receptionez ñ efficit ñ soluendo ꝛ tũc dico fz Alex.lõbar. ꝙ licite d huiusmodi bonis raptoꝝ pñt viuere ꝛ recipẽ. dũmõ ñ viuant de impie acqsitis in spẽ vel numero. puta de oue capõe ꝛ huiusmodi raptis qd si ita sũt mixta ꝙ nesciũt discernere tũc habeãt in mente sp viuere de iuste acqsitis ꝛ sic licet fm pdictum Alex. cuz q̃ pcor. Ulderic⁹ ꝛ glo. Ray. de talib⁹ aũt i

pie acq̄sitis q̄ nō trāseūt in dn̄ium raptoris nullomō lȝ alicui viuē: nisi i casibus de qb⁹ ĩfra dicā qn̄ n̄ est soluendo. Si vero ex tali ꝯsūptiōe efficit̄ n̄ soluendo puta. q: tāta sūt q̄ dȝ restituere q̄nta oia q̄ h̄et. tūc non lȝ alicui de talibus viuere nisi in 4. casib⁹. Primus qn̄ q̄s agit negociū spoliatoꝝ. s. inducendo raptores ad restitutionem ar. c. qm̄ multos. 11. q. 3. ⁊ c. iter alia. de sen. exco. qd̄ limitat. Rodo. verū qn̄ cōtinue istāt opportunis horis n̄ de illis q̄ solū semel in anno vel bis instāt: ⁊ hoc siue faciāt in generali p̄dicatione vt p̄dicatores: siue spāli ꝑsuasione siue seq̄tur vtilitas siue nō. l. sȝ an vltro ff. de nego. ge. qd̄ limito ēt s̄m directo. titulo de restitutiōib⁹ verum si spes correctiōis h̄eatur. ⁊ fiat cū tali moderamine ꝙ pp h̄ nō efficiāt̄ n̄ soluendo in totū vel in magna p̄te. alias n̄ liceret. ar. 1. q. 6. c. anterioꝝ. Secūdus qn̄ nec ꝑ elȳam nec alio mō h̄oēsto pōt necessaria vite iuenire: nā necessitas nō h̄et legē. de ꝯse. di. 1. Sic. ⁊ di. 5. discipulos ⁊ de re. iu. qd̄ n̄ est. cū magna tm̄ ꝑcuate dȝ sumere ⁊ dolere i mente atq̄ ꝓponere satisfacere si possibilitas adueniret. Terci⁹ est cū vtiliter laborat bona raptoris augm̄tando siue ꝯseruādo aut curādo ⁊ huiusmodi q: hoc cedit in vtilitatē creditoꝝ. Intellige si vtilitas ē tanta q̄ntus sūptus. aliter nō. ⁊ ꝙ nō viuat vel accipiat de ipie acq̄sitis in spē. Quartus casus ē qn̄ q̄s h̄et multa icerta restituere. ⁊ ep̄s cū ip̄o dispensauerit vt d̄ ipsis icertis tāq̄ paup viuat. Nō ēt ꝙ p̄tium rerum raptarum venditaꝝ nō est furtiuum l. qui vas. §. si. ff. de fur.
Ratū h̄ns dānum proximi quō tenet̄. vide s̄. furtum. §. 20.
Receptator dānificantium proximum vel rerum ablatarum quomodo tenetur. Uide Furtum. §. 22. 23. ⁊. 25.
Religiosum retrahens vel a religione remouens aliqueȝ quomodo teneatur. Uide Religio. §. 63.
Represalias faciens vel ꝯcedens qn̄ teneatur. Uide Represalia. §. 2.
Reuellare nolens rem furataȝ ꝓxio qn̄ tenetur Uide furtum. §. 27.
Rixā faciens quomodo tenetur. Uide Rixa ꝑ totuȝ.
Seditionem cōcitans qn̄ teneatur. vid̄ Seditio ꝑ totum.
Seducens mulieres vel pueros subtrahendo eos qualitercūq̄ siue blanditijs siue minis ab his sub quoꝝ p̄tāte sūt q̄ a legib⁹ vocantur plagiarij Utrum teneat̄. R̸. ꝙ sic. nō solū subtractos restituere sed etiam omne lucrū qd̄ habuissent ab eis hij sub quorum p̄tāte erant toto t̄pre quo subtracti steterunt s̄ȝ. D. Jo. de Platea. Insti. de obli. que ex delic. na.
Quid de seducente v̄ginem. vide Stuprū §. 1. ⁊. 2.
Sententiam iniustam dās quomodo tenetur. vide Judex hic. s̄.
Quomodo tenet̄ ille pro quo data est iniusta s̄nia. vide Snia. §. 7.
Sepulturā recipientes idebite quō tenent̄ vide Sepultura. §. 32. ⁊. 33.
Simoniace acq̄situm qn̄ est restituendum. vide Simonia. 7. ꝑ totum.
Socius qn̄ tenetur ex societate. vide Societas ꝑ totum
Solutionem an teneatur q̄s facere obligatus ex nudo pacto. vide Pactum. §. 4.
Solutio quō ⁊ qn̄ est fienda. vid̄ Solutio ꝑ totum
Scripturas falsans vel destruens an teneatur. R̸. ꝙ sic. in soliduȝ de omni dāno dato proximo per hoc: siue fiat in libris mercatorum aut quarūcūq̄ aliarum scripturarū l. 1. ff. de magi. conue. ⁊ l. qui tabulas. ff. de fur. Ideȝ dic de vtentibus falsis scienter vide Falsarius. §. 3.
Sed quid de occultantibus. R̸. s̄ȝ. S. Bernardinum in tractatu restitutionum ꝙ peccant mortaliter nec possunt absolui nisi publicent. non tamen tenentur ad restitutionem: nisi quando requisiti maliciose pandere noluerunt. ⁊ ex tali occultatione postea deuentum est ad talem conditionē ꝙ creditores sua habere non poterunt. quia sic tenentur de omni damno eo quia cām dant efficacem damno proximi.
Quid de illo qui ex litteris suis dat damnū proximo sicut si aliquis mercator scriberet ꝙ alique merces valent multum in tali patria cum non sit verum. R̸. ꝙ aut littere dirigebantur ei cui dedit damnum. ⁊ sic tenetur ad restitutionem ei. Aut non dirigebantur. ei sȝ ipse eas aperuit. ⁊ sic lȝ mortaliter peccet scribēs: tm̄ nō tenet̄ ad restitutionē: sed sibi iputet q̄ eas aperuit Si āt misit. 3° vt fraudulenter decipiat aliquem. sic scribens tenetur in solidum ⁊ etiam exeq̄ns si scienter hoc fecit vltra peccatum mortale quod cōmittunt.
Sponsalia contrahens quando teneatur. vide Sponsalia. §. 16.
Stuprans virginem quando tenetur. vide Stuprum. §. 1. ⁊. 2.

Tabellio quando tenet: ⁊ quō. vid̄ Tabellio. §. 6.

Talias exigens quō tenetur ⁊ qn̄ vide. Talia. per totum

Testis qn̄ tn̄r. vid̄ Testis. §. 16. ⁊. 30.

Torturā faciēs alicui idebite. vid̄ Tortura

Transigens propter idebitam cām quomodo tenetur. Uide Trāsactio. §. 5.

Turpe lucrū. Utꝝ turpiter acq̄sitū sit de necessitate restituēdū. ℞. ꝙ aut acq̄sitū turpit. .i. cū pc̄ō fuit acq̄sitū iteruenīēte dolo. fraude vel extorsione seu metu aut deceptōne ⁊ huiusmodi casibus in q̄bus dat repetitio ꝑ actiones de dolo: vel metus cā ⁊ similes: vl' ꝑ offm̄ iudicis. Et sic tenet de necessitate restituere illi a quo sic extorsit: vel ei⁹ h̄edibus si quos h̄ēt ⁊ scit: vel saltē paupib⁹ si ignorāt. ⁊ in hoc ꝯcordāt doc. seq̄ntes Inno. i c. q̄ꝛ pliq3. de imu. ecc. Aut acq̄sitū cū pc̄ō ⁊ turpiter fuit acq̄sitū siñ dolo. fraude ⁊ ceteris p̄dictis. ita ꝙ ei q̄ dedit nulla ꝯpetit repeticio ꝑ actiones vel ꝑ offm̄ iudicis. Et in isto casu fuerūt varij doctores. Hosti. in. c. cū sit. de Iudeis. tz idistincte ꝙ ē restituēdū paupib⁹. Alij in dc̄ō. c. q̄ꝛ pliq3. allegantes Inno. silr̄ i ꝯclusiōe tenēt. ⁊ sic videt. quasi cōis opio. Sz cū nullo iure ꝓbet dico ꝙ lz sit bonū ꝯsiliū vt i paupes erroget. vt sic satisfaciat in quo deliq̄t: tn̄ n̄ ē de necessitate salutis. ⁊ hoc tz Cardi. i. d. c. q̄ꝛ pliq3. ⁊ glo. Ray. i ti. de rapto. §. Sed q̄d de focarijs. Et iudicio meo ēt hoc tz Inno. i. d. c. q̄ꝛ pliq3. lz cōiter doc. q̄ tenēt ꝯtrariū ꝓ se adducāt ⁊ male. q̄ꝛ si itelligeret illō qd̄ dic̄ ip̄e Inno. fore necessariū ꝙ sacerdos d̄beat ei iniungere vt i pios vsus expēdat qd̄ acq̄siuit faciēdo illicitas negotiatiōes: vel qd̄ alias iniuste acq̄siuit sine calūnia alicui fcā certe sibi ꝯdiceret. q̄ꝛ supius ibidē p̄misit ꝙ vbicūq3 aliq̄d male q̄rit l'ex negotiatōe l'extorsione ex qua tn̄ restituē n̄ tenet n̄ dānat eu3 si heredib⁹ relinquat. Itē ibidē dixit ꝙ mathematic⁹ n̄ tn̄r restituere in casu p̄dc̄ō. Itē dicit de eo q̄ i ludo aliq̄d lucrat ꝙ n̄ tenetur nisi fuerit in dolo aliū trahendo. ⁊ tn̄ isti cū pc̄ō acq̄runt. Et id̄ō oportet itelligatur ꝙ sacerdos d3 ei iniungere vt restituat paupib⁹ de bono ⁊ equo n̄ tn̄ de necessitate. ⁊ sic tene q̄ꝛ tali favet ius naturale i retentione ꝑꝑ ꝯsēsū dn̄i tradētis. Nā nihil tā naturale q̄3 vt acq̄sitō fiat s̄m volūtatē dn̄i tradētis. vt i l. nihil tā naturale. ff. d̄ re. iur. ⁊ Insti. d̄ re. diui. §. ꝑ traditiōem. Et facit optie. qd̄ h̄ēt. i c. fi. de simo. ⁊ glo. i sūma. 14. q. 5. ⁊ in. c. ex trāsmissa. d̄ deci. Et ad. c. cū sit. d̄ iudeis. qd̄ adducit Hosti. dico ꝙ in penā illud ē statutū. q̄ꝛ assūpsit offm̄ ꝯ dispositiōe3 iuris. ⁊ n̄ excedet casū suū. Silr̄ n̄ obstat. c. n̄ sane. 14. q. 5. q̄ꝛ loq̄tur ꝯsultiue s̄3 Pa. in. d. c. q̄ꝛ pleriq3. Nec ēt. c. si q̄s ꝯtumax. 17. q. 4. ⁊. c. magne. ⁊. c. ꝙ sup his. d̄ voto. q̄ allegat Inno. q̄ꝛ n̄ ꝓbāt dc̄m suu3 si sic itelligat. vt teneat. de necessitate Quod nō bene. q̄ꝛ facit ad multa.

Utꝝ recipiēs aliq̄d ꝓ cessando a vexatōne idebita ꝓximi teneat illud restituere. ℞. s̄m Pa. in. c. Dilect⁹. de simo. ꝙ sic. facit. l. prima. ⁊. l. generaliter. ff. de calūp. ⁊. l. 4. § q̄stiōe. ff. de ꝯdi. ob. tur. cā3. Rō diūsitatis ē q̄ꝛ ē cu3 calūnia acq̄sitū. ⁊ sic ꝯ voluntatē dn̄i s3 i casu p̄cedēti n̄. Et ex hoc p3 ꝙ qn̄ q̄s dedit aliq̄d vel ex timore ēt reuerētiali: l' vt ꝯseq̄ret suū debitū. vel euitaret aliqd̄ malū ille q̄ extorsit ex p̄dcis causis. sic tn̄r ad restitutionē: nisi ille liberaliter velit dare.

Sed q̄d de ypocrita q̄ sub forma bōi xp̄iani vel religiosi: cū n̄ sit: elemosynas acq̄rit ℞. s̄m Inno. in. c. q̄ꝛ pleriq3. de imu. ecc. ꝙ tenetur ad restitutionem nō forte illi qui dedit q̄ꝛ mercedem sua3 iam ē ꝯsecutus. Sed tu dic clarius s̄m Io. de Ripol. in ꝯctibus suis: ꝙ aut talis dans elemosyna3 vel quid aliud errat in persōa puta. q̄ꝛ cēdit dare Ticio ⁊ dat Dyno. sic Dyn⁹ tenet ei restituere vel illi cui intendebat dare. Aut errat in fortuna. puta. q̄ꝛ dat diuiti credēs dare pauperi. et sic talis recipiēs tenetur ei q̄ dedit vel pauperibus restituere nisi ip̄e recipiens effectus fuisset postea pauper. Aut errat in conditione altera. puta credit dare scō vel celebraturo ⁊ huiusmodi. ⁊ tunc si condictio nō inest recipiēs tenetur restituere vel satisfacere per se vel per alium scd̄m intentionem dantis. Alij dicunt verum hoc si datum est precise tanq̄3 ex causa finali ꝑꝑ illd̄: sicut si daret sic exprimendo. Secus qn̄ dat q̄ꝛ sic credit. q̄ꝛ tunc nō tenetur sicut si darē tibi q̄ꝛ credo sis amicus meus cū tn̄ non sis q̄ꝛ non teneris restituere. ⁊ magis placet q̄ꝛ vt dicit. l. si repetenti. C. de condic. ob. causa. Conditio in corde retenta nō inducit repetitōnem. maxime in casu isto. q̄ꝛ vt supra dictum est talis dans illi quem credit scūm lz non sit iam habet mercedem suam pro qua dedit. s. pro deo qui iudicabitur causa finalis ex quo aliud non est expressum. Et ex predictis pat3 ꝙ isti questores qui faciunt se talis religionis cum non sint. ⁊ qui promittunt dicere multas missas cum non dicant. ⁊ ꝙ nutriunt multos infirmos vel

redimũt captiuos cũ tñ ñ faciant. ꝙ tenẽtur ad restitutionem vel illis q dederũt. vel ꝓ quo dederũt: qꝛ ex quo petũt ꝓ tali cã dantes itelligunt dare ꝓ eadem si aliud nõ exprimũt. Nec obstat. dcã. l. si repetenti. qꝛ satis cã est expressa ex quo petunt ꝓ ea. Sec' de illo qui petit ꝓ deo lꝫ fingat se sanctum. ⁊ ille nõ daret si sciret eum non foꝛe scĩn qꝛ causa pro qua accipit est solus deus: lꝫ secundaria scitas ficta que nõ attenduur: sed cã pꝛincipalis.

Tutoꝛ quõ tenet vid Administratio. §. i.

Uendentes ré plus iusto ꝑtio quõ tenẽt. vide Emptio. §. 7.

Uenatoꝛes dãtes dãnũ in agris qñ tenentur. Uide. Uenatio. §. 2. ⁊ 3.

Uisitatoꝛ a visitatis recipiens aliqd' qñ tenetur. Uid. Uisitatoꝛ. §. 3.

Usufructuari' qñ tenetur. Uide Usufructus. §. 5. 7. ⁊. 12.

Usurari' mẽtalis. Utrũ teneat restitutere id qd é sibi datum a mutuo recipiẽte vltra sõté. R. ꝙ lꝫ doc. sint ꝯrij. In hoc tñ eos cõcoꝛdando sic distinguo. vꝫ. ꝙ aut mutuum accipiens dat liberaliter credens mutuantem hoc nõ exigere aut velle: ⁊ sic nõ tenet restituere de necessitate. ⁊ isto mõ itelligenda é opi. Ricar. i. 4. di. 15. q. 5. ar. 5. et Sco. e. di. Alex. lombar. ⁊ Car. in. c. ꝯsuluit. ⁊ i. Cle. ex graui de. vsu. q tenẽt ꝙ ñ tenet restituere. Et fac ꝓ hoc tex. in. l. iter oés. §. recte ff. de fur. Ubi dr ꝯctans ré credẽs inuitum dñm cõmit furtũ: sed furto nõ é obligatus si dñs erat volẽs: ad idẽ facit Insti. de obli. q ex quasi delic. na. §. placet i fi. Nec obstat. l. si ego. la pꝛima. ff. si cer. pe. Ubi dr ꝙ si volui tibi ré donare ⁊ tu credebas eaꝫ tibi mutuo dari nõ efficit tua añ ꝯsũptionem qꝛ in hoc casu itentio recipiẽtis ⁊ cõcedentis discoꝛdãt: sed in casu pꝛedicto ꝯcoꝛdãt qꝛ ille liberalr dat. ⁊ iste scit se libalr datuꝫ recipere. Jtẽ nõ ob. rõ Jo. an. in mercurialibus in regula. pcñ. qꝛ ꝯctus a pꝛicipio fuit vitiosus. ⁊ iõ effectus similiter. quia verum esset si effectus procederet a dicto ꝯctu. sed non é verum sed ꝓcedit ab alio. s. libera donatione qua ille donat ⁊ iste donatum liberaliter recipit. Aut mutuum recipiens nõ dat liberalr sed ideo dat qꝛ per signa videt mutuantem sic velle. aut ne mutuum auferat: ⁊ ideo sic dat. ⁊ tunc dic ꝙ tal' tenetur acceptuꝫ restituere de necessitate Et sic limita ⁊ intellige. c. consuluit de vsu. Jnno. ⁊ Hosti. ac Pa. ibidem cum Jo. an. in dicta regula. pcñ. qui tenent ꝙ tenetur

Sed quõ scire poterit si dedit liberalr vl' ne. R. ꝙ si signis vel circũlocutionib' significauit ꝙ aliqd vellet vltra sõtem. ⁊ tunc tenet restituere quod nõ libalr dedit qꝛ vt dic l. si vero nõ remunerandi. §. idẽ papinian' ff. man. ꝙ qñ aliqs simpliciter rem ꝯcedit pꝛesumitur donare illi q pꝛius donauerat sibi. Sic i ꝓposito qꝛ ex signis ostendit se ñ mutuare gratis: ideo credendum est etiam illuꝫ eo animo dare. s. nõ grat. Si vero nullus signum oñdit quo vellet aliqd vltra soꝛtem. sed potius ꝙ gratis mutuabat. fatendũ est et eum gratis dedisse. Et hoc verum nisi aliud de mente eius constet.

2 Utrum ille qui mutuauit gratis teneatur restituere id quod sibi datum é a mutuũ accipiẽte. R. ꝙ si credit eum gratis dare non tenetur ꝗuis ille nõ gratis dederit: qꝛ vt dr i. q. 2. nulla obligatio suscipienti culpe maculam igerit: q nõ ex ambientis petitione ꝓcedat: ⁊ obligatio antidotoꝝ iustã parit receptionem p errorem soluti. l. si testis. §. i. ff de fideiusso. nisi esset erroꝛ facti alieni vt puta. putabat p suum ꝓcuratoꝛem esse ꝓmissũ cũ tamẽ nõ esset: qꝛ sic teneret. Rodo. ⁊ Astẽ. dicũt ꝙ non tenetur ꝗdiu bõa fides durat. nec de cõsumptis. sed postꝗ scit ꝙ ñ liberaliter dedit tenetur de extantibus: nisi per vsucapionem vel ꝑscriptionem sua fcã esset: que oppinio é tutioꝛ in conscia. ꝗ illa Lau. de redul. in suis contractib' qui dicit ꝙ et nõ tenetur postꝗ scit non liberaliter dedisse. ⁊ addit. Jdem Rodo. ꝙ talis q dedit si habet de bonis ipius mutuum dãtis ꝙ põt sibi per retentionem consulere d eo quod sic soluit in cõscia. Qð verum é añ ꝑscriptionem. sed nõ post.

3 Utrum vsurarius teneat nõ solum restituere rem sꝫ ⁊ fructus. dic vt supꝛa. Possessoꝛ malefidei. Et similiter de lucrato ex pecũia vsuraria. vt ibidem. §. pꝛimo.

4 Utrum inducens aliqué ad fenerandum. cõsulendo vel pecuniam mutuando. vel societateꝫ ꝯhendo ⁊ huiusmodi teneatur ad restitutionem totius vsure. R. fm Alex. lõbar. ⁊ Goal. ntiso. Usura. 5. ac Rodo. ꝙ ñ nisi inꝗtum pueñit ad eum. qꝛ in dãdo. mutuum sub vsuris nõ dãnificatur ꝓximus: sꝫ i exigẽdo vsuras: Alij tñ dñt ꝙ tenetur. qð non credo.

5 Utꝝ ꝓsonete seu sẽsales vsurarioꝝ ꝯctuũ teneant restituere oés vsuras ipoꝝ. R. fm Bal. in ti. de ꝯtrouersia feudi terminanda §. silr ꝙ ñ. Sꝫ glo. i. l. si sciẽte. ff. ad. l. põpe. de pari. idistincte vlt ꝙ teneat. cũ qua cõue

nit Bar. ⁊ Angelꝰ ibidē q dn̄t ꝙ pari pena sunt puniendi tales ꝓsonete. sicut illi q faciūt ꝯctꝰ. Hoc idē tꝫ Girar. obdon̄: ⁊ ad idē facit. l. is cuiꝰ ope. in ṗncipio. ff. ꝺ adul. multo fortiꝰ miſter alius. 46. di. sicut n̄ suo qꝺ credo veꝝ de ꝓsonetis coopantibꝰ i exactōibus vsuraꝝ. vel inuenientibus cautas fictōes qbus vsure soluantur. qꝛ dāni dant cām efficacem. Nō aūt credo veꝝ de ꝓsonetis solū coopantibus vt mutuū detur potius pro necessitate debitoris. ar. nō. in. l. si quā. C. de ope. liber. Imo nec peccāt si ad hoc nullū inducunt. vt feneretur. sed solꝫ ad patos dare sub vsuris accedunt.

6 Quid de notariis q conficiunt instr̄a ꝺ debito vsurarū. R. ſm Girar. obdon̄. ꝙ aut palliant vsuras in instr̄is. puta qꝛ faciūt cartas de duplo. vel sub noīe ēptōis. ⁊ hꝰmōi ⁊ sic tenētur totā vsurā restitueř. si usurarius ipse nō restituet. nisi ſm quosdā hoc fecisset in fauorem potiꝰ receptoris mutui ꝙ̄ vsurarij. qꝺ pōt teneri lꝫ mortaliter peccet instr̄m falsū faciens. Si aūt nō palliāt vsuras. sed apte pꝫ ꝑ instr̄a. tunc nō tenētur. qꝛ nō dant cām efficacē. ⁊ ſm Bal. in. Rica. ꝺ ꝓhi. feu. alie. ꝑ Fed. c. 2. tales ꝯficiētes sciēt istr̄a i fraudē vſaꝝ. debēt oīo ab offō āmoueri ob īfamiā. ar. in ṽbo scriba. ibi posito

7 Utrū testes taliū instr̄oꝝ similiter teneant̄ sicut notarij. R. ꝙ sic ſm ṗdictā distinctōez qꝛ instr̄a non valent sine testibus. Idē dic de ṗlatis q se subscribunt. vel sigillant cedulas vsurarioꝝ. ⁊ cū his ꝯcor. Gof. Hosti. ⁊ Directo. ti. de vsuris.

8 Utrū aduocati. ꝓcuratōes. iudices. statutarij. ⁊ alij quoꝝ patrocinio. ⁊ fauore sciēter vsure in iuditio. vel ex̄ iuditiū exigūtur. vel nō restituūtur cū repetuntur. teneantur ad restitutōem. R. ꝙ sic insolidū. nec excusantur ex eo forte ꝙ scripture eis porrecte appꝑebant iuste. si ꝯscia eis dictabat ꝙ erāt de ꝯctibus vsuraꝝ. ſm Hosti. ⁊ Inno. in. c. Michael. de vsu. ⁊ Archi. in. c. si qs oblitus. 14. q. 4.

9 Quid de dn̄is terrarū q in terris suis vsurarios morantes nō cogunt vt vsuras restituant. R. ſm Rodo. ꝙ tenentur insolidum si pn̄t ⁊ non faciunt. ēt si nihil ꝑuenit ad eos Alex. aūt lombar. dicit ꝙ lꝫ mortaliter peccent. tn̄ restituere non tenentur. nisi inꝗ̄tuꝫ ꝑuenit ad eos de ip̄is vsuris. Qꝺ aūt mortaliter peccent. nō credo veꝝ. nisi de iudeis vsurarijs. de qbus ṗcipitur eis in. c. pꝰ miserabilē. de vsu. vt cogant eos ad restitueñ vsuras extortas. Et silr̄ posset dici quo ad ꝯposse verā opi. Rodo. quo ṽo ad xp̄ianos vsurarios n̄ credo ꝙ peccēt mortalr̄. ł teneāt̄ ad restitutionem: nisi qn̄ reqsiti nolēt iustiām ministrare.

10 Utꝝ socij tutōes factōes ⁊ hꝰmōi q ad vſaꝫ dāt vel vſas exigūt ꝓ alijs teneāt ad restitutionē. R. ſꝫ Rodo. ꝙ si ap̄ eos residet q̄si ṗncipalr̄ auctoritas mutuādi sic teneñt isolidū: si illi ꝓ qbꝰ dederūt n̄ restituūt. Si ṽo n̄ fuerūt auctores sed solū executores sic illi q ad solā manualē traditiōem vsuraꝝ mācipati sūt. ita ꝙ ipi n̄ taxāt ṗtiuꝫ ꝯctuū ipiorū: nec cū eis ꝯhiꝉ pactū ꝺ vsura sꝫ solū pecuniā tradūt ⁊ pignꝰ recipiūt: sic lꝫ mortlr̄ peccēt n̄ teneñt ad restitutionē: nisi coactiue exigāt vsuras His ꝯcordat. Girar. obdo. Ray. ⁊ Bertolomeꝰ brixieñ. in. d. c. sic nō suo. ⁊ addit hosty. ꝙ ille i cuiꝰ vtilitatē ṽsū ē teneñt ṗncipalr̄. alter i subsidiū. l. ex hoc edicto. §. i. ff. ꝺ eo ꝑ quē fac. erit. ⁊. l. elegāt̄ §. pe. ff. de dol. Pa. in. d. c. Michael. vult ēt vt i primo casu nō teneātur. si vsurarius ē soluēdo. ſm qꝺ dixi tene.

11 Utꝝ pupillus ꝓ quo tutor multos ꝯctus vsurarios fecit teneat̄. restituere. R. ꝙ si pupillꝰ dicat tutori tāto tp̄re hūisti pecuniam meā ⁊ ꝑꝑea ista retineo ꝓ lucro qꝺ debeo ex ip̄a habere: ⁊ sic ista itentiōe retineat n̄ teneñt restitueř lꝫ sit ṽsū i suā vtilitatē: sed soluꝫ tutor: nisi vsura excederet moderatū lucrū qꝺ ꝑcepisset si in possessiōes vel aliam iustā negotiatiōem vt ꝺbebat. ip̄am ꝯstituisset vt pꝫ infra Tutella. §. 2.

12 Sed nunqd cū vniuersitas ciuitas vł collegiū recipit vsurariū emolūtū singuli teneant̄ isolidū restituere. R. ſꝫ Hosti. i sūma ti. de pe. §. si. ꝙ sic: lꝫ cā vniuersitatꝭ nō sit cā singloꝝ. 12. q. 2. q manumittit̄ nec obligant̄. tāꝙ̄ vniuersitas q̄ aiam n̄ hēt. sꝫ tāꝙ̄ singli. c. ꝯq̄stus. de vsu. c. sicut viꝝ. 7. q. 1. c. si hēs. 24. q. 3. l. metū. §. aiaduteñ. ff. qꝺ me. cā. Cōcordat Io. an. pꝰ Ulla. i. d. c. ꝯq̄stꝰ. sꝫ Monal. titulo vsura. 5. ⁊ Rod. limitāt hoc veꝝ de regētibꝰ ⁊ ꝓhibere valētibꝰ vel ꝯpellētibꝰ aut ṗcipiētibꝰ talr̄ fenerari: n̄ aūt de alijs nisi ꝑticipauerint comodū bursale. ł ex huiusmōi releuati fuerit ab expēsis q̄s fecissēt de suo. qꝛ tūc in tm̄ restituere teneñt ⁊ n̄ plꝰ ⁊ hoc tene i ꝯscia cū q̄ Mon. ꝯcor Petrꝰ de palu. in. 4. di. 15. ⁊ Asteñ. ⁊ Io. An. in. d. c. cōquestus de vsu.

13 Utꝝ ipediēs volētē mutuare grat̄ ⁊ faciens vt mutuet sub vsuris teneatur ad restitutionē. R. ſꝫ Rodo. ꝙ sic: qꝛ ipediuit idebite ꝓxi vtilitatē. Idē dic de ipediēte ꝯctuꝫ licitū ⁊ reducēte ad ꝯctū vsurariū. Cōcor. Monal. ti. Usa. 3. Idē dic de ꝯfessoribꝰ q

absoluūt vsurarios aut recipiūt ad sacra vł sepulturā ꝙ tenēt restituere: si ex denegatō ne talium fuisset facta restitutio.

14 Quid ꝺ fiꝺeiussoribꝰ vsurarioꝝ. ℞. Lau. de redul. i suis ꝯctibꝰ ꝭ lap. ⁊ Pau. ꝺ elea zaris ⁊ multos alios. ꝙ ēt si ꝓncipale se cō stituit ꝓ vsuris restituēdis ꝙ ñ tenet: nisi in tm̄ in q̃ntū vires hēditaꝗ̃ vsurarij tꝑe fiꝺeius siōis valebāt. ⁊ ñ plꝰ nec minꝰ. Distiguit tm̄ idē Pau. iter fiꝺeiubē simplr ꝓ vsris rstituē dis ⁊ sic ñ teneat nisi vt dcm̄ ē. ⁊ iter obliga re se simplr ad rstitutiōez vsraꝝ qꝛ tal tenet. q̃ntū sue facłtates pōtāt lꝫ vsrariꝰ sit ñ soluēdo

15 Vtꝝ heres teneat. rstituer oēs vsras illiꝰ cꝰ ē heres. ℞. ꝙ sic i q̃ntū hereditas suffic ꝭm cōit doc. in. c. cū tu. ⁊ tua nos. ꝺ vsu. ⁊ vide s. heres. §. 4. ⁊. 6.

16 Vtꝝ qñ duo sūt hr̄des vsurarij ꝺbēꝗ̃ rsti tuere. c. ⁊ diuisa hereditate ꝺ mil iter eos vnꝰ efficit ñ soluēdo. ꝺ. so. an alr teneat i to tū ꝺ ipis. c. ℞. Pe. ꝺ ancha. i rła pci venia. ꝺ re. iur. li. 6. q. 18. ꝙ lꝫ diuisa hr̄ditate obli gatio hr̄ditaria diuidat ipo iur. l. i. C. si cer. pe. ⁊. l. ꝓ hr̄ditarijs. C. ꝺ hr̄di. vel act. vē. Et sic si vnꝰ efficiat ñ soluēdo i foro ciuili alr ñ teneat. l. legatoꝝ. ff. ꝺ le. 2. tm̄ i foro canoni co in q̊ dic tex. i. d. c. tua nos. ꝙ hr̄des ea sc̄ districtiōe cogēdi. q̄ defūctꝰ si viueret q̊ ad es alienū. ex ꝺlicto ⁊ pcō ꝓueniēs tenetur i solidū. nec i tali ere hēt locū diuisio. ſꝫ. tabu laꝝ. ar. d. c. cū tu. ꝺ vsu. ⁊ vt dic ēt Pa. i. d. c tua nos. cōit doc. i fauorē aie h̄ sequūt. Sed ego ꝓ clariori itelligētia distiguo. ꝙ aut loq mur i rebꝰ formalr datis ꝓ vsuris: ⁊ sic cū talia sꝑ sint obligata illis q ea ꝺdert tenetur ꝺ necessitate illa restituere qsqs illa hūerit vt i qōe seq̄nti patebit: Aut sūt res spālr ēpte ꝺ pecūia vsraria. spāli alicꝰ ⁊ sic silr tenet ilr ꝺ q̊ꝝ pecūia sūt ēpte. d. c. cū tu: Aut loqmur ꝺ alijs rebꝰ q̄ ñ sūt formalr date ꝓ vsris nec spālr ēpte ꝺ pecūia vsuraria. Et sic teñ ꝙ bo na vsurarioꝝ ꝭ cōez op. moꝺrnoꝝ docto rū i. d. c. tua nos. ñ sint tacite ypotechata ꝓ vsuris restitueñ. ꝙ ñ tenet ꝺ necessitate nisi ꝓ medietate q̃uis alter heres sit factus nō soluendo licet dicant doc. ꝙ opi. glo. d. c. tua nos. ⁊ ātiquoꝝ doc. q tenēt ꝙ oia bo na vsurarioꝝ sūt tacite ypotechata sit i foro aie praticāda: qꝺ itellige ꝺ bono ꝯsilio: cū nullo iur ꝓbet. ⁊ scꝺꝫ hāc distinctiōez itelli ge ⁊ limita. Pe. ꝺ Ancha. ⁊ doc. in hoc.

17 Quid ꝺ accipiētibꝰ ꝺ bōis vsurarioꝝ. ℞ distinguēdo ꝙ aut accepiūt rē i spē datā ꝓ vsuris q̄ ñ trāsit i dñiū vsurarij. ⁊ sic tene i distincte ꝙ tenetur eā restituer si extat vt nō biliter tenet Bal. i. l. rē quā in fine. C. ꝺ iur. doc. nec ꝑt extiatiōez dar ꝯ volūtatē dñi. l. 2 i ꝓn°. ff. si cer. pe. ⁊ tex. ē clarꝰ. 14. q. 6. si res ⁊ i. c. cū tu. ꝺ vsu. Et qñ ñ trāsferatur dñiū vide. j. vsura. 2. §. 18. Aut accipiūt ñ rē i spē datā ꝺ q̄. s. ſꝫ alias q̄scūqꝫ. Et ic distiguo ꝙ aut vsurariꝰ cū talia accipiat ē ñ soluēdo: ⁊ sic si h̄ sciūt restituere ēt obligātur qꝛ dāt dā ni cāꝫ efficacē. ⁊ si dubitāt an sit ñ soluēdo dico ꝙ si res adhuc extat ꝙ tenētur: ne ꝓ re tꝑali idiscrie aiaꝫ ponāt ꝭ alex. i. 4. pte. Si v̊o ignorāt ⁊ creꝺbāt ꝓbabilr ꝙ ꝺ bōis su is eis daret sic ñ tenētur. ꝺ ꝯsūptis bōa fide durāte ſꝫ solū ꝺ extātibꝰ: nisi i q̃ntū sci sūt lo cupletiores. aut cū talia acceꝑt erat soluē do: ⁊ sic non tenētur. ēt si pꝰea factꝰ ē ex alia cā ñ soluēdo: nisi eēt res hita seu empta ex pecunia vsuraria quā si habuit ti° lucratiuo pōt ille ex cuiꝰ pecunijs ē ēpta de equitate canonica eā ab eo aduocare offiō iudicis. vt pꝫ ꝑ glo. ⁊ doc. i. d. c. cū tu. in fi. Addūt tm̄ Host. ⁊ Gof. ꝙ si talis res ēt ex causa lu cratiua ꝑuenit ad illū q soluerat vsuras. ꝙ ille cui ꝓus donata fuerat liberatur. l. oēs ꝺ bitores. ff. de acti. ⁊ obli. ⁊ ēt vsurariꝰ. Si vero habuit ex titulo oneroso sic ñ tenetur restituere: q̃uis postea efficiatur ñ soluēdo ⁊ ex ꝓdcis pꝫ qd dicēdū ꝺ multꝭ qōnibus.

18 Quid ꝺ emētibꝰ pignora ꝑdita ab usura rijs. ℞. ꝙ tenent sic emētes rapta. ⁊ ꝭm illā distinctiōem de qua. s. Emētes. Verum ē ꝙ potert repetere uel retinere id qꝺ uerisi militer usurariꝰ sup illo pignore mutuauit. Posset ēt teneri ꝙ si res ñ extat. uel igno ratur dñs eius si extat. ñ teneri talē ēptorez dare paupibꝰ: nisi solū illud plꝰ qꝺ ualebat res ultra id quo eā ab usurario emit lꝫ tuti us esset dare totū: excepto mutuo accepto ab usurario ab illo q eam pignorauit.

19 Quid ꝺ filia usrarij dotata. ℞. ꝙ si rē hūit datā i spē ꝓ usuris tenetur idistincte sic dic tū ē ꝺ emēte pignora ꝭ illā modificatiōez. Si v̊o alia hūit sic ñ tenetur: nisi ꝑ h̄ sit factꝰ ñ soluēdo. ⁊ h̄ sciebat gener qꝛ si h̄ ignora bat nihilominꝰ scꝺꝫ Rod. poterit dotē rci pe ⁊ retinet ēt si postea sciat qꝛ ē ñ soluēdo. qꝺ ē dcm̄ mirabile ⁊ mihi ñ placet qꝛ nullo iur ꝓbatur. Si v̊o ꝑ h̄ ñ ē scūs ñ soluēdo ſꝫ pꝰea ex alia causa: ñ tenetur gener qꝛ hꝫ do tē ex titulo oneroso. Nec ēt filia ꝭ Fede. ꝯ silio. 41. qꝛ lꝫ hēat dotē pꝰ solutū matrimo niū ex cā lucratiua qꝛ tm̄ illa ñ ē pecūia q̄ tm̄ fuit i bōis mariti ſꝫ ē alia q̄ ꝓficiscit ex bōis mariti. Jō ñ tenet. Nec obstat tex. c. cū tu. ꝺ usu. ꝭ eūdē Feꝺ. qꝛ vt dic loqt ꝺ possrōnibꝰ ēptꝭ ex pecā vsraria. et lꝫ dñs. an. ⁊ Pa. ⁊ pe. ꝺ an. viꝺāt tener ꝙ imo tenet: qꝛ lꝫ ñ sit illa

tamen succedit loco illi⁹ pecunie date. Itē q₂ mulier ñ h₃ quartā suā, nisi ƌducto ere alieno. l. Papinian⁹. §. 4. ff. de iōffō. testa. cū qua vı̄ ↄcordare Sco. in. 4. di. 15. tamē ego credo verissimū dictū Federi. vt p₃ p pdicta. nisi eēt possessio ēpta ex pecūia vsuraria ⁊ data ꝑ dote. q₂ tunc soluto mr̄imonio teneretur filia eam restituere. si pr̄ eius foret postea factus ñ soluendo. p. d. c. cum tu. q₂ factum legitime nō d₃ retractari.

20 Quid faciet gener aut filia q dotē habuerunt. aut de rebus in spē datis ꝑ vsuris. aut cū socer eēt nō soluendo. R℞. s₃ Girar. obdoñ. ꝙ ille p quē nō stat qn restituatur excusatur in ↄscia. q₂ vnus sine altero restituere nō pōt. durante mr̄imonio. Remediū tū eēt vt si pr̄ h₃ multa incerta ad restituendū. ⁊ est soluendo ꝑ certis adeat epm qui ei dictā dotē tā ꝙ paupi ↄcedat. si ñ fuit habita in spē ꝑ vsuris. aut ↄpōat cū creditoribus.

21 Quid de famulis vsurarioꝝ. R℞. ꝙ aut fuiunt vtiliter. puta laborando agrū. hedificādo domū. hn̄do curā reꝝ. ⁊ h⁹mōi. Et sic si vtilitas pōt ↄpensari cū eo qd accipiunt ꝑ mercede. sic licite eā accipiunt. siue sint vsurarij soluendo vel nō. dūmō ñ accipiāt rē hitā in spē ꝑ vsuris. q₂ talē nunꝙ l₃ accipere. vt. s. patuit. Si vero nō fuiunt vtilr̄ sed poti⁹ inutilr̄. sicq canes. aut ācipitres custodiunt. ⁊ h⁹modi. sic si est ñ soluendo. nullā mercedē pn̄t accipe. ⁊ si accipiunt tenentur restituere. Idē dic de vendentibus res ad gulositatē l' pōpā ptinentes. q₂ ñ restituendi dant cām efficacē. facit. l. ait ptor. ff. de hijs q in frau. cre. ⁊ . l. si. in pn. ff. ƌ eo p quē sa. erit.

22 Utrū ille q mutuat pecuniā vsurario possit recipe ei⁹ restitutōez. R℞. ꝙ aut mutuat scienter ad ludū l' alio mō ad ↄsumādū inutilr̄ ⁊ sic si est ñ soluendo nullo mō pōt recipe ei⁹ restitutōez. ⁊ si recipit tenet restituē. Si vero ignorabat ꝓbabilr̄ ꝙ vellet eā inutilr̄ ↄsumere. sic fm Pe. de palu. in. 4. di. 15. ⁊ Asten. ⁊ Rodo. poterit recipe ei⁹ restitutōnē. multo magis si dedit vt vtilr̄ eā expēderet. Idē dic ꝙ debētes hr̄e ab vsurarijs ex ↄctu l' qi. l' ex delicto l' qi. ꝙ pn̄t recipe qd sibi debet. l₃ vsurari⁹ sit ñ soluendo.

23 Quid de fuiētib⁹ l' ministrantibus necessaria ad vitā vsurarij. R℞. ꝙ l₃ quo ad forū ↄtentiosū si ñ est soluendo ñ possint recipe mercedē. vt colligitur ex glo. in. c. q₂ i oib⁹ de vsuris. tū in ↄscia credo possint recipe. nisi sint tales q ex pcepto caritatis teneātur ei facere elemosinā ⁊ subuenire. qd qn̄ sit hēs. s. Elya. §. primo.

24 Quō recipiētes elyas vel viuentes ƌ bonis vsurarioꝝ licite possint hēs. s. Raptō §. primo. ⁊ fm illā distintionem. q₂ quo ad deum vsurarius raptori ↄparatur circa bona hita ex vsuris.

25 Uxor qn̄ nō pōt dare elyas ⁊ accipere de rebus viri vide Elya. §. 7. ⁊ ifra Uxor. §. 5 cum sequentibus.

Restitutio

Restitutio scdo. s. Cui facienda sit ⁊ q ordine. Pro cuius declaratōne qrūtur plura.

1 Utrū res rapta vel q̄litercūq₃ accepta iniuste a vō dño sit sēp ei restituēda. R℞. ꝙ sic regulariter. 3. q. i. reitegranda de re. spo. quasi p totū. ⁊ ƌ homici. sic dignū. §. eos. Fallit tū hoc in qnq₃ casib⁹. Primus si iusto bello postea sit puat⁹ ea. Scds si edicto impiali siue eccliastico sit ei iterdcā ad tps vl simplr̄. ƌ hefti. c. Excōicam⁹. el. prio. ƌ homi. c ꝓ humani. li. 6. Et tūc restitutio differetur. si iterdcm̄ ē ad tps: vel dabitur illi cui ē applicanda p tale edictum. Tertius si dn̄s est pupillus vel furiosus aut minor: quia tūc nō illi sed tutori vel curatori eius restituetur. Quartus quando dn̄s mortuus est q a tunc debet restituere heredibus proprie dictis. ⁊ qui sint habes. s. Heres. in prin. ⁊. § 2. Et si dn̄s in morte omnia sua reliquisset pauperibus distribuenda tūc paupibus d₃ dari fm Inno. in. c. qd sicut de elec. Quintus qn̄ lenones ⁊ huiusmodi aliq̄d accepe rūt a plātis ecclesiasticis q₂ restitui nō ei d₃ sed eius supiori vel successori vel i vtilitatē ecclie expēdat. ar. c. si qs i atrio. 17. q. 4. ⁊. c. cū vos de offi. ordi. ⁊. c. de hoc. ƌ simo ⁊ hoc auctoritate iudicis pr̄marij fm Ricar. vel scdm Hosti. ⁊ glo. Ray. si ecclesia satis habūdat dabitur paupiorib⁹. ar. d. c. si qs in atrio. ⁊ hoc idem tenet Monal. ti. Restitutio. primo.

2 Utrū res ablata ab eo q nō erat dn̄s: s₃ iusto titulo possidebat sit ei restituenda. R℞. ꝙ sic nec vō dño d₃ restitui sine eius volūtate l. is cui⁹. ff. ƌ. fur. ⁊. l. si qs ↄductiōis. C. loca. ēt si sit fur q eā tali titlo. alr̄ ƌdit dcā. l. si qs. Fallit h qn̄ eā recepisset sb tali titlo. i fraudē vı̄ dn̄i. q₂ tūc tenētur facē ꝙ dn̄s eā hēret eidē denūciādo rem. caute tū sine scandalo alicui⁹. 22. q. 5. hoc videtur.

3 Utrū hn̄tes ƌ bōis ifideliū ex vsura ⁊ huiusmōi teneātur eis restituē. R℞. s₃ Monal. ti. Restitutio. 3. ꝙ sic. nisi ecclesia hēat bel-

lum ꝯtra ip̄os q꞉ tunc nō eis. ſed paupibus
xp̄ianis reſtitui debent.

4 Utrū acceptū ex turpi cā̄ reſpectu dātis in caſu in quo reſtituer̄ tenetur. poſſit reſtitui illi q̇ dedit. ℞. ꝙ nō. ſed dȝ paupib⁹ erogari. ſi ille q dedit potuit alienare. q꞉ i pari cā̄ turpitudinis potior eſt conditio poſſidentꝫ l. ſi ob turpem. §. porro. ff. ꝺ condi. ob tur. cau. et. l. 2. C. eo. ti. iuncto. c. cum tu. de vſu. Fallit hoc in duob⁹ caſibus. Primus qn̄ in iniuriā alterius eſt datū. q꞉ tunc illi in cuius iniuriam eſt datū dȝ reſtitui. vt pȝ in ſimoniace dato. qꝺ reſtituitur illi eccleſie in cui⁹ iniuriam eſt datū. ꝺ. c. de hoc. Secūd⁹ caſus eſt qn̄ turpiter datū et acceptū ipſo iure applicatur fiſco vel ꝓuato. q꞉ tc̄ nō dȝ dari paupib⁹. ſed illi cui applicatur. q꞉ de alieno nō eſt facienda eleymoſia. i. q. i. nō ē putāda. ſi tm̄ excepto iſto cāu. ꝓ reſtituiſſꝫ ei q ꝺdit eēt liberat⁹ ab obligatōe reſtitutōiſ q꞉ nullo iure hoc ꝓhibetur. et pene ſunt reſtringende. c. odia. de re. iu. li. 6.

5 Utrū acceptū ex turpi cā̄ reſpectu ſolū ip̄ius recipientis. ſit danti reſtituen̄ i caſu quo reſtituere obligatur. puta dedit q̇ſ alicui ne faceret tale malū. vel vt faceret id ad qꝺ tenebatur. ℞. ꝙ ſic. vn̄ iudex q non vult dare ſniam. niſi data ſibi pecunia et h⁹modi ei q dedit dȝ reſtituere. l. i. ⁊. ff. de ꝯdi. ob tur. cām. ⁊ exp̄ſſe in. c. nō ſane. 14. q. 5. Fallit h̄ i caū. c. cū ſit. de iudeis. vbi ea q̄ infidelis lucratus fuit a xp̄iāis occaſiōe officij publici inter ip̄os reſtituer̄ tm̄r paupib⁹ ſm̄ ꝓuidētiam ep̄i.

6 Quid de oblatōe recepta a māifeſtis vſurarijs. ℞. ꝙ lȝ ſint opi. diuerſe in. c. q꞉ i ōibus. de vſu. Tu tn̄ dic ſȝ Jo. An. ꝙ aut vſurarius inchoauit reſtituere. vel ē pat⁹. ⁊ ſic reſtituetur ei vt ip̄e reſtituat qbus extorſit. ⁊ ſic intelligenda eſt ſa opi. q̄ ē in glo. ꝺ. c. q꞉ in oib⁹. Si vero nō eſt patus reſtituer̄ tc̄ hēbit locū ꝑma opi. in ꝑdicta glo. quā ſeqt̄ Gof. Inno. ⁊ Hoſti. vȝ ꝙ fiat ep̄o. vt ipſe reſtituat dānificatis. qꝺ verū credo. qn̄ ep̄s eſt talis qualitatis. ꝙ hoc faciet. al꞉ ip̄e q eā recepit dānificatis reſtituet.

7 Sed qd ſi ille cui reſtitutio eſt fienda longe diſtat. ⁊ nō pōt ei mitti ſine ſūptib⁹. ℞. ꝙ nihilomin⁹ reſtituēda ē ei. niſi ſit modicuȝ qd reſpectu illi⁹ cui debet̄. q꞉ h̄n̄dans ē. q꞉ tc̄ ſȝ Rodo. poſſet paupib⁹ dari ꝓ aīa ei⁹.

8 Quid ſi neſcitur vbi hitet. ℞. ꝙ n̄ tm̄r euāgari vt eū q̄rat. ar. l. ꝙ niſi fiat. §. i. ff. ꝺ ope. liber. ⁊ iō paupibus dabitur. niſi expectet̄ veriſil꞉ rediturus.

9 Sȝ cui⁹ ſūptib⁹ mittet̄ ei qn̄ ſcit̄ vbi ē. ℞. Pa. in. ꝺ. c. cū tu. de vſu. ꝙ ſi eſt male fidei poſſor. puta. fur: aut vſurarius: aut h⁹mōi. ⁊ ip̄e receſſit de loco vbi ea accepit vel extorſit. tm̄r ſuis ſūptibus eidē mittere. Si vo ille cui⁹ erāt fuit ille q ſe trāſtulit alibi. tc̄ ſuiſ ſumptib⁹ ei mitteretur. ⁊ ſic intelligenda ē glo. in. ꝺ. c. ⁊ ſic diſtinguit lex in re legata. l. cū res. ff. de lega. i. Qꝺ lito verū: niſi inueniretur aliqs fidus q gratis vellet deferr̄. ar. c. ſignificante. ꝺ pigno. Nō. tn̄ ſm̄ Ber. ꝙ ſi ſūpt⁹ excedunt ſūmā rei reſtituende. ꝙ tc̄ paupibus ē diſpenſanda. ar. d. c. cū tu. ⁊. c. anteriorū. 2. q. 6. Si aūt n̄ ē male fidei poſſeſſor. ſȝ aliquo iuſto titulo hȝ. tūc credo arbitrio boni viri ſit ſequen̄. cui⁹ ſūptib⁹ m'ttat̄ pēſata cā ⁊ q̄litate abn̄tie. ⁊ n̄ fuerit i mora

10 Utrū cū plr̄es ſunt obligati alteri iſolidū. ⁊ vno ſoluente totū. alij teneantur eidē ſoluenti. qlibet ꝓ pte ſua. ℞. Monal. ti. Reſtitutio. 6. ꝙ ſic in foro ꝯſcie. q꞉ vtil꞉ egit negotiū eorū. l. cū pecuniā. ⁊. l. ſoluendo. ff. de nego. ge. Fallit h̄ i raptōib⁹: ⁊ furib⁹ ⁊ h⁹mōi q꞉ ſi ille q h̄ūit rē ſatiſfac. n̄ tm̄r alij eidē ſatiſfacē. niſi i q̄tū ꝺ talib⁹ bōis ꝑuenit ad eos.

11 Sȝ qd fiet qn̄ q̇ſ neſcit cui r̄ſtitutō ad quā tm̄r fiēda ſit. nec ei⁹ heredeſ cognoſcit. ℞. ꝙ nihilomin⁹ paupibus. vel in pias cās ē reſtitutio faciēda. ar. ꝺ. c. cū tu. ⁊. c. diuie. 87. di. ⁊. c. ep̄s. 88. di. ⁊. c. ꝯceſſo. 12. q. 2. ⁊. c. ſi. 6. q. 3. ⁊. c. i. de rapto. Un̄ dicit Tho. ſa ſe. q. 62. ꝙ ſi ille cui reſtitutio dȝ fieri ſit oio ignotus. facta diligēti inq̇ſitōe de ꝑſona ei⁹. vel ei⁹ heredibus. dȝ hō reſtituere dando eleymoſinas ꝓ ſalute ip̄i⁹: ſiue ſit mortuus. ſiue viuus. Et addo ꝙ inter paupes eligēdi ſūt paupiores. ⁊ inter equal꞉ paupes iuſtiōes q꞉ ſi ⁊ oib⁹ debetur miſericordia. iuſto tn̄ āplius. vt dicit Ambro. i li. de officijſ. ⁊ nō. in. c. n̄ ſatis. 86. di. ⁊ vt dicit Hiero. ⁊ nō. i c. ſi. 16. q. i. in paupib⁹ nō tā pauptas q̄ȝ religio attendenda eſt.

12 Quid ſi facta r̄ſtitutōe i ꝑdictos paupes appeat dn̄s rei. l' ei⁹ heres. ℞. ꝙ ſi tal' q reſtituit fecit debitā diligentiā ad ip̄m inuenien̄ ſic nō tm̄r āplius. q꞉ bona fides nō patitur. vt ſemel exactū exigatur. c. bōa fides. ꝺ re. iur̄. li. 6. Secus ſi nō adhibuit debitā diligentiā. q꞉ ſic iterū teneretur. q꞉ vt d꞉ in. c. ſic̄ digni. §. eos. de boni. Nō. n. aliena cū ip̄a potuiſſent eis querer̄ fuer̄t. reſtituere debuerunt paupibus erogari.

13 Utrū reſtitutio ꝑdictorū incertorū ſit neceſſario faciēda paupib⁹ illi⁹ loci i q̄ ꝑdicta reſtituēda ſunt hita. l' ꝺ ānū ē datū. ℞. Ho.

Q

⁊ aliq alij doc. in. d. c. cū tu. tenent ꝙ sic. qꝛ
citius pōt ꝑuenire forte ad heredes. vel ad
eos qbus est fienda. Sed Fede. cōsilio. 13
do. Anto. ⁊ Pa. tenent ꝙ est de bono cōsi
lio. nō ꝺ necessitate. ⁊ hoc tene. qꝛ iura sim
plr̄ dicunt. ꝙ errogatio fiat in paupes. vt in
d. c. cū tu. ⁊ in. d. c. sicut dignū. Nec ob. c. i
de rap. qꝛ ibi sciebat̄ ꝑsōa cui faciēda erat
restitutio. alias ep̄s nō fuisset mot⁹ excōica
re ex offō suo nisi ad petitōem ptis. c. inno
tuit. i fi. ꝺ elec. ⁊. l. 4. §. hoc aūt. ff. ꝺ. dā. ifec.

14 Sed quero an reqratur auctoritas supi
oris ꝑ tali restitutōe incertoꝝ. R. Inno. de
imu. ec. i. c. qꝛ pleriqꝫ. dicit ꝙ dꝫ fieri auc
toritate cōfessoris. Ray. vero tꝫ ꝙ fiat auc
toritate ep̄i. vel pniarij. vel capellani. i cui⁹
diocesi hita sunt. c. dīne. 87. di. c. ep̄s. lo vl
timo. 88. di. cōcesso. 12. q. 2. Hosti. in. c. cuꝫ
sit. de iudeis. ⁊ in. d. c. cū tu. tꝫ ꝙ necessa-
rio reqritur auctoritas ep̄i. Sed tu tene cū
Sco. in. 4. di. 15. q. 2. ꝙ lꝫ sit bonū hēre con
siliū ꝯfessoris aut alteri⁹ bone ꝑsone. tn̄ ma
gis secuꝝ est ꝙ ille q dꝫ restituere ip̄e resti-
tuat. Et ꝙ nō reqrat̄ alia auctoritas. tꝫ Ar-
chi. in. c. 2. de testi. ⁊ in. c. nō sane. 14. q. 5.
⁊ Jo. mo. in. c. ꝙq̄ꝫ. de vsu. li. 6 Jo. de li.
Pau. ⁊ Gemi. ⁊ Jo. cal. sup Cle. i. ꝺ pui.
Pa. in. d. c. cū sit. Et facit ad hoc. d. c. cum
tu. ⁊. d. c. sic dignū. §. eos. in glo. ⁊ in. c. tua
de testa. ⁊ alia iura q cōiter dicunt. ꝙ obli-
gatus ad restitutōem dꝫ restituer̄. Nec ob.
d. c. cū sit. qꝛ loqtur ꝺ iudeo. de quo ꝑsumi
tur ꝙ nō recte dispensaret. ꝓpea ibi dr̄ ꝙ fi
at auctoritate ep̄i. ⁊ iō nō extenderetur ad ca
sū dissil's rōis. Tn̄ veꝝ est ꝫ ꝑdictū Archi.
ꝙ in. 4. casibus ep̄s pōt se intromittere de
restitutōe incertoꝝ. Primus qn̄ mortuo il
lo q debebat restituere. nullus est relict⁹ he
res vel executor ad restituen̄. Si vero her̄s
eēt relictus. vel executor. tunc solū reqrere
tur de ꝯsilio ep̄i auctoritas: facit. c. de laicis
12. q. 2. ⁊. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in hoc cō
cordant Jo. ⁊ Uin: ⁊ Ber. in. d. c. cū sit. in
glo. ymo ēt ep̄o ꝓhibente debent ⁊ pn̄t re
stituere. vt in. c. religiosus. in fi. de testa. li. 6
Secundus casus in quo pōt ep̄s se itromit
tere est. qn̄ ille q dꝫ restituere nō vult. ⁊ i iu
ditio agitur ꝯ eū. Terti⁹ ē qn̄ restituens ma
le dispēsaret. puta amicis q nō indigēt ⁊ h⁹
modi. qꝛ ep̄s posset se intromittere. vt ltime
iteꝝ dispensaret. qꝛ nō dr̄ factū qꝺ alr̄ ē fcm
q̄ꝫ debuit. de re. iu. q ex timōe. Nec ēt excu
saretur: si interueniēte auctoritate ep̄i male
distribueret. qꝛ ep̄s nō hꝫ se intromitter̄. ni
si ꝙ bn̄ fiat. ꝓpea abo celestē incurrerēt ira

cūdiā. l. si qs ad declinādā. ad fi. C. de epi.
⁊ cle. Quart⁹ casus ē qn̄ talia icerta sīt mani
festo ꝑ vsurarioꝝ. qꝛ tūc ep̄o dispēsare ptī-
nent l'ei⁹ auctoritate. Et addit Jo. de ligna.
in. d. c. cū sit. ꝙ ꝫm Jo. cal. i quodaꝫ ꝯsilio
suo. ⁊ fr̄eꝫ Claꝝ. ⁊ Ugo. ꝙ ep̄s excōicare
n̄ pōt de iure sacerdotes q se itromittunt ꝺ
dispensatōe incertoꝝ. Ex quo pꝫ ꝙ multo-
rum⁹ religiosos exēptos. ⁊ ꝙ n̄ ē casus su⁹
nec sibi pōt de iure retinere. nisi i. 4. casib⁹
ꝑdictis. alr̄ bn̄ posset sacerdotes excōicar̄.

15 Utꝝ vsurari⁹ sit tut⁹ qn̄ ꝑmisso edicto ge
nerali. ꝙ q̇ soluit vsuras veniat īfra tot dies
ꝓ restitutōe hn̄da. qbus dieb⁹ elapsis ep̄s
fert sn̄iam. ꝙ cū nulli⁹ appeat bona sūt icer
ta. ⁊ ip̄e tāq̄ꝫ icerta assignat ep̄o. si p⁹ termī
nū ꝑdictū appeat aliqs. R. Fede. in suis cō
silijs tꝫ ꝙ sic. Sꝫ ego distiguo. ꝙ Aut sūt dī
spensata pie. ⁊ sic verum dicit et securus
est. Aut non sunt dispensata pie. puta quia
partem dedit episcopo pro mensa sua. ⁊
ꝑtem sibi retinuit. n̄ tamen vt paup. sꝫ vt sta
tum teneat. ⁊ sic n̄ ē tut⁹. nisi talibus satisfa-
ciat. Et ex ꝑdictis collige ꝙ si hētur ep̄s tal'
ꝯdictōis q̇ redditus suos dispēset i paupes
reꝑuata sibi solū necessitate. ꝙ tūc tales hn̄
tes dispēsare incerta n̄ debēt id facere sine
eius ꝯsilio ⁊ auctoritate. qꝛ ꝑsumen̄ ē ꝙ no
uit melius paupes q̄ꝫ aliqs alius. Si vero
tal' ē ep̄s q de paupibus nihil curat. sꝫ poti
us de pōpis ⁊ statu. aut sublimatōe ꝑentū.
tūc tali nō sunt danda talia incerta. qꝛ q tali
ea daret. nō eēt tutus in ꝯsciā. sed ip̄e ea dis
penset vel videat quō dispensentur.

16 Quo ordie tn̄r q̇s satisfacere q pluribus
hꝫ restituere. ⁊ ex diuersis causis. ⁊ nō va-
lens oibus satisfacere. R. ꝙ ꝑmo ⁊ necessa
rio dꝫ restituere certa. qꝛ si restitueret icer-
ta. ex qua restitutōe efficeretur n̄ soluēdo ꝓ
certis n̄ satisfecisset. ymo poti⁹ dānatōem si
bi acqreret. vt pꝫ ex ꝑdictis. Qꝺ facit ꝯ he-
redes vsurarioꝝ q̇ ꝯueniūt cū ep̄o de icert̄
vt sepeliatur cadauer vsurarij. cū tn̄ n̄ sit sol
uēdo creditoribus sup certis. Secundo re
stituen̄ est hn̄tibus actōes ad rē. puta qꝛ res
restituenda ē aliena. q̇ sp dn̄o restituenda ē
ꝫm ꝙ. s̄. patuit. Idē ēt si hēat rē q̇ fuit alte-
rius. ⁊ ab eo sine iusta cā abdicata. puta ꝑ
metū l'alr̄. ff. qꝺ me. cā. l. metū. §. cū aūt. Jō
dic de rebus depositis si extant. Et genera
liter sp dn̄i reꝝ si extant ip̄e res sunt ꝑponē
di oibus. l. veri. §. in bonis. ff. de ꝑui. cre. ꝙ
si res extant ⁊ fuerant vendite. lꝫ sint trāsla
te in dn̄ium ementis. tn̄ ipi vendenti cuius
erant est satisfacien̄ de ꝑtio priusq̄ꝫ alijs. l.

Julianus.§.offerri.ff.de acti.ēp. τ vendi.
ꝙ si nō extarent. sed alie subrogate fuerūt
ex ꝑcio illaꝝ nō ꝑponentur.nisi vt.ĩ.dicam
de hñtibus actōes ꝑsoāles.qꝛ tales res sb-
rogate nō sunt ꝑ ꝑtio obligate.l. qdā.ff. d
in rē ver.vbi est nōbilis tex. τ rō est qꝛ ꝑciū
ex illa re ꝑdactū nō erat obligatū.ergo nec
res q̄ emitur ex ipo. Idē quoq3 dic i pmu-
tatōe.qꝛ vbi spēs in obligatōe est. nō succe
dit altera loco alterius.vt.ff.de ver.si.l. la-
beo.τ.ff.de rei ven.l.mater.Fallit h i ēpto
ex spāli pecunia alterius. de quo dic. vt.ĩ.
Solutio §.ii.Sed tñ in h casu nō ꝑponeꝛ
hñtibus actōes realeſ.Post ꝑdictos habē
tes actiōes ad rē veniunt vxores.ceteriſ pi
bus ꝑ dotibus suis q̄ ꝑferuntur nō solū ꝑ-
tendentibus ꝑsonalem obligatōe3.s3 ēt hñ
tib⁹ tacitā ypothecā ēt añriorē.l.assiduiſ.C
q po.in pi.habe.facit.l.vbi.C. de iu.do. τ
l.2.C.de ser.pi.da.Fiscus quoq3 silē priui-
legiū h3 cū vxoribus.τ io prior tpꝛ ꝑfereꝛ
l.Quis.C.de ꝑui.fi. Ipis tñ vxorib⁹ τ fisco
ꝑferuntur añriores creditores exꝑssas ypo
thecas hñtes.sed nō posteriores.vt in glo.
d.l.assiduis. S3 ego teneo ɔtrariū quo ad
vxores de habētibus exꝑssas ypothecas
vt.s̄.Dos.§.ii.Post ꝑdictos veniunt oēs
hñteſ exꝑssaſ ypothecas τ posterioēſ.τ p⁹
ipos hñtes tacitas ypothecas.τ i istis hñti
bus exꝑssas. qui prior est tpꝛ potior est in
iure.Aduerte tñ hic ꝙ expense facte in fūe
rando prius sunt restituende q̄3 satisfacieñ
habētibus tacitas vel exꝑssas ypothecas i
bonis ipius defuncti.vt est tex.in.l.penul.ff
de reli. τ sūpti. fu.τ in.l.at si qs.§.i. eo. ti.
Post istos veniunt deponentes.si deposi
tū nō extat.l.si hoiem.ff.depo.§.fi. Et ide3
dic de hñtibus pecuniā in illā negociatōe3
vt.ĩ. Solutio.§.ii. nō tamē tali priuilegio
gaudent q sub noie depositi mutuāt ad vsu
rā.vt p3 in.d.l.si hominē.3° restituendum
est habentibus actōes ꝑsonales.τ inꝛ istos
Primo veniunt simplices priuilegiarij.s.
habentes priuilegia ꝑsonalia nō realia. qꝛ
priuilegiū ypothece.cū sit ad rem ē potior
priuilegio ꝑsonali.l. repui.ff.d pac. Post
hos veniunt oēs cirographarij ꝑ rata.nō
attenta prioritate ɔctuū.qꝛ licitū est debitōi
ꝑꝑ cumulū creditoꝝ facere deteriorē cām
prioꝝ creditoꝝ.nō tamen dominiū vl ypo
thecā seu priuilegiū habētiū.l.i.§.cōtrario
ff.de sepa.bo.τ ista est rō qꝛ i cirographa
rijs creditoribus nō attenditur tps. Cum
predictis omnibus concordat Bal.in.l.ꝑ
debito.C.de bo.auc.iu.poſ. que credo ve
ra.nisi per statutum municipale aliud caue
atur.vt Janue in mercatōibus fallentibus
qꝛ tunc illi stabiꝛ nisi ɔtineat inīqtatem ex-
presse.

17 Quid de herede qui h3 multos cui d3 ex
legatis τ alios creditores ex alijs cāis.R.
ꝙ si debita sunt ɔcta p eum cuius ē heres
τ fecit legata.tunc d3 ꝑponere creditores
ex ɔctu vel quasi.seu maleficio l quasi ipiſ
legatarijs.si oibus nō pōt satisfacere.Si ve
ro legata sunt facta p eum cuius est heres.
τ debita p eum qui est heres τ q d3 soluer
sic prius soluet legata.qꝛ bona defuncti sūt
tacite ypothecata.ꝑ legatis τ fideicōmissis
l.i.C.cōia dele.

18 Quis est ꝑponendus.an ille cui debetur
ex cōtractu vel quasi.vl ille cui debetur ex
maleficio vel quasi.R.quidam dicunt ꝙ il
le cui debetur ex cōtractu vel quasi.sed ego
hoc nō credo.cū nullo iur ꝑbetur.τ iō re
stituet ꝑm ordinem predictum.

19 Quid de simpliciter soluente.non ꝑuato
ordine suprascripto. nūqd in conscientia
liberatur.R.Rod.t3 ꝙ nō.nisi credidisset
fore soluendo omnibus.vel nisi ignorasset
vnum creditorem fore potiorem alio.cum
quo concōdat Hosti.τ Monal.ti.restitu
tio.8.Ad verum credo.nisi laborasset tali
ignorantia que eum non excusaret.c.apo-
stolice.de cle.exco.mi.

20 Atꝝ restitutio incertorum que pauperi-
bus d3 dari.vt.s̄.patuit possit auctoritate
episcopi conuerti in reparatōem eccle vel
monasterij seu edificatōnem.R Jo.An.in
c.religiosis.de testa.t3 sic dicens fuisse dis-
putatū per excelētissimos doc.ꝙ si ecclia
idiget necessaria augumētatōe.puta qꝛ po
pulus non potest in ea stare ad officium.
nec facultates ecclesie.sufficiunt ad eius re
parationem. ꝙ potest episcopus propria
auctoritate sine pauperum graui damno
talia incerta conuertere in eius reparatio-
nem.Si vero facultates ecclesie sufficiunt.
l reparatio ñ est necessaria. sed voluntaria
vel nimia fames iminet.sic non potest.
sed tenetur pauperibus dare.c.pastoralis
96.di. τ ꝑ ista opi. facit qꝛ bona ecclesia
stica sic sunt pauperibus obnoxia.sicut illi
cite acquisita vt in.c.auꝝ.12.q.2. τ.c.i.16.
q.1. Et tamen episcopus potest pro repa-
ratione ecclesie dare centesimam vel quin
quagesimam.c. bone.12. questione secun-
da.c. apostolice.de donationibus. Ergo
τ de illicite acquisitis idem poterit fa-
cere. Facit ad idem.c.ecce. τ.c.statu-

timus.16.q.i. Sȝ ꝙ nõ possit.lȝ Pe. ꝺ pn.
i tractatu.de canonica portõe epi.c.7.⁊ di-
cit ꝙ pdicta deteriatio nõ ē bõa.qꝛ vī ꝯ ca-
sū Cle.qꝛ ꝯtingit.de religi.do.vbi pȝ.ꝙ ea
q̄ relinquuntur ad vsus paupuȝ.nõ pñt sin
auctoritate pape in aliū vsū ꝯuerti.p quam
Cle.dicit idē Pe. ꝙ executor testamēti in
certa nõ poterit distribuere nisi paupibus
quā opi. Pe.credo verā i legatis factꝭ pau
pibus.nisi in casu qñ talis eccl'a vel mona-
steriū repararetur Ex cui⁹ repatiõe populus
multū hēret ꝓuocari ad obſuantiā xpiane
religionis.qꝛ tunc liceret. Et sic litarē opi.
Jo.An.pdictā.qꝛ in tali casu fit bonū pau-
perū.eo ꝙ fideles ad elias hñdantius.p h
inuitant.al's nõ.ita tñ ꝙ ñ imineat nimia fa
mes.sed in certis restituendis nõ ē vera.sȝ
tene opi.Jo.An.qꝛ.d.Cle.qꝛ ꝯtingit. non
loquitur de talibus.

r Estitutio. iij.

f.qñ qs tñr ad eā faciendā.ꝓ cui⁹
intelligentia.

1 Queritur. vtrū qs teneaꝛ stati restitueꝛ cū
pōt.R̸.ꝙ sic.qȝ pȝ p.c.sepe ꝯtingit.ꝺ resti.
spo.⁊ rõ est ſm Sco.in.4.di.15.qꝛ pceptū
de restituendo lȝ videatur affirātiuū.tñ ca-
dit sub illo pcepto negatio. Nõ furtū facies
Exo.20.q̄ pcepta negatiua obligant.⁊ ꝓ
sēp ⁊ ad sp.⁊ hoc est qȝ voluit dicer Tho.
ſa ſe.q.62.s.ꝙ sic accipe rē alienā ē ꝯ iusti
tiā.ita ⁊ detinere eā.⁊ ppea dicit tex.in.d.
c.sepe ꝯtingit.nõ multū interest quo ad pi-
culū aie iniuste detinere.ac inuadeꝛ alienū
iõ totiens mortalꝛ peccat qs.quotiens scit
se debere restituere.aut satisfacere ꝓxio.⁊
pōt ⁊ nõ vult.vt p pdicta pȝ.nec pōt absol
ui.nisi pus restituat potēs restitueꝛ.c.si res
14.q.6.nisi in casu.qñ doleret ꝙ nõ restitu-
it q̄ pmū potuit ⁊ ꝓponit q̄ pmum poterit
satisfacere.

2 Quid de illo q cū possit restituere nõ vult
sed heredib⁹ vt restituant iponit.R̸ ꝙ p h ñ
est in statu salutis.sed poti⁹ dānatiōis.⁊ si
sic moritur.oio dānatur.Si tñ ob h ipone
ret heredi satisfactōeȝ.qꝛ meli⁹ p ipȝ heꝛdē
poteīt fiei q̄ p seipȝ,ꝓponēs firmiꝛ p seipȝ
satisfacere si sic posset.ita erit i statu salutiſ.

3 Quid de ꝯstituto in articulo ex̄me necessi
tatiſ.an teneatur restituere.R̸.ſm Sco.vbi
s.ꝙ nõ.qꝛ in ex̄ma necessitate oia sunt cōia
l.i.§.cū in eadē.ff.ad.l.ro.de iac.vñ ista res
iure poli efficitur detinentis ex̄ītis in tali ar
ticulo.nisi ille cui dȝ restitui silꝛ sit in tali ex̄
ma necessitate qꝛ tunc illi debetur.q pus in
talē deuenit necessitatē.⁊ si eodē tpꝛ deue-
nerunt dño est restituēda.qꝛ duobus ꝯcur
rentibus pualet qȝ est potiuſ.ar.l.queritur
ff.de sta.ho.Et subdit Sco.ꝙ si talis detē-
tor eā rē nõ occupauit añ talē necessitatē.lȝ
veniat ad pinguiorē fortunā nõ tñr restitu
ere.Sec⁹ si poccupasset añ talē necessitatē.

4 Utrū debitō q ñ ē in articulo ex̄me neces
sitatis.sed tñ ñ pōt restituere siñ magno suo
dāno tpꝛali.puta destructōne artis ex qua
viuit ipe ⁊ familia sua.qꝛ oporteret vende
re instrʼa.vel libros.vel capitale.ex qb⁹ vic
tū lucratur.silꝛ statim teneatur restitueꝛ.R̸.
ſm Sco.vbi.s.ꝙ si ille cui ꝺbeꝛ ē hñdans
ita ꝙ cōpetenꝛ pōt trāsire sine eo qȝ sibi de
betur.tunc nõ tñr statim restitueꝛ.sed dȝ pe
tere lñiam differendi restitutōem p se l' p in
terpositā psonā si fieri pōt sine piculo.quā
si dat pōt differre ſm ꝙ cōuenerūt. Si vō
nõ vult dare.tunc ſm Jo.de neapo.in quo
libeto.9.q.22.ēt differre pōt.annuati aliqd
restituendo ꝓut melius poterit. Pro cui⁹
dicto facit in ar.c.sicut hūj.in v.inuadeꝛ cū
glo.47.di.⁊.c.si qs.de fur.vbi pȝ ꝙ ma-
gna necessitas ēt si nõ sit extrēa excusat a re
stitutione.dȝ tñ sibi cauere a supfluis qꝛ nõ
pōt viuere cū honore ⁊ cū decentia status
qs de alieno.ſm Ri.in.4.di.15.articulo.5.
q.4.⁊ si ipe in vita nõ poterit satisfacere iu
beat heredibus vt ipi cōpleant. Si vō ille
cui debetur ita eget sicut ⁊ ipe.tunc statiȝ te
netur restituere.qꝛ nõ lȝ.cū incomō alieno
meū comodū facere ꝺ alieno.qꝛ pma cari
tas incipit a se ipo.c.nõ satis.86.di.nisi il-
le cui debetur liberaliter cōcederet licentiā
differendi.

5 Utrū restitutio sit differenda qñ nõ pōt fi
eri sine damno aie alicuius aut corporis.
aut fame.R̸.ꝙ sic.donec cessent pdicta pe-
ricula.qꝛ ordine caritatis aia ⁊ corpus ⁊
fama debent pponi rebus tpꝛalibuſ.facit.c
officij.de pe.⁊ re.nisi ille cui facienda ē re
stitutio eēt in extrēa necessitate.qꝛ tunc sal⁹
corporis illius est pponenda in re sua salu
ti corporali alteri⁹ ⁊ fame.nõ aūt aie. His
oibus cōcordant Sco.⁊ Ri.in.4.15.di.⁊
Henri.de ganda.in.6.quolibeto.q.24.⁊
Jo.de neapoli.vbi.s.

6 Utrū ille a quo res pōt aduocari petita re
stitutōe in integrū iuꝛ spāli vel generali.te-
neatur eam restituere in foro aie ante q̄ im
ploretur.R̸.ſm Inno.in.c.qꝛ pleriqȝ.ꝺ i-
mu.ec.ꝙ si ꝯctus tenuit mero iure.nõ tene
tur.nisi is q pōt petere restitutōeȝ fuerit le
sus malicia ꝯhentiſ.Addo ēt vel nisi ipedi

retur petere aliquo iusto tiore. puta qꝛ dubitat nõ posse obtinere in iudicio pp fauorẽ talis debentis ⁊ hꝰmõi. qꝛ sic ẽt si nõ aduocat tenetur in ꝯsciã. qꝺ nõ. Si vero contractus nõ tȝ. sed est nullus ipso iure. puta qꝛ res eccl'e est vendita sine debita solemnitate. ⁊ hꝰmõi. sic tenetur. lȝ ñ petat. Qꝺ limitat do. Anto. in. d. c. qꝛ pliqȝ. quo ad cõscientiã. verũ nisi cõtractus teneret quo ad metas iuris naturalis. puta qꝛ fuit legitia cã alienandi rem eccl'asticã et debitũ pretium est solutũ. lȝ defuerit solemnitas. nihilominus in foro anime nõ tenetur. qꝛ solemnitates sũt adinuente pp ꝺceptões vitãdas et ideo vbi cessant cessabit in foro anime ipsa lex. Facit qꝺ dico. s. Electio. §. vltimo

Restitutõ ultimo

Restitutõ ultimo quõ tollit eius obligatio. R. dicẽdo. ꝙ quo ad forũ cõtentiosũ remittitur. ab solutione. solutõe. rei interitu. et cessione. Sed hic solũ dicã quõ remittitur quo ad cõsciam. et prio p absolutõem. et ƀ p qões melius cognosces.

1 Utrũ absqȝ reali restitutõe ex sola absolõne creditoris. vel relaxatõe absoluatur qs ab obligatõe restitutõis. R. ꝙ lȝ Girar. de se. et Dy. in r'la pc̃m. de re. iu. li. 6. videãt tenere ꝙ nõ. sed ꝙ necessaria sit rei restitutio vel preciũ. si nõ extat. Tñ tu tene cũ Egidio oꝛ. heremitaꝝ. ⁊ Jo. An. in. ꝺ. r'la peccatũ Lap. de castilione. ⁊ multis aliȷs ꝙ valet. ⁊ libere est absolutus. si tñ dicta relaxatio liberal'r fuit facta. ẽt si debitoꝛ nõ hũerit debitã dispõnẽ ad soluẽ. qꝛ in trãslatõe dñij reꝝ. seu circa ipas res attenditur plus voluntas dñi eaꝝ q̃ȝ alteriꝰ. Insti. ꝺ fur. §. placuit. ⁊. l. inter oẽs. §. pe. ff. de fur. ⁊ pȝ p ea q̃. s̃. dixi. Restitutõ. prio. in prin. Et ƀȝ Egidiũ pdictũ in quolibeto. lȝ talis debitõ male dispositus ad restituẽ indigeat pnia ꝺ tali mala dispõne. al'r nõ absoluetur a deo. tñ penitendo de tali mala dispõne nõ tñr amplꝰ restituere. Aduerte hic qꝛ sunt casus i qbus relaxatio creditoris non absoluit ab obligatõe restitutõis. Primus ẽ i Cle. nolentes. de here. de quo. s̃. Excõicatio. 7. casu. 42. Secũdꝰ casus ẽ i. c. felicis. de pẽn. li. 6. ꝺ q̃ hẽs. j. Uisitatõem. §. 3. Tertius casus est. s̃. Judex. §. 8.

2 Quid si tal' absolutio seu remissio sit facta ñ liberal'r. sȝ p metũ seu ꝺspatõeȝ. puta ne eiꝰ idignatõem incurreret. l' qꝛ oio nihil hẽre posse se credebat l' paꝝ. Aut cũ fraude fuit obtenta. puta dicendo ꝙ nihil poterat soluere vel paꝝ. cũ tñ totũ posset vel plꝰ q̃ȝ dixerit. R. ꝙ ñ valet. nec talis ẽ liberatꝰ ab obligatõe restitutõis. Ho. tñ i sũma. ti. de vsu. tȝ ꝙ si aliq̃ honesta pſõa tractat cũ aliquo dicẽs si ex corde residuũ volueris remittẽ faciã ꝙ talis restituet tibi tñ. ⁊ ille remittit ꝙ talis debitoꝛ est liberatꝰ. Qꝺ credo veꝝ qñ talis psona honeste hoc tractat. puta intendendo gerẽ negotiũ ãboꝝ vtil'r. ⁊ quo ad obligatõem restitutõnis. sed nõ quo ad pc̃m male dispõnis. de quo tñ sufficit peniteat sine alia restitutõe.

3 Sed nũqd qlȝ cui debet põt hanc absolutõem facere. R. ꝙ nõ. sed solũ illi q liberã de suis rebꝰ hñt admistratiõeȝ. Et q pñt donare. ⁊ q sint. vide Donatio pmo.

4 Utrũ ꝯciliũ vniuersale vel ciuitatis ⁊ hꝰmõi possit remittere qꝺ debet singl'ari psone ꝯ eiꝰ voluntatẽ. R. ƀm Inno. in. c. i nr̃a. de iniur. ꝙ sic. si debetur iure ciuili tñ. Secus si debetur iure nãli qꝛ non põt. Qꝺ lita sine cã. qꝛ cũ cã ẽt põt. vt nõt. idẽ Inno. i. c. q̃ in ecclarũ. de ꝯsti. ⁊ glo. in. l. fi. C. si ꝯtra ius vel vti. pu. vbi tȝ ꝙ publica vtilitas sit licita cã. vt tollatur qꝺ alteri debetur. ẽt de iure naturali. qꝺ ẽ nõndũ singl'r. qꝛ fac ad cognoscẽ qñ papa põt dispensare sup certis ⁊ qñ dñi vel cõitates q hũerũt bellũ iter se pñt ꝯponere sup dãnis datis. de quo vide s̃. Bellũ. §. 14.

5 Utrũ cũ qs nõ vlt restituere. qꝛ nõ põt nisi cũ magno suo incomõ. ⁊ ille cui tenetur nõ vult dare dilatõeȝ vel remissionẽ aliquã possit absolui a suo ꝯfessore. R. ƀm Direc. ti. restitutio. ꝙ ẽt si non imineat piculũ vite restituere debenti. vel aliud graue incomodũ põt ꝯfessoꝛ ꝯsciam suã formare. ex eo ꝙ intendat negotiũ vtil'r gerere creditoris. eo qꝛ videt ꝙ nõ ita cito vel ita comode vl' nũq̃ȝ posset rẽ suã recupare. ⁊ sic dare absolutõem peccatori põt. dũmõ pmittat bona fide satisfacere certo die. vel aliã cautõem faciat. nõ tñ iuramentũ exigat. vt ita creditoꝛ hẽat suũ. ⁊ peccatoꝛ nõ recedat a cõfessiõe despatus. p quo facit. l. soluendo. ff. de nego. ge. ⁊. l. ait ƥtoꝛ. §. i. ff. ꝺ minoꝛ. Et cũ hoc ꝯcoꝛ. Ho. in sũma. Qꝺ bñ notent ꝯfessores q nõ solũ vtiliter nõ gerunt negocium creditorũ. sed potius dãnose absoluẽdo illos q restituerent si absolutõem negarent. qꝛ tenẽtur ipi de omni dãno dato creditoribꝰ.

6 Utrũ epũs vel pprius ꝯfessoꝛ possit dare licentiã differendi restitutõem incertorũ. R. do. Anto. in. c. cũ tu. de vsu. tȝ ꝙ ꝯfessoꝛ nõ põt. nisi hẽat auctõitatẽ ab epõ. Aliȷ aũt te-

nẽt ꝙ ẽt ꝓprI⁹ ꝯfessor. Sȝ ego dico ꝙ ⁊ eps ⁊ ꝓprius ꝯfessor pōt qñ ex rōabili cā h facit ita tñ ꝙ ꝑ h ñ ledant paupes. sic faciūt q talia incerta ꝯcedunt ad pōpā ⁊ ad statū illorum q debent restituere. ⁊ ad dānatōem tā ꝯcedentiū q̃ꝫ quibus ꝯceditur

7 Utrū dñs q si totū venderet qd hȝ ñ posset restituere qcqd ipe l' sui ꝑdecessores idebite a subditis rapuerit hēat aliquē modū liberatōis. R. sȝ Mōal. ti. restitutio. 4. ꝙ sic vȝ vt remittat hoib⁹ suis in recōpensatiōem: aliquā ſuitutē ad quā tñr ei ippetuū: vl' det eis aliquā certā imunitatē: l' faciat aliqd hospitale: l' aliā eleōsynā de ꝯsensu ⁊ volūtate dāna passorū vel eorū successoꝝ. ⁊ cum hoc ꝯcordat Directo. ti. de resti.

8 Utrū heredes qb⁹ relictū est ꝙ soluāt mille libras ꝓ icertis hitis ex vsris. cū tñ ñ appeat de dictis vsris. nisi ꝑ cōfessionē testatoris liberent ꝑ ꝓscriptōem. 30. ānoꝝ a dicta restitutōe. R. Lau. p⁹ Fede. ꝙ sic. si bōa fide sēp sic possederit. nec ꝑ epm āpli⁹ poterūt molestari. Rō qꝛ cū actio q̄ ꝯpetit ex testō: vel cōditō q̄ cōpetit epo ꝑ. l. nulli. C. d epi. ⁊ cle. sit ꝑsonalis. ⁊ spatio. 30. annoꝝ claudatur. C. de ꝓscrip. 30. vel. 40. ānorū. l. per ꝯsequēs. Jō heredes bone fidei ñ poterunt molestari. Nec ob. ꝙ actiōes q̄ ꝯpetūt epis durent. 40. annis. qꝛ h intelligit de actōibus ꝯpetentib⁹ epatui. vl' eccle collegiate. sed hic ñ cōpetit vt epo. sȝ vt iconomo ⁊ administratori pauꝑum. Quo vō ad eos q bus bona sūt alienata vel relicta si spatō. x. annorū possederunt indubitant sunt liberati ab obligatōe restitutōis. qꝛ actō ꝑsonalis ñ cōpetit ꝯ successorē singularē. l. i. §. heres ff. ad trebel. Sec⁹ si talis heres vel vniuersalis. aut singlaris fuisset male fidei possessor l' si alr appeat de vsra ꝑ factū qꝛ sic ñ eēt liberatus. vide ẽt qd dico. s. Prescriptio. §. 42

9 Quō ẽt ꝑ ꝓscriptōem aut vsucapionē qs liberat ab obligatione restitutiōis. vide. s. Prescriptio. §. 42.

10 Utrū ꝑ cessionē bonorū tollatur obligatio restitutōis. vide. s. Cedere bonis.

Resuscitatus quō restituit i integrū. vide. s. Mors. §. 3.

Reuellare Utrū qs teneatur ꝓlato qd scit ꝯgsit⁹ ab eo ꝑ excōicatōeȝ. aut alio ꝓcepto. vide. s. Cōfessio delicti. ⁊ dñuntiatio. ⁊ inqsitio. Jtē de sigillo cōfessionis ⁊ secreti. vide. s. Confessio vltio. §. 3. An teneatur vxor reuellare marito adulteriū. vide. s. Juramentū. 4. in prin.

Reuerētia differt ab honore. eo qꝛ reuerētia ē ꝓncipiū motiuū honōis iqᵹti. s. q s ex reuerētia quā hȝ ad aliquē ipȝ honorat Jtē respectu finis iqᵹti. s. qs honōat. vt ab alijs in reuerentia hēatur.

In qb⁹ ꝯsistit reuerētia. R. ꝙ in. 6. Prio i dilectōis affectu. 95. di. Esto subiect⁹. 2. q. 5 hȝ. Secūdo i obtēꝑatōis obia. 93. di. §. i. ⁊ c. se. 2. q. 7. sacerdotes. 7. q. i. c. qꝛ. ⁊ de ma. ⁊ obe. si qs. 3° cōitando ⁊ subsequendo. 95. di. ñ oȝ. Quarto i temerarie ñ reꝓhēdēdo vel iudicādo. 21. di. nolite. Quīto defectus eorū ñ reuellādo sed cooꝑiēdo. 96. di. i scripturis. Sexto honorē dbitū q cōsistit i qbuscunqȝ signis exteriorib⁹ exhibendo.

Rigor ē iuris excessus q qñȝ statuit ad tērorē alioꝝ vt i. c. 2. de torni. ⁊ i. l. aut facta i fi. ff. de pe. 2. q. 3. si qs epȝ. Qñȝ tñ sumitur ꝓ ordine iuris sȝ regulas ipi⁹ scriptas. vt i. c sup lrīs. de rescrip. Qñȝ ꝓ subtilitate. vt nōtur i. c. vt ꝯstituētur. 50. di. ⁊ differt ab eqtate q̄ ē ordinata iustitia tēꝑata dulcedine misericordie. vt nō. in. c. fi. de transac. fac. c. disciplina. 45. di. Jus vō ē mediū inter eqtatē ⁊ rigorē. ⁊ accipit ꝓ cōi decisiōe q̄ fit sȝ cōes regulas iuris. Hec Pa. in. c. i lrīs. de resti. spo. ⁊ in. c. iurgantiū. de sen. ⁊ re. iudi. Qñ aūt rigor aut eqtas sit suanda. dic vt in. d. c fi. de transac. ⁊ in. l. placuit. C. d iudi. qꝛ parum ad nos ꝑtinet.

Risus vtꝝ sit pc̄ȝ. R. ꝙ alñ ꝓuenit ex serēitate ꝯscie ⁊ ꝓgustatōe suauitatis diue. ⁊ iste ꝑtinet ad fructū spūs q̄ ē gaudiū. Alñ ex māsuetudie nature. ⁊ sic attestat bōitatē nature. Alñ ex iordinatōe iepte leticie. de quo dr eccl'astici 7. Melior ē ira risu. ⁊ sic isto mō solum ē peccatū. hec Alex. in. sa se.

Rixa vr qdā ꝓuatū bellū qd agitur iter ꝑsōas ꝓuatas ñ ex aliq̄ publica auctoritate. sȝ magis ex iordinata uolūtate ⁊ sēp ē pc̄ȝ mortale in inuadente. Jn defendente vō se alñ ē siñ pc̄o vt qñ solo aio dfēdēdi cū moderaie iculpate tutelle fit. de q̊. s. Defensio. ꝓ totū. Alñ fit cū peccato venali. s. cū ñ multū excedit moderam̄. Aut qñ ē leuis mot⁹ ai ad vindictā. Alñ vō cū mortali. s. cū aio effrēato isurgit in ipugnantē ad occideñ. vel grauiter ledēdū eū. ⁊ de ista itelligit illud ad Gal. 5. ⁊ ē filia ire. vt dicit Gre. 31. mor. concor. Tho. sa se. q. 41.

1 Quid si Titius ꝛ Sépronius ꝑcussissét se ad iuicē: ꝛ ꝯtumeliam dixerit. nūqd ista pa ria delicta tollantur mutua ꝯpēsatiōe. vt dī in. c. intelleximꝰ. ꝛ. c. si. de adul. R. ꝙ nō ſꝫ Pa. i. c. i. de iniur. ꝛ in. d. c. si. ēt si nō agat ciuilr. qꝛ ñ sunt circa idē factū. eo ꝙ factuꝫ tuū nō ē meū. vt ꝓbatur in. l. apud celsū. §. Marcellꝰ. ff. d̄ doli excep. ꝛ iō qlibꝫ pote rit agere de iniuria sua ꝛ dāno. nec poterit repelli ab agēdo ꝑꝑ iiuriā factā. vt dicit In no. multo minꝰ tolluntr si agatur crialr ad penā legalē. qꝛ cuiuslꝫ delictū punietur pe na ꝯdigna. l. 2. §. 2. ff. d̄ adul. Et dicta regla ꝑia delicta intelligitur v̄a. solū qñ delictū ē circa idē cōissuꝫ. vt puta circa idē mrimōi um ꝛ agitur ciuiliter.

2 Sed nūqd ꝑcutiens ex iusto calore iracū die teneatur. R. Spe. ti. de accu. §. i. lꝫ ꝙ ñ. qꝛ calor iracūdie. vitio caret calūnie. ff. ad turpill. l. i. §. qri posset. Sꝫ ꝯtriū credo. qꝛ i iuriā ꝓp̄ā ñ lꝫ vlcisci. C. qñ lꝫ sine iudi. ꝑ to tū. ar. ꝑ locū a spāli. i. l. si ex plagijs. §. taber nariꝰ. ff. ad. l. acq. facit. c. ꝓmū. d̄ iiur. ꝛ. l. si. ff. d̄ sica. Mitiꝰ tñ agitur cū eo. qꝛ difficile est iustū tēꝑare dolorē. l. si adulteriū. §. ipa tores. ff. de adul. ꝛ sic tene i ꝯscia ꝙ tūr. Et qd̄ dicit Spe. hēret locū i aiali irrōali ꝓuo cato si occideret. qꝛ sic nō teneretur dñs. de quo i. l. i. §. cū arietes. ff. si qua pau. fe. di.

Rogationum

dies. sūt dies tres imediate ꝓcedentes festuꝫ ascensionis dñi. in qbꝰ ieiunādū ē ꝛ feriañ Serui ꝛ ancille dñt eē liberi ab oꝑe s̄uili. ꝛ q̄dragesimali cibo vti debent hoies. vt hē tur in. c. ꝓnuntiañ. ꝛ in. c. rogatōes. de ꝯse. di 3. qbꝰ abrogatū est quo ad ieiunīū ꝛ fe stañ. ꝛ male. attñ excusātur ꝯfaciētes a pc̄o sed ñ a pena. qꝛ credeñ est ꝙ multa bōa in fructibꝰ ꝓstarēt nobis a deo si illo tp̄r q̄ ici piūt eoꝝ maiora ꝑicula hoies ꝑ ieiuniū m ꝛ sanctificatōem in letanijs cōuenirent ad poscendam eius largitatē.

Sacerdos

nomē ē ꝯpositū ex greco ꝛ latino qi sacrū dans. 21. di. cleros. Eius officiū ē sacr̄m corporis ꝛ sāguis dñi cōfice re: orōes dicere: ꝛ benedicere dona dei. vt dī in. c. ꝑlectis. 25. di.

1 Utꝝ appellatōe sacerdotis veniat solū pre sbiter. R. ꝙ in materia fauōabili noie sacer dotis venit ꝓsbiter. dyaconꝰ. ꝛ subdiaconꝰ facit tex. in. c. i. 15. q. 5. Secꝰ in materia odio sa. qꝛ solū vēit ꝓsbr. facit. c. si qsꝗ. de coha. cle. ꝛ mu. ꝛ ibi Pa. hoc nōt.

2 Sacerdos ꝓchialis dꝫ visitarꝫ ifirmos sepe. c. i. de cel. miss. Itē dꝫ stare ieiunꝰ vsqꝫ ad horā ꝯgruā celebrandi. ꝛ si celebrat ñ dꝫ sumere purificatōem ꝑꝑ necessitatē. nisi hēat alium ꝑ quē possit supplē. vt nō. Pa. in. d. c. i.

3 Utꝝ possit mīstrare sacr̄a ꝑegris ꝛ hos pitibꝰ confluentibꝰ ad ecclesiā suā. R. Pa. in. d. c. i. ꝙ sic. vñ moriētes ibi sine electōne sepulture. sepeliuntur ibidē. Aut si alibi ele gerunt debetur eis quarta portō.

4 Utꝝ sacerdos volens suscipe eucharistie sacr̄m. puta qꝛ infirmꝰ vel alias ipeditꝰ a ce lebratōe debeat hēre orarium siue stolā. R ꝙ sic. ꝛ ita circa collum ꝛ sup vtrunqꝫ hu meꝝ ꝙ signum crucis ꝓpet i suo pectōe. sic ēt qñ vult celebrare. vt i. c. ecclesiastica. 23. di. tex. apte clamat.

5 Sed nunqd cum facit offm̄ diacōatꝰ vte tur stola sicut cum celebrat. R. ꝙ ñ. ar. c. ꝓ cipimꝰ. ꝛ qd̄ ibi nō. 93. di. sed vtet sicut dya conꝰ vti dꝫ. s. ꝙ hēat stolā sup humerum si nistꝝ taliē ꝙ veniat añ ꝛ retro sub brachio d̄xtro. ꝛ humeꝝ destꝝ cum eius brachio libeꝝ ad mīsteriū sacerdotale. 25. di. vnum orarium. glo. tñ i. d. c. eccl̄astica. dicit ꝙ po tiꝰ ē sequēda ꝯsuetudo. ꝑ. c. scit scā. 12. di. ꝛ istō tene. Sed si cōsuetudo ñ appeat. dic ꝙ ñ vtetur nisi vt dyaconꝰ. qꝛ tā diu qs hꝫ ꝓui legium. q̄ꝫdiu locum tenet ꝓuilegiati. l. vlti. C. de testa. mili. ꝛ. c. gñalr. 16. q. i. ꝛ. d. c. ꝓci pimus.

6 Utꝝ i peccato mōtali possit exeq offm̄ su um. R. ꝙ ñ sīn peccato mōtali. 15. q. vltima c. vltimo. ꝛ. 68. di. c. i.

Sacramentum

ē s̄m Hugo. de sācto victore li. 6. d̄ sacramētis pte. 9. c. 2. Materiale elemētum extrisecꝰ ocl'is sup positum ex istitutōe figurans. ex similitudie repn̄tās. ꝛ ex sanctificatōe aliquā grām iui sibilē ꝯferēs. Et elemētum suitur hic ꝓ q̄cū qꝫ re sēsibili. sicut oculꝰ ꝓ oi sēsu. Silitudo v̄o ꝓ repn̄tatōe s̄m quādā ꝓportōabilitatē s. vt sicut se hꝫ aq̄ ad lauañ sordes corpora les sic gr̄a ad spūales. ꝛ cōpetit h̄ diffitō sa cramētis noue legis. i qbꝰ sūt tria. s. nālis silitu do ex q̄ hn̄t aptitudinē repn̄tandi. actualis istitutō occulta vel exꝓssa ex q̄ hn̄t d̄terītā ōdiatōeꝫ r̄spectu hꝰ sigificati. ꝛ spūalis sci ficatō ex q̄ hn̄t v̄tutē efficiēdi illd̄ sigificatū

1 In quo ꝯsistunt sacr̄a. R. magr̄ sñarum i 4. di. i. ꝙ in duobꝰ. s. i v̄bis ꝛ in rebꝰ. ita ꝙ sub verbis cōꝓhendatur intentio ꝓferen tis. ꝛ sub rebus factum seu facta.

2 Que sunt necessaria in oi sacro. R. q. 4. Primū elemētū siue ōbita mā. Scōz fōma vboz. Tertiū mister debit⁹. Quartū intetio ministrantis. τ ō istis hēs. s. Baptis. τ in alijs locis suis.

3 Sacrm ūn dī. puta in bapto ablutō sub fōma vboz. i eucharistia ipa hostia ɔsecrata τ h⁹mōi. res sacri i baptismo τ alijs i q b⁹ iprimit ē caracter. In qb⁹ vō ñ iprimit ē gā ornat⁹ aie. In sacro aūt corporis xpi ē ipm corp⁹ xpi vere sub illa spē ɔtentū. τ ē corp⁹ misticū. s. sācta eccl'a. q tñ in ipo ñ ɔtinet sed signat. Est ēt qōdā qō ē res τ non sacrm. τ istud est grā gratū faciens. siue effectus sacramentoz.

4 Quot sūt sacra noue legis. R. q. 7. s. baptismus. ɔfirmatio. eucharistia. pnia. exma vnctio. ordo. τ matrimoniū. In qbus aūt imprimat caracter. vid. s. Caracter.

5 Utz aq bñdicta sit sacrm. R. Ricar. in. 4. di. pma. q nō. qz p ei⁹ aspsionē remittūtur peccata p modū meriti ingrtū. s. excitat motū caritatis. seu feruorē voluntatis p quem fit remissio. nō aūt tāq p vim sacramenti

6 Quot sūt sacra necessitatis. R. s. s. Baptis Cōfirmatio. Pnia p⁹ pcz mortale ɔmissū. Eucharistia. Et exma vnctio. vt nō. i. q. i. § sed nōdū. τ i. c. veniēs. de trāsac. i glo. q iō dicunt necessaria. qz sin̄ ipis ñ pōt qs saluari. si ex ɔtēptu ōmittunt τ hēri pñt. de pnio hēs. ō ɔse. di. 4. null⁹ pt. ō fo ibiō i. c. null⁹ mistroz. τ di. s. c. vt ieiuniū. de 3⁹. de pe. di. pma qi p totū. de. 4. de ɔse. di. 2. ois hō. de. s. 26. q. 7. ab infirmis. Alia duo. s. mrimoniū τ ordo dicuntur sacra voluntaria. qa sine ipis pōt hō saluari si ea nō vult.

7 Quō sūt danda. R. q eo mō quo dr in suis locis cū qōlz hēat suū modū. In vno tñ oia ɔueniunt. q in signo crucis oia sacramta sunt danda. de ɔse. di. s. nunq.

8 A quo sūt suscipienda. R. q baptism⁹ pōt suscipi in necessitate ab oibus. vt. s. Baptis s. Alia aūt excepto mrimonio nō. nisi a sacerdotib⁹. τ de hoc dic. vt in suis locis.

9 Utz possint recipi ab eo q est in peccato mortali. R. vt. s. Cleric⁹. 8. §. 2.

10 Quib⁹ debēt dari. R. q diuersis diuersimode fz q sacra sūt. de q vide i locis suis. Unū tñ nōndū ē q null⁹ exñs i pcō mortali pōt aliqō sacim suscipe qn peccet mortalr. 40. di⁹ multi. 25. di. illud. ii. q. 3. audi. sic nec aliqs mister pōt ea mistrare i pcō mortali qn peccet mortalr. nisi fz aliqs illa administraret vt laicus in necessitate. puta qz baptizar. qō hēo valde dubium.

11 Que sacra pñt iterari R. oia illa in qb⁹ ñ iprimit caracī. 32. q. 7. licite. τ. i. q. i. qō qdā

12 Quid cū dubitatur an qs recepit aliqō sacramētū. puta baptm̄ τ h⁹mōi. R. q si dubiū ē pbabile. vel verisilis resultat ɔiectura reiterañ ē. fz q dixi. s. Baptis. 7. §. 9. qz non dr iteratū qō nescitur factū. de ɔse. di. 4. si nulla. τ de psbi. nō bap. c. veniens.

13 Utrū sacra vel sacralia. sicut ē oleū scm. aqua baptismal'. τ h⁹modi possīt recipi p sanitate acqrenda. vel ex alio fine q eo pp quē sunt instituta. R. q nō sine pcō mortali. si talis sit finis pncipalis. qz vti sacris ad aliū finē q ad eū p quo ordinata sūt. ē ipis abuti. Excipit tñ Pe. de palu. in. 4. sacrm mrimonij qō fm eū qs ɔhēdo ex alio fine puta pp diuitias τ h⁹mōi nō peccat mortaliter. vt. s. hēs. Matrimōiū. fo. §. 25. Sec⁹ si vteretur qs talibus sacris pncipaliter ex fine suo. τ fario pp sanitatē acqrēdā. sicut fec Cōstantinus ipator. qz sic nō peccaret.

Sacrilegiū

Sacrilegiū est sacre rei violatio vl vsurpatio. τ accipitur hic violatō p quacunqz irreuerētia. aut dehonōatiōe. τ dr fz Inno. qi sacriledius. vel fm Lau. qi sacre legis lesio. τ ō h hēs glo. 17. q. 4. i c. sacrilegium.

1 Quot mōis ɔmittitur sacrilegiū. R. q tribus mōis. Primo rōe psone. sicut cū quis ledit psonā ecclesiasticā. 17. q. 4. qsqs. Secundo rōe loci. sicut cū violatur imunitas ecclesie vl cimiterij. vt ibidē. c. si qs. el pmo cū multis. c. se. Tertio rōe rei. et istud fit tripliciter. s. auferendo sacrū de sacro. s. loco. vel nō sacrū de sacro. vel sacrum de non sacro. vt nō. in. d. glo. et hic loquor de sacrilegio ppzie. Nam large cōmittitur multis modis. vt nō in. d. glo. et ibi vide. qz nihil ad nos.

2 Aduerte ēt q oē peccatū qō cōmittit psona ecclesiastica matarial' ē et qi p accñs dr sacrilegiū. Uñ dicit Hiero. q nuge i ore sacerdotis sunt sacrilegiū vel blasfeia. Sz fōmaliter et ppzie sacrilegium est illud peccatum. qō psona sacra agit ɔ ei⁹ sācitatē directe. vt si vgo deo sacra fōnicetur et h⁹modi. Large ēt sacrilegiū ē cum rē ecclesie qs indebite vsurpat. 17. q. 4. §. q autem.

3 Que pēa sacrilegoz. hēs in. l. si qs i hoc C. de epi. et cle. et. 17. q. 4. p totum. et ibi vide qz nihil ad nos. s. ad foz ɔtētiosū solū Sed quo ad ɔsciam est excōicatio. de qua vide. s. Excōicatio. s. casu primo. et. 6. et. 9 et. 13. et. 28. et Excōicatio. 7. i multis casibus

Sacrista

Sacrista siue custos ecclie hz pulsar cāpanas

ad hõas iubēte archi. Jtē custodire palas seu liteaia altaris: τ oia vtēsilia ecclie. Jtē lāpades curare ne supmodū lucēdo oleuz depeat: aut minus lucēdo obscurior sit ecclesia. Jtē puidere de icēso. luminarib⁹: pane τ vino p celebrādo. Jtē oblaciões τ decimas ſm iussū archidiaconi iter fres diuidere. Hec nõnt. i. c. p lecç q̄si in fi. 25. di. τ ꝺ officio. custo. p totum.

1 Quis dʒ ꝺputari sacrista. R. ꝙ aliqs ꝺ sanctiorib⁹ ecclie. vt in. c. 2. de offõ custo. Ex

2 qua culpa tenetur si qd peat vide. s̄. Custos.

SAgitarius dr̄ q̄ artem balistariorum exercet. τ vtrū liceat viuē. s̄. Ars

SAlarium. An debeat. famulo isirmāti aut filibus. vide. s̄. Familia. §. 2.

SAnctus. qs ꝺbeat hēri vide. s̄. Canonizacio τ reliquie.

SAracenus dr̄ q ꝺos ꝺ ascʒ colit: ymo demones nec nouū aut vet⁹ testm̄ recipit. hoꝝ tēpla pcipiunt claudi sub pēa mortis τ amissiõe bonoꝝ. C. de paga. τ sara. τ tēplis eoꝝ. l. i. τ. 2. τ q̄si p oia quo ad phibitiões iudeis cõpant. C. eodē. l. vt pphāos τ ex̄ de iude. τ sara. q̄si p totū. Et iō vide. s̄ Judeus q̄ phibet xpianis erga ipos. Excipit. tn̄ casus q: cū saracenis xpian⁹ comedere nec hitare phibet. ii. q. 3. ad mēsam. sed bn̄ cū iudeis. 28. q. i. nullus q: magis sūt nobis puersi iudei τ i cibis nos ꝯtempnūt. tn̄ Lau. τ Jo. τ multi seq̄ces tenēt ꝙ cū saracenis ēt n̄ lʒ comedere: q: ēt ipi i multis iudaizāt. qꝺ veꝝ credo qn̄ i cibis talia obseruāt. al's n̄. Jtē q: iudeis pmittit eoꝝ sinagoga. Sʒ saracenis nullomō pmittit iter xpianos publicā iuocatiõeʒ facere machometi neqʒ pegrinatio ad aliquē suoꝝ sicut ad scm̄. Et qcūqʒ eoꝝ dn̄s xpianus q hoc eis pmittit peccat mortal'r q: facit ꝯ pceptū Cle. vnice ꝺ iudeis. Jtē q: cū iudeis possūt xpiani hēre ꝯmerciū: sʒ cū isidelib⁹ seu saracenis extat hodie phibitio sub pena ex̄cõicatiõis papal' quā icurrūt ipo fcõ q tpe guerre cū eis hn̄t ꝯmerciū. vel q deferūt eis phibita. de quo. vide. s̄. Excõicatio. §. casu. 21.

1 Utꝝ xpiani possint furari q̄s detinēt i eoꝝ seruitio. R. ꝙ sic q̄a nullomō licite possunt tenere eos.

SAtisfactio dr̄ dupl'r. vno mō rcõciliatõ τ sic q: oēs ptes pnie ordināt ad recõciliationem q̄libet eaꝝ satisfactio dici pōt. Alio mō dr̄ solucio pene ꝺbite τ sic ē ps vna penitētie q̄ ē assūptio siue adipletio pnie iniūcte vel debite: τ nihilo⁹ tn̄ ēt ptibus aliis penitētie ꝯuenit p accidēs. vt ꝯtritiõi rõne doloris ꝯiūcti q ē i pte sēsibili: τ ꝯfessiõi rõe erubescēcie. Hec. S. Bo. i. 4. di. 16. circa lr̄aʒ

1 Satisfactio ſʒ culpā ptāʒ ē iiurie illate recõpēsatio ſm equalitatē iustie. Scdm vero culpā futurā ē pcõꝝ cās excedē: τ eoꝝ suggestiõib⁹ aditū n̄ pbere. ꝺ pe. di. 3. c. satisfa.

2 Utꝝ deo qs possit satisfacere p pcõ. R. ꝙ cū ipius adiutorio. vʒ cū merito passionis xpi c⁹ hõ p verā fidē efficit pticeps sic pōt: alias n̄. vt nõ. Ricar. in. 4. di. 15.

3 Utꝝ vn⁹ hõ possit p alio satisfacē. R. ꝙ accipiēdo satisfactiõeʒ p pſuatiõe τ cautella culpe future sic n̄ pōt: q: qs ieiunādo n̄ affligit corpus alterius vt viuat caste: nisi iq̄tū p bonū exēplū allicit eū ad silia faciēda: siue iq̄tū pt alteri mereri augmētū gr̄e p talia vt sic facili⁹ euitet pcm̄. Si v̄o accipiat satisfactio. p recõpēsatiõe iiurie illate sic vn⁹ pt p alio satisfacē hõi. Deo v̄o. ēt pōt si mō ille q cõisit pcm̄ sit ꝯtrit⁹ ꝺ eo. alias n̄. p pn̄ia vero iniuncta nõ pōt vnus p alio satisfacē nisi interueniat auctoritas ꝯfessoris q i illa pōt dispensare. vel nisi interueniat casus ꝙ ille cui iposita ē nunq̄ꝫ eā poterit in h̄ mūdo implere: q: posset tunc per aliū fieri. Hec hn̄tur ex dictis. Ricar. τ S. Bo. in 4. di. 20.

4 Sed nunq̄d ille cuius satisfactionem alter in se suscepit moriēdo statim euolabit. R. ꝙ nõ sed opʒ ꝙ pmo ille qui eaʒ suscepit ipleat: q: nemo paradisū ingredit nisi sit extra oē debitū: ita ꝙ nec ipe nec alius pro eo sit debitor. ſm. S. Bo. in. 4. di. 20.

5 Utꝝ tal' p alio satisfaciēs satisfaciat. ēt p se ipo. R. diuersoꝝ fuit opi. sʒ mihi placʒ opi. quā. Ricar. i. 4. di. 20. refert: ꝙ ēt ē satisfactoriuʒ p se ipo n̄ ex debito sed p diuinā misericordiā que magis caritatem attendit q̄ꝫ op⁹. 14. q. 5. siqd. Uel dic ꝙ p alio sit satisfactoriuʒ p mõʒ solutõis pene: p se ipis v̄o est satisfactoriuʒ p mõʒ meriti ꝺ ꝯgruo. dicē eni. S. Bona. i. 4. di. 15. ꝙ lʒ ꝺ rigore iustie n̄ sit satisfactoriū id qꝺ fac qs ad qꝺ alias tenet: tn̄ credit ꝙ diuine misicordie benignitas tāta ē ꝙ acceptat totuʒ τ quasi p nihilo saluat nos: τ de h̄ infra Suffragiuʒ. §. 2.

6 Utꝝ satisfactio fcā i pcõ mortali valeat. R. aut loqmur de ea q̄ fuit iposita a ꝯfessõe penitēti τ postea recidiuāti añ illi⁹ cõplem̄

tū. ⁊ sic dic vt. s̄. Pn̄ia. §. 14. Aut loquntur de alia q̄cūq3 voluntarie assūpta. ⁊ sic dico ꝙ nō valet q̊ ad diminutionē pene debite ꝓ pcō: nisi p accidēs vt puta. q2 cici⁹ ꝯuertet. ⁊ verā aget pn̄iaʒ s3 q̄ʒtū ad culpā futuraʒ euitādam valet.

7 Que sūt ptes satisfactiōis. R̷. tres. s. orō. Jeiuniū. ⁊ elȳa. Sūt tn̄ alie secūdarie vt vigilie. pegrinatiōes. discipline ⁊ huiusmōi. Un̄ oia opa afflictiōis ad ieiuniū reducunt oia opa misericordie ad elȳam: oia opera spūalia ad orōneʒ. Hec ex. S. Bo. i. 4. di. 15. parte. i. articulo. i. q. 4.

8 Utꝝ flagella missa a deo vel ab hoibus ēt ꝓ pcis nr̄is sint satisfactoria. R̷. ꝙ sic i q̄ʒtū cadunt sub volūtate pacient ipa acceptāte ⁊ patient sustinere volēte dūmō alias sit in caritate. ⁊ de hoc vide. s̄. Mors.

9 Utꝝ aliqua p̄dictaꝝ triū ptiū satisfactiōis sit magis satisfactoria. R̷. ꝙ elȳa i se icludit ꝟtutē orōnis ⁊ ieiunij pp duo. Primo q2 ꝯstituit eū cui dat debitorē ad orān̄ ꝓ eo q dedit. Secundo quia elȳa data propter deum ē quasi quedam oblatio deo facta q̄ oblatio deo facta hēt vim orōnis: ⁊ silr bonoꝝ exterioꝝ subtractio p elȳaʒ fcā cōtinet ꝟtualiter ieiuniū. in q̊ macerat corp⁹. Silr orō ꝟtute ꝯtinet ieiuniū. q2 itēcio iterius ad deū ōbilitatē cōporis parit. cōpleu⁹ tn̄ elȳa hēt vim satisfactiōis q̄ʒ orō ⁊ ieiuniū: ppea dr̄. i. Thimo. 4. Corporal' qdē exercitatio ad modicū vtil' ē. Dicit glo. ois sūma discipline xp̄iane ē i misericordia ⁊ pietate. Si tn̄ generalr loquamur pōt dici ꝙ in satisfactōne sūt. tria. s. Uitacio culpe. augmētacio grē. ⁊ solutio pene ⁊ hoc tertiū ē infimū i satisfactione. Ad primuʒ valet orō Ad s̄m valʒ elȳa qua qs sibi facit amicos de mamona iniqtatis q ipetrāt grāʒ. Ad tertiū valʒ ieiuniū. Hec ex Ricar. i. 4. di. 15. articulo. 2. q. 3

10 Utꝝ restitutio rei aliene sit ps satisfactōis R̷. ꝙ ꝓꝑe nō q2 d3 p̄cedere oēm pteʒ pnie cū dicat cessatiōem ab iiuria de quo vide. s̄ Restitutio. 2. in p̄ncipio. S3 large accipiēdo restitutionē, put dicit oē illō qō ad ōbitā satisfactionē exigit. sic est ps satisfactionis.

Scandalū ē dcm̄ vel fcm̄ min⁹ rectuʒ p̄bēs alteri occasionē ruine. ita nōt. Car. i Cle. p̄ma. ō offō ordi. s3 L aur. a scādalon grece qō latine dr̄ ruina vel offensio vel ipactio pedis. ⁊ elicitur a Jero. sup illō Math. 15. Scis q2 pharisei audito hoc ꝟbo scādalizati sūt. Un̄ sicut qn̄ aliqd ponit i vita corporali p qō ipigens disponit ad ruinā. sic in via spūali qcūq3 p factū suum seu dictū min⁹ rectū. i. l' malū s3 se. vl' hn̄s spēʒ mali dispōit aliquē ad casuʒ in aliqō peccatum ꝓꝑe scandaluʒ ei facit. Hosti. in sūma ti. de renun. dicit. graue scandaluʒ dī qn̄ ex dicto vel facto alij ōbuntur in ꝯsēsuʒ mortalis peccati. ⁊ ppea glo. de renun. in. c. nisi. i ꝟ. ꝓgraui. dicit ꝙ n̄ ē curan̄. de scandalo. nisi sit graue. de no. ope. nun. c. 2. ⁊ de vo. c. magne. ō re. iui. q scādalizauerit. quod nō.

1 Quotuplex ē scādaluʒ. R̷. duplex. s. actiuuʒ ⁊ passiuuʒ. sicut duplr pōt qs eē cā peccādi alti. Uno mō p se. puta qn̄ qs aliqō maluʒ facit p illud itēdēs aliū ōducē i peccatū. aut si n̄ itēdit tn̄ factuʒ ē tal e qō ō sui rōe h3 vt sit inductiuum ad peccandum. et sic istō dicitur scandalum actiuum. Altero mō q̊s per accidens pōt eē cā peccādi alteri. puta q2 p̄ter itētionē scādali dādi id facit: ⁊ ex ꝯditiōe opis n̄ ē vt qs scādalizet. S3 tn̄ ali⁹ male disposit⁹ ē aut ex iuidia quā hēt ad aliuʒ aut alio mō iō scādalizat: ⁊ talis nō dat occasionē q̄ʒtū i se ē tali scādalo ppea vocatur scādalū passiuuʒ sine actiuo. Qn̄q3 ēt ē scādalū actiuū simul ⁊ passiuuʒ: Actiuū in altero q dat. Et passiuū cū ille q accipit peccat. Aln̄ ē actiuū sine passiuo puta. cū aliqs iduc̄ aliq̄ʒ ad peccādū: s3 ille n̄ peccat. Hec ex Alex. s a s e ti. ō scādalo. ⁊ Ri. i. 4. di. 38

2 Utꝝ scādalū sit speciale pcm̄ mortale. R̷. ꝙ Aut scādaluʒ passiuuʒ ē tm̄ ipactio ad veniale pcm̄. puta. cuʒ aliqs ex dcō alteri⁹ mouet ad pcm̄ veniale ⁊ sic ē vēiale pcm̄. Aut ē cuʒ ipactōe ad mōtale pcm̄ ⁊ sic est mōtale n̄ tn̄ aliud pcm̄ spāle ab illo qō cōittit. q2 sumere occasiōeʒ pci ex dcō vel facto alterius n̄ ꝯstituit spālē rōnē pci: q2 nō iportat deformitatē spāli virtuti oppositā: sed solum ip̄3 pcm̄ qō cōittit. Si āt loqmur. de scādalo actiuo: ⁊ si sit p accidēs sic n̄ ē spāle pcm̄ q2 qō ē p accidēs n̄ ꝯstituit spēʒ: tn̄ qn̄q3 pōt eē pcm̄ veniale vt qn̄ actuʒ cōittit venial' pci l' actuʒ q ō se n̄ ē maluʒ s3 soluʒ hēt spēʒ mali cuʒ aliq̄ leui iductiōe. Qn̄q3 ē mortale siue q2 cōittit actuʒ mortalis pci: siue q2 ꝯtēnit salutē ꝓxi vt ꝓ ea s uādā n̄ p̄mittat aliqs facere qō sibi libuerit. Facit. c. cauēduʒ 10. q. 3. ⁊. d. §. ꝓ graui. i. q. i. hij q̄scunq3. Si ꝟo sit scādalū actiuuʒ p se puta. q2 itēdit aliuʒ iducere ad pcm̄ ⁊ si qdē itēdit iducē ad pcm̄ mortale sic peccat mortaliter. Similiter si itendat inducere ad pcm̄ veniale per actum pci mortalis. Si autem itendit inducere ad pcm̄ veniale ēt per actum pci venialis sic ē veniale pcm̄. ⁊ isto modo scādaluʒ

actiuum p se ē spēale pcm̄: qꝛ ex intentione finis sortitur pcm̄ rōnem spālis peccati. ꝛ opponitur directe correctioni frn̄e: pp hoc qd̄ itenditur spēale ꝓximi nocumētū. Hec oia ex Alex. ꝛ Ricar. vbi. s. ꝛ Tho. s̄a s̄e. q. 43. ꝛ ad illud. Math. 18. necesse ē vt veniant scandala ꝛc. Verū ꝙ ē necesse nisi homines vitam mutent.

3 Utrum aliqs teneat. dimitteř aliqd̄ bonū op⁹ ne ꝓxim⁹ scādalizet. R. fm̄ Ricar. vbi s. ar. i. q. 2. ꝙ Aut bona opa sunt necessaria ad salutē vt sunt p̄cepta. Aut sunt superrogationis vt ꝯsilioꝝ opa: Aut in genere idifferētia vt comedere carnes. bibere vinum retinere tp̄alia. debita repetere ꝛ hui⁹modi. Opa eni p̄ma. ñ sunt ꝓ q̄cunqꝫ scādalo omittēda: qꝛ null⁹ dꝫ velle dānatiōem suā ꝓ euitanda illa ꝓximi sui. Facit. c. 2. de no. op. nū. ꝛ. 12. di. illa. 11. q. 3. iter v̓ba. 23. q. 3. § i. añ si. Hic aduerte s̄ꝫ Inno. vt řcitat Pa. de renun. in. c. nisi cum. §. ꝓ graui q̄qꝫ. ꝙ i preceptis iuris naturalis ꝛ euangelici ē verum hoc: sed veritas iuris positiui ex cā est temperanda relaxanda. ꝛ ꝯ̄trium statuendum pp scādalum. vt nōř. de cōces. p̄bē. c. ꝓposuit. de voto. c. i. Scd̄a ēt opa non sunt omittenda pp scandalum proximi prouenīens ex malicia: qꝛ p hoc volentibus maliciose ipedire bona opa daretur materia ꝛ occasio malignādi. Si vero scandalum ꝓuenit ex isirmitate ꝓximi vel ignorantia sic sunt ad tp̄s intermittenda. quousqꝫ. s. adhibeaē sufficiēs diligentia ad hoc vt ignorans istruatur. ꝛ infirmus aliquo mō ꝯfortetur. vt nō de bono ope scandalum sibi sumat: nec talis retardatio merito p̄iudicat: qꝛ nō minuit d̓ pfectione caritatis sꝫ magis disponit ad augumētū. nō tm̄ omnino sunt talia pretermittenda pp scandalum ꝓximi Tertia ēt opera. s. indifferentia. quoꝝ omissio alteri ñ preiudicat nisi ipi omittēti. ꝛ ēt in tp̄alibus tm̄ sic sunt omittenda de p̄cepto qñ probabiliter ꝓximus scandalizabitur ex infirmitate scandalo mortalis peccati. Sed si venialis erit de cōsilio. Si autē scandalizatur ex malicia. vt puta qꝛ ostensum ē sibi ꝙ nō debet scandalizari ꝛ modo debito suasum vt nō scandalizetur. ꝛ tamē vult scandalizari: qꝛ sic prouenit ex malicia. ꝛ tunc nullum opus est p̄termitiēdum ꝓpter scandalum ex malicia prouenīens. Alex. vero in tertia pte summe. c. de p̄ceptꝭ pn̄ie tenet ꝙ si sim ifirmus ꝛ timeo casum meū ex nō repetitione reꝝ meaꝝ poti⁹ teneoꝛ vitare scandalum meum q̄ꝫ ꝓxi. Silr si sum pfect⁹ ꝛ repetam d̓bito mō lꝫ. sicut p̄pōderat bonum cōe bono spāli: sic preponderat scandalum cōitatꝭ ꝛ plurium. s. dissipatio pacis ꝛ vtilitatis cōis ꝛ incentiuū d̓linquendi. q̄ oia acciderent si ñ liceret sua řpetere pp scandalum proximi sui singulare:

Aduerte tm̄ hic ꝙ licet d̓ iure ciuili non sit curādum d̓ scandalo qd̄ pōt cōtingere circha psonā d̓tentoris iiuste rē meam: ymo liceat talē occideř qñ alr̄ ñ pt řcupari. vt nōt. Bar. i. l. furē. ff. d̓ siccarijs. tm̄ d̓ iuř canonico ꝛ i ꝯsciā. s̄ꝫ Pa. i. c. nihil. d̓ p̄scrip. ñ cōsulerē bono viro ꝓ repetitiōe reꝝ tp̄aliū aliq̄d facere quo verisimiliter valde seua ꝛ horribilia deberent euenire. facit. c. suscepimus. de homi. ꝛ. c. 2. de no. oper. nun. ꝛ. c. si vero. el primo de sen. exco. ꝛ quod ibi notat. Inno. Si tamen faceret non credo mortaliter peccaret qñ scandalum ꝓuenit ex malicia.

Sed nunqd qd̄libet bonum sit facieñ ne ꝓxim⁹ scandalizetur. R. vt colligo ex doctria Alex. i s̄a s̄e. tractatu de scandalo. Aut bonū qd̄ expetit ꝓxim⁹ rōabiliter petit. puta qꝛ paup petit vestimētum. et h⁹mōi. et tūc si ad h̓ teneoꝛ de p̄cepto. casus ē clarus. si ñ teneoꝛ alr̄ de p̄cepto sic debeo ei illd̄ manifestare quō ñ teneoꝛ et quō rōabiliter illud nō facio. et tunc sufficit. et si scandalizatur sibi imputet. quia scandalum est phariseorum q scandalizebantur. qꝛ discipuli ñ lauabant man⁹. et tm̄. cū dn̄s satisfecisset scandalum accipientibus. dixit. sinite illos. ꝛc. Math. 15. Si vero ñ rōabiliter tale opus omitto: sic ne ꝓxim⁹ scandalizetur de mortali teneoꝛ illud facere. facit. c. 2. d̓ no. ope. nun. Aut quod petit irrōabilr̄ expetit. et sic nō teneoꝛ. sed sufficit satisfacere ꝓ posse ne scandalizetur ex ignorantia. vel infirmitate. ꝛ si non acceptat iam scandalum est phariseoꝝ. ꝛ sic s̄m Aug. exponitur illud ōi petenti te tribue. s. vel q̄tū ad verbū rōabiliter te excusando. vel q̄tū ad factū quādo rōabiliter teneris. et sic pꝫ quō dꝫ intelligi illud facilius scandalum nasci permittitur q̄ꝫ veritas deseratur. s. veritas vite que comprehēdit omnia precepta et ꝯsimilia. veritas doctrine ad p̄dicandum. et veritas iustitie ad puniendum. qꝛ loquitur eo modo quo supra dixi. Et adde ꝙ ea que sunt de iure positiuo precepta sunt pretermittenda quando quis scandalizatur ex infirmitate vel ignorantia non tamen simpliciter sed ad tempus vt dixi de consilijs superrogationis. Idē dic de punitione maloꝝ

4

Quid de fama. vtrũ sit defensanda ne alij scandalizentur. dic vt. s. Fama. §. i.

SCientia

alñ hêtur p cáz ⁊ hec ꝓp̃e ẽ scire. ⁊ d̃ hac loq̇t ph̃s i libro post. ⁊. 6. ethicoꝝ. facit. l. scire. ff. de legi. ⁊. c. intelligentia. de ver. sig. Alñ scia hẽt p aliquẽ sensũ corpõeũ. vt puta. scio q̃ hẽs caputiũ in capite. q2 video. scio q̃ dixisti tale v̓buz q2 audiui. Scio q̃ tale qd̃ est dulce. q2 gustaui. est durũ l̓ mole. q2 palpaui. ⁊ tal̓ scia reqritur in teste. ff. de te. l. testiũ fides. ⁊. 3. q 9. testes. Credulitas ꝫ mediũ inter sciaz ⁊ nesciam. q2 nec in totali ignorãtia cadit credulitas nec i scia. vt nõ. ff. d̃ iur. ⁊ fac. igno. sup. R̃ica. ⁊ Bar. in. l. admonendi. ff. d̃ iur iur. ⁊ qd̃ nõ. glo. in. c. 2. de testi. li. 6.

Cui scie est insistendũ. R̃. q̃ clerici ⁊ eccl̃iastice psone debent insistere illi scie q̃ ẽ necessaria circa suũ offiñ. Religiosi vero q̃ sibi est p̃cepta vel ꝓhita. vel de iure. aut p rl̃az. Curã aiaꝝ hñtes. aut ꝯfessores circa casus ꝯscie debẽt insistere. ⁊ sic de ceteris. Clerici tñ ⁊ religiosi. pñt intendere scientijs triuialibus. q̃ iõ triuiales dicuntur qi triuiũ q2 triplex est via ad idẽ. s. eloquentiã q̃ sũt gramatica. dialetica. ⁊ rethõica. Et sic intellige c. primũ. ⁊. c q2 nõnulli. de magr̃is. non tñ ad voluptatẽ. sed vt sciant discernere verũ a falso. 37. di. cur ergo. multo magis in sacra scriptura. theologia. ⁊ iure canonico. nec nõ in ph̃ia naturali ⁊ morali. 37. di. turbat. ⁊. c. qui de mensa. ⁊. c. si qd veri. ⁊. c. relatũ. in fi. In sciẽtijs vero quadriuialib9 s. arismetrica. musica. geometria. ⁊ astrologia. non credo debeant intendere. excepta musica. q2 tales scie. lꝫ in se ꝯtineant veritatẽ ꝑm Hiero. nõ tñ ducunt ad pietatẽ. 37. di. si qs gramaticã. ymo hñt. maxie astrologia multũ curiositatis. ⁊ alñ noxie vanitat̃. Leges aũt ⁊ ph̃icã pñt sil̓r audire. nisi sint religiosi. vel sacerdotes. vel hñtes psonat9 seu dignitatẽ. seu curã aiarũ. vt. s. Excõicatio. 7. casu. 6. ⁊. 7. Sunt tñ inexcusabiles apud deũ. q p̃fatis scientijs intendentes q̃ eis sunt necessaria. vel ad eoꝝ offiñ ignorãt. 38. di. q ea. Et q̃ scia reqrat̃. dic q̃ spãl̓r a quocũqꝫ exigitur illoꝝ p̃ceptoꝝ ⁊ ꝓhibitõum cognitio q̃ ad eũ ptinet. r̓õe officij aut stat9: aut alio mõ. Xp̃iani aũt cõiter tenẽtur scire q̃ ptinẽt ad fidẽ. q̃dã explicite ⁊ q̃dã iplicite. vt. s. Fides. §. 6. Et ppea Augu. in. c. vos añ oia. de ꝯse. di. 4. dicit q̃ patrini debent docere quos tenuerunt in baptismo simbolũ ⁊ orõem dñicam. Vñ ex dict̃ in. d. §. 6. pꝫ q̃ parentes q nõ docẽt filios ⁊ filias se signare dicendo. In noie pr̃is ⁊ filij ⁊ spũs sci. añ: ⁊ Credo puum: ⁊ decẽz p̃cepta legis: ⁊ pr̃ nr̃ vident̃ peccare mõtaliter. qñ omittunt ex negl̃ia eos docere vel doceri facere si possũt. Sil̓r ñ excusãt a mõtali q nescientes talia ñ addiscũt si possũt cũ sint necessaria ad salutẽ. Aduerte tñ q̃ quis posset scire p̃cepta. puta. si iterrogat. adorare deos alienos ẽ ꝯ̃ preceptũ. rñderet sic. ⁊ idẽ de alijs. Vñ tali sufficit lꝫ nesciat ordinate dicere. Et idez posset dici de aliquo q nescit credo puuz: tñ si iterrogaret̃. ds̃ ẽ vnus. Rñdẽt q̃ sic ⁊ q̃ creauit oia: ⁊ ih̃s xp̃s ẽ ei9 fili9. ⁊ sic d̃ ceteris. Rñderet q̃ sic. q̃ sufficeret sibi lꝫ nesciret p̃fatũ credo. Et id̃ dicerẽ de pr̃ nr̃. q̃ qñ qs scit q̃ ẽ orãdũ ⁊ petẽda salus ⁊ gr̃a ⁊ remissio pcõꝝ ⁊ huiusmodi lꝫ nesciret dicere pr̃ nr̃ q̃ excusaret̃. lꝫ ꝯsulẽdũ sit oibus vt potius tã pr̃ nr̃ q̃ credo addiscant.

Que scie pñt doceri alijs a predictis vid̃ s. Magister. §. 3.

SCisma

ꝓp̃e ⁊ stricte ẽ illicita diuisio p iobediẽtiaz ab vnitate ecclie scã. 24. q. 3. iter scisma. extra. de scisma. ad succidẽdos. li. 6. Et hoc ẽ alñ cũ hẽsi. vt i grecis q ab vnitate ecclesie. se sepauerũt. Alñ scisma ẽ sine heresi sicut sũt illi q credũt romanã eccl̃iaz nec aliaz volũt ꝯstituere sꝫ eã credũt esse ap̃ se: vt ꝯtingit qñ duo vel plures ꝯtendũt de Papatu. Alñ Scisma accipit̃ large. s. cũ o p̃bum ep̃m eiciũt sedẽ ep̃alez sibi vsurpãtes ⁊ p̃sbiteros sibi ordinãtes. Scisma. 3. accipitur. largissime ⁊ sic scismatici sũt oẽs q sũt in pcõ mortali. q2 sũt extra caritatẽ. c. audi. ii. q. 3. Hoc nõt. Inno. in. c. i. eodẽ ti. ⁊ seqtur. Pa. in. R̃ica. eodem ti.

Vtꝝ oẽs scismatici sint excõicati. R̃. Pa. in. d. R̃ica q̃ ꝓp̃e scismatici cũ hẽsi claꝝ ẽ q̃ sic. c. excõicamus de here. Sꝫ sine heresi scismatici ꝓp̃e nõ sũt excõicati vigore. c. i. eo. ti. sꝫ vigore. c. lꝫ de elec. vbi dr̃ q̃ gerẽs se ꝑ papa cũ nõ sit cũ oibus sibi adherentib9 excõicatiõi subiaceãt. ⁊ sic sũt excõicati ip̃o iure. Limitat tñ Pa. in. d. R̃ica verũ in casu vbi ñ cadit ꝓbabilis error vel ignorantia. Vbi ãt qd̃ foret dubia. ⁊ maxime si ꝯstiterit i facto intricato ⁊ lõgeuo ꝑut euẽit in scismate p̃so: tũc putarez oẽs euitare excõicatiõem ⁊ pcñ. l. regula. ⁊. l. 2. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ in. c. applice. de Cle. exco. mini. ⁊ in. c. vt aiaꝝ de ꝯsti. li. 6. dũ tamen in voluntate hẽant semp adherere vero pape

qñ p ecclíam vel alio mõ ↄstaret de verita-
te. Scismatici võ large ñ sũt excõicati nisi
p violentiá factam epo ꝛ huiusmodi. al. ñ
nec scismatici largissime.

2 Utꝝ emés reꝫ ecclíasticá aut alio mõ acq-
rés eá a scismaticis ꝓpe sit excõicat⁹. R. ꝙ
sic vt i.c.i.eodẽ: Quis alias occupás reꝫ ec
clesie ñ sit excõicat⁹. c. ↄq̃stus. de foro. ↄpe.

3 Utꝝ tenens bñficiũ ecclesiasticũ a scismati
co sibi ↄcessũ: vel ↄsẽtiẽs ordinatiõi fcẽ p eũ
dẽ sit excõicat⁹. R. ꝙ sic vt i.d.c.i. Sꝫ hoc i
tellige i ordiatiõe quo ad executõeꝫ ꝭꝫ glo.
ꝛ Pa.i.d.c.i. qꝛ ordo bñ ↄfert si forma ser
uet̃ sed ñ executio si sciẽter a tali recipiatur
Si võ ignorant̃. Innoc. tꝫ ꝙ ẽt executio cõ-
fert̃. sꝫ Hosti. tꝫ ꝙ veꝝ ẽ ꝙ executio cõfert̃
q̃diu ẽ ocultus: sed postq̃ fuerit patefact⁹
regritur dispẽsatio: ꝛ istud est tutius.

4 Sꝫ qs dispẽsabit cũ tali. R. Pa.i.c.fi.eo.
ꝙ i epatu sol⁹ papa. c. qꝛ diligẽtia. de elect.
Multo magis si dignitas sit ẽpta. vt i.c.cũ
venerabili de cõsue. In alijs võ ordinib⁹
distingue. Aut recepit scient̃ vel ex ignorã-
tia crassa aut supina a tali scismatico: ꝛ sic
sol⁹ papa. Aut ex ignorãtia ꝓbabili: ꝛ sic
eps dispẽsare põt: vt i simili dr̃ i.c.i. ꝛ.2. de
ordi. ab epi. q. re. ñ tñ ab illo epo q euꝫ or
dinauit q̃uis postea redierit ad vnitateꝫ vt
nõt glo. in.d.c.fi.

5 Utꝝ ↄct⁹ aliẽatiõis fact⁹ i vtilitatẽ ecclesie
teneat. R. ꝙ sic. vt tꝫ glo. i.d.c. prio al. non.

Scriptura

Scriptura alñ dr̃ a po-
cha vel apo-
dixia ꝛ ħ fit iter ptes. Alñ dr̃ epl̃a
ꝛ hec ẽ q̃ mittit̃ ad abñtẽ ꝛ cõit̃ dr̃ lr̃a mis-
siua. Alñ dr̃ liber rõnũ ꝛ hic ẽ quẽ cõit̃ so-
lẽt facere exercẽtes talẽ artẽ: seu bõi ꝛ curio
si pr̃esfamilias. Alñ dr̃ publica ꝛ ħ ẽ q̃ fit a
publica psona. s. nõrio cũ publicis solẽnita
tib⁹ reqsitꝭ. Alñ dr̃ autẽtica ꝛ ħ ẽ illa q̃ ad
sui validitatẽ nõ reqrit aliđ. Quõ aũt faciat
fidẽ. Uide doc. max. Pa.i.c. scripta đ fi. in
stru. ꝛ i.c.i.eo.ti. ꝛ in.c. p⁹ cessionẽ de ꝓba
tio. ꝛ ibi dr̃ ꝙ scriptura sigillata aliquo si-
gillo autẽtico cũ subscriptiõe duoꝝ vel tri-
um plenam fidẽ facit. AduTe ꝙ vbi ius scri
pturá exigit si ñ extát ꝓbabit q stat ꝓ solẽni
tate ꝭm Inno. in.c. Innotuit de eo q fu. or.
su. ꝛ iõ clericus ꝓbare hẽt ꝙ sit clericus si
scripturaꝫ ñ hẽt. nõ Pa.i.c. qñ ↄ. de ꝓbat.

1 Utꝝ sit danda fides scripture antiquoꝝ. R
Pa.i.c.cũ cáꝫ đ ꝓba. ꝙ sic: ꝛ nõ Bar.i.l.
prima. ff. si cer. pe. nõ glo.i.c. iterdcõs đ fi.
istru. Qđ limita veꝝ qñ ñ tractat̃ de magno
damno. Idem dic de scriptura in lapide ꝛ
diffuse. vide Pa. vbi. s̃. de hoc.

Scurilitas

Scurilitas differt a stul
tiloquio ꝭm
Alex. ꝭa ꝭe. ii. eo. qꝛ scurilitas refert̃ ad lasci
uiá affectiõis: stultiloquꝫ võ ad idiscretiõeꝫ
rõnis: pñt tñ coincidere ꝛ iuicẽ ↄuenire ꝛ
sp ẽ pcm̃ ꝓpe accepta ꝛ filia luxurie. Su-
mit̃ tñ alñ ꝓ vrbanitate ꝭmonis ꝛ ħ i ꝓpe:
ꝛ tũc si adsit finis đbit⁹ vt ↄꝭuatio amicicie
bone vel remotio tristicie vel accidie ñ est
pcm̃: dũmõ ñ fiat p ṽba turpia. Si aũt fiat
p ṽba turpia vel inutilia ꝛ tm̃ risũ iordina-
tũ ꝓuocancia pcm̃ ẽ. ꝛ sic ad ephe. 5. Non
noiet̃ i vobis turpitudo aut stultiloquꝫ aut
scurilitas q̃ ad rẽ ñ ptinet .i. nulli⁹ vtilitatis
Et magis peccát q tales audiẽdo. sustinent
cum sint auctores sceleris.

Secretũ

Secretũ qñ qs oꝫ reuelare
vide Cõfessio deli
cti in pn⁹ ꝛ Cõfe⁹. vlt⁹. et Familia. 9. 7. ꝛ. 8.

Seditio

Seditio ẽ tumultus ad pu-
gná vt dicit glo. 2.
cor. 12. ꝛ differt a bello ꝛ rixa. qꝛ
ista iportant mutuaꝫ ipugnationẽ in actu.
Sꝫ seditio põt dici siue h⁹modi ipugnatio
sit i actu. siue sit p̃paratio ad talẽ pugnam.
Itẽ qꝛ bellũ ꝓpe ẽ ↄ hostes ex̃neos q̃si mul
titudinis ad multitudinẽ. Rixa aũt ẽ vnius
ad alterũ vel paucoꝝ ad paucos: sꝫ seditio
ꝓpe ẽ iter ptes multitudinis vni⁹ iter se dis
sidẽtes. vt cũ vna ps ciuitatis excitat̃ ad tu
multũ ↄ aliá. differt tñ a scisma: qꝛ scisma ↄ
vnitatẽ spũalem: hec ↄ tpralem.

1 Utꝝ sedicio sit pcm̃ mõtale. R. ꝙ sic ex ge
nere suo. vt pꝫ. 2. cor. 12. ꝛ nedũ i eis q sedi-
tionẽ ꝓcurant sꝫ ẽt i seq̃ctib⁹ taliũ: ꝛ tenẽtur
de oi damno inde secuto. Idẽ dico de tenẽ
tib⁹ pcialitatẽ. ↄcor. Tho. ꝭa ꝭe. q. 42.

2 Utꝝ pturbans. rgnũ tiranni sit sediciosus.
R. ꝙ ñ: qꝛ tale rgnũ ñ ordinat̃ ad bonũ cõe
sꝫ ad bonũ p̃uatũ vt dić phus. 3. pol. ꝛ. 8.
ethicoꝝ. ꝛ iõ ñ hẽt rõnẽ seditiõis talis ptur
batio: ymo ẽ laudád⁹. q multitudinẽ libat a
tirannica ptãte. nisi forte qñ sic inordinate
pturbaret̃. ꝙ multitudo subiecta mai⁹ detri
mẽtũ pateret̃ ex pturbatione ↄseq̃nti q̃ ex
tirannica dñatiõe. Idẽ dic de oi resistente
sediciosis.

Sensualitas

Sensualitas inordina
ta qñq; ẽ
sine oi culpa: qꝛ ẽt alñ vitari nõ põt ꝛ tũc ẽ
qñ uolũtas nõ ẽ causa illi⁹ đordinatiõis nec
cõittẽdo. nec omittẽdo. nec. antecedenter
nec cõmittant̃. vt cũ corp⁹ calefit sine aliq̃ a
p̃hẽsiõe ment̃ ꝛ huiusmõi. Qñq; ẽ cũ pcõ

veniali. τ tūc est qñ talis ī ordiatio īsurgit ī sēsualitate p neglām volūtat. Qñqз ē cuз pc̄o mortali. qñ. s. est ꝯ actū ꝓhitū. vt insurgēs ex volūtatis ipo dliberato vel vt retēta τ acceptata. sic ē ī cogitatōe morosa. τ forti⁹ ī deliberata. hec ex. Rica. ī. 2. sniarum.

i Quis ē ꝓcessus tēptatōis τ delectatōis q icipit a sēsualitate. R. ꝙ iste. Nā pmo delectabile offert siue pcipit. Scdo dlectatō adu ertit. Tertio ī id ad qd dlectatio trahit cōsēnt. Primū ē sēsualitatis. Scdm īseriōis rōis ptis q̄ hз diiudicare iteriores mot⁹ qd ñ ē ptis sēsitiue. diffinire do an delectatō sit āplexanda l' refutanda. ē supioris ptis rōis. Contingit aūt delectari ad aphēsionē dlectabil' an aduersionē delectatiōis. τ hec est sēsualitat τ ē pc̄з veiale. l' nullū. vt dixi.

f **Sententia** ꝓpe sз Gof. τ Tancre. est iuditial' diffinitio q̄ ꝯtrouersijs finē iponit ꝓnunciatōe ꝯpetent iudicis. cōdēnatōem l' absolutōem ꝯtinēs. ff. de sen. τ re. iudi. l. i. ex. eo. c. 2. Ex q̄ pз ꝙ excōicatio τ iterdictū īprope dr̄ snia. qꝛ excōicatō ꝓpe ñ ē snia. qꝛ snia finē iponit. vt. ii. q. 3. summope. τ nō. glo. 2. q. 6. biduū. sз ñ excōicatio ē pena. ii. q. 3. nemo. 24. q. 3. corripiatur de sen. exco. sacro. Ge. i. c. vt aiarꝫ. de ꝯsti. li. 6. ꝯcludit ꝙ ꝓpe ñ est snia. τ ī statut vbi fit mētio de snia ñ veniret excōicatio. Est tñ snia iterlocutōia. cū ois vox iudicis ad cāз faciēs possit dici snia. facit glo. ī aut. d liti. §. si oēз. τ glo. 2. q. 6. §. diffinitiua. τ iō p viam iuditialē ñ pōt ferri die feriata.

Quottuplex ē snia. R. duplex Pria dr̄ iterlocutoria. Secūda diffinitia. Interlocutoria snia ē iuditial' declaratio sup aliq̄ summarie ius tribuēs iter ptes. dc̄a a mō ꝓferēdi. qꝛ qi loquēdo iter ptes sine aliq̄ solēnitate fertur. de sen. τ re. iudi. c. ꝙ ad ꝯsultationē. 2. q. i. ī sūma. τ ē semiplēa snia q̄ fert iter pncipiū cāe τ finē. nō sup pncipali. sз sup incidētib⁹ qōnib⁹ l' emergētib⁹. de appel. c significātib⁹. τ de testi. significauit. el pmo. τ de offō. dele. c. cū oli. τ ꝙ ñ sit plēa diffinitio. pз. ff. d arbi. l. qualē. Vñ q eā tulit pōt reuocare ēt p⁹ decēdiū. siue sit iudex ordiari⁹. ff. de sen. τ re. iud. l. qd iussit. siue sit delegat⁹. de appel. c. cū cessāte. ēt si fuerit appelatū. sз Archi. vbi s. τ cōit doc. i. d. c. cū cessante. Et h verꝫ nisi appellatōi detulisset vt i. c. cū appellatōib⁹. de appel. li. 6. vel nisi ps fecisset expensas ad ꝓsequeñ appellatōem. ff. de ꝯdi. ob cām. l. si pecuniā in pn̄o si tñ vellet sibi d eis satisfacē. posset reuocar

de appella. c. interposita. §. illd dniq. Sił dic de arbit⁹ iuris a quo pōt appellari dcā l. qlē. Dicit ēt glo. ī aut. de here. τ fal. §. illd ī xv. de cetero ꝙ qdlз pceptū fcm̄ p iudiceз vel ei⁹ nūciū dr̄ snia iterlocutoria. Diffinitiua snia dr̄ qꝛ p eā pncipal' qō diffinit. ex. de sen. τ re. iudi. c. 2. ff. eo. l. pma: cui p eūdē iudiceз ñ pōt aliqd addi vel minui. nec mutari. dtrahi. aut reuocari postq̄ lata est. d. l. qualeз nec a delegato qꝛ fūct⁹ est offō suo d offō. dele. ī lr̄is. nec ab ordinario. nisi sit ꝯ ius ꝯstitutiōis d sen. τ re. iudi. c. cū iter. nisi p bn̄siciū restitutiōis ex. eo. c. cū Bertold⁹ Fallit hoc in. 6. casib⁹ in qbus ordinari⁹ pt Primo si nlła ē vel ānullāda. pp errorē fci retractar pt. 35. q. 9. §. i. sз. Jo. C. qūo τ qñ iu. l. si pses. τ. l. si vt ꝓpōis. Itē. 2. pōt iudex ordinari⁹ retractare ī mīcta q̄ pp iopiā ē remittēda. C. de mō: mul. l. fi. ī fi. ff. de offō psi l. illicitas. §. fi. Itē. 3. ī fructibus τ expēsis τ alijs accessorijs ꝯsimilib⁹ in qb⁹ eadeз die pōt suppleri ñ tñ minui. sic itelligit. ff. de sē. τ re. iu. l. Paul⁹ rñdit. It. 4. si aliqs absēs ꝯdēnat⁹ veniat adhuc iudice ꝓ tribunali sedente. ff. d resti. in ite. l. dyn⁹. τ. d. c. cū Bertold⁹. §. postmōз. Itē. 5. rōne publice vtilitatis. ar. ff. de decre. ab or. fa. l. qd sel. Itē. 6 vbicūq dtur piculū aie τ d errore fit fides de sen. τ re. iu. c. inter ceteros d cōsue. c. fi. de pscrip. c. qm̄: pnceps tñ pt sēp qñ voluerit reuocare. mutuare. τ corrigere. de resti. in inte. c. ex lr̄is.

Utrꝫ in oi snia sit ordo iuris fuādus. R. ꝙ sic τ diffinitiua: si sit lata ꝯ ordineз sbaleз iudicior vt ē citatio; iducie. litis ꝯtestatō. τ testiū receptio nulla est ipo iure: itelligo si petant inducie. 17. q. 4. vxor. Si vo ꝯ ordinē q ñ est d sba tз. τ de hoc i. d. c. biduū. Interlocutoria vo bñ tз lз peccet grauiter q tulit sine ordine iuris ipaз: τ aliñ est suspēsus vt in snia excōicatiōis i. c. i. de sen. exco. li. 6. i

Qualis dз esse snia diffinitiua. R. absolutoria vel ꝯdēnatoria. d. §. diffinitiua. C. de sñijs τ iterlo. oiuз iudi. l. 3. Certa. vt. ff. de sē. τ re. iudi. l. ī sūma. Pura. vt. ff. qñ apel. sit. l. i. §. biduū. τ. d. c. biduū. Aduerte tñ ꝙ qñ ꝯditio est intrinseca. puta ꝯdemno reuз si actor ꝓbauerit. ꝙ tз. vt i. d. c. biduū: τ ibi glo. τ Bar. in. l. a. diuo. pio. §. iuenditione ff. de re. iudi. Sec⁹ si ꝯditio esset extrinseca vt ꝯdemno te si papa venerit. τ vide glo. τ Bal. in. l. cū iudex. C. de sñijs τ interlo. oiuз iudi. τ iusta dз esse sup omnia. 2

A quo pt dari. R. ab eo q habз iurisditionē ordinariā vel dlegatā vel p ꝯpromissū. 3

4 Quō dz dari sñia diffinitiua. R. sedendo ñ in pedibus stādo: alias ē nulla. c. τ si sñia §. si. eo. ti. li. 6. Itē ptib⁹ pñtib⁹ l' cōtumacib⁹ i scriptis recitare al's eā solū in scriptis dando. sine recitatiōe ē nulla. C. ō sen. ex p. reci. l. i. Silr si ñ recitet in scriptis. l. vlti. C. de sē. ex pi. reci. τ. d. c. si sñia. Fallit in breuib⁹ τ cāis viliū psonaꝝ. C. ō sē. ex p. re. aut. nisi. Itē in cā matrimoniali. Itē qñ ō ptiū cōsēsu pcedit. nō. 2. q. i. c. in primis p Archi. τ Jo. Itē ipe q dat sñiaz dz ipe legere seu recitare: nisi sit epus aut ali⁹ illustris. d. c. si sñia. τ. C. de sen. ex pi. reci. l. 2. τ. 2. q. 6. anteriorꝝ. §. ille i fi. Multa essēt vidēda sz qz nihil ad nos omitto breuitatis cā. Sz tu vide si placet Hosti. in sūma. eo. ti. τ Directo. iuris. τ Spec. qūo in multis cāibus est nulla qūo annullanda. qūo exeqnda τ qūo transit in rem iudicatam

5 Utrꝝ religiosi ligent sñijs suoꝝ platoꝝ extra locū eoꝝ. R. ymola. in Cle. dudū ō sepul. q ñ τ vr. seq opinionē. Laudul. τ Hosti. i c. cū illoꝝ de sen. exco. Cardinal' vō in. d. Cle. dudū. dicit h ocīn pcedere quo ad cōtentiosaz iurisditiōez qz ñ pōt ponere sedē qs in alieno territorio. ō offō. ordi. c. cum eps. li. 6. Sz respectu sñie volūtarie iurisditōnis τ ad q̄s ñ pcedit in forma iudicij verior est sñia alioꝝ q̄ tenent q ligant. de officio. le. nouit: τ placet mihi τ ēt quo ad contentiosā iurisditionez in monasterio suo: qz vt dicit. Pa. in. c. cū cōtingat de fo. cpe. Monacus vbicūqz est sp est ō iurisditiōe abbatis quez vice dei sup caput suū iposuit. 19. q. 3. Statuimus. ō elec. c. si religiosus li. 6. τ fictiōe iuris sp est in claustro. vt nō. Inno. τ Abbas in. d. c. cū illoꝝ. τ Archi. i c. vt piculosa. ne cle. vel mo. li. 6. fac. qō. s. dixi: Excōicatio. 2. §. 10. τ. 11.

6 Utrꝝ sñia duret p⁹ mōtez sñiantis. R. Pa. in. c. a nob el. primo ō sen. ex. q aut hēt cāz successiuā: siue est ad effectū pducendū. puta. int'dicit alicui artez suā seu offm̄. τ tūc si est cū cāe cognitiōe lata. durat. vt in. l. i. ff. ō postulā. τ sic intellige. l. i. §. sz vrbez. ff. ō officio pfec. vrb. vbi. pz q pfcūs pōt ippetuū aliquez priuare offō. aduocatiōis lz ipe sit tēporal. Si vō ñ ē lata cū cāe cognitiōe τ sic ñ durat. τ sic loqr. l. si. ff. ō pēis. Si āt sñia ē q̄ ad effectū pductū puta. qz viculū iiecit tpre platiōis. τ sic durat ēt p⁹ mortem. Exemplū in excōicatiōe vel publicatiōe bonoꝝ qz nisi absoluat sp erit excōicat⁹. vt i. c. vnico ō ma. τ obe. li. 6. fac. c. pastoralis. §. i. ō offō. ordi; Quō ēt sñia extendat effectū extra territoriū. habes. s. Pena. §: 25.

7 Utrꝝ ille p quo data est iniusta sñia p⁹ cognitā iniustitiam teneat restituere quod habuit. R. Pa. in. c. i. de pce s. preben. q si est ōclaratiua sic tenet aliter ñ saluabit. qz talis sñia ñ aufert directuz dñium. vt nō. in. l. Julianus. ff. de cōdi. τ demō. nec alteri accrescit. ius: vt nō. Inno. in. c. qz plerqz de imu. ecc. tātum. n. ōclarauit ad eū ptinere. l. sicut §. sz si qrit. ff. si serui. ven. c. forus ō. v. si. Et dr declaratiua sp qñ iudex inter litigātes sñiat ad istū vel ad illuz ptinē. siue dari ōbere. Si āt sñia est priuatiua. puta. cū aliqs puat. bñficio ecclesiastico τ cōcedit alteri talis cui cōcessuz fuit ñ tenet. restituere lz cognoscat p⁹ca iniustā sñiaz fuisse: qz ex quo ñ appellauit vr renuntiasse τ iō cū vacaret potuit isti cōcedi. Uide p h bonā glo. Instit. ō offō. iu. i fi. τ p. Cy. i. l. i. C. coia. vtri. iudi. τ p Bar. in. l. pōponi⁹. ff. de acq. hē. τ p Jo. cal. in. c. pposuit. de cōces. preben. Qō qdez limito nisi talis fuerit in cā iniusticie. Itē. 2. nisi sint alia a bñficijs ecclesiasticis. vt puta. res tpales alterius qz sic in foro anime teneretur. vt nō. Inno. in. d. c. qz plerisqz

SEpultura est possessio siue terra vbi aliqs sepeliendus est. vel dr locus cōcau⁹ in loco ecclesiastico vel cimiterio factus in q̄ corpus catholici cōquiescit. vñ si talis possessio seu terra seu qōlz aliud vas p sepeliendo sit p epm: seu ō eius auctoritate ad sepulturā ōputatum sic est locus religiosus siue ibi sit aliqs sepultus siue ñ: τ vendi ñ pōt. ō sepl. c. abolenda. τ. 13. q. 2. q̄sta est. τ c. postq̄. τ. c. precipiendū. Si āt auctoritate episcopi talis terra seu locus ñ est ad sepulturā ōputatus. lz ibi sit aliqs sepultus ñ ppea est religiosus ḟm canones. vt nō Inno in. d. c. abolende. Facit. c. ad hec. de religi. do. τ qō supradixi. Religiosus locus Uendi tñ nō pōt. vt i dcis. c. q̄sta. τ postq̄ lz aliud sit ḟm leges qz religiosus dr. ff. de rei. et. sūp. fu. l. 2. Aliñ dr sepltura terra ōputanda seu locus deputandus sepulture. τ h vendi pōt. 12. q. 2. aurum.

i Sepltura aliñ accipit. p officio. qō ipēditur sepeliendis. τ talis sepultura vendi ñ pōt a clericis q hñt beneficiuz rōne cui⁹ tenent. puta. qz sacerdos prochialis τ huiusmōi: ymo symoniā cōmitterent si venderent i. q. i. dcm̄. 13. q. 2. precipiēdū τ. c. i ecclesiastico τ de symo. cū in ecclesie: lz clerici petē nō possint: laici tñ tenēt ad laudabilē ɔsu

ciudinē fuandā. ⁊ videt ꝙ nisi fuēt peccēt mortaliter. ar. c. ad apostolicā. de simo. ⁊ ita credo nisi ex aliqua rationabili causa ꝯ sistant. Alij aūt clerici q ad tale offiñ nō tñr rōe bñficij poterit vendē. ñ qdē offiñ. sed laborē suū. q̄ ñ tñr ꝺ suo facē h. ar. c. caritatē 12. q. 2. ꝺ pscript. cū ex officij. ⁊. d. c. abolēꝺ

2 Ubi dꝫ eē loc⁹ sepulture. R̷. fm Inno. i. d. c. abolende. ꝙ apꝺ ecclām ꝯsecratā. q̄ cuꝫ ꝯsecrari debeat. vt i. c. sic. 17. q. 4. Jō ad locū ñ ꝯsecratū ñ pōt accedeř. ꝺ ꝯse. ec. l alta. c. si ecclia. li. 6. pt tñ ēt eē řmot⁹ pp fetorē.

3 Quis hꝫ ius funerandi. R̷. fm Inno. in. c. i. de sepul. ꝙ nō oīs eccla. sꝫ solū illa q̄ hꝫ populū. ř cui ex puilegio ē ꝯcessū. ⁊ hoc ꝺ iure canonico. Sed de iure ciuili ꝯpetit ōibus qb⁹ iest ius inferendi mortuos. vt. ff. ꝺ mor. infe. p totū. Aduerte hic ꝙ pactū fcuꝫ cū rectore ecclie circa sepulturā nō řcipiendā. valet ēt factū ab his qb⁹ a sede applica ꝯcediř libera sepultura. c. pactū. ꝺ pac. li. 6.

4 Utꝝ hñtes ius funerandi possint itrař alteri⁹ prochiā: ⁊ p se accipe fun⁹. ⁊ alia ꝯsueta facere. R̷. ꝙ si hñt ex puilegio pape. vt hēant liberā sepulturā. sicut sūt minores ⁊ pdicatores. vt i Cle. dudū. de sepul. sic pñt. ēt ñ obstante ꝯdictōe epi vel curati. ⁊ ēt nō obstante statuto qꝺ excōicat intrantes alienā prochiā. vt nō. Oldra. ꝯsilio 223. ⁊ seqř Ge. in. c. vt aiaꝝ. de ꝯsti. li. 6. ⁊ do. Car. i. d. Cle. dudū. Jo. de ligna. ibidē. ⁊ pꝫ in. c. cū liberꝝ. ⁊. c. pñtia. de sepul. Rō q̄ ꝯcessa libera sepultura. ꝯcessū ē iter eūdi ad capiēduꝫ funus. sic in simi dicit lex qñ ꝯceditur aust⁹ aq̄ vř ꝯcessū iter ad illud. ff. de fui. ru. pdi. l. 3. §. penul. ⁊ vlti. ⁊ facit qꝺ dixi. s̄. Libeř. Si vo ñ ꝯcediř libēa sepultura. sed tñ sepltura. sic do. Anto tꝫ ꝙ ēt pñt. Ri. de senis tꝫ ꝙ ñ. Sed istud Ge. i. d. c. vt aiaꝝ. dicit ꝓcedere. vbi ꝯcedit solū ꝙ possint recipe eligentes sepeliri apud eos. Sed ego teneo ꝙ nō pñt sine lñia curati vel epi. nisi hēant librā sepulturā. q̄ de duab⁹ fuitutib⁹. vna sublata rēanet altera. vt dicit glo. magna in. c. oīs vtriusq3 sex⁹. de pe. ⁊ re.

5 Quis pōt eligere sepulturā. R̷. ꝙ oīs fidelis. ⁊ q hꝫ liberꝝ arbitriū ⁊ etatē legitimā. s. ꝙ sit pubes. Quis sit in potāte pris. tñ pōt eligere sine ꝯsensu pris. c. lꝫ. i pncipio. ꝺ sepul. li. 6. Impubes vo. ⁊ q nō ē ꝯpos suementis eligē nō pōt. ar. c. vlti. ꝺ suc. ab itesta.

6 Utꝝ religiosus possit eligere sepulturam. R̷. ꝙ ñ. nisi qñ ex monasteriū moriř. ad qꝺ comode deferri ñ posset. q̄ tunc pōt eligere sepulturā vbi placet. c. religiosi. eo. ti. li. 6

7 Utꝝ fuiosiꝫ possit. R̷. fm do. Pe. ꝺ pa. in tractatu de q̄rta. canonica portiōe ecclie prochialis ꝙ sic si ē pubes. Si vo ē ipubes eliget dñs Ita nō. Jo. in. c. de vxore. eodē.

8 Utꝝ qs possit eligere sibi sepulturā i loco min⁹ religioso ꝙ sit loc⁹ vbi de iuř ꝺberet sepeliri. R̷. olim fuit diuersitas: hodie claꝝ ē ꝙ sic p. c. cū quis. eo. li. 6.

9 Utꝝ př possit eligere ꝓ filio ipubere: cū ipe ipubes eligere ñ possit. R̷. dñs. Pe. supradictus vbi. s̄. ꝙ sic ꝯsuetudine sic dispoñete. vt i. d. c. lꝫ: ⁊ idē credit Ge. in. d. c. lꝫ. ꝺ matre sicut de pře: qñ sic hēt ꝯsuetudo. Et h solū ꝓ filio legitimo naturali. ñ aūt ꝓ spurio vel naturali tm: q̄ appellatiōe filioꝝ nō veniūt naturales tm vl spurij. l. generaliter. C. de Insti. ⁊ substi. ⁊ i Cle. prima de bap. sed ꝓ adoptiuis vel arrogatis hñ pōt.

10 Utꝝ auus possit eligere ꝓ nepote ipubere. R̷. idē Petr⁹ vbi. s̄. ꝙ nō q̄ in materia odiosa appellatione filioꝝ ñ ꝯtinenř nepotes: aliter eni filij: aliter nepotes appellāṫur Sec⁹ appellatiōe liberoꝝ. vt i. l. qd si nepotes. ff. de testa. tute. multo minus fř aut ali⁹ collateralis.

11 Utꝝ př possit eligere ꝓ filio adulto seu pubeř. R̷. idē ibidē ꝙ nō q̄. d. c. lꝫ. solū ꝓ ipubere ꝯcedit electionē sepulture.

12 Utꝝ decapitand⁹ ⁊ huiusmōi possint eligere sepulturā. R̷. q. s̄. ibidē: ꝙ si snia ē data nec appellatiōe suspēsa ñ pōt: q̄ nullam vltimā volūtatē pōt dimittere. l. ei⁹. ff. de testa. q ēt ñ pōt ꝓ aia aliqd relinquere. vt nō Jo. an. in addit. ad Spec. in ti. de istru. ediciōe. pōt tñ oīa sacra petere. ⁊ recipē. Cle. prima. de pe. ⁊ re. Si vero snia ñ ē data vř ē appellatiōe suspēsa sic pōt eligere.

13 Ubi dꝫ qs sepeliri qñ ñ elegit sepulturaꝫ. R̷ dñs Pe. psar⁹ vbi. s̄. p multos casus q̄s ego reduco ad vndecim. vt totalis hēatur itelligentia circa hoc.

14 Prim⁹ ē de parrochianis q debēt sepeliri ñ i prochia sed i ecclia vbi sūt maiores sui. ita dicit glo. i. c. i. eo. li. 6. facit. c. primū ꝺ sepl. ⁊ ē casus in. c. is q. eo. ti. li. 6. ⁊ ibi h tꝫ archi. ⁊ Jo.

15 Sꝫ q̄ro q dicāř maiōes. R̷. Idē Pe. vbi s̄. ꝙ i isto casu itelligiř. př ⁊ auus. tex. ē i. c. ebrō. 13. q. 2. iuncto. c. i. de sepl: ⁊ iō lꝫ ꝓau⁹ ⁊ attau⁹ essēt alibi ñ tñ ibi sepeliet sꝫ vbi př ⁊ au⁹: sꝫ si př esset sepult⁹ i vno loco: ⁊ au⁹ ⁊ alij maiores i alio: ñ sepeliet. fili⁹ cū pře sꝫ cū auo ⁊ ceteris maiorib⁹. fm Jo. an. p. c. 2. in prin. ⁊. c. fřnitatē. de sepl. ⁊ p. c. cū qs de sepul. li. 6. lꝫ alij ꝯtriū teneāt pp tex. ꝯtos

i3.q.2.sed pmū vř verius.

16 Secund⁹ ē qñ ñ appet vbi sint sepulchra maiorū. qꝛ tūc sepelietur in ecclesia vbi audiuit diuīa ꝛ ꝑcepit ecclesiastica sacramenta.d.c.i.et ibi ꝑ Inno.et est casus i.d.c.i3 q et in.c.in nostra.eodem.

17 Tertius est qñ qs nō hꝫ sepulchra maiorū.et in vna ecclesia audiuit diuina et i alia ꝑcepit sacramēta.vel ē ꝓchian⁹ duarū ecclesiarū.et tūc si vtraqꝫ ecclesia hꝫ ius funerandi.tūc loc⁹ est ꝓuentiōi.de rescri.c. duobus.li.6.sed obuentōes quarte diuidentur c.cū qs.eo.li.6.Et si nō est ꝓuentio: sed cōtendunt: diocesanus cōcordabit ꝑtes.

18 Quart⁹ est qñ ecclesia est interdicta vel cimiteriū vbi de iur deberet sepeliri. ꝛ tūc si ē eccl'a sepl'chri maiorꝝ suorꝝ sepellietur i ꝑrochia.Si vero ē ꝓchia sepelietur in ecclesia cathedrali. ꝛ si oēs iste eēnt interdicte cū nullus ibi debeat sepeliri.c.vt priuilegia.de ꝓuile. ꝛ.c.si eccl'a.ð ꝓui.li.6. ꝛ.c. fi. de sepul.li.6. tunc sepelietur in mōasterio ꝓpigori ꝭm Archi.c.i.eo.li.6. ꝛ Jo. An. in nouella ibidē.vel vbi debebat soluere ðcimas ꝭm ꝓdictos.

19 Quit⁹ casus est ð ꝑegris ꝛ aduenis q sepelientur in ꝑrochia vbi moriuntur si ñ scitur.vbi sit sepulchra maiorꝝ suorꝝ.vel si scit ꝛ ñ pñt comode ðferri.Inno. ꝛ Ho.tenēt i.c.i.eo.ꝙ in eccl'ia cathedrali. Alij aūt ꝙ vtraqꝫ ecclesia hꝫ ius ꝛ loc⁹ ē ꝓuentiōi. Et istð veri⁹ credo.Idē dic de dānatis ad mōtē qñ sepeliri ꝑmittuntur qð ð ꝑegrinis.

20 Sext⁹ casus ē ð filio pubere. ꝛ debet sepeliri apð maiores.vt in ꝓmo casu.vel si ē ꝭꝫ secūdū vel tertiū casuꝫ.illud serua.

21 Septim⁹ casus de filijs illegitīs.si sūt naturales tñ sepeliuntur cū p̄re.nisi p̄r fuisset i dignitate.l.ex facto.§.si qs rogat⁹.ff. ad trebe. ꝛ qð nō.in.d.l.generaliter. Si aūt sunt spurij ñ sepeliēt cū p̄re.qꝛ nec filij noiandi st.aūt.ex ꝯplexu.C.ð ince. ꝛ ivti.nup. nec ēt si legitimentur a pricipe.nisi ad petitiōeꝫ p̄ris. ꝛ eo viuēte fecisset. facit qð nō.i aūt. q.mo.na.effi.sui.Sepeliētur ergo tales in sepulchro matris.ꝓbatur.ff. ad munici.l. i.nisi sit illustris feia. Si vero sint filij adoptiui vel arrogati. si viuente p̄re adoptante moriūtur.in ei⁹ sepulchro sepelientur. sec⁹ si mortuo.qꝛ tunc sepeliuntur cū p̄re naturali.ꝭꝫ ꝙ nō.plene i.c.vnico.ð cogna lega.

22 Octauus casus de vxore. ꝛ dic ꝙ si ē carnaliter cogita.l' ad domū viri ducta.tē sepelitur in sepulchro viri.qꝛ iā ꝯsecuta ē domicilium mariti ꝑ ꝯductōem.l.cū qdā puella.ff de iurisdi.om.iudi.l' qꝛ effecta vna caro cū viro.d.c.ebron.alias non.

23 Quid si sit cogita ꝛ tñ ꝑp adulteriū sepaata.R.ꝙ nō sepelietur cū viro qꝛ nō est amplius de domo viri.nisi sit recōciliata.

24 Sed qd si mortuo viro recessit ð domo mariti.R. ꝙ lꝫ fuerint opi. tñ mihi placet opi.archi. ꝛ Jo.in.c.i3 q.§.mulier.eo.li.6 ꝙ sepelietur in sepulchro viri.qꝛ lꝫ ad alið domiciliū se transferat.tñ retinet domiciliū mariti.vt.l.filij.§.vidua.ff.ad municipa. l' dic ꝙ loc⁹ erit ꝓuentiōi.Et qd de illa q̄ hūit plures viros.dic ꝙ vltimus ꝯsideratur qa vna caro est cū eo.

25 Sed pone ꝙ vir hēat in vna eccl'a sepulchra maiorū suorꝝ. ꝛ in alia elegit sepulturā. ꝛ sepult⁹ est ibi.vbi sepelietur vxor ei⁹. R.ꝙ in eccl'a vbi maritus actualr̄ est sepultus.d.c.ebron. Qð intellige qñ marit⁹ fuit ibi legitime sepult⁹. quia si fuisset excōicatus vel interdict⁹ ñ sepelietur ibi. Silr̄ intellige si comode pōt illuc deferri.alias ñ.ar. d.c.religiosi.

26 Nonus casus de nouicijs religiosis q̄ si ñ erant obligati religioni in genere debent sepeliri in eccl'a vbi de iure conuenit.non i mōasterio.vt dicit Archi.in.c.cū qs.eo.li. 6.secus si erat obligatus religioni in gener ꝛ idē dic de illis q nō sunt plene translati. vt qꝛ hñt sua in ꝓprio.

27 Decim⁹ casus ē ð ꝓlatis ecclaꝝ. Nam regulariter debent sepeliri in eccl'a vbi hñt ꝓlaturā. ꝛ si in duab⁹.locus est ꝓuentiōi.vel dic si moritur in vna eaꝝ ibi erit sepeliēdus ꝭm archi.in.d.c.cū qs. Alij aūt clerici debent sepeliri in ecclesia vbi sunt clerici seu beneficiati.

28 Undecim⁹ casus ē de illo q hꝫ domiciliū in ciuitate vel villa. ꝛ transfert se ad villā ruralē recreatōis cā.vl' vt rura colat. ꝛ ibi moritur.qꝛ ñ sepelitur in ecclesia rurali. sed in sepulchro maiorꝝ suorꝝ.ꝭꝫ ꝙ dixi i trib⁹ casibus ꝓmis.si comode ad eū pōt portari.ð c.religioso.vt nō.Archi. ꝛ Jo.in.d.c.i3 q.

29 Qui sunt q priuāt ecclesiastica sepultura R.ꝙ duodeci differentijs ꝑsonaꝝ interdicitur ecclesiastica sepultura. Primo excōicatis.Cle.i.de sepul. ꝛ ð pena ꝯtrafaciētiū. hēs.s̄. Excōicatio.7.casu.35. ꝛ hoc verū. nisi absoluantur. Secundo manifestis vsurarijs.d.Cle.i. ꝛ.c.q̄ꝫq̄ꝫ.ð vsu.li.6. hēs.s̄.d. casu.35.hoc verū.nisi peniteant ꝛ faciant cautiōeꝫ.Tertio q in torneamentis moriūt c.i.de torneamētis.Quarto raptorib⁹ q ꝑtinaciter cū possint in vita ñ satisfaciūt ꝛ in

vt.s. Bellū.in pn. Tertio ex delicto.vt cuȝ liberꝰ rōe ingratitudis reducitur i ſuitutē.l.ſi manumiſſus.C.de liber.ꝛ eo.libe.l'cū alio mō a lege ꝑ pcm̄ iponitur.vt a raptore puelle.36.q.1.de raptoribꝰ.l'in deferentibꝰ ꝓhibita ſaracenis q efficiuntur ſui capientiū vt pȝ ꝑ extrauagantes multoꝝ pōtificū. Quarto ex ꝓpa voluntate.ſicut cū maior.20.ānis cū intentōe pticipandi de ptio.qd qdē i veritate pticipat ſciens ſe eē liberꝝ ꝯſēut alicui venditori q ſilr ſcit eū liberū eē.vt ipm vendat. Nā iſtis ꝯcurrētibꝰ efficitur ſuꝰ.vt nō.in.l.i.ff.q ad liber.ꝓcla.n̄ lȝ.l.liberis.ff.de libe.cā. Si aliqd pdictoꝝ deficiat n̄ valȝ.ꝛ ſi nihil deficiat de pdictis.n̄ tn̄r dn̄s q eum emit recipe pciū ſi n̄ vult.ꝛ ſi manumittatur erit libertꝰ nō igenuꝰ.l.lib hō.ff.de ſta.ho.ꝛ de pdictis hēs Inſti.de iur̄ ꝑſonaꝝ. Fallit h̄ in filio.quē pr̄ neceſſitate famis vrgēte pōt vēdē.nō tn̄ mr̄.ꝛ talis filiꝰ venditꝰ igenuitatē recipit qn̄cunqȝ pciū eptori reſtituet ipe.l'aliꝰ qcunqȝ ꝓ eo.vt in.l.i.ꝛ.2.i tex.ꝛ in glo.C.de plibꝰ q ſi.diſtra. Addo.5.mōȝ ex quo qs efficitur ſuuſ.de quo hēs.s.Colonus.ſ.d illꝭ q figūt ſe iualidos vt mēdicēt.

2 Quō ſui efficiūtur liberi. R̄.ꝙ multis modis.ſ.ꝯuincēdo in iuditō reū necis dn̄i ſui. Itē accuſando falſariū monete. Itē raptorē virgis diſſimulatōe pteritū. Itē deſertorē militie.de qbꝰ hēs i.l.i.C.ꝓ.q.ca.ſui ꝓ pmio liber.ac. Et fortiꝰ i ꝯſcia crdo ꝙ poſſit fugerē ancilla.qn̄ dn̄s cogit eā ad peccatū fornicatōis.ꝛ ſic ſtaī vt libera. Facit auctoritas Pauli.i.ad cor.6. Fugite fōnicatōnē. Facit rſa qd nō ē.de re.iur̄.ꝛ ꝓuilegiuȝ meretur amittere q ꝯceſſa abutitur potātē.de iure ēt pōt iplorare officiū epi vt ꝯpellat dn̄m eā manumitterē.ꝛ pōt ꝯpelli.l.ſi lenones.C.d epi.audi. Multi ſūt aliȷ caſus qs omitto.qꝛ nō ſūt i vſu.efficiuntur ēt ex manumiſſiōe.de q̊ vide.s. Manumiſſio. Itē ex expoſitōe ſui languidi.l'denegatōne alimētoꝝ facta a dn̄o.vid.s.Expoſitꝰ. Itē ex eptōe facta a iudeo de ſuo xp̄ano.vide.s. Iudeus.

3 Utꝝ ſuus poſſit ordiari. R̄.ꝙ n̄.niſi plene libertati ſit reſtitutꝰ.d quo hēs plene.54.di.ꝑ totum.

4 Quid ſi ſuꝰ ordinetur. R̄.ꝙ ſi ordinatur dn̄o ſciēte ꝛ n̄ ꝯdicēte.eo ipo efficitur ingenuus ꝛ liber ad quoſcūqȝ ordines ſit ꝓmotus.54.di.c.ſi ſuꝰ ſciēte. Si vero dn̄o ignorante ꝛ pn̄tatore ꝛ ordiatore ſic ſi fuit promotꝰ ad minores redigitur in priſtinā ſeruitutē.54.di.nulli. Si vero fuit ꝓmotꝰ ad ſacros ordines.ſ.ſubdiaconatū ꝛ diaconatū dabit vicariū l'pciū ꝛ rēanebit liber.54.di.ex antiqs.qd ſi nō hȝ.l'nō pōt.dȝ depōi ꝛ reſtitui dn̄o.vide glo.in.c.2.de ſer.nō or. Si vero ad ſacerdotiū ſic ſeruiet i biſ q̄ ordinē ſuū decent.alr nō.ꝛ h̄ veꝝ ſi dn̄s repetet eū.i.annū a die ſcie ſm Ho. Quis aliȷ dicant a die ordinatōis.qꝛ pꝰ annū n̄ pōt repetere.54.di.ſi ſeruus. Idē tȝ Ray.de origiariȷs aſcriptitiȷs ꝛ colonis ꝓprie dictis ꝙ n̄ pn̄t ꝓmoueri.ꝛ ꝓmoti reſtituūtur.vt.s.de ſeruis.

5 Utꝝ talis ꝯpoſitꝰ gaudeat priuilegio clicali. R̄.ꝙ n̄.niſi tn̄ ꝙ ꝯbeāri n̄ pōt.vt nō gl.i.c.2.54.di.al's ꝯberās ipȝ eēt excōicatus.ſm Inno.

6 Sȝ nūqd tn̄r ꝯtinere talis. R̄.ꝙ ſic.vt nō Io.54.di.c.nulli.

7 Utꝝ ſeruꝰ poſſit ꝯhere mr̄imoniū aliꝰ a pdictȷ ordiatis.vide.s.Mr̄imoniū.3.ipedimēto.4.§.4.

8 Utꝝ tpr ꝑſecutōis liceat xp̄ianis ſe ſbicē ſuituti iſideliū cū pacto ꝙ ritꝰ xp̄iāoꝝ n̄ dimittēt. R̄.Inno.d renū.c.niſi cū pdē ꝙ ſic.

9 Qui ſine cā ſeruū occiderit nō minuſ punietur q̄ȝ q alienū ſeruū occiderit.l.i.in fi.ff de hiȷs q ſunt ſui vel alie.iuris.

Sigillum

qs pōt hr̄e. R̄ vt nō.in.c.dilecta.d exceſ.pla.ꝛ dic vt.s.d iſigniȷs aſſumēdis.ꝛ ſm eā diſtictōem.s.Inſignia.

Simonia primo

qd eſt. R̄.ꝙ eſt ſpūaliū.vel ſpūalibus ānexoꝝ.aut a ſpūalibus dependentiū l'ꝯſequētiū.vel ad ſpūalia an̄cedenter ordinatiuū pcedēte pacto.ꝓmiſſiōis.omiſſiōis ꝯditōis.mōi.ſeruiciȷ.pciū.vel cuiuſ vis tpalitatiſ receptō ſiue dōatō. Hāc dſcriptōeȝ elicō ex dictȷ doctoꝝ q̄ clariꝰ.j.patebit.

1 Quero qd i pdicta dſcriptōe intelligatur noie ſpūaliū. R̄.vt colligo ex Pa.in.c.ꝯſulere.d ſimo.ꝛ aliȷs doc.maxie Ricar.in.4.di.25.articulo.3.q.2.ꝛ Aſtē.li.6.ti.55. Spūale dr̄ dupl'r in ꝓpoſito. Prio ꝑ ꝯpatōneȝ ad ſpūȝ ſāctū Scdo ꝑ ꝯpatōeȝ ad ſpūȝ humanū. Spirituale pmo mō dictuȝ tripl'r accipitur.ſ. Prio ꝑ eſſentiā.vt gr̄a ꝛ ꝟtutes gratuite.et iſtud ſpāle.nec de iur̄.nec d ſcō pōt vendi.qꝛ nō cadit in ꝯuentōneȝ.et de hiȷs hēs.i.q.i.c.i.et ibi glo. Secundo accipitur ꝑ cauſalitatē et diſpōneȝ.vt ſunt ſacr̄a q̄ ſunt quodāmō cā gr̄e et virtutuȝ.qꝛ ꝑ ea ꝯſeqmur gr̄aȝ et virtutes.et iſta cuȝ ſint corporalia cadunt in pactuȝ.ſȝ n̄ ſine ſimonia

vt i.c.nō satis.τ.c.cū in eccłie.eo.Tertō accipitur spūale pmo mō dictū p effectuȝ. vt sṫ ea q̄ ꝯueniunt alicui ex aliq̄ dono l' offō spūali.vt ꝓpħare.miracula facere. diuinū offm̄ celebrare.τ talia spūalia nō pn̄t vēdi redimi.l' resignari ꝓ pecunia.c. q̄rellā.eo. i.q.i.null⁹ eps.el.2.nisi ꝫ ꝙ.ꝭ.dicā.Spūale vero ꝭo mō dictū p ꝯpatōeȝ ad spūȝ humanū dr̄ dupłr.Prio p eēntiā vt sunt scieoēs q̄ p inuestigatōem huānaȝ τ doctrinā acqrunt.τ ħ nec de iure nec de facto vēdi pn̄t.vt pȝ ꝓū.17.qd ingt ꝓdest stulto hēre diuitias.cū n̄ possit emer sapiam.Secūdo dr̄ spūale p cām.vt doctria pdictaꝝ sciarū q̄ de iure τ facto vendi pōt aln̄.aln̄ vero n̄ sine siōnia.vt patebit.ꝭ.

2 Quid dr̄ ānexū spūali pmo mō dictū.s.p ꝯpatōem ad spūm sanctū.R℞.ꝙ oē illō in q̄ spūale mistraṫ.vt vasa sacra.eccła cimiteriuȝ.τ relige scōꝝ.vestis sacerdotalis vt sacra est τ huiusmodi.

3 Quid dr̄ dependere l' ꝯseq a spūali pmo mō.R℞.ꝙ oē illud qō ex spūali dependet siue ꝯsegtur.vt hēre ecclam l' dignitatē eccłasticā caoniā l' pbēdā.siue aliō bn̄ficiū eccłasticū.l' ius pcipiēdi decias.pmitias.vl' oblatōes.τ qcqd ꝯpetit clericis rōne ordis.vt pulsare cāpanas.claudeṙ hostia eccłe τ similia.qꝛ ħ oia ordi clēicali sṫ annexa qꝛ solis clericis ꝯueniunt.τ istud annexū vel ꝺpendens nō pōt vendi.c.ad aures.c.ad.nostrā eo.ti.alr̄ cōmittitur siōnia.τ ppea ꝓcuratores reꝝ ecclesiasticarum.vt pposit⁹.yconom⁹.τ vicedo⁹ q est.q pest reb⁹ epi.τ silr̄ defensores.vt aduocatus vniuersitatis.ecclesie sindic⁹.s.q pest causis eccłe.τ castaldus.siue maior dn̄s.q.s.hȝ curā reꝝ exteriorꝝ epi τ iudex epi.τ similr̄ subiecti regule.vt archidiaconus.archipsbr̄.canonic⁹ monach⁹.τ qlȝ ecclesiastico mancipatus offō.tales si p pecunā ordināṫ.siōniaci iudicāṫ.ꝭm Ugo.τ Archi.i.q.3.saluatō.Sȝ Ray.litat veꝝ.qn̄ talis admistratio hȝ ānexum aliqd spūalitatis.

4 Quid dr̄ ad spūale pmo mō acceptū an̄cedenṫ ordinari.R℞.ꝙ ius patronat⁹ qō est potās pn̄tandi ad offm̄ ecclesiasticū qō qdē silr̄ vendi nō pōt sine siōnia.vt i.c.i.ꝺ iure patro.sȝ transit cū vniuersitate tp̄ali.vt in.c.ex lr̄is.de iure patro.

5 Quid dr̄ ānexū spūali ꝭo mō acceptū.s.p ꝯpatōem ad spūm huānū l' depēdēs.R℞.ꝙ sṫ scole.libri τ h⁹mōi.τ talia vēdi pn̄t ꝺ iure.nisi eccła locū scolaꝝ assignasset doctori

6 Utꝝ sola voluntas vendendi vel emendi spūalia faciat aliquē siōniacū.R℞.Tācre.τ Ber.c.vlti.eo.ti.inṫ ꝙ n̄.τ ꝓ eis fac.c.tua nos i fi.τ.d.c.fi.eo.ti.τ.c.vt nrȝ vt eccłastica bn̄ficia.sȝ ego distinguo cū Ho.ꝙ q̄ ad deū τ pcm̄ mortale sola volūtate cōmittitur.vn̄ ꝯ qs dicit missā.audit ꝯfessiōes.exhibet sacra τ h⁹mōi pncipalr̄ hac intētiōe.vt pp id recipiat pecuniā vl' aliud tp̄ale peccat mortalr̄ τ siōniac⁹ ē quo ad deū.silr̄ q hac itētōe dat.Sec⁹ si daret ꝓ sustētatiōe mistri pncipalr̄.vel ob reuerētiam sacri.vl' ad ꝭuādū laudabilē ꝯsuetudineȝ.qꝛ sic lȝ.i.q.2.sicut epm̄.facit.c.q̄ p pecuniā.i.q.i.sed quo ad ecclaȝ nō.vt in.c.tua nos.eo.τ iō sola pn̄ia sn̄ alia restitutōe ꝺlet.vt i.c.fi.eo.Qō qdeȝ litat Ho.ibidē veꝝ i casu quo siōnia ē solū de iure positiuo.ymo tȝ ꝙ nec ēt peccat.sȝ vbi siōnia ē de iure dino sic tȝ.ꝙ tal' ita dȝ induci ad restituen̄ qcqd accepit.sic τ vꝭari⁹ mētal'.τ placet Pa.in.d.c.fi.Sȝ ħ n̄ teneo quo ad pcm̄.qꝛ sine dubio peccat mortalr̄ si hȝ volūtatē deliberatā ad dan̄ spūalia ꝓ tp̄alib⁹.Est bn̄ veꝝ ꝙ nisi seq̄tur effect⁹.s.datō spūal' ꝓ tp̄ali.nūq̄ erit siōniac⁹.vt nō in.c.nēo.eo.Quo aūt ad restitutōeȝ dic vt ꝭ.Siōnia.7.in pn.Quo ad alias pēas ipositas a iur ꝯ siōniacos firmiṫ tene ꝙ reqriṫ pactio.Jō i diffinitōe dixi pcedente pacto.

7 Sȝ qd si neqȝ mistrans spūale.neqȝ accipiēs aliqd dat l' accipit.l' paciscit de dādo.l' accipiēdo sed ipis ignorātib⁹ amic⁹ accipiētis spūale dat aliqd cū pacto ꝯsiliario ministrāṫ.vt ad mistran̄ iducaṫ.R℞.ꝙ lȝ dans spūale τ ṙcipiēs nō sint siōaniaci ex quo n̄ sciūt aliqd.tn̄ tā aic⁹ pdict⁹ q̄ ꝯsiliari⁹ siōniaci sūt.i.q.i.statuim⁹.τ.c.si q a simoniacis.

Simonia ij.

In qb⁹ casib⁹ pactō pmissiōis.ōissiōis.ꝯditōis mōi.ꝭuitij.pcū.τ h⁹mōi tp̄aliū ꝓ re spūali vel ānexo.seu depēdēti a spūali nō iducit simoniā.R℞.ꝙ.17.casibus.

1 Prio qn̄ possio datur cū pacto vt in ea ꝯstruatur eccła.vt in.c.oli cāȝ.ꝺ resti.spo.Un̄ ēt pōt dari lr̄ia ꝯstruēdi ipam̄ ecclaȝ sb certo pacto.vt i.c.q̄to.de censi.τ in.c.ex insinuatiōe.eodē.qꝛ talia pacta reputātur spūalia.sicut τ in.c.significatū.de pbē.vbi datur pbēda cū pacto ꝙ quottidie celebret in tali eccła.τ ꝙ nō possit eā dimittere.τ licet.qꝛ i traditōe rei sue qlȝ pōt ꝙ sibi placuerit apponere pactū.c.veꝝ.de cōdi.appo.

2 Utꝝ laic⁹ dādo rē tp̄alē eccłe possit apponē ꝯditōeȝ spūalē.puta ꝙ fiat ānuꝭsariū.l' dicāṫ tot misse.vide.ꝭ.Siōnia.3.§.ii.

3 Utrum offerens bona sua eccl'e vt efficiatur canonicus. ⁊ ex illis bonis postmodum instituatur sibi pbenda sit simoniacus. R. q sic. tex. est i. c. sua nos. eo. secus si pure ⁊ liberalr donasset. ⁊ post similiter peteret admitti in canonicu ⁊ retinere pdicta in prebenda. ⁊ clerici pure cosentirent. qr tunc liceret.

4 Quid de eo q astituit de bonis suis pbedam i aliq eccl'a sibi retinendo potestatem conferendi eam alicui alteri. R. q pot sine simonia retine sibi ius patronatus. l' in ppetuu. l' ad ips. sed no valet. nisi fiat d asensu epi ⁊ frm ei9 si q sunt ibi in constitutione eius.

5 Pone q statuto cauetur q nouiter recep tus in canonicu l' monacu teneatur soluere certu qd. Queritur vtru sit simonia p9 receptoem illud soluere. R. Pa. i. c. dilect9. el. 2. eo. q sic. ex quo pcessit taxatio. qr talis solutio vr facta vtute illi9 taxatois ⁊ no libe. facit tex. pfati. c. dilect9. ⁊. c. ex multis. 1. q. 3 ⁊. c. veniens. eo. ti. Qd itant veru aliq. qn tale solutu cedit in vtilitate pbata. aut canonicoru. secus si solueret p fabrica eccl'e. vl' alijs ad diuinu cultu ptinentib9 fm Ho. ar. de csti. c. cu oes. ⁊. c. ex pte. Na laudabilis csuetudo dz seruari. c. ad aplica. eo. ⁊. c. si gnificatu. de pben. no in dz retineri pbeda loco pignois. ar. d. c. significatu. l' et pot re tineri. si csuetudo sit q no assignetur pbeda qusqz tale qd soluerit. In h. n. cau sit pmutatio spualis ad spuale. qd lz d re. pmu. c. ad qones. Pa. tn in. c. Jacob9. eo. tz. q si statutu iponit tale on9 recipiendo vel recepto de nouo vt teneatur solue certu quid et eccl'e vel ad cultu dei q no valet. sine simonia. ⁊ facit. d. c. ex multis cu alijs. Si vo statutu iponit on9 pbende. sic valet in fauore cultus diuini. ar. c. significatu. de pbe. ⁊. c. vnico. vt eccl'a benefi. ⁊ ar. in. c. si pp tua d bita. de rescrip. li. 6. ⁊ hec magis placet. sz nec pmam opi. condeno.

6 Secundus est cu aliquid p opib9 spualibus alicui psbitero datur. qui ad ea alias no tet. 12. q. 2. caritate. Aduerte tn q in hoc fuerunt opi. vt refert Pa. in. c. significatu. de prebe. magis ista opi. placet Pa. ⁊ glo. in. d. c. significatu. ⁊ Ricar. in. 4. di. 25. articulo 3. q. 1. ⁊ Ho. ⁊ Gof. ⁊ Inno. in. c. qm ne pla. vi. su. q tenetqz licite pot aliquid recipe sacerdos p missis celebrandis ⁊ alijs spualibus admistrandis. dumo no intedat vendere spuale seu recipe pecunia p spualibus. sed potius p suo ⁊ recopensatoe laborz dano que sustinet trahedo ibi moram ⁊ sua sustetatoe. Et q ad ea exhibeda no sit ex offo obligatus. qr si intenderet recipe p spuali eet simonia. c. iudices. 1. q. 1. Similiter eet simonia. si sacerdos prochialis a suis subditis hoc exigeret. qr ad hoc tenet q nec et p sūptu aliqd pot accipe ab eis sine simonia p quocunqz spuali. c. vendentes. 1. q 3. ab alijs aut bene pot. Uerum est q Gof. ⁊ Ray. dicunt q si talis sacerdos q et n ob ligatur ex offo hz sūptus necessarios aliunde q dz gratis cantare. q si facit p pecunia aut erit simonia aut auaricia. sed cu simonia no possit ee cu non intendat vendere spuale ⁊ nemo teneatur suis stipendijs militar. c. cu sit. eo. ergo. ibi vr turpe lucru. vt pz in. d. c. iudices. ⁊ ar. 12. q. 1. Illi q. vel ad min9 het spem mali. Tu vero tene q tria concurrere debent vt liceat. Primu q non capiat nisi p sūptu vel labore. Secundum q non sit ex offo obligatus mistrare. Tertium q non heat aliunde sumptus necessarios.

7 Sed si sacerdos prochialis non hz sūpt9 necessarios. nuqd pot sine simonia exigere aliqd p spualibus. R. fm Pa. in. c. dilectus. el pmo. eo. q si pot aliunde sibi honeste victu querer. puta scribendo ⁊ huius modi. sic no pot exigere. sed laborare dz manibus. 91. di. c. clericus. Si vero no pot tunc eps dz sibi puidere. vel popul9 pot copelli ad pstandum sibi necessaria p victu. ⁊ facit glo. bona. in. c. ois xpianus. de cse. di. 1. q dicit q pot subtrahe sacra populo nisi oblatonem faciat. ⁊ fm hanc di. intellige glo. ⁊ tex. in. c. pcipimus. 21. q. 2. ⁊ fm pdicta limita. qr vnum sine reliquo non p cedit. 1. q. 3. si qs obiecerit.

8 Tertius est qn datur aliqd p vita eterna. vel remissione suorum peccatorum fm illd daniel. 4. peccata tua elis redime. de testa. c. si. 13. q 2. aie 82. di. psbiter. i glo. Ro. qr pdicta pponutur nobis venalia. a deo p monera dilectois ⁊ opibus caritatis. qr etia n e pcium vite eterne. nisi in qtum ipatur a caritate. non sic alia spualia que conferuntur p ministros ecclesie.

9 Utrum faciens votum deo vt obtineat quid temporale sit simoniacus. vide. j. Uotum pmo. §. 9.

10 Quartus est qn datur aliqd p redimenda vexatoe q sibi fit in re spuali. c. dilectus el pmo. eo. Quod limito verum. qn certus est de iniustitia que sibi fit. secus esset in dubio. qr non liceret. Unde si eps me iniuste excoicet possum sibi dare pecuniam. vt sntam reuocet ⁊ me absoluat. fm glo. in. c. ad aures. eo. Inno. ibide tz ptrarium. s. q

non posset sine simonia. Sz Jo. An. ibidē. ⁊ sequitur Pa. dicit ꝙ si tali iminet aliqḋ graue p̄iudicium ex dilatata absolutōe. puta. qꝛ debebā eligere vel eligi. vel curris sibi p̄scriptio ⁊ hꝰmodi. sic vera est opinio glo. qꝛ tunc redimit vexatōem suaz. d. c. dilectus. Si nō subest sibi aliquod p̄iudiciuz ex dilatione absolutionis. tunc est vera opinio Inno. ⁊ iō hēat recursū ad supiorem ar. c. nullus. de iure patro. Idem dic de suspensione vel interdicto.

11 Utrum possit aliqd dari ꝯdicenti mihi ḋ iure vel de facto. ne sequar aliquod sp̄uale ℞. Pa. in. c. Matheus. eo. ꝙ non lz ꝓ iure querendo sine simonia. ar. c. significasti. de ele. Nec ēt ꝓ possessione hn̄da post ius quesitum ſm Inno. in. c. ad aures. ḋ simo. ⁊ glo. 16. q. 7. decimas. sz ꝓ iure quesito. sic vt in. d. c. dilectus. Ubi Pa. ēt addit limitā do p̄dicta. ꝙ si pp potentiam aduersarij n̄ posset apud supiorem de facili conseq possessionē. tunc vt euitet magnū incomodum posset aliqd dare sine simonia. sicut dictū ē de absolutione ab excōicatione. Si vero i iuste possidet non pōt aliquid dare sine simonia vt non vexetur. Similiter ne ep̄us eum iniuste deponat: vel ne accusetur iuste vł illi qui p̄tendit ius in beneficio. qꝛ tunc non eēt redimere vexatiōem. vt nō. in. c. nemo. eo. ti. Hic aduerte. ꝙ reddens spirituale quod vsurpat solū ex pecunia. lz dans possit sine simonia redimere. tn̄ ille a quo redimitur est simoniacus ſm Hosti.

12 Utrum possit sine simonia aliquid dari p̄sbitero ꝓ baptismo qui non vult aliter baptizare. ℞. Pa. in. c. cum in ecclesie. eo. ti. ꝙ in adulto non. qꝛ pp ꝯtritionem pōt saluari. ar. c. debitum. ⁊ qḋ ibi notatur. ḋ bapt̄o ⁊ in. c. 2. de p̄sbi. non bap. Sed ꝓ infante sunt opiniones. Aliqui. vt Tho. 2. 2. ⁊ Pe. de tarē. ⁊ Pe. de palu. in. 4. ⁊ glo. i. c. baptizandis. i. q. i. dicunt ꝙ non lz. qꝛ non sunt faciēda mala vt veniant bōa. i 4. di. c. qḋ ait loth. ⁊ ibi glo. ⁊. 46. di. sicut. Sz Pa. vbi s. ⁊ Ricar. ⁊ Lādul. in. 4. di. 25. reputant verum in adulto. qꝛ bona voluntas ei sufficit in tali casu. Sed qn̄ quis hz puerum ⁊ non reperitur alius qui possit baptizare vł sciat. vt puta qꝛ est mutus vel non hz manꝰ ille qui querit ꝙ baptizetur. nec alium hz. ꝙ tunc licite dat. qꝛ non emit sp̄uale. nec h̄ dz intendere sed remouere vexatōe; ⁊ impedimentum. ⁊ dz intendere emere tp̄ale s. aquam solum. ⁊ hoc tene.

13 Utrum licite detur pecunia pagano vt se baptizari pmittat. ℞. in glo. i. q. 2. in. c. q̄ pio recitantur opi. sed tene o pi. Pa. in. c. cum in ecclesie. eo. q dicit ꝙ si pp paupertatē timeret venire ad fidē. tūc lz ei aliqd daꝛ vt veniat. Si vero non hz voluntatem veniendi. nisi pp cupiditatem. tunc non lz. qꝛ baptismus ei parum ꝓdesset. 15. q. i. non ē ymo peccatqꝫ abutitur bono. ⁊ similiť dātes. ar. 23. q. 5. ad fidem. nisi ꝓbabiliter p̄sumeret ꝙ postea mutabit voluntatem.

14 Quid si ecclesia mea vel p̄benda me remoto alteri est assignata. ℞. ꝙ si ꝓ precio eam recupero vel redimo. simonia est. siue iuste. siue iniuste sim āmotus. Secus ante p̄uationem si iuste tenebam. qꝛ sic est redimere vexationem meam. concordat Inno. in c. ad aures. eo. ⁊ Pa. in. c. Matheus. eo. ti. Intellige qn̄ remotus est a p̄lato supiori qꝛ secus si expelleret ab aliquo tirāno. naz tunc ēt post remotōem posset dare.

15 Utrū sit sīonia si pecūia datur ep̄o vt n̄ cōferat sīoniace. ℞. Pa. in. d. c. cū in ecclesie ꝙ sic ex pte recipientis. sed n̄ ex pte dantis.

16 Utrū capitulū dans aliqd alicui q electionē ipedit de quo ꝯstat. ꝙ in electiōe nullus ius habet vt desistat sit sīoniacum. ℞. ꝙ nō si ipediret. ne sipsi electō fieret. sz si ipediret ne iste uel ille el geretur. sic n̄ posset. sic nec ille cuius electōem impediret. ſm Rodo.

17 Quintꝰ casus est qn̄ ꝓcuratio daꝛ ep̄o ꝓ visitatōe vel ꝯsecratōne eccl̄ie. ḋ cēsi. c. cū apostolꝰ. ⁊ ḋ simo. c. cū sit rōana. ḋ p̄scrip. c cū ex officij. ⁊. io. q. 3. statū. ⁊ lz doc. diuersimode velint assignare rōem. tn̄ tn̄ dic. ꝙ h̄ sit legis auctoritate. ⁊ iō nō peccaꝛ. 23. q. 4. qui peccat. Aduerte tn̄ ꝙ tūc licite pōt dari. quando est ꝓcuratio moderata. de qua vide. ī. Uisitatio. §. 3. alter non liceret.

18 Sextꝰ casus ē qn̄ exigiť i pactū exp̄sse. qḋ a iuř pmittitur. vt dictū ē i p̄cedēti. §. l'qḋ ierat. vt i. c. oli. el. i. ḋe resti. spo. ⁊ ibi Pa. Jō vt dic idē Pa. i. c. i. ḋ eo q mit. i pos. qꝛ lz sp̄ualia n̄ accipiant extiatōem. tn̄ iteresse ex eis ꝓuenies bn̄ pōt eē extiabile ⁊ sup eo tā q̄ sup tp̄ali ꝓcedi pōt. vt dic glo. i. c. corā. de offi. dele.

19 Utrū vicariꝰ recipiēdo salariū sit sīoniacꝰ ℞. Pa. i. c. i. ne p̄. vt su. ꝙ nō. qꝛ locat opas suas. sic nec assessor. vt i. c. statutū. ḋ p̄scrip. li. 6. nec aduocatꝰ. 14. q. 5. nō sane.

20 Septimꝰ casus ē qn̄ qḋ exigitur p mōm īsinuatōis exigiť. vt si dicatur volēti itrare religionē ꝙ aliqd secū portet vn̄ possit viuere. Nō vex credo ſz Pa. i. c. n̄ satis. eo. dūmō n̄ ḋducař i pactū. ⁊ ita ꝯcōda Inno. in. c. tua eo. ti. q̄ vꝫ tenere ꝙ n̄ lz dicē. si vis

viuere mecũ porta tecũ. ꝛ glo.i.d.c. ñ satis q̃ dicit ꝙ lꝫ sic dicer̄.de quo tñ dic.vt.j.Simonia.4.

21 Octauus casus ē qñ subest ꝯsuetudo vt aliqd ꝓ spūalibꝰ exigatur.d̕ quo tñ dic. vt s̄.Cōsuetudo.§.12.Aduerte ēt ꝙ illd̕ hꝫ locū vbi a laicis debetur aliqd clicis. Sꝫ vbi cōsuetudo ē vt a clicis aliqd exigatur. tūc dic fm Pa.i.c.Jacobꝰ.eo.ꝙ ad puatū comodū clicoꝝ ñ valet.sꝫ bñ i fauorē diuini cultꝰ si ñ pcessit itellige exactō añ sacroꝝ exhitōnē. ꝛ ppea dicit Jnno. ꝛ Jo.de ligna.i.d.c ad aplicā.ꝙ ꝯsuetudo q̃ datur aliqd añ receptōem sacroꝝ ē corruptella.nec valet q̄tūcūqꝫ lōga.et qñ ñ pcessit exactō. qr valeat i laicis ꝛ ñ clicis. Rō diuersitatis ē.qꝛ laici videtur se obligasse sub noie cuiusdā oblatōis.facit qd̕ nō.i.c.nouū genus.de deci.

22 Nonus casus est qñ qs cā pmutatōis aliq̃d dat i recōpēsatōēꝫ maiōis bñficij.d̕ quo dic vt.s̄.Permutatō.§.6. Et aduerte ꝙ tractatꝰ pmutatōis iter ptes sup bñficijs ñ iducī siōniā.vt.s̄.Permutatō.§.4. ymo vt dicit Car.i Cle.vnica.d̕ re.pmu. i renūtiatōe ex pmi pōt.ꝙ cā pmutatōis renūtiat sine siōnia.qꝛ a iure pmittitur.de ele.significasti. d̕ re.pmu.c.vniuersorum. ꝛ.c. vnico de re.permu.li.6. ꝛ.d.Cle.vnica.

23 Decimꝰ casꝰ ē qñ vasa sacra vēdūtur.q̃ lꝫ sit ānexa spūali.tñ vēdi pñt siñ siōnia.ñ hito respectu ad formā ꝯsecratōis fm Ricā. i quol.2.q.22.ita tñ ꝙ alteri eccl'e i eadē forma vendātur. Sed psone seculari nō lꝫ vēdere.nisi redacta i pstinā massā. Et idē dico de vestibꝰ sacris ꝙ alteri eccl'e vēdi pñt

24 Sed nūqd lꝫ aliqd exiger̄ ꝓ crismate hito respectu ad liquorē.R. Pa.in.c.ea q̃ de auaricie.eo.ti.ꝙ ñ sine siōnia. qꝛ crisma in q̄tū sacr̄m est.nō solū ē spūale.sꝫ ēt in q̄tū liq̄r est qd spūale.i.q.i.placuit.el pmo.similiter nec panis bñdictus l'cādele benedicte

25 Undecimus casus ē qñ venditur dependens siue ꝯsequens ad id qd̕ depēdet a spūali fꝫ Ricar.vbi.s̄.sicut ē pceptio deciarū ꝛ fructus bñficiorū.panis oblatꝰ l'cera.granū.ꝛ hꝰmōi q̃ offeruntur i eccl'a. Nā iꝰ pcipiēdi spūale ē ꝛ vēdi nō pōt.sed bñ fructꝰ. Et iō dicit Pa.i.c.i.ne p.vi.su. ꝙ platꝰ bñ pōt vēdere obuētōes iurisditōis tāq̄ fructus fꝫ glo.ibidē.sed tñ fm Jnno.nō debēt vēdi exercēti illā iurisditiōem. ꝛ bñ; qꝛ pp cōnexitatē videt̄ vendere ipāꝫ iurisditiōēꝫ i.q.3.c.si qs obiecerit: Silr̄ alij fructꝰ eccl'e fm Ho.vēdi pñt cū sint corpōales.itellige verū a beneficiato q̄diu ipe viuit.nō a plato q habet ius ꝯferendi. ar.c. vnici.§.fi. vt eccle.beñ. ꝛ silr̄ dicit idē Pa.i.c.fi.ne p.vi.su.ꝙ pñt locari laico obuentōes eccl'e. dūmō ponat clicū loco sui ꝓ recolligendis.ne psūptuose ad altare accedat vbi fiūt oblationes.ar.c.i.ꝛ.2.ne cleri.vel mo.

26 Utrū dans pecuniā ꝓ admistratiōe rerū eccl'asticarū cōittat siōniaꝫ.R. Pa.in.c.cōsulere.eo.ꝙ sic. ꝛ ibi tex. Hoc lito fm glo. i.c.Saluator.i.q.3.qñ tal'admistratio hꝫ aliqd̕ spūale annexū.alias nō.qꝛ tpralē iurisditōem posset dare sub pensiōe annua. Et idē dic.s.siōniacū si dat ꝓ admistratōe pauꝑum ꝛ hospitaliū.i.q.7.si qs oēm i glo.ꝛ i aūt.de sancti. epis.§.sed neq̄ scd̕m Pe.de pusio.tractatu.de canonica portōe epi. c.4.siue hospitalia sint auctoritate epi constructa. siue nō. secus si dat vt recipiat ad seruieñ solū sine aliquo iure cōsequendo. Et sic intellige.c.vnicū.vt eccl'a.bene. ꝙ ecclesia.i.platura sub annuo censu cōcedi nō pōt.de simo.c.nō sat.i.21.q.2.pcipimus.Uñ emēs ppositurā.yconoicatū. vicedñum aduocatōem.castaldatū ꝛ hꝰmōi siōniacus est.i.q.i.si qs eps.scd̕m tñ litatōem pdictam

27 Utrū dans aliqd vt seruiat tāq̄ vicarius in eccl'a sit siōniacus.R. Pa.i.c. ad nr̄am. eo.ꝙ sic.vid̕ bonū tex.cū glo.i.c.lꝫ.d̕ peis

28 Utrū vendens villam ꝛ ius patronatus qd̕ habet in ea sit siōniacus.R. Pa.in.c.q̃rellani.d̕ simo.ꝙ sic.qꝛ copulatiua facit venire copulatū pncipalr̄. ꝛ nō accessōie. Secus si dicatur.vendo villam cum iur̄ patronatus. ꝛ sic intellige Jo.An.in.c.i.de iure patro.li.6.Ego vero quo ad consciam recurrerem ad intentionem si habuit.s.aium vendendi ius patronatus specialr̄. ꝛ sic sit siōniacus.qd̕ pꝫ qñ plus vēdit villā. alias ñ

29 Undecimus casus est qñ eps recipit clicū ad seruitiū spūale ꝛ tpale pstañ sibi cū ꝓmissiōe.ꝙ annuati soluet sibi certū salariū donec sibi prouiderit de beneficio. Nam licet h fm Ho.dūmō spālr̄ nō se obligauerit ad seruitiū tpale prestañ. nec cōitit siōnia postmodū reittendo salariū cū ꝯferur bñficiū.qꝛ salariū erat sub ꝯdictiōe. ꝛ facta collatōe bñficij expirat ꝯdictio.Jnsti.d̕ v.ob.§.ois.Secꝰ si ꝓmissio salarij fuisset pura ꝛ ppetua.ar.c. veniens.eo.ti. Qd̕ qdē Pa.i.c.cū cēnt.eo.cr̄dit veꝝ ꝙ lꝫ qñ platꝰ ñ iducit̄ pncipalr̄ pp seruitiū.sed qꝛ ille merer̄. alr̄ si cā final'sit seruitiū non licet.ar.c. graue.d̕ pben.secus si sit causa impulsiua.

30 Quid de illo q recipit ꝓmissionē bñficij pstandi ꝓ uoce electionis danda.R. simo-

niacus ē.c.ð hoc.eo.ti. Idē dic si recipit ꝓ electiōe nō ipediēda. siue añ. siue pꝰ. dūmō nūdū sit ius acq̄situ̅ i ea electiōe. nā acq̄sito iur̄ lȝ redimē suā vexatiōem. vt. s̄ .4. casu.

31 Tertiusdecimus casus ē qñ pecunia daẛ ꝓ tp̄ali iurisdictiōe h̄nda. ẛȝ Pa. i. c. i. ne. p̄. vices su. ſȝ tñ lȝ ñ sit siōnia ē graue. pc̄m. Facit ad h̄. c. nēo. ⁊ qð ibi nō. eo. ti. ⁊. i. q. i in sūma. Et glo. i. i. c. qm̄. ne p̄. vi. su. q̄ ꝺȝ ꝙ ē siōnia. ꝺȝ intelligi v̄a ẛm Pa. in. ꝺ. c. qm̄. qñ tp̄alis iurisditio hȝ depēdētiā ab offō eccl'astico. q꞉ p talē ꝯnexitatē ꝯmittiẛ siōnia ꝺ. c. ꝯsulere. eo. ti. sed qñ ñ hȝ dependētiā ab offō eccl'astico. nō ē siōnia sed turpe lucrū. ⁊ ꝯ̄ legē ẛm Pa. in. ꝺ. c. i. vt i aūt. vt iu. di. sine quo. suffra. ⁊ i aūt. de man. p̄n. §. illð Ho. tm̄ tȝ. ꝙ sit siōnia dare pecuniā vt ꝓmo neaẛ qs in ipatorē. l' regē. potātē. l' rectorē alicuiꝰ ciuitatis. q꞉ iurisditio ē sp̄ual'. i. q. 3. ex mult̄. Uñ vendere gastaldionatū. l'. yconomatū ē siōniacū. i. q. i. si qs eps. ⁊. i. q. 3. Saluator. Ois. n. potās a deo est. ⁊ iō sp̄ualis vr̄. Sed credo sit verior opi. Pa. ymo Ge. tȝ. ꝙ ēt lȝ dare aliqd ꝓ h̄ndo offō tp̄ali. de quo vide. s̄. Officiū. §. i. ⁊ dic vt ibi.

32 Quartusdecimꝰ casus ē. qñ sp̄uale ꝓ sp̄uali exigitur. vt puta. vnꝰ ꝺȝ dicere p̄mā missā. alí ẛam. ⁊ ꝯueniūt adinuicē ꝙ vnꝰ dicat missā ꝓ alio. ⁊ ecōuerso. Tho. vo tȝ. ꝙ si interueniat. pactū erit viciosū. nisi b̄ñficio. l' p̄sōatui sit ānexū tale onꝰ. vt puta p̄bēꝯp. s. ꝙ q eā h̄ūerit dicat missā ð bt̄a virgine. vt ex̄ de p̄bē. c. significatū. Siīe vr̄ tenere Ricar. i. 4. di. 25. articulo. 3. q. i. dicēs ꝙ si duo sūt baptizandi. ⁊ vnus dicat baptizabo te tali pacto ꝙ baptizes me. ꝙ ē siōniacū. Rō q꞉ in talibꝰ nulla pactō l' ꝯuentio ꝺȝ interuenire. c. tua nobis. eo. ti. ⁊ h̄ pp duo. Prio. q꞉ res a ñ dño emitur. sic̄ a mīstro sacroꝝ q ñ ē dñs. Secūdo. q꞉ ē ꝯ̄ rōeȝ gr̄e ꝙ vēdatur Sȝ tu aduerte ꝙ qñ vnꝰ teneẛ dicē p̄mā missā ⁊ ꝯuenit cū eo q tn̄r dicere ẛam. ꝓ ẛa dicenda. vt aliꝰ dicat p̄mā. ꝙ li. ꝓ꞉ nō denotat ap̄p̄ciatōem sed admiculatōeȝ. cū ille ñ. possit dicere missā ꝓ alio. nisi dicat ꝓ eo. ⁊ iō lȝ. ſȝ in casu p̄dictoꝝ doc. li ꝓ꞉ dicit ap̄p̄ciatōem. ⁊ iō illicitū ē pactū. ſȝ b̄ñ posset dicere ẛm p̄dictos doc. Hodie ego dico ꝓ te. l' te baptizo. ⁊ rogo vt cras dicas ꝓ me. l' baptizes me postea ⁊ huiusmodi sine pactōe.

33 Quintusdecimꝰ casus qñ datur rōe ꝓuocatōis ad orañ. sicut qñ datur elēia religiosis paup̄ibꝰ vt ꝓuocentur orar̄ ⁊ missas dicere ꝓ eis. de quo dic. vt. ī. Simonia. 3. §. 9

34 Sextusdecimꝰ rōe punitōis sic̄ i absolōne excōicatiōis exigiẛ pecūia ñ ꝓ absolōne q꞉ esset simonia: sed ꝓ punitōe pc̄i. c. ad aures eo. ꝯcor. Ricar. vbi. s̄. ⁊ addit: caueat absoluens ne in hoc magis itendat defuire cupiditati: q̄ȝ correctioni.

35 Decimuseptimꝰ rōe liberalitatis q꞉ grat̄ daẛ ⁊ g̃tis accipiẛ ñ rōne alicuiꝰ sp̄ualis. i. q. i. qcqd. sed tñ nōbilitas i tali dato facit p̄sūptā simoniā. vt i. c. ⁊ si qōnes. eo. ti.

Simonia 3.

Circha b̄ñficia. dignitates ⁊ officia. ⁊ p̄mo circha electionem seu ꝓmotionem queritur.

1 Utꝝ reges ⁊ p̄ncipes ⁊ aliȷ̄ recipiētes pecuniā vt ꝯsēciāt electiōi seu ꝓmotioni ad aliquā dignitatē vel p̄laturā sint simoniaci. R̄ Pa. in. c. de hoc. eo. ꝙ sic. ⁊ teneñẛ restituere illi ecclie de cuiꝰ p̄latura agebaẛ: lȝ ñ cēt de bonis ecclie. vt pȝ in eodem. c. de hoc.

2 Quid de canonico q ꝯuenit cū aliȷ̄s canonicis vt ꝯplaceāt sibi ð aliquo canōico recipiēdo: ⁊ postea ip̄e eis ꝯplacebit ð alio. R̄ ꝙ simonia est. c. q̄ȝpio. i. q. 2.

3 Quid si dicat aliqs eoꝝ nūq̄ȝ ꝯsēciā ꝙ aliqs fiat canonicꝰ nisi mihi ꝯsētiat̄ ð meo. R̄ ẛm Ray. Simoniacꝰ ē. Si tñ ꝯsuetudo eēt ꝙ qñ vnꝰ fuit exauditꝰ i. vna. ꝙ alr̄ pꝰea exaudiaẛ i alia. posset tūc talē ꝯsuetudinē rogar̄ ẛuādā. ar. 63. di. q꞉ igiẛ. ð ꝯstit. c. cū oēs

4 Utꝝ cōittat simoniā q facit pactū cū illo cui b̄ñficiū ꝯfert vt retineat aliquā portionē ex redditibꝰ b̄ñficiȷ̄. R̄. Pa. i. c. i. vt eccl'ia. b̄ñ. ꝙ sic: Nō tñ ꝙ eps ex iusta cā ⁊ necessaria pōt statuere vt redditꝰ certi tp̄is b̄ñficiȷ̄ vacātis deputēẛ. ad certū vsū laudabilē. facit. c. vltimū de v̄. si. Itē ꝓ solōne suoꝝ debitoꝝ: itellige ꝯ̄ctoꝝ noīe ecclie. secꝰ si ꝯ̄xisset noīe p̄uato. vt nō. glo. in. c. i. de solut. facit. c. si pp tua. de rescrip. li. 6.

5 Utꝝ ꝓmouēdꝰ i rectorē alicuiꝰ ecclie ⁊ paciscēs vt soluat pēsiōem maiorē colatori sit simoniacꝰ. R̄. Pa. in. c. cū clici. de pact̄. ꝙ sic. Silr̄ ēt si ꝓmouēdꝰ ꝓp̄a auctoritate obliget se ad pēsiōem: ⁊ ñ tȝ colatio ẛm Pa. ibidē: lȝ Jo. An. teneat ꝙ tenet.

6 Circa officia q̄riẛ. qd de p̄sb̄ro q vēdit officiū portandi aquā b̄ñdictaȝ p suā p̄rochiaȝ. R̄. ẛm Rodoñ. ꝙ licite pōt fieri si vēdit emolumēta sibi ex ꝯsuetudine ꝓuenire ꝯsueta: Si aūt vēdit tale offm̄. nō ē simonia: sed turpe lucrū: Si aūt vēdit aquam b̄ñdictaȝ vel paneȝ b̄ñdictū sic ē simonia ẛȝ Alex. ⁊ Rodoñ. q꞉ in receptione taliū cōferẛ r̄missio venialium pc̄ōrum.

7 Quid si qs vēdat offm̄ claudendi hostia

vel pulsandi cāpanas ⁊ huiusmōi. ſʒ Rodo. ꝙ ſiōniacus eſt. ſūpto noīe ſimonie large. ſicut talia officia ſīt ſpūalia large. Si tñ datū ſit alicui tale offm̄ gratis. ⁊ ꝯſuetudo ſit loci. ꝙ poſſit ponē aliū loco ſui. ⁊ locarꝫ ⁊ vendere ad vitā ipſius dantis. nō eēt ſiōnia ſʒ Rodo. Sed tu aduerte. q.i.q.3.c.i. dr ꝙ nō eſt ſacri muneris offm̄ claudere hoſtia eccleſie. ſʒ tm̄ ſibi annexū vel vnitū. Et dicit glo. ibi. ꝙ tunc eſt ſiōnia emerꝫ aliquā admiſtratōem vel offm̄ eccleſie qñ ē ānexū alicui ſpūali. vel cōſueuit ꝑ clericū exerceri ſolū. ⁊ ſic tene ꝙ ē ſiōnia vendere offm̄. ſecus vendere redditus.

8 Quid de dantibus aliqd vt poſſint in prochia l' epatu q̄rerꝫ l' q̄ſtuarꝫ. R. ſm Tho. i ql'. ꝙ ſacerdotes. ꝓlati recipiētes. ſiōniaci ſunt cū ꝑſuaſio ſacerdotis ſpūalis ſit ⁊ ei credatur. q2 ꝓlati aut pſbri ſunt. ⁊ ſic eſt ſiōnia reſpectu ꝓlati l' pſbiteri concedentiſ. reſpectu vero dantiſ. ſacrilegiū eſt. q2 ibi eſt ꝯfraudatio eleēaꝝ ꝯ intentōem dantiū. ⁊ tñr vterqꝫ ad reſtitutōem. ſi tales q̄ſtores ſunt ſcelerati vt ſunt chiarratani. ſed quo ad reſtitutōeʒ dic. vt Reſtitutio ꝑmo in v. turpiter. §. i.

9 Utrū liceat dare l' accipe pecuniā ꝓ orōe. ꝑdicatōe. dei laude. l' ꝓceſſiōne. R. ſʒ Ric. vbi. s. ⁊ Aſtē. li. 6. ti. 55. ꝙ ñ. Hec. n. ⁊ ſilia dicuntur ſpūalia i q̄ntū ex grā ꝓcedūt. ⁊ ad grām diſponunt. q̄ tñ ꝑ hoium miſterium exhibentur. ⁊ iō vendere in his ꝙ ē ſpūale ſiōnia eſt. Et iō q ꝑdicat ꝑncipalr vt laudē vel fauorē cōſequatur humanū vel lucruʒ. ſiōniacus eſt. ſaltē mētalis. i. q. 3. nō ſolū. Aduerte tñ ꝙ dantes eleēās paupibus aut religioſis. vt ipetrent orōis ſuffragiū nō dāt qi intendant emere orōes. ſed qi ꝑ gratuitaʒ beneficentiam eos ꝓuocare ad orañ ꝓ ſe gratis ⁊ ex caritate. ⁊ ſic nō peccant.

10 Quid de ſtatuentibus in aliqua eccl'a ꝙ ꝓceſſio nō fiat in aliquo funere. niſi tantā pecuniā legaſſet eccl'e. R. ſʒ Ray. ⁊ Tho. ꝙ ſiōniaci ſunt. ar. ꝯ iurꝫ iurꝫ. c. ſicut. el ꝑmo ⁊ 2o. ſecus ſi ſtatuerek. ꝙ legantibus talē ſūmā fieret talis honor l' ꝓceſſio. ar. ex. eo. c. cuʒ ſit. Nō dubitatꝫ ē. q2 i p2io ē exactō. q2 ꝑſupponit ꝙ ꝓ minori nō fiat. in 2o hʒ ſpēʒ gratuite recōpēſatōis. q2 ñ negarꝫ. ne ēt fiat ꝓ ñ legantibus. ar. ꝯ iurꝫ. iurꝫ. c. ſicut. el ꝑmo ⁊. 2o.

11 Utrū liceat dare pecuniā ꝓ anniuerſario celebrando. ⁊ huiusmōi. R. Ri. i. 4. di. 25. ꝙ non lʒ ꝓ hoc pactū facere de danda pecunia. ſed ſi ex ꝺuotōe det eccl'a dʒ celebrare. Inno. 2o in. c. qm̄ enormis. ne ꝑ. vi. ſu. dicit ꝙ ñ ſolū lʒ. ſed ēt ē meritoriū aliquos

redditus ꝯſtituerꝫ i eccl'ia vt ibi fiat anniuerſariū ꝓ aliquo: ſʒ h' ꝯſtitui ñ pōt ꝑ donatoreʒ q2 ñ lʒ ei cōdictiōes ſpūales apponē: ſed tm̄ tꝑales vt redēptiōeʒ captiuoꝝ. i2. q. 2. auꝝ. ſed pt ꝯſtitui ꝑ illos q hñt āniūſariū facere ex ꝯ ꝑben. c. ſignificatū. Hoſti. i. d. c. qm̄. tʒ ꝙ pōt iponi tale onus redditibus: ſʒ dicit tutius fore relinq̄re ſic. relinquo tali eccl'ie ānuatī 10. lib2. ſup tali poſſeſſione diuidēdas iter eos ſolūmō: q mẽo anniuerſario iterērūt: ⁊ rogo vt fiat omni anno.

Utrū canonicus vadēs ad horas canōicas ꝑncipalr ꝓ denarijs horarijs ſit ſimōiacus R. Hoſti. i. c. olim de v. ſig. ⁊ ſeq̄k. Io. an. ꝯ cle. nō re. c. vnico. li. 6. tʒ ꝙ ñ ē vera ſimonia: q2 nulla exꝑſſa pactio interuedit ſʒ ꝙ grauiter peccat: ⁊ mētalē ſimoniā cōmittit ſed ꝑ ſolā pñiaʒ ſatiſfacit. c. tua nos ꝯ ſimo. — 12

Quid ſi clericus ꝓ ꝑcio vigilet ad ꝺfūctū ⁊ dicat pſalteriū. R. Hoſti. ꝙ ſi fecit pactū ꝓ eo legere pſalteriū ꝙ ſimonia ē. Si aūt ꝙ vigilaret ñ ē ſimōia lʒ ſcit tacite ꝙ debeat legere pſalteriū. ar. de ꝑben. c. ſignificatū: q2 ſic vēdit laborē. quē ñ tenerꝫ. ipendere. — 13

Quid ſi maior crux. nō portetur niſi pro certo ꝑcio. R. Hoſti. ꝙ ē ſignū auaricie. ⁊ inducit viciū ſimonie. c. audiuimus eo. Siłr ē ſimonia qñ taxarꝫ. ꝓ quāta pecunia qs pōatur i tali ſepultura. cū ibi ſint pſes ſʒ Hoſti. — 14

Utrū pactū ꝯ lecto redimēdo añqꝫ corpus ad eccl'iam ꝺferarꝫ ſit ſimonia. R. ꝙ nō: q2 lectus ⁊ huiusmodi ē q̄d tꝑale ⁊ iō pōt vēdi redimi ⁊ huiuſmōi: ſi tñ clerici nolēt ſepelire niſi ꝑus ipoſito ꝑcio de eo redimēdo ſic vr ſimonia cū fiat pactū de tꝑali ad ſpūale ſm Hoſti: facit. c. vlt. ꝯ re. ꝑmu. Siłr cōittirꝫ ſimonia ſi clerici nollēt ſepelire niſi fieret eis cautio ab heredibus defūcti de receptiōe eoꝝ que cum funere portanrꝫ. ⁊ ſimiliter qñ nolunt ſepeliri ſine pecunia. c. q̄ſta. eſt. 13. q. 2. — 15

Utrū ſit ſimonia ꝓ mrimonio darꝫ pecuniaʒ. R. ſm Ricar. in. 4. di. 25. ar. 3. q. i ꝙ ꝓut mrimoniū ē ſacrm cadēs idiſpēſatiōe miniſtroꝝ eccleſie. ſic vēdi ñ pōt. ⁊ iō ſimoniacus ē q ꝓ bñdictiōe nubētiū pecuniā exactā accipit. c. cum in eccleſie. eo. ꝓut 2o mrimoniū ē offm̄ nature: ſic lʒ dare ⁊ accipe ꝑciuʒ ſicut ⁊ ꝓ alijs officijs ciuilibus ⁊ corporalibus. — 16

Sed qd ſi nolit bñdicere niſi data pecunia. R. Alex. ꝙ dʒ recurrere ad ſupiorē q ſi noluerit cogē pſbiteꝝ vt bñdicat gratis. tutius ē abſtinere qꝫ peccādi occaſiōem dare. Pa. tñ in. c. dilectus el. 2. eo. ti. tʒ ꝙ i ſacris voluntarijs ñ lʒ aliqd dare ꝓ eis bñdis. ſʒ i — 17

necessarijs sic. Et sic videret tenēdo opinio nē ꝙ ñ possīt ꝯsumare mr̄imoniū sine bñdictiōe vbi ꝯsuetū ē ꝙ licite dare pt cū itentiōe dādi ꝓ redimēda vexatiōe ñ emendi bñdictiōez.

18 Quid ð sacerdote q ñ vult dar̄ lñiaz p̄ro chiano alteri ꝯfitēdi nisi data pecunia. R. Rodoñ. ꝙ simoniac⁹ ē. Idē dic ð lñia cōicādi. aut bñdicēdi. spōsas. Aduīte m̄ ꝙ si ñ itenderet licēciā cōsuēdi cōicādi. vel bñdicēdi spōsas ⁊ huiusmodi vēdere: sed sibi ꝓuidē r̄ obuētiōib⁹ ⁊ oblatiōib⁹ q̄ eū cōtigerēt ⁊ ñ plus. ñ esset simoniacus f̄z Rodoñ.

19 Utꝝ sit simōia ex pacto dare aliqd ꝓ calicib⁹ vestib⁹ ⁊ linteaminib⁹ bñdicēdis. R. Ray. tꝫ ꝙ ñ: q2 ñ iuēit nisi i crismate baptō coione eucharistia balsamo sepultura ⁊ basilica ðd cāda. i. q. i. diuina. c. placuit. c. vt vn⁹ qsqz ex̄ eo. ti: cū i eccl'ie. Sꝫ tu dic v̄i⁹ cū Gof. ⁊ Hosti. ꝙ ē simōia. c. ad nr̄az. eo. Idē dic ꝓ bñdictiōe Abbatū. l' abbatissaꝝ. velatiōe ṽginū. aq̄ bñdcta ⁊ h⁹mōi f̄z pe. ð pal.

20 Utꝝ archidiacon⁹ q hēt exaiare ꝓmouēdos vel ille q r̄ñdet i scrutinio ōdināndi f̄m formam. c. 2. de scruti. vel ille minister q legit euāgeliū cū sit ordiatio. sit simoniac⁹ si aliquid recipit ab ordinandis. R. ꝙ sic f̄cdm dñs Anto. in. c. pe. ex̄. eo.

21 Utꝝ ptēdēs scītatē quā ñ hēt vt ꝓmoueat̄ ad ordies vel bñficia sit simoniac⁹. R. ꝙ ñ sed dꝫ agere pñiaz. c. mandato ex̄. eo.

22 Utꝝ nōrius sine simonia possit aliqd r̄cipe ꝓ scriptura f̄ca ð ordinatiōe. R. Laur. ⁊ seq̄t Ber. brix. i. c. sic epm. i. q. 2. ꝙ ñ nec ꝓ labore. nec ꝓ carta: sed eps dꝫ sibi ꝓcurare. Pa. vo. i. c. i. ð simōia tꝫ cū glo. ibidē ⁊ cōt doctores. qð veꝝ ē i nōrio q hēt salariū ð publico. sec⁹ ē i illo q ñ hēt salariū. q2 recipe pōt ꝓ suo labore solū. cōsiderata q̄litate negocij non ordinis. sicut faciūt q ꝓ clericatu tm̄: ꝓ dyaconatu pl⁹ ⁊ huiusmōi q2 sic ē simonia. ar. io. q. 2. p̄carie. Idē dic ꝙ ē simōia exigē aliq̄d ꝓ sigillo nisi expēsas cere ⁊ sigillatiōis ⁊ clericoꝝ ad h̄ ðputatoꝝ itellige sr̄ re spūali ⁊ i iurisditōe ecclesiastica cum nihil aliud sit. nisi q̄dam testificatō iudicis sup illud.

23 Utꝝ recipiēs aliquā ꝓmissiōem spūalitatis. puta. bñficij ⁊ huiusmodi ꝓ aliquo negocio ꝓmouēdo ap sedem apostolicā sit simōiac⁹. R. Pa. i. c. cū eēnt eo. ꝙ sic vt ibi.

24 Utꝝ statutū i fūdatiōe alicui⁹ ecclesie f̄cm̄ q̄ cauet̄. ꝙ qsqs tm̄ i redditib⁹ ānuati ðderit ippetuū recipiat̄ ꝓ canonico. ⁊ hēat qð ðderit ꝓ p̄bēda. sit simoniacū. R. Rodoñ. ꝙ si tale statutū fiat ad tp̄s ⁊ p̄ncipl'r itētiōe augēdi ði cultū. ⁊ ꝙ dās p̄ncipaliꝰ pp duo tiōez det ⁊ sit dign⁹ tollerari pōt. Et idē dic ð monasterijs ð nouo fūdatis ⁊ egenis. s. ꝙ qsqs daret tātū r̄cipetur ad illð mōasteriū vsqz ad certū numerū. ar. c. tua nos. ex̄. eo.

25 Utꝝ aliqs dign⁹ ordīari vel bñficiari dās ex pacto vel exact⁹ ianitori vt eū ad epꝫ pmittat itrare ad peteñ bñficiū vel ordinē vel electiōis cōfirmatiōem sit simoniac⁹. R. f̄z Rodoñ. ꝙ ñ: si ñ dat itētione cōrupta. s. vt p iccessiōem ei⁹ cui dat̄ cōseq̄t. itētum. q2 si cum tali itentiōe daret esset simoniacus.

26 Utꝝ aliqs possit iduci vt itret religiōem pp pecuniā dādā. R. ꝙ ñ. c. dilect⁹. el. 2°. eo. ti. Sed vt qs ꝯuertat̄ ad fidē dic glo. i. d. c. dilect⁹. ꝙ pōt dari. Hosti. addit. idē posse dici i sacris necessarijs: sꝫ ñ i uolūtarijs. Sꝫ ego teneo cū Pa. i. d. c. dilect⁹. ꝙ ex pacto vt ꝯūtat̄ r̄ itret religiōez vl' r̄cipiat sacra. ñ lꝫ sꝫ bñ sine pacto: vt alliciat̄ ad p̄dcā capiēda

27 Quid ð frnitatib⁹ ita ꝯstitutū ꝙ null⁹ r̄cipiat̄ ad eas nisi ꝓmittat vl' iuret ꝙ annuatī soluet. io. deñ. R. Ray. ꝙ si fiat pp cām honestā. puta paupib⁹ alēdis. captiuis redimēdis ⁊ huiusmōi ñ ē ibi simōia. ymo licite fit ⁊ q eas ðspicit anathematizād⁹ ē. 42. di. si qs ðspic. ⁊ ar. 16. q. 7. sane. Rodoñ tñ dicit ꝙ si statutū ē sub forma negatiua. ñ lꝫ q2 excludit pietatē. Sꝫ sub forma affirmatiua lꝫ s. vt qsqs fuerit receptus det tātum: sed nō placet ꝙ fiat iuramētū pp p̄iculū piurij

28 Utꝝ ꝓ iustitia faciēda dare pecuniā vel eq̄polēs sit simonia. Ricar. i. 4. di. 25 ar. 3 q. 2. tenet ꝙ sic loq̄ndo ð iusticia. ecclīastica vt qñ dat̄. epo vel alijs ꝓ reddēdo iure sup spūalib⁹. in q̄ ꝯcor. glo. i. c. vendētes. i. q. 3. Idē tꝫ Rodoñ. ēt sup tp̄alib⁹ si sit psōa ecclesiastica q̄ dꝫ reddē ius. rōne iurisditiōis eccl'astice. sec⁹ cēt si eēt iudx secularis seu laic⁹: lꝫ ał's grauit̄ peccet. Alex. ð ales tñ tꝫ ꝙ ēt i iudice seculari vēdere iudiciū iustū sit simonia: q2 h̄ ē act⁹ ṽtutꝭ ⁊ ita quo ad aliqd ē spūale. sed ꝓ aduocatione aut ꝓcuratiōe ēt i cā spūali lꝫ aliqd accipe sine simonia. Sed glo. i. d. c. vēdētes ⁊ Rica. vbi. s̄. ⁊ fōte ṽius tenēt ꝯtrū. ⁊ ꝙ est solum graue pcm̄ accipe ꝓ iusticia i reb⁹ tp̄alib⁹ ⁊ ei q ē iudx

29 Utꝝ sit simōiacū occl'tar̄ pcm̄ alicui⁹ ꝓ pecunia qñ ad ei⁹ offm̄ ptiet illud reuellar̄. R. ꝙ sic. c. nemo. eo. ymo ēt ocultar̄ respectu psone ꝯsāguinitatꝭ vel affinitatis vt ibi dr̄. Sed Ricar. vbi. s̄. litat ṽum si talia respiciūt cām spūalē. ał's ñ sed ē graue pcm̄.

03 Utꝝ testificari ꝓ pecunia sit simonia. R

Ricar.vbi.s.tz ꝙ sic i cā spūali alr ñ: lz sit graue pcm̄. Alex. vo dicit. ꝙ i causis ecclia sticis ꝛ a psōis ecclīasticis si testimoniū vē dat ē simonia. In alijs grauiter peccatur.

31 Sz nūqd aduocat⁹ silr ꝯmittit simoniaz si ꝑ pecunia patrocinat. R. ꝙ ñ: qꝛ patroci niū ꝛ ꝯsiliū adminiculat exteri⁹ cause: sed te stimoniū ē de substantia cāe ꝛ iō testes co gunt ñ aduocati fm Alex.

32 De simonia magrorum vide. s. Magr: §.io. cum sequentibus

33 De simonia sepulture vide. s. Sepultu ra. in pncipio. Et. §. i. ꝛ. 43. ꝛ. 44.

34 Utꝝ patron⁹ siue hñs ius pñtandi q ali qd recipit ꝑ pñtādo sit simoniac⁹. R. Pa. in. c. veniēs el. i. de testi. ꝙ sic. tex. bonus: de transac. c. pterea qñ inter.

35 Circa pmutationē. vide. s. Permutatio §. 3. ꝛ. 4. ꝛ. 6.

36 Circa trāsactionē. vide. i. Trāsactio: §. 4

37 Circa renunciationē ꝛ remissiōem vltra id qd hēs. s. Renūciatio. Quero Utrū re nuncians lris sup bñficio eccl̄iastico obti nēdo. sit simoniacus. R. Pa. i. c. ad audiaz de rescrip. ꝙ sic: si fit ex pacto de aliquo tē porali recipiēdo. siue ꝑ certa pēsiōe recipi enda. glo. in. d. c. ad audiam tz ꝙ ē simōia i eo q̇ cōsecutus ē bñficiū. sed i eo q nūdū cōsecutus ē bñficiū ꝙ ñ sit simonia. Sed tu tene ꝙ ē simonia ēt in h casu. si det aliq̇d ex pactiōe ptium: secus si ex officio iudicis vl' mediantib⁹ bonis viris renūciatio ex vna pte pure fiat: ꝛ ex altera pte aliqd tp̄ale de tur. Ut colligit. in. c. sane. de renū. ꝛ d pac. c. cū pdē. Silr ñ est simonia si renūciet tali bus lris ex eo ꝙ dat sibi spūale puta. bñfici um fm Inno. ꝛ Hosti. de rescrip. c. ad au diam: qd limita cū sit pmutatio si cōcurrāt q. s. dixi. Permutatio. §. 3.

38 Utrū dās aliqd tp̄ale plato ne remoue at eū a poratu vel bñficio sit simoniac⁹. R. Rodoñ. ꝙ sic si necessitas vel vtilitas sit ꝙ āmoueat. alias ñ: dūmō itentio ñ sit corrup ta: Similiter simōiac⁹ ē q dat spūale vt ob tineat debitū temporale qd suū ē fm Tho. in. 4. di. 25. de quo ego dubito p ea q̄ dixi. s. Simonia. 2º. §. 17. ꝛ. 18. ꝛ potius credo ꝙ nō sit simonia. ar. c. i. de vsu.

39 Utrū renūtians bñficio. vt alteri certe ꝑ sone det sit simoniacus. R. ꝙ ñ nisi i pactū deducatur. c. dilectio. de preben. Nam hē re spem de hoc ñ est simonia. c. cū pdē. de pac. i. q. i. ordinationes.

40 Utrū remittēs dbitū tp̄ale ꝑ spūali cō seq̄ndo sit simoniacus. R. Pa. in. c. veniēs el. i. de testi. ꝙ sic: qꝛ remittere idē est qd do nare. vt in glo. pdci. c. ꝛ in. l. qn ēt. ff. de ca lūp. Limitat tñ glo. in. d. c. verū: qñ ex tali remissiōe aliqd comodū applicat pti. Ad dit Pa. ibidem aliam limitationem. s. ꝙ ē verum: ꝙ rmittere est dare: qñ debitum est liqdum. Sed qñ debitum est dubium: tūc dr potius facere ꝙ donare. vt dī in transa ctione in. l. siue ap. C. de transac.

41 Utrū ꝓmittens nihil petere ab ordiatore vel pñtatore vsq ad tot annos sit simonia cus. R. Pa. in. c. p tuas. el. 3. eo. ꝙ sic. qꝛ ex quo ordinator tenet assignare isti p⁹ ordia tionem porcionem q̄ cōsideratis fructib⁹ est q̇d tp̄ale: talis remittit tp̄ale ꝑ spūali cōse quendo. ꝛ ideo simonia est.

42 Utꝝ dans pecūiam vt qs ñ ordinet vl' eli gat vel electio ñ cōfirmet aut ecclie nō cōse crent ꝛ huiusmodi sit simoniacus. R. ꝙ sic ex. eo. ti. nemo. Idem dic: qñ p grām cōsan guinitatis vel affinitatis. vel penitentem nō recōciliat: vel minus penitentem absoluit: vel pcm̄ celat vt. in. d. c. nemo. Dicit tñ In no. ibidē. ꝙ verum ē ꝙ similitudinarie dr simoniacus talis p grām sic faciens: qꝛ sic punit. ac si simoniacus eēt. Pa ꝛ glo. i. d. c nemo tz ꝙ est simonia. ꝛ est verius.

43 Utrū corrūpens iudicem vl' testem i cau sa spūali pp pecuniam. sit simoniacus. R. Pa. in. c. tua nos. eo. ti. cū Hosti. ꝙ sic p q̇z dam cōnexitatē quaz hñt cū spūalibus. vel est quasi simonia. ar. d. c. nemo. Secus in causa mere temporali.

44 Utꝝ aliqd accipere ꝑ iuestitura eccl̄iarū sit simonia. R. ꝙ sic tex. in. c. i tantum. eo. ꝛ ibi dicit. Pa. ꝙ nō tm̄ ꝑ inuestitura iuris: sed etiam facti. s. pro inductione i corpora lem possessiōem etiam si ibi sit consuetudo

45 Quid de dantibus primos fructus bñfi cij in curia. ꝛ soluentibus taxam bullarū. ꝛ ceterorum. fm stillum curie. R. ꝙ nō sūt credendi simoniaci qꝛ talia nō soluunt ꝑ spūalibus sed pro sustentatione curie ꝛ offi cialiū: ꝛ sic tene qꝛ illa de voluntate pape sunt ordinata. Sed secus iudico in curijs episcopoꝝ ꝛ aliorum prelatorum. haben tibus vnde viuant secundum decētiam nō secundum pompam quia simoniacum est tales taxas facere pro dispensationibus ab solutionibus ꝛ huiusmodi. i. q. 3. ex multis Secus si pp victus decētiaz: quam alias ñ hñt hoc facerent.

Simonia iiii Circa ingressum

religiōis. Utrū intrans monasterium cum

pacto de dandis tp̄alibus sit simoniacus.
R̷. ꝙ sic.c.in tātum.c.veniens eo.dicit tam̄
Hosti.Gofre.Ray.⁊ Ber.⁊ i.c.qm̄ simo
niaca.eo.ꝙ si monasteriū eēt tenue ꝙ pos
sēt dicē volenti itrare. Si uis viuere mecū
porta tecū: q̄ȝ lȝ te libenter recipe vellemus
tn̄ bona nr̄a n̄ sufficiūt. Sed tu tene i cōscia
opionem Tho.in sūma q̄ dicit.ꝙ ꝓ igressu
monasterij n̄ lȝ aliq̄d recipe vel exigē qua-
si ꝑciū: sed ꝓ victu ꝑsone recipiēde.lȝ ali-
q̄d recipe si n̄ sufficiūt opes ad hoc mona-
sterij. Silr̄ ē licitū ē ꝑꝑ deuotiōem quā q̄s
ondit monasterio largas elās faciēdo eidē
ꝙ facilꝰ recipiat sicut licitū ē.ecōuerso ꝓuo
care aliquē ꝑ tp̄alia bn̄ficia ad deuotiōem
monasterij:lȝ n̄ sit licitū aliq̄d ex pacto da
re vel recipe vt recipiat.c.q̄ꝓ pio.i.q.2. Ro
don̄ ēt lȝ ꝙ qn̄ monasteriū ē tenue ⁊ idigēs
ꝙ n̄ ē simoniacū ⁊ pacisci i talibꝰ: dūmō nō
fiat ꝓ spūalibus cōferēdis sed ꝓ expensis
faciendis vel recōpensādis.vn̄ lȝ ꝙ lȝ ex-
pmē nomina ⁊ q̄ntitatem muneris.⁊ pla
cet mihi quo ad cōsciam. ⁊ ad.c.q̄ vident
ꝯtra.⁊ maxime.d.c. qm̄ simoniaca.dic ꝙ
loquūt quo ad forū ꝑiculosū ꝑꝑ fraudes: ⁊
iōꝰ fundant se sup ꝑsumptione que cessat in
foro aie: vel loquūt vt nihil ꝓ ingressu: sed
n̄ loquūtur qn̄ ꝓ releuatione sumptus qn̄
monasterium aliter nō pōt.

Simonia. v.

Circha ea q̄ ꝓhibent.da
ri vel deduci i pactū ꝓ aliquo spūali vel an
nexo vel ab eo depēdente. Et pmo.

1 Utrū solū sit simonia qn̄ iteruenit pactum
de pecunia. R̷. ꝙ nō: sed dic ꝙ triplex ē mu
nus qđ inducit simoniam in spūalibꝰ si de
ducat in pactū. Primū ē munꝰ a manu vt
est pecunia a capiēdo ꝓut accipit.i.q.3.to-
tū ꝓ oi re tp̄ali. Scōm munus ē a lingua.
Tertiū ab obseq̄o vt.i.q.i.sūt nulli. Addit
ab aliq̄bus. Quartū munus sāguis qđ ē cū
q̄s cōfert ecclīam vel ꝑbendam alicui itui-
tu ꝯsanguinitatis vel amicicie. Nā ꝑm glo.
i.c.i.vt ecclesia.bn̄fi.si solū cōfert ꝑꝑ cōsan
guinitatem vel amiciciam.⁊ alias nō ꝯfer
ret simoniacꝰ est. Sȝ alex.đ al.2.2.⁊ Tho.
2.2.⁊ in.4.⁊ i quol.limitant veꝝ qn̄ itēdit
ex hoc aliqđ bonū redūdās in se ipo.vt pu
ta.q̄ȝ magnificet vel nobilitet.vel vt faciat
sibi aliquam recōpensatiōem ⁊ huiusmōi.
Secus si solū itendēs bonū tp̄ale illiꝰ cui
datur ⁊ nō alterius.q̄ȝ tunc lȝ sit graue pec
catū nō tamen simonia est in hoc.4.mune-
re: q̄ȝ nihil dat vel recipit.⁊ magis placet.
De hoc tn̄ vide Pa.in.c.tuam de eta.⁊ q̄
li.or.⁊.i.q.i.c.si q̄s.⁊.c.sūt nōnulli. Possȝ
tn̄ dici etiam tūc esse simoniacꝰ: qn̄ ꝑlatꝰ ali
qđ bn̄ficiū ecclīasticū daret alicui cū pacto
vel intētiōe vt ipe suis ꝯsanguineis ꝓuidēt.

2 Sȝ nūq̄d qđcūq̄ȝ munus a manu iducit
simoniam in spūalibus. R̷. ꝙ sic: si pactum
ꝑcessit. Si vero n̄ ꝑcessit tūc si sit adeo ꝑuū
ꝙ n̄ debeat iducere ꝓmouentē aium ispectij
cā.tp̄re ⁊ qualitate ꝑsonaꝝ.sic n̄ facit simo-
niā.c.⁊ si q̄stiones eo.ti. Ualde eni inhūa-
nū est a nemine velle recipe: sed vilissimū ē
oia ab oibus.ff.de offō ꝓꝯsul.l.solēt.§.vlt.
Et hoc veꝝ quo ad ecclīam: sed quo ad đ-
um q̄cq̄d dat vel recipitur corrupta itentio
ne q̄ntūcūq̄ȝ minimum ꝓ spūali simoniacū
ē sed sola pn̄ia sine resignatiōe bn̄ficij pur-
gatur.⁊ sic intellige.c.nemo.eo ꝑm Gofre.
Aduerte tn̄ ꝙ qn̄ datur aliquid sine pacto
nō vt debitum: sed vt dari cōsuetum nō ē si
monia ꝑm Rodon̄.

3 Quid si id qđ datur.sit de rebus eccl̄e. R̷.
ꝙ nihilominus simonia erit.ꝑm scīȝ Tho.

4 Quid si n̄ detur munus a manu sed a lin
gua ꝓ spūali hn̄do. R̷. simonia est. Aduer-
te tn̄ ꝙ munus a lingua aln̄ dr̄ ipa laus ꝑti-
nens ad fauorem humanum q̄ sub ꝑtio ca
dit. Aln̄ ꝑces ex q̄bus fauor humanus ac
q̄ritur vel ꝯtrium vitatur. Et iō si q̄s ꝑncipa
liter ad hoc itendit simoniam cōitit. Et ꝑn
cipaliter dr̄ itendere qn̄ ꝓ indigno ad mit-
tendo dat vel recipitur. Sed circa dignum
distiguit Gofre.⁊ Hosti. ꝙ Aut ꝓmouet
q̄s ꝑcibus suis ⁊ sic si petit ꝑlatiōem q̄ dat
ꝑ electionem tunc ē simonia.i.q.6.sicut is
q̄. Si āt nō datur ꝑ electionem si sit simplex
bn̄ficium sic lȝ si indiget. Si nō est simplex
sed hn̄s dignitatem vel curam aiaꝝ sic nō
lȝ.ar.i.q.i.ordinatiōes.⁊.8 q.i.iscripturis
Et simonia.ꝑȝ vgo Ray. Hosti. Tho.2.2.
⁊ Directo.li.3.q̄ȝ eo ipo ꝙ petit.indignus
est. Sed Rodon̄.credit ꝙ ēt lȝ in dignita-
te ⁊ cura. Fac.c.tua nos.eo.ti. Qđ ego cre
do veꝝ si indiget.puta.q̄ȝ non habet.aliū-
de vnde viuat. alias nō.c.ad aures.eo.ti.
si modo dignus ē ⁊ intendat ꝓdesse ⁊ non
preesse. Si vero ꝓmouetur ꝑcibꝰ alienis
si ꝓ indigno.sic scōm omnes simonia est.
i.q.i.de ordinatiōibus. Si vero ꝓ digno
tunc si sunt spūales nō est simonia.i.q.i.la
torem. Si vero ꝑces sunt carnales. Et di-
cuntur carnales qn̄ illi qui ꝑcant attendunt
ad parentellam principaliter.vel amiciciaȝ
rogantium ⁊ prelatus propter ipas princi
paliter mouetur sic est simonia.q̄ȝ ꝑces su
cedunt loco precij.d.c.ordinationes ⁊.c.

sūt nō nulli.i.q.i. Si vero p̄latus p̄ncipalr̄ nō seqꝰ p̄ces sed merita seu qꝛ dignꝰ ē.ñ est siōnia.c.qͥbusdā.i.q.i.ꝛ ar.c.tuā.eo.ti. Tenet ēt Pa.i.c.tua nos eo.ti.ꝙ huiles p̄ces emisse a digno nō inducūt siōniā.nec ēt aliqd̄ pcīn̄.vt ex dc̄is.c.tua nos.ꝛ.c.latorē.pꝫ ymo fortiꝰ tꝫ Pa.ibidē.ꝙ donans aliqd cardinalibꝰ.ꝉ p̄latis.ꝛ rogans ꝓ aliquo bñficio.dūmō ñ ducat p̄ncipali itentōe vt p'talia exenia ꝛ p̄ces adipiscatur spūale.q̄uis sario hēant talē spē.ꝙ ex̄ oēm noxā iudicatur qꝛ iuste ista pñt fieri sine spe p̄maria. vt dic̄ Inno.ꝛ Ho.sac̄.c.qd ꝓderit.6i.di. i.q.i.sūt nō nulli.ꝛ i.c.tuā.de eta.ꝛ qua.

5 Circa munꝰ ab obseq̇o. Quero vtꝝ seruiens alicui p̄lato vt cōsequat bñficiū spūale vel monasterio vt recipiatur ꝛ hꝰmōi sit simoniacꝰ. R̷. Pa.i.c.cū eēnt.eo.ti. glo. ibi tꝫ ꝙ nō.qñ sine oi pactōe seruit.ꝛ intētōne saria p̄dicta hñdi.nō p̄maria.si mō sit ydoneus.nec p̄latꝰ aut monasteriū directe ꝓp h̄ seruitiū intēdat ei d̄ bñficio ꝓuidere vel recipe qꝛ si sic eēt munꝰ ab obseqo.ꝛ simonia qñ p̄ncipalr̄ ꝛ directe.d.c.ordinatōes. Jō dic ꝙ si in seruitio intuenit pactū. sēp ē siōnia.c.cū eēnt.eo.ti. Si nō interuenit pactū.si seruiat principalr̄ gratis.lꝫ sario vt hēat aliqd̄ spūale nō est siōnia f̄m Gos.ꝛ sic ꝯcorda iura q̄ videntur ꝯ̄ria. Ho.tñ ēt tēuit ꝙ si seruitiū corpōale sit honestū ꝛ dignꝰ dignū obseqū p̄l̄at.ꝙ licite pōt ēt seruir̄ p̄ncipalr̄.dūmō pactū ñ iteruēiat. vt si qs epō seruiat romā eundo.eiꝰ negotia ꝓcurādo a ꝯ̄rio sensu.i.c.sūt nō nulli.i.q.i. Sꝫ in seruitio indigno vel ꝓ indigno sic erit siōnia. Siꝉr dic in seruitio spūali.ꝙ si pactū interuenit siōnia ē.nisi tali bñficio sit ānexū illd̄ honꝰ. Uñ nō.ꝙ non solum p̄dicta inducūt siōniā in dātibꝰ seu paciscentibꝰ.sed ēt i cōsentiētibꝰ siue mediatoribꝰ ꝛ ē.c.p inqͥsitōeꝫ de ele.ꝛ.c.2.de ꝯfessis.nec nō in paciscentibus aliqd dare vel facere mistrantibꝰ.sꝫ ēt mistris seu familiaribꝰ admistrātis.sic̄ dicimus i Jezi q̄ fuit seruus Helisei.i.q.i.in sūma. Dicit tñ Rica.ꝙ lꝫ eps fecerit pactū ꝉ ꝓmissionē ꝓ aliquo bñficio dādo.ꝛ postea oblitꝰ talr̄ pacti pure ꝯfert ꝙ nō ē siōniacꝰ q̄ ad ecclāꝫ.nec ēt ille qui recepit tale bñficiū si hoc pactū ignorabat.ꝛ iō nō tenetur resignare.qd̄ bene nō.

6 Utꝝ auctoritas pape excuset a siōnia. R̷. Pa.in.c.i.eo.ti. Dicunt doc.ꝙ i curia romana.titulꝰ de siōnia non hꝫ locū sicut nec lex iulia.de ābitu in curia principis.glo.vero ꝛ Ho.in.c.ex pꝛe.eo.ti.dicit.ꝛ sequitur Pa.in.d.c.i.veꝝ in his q̄ sūt simoniaca de iur̄ positiuo solū:sed ñ i his q̄ sūt simōiaca de iure diuino. Et iō tꝫ Pa.ibidē ꝙ cū titulus bñficij hñs administratiōem ordinis vꝉ executionē clauium sit de iure diuino sicut ip̄a executio clauiū ꝙ papa talē titulum vēdens ē simoniacus:sicut ille q emit:nec valet excusare eius auctoritas.hēs bonā glo. in.c.lꝫ.de penis.ꝛ tex.cū glo.in.c.ex diligēti de simo.q̄uis dñs Car.teneat ꝙ ois titulus bñficij sit de iure positiuo:ꝛ sic f̄ꝫ eū excusaret eius dispensatio. Sed tu tene cum Pa. Secus in alijs non habentibus executionem clauium.

7 Sed nunqd eo ip̄o videat dispensare ex quo scit ex certa scia ꝛ tollerat. R̷. Jo.de ligna.eo.ti.c.i.dicit ꝙ sic.ita ꝙ non cōmitit simoniam:qd̄ ego credo veꝝ:qñ simonia cōmittit.cū papa vt.puta q̄s hūit bñficiū mediāte pecunia a papa hoc sciēte ꝛ ad hoc ꝯsētiēte:qꝛ tūc scia p̄ncipis purgat hoc vitiū ꝛ ita talis nō icurreret penas iuris: siue simōia sit de iure diuino siue positiuo:nec teneret resignare si simōia ē de iure positiuo Sed de datis alijs a papa lꝫ ip̄e sciat ꝙ domini ꝛ curiales exigunt ꝛ tolleret nō ꝓp h̄ dispēsare videt:ꝛ iō i penis inuoluunt. Facit.s̄.Dispensatio.§.12.

Simonia vi.

Simonia vi. quo ad penam. Sciēdū ꝙ ē quadruplex.p̄ma ē suspēsio. Queritur Utꝝ ois simoniacus i ordine recipiendo sit suspēsus ip̄o iure. R̷. vt colligo ex Inno.ꝛ Pa.in.c.tāta ꝛ caꝰ p tuas el 2.eo.ti. ꝙ sic ꝛ quo ad se ꝛ quo ad alios:ꝛ ñ solū quo ad ordinē sic susceptū: sed ab oibꝰ alijs ordinibus ēt licite receptis.ꝛ p ꝯñs ē remotus ab administratiōe tp̄aliū bñficioꝝ suoꝝ.facit glo.i.q.i.repiunt.ꝛ vide glo.in Cle.cupiētes de penis nec pōt dispēsari cū eo nisi p papam.i.q.i.gr̄a.

1 Utꝝ simoniacus i ordine dādo siꝉr sit suspēsus. R̷. Gofre.tꝫ ꝙ sic p triēniū. Sed Inno.in.c.pst.eo.ti.ꝛ Pa.in.d.c.p tuas tenēt ꝙ ꝑpetuo sit suspēsus:ꝛ videtur verius ꝓ hoc tex.iuncta glo.i.c.si qs a simoniacis.i q.i:ꝛ.§.Uerum.32.di.

2 Utꝝ simoniacus i bñficio sit suspēsus. R̷. Pa.in dictis.c.vbi.s̄.ꝙ sic. Sed si ē occultus ē suspēsus quo ad se nō quo ad alios. sed suspēdēdus.ar.i.q.3.c.i.ꝛ.2.vñ si renūtiat bñficio talr̄ acqͥsito pōt vti ordine suo post pactā p̄niaꝫ ꝛ alijs bñficijs licite hīr̄: sed beneficio illo retēto in quo simonia est cōmissa nō pōt agere p̄niaꝫ.vt in.c.inqͥsiti-

ois de accusati. Si vo e manifestus sic e su spensus quo ad se et ad alios ipo iure. d. §. verum. vn quis renunciet bnficio itez indiget dispesatiõe sicut qlibet notorius criminosus. vt in. c. fi. de tepo. ordi. Sed eps pot dispesare dumõ ñ sit ille cum quo cõisit simoniã. vt nõ. i. q. 5. psentiũ. Et aduerte q tc dr occult9 fm Rodo. qñ nõ cõstat p sniam vel cõfessionem iniure factã. nec p rei euidẽciã q nulla possit tergiuersatiõe celari. Limita tñ pdicta oia qñ simonia est cõissa eo sciente. Secus si eo ignorãte. puta. p prem vel amicos: qr tunc nõ e suspensus quo ad alios nec quo ad se: nisi in ordine et beneficio sic hito: ñ aũt in alijs ordinib9 susceptis aut bnficijs hitis vel hndis. c. de simoniace eo. ti. vbi hoc voluit Inno.

3 Sed qro qs pt dispesare in simoniaco in ordine vel bnficio. R. glo. et Calde. i. c. p9 trãslatione õ renũ. et dñs Anto. et Pa. i. d. c. de simoniace p9 multa tenẽt. q in simõiaco i ordine solus papa qñ sciẽter. Sz qñ eo ignorãte cõissa e simonia: tũc eps põt dispẽsare. i. q. 5. pñtiuz: et ẽt pot eps dispensar cũ tali. lz qñ hoc sciuit nõ renunciauit sed ministrauit in ordine suscepto. aut ad alios ascẽdit fm Rodo. Jn simoniaco vo in bnficio sciẽter sol9 papa põt dispẽsare fz Ber. Ray. et Gofre. siue in illo bnficio siue i alio quocũq fm glo. et Jo. An. in. d. c. õ simoniace. Sed Hosti. tz q põt eps dispensare in simplici bnficio solũ. Pa. vo in. c. ex diligenti eo. ti. tz q põt ẽt dispẽsare in curato vt pbat. i. q. i. c. i. nec obstat. c. pe. de elec. fz eũdem Pa. qr dicit. q loqtur de dispensatione ad illud bnficiũ in quo fuit simonia cõissa vt illud hẽat: qr nõ põt nisi p papam fieri. Jtẽ in ecclia ẽpta nõ põt ex dispẽsatio ne epi hẽre nisi simplex bnficium et cũ execut ione minoz ordinũ solũ. Jn eo vo qui ignorãt e pmot9 ad bnficiũ ñ põt nisi sol9 papa vt illud hẽat: fz i alijs pt eps. vt nõ. i. d c. pñtiũ. et qõ nõ. i. c. sũt. et. c. nob. eo. ti. Sz Tãcre. in. c. sicut nobis eo. ti. tz q ẽt in bnficio illo in quo fuit pmotus põt eps dispensare si ipe eps nõ est in culpa. et placet.

4 Sz nũqd idẽ sit iudiciũ de mediatorib9 q ad suspensionẽ et quo ad dispẽsatiõnẽ. R. q sic p regulaz accessoriorum. de re. iur. li. 6.

5 Utz epus possit dispensare cũ simoniaco circa officia mortuoz. bñdictiones nubentium. sepulturas. crisma. bñdictiões vasoz et huiusmodi. R. Hosti. q sic post pactam pñiam qr non phibet ar. c. nup. de sen. ex. co. nec obstat. c. Erga. i. q. i. qr loqt. de si-

moniaco in dignitate.

6 Quid de plato qui pmisit bnficiũ alicui p pecunia et re integra reuocat pactiõem. R. fz Rica. q. 5. q talis peccauit grauiter faciẽdo pactum qr tñ ad effectum pacti non pcessit non icurrit penas suspensionis et irregularitatis.

7 Utz ordinat9 ab epo quẽ audiuit simonia cũ possit ministrare. R. q põt i suscepto ministrare sed ñ poterit alios ab eodẽ recipere nisi dponat psciaz. c. p tuas. el. 2°. eo. ti. Ubi nõt Hosti. 5. nõbilia. Primuz q ex varijs dictis i aliius pindiciũ ñ e pscia formãda. Scdm q sic formata. e ad psiliũ plati deponẽda. Tertiũ q si dponi nõ põt e oibus modis seqnda. Quartuz q est vtus cuz d pscia scripulosa fit bona. et i melius isormatur et eõtrio est debilitas animi et nimia simplicitas. Quintuz q i idifferentib9 põt vnusqsq prout sibi placuerit psciam informare: qd bñ nõ. et ideo talis dz ministrare et psciam deponere

8 Secũda pena p simõiacos est depositõ et ifamia et hec iponit si de hoc i iudicio pstiterit. 5. q. 3. sane. de accusa. ingsitionis

9 Tertia pena est excõicatio. papalis. Naz Martin9 in pcilio pstanciensi in extrauagãti q icipit. Multe. ita inqt Sacro approbãte pcilio declaramus q ordinati simõiace ab executiõe suoz ordinũ sint ipo iur suspensi. Electiones at postulatiões. pfirmationes. et quasuis puisiones simoniace ecclesiaz monasterioz dignitatuz psonatuuz officioz et bnficiozuz quorũcunq dinceps facte nulle sint ipo iure nulliq p illas ius cuiq acqrat. nec pmoti pfirmati aut puisi faciant fructus suos: fz ad illoz restõnẽ tãq iiuste ablatoz teneãt: statuẽtes isup q dans et icipiẽs ipo fcõ sñiaz excõicatiõis icurrat ẽt si põtificali aut cardialat9 refulgeat dignitate. Jn alia extuagãti fca anno 2°. sui põtificat9 mantue data q icipit. dãnabilẽ. pfirmat oẽs excõicatiões suspẽsiões puatiões et interdcta et alias cẽsuras latas a summis põtific. b9 p simoniacos quas vult icurrere ipo fcõ oẽm simoniacuz ocultuz vel manifestũ vbicũq simoniaz cõmit: cui9cũq stat9 ẽt si epat9 aut cardinalat9 vel quis alia ecclesiastica vel tpali pfulgeat dignitate dictaz excõicationũ suspẽsionũ et penaruz absolutiõem sibi reseruãs: nisi i mortis articulo. nec vult q vtute pcessiõis idulti aut cuiscunq facultatis absoluendi pcesse vel pcedende a sede aplica possint absolui nisi spalr d pcõ simonie auctoritatem absoluendi ptineant

Hoc idē Eugeni⁹ in alia extrauaganti q̄ icipit Cū detestabile. data rome apud sanctū Grisogonū anno sui pōtificat⁹. 4. Paul⁹. 2⁹. in ꝓcessu quē in die iouis sācte fecit. excoicat oēs simoniacos tā in ordine q̄ etiā in bñficio ⁊ absolutōem reseruat sibi ⁊ successoribus ei⁹. ꝓter q̄ in morte. nec vult sicut ⁊ Martinus ꝙ possint absolui ex quacūq̧ ꝯcessione. nisi faciant mentōem de simonia Idē fecit Sixt⁹. 4⁹. Et sic tene ꝙ oēs simoniaci i ordie ⁊ bñficio solū sꝫ excōicati. Alij vō simoniaci ñ. sed ipo facto cadunt i pēas ꝯ ipos latas a iure. de q̄b⁹ dictum ē hic. §. Nec te moueat. c. reperiunt. 1. q. 1. Siliter. c. qcunq̧ ibidē. ⁊ c. placuit ibidē. Silr ⁊ c. ex multis. 1. q. 3. qꝛ lꝫ sub anathēa ꝓhibeant tñ loquūt solū ð ordie ⁊ bñficio. ⁊ sic i nullo iure inuenitur sub pena excōicatōis ꝓhibita ois simonia. nisi vt dixi in ordine ⁊ bñficio. ⁊ iō illi soli sunt excōicati.

10 Quarta pena siōniacoꝝ est. ꝙ ꝑcipit sub pēa excōicatōis late snie oīb⁹ cuiuscūqꝫ dignitatis aut stat⁹ ꝙ si sunt pñtes in romana curia reuellare. teneantur pape l' ei⁹ applice sedis camerario. aut suo vicesgerenti in vni⁹. l' duoꝝ testiū pñtia īfra duos dies naturales p⁹q̄ sciuerit. aut ad eoꝝ noticiā ꝑuenerit aliquē cōisisse siōniā a q̄ ñ nisi ꝑ romanū pontificē pñt ꝓter q̄ in mortis articulo absolui. ⁊ h̄ ꝑ ꝑdictā extrauagantē Martini dānabile. Cui Eugeni⁹ in. d. extrauagāti. Cū detestabile addit. ꝙ ñ solū q sciūt aliquē siōniā cōisisse l' ꝓcurasse. sed ēt q sciūt illos q fuerīt mediatores teneantur reuellare pape l' ei⁹ camerario. l' cui ipe duxerit comitteñ ꝑ se vl' ꝑ alios q̄ citi⁹. ⁊ ꝙ ñ possint absolui. donec reuelauerint. qd̄ itelligo si comode pñt. ⁊ si sciunt veraciter ñ ꝑ suspitiones. alr ñ credo incurrere dictā excōicatiōnē. Credo ēt hodie ñ ligare cū sit abrogata ꝑ nō vsum. Aduerte tñ ꝼm Asten. li. 6. ti. 55. ꝙ qñ siōnia est solum mentalis sine omni pactiōe ꝙ nō ligatur talis aliqua ꝑdictarum penarum. qd̄ nota.

Simonia. vij. q̄ ad restitutionem.

1 Queritur Utrum datū simoniace sit restitueñ. R⁊. Pa. in. c. si. eo. ti. ꝙ aut datū est sine pactōe. sed cū sola intentione bñdi spūalia. ⁊ tunc dicunt aliq quos sequitur Pa. ꝙ si talis simonia est de iur positiuo. sic restitutio nō est necessaria ad salutem. Si vero est ð iure diuino. sic necessario est restitueñ acceptum. Alij indistincte ꝙ ñ ē restitueñ de necessitate ꝑ. d. c. si. vbi ē tex. aptus. Sed qꝛ dcīn. c. si. loqt i symonia q̄ ē de iure positiuo iō dico ꝙ i tali casu ñ ē necessaria. Et q̄ sit rō: lꝫ Io. an. ⁊ Hosti. multas adducāt: tñ nulla efficax ē: ꝼm h̄ solū qꝛ ius sic declarauit: ꝼm ipm nō extendā ad simoniā q̄ ē de iure diuino: ⁊ iō necessario restituēdū ⁊ sit tꝫ Pa. ꝼm tñ distictiōeꝫ vsurarij mētalis de qua. Restitutio. 1. i lr̄a vsurari⁹ in ꝓncipio. Si vō datū sit mediāte pactione sic absq̧ dubio de necessitate restituendum est ꝼꝫ cōiter doc.

1 Cui dꝫ restitui acceptū simoniace ꝓ igressu monasterij vel ecclie. R⁊. Pa. i. c. ð h. eo. ti. Si loqmur ð ecclia seculari. tūc si ille q dedit ñ hēt vñ viuat restituet ei. ar. c. veniens eo. ti. Si vero habet vñ viuat tūc si oēs de ecclia delinqrunt dꝫ dari ecclie ⁊ criminosi expelli. Si aūt ñ expellāt dꝫ dari fisco pape ꝼm Hosti. q distribuat in pias cās. Turpia lucra a fisco extorqnt. l. fiscus i qōnē. ff. de iur. fisci. Si vō ñ oēs deliqrūt sed sol⁹ ꝓlatus vel ꝑticularis: tūc dabit ecclie i cuius ignominiā erat datum. Si loqmur de ecclesia regulari si oēs deliqrunt dat ei q dedit vt itret scōm monasteriū. vt in. d. c. veniens cū nō possit stare in ꝓmo monasterio vt in. c. qm̄ eo. ti. Si vero ꝑticulares deliqrūt. tūc pecunia dabit scōo monasterio q̄ ad vsūfructū tm̄: ⁊ mortuo igresso redibit ad primū monasteriū: ⁊ sic itellige. glo. i. d. c. de hoc: ⁊ cōcordat cū ꝑdictis Hosti. ⁊ dominus. Anto.

2 Quid fieñ cū comode ñ pōt applicari vbi vel i cui⁹ ꝯtumeliā ē data pecunia. puta. qꝛ i remotis ꝑtibus est. vel videretur incōueniens eam ibi dari: cū ecclia sit quasi derelicta ⁊ huiusmodi. R⁊. ꝙ paupib⁹ dabitur.

3 Utꝝ recipiēs bñficiū simoniace teneat. illud resigre. R⁊. ꝙ sic. ⁊ rstituē oēs fruct⁹ ꝑceptos ex eo. ⁊ q recipi potuerūt a diligenti possessore. c. si res. 14. q. 6. ð rest. spo. c. grauis. Intellige qñ scient simoniace hūit: vel q̄uis ignorāt tñ p⁹ea sciuit: ð ꝑceptꝭ p⁹ sciaꝫ tñ tenet: ñ āt i bōa fide: nisi extātes vel i q̄tū fact⁹ ē locupletōr. l. certū. C. de re. ven.

4 Cui dꝫ restitui datum ꝓ ordine bñdo. R⁊. videtur ꝙ ecclie cathedrali in cuius iiuriā videtur datum. si nō est ordinatus ad titulū alicuius ecclie: sed si ē ordinatus ad titulum alicuius beneficij vel ecclesie illi dabitur ꝼm. Ulde. ⁊ Rodo.

5 Quid si pecunia ex pacto sit data pape. R⁊ Pa. in. c. f. eo. ti. ꝙ nihilomin⁹ ñ poterit retinē tale bñficiū ēt i casu i quo. papa ñ cōitteret simoniā: sicut i sili disputat. Io. an. i re

gula cui lz. de re. iu. li. 6. in mercu. de lude te cū epo ad azardū. q eps fecerat statutū excōicās ludētes. qr lz eps ñ liget tali statuto. ligatur tñ ille q secū ludit. Sic i pposito papa recipiēdo pecuniā nō suspendit cōstitutiōem de simōia. et plene disputauit idem Pa. i. c. extirpande. i. §. q vero. de pbē. Sz contrariū dixi. §. Simōia. 5. §. 7. et ē verius. Nec ob. similitudo de ludente cū epo. qr eps ñ pōt facere q stante statuto suo cōuenientes nō ligentur. Sz bene papa pōt. Et iō tene qđ dixi. § q nō est simōia. et sic bñficiū poterit retinere

Simplicitas

ē duplex fm Pa. i. c. dilecti. de iudi. qdā cōtraria discretioni: et h reprobatur. 39. di. c. Petrus dia con'. et. 16. q. i. si cupis. qdā cōtraria dolositati et h āplectanda. de qua in euangelio. Estote simplices sicut columbe. et bon' tex. cum glo. in. c. veritatis. de iure iur. et. 6. q. i. ex merito. et h ē illa. de q dicit tex. Insti. de legi. agna. succe. §. q ad seias. simplicitatem amicam legibus amplexātes et c.

Simulatio

Idē est qđ ypocrisis. Unde dicit Isido. li. ethi. q ypocrita grece latine dr simulator. vel dic q se hñt sicut supi' et inferi'. qr ois ypocrisis simulatō est. sed ñ ois simulatio ypocrisis: sz tm illa q qs cū sit malus int'. se bonū simulat. et palā ondit vt bon' videatur pp gloriam humanā. vt dicit glo. Math. 5. et est filia inanisglorie: fm Gre. 3i. mor.

Utrum ois simulatio sit pcm̄. R. vt colligo ex S. Bona. in. 3. di. 38. et Alex. de ales. ... de ypocrisi. q ē triplex simulatio. Pria est cautelle. et h lz vt pbatur i. c. vtilē. et. c. q ait. et i. § qnq3. 22. q. 2. Nā dolū ñ cōittit q fraudē excludit. l. cū pr. §. plane. ff. de le. 2. ar. c. platū. qđ nec. cā. c. carissim'. de pre. ptu. pū. vt euitet aliqđ malū figit aliqd. Scđa simulatio ē instructiōis. et h nō ē pcm̄. et hec fuit in xpo qñ finxit se longi' ire. Luc. vlti. i quo innuit exhibendū hospitiū pegris ex q coegerūt eum manē. ex quo meruerūt eū cognoscere. Et iō ille religiosus q maiorē sāctitatē quā hēt simulat vt pxi edificētur. et ad bonū icitentur. nō peccat sed poti' meretur. vt patet p Gre. 3i mor. Tertia simulatō ē duplicitatis. et hec tenet rōem mēdacij. et sēp ē pcm̄. vt ppe ē i ypocritis. Addit Alex. q ita. s. significatiōis. sic Jacob se simulauit Esau. et hec nō ē pcm̄. Sicut ēt si qs i repñtatiōe misterij passionis xpi finxit se iudeū. vel xpm vel pilatum et huiusmōi.

Utrum aliqs possit se simulare malū. R. fz Alex. i. 2. 2. q nō. qr Aut ē hoc p opa mala siue ver. siue apparēter. et sic efficitur talis qle est illō opus. Aut hoc fingit p opa bōa vere et apparenter. et sic nunq pōt ex h apparere malus.

Utrum gerens hitū sāctitatis l' religiōis q tñ nō hz meritū sit ypocrita. R. q si ex ifirmitate p' assūptōem talis hitus cadit a pfectōne nō est ypocrita. qr nō tet reuellare suū pcm̄. nisi loco et tpe debito. vñ ñ tenetur deponere hitū. fz Gre. 3i. mor. Si autē ex malicia a pfectōe deficit. sic est ypocrita.

Utrum ypocrisis sit pcm̄ mortale. R. vt colligo ex S. Bōa. et Alex. vbi. s. et sco Tho. in quol. q i ypocrisi duo sunt. s. defect' sāctitatis et simulatio ei'. Si ergo itentio ypocrite refertur ad vtrunq. s. qr nō vult hre sāctitatē nec curat. sz tm vult sāctus appare. sic est pcm̄ mortale. Et sic sumitur i sacra scriptura. Job. 13. Non veniet in cōspectu ei' ois ypocrita. et Math. 23. Ue vobis ypocrite. Si uo accipiatur ypocrita nō p qualitate vite male. sz p simulatōe. sic aliñ ē pcm̄ mortale. puta si hoc facit ex fine q ē cō caritatē dei l' pxi puta. Simulat se sanctū vt possit seiare heresij l' cōseqtur dignitatem ecclasticā. l' qcunq alia bona in qb' cōstituit finē. Si aūt finis ñ sit cō caritatē. sic erit pcm̄ veniale. puta qr solū delectatur in laude. qr fz phm. 4. ethi. cop. magis dr van' q malus. Sed si finis sit bon'. puta ad laudē dei et salutē aiaz. vt pximi edificentur. sic meritoriū ē: si tñ nō cōtēnat bonā vitā. dic tñ Aureo. i. 4. di. 16. q i. q si ex ypocrisi seqt oppositū honōis dei et pxi salutis. q est pcm̄ mortale. Sili qñ solū facit vt possit hre vanagliā et h' mōi qđ litoveruz i vanaglia q sit mōtal. al' erit veiale solum.

Ebrietas

di' mēsura dēbita circa ea q sūt necaria ad vitā. vñ sobri' qi bria. i. mēsurā hñs et noie sobrietatis tēpāntia sigificat. h exigit i oib'. sed maxie i ministris eccle 35. di. p totū. 41. di. p totū. de vi. et ho. cle. c. clerici a crapula. i. thi. 3. Itē in regib' et pncipib'. pv. 31. Noli regib' dare vinū. Quō peccat mōtal. cō ipaz. vid Ebrietas. Gula et Ornatus

Societas. i.

fz Mar chū tulit et nō. Azo. i sūma. ti'. p socio est duoz plu riūue cōuētō cōcta ob comodiorē vsū et vberiorē qstū. facit ad h. l. si nō fuerit. § plerūq ff. p socio. vñ cōbit solo cōsēsu. vñ si me' soci

us aliquē admiserit quē meū sociū eē nolu erit. et solū socius est. ñ mihi. ff. p so. l. q ad mittitur. ꝛ ꝯtrahitur ad tps ꝛ in ppetuū. i. dū viuent socij. ꝛ sub ꝯditōe. vt. ff. p so. l. i. ꝛ. C. eo. l. pli. sine fine vero ꝯtrahi nō pōt. l. nullā. ff. eo.

1 Qui sunt ꝯtrahere societatē. R. ꝙ ille pso ne que possunt se obligare ꝛ contrahere de quib⁹ multos casus hēs. s. Donatio. i. p totum.

2 Quō pōt ꝯtrahi societas. R. dic tex. in. l. societatē. ff. p so. societatē coire. ꝛ re ꝛ vbis. ꝛ p nuntiū posse nos dubiū non est.

3 Circa qd pōt ꝯtrahi societas. R. ꝙ circa oia bona. Itē circa aliquā negotiatōnem. Itē circa vnā rē. ff. eo. l. societas. sed in re turpi ꝛ flagitiosa ꝯtrahi nō pōt. ff. eo. l. ne q3 ꝑtermittendum est.

4 Est vnus q ponit pecuniā i manu merca toris seu artificis. ꝛ mercatō seu artifex po nit idustriā suā seu exercitiū circa talē pe cuniā. seu aliqs pōit pecuniā ꝛ opam. ꝛ al ter opa3 solū. l'pecuniā solū. l'ābo pecūiā ꝛ opas. vt ide ex tali negociatōe ꝛ arte hē at lucrū. vtrū liceat. R. ꝙ sic f3 Ang. de pu sio. tractatu. de societate. ꝛ h tā de iure ciui li ꝙ canonico. q2 opa alicui⁹ sepe valet p pecunia. l. i. C. p so. Insti. eo. §. z. nō. glo. i. c. pleriq3. 14. q. 3. Et h dūmō duo ꝯcurrāt. Primū ꝙ ars ꝛ negociatio sit licita. c. per vias. de dona. inter vi. ꝛ vxo. Scōm ꝙ eq tas fuetur in oibus. q2 fm Gof. dāna ꝛ lu cra debent esse cōia in oibus. vt in. d. glo. c pleriq3. ꝛ. d. l. i. C. eo. ꝛ fm industriā. picu lū ꝛ hui⁹mōi. ita vt q plus posuit pecunie l'ope plus hēat de lucro. d. l. si nō fuerint. i ꝑn. ꝛ ad arbitriū boni viri. qd in hac actō ne sequeñ ē. l. ipꝛoposita. ff. p so. Alias cū ista equitas non seruatur non poterit esse iusta nec licita. q2 cū societas sit fr̃nitas. l. ve rū in ꝑn. ff. p so. p3 ꝙ erit iniq̄ ꝛ leonina. d. l. si ñ fuerint i fi. qd ibñ nō p tota ista mā. Et rō q̄r licite accipitur de lucro i societate ꝛ ñ in mutuo est. q2 i mutuo trāsfertur dñi um pecunie i accipientē. In societate vo ñ q2 dic tex. in. l. si tibi aree mee. ff. de pscri. ver. nemo societatē ꝯtrahēdo. rei dominus esse desinit.

5 Sed nūqd rōe pacti erit licitū. ꝙ qs hēat caput fractū ꝛ ali⁹ sanū. s. ꝙ qs hēat d lucro ꝛ nihil d dāno. l'magis d lucro ꝙ ipoztet id qd pōit i societate et min⁹ de dāno et hu iusmōi. R. qdā dixerūt ꝙ sic. saltē d iu2 ciui li. q2 ꝯtracī⁹ ex ꝯuētōe lege3 accipiūt. c. ꝯc tus. de re. iu. l. li. 6. Sed tu tene cū Azo. et Accur. in. d. l. si nō fuerit. ꝛ do. Anto. in. c. si. de vsu. ꝛ Ang. vbi. s. Et f3 theologos ꝛ veritatē. ꝙ nullo mō l3. q2 vt dixi. societas est qdā fr̃nitas. ꝛ tale pcm ē ꝯ ei⁹ nā3. id nō valet. l. cū pcario. ff. d pcario. ꝛ. c. fi. d pca. Et id i ꝯscia tñr restituē l satisfacē oē qd ide bite hūit. l'i quo. pxiu3 grauauit ex h pacto

6 Utr̄ ponēti opas tm̄ liceat facē pactū. ꝙ. s. tm̄ vlt certū p opa sua ꝛ de dāno nihil vlt sētire. R. ꝙ sic. q2 fm Ang. vbi. s. ñ ē iste ꝯc t⁹ societatis. s3 locatōis opar̄ suar̄. Et h ver̄ nisi dānū ꝯtigeret ex dolo suo l'culpa. q2 sic non liceret. l. itē qritur in ꝑn. ꝛ. l. si merces §. qui columnā. ff. locati.

7 Utr̄ tradēs cēū ducatos in societate cu3 pacto ꝙ vlt ip3 capitale saluū. nec de eo vlt sētire aliqd dānū. sed de lucro vult fm dis cretōem socij ꝙtū sibi placuerit dare. licite faciat. R. ꝙ ñ. s3 ē vsari⁹. c. ꝯsuluit. ꝛ. c. fi. d vsu. Et ppea f3 Bal. i. l. i. q. 9. ff. p so. talis qcqd accipit de lucro extenuat sortē. q2 tēt ꝯpēsare. l'si vtrūq3 hūit tñr restituere lucrū Aduerte tm̄ ꝙ si qs nollet piculo capital'se exponere. ꝛ inueniret aliquē q eū vellet as securare p aliquo sibi dato. nō eēt vsa se li berare a piculo p talē assecuratōem. l3. p lu cro accipiat de capitali sic assecurato. qd q dē lucrū pit negociatio tal' capitalis dati in societatē. Et idē dicere qñ soci⁹ accipiēs ip3 capitale ꝯueniret libeꝛ cū socio dāte capita le de dādo sibi tale modicū de lucro. qd ve risilr ql3 ali⁹ sic faceret. si dās capitale rēitte ret totū lucrū aliō qd dēberet hēre ex tali so cietate. eo ꝙ cū assecuret. p ꝑncipali. ymo si nihil eēt lucri. solueret nihilomin⁹ assecura tōem. vt pote. qñ negociatio ē talis q̄litatis ꝙ assecuratōem inueniret soluēdo tria l'q̄ tuor. p cētenario. ꝛ tm̄ cōit. p lucro societatis eēt receptur⁹. 6. l'. 8. ꝛ aliñ pl⁹. ꝛ sic ꝯueniret cū socio. ꝙ solū daret sibi. 3. l'. 4. p lucro ꝛ eū de capitali assecuraret. ꝛ sic itelligo illō qd l3 Io. An. in. c. p vestras. de dona. iter vi. ꝛ vxo. in dote data mercatori. de quo hēs. s. Dos. §. ii. Rō. q2 in isto casu pecuia posita in societate bñ stat piculo ponentis. l3 illud piculum redimat pcio qd l3. Et id nō est puilegiū dotis. q2 licite pōt fieri in q̄ cunq3 capitali sic dato. dūmō ꝯcurrāt duo Primū ꝙ socius accipiēs libere hoc uelit facere. nō solū accipiendo tale capitale. s3 ēt si non accipet. p tali modo assecuraret. Secundū ꝙ tm̄ plus possit verisilr lucrari d tali societate vltra ptē suā ꝙtū ē illud qd solueret. p tali assecuratōe cuicunq3 cōiter Tutius tm̄ eēt si ꝯueniret cū socio d soluēdo

sibi tm̄.ꝓ assecuratōne capital᷑. q̄ttū qlʒ aliꝰ accipet si vellet assecurar᷑. ꝛ i diuidēdo lucro ꝑus solueret ꝯuentū ꝓ assecuratōe. ꝛ qđ su pellet de lucro sibi ꝯiungēte illud retineret Nec ob. c. nauigāti. de vsu. q2 ibi al2 n̄ mu- tuaret. nisi ꝑiculū ꝛ lucrū ꝓ ꝑiculo recipet.

8 Utrū vidua. seu qlibʒ aliꝰ q dat mercatori in societate centū. cū pacto ꝙ ipm̄ capitale sit saluū. cū intentōe tm̄ retinendi in se peri- culū ipiꝰ capitalis. sed solū facit tale pactū ne decipiatur a mercatore. non' vt capitale ꝑeat ipi mercatori. si sine sua culpa ꝑiret. li cite sine vsura hoc faciat. R̷. ꝙ lʒ vsura in hoc cōtractu n̄ sit. lʒ vera societas. tm̄ peccat mō tal2 ꝑꝑ mendaciū ꝑniciosū. qđ dīc in sui in famiā. 22. q. 2. c. ꝑmū. Et iō tn̄r notā facē itē tōem suā. ne forte ēt morte ꝑuenta heredes vellent in suo robore cōtractū ꝑmanere. n̄ tm̄ tn̄r restituere lucrū. qđ hūit f̃m. S. Ber nardinū in suis cōtractibꝰ. ꝛ bn̄. q2 ꝑ. l. i. ꝛ totū ti. C. plus valē qđ agitur. iste cōtractꝰ est vera societas in re. ꝛ iō n̄ restituet. lʒ aliij dicant cōtrariū q posset saluari. qn̄ ex hoc aliqđ dānū passus est mercator ꝑꝑ timorē ꝑiculi. l' qn̄ ex notificatiōe sue voluntatis n̄ cessat scandalū qđ ꝓxio dedit. q2 tūc credo teneretur restituere. eo ꝙ fama rebus est ꝑ ponenda. 6. q. i. deteriores.

9 Utrū ponens centū apđ mercatorē. ita ꝙ medietas l' tertia ꝑs. aut quarta. l' aliqua a- lia ꝑs ipoꝝ centū stet ꝑiculo mercatoris sit vsuariꝰ. R̷. ꝙ in hoc fuit diuersa opi. doc. q busdā dicentibꝰ ꝙ sic. vt. S. Bernardinus ꝛ multi aliij. q̄busdā ꝙ nō. q2 licite hoc pōt fieri. vt glo. i. c. plerūqʒ. 14. q. 3. ꝛ multi aliij. que q̄dē diuersitas euenit ex diuersa opi. dubietatis sequentis.

10 Utrū dānū debeat eē cōe. si capitale ꝑdat᷑ an solū illiꝰ q eū posuit. qbusdā dicētibꝰ ꝙ dʒ eē cōe. vt Jacobꝰ de are. ꝑ. l. si id qđ. §. itē celsus. ꝛ. l. cū duobꝰ. §. qdā sagariā. ff. ꝓ so. qbusdā dicētibꝰ. ꝙ quātū ē cōe lucrū ipiꝰ capitalis. eatenꝰ ꝛ dānū. ꝑ. l. si n̄ fuerit. §. i. ff. ꝓ so. ꝛ ꝑ. l. manifestissimi iuris est. §. sed cū in secundā a ꝯtrario sensu. C. de fur. Quibusdā aliijs dicētibꝰ ꝙ solū dʒ ꝑire dā ti. vt glo. in. d. §. i. Rō. q2 sic de capitali nih̄ lucrat᷑ sociꝰ. sʒ tm̄ dʒ redire ad eū q̄ dedit si inueitur saluū i fine societat᷑. ita nihil dʒ hē re đ dāno ipiꝰ. Sʒ tu dic cōcordādo opi. ꝙ si nullū sit pactū l' alia cōsuetudo. tūc dic l' f̃m Pe. vt refert Cy. in. l. i. C. ꝓ so. ꝙ ꝑi- culū capital' si ꝑeat rōe societat᷑ an opas ex hibitas sit cōe. si pꝰ aliquas exhibitas. ēt a- liqd sētiat de damno. sed si pꝰ oēs opas ex hibitas. ꝑdatur soli ponenti illud. ꝛ suffic alteri ꝑditio suaꝝ opaꝝ. q̄ eqssima ē ꝓferti in cōscia. Uel f̃m Bal. i. l. i. C. ꝓ so. siue an̄ opas siue pꝰ. ꝙ ꝑdatur solū ponenti. qđ fō te veriꝰ ē de iure. q2 sic n̄ erat hituꝰ đ lucro ipiꝰ capitalis. sed solū de lucro qđ debeba- tur sue industrie. ita nullū dʒ pati dānū de ipo. Et sic tenendo istā opi. Pe. l' Bal. n̄ lʒ facere pactū ꝙ ꝑiculū capitalis sit alteriꝰ q̄ȝ illius q̄ posuit. Rō. q2 in fine societatis si ni hil eēt nisi capitale. totū rehabebit. Et iō cū sociꝰ n̄ hēat de lucro ipiꝰ capitalis. n̄ dʒ hr̄e de dāno. Si vō pactū fieret ꝙ ꝑiculū capi talis sit cōe. qđ lʒ. vt vult glo. ꝑdicta. l' sic hē ret cōsuetudo. tunc scias ꝙ eatenꝰ capitale ipm̄ eēt diuideñ in fine societatis. s' nihil in uenietur de lucro. quātū erat pactū l' cōsue tudo de ꝑiculo. Et iō q2. S. Ber. ꝑdictꝰ ꝛ multi aliij tēuerūt ꝙ i fine societat᷑ ēt si nih̄ đ lucro sit. capitale integrū dʒ redire ad dan tē. ꝑꝑea tenent n̄ licere facere pactū de aliq̄ ꝑte ipiꝰ capitalis periculi. ꝛ sic tene. Sʒ si ipʒ capitale erit diuideñ in fine societatis si nihil inueniretur de lucro f̃m ꝙ pactū fuit l' est cōsuetudo de periculo. sic ē vera opi. d. glo. quā seqtur Ang. vbi. s̄. s. ꝙ lʒ tale pac- tū. al's n̄. Et si pactū nullū eēt factū đ dāno. sed solū de lucro. intelligetur de dāno sicut de lucro. ꝙ simpliciter dās n̄ itēdebat aliqd sētir᷑ de damno capitalis. ꝛ in fine simpl2 ipʒ hē re sic eēt vsurariꝰ mentalis. ꝛ eo mō tenere tur restituere sicut vsurarius mentalis. de quo. s̄. Restitutio ꝑmo. in. verbo vsurarius

11 Utrū liceat facere pactū ꝙ vnꝰ hēat duas ꝑtes lucri ꝛ vnam damni. l' duas damni. ꝛ vnam lucri ꝛ huiusmōi. R̷. ꝙ in cōscia oē pactū qđ n̄ facit deteriorē partē alteriꝰ arbi trio boni viri. ita ꝙ q̄ plus posuit pl's hēat licitū erit. qđ ꝛ seqtur Ang. vbi. s̄. alias n̄.

12 Utrū ponens opaʒ i societatē. s. nauigādo eqtando ꝛ hꝰmōi. teneatur sūptibꝰ suis po nere. R̷. f̃ʒ Bal. ꝛ Jaco. de are. ꝛ Cy. i. l. i C. ꝓ so. ꝙ n̄ qn̄ ꝓficiscitur causa societatis. q2 lucrū intelligitur deductis expensis. l. il lud. C. de codicil. l. mutuus. ff. ꝓ so. Qđ li- mitat Bal. vbi. s̄. vēꝝ. exceptis expensis. quas domi fecisset. q2 ille n̄ debent fieri de corpore societatis. ar. l. sʒ si ex lege. §. ꝙ aūt ff. de peti. here. Ang. vero vbi. s̄. dicit hoc verum. nisi consuetudo al2 hēret. que si essʒ deberet seruari. nisi contineret iniquitatē apertam. q2 vī actū. qđ est consuetū. l. ꝙ si no lu. §. q assidua. ff. de edi. edic.

13 Quō tn̄r sociij ex disparibus partibus q fūdū l' apothecam cōduxerūt. R̷. f̃ʒ Bal. i

l.i.C.ꝑ socio.ꝛ Ange.vbi.§.ꝙ locanti tm̄r ꝑ equalib⁹ ptib⁹.Inter se vo tm̄r ꝑ rata so cietatis.vn̄ et supelectil͠a ꝛ vasa debent di uidi f̄m ptes.qbus diuidetur societas.

14 Utꝛ ille q semel posuit capitale in societa te ꝛ pditu est an̄ finitu tps societatis teneat itez aliud pone.R.f̄m glo.i.d.l.si n̄ fuerit.§.i.ꝛ in.l.i.C.ꝑ socio.ꝛ Ange.vbi.s.ꝙ n̄.siue piculu cōe fuerit.siue non.

Utꝛ dan̄u psone illi⁹ q ponit opas i socie taté debeat cōicari ad inuicé.puta cu soci⁹ resisteret volētib⁹ sibi auferre pecunia vul neratus est:ꝛ fecit mltas expēsas ad curan̄ se ꝛ h⁹mōi.R.ꝙ sic qn̄ euenit pp societaté vt expsse vlt.l.cu duob⁹.§.qda sagaria ne gociatoez.dic tex.coiert.alr ex his ad ꝑpa das merces ꝑfect⁹ i latrōes icidit.suaqꝫ pe cunia pdidit.fui ei⁹ vulnerati sr resqꝫ ꝑpas pdidit.dic Iulian⁹ dan̄u ee cōe.Ideoqꝫ actō ne ꝑ socio dan̄i pté dīdia agnoscē debere.tā pecunie q̄ rez ceteraz.qs secu n̄ tulisset soci⁹.nisi ad merces cōi noie ꝯpadas ꝑfici sceretur.sed ꝛ si qd in medicos ipensu ē.ꝑ pte sociu agnoscere debere rectissime Iuli an⁹ ꝓbat.hec ibi.ff.ꝑ socio.Nec ob.l.soci us.§.soci⁹.ff.ꝑ socio.qꝛ illd itelligit qn̄ cul pa socij id ꝯtingit f̄m glo.ibidé.qꝛ tūc non tm̄r.Aduerte f̄m Bal.in.l.i.C.ꝑ socio.ꝙ dan̄u oē extrinsecu qd rōe societatis euēit dꝫ ee cōe.puta debita ꝛ pdicta.sꝫ dan̄u int secu.s.ipi⁹ capital.nō nisi vt dixi.§.io.

15 De q̄ culpa tenetur socius alti socio.R.ꝙ si ꝯct⁹ ē solu societatis.tēr de dolo.lata.ꝛ leui culpa n̄ leuissima.qꝛ sufficit talē diligētiam adhibeat in reb⁹ cōib⁹ sic in ꝓpijs.vt.l.cuz duob⁹.ff.ꝑ socio.Un̄ q̄uis aliqs expsse pi culu in se suscepisset.n̄ tm̄ intelligetur d illo qd euēit culpa ꝯsocij.l.plt.C.d nauti.feno.Qn̄ vero cu societate est ꝯct⁹ locatōis l'alt⁹ ꝯtractus quō teneatur ꝛ ex qua culpa.hēs ē:Comodatu.§.ii.ꝛ Locatio.§.13.

17 Quō dꝫ diuidi societas.si nihil it ipos ē ꝯuētu expsse l'tacite.puta.qꝛ nulla ē ꝯsuetu do de hoc.R.f̄m Bal.in.l.i.C.ꝑ socio.q 2.ꝛ Ang.vbi.s.ꝙ si alter posuit centum.ꝛ alr opas.ꝛ de lucro hn̄t ducēta.extrahet p mo q posuit cētu sua centu.ꝛ sic de quocu qꝫ alio q aliqd posuit.q̄ exēta reliq̄ ducen ta q̄ st de lucro diuidēt inter se oēs.ita tm̄ ꝙ q plus posuit in societate.puta opas ꝛ pe cunia.l duas ptes pecunie respectu illi⁹ q solu vna pté posuit.nō respectu ei⁹ q opas posuit.qꝛ opa valet tm̄ sic ꝛ pecunia q̄ pōi tur hēbit plus de lucro.vt.d.l.si nō fuerint in ꝑn.ꝛ.l.qd.n.ff.ꝑ socio.ꝛ h arbitrio bōi

viri.Et id qd qda dixerit.ꝙ sic q posuit cē tu.ꝑ pmo extrahit centu.sic ꝛ ille q posu it opas dꝫ extrahe alia centu ꝑ opa sua.n̄ valet.nec de iure dīno.ciuili.l'canonico.qꝛ opa hois nō ē aliud q̄ offm̄ diurnuz.vt.l.i ff.de op.liber.ymo opa hōis dꝛ fructus ei⁹ eē.vt.l.3.ꝛ se.ff.de op.ƀuo.Et io ille q posu it opas tm̄.n̄ dr posuisse aliqd ꝯsistens i so te l'capitali.sed solu fructu sue ꝑsōe.q fruc tus aut vsusfructus sue ꝑsōe corrn̄dent fruc tui aut comoditati illoꝝ centu.ꝑ quo hn̄s a cit.d.l.cu duobus.§.si incoeunda.Preciu inqt est velamtu artis.Et sic intellige illud qd sepe opa alicuius ꝑ pecuia valet.vt In sti.ꝑ socō.§.2.i.ꝑ comoditate ꝛ vsufructus seu interusorio dicte pecunie.Et io si alter solu posuit opas.ꝛ alter centu solu.ꝛ lucꝛ sunt ducenta.ille q posuit opas hēbit cen tum solum.ꝛ ille q posuit centu hēbit illa centum.ꝛ postea alia centum de lucro.

18 Quantu durat societas.R.tex.in.d.l.soci etaté.dissociamur.renuntiatōe.morte.capi tis dīnutōe.intellige ꝑut est mors ciuil f̄m glo.ibidé.ꝛ egestate.dic glo.s.incidente.vt si qs ex socijs bonis cesserit.vt Insti.eo.§.ité.l'fuerit publicate.vt in.l.actōe.§.publi catōe.ff.ꝑ so.Adde ꝙ dissoluitr sꝫ ꝙ ꝯue nerūt in tpe duratōis illo finito.Ité ex ꝯsue tudine si nihil actu est de tpe dicto.§.q assi dua.

19 De societate inter fres ꝛ alios quō tacite ꝯbit.hēs.s.Peculiu.§.26.cu sequētibus.

Societas ij.

circa aia lia q̄ dr socidu aialiu ꝯtrahit.6.mōis.

1 Prio mō qn̄ aialia expsse tradut gra so cietatis ꝯhēde.vt dicit glo.in.l.si pascenda pecora.C.de pac.Uel qn̄ lꝫ expsse n̄ dicat ꝙ gra societatis tradutur.tm̄ tacite datur gra societatis.s.qn̄ datur vt sint cōia.ꝛ sic ꝯtra hitur societas.vt.l.si tibi arce mec.ff.de p.scri.v.Et facit qd nō.Bal.in.d.l.si pascen da.Et qꝛ h mō aln̄ ꝯtrahit aialib⁹ grossio ris generis.aln̄ in minutis.Io pmo ꝑpo na quot modis aialia grossa datur gra so cietatis expsse l'tacite.Et aduerte ꝙ aialia grossa dicūtur.quoꝝ fruct⁹ regulariter n̄ ascendit ad valoré mēis in anno.vt sunt boues.eq.muli ꝛ huiusmodi.Ista aln̄ da tur extiata.aln̄ inextimata.aln̄ cu terra.ali quādo sine cōlone terre.qd fieri pōt.vt in.d.l.cu duobus.§.incoheunda.

2 Qn̄ datur extiata ꝛ sine terra.tūc piculu casus fortuiti ē cōe inter socios.vt dr in.d.l.cuꝫ duob⁹.§.dāna.nec miꝛ qꝛ extiatō i h

cāu facit ēptōem.l.extimate.ff.solu.ma. Et
sic ꝓ pte dn̄ium remanet apud tradētē: ⁊ ta
cite ꝓ alia parte rōe cōiōis in illum cui co
municant. ⁊ sine traditōe transfert.l.i.§.in
societate.ff.ꝓ socio. ⁊ pinde ē ac si ille qui
dat mutuasset preciū medietatis socio. ⁊ ip
se posuisset aliā medietatē ⁊ cōiter ab ipis
duobus essent empta. ⁊ sic in societatē po
sita. Et iō qlibet de piculo tenet ꝓ dimidio
nisi culpa vel dolo alterius eueniret. Nam
tunc solus culpabilis eēꝫ.d.§.dāna. Bal.
tn̄ in.l.i.C.ꝓ socio.distinguit ꝙ.s. Aut pe
reūt cāu fortuito. ⁊ sic erit cōe. Aut pēptio
venit ex natura rei: ⁊ tunc dicit periculum
solum esse dantis.qꝛ sic ēt penes euꝫ fuissēt
moritura:nec est verum secundū eū ꝙ ista
extimatio faciat venditionem. vt dicto .§.
damna. ⁊.l.3.ff.locati. ⁊.l. cum manu facta
ff.de ꝯhen.emp.vbi dr̄ nemo pōt eaꝫ rem
vēdidisse de cui⁹ dn̄io id agit̄.ne ad ēptorē
trāseat: sed hoc aut locatio aut aliud gen⁹
ꝯctus.h ibi. Sed saluo meliori iudicio h
nō teneo:cū melioramenta ēt nālia in hoc
cāu cōicēt.vt.d.l.si nō fuerint.sic cōuenit:
vt pericula sic ēt nālia diuidantur siue cōi-
centur. Nec valet qδ adducit ꝙ ex.i.atio nō
facit venditionē i isto cāu:ymo facit.vt pꝫ p
d.l.3.ff.locati. Et iō tene ꝙ periculum ēt nā
le erit cōe.vt tenent multi doc.maxime An
ge.vbi s̄. Qδ tamen limito verum:nisi ex-
psse aliud sit conuētum. ⁊ sic intelligitur ille
§.nemo.i.d.l.cū manu facta:vel nisi de con
suetudine aliud sit:qꝛ itelligit̄ actū qδ ē cō-
suetū.l.ꝙ si nolit.§.q assidua.ff.d edi.edic.
Et iō si pactū sit ꝙ piculū capitalis n̄ sit cōe
non erit licitus iste ꝯctus in foro aie: nisi re
cipiēs vel alius q i vno alleuiat̄ i alio equi
ualēti grauaret̄.l.fm nām.ff.de re.iur. Pac
tū vero circa fructus vel circa tp̄s oꝫ conti
neat equalitatē arbitrio boni viri. Ān non
vr̄ iustū ꝙ fructus i hoc cāu debeāt p medi
um ptiri. Si alter ipoꝝ ponit opas qꝛ ipas
opas plusq̄ꝫ alius socius ponit: cū tn̄dem
i societatē posueri. Et propterea debꝫ attē
di si opē pn̄t fieri p minores ⁊ pupillos ⁊
huiusmodi.quoꝝ opē nō sunt in magna ex
timatione:lꝫ aliq̄ sint.vt.l.si.ff. de liber. cā.
vel si recōpēsantur p lacticinia ⁊ huiusmōi
⁊ de palea.seu feno qδ dat ad comedeñ. ⁊
sic attēdere:ꝙ quilibet ipoꝝ equaliter tātū
posuit i societatem. ⁊ vltra videre qd vltra
pōit alius puta rusticus:qꝛ opas: ⁊ sic nisi
recōpēsaretur i alio dꝫ hēre plus de fructi-
bus:aliter eēt vsura:cū ex mutuo iterptato
plus grauaret̄.c.ꝯsuluit.c. i ciuitate de vsu.

Qn̄ aūt dant̄ inextimata ⁊ sine terra: ⁊ tē
i nullū pactū sit de capitali aut de fructib⁹
vel tp̄re sunt quedā extrauagantia ⁊ iura po
sita int̄ exordiaria capitalia feudoꝝ in fi.de
cie collōnis sic dicentia. Ille qui accipit iu
mentum vel vacaꝫ dꝫ tenere per.5.ānos. ⁊
omnes poledri l' vituli dn̄t esse comunes. ⁊
qcquid poledri ꝗsierūt tp̄re triturātōis. Iu
mētum vero l' vaca data dꝫ esse illius q euꝫ
l' eam posuit in fine societatis: nisi ille qui
accepit ad societatē terciā partē pcij dede-
rit socio ponenti:quia si dedit terciam pteꝫ
tunc in fine ipm iumētum vl' vaca erit cōe.
Tu tamen attendēs in ꝯscia ad arbitriū bo
ni viri.vt equalitas seruetur: ita ꝙ qui pl⁹
ponit plus habeat.vt s̄.dictum est. Si vero
pactum sit factum:cū pluribus modis ꝯct⁹
concipi possint:cum plura sint negotia q̄ꝫ
vocabula.l.nā.ff.de pscrip.v̄. Attendendū
est ꝙ contineat equalitatem arbitrio boni
viri p regulā in.d.l.si nō fuerit ⁊.l.ꝓposita
ff.ꝓ socio. Aduerte tamen ꝙ qn̄ animal da
tur iextimatū nō pōt pactum fieri licite.ꝙ
piculum sit alterius q̄ꝫ eius qui ipm dedit.
Hoc ēt tꝫ Bal.i.d.l.si pascēda. Nam cum
dictū aial positum i societate i fine d̄beat eē
ponent̄:si pactuꝫ fieret ꝙ piculum ad ipm
ponentem non spectaret esset iniquum. ⁊ si
ipe perdit aial ⁊ socius pdit operas. Nec
obstat qδ s̄.dixi de capitali pecunie. quia
non valet silitudo. Rō:qꝛ pecunia simil' ipo
vsu ꝯsumit̄. ⁊ sic in ipa societate totalr̄ exer
cet̄. Sed secus ē in aialibus q̄ n̄ sic ꝯsumūt̄
sed qn̄qꝫ meliorāt̄. Ān sicut melioramentū
ptinet ad dantē:sic et piculum ptinere debꝫ
d.l.fm nāꝫ. Si tn̄ dans i aliquo plus graua
ret̄.puta:qꝛ recipiens nollet teneri in fine d̄
dāno ipius aialis qδ euenit culpa sua: sꝫ so
lum in pte cum teneat̄ in totum.l.cū duob⁹
§.in coeūda. ⁊.§.dāna.ff.ꝓ socio: sic possꝫ
i alio alleuiari quo ad piculū ipius aialis p
regulā i.d.l.fm naturaꝫ. Et ex predictis pꝫ
ꝙ ille qui dat aialia inextiata cū pacto:ꝙ d̄
primis fructibus capitale suū d etrahat: illi
cite facit: ⁊ tenet̄ restituere qcqd accepit in
grauamē alterius socij. Nā sociū i hoc gra
uat ꝙ operas ⁊ expensas quas fecit si stati
extracto valore capitalis periret ipum capi
tale amitteret: ⁊ sic ipe esset i tuto ⁊ alter so
cius i piculo. Sed pone ꝙ nō perit: sꝫ cum
tp̄re multū lucratus ē:alter socius ad quā r
stitutōem tenebit̄ pdictus. R.ꝙ ad tn̄ q̄ꝫtū
arbitrio boni viri extimabit̄ piculū pditōis
opaꝝ ⁊ expēsaꝝ quas pdere poterat.
Quando vō dant̄ aialia grossioris gn̄is

cū terra. vt puta cōico socio vnū par bouȝ
cū certa quātitate terre quā arare dēat. Et
tūc si inextiata tradidi piculū totuȝ ad me p
tinebit. Si vō extiata periculuȝ erit cōe. d.
§. dāna: nisi dolo vel culpa alterius pcesse
rit vt ibi dr. Silr fructus terre erit cōis qn̄
extiata sit tradita. Rō: qꝛ vn⁹ pōit ptē bouū ꝛ
trā: alr ptē bouȝ quā vr eisse rōe extiatōis ꝛ
opas ꝛ eqtas vlt vt eq̄lr partiant fruct⁹: non
aūt erunt cōes fructus qn̄ predicta aialia dā
tur inextiata. Rō qꝛ alter solū pōit operas:
ꝛ alter aialia ꝛ terrā. Nō vex itelligo: nisi
forte industria socij tm̄ extiaret aut plus. Et
iō arbitrio boni viri iudicādum erit: vt eq̄
litas seruet. d. l. proposita.

5 De aialibus minut; vt ouibus: porcis: ca
pris ꝛ huiusmōi. Aduerte qꝫ iuenit in extua
gātibus positis i fine decie collōnis feudo
rū: qꝫ talia aialia dn̄t dari ad tres ānos: ꝛ i
vnoquoqꝫ āno dȝ dare p capra duodeciȝ
formaticos optimos ꝛ p pecude sex. nec
tn̄ grossos qꝫtum facerēmo. pecudes: nec
tn̄ paruos qꝫtū facit vna mungitura vnius
pecudis: sed mediocres arbitrio boni viri
In fine vero capra vel ouis data ante oīa
erit ipius tradētis: nisi ille qui accepit soluis
set terciā ptem precij ipius. qꝛ sic erit cōis.
Capreti vō ꝛ agni. ꝛ lana erūt cōes. In pō
cis vō oī āno sunt pciēdi porcelli: nisi ille
q accepit volueri: tenere eos vsqꝫ ad tres ā
nos: ꝛ i fine triū ānox oīa ptiri dn̄t per me
diū: ꝛ ēt porcelli nati de porcell'. Si tn̄ con
suetudo vel pactū aliud esset. vel extiata da
ta essent: dic ſm qꝫ dictū ē de aialibus gros
sioribus. vt oīo seruet equalitas ꝛ iniustitia
nulla fiat alteri ab altero.

6 Secūdo mō ɔhit societas sic. Dāt aialia
sed nō cōicant: nec eox dn̄ium trāsfert sed
solū custodie alterius comittunt aliquo da
to vel recepto precio: ꝛ tūc pprie ɔctus lo
catōis ē ꝛ ɔductōis. l. 2. ff. locati. Si aūt nō
iteruenit pciūm: sed tradens dcā aialia reci
pit aliqd. vt puta p bobus vt arent vel pro
pecudibus vt stercorizēt ꝛ h⁹mōi. Aut reci
pit ille cui tradunt p mercede custodie ali
quid: vel opa aialiū vt stercorizatio p mer
cede ɔpēset: qui oēs tres mōi ɔsiðrari pos
sunt vt i sili in seruo dicit tex. in. l. i. §. si quis
seruū. ff. deposi: sic erit ɔctus inoiatus ꝛ r
gulabit secūdū ɔctū locatōis cui magis as
similat. vt in. d. §. seruū. ꝛ. l. nālis i prin. ff.
d pscrip. v. cui⁹ nā ē vt fruct⁹ ꝛ piculū perti
neat ad dn̄m rei locate. l. item si pcio. §. i.
ꝛ. 2. ff. locati. ꝛ de eo pēs. s. Locatio.

7 Tertio mō dant aialia ꝛ in totū trāsferun
tur i accipiētē cū pacto qꝫ teneat ea ad me
liorandū: ꝛ sic meliorata cōicent: ꝛ sic dr ɔ
tractus inoiatus. vt dicit tex. in. l. si tibi aree
mee. v. sed si puex. ff. de pscrip. v. Vn̄ pciū
dictox aialiū si vendant. dȝ esse cōe. vt. d. l.
si tibi aree mee: ꝛ silr fructus ibidē per. l. si
pascēda. C. de pac. ꝛ silr piculū dȝ esse cōe
sicut ꝛ vtilitas. l. mutu⁹. ff. pro socio. Aduer
te tn̄ qꝫ hic ɔctus magis assimulat ɔctui so
cietatis qꝫ locatōis. Iō pūt circa hoc intelli
gi q dixi. s. in prio cāu: qn̄ dant inextimata
vel extiata. Si vero melioramentū non seq̄
tur. credo qꝫ integra ad dn̄m tradentez sint
restituēda quasi cā data ꝛ cā n̄ secuta. ff. de
ɔdi. cā data. ꝛ cā n̄ secuta p totū.

8 Quarto mō dant aialia vt cooperiantur
vel vt cooperiant. puta thaurus vel vaca
ꝛ h⁹mōi. ꝛ ē ɔctus innoiatus. ꝛ iō ad arbi
triuȝ boni viri reducet. ne cum aliena iactu
ra quis lucret. l. nam hoc natura. ff. de con
di. indebi.

9 Quinto mō dant aialia aliqn̄ extiata talr
qꝫ comoduȝ ꝛ icomodum sit recipiētis. ꝛ sic
resultat ɔctus emptōis ꝛ vēditōis. ar. l. exti
mate. ff. so. ma. Ideo si aliqd acciper vltra
pcium rōne tpris esset vsura. c. ɔsuluit. ꝛ. c. i
ciuitate. de vsu. nisi emptor aialium pceptis
fructibus morā traberet in soluēdo preciū
qꝛ tunc p interesse posset petere ptē fructuū
l. curabit. C. de acti. emp. ꝛ ven. ꝛ ibi glo. ꝛ
cōiter doctores in. c. cōquestus. de vsu.

10 Sexto mō sunt data aialia nec appāet an
cā societatis. vel qūo morinus principalib⁹
ꝛ tunc secūdū qꝫ ɔsuetum ē talia dari sic ex
timabitur. d. §. qui assidua: vel si de consue
tudine nō apparet psumetur ɔctus inomia
tus. l. 2. ff. de prescrip. v. ꝛ sic cēsebitur ɔct⁹
societatis: ꝛ p oīa fiet de fructibus ꝛ reliqs
sicut ius societatis exigit: vel saltē fiet recep
tori aialiū debita ɔpensatio ſm exigentiam
sūptuum ꝛ laboris sui. ꝛ hoc actōe mādati
ex quo p ipositōem dn̄i pascēda suscepit. l.
i. ff. mādati: vel saltē actōe in factuȝ sine pre
scrip. v. d. l. 2. Ex pdictis igitur pȝ qūo socie
tas sit licita vel illicita: ꝛ qd dicen̄ de multis
cāib⁹ cū isinitis mōis possint cōcipi. vt i. d. l.
nā. ff. d p. v. Et ppea attēd qꝫ i ɔctu societatis
aliqn̄ iteruenit rō mutui iterpretati. puta qn̄
dant extiata aialia vel exigitur qꝫ sint ad pe
riculū accipiētis ɔ naturā societatis: ꝛ tunc
si grauat i aliquo accipiēs pp hoc erit vsa.
Silr aliqn̄ cū societate ɔcurrit ɔctus locatō
nis ꝛ ppea eqtas attēdatur. ꝛ qd ɔuenit na
ture talis ɔctus: vt sic scias discernere qn̄ ē
iniusticia vel iniqtas.

S**Odomia** ē turpitudo i masculū facta.32.q.7.vsus: ⁊ ē grauius pcīm adulterio.vt in.d.c.vsus. ⁊ grauius ꝙ̄ cū matre.ibidē.c.adulterij.Vñ clericus dꝫ dponi ⁊ i mōasterio detrudi ad agēdā pniaꝫ. Laicus excōicari ⁊ penitus reddi alien⁹ a cōione fideliū.c.clici.de exces.pla. ſꝫ leges dꝫ igne cremari.in aut.vt nō lux.ꝯ nām.vnde ibi dr̄ ꝙ ꝑꝑ ipios act⁹ sodomitaꝝ fames ⁊ terremotus ⁊ pestilētie fiūt: ⁊ ciuitates cuꝫ hoibus pariter pereunt.

S**Olicitudo** vtꝝ sit pcꝫ. R̄.ꝙ si loquiur d̄ solicitudie tp̄ aliuꝫ sic triplex ē. Una ē anxietatis ⁊ auaricie: ⁊ hec ē pcīm sēp. Mortale v̓o pcīn ē ex fine: puta q2 ꝯstituitur finis i ipis q̄rēdis parati omia facere ꝑꝑ ipa hñda. Vñ Aug.i li.de opib⁹ mōachoꝝ.cū dicit dñs.nolite soliciti eē ⁊c. hoc dicit vt ñ ista itueamur. ⁊ ꝑꝑ ista faciamus qcqd i euāgelij ꝑdicatōe fieri iubetur. Alio mō ē mortale pcīm ex mō: qñ tm̄ i h⁹ mōi anxiatr̄ ꝙ ōmittit necessaria ad salutē ⁊ suffocat mētēꝫ in talibus: ⁊ de hac loqtur Greg.49.di.c.hic ei.i v̓bo Gibb⁹. Alia solicitudo dr̄ dubietatis ⁊ diffidentie: cuꝫ hō timet ne tp̄alia sibi deficiant: ⁊ iđo anxiatr̄ ꝓ ipis: nō tm̄ a'iqd faceret ꝯ dei ꝑcepta vel omitteret: ⁊ ista ē pcīꝫ veniale. Tertia necessitatis ⁊ ꝓuidentie: ⁊ hec non ē pcīm.imo bona ⁊ laudabilis. Vñ glo. Math.6. Nō labor ⁊ ꝓuidentia dānatr̄. ſꝫ solicitudo mētem suffocans: ⁊ de hac tertia loqtr̄.c.diuie 87.di. Solicitudo v̓o spūaliū ꝑ se ē bona ⁊ ad hāc xp̄s iducit nos. Math.6. Primū q̄rite regnū dei ⁊c. Posset esse pcīm ꝑ accidēs qñ hō tm̄ itēderet spūalibus ꝙ omittēt ꝓuisionē hūanā d̄bitā: q2 eēt tēptar̄ deū ꝯ illō Math.4. Nō tēptabis dñꝫ deū tuū.

S**Olutio** ē eius qđ debetr̄ redditio. Insti.qui.mo.tolli.obli.in principio. Sed large solutio ē ab obligatōe liberatio quocunqꝫ modo.ff.de solu.l.solutōis. Nā qualitercūqꝫ satisfactū sit creditori ad volūtatē suā ꝓ soluto hētr̄.lꝫ solutū ñ sit.ff.de pigno.ac.l.si rem aliena.§.ois.h nō. Gof. ⁊ Hosti.in sum.eo.ti.§.i.

Quot sunt spēs solutōis. R̄.due. Una nāl' siue v̓a que ē ꝑ redditiōem eius qđ debetr̄. Alia ciuilis siue imaginaria: ⁊ hec fit multis modis.s.ꝑ nouatōem que ē: quando extinguitur prior obligatio. ⁊ i aliā obligatōnem ciuilē vel naturalē trāsfertr̄.ff.d̄ noua.l.i. Aut ꝑ delegatōeꝫ q̄ ē qñ aliū reū vice sua creditori l' cui ipse iussit dat.ff.d̄ accepti.l.i. Aut ꝑ oblatōeꝫ factā tpe ⁊ loco ꝯgruo. C.d̄ so.l.obsignatōe.ff.eo.l.si solutur⁹. ⁊.l.q de cē i pn.ff.de pigno.l.creditor. Nō tm̄ ꝓdest ob'atio si ñ ꝯsignetr̄. C.d̄ vsu.l.2. ⁊.l.acceptā. Itē oꝫ ꝙ fiat cui debetr̄. l' eo absñte iudici. ⁊ si iudex deficiat honestꝭ ꝑsonis. C.de vsu.l.si creditrici d̄ offō.or.c.pastorali i fi. Itē ꝙ res deposita duret: q2 si i vsus suos ꝯv̓tat ñ ē tutus offerēs.l.debitor.ff.de vsu. ⁊ si sic deposita res amittatr̄ nihilomin⁹ debitor ē liberatus.ff.de arbi.l.arbitr̄.la.2.ff.deposi.l.i.§.si pecūia i sacculo. Et hoc veꝝ i obligatōe q̄ntitatis: q2 si ob'igatio eēt in spē: sola oblatio sufficeret.ff.eo.l.hominem.§.i.

Utrū solutio debiti i q̄ntitate existētis sit faciēda ſꝫ pecunie valorē currētē tpe solutōis l' ſm ꝙ valebat tpe ꝯctus. R̄.ꝙ i quacūqꝫ dispositōe ꝯctuū sit d̄bitū. solutio sꝑ dꝫ fieri ſꝫ monetā q̄ currebat tpe ꝯctus debiti: ⁊ si nō repitr̄.q2 ē reprobata l' diminuta i pōder̄ puta: q2 tōsa l' ꝑ lōgū vsū effecta grossa: q2 argēgētū i sup̓ficie corruit ex lōgo vsu: s' alio mō ꝑpetuo ē alterata: tūc dꝫ solui ipsius extiatō ſm ꝙ cōiter tñtur ꝑ legistas ⁊ cāonistas i.l. paulus al' icipit creditorē.ff.de solu. ⁊ i.l.in minoꝝ. C.i qbus cāis i ite.re.ñ ē necessaria ⁊ ꝑ canonistas i.c.q̄to de iur̄.iur. ⁊ i.c.oliꝫ de cēsi. Etiāꝫ Bar.i.d.l. Paulus limitet istō veꝝ: qñ tal' diminutio ꝯtingit i moneta grossa ⁊ ñ i minuta.tm̄ dñs Antoni⁹ i.d.c.q̄to ⁊ seqtur Pa.ibidē tꝫ ita hēre locū in moneta ꝑua sicē i magna: qñ deterioratio directe ꝯtigit ipsam pecuniā.puta.q2 duo antiqua nō valent nisi vnum de nouis.voluit etiaꝫ Cy. ⁊ Pe.in.d.l.in minorum. ⁊ Hosti. in.d.c.q̄to ꝙ quando solum pecunia est reprobata non deteriorata ꝙ de ea potest fieri solutio ex quo currebat tempore cōtractus. Sꝫ Specu.eo.ti. ⁊ ibi Johan.an. ⁊ Pa. in.d.c.q̄to tenēt ꝙ non potest: quia magis moneta consideratur ratione cursus q̄ respectu materie. ⁊ videtur tex.in.d.c.olim. Facit etiam.c.eiciens.88.di. Si vero alteratio nō esset perpetua sed ad tempus vt contingit ꝙ florenus hodie magis valeat q̄ cras: ita ꝙ crescit vel decrescit secundum tempora cōmuniter tenetur talem variationem non debere attendi.argu.l.precia.ff.ad.l.falci.sicut eni creditor vellet sibi solueretur si plus valeret: ita dꝫ recipere si minus valet cū speretur augumentū: sic voluit Bar.i.d.l. Paulus. ⁊ alij in.d.l.i minorum. Quod mihi videtur equū nisi qñ non esset spes ꝙ de ꝓrio

dēret hēre augmitū: qꝛ sic vr. ꝙ debeat solui ſm extiatione tp̄ris ꝯtctus. qꝛ possʒ eē ꝙ nū ꝗ̄ crescēt. ar. i. l. iurispitos. i pri. ff. ꝺ excusa. tuto. ꝛ qꝺ nō. glo. i Cle. 2. ꝺ pbē. Jaco. ꝺ are. ꝛ Bar. i. ꝺ. l. Paulꝰ. ꝛ Hostien. i. ꝺ. c. ꝗ̄ʒto tenēt ꝙ si ē alŕata respectu cursus nō respe ctu mē ꝛ ꝑpetuo puta. qꝛ priceps nō uľt ex pēdaŕ nisi ꝓ tāto. ut forte recolligat ꝛ cudi faciat: ꝙ nihilominꝰ de ea pōt fieri solutio si debitoꝛ nō fuit i moꝛa. Sed Oldra. ꝛ Fe de. in. ꝺ. l. i minoꝝ. ꝛ do. Anto. i. ꝺ. c. ꝗ̄ʒto. te nēt ꝙ dʒ solui ad extiationē antiq̄ currentꝫ tp̄re ꝯtctus. qꝛ eadē rō q̄ ē de toto ꝛ de ꝑte. ar. l. q̄ de tota. ff. de rei uēdi. ꝛ. c. pastoraľ. § Jtē cū totuʒ. de offō dele. ꝛ uŕ ꝓbari i. ꝺ. c. oli. ꝛ uŕ magis equū. Et sic ꝯclude ꝙ siue sit reprobata i totū: siue alterata i ꝑte respec tu cursus: lʒ n̄ respectu mē siue deteriorata respectu mē ꝙ nō pōt fieri de ea solutio: sʒ dʒ solui extiatio ſm tp̄s ꝯtctus. ꝛ hoc siue solutio sit fiēda rōe ꝯtctus siue ex cōdēnatō ne iudicis. De cōdēnatōe aūt q̄ fit rōe statu ti. Spec. tʒ ꝙ dʒ solui de mōeta currēte. Sʒ Pa. i. ꝺ. c. ꝗ̄ʒto. uŕ tenere ꝙ ꝺ mōeta currē te tp̄re facti statuti. Ego teneo cū Spe. qꝛ in penis mitioꝛ fit iꝰꝑ̄tatio. c. odia. de re. iu. li. 6. De solutione uero que dʒ fieri ex mā dato principis ľ alicuꝰ dn̄i seu ex eius gr̄a dicit dn̄s Anto. i. ꝺ. c. ꝗ̄ʒto. ꝙ si dn̄s ignora bat ualorē mōete sic fiet ſʒ cursū currentꝫ. ſʒ gl. ꝛ Laudu. i Cle. 2. ꝺ ꝺci. Si nō sciebat eiꝰ ualorē sic fiet eius solutio ſm extiationem tp̄ris ꝑ̄ius mādati seu gr̄e facte. ar. ꝺ. c. oli ꝛ. l. fi. ff. de auro. ꝛ ar. le. Si vero solutio ē respectu legati sic fiet ſm extiationē tp̄ris te sti ꝯditi: lʒ testatoꝛ postea multū supuixerit itātū ꝙ sit mutata. ita ꝯsuluit Oldra. ꝛ facit tex. i. l. vxorē. §. testō. ff. de le. 3. ꝛ. ꝺ. l. fi. ꝛ se quiŕ do. Pe. de ancha. i. ꝺ. c. oli. ꝛ Jo. an. i addi. ad spe. eo. ti. ꝛ Pa. i. ꝺ. c. ꝗ̄ʒto. Jdē dicit Oldra. i ꝑcepto arbitroꝝ ꝛ hec nō. qꝛ sepe i pꝛatica. Limita tū ꝑdicta i debito ꝯtcto ex mutuo ſm distictionē quā pōam in fra Usura. 1. §. 36.

3 Quis teneŕ soluē. R̄. ꝙ ille q̄ ē obligatus siue sit pricipaľ debitoꝛ siue fideiussoꝛ.

4 Utrū glibʒ possit ꝓ alio soluē. R̄. ꝙ sic ēt si debitoꝛ hoc ignoꝛat ꝛ nō velit. ff. eo. l. sol uere. ff. de nego. ge. l. soluēdo. ꝛ teneŕ talis satisfacere ꝑfato soluēti ꝓ eo si modo sua i terat vt solueret. l. cū pecuniā. ff. ꝺ nego. ge.

5 Utrū tutoꝛ ꝛ curatoꝛ ľ alius admistratōeʒ hn̄s teneaŕ soluē debitū illiꝰ cuiꝰ curā gerit R̄. ꝙ sic. l. q̄tiēs. §. sic aūt. ff. de admi. tu.

6 Utrū hēs teneaŕ soluē debita defuncti. R̄. ꝙ sic i totū. Sʒ i ꝯscia ꝗ̄ʒtū se extēdit facul tas hēditatꝫ. vt. s̄. Hēs. §. 6. Secꝰ si eēt lega tariꝰ. qꝛ tūc nō teneŕ nisi qn̄ hēditas ē non soluēdo. qꝛ tunc es alienū precedit legata. vt. s̄. Restitutio. 2. §. 17.

7 Utꝝ successoꝛ ꝑlatus teneaŕ soluē ꝑdeces soris sui debita. R̄. ꝙ sic: si pro necessitate sue ꝑsone: ľ necessitate seu vtilitate eccľie si facta. ex̄. eo. c. i. Alias nō teneŕ eccľia nec suc cessoꝛ eiꝰ. io. q. 2. c. hoc ius ꝛ de fideiuſ. c. qꝺ quibusdā. Jdē credo de successoꝛe in dn̄io. tp̄rali laicali.

8 Cui debet fieri solutio. R̄. ꝙ creditoꝛi vľ eius successoꝛi cui cōpetit actio obligatōis si tū sit ꝯpos mētꝫ: ꝛ maioꝛ. 25. ānis: ľ alteri de mādato ip̄ius: ēt si creditoꝛ sit accusatꝰ ad mortē. ff. eo. l. reo. ꝛ. C. eo. l. nihil iterest pt̄ ēt fieri eius socio si vtriqʒ eoꝝ ē obligatꝰ i solidū. ff. de pactꝫ. l. si vnus i prin. ꝛ. ff. de duo. re. consti. l. 2. ꝛ. 3. ꝛ nō. i. c. ea te. de iur. iurā. Aut ēt ꝓcuratoꝛi eius ꝗ̄ʒuis sit reuoca tus ꝛ ignoreŕ reuocatio. l. eiꝰ i pri. ff. si cer. pe. Aduerte tū hic: qꝛ si ꝗs soluēt filiofami lias sine ꝯsensu p̄ris: ľ minoꝛi sine ꝯsēsu tu toris ľ curatoris nō satisfaceret. l. i. ꝛ ꝑ totū ff. ad mace. ꝛ. l. pupillus. ff. de act. ꝛ oblig. Nisi solutū sit ꝯuersū i vtilitatē p̄ris ľ mino ris. l. i. ꝛ. 2. C. si aduersus credi. ꝛ. l. ꝙ si foꝛ te. §. fi. ꝛ. l. i pupillo. ff. de solu.

9 Debitoꝛ nō hn̄s pecuniā ad soluen̄ pōt offerre rē meliorē ꝛ teneŕ creditoꝛ accipe. aūt. hoc nisi. C. de so. Eccľia nō n̄ teneŕ of ferre meliorē: sed aliā. ut aūt. hoc ius. C. de sa. sanc. ec.

10 Quis ē ꝑponēdꝰ i solutōe. vide Restitu tio. 2. §. 16.

11 Utrū possit ꝗs repetere pecuniā hitā ex vēditiōe rei sue i subsidiū. R̄. Ludo. i nō. ꝙ sic: vt ē casus i. l. inciuile. C. de rei vēdi. ꝛ. l. si cū ſuum. ff. si cer. pe. ꝛ. l. fi. ff. de nego. ge. Sic ꝛ eꝯ pōt agē ad rē ēptā ex sua pecunia i subsidiū: lʒ nō sit mihi obligata. Et ꝙ pos sit agere ē glo. in. l. ꝓculus. ff. de iur. do. ꝛ cāus in. l. vxoꝛ marito. ff. de dona. iter vi. ꝛ vxo. Jtē ꝑponiŕ ille qui pecuniā dedit ne gociatoꝛi faciēti diuersa negocia i ea nego ciatiōe alijs qui eidē dederūt i alijs negocia tiōibus. tex. ē i. l. ꝓcuratoris. §. si plures. ff. de tribu. ſm Jo. plagiensem. ꝛ Ludo. de roma in nō.

12 Utꝝ excōicatō sit faciēda. R̄. si fit tʒ: tū nō dʒ fieri ēt si ex iuramēto tenebaŕ. vt s̄. Excōi catio. 8. §. 12.

13 Utꝝ liceat soluē creditoꝛi creditoris mei R̄. Bar. i. l. solutū. §. solutā. ff. ꝺ pigno. act.

distīguit q̄ si creditor creditoris mei h3 bona obligata puta: q2 ꝯduxi domū ab eo qui eā ab alio ꝯduxerat: sic liberor ipo iure etiā creditori meo inuito. l. vtrū pñte. ff. de ꝯstitu. pe. cū possē ab eo cōpelli. l. nomī. C. q̄ res. pi. obli. po. Silr qñ tal'factus ē creditor pp me. puta: q2 creditor me' gerēdo negocia mea accepit mutuo ab eo. vt i d. §. si liber hō. ff. de neg. ge. Si vō cā sit oio sepata a mea si fit eo volēte idubie liberor. l. inuito. ff. de so. t. l. penultia. t fi. ff. de nego. ge. Aut eo ignorāte t ꝯtigit liberatio ope exceptiōis l. si opa. ff. de doli. excep. glo. tñ t3 idistincte q̄ liberat. Insti. q. mo. tol. obli. i pri. t. d. l. penul. Sed tu tene cū Bar. quo ad forū cōtētiosu3: q̄ ad ꝯsciā3 tene glo. q2 creditor liberat ex tali solutione ēt si erat inuitus. d. l. soluendo. t ideo satisfactum est ei.

14 Utrū recipiēs sciēt solutionē alteri debitā cō ittat furtū. R. glo. i. c. ca te. de usur. q̄ sic. nisi creditor ratū hūerit all'. l. falsus. §. i. ff. de fur. Nō vex ē b3 Pa. ibidē: si sūi iusta cā recipit. Secus si ex iusta cā puta. q2 credebat ad eū ptinere: vel q2 erat gestor negotiorum creditoris.

15 Quō d3 fieri solutio. R. q̄ d3 fieri de illo qd ē i obligatōe. q2 vnū p alio solui nō pōt creditor nō cōsētiēte. Insti. q. mo. tol. ob. § i. Fallit hoc in ecclesia debitrice. d. aūt. hoc ius. Itē i eo q d3 aurū i cuius sba aux nō in nenit. C. de solu. aūt. hoc nisi debitor. t. ff. de le. i. l. si domus. §. q ꝯstet. Itē i eo q d3 suū cuius uult soluere pciū q2 dicit eū suū cognatū. Itē i noxali actōe. ff. de re. iudi. l. miles. §. i. t. 2. Itē de pecūia. vide Pecūia §. 2. Sed qñ nō h3 qd d3 soluere. t sit distrahēda bona sua p solutōe: tūc prio icipiēdū ē a mobilibus: t si non sufficiūt ad imobilia. t postea ad iura. Et si nō inueniūt ēptorem detur in solutum creditori. vide in. l. a diuo pio. ff. de re iudi.

16 Quid de eo q tenet sub alternatōe. R. q̄ regulare ē q̄ i alternatiuis electio est debitoris. vt i. l. plerūq3 in fi. ff. de iur. do. cū ꝯcor. positis in glo.

17 Utx dbitō teneat ire l'mittere ad domu3 creditoris. R. vt s. Obligatio. §. 8.

18 Quid si creditor eēt i mora t uellet purgare. R. tenebit ire ad eius domū. l. cu3 qd C. de cōdi. inser.

19 Quid si obligatio sit solū ad hoc si volo acqrere. R. q̄ teneor adire domū creditōis t soluere ēt sine mōitōe ſm Bar. i. l. uē illa ff. de cōsti. pecunia. siue comodū sit ꝯsonale q2 relinqt libertas suo si soluit decē: t huiusmodi: siue sit comodū bursale. puta: alicui legant iocalia si soluerit uestē. d. l. cū qdā. Aduerte tñ q2 i caibus istis vbi qs tenetur ad domū creditoris ire sufficit querere eū apud vicinos. t notos t i locis i quibus ē solit' ꝯuersari: nō p loca clandestina. ar. 2 q. 6. c. biduū. t voluit Bar. i. l. pdcā. uē illa t Pa. seq̄t i. c. significāte de pigno.

20 Utrū mittēs debitū p nuntiū ifideliter se hñtē excuset. R. Pa. i. d. c. significāte. Aut spēs erat debita t ipa remittebat p nuntiū q putabat fidelis t sic periculum ptinet ad creditorē. Rō: q2 cāus fortuitus nō iputat ex quo culpa non pcessit. c. vnico de comio. Aut erat ꝗtitas debita q̄ mittebatur t sic pit piculo debitoris. Rō: q2 eo ipo q̄ pecuniā mihi mutuasti mea3 fecisti. l. 2. ff. si cer. pe. t iō pit mihi ante ꝗ3 veniat ad man' creditoris si pit: q2 adhuc sū dñs. nō. Bar. i. l. cū qui. ff. como. sed penam si erat apposita non incurrit.

21 Quid de eo q soluit idebitū an possit repetere. R. Pa. i. c. fi. de solu. distiguit q̄ aut ē idebitū ciuilr sed nālr debitū. t sic glo. i d. c. fi. distiuguit. q̄ si soluit p errorē iuris ñ pt repetē: si aūt p errorē facti potēit. vt puta heres soluit legata itegra credēs nō posse retinere falcidiā: errat i iure: nā nāliter erat debitum sed nō ciuiliter t nō repetet. Si āt sciebat sibi ꝯpetere falcidiā sed credidit intellige pbabilr. vt in. c. aplice. de cle. exco. mi. t in. c. 2. de ꝯsti. li. 6. s. hereditatē suffice re: cū tñ nō sufficeret: hic errat in facto t repetet. l. error facti. C. ad. l. falci. cōit tñ tenet q̄ Minor. Mulier. Miles t h'mōi cū excusēt ab errore iuris repetēt: si ēt ex errore iuris soluerūt. vt in. l. cū de idebito. §. i. ff. de proba. Sed quo ad hāc excusationē quidā ꝯrium tenent. sed primū verius. Si nāliter magis repetet in ꝯscia si ē idebitum nāliter: l3 ciuiliter sit debitū: multo magis si est idebitum nāliter t ciuiliter tā in ꝯscia ꝗ3 in foro ꝯtētioso quacūq3 ignorātia soluerīs: nisi i aliquibus caibus de qbus i glo. l. cū qs. C. de iure. t facti. igno. t ibi Bar. cōcordat quos dimito q2 ad ꝯsciam non ptinent. Secus qñ soluit sciēt: q2 tūc videtur donasse. l. cui' p errorē. ff. de re. iur. except soluitis pro vsuris que repeti possunt. c. debitores de iure iur.

22 Quid de illo q ꝯuenit a creditore t non h3 vnde soluat. R. q̄ si debitor ē ex maleficio sic pōt verberari. 14. q. 6. si res. t sic nō pōt amplius ꝯueniri. d. c. si res qd itellige qñ creditor sic exegit vt verberet p debito

alias bene tetur ad interesse si verberetur p maleficio. ar. 12. q. 2. sfinitas. Si vo e debitor ex cotractu vel quasi tunc cedat bonis.

23 Quo fit cessio bonor. R. fit in iudicio vel ex iudicium p nuncium vel eplam. ff. q. bo. ce. possunt. l. i oi. Dic vt. s. Cedere bois. Et ad qd valet. ibide. Adverte q vt valeat oz cofiteatur debitu. l. pe. ff. de ces. bo.

24 Sed nuquid cu debitor petit dilatonem qnquenij a pluribus suis creditoribus et aliqui dare nolut ei dabitur. R. q sic si maior ps osentit: et intelligit maior respectu sume debitoru et no psoar. Et si oia sunt equalia iter valebit dilato data. l. vlt. C. q bo. ce. po.

25 Qn dz fieri solutio. R. fm Jo. de ose. di. i. solet. q aut dies est adiectus fauore debitoris et pot pueniri. Aut fauore creditoris et sic no pot pueniri. l. cu qui. ff. de annuis le. Similiter no pot qs repetere ante tps debitu. c. vnico. de plus pe. nisi i tribus casibus. Primus i viro vergete ad inopia. Secud' in debitore fugiete. l. ait ptor. §. debitore. ff. de his que in fra. cre. Tertius i debitore suspecto qui pot cogi dare cautone. l. si fideiussor. §. fi. ff. q satisda. co. Limita nisi fuiss3 suspectus tpe otractus qr no cogeret. Aut dies no e adiectus et dic. vt. s. Mora. §. i. et Obligatio. §. 8.

26 Quo pbatur solutio. R. q si debitum sit scriptu et debitor velit pbare p testes et sine scriptura solutione oz q probet p. 5. testes rogatos q testificari pnt pro solutoe facta: l' qua voluit facere. et e p confessione creditoris. Si vero debitu sit canzelatu liberat de bitor: nisi creditor pbet otraru. l. si cirographum. ff. de proba.

SOrs ppriedr cu aliqd sit. vt eius euentu osidera to aliqd occultu inotescat. vt puta: cu accipiunt festuce iequales et q hebit breuiore sit talis vel faciat sic et huiusmodi.

1 Quotuplex e sors. R. triplex. Pria dr diuisoria cu qritur qd cuil3 sit dandu: siue illud sit res. siue honor: siue pea: aut actio aliqua Secuda dr consultoria: cu inqrit qd sit agedu. et h fm se no e mala sed rone circustatie pot aliqd mali in se otinere. vn pbibetur ne sub hac spe hoies in ydolatria labatur. 26. q. 2. §. his ita. et io e peccatu mortale vt ea: nisi in necessitate vt infra dica. Tertia e diuinatoria que sic diffinit. Sors e ars diuinadi futura a sanctis prbus danata sub anathemate. 26. q. 5. sortes: qr diuinatio semp accipitur in malum: sicut pphia in bona parte. i. q. i. nunq3.

Utru sit licitu vti sorte i aliquo casu. R. fz glo. i suma. 26. q. 2. q sorte diuisoria qn ex pectat euetus ex fortuna solu et non sit aliq superstitio et in rebus tpalibus solu3 sic l3. Sortes vo q fiunt p magicas incantatoes: vel q fiunt ad exercedas vanitates aliquas: vel ad iquiredu occulta vel futura q dicunt diuinatorie sunt pbibite: nec vnq3 licet. 26. q. 2. hij q. et c. illud. Sorte vero osultoria q sit ca necessitatis ad sciendu qd fiendu3 qn aliter neq3 scripture auctoritate: vel alio auxilio pot sciri no est illicitu vti. d. q. 2. c. non exeplo. et q. 5. no l3. Na cu no supest humanu auxiliu: tuc ad diuinu possumus recurrere. vt. 22. q. 2. qritur. vt puta. Ciuitas e obsessa dubitat clerus qs debeat fuger vel qs remanere: tunc orone pmissa fm Aug. sorte erit dirimedu. Facit. l. sed cu ambo. ff de iudi. et l. si duobus. in principio. C. coia de le. Et fz hanc necessitate intelligo. d. c. sortes. vbi dr q no e aliqd mali. qd limita fz Pa. in. c. fi. de sortile. ver q ea l3 vti in tali necessitate si quatuor ocurrant. Primo i rebus tpalib'. sed in spualibus: vt in electoe seu eius tractatu aut in electione copromissarioru q3tu ad officia ecclesiastica e in oi casu pbibita. Ro si fiat sine oi superstitoe. Tertio qn euctus sortiu expectat a deo: qr si a diabolo erit illicitu. Quarto qn fit cu magna deliberatoe pmissa orone: sicut apli act. i. i electioe Mathie petedo a deo eius voluntate i hoc. Aliter aliquo isto deficiente erit illicita Laur. tn Archi. et Io. tenet indistincte: q ois sors pprie accepta e pbibita pp. d. c. sortes. Sz tu dic ver in sorte diuinatoria et consultoria ex pdictu casu necessitatis: secus i diuisoria.

5 Quot modis fit sortilegiu siue idiuinatio R. q tribus modis. Primo per manifesta inuocatoem demonu: et hoc sine noietur nigromacia. vel aremacia. aut quibuscuq3 nominibus fm q fit diuersimode semp e peccatu mortale grauissimu. et tenet nedu desistere ab ea sed et libros coburere. aliter absolui no pot. Et q tales diuinatoes addiscit mortaliter peccat: seu et arte magica3: qr fz Ricar. in. 2. di. 7. ar. 2. q. 4. non est scia s3 superstitio et in fine tales a diabolo decipiuntur et male terminant. et de hac hes. 26. q. 4. c. igitur et eoru noibus: et quo demones sciut futura et tales decipiunt hes ibide in. c. sciedu. et c. se. et ppterea de nomine n curo ex quo p3 de inuocatione demonu3. Aduerte tn q aliud e inuocare demone: qd non lic3: aliud occurrenti aliqd pcipere: sicut faciut sancti cogentes eos aliqd dicere: qn i corpo

ribus obsessis sunt: qd lz: Quis periculosuz sit: nisi ex istinctu spūs sancti fiat de quo dic vt. s. Adiuratio. Secundo fiunt sortes siue diuinationes sine manifesta inuocatione demonū: sed ex sola inspectōe aliquorū corporū sicut faciunt astrologi. ꝛ illi q ex inspectōne liniamentoꝝ manus vel oculoꝝ: aut corporis hois vel aialis: aut ex eorum garritu vel volatu: siue ex eoꝝ obuiatōe futura occulta ꝓnosticantur. Et vt scias qñ talis diuinatio sit ꝓhibita aduerte vt colligo ex sanctis Bo. i. 2. di. 7. ar. 1. q. 3. 2. partis. ꝛ Tho. 2. 2. q. 95. ar. 5. Prio si tale futurū sit in re considerata. sicut in cā ꝓpria ꝛ per se. ꝛ sic non est ꝓhibita. vñ astrologi possunt diuinare ex ꝯsideratione astrorū ꝙ cras fiet eclipsis sol. vel lune. vel pluuia vel venti. vel frigus aut calor ꝛ huiusmodi: ꝛ sic talis diuinatio nō est ꝓhibita. Si vero tale futurū non ē in tali re nisi dispositiue. puta bona habitudo corporis indicat bonā qualitatē mentis. ꝛ ecōtrario mala ꝛ huiusmodi: sic similiter lz diuinare. s. ꝙ talis erit inclinatus ad tale viciū vł habilis ad tale studiū: dūmodo libertas liberi arbitrij nō excludat: q dñari potest ꝛ astris ꝛ ꝯ quācunqȝ dispositōem seu inclinationē corporis. Si ēt ītio isit sensitiue sicē ē i aialibus irrationabilib⁹: q qꝛ a rōne nō ipediuntur facilius sentiūt mutatōem corporū celestiū pp quā faciunt aliqua signa: sic diuinare ꝙ pluet vel tps mutabit. vel uigebit frigus non ē ꝓhibitū: qñ ad aliud nō extendūtur talia signa nisi ad influentias corporum celestiū diuinādas. Si aūt tale futurū nō est in tali corpore inspecto. nec sicut in cā ꝑ se nec sicut in dispositōe nec sicut tertio modo sic diuinaꝛ velle ē peccatū mortale et supersticiosū: sicut faciunt q cū obuiant leporı vł femı: ne ꝓgnanti dicūt malū futuꝝ ꝛ huiusmodi. 26. q. 2. c. illos. ꝛ. c. se. Similiter superssiciosi sunt q ea q libero arbitrio subiacent certitudinaliter scire volūt ꝛ diuinare. ꝛ ꝺ istis hēs. 26. q. 2. c. illud quoqȝ. Jō Tho. vbi s. inquit ꝙ si ꝑdicta signa extendātur ad ea q nō subiacēt cāūtati corpoꝝ celestiū. sic sūt actus liberi arbitrij ꝛ ea q ꝑ accidens eueniunt sic diuinatio ē illicita. ꝛ Bo. vbi. s. dicit ꝙ diuinatio astrologorū qua ꝑtēdunt vltra vi astroꝝ ē ꝑ diabolica cōmercia. ꝛ sic pȝ ꝙ ē mortale peccatū. Tertio fit cū aliquorū superssiciosoꝝ obseruatōe ꝛ istud oio ꝓhibetur: qꝛ ibi ē tacita demonis iuocatio q sic cōuenit cū primis inuētoribus taliū. vt dř. 26. q. 2. c. q sine saluatoř. ꝛ. q. 5. c. nec miꝝ. sicut faciūt illi qui ꝑ taxillū ꝓiectū sup libro pūc

torū vitā vel mortē vel bonā seu malā fortunā alterius scire volūt. Siłr q furta vel hui⁹ modi occulta ꝑ inspectōez astrolabij vel libri vel iscriptōem inuestigāt scire ꝛ h⁹mōi. de ista habeť de sorti. c. ex tuaruȝ.

Que pena sortilegoꝝ. R. fm leges debēt decapitari: ꝛ si ad domos alioꝝ vadūt dñt igne cremari. Itē bona eoꝝ publicari. vt. l. nullus. l. nēo. l. culpa. C. de malc. ꝛ mathe. fm canones si ē occultū iponitur pnia. 40. dieꝝ. c. i. eo. ti. Si notoriū ē. infames fiūt. ꝛ ēt qui ad eos ꝯcurrunt. 2. q. 8. qsqs. ꝛ de testi. c. testimoniū. Si clericus: oȝ deponi ꝛ i monasterio retrudi. 26. q. 5. nō oȝ. ꝛ. c. si qs eps. ꝛ. c. se. laici si sūt fm verberib⁹ subiciūť si liberi sūt inclusōe digna detrudēdi. 26. q. 5. ꝯ ydoloꝝ. ꝛ omnes tales efficiunť irregulares si sit notoriū: tñ eps poterit dispensaꝛ fm Ber. in. c. 2. eo. ti. **4**

Utrū liceat vti somnijs ad sciendū futura R. ꝙ si qs sit certus procedere ea ex diuina reuellatōe sic lz. Similiter lz vti eis ad ꝑcognoscendā naturalē cām intrinsecaȝ vel extrinsecā puta. accensionē colere aut alterius humoris seu febris future vel pluuias ꝛ huiusmodi. nō tñ certitudinaliter qꝛ multipliciter pñt impediri. Rō qꝛ talia futura sunt i ꝑte sensitiua: sicut in dispositione nō sicut i cā Si vero huiusmodi sōnia causenť ex reuellatione demonū: qd est qñ inuocātur exꝑsse vel tacite puta. supersticiōes obseruādo sic erit illicitū ꝛ mortale peccatū. Et iō qꝛ difficile ē intelligere qñ accidant ex cāis naturalibus vel supnaturalibus a deo vel ab angelis: ꝓpterea eius curiosa obseruatio ē temeraria ꝛ ꝓhibita. vñ ezechi. 34. Sicut parturiētis cor tuū fātasias patıť: nisi ab altissimo imissa fuerit visitatio. Pro clariori tñ intelligentia aduerte ꝙ quincuplex ē futurorū dña q ad sōnia ptinet. Prima ē quorūdā q hñt cām naturalē determinatā in oi somniante: sicut febris ꝛ habundantia collere eo ꝙ nā representat in hoie in quo superhabundat collera in somnijs imaginatōnem febris future. Similiter si sōniat de occupationibus igneis signū est ꝙ colera ꝑdñať. Si de aere vel volatu: signum sanguinis. Si de aqua ł liquoribus: signum fleme. Si ꝺ terra signū malēconie. ꝛ huiusmodi somnia sunt signa non cā accidentium futurorum in homine. **5**

Secunda est quorundam que hñt cām naturalē extra hominē somniantē. vt sunt illa q ꝓueniunt ex aliqua determinata influētia corporum celestium. vt pluuie siccitas ꝛ huiusmodi: sicut etiam faciunt elementa in

brutis: ⁊ sic sõnia eẽt signa ñ cã futuroꝝ. nec necessaria: sꝫ ꝯtigẽter: qꝛ multa pñt ipediꝛ tã ista ꝙꝫ illa pꝛia. puta medicia ⁊ dispositio superioꝛ. Tertia ẽ quoꝝūdã hñtiũ cãꝫ volũtariã i hoie sõniante. vt sũt illa q̃ depẽdent ex ope ipsius sõniãtis: ⁊ hec sũt a casu: nisi habeant ꝑ reuelatõeꝫ. sic cũ qs alñ sõniat. ꝙ ẽ volũtarie facturus qḋ tñ facere nõ cogitauerat. Quarta ẽ quarūdã q̃ ꝑ aliquã cãm deteꝛminatã ex volũtate creata ꝓuidẽꝛ: vt cũ hõ multũ solicitꝰ i vigilia de aliquo ñ potẽs cognoscere quõ ꝑficiat: alñ sõniãdo ꝓuidebit ꝑꝑ sedatõem motuũ iterioꝝũ ⁊ exterioꝝuꝫ. Quinta ẽ quarūdã hñtiũ cãm volũtariã in alijs hõibus a sõniante. vt. s. ꝙ illa sõniat q̃ alij faceꝛ disposuerũt: ⁊ talia ꝓuidere ñ pñt i sõnijs ꝑ aliquã cãm determinatã aut nãlẽ. Sed si aliqs illa sõniat hoc ẽ a casu. iõ dicũtur talia a casu ꝑ accidẽs ẽm phm de sõ. ⁊ vigi. ⁊ hec sũt a diabolo vt plurimũ vt decipiat fidẽ adhibẽtẽ: vel alñ a deo aut sctis angelis. Pꝛia ergo ⁊ Secũda nõ ẽ ꝓhitũ inquirere ꝑ sõnia: dũ tñ nõ certitudinaliꝛ credat. Siliꝛ. nec. quarta. sed tertia. ⁊ quinta sũt prohibita ⁊ diabolicũ est vt dixi: nisi sit certus de diuina reuelatione.

Spectacula

Uide Ludꝰ per totum ⁊ Corea.

Sponsalia

sũt futurarũ nuptiaꝝ ꝓmissio. 30. q. 5. nostrates: ⁊ dicunꝛ a spõdeo. des. vt in. l. 2. ff. de spõsa. hinc spõsus qi ꝓmissus ⁊ spõsa qi ꝓmissa. ⁊ iõ pꝰ ꝯ̃ctũ mr̃imoniũ ꝑ v̇ba ḋ ꝑsenti nõ dicunꝛ spõsus nec spõsa ꝓꝑe sꝫ vxoꝛ ⁊ maritus. vñ si legaꝛ aliqd alicui si ꝯ̃xerit mr̃imoniũ cum berta. illico debeꝛ sibi legatũ quo ꝯ̃xit ꝑ v̇ba de pñti. lꝫ nõ ꝯsumauerit. vt i. l. cũ fuerit ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. Facit. c. sufficiat. 27. q. 2.

1 Utrũ noie maritate veniat spõsa ꝓꝑe. R. Pa. in R̃ica. eo. ti. ꝙ i. odiosis nõ. Ex quo iferꝛ ꝙ si statuto caueꝛ ne maritata succedat cũ fr̃ibus i bonis parentũ: ꝙ spõsa bñ succedet. Nec ẽt spõsa de pñti venit noie mariti ꝟ vxoꝛis. Nec mr̃imonij noie veniũt spõsalia vt idẽ dicit i. c. 3. loco de ꝑsũp. In indifferẽtibus v̇o veniunt solũ spõsalia de pñti: sed i fauoꝛalibus bñ venit spõsa de futuro. ꝓ hoc bonꝰ tex. i. l. nõ sine. C. de bo. ꝙ li. ⁊ ibi per Cy. ⁊ alios vide bonã glo. Insti. de nup. §. sꝫ si vxoꝛ. 27. q. 2. i ꝑncipio. Et hoc veꝝ nisi addatur aliqua qualitas determinãs ⁊ distiguẽs. puta. maritata ⁊ cognita ⁊ huiusmõi

2 Quis põt ꝯ̃here sponsalia. R. ꝙ qlibet q põt mr̃imoniũ ꝯ̃here ẽm canones. lꝫ sit secꝰ ẽm leges. vt ꝑꝫ i. l. si qs offiñ. ff. de ritu nup. ⁊ i. l. solet. ff. de his q no. ifa. ⁊ ẽt q ñ põt ꝯ̃hẽ mr̃imoniũ põt ꝯ̃here spõsalia. vt. ĩ. dicaꝛ

3 Utrũ absẽtes possint ꝯ̃hẽ. R. ꝙ sic ꝑ nũtiũ ꝟr̃as. l. sufficiet. ff. de spõ. ⁊ ex̃ q cle. ꝟ voue. c. veniẽs. ⁊. 30. q. 5. nec illud. Et si nũtiũ ꝟ ꝓcuratoꝛẽ reuocauit añ ꝙꝫ ꝯ̃heret nõ erũt spõsalia ẽm Ho. lꝫ nuntius ignoꝛauerit.

4 Utrũ alius sine mãdato alterius possit ꝯ̃here spõsalia. R. ꝙ sic vt pr̃ ꝓ filio ⁊ mr̃ ꝓ filia ⁊ tutoꝛes ⁊ curatoꝛes: ⁊ qcũqꝫ alij: ꝙꝫuis ñ habeãt mãdatũ a ꝑncipio: sꝫ tñ. spõsalia ñ sũt donec ille ꝟ illa sciuerit ⁊ ratũ hũerit ⁊ hoc ẽm canones q ñ reqrunt nisi ꝯsensũ vt i. d. c. sufficiat. ⁊ ex̃. e. ti. c. cũ locũ ḋ ḋspõ. ipu. c. vnico. li. 6. Aduerte tñ ꝙ si pr̃ pñte filio ꝯ̃hit spõsalia ipso tacẽte: lꝫ alter ñ ꝯsẽtiat expꝛsse. tenẽt sponsalia: qꝛ taciturnitas opaꝛ ꝯsensũ. vt in. d. c. vnico. Secus ãt in alijs ab ipsis pr̃e ⁊ mr̃e: qꝛ ñ sufficit sola pñtia. sꝫ oꝫ ꝙ alter ꝯsentiat expꝛsse vel tacite. Facit. c. ad id qḋ de spon. nec cures de glo. i. d. c. vnico qꝛ Jo. an. in nouella eam coꝛrexit.

5 Utrũ minoꝛ possit ꝯ̃here sponsalia. R. ꝙ sic dũmõ sit. 7. annoꝝ ꝯpletoꝝ: qꝛ minoꝛ. 7. ãnoꝝ ñ põt ꝯ̃heꝛ. ⁊ si ꝯ̃hit ñ tenẽt. Nec oꝛiꝛ publice honestatis iusticia. d. c. vnico ẽt si alter sit maioꝛ: nisi postea ratificet.

6 Quõ ꝯ̃hũtur spõsalia. R. ꝙ duobꝰ mõis Pꝛio simpliciter ⁊ absolute. Secundo sub conditione.

7 Quot modis cõtrahũtur sponsalia absolute. R. quatuoꝛ modis. Pꝛio ꝑ verba de ꝑsenti si ãbo sunt ipuberes vel alter eoꝝũ. Nã iuris interpꝛetatõe sunt spõsalia ḋ futuro. c. fi. de despon. ipu. ⁊ clarius i. d. c. vnico. Secũdo ꝑ v̇ba de futuro ad hoc apta. vt puta: ꝓmitto vel iuro ꝙ te accipiã i vxoꝛẽ ⁊ similia. vt i. c. pe. de spõ. Tertio ꝑ anuli subarratõeꝫ. 27. q. 2. Si qs despõsauerit. Quãto per arraꝝ datõem. Sed quo ad istos duos vltimos modos dicit Pa. in. c. fi. de despõ. impu. ꝙ sic possent diceꝛ mr̃imoniũ: sicut spõsalia. vt in. c. scie. 30. q. 5. Et iõ aduertẽdũ ꝙ si ꝑcesserunt v̇ba apta ad ꝯ̃henduꝫ mr̃imonium tunc anuli subarratio vel datio arrarũ faciũt mr̃imoniũ nõ spõsalia. Si v̇o ꝑcesserunt verba de futuro sic erunt sponsalia. Si vero nulla verba pꝛecesserunt: tunc secundũ consuetudinem iudicabitur aut pro mr̃imonio vel sponsalibus. Et si consuetudo nõ sit in hoc aliqua sic nihil pꝛobabunt. Si aliud certũ nõ põt concipi: qꝛ talia sũt signa equiuoca. ad multa. ⁊ ideo nihil certum pꝛobãt

c. illud de p̄sūpt. p̄z. q̄r arre ēt dant i aliis ꝯ ctib⁹. vt Insti. de ꝯhē. ēp. in. p̄ncipio. S; āt solū vni⁹ v̄ba p̄cesserūt: tūc imissio anuli ꝛ acceptio arrarū denotat ꝯsēsum alteri⁹ expssum. Et sic erūt sponsalia vel mr̄imoniū s̄m ea. vt nō. glo. i. c. pe. de spon. In dubio tn̄ in subarratiōe per imissiōem anuli p̄sumēdū ē p̄ mr̄imonio: q̄r res fauorabil' ē. vt i. c. lr̄is de p̄sūp. ꝛ in. c. ii. de re. iudi.

8 Utꝝ aliqs p̄mittēdo q̄tuor puellis vnam ipaꝝ accipe ꝯhat spōsalia. R̄. q̄ ñ vt i. c. ex spōsalibus. de spon. li. 6. nisi aliqua eaꝝ facto i eū spāliter consensit.

9 Quid si pr̄ iurauit dare vnā de filiab⁹ suis R̄. Hosti. ꝛ Gofre. q̄ spōsalia ñ sūt: sed tn̄ pr̄ tenet vnā dare ꝛ quā voluerit. Insti. de acti. §. p̄terea. Et si vnā obtulit ꝛ ipe ñ acceptauit ē absolut⁹ a p̄missiōe. ff. de v̄. ob. l. stipulatus sū. ꝛ si oēs moriāt p̄ter vnā. illā dare tenet. ff. de ꝯhē. ēp. l. si i ēptiōe. §. si ēptio. Qd̄ limita veꝝ. si puella voluerit. alias nō: q̄r ñ tenet p̄ tale iuramētum pr̄ nisi ad faciē qd̄ i eo ē. nō. glo. in. c. ex lr̄is. ꝛ. c. sicut de spon. ꝛ lz de iur̄ ciuili p̄mittēs factū alienū nō obliget. nisi specifice ēt p̄miserit se facturꝝ vel curaturꝝ. vt Insti. de inuti. stipula. §. si qs aliū: tn̄ qñ promisit cū iuramēto ēt simplr̄ tenet p̄stare opam quā pōt: sic̄ si specifice se obligasset. ar. c. ad nr̄az de iur̄. iur. ꝛ. l. cum p̄ r̄. §. fili⁹ matrem. ff. de le. 2.

10 Quid si p̄misit vnā determinate: ꝛ si illā nō posset daret alterā. R̄. si p̄a. ꝯsēsit ñ poterit aliā hēre: q̄r iest publice honestatis iusticia ēt si pp̄ ipedimētum affinitatis cū prima nō potuit ꝯhere. Sec⁹ si ñ ꝯsēsit: q̄r tenetur s̄am dare de spon. c. ex lr̄is. el. 2° ꝛ de resti tu. spol'. ex parte.

11 S; qd si aliqs p̄mittit alicui q̄ eā despōsabit. R̄. q̄ si p̄missio fuit q̄ despōsaret eaz de futuro: sic nō erūt spōsalia anq̄ desponset eā s̄z Uincē. ꝛ. D. Ant. in. c. is q de spō. Si v̄o p̄missio fuit q̄ desponsaret eā. s. p̄ v̄ba de p̄ñti: sic talis p̄missio faciet spōsalia. s̄m Car. in. d. c. is q̄. Et si sumus i dubio: tē i locis vbi ꝯsuetū ē q̄ primo cōit accipiunt p̄ verba de futuro ñ erunt sponsalia iudicāda. Sed vbi cōit accipiunt p̄ verba de p̄ñti sine aliis spōsalib⁹ erūt spōsalia ꝯcta p̄ talē p̄missionē. qd̄ bñ nō. q̄r sepe i pratica.

12 Utꝝ idistincte possit i sponsalibus arraꝝ traditio iteruenire. R̄. Pa. in. c. gēma. eo. ti. Jo. an. ꝛ. dicunt ꝯsiderādam qualitatez p̄sonaꝝ ꝛ q̄ntitatē arraꝝ. Si eni iter viles p̄sonas iteruenit traditio magnaꝝ arraꝝ. sic nō valet: q̄r ē eadē rō in eis. sicut ꝛ in penaꝝ ꝛ hāc opinionē vr̄ tenere. Cy. in. l. mulier. C. de spon. Et lz Bar. in. l. ticia. ff. de v̄. ob. idistincte velit q̄ admittant: dūmō ñ excedāt q̄ntitatē dotis vel donatiōis pp̄ nuptias tn̄ p̄ma opio ē egor in ꝯsciā: q̄r cū hēm⁹ rōnem legis. nō ē curandum de verbis. l. non dubium. C. de legi.

13 Sed q̄ regrunt vt valeāt arre. R̄. q̄ duo. Primo q̄ q̄ntitas sit vere numerata ꝛ tradita p̄ti. Sec⁹ vbi p̄s ꝯfiteret tn̄ se r̄cepisse s̄m Bar. i. d. l. ticia. ꝛ Fede. ꝯsilio. 164. Et ēt dicit Bar. ibidē. q̄ si vtraq; p̄s cōfiteret se recepisse ab altera. ēt si vere iteruēisset solutio sed postea restituta fuit: q̄r si solui tibi mille. ꝛ a te r̄cepi alia mille ñ videor soluisse. ar. l. q sic soluit. ff. de solu. lz multi teneāt ꝯ eū in h̄ vltimo de quo vide Bal. in. l. fi. C. de spon. ꝛ videt egor opio Bar. ꝛ eā segtur. Pa. ꝛ. D. Ant. in. d. c. gēma: q̄r facilius qs p̄mittit q̄ exburset. ꝛ iō ñ vr̄ exbursare q̄ tn̄dez recipit statim. ꝛ p̄pea tz Bar. ibidē fundum ñ posse dari loco arraꝝ: ēt si vēdēs ꝯstituat se noīe alterius possidere. q̄r l. fi. C. de spōsa. logt̄ de arris traditis i q̄ntitate. ꝛ annullat aliaz penā. ergo ñ debem⁹ ext̄ illū casū arras approbare. S; ꝯ Bar. ē Ange. ꝛ Imola. i. d. l. ticia. ꝛ dñs Luchas de grassis dicētes q̄ p̄dicta. l. fi. nō facit mētiōem de q̄ntitate. ꝛ sic s̄m eos pōt dari fūdus. ꝛ ē verior opio. Scd̄o regritur q̄ nō sint in tali q̄ntitate respectu dātis q̄ trāseat i locū pene vt. s̄. dixi. Aduerte tn̄ q̄ cessat p̄ditio arraꝝ qñ p̄ eum ñ stat: nec cām p̄buit vt ñ fieret mr̄imoniū. C. de spon. l. vlti.

14 Utꝝ pena apposita i spōsalib⁹ valeat. R̄. Pa. in. d. c. gēma colligēdo dc̄a doctoꝝ in d. c. gēma. ꝛ in. d. l. ticia. q̄ Aut pena apponit inter ꝯhētes. ꝛ idistincte ñ valet s̄z coiorem opinionē ꝛ tz Bar. in. d. l. mulier ēt d̄ illa pena q̄ ē in lucro p̄dendo. vñ si dixero p̄mitto tibi donare centum. si nupseris mihi. nō valebit. vt in. l. si ita stipulatus. §. si tibi nups̄o. ꝛ ibi p̄ Bar. ff. de ver. ob. Qd̄ tn̄ limita verū: nisi is cui p̄missio fit eēt nobilior: q̄r tūc videretur potius donare aio recōpēsandi rōne nobilitatis. Pro hoc fac. qd̄ nō. Bar. in. l. prima. C. de dona. añ nu. ꝛ. l. si volūtate. C. de do. p̄mis. Aut pena apponitur inter parentes ipsorum ꝯhentium seu alios ita ꝯiunctos ꝯhentibus ipsis: q̄ verisimiliter isti inducerētur ad ꝯctuz matrimoniū ne parentes vel amici eorum incurrant seu soluant penam. ꝛ sic ñ valet vt. in. d. c. gēma s̄m vnum intellectum. ꝛ in. d. l. ticia. ꝛ in. l. heres meus in fi. ff. de condi. ꝛ de

mon. Ualeret tñ illa q̃ est in lucro ꝑdendo vt ꝑ Bar. in. l. ticio. §. ticio. el ꝑmo ff. de cōdi. ⁊ demō. Aut pena apponitur iter alios a ꝑdictis. ⁊ sic valet ēt si tal' extraneus ꝓmiserit noīe mulieris sub certa pena ƀ3 coēm opi. Aduerte tñ singul; ꝙ tales ꝓmittentes sub pena ꝙ ticia ꝯtraheꝛ cum sempronio si q̃tū in ipis est faciunt ñ incurrunt penā3: qꝛ difficultas ex quo factū est in obligatiōe excludit cōmissionem pene. vt est tex. nō. in. l si vehenda. in fi. ff. ad. l. ro. de iac. ⁊ in. l. 2. ff. si qs cautō. ⁊ hoc tenuit Jo. pla. vt refert Fede. ꝯsilio. 164. ⁊ do. Anto. in. d. c. gēma ⁊ seqtur Pa. ibide3. Facit qđ nō. Bar. in si'libus termis in. l. cōtinuus. §. illud. ff. de ver. ob. qđ nō. qꝛ facit vt ille q in ꝯtractibus sub pena ꝓmittit ꝓ filio l' amico. ꝙ ratifica bit. qꝛ si facit qđ in se est euitat penā. ⁊ hoc verū de pena q̃ ꝯsistit in ꝑdendo l' minuendo de pr̄imonio. Sec⁹ de alia q̃ est in agēdo. qꝛ cessaret lucrū nisi iplerēt ꝓmissum.

15 Utrū possit interuenire pignus ꝓ m̄rimonio ꝯtrahendo. ℞. fuit opi. diuersa. Inno. t3 ꝙ sic. ꝑ. l. vnicā. C. si rector ꝓuin. D. Anto. t3 ꝙ nō pōt. nisi ꝓ interesse ꝑstādo. Jo. An. dicit distinguendū ẜm qualitatē ꝑsone qꝛ vile pign⁹ nō h3 intimidare magnū viꝝ ⁊ sic pōt interuenire. Sed de iure vr̄ verioꝛ opi. do. Anto. ꝓ qua facit qđ nō. glo. i. l. si ita stipulatus fuero. §. si tibi nupsero. ff. de ver. ob. q̃ dicit ꝙ ois stipulatio in talibus ē reprobata. ⁊ i. d. l. vnica ꝯtractus arraru3 vocatur pignus. ⁊ iō non obstat.

16 Utrū iteresse possit peti. ℞. Jaco. đ are. Cy. ⁊ coiter doc. in. l. i. C. de spon. ⁊ i. d. l. ticia. ꝙ nō pōt peti. nisi dolose ps se hūerit qꝛ tūc petet actōne de dolo. ñ aūt pp stipulatōem. qꝛ ex ꝯcessione iuris altera ps pōt a sponsalibus desistere. ⁊ ne m̄rimonium intimidetur pp solutōem pene. et istud seq' tur Hosti. in sūma. et Pa. in. d. c. gēma.

17 Queritur an recipiens arras lucretur eas ꝯtracto m̄rimonio. ℞. Fede. in. d. ꝯsilio p⁹ Jo. plagiariū. et Pa. in. d. c. gēma. ꝙ nō. ⁊ seqtur Ho. in sūma. l3 in. d. c. gēma. teneat ꝙ lucratur. sed nō est verū cū nullo iure ꝓbetur. ⁊ ideo restituet. Sed si nō sequatur ex defectu alteri⁹ ꝑtis. sic lucrabitur. Si vō ex defectu suo sic reddet duplū. l. arris. ⁊. l fi. q̃ incipit mulier. C. de spon. Hoc veru3 si accipiens est maioꝛ. 15. annis. l' si veniam etatis ipetrauit. alias non tenetur. nisi simplū restituere. d. l. fi. q̃uis ex defectu suo ñ fuerit secutum matrimonium.

18 Quō cōtrahunt spōsalia sub ꝯditiōe. dicvt dcm̄ ē de m̄rimonio. ⁊ ẜm illas regłas vide Matrimoniū. 3. impedimēto. 3. Unde aduerte ꝙ añ aduētū ꝯditiōis spōsalia ñ sīt nec oꝛit publice honestat̃ iustitia. vt in. d. c. vnico. de spon. li. 6. nisi ꝑ scm̄ a cōditiōe recedat. puta. cognoscēdo eā. đ ꝯdi. appo. c. de illis intex. ⁊ in glo. ⁊ in. c. super eo. ⁊ in. c. per tuas

19 Quid si qs dicat alicui. do. tibi fidē. ꝙ te accipiā in vxoꝛem. ⁊ illa nihil rñdeat. nec ṽbo nec signo. ℞. ꝙ sponsalia nō sūt. Sed tñ ꝯpellendus est ialis q dedit fidem. vt eā seruet si alter voluerit ẜm Rodo. Sed ego ñ credo qñ aliqua intermedia iteruenerūt: añq3 alter cōsensum demonstrauerit. ff. de verbo. ob. l. cōtinuus.

20 Quō spōsalia dissoluunt. ℞. ꝙ in. 17. modis. pꝛimo ꝑ mutuu3 ꝯsensum ēt si erāt iurata. hoc t3 Spe. ti. de legato. §. nūc ośdeñ. ⁊ Pa. in. c. ꝑterea de spon. dīc hāc esse cōiorē opinōnē: l3 glo. in. d. c ꝑterea teneat nō posse sine pcō. Sed mihi placet distinctio Inno. i. d. c. s. ꝙ aut iurauit intuitu đi aliquā mulierē accipe in vxoꝛē ⁊ nō pōt illa remittere. Si vero ñ intuitu dei: sed pp ei⁹ cōplacēciam sic pñt se absoluere

21 Sed nūqd si spōsalia ñ erant iurata poterit alter ñ ꝯsēciente altero recedere a spōsalib⁹ ꝯctis. ℞. ẜm glo. in. l. i. C. de spō. ꝙ sic ēt de iure canonico. ⁊ seqtur. Cy. ibidē. ⁊ hoc idē vr̄ sētire Gratian⁹ l3 dubie. 27. q. 2 §. sed aliud ⁊. §. fi. Nec obstat. c. desponsatam. 27. q. 2. qꝛ loqtur in m̄rimonio de pñti. Itē nec. l. ꝑnia. ff. ex q. ca. isa. irro. Ubi spōsa efficitur ifamis si bina sponsalia cōtrahit qꝛ ē vexꝛ: nisi sponsalibus ꝑmis renunciet: sed qñ ipis renunciat hēt locum. l. i. C. de spon. que dicit vna desponsata alteri nō ꝓhibetur nubere. Nec obstat ꝙ nudū pactū ecclia cōpellit obseruare. c. i. de pact: qꝛ istđ ē spāle in m̄rimonio pp rōne3 l̄re. vt sit omnino liberū. ar. c. regłiuit de spon. ⁊ qđ nō. Inno. i. c. veniēs. de iure iur. ⁊ placet mihi qñ aliqua noua cā eum adhoc iducit: q̃ si a ꝑncipio fuisset ipedimentum dedisset ne cōtrahēt. aliter ñ credo sine pcō mortali possit recedere a sponsalibus ꝑimis cum alia cōtrahendo: altera nō cōsenciente.

22 Scđo qñ alter itrat religiōe3 ēt añ ꝓfessionē. c. veniēs. q cle. vel vo. ẜm vnū itellectu3 qđ facere pñt añ carnalē copłam: ēt altero iuito. vt. s. M̄rimoniū. 4. § 17.

23 Tertio qñ alter ꝯhit cū alia ꝑsona ꝑ ṽba đ pñti: vel ꝑ ṽba de futuro carnali copula subsecuta. d. c. si iter viꝝ. ⁊. c. i. đ spō. duo.

24 Sed qd si cognouit p⁹ spōsalia ꝯtracta aliā mulierē ꝛ p⁹ coitū ꝯtraxit cū ea spōsalia ēt. R̷. ꝙ prima ñ soluenᷓ pp hoc:ꝫ opꝫ coitus sequaᷓ ꝯtractū sponsaliop̄.c.veniēs el.2.de spon.

25 Sed qd si pͥma sponsalia fuerūt cōtracta simplr̄:scōa vō cū iuramēto. R̷⁹ ꝙ tenet. rdire ad pͥma.q2 ñ dissoluūt.p tale iuramētum c.sicut ex lr̄is.de spō.22.q.4.i mal̄ ꝓmissis Et hoc eēt vep̄.si ñ itēderet a pͥmis recedeᷓ Sec⁹ si a pͥmis itēdit recedere ex cā cū possit vt dixi.iō ꝭa tenebūt. ꝛ.ad.d.c.sicut ex literis dic ꝙ loqtur qñ sine aliqua noua cā vult frangere fidē quam dedit prie.al' nō.

26 Quarto qñ alt̄ se trāsfert ad aliā regiōeꝫ. vñ si ñ ē spes de ꝓxio reditu.credo ꝙ dissoluanᷓ ēt iurata.vt vr̄.sētire Pa.i.c.de ill'. eo.ti. ꝛ ēt.glo.in.d.c.de ill'.vñ dic ꝭꝫ leges. qi inuat aliō esse de iure canonico. ꝛ placet mihi pp piculū incōtinētie. Nā ꝭꝫ leges si ꝑ biēniuꝫ expectauit alt̄ eū q ē in ꝓuincia. ꝛ nō executus fuit nuptias libere alteri pt nubere. C.de spon.l.2. ꝛ si est in alia ꝓuincia dꝫ expectare post tres annos.vt in.l.1.C.ō repu. ꝛ hoc si ē absens ex ꝓbabili cā tm̄. Si vero sit absens ex ꝓbabili ꝛ necessaria cā.dꝫ expectare donec.adsit.vt.ff.de spō. l.sepe.vide glo.q̄ hoc tꝫ.in.d.l.2. C.ō spō. Nec obstat.d.c.ex lr̄is.q2 lꝫ dicaᷓ ꝙ p quatuor annos vel.5.expectauit hoc ñ constabat: lꝫ fuerit allegatum. ꝛ si cōstasset papa pñiam non iposuisset de piurio:vel potes dicere ꝙ iō ibi iponitur pñia q2 sine auctoritate superioris nō debuit cōtrauenire iuramēto. Sed si cū auctoritate supioris cōtrauenisset:tūc credo euitaret ēt penam arrap̄.vt non eas amitteret si interuenerunt. Quis ēt nō expectet tp̄s statutuꝫ p leges. ꝛ ꝭm Hosti.in.d.c.de illis. ꝛ alios doc.post tp̄m iudex dꝫ talem absoluere pp piculum fornicationis.qd̄ dñ.nō.

27 Quinto qñ certus terminus tp̄is appositus fuit. Nā ipo elapso ille p quē nō stetit liber ē ꝛ nubit sine piurio:sed alteri iponiᷓ pñia de piurio.vt in.c.sic ex lr̄is.eo.ti. Et hoc vep̄ nisi a pͥncipio fuisset pure contracta ꝛ postea cōuenert de die nuptiap̄:q2 p lapsum illi⁹ diei ñ liberaᷓ alter: q2 termin⁹ ex p⁹ facto fuit apposit⁹ ꝓ solicitādo .iplemento ꝓmissiōis iam fcē ꝛ pure:ñ ad finiē dū ꝓmissionem.scōm theoricā dñi. Anto. in.d.c.sic ex lr̄is.

28 Sexto qñ alt̄ leprā vel paralisim icurrit aut visum vel nasū amisit:aut ei aliqd turpius euenit.vt.i.c.lr̄as.de cōiugi.lepro. ꝛ.d.

c.sicut. ꝛ in.c.queadmodū de.iur̄ iur.i tex. ꝛ i glo. Et hoc vep̄.si turpitudo aduēit p⁹ cōtractū:sec⁹ si tp̄e cōtract⁹ ierat.sic nec cōtrahēs pt allegare suspectū debitorem pp paupertatem precedēteꝫ seu mores. ad qd̄ facit.l.si creditores.ff.de priuil'.cre. ꝛ.l.si. C.de spō. ꝛ ibi per Bar. ꝛ Pa. in.c. quēadmodum de iure.iur.

29 Septimo qñ alt̄ fornicaᷓ q̄ ad inocētē:sed ille q fornicat⁹ ē ñ pōt resilire si alter inocēs velit ꝯhere secū.c.2.de trāsla.pla. Et si ēt fornicatio eēt violēta pōt spōsus eā dimittere. ꝭꝫ Jo.an. ꝛ glo.i.d.c.queadmoꝫ. ꝛ seqtur Pa.ibidē ꝛ hugo.27.q.2.raptor. ꝛ ētꝫ ꝙ pt dimitti si tp̄e despōsationis erat corrupta:cum tñ crederet virginem.

30 Octauo qñ alt̄ eop̄ efficiᷓ hetic⁹.q2 ē fornicatio spūalis.28.q.1.ñ solū. ꝛ.c.iam nūc.

31 Nono ꝓpter capitalē inimiciciam supueniētē iter spōsum ꝛ spōsam pōt alter petere seperationem ꝭm Hosti.in sūma ꝑ rōnē.c. 2.ō spon. ꝛ.c.reqsiuit eo.ti.

32 Decimo qñ ꝓmisit spōsa dare certaꝫ qtitatē ꝓ dote ꝛ ñ pt dare sic soluiᷓ spōsus ab obligatiōe ꝭꝫ Jo.an.i.c.de illis ō cōdi.appo. Jdem dic de quacūq alia conditione iteruenīente si deficit.

33 Sed qd si sponsa cōtraxit spōsalia ꝛ ñ ꝓmisit dotem certam. R̷. ꝙ vr̄.ꝓmisisse oīa bona sua in dote.vt nō.in.l.mulier bōa.ff. de iur̄.do. ꝛ p Bar.in.l.si cōstante.ff. sol. ma. Et iō si lab2 i facultatib⁹ ꝛ nō pōt dare nō cogitur sponsus eam ducere.q2 deficit conditio subintellecta.s. si res in eodem statu ꝑmanserit. vt i tex. ꝛ in glo. ꝛ.d.c.quemadmodū. Facit.c.per vestras.de dote post diuor.rest i. ꝛ quod ibi nō.

34 Undecio qñ supuenit affinitas.vt si spōsus cognoscit cōsanguineaꝫ spōse l'ecōtrario.27.q.2. si qs sponsaꝫ.ō eo q cogno.cōsan.vx.sue.c.ex lr̄is. ꝛ pluribus alijs.c.

35 Sed qd si supuenit publice hōestatis iusticia nūqd dissoluēt pͥma sponsalia. R̷. ꝙ ñ:q2 per spōsalia pͥmo cōtracta:fuit primo inducta publice honestatis iusticia ꝛ p.2ͥ i ductam non pōt tolli primo inducta sicut in simili.57.di.si qs.

36 Duodecio. Si fama sit ꝙ iter eos sit canonicū ipedimētū ꝛ de fama vel scandalo doceaᷓ.c.cū in tua.de spon.de cōsan. ꝛ affi.c. 2.de testi.c.super eo.scōm Hosti.

37 Tertiodecio qñ spōsalia fuerūt ꝯcta ifra ānos pubtatꝫ ꝛ p⁹ pubtatē petit absolui añ aliquē tacituꝫ cōsēsū hitū i pubtate.c.de ill' el primo. ꝛ .c.a nobis.de despon. etiam

si nulla sit cā quare vult absolui pꝰ puberta
tē fm Pa.in.d.c.de ill'.Secꝰ si pubes ꝯxit
cum ipubere ipe nō pōt resilire. Similiter
nec impubes ante pubertatem.

38 Quartꝰ decimꝰ pp susceptōez sacri ordis
fz.do.Anto.pꝰ Jo.An.in Nica.de spon.
Facit.27.q.2.§.ecce.

39 Quītꝰ decimꝰ pp cognatōez legalē.vel a
liud impedimentum.de quo dic vt.s.Ma
trimonium.3.p totum.

40 Sextꝰ decimꝰ pp votū siplex castitatꝫ po
stea factū.vt i.c.veniens.q̄ cle.l'vo.fz vnuz
itellectū.Et lz Directo.tenuet Inno.Ho.⁊
Gof.tenentes ꝙ votū simplex de castitate
nō soluit sponsalia iurata.qꝛ equale vincu
lū est iuramentū voto.Et iō qd̄ pcedit obti
net.tn̄ tz ꝙ soluit sponsalia.qꝛ maius bonū
est ꝯtinere ꝙ̄ nubere.⁊ iō et licite pōt fieri
si bono zelo fiat.⁊ spōsalia soluit.qd̄ ⁊ se
q̄tur.do.Jo.Anto.in.d.c.de illis.de spō.

41 Septimꝰ decimus.pp seuiciam sponsi.
fm Pa.in.d.c veniens.

42 Quero vtꝝ i pfatis casibꝰ r'grat auctoritas
iudicis eccl'astici.R.fz Jo.An.i.d.c.d ill'ō
spō.ꝙ sic.qꝛ corā eo dz pbari cā.c.porro
de diuō.ali' grauit peccat.vt vꝫ.p.c.si duo
pueri.de despō.ipu.facit.33.q.2.seculares.
Fallit h i.2.casu.⁊.3.⁊ 7.fm Ri.i.4.di.27.
⁊.10.11.14.15.16.fz do.Jo.Anto.i.d.c.d ill'
de spō.Sed ego credo ꝙ et fallat i alijs ca
sibꝰ.qn̄ notorie de eo casu ꝯstat pp quē di
soluuntur.Sil'r si sponsalia sīt secreta.idem
dic fm Ri.vbi.s.qꝛ secreta n̄ subsūt iudicō
eccl'e.Et lz nō debeant al's separi sine iudi
cio eccl'e.tn̄ si faciūt in casibꝰ pdictis sine iu
dicio eccl'e.n̄ credo mortal'r peccent.⁊.c.si
duo pueri pfatū.cū.d.c.seculares.loquunt
qn̄ nō inest aliqua cā de pdictis.⁊ max' qn̄
nō sūt iurata sponsalia.Si aūt qs recedat
a spōsalibꝰ nō ex aliquo pdictoꝝ casuū pec
cat mortal'r fm Tho.lz eccl'a n̄ cogat.vt nō
in.c.requisiuit.de spon.

Statutum

Statutum. Quis pōt fa
cere.R.ꝙ ille
q pōt facē legē.de quo vide.s.Lex.§.2.

1 Vtꝝ statutū ordinarij liget extra territoriū
delinquentē subditū suū.vide.s.Excōica
tio.pmo.§.10.⁊.11.

2 Vtrū delinquēs in loco exēpto ligetur sta
tuto epi.R.Gēi.i.c.vt aiaꝝ.d ꝯsti.li.6.Jo.
cal.⁊ Jo.An.ibidem.disputauit ꝙ non.p
d.c.vt aiaꝝ.⁊ p.c.cū eps.de offi' or.li.6.
⁊ p glo.i Cle.Quia.de fo.ꝯpe.Rō.qꝛ locꝰ
exēptꝰ ⁊ locꝰ ex̄ diocesi eqpantur.allat.c.lu
minoso.15.q.2.c.i.de sta.regu.in fi.li.6.⁊
Cle.fi.de puil.⁊ mihi placet ⁊ ē verior opi
nio.lz Fede.de senis.⁊.D.Marsilius.te
neāt ꝯtrium.vt in cōsilio.2.predicti.Fede.

3 Sed nūqd si statutū ꝓhibet ne vadāt ad
locū exēptū ligabūt eūtes.R.d.Philipus
de pusio in.d.c.vt aiaꝝ.ꝙ sic si ex cā h fece
rūt:qꝛ sic facere pn̄t.Fac qd̄ nō.Bar.i.l.re
legatoꝝ.ff.d iterdictis.vbi vl't ꝙ ciuitas pp
comodū ciuitatꝫ:vel odiū eoꝝ ad q̄s n̄ vult
vadāt:ꝓhibere pōt ciuibus suis ne vadāt
ad talē terrā.⁊ nō.Idē Pa.in.c.postulasti
de fo.ꝯpe.Qd̄ bn̄ nō.p statutis epoꝝ excōi
cātibus accedētes ad monasteria moniali
uz.qꝛ ligant:qn̄ ex cā legitia h faciūt i odi
um monialiū.q̄ pp sua scelera hoc merent
Secus si facerēt in penā illius ꝯ quē fertur
sn̄ia:qꝛ tūc n̄ pn̄t ꝓhibere fm Pa.vbi.s.ni
si hēant iurisditiōem in loco exēpto ꝓpta.
qꝛ possūt arcere accessū.vt in Cle.attenden
tes.de sta.mo.de q̄ vide.s.Monialis.§.3

4 Vtrū statutū liget religiosuz qd̄ excōicat
acceptātes aliqd̄ offm̄ ex̄ ordinē nisi prius
resignauerit libros ⁊ alia q̄ hēt in ordine
si ꝓmotus in epm assentit.sine resignatiōe.
R.vt.s.Excōicatio.primo.§.10.

5 Vtrū statutū liget n̄ subditos delinqntes in
territorio data scia statuti.Vid in.d.§.10.⁊
qn̄ obliget ad culpam solum vel ad penā.
vide Obedientia.§.1.

6 Vtrū ignorātia excuset a pena statuti.vi
de in.d.§.10.⁊.s.Ignorantia.§.4.

7 Vtrū statutū laicoꝝ loqns general'r extē
dat ad cl'icos.R.vt.s.Lex.§.5.⁊ d statuto i
pediēte libā facltatē dādi ecclijs l'circa mō
tuaria vide.s.Immunitas.§.46.⁊.47.

8 Vtrū statutū fcm̄ a cōitate ꝙ ciues damni
ficati n̄ possint petere satisfactiōez valeat.R.
Pa.in.c.in nr̄a.de iniur.ꝙ nō:qꝛ statutuz i
preiudicium singloꝝ n̄ valet.nisi ipi ꝯsēserint
⁊ cōitas n̄ pōt statuere sup iuribus singl'oꝝ
sz solū sup iuribus vniuersitatis.vt nō.glo.
singl'aris.i.l.3.C.q̄ sit lō.ꝯsue.⁊ in.c.cū oēs
de ꝯsti.fac.l.id qd̄ nr̄z.ff.de re.iur.Naz so
lius pncipis ē tollē ius alterius.nec et pt sine
cā.vt nō.i.c.q̄ in eccl'iaꝝ d ꝯsti.⁊.i.l.fi.C.si
ꝯ ius l'pu.vti.⁊ in Cle.pastoral'.d re.iudi.
vn̄ si dz valē.oz l'ꝙ singli ꝯsēciant.qd̄ ē im
possibile cū ibi sint multi infātes.vel ꝙ cōi
tas hēret iura pncipis.⁊ pp bonū publicū
⁊ ad tollen̄ scandalū h faceret.ar.d.c.q̄ i
eccl'iarum ⁊ que ibi nō.alias nō pōt obes
se n̄ ꝯsencientibus.ar.d.c.cū oēs.⁊.l.pma
ff.de magistra.⁊ qd̄ nō.Archi.⁊ Gemi.in
c.lz.de consti.li.6.Fac quod nō.Ludo de
Rōa.in nō.dicens.ꝙ inferior a principe

non pōt statuere in preiuditiū alterius ñ ci tati neq̃ ꝯsentiētis. vt in. c. fi. de ma. ꝛ obe. ꝛ i. c. fi. de hijs q̃ fi. a pla. c. cuȝ oēs. de ꝯsti.

9 Utrum statutū quo cauet ne filia succedat extēdatur ad bona sita extra territoriū statuētium. R. ṡm Bar. i. l. cūctos ppl'os. de sum. tri. q̄ ñ. s; succedȝ. Fac qd dico. s. pēa. §. 23.

10 Utrum in re cōi pluribꝰ vt singulis valeat quicq̄d maior ps collegij statuerit. R. Pa. in. d. c. cū. oēs de ꝯsti. q̄ ñ: nisi singuli cōsentiant. Fallit i quatuor cāibus. Primus qñ vellet ꝯputare rem ad vsuȝ destinatū. l. per fūdum. ff. de serui. rusti. ṗdio. Secūdus qñ fit fauore admīstratōis bonoꝝ pupilli. l. 3. ff de admi. tu. Tertius qñ fauore liberatiōis: q: tūc valet qd maior ps facit. l. maiorē. ff. ꝺ pac. l. fi. C. q bo. ce. pos. Quartus fauor litigij dirimēdi. Nā valet sñia duoꝝ ex tribus arbitris. Et hoc intellige in re q̄ ꝯuenit pluribus vt singularibus iur singulari. Secus si iure ecclie. vt sunt ṗbende q̄ ñ ꝯueniūt canonicis vt singulis sed iur ecclie: q: sup talibus bñ pōt maior ps disponere ꝛ ꝯputare ad piū vsū. vt ē tex. nō. in. c. fi. de hijs. q̄ fi. a ma. par. ca. ꝛ ibi p Inno.

11 Utrum collegiū possit dispōere sup rebꝰ priuati. R. Pa. i. d. c. cū oēs. q̄ si nō hȝ iura regalia. puta q: hȝ dñm sup se nō pōt. Un̄ maior pars scolariū ñ pōt obligare vnū scolareȝ vel disponere de rebus suis. vt nō. glo. in. l. 2. C. que sit lō. ꝯsuc. nisi forte ṡm quod nō. Bar. in. l. 4. ff. de re iudi. qñ vniuersitas esset obligata: ꝛ ñ esset soluēdo q: tūc posset pōere collecta singul'. vt ē glo. nō. in. l. i. ff. q̄ cuiuſȝ vniuer. Itē ñ solū cā necessitatis. sed ēt pietatis. vt in. d. c. fi. Item ṡm Inno. ꝛ cōiter doc. ēt in cāu vtilitatis. ꝛ ꝓbat i. c. i. de his q̄ fi. a ma. par. ca. Ex mera ei volūtate ñ pōt disponere de iuribus alterius. vt nō. glo. in. d. c. cū oēs. ꝛ Inno. ibidē ꝛ Io. an. i regula. Qd oēs tāgit. li. 6 i mercurialibus. Sed ego limito veꝝ in ṗiuditiū. Sed i bonum ꝛ vtilitatem bene posset: q: maior ps ficte repñtat totum. l. aliud. §. refert. ff. ꝺ re. iur. ꝛ. l. qd maior. ff. ad municī. Iteȝ aduerte ṡm Pa. i. d. c. cuȝ oēs q̄ si dispositio fit i dānum vel dedecus vniuersitatis vl' priuate ꝯsuetudis vnus solus pōt resistere. vt i d. c. fi. ꝛ nō. Inno. i. c. accedētibus. de ṗuil.

12 Sȝ q̄ro quot de vniuersitate debeāt ꝯuenire vt actus valeat. R. Pa. in. d. c. cū oēs. q̄ cōis sñia canonistaꝝ ꝛ legistaꝝ ē vt saltē due partes vniuersitatis ꝯueniant. vt i. l. nulli. ff. q̄ cuiusq̃. vniuer. ꝛ. l. noīationū. C. de decurionibus. Et ex his duabus partibus maior ps dȝ ꝯsentire. Ita sentit Inno. in. c. 2. de noui ope. nū. Et Bar. in. l. oēs ppl'i. ff. de iusti. ꝛ iur. de hoc vide. s. Electio. §. 16.

13 Sed qd si non conueniunt due ptes. R. Pa. in. d. c cū oēs opinio cāonistaꝝ ē. q̄ si ē aliqs ad quē spectat ꝯuocatio vniuersitatis ꝛ ad mādatum eius nolūt ꝯuenire: q̄ tunc pñt explicare qui ꝯuenerunt. lȝ non sit maior pars collegij. Hoc voluit Inno. in. c. i. de ma. ꝛ obe. ꝛ i. d. c. 2. q: nolētes venire faciunt se alienos. vt i. c. cuȝ nobis. de elec. ꝛ sic ñ ꝯputātur. Si vero ñ ē aliqs ad quē spectat offiñ ꝯuocādi. tūc si instat tp̄us termini ṗfixi vniuersitati ad actus expeditiōem minor pars pōt ꝯuocare maiorē. ꝛ nolētē venire pōt explicare: q: mior pars ñ debet priuari iure suo pp negligētiā vel ꝯtēptū maioris ptis. vt nō. i. c. i causis. de elec. ꝛ i. d. c. cū nobis. Si aūt terminus ñ ē prefixus. tūc opȝ sint due partes. Tertia tamē pars poterit agere de cōtemptu. vt probatur i. d. c. 2. ꝛ. c. i causis. ꝛ. d. l. noiationum. Et hoc tene. licȝ legiste aliter dicāt.

14 Quo statutū dȝ iterpretari. R. Pa. i. c. cū dilectꝰ de ꝯsue. q̄ vt euitetur correctio legis seu iuris cōis dȝ latissime vel strictissime interpretari. sicut electio capitur pro cōfirmatiōe. i. d. c. cum dilectus: ñ tamē taliter q̄ verba improprietur vt iuri cōi cōueniāt. Facit qd nō. Bar. i. l. pretor ait. ff. ꝺ dam. ifec. Quod limito qñ verba sunt clara. sed vbi verba sūt dubia vel habēt multiplices itellectus tunc debemus facere interpretatōem ꝛ itellectū ēt improprium vt minus recedamus a iure cōi q̄ȝ fieri pōt. vt nō. i. d. c. cum dilectus. ꝛ in. l. 2. C. de noxa. vide per Bar. i. d. l. oēs ppl'i ita tñ q̄ aliqd operetur ꝛ aliqd addat ad ius cōe. ēt qñ ē secūdum ius cōe. secūduȝ Pa. ꝛ doc. i. c. ex parte. ꝺ ver signi. Facit. c. si papa de priuil. vbi verba debent aliqd operari. dicit tamē Bar. in. l. 4. §. pretor ait. ff. de dam. ifec. q̄ si statuto cauetur. vt citatio fiat ad personaȝ si reperiri pōt q̄ pro nullo seruit. sed tunc dicas plus timeri solet q̄ spāl'r cauet. q̄ȝ qd generaliter.

15 Sed nūqd dȝ stricte iterpretari qñ gnāl'r loquitur vt alius lucretur. R. q̄ nō. ar. l. prospexit. ff. qui ꝛ a qbus. sed vbi agit de diminutiōe patrimonij. sic debet stricte iterpretari ne alius iiuste icurrat dānuȝ. vt plene nō. i. d. l. oīs populi. ꝛ videtur tex. i. d. c. cum dilectus. ꝛ i. d. l. 2. C. de noxa. ꝛ Pa. i. c. cōstitutus de resti. i ite. hoc sequitur Bar. i. l. sanctimus. C. in quibus ca. i inte. resti. non est ne.

16 Utrum verificet in cãu ficto. R. Pa. in. c. cũ dilectus. de cle. ñ resi. q̄ si statutũ loqt̃ τ dis ponit i mã iuris cõis. i qua cãus fict' equi patur vero. vt puta: i cãu i quo ñ rsidẽs. ha beatur p residẽte. vt i. d. c. cuz dilectus. sic ve rificat: qz ↄstitutio disponẽs regulr id' qd̕ r' dz rcipe oẽs limitatões iuris. Facit. d. c. cũ dilectus. τ clarius. c. ad audiẽtiã ibidẽ. Si vero statutũ esset ↄ̃ ius vel pter τ odiosũz: tũc ñ verificat̃ i cãu ficto: sz v̓ba dñt intelligi pprie. i. in suo pprio significato. τ sic intel lige. l. 3. §. hec v̓ba. ff. de nego. ge. τ. c. i nr̃a. de iureiu. Et facit q̄ nõ. Bar. in. d. l. omẽs ppli. Facit. l. 2. C. de noxa. τ. c. ex pte. d̕ v̓. signi. Facit qd̕ dicit Ludo. de ro. i suis nõ. q̄ argumẽtũ a ↄ̃rio sensu valet i statutis nisi q̄rat̃ vt qs icidat i penã: qz tunc ñ valet. l. ↄ uenticulã. C. de epi. τ cle. hẽs glo. i cle. i. in ver. facere. de vsu. Hoc limitat Gemi. in. c. vt circa. de elec. li. 6. Uerum qñ statutũ nõ red deret̃ illusoriũ si ñ recedat̃ a ppria significa tiõe verbo℞: sz qñ redderet̃ illusoriũ tũc ẽ recedẽñ. ar. l. si qñ in pri. ff. de le. i. τ qd̕ nõ. in. c. ad audiẽtiã. de deci. τ tũc idiffinita equi polet vniuersali. vt vult Bar. in. d. l. omẽs populi.

17 Quõ dz intelligi statutũ seu ↄstitutio: qñ ptim est fauorabilis τ ptim odiosa. puta qz iponit penã. R. Jo. an. videtur sibi ↄ̃rius i c. ex rescripto. de loca. τ i. c. sciãt ↄcti. τ i. c. fi. de elec. li. 6. Sed ego ↄcordo sic: q̄ quã do pricipale itẽtũ ↄstituẽtis ẽ pbere fauorẽ: tũc dicat̃ fauorabile: si odiũ tũc dicat̃ odio sum. Jta cõiter notãt legiste. i. l. q exceptio nẽ. ff. de ↄdi. ide. τ ibi glo. Si vero ignora tur pricipale itẽtũ disponẽtis: tũc dico q̄ q̃ tenus ↄtinet fauorẽ dz extendi: q̃tenus v̓o ↄ tinet penã debz restrigi. τ hoc vr̃ fuisse de mente Bal. i multis locis. Et facit ad hoc qd̕ dixi. s̃. Excõicatio. 5. cãu. 6. §. 3.

18 Utrum statutarij deputati a pplo possint int̃ pretari statuta p se edita. si oriat̃ aliqd̕ dubi um. R. Pa. i. c. ex pte. de ver. signi. Jo. an. in. d. c. τ cõiter legiste. τ Bar. in. l. oẽs ppli pdicta. ↄcludunt q̄ ñ. ex quo fũcti sunt offi cio suo. Nec obstat q̄ eius est interpretari cuius ẽ ↄdere: qz in veritate illi ñ cõdideñt. sed populus qui dedit auctoritatez: quia is facit cuius auctõitate fit. c. si diligẽti. de pre scrip. τ iõ dz recurri ad populuz seu ↄciliũ gnãle. Hoc limitat Pa. vbi. s̃. quãdo inter pretatio ẽ valde dubia. Secus si ẽ clara τ iuri ↄsona: quia tunc iudex corã quo vertit̃ questio poterit interpretari. sicut τ legẽ co munem τ priuilegium principis. vt nõ. Jn no. in. c. cum spãli. de appel. τ Bar. in. d. l. omnes populi. Facit. l. benignius. ff. d̕ legi. τ. l. fi. ff. de consti. prin. τ. l. vnica. C. de pro sequi. in vr. ↄstã.

19 Quantum durat statutũ. Utrum post mortẽ statuentis. R. Pa. in. c. a nobis. el prio. de sen. exco. q̄ sic: nisi expresse reuocetur. vt ẽ tex. in. c. fi. de offi. le. Unde secũdum Fede. consilio. 16. etiam statutum factum a capit̕o sede vacante durat creato nouo ẽpo: nisi re uocetur per ẽpm creatum: qd̕ patet ar. nõ. ne prela. vices su. c. vlti.

20 Qñ ligat statutum. R. q̄ statim hita noti cia. De quo dic vt. s̃. Lex. §. 12. τ. 13.

21 Quõ tollitur statutum. R. q̄ tollitur. Prio p vnum actum factum collegialiter a statuẽ tibus vel eorum successoribus contra statu tum sm Hosti. τ Jo. an. i. c. ad audiẽtiam. de cle. non resi. τ Pa. i. c. cum accessissent. de consti. Secundo tollitur p non vsuz. nec requiritur fluxus tp̄is. sm Pa. in. d. c. ad audiẽtiam. τ in. d. c. cum accessissent. τ in. c. pro illorum. de preben.

22 Utrum statutum qd̕ concedit priuilegium ñ subdito seu extrãeo possit reuocari. puta sta tuto cauetur q̄ qcũq3 venerit ad habitãdũ in tali territorio sit exemptus ab omni col lecta. R. Pa. i. c. nouit. de iudi. q̄ ñ quo ad illos qui iam venerunt. qz transiuit iam i qi contractum quo ẽt princeps obligatur. vt i c. i. de proba. Et hoc voluit Bar. expresse. i l. qd̕ semel. ff. de decre. ab or. fa. τ in. d. l. om nes popli. Jntellige nisi ipi ↄsentiant. Quo vero ad illos qui nõdum venerunt põt reuo cari. ex quo res ẽ integra. ar. l. si pecuniam. in prin. ff. de condi. ob causam. Et hoc verum quãdo generaliter fit. Secus si spãlr fuissz ↄcessum: quia reuocari nõ posset. Facit qd̕ disputata per Angelum in qua determinat non posse reuocari statutum quo dispõeba tur. vt potestas haberet quartam partẽ con demnatiõis postq3 potestas est electus τ ↄ sensit electioni. Jdez dic de priuilegio con cesso non subdito. τ per hoc infert Bar. i l. priuilegia. C. de sa. san. ec. q̄ laici qui sta tuerunt singulis annis dandam certaz quã titatem pro elemosina clericis vel religios' non poterũt reuocare. allegat. c. ad aposto licam. de simo. Hoc sequitur Jnno. in. d. c. nouit. τ Archidiaconus. 11. q. i. quibusq3 su per glo. Facit qd̕ nõ. Gemi. in. c. licet. de cõ sti. li. 6.

23 Quid si statutum ẽ factum ad ↄmodum subditorũ. R. Gemi. in. c. licet. de ↄsti. li. 6.

ꝙ aut sb̄diti ꝯsētiūt reuocatōi: ꝛ pōt reuoca
ri. aut singli ñ ꝯsētiūt: sꝫ reuocāt ꝑ maiores
regētes cōitatē: ꝛ tūc si fit ex cā lṫia sic pōt r̄
uocari. ẜm vnū cāum Inno. i. c. i nf̄a de in-
iur. maxie qñ statutū disponebat sup eo. sup
quo ciuitas nō erat obligata. vt ibi ḋclarat
Inno. Aut fit sine cā lṫia. ꝛ sic ñ vꝫ r̄uocatō
i ꝑiuditū mioꝝ iur̄ nō. ꝑ Inno. i. c. q̄ i eccl̄a
rū de ꝯsti. Hoc lito veꝝ qñ statutū disponit
ḋ ꝯmodo sb̄ditoꝝ circa bōa eoꝝ: Secꝰ si ꝯ
cernēt circa exercitiū iur̄ditōis: qꝛ tūc pt̄ r̄uo
caṙ: qꝛ supioꝛ ē q hꝫ admistrare. Ita sentit
Archi. in. d. c. licet.

24 Utꝝ statutū iuratū tollaṙ ꝑ clausulā ñ ob
stātibꝰ qbꝰcūqꝫ ꝯstōibꝰ ꝛ statutꝭ. R. glo. in. c.
cū ñ ḋceat ḋ elec. li. 6. ꝙ ñ. ꝛ idē dicit Lud.
ḋ ro. i suis nō. ꝙ ꝯuētio l' pactū iuratū ñ tol
liṙ ꝑ gñalē clausulā. ñ obstātibꝰ qbꝰcūqꝫ pac
tis. glo. ē in cle. dudū. §. pe. de sepul.

25 Utꝝ statuētes possint recedē a statuto ꝯfir
mato ꝑ supioꝛē l' sedē aplicā siñ alia lnia. R.
Pa. i. d. c. cū accessisset ꝛ Baꝛ. i. d. l. oēs ppli
tꝫ ꝙ sic. Sꝫ Bal. i. l. oiuꝫ. C. ḋ testa. tꝫ ꝙ nō
Sꝫ Pa. ꝯcoꝛdat. ꝙ aut statutū ꝯcernit pri
cipalr̄ fauoꝛē statuētiū. ꝛ sic ē vēa opio Bā.
Fac. c. ꝑ illoꝝ ḋ ꝑbē. ēt si statutū ꝯtieat taleꝫ
māꝫ ꝙ nō valuissꝫ sine supioꝛe. vt idē. Pa
nō. i. c. cū. M. ḋ ꝯsti. Si vō ꝯcernit fauoꝛeꝫ
alioꝝ l' bonū publicū sic vā ē opio Bal. ꝙ
ñ possṫ sine lnia supioꝛis. Rō. qꝛ ꝯfirmādo
vr̄ supioꝛ suā dispositionē facē. Nā oia nr̄a
facimꝰ qbꝰ auctēꝫ iꝑtimur. c. si aplice ḋ ꝑbē.
li. 6. ꝛ. l. i. C. de vete. iur̄. enucle.

Stipulatio

Quid sit hēs s̄ Pactū. i ꝑn.

1 Utꝝ stiplatio trāseat ad hēdes. R.
ꝙ sic. l. vetis. C. ḋ ꝯhē. ꝛ co. sti. qḋ intellige
veꝝ ẜm glo. ibidē qñ pōt ꝑ aliū impleri fac
tum promissum.

2 Utꝝ aliqs possit alṫi stipulāi ꝑ alṫo. R. ꝙ ñ
nisi sit eiꝰ ẜuꝰ l' filiꝰ. Insti. ḋ inu. stipl̄a. §. si qs
alij. l' sit ꝓcuratoꝛ. l. si ꝓcuratōi ꝑsētꝭ. ff. ḋ v.
obli. glo. tñ tꝫ i. c. quotiēs el. pᵒ. i. q. 7. ꝙ ḋ iu
re canōico ꝓmittēs ticio se datuꝝ sēpꝛōio
cētū obligaṫ. ar. c. iuramti. 22. q. 5. maxie si i-
tueniṫ iuramētū. ar. l. i. ff. de ꝯsti. pecūia. Itē
ꝑ iudices officiales. executoꝛes. tabeliones
alṫi acqriṫ. l. eū pꝛo quo. ff de in ius vocan.

3 Quō dꝫ eē actꝰ stipulātꝭ ꝛ ꝯpꝛomittētꝭ. R.
ꝙ ꝯtiuꝰ: qꝛ si pꝰ itrogationē se diūtit ad alia
nihil ꝓdēt. lꝫ eodē die ꝓmisisset. l. ꝯtinuꝰ. ff
de verbo. obli.

4 Obligatō stipulata siñ ꝯditōe neqꝫ ad cer
tū diē: ꝓnti die ḋbeṫ. sꝫ ñ pt̄ peti illo die quo
stipulata ē. Insti. ḋ v. obli. §. ois stipulatō ꝛ
§. cū qs. Nō. ꝙ ñ vꝫ stipulatō l' legatū factū
i gñe. ḋ aliq̄ re nulla ḋmōstrata. ff. ḋ iur. do.
l. cū pꝰ diuoꝛtiū. Sꝫ ḋ legato dic vt s̄. Lega
tum. i. §. 34.

Stolla

quō dꝫ vti sacerdos qñ cōicat ꝛ legit euā-
geliū ꝛ diaconꝰ hēs s̄. Sacdos. §. 4.

Studium

clicoꝝ ꝛ rliosoꝝ. vide s̄. Ma-
gister ꝛ s̄. Scia. ꝛ quō studiū libali
um artiū ad vtilitatem eccl̄e suadeatur hēs
37. di. ḋ qbusdā: i poetꝭ ꝓhibeṫ ibidē ꝑ totū
Itē i theologia comēdaṫ. in legibꝰ ꝛ phisi-
ca repꝛobaṫ ḋ quibꝰ. vide. s̄. Mgr̄ ꝛ Scia

Stulticia

dr̄ a stupoꝛe. vñ sꝫ Isido. ii. ethi
coꝝ. Stultꝰ ē q ꝑꝑ stupoꝛē nō mo-
ueṫ: ꝛ differt a fatuitate ẜm eūdē. qꝛ stultitia
iportat ebetudinē mētꝭ. Fatuitas aūt iportat
ipiꝰ sensus priuationē. vide ḋ hoc s̄. Ebe
tudo. Et tūc stultitia ē pctm̄ qñ aduenit eo
ꝙ homo imergit se talr̄ i t̄renis ꝙ nō pōt ꝑ
cipe q̄ dei sūt: alias nō. ꝯcoꝛ. Tho. 22. q. 46.

Stultus

ē q nō vult discere a quocūqꝫ licite pt̄
22. di. de constantinopolitana.

Stuprum

ē iordiatus ꝯcubitus quo virgi
nalis itegritas coꝛrūpiṫ. vel Stupꝝ
ē illicita defloꝛatio virginum sub parentuꝫ
cura existentium.

1 Utrū stuprans virginē teneaṫ ad aliqd. R.
Pa. i. c. i. de adulterijs. ꝙ si seduxit l' ḋcepit
eā: tñr eam dotare ꝛ vltra dotatōnē eam ac
cipere in vxoꝛem si pr̄ voluerit eā sibi dare
vt in dicto. c. i. ꝛ. 2. eo. ti. Uel si non vult eam
accipere debet coꝛpoꝛaliter puniri. Unde
sola constitutio dotis nō liberat eū sꝫ eūdē
Pa. si parentes volunt eam sibi dare: ꝙ
si nolunt saltem ad dotationem tñr ēt in cō-
scia: nisi ẜm Rodoñ. cōponeret cum ea vel
sibi remittēt. qḋ nō. o ꝯfessoꝛ ꝑꝑ illos q sub
deceptione accipiendi in vxoꝛem puellas
decipiunt: qꝛ tales ex quo acceperunt eas l'
pronuserunt accipere in vxoꝛes. ꝛ sic hūe-
runt copulā. ꝙ tñr de necessitate eas accipe
re: lꝫ tunc hūerint aium ipas decipiendi ꝛ
hñdi copulam. ꝙ si ꝯxerunt cum alia mr̄i-
monium. vel pater non vult eam dare saltē
tenentur ad dotem: nisi ẜm Tho. esset tanta
inequalitas. ꝙ potius decipi se finxit q̄ꝫ sit
decepta. Nec aliter potest absolui anteq̄ꝫ cō
trahat cum alia. si parentes volunt eam sibi
dare nisi vere eam accipiat in vxoꝛeꝫ: ꝛ fa
ciat dotem: nisi ipa dotem sibi remiserit.

hec ex Alex. 22. tractatu de stupro. ꝛ Ricar. ꝛ Sco. in. 4. di. 15. Secūdū leges vo dꝫ relegari: ꝛ dimidia pars bonoꝝ eius publicari. Si vero sit vilis psōa dꝫ verberari. Insti. de publi. iudi. §. 2. Si aūt p vim fecerit. capite plectitur. Insti. vbi. s. §. sin aūt.

Quid si ñ seduxit eam: sꝫ spōte acquieuit. R. Pa. i. d. c. i. tenet q hꝫ ēt locum disposi tio prefati. c. qꝛ si ñ essent hois isidie tātuꝫ facinus ñ pperrasset. vt dicit tex. in. l. vnica. C. de raptu vginū. Uñ psumit seducta. Sꝫ ego credo veꝝ i foro cōtētioso. Sed i ꝯsciā sufficit q qrat eā i bono statu reducere q̄ tum i ipo ē. Facit regla sciēti. Et qd ibi nō. d reg. iur. li. 6. Et si ꝗrit an pater teneatur eā dotare. vide. s. Dos. §. 4.

Suasio qūo obligat in dāno dato. vide. s. Furtum. §. 18. ꝛ. 19.

Subarratio vide. s. sponsalia. §. 7. ꝛ. s. Arra.

Subdelegare non pōt delegar⁹ pricipis ēt deputatus ad midū misteriū qñ ē magnū ꝛ graue. sicut iudicare ꝛ silia facere. Secus qñ ē paruum qꝛ pōt. c. q aūt. de iure patro. ꝛ magnū seu graue ꝛ paruū arbitrio iudicis reliquit. c. fi. de do. ꝛ ꝯtu.

Utꝝ ille cui ꝯmittit pdicare crucē. excōicare vel absoluere aliquos vel dispēsare cum irregularibus vel iniūgere pnias possit subdelegare alteri. R. q ñ. nisi sit legatus a latere vt i. c. fi. de offi. dele. Silr vbicūqꝫ ꝯmittit alicui vt illud psonalr exequat. subdelegar ñ pōt. Et vbi i ꝯmissiōe vidt electa idustria psōe. vt i. d. c. fi. Et d h vid. s. Delegar⁹ §. 6.

Subditus dr triplicit. Primo rōne domicilij. Scdo rōe originis pprie vel pr̄ne. ar. c. 3. d te. ordi. li. 6. Et i. l. i. ꝛ i. l. origie. C. de municipibus ꝛ ori. li. x. Facit. l. assumptio. ꝛ qd ibi nō. ff. ad mūi. ꝛ. l. rescripto. §. fi. ff. d mu. ꝛ hono. ꝛ talis tenet ad onera psonalia si ibi repiat. lꝫ alibi trāstulerit domiciliū. de quo p Bar. i. d. l. assumptio. Fallit i muliere q ꝯrit cuꝫ viro hnte alium domiciliū. de quo in. l. fi. §. item rescripserūt. ff. ad munici. Tertio rōe delicti: sed large vt dicit glo. in. c. nuper. de sen. exco. ñ autem pprie. lꝫ ibi sortiat foruꝫ. nō. glo. i cle. vnica. de fo. ꝯpe. qd nō pro statutꝭ ꝛ alijs dispositionibus odiosis faciētibus mentionē de subditis vt ñ ꝯprehendatur forensis deliquēs i territorio. Idem dic de ꝯhentibus eadem rōe. nō. Pa. i. d. c. nuper. ꝛ in. c. proposuisti. de fo. cōpe.

Utꝝ subditus rōe domicilij cui iudex precepit sub pena excōicatiōis late snie vt satisfaceret tali die alicui transferens domiciliū sit excōicatus. si postea ñ satisfacit. R. Pa. i d. c. pposuisti cuꝫ Jo. an. i regula cum sunt partium. de regu. iu. li. 6. q sic: qꝛ iaꝫ preuētus erat. ꝛ vide ibi late p eos.

Subdiaconus iō appellatur qꝛ subiacet ꝛ preceptis ꝛ officijs leuitaꝝ: oblatiōes leuitꝭ deserti. 23. di. cleros. Itē ad subdiaconū ptinet calicē ꝛ patenā ad altare xpi deferre ꝛ leuitis tradere ꝛ eis mistrare vrceolū cum aqua ꝛ manutergiū corā epo ꝛ psbris ꝛ leuitis tenere: ꝛ p lauādis māibus añ altare aquā pbere. 25. di. perlectis.

Utꝝ añat ad castitatē. R. q sic. 38. di. §. i. ꝛ. 2.

Subornatio secūdū Lau. ꝛ Zen. vt refert Car i Cle. testibus. d testi. ē de aliquo falso exprimēdo ꝛ vero tacēdo i testiōnio testi p aliquē facta iformatō ꝛ dr ornare qi subtus i aures aliqd malum ornare ꝛ sub colore ponere. vt i autē. d testi. §. qꝛ vero. Uñ talis peccat mortalr. ꝛ tenet ad restitutōem leso. de iniur. c. fi.

Subsanatio differt a derisiōe qꝛ derisio fit ore. i. verbo cachio: subsanatio aūt fit naso rugato. vt dicit glo. sup illud ps. Dñs in celo deridebit eos. sꝫ ꝯuenit cum ea i fine: qꝛ vterqꝫ intēdit erubescētiam proximi. Qūo aūt sit peccatū mortale. dic sm q derisio ē. vt. s. Derisio.

Substitutio ē secūdaria cōditionalis institutio. Nam substitutō ꝯtinet i se istitutōeꝫ. ꝛ ideo institutus dr primus gradus ēt si multi fuerit istituti. Et substitutō. secundus gradus. ꝛ ē. cū qs istituit heredem sic. talis esto mihi heres: ꝛ si nō eris vel decesseris ticiū substituo. iste ticius dicitur substitutus. l. i. ff. de vul. ꝛ pu. substi.

Quot sunt spēs substitutionū. R. q duplices. alia indirecta. alia directa. Indirecta substitutō. siue obliqua. siue fideiꝯmissaria siue precaria ē illa per quā quis caput hereditatem alio mediāte: vt cum testator fideiꝯmiserit. A. heredi vt hereditatem. P. restituat. lꝫ ergo p fideicōmissum. P. sit substitutus. A. debet hereditateꝫ adire ꝛ aditā.

P. restituere. ⁊ sic. A. mediante ⁊ operãte ꝑuenit hereditas ad. P. Et nõ. ꝙ si. A. adierit spõte hereditatẽ retinebit quartã trebelianicã ⁊ reliquas tres ꝑtes hereditatis restituet. P. Si vero iudicis officio cõpulsus adierit totã hereditatẽ restituet. P. insti. de fideicõmis. here. §. i primis. ⁊. ff. ad treb. l. nam qđ. §. qui ꝯpulsus.

2 Directa vero substitutio ẽ qua quis capit hereditatẽ defuncti nullo alio mediante vel sibi coopante vt cũ dicit testator. A. mihi herdẽ instituo: sꝫ si ipe ñ erit heres. C. sit heres. ⁊ sic. C. substitutus ẽ directe. Diuidit aũt i quituplici dñia. quaꝝ pria dr substitutio vulgaris. ⁊ h duplex. Alia expssa q̃ fit ꝑ istã negatõem. nõ. hoc mõ. vꝫ instituo mihi herdem. A. ⁊ si ipe noluerit vl nõ potuerit heres eẽ P. sit heres vel. P. substituo. Alia tacita qñ. s. negatio ñ exprimit. sed icludit vt cum dr. A. ⁊. P. mihi heredes instituo. ⁊ eos iuicẽ substituo. per hec verba eos iuicẽ substituo tacite subintelligit. ꝙ si alter eoꝝ hrs ñ fuerit. s. qꝛ noluit vel nõ potuit qñ decessit ante aditã hereditatẽ. alter sit heres isolidñ vt. ff. de here. insti. l. cuꝫ in testõ. §. hec vba. Et dr vulgaris. qꝛ a quolibet de vulgo. s. testatore fieri põt. ⁊ cuilibꝫ siue pupillo vl mi nori ⁊c̃. Et de hac hẽs insti. de vulga. substi.

3 Effectus huius substitutiõis ẽ. vt bõa testatoris tñ. que debebant venire ad institutum veniãt ad substitutũ nõ bona instituti. insti. đ pupil. substi. §. quo cãu.

4 Quãdo expirat hec substõ. R. ꝙcito instititus adierit herditatẽ siue postea decedat cũ liberis: siue sine liberis. C. de ipube. ⁊ aliĳs substi. l. post aditã. ⁊ hoc ñ solũ qñ expsse fit ꝑ negatõem. sꝫ ẽt qñ tacite. Vñ lꝫ ticius ⁊ sempronius fuerit instituti heredes. ⁊ ad iuicem substituti. si tñ sempronius vel titius adierit hereditatẽ expirat substitutio. vt in d. l. post aditam.

5 Secũda directa substitutio dr pupillaris. qꝛ fit soli pupillo vel pupill. nec põt tps excedere pupillare: sꝫ expirat ad itroitũ pubertatis. põt ẽt fieri i minus tpus. vt si dicat. Si filius meus ifra quartũ vel quitũ ãnũ decesserit sit. P. heres. Et hec ẽ duplex. s. tacita que ñ hꝫ formã pupillaris substitutõis: sed sub eius vbis icludit. vt cũ dr. A. filiũ pupillũ meũ herdẽ mihi istituo: ⁊ si ipe mihi heres ñ fuerit. P. sit heres. Et hec ex expssis ẽ vlgaris: ex tacitis ẽ pupillaris. Unde siue sit. A. Heres siue nõ. si i etate pupillari dcesserit. Hereditas directo iure ꝑuenit ad. P. sed ex vulgari succedit tñ in bonis testatoris. ex pupillari vero succedit in bonis ⁊ testatoris ⁊ pupilli. Alia ẽ expressa que fit ꝑ vbum affirmatiuũ. ⁊ facit expresse mentionem de pupillari etate. ⁊ sub ea icludit vulgaris tacita. vt insti. de vulga. ⁊ pupil. substi. §. i. ⁊. ff. de vulga. ⁊ pupilla. substitu. l. iam hoc iure. ⁊ fit cũ dr. A. filiũ meũ heredẽ mihi istituo. Et si ipe mihi fuerit heres. ⁊ i etate pupillari decesserit. P. sit heres vel substituo. ⁊ in ista requirũt duo. s. verboꝝ affirmatio ⁊ tpis pupillaris ꝯprehẽsio.

6 Quid requirit ad istam substitutiõem pupillarẽ. R. quattuor. Primũ ꝙ ille cui fit substitutio sit de liberis testatõis. Et accipio hic liberos nõ tñ ꝓ filĳs: sed ẽt ꝓ nepotibus. Secũdũ ꝙ sit ipubes. Tertiũ ꝙ sit i põtate testatoris. Quartũ ꝙ ille cui fit substitutio istituat vel exheredet. ⁊ põt fieri ñ tñ ipuberi filio iã nato. sꝫ ẽt posthumo: si tñ nascẽdo esset sub põtate testatoris si viueret ipe testator. ⁊ ẽt nepoti: si tñ ñ sit recasurus i põtatẽ pris sui post mortẽ aui. ff. de vul. ⁊ pu. sub. l. 2. §. posthumus.

7 Quis effectus huius substitutõis. R. ẽ. vt ñ solum sit. P. heres. si. A. decesserit in etate pupillari. sed ẽt excludit matrẽ ⁊ omnẽ aliã ꝑsonam. q̃ ipi pupillo ab intestato succedere potuissꝫ. ff. de vul. ⁊ pu. sub. l. lutius. Et hoc veꝝ ẽ in expressa. In tacita aũt hꝫ locũ qñ alter filius testatoris fr pupilli substituit. Sed si sit extraneus substitutus. tunc mr admittitur. ⁊ substitutus repellit. l. precibus. ⁊. l. cũ quidã. C. de ipu. ⁊ ali. sub.

8 Qñ euanescit hec substitutio. R. ꝙ prio ꝑ aduẽtũ pubertatis. Secũdo si hereditas pris non sit adhuc adita: qꝛ cũ nullus appareat heres testñ prnum vr destitutum. ⁊ sic euanescit ẽt pupillaris. l. sed si plures. §. sed si exasse. ff. de vul. ⁊ pu. sub. Tertio si nascitur posthumꝰ. de quo mẽtio ñ ẽ facta i testõ. ff. de vul. ⁊ pu. sub. l. si pater filium. Quãto si patiat pupillus capitis diminutiõẽ maximam mediã vel ẽt minimã. ff. de adop. l. nec ei. Rõ quare ẽ iuenta ẽ: qꝛ cum filius in pupillari testari ñ possit ꝑmittitur pri ipi filio testñ facere: ⁊ de herede ꝓuidere. durante tali etate tñ. d. §. quo cãu.

9 Tertia directa substitutio dicitur exẽplaris. qꝛ fit ad exẽplũ pupillaris. sed differt ab illa. Primo qꝛ illa fit tñ a parente qui eum hꝫ in põtate. hec aũt fit nedũ a patre. sed ẽt a matre filio furioso vel mẽte capto nõ existẽte in eoꝝ põtate. Secũdo qꝛ illa tñ fit pupillis. ista adult vel maioribus. Tertio qꝛ in illa põt substitui qlibet queꝫ voluerit. in ista

ñ.sed certo ordine sic.vt si hꝫ liberos ei sb stituātur.Si v̉o ñ hꝫ:tunc fr̃es substituātur. Nō si ñ hꝫ nec filios nec fr̃es: tunc quē vo luerit substituet.C.de ipu.ꝛ ali.sub.l.huma nitatis. Quarto qꝛ illa expirat adueniente pubertate.sꝫ hec solū aduenīēte sana mēte. Quīto illa solū ipuberi.hec adulto.Sexto illa fit ipuberi siue sit sane mētis siue sit fu riosus.hec solū fit furiosis ꝛ mente captis. hec ꝓbanṫ insti.de pu.sub.§.qua rōe. Et fit isto mō.A.filiū meū furiosū mihi heredē i stituo: ꝛ si decesserit anq̄ꝫ sanus mente fiat. talē eius filiū vel fr̃eꝫ vel aliū:puta Ticium ei substituo: ꝛ sic bona vtriusqꝫ trāsibūt ad sbstitutū.Et fuit equa valde vt furioso ꝛ mē te capto pr̃ vel mr̃ possent ꝓuidere de sub stitutione.

10 Sed qd si aduenit sana mēs ꝛ nullo testō facto iteꝝ reuertiṫ i furiā. R.ꝙ nō euanescit sbstitutio.ar.l.qđ fauore.C.de legibꝰ.ꝛ ma gis plꝫ.lꝫ aliꝫ dicant nihilominus expiraṙ. ar.l.ꝙ quisqꝫ.ff.de re.iur.

11 Quarta directa substitutio dr̃ ꝯpendiosa. qꝛ sub ꝯpēdio huius aduerbij qñcūqꝫ fit: ꝛ ꝯtinet pupilarē q̄ alias fit ꝓlixioribus v̉bis E. lꝫ hec dictio qñcūqꝫ se extēdat ad omne tp̄us:tñ hic restrigiṫ ad tp̄us pupillare solū v̉tute hoꝝ v̉boꝝ. Forma huius ē.A.filium meū heredē instituo. verūtñ qñcūqꝫ dictus filius meꝰ decesserit.P. sit heres. Et sic so lū in tp̄us pupillare videṫ voluisse ꝓuidere filio de substituto siue herede.d.l.precibꝰ.

12 A quo pōt h̄ fieri.R.ꝙ a milite ꝛ quō nō explico:qꝛ nō ē in vsu.Itē a pagano.i.quo libet ñ milite sed oꝫ fiat filio pupillo ꝛ i po testate existēti.Et ꝯtinet pupillarē exp̄ssam qꝛ hꝫ eundē effectū.ꝛ iō solū filio pupillo. ꝛ in pōtate existēti pōt fieri vt dixi. Uerūtñ lꝫ hec substitutio sit directa de sui nā̄ simpli citer pñt tñ apponi in ea v̉ba vel dictiones vel aliqua mutari q̄ eā in fideicōmissum cō uerterent ꝛ ad ius ꝛ ad nām̄ fideicōmissi reducerent.

13 Quō hec substitutō ꝯpendiosa pōt ad na turā ꝛ ius fideicōmissi deduci.R.ꝙ quattu or mōis.sicut sub quattuor formis pōt fieri Primo sic.A.mihi istituo h̄r̃dē.ꝛ si qñcū qꝫ decesserit.A.substituo.P. Naꝫ hoc ver bum substituo trahit hāc substitutiōem ad fideicōmissuꝫ.vt.C.de insti.ꝛ substi.sub cō di.fac.l.gnāliter.§.fi.ꝛ p̄dictū aduerbiū in hoc cāu seruat ꝓpriam significatōeꝫ.ꝛ res picit oē tp̄s.ꝛ rem omni tp̄e suadet valere l.quotiens.ff.de rebus dubijs. Hinc ē ꝙ q̄ cūqꝫ tp̄e moriaṫ siue in pupillari vel maio ri etate v̉tute huius v̉bi substituo vr̃ rogatꝰ esse a testatore ꝑ fideicōmissum post mortē suam restituere hereditatē ꝛ bōa testatoris substituto.Uñ ip̄o instituto moriente mater ꝛ qcunqꝫ successores siue ex testō vel ab in testato adibūt hereditatē: ꝛ aditam substitu to restituent iure fideicōmissi.insti.de fidei cō.here.§.sed qꝛ stipulatōes defalcabunt tñ ꝛ retinebūt legitimā ip̄ius.A.si ip̄e.A. erat de liberis ip̄ius testatoris. ad quos legitia spectat.qꝛ in hac testator grauare eū nō po tuit.C.de inoffi.testa.l.qm̄. De reliquis ve ro defalcabunt tertiam trebellianicaꝫ: ꝛ sic habebūt mediā hereditatē. Alteraꝫ v̉o me diaꝫ restituent substituto ex iure fideicōmis si:retinebunt ēt sibi oia bona ip̄ius.A.qꝛ te stator de suis tm̄ rogasse itelligit .nō h̄r̃dis. Si vero.A.nō erat de liberis defalcabunt tm̄ trebellianicā. ꝛ habebūt ēt alia bona.q̄ ip̄e.A.aliunde q̄siuit.Et h̄ substitutio qꝛ ius fideicōmissi hꝫ pōt fieri cuicūqꝫ heredi ꝛ a quocūqꝫ testatore. insti.de fideicō. here.§.i primis.ꝛ.§.se. Et aduerte ꝙ lꝫ i prefata for ma nō addaṫ qñcūqꝫ decesserit siñ liberis. Si tñ.A.erat de liberis testatoris intelligeṫ hec clausula sine liberis:qꝛ pro regula est. ꝙ qñcūqꝫ qs rogat aliquē de liberis suis al teri hereditatē restituere post mortē suā.sp intelligitur tacite hec ꝯditio.s.si decesserit si ne liberis:qꝛ ñ ē credendū ꝙ aliqs exclusa prole filij sui voluerit ad alterū ꝑuenire he reditatem.Sed in ex̄neo herede ñ iest talis tacita conditio:nisi addatur exp̄sse.C.de i sti.ꝛ substi.sub condi.fac.l.gnāliter.§.vlti. Secūdo fit sic.A.mihi heredē instituo:sed si dictus.A.qñcunqꝫ decesserit sine liberis. P.sit heres: ꝛ hec ē totaliter fideicōmisso ria:qꝛ lꝫ per istā dictionē sit heres videatur directa: tñ ꝑ istam additionem sine liberis trahūṫ ad fideicōmissuꝫ. vt ꝓbatur in.l.sce uola.ff.ad tre. qꝛ illa additio inuit. ꝙ i quo cūqꝫ tp̄e decesserit sine liberis. vr̃ rogatus ꝑ fideicōmissū restituere h̄r̃ditatē post mor tē.Et iō q̄cūqꝫ tp̄e mōiaṫ siñ libis mr̃ aut q cūqꝫ successores restituent hereditatē substi tuto deductis supradictis.ff.de vul.ꝛ pup. sub.l.coheredi.§.cum filie.Tertio fit.A.mi hi heredem istituo sed si dictus.A.qñcūqꝫ decesserit sine liberis.P.substituo. Et hec oi tp̄e ē fideicōmissoria.ꝛ idem ius ꝛ eun dem effectū hꝫ per oia sicut due p̄cedentes. tū rōne verbi substituo. tum rōne sine libe ris: ꝛ ideo dic vt de illis.Quarto fit.A.filiū meū mihi heredē instituo.si tñ filius meus decesserit i pupillari etate vl̄ postea qñcūqꝫ

sine liberis. P. substituo: sub hac forma cõprehẽdunt tres substitutiones. vna pupillaris expressa p hoc qd dr. si decesserit in pupillari etate. Et ex hac resultat tacita vulgaris que sub pupillari expressa cõtinetur. vt dictũ e. & hanc ñ põt facere nisi pr pupillo pp pupillarẽ expressaz. Tertia fideicõmissoria e propter illud qd dr. vel postea qñcũqz sine liberis. Sed si vult qp clarius iste tres resurgant. dicat testator. P. pupilariter vulgariter. & per fideicõmissum substituo. Et vna queqz istaꝝ hz suum effectũ. Naz si. A. sit heres. & in pupillari etate decesserit sbstitutus vocat iure directo exclusa mre & alijs legitimis successoribus. & hoc pp effectum psone pupillaris expresse q̃ mrem repellit. & substitutũ admittit. l. lutius. ff. de vulga. & pu. sub. Si aũt. A. non sit heres vel qz nolit vel ñ possit. tunc substitutus erit heres iure directo pp tacitã vlgarẽ que ẽt surgit ex pupillari vt dictũ e. Si vero. A. heres erit. deinde factus pubes qñcũqz sine liberis morief habebit locũ fideicõmissaria. vnde eo moriente sine liberis successores restituent hereditatẽ cũ defalcatione vt dictum e. Et vt dixi iste quattuor forme substitutionũ nõ possunt fieri. nisi filiofamilias. pupillo. per pupillarẽ expressaz que ptinet in ea. Unde o notarij ex psilio meo qñ aliquis hz filiũ ĩpuberem cui vult substituere. non solum ĩ pupillari. sed qñcunqz: facias quãlibet per se. s. prio pupillarem. Sic. A. filiũ meũ mihi heredem instituo. Uerũtñ si dictus. A. filius meus mihi heres erit. & ĩ pupillari etate decesserit. P. heres sit vel fres eius supstites heredes sint. deinde facias fideicõmissoriam hoc mõ. Si vero dictus. A. pubes factus postea qñcũqz decesserit sine liberis. substituo ei per fideicõmissum superstites fratres eius & premortuorum fratruz eius liberos in stirpes & non in capita. si testator vult qp vsqz ad ipos vadat. Nam vt sis cautus. scias qp verba substitutionis non extenduntur vltra illos quos testator expressit. Si eniz institutis tribus vel pluribus filijs ita addiciaf. & si aliqs eoꝝ dcesserit sine liberis substituo supstites. Certe si decedit vnus eoꝝ relicto filio. deinde moriaf sine liberis filius illius qui primo decessit non admittitur cum patruis vel sine patruis ad fideicõmissoriam hereditatem illius filij testatõis qui sine filijs decessit. qz non extitit conditio substitutionis in persona patris eius. Illos tantummodo testator substituit qui superuixerent illi. Et adde vt dixi. si testator sic vult.

Quinta directa substitutiõ dicitur breuiloqua. qz in breui cõtinet substitutiones. scilz duas pupillares expressas. & duas vlgares expressas. Prima pupillaris est vnius alteri. Secunda alterius alteri. Uulgares ẽt resultant: quia si vnus illorum non fuerit heres. quia noluerit vel non potuerit alter est insolidum heres. & fit hoc modo. Testator habens duos filios vel plures impuberes sub sua potestate potest facere hoc modo. A. & B. filios meos impuberes mihi heredes instituo & eos inuicem substituo. Hanc substitutionem lex appellat reciprocam. vt. ff. de vul. & pu. sub. l. iam hoc iure. Et aduerte qp verbum instituo non conuertit omnem substitutionem in qua ponif ad fideicõmissoriam: sed nature illius substitutionis se coaptat in qua ponitur. & eam in directo iure conseruat. excepta sola compẽdiosa. in qua si ponatur statim eam ad fideicõmissoriam conuertit. vt patet ex dictis. Multa alia essent dicenda. sed breuitatis causa hec que magis consueta sunt reseraui vt intelligas aliquid de successione legitia. — 14

Quomodo autem ingredientes religionem excludat substitutuz. vide. s. Heres. §. 13. Et de legitima. vide Legitia. multa alia ad istam materiam. — 15

Substitutio talis conditionis si sine liberis decedat alter sit heres euanescit etiaz si naturales habet. Sec9 si addatur legitimis non autem si filios habuit. sed premoriuntur. Nam videtur sine liberis decedere. Si autem dicatur sine herede decesserit. nomine heredis soli filij intelliguntur. Item si ñ habet filium. sed nepotem ex filio substitutio euanescit. vide glo. in. c. in pñtia. de proba. vbi hec ponuntur. — 16

Utrum rogatus restituere hereditatẽ possit eam alteri alienare. R. vide. s. Heres. §. 12. — 17

Quid si quis sit rogatus pure restituere hereditatem. nulla facta mentione de liberis. R. qp si postea habuerit filios vel nepotes substitutio euanescet. de proba. in pñtia. in glo. — 18

Ille cuius industria est electa non potest alium substituere. c. si. de of. delc. & c. is cui. de offi. dele. li. 6. l. vnica. §. ne autem. C. de cadu. tol. l. statu libero. ff. de sta. lib. Fallit nisi velit substituere filium secundum Ludo. de ro. in suis nõ.

An qs p substitutu possit deseruire. R. q n tex. e in. l. nullus q nexu. C. de decur. li. 10. et in. l. sciedum. §. legati. ff. de lega. Fallit fm Ludo. vbi. s. nisi se absentet electus pro vti li sibi et necessaria ca: qr tuc pot vt si vadat ad balnea. l. si abnte. ff. de lega. et. l. de poli citationibus. ff. de poliei.

S Ubtilitas in iure an sit boa. R. Pa. in. c. dilecti. de iudi. post Al. Ho. Jo. an. et. d. An. q aut e ad capiedos et decipiedos simplices in iudicio vl extra et hec reprobatur vt in. d. c. dilecti. et in. c. si cupis. 16. q. i. Aut e ad interptatoez iuris: et tunc si e ronabilis et iuri psentanea lauda tur. vt i. c. capellanus. de ferijs. et bon9 tex. i l. vnica. C. de pfe. q in vrbe psta. li. 12. vbi di citur q doctor legens dz hre subtilitate iter pretadi. Facit tex. in. l. n pnt. ff. de le. et idem qn adhibetur ex iuditiu ad veritate elicien da et i foro aie. vt i. c. i. de pe. di. 6. i vbo sbti lis iuestigator. Si vo e irrationabilis sicut quorida qui tm volunt sbtilizare q seipos n itelligut et verba puertunt. sic e mala. et im probatur. vt i. c. i. 49. di. vbi de hoc. et in. c. cum sancti. 24. q. 3 Un impator in. l. vlti. C. de legibus. dicit vana sbtilitatez eor derisi mus qua corrigedam censemus.

S Uccessio vide s. Heredi tas.

S Uccessor alius singlaris q i certa re con stituitur. Alius vniuersalis. q i tota heditate l rliqua. vide glo. i. c. cu ad sedem. d resti. spol. et. 2. q. i. c. i primis de iudi. quia Guliermus.

i Quo successo thr stare pctui facto a suo p decessore. vide locatio. §. 10. et s. dignitas. §. primo.

S Uffragia fcta p vnu. Utr possint vale ali is. R. q ad acgrendu alique statum puta. btitudine. et p modu meriti vale non pnt: sed bn p modu oronis. s. merito pgrui sicut cu qs p orone alteri ipetrat prima gra tia ex boitate diuia no ad merita respitientis sz ad effcm. Ad acgredu vo aliqd qd con seqtur statu alicui9 l e accessoriu ad statu. sic opus vnius pot alti vale. no solu de pgruo sed et de pdigno. et hoc dupl r. Uno modo pp coicatione in radice meritorij opis que e caritas. et sic qlibet de bono alterius het emolumetu si e in caritate iux. illud pticeps ego su oium timetiu te et c. Alio mo ex inte tioe facietis. vt cu qs aliq opa spal r ad hoc faciti vt tali psint. Tm tuc talia opa efficiutur eor p qbus fiut: qsi eis a faciete collata. vn possut eis vale ad satisfactone impleda l ad aliqd qd statu eor n mutat. Et istis duobus mois valet suffragia. nedu viuis. sz et mor tuis: n vt mutet eor statu sz vt libetur a peis qd n e mutar statu: qr vt dicit Aug. i enchiri dion. c. 65. du in hac vita uiueret meruerut vt hec sibi postea pdesse possent. Et illud. 2. cor. 5. Unus qsqz ppria mercede accipiet p ut gessit in corpoe. et illud eccliastes. 9. vbi dr q no hnt pte in ope qd sub sole geritur. intelligitur quo ad status mutatione. Nam pmiu ecntiale l pena eternam qlibet hebit ex ope suo. no alieno.

i Utr suffragia facta p peccatores valeant. R. q si loquimur de opere opato. sic sacrifi ciu altaris et alia sacramta ex seipis hnt effi catia absqz ope opantis qua equalit explet p quecuqz fiant. si aut loqmur de ope opan tis. sic distinguo. qr pot fieri p malu dupl r. Primo vt p actore. et sic n psunt. nisi forte p accides: et ex psequeti. puta p elynas mali hois. boni paupes excitati orat p defunctis illis. p quibus ille malus dedit. Scdo vt p ministr. et sic. aut vt p mistru eccle publicu. vt e sacerdos q celebrat exequias mortuor et talia semp psunt: qr malitia ministri non nocet opi boni actoris. Aut vt p ministr pri uate psone. et tunc si ad pceptu existetis i ca ritate vl ad psortiu. sic cu duo legut psalmos vel offm mortuor et vnus e bonus alr ma lus. sic psunt illi p quo fiunt. Si vero ad p ceptu no existentis in caritate: qn mandauit fieri. et sic n psunt defunctis. nisi postea essz in caritate. qn talia fiunt. et de nouo deman det vl demadatoez de nouo acceptet: qr sic valeret. Si aut erat i caritate. qn madauit: lz postea n sit qn exequut nihilomin9 valet de functis. Et aduerte q lz qs existes i caritate de madado psequat fructu oper. lz ille exe cutor sit i mortali. no tm tm suffragiu. sicut si exeqret p existente i caritate: qr tuc talia ope ra essent meritoria ex duabus ptibus. hec ex Ricar. in. 4. di. 45. ar. 4. q. 2. et ceteris theo logis ibidem.

2 Utr recipies multos ad participatoez bo nor suor. sua opa sint illi mius vtilia. R. fz Ricar. i. 4. di. 45. q no: qr plus sibi affert il lud opus caritatis. s. talis receptio bona sua coicado qz sibi dtrahat et quo ad remissio ne pene sue de fructu bonor coicator. et ta lia boa sic coicata facieti ea i nullo minus: sz magis quo ad augmetu premij in gloria va lent. Tho. in. 4. ea. di. tenet q no valent ad

expiationē pene ꝓprie: nisi p moꝫ meriti de ꝯgruo .s. ex grã: non ex debito. Rō: qꝛ duo reatus ñ dimittūtur p vnā satisfactionē. que ei nō adequat: sꝫ primū ē verius: qꝛ caritas opit mltitudinē pctōꝝ: ⁊ maioꝛ caritas plura pctā. vide de hoc s̄. Satisfactio. §.5.

3 Utrum defuncti quoꝝ legata nō exequuntur plus in purgatorio tardēt. R. vide Executoꝛ. §.23.

4 Que sīt suffragia q̄ ꝓsūt defūctis. R. Gre. ꝙ q̄tuoꝛ mōis aie d̄fūctoꝝ soluūtur. aut oblatōibus sacerdotū: aut pcib⁹ sctōꝝ: aut elˀynis caroꝝ: aut ieiunijs cognatoꝝ. 13. q. 2. aie. Et duo primi mōi sūt magis efficaces iq̄tū ferūt i deū q̄ duo vltimi q ferūt i ꝓximū: nisi forte p accidēs. i q̄tū .s. elˀyna ipetrat prima duo vel vnū eorum vel alñ alia tria.

5 Utꝝ cultus exequiaꝝ valeat defūctis. R. ꝼꝫ Rica. i. 4. disti. 45. ar. 6. q. i. ꝙ sepultura valet p accidēs i q̄tū .s. ispiciētes recordant ⁊ orāt p eis. vñ d̄r monumētū qi monēs mētē vt dicit Aug. i. de ciui. dei. Itē valet sepultura i loco sacro: qꝛ frequētius orāt pro existētibus aꝑ se q̄ alibi. Et ecclia gñalr magis ꝓ existētibus i loco sacro q̄ alibi: siue qꝛ cōmdātur alicui sctō rōne cuius ibi elegit sepulturā ⁊ silia. Alia āt a sepultura vt sūt ei⁹ ornamēta cādele icensum pāni ⁊ huiusmodi ꝯsolationes sūt viuoꝝ nō suffragia mortuorum: qꝛ eis ꝓdesse nō possūt: nisi p accidēs i q̄tū incitāt ad orādū ⁊ alia bona faciēda pro defunctis: aut i q̄tū paupes fructū capiūt vel i quātū ecclia decorat. ⁊ sic elˀyna cōputatur. tobie 12. c.

6 Utrū suffragia facta ꝓ pluribus tm̄ valeāt cuilꝫ. sic̄ si fierēt pro quolꝫ eoꝝ i singulari. R. q̄ cōis opio theologoꝝ i. 4. di. 45. ē ꝙ ñ fallit hoc i cāu de quo. s̄. §. 2. ⁊ Missa. §. 52. ⁊. 53.

7 Quibus defūctis valēt suffragia. dic ꝙ solū existentibus i purgatorio ⁊ non alijs. Facit c. cum Marthe. de cele. missarum.

Superbia

Superbia ē appetitus ꝓprie excellētie. vñ supbus d̄r qui sup vult videri q̄ ē ꝼm Isido. li. ethi. Et ideo si sumat ꝼm ꝓpriā spēm quā hꝫ ex rōne ꝓprij obiecti sic ē spāle pctm̄: ⁊ sic ē iordinatus appetitus ꝓprie excellētie. Opꝫ ergo actualr itendens ꝓpriā excellentiā aliqd iordinate faciat vt sit spāle pcm̄ supbie. Si vō sumat ꝼꝫ quādā redūdātiā i alia pcta. sic hēt quādā gñalitatem i quātū oia pctā possunt oriri ex ea. Et hoc duplr. Prio i quātū alia pctā ordiantur ad finē supbie: qui ē ꝓpria excellētia ad quā ordiari pōt oē qd̄ qs appetit iordinate Est ꝼo gñale pcm̄ quātū ad effectū. qꝛ in oi pcto ē effectus supbie .s. nō subdi legi dei: sꝫ quātū ad affectū nō ē gñale pcm̄. vt qñ ꝓcedit pcm̄ ex ifirmitate lˀ alia cā. ⁊ iō ē aliqd̄ pcm̄ quo ad effectū. qd̄ nō ē quo ad affectū sicut volēs occidere hoiēꝫ occidit prēm nesciens: sic quātū ad effectū ē patricida: sꝫ nō quātū ad affectū. Hec ex Frācisco de may. in ꝼo sen. Tertio mō idirecte ⁊ p accidens .s. remouēdo ꝓhibens i quātū .s. hō p superbiā ꝯtēpnit legē diuinā p quā ꝓhibet a peccādo. Et iō Gre. 30. mor. nō ponit eā pcm̄ spāle. sed reginam omnium.

1 Utꝝ sit pcm̄ mortale. R. ꝙ ꝼm spēꝫ suam accipiēdo ex gñe suo ē pcm̄ mortale qꝛ presupponit ꝯtēptū diuine regule ⁊ legis: cui nō vult subici ex amore ꝓprie excellentie ꝯsequēdo. Et hoc veꝝ ē. si sit i deliberatione volūtatis. Preuaricatō vō diuie legis. aut i ope. aut i volūtate: qñ ꝓuenit ex ignorātia lˀ ex ifirmitate. sic nō ē supbia. Qñ vō ē solū ex ꝯtēptu. sic ē supbia. ꝓut ē gñale vitium. Qñ vō ē vt qs ꝯsequat ꝓpriā excellētiā. sic ꝓprie ē supbia ⁊ spāle pcm̄ mortale rōne finis.

2 Quot sūt spēs supbie. R. ꝼꝫ Gre. 23. mor. ꝙ q̄tuoꝛ. Prima cū bonū qd̄ hꝫ: a se extiat hēre. Secūda cū extiat qd̄ dat sibi supius a deo pro suis meritis dari. Tertia cū se iactat hēre qd̄ nō hꝫ. Quarta cū despectis ceteris singularit̄ appetit videri hēre qd̄ nō habet. Aduerte tm̄ ꝼm Tho. 22. q. 161. ꝙ vā extiatio pōt corrūpi duplr. Prio i vniuersali i his q̄ ad fidē ptinēt: ⁊ hoc p ifidelitatē. Secūdo i aliquo pticulari eligibili. ⁊ hoc nō facit infidelitas. sꝫ aliud sicut fornicatoꝛ extimat ꝓ tpre illo bonū fornicari: ⁊ nō p ifidelitatem sed pp delectationē. Iō i vniuersali dicere fornicationē eē bonū. vel bonū aliqd̄ hēre a se ⁊ nō a deo lˀ suis meritis. hoc pertinet ad ifidelitatē. ⁊ est mortale pcm̄ ifidelitatis Sꝫ ꝙ aliquis ex iordinato appetitu ꝓprie excellētie. ita de bonis suis glietur: ac si ea a se hēret. lˀ meritis suis. h ptinet ad supbiam ⁊ est mortale pcm̄. si ē i deliberatōe volūtatis. Nec itelligas ꝙ iste spēs supbie ꝯsistāt i extiatione: qꝛ cū extimatio ptineat ad rōnē nō eēt pcm̄. cū pcm̄ solū sit i volūtate principalr. Sꝫ qꝛ qd̄ qs vehement̄ appetit faciliter extimat. Iō pcm̄ supbie ꝯsistit in inordinato appetitu ꝓprie excellētie. ex quo faciliter extimat se ea hēre a se. vel suis meritis. vel ꝙ plus hꝫ. vel ceteros despicit.

3 Que sūt eius filie. R. ꝙ sūt ābitio. ꝓsūptō

arrogantia. ptinacia. curiositas. igratitudo. iudiciũ temerariũ. irrisio. tẽptat̃ deũ ꝛ adulatio. De quibus in locis suis.

Superstitio ẽ viciũ ꝯrium religioni. nõ qꝛ plus exhibeat in cultũ diuinuȝ. q̃ꝫ vera religio: sed qꝛ exhibet cultũ diuinũ vel cui nõ dȝ. vel eo mõ quo non dȝ. Vñ superstitiosi dicti sunt ẜm ysido. li. ethi. eo ꝙ deprecabãtur ꝛ imolabãt vt sui liberi supstites fierent. glo. aũt ad coꝛ. 2. dic̃ superstitio est religio. ẜ. modũ seruata. vbi accipit̃ methaphoꝛice religio. sicut qñ dicimus bonus latro.

1 Utrũ supstitionũ diuerse sint spẽs. ℞. ꝙ sic ẜȝ diuersa obiecta vel diuersos fines ẜȝ hec eni actus moꝛales spẽs soꝛtiũtur. Unde Prima spẽs supstitionis ẽ. cũ exhibet̃ cultus deo cui exhibẽdus ẽ: sed modo indebito. vt si qs coleret deũ nũc ẜm legis veteris obseruantiã. Secũda est cũ cultus diuinus exhibet̃ cui nõ debet̃. s. creature cuicũqꝫ ꝛ ista hȝ multas sub se spẽs. Nã si reuerentiã deo debitã exhibet creatur̃ ẽ ydolatria. Si vero hoc facit vt instruat̃ ab ea sic ẽ diuinatio. q̃ demones cõsulit p aliqua pacta inita tacite vel expresse cũ eis. Si aũt hoc fit pp directõnem humanoꝛũ actuũ. ꝛ sic ẽ supstitio quarũdã obseruãtiaꝝ. Et hoc dicit Au. 2. de doc. xpiana. Superstitiosũ est iquit qcquid institutũ ẽ ab hõibus ad faciẽda ꝛ colenda idola sicut deũ creaturã ve aliã. Ecce Primum. subdit vel ad ꝯsultatões ꝛ pacta quedã signoꝛũ cũ demonibus placita atqꝫ federata. ecce. Secundũ. post subinfert. Ad hoc ergo ptinẽt oẽs ligature execrabiliũ remedioꝛũ. quas nõ comendat ars medicoꝝ seu i ꝑcantationibus seu in caracteribus suspendendis atqꝫ ligãdis: in qbus oĩbus ars demonũ ẽ ex quadã pestifera hominuȝ ꝛ maloꝛũ angeloꝝ exoꝛta. Vñ ꝛ cũcta vitãda sunt xpiano ꝛ oĩo penitus execratiõe repudianda atqꝫ damnanda. 26. q. 5. nec mirũ. ꝛ in. c. illud. Pria ãt spẽs superstitionuȝ simpliciter ẽ peccatũ moꝛtale. Secũda ṽo spẽs similiter ẽ moꝛtale peccatũ. ꝛ de hac habes ẜ. Soꝛs. Sed qñ cõsistit solũ in obseruatõe quarũdã obseruãtiaꝝ sic aduerte ꝙ solũ ẽ moꝛtale peccatũ: qñ duo ꝯcurrũt. Primuȝ aliqd superstitiosũ. Secũdũ ꝙ sciat supstitiosum foꝛe id seruans quacũqꝫ intentione hoc faciat. Secus si ignoraret superstitiosũ. qꝛ sic non esset moꝛtale peccatum.

2 Sed q̃ro quõ põt cognosci ꝙ tale qd sit supstitiosũ. ℞. ꝙ cõsiderandũ ẽ. vtruȝ naturaliter videãtur posse tales effectus causare pro qbus effectibus causandis talibus qs vult vti: ꝛ si sic nõ erũt supstitiosa: lȝ. n. cãs nãles ad inducendũ effectus ꝓpꝛios adhibere. Si vero nõ pñt nãliter cãre tales effectus ꝯsequẽs ẽ ꝙ nõ adhibeãtur ad hos effectus cãndos vt cãe: sed tm̃ vt signa: ꝛ nõ vt signa diuina. Sicut sunt sacramẽtalia signa. Sed tm̃ vt signa vana ꝛ supuacua. ꝛ sic ptinẽt ad pacta signationũ cũ demonib⁹ inita. ꝛ sic supstitiosũ. Nec obstat. ꝙ sicẽ coꝛpoꝛa nãlia subdunt̃ coꝛpoꝛibus celestibus: ita ꝛ coꝛpoꝛa artificialia vt imagines. ergo sicut illa. ita ꝛ ista soꝛtiunt̃ aliquas virtutes ex ipꝛessione coꝛpoꝛũ celestiuȝ ad aliquos effectus cãndos. qꝛ. ℞. ꝙ nãles virtutes coꝛpoꝛũ nãliũ cõsequunt̃ ẜales foꝛmas ipsoꝝ quas soꝛtiunt̃ ex ipꝛessiõe coꝛpoꝛũ celestiuȝ ꝛ iõ ex earũdẽ ipꝛessione foꝛmaꝝ soꝛtiũtur quasdã virtutes actiuas. Sed foꝛme coꝛpoꝛũ artificialiũ ꝓcedunt ex ꝯceptiõe artificis Et iõ cũ nihil aliud sint q̃ꝫ cõpositõ ꝛ oꝛdo vt dr̃. 2. phi nõ possunt naturalem virtuteȝ hẽre ad ageñ. Et inde ẽ. ꝙ ex ipꝛessione coꝛpoꝛũ celestiũ ẜm ꝙ sunt artificialia nullam soꝛtiunt̃ virtutẽ. sed tm̃ ẜm mãm nãlẽ. Et sic pȝ ꝙ q faciũt ãnulũ in tali ꝯstellatione vel imprimũt ymaginẽ vt valeat ad febres ꝛ hui⁹ mõi supstitiosi st̃. ꝯtra Tho. 2a 2e. q. 96.

3 Utrũ ars notoꝛia sit illicita ꝛ iefficax. ℞. ꝙ sic. qꝛ illa qbus vtit̃ nõ hñt virtutẽ cãndi sciam vt cã: sed tãq̃ꝫ signa sunt qꝛ iefficax ẽ ad sciam acqrendã: qꝛ cũ q̃rat acqrere sciã nõ per modũ ꝯnãlẽ hõi. s. adinueniẽdo vel adiscendo oȝ illud expectet a deo. sicut sancti hoĩes faciũt nõ p vana. sed p veꝝ dei cultũ aut a diabolo vt faciũt q arte notoꝛia vtũtur: qꝛ per vanas supstitiones. q demones cũ nõ possint illuminare intellectũ. iõ nũq̃ꝫ sciam poterunt dare. lȝ aliqñ exprimãt aliq̃ documẽta sciarũ. ꝛ iõ moꝛtalr̃ peccant tali arte vtẽtes. ꝛ vt plurimũ efficiuntur fatui.

4 Utrũ virtus imaginatiua possit ĩmutare coꝛpoꝛa nãliter. ℞. Auicena. 6. nãliũ. c. vlt. ꝙ sic accipiẽdo ymaginatiuã ꝓ ipsis virtutibus iterioꝛibus. vt pȝ i trabe posita super aquam. ꝛ i terra ꝛ multis alijs exemplis. ꝛ ẽt cõmẽ. quõ nõ credo. qꝛ nimis extendit ei⁹ virtutẽ ẽt nõ intelligas in quacũqꝫ ĩmutatõe sȝ in aliqbus alijs impedimentis sublatis.

5 Utrũ fascinatio sit possibilis. ℞. ꝙ accipiẽdo fascinatõeȝ ꝓ illusõe seu ludificatõe sensuũ p artẽ magicã facta. sic certũ ẽ ꝙ ẽ possibilis: nisi ꝓhibeat̃ a deo mediãte misterio angeloꝝ vel sanctoꝛũ. Si ṽo accipiat̃ fascinatio ꝓ inuidia. ꝛ sic ẽ ẽt possibilis. sicẽ multipliciter experiẽtia docet. Si ãt accipiat̃ ꝓ

imutatōe ad malum facta i corpore alterius p oculos alterius respiciētis in eū. sic silr ē possibilis nāliter vt dicit Auicena. vbi. s. sȝ non in oi corpore neqȝ ab oi aspectu. Uide Ric. i quolȝ q hāc qōnē format. vñ pōt ve tula infecta aspiciēdo puerū ipsum inficere.

6 Utrū herbe vel armonie hēant vtutē ɔ̄ demones. R. q nō nisi p accidens. Nā cū act[9] actiuorū sint i paciēte disposito. fo de aia. Si demon inuenit passionē malēconicā intē siorē acrius vexabit eū i quo est qñ ē in maiori dispositōe ꝙ qñ ē in minori. Et sic cum herbe ꝛ armōie valeāt nāliter ad talē passō nē leuādā vel minuēdā. sic ɔsequēter valēt ɔ̄ demonē. vt minus possit vexare illū. Sȝ directe ꝛ ꝓprie nlla herba aut res corpalis pōt agere in pur spiñ nālr. Et si alñ valȝ. ē potius ex aliqua supstitōe q̄ prohibita est.

7 Utrū liceat suspēdere breuia ad collū. R. q sic si. 5. cōcurrant. Primū q sint noia cognita ꝛ nota ñ ignota. Secūdū q illa noia aut verba sint noia sācta. puta euāgelij aut sacre scripture aut aliquoꝝ sanctorū. Tertium q in eis nō ponātur aliq caracteres seu signa pter signū crucis. Quartū: q nō anfatur aliqd vanū seu falsū. Quītū q in scribēdo seu suspēdēdo aut portādo nō obseruet aliqd supstitiosū. sicut qñ credit minus valeant scripta añ euāgeliū. vel alio die. vel per pueꝝ vgiñē ꝛ h[9]mōi. alr istis ñ ɔcurrētibus supstitiosū ē. vt pȝ. 26. q. 6. ñ liceat. ꝛ. c. ñ obseruetis.

8 Utrū incantatio serpētiū ꝛ aialū sit licita. R. q si in icantatōibus serpētū ꝛ silium habeat respectus tñ ad sacra vba ꝛ ad vtutē diuinā: ñ ē illicitū. Sed qꝛ vt plurimū fiūt illicite obseruātie circa tales incātatōes. ꝛ p demones sortiūt effectū iō reprobantur.

9 Utrū carmina rices ꝛ carminatores qui carmināt infirmos aut pueros peccēt mortaliter. R. si nihil supstitiosū dicūt aut docēt aut faciūt: sȝ tñ vtūtur licitis pcibus ꝛ adiurationibus. sicut p passionē ꝛ crucē ꝛ silia nō ē peccatū. sed nō debēt ɔsuli: nisi discretꝫ psonis l'religiosis: qꝛ cōit supstitōes imiscēt

10 Quid de illis q dicūt missā ꝺ mortuis p viuis vt moriātur. R. q peccāt mortaliter. 26. q. 5. qōcūqȝ. Et idē dic de exeuntibus altaria. aut operiētibus ymagines sanctoꝝ. vt in. d. c. qcūqȝ. Similiter de dicentibus psalmos aliquos ad hoc.

11 Utrū colligentes aliquas herbas: vanas obseruatōes faciētes peccēt mortaliter. R. q sic si sciētes supstitiosū eē faciūt. vt pȝ. 26 q. 5. c. nō lȝ. ꝛ. q. 6. non liceat.

12 Quid de obseruatōnibus vanoꝝ ad pcognoscēda īfortunia ꝛ huiusmodi. R. q oia ꝓhibita sunt: qꝛ sūt signa ex vanitate hominū cooperāte diabolo. Nā cū in huiusmōi a pricipio aliqd veri euenit a casu icepert hoies aīum i his applicare. Et iō diabolus multa facit euenire i talibus. vt hoies curiosiores fiant in talibus ꝛ laqueis erroꝝ implicentur. vt dicit. Aug. pūo de doc. xpiana ꝛ nō. in. c. sciendū. 26. q. 4.

13 Utrū sciēs maleficiū possit sine peccato illud soluere. R. Petrus aureo. i. 4. di. 34. q. 2. q per aliud maleficiū fieri ñ pōt sine peccato īfidelitatis. Si tñ quis esset actu dispositus ad facieñ maleficiū pōt aliqs vti eo: qꝛ lȝ malo alterius vti ad bonum suum. sicē dicē Aug. de iuramto infidelis iurātis i noie dei fui. Uñ l, qs ñ possit iducē aliquē ad aliqd maleficiū faciēdū: tñ si ē aliqs dispositus actualiter facere aliqd maleficiū vt aliud ꝺstruat possum illo vti ad bonū meū. Pōt etiaȝ tolli p ꝺstructōeȝ maleficij. si scitur: quia eo destructo demon ñ amplius fatigaret. qꝛ ex pacto nō assistit. nisi ꝙdiu durat tale signū. Uñ dicit Scot[9] eadē di. q nedū non ē peccatū. imo meritoriū destruere opera diaboli: nec i hoc ē infidelitas aliqua: qꝛ destruēs ñ acqescit operibus diaboli. sȝ credit ꝺmonem posse vexare. ꝛ velle fatigare. duȝ tale signum durat: ꝛ destructio signi talis iponit finem vexationi. Pōt ēt destruere qs maleficia per sacramenta. adiurationes. diuinas orationes ꝛ huiusmodi meritoria.

14 Utrū credētes se cum alijs nocturnis horis eqtare. ꝛ vbicūqȝ voluerit subito posse trāsire. aut i aliā spēm creaturam posse mutari peccēt mortalr. R. q sic. postq̄ sup talibus audierunt veritatē. ꝛ sūt īfideli deteriores. 26. q. 5. epi. Secus si ex simplicitate añ informationem de veritate.

15 Quid de obsuatōe lune aut dieꝝ. R. Archi. i. c. si quis clicus. 26. q. 5. q si quis obseruet ad precognoscendos futuros euent[9] fortuitos. vel ēt ad precognoscendum futura opera hominum per certitudinem. sic illicitum est ꝛ ars demonum. Si vero qs vtatur tali obsuatione. vel alia consideratione astroꝝ ad precognoscendū futura q̄ ex celestib[9] causant. puta. siccitates pluuias ꝛ hui[9] mōi. sic nō ē pctm: qñ dubiuȝ non est. quin res circa lunarē globū constitute per superiora regātur imutent ꝛ pcurent. ꝛ qd dicē Aug. in. c. non obseruetis. 26. q. 6. intelligitur secundum primum modum: non secundum fm.

SUspensio de qua hic loquor est quedã ecclesiastica censura qua i̅terdicitur aliq̇̄d offiũ vel exercitiũ cõpetens certe psone ecclesiastice aliq̄n a iure aliq̄n a iudice ꝓlata. elicitur ex glo. i. c. ad reprimẽdã de offõ ordi. ⁊ in cle. cupientes de penis.

1 In q̇bus casibus a iure i̅currit aliqua suspẽsio. R. lz glo. i. d. cle. cupiẽtes multos numeret: tñ ego ſm paruitatẽ ingenij mei ad. 37. casus reduco qui ptinẽt ad suspensionẽ maiorẽ que proprie dr̄ suspensio. quorum.

2 Primus ponit̄ i. c. vlt. 18. di. Ubi ep̄us est suspẽsus duobus mẽsibus ab offõ. si post ꝓuintiale cõciliũ celebratũ infra sex mẽses ñ cõuocat oẽs abbates pr̄briros ⁊ clericos. ⁊ ñ refert eis oĩa acta concilij.

3 Secundus ponit̄ in. c. nullus. 55. di. Ubi ep̄s ip̄o iure suspẽditur p ãnũ a celebratiõe misse si ordinat solẽniter penitẽtẽ scienter.

4 Tertius ponit̄ i. c. i. ⁊. 2. 74. di. vbi ep̄s suspẽdit̄ p annũ a celebratõne misse si ordinat aliquẽ iuitũ de quo dic. vt. s̄. Ordo. 3. §. 24.

5 Quartus ponit̄. 32. di. c. nullus. ⁊. 15. q. 8. sciscitantibus. Ubi clerici notorij cõcubinarij sũt suspẽsi de q̊ dic. vt. s̄. Cõcubinat⁹. §. 2.

6 Quintus ponit̄. 58. di. c. si. vbi ep̄s q ordinat monacũ sine licẽtia abbatis ẽ suspẽsus a cõione alioꝶ a sua diocesi. aliq dicunt ab alijs episcopis.

7 Sextus ponit̄ in. c. nihil ẽ ⁊ i. c. cũ in cũctis de elec. Ubi clericus q elegit indignum q̄ztũ ad etatẽ. legiptimitatẽ sciam. ⁊ mores electõe actiua pro illa vice ẽ priuatus. ⁊ a beneficijs ecclesie p triẽniũ ẽ suspẽsus. Ep̄us vero q facit vel pmittit fieri pro illa vice priuatus ẽ ptãte cõferẽdi beneficiũ illud: si ad eũ ptinet ip̄ius collatio. ⁊ dz suspendi a perceptione proprij beneficij.

8 Septimus ponit̄ in. c. q̄sq̄s de elect. Ubi clericus ꝯsentiẽs electõi de se facte p ptãtis secularis abusũ fit ineligibilis. ⁊ eligentes pria vice sũt suspẽsi electionis ptãte.

9 Octauus ponitur in diuersis capitulis ⁊ titulis circa ordiatos: vel ex̄ tp̄a: vel ab ep̄o qui resignauit: vel a nõ suo aut de e ius licentia. vel ab excõicato degradato suspenso ⁊ h⁹modi d̊ q̇bus dic. vt. s̄. Ordo. 2. §. i. ⁊ Ordo. 3. §. 23. ⁊ Ordo. 4. §. 4. ⁊ Ordo. 6. §. 3.

10 Nonus ponit̄ circa ordinãtes añ tp̄a vel illiteratos vel nõ subditos. De q̇bus dic. vt s̄. in precedenti cãu.

11 Decius ponit̄ i. c. quorũdã de solu. Ubi suspẽsus ẽ ab administratõe sp̄ũalium quilibet grauãs ecclesiã sibi cõissam pro debitis alienis: aut lr̄as siue sigillũ concedens quibus possint ecclesie obligari. Uerũ ẽ q̄ non ligat hec suspensio: nisi inferiores ep̄is ſm Jo. in glo. ibidẽ. ⁊ q̄ per ep̄m ẽt põt relaxari: sed nõ dz facere nisi prius sit satisfactũ indemnitati ecclesie. c. cum olim de verbo. signi.

12 Undecimus ponitur in. c. i. de clericis pugnantibus in duello. Ubi clericus duellum suscipiens vel alteri offerens suspensus est: poterit tamen ep̄s cũ eo dispẽsare: si mors vel mutilatio non sit secuta.

13 Duodecimus ponit̄ in. c. prouida de ele. li. 6. Ubi suspendũtur quicunq̄ iudices per annũ continuũ ab ep̄orum confirmatione. ⁊ consecratione q se intromittũt de cognitione negotiorum in causis electionuz ep̄atuum: qñ antea ad papã est appellatũ. Aut qui confirmationẽ aut consecrationẽ conferunt electis post talem appellationẽ. Et si solũ confirmatõnẽ cõferũt sunt suspensi ab eañ. Si confirmationem ⁊ consecrationez. sic sunt ab vtraq̄ suspensi. Similiter si partibus recedentibus ab appellatõe eam conferat: nisi prius i̅quirat si partes aliqua prauitate interueniente recesserunt a dicta appellatione.

14 Tertiusdecimus ponitur in. c. tanta de excess. ꝓla. contra non seruantes interdictũ. de quo dic. vt. s̄. Interdictum. 7. §. 7.

15 Quartusdecimus ponitur in. c. sacro. de sen. exco. Ubi suspenditur p mensem ab ingressu ecclesie proferens sñiam excõicationis: nisi premissa canonica monitione corã ydoneis testibus.

16 Quintusdecimus ponitur in. c. cum medicinalis de sen. exco. li. 6. Ubi suspenditur p mensem ab ingressu ecclesie ⁊ a diuinis officijs ferens sñiam excõicationis interdicti vel suspensionis non in scriptis. Idem est. si non conscribat causam sententie. Idem etiam est si requisitus non tradat infra mensem exemplum scripture. De quo dic. vt. s̄. Excõicatio secundo. §. 2.

17 Sextusdecimus ponitur in. c. q̄ sepe de elec. li. 6. Ubi suspenduntur ab offitijs ⁊ a quibuscunq̄ beneficijs conuentus capitula collegia aut singulares persone infrascriptarũ ecclesiarum qui decedente prelato alicuius ecclesie cathedralis vel regularis ſ collegiate bona ab eo dimissa: vel vacatiõis tempore obuenientia occupant. ⁊ hec q̄zdiu ea nõ restituant: vel ecclesie aut successori non obstante quacunq̄ consuetudine priuilegio aut statuto: ⁊ in clementina statutum de

elec.declaratur id hēre locū in oī emolumē
to. ⁊ itellige qñ prelatus pıīcipalis decedit
vide.s̄.Beneficium.§.40.

18 Decim⁹ septim⁹ pōitur i.c.hac ↄstitutōe
de offō dele.li.6.vbi cōseruator suspēditur
ꝑ vnū ānum ab offō si sciēter itromittit se ꝺ
alijs ꝙ̄ de māifestis de quo dic.vt.s̄.conser
uator.§.1.

19 Decim⁹ octauus pōit̄ i.c. hoc ↄsultissimo
de re.ecc.ñ alie.li.6.vbi ꝑlati submittentes
bōa ecclesiaꝝ seu iura sine ↄsensu sui capli.
⁊ sedis aplice lnia.laicis:sūt suspēsi ꝑ triēni
um ab offō.i.executōe officij ⁊ ab admīstra
tōe.s.tpaliuni ꝺm Jo.an. Jtē clerici.q hoc
sciētes nō denūtiāt superiori sūt suspēsi per
triēnium a ꝑceptōe bñficiorum illius eccle
sie. Quid aūt requirat̄ vt hec suspēsio incur
rat̄:dic ꝙ illa q̄ requirūtur vt laici sint exco
municati qui vi aut metu id exigūt ab eccle
siasticis. De quo excōicatio.7.casu.21.

20 Decim⁹ non⁹ pōitur i.c.cū eterni de sē.
⁊ re.iudica.li.6. Ubi suspēditur ꝑ ānuꝫ ab
offō iudex ecclesiasticus ordinarius vel de
legatus q ↄ̄ iusticiā ⁊ ↄsciam in grauamen
ꝑtis alterius i iudicio gdꝙ faciēs ꝑ grāꝫ vł
sordes. Sed hoc ñ hꝫ locum i arbitro ꝺm
Ber. Nō limitat Jo.an.verū nisi succedat
i.locū ordinarij vel delegati de offō dele.c.
vno delegatorū. ⁊ eadē rōe nec in auditor̄.

21 Uigesim⁹ pōitur i.c.pñti de offō ordi.li.
6. Ubi epi ⁊ superiores suspēdūtur ab igres
su ecclesie inferiores vero ab offō ⁊ bñficio
q in subiectis sibi dignitatibus ꝑsonatibus
prioratibus vel ecclesijs bōa in ipsis inuēta
post mortē rectoris capꝫ:vł tpe vacatōis ob
ueniētia quoq̄ mō occupāt ⁊ tādiu dōec re
stituerint occupata:nisi ex spāli priuilegio
aut ↄsuetudine ꝑscripta eis ↄuemāt. Et ad
uerte ꝙ hoc loquit̄ de alijs bonis ab his ꝺ
qbus i.c.qr sepe de elec.li.6.de qb⁹.s̄.§.17.

22 Uigesim⁹ prius pōitur i.c.exigit de cēsi.li.
6. Ubi epi ⁊ superiores suspēdūtur ab igres
su ecclesie iferiores ab offō ⁊ bñficio q visi
tātes exigūt pecuniā ł munera ł a nō visita
tis recipiūt ꝓcuratōem de quo dic.vt.ī.vi
sitatio.§.3.

23 Uigesim⁹ scōs pōit̄ i.c.vsuraꝝ ꝺ vsu.li.6.
Ubi suspēdūt̄ epi ⁊ maiores q vsurarijs māi
festis nō ↄcedūt q̄cūqꝫ titło ↄcedūt domos
ad fenus exercēdum donec eos expellant.

24 Uigesim⁹ terti⁹ ē i.c.eporum de priuile.
li.6. Ubi interdicit̄ ingressus ecclesie illis q
celebrāt pñtibus excōicatis publice vel iter
dictis. aut eos recipiūt ad sacra ecclesiastica
vel sepulturā ⁊ tādiu donec ad arbitriū ex
cōicatoris satisfecerit cōpetēter. Et si hoc i
terdicto durāte diuinis se igerāt i ecclia i suo
agentes offō sicut prius efficiūtur irregula
res.c.is cui de sen.exco.li.6. Et lꝫ Archi.
hic limitet istud ad excōicatuꝫ ab hoīe ꝑꝑ
verbū donec arbitrio eius cuius sniam. Tñ
Jo.de fāto.quē sequtur Gemi.ibidē itelligit
de sen.iur̄. Et sic illud verbū cuius sniam.s.
si ē iur̄.conditoris. si hōis.hōis. Sił e hēs i
c.nuꝑ de sen.exco. Et sic tene Jo.an.vt reci
tat Gemi.ibidē arguit ꝙ ꝑdicta pena soluꝫ
hꝫ locū quo ad exēptos nō quo ad clicos
ñ exēptos. ⁊ possꝫ tñri p⁹ scñ:lꝫ añ scñ sit te
nendū ꝙ etiam ligat non exemptos.

25 Uigesim⁹ quart⁹ pōit̄ i.c.statuim⁹ ꝺ ele.li.
6.vbi suspēdit̄ triēnio a bñficijs q ↄ̄fecerit i
ꝓbatōne eius qꝺ obiecerit ↄ̄ ꝑsonam electi
ad aliquā dignitatē ł ꝑsōatū ad q̄ bñficia si
se igessit..ī⁹.illō tpꝰ ꝑpetuo ꝑuat⁹ ē:nisi ma
nifestissie ↄstet ꝙ calumniose ñ egerit. Jn
tellige in beneficijs que habet in illa ecclia
pro qua electio celebrat̄.c.si cōpromissari⁹
de elec.li.6.

26 Uigesim⁹ quint⁹ pōit̄ i.c.cupiētes de ele.
de qua supra. Electio.§.9.

27 Uigesim⁹ sext⁹ ē i.c.si cōpromissarius ꝺ
elec.li.6. Ubi eadē suspēsio iponit̄ compro
missario si eligit sciēter indignū.nisi cōpro
mittētes illud habuerint ratum.

28 Uigesim⁹ septim⁹ ē i.c.solet ꝺ sen. exco.
li.6.vbi suspēsus ē ab oī actu legitio excōi
catus maiori excōicatione.

29 Uigesim⁹ octau⁹ pōitur i.c.ñ solū. ⁊ i.c.
ↄstitōem de regula.li.6. Ubi suspēdunt̄ a re
ceptōe quoruꝫ ad ꝓfessōem mēdicātiū or
dinū frēs.qui aliquē añ ānū probatōnis cō
pletū recipiunt ad professionem.

30 Uigesim⁹ non⁹ ponit̄ in cle.qm̄ de vi. ⁊
hone.cle.de qua.s̄.clericus.4.§.2.ↄ̄ cleri
cos virgatis vestibus vtentes.

31 Trigesim⁹ pōitur i cle.1.de re.ecc.ñ alie.
vbi suspēdit̄ ab offō qlꝫ religiosus ꝑsidens
monasterio ꝑoratui ecclie seu admīstratōni
cuilibet si iura Reddit⁹.vel possessōes eius
dē alicui ad vitā seu ad certū tpus ↄcedit q̄
uis titulo nisi necessitas aut vtilitas id expos
cat monasterij vel ecclesie: ⁊ tunc cū cōsēsu
ↄuētus si hꝫ. Aut si nō hꝫ sui ꝑlati. Hoc tñ
nō extēdit̄ ad locatōes ⁊ vēditōes fructuuꝫ
ad modicū tempus vt ibidem.

32 Trigesim⁹ prim⁹ ponit̄ i cle.religiosi de
deci. Ubi suspēdūtur religiosi hñtes admi
stratōes vel bñficia ab officijs ⁊ administra
tionibus qui noualiū aut decimaliū aut de
cimarum debitaruꝫ faciunt fraudē:si requi

sisti. ī. mēsem nō destiterint vel non satisfece rint vsurpatis infra duos menses. et tādiu donec satisfecerint.

33 Tregesimussecund⁹ ponitur in Cle. cupi entes de pe. vbi suspendūtur ab offō predi cationis omnes religiosi exceptis illis qui decimas recipiūt: q postq̄ fuerint requisiti per rectores ecclesiarū scienter omiserint facere ꝯscientiaz confitentibus de decimis soluēdis et h̄ q̄diu n̄ fecerint si comoditatez habuerint.

34 Trigesim⁹ terti⁹ pōit i cle. i. de sta. mo. Ubi suspēdit a bn̄ficioꝝ collatōe abbas l' pož n̄ hn̄s abbatē ꝓpriū. ali⁹ vo ab administratōe si quā hȝ ꝙ si n̄ hȝ ihilitat ad hn̄dū bn̄ficiū et administratōez. et hoc p ānū si sotulares n̄ corrigiatos et altos vl' capucia n̄ fixa portare p̄sūpsit. Jtē fm ꝑmissā ꝑsonaꝝ distictōem p̄fatas penas suspēsōis et ihilitatōis p biēniū ipso facto icurrūt: si venatōi aut aucupatiōi clāorose. l' al' cū canibus aut auib⁹ ex ꝓposito iterfuerit. et loqt de mōacis nigris. et collatio ptinet ad pož claustralē cū ꝯsilio et ꝯsēsu maioris ptis capl'i seu ꝯuēt⁹: durāte tpe suspensionis abbatis: vel prioris vt ibi.

35 Trigesimusquart⁹ pōit i cle. cū sit. de magris. Ubi suspēdunt glʒ ēt epi et supiores p sex mēses sequētes a collatōe magisterij seu doctorat⁹ q aliquē ꝓmouerūt ad tale offīm nisi ꝑus recepto iuramēto ꝙ vltra tria milia turonensiū argēteoꝝ i tali doctorationis solemnitate non expendet.

36 Trigesim⁹ qnt⁹ pōit i cle. multoꝝ de hef. Ubi suspēdunt epi p triēniū ab offō si odij. grē aut amōis l' ꝯmodi tpal' obtētu ꝯ iustiaz et ꝯsciam omiserit ꝓcedē i crie hr̄sis ꝯ quē q̄ȝ vbi fuerat ꝓcedēdū aut obtētu eodē prauitatē ipsam vel impedimētū sui offitij iponendo quoquo modo vexauerint aliquez.

37 Trigesim⁹ sextus pōit i cle. religiosi de p̄ui. Ubi suspēdūt religiosi q ex administratōe eucharistie. ex̄me ūctōis. l' solēnizatōne mri mōij: aut q̄cūq̄ȝ absolutōe idebita aliqd acq̄sierit: nisi p⁹ q̄ȝ fuerit reqsiti ī. mēsē restituerint donec satisfecerint.

38 Trigesim⁹ septius pōit i. c. q᷑ i oib⁹ ꝯ vsu. Ubi clerici suspēdūt ipso fcō ab officij execūtōe fm Pa. ibidē q recipiūt ad cōionē l' oblatōez altaris manifestos vsurarios. et tādiu donec ad arbitrium epi satisfecerint.

39 Est et alia suspēsio q̄ dr̄ mioꝝ. Hāc icurrit qs ex duob⁹ prio ex quocūq̄ȝ mortali pcō i quo qs existēs an̄q̄ȝ pēiteat ē suspēsus ab o i sacroꝝ pticipatōe vt i. c. q̄siti de coha. cle. et mul. Scdo ex pticipatōe cū excōicatis in quo icidit minorē excōicatiōez. Jsti tn̄ si sic suspēsi celebrēt nō efficiuntur irregulares. vt in. c. si celebrat de cle. ex. mi.

40 Est et alia suspēsio qua qs ē suspēsus quo ad alios: sȝ nō quo ad se q̄ ꝓprie suspēsio n̄ pōt dici. et ista ligant clerici pegrini. vt i. c. i. et 3. de cle. pegrini. Nā tales n̄ p̄nt celebrar̄ i publico an̄q̄ȝ fidē certā fecerit de coꝝ ordinatōe: sȝ bn̄ i secreto. vt i. d. c. 3. Si tn̄ celebrarēt n̄ eēnt irrglar̄. vt nō. Pa. i. d. c. si celebrat

41 Nullus epus aut supior icurrit sniam iterdicti vel suspēsionis ipositā a iure vel a iudice: nisi de eis fiat specialis et exp̄ssa mentio c. q᷑ periculosum de sen. exco. li. 6.

Suspensō. ij. quo ad ꝑlatōs

Sciēdū ꝙ dȝ fieri i scriptis mōitōe ꝑmissa et ceteris sicut excōicatio. Et iō qd̄ dixi de snia. excōicatōis. ſ. Excōicatio ꝯ dic de ꝑlatione suspensionis vel interdicti. vt pȝ in. c. i. de sen. exco. li. 6.

Utrū appellatō suspēdat iterdictū l' suspēsionē sicut excōicatōez. R⁹. ꝙ sic si p̄cedat. vt i c. ad h̄ q̄n̄ de appel. a ꝯrio. Si tn̄ appellatō fieret ēt post suspēsōem a tpalibus vt puta. ab igressu dom⁹ vinee et h⁹mōi. vel i iterdicto ignis l' aq̄ et h⁹mōi. bn̄ appellatio p⁹ seq̄ns suspēderet eā. l. n̄ uñ. ff. de appel. nisi casus eēt i quo dānatū publice iteresset stati pūiri l. ꝯstōnes. ff. ꝯ appel. Ex quo pȝ ꝙ suspēsōz a bn̄ficio ab offō vel ab igressu eccl'ie n̄ tollit appellatio seq̄ns. q᷑ sp̄ūalia sūt. Et sic intellige Jnno. i. d. c. ad h̄ q̄n̄. Sec⁹ si suspēsō ē a pceptōe fructuū bn̄ficij q̄ tpalis ē: l' a p̄bēda: q᷑ appellatio bn̄ suspēdit ēt p⁹ iterposita Sec⁹ si suspēderet qs a canonica. q᷑ sp̄ūal' ē. Jo. An. tn̄ i. c. is cui de sē. exco. li. 6. tȝ ꝙ ēt tollit appellatio seq̄ns suspēsōez a bn̄ficio. Et illud qd̄ dr̄ n̄ suspēdere appellatōz seq̄nte iterdctū l' suspēsōez dic̄ hēre locū i mere sp̄ūalibus per que ligatur anima.

2 Quid si snia suspēsiōis aut iterdicti ferat sub ꝯdictōe. R⁹. nō ligabit dōec extet ꝯdiō. Et breuiter qd̄ dr̄ de excōicatōe dic ꝯ suspēsione fm Jo. an. in. c. iȝ de sen. exco. li. 6. cū eadem quasi sit ratio.

3 Quis pōt suspēdē l' iterdicē. R⁹. ꝙ q pōt excōicare et ꝯrio. Sil' qui pōt excōicari pōt suspēdi l' iterdici. Et q pōt p cēsurā eccl'iasticā cogere pōt hec tria facere. ſ. excōicare suspēdere et iterdicere: q̄ tria intelligūt noīe censure eccl'iastice. c. querēti de v̄bo. signi.

Suspensio iij. quo ad penā.

Doc. satis itricate loquūtur

ꝯtuis Pa.i.c.cum dilectus de ꝯsue. ⁊ i.c.
si celebrat de cle.exco.mi.clarius dixerit ni
hilominus tu vt clarius capias.

1 Aduerte pͦ ⁊ distingue sic. Quedā suspēsō
ē a iur̄ vt i cāibꝰ suppōitꝭ: q̄dā ab hoie. Et ha
rū suspēsionū q̄da ē ab aliquo q ꝓpe ē actꝰ
alicuꝰ ordis. puta a celebratōe ab offō ab or
dine ⁊ hꝰmōi: q̄dā ab alijs actibꝰ q ñ ꝑtinēt
ad aliquē ordinē. Si suspēsio sit ab actibus
alicuꝰ ordis sic. aut tal' suspēsio ē cū tali mo
dificatōe. s. quousq satisfecerit l' penituerit.
Et sic si ē a iur̄. vt. 16. 20. 21. 22. 23. 31. 32. 36. 37.
di. sic ꝺm Archi. ⁊ nō. Gēi. i. d. c. qꝛ sepe. ñ
efficiūt irregulares si celebrēt l' exerceāt ac
tū ordi deputatū: qꝛ ꝺz eū isti potiꝰ vident a
deo suspēsi q̄ȝ a iure. Si vō tal' suspēsio sit a
iudice sic erūt irregulares. ꝯtrū tñ tȝ g. i. d.
c. pñti ꝙ ēt suspēsi a iure tali mō sint irregla
res. cꝰ opionē tenēr̄ añ scm̄. sȝ pꝰ scm̄ illā Ar
chi. Si vō dcā suspēsō ñ sit cū tali modifica
tōe. siue sit a iure l' a iudice efficiūt irreglar̄s
exercētes actū alicꝰ ordis. vt i. c. i. d sē. ex. li.
6. ⁊ i. c. i. d snia ⁊ re. iu. li. 6. Si aūt dcā suspē
sio nō sit circa ea q ꝑtinēt ad actꝰ ordinū: sȝ
circa alia ab ipis sic ñ eēnt irreglares, eā nō
ꝺuātes. sȝ alio mō dbēt puniri. Et dcā duo
c. loquūt ꝓpe. qñ exercet aliqd dputatū cer
to ordini. vt nō. in dictis. c. cū dilectus. ⁊. c.
si celebrat ⁊ in. d. Cle. cupientes.

2 Et aduerte 2ͦ ꝙ ē q̄dā suspēsio ab actibꝰ or
dinū q fit a ꝑlatis l' a iure de q̄ dic vt dixi h
s. Quedā q fit a ꝯfessoribꝰ ad certū tps l' ēt
simplr̄ ⁊ tal' ñ iduc̄ irregularitatē. sȝ ñ ꝺuet
ꝺz Jo. an. i. c. is q d sē. ex. li. 6. qꝛ ñ inēit iur̄
expressum.

3 Aduerte tertio ꝙ vt pȝ ex supdictꝭ i tiͦ. Sus
pēsio pͦ. Suspēsio multiplr̄ ipōit. Et nō.
glo. i. d. cle. cupiētes. Et iō vt scias qñ ꝯcerit
actū ordinū explanabo. Aliñ. n. qs suspēdit
a pōtificalibꝰ solū: ⁊ sic si celebrat ēt i pōtifi
calibꝰ ñ efficit irregularis ꝺz Ho. ⁊. vv. du
rādi: qꝛ ñ sūt de sba ordis l' officij qꝛ siñ ipis
qdlȝ offiñ pōt celebrari. Ego tñ tenendo ꝙ
epatꝰ sit ordo. vt cōit tenēt. cāoniste credo ꝙ
si celebrat i pōtificalibꝰ: l' exeqt aliqd qd ad
ordinē epatꝰ ꝑtineat efficit irreglaris. Secꝰ
exēcēdo iur̄ditōalia. qꝛ illa ſt sepata ab his
q sūt ordis epal'. Et iō eps suspēsus a pōtifi
calibꝰ ñ ē suspēsꝰ a iur̄ditōalibꝰ. vt nō. Pa.
i. d. c. cū dilectꝰ. Aliñ suspēdit a sacramētoꝝ ꝑ
ceptōe l' ꝑticipatōe. ⁊ sic silr̄ ñ ē irregularis
si ꝯ faciat. vt i. c. si celebrat de cle. ex. mi. qꝛ ꝑ
ticipar̄ ñ ē ordis l' officij: qꝛ laici ēt ꝑticipāt
ꝺz Inno. i. c. i. de sē. ex. li. 6. Idē tȝ Ho. Aliñ
suspēdit a collatōe sacramētoꝝ. ⁊ sic silr̄ lȝ ꝯ
ferat ñ ē irr̄gularis: qꝛ sine solēnitate ꝯferūt
etiam sacramenta a laicis secundum In-
nocen. in dicto. c. primo. ⁊ Hostien. ibidē ȝ
Limito verum quando confert sacramen-
ta: non vt tanquam habens ordinem: sed
simpliciter sicꝰ ⁊ laicus. Aliñ suspendit qs ab
ordine subdiaconi: ⁊ sic si exercet offm̄ dia
coni l' p̄sbri erit irregularis. Secꝰ si ab ordi
ne p̄sbri eēt suspēsus: qꝛ posset exercē offiñ i
serioꝝ ordinū. c. significauit d cor. vitia. Sȝ
suspēsꝰ ab offō sacerdotij seu sacerdotalibꝰ
ē suspēsus ab epalibus: sȝ ñ ecōtrio. Silr̄ sus
pēsus a collatōe ordinū simplr̄ ē suspēsus a
collatōe cuiꝰlibȝ ordis. Sȝ suspēsus a colla
tōe sacerdotij ñ ē suspēsus a collatōe ordis i
ferioris. Sȝ suspēsus ab iferiori itelligit sus
pēsus a collatōe supioris ordis ꝺm Ho. i. c.
dilectꝰ filiꝰ d tēpo. ordi. Et iō efficiūt irregu
lares si ꝯ faciūt. Aliñ suspēdit ab offō. ⁊ sic
suspēsus ē a pōtificalibus ēt. Jō si ordinat l'
celebrat efficit irregularis. Vñ suspēsus ab
offō idē ē sicꝰ de suspēsō ab ordine. ⁊ talis ē
suspensus ab oibus q fundāt in ordine. ꝺm
Pa. in. c. cū dilectus de cōsue. Et iō est sus
pensus a iurisdictiōe spūali ꝺm cōem opio-
nē. lȝ glo. i. c. si celebrat de cle. exco. mi. tene
at ꝯtriū ⁊ male ꝺm Pa. ibidē. Rō. qꝛ remo
ta executōe fūdamēti. remouetur ⁊ accesso
rium. qd ē iurisditio. nec obstat. c. dilecta de
ma. ⁊ obe. vbi abbatissa q nō hȝ ordinē: tñ
ꝯfert beneficia qd est iurisdictionis: qꝛ illd
conceditur sibi ratione religionis: sed non
religioso non datur iurisditio spiritualis: ni
si ratione ordinis: nō tamen credo incurrat
irregularitatem si ea que sunt iurisditionis
exercerȝ. ar. d. c. i. de sen. exco. li. 6. Itē nō
glo. in. c. quia sepe de elec. li. 6. ⁊ in. c. pre-
senti de officio ordi. li. 6. ꝙ suspensus ab of
ficio ipo facto suspensus est ab omnibus be
neficijs. sed non econtrario. Sed glo. in. d.
Cle. cupientes sic concordat. vt suspensus
pro leui causa puta. facto ex quo imminet
scandalum de quo dubitatur an sit mortale
sic nō priuatur. Si vero est pro delicto gra
ui sic si est in mora petēde absolutionis pri
uatur a perceptione fructuum beneficij: qꝛ
propter officium datur beneficium. Si nō
est in mora non priuabitur fructibus bene-
ficij. ⁊ sic concorda opiniones diuersas.
Aliquando suspenditur quis a diuinis offi
cijs. Et tunc non potest nec officiari nec
cum alijs interesse seu audire secūdum Ho
stien. Gofre. ⁊ Ray. Non tamen erit irre-
gularis si solum interfuit vt simplex laicus.
vt patet ex dictis.

4 Utrum iterdict⁹ ab igressu eccl'e possit officiari ex ecclia. R. q sic. s3 nō e contrario. τ cui iterdicit eccl'a itelligunt iterdicta eccl'astica sacra. 33. q. 2. latorē. fm Jo. s3 contrariū cōit tenet i hoc casu q talis celebrare pōt extra ecclesiam.

5 Quid si iterdict⁹ ab igressu eccl'ie itrat τ audit ibi diuina. R. q l3 mortalr peccet: non tn̄ efficitur irregularis: nisi ipse celebret qi vtēs officio suo. sicut prius fm Gemi. i. d. c. is cui. d sen. exco. li. 6.

6 Sed nūqd pōt itrare eccliā ad orañ tpre quo ibi diuina nō dicūt. R. qdā tenēt q nō. S3 Calde. quē seqt Ge. i. d. c. is cui. t3 q sic licite. τ placet p rōnē pfati. c. is cui.

7 Aliū suspēdutur qs ab admiistratiōe eccl'ie tā i tpralibus q̄ i spūalibus. τ tal' celebrās ñ ē irreglaris. q2 nō ē suspēsus ab ordie fm Pa. i. c. si q̊rūdā de solu. τ Jo. an. ibidem.

8 Aliū suspēdit qs ab aliquo offō puta ab officio pdicatōis. τ nō efficit irreglaris si pdicat l' celebrat. vt in cle. cupiētes. de penis. nō Pau. τ sequit Cal. ibidē. Sec⁹ si ab aliq̄ alio officio ānexo alicui ordini.

9 Aduerte q̄rto qñ qs suspēsus ē a cāone pp defectū cōporalē pp quē phibet pmoueri. de quo hēs s. Corpore viciatus. τ tal' si promoueat τ celebret. licet mortalr peccet. nō efficit irreglaris. fm Pa. in. d. c. si celebrat

10 Quid si iudex p⁹ appellationē posuerit iterdictū l' suspensionē. τ p⁹ qs celebrauerit. τ iudex appellatōis pnūtiauerit appellationē nō tenere. erit ne irregularis talis q celebrauit. R. fm Ber. τ Ho. i. c. pastoral' de app. q si appellauit ex cā friuola. τ nō pbabili. sic erit irregularis alias non.

Suspensio iiij. seu iterdictū

quō relaxat. Aduerte q2 si iponitur a iure l' a iudice sic: donec satisfeceris l' penitueris. sic facta satisfactōne l' pnia relaxat ipo facto. fm Pa. i. c. cū tn. de vsu. nō. in. c. nō ē. de spō. i tex. τ i glo. Si vō ipōit simplr sic necīa ē absolutio. Et de h vide s. Interdcm. §. in pricipio.

1 S3 qs pōt absoluē. R. fm cōit doc. i. d. c. si quorūdā. q si simplr ē iposita a iure potest eps. nisi vbi cōditor cāonis sibi reseruat. ar. c. nup. de sen. exco. Si vō nō sit simplr s3 ad tps facta. sic t3 glo. i. c. cupientes. de elec. li. 6. τ in cle. i. de hereti. q solus conditor canonis pōt absoluere. Pa. ēt in. d. c. si quorūdam. t3 q ēt si simplr sit inflicta pp pctm̄ q eps nō pōt: nisi i casibus i quibus potest dispensare. q2 pena pp delictum posita itelligitur perpetua. vt in. l. fuius. C. de penis. nō. Inno. in. c. ex litteris. de consti. Secus esset si propter contumaciam esset inflicta: quia sic posset episcopus absoluere. ar. in. d. c. ex litteris. τ qd nō. Inno. in. d. c. i. d excē. prela. In sententia vero suspensiōis simpliciter facta ab homine absoluet qui tulit vel eius superior secundum q dr de sña excommunicationis. 24. q. i. si petrus.

2 Sed quomō absolutio fiet. R. solo vbo fm Ho. dicendo reuoco vel remoueo vel absoluo a tali sententia τ huiusmodi. Faciūt ad prefata que nō s. Interdictum. quomodo relaxatur. quia ambulāt pari passu. Interdictum. §. per totum.

3 In quibus casibus suspenditur quis τ tamen nō pōt restitui a suo suspensore. sed solum a papa. R. q in tribus. Primus quando clerici vel regulares propter exhibitionem sacramentorum hereticis: aut propter receptionem elymarum vel oblationum ab eis. vel propter traditionē ecclastice sepulture predictorum hereticorum sunt priuati ab eorum ordinarijs officio. c. excommunicamus. de hereti. Secundus est in suspenso a collatione beneficiorum per concilium p⁹ primam τ secundam monitionem inuento culpabili in conferendo beneficia idignis c. graue. de preben. Posset tamen iste ab vno principali patriarcha restitui. vt in. d. c. graue. Tertius in degradato. c. ex tue. de cle. non resi.

Suspitio vide s. Iudicare τ. c. Presūptio.

Susurratio ē oblocutio mala d proximo facta occulte ad diuidendā amicitiā aliquorum.

Cōuenit enim cū detractione. quia vterq3 dicit malum de pximo in eius absentia. Sed in intentiōe distinguitur: q2 susurro intendit discordiā inter amicos deseminare. vt dicit glo. ad ro. i. Detractores aūt alio4 bona minuūt vel negant. τ honorē seu famā itendunt pimere. Dicitur susurro biliguis: q2 vt plurimū duabus linguis vtitur. dicens vni malū de alio τ ecōtrario. τ nedū est peccatum mortale. sed grauissimū. vt patet pver. 6. Sex sūt q̄ odit deus τc. τ septimū qd detestat aia ei⁹. s. q seiat iter frēs discordias. Rō q2 aicitia pemine iter bona exteriora eccliastici. 6. Amico fideli nulla ē comparatio. Et grauius peccat q̄ detractor. qui famam eripit. Aut cōtumeliosus qui honorem ledit. q2. §. ethicorū. Melior ē aicus q̄ honor. τ amari q̄ honorari. Et tenet multomagis ad restōnē

q̄ȝ fures ⁊ latrones. Et iō nō pōt absolui: nisi q̄ȝtum pōt restituat amicitiā quā abstulit vel
alio modo satisfaciat si eā restituere nō pōt
Hec ex Tho. 2. 2. q. 74. ar. 1. ⁊. 2.

Tabellio dr̄ hn̄s publicū offm̄ scribendi
instr̄a ad faciendā fidē. alias dicit
tabularius. vt in. l. generali. C. de tabularijs
scribis. ⁊ de multiplici eius nomie nō. in. c.
qm̄ contra. de proba.

1 Quis pōt facere aliquē tabellionē. R℞. q̄
princeps. ⁊ cui ipse cōittit. Itē reges q non
cognoscūt superiorē: ⁊ ciuitates q̄ hn̄t iura
principis. ⁊ Papa. vt vult Inn. i. c. cū. P.
de fide instru. ⁊ Bar. in. l. infamē. ff. de pu-
bli. iudi. Idē dic de alijs magistratibus seu
dn̄is iurisditionē hn̄tibus respectu iurisditō
nis eorū. ⁊ n̄ solū plati in tpalibus. sed ēt in
spūalibus. De hoc vide Pa. i. d. c. cū. P.

2 Sed q̄ritur an notarij constituti a talibus
possint vbiqȝ cōficere istrumēta. R℞. ƒȝ Pa.
in. d. c. cū. P. q̄ nō nisi i t̄ritorio ↄstituētis.
vn̄ creatus ab iperatore nō ↄficiet in terris
Pape: nec eↄ̄rio. Sȝ hn̄ instrumēta ↄfecta
in territorio illius q eū constituit valēt etiaȝ
ex̄ territoriū ƒm cōem opinionē. vt in. d. c.
cum. P. nō. Pa.

3 Utrū possint cl̄ici eē tabelliōes. vid. s. Cle
ric⁹. 9. §. 9.

4 Utrū religiosus si i seculo fuerat possit ta
le offm̄ exercere. R℞. q̄ nō nisi ↄ̄ hereticos. vt
nō. Jo. an. i. c. vt offm̄. de here. li. 6. dicit tn̄
Gulie. in speculo q̄ vetera poterit cōplere.
sed nō noua assumere. l. alienatōes. ff. fami.
her. ⁊ de iudeis. c. iudei.

5 Utrū tabellio puniat̄ si cōficiat instrumē
ta de actu reprobato a iure. R℞. Pa. in. c. i. d
fide instru. q̄ sic. l. iubemus. C. de sa. san. ec.
gl. i. d. l. gn̄ali. nō. Spe. ti. d instr̄oȝ editōe.

6 Quā sciam dȝ hēre. R℞. Bar. in. l. fi. C. d
tabula. q̄ dȝ scire sūmā ⁊ similia q̄ ptinent
ad artē notarie: alias iputabit̄ sibi nō tn̄ tēt̄
esse doctor. Facit qd̄ nō. Inno. i. c. cū in cūc
tis. de elec. ⁊ iō pti tn̄r restituet̄ dānū qd̄ im
pericia sua dedit. Facit. l. illicitas. §. sicuti. ff.
de offō presi. nō. Pa. in. d. c. i.

7 Que requirunt̄ ad validitatē instrumēto
rū. R℞. q̄. 14. q̄ nō. Pa. in. d. c. i. Debet ipo-
nere Prio inuocatōem nōis dn̄i. Secūdo
ānū dn̄i. Tertio nomē iperatoris i terris sibi
subiectis vel regis vel pape. Quarto nomē
ↄsulis. sed istud nō seruat̄. Quito locū ↄ̄ct⁹
Sexto mensē ⁊ dieȝ. Septimo idictionem
Octauo seriē facti Nono testes. Decimo si
gnū cōsuetū notarij Undecimo q̄ confecta
corā ptibus legātur Duodecimo q̄ sit cōsti
tutus notarius ab eo q hȝ ptātē. Terciode
cimo q̄ appareat q̄ notarius fuerit rogatus
Quartodecimo q̄ talis notarius sit habilis
q2 si esset excōicatus notorie. vel priuat⁹ po
testate ⁊ huiusmodi nō valeret. de qbus oi
bus vide p eundē Pa. i. d. c. i. si placet.

Taciturnitas aliqn̄ ē actus v
tutis qn̄ ↄgruo tpre tn̄r. Aliquādo
vo ē nomē vicij. Un̄ Gre. Si inordinatum
silēciū culpa nō eēt ,pphā nō dixisset. ve mi
hi q2 tacui. ⁊ ē in genere delicti. ⁊ ē aliquan
do mortale peccatū. qn̄. s. nō loquit̄ cuȝ tn̄r
loco ⁊ tpe. puta tpe ↄfessionis. correctōis. in
structōis ⁊ huiusmodi necessario fiende. vt
in glo. 25. di. §. alias. Aliqn̄ vēiale. vt qn̄ hō
nō loquit̄ cū deberet tn̄ sȝ nō de necessitate.
Aliqn̄ nullū. qn̄ expectat̄ locus ⁊ tps cōgru
um. Et ƒm h intelligit̄ illud. 2. thi. vlt. Insta.
iportune oportune. Ubi glo. oportune q̄ȝtū
ad eos qb⁹ placet. Importune q̄ȝtū ad eos
qbus displicet: dūmō in futuro ,pdesse pos
sit. Sȝ qn̄ oīo nō poterit ,pdesse: sed sūt icor
rigibiles sic cessandū ē ƒm illud. nolite scm̄
dare canibus Math. 7. nisi sit plat⁹ qui pp
alios ne corrūpātur tn̄r talē tradere sathāe.
De quo vide. s. Correctio. i. §. 3.

Taliam vel exactōeȝ. colle
ctā. seu q̄stā. vtruȝ
possint dn̄i suis subditis iponere.
R℞. vt ex Rica. in. 2. di. 44. q. 3. ar. i. colligo.
q̄ princeps solus pōt de nouo iponere pro
boni cōis ,pmotiōe aut defensōe cōpensata
subditorū qualitate ⁊ quātitate: ⁊ qn̄ ei⁹ fa
cultates non sufficiūt ad hoc. ff. de publi. ⁊
vec. l. vectigalia. Similit̄ rex q nō recogno
scit superiorē: vel alij q pscripserūt iura ipe
rij. Nā nullus nisi priceps solus. aut q pre-
scripserūt iura iperij pōt sup talijs ⁊ exactō
nibus leges cōdere vel priuilegia ↄcedere
vt pȝ in. l. vnica. C. de vaca. mu. ⁊. l. semper
§. fi. ff. de iur̄. imunitatis. vn̄ alij lȝ sibi vsur
pent errant. vt pȝ in eo qd̄ legit̄ ⁊ nō. in. c. p
venerabileȝ q fi. sint legi. ⁊. c. sane. de priul.
nō. Bar. in. l. infamē in fi. ff. de publi. iudi.
⁊ in. l. hostes. ff. de capti. ⁊ in. l. si publican⁹
§. in oibus vectigalibus. ff. de publi. Si vo
talie non sūt ad vtilitatē boni cōis non pōt
eas imponere: ⁊ si imponit subditi nō tenē
tur ei obedire. Alij aūt dn̄i a prefatis n̄ pos
sunt de nouo talias imponere suis subditis
nisi per legē vl̄ senatus consultū. vel consti
tutionē principis eis cōcedatur. d. l. vnica. vel
per cōcessionem a principe ex cā ⁊ spāliter

impetratū.l.vnica.C.ď supindicto li.x.nō.
Archi.i.c.si qs romipetas.24.q.3.⁊ qd le
git.⁊ nō.in.c.Innouamus de censi.vel per
ꝯsuetudinē diutinā nō p violentiā sed spon
te approbatā ab oibus cōiter.C.de canone
lar.titulorū.l.ꝑcepit.⁊.C.de auro corona
rio.l.vna in fi.li.x.⁊ ꝙ sit talis ꝯsuetudo de
cuius initio nō extet memoria.vt in.c.super
quibusdā de verbo.sig.⁊ vide qd nō.Bar.i
d.§.in oibus vectigalibus aliter si exigūt te
nētur ad restōnem illis a quibus extorserunt.
si sciunt:vel eoꝝ heredibus:aut si nesciunt
pauperibus vel ad bonū cōe ꝫm Tho.i epi
stola ad quandam ducissam.

1 Sed qñ dicūtur ad vtilitatē boni cōis ta
lie.R.ꝫm Ricar.vbi.s.ꝙ aliqñ directe.pu
ta qñ iponūtur ꝓ defensione fidei vel regni
vel pro refectōe pōtiū viarū ⁊ huiusmodi.
Aliqñ indirecte.vt puta:qñ eius fr̄ vel filius
ē captiuus:l'aliqua terra ē sibi capta.⁊ rex
iponit talias vt recuperet:qꝛ sic redūdat in
bonū subditorū.qꝛ reddit rex magis potēs
vel maritat filiā ⁊ huiusmodi.Addit tamē
Ricar.vbi.s.ꝙ negotio expedito:si faculta
tes regis supabūdant ⁊ aliqua cōitas nimis
grauat ꝙ dꝫ ei subuēire.sicut facit caput mē
bris.Dicit ēt idē Ri.in quolꝫ.3.q.28.ꝙ licꝫ
nō debeat subditos taliare qñ facultates sue
sufficiunt:tñ nō ē dicendū facultates sufficere
qñ non pōt se defendere vel cōe bonū ꝓmo
uere:nisi ita depauperet se.ꝙ nihil sibi rē
neat in thesauro quo se iuuare posset:si iteꝝ
ꝑ breue tps ab aduersarijs inuaderet maxi
me si multos hꝫ isidiatores.Tali.n.regi ne
cessarius ē thesaurus.qꝛ aduersarij hoc sci
entes magis eū timent ⁊ magis pacifice vi
uit ⁊ possidet regnū lꝫ melius esset thesauri
zare amorē hoiuꝫ subditoꝝ q̄ꝫ argētū l'auꝝ

2 Utrū dñi q auferunt a subditis vsuarium
quē hñt in aliquo nemore ⁊ huiusmodi te
neātur restituere.R.ꝫm Rodo.ꝙ tenentur
ad restōnem:nisi sint tales subditi qui serui.
ita ꝙ nihil hñt ꝓpriū:sed ipsū vsuariū hñt
qi pro peculio.ita ꝙ dñs ad libitū possit re
uocare.Similiter alij q vsurpant ipsum te
nentur eis:non dñis.

3 Quid de ꝑlatis q pro eo ꝙ aliqd ipende
rūt legato vel alijs maioribus exigūt plus
q̄ꝫ expenderūt a subditis.R.ꝙ tenentur ex
torta restituere.⁊ insuꝑ dē de suo pauperib⁹ e
rogare:⁊ si superior cui q̄rella ď hoc fit fue
rit negligēs canonice subiaceat vltōni.c.qꝛ
plerīqꝫ de immu.ecclesiarum.

4 Quid de deputatis ad talias diuidēdas
qui vnū magis grauant ⁊ alterū magis alle
uiant.R.tenētur ad restōnē aggrauato i.q̄ꝫ
tum plus aggrauauerunt vide supra.restitu
tio.1.in.v.ledens.§.4.

5 Utrū occultātes bona sua ne taliētur ꝫm
suas facultates teneātur.R.ꝙ si talia ē iusta
tenētur illis q ꝑꝑ hoc fuerunt magis graua
ti.Si vero nullus fuit ꝑꝑ hoc magis graua
tus sed dñs minus hūit sic tenētur ipsi dño
nisi forte aliqñ fuissēt iniuste ab eo grauati.
qꝛ possent cōpensare.Si vero talia ē iniusta
nō tenentur:qꝛ possunt occultare licite.Idē
dic qñ talia ē indeterminata.puta deputant
aliqui vt exigant quātū possunt ꝫm faculta
tes subditoꝝ nō tenētur se ꝓpalare nec simi
liter tenētur restituere exactores q aliquos
alleuiant.lꝫ peccēt mortaliter.ar.c.primū.
22.q.1.qꝛ ex hoc nullus grauatur nisi eēt ne
cesse sepius reiterare:qꝛ tunc tenerentur ad
restitutionē aggrauatorū exactores qui ꝯ ꝯ
sciam aliquos alleuiauerunt.ꝯcor.Mōal.
ti.resti.

6 Utrū possit alicui ꝯcedi imunitas taliarū
R.Pa.in.c.peruenit de imu.ec.ꝙ a princi
pe ⁊ ex ꝓprio motu sic.sed ad ꝑces nō:nisi
ponatur in priuilegio clausula nō obstante
l.fi.C.si ꝯ ius vel pu.vtili:qꝛ cū sit ꝯ publicā
vtilitatē oportet fiat mētio ď ea.vt nō.Bar.
in.l.vacuatis.C.de decurio.⁊ in.d.l.fi.⁊ fa
cit.c.ex ꝑte de capel.mo.Ab inferioribus āt
alijs pōt concedi:sed cōitas non dꝫ grauari
sed minuetur.puta.si dabātur centum.⁊ v
nus eximitur qui dabat decē non prestabit
cōitas.nisi.90.aliter i preiudiciū cōitatis ꝯ
cedere non pōt.Similiter ꝑlati inferiores ⁊
cōitates pñt concedere nō suis subditis im
munitatē hanc.lꝫ nō habeant iura iperij.vt
veniant ad habitandū in eoꝝ terris.sicut fit
quotidie medicis doctoribus ⁊ huiusmōi
sed nō iā subditis.nisi i ꝑiudiciū solum con
cedentis.

7 Quid ergo de militibus.cōitatibus.dñis
⁊ huiusmodi qui quotidie talias imponūt
ad libitū suū:nunc plus:nūc minus exigen
tes.R.ꝫm Ho.ꝙ fures sunt ⁊ latrones.nec
hꝫ locum consuetudo vbi cum violentia est
introducta.

8 Quid de iponentibus talias super rebus
ecclesie ⁊ personarū ecclesiasticarum.R.ꝙ
tenentur restituere nisi in casibus concessis
de quibus.s.Immunitas.§.36.cū septem
§.sequentibus.

9 Utrū per statutū posset fieri vt licite aliqd
certū daretur dño.R.ꝙ sic ꝫm Ho.si fiat ď
consensu ipsorū subditorū:multo magis ex
cusantur dñi si a principio de tali talia ꝯue

fierunt libere nō ex violentia.

10 Utrū excusent dn̄i qui talē ꝯsuetudinē inuenerūt. ꝙ capiunt a subditis de mobilibus bonis ipsoꝝ q̄ntū volūt. ꝛ qñ volūt. R℞. Rodoneñ. ꝙ si certū ē ꝙ ab initio sit tale onus impositū sine fraude ꝛ malicia sic possūt tollerari. Si vero nō ē certū aut credat verisimiliter ꝙ nō sit ab initio legiptime īpositum sic tenētur restituere. In dubio tn̄ ex quo ab ecclesia tollerātur nō ēēt eis absolutio denegāda simpliciter. sed cū dubitatōe p̄stāda.

TAntum est dictō taxatiua solū respectu eorū qbus āneciꝛ ꝛ excludēs ꝛ tacite negās respectu alioꝝ. verbi grā ius eligēdi spectat ad cāonicos tm̄. l. tm̄ respectu canonicoꝝ pōīt. respectu alioꝝ negat. vt tex. in. c. cū ecclesia de cā pos. ꝛ proprie.

TEmperantia viō sobrietas

TEmere facit q sciēter actū sibi a iure ꝓhibitū sub colore fraudulēto facit. c. ꝑ venerabilē in verbo videbat q filij sint legiptimi. ꝛ ꝑ Pau. in cle. i. de sepul. ꝛ ar. optimū in. c. auaritie de elec. li. 6. Nō. Ge. ibiō qō nō. bene ꝓ dispositionibus penalibus.

TEmeritas est audacia in malū. l. iubemus. C. de sa. san. ec. Nō. car. de sum. tri. cle. i.

TEmpus anni qñ requiratur cōpletū: vel sufficiat inceptum. R℞. Pa. in. c. ad nr̄am de regula. ꝙ in dubio iuris tenēdū ē ꝙ in dignitatibus fauor ꝯsideraꝛ. Et iō ān⁹ inceptus hētur ꝓ cōpleto. ꝛ ita tꝫ glo. in. d. c. Sed fallit in eꝑatu vbi ē sp̄ale ꝙ sit cōpletus. In regule obseruatōe vbi ē grauitas ꝛ labor. ꝛ sic odiū: iō cōpletus exigiꝛ. ar. c. qꝛ in insulis de regula. ꝛ sic intelligiꝛ. 20. q. i. si in qualibet. ꝛ in. c. significatū de regula. Regulariter vero debet esse completus: nisi aliud iure caueatur. vt nō. Archi. in. c. si annū quartūdecimū de iudi. li. 6. de quo vide. s̄. Etas per totū. Hora ē. 24. pars diei Punctus est quarta pars hore: Momentū est decima pars pūcti ꝺm Jo. an. in. c. i. de cā pos. ꝛ sic. 40. momentis hora constat.

TErgiuersator est q in toto tū a lite recedit. 2. q. 3. §. notādū. 2. vide. s̄. Accusat⁹. §. 8. Qō non pōt tergiuersatione celari dꝛ notoꝛiū in. c. tua de coha. cle. ꝛ mu.

TEmptare ꝓprie ē experimētū sumere ō eo q tēptaꝛ ꝺm Tho. 2. 2. q. 95.

Quō temptat qs deū. R℞. duobus modis 1 s. verbis ꝛ factis. v̄bis qñ deo in orōne colloquiꝛ: ꝛ petit ea intentōe vt exploꝛet dei sciētiā aut ꝓtātem seu voluntatē ꝛ inde experimētū sumat. Factis vero tēptat dn̄i: qñ per ea q̄ facit intēdit experimentū sumere diuine ꝓtātis sapientie vel pietatis: sꝫ qi interpretatiue dn̄i tēptat q ꝛ si nō intendat experimētū sumere de deo aliqd tn̄ petit: vel facit ad nihil aliud nisi ad ꝓbādū deū. Qō verū ē qñ sine necessitate vel vtilitate h̄ facit: qꝛ i necessitate vel pro vtilitate qñ qs se cōmittit deo in suis orōnibus aut factis nō est temptare deū sicut. 2. pali. 20. Cum ignoram⁹ quid agere debeamus ad te sunt oculi nostri. Et iō dicit glo. Mathe. 4. Deū temptat qui hn̄s quid faciat sine rōne cōmittit se periculo experiēs vtrum liberari possit a deo.

Utrū temptaꝛ deū sit peccatū. R℞. ꝙ sic. qꝛ 2 p̄supponit ignorantiā ꝛ dubiū de diuina ꝑfectōe. Nullus eni presumit tēptare eū de cuius excellētia ē certus: ꝛ cū tēptare isto mō ꝑtineat ad dei irreuerentiā opponitur directe religioni. Et sic est graue peccatū: min⁹ tn̄ q̄ superstitio. qꝛ temptans ꝓtestaꝛ tātum dubitationē verbo vel facto: sed sup̄sticios⁹ protestatur errorē facto. vt patꝫ. s̄. Superstitio. §. i. Si v̄o experimentū qs sumat de ꝑtinētibus ad dei ꝑfectōem solū: vt alijs demōstret. hoc ñ ē tēptare deū: si subest necessitas iusta vel pia vtilitas ꝛ alia q̄ ad h̄ ꝯcurrere debēt sicut ap̄li petierunt in noīe xp̄i facere signa act. 4. vt infidelibus inotesceret virtus xp̄i. Itē nō. ꝙ dupliciter qs petit signum a deo. Prio explorando dei ꝓtātē. aut dicti eius veritatē: ꝛ hoc ē temptare deū. Secundo vt instruaꝛ qd sit circa aliqō factū placitū deo. ꝛ hoc nō ꝑtinet ad dei tēptatōeꝫ: qñ tale qd per sacrā scripturā nō est reuelatum aut per sanctos seu per ecclesiam.

TEstamentum ē voluntatis nostre iusta sententia de eo qō quis vult post mortem fieri cum heredis institutione. vt habetur in. l. i. iuncta glo. ff. de testam̄. vnde bene dicit iusta. sententia: quia si est iniusta. puta. vult exheredare filium sine causa non est seruanda. 13. q. 2. si quis. Aut si precipiat corpus suum iactari in mare. ff. de conditio. institu. l. quidam suo testamento. vel contra bonos mores aut pietatem: aut verecundiam. lege. conditiones

ff. de ꝯdi. isti. ⁊. l. filius ibidē. Itē ꝗ͂ꝫ ꝙ insti
tuat heres q꞉ sine eius istitutōe ñ erit testm̄
vt isti. de lega. §. añ heredis. Et sic differt a
codicillo: q꞉ ꝑ codicillū nō pōt dari hēdi-
tas l' adimi. insti. de codicil. §. codicill'.

Quis pōt facere testm̄. ℞. ꝙ qcūqꝫ nō ꝓhi
bet. Et q ꝓhibent. ℞. ꝙ. 19. gn̄a ꝑsonarum.
Primo furiosus seu mētecapt⁹ q nō hꝫ lu-
cida itervalla. c. si. de testa. l. furiosū. C. q te-
sta. fa. nō po. Scdo surdus ⁊ mut⁹ a natiui-
tate: secus a casu. ⁊ scit scribere. l. discretꝫ. C.
q te. fa. nō po. Tertio nō valēs articulate lo
qui. ita vt nō possit exprimere nomē here-
dis nec scribere. l. iubem⁹. C. eo. ti. Quarto
impubes isti. qbus nō ē ꝑ. fa. testa. §. ꝓterea.
Quinto filiusfamilias: nisi de castrēsi peculio
l' qi. vt i. c. lꝫ. de sepul. li. 6. ⁊. l. pe. C. q te. fa.
nō po. qd limita. vt s̄. Religio. §. 56. Sexto
prodigus cui ē iterdicta a iudice bonoꝝ ad
ministratio. l. is cui ff. eo. ti. Sꝫ testm̄ añ factū
valebit vt ibi. Septimo dānatus ad mortē
nālē l' ciuilem vt sūt deportati ēt si fugiūt d
manu iudicū. vt. ff. eo. ti. l. eius. ⁊ qd ibi nō.
⁊. l. q. vltio supplicio ⁊ ibi Bar. ff. de pēis.
Secus si eēt dānatus ad penā iferiorē. Oc-
tauo maifestus vsurarius nisi ꝓstet p₂i⁹ cau-
tionē ſm formā. c. ꝙꝙ. de vsur. li. 6. Nono
excōicatus ſm aliquoꝝ opinionē quā seqt
glo. i. c. decernimus. de sen. exco. li. 6. Sed
ꝯriuꝫ cōiter tn̄r. Decio seruus. 13. q. 2. illud.
⁊. l. filius. ff. eo. ti. Undecio quilibet religio
sus q ꝓfitet tria vota sbalia. vt i. c. 2. de testa.
12. q. 2. nō dicatꝫ. Secus de aliꝭs. vt sūt hēmi
te ⁊ huiusmōi. 19. q. vlti. §. ecce paul⁹. Duo
decimo hereticus. q꞉ oia bona sua sūt ꝯfis
cata ipo iure. c. cum ſm leges. de here. li. 6.
Tertiodecio dubius d statu suo. s. an sit i eo
statu i quo testari possit l' nc. l. de statu. ff. eo.
ti. Exēplū captus a latronib⁹ dubitat an sit
ſuus l' liber. vt in. l. i. in pri. ff. de le. 3. Quar
todecio obsides itellige de illis xp̄ianis ap̄
ifideles datis: aut d illis qui erāt captiui po
puli romani. nō āt d obsidibus q dant ab
vna ciuitate ad aliā. vt legit. ⁊ nō. i. l. obsids
ff. eo. ti. Quītodecio dānatus ob carmen fa
mosū seu libellū i iniuriā alterius: q꞉ ēt infa
mis efficit. vt i. l. is cui. §. si qs ob carmē. ff.
eo. ti. Bar. tn̄ ibidē. ⁊ cōit tn̄r ꝙ ex alia cā
ifames nō ꝓhibēt testari. Sextodecio reus
criminis lese maiestatꝫ. l. qsqs. C. ad. l. iul'. ma.
6. q. i. §. verū. Decioseptio q ē ap̄ hostes
captiuus. l. ei⁹. ff. e. ti. Intellige istud de ho
stib⁹ romani iperiꝭ. Deciooctauo vtroqꝫ ca
rens lumie. Hodie tn̄ testat. dūmō ſuet qd
nō. i. l. hac ꝯsultissima. C. q. te. fa. po. q̄ sunt
ista. Prio ꝙ testes sint vocati ad hoc vna
cū tabellione. Scdo ꝙ noia heredū exp̄mā
tur ita ⁊ taliter ꝙ rōne nois nō possit oriri
dubitatō. Tertio ꝙ palā exprimat volūtatē
suā tā circa heredes ꝙ̄ circa legata corā te
stib⁹ ⁊ tabelliōe. Quārto ꝙ testes sbscribāt ⁊
ēt tabelio vno ⁊ eodē tp̄re ⁊ loco. Sexto
ꝙ vbi ñ pōt hēri tabellio hēat loco tabellio
nis. Octauus testis lr̄arū ꝑitus q ie subscri-
bat. fallit hoc ſm Bal. ibidē nisi testetur in
ter libos q꞉ tūc sufficiūt duo testes. Hoc id
ſuādū ē i codicillis cecoꝝ vt in. d. l. hac cō
sultissima. Decionono q cardiales isequut⁹
ē hostilit. l' ꝑcussit: aut cepit: l' socius fuerit:
aut fieri mādauerit: aut ꝯsiliū l' auxiliū de-
dēit: vel fauorē l' ratū hūit: nec ēt tal' ex testō
alioꝝ aliqd capere pōt nec ex successione.
c. felicis. de penis. li. 9.

2

Utrū ꝓfati q testm̄ ñ possūt facere possint
disponē in pias cās. ℞. ꝙ nō ꝓmi nec quar
ti simplr nec quinti nisi de peculio castrēsi
l' qi ſm Bal. in. l. i. C. de sa. sa. ec. ⁊ nō. i. d.
c. lꝫ. nec sexti nec septimi nec octaui simpli
citer ſm Bar. ⁊ idē dicit de quolibꝫ dece-
dente i mortali. Sed Bal. in d vltio tꝫ ꝯriū
⁊ bene: q꞉ eccl'ia recipit oblationes publi-
coꝝ pctōꝝ: nisi vbi spāliter ꝓhibet. vt pꝫ in
glo. i. c. oblatōes. 90. di. Ergo forti⁹ el'ynas
nec. 10. nec. 11. nec. 12. nec. 16. nec. 17. Aliꝭ
āt sic ēt si loqui nō possūt dū signis ānuant.
Uñ ponit Bal. in. l. i. C. de sa. sa. ec. exem-
plū de quodā aduocato q nō valēs loqui
interrogatus si volebat ꝙ tot darent pro
aīa sua pauperibus apperiret libꝝ i signuꝫ
ipe apperuit. ⁊ ꝙ valet affirmat.

3

Testōꝝ quot sūt spēs. ℞. due. Una dicit
testm̄ nūcupatiuū ⁊ sine scriptis ⁊ ē illud in
quo testatoris ⁊ heredis ⁊ legatarioꝝ noia
⁊ oia q̄ in eo ꝯtinēt corā testib⁹ nūcupāt. i.
manifestāt. ⁊ dr sine scriptꝫ. i. subscriptōe te
stiū ⁊ aliꝭs solēnitatibus q̄ reqrūt in testam̄
to in scriptꝫ facto. de quo i. l. hac ꝯsultissima
C. de testamētꝫ. Et ēt q꞉ sicut oi scriptura ide
facta pōt qs testari nūcupatiue: dūmō corā
testibus ⁊ ꝯditōe legitis nūcupet heredem
⁊ suā explicet volūtatem. Insti. de testa. §.
si. Idō si quis nō hꝫ notarium. aduocet legiti
mū numerū testiū: ⁊ explicet noīe heredis
⁊ alias istitutiones ⁊ legata ⁊ roget eos vt
sint testes ⁊ valebit. Aliud dr testm̄ i scriptꝫ
⁊ istud pōt facere qs. qñ nō vult ꝙ testes vl'
aliquis sciat suam dispositionē. Uñ requirit
multa de suba. vt in. l. iubemus. C. d testa.
⁊. d. l. hac cōsultissima. ⁊ nisi quis sit bene
doctus faciliter errabit in ipo ꝯdendo. Idō

habeat aliquē doctorē pro cōsilio q vult eū facere. De quo qꝛ nō ē in vsu omitto vt dixi Aduerte ēt ꝙ qs pōt relinquere. sic dicēdo corā notario ⁊ testibus. Uolo ꝙ heres meus faciat in oībus ⁊ per oīa prout ɔtinetur in quadā mea cedula scripta manu mea q̇ ē apud talē religiosū ⁊ valebit ſm Alexā. de ymola. in. l. stipulationū. §. illud. ff. de verb. obli. ⁊ Bar. in. l. si ita scripsero. ff. de ɔdic. ⁊ demō. ⁊ Paulū de castro. in. d. §. illud ⁊ Bal. in. l. captatorias. in. q. 5. C. de testa. mili. Jo. de ymola. in. l. illa institutio. ff. de hꝛ. insti. ⁊ in. c. cū tibi de testa. Rō: qꝛ lꝫ in testamento nūcupatiuo debeant palā nuncupari q̄ fiunt. vt a testibus exaudiātur. l. hꝛedes palā in principio. ff. de testa. ⁊ in. l. iubemus C. co. qꝛ paria sunt īplicite ⁊ explicite exprimere. d. §. illud. ⁊. d. l. si ita scripsero. Jdeo valet. Sed videat q. sic vult ꝙ taliter lr̄a sua cognoscatur. vt non sit dubiū de ea: qꝛ aliter esset periculosum.

4 Quot testes requirunt in testō. R̸. ꝙ. 7. legitimi: ⁊ ꝙ sint rogati. vn̄ si testm̄ sine scriptis hēat minus q̄ꝫ. 7. vel si sunt. 7. nō tn̄ rogati nō vꝫ. l. heredes palā. §. pe. ff. de testa. Fallit hoc in testō ceci. vbi sunt necessarij. 8. Jn testamēto rustici in rure facti vbi plures nō pn̄t inueniri sufficiūt. 5. Jn testamento facto īter liberos similiter sufficiūt duo ſꝫ Bal. i l. hac cōsultissima. C. q te. fa. po. Jn testō facto in pn̄tia imperatoris ꝑcibus sibi porrectis vt audiat sufficit vnus. An aūt notarius cōputetur ꝓ vno. dicēdū ꝙ sic. sed cautius ē ꝙ pur sint. 7. sine eo. Insti. ꝺ testa. §. si. ꝺ ꝓ ba. qm̄. ⁊ in. d. l. hac consultissima. ⁊. l. oīuꝫ C. de testa. Jn testō militis in exercitu sufficiunt duo testes: ⁊ in bello ꝓut volunt. l. milites. C. de mili. testō.

5 Sed nūquid in foro aīe valeat testm̄ factū corā duobus testibus solū. R̸. Pa. in. c. cuꝫ eēs de testa. tꝫ ꝙ sic i dispositis ad pias cās ⁊ in hoc cōiter cōcor. doc. Jn alijs ad non pias cās pa. tꝫ. ꝙ vltra duos testes requirit pn̄tia sacerdotis parrochialis vel loco eius duo alij testes aliter nō valeat. Quidā tenēt indistincte ꝙ valeat corā duobus. Sed ego dico ꝙ si nō subest suspitio fraudis valeat: qꝛ cessat rō legis. Si vero sit suspitio fraudis. dico requiri solēnitatē iuris ciuilis. ⁊ ad. c. cū eēs. ⁊. c. relatū. el. i. eo. ti. dico ꝙ habent locuꝫ in terris ecclesie. vt pꝫ ex eorum subscriptione.

6 Sed q nō possunt esse testes in testamentis. R̸. ꝙ oēs q pro testibus reprobātur a iure. vt. ī. Testis. Jtem in testamento speciali ter non pōt esse mulier. ff. de testam̄. l. q testō §. mulier. Jtē hermofroditus i quo ꝑualēt muliebria. l. querit. ff. de sta. ho. Jtē. ille cui hoc ē interdictū ꝑ statutū vel a iudice. Jteꝫ seruus. Jtē oīs q hꝫ in ptāte heredē sicut pr̄ auus. ⁊ similes. probātur hec Insti. de te. §. testes. ⁊. §. sequenti. Jtē q nō ē testi. capax. sicut spurius testatoris. Hr̄ticus. dānatus ad metallū: ⁊ similes. Jtē quos leges iprobos ⁊ intestabiles iubent eē. vt sunt de crimīe famoso dānati ⁊ muliebria passi. ff. de testi. l. ob carmē. Jtē legatarius nō pōt eē nisi quo ad qōnē vertētē īter hr̄dē ⁊ ext̄neū. Insti. ꝺ testa. §. legatarius. sꝫ quo ad factū suum inter se ⁊ heredem non pōt.

7 Ex qbus cāis testm̄ dr̄ nullū. R̸. ꝙ loquēdo de testō nūcupatiuo ⁊ sine scriptis ex q̄tuor. Prio. Si testator nō erat habilis ad testm̄. Secūdo si instituit hr̄dē nō. capacē vel nullū instituit hr̄dē. Tertio si ꝑterijt iā natū quē instituere vel exhr̄dare debuit. Quarto si nō sit legitimus numerus testiū legiptimorū ⁊ rogatorum.

8 Qn̄ testm̄ tꝫ. sed tn̄ irritat ⁊ rūpit. R̸. ꝙ ex 7. cāis. Prio qn̄ testator n̄ ꝓuidit de posthumo q post testm̄ ē natus si tn̄ idē posthumus moretur an̄ mortē testatoris testm̄ nō rūpit quo ad effectū. idē dic de qi posthūo vt ē arrogatus. vt ille q tp̄e testamēti nō erat suus: sed tp̄e mortis sic. Jtē qn̄ cām exhr̄datōnis iprobat heres suus. ⁊ ꝑ sn̄iam rescindit. Jt si testator patiatur capitis diminutōem nisi iterū fiat ciuis romanus vel sui iuris. Jtē ꝑ ſm testm̄ reuocatoriū primi. Jtē si hr̄s non adiuit hr̄ditatē: vel an̄ aditā decessit. vel cōditio sub qua institutus fuit defecit ⁊ silia ꝺ qbus isti. qbus modis testa. Infir. ꝑ totum.

9 Utrū legata facta in testō nullo vel irritando debeant. R̸. ꝙ si testm̄ ē nullū ex ꝑteritione iā nati: vel rūpit ex ꝑtitiōe posthumorū vel qi posthūorū: vel rescindit ꝑ sn̄iam proposita q̄rella de iofficioso vel ɔ tabulas. sic legata debētur: lꝫ institutio nō teneat. C. de liberis ꝑteritis. aūt. ex cā. Silr̄ dic si testm̄ rūpit ex falsa cā. vt puta. A. instituit B. ⁊ sb̄stituit eidē. B. C. morit. B. Testator. A. facit aliud testm̄ dicēs: qꝛ hr̄des hēre volui ⁊ habere nō possū tm̄. D. esto heres. Licet. n. C. rūpat q̄ꝫtum ad institutionē: tn̄ legata debētur. Si vero testm̄ sit nullū puta. qꝛ instituit heredē nō capacē vel nullū. qꝛ nō fuerunt testes debiti: tunc an debeāt legata ē differētia inter doc. ⁊ dic. vt. s̄. heres. §. 5.

10 Quid si testm̄ fit cū clausula in fine ꝙ si n̄ valet iure testi valeat iure codicillorū saltē:

vel iur̄ cui⁹cūq₃ alterius vltie volūtatis va
lere voluit ⁊ tenere. ℞. ꝙ si testm̄ patiatur ꝺ
fectū vel iuris repugnantiā in his que sunt
de sb̄a eius. nihil facit hec clausula: nisi teste
tur inter liberos ſm cōem opinionē. Si ve
ro patiat̄ defectū solēnitatis debite ꝑmisse.
sic valebit iure codicillorū. C. de codicillis
l. si. dūmō solēnitas sufficiens codicillo sit
apposita. s. 5. testes lꝫ nō rogati. ⁊ sic legata
in eo relicta debētur Insti. de codicil. i prin
cipio. Et institutio q̄ in eo erat scripta lꝫ di
recta videatur: tn̄ in casum fideicōmissi con
uertit̄. l. sceuola. ff. ad trebe. Et ideo ab inte
stato veniētes accipient hereditatē. ⁊ quasi
rogati videant̄ restituere tenētur instituto ꝑ
fideicōmissum. ar. C. de fideicōmissis. l. eā
quam frater tuus.

ii Utrū vltimū testm̄ semper valeat. ℞. ſm
glo. in. c. lꝫ de consti. li. 6. ꝙ sic allegat capi
tulū. vltia volūtas. i3. q. 2. ff. de le. i. l. si mihi.
ēt si de prio nō faciat mentionē. Fallit i duo
bus casibus. Primus in testō facto inter li
beros. C. de testa. aūt. hoc inter liberos. Se
cundus cū ipse testator sibi legē indixit. vꝫ
si fecero aliud testm̄ nō valeat: nisi de alio fe
cero mentionē: tūc oꝫ faciat mentōem aliter
nō valeret vltimū. ff. de le. 3. l. si quis. Itē si
ſm testm̄ fit sub conditōe q̄ est de preterito vl̄
pn̄ti. puta. Insti. tuo heredē ticiū si semproni
us ē vel fuit ꝯsul. tūc si cōditio fuit vel est ṽa
rūpitur primū. Si vero nō ē vera nō rūpit̄
Si vero testm̄ fit sub cōditione futura: tunc
si cōditio ē possibilis ēt si nō adueniat rūpit
primū testm̄. Similiter si cōditio sit ipossibi
lis hētur ꝓ nō adiecta. ⁊ rūpit primū testm̄
vt hēs i. l. cū in ſo testō. ff. de iniusto. ru. te.

i2 Que pena nō iplētis voluntatē defuncti.
℞. ꝙ aut ē heres extraneus. ⁊ sic ꝑdit totā
hr̄ditatē de voto. c. lꝫ. ii. q. i. siluester. ꝺ testa.
c. si hr̄des. Si vero heres ē filius: tūc si her̄
ditas ē diuisibilis amittꝫ solū reseruata sibi
legitima. C. de fideicōmis. aūt. hoc amplius
Si aūt ē indiuisibilis. puta. qꝛ ducat⁹: regnū
⁊ huiusmodi. sic totā perdet. d. c. licet. in fi.
⁊ hec intelligo in dispositis i testō q̄ ipso iu
re hn̄t auctoritatē: vt sunt legata ⁊ substitutō
nes ⁊ huiusmodi. In alijs autē necessario
hr̄s seruare nō tenet̄. vt si precipiat filijs ꝙ
stent simul vsq₃ ad tale tp̄s: vel ꝙ nubat tali
vel nō nubat tali ⁊ huiusmodi. Sed si testa
tor vult in huiusmodi hr̄dem obligare effi
caciter addiciat penā heredē dānādo in le
gato ꝑstando cā pene. puta petre heres me⁹
dato. C. ticio si tale qd n̄ feceris ⁊c. qꝛ sic te
nebit tale legatū: dūmō qd̄ ꝑcipitur nō sit i
possibile vel turpe vel ꝯ leges Insti. ꝺ lega.
§. pene quoq₃.

i3 Cuius expensis seruus fugitiuus legatus
sit q̄rendus. ℞. Pa. in. c. indicāte. de testa.
glo. in. l. cū seruus. ff. de le. i. distinguit qua
tuor tp̄a. Primū testi. ⁊ si tūc erat i fuga. sic
expēsis heredis. Intellige si longe absens
erat. sic ⁊ de alia re legata dicimus. vt in. l.
cū res. ff. de le. i. Secus si ꝓpe. Secundū tē
pus post testm̄ ⁊ an̄ mortē testatoris. ⁊ si tūc
fugit expēsis legatarij. Tertiū post mortē te
statoris ⁊ ante additā hereditatē. ⁊ si tūc fu
git culpa hr̄dis. sic tenet̄ ad extimationē he
res: si sine culpa nō tenetur: nisi ꝑueniat ad
eius manus. Et idē dic in quarto tp̄e. s. post
additā hr̄ditatē. Rō: qꝛ sicut heres liberat̄
interitu rei relicte: intellige qn̄ res debetur i
spē nō in genere vel in q̄titate. l. ꝙ te mih
ff. si cer. pe. sic ⁊ in fuga ſui sine sua culpa li
beratur. Sed in prio casu vr̄ testator sic vo
luisse.

i4 De detractōe falcidie trebelianice ⁊ legi
time. Uide. s̄. Legitima. ⁊ sic diuide hr̄dita
tē in. i2. vncias. ⁊ qui dꝫ hēre legitimā acci
piet quatuor vncias prio. Si postea dꝫ resti
tuere alteri hr̄ditatē detrahet quartā ꝑtē. s.
duas vncias: ⁊ sic medietatē restituet. l. quar
tā falcidiā. ⁊ quō cessat vide. s̄. Legitima.

i5 Utrū institutus heres in certa re possit de
trahere trebelianicā. ℞. ꝙ nō. sed solū hr̄s
vniuersalis. ita ꝯsuluit Bal. ꝑ. l. primā. ff. ad
le. fal. ⁊ recitat Pa. in. c. raynutius de testa.
⁊ intelligit heredē vniuersalē non solū qui
instituit̄ in solidū. sed ēt ille q institutur i cer
ta quota hereditatis. Sicut videmus de fal
cidia q̄ detrahi pōt per heredē ꝯstitutū in
dimidia portōe hr̄ditatis. vt ꝓbat̄ in. c. ray
naldus extra eodem.

i6 De executoribus testamētorū. vide execu
tor.

i7 In quo differt testm̄ a codicillo. ℞. ꝙ i. 8.
Prio qꝛ in codicillis nō pōt fieri recta insti
tutio. sed tn̄ fideicōmissoria: secus in testō.
Secundo ꝙ per codicillū n̄ admittit̄ her̄di
tas hr̄di instituto ꝑ testm̄ nisi in vno cāu: qn̄
in codicillo dicit heredē institutū nō mere
ri voluntatē suā: qꝛ tunc tāq₃ indigno aufer
tur hr̄ditas: siue sit solus hr̄s siue sit vnus ꝺ
pluribus. Idē dico de oībus. si sic dicat oēs
nō mereri. l. diui seuerus ⁊ Antonius. ff. ꝺ
adi. lega. In reliquis vero fideicōmissis vl̄
legatis i testō bene pōt per codicillū adime

re Insti. de adop. lega. per totū. Tertio q̄ ex heredatio nō pōt fieri p codicillū. Insti. de codicillis. §. codicillis. Quarto heredi pur constituto in testamento non potest condi tio adici in codicillo que obsit sibi Insti tuta de codicillis. §. et directo. Quinto quia heredi instituto in testamento non po pōt fieri substitutio directa in codicillo. lz fa cta trahatur ad fideicōmissoriā. qz vt testa tor rogare institutū vt hereditatē restituat il li quē in codicillo substituit ei. l. sceuola. ff. ad treb. Sexto qz in codicillo sufficiunt. 5. testes et n̄ rogati. C. de codi. l. vlt. Fallit hoc in codicillo ceci de quo. s. §. 1. sed in testō. 7. rogati. et in codicillo testis pōt esse mulier. sed non in testō. l. qui testō. §. mulier in testō ff. de te. Septīo qz pōt qs decedē pluribꝫ co dicillis relictis validis: nisi sibi ꝯdicant. ff. de iure codi. l. diui. seuerus. sed nō pluribꝰ testis. Octauo qz si quis dū esset filiusfamili as fideicōmissum in codicillis reliquerit. et postea pr̄familias decesserit eadē volūtate durante valebūt codicilli. Hoc āt esse n̄ po terit in testō. ff. de lega. 3. l. 1. §. si filiussa. Ex qbus pz q̄ codicillus ē quedā sine institutō ne dispositio vltie volūtatis: qz sicut testm̄. ita codicillus morte confirmat. C. de cadu. tol. l. vnica.

18 Utrū heredis institutio possit cōitti i alte rius voluntate expresse. R. q̄ nō. imo oz q̄ ore ꝓprio nomē heredis exprimat vel p ꝓ priā scripturā. l. hac cōsultissima. et. l. iube mus. C. eo. imo tenuit Jo. an. i addi. ad spe. eo. ti. post albertū papiēsem. Nō si qs ad i terrogationem alterius. puta dicētis. vis talem instituere heredem Respondeo sic non valere testamentum quamuis glo. in dicta. l. iubemus teneat ꝯtrium tenet tn̄ in. c. cum tibi. eo. ti. q̄ de equitate canonica vale ret. Limitant hoc distiguēdo. Bar. Inno. et Ho. in. c. cū tibi. eo. ti. q̄ aut cōittitur i vo luntate hr̄dis. s. an voluerit eē heres. vel ne et sic valz. l. v̄ba hec. ff. de cōdi. insti. Aut cō mittitur in volūtate alterius ab herede exp̄s se. vt puta instituo heredē quē ticius volue rit. et sic nō valz. ff. de hr̄. insti. l. si qs sēpro niū. et. l. captatorias. Si tn̄ qs ita diceret cō mitto oīa bona mea arbitrio ticij vel dispo sitioni ticij. valet. et ticius tenetur distribue re in pias causas. In quibus habemus regulam iuris humani. gentium. et diui ni: que est q̄ pre omnibus dispensetur in religionem diuinam. vt peccata eleis redi mantur. et sic dispensādo nō pōt velle aliō

q̄z voluntas testatoris. Sed si dispēsaret in ꝓphanis cū nullā hēat regulā posset alio mō dispēsare q̄z sit voluntas testatoris. et hꝫ sequit Bar. in. l. 1. C. de sa. san. ec. et Pa. in d. c. cum tibi.

19 Quid si tacite institutio heredis comitta tur alterius dispositioni. R. q̄ valet. l. ille in stitutiones. ff. de here. institu. et. l. non nun q̄z. ff. de conditio. et demonstra. et eodem modo legatum tacite potest comitti volun tati alterius. ff. de le. 2. l. prima. sed non ex presse. ff. de le. primo. l. captatorie. et dicitur tacite alterius voluntati comittere: sic. Insti tuo te heredem vel lego hoc tibi. si ticius ca pitoliuz ascenderit. expresse vero quando dicit. Instituo illum heredem quem ticius voluerit. vel lego tale quid cui sempronio placuerit.

20 Utrum institutio possit fieri incerte perso ne. vt puta. Instituo heredes meos paupe res christi. R. glo. in dicto. c. cum tibi q̄ sic. et secundum Bar. in. l. captatorias. C. de te stamen. milita. etiam si adderet. eligendos per priorem talem et huiusmodi. et dicit q̄ dicta. l. loquitur. quando ius institutionis confertur in voluntatem alterius. sed non quando electio persone solum. vt i casu no stro: et ideo non ē contraria.

21 Utrum institutio heredis possit fieri sub conditione respondeo q̄ sic. dummodo non instituatur ad tempus certum. vt puta: vsq̄z ad pasca. vel ad tres annos: quia non valet talis conditio et viciatur. non tamen vitiat. vt Insti. de heredi. instituen. §. heres sed ad incertum potest. vt puta. donec uixe rit. vel talem instituo postq̄z absolutus fue rit ab excomunicatione. ff. de heredibus instituen. l. in tempus. Fallit in milite qui potest instituere etiam ad tempus certum. l. miles ita. ff. de milita. testamen. Hic ad uerte q̄ institutus heres ad diem certum alio herede non dato semper erit heres. vt in. l. hereditas ex die. ff. de heredibus in stituendis. Et idem dic quando instituitur ad diē incertum: quia nemo pro parte po test decedere testatus. et pro parte intesta tus. l. ius nostrum. ff. de regu. iuris. Hoc te net Johannes de ymola. et Baldus. et An gelus in dicta lege hereditas. Ideo si quis instituerentur heres donec vixerit: alio non dato hr̄de erit perpetuus. Hoc firmat Bal. et Salicetus in. l. extraneum. C. de heredi.

insti. ⁊ Pau. de ca. in. l. certi. C. de testa. mi li. Et licet Bar. in. d. l. hereditas teneat ꝙ si testator aperte voluerit. vt non esset heres nisi in vita: vel vsq; ad talem diem ꝙ ñ erit ꝑpetuus: tñ cõuer doc. tenent ꝯtra eum. vt Dy. in. l. si quis ita heres instituat excepto fundo. ff. de here. insti. Bal. ⁊ Ang. in. d. l. hereditas. ⁊ est verius: quia testator ñ põt ius accrescendi ꝓhibere. nec respectu rei nec respectu tp̃is: qꝛ cã testati trahit ad se cãm intestati. qꝛ dignior. d. l. hereditas fac̃ l. si miles vnum ex fundo. ff. de testamen. mili. ⁊ ꝓbat̃. i. d. l. si qs. In legatis tñ bene põt prohibere ius accrescendi. ⁊ ita loquitur. l. dñs. ff. de vsufr. Secus i hereditatib⁹ vt i. d. l. si qs. vbi institutus excepto in fũdo detracta mentiõe de fundo habebit totam hereditaté. Nam testator non põt facere ꝙ iura ñ valeát in suo testõ. vt in auth. vt cũ. de appel. cogno. §. ceteꝝ. Posset tñ dici ꝙ in ꝯscia opinio Bar. ẽ vera i eo qui erat simplex. ⁊ hec ignorabat. Secus i eo qui hãc dispositõez iuris sciebat: qꝛ vr̃ voluisse qd̃ ius volebat. Item dic ꝙ põt institui sub ꝯditõe. dũmõ ꝯditio sit possibilis ⁊ honesta excepto filio q ñ põt institui sub oi ꝯditõe s; sub illa q̃ ẽ in põtate istituẽtis. vt i. l. suus quoq; in pri. ff. d̃ hr̃. isti. Nã ñ põt fili⁹ grauari i debito bonoꝝ subsidio. C. de inoffi. te. l. quoniam in prioribus.

22 Utrũ possit fieri istitutio hẽdis i certa ꝑte. ℞. ꝙ sic. sed si alius instituit̃ hẽs i vniuerso erit talis potius legatarius ꝙ̃ heres. l. quotiens. C. de hẽ. isti. §. heres. possũt tñ plures istitui eqs portõib⁹ Insti. d̃ hẽ. isti. §. si plꝛes instituantur ⁊ per capita. ⁊ ꝑti; per stirpes vt in. d. §. si plures. nõ hic ꝙ istitut̃ plurib⁹ heredibus distributio fideicõissorũ in casu in quo accrescit hr̃dibus. nõ fiet s; distributionem rerũ i. quas erãt istituti: sed ꝺm ꝑte; istitutorũ equalr̃: nisi voluntas defuncti manifeste contradicat. vt. l. quotiens. §. si duo ff. de here. insti. ⁊. l. nũꝙ̃. ⁊. l. quotiens. ff. ad trebel.

23 Quot mõis fit istitutio heredis. ℞. duob⁹ mõis. s. directe ⁊ obliq;. Directa istitutio ñ põt fieri nisi i testõ. ⁊ est qñ v̓bis rectis siue obliqs recto iure istituit̃ hẽs ad quẽ vult testator hẽditaté suã siue illud i quo istituit ꝑuenire ⁊ illud capere nullo mediãte. Obliqua võ istitutio siue fideicõissaria hẽditas relinqui põt testõ ⁊ codicillo. ⁊ fit. cũ rogat̃ i codicillo hẽs institutus i testõ: vl̓ heres ab intestato veniẽs vt hereditatem restituat alteri. Is. n. cui restituit̃ hereditas erit heres per fideicõissum. Insti. d̃ codicill̃. §. pe. ⁊ d̃ fideicõi. here. §. pe.

24 Quot sĩt differẽtie hẽdũ. ℞. ꝙ tres. nã q dã sĩt necessarij tñ: sicut si seru⁹ istituat̃ hẽs a dño suo. ⁊ dr̃ necessarius qꝛ velit nolit tenet̃ hẽditaté ẽt suspectam adire: si mõ cum hẽditaté ꝯsequat̃ simul libertatem ex testõ dñi: ⁊ tp̃re mort̃ erat i ꝑtãte dñi. alij sũt sui ⁊ necessarij. ⁊ isti sunt liberi qui sĩt i ꝑtãte testatoris tp̃re mortis. vt filijfamilias ⁊ descẽtes ex masculis filijs. descẽtes. n. a filiabus sũt i ꝑtãte pr̃is eorũ l̓ aui paťni. sed ẽ differẽtia: qꝛ viuente filio meo meus nepos nõ erit mihi suus heres. s; bñ mortuo filio meo. qꝛ nihil ẽ mediũ quo ipediat̃. ⁊. sic de ceteris. Et dicũtur sui. qꝛ domestici. ⁊ qꝛ viuo pr̃e quodãmõ extiantur dñi. Necessarij võ. qꝛ d̃ iure ciuili cogebãtur fieri iuiti hẽdes. s; de iure ꝑtorio ꝑmitt̃ eis ab hereditate abstinẽ si velint. Alij sũt exñei heredes. vt sũt oẽs q nõ sunt sub ꝑtãte testatoris nec subiecti iuri eius: sicut sũt filij emãcipati. ⁊ filij ẽt a matre instituti. quia fẽie nõ hñt filios i ꝑtãte. Probantur hec oĩa. Insti. de here. quali. in pri. Itẽ heres alius testamẽtarius. vt ille qui est in testõ scriptus. Alius ẽ substitutus. s. q alij substituit̃ heredi. Alius fideicõissarius. cui ex fideicõisso ẽ hereditas restituta. Alius legitimus vt iste. q ip̃o iure ⁊ sine testõ defuncto succedit.

25 Utrũ ex ꝑteritione legitimi heredis testm̃ reddat̃ nullũ. ℞. ꝙ sic. si sũt de illis ad quos stricto iure lrĩma spectat hereditas: ⁊ nisi rite exheredentur. Et qui sint tales. aduerte ꝙ sunt tres linee ꝯsanguineoꝝ. s. ascendentium descendẽtiũ. ⁊ collateraliũ. Testator ãt ꝙ̃diu hẽt aliquẽ de descẽdentibus tenetur illũ hẽdẽ instituere vel exheredare si ẽ cã: ⁊ si talẽ istituit siue sit filius l̓ nepos mortuo filio vel ꝓnepos ⁊c̃. nõ tenet̃ de aliquo ascẽdentiũ mẽtioné facere: qꝛ descẽdẽtes i ifinitũ preferũt̃. Insti. de here. q̃ ab intesta. i pri. deficiẽtibus descẽdẽtib⁹ l̓ exhẽdatis tenetur suos ascẽdentes istituere l̓ exheredare. si q̃s h;. l. quotiẽs. C. ad sena. cõsul. orfici. Collaterales ãt nũꝙ̃ tenet̃ istituere l̓ exheredare sed deficiẽtibus descẽtibus l̓ ascẽdẽtibus legitimis. itellige nõ de illegitimis: põt quos vult istituere heredes. siue attinẽtes siue nõ attinẽtes nulla facta mẽtõe de collateralib⁹ verũ ẽ ꝙ fr̃ rũpit testm̃ fr̃is. qñ istituit turpẽ ꝑsonam. s. infamẽ. ⁊ itellige de fr̃e ꝯsanguineo ⁊ vterino l̓ ꝯsanguineo tñ: nõ de vterino tñ. C. de inoffi. testa. l. fr̃es vterini: nisi in isto cãu de aliq̃ re eũ istituerit: l̓ nisi crimen

ingratitudinis i frẽm cõmisisset.vt i aũt.de nuptĳ.§.ingratitudinis.

26 Sȝ nũquid testm̃ clici l'igrediẽtis religionẽ erit irritũ ex ꝑteritione lri heredis.℞.ꝙ nõ. per verbum libere positũ in.c.qꝛ nos ex̃ eo.ti.ẽt qꝛ sunt milites.sicut nõ.glo.in.l.pe.de testa.mili.Et ió sicut nõ rumpit testm̃ militis ex ꝑteritiõe legitimaꝝ ꝑsonarum.sic nec isto ꝝ.hoc apte sẽtit Bar.i aũt.si q̃ mulier.C.de sa.san.ec.de igrediente religionẽ.⁊ Pa.i.d.c.tua nos.de ambobus.⁊ vide Fede.de seis ꝯsilio.55.⁊ sic põt intelligi aũt.ꝑsb͛os.C.de epi.⁊ cle.Jtẽ volẽs itrare religionẽ põt sine legitimo numero testium testari:⁊ ꝑ pte decedere testatus:⁊ ꝑ pte itestatus sicut miles põt.ꝑ tex.aũt.de mona.§.id quoqȝ iũcta.l.i.ff.de mili.testa.facit.c.q ꝟe.i6.q.i:tñ petere poterũt legitimã legitimi ꝑteriti.vigore aũt.si q̃ mulier.C.de sac.san.ec.

27 Sed pone ꝙ qs hȝ filios ⁊ filias tenetur ne oẽs istituere.℞.ꝙ sic.oẽs legitimos vel exheredare si quẽ ñ vult ⁊ subest cã.Jnsti.de exhere.lib.i prin.ẽt filias dotatas:sȝ fm aliquos sufficit istituere i dote.Alĳ vt Azo.dicũt ꝙ oȝ istituatur i aliquo modico pret dotẽ.⁊ ẽ tutiꝰ ⁊ ẽt ꝓfessos i religionẽ.C.de epi.⁊ cle.l.si.§.hoc ẽ cognitũ.Et idẽ dic in nepotibus.qñ filĳ ꝑmortui sũt.Jnsti.de hr̃.q̃ ab intesta.defe.§.ita demũ.⁊ ẽt i postumis C.de postu.hr̃.insti.l.qd certatũ ẽ.Quis dicatur postumus.vide Postumus.

28 Jn quota pte tenet istituere tales.℞.i quota voluerit.q̃tumcũqȝ mima.lȝ postea talis aget ad supplemẽtũ legitie:tñ testm̃ nõ rumpet:⁊ dũmõ sit istitutus heres nõ legatariꝰ puta.qꝛ dicat istituo talẽ meũ heredẽ in tali qꝛ si diceret lego filio meo talẽ domũ.nõ valeret.qꝛ eẽt preteritus:l.quotiens.C.de here.insti.

29 Vtꝝ legitima possit tolli in totũ l'in ptem per statuta vel consuetudinem.vide s̃.Legitima.§.i.

30 Sȝ nũqd i ltima ꝯputabũt oia q̃ ꝓuenert filio.dic vt s̃.Legitima.§.15.

31 Vtrũ filiꝰ istitutꝰ hẽs possit repudiare hẽditatẽ retenta legitima.℞.Pa.in.d.c.Raynutius ꝙ nõ.⁊ hoc tȝ Bar.i.l.gerit ꝓ herede.ff.de acqrẽ.here.⁊ Bal.i.l.vnica.C.qñ nõ petẽtiũ ptes.⁊ eadẽ rõne dic de pr̃e.s.decedente ab intestato.qꝛ nõ põt ꝓ pte agnoscere hẽditatẽ ⁊ ꝓ pte repudiare.ar.l.i.§.si ex fundo.ff.de here.insti.

32 Vtrum sit aliquis cãus i quo postumus ꝑteritus nõ rumpat testm̃.℞.ꝙ sic.s.in testõ matris q̃ decedit i puerpio:sȝ succedet cũm alĳs fr̃ibus vel nepotibꝰ equalr̃.Si.tñ mr̃ instituisset ex̃neũ aget de inoffõ.testõ ⁊ rũpet.C.de inoffi.te.l.si mater.

33 De cautella illius q vult facere testm̃ ⁊ disponere sua in pias cãs nec audet.sed timet de potẽtia aliquoꝝ.vide Pactum.§.14.

Testes

Testes antiqtus supstites vocabant.eo ꝙ s̃.cãruȝ statũ ꝓferebant.nunc pte nois ablata testes vocant de ꝟbo.signi.c.forus.§.testes.

1 Quis põt eẽ testĳ.℞.ꝙ qlibet q nõ ꝓhibetur cum edictũ de testibus sit prohibitoriũȝ sicut ⁊ de procuratoribus.ff.de procura.l.mutus.de spon.cum apud.

2 Que r̃qrũt i testibꝰ.℞.ꝙ.7.ꝯditões.§.ꝯditio sexꝰ.etas.discretio.fama.fortũa.fides.Pria cõditio.vt ñ sit ꝟuus.qꝛ tal'sepe metu dñantĳ supprimut veritatem.d.c.forꝰ.C.de testi.l.qm̃ lib.⁊.4.q.3.§.Jtẽ i crialibꝰ.

3 Vtrũ monachus ⁊ fr̃ minoꝛ possit eẽ testis.℞.ꝙ sic.ar.l.i.ff.de testi.⁊ ar.in aũt.de mo.§.cogitandũ.nõ.Spe.in ti.de testi.Facit rõ predicta:cum nõ iueniatur ꝓhibituȝ.⁊ lȝ sint mortui mundo:nõ tñ ꝑ omnia.nõ.Pa.in.c.cum nũtius.eo.ti.Hoc limita verum corã iudice seculari de lnia sui superioris.alr̃ non.vt tenet Spe.ibidẽ.⁊ Jo.an.i addi.ibidem.⁊ Albri.in.℞.C.de testibus.facit.c.monaci.16.q.1.⁊.c.placuit.2.q.8.

4 Sed nũquid si testificat̃ sine licentia.℞.fm Pa.in.c.1.de iura.calũ.ꝙ nihilominꝰ valet.Jdẽ dicit Angelus i.§.si ꝟo libertus i aũt.de testi.Vbi declarãdo.§.cogitandum i aũt.de monacis.dicit ꝙ si clericus vel religiosus deponit vi coram iudice seculari siñ mandato superioris non valet.Secus si volens.allr̃.c.testimoniuȝ.12.q.2.⁊ nõ in dicto c.1.Cõtrarium.s.ꝙ non valeat.tenȝ Jo.an.in.d.1.c.⁊ ẽ verius.

5 Secundo sexus.vt non sit mulier.qꝛ lȝ d̃ iure ciuili admittatur in ciuilibus ⁊ crimialibus.15.q.3.c.ex eo.ff.de testa.l.qui testõ.§.mulier.Jnsti.d̃ testa.§.testes.nisi in testamẽtis tantũ.vt in prefatis.§.sed in codicillis ⁊ alĳs vltimis voluntatibus sic.fm Accur.d.§.mulier:tamen de iure canonico:qꝛ varium ⁊ mutabile semper feia.ꝓducit.d.c.forus.C.de inoffi.testa.l.filia.non admittatur in criminalibus:criminaliter.33.q.5.mulierem:nisi in criminibus exceptis.s.simonia c.tanta.de simonia.Et sic intellige.d.c.forꝰ Jn ciuilibus autem ⁊ spũalibus ⁊ quibuscũqȝ alĳs.⁊ etiam vbi de crimine agitur ciuiliter:vt in denunciatione.aut ẽt i iqsitione

nisi vbi iuenit̃ ꝓhĩbitũ expsse. vt i testõ admit tit̃. nõ. Jo. an. i additõe ad spe. eo. ti. Facit. c qm̃. ⁊. c. tã lr̃is. de testibus. ⁊ quo nõ dꝫ tra hi ad iudiciũ pro testimonio. sꝫ ad eas mit ti dr̃ in. c. mulieres de iudi. li. 6.

6 3°. etas. vt ñ sit ipubes. sꝫ pubes i cã ciuili. Jn crĩali võ reqrit̃ etas. 20. ãnoꝝ. ff. eo. l. in niti. la. 2. ⁊. l. i testimoniũ. 4. q. 3. testes.

7 Sꝫ nũqd poterit pubes testificari de his q̃ vidit in ipubertate. Rñ. ꝙ si erat doli capax qñ vidit poterit. ar. isti. de inuti. stipu. §. pupil lus. ff. de nego. ge. l. in negocijs. alias nõ. h nõ. 37. di. relatum.

8 Quarto discretio. vt nõ sit furiosus. 3. q. 7 §. tua: ⁊ hoc nisi hẽat lucida iterualla. ar. c. dilect⁹. de spõ. 32. q. 7. neqꝫ furiosus. 7. q. 1. ꝗuis.

9 Quinto fama. vt. s. nõ sit ifamis: nõ eni iu sticia põt hẽre cũ hoie scelerato ꝯmertium. d. c. foris. §. fi. ⁊ i. c. testimoniũ in glo. eo. ti.

10 Sexto fortuna. Nã diuiti magis creditur ff. de testi. l. 3. C. ad. l. falci. aũt. sꝫ ꝯtestor. Jõ paup repellit̃ si ẽ tal̃ ꝯditionis ꝙ pecunia corrũpi possit. alias nõ. ar. insti. de suspe. tu to. §. vlti. equalis in opinione semp diues ꝓ ponitur. qꝛ potẽtioꝛibus pares esse ñ possu mus. ff. de ali. iudicij. mu. l. 3.

11 Septimo fides. qꝛ nullus ifidel̃ ꝯ fidelēꝫ admittit̃. 2. q. 7. nõ põt. ff. de testi. l. 2. nec hẽ ticus. de here. excõicamus. Addunt̃ alia. 5. que aliñ repellunt.

12 Octauo ꝯsanguinitas. vñ. l. testis. ff. eo. dr̃ testis ydoneus pr̃ filio: aut filius pr̃i nõ ẽ. ⁊ 4. q. 3. §. itẽ testis. Qð limita verũ. vbi non agit̃ de correctõe l̃ ꝓhibitõe pctĩ: l̃ de illuia tõe fidei: qꝛ i istis vbi affectio carnalis cõit nihil opat̃ valꝫ sicut testimonium xpi ð pr̃e ⁊ nõ. Pa. in. c. in omni ex̃. eo. ti.

13 Quid i mr̃imonijs nũqd pr̃ l̃ mr̃ põt eẽ testis. Rñ. Pa. in. c. vr̃ nobis. qui. mat. accu. po. ꝯcludẽdo fm̃ Hosti. ꝙ si sponsus ẽ di tior ⁊ nobilior nõ credit̃ eis. Si võ ẽ equal̃ l̃ iferior sic admittit̃: nisi appareat ex aliqua cã filiã affectare mr̃imoniũ. Tu võ dic. ꝙ iu dex attẽdet si sponsa l̃ spõsus ẽ reportatur⁹ comodũ l̃ icomodũ: honorẽ l̃ vituperiũ sic admittet l̃ nõ admittet. ar. l. 3. ff. eo. ⁊ bona glo. in. c. ex lr̃is. ex̃. eo. ti.

14 Nono familia. Nã quos testes actor ꝓ ducit de failia sua nõ admittunt̃. l. pe. ff. eo. nec familiaris. C. de hi. q ad ecc. ꝯfu. l. fi. §. sane. 3. q. 5. c. i.

15 Sꝫ nũqd illi de collegio admittunt̃ super facto l̃ nõ facto a collegio ipo. Rñ. Pa. i. c. tertio loco. de ꝓba. ꝙ sic: qñ ẽ tale. qð per alios ꝓbari non põt. tex. ẽ i. c. veniẽs. ex̃ eo. ti. sicut ⁊ pr̃ testis ẽ sup etate ⁊ gener ꝓ filio q si. sint le. transmisse. ff. de proba. l. ẽt ma tris. ⁊ in testõ de peculio castrensi. l. qui te stamento. §. 1. ff. de testa.

16 Utrũ cũ monasteriũ repetit ꝓfessũ possint illi de ꝯuẽtu adduci ꝓ testibus sup ꝓfessiõe facta ab illo q repetit̃. Rñ. Pa. i. c. nup. eo. ti. ꝙ sic: qꝛ cã nõ ẽ singlis. sꝫ monasterij. ⁊ sic nõ dicũt̃ testificari i cã ꝓpria. Vñ ẽt ꝓlatus frm̃ mioꝝ põt eẽ i iudicio repetendo frem sui ordinis. ⁊ multo magis alij ꝓlati. Jdem dic de clericis i cã eccl̃ie sue. ⁊ de singulari bus i cã vniuersitat̃. qꝛ nõ ẽ cã singulorum. 12. q. 2. qui manumittit̃. Limita: nisi tales ꝓ monasterio l̃ vniuersitate fuerint actores l̃ respõsales. vt i. c. insuper. eo. ti.

17 Decio inimicus. ⁊ multos alios repellet̃ põt iudex seu admittere: qꝛ nisi i cãibus ex ꝓssis a iure dicẽñ ẽ iudici. tu magis scire po tes qs admitti debeat l̃ repelli. ff. eo. l. 3. §. i. s. ex cirꝯstãtijs ⁊ alijs affectõib⁹ ꝑticularib⁹

18 Undecio laycus ꝯ clericũ i cã crĩali cum crĩalr̃ ꝓcedit̃ nõ admittit̃. 2. q. 7. c. ipi.

19 Duodecio socius crĩs nõ põt eẽ testis. 79 di. si qs. in glo. Fallit in crĩe lese maiestat̃ ⁊ simonie. vt in. d. glo. ⁊ heresis.

20 Utrũ i cã ꝓpria qs possit eẽ testis. Rñ. ꝙ ñ põt negari. qn aliñ qs testificet̃ i cã ꝓpria: at tentis cirꝯstãtijs ꝑsonaꝝ ⁊ cãe. vt i. c. fi. de iureiur. ⁊ in. c. fi. eo. ti. li. 6. ⁊ exꝓssius in. c. ex rõe. de procura. Facit qð nõ. Bar. in. l. admonendi. ff. de iureiur. qui vult ꝙ qñ ac tor scit plene veritatẽ. vt puta. de mutuo a se facto ⁊ ẽ persona hõesta si habꝫ pro se vnũ testem bonum deferetur ei iuramentuꝫ ⁊ fa ciet probationem perfectam.

21 Aduerte ꝙ tria detrahunt fidei testis. si variat. si vacillat. si negatiuaꝫ probare con tendit. c. cuꝫ in ecclesia de cã poss̃. ⁊ ꝓprie. ⁊ ibi Pa. diffuse.

22 Quot testes in qualibet causa sufficiant. Rñ. in testamentis ⁊ codicillis. vide supra. Testamentum. §. 4. Jn donatione cã mortis requiruntur. 5. C. de dona. causa mortis. l. vlti. Similiter in contractu qui excedit li bram auri facto in scriptis ab imperito i ci uitate. C. si cer. pe. aũt. si nouo. Jdem in eo qui vult probare solutionem debiti contra cti in scriptis. C. eo. l. testium. Jn purgatõe canonica presbiteri. 7. requiruntur. 2. q. 7. similium. Jn purgatione episcopi requirũt̃

it.2.q.5.omnibus in fi. Episcopus cardinalis non debet condemnari nisi cũ.72.testib9 Presbiter cardinalis cũ.64. Diacon9 cardinalis cuz.24. Subdiaconus τ inferiores cardinales cum.7.vt.2.q.7.ꝓsul.τ.c.se. Regulare aũt ē.vt in ore duorum vel trium stet omne verbum: si modo sunt omni exceptõne maiores de testa.c.cum esses.τ.c.relatũ secundum Host.

23 Utrũ testes singulares probent regularit̃ R.ſm Pa.in.c.bone memorie.el primo. de elec.ꝙ ñ. Ratio.quia diuersitas temporum põt inducere diuersitatem rerum.vt in in.c.in presentia de probat꜀. Et dicuntur testes singulares quando deponunt super diuersis fact꜀:ita ꝙ quilibet est singularis de facto suo respectu obiecti. Sed quando obiectum super quo deponunt fuit representatum sensibus testium eodem tempore: tunc sunt contestes τ non singulares: quia tunc videntur deponer̃ de facto eodem.concordat huic sententie tex.in.c.cũ dilecti de elec. τ.c.tam lr̃is.de testi.limita tamen ꝙ testes singulares non probant.prout limitat glo. in.l.ob carmen.ff.de testi.τ Angelus in disputatione que incipit Absens miles. Facit qđ nõ.glo.9.q.3.c.nihilominus.τ.c.testes τ per Inno.τ Jo.an.in.c.qualiter τ quã do el.2.de accusat꜀.vbi pz: ꝙ possidens rem põt probare per testes singulares.τ sic dic in similibus.

24 Utrum vnus test꜀ sufficiat. R.regulare ē. ꝙ vox vnius.vox nullius.c.veniens in fi. extra.eo.ti.τ.c.cum a nobis.eo.ti.τ.c.quoniam in fi.de probat꜀.tamen sunt casus. in quibus valz.vt in papa.dicto.c.a nobis. Item de consuetudine curie statur dicto cardinalis de his que dicta vel acta sunt coram eo.vt nõ. Host. De appel.constitut꜀.2. Item in his in quibus nullum paratur preiudicium.τ vbi agitur ad peccatum impediendum. Facit.c.super eo el secundo eo. ti.nõ.glo.in.c.nuper.eo.ti.τ.2.q.1.multi.τ ideo vnus impedit matrimonium contrahendum. Item valet de consensu partium
Item vbi testator mandauit stari super aliquibus dicto alicuius quem dicit informatum de sua intentione.quia nihil potest ei opponi.vt nõ. Bar.in.l.teopompus.ff. de dote.prele.nõ. Pa.in.c.in nomine domini.eo.ti. Item ꝙ quis sit confessus.c.testimonium.eo.ti. Item de monitione caritatiue facta.2.q.1.si peccauerit.extra eo.ti.c.1 omni. Item super conscientia alicuius.extra eodem.tercio.τ.c.tam lr̃is.§.fi.de homici.significasti.el primo.§.fi.τ in suis alijs similibus.vt in dicto vnius cuz fama.dicto c.lr̃is.τ.c.veniens.c.mulieri.de iure iur̃.

25 Quomodo testificari debent. R.ꝙ Primo regulariter non debent nec possunt recipi ante litis contestationem. Fallit tamen hoc in.20.casibus.vide in.c.quoniam vt li. non te.τ ibi glo.τ Pa. Aduerte tamen ꝙ quando ignoratur persona que comisit maleficium testes possunt recipi etiam ante citationem malefactoris.iuxta nõ.per Inno. in.c.bone.el primo.de elec. sequitur Pa. in.c.in nomine domini extra eodem titu. Secundo ꝙ non se ingerat.quia tunc repellitur tanquaz suspectus.ar.l.vxori.§.1. ff.de fals̃.τ per Bar.in.l.que omnia.ff.de procura. Facit.c.qualiter de elec. Tamen si non fuit citatus.sed per partem productus iudici.non presumitur se ingerere.vt tenent domini de rota decisione.360. Facit c.constitutus.eodem titulo.τ Pa.in.c.in tua.de spons̃. Tertio ꝙ iuret tactis sacrosãctis euangelijs: nisi sit episcopus vel sacerdos. C.de epi.τ cle.aũt.sed iudex. Isti non iurant super libro: sed super pectore suo de iur̃.calum.c.vltimo. Quarto ꝙ vtraqz ps sit presens vel contumaciter absens dicto. c.in nomine domini. Quinto ꝙ viua voce deponat non in scriptis.c.a nobis.qui.ma. accu.non po.3.q.9.testes Sexto ꝙ testificetur de auditu proprio vel visu.vt in.c.2.de consue.non de alieno: quia non est proprie testimoniũ.vt nõ.glo.in.l.1 summa.ff.de aqua.plu.ar. Ratio: quia debet dicere de eo qđ factum est in presentia sua vel dictum.c. testis.3.q.9.nõ. Pa.in.c.tam lr̃is eodem ti. Et aduerte quia testis debet τ põt testimonium dicere de visu.si res de qua interrogatur subiacet visui.puta vidi quia verberauit talem τ huiusmodi. De auditu si subiacet sono.puta dixit talia verba τ huiusmodi. τ sic de ceteris sensibus. Septimo ꝙ non vacillet vel contraria proferat.vt in dicto.c licet.de proba. Octauo ꝙ nihil taceat de contingẽtibus super quibus interrogatur: aliter esset falsus testis.vt i.c.dilecti.đ accu. vt puta: exp̃mit qđ fac̃ ꝑ aliquo: τ q̃ ꝯ eum ẽẽnt tacet. Nono exprimat locum tempus τ modum rei de qua perhibet testimonium. Decimo ꝙ solũ testificetur sup iurat꜀.τ nõ

super alijs: quia non valeret. ar. c. de testib⁹ extra. co. ti.

26 Utrum testis teneat ꝓhibere testimoniũ. R. Pa. in. c. i. de testi. co. post Archi. 22. q. 2. §. ite ꝙ si interrogat a iudice ꝓprio: ⁊ ꝯ his de qbus pōt interrogare. s. de manifestis. vl' de his de quibus infamia ꝓcessit. vt supra. Confessio delicti. i pricipio. ⁊ Inquisitiō. celando veritatez mortaliter peccat. de ma. ⁊ obe. c. 2. ii. q. 3. q resistit. Secus vbi interrogatur de non spectātibus ad suũ offm̃. Idē putat in quocunqꝫ qui ꝓducitur in testē vel celat veritatē. vt nō. in. c. qsquis. ii. q. 3. ⁊ tenetur ad restitutionē dãni: qꝛ testis falsus dr̃ l. nullũ. C. de testi. Idē ⁊ in eo q hꝫ ex offō dicere. Sed hoc nō plꝫ mihi: nisi limitetur in ciuilibus vel qñ in criminalibus ciuiliter agit: seu ꝓ liberatōe ꝓximi. ne indebite puniatur. Inno. in. d. c. i. distinguit ⁊ bene. ꝙ qñ non ē peccatũ tacere illud sup quo inducitur non⁹ dꝫ cōpelli: alias sic. Exēplũ Agit ꝯ aliquē ad penā tm̃. ⁊ sic non ē peccatũ tacere. ar. 2. q. i. Si peccauerit: nisi pseuerare velit in peccato. ar. c. clericorũ de vi. ⁊ ho. cle. 22. q. 5. hoc vr̃. vt pena reuocet a malo quos dei timor non reuocat. Intellige qñ peccatũ non ē oio occultũ. sed q illud facit ē infamatus aliqualiter de eo: qꝛ tunc tenetur requisitus vt testis. Secus si requireret vt denunciator cũ non possit ꝓbare. vel qñ ille de quo querit non ē de tali aliquo mō infamatus: qꝛ sic ñ tenetur nisi solũ dicere illis q possunt ꝓdesse ⁊ nō obesse. vt supra Inquisitio. §. ii. ⁊ infra. §. 31.

27 Utrum testis peccet mortaliter dicēdo se inimicũ alicuius cum nō sit vt euitet testimoniũ dicere. R. Pa. in. c. inquisitōis. §. tercie de accusa. ꝙ sic: qꝛ dicit mendaciũ in damnũ ꝓximi. 2. q. 2. ne qs. ⁊ de falsa. c. i. Limito hoc verũ: qñ requiritur pro damno euitando vel pro debito cōsequēdo. Sec⁹ vbi requiritur solũ ꝓ pena inferenda: nisi in casu quo ꝯpellit a iudice. ordine iuris ꝯuato.

28 Utrũ testis q recipit pecuniã vt nō dicat veritatē peccet mortaliter. R. ꝙ sic. ⁊ tenetur pēa falsi. vt nō. p Bar. in. l. i. ff. qđ cum eo. ⁊ Pa. in. c. i. de cri. fal. Et est turpe lucrũ ⁊ ꝯ bonos mores. l. 4. ff. de cōdi. ob. tur. ca. Similiter est turpe lucrũ aliquid recipere pro vero dicēdo. 14. q. 5. non sane: ⁊ tenet restituere ei qui dedit: si mō non dedit ad corrũpendũ. sed ad redimendã vexationē suam. Si vero dedit ex liberalitate. credo pauperibus sit errogandũ de bono ꝯsilio. Expēsas tñ pōt petere ⁊ recipere a producēte eũ 4. q. 3. venturus.

29 Quid si quis iurauit testimonium non ꝓhibere. R. temerariũ ē. ⁊ vbi ē certũ ꝙ tenetur sub peccato ferre testimoniũ propria auctoritate pōt ꝯuenire: alias nō: nisi auctoritate superioris. 22. q. 4. in malis. ēt si sciret ꝙ ipse solus interfuisset ⁊ non posset probari nisi p eum secundum Gofr. qꝛ dictum vni⁹ facit semiplenam probatiōem. ⁊ delatio iuramenti faceret plenam. C. de re. cre. l. in bone fidei: qđ credo verũ in casu quo hoc fieri potest. Alias vbi nullum effectum pōt habere testimoniũ eius non credo teneat: nisi ad preceptũ superioris cogeretur modo debito ⁊ ordine.

30 Utrum testis falsus semp peccet mortalit. R. ꝙ falsum testimonium semper est peccatum mortale nec aliqua circũstantia pōt excusari si est cũ iuramento seu piurio factuꝫ. Si vero sine piurio non semper erit mortale peccatũ: sicut nec omne mēdaciũ. Et hoc intelligo ꝙ sit mortale qñ scienter fit. Sec⁹ si bene cogitando errasset: qꝛ esset veniale ēt si iurasset. ⁊ tenetur ad restitutionem totius dãni dati proximo qñ scienter vel ex ignorantia indebita falsuꝫ testimoniũ dixit. l. generaliter. §. illud. ff. de calum. ⁊. 17. q. 4. Si quis in atrio.

31 Utrum testes super occultis circunstātijs criminis sint interrogãdi. R. Pa. in. c. qlr ⁊ qñ. el. 2. de accu. ꝙ sic ꝯm Inno. ⁊ Ho. qñ crimē nō est occultũ: ⁊ qñ talis ꝯ quē testificatur ē infamatus: ⁊ ēt si iurasset nō reuellare. qꝛ tale iuramentũ est temerariũ. c. i. ꝯ cri. fal. ⁊. c. intimauit. de testi. nisi sciuit in confessione sacramētali. qꝛ sic scit vt deus ⁊ ꝓducitur vt hō. vt in. c. si sacerdos. de offi. ordi. ⁊. c. dilectus. de exces. ꝓla. De hoc vide. s. Inquisitio. §. ii.

32 Utrũ prosonete siue mediatores cōpellãtur testificari. R. Pa. in. c. dilectoꝝ. de testi. ꝙ sic: si ptes ambe cōsentiunt. Si ambe dissentiunt nō pñt. Si vna ꝯsentit altera nō cōpelli nō possunt: sed testificari possunt si volunt. in aũt. de testi. §. qm̃ vero.

33 Utrũ testis teneat ꝓhibere testimoniũ de his q̃ sibi sunt dicta in secreto. R. ꝯm Tho. 22. q. 70. ꝙ sunt aliqua q̃ stati vt hō scit tenet ꝓpalare his q pñt ꝓdesse: sicut si qs cōtaminaret multitudinē: vel vbi aliqđ malũ ꝓximo spũale vel tpale immineret. ⁊ ad ista celanda nemo pōt obligari: qꝛ frãgeret fidē quã alteri dꝫ. Sunt alia q̃ nō sunt tal' qualitatis ⁊ iō obligare se pōt qs ad celãdũ: ⁊ talia ēt ad preceptum superioris non tenetur reuellare:

qꝛ intelligitur in tali ꝑmissione excepta auctoritas superioris. Sꝫ tu ꝯcorda veruꝫ qñ superioꝛ hoc requirit ex aliquo bono respectu ꝛ vt pſ prouideat ꝛ dictū sancti Tho. intelligitur qñ solum vt puniat: vel de alio de quo non pertinet inquirere.

t **Thesaurus** vide. s. Inuenta. §. 1.

t **Timor** qdā filialis quo hō timet offensam dei quē diligit: ꝛ timet ab eo separari 23. q. 6. §. ex his ꝓpe finē. Et iste semꝑ bon⁹ ꝛ sanctus iuxta illud ps. Timoꝛ dñi sanctus ꝑmanet. Alius seruilis: ꝛ iste cāur ex amore sui: vñ qꝛ pena ē detrimentū ꝓprij boni cā timet. d. §. ex his. ꝛ iste aliqñ ē cum caritate sicut cū qs simul timet ꝛ ꝑꝑ penā ꝛ ꝑꝑ culpā: ꝛ iste timoꝛ dſ initialis qꝛ est principiū couertendi de pe. di. 2. sicut seta. Aliqñ ē sine caritate ꝛ tunc semꝑ malus nō in se: sed qꝛ a mala ꝓcedit radice. s. ab iordinato amore sui. Alius ē timoꝛ mūdanus quo hō disiungitur a deo ꝑꝑ mundana ꝗbus inituꝛ taꝗꝫ fini. 16. q. 2. c. 1. post mediū: ꝛ iste semꝑ ē peccatum mortale. Si tñ in mundanis nō cōstitueret finē. i. non esset paratus facere ꝯ dei ꝓcepta sic esset peccatuꝫ veniale: sicut cū retrahitur a bono qđ ē de ꝑfectōne. vel pōt esse nullum peccatum qñ qs rōnabilē cām hꝫ timendi ſm Ale. 2. 2. ti. de timore.

1 Utrū timoꝛ excuset a peccato. R. ꝙ non ex toto. s. qn sit mortale si illud qđ fit. sit ꝯ precepta dei. 32. q. 5. ita ne. ꝛ qđ me. cā. c. sacris. In alijs quomō excuset vide. s. metꝰ. §. 6.

2 Timoꝛ ex accidia aliqñ ꝓuenit: aliqñ ex aliquo cōminato vel accidenti. ꝛ dſ timoꝛ filia accidie. ꝛ ē peccatum mortale qñ ex timore facit ꝯ dī precepta. alias veniale.

t **Tollerantia** tunc bona ē. qñ qs pacienter tollerat ea q̄ solū sūt ad proprium detrimentum: siue in corporalibus siue in tꝑalibus: siue qñ aliqua tollerātur ꝑꝑ maius malum euitandum. ꝛ de hac hēs. 4. di. deniqꝫ. 67. di. omnes in fi. 96. di. in scripturis. 45. di. lꝫ. 6. q. 1. sunt plurimi. ꝛ c. ex merito. 23. q. 3. sex differentie. ꝛ. 4. q. Hec āt. Mala vero ē cum tollerantur ea q̄ sunt in ꝓprie salutis detrimētum. vel mali vbi nō ē periculū maioris mali vel scādali: ꝛ aliqñ ē peccatum mortale. aliqñ veniale. ꝛ de hac habes Correctio. 1. §. 3.

t **Tonsura** clericalis. vide Clericus. 4. §. 1.

t **Torneamentum** dſ qꝛ circuiēdo se ꝑcutiunt ad ostēsionē viriū aliqui ex cōdicto de toꝛ. c. 1.

1 Utrum torneamētum sit ꝓhibitū. R. ſm Ho. i. c. i. eo. ti. ꝛ sequitur Pa. ꝙ sic ꝛ oīs ludus ēt ad ostentatōeꝫ viriū factus ex quo iminet periculū mortis ꝓbabiliter. ꝛ nedū de iure canonico. vt in. d. c. 1. sed ēt đ iure ciuili. C. de gladia. l. vnica. ꝛ. l. 1. §. Itē senatꝰ ff. de posītu. dꝫ itelligi de alio ludo. qꝛ vt dſ in aūt. vt omēs obe. iudi. §. 1. Fortitudo sin̄ iusticia nō est laudabilis: ꝛ loquitur ibi de fortitudine q̄ exerceꝛ cum armis: sic nec istō cum ibi nō possit eē iusticia ꝑꝑ rōnem q̄ in d. c. 1. ponitur. Alius āt ludus cā virtutis experiende vbi nullū iminet periculum mortꝭ lꝫ ſm Ho. ēt de iure canonico ꝛ casus contingēs nō iputabiꝛ. l. qua actōe. §. si qs. ff. ad l. acqui. Et ſꝫ hoc potes scire qñ hastiludia licent. ꝛ qñ non. Quod nō.

2 Utrum moriēs in torneamentis sit priuādus ecclesiastica sepultura. R. Pa. in. d. c. 1. ꝙ si accesserit cā pugnandi sic priuaꝛ: lꝫ penitentia ei ꝯcedaꝛ. Si vero venit cā vidēdi vel repetendi debitū: aut quacunqꝫ alia ex cā q̄ꝫ pugnādi sic nō priuaꝛ. nisi cōstet mortuum in peccato mortali.

3 Utrū cum aliqs in torneamētis occidiꝛ vł mutilaꝛ sint irregulares oēs qui illuc venerant cā pugnādi: lꝫ ipsi nō occiderint vł mutilauerint. R. ſm Ho. ꝛ Gof. ꝙ sic: sicut ille q in bello illicito īterest cā bellandi. 15. q. 1. c. fi. de pe. di. 1. si qs cū tello. 51. di. si qs post acceptā. Sꝫ eṗs pōt dispēsaꝛ sic dcm̄ ē. s. Irregłaritas đ excñtibꝰ i bello iiusto ñ occidētibꝰ.

t **Torpor** ē filia accidie ꝛ diuidiꝛ in tria. Primū ē occiositas nihil oꝑans q̄ ē cā multorū peccatorū de ꝯse. di. 5. nunqꝫ. de renun. c. nisi. ꝛ semꝑ ē mortale peccatuꝫ cum omittit necessaria ex ea. Secundū pigricia q̄ tarde facit bona. puta tarde vadit ad ecclesiā ad ꝓdicatōnem ꝛ huiusmodi. Tertiū dſ tepiditas q̄ facit bona. sꝫ nō cū ea diligentia ꝛ feruore: sꝫ tepide. ꝛ dſ ēt sōnolētia. q̄ tria silꝛ pōit Grgoriꝰ sꝫ vno. s. torpoꝛ circa ꝓcepta q qñqꝫ ē mortał ałñ vēiał. h Th. 2. 2. q. 25.

t **Torturam** alicui faciēs iudex sine iudicijs ꝓcedentibus peccat mortaliter: qꝛ nō dꝫ. vt nō. C. de seruis fu. l. qcunqꝫ. ff. de q̄sti. l. maritꝰ. C. ad. l. iul. maie. l. si qs alicui. vbi glo. ꝛ Bal. Idē dic qñ torquet quos de iure torquere nō pōt sic sūt minores. 24. anoꝝ

lz cedi possit.l.cū sileianū.C.ad sil. Itē mi lites mulierez ꝑgnātē ⁊ huiusmōi. Idē dic qñ torqt indirecte dās alicui falsa ad come deñ vt sitī crucieŧ. l'qñ sepi⁹ torqt nullis no uis iditijs apparētib⁹: sufficiūt tñ variatio nes fm Inno.i.c.qm de pba. ⁊ Bar.i.l.de minore.§.pe.ff.de qsti.puta.qr vno sero di cit de vno. ⁊ alio sero de alio.

i Sz q iditia ⁊ qlia regrant ad torturā. vi de s.Indititū. Arbitrari tñ bz qui publicā auctoritatē exercet qlia iditia sufficiāt.C.de qsti.l.milites.§.os.⁊.d.l.de minore.§.tormē ta.nō.Inno.c.pe.de no.op.nū.⁊ Bal.de pace.te.⁊ eius viola.c i.Sz videat vt regu leŧ arbitriū eius fm rōnē: qr aliq̄ torquens vltra penā mortale tenetur de iniuria ⁊ dā no leso satisfacere.

Transactio

Transactio ē de re dubia ⁊ lite incerta ⁊ nec dū finita ñ gratuita pactio.sz aliquo dato l'retēto l'ꝓmisso.ff.de trāsac.l. i.ex eo.ti.c.sup eo.C.eo.ti.l.trāsactio. Litē itellige pñtē l'futurā: qr añ litē ex quo discor dia ē orta trāsigi pōt.ff.de ꝯdi.īde.l.elegan ter.§.si qs post. Vñ trāsactio dr qi actionis transitio. eo ꝙ q transigit ab actione transit ⁊ discedit. Et sic ꝓprie dr trāsigere is q agit C.eo.ti.l.2. Et differt trāsactio a pacto ⁊ cō positiōe q pñt fieri amicabiliter nullo dato vel retento.extra eo.ti.c.super eo.

i Quis pōt trāsigere. R. ꝙ q pōt donare.vi de s.Donatio.i. Itē dñs rerū siue actionū tutor curator ⁊ ꝓcurator.si hz spāle mādatū l'liberā administrationē bonoꝝ l'cāe.ff.de ꝓcu.l.ꝓcurator cui libera.⁊.l.mādato.c. ad ageñ.§.i.d ꝓcura.li.6.

2 Utꝝ ꝓlatus i cāis eccl'ie possit trāsigere si ne ꝯsensu capl'i. R. ꝙ nō.ex.eo.ti.c.cōtingit.

3 De qbus pōt fieri trāsactio. R. ꝙ de ciui libus.ff.⁊.C.eo.ti.ꝑ totū. De crimialib⁹ di stiguēdū ē.vt s.Accusatio.§.21.

4 Utꝝ i reb⁹ spūalibus possit trāsigi. R. ꝙ Aut petiŧ eccl'ia ab alia eccl'ia sibi dēri subi ci i iure istitutōis. correctōis ⁊ sacroꝝ ꝑcep tione: l'eꝑs petit iura eꝑalia i aliq̄ eccl'ia. ⁊ sic de spūali ad spūale pōt fieri.puta ꝙ re mittaŧ istitutio l'aliqd sacrm. ⁊ aliud spūale ꝑstet.c.ad qstiones.de re.ꝑmu. Sz de spūa li ad tp̄rale nō lz.ex eo.ti.c.ꝯstitut⁹. ⁊ d re. ꝑmu.c.vlti. Aduerte tñ ꝙ vbi noīe subiectō nis petūt spūalia simul ⁊ tp̄ralia. sicut cum eꝑs petit a qdā eccl'a sibi sbiecta ꝙ ab eo ꝑ cipiāt ꝯsecratiōes eccl'iaꝝ: ordiatiōes cleri coꝝ ⁊ silia spūalia: ⁊ nihilominus petit ali qua tp̄ralia.vtpote.ꝓtē l'annuā pēsionē rōe

illoꝝ tp̄raliū posset trāsactio fieri cū tp̄rali ⁊ sibi annua pensio dari.ar.c.cū venerabil' de cēsi.⁊ de reli.do.ꝯstitut⁹. Aut petitur res tp̄ralis vt ꝓprietas.vt cū eccl'ia petit decias ex ꝑdijs i sua ꝑochia ꝯstitutis: ⁊ tunc distin gue.qr si agit ꝯ eccl'iasticā ꝑsonā ⁊ sic pōt fieri trāsactio aucte eꝑi l'archieꝑi: ⁊ erit ꝑ petua.c.statuim⁹.ex eo.ti.si fit sine aucte eꝑi valet: sed ē tp̄ralis.nec excedit vitā trāsigen tis.ex eo.ti.c.de cetero.nisi ꝑ papā fuerit ꝯ firmata.eo.ti.veniēs. Aut agit ꝯ laicū. ⁊ tūc si agit de ꝑceptis ⁊ subtractis pōt fieri.c.cū ap'lica de hi.q fi.a ꝓla.sed nō de futuris.16. q.7.decias quas. Vñ nō pōt fieri cōpositio nec transactio cum laicis vt minus soluāt: nisi aucte pape.c.pe.de ꝯfir.vti.l'inuti. Aut petitur res spūalis vt bñficiū.puta.qr dicit se electū l'canonice i eo fuisse istitutū: ⁊ tūc transactio fieri nō pōt sine simonia: sed bñ aicabilis ꝯpositio.ex eo.ti.c.sup eo.s.vt ꝙ ille q ius nō hz: vel nō creditur hēre penit⁹ renūtiet iuri suo sine aliq̄ datione.l'vt ille q hz ius recipiatur sine datōne. Si tñ neuter litigantiū possideret.sed vterq̄ cōtēdit ali qd beneficium sibi dari.tunc valet transac tio.de elec.c.cū iter. R. de prebē.nisi ēēnt. nō.Io.i.q.3.ea q. Et breuius conclude ꝙ spūale cū spūali eiusdē gñis.puta de iure d cimatōis istius eccl'ie cū illo illius eccl'ie pt fieri trāsactio: sed de spūali ad spūale alte rius generis nō licet fm Ber.i.c.sup eo. ⁊ ē tucius.ꝙuis Inn.in.d.c.statuimus.⁊ tex. cū glo.i.d.c.ad qōes.videāŧ idistīcte tenere ꝙ licet de spūali ad spūale.

5 Utrū trāsactio facta ꝑꝑ idebitā obligatio nē saltem iure nāli excuset eū qui aliqd reci pit.vt eā obligationē remitteret. R. ꝙ nō.sz restituere tenetur.l.preses prouincie.C.de transac.⁊.l.fi.ff.de dolo. Et glo.i.c.sup eo de transac.dicit ꝙ si euidens est calūnia nō tenet transactio.l.in summa.i. R. ff.de cōdi. inde.

6 Utrum dispositio legis si quis maior.C. de trāsac.possit teneri in conscia. R. ꝙ sic.qr imperator in penam non obseruantis potuit hoc facere.⁊.d.l.si quis maior.hoc vult.vt ille qui transactionem iurauit ⁊ voluntarie non seruat conuenta.vt sit infamis Intelli ge hoc si condemnetur. Item est priuatus ipo iure actione quam habebat ꝯ illum cū quo transactionem fecit. Item si quid hūit per ipsam transactionem siue pecuniam si ue rem tenetur eam restituere ⁊ omne emo lumentum qd ex ea hūit. Qd credo verum quoad consciam post condemnationem.sz

ñ añ:nisi q̃ten⁹ dãnificat⁹ est ille cũ quo trã- segit. l'ex debito añca debebat habere.

TRansitus de vna religione ad aliam. vide. s̃. Religiosus. §. 54.

Eps transire nõ põt ad aliã eccliam sine lnia pape. 7. q. i. mutationes de trãsla. epi. c. iter corporalia. Inferior põt cũ lnia sui p̃lati. ar. 58. disti. c. 2. 9. q. 3. conquestus.

s Transisse dr̃ aliqs cũ corporalẽ possessionem obtinuit de illa ad quã trãsiuit. 21. q. 2. si qs iã trãslat⁹ ⁊ ɔfirmationẽ obtinuit. al's secus. 92. di. si q epi de elec. c. cũ i ɔctis.

TReuga ẽ securitas p̃stita p̃sonis ⁊ rebus ad tẽpus ɔcessa: discordia nũdũ finita. ⁊ vocat fedus l' idutia. ff. de capti. ⁊ post li. re. l. non dubito. ⁊. l. postliminiũ. §. iducie.

t Quot sũt spẽs. R̷. due. Prima ɔuẽtional' ⁊ hec suãda ẽ etiã infidelibus. 23. q. i. noli Alia canonica. de qua. ex̃ eo. ti. c. i. Sed hodie nõ suatur ⁊ male. sed non insisto. quia satis p3 per ea que dixi s̃. Bellum.

TRibutum vide s̃. Immunitas. §. 36. ⁊ s̃ Munus.

TRibulatio ẽ medicia p̃suatiua. 5. q. 5. nõ ois. Aliã ad meritũ. 7. q. i. aduersitas. 11. q. 3. i ɔctis. Aliã ad purgañ. 6. q. i. sc plurimi.

TRistitia de morte suorũ p̃hibetur. 13. q. 2. q̃3 p̃posterũ. ⁊. §. hoc autem.

TUrpe lucrum dicit quicqd acqrit ex cã ihõesta l' iprobãda facit. c. qñ multi. 14. q. 4. ⁊. 21. q. i. c. i. i pn.

i Turpia lucra sunt ab heredibus extorquẽda. l. i heredẽ. ff. de calũ.

s Utrum de turpiter acqsitis possit fieri el'ymna. vide. Elymna. §. 8. Et an sint necessario restituẽda. vide Restõ. i. sub lr̃a. Turpe lucr̃.

TUmor mẽtis ẽ filia ire. q̃ ẽ qdam conat⁹ seu audacia hois itẽtanti vindictã. ⁊ ẽ qñ qs iplicat mẽtem deliberate i varijs modis ⁊ vijs qbus posset p̃rimũ offẽdere: q̃ eo mõ ẽ mortalis quo ira ex qua p̃cedit. De quo vide s̃. Ira in principio.

TUtella ẽ triplex. Alia legitima. vt illa que defertur a lege: qñ nullus tutor datus ẽ a p̃re filio i testõ quã ill e q debẽt ab itestõ succedet. tenet huiusmodi tutellã accipe. Alia testamẽtaria: vt qñ pr̃ in testõ dat filio tutorẽ. Alia datiua. s. q̃ dat a iudice qñ nullo tutore dato in testõ: ⁊ nullis extantib⁹ cõsanguineis ydoneis ad tutellã iudex ex officiõ suo dat tutorẽ. ⁊ durat tutella vsq3 ad. 14. annum cõpletũ. ⁊ ide icipit cura q̃ durat vsq3 ad. 25. annum cõpletum. Insti. quibus mo. tu. fi. ⁊ insti. de curato.

i Utrũ clerici teneãtur suscipere tutellã. R̷. q̷ nec clerici nec monaci aut epi coguntur vllã tutellã accipe. Cleric⁹ tñ ⁊ eps pñt suscipe legitimã si volũt. testamẽtariã l' datiuã non pñt. Sitr oẽs religiosi clerici l' epi tenẽtur recipe tutellã miserabiliũ p̃sonar̃: S3 religiosi cũ lnia suorũ p̃latorum pñt ẽt recipe legitimã. vt. 16. q. i. mõaci. Et sic ɔcorda. 88 di. c. i. ⁊ fi. 16. q. i. generaliter. 12. q. 3. Cipriannus. 86. di. peruenit.

2 Quid p̃tinet ad offm̃ tutor̃. R̷. tria. Primũ vt pupillos a crib⁹ itactos ɔsuẽt. Secũdũ q̷ res eor̃ ab iniuria p̃suẽt. 12. q. i. c. i. facit. l. i. ff. de tutell'. Vñ tutores dicti sũt qi tuitores i. d. l. i. Tertiũ q̷ pecuniã eor̃ l' bona mobilia q̃ ad nihilũ valẽt eis suata ɔuertãt i p̃dijs: ex quib⁹ p̃cipiãt aliquẽ fructũ. q: s3 Bar. i. l. tutor q reptoriũ. §. i. ff. de admi. tu. si tutõ pecũiã pupilli ñ põit i p̃dijs tẽt pupillo. ad fructus quos potat hẽre deductis expensis ⁊ p̃iculis. Qd limita verum si potuit emẽ puta erãt q volebãt vẽdẽ. l' alio mõ licite lucrari poterat. alias ñ. Idẽ dic vbi ẽẽt statutũ vt ianue q̷ oĩa bona mobilia distraherẽtur ⁊ vẽderẽt. vt de pecũia acqreret pupillus lucrũ. Si tutor nõ fecit cũ potuerit tenet ad iteresse. Et Bal. i. l. fi. C. de ɔdi. ide. ⁊ Jo. de anania. in. c. quia in omnibus. de vsu. tenent q̷ vbicũq3 olim tutor tenebatur fenerari de pecunia pupilli. q̷ hodie cum vsure sint prohibite tenetur pecuniam pupilli ponere in iustam negotiationem ad p̃teni lucri ⁊ damni. Aduerte o tutor q̷ si uis esse tutus. q̷ non tenearis nec tu nec hr̃des tui pro aliquo facto pro pupillo illud fac cũ consilio coniunctorum pupilli: ⁊ facias poni in instrumento: quia consilium propinquorum facit presumptionem q̷ dolus ⁊ culpa abest a tutore. ar. l. etiam. C. si tu. vel cu. inter. s̃m Bal. in. l. pola. C. de his qui. vt indi. De hoc vide quomodo tenetur tutor s̃. Clericus. 13. §. 5. ⁊. 7.

3 Utrum tutor teneatur facere inuentarium de rebus pupilli. R̷. q̷ sic: nisi causa necessaria vel iustissima impediatur tex. ẽ in. l. tutor q reptoriũ. ff. de admi. tu. Idẽ dic s3 Bar.

ibidē de curatore. Et cā necessaria dr̄ fʒ cū dem Bar. ex pte tutoris morbꝰ. puta. qꝛ podagrosus ꝛ huiusmōi īpeditus ē: l' ex parte rei qꝛ nō reꝑitur adhita diligēs iqsitio. Cā ꝟo iustissima dr̄ si testatoꝛ remisit ꝯfectionē inuentarij. vt in. l. fi. C. ar. tute. Qȯ limitat Bar. vbi s̄. nisi ex cā iudici alr̄ videat. vt i. l. i ꝯfirmādo. ꝛ. l. vtilē. ff. de ꝯfir. tu. Fallit .h in duobus caībus i qbus nō tet facere iuētariū ꝓm Bar. vbi s̄. Primꝰ si ꝯsuetudo eēt vt nō fieret. Secundus si iudex ex cā remitteret. quia posset.

4 Qñ tet facere. R. ꝓm Bar. vbi s̄. ꝙ glo. ibidē. ꝛ cōit doc. tenēt ꝙ mox. i. ꝙ̄pmū poterit. Facit. l. hec ꝯdictio. ff. de ꝯdi. ꝛ de. alr̄ vr̄ i dolo. Intellige si admistrauit. alias nō. Itē nō vr̄ i dolo. si fecit illa q̄ dilationē non recipiūt. l' q̄ necessario ꝓcedūt ꝯfectionē inētarij. vt ꝑscrutatio sbe hēditarie. l' ea q̄ nulto mō possūt obeē pupillo sed bñ ꝓdesse: q talia agēdo añ ꝯfectionē iuētarij. non presumitur in dolo. ꝓm Bar. vbi s̄.

5 Qualr̄ dʒ fieri. R. tex. i. l. tutores. C. de admi. tu. ꝙ in pñtia publicaꝝ ꝑsonaruʒ. Glo. tñ ibidē dicit ꝙ sufficit vnus notariꝰ. pñtia ꝟo iudicis nō est necessaria. ꝓm Bar. vbi s̄ ꝛ cōit doc: nisi vt faciat fidē ꝯ debitores nominū quoꝝ noīa scribūt i iuētario. Et ita tene: ꝙ̄uis glo. in. d. l. tutoꝛ. teneat ꝙ ē necīa.

6 De qbus debet fieri iuentariū. R. tex. i. d. l. tutores. ꝙ oīum rerū. i. corporalium ꝓm Bar. vbi s̄. ꝛ īstrumentoꝝ. i. oīum iurium icorporalium. de qbus apparēt īstrumenta seu ꝓbatōes i bonis pupilli. de alijs. non.

7 Qñō mater ꝑdit tutellā filij. R. Pa. in. c. vxoratꝰ. de ꝯuer. ꝯiuga. ꝙ duplr̄. Primo si trāsit ad ꝛas nuptias. Scdo si īꝯtinēt viuit de hoc ē glo. quā sequit Bar. i aut. matri ꝛ auie. C. qñ mulier tu. offi. fū. pōt. Facit tex. i l. fi. eo. ti. Vbi reqrit ꝙ pudice viuat. qȯ nō glo. i. l. fideicōmissū. C. de fideicōmis. Vbi vult. ꝙ vxoꝛ relicta si īꝯtinent viuat perdat legatū sibi factū a marito. ꝛ aufert. sibi tanꝙ̄ ab indigna. vel ex ꝓsūpta volūtate defūcti reuocat. qȯ maxie ꝓcedit si vixit īꝯtinent tp̄re vite mariti ip̄o ignorāte. pro hoc glo. nō. in. l. sororē. C. de hi. q. vt indi. Et pōt inferri ꝑ hoc. ꝙ oēs penas quas trāsiens ad ꝛas nuptias infra ānum icurrit. ꝙ ꝛ ip̄a silr̄ qȯ nō. Sed limita quo ad lucrum ꝑdendū sed non quo ad penam aliam icurrendam.

Vanagloria

Vanagloria uno mō dicit̄ appetitū dignitatꝭ ꝛ excellētie. ꝛ sic ē idē cū supbia ꝛ ē capitale vitiū: qꝛ aius directe mouetur ad dignitatē ꝛ excellētiam appetēdam. Alio modo dicit appetitum laudis. ꝛ sic ē filia suꝑbie hec. Ex scō Bōa. i. 2. di. 42. q. 2.

i Vtꝝ sit mortale pctm̄. R. ꝓm ꝙ colligo ex Alex. i ꝛa ꝛe ꝛ Tho. ꝛa ꝛe. q. 132. ꝛ Hē. d gā. in quol'. prio. q. 24. Qȯ vanagloria de se nō dicit aliquid qȯ sit contra caritatem dei vl' proximi. Autē duplr̄ pōt cōtrariari caritati dei. Prio rōne rei sup qua q̄ritur laus vel gloriatur. Et hoc mō pōt eē pctm̄ mortale tripl'r. Primo qñ gliatur de re q̄ ē ꝯ deum. s. q̄ ē mortalis pcti. de qbus dr̄ in ꝓs. Quid gloriaris in malicia. Secus eēt si gliaretur de re pcti venialis solū qꝛ sic nō eēt mortal' vanagloria. Secundo ē mortale pctm̄. qñ id de quo gloriatur ꝓfert deo. sicut ille de quo Ezech. 28. Eleuatū ē coꝛ tuū: dixisti ds ego sum. Istud euenire solet. qñ hō pp inanem gloriam ꝓfert testimoniū hoīum testimonio dei. puta pp gloriam hūanam non ꝑdendā nō cōfitetur deū vel fidē tp̄re debito. vel nō vult ꝓdicare vel dicere veritatem loco ꝛ tp̄re qñ tet. Tertio ē mortale pctm̄. qñ ea q̄ sunt ordinata ad gloriam dei: vt sūt sacra ꝛ ea que pertinent ad fidem spem ꝛ caritatem. principaliter facit ad gloriam suam. Vnde dicit Aug. li. i. d doc. xp̄iana. Ad fidem spem ꝛ caritatem tota militat diuina scriptura. que principalit ordinatur ad honorem dei. in quo deus contemnitur. si principaliter ad alterius honorem ordinetur. h ille. Vnde si quis principaliter propter gloriam predicaret vel diceret missam ꝛ huiusmodi peccaret mortaliter. Secus si aliquid aliud. qȯ non pertinet ad diuinam scripturam vel sacra propter gloriam faceret. quia peccaret venialiter. ꝛ amitteret fructum bone operationis. Contrariatur secundo vanagloria caritati dei ratione finis: seu intentionis ipsius gloriantis. vt puta. quia constituit finem vltimum in gloria vana paratus facere q̄cūqꝫ pp illā. Et sic ē pctm̄ mortale. si ē in deliberatione voluntatis. Et hoc ē qȯ dicit Aug. 5. de ciui. dei. hoc viciū tunc ē inimicū pie fidei. si maioꝛ sit in corde cupiditas glorie. ꝙ̄ dei timoꝛ ꝛ amoꝛ. hec ille. Al' est cōiter peccatum veniale.

2 Que sunt eius filie. R. Prima imodestia ornatus. vide Ornatus. Secunda inobia. Tertia iactantia. Quarta pertinatia. Quinta ypocrisis. Sexta discordia. Septima cōtētio. De quibus in suis locis.

Vasa

Vasa sacra ecclie debēt eē sacrata ꝛ honesta: ꝛ tm̄ ab hoibus sacratis tractari. ꝛ si sint facta inutilia vl'

vetustate ɔsumpta debēt ɔburi. τ cineres ɔ di i loco honesto: ne pedib' itrātiū ɔculcēt de ɔse. di. i. c. altaris. c. i sancta. τ. c. vestimē ta. τ de reli. do. c. ad hec. de re. pmu. māci piū. De coꝝ ɔsecratōe. vide s. Bñdictio. τ Cōsecratio. De coꝝ mundicia dr i. c. 2. ō custo. eucha. i fi. Precipim' q̄z vt oratoria. vasa. corporalia. τ vestimēta mīstroꝝ. pale altaris. nec nō τ ip̄a corporalia mūda τ ni tida cōseruent. Nimis. n. videt absurdum i sacris sordes negligere q̄ decedēt ēt in pro phanis. hec tex. ibi τ c. Ex quo pz ꝙ peccat mortalr. q illa tenet ita imūda ac si eēnt pro seruitio rusticorum.

Vassallus dr q hēt feuduz ab aliquo. vide s. Feudum.

Vectigal est qō p̄stat ex his reb' q̄ vēdūt. Tributū vō l annona l publica p̄esatio seu functio ē q̄ rōe fundi l soli a possidēte p̄statur. Idqz dicitur census. fm Azo. i sum. Et ideo vide. Pedagia.

Vellatio virginū. vid s. Cōsecratio virginum.

Venatio triplex. Una opp̄ssiua hoiuz. τ hec sp p̄hita. 6. di. §. is ita in fi. Alia dicit arenaria. s. q̄ fit i arena cū fera dētata. τ hec silr p̄hibta. 86. di. c. qui venatoribus. τ. c. se. Tertia dr saltuosa q̄ fit i siluis τ saltibus τ hec oib' p̄hita tp̄re quo hoies tenent esse in ecclia τ orare. 86. di. an putas. de conse. di. 3. irreligiosa τ di. 5. ieiunia: nisi forte ne cessitate famis igruente. c. licz. de ferijs: aut alia simuli. Alijs āt diebus ē licita laicis. de deci. c. nō ē i ptāte. Clericis vō τ religiosis ē p̄hita: nisi ex necessitate ecclie vrgēte. vt dcm̄ ē. Possūt tn̄ p̄lati τ alij ecclastici cā recreationis l excitādi appetitū τ huiusmo di cū retib' τ laq̄is. τ ēt canib' cū silentio τ modestia aliqñ venari: nisi tp̄re quo debēt visitare l p̄dicare. ex de cēsi. cū apl's. §. archidiaconi. Et sic intellige illud ne cle. vel mo. c. i. Et iura q̄ vidēt ɔ̄ria fm Ho. sūt intelligēda. ō illis q nimis mētē talib' iplicāt.

i Utrū serui teneāt obedire dñis volētibus venari tp̄re p̄hibito. R. Rodo. ꝙ ñ. An āt excusent a pctō pp metū. Dic. vt s. Metus §. 6.

2 Utrū venatores q ɔculcāt agros vineas τ segetes: τ quoꝝ canes occidūt galinas. τ aialia pauperū τ alioꝝ teneāt ad restitutionē. R. Astē. ꝙ sic. ad extimationē. alias peccant mortalr: nisi ita modicū sit dānū. ꝙ p̄babiliter. non curarent.

5 Quid de dñis q occidūt vl mutilāt hoies pp lepores τ siluestria aialia capta. R. Astē. ꝙ mortalr peccāt. si faciāt libidine vīdicte l amore huiusmōi aialiū aut venādi. Credo ēt ꝙ si sit ɔsuetudo loci l statutū ꝙ p̄ vno actu venationis tāta pena īfligat. ꝙ nō excusat a mortali oēs obseruātes eā. vt nō. Tan cre. in sum. ti. de rapina.

Venditio vide. s. Emptio.

i Utrū qs possit ɔpelli ad vēdeñ inuitus. R. ꝙ regularit nō. sicut nec emē. Un̄ dicit tex. i. l. inuitū. C. de ɔ̄hē. emp. Inuitū ɔpare vl di strahere postulās iustā cām nō ɔtinet desiō riū. hec ibi. Facit. l. nec emere. C. de iure de li. Fallit hoc i multis cāibus. de qb' vid glo. i. l. iulianus. §. idē celsus. ff. de ac. ēt. τ ven. τ in preallegatis legibus.

Veneficium vide s. Sortilegium.

Veniale vide s. Peccatum

Verberatio vide s Percussio.

i Utrum ille qui nō valēs soluē in ciuilibus: luit i corpore. si veniat ad pinguiorem fortunā teneatur āplius soluere. R. Bal. in. l. si. ff. de iiu. vo. ꝙ nō: qr luitio corporalis cedit loco solutiōis. facit. l. sz si vnius. §. si ante. ff. de iniur. gl. ē in. c. sicut di gnum de homi. vide glo. in regula. pactum li. 6. Limita s. Solutio. § 22.

Vestis τ cetera indumenta ecclesie debent esse sacrata τ honesta: nec debent tāgi a nō sacratis hominibus. de conse. di. i. c. in sancta. τ duobus. c. se. nec femine etiam sacrate debent ea tangere. di. 23. sacratas. Qō in telligitur. secundū Ho. in sum. ti. de eucha. quando sunt per pontificem benedicta. c. 3 de reli. do.

i Utrum de veste alicuius dñe possit fieri casula. R. glo. in. c. ad nuptias. de conse. di. i. ꝙ non. Cui non assentio: ymo eo ip̄o quo dedicatur deo purgatur omnis macula. Facit. c. non liceat. 10. q. vltima.

2 Utrum vestes τ manutergia ecclesiastica possint deputari ad vsus laicorum. R. glo. ꝙ non in. c. mancipia. de re. permuta.

Vicarius ē q vices alti' gerit siue in offō ñ contentioso. vt extra eo. ti. per totū siue in contentioso. C. de offi. ei' qui vi. al. ge. per totum.

1 Quot sũt spẽs vicariorũ. R. d. Car. i Cle. vnica. co. ti. q quatuor. Quidã sunt ppetui ecclesiarũ prochialiũ. ⁊ tales facit epũs fm Lau. ex quo suscipiũt curã aiar. vñ quotiens quis ẽ deputatus auctoritate epi curato beneficio vicarius eo ipso ẽ perpetuus ⁊ imutabilis p. c. vnicũ de capel. mo. li. 6. Et ñ debẽt deputari nisi in prochialibus hñtib latitudinẽ prochie: vl aliã necessitatẽ. Et tal hẽre dz. 25. annũ ⁊ ordinari ad sacerdotiuz infra annũ. d cle. vnica. alias priuatus ẽ ipo facto. ⁊ si recipiat ecclesiã aliã cum cura pdit vicariã. ex. eo. ti. c. ad hec.

2 Quid si deputent ad ecclesias ñ prochiales. puta rurales. R. q nõ erũt ppetui. Et sic poterunt mutari ad velle plati. qd tz etiam glo. in. d. cle. vnica.

3 Utrũ talis vicarius ppetuus hẽat indistincte curã aiarum. R. d. Car. in. d. cle. vnica q sic quo ad oẽm effectum: qz possidet suo nomine ad instar conducẽtis non ad modicũ tps. l. fi. ff. si ager. vec. pe.

4 Utrũ possit instituere aliũ vicariũ. R. do. Car. ibidẽ q nõ ppetuũ. sed bñ tpalẽ vt cõiter tenent doc.

5 Quidã sunt vicarij tpales sicut mercenarij q ad tps assumũtur ad adiuuãduz ad curã aiarũ: ⁊ tales possunt assumi a curatis ẽt sine lnia epi de iure cõi nisi statuto epi phiberetur. 7. q. i. illd. ⁊ c. nihil. Et lz tali assũpto confiteri: lz nõ hẽat curã aiarũ fm Pau. qñ rector p viã delegationis ei cõittit auctoritatẽ audiẽdi: qz hoc põt ẽt non hñti curaz aiarum. Et hoc verũ: nisi sit prohibitus ad exercitiũ cure. vt peregrinus ⁊ ignotus de cle. pe. p totũ: qz tũc ñ teneret talis commissio. quia ad solum episcopum pertinet de cle. pe. c. tue. ⁊ c. fi. Et similiter dic qñ cõittitur religioso cui a regula vel suo plato phibetur. De hoc dic. vt. s. Confessio. 3. §. 4.

6 Quidã sunt vicarij qui deputãtur ad aliquã puinciã aut diocesim vel locũ de qb ex. co. ti. c. pe. ⁊. 16. q. i. addicim. Et tales vicarij iurisditionales tantaz ptãtem habẽt qñtũ mensuramus ex eorũ cõissione p hoc de priuil. accepimus. ⁊ c. porro.

7 Quidã sunt vicarij qui ɔstituunt ad oia icũbentia plato nõ solũ respectu cure: sed ẽt respectu oium incũbentiũ. Et est dña inter istos pprie ⁊ officiales eporũ: qz officiali solũ cõittitur cognitio cãrum totius diocesis: nõ ãt inquisitio. correctio excessuũ amotio a beneficijs: nisi spãliter sit eis cõissũ. Uicarij ãt generales oia hec possunt. excepta beneficiorũ collatõe. vt i. c. cũ in generali. co. ti. li. 6. Sed in Italia rara est differentia. ⁊ ideo videatur eorum cõmissio: vt sciatur auctoritas. ⁊ istos constituit eps sine ɔsensu capli. fz Ho. al. c. ea noscit de hi. q fi. a pla.

8 Utrũ vicarij tpales. s. secundi tertij ⁊ quarti possint aliũ vicariũ instituere. R. q nõ ex eo. ti. c. clericos. Fallit in archipresbitero. q cũ sit vicarius epi in spũalibus d offi. archipresbiteri. c. ministeriũ. Aliũ tñ vicariũ põt instituere vt ibidẽ dr. Et intellige nõ posse: nisi spãliter eis comittatur.

9 Utrũ plati possint vices suas alicui cõittere sub ãnuo censu. R. q nõ sine symonia ex ne pla. vi. su. c. i. 2. ⁊. 3. qz sicut pro cõissione iurisditionis nõ lz recipere certã pecunie qtitatẽ: ita multominus lz recipere quotam ptez prouentuũ fm Ho. Bene põt vicario tale salariũ constituere. imo ad hoc tenetur 12. q. 2. caritatẽ. hz etiaz talis vicarius ius petendi sibi assignari congruã portionem de redditibus ecclesie ex quibus comode possit sustentari ex. eo. ti. c. ad h fz Ho. Et ideo posset dicere. Ego do tibi p salario tuo centũ. ⁊ totũ lucrũ dabis mihi de exercitio iurisditionis secundum Inno.

10 Qui sunt casus in qbus licite p aliũ deseruitur ecclesie. R. q multi. s. si prochia sit lata. si cecidit in ifirmitatẽ sine sua culpa debilitatẽ vel deformitatẽ. vel necessitas absentãdi: seu vtilitas ecclesie ⁊ huiusmodi. Et de hoc habes supra Clericus. 7.

Vidua pprie ex significatõne vocabuli seu fm ethiologiã dr qlibet mlr sine viro etiam si nũq̃ vir habuisset qi sine duitate. Et dr a vi. q ẽ sin. sicut vecors. s. sine corde. ita dicit tex. in. l. malũ. §. viduas. ff. d verbo. signi. ⁊ tex. i. c. vidua. 33. dis. Et Gracianus ibi qui vult q dicatur illa cuius marit mortuus est. Dz intelligi ex communi vsu loquendi. Et intellige si ab eo fuit cognita. alias nõ vt ibi. Et ideo in quacunq̃ materia etiaz penali vsus loquendi prefertur pprio significato verborũ siue proprium significatũ elciatur ex ethimologia seu ex diffinitõe. siue ex auctoritate iuris. l. librorum. §. q tñ cassius. ff. de legatis. 3. ⁊. l. cum de lanionis. §. asiã. ff. d fũ. istruc istru q̃ le. ⁊. l. labeo. ff. d suppe. le. nõ. Bar. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ⁊ iur. Et Inno. in. c. olim de verbo. signi. ⁊ glo. in. c. non nulli de rescrip.

Uilicus dicitur ville custos ⁊ qui fructibus pcipiendis ⁊ colligendis imponit. ff. de instito. l. s. cum vilico.

v **Vindicatio** Utrũ sit peccatum. R. q ad satisfactionem animi irati et in malũ proximi solum. nunq̃ li. imo est peccatum mortale. 23. q. 4. sicut ecclesia. et c. q xps. et c. ea vindicta. Si vo sit ex zelo iusticie et ad correctionem peccatorum: et ab eo qui ex officio potest sic meritoria est. vt in dictis. c. et q. 5. non vos.

1 Utrum aliquis possit vindicare suam iniuriam. R. Ho. q non etiam si superiorem non habet. vnde licet princeps non sub it legibus. l. digna vox. C. de legibus tamẽ ipse delegat de iudi. c. i. q̃uis ipse punire posset. Et sic intellige et limita. c. olim el. primo de resti. spo. c. significasti. el. 2. de homi.

Violentia que est filia auaricie. vid Rapina

Virginitas fm Rica. i. 4. di. 33. dupliciter sumit. Primo mõ i pprie pro integritate carnis et sic quilibet nascit virgo. et istud ñ ẽ virtus. Secũdo mõ virginitas sumit pro habitu quo voluntas determinat ad respuendũ pimpte et faciliter oẽm delectatõz venereã ẽt licitã: vt mẽs liberius spũalibus vacet. qr vt dr. i. cori. 7. Uirgo cogitat que dñi sunt vt sit scã corpe et spũ et hec ẽ virtus. Et diffinitur ab Aug. li. de nup. Uirginitas est in carne corruptibili icorruptionis ppetua meditatio. i. q virgo dz gerere in pposito. vti hoc pseuerere perpetuo. Et ex hoc pz q integritas carnis nõ ẽ de essentia virginitatis: sed ẽ qdã eius decor accidẽtalis extrinsecus existẽs q pdi põt sine diminutiõe virtutis virginitatis. vt pz. 32. q. 5. in pricipio. et c. tollerabilius

1 Utrum virgitas sit vtus spãlis. R. fm Ri. vbi s. q nõ. sz addit vltra castitatẽ õiugalẽ statum perfectionis. et magis placet q̃ opinio illorum qui volunt q sit virtus spãlis: quiã sic seqretur q virtus amitti possz sine pctõ. nec valet rñsio q votũ requiritur in virginitate: qr nõ ẽ verũ: sed bñ propositũ. qd tñ possz mutari sine pctõ aliis occurẽtibus de nouo.

2 Que reqrũt vt amittatur virgitas. R. q reqrit. Primo pollutio õpleta. Ubi sciendum q triplex humor de genitalibus stillat. s. semẽ. Secũdus humor silis semi q ẽ medius et stillat qñqz ex solo tactu l' auditu turpiuz. Tertius ẽ vrina. pditur ãt virgitas per solã seminis resolutionẽ que locum coytus supplet vel eius õplet delectationẽ. Secũdo requiritur vt amittat q talis delectatio sit ex volũtate opante vel õsentiẽte. vl' nõ dissẽtiẽte: vel ñ q̃tũ põt renitẽte. Alii tñ volũt q si ẽt polutio nõ sequatur. vt in illis qui sunt ante tps seminis. q tñ explẽt coytũ. vel p turpẽ tactum. vel per õmixtionem cum alio et huiusmodi amittat. et placet. tañ recuperabitur per penitentiam.

3 Quid si añ polutionẽ nec i ipa interuenit volũtas: sz post ẽ õsẽta. R. pdit virginitatẽ. sed recupatur per pñiam. alii dicũt q nõ recupatur ex quo polutio est secuta et õsẽsus mentis siue ante. siue post: sz primum mihi videtur verius.

4 Utruz illi qui corrumpũtur in somnis vl' ebrietate et huiusmodi amittant. R. nõ amittunt virginitatem fm Tho. in. 4. di. 33. nisi hac intentione iuerint dormitum. vel se inebriauerint. Et idem dicendum de habentibus fluxum seminis. et si post sint contenti amittitur. sed per pñiam recupatur.

5 Utrum puelle anteq̃ coytum possint explere aliquid cãnale conutentes perdant virginitatem. R. q si sunt doli capaces pdunt quidem mentaliter solum. sed per penitentiam recupabunt. Si vero non sunt doli capaces. sic nec etiam mentaliter perdunt. dicit. n. Ale. fa fe. ii. de luxuria. q quo ad mẽtem requiritur perpetuitas quo ad finalem corruptionem mentis. quo vero ad corpus requiritur perpetua incorruptio quantum est de volũtate mẽtis. aliter ñ põt eẽ virgitas.

6 De consecratione virginum. vide supra Consecratio virginum.

Virtus nomen vel nobilitatẽ dat. d pe. di. i. §. sin autem. et quid sit. 32. qõe. 6. de pudicitia. et de pe. di. 2. §. hec que de caritate

Vis quid est. et in quo differt a metu. vide supra. Metus. § vlti. Dr etiaz uis; 20 o vi entia.

1 Quotuplex ẽ uis. R. duplex. Una dr publica. et hec est que fit nedum cũ armis. vt. l. i. ff. de vi. pu. sed ẽt cũ omni qd põt nocere vt in. l. armatos. ff. eo. ti. Armatos non vtiq̃ solum intelligere debemus eos qui tella habuerint: sed ẽt eos qui aliud quo nocere possint hec ibi. Et hac lege tenetur nõ solũ in vi facta cum armis: sed ẽt si armate intrat domum vel possessionem alterius sine causa legitima. puta pro vsu venandi. l ineris. nauigationis vel mercationum. vt in. l. i. et 2. ff. de vi. pu. Alia dicitur priuata. que. s. fit sine armis alicui etiam condunatis hominibus. vel si res debitoris sine iudicis auctoritate occupetur. De hac plene habetur per totum. ff. de vi. priua.

2 Que pena iferētis vim. R. pro vi publica deporta†. vt nō. glo. l. q dolo i fi. ff. de vi pu. Pro vi priuata punitur in tertia pte bonorū. τ nō pōt esse iudex senator vel aliuz aliquem honoré habere tanq̄ infamis. vt in l. i. ff. de vi priua. τ alijs allegatis in glo. in c. cū dilectus. de or. cogni.

3 Utrū liceat alicui hostiū aut murū frangere τ vim inferre. R. q̄ si qs h̄z possessioné alicuius rei pōt tam i psonam ipedientem q̄z i hostia τ muros illius loci vt valeat vti iure suo: nedum iudex. sed τ q̄libet. vt in. c. i. de inui. ec. nō. Pa. q̄r ñ vl't aliq̄d de nouo. s; solū ius suū defendere. vel pditā in ptinēti recupare. Si vero nō h̄z possessionez in re aliqua. l; hēat actiōem ipothecariā vl'aliā ad illā psequēdā tunc nō pōt: ēt si sit iudex vel platus ppria auctoritate. Et isto mō loq̄tur. c. eum qui. de pben. li. 6. τ. l. si qs i tātā. C. vnde vi. Iste eni nō d; ppria auctoritate violētiā iferre. q̄r diceret sibi ius 3. l. vnicā. C. ne quis in cā sua.

4 Utrū liceat vim vi repellere. R. dic vt. s. Defensio. siue iferat in personā ppriam vl' proximi vel in rebus.

Visitationem

pōt facere q̄libet dn̄s ordinariā iurisditionem i aliquos. sicut archieps in tota puintia. de cēsi. c. romana. τ. c. ppetuo li. 6. τ eps i sua diocesi. de offi. ordi. pquerēte. Itē archidiaconus τ decanus. de cesi. cū aplus. de offi. archi. c. mādamus. Itē abbates τ plati religiosoꝝ visitant monasteria τ monachos fm eoꝝ istituta. vt i. c. pe. τ vlti. de sta. mo. Itē legati aplice sedis. τ q̄bus pmittitur a papa vel a prelatis ordiarijs existētib' ipis ipeditis. 10. q. i. epm. de offi. or. c. inter cetera. τ eo. titu. c. si epus li. 6. Quidam tamen dicunt inferiores episcopis non posse per alium visitare psuetudie obstante. exceptis platis religiosoꝝ qui visitant etiaz p alios.

1 Quē ordiné d; tenere visitator. R. q̄ archiepiscopus d; prio ppriam diocesim visitare totā. icipiēdo a capitulo sue ecclie prio. τ sic tota visitata trāsibit ad alias dioceses. vt d' in. c. romana. de censi. li. 6. Similiter faciat episcopus. Prio incipiēdo a suo capitulo. Legati aūt de latere ñ tenēt istū ordiné seruare s; Mo. nec visitatores religiosorum. s; suabunt coꝝ statuta. vt d' in. d. c. romana. τ ibi vide qd nō.

2 Quō d; fieri visitatio. R. prio debet pponere v̄bum dei. τ demū de vita τ puersatione mistrantiū in ecclijs τ locis alijs diuino cultui deputatis: ac ceteris que ad offiiū suū spectāt iq̄rat: τ sine iuramēto τ coactiōe ad eoꝝ emendatiōez p salubria cōsilia inducat lenibus τ asperis sicut sibi vidēbit expedire. Qd si de aliquibus orta fuerit infamia 3 aliqué ordinario denūtiet vt iquirat. Notoria vero corrigere poterit τ punire. vt in. dcō. c. romana. τ ista forma ē de precepto oibus platis ordinario iure visitantibus: exceptis religiosoꝝ psuetudinibus. τ regularibus istitutis. vt in. d. c. romana.

3 Utrū visitator possit aliq̄d recipe a visitatis. R. q̄ sic procuratiōez. Et aduerte q̄ d; prio q̄ pcuratio solū recipiat. Secūdo solū a locis visitatis: τ ñ ab alijs. Tertio q̄ solum sit p victu illius diei: siue sit in victualibus: siue sit in pecūia. Quarto q̄ tm̄ vna die vnā pcurationé recipiat. siue vnā vel plures visitet ecclesias. Quito q̄ ipse ordinarius personaliter visitet. aliter istis ñ pcurrētibus recipere nō pōt. Et si q̄d alio mō recepit ipse vel aliqs de suis familiaribus tenet duplū restituere ecclie a qua illud receptuz ē infra mensem. alioq̄n patriarche archiepi τ epi sunt interdicti ipo facto ab ingressu ecclie. Inferiores vero a predictis sunt suspēsi ab offō τ beneficio donec dictū duplū restituāt. nec valet remissio vl' dātium liberalitas seu gr̄a eos liberare. nisi restituant. hec colliguntur ex. c. exigit. iuncto. c. felicis. de censi. li. 6. τ. d. c. romana.

Viciatus

corpore. vid. s. Corpe viciatus

Vicium

vide. s. Peccatum.

Unanimiter

de suo significato

req̄rit nullā discrepātiā. qd pbat i c. bone. el. 2. de po. prela. τ i. c. τ si vnanimiter eo. ti. τ t; Inno. i. c. cū in eccla. de cau. pos. τ ppric. τ ibi seq̄tur Pa.

Uniuersitas

vide Collegium.

Unctio

extrema. ē vnū de sacramentis ecclie. de quo hēs i. c. vnico. de sacra vnctione.

Que ē eius mā. R. oleum. vt i. d. c. vnico. Pe. aureolus i. 4. di. 23. dicit q̄ d; sit oleū oliuaꝝ τ psecratū ab epo solū ñ ab inferiore. vt dicit Mag'r in. 4. di. 23.

2 Que forma. R. ē illa q̄ qua i ordinario. s. dicēdo p istā sanctā vnctiōez τ suā pijssimā misericordiā idulgeat tibi dn̄s q̄cq̄d oculorū vitio deliq̄sti. In noie p'ris τ filij τ sp̄us

sci. Amen. Et sic de ceteris sensibus.

3 Quis pōt eā cōferre. R. solus sacerdos vt pz i. d. c. vnico. τ de verbo. signi. c. q̄suit. τ si vn⁹ cōficeēt alt̄ dz supplē. vbi prim⁹ omisit.

4 Quib⁹ pōt cōferri. R. ifirmis existētibus i pic'o mort̄. De qb⁹ pbabilr dubitat̄ d morte. pueris āt l'euntibus ad bellū aut alio mō i pic'o casuali mort̄ nō dat̄ ſm cōit doc. nec ēt amētib⁹: nisi añ amētiā ipam petissent τ dādo nullā irreuerētiā facerēt. sz τ ſm. sctm̄ Bo. i. q. di. 23. tm̄ dz dāi ifirmis q i mōtali ñ sūt. τ rōe vtētibus τ in artic'o mort̄ exñtibus τ veniale pctm̄ hñtibus. Alijs non.

5 Que ptes corporis dñt iungi. R. q̄ istrumēta qnq̄ sensuū. s. oculi. aures manus. nares labia. pedes. τ renes. Mulieribus tñ non vngunt̄ renes pp honestatē. Mutilati vō l' ceci vngunt̄ i locis magis ppinquis p̄dcis si nō hñt predicta membra.

6 Quis effect⁹. R. q̄ l'agit l'auget iuisibilem vnctōez spūs sci: si digne accipiat̄. vt dr̄ i. d. c. vnico. Aureolus i. 4. di. 27. ponit. 7. fruct⁹ Prim⁹ dletio vēialiū. Scd̄s diminutio pene debite pcō mortali. Tertius gr̄e augmētatio. q̄ vi huius sacr̄i augeri hz: nō tm̄ ex d uotōe mīstrant̄ τ suscipiēt̄: sz ēt ex virtute opis opati mi̅ficordia dei assistēte opi suo τ aucta gr̄a auget̄ τ glia. Quart⁹ ē iterior leticia τ robur c̄ demōis isidias. q̄ potissime tūc isī. Quit⁹ artacio diabolice ptāt̄: q̄r nō ē ita potēs sūpto isto sacr̄o. Sext⁹ corpis sanatio. vbi expedit saluti. Vñ i pmitiua eccl'a nilti sanabāt̄ Jacobi. 6. or̄o alleuiabit infirmū. Septim⁹ ptestatio decedēt̄ q̄ pmāsit ifide militāt̄ eccl'e: ex quo signo [illegible] it ad ecclīā triūphātē. tāq̄ q fidelr pugnau[illegible]. Octa u⁹ ſz. S. Tho. i. 4. di. 23. tollit pcm̄ vēiale τ mortale ēt quātū ad culpā. dūmō nō opponat̄ obex ex parte recipient̄.

7 Utrū istō sacr̄m sit d necessitate. R. ſz. S. Bo. i. 4. di. 23. q̄ ñ. si tñ omittat̄ ex cōtēptu dānabile ē. Secus si ex negligentia.

8 Utr̄ sit itabile. R. ſm Tho. vbi s̄. q̄ sic sīn iiuria ēt i eadē ifirmitate: dūmō sit casus diuersus. puta ydropic⁹ nūc ē i artic'o mortis postea euadit: τ durāte ifirmitate aliq̊ tpre lōgo iter̄ vēit ad articulū mōt̄ pt̄ ei iter̄ dāi q̄r stat⁹ τ casus ē diuersus: lz sit eadē ifiritas

Voluntas bōa. vtrū sufficiat sine bono ope. R. vt s̄. Intētō. §. 4. vñ dic̄ Am. 86. di. c. nō sat̄. ē bñ velle. nisi studeas bñ facē. Facit i ar. c. i. de eo. q mitti. i po. τ i. c. cū aliqbus. de sen. τ re. iudi. τ. l. promissor §. cōstituto. ff. de cōsti. pecu. vide glo. i. d. c. i.

1 Utrū volūtas hōis duret p⁹ mortē ei⁹. R. q̄ sic. pz i. c. si. de p̄cario. q̄ nō expirat morte cōcedēt̄. Sec⁹ de bñplacito. q̄r illud expirat p mortē. c. si tibi gratiose. d rescrip. li. 6. Et hec nō. q̄r faciūt ad qōnē. Judex posuit aliquē cōfiniatū donec reuocaret: morit̄: an expiret cōfiniū. dic q̄ nō. i. l. cētesimis. §. fi. ff. de verbo. obli. p Bal. i pria cōsti. ff. τ i. l. i. C. de postu. τ p Salice. i. l. ieiūt̄. C. de c̄hē. ēp. τ i. l. hec vēditō. ff. d c̄hē. ēpt̄. Itē ad qōnē: q̄ prior claustral' nō reuocat̄ morte abbat̄: lz posset reuocare qñ voluisset. τ ad p̄dicta ē tex. clarus i. d. c. si tibi gratiose.

2 Quot mōis dr̄ volūtas bōa. R. q̄ voluntas accipit̄ triplr. Prio p potētia aie. τ sic ē bona ex v̄tute τ hitu bono. bonū eni ē qd hz qualitatē bonā. Prio topicor̄. Scd̄o accipit̄ p hitu siue dispositōe seu affectione volūtatis derelicto ex actu volūtatis. siue ex vsu. τ h bōa vel mala ſz actōes: q̄r tales generant̄ hitus l' dispōnes quales sīt actus. 3. ethicor̄. Tertio accipit̄ p actu ipius voluntat̄ potētie τ iste ē bon⁹ ex ordine ei⁹ sufficiēti ad debitū finē. τ vt hoc sit q̄tuor regrunt̄ Primū q̄ finis sit bon⁹ i se. Scd̄m q̄ sit ipe finis melior his q̄ appetunt̄ pp ipm. vñ dic̄ Aug. 9. de ciui. dei. c. 3. q̄ q laudāt deū ppt pecuniā nō hñt bonū finē neq̄ bonā volūtatē. Tertiū q̄ illa sint ſm rōnē rectā ordiabilia τ apta ad talē finē cōsequēdū. Quartuz q̄ volūtas ordināt̄ rōne regulata ordinet l' velit bona i genere indifferētia ad bonum finē. alit̄ his deficiētib⁹ nō erit bona voluntas hec ex. S. Bo. in. 2. di. 38. q. i. ar. i.

3 Utr̄ vni⁹ soli⁹ bōe volūtat̄ sit vnus solus finis. R. q̄ sic. s. p̄ncipalis. Vñ sciēdū q̄ act⁹ pōt hr̄e plures fines triplicit̄. Prio q̄ vn⁹ sit sub altero. τ pp illū. Secūdo q̄ vnus sit pricipal' finis: alter ñ pricipalis. ita tñ q̄ nō pricipal' ñ refert̄ ad pricipalē. Tertō q̄ vterq̄ sit pricipalis. Exēplū de eo q vadit pro distributōibus ad eccliam: q̄r aliqñ itendit pricipaliter dei honorē. τ cū hoc simul habere pecuniā illā ad hoc vt ad dei honorē illā distribuat: vel i alios vsus licitos cōuertat. Aliqñ itēdit dei honorē. τ vult simul acgrere pecuniā: ita tñ q̄ acqsitōez pecunie ñ redegit ad honorē dei. nec ēt pecuniā illā finē pricipalē statuit: q̄r eā pp se ñ diligit: q̄r ēt si ñ dare iret. nec pp eā hñdā aliqd c̄ deum cōmitteret. Aliñ itendit deo placere τ sil' ēt pecuniā acquirere. vt possit thesaurū suū augere τ in eo delectari. Primo mō ire ad eccliam ē meritoriū: τ ptinet ad bonā volūtatem. Secundo modo nō ē bone volūtat̄

loquendo formalr: non tñ ei sic repugnat. quin in ea stare possit. Est eni ibi peccatum veniale nõ mortale. Et h ẽ qd dicit Aug. li. ↄfes. minus te amat q tecũ aliqd amat. qd ñ pp te amat. Tertio mõ ẽ ↄ bonã voluntatẽ: qꝛ nemo põt duobus dñis seruire. Math. 6. Cũ eni sit vnum solũ verꝫ bonũ. qd qetat hũanũ desideriũ. oꝫ ꝙ voluntas ad h vt sit bona ⁊ recta. statuat sibi vnicũ finẽ vltimũ. Hec ex. S. Bo. in. 2. di. 38. ar. 3. q. 1.

4 Utꝝ bonitas actualis volũtatis addat aliquã bonitatẽ sup bonitatẽ ipius hitus grẽ. vide. ş. Intentio. §. 5.

5 Utꝝ teneamur ↄformare voluntatẽ nr̃am voluntati diuine i volito. R. fuit diuersa int̃ theologos opio i pꝛio sen. di. vltia. Sꝫ ista vr̃ mihi verioꝛ. s. ꝙ teneamur ↄformare q̃tum ad illa volita q̃ exprimunt a deo signo pcepti i lege explicite vel iplicite. vel q̃ nob manifestaret sic velle de pcepto. Sed q̃tuꝫ ad alia ↄsiliũ ẽ ñ preceptũ. ↄsiliũ dico si sũt expressa sub signo ↄsilij tacite vel expresse. Si vero ñ sunt expressa. nec ẽt d ↄsilio tenemur: nisi ↄueniat nobis illud velle. sicut dic̃ Aug. in encħ. c. 60. Aliqñ igt bõa volũtate vult hõ ꝙ ñ vult deus. Sicut bonus homo vult pr̃em viuere quẽ deus vult mori. ⁊ gl. illa. ş. ps. q̃ dicit. coꝛ tortum hꝫ hõ. qui non vult qd vult deus. Intelligit de his q̃ nobis patent. ꝙ de pcepto vult nos ea velle.

6 Utꝝ teneamur ↄformare volũtatẽ i modo volẽdi cũ deo. R. fm Alex. lõbar. in pꝛimo di. 48. ꝙ ñ absolute: qꝛ si hõ honoꝛat pr̃eꝫ suũ. non ex caritate. sꝫ ex beniuolentia non peccat. sꝫ tenet ↄditionalr. s. si vult mereri vitam eternã. S. Bo. in pꝛio di. vltia dicit ꝙ tenemur ↄformare volũtateꝫ nr̃aꝫ volũtati diuine i mõ volendi affirmatiue. s. pꝛo loco ⁊ tpꝛe. qñ vꝫ tenemur exire in actum caritatis: qꝛ sicut tenemur ꝙ nunq̃ ↄtria velimus deo. s. ex libidine. cũ deus velit ex caritate. Ita tenemur vt sub eadẽ rõe velimꝰ pꝛo loco ⁊ tpꝛe. ⁊ hoc si hẽmus caritatem Si aũt ñ hẽmus. nõ tenemur ad hoc: sꝫ ad equiualens: qꝛ tenemur facere qd in nobis ẽ vt eam hẽamus. ⁊ hoc pꝛo loco ⁊ tpꝛe. vt dictũ ẽ. Et si q̃rat qñ locus ⁊ tpus ẽ. dic̃ idẽ Bo. ibidẽ. ꝙ ẽ qñ dominus visitat talẽ interioꝛi locutiõe: vel exterioꝛi pdicatõe. vel aliquo tali i quo ẽ oppoꝛtunitas redeundi ad coꝛ. Unde tunc si negligat icidit in ↄtẽptuꝫ ⁊ õmissiõis pctm. Alex. vero d alcs. 2. 2. tractatu de neglia. q. 8. dicit ꝙ qñ peccatoꝛ cogitat de peccato suo. ꝙ sit tñ malũ ⁊ graue ⁊ ↄuertit sup ipm: ⁊ excitat a gr̃a dei ad ↄuertendũ: qꝛ hoc mõ excitat eũ qñ facit peccatoꝛẽ cogitare de pcto suo: tunc tenet actu dolere de illo: ⁊ si ñ dolet ⁊ ↄtrat. tũc peccat p negliam. ⁊ inouat pctm aliqd qd ẽ negligẽtia moꝛtalis. Hec ille. Et sic pꝫ qñ tenetur ↄformare voluntateꝫ in modo volendi cũ deo de pꝛecepto. qd nõ. bene.

VOTUM

Votum fm Ri. in. 4. disti. 38. ar. 3. q. 2. ẽ ppositi superrogãtis pmissio deo facta pp bonũ finẽ ex deliberatiõe firmata.

1 Notanter dr̃ superrogãtis boni: qꝛ in voto de re necessaria ad salutẽ ñ ppꝛie iuenit rõ voti. Rõ qꝛ votũ ppꝛie loquẽdo ẽ quid voluntariũ respectu pꝛincipij a quo procedit: ⁊ respectu eius qd vouet. lꝫ large dicat votũ qd fit de necessario ad saluteꝫ. de quo hẽt. 17. q. 1. c. 1. Uñ grauius peccat qui pꝛeuaricat pceptum diuinũ qd vouit q̃ qui non vouit.

2 Secũdo dr̃ notanter pmissio deo facta. ad drãm pmissiõis facte homini que non ppꝛie hꝫ rõnẽ voti. Nã solus deus ẽ cui se totum hõ põt obligare: qꝛ solũ ei ↄuenit potestas sup totum hoieꝫ. Et ideo ppꝛie votum fit deo. q totum hoieꝫ obligat. Sãctis vo. qꝛ aliquo mõ ↄuenit põtas sup totum hoiem. i q̃tum p coꝝ orõnes tota salus hominis pmouet. Ideo fit eis aliquo modo votũ: ñ tñ hñs plene rõnẽ voti. nec ẽ necesse ꝙ ista pmissio exprimat oꝛe. sꝫ sufficit etiã si fit in coꝛde quo ad deũ ⁊ ↄsciam.

3 Tertio dr̃ notãter pp bonũ finẽ ad excludendũ vota q̃ fiũt pp malũ fineꝫ. vt cũ quis vouet se ieiunatuꝝ vt possit interficere inimicũ ⁊ huiusmodi que ñ valent. sed grauiter peccant talia vouentes. Sicut non valeret votum factum de re mala. qꝛ deus nõ acceptat aliquid cõtra se.

4 Sed quid si vouet pp finẽ idifferentẽ. R. ꝙ valet accipiẽdo idifferens respectu adeptõis vite etẽne. Sicut cũ qs vouet aliqd pp aliqd bonũ tpꝛale qd hr̃e nõ ẽ vtilius ei ad vitam eternã q̃ carere eo. Si tñ veniret casus ꝙ esset maluꝫ: tunc non obligaret vt in voto Iethe.

5 Utꝝ votum possit fieri de re inutili ad saluteꝫ. R. ꝙ ñ de iure. qꝛ qd ñ ẽ ad dei honorem nec vtilis ad salutẽ offerentis p quãcũ qꝫ circõstantiã additam non accepiat deus Et ideo talis obligatio non tꝫ ipo iure. Et sic sunt vota stulta mulieꝝ. s. de non pectinando caput in sabbato ⁊ huiusmodi. non comedere de capite aliquo pp decolatõem Iohis baptiste ⁊ huiusmodi fm Alber. ⁊

Ray. potius sunt frangenda. q̃ȝ seruanda. Tutius tñ credo sit petere dispensationem seu declaratõem a confessore saltem propt̃ reuerentiam.

6 Quarto dr̃ ex deliberatõe firmata ad differentiam votorum q̃ fiunt ex surreptione: ꝛ sine deliberatõe: sicut faciũt aliq̃n aliqui in angustijs q̃ non obligant de necessitate. sed tm̃ ex quadã ꝯgruitate. Jõ ꝯ ipa venire ẽt ex propria auctoritate ñ ẽ peccatũ mõtale. Et qñ hoc sit põt ꝑpendi ex hoc: quãdo statim trãsacto ꝑiculo seu angustia sunt male ꝯtenti se tale votum emisisse: qꝛ videt̃ indeliberate factũ. Secus qñ deliberate vt euadant ꝑiculũ vouent: qꝛ obligantur.

7 Addit̃. S. ꝓm aliquos per intẽtionem obligandi se ad iplen̄ ꝓmissum: qꝛ ꝓm eos sola deliberatio ñ firmat ꝓmissionē. Et lȝ Ri. in. 4. di. 38. a quo predicta sunt extracta nõ firmet se in hoc. sed ꝑtranseat soluȝ recitando. Tñ mihi videt̃ ꝙ verissime requiratur eo modo quo infra dicaȝ. s. saltem tacite. sicut lȝ glo. in. c. lr̃aturã. eo. ti. Vñ debes aduertere ꝙ votum hȝ diuersos status. ꝓm quos diuersa sortit̃ vocabula ꝛ effectus. Prim⁹ status ẽ in origĩe. s. cũ qs disponit aliq̃d boni facere: ꝛ tunc dr̃ deliberatio. de qua dr̃. 17. q. 1. qui bona agunt. ꝛ hoc ꝯfrigere non ẽ pc̃m. Secũdus status ẽ ꝓcessus cũ procedendo ꝓponit firmiter se facturum. ꝛ tunc dr̃ ꝓpositum. vt. 17. q. 2. nos nouimus. ꝛ sic nõ obligat ad mortale sed veniale. vt pȝ i. c. litteraturã de voto. Et sequit̃ ibi Pa. ꝛ etiã vr̃ glo. hoc tenere ibidẽ si bene tota legatur ꝛ glo. 17. q. 1. in fĩ. lȝ allegẽt Hug. tenere ꝙ peccat mortaliter talis: sed ñ loquitur i isto casu: sed de eo qui fecit votũ in corde: licet ore nõ expresserit. vt pȝ si bene attendatur. Sequitur ẽt hoc archi. in. d. c. q̃ bona. s. ꝙ nõ obligatur ad mortale. Tertius status est ꝯsumationis. s. cũ qõ firmiter ꝓposuit promittit aĩo obligandi se qꝛ nemo obligat se nisi q̃ aĩum obligandi se hȝ. l. obligationũ la. i. ff. de ac. ꝛ obli. ar. l. si ego. ff. si cer. pe. nec ẽt sufficit hẽre animũ obligandi se: nisi se ꝑ promissionẽ obliget siue ꝓmissio fiat corde siue ore. Et iõ iura que vidẽtur dicere ꝙ ꝓpositum deliberatũ siue absolutum obligat. vt in. c. nuptiarũ. 27. q. i. ꝛ. d. c. qui bona agunt. ꝛ in. c. cõsulti de regula. cũ similibus intelligẽda sunt de ꝓposito cũ ꝓmissione firmato. ꝓm Pa. in. d. c. litteraturã. Qõ nõ. qꝛ facit ad multa. Aduerte tñ: ꝙ lȝ promittẽdo nõ habuerit aĩum expresse obligãdi se: si tñ nõ hũit aĩum cũ ꝓmittebat nõ obligari ex tali ꝓmissiõe nihilominꝰ obligabit̃: qꝛ tacite intelligit̃ obligatio. Quartus status voti ẽ solemnizationis. s. qõ fit ore alicui hõi: vel solẽnizat̃ per aliquẽ institutũ ab ecclesia. vt ẽ ordo sacer. ꝛ religiõis professio.

8 Quot sũt genera votoꝝ. R. q̃ȝtũ ad nos spectat duo. s. simplex ꝛ ẽ hodie oẽ aliõ votũ a voto solẽni q̃ȝtũcunq̃ȝ cũ multis solennitatibus sit factũ. Aliud dr̃ solẽne. ꝛ istud ẽ solũmõ illud qõ solẽnizat̃ ꝑ susceptionẽ sacrorũ ordinũ: aut ꝑ professionẽ tacitã vel expressã factã alicui de religionibus approbat̃. vt nõ. in. c. vnico de voto li. 6. Et de h̃ vide. s̃. Nouitius. ꝛ. s̃. Religiosus ꝛ Professio. Jtẽ votorũ quoddã purũ siue absolutũ. s. sine aliqua ꝯditõe factũ. aliud conditionale. vt cũ qs vouit facere sic. si deus dederit mihi salutẽ corporis. vel filium ꝛ huiusmodi. ꝛ tũc nõ obligat: nisi extãte ꝯditõne de condi. appo. c. verũ. ꝛ tex. a ꝯrio i. c. vnico. 32. q. vltima.

9 Sed nunq̃d lȝ facere votũ sub tali conditione. Jnno. tenuit ꝙ nõ. qꝛ simoniacũ ẽ: qꝛ vult emere sanitatẽ a deo ꝓ tꝑali. Facit. c. q̃ studet. i. q. i. Sed ego credo ꝙ nõ sit illicitũ qꝛ cũ deo simonia fieri non põt. Rõ: qꝛ dedicare deo aliq̃d ẽt sub cõditione ẽ spũale. Sed spũale pro spũali põt cõmutari sine simonia. c. ad q̃nes de re. ꝑmu. Et hoc seq̃t̃ Ho. ꝛ Pa. in. c. scripture õ voto. allr̃. c. medicina. de pe. di. i. Vbi dr̃ peccata tua eleẏs redime. ꝛ. 13. q. 2. anime defunctorum.

10 Vtrũ faciens votũ sub cõditione ex cuiꝰ culpa ꝯditõ nõ implet̃ teneat̃. R. Ri. vbi. s̃. ar. 3. q. 5. ꝙ sic. ar. c. sicut ex lr̃is de spõ. Vñ ille qui fecit votũ. vt deus eũ preseruaret ab aliquo peccato. si nõ facit qõ in se ẽ. vt preseruetur. sicut fecisset si votũ non emisisset: vel sicut intẽdebat facere: qñ votũ emisit. vel si voluntarie se precipitat in peccato. nihilominus obligatur voto facto.

11 Vtrũ votum sub conditione quam quis nollet impleri obliget. R. Ri vbi. s̃. q. vltima ꝙ votum factum sub conditione de re bona ꝛ ꝓpter bonum finẽ: qõ vouẽs intendit consequi per executionẽ illius boni qõ vouit ẽ obligatoriũ extante cõditione: siue illa conditio sit bona siue mala: siue vouẽs illã malam conditioneȝ velit impleri. sicut cum quis volens concubere cum muliere vouet religionẽ ĩtrare. si sibi ꝯsenserit i illo malo facto. siue nolit eam impleri. Sicut cum quis horrens aliqõ malum comittere vouet si cõsenserit intrat̃ religionẽ. Et q̃ȝuis

nolit ēt absolute itrare religionē: imo abho
reat. nō ꝓpterea minus obligatur. qꝛ ñ req
rit ꝙ absolute aliqd velit. sꝫ qd vellit ⁊ pōt
qs velle sub ꝯditōe. qd tam̄ nollet absolute.

P Otum ij. quis pōt face
re. R. ꝙ quili
bet qui ē sane mentis ⁊ sui iuris q̊
ad illud qd vouet: ⁊ nō ꝓhibitus a iure. ex
quo pꝫ ꝙ. 8. sunt qui vouere nō possunt.

Primo epi ⁊ alij superiores prelati ñ pñt fa
cere votum. quo vinculū inter ipos ⁊ eccle
sias suas dissoluat sine lnia pape. de renū.
nisi cū pridem. vel quo diu ab ecclesia sua
hēat absētari. de voto. c. magne. Si tm̄ fece
rit votū pegrinationis soluet expensas q̄s
fecisset in eundo ⁊ redeūdo. ⁊ laborē vigi
lijs ⁊ orōnibus ꝯpensabit vt valeat in sui
ꝑiuditium. fm qd nō. in. d. c. magne. Non
pōt ēt facer̄ votū quo graue ꝑiudiciū fieret
ecclesie sue. 8. q. 1. clemens. In alijs aūt sic,
ex quibus prebeat bonū exemplum.

2 Secūdo clerici bñficiati in benefitijs in q
bus requirit residentia nō pñt facere votū
lōge pegriatōis sine lnia epi. dcis. c. magne
⁊. c. nisi cū pridem. de ꝯse. di. 5. non oꝫ. el. 2.
posset tm̄ facere votū rligiōis. vt. s̄. Religio
sus. §. 12. Et fm aliquos de accipiēdo crucē
c. ex multa. de voto. qꝛ vident licēciati a pa
pa quo ad illos q possūt esse vtiles terre sā
cte. sed ꝯtrium. s. ꝙ ñ pñt: nisi tpꝛe generalis
passagij ē verius fm Ho. ⁊ Pa. in. c. fi. de
voto. soluent tm̄ expensas ⁊ rediment labo
rem fm ꝙ dictum ē de epis. In alijs aūt li
bere possunt.

3 Tertio religiosi nullū votū facere pñt. Rō
pp altitudinez religiōis ita ius statuit. 20. q.
4. mōacis. ñ lꝫ vouere sine ꝯsensu abbatis.
Si aūt vouerint frāgeñ erit. Et placet ma
gis ꝙ opinio eoꝝ qui distiguūt an possit si
ne ꝑiudicio plati: qꝛ a monacis ⁊ religiosꝭ
ē abdicatū velle ⁊ nolle. Et ideo nō credo
ꝙ possit vouer̄ sine peccato: nisi ꝑsuppōat
ꝯsensum plati tacitū. nec qd vouer̄t exeq d
bēt: nisi habeāt ꝯsensuꝫ expressum prelati:
si eius pñtia haberi pōt: nisi sit d quo nullū
ꝑiuditium fit prelato vl' regulari vite. Et h
seqtur Ri. in. 4. ⁊ Tho. sa se. q. 88. ⁊ Ray.

4 Quarto abbates ⁊ plati religiosoꝝ non
possunt facere votū p qd ꝑiuditiū generet i
eoꝝ officio sine lnia suoꝝ supioꝝ. 18. q. 2. ab
bates. de alijs vero pñt vouere.

5 Quinto filiusfamilias ñ pōt vouere aliqd
qd sit ꝯ regimen domus vel familie seu de
ptinētibus ad illā: nisi de lnia pris. nisi vo
tū religionis. ar. l. 2. ff. de pollici. ⁊ votū ter
re sācte qd pōt. c. ex mlta ex̄. eo. Itē oē votū
quo nihil derogat cure ⁊ regimini rei fami
liaris. Item si hꝫ peculiū castrense vel qua
si. de illo pōt vouere: qꝛ in huiusmodi ē sui
iuris.

6 Sexto impubes nō pōt facere votuꝫ reli
giōis: ēt de ꝯsensu pris: ⁊ si facit ñ tenetur ēt
post pubertatē qualitercūqꝫ intenderet cuꝫ
fecit. c. ad nr̄am. de regula. requirit eniꝫ pu
bertas ꝯpleta. vt. s̄. Nouiti⁹. §. 1. Tho. sa se
q. vlti. tꝫ ꝙ si impubes hꝫ vsum rōnis ꝙ ob
ligatur q̄ꝫtum ē ex se: nisi irritet. de quo dic
to ego dubito: qꝛ ꝯ ipm ē tex. in. c. 1. de regu
la. li. 6. Ubi ille qui fecit ꝓfessionē añ. 14. an
num libere pōt redire ad sclꝫ. qd nō esset
si aliqualr teneret. Alia aūt vota facere pōt.
sicut ⁊ filiusfamilias si ē doli capax. ⁊ sane
mentis. c. 2. de voto. Uerꝫ tm̄ tutores pñt irri
tare. ⁊ ēt curatores. si votuꝫ ē reale vsqꝫ ad
25. ānos: nisi veniret accessorie. vt in intran
te religionē cū quo transeunt bona sua.

7 Septimo seruus q ñ pōt facere votuꝫ de
operibus corpalibus aut tpꝛalibus i preiu
diciū dñi sui. qui quo ad talia ē ei subiectus
De spūalibus vt dicere orones ⁊ hui⁹mōi
q̄ nllū ꝑiudiciū faciūt dño pt. ar. i. c. relatū.
de sen. exco. ⁊. c. si seruus sciēte. 54. di.

8 Octauo vir ⁊ vxor ñ pñt facere votuꝫ p
qd ꝑiudiciū generet alteri quo ad debituꝫ
reddeñ. qꝛ quo ad hoc sunt pares. c. gaude
mus. de diuor. Et iō cū vxor non possit vo
uere abstinentiā sine ꝯsensu viri. vt in. c. ma
nifestū. ⁊. c. noluit. 33. q. 5. Similiter nec vir
fm Inno. Sed Pa. in. d. c. scripture tenet
ꝙ vir aliqd votū abstinentie facere pōt. dū
mō ñ sit i ꝑiudiciū vxoris. Sꝫ vx̄ nlluꝫ pōt
facere sine consensu viri. imo dicit ꝙ si vir
ꝯsensit: ꝙ nihilominus poterit reuocare. lꝫ
male faciat: nec vxor poterit ꝯdicere. vt est
tex. in. d. c. mānifestū. ⁊. c. noluit lex. Sꝫ ego
teneo ꝙ sicut vxor ñ pōt aliqd i ꝑiudiciū vi
ri vouer̄. vt de abstinētia. dormire cū cami
sia. surgere ad matutinum ⁊ huiusmodi. sic
nec vir: nec in hoc st̄ ipares. sed quo ad ele
mosinas ⁊ ea q̄ ptinent ad curam rei fami-
liaris sunt bene ipares. Et iō ꝓ regula tene
sicut videtur velle glo. in. d. c. manifestum.
ꝙ vxor pōt vouere ea que ñ sunt in preiudi
ciū viri. ⁊ ꝯtrio vir. Unde si vxor hꝫ preter
dotem pōt facere votū de ipis dandis ⁊ si-
milia. Uerꝫ ē ꝙ caueat ne i scādalū viri ali
qd voueat: nisi sit scādalū phariseoꝝ. vt. s̄.
dixi. Scandalū. §. 3. Fallit i voto pegrinatō
nis i subsidiū terre scte. qd vir sine lnia vxo
ris potest facer̄. c. ex multa. de voto. De vo

to religiõis q̃uo tƺ qñ fit a viro vel vxore. vide.s̃.Matrimoniũ.4.§.9.cũ sequẽtibus.

9 Sed nũquid peccãt tales vouẽtes q̃ iplẽ ñ pñt. R̷.ꝙ si qñ vouẽt sciunt se ñ posse vouere: ⁊ aduertũt de hoc sic videt̃ ꝙ peccẽt mortalr̃:nisi ṗsumant de voluntate eorum quoꝝ itereſt. Si vero de hoc nõ cogitant. sic nõ peccant:qꝛ subintelligit̃ ꝙ vouent q̃ꝺ tuƺ i eis ẽ. ⁊ multo magis ñ peccant. si explicite hoc intendunt.

10 Utrũ ṗlatus abbas.tutor.maritus.dñs.⁊ huiuſmõi peccẽt reuocãdo vota prefatoꝝ q̃ ñ potuerunt facere. R̷.ꝙ nõ.nisi ꝯsensuƺ eis dederint.qꝛ tunc peccarent:lƺ prefati ñ peccent obediẽdo eis.vt in.d.c.manifestũ.

11 Pone ꝙ ṗfati votũ fecerunt añq̃ƺ essẽt sꝰ tali ipedimẽto. R̷.ꝙ nihilominus ñ poterũt implere.

12 Sed nũquid peccauerunt mõtalr̃ tale impedimentũ acceptãdo.puta ep̃s q añ q̃ꝺ essƺ ep̃s fecerat votũ religiõis acceptando ep̃atũ l' mulier ꝯsentiẽdo mr̃imonio. R̷. vt colligo ex.c.per tuas.de voto ꝙ sic: si de hoc aduertebat qñ tali ipedimento assensit. Si vero tunc ñ aduertebat.nec cogitabat ꝙ assumebat impedimentum quo votum iplerẽ non posset:sic nõ credo mortaliter peccauerit:licet debeat dolere ꝙ votũ iplere nõ põt: ⁊ recõpensare in eo in quo põt. Potuit bene forsitan peccasse mortaliter ex tardatione.vt ĩfra dicam. Excipitur ab hoc ille qui religionẽ assumit qꝛ ñ peccat: sƺ meretur. ⁊ põt omnia vota in illud ꝯmutare si vult. Et ipõ iure erit ab oĩbus absolutus sine alia dispensatõe ⁊ auctoritate.vt nõ. Inno.⁊ Pa.in.c.scripture:qꝛ pr̃ia obligatio vr̃ ꝯfusa in posteriori. Facit qꝺ nõ.in Cle. si donũ.de reli.⁊ vene.sanctoꝝ.

13 Utrũ prefati qui existẽtes i talibus ipedimẽtis fecerunt aliqua vota teneantur iplerẽ sublato impedimẽto tali.puta filiusfamil'.post q̃ƺ factus ẽ sui iuris vel vxor mortuo viro. ⁊ hꝰmõi. R̷.Inno.⁊ Hug.⁊ multi aliȷ̃ tenent ꝙ sic. Pa.in.c.scripture.eo.ti.dicit se dubitare ꝑ.c.quidam.⁊.c.placet.de conuer.ꝯiu. Ubi pƺ ꝙ maritus qui itrauit religionẽ ꝯ̃dicente vxore restitutus ñ tenet̃ ea mortua religionẽ intrare.qꝛ emisit votum tp̃re inhabili.ergo idẽ erit in filiofamil. Ex quo ꝯmissionẽ voti ñ ꝯtulit ad tp̃s habile. Et ꝓ hoc videtur tex.ff.de pollici.l.2.⁊ facit qꝺ nõ.in.l.si non sortẽ.§.libertus.ff.de cõdi.indebi. Et hoc dicit verius Pa. Sed ego distinguo ꝙ aut votum erat ꝑpetuum. ⁊ tũc.aut fuit irritatum ꝑ euƺ qui potuit. ⁊ sic amplius nõ tenet̃:nisi ad id ad qꝺ se potuit obligare. Et iste ꝓprie ẽ cãus in.d.c.quidam.⁊.c.placet. Nã reuocatꝰ ille qui fecerat votum religiõis sine lr̃ia alterius cõiugis ñ tenet̃ illo mortuo redire ad religionẽ sƺ solum viuere caste. qꝛ illud potuit ꝓmittere.s.non exigere. Et iõ seruare tenet̃. Aut votum ꝑpetuũ nõ fuit irritatũ ab eo qui potuit. Et sic dic ꝙ soluta patria potestate vel vinculo quo ipediebat̃ tenet̃ illud iplere. ⁊ iste ẽ cãus.c.cõsuluit.de conuer.coniu. vbi vir ingressus religionem vxore ip̃um ñ petente in vita:ea mortua cogitur stare in religione. Si vero votũ ñ erat ꝑpetuũ:sƺ tẽporale sic nõ tenetur:nisi itẽtio fuisset ad obligãdũ se ad tp̃us illud facieñ.i quo poterat se obligare. Silr̃ tenetur si qñ fecit votũ intendebat se obligare:saltẽ post solutã pr̃iã potestatẽ. Uel si remoto impedimento ratificauit.vt in.c.2.in tex.⁊ in glo.eo.ti. Si vero de nullo istorum cogitabat: sed soluƺ de illo implendo tp̃re pr̃ie põtatis.sic si fuit irritatum nõ tenetur. Et ꝺm hanc distinctiõeƺ ꝯcorda opiniones ꝯ̃rias.

Votum iij. quo ad obligatiõem. Et q̃ritur vtꝝ oẽ votum licituƺ sit obligatorium. R̷. Ri.vbi.s̃.ar.5.q.1.ꝙ sicut ꝓmissio licita facta cũ intentiõe obligandi se ⁊ ex deliberatiõe si acceptet̃ ab eo cui fit. ⁊ qui eã acceptare põt obligat ꝓmittẽtẽ:non tm̃ ex ṗcepto legis diuine sed ẽt legis nr̃e. sic cũ votum sit ꝓmissio vt.s̃.dictũ ẽ.⁊.deꝰ illud acceptet cui fit. Iõ ẽ obligatoriũ.extra de voto.c.lƺ. Fallit h̷ in quattuor cãibus ꝺƺ eũdem Rica.ibidem. Primus ꝑ ipotentiam iplendi. Uñ ille q vouit ieiuniũ qꝺ sine magno detrimento corporis seruare ñ põt:si facultas adeũdi supiorẽ deest põt ꝓpria auctoritate frangere.ꝺm Tho.ꝺa ꝺe.q.88.ar.2. Peccat tñ vouens qꝺ sibi ẽ ipossibile nisi speret fieri possibile. Secũdus ꝑ auctoritatẽ dispẽsantis. Intellige si subest legitima cã.alias nõ.vt i.c.magne.eo.ti.⁊ in glo.in c.non ẽ.eo.ti. Tertius ꝑ defectũ ꝯditionis apposite.32.q.8.c.non solũ i fi.vel ꝑ ꝺfectum cãe pricipalr̃ mouẽtis.puta mulier fecẽ votũ ieiunãdi vt obtineret salutẽ filij q moritur nõ tenet̃. Quartus cãus qñ id qꝺ tp̃re facti voti erat licitũ.factũ ẽ illicitum postea. puta qꝛ fecẽat votũ ꝯtinẽtie añ mr̃imõiũ pꝰ ꝯ̃ctum ñ põt licite denegare debitũ petenti ⁊ hꝰmõi. Et ꝓpterea dicit Tho.in.4.eadem di.ꝙ qcq̃d votum fieri ipediret si pñs esset

obligatõez ēt voto facto aufert. Nõ bñ nõ. Adde. s. qñ irritat̄ ab eo qui pōt: vt puta. ꝓ lato. viro. tutore. ⁊ huiusmodi.

i Utrū votū de minori bono sit obligatoriū. ℞. Ri. vbi. s̄. ar. 3. q. 2. ꝙ non. si ē cum exclusione strictiõis. Nõ limita verū. qñ illud minus bonū non ē sufficiēs ad salutē. s. ꝙ tc̄ ñ teneat. Sec⁹ si ē sufficiēs ad salutē: q2 tunc tȝ q̄ꝫtum ad illud sȝ ñ q̄ꝫtum ad exclusiõem maioris boni.

2 Quãdo tenet̄ quis votū iplere. ℞. Pa. in c. non ē voti. de voto. ꝙ statim: nisi auctoritate superioris. q sup hoc pōt dispensare vt differat. ar. d. c. a ꝯtrio. Ri. vero dic̄ ꝙ si statim itendebat se obligare sic statim tenetur. Si vō ad tp̄us sic ꝼm ꝙ se intendebat obligare faciet. Ego vero credo sic distiguēdū. Nõ aut qs sicut vouebat sic de iplendo cogitabat: vel statiȝ: vel ad tp̄us. Et sic obligatur. ꝼm ꝙ se obligare intendebat qñ vouit. Si vero de tp̄re ñ determinauit. aut non cogitauit. aut si cogitauit. nõ tñ ad illud se obligauit ex voto. Sic distigueñ etiam. ꝙ aut differt. q2 deuotius ⁊ quietius aut comodius tardãdo sperat iplere. Et sic ñ peccat saltem mortalr̄. Et sic intelligo glo. verã. in. d. c. non ē. que dicit ꝙ in voto subintelligitur si ꝯmode pōt q̄ꝫtum vt ñ statim teneatur. ⁊ difficultas sicut in iuramento sic ⁊ in hoc excusabit. Aut differt solū ex neglia. Et si ē ꝓbabile piculuȝ iminēs ipossibilitatis i implendo si tardatur. vt puta: q2 qui vouit religionē: nisi hoc ãno igrediat̄ postea nõ erit aptus vel nõ poterit. sic peccat mortalit̄ differendo si hoc aduertit. Si aūt tale piculū nõ imineat: vel si iminet non aduertit. sic dicere ꝙ sit peccatū mortale differre videtur durū: q̄uis forte sit verū. p ar. a ꝯtrio sensu. d. c. non ē voti trãsgressor qui aucte aplice sedis qδ vouit distulit. ergo erit trãsgressor. si sine aucte differat. Et iõ dicet̄. ꝙ aut iste excitat̄ a grã ad ipleñ qδ ꝓmisit. puta: quia sepius sibi ad menteȝ reducit̄ ⁊ cogitat qδ illud dȝ implere ⁊ huiusmodi. Et sic velle differre erit pc̄m mortale qi a deo sit monit⁹ vt illud pficiat. Et sic ꝯstitueret̄ i mora. Aut differt q2 de eo ñ cogitat. vel ñ recordatur. Et sic ñ erit pc̄m mortale: nisi sit notabilis ⁊ valde longa dilatio. ar. eorū que. s̄. dixi. Obligatio. §. 8.

3 Utrū ille qui vouit ad certū diē. puta. Jeiunare vigiliam assumptõis gloriose vginis Marie imediate sequētē ⁊ huiusmodi. ⁊ non seruauit teneat̄ illo die illud iplere. ℞. Pa. in. c. p tuas. de voto. ꝙ sic qi sit obligatus ad duo. sicut ille qui obligat certo die dare deceȝ alicui. si die statuto ñ dederit: tñ obligatus remanebit. Facit. c. cuȝ dilecti. δ do. ⁊ ꝯtu. ⁊. l. celsus. ff. de arbi. §. i. vbi iuss⁹ dare. x. ifra kl̄. septēb. dr̄ duo habere ꝓcepta. vnū dandi. x. ⁊ aliud ifra kl̄. Et ē tutior opinio q̄ꝫ aliud tenere: nisi qñ vouens non hēbat aīum obligandi se. nisi ad illum dieȝ q2 sic ñ tenet̄ alio die ieiunare: sed penitere de voto fracto.

4 Utrū votū de nõ vouēdo aliqd nisi i scriptis vel in manu talis ⁊ huiusmõi valeat. ℞. ꝼȝ Ri. vbi. s̄. ar. 2. q. 3. ꝙ sic: q2 ñ simpliciter ꝓhibet factõez voti: sed ꝓcauet ꝓcipitatõez. Et iõ si ꝯtrium facit. s. vouēdo ñ i scriptis: vl̄ sine ꝯditõe apposita peccat vt transgressor primi voti. Et sic ē mortale. Et nihilomin⁹ tenet̄ seruare votū qδ fecit sine illa ꝯditiõe: q2 votum de non vouēdo ñ obligat. licȝ obliget votum ꝙ ñ vouebit. nisi cum tali circūstantia vt illud seruet in vouendo.

5 Utrū cessante cã pp quã qs vouit obliget̄. ℞. Ho. tȝ ꝙ sic. lȝ sit facilior redemptio. allegat. c. magne. §. fi. de voto. Gofre. tȝ ꝙ ñ obligat̄ p. d. §. fi: nisi in voto religionis. qδ ex falsa cã nõ viciat̄. c. dudum. de ꝯuer. ꝯiu. Sed ego dico ꝙ si cã erat finalis. ita ꝙ nõ intēdebat obligari. ip̄a ñ extante ñ obligat̄. c. cum cessante. δ appel. Si vero causa erat ipulsiua vel inductiua. sic licet cesset obligabitur nihilominus. Facit. c. ex pte. el. 2. δ conuer. coniu. Jn dubio dico ꝙ obligatur quando ignorat si fuit finalis vel non. l. qcquid astringende. ff. de ver. ob. Nam i omni voto cã finalis vidr̄ esse. vt placeat δo. Et iõ alie cãe vidētur ipulsiue. Et iõ ip̄is cessantibus remanet obligatio.

6 Utrū qs possit obligare aliū ex voto suo. ℞. ꝙ nõ. nisi alter ꝯsentiat. vñ mater licȝ voueat ꝙ filius ieiunabit ⁊ huiusmodi: nisi ipse ꝯsenserit ñ obligabitur: sed quo ad res tēporales bñ posset obligare hr̄dem suū. sȝ ñ ad aliqd psõale. si ip̄e ñ ꝯsētit. vt. ĩ. patebit.

7 Utrū ille q nõ pōt pficere votuȝ p se teneatur p alium pficere. ℞. ꝙ non: q2 in omni voto itelligitur illa cõditio gnãlis. si δo placuerit. si potero ⁊ huiusmodi. ēt si non exprimat̄. vt nõ. in. c. q̄admõm. de iureiu. ⁊ in c. beatus. 22. q. 2. q̄ si nõ extat tollitur voti obligatio. vt nõ. glo. in. c. ñ ē. eo. ti. Ad. c. ꝙ super his. de voto responderi pōt ꝼm Pa. i c. i. de voto. ꝙ loqtur quando impedimentum non ē omnino impeditiuū. sed soluȝ dificultatiuū. Distiguit tñ Jnno. in. c. scripture. eo. ti. ꝙ si quis vouit visitare terrã sãc

tam ꝓ subsidio impendendo. ꝙ lꝫ tunc vi
sitare ñ possit: tñ subsidiũ tenetur impen
dere meliori mõ quo põt. qi sit ad hoc ob
ligatus. Et idẽ dicas in eo qui fecit votum
visitandi. S. Jacobũ ⁊ aliqd dandi ⁊ hu
iusmodi. Si vero solũ vouit visitare ob d
uotõem: tunc ñ tenet̃ ꝑ alium exequi ipedi
mento supueniente. Pa. in. c. licꝫ. eo. ti. ad
dit aliam limitatiõem. s. ꝙ ñ tenet̃ nisi tp̃re
voti emissi erat certus ꝙ ipedimẽtũ erat ꝑ
petuũ: qꝛ sic teneretur ꝑ aliũ iplere. ne vo
tũ sit derisoriũ. Secꝰ si ñ erat certus de ipe
dimẽto ꝑpetuo: licet eum haberet tp̃re voti
qꝛ tunc solum tenetur ꝙ primũ comode po
terit. ar. in. l. nepos proculo. ff. de verbo. si
gni. lꝫ Ho. id stricte velit ꝙ teneat̃ ꝑ alium
qñ impedimẽtum erat tp̃e voti. Sed videt̃
verior opinio Pa. Addo ⁊ tertiã limitatõ
nẽ. s. ꝙ nõ teneatur per alium. verum nisi ꝓ
us fuisset in mora i executione voti: qꝛ tunc
tenet̃ l'ꝯmutare t̃redimere. vt patꝫ leui. 25.
vbi dr̃ ꝙ si mortuus fuerit iputabitur sibi i
peccatum. ⁊ ar. l. 2. in prin. ff. si quis cau. ⁊
in. c. fi. de iniur.

8 Utrum heres teneat̃ iplere vota sibi iposi
ta ab illo cuius ẽ heres. ℞. ꝙ aut expresse
assensit. sic tenet̃: dũmodo acceptet hẽdita
tẽ si sub spe hñdi hereditatem solum ꝯsen
sit. alias si simpl'r promisit sic teneret̃. Et ita
intelligo. d. Anto. in. d. c. lꝫ. Nec distinguo
vt quidam an sit ꝑegrinationis vel abstinẽ
cie: qꝛ qualecꝫcꝫ sit tenet̃. Facit. l. veteris. C.
de conuẽ. stipula. ⁊. C. vt ac. ab' here. vel cõ
tra here. inci. l. vnica. c. qđ super his. ⁊. c. lꝫ
eodem ti. Si vero non assensit heres: tunc
si votum est personale. s. obligãs personaꝫ
suam non tenet̃. Si vero ẽ personale ad in
certam personam puta. mittere aliqueꝫ ad
sanctum Jacobum. sic tenet̃. Simil'r si ẽ re
ale solum vt facere mõasterium vestire pau
perem ⁊ huiusmodi. sic ẽt tenet̃. Item si est
reale simul ⁊ personale ⁊ expressum vtrũ
cꝫ. vt ire ad scm̃ Jacobum. ⁊ ibi offerre. x.
sic tenet̃ ad offerendum. x. sed non ad eun
dum vel mittendum aliquem: nisi secundũ
ꝙ supra dixi. in. §. 7. quãdo obligat̃ per ali
um implere. Si autem est reale ⁊ persona
le. sed ꝑsonale expressum solum est. vt puta
ire ad scm̃ Jacobum: lꝫ accessorie veniant
expense non tenet̃. quia sublato principali
i. ꝙ non teneat̃ ire: non tenetur ad expen
sas. Si vero nihil i hoc disposuit. sic dic. ꝙ
si defunctus tenebatur per alium votum su
um implere vt in casibus de quibus supra
dictum est sic similiter etiam tenetur. Et
hoc ex quo adijt hereditatem: quia adeun
do quasi contraxit. Facit qđ legitur ⁊ nõ. i
l. 2. ff. de polli. ⁊ in. l. more. ff. de acqui. he
re. pro quo tex. in. c. si heredes. de testa. Et
hoc intellige in quantum vires hereditat̃
patiuntur. Credo tamen ꝙ si filius grauare
tur in legitima pro huiusmodi votis implẽ
dis ꝙ haberet causam legitimam impetrã
di dispensationem.

9 Quid de illo qui defuncto promisit im
plere votuꝫ ab eo emissum. ℞. ꝙ si in omni
casu promittendo intellexit personam suaꝫ
obligare sic tenetur implere ob promissio
nem factam. Sed si promittebat tanquam
heres sperans hereditatem adire a qua mu
tato consilio postea abstinuit non tenetur.
ar. c. venerabilem. §. fi. de elec. Et nõ. Inno
⁊ Ber. in. d. c. lꝫ.

10 Utrum ille qui vouit religionem aliquã
intrare que eum non vult recipere sit abso
lutus. ℞. secundum Ri. vbi. s̃. ar. prio. q. 5.
ꝙ si intentio sua erat determinata soluꝫ ad
vnam religionem sic non tenetur aliam in
trare: si illa eum nollit recipere: quia factuꝫ
est ei impossibile votum suum. Si vero in
tentio sua erat indeterminata: sic tenetur se
tot religionibus offerre ꝙ vnam inueniat
si põt que euꝫ recipiat: nisi sit talis religio.
d qua ꝓbabiliter credit. ꝙ si de ea cogitassꝫ
nullo modo intrare consensisset. nec credo
ꝙ teneatur per munduꝫ discurrere vt vnã
inueniat que eum recipiat. quia nec hoc co
gitauit. nec ad hoc verisimiliter se voluit
obligare.

11 Sed quid faciet ille qui indetermiate vo
uit religionem cum tamen nullam inueniat
que eum velit. ℞. Inno. voluit ꝙ permane
at sub obedientia episcopi ⁊ sit monacus
eius. Sed ego hoc non teneo de necessita
te: sed ꝙ põt nubere ⁊ stare in seculo.

12 Quid si dubitat an determinatam inten
tionem habuerit. vel ne. ℞. in dubijs tucior
pars est eligenda. c. iuuenis de spon. Et idẽ
faciat sicut qui indeterminate promisit.

13 Utrum ille quem penitet eo ꝙ fecit votũ
peccet mortaliter. ℞. ꝙ non. quia sicut ante
votum poterat non velle vouere: ita post
põt non voluisse vouere: dũmodo puram
pleat: ex quo fecit.

14 Utrum ille qui fecit votum de non intrã
do religionem sit obligatus ad non intran
dũ. ℞. ẽm Ri. i quol. 3. q. 14. ꝙ ñ. quia sicut
illicitũ est iurare ñ facere bonũ ita ⁊ illicitũ

ē vouere nō intrare religionē q̄ ē maximuʒ bonū. Ho. tñ distiguit q illectus ñ pōt intrare ꝛ votū obligat vt nō intret illud monasteriū qđ pp lucrū bñdum ipsū circunuenit ꝛ alicit. sed aliud monasteriū pōt. vt. 20. q. 3. ꝑ stituit. de ꝑuer. ꝑiu. dudū. Inspiratus aūt a dño pōt intrare. c. gaudemus de diuoꝛ. Et plʒ ꝛ ꝓbat in. c. beatus. 22. q. 2. ꝛ in. c. 2. de iureiurā. Nec cures d̄ dicto Gratiani. 22. q. 4. §. vltio in fi. qui nō ē tenēdus in hoc. vt ifra patebit.

15 Utrum ille q hñs votū religionis eligitur in epm teneat ꝑus intrare. ℞. q sic de voto c. per tuas.

16 Utrum ille qui vouit vnā religionē intrare possit aliā intrare. ℞. q nō laxioꝛē: ʒ bñ strictioꝛē. Et fm distinctiōeʒ de qua. s̄. Religio. 6. §. 34. excepto q nō tenetur petere licentiam si ē strictioꝛ.

17 Sed qđ si de facto intrat religionē laxiorē. ℞. tenet ingressus. ꝛ penitere dʒ d̄ fracto voto. de regula. c. qui post. li. 6.

18 Utrum ille qui vouit intrare religionem satisfaciat voto si intrat ꝛ postea egreditur. ℞. fm Ri. in. 4. di. 38. ar. 8. q. 3. q aut ille q intrare religionē vouit actualiter ꝓpōebat in religione manere: ita tñ q illud propositum nō cadit sub voto: sed ipm conitatur tñ. Aut actualiter ꝓponit experiri vt si sibi placuerit stet sin āt egredietur. Aut de nullo istoꝛum cogitat actualiter: sed tñ vouet itrare qꝛ sibi vr̄ bonū aie sue. aut dum vouet hʒ ꝓpositū exeundi postq̄ʒ intrauit. Si primo mō vouit ꝛ intrat ꝛ postea exijt satisfecit voto. Et lʒ hoc dictum non probet Ri. pōt tñ sic probari. Nā vt dicit Henri. de gan. in. 3. quolʒ. q. 19. lʒ quis concipiat diuersa ꝓposita circa ideʒ. puta. visitandi limina sancti Petri pedib⁹ nudis die veneris. ꝛ vni istorum apponat votuʒ: ꝛ sub promissione voti astringat se ad iplendum vnuʒ illoꝛ tñ. lʒ alia maneant absolute sub rōne propositi: tñ nō teuetur ad ea sicut ad votum. Sic i ꝓposito. Itē alia ratione posset probari q satisfecit sic: qꝛ sicut iuramentum factū in materia iuris recipit oēs limitationes iuris: sic ꝛ votū: cum ambulent pari passu. vt dixi. s̄. Iuramentū. 4. §. i. Ergo intelligetur vt probaret fm q statutum ē in iure. ꝛ cū hac opinione Ri. cōiter concurrunt theologi. imo plus dicit Ri. ibidē. q ēt si intrauit aio exeūdi cum voluntate tñ dandi operā. vt deus i mutet propositum suū q satisfecit voto. Et idē dicendū si vouit modo secundo. s. cum voluntate experiendi. Aut tertio mō. s. de nllo istoꝛ cogitās. s. q satisfec̄. Si tñ itraret cū proposito exeundi: ꝛ nunq̄ʒ dādi opam vt mutetur suū ꝓpositum nullo mō apō deum satisfecisset: qꝛ plus deus ponderat affectum q̄ʒ manum. 14. q. 5. Si qđ inuenisti. Et talis ē in malignitate nō in infirmitate: sicut ille qui intrando hʒ aium exeundi: tñ mutādi: si aliud inspiretur. Si āt quarto modo qs vouet. s. cum proposito exeundi postq̄ʒ intrauerit. Hoc pōt esse tripliciter. Primo qꝛ vouet intrare vt exeat. Secundo qꝛ vouet introitum ꝛ exitū. Tertio qꝛ solū vouet introitum. sed cōconitatur ꝓpositum exeūdi: ꝛ quocunq̄ʒ istoꝛ modoꝛ illicitum ē votum. Uouere. n. vt exeat ē vouere pp finem malum: ꝛ sic nō tʒ votum. Uouere ēt introitum ꝛ exitum ē temerarium pp cōiunctōem ptis male. s. exitus. Similiter itrare religionē cum voluntate exeundi ē peccatum: ꝛ iō temerariū si non vult dare operaʒ vt muteẗ ꝓpositū suū. Cō nō. qꝛ scepi⁹ i pratica ꝯtigit

19 Utrum votum factum ex metu obliget. vide. s̄. Metus. §. 8.

20 Utrū votum factum de re licita. nō tñ vtili ad salutem sit obligatoꝛium. ℞. fm Ri. vbi s̄. ar. 9. q. 3. q nō. vñ qñ aliquis vouet aliqd qđ in vno casu pōt esse vtile ad saluteʒ: ꝛ in alio casu inutile obligatur ad obseruantiaʒ voti in illo casu in quo ē vtile ad salutē: non in alio in quo ē inutile ad salutē. puta aliqs vouit nunq̄ʒ petere dispensationem votoꝛū euenit casus q probabiliter timet de transgressione alicuius voti: sic potest petere dispensationem: non obstāte voto pꝛefato. Si vero casus talis non euenit: sed magis sibi expedit ad salutem seruare. sic tenʒ votum predictum: ꝛ non poterit petere dispensatōnem nisi fuerit intentio vouentis. q si non obligat in omni casu non obligetur in aliquo.

21 Utrū votum de aliquo faciendo vel non faciendo quo salus coꝛpoꝛalis amittitur sit obligatoꝛium. ℞. fm Ho. q nō. vt puta. qs vouit non comedere carnes. a medicis dicitur q est in periculo moꝛtis nisi vtatur: sic non obstante voto vtetur Nō. hoc etiā Hugo. 22. q. 4. c. non solum.

22 Quid de illo q vouit dare vnaʒ mensurā grani annuatim pauperibus: ꝛ nō determinauit de qua mēsura. ℞. fm Ho. q in arbitrio eius erit dare ad quam mensuram voluerit. ex̄. d̄ censi. c. ex parte. vel dic q ad eā de qua cogitabat.

23 Utrū vouēs ex duabus causis. puta. vt visitaret romam. ꝛ vt ibi inueniret germa-

num suum teneat si vna illarum deficit: puta q̄r germanus inde recessit. ℞. ꝙ sic. l. celsus ff. de arbi. Intellige si intendebat se obligare vna illarum extāte. alias n̄ i ꝯscia.

24 Quid si quis fecit duo vota diuersa. ℞. ſm Tho. in. 4. di. 38. ꝙ si vtrūq̄ pōt seruāi tenet. Si vero sunt icōpossibilia seruet maius: ⁊ satisfaciat de minori ſm arbitriū plati. Pōt ēt dici ꝙ n̄ peccat qui votū i maius bonū ꝯmutat. vt infra patebit. Si vero sunt equalia impleat qđ prius promisit.

25 Utrū dn̄ium rei que ex voto ē deo vel alicui eccl'ie promissa maneat penes vouētem. ℞. Pe. de pusio tractatu ꝺ canonica pōtione epi. c. 4. ꝙ sic. sed ꝑsonali obligatiōe tenetur votū iplere. de quo plene in. l. si quis rem. ff. de polli. vbi dr̄ ꝙ ꝑsona obligatur non res. transit tn̄ in heredem talis obligatio vt ibidem i fi. Facit. l. pactum. ibidem. Et sic coget ꝑsonali obligatiōe. c. ex ꝑte. de cēsi. Qđ limita quo ad hr̄dem. vt. s̄. §. 8.

26 Sed q̄s aget. ℞. qui. s̄. Qđ sic ille cui r̄lictū ē legatū solum agit de iure. ⁊ nō ali⁹. l. i. ⁊. 2. C. cōia de leg. sic ⁊ ille cui factū ē votū. Et ex quo infert ꝙ legatū factū imagini xp̄i nō acq̄ritur eccl'ie nec prelato: nec ꝯtemplatione eccl'ie vel prelati ē factū: lz imago sit in parochia. ⁊ videtur cāus in. c. nimis. el ꝑrio. de exces. prela. Facit. c. requisisti. ꝺ testa. Sed censet deo factum ⁊ eius ꝯtēplatōne. vt videtur esse cāus. 12. q. 2. predia. ⁊ iđ aget ep̄s qui habet cogere. d. c. ex parte. ⁊ dabitur eccl'ie vbi testator habuit domicilium. s. cathedrali: vel si non sit digniori. ar. eorū que nō. in auē. de eccl'ia. titu. §. si quis i noīe magni dei. Si aūt factū esset contēplatione. ecclesie ꝑrochialis. siue sit talis imago in ea: siue non eccl'ie ꝑrochiali acquirit c. cum inter vos. de ver. signi. Et sic aget r̄ctor ipius eccl'e. de iudi. c. cum deputati. cle. i. de rescrip. Sic idem dicendum in voto facto ꝑ respectum ad eccl'iam. vt puta ad beatum Jacobum. Et sic aget ꝑlatus illi⁹ eccl'e d. c. ex ꝑte. In voto vero facto simplr̄ deo vel imagini ⁊ huiusmodi aget ep̄s. Aduerte hic. q̄r multi decipiūtur credentes ꝙ q̄s vouens dare vni eccl'ie. puta imaginē vl' cereū ⁊ huiusmodi vel alicui paupi. x. teneat taliter ad iplet votum. ꝙ nec ēt per dispensatōem possit liberari: ex quo tales possunt agere quasi sit eis ius acq̄situm ex tali voto. Sed decipiuntur q̄r tales n̄ acq̄runt aliqđ ius i re quā sic talis vouit. eo. ꝙ nec eis vel aliq̄bus ꝓ eis acceptantibus fuit facta pollicitatio. sed solū deo. Et iđ tales agunt vt seruent votum solū ꝯdictione. d. c. ex p̄te. ⁊. c. scimus. 12. q. 1. ⁊ similibus. Cū ergo auctoritate supioris ꝯmutat in eque gratum deo. talis liberatus ē ab obligatione quam ꝯtraxerat cum deo. ⁊ ꝓpterea absolutus ē. Et iđ sic tene. qn̄ ꝯmutatio fit i maius vel eque gratum deo. vel ēt in minus gratū cā existente in vouente. Fallit hoc in voto in quo quis aliq̄d ꝓmisit in subsidium terre sancte. Facit. c. magne. eo. ti. qđ sine auctōitate pape ꝯmutari n̄ pōt.

27 Utrū peccet mortalr̄ totiēs quotiēs q̄s frāgit votum. ℞. ꝙ si votū ē negatiuū nulli dubium ꝙ sic. Si vero ē affirmatiuū. puta de ieiunādo. non: nisi prima vice qua comedit non ſa vel tertia vice comedens. si facit sine ꝯtemptu: sed q̄ reputans sibi ipossibile pl⁹ illo die ieiunar. Sec⁹ si ex ꝯtēptu puta. q̄r si ēt possz ieiūare nō faceret ⁊ similia. Tenet ēt Petrus de palu. in. 4. di. 15. ꝙ qn̄ q̄s vouit ad certum diem nō bibere vinum. puta die sabbati ꝙ solū peccat mortalr̄ prima vice. Secus si fecisset votū ad tp̄us ꝑpetuum vel ad certos dies: q̄r si ad tp̄us ꝑpetuum totiens quotiens bibit peccat mortalr̄: q̄r omne tp̄us ē in obligatione. Si ad certos dies solum dies ē in obligatione. ⁊ non totum tp̄us. Et ideo nō peccat: nisi semel pro quolibet die. Et dat exemplū de indulgentia q̄ ē i perpetuum i eccl'ia q̄r totiens habet. quotiens itrat. Si ē ad diem solū habebit qui semel. nec plus qui pluries i eodem die visitauerit. Si ad diuersos dies. sic quolibet die visitauerit. ⁊ satis ē bēigna ista opinio. Sz prima ē verior ⁊ tutior. q̄r exemplū de indulgentia ē valde dissimile.

Votum iiij. quo ad cōmutatiōem vel dispensatōem queruntur plura.

1 Utrū votum sit ꝯmutabile in aliud opus pietatis. ℞. ꝙ sic. tex. ē in. c. magne. §. cū igitur. de voto.

2 Utrū possit q̄s sine auctoritate superioris votum suum i melius ꝯmutare. ℞. ſm Pa. in. c. scripture. de voto. ꝙ sic. lz sit tutius habere dispensatōem. ⁊ cū hoc transeunt cōiter doc. ⁊ facit. d. c. scripture. ⁊. c. peruenit. el. 2. de iureiu. Sed ꝯ ē. c. primū. ꝺ voto. vbi sine arbitrio ꝑsidentis nō dz fieri ēt in melius. ⁊ sequitur Ricar. vbi. s̄. arti. 8. q. 1. Item facit ꝯtra. l. 2. ff. si cer. pe. insti. g. mo. tol. ob. in prin. vbi pz ꝙ n̄ liberatur q̄ soluit rem ēt meliorē: nisi soluatur qđ debetur. Et iđ dic ꝙ aut ꝯmutatur in religionē. ⁊ sic pōt fieri sine auctoritate superioris. dcō. c. scripture.

Nam secundum Ricar. vbi. s̃. ar. 8. q. 2. cũ quis profitet̃ actualiter vel habitualiter itẽ dẽs ñ amplius teneri ad vota que prius fecerat: sed solũ voto religiõis absoluit̃ ab ill' ipo iure. Secus si qñ pfessionẽ fecit intẽdebat actualr̃ vel habitualr̃ velle remanẽ obligatus illis votis que prius fecerat: qꝛ sic i diget dispensatõe. Posset ẽt esse tale votũ. de quo pbabilr̃ posset dubitari an melius esset illud seruaret: aut eo dimisso religiõez itraret. vt si aliqs magnus rex fecisset votũ de acgrẽda terra sancta ꝛ huiusmodi: in q bus tunc papa esset ꝯsulendus: ꝛ fm eius auctoritatẽ pcedeñ ñ simpliciter i religiõez ꝯmutañ. Silr̃ nõ ꝯmutat̃ in religiõis votũ illud quo quis vouit aliqd dare in subsidiũ terre sancte sine lnia pape fm Rodo. Sec⁹ si solũ fecisset votũ pegrinatõis. qꝛ absolueretur p religionẽ. Aut ꝯmutatio voti vlt̃ fieri in aliud a religione. Et sic reqrit̃ auctoritas superioris. aliqñ solũ petita lꝫ ñ obtẽta. vt qñ ẽ certum ꝙ illud in qd̃ ꝯmutat ẽ melius ꝛ magis deo acceptũ. vt in. c. lꝫ. d̃ voto si ẽt fieret sine lnia suprioris ꝯmutatio i melius: qñ ẽ claꝝ ꝙ ẽ melius ñ peccaret p. d. c. puenit. Si vero non ẽ claꝝ ꝙ sit melius sic oꝫ auctoritas obtineat̃. ꝛ multo magis qñ ꝯmutat̃ in eq̃ bonũ vel minus bonũ ẽ necessaria dispensatio superioris.

3 Sed qd si votũ erat factum deo intuitu alicuius certe psone vel loci. puta talis monasterij vel talis pauperis de dando sibi aliqd R̸. ꝙ licet actio acqratur talibus ad ageñ vt ꝯpellat̃ reddere qd̃ vouit. ut. s̃. dictũ ẽ: tñ in religionẽ ꝯmutãdo absoluit̃ ab illa obligatõe cũ fuisset psonalis. Secus esset si nõ ex voto solũ deo facto. Sed ex aliquo alio respectu se hoi obligasset: qꝛ sic ñ absoluer̃tur p religionis ingressum: nec ẽt per dispẽsatõem superioris. nisi fꝫ ꝙ dixi. s̃. Papa §. 6. ꝛ Iuramñtũ. 6. in prin.

4 Utꝝ ille qui pmisit patri aut alteri votũ eoꝝ iplere possit illud i religionẽ ꝯmutare. R̸. Tho. in quadã. q. de quol'. ꝙ sic: qꝛ sicut sufficit p se. ita ꝛ pro pr̃e.

5 Utꝝ omne votum possit cõmutari auctoritate superioris. R̸. fm Ri. vbi. s̃. ar. 9. q. 1. ꝙ sic. Et de hoc vide. s̃. Papa. §. 1. Et hoc firmiter teneas: qꝛ nullũ ẽ votũ volũtariũ qn possit in melius ꝯmutari. ꝛ si ñ ipi cui ꝯmutatur saltem cõitati. Item aliqñ votum militaret ꝯtra salutẽ ppriam. vt pꝫ in illo q castitatez vouit quã tñ ex fragilitate sua videt verisilr̃ se fracturũ. Et iõ suprioris auctoritas nobis dimissa ẽ a deo in huiusmodi p uidendis. ꝛ nõ cures de tenẽtibus aliud.

6 Quis ẽ suprior cuius auctoritate vota possint ꝯmutari. R̸. ꝙ quo ad quattuor vota solus papa dispensat. s. in voto religiõis. In voto ierosolimitano. voto sci Iacobi. ꝛ voto visitandi limina aploꝝ Petri ꝛ Pauli. ꝛ sic seruatur in facto: lꝫ nullo iure inueniatur expressum. nisi de voto p subsidio terre sancte. vt in. c. ex multa. de voto. vbi tꝫ Pa. ꝙ ẽt legatus de latere nõ põt dispensare cũ reqrat̃ spãlis delegatio. vt in. d. c. ex multa. pꝫ. Sed si factũ esset solũ p deuotiõe ñ pro subsidio: sic tꝫ idez Pa. ibidem. ꝙ eps põt dispẽsare. Et silr̃ si vouisset solũ ex deuotõe ire ad sanctũ Iacobũ ñ in subsidium pstañ. Et facit p hoc tex. c. ꝙ sup his. ꝛ. c. ex multa. eo. ti. que fundant se super subsidia terre sancte. Et licet istud sit veꝝ de iure. Quia tñ ꝯsuetudo ita se hꝫ. vt ẽt ex deuotõe factuz ptineat ad papam eius dispẽsatio. ꝛ ẽt quia maiores cãe ad papam sunt referende. vt i c. maiores. de bap. Ideo ꝯsulo recurreñ fore semp ad papam i huiusmodi. Si tñ eps dispensaret sequẽdo opinionẽ Pa. credo valeret: qꝛ posset dici ꝙ lꝫ cõiter remittãtur ad papaz: non tñ propter hoc ẽ cãus papalis. põt enim qs mitti ad papã aliqñ ad terrorem. aliqñ pro maiori cautella: aliqñ ex reuerentia. Et iõ hoc ñ probat esse qd̃ ad h ꝯtingit abesse. l. neqꝫ natales. C. de proba. In alijs aũt votis a predictis põt episcop⁹ dispensare quo ad suos subditos. Abbas ꝛ alij prelati rligiosoꝝ pñt quo ad religiosos eis subditos: siue votũ fecerint ante igressũ religionis siue postea. Alij antẽ inferiores epis q non sunt prelati religiosoꝝ dispẽsar̃ ñ pñt: nisi tales haberẽt iurisditõem epalez in psonas de iure spãli. Facit gl. in Cle. i. d̃ re. cc. nõ alie. ꝛ qd̃ nõ: Inno. in. c. statuim⁹ de ma. ꝛ obe. ꝛ Pa. in. c. significasti. de fo. ꝯpe. vel ex spãli iure vel ꝯcessiõe hoc eis ꝯcederet̃. Et hoc sequit̃ cõiter doc. in. c. fi. d̃ postu. pla. Ho. tñ in. c. i. d̃ voto. dicit ꝙ tex. d. c. primi pbare videt̃ ꝙ qlibet psidens in istis votis dispensare posset. Fatet̃ tñ ꝙ de ꝯsuetudine seruatur vt inferiores epis non possint dispensare: nisi vt dictũ ẽ. ꝛ minime mutãda q̃ longa ꝯsuetudine interptationẽ acceperunt. l. minime. ff. de legi.

7 Utꝝ epus ꝛ similes possint dispensare i votis a se emissis: sicut possunt dispensare i subditorum votis. R̸. Pa. in. c. magne. de voto. ꝙ non. ꝛ facit istud. c. magne. iuncta glo. pro hoc. Nam nõ dꝫ quis auctorizare in facto suo pprio. vt in Cle. 2. de re. cc. non

alie. ⁊ in.l.i.ff.de aucto.tuto.

8 Utrum abbas vel prelatus religiosus qui cōcessit liniam eius subdito vouendi possit cū eo postea dispensare. ℞. Ri.vbi.s̄.ar.4.q.3.ꝙ añ votum emissuȝ pōt liniam reuocare: ⁊ sic nō tenebit postea factum. Sed post votum emissum dicit tutius esse ꝙ subdit⁹ recurrat ad superiorē sui prelati: vel ad papam si alium non habet. Et ista opinio est satis equa: ne videat auctorizare in fcō suo sed tamen de veritate iuris pōt dispensare. ar.c.manifestum. Et qđ ibi nō.33.q.5. Iteȝ sicut rōnabiliter ꝯcessit liniaȝ: pōt ēt rōnabiliter si cā occurrat dispensare. nec ē istud in facto ꝓprio sed alieno: nisi forte solū vellet dispensare ꝑꝑ suum ꝯmodū. q₂ sic ñ posset alias sic. si ꝑꝑ necessitatē subditi.

9 Quid de voto castitatis an iferior a papa possit dispensare. ℞. diuersa fuit opinio. sȝ saluo meliori iudicio credo dicēdū ꝙ aut votum castitatis ē simplex ⁊ ꝑpetuuȝ. ⁊ tūc ꝑꝑ duo eꝑs pōt dispensare. Primū si votū castitatis fuit aliqualr meticulosum a priń. lȝ non fuerit iustus metus. vt vult glo. in.c. veniens. qui cle. vel vo. Secundum proptē periculum fornicationis: quando verisimiliter timetur de incontinentia. Et hoc ēt tȝ d. Car. ⁊ .d. Anto. in.d.c. veniens. Et sic limito dictum Spe.ti.de le.§.nunc de eꝑoꝝ v̄.103. ⁊ Io.an. ⁊ doc. qui dicunt eꝑm posse dispensare qñ votum castitatis ē simplex ⁊ ꝑpetuū. ⁊ glo. in.c.rursus. qui cle.l'vo. que dicit ecclam posse dispensare. In alijs autem casibus solus papa dispensabit. Et sic intellige glo. in.c.i.de voto. cū alijs doc. tenentibus ꝙ non potest episcopus dispensare. A fortiori pōt dispensare cū eo qui fecit votū ñ nubendi: q₂ proprie non ē votuȝ castitatis. qđ pȝ q₂ si fornicaretur non frangeret votū licet peccaret mortaliter. Si vero votum non sit simplex sed ad tꝑns. puta vsq₃ ad ānum ⁊ huiusmōi. sic potest episcopus dispensare. Silr dispensat episcopus i voto castitatis emisso ab altero coniugum rationē periculi. vt etiam exigere possit. vt nō.doc.in.d.c.rursus. Et ibi.d.Io.an. đ sācto georgio eꝑs Alex. Si vero votuȝ sit solēne. sic solus papa similiter dispensat secūdum omnes in.c.cum ad monasterium. de sta.mo. vbi etiam aliqui voluerunt ꝙ nec ēt papa possit: licet non sit verum secundum Archi.in.c.sunt quidam.25.q.i.

10 Quid requiritur vt dispensatio vel ꝯmutatio sit legitima. ℞. Inno.in ꝛ̄rica de obs. ieiu. ⁊ Archi.in.c. presbyter.82.di. dicunt ꝙ duo requiruntur. s. causa legitima in vouente. Et secundum ꝙ votum cōmutetur i melius vel deo magis acceptum. Pa. vero in.c.i.de voto. dicit. ꝙ si causa legitima subsit i vouente: licet non cōmutetur in aliquid melius. tamen est legitima dispensatō. dummodo cōmutetur i aliud simile. Facit.c.magne. de voto. Et qđ legitur ⁊ nō.in.c.i.de re.permu.in simili. Ego tamen credo ꝙ ēt si non cōmutetur in aliud simile ꝙ valeat: dum necessitas vel vtilitas id persuadeat. Necessitas. puta: quia est debilis. Item familiam magnam habet quam oportet sustētet ⁊ huiusmodi. Utilitas. puta: quia maius bonum est cōitati cōmutatio ꝙ̄ si seruaret. ⁊ similia que arbitrio superioris sunt relinquenda. vt in.c. ex multa circa fi. de voto. vbi tex. alternatiue loquitur dicens. si necessitas exigit vel vtilitas persuadet. Si vero causa legitima non subsit in vouente: tunc oportet fiat cōmutatio in melius. Et ita itelligo ⁊ limito tex.c.i.de voto qđ vult vt i melius fiat cōmutatio vel saltem in eque bonū ⁊ gratum deo.

11 Utrum dispensatus sine causa legitima sit tutus in conscientia. vide. s̄. Dispensatō. ꝙ non.

12 Quid debet attendere dispensator voti. ℞. quid liceat secundum equitatem. quid đceat secundum honestatem. quid expediat secundum vtilitatem vel necessitatē. Iteȝ q̄litatē ꝑsone. cām ⁊ qualitatē. ⁊ q̄ȝtitateȝ cōmutationis. Naȝ si causa cessat facili⁹ dispēsatur. Qualitas vero vt si sit votum peregrinationis extimet expensas quas fecisset eūdo ⁊ redeundo. ⁊ ip̄as i pios vsus conuertat. laborē itineris: ⁊ ip̄m ieiunioꝝ ⁊ oratōnum laborē ꝯpenset. Si aūt sit votum ieiunij attendat ꝙ pauper homo parua pecūia redimere pōt: sed nō diues. Item vtruȝ impedimentum sit temporale: ⁊ sic soluȝ dilationem concedat. aut ꝑpetuū vt faciliter absoluat. hec habētur i.c.magne. de voto. Et qđ ibi nō.

13 Utrum habens aliena icerta qui ea vouit in subsidium terre sancte possit per episcopum dispensari. vt in alios vsus conuertat. ℞. secundum Rodo. ꝙ non. etiaȝ si religionem ingrediatur.

14 Utrum votū de sabbato festādo sit ꝯmutandū. ℞. ꝙ si fecit ex quadā suꝑstitōe credēs [illegible] melius iniri lr̄e veteris testamenti: sic votū non tȝ. Si vero fecit ex deuotōe vel reuerētia v̄ginis: tunc si haberet inducere iudaizatiōem q₂ cohitat vbi multi sunt iudei. sic

cõmutãdũ ẽ oio. alias non. sed põt seruari. Idẽ dic de voto ieiunandi in dñica: q̇ si q̃s fecit vt magis sit dispositus ad spũale gaudiũ aut cõtemplationẽ diuinoꝝ: sic licite fit ⁊ seruatur. Si vero fit vt affligẽdo carnem satisfaciat deo de peccatis ⁊ carneꝫ subiciat spũi: tũc nõ dꝫ ieiunare in dñica: sed i sabbato ꝑcedenti fꝫ Io. neapol. in quolꝫ. 8. q. 25. qꝛ dꝫ tale ieiuniũ interpretari vt facit eccl'ia vniuersalis. Si aũt nõ cogitauit neqꝫ de spirituali gaudio neqꝫ de afflictiõe carnis: sed simpliciter ieiunare vouit in dñica sic ꝯsulẽdũ est vt potius ieiunet in sabbato vt xpianis se cõformet fm eundẽ Io. ne videatur singularis.

Uotum. V. quo ad cõmẽdatõem.

i Utrũ expediat hõi vouere. Rñ. fm Ri. vbi. s. ar. 6. q. i. Aut hõ vouet bona quoꝝ̃ obseruatio vr̃ ꝓbabiliter ꝓportiõata infirmitati sue ⁊ sic expedit hõi vouere: qꝛ ꝑ hoc firmat ãplius volũtatẽ suã i bono ⁊ pro magna pte excludit a se libertatẽ malefaciẽdi: ⁊ facit actũ virtutis latrie. Et iõ vouẽdo meret. Si vero vouet in ꝓportionata sic ñ expedit nec lꝫ. Tale. n. votũ ñ hẽret discretõem comitẽ. cũ ꝑ hoc vouẽs magis videt se illaq̃ar. q̃ꝫ augẽ securitatẽ de sua salte

2 Utrũ sit magis meritoriũ opus bonũ factũ cũ voto q̃ꝫ sine. Rñ. Ri. vbi. s. q. 2. q̇ sic. ⁊ ꝓbat. Primo qꝛ opus inferioris v̉tutis magis ẽ meritoriuꝫ iperatũ a superiori virtute q̃ꝫ ab inferiori: sed latria ẽ superior virtus q̃ꝫ abstinẽtia. peregrinatio ⁊ huiusmodi. Ergo cũ vouere sit actus latrie ẽ magis meritoriũ bonũ abstinẽtie factũ ex voto: vt pote iperatũ a latria q̃ꝫ siñ. Secũdo qꝛ q̃ꝫto opꝰ ꝓcedit a voluntate magis firmata in bono: tãto ẽ virtuosius ⁊ ꝯsequẽter magis meritoriũ. Ad opari virtuose requirit firmiter ⁊ imobiliter opari fm phm. 3. ethi. c. 4. sꝫ ceteris paribus volũtas ẽ firmior in voto q̃ꝫ sine. ergo ⁊c̃. Ponit Ansel. li. de similitudinibus exẽplũ. s. q̇ q̇ facit opus cũ voto. qi q̇ dat arborẽ cũ fructibus: sꝫ q̇ sine. qi q̇ dat solũ fructus. Hoc ꝓbat. 23. q. 5. tũc saluabitur 28. q. i. iã nunc. vide glo. in cle. si dñm. de reli. ⁊ vene. sanctorum.

Usucapio

est acquisitio dñij ꝑ ꝯtinuatõem possessiõis tp̃re lege diffiniti. dicit tex. in. l. 2. ff. de vsuca. triẽniũ ẽ tp̃us qd̃ hꝫ locũ tm̃ in vsucapione. insti. de vsuca. in prin. nõ. Io. 16. q. 3. in summa.

i Quare fuit inducta. Rñ. ꝓ bono publico ⁊ vtilitate publica: ne dñia reꝝ sint incerta ff. de vsuca. l. i. insti. eo. §. i. ⁊ vt finis litibus ponatur. ff. pro suo. l. fi.

2 Que requirunt ad vsucapionẽ. Rñ. q̇ quatuor. Primũ qd̃ requirit ẽ bõa fides nedũ i vsucapiẽte toto tp̃e vsucapiõis: sꝫ oꝫ q̇ fuerit bona fides i ꝑncipio ꝯctus ex pte tradẽtꝭ ⁊ accipiẽtis. ar. ff. ꝓ ẽp. l. 2. §. si eã. Itẽ q̇ res sit mobilis: qꝛ circa imobiles ẽ ꝑscriptõ. It q̇ res tradat vl' qi. alr possessio ñ hẽret sine traditõe. C. de pactꝭ. l. traditõibus. isti. de re. diui. §. ꝑ traditionẽ. Uel alio mõ possideat tp̃e debito. s. triẽnio. Itẽ titulus verus ñ putatiuus nec falsus. ff. ꝓ lega. l. 2. ⁊. 3. C. d̉ vsuca. ꝓ here. l. fi. ⁊ ibi Azo. Et q̇ sint veri tituli ifra subiciã: si tñ eẽt putatiue verus titulus ex errore facti nõ iuris non ipediret. vt. l. i. C. de vsuca. ꝓ do. ⁊. l. qd̃ vulgo. ff. ꝓ empto re. ⁊. l. 4. ⁊ vltima. ff. pro lega.

3 Que pñt vsucapi. Rñ. q̇ oia except q̃ ꝓhibẽtur vt furtiue res ⁊ q̃ vi possident. vt nõ. glo. in sũ. 16. q. 3. nec res sacra vel religiosa nec decima. de ꝑscrip. cãm q̃. Itẽ nec seruꝰ fugitiuus. Hec ꝓbãtur insti. de vsuca. §. sed aliqñ. ⁊. §. sequẽti. Itẽ vbicũqꝫ ꝓhibet alienatio: ⁊ vsucapio regulariter ꝓhibet. ff. de fũ. dota. l. si fũdũ. ff. de v̉bo. sig. l. alienatõis.

4 Quis põt vsucaper. Rñ. omnis q̇ põt licite possidere. vt paterfamil. filiusfamil. in peculio. pupillus si hꝫ animũ possidendi: lꝫ nõ interuenerit auctoritas tutoris. ⁊ furiosus si sane mentis vsucapere cepit: sed incipere ñ põt durante furor. ff. de vsuca. l. 3. §. i. 2. ⁊. 3. Sed seruus vsucapere non põt: qꝛ nihil potest possidere. l. labeo. ff. de vsuca. l. i. §. Iteꝫ acquirimus. ff. de acquir. po. nisi peculiariter ex scientia domini possideret. vt in dictis legibus.

5 Qui sunt tituli transferẽtes dñium vt sciamus quõ vsucapio currat. Rñ. sunt. 10. Primus ꝓ soluto qui hꝫ locũ: quando ego credo tibi debere puta. centuꝫ ex quacunqꝫ cã ⁊ tu idem credis: ⁊ sic soluo vel aliquid loco eius. ⁊ sic vsucapies. ff. pro sol. l. i. Et sic iustus error dat causam prescribẽdi. Fallit quãdo cã emptionis que nõ precessit soluitur aliquid: qꝛ nec pro emptore cum nõ precesserit nec pro soluto: qꝛ ex causa emptõis traditur. l. 2. Rñ. 2. ff. pro empto. ff. pro solu. l. pe. Secundus pro emptore qui hꝫ locum cum quis in veritate emit rem alienam vel a furioso quem credebat sane mentis ⁊ bona fide. vt. ff. eo. l. pignori. §. i. ⁊. ff. pro empto. l. 2. §. si a pupillo: ⁊ in isto requiritur vt dixi bona fides in rebus mobilibus tam

tradēs q̄ accipiētis. Itē q̄ ēptio fit pura nō cōditōalis. ff. p ēpto. l. 2. §. si sub cōditione. Itē q̄ preciū soluatur l' fides hēatur de precio. qr aīr nō trāsferretur dn̄ium. Insti. de re. diui. §. vēdite. Itē q̄ eadē res q̄ ē empta tradatur. qr si alia daretur nō vsucapet pro emptore. l. 2. §. cum stichū. ff. pro ēpto. Terti⁹ pro trāsacto q̄ hz locū i re tradita vt a lite recedatur ab eo q̄ credebatur dn̄s. C. pro trāsacto. l. ex cā. C. de trāsac. l. si pro fundo. Quartus pro herede q̄ hēt locū vbi qs est verus heres vel saltem iuste ꝛ pbabilr̄ hoc putet. Sed nō hz locū i suis heredibus. qr quodāmō cōuiuēte eo hereditariū rerū dn̄i extimātur. l. 2. §. filium. ff. pro here. C. p here. l. nihil pro herede. Sed i extraneis heredib⁹ distigue. q̄ aut res ē vitiosa. puta: qr furtiua: vel vi possessa. vel res fisci q̄ nullo tpre pscribi pōt. C. cōia. de vsuca. l. iā pdem. vel res pupilli. vel res data psidi cō. l. iul'. repetūdarū. ff. de acq. re. do. l. bone fidei. Et sic heres generalis vel successor spālis rei alicui⁹ pscribere nō pōt. ff. de publi. l. sed hi. §. actōnū hāc. De quo vide s̄. Prescriptio. §. 44. Si vō res nō ē vitiosa. sic dic. vt s̄. Prescriptio. §. i. Quintus pro donato q̄ hz locū cū i vō nō i opinione aliqd ē donatū bona fide. C. pro dona. l. vlti. Itē q̄ donatio teneat: qr si pr̄ donat filio ꝛ decedat non vsucapiet p donato filius. qr donatio nō valuit rōe patrie ptātis. ff. pro dona. l. i. §. i. ff. p here. l. 2. §. filium. lz tn̄ rē alienā qs non possit donare quo ad hoc vt dn̄ium trāsferatur i piudiciū veri dn̄i: qr qd̄ qs nō hz trāsferre nō pōt. C. de dona. l. si filius. Valet tn̄ vt vsucapiatur. ff. pro dona. l. si is q̄ alienā. ꝛ. l. fi. de iure patro. c. cura. Sextus pro derelicto q̄ hz locū in ea re q̄ credebatur a dn̄o derelicta ꝛ alius possidere icepit q̄uis ignoret a quo sit derelicta. ff. pro derelic. l. si id qd̄ pro derelicto. Septimus p legato q̄ habet locū cū alicui res legatur aliena bona fide. ff. pro lega. l. p legato la. i. Et q̄uis legatuz adēptū sit: tn̄ vsucapio currit. d. l. pro legato. ꝛ. l. vltia dūmō pbabilis error excuset. puta. credit testatorem fuisse sane mentis. cū tn̄ foret furiosus. vel ignorat legatum p codicillū adēptū eē. Octauus pro dote q̄ hēt locū cū res aliena pro dote bona fide datur. l. vlti. ff. pro dote. Nonus pro suo qui hētur cū qs possidet rē quā credit suā aliquo iusto titulo. ff. pro suo. l. i. ꝛ vltia. Decimus p iudicato q̄ hz locū cū res ē iudicata a qua nō ē appellatū spacio decē dierū vsucapit. qr trāsit in rē iudicatā. 2. q. 6. anteriorū. vn̄ i vsucapione reqritur aliqs de istis titulis ꝛ bona fides. ꝛ q̄ res nō sit vitiosa ꝛc̄. vt dictum est.

6 Quis effectus vsucapiōis. R. fm oēs. est vt rei vsucapte dn̄ium directum acqrat. C. de pac. l. traditionibus. ff. de vsuca. l. i. ꝛ. 3. ff. pro suo. l. fi.

7 An hēat locū i cōscia. dic vt s̄. Prescriptio. §. 49. ꝛ multa ibi ad hoc faciūt p totuz.

Usura fm Ho. i sūma. ē qd̄ cōq̄ solutioni rei mutuate accedit ipius rei vsus gr̄a. pactione iterposita: vel hac itentōe hita in cōctu: vl̄ exactione hita post cōctū. Pro cuius declaratione attēde q̄ prio dr̄. quodcūq̄. s. quocūq̄ noie cēseat: siue cōsistat i dādo siue i faciēdo: dūmō pcio sit extiabile ꝛ vltra sortē exigat erit vsra. 14. q. 3. vsra. ꝛ. c. plerūq̄. Secūdo addit rei mutuate: qr i solo mutuo vō l' iterpretatiuo cōsistit vsura fm oēs doc. dicit. Tertio ipius rei vsus gr̄a: qr si nō vsus gr̄a i. cōsūptōis. sed pene l' iteresse loco aponet nō eēt vsura. vt ifra patebit. Cōcludit i q̄rto pactōe iterposita ꝛc̄. qr si sine pactōe vel exactione aut itentōe. ꝛ gratis aliqd dat non erit vsura. put ifra plenius patebit per dubia sequentia.

1 Utr̄ sola spes recipiēdi vltra sortē faciat vsurariū. R. vt colligo ex glo. sup lu. 6. mutuū date ꝛc̄. q̄ aliqs pōt mutuare duplr̄ pp spē lucri. Vnomō pricipalr̄. ita q̄ nō mutuaret nisi lucrū inde speraret. ꝛ tūc vsurarius ē. vt pz i. c. i. ꝛ. c. cōsuluit de vsu. ꝛ. 14. q. 3. si feneraueris. Et i hoc cōcor. cōiter Io. an. Archi. ꝛ Ge. in. c. i. eo. ti. li. 6. ꝛ i. d. c. cōsuluit. ꝛ theologi i. 4. 15. di. Sed attēde q̄ ista itentio triplr̄ pōt cōtingere. Prio añ mutuum. vn̄ si post mutuū cognoscēs pctm̄ mutat itētionē poterit sponte donata recipe sine vsura. Secūdo subsequēt. qr post mutuuz spat aliqd ꝛ sic ēt vsurarius ē. Tertio cōcomitāt. puta. qr mutuans nulliū spabat lucrum sed debitor pp mutuū dat sibi pmiū: ꝛ mutuās pp eādē cām recipit. ꝛ sic ēt vsurarius est. ꝛ talis tenetur restituere fm q̄ dixi. Restō. i. i verbo vsurarius. Aliomodo qs spat lucrum. s. secūdario. qr ēt si crederet nō hēre vltra sortē. mutuaret nihilominus pp caritatem. ꝛ talis spes non facit vsurarium fm Ri. in. 4. di. 15. articulo. 5. q. 5. ar. c. quid pderit. 61. di. ꝛ. c. in singulis. 77. di. 59. di. si officia. i. q. 2. q̄pio. in hoc concor. Inno. Ber. Ala. Pa. ꝛ mlti alij in. d. c. consuluit ꝛ dicit Io. an. i rla pctm̄ li. 6. q̄ cōiter hoc tenetur a doc. Cum. n. aliquis dat alicui mu

ys

tuū scire dz eē sibi debitorē ad antidota na
turaliter obligatū de testa.c.cū in officijs.l.
sed ꝛ si lege.§.ↄsuluit.ff.de peti.here.Aduer
te hic ꝙ mutuans hac spe siue intentōe vt il
le sibi remutuet alia vice nō ex vi mutui:sed
ex accipientis caritate nō ē vsura ſm Alex.
in tertia pte sūme ti.de pcepto mutui. caret
tñ merito si principalr̄ pp hoc facit.Rodo.
Gof.ꝛ Ho.vero tenēt ꝙ ē vsura.Sed veri
us dicit Alex.Et pfati verū dicunt qñ dedu
citur simpliciter in pactū.Facit qd infra di
cam.§.4.

2 Utrū mutuans ad captādū amorē sit vsu
rarius.R.ſz Tho.ſa ſe.q.78.ꝙ ñ.Limitat
hoc Jo.cal.in.c.fi.de vsu.verū:nisi spes vl
terius pcedat:qꝛ si qs mutuaret pape vel i
peratori ꝛ huiusmodi ad captandū beniuo
lentiā.vt post posset consequi beneficiū vel
castrū aliqd esset vsura.Hoc limito verum
qñ ex mutuo speraret:sed qñ ex amore con
cepto erga ipm ex mutuo facto nō essz vsura.
imo licite posset sperare:qꝛ illud non sperat
ex mutuo sz ex amore ꝛ ꝙ liceat tz Tho.vbi
s.ar.2.in responsione tertij argumenti.

3 Utrū mutuare ad hñda ea q̄ pecunia nō
mensurātur sit vsura.R.Tho.vbi.s.ꝙ non
ex quo pz ꝙ lz sperare rē cuius vsus inter
amicos ↄcedi solet sicut comodatur liber.Itē
iniurie remissionē ab illo q me iniuste perse
quebatur cū multo meo dāno.c.dilectus el.i.
ꝛ.c.ad aures de simo.Secus esset si iuste:
qꝛ nō liceret sine vicio vsure mutuū dare sub
tali spe.Et sic intellige glo.i.c.qm̄ multi.14.
q.4.q̄ dicit ꝙ vsure pn̄t peti.vt dānū euitetur.

4 Utrū liceat petere munus a lingua vel ab
obsequio pp mutuū.R.ſm Tho.vbi.s.ꝙ ñ
qꝛ extimatur pecunia.vt pz in illis q locant
ad hoc opas suas.Nec ob.ꝙ obligatur ad an
tidota vt dictū ē.qꝛ vt dicit glo.i.d.c.si fene
raueris.nō pōt deduci in pactū.Rō ſm Ar
chi.ibidē:qꝛ antidotū ē debitū simplex:sed
cū deducitur in pactū nascitur obligatio ci
uilis qd ē plus.Et iō plus exigitur.qd pōt
extimari pecunia:ꝛ ppea essz vsura.Addit
tñ glo.pdcā ꝙ si eguerit talis mutuās ꝙ po
terit p modū gratitudinis petere talia serui
cia.nō ex necessitate vel ex lege:sed ex grati
tudine sine vsura.Ego tñ credo ꝙ qñ natu
ralis obligatio deducitur tali mō in pactuz ꝙ
nō magis tenetur q̄z ex ipsa naturali obligatō
ne.vt puta.dicēdo.Ego mutuo tibi vt tu mu
tues postea mihi si indiguero.ꝛ in hoc co
mode facere potueris ꝙ nō sit vsura.Qd ēt
tz Ho.in su.qꝛ illud nō ē exigere plus q̄z ve
lit natura ↄctus.Facit ad hoc.c.significasti
de elec.Secus esset qñ simpliciter deduceretur
tur in pactū vt sibi remutuaret:qꝛ sic essz vsu
ra.Et sic intellige ꝛ limita pdicta ꝛ Tho.
vbi.s.qui cum Archi.concordat.

5 Utrū dñi q mutuāt rusticis vt eorū posses
siones colāt sint vsurarij.R.ſm Grego.de
arimino i.q.d monte.ꝙ nō:si illud ↄcurrat
s.ꝙ alias satisfaciet ipsi rustico de opibus po
sitis ad colendā possessionē ſm ꝙ iustū est.
Secus esset si subtraheret aliqd pp mutuuz
qꝛ vsura esset.Idē dicēdū ē de eo q ↄcedit
terminū vt trahat ēptores ad suā apothecā
vel ad suū molendinū vel ad scolas ꝛ huius
mōi.si nllm̄ dānū incurrit.ꝛ ita bñ ꝛ faciliter eis
satisfit ab ipsis mutuantibus sicut fieret ab
alijs p eandē rōnē.Et Jō cal.i.d.c.si.ꝛ Jo
an.in mercu.sup regula peccatū.ꝛ Lau.de
redolfis florentinus in ſa pte ↄctuū suoruz
q.38.ꝛ Rodo.ꝛ multi alij q tenēt ꝙ sit vsu
ra debēt intelligi.qñ pp hoc magis grauan
tur:vel nō ita bñ satisfit eis ab ipsis mutuan
tibus sicut fieret ab alijs:vel qñ hoc deducit
in pactū simpliciter.Secus si mutuat vsq̄z
quo vadat ad scolas.Nec ob.ꝙ efficitur ma
ioris ↄcursus ꝛ fame.qꝛ tale qd sperare nō
facit vsurā.cū nō ematur pecūia.Similiter ñ
ob.ꝙ aufertur eis libertas idirecte ex quo re
uocat mutuū:qꝛ nō ē vsura.Nā cūz mutuans
possit tps sui mutui limitare.l.vinū.ff.si cer.
pe.nō aufert eis libertatē si mutuat dōec va
dant ad eius scolas vel molēdina:sed pfigit
terminuz mutui sui.Et sic tene sicut tz ēt.S.
Bernardinus in suis ↄctibus:aliter ois mul
titudo esset vsuraria cū nō possint hodie fū
di sine mutuo locari colonis.

6 Utrū mutuās centū Johāni cū pacto ꝙ
det sibi.50.in numeratis ꝛ alia.50.i debito
ribus vel in rebus puta.i pāno ꝛ huiusmo
di:ꝛ ipse pmittit sibi soluere cētū in nūera
tis quos debitores ꝛ res steriles nō accepis
set Johānes:nisi pp mutuū de.50.sit vsura
rius.R.ſm Lau.de redolfis in suis ↄctibus
ꝙ sit i fraudē.Et iō cū grauet Johānē noie
mutui erit vsura.Et ↄcor.Bal.ꝛ Bar.in.l.
cū allegas.C.de vsuris.Idē dic cū rōe mu
tui aliqd vēdit debitori plus dbito ptio.14.
q.3.si feneraueris.Idē dic qñ emitur minus
iusto pcio pp anticipatōem solutōis secūdū
Tho.vbi.s.Qd bñ nō.qꝛ multū praticatur
iste contractus.

7 Utrū gerentes negocia stipēdiariorū.s.re
cipiendo pagas eorum ꝛ faciēdo alia obsequia
ꝛ mutuādo eis in necessitatibus eorū recipi
endo certū salariū sint vsurarij.R.Laur.in
suis ↄctibus ꝙ nō q̄tū ad id qd pcipiunt rō

ne laboꝝ:sed q̃tū ad id qđ ꝑcipiunt rōne mutui sunt vsurarij. Idē dic de collectorib⁹ dñorū q a cōitatibus aliqd accipiunt vt mitius cū eis agant expectādo:ꝙ licite accipiunt si rōne laborū ⁊ expēsarū accipiunt:sꝫ si rōe expectatōis.sic ē vsᷓa.ꝯcō.Tho.vbi.s̄.

8 Utrū ciuis q mutuat cōitati vt euitet collectas sit vsurarius.℞.Spe.ti.de vsu.lꝫ ꝙ nō qꝛ aliud ē de suo nō tribuere:⁊ aliud nō capere.l.proculus.ff.de dā.infec. Et aliud nō acquirere.aliud nō amittere.l.i.§.si his qui bōa.ff.de colla.bo. Et aliud lucrū.aliud sūptus quos erat facturus.l.cū filius.ff.de leg. ⁊ Aliud penā euadere.aliđ aliqd lucratiue ꝑcipere.ff.đ vsu.l.imperator Io.an.⁊.do. Anto.i.c.ꝯsuluit.de vsu.limitāt dictū Spe. qñ collecta esset icerta.⁊ sic onus extraordinariū. Sed si esset certa ⁊ ordinaria eēt vsura.Rō.qꝛ idē ē remittere qđ dare.c.veniēs el.i.de testi.8.q.3.talia.l.qs ēt.ff.de calum. Et hoc tene.

9 Utrū ille q mutuat decē illi q sibi debebat alia decē q̄ sibi denegabat cū tali pacto ꝙ satisdet sibi opportune de.20.sit vsurari⁹ ℞.ꝙ nō ẜm Ho.in sū.eo.ti. Et iō illud verbum qđcūqꝫ positum in diffinitiōe intelligitur qđcūqꝫ.s.ad lucrū vel suꝑhabundātiā. vel qđcunqꝫ extimabile pecunia qđ sit plus đ.c.cōsuluit.⁊.14.q.3.per totum.

10 In qbus casibus accipit vltra sortē sine vsura.℞.ẜm glo.⁊ doc.in.c.conquestus de vsu.inuenio.12.casus.

11 Primus qñ ecclesia ł laic⁹ recipit a suo vassallo feudū i pign⁹. De q̊.s̄.Feudū.§.30

12 Secūdus qñ ēphiteota ł vsufructuari⁹ pignorat dño ł ꝓꝓetario. De q̊.s̄.Feudū.§.32

13 Tertius qñ qs retinet possessionē meam possū i pignore accipiēdo fructus meos facere sine vsura:qꝛ recipio tm̄ meū.de vsu.c. i.⁊.đ.c.ꝯquestus. Secus eēt in possessiōe alterius in pignore accepta:qꝛ vsura eēt faciēdo fructus suos.qꝛ reciperet vltra sortē nō suum.de pigno.c.illo.vos.

14 Quartus qñ sine oi pacto ⁊ spe recipit gratis oblatū.vñ.i.q.2.c.sic. Nullā inqt tex. obligatio suscipiēti culpe maculā igerit q̄ ñ ex ābitēꝫ peitōe ꝓcedit. Intellige qñ dās liberaliter dat sciēs se nō teneri:nec credens creditorē hoc exigere.⁊ recipiēs recipit liberalr̄.vt.s̄.dcm̄ ē. Restō prio i ƀbo vsar⁹.

15 Quintus qñ qđ recipit rōne iteresse recipit. Et nō.ẜm Pe.de Ancha.⁊.d.Anto.in c.salubriter.eo.ti.⁊ Pa.i.đ.c.ꝯquestus.ꝙ iteresse ꝯsistit nō solū in dāno hito:sꝫ i lucro cessante:dūmō lucrū cessās esset i actu vł qi in actu.hoc ē ꝙ ꝓbabiliter fuisset:qꝛ sic dr̄ peti qđ aliquo mō ē. Secus eēt si solū esset i possibilitate.qꝛ sic dr̄ potius nō eē.hoc pꝫ ꝑ l.si iactū ret.ff.đ ac.ēp.⁊ vē. Ubi pꝫ:ꝙ lꝫ ēptio q̄ fit de sola spe.ꝓbabili qi in actu.⁊ idē de ꝑtu futuro.l.nec emptū.ff.de ꝯhē.ēp. Secus esset de eo qđ ē solū in possibilitate. Ex quo pꝫ qd dicendū de multis casibus quos inferā pro maiori declaratione.

16 Quid de illo q nō soluit ex culpa sua creditori soluto mercari in termino debito.℞. ꝙ tn̄ ei ad lucrū cessās iuditio bonoꝝ mercatorū. Et iō talis creditor licite recipit vltra sortē. Idē dic de illo q volebat negotiari vł possessionē emere ꝙ licite recipit vltra sortē tm̄ q̃tū lucratus fuisset verisimiliter ł habuisset de fructibus possessionis aut alteri⁹ rei dūmō.s.ꝯcurrant. Primū ꝙ cōputet ꝑicula ⁊ expensas:qꝛ lucrū intelligit deductis expēsis ⁊ laboribus ⁊ periculis.l.i.C. de fruc.⁊ lit.expē.⁊.l.fructus.ff.so.ma. Secundū ꝙ nō sit eius intētio lucrādi pricipaliter ꝑ hanc viā:sed potius ꝑ mercantiā vel ēptionē. Tertiū ꝙ nō ꝯhat pactū ad semper sed ad aliqđ tps.qꝛ aliter quo ad iudicium humanū videret ꝙ poti⁹ vellet lucrari isto mō q̃ꝫ ꝑ aliā viā. Quartū ꝙ ille cui mutuat nō sit in tā arta necessitate ⁊ creditor in tali opulentia ꝙ ei teneatur gratis mutuare.qđ qñ sit vide. Eleia.§.i. Quintū ꝙ id qđ accipit sit vere interesse suū probabiliter ⁊ pro iteresse accipiat aliter esset vsura. Idē dic ẜꝫ Inno.⁊ Ray.de illo qui merces volens đferre ad aliū locū ꝙ licite plus accipit q̃tū extimatur lucrum qđ habuisset si presata ꝯcurrant. Sed Ho.dicit ꝙ hec opinio Inno.⁊ Ray.multos duxit ad infernum Io. an.vero concordat dicendo ꝙ si statim precium soluitur cessat ratō Ho.⁊ est vera opinio Inno. Si vero precium non statim soluitur.sic non licet.⁊ Inno.intellexit.quādo precium statim soluitur. Et hanc distinctionem Io.an.sequuntur Io.cal. Pe.de ancha.⁊ Henricus boic.in.c.in ciuitate.de vsu.⁊ Lau.de Ridol.in suis contractibus Sed.do.Anto.i.đ.c.in ciuitate.dicit ꝙ etiā si precium non statim soluitur ꝙ licet:quando probabiliter est certum ꝙ lucratus fuisset. Et quod dicit Ho.⁊ Io.an. Dicit ꝙ loquuntur presumptiue. Sed quando certuꝫ est ꝙ nulla fraus interuenit licet:⁊ presumptio cedit veritati. Idē tenet Pa.ibidem. Et sic tene in consciētia. Nec ob.dictum Tho. vbi.s̄.qui dicit ꝙ non licet deducere in pactū id qđ de pecunia non lucratur:itelligitur

y 2

emim qñ pdicta nõ ɔcurrunt. vt pȝ ex rõne sua cū dicit. qꝛ nõ dȝ vẽdere qḋ nondū hȝ ꝛ nultipliciter ipediri: qꝛ istis ɔcurrenti ɔus nõ põt ipediri aliter nisi sic intelligeret ɔdiceret sibi ipsi ibidẽ vbi tȝ licere deducet in pactū recõpensationeȝ dāni p qḋ subira hitur sibi aliqḋ qḋ dȝ hẽre ꝛ ɔ id qḋ expsse tȝ sa se. q. 6. ar. 4. De quo infra. §. 77.

17 Quid de illo qui hñs ducentos tradit. c. Johāni pro suis necessitatibus expẽdẽdis cū pacto ꝙ tm̃ sibi vltra sortẽ reddet q̃tū lu crabūtur alia. c. q̄ ponit in negociatiõeȝ. ℞. Inno. ꝛ Jo. an. in. c. fi. de vsu. tenẽt esse vsu rariū. Qḋ verū credo qñ nolebat ea i nego ciationẽ ponere: sed si oẽs ducẽtos volebat in negociationẽ ponere. ꝛ ad instantiā Jo hānis sibi taliter dedit erit licitus ɔctus: dū mõ concurrant pdicta. §. precedentis. q.

18 Utrū ille q vẽdit possessionẽ vel qd simi le ꝛ tradit ẽptori possit si emptor nõ sibi sol uit in termino post terminū fructus posses sionis suos facere sine vsura. ℞. glo. in. d. c. cõquestus ꝙ põt in pignus accipere trāsac to termino: ꝛ fructus suos facere sm doc. Et in hoc casu hȝ actõeȝ ex ɔctu vel offõ iu dicis ad interesse sm Po. C. de ac. emp. ꝛ ven. l. 2. ꝛ. ff. de ac. ẽp. l. 2. Et ꝙ liceat hẽs gl. in. l. 2. C. de vsu. ꝛ in. l. curabit. C. de ac. ẽp. ꝛ ven. Et idẽ dic si qꝛ nõ vult soluere p̄ciū tradendo vult ꝛ ɔuenit vt sibi soluatur fictū seu pensio debita donec p̄ciuȝ soluerit. tex. ẽ in. d. l. curabit. Et vide. s. Emptio. §. 5. Et ex his pȝ ꝙ lucrū cessans licite exigit sine vsura. ꝛ pro hoc ẽ tex. i. l. 2. in fi. ff. de eo qḋ cer. lo. ꝛ in. d. l. curabit. Et facit qḋ nõ. in. l. Julianus. §. offerri. ff. de actio. ẽp. ꝛ ven. Et qḋ nõ. Inno. in. c. sacro de sen. ex. ꝛ doc. i d. c. conquestus.

19 Respectu dāni emergẽtis tȝ Tho. vbi. s. licere. Pro cuius declaratõe. Querit vtrū fideiussor q pro defectu debitoris cõpulsus fuit accipere sub vsuris vt solueret credito ri. vel soluit vsuras ꝛ capitale creditori qꝛ iurauerat possit ipsas exigere a debitor. ℞. ꝙ sic. ꝛ oĩa dāna q̄ occasione debiti habuit qꝛ seruari dȝ indẽnis de fideius. c. 2. de so. ɔ pe. c. fi. li. 6. ff. de ac. ẽp. ꝛ vẽ. l. si sterilis. §. cū per venditorẽ. ff. manda. l. si mandato. §. si fideiussor. ff. de admi. tuto. l. 2. §. vltio. Et h̄ ẽ cõis opinio lȝ Alanus ɔdicat de vsuris so lutis. Sed tu dic sm eā distinctionẽ de qua hẽs. s. fideiussor. §. 2.

20 Utrū liceat exiger vsuras quas soluit ab eo q nõ soluit in termino. ℞. ꝙ sic si duo cõ currāt. Primū si illi dixit ꝙ erat ei necesse accipere sub vsuris. Secundū si nõ poterat aliter iuenire mutuū nisi sub vsuris s3 Ale. de ales. Facit p hoc. c. qm̄. 14. q. 4. ꝛ. c. si qs de clericis. 12. q. 2. Posset ẽt dici ꝙ ẽt si mu tuū potuisset inuenire gratis ꝙ nihilominꝰ poterit exigere vsuras solutas: qꝛ nõ tenet se alteri obligar. qḋ faceret si mutuo accipe ret gratis. Sed tm̄ primum est equius.

21 Utrū ille a quo emi lapides tigna ꝛ hu iusmodi. ex qbus nõ pcipit aliqs fructus te neat mihi soluere vsuras quas solui vt sibi satisfacerẽ. si ipse nõ mihi tradidit pdicta in termino. sed fuit in mora. ℞. sm Bal. in. l. vsuras. C. de vsuris. ꝙ sic tāq̄ȝ interesse. Fa cit tex. nõ. in. l. lucius titius sm vnā lecturā ff. de ẽp. ꝛ vẽ. Idẽ tȝ Inno. dicendū esse in similibus ɔctibus: puta. locatõibus vẽditio nibus ꝛ huiusmõi. Cõcor. Lau. de Ridol. in suis ɔctibus. Sed Salicetus in. d. l. vsuras reprobat Bal. dicens ꝙ interesse vsuraruȝ quas soluit nõ dȝ iputari debitori añ morā. Sed tu tene primā opinionẽ qñ accepit sub vsuris taliter ꝙ alio mõ ñ accepisset nisi pp cõplacentiā vel vtilitatẽ quā ɔsecuturꝰ erat ex tali ẽptione. Et iõ cū talis ex falsa pmissõ ne priuauerit eū tali vtilitate vel cõplacẽtia quā plus: vel tm̄ extiabat q̃tū interesse vsu rarū. Jõ talis ei tenet. Et sic concorda.

22 Utrū recipiẽs denarios sub vsuris q po stea auctoritate ppria alicui amico suo sub eadẽ vsura mutuat sit vsurariꝰ. ℞. Monal dus tȝ ꝙ sic. Sed Jo. Cal. in repetitõe. c. fi. de vsuris distinguit. ꝙ aut facit vt vsurario satisfaciat ꝛ se indẽnẽ pseruet. Et sic lȝ qꝛ ñ fit stipl'o vsurarū: sȝ vt euitet dānū ꝙ lȝ. vt i c. si qs oblitꝰ. 14. q. 4. qm̄ ñ tenet cū suo dā no alteri subuenire. ff. de pscrip. v̄. l. q seruā darū in principio. Aut facit alio respectu q̄ vt se seruet idẽnẽ. Et sic nõ lȝ. ꝛ esset vā opi nio Monal. puta. qꝛ lȝ ñ mutuasset amico nõ ppea volebat soluere vsurario. Concor. Pe. de ancha. post Jo. an. in. c. i. eo. li. 6.

23 Utrū ille q occasõe mutui labores subijt vel dāna possit in recõpensationẽ facer fru ctus pignoris suos sine vsura. ℞. Ho. i sū. ꝙ sic de re. ec. ñ alie. c. ad nfam. vel ẽt aliqd pro labore licite pcipit vltra sortẽ sm eundẽ ibidem.

24 Utrū liceat mutuare sub vsuris illi q vsur pat mea q̄ aliter nõ possū hẽre donec sim sa tisfactus. ℞. sm Ale. lõbar. ꝙ sic: qꝛ nõ reci pio alienū sȝ meū. Facit. c. ab illo. 14. q. 4. ꝛ. c. i. ꝛ. 2. de vsu. Quod limitat tamen: nisi scandalum sibi imineret vel alij: quia tunc non liceret.

25 Utrũ gener q accipit i pignus certas pos
sessiões a socero ꝑ dote nõ soluta faciat fru
ctus suos. ℞. ꝙ sic. tex. ẽ i. c. salubrit͛ d͛ vsu.
Qḋ itellige. si prio ↄcurrat. ꝙ sustineat one
ra mr̄imoniȷ̃. vt i. fi. d. c. salubrit͛. ⁊. l. pr̄ in
pri. ff. de doli. excep. Scḋo ꝙ dos sit ꝓmis
sa sip͛ r. Nã si dedisset terminũ de dote sol
uẽda nihil posset recipe: qꝛ añ morã nihil
debet ⁊ potuit vxorẽ accipe sine dote. Di
cat ergo gener. Ego sustineo onera mr̄i
moniȷ̃: l͛ ducẽdo sustinebo: da dotẽ. Et si so
cer ñ põt. dicat ei. sustine onera mr̄imoniȷ̃
dãdo mihi possessionẽ i pignus. vt ex fruc
tib⁹ sustineã. Dicit ẽt Pa. in. d. c. salubriter
ꝙ si gener accepit pignus ⁊ postea dedit
terminũ socero de soluẽda dote ꝙ nihilo
minus poterit bona ↄsciã tenẽ fruct⁹ pigno
ris. Qḋ veꝝ credo qñ dedit terminũ ad re
dimẽdũ pign⁹. alr̄ nõ. Tertio ꝙ fruct⁹ ñ ex
cedãt onera. qꝛ cã cessãte cessat effectus de
apel. cũ cessãte. Et cõit͛ onera extiant͛ ꝟm q̃
titatẽ dotis. Nã mulier ꝟm q̃ntitatẽ dot͛ est
aliñtãda. l. si cũ dotẽ. §. sin aũt. ff. solu. ma.
⁊. c. ꝑ vr̄as. de dona. int͛ vi. ⁊ vx. Quarto
ꝟm Jo. an. do. Anto. ⁊ Jo. d͛ ligna. in. d. c.
salubrit͛. ⁊ Laur. de ridol. i suis ↄcub⁹. oꝫ
ꝙ fructus subiciãtur fortune. Uñ ꝟm eos ñ
liceret genero recipe cautõeꝫ l͛ ꝓmissioneꝫ
cũ pacto. ꝙ interi ꝙ dos non soluat͛ ꝓ one
ribus det͛ sibi certa q̃ntitas ãnuati. Cõtrariũ
.s. ꝙ certa q̃ntitas recipiatur licite tꝫ Pau
lus de elea. Jo. cal. Pe de anch. ⁊ Pa. in
d. c. salubriter. Et ẽ veri⁹ cũ sit eadẽ rõ. s. ꝑꝑ
iteresse dãni emergẽt͛. Limito. tñ p̃dicta ve
ra: qñ gener si dotẽ hẽret ponẽt eã i possio
nẽ l͛ i negotiationẽ ex q̄bus ꝓbabilr̄ tñ hẽ
ret: al͛ nõ. cũ nullũ patiatur interesse.

26 Utrũ mutuãs sũmã pecunie debitã pro
dote genero p̃fato. ⁊ recipiẽs ab eodẽ pos
sessionẽ quã ipe i pign⁹ hꝫ a socero ꝑ dote
faciat fructus suos sine vsura sicut gener fa
cit. ℞. Bal. i Rica. C. de vsu. ꝙ nõ. Rõ. qꝛ
mutatõe ꝑsone mutat͛ priuilegiũ q̃tiẽs ꝑso
na ẽ imediata cã priuilegiȷ̃. l. i. C. de ipo. lu
cra. de scrip. ⁊. l. locatio. al͛ icipit licitacio.
§. fi. ff. de publica. Sꝫ hec nõ ẽ rõ. qꝛ istud ñ
ẽ priuilegiũ ꝑꝑ dotẽ sed ius cõe ꝑꝑ iteresse
Jḋ cũ iste mutuans nõ ꝑꝑ iteresse. sꝫ ꝑꝑ lu
crum accipiat fructus ex mutuo erit vsura
rius. dicit tñ Rodo. ꝙ si mutuasset liberalr̄
⁊ gener sibi silr̄ liberalr̄ trãsferẽt totũ ius
qḋ hꝫ i possessiõe p̃fata: licite faceret fruct⁹
suos: qꝛ eos non recipet rõe mutui. sed rõe
liberalis donationis.

27 Utꝝ emẽs a genero ius p̃fate possessiõis
faciat fructus suos. ℞. ꝙ sic. nec ibi põt esse
vsura: nisi fingeret emere cũ itendat mutuar͛.
Facit ꝓ hoc qḋ dicam. j. §. 66.

Utꝝ heredes mariti sine vsura silr̄ faciãt
fructus suos. ℞. ꝟm Jo. an. ⁊ Pa. in. d. c.
salubriter: ꝙ nõ. qꝛ rõ ẽ diuersa. Nã hr̄des
stati possunt se expedire reddẽdo illi pign⁹
qḋ ñ põt maritus. de iure iu. cũ nos el. 2.

29 Utꝝ relicta cui heredes obligant p̃fatam
possessõeꝫ faciat fruct⁹ suos. ℞. Jnn. ⁊ Ho.
Ber. ⁊. d. Anto. in. d. c. salubriter: tenẽt ꝙ
ñ: sed ↄputabunt͛ in sortem. Facit. l. ticia. ff.
de solu. Sit ergo cauta ⁊ faciat possessiõeꝫ
vẽdi vel insolutũ sibi dari. l. a diuo pio. §. si
super rebus. ff. de re iudi. Sed ego credo ↄ
triũ. si ñ hꝫ aliunde. vnde viuat ꝙ facit suos
fructus licite. Et ẽt teneo ꝙ põt recipe͛ cer
tũ quid ãnuatim ab heredibus donec sibi
restituant dotẽ. vt. s̃. dixi Dos. §. 28.

30 Ex p̃fatis pꝫ ꝙ rõne interesse vel lucri ces
santis vel dãni emergentis aliq̄d accipe vl
tra sortẽ nõ ẽ vsura. Sꝫ aduertẽduꝫ ẽ ꝙ qñ
iteresse euenit rõe lucri cessantis. siue ex ab
sentia vel destructiõe rei alterius extiatio ñ
dꝫ deduci i i͂finitũ. sed vbi res p̃ncipalis est
extiatio nõ dꝫ excedere duplũ rei p̃ncipal͛.
sed cõem extiatõeꝫ ip̃ius rei. Ubi ṽo res nõ
hꝫ cõem extimatõeꝫ: qꝛ alia nõ ẽ que cõiter
vendat͛. vel vbi res ẽ icerta. vt ṽbi gr̄a. cap
tura pisciũ. de qua in. l. si iactũ. ff. d͛ ac. emp.
⁊ ven. tũc extiatio fiet arbitrio boni viri: lꝫ
excedat duplum: adeo tñ ꝙ i imẽsum nõ ex
cedat. vt. l. i. C. de sen. q̄ pro eo ꝙ iter. ꝓfer.
Qñ ṽo interesse euenit rõe dãni emẽgẽtis.
si hoc euenit rõe õmissiõis solũ ↄsideratur
interesse solũ intrinsecũ. vt. ff. de ac. emp. ⁊
ven. l. si sterilis. §. cũ ꝑ venditorẽ. Exẽplum
frumẽtũ nõ ẽ datum emptori i termino. solũ
ↄsiderabitur illud qḋ plus valuit. qḋ ẽ iter
esse intrinsecum non ꝙ aialia mortua sint.
qḋ ẽ extrinsecum interesse. Si aũt interesse
euenit rõe ↄmissionis. sic tenet͛ de extriseco
dãno. Exẽplum promisisti mihi dare frumẽ
tum in tali termino. ⁊ ꝑꝑea non prouidi mi
hi aliter. Et ex quo tu nõ dedisti non potui
ꝓuidere. ex quo aialia mortua sunt sic tene
ris ꝑ õmissionẽ ⁊ ↄmissionẽ. i. falsam ꝓmis
sionẽ saltẽ in ↄsciã. Qḋ intelligo qñ aliter si
bi prouidisset: si non fuisset tali ꝓmissione
fraudatus. Aliud exẽplũ. Dedit quis tignũ
violatum scienter nec aliquid dixit ementi
tenebitur ẽt de ruina domus: ⁊ de pensiõe
soluta. qḋ ẽ interesse extrinsecuꝫ. vt. l. Julia
nus. in ꝑin. ff. de ac. emp. ⁊ ven. Non tñ in
infinitũ. Uñ ñ veniet pensio domus per lõ

gũ tp̃us: sed videtur q̇ veniat solũ pria pen sio. ar. l. in hoc iudiciũ. ⁊ l. neratius. ff. ꝺ ser uo corrupto. vbi corruptoꝛ serui tenetur ñ solum de seruo: sed de oĩbus rebus quas asportauit tunc fugiens. non aũt de alijs q̃ postea successiue furatus ẽ.

31 Sextus casus in quo licite vltra sortẽ exi gitur ẽ qñ id qꝺ capitur fit rõe pene. Aduẽ te tñ ẜm Sco. in. 4. di. 15. q. 2. ar. 2. q̇ si credi toꝛ mallet debitoꝛẽ potius icurrere penaꝫ. q̃ꝫ i termino sibi soluere esset vsura. Silr̃ p̃ sumit vsura super pẽa apposita mutuo qñ excedit interesse. de quo dic vt. s̃. Pena. §. 12. Item p̃sumit in fraudẽ vsuraꝝ quando apponẽs penaꝫ ẽ ↄsuetus fenerari. l. Julia nus. §. idem. ff. de ac. emp. ⁊ ven. extra de pigno. illo vos. ff. de pigno. ac. l. vel vniuer soꝝ. Itẽ qñ ꝑ singulos menses vel annos dr̃ ↄmitti. aũt. ad hec. C. de vsu. sumpta de corpore. aũt. vt nullus mutua agri. In iudi cio tñ aĩe si appõat solũ vt ille soluat in ter mino. q꜡ de pecunia intendit aliud facere tẽ ⁊ magis cupit q̇ soluat q̃ꝫ penã ↄmittat ⁊ verisilr̃ credidit penã non incurrere qñ apposuit poterit exigere sine vsura etiaꝫ si excedat interesse ẜm Rodo. q꜡ interest pu blice vtilitati. vt pacta seruẽt. Si vero põi tur i fraudẽ vsuraꝝ vel qñ apposuit uerisi militer credidit penã incursuꝝ: aut magis cupit incurrere penã q̃ꝫ soluere. vsurarius erit. 12. q. 2. frñitas. ⁊. c. in legibus. de arbi. c. dilecti. ⁊ qꝺ ibi nõ. Item aduerte q̇ qñ nõ soluit in termino ꝑꝑ ipotẽtiã vel ꝑꝑ nõ cul pam suã. q̇ pena nõ põt exigi sine vsura. q꜡ vbi non ẽ culpa. nõ dꝫ esse pena. l. sancimꝰ C. de penis. Ergo exigeret rõne excrescen tie q̃ facit vsurã. d. c. si feneraueris. Iteꝫ qñ ꝑtẽ soluit nõ põt tanta pẽa exigi qñ obliga tio ẽ diuidua. ꝺ q̃ dic vt. s̃. Pẽa. §. 13. ⁊. 14.

32 Quid de statuto vel ↄsuetudine qua ordi nat vt missus in possessionẽ lucret fructus ad rõnem quinq; ꝓ centenario donec sibi fuerit satisfactũ vl̃ q̇ sibi det insolutũ id qꝺ valet quinq; ꝓ tribus. R. Bal. in. l. accep tam. C. de vsu. q. 18. ⁊ Jo. de Imo. in. l. si fi nita. §. si plures. ff. de dam. infec. q̇ licite si ne vsura illud accipit: q꜡ illos lucrat rõe in teresse. ⁊ dicit notari i glo. sup. §. si vͦ i aũt. de exhi. re. q̃ singularis ẽ ẜꝫ eũ. Bar. vero in. l. si finita. §. Julianus. ff. de dam. infec. ⁊ Jo. de anania. i. c. salubriter. ꝺ. vsu. ⁊ Lau. de Ridol. dicunt q̇ talis ↄsuetudo vel statu tum ẽ ↄ̃ ius diuinũ ⁊ in fraudẽ vsuraꝝ. Sꝫ ego dico q̇ si tale statutũ vel ↄsuetudo ema nauit i penã vt debitores artentur ad satisfa ciẽ. ⁊ debitoꝛ ex culpa sua ñ satisfecit q̇ ve ra ẽ opinio Bal: dũmodo ↄcurrat recta in tentio vt. s̃. dixi in precedẽti. q. nec mirũ cũ auctoritas pretoris ꝑꝑ nimiã ↄtumatiaꝫ h̄ facere possit. l. sulcimus. §. fi. ff. ex qui. cau. i pos. eat. Si vero fit in fraudeꝫ ⁊ mutuãs po tius velit incurrere penam debitorem ⁊ hꝰ modi. sic vera ẽ opinio Bar. ⁊ erit vsura. Opꝫ ergo ad h̄ vt liceat q̇ iuste sit missus in possessionẽ nõ tm̃ ex ordine: sed ẽt ex cã̃ hoc ẽ q̇ in veritate sit creditoꝛ: ⁊ ꝑꝑ interes se illud plus accipit. puta: q꜡ potius vellet sua. puta cẽtum q̃ꝫ domum que valet cẽtuꝫ 20. aliter illud plus teneret restituere vt dici mus de pignore in. l. fi. §. sin autem biẽniuꝫ C. de iur. do. impe. vel ad puniẽ ↄtumatiã debitoris super habundantiam predictam accipiat: puta q꜡ ille contumaciter nõ vult soluere.

33 Septimus rõne dubij recipit vltra sortẽ sine vsura. de quo in. c. in ciuitate. ⁊ in. c. na uiganti. de vsu. puta emens rẽ pro minori p̃ cio q̃ꝫ valeat tempore emptõis recepturus eam tp̃re quo verisimiliter plus vel minus valere põt nõ erit vsura. si casus accideret q̇ plus valeret. q꜡ secũdum glo. in. c. nauigan ti. de vsu. tam emptoꝛ q̃ꝫ venditoꝛ equaliter comodum vel icomodum ex dilatiõe expec tat. Exemplũ emit quis frumentum tẽpore madij vel oleum ⁊ huiusmodi in quo vna mensura valet vnum ducatum pro vno flo reno recepturus ipꝫ tp̃re augusti. si ẽ frumẽ tum vel tp̃re natiuitatis si ẽ oleum. in quo tẽ pore verisilr̃ põt valere tantum minus de vno floreno q̃ꝫtuꝫ plus. non erit vsura: licꝫ valeat plus. Esset bene vsura si tali precio e meret q̇ verisimiliter minus valere nõ põt vel quid modicũ. sed bene multũ plus. Nꝺ aduerte pro istis qui emunt oleum tali pre cio q̇ paꝝ minus põt valere. sed bene mul tum plus. q꜡ vsurarij sunt. Aduerte ẽt hic q̇ si ille qui emit rem recepturus alio tp̃re eã: credebat eã plus valere. q̃ꝫuis iudicio cõi verisimiliter sit plus vl̃ minus valitura erit vsurarius minus emẽdo ꝑꝑ ꝓuentiõeꝫ solu tionis ẜm Inno. ⁊. d. Anto. in. d. c. in ciuita te: q̃ꝫuis nõ teneat ad restitutiõem. si verisilr̃ plus vel minus erat valitura. licet ip̃e nõ sic crederet. Silr̃ dic de illo qui vendit frumẽ tum uel oleum ⁊ huiusmodi plusq̃ꝫ valeat tp̃re contractus. vt precium recipiat tẽpore quo verisimiliter põt plus vel minus valẽ. si antea ñ erat venditurus q̇ licet. Vñ clarꝰ Sco. in. 4. di. 15. dicit. Aut vendens frumen tum tẽpore natiuitatis ponit ꝓciũ qꝺ tẽ valꝫ

⁊ expectat vſqꝫ ad madiū ſolutōem. Et ſic miſericordiā facit. Aut ponit maius ꝓciuꝫ qꝫ tūc valeat. Et tunc diſtingue. ſi erat vēdi turus i natiuitate ſic erit vſura. ſi vero non erat venditurus. ſꝫ volebat ſeruare vſqꝫ ad madiū: ⁊ ſolū ꝑꝑ iſtantiā requirētis vēdit: tūc ſi pōit preciū. tale tñ. ꝙ veriſilr i madio pōt plus valere vel minus nō erit vſura. ꝑ d. c. nauiganti. Si vero ponat tale ꝓciuꝫ. ꝙ ponat ſe in tuto vt in pluribus. ⁊ illuꝫ cum quo ꝯbit i ꝑiculo vt i pluribus. puta qꝛ raro pōt plus valere. ſed minus ſic cōiter. ſic ē vſura. Et i hoc ꝯcordāt cōiter canoniſte i dictis. c. i ciuitate ⁊. c. ꝯſuluit. ⁊. c. nauigāti.

34 Sed qd ſi ñ ponit ꝓciū. ſꝫ vēdit cuꝫ pacto ꝙ q̄tū valebit i madio tm̄ vlt. Rꝫ. ꝙ ſi vt dixi erat ſeruaturus. lꝫ. Si vero ñ. erat ſuaturus erit vſura. Aduerte tñ ꝙ cū oleum vinū ⁊ frumentū ⁊ hꝰmōi decreſcāt. illd̄ qd̄ decreſcit ñ poterit ſine vſura vēdere. Item ſi neceſſario ꝓ eius ꝯſeruatōe vſqꝫ ad illd̄ tp̄s hēret aliquas expēſas facere. puta pul uerizatōis aut locatiōis vaſoꝝ ſeu domꝰ ⁊ hꝰmōi ſi ipas ñ ꝺtraheret eſſꝫ vſura. Et ꝓpterea dico ꝙ ꝯfeſſoꝛ dꝫ multū pōderare prefata: ne ſilr ruat cū ipis. Et iō. c. i ciuitate ꝓ fatū merito dicit ꝯſulte hoīes facerent. ſi a tali ꝯctu ceſſarēt: cū cogitatōes hoīum neq̄ant oīpotēti deo occultari. Rō: qꝛ tales magis ſunt ꝯtenti ita expediꝛ qꝫ ꝑiculo ſuo vſqꝫ ad illud tp̄s ſeruare. Et ēt vt plurimū ſūt incerti ſi erant ſeruaturi vſqꝫ ad illud tp̄us cū videamus ꝑꝑ quedā emergētia ꝓpoſitū ſepiꝰ mutare. Et ꝑpea ē ꝑiculoſus ꝯctꝰ: niſi bñ clauſuleꝛ. Et magis dubius ē cāus qñ ñ pōit ꝓciū tūc. ſꝫ vult q̄tū valebit i pricipio madij vl i medio aut i fine. cū certū ſit ꝙ totū ſi hꝫ multitudiēꝫ ñ potuiſſet ita ꝓfixe i priᵒ vēdere: vel i vno die: ⁊ cōiter muteꝛ preciū. Si tñ vellet tm̄ q̄tū valuit plus in madio. Sic eſſet vſura aperta. Si vō ſimplr dixit q̄tū valebit i madio. ſic ſm iudiciū humanū attēdeꝛ mediocritas. vt ñ plꝰ vel minꝰ capiaꝛ ſꝫ mediū ar. i aūt. ꝺ ꝯſulibus. §. qm̄ ēt nos. ſꝫ tñ ꝑiculoſū ē. cū forte vēditurus fuiſſet i illo tp̄e quo minus valuit i illo mēſe.

35 Utꝝ emens redditꝰ alicuiᵒ ciuitaꝭ ex guerra āguſtiate ꝓ vili precio. ⁊ demū facta pace lucraꝛ. x. ꝓ vno ſit vſurariꝰ. Rꝫ. ꝙ ñ rōne dubij. l. cū hr̄ditate. ⁊. l. ſe. ff. de hr̄. ⁊ ac. vē. ſꝫ Ho. ⁊ Archi. ꝯſulūt tñ vt ide largas faciat elemoſynas.

36 Utꝝ mutuās rē cū pacto ꝙ eadē res i pōdere nūero ⁊ mēſura ſibi reſtituatur ſit vſurarius. exēplū. puta pecūiā ꝓ pecūia. marchā argēti ꝓ alia marcha argēti. granuꝫ ꝓ grano. vinū ꝓ vino ⁊ hꝰmōi. Rꝫ. ſm Pe. ꝺ Anch. in. c. vſuraꝝ. de vſu. li. 6. ⁊ Jo. cal. i d. c. ſi. ⁊ Rodo. ꝙ aut veriſilr dubitaꝛ ꝙ tēpore ſolutōis tm̄ minus pōt valere q̄tum plus: aut ꝙ ñ plus valebit. Et ſic non ē vſura nec ꝑctm̄. vt i. d. c. ſi. qꝛ ſicut creditoꝛ teneretꝛ eā recipe ſi vilioꝛ eſſet facta quo ad extimatōem. vt pꝫ in. l. vinū. ff. ſi cer. pe. ⁊ nō. glo. i. l. ſi qs clicꝰ. 14. q. 4. qꝛ ñ eſt neceſſe ſit eiuſdē extiatōis: lꝫ debeat reſtitui eiuſdē bonitaꝭ q̄litate itriſeca. Jō ñ peccabit recipiendo ꝓcioſiorē quo ad. extiatōeꝫ. Aut veriſile ē ꝙ erit ꝓcioſioꝛ tp̄e ſolutōis. Et tūc ſi creditoꝛ erat ſuaturꝰ: ⁊ ñ aufert libertatē debitori liberādi ſe qñ velut ifra tminū: ſic lꝫ. Si vō ñ erat ſuaturꝰ: ſꝫ iteri ꝯſūpturꝰ ſic ē vſa. Silr qñ auferret libertatē ꝺbitori liberādi ifra tminū q̄uis cēt ſuaturꝰ erit vſa. Et his ꝯcoꝛ. Archi. i. d. c. ſi qs clicꝰ. Dic̄ tñ Rod. ꝙ qñ erat ſuaturꝰ ⁊ ñ abſtulit libertatē ꝺbitori liberādi ſe: q̄uis iō crediderit. vt ſe periculo exoneraret. ⁊ ꝓximū ꝑiculo ſbmitteret ñ tñ ꝑpea teneretꝛ ad reſtitutōeꝫ lucri ꝺ neceſſitate. lꝫ peccauerit ⁊ i pnia vt reſtituat ſit ei ꝯſulēn. Lau. tñ ꝺ Ridol. i ſuis ꝯctibꝰ tꝫ idiſtincte. ꝙ ille q mutuat ꝓxio ducatū quī mō valet q̄tuoꝛ libras. ſi poſtea recipiat quīqꝫ libꝛ. vt valet tp̄e reſtitutiōis ꝙ hoc licite facit. ſiue erat ſeruaturus ſiue nō. Sꝫ opio Ancha. ē equioꝛ ⁊ tutioꝛ.

37 Octauꝰ cāus i quo recipiꝛ vltra fortē ſine vſura ē rōne ꝑiculi. ꝑ qd̄ ſuphabūdātia pōt recōpēſari ſꝫ Alex. lō. Res ei ex ꝑiculū exiſtētes plus valēt qꝫ res eiuſdē ſpēi i ꝑiculo. Et ſic hec recōpēſatio reduciꝛ ad nām rei que ꝑꝑ ꝑiculū extiaꝛ plꝰ vel minus valere. Et ſic excuſat ab vſura. Et i hoc ꝯcoꝛ. Lau. de ridol. Moāl. Mgr̄ Frā. ꝺ ēpoli. Pe. ꝺ ancha. Car. Jo. ꝺ ana. i. d. c. nauiganti. ⁊ cōiter oēs. Et ē cāus i. l. naue. ff. loca. ⁊ hoc patebit ex ſeq̄ntibus dubijs clariꝰ.

38 Utꝝ mutuās pecuniā nauigaturo cū tali pacto. ꝙ ſi nauis cū capitali ꝑiclitetur nihil ſibi teneaꝛ. Si vero res emptas portauerit ſaluas teneaꝛ ſibi pecuniā mutuataꝫ cū parte lucri tradere ſit vſurarius. Rꝫ. ꝙ ſic. cāus ē in. d. c. nauiganti. Et aduerte ꝙ doc. diuerſimode iſtū textuꝫ exponunt quare ē vſura in iſto cāu. tu tamen tene ꝙ ratio ē: quia talis mutuans non vult mutuare: niſi cuꝫ tali pacto ſuſceptionis periculi. Et propterea grauat ꝺbitorē i aliq̄d plus ex mutuo. Et iō vſura eſt. Si autem quis liberaliter mutua

ret. Deinde post mutuũ ad instantiã debito
ris susciperet in se piculũ qd̓ dr̃ assecuratio
licite posset aliqd lucri suscipere sine vsura.
Et rõ diuersitatis ẽ. qr recepiũ in prio casu
vltra sortẽ directe ↄcernit mutuũ in quo ois
suphabũdantia ꝓhibet̃. lu. 6. 14. q. 3. c. 2. Sꝫ
in 2o casu nõ sic: qr nõ pp mutuũ sed pp fac
tũ. s. securitatẽ. vñ ẽ ↄ̃ctus innoiatus iste 2s
vltra mutuũ. Itẽ qr accipere aliqd pro asse
curatõe lꝫ ꝫm oẽs. Ergo mutuũ qd̓ pri⁹ qs
fecit nõ facit cũ peior͛s conditionis. Et iõ te
ne ꝙ siue mutuũ dederit siue non põt licite
aliqd recipere. qñ periculũ alicuius rei i se
suscipit: nõ pp mutuũ sed ad instantiã debi
toris. Si vero pp mutuũ cogeret debitorẽꝫ
vt periculũ ei daret cã alicuius lucri sic essꝫ
vsura. Et sic loqtur. d. c. fi. Et h̃ elicio a dño
Lau. de Ridol. i suis ↄ̃ctibus. Et hoc locũ
hꝫ nedũ in susceptione periculi maris. sꝫ ẽt
cui⁹cũqꝫ ꝫm magistrũ Fran. de ampul.

39 Utrũ accipientes aliqd pro saluo ↄducto licite accipiant. R. ꝙ sic si duo ↄcurrãt. Pri
mũ ꝙ ipse nõ teneat̃ tenere stratas vel viam
securã. Secundũ ꝙ obseruet qd̓ promisit.
Sed si ipse forte esset cã talis periculi iniuste
vel nõ seruaret ꝓmissũ teneret̃ restituere qd̓
accepit. ⁊ vltra de oi dãno satisfacere.

40 Quid de pactis q̃ fiũt inter aliquos cõtẽ
dẽtes. s. ꝙ tale qd erit vel talis fecit tale qd l͛
fuit alius ⁊ ponũt. x. R. ꝙ si in huiusmodi ñ
inducit̃ aliqd turpe. puta votum captande
mortis sicut i illis q ponũt ꝙ fr̃ talis mortu⁹
ẽ vel moriet̃ infra ãnũ. sic erit vanũ. Si vo
tale turpe inducitur. sic erit turpe. ⁊ tenebit̃
de bono consilio dare lucratũ pauperibus.

41 Utrũ. A. q fideiubet pro. B. C. a quo. C.
B. pecuniã mutuo accepit cũ pacto ꝙ vult
duos florenos pro cẽtenario fideiussionis
sit vsurarius dic. vt. s̃. Fideiussor. §. 20.

42 Utrũ mutuans pecuniã Johãni vsqꝫ ad
x. ãnos cũ pacto ꝙ si infra decẽnuũ mortu⁹
fuerit alter eorũ debitor sit liber. Si vero si
peruixerint ãbo dabit sibi aliqd vltra sortẽ
sit vsurarius. R. ꝫꝫ Alex. lõ. ꝙ sic. Rõ: quia
periculũ nõ excusat vbi cã tpis non proprij
aliquid plus accipit̃: sed vbi ñ cã tpis tũc pe
riculũ excusat. Uel dic ꝙ iõ est vsurarius qr
ex mutuo exigit obligatõem alicuius vltra
sortẽ lꝫ sub periculo. d. c. fi. de vsu.

43 Utꝝ ciuis qui mutuat cõitati. 70. ducatos
q̃ cõitas hꝫ ex statuto ꝙ quicunqꝫ hñs filiã
vnius ãni. 70. dederit habeat quingẽtos ꝓ
ipsa maritãda si uixerit vsqꝫ ad. 15. annũ. Si
vero añ prefatũ tps mortua fuerit totũ amit
tat sit vsurarius. R. ꝙ sic: qr in mutuis veris
vel interpretatis spe lucri principaliter factꝫ
periculũ vel dubiũ nõ excusat a fenore. d. c.
fi. Nec ob. dictũ Ri. in. 4. di. 15. ar. 5. q. 5. qd̓
vult ꝙ qñ capitale ⁊ lucrũ stat ad periculũ
mutuantis licite recipiat̃ vltra sortẽ. qr illud
ẽ verũ qñ periculũ euenit ex natura rei qui
allegat. d. c. fi. sed in casu isto ẽ periculũ ex
lapsu tpis. Et iõ ↄ̃ctus illicitus ⁊ vsurarius.

44 Quid de illis q dant ecclesijs pecuniã vt
recipiant ab eis certas possessiones tenẽdas
toto tpe vite ipsorũ. ⁊ post mortẽ debeãt re
dire ad ecclesias. R. Ho. tꝫ ꝙ lꝫ. Et hoc rõe
periculi seu incertitudinis. allegat. l. i. C. de
pac. ⁊. l. i. ff. de cõdi. ⁊ demon. nisi habeant
prauã intẽtionẽ. Gof. tꝫ ꝙ ẽ ↄ̃ctus vsurari⁹
qñ datur pecunia. Secus qñ daret vnã pos
sessionẽ ecclesie ⁊ reciperet equiualẽtẽ vsu-
rus ⁊ fruiturus vtraqꝫ in vita sua vt p⁹ mor
tẽ eius ad ecclesiã ambe cũ pleno dñio reu
tãtur. qr sic lꝫ recipere i duplo valentẽ plus
q̃ sua quã cõfert. Similiter si suã ex nũc vo
luerit in ecclesiã transferre oio vt ipse ea nõ
vtat̃ seu fruatur poterit licite ab ecclesia reci
pere possessionẽ valentẽ in triplo. vt. 10. q. 2.
p̃carie. Ego vero dico ꝙ ẽt qñ datur pecu-
nia ꝙ lꝫ dũmõ seruetur equalitas iuris nã
lis ꝫm Ri. in. 2. quol̃. q. 23. ar. 3. qr talis cõtra
ctus nõ ẽ ↄ̃ctus mutui veri vel apparẽtis: sꝫ
potius ẽ ↄ̃ctus innominatus q magis assimi
latur ↄ̃ctui ẽptionis ⁊ vẽditionis. Et iõ si dꝫ
licere oꝫ vt nõ appareat qs hẽat ptem me-
liorẽ: sed ꝙ videatur equales tã vendẽs q̃ꝫ
emẽs aliter esset illicitus. Idẽ dicit Ricar. d
eo q emit ãnuos redditus ẽt pecuniarios. l͛
cẽsum pensionẽ. vel p̃diũ hereditãie vel ad
vitã ementis ꝙ lꝫ: si debita seruet̃ equalitas
Et Alex. lõ. in quol̃. suo idẽꝫ tꝫ ⁊ cõiter oẽs
doc. parisiẽses ⁊ canoniste in. d. c. in ciuita
te. veꝝ ẽ ꝙ Inno. ibidẽ limitat i redditibus
ↄstitutis non ↄstituẽdis de nouo tpe ↄ̃ctus.
sed nõ est rõ diuersitatis dũmodo redditus
sit realiter in re nõ ficticie. Idẽ tꝫ Inno. ibi
dẽ de emptõe nois debitorũ ꝙ lꝫ. Facit. l. in
bemus la. 2. C. de sac. san. ec. Et idẽ dicẽdũꝫ
si p̃fata emantur iperpetuũ Pe. de ancha.
dicit ꝙ si reddit⁹ de nouo ↄstituti sint pecũia
les. qr hñt magnã vicinitatẽ cũ mutuo poti
us taliũ emptio dr̃ ↄ̃ctus vsurarius. Et ẽ ve
rũ quo ad p̃sumptionẽ. Secus esset in ↄ̃scia
qñ vere emerẽtur. Rodo. m̃ dicit ꝙ qñ emi
tur reddit⁹ ad vitã emptoris ꝙ tunc nõ ẽ tu
tũ: ne vendens desideret mortẽ ẽptoris. Et
placet mihi. Rõ: qr pactũ qd̓ inducit votuꝫ
captande mortis nõ valet. l. fi. C. de pac. ⁊
l. stipulatio hoc mõ. ff. de ver. ob. Et iõ ꝓhi

betur ꝓmissio ꝑbende nō vacātis in.c.2.de ꝯcess.ꝑben.li.6.Et hoc qꝛ ē ꝯ bonos mores Jdō non dꝫ admitti.l.pacta.C.de pac. Nō tñ non ē dicendū ꝙ sit mortale peccatū vēdeꝛ vel emere ad vitā fm se:qꝛ hoc nō inueniꝛ ꝓhibitū si debite seruentur circōstantie aliter vsusfructus nunq̄ posset ꝯstitui q finiꝛ morte.§.finitur Insti.de vsufru.Emere āt vel vēdere ad vitā venditoris magis lꝫ:qꝛ tale votū non pōt interuenire. Nec ob.qd̄ dixi de ēptione redituū pecuniarioꝝ ꝙ pecunia nō ē vendibilis:qꝛ qd̄ ē mediū venditōis ñ pōt esse terminus. Quia sciendū ē ꝙ sicut in bonis nostris habemus mobilia ⁊ imobilia. sic ⁊ ius vtrorūq;. ⁊ ipm ius pōt vendi.sicut ipsa mobilia ⁊ imobilia. Nō ergo venditur pecunia.sed ius percipiendi ipsos reditus pecuniales quo vendito transit ipa pecūia sicut ius patronatus qd̄ vendi nō pōt trāsit vendita terra q̄ illud hꝫ. Aduerte tñ ꝙ si qs recipiat centū a Ticio vt ipse Ticius ꝯstituat se debitorē reditus ānualis maioris q̄ntitatis q̄ acceperat.vsura est.qꝛ in re nullus ē reditus q ematur.nisi Ticius eēt ꝑsona q̄ solerꝫ locare operas suas ad tñ pro anno ⁊ ipas vēderet. Similiter vsura vꝛ:qñ exigitur plꝰ de reddittu q̄ res reddat in fructibus de lucro. Nō bene nō.qꝛ pauci aduertūt. Et attēde ꝙ talis ꝯtus quo quis cuiu redditꝰ possessionū vel domus cōiter fit sub contractu ēphiteotico siue libelario ⁊ cū pacto ꝙ ille q soluit pensionē possit reemere ⁊ se liberare a dicto censu.vñ dꝛ in aliquibus ꝑtibus venditio a ficto ⁊ a catha franchi. Et ꝓpea lꝫ locatio possit fieri pro ꝑcio tocius redditus quē reddit domus vel possessio. Nō tñ sic poterit fieri in isto ꝯtu libellario:qꝛ talis tenetur manutenere rē suis expensis.l.2.C. de iure ēphi. Et teneꝛ ēt soluere pensionē:lꝫ res ꝑeat casu fortuito dūmō maior ꝑs nō pereat. Secus in ꝯductore:qꝛ nō tenetur suis sūptibus manutñre.l.colonus in principio ff.loca.nec teneꝛ ꝑeunte re casu sine culpa.c. ꝓp sterilitatē de loca. Et iō si tñ vult de cēsu q̄ntū solueret conductor simplex ē iniustus ꝯtus ⁊ in fraudē vsure ꝓp pactū de retrouēdendo de quo infra.§.66.cuꝫ sequentibus. Et ꝓpea dꝫ haberi respectus nō ad fructus si excedūt.sed ad q̄ntitatem pecunie solute ꝓ ꝑtio:ita ꝙ talis pensio multiplicata p.20.annos ascendat ad totalē extimatōeꝫ rei sic locate. Et sic erunt.5.pro centenario.vt ē tex. in aūt.de non alie.§.qꝛ vero. ⁊ in aūt.perpetua.C.de sa.sanc.ec. ⁊ ibi nō.glo. Et sequiꝛ. Bar.in.d.l.2. ⁊ doꝰ. Bertolomeus cipola veronēsis. Et iō si locaretur simpliciter pro 6.nō poterit dari ad libelluꝫ.nisi pro.5. Vñ qꝛ cōiter grauatur talis in censu iudico cōiꝛ ꝯtum talē illicitū ⁊ in fraudem vsurarum.

45 Utrū emens frumentum i herba vel vinū in vite aut oleū ⁊ huiusmodi anteq̄ sit matura minus q̄ valebunt tpre quo matura erunt sit vsurarius cū videatur mutuū interpretatū. R. fm Bal.in R̄ica.C.de vsuris.ꝙ aut pñs numeratio est cā dāni ipsius vēdentis. ⁊ sic est vsura p.c.in ciuitatē de vsu. Aut sola ꝯuentio:qꝛ ꝑtium nō soluiꝛ de pñti. Et sic ꝯtus lꝫ nō sit vsurariꝰ:ē tñ illicitus. Aut neutrū est cā dāni:qꝛ non plus valet frumētū vel vinum sub tali qualitate ꝓp periculuꝫ cui subiacet. Et sic lꝫ.l.fistulas.§. frumenta. ⁊.l.si debitor.§.verisimile.ff.de contrahē. emp. Hoc intelligo.qñ emitur nō in generꝛ sed determinate.s.frumentū istius agri i herba.vel vinum istius vinee. ⁊c̄.

46 Tene ergo pro toto isto.8.casu melius intelligēdo hanc regulā ꝙ si mutuū sit principaliter spe habēdi vltra sortē nullū periculū pōt excusare quin sit vsura talis cōtractꝰ. Si vero mutuū fit liberaliter. ⁊ postea ꝓp periculū aliquid accipitur excusat.

47 Nonus casus ē rōe administratōis. puta tenebaꝛ qs collocare pecuniā alterius i ēptōe ꝑdiorū vt tutor:vel in aliud fructuosum ⁊ nō fecit ille cuius erat pecunia poterit tñ vltra principale accipere q̄ntū lucri habuisset verisimiliter si vt debuit collocasset.l.tutor q repertoriū.§.si post depositionē.ff.de admi.tuto. Et facit ꝯ ꝑlatos qui pñt acquirꝛe eccl'ie ⁊ nō faciunt.12.q.2.quicunq;.

48 Decimꝰ casus ē rōe hostilitatis. Nā quē possum persequi gladio ⁊ bonis spoliare iuste possum etiam licite vsuras ab eo extorquere.14.q.4. ab illo dūmodo non sit scādalum alijs.

49 Undecimus casus rōne ostentatōis. Exēplū do tibi pecuniā signatā ad ostentatōem vel ēt ad supponēduꝫ pignori ita ꝙ volo illā met quā tibi dedi in numero mihi restituas ⁊ vltra eā aliquid lucri. Nā talis ꝯtus lꝫ:cū nō sit mutuū.sed potius locatio.vt nō glo.in.c.si feneraueris.14.q.3. ⁊ in.d.c.consquestus. Et facit.l.3.§.vltio. ⁊.l.se. ff.como. Concordat Sco.in.4.di.15.

50 Duodecimus ē rōne alterius contractus a mutuo vero vel interpretato. Nā in solo mutuo vero vel interpretato consistit vsura:qñ aliquid supra sortē.i.mutuatū exigiꝛ.qꝛ vsus rei in mutuo non ē seperatus a consumatione ipsius rei mutuate seu dñio. Jdeo

exigens aliqd vltra sortē rapit vsū. Et sic dr̄ vsura: nō sic in alijs ꝯctibus. Et qꝛ aliqñ cō tractus apparēter nō vr̄ mutuū. ⁊ tñ ē saltez interpretatū ꝓpterea de multis qōnibus sb̄ inferā que fiunt i diuersis ꝯctibus a mutuo apparenti.

51 Et p̄io circa cambia sciendū ꝙ oīa redu cunt̄ ad tria. s. realia solum. ⁊ ꝯo ad realia. ⁊ per lr̄as. ⁊ tertio ad sicca.

52 De cambio reali solū. Utrū cābium rea le liceat qñ rōne eius aliquid lucri accipitur ⁊ est qñ qs hꝫ ducatos in auro vellet mone tā: vel hn̄s monetā vellet aurū vel alterius generis pecuniā campsor vult tm̄ pro duca to vtrū sit vsurarius. R. ꝙ non: qꝛ nō pōt eē mutuū in cāpsore in hoc. vñ minuere sortē non pōt esse vsura. sed bñ augere. tex. ē nō. in. l. rogasti. §. si tibi dedero. ff. si cer. pe. pos set bene eē iniusticia: qñ excessiuū lucrū ac ciperet respectu laboris. Et lꝫ quidā dicant licere cāpsoribus solū qui de hoc faciūt ar tē non alijs: tñ ego non video rōnem diuer sitatis cur non possū extimare laborē nūc rationis vnius ducati vnū soldum sicut qui libet alius. Tñ ē verū ꝙ aliquid plus possūt rōnabiliter accipere illi q de hoc faciunt ar tē: qꝛ maiores labores portant cuꝫ semper sint parati.

53 Utrū cābiū reale ⁊ p lr̄as liceat: ⁊ fit duo bus modis. Prio hoc mō. Ego habeo hic Janue. c. aureos vellē ꝙ mihi rñderentur rome ꝯuenio cū campsore vt faciat mihi lit teras qbus dent̄ mihi nonaginta qnqꝫ solū reliquū lucretur. R. fm̄ Bal. in. c. i. de plus peti. ꝙ licitus ē talis ꝯctꝰ ⁊ necessarius iure gentiū munitus nāli rōe: eo ꝙ cāpsor subit pericula viarū ⁊ dāna nunciorū: pensiones operarū ⁊ salariorū factorū. vt nō. in. l. peri culi. ff. de nauti. feno. ⁊. l. traiectice in prin. ff. de ac. ⁊ ob. ⁊. l. qui rome. §. i. ff. de verbo. obli. vñ si aliquid lucrat̄ hoc ē iustū cū indu stria accedat rei licite. l. si heres. ff. ad. l. fal. preterea numeranti mihi decē lꝫ pacisci ꝙ ei nō reddā nisi nouē cū nō possit esse vsura minuere sortē. sed bene augere vt dictū est. Posset tñ esse iniusticia qñ excessiuū lucrū caperet respectu laborū ⁊ expensarū ⁊ pe riculi. vel qñ pecunias nō bonas daret. Fit Secūdo mō cābium p literas ⁊ reale hoc mō. Est vltramōtanus q hn̄s mille ducatos venetos ⁊ itēdēs ferre eos venetias vbi plꝰ valent ⁊ ibi expēdere inuenit campsorē in sua patria habentē tabulā cambij venetijs ⁊ tradit ei ad forū cambij venetiarū. vt sibi venetijs reddātur. Talis ꝯctus pōt esse lici tus. ⁊ ē qñ nō intendit ꝑꝑ priorē traditōem habere lucrū. sed rōe patrie illud reportat. Si vō ex hoc ꝙ prius tradit vltra montes q̄ꝫ recipiat venetijs intēdit lucrū habet̄ erit vsurarius: cū prior traditio īducat rōnē mu tui ⁊ spe hn̄di vltra sortē. Et sic erit vsura.

Utrū cābiuꝫ siccū sit licitū. R. ꝙ nō: qꝛ dr̄ siccū eo ꝙ i veritate ē siccū a caritate ꝓximi ⁊ siccat aīam a gr̄a dei. ⁊ fit. 7. modis. Pri mo hoc mō. Recipio florentie a cāpsore de cē libras grossorū q̄ tunc valent centū flore nos cū pacto ꝙ tenear ipsi cāpsori tm̄ dare q̄ꝫtū infra decē dies post celebratū ꝯctū va lebunt libre grossorū venetijs: que aliqñ va lent plus aliqñ minus. ⁊ hoc hinc ad men sē receptōis eorū. vel si plus vult tenere de mense in mēsem renouat̄ mō ꝓdicto. ⁊ tale cābiū ē illicitū. ⁊ vsurarius ꝯctus: qꝛ est ibi mutuū cū spe hn̄di vltra sortē: qꝛ lꝫ aliquan do minus valeant: tñ vt in pluribus plꝰ va lent nec excusatur ꝑꝑ periculū vt. s. patuit. tex. ē clarus hn̄ti oculos cordis in. d. c. fi. de vsu. Et talis ꝯctus ē ad ꝑniciē ciuitatū expe rientia teste q̄ est oīum magistra. c. q̄ꝫ sit de elec. li. 6. Et ꝙ sit illicitus cōiter tēetur a doc. Secūdo fit hoc mō. Habeo hic Janue cen tū aureos ⁊ trado eos petro vt mihi totidē rñdere faciat hinc ad mensē rome vbi plus valēt verisimiliter ⁊ credit. Et similiter vsu rarius ē: qꝛ est mutuū cū spe hn̄di vltra sor tē. c. cōsuluit. ⁊. c. in ciuitate de vsu. Tertio fit hoc mō. Hēo hic Janue centuꝫ aureos quos do petro indigēti vt mihi rñdere faci at a Londres seu Bruges hinc ad tres mē ses alterius generis monetā. puta tot libras de sterli ⁊ huiusmodi. Iste ꝯctus cōiter est vsurarius fm̄ Ho. ⁊ Gof. qꝛ cōiter fit vt in de lucret̄ Et lꝫ aliqñ nihil lucret̄ tñ in extia tōe hꝫ lucrū. Et sic cū sit mutuū cū spe habē di vltra sortē erit vsura. Nec rō periculi ex cusabit sicut dictū ē. Idē dic. qñ Janue exi stens emit turonēses recipiendos in frācia in talibus nundinis fm̄ Alex. lō. cum tales emant plus vel minus fm̄ tpis dilatōem. ⁊ intēdāt lucrum qd̄ cōiter euenit. Fit. Quar to hoc mō Janue existens dat certā mone tā alicui vt sibi reddat in scutis Lugdunij tpe ferie q̄ ibi fiet. verbi gr̄a. extimat hic Ja nue scutū. 28. ⁊ sic dat tantā monetā ad rōeꝫ de. 28. pro scuto ꝙ ascēdet ad scutos centuꝫ q sicuti in lugduno vt plurimū valent. 30. vl̄ saltē plus de. 28. Idē dic de hinc neapolim ad tot carlinos pro ducatis ⁊ huiusmōi fꝫ Moral. sꝫ vsurarij. allegat. c. eiciēs. 88. di. ⁊. d. c. fi. de vsu. Quinto mō fit sic. Ego indi

54

54

geo pecunia hic Janue q̃ro mutuo ⁊ nõ in ueniо nisi hoc pacto ꝙ recipiā ad rõnē cã bioꝝ de Lõdres vel Bruges cũ ego acci piens nõ habeā banchũ in Lõdres l' Bru ges nec mutuans. Ideo mutuat isto mõ qꝛ velit deferre suas pecunias a londres. ſ3 vt sic lucretur ex tali ꝯctu nũc de Janua a lon dres. ⁊ de londres ad Januā. Et sic p3 ꝙ ñ l3. vñ dic ꝙ est vsura. Fit ⁊. Sexto mõ pessi me. Et dr̃ cambiũ recãbium. ⁊ fit hoc mõ. Ego idigẽs pecunia hic Janue q̃ro aliquē q mihi mutuũ det. Est aliqs qui dat mutuũ ad rõnem cambioꝝ de londres cũ pacto ꝙ scribat lr̃as. ⁊ tñ non mittit. sed ipsas retinz ⁊ fin ꝙ lucrant cãbia in eundo ⁊ redeũdo ita accipiet vltra sortē. ⁊ vsurarius pessim⁹ ē. Septimo mõ fit cambiũ i romana curia qḋ quidē ē vsura clara l3 sub cãbio palièt. ⁊ fit sic. Clericus cõsecutus de nouo aliqḋ be neficiũ pro expeditione bullarũ ipsius indi gẽs pecunijs petit a cãpsore sub mutuo cer tā sũmā. puta. centũ ducatos restituẽdos in patria. puta. turonie hinc ad sex mẽses mo nete ibi currentis ei quē p̃fatus cãpsor statue rit. mutuat cãpsor: sed vltra cãbiũ exurgens ex varietate valoris monete i diuersis locis exigit. 5. vel. 8. ꝓ centenario tales cãpsores vsurarij sunt indubitanter. Et l3 quidā cona ti fuerint defensare ꝙ licite potest fieri ta le cambium siccum. primo secundo tertio quarto quinto ⁊ sexto modo dictum. Di cendo ꝙ nõ ē ꝯctus mutui. sed ꝑmutatõnis vel ẽptionis seu ꝯctus inominatus saltē. ⁊ lucrum proueniat ratione dubij vel patrie. Ideo non potest esse vsura. Sed contra ipsos est textus dicti capituli si. a contrario sensu vbi dicitur. Ille quoq3 q dat decē sol dos: vt alio tp̃e totidē sibi grani vini vl' olei mensure reddãtur. que l3 tunc plus valeant tñ vtrũ plus vel minus solutõis tp̃e sint vali ture verisimiliter dubitaṫ nõ d3 ex hoc vsu rarius reputari. Hec ibi. Ergo a ꝯrio si ve risimiliter plus p̃sumerẽtur valiture tp̃e so lutionis eēt vsurarius. Et iste ꝯctus vr̃ ẽptõ nis vel ꝑmutatõis aut saltē ꝯctus inoiatus: qꝛ dat pecuniā recepturus granũ ⁊ h⁹mõi q̃ magis distãt a ducatis q̃3 sterlini ꝓpterea tene indubitãter ꝙ ē cõtractus mutui inter pretati cũ spe habẽdi vltra sortē celebratus. Nec ob. ꝙ aliqñ minus: qꝛ vt plurimũ ⁊ in extimatõe intẽdũt lucrũ ⁊ iest. Et l3 Archi. flo. in sũma. teneat ꝙ tales solũ sunt vsurarij mẽtales. Tu tñ eos dicas esse vsurarios etiā reales: qꝛ mutuũ petẽti nõ volunt dare nisi cũ isto pacto. Et sic p3 ꝙ sunt vsurarij men tales ⁊ reales. vñ Ho. ⁊ Hos. dicit tales vsu rarios q̃tũcunq3 sub spē ꝑmutationis ẽptõ nis vel alterius ꝯctus palièrur. ⁊ oibus exe crabiliores sũt. qui de nũdinis ad nũdinas tales ꝯctus faciunt cũ excedãt centesimam secundum Hosti. cum quo concor. Alexã. lon. Est tamen contractus in quo non dice rem contractum vsurarium nec illicitum. vi del3. Est aliqs qui vellet ire de Janua lon dres pro negotiatione nollet secum defer re pecunias propter pericula querit aliquē cui det suas pecunias hic Janue qui faciat sibi respondere totidem londres: sed quia propter abusum prefatorum mercatorum non potest prescire determinate quot libras de sterlin valeant sue pecunie accipit litte ras secundum cursum cambij a quodam hic Janue cui dedit suam pecuniam ⁊ inde lucratur aliquid. Dico ꝙ si iste nõ ideo hic dat vt inde per cambium lucretur, sed so lum vt suas pecunias londres habeat. ꝙ ta le lucrum sibi aduemens non faciet eu3 vsu rarium: cum aduemat sibi potius ratione incertitudinis seu patrie quod excusat ab vsura: quando mutuum non fit spe haben di vltra sortem. Si tamen posset scire preci um sue pecunie precise. ⁊ sic habere. ⁊ vel let huiusmodi litteras cambij esset vsurari us: quia iam intenderet lucrum ex mutuo. nec incertitudo eum excusaret dicto capitu lo si.

55

Utrum deponens pecuniam apud camp sorem vel mercatorem vel artifice3 pro qua quia negociatur dat deponenti certu3 quid pro centenario licite recipiat. Respondeo secundum Bal. in. l. prima. C. pro socio. Aut talis deposuit in specie. ⁊ tunc: quia illicite vsus est pecunia deposita tenetur om ne lucrum restituere deponenti: quia ex re illius locupletior factus est. argumento. l. qui sine vsuris. ff. de negocijs gestis. Sed ego non credo in conscientia ꝙ teneatur de necessitate per ea que dixi. Restitutio pri mo de lucro quod vsurarius percepit ex pecunia vsuraria. quod non tenetur resti tuere. Aut vsus est licite. quia deposuerat in numero: ⁊ tunc si deponens non habuit animum fenerandi. ⁊ campsor liberaliter dat: vel ex quadam equitate sic licite reci pere potest sine vsura. Si vero dat ex qua dam necessitate credens se obligatum ex cusatur deponens quamdiu bona fides du rat scilicet credens quod liberaliter dedit.

Naz obligatio antidotoꝛū iustā parit recep
tionē p errorez soluti.l.si testamento. §.i.ff.
de fideiuſ. Si vero deponēs hūit aīum ali
qd hñdi lucri.sic vsurarius ē:qꝛ verū mutu
um ē cū spe habendi vltra soꝛtē:cū sit in nu
mero nō in spē:nisi deposuisset rōne societa
tis cū periculo suo.sed quo ad restitutionē
dic.vt.s̄. Restitutō pꝛio in verbo vsurarius

56 Utrū deponēs pecuniā dotalē apd mer
catoꝛē ita ꝙ sit salua ⁊ recipiat aliqd de lu
cro sit vsurarius.vide.s̄.Dos.§.ii.⁊ Socie
tas.i.§.7.

57 Circa contractū ēptionis ⁊ venditionis:
qꝛ sepe interuenit mutuum verum vel inter
pꝛetatum. Ideo plura queruntur.

58 Utrū mercatoꝛ seu artifex sit vsurarius q
illi qui stati soluit rē vendit pro minoꝛi ꝓcio
ꝙ̄ illi q nō soluit icōtinēti.sed vult terminū
℞.ꝓsuppono pꝛio qd dicit Sco.in.4.di.15.
q.2.⁊ Rica.in.2.quol.q.13.arti.3.ꝙ pensa
tio valoꝛis rez vsnaliū nō pōt fieri a nobis
nisi p cōiecturalē seu pꝛobabilē opionē. Et
hoc qdē ñ punctualr sed sub quadā latitu
dine equalitatis.vñ puus excessus equalita
tē illā non coꝛrumpit.sed tunc solū qñ ē ibi
tātus excessus ꝙ inequalitas clare vr. Et ta
lis excessus ↄtum viciosum reddit. Et hoc
ꝓsupposito.℞.ad.q.cū distinctiōe.ꝙ aut ta
lis vēditoꝛ nō excedit ꝓfatā equalitatis lati
tudinē cū illo qui vult terminū.lz pꝛo mino
ri daret si statim solueret ꝓcium. Et sic nō ē
vsura. Exēpluz extimat pecia tal' pāni ab ali
quibus.10.ab alijs.11.ab alijs.12.stati soluē
ti libēter daret pꝛo.9.vel.10.nō soluenti vlt
12.nō ē vsura:cū non excedat rōe tpis equa
litatē latitudinis iusti precij. Si vero pꝛefatā
latitudinis equalitatē transcēderet. vt puta
qꝛ vellet.13.vel.14.sic esset vsura.c.ↄsuluit d
vsu. Idē dic de eo qui nō vult pꝛoꝛogar ter
minū debitoꝛi nisi aliquo dato.d.c.ↄsuluit.

59 Quid si ex inueterata mala ↄsuetudie ⁊
paucitate pecunie currētis cōiter vēditur ad
tps plusꝙ̄ inuenire posset ēptoꝛē stati soluē
tē.℞.Scūs Tho.i quadā.q.⁊ Gira.obdo.
in suis ↄtibus ꝙ si tales solū hoc faciunt vt
iustū ꝓciū extoꝛqueant nō erūt vsurarij.vñ
ne deciparis.attēde si preciū occurrens sit
iustū an nō. Et hoc tibi demonstrar poterit
si attendatur an mercatoꝛes si vēderent tali
ꝓcio consideratis.laboꝛibus ⁊ ceteris debi
tū lucrū cōiter repoꝛtarent:qꝛ si sic esset plꝰ
non posset vendi sine vsura. Si vero nullū
lucrū cōiter haberēt sic ē clarū.ꝙ nō ē iustū
ꝓcium illud qd taxatur de pñti soluenti.sed
hoc ꝓueniat potius ex nimia cupiditate pecu
nias habētium q tali pꝛecio volunt emere.
vt postea mō suo vendāt. Et ideo si plus vē
dunt illo pꝛecio ad tps dūmodo iustum pꝛe
ciū non excedant qd deberet valere.si talis
coꝛruptella non essz:non erit vsura:qꝛ nihil
vltra debitum exigunt rōne tpris. Aduerte
ēt ꝙ si qs esset in tali loco in quo cōiter emē
tes nō hñt pecunias:sed emunt ad tps pos
set vendere aliquid plus iusto pꝛecio occur
renti sine vsura. Rō:qꝛ mercatoꝛ pōt magis
extimare mercantiā illā que tardius expen
ditur ꝙ̄ que cicius. Et iō si plus aliquid vē
dunt solū habendo respectum ad lucrū qd
rationabiliter deberent repoꝛtare ex tali ne
gociatione non ex tpe.nō cōdemnabo eos
si tñ plus solum vendunt ad tempus ꝙ mo
deratum lucrum repoꝛtent pensatis laboꝛi
bus ⁊ expensis ⁊ ceteris huiusmodi.nō ha
beret tñ locum istud in illo qui defert aliqs
merces ad aliquem locū vbi credebat mul
tum vendere ⁊ lucrari posse ꝓpter coꝛū ra
ritatez. Sed qꝛ alie multe superuenerunt vi
dens ꝙ nedū lucrum.imo dānum.repoꝛta
ret si vēderet ꝓcio occurrenti vēdit ad tpus
plus vt sic non patiatur dānum:qꝛ hoc eēt
vsura. Sicut enim noluisset minuere de ꝓtō
si nulle alie supuenissent.ita aduemente ha
bundantia ratione tempoꝛis nō poterit ali
quid plus vendere. Nam in casu isto habz
locum illud quod dicitur. Res tantum valz
ꝙ̄tuz vēdi potest.l.pꝛia.§.si heres.ff.ad tre
bel.⁊.l.q̄rebat.pꝛio.℞.ff.ad.l.falci.⁊.l.si
quis vxoꝛe.§.vlti.ff.de fur. Sed in cāibꝰ su
perioꝛibus limitat vez.ꝙ res tñ valet ꝙ̄tū
vendi pōt.s.si pꝛedicta abusiua non obsta
rent. Et ita rñdit Tho.ꝫa ꝫe.q.77.ad.l.pꝛe
cia.ff.ad.l.falci. Ubi dr. Precia rez nō ex
affectu singuloꝛum.sed cōiter funguntur.di
cit verum:nisi affectio sit rōabilis ex parte
venditoꝛis.vt ē in pꝛedictis duobus cāibus
non in isto vltimo.

60 Utrum vendens rem alicui qui pecunia
indiget vt statim reemat pꝛo minoꝛi pꝛecio
sit vsurarius.℞.ꝙ sic:quia perinde est acsi
pecuniam mutuaret. Et iste est ↄtractus pes
simus:qui dicitur stoch ⁊ bistoch:quia co
muniter plus vendunt. Et sic unum gladiū
infigunt.⁊ postea minus reemunt. Et sic a
lium gladiuz iponunt. Si tamen simplicit
quis uendidisset pꝛo iusto pꝛecio non cogi
tans reemere:⁊ emptoꝛ non inueniēs em
ptoꝛem uellet uenditoꝛi uendere pꝛo mio
ri non esset usurarius minus emendo.sed
posset esse iniusticia.⁊ comuniter in eo ac
cidit. Et ideo illicitus ↄtus.

61 Utrū vendēs rē ad tp̄s plusq̄ cōi extiatōe valeat. sed tñ plus valet vel valore naturali vel pp vtilitatē ementis: vel qr erat multū vtilis vēdenti: et fm illud exigit ptiū sit vsurarius. R. fm Sco. et Rica. vbi. s. et Tho. 2. 2. q. 77. q res non pōt extimari vt tali ptio vēdatur salua iusticia: Nec fm valorē naturalē: qr sic musca valeret plusq̄ totū aurū mūdi et oia inaiata. Nec fm vtilitatē ementiū: qr sic herba medicinalis l potio q̄ valz alicui ad liberationē a morte ptio iextimabili foret vēdenda. Sed oz extimeł cōi extiatōe fm q dictū ē in. 59. §. Et iō si plus tali extiatōe vendeł rōne tpis erit vsura. Si nō rōne tpis sz alio respectu erit iiusticia nisi vēdał sciēti et volēti. vt. s. Emptio. §. 7. Bene aūt posset plus extiari q̄ valeat res cōi extimatōe sine vsura rōne ,pprie vtilitatis. puta habeo rē multū mihi vtilē ex qua multū mihi ꝓsitio et ex eius absentia multū dānificabor ,ppterea liceret instāter postulāti eā sibi vēdere ñ q̄tum valz cōi extiatione: sed q̄tū ē mihi vtilis et q̄tū extimatur dānū ex eius carētia. Et iō nō esset vsura q̄zuis interueniret tp̄s solutionis fiende. Rō: qr res salua iusticia pōt tali ptio vendi. Et ideo plus qd accipitur. nō accipił ex tpe sed ex natura rei. lz quo ad apparētiā videatur vsurarius.

62 Utrū vendens vinū vel frumentū et huiusmodi pro ptio qd currit cum pacto tñ. q si plus vsqz ad pasca valuerit illud plus vult: si vero minus nō vult minueł pretiū sit vsurarius. R. q sic. facit. l. pe. C. d solu. et. l. qui bona. §. si quis. ff. de dā. infec. Nō. Archi. 14. q. 4. §. i. et Ho. in sūma. Facit. l. si ñ fuerit §. aristo. ff. pro socio. Hoc itellige q sit vsura qñ tale pactū facit rōne dilationis solutōnis. aliter esset iniusticia nō vsura. vñ Sco. i 4. di. 15. q. 2. ar. 2. ponit duas regulas circa hanc materiā obseruādas. Prima ē q vēdens nō vendat tp̄s: qr ñ ē suū. Secunda ē q non ponat se in tuto de lucro: vel semp: vel vt i pluribus. aliter est vsura.

63 Utrū emens a Johāne centū q̄ dz hēre hinc ad tres ānos a petro seu ꝓ legato seu ꝓ ficto molendini vel qualitercūqz pro. 95. q̄ nunc soluit de pñti sit vsurarius. R. q aut ad instantiā Johānis emit: aut spōte. si ad istantiā Johānis solū. et ,ppterea minus emit q̄z extimat verisimiliter interesse suū. puta. qr volebat de ipsa pecunia negotiari negociatōe qua verisimiliter lucratus fuisset tñ deductis piculis et laboribus: vel qr tñ minuit q̄ztū extiat laborē in rehabēdo et pericula et huiusmodi. sic nō ē vsura. Nā nostra interest litibus et sūptibus non vexari. vt in. l. minoribus. ff. de minoribus. Si vero spōte et principaliter facit pp lucrū et minuit ptiū solū pp hoc qr nūc soluit vt in futuro rehabeat plus pp prematuram solutionē. sic est vsura. c. si. de vsu. Et in hoc ꝯuenit Jo. an. i addi. ad Spe. Nec ob. illud qd dł plus soluit q ante tp̄s soluit. Insti. de ac. §. plus. et de plus pe. c. i. qr illud est verū in eo q añ tp̄s soluendo patitur aliqd interesse. et iō cogens eum plus petit. Und ista plus petitio: siue sit respectu tpis. qr cū obligetur hinc ad ānū solū: et tñ hodie exigitur: siue sit respectu rei. puta qd debeł tpe messis petił tpe anteriori quo plus valz: siue sit respectu loci. puta. qd dbeł in vno loco petił i alio: siue sit respectu cāe Exemplū vt qd debetur alternatiue vel non ē obligatus petitur determinate. tñ solū potest diminuere q̄ztū extimat interesse suū verisimiliter: siue lucri cessātis: siue dāni emergentis. alias pp prematurā solutionē diminuere de principali esset vsura. fz Tho. 2. 2. q. 78. in rñsione vltimi articuli. Idē dic de illo q vadit ad artificē debitorē mercatori ꝓ pāno de centū q̄ dz hinc ad ānū et facit sibi dari. 95. nō ab artifice: et ipse se obligat soluere centū in termino mercatori fm predictā distinctōem. Aduerte tñ q si talis pecunia seu debitū esset litigiosum nō liceret emere. d quo dic. vt. s. Cessio actōnū. p totū Itē si esset mutuū vel comodatū factū alicui vsqz ad tres annos. et superueniret casus in quo mutuās vel comodās indigeret et vellet sibi restitui nō liceret comodatario l mutuū accipienti aliqd minuere ꝓ intereē suo: qñ simile interesse incurrit mutuās et comodator. nec aliunde ,puidisset vt ipz euaderet si tal comodator vel mutuās nō subuenissz Et sic intellige et limita. l. in rebus. ff. como.

64 Utrū emēs pagas. puta de. 78. ad rōnē d 15. soldis pro libra: qr sic ē cōis eorū extimatio Janue sit vsurarius: cū postea sit habiturus verisimiliter hic ad duos ānos. 20. soldos pro libra. R. Quidā multū errātes conati sunt simpliciter asserere non esse cōtractū vsurariū: sed solū turpe lucrū. Aliqui ēt dixerunt q licite fit. Moti. Prio qr talis ñ ē contractus mutui sed ēptionis in quo vsura esse non potest sed solum iniusticia. Secundo. qr inest periculum et labor in rehabendo. Tertio quia cōis extimatio nō plus iudicat valere. Quarto quia sicut plus valz fructus maturus et perfectus q̄z acerbus: iō licite qñ est acerbus minus emitur. Sz certe iste rationes nihil valent: qr lz formaliter

sit contractus emptionis: tamen equivalet est mutuũ cum spe hñdi vltra sortem. qd se pe cooperitur sub ɔctu emptionis. vt pz in c. cõsuluit. ⁊. c. in ciuitate. ⁊ clarius in. c. fi. de vsu. Nec labor seu piculũ excusat. quia verisimile nõ ẽ. q nõ hẽat totum ⁊ sine oi labore in tempore. Jdõ minutio precij fit so lum respectu tp̃ris. qd pz: quia quãto plus tarde hñt solui tanto minus emuntur pp̃ p̃ maturaz solutionem. Et cõis extimatio est corruptella. patet: Est memoria hominum qui recolunt q sub comuni extimatione ca debat q contractus usurarius esset. Et sic p seuerassent nisi fuissent quidam magistri in theologia non bone ɔscie qui sine oi fun damento iuris ymo ɔ tex. apertum a ɔrio sensu in. c. fi. de usu. licitum esse ɔsuluerunt: nõ itelligẽtes q lz fructus agrestus minus possit emi q̃ maturus. nõ tñ minus q̃ qñ ɔ putat piculis semper plus sit ualiturus q̃ ematur: qz ẽt si ematur tanto minus pp pre maturã solutionẽ q uerisimilr plus dbeat q̃ minus ualere certe usura erit. p tex. cla rũ. in dcis. c. pallegat. Si dz ergo licere dz q pp p̃maturã solutionẽ nõ minus ematur quin possit ẽt minus ualere. ymo plus dicit d. Pe. de anch. i disputatione mõg florẽtie q si qs emeret ad duos uel tres ãnos ipre stita uel loca p̃dicta ⁊ pcipet magisq̃ dedit q cẽt usura. qz nõ ẽ uere ẽptio cũ redditus sit de primo reuersurus ad uẽditorẽ: nec lo catio. qz pecunia statim soluitur pro alia pe cunia. vñ accedit ad ɔctum mutui. Et ppea mihi uidetur dicendũ sicut de casu precedẽ ti. q si qs ad istantiam amici emit pagas p̃ dictas qui potius uellet negociari cuz suis pecunijs q̃ talia emere q potest tãto minꝰ emere quãtũ extimat uerisilr iteresse suum. Propt piculum uero l laborem nõ credo posset plus de uno soldo minuere cũ iudi cio cõi nõ extiet aut uald e modicũ qd. Si uero qs idõ emit p̃satas pagas ut sic lucret. usurarius ẽ. Et sic bua i ɔscia. quia non iue ni qui posset aliter determinare: q̃uis ad uocatus uerim corã doctoribus ⁊ magris pro ista materia. Concedo tñ q formaliter non est contractus usurariꝰ. sed bñ equalẽ ter ⁊ in re ⁊ i ɔscia ⁊ quo ad deum. sicut in simili dr in. d. c. in ciuitate ⁊. c. fi.

65 Jtalius ɔctus qui dr ẽptio scriptarum bãchi qui fit hoc mõ. Debet qs hẽre in bã cho talis ɔ ɔsoris centum: sed quia cam psor non tenetur soluere nisi hinc ad tot di es uel menses uendit istam scriptam. Hoc ẽ ista. cẽtũ p. 95. alteri stati soluẽti. De quo dic ut de supiori casu dictum ẽ.

66 Utrũ emens prediũ vel domũ cum pacto de retrouendẽdo vsq ad tot ãnos. vl semp faciat fructus suos sin vsura ipre medio añ q̃ recõperet. R. q sic si bõa fide absq frau de emat. hoc ẽ q in veritate intendat emer ⁊ solũ pactũ de retrouẽdẽdo faciat ex ɔpla centia venditoris. ⁊ q potius vellet ne re emeret. sed sibi libere dimitteret. Et qd lice at pz p. l. si fundum. C. de pac. inter. emp. ⁊ ven. ⁊. l. quotiẽs. ff. d idic. adiec. ⁊ tz Hug. sequit Archi. in. c. plerisq. 14. q. 3. ⁊ Inno. Jo. an. ⁊ cõiter doc. in. c. ad nr̃am. d emp. ⁊ ven. Si vero emeret in fraudẽ qz intẽdit mutuare nõ emere: ⁊ si crederet venditorẽ non reempturz nõ emeret sic esset vsura pal liata sub tali venditõe. Et sic presumitur bz doc. in. d. c. ad nr̃am ex tribus. Primo qñ precium ẽ modicum respectu rei. facit. l. q̃ uis. §. cum essem. ff. ad veley. ⁊ hoc maxie qñ posuit pactuz q nisi redimat infra certũ tp̃s nõ possit postea reemere: qz vr pactuz l. ɔmissorie. s. mutuasse. puta cẽtũ ⁊ recepit se pignus de cẽtum. 25. ita q nisi redimat in fra tale tp̃s sit ãmissuz. Secũ ẽ q res ñ tñi va let si vendatur cũ tali ɔditione q semp pos sit reemi q̃ si venderet simplr ar. l. fundi pã tem. ff. de ɔben. emp. Scd̃o p̃sumit in frau dez. qz ñ fit pactũ vt restituat aliqd plꝰ q̃ fu erit p̃cium. vt nõ. in. c. illo vos. de pigno. ⁊ d. Anto. in. d. c. in diocesi. de vsu. Tertio si emptor ɔsueuit exercere vsuras. l. q si nolit §. qui assidua. ff. de edil. edic.

67 Utrũ emẽs cũ pacto de retrouendẽdo ap ponẽs clausulã q ñ vlt possit redimere añ quiquẽniũ vel decẽniũ sit vsurariꝰ. R. Ho. ⁊ Jo. an. in. d. c. ad nr̃am in nouella tenent q p̃sumitur in fraudẽ vsure. Sed ego dico q si hoc facit bona fide. puta: qz vult inpin guare possessionẽ q pinguedo ñ ɔsumitur vsq ad tot ãnos: ⁊ ppea non vult reemat nisi sibi alio mõ velit satisfacere de expensa sic licet. Si vero fit in fraudẽ vt lucretur fru ctus ex pignore simulato. sic ẽ vsura.

68 Utrum emens cum pacto de retrouẽden do ⁊ locans uenditori pro certo affictu sit usurarius. R. q nõ si sine fraude fit ut dictũ ẽ s. Esset tamẽ illicitus si ex pacto comodũ uel incomodum excepto constituto affictu pertineret ad uenditorem. Nam hoc est cõ tra naturam emptionis: cum rei empte co modum uel incomodum debeat pertinere ad emptorem. l. illud. ff. de pi. ⁊ co. re. uen. nisi affictus esset ita modicus q uenditor r leuaretur in illo in quo grauat ɔ naturam

contractus. Item redditur illicitus qñ ipse
ueuditor non posset se qñ uellet ab huius-
modi conductione liberare. quia cum tal'
obligatio uenderet partem precij. d. l. partē
fundi. ꝛ emptor solum iustum precium rei
soluet sic habebit ꝯ iustum precium istam
obligationem. Et idem dic simil'r si uellet
ꝙ obligaret se ad ꝯducendum ꝙ eēt illici-
tus: nisi in alio alleuiaret ꝯductorem. Pre
sumitur tñ usurarius ex predictis in ante ꝑ
cedenti. q. ꝛ etiam qñ proprios fundos uē
derent ad huiusmodi contractus faciēdos
cum non presumatur in continenti uelle cō
traria agere. l. non ad ea. ff. de ꝯdi. ꝛ demō.

69 Utrum emens tpre messium granū vel vin
demiarum vinū ꝑ ꝑcio qḋ tunc valet cū pacto
ꝙ tot mensure sibi reddātur tpre pascali sit
vsurarius. R. Host. in sū. ꝛ Jo. an. cū glo.
in. d. c. si. ꝙ sic. 14. q. 3. vsura. Nec ob. ꝙ ali
qñ sunt viliora: qꝛ ad ea q̄ raro eueniūt nō
ꝯsiderāt leges. l. nā ad ea. ff. de legi. in auth.
vt sine ꝓhibitōe. §. qꝛ vero post multam. ꝛ
cōis cursus ē ꝙ sint cariora qui extimādus
ē. c. certificari. de sepul. ꝛ. l. i. §. i. ff. de flumi
nibus.

70 Utrum emens frumentū vinū ꝛ huiusmōi
tpre quo colligitur vt postea carius vēdat
alio tpre sit vsurari⁹. R. ꝙ nō. Est tñ turpe
lucrum. Primo si ē ecclīastica ꝑsona q̄ hoc fac
14. q. 4. c. qcūqꝫ tpre. Secundo si hoc facit
ꝑꝑ auariciā. s. vt carius vēdat nulla alia ne
cessitate pensata vel vtilitate. aut vt caristiā
īducat tal'r ꝙ hoies cogant emere ab eo: ꝛ
ipe ad libitū possit vendere. Et sic peccat
mortal'r. ꝛ credo teneat restituere dānuꝫ si
qḋ ōdit ex hoc cōitati siue alicui q alio mō
sibi ꝓuidisset. si talis non īpediuisset taliter
emendo. sicut faciunt illi qui stant in porta
ciuitatis vt totum granum nouum emant. ꝛ
procurant ne deferatur in plateā ad vendē
dum. Et de istis intellige prefatum. c. quicū
qꝫ. Si vero talis emeret propter bonum co
mune vt fecit Joseph. s. ut prouideat ne po
pulus suus fame pereat. sic merētur. Si aūt
emeret propter prouisionem suam ꝛ suorum
ꝛ postea nō indigens tāto: illud uendit qḋ
supest ꝑcio occurenti. Uel si facit hoc ꝑꝑ ex
ercēdā iustam ꝯmutationem ꝑ moduꝫ mer
cancie: nō vt caristiā īducat: sed potius vt lu
crum aliqḋ ex ope suo recipiat ꝑꝑ sustenta-
tionē sue familie: l' ꝑꝑ pietatē vt dispenset in
paupes: sic lꝫ: dūmodo moderate faciat. ꝛ
caristiam non inducat. Hec ex Inno. Ho.
Ray. Rodo. ꝛ sūmistis ꝛ Pe. de anch. in
c. i. de vsu. li. 6.

71 Quid de his q emūt oues l' boues ꝛ hui⁹
modi a paupibus quos nō hñt. R. Rodo.
ꝙ si emens a paupere vel diuite scit vel cre
dit ea non habere ꝛ quasi iam ea tradidissꝫ
locat ei pro precio annue pensionis. sic co
mittit vsuram. quia clare pꝫ ꝙ fit in fraudē
vsurarum. Si vero credens eos hēre sine
fraude ꝛ bona fide emptio fiat non est cre-
dendum qꝫ diu bona fides durat emptorez
peccare. nec ad restitutionem teneri de con
sumptis: bona fide durante. sed de extantib⁹
uel īquātum factus ē locupletior credo te-
neat in casu qñ oio ab alio non emisset: nec
aliqḋ interesse patitur ex tali emptione.

72 Quid ḋ emēte equos ꝛ huiusmōi sibi rd
dēdos a vēditore in certis nūdinis ꝑ miori
ꝑcio qꝫ valeant tpre ꝯctus. R. Rodo. ꝙ est
vsura. nisi verisimil'r dubitet uel credat pl⁹
vel minus sint valituri tempore solutionis
ut pꝫ ex supradictis.

73 Utrū locās rē quā extimat cū pacto ꝙ q̄
litercūqꝫ ꝑdatur seu deterioret uult preciuꝫ
rei sue recupare cū aliquo lucro sit vsurari
us. R. ꝙ sic: qꝛ vt nō. Bar. in. l. si vt certo. §
nūc uideñ. ff. como. ꝛ. l. i. eo. lꝫ extimatio ñ
faciat semper venditionem. tamen cum tali
pacto facta. videtur facere venditionem. Et
ideo perinde est ac si uendidisset. quia pre-
cium expectat exigit ultra sortem. Et sic vsu
ra ē. aut saltē ꝯctus illicitus ē ꝛ ꝑnitiosus.
Et iō restituere tenet qḋ ultra sortē accipit.

74 Utrū mutuās granū vetus ꝛ huiusmodi
vt postea recipiat nouū sit vsurari⁹. R. Ho.
ꝛ Gof. volunt ꝙ sit vsurari⁹ solū qñ facit h
vt meliorationem recipiat. Sed si facit ne
frumentum pereat. ꝛ vt accipienti grām fa-
ciat. non erit vsurarius. Dummō ꝯm Ro-
do. nō auferat libertatē debitori liberandi
se vetus soluēdo: ꝛ placet: qꝛ si sine aliqua
iniusticia ꝛ preiudicio alterius consequor
vtilitatē meam non ero tibi iniuriosus. ma-
xime qñ tpre solutionis verisil'r nō extimat
plus valiturum: alias nō liceret. Idem di-
cendum ꝯm Monal. si aliquis hēret equū
de quo nihil facit acciperet mutuo ab aliq̄
centum cum tali pacto ꝙ teneat equum su-
um ꝛ pascat eum ꝛ vtatur eo sine preiudi-
cio eq. ꝙ talis accipiens non erit vsurari-
us. Ratio: quia nullum dannum facit pro
ximo. ymo alleuiat euꝫ pascēdo equū. Idē
dicit de domo pignorata mutuanti que vti
lis est sibi: qꝛ eam locare non uult uel non
pōt ꝛ mutuans custodit domum a ruina.
Propterea addit ꝙ i istis cāibus ꝯsiderāū
est preter mutuum. Utrum pares sint vtili-

tates hic ide. Et si pares sint. nõ erit vsura. vt i cāibus p̄dictis. q꞉ i quo hēt equū alleui at aliū ab expēsa. ꝛ q h꞉ domū ꝯseruat eā. cum dn̄s nullū lucrū ex ip̄is eēt hiturus. qḋ bn̄ nõ. q꞉ facit ad multa. Nō tn̄ extēdes ista ad lucrū qḋ qs facit ex pecunia mutuo accepta.

75 Utrū dās decē vlnas pāni ꝓ alijs decē i futuro dādis sit vsurarius. R꞉. Rodo. ꝙ nō q꞉ ē ꝯctus ꝑmutatōis. ꝛ cū dr̄ de mēsura: intellige de mēsura modij ꝛ lagene ꝛ ceterorū uasoꝝ. q̄bus grana l' liq̄da mēsurantur.

76 Utꝝ hn̄s pecuniā quā timet i futuro tp̄re miorari iux̄ ordinationes dn̄oꝝ l' ciuitatu꞉ possit sine vsura ip̄am dare alicui hoc pacto vt sibi reddatur i eq̄li p̄cio i quo ē qn̄ ei dat. R꞉. ꝫm Alex. lō. in quol'. q. de vsu. ꝙ sic si ille q recipit mox expēdere vult i tp̄re in quo tn̄ val꞉: q꞉ nil vltra sortē recipit. Nam potuisset ēt aliq̄d emere qḋ postea vēdens rehūisset equalēs pecunie. ꝛ placet mihi. Nā q̄uis i mutuo nō liceat sp̄are lucru꞉. tn̄ vitare dānum sine dāno alterius licet: licet aliqui teneat ꝙ sit vsura.

77 Utꝝ ciuis a quo cōitas eius idigēs pecunia accipit cētū ꝯ eius volūtatē licite sin̄ vsura possit recip̄e certū q̄d. puta. 8. libras pro cētenario qḋ sibi ānuatī ip̄a cōitas ꝯstituit. R꞉. diuersi diuersa scripserūt: sed saluo meliori iudicio: mihi videtur distinguēdū: ꝙ aut cōitas ip̄a h꞉ ānuos redditus. aut non. Si h꞉ sicut ē ciuitas Janue. ꝛ de ip̄is redditibus assignat certam ꝑtem tali a quo pecunias hūit ꝫm ꝓportionē pecunie hite. ita ꝙ tn̄ hēat oi āno de tali redditu. ꝫm ꝙ redditus ip̄e bene l' male rn̄det. sic licite tal' accipit: q꞉ tal' cōitas talē pecuniā accepit non noīe mutui. cū nū̄q̄ velit eā reddere. sed ꝓ p̄cio tal' ꝑtis suoꝝ reddituū quos pro solutione pecunie hite vēdit tali ciui. Et sic ē ēptio reddituū ciuitatꝫ que fieri pōt sine vsura vt s̄. dictū ē. §. 44. Nec ob. ꝙ p̄fati ciues nō intēdebāt emere. q꞉ l꞉ nō intenderēt emere tn̄ cōitas potuit eis dare pro p̄cio talē reddutu꞉ isolutū. Et sic erit ēptio ꝛ vēditio. sicut posset eis aliquā possessionē dare isolutū ꝯ eoꝝ volūtatē. sicut fit sepe. Et ꝫm hāc via꞉ intelligo Jo. de saxonia in sua sū. ꝛ Jo. an. d. Anto. ꝛ cōiter moderniores in. c. in ciuitate. qui dicunt licite tales illud lucrum accipere. Et ꝫm hoc loca Janue. mons florentie ꝛ i prestita venetiaꝝ sunt licita ꝛ sine vsura. Si vero cōitas nō h꞉ redditus. vel si h꞉ iam exausit in ꝯctu supradicto vel alio mō. Nc talis ciuis non pōt aliq̄d vltra sortē accipere sine vsura: q꞉ q̄cquid accidit sorti i mutuo vsura ē. nisi affuerit iustū ꝛ vere intereē qḋ pōt extimari ēt ex dubio euentu ꝫm ꝯditōes ꝑsonaꝝ ꝛ negotiorū ꝫm Tho. ꝫa ꝫe. q. 62. articulo. 4. Unde dicit ꝙ dupliciter qs dānificatur. Prio mō cū ei aufertur id qḋ actu hēbat. ꝛ tale dānū ē restituendū ꝫm recompensationem equalem. Secundo modo damnificatur impediendo ne adipiscatur qḋ erat in via habēdi. ꝛ tale damnum non op꞉ recompensare in equali. quia minus ē hēre aliq̄d virtute q̄ hēre actu. Et iō qui erat in via hn̄di aliquid habet illḋ solū i virtute l' potētia. Et ꝑꝑea si redderetur ei vt haberet actu. non haberet simplum. sed mltiplicatū. qḋ nō ē de necessitate restōnis. Tenetur tn̄ aliquā recōpēsationē facere ꝫ꞉ ꝯditionem ꝑsonarū ꝛ negotioru꞉. hec ille. Et sic p꞉ qn̄ nō pōt poni interesse certum ꝓ icerto. vt dicit. d. Ar. in. c. salubriter de vsu. Et sic intellige Alex. lō. sanctum Bernardinū cū similibus qui tenēt nō licere sine vsura aliquid accip̄e. Et hec bene. nō.

78 Quid de sponte dantibus cōitati vt tale q̄d annuati hēant. R꞉. Laur. de ridul. in suis ꝯctibus ꝙ si. 5. cōcurrant ꝙ l꞉. Primum ꝙ redditus nō sit excessiuus. s꞉ ꝯueniens. Scḋ꞉ ꝙ redditus fiat de bonis ꝛ sup̄ bōis cōitatis: q꞉ si fiēt relatio tn̄ ad ꝑsonā cōitatꝫ eēt illicitū. Tertiū ꝙ nō detur facultas resoluēdi ꝯctum pro maiori vel minori pretio. s꞉ solū occurrenti. Quartū ꝙ tp̄us sit incertū: q꞉ si redditus ꝛ tp̄ra forent certa. tūc vbi esset maiō q̄ntitas ꝑcepta ex tp̄re q̄ illa que datur ciuitati videret̄ ꝯctus vsurarius. Quītū ꝙ tales ementes nō sint vsurarij. istud est verum quo ad p̄sumptōem solum. Et iḋo si vere emit in foro aīe licet. Istis aūt nō cōcurrētibus nō l꞉. Nec ē simile de coacte dātibus cōitati: q꞉ de rōe vsure ē vt ꝯmittat̄ circa mutuū volūtariū nō violentu꞉. Et propterea in talibus non ē ratio formalis vsure. sed bene i istis volūtarijs qui itendunt mutuare non emere.

79 Utrum ementes iura prefatorum ciuium qui licite a cōitate certum quid annuati꞉ ex redditibus ciuitatis recipiunt. vt dictum est sint vsurarij. R꞉. ꝙ non secundum. d. Anto. ꝛ Jo. de saxo. vbi. s̄. Ratio: quia emūt redditum in pecunia iam constitutum. Item idem redditus crescit ꝛ decrescit: nec ē maior q̄ redditus possessionis imobilis. Itē stat periculo emptoris ꝛ multa alia que vide in Pe. de anch. in. c. vsurarum. de vsu. libro. 6. qui his concordat. Limito tamen

ꝓdicta vera niſi cōītas ipſa notabilr̄ lederet
ex ipſis emptoīb9 que cū pupillo ꝯparet.
vt.l.rem publicā.C.de iur̄ rei publice.ꝫ
eius adminiſtratores ñ poſſent eam dānifi
care nec factum eoꝝ valeret in dānum re
publice.vt.l.ordinis.C.de decre.decu.⁊.l.
pſes.C.de tranſac.⁊.l.ābitioſa.ff.de decre.
ab or.fa.Ideo nō valeret talis vēditio nec
emptio facta ab illis qui hoc ſciunt ſed teñ
rētur reſtituere totum qđ receperunt.

80 Utꝝ liceat mutuare cōi meo vl̄ alicui do
mino ꝓ aliquo officio hñdo.ex quo ſpero
ꝯſeq magnū honorē ⁊ lucꝝ.R.ſm.Io.de
ſaxo.vbi.ſ.ꝙ ñ ſine vſura:qꝛ mutuans ſic
recipit expreſſe ex mutuo vltra ſortez.Ego
tñ credo ꝙ ſi ex officio ñ habeo conſequi:
niſi lucꝝ qđ debito mō ꝺbetur tali exercicio
cū ñ poſſiꝫ illud hr̄e niſi mediāte mutuo ſi
ſum aptus ad tale officiū exercēduꝫ ꝙ poſ
ſum mutuū dare vt illud hēam ſine vſura:
qꝛ qđ accipio lucri ñ reſpicit mutuū ſꝫ exer
ciciū principalr̄.lꝫ ſecūdario poſtea mutuū
qđ lucꝝ ſecūdario ſperare ex mutuo non ē
vſura vt.ſ.dictum ē.§.1.Si tñ ex ſtatuto vel
antiqua ꝯſuetudine volens hr̄e tale officiū
teneret aliqđ ſoluere.⁊ vt talē ſolutionem
euitaret mutuū daret eſſet vſurarius.

81 Utꝝ mutuans ſuꝑ pignore aliquo cuꝫ ta
li pacto.ꝙ donec debitor ſibi reſtituerit pe
cuniā ipſe creditor habeat fructus pignōis.
R.ꝙ vſurarius ē.c.illo nos.de pigno.Et
qđ teneat reſtituere.hēs.ſ.Pignus.§.12.

U Sura ij. de eius ꝓhibitō ne ⁊ penis tam ꝯ vſurarios ꝙꝫ ꝯtra fautores eoꝝ.

1 Utꝝ vſura ſit pc̄m mortale.R.ſm omnes
tam theologos in.4.di.15.ꝙꝫ canoniſtas.in
c.qm̄ multi.47.di.⁊ in.c.ſuꝑ eo.de vſu.⁊
in multis alijs locis ꝙ ſic.Nā vſura ē malū
ñ ſolū in ſe ſicut homicidiū qđ poſſet ex ali
qua circūſtantia fieri ſine peccato.vt in iu
dice ſeruato ordine debito ⁊ huiuſmodi.ſꝫ
ēt ē malum ſm ſe.Et iō cuꝫ nulla circūſtan
tia pōt bene fieri de poteſtate ordinata ēt a
deo.Et hoc ꝓbat.ſ.ꝙ ſit malum in ſe ⁊ ſm
ſe tali rōe.qꝛ ē ꝯ rōnem nālis ꝓprietatis pe
cunie ad qđ ſeqt vlterius ꝙ vendit ibi illđ
qđ ñ ē.Et hec ē rō phi.5.ethi.⁊ primo pol.
vbi ꝓbat ꝙ ꝓprius vſus pecunie ⁊ princi
palis ē eius ꝯſumptio ſiue diſtractio.qꝛ eſt
īuenta ad ꝯmutationes faciendas.Et ideo
ſm ſe ē malum pro vſu pecunie mutuate ꝓ
tium recipere:qꝛ hoc ē vendere bis.vl̄ ven
dere qđ ñ ē.Probat ⁊ alia rōe ſꝫ Sco.in
4.di.15.q.2.arti.2.ſic.Pecūia mutuo accep
ta trāſit in dñium debitoris ita ꝙ ſit ſua.Et
iō magna ē inequalitas ꝙ aliqs in re ſui ꝓ
ximi lucꝝ querat cuꝫ nullū dānum inde qe
qđ de re ꝯtingat incurrit.Multe alie rōes
aſſignātur a doctoribus.Sꝫ ꝙ ſit peccatū
mortale melius ꝓbatur auctē diuine legis
Ezechiel.18.ibi ad vſuras danē ⁊c.⁊ i ps.
14.ibi qui pecuniā nō ⁊c.Ergo ex quo non
viuet nec hitabit in regno dei demōſtrat eē
pc̄m mortale.prohibet ēt Exo.22.Si pecu
niam comodaueris ⁊c.Facit.c.ſuꝑ eo.de
vſu.Uñ ſi qs ꝑtinaciter aſſerat vſuras exer
cere ñ eſſe pc̄m.vt hereticus ē puniēdus.⁊
ꝓcedi dꝫ ꝯ infamatos vl̄ ſuſpectos ꝺe hui9
mōi errore:ſicut ꝯ īfamatos de hereſi.Cle.
ex graui.de vſu.Nec ēt de iure ciuili hodie
ꝯcedūt.imo ſunt ꝓhibite.vt nō.glo.in.c.qđ
dicam.14.q.4.⁊ i.c.qꝛ in omibus.de vſu.
Quia īpator dicit ſe amplectere quatuor ꝯ
cilia.quoꝝ vnū.ſ.nicenū eas ꝓhibet.in.d.
c.qm̄ multi.vt in auꝫ.de eccl̄a.titu.circa pri
cipium.Itē leges imitant canones i matrio
nijs ⁊ vſuris.vt in auꝫ.vt cleri.apud ꝓpri.
epos ꝯue.2.q.3.§.hinc colligit.⁊ de no.oꝑ.
nun.c.intelleximus.⁊ in cāu in quo videt
ꝑmitti nō ē vſura.ſed rōe intereſſe illđ plus
exigitur.Nec ob.deutronomij.23.Non fe
neraberis fratri tuo:ſed alieno:qꝛ in ꝟa lr̄a
ñ hētur illud:ſed aliēo.ſed fuit ꝑ iudeos ap
poſitum.alr̄ ꝯdiceret ſibi ſcriptura.vt patꝫ
exo.22.⁊ deutronomij.2.Uel dic ꝙ fuit per
miſſio.ſicut ⁊ libellus repudij ne mai9 ma
lū facerēt.vt pꝫ Iſa.56.Item nec illud deu
tronomij.15.Feneraberis multis gentibus.
⁊ ipſe a nullo fenus accipies:qꝛ ibi ponitur
ꝯſequens ꝓ añcedente quaſi dicat tantā ha
būdantiā hēbis ꝙ poteris multis fenerari
ſi volueris.⁊ tu a nullo mutuari indigebis.
Itē nec illud.c.ab illo.14.q.4.qđ intelligit
nō vſura.ſed recuperatio debiti lꝫ vſura.Et
ſic lꝫ:dūmodo nō ſit ſcandalū.vt.ſ.pꝫ Uſu
ra.prio.§.24.⁊.48.

2 Utꝝ liceat accipere ſub vſuris.R.vt colli
go ex Rica.in.4.di.15.q.5.ar.5.⁊ Tho.ſa
ſe.q.78.ar.4.⁊ Inno.⁊ Io.an.in.c.dilec
tus.de ſymo.⁊ Pa.poſt Ho.in.d.c.ſuper
eo.de vſu.Hug.⁊ Archi.in.c.mouet.22.q.
1.Qđ aut ille q accipit ſub vſura.hoc fac ꝓ
ope illicito.Et ſic nullo mō lꝫ.imo ſecūdū
Archi.⁊ Rodo.peccat mortalr̄.Aut fac ꝓ
ope illicito.Et ſic diſtinguo:qꝛ aut tale ē ex
treme neceſſitatis.Et ſic tꝫ Inno.in.d.c.ſu
per eo.ꝙ ſi ñ poſſum inducere ꝓximuꝫ ad
mutuañ grat.⁊ ego fame ꝑibo niſi mutuet.
ꝙ lꝫ mihi īducere eū ad mutuañ ſub vſuris

vt maius malũ euitet.s.hõicidiũ. Et lz pria
frõte videat hoc dictũ mirabile:ẽ tñ rõabi-
le. Nec ẽ hoc ꝓcurare pcm̃.sed voléti cõit-
tere pcm̃ ꝑsuasio ẽ.vt saltez minus peccet.
qd lz.13.di.duo. Si aũt op⁹ nõ ẽ tal' necessi
tatis extreme.tũc subdistinguo. Aut ille pa-
tus ẽ dare sub vsuris.ꝛ sic lz accipe ab eo
sub vsuris solũ ꝓ oi ope talr necessario.qd
si omitterẽ notabilr dãnificarer vl' nõbilez
paterer penuriã ego l'alt.l' ꝑpter subuẽtio
nẽ necessitatꝫ sue l'alti⁹ ƀz Rica.ꝛ Tho.vbi
s.l'ƀm Archi.vbi s.ẽt ꝓ ope vtili.ex quo
hẽo ꝯsequi vtilitatẽ. Uel ƀm Host.ꝛ Pa.
Inno. Anto.de bu. Jo.d'ana.i.d.c.sup eo.
ẽt ꝓ oi ope idifferẽti ꝛ placet.qꝛ ƀm Aug.i
ench. Deus vtit oibus pcis ad aliqd bonũ
sic silr nos possumus. Aut ille ñ ẽ patus dar
sub vsuris. Et sic ñ lz iducere eũ ad mutuañ
sub usuris.nisi cũ pcõ mortali iducẽtis:excep
to cãu maioris mali euitandi ut dictũ ẽ ƀm
Inno.

3 Quib⁹ penis subiciũtur usurarij. R. ꝙ ul
tra penas qbus puniũt a deo:si sũt usurarij
mãifesti icurrt mltas pẽas a iure eis iflictas

4 Pria sũt ifames ifamia iuris. C.ex qbus
cãis.irro.ifa.l.iprobũ. Uñ ut dicit.d. An.in
c. Raynutius.de testa.ẽt de iure ciuili hodie
ois usari⁹ ẽ ifamis.ꝛ ita dicit ẽt nõre Bar.
in.d.l.iprobũ.ꝛ p hoc fuisse determiatũ.ꝙ
si fr meus ꝯstituit usurariũ heredez.ꝙ ego
possũ rũpe testm̃ p q̃rellã ioffõsi. C.de iof-
fõso.te.l.fres.et ꝙ sic de facto obtinuit ꝛ ꝯ
suluit:multo magis sũt ifames d iure cano
nico ut in.c.ifames.3.q.7.ꝛ.6.q.i.ifames.

5 Secũda ꝙ ad cõionẽ altaris nõ sũt admit
tẽdi.c.qꝛ i oibus.de usu. Et itelligit abbas ꝛ
seqt Pa.i.d.c.qꝛ i oibus.ꝙ non debẽt ad
mitti ad eccliã.qñ celebrant diuia:qꝛ assistẽ
tes i eccl'a tũc dicũt aditti ad cõionẽ altaris.
ꝛ placet.ut ꝯfusi resipiscant.ut dicimus de
excõicato.in.c.pia.de excep.li.6.

6 Tertia ꝙ non admittuntur ad oblationez
offerendum.d.c.qꝛ in omnibus.

7 Quarta ꝙ nõ sepeliãtur i eccl'iastica sepul
tura.d.c.qꝛ i oibus.q̃ pena cũ duab⁹ p̃cedẽ
tibus ẽ lateran.ꝯcilij posita i.d.c.qꝛ i oibus
Et addit ibidẽ.ꝙ si qs clicus ꝯuenerit.s.re
cipiendo usurariũ ad cõionẽ uel oblatõnẽ
ipo facto ẽ suspẽsus ab executiõe sui officij
ƀm Pa.i.d.c.qꝛ in oib⁹.qm̃ sicut hoc vbũ
subiaceat iducit sniam ipo facto.ut nõ.glo.
in.c.unico de iur.li.6. Facit.c.si qs suadẽ-
te.17.q.4. Ergo fortius istud vbũ maneant.
ꝛ tã diu donec ad arbitriũ epi satisfecerint.
Et similr in usurarijs infliguntur ipo iure
ƀm eundẽ Pa.in.d.c.qꝛ.cũ in eo nullũ uer
bum ponat p quod snia hois exigat. Ber.
uero.ꝛ Host.ibidẽ uidẽtur tenere ꝙ nec ꝯ
clericos nec ꝯ usurarios irrogant ipo facto
sed primũ puto uerius: Sepeliẽtes uero
tales usurarios sunt excõicati ipo facto.ut
in Cle.eos.de sepul.de quo s.Excõicatio.
7.cãu.35.nisi cauerit ydonee ipi ƀm ꝙ ifra
dicam. Uel si nõ potuerũt.ꝛ signa tñ cõtri
tionis oñderint.heredes eorũ i q̃ztũ hẽdi-
tas sufficit.ut i.d.c.q̃zq̃z.nõ.de usu.li.6.

8 Quita pena ẽ ꝙ ñ pñt recipi ad ꝯfessionẽ
suoꝝ pctoꝝ donec de vsuris fuerit ƀz facul
tates eoꝝ plenius satisfactũ.vel idonee cau
tũ illis qbus debent restitui vsure extorte si
sunt pñtes:vel alijs q pñt eis acqrere:vl' eis
abñtibus loci ordiario vel eius vicario vel
pſbro prochie i qua hitant vsurarij: l'tabel
lioni de mãdato ordiarij.ita ꝙ certa quanti
tas exprimat i cautõe ꝛ mãifesta si apparz:
vel si ñ apparet mãifesta exprimat illa quã
titas que ad arbitriũ eius qui cautõem reci
pit videt.q si scienter minorẽ recepit tenebi
tur ipe de suo:multo magis si nullã.hoc ha
betur in.c.q̃zq̃z.de vsu.li.6. Et nõ hic ꝙ no
mine idonee cautõis itelligũt pignora ul' si
deiussores.l.si mandato ticij.§.si.ff.manda
ti.q̃ si ñ possent dare ƀm Bar.ꝛ Jo.an.iura
bunt se hoc dare ñ posse ꝛ facturos qd ꝓmit
tunt.de sen.exco.c.si.§.illis.li.6. Aduerte ẽt
ꝙ illi q pñt nobis acqrere sunt filij quos ha
bemus in põtate nr̃a. Itẽ serui ꝓprij. Item
serui i quibus hẽmus usũfructum. Item serui
alieni quos bona fide possidemus tanq̃z ser
uos.vt Insti.p q̃s pſo.no.acq.§.i. Procu
rator aũt dño abñti hanc ꝑsonalẽ obligatio
nẽ nõ acqret p.l.queãdmõm.ff.de acq.pos.
ꝛ.l.gnãlr.ꝛ.l.ꝙ meo.eo.ti.ƀm Bar.ꝛ Jo.
an.in.d.c.q̃zq̃z. Itẽ nõ.ꝙ p loci ordinariũ
ƀm Jo.an.vbi.s.intelligo epũm de iure.ꝛ
idẽ de decano archipſbro vel abbate qui al'
de ꝯsuetudine iurisdictõem hƀet i spũalibus
i loco i quo vsurarius degit. Itẽ qd dicit d
rectore prochie i qua vsurarius hitat: mlto
fortius itellige de rectore prochie debitõis
lesi.cũ sit qi iudex ꝛ minister eius.ƀm Bar.ꝛ
Jo.an. Facit.l.cũ pro quo.ff.de i ius vocã.
Itẽ scito ꝙ p hoc qd dicit de mãdato ordia
rij arguit Jo.an.ꝙ tabellio in hoc cãu non
acqrit actõem ex̃neo ex sua stipl'atõe.nisi fa
ciat istud de mãdato ordinarij. Et hec bene
nõbis ꝯ multos ꝯfessores.

9 Sexta pẽa ẽ ꝙ nullus dz interesse eoꝝ te
stamẽtis.nisi satisfecerint.vt dictũ ẽ i p̃ceden
ti.q.d.c.q̃zq̃z.

10 Septia pēa ē ꝙ testā eoꝝ sit nulla ipo iur si ñ satisfecerit. vt dictū ē. d. c. ꝙꝙ.

11 Sȝ nūqd idē ē de codicilo sicut de test. R. Gar. ⁊ Jo. an. ibidē. ꝙ sic. ⁊ de q̄libȝ l tia volūtate alia. vt pȝ ex pricipio. d. c. ꝙq. q꞉ large codicilus testatio mentis dicit. 13. q. 2. §. sed aliud.

12 Sed qd si facit testm̄ ⁊ postea cauet ido nee vt. s̄. dictū ē nūquid valebit. R. Gar. tenuit ꝙ ñ p regulā. ñ firmatur. de regu. iu. li. 6. q꞉ ab initio nullū fuit. Sȝ magis plȝ opinio Jo. an. q lȝ ꝙ sufficit ꝙ añ mortē cauerit idonee. Rō: q꞉ testm̄ ꝯfirmat̄ i morte. Itē q꞉ oīa iura fauent testis. l. i. C. de sa. san. ec. Facit in ar. l. i. §. 2. ff. ꝺ lega. 3. Ubi legata ad pias cās relicta facta a filiofa. ⁊ a seruo· lȝ tpre testi ispecto ñ valeant: si tm̄ emācipatus vel manumissus pseuerat in eadē volūtate valebūt. Itē accipe cautionem ē q̄ncūqȝ accipe: sicut ⁊ dare ē q̄ncūqȝ dare. i. q. i. eos. ⁊ pfata regula. ñ firmat̄. de solo tractu tpris loquitur.

13 Octaua pena ē ꝙ nulla vniuersitas vl' collegiū vel singularis psona. vsurarios ñ oriundos de terris ipoꝝ exercētes vel exercere volentes pecuniā fenebrē pmittāt hitare i terris ipoꝝ. sed ꝙ expellāt nūqȝ de cetero admittēdo in. c. vsuraꝝ. de vsu. li. 6. Et icurrūt penā iterdicti uniuersitas uel collegiū Epi uero ⁊ supiores suspēsiōis. Epis inferiores ecclialtice excōicatōis ipo facto. si domos pfatis ad exerceñ fenus locauerit vl' sub q̄cūqȝ alio titulo ꝯcesserit. ēt uēditiōis fm Jo. an. quā penā si p mēsem sustinuerit indurato animo: terre eorum ꝙdiu in ipis morantur sunt ipo facto interdicte. Alij laici debent per excōicationem ad hoc idem compelli. non obstāte quocūqȝ eorum priuilegio. Et de hoc vide s̄. Excomunicatio 7. casu. 32.

14 Sed qd dicem⁹ de dñis ⁊ cōitatibus q̄ ꝯcedūt iudeis ⁊ possint exercere vsās ⁊ locāt eis domos ⁊ faciūt ꝯuētōes cū eis sup vsuris exercēdis. ⁊ vt iudices cogāt debitores fm ꝯuēta ⁊ huiusmōi. R. d. Andreas barbatius ⁊ Pau. de castro. ꝯsilio. 376. ⁊ Pe. de anch. ꝯsilio. 230. ⁊ quidā alij conati sunt tenere ꝙ licite facere poterāt. dūmō auctās seu lnīa ab ordinario obtineat̄. Et hoc. q꞉ accedit ad bonū cōe totius rei publice. Itē q꞉ sic ē cōsuetudo de cuius initij memoria nō existit ꝯriū. ⁊ tollerātia romanoꝝ pōtificū pfti i tris tpralr ecclie sbiectis. Et iō videt̄ valere. Itē q꞉ ista ꝯcessio non ē pci nutritiua ex pte. xpianorū. vt in. c. super eo. de vsu. Ex pte vero iudeorum nihil nob de his qui foris sunt. vnde dicit tex. in. c. qui sincera. 45. di. superuacue rei videtur dare operam qui arcere nititur iudeos a peccato vt pote damnatos propter perfidiā sua. Et iō tollerāt̄ i eoꝝ ritibus. Hec sunt i summa eoꝝ motiua. Sed salua eorum reuerentia ꝺmonstrabo. ꝙ nedum vere. sȝ apte erronee cōsuluerunt. Unde p clariori intelligentia nō. fm Girar. ꝺ senis. ⁊ refert Jo. an. i mercurialib⁹. in regula peccatū. li. 6. ꝙ triplex ē pmissio ꝯ legē. Prima simples idulgens penā solū. sed non culpam. Et hoc mō permittit ecclia ꝓstibl'a pp maius malū seu peccatū euitandū. vt i. c. denīqȝ. iūcta glo. i v̾bo venia. 4. di. ⁊ in. c. veniens iūcta glo. §. si. qui cle. vel vo. Secūda pmissio ē tollens impedimentū. ⁊ isto modo eccl'a tollerat ritus iudeoꝝ ꝓhibens xpiāis ne eos ipediant. d. c. q sincera. ⁊. c. sicut de iudeis. Tertia pmissio ē pstans iuuamen fm quē modū eccl'a pmittit clericū occidi a seculari iuste. q꞉ eū degradat ⁊ tradit. vt in. c. degradatio. ꝺ penis. li. 6. Et de hac habes in. c. nouimus. ꝺ ver. signi. ⁊ prie. eoꝝ. 5. Prima fit p maius malū euitañ. Scđa pp bonum ꝙ inde cōseq̄ spat̄ vt. s. iudeos tollerādo lucrari possit vt in. d. c. qui sincera. ⁊ vt nobis veritas in eoꝝ ritibus fiat nō. vt dicit Aug. Tertia v̾o ñ pōt fieri nisi de eo qđ licitū ē. Nā licitum ē ꝙ malefitia ñ remaneāt ipunita. c. vt fame de sen. exco. ⁊ in. l. ita vulneratus. ff. ad. l. ac gl. Jō merito tradit clericū. Frāciscus in. 2. sen. dicit ꝙ duo sunt genera maloꝝ vt dicit gl. sup illud ab occltis meis mūda ⁊c̄. Quedā sunt nr̄a que a nobis oriūtur. ⁊ his nullo mō ꝯsentire debemus nec directe nec indirecte. Quedā vero sunt aliena que fiunt ab alijs. ⁊ his nūqȝ ꝯsentire debemus directe ꝯsensu approbatōis. Aliqñ tm̄ lȝ ꝯsentire idirecte ꝯsensu pmissiōis: sicut deus permittit aliqua mala ex cā rōnabili. Sine v̾o causa rōnabili nō lȝ. Uñ dicit ꝙ recipe mutuū sub vsuris ex rōnabili cā: puta necessitatis vel vtilitatis lȝ: alias non. Hec ille. Ex quibus ego concludo ad. q. ꝙ tales peccāt mortaliter. ⁊ sunt excomunicati ⁊ tenentur ad restitutionem omnium vsurarum ex tali cōuentione solutarum si iudei non restituent Nam licet principes ⁊ cōitates possint permittere vsurarios prima permissione. vt lȝ Bal. ⁊ Bar. i. l. cunctos populos. C. de sū. tri. ꝙ tm̄ ego non admitto simpliciť: q꞉ mai⁹ malum est vsura que est peccatum mortale

ꝙ qd̓libet dãnum tp̄ale vel corporale qd̓
euitat̃ pp̄ vsurá. Et iõ non põt pmitti ꝓpter
maius malũ euitãdũ. Solũ ꝯcederẽ dictũ
Bal. ⁊ Bar. qñ maiora peccata si nõ pmit
terent̃ simplr̃ haberẽt ꝯsequi. vt puta homi
cidia ⁊ huiusmodi. Alias ñ credo excusẽt
ẽt simplr̃ pmittẽdo. ar. c. post miserabilem.
vbi p̃cipit̃ eis vt ꝯpellãt iudeos restituẽ vsu
ras. Ergo a fortiori. ne exigant ꝓuidere te
nẽtur. Nã facilius ipediũtur faciẽda ꝙ̃ tol
lerẽtur iam facta. vt in. c. queãdmõm. de iu
reiur. ⁊ l. p̃re furioso. ff. de hijs q sunt sui l'
ali. iur. Nihilominus pmissiõe s̃a pmittere
ñ pñt cũ nullum bonũ seq̃tur. imo mlta ma
la vt pꝫ vltra expientiam. per. c. vsuraꝝ. de
vsu. li. 6. Et multo minus pmissione tertia.
vt ẽ in ꝓposita. q. Nam nullus põt peccatũ
ꝯmittere seu coopari vt ꝯmittat̃ p quocũqꝫ
bono obtinẽdo seu malo euitando ab alio
c. sup eo. de vsu. Facit. c. primũ. 22. q. 2. ⁊ c.
forte. 14. q. 5. ⁊ c. qd̓ ait. 14. di. in glo. ⁊ i. c.
nõ magno. ne cle. vel mo. Liceret bñ alicui
qñ eidem ipõeretur necessitas duoꝝ malo
rũ pene sed nõ culpe. Itẽ liceret uolenti fa
cere vnũ de duobus malis culpe ei persua
dere vt minus faciat ⁊ maius dimittat sed
nõ tertia pmissiõe sed solũ pria ⁊ s̃a. Intel
ligo qñ aliter ñ posset ꝯpesci quin vnum fa
ciat. alias non. ⁊ ita loq̃tur. c. duo. 13. di. Et
iõ cum tales ne duꝫ ꝯsentiant imo coopan
tur vsurarie prauitati exc̃cẽde. pꝫ ꝙ peccãt
mortalr̃ ⁊ ẽt sunt excõicati. ex quo paciscũ
tur cũ iudeis vt possint exigere vsuras. aut
ꝙ eis iustitia fiat. de vsuris exigẽdis. mlto
magis si ad hoc interponunt decretũ. Ta
lia eni pacta vel decreta facta ab illis qui ha
bent potestateꝫ condendi leges vel statuta
dicuntur leges vel statuta. vt in. l. penulti
ma. §. ille. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ in
l. cessar. ff. de publica. ⁊ vtrobiqꝫ per Bar.
⁊ per eundem Bar. i. l. 4. §. actor. ff. de re
iudi. Rõ: qꝛ faciẽtes talia pacta nedum itẽ
dunt se obligare. imo principalr̃ volũt ob
ligare oẽs de ciuitate ⁊ districtu: ⁊ obligãt̃
ẽt illi q ñ assenserũt. Ergo sũt statuta cuꝫ ex
pactis meris ñ obligẽtur nisi ꝯsentiẽtes. vt
in. l. i. ff. de pac. Sed statuẽtes vel p̃sumen
tes iudicare ꝙ vsure soluãt̃ sunt excõicati.
Cle. i. de vsu. que cuꝫ indistincte loquat̃ hꝫ
locum ẽt de decretis factis cuꝫ iudeis. vt te
net Laudunus ibidem cũ glo. ⁊ d. Car. ⁊
Jo. de Imo. Facit qd̓ nõ. Gemi. in. c. i. de
vsu. li. 6. q vult ꝙ pene eiusdem. c. ligant ẽt
locãtes domos iudeis. ⁊ idem tꝫ. d. Lau.
de ridol. tractatu. de vsu. q. 146. Et ꝙ teneã

tur id restitutõem pꝫ: qꝛ cãm efficaceꝫ dãt
dãno ꝓximi ⁊ sine qua nõ dãnificarent̃. iõ
teñẽtur insolidũ si illi nõ restituent. vt patet
s̃ Restõ prio. i verbo vsurarius. §. 8. Aduẽ
t tñ s̃m Laudunũ ⁊ Pau. in Cle. i. d̓ vsu.
ꝙ si supradicti ꝓhiberent ne maiores vsu
ras exigerent dum nõ cõsentiant de minori
bus nõ icurrent penã excõicatõis. Et sic tu
serua qd̓. s̃. dixi. vt ẽt consuluit. d. Alex. de
neno. Vincẽtinus ⁊ mlti preclariores doc.
i. scia ⁊ ꝯscia ꝙ̃ supra allegati. q ꝯsuluerunt
ꝯtrium. Nec ob. coꝝ motiua. Et prio aucto
ritas epi: qꝛ non põt dispensare ꝯ̃ ius cõe e
ditum p sacꝝ ꝯciliũ. nisi ex cã necessaria ⁊
verisilr̃ non precogitata p sacꝝ ꝯcilium. ita
nõ. Bal. i. l. oẽs ppl̃i. ff. d̓ iusti. ⁊ iu. ⁊ supra
dixi. Dispensatio. §. 5. que ñ ẽ hic i proposi
to. ⁊ multominus obstat ꝯsuetudo. cum sit
corruptela qm̃ cõtinet in se pcẽm. c. flagitia.
32. q. 7. Nec tollerãtia sũmoꝝ pontificum.
Nã papa nõ põt dispẽsare cũ aliquo etiã iu
deo vt mutuet sub vsuris. d. c. sup eo: qꝛ vt
ꝓbaui vsura ẽ malum in se ⁊ s̃m se. Et ideo
ꝓ nullo bono põt licere. vt i. d. c. sup eo pꝫ.
Multo minus põt coopari neqꝫ auxilium
dare vt vsure exigant̃: qꝛ agentes ⁊ ꝯsentiẽ
tes digni sunt morte. ad ro. prio. Si ergo ñ
põt expresse nec ẽt tacite. Et iõ d̓ tali tollerã
tia dr̃. qd̓ pmittimus ñ approbamus. c. hac
rõe. 31. q. i. Et sic dr̃ ẽt multa p paciam tolle
rãtur. q̃ si i iudiciũ deducerentur cassarent̃
c. cum iam dudum. de p̃ben. Non ob. ẽt ꝙ
nĩl ad nos ptinet. de his q foris sunt. c. mul
ti. 2. q. i. quia hoc veꝝ nisi i duobus cãibus.
Primus qñ illi q sunt foris ledunt xp̃iãos
vel iniuriantur eis. qꝛ sic ptinet ad eccliam.
Ita nõ. Inno. ⁊ doc. i. c. sup his. de voto. ⁊
Host. ⁊ Jo. an. ⁊ cõiter alij in. c. gaudemꝰ.
de diuortijs. ꝙ si ifidelis deliquit ꝯ̃ legẽ na
ture vel ꝯ̃ ius diuinũ põt puniri a iudice ec
clesiastico. Et sic ẽ i ꝓposito. Et iõ ipedit se
ecclesia vt pꝫ i. d. c. post miserabilẽ. Secun
dꝰ casus i quo nõ valꝫ ẽ qñ coopamur ali
cui eorũ i peccato. qꝛ ptinet ad nos. sicut ẽt
in ꝓposita. q. Intelligit igr̃ ꝓprie nihil ad
nos s̃m glo. i. c. iudei de iudeis. s. vt eis pe
nã spũalẽ infligamus. vel vt faciamus eis
canones: aut xp̃ianã ꝯuersatõem iponamꝰ
eis iuitis. c. de iudeis. 45. di. ppea si attẽdas
totũ titulũ de vsu. tã i decretalibus ꝙ̃ i. 6. ⁊
Cle. ecclesia ñ tollerat aliq̃ tollerãtia vsura
rios: nec vult tollerent̃ a p̃ncipibus xp̃iãis
vt pꝫ i dictis. c. post miserabilẽ ⁊ c. vsurarũ
imo ꝙ vsure exigant̃ a xp̃ianis p iudeos ẽ
valde ignominiosũ: cum xp̃iani sint filij. ⁊

angariens a iudeis q sūt sui.c. ꝛ si iudeos.ꝺ
iudeis. Nec valet ꝙ xpiani efficiūt vsurarij
qꝺ erit maiꝰ malū.qꝛ ꝛ si grauiꝰ peccet xpia
nus i eodē genere pcī ꝙ̃ isidelis vno rēpe
ctu:tn̄ iudei grauiꝰ peccāt alijs respectibꝰ
ꝛ ꝗ̄ maiꝰ nocumētū xpianitaꝭ.qꝛ vlura vsurā
hn̄t odiū ꝯ xpianos quos spoliāt. Itē sepi
us q̄ lucrati sūt a xpianis exportāt ad ptes i
fidelium.nō sic xpiani q vt sepius restituunt.

15 Nona pēa ē ꝙ si vsurarius soluit alti vsu
ras nō pōt repetere.nisi prius ipe restituat
illas quas extorsit ipe vel ille cuius heres ē
vt in.c.Michael.de vsu.Fallit h̄ i clico vl'
ꝓcuratore qui nomie ecclie repetūt vsuras
quas soluerit:quibꝰ nō pōt oppōi ꝙ̃uis ipi
sunt vsurarij fm̄ Pa.i.d.c.Michael.

16 Decia pēa ē ꝙ ꝙ̃uis cedat bōis vsurari
us n̄ hētur ei respectꝰ ne egeat vt hēt i alijs
ꝺbitoribꝰ.vt i.c.Odoardꝰ.ꝺ solu.ꝛ i.c.2.ꝺ
pigno.ita nō.glo.i.d.c.qꝛ i oibus.

17 Undecia pēa ē ꝙ admōꝫ raptoꝝ ꝛ fuꝝ n̄
solū tenēt restituere rē quā acceperit ꝓ vsu
ris.vt i.c.cū tu.de vsu.sꝫ ꝛ fructꝰ quos per
ceperūt.ꝛ q pcipi potuerit a vō dn̄o.scōm
Ricar.i.4.15.di.ꝛ cōiter oēs doc.ꝓ quo fa
cit.l.videamus.§.i fauiana quoqꝫ.ff.ꝺ vsu.
Rō:qꝛ ē male fidei possessor sine titulo.vt i
se.q.latiꝰ patebit.Et iō sic tenet.sicut supra
dixi ꝺ possessore male.fidei.Restitutio pri
mo in verbo possessor.

18 Utꝝ solutū ꝓ vsuris trāseat i dn̄iū vsura
rij.R.distiguēdo:ꝙ Aut sunt res ꝯsūptibi
les vsu.vt.q̄ ꝯsistunt i numero pōdere ꝛ mē
sura.vt puta pecunia granū vinū ꝛ hꝰmōi.
ꝛ cū ista recipiant functionē in genere suo.
l.2.§.i.ff.si cer.pe.absqꝫ dubio in istis trans
fert dn̄ium qn̄ sunt pmixta seu ꝯsūpta .l.si
alieni nūmi.ff.de solu.ꝛ.l.nam ꝛ si fur.ff.si
cer.pe.ꝛ.l.si frumētum.ff.de rei ven. Aut ta
le solutū sunt res mobiles q̄ seruādo serua
ri pn̄t.vel imobiles: Et in his an transeant
i dn̄ium vel ne fuerunt opiniones. Glo.ꝛ
Inno.i.c.Michael.de vsu.tꝫ ꝙ vsurarius
tēt ad restōeꝫ ex qi ꝯctu p ꝯditōem idebiti.
Et sic ꝯsequēter ꝙ dn̄ium sit trāslatū cū ne
mo ꝯdicat rē suā:pterꝙ̃ a fure.l.si.in fi.ff.
vsufruc.ꝙ̃ad.ca.ꝛ isti.de ac.§.sic itaqꝫ.Iō
vidēt tenere glo.i.c.si qs vsurā.14.q.4.ꝛ i
c.si epm̄.16.q.6.ꝛ in.c.ex trāsmissa.de de
ci.ꝛ i.c.debitores.de iureiur.ꝛ pōt esse rō:
qꝛ qn̄ traditio hꝫ ꝯsensum dn̄i tradētis trāſ
fertur dn̄ium.l.ꝯctus.ꝛ ibi per glo.C.de fi
de instrum̄.ꝛ in.l.multum.C. si quis alteri
vel sibi.ꝛ notat.in.l.traditionibus.C.de
pac.Et lꝫ tradat uolūtate coacta:tn̄ uolūtas
ē sufficiēs ad trāslationē dn̄ij.l.si mulier.ff.
qꝺ me.ca.15.q.i merito.Sed his n̄ obstan
tibꝰ:salua semp meliori ꝺterminatōe iurꝭ il
lud.l.Claudiꝰ felix.i fi.ff.q po.i pigno .ha.
Dico ꝙ nullo mō trāsfert dn̄iū.Qꝺ pbo sic
Ex nuda traditōe nō trāsfert dn̄ium.l.nūꝙ̃
nuda.ꝛ ibi p glo.ff.de acq.re.do.ꝛ.l.tradi
tōibꝰ.C.de pac.Sꝫ solutū ꝓ vsura nuꝺ tra
dit.pꝫ si ispiciāt oēs tituli ex qbꝰ res alteri
us acqrit quo ad dn̄iū q sūt isti.pro ēpto:ꝓ
mutuo:ꝓ trāsacto:pro hēde:ꝓ derelicto:ꝓ
legato:ꝓ dote:ꝓ suo:ꝓ donato: ꝓ vsucap
to:ꝓ pscripto:ꝓ cōisso:ꝓ iudicato:ꝓ pēa:
ꝓ socio:ꝓ soluto:de qbꝰ hēs s.Usucapio.§
5.quoꝝ nullo vestit.Si dicis ꝙ vestitur titu
lo ꝓ soluto rōe pacti seu ꝓmissiōis.Ad hoc
dico.ꝙ tale pactum seu ꝓmissio ē nulla.nec
oritur aliq̄ obligatio nālis ꝉ ciuilis. vt pꝫ in
ꝺ.c.debitores ꝛ ibi hoc tꝫ pria.glo. ꝛ Io.
de ymo.ꝛ Pa.Rō:qꝛ cū lex resistit nō orit
obligatō ēt nālis ēt si alteri ꝯhēti tn̄ resistat
l.cū lex.ꝛ ibi Bar.ff.de fideius. Sed cum
vsura ꝓhibeat pagina vtriusqꝫ testi.c.super
eo.de vsu.ꝛ ēt sit ꝯ nāin.vt ꝓbat Ari. i.poli
ti.Igit seqt ꝙ tale pactum seu ꝓmissio sol
uēdi vsuras nō iducit obligationē. Ergo n̄
pōt dici ꝙ vestiat ꝓ soluto.Si asseris saltez
soluit credēs se debē.ꝛ sic p errorē.qꝺ suffi
cit ad trāslationē dn̄ij. vt nō.in.c.fi.de solu.
negatur.hoc:qꝛ cōit sciūt se nō obligatos.
Si dicis ergo soluūt sciēter idebitum.ꝛ sic
trāsfert dn̄ium.cū psumāt donare.l.cuius p
errorē.ff.de re.iur.Ad hoc.R.Host. ꝙ est
veꝝ.ꝙ solutū scient idebite psumit donatū
i solutiōe nō iprobata a iure:sed nō i illa q̄
iprobat a iure.vt ē i cāu nr̄o.Seqt ergo ꝙ
nō ē donatio vera.qꝛ nēo sic itendit: nec p
sūpta.qꝛ iprobata a iure:nec solutio debiti
veri ꝉ putatiue ueri.ergo nuda traditio. Et
sic nō trāsfert dn̄ium.Hoc idē ꝓbat p glo.
i.ꝺ.l.traditiōibus.q̄ vult ꝙ ad hoc vt tradi
tio trāsferat dn̄iū reqritur.Prio q sit facta
cū cā.ut.ꝺ.l.nūꝙ̃.ꝛ ꝙ cā sit idonea.§.per
traditōem.Insti.de reꝝ diui.ꝛ a dn̄o .l.tra
ditio.ff.de acq.re.do.qꝺ n̄ ē in soluto ꝓ vsu
ris:qꝛ ꝛ si sit cā.tn̄ n̄ idonea:probat ēt hoc
idē ista rōe. Ex ꝯctu nullo.ꝛ cui lex resistit
nūꝙ̃ trāsfert dn̄ium.l.n̄ dubium.C.de legi.
tenet Bar.ꝛ cōiter.doc.l.i.§.si vir vxōi.ff.
de acqui.pos. Cū ergo ꝯctus vsurarius sit
huiusmodi.vt pꝫ in.c.2.ꝛ.3.ꝛ.c.ꝯsuluit.de
vsu.Ergo n̄ trāsfert dn̄ium.Et hāc opionē
vidēt tenere cōiter doc.in.c.i lris.ꝛ ibi Io.
an.ꝛ.d.An.i.c.ꝙ̃ꝙ̃.de vsu.li.6.ꝛ ibi Io.
an.ꝛ Gemi.ꝛ Fede.i suo ꝯsilio.21.ꝛ Ang.

ĩ sua disputatõe q̃ icipit. Astensis miles cir
ca fi. q dicunt ꝙ vsurarius tenet ex delicto
ad restitutõem ꝛ dãnato ac reprobato pagi
na. vtriusqꝫ testi vt dictũ ẽ. ꝛ pꝫ i. c. tua nos.
ibi i crie ꝛ c̃. Ergo pꝫ ꝙ ñ acqrit dñium. qꝛ
qui tenet ex delicto ad aliquã rẽ restituẽdã
nõ ẽ dñs. vt pꝫ in fure. l. in re furtiua. ꝛ. l. si
nõ manifestus. ff. de ꝯdi. fur. Hanc ẽt sequũ
tur cõiter theologi. Et hec ẽ tenẽda preser
tim in foro ꝯscie: qꝛ sicut dicit Archi. in. c.
si quis vsuram. 14. q. 4. sicut vi compulsiua
rem alienam rapiens fictione iuris ciuilis
efficitur dñs rei: tamen iure pretorio penes
priorem dñm rei dñium remanet. l. metũ.
aũt. pñtez. §. Julianus. ff. qḋ me. causa. Sic
saltem dicendum ẽ in soluto pro vsuris. Et
bene facit tex. ibi dum dicit. quia res in bo
nis ẽ eius qui viꝫ passus ẽ. Nec ob. glo. in
ꝯtrium adducte: qꝛ põt dici ꝙ ibi ñ figũt pe
des. pꝫ: qꝛ voluerunt ẽt inducere ipothecã
sup omnibus bonis pro vsuris restituẽdis.
vel dicẽdum ꝙ loquũtur in rebus ꝯsumpti
bilibus. Non ob. ẽt rõ adducta i contrariũ
qm̃ non solum requiritur traditio ꝛ ꝯsẽsus
tradẽtis. sed ẽt titulus verus vł putatiue ve
rus. vt. s. probatum ẽ. Et si quis vult cõtẽ
dere ꝙ fictõe iuris ciuilis efficitur dñs: tñ
iure diuino ꝛ canonico oꝫ ꝯcludere ꝙ do
miniũ rei remaneat apud soluẽtẽ nisi aliud
ex eius voluntate disponat. Et sic ꝓdẽ, ẽ in
ꝯscia quo ad oẽm effectũ ac si ñ esset trans
latum dñium. Hoc pꝫ: qꝛ si res extat semp
vsurarius tenetur eam restituere cũ fructibꝰ
vt. s. dictum ẽ. Restitutio prio i verbo vsu
rarius. §. 3. Nec põt dare tm̃ dez seu extima
tionem ꝯ voluntatẽ dñi: cum iura astrigant
eum ad restituẽñ qḋ tam praue acceperũt
c. cum tu. de vsu. ibi donec reddant qḋ taꝫ
praue acceperunt. Facit in ar. ad hoc. l. 2. in
prin. ff. si cer. pe. ꝛ tex. clarus in. c. si res. 14.
q. 6. Si vero alienauit. tunc de equitate ca
nonica tercius possidens põt ꝯueniri. ꝛ ab
eo dicta res aduocari offõ iudicis. vt nota
biliter tꝫ Bal. in. l. rẽ quam. C. de iur. do.
nulla habita distinctõe an possideat titło
oneroso vel lucratiuo. Nam dicta distinc
tio h ñ dꝫ fieri in re empta ex pecũia vsura
ria. vt ꝑ glo. in. d. c. cũ tu. in fi. Sed in re ip
sa formalr data ꝓ vsuris nõ cadit dicta di
stinctio. sed põt peti a quocũqꝫ possidente
ẽt titulo oneroso: ex quo res est affecta illo
vicio. Facit. l. si cũ exceptõe. §. aliqñ. ꝛ. l. me
tũ. §. Julianus. ff. qḋ me. cã. iuncta equipa
tõe Archi. i. d. c. si qs vsuram. de qua supra
dictum est.

Sed quero qs dicat manifestꝰ vsurarius 19
ut subiciat penis supradictis. R. vt colligo
ex Jo. an. ꝛ Pa. in. c. qꝛ i oibus. ꝛ Jo. an.
ꝛ Archi. i. c. i. de vsu. li. 6. Ille dr̃ mãifestus
Primo q ẽ notorius de iure. puta: qꝛ ꝯuictꝰ l
ꝯdẽnatus de vsuris. seu coraꝫ iudice spõte
ꝯfessus. c. cũ olim. ꝛ. c. sup quibusdã. de. v.
signi. Secundo q ẽ notorius de facto noto
rietate facti. puta tꝫ altare patũ vel mutuat i
camera oibus volẽtibus. sicut meretrix i ꝓ
stibulo pꝫ cuilibꝫ. ar. de co. cle. ꝛ mu. c. tua
ꝛ. c. fi. ita dicit Bar. in. l. 2. ff. ḋ fur. ꝛ Bal.
in. l. heredes palã. ff. de testa. Iteꝫ tertio dr̃
mãifestus ꝺm glo. in. c. 2. de vsu. li. 6. qñ qs
corã sacerdote ꝛ testibus ꝯfessus i articulo
mortis ẽ se vsurariũ. ꝛ mãdauit restitui vsu
ras ꝛ resignauit libros. Quã glo. Federicꝰ
ꝯsilio. 8. dicit verã. qñ sił oia prefata cõcur
rũt: alias ꝯfessio sola extraiudicialis ñ faceret
manifestũ. Facit. c. venerabilibus. §. secus.
de sen. exco. li. 6. Nec solũ mandatũ de vsu
ris restituẽdis. alias mãifesti ñ aliquo ꝓdic
toꝝ modoꝝ. sꝫ vł ꝑ famaꝫ tñ. aut alio mõ a
ꝓdictꝭ ñ icurrũt ipo iure ꝓfatas pẽas ꝺm co
muniter doctores. nisi publicet ꝑ ordinariũ
loci.

Quid reqrit ad publicatõem faciẽdã. R. 20
ꝙ sufficiũt certa argumẽta cum fama. d. c.
tua. ꝛ licet nullus accusator appareat nihil
ominus ordiarius ꝓcedere põt ex officio.
Aduerte tñ ꝺm Pa. in. c. ad nr̃am. ḋ emp.
ꝛ ven. ꝙ si ẽ publicũ ꝛ indubitatũ ꝙ plus
qs vendit ad credentiã qꝫ ꝓ precio stati sol
uẽdo ꝙ testm̃ eoꝝ ẽ nullum ipo iure. propt
dispositõem. c. qꝫqꝫ. de vsu. li. 6. qꝛ tales sũt
vsurarij. vt pꝫ in simili in. c. nauigãti. ḋ vsu.
ꝛ sunt publici. ex quo publice hoc exercẽt
vt pꝫ in libris eoꝝ. Nec ob. ꝙ sunt ficti. qꝛ i
d. c. ad nr̃am. pena contra vsurarios statuta
exercet ẽt contra fictos vsurarios: qm̃ i ve
ritate sunt vsurarij. Facit. l. ñ dubium. C. de
legi. Itẽ nõ. ꝺꝫ Fede. ꝯsi. 8. ꝛ sequitur Pa.
in. c. cuꝫ in diocesi. de vsu. ꝙ lꝫ quis in vita
non fuerit declaratus vsurarius ꝛ fecerit te
stamentum. nihilominus post mortem po
terunt fieri ꝓbatões ad declarañ ꝙ erat ma
nifestus. Ita tꝫ Jo. an. in. c. i. de vsu. li. 6. in
nouella. ꝛ Gemi. ibidem. Et oẽs iste erunt
bone probationes. puta si differebat solutõ
nem vt plus venderet. vt in. c. in ciuitate. de
vsu. Item si emit possessiones cum pacto
de retrouendẽdo pro maiori precio. vel se
cundum Bal. in. c. i. de feu. dato. in vi. le.
co. quando emit cũ pacto de retrouẽdẽdo

post quiquēniū ⁊ ñ añ si ē ↄsuetus similes
ↄtractus facere ꝓsumitur vsurarius. ar. d. c.
illo vos. ꝺ pigno. Jtē ꝓsumitur vsurarius
qñ facit facere qs ↄfessionē corā epo q̄ in
strm̄ ē de vo ⁊ puro capitali: qꝛ cēsetur col
lusio i fraudē vsurarꝫ ꝓsumptōe ꝓsan. c. illo
vos s̄ꝫ Bal. in. l. i. C. de collusiōe ꝺe te. q̄ꝺ
c. i h articl'o ꝓualet ↄfessiōi. Et sic fuit obtē
tū corā epo tudertino ↄtra vnū qui multas
ↄfessiōes tales fecerat fieri. Jtē qñ pars di
cit in instrumēto q̄ ñ ꝑ simulatōez: s3 ꝑ verā
veritatē talē ↄtcuꝫ facit. oritur ꝓsumptio ve
hementissima s̄m Bal. i. l. 3. C. plus valere
qꝺ agitur. Facit glo. i. l. si qs sub ↄditione.
ff. de cōdi. insti. Et qꝺ nō. glo. ꝑegrina in. l.
cū allegas. C. de vsu. ⁊ pulchꝛ dicitū Ang.
i. l. sicut. §. supuacuū. ff. qui. mo. pi. vel ipo.
sol. Jtē ꝓbatur vsurari⁹ ex libris suis vel ꝑ
istra s̄m Archi. i. c. q sincera. 45. di. ⁊ ꝓbat
ꝑ ar. d. c. dicit ēt Bal. i. l. ꝺōatio. C. ꝺ ꝺōa.
q̄ māifestus vsurari⁹ ꝓbat̄ ēt ꝑ priuatā scri
pturā. Jtē qñ ē cōis opio q̄ sit vsurari⁹. vt
dicit Bal. i. l. i. in. 3. colū. C. de sa. san. ec. Jtē
qñ tot ⁊ totiēs feneratus fuit q̄ ñ possit nisi
eē ligdū i ppl'o. vt dic̄ Bal. i. l. i. i. 3. colūna
C. de falsa. cā adiec. le. Jtē qñ ex ↄiecturis
apparet vsurarius ⁊ inditijs. vt dicit Bal.
i. l. cū ꝓponebat̄ i prin. ff. de le. 2. ⁊ i. l. ciues
C. de appel. Et breuiter dic q̄ iudex habet
arbitrari ex additis coherentijs q̄ sit mani
festus. puta: qꝛ publice fenerat̄ q̄ ꝑ vsario
hēt̄ cōiter ⁊ reputat̄ q̄ alias fuit declaratus
⁊ silia. Jta dicit Bal. in addi. ad Spe. i ti.
de appel. in. v. an aūt sit manifestas. Dicit
ēt Fede. ↄsi. 8. q̄ ē māifestū. de quo i. d. ↄsi.
lugduñ. dr̄. Cuius ꝓbatio ē euidēs ⁊ mani
festa. vbi gr̄a. Defectus visus ⁊ auditus. ⁊
scie ñ palā apparet oibus. ⁊ tñ subiciendo
examini fit euidens ⁊ māifestus. vt i. c. 2. de
ꝓsump. Sic qñ ꝑ modicā examinationem
ꝓmptā ⁊ facilē. puta ꝑ libros rōnum ⁊ h⁹
mōi fit euidens dr̄ manifestus. Et iō aduo
cati ⁊ ꝓcuratores q defenduut eoꝝ ↄtc⁹ fe
neraticios peccāt mortalr̄ ꝑ. c. i. cū ibi nō.
de offi. dele. ⁊ ꝑ. c. i. de vsu. li. 6. ⁊ tenet̄ ad
restitutōem. vt. s. Restō prio i vbo vsurari⁹
§. 8. Propterea bñdicit tex. i. l. i. §. fi. ff. ꝺ dote
ꝓle. Rei satis demonstrate frustra fit ꝺmon
stratio. Hec ibi.

Usus clauium.

vide s. Claues ecclesie ⁊. s. Cōfessio. 5. ⁊ quo ad excōicatōem. vide. s. Absolutio tertio. ⁊. s. Interrogationes in fi.

Usus

ē ius vtēdi rebus alie nis salua rex substātia s̄m Azo. in sūma.

i Usurari⁹ dr̄ cui tñ re ad vsū q̄tidianū vti ꝫ. Insti. de vsu. ⁊ ha. §. i. vñ nō solū vsu rarius pōt sumē q̄ꝫtū sibi expedit. s3 ēt sibi ⁊ familie sue. l. plenum i fi. ff. de vsu. ⁊ habi.

2 Quid si vsus dom⁹ sit relict⁹ marito. R. poterit hitare i ea. ēt vxor parētes filij serui ⁊ liberti. ⁊ hospites i domo r̄cipe. Jdē dic i muliere. ēt si vidua erat ⁊ postea nupsit. ff. ꝺ vsu. ⁊ ha. l. cui vsus. ⁊. l. ceterꝝ. ⁊. l. ñ solū.

3 Quid si pecoris vsus sit relictus alicui. R. q̄ neq3 lana neq3 lacte neq3 agnis vti po terit. s3 ad stercorizandū ⁊ modico lacte uti potit. ff. ꝺ vsu. ⁊ ha. l. plēū. §. s3 ⁊ si ꝓpecōis.

4 Utꝝ ille cui legat̄ vsus silue possit incide re ⁊ vendere sicut vsufructuarius. R. q̄ sic. qꝛ aliter nihil habitur⁹ esset ex legato. ff. ꝺ vsu. ⁊ habi. l. dtuns.

Usufructus

ē ius alie nis reb⁹ vtēdi fruendi salua rerum sb̄a: qꝛ ē ius i corpore quo sublato ⁊ ip̄m tolli neces se ē. ff. de vsufruc. l. i. ⁊ Insti. eo. ti. in prin. Differt vsufructuarius ab emphiteota qꝛ il le h3 vtile dominiuꝫ: iste soluꝫ ius vtendi. Item differt ab vsuario. Nam is cui nudus vsus fundi datur. nihil h3 vlterius in eo ni si vt oleribus pomis feno ⁊ huiusmodi vta tur ad vsum quotidianū. ⁊ in eo moret̄. s3 nulli alij ius qꝺ h3 aut vendere aut locare aut gratis ↄcedeꝛ pōt: s3 vsufructuarius sic Insti. de vsu. ⁊ habi. §. i. Multomagis dif fert ab vsu nō iuris sed facti quo f̄res mino res vtunt̄ i quo vsuarius nullū ius h3: sed tm̄ factū ꝑ necessitate vite. de v. signi. c. exijt q seminat. li. 6. ⁊ ꝓpterea addit̄ vbuꝫ fruct⁹

i Qualr̄ ↄstituat̄ vsufruct⁹. R. pactōibus ⁊ stipulatōib⁹ ⁊ familieherciscūde ↄpositōe ⁊ ↄsensu. Jtē in testō legādo. vt. ff. de vsufr. l. oium. ⁊. l. vsufruct⁹ plurib⁹. Jteꝫ cū qs le gat hitatōem. i domo sua ē ꝑinde ac si lega ret vsufructū hitatōis. vt ē cāus i. l. cum an tiqtas. C. de vsufru. Et iō pōt locare vt ib. ⁊ comodare. l. i. §. inter comodatū. ff. como.

2 Jn qb⁹ rebus ↄstituit̄ vsufruct⁹. R. i oib⁹ reb⁹ q̄ vsu ñ ↄsumūt̄ ꝓprie. vt. ff. eo. l. oium. Jn reb⁹ vo q̄ vsu ↄsumūt̄ ñ ꝓprie vsufruc tus ↄstituit̄. s3 vtilitatꝭ cā receptū ē. vt ēt i his ↄstituat̄. Ergo ↄstituit̄ i pecūia vio grāo ⁊ h⁹mōi. Insti. eo. §. ↄstituit̄. Uñ nō. q̄ illud qꝺ non renascitur. non dr̄ esse in vsufruc tu. l. diuortio. §. si fundum. ⁊. §. si vir in fun do. ff. solu. matrimo. Jdeo lapis qui non

renascitur nō ē in vsufructu ⁊ creta ⁊ huiꝰ modi. qꝫ nō. qꝛ legato vsufructu nō veniũt talia. Jtē arbores cedue vt salices ⁊ huiusmodi sunt in vsufructu. sed arbores fructifere nō possent cedi pro vsufructu.

3 Ad quid tenet vsufructuarius. ℞. tenetur ꝑstare cautionē ꝙ in rebus q̄ vsu nō ꝯsumũtur arbitrio boni viri ipsis vtetur salua rerũ sb̃a: sicut qlibet bonus vir vtitur ⁊ fruit re ꝓpria. Et ꝑo ꝙ finito vsufructu restituet ꝓprietario id qđ supē. Jn rebus vero q̄ vsu consumũtur dꝫ ꝑstare cautōem de his exhibendis in ea qualitate vel si vult ꝯsumet ꝙ prestabit extimatōem illorũ bonorũ. d. c. vltio in glo. de pigno. hoc notatur. ⁊ ff. de vsufr. earũ rerũ q̄ vsu ꝯsumunt. l. pria. ꝑa. ⁊ tertia ⁊ d. §. constituitur.

4 Sed qd de his rebus q̄ vsu nō ꝯsumunt sed minuũtur vt vegetes ⁊ similia q̄ vsu veterascũt ⁊ minuũtur nō ãt ipo facto. sicut vinũ oleũ ⁊ similia. ℞. Pa. in. d. c. fi. ꝙ cauebit de restituẽdo qđ superit finito vsufructu vt pꝫ in. l. i. ff. vsufr. queãdmodũ caueat vbi ē casus facit. l. i. ff. de vsufr. earũ rerũ vbi ista duo ponũtur vt diuersa. s. q̄ vsu ꝯsumuntur ⁊ que vsu minuũtur. Et iō iura q̄ volunt vt extimatio ꝑstetur. loquũtur in his q̄ vsu cōsumuntur. vt in. l. si vini olei. ff. de vsufr. earũ rerũ. Ergo nō debent extẽdi ad ea q̄ nō cōsumũtur sed minuũtur. qꝛ aliter vsufructuario esset ꝑiudiciũ. Et facit pro hoc exemplũ in re comodata q̄ vsu minuitur vbi dãnum pertinet ad dñm non ad comodatariũ. l. cũ qui. ff. comodati.

5 Utrũ vsufructuarius nō ꝑstans cautōem a principio ⁊ recipiens fructus teneat eos restituere. ℞. Pa. in. c. cũ constet de pigno. doc. cōiter distinguũt cōcordãdo glo. iuris ciuilis q̄ sunt ꝯrie sic: aut bona fide recipit. puta. qꝛ nō fuit exacta cautio. nec malitiose distulit ꝑstare. ⁊ hꝫ locũ glo. in. l. vxori. ff. đ vsufr. lega. que tꝫ ꝙ non tenetur restituere. Aut exactus nō ꝑstitit cautōem vel fuit i mala fide malitiose cũ sciret se obligatũ ⁊ non ꝑstitit sic tenet restituere tãq̄ꝫ indebite ꝑceptos. qꝛ nō facit suos. Et sic intelligẽda ē glo. in. l. si cuius. ff. de vsufr. Facit. l. sed ⁊ si. §. scire. ff. de peti. here. Ubi errans in iure facit fructus suos: nō male fidei possessor.

6 Sed nũquid testator poterit remittere ne cautio ꝑstetur. ℞. Pe. in. l. i. C. de vsufru. ⁊ in. l. scire. C. vt in pos. lega. ꝙ sic i rebꝰ q̄ vsu cōsumuntur. Jn rebus vero que vsu non ꝯsumũtur non pōt. Rō: qꝛ daretur materia delinquẽdi nec curaret vti sicut bonus vir. Sed in aliꝫs cessat cũ solũ teneatur ad extiationē. qđ verũ ē. nisi ꝓprietas fuisset eidem vsufructuario legata vsqꝫ ad certũ diem ⁊ vsufructus pure: qꝛ hoc casu cautio nō ē prestanda. vt in. l. si vsusfructus. §. plane. ff. vsufr. quemadmodũ caueat.

7 Utrũ sufficiat cautō iuratoria. ℞. ꝙ si vsufructuarius ē ꝑsona suspecta nō sufficit. als sic ⁊ hoc seqtur Pa. in. c. cũ ꝯstet de pigno. ar. in. c. ꝑ vr̃as de dote post diuor. resti. vbi bonus tex. in simili ⁊ in aũt. generaliter. C. de epi. ⁊ cle.

8 Utrũ vsufructuarius teneatur ad expẽsas in re de qua hꝫ vsũfructũ. ℞. Ludo. de ro. in nō. ꝙ sic ad expẽsas paruas ⁊ ad collectas ⁊ ad refectōnem de collecta ꝙ teneatur hẽs. l. quero. ff. de vsufr. lega. l. apud Julianũ. §. heres. ff. de lega. i. ⁊. l. hactenus. ff. de vsufr. Qđ limita nisi qñ collecta tanta esset ꝙ equaleret ꝑceptōi fructuũ: qꝛ solũ teneret dominus gl. ē in. l. q cōcubinã. §. q ortos. ff. de le. 3. quã sequũtur Dy. ⁊ Bar. in. l. his verbis. §. idē testator. ff. de lega. 3. Jdē dic i expẽsis pro refectōe. nisi eēt ei legatus vsusfructus generaliter oium rerũ: qꝛ sic teneret ad oēs expẽsas vel renũciare. d. l. hactenus ⁊ qđ ibi nō. de fide instru. c. S. ꝑpetuꝰi glo.

9 Sed qd de vsurario. ℞. idē ibidẽ ꝙ aut dominus ꝑticipat i comodo rei cuꝰ mihi legatus ē vsus. puta. qꝛ domus ē ampla. ⁊ tũc tenet dominus tñ. Aut nō ꝑticipat. sed solus vsuarius. Et sic tenetur ad expensas. l. si domus. ff. de vsu. ⁊ habi.

10 Quero qd erit qñ testator reliquit vxorem dñam ⁊ vsufructuariã oium bonorũ suorũ q̄diu vixerit vel vitã viduale duxerit. dic. vt. s. Legatũ. i. §. 47. pōt tñ talis vxor laudare ⁊ laudemiũ recipere. nec ꝑ hoc vr̃ ꝯditō hr̃dis deterior: sicut nec ecclesie si prelatus bñficia vacãtia ꝯferat vl' electos ꝯfirmet. cũ talia nō possit retinere ad manus suas. de insti. c. fi. de offō archipresbiteri. c. fi. ⁊ feuda antiqua concedat. c. i. de feudis.

11 Sꝫ nũquid ex vsufructu legato grauabit heres in legitima. ℞. ꝙ nō nec quo ad proprietatē nec quo ad vsufructũ. C. de in offō. testō. l. qm̃. ⁊ aũt. nouissima. ⁊. l. scimus. §. cōi aũt. Jdē dic in trebellianica quo ad aliũ heredē vel alios qbus legitima debet. qꝛ detrahent quartã suam heredes de tali vsufructu legato. nisi sit ipse heres. cui vsufructus est legatus. ēt. d. l. vxori. ⁊. ff. de vsufr. l. omnium. ⁊. l. si mihi ⁊ tibi.

12 Utrũ ille cui ē relictus vsusfructus oium bonorũ teneatur soluere es alienũ de ipsis

bonis. ℞. fm Bo. q sic. Secus si solũ esset relictus vsusfructus aliquar rerũ. ff. de vsu fru. lega. l. fi. Pau. de castro. ꝯsilio. 385. dicẽ q ꝓprietarius tenetur principaliter. s. ad vẽdẽdũ de bonis pro solutõe eris alieni. ⁊ sic vsufructuarius secũdario ꝑticipabit in solutõe ⁊ sic minorẽ vsũfructũ hẽbit pro quo fa cit. l. fi. §. si aũt es alienũ. C. de bõis que libe. ⁊ est verior opinio.

13 Quõ amittitur vsusfructus. ℞. q quatuor modis. Primo per mortẽ vsufructuarij de pigno. c. fi.

14 Secũdo ꝑ maximã ⁊ mediaʒ capitis diminutõem nõ ãt ꝑꝑ minimam. Et maxima minutio capitis ẽ. cũ aliqs simul ⁊ libertatẽ ⁊ ciuitate amittit. qd accidit his q efficiunt serui pene ꝑꝑ delictũ suũ. vel q ꝑꝑ ingratitudinẽ rediguntur i seruitutẽ. Media ẽ cũ ciuitas amittitur ⁊ libertas retinetur. qd accidit cũ aqua ⁊ ignis interdicit. vel i insulã dportat. Minima ẽ. cũ ciuitas ⁊ libertas retinetur. sʒ status mutat. qd accidit his qui sui iuris erant. facti sũt iuris alieni. vel ecõ Insti. de capit. dimi. Pic due sũt mortes ciuiles. ff. pro socio. l. societas. Tẽtia ñ. qr oĩa iura trãseunt ad patrẽ cui arrogatus se dõat. Insti. de adop. §. sed hodie. C. de sa. sanc. ec. aũt. ingressi. de testa. c. qr ingredientibus.

15 Tertio amittitur si res ꝑierit in qua erat vsusfructus Insti. eo. §. finitur. ff. q. mo. vsusfruc. ami. l. i. ⁊ ꝑ totũ. ⁊ h si erat ꝯstitutus. d. l. i. Quia qd nõ ẽ amitti non põt in glo. ibidem cum concordantijs suis.

16 Quid si vniuersitati sit vsusfructus legatus vel ciuitati. ℞. durabit spacio centũ ãnorũ. ff. eo. ti. l. an vsusfructum. nisi in ciuitate aratrũ inducatur. ita q desinat esse ciuitas vel vniuersitas. ff. qui. mo. vsufr. amit. l. fi.

17 Utrũ cũ plures sunt vsufructuarij ⁊ vnus moritur reuertat ad ꝓprietariũ. ℞. q nõ. sʒ acrescit alteri vsufructuario. ff. de vsufr. acre. ꝑ totũ. ⁊. ff. q. mo. vsuf. ãmi. l. excepta: soluʒ ergo redit ad ꝓprietariũ qñ omnes deficiunt Insti. eo. §. i.

18 Quid si vsusfructus reliquatur alicui donec filius pupillus ad pubertateʒ venerit ⁊ pupillus morit añ pubertatẽ. ℞. q vsusfructus durabit vsqʒ ad etateʒ cõpletã. Si vero sit relictus sub incerto tpe. puta. donec talis furiosus resipuerit. ⁊ añqʒ resipiscat morit sic durabit toto tpe vite vsufructuarij: qr possibile fuit vt toto eius tpe ĩsuria perseuerarʒ vt in. l. ambiguitatem. C. eo.

19 Quarto amittitur vsusfructus ꝑ non vsũ nõ simpliciter: sed eo modo quo ẽt dñiuʒ rei ꝑditur vt ꝑ prescriptõem. vt. s. prescriptio dictũ ẽ. ⁊ nõ. in. l. pe. C. eo.

20 Sed ad quẽ reuertet vsusfructus qñ ꝑ capitis diminutõeʒ ãmittit. ℞. si ẽ filius ad patrẽ. si seruus ad dñm. si pr vel alius trãsibit ad filiũ aut. hrdẽ eius nõ ad ꝓprietariũ. vt i l. fi. C. eo. Intellige qʒdiu viuet ille cui vsusfructus fuerat legatus. ar. ꝓdicte. l. ambiguitatem.

21 Utrũ cũ vsusfructus vniuersaliter gregis vel armẽti ẽ legatus si moriat teneatur vsufructuarius reficere. ℞. q sic ex agnatis gregũ tenetur submittere alia loco mortuoruʒ capitũ. Secus si tñ in aĩabus leget vsusfructus. qr nõ tẽtur reficere si moriãtur sine sua culpa. ff. eo. l. vetus Insti. de re. diui. §. sʒ ⁊ si gregis. Idẽ dic q dʒ in uinear mortuar ⁊ arbor locũ alias instituere ⁊ colere. Nã qui bonus prfa. dʒ vti vt i. d. §. sʒ ⁊ si gregis.

22 Utrũ vsusfructus legatus filio existẽti i potestate pris amittat ꝑ morteʒ eius. ℞. Bar. in. l. ex lris. C. de vsufr. ⁊ habi. q nõ extinguit: qr ꝓsumitur ꝯtẽplatõe pris legatus: sʒ remanebit pri. Si vero pr ꝓmoriatur. sic ꝓsumit ꝯtẽplatione filij legatus ⁊ nõ extiguetur. sed erit filij aduenticium.

23 Utrũ vsufructuarius possit cedere vel vendere comoditatẽ vsusfructus. ℞. Bar. i. l. interest. C. de vsu. ⁊ habi. q sic. sed nõ ius vsusfructus. Similiter ille cui legata ẽ i testõ domus ad inhitandũ poterit alteri locare ⁊ finiet solũ morte ipsius cui legata ẽ. l. habitatio. ff. de vsu. ⁊ habi. ⁊ Insti. eo. §. fi.

Uxor dr mulier postqʒ ꝯxit ꝑ verba de pñti: lʒ nundũ ꝯsumauerit. ⁊ hoc in oibus fauorabilibus. Sed in odiosis appellatõe vxoris vẽit solũ illa q matrimoniũ ꝯsumauit. vt i. l. nõ sicut. C. de bo. que lib. Nõ. Pa. in. c. tertio loco de presump. vide. s. Spõsalia §. i.

1 Utrum vxor sit in potestate mariti. ℞. fm Bal. de consue. feu. ti. an maritus succedat vxori in bene q non iure romano. nisi quo ad debitum carnis ⁊ operandũ. vt nõ. glo. C. de condi. inser. l. si vxorem ⁊ nõ. Insti. ad tertulianum. §. i. in fi. C. de serui. fugi. l. fi. ⁊ adde quod nõ. Insti. de pa. potestate i gl. ordinaria. tex. est in. l. i. §. fi. ff. de iniur. ⁊ ibi glo. ⁊ tex. in. l. is cuius ope. §. fi. ff. de adul. Erit ergo sub potestate patris. d. l. si vxoreʒ ⁊. l. sicut. ff. de ope. libẽ. sed iure lombardo erit sub potestate uiri: sed apud nos vacat. Aliqui tamen tenent q de iure canonico ẽ sub potestate viri. ar. c. mulieres de sen. excο. sed non credo.

2 Utrũ vxor cedat lucro viri. ℞. Pa. in. c.
lr̃as de resti. spol'. tenet ꝙ sic quantum ad
operandum all'. l. sicut patronus. ff. de op.
lib. Facit. l. sed si vir in prin. ff. de dona. in-
ter virum. ⁊ vxo. ⁊. c. hec ymago. ⁊. c. mulie
rem. 33. q. 5. Sed saluo meliori iudicio.
dico ꝙ aut operatur in bonis viri pro suo
vsu. vt puta in lana viri vt sibi faciat vestimẽ
tum. vel in lino vt sibi faciat linteamina ꝓ
vsu. ⁊ sic dico ꝙ cedit lucro viri: qr̃ nõ mi-
nus tale uestimentum erit viri q̃ȝ si nihil o-
peris in eo fecisset. nec precium laboris a
viro in hoc cãu poterit petere. Et sic loqui-
tur. d. l. sed si vir. Et idem dico de re hẽdis
viri apud quem alimentatur. Aut laborat i
rebus viri. vt inde hẽat lucrum vel in alijs
quibuscũqȝ. vt puta. est textrix. vel filat. vel ẽ
negociatrix ⁊ huiusmodi. Et sic non cedit
lucro viri. sed sibi acquirit. nisi in casu qñ ñ
hȝ dotem sufficientem ad alendum se ⁊ co
munes liberos cum marito. vbi maritus ñ
habet alia bona sufficientia. Sed si habet
dotem sufficientem ad alendum se ⁊ cões li
beros uel saltem se. qñ maritus habet alia
bona sufficientia. sic credo nõ teneatur ce-
dere lucro mariti. sed põt i eius bonis vel
alijs laborare vt habeat preciuȝ laboris. ⁊
sibi acquiret. ⁊ h̃ videtur sequi Bar. ⁊ sic li
mitare glo. in. d. l. sicut patronus. i. l. gaio. ff
de admi. lega. Facit. C. de dona. inter vi. ⁊
vx. l. ⁊ si de pecunia tua. Probatur idẽ qr̃
vxor non tenetur laborare pro viro. si ha-
bet dotem sufficientem pro parte onerum
supportanda. vt pȝ. ar. c. per vr̃as ꝺ dona.
inter vi. ⁊ vx. et i. l. si cum dote. ff. solu. ma.
⁊ nõ. idem Pa. in. c. lr̃as. de resti. spol'. vbi
determinat ꝙ nec ẽt causatiue põt vir eam
compellere ad laborandum subtrahendo
.s. alimenta. Ergo sibi poterit laborare. Si
vero non portauit dotem sufficientẽȝ ad su
stentãda onera matrimonij saltẽ pro parte
sic credo ꝙ debeat laborare pro ipis oneri
bus supportandis: ⁊ si non uult vir põt ei
denegare alimenta. ⁊ sic tene. Nec ob. iura
que videntur uelle ꝙ simplr̃ cedat lucro vi
ri: qr̃. d. l. sicut que dicit. ꝙ debet esse in offõ
viri debet intelligi. s. ad debitum reddẽdũ.
⁊ glo. ibidem intelligenda ẽ ꝭm ꝙ dixi. qñ
laborat in re viri pro usu suo: alias non ha
bet veritatem: nec iure probatur. si alio mõ
intelligit'. ⁊ sil'r. c. hec ymago. ⁊. c. mulierẽ
in quibus dicitur ꝙ ẽ pene famula uiri. ⁊ ꝙ
est de dñio viri. intellige non simplr̃. sed ꝭȝ
quid in quantum est sub eius cura. ⁊ debet
regi ab eo ⁊ quo ad debitum cõiugale: ali-

.. non: quia non transit in ptãtem viri vt s̃
dictum ẽ. vel dic ꝙ predicta debent intelli-
gi de operibus obsequialibus in domo. pu
ta coquina vel faciendi lectum aut scopan-
di ⁊ huiusmõi. De q̃ vide s̃. Peculiũ. §. 31.

3 Utrũ maritus possit verberare vxorem.
℞. ꝭm Host. ⁊ Gof. in. c. queadmodũ de iu
reiur'. ꝙ sic ex magna cã ⁊ leui verberatõe.
ar. in. l. preceptoris. ff. ad. l. acquil'. de hoi.
ad audiẽtiam. Sed sine cã vel grauiter ver
berans vir punitur ad dandum ei tertiam ꝑ
tem donationis propter nuptias. vt in aut.
vt liceat ma. ⁊ aui. §. si quis autẽ propriam
⁊. C. de repudijs. aut'. sed nouo iure. vñ in
l. cõsensu. C. de repu. dr̃ ꝙ verbera igẽuis
aliena sunt. Facit glo. 7. q. 1. in. c. sicut.

4 Utrũ vir possit interficere vxorẽ adulterã
tem. ℞. lex ciuilis penam non imponit. l.
gracus. C. de adulte. 33. q. 2. inter hec si in
uenit in actu adulterij. sed lex diuina sic dic̃
Non occides. Et ideo non licet. vide Ho-
micidium. i. §. 6.

5 Utrũ vxor possit agere ad restitutionem
dotis viuente viro. ℞. ꝭm Pa. in. c. ex lr̃is ꝺ
pigno. ꝙ sic si vir incipit male vti sba sua ⁊
male versari. ⁊ dicitur male versari. i. quãdo
exulat a pr̃ia sua propter maleficium pro
prium. ⁊ maxime cum peruenitur ad distra
ctionem bonorum. d. c. per vr̃as. videt' tex.
in. l. vbi. C. de iure do. ẽt ꝙ possit petere do
nationem propter nuptias: licȝ alij quo ad
donatõeȝ ꝑdictã contrarium teneant. Itẽȝ
põt petere vbi matrimonium venit separan-
dum. quo ad thorũ. vt in. c. i. de dote post
diuor. resti.

6 Utrũ vxor hñs viꝝ ꝓdigũ licite possit ab
scõdẽ aliq̃ bõa eo inuito. vide Furtum. §. 35.

7 De dote. vide s̃. Dos. De dõatõe iter vi.
⁊ vxo. s̃. Dõatio. De debito. vide Debitũ.
De voto. vide s̃. Uotũ. 2. §. 8. De parafrẽa-
libus vxoris hẽs s̃. Parafrenalia.

8 Utrũ possit de rebus viri ꝓuidere filijs ꝑ
mi matrimonij. ℞. ꝙ non. nisi ꝭm ꝙ põt ele
mosinas facere. vt s̃. Elemosyna. §. 7.

9 Utrum vxor teneatur sequi virum suum.
℞. ꝭm ꝙ colligo ex nõ. i. c. si quis necessita
te. 34. q. 2. ꝙ aut transfert domicilium. Et sic
tenetur eum sequi. Et hoc verum nisi pactũ
fuisset vt non transferret. quia sic non tenet'
nisi post pactum aliqua necessitas aduene-
rit que impediret maritum ibi manere. pu
ta infirmitas vel capitalis inimicicia. quia
sic tenetur sequi. non obstante pacto. ar. c.
vnaqueqȝ. 13. q. 2. Si uero non transfert do
micilium: sic non tenetur euȝ sequi. ꝭȝ Ho.

Similiter non tenetur eum sequi si est vagabundus. secundum glo. in. d. c. vnaqueque. nisi sciens cum vagabundum contraxit cum eo. quia sic tenetur. Hoc totum limito verum. quando ex causa honesta. vel transfert domicilium. vel est vagabundus. Secus si ex causa inhonesta. vel si vellet eam trahere ad peccatum vel imminet et sibi periculum vite. quia sic non teneretur eum sequi. ut sentit glo. in. d. c. si quis. Facit. l. cum nisi. ff. de oper. lib. ubi patet quod libertus non tenetur sequi dominum vagabundum ad prestandum ei operas. vide in. c. de illis. de spons.

Ipocrisis vide s. Simulatio.

Ipoteca vide. Pignus.

Ironia vide in lra. b.

Istrio vide in lra. b.

Zelus proprie est tristitia de bono alterius non ex eo quod ille habet. sed ex eo quod sibi deest dicit phs. 2. ethicorum. Et si est iste zelus circa bona honesta est laudabilis secundum illud prime corin. 14. Emulamini carismata meliora. Si vero est de temporalibus. sic pot esse cum peccato sicut avaricia. Si autem quis dolet de bono alterius quia eum excedit in talibus bonis. sic est invidia. Accipitur etiam aliquando zelus pro feruore seu commotione divine caritatis ut in ps. Zelus domus tue comedit me etc. Et iste zelus postremo dictus: fuit qui me ad prefatam angelicam summam componendam coegit. ad laudem domini nostri Jesu xpi: cui est honor et gloria in secula seculorum. Amen. Laus deo.

Laus Jesu xpo. virgini matri Marie beato patri nostro sancto Francisco. sancto Seraphico Bonaventure doctori ceterisque dei electis. Explicit opus.

✠ Finis ✠

Jacobinus de suigo de... ius impressionis aucto...

Humano Angelicas quicumque audire loquelas
Ore cupis: presens perlege lector opus.
Hic sacros canones. Hic et civilia iura.
Hic sancte invenies Relligionis opes.
Maxima multorum quod vix dabat ante librorum
Sarcina: id Angelica dat tibi summa breuis.
Angelus est auctor. Sacri decus ordinis ingens
Seraphici: et tante Relligionis honos.
Auctorem atque opus impressum felicia dona
Clavassina tulit terra beata viro.
Nec Carleta minus gens felix vnde creatus.
Angelus Angelicis dignus adesse choris

Impressum hoc opus Clavassij Anno Christiane salutis. M. cccc. octuagesimo sexto tertio idus may. Feliciter Impantibus Innocentio octavo pontifice maximo: et Karolo Illustrissimo. duce quito sabaudie pedemontaneque regionis.

u vacat
ꝓſa
nomine
...m
a
Incipit
noui
Quid
xl
b
mera
trocinari
non dicat
glo.in.l.i.
c
Et de hac
uentre
ſupra ꝙ
R.ꝙ non
d
ad enim qui
Utrum filius
ex certa
de episco
e
currerunt
alienum
voluntate
rici.R.
f
ff.de
eſt ꝙ non
ſicut
Que ſit
g
ꝙ in dubio
in tali ſit
c.omnis
vero ſolum
h
ceret non
tunc.
pedit
ſtij verſus
i
Utrum
correctio
et dentes
dolum

vel ordinario
teſtimonium
bare non
reis faſtidit
l
dictis
panti
elemoſynam
eis vel dño
m
Et ideo
totaliter
dralibus
te.et
n
aliquid
Utrum
exce.prela.
de preben.
o
R.ꝙ
co.ti.ii.
de ſen.exco.
fertur ab
p
Secundum
Queritur
Quñ dicitur
in multis
q
catione
magna
ti.doc.
Queritur
r
ſunt vane
ma.et obe.
loſitatem
dolere
ſ
Queritur
limitat
Fratres
dicitur
t
Utrum
ſti.et ſubſti.
Item qui
ſi.eo.ti.

eſt proprie
conſulat
requiritur
Et pz ex.c.
x
vel ſuper
per his
Uigeſimo
non poſſit
y
Utrum liceat
du3 Pa.
et tunc
perior B
z
Limitare
Sed quid
legis diuine
Si qñ
qua non
Circa.9.
A
Inteſtatus
irregularitas
ſiue ſcienter
ipra ſtatuta
B
quod in
derelictorum
in litem
l.diem.§.fi.
C
auctoritate
i cõneum.
Jo.an.
tum pro
D
verbo non
Legitimatio
ſequũtur
non tenetur
E
per Bar.
Utrum in
quando
tur non
F
perſona
mutet
citur quia
An.et Pa.

ad prelationez
minis in
vbi.s.
naturali
H
reſtituendum
ſacerdotis
defunctorum
pus chriſti
I
Quomodo
Sed clericis
datur in
cet pſeuerantia
K
ſanctorum
in.2.di.41.
portare
et caracter
L
preceptis
ac cetera
bendat omne
dic non eſt
M
d.c.ſuam
in.d.c.i.
quando ſunt
ramentum
N
in expoſitione
né.ideo
lũmodo
datum ſit
O
de quibus
miniſtratione
non dicuntur.
non conditio
P
Utrum
natus poſt
tur reſtituere
colo
Q
lum contra
Julianus
retur
Quid ſi

13.q.2.
Quid de
viu...
nõ...
gula ca...
ſibi uſi
caſu facit
Sodomia
T
non poteſt
ꝙ aut
P.reſtituere
ſine liberis
U
ꝙ fures
nerunt
babeat
re.Inſti.
X
vetuſtate.
Uindicatio
ſci Amen
Ray.potius
Y
tradens
ne laborum
Utrum
et expectat
Z
predicta
Septima
angarientur
poſt